ΠΡΑΚΤΙΚΑ

ΤΩΝ

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

ΚΑΤΑ ΤΗΝ

ΤΡΙΤΗΝ ΣΥΝΟΔΟΝ

ΤΗΣ

ΤΡΙΤΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ.

ΤΟΜΟΣ ΠΡΩΤΟΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ,
ΕΚ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ.

1853.

002
ΠΡΒ
ΠΕΡ.Γ
ΣΥΝ.Γ
1852-1853
Τ.1

ΠΡΑΚΤΙΚΑ

ΤΩΝ

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

ΕΝ ΤΗ Γ'. ΣΥΝΟΔΩ ΤΗΣ Γ'. ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Α.

Τῆς 31 Ὀκτωβρίου 1852.

Σήμερον, τὴν τριακοστὴν πρώτην Ὀκτωβρίου τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ πεντηκοστοῦ δευτέρου ἔτους, συνελθόντων τῶν Κ. Κ. βουλευτῶν καὶ γερουσιαστῶν ἐν τῷ βουλευτηρίῳ κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ ἐκδοθέντος προγράμματος ταχθεῖσαν ὥραν, παραστὰς ὁ ἀρχιεπίσκοπος Σύρου καὶ Τήνου, ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ μητροπολίτου Ἀθηνῶν, μετὰ τῶν βοηθούντων αὐτῷ ἱερέων καὶ διακόνων, ἔψαλεν ἁγιασμὸν καὶ ἡγίασε τοὺς Κ. Κ. βουλευτὰς καὶ γερουσιαστὰς καὶ τὴν τοῦ βουλευτηρίου αἴθουσαν. Ἀνηγορεύθησαν δὲ μετὰ τοῦτο κατὰ τὸν κανονισμὸν προσωρινὸς μὲν πρόεδρος ὁ πρεσβύτερος βουλευτὴς Κυνουρίας Κ. Α. Κοντάκης, προσωρινοὶ δὲ γραμματεῖς οἱ νεώτατοι Κ. Κ. Ἀνδρέας Πέπας, βουλευτὴς Ἑρμιονίδος, Ταταῖλος Μαυρομμάτης, βουλευτὴς Βονίτσης, καὶ Ἀεωνίδας Ἐμπειρίκος, βουλευτὴς Ἄνδρου.

Συνῆλθον πρὸς τούτοις καὶ οἱ ἐν τῷ προγράμματι ἀναφερόμενοι.

Περὶ ὥραν δὲ 11 π.μ. προσῆλθε καὶ τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον, τότε δὲ ὁ πρόεδρος αὐτοῦ καὶ ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν ἀναβὰς τὸ βῆμα, ἀνέγνω τὸ ἑξῆς διάταγμα, δι' οὗ ἐκηρύχθη ἡ ἔναρξις τῆς Γ'. Συνόδου τῆς Γ'. βουλευτικῆς περιόδου.

ΟΘΩΝ

ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

« Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὸ ἄρθρον 30 τοῦ Συντάγματος, κηρύττομεν τὴν ἔναρξιν τῆς τρίτης Συνόδου τῆς τρίτης βουλευτικῆς περιόδου.

Ὁ ἡμέτερος πρόεδρος τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου, ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν, θέλει κοινοποιήσει τὸ παρὸν διάταγμα εἰς

τὴν Βουλὴν καὶ εἰς τὴν Γερουσίαν, ἐν τῷ βουλευτηρίῳ συναγμένας.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 31 Ὀκτωβρίου 1852.

Ο Θ Ω Ν

Α. Γ. ΚΡΙΕΖΗΣ.

Μετὰ δὲ τὴν ἀνάγνωσιν αὐτοῦ ἐπευφημήσαντων κατ' ἐπανάληψιν τῶν ἐν τῇ αἰθούσῃ ὑπὲρ τῶν Α. Α. Μ. Μ. ἀπελύθη ἡ συνεδρίασις.

Ὁ προσωρινὸς πρόεδρος
Δ. ΚΟΝΤΑΚΗΣ.

Οἱ Προσ. Γραμματεῖς.
Ἀνδρ. Πέπας.
Δ. Α. Ἐμπειρίκος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Β'.

Τῆς 4 Νοεμβρίου 1852.

Συνελθόντων περὶ τὴν ἑνδεκάτην τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ προσωρινῶς προεδρεύων ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν προσωρινῶν γραμματέων.

Ἀναγγελθέντος, ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ὁ προσδιορισμὸς τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν θέλει ἐπιληρωθῇ ἡ Βουλὴ τῶν νέων αὐτῆς ἀρχαιρεσιῶν, τινὲς μὲν παρετήρησαν, ὅτι δύναται τὸ Σῶμα νἀρχίσῃ ἀπὸ σήμερον, διὰ νὰ μὴ ἔραδύνωσι μάτην αἱ ἐργασίαι του· ἄλλοι δ' ἀντεῖπον, ὅτι ἐνάτην ἤδη φορὰν προκειμένης τῆς ἐκλογῆς τοῦ προέδρου, πώποτε δὲν προῆλθεν ἡ Βουλὴ αὐθημερὸν εἰς τὸ ἔργον, χωρὶς νὰ τεθῇ πρῶτον ἐν τῇ ἡμερησίᾳ διατάξει· ὅτι ὁ πρόεδρος διευθύνει, ὡς γνωστόν, τὰς συνεδριάσεις τοῦ Σώματος, συντείνει εἰς τὴν διεξαγωγὴν σημαντικῶν ζητημάτων, καὶ ἑπομένως δὲν εἶναι τυχαῖον ἡ ἐκλογὴ αὐτοῦ· καὶ ὅτι ἀφοῦ πολλοὶ βουλευταὶ ἀγνοοῦν, ὅτι σήμερον θέλει γίνει ἡ ἐκλογή, καλὸν εἶναι νὰ ἀναβληθῇ, κατὰ τὴν καθιερωθεῖσαν ἐθιμοταξίαν, καὶ νὰ τεθῇ ἐν τῇ ἡμερησίᾳ διατάξει.

Ἄλλου δὲ ἀπαντήσαντος, ὅτι ἀφοῦ ἐν τῷ κανονισμῷ δὲν περιέχεται τοιαύτη διάταξις, ἡ Βουλὴ εἰς μόνον αὐτὸν ὀφείλουσα νὰ ὑπείκῃ, δὲν εἶναι ὑπόχρεως νὰ παρακολουθήσῃ τὴν εἰς τὰ προηγούμενα ἔτη χαραχθεῖσαν γραμμήν· πολλοὶ τῶν βουλευτῶν ἐζήτησαν νὰ ἀναβληθῇ ἐπὶ τὴν αὔριον ἡ ἐκλογὴ τοῦ προέδρου.

Ἐπὶ τούτοις ἀναγγείλας ὁ προσωρινῶς προεδρεύων, ὅτι ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης εἶναι ἡ ἐκλογὴ τοῦ ὁριστικοῦ προέδρου τοῦ Σώματος, διέλυσε περὶ τὴν μεσημβρίαν τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ προσωρινῶς προεδρεύων
Α. ΚΟΝΤΑΚΗΣ.

Οἱ προσωρινοὶ γραμματεῖς
Α. Πέπας
Α. Α. Ἐμπειρίκος
Τ. Γ. Μαυρομμάτης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Γ'.

Τῆς 5 Νοεμβρίου 1852.

Συνελθόντων περὶ τὴν ἑνδεκάτην τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ προσωρινῶς προεδρεύων ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προεδρεύοντος καὶ τῶν προσωρινῶν γραμματέων.

Ἀναγγελθέντος, ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ ἐκλογὴ τοῦ ὁριστικοῦ προέδρου τοῦ Σώματος, παρετήρησέ τις, ὅτι ληγούσης σχεδὸν καὶ τῆς Γ'. βουλευτικῆς περιόδου, παρῆλθε μέχρι τοῦδε ἡ ἐκλογὴ ὀκτὼ προέδρων, ἀλλ' ἂς ἀναλογισθῇ κατὰ συνείδησιν ἕκαστος, ὅτι ἡ σήμερον προκειμένη εἶναι ἡμάλιστα οὐσιωδεστάτη. Ἐπειδὴ δὲ ὁ κανονισμὸς δὲν ἐπιτρέπει ἡ ἐλαχίστη νὰ ὑπάρχῃ διάκρισις μεταξὺ τῶν ψηφοδελτίων, παρατηρεῖ, ὅτι πρέπει νὰ ἔχωσιν ὅλα τὸ αὐτὸ μέγεθος καὶ χρῶμα, διότι ἄλλως θέλουσι θεωρηθῇ νόθα.

Μετὰ ταῦτα προὐτέθησαν αἱ κάλπαι πρὸς ἐκλογὴν τοῦ προέδρου, καὶ προσερχόμενοι κατὰ σειρὰν, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν ἑνὸς τῶν γραμματευόντων καὶ τῶν ψηφολεκτῶν Ν. Μπούκουρα καὶ Π. Κολποδίνου, ἔρριπτον οἱ βουλευταὶ εἰς τὴν μὲν τούτων τὸ ψηφοδέλτιον, εἰς δὲ τὴν ἑτέραν τὸν κύαμον. Γενομένης δὲ τῆς ἀριθμήσεως τῶν ψηφοδελτίων, καὶ εὑρεθέντων ἴσων πρὸς τοὺς κυάμους, ἤτοι 103, ἐνηργήθη ἡ διαλογὴ ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τῶν ψηφολεκτῶν Α. Χρυσανθοπούλου καὶ Α. Δανοπούλου, ἐξ ἧς συνήχθη, ὅτι ὁ μὲν Εὐ. Μ. Παρίσης, βουλευτὴς Τήνου, ἔλαβε 49 ψήφους, ὁ δὲ Α. Μεταξᾶς, βουλευτὴς Ἀττικῆς, 46, εὑρεθέντων καὶ 8 ἀγράφων ψηφοδελτίων.

Οὕτω δὲ μηδετέρου λαχόντος τῆς ἀπαιτουμένης ἀπολύτου πλειοψηφίας, ὁ προσωρινὸς πρόεδρος ἀναβαλὼν τὴν ἐπαναληψιν τῆς ἐκλογῆς ἐπὶ τὴν αὔριον, διέλυσε περὶ τὴν μεσημβρίαν τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ προσωρινὸς πρόεδρος
Α. ΚΟΝΤΑΚΙΩΣ.

Οἱ προσωρινοὶ γραμματεῖς
Α. Πέπας
Α. Α Ἐμπειρίκος
Τ. Γ. Μαυρομμάτης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Δ'.

Τῇς 6 Νοεμβρίου 1852.

Συνελθόντων περὶ τὴν ἑνδεκάτην τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ προσωρινὸς πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προεδρεύοντος καὶ τῶν προσωρινῶν γραμματέων.

Ἀναγγελθέντος, ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ ἐπαναληπτικὴ ἐκλογὴ τοῦ προέδρου τοῦ Σώματος, προὐτέθησαν αἱ κάλπαι πρὸς μυστικὴν ψηφοφορίαν, καὶ προσερχόμενοι κατὰ σειρὰν ἔρριπτον οἱ βουλευταὶ εἰς τὴν μὲν τούτων τὸ ψηφοδέλτιον, εἰς δὲ τὴν ἑτέραν τὸν κύαμον. Γενομένης δὲ τῆς ἀριθμήσεως, ὑφ' ἑνὸς τῶν γραμματευόντων, τοῦ ἀναπληρώσαντος τὸν ἀντιπρόεδρον πρεσβυτέρου βουλευτοῦ Ν. Μπούκουρα καὶ τῶν ψηφολεκτῶν Α. Λύγερινοῦ καὶ Α. Δανοπούλου, συνήχθη, ὅτι τὰ μὲν ψηφοδέλτια ἦσαν 108, οἱ δὲ κύαμοι 106. Ἀλλὰ κατὰ τῆς διαφορᾶς ταύτης παρετηρήθη, ὅτι δύναται ἡ Βουλὴ νὰ προχωρήσῃ εἰς τὴν ψηφοφορίαν, καὶ ἂν ἐκ τοῦ πλεονασμοῦ τῶν δύω ψηφοδελτίων ἐξαχθῇ, ὅτι ἐπιτρεάζεται τὸ ἀποτέλεσμα, τότε δύναται νὰ ἐπανέλθῃ εἰς νέαν ψηφοφορίαν τὸ Σῶμα. Ἐπὶ τούτῳ λοιπὸν ἐγένετο ἡ διαλογὴ ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τῶν ψηφολεκτῶν Ἐλ. Καλογερᾶ καὶ Α. Χρυσανθοπούλου, ἐξ ὧν συνήχθη, ὅτι ὁ μὲν Εὐστρ. Μ. Παρίσης, βουλευτὴς Τήνου, ἔλαβε ψήφους 57, λαχὼν οὕτω τῆς ἀπολύτου πλειοψηφίας, ὁ δὲ Ἀνδρ. Μεταξᾶς, βουλευτὴς Ἀττικῆς, 49, εὑρεθέντων καὶ δύω ἀγράφων ψηφοδελτίων.

Κηρύξαντος ἐπομένως τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ μέχρι τοῦδε προ-

σωρινοῦ προέδρου, λαβὼν τὴν ἕδραν ὁ ἀναδειχθεὶς ὁριστικὸς πρόεδρος, εἶπε πρὸς τὴν Βουλήν, ὅτι εὐγνωμονῶν διὰ τὴν τιμὴν, μεθ' ἧς περιέβαλεν αὐτὸν, θέλει προσπαθήσει ὅλαις δυνάμεσι νὰ δικαιώσῃ τὴν ἐκλογήν της, ἀλλ' ὅτι πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐλπίζει εὐσιωδῶς εἰς τὴν συνδρομὴν ἑκάστου τῶν βουλευτῶν.

Ἀναγγείλας μετὰ ταῦτα, ὅτι ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης θέλει εἶναι ἡ ἐκλογὴ τῶν ἀντιπροέδρων καὶ γραμματέων, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 1ην Μ. Μ.

Ὁ πρόεδρος
ΕΥΣΤΡ. Μ. ΠΑΡΙΣΗΣ.

Οἱ πρωσωρ. γραμματεῖς.
Ἀνδρ. Πέπας.
Α. Α. Ἐμπειρίκος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Ε'.

Τῇς 12 Νοεμβρίου 1852.

Συνελθόντων περὶ τὴν ἑνδεκάτην τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματευόντων.

Ἀνεγνώσθη ἐν πρώτοις διάγγελμα τῆς Γερουσίας περὶ τοῦ σχηματισμοῦ τοῦ προεδρείου τῆς ἀρξαμένης συνόδου, καὶ ἔγγραφον τοῦ ἐπὶ τῶν αὐλικῶν τελετῶν, δι' οὗ ἀγγέλλεται δεκαπενθήμερον πένθος ἐπὶ τῇ τελευτῇ τῆς Α. Υ. τοῦ Δουκὸς Λεϊχτεμβέργ.

Ἀναγγελθέντος, ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ ἐκλογὴ πρώτων τῶν ἀντιπροέδρων, ἔπειτα δὲ τῶν γραμματέων τοῦ Σώματος, προὐτέθησαν αἱ δύω κάλπαι, καὶ προσερχόμενοι οἱ βουλευταὶ ἔρριπτον εἰς τὴν μὲν τούτων τὰ ψηφοδέλτια, εἰς δὲ τὴν ἑτέραν τοὺς κυάμους. Ἀποπερατωθείσης τῆς ψηφοφορίας, ἐγένετο ὑπὸ τοῦ πρεσβυτέρου τῶν βουλευτῶν καὶ ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Γ. Μαδιμοχωρίτου καὶ Γ. Γουλιμῆ ἡ ἀρίθμησις τῶν ψηφοδελτίων καὶ τῶν κυάμων, καὶ εὑρέθησαν ψηφοδέλτια μὲν 102, κύαμοι δὲ 100. Ἀλλὰ παρατηρηθέντος, ὅτι ἡ Βουλὴ δύναται νὰ προβῇ εἰς τὴν ψηφοφορίαν, ἐὰν τὰ δύω περιπλέον εὑρεθέντα ψηφοδέλτια δὲν ἐπηρεάζωσι τὸ ἀποτέλεσμα, ἐγένετο ἡ διαλογὴ τῶν ψήφων ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Μ.

Χουρμούζη καὶ Χ. Κικίδη, ἐξ ἧς συνήχθη, ὅτι διὰ τὴν θέσιν τοῦ ἀντιπροέδρου ἔλαβον ψήφους ὁ μὲν Χ. Χριστόπουλος 84, ὁ Δ. Ζῶτος 50, ὁ Α. Χρυσανθόπουλος 42, ὁ Κ. Τσουκαλᾶς 13 καὶ ἄλλοι ὀλιγωτέρας. Κατὰ συνέπειαν τοῦ ἀποτελέσματος τούτου τῆς διαλογῆς ὁ πρόεδρος ἀνήγγειλεν, ὅτι μόνος ὁ Χ. Χριστόπουλος ἔλαχε τῆς ἀπολύτου πλειοψηφίας, καὶ κηρύττεται ἀντιπρόεδρος τῆς Βουλῆς. Ἐπαναληφθείσης δὲ τῆς ψηφοφορίας διὰ τὸν ἕτερον ἀντιπρόεδρον κατὰ τὴν αὐτὴν ὡς ἀνωτέρω τάξιν, ἐγένετο ἡ ἀρίθμησις τῶν ψηφοδελτίων καὶ κυάμων ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν, καὶ εὑρεθέντων ἰσαρίθμων, ἤτοι 105, ἐγένετο ἡ διαλογὴ αὐτῶν ὑπὸ τοὺς ἰδίους ψηφολέκτας, ἐξ ἧς συνήχθη, ὅτι ὁ μὲν Δ. Ζῶτος ἔλαβε ψήφους 55, ὁ δὲ Α. Χρυσανθόπουλος 49, εὑρεθέντος καὶ ἑνὸς ψηφοδελτίου ἀγράφου.

Ἑπομένως ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ὡς δεύτερον ἀντιπρόεδρον τὸν Δ. Ζῶτον, ἡ δὲ Βουλὴ προέβη εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν γραμματέων. Πρὸς τοῦτο γενομένης ὁμοίας τῇ ἀνωτέρω ψηφοφορίας, ἐνηργήθη ἡ ἀρίθμησις ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Ἐμ. Ἀντίπα καὶ Κ. Λιμπεροπούλου, εὑρεθέντων ψηφοδελτίων μὲν 105, κυάμων δὲ 102· ἀλλὰ καὶ ἐνταῦθα ἐπαναληφθείσης τῆς αὐτῆς παρατηρήσεως περὶ τῶν πλεοναζόντων τριῶν ψηφοδελτίων, ἐγένετο ἡ διαλογὴ ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Α. Αὐγερινὸν καὶ Α. Δανόπουλον, ἐξ ἧς συνήχθη, ὅτι ὡς γραμματεῖς ἔλαβον ὁ μὲν Κ. Νταγρὲς ψήφους 58, ὁ Τ. Μαυρομμάτης 57, ὁ Π. Κολποδίνος 45, ὁ Α. Πέπας 44, ὁ Χ. Κικίδης 38, ὁ Γ. Στάϊκος 30 καὶ ὁ Α. Ἐμπειρίκος 26, εὑρεθέντων καὶ δύω ἀγράφων. Ἀλλὰ γενομένης τῆς ἐνστάσεως, ὅτι τὰ τρία πλεοναζόντα ψηφοδέλτια ἐπηρεάζουσι τὸ ἀποτέλεσμα ὡς πρὸς τὸν τρίτον γραμματέα μεταξὺ τῶν ἐπιλαχόντων Κολποδίνου καὶ Πέπα, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ὁριστικοὺς γραμματεῖς τοὺς Κ. Νταγρὲν καὶ Τ. Μαυρομμάτην. Ἀναβαλὼν δὲ ἐπὶ τὴν αὔριον τὴν ἐπανάληψιν τῆς ψηφοφορίας ὡς πρὸς τὸν τρίτον γραμματέα, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 2. Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος
ΕΥΣΤΡ. Μ. ΠΑΡΙΣΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Κ. Νταγρὲς.
Τ. Γ. Μαυρομμάτης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΣΤ'.

Τῇ 13 Νοεμβρίου 1852.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἀναγγελθέντος, ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ ἐξακολούθησις τῶν προκειμένων ἀρχαιρεσιῶν τῆς Βουλῆς, προὐτέθησαν αἱ κάλπαι διὰ τὴν ἐπανάληψιν τῆς ἐκλογῆς τοῦ περιλειπομένου Γ'. γραμματέως, καὶ προσερχόμενοι κατὰ στιρὰν ἔρριπτον οἱ βουλευταὶ εἰς τὴν μὲν τούτων τὸ ψηφοδέλτιον, εἰς δὲ τὴν ἑτέραν τὸν κύαμον. Γενομένης δὲ τῆς ἀριθμήσεως ὑπὸ τοῦ ἑτέρου τῶν ἀντιπροέδρων, ἑνὸς τῶν γραμματέων καὶ τῶν ψηφολεκτῶν Ἐμμ. Ἀντίπα καὶ Ν. Σισμάνη, καὶ εὑρεθέντων τῶν ψηφοδελτίων ἴσων πρὸς τοὺς κυάμους, ἤτοι 76, ἐνηργήθη ἡ διαλογὴ ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τῶν ψηφολεκτῶν Π. Κολποδίνου καὶ Α. Πέπα, ἐξ ἧς συνήχθη, ὅτι ὁ μὲν Π. Κολποδίνος, βουλευτὴς Κέας, ἀνεδείχθη δι' ἀπολύτου πλειοψηφίας Γ'. γραμματεύς, λαβὼν 45 ψήφους, ὁ δὲ Α. Πέπας ἐπέλαχε διὰ ψήφων 30, λαβόντος καὶ τινος ψῆφον 1.

Οὕτω κηρύξαντος τοῦ προέδρου τὸ ἀποτέλεσμα, προέβη ἡ Βουλὴ καὶ εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ ταμίου αὐτῆς. Ἐνεργηθείσης δὲ ὁμοίας τῇ ἀνωτέρω μυστικῆς ψηφοφορίας, καὶ ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν εὑρεθέντων τῶν ψηφοδελτίων ἴσων πρὸς τοὺς κυάμους, ἤτοι 77, ἐξήχθη ἐκ τῆς διαλογῆς, ἐπιτηρηθείσης ὑπὸ τῶν ψηφολεκτῶν Ἀνας. Κορφιωτάκη καὶ Δ. Σακελλαριάδου, ὅτι ταμίας τῆς Βουλῆς ἔλαχεν ὁ Γρηγ. Κορφιωτάκης, βουλευτὴς Καλαμῶν, διὰ ψήφων 48, λαβόντος καὶ τοῦ Σ. Πράτσικα 28 ψήφους καὶ ἑτέρου τινὸς 1.

Κηρύξαντος δὲ τοῦ προέδρου τὸ ἀποτέλεσμα, ἡ Βουλὴ ἐπελήφθη καὶ τῆς ἐκλογῆς τοῦ Ἐφόρου, καὶ γενομένης ὁμοίας ψηφοφορίας ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Α. Χρυσανθόπουλον καὶ Κ. Λιμπερόπουλον, ψηφοδέλτια μὲν εὑρέθησαν 77, κύαμοι δὲ 76. Προβάσης δὲ καὶ οὕτω τῆς ψηφοφορίας ὑπὸ τὴν ἐπιφύλαξιν τοῦ νὰ παρατηρηθῇ, ἂν ἐπηρεάζηται τὸ ἀποτέλεσμα, συνήχθη ἐκ τῆς διαλογῆς, ἐνεργηθείσης ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τῶν ψηφολεκτῶν Α. Αὐγερινοῦ καὶ Δ. Σακελλαριάδου, ὅτι Ἔφορος τῆς Βουλῆς ἔλαχεν ὁ Ἡλ. Δωΐλας, βουλευτὴς Μαντινείας, διὰ ψήφων 40, λα-

δόντος καὶ τοῦ Δ. Καλλιφρονᾶ 35, καὶ εὑρεθέντων καὶ 2 ἀγράφων ψηφοδελτίων.

Μετὰ τὴν κήρυξιν τοῦ ἀποτελέσματος προέβη τελευταῖον ἡ Βουλὴ καὶ εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ ἀρχειοφύλακος, τεθέντων ὑπὸ τοῦ προέδρου καὶ δύω συνυποψηφίων, τοῦ Δ Ῥαΐση καὶ Α. Πετρῆ. Ἐνεργηθείσης δὲ ὁμοίας ταῖς ἀνωτέρω ψηφοφορίας ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Κ. Λιμπερόπουλον καὶ Ἐμμ. Ἀντίπαν, εὑρέθησαν τὰ ψηφοδέλτια ἴσα πρὸς τοὺς κυάμους, ἤτοι 72. Ἐγένετο ἑπομένως ἡ διαλογὴ ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τῶν ψηφολεκτῶν Θ. Πετρινοῦ καὶ Θ. Ζαΐμη, ἐξ ἧς συνήχθη, ὅτι ἀρχειοφύλαξ τῆς Βουλῆς ἔλαχεν ὁ Γ. Τερτσέτης διὰ ψήφων 70, λαβόντων ἀνὰ 1 καὶ δύω ἄλλων.

Κηρύξας μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐκλογῆς ταύτης, ἀνήγγειλεν, ὅτι ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης θέλει εἶναι ἡ μηνιαία κλήρωσις τῶν τμημάτων καὶ ἡ ἔναρξις τῶν ἐργασιῶν αὐτῶν. Ἐπὶ τούτῳ δὲ διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 2 Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος.

ΕΥΣΤΡ. Μ. ΠΑΡΙΣΙΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς.

Τ. Γ. Μαυρομμάτης.

Π. Κολποδῖνος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Ζ'.

Τῇ 14 Νοεμβρίου 1852.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἀκροατών τις τὸν λόγον ἐξέθηκεν, ὅτι προχθὲς, ὡς πάντες γνωρίζουσιν, ἀπεβίωσεν εἷς τῶν εὐεργετῶν τῆς πατρίδος, ὁ Κωνσταν. Ἰωνίδης Ἰπλιξής, ὅστις ἑκατὸν μὲν χιλιάδας δραχμῶν ἐδωρήσατο πρὸς τὴν τοῦ Πανεπιστημίου ἀνέγερσιν, διετήρει δὲ ἰδίαις δαπάναις οὐ μόνον τὸ τοῦ Πειραιῶς σχολεῖον, ἀλλὰ καὶ πολλοὺς νέους ὑποτρόφους. Διʼ ὅλα ταῦτα θεωρεῖ δίκαιον, καὶ τὴν γνώμην του ταύτην πιστεύει, ὅτι πάντες θέλουν συμμερισθῆ, νὰ ἐκφράσῃ ἡ Βουλὴ τὴν λύπην της ἐπὶ τῇ τελευτῇ αὐτοῦ, πέμπουσα καὶ ἀντίγραφον τῶν πρακτικῶν εἰς τὴν οἰκογένειάν του, νʼ ἀναρτηθῇ δὲ καὶ ἡ ἐπιγραφὴ τοῦ ὀνόματός του μεταξὺ τῶν

ἄλλων τῆς πατρίδος εὐεργετῶν ἐν τῇ τῆς Βουλῆς αἰθούσῃ. Ἀλλʼ ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τοῦ προέδρου ἡ Βουλὴ ἀνέβαλε τὴν ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρω ἀντικειμένου ἀπόφασίν της ἐπὶ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν.

Ἀκολούθως ἐγένετο ἡ μηνιαία τῶν τμημάτων κλήρωσις ὑπὸ τοῦ ἑτέρου τῶν ἀντιπροέδρων καὶ τῶν ψηφολεκτῶν Κ. Λιμπεροπούλου καὶ Ἐμ. Ἀντίπα, καθʼ ἣν ἔλαχον οἱ Κ. Κ. βουλευταὶ ὡς ἀκολούθως.

Μηνιαία κλήρωσις τῶν τμημάτων διὰ τὸν μῆνα Νεμβριον 1852.

Α.	Β.	Γ.
Α. Π. Ἰωάννου	Π. Γεωργάρας	Σ. Κοπανίτσας
Ἐμ. Ἀντίπας	Ἀναγ. Δεβόπουλος	Κ. Ἀξιλός
Α. Γεωργαντᾶς	Δ. Πολυχρονόπουλος	Γ. Μαθεμογωρίτης
Δ. Φιλαρέτος	Ἰωάν. Φερμάκης	Ν. Πιεράκος
Α. Χ. Ἀνεργύρου	Χρ. Οἰκονομίδης	Γ. Λογιωτατίδης
Στ. Μαυροδῆμος	Γ. Παπασπυρόπουλος	Εὐρ. Παρίσης
Δ. Καλλιφρονᾶς	Χρ. Ἀντωνόπουλος	Γ. Α. Ῥάλλης
Ἐμμ. Μελετόπουλος	Π. Βάρβογλης	Ἀνδρ. Δανόπουλος
Ν. Πετμεζᾶς	Δ Δράκος	Χ. Χριστόπουλος
Μ. Σιφίνης	Ν. Σισμάνης	Κ. Λαμπρινόπουλος
Ἀ. Πανοπριφτόπουλος	Εὐστ. Οἰκονομόπουλος	Ἀναγ. Ταϊόπουλος
Ν. Ματθαίου	Κωνς. Νταγρές	Ἀναγν. Δημητρίου
Α. Ῥοῦλός	Ἀναγ. Παπατσώρης	Π Πατρινός
Γρ Κορτσωτάκης	Σταμ. Μήτσας	Δ Σακελλαριάδης
Λ. Κορφιωτάκης	Γ. Σκοῦφος	Α. Α. Γιωρλής
Δ. Πικουλάκης	Νάκος Πανουρλῆς	Α. Παπαθημητριάδης
Ἰω. Βάχλας	Ἀλ. Κουμουνδουράκης	Γ. Ἀποστολίδη.
Ἰ. Προβιλέγιος	Ἀνδρ. Λύγερινὸς	Θ. Πετρινὸς
Σ. Βλάχος	Β. Νικολαΐδης.	Σ. Καπετανάκης.
Ι. Κλίμακας.		

Δ.	Ε.	Ϛ.
Ν. Χ. Ἀνεργύρου	Κίμων Χριστοβούλου	Καλ. Τσουκαλᾶς
Δημ. Ζῶτος	Ἀνδρίας Πίπας	Γ. Ἰω. Γιολδάσης
Μ. Χουρμούζης	Δ. Ὀρεινὸς	Δ. Πετροπουλάκης
Δ. Γιαννούλης	Τατσ. Μαυρομμάτης	Ν. Μασχούλας
Γ. Κάνδυας	Ἰ. Σαχτούρης	Μ. Σολομὸς
Ἀνδρ. Μάμουκας	Κ. Γριβογεώργης	Π. Ζάνος
Κ. Σκουρλέτης	Γ. Νικολάου	Χρ. Δεμάθας
Γρ. Πατριαρχέας	Ἀνδρέας Ἴσκος	Π. Δελιγιάννης
Π. Καλπουδίνος	Γ. Ι. Στάϊκος	Ἀθ. Καστανᾶς
Δ. Τσάκρης	Δ. Σκυλοδῆμος	Π. Κώνστας Τσαμάλας
Κωνς. Δαρειώτης	Δ. Δημητρακόπουλος	Γρ. Βαλλιάνος
Ἰω. Γ. Κριεζῆς	Θρασ. Ζαΐμης	Ν. Δελιγιάννης
Χ. Κικίδης	Ἑλ. Καλογερᾶς	Δ. Σκαλτσοδῆμος
Κ. Βλάμης	Ἰω. Εὐγενίδης	Ζανὴς Μαραγκὸς

Ἐμ. Καραμάνος	Κ. Μανίτας	Ἠλ. Παπαδαῖος
Π. Τσαννετάκης	Ν. Μπούκουρας	Α. Εὐμολπίδης
Ἀθαν. Χρυσανθόπουλος	Π. Καμπάνης	Θ. Γρίβας
Σ. Στεφανόπουλος	Π. Χ. Πέτρου	Ζ. Α. Ζαρειφόπουλος
Κ. Δημπερόπουλος.	Γ. Περωτής.	Γ. Γουλιμής.

Ζ.

Χ. Θεοχαρόπουλος	Κ. Δημοσουνιώτης	Φρ. Μαῦρος
Ν. Μπούτουνας	Α. Κιζάνης	Δ. Μητσάκης
Ἀναγ. Κοντάκης	Ἰω. Δημιανὸς	Ἐμ. Μοδινός
Π. Λαζαρής	Γεώργιος Βελῆς	Γ. Τσόκρης
Κυρ. Πονηρόπουλος	Α. Βιλαέτης	Σιδέρης Πράτσικας
Ἠλ. Δούλας	Ἀναγν. Παπαθανασίου.	Περ. Καλαμογδάρτης.
Λ. Ἐμπειρίκος.		

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ τὰς 1 ὥραν Μ. Μ.

Ὁ πρόεδρος

ΕΥΣΤΡ. Μ. ΠΑΡΙΣΙΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς

Τ. Γ. Μαυρομμάτης.
Π. Κολποδίνος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Η.

Τῆς 20 Νοεμβρίου 1852.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἀνήγγειλαν ἐν πρώτοις τὰ τμήματα, ὅτι ἐξελέξαντο, κατὰ τὴν ἀλφαβητικὴν αὐτῶν τάξιν, προέδρους μὲν τοὺς Ἰω. Κλίμακαν, Γ. Σκοῦφον, Εὐστρ. Παρίσην, Ἰω. Κριεζῆν, Ἰω. Σαγρέδον, Ἀθ. Καρανὰν καὶ Α. Κοντάκην· γραμματεῖς δὲ τοὺς Ἰω. Βάγλαν, Κ. Νταγρὲν, Κ. Λαμπρινόπουλον, Χ. Κικίδην, Ἑλ. Καλογερᾶν, Ζ. Ζαρειφόπουλον καὶ Χ. Θεοχαρόπουλον, Εἰσηγητὰς δ' ἐπὶ μὲν τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων καὶ ἐσόδων τοῦ 1853 τοὺς Δ. Καλλιφρονᾶν καὶ Ἐμ. Μελετόπουλον, Εὐστ. Οἰκονομόπουλον καὶ Α. Αὐγερινὸν, Α. Δανόπουλον καὶ Σ. Κοπανίτσαν, Σ. Στεφανόπουλον καὶ Κ. Δαρειώτην, Ν. Μπούκουραν καὶ Ἑλ. Καλογερᾶν, Ν. Παπαδαῖον καὶ Π. Δελιγιάννην, Χ. Θεοχαρόπουλον καὶ Δ. Μαντσάκην· ἐπὶ δὲ τοῦ ἀπολογισμοῦ τοῦ Κράτους τοὺς Α. Κορφιωτάκην, Ν. Σισμάνην, Π. Πατρινὸν, Κ. Βλάμην, Α. Πέπαν, Κ. Τσουκαλᾶν καὶ Γ. Βελῆν· ἐπὶ δὲ τοῦ λογιστικοῦ τῆς Βουλῆς τοὺς Ἐμ. Ἀντίπαν, Δ. Πολυχρονόπουλον, Κ. Λαμπρινόπουλον, Κ. Σκουρλέτην, Π. Χ. Πέτρου, Ζ. Ζαρειφόπουλον καὶ Σ. Πράτσικαν· καὶ τέλος ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν τοὺς Ι. Βάγλαν, Ἰω. Γεωργάραν, Γ. Ἀποστολίδην, Χ. Κικίδην, Κ. Χριστοβούλου, Χ. Δεμάθαν καὶ Ἐμ. Μοδινόν.

Ζητήσαντος εἶτα τοῦ βουλευτοῦ Φθιώτιδος ν' ἀναβληθῇ εἰς ἄλλην συνεδρίασιν ἡ τοῦ Σώματος ἀπόφασις ἐπὶ τῆς προτάσεώς του περὶ τοῦ ἀρτίως ἀποβιώσαντος Ἰωνίδου (Ἰπλιζῆ), καὶ τῆς Βουλῆς συναινεσάσης, ὁ πρόεδρος ἐπροκάλεσε τὴν τοῦ Σώματος ἀπόφασιν ἐπὶ τῆς κατὰ τάξιν συζητήσεως τῶν ἐκκρεμῶν καὶ ὡρίμων νομοσχεδίων. Προτείναντος δέ τινος νὰ προταχθῇ ἡ τοῦ περὶ καθυστερούντων, ὡς τοῦ σπουδαιοτέρου καὶ μᾶλλον κατεπείγοντος, παρετήρησεν ὁ πρόεδρος, ὅτι ὀφείλομεν νὰ ἐπιληφθῶμεν πρῶτον τῆς ἀρξαμένης συζητήσεως τοῦ περὶ συντάξεως τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν τῶν ἀξιωματικῶν τῆς φάλαγγος νομοσχεδίου, καὶ ἀκολούθως νὰ μεταβῶμεν εἰς τὴν τοῦ περὶ καθυστερούντων.

Ἀντιπαρετήρησεν ἕτερος, ὅτι ἐπειδὴ κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχεδίου ἀνεφύησαν διενέξεις τινὲς καὶ διχογνωμίαι, εἰς ἃς θέλομεν ἐπανέλθει καὶ πάλιν κατὰ τὴν ἐπανάληψιν τῆς συζητήσεως, καὶ ἐκ τούτου θέλει προκύψει βραδύτης, θεωρεῖ ἀναγκαῖον νὰ προταχθῇ ἡ τοῦ περὶ καθυστερούντων συζήτησις, ὡς τοῖς πᾶσιν ἐνδιαφερόντος.

Ἐπαναλαβόντος δὲ τοῦ προέδρου, ὅτι ἀσθενῶν ὁ ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν δὲν θέλει εἶσθαι ἴσως εἰς κατάστασιν νὰ παρουσιασθῇ πρὸς συζήτησιν τοῦ ἀνωτέρω νομοσχεδίου, ἡ Βουλὴ ἀπεφήνατο νὰ ἐξακολουθήσῃ ἡ συζήτησις τοῦ περὶ συντάξεως τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν τῶν ἀξιωματικῶν τῆς φάλαγγος νομοσχεδίου, ἐὰν ὁ ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν διατελῇ ἀσθενῶν, νὰ ἐπέλθῃ δὲ ἀμέσως ἡ τοῦ περὶ καθυστερούντων· τῶν δὲ λοιπῶν ἡ συζήτησις νὰ ἐξακολουθήσῃ καθ' ἣν τάξιν ἀνεγνώσθησαν αἱ ἐπ' αὐτῶν ἐκθέσεις τῶν ἐπιτροπῶν.

Λαβών τις μετὰ ταῦτα τὸν λόγον ἐξέθηκεν, ὅτι ἀναβὰς εἰς τὸ βῆμα δὲν προτίθεται οὔτε νὰ κατηγορήσῃ τὸ παρελθὸν οὔτε νὰ μεμφθῇ τινα διὰ τὴν πολιτικήν του πορείαν, διότι πάντες ἁμάρτομεν, καὶ πρῶτος αὐτὸς πιστεύσας, ὅτι οἱ ὑπουργοὶ ἤθελον τέλος κατανοήσει εἰς ποίους σκοπέλους ὁδηγοῦσι πλησίστιον τῆς πολι-

τείας τὸ σκάφος· ἀλλὰ μήπως καὶ ὑμεῖς δὲν ἠπατήθητε πιστεύσαντες εἰς αὐτοὺς διαβεβαιοῦντας, ὅτι πᾶσαν δυνατὴν καταβάλλουσι προσπάθειαν ὑπὲρ τῆς εὐημερίας τοῦ κράτους, καὶ βλέποντες αὐτοὺς σκυθρωπάζοντας καὶ σκεπτικούς, δὲν ἐλέγετε «ὁ ζῆλος τοῦ οἴκου των κατέφαγεν αὐτούς;» Καὶ κατὰ τοῦτο μὲν δὲν ἐψεύσθητε, διότι πραγματικῶς ὁ ζῆλος τοῦ οἴκου των τοὺς κατέφαγεν· ἀλλὰ συγχρόνως ἐσκέπτοντο καὶ πῶς νὰ μᾶς πείθωσι ναγκάσωσι νὰ πιστεύσωμεν, ὅτι ἡ ἐλαχίστη ἐκ μέρους ἡμῶν παρατήρησις, εἴτε εἰς τὰ νομοσχέδιά των εἴτε εἰς τὰς πράξεις των, ἦτον ἔγκλημα καθοσιώσεως· ἐσκέπτοντο πῶς νὰ μᾶς καταστήσωσι δούλους ἀρώνους, καὶ κατὰ μέγα μέρος ἐπέτυχον τοῦ σκοποῦ των. Μηδεὶς λοιπὸν μεμφθήτω τὸν ἄλλον, διότι εἰς πάντας ἡμᾶς ἐφαρμόζεται τὸ τοῦ εὐαγγελίου· «ὁ ἀναμάρτητος βαλέτω πρῶτος.»

Δὲν ἐνθυμεῖται, ἐξακολούθησε λέγων, τὸ ὄνομα ὑπουργοῦ τινος εἰπόντος, ὅτι τὸ παρελθὸν δὲν ὑπάρχει, τὸ μέλλον ἀδηλον, καὶ μόνον τὸ ἐνεστὼς ὁρίσταται· ἀλλ' αὐτὸς λέγει, ὅτι τὸ ἐνεστὼς πρέπει νὰ ἔχῃ ὁδηγὸν τὸ παρελθόν, τὸ δὲ μέλλον ἀπὸ τοῦ παρόντος ἐξαρτᾶται· καὶ ἂν ὡς ἐμαγειρεύσαμεν ἢ ὡς ἐστρώσαμεν κατὰ τὰς παρελθούσας δύω συνόδους, οὕτω θέλομεν δειπνήσει καὶ κοιμηθῆ, φίλοι ἡμῖν, ὁποῖαι μᾶς ἀναμένουσι πικρίαι, ἐπὶ ποίων ἀκανθῶν καὶ τριβόλων θέλομεν κατακλίνεσθαι μετὰ τὸ τέλος τῆς περιόδου, καὶ ποσάκις θέλομεν καταναθεματίσει τὴν τοιαύτην ὑπουργικότητα, ἐνθυμούμενοι, ὅτι οἱ ὑπουργοὶ ἐμπορευθέντες τὴν ἀφοσίωσίν μας, περιεφρόνησαν τοὺς ἀφοσιωμένους, καὶ ὠφεληθέντες ἐκ τῆς πενίας μας, κατεχρήσθησαν τὰς ἀνάγκας ἡμῶν. Ποσάκις θέλομεν ἐνθυμηθῆ μετ' ἐκπλήξεως καὶ ὀδύνης, ὅτι διὰ τῆς διαγωγῆς μας ἐπροκαλέσαμεν δυσχημίας κατὰ τοῦ ἔθνους ἡμῶν, γλευασμοὺς κατὰ τῆς πατρίδος μας. Ποσάκις θέλομεν ἀμφιβάλλει, ἂν ἀληθῶς ἠκούσαμεν ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου ὑπουργοὺς εἰπόντας «τὸ ὁποῖον σᾶς ὑποβάλλω νομοσχέδιον ἀντίκειται μὲν εἰς τὴν συνείδησίν μου, τὸ ὑποστηρίζω ὅμως ὡς ἔχει, καὶ δὲν παραδέχομαι τὴν ἐλαχίστην τροπολογίαν». Ποσάκις θέλομεν ἐνθυμηθῆ, ὅτι ἀπεκάλεσαν ἡμᾶς κλεπτορύλακας οἱ καὶ συγγενεῖς καὶ φίλους λῃστὰς καὶ κλέπτας ἔχοντες. Ποσάκις συναντώμενοι θέλομεν ἐρωτᾶ ἀλλήλους, ἂν ἀληθῶς ἐνοιβέτουν ἡμᾶς νὰ μὴ μεταβάλωμεν τὸ βῆμα τῆς Βουλῆς εἰς βῆμα ψεύδους οἱ πολλάκις ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου ἐπισήμως ψευσθέντες. Ποσάκις δὲ θέλουσι μᾶς ἐρωτήσει αἱ χῆραι καὶ τὰ ὀρφανά, ἂν

ἀληθῶς αὐτῶν λιμωττόντων, ἡμεῖς οἱ ἀντιπρόσωποι των ἐγινόμεθα θεαταὶ τῆς πυρπολήσεως **15000** δρ. δι' ἃς οἱ ὑπουργοὶ ἠθέλησαν ν' αὐξήσωσι τοῦ ἀνωτάτου ἡμῶν ἄρχοντος τὴν θλίψιν καὶ ἀγανάκτησιν, ἣν χαθάνθη ἀκούσας, ὅτι ἡ ἀρροσύνη καὶ ἡ κολακεία τῶν ὑπουργῶν του κατέστρεψε τὸ ἥμισυ τοῦ στόλου μας. Ποσάκις θέλει μᾶς χαιρετίσει μετ' εἰρωνείας καὶ χλευασμοῦ ὁ ῥαδιοῦργος ἔπαρχος, ὁ δωροληπτὴς ἔφορος, ὁ λῃστὴς ταμίας, ὁ κλέπτης τελώνης, ὁ καταχραστὴς ἀποθηκάριος, ὁ ῥατζιαστὴς εἰσαγγελεὺς καὶ ὅλον τὸ σμῆνος τῶν καταχραστῶν. Ποσάκις τέλος ἐνθυμούμενοι, ὅτι χάριν τῶν ὑπουργῶν περιεφρονήθημεν, ἐμπαιδενίσθημεν, ἐξεφαυλίσθημεν, ἐμισήθημεν, ἐγενόμεθα παίγνιον ἀγγέλους τε καὶ βροτοῖς, θέλομεν εἶπει «εἴθε μὴ ὑπήρχομεν βουλευταὶ τῆς γ'. περιόδου!»

Ὅλα λοιπὸν ταῦτα ἀναλογιζόμενοι, ἂς σκεφθῶμεν σήμερον ἐὰν ἦναι δίκαιον, ἂν ἦναι λογικὸν χάριν τῶν ὑπουργῶν νὰ θυσιασθῶμεν πάντες ἡμεῖς, θυσιάζοντες καὶ τὴν πατρίδα ἡμῶν. Ἀλλ' ἴσως τὸν ἐρωτήσει τις, τί οὗτος κατώρθωσε τοσαῦτα μέχρι τοῦδε εἰπών; Εἰς τοῦτον ἀπαντᾷ μετὰ τοῦ Πέρσου Σειφάκους «Τῶν μὲν λόγων κύριος εἰμὶ ἐγώ, τῶν δὲ πράξεων ἡ τύχη μετὰ τῶν ὑπουργῶν.»

Τί λοιπὸν ποιητέον; πρῶτον καὶ ὑπουργοὶ καὶ βουλευταὶ καὶ γερουσιασταὶ ἂς εἴπωμεν ἐν κατανύξει ψυχῆς καὶ συντριβῇ καρδίας τὴν ἐπομένην περικοπὴν ἐκ τῆς προσευχῆς τοῦ Μανασσῆ, βασιλέως τῆς Ἰουδαίας. «Ἐπλήθυναν αἱ ἀνομίαι μας, κύριε, ἐπλήθυναν αἱ ἀνομίαι μας, καὶ οὐκ ἐσμὲν ἄξιοι ἀτενίσαι καὶ ἰδεῖν τὸ ὕψος τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τοῦ πλήθους τῶν ἀδικιῶν μας, κατακαμπτόμενοι πολλῷ δεσμῷ σιδηρῷ εἰς τὸ μὴ ἀνανεῦσαι τὴν κεφαλήν μας, καὶ οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἄνεσις, διότι ἡμάρτομεν ὑπὲρ ἀριθμὸν ψάμμου θαλάσσης, καὶ τὸν θυμόν σου παρωργίσαμεν, καὶ τὸ πονηρὸν ἐνώπιόν σου ἐποιήσαμεν, μὴ ποιήσαντες τὸ θέλημά σου, καὶ μὴ φυλάξαντες τὰ προστάγματά σου· καὶ νῦν κλίνοντες γόνυ καρδίας, δεόμεθα τῆς παρὰ σοῦ χρηστότητος μὴ συναπολέσαι ἡμᾶς ταῖς ἀνομίαις μας, ἀλλὰ δεῖξον καὶ ἐν ἡμῖν πᾶσαν τὴν μακροθυμίαν σου, κύριε.»

Μετὰ δὲ τὴν προσευχὴν ταύτην ἂς ἐπιληφθῶμεν τῶν ἐργασιῶν τῆς παρούσης Συνόδου ἐν ἁρμονίᾳ καὶ ὁμοφροσύνῃ, ἀποσκορακίζοντες καὶ τὴν ἀνωφελῆ ἀντιπολίτευσιν, ἐὰν ἀντιπολίτευσις λέγηται ἡ ἐξέλεγξις τῶν παρανομιῶν καὶ καταχρήσεων, καὶ τὴν ἐπιβλαβῆ ὑπουργικότητα μας. Πρὸ παντὸς δ' ἄλλου ὀφείλομεν νὰ σκεφθῶμεν, ὅτι ποτὲ ἡ πατρὶς ἡμῶν καὶ ὁ θρόνος

δὲν εἶχον πλειοτέραν ἀνάγκην τοῦ πατριωτισμοῦ μας καὶ τῆς καινῆς ἀγάπης, διότι σήμερον πρόκειται περὶ τῶν ὅλων, περὶ τοῦ μέλλοντος τῆς πατρίδος, καὶ ὀφείλομεν νὰ εἴπωμεν μετὰ θάρρους εἰς τοὺς ὑπουργοὺς, οἵτινες ἐπίστευσαν, ὅτι ἔλαβον κατοχὴν ἐπὶ τῶν συνειδήσεων ἡμῶν τὰ ἀκόλουθα. « Κύριοι ὑπουργοί, σκοπεύητε νὰ θεωρήσητε τὴν Βουλὴν ἀστυνομικὸν φορεῖον τῶν ἁμαρτιῶν σας, θέλετε μετανοήσει. Ἐὰν ἀδιαφορήσητε εἰς τὰς δικαίας τῆς Βουλῆς ἀπαιτήσεις, θέλετε καὶ τότε μετανοήσει. Ἐὰν πιστεύητε, ὅτι ἡ Βουλὴ θέλει δείξει καὶ σήμερον τὴν ὁποίαν μέχρι τοῦδε ἔδειξεν ἀνοχὴν πρὸς μόνον τὸν σκοπὸν τοῦ ν' ἄρῃ ἀφ' ὑμῶν πᾶν ἐμπόδιον εἰς τὰς σκέψεις καὶ πράξεις σας, θέλετε εὑρεθῆ ἠπατημένοι. »

Ταῦτα δὲ λέγοντες καὶ πράττοντες, θέλομεν δυνηθῆ νὰ εἴπωμεν τὸ τοῦ Δαυὶδ. «Εὐφρανθείημεν ὧν ἀνθ' ὧν ἡμερῶν ἐταπείνωσαν ἡμᾶς οἱ ὑπουργοί, ἐτῶν ὧν εἴδομεν κακά. » Ἡ δὲ Πατρὶς θέλει μᾶς εἴπει «ἐξενέγκατε τὴν στολὴν τὴν πρώτην, καὶ ἐνδύσατε αὐτούς, καὶ δότε δακτύλιον εἰς τὴν χεῖρα αὐτῶν καὶ ὑποδήματα εἰς τοὺς πόδας, καὶ ἐνεγκόντες τὸν μόσχον τὸν σιτευτὸν θύσατε, καὶ φαγόντες εὐφρανθῶμεν, ὅτι οὗτοι οἱ υἱοί μου νεκροὶ ἦσαν καὶ ἀνέζησαν, καὶ ἀπολωλότες ἦσαν καὶ εὑρέθησαν.»

Μετὰ δὲ ταῦτα ὁ πρόεδρος διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 1. Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος.

ΕΥΓ. Μ. ΠΑΡΙΣΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς.
Τ. Γ. Μαυρομμάτης
Π. Κολποδῖνος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Θ'.

Τῆς 22 Νοεμβρίου 1852.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἀναγγελθέντος, ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ συντάξεως τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν τῶν ἀξιωματικῶν τῆς φάλαγγος νομοσχεδίου, οὗτινος ἡ ἀρχὴ συζητηθεῖσα, εἶχεν ἐπιψηφισθῆ κατὰ τὴν λήξασαν Σύνοδον· ὁ μὲν βουλευτὴς Λακεδαίμονος ὑπέβαλεν ἐπὶ τοῦ 1 ἄρθρου τροπολογίαν, ἔχουσαν οὕτως·

« Ἄρθρ. 1. Αἱ χῆραι καὶ τὰ ὀρφανὰ τῶν ἐν ἐνεργείᾳ ἀξιωματικῶν, πρεσβυτῶν καὶ συνταξιούχων τῆς φάλαγγος ἔχουσι πρὸς σύνταξιν δικαίωμα κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ περὶ συντάξεως τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς νόμου, ἐὰν οἱ σύζυγοι ἢ οἱ γονεῖς αὐτῶν κέκτηνται τὰ παρὰ τοῦ αὐτοῦ νόμου ἀπαιτούμενα προσόντα· δύναται δὲ ἀντὶ συντάξεως νὰ τοῖς δοθῇ προικοδοτικὸν γραμμάτιον, κατὰ τὰ περὶ προικοδοτήσεως τῶν φαλαγγιτῶν νενομοθετημένα, ἀνάλογον τοῦ πραγματικοῦ βαθμοῦ τοῦ ἀποβιώσαντος συζύγου ἢ γονέων αὐτῶν. Τὸ γραμμάτιον τοῦτο διανέμεται καὶ μεταβαίνει εἰς τὴν χήραν καὶ τὰ ὀρφανὰ κατὰ τοὺς περὶ συντάξεως τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν ὅρους τοῦ αὐτοῦ νόμου.

Δικαίωμα ἀπολαυῆς προικοδοτικοῦ γραμματίου ἢ συντάξεως ἔχουν, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ 30 ἄρθρου τοῦ αὐτοῦ νόμου περὶ συντάξεως καὶ κατὰ τοὺς ἀνωτέρω τεθέντας ὅρους, καὶ αἱ χῆραι καὶ τὰ ὀρφανὰ τῶν μέχρι τῆς ἐκδόσεως τοῦ παρόντος νόμου ἀποβιωσάντων ἐκ τῶν διαλαμβανομένων ὡς ἀνωτέρω ἀξιωματικῶν τῆς φάλαγγος. »

Ἧς τὸ περιεχόμενον ἀναπτύσσων εἶπεν, ὅτι ἡ τροπολογία αὐτοῦ, μὴ διαφέρουσα κατ' οὐδὲν σχεδὸν τοῦ ἐν τῷ νομοσχεδίῳ ἄρθρου, τακτοποιεῖ μόνον τὰς διατάξεις αὐτοῦ, ὁρίζουσα, ὅτι καὶ ἡ φάλαγξ θεωρεῖται ὡς ὁ λοιπὸς στρατὸς, καὶ ἑπομένως ὑπάγεται εἰς τὰ περὶ συντάξεως τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς νομοθετηθέντα.

Ὁ δ' ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸς παρετήρησεν, ὅτι δέχεται τὴν τροπολογίαν, καθ' ὅσον τίθεται δι' αὐτῆς καὶ ἡ φάλαγξ εἰς τὴν αὐτὴν πρὸς τὸν λοιπὸν στρατὸν γραμμήν.

Ἐνταῦθα τῶν μὲν ἀπαιτούντων νὰ τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ πρῶτον ἡ τροπολογία, ὅπως δυνηθῶσι νὰ μελετήσωσιν αὐτὴν ἰδιαιτέρως, τῶν δὲ ἰσχυριζομένων, ὅτι δὲν καθίστατσι ἀναγκαία ἡ ἀναβολὴ αὕτη, καὶ προτεινόντων ἀμροτέρωθεν τοὺς πρὸς ὑποστήριξιν τῆς ἰδέας των λόγους· ὁ πρόεδρος παρετήρησεν, ὅτι, ὡς ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε λεχθέντων ἐξάγεται, οἱ βουλευταὶ πάντες ἀντελήφθησαν τῆς τροπολογίας, καὶ ἑπομένως δύναται ἡ Βουλὴ νὰ προχωρήσῃ εἰς τὴν συζήτησιν αὐτῆς.

Οὕτω δ' ἐρωτηθεῖσα ἡ Βουλὴ ἀπέρριψε, μὴ ἀναστᾶσα, τὴν περὶ ἀναβολῆς τῆς συζητήσεως πρότασιν, καὶ ἑπομένως λαβὼν τὸν λόγον ἐπέρρεπέ τις, ὅτι ἄξιον ἀπορίας τῷ φαίνεται πῶς,

πρακειμένου περὶ τῆς φάλαγγος, θεωροῦσι τινὲς τὸ σῶμα τοῦτο ὡς σῶμα ὀργανικόν, ἐν ᾧ ὁ περὶ φάλαγγος νόμος σκοπὸν δὲν εἶχεν ἢ νὰ περιποιηθῇ τὸν ἀγῶνα, καὶ μετὰ τὴν ἀποβίωσιν τῶν λειψάνων αὐτοῦ νὰ ἐκλείψῃ ὁλοτελῶς καὶ τὸ σῶμα· διὸ δὲν βλέπει εἰς τίνα βασιζόμενος νόμον, θεωροῦσιν ἤδη τὴν φάλαγγα ὡς σῶμα ὀργανικόν. Ἀλλ' ἐκτὸς τούτου, ἐν ᾧ ὁ περὶ φάλαγγος νόμος ὁρίζει, ὅτι ἕκαστος φαλαγγίτης ἢ δύναται, λαμβάνων τὴν μισθοδοσίαν αὐτοῦ, νὰ μένῃ ἐν ἐνεργείᾳ, ἢ προτιμῶν τὴν διὰ γραμματίου προικοδότησιν, ν' ἀποσυρθῇ εἰς τὰ ἴδια, διὰ τοῦ ἀνὰ χεῖρας νομοσχεδίου πρὸς ἐκείνους μὲν χορηγοῦμεν τὸ πλεονέκτημα τῆς συντάξεως, τούτους δὲ, τοὺς βιασθέντας ἴσως νὰ προτιμήσωσι τὸ γραμμάτιον, ἀποκλείομεν τῆς χάριτος ταύτης, καὶ νομιμοποιοῦντες οὕτως ἀνύπαρκτα δικαιώματα, προσβάλλομεν συγχρόνως τὰ τῶν ἑτέρων. Τοῦτο δὲ τοσοῦτον μᾶλλον εἶναι πικρὸν, καθ' ὅσον δικαιότερον ἦτον ἴσως ν' ἀνταμειφθῶσιν οἱ ἅπαξ λαβόντες γραμμάτιον, καὶ βελτιώσαντες πολλὰς γαίας χωρὶς νὰ ἐνοχλήσωσιν εἰς ἄλλο τι τὸ δημόσιον. Ἐπιθυμεῖ λοιπὸν νὰ τῷ εἴπῃ ὁ ὑπουργὸς, πῶς θεωρεῖ ὀργανικὸν σῶμα τὴν φάλαγγα, καὶ ποία ἐπέκειτο ἀνάγκη τῆς εἰσαγωγῆς νόμου τοιούτου; Ἀλλ' οὐ μόνον δὲν ὑπάρχει ἡ ἐλαχίστη ἀνάγκη, ἀλλὰ καὶ χείμαρρος ἀπαιτήσεων θέλει μᾶς κατακλύσει μετ' οὐ πολύ. Καὶ ἀληθῶς· πῶς θέλετε ὑποχρεώσει τοὺς ἀρκεσθέντας εἰς τὸ γραμμάτιον αὐτῶν φαλαγγίτας νὰ μὴ ζητήσωσι καὶ αὐτοὶ τὰ ἐκ τοῦ νόμου τούτου πλεονεκτήματα; ἢ εὑρισκόμεθα κἂν εἰς τὴν εὐκάρεστον ἐκείνην οἰκονομικὴν θέσιν, καθ' ἣν τὰ ἔθνη προσφέρονται πολλάκις ἐλευθερίως; Ὄχι· ἡ θέσις ἡμῶν εἶναι ἤδη δυσχερεστέρα, καὶ ἂν εἰς κρείττονα διεστελοῦμεν κατάστασιν, πολλὰ εἶχε νὰ ἐνεργήσῃ ἡ Κυβέρνησις ἄλλα καὶ νὰ περιποιηθῇ συγχρόνως ἄλλως πῶς τὸν ἀγῶνα. Ἀλλ' ἐὰν καὶ μετὰ τὰς ἐξηγήσεις ταύτας ἐπιμένῃ ὁ ὑπουργὸς εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου, ἂν πρακειμένου περὶ τοῦ ἀγῶνος, νέας πρέπει νὰ δαψιλεύσωμεν ἀμοιβὰς, δὲν ἀντίκειται πρὸς ἰδέαν τοιαύτην, θέλει ὅμως νὰ μὴ γίνῃ κἂν ἐξαίρεσις οὐδεμία καὶ ἐκ τοῦ ἴσου νὰ βραβευθῶσι πάντες οἱ ἐκ τῆς φάλαγγος ἀξιωματικοὶ, ὡς ἐν ἀποτελοῦντες σῶμα καὶ τὰς αὐτὰς ἔχοντες ἀξιώσεις. Περιπλέον παρατηρεῖ, ὅτι, ἐν ᾧ τὸ πρῶτον τοῦ ἄρθρου ἐδάφιον χορηγεῖ δικαίωμα συντάξεως πρὸς μόνας τὰς χήρας καὶ τὰ ὀρφανὰ τῶν ἐν ἐνεργείᾳ φαλαγγιτῶν, εὐθὺς ἀμέσως τὸ δεύτερον αὐτοῦ ἐδάφιον, ποιοῦν διαστολὴν νέαν, ὁρίζει, ὅτι ἔχουσι δικαίωμα οὐχὶ συντάξεως, ἀλλὰ γραμματίου κτλ. Διὸ, ἐπειδὴ

καὶ εἰς τὴν βάσιν του τὸ νομοσχέδιον τοῦτο ἀντίκειται πρὸς τὸν νόμον τῆς φάλαγγος, καὶ καθ' ἑαυτὸ εἶναι ἄδικον καὶ ἀσυνεπὲς, δὲν δέχεται οὐδεμίαν τροπολογίαν καὶ κηρύσσεται κατὰ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ.

Παρατηρήσαντος τοῦ ὑποβαλόντος τὴν τροπολογίαν βουλευτοῦ, ὅτι δι' αὐτῆς προνοεῖται ἡ μνησθεῖσα ἐν τῷ δευτέρῳ ἐδαφίῳ διαστολὴ· ἐξέθηκεν ὁ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸς, ὅτι ἐὰν κατὰ τὴν λήξασαν σύνοδον ἐσυζητεῖτο οὐχὶ μικρὸν ἡ ἀρχὴ τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου, προῆλθεν, ὡς νομίζει, τοῦτο ἐκ τῆς ἰδέας, ἣν εἶχον τινὲς, ὅτι περιλαμβάνει ἡ φάλαγξ καὶ ἀξιωματικοὺς, μὴ ἔχοντας κἂν τοιοῦτον δικαίωμα· διὸ φοβούμενοι μὴ ὠφεληθῶσι καὶ οὗτοι τῶν ἐκ τοῦ νόμου πλεονεκτημάτων, διϊσχυρίσθησαν, ὅτι ἡ φάλαγξ δὲν εἶναι σῶμα ὀργανικὸν, ὅτι αὐτὴ μόνη στερεῖται ζωῆς. Ἀλλ' ὡς καὶ τότε ἀπέδειξα, τὸ ἄρθρον 27 τοῦ ἀπὸ 18/30 Σεπτεμβρίου 1835 διατάγματος αἴρει καὶ τὴν ἐλαχίστην ἀμφιβολίαν, ὅτι ἡ φάλαγξ δὲν εἶναι σῶμα ὀργανικὸν, καθ' ὅσον ἐπιβάλλει εἰς αὐτὴν οὐ μόνον τὸν ὅρκον, ἀλλὰ καὶ πολλὰς ἄλλας ὑποχρεώσεις τοῦ ἐν ἐνεργείᾳ στρατοῦ. Τὸ ζήτημα ὅμως ἔλαβεν ἤδη νέαν μορφὴν, καθ' ὅσον παρετηρήθη, ὅτι δὲν εἶναι δίκαιον νὰ μετάσχωσι τῶν ἐκ τοῦ νόμου ὠφελειῶν μόνοι οἱ ἐν τῇ ἐνεργῷ φάλαγγι ἀξιωματικοὶ καὶ ν' ἀποκλεισθῶσιν οἱ διὰ γραμματίου προικοδοτηθέντες· ὁ δὲ προαγορεύσας ἐσυμπέρανεν ἑπομένως, ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἀνταμειφθῶσιν οὐδέτεροι τούτων. Ἀλλὰ πρέπει νὰ εἴμεθα πλειότερον δίκαιοι καὶ νὰ μὴ λησμονήσωμεν, ὅτι πᾶς ὁ ἐν ἐνεργείᾳ ὑπηρετῶν λαμβάνει δικαιώματα ἀπέναντι τοῦ δημοσίου τοῦ ἀντιπροσωπεύοντος τὴν κοινωνίαν, καὶ διὰ τοῦτο δὲν πρέπει νὰ συγχέωμεν αὐτοὺς μετὰ τῶν ἐν ἀργίᾳ διατελούντων καὶ περὶ τὰ οἰκεῖα ἀσχολουμένων· ἄλλως τε ἂς μὴ διαρρύγῃ τὴν προσοχὴν τῆς Βουλῆς, ὅτι τὸ ἀνὰ χεῖρας νομοσχέδιον ἀφορᾷ οὐχὶ τοὺς φαλαγγίτας ἰδίως, ἀλλὰ τὰς χήρας καὶ τὰ ὀρφανὰ τούτων, ὅπερ μεταβάλλει τὸ πρᾶγμα οὐσιωδῶς. Καὶ εἶπον μὲν πολλοὶ, ὅτι ἐπειδὴ ὑπάρχουσιν ἐν τῇ φάλαγγι ἀξιωματικοὶ νέοι, μὴ ὑπηρετήσαντες κατὰ τὸν ἀγῶνα, δὲν εἶναι δίκαιον νὰ ὠφεληθῶσιν ἐκ τῶν τοῦ νόμου καλῶν, ἀλλὰ μία τῶν διατάξεων τῆς τροπολογίας ὁρίζουσα, ὅτι οὐδεὶς τῶν ἐκ τῆς φάλαγγος ἀξιωματικῶν, μὴ συμπληρώσας τριάκοντα ἔτη ὑπηρεσίας, δύναται ν' ἀποκτήσῃ τὸ πρὸς σύνταξιν δικαίωμα, διαλύει πάντα φόβον τοιοῦτον, καὶ ἀσφαλίζει τὰ πρόσωπα τοῦ ἀγῶνος. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν δευτέραν τοῦ ἄρθρου κατηγορίαν, ἐπίσης ὁρίζει ἡ τροπολογία, κατὰ τὸν περὶ συντάξεως τοῦ στρατοῦ τῆς

ξηράς νόμον, ὅτι ἀπαιτεῖται εἴκοσιν ἐτῶν συμπεπληρωμένη ὑπηρεσία, καὶ ἐπομένως δὲν πρέπει νὰ φανῶμεν ἄδικοι πρὸς μόνους τοὺς φαλαγγίτας. Ἀφ' οὗ λοιπὸν εἶναι καὶ ἡ φάλαγξ ὀργανικὸν σῶμα, ὑπάρχουσι δὲ καὶ αἱ ἀνωτέρω διατάξεις τῆς τροπολογίας, δὲν ἔχει ἄλλο τι νὰ προσθέσῃ, καὶ πέποιθεν, ὅτι ἡ Βουλὴ θέλει ἐγκρίνει τὸ νομοσχέδιον.

Ἀκολούθως ἐρωτήσαντός τινος, ἂν οἱ ὑπηρετήσαντες μὲν διαρκῶς ἐν τῇ φάλαγγι, ἀλλὰ πρὸ τοῦ **1843** ἀποβιώσαντες μετέχωσι τῶν ἐκ τοῦ νόμου ὠφελειῶν, ὁ ὑπουργὸς ἀπήντησεν, ὅτι ἀποκλείονται, καὶ τοῦτο, ἵνα μὴ δοθῇ ἀφορμὴ λόγων.

Ἀντειπόντος ὅμως τοῦ πρὸ αὐτοῦ, ὅτι δὲν θεωρεῖ δικαίαν τὴν ἐξαίρεσιν ταύτην, ἐπέρανεν ὁ ὑπουργός, ὅτι μὴ δυσκολευόμενος νὰ δεχθῇ τὴν ἰδέαν τοῦ ἀγορεύσαντος, προτείνει νὰ τροποποιηθῇ τὸ δεύτερον ἐδάφιον τῆς τροπολογίας διὰ τῆς ἑξῆς προσθήκης « ἀπὸ τῆς ἐγκαθιδρύσεως τῆς φάλαγγος » τιθεμένης μετὰ τὰς λέξεις « καὶ αἱ χῆραι καὶ τὰ ὀρφανὰ τῶν . . . »

Μετὰ τοῦτο παρετήρησεν αὖθις ὁ ἀνωτέρω βουλευτὴς, ὅτι πολλοί, ὡς γνωρίζομεν, τῶν φαλαγγιτῶν λαβόντες τὸ ἀντίκον αὐτοῖς γραμμάτιον, μετά τινα χρόνον ἐπανῆλθον εἰς τὴν ἐνεργὸν φάλαγγα. Διὰ τοὺς ἀξιωματικοὺς, λοιπὸν τούτους ποῖος θέλει ὁρισθῇ ὁ τῆς ὑπηρεσίας των χρόνος; αὐτὸς ἐκεῖνος, καθ' ὃν εἰσήχθησαν εἰς τὴν φάλαγγα ἢ ὁ ἀπὸ τῆς δικαιοπῆς τῆς ὑπηρεσίας των ἀρχόμενος αὖθις; Τὸ κατ' αὐτὸν νομίζει τὸ δεύτερον, καὶ διὰ τοῦτο ἐρωτᾷ τίς ἡ τοῦ ὑπουργοῦ γνώμη;

Ἁπάντων ὁ ὑπουργὸς εἶπεν, ὅτι πάντες ὅσοι ἐξετασθέντες, ἐτέθησαν εἰς τὴν φάλαγγα τὸ **1836**, ἦσαν ἀγωνισταὶ τοῦ **1821**, καὶ ἐπομένως ἡ ἐρώτησις δὲν δύναται ν' ἀφορᾷ τοὺς τοιούτους, ὡς ἔχοντας συμπεπληρωμένα τὰ εἴκοσι τῆς ὑπηρεσίας ἔτη.

Μετὰ τοῦτον ἐπέρανεν ἄλλος, ὅτι ἡ προκειμένη συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου ὑπηγορεύθη ἐκ μόνης τῆς πείρας καὶ τῆς εὐγενοῦς ἐκτιμήσεως τοῦ παρελθόντος, καθ' ὅσον ἐπρέσβευσεν ἐξ ἀρχῆς, ὅτι ἡ σύστασις τῆς φάλαγγος δὲν ἀφορᾷ εἰμὴ τὰ δικαιώματα τοῦ ἀγῶνος. Ἀλλ' ἐκ τῶν ἐνυπαρχουσῶν ἀντιφάσεων καὶ ἐν τῷ νομοσχεδίῳ τούτῳ καὶ ἐν τῷ ἀρχικῷ νόμῳ περιπλεκόμενοι, εὑρισκόμεθα ἤδη εἰς ἀπορίαν καὶ βουλευταὶ καὶ Κυβέρνησις· ἀπόδειξις δέ, ὅτι εἰς τὴν ἀνωτέρω γενομένην ἐρώτησιν ὁ ὑπουργὸς δὲν εἶχε ν' ἀπαντήσῃ τι ἀπ' εὐθείας. Καὶ πρῶτον λοιπὸν τί θέλει γίνει, ὡς ἐρρέθη, διὰ τὸν προτιμήσαντα τὸ γραμμάτιον, ἀλλ' ἐπανελθόντα μετ' οὐ πολὺ εἰς ἐνέργειαν, ἀφ' οὗ μένει ἀόριστον τίς θέλει λογισθῇ ὁ τῆς ὑπηρεσίας του χρόνος; Ἐκτὸς δὲ

τούτου εἶναι δίκαιον νὰ χαίρῃ πᾶς ἐκ τοῦ νόμου ὠφελείας ὁ λαβὼν τὸ γραμμάτιον αὐτοῦ καὶ κατορθώσας ἔπειτα νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν, ὁ δὲ διαθέλει νὰ περιορισθῇ εἰς μόνον τὸ γραμμάτιόν του, νὰ ἐξαιρεθῇ τοῦ εὐεργετήματος τούτου ὡς πρόσωπον ὑποβολιμαῖον; Ἀλλ' ἡ Κυβέρνησις ἐκ πρώτης ἀρχῆς δὲν ἐσκέφθη, εἰμὴ πῶς νὰ θεραπεύσῃ τὸ ἐνεστὼς, καὶ δὲν ἐρρόντισεν οὐδόλως διὰ τὸ παρελθὸν, ἐντεῦθεν δὲ αἱ ἀνισότητες αὗται. Καὶ εἶπε μὲν μικρὸν ἀνωτέρω ὁ ὑπουργὸς, ὅτι τὰ δικαιώματα τῶν φαλαγγιτῶν ἄρχονται ἀπὸ τοῦ **1821**, ἀλλ' εἰπὼν τοῦτο, συνωμολόγησε καὶ αὐτὸς, ὅτι ἡ φάλαγξ εἶναι σῶμα τιμητικόν. Σφάλλει λοιπὸν, ἐὰν ἐπαναλάβῃ καὶ αὖθις, ὅτι τὰ δικαιώματα τοῦ ἀγῶνος, τὰ ἅγια ταῦτα δικαιώματα, κατερρονήθησαν πάντοτε; Οὕτω π. χ. εἶναι δίκαιον, πρὸς Θεοῦ, τοῦ μὲν ἐπιζήσαντος καὶ ἀνταμειφθέντος ἀγωνιστοῦ τὰ τέκνα νὰ λαμβάνωσιν ἀκολούθως σύνταξιν, ὁ δὲ προκινδυνεύσας καὶ πεσὼν κατὰ τὸν ἀγῶνα, ἢ ἄλλως πως ἀδικηθεὶς εἰς τὰς ἀξιώσεις του, ἐν ᾧ δὲν ἀντεμείφθη πᾶσῃ, ν' ἀποκλεισθῶσιν ἤδη καὶ τὰ τέκνα του; Ἢ λοιπὸν πρέπει νὰ ἀπονεμηθῇ σύνταξις ἐν γένει εἰς τὰς χήρας καὶ τὰ ὀρφανὰ τῶν προικοδοτηθέντων καὶ μή, ἢ ἡ τοιαύτη χάρις νὰ μὴν ὑπάρξῃ. Παύων παρατηρεῖ τέλος, ὅτι ἡ παρὰ τοῦ βουλευτοῦ Λακεδαίμονος ὑποβληθεῖσα τροπολογία δὲν διαφέρει πᾶσῃ τοῦ νομοσχεδίου καὶ σαρκάζει μόνον τὰς διατάξεις αὐτοῦ.

Παρετήρησεν ὁ τὴν τροπολογίαν ὑποβαλών, ὅτι ἐξ ὅσων ἤδη ἐξεβέβησαν δὲν βλέπει τις, εἰμὴ ὅτι ἡ Βουλὴ ἐπανέρχεται βαθμηδὸν εἰς ἀντικείμενα καὶ σκέψεις συζητηθείσας· ἀλλ' αὐτὸς ἐκ προοιμίων ὁμολογεῖ, ὅτι ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ περὶ ἐγκαθιδρύσεως τῆς φάλαγγος διατάγματος οὐ μόνον παρεγνωρίσθησαν ὅλα τὰ δικαιώματά της, ἀλλὰ καὶ ἡ φύσις καὶ ὁ σκοπὸς τοῦ ἱστορικοῦ τούτου σώματος. Ὁ ὑπουργὸς λοιπὸν εἰσάγων τὸ προκείμενον νομοσχέδιον, ἠθέλησε νὰ κανονίσῃ πᾶσαν ἀνωμαλίαν. Ἂν δὲ διὰ τῆς ἐπιψηφίσεως αὐτοῦ ζητῶται σήμερον ἡ ἀμοιβὴ τῶν ἐν ἐνεργείᾳ διατελούντων, τοῦτο δὲν εἶναι, ὡς λέγουσί τινες, ἄδικον, ἐπειδὴ ἐκ πρώτης ἀρχῆς ἡ Κυβέρνησις εἶπε πρὸς τὸν ἐκ τῆς φάλαγγος ἀξιωματικόν· « ἔχεις ὑπ' ὄψιν ἓν προικοδοτικὸν γραμμάτιον καὶ μίαν ἀντὶ τούτου μισθοδοσίαν· δύνασαι νὰ ἐκλέξῃς κατὰ προτίμησιν. » Ὁ ἅπαξ λοιπὸν προικοδοτηθεὶς διετέλεσε καρπούμενος ἐν ἀνέσει τὰς ὠφελείας του, ὁ δὲ ὑπηρετῶν ὑπέστη καὶ ὑπομένει ὅλους τοὺς ἐκ τῆς θέσεώς του κινδύνους. Δὶν εἶναι δὲ ἀληθὲς, ὅτι ἡ παρ' αὐτοῦ ὑποβλη-

θεσια τροπολογια δεν διαφέρει ποσῶς τοῦ νομοσχεδίου, καθ' ὅσον τακτοποιεῖ πᾶν ὅ,τι ἀκανόνιστον ἐνυπάρχει, καὶ τοῦτο εἶναι διαφορὰ οὐσιώδης. Ἀλλ' ἐπειδὴ παρετηρήθη ὑπό τινος, ὅτι πολλοὶ τῶν προικοδοτηθέντων φαλαγγιτῶν ἐπανῆλθον μετά τινα χρόνον εἰς ἐνέργειαν, λέγει, ὅτι πάντες αὐτοὶ ἀρχίζουσι νέον στάδιον ὑπηρεσίας, τοῦ ὁποίου ὁ χρόνος λογίζεται ἀφ' ἧς στιγμῆς ἐπανῆλθον. Προστίθησι δε, ὅτι πᾶς ὁ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ἐπανελθών εἶναι ὑπάγρεως νὰ πληρώσῃ πρὸς τὸ δημόσιον τὸ ἐκ τοῦ γραμματίου του προκύπτον περίσσευμα ἀφ' ἧς στιγμῆς ἐπανῆλθε. Διὰ συμπεραίνει, ὅτι ὑπάρχουσι μὲν αἱ τοιαῦται ἀνωμαλίαι, ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ ἐμμείνωμεν πλειότερον ἐπ' αὐτῶν.

Ἀντείπεν ἄλλος, ὅτι δὲν παραδέχεται ὡς ἀμοιβὴν τὸν εἰς τὸν φαλαγγίτην δοθέντα βαθμόν, διότι καταβιβάζει οὕτω τοῦ ἀγῶνος τὸ ὕψος, καθ' ὅσον ἡ πατρὶς ἐδοξάσθη ἐκ τοῦ βραχίονος τῶν τέκνων της ὅλων. Ἡ φάλαγξ λοιπὸν δὲν εἶναι εἰμὴ ἡ ἀναγνώρισις, καὶ τοῦτο οὐχὶ ἐν πλήρει δικαιοσύνῃ, τῆς θέσεως, ἣν τινὲς ἐξ αὐτῶν εἶχον ἄλλοτε κατὰ τὸν ἀγῶνα. Ἀλλ' ἐν ᾧ ἡ Κυβέρνησις, τὸ ἔθνος αὐτὸ εἶπε πρὸς τοὺς ἀγωνιστάς, ὅτι ὡς ἐπίμετρον τοῦ βαθμοῦ των τοὺς χορηγοῦνται ὠφέλειαι ἀληθεῖς, ἀντὶ τούτου τοῖς ἐδόθη ἀσήμαντος χάρτης, τοῖς ἐδόθη ἐν ψεῦδος, διότι ἐξυπηρέτησεν ἡ Κυβέρνησις τὰ φαλαγγιτικὰ γραμμάτια καὶ ἡ ἰδία τὰ δέχεται εἰς τιμὴν ἴσχνα τῆς πραγματικῆς. Μάλιστα δὲ μανθάνει, ὅτι ὑπάρχει δίκη τις ἐκκρεμὴς εἰς τὸν Ἄρειον Πάγον, μόνον διότι δὲν δέχεται ἡ Κυβέρνησις νὰ πληρωθῇ διὰ γραμματίων, καὶ περὶ τούτου δύναται νὰ μᾶς πληροφορήσῃ ἀκριβέστερον ὁ προσδρεύων τοῦ δικαστηρίου βουλευτής.

Εἰπόντος δὲ τούτου, ὅτι ἐπειδὴ εἰς τὴν γενομένην μεταξὺ τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν ἰδιωτῶν συναλλαγὴν ὑπῆρχεν ὁ ὅρος, ὅτι ἡ πληρωμὴ θέλει γίνει διὰ μετρητῶν, ἡ Κυβέρνησις ἐντὸς τῆς συμφωνίας δὲν δέχεται τὰ γραμμάτια· καὶ ὅτι ἐπειδὴ αὐτὰ ἔχουσιν ἀξίαν τινὰ κυκλοφοροῦσαν, εἶπεν, ὅτι ἐπίσης τὰ δέχεται καὶ αὐτή, ἀλλὰ κατὰ τὴν συνήθη ἀξίαν των· ἐξακολούθησεν ὁ ἀγορεύων, ὅτι ἐντεῦθεν ἐννοεῖ ἕκαστος ποίαν θέσιν τῶν δυσχερῶν, αἵτινες μᾶς ἔδωκαν τὴν ὕπαρξιν, εἰς ἣν ἐγκαυχώμεθα. Προσκληθέντες νὰ λάβωσι τὰ δικαιώματά των, περιεπαίχθησαν ἀπανθρώπως, καὶ ἀντὶ πάσης ἀμοιβῆς τοῖς ἐδόθη, ὡς εἶπεν, ἓν ψεῦδος. Πολλοὶ ἐξ αὐτῶν δέκα ἤδη ἔτη κρατοῦσι τὰ γραμμάτιά των εἰς μάτην· πολλοὶ τὰ παρεχώρησαν σχεδὸν δωρεάν, ὥστε ἂν θέλητε νὰ βραβευθῇ ὁ ἀγών, ἂν θέλητε νὰ λάβωσι τὴν ἀμοιβὴν αὐτῶν οἱ ἀγωνισταί, δὲν πρέπει νὰ μὴ τοὺς ἀναγνωρίσωμεν ἤδη. Ἀλλὰ,

διὰ νὰ γένῃ ἐπαξίως ἡ ἀμοιβή, ἀντὶ τοῦ ἀνὰ χεῖρας νομοσχεδίου ἤθελε προτείνει νὰ ἀνταμείψωμεν πάντας διὰ παραχωρήσεως κτημάτων. Ἐπειδὴ τί νομίζετε ἴσως; οἱ ὑποδεέστεροι οὗτοι ἀξιωματικοὶ τῆς φάλαγγος, οἱ λαμβάνοντες 50 — 60 δραχ. κατὰ μῆνα, δὲν ἀγανακτοῦν ἀράγε διαζόμενοι νὰ τρέχωσιν ὅπου διαταχθῶσιν ἐπὶ τῷ εὐτελεῖ τούτῳ μισθῷ; Ἀλλ' ἐξ ἀνάγκης ἐμμένουσιν εἰς τὴν θέσιν των, βλέποντες, ὅτι τὸ γραμμάτιον εἶναι μῦθος. Καὶ ἀληθῶς· ὅταν εἰς προικοδοτηθέντα τινὰ ταγματάρχην ἐδόθη ἓν γραμμάτιον 10.000, καὶ διάζεται νὰ τὸ ἀνταλλάξῃ καὶ ἀντὶ 1000, λέγεται τοῦτο ἱκανοποίησις τῶν ἀγώνων του; δὲν εἶναι κἂν δίκαιον νὰ ὑπαχθῇ καὶ οὗτος εἰς τὸ δικαίωμα τῆς συντάξεως; Καὶ εἶπε μὲν ὁ τὴν τροπολογίαν ὑποβαλών, ὅτι δέχεται νὰ ἐπιστρέψωσιν οἱ ἐκτὸς ὑπηρεσίας τὰ γραμμάτιά των καὶ νὰ ἐπανέρχωνται εἰς ἐνέργειαν· ἀλλ' εἶναι γνωστόν, ὅτι τινὰς τῶν δυστυχῶν τούτων ἀπέπεμψαν, χωρὶς νὰ τοὺς ἐρωτήσωσι, τῆς ὑπηρεσίας. Οἱ ἄνθρωποι οὗτοι θέλουσι διατελεῖ ἀποκλειόμενοι τῶν ἐκ τοῦ νόμου πλεονεκτημάτων; Ἰδοὺ τὸ ζήτημα, ἐφ' οὗ πρέπει νὰ ἀπαντήσῃ ὁ ῥηθεὶς βουλευτής.

Ἀπήντησεν ἕτερος, ὅτι ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ ἐκτεθέντων δὲν ἠδυνήθη νὰ πεισθῇ, ὅτι ἡ φάλαγξ εἶναι σῶμα ἐνεργόν, καὶ ἂν αὐτὸς εἶχε τὸν ἀναγκαῖον ὅλικὸν χρόνον διὰ νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν καὶ μελετήσῃ τὰ περὶ συστάσεως τῆς φάλαγγος διατάγματα, ἤθελε δι' αὐτῶν καταδείξει, ὅτι ἡ σύστασις τοῦ τοιούτου σώματος σκοπὸν εἶχε τὴν ἱκανοποίησιν μόνην τοῦ ἀγῶνος· τὸ δὲ μετὰ ταῦτα ἐκδοθὲν περὶ γραμματίων διάταγμα ἰσχυροποιεῖ ἔτι μᾶλλον τὴν περὶ τούτου ἰδέαν. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸ ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ μνησθὲν 27 ἄρθρον ἑνὸς διατάγματος τοῦ 1835, καθ' ὃ ἡ Κυβέρνησις ἐπιφυλάττει εἰς ἑαυτὴν τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ μεταχειρίζηται ἐν ἀνάγκῃ τοὺς ἀξιωματικοὺς τῆς φάλαγγος εἰς διαφόρους ὑπηρεσίας, ἐκ τούτου βεβαίως δὲν δύναται καὶ νὰ θεωρηθῇ ὡς σῶμα ἐνεργόν, ἀλλ' ἁπλῶς ὡς δυνάμενον νὰ χρησιμεύσῃ εἰς ἐκτάκτους περιστάσεις.

Ἐπαναλαμβάνει λοιπόν, ὅτι δι' ὅλα ταῦτα θεωρεῖ πάντη περιττὸν τὸ προκείμενον νομοσχέδιον. Ἐπειδὴ ὅμως ἡ Βουλὴ παρεδέχθη ἤδη τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ, καὶ ἐπειδὴ, κατά τινα τῶν προαγορευσάντων, σκοπὸς τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου εἶναι τὸ νὰ χορηγήσῃ τὰ πρὸς τὸ ζῆν εἰς τὰς χήρας καὶ τὰ ὀρφανὰ τῶν ἀγωνιστῶν, παρατηρεῖ, ὅτι καὶ ὁ σκοπὸς αὐτὸς δὲν κατορθοῦται, καθ' ὅσον ἀφορᾷ ἓν μόνον μέρος τῶν ἀγωνι-

στῶν, παραβλεπομένων τῶν ἄλλων, καὶ ἑπομένως διὰ νὰ διορθώσωμεν τοιοῦτόν τι ἐκ τῆς μερικότητος τοῦ νομοσχεδίου προκύπτον ἄτοπον, πρέπει νὰ εἴπωμεν, ὅτι καὶ οἱ λαβόντες γραμμάτια δύνανται νὰ μεθέξωσι τῶν πλεονεκτημάτων του, ἐπιστρέφοντες τὸ γραμμάτιον ἢ τὴν ἀξίαν αὐτοῦ, καὶ τὴν ἰδέαν ταύτην πιστεύει, ὅτι καὶ ὁ ὑπουργὸς θέλει παραδεχθῆ ὡς ὀρθήν.

Ἐπανέλαβεν ὁ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργός, ὅτι ὀφείλων νὰ δώσῃ εἰς τὸν προαγορεύσαντα μίαν ἐξήγησιν, παρατηρεῖ, ὅτι ἐξ ὅσων κατὰ τὴν πρώτην ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου συζήτησιν ἐξέλιπε, καὶ ἐξ αὐτοῦ τοῦ διατάγματος τῆς 18 Σεπτεμβρίου 1835, τὸ ὁποῖον διαιρέσαν τὴν φάλαγγα εἰς τετραρχίας, ὥρισε τὸν ἀριθμὸν καὶ βαθμὸν τῶν συγκροτούντων ἑκάστην αὐτῶν ἀξιωματικῶν, καταδεικνύεται προδήλως, ὅτι ἡ φάλαγξ ἀπὸ τῆς συστάσεώς της ἐθεωρήθη ὡς σῶμα ἐνεργόν.

Ἐπειδὴ δέ τις τῶν προαγορευσάντων ἐθεώρησε τὰ γραμμάτια ὡς ἓν ψεῦδος, παρατηρεῖ, ὅτι δι' αὐτῶν ἡ Κυβέρνησις ἤθελησε νὰ δώσῃ εἰς τοὺς ἀγωνιστὰς οὐχὶ ἓν ψεῦδος, ἀλλὰ πραγματικὴν ἀμοιβήν, καὶ διὰ τοῦτο οὐμόνον εἰς ἀγορὰν γαιῶν παραδέχεται αὐτὰ, ἀλλὰ καὶ εἰς ἀπόδοσιν χρέους τοῦ ἀτόμου ἐκείνου, εἰς ὃ ἐδόθη τὸ γραμμάτιον. Ἐνῷ δὲ πάντες ἐπιθυμοῦμεν νὰ δικαιωθῶσιν οἱ ἀγωνισταὶ, θεωρεῖ ἄτοπον ν' ἀρνώμεθα σήμερον εἰς τοὺς γύρας καὶ τὰ ὀρφανὰ αὐτῶν μικρόν τι δικαίωμα, φοβούμενοι μήπως μεταξὺ τοῦ πλήθους τῶν ἀγωνιστῶν ὑπάρχωσι καὶ δύω ἢ τρεῖς μὴ τοιοῦτοι.

Παρετήρησεν ἄλλος, ὅτι ἀληθῶς μὲν τὸ σῶμα τῆς φάλαγγος ἐθεωρήθη ὡς σῶμα νεκρὸν εὐθὺς ἀπὸ τῆς συστάσεώς του, ἀλλὰ πόσον εἶναι πικρὸν ν' ἀποστερήσωμεν σήμερον δι' ἑνὸς νόμου τὸν ἀγωνιστὴν τῶν δικαιωμάτων του, διότι ἐδώκαμεν εἰς αὐτὸν ἓν γραμμάτιον, μίαν ψευδῆ ἀποζημίωσιν, ἥτις εἰς οὐδὲν τὸν ὠφέλησε. Καὶ ἀφ' οὗ ὁ περὶ φάλαγγος νόμος δὲν θεωρεῖται σήμερον ὡς ἰσχύων, ἐκλειψάσης τῆς πραγματικῆς ἀξίας τῆς δι' αὐτοῦ χορηγουμένης ἀμοιβῆς, ἀφ' οὗ καὶ ὁ περὶ Κρητῶν, καὶ ὁ περὶ γυρῶν καὶ ὀρφανῶν καὶ ἐν γένει πᾶν ὅ,τι ἀφορᾷ τὸν ἀγῶνα μένει εἰς ἀχρηστίαν, πρὸς τί σήμερον ζητοῦμεν νὰ νομοθετήσωμεν νέα; Ἀλλὰ παραιτούμενος πάσης ἄλλης ἰδέας καὶ εἰς μόνον τὸ γράμμα τοῦ νόμου περιοριζόμενος παρατηρεῖ, ὅτι δὲν δυνάμεθα ν' ἀρνηθῶμεν εἰς τοὺς φαλαγγίτας τὸ δικαίωμα τῆς συντάξεως, τοῦ ὁποίου ἀπολαύει πᾶς στρατιωτικὸς, διότι καὶ ἂν ὁ λοιπὸς στρατὸς δὲν εἶχε τοιοῦτον δικαίωμα, εἰς τοὺς ἀγωνιστὰς ὠφείλομεν νὰ τὸ χορηγήσωμεν.

Καθ' ὅσον ὅμως ἀφορᾷ τὴν ὑπὸ τοῦ βουλευτοῦ Λακεδαίμονος παρουσιασθεῖσαν τροπολογίαν, θεωρεῖ αὐτὴν ἄδικον, ὡς περιορίζουσαν τὸ δικαίωμα τῆς συντάξεως εἰς μόνους τοὺς μετὰ τὴν μεταβολὴν ἀποβιώσαντας, ἐν ᾧ πολλοὶ τῶν πραγματικῶς ἀγωνιστῶν ἀπεβίωσαν πρὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, καὶ θεωρεῖ ἄδικον νὰ στερήσωμεν τοῦ δικαιώματος τούτου τὰς γύρας καὶ τὰ ὀρφανὰ ἐκείνων, ἐνῷ ὁ ἀγὼν ὑπῆρξεν αἱματηρὸς καὶ περὶ τῶν ὅλων, καὶ ἐξ μόνον μῆνες ἀγῶνος τοιούτου ἤρκουν νὰ χορηγήσωσιν εἴς τινα τὸ δικαίωμα τῆς συντάξεως. Προτείνει λοιπὸν νὰ τροπολογηθῇ αὕτη ὡς ἀκολούθως· « αἱ γῦραι καὶ τὰ ὀρφανὰ τῶν ἐν ἐνεργείᾳ φαλαγγιτῶν ἔχουσι δικαίωμα συντάξεως. »

Ὑπέλαβεν ἕτερος, ὅτι δὲν ἤθελε λάβει τὸν λόγον ἐπὶ τοῦ συζητουμένου νομοσχεδίου, ἐὰν δὲν ἔβλεπε τὸν ὑπουργὸν ἐπιμένοντα εἰς τὴν ἰδέαν, ὅτι τὸ σῶμα τῆς φάλαγγος εἶναι σῶμα ἐνεργόν. Τὴν ἰδέαν λοιπὸν ταύτην προτιθέμενος ν' ἀντικρούσῃ, παρατηρεῖ πρῶτον, ὅτι ἕκαστον νομοσχέδιον, διὰ νὰ ἦναι σεβαστόν, πρέπει νὰ στηρίζηται εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς δικαιοσύνης, ἐν ᾧ τὸ προκείμενον περιέχει τὴν μεγαλειτέραν ἀδικίαν κατὰ τῶν προικοδοτηθέντων, ἐξ ὧν πολλοὶ ἠναγκάσθησαν νὰ ζητήσωσι τοῦτο. Ἂς ὑποθέσωμεν π. χ. ἕνα ἀξιωματικὸν τῆς φάλαγγος ἐξακολουθοῦντα νὰ μισθοδοτῆται ἀπὸ τοῦ 1837, καὶ ἕτερον λαβόντα ἐκτοτε τὸ γραμμάτιόν του, καὶ θέλομεν ἰδεῖ, ὅτι ὁ μὲν πρῶτος ὠφελήθη τὸ ἐκ τῆς μισθοδοσίας ποσὸν, ἔχων καὶ τὸ δικαίωμα τῆς προικοδοτήσεως, ὁ δ' ἕτερος οὐ μόνον ἐστερήθη τοῦ ποσοῦ τούτου, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν ἰδίων ἐδαπάνησε πρὸς πραγματοποίησιν τοῦ γραμματίου του. Ἐν ᾧ λοιπὸν ὁ ὑπὸ συζήτησιν νόμος δίκαιον ἦτον νὰ θεραπεύσῃ τὸ τοιοῦτον ἀδίκημα, τοὐναντίον εἰς μὲν τοὺς δικαιωθέντας προστίθησι νέα δικαιώματα, ἐπαυξάνει δὲ τὰς κατὰ τῶν παραβλεφθέντων ἀδικίας. Θεωρῶν διὰ ταῦτα τὸ παρὸν νομοσχέδιον ἄδικον, ἐπανέρχεται εἰς τὸν κύριον τῆς ἀγορεύσεώς του σκοπὸν, καὶ παρατηρεῖ, ὅτι τὸ σῶμα τῆς φάλαγγος συνεστήθη διὰ νὰ περιθάλψῃ τὰ κουφάρια, οὕτως εἰπεῖν, τοῦ ἀγῶνος, καὶ νὰ συνεκλείψῃ μετ' αὐτῶν· ἀλλὰ παρ' ἐλπίδα βλέπει, ὅτι ὁ ὑπουργὸς θεωρῶν τὴν φάλαγγα σῶμα ἐνεργόν, τῇ ἀποδίδει καὶ τὴν ἰδέαν τῆς διαρκείας καὶ αὐξήσεως. Ἐρωτᾷ ὅμως τὸν ὑπουργὸν τίνι τρόπῳ θέλουν προστίθεσθαι εἰς αὐτὴν νέα πρόσωπα διὰ νὰ κατασταθῇ σῶμα διαρκές; μήπως τάχα θέλει δύνασθαι ὁ ὑπουργὸς νὰ μεταθέτῃ ἐξ ἄλλων σωμάτων εἰς αὐτὸ, καὶ τοιουτοτρόπως νὰ συγκροτηθῇ ἐκ νέων

ἀγενείων τὸ σῶμα ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον συνεστήθη διὰ τοὺς γηραιοὺς καὶ πολυπαθεῖς ἀγωνιστάς; Τοῦτο φοβούμενος καὶ θεωρῶν ἐπικίνδυνον, παρακαλεῖ τὸν ὑπουργὸν νὰ τῷ ἐξηγήσῃ τὴν περὶ τούτου ἰδέαν του.

Παρετήρησεν ἕτερος, ὅτι ὀφείλων καὶ αὐτὸς νὰ δώσῃ λόγον τῆς περὶ τοῦ ἀντικειμένου πεποιθήσεώς του, ἀντικρούει τὴν ἰδέαν ἐκείνων, οἵτινες θεωρήσαντες τὸ σῶμα τῆς φάλαγγος ἀδιοργάνιστον, καὶ κατὰ συνέπειαν μὴ ὑπάρχον, διϊσχυρίζονται, ὅτι αἱ χῆραι καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν δὲν ἔχουσι δικαίωμα συντάξεως, ἐν ᾧ ὑπάρχει διάταγμα, τοῦ ὁποίου ἐμνήσθη ἀνωτέρω ὁ ὑπουργὸς, διαιροῦν τὴν φάλαγγα εἰς τετραρχίας, ὁρίζον τὸν ἀριθμὸν καὶ βαθμὸν τῶν ἀξιωματικῶν, καὶ πᾶν ὅτι ἀπαιτεῖται πρὸς διοργάνωσιν παντὸς στρατιωτικοῦ σώματος· δὲν πρέπει λοιπὸν ν' ἀμφιβάλλωμεν, ὅτι τὸ σῶμα τῆς φάλαγγος εἶναι ὀργανικὸν, διότι τότε δικαίως θέλομεν ἀμφιβάλλει καὶ περὶ τῆς ἰδίας ἡμῶν ὑπάρξεως. Ἀλλ' εἶναι δίκαιον αἱ χῆραι καὶ τὰ ὀρφανὰ τῶν ἀξιωματικῶν τῆς φάλαγγος νὰ λαμβάνωσι σύνταξιν ὡς καὶ τὰ τοῦ τακτικοῦ στρατοῦ; Τινὲς μὲν λέγουσιν, ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἔχωσι δικαίωμα τοιοῦτον αἱ οἰκογένειαι τῶν ἐν ἐνεργείᾳ φαλαγγιτῶν, ἀφ' οὗ στεροῦνται αὐτοῦ τὰ τῶν προικοδοτηθέντων· ἀλλ' εἶναι δίκαιον νὰ στερήσωμεν καὶ τοὺς πρώτους ἑνὸς δικαιώματος, διότι δὲν ἀπολαύουσιν αὐτοῦ πάντες ἐν γένει οἱ ἐν ἐνεργείᾳ καὶ μή; καὶ ἀφ' οὗ σήμερον πρόκειται περὶ μόνων τῶν ἐν ἐνεργείᾳ, δὲν πρέπει νὰ δικαιώσωμεν τοὐλάχιστον αὐτούς, περὶ δὲ τῶν ἄλλων νὰ λάβωμεν ἀκολούθως κατάλληλον μέτρον διὰ τῆς εἰσαγωγῆς ἄλλου νομοσχεδίου;

Ἐπειδὴ δέ τινες ὠνόμασαν τὰ γραμμάτια ψεῦδος, παρατηρεῖ, ὅτι δὲν εἶναι τοῦτο ἀληθὲς, καθ' ὅσον ἡ Κυβέρνησις ἀφῆκεν εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ ἀξιωματικοῦ νὰ ἐξακολουθῇ μισθοδοτούμενος ἢ νὰ λάβῃ τὴν προσδιορισθεῖσαν ἀμοιβὴν εἰς γραμμάτιον· ἂν δὲ τούτων ἡ ἀξία ἐσμικρύνθη, δὲν πταίει ἡ Κυβέρνησις, οὔτε πρέπει διὰ τοῦτο νὰ ὀνομάσωμεν τὰ γραμμάτια ψεῦδος. Τέλος δὲν εἶναι δίκαιον νὰ ἀορίζωμεν τὸν παρόντα νόμον διὰ μόνον τὸν λόγον τῆς ἀποτυχίας τοῦ περὶ προικοδοτήσεως.

Ἐπανέλαβεν ὁ πρὸ τοῦ τελευταίου ἀγορεύσας, ὅτι ἀπορεῖ πῶς ὁ πρὸ αὐτοῦ παρεξηγήσας τὸν λόγον του ὑπέθεσεν, ὅτι αὐτὸς ὠνόμασε τὸ σῶμα τῆς φάλαγγος ἀδιοργάνιστον, ἐνῷ εἰθεώρησε μὲν αὐτὸ ὀργανικὸν, ἀλλ' οὐχὶ καὶ διαρκὲς, διότι ἐὰν ὑποθέσωμεν, ὅτι εἰς μίαν τετραρχίαν συγκειμένην ἐκ 40 ἢ 50 ἀξιω-

ματικῶν, ἀπεβίωσαν οἱ 20, πῶς θέλομεν τοὺς ἀναπληρώσει; Ἕπεται λοιπὸν, ὅτι ἡ φάλαγξ συνεστήθη διὰ μόνους τοὺς ἀγωνιστὰς καὶ μετ' αὐτῶν θέλει συνεκλείψει.

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸς, ὅτι ὁ προαγορεύσας ἠρώτησεν, ἂν ἡ φάλαγξ δύναται νὰ ἔχῃ φυτώρια, ἀφ' ὧν νὰ λαμβάνωνται οἱ ἀξιωματικοὶ αὐτῆς, καὶ ὁ ἴδιος ἀπήντησεν ἀποφατικῶς· προστίθησι δὲ καὶ οὗτος, ὅτι ὅλων τῶν σωμάτων οἱ ἀξιωματικοὶ ἔχουσι τὸ δικαίωμα τῆς συντάξεως, ὥστε δὲν βλέπει τὸν λόγον, δι' ὃν οὗτοι ἠθέλουν προτιμήσει τὸ σῶμα τῆς φάλαγγος, ἐκτὸς ἂν διὰ νὰ λάβωσι τὸ γραμμάτιον, τὸ ὁποῖον τοσοῦτον ἐξευτελίσθη, ὥστε πολλοὶ τὸ ἀπεκάλεσαν ψεῦδος. Ἀλλ' ἐκτὸς τούτου, ὑπάρχοντος τοῦ περὶ καταστάσεως τῶν ἀξιωματικῶν νόμου, ὁριζόντος εἰς ποίας περιστάσεις ὁ ἀξιωματικὸς δύναται νὰ μετατεθῇ εἰς ἀργίαν ἢ εἰς ἀπόταξιν, οὔτε ἡ Κυβέρνησις δύναται νὰ μεταθέσῃ τὸν ἀξιωματικὸν εἰς τὴν φάλαγγα, ὑπαρχουσῶν μάλιστα καὶ Βουλῶν, αἵτινες ἐπαγρυπνοῦσιν εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν νόμων.

Ἡ Κυβέρνησις διὰ τῆς συστάσεως τῆς φάλαγγος ἠθέλησε νὰ περιποιηθῇ ὅλους τοὺς ἀγωνιστάς· ἐὰν δ' εἰς τὸ σῶμα αὐτὸ ὑπάρχωσι καὶ τινες νέοι, σήμερον πρόκειται περὶ μόνων τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν, ἀφ' οὗ μάλιστα οἱ σύζυγοι ἢ οἱ πατέρες αὐτῶν ἀποκτήσουν κατὰ τὸν νόμον τὸ δικαίωμα τῆς συντάξεως· ὥστε δὲν εἶναι φόβος μὴ κατὰ τὸν παρόντα νόμον ἀποκτήσωσιν αὐτὸ καὶ οἱ μὴ ἔχοντες.

Ἐνταῦθα δ' ἐρωτήσαντός τινος, διεσάφησεν ὁ ὑπουργὸς, ὅτι καὶ αὐτὸς θεωρεῖ τὸ σῶμα τῆς φάλαγγος ὡς μὴ διαρκὲς, καὶ τὸ ὁποῖον θέλει συνεκλείψει μετὰ τῶν ἀγωνιστῶν.

Ὑπ' ἄλλου δὲ παρετηρήθη, ὅτι καθ' ἣν περίπτωσιν ἀξιωματικοὶ τῆς φάλαγγος λαβόντες τὸ γραμμάτιόν των ἐνδέχεται νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὴν ἐνεργὸν φάλαγγα, αἱ χῆραι καὶ τὰ ὀρφανὰ αὐτῶν ὑπάγονται εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν προικοδοτηθέντων, μὴ ἔχουσαι δικαίωμα συντάξεως.

Μετὰ ταῦτα εἰπόντος καὶ τοῦ ὑπουργοῦ, ὅτι συμφωνεῖ μετὰ τῆς ὑπὸ τοῦ βουλευτοῦ Λακεδαίμονος παρουσιασθείσης τροπολογίας, καὶ ζητήσαντος νὰ προστεθῶσιν ἐν τῷ 2 § μετὰ τὰς λέξεις « καὶ τὰ ὀρφανὰ τῶν » αἱ λέξεις « ἀπὸ τῆς ἐγκαταστάσεως τῆς φάλαγγος » ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὴν ἀνωτέρω τροπολογίαν μετὰ τῆς προσθήκης τοῦ ὑπουργοῦ, πρὸς ἀντικατάστασιν τοῦ 1 ἄρθρ. τοῦ νομοσχεδίου, ἔχει δ' οὕτως·

« Ἄρθρ. 1. αἱ χῆραι καὶ τὰ ὀρφανὰ τῶν ἐν ἐνεργείᾳ ἀξιωματικῶν, πρεσβυτῶν καὶ συνταξιούχων τῆς φάλαγγος ἔχουσι πρὸς σύνταξιν δικαίωμα κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ περὶ συντάξεως τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς νόμου, ἐὰν οἱ σύζυγοι ἢ οἱ γονεῖς αὐτῶν κέκτηνται τὰ παρὰ τοῦ αὐτοῦ νόμου ἀπαιτούμενα προσόντα· δύνανται δὲ ἀντὶ συντάξεως νὰ τοῖς δοθῇ προικοδοτικὸν γραμμάτιον, κατὰ τὰ περὶ προικοδοτήσεως τῶν φαλαγγιτῶν νενομοθετημένα, ἀνάλογον τοῦ πραγματικοῦ βαθμοῦ τοῦ ἀποβιώσαντος συζύγου ἢ γονέως αὐτῶν. Τὸ γραμμάτιον τοῦτο διανέμεται καὶ μεταβαίνει εἰς τὴν χήραν καὶ τὰ ὀρφανά, κατὰ τοὺς περὶ συντάξεως τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν ὅρους τοῦ αὐτοῦ νόμου.

Δικαίωμα ἀπολαυῆς προικοδοτικοῦ γραμματίου ἢ συντάξεως ἔχουν, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ 30 ἄρθρ. τοῦ αὐτοῦ νόμου περὶ συντάξεως καὶ κατὰ τοὺς ἀνωτέρω τεθέντας ὅρους, καὶ αἱ χῆραι καὶ τὰ ὀρφανὰ τῶν ἀπὸ τῆς ἐγκαταστάσεως τῆς φάλαγγος μέχρι τῆς ἐκδόσεως τοῦ παρόντος νόμου ἀποβιωσάντων ἐκ τῶν διαλαμβανομένων ὡς ἀνωτέρω ἀξιωματικῶν τῆς φάλαγγος.»

Παρεδέχθη δ' ὡσαύτως δι' ἀναστάσεως καὶ τὸ 2 ἄρθρ. τοῦ νομοσχεδίου, ἔχον οὕτως·

« Ἄρθρ. 2. Ἅπασαι αἱ ἀντιβαίνουσαι εἰς τὸν παρόντα νόμον διατάξεις καταργοῦνται ».

Γενομένης ἀκολούθως καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Κ. Τσουκαλᾶν καὶ Στ. Μήτσαν, συνήχθη, κατὰ τὸ ᾠδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὸ σύνολον διὰ ψήφων 85 κατὰ μιᾶς, ἀρνηθέντος ἑνός· ἔχει δ' οὕτως·

Ο Θ Ω Ν κτλ.

« Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1. Αἱ χῆραι καὶ τὰ ὀρφανὰ τῶν ἐν ἐνεργείᾳ ἀξιωματικῶν, πρεσβυτῶν καὶ συνταξιούχων τῆς φάλαγγος ἔχουσι πρὸς σύνταξιν δικαίωμα κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ περὶ συντάξεως τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς νόμου, ἐὰν οἱ σύζυγοι ἢ οἱ γονεῖς αὐτῶν κέκτηνται τὰ παρὰ τοῦ αὐτοῦ νόμου ἀπαιτούμενα προσόντα· δύνανται δὲ ἀντὶ συντάξεως νὰ τοῖς δοθῇ προικοδοτικὸν γραμμάτιον, κατὰ τὰ περὶ προικοδοτήσεως τῶν φαλαγγιτῶν νενομοθετημένα, ἀνάλογον τοῦ πραγματικοῦ βαθμοῦ τοῦ ἀποβιώσαντος συζύγου ἢ γονέως αὐτῶν. Τὸ γραμμάτιον τοῦτο διανέμεται καὶ μεταβαίνει εἰς τὴν χήραν καὶ τὰ ὀρφανά, κατὰ

τοὺς περὶ συντάξεως τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν ὅρους τοῦ αὐτοῦ νόμου.

Δικαίωμα ἀπολαυῆς προικοδοτικοῦ γραμματίου ἢ συντάξεως ἔχουν, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ 30 ἄρθρου τοῦ αὐτοῦ νόμου περὶ συντάξεως καὶ κατὰ τοὺς ἀνωτέρω τεθέντας ὅρους, καὶ αἱ χῆραι καὶ τὰ ὀρφανὰ τῶν ἀπὸ τῆς ἐγκαταστάσεως τῆς φάλαγγος μέχρι τῆς ἐκδόσεως τοῦ παρόντος νόμου ἀποβιωσάντων ἐκ τῶν διαλαμβανομένων ὡς ἀνωτέρω ἀξιωματικῶν τῆς φάλαγγος.

Ἄρθρ. 2. Ἅπασαι αἱ ἀντιβαίνουσαι εἰς τὸν παρόντα νόμον διατάξεις καταργοῦνται. »

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἐξῆς ζητήματος.

«Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὸ σύνολον τοῦ περὶ συντάξεως τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν τῶν ἀξιωματικῶν τῆς φάλαγγος νομοσχεδίου, ναὶ ἢ ὄχι;»

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δημήτριος Ὀρεινός	Ν.	Ἐλευθέρ. Καλογερᾶς	ἀρνεῖται
Λεωνίδας Χρυσανθόπουλος		Ἰω. Εὐγενίδης	Ν.
Γ. Λογιωτατίδης	Ν.	Ἀνδρέας Πέπας	Ν.
Δημήτριος Γιαννούλης	Ν.	Σταμάτιος Μήτσας	Ν.
Λεωνίδας Ἐμπειρίκος	Ν.	Γεώργιος Βελλῆς	Ν.
Πέτρος Καμπάνης	Ν.	Δημήτριος Ζῶτος	Ν.
Δημήτριος Τσόκρης		Γεώργιος Ἰω. Γιολδάσης	
Ἀνδρέας Δανόπουλος	Ν.	Μιχαὴλ Σισίνης	
Γεώργιος Τσόκρης	Ν.	Λύσανδρος Βιλαέτης	Ν.
Ἀνδρέας Μεταξᾶς		Στέρ. Στεφανόπουλος	Ν.
Γεώργιος Σκοῦφος		Ἀνδρέας Αὐγερινός	Ν.
Σταῦρος Βλάχος		Ἰωάννης Κλίμακας	Ν.
Δ. Καλλιφρονᾶς		Ἀναγνώστης Δημητρίου	Ν.
Ἀνδρέας Ἴσκος		Π. Ζάνος	
Δημήτριος Σκυλοδήμος		Χρ. Δεμάθας	Ν.
Θεόδωρος Γρίβας		Γρ. Βαλιάνος	
Κωνστ. Γριβογεώργης	Ν.	Θ. Ζαΐμης	
Ταπεῖνος Μαυρομμάτης	Ν.	Χ. Θεοχαράπουλος	Ν.
Δ. Πετροπουλάκης	Ν.	Ν. Πετμεζᾶς	
Π. Τσαννετάκης	Ν.	Ἠλ. Παπαδαῖος	Ν.
Βασίλειος Σκαλτσοδήμος		Γρηγόριος Κορφιωτάκης	Ν.
Ἀναγνώστης Παπαθανασίου	Ν.	Γεώργιος Περωτᾶς	

Κωνσταντῖνος Νταγρές	N.	Γεώργιος Κάνδυας	N.
Ἰωάννης Βάχλας	N.	Φραγκίσκος Μαῦρος	
Ἀναγνώστης Π. Ἰωάννου		Ἰωάννης Φαρμάκης	N.
Βελ. Νικολαΐδης	N.	Ἀ. Παπαδημητριάδης	
Πέτρος Δελιγιάννης		Ν. Σισμάνης	N.
Νικόλ. Μπούκουρας	N.	Κωνσταντῖνος Ἀξιλός	
Ἀμπρος Ῥοΐλος	N.	Χρῆστος Στ. Ἀντωνόπουλος	
Κωνστ. Ἀμπρινόπουλος	N.	Γ. Μαδεμοχωρίτης	N.
Π. Κολποδῖνος	N.	Κίμων Χριστοδούλου	
Ἐμ. Ἀντίπας	N.	Νικόλ. Πιεράκος	N.
Νικόλ. Δελιγιάννης		Γρηγ. Πατριαρχέας	N.
Εὐστ. Οἰκονομόπουλος	N	Σταυρ. Καπετανάκης	N.
Γεώργιος Πανοπριφτόπουλος		Δημήτριος Πικουλάκης	N.
Γεώρ. Παπασπυρόπουλος	N.	Χαράλ. Χριστόπουλος	N.
Ἐμμ. Καραμάνος	N.	Ζ. Ἀ. Ζαρειφόπουλος	N.
Νικόλ. Ματθαίου	N.	Νικόλαος Μυζούλας	
Ἀναγν. Κοντάκης	N.	Γεώργιος Ἀ. Ῥάλλης	N.
Σ. Καπανίτσας	N.	Νάκος Πανουρῆς	N.
Ἀν. Κορφιωτάκης	N.	Παπᾶ Κώνστας Τσαμάλας	N.
Παρασ. Ματάλας		Κωνστ. Βλάμπης	
Ἐμμ. Μελετόπουλος	N.	Περικλῆς Καλαμογδάρτης	
Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς		Σιδέρης Πράτσικας	N.
Παναγ. Λαζαρής		Παν. Πατρινός	
Στάμος Μαυροδῆμος	N.	Κ. Σκουρλέτης	N.
Α. Ἀ. Εὐμολπίδης		Ἀνάργυρος Χ. Ἀναργύρου	N.
Ἠλίας Δωΐλας	N.	Νικόλαος Χ. Ἀναργύρου	
Θεόδωρος Πετρινός		Ἀναγνώστης Τατόπουλος	N.
Κωνσταντῖνος Μανέτας		Κωνστ. Δαρειώτης	O.
Π. Βάρδογλης	N.	Ἰωάννης Γεωργάρας	N.
Δημήτριος Γ. Φιλάρετος		Γ. Νικολάου	N.
Ἀναγ. Δεδόπουλος		Ἀνδρέας Μάμουκας	N.
Νικόλ. Μπούτουνας	N.	Ζαννῆς Μαραγκός	N.
Δημήτριος Σακελλαριάδης	N.	Μιχαὴλ Σολομός	N.
Γεώργιος Γουλιμῆς		Εὐστράτιος Παρίσης	N.
Ἀ. Κουμουνδουράκης	N.	Ἰωάννης Σαγρέδος	N.
Χρῆστος Οἰκονομίδης	N.	Δημήτριος Δρόσος	N.
Κωνστ. Ἀμπερόπουλος	N.	Δημήτριος Πολυγρονόπουλος	N.
Ἐμμ. Μολινός	N.	Κυριακὸς Πονηροπουλος	
Ἰω. Προβιλέγιος	N.	Ἀναγν. Παπατσώρης	N.
Δημ. Δημητρακόπουλος		Γεώργιος Στάϊκος	

Ἀθανάσιος Καστανᾶς	N.	Κωνς. Δυοβουνιώτης	
Α. Κιζάνης		Μ. Χουρμούζης	
Ἰωάννης Δαμιανός		Καλ. Τσουκαλᾶς	N.
Λάζαρος Α. Γιουρδῆς		Δημήτριος Μητσάκης	
Ἰωάννης Γ. Κριεζῆς	N.	Γεώργιος Ἀποστολίδης	N.
Πέτρ. Χ. Πέτρου	N.	Χρῆστος Κικίδης	N.

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος διέλυσε τὴν συνεδρίασιν ἐν ὥρᾳ 3 Μ. Μ.

Ὁ πρόεδρος
ΕΥΣΤ. Μ. ΠΑΡΙΣΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Τ. Γ. Μαυρομμάτης.
Κ. Νταγρές.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Ι.

Τῆς 24 Νοεμβρίου 1852.

Συνελθόντων περὶ τὴν 11 τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἀναγγελθέντος, ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου περὶ συστάσεως ταμείου τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν τῶν ἀξιωματικῶν, καθ' ὅσον ἀσθενοῦντος τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, δὲν δυνάμεθα νὰ ἐπιληρθῶμεν σήμερον τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ καθυστερούντων, ὡς πρὸς δὲ τὸ περὶ ἀπογραφῆς, οἱ ὑπουργοὶ, ζητοῦσι τὴν ἀναβολὴν τῆς ἐπ' αὐτοῦ συζητήσεως μέχρι τῆς προσεχοῦς παρασκευῆς· ἐγένετο ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ ἀνωτέρω νομοσχεδίου ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Ἰωάννην Βάχλαν καὶ Κ. Σακελλαριάδην, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὴν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 83.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἕξης ζητήματος.

« Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου περὶ συστάσεως ταμείου τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν τῶν ἀξιωματικῶν, ναὶ ἢ ὄχι ;»

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δημήτριος Ὀρεινός	Ν.	Π. Ζάνος	
Ἀωσίδ. Χρυσανθόπουλος		Χρ. Δεμάθας	Ν.
Γ. Δογιωτατίδης	Ν.	Γρ. Βαλιάνος	
Δημήτριος Γιαννούλης	Ν.	Θ. Ζάρπης	Ν.
Λεωνίδας Ἐμπειρίκος	Ν.	Χ. Θευχαρόπουλος	Ν.
Πέτρος Καμπάνης	Ν.	Ν. Πετμεζᾶς	
Δημήτριος Τσόκρης		Ἀλ. Παπαδαῖος	Ν.
Ἀνδρέας Δανόπουλος	Ν.	Γρηγόριος Καρφιωτάκης	Ν.
Γεώργιος Τσόκρης	Ν.	Γεώργιος Περωτὴς	
Γεώργιος Σαῦρος		Κωνσταντῖνος Ντογρὲς	Ν.
Σταῦρος Βλάχος		Ἰωάννης Βάχλας	Ν.
Δημήτριος Καλλιῤῥονᾶς		Ἀναγνώστης Π. Ἰωάννου	
Ἀνδρέας Ἴσκος		Βελ. Νικολαΐδης	Ν.
Δημήτριος Σκυλοδῆμος		Πέτρος Δελιγιάννης	
Θεόδωρος Γρίβας		Νικόλαος Μπούκουρας	Ν.
Κωνς. Γριβογεώργης	Ν.	Ἄμπρος Ῥάλλης	Ν.
Τζιτζέλος Μαυρομμάτης	Ν.	Κωνστ. Λαμπρινόπουλος	
Δ. Πετροπουλάκης	Ν.	Π. Κολποδῖνος	
Π. Τσαντεάκης	Ν.	Ἐμ. Ἀντίπας	Ν.
Βασίλειος Σκαλτσοδῆμος		Νικόλαος Δελιγιάννης	Ν.
Ἀναγνώστης Παπαθανασίου	Ν.	Εὐστ. Οἰκονομόπουλος	Ν.
Ἐλευθέρ. Καλογερᾶς	Ν.	Γεώργιος Πανοπριστόπουλος	
Ἰω. Εὐγενίδης	Ν.	Γεώρ. Παπασπυρόπουλος	Ν.
Ἀνδρέας Πέπας	Ν.	Ἐμ. Καραμάνος	
Σταμάτιος Μήτσος	Ν.	Νικόλ. Ματθαίου	Ν.
Γεώργιος Βελῆς	Ν.	Ἀναγν. Καντάκης	Ν.
Δημήτριος Ζῶτος	Ν.	Σ. Κοπανίτσας	Ν.
Γεώργιος Ἰω. Γιολδάσης		Ἀναστ. Καρφιωτάκης	Ν.
Μιχαὴλ Σισίνης		Παρασ. Ματάλας	
Ἀλέξανδρος Βιλαέτης	Ν.	Θεμ. Μελετόπουλος	Ν.
Στέφ. Στεφανόπουλος	Ν.	Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς	
Ἀνδρέας Αὐγερινός		Παναγιώτης Ἀλεξάρης	
Ἰωάννης Κλίμακας	Ν.	Σταῦρος Μαυροδῆμος	Ν.
Ἀναγνώστης Δημητρίου		Ἄμπρος Εὐμολπίδης	

Ἥλιος Δωΐλας	Ν.	Κωνς. Βλάχος	Ν.
Θεόδωρος Πετρινός		Περικλῆς Καλαμογδάρτης	
Κωνσταντῖνος Μανέτας		Σεβῆρος Πράτσικας	Ν.
Παναγιώτης Βάρδογλης	Ν.	Παν. Πατρινὸς	Ν.
Δημήτριος Γ. Φιλάρετος		Κωνστ. Σκουρλέτης	Ν.
Ἀναγ. Διδόπουλος		Ἀνάργ. Χ. Ἀναργύρου	
Νικόλαος Μπούτουνας	Ν.	Νικόλαος Χ. Ἀναργύρου	
Δημήτριος Σκιαλληριάδης	Ν.	Ἀναγνώστης Τατόπουλος	Ν.
Γεώργιος Γουλιμῆς		Κωνς. Δαρειώτης	Ν.
Ἀλέξανδρος Κουμουνδουράκης	Ν.	Ἰω. Γεωγάρας	Ν.
Χρῆστος Οἰκονομίδης	Ν.	Γ. Νικολάου	Ν.
Κωνστ. Λιμπερόπουλος	Ν.	Ἀνδρέας Μάμουκας	Ν.
Ἐμ. Μοδινὸς		Ζαννὴς Μαραγκὸς	Ν.
Ἰωάννης Προβιλέγιος	Ν.	Μιχαὴλ Σολομιὸς	Ν.
Δημ. Δημητρακόπουλος		Εὐστράτιος Παρίσης	Ν.
Γεώργ. Κάνδυας		Ἰωάννης Σεγρέδος	
Φραγκίσκος Μαῦρος	Ν.	Δημήτριος Δρόσος	Ν.
Ἰωάννης Φαρμάκης	Ν.	Δημήτρ. Πολυχρονόπουλος	Ν.
Α. Παπαδημητριάδης		Κυριάκος Ἰωαννόπουλος	
Ν. Σισμάνης	Ν.	Ἀναγνώς. Παπατσώρης	Ν.
Κωνστ. Ἀξελὸς		Γεώργιος Ι. Στάϊκος	
Χρῆστ. Στ. Ἀντωνόπουλος		Ἀθανάσιος Καστανᾶς	Ν.
Γ. Μαδεμοχωρίτης	Ν.	Α. Κιζάνης	
Κ. Χριστοδούλου	Ν.	Ἰωάννη. Δημιανὸς	Ν.
Νικόλ. Πιερράκος	Ν.	Ἀζάρος Α. Γιουρδὴς	Ν.
Γρηγ. Πατριαρχέας	Ν.	Ἰωάννης Γ. Κριεζῆς	Ν.
Στυλιανὸς Καπετανάκης		Πέτρος Χ. Πέτρου	
Δημ. Νικουλάκης	Ν.	Κ. Δυοβουνιώτης	
Χαράλ. Χριστόπουλος	Ν.	Μ. Χουρμούζης	
Ζ. Α. Ζαριφόπουλος	Ν.	Κ. Τσουκαλᾶς	Ν.
Νικόλαος Μανιχούλης		Δημήτριος Μητσάκης	
Γεώργιος Α. Ῥάλλης		Γεώργιος Ἀποστολίδης	Ν.
Νάκος Πανουριᾶς	Ν.	Χρῆστος Κικίδης	Ν.
Παπακωνσταντῖνος Τσαμάλας	Ν.		

Ἐγένοντο ἐπομένως δεκτὰ δι' ἀναστάσεως καὶ τὰ ἄρθρ. 1, 2 καὶ 3 τοῦ νομοσχεδίου μηδενὸς ἀντειπόντος, ἔχουσι δ' οὕτως·

« Ἄρθρ. Συνίσταται ταμεῖον ὑπὲρ τῶν κατίλων χηρῶν καὶ ὀρφανῶν τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ τῆς γραμμῆς τῆς ὁροφυλακῆς καὶ τῆς χωροφυλακῆς. »

(Πρακτ. Βουλῆς, Σύνοδος Γ'. Περιοδ. Γ'. Τόμ. Α'.) 3.

« Ἄρθρ. 2. Τὰ κεφάλαια τοῦ ταμείου τούτου προέρχονται

ά. Ἐκ τῆς ἐπιβαλλομένης διὰ τοῦ παρόντος νόμου κρατήσεως ἐπὶ τοῦ μισθοῦ ὅλων τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ τῆς γραμμῆς, τῆς ὁροφυλακῆς καὶ τῆς χωροφυλακῆς, οἱαδήποτε ἂν ᾖ ἡ κατάστασις των, καὶ προσδιοριζομένης εἰς ἓν τοῖς ἑκατόν.

β'. Ἐκ τῶν καταβολῶν τῶν ἐγγάμων ἀξιωματικῶν, προσδιοριζομένων διὰ μὲν τοὺς ἤδη ἐγγάμους ὑποδεεστέρους ἀξιωματικοὺς εἰς διακοσίας δραχμάς, διὰ δὲ τοὺς ἀνωτέρους καὶ τοὺς στρατηγοὺς εἰς τριακοσίας δραχμάς, καὶ διὰ τοὺς μέλλοντας νὰ συνέλθωσιν εἰς γάμον ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ παρόντος νόμου ὑποδεεστέρους ἀξιωματικοὺς εἰς τετρακοσίας δραχμάς, καὶ ἀνωτέρους καὶ στρατηγοὺς εἰς πεντακοσίας δραχμάς.

Οἱ μετὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ παρόντος νόμου προβιβαθησόμενοι τὸ πρῶτον εἰς βαθμὸν ἀξιωματικοῦ ἔγγαμοι στρατιωτικοὶ ὑπόκεινται εἰς τὰς ὁριισθείσας καταβολὰς τῶν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ παρόντος νόμου συναπτόντων γάμον.

Ὅσοι ἔγγαμοι ὑποδεέστεροι ἀξιωματικοὶ ἤθελον μετὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ παρόντος νόμου προβιβασθῇ εἰς βαθμὸν ἀνωτέρου ἀξιωματικοῦ, ὀφείλουν νὰ συμπληρώσωσι τὴν διὰ τοὺς ἐγγάμους ἀνωτέρους ἀξιωματικοὺς ὁριισθεῖσαν καταβολήν.

γ'. Ἐκ τῆς διαφορᾶς τοῦ μισθοῦ τῶν προβιβαζομένων ἀξιωματικῶν κατὰ τοὺς τρεῖς πρώτους μῆνας τοῦ προβιβασμοῦ, συμφώνως μὲ τὰς περὶ ταύτης ὑπαρχούσας διατάξεις.

δ'. Ἐκ τυχόντων δωρημάτων καὶ κληροδοτημάτων.

ΚΕΦ. Γ'.

Περὶ διαθέσεως τῶν κεφαλαίων τοῦ ταμείου.

Ἄρθρ. 3. Τὰ κεφάλαια τοῦ ταμείου τούτου εἶναι ἀποκλειστικῶς προσδιωρισμένα εἰς βοήθειαν τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν τῶν ἀξιωματικῶν τῶν ἐν τῷ 1 ἄρθρῳ ὁριισθέντων. Πᾶσα ἄλλη διάθεσις αὐτῶν, μὴ προβλεπομένη ἀπὸ τὸν παρόντα νόμον, ἀπαγορεύεται.»

Ἀναγνωσθέντος δὲ καὶ τοῦ ἄρθρου 4 μετὰ τῆς ἑπομένης γνώμης τῆς ἐπιτροπῆς·

«Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ γ'. κεφαλαίου, πραγματευομένου περὶ τῆς διαθέσεως τῶν κεφαλαίων τοῦ ταμείου, περιώρισεν αὐτὴν εἰς μόνην τὴν ἐπὶ τῆς τραπέζης ἐπὶ τόκῳ παρακατάθεσιν αὐτῶν, θεωροῦσα πολὺ ἐπιζήμιον τὴν εἰς ἀκίνητα προσοδοφόρα κτήματα τοποθέτησίν των· οὕτω τὸ μνησθὲν ἄρθρον περιωρίσθη ὡς ἑφεξῆς.

«Τὰ κεφάλαια τοῦ ταμείου διαχειρίζονται παρὰ τῆς συσταθησομένης ἐπιτροπῆς παραγωγικῶς, παρακατατιθέμενα ἐπὶ τόκῳ εἰς ἀσφαλῆ τράπεζαν.»

Παρετήρησεν ὁ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸς, ὅτι ὡς πρὸς μὲν τὴν ἐπιτροπὴν, περὶ ἧς πραγματεύεται λόγον ἡ ἔκθεσις, ἐθεωρήθη περιττὸν νὰ τεθῇ ἐν τῷ ὑπὸ συζήτησιν ἄρθρῳ, ἀφοῦ περὶ αὐτῆς γίνεται λόγος εἰς τὸ 21 ἄρθρ. τοῦ νομοσχεδίου· καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸν περιορισμὸν τῆς ἐπιχειρήσεως τῶν κεφαλαίων, παρακατατιθεμένων ἐπὶ τόκῳ εἰς τὴν τράπεζαν κατὰ τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς, θεωρεῖ προτιμοτέραν τὴν τοῦ ἄρθρου διάταξιν, καθ' ἣν τὰ κεφάλαια ταῦτα δύνανται καὶ εἰς τὴν τράπεζαν νὰ παρακατατεθῶσι καὶ ἐπὶ ὑποθήκῃ κτημάτων νὰ δανεισθῶσιν, ἢ ν' ἀγορασθῶσι δι' αὐτῶν κτήματα, ἐὰν τοῦτο θεωρηθῇ συμφερώτερον.

Ἀντιπαρετήρησεν ἕτερος, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ, προτιθεμένη τὴν ἐξασφάλισιν τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος κεφαλαίων, περιώρισε τὴν διαχείρισιν αὐτῶν εἰς μόνην τὴν ἐν τῇ τραπέζῃ ἐπὶ τόκῳ παρακαταθήκην, καθ' ὅσον εἰς ἀγορὰς γαιῶν καὶ ἄλλας τοιούτου εἴδους διαθέσεις χρημάτων δύνανται νὰ συμβῶσι καὶ καταχρήσεις.

Ἐρωτήσαντος δέ τινος τί σημαίνει ἡ ἐν τῷ νομοσχεδίῳ φράσις « τοποθετούμενα εἰς ἀκίνητα κτήματα, » ἀπήντησεν ἕτερος, ὅτι ὁ ὑπουργὸς διὰ τοῦ νομοσχεδίου ἠθέλησεν, ὡς καὶ ἡ ἐπιτροπὴ, νὰ ἐξασφαλίσῃ τὰ κεφάλαια τοῦ ταμείου· διχογνωμοῦσι δὲ, καθ' ὅσον ὁ μὲν ὑπουργὸς, διὰ νὰ καταστήσῃ τὰ κεφάλαια παραγωγικώτερα, ἠθέλησεν ὄχι μόνον εἰς τὴν τράπεζαν νὰ παρακατατίθενται, ἀλλὰ καὶ κτήματα δι' αὐτῶν ν' ἀγοράζωνται ἢ ἐνοικιάζωνται, καὶ ἐπὶ ὑποθήκῃ ἀσφαλεῖ κτημάτων νὰ δανείζωνται. Ὡς πρὸς δὲ τὴν ἀποφυγὴν ἐνδεχομένων καταχρήσεων, τοῦτο εἶναι ἔργον τῆς διαχειρίσεως, περὶ ἧς θέλει ληφθῇ ἡ ἀνήκουσα φροντὶς, ὥστε οὐδεμίαν ἔλαπτε οὐτιοῦθη διαφορὰν μεταξὺ τοῦ νομοσχεδίου καὶ τῆς γνώμης τῆς ἐπιτροπῆς.

Προσέθηκεν ἕτερος, ὅτι θεωρεῖ προτιμότερον τὸ νομοσχέδιον, διότι κατ' αὐτὸ τὰ κεφάλαια τοῦ ταμείου, διὰ νὰ κατασταθῶσι παραγωγικώτερα, δύνανται ὄχι μόνον νὰ παρακατατεθῶσιν εἰς τὴν τράπεζαν, ἀλλὰ καὶ κτήματα ν' ἀγορασθῶσι δι' αὐτῶν, καὶ ἐπὶ ὑποθήκῃ κτημάτων νὰ δανεισθῶσιν, ἐν ᾧ, κατὰ τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς, ἡ διαχείρισις τῶν περιορίζεται εἰς μόνην τὴν ἐν τῇ τραπέζῃ παρακαταθήκην· ἄλλως τε, ἐὰν ἡ Βουλὴ θελήσῃ, δυνάμεθα νὰ θέσωμεν ἐν τῷ νομοσχεδίῳ μόνην τὴν γενικὴν ἀρχὴν διὰ τῶν λέξεων « τὰ κεφάλαια τοῦ ταμείου διαχειρίζονται παραγωγικῶς » ν' ἀφήσωμεν δὲ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τὸν

τρόπων τῆς διαθέσεώς των ἐπὶ τὸ συμφερώτερον καὶ ἀσφαλέστερον.

Ἐπανέλαβεν ἄλλος, ὅτι ἐκ τῆς πείρας καὶ τῆς διαχειρίσεως περιουσιῶν ὁμοίων τῇ προκειμένῃ ἀπεδείχθη, ὅτι ἀντὶ νὰ διατίθενται αὗται παραγωγικῶς, καταστρέφονται ἐξ ὁλοκλήρου, καὶ διὰ τοῦτο θέλει ὥστε τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος κεφάλαια νὰ παρακατατίθηνται ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν τράπεζαν, καὶ ἂν ἡ ὑπάρχουσα δὲν δύναται νὰ δεχθῇ, νὰ συστηθῇ καὶ ἄλλη, τοσοῦτον ἀναγκαία εἰς τὸ ἔθνος ἡμῶν· ἄλλως, ἐὰν ἀφήσωμεν ἀόριστον τὴν διαχείρισιν των, μύριαι θέλουν συμβῇ καταχρήσεις.

Ἀπήντησεν ὁ πρὸ αὐτοῦ, ὅτι διὰ τὰ μικρὰ ταῦτα κεφάλαια δὲν δύναται νὰ σχηματισθῇ τράπεζα· ἀλλ' ἐκτὸς τούτου, ἐὰν ὑποθέσωμεν, ὅτι μετ' οὐ πολὺ ἡ Κυβέρνησις ἀναγνωρίζουσα τὸ ἐσωτερικὸν χρέος, θέλει ἐκδώσει ἀντ' αὐτῶν ὁμολογίας, τῶν ὁποίων ὁ τόκος νὰ ἦναι συμφερώτερος παρ' ὁ τῆς τραπέζης, διὰ τί νὰ μὴ ἀγορασθῶσι τὰ τοῦ κεφαλαίου αὐτῶν καὶ αἱ τοιαῦται ὁμολογίαι, αἵτινες καὶ ἀσφάλειαν πλειοτέραν καὶ ὄφελος μεγαλείτερον παρέχουσι; Διὰ ταῦτα νομίζει συμφερώτερον νὰ τεθῇ ἐν τῷ νόμῳ μόνη ἡ ἀρχή, καὶ ν' ἀφεθῇ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν ὁ καταλληλος τῆς διαχειρίσεως των τρόπος.

Ἀντεῖπεν ἕτερος, ὅτι τὰ περὶ ὧν πρόκειται κεφάλαια θεωρεῖ ὡς περιουσίαν κηδεμονευομένην ὑπὸ μιᾶς ἐπιτροπῆς, διὰ τὴν διαχείρισιν τῆς ὁποίας ὀφείλομεν νὰ συμβουλευθῶμεν τὸν πολιτικὸν νόμον, ὁριζόντα, ὅτι τὰ κηδεμονευόμενα χρήματα τοκίζονται καὶ ἀντικαθίστανται δι' ἀγορᾶς κτημάτων, καὶ διὰ τοῦτο θεωρεῖ τὸ νομοσχέδιον ὡς καλῶς ἔχον καὶ συμφώνων μετὰ τοῦ πολιτ. νόμου, ἐνῷ ἂν, κατὰ τὸν προηγουμένως εἰρημένον, ἀφήσωμεν ἀόριστον τὸν τρόπον τῆς διαχειρίσεως, διακινδυνεύομεν τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος κεφάλαια.

Ἀντιπαρετήρησεν ἄλλος, ὅτι νομοθετοῦντες ὀφείλομεν νὰ ἔχωμεν ὑδηγὸν τὴν πεῖραν. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου, ἐὰν μὲν εὐτυχήσωμεν νὰ ἔχωμεν πάντοτε τράπεζαν, τότε ὁ ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς προτεινόμενος τρόπος εἶναι ὁ ἀσφαλέστερος· ἀλλ' ἐὰν ἡ τράπεζα ἐκλείψῃ, ἢ ἂν μετὰ καιρὸν ἐλαττώσῃ τοὺς τόκους, διὰ τί νὰ μὴν ἀφήσωμεν ἐλευθέραν τὴν Κυβέρνησιν εἰς τὸ ν' ἀνευρίσκῃ παραγωγικώτερα μέσα διαχειρίσεως; Συμφώνων λοιπὸν μετά τινος τῶν προαγορευσάντων, παραδέχεται νὰ τεθῇ ἐν τῷ νομοσχεδίῳ μόνη ἡ ἀρχή, ὅτι τὰ κεφάλαια τοῦ ταμείου διαχειρίζονται παραγωγικῶς.

Παρατηρήσαντος δ' ἐνταῦθα τοῦ ὑπουργοῦ, ὅτι ἡ διαχείρισις

τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος κεφαλαίων ἐνεργεῖται κατὰ τὸ 21 ἄρθρον ὑπὸ ἐπὶ τούτῳ διορισθησομένης ἐπιτροπῆς, καὶ οὐχὶ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως· ἐπανέλαβέ τις, ὅτι δὲν παραδέχεται τὸ ἀόριστον τῆς διαχειρίσεως, διότι τότε ἡ ἐπιτροπὴ θέλει δύνασθαι καὶ νὰ ἐμπορεύηται τὰ κεφάλαια τοῦ ταμείου, καθ' ὅσον καὶ τὸ ἐμπόριον εἶναι μέσον παραγωγῆς, καὶ τοιουτοτρόπως θέλομεν καταστήσει αὐτὰ ἐπισφαλῆ ἐκ τῶν συνήθων εἰς τὸ ἐμπόριον περιπετειῶν. Ὑποστηρίζει λοιπὸν ὡς ἔχει τὸ νομοσχέδιον, καθ' ὃ τὰ κεφάλαια ταῦτα τοκίζονται, ἢ ἀντικαθίστανται διὰ κτημάτων, ἐὰν πωληθῶσι τοιαῦτα εἰς τιμὰς συμφερούσας.

Εἰπόντος δέ τινος, ὅτι διὰ τῆς φράσεως «τοποθετούμενα εἰς χρήματα κλπ.» ὁ νομοθέτης δὲν ἐννοεῖ ἀγορὰν κτημάτων, ἀλλὰ μόνον δάνειον ἐπὶ ὑποθήκῃ τοιούτων, καὶ ἐρωτήσαντος περὶ τούτου τὸν ὑπουργὸν, ἐξήγησεν οὗτος, ὅτι διὰ τῆς ἀνωτέρω φράσεως ἐννοεῖται ἐν γένει καὶ ἀγορὰ καὶ ἐνοικίασις κτημάτων καὶ δάνειον ἐπὶ ὑποθήκῃ.

Ἐπήνεγκε τέλευταῖον ἄλλος, ὅτι πρῶτον μὲν θεωρεῖ ἐπικίνδυνον τὸ ν' ἀφήσωμεν ἀπόλυτον τὸν τρόπον τῆς διαχειρίσεως, καὶ δεύτερον καθιστῶμεν οὕτω τὴν Κυβέρνησιν ἢ τὴν ἐπιτροπὴν ἔμπορον, ὑποχρεούμενον νὰ πλειοψηφῇ περὶ ὅλων ἐν γένει τῶν ἐμπορικῶν συναλλαγῶν καὶ ν' ἀνευρίσκῃ τὸν ἐπικερδέστερον τρόπον τῆς διαθέσεως.

Ἐπὶ τούτοις ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα ἀπέρριψε τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς, μὴ ἀναστᾶσα, παρεδέχθη δὲ δι' ἀναστάσεως τὸ ἄρθρ. 4 κατὰ τὸ νομοσχέδιον, ὡς καὶ τὰ ἑπόμενα 5, 6, 7, 8, 9 καὶ 10, μηδεμιᾶς ἐπ' αὐτῶν γενομένης παρατηρήσεως· ἔχουσι δ' οὕτως.

«Ἄρθρ. 4. Τὰ κεφάλαια τοῦ ταμείου διαχειρίζονται παραγωγικῶς, παρακατατιθέμενα ἐπὶ τόκῳ εἰς τράπεζαν, ἢ τοποθετούμενα εἰς ἀκίνητα κτήματα προσοδοφόρα.

Ἄρθρ. 5. Αἱ παρὰ τοῦ ταμείου χορηγούμεναι βοήθειαι λογίζονται κατὰ μῆνα, πληρώνονται δὲ εἰς τὸ τέλος ἑκάστης τριμηνίας.

ΚΕΦ. Δ'.

Περὶ πόρων τοῦ ταμείου.

Ἄρθρ. 6. Κατὰ τὰ πρῶτα δέκα ἔτη τὸ ταμεῖον δύναται νὰ διαθέτῃ κατ' ἔτος ὑπὲρ τῶν τυχόντων ὀφρανῶν καὶ χηρῶν τῶν ἐν τῷ 1 ἄρθρῳ ὁριισθέντων ἀξιωματικῶν μόνον τὸ εἰκοστὸν τοῦ κεφαλαίου καὶ τῶν τόκων αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 7. Μετὰ τὴν λῆξιν τῆς πρώτης δεκαετίας τὸ ταμεῖον θέλει διαθέτει ὡς ἀνωτέρω ὁλοκλήρους τοὺς τόκους τῶν κεφα-

λαίων αὐτοῦ καὶ τὰ δύω τρίτα τῶν κατὰ τὸ 2 ἄρθρον ἐτησίων ἐσόδων του.

Ἄρθρ. 8. τὸ ἐτήσιον διαθέσιμον ποσὸν θέλει διανέμεσθαι εἰς τὸ τέλος ἑκάστης τριμηνίας ἀναλόγως τῆς ποσότητος, τὴν ὁποίαν ἑκάστη χρεώσουσα οἰκογένεια ἀξιωματικοῦ δικαιοῦται νὰ λάβῃ.

Ἄρθρ. 9. Βοήθειαι ἀπονέμονται ἓν ἔτος μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς εἰς τὸ 2 ἄρθρον ὁρισθείσης κρατήσεως· κατὰ τὸ ἔτος δὲ τοῦτο οὐδεμία βοήθεια ὀφείλεται.

Ἄρθρ. 10. Ἔξοδα διαχειρίσεως παραδέχονται μόνον τὰ ἐκ τῆς τοποθετήσεως τῶν κεφαλαίων.»

Ἀνεγνώσθη ἑπομένως τὸ ἄρθρον 11 τοῦ νομοσχεδίου καὶ ἡ ἐρεξῆς γνώμη τῆς ἐπιτροπῆς·

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ Ε΄. Κεφαλαίου.

« Ἐπειδὴ διὰ τῆς ἐκθέσεώς του ὁ Κ. ὑπουργὸς ἐννοεῖ, ὅτι ἐὰν στρατιωτικός τις διορισθῇ ἀξιωματικὸς τοῦ ἐν ἐνεργείᾳ στρατοῦ σήμερον, καὶ μετὰ ὀκτὼ ἡμέρας ἀποβιώσῃ χωρὶς νὰ συνεισφέρῃ εἰς τὸ ταμεῖον τὴν καταβολήν του, ἡ οἰκογένεια αὐτοῦ χάνει τὸ δικαίωμα τῆς χορηγίας, ἡ ἐπιτροπὴ ἐνόμισε δίκαιον νὰ μὴν ἀφαιρεθῇ τὸ δικαίωμα τοῦτο καὶ ἀπὸ τὴν οἰκογένειαν τοῦ ἀξιωματικοῦ ἐκείνου, ὃν ὑπάρχοντα ἐν ἀργίᾳ καὶ προσενεγκόντα τὴν καταβολήν του εἰς τὸ ταμεῖον, ἡ Κυβέρνησις μετὰ ταῦτα ἤθελε μεταθέσει εἴς τι στρατιωτικὸν σῶμα, τὸ ὁποῖον δὲν χαίρει τὰς βοηθείας τὰς ἐκπηγαζούσας ἀπὸ τὸν παρόντα νόμον. Ὅθεν τὸ ἄρθρον τοῦτο ἐτροποποιήθη ὡς ἀκολούθως·

« Ἄρθρ. 11. Αἱ χῆραι καὶ τὰ ὀρφανὰ τῶν ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ ταμείου τούτου ἀποβιωσάντων ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ, τῆς ὁροφυλακῆς καὶ τῆς χωροφυλακῆς ἔχουν δικαίωμα εἰς τὰς χορηγουμένας παρὰ τοῦ ταμείου τούτου βοηθείας κατὰ τὰ κατωτέρω κανονισθησόμενα, ὁπωσδήποτε ἂν ἐπέλθῃ ὁ θάνατος καὶ εἰς ὁποιανδήποτε τῶν παρὰ τοῦ νόμου ὡρισμένων καταστάσεων ἤθελεν εὑρεθῇ ὁ ἀξιωματικὸς κατὰ τὴν ἀποβίωσίν του. Τὸ αὐτὸ δικαίωμα χαίρουν καὶ αἱ οἰκογένειαι τῶν στρατιωτικῶν ἐκείνων, οἵτινες διοριζόμενοι ἀξιωματικοὶ τοῦ ἐν ἐνεργείᾳ στρατοῦ σήμερον, ἤθελον ἀποβιώσει μετὰ παρέλευσιν ὀκτὼ ἡμερῶν χωρὶς νὰ συνεισφέρωσι τὴν καταβολήν των εἰς τὸ ταμεῖον. Ἐπίσης καὶ αἱ οἰκογένειαι τῶν ἀξιωματικῶν, οἵτινες ὑπάρχοντες ἐν ἐνεργείᾳ εἰς τὸν στρατὸν καὶ προσενεγκόντες τὴν καταβολήν των εἰς τὸ ταμεῖον, ἤθελον μετατεθῇ ἑπομένως εἰς ἄλλο στρατιωτικὸν σῶμα, στερούμενον τῆς βοηθείας τοῦ παρόντος νόμου.»

Ἐρωτᾷς παρετήρησέ τις, ὅτι τὸ ν΄ ἀπολαύωσι τοῦ αὐτοῦ δικαι-

ματος καὶ αἱ οἰκογένειαι ἐκείνων, οἵτινες διορισθέντες σήμερον ἀξιωματικοί, ἀποβιώσουσι μετὰ ὀκτὼ ἡμέρας χωρὶς νὰ συνεισφέρωσι τὸ ἀναλογοῦν αὐτοῖς, εἶναι μὲν φιλάνθρωπον, ἀλλ' ὄχι καὶ δίκαιον, καθ' ὅσον ἀξιωματικός, ὅστις δὲν διετέλεσεν ἕνα τοὐλάχιστον μῆνα ὡς τοιοῦτος, δὲν θεωρεῖται ἀξιωματικός. Ἐπίσης δὲ θεωρεῖ περιττὸν καὶ τὸν τελευταῖον ὅρον τῆς ἐπιτροπῆς μετὰ τὸν χθὲς ἐπιψηφισθέντα ὑπὸ τῆς Βουλῆς περὶ τῶν φαλαγγιτῶν νόμον, διότι βέβαια ἡ ἐπιτροπὴ εἰς τὴν διάταξιν ταύτην εἶχεν ὑπ' ὄψιν τοὺς φαλαγγίτας.

Ἡ δὲ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα ἀπέρριψε τὴν ἀνωτέρω γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς, μὴ ἀναστάσα, καὶ παρεδέχθη τὸ ἄρθρ. 11 κατὰ τὸ νομοσχέδιον, ὡς καὶ τὰ ἑπόμενα 12 καὶ 13, ἔχοντα οὕτω.

ΚΕΦ. Ε.

Περὶ δικαιώματος εἰς βοήθειαν.

« Ἄρθρ. 11. Αἱ χῆραι καὶ τὰ ὀρφανὰ τῶν ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ ταμείου τούτου ἀποβιωσάντων ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ τῆς γραμμῆς, τῆς ὁροφυλακῆς καὶ τῆς χωροφυλακῆς ἔχουν δικαίωμα εἰς τὰς χορηγουμένας παρὰ τοῦ ταμείου τούτου βοηθείας, κατὰ τὰ κατωτέρω κανονισθησόμενα, ὁπωσδήποτε ἂν ἐπέλθῃ ὁ θάνατος, καὶ εἰς ὁποιανδήποτε τῶν παρὰ τοῦ νόμου ὡρισμένων καταστάσεων ἤθελεν εὑρεθῇ ὁ ἀξιωματικὸς κατὰ τὴν ἀποβίωσίν του.

Ἄρθρ. 12. Ἡ μηνιαία βοήθεια ἑκάστης χρεωούσης οἰκογενείας ἀξιωματικοῦ προσδιορίζεται ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ τελευταίου πραγματικοῦ βαθμοῦ αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 13. Ὡς οἰκογένεια θεωρεῖται χήρα ἄνευ τέκνων ἡ μετὰ τέκνων· ἐν περιπτώσει ἐλλείψεως ἢ ἀποβιώσεως τῆς μητρὸς, ἓν ἢ πλείω ὀρφανά.»

Ἀναγνωσθέντος δὲ καὶ τοῦ ἄρ. 14 μετὰ τῆς ἑπομένης γνώμης τῆς ἐπιτροπῆς·

« Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 14 τοῦ αὐτοῦ κεφαλαίου ἡ ἐπιτροπὴ ἐνόμισε δίκαιον νὰ μὴ περιορίσῃ τὴν χορηγίαν τῆς συντάξεως εἰς τὰ θήλεα ὀρφανὰ μέχρι τοῦ εἰκοστοῦ πέμπτου ἔτους τῆς ἡλικίας των μόνον, ὡς ἔχει τὸ νομοσχέδιον, ἀλλὰ νὰ χορηγήσῃ πρὸς ταῦτα, ὡς ἀδύνατα μέλη τῆς κοινωνίας, πλατύτερον καὶ ἀσφαλέστερον δικαίωμα. Ἐτροποποίησε δὲ τὸ τελευταῖον μέρος τοῦ ἄρθρου τούτου ὡς ἀκολούθως·

« Εἰς τὰ θήλεα ὀρφανὰ μέχρι τῆς εἰς γάμον κοινωνίας αὐτῶν, ἐὰν κοσμίως καὶ ἐντίμως διάγωσιν, ἄλλως τε μέχρι τοῦ εἰκοστοῦ πέμπτου ἔτους τῆς ἡλικίας των.»

Παρετήρησεν ὁ ὑπουργὸς, ὅτι ἡ τοιαύτη διάταξις καταλληλότερον ἦτον νὰ τεθῇ ἐν τῷ ἄρθρῳ 16.

Ἕτερος δὲ προσέθηκεν, ὅτι ὡσαύτως περιττὴν τὴν ἀνωτέρω διάταξιν, ἀντὶ δὲ τούτου δυνάμεθα ἐπιτυχέστερον νὰ εἴπωμεν, ὅτι τὰ μὲν ἄρρενα λείπουσι λαμβάνει σύνταξιν ἐνηλικιότητος, τὰ δὲ θήλεα μέχρι τῆς ἀποκαταστάσεώς των.

Ἀλλ' ἀντιπαρατηρήσαντος τοῦ ὑπουργοῦ, ὅτι αἱ συντάξεις αὗται θέλουσι πληρόνεσθαι ἀπὸ ἰδιαίτερον ταμεῖον τῶν ἀξιωματικῶν, καὶ διὰ τοῦτο τὸ ὑπουργεῖον φειδωλῶς φερόμενον, ὥρισε τὸν χρόνον τῆς ἐξακολουθήσεως τῶν συντάξεων· ἐπανέλαβεν ὁ πρὸ τοῦ ὑπουργοῦ, ὅτι ἐὰν εἴχομεν στατιστικὰς πληροφορίας, ἠθέλομεν ἴδει, ὅτι, ἡ ἀνωτέρω γνώμη του καὶ οἰκονομικωτέρα διὰ τὸ ταμεῖον ἀποβαίνε, καθ' ὅσον τὰ θήλεα ἀποκαθίστανται ὑπανδρευόμενα καὶ πρὸ τοῦ 25 ἔτους τῆς ἡλικίας των, καὶ εἰς αὐτὰ δὲ συμφερωτέρα, διότι ἐὰν τυχὸν δὲν ὑπανδρευθῶσι μέχρι τοῦ 25 ἔτους, θέλουσιν ἔχει τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀπολύτως ἀναγκαῖα.

Ἐπαναλαβόντος δὲ καὶ πάλιν τοῦ ὑπουργοῦ, ὅτι ἡ Κυβέρνησις ὥρισε τὸν χρόνον, ὡς μὴ δυναμένη νὰ γνωρίσῃ σήμερον τὴν μέλλουσαν τοῦ ταμείου κατάστασιν, καὶ ὅτι ἐὰν βελτιωθῇ διὰ τοῦ χρόνου, ἡ ταιαύτη ἔλλειψις δύναται νὰ διορθωθῇ· ἡ μὲν ἐπιτροπὴ ἀπέσυρε τὴν γνώμην αὐτῆς, ἡ δὲ Βουλὴ παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὸ ἄρθρ. 14 κατὰ τὸ νομοσχέδιον, ἔχον οὕτως·

« Ἄρθρ. 14. Ἡ χορηγία τῆς συντάξεως ἐξακολουθεῖ εἰς μὲν τὰς χήρας μέχρι τῆς ἀποδιώσεώς των, εἰς δὲ τὰ ἄρρενα ὀρφανὰ μέχρις οὗ τὸ νεώτατον συμπληρώσει τὸ εἰκοστὸν πρῶτον ἔτος τῆς ἡλικίας του.

Εἰς τὰ θήλεα ὀρφανὰ, μέχρι τοῦ εἰκοστοῦ πέμπτου ἔτους τῆς ἡλικίας των. »

Ἐπὶ δὲ τοῦ 15 ἄρθρου ἐρωτηθεὶς ὁ ὑπουργὸς διεσάφησεν, ὅτι διὰ τῆς λέξεως ἀποκατασταθῶσιν ἐννοεῖ, ἐὰν πρὸ τοῦ 21 ἔτους τῆς ἡλικίας των ἡ Κυβέρνησις διορίσῃ αὐτὰ ὑποτρόφους, ἢ τὰ καταταξῇ εἰς τὸ σχολεῖον τῶν εὐελπίδων, ἢ τ' ἀποστείλῃ εἰς Εὐρώπην πρὸς ἐκπαίδευσιν ἢ τὰ διορίσῃ ἀξιωματικούς.

Ἐρωτηθεῖσα δὲ ἡ Βουλὴ παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον μετὰ τῶν διασαφήσεων τοῦ ὑπουργοῦ, ἔχον οὕτως·

« Ἄρθρ. 15. Ἐπιφέρουν τὴν παῦσιν τῆς βοηθείας εἰς τὰς χήρας νέοι γάμοι.

Εἰς τὰ ὀρφανὰ, εἰ μὲν ἄρρενα, ἐὰν ἀποκατασταθῶσι πρὶν τῆς

συμπληρώσεως τοῦ εἰκοστοῦ πρώτου ἔτους τῆς ἡλικίας, εἰ δὲ θήλεα, πρὶν τῆς συμπληρώσεως τοῦ εἰκοστοῦ πέμπτου ἔτους τῆς ἡλικίας, ἐὰν νυμφευθῶσιν. »

Ἀναγνωσθέντος ἔπειτα τοῦ 16 ἄρθρου, παρετήρησέ τις, ὅτι ἡ διάταξις αὐτοῦ ἀντιφάσκει πρὸς τὴν τοῦ 17, ὅπερ εἶναι πολὺ λογικώτερον· ἐπειδὴ τοῦτο μὲν λέγει, ὅτι στεροῦνται τοῦ δικαιώματος τῆς συντάξεως αἱ διαζευχθεῖσαι τῶν ἀξιωματικῶν σύζυγοι, οὐχὶ ὅμως καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν· κατὰ δὲ τὸ 16 ἄρθρον, τιμωροῦνται δυστυχῶς τὰ τέκνα διὰ πᾶσαν ἐγκληματικὴν πρᾶξιν ἢ παραίτησιν τοῦ πατρός. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν εἶναι δίκαιον, διότι τὰ ὀρφανὰ τοῦ τοιούτου ἀξιωματικοῦ ἐστερήθησαν μέρους τῆς εὐζωΐας καὶ τῆς ἀνατροφῆς, ἣν ἤθελον λάβει, ἂν ὁ πατήρ των δὲν συνεισέφερεν ὑπὲρ τοῦ προκειμένου ταμείου, καὶ δὲν πρέπει νὰ στερηθῶσι δικαιώματος, ὃ συγχαραλαμβάνεται καὶ ἐκ τῆς συνδρομῆς τοῦ πατρός των. Ἐκτὸς δὲ τούτου, δὲν ἀρκεῖ εἰς τὰ τέκνα ἡ κατὰ τοῦ πατρός των ἐπιβληθεῖσα ποινή, ἀλλὰ πρέπει νὰ καταδικασθῶσι καὶ αὐτά, διότι ὁ πατὴρ ἔπταισεν; Ἀπ' ἐναντίας νομίζει, ὅτι τὰ τέκνα ταῦτα ἔχουσι χρείαν πλείονος προστασίας, ἐπειδὴ εἴτε καταδικασθεὶς εἰς πολυχρόνιον φυλάκισιν ὁ πατήρ των ἢ ἄλλως πως παθών, ἐβύθισεν αὐτὰ εἰς πενίαν. Διὸ προτείνει νὰ περιορισθῇ ἡ ἐν τῷ ἄρθρῳ ποινὴ μέχρι τοῦ προσώπου τοῦ πατρὸς μόνου.

Τούτων ἀντικρούων ἕτερος ἄλλος, ὅτι ἡ ἐκ τῆς συστάσεως τοῦ ταμείου προσδοκωμένη ὠφελεια δὲν εἶναι χάρις, ἀπὸ τῆς Κυβερνήσεως προερχομένη, ὥστε νὰ φανῇ ἐπιεικεστέρα, ἀλλ' εἶδος ἑταιρίας, εἰς ἣν ἀπὸ κοινοῦ συνεισφέρουσιν οἱ ἀξιωματικοί. Ὅταν λοιπὸν εἰς τούτων ἐπαύσῃ περιπεσὼν εἰς ἐγκληματικὴν πρᾶξιν, οὐδεὶς εἶναι παραίτιος τῆς συμφορᾶς ἢ τῆς κατισχύνης του, ἢ αὐτὸς μόνος· ὅταν δ' ἐπίσης παραιτηθεὶς τοῦ σχεδίου του ἀπεσύρθη, δὲν εἶναι δίκαιον, ἀφοῦ μετὰ δέκα ἐνιαυτοὺς τελευτήσει, νὰ στέρξωσι τὰ τέκνα του τοῦ πρὸς σύνταξιν δικαιώματος, διότι αὐτὸς κατεδικάσθη ἢ ἀνεπαύετο ἄφροντις.

Ἀντεῖπεν ἄλλος, ὅτι ἡ σύστασις τοῦ ταμείου τούτου δὲν ἐμφαίνει, κατὰ τὴν ἀπεικόνισιν τοῦ πρὸ αὐτοῦ, ἐμπορικὴν ἑταιρίαν, ἐπειδὴ ἂν αὐστηρῶς ἐπροοῦντο ἐνταῦθα αἱ τῶν ἑταιριῶν ἀρχαί, εἰς τὴν πρώτην παρακαταθεσιν χρημάτων τὰ τέκνα τῶν ἀξιωματικῶν ἤθελον δύνασθαι νὰ ζητήσωσιν οὐ μόνον δὲ τοῦτο, ἀλλ' ἤθελεν ἀναλογίζεσθαι καὶ ἡ μακροβιότης ἑνὸς ἑκάστου τῶν ἀξιωματικῶν, καὶ κατ' αὐτὴν πληρώνεσθαι ἡ σύνταξις τῶν ὀρφανῶν των. Δὲν ἐφαρμόζεται λοιπὸν ἐνταῦθα τὸ τῆς ἑταιρίας

παράδειγμα, καὶ διὰ τοῦτο βλέπομεν, ὅτι ὁ ἀξιωματικὸς δὲν δύναται νὰ διαθέσῃ τὴν εἰς τὸ ταμεῖον ἀναλογίαν του. Διὰ τοῦ προκειμένου ὅμως ἄρθρου δημεύομεν τὴν περιουσίαν τοῦ καταδικασθέντος, μὴ ἀνήκουσαν εἰς αὐτὸν, ἀλλ' εἰς τὴν οἰκογένειάν του, καὶ κατὰ τοὺς παρ' ἡμῖν νόμους καὶ τὴν νομοθεσίαν τῶν ἐθνῶν ὅλων δὲν δημεύεται ἡ περιουσία. Ἐκτὸς δὲ τούτου τὸ ἔγκλημα ἢ ἡ παραίτησις τοῦ ἀξιωματικοῦ ἀφαιρεῖ τὰ πλεονεκτήματα τοῦ μέλλοντος· διὰ τί νὰ τοῦ συναφαιρεθῶσι καὶ τὰ τοῦ παρελθόντος; Τοιαύτη διάταξις εἶναι καὶ ἄδικος καὶ σκληρά. Διὸ τροποποιῶν τὸ ἄρθρον, ἀρκεῖται ν' ἀφαιρέσῃ τοὐλάχιστον τὰς λέξεις «ἢ διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως.»

Ἀπαντῶν εἰς τοῦτον ἐπανέλαβεν ὁ προαγορεύσας, ὅτι τὸ περὶ οὗ πρόκειται ταμεῖον δὲν εἶναι, ὡς εἶπεν, εἰμὴ ἑταιρία, ὁ δὲ παραιτούμενος, ὅπως ἀποσυρθῇ, δὲν παραιτεῖται ἐξ ἀνάγκης, ἀλλ' ἐκ τῆς βελτιώσεως τῶν κατ' αὐτόν. Ἀφ' οὗ λοιπὸν οἰκεθεν παραιτεῖται, παύει καὶ πᾶσα ἐκ τῆς ἀναλογίας του μετοχή, καθ' ὅσον αὐτὸς ὁ προαγορεύσας εἶπεν, ὅτι τὰ χρήματα ταῦτα συγκεφαλαιοῦνται εἰς ἓν καὶ δὲν δίδονται οὐδ' εἰς αὐτὸν τὸν μεριδιοῦχον. Καὶ θέλει μὲν ὁ ἀνωτέρω βουλευτὴς νὰ ἐλλείψῃ ὡς ἄδικος ἡ φράσις «ἢ διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως» ἀλλ' ἀφ' οὗ ὁ ἀξιωματικὸς μὴ σεβασθεὶς ἑαυτὸν, ὑπέκυψεν εἰς ἐγκληματικὴν πρᾶξιν, μόνη ἡ διαγωγή του εἶναι αἰτία τῆς δυστυχίας του, καὶ ἕπεται ὅτι πρέπει νὰ ὑποστῇ τὰς συνεπείας αὐτῆς. Ἐνταῦθα ὑπάρχει μία τις συμφωνία κοινή, τὸ ἐκ τῆς συνδρομῆς κεφάλαιον ἀνήκει εἰς μίαν ὁμάδα, καὶ πρῶτος ὅρος αὐτῆς εἶναι τὸ νὰ προσέχῃ ἕκαστον τῶν μελῶν νὰ μὴ ἁμαρτήσῃ, διότι ἀποκλείεται παντὸς δικαιώματος. Ἡ ἑταιρία λοιπὸν θέλει νὰ μὴν ὑποπέσῃ οὐδεὶς εἰς ἔγκλημα, νὰ μὴ παραιτηθῇ οὐδὲν τῶν μελῶν της, καὶ τοῦτο ἐπὶ τῇ ἀνωτέρω τιθείσῃ ποινῇ. Παρέβη τὶς μίαν τῶν συμφωνιῶν τούτων; κατὰ συνέπειαν στερεῖται παντὸς δικαιώματος, καθ' ὅσον οἱ ὅροι εἶναι κοινοὶ καὶ τὰ κεφάλαια ἀνήκουσιν εἰς τὴν ὁμάδα.

Ἀπήντησεν εἰπὼν ὁ προαγορεύσας, ὅτι ἐμμένει εἰς τὸν διισχυρισμὸν αὐτοῦ ὁ βουλευτὴς, ἐπειδὴ ὑποθέτει, φαίνεται, ὅτι οἱ ἀξιωματικοὶ συνεργόμενοι, θέτουσιν ἀφ' ἑαυτῶν συμφωνίας. Ἐνταῦθα ὅμως δὲν ἔρχονται τὰ συναλλαττόμενα μέρη νὰ ἐκφράσωσι τὰς πεποιθήσεις αὐτῶν, ἀλλ' ἡ Βουλὴ τιθεῖσα μίαν διάταξιν ποινικὴν, λέγει πρὸς αὐτοὺς, ὅτι ἐκτὸς τῆς παρὰ τοῦ νόμου ὁριζομένης ποινῆς, δημεύεται περιπλέον καὶ ἡ περιουσία των. Ἂς προσέξῃ λοιπὸν, μὴ φθάσῃ εἰς τὸ ἔπακρον τοῦτο ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία, διότι ἄμριον μία τις Κυβέρνησις δύστροπος, ἔχουσα ὅπλον τὸν περὶ τύπου διαμονῆς ἐπιψηφισθέντα νόμον, δύναται νὰ ἐκτοπίζῃ τὸν ἀξιωματικὸν ἀπὸ τόπου εἰς τόπον μεχρισοῦ ἀπαυδήσας οὗτος παραιτηθῇ. Ἐν περιπτώσει τοιαύτῃ, εἶναι δίκαιον, ἀφοῦ ἀπώλεσε τὸν βαθμόν του, νὰ στερηθῇ καὶ τῶν ἐκ τοῦ παρόντος νόμου ὠφελειῶν; Ἄλλως τε παρ' ἡμῖν τοὐλάχιστον δὲν παρητήθη οὐδεὶς ἐξ εὐτυχίας, ἀλλ' ἔκτινος ἀνυπερβλήτου καταδρομῆς. Διὸ συμπεραίνει, ὅτι ἡ Βουλὴ δὲν πρέπει νὰ παραδεχθῇ τὴν περὶ δημεύσεως προκειμένην διάταξιν, διότι αὕτη ἀνήκει εἰς αἰῶνας ἄλλους σκοτεινοτέρους.

Καὶ ἄλλος δέ τις προσέθηκεν, ὅτι ἀληθῶς οἱ ἀξιωματικοὶ δὲν συνέρχονται εἰς κοινὴν συμφωνίαν, ἀλλ' ἀπεκδέχονται παρ' ἡμῶν ὠφελίμους καὶ σώφρονας διατάξεις. Δὲν ἔπρεπε δὲ νὰ λησμονήσῃ ὁ τὴν δήμευσιν τῆς περιουσίας δεχόμενος βουλευτὴς, ὅτι οἱ ἀξιωματικοὶ, μὴ ὄντες ὑπεράνθρωπα ὄντα, δύνανται καὶ αὐτοὶ νὰ πταίσωσιν ὁπωσδήποτε. Διὸ, ἂν ἡ περὶ δημεύσεως ἀρχὴ εἶχε καλῶς, ὁ ὑποστηρίζων αὐτὴν βουλευτὴς, διατελέσας ἄλλοτε ὑπουργὸς, ἠδύνατο νὰ τὴν ἐφαρμόσῃ κατὰ τῶν τέκνων τοὐλάχιστον τῶν λῃστῶν.

Μετὰ ταῦτα παρατηρήσαντός τινος, ὅτι ἐπειδὴ τὸ ἀντικείμενον χρήζει μελέτης σπουδαιοτέρας, καλὸν εἶναι νὰ ἀναβληθῇ ἡ ἐξακολούθησις ἐπὶ τὴν ἄμριον, ὁ πρόεδρος διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 2 Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος
ΕΥΣΤ. Μ. ΠΑΡΙΣΗΣ.

Οἱ γραμματεῖς
Τ. Γ. Μαυρομμάτης.
Η. Κολποδῖνος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΙΑ'.

Τῆς 26 Νοεμβρίου 1852.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἀναγγελθέντος, ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ ταμείου τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν τῶν ἀξιωματικῶν νομοσχεδίου, λαβὼν τὸν λόγον ἐπὶ

τοῦ 16 ἄρθρου παρετήρησέ τις, ὅτι ἡ εὐγλωττία, μεθ' ἧς κατὰ τὴν παρελθοῦσαν συνεδρίασιν ἠγόρευσεν ὁ βουλευτὴς Μεσσηνίας, ἐνδέχεται νὰ παρέσυρε πολλούς, πρὶν ἡ δυνηθῶσι νὰ διακρίνωσι τὸ ἐσφαλμένον τῶν ἰδεῶν αὐτοῦ. Διὸ ἀναδεχόμενος νὰ τὰς ἀντικρούσῃ, ὑπομιμνήσκει, ὅτι ὁ βουλευτὴς οὗτος εἶπε, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ προκείμενον ἄρθρον, ὅτι καθιεροῖ τὴν ἀρχὴν τῆς δημεύσεως, ἀρχὴν καὶ βάρβαρον καὶ σκληράν, ἣν ἡ Βουλὴ δὲν πρέπει ν' ἀναγνωρίσῃ, ὡς ἀπακρουομένην ὑπό τε τῆς νομοθεσίας ἡμῶν καὶ τοῦ αἰῶνος τούτου τῶν φώτων. Ἀλλὰ τὸ συζητούμενον ἄρθρον οὐδὲ τὴν γενικὴν καθιεροῖ δήμευσιν τὴν ὑπὸ τοῦ Συντάγματος ἀπαγορευομένην, οὐδὲ τὴν μερικὴν καθιεροῖ, ἣν ἐμποδίζει ἐπίσης ἡ παρ' ἡμῖν ποινικὴ νομοθεσία. Καὶ δήμευσις μὲν λέγεται ἡ ἀπώλεια τῆς περιουσίας πολίτου τινὸς, πρὸς ὄφελος γενομένη τοῦ δημοσίου· ὅταν ὅμως τὸ ἄρθρον ὁρίζῃ, ὅτι αἱ οἰκογένειαι τῶν στερουμένων τοῦ βαθμοῦ των ἀξιωματικῶν δὲν ἀπολαύουσι τοῦ δικαιώματος τῆς συντάξεως, δὲν βλέπει ποῦ ὁ χαρακτὴρ τῆς ἀναφερομένης δημεύσεως, ἀφ' οὗ ἡ ἐκ τῶν συνδρομῶν συγκεφαλαιουμένη ποσότης δὲν κρατεῖται παρὰ τοῦ δημοσίου, καὶ τοὐναντίον λέγει τὸ ἄρθρον, ὅτι ἐπιστρέφεται εἰς τὰς χήρας καὶ τὰ ὀρφανὰ τῶν ἀξιωματικῶν. Δὲν ὑπάρχει λοιπὸν οὐδὲ ἴχνος δημεύσεως εἰς τὴν διάταξιν ταύτην, διότι ἅμα εἰς ἀξιωματικὸς ἐστερήθη διὰ τοὺς ἐν τῷ ἄρθρῳ λόγους τοῦ κεκτημένου βαθμοῦ του, ὑπάγεται εἰς τὴν ἁπλῆν τῶν πολιτῶν τάξιν, καὶ ἡ οἰκογένειά του δὲν εἶναι ἡ οἰκογένεια ἰδιώτου, ἥτις δὲν δύναται νὰ μετέχῃ τοῦ προκειμένου ταμείου. Εἰς τὰ λοιπὰ ἔθνη, καὶ μάλιστα τὴν Γαλλίαν, ὑπάρχουσι διάφορα τοιαῦτα ταμεῖα, εὑρίσκει δὲ ἕν τινι ἀφορῶντι τὴν οἰκονομικὴν ὑπαλληλίαν νόμῳ διάταξιν προνοοῦσαν ὅτι ἐκεῖνος ὑπάλληλος, καὶ τοι συμπληρώσας τὴν πρὸς σύνταξιν ἡλικίαν, παυθῇ τῆς ὑπηρεσίας, στερεῖται τοῦ πρὸς σύνταξιν δικαιώματος, τὸ δὲ καταβληθὲν ὑπ' αὐτοῦ ποσὸν μένει πρὸς ὄφελος τοῦ συλλόγου. Εἰς ἔθνος λοιπὸν τοσοῦτον πεπολισμένον, εἰς ὃ χρεωστοῦμεν τὴν πλήρη τῆς δημεύσεως παῦσιν, ὑπάρχει, βλέπομεν, διάταξις πολὺ σκληροτέρα, καὶ ὅμως οὐδεὶς ἀπέκρουσεν αὐτὴν ὡς ἀνάρμοστον. Καὶ ἀπεκάλεσαν μέν τινες τὴν διάταξιν τοῦ ἀνὰ χεῖρας ἄρθρου καὶ κακοήθη ἐν μέρει, τοὐναντίον ὅμως εἶναι ἠθικωτάτη, ὡς ἐμποδίζουσα τὸν ἀξιωματικὸν τοῦνὰ περιπίπτῃ εἰς πράξεις ἀτίμους, ἕνεκα τῶν ὁποίων τὸ μέλλον τῶν τέκνων του καταστρέφεται. Διὸ συμπεραίνει, ὅτι δὲν ὑπάρχει ἡ ἐλαχίστη ἰδέα δημεύσεως, καὶ πρέπει νὰ ἐπιψηφισθῇ τὸ ἄρθρον ὡς ἔχει.

Τοῦτον διαδεχόμενος ἐπέφερεν ὁ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸς, ὅτι ὀλίγα ἔχεται νὰ προσθέσῃ εἰς συμπλήρωσιν τῶν λεχθέντων, διότι τὰ πλεῖστα τῶν ἐπιχειρημάτων αὐτοῦ ἐξήντλησεν ἤδη ὁ προαγορεύσας. Ἓν πρώτοις λοιπὸν παρατηρεῖ, ὅτι τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ταμεῖον δὲν εἶναι προϊὸν ἑκουσίου συνεισφορᾶς, καθ' ὅσον τότε δὲν ἠθέλομεν ἔχει ἀνάγκην νόμου. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ δι' ἑκουσίου συνεισφορᾶς σύστασις αὐτοῦ δὲν ἠθέλενεἶναι κατορθωτὴ, ἐπῆλθεν ἡ τοῦ νόμου ἀνάγκη, καὶ διὰ τοῦτο τὰ νομοθετικὰ σώματα ἔρχονται ἤδη νὰ εἴπωσιν, ὅτι κρατεῖται ἓν τοῖς ἑκατὸν ἐκ τῆς μισθοδοσίας παντὸς ἀξιωματικοῦ. Τὸ δημόσιον λοιπὸν, καὶ τοι ὑπὸ τοῦ ἀτόμου ὑπηρετούμενον, ἀναλαμβάνει χάριν αὐτοῦ τὰ συμφέροντα τῆς οἰκογενείας, καὶ παρὰ μὲν τοῦ ἐγγάμου ἀξιωματικοῦ κρατεῖ ποσόν τι ἀνώτερον, παρὰ δὲ τοῦ συνερχομένου εἰς γάμον ἅπαξ τι ἐπίσης καταβολὴν ὡρισμένην, ὥστε ἀπαρτίζεται τὸ ταμεῖον ἐξ ὑποχρεωτικῆς συνεισφορᾶς, ὅταν ἐχούσης τὸ μόνιμον ἐν γένει τῶν βίστων καὶ τὴν καταβολὴν τῶν νυμφευομένων. Τούτου τεθέντος, τὸ ποσὸν δὲν εἶναι ἰδιοκτησία τοῦ ἀξιωματικοῦ, ἀλλὰ τοῦ συλλόγου, διότι ἄλλως ἡ οἰκογένεια ἑκάστου τούτων ἔπρεπε νὰ λαμβάνῃ, ὅσα κατέβαλεν ὁ ἀποβιώσας. Τοὐναντίον ὅμως παρατηρεῖται, ὅτι ἅμα ἀξιωματικός τις τὸν πρῶτον καταβαλὼν μῆνα, συμβῇ ν' ἀποθάνῃ, ἡ οἰκογένειά του ἔχει δικαίωμα διαρκούσης συντάξεως. Οὐ μόνον δὲ τοῦτο, ἀλλ' ἐνῷ ἀξιωματικός τις δὲν συνέρχεται ὅλως εἰς γάμον, οὐχ ἧττον ὑποχρεοῦται νὰ συνεισφέρῃ ὑπὲρ τῶν ὀρφανῶν καὶ χηρῶν, καὶ τοι μὴ ἐγκαταλείπων αὐτὸς οἰκογένειαν. Οὕτω λοιπὸν σχηματιζόμενον ὑποχρεωτικῶς τὸ ταμεῖον, χρησιμεύει δι' ὅλας τῶν ἀξιωματικῶν τὰς οἰκογενείας, εἴτε ὑπηρέτησέ τις τριάκοντα ἔτη, εἴτε μετέσχε μόλις τοῦ συλλόγου αὐτῶν. Περιπλέον ὅμως ὁ ὑπουργὸς ἀρκούμενος εἰς τὴν διάταξιν τοῦ 11 ἄρθρου, καθ' ἣν ἡ χήρα καὶ τὰ ὀρφανὰ τοῦ ἀξιωματικοῦ λαμβάνουσι σύνταξιν, δὲν εἶχεν ἴσως πολλὴν τοῦ προκειμένου ἄρθρου ἀνάγκην, καθ' ὅσον ἠδύνατο νὰ εἴπῃ, ὅτι ἀφ' οὗ οἱ στερηθέντες τοῦ βαθμοῦ των ἀπέθανον ἰδιῶται, δὲν ἔχουσι καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐλαχίστης συντάξεως. Ἀλλ' ἐτέθη τὸ 16 ἄρθρον α) ἵνα μὴ ὑπάρχῃ ἀμφιβολία τις κατὰ τοῦτο, καὶ β) ἵνα συντελέσῃ πρὸς ἠθοποίησιν τῶν ἀξιωματικῶν. Καὶ ἀληθῶς, ἀφ' οὗ τοσαῦτα ἐπιψηφίζονται ὑπὲρ αὐτῶν νομοσχέδια, εἶναι δίκαιον νὰ ἐκτιμῶσι τὴν θέσιν των ἐπαξίως καὶ οἵκτος δὲν ἁρμόζει εἰς τὰς ἐλλείψας αὐτῶν.

Τούτους ἀντικρούων ἐπέφερεν ἄλλος, ὅτι παραδεχόμενοι τὴν ποινὴν οἱ προαγορεύσαντες ὡς μέτον τῆς ἠθοποιήσεως τοῦ στρα-

τοῦ, λησμονοῦσιν, ὅτι ἀρχὴ τοιαύτη ἀπεκρούσθη ἀπὸ τοῦ παρελθόντος αἰῶνος, καὶ ὅτι ἡ αὐστηρότης τῶν ποινῶν δὲν ἠθοποιεῖ, διαστρέφει ὅμως τὰς συνειδήσεις. Καὶ εἶπε μὲν ὁ κατὰ πρῶτον ἀγορεύσας, ὅτι καὶ ἐν Γαλλίᾳ, τῇ διδασκάλῳ ταύτῃ τῶν ἐλευθεριῶν, ὑπάρχει κατὰ τῶν οἰκονομικῶν ὑπαλλήλων ποινὴ αὐστηροτέρα τῆς προκειμένης· ἀλλ' ὅταν ὁ ὑπάλληλος ἐν Γαλλίᾳ καταστῇ ὁπωσδήποτε ἀνίκανος πρὸς ἐργασίαν, διατελεῖ ὑπὸ τὴν ἰδιότητα τοῦ ὑπαλλήλου, καὶ λαμβάνει προσωπικήν τινα σύνταξιν, ὡς μὴ δυνάμενος νὰ ἐργάζηται. Ἐνταῦθα ὅμως ἡ σύνταξις μὴ ἀφορῶσα τὸ ἄτομον, εἶναι πρόσοδος τῆς οἰκογενείας, καὶ ἑπομένως ὅ,τι ἂν εἴπωσι, δὲν πρέπει δι' ἐγκλήματα τοῦ πατρὸς νὰ στερῆται ἡ οἰκογένεια τοῦ δικαίου της. Κακῶς λοιπὸν εἶπε πρὸς τοὺς ἄλλους ὁ ἀγορεύσας, ὅτι δὲν βλέπει δήμευσιν ἐν τῇ διαταξει τοῦ ἄρθρου, ἐπειδὴ ὅταν ἀφαιρῆται ἡ περιουσία τινός, ὅταν μεταβιβάζηται εἰς ἄτομον ἄλλο, μὴ ἦναι ὀλιγώτερον δήμευσις, διότι δὲν παραχωρεῖται εἰς τὸ δημόσιον; Ἀλλὰ καὶ ὁ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸς, τὴν αὐτὴν ὑποστηριζων ἰδέαν, ἀνεσκεύασεν ἐπὶ τέλους ἑαυτὸν προσθεὶς, ὅτι σχηματίζεται τὸ ταμεῖον ἐξ ἀκουσίου συνεισφορᾶς, καὶ ἡ ἐντεῦθεν περιουσία ἀνήκει εἰς τὴν ὁμάδα· ὅταν ὅμως ἀνήκῃ τὸ ταμεῖον εἰς τὴν ὁμάδα, ἕπεται, ὅτι ἀνήκει ἰδανικῶς καὶ εἰς τὸ ἄτομον, καὶ τὴν περιουσίαν του ταύτην ἡμεῖς τὴν ἀφαιροῦμεν ἤδη προχείρως. Ἀλλὰ διότι ἡ προκειμένη περιουσία πηγάζει ἐξ ἀναγκαστικῆς συνδρομῆς, μὴ ἀποκλείεται διὰ τοῦτο ὁ μετασχὼν αὐτῆς ἀξιωματικός; Οἱ φόροι, τοὺς ὁποίους πληρώνομεν πάντες, εἶναι οὐχ ἧττον ὑποχρεωτικοὶ καὶ δίδονται πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς τιμῆς, τῆς περιουσίας καὶ τῆς ζωῆς μας. Ἀλλὰ μία τις καταδικαστικὴ ἀπόφασις στερεῖ ἓν μέλος τῆς κοινωνίας ὅλων τῶν ἀνωτέρω δικαιωμάτων. Πρέπει διὰ τοῦτο νὰ στερηθῇ αὐτῶν καὶ ἡ οἰκογένειά του; Τοιοῦτόν τί ζητεῖται σήμερον διὰ τοῦ ἀνὰ χεῖρας νομοσχεδίου. Καὶ ἂν μὲν τὸ δημόσιον ἐκράτει ἁπλῶς τὴν ἀναλογίαν τῶν ἀξιωματικῶν, διέφερε βεβαίως τὸ ζήτημα· ἀλλ' ὅταν λέγῃ, ὅτι λαμβάνει αὐτὴν, ὅπως τὴν ἐπιστρέψῃ πρὸς τοὺς οἰκείους των, ἐν τίνι δικαιώματι τὴν ἀφαιρεῖ ἀκολούθως; Καὶ εἶπε μὲν ὁ ὑπουργὸς, ὅτι ἤρκει πρὸς ἐξαίρεσιν τῶν καταδικασθέντων ἡ διάταξις τοῦ 11 ἄρθρου· ἀλλ' ὅταν χήρα τις ἑνὸς τούτων παρουσιασθεῖσα ἔλεγεν εἶμαι ἡ χήρα ἀξιωματικοῦ, διότι μετὰ τῆς καταδίκης του ὁ σύζυγός μου ἔπαυσε ζῶν ὡς ἀξιωματικός· τί ἠδυνάμεθα νὰ εἴπωμεν εἰς τὴν χήραν ταύτην; Ἐκτὸς ὅμως τούτων μὴ παραδεχθῶμεν ποτὲ, ὅτι ὁ Ἕλλην ἀξιω-

ματικὸς κακουργεῖ ἐκ προθέσεως, καὶ ὅταν ἐν βρασμῷ ψυχῆς, ἐν ἀμύνῃ δικαίᾳ, ὅταν ἀπώλεσε πᾶν ὅ,τι προσφιλὲς εἶχεν, ἢ ἐξυβρίσθη εἰς ὅ,τι ἀκροσφαλές, περιπίπτῃ εἰς ἐγκληματικὴν πρᾶξιν, ὁ ἄνθρωπος οὗτος εἶναι κακοῦργος ἢ ἄξιος οἴκτου; Διὸ συμπεραίνει, ὅτι δὲν πρέπει νὰ νομοθετήσῃ ἡ Βουλὴ τοιαύτας διατάξεις ἀδίκους.

Πρὸς τοῦτον ἁπάντων ἐπανέλαβεν ὁ κατὰ πρῶτον ἀγορεύσας, ὅτι ὡς λιτολέξ τῶν ἐπιχειρημάτων του προέταξεν ὁ ἀνωτέρω βουλευτὴς τὴν ἰδέαν, ὅτι διὰ τῆς αὐστηρότητος τῶν ποινῶν ἐπιζητοῦντες τὴν ἠθοποίησιν, παραδεχόμεθα σκληρὰν καὶ βλάσφημον ἴσως ἀρχήν. Ἀλλ' ἡ ὑπάρχουσα μεταξὺ των διαφωνία εἶναι, ὅτι αὐτὸς μὲν εὑρίσκει ποινὰς διατάξεων, ὁ δὲ ἀγορεύων, ὅρους ἁπλοῦς ἐν τῷ ἄρθρῳ, διότι δὲν ὁρίζει κυρίως εἰμὴ, ὅτι ὁ ἀξιωματικὸς πρέπει νὰ διατελῇ τοιοῦτος, ἵν' ἀπολαύσῃ τὰ τέκνα του τοῦ πρὸς σύνταξιν δικαιώματος. Ἀρκούμενος λοιπὸν νὰ εἴπῃ, ὅτι δὲν ὑπάρχει οὐδεμία ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ ποινὴ, παρατρέχει τὰ λοιπὰ τοῦ βουλευτοῦ ἐπιχειρήματα ὡς μὴ ἰσχυρὰ, καὶ μάλιστα τὰ περὶ δημεύσεως ἐκτεθέντα, ἐπειδὴ ὅσον γενικὴν ἢ μερικωτέραν θεωρήσῃ τὴν δήμευσιν, δήμευσις δὲν ὑπάρχει ἐνταῦθα. Ἄλλως ἠδύνατο διὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους νὰ εἴπῃ ὁ ἀγορεύσας, ὅτι καὶ ἡ σύνταξις τῆς οἰκογενείας, ἧς ὁ σύζυγος ἀπεβίωσε, πρὶν συνεισφέρῃ δραχμὰς ἑκατὸν, εἶναι δήμευσις τῆς περιουσίας τῶν ἄλλων, ἐξ ἧς διαρκῶς συντηρεῖται, ὥστε καὶ εἰς τὸ μέρος τοῦτο ὁ βουλευτὴς ἐκπίπτει ἀφ' ἑαυτοῦ.

Κλεισθείσης ἐνταῦθα τῆς συζητήσεως, ὁ πρόεδρος ἠρώτησεν ἐν πρώτοις, ἂν παραδέχηται ἡ Βουλὴ τὴν ἐπὶ τοῦ ἄρθρου τροπολογίαν τοῦ βουλευτοῦ Μεσσήνης, καθ' ἣν ἐξαλείφονται αἱ λέξεις «ἢ διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως» ἡ δὲ Βουλὴ δὲν παρεδέχθη αὐτὴν, μὴ ἀναστᾶσα· ἀκολούθως δὲ παρεδέχθη τὸ ἄρθρον δι' ἀναστάσεως ὡς ἐν τῷ νομοσχεδίῳ κεῖται, ἔχον οὕτως·

«Ἄρθρ. 16. Αἱ οἰκογένειαι τῶν στερουμένων τοῦ βαθμοῦ των ἀξιωματικῶν διὰ παραιτήσεως ἢ διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως δὲν ἔχουσι δικαίωμα εἰς τὰς βοηθείας τοῦ ταμείου τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν τῶν ἐν τῷ ἀ. ἄρθρῳ ὁρισθέντων ἀξιωματικῶν.»

Ἀναγνωσθέντος ἔπειτα τοῦ 17 ἄρθρου, παρετήρησέ τις, ὅτι ἡ διάταξις αὐτοῦ ἀποκλείει ἐπίσης τοῦ πρὸς σύνταξιν δικαιώματος καὶ τὴν ἀπὸ τραπέζης καὶ κοίτης χωρισθεῖσαν σύζυγον, ἐξ οὗ συμπεραίνει, ὅτι τὸ ἄρθρον ἐλήφθη ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ νόμου, καθ' ὅσον ἀνὰ πᾶσαν σχεδὸν τὴν Δύσιν ὁ ἀπὸ τραπέζης καὶ κοίτης χωρισμὸς ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ διαζύγιον. Παρ' ἡμῖν ὅμως ὁ

τοιοῦτος χωρισμὸς εἶναι ἡ πρώτη ῥῆξις τῆς συζυγικῆς ἁρμονίας, καὶ μὴ διεζευγμένοι οἱ σύζυγοι, διατελοῦσι μόνον εἰς ἀπογνῶ, ἐν ᾗ ἐν τούτοις ἀποτυγχάνονται τῶν συμβιβασμῶν αὐτῶν διάφορα πρόσωπα. Ἐπειδὴ λοιπὸν οἱ ἐπί τινα χρόνον χωρισθέντες πολλάκις ἐπανέρχονται παρ' ἡμῖν εἰς τὴν συζυγίαν, πρὸς δὲ συνήθως ὁ σύζυγος εἶναι ὁ τοῦ χωρισμοῦ πρωτουργός. ἕνεκα τῶν ἀδίκων τοῦ ὁποίου κατέρχεται ἡ γυνὴ εἰς τὰ δικαστήρια, εἶναι δίκαιον, ἂν ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ ἀποβιώσῃ ὁ ἀξιωματικός, νὰ στερηθῇ ἡ σύζυγός του τοῦ ἐκ τοῦ νόμου πλεονεκτήματος; Διὰ τῆς διατάξεως ταύτης βιάζομεν αὐτὰς νὰ ἐξυβρίζωνται ἀνεχόμεναι, καὶ ἐνθαρρύνομεν σιωπηλῶς τὸ ἀνάγωγον τινῶν συζύγων. Διὸ προτείνει νὰ τροποποιηθῇ τὸ ἄρθρον ὡς ἀκολούθως·

« Αἱ διαζευχθεῖσαι σύζυγοι ἀξιωματικῶν δὲν ἔχουσι δικαίωμα εἰς τὰς βοηθείας τοῦ ταμείου τούτου, ἀλλὰ τὰ τέκνα τῶν ἀξιωματικῶν τούτων ἔχουσι δικαίωμα.

Ὡσαύτως δὲ δὲν ἔχουσι δικαίωμα συντάξεως αἱ ἀπὸ τραπέζης καὶ κοίτης χωρισθεῖσαι σύζυγοι, ἐὰν αὗται ἐξάντλαν ὑπαίτιαι τῆς διαστάσεως ταύτης. »

Ἀπαντήσαντος δὲ τοῦ ὑπουργοῦ, ὅτι τὸ προκείμενον ἄρθρον ἐτέθη συνεπείᾳ τοῦ περὶ συντάξεως τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ νόμου, ὅστις ἐπιψηφισθεὶς εὑρίσκεται εἰς ἐνέργειαν, καὶ ὅτι ἐπειδὴ τὸ 18 ἄρθρον αὐτοῦ ἐπίσης περιέχει τὴν διάταξιν ταύτην, δὲν δύναται νὰ φέρῃ εἰς σύγκρουσιν ἀμφοτέρους τοὺς νόμους· ἐπανέλαβεν ὁ προαγορεύσας, ὅτι τοσοῦτον προφανὲς εἶναι τὸ ἐκ τοῦ ἄρθρου γεννώμενον ἄτοπον, ὥστε ἀντὶ νὰ παραδεχθῶμεν αὐτὸ ὡς ἔχει, προτιμότερον εἶναι νὰ εὑρεθῇ τρόπος, ὥστε εἰς πρώτην εὐκαιρίαν νὰ διορθωθῇ καὶ ἐκεῖνο.

Παρετήρησεν ἄλλος, ὅτι ὁ ἀπὸ τραπέζης καὶ κοίτης χωρισμὸς κατὰ τοὺς δυτικοὺς ἰσοδυναμεῖ τῷ ὄντι μὲ τὴν διαζευξιν, καὶ ἡ διάταξις αὕτη ἔπρεπε νὰ προαναθῇ διὰ τοὺς δυτικοὺς μόνον. Διὸ καὶ εἰς τὸν ἀνωτέρω περὶ συντάξεως τῶν ἀξιωματικῶν νόμον ὑπάρχει μὲν ὁ αὐτὸς ὅρος, ἀλλ' ἀποβλέπει τοὺς δυτικοὺς ἀξιωματικούς, χωρὶς νὰ ἀφορᾷ οὐδόλως τοὺς ἡμετέρους. Ἐν περιπτώσει λοιπόν, καθ' ἣν δὲν ὑπάγονται οὗτοι εἰς τὴν μνησθεῖσαν κατηγορίαν, ὁ περὶ ὑπαιτιότητος ὅρος εἶναι ἀνωφελέστατος.

Προσέθηκε δὲ καὶ ὁ ὑπουργός, ὅτι διὰ τοὺς ὀρθοδόξους ἀξιωματικοὺς εἶναι τῷ ὄντι περιττὴ ἡ διαστολὴ αὕτη, καθ' ὅσον ὁ κατασταστικὸς τῆς συνόδου νόμος προβλέπει περὶ τούτων τὰ δέοντα. Ἡ ἐν τῷ ἄρθρῳ λοιπὸν φράσις « ἡ χωρισθεῖσαι ἀπὸ τρα-

πέζης καὶ κοίτης » ἀφορῶσα τοὺς δυτικοὺς μόνον, δὲν ἐφαρμόζεται εἰς τοὺς ἡμετέρους.

Ἐπὶ τῇ βεβαιώσει ταύτῃ τοῦ ὑπουργοῦ, σημειουμένῃ πρὸς ἐπεξήγησιν ἐν τοῖς πρακτικοῖς, ὁ μὲν προαγορεύσας ἀπέσυρε τὴν τροπολογίαν, ἡ δὲ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη τὸ ἄρθρον, ὡς ἔχει, ὡς καὶ τὰ μετ' αὐτὸ 18 καὶ 19 δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως, ἔχουσι δ' οὕτως·

« Ἄρθρ. 17. Αἱ διαζευχθεῖσαι ἢ χωρισθεῖσαι ἀπὸ τραπέζης καὶ κοίτης σύζυγοι ἀξιωματικῶν δὲν ἔχουσι δικαίωμα εἰς τὰς βοηθείας τοῦ ταμείου τούτου, ἀλλὰ τὰ τέκνα τῶν ἀξιωματικῶν τούτων ἔχουσι δικαίωμα.

ΚΕΦ. ΣΤ'.

Περὶ ὅρου τῶν βοηθειῶν.

Ἄρθρ. 18. Κατὰ τὰ πρῶτα δέκα ἔτη τῆς συστάσεως τοῦ ταμείου ὁ μέγιστος ὅρος τῆς βοηθείας ἑκάστης χρεωούσης οἰκογενείας περιορίζεται εἰς τὴν ἀποκειμένην παρὰ τοῦ νόμου τῶν συντάξεων τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς σύνταξιν εἰς τὰς ἄνευ τέκνων χήρας.

Μ' ὅλον τοῦτο κατὰ τὰ πρῶτα ἓξ ἔτη ὁσονδήποτε ἤθελεν εἶναι τὸ διαθέσιμον ἐτήσιον ποσόν, κατὰ τὸ 6 ἄρθρον, ἡ βοήθεια ἑκάστης χρεωούσης οἰκογενείας δὲν ἠμπορεῖ νὰ ὑπερβῇ τὰ δύω τρίτα τοῦ ἀνωτέρω ὁρισθέντος μεγίστου ὅρου.

Ἄρθρ. 19. Μετὰ τὸ τέλος τῆς πρώτης δεκαετίας ἐπιτρέπεται ἡ ἐπαύξησις τοῦ ὅρου τῶν συντάξεων μέχρι τοῦ διπλασιασμοῦ αὐτοῦ, ἐὰν ἐξαρκῶσιν εἰς τοῦτο οἱ τόκοι τῶν κεφαλαίων τοῦ ταμείου, καὶ τὰ δύω τρίτα τῶν κατὰ τὸ 2 ἄρθρ. ἐσόδων αὐτοῦ. »

Ἐπὶ δὲ τοῦ 20 ἄρθρου ὑπέμνησέ τις, ὅτι ἐπειδὴ κατὰ τὴν παρελθοῦσαν συνεδρίασιν ὁ ὑπουργὸς εἶπεν, ὅτι δύνανται κατά τινα τρόπον νὰ ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν καὶ τὰ τέκνα τῶν καταδικασθέντων ἀξιωματικῶν, νομίζει, ὅτι ἐνταῦθα πρέπει νὰ τεθῇ ὁ ἐπιεικὴς οὗτος ὅρος, ἵνα λαμβάνωσι καὶ αὐτὰ μικράν τινα ἐκ τοῦ περισσεύματος συνδρομήν.

Ἀλλ' ἀντιτιθέντος τοῦ ὑπουργοῦ, ὅτι διὰ μὲν τῆς παραχωρήσεως ποσοῦ ἐκ τῶν κεφαλαίων θέλομεν ἀδικήσει τοὺς τακτικῶς δικαιουμένους πρὸς σύνταξιν, διὰ δὲ τῆς ἐκ τῶν περισσευμάτων συνδρομῆς ἐπίσης θέλομεν ἀδικήσει τοὺς ἄλλως πως δυστυχοῦντας ἀξιωματικούς· ἡ Βουλὴ παρεδέχθη καὶ τὸ ἄρθρον τοῦτο δι' ἀναστάσεως, ἔχον κατὰ τὸ νομοσχέδιον οὕτως·

« Ἄρθρ. 20. Ἐὰν μετὰ τὸν διπλασιασμὸν τῶν βοηθειῶν μένῃ περίσσευμα ἐκ τοῦ κατ' ἔτος ὁρισθέντος διαθεσίμου ποσοῦ, κατὰ

τὸ 7 ἄρθρον, ἐπιτρέπεται ἡ χορηγία βοηθημάτων πρὸς ἐκπαίδευσιν τέκνων ἢ ἀποκατάστασιν κορασίων ἀποθανόντων ἢ καὶ δυστυχούντων ἀξιωματικῶν.»

Ἀναγνωσθέντος δὲ καὶ τοῦ ἄρθρου 21, ὁ ὑπουργὸς ἐζήτησε νὰ προστεθῶσιν εἰς τὸ τέλος τοῦ ἀ. ἐδαφ. μετὰ τὴν λέξιν «μελῶν» αἱ λέξεις «διοριζομένων διὰ Β. διατάγματος» ἡ δὲ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὸ ἄρθρον μετὰ τῆς γενομένης προσθήκης, ὡς καὶ τὸ ἑπόμενον κατὰ τὸ νομοσχέδιον· ἔχουσι δ' οὕτω·

ΚΕΦ. Ζ'.

Περὶ διοικήσεως ταμείου.

«Ἄρθρ. 21. Τὸ ταμεῖον τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν τῶν ἐν τῷ 1 ἄρθρῳ ὁρισθέντων ἀξιωματικῶν διοικεῖται παρὰ τριμελοῦς ἐπιτροπῆς συγκειμένης ἐξ ἑνὸς ἀνωτέρου ἀξιωματικοῦ καὶ διοικητοῦ τοῦ σώματος, ὡς προέδρου, καὶ ἐκ δύω λοχαγῶν ὡς μελῶν, διοριζομένων διὰ Β. διατάγματος.

Ὁ πρόεδρος καὶ τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς ἀντικαθίστανται κατ' ἔτος κατὰ σειρὰν ἀρχαιότητος ἐκ τῆς ὁρισθείσης πρωτευούσης.

Ἄρθρ. 22. Ἡ ἐπιτροπὴ ἔχει γραμματέα ἕνα ὑπολοχαγὸν ἢ ἀνθυπολοχαγὸν, ἢ οἰκονομικὸν ὁμοιόβαθμον ἀξιωματικόν.»

Ἐπὶ δὲ τοῦ ἄρθρου 23 ἐζήτησεν ἐπίσης ὁ ὑπουργὸς μετὰ τὰς λέξεις «ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν» νὰ προστεθῇ «ἐνεργεῖ δ' αὐτὴν διὰ Β. ἐπιτρόπου, ἔχοντος βαθμὸν ὑποεπιμελητοῦ καὶ διοριζομένου διὰ Β. διατάγματος» ν' ἀφαιρεθῶσι δ' αἱ λέξεις «διορίζει δὲ κτλ.» ὡς ἐπίσης καὶ ὁ 2 §, καθ' ὅσον τὰ καθήκοντα καὶ τὰ περὶ ἁρμοδιότητος τοῦ Β. ἐπιτρόπου θέλει διαλάβει κατὰ τὸ ἄρθρον 28 ὁ ἐπὶ τούτῳ ἐκδοθησόμενος διοικητικὸς κανονισμός.

Ἡ δὲ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ, ἔχον οὕτως·

«Ἄρθρ. 23. Ἡ ἐπιτήρησις τῶν πράξεων τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ ταμείου ἀνατίθεται εἰς τὸν ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν. Ἐνεργεῖ δ' αὐτὴν διὰ Β. ἐπιτρόπου, ἔχοντος βαθμὸν ὑποεπιμελητοῦ καὶ διοριζομένου διὰ Β. Διατάγματος.»

Παρεδέχθη ὡσαύτως δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως τὰ ἄρθρα 24 καὶ 25 κατὰ τὸ νομοσχέδιον, ἀντικατασταθεισῶν τῶν λέξεων «τοῦ ἐπιτρόπου τοῦ ὑπουργοῦ» διὰ τῶν λέξεων «τοῦ Β. ἐπιτρόπου»· ἔχουσι δ' οὕτως.

«Ἄρθρ. 24. Ἡ ὑπηρεσία τοῦ προέδρου, τῶν μελῶν καὶ τοῦ γραμματέως τῆς ἐπιτροπῆς, ὡς καὶ ἡ τοῦ Β. ἐπιτρόπου, ἐκτελεῖται παρ' αὐτῶν ἀμισθί.

Ἄρθρ. 25. Εἰς τὸ τέλος ἑκάστου ἔτους δημοσιεύεται διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως ἰσοζύγιον τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ ταμείου, ὁμοῦ δὲ καὶ ὀνομαστικὸς κατάλογος τῶν λαβόντων βοηθείας ὀρφανῶν καὶ χηρῶν.»

Ἀναγνωσθέντος ἔπειτα καὶ τοῦ ἄρθρ. 26, ἐζήτησεν ὁ ὑπουργὸς νὰ τροποποιηθῇ ὡς ἑρεξῆς· «αἱ ἐνδεχόμεναι κτλ.» ἀνεκλήτως παρ' ἐπιτροπῆς συγκειμένης ἐκ πάντε ἀξιωματικῶν, ἤτοι δύω ἀνωτέρων καὶ τριῶν ὑποδεεστέρων, λαμβανομένων διὰ Β. διατάγματος ἐκ τῆς φρουρᾶς Ἀθηνῶν.

Ἀλλ' ἀναφυείσης ἐνταῦθα ἀμφιβολίας ὡς πρὸς τὴν σύστασιν τῆς ἀνωτέρω ἐπιτροπῆς, ἥτις ἐκ τοῦ εἴδους καὶ τοῦ τρόπου τῆς συστάσεώς της θέλει θεωρεῖσθαι ὡς δικαστήριον τοῦ ἀμφισβητουμένου διοικητικοῦ, ὅπερ ἀντίκειται εἰς τὸ σύνταγμα, ἐζητήθη παρὰ πάλλων βουλευτῶν, ὡς καὶ παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ, ἡ ἀναβολὴ, ἵνα σκεφθῶσιν ὡριμώτερον ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου· ὁ δὲ πρόεδρος ἀναβαλὼν ἐπὶ τὴν αὔριον τὴν ἐξακολούθησιν τῆς συζητήσεως, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν ἐν ὥρᾳ 1 Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος
Εὐ. Μ. ΠΑΡΙΣΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Κ. Ντάγρης
Π. Κολοκοτρώνης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΙΒ'.

Τῆς 27 Νοεμβρίου 1852.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Παρελθὼν ἐν πρώτοις ὁ εἰσηγητὴς τῆς λογιστικῆς ἐπιτροπῆς τῆς Βουλῆς, ἀνέγνω ἔκθεσιν ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ αὐτῆς, ἔχουσαν οὕτω·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Ὑποβάλλεται εἰς τὴν ἐπιψήφισιν ὑμῶν, κύριοι, ὁ διὰ τὴν ἀρξαμένην σύνοδον συνταχθεὶς ὑπὸ τῆς ἐπὶ τοῦ λογιστικοῦ ἐπιτροπῆς προϋπολογισμὸς τῶν ἐξόδων τῆς Βουλῆς.

Αἱ προϋπολογιζόμεναι δαπάναι, ὡς παρατηρεῖτε, ἀναβαίνουσιν εἰς δραχμὰς 260,470, ἤτοι ἔλαττον τῶν κατὰ τὴν λήξασαν σύνοδον ἐπιψηφισθεισῶν κατὰ δραχμὰς 3,365.

Ἡ ἐπιτροπή σας ἐξετάσασα μετ' ἐπιστασίας τὰς ἀπολύτους τῆς ὑπηρεσίας ἀνάγκας, ἐπέτρεψεν αὐξομειώσεις τινὰς εἰς τινα κανδύλια, ἐκ μόνης τῆς εὐκολίας τῆς ὑπηρεσίας ὑπαγορευθείσας, καὶ ἐφεδρεύοντος ἐπὶ πᾶσι τοῦ πνεύματος τῆς οἰκονομίας, ὅπερ πρέπει νὰ διέπῃ πάσας ἡμῶν τὰς ἀνάγκας.

Ἐν γένει δὲ ὁ προϋπολογισμὸς βασίζεται εἰς τὰς πραγματικὰς ἀνάγκας, τὰς ὁποίας ἐκτιμῶσα καὶ ἀναγνωρίζουσα κατὰ σύνοδον ἡ Βουλὴ, παραδέχεται καὶ ἐπιψηφίζει τὰ ἔξοδα αὐτῆς.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 27 Νοεμβρίου 1852.

Ὁ τῆς λογιστικῆς ἐπιτροπῆς τῆς Βουλῆς εἰσηγητὴς
Δ. Πολυχρονόπουλος.

Προϋπολογισμὸς τῆς Βουλῆς ἀπὸ 1 Νοεμβρ. 1852 μέχρι τέλους Ἰουλίου 18

ΣΥΝΟΔΟΣ Γ. ΠΕΡΙΟΔΟΣ Γ'.

Κεφάλ. καὶ ἄρθρα		Διασάφησις Κονδυλίων	Ποσὰ κατ' ἄρθρον		Ποσὰ κατὰ κεφ.
Α'.	1	Ἀποζημίωσις τῶν Κ. Κ. Βουλευτῶν, ἐπὶ ἐνιαύσιον μῆνας.	φ225000	(*)	
					φ22500
Β'.		Γραφείων τῆς Βουλῆς.			
	1	Μισθοδοσία τοῦ τε βιβλιοφύλακος καὶ τοῦ πρωτοκολλίστου τῆς Βουλῆς ἐπὶ ἓν ἔτος.	1800		
	2	» δύω συντακτῶν ἐπὶ ἐνιαύσιον μῆνας. . .	3600		
	3	» γραφείων ὁμοίως	6000		
	4	» δύω εὐταξιῶν ἐπὶ ἓν ἔτος	φ160		
	5	» κλητήρων ἐπὶ ἐνιαύσιον μῆνας	5400		
					φ19
Γ'.		Ὑλικὸν κ.λ.π.			
	1	Προμήθεια γραφικῆς ὕλης, ἐπὶ ἐνιαύσιον μῆνας . .	810		
	2	Συνδρομὴ ἐγχωρίων καὶ ξένων ἐφημερίδων καθ' ὅλην τὴν σύνοδον	φ500		
	3	Ἀγορὰ βιβλίων καὶ περιοδικῶν συγγραμμάτων ὑμ.	φ000		
	4	Δεσιμὰ τῶν βιβλίων τῆς Βουλῆς καὶ τοῦ Ἀναγνωστηρίου	1500		
	5	Τυπογραφικὸς χάρτης διὰ τὰ πρακτικὰ, νομοσχέδια, ἐκθέσεις κ.λ.π.	φ500		
	6	Προμήθεια ἐλαίου διὰ τοὺς φανοὺς τοῦ Βουλευτηρίου καθ' ὅλην τὴν σύνοδον	300		
	7	» καυσοξύλων καὶ ἀνθράκων ὁμοίως . .	400		
					400
Δ'.		Ἐπισκευαί κλπ.			
	1	Ἐπισκευαὶ τοῦ Βουλευτηρίου.	700		
	2	Ἐπισκευαὶ θερμαστρῶν, προσθήκη ὑέλων, σωλήνων κ.λ.π.	300		
					1

Ε'.				
		Ἔκτακτα ἐξοδεύματα.		
	1	Ἔκτακτοι δαπάναι τοῦ Προέδρου καθ' ὅλην τὴν σύνοδον	φ000	
	2	Δι' ἀπροσδοκήτους ἀνάγκας, ἤτοι δι' ἔξοδα ἀμαξῶν, ἐπιδιορθώσεις τῶν ὡρολογίων, ἐγχρίσεις καθεκλῶν καὶ ἐπιδιόρθωσιν αὐτῶν	500	
		Τὸ ὅλον ἄρχ. .		φ00470

(*) Αἱ ἀποδοχαὶ τῶν Κυρίων Βουλευτῶν καθορίζονται ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἄρθρων 67 καὶ 68 τοῦ Συντάγματος.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 21 Νοεμβρίου 1852.

Ἡ ἐπὶ τοῦ Λογιστικοῦ Ἐπιτροπὴ

Σιδέρης Πράτσικας — Κ. Ἀχαϊρινόπουλος
Ἐμμ. Ἀντίπας — Π. Χ. Πέτρος
Κ. Σκυρλέτης — Ζ. Χαριτόπουλος.»

Ἀναγγελθέντος ἔπειτα, ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως ἐπὶ τοῦ ἄρθρ. 26 τοῦ περὶ συστάσεως ταμείου τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν τῶν ἀξιωματικῶν νομοσχεδίου, λαβών τις τὸν λόγον ἐξεθυμάνθη, ὅτι ἀνεβλήθη χθὲς ἡ ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρω ἄρθρου συζήτησις, διὰ νὰ σκεφθῇ ἡ Βουλὴ ἂν ἡ περὶ ἧς ἀναφέρει τὸ ἄρθρον ἐπιτροπὴ δύναται νὰ δικάζῃ ἀπαιτήσεις, περιστρεφομένας εἰς δικαιώματα τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν· ἀλλ' ὑπομιμνήσκει εἰς τὴν Βουλὴν, ὅτι κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ περὶ στρατιωτικῶν συντάξεων νομοσχεδίου, γενομένης τῆς ἐρωτήσεως, τί θέλει ἐνεργεισθαι ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ἡ Κυβέρνησις ἀρνηθῇ εἰς τινα οἰκογένειαν τὸ δικαίωμα τῆς συντάξεως, ἀπεφασίσθη, ὅτι θεωροῦσα ἑαυτὴν ἠδικημένην ἡ οἰκογένεια, δύναται νὰ διεκδικήσῃ τὰ δικαιώματά της ἐνώπιον τῶν τακτικῶν δικαστηρίων. Ἀφοῦ λοιπὸν αἱ ἀπαιτήσεις δικαιωμάτων ἐπὶ συντάξεων τοῦ δημοσίου δικάζονται παρὰ τῶν τακτικῶν δικαστηρίων, πολὺ μᾶλλον αἱ διδόμεναι ἐκ περιουσίας ἰδιωτικῆς, οὕτως εἰπεῖν, ὡς ἐπὶ τοῦ ρηθέντος.

Ἐκτὸς δὲ τούτου δύνανται νὰ συμβῶσι καὶ ἄλλαι τινὲς παραλείψεις ὡς πρὸς τὴν μὴ ὀρθὴν ἐγγραφὴν τῶν κατὰ μῆνα κρατήσεων, ἢ τῶν κατασβολῶν, ἢ ἑνὸς κληροδοτήματος, κλπ. τὰ ὁποῖα ὅμως εἶναι ἁπλᾶ γεγονότα καὶ ἠδύνατο νὰ διορθώσῃ μία ἐπιτροπή. Ἀλλ' ἐπειδὴ παρεδέχθημεν Β. ἐπίτροπον, ἂν καὶ σπανίως ἢ ποτὲ ἴσως δὲν θέλουν συμβῇ τοιαῦται ἐλλείψεις, δύναται οὗτος νὰ ἐπιμεριμνήσῃ τὴν ἀνήκουσαν διόρθωσιν. Ἐπομένως ἀφοῦ τὰς μὲν περὶ

δικαιωμάτων ἀπαιτήσεις θέλουσι δικάζει τὰ τακτικὰ δικαστήρια, τὰς δ' ἄλλας ἐλλείψεις διορθόνει ὁ Β. ἐπίτροπος, θεωρεῖ περιττὸν τὸ προκείμενον ἄρθρον καὶ προτείνει τὴν ἐξάλειψίν του.

Προσέθηκεν ἕτερος, ὅτι συμφωνῶν μετὰ τοῦ προαγορεύσαντος ὡς πρὸς τὴν τοῦ ἄρθρου ἐξάλειψιν, διαφωνεῖ ὅμως ὡς πρὸς τὴν διαίρεσιν, καὶ θέλει ὥστε ἀπολύτως πᾶσα διένεξις νὰ ὑπάγηται εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια, καθ' ὅσον νομίζει, ὅτι οὐδεμία τοιαύτη διένεξις εἶναι ἀντικείμενον τοῦ ἀμφισβητουμένου διοικητικοῦ.

Ἐπανέλαβεν ὁ πρὸ αὐτοῦ, ὅτι οὐδ' αὐτὸς ἐννοεῖ, ὅτι ἡ μὴ τακτικὴ ἐγγραφὴ τῶν καταβολῶν καὶ τὰ τοιαῦτα εἶναι ἀντικείμενα τοῦ ἀμφισβητουμένου διοικητικοῦ, ἀλλὰ λογιστικὰ λάθη, τὰ ὁποῖα ὀφείλει νὰ διορθόνῃ ὁ ἐπίτροπος, ἅμα λάβῃ γνῶσιν αὐτῶν· τὰ δ' ἀφορῶντα τὰ δικαιώματα τῆς χήρας καὶ τῶν ὀρφανῶν δικάζουσι τὰ τακτικὰ δικαστήρια.

Προσέθηκεν ὁ ὑπουργός, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ βεβαία ὑπ' ἀξιωματικῶν συγκειμένη, δὲν θέλει ποτὲ ἐν γνώσει ἀδικήσει τὴν χήραν καὶ τὰ ὀρφανὰ συναδέλφου. Ἐπειδὴ δὲ τὰ μὲν λάθη δύναται νὰ διορθώσῃ ὁ Β. ἐπίτροπος, ἐν περιπτώσει δέ, καθ' ἣν ἡ ἐπιτροπὴ ἤθελεν ἀρνηθῇ δικαίωμα συντάξεως, ὁ δικαιοῦχος δύναται νὰ καταφύγῃ εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια, διὰ ταῦτα καὶ οὗτος συμφωνεῖ εἰς τὴν περὶ ἀπαλοιφῆς τοῦ ἄρθρου πρότασιν τοῦ προαγορεύσαντος.

Οὕτως ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὴν τοῦ ἄρθρου ἀπάλειψιν.

Ἀκολούθως ἀναγνωσθέντος τοῦ 27 ἄρθρου, γενομένου 26, παρετήρησεν ὁ ὑπουργός, ὅτι ὡς καὶ ἐν τῇ ἐκθέσει του ἀναφέρει, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰς καταβολὰς τῶν ἐγγράπτων ἀξιωματικῶν, ἐπειδὴ οὗτοι εἶναι πτωχοί, ὥρισε τὴν ἐπὶ δεκατίαν ἄνευ τόκου ἀπόδοσιν αὐτῶν. Ἐν περιπτώσει δέ, καθ' ἣν οὗτοι ἤθελον ἀποβάνει πρὸ τῆς συμπληρώσεως τῆς καταβολῆς, ἐπιτρέπεται, δυνάμει τοῦ παρόντος ἄρθρου, κράτησις ἐκ τῆς συντάξεως μέχρι τῆς συμπληρώσεως τοῦ ὡρισμένου ποσοῦ. Πρὸς πλειοτέραν λοιπὸν σαφήνειαν προτείνει νὰ τροπολογηθῇ τὸ ἄρθρον, ἀντικαθισταμένων τῶν λέξεων « κράτησις 10 τοῖς ἑκατὸν » διὰ τῶν λέξεων « ἀνάλογος μηνιαία κράτησις » καὶ προστιθεμένης τῆς λέξεως « τυχὸν » μετὰ τὴν λέξιν « ἐάν. » Διεσάφησε δὲ συγχρόνως ἐρωτηθείς, ὅτι ὄχι μόνον κατάσχεσις ἢ ἐκποίησις παραχώρησις, ἀλλὰ καὶ οὐδὲν εἶδος ἀπαλλοτριώσεως ἐπιτρέπεται διὰ τὰς περὶ ὧν ὁ λόγος ἐννοήσεις.

Ἡ δὲ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὸ ἄρθρον ὡς ἐτροπολογήθη καὶ μετὰ τῆς ἀνωτέρω διασαφήσεως, ἔχον οὕτω·

ΚΕΦ. Β'.

Γενικαὶ διατάξεις.

« Ἄρθρ. 26. Αἱ βοήθειαι τοῦ ταμείου τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ τῆς γραμμῆς, τῆς ὁροφυλακῆς καὶ τῆς χωροφυλακῆς δὲν ὑπόκεινται εἰς κατάσχεσιν οὐδὲ παραχωροῦνται, ἀλλ' ἐπιτρέπεται ἀνάλογος μηνιαία κράτησις πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ἐν τῷ 2 ἄρθρῳ ὁρισθείσης καταβολῆς, ἐὰν τυχὸν δὲν συνεπλήρωσεν αὐτὴν ὁ σύζυγος ἢ ὁ πατὴρ ἀξιωματικός, πρὶν ἀποβιώσῃ. »

Ἐπίσης δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ 27 ἐζήτησε νὰ προστεθῇ εἰς τὸ τέλος « πρὸς δὲ καὶ τὰ καθήκοντα τοῦ Β. ἐπιτρόπου· » καὶ οὕτως ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὸ ἄρθρον μετὰ τῆς ἀνωτέρω προσθήκης, ὡς καὶ τὸν τύπον τῆς ἐκτελέσεως· ἔχουσι δ' οὕτως·

Ἄρθρ. 27. Διοικητικὸς κανονισμὸς θέλει κανονίσει τὸν τρόπον τῆς εἰσπράξεως τῶν εἰσόδων, καθὼς καὶ τὰς λοιπὰς διατυπώσεις, ἀφορώσας τὴν βεβαίωσιν τοῦ δικαιώματος εἰς βοήθειαν, τὴν κύρωσιν τῶν πράξεων τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ ταμείου καὶ τὸν ἔλεγχον αὐτῶν, πρός δὲ καὶ τὰ καθήκοντα τοῦ Β. ἐπιτρόπου.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῇ καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς νόμος τοῦ κράτους. »

Ἀκολούθως γενομένης καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Ἐμ. Καραμάνον καὶ Ν. Μπούντουναν, συνήχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὸ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 77, ἔχει δὲ τὸ σύνολον οὕτω·

Νομοσχέδιον περὶ συστάσεως ταμείου τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν, τῶν ἀξιωματικῶν.

Ο Θ Ω Ν

ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

« Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

ΚΕΦ. Α.

Περὶ τοῦ ταμείου.

Ἄρθρ. 1. Συσταίνεται ταμεῖον ὑπὸ τὸν τίτλον « Ταμεῖον

χηρῶν καὶ ὀρφανῶν τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ τῆς γραμμῆς, τῆς ὁροφυλακῆς καὶ χωροφυλακῆς. »

ΚΕΦ. Β'.

Περὶ πόρων τοῦ ταμείου.

Ἄρθρ. 2. Τὰ κεφάλαια τοῦ ταμείου τούτου προέρχονται·

ά. Ἐκ τῆς ἐπιβαλλομένης διὰ τοῦ παρόντος νόμου κρατήσεως ἐπὶ τοῦ μισθοῦ ὅλων τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ τῆς γραμμῆς, τῆς ὁροφυλακῆς καὶ τῆς χωροφυλακῆς, οἱαδήποτε ἂν ᾖ ἡ κατάστασις των, καὶ προσδιοριζομένης εἰς ἓν τοῖς ἑκατόν.

β'. Ἐκ τῶν καταβολῶν τῶν ἐγγάμων ἀξιωματικῶν προσδιοριζομένων, διὰ μὲν τοὺς ἤδη ἐγγάμους ὑποδεεστέρους ἀξιωματικοὺς εἰς διακοσίας δραχμὰς, διὰ δὲ τοὺς ἀνωτέρους καὶ τοὺς στρατηγοὺς εἰς τριακοσίας δραχμὰς, καὶ διὰ τοὺς μέλλοντας νὰ συνέλθωσιν εἰς γάμον ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ παρόντος νόμου ὑποδεεστέρους ἀξιωματικοὺς εἰς τετρακοσίας δραχμὰς, καὶ ἀνωτέρους καὶ στρατηγοὺς εἰς πεντακοσίας δραχμάς.

Οἱ μετὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ παρόντος νόμου προβιβασθησόμενοι τὸ πρῶτον εἰς βαθμὸν ἀξιωματικοῦ ἔγγαμοι στρατιωτικοὶ ὑπόκεινται εἰς τὰς ὁρισθείσας καταβολὰς τῶν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ παρόντος νόμου συναπτόντων γάμων.

Ὅσοι ἔγγαμοι ὑποδεέστεροι ἀξιωματικοὶ ἤθελον μετὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ παρόντος νόμου προβιβασθῇ εἰς βαθμὸν ἀνωτέρου ἀξιωματικοῦ, ὀφείλουν νὰ συμπληρώσωσι τὴν διὰ τοὺς ἐγγάμους ἀνωτέρους ἀξιωματικοὺς ὁρισθεῖσαν καταβολήν.

γ'. Ἐκ τῆς διαφορᾶς τοῦ μισθοῦ τῶν προβιβαζομένων ἀξιωματικῶν κατὰ τοὺς τρεῖς πρώτους μῆνας τοῦ προβιβασμοῦ, συμφώνως μὲ τὰς περὶ ταύτης ὑπαρχούσας διατάξεις.

δ'. Ἐκ τυχόντων δωρημάτων καὶ κληροδοτημάτων.

ΚΕΦ. Γ'.

Περὶ διαθέσεως τῶν κεφαλαίων τοῦ ταμείου.

Ἄρθρ. 3. Τὰ κεφάλαια τοῦ ταμείου τούτου εἶναι ἀποκλειστικῶς προσδιωρισμένα εἰς βοήθειαν τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν τῶν ἀξιωματικῶν τῶν ἐν τῷ 1 ἄρθρῳ ὁρισθέντων. Πᾶσα ἄλλη διάθεσις αὐτῶν, μὴ προβλεπομένη ἀπὸ τὸν παρόντα νόμον, ἀπαγορεύεται.

Ἄρθρ. 4. Τὰ κεφάλαια τοῦ ταμείου διαχειρίζονται παραγωγικῶς, παρακατατιθέμενα ἐπὶ τόκῳ εἰς τράπεζαν ἢ τοποθετούμενα εἰς ἀκίνητα κτήματα προσοδοφόρα.

Ἄρθρ. 5. Αἱ παρὰ τοῦ ταμείου χορηγούμεναι βοήθειαι λογίζονται κατὰ μῆνα, πληρόνονται δὲ εἰς τὸ τέλος ἑκάστης τριμηνίας.

ΚΕΦ. Δ.

Περὶ ἐξόδων τοῦ ταμείου.

Ἄρθρ. 6. Κατὰ τὰ πρῶτα δέκα ἔτη τὸ ταμεῖον δύναται νὰ διαθέτῃ κατ' ἔτος ὑπὲρ τῶν τυχόντων ὀρφανῶν καὶ χηρῶν, τῶν ἐν τῷ 1 ἄρθρῳ ὁρισθέντων ἀξιωματικῶν, μόναν τὸ εἰκοστὸν τοῦ κεφαλαίου καὶ τῶν τόκων αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 7. Μετὰ τὴν λῆξιν τῆς πρώτης δεκαετίας τὸ ταμεῖον θέλει διαθέτει ὡς ἀνωτέρω ὁλοκλήρους τοὺς τόκους τῶν κεφαλαίων αὐτοῦ, καὶ τὰ δύω τρίτα τῶν κατὰ τὸ 2 ἄρθρον ἐτησίων ἐσόδων του.

Ἄρθρ. 8. Τὸ ἐτήσιον διαθέσιμον ποσὸν θέλει διανέμεσθαι εἰς τὸ τέλος ἑκάστης τριμηνίας ἀναλόγως τῆς ποσότητος, τὴν ὁποίαν ἑκάστη χηρεύουσα οἰκογένεια ἀξιωματικοῦ δικαιοῦται νὰ λάβῃ.

Ἄρθρ. 9. Βοήθειαι ἀπονέμονται ἓν ἔτος μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς εἰς τὸ 2 ἄρθρον ὁρισθείσης κρατήσεως· κατὰ τὸ ἔτος δὲ τοῦτο οὐδεμία βοήθεια ὀφείλεται.

Ἄρθρ. 10. Ἔξοδα διαχειρίσεως παραδέχονται μόνον τὰ ἐκ τῆς τοποθετήσεως τῶν κεφαλαίων.

ΚΑΦ. Ε'.

Περὶ δικαιώματος εἰς βοήθειαν.

Ἄρθρ. 11. Αἱ χῆραι καὶ τὰ ὀρφανὰ τῶν ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ ταμείου τούτου ἀποβιωσάντων ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ τῆς γραμμῆς, τῆς ὁροφυλακῆς καὶ τῆς χωροφυλακῆς ἔχουν δικαίωμα εἰς τὰς χορηγουμένας παρὰ τοῦ ταμείου τούτου βοηθείας, κατὰ τὰ κατωτέρω κανονισθησόμενα, ὁπωσδήποτε ἂν ἐπέλθῃ ὁ θάνατος, καὶ εἰς ὁποιανδήποτε τῶν παρὰ τοῦ νόμου ὡρισμένων καταστάσεων ἤθελεν εὑρεθῇ ὁ ἀξιωματικὸς κατὰ τὴν ἀποβίωσίν του.

Ἄρθρ. 12. Ἡ μηνιαία βοήθεια ἑκάστης χηρευούσης οἰκογενείας ἀξιωματικοῦ προσδιορίζεται ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ τελευταίου πραγματικοῦ βαθμοῦ αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 13. Ὡς οἰκογένεια θεωρεῖται χήρα ἄνευ τέκνων ἢ μετὰ τέκνων· ἐν περιπτώσει ἐλλείψεως ἢ ἀποβιώσεως τῆς μητρὸς, ἓν ἢ πλείω ὀρφανά.

Ἄρθρ. 14. Ἡ χορηγία τῆς συντάξεως ἐξακολουθεῖ εἰς μὲν τὰς χήρας μέχρι τῆς ἀποβιώσεώς των· εἰς δὲ τὰ ἄῤῥενα ὀρφανὰ μέχρις οὗ τὸ νεώτατον συμπληρώσει τὸ εἰκοστὸν πρῶτον ἔτος τῆς ἡλικίας του.

Εἰς τὰ θήλεα ὀρφανὰ μέχρι τοῦ εἰκοστοῦ πέμπτου ἔτους τῆς ἡλικίας των.

Ἄρθρ. 15. Ἐπιφέρουν τὴν παῦσιν τῆς βοηθείας εἰς τὰς χήρας νέοι γάμοι.

Εἰς τὰ ὀρφανὰ, εἰ μὲν ἄῤῥενα, ἐὰν ἀποκατασταθῶσι πρὶν τῆς συμπληρώσεως τοῦ εἰκοστοῦ πρώτου ἔτους τῆς ἡλικίας, εἰ δὲ θήλεα, πρὶν τῆς συμπληρώσεως τοῦ εἰκοστοῦ πέμπτου ἔτους τῆς ἡλικίας, ἐὰν νυμφευθῶσιν.

Ἄρθρ. 16. Αἱ οἰκογένειαι τῶν στερουμένων τοῦ βαθμοῦ τῶν ἀξιωματικῶν διὰ παραιτήσεως ἢ διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως, δὲν ἔχουσι δικαίωμα εἰς τὰς βοηθείας τοῦ ταμείου τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν, τῶν ἐν τῷ ά. ἄρθρῳ ὁρισθέντων ἀξιωματικῶν.

Ἄρθρ. 17. Αἱ διαζευχθεῖσαι ἢ χωρισθεῖσαι ἀπὸ τραπέζης καὶ κοίτης σύζυγοι ἀξιωματικῶν δὲν ἔχουσι δικαίωμα εἰς τὰς βοηθείας τοῦ ταμείου τούτου, ἀλλὰ τὰ τέκνα τῶν ἀξιωματικῶν τούτων ἔχουσι δικαίωμα.

ΚΕΦ. ΣΤ'.

Περὶ ὅρου τῶν βοηθειῶν.

Ἄρθρ. 18. Κατὰ τὰ πρῶτα δέκα ἔτη τῆς συστάσεως τοῦ ταμείου ὁ μέγιστος ὅρος τῆς βοηθείας ἑκάστης χηρευούσης οἰκογενείας περιορίζεται εἰς τὴν ἀπονεμομένην παρὰ τοῦ νόμου τῶν συντάξεων τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς σύνταξιν εἰς τὰς ἄνευ τέκνων χήρας.

Μ' ὅλον τοῦτο κατὰ τὰ πρῶτα ἓξ ἔτη, ὁσονδήποτε ἤθελεν εἶναι τὸ διαθέσιμον ἐτήσιον ποσὸν κατὰ τὸ 6 ἄρθρον, ἡ βοήθεια ἑκάστης χηρευούσης οἰκογενείας δὲν εἰμπορεῖ νὰ ὑπερβῇ τὰ δύω τρίτα τοῦ ἀνωτέρω ὁρισθέντος μεγίστου ὅρου.

Ἄρθρ. 19. Μετὰ τὸ τέλος τῆς πρώτης δεκαετίας ἐπιτρέπεται ἡ ἐπαύξησις τοῦ ὅρου τῶν συντάξεων μέχρι τοῦ διπλασιασμοῦ αὐτοῦ, ἐὰν ἐξαρκῶσιν εἰς τοῦτο οἱ τόκοι τῶν κεφαλαίων τοῦ ταμείου, καὶ τὰ δύω τρίτα τῶν κατὰ τὸ 2 ἄρθρον ἐσόδων αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 20. Ἐὰν μετὰ τὸν διπλασιασμὸν τῶν βοηθειῶν μένῃ περίσσευμα ἐκ τοῦ κατ' ἔτος ὁριζομένου διαθεσίμου ποσοῦ κατὰ τὸ 7 ἄρθρον, ἐπιτρέπεται ἡ χορηγία βοηθημάτων πρὸς ἐκπαίδευσιν τέκνων, ἢ ἀποκατάστασιν κορασίων ἀποθανόντων ἢ καὶ δυστυχούντων ἀξιωματικῶν.

ΚΕΦ. Ζ'.

Περὶ διοικήσεως τοῦ ταμείου.

Ἄρθρ. 21. Τὸ ταμεῖον τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν τῶν ἐν τῷ 1 ἄρθρῳ ὁρισθέντων ἀξιωματικῶν διοικεῖται παρὰ τριμελοῦς ἐπιτροπῆς, συγκειμένης ἐξ ἑνὸς ἀνωτέρου ἀξιωματικοῦ καὶ διοικητοῦ σώματος, ὡς προέδρου, καὶ ἐκ δύω λοχαγῶν ὡς μελῶν, διοριζομένων διὰ Β. διατάγματος.

Ὁ πρόεδρος καὶ τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς ἀντικαθίστανται κατ' ἔτος, κατὰ σειρὰν ἀρχαιότητος ἐκ τῆς φρουρᾶς τῆς πρωτευούσης.

Ἄρθρ. 22. Ἡ ἐπιτροπὴ ἔχει γραμματέα ἕνα ὑπολοχαγὸν, ἢ ἀνθυπολοχαγὸν ἢ οἰκονομικὸν ὁμοιόβαθμον ἀξιωματικόν.

Ἄρθρ. 23. Ἡ ἐπιτήρησις τῶν πράξεων τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ ταμείου ἀνατίθεται εἰς τὸν ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν, ἐνεργεῖται δὲ αὐτὴ διὰ Β. ἐπιτρόπου, ἔχοντος βαθμὸν ὑπεπιμελητοῦ, καὶ διοριζομένου διὰ Β. διατάγματος.

Ὁ ἐπίτροπος τοῦ ὑπουργοῦ ἔχει γνώμην συμβουλευτικήν.

Ἄρθρ. 24. Ἡ ὑπηρεσία τοῦ προέδρου, τῶν μελῶν καὶ τοῦ γραμματέως τῆς ἐπιτροπῆς, ὡς καὶ ἡ τοῦ Β. ἐπιτρόπου, ἐκτελεῖται παρ' αὐτῶν ἀμισθί.

Ἄρθρ. 25. Εἰς τὸ τέλος ἑκάστου ἔτους δημοσιεύεται διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως ἰσοζύγιον τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ ταμείου, ὁμοῦ δὲ καὶ ὀνομαστικὸς κατάλογος τῶν λαβόντων βοηθείας ὀρφανῶν καὶ χηρῶν.

ΚΕΦ. Η'.

Γενικαὶ διατάξεις.

Ἄρθρ. 26. Αἱ βοήθειαι τοῦ ταμείου τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ τῆς γραμμῆς, τῆς ὁροφυλακῆς καὶ τῆς χωροφυλακῆς δὲν ὑπόκεινται εἰς κατάσχεσιν οὐδὲ παραχωροῦνται, ἀλλ' ἐπιτρέπεται ἀνάλογος μηνιαία κράτησις πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ἐν τῷ 2 ἄρθρῳ ὁριοθείσης καταβολῆς, ἐὰν τυχὸν δὲν συνεπλήρωσεν αὐτὴν ὁ σύζυγος ἢ ὁ πατὴρ ἀξιωματικὸς, πρὶν ἀποβιώσῃ.

Ἄρθρ. 27. Διοικητικὸς κανονισμὸς θέλει κανονίσει τὸν τρόπον τῆς εἰσπράξεως τῶν ἐσόδων, καθὼς καὶ τὰς λοιπὰς διατυπώσεις ἀφορώσας τὴν βεβαίωσιν τοῦ δικαιώματος εἰς βοήθειαν, τὴν κύρωσιν τῶν πράξεων τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ ταμείου καὶ τὸν ἔλεγχον αὐτῶν, πρὸς δὲ καὶ τὰ καθήκοντα τοῦ Β. Ἐπιτρόπου.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῇ καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς νόμος τοῦ κράτους. »

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἑξῆς ζητήματος.

«Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὸ σύνολον τοῦ νομοσχεδίου περὶ συστάσεως ταμείου τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ τῆς γραμμῆς, τῆς ὁροφυλακῆς καὶ χωροφυλακῆς, ναὶ ἢ ὄχι;»

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δ. Ὀρεινός . . . . . Ν.	Λύσανδρος Βιλαέτης . . . .
Ἀεων. Χρυσανθόπουλος . . .	Στέφ. Στεφανόπουλος . . Ν.
Γ. Λογιωτατίδης . . . . Ν.	Ἀνδρέας Λύγερινὸς . . . Ν.
Δημήτριος Γιαννούλης . . Ν.	Ἰωάννης Κλίμακας . . . .
Ἀεωνίδας Ἐμπειρίκος . . Ν.	Α. Δημητρίου . . . . .
Πέτρος Καμπάνης . . . Ν.	Π. Ζάνος . . . . .
Δημήτριος Τσόκρης	Γρ. Βαλλιάνος . . . . .
Ἀνδρέας Δανόπουλος . . . Ν.	Χρ. Δεμάδας . . . . .
Γεώργιος Τσόκρης . . . Ν.	Θ. Ζαΐμης . . . . . Ν.
Ἀνδρέας Μεταξᾶς	Χ. Θεοχαρόπουλος . . . Ν.
Γεώργιος Σκοῦρος	Ν. Πατμιζᾶς . . . . .
Σταῦρος Βλάχος . . . . Ν.	Ἡλ. Παπαδαῖος . . . . Ν.
Δημήτριος Καλλιφρονᾶς . Ν.	Γρηγόριος Κορφιωτάκης . Ν.
Ἀνδρέας Ἴσκος . . . . . Ν.	Γεώργιος Περωτὴς . . . .
Δημήτριος Σκυλοδῆμος . . .	Κωνσταντῖνος Νταγρὶς . . Ν.
Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς . . .	Ἰωάννης Βάχλας . . . . Ν.
Παναγιώτης Λαζαρής . . Ν.	Ἀναγνώστης Π. Ἰωάννου . .
Θεόδωρος Γρίβας	Βελισ. Νικολαΐδης . . . Ν.
Κωνστ. Γριβογεώργης . . .	Πέτρος Δελιγιάννης . . .
Τατσέλος Μαυρομμάτης . .	Νικόλαος Μπούκουρας . . Ν.
Δ. Πετροπουλάκης . . . Ν.	Ἀφεντρος Ἰσιλὸς . . . . Ν.
Πέτρος Τσαννετάκης . . Ν.	Κωνστ. Λαμπρινόπουλος . Ν.
Βασίλειος Σκαλτσοδῆμος . .	Π. Κολποδῖνος . . . . Ν.
Ἀναγνώσ. Παπαθανασίου . Ν.	Ἐμ. Ἀντίπας . . . . . Ν.
Ἐλευθέρ. Καλογερᾶς . . .	Νικόλαος Δελιγιάννης . . Ν.
Ἰω. Εὐγενίδης . . . . . Ν.	Εὐστ. Οἰκονομόπουλος . . Ν.
Ἀνδρέας Πέπας	Γεώργ. Πανοπριρτόπουλος . Ν.
Σταμάτιος Μήτσας . . . Ν.	Γεώργ. Παπασπυρόπουλος . Ν.
Γεώργιος Βελῆς . . . . Ν.	Ἐμ. Καραμάνος . . . . Ν.
Δημήτριος Ζῶτος	Νικόλ. Ματθαίου . . . . Ν.
Γεώργιος Ἰω. Γιολδάσης . .	Ἀναγν. Κοντάκης . . . . Ν.
Μιχαὴλ Σισίνης	Σ. Κοπανίτσας . . . . . Ν.

Ἀν. Κορφιωτάκης	Νάκος Πανουριᾶς . . . . Ν.
Ἐμ. Μελετόπουλος . . . Ν.	Παπακώνσας Τσαμάλας . Ν.
Στάμος Μαυροδῆμος . . Ν.	Κωνς. Βλάμης . . . . Ν.
Λ. Α. Εὐμολπίδης	Περικλῆς Καλαμογδάρτης . .
Ἰλίας Δωλλας	Κ. Σκουρλέτης . . . . . Ν.
Θεόδωρος Πετρινός	Σιδέρης Πράτσικας . . . Ν.
Κωνσταν. Μανέτας	Παν. Πατρινός . . . . . Ν.
Παναγιώτης Βάρδουλης . . Ν.	Ἀνάργυρος Χ. Ἀναργύρου . .
Δημήτριος Γ. Φιλάρετος . .	Νικόλαος Χ. Ἀναργύρου . .
Ἀναγ. Δεδόπουλος	Ἀναγνώστης Τοτόπουλος .
Νικόλαος Μπούτουνας . . Ν.	Κωνς. Δαρειώτης . . . . Ν.
Δημήτριος Σακελλαριάδης . .	Ἰω. Γεωργάρας . . . . . Ν.
Γεώργιος Γουλιμῆς . . . Ν.	Γ. Νικολάου. . . . . Ν.
Ἀλέξ. Κουμουνδουράκης . Ν.	Ἀνδρέας Μάμουκας . . . Ν.
Χρῆστος Οἰκονομίδης . . Ν.	Ζαννῆς Μαραγκός . . . .
Κωνστ. Λιμπερόπουλος . Ν.	Μιχαὴλ Σολομός . . . . .
Ἐμ. Μαδινος . . . . . Ν.	Εὐστράτιος Παρίσης . . . Ν.
Ἰω. Προβιλίγιος . . . Ν.	Ἰωάννης Σαγρέδος . . . .
Δημ. Δημητρακόπουλος . .	Δημήτριος Δρόσος . . . . Ν.
Γεώργ. Κάνδυας	Δημήτριος Πολυχρονόπουλος Ν.
Ψραγκίσκος Μαῦρος . . Ν.	Κυριάκος Πανηρόπουλος . .
Ἰωάννης Φαρμάκης . . . Ν.	Ἀναγν. Παπατσώρης . . Ν.
Α. Παπαδημητριάδης . .	Γεώργιος Ι. Σταΐκος . . .
Ν. Δισμάνης . . . . . Ν.	Ἀθανάσιος Καστανᾶς . . .
Κωνσταντῖνος Ἀξελός . .	Α. Κιζάνης . . . . .
Χρῆστος Στ. Ἀντωνόπουλος .	Ἰωάννης Δαμιανός . . . .
Γ. Μαδεμοχωρίτης	Λάζαρος Α. Γιουρδῆς . . .
Κίμων Χριστοδούλου . . Ν.	Ἰωάννης Γ. Κριεζῆς . . . Ν.
Νικόλ. Πιεράκος . . . Ν.	Πέτρος Χ. Πέτρου . . . .
Γρηγ. Πατριαρχέας . . . Ν.	Κ. Δυοβουνιώτης . . . . .
Σταυριανὸς Καπετανάκης . .	Μ. Χουρμούζης . . . . .
Δημ. Νικουλάκης . . . . Ν.	Κ. Τσουκαλᾶς . . . . . Ν.
Χαρ. Χριστόπουλος . . . Ν.	Δημήτριος Μητσάκης . . .
Ζ. Α. Ζαρειφόπουλος . . Ν.	Γεώργιος Ἀποστολίδης . . Ν.
Νικόλαος Μοσχούλας .	Χρῆστος Κικίδης . . . . Ν.
Γεώργιος Α. Γάλλης . . . Ν.	

Ἐνταῦθα λαβών τις τὸν λόγον ἐζήτησε νὰ προσκληθῇ ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργὸς, διὰ νὰ τῷ ἀπευθύνῃ ἐπερώτησιν, ἀφορῶσαν προσωποκρατουμένους τινας ἐν τῷ Μενδρεσὲ, καὶ ἰδίως

τὸν Σακελλαριάδην, καὶ παρεκάλεσε τὴν Βουλὴν νὰ ὁρίσῃ τὴν ἐπὶ τούτῳ ἡμέραν· ὡρίσθη δὲ ὡς ταιαύτη ἡ πρασεχὴς δευτέρα.

Ἀκολούθως προῆλθεν εἰς συζήτησιν τὸ περὶ προβιβασμοῦ τῶν ἀξιωματικῶν τῆς ξηρᾶς νομοσχέδιον, τροπολογηθὲν ὑπὸ τῆς Γερουσίας, ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ ὁποίου, μηδενὸς λαβόντος τὸν λόγον, ἐγένετο ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Ν. Ματθαίου καὶ Χ. Κικίδου, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ προηγηθέντι, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὴν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 77.

Ἀναγνωσθέντα δὲ καὶ τὰ ἄρθρα 1, 2 καὶ 3, ἐγένοντο δεκτὰ κατὰ τὸ νομοσχέδιον δι' ειδικῆς ἑκαστον ἀναστάσεως, ἔχοντα οὕτως·

«Ἄρθρ. 1. Οὐδεὶς προβιβάζεται δεκανεὺς, ἐὰν δὲν ὑπηρετήσῃ ἐν ἐνεργείᾳ τοὐλάχιστον ἓξ μῆνας στρατιώτης εἴς τι τῶν σωμάτων τοῦ στρατοῦ.

Ἄρθρ. 2. Οὐδεὶς προβιβάζεται λοχίας ἢ σιτιστὴς, ἐὰν δὲν ὑπηρετήσῃ ἐν ἐνεργείᾳ τοὐλάχιστον ἓξ μῆνας δεκανεὺς εἴς τι τῶν σωμάτων τοῦ στρατοῦ· οὐδὲ ἐπιλοχίας, ἐὰν δὲν ὑπηρετήσῃ ὡσαύτως τοὐλάχιστον ἓξ μῆνας λοχίας ἢ σιτιστής.

Ἄρθρ. 3. Οὐδεὶς προβιβάζεται ἀνθυπασπιστὴς, ἐὰν δὲν ὑπηρετήσῃ ἐν ἐνεργείᾳ τοὐλάχιστον ἓν ἔτος ἐπιλοχίας ἢ δύω ἔτη λοχίας εἴς τι τῶν σωμάτων τοῦ στρατοῦ, καὶ εὐδοκιμήσῃ εἰς τὰς περὶ τούτου ἀπαιτουμένας ἐξετάσεις, ἢ χρηματήσας μαθητὴς τῆς στρατιωτικῆς σχολῆς, δὲν εὐδοκιμήσῃ εἰς τὰς ἀπολυτηρίους ἐξετάσεις.»

Ἀναγνωσθέντος δὲ καὶ τοῦ ἄρθρ. 4 μετὰ τῆς ἐπ' αὐτοῦ γνώμης τῆς ἐπιτροπῆς, προτεινούσης τὴν ἐξάλειψιν τοῦ ἀ ἐδαφίου, παρετήρησεν ὁ ὑπουργὸς, ὅτι συμφωνεῖ καὶ οὗτος μετὰ τῆς γνώμης τῆς ἐπιτροπῆς, θεωρῶν ὅλως περιττὸν τὸν ὑπὸ τῆς Γερουσίας προστεθέντα ὅρον τῆς ἡλικίας, καθ' ὅσον κατὰ μὲν τὸν νόμον τῆς ἀπογραφῆς δὲν ἐπιτρέπεται ἡ ἐν τῷ στρατῷ κατάταξίς τινος πρὸ τοῦ 18 ἔτους τῆς ἡλικίας του, οἱ δὲ ἐκ τοῦ σχολείου τῶν εὐέλπιδων ἐξερχόμενοι ἀνθυπασπισταὶ μακρισοῦ διέλθωσι τὴν σειρὰν τῶν μαθημάτων θέλουσιν ὑπερβῆ τὸ 18 τῆς ἡλικίας των ἔτος.

Προσέθηκεν ὁ εἰσηγητὴς, ὅτι ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος προσθήκη ἐγένετο ἐν τῇ Γερουσίᾳ κατὰ λάθος, προσληφθέντος τοῦ ὅρου τῆς ἡλικίας ἀπὸ τὸν Γαλλικὸν νόμον, τοῦ ὁποίου ἀντίγραφον εἶναι ὁ προκείμενος· ἀλλ' ἐν μὲν τῇ Γαλλίᾳ ὁ ὅρος αὐτὸς εἶναι ἀναγκαῖος, διότι δι' αὐτοῦ ἤθελησαν νὰ ἐμποδίσωσι τὴν εἰς τὰ σχολεῖα τοῦ πεζικοῦ λεγόμενα κατάταξιν τῶν τέκνων τῶν εὐγενῶν πρὸ τοῦ 18 ἔτους τῆς ἡλικίας των, παρ' ἡμῖν δὲ δὲν ὑπάρχουσι τοιαῦτα σχολεῖα. Ἀλλ' ἐκτὸς τούτου θέλει ὑπάρχει ἐν τῷ νόμῳ καὶ μία ἀντίφασις, διότι κατὰ τὸν περὶ ἀπογραφῆς νόμον, οὐδεὶς κατατάσσεται στρατιώτης πρὸ τοῦ 18 ἔτους τῆς ἡλικίας του, καὶ κατὰ τὰ τρία προηγηθέντα ἄρθρα, διὰ νὰ διέλθῃ τις τοὺς μικροτέρους βαθμοὺς, πρέπει νὰ παρέλθωσι τρία ἔτη, ὥστε ἀνθυπολοχαγὸς δὲν δύναται νὰ γίνῃ πρὸ τοῦ 21 ἔτους, καὶ ἑπομένως ὑπερβαίνει περιττὸν καὶ ἀντιφατικὸν τὸν ὑπὸ τῆς Γερουσίας τεθέντα ὅρον.

Ἐπὶ τούτοις ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον, ἀφαιρεθέντος τοῦ ἀ. ἐδαφίου, ἔχει δ' οὕτω·

Περὶ προβιβασμοῦ εἰς βαθμὸν ἀξιωματικοῦ

«Ἄρθρ. 4 Οὐδεὶς προβιβάζεται ἀνθυπολοχαγὸς,

α) Ἐὰν δὲν ὑπηρετήσῃ τοὐλάχιστον ἓν ἔτος ἀνθυπασπιστὴς·

β) Ἐὰν δὲν εὐδοκιμήσῃ εἰς τὰς περὶ τούτου ἀπαιτουμένας ἐξετάσεις.

Οἱ διὰ τῶν ἀπολυτηρίων ἐξετάσεων ἐξερχόμενοι τῆς στρατιωτικῆς σχολῆς ἀνθυπασπισταὶ δὲν ὑποβάλλονται εἰς νέας ἐξετάσεις πρὸς προβιβασμὸν ἀνθυπολοχαγοῦ.

Ἐν ἐλλείψει ἀνθυπασπιστῶν πρὸς συμπλήρωσιν τῶν χηρευουσῶν θέσεων ἀνθυπολοχαγοῦ, οἱ ἐπιλοχίαι οἱ ἐκπληρώσαντες ἐπὶ δύω ἔτη τὰ καθήκοντα τοῦ βαθμοῦ των, καὶ οἱ λοχίαι οἱ ἐκπληρώσαντες ἐπὶ τρία ἔτη αὐτὰ εἴς τι τῶν σωμάτων τοῦ στρατοῦ ἔχουν δικαίωμα πρὸς προβιβασμὸν εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ἀνθυπολοχαγοῦ, ὑποβαλλόμενοι εἰς τὰς περὶ τούτου ἀπαιτουμένας ἐξετάσεις.»

Ἀναγνωσθέντα δ' ἐγένοντο ἐπίσης δεκτὰ, κατὰ τὸ νομοσχέδιον, δι' ειδικῆς ἕκαστον ἀναστάσεως καὶ τὰ ἄρθρ. 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17 καὶ 18, ἔχοντα οὕτως·

«Ἄρθρ. 5. Οὐδεὶς προβιβάζεται ὑπολοχαγὸς, ἐὰν δὲν ὑπηρετήσῃ τοὐλάχιστον δύω ἔτη εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ἀνθυπολοχαγοῦ.

Ἄρθρ. 6. Οὐδεὶς προβιβάζεται λοχαγὸς, ἐὰν δὲν ὑπηρετήσῃ τοὐλάχιστον τρία ἔτη εἰς τὸν τοῦ ὑπολοχαγοῦ.

Ἄρθρ. 7. Οὐδεὶς προβιβάζεται ταγματάρχης, ἐὰν δὲν ὑπηρετήσῃ τοὐλάχιστον τέσσαρα ἔτη εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ λοχαγοῦ.

Ἄρθρ. 8. Οὐδεὶς προβιβάζεται ἀντισυνταγματάρχης, ἐὰν δὲν ὑπηρετήσῃ τοὐλάχιστον τρία ἔτη εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ταγματάρχου.

Ἄρθρ. 9. Οὐδεὶς προβιβάζεται συνταγματάρχης, ἐὰν δὲν ὑπη-

ρετήση τοὐλάχιστον δύω ἔτη εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ἀντισυνταγματάρχου.

Ἄρθρ. 10. Οὐδεὶς προβιβάζεται εἰς βαθμὸν ἀνώτερον τοῦ συνταγματάρχου, ἐὰν δὲν ὑπηρετήσῃ τοὐλάχιστον τρία ἔτη εἰς τὸν ἀμέσως ὑποδεέστερον βαθμόν.

Ἄρθρ. 11. Αἱ χηρεύουσαι θέσεις ἀνθυπολοχαγῶν ἀπονέμονται ἐν ἑκάστῳ ὅπλῳ καὶ κλάδῳ, τὰ μὲν δύω τρίτα αὐτῶν κατ' ἀρχαιότητα, τὸ δ' ἕτερον τρίτον κατ' ἐκλογήν, εἰς τοὺς ἀνθυπασπιστὰς ἢ ὑπαξιωματικοὺς αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 12. Αἱ χηρεύουσαι θέσεις τῶν ὑπολοχαγῶν ἀπονέμονται ἐν ἑκάστῳ ὅπλῳ καὶ κλάδῳ, τὰ μὲν δύω τρίτα αὐτῶν κατ' ἀρχαιότητα, τὸ δ' ἕτερον κατ' ἐκλογήν, εἰς τοὺς ἀνθυπολοχαγοὺς αὐτοῦ, αἱ δὲ τῶν λοχαγῶν ἀπονέμονται ὡς ἑξῆς, ἐν μὲν τοῖς τεχνικοῖς ὅπλοις δι' ἐξετάσεων, ἐν τῷ ὑγειονομικῷ καὶ οἰκονομικῷ κλάδῳ κατ' ἐκλογήν, ἐν δὲ τῷ λοιπῷ στρατῷ ἐξ ἡμισείας μὲν κατ' ἐκλογήν, ἐξ ἡμισείας δὲ κατ' ἀρχαιότητα, εἰς τοὺς ὑπολοχαγοὺς ἑκάστου αὐτῶν.

Ἄρθρ. 13. Αἱ χηρεύουσαι θέσεις ταγματαρχῶν ἀπονέμονται ἑκάστῳ ὅπλῳ καὶ κλάδῳ, τὰ μὲν δύω τρίτα αὐτῶν κατ' ἐκλογήν, τὸ δὲ ἕτερον κατ' ἀρχαιότητα, εἰς τοὺς λοχαγούς.

Ἄρθρ. 14. Πάντες οἱ βαθμοὶ οἱ ἀνώτεροι τοῦ ταγματάρχου ἀπονέμονται κατ' ἐκλογὴν τοῦ Βασιλέως.

Ἄρθρ. 15. Αἱ ἐν τοῖς 3, 4 καὶ 12 ἄρθροις ὁριζόμεναι ἐξετάσεις πρὸς προβιβασμὸν θέλουσι προσδιορισθῆ διὰ διοικητικοῦ κανονισμοῦ.

Ἄρθρ. 16. Ἡ ἀρχαιότης τοῦ βαθμοῦ προσδιορίζεται ἐκ τῆς ἡμερομηνίας τοῦ διατάγματος, ἐν περιπτώσει δὲ τῆς αὐτῆς ἡμερομηνίας, ἐκ τῆς τοῦ ὑποδεεστέρου βαθμοῦ. Ἡ διάταξις αὕτη δὲν δύναται νὰ παραβλάψῃ τὴν ἀρχαιότητα, ἣν ἀπολαμβάνουσιν ἤδη οἱ στρατιωτικοὶ κατὰ τὰ μέχρι τοῦδε ἐν χρήσει.

Ἄρθρ. 17. Ὅταν ἀξιωματικός τις παύσῃ νὰ ἀνήκῃ εἰς τινα τῶν θέσεων τῶν στρατιωτικῶν σωμάτων, ὁ χρόνος καθ' ὃν μένει ἄνευ θέσεως δὲν λογίζεται ὑπὲρ τῆς ἀρχαιότητός του, ἐξαιρουμένων τῶν περιπτώσεων στρατιωτικῆς εἰδικῆς ὑπηρεσίας, διπλωματικῆς ἀποστολῆς, διαλύσεως σώματος, καταργήσεως θέσεως, ναυτικῆς ὑπηρεσίας, τεχνικῆς ἐνασχολήσεως, εἰ καὶ ξένης τοῦ ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν.

Ἄρθρ. 18. Οἱ αἰχμάλωτοι ἀξιωματικοὶ διατηροῦσι τὰ πρὸς προβιβασμὸν κατ' ἀρχαιότητα δικαιώματά των διὰ μόνον τὸν

πρὸ τῆς αἰχμαλωσίας των ἀμέσως ἀνώτερον βαθμόν, ἐὰν ἀποδεδειγμένως ἐξεπλήρουν τὰ καθήκοντά των.

Ἀναγνωσθέντος δὲ καὶ τοῦ ἄρθρου 19 μετὰ τῆς ἐπομένης γνώμης τῆς ἐπιτροπῆς·

«Τὸ ἄρθρον 19 κανονίζον ἐκτάκτους περιστάσεις, ἐννοεῖ τοὺς ἀξιωματικοὺς ἐν γένει ἄνευ οὐδεμιᾶς διακρίσεως βαθμοῦ· ἀλλὰ τυπογραφικόν, φαίνεται, λάθος καθιστᾷ ἀμφίβολον τὴν ἔννοιάν του, καὶ ἡ ἐπιτροπὴ ἐνόμισε δίκαιον νὰ διορθώσῃ αὐτὸ ὡς ἑπεται.

Ἄρθρ. 19. «Ἐν πολέμῳ οἱ μὲν βαθμοὶ τῶν ὑπολοχαγῶν καὶ λοχαγῶν παντὸς ὅπλου ἀπονέμονται ἐξ ἡμισείας μὲν κατ' ἀρχαιότητα ἐξ ἡμισείας δὲ κατ' ἐκλογὴν τοῦ Βασιλέως· ἅπαντες δὲ οἱ βαθμοὶ ταγματαρχῶν ἀπονέμονται κατ' ἐκλογὴν τοῦ Βασιλέως.

Ὁ ἀπαιτούμενος πρὸς προβιβασμὸν παντὸς ἀξιωματικοῦ χρόνος ὑπηρεσίας ἐλαττοῦται κατὰ τὸ ἥμισυ καὶ ἐν εἰρήνῃ, ἂν ἄλλως πως δὲν δύνανται νὰ πληρωθῶσιν αἱ ἐν τῷ στρατῷ χηρεύουσαι θέσεις· ἀλλὰ καὶ ὁ χρόνος οὗτος παραλείπεται ἐν πολέμῳ εἰς τὰς ἐξῆς περιστάσεις.

§ α'. Δι' ἀνδραγάθημα πασιφανῶς ἀποδεδειγμένον καὶ δημοσιευόμενον δι' ἡμερησίας διαταγῆς τοῦ στρατοῦ.

§ β'. Ἂν ἄλλως πως δὲν ἦναι δυνατὸν νὰ πληρωθῶσιν αἱ χηρεύουσαι θέσεις ἐν τοῖς ἀπέναντι τοῦ ἐχθροῦ σώμασιν.»

Ἐπήνεγκεν ὁ εἰσηγητής, ὅτι τὸ ἄρθρον 19 προβλέπει ἐκτάκτους τινὰς περιστάσεις, καθ' ἃς μεταβάλλονται τὰ περὶ στρατοῦ κανονισμένα· ἀλλ' ἐπειδή, ὡς εἶχεν ἐν τῷ νομοσχεδίῳ, ἔμενεν ἀμφίβολον ἂν ἡ διάταξις ἀπέβλεπε μόνον τὸν βαθμὸν τοῦ ταγματάρχου, ἢ καὶ ὅλους τοὺς ἄλλους βαθμούς, ἡ ἐπιτροπὴ διὰ τῆς τροπολογίας ἠθέλησε νὰ καταστήσῃ σαφῆ τὴν διάταξιν, χωρὶς οὐδεμίαν ἄλλην νὰ ἐπιφέρῃ μεταβολήν.

Παρετήρησεν ὁ ὑπουργός, ὅτι ἐπειδὴ κατὰ τὸ λεκτικὸν μόνον διαφέρει τὸ νομοσχέδιον τῆς τροπολογίας, προτείνει νὰ τροπολογηθῇ τὸ ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου, ἀφαιρουμένων τοῦ «δὲ» καὶ τῶν «ὡς καὶ», καὶ γινομένου χωριστοῦ ἐδαφίου τοῦ δευτέρου μέρους τοῦ ἄρθρου ἀπὸ τὰς λέξεις «ὁ πρὸς προβιβασμὸν κτλ.»

Οὕτω συμφωνησάσης καὶ τῆς ἐπιτροπῆς, ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον καθ' ἃ ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ ἐτροπολογήθη, ὡς καὶ τὰ ἑπόμενα 20 καὶ 21 κατὰ τὸ νομοσχέδιον, δι' εἰδικῆς ἕκαστον ἀναστάσεως· ἔχουσι δ' οὕτως·

«Ἄρθρ. 19. Ἐν πολέμῳ οἱ μὲν βαθμοὶ τῶν ὑπολοχαγῶν καὶ

λογαγῶν παντὸς ὅπλου ἀπονέμονται ἐξ ἡμισείας μὲν κατ' ἀρχαιότητα, ἐξ ἡμισείας δὲ κατ' ἐκλογήν· ἅπαντες δὲ οἱ βαθμοὶ τῶν ταγματαρχῶν ἀπονέμονται κατ' ἐκλογὴν τοῦ Βασιλέως. Ὁ πρὸς προβιβασμὸν χρόνος ὑπηρεσίας ἐλαττοῦται κατὰ τὸ ἥμισυ ἐν εἰρήνῃ, ἂν ἄλλως πως δὲν ἦναι δυνατὸν νὰ πληρωθῶσιν αἱ ἐν τῷ στρατῷ χηρεύουσαι θέσεις· ἀλλὰ καὶ ὁ χρόνος οὗτος ἐν πολέμῳ παραλείπεται εἰς τὰς ἑπομένας περιστάσεις.

ά. Δι' ἀνδραγάθημα πασιφανῶς ἀποδεδειγμένον καὶ δημοσιευμένον δι' ἡμερησίας διαταγῆς τοῦ στρατοῦ.

β'. Ἂν ἄλλως πως δὲν ἦναι δυνατὸν νὰ πληρωθῶσιν αἱ χηρεύουσαι θέσεις ἐν τοῖς ἀπέναντι τοῦ ἐχθροῦ σώμασιν.

Ἄρθρ. 20. Ἐπ' οὐδεμιᾷ περιπτώσει ἀποτίμεται βαθμὸς ἀνώτερος τοῦ προσδιωρισμένου εἰς τὴν θέσιν.

Ἄρθρ. 21. Ἅπαντες οἱ προβιβασμοὶ ἀξιωματικῶν δημοσιεύονται ἀμέσως διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, καταδεικνυομένου τοῦ τρόπου καὶ τῶν περιστάσεων τοῦ προβιβασμοῦ.»

Ἀνεγνώσθη ἔπειτα τὸ ἄρθρον 22 μετὰ τῆς ἑπομένης γνώμης τῆς ἐπιτροπῆς·

«Τὰ ἄρθρα 20 καὶ 21 παρεδέχθησαν ὅπως ἔχουν ἐν τῷ νομοσχεδίῳ, τὸ δὲ ἄρθρον 22 ἐτροποποιήθη ὡς ἀκολούθως·

« Ἄρθρ. 22. Οὐδεὶς ἀξιωματικός, τεθεὶς εἰς ἀπόταξιν ἢ ἀποστρατείαν, προβιβάζεται ἢ ἀνακαλεῖται εἰς τὸν στρατόν. Ἡ Κυβέρνησις ὅμως δύναται ν' ἀνακαλῇ τὸν ἐν ἀποστρατείᾳ ἀξιωματικὸν εἰς ἐνέργειαν, εἰς ἀποδεδειγμένας ἐκτάκτους περιστάσεις.»

Ἡ ἐπιτροπὴ τροποποιήσασα οὕτω τὸ ἄρθρον, ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὰς περιστάσεις, καθ' ἃς τοιαύτη ἀνάγκη δύναται νὰ προκαλέσῃ τὸ τοιοῦτον μέτρον ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως.»

Ἐφ' ᾗς παρετήρησεν ὁ εἰσηγητὴς, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ τροπολογήσασα οὕτω τὸ ἄρθρον, δὲν εἶχε σκοπὸν νὰ προσβάλῃ τὴν οὐσιώδη ἀρχήν, ὅτι οὐδεὶς ἀπόστρατος ἐπανέρχεται εἰς ἐνέργειαν. Ἀλλ' ἐπειδὴ εἴς τινα π.χ. ἐκστρατείαν καὶ ἄλλας ἐκτάκτους περιστάσεις ἡ Κυβέρνησις πιθανὸν νὰ λάβῃ ἀνάγκην στρατηγοῦ τινος, διαπρέψαντος ἄλλοτε εἰς ὁμοίας περιστάσεις καὶ σήμερον ἐν ἀποστρατείᾳ εὑρισκομένου, ἡ ἐπιτροπὴ ἠθέλησεν, ὥστε νὰ δύναται ἡ Κυβέρνησις ἐν περιπτώσει τοιαύτῃ νὰ ἐπαναφέρῃ εἰς ἐνέργειαν τὸν ἐν ἀποστρατείᾳ στρατηγὸν, καὶ διὰ τοῦτο πιστεύει, ὅτι καὶ ὁ ὑπουργὸς θέλει συμφωνήσει μετὰ τῆς γνώμης τῆς ἐπιτροπῆς.

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸς, ὅτι ἡ τροπολογία τῆς ἐπιτροπῆς, ἂν καὶ ἄλλως ἐπιεικὴς καὶ ὠφέλιμος, θέλει ὅμως μᾶς φέρει εἰς τὴν ἐφαρμογήν της τοσαύτας περιπλοκὰς καὶ ἀμφιβολίας, ὥστε θέλομεν ἀναγκασθῆ σήμερον νὰ περιλάβωμεν ἐν τῷ νόμῳ ὅλας τὰς ἐνδεχομένας περιστάσεις, καὶ ἐπὶ τούτῳ μάλιστα συνέταξε καὶ ἄρθρον κατὰ τὴν ἔγνωμην τῆς ἐπιτροπῆς, ἐν ᾧ ὅμως ἀμφιβάλλει ἂν περιέλαβεν ὅλας τὰς περιστάσεις, καὶ διὰ τοῦτο θεωρεῖ προτιμότερον νὰ μείνῃ τὸ ἄρθρον ὡς ἐν τῷ νομοσχεδίῳ κεῖται.

Παρετήρησεν ἕτερον μέλος τῆς ἐπιτροπῆς, ὅτι τροπολογοῦσα αὕτη τὸ ἄρθρον, εἶχεν ὑπ' ὄψιν ἐκτάκτους τινὰς περιστάσεις, καθ' ἃς ἐνδέχεται νὰ παρουσιασθῇ ἀνάγκη τῆς ὑπηρεσίας γηραιοῦ τινος στρατηγοῦ, εὑρισκομένου ἐκουσίως ἐν ἀποστρατείᾳ καὶ δυναμένου κατὰ τὴν περίστασιν ἐκείνην νὰ χρησιμεύσῃ πρὸς ὄφελος τῆς πατρίδος. Ἠθέλησε λοιπὸν ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ν' ἀφήσῃ ἐλευθέραν τὴν ἐκλογὴν τῆς Κυβερνήσεως.

Ἀλλ' εἰπόντος τοῦ ὑπουργοῦ, ὅτι εἰς τοιαύτας ἐκτάκτους περιστάσεις αἱ Βουλαὶ βεβαίως δὲν θέλουσι δυσκολευθῆ νὰ ἐπιψηφίσωσι καὶ ἔκτακτα μέτρα, καὶ τοῦ εἰσηγητοῦ ἐπιμένοντος εἰς τὸ νὰ ψηφοφορηθῇ ἡ τροπολογία τῆς ἐπιτροπῆς· ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, ἀπέρριψεν αὐτὴν, μὴ ἀναστᾶσα, καὶ παρεδέχθη δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως τὸ ἄρθρ. 22, ὡς καὶ τὰ ἑπόμενα 23, 24, 25 καὶ 26, κατὰ τὸ νομοσχέδιον, ἔχοντα οὕτως·

«Ἄρθρ. 22. Οὐδεὶς ἀξιωματικὸς, τεθεὶς ἐν ἀποστρατείᾳ ἢ μετατεθεὶς εἰς ἀπόταξιν, προβιβάζεται ἢ ἀνακαλεῖται εἰς τὸν στρατόν.

Ἄρθρ. 23. Ὁ παρὼν νόμος ἐφαρμόζεται εἰς ἅπαντα τὰ ὅπλα καὶ τοὺς κλάδους τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς, ὡς πρὸς τοὺς ἐν ἑκάστῳ αὐτῶν ἀντιστοιχοῦντας βαθμούς.

Ἄρθρ. 24. Ἡ στρατιωτικὴ ἱεραρχία καὶ ὁ ὀργανισμὸς τοῦ στρατοῦ ὁρίζονται διὰ διοικητικοῦ κανονισμοῦ.

Ἄρθρ. 25. Ἰδιαίτερος νόμος θέλει κανονίσει τὰ τῆς φάλαγγος.

Ἄρθρ. 26. Ἅπαντες οἱ εἰς τὸν παρόντα νόμον ἀντιβαίνοντες ὁρισμοὶ καταργοῦνται, ἐξαιρέσει τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 12 ὅρων τοῦ περὶ σχηματισμοῦ τῆς Χωροφυλακῆς νόμου, ἀπὸ 1. Ἰουνίου 1833.»

Γενομένης τελευταίαν καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Ν. Ματθαίου καὶ Α. Παπατσώρην συνήχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὸ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 80, ἔχει δὲ τὸ σύνολον οὕτως·

ΟΘΩΝ κτλ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1. Οὐδεὶς προβιβάζεται δεκανεὺς, ἐὰν δὲν ὑπηρετήσῃ ἐν ἐνεργείᾳ τοὐλάχιστον ἓξ μῆνας στρατιώτης εἴς τι τῶν σωμάτων τοῦ στρατοῦ.

Ἄρθρ. 2. Οὐδεὶς προβιβάζεται λοχίας ἢ σιτιστὴς, ἐὰν δὲν ὑπηρετήσῃ ἐν ἐνεργείᾳ τοὐλάχιστον ἓξ μῆνας δεκανεὺς εἴς τι τῶν σωμάτων τοῦ στρατοῦ· οὐδὲ ἐπιλοχίας, ἐὰν δὲν ὑπηρετήσῃ ὡσαύτως τοὐλάχιστον ἓξ μῆνας λοχίας ἢ σιτιστής.

Ἄρθρ. 3. Οὐδεὶς προβιβάζεται ἀνθυπασπιστὴς, ἐὰν δὲν ὑπηρετήσῃ ἐν ἐνεργείᾳ τοὐλάχιστον ἓν ἔτος ἐπιλοχίας, ἢ δύω ἔτη λοχίας εἴς τι τῶν σωμάτων τοῦ στρατοῦ, καὶ εὐδοκιμήσῃ εἰς τὰς περὶ τούτου ἀπαιτουμένας ἐξετάσεις, ἢ χρηματίσας μαθητὴς τῆς στρατιωτικῆς Σχολῆς, δὲν εὐδοκιμήσῃ εἰς τὰς ἀπολυτηρίους ἐξετάσεις.

Περὶ προβιβασμοῦ εἰς βαθμὸν ἀξιωματικοῦ.

Ἄρθρ. 4. Οὐδεὶς προβιβάζεται ἀνθυπολοχαγὸς·

α'. Ἐὰν δὲν ὑπηρετήσῃ τοὐλάχιστον ἓν ἔτος ἀνθυπασπιστής·

β'. Ἐὰν δὲν εὐδοκιμήσῃ εἰς τὰς περὶ τούτου ἀπαιτουμένας ἐξετάσεις.

Οἱ διὰ τῶν ἀπολυτηρίων ἐξετάσεων ἐξερχόμενοι τῆς στρατιωτικῆς Σχολῆς ἀνθυπασπισταὶ δὲν ὑποβάλλονται εἰς νέας ἐξετάσεις πρὸς προβιβασμὸν ἀνθυπολοχαγοῦ.

Ἐν ἐλλείψει ἀνθυπασπιστῶν πρὸς συμπλήρωσιν τῶν χηρευουσῶν θέσεων ἀνθυπολοχαγοῦ, οἱ ἐπιλοχίαι οἱ ἐκπληρώσαντες ἐπὶ δύω ἔτη τὰ καθήκοντα τοῦ βαθμοῦ των, καὶ οἱ λοχίαι οἱ ἐκπληρώσαντες ἐπὶ τρία ἔτη αὐτὰ εἴς τι τῶν σωμάτων τοῦ στρατοῦ ἔχουν δικαίωμα πρὸς προβιβασμὸν εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ἀνθυπολοχαγοῦ, ὑποβαλλόμενοι εἰς τὰς περὶ τούτου ἀπαιτουμένας ἐξετάσεις.

Ἄρθρ. 5. Οὐδεὶς προβιβάζεται ὑπολοχαγὸς, ἐὰν δὲν ὑπηρετήσῃ τοὐλάχιστον δύω ἔτη εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ἀνθυπολοχαγοῦ.

Ἄρθρ. 6. Οὐδεὶς προβιβάζεται λοχαγὸς, ἐὰν δὲν ὑπηρετήσῃ τοὐλάχιστον τρία ἔτη εἰς τὸν τοῦ ὑπολοχαγοῦ.

Ἄρθρ. 7. Οὐδεὶς προβιβάζεται ταγματάρχης, ἐὰν δὲν ὑπηρετήσῃ τοὐλάχιστον τέσσαρα ἔτη εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ λοχαγοῦ.

Ἄρθρ. 8. Οὐδεὶς προβιβάζεται ἀντισυνταγματάρχης, ἐὰν δὲν ὑπηρετήσῃ τοὐλάχιστον τρία ἔτη εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ταγματάρχου.

Ἄρθρ. 9. Οὐδεὶς προβιβάζεται συνταγματάρχης, ἐὰν δὲν ὑπηρετήσῃ τοὐλάχιστον δύω ἔτη εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ἀντισυνταγματάρχου.

Ἄρθρ. 10. Οὐδεὶς προβιβάζεται εἰς βαθμὸν ἀνώτερον τοῦ συνταγματάρχου, ἐὰν δὲν ὑπηρετήσῃ τοὐλάχιστον τρία ἔτη εἰς τὸν ἀμέσως ὑποδεέστερον βαθμόν.

Ἄρθρ. 11. Αἱ χηρεύουσαι θέσεις ἀνθυπολοχαγῶν ἀπονέμονται ἐν ἑκάστῳ ὅπλῳ καὶ κλάδῳ, τὰ μὲν δύω τρίτα αὐτῶν κατ' ἀρχαιότητα, τὸ δ' ἕτερον τρίτον κατ' ἐκλογήν, εἰς τοὺς ἀνθυπασπιστὰς ἢ ὑπαξιωματικοὺς αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 12. Αἱ χηρεύουσαι θέσεις τῶν ὑπολοχαγῶν ἀπονέμονται ἐν ἑκάστῳ ὅπλῳ καὶ κλάδῳ, τὰ μὲν δύω τρίτα αὐτῶν κατ' ἀρχαιότητα, τὸ δ' ἕτερον κατ' ἐκλογήν, εἰς τοὺς ἀνθυπολοχαγοὺς αὐτοῦ, αἱ δὲ τῶν λοχαγῶν ἀπονέμονται ὡς ἑξῆς· ἐν μὲν τοῖς τεχνικοῖς ὅπλοις δι' ἐξετάσεων, ἐν τῷ ὑγειονομικῷ καὶ οἰκονομικῷ κλάδῳ, κατ' ἐκλογήν, ἐν δὲ τῷ λοιπῷ στρατῷ, ἐξ ἡμισείας μὲν κατ' ἐκλογήν, ἐξ ἡμισείας δὲ κατ' ἀρχαιότητα, εἰς τοὺς ὑπολοχαγοὺς ἑκάστου αὐτῶν.

Ἄρθρ. 13. Αἱ χηρεύουσαι θέσεις ταγματαρχῶν ἀπονέμονται ἐν ἑκάστῳ ὅπλῳ καὶ κλάδῳ, τὰ μὲν δύω τρίτα αὐτῶν κατ' ἐκλογήν, τὸ δὲ ἕτερον κατ' ἀρχαιότητα, εἰς τοὺς λοχαγοὺς αὐτῶν.

Ἄρθρ. 14. Πάντες οἱ βαθμοὶ οἱ ἀνώτεροι τοῦ ταγματάρχου ἀπονέμονται κατ' ἐκλογὴν τοῦ Βασιλέως.

Ἄρθρ. 15. Αἱ ἐν τοῖς 3, 4 καὶ 12 ἄρθροις ὁριζόμεναι ἐξετάσεις πρὸς προβιβασμὸν θέλουσι προσδιορισθῆ διὰ διοικητικοῦ κανονισμοῦ.

Ἄρθρ. 16. Ἡ ἀρχαιότης τοῦ βαθμοῦ προσδιορίζεται ἐκ τῆς ἡμερομηνίας τοῦ διατάγματος, ἐν περιπτώσει δὲ τῆς αὐτῆς ἡμερομηνίας, ἐκ τῆς τοῦ ὑποδεεστέρου βαθμοῦ. Ἡ διάταξις αὕτη δὲν δύναται νὰ παραβλάψῃ τὴν ἀρχαιότητα, ἣν ἀπολαμβάνουσιν ἤδη οἱ στρατιῶται κατὰ τὰ μέχρι τοῦδε ἐν χρήσει.

Ἄρθρ. 17. Ὅταν ἀξιωματικός τις παύσῃ νὰ ἀνήκῃ εἴς τινα τῶν θέσεων τῶν στρατιωτικῶν σωμάτων, ὁ χρόνος, καθ' ὃν μένει ἄνευ θέσεως, δὲν λογίζεται ὑπὲρ τῆς ἀρχαιότητός του, ἐξαιρουμένων τῶν περιπτώσεων στρατιωτικῆς εἰδικῆς ὑπηρεσίας, διπλωματικῆς ἀποστολῆς, διαλύσεως σώματος, καταργήσεως θέσεως, ναυτικῆς ὑπηρεσίας, τεχνικῆς ἐνασχολήσεως, εἰ καὶ ξένης τοῦ ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν.

Ἄρθρ. 18. Οἱ αἰχμάλωτοι ἀξιωματικοὶ διατηροῦσι τὰ πρὸς προβιβασμὸν κατ' ἀρχαιότητα δικαιώματά των διὰ μόνον τὸν

πρὸ τῆς αἰχμαλωσίας των ἀμέσως ἀνώτερον βαθμὸν, ἐὰν ἀποδεδειγμένως ἐξεπλήρωσαν τὰ καθήκοντά των.

Ἄρθρ. 19. Ἐν πολέμῳ, οἱ μὲν βαθμοὶ τῶν ὑπολοχαγῶν καὶ λοχαγῶν παντὸς ὅπλου ἀπονέμονται ἐξ ἡμισείας μὲν κατ' ἀρχαιότητα, ἐξ ἡμισείας δὲ κατ' ἐκλογήν· ἅπαντες δὲ οἱ βαθμοὶ τῶν ταγματαρχῶν ἀπονέμονται κατ' ἐκλογὴν τοῦ Βασιλέως. Ὁ πρὸς προβιβασμὸν χρόνος ὑπηρεσίας ἐλαττοῦται κατὰ τὸ ἥμισυ ἐν εἰρήνῃ, ἂν ἄλλως πως δὲν ἦναι δυνατὸν νὰ πληρωθῶσιν αἱ ἐν τῷ στρατῷ χηρεύουσαι θέσεις· ἀλλὰ καὶ ὁ χρόνος οὗτος ἐν πολέμῳ παραλείπεται εἰς τὰς ἑπομένας περιστάσεις.

α'. Δι' ἀνδραγάθημα πασιφανῶς ἀποδεδειγμένον καὶ ὁμοσιευμένον δι' ἡμερησίας διαταγῆς τοῦ στρατοῦ·

β'. Ἂν ἄλλως πως δὲν ἦναι δυνατὸν νὰ πληρωθῶσιν αἱ χηρεύουσαι θέσεις ἐν τοῖς ἀπέναντι τοῦ ἐχθροῦ σώμασιν.

Ἄρθρ. 20. Ἐπ' οὐδεμιᾷ περιπτώσει ἀπονέμεται βαθμὸς ἀνώτερος τοῦ προσδιωρισμένου εἰς τὴν θέσιν.

Ἄρθρ. 21. Ἅπαντες οἱ προβιβασμοὶ ἀξιωματικῶν δημοσιεύονται ἀμέσως διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, καταδεικνυομένου τοῦ τρόπου καὶ τῶν περιστάσεων τοῦ προβιβασμοῦ.

Ἄρθρ. 22. Οὐδεὶς ἀξιωματικὸς τεθεὶς ἐν ἀποστρατείᾳ, ἢ μετατεθεὶς εἰς ἀπόταξιν προβιβάζεται, ἢ ἀναλαμβάνει εἰς τὸν στρατόν.

Ἄρθρ. 23. Ὁ παρὼν νόμος ἐφαρμόζεται εἰς ἅπαντα τὰ ὅπλα καὶ τοὺς κλάδους τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς, ὡς πρὸς τοὺς ἐν ἑκάστῳ αὐτῶν ἀντιστοιχοῦντας βαθμούς.

Ἄρθρ. 24. Ἡ στρατιωτικὴ ἱεραρχία καὶ ὁ ὀργανισμὸς τοῦ στρατοῦ ὁρίζονται διὰ διοικητικοῦ κανονισμοῦ.

Ἄρθρ. 25. Ἰδιαίτερος νόμος θέλει κανονίσει τὰ τῆς Φάλαγγος.

Ἄρθρ. 26. Ἅπαντες οἱ εἰς τὸν παρόντα νόμον ἀντιβαίνοντες ὁρισμοὶ καταργοῦνται, ἐξαιρέσει τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 12 ὅρων τοῦ περὶ σχηματισμοῦ τῆς Χωροφυλακῆς νόμου, ἀπὸ 1. Ἰουνίου 1833.»

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

α Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὸ σύνολον τοῦ νομοσχεδίου περὶ προβιβασμοῦ εἰς τὸν στρατὸν τῆς ξηρᾶς. ναὶ ἢ ὄχι;

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δημήτριος Ὀρεινός	. . .	Λεωνίδας Ἐμπειρίκος	. . N.
Λεωνίδ. Χρυσανθόπουλος	. .	Πέτρος Καμπάνης	. . . N.
Γ. Λογιωτατίδης	. . N.	Δημήτριος Τσάκρης	. . . .
Δημήτριος Γιαννούλης	. . N	Ἀνδρέας Δανόπουλος	. . . N.

Γ. Τσάκρης	. . . . . N.	Νικόλαος Μπούκουρας	. . N.
Γεώργιος Σκαῦρος	. . .	Ἀμπρος Ῥοΐλὸς	. . . . N.
Δημήτριος Καλλιφρονᾶς	. N.	Κωνστ. Δαμπρινόπουλος	. N.
Σταῦρος Βλάχος	. . . . .	Π. Κολποδίνος	. . . . N.
Ἀνδρέας Ἴσκος	. . . . .	Ἐμ. Ἀντίπας	. . . . . N.
Δημήτριος Σκυλοδῆμος	. . .	Νικόλαος Δελιγιάννης	. .
Θεόδωρος Γρίβας	. . . .	Εὐστ. Οἰκονομόπουλος	. .
Κωνστ. Γριβογεώργης	. . N	Γεώρ. Πανοπριοτόπουλος	. N.
Ταταῖλος Μαυρομμάτης	. .	Γεώργ. Παπασπυρόπουλος	. N.
Δ. Πετροπουλάκης	. . . .	Ἐμ. Καραμάνος	. . . . . N.
Π. Τσαννετάκης	. . . . .	Νικόλαος Ματθαίου	. . . N.
Βασίλειος Σκαλτσοδῆμος	. .	Ἀναγ. Κοντάκης	. . . . N.
Ἀναγνώστης Παπαθανασίου	. N	Σ. Κοπανίτσας	. . . . . N.
Ἐλευθέρ. Καλογερᾶς	. . . N.	Ἀνας. Κορφιωτάκης	. . . .
Ἰωάν. Εὐγενίδης	. . . . N.	Παρασκ. Ματάλας	. . . .
Ἀνδρέας Πέπας	. . . . N.	Ἐμ. Μελετόπουλος	. . N.
Σταμάτιος Μήτσας	. . . N.	Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς	. . .
Γεώργιος Βελῆς	. . . . N.	Παναγιώτης Ἀαζαρὴς	. . N.
Δημήτριος Ζῶτος	. . . . N.	Στάμος Μαυροδῆμος	. . . N.
Γεώργιος Ἰω. Γιολδάσης	. .	Ἀμπρ. Εὐμολπίδης	. . .
Μιχαὴλ Σισίνης	. . . . .	Ἠλίας Δωΐλας	. . . . .
Λύσανδρος Βιλαέτης	. . . .	Θεόδωρος Πετρινός	. . . .
Στέφαν. Στερανόπουλος	. .	Κωνσταντῖνος Μανέτας	. . .
Ἀνδρέας Αὐγερινός	. . .	Π. Βάρδογλης	. . . . . N.
Ἰωάννης Κλίμακας	. . . .	Δημήτριος Γ. Φιλάρετος	.
Ἀναγνώστ. Δημητρίου	. . .	Ἀναγν. Δεδόπουλος	. . . .
Π. Ζάνος	. . . . .	Νικόλαος Μπούτουνας	. . N.
Χρ. Δεμιάθας	. . . . . N.	Δημήτριος Σακελλαριάδης	. N.
Γρηγ. Βαλλιώνος	. . . .	Γεώργιος Γουλιμὴς	. . . N.
Θ. Ζαΐμης	. . . . . N.	Ἀλέξ. Κουμουνδουράκης	. .
Χ. Θεοχαρόπουλος	. . . N.	Χρῆστος Οἰκονομίδης	. . .
Ν. Πετμεζᾶς	. . . . .	Κωνστ. Ἀτμπερόπουλος	. . N.
Ἠλ. Παπαδαῖος	. . . N.	Ἐμ. Μοδινός	. . . . . N.
Γρηγόριος Κορφιωτάκης	. . N.	Ἰωάννης Προβιλέγιος	. . N.
Γεώργιος Πρωτὴς	. . . .	Δημ. Δημητρακόπουλος	. .
Κωνσταντῖνος Νταγρές	. . N.	Γεώργιος Κάνδυας	. . . N.
Ἰωάννης Βάχλας	. . . . N.	Φραγκῖσκος Μαῦρος	. . . .
Ἀναγνώστης Π. Ἰωάννου	. .	Ἰωάννης Φαρμάκης	. . N.
Βελ. Νικολαΐδης	. . . . N.	Α. Παπαδημητριάδης	. . .
Πέτρος Δελιγιάννης	. . . N.	Ν. Σισμάνης	. . . . . N.

Κωνστ. Ἀξελός	. . . .	Γ. Νικολάου	. . . . . N.
Χρῆς. Στ. Ἀντωνόπουλος	. .	Ἀνδρέας Μάμουκας	. . . N.
Γ. Μαδεμοχωρίτης	. . . .	Ζαννὴς Μαραγκὸς	. . . N.
Κίμων Χριστοδούλου	. . N.	Μιχαὴλ Σολομὸς	. . . . N.
Νικόλαος Πιεράκος	. . . N.	Εὐστράτιος Παρίσης	. . N.
Γρηγόρ. Πατριαρχέας	. . N.	Ἰωάννης Σαγρέδος	. . . . N.
Σταυριανὸς Καπετανάκης	N.	Δημήτριος Δρόσος	. . .
Δημ. Πικουλάκης	. . . . N.	Δημήτρ. Πολυχρονόπουλος	N.
Χαράλ. Χριστόπουλος	. . N.	Κ. Πανηρόπουλος	. . .
Ζ. Α. Ζαρειφόπουλος	. . .	Ἀναγνώστ. Παπατσώρης	N.
Νικόλ. Μοσχούλας	. . . .	Γεώργιος Ι. Στάϊκος	. .
Γεώργ. Α. Ράλλης	. . . .	Ἀθανάσιος Καστανᾶς	. . N.
Νάκος Πανουριᾶς	. . . . N.	Α. Κιζάνης	. . . . .
Παπακώνστας Τσαμάλας	. N.	Ἰω. Δαμιανός	. . . . .
Κ. Βλάμης	. . . . . N.	Λάζαρος Α. Γιουρδῆς	. . N.
Π. Καλαμογδάρτης	. . . .	Ἰωάννης Γ. Κριεζῆς	. . . N.
Σιδέρης Πράτσικας	. . . N.	Πέτρος Χ. Πέτρου	. . . N.
Παν. Πατρινός	. . . . N.	Κ. Δυοβουνιώτης	. . . .
Κωνστ. Σκουρλέτης	. . . N.	Μ. Χουρμούζης	. . . . N.
Ἀνάργυρος Χ. Ἀναργύρου	N.	Καλ. Τσουκαλᾶς	. . . . .
Νικόλαος Χ. Ἀναργύρου	. . .	Δημήτριος Μητσάκης	. . N.
Ἀναγνώστ. Τατόπουλος	. N.	Γεώργιος Ἀποστολίδης	. . N.
Κωνστ. Δαρειώτης	. . . N.	Χρῆστος Κικίδης	. . . . N.
Ἰω. Γεωργάρας	. . . . N.		

Ἀκολούθως ὁ πρόεδρος διέλυσε τὴν συνεδρίασιν ἐν ὥρᾳ 2. Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος
ΕΥΣΤ. Μ. ΠΑΡΙΣΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Κ ω ν σ. Ν τ α γ ρ ῆ ς
Π. Κ ο λ ο κ ο τ ρ ώ ν η ς.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Γ'.

Τῆς 29 Νοεμβρίου 1852.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἀναγγελθέντος, ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τῆς Βουλῆς διὰ τὴν ἀρξαμένην Γ'. Σύνοδον, λαβὼν τῶν λόγων παρετήρησέ τις, ὅτι ἐπειδὴ εἰς πρώτην συνεδρίασιν θέλει συζητηθῇ τὸ περὶ καθυστερούντων ἀπὸ τοῦ 1833 νομοσχέδιον, καὶ τὸ ἀντικείμενον τοῦτο εἶναι σπουδαῖον, θεωρεῖ ἐπάναγκες νὰ γνωρίσῃ τὸ Σῶμα τὸ ὅλον τῶν κατ' εἶδος καθυστερούντων ἀπὸ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Βασιλέως μέχρι τοῦ 1850. Διὸ προτείνει νὰ ζητηθῇ παρὰ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ περιληπτικὴ σημείωσις ὅλων τῶν ὡς ἀνωτέρω καθυστερούντων.

Μηδενὸς δ' ἀντιτείναντος, ὁ πρόεδρος ἐπαγγέλθη, ὅτι θέλει εἰδοποιηθῇ αὐθημερὸν τὸ ὑπουργεῖον.

Ἀνεγνώσθη μετὰ ταῦτα τὸ 1. ἄρθρον τοῦ Α. Κεφαλ. τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς Βουλῆς, καὶ μηδεμιᾶς ὑπαρχούσης παρατηρήσεως, ἐγένετο δεκτὸν δι' ἀναστάσεως, ἔχον οὕτω·

ΚΕΦΑΛ. Α.

«Ἄρθρ. 1. Ἀποζημιώσεις τῶν Κ. Κ. βουλευτῶν ἐπὶ ἐννέα μῆνας δραχ. . . 225,000.»

Ἀναγνωσθέντα δὲ καὶ τὰ ἄρθρα 1, 2, 3, 4 καὶ 5 τοῦ Β'. Κεφαλαίου, ἐπίσης ἐγένοντο δεκτὰ δι' ἀναστάσεως, ἔχοντα ὡς ἑξῆς·

ΚΕΦΑΛ. Β'.

Γραφεῖον τῆς Βουλῆς.

«Ἄρθρ. 1. Μισθοδοσία τοῦ τε βιβλιοφύλακος καὶ τοῦ πρωτοκολλίστου τῆς Βουλῆς ἐπὶ ἓν ἔτος δραχ. . . . . 4,800.
2. Δύω συντακτῶν ἐπὶ ἐννέα μῆνας δραχ. . . . 3,600.
3. Γραφέων ὁμοίως . . . . . 6,000.
4. Δύω εὐταξιῶν ἐπὶ ἓν ἔτος . . . . . 2,160.
5. Κλητήρων ἐπὶ ἐννέα μῆνας. . . . . 5,400.»

Ἀνεγνώσθησαν δὲ καὶ τὰ ἄρθρα 1—7 τοῦ Γ'. Κεφαλαίου, ἅτινα ὡσαύτως ἐπεψηφίσθησαν δι' ἀναστάσεως, ἔχοντα ὡς ἀκολούθως·

ΚΕΦΑΛ. Γ'.

Ὑλικὸν κ λ π.

«Ἄρθρ. 1. Προμήθεια γραφικῆς ὕλης ἐπὶ ἐννέα μῆνας δρ. 810.
2. Συνδρομὴ ἐγχωρίων καὶ ξένων ἐφημερίδων καθ' ὅλην τὴν Σύνοδον. . . . . 2,500.
3. Ἀγορὰ βιβλίων καὶ περιοδικῶν συγγραμμάτων, ὁμοίως . . . . . 2,000.
4. Δετικὰ τῶν βιβλίων τῆς Βουλῆς καὶ τοῦ ἀναγνω-

στηρίου . . . . . 1,500.

5. Τυπογραφικὸς χάρτης διὰ τὰ πρακτικά, νομοσχέδια, ἐκθέσεις κλπ. . . . . 2,500.

6. Προμήθεια ἐλαίου διὰ τοὺς φανοὺς τοῦ βουλευτηρίου καθ' ὅλην τὴν Σύνοδον. . . . . 300.

7. Καυσοξύλων καὶ ἀνθράκων, ὁμοίως. . . . . 400.»

Ἀνεγνώσθησαν ἐπομένως καὶ τὰ ἄρθρα 1 καὶ 2 τοῦ Δ'. Κεφαλαίου, ἅτινα ἐγένοντο ἐπίσης δεκτὰ δι' ἀναστάσεως· ἔχουσι δ' οὕτω·

ΚΕΦΑΛ. Δ'.

Ἐπισκευαὶ κλπ.

«Ἄρθρ. 1. Ἐπισκευαὶ βουλευτηρίου δραχ. . . . . 700.

» 2. Ἐπισκευαὶ θερμαστρῶν, προσθήκη ὑέλων, σωλήνων κ.λ.π. . . . . 300.»

Τέλος ἀναγνωσθέντα ἐγένοντο δεκτὰ δι' ἀναστάσεως καὶ τὰ ἄρθρα 1. καὶ 2. τοῦ Ε'. Κεφαλαίου, ἔχοντα ὡς ἑρεξῆς·

ΚΕΦΑΛ. Ε'.

Ἔκτακτοι δαπάναι.

«Ἄρθρ. 1. Ἔκτακτοι δαπάναι τοῦ προέδρου καθ' ὅλην τὴν Σύνοδον δραχ. . . . . 2000.

2. Δι' ἀπροσδοκήτους ἀνάγκας, ἤτοι δι' ἔξοδα ἀμαξῶν. ἐπιδιορθώσεις τῶν ὡρολογίων, ἀγορὰν καθεκλῶν καὶ ἐπιδιόρθωσιν αὐτῶν . . . . . 500. »

Μετὰ τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ ἀνωτέρω προϋπολογισμοῦ ὁ πρόεδρος παρετήρησεν, ὅτι ὑπάρχει ἔτι καὶ μικρός τις κατάλογος ἐκκρεμῶν ἐξόδων τῆς παρελθούσης Συνόδου, ἤτοι δι' ἔξοδα ἀμαξῶν κατὰ τὴν ἔλευσιν τοῦ Βασιλέως, δραχ. 145, διὰ διάφορα ἔξοδα τοῦ εὐταξίου δραχ. 100 καὶ ἄλλα τινὰ, τὰ ὁποῖα, ἂν ἡ Βουλὴ ἐγκρίνῃ, δύναται νὰ ἐπιψηφίσῃ ὡσαύτως.

Ἀλλ' ἕτερός τις ἀντεῖπεν, ὅτι εἰς τοὺς ἀπολογισμοὺς ὅλων ἐν γένει τῶν προϋπολογισμῶν γίνεται μνεία παντὸς περισσεύματος ἢ καθ' ὑπέρβασιν γενομένης δαπάνης, καὶ ἐπομένως ἄνευ μιᾶς τοιαύτης ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἡ Βουλὴ δὲν δύναται νὰ ἀποφανθῇ περὶ τῶν αἰτουμένων τούτων ἐξόδων.

Ὑποστηρίξαντος δὲ καὶ ἄλλου τὴν πρότασιν, ἀπεφασίσθη νὰ παραπεμφθῇ ὁ ἀνωτέρω κατάλογος εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ ἀπολογισμοῦ ἐπιτροπὴν, ὅπως συντάξῃ εἰδικὴν ἐπὶ τῶν ἐξόδων αὐτοῦ ἔκθεσιν.

Μετὰ ταῦτα ἀναπτύξας ὁ πρόεδρος τίνα τῶν ἐν τῇ ἡμερησίᾳ διατάξεις προτεταγμένων νομοσχεδίων ἐνδέχεται νὰ ἀναβληθῶσι διὰ διαφόρους ἰσχυροὺς λόγους, ἐσυμπέρανεν, ὅτι μένουσιν

ὥριμα πρὸς συζήτησιν τὸ περὶ διοργανισμοῦ τῶν προξενικῶν ἀρχῶν νομοσχέδιον, τὸ περὶ προσδιορισμοῦ τοῦ ἀνωτάτου ὅρου τῶν ἐπιβλητέων ἐπαρχιακῶν φόρων καὶ τὸ περὶ διοργανισμοῦ τοῦ γραφείου τῆς δημοσίου οἰκονομίας. Ἐπὶ τούτοις δὲ διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 1ην. Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος
ΕΥ. Μ. ΠΑΡΙΣΙΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Κωνς. Νταγρὴς
Η. Καλποδίνος

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΙΔ'.

Τῆς 1 Δεκεμβρίου 1852.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἐν πρώτοις λαβὼν τὸν λόγον παρετήρησέ τις, ὅτι ἡ Βουλὴ πᾶσα συναισθανομένη τὴν χθὲς ἐπισυμβᾶσαν ἐθνικὴν ζημίαν, δὲν ἀμφιβάλλει, ὅτι ἐκ πρώτης ἀρχῆς ἐννοεῖ τὸν λόγον, δι' ὃν προσέρχεται εἰς τὸ βῆμα. Ἡ ζημία αὕτη εἶναι ὁ θάνατος τοῦ ἀειμνήστου Γ. Νοταρᾶ, τοῦ ὁποίου ἡ οἰκογένεια πᾶσα καὶ προσωπικῶς καὶ ὁλικῶς τοσοῦτον ἐχρησίμευσε κατὰ τὸν ἀγῶνα. Κρίνει δὲ περιττὸν, ἀποτεινόμενος πρὸς εἰδότας, νὰ πλέξῃ ἤδη τὸν στέφανον τοῦ ἀνδρὸς τούτου, διότι πάντες γνωρίζομεν πόσα καὶ στρατιωτικῶς καὶ πολιτικῶς ἔπραξεν ὑπὲρ τῆς πατρίδος, καὶ πόσας προσέφερεν εἰς αὐτὴν λαμπρὰς ἐκδουλεύσεις. Διὸ προτείνει, ὅπως ἐκφράζουσα ἡ Βουλὴ τὴν πρὸς αὐτὸν ὀφειλομένην εὐγνωμοσύνην, ἐγκρίνῃ νὰ ἀναγραφῇ καὶ τὸ ὄνομα τούτου μεταξὺ τῶν ὑπὲρ τοῦ ἔθνους περιφανῶς ἀγωνισαμένων.

Καὶ ἄλλου δέ τινος προτείναντος τὰ αὐτὰ ὑπὲρ τοῦ ἀοιδίμου Ν. Πανηροπούλου, προσενεγκόντος ἐπίσης μεγάλας εἰς τὸ ἔθνος ὑπηρεσίας, ἡ Βουλὴ παρεδέχθη νὰ ἀναγραφῶσιν ἐν τῇ αἰθούσῃ ἀμφότερα τὰ ὀνόματα τῶν ἀγωνιστῶν τούτων.

Ἀκολούθως παρετήρησεν ἄλλος, ὅτι ἡ ἐν τῷ βουλευτηρίῳ ἀναγραφὴ τῶν καθ' ἡμᾶς περιφανῶν ὀνομάτων σκοπὸν βεβαίως ἔχει τὸ νὰ ἦναι πρὸς πάντας καταφανῆ, διότι ἄλλως ἡ τῆς ἀναγραφῆς αἰτία ἐκλείπει. Δὲν δύναται ὅμως νὰ κρύψῃ τὴν

λύπην του βλέπων, ὅτι μόνα τὰ ὀνόματα τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀπαγχονισθέντων ἀρχιερέων, ὡς καὶ τὰ ὀνόματα τῶν ἐν Τριπόλει παθόντων πρασταὶ τῆς Πελοποννήσου, μικρογραφικῶς τεθειμένα, καθίστανται ἀφανῆ, καὶ ὡς Ἕλλην καὶ ὡς υἱὸς ἑνὸς τούτων προτείνει, ἢ νὰ ἀναγραφῶσι καὶ αὐτὰ διὰ χαρακτήρων εὐαναγνώστων, ἢ νὰ ἐκλείψωσιν ἐντελῶς, διὰ νὰ μὴ κεῖνται τοσοῦτον ἀναξίως παρερριμμένα.

Ἀπήντησε πρὸς ταῦτα ὁ πρόεδρος, ὅτι κατὰ τὴν παρελθοῦσαν Σύνοδον συνεστήθη ἐπιτροπή τις ἐκ βουλευτῶν, ὅπως ἐπιληρθεῖσα τῆς ἐξακριβώσεως τῶν ἱστορικῶν ὀνομάτων, ἔλθῃ εἰς ἓν ὁριστικώτερον ἀποτέλεσμα. Ἀλλ' ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη δὲν προέβη, φαίνεται, εἰς τὰς ἐργασίας της, καὶ διὰ τοῦτο θέλει συστήσει ἐντὸς τῆς αὔριον νέαν, ἥτις ἐκ βουληφόρων ἀγωνιστῶν συγκειμένη, νὰ ἐπιληρθῇ τοῦ ἔργου δραστηριώτερον, ἵνα κανονισθῇ πᾶσα ἐπὶ τῶν ὀνομάτων τούτων ὑπάρχουσα ἔλλειψις.

Ἀντεῖπεν ἄλλος, ὅτι ἔργον τῆς συστηθησομένης ἐπιτροπῆς θέλει εἶναι τὸ νὰ προσθέσῃ μόνον τὰ παραλειφθέντα ὀνόματα πολλῶν ἐκ τῶν ἀγωνιστῶν τῆς πατρίδος, οὐχὶ δὲ ν' ἀποφανθῇ καὶ περὶ τῶν ἀνωτέρω ἀρχιερέων καὶ προεστώτων, περὶ ὧν πρὸ πολλοῦ ἤδη ἀπεφάσισεν ἡ Βουλή. Διὸ ὑποστηρίζων καὶ οὗτος τὴν ὑπὲρ αὐτῶν γενομένην πρότασιν, ἐξαιτεῖται νὰ ἀναγραφῶσι μεγάλοις γράμμασι τὰ ὀνόματά των.

Παρατηρήσαντος ἄλλου, ὅτι καθ' ὅλας τὰς βουλευτικὰς περιόδους οὐ μόνον ἐδόθησαν ἀναφοραὶ ὑπὲρ τῆς ἀναγραφῆς τῶν ὀνομάτων τοῦ Καναβοῦ, τοῦ Ξύδη καὶ Σπυραπούλου, ἀνδρῶν ἐνδόξως ἀγωνισθέντων, ἀλλὰ καὶ λόγος πολλάκις ἐγένετο περὶ αὐτῶν ἀπὸ τοῦ βήματος· καὶ ὅτι μεθ' ὅλα ταῦτα δὲν ἀναγράφησαν ἔτι τὰ ὀνόματά των, ἂν καὶ ζωὴν καὶ περιουσίαν καὶ τὰ πάντα προσέφερον ὑπὲρ τῆς πατρίδος, διὸ πρέπει νὰ θεραπευθῇ πλέον τὸ ἄδικον τοῦτο· ἐπέφερεν ἄλλος, ὅτι ἅμα συστηθείσης τῆς ἐπιτροπῆς, οἱ βουλευταὶ θέλουσι προτείνει τὴν ἀναγραφὴν καὶ ἄλλων πολλῶν ὀνομάτων, διότι δὲν εἶναι ὀλίγοι, ὧν οἱ ἀγῶνες ὁλοτελῶς παρελείφθησαν.

Ἐπὶ τούτοις ἡ Βουλὴ ἀνέθετο εἰς τὸν πρόεδρον νὰ σχηματίσῃ τριμελῆ ἐπιτροπήν, ἥτις ν' ἀποφανθῇ περὶ τοῦ εἴδους καὶ σχήματος τῶν πινάκων, ἐν οἷς θέλουσιν ἐγγραφῆ τὰ ὀνόματα τῶν ῥηθέντων ἀρχιερέων καὶ προεστώτων.

Ἀναγγελθέντος ἔπειτα, ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ συζήτησις τῆς γενομένης ὑπὸ τοῦ βουλευτοῦ Φθιώτιδος ἐπερωτήσεως περὶ τῶν ἐν ταῖς φυλακαῖς κατακρατουμένων ὑποδίκων λαβὼν τὸν λόγον ὁ ῥηθεὶς βουλευτὴς εἶπεν, ὅτι ζητεῖ συγγνώμην παρὰ τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργοῦ, διότι ἔφερεν αὐτὸν εἰς θέσιν νὰ παρουσιασθῇ σήμερον εἰς τὴν Βουλήν, ὅπερ εἶναι ὀχληρὸν εἰς τοὺς ὑπουργούς, οἵτινες μᾶς ἐπισκέπτονται μόνον, ὅταν ἔχωσιν ἀπαίτησίν τινα, καὶ μάλιστα χρηματικήν. Διὸ ὁσάκις βλέπομεν ἐν τῇ Βουλῇ ὑπουργόν, ἐνθυμούμεθα τὴν ἐποχὴν τῶν ῥαγιάδων, οἵτινες ἅμα ἔβλεπον Ὀθωμανὸν εἰς τὸ χωρίον των, ἔλεγαν «Τοῦρκον εἶδες; γρόσια θέλει.» Ἀλλ' ἔφερε τὸν ὑπουργὸν εἰς τὴν ἐνόχλησιν ταύτην, ἵνα τοῦ ἐπιστήσῃ τὴν προσοχὴν ἐπὶ περιστάσεως προσβαλλούσης τὴν Κυβέρνησιν, καὶ Κυβέρνησις ἄνευ ὑπολήψεως σημαίνει ἄνθρωπον ἄνευ φιλοτιμίας, ὑπουργὸν ἄνευ συνειδήσεως. Συγχρόνως δὲ προῆλθεν εἰς τὴν ἀνάγκην ταύτην, διὰ νὰ παρακαλέσῃ καὶ τοὺς λοιποὺς ὑπουργοὺς νὰ μὴ λησμονήσωσι τὴν ἀξιοπρέπειαν τοῦ ὑπουργείου, διότι

«Ὁ τρώγων τὸν λινόσπορόν του τρώγει τὸ ἐνδυμά του» κατὰ τὴν παροιμίαν. Προσβάλλεται δὲ τοῦ ὑπουργείου ἡ ἀξιοπρέπεια, ὅταν ὑπόσχωνται μὲν οἱ ὑπουργοὶ ἐπισήμως, ἀλλὰ δὲν φυλάττουσι τὰς ὑποσχέσεις των, καὶ ἂν εἰς ἰδιώτην ἦναι ἀθέμιτον τοῦτο, πολὺ μᾶλλον εἰς ὑπουργούς. Πρὸ πολλοῦ ἤδη ὁ ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ὑπουργὸς (διότι ὁ ἀγοραῖος δὲν φέρει διάκρισιν ἐπὶ τῶν προσώπων) διεβεβαίωσεν ἐν ὅλῃ τῇ ἐπισημότητι, ὅτι ἐντὸς δεκαπέντε ἡμερῶν τὸ πολὺ θέλει φέρει τὰς ἀνηκούσας πληροφορίας διὰ τοὺς πολυετῶς βασανισθέντας Μεγαρεῖς, διὰ τοὺς φυλακισθέντας ἀντὶ ἄλλων πλέον τοῦ ἔτους δύω δυστυχεῖς πολίτας, καὶ διὰ πολλὰ ἄλλα, τὰ ὁποῖα οὐδ' αὐτὸς ἐνθυμεῖται πλέον, οἱ δὲ βουλευταὶ εἴμεθα, κατὰ τὴν Γαλλικὴν φράσιν, *τρεῖς φοραὶς καλοὶ* πιστεύοντες, ὅτι οἱ ὑπουργοὶ συναισθάνονται τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ νὰ ἐκπληρώσι τὰς ὑποσχέσεις των, ἐκτὸς ἂν λέγοντες δεκαπέντε ἡμέρας ἐννοῶσι μῆνας, ὡς ὅταν λέγωσι τριῶν ἑκατομμυρίων περίσσευμα, δὲν ἐννοοῦσιν εἰμὴ ἔλλειμμα. Ἡ Βουλὴ ἔδωκεν εἰς τὸ ὑπουργεῖον διὰ τοῦ τύπου τὰ πλημμελήματα ἕνα δρακόντειον νόμον, καὶ τοῦτο, ἵνα μὴ λέγωσιν, ὅτι ἀνέχονται αἱ Βουλαὶ τὴν ἀκολασίαν τοῦ τύπου. Ἀλλὰ συγχρόνως ἠλπίζομεν, καὶ οἱ ὑπουργοὶ αὐτοὶ ὑπεσχέθησαν, ὅτι τοῦ νόμου ἐκείνου ἡ χρῆσις ἔμελλε νὰ γίνῃ μετὰ φειδοῦς καὶ ἐπὶ ἀντικειμένων πασιφανῶν. Καὶ ὅμως πῶς ἐξηγεῖται καὶ ἐφαρμόζεται ἤδη ὁ νόμος οὗτος; Ἔστω παράδειγμα ὁ πρὸ μηνῶν φυλακισθεὶς Σακελλαριάδης, ὃν οὔτε παραπέμπουσιν εἰς τὸ δικαστήριον, διὰ νὰ τὸν λαιμοτομήσῃ ἡ δικαιοσύνη, ἂν ἦνας

ἔνοχος, οὔτε τὸν ἀπολύουσιν, ἂν δὲν πταίῃ. Καὶ ὅμως ὁ ἄνθρωπος οὗτος ὑπῆρξεν ἕως χθὲς καὶ φίλος σχετικὸς τῶν ὑπουργῶν καὶ σωτὴρ μάλιστα καὶ εὐεργέτης, ὡς ὁ ἴδιος πολλάκις διεκήρυξε τοῦτο, καὶ διὰ τῆς σιωπῆς των συνωμολόγησαν καὶ αὐτοί. Ἀλλ' ἐὰν ἐνδιαιτᾶται σήμερον ἐν Μενδρεσί, δὲν εἶναι τοῦτο παράδοξον, διότι τῆς μὲν ὑπουργικῆς λεωφόρου ξενοδοχεῖον εἶναι τὸ ταμεῖον, τῆς δὲ ἀνθυπουργικῆς τριόδου σταθμὸς ὁ Μενδρεσές. Πρὸς τιμὴν ὅμως τοῦ ὑπουργείου παρατηρεῖ, ὅτι ἡ κατὰ τοῦ Σακελλαριάδου ὑπουργικὴ μῆνις μεταβάλλεται ἤδη εἰς συμπάθειαν, καὶ ἀπόδειξις, ὅτι, διὰ νὰ γλυκάνωσι τὴν πικρίαν τῆς ἀπομονώσεώς του, τῷ ἐπεμψαν κατ' αὐτὰς καὶ τὸν ὑπεύθυνον τῆς Ἐλπίδος, ἴσως δὲ μετ' οὐ πολὺ καὶ ἄλλον τινά, διὰ νὰ λέγῃ πρὸς αὐτούς· «δεῦρο ξυναυλίαν κλαύσωμεν.» Ἀλλὰ δυστυχῶς εἰς τὴν περίστασιν ταύτην τὸ ὑπουργεῖον δυσφημεῖται, καὶ ὀφείλει οὐ μόνον νὰ μὴ παρέχῃ τοιαύτας ἀφορμὰς δυσφημιῶν, ἀλλὰ καὶ τὰς ἁπλᾶς ὑποψίας νὰ διασκεδάζῃ. Λέγων δὲ τοῦτο, δὲν ἐννοεῖ νὰ ἔλθῃ αὐθις ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργὸς καὶ νὰ διαβεβαιώσῃ φιλοφρόνως τὸ Σῶμα, ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν ἀναμιγνύεται ποσῶς εἰς τὴν δικαστικὴν ἀρχήν, ἐπειδὴ τὰς τοιαύτας ὑπουργικὰς διαβεβαιώσεις πρῶτοι οἱ ὑπουργοὶ τὰς περιφρονοῦσιν· ἀλλὰ νὰ διατάξῃ ἐντόνως καὶ αὐθωρεὶ τὸν εἰσαγγελέα ἢ τὸν ἀνακριτήν, οὓς εὐκταῖον ἦτον ἐκ πρώτης ἀρχῆς νὰ μὴν ἤθελε διατάξει τις, ἢ νὰ παραπέμψωσι πλέον εἰς δίκην ὅσους πρὸ πολλοῦ κρατοῦσιν ἐπὶ διαφόροις προφάσεσιν, ἢ νὰ τοὺς ἀπολύσωσιν, ἐὰν ἦναι ἀθῶοι. Πᾶσα περαιτέρω βραδύτης τείνει πρὸς βλάβην τῆς Κυβερνήσεως, ἐπειδὴ θέλει ἐνισχύσει τὴν ἰδέαν, ὅτι προβλέπων καὶ τὸ ὑπουργεῖον τὴν αθώωσιν τινῶν κατηγορουμένων, ὡς τοῦ ἐπὶ πολὺ προφυλακισθέντος Γρυπάρη, τιμωρεῖ τούτους ἐπίτηδες διὰ πολυχρονίου προφυλακίσεως, τὴν ἰδέαν δὲ ταύτην ἀναγκάζεται δυστυχῶς νὰ παραδεχθῇ καὶ ὁ ἀγορεύων. Ἂς σεβασθῶσιν οἱ ὑπουργοὶ τὴν προσωπικὴν τοῦ πολίτου ἐλευθερίαν, μάλιστα δὲ ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης πρέπει νὰ ἦναι συνεπὴς πρὸς ὅσα εἶπεν ἄλλοτε ἀγορεύων ὑπὲρ αὐτῆς εἰς τὰ δικαστήρια. Μὴ λησμονῶσιν οἱ ὑπουργοί, ὅτι τὰ χαρτοφυλάκια καὶ δίδονται καὶ ἀφαιροῦνται ἀπροσδοκήτως, καὶ ὅσῳ μάλιστα πολυχρονιώτερα εἶναι, τοσούτῳ πλησιάζουσιν εἰς τὸ τέρμα των. Τοὺς ἐνθυμίζει δὲ τὸ παρὰ τοῦ Ὁρόντου λεχθέν, ὅστις γαμβρὸς ὢν τοῦ Ἀρταξέρξου καὶ ἀτιμίᾳ περιπεσὼν εἶπε· «καθάπερ οἱ τῶν ἀριθμητικῶν δάκτυλοι νῦν μὲν μυριάδας, νῦν δὲ μονάδας τιθέναι δύνανται, τὸ αὐτὸ καὶ τοὺς τῶν

βασιλέων φίλους νῦν μὲν τὸ πᾶν δύνασθαι, νῦν δὲ τὸ μηδέν.» καὶ τὸ μηδὲν τοῦτο ἀντικαθίστησι συνήθως τὰ χαρτοφυλάκια. Καὶ ἴσως μὲν τῷ εἴπωσι πάλιν τὸ στερεότυπον ἐκεῖνο, ὅτι ἡ δικαστικὴ ἀρχὴ εἶναι ἀνεπηρέαστος, ἀλλὰ πώποτε δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐννοήσῃ, πῶς συμβιβάζεται τὸ ἀνεπηρέαστον τοῦτο μὲ τὰς ἀεννάους μεταθέσεις καὶ παύσεις τῶν δικαστῶν. Ἐκτὸς δὲ τούτου, μήπως καὶ ὁ εἰσαγγελεὺς ἦναι δικαστικὴ ἐξουσία, ἢ ὁ ἀνακριτὴς ἀρίνεται παρὰ τοῦ νόμου ποτὲ μὲν νὰ συντείνῃ, ἄλλοτε δὲ νὰ ἐπεκτείνῃ ἐπ' ἄπειρον τὰς προανακρίσεις; Μία τις ἐφημερὶς δημοσιεύει ἓν ἐπιλήψιμον ἄρθρον, ὁ δὲ ὑπεύθυνος συντάκτης ἀνακρινόμενος, ὁμολογεῖ, ὅτι τὸ ἄρθρον ἀνήκει εἰς αὐτόν. Καὶ ὅμως κλείεται εὐθὺς εἰς τὰς φυλακάς, ὅπου μένει σηπόμενος ἐπὶ πολὺν χρόνον, διότι δ' ἄλλοι εἰσὶ καὶ ἄλλοι συνένοχοι, καὶ ἕως οὗ εὑρεθῶσι, πρέπει νὰ στενάζῃ εἰς τὰ δεσμά. Πρὸς πλείονα δὲ χλευασμὸν τῆς ἠθικῆς καὶ τοῦ νόμου ἐνεργοῦσι καί τινας σκανδαλώδεις κατ' οἶκον ἐρεύνας, ἢ παραπειστικῶς ἐρωτῶσι περὶ προσώπων ἐπιφανῶν, μυδεμίαν σχέσιν ἐχόντων μετὰ τοῦ ὑπευθύνου. Ἀλλ' ἐὰν κατοικῶν τις ἐν Καλκούτᾳ, πέμψῃ διατριβὴν ἐπιλήψιμον εἴς τινα τῶν ἐφημερίδων, θέλει μένει ἐν τῇ φυλακῇ ὁ ὑπεύθυνος συντάκτης ἕως οὗ συλληφθῇ ὁ ἐκ Καλκούτας ἀρθρογράφος; ἢ ἐὰν τελευτήσῃ ἄγνωστος ὁ γράψας τὸ ἄρθρον, θέλει μένει ἐν Μενδρεσὶ ὁ ὑπεύθυνος μέχρι καὶ τῆς δευτέρας Παρουσίας; Θέλει ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργὸς νὰ σέβωνται αὐτὸν οἱ ἀρχόμενοι; ἂς σεβασθῇ πρῶτος τὸν νόμον, καὶ μὴ λησμονήσῃ, ὅτι ταχέως πάλιν ὑπερασπίζων τινὰ τῶν προφυλακισμένων ὑπευθύνων, θέλει ἀναφέρει τὰ ὡραιότερα παραδείγματα, ἀλλ' ὁ εἰσαγγελεὺς τότε μειδιῶν θέλει ἐνθυμεῖσθαι τὰς ἐπὶ τῆς ὑπουργίας του πράξεις. Παράδοξόν τι συμβαίνει δυστυχῶς εἰς τὸν τόπον τοῦτον! Πολλοὶ συνήθως πρὶν περιέλθωσιν εἰς τὴν ἐξουσίαν, εἶναι φιλόνομοι, δημοτικοί, χριστιανοὶ τέλος πάντων. Ἀλλ' ἅμα προσεκλήθησαν ὑπουργοί, παραδίδουσιν εἰς τοὺς προκατόχους των ὅλας τὰς ἀρετὰς ταύτας, διὰ νὰ τὰς λάβωσι καὶ αὐτοὶ παρὰ τῶν προσεχῶν διαδόχων των. Πολὺ τὸ ἐπεθύμει νὰ ἦτον κάτοχος τῆς χημείας, διὰ νὰ ἴδῃ ἐκ ποίων σύγκειται μερῶν τὸ μεταβάλλον οὕτω τοὺς χαρακτῆρας χαρτοφυλάκιον. Περιπλέον παρακαλεῖ τὸν ὑπουργὸν νὰ τῷ εἴπῃ, ἂν μετέβη ποτὲ εἰς Μενδρεσὲν, διὰ νὰ ἐξετάσῃ κατὰ πόσον τηροῦνται αἱ περὶ φυλακῶν διατάξεις, πῶς ἐνδύονται οἱ ἐν αὐταῖς, πῶς τρέφονται, πῶς κοιμῶνται· νὰ ἴδῃ, ἂν ἦναι ἀληθὲς, ὅτι πολλὰ θηριοτροφεῖα εἰσὶν ἀσυγκρίτως προτιμότερα τῶν φυλακῶν

τούτων· καὶ τέλος νὰ πληροφορηθῇ, ἂν ἀπεδίωσαν ἐν τῷ Μενδρεσὲ πολλοὶ δυστυχεῖς ἄνευ βουλεύματος περιλαμβανόμενοι, καὶ ἂν ἄλλοι μόλις ἐξελθόντες ἀθῷοι μετὰ μακρὰν φυλάκισιν, κατευθύνθησαν αὐθημερὸν εἰς τὸ νεκροταφεῖον. Παύει παρατηρῶν, ὅτι ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργὸς προβληματικὸν κατέστησεν ἂν ἦναι αὐτὸς ὁ ἐπιεικὴς, ὁ φιλάνθρωπος, ὁ ἡδυεπὴς Παῖκος, ἐπὶ τῆς ὑπουργίας τοῦ ὁποίου τοσοῦτοι ἀναξιοπαθοῦσι πολῖται. Τί δὲ πρέπει τότε νὰ περιμένωμεν ἀπὸ τοὺς λοιποὺς; ἀλλ' ἂς εἴπωμεν πλέον, ὅτι ὁ τύπος ἔχει παρ' ἡμῖν ἁμαρτίας.

Τοῦτον ἀντικρούων ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργὸς παρετήρησεν, ὅτι προοιμιαζόμενος εἰς τὸν λόγον αὐτοῦ ὁ προαγορεύσας, ἐνόμισεν, ὅτι παρέχει σπουδαίαν ἐνόχλησιν εἰς τὸν ὑπουργὸν, δίδων αὐτῷ ἀφορμὴν νὰ παρουσιασθῇ ἐνώπιον τοῦ Σώματος τούτου· ἀλλὰ τὸν βεβαιοῖ δημοσίᾳ, ὅτι οὐδέποτε τῷ προσέφερεν ἢ θέλει τῷ προσφέρει μεγαλειτέραν αὐτῆς χάριν, παρ' ὅταν καλῇ ἐνταῦθα τὸν ὑπουργὸν διὰ νὰ δίδῃ λόγον τῶν πράξεών του. Συνειθήπας ἐκ πρώτης ἡλικίας νὰ ἔχῃ τύπον καὶ ὑπογραμμὸν εἰς πᾶσαν του πρᾶξιν τὸν νόμον, χαίρει διότι δημοσίᾳ καλεῖται νὰ δώσῃ λόγον τῶν πράξεών του, καὶ εὐγνωμονεῖ μάλιστα πρὸς τὸν ἀνωτέρω βουλευτὴν, ἐπειδὴ, προκειμένου περὶ προσωπικῆς ἐλευθερίας τοῦ πολίτου, καλὸν εἶναι νὰ σαρηνίζωνται τὰ πάντα ἐνώπιον τοῦ κοινοῦ, διὰ νὰ μὴν εἰσδύσωσι παρ' αὐτῷ ὑπόνοιαι καὶ παρεξηγήσεις. Καὶ εὐλόγως μὲν μὴ διακρίνων ὁ βουλευτὴς πρόσωπα, ἐθεώρησε τὸ ὑπουργεῖον ἓν πάντοτε, ἀλλὰ μεταξὺ τῶν ἀντικειμένων, ἅπερ ἀνέφερεν, ἐγένοντο τὰ πλεῖστα ἐπὶ τῆς ὑπουργίας τῶν προκατόχων του, καὶ διὰ τοῦτο μὴ ἔχων ἀκριβῆ γνῶσιν, δὲν δύναται νὰ ἀπαντήσῃ ἐπ' αὐτῶν ἐνλειπτομερείᾳ, καθ' ὅσον οὐδὲ τῷ ἔδωκε νύξιν ὁ ἐπερωτήσας, ἵνα συλλέξῃ τὰς ἀναγκαίας πληροφορίας καὶ δυνηθῇ νὰ δώσῃ καὶ περὶ αὐτῶν λόγον. Οὕτω π. χ. ἐπειδὴ οὔτε τὰ γενόμενα κατὰ τῶν Μεγαρέων βασανιστήρια οὐδ' ἡ ἐνεργηθεῖσα φυλάκισις δύω ἀθώων συνέβησαν ἐπὶ τῆς ὑπουργίας αὐτοῦ, δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ πληροφορήσῃ τὸν βουλευτὴν περὶ τούτων· ἂν ὅμως ἐπιμένῃ τυχόν, ὁ ὑπουργὸς θέλει ἐξετάσει, ὅπως δυνηθῇ νὰ ἀναφέρῃ τὰ δέοντα. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου λοιπὸν δὲν εἶναι ἑφαρμοστέα ὅσα περὶ τῶν ὑποσχέσεων τοῦ ὑπουργοῦ ἐξέθηκεν ὁ ἐπερωτήσας, ἐπειδὴ ἂν αὐτὸς ὑπέσχετο, ἂς μὴ ἀμφιβάλλῃ ὁ βουλευτὴς, ὅτι σεβόμενος τὴν ὑπόσχεσίν του, ἤθελε δώσει ἐν καιρῷ τὰς πληροφορίας. Ἀλλ' ὁ μὲν προκάτοχός του ὑποσχεθεὶς τοῦτο, ἀφῆκεν ἐν τῷ μεταξὺ τὴν ὑπουργικὴν ἕδραν, αὐτὸς δὲ οὐδεμίαν

ἔλαβεν ἀφορμὴν, ὥστε εἰς οὐδέτερον τούτων δύναται νὰ ἀποδοθῇ ἔλλειψις. Ἐρχόμενος λοιπὸν εἰς τὸ σύγχρονον τῆς ὑπουργίας του γεγονὸς, παρατηρεῖ, ὅτι προβλέπων, φαίνεται, ὁ τὴν ἐπερώτησιν ἀπευθύνας, ὅτι ὁ ὑπουργὸς μόνον ὀχύρωμά του ἔχων τὸν νόμον, εἰς αὐτὸν θέλει καταφύγει· προκαταλαμβάνων τὸ σεβαστὸν Σῶμα, παρέστησεν ὡς ἔγκλημα τὴν εἰς τὸν νόμον καταφυγήν. Ἀλλ' ὁ βουλευτὴς οὗτος, ὁ καθ' ἑκάστην συνιστῶν εἰς τοὺς ὑπουργοὺς τὸ πρὸς τὸν νόμον σέβας, ὁ καθοραίζων δι' αὐτοῦ ὅλας τὰς ἰδέας καὶ πράξεις του, εἶναι δυσεξήγητον, πῶς ἀποτρέπει ἤδη τὸν ὑπουργὸν τῆς εἰς τὸν νόμον τούτον προσφυγῆς. Ἀλλ' αὐτὸς εἶχε καὶ θέλει ἔχει μόνον τῶν πράξεών του ὁδηγὸν τὸν νόμον, καὶ διὰ τοῦτο αὐτὸν καὶ σήμερον τεθωρακισμένος, θέλει ἀπαντήσει. Παρατηρεῖ λοιπὸν, ὅτι ὁ νόμος κανονίζων τὰ καθήκοντα τοῦ ἀνακριτοῦ, τοῦ εἰσαγγελέως καὶ τοῦ ὑπουργοῦ, τίθησιν ἀνυπέρβλητον μεταξὺ τούτων διάφραγμα· διὸ πᾶσα ἀνάκρισις ἐνεργουμένη ἐν ἱερᾷ μυστικότητι, διεξάγεται ὑπὸ τοῦ ἀνακριτοῦ ἐν τῷ ἰδίῳ του δωματίῳ, χωρὶς οὐδ' ὁ εἰσαγγελεὺς οὐδ' ὁ ὑπουργὸς νὰ προσεγγίσῃ καὶ ἐπέμβῃ εἰς τὸ ἀπόρρητον ταύτης. Εἷς μόνον λοιπὸν τῶν ἀνακριτῶν ἀπόκειται νὰ ἴδῃ πῶς θέλει διεξαγάγει πᾶσαν ὑπόθεσιν, ποῖα πρόσωπα πρέπει νὰ καλέσῃ, ποίας θέλει συλλέξει πληροφορίας καὶ πᾶν ὅ,τι ἄλλο. Ἀλλ' ὁ νόμος ὑποχρεοῖ ἀφ' ἑτέρου τοὺς ἀνακριτὰς νὰ πέμπωσιν εἰς τὸν εἰσαγγελέα τριμηνιαίας ἐκθέσεις, δι' ὧν νὰ ἀναφέρωσι πῶς προέβησαν εἰς τὰς ἀνακρίσεις των, τίνες ἐξ αὐτῶν ἀνεβλήθησαν καὶ πότε δύνανται νὰ τὰς περαιώσωσι. Καὶ ὁ μὲν εἰσαγγελεὺς διευθύνει αὐτάς, συνωδευμένας μετὰ παρατηρήσεων, εἰς τὸ ὑπουργεῖον, τοῦτο δέ, ἂν δὲν πείθωνται αἱ δικαιολογίαι τοῦ ἀνακριτοῦ, ἢ ἐπιβάλλει ποινὴν εἰς αὐτὸν ἢ καὶ τὸν ἀπολύει τῆς θέσεώς του. Ἀλλ' ἐκτὸς τούτου ὑπάρχει ἄθροον ῥητὸν τῆς ποινικῆς δικονομίας, ἐπιτρέπον εἰς τὸν κατηγορούμενον νὰ φέρῃ ἐνώπιον τοῦ δικαστικοῦ συμβουλίου τόν τε ἀνακριτὴν καὶ εἰσαγγελέα, καὶ ν' ἀποδείξῃ, ὅτι ἠδύνατο νὰ περαιωθῇ ἡ ἀνάκρισις, ἀλλὰ δὲν κατεβλήθη ἡ ἀναγκαία ἐνέργεια. Τοῦτο συνέβη πολλάκις, καὶ τὸ δικαστικὸν συμβούλιον ὅταν πεισθῇ, κηρύττει τὸ τῆς ἀνακρίσεως πέρας, ἢ καὶ ἀπολύει, ἂν πρέπει, τὸν κατηγορούμενον. Ἀντὶ λοιπὸν νὰ φέρῃ τὴν ὑπόθεσιν ἐνώπιον τῆς Βουλῆς, μὴ οὔσης ἁρμοδίας εἰς τοῦτο, ὁ βουλευτὴς Φθιώτιδος ἐπετύγχανε μᾶλλον, ἐὰν παρῄνει τὸν ὑπ' αὐτοῦ προστατευόμενον νὰ τραπῇ εἰς τὸ μέσον τοῦτο. Ἀλλ' ὁ κατηγορούμενος, ἅμα φυλακισθεὶς, πολλὰς ὑπέβαλεν ἐκ διαλειμμάτων ἀναφορὰς εἴς τε

τὸν Ἄνακτα καὶ τὸ ὑπουργεῖον. Ἂς καταβάτει εἰς τὴν Βουλὴν πρὸς γνῶσιν ἑκάστου· τὰ δὲ ὑπουργεῖον αὐθημερὸν πάντοτε διευθυνεν αὐτὰς πρὸς τοὺς εἰσαγγελεῖς, καὶ οὗτοι πάλιν εἰς τὴν ἀνάκρισιν. Ἀλλὰ τί λέγει πρὸς ταῦτα πάντα ὁ ἀνακριτής; Ὅτι δὲν δύναται νὰ ἐπισπεύσῃ τὸ ἔργον ἄνευ πιθανῆς βλάβης τῆς κοινωνίας ἢ αὐτοῦ τοῦ κατηγορουμένου· τὸ α) ἐπειδὴ ἐνδέχεται νὰ καλυφθῇ πρᾶξις οὐσιωδῶς ἐνδιαφέρουσα τὸ κοινόν, τὸ β) καθ' ὅσον διὰ τὴν ἔλλειψιν μαρτυριῶν τινων δύναται νὰ κρυβῇ ἡ ἐνδεχομένη ἀθωότης τοῦ κατηγορουμένου. Ὁ ἐν Ἑρίταις λοιπὸν εἰσαγγελεὺς διευθύνων εἰς τὸ ὑπουργεῖον διὰ τῶν ἀπὸ 6 Σεπτεμβρίου καὶ 29 Ὀκτωβρίου ε. ε. ἀναφορῶν του τὰς ἀπαντήσεις ταύτας τοῦ ἀνακριτοῦ, εὐδόλως ἀποδοκιμάζει αὐτάς, καὶ ἑπομένως δὲν εἶχε νὰ ἐνεργήσῃ τὸ ὑπουργεῖον πλειότερόν τι. Ἐκ τούτων ἕκαστος πείθεται, ὅτι εἰς τὴν περίστασιν ταύτην ἐνήργησεν ὁ ὑπουργὸς ὅ,τι ὑπὸ τοῦ νόμου τῷ ἐπετρέπετο· ἀφ' οὗ δὲ, κατὰ τὰς διατάξεις αὐτοῦ, δὲν ἠδύνατο νὰ εἰσχωρήσῃ καὶ εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς ἀνακρίσεως, ὁ ὑπουργὸς ἐξεπλήρωσεν ἀκριβῶς τὰ καθήκοντά του καὶ ἐν θριάμβῳ ἐξέρχεται τῆς κατηγορίας. Τέλος, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰ περὶ φυλακῶν καὶ τῶν ἐν αὐταῖς διαιτωμένων λεχθέντα, παρατηρεῖ, ὅτι μία τις ἐργασία, ὀφειλομένη εἰς τὸν ἀκαμάτων ζῆλον τοῦ ἐν τῷ ὑπουργείῳ Γεν. γραμματέως, κατώρθωσε νὰ συλλέξῃ ὅλα τὰ στοιχεῖα ἐκεῖνα, δι' ὧν μία ὁλὴ βλέμματος ἀρκεῖ, διὰ νὰ εὕρῃ τις πᾶν ὅ,τι ἀφορᾷ τοὺς ἐν ταῖς φυλακαῖς διατελοῦντας. Ἐκ τοῦ ἐλέγχου λοιπὸν τούτου ὁρμώμενος, πληροφορεῖ τὸ Σῶμα, ὅτι εἰς 640 ἀναβαίνουσιν οἱ καθ' ὅλον τὸ Κράτος ὑπόδικοι, ἐκ τούτων δὲ 384 παρεπέμφθησαν ἤδη εἰς τὰ δικαστήρια, 97 ἄλλων αἱ ὑποθέσεις εἰσήχθησαν εἰς τὸ Συμβούλιον, καὶ εὐχαρίστως παρατηρεῖ ὅτι δὲν μένουσιν ἐκκρεμεῖς ἢ 160 μόλις ἀνακρίσεις, ὥστε ἀναλογοῦσι. 16 ἄτομα ἀνὰ πᾶσαν δεκάδα μυριάδος τοῦ πληθυσμοῦ μας. Ὅταν δὲ εἰς ἔθνος ἑνὸς ἑκατομμυρίου εὑρίσκῃ τις 160 ἐκκρεμεῖς ἀνακρίσεις, δύναται νὰ συγχαρῇ τὸ τοιοῦτον ἔθνος. Δὲν ὑπάρχουσι λοιπὸν ὑπόδικοι σπεύμενοι ἐν ταῖς φυλακαῖς, καὶ ἂν τινες ἀσθενῶσιν ἐντὸς αὐτῶν, καὶ οἱ ἐλεύθεροι διατελοῦντες ὑπάκεινται εἰς ἀσθένειαν· ἂν δὲ καὶ ἀποθνήσκῃ τις ἐξερχόμενος, καὶ τοῦτο δὲν εἶναι ἴσως ἀδύνατον, διότι τοῦ θανάτου ἡ μοῖρα εἶναι σύμφυτος μὲ τὴν ἀνθρώπινον φύσιν. Παύων παρατηρεῖ, ὅτι ἡ δικαιοσύνη ἐνεργουμένη παρ' ἡμῖν ἀνεπηρεάστως, δὲν πρέπει νὰ γίνηται ἀντικείμενον βουλευτικῶν συζητήσεων, καθ' ὅσον ἐνδέχεται νὰ ἀναμιχθῇ καὶ μὲ πολιτικὰ

πάθη, καὶ νὰ παρεκτραπῇ τῆς ἀληθοῦς ἐντολῆς της καὶ ν' ἀπολέσῃ τὸ ἠθικὸν κάλλος της. Ἂς μὴ ζητῇ δὲ ὁ ἐπερωτήσας νὰ διατάττῃ ὁ ὑπουργὸς τὴν ἐπιτάχυνσιν αὐθεμιτὰς ἀνακρίσεως, διότι δίδει εἰς αὐτὸν ἐπίρροπον ὅπλον, καὶ δύναται νὰ ἀγῃ καὶ νὰ ᾖ κατ' ἀρέσκειαν τὴν δικαιοσύνην.

Ἀπήντησεν εἰπὼν ὁ κατὰ πρῶτον λαβὼν τὸν λόγον, ὅτι αὐτὸς τοὐναντίον θέλει ὥστε αἱ πράξεις τῶν ὑπουργῶν νὰ ῥιζώνται εἰς τὸν νόμον, τὸν ὁποῖον οὗτοι ἔχοντες συνεχῶς εἰς τὰ χείλη, ἐπὶ τοσοῦτον ἐξαίκρυναν, καὶ κακῶς ὁ ὑπουργὸς ὑπέθεσεν, ὅτι ὁ ἀγορεύων δὲν ἐπιθυμεῖ τὴν τῶν νόμων ἐφαρμογήν. Ἀλλ' εἶπε συγχρόνως ὁ ὑπουργὸς, ὅτι ὁ ὑπόδικος δύναται νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὸ δικαστικὸν συμβούλιον τὴν ταχεῖαν τῆς ἀνακρίσεως περαίωσιν. Εἰς ποῖον ὅμως συμβούλιον ἠδύνατο νὰ καταφύγῃ ὁ ἐπὶ δισετίαν μείνας ἐν φυλακαῖς Χριστόδουλος Καρυτινός, ὁ ἐκ τῶν βασάνων ἀποβιώσας Μεγαρεύς, ὁ ἐξ Ἀταλάντης Γ. Σταμάτης καὶ τόσοι ἄλλοι, τῶν ὁποίων τὰ ὀνόματα δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἀναφέρῃ σήμερον; ἢ μήπως ἀγνοῇ ὁ ὑπουργὸς, ὅτι τὸν λόγον του ἐστήριξε πάντοτε εἰς τὰ πράγματα, καὶ εἰς πράγματα βασιζόμενος καὶ σήμερον, ἠδύνατο νὰ ἐκταθῇ ἔτι μᾶλλον, ἐπαναφερόμενος εἰς παλαιότερα ἐκκρεμῆ ζητήματα, καὶ ζητῶν περὶ αὐτῶν λόγον παρὰ τῶν ὑπουργῶν, οἵτινες συμφερώτερον ἤθελεν εἶσθαι, ἐὰν δὲν τὸν ἐπροκάλουν εἰς ἀναπτύξεις;

Εἶπε προσέτι ὁ ὑπουργὸς, ὅτι ὁ ἀγορεύων ἐζήτησε νὰ προσκαλῶνται οἱ ἀνακριταὶ διὰ διαταγῶν πρὸς περαίωσιν τῶν ἀνακρίσεων, ἐνῷ αὐτὸς τοὐναντίον ἠμύνθη νὰ μὴν ἤθελον ἐκδοθῇ ποτὲ τοιοῦται διαταγαί. Ὅ,τι ὅμως κυρίως ὑποπτεύει σήμερον εἶναι, μήπως ὁ ὑπουργὸς δι' ὅλων αὐτῶν τῶν πλαγίων μέσων ζητῇ νὰ ῥθάσῃ εἰς τὴν τοῦ τύπου κατάργησιν, μεταχειριζόμενος ὡς μέσον πρόχειρον τὸν νόμον, ὃν διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ λάβῃ τὸ ὑπουργεῖον εἰς χεῖράς του κυρωμένον ὑπὸ τῆς Γερουσίας, ἔβαλε τοσαύτας ὑποσχέσεις, τὰς ὁποίας ὅμως δὲν διετήρησε, διατάξαν ἕκαστοτε μετὰ τοσαύτης αὐστηρότητος καὶ προφυλακίσεις ὑπευθύνων συντακτῶν καὶ κατ' οἶκον ἐρεύνας· διὸ μάλιστα ἐπιθυμεῖ ὥστε ὁ ὑπουργὸς νὰ ἔδιδεν εἰς τὴν Βουλὴν τὰς διαύσας ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου ἐξηγήσεις.

Ὁ δ' ὑπουργὸς ἐπανέλαβεν, ὅτι ὁσάκις οἱ ὑπουργοὶ προσκαλοῦνται νὰ δώσωσι λόγον, ὁρίζονται καὶ τ' ἀντικείμενα, ἐφ' ὧν θέλουσιν ἀπολογηθῇ, καὶ διὰ τοῦτο μετὰ πολλῆς προθυμίας παρουσιάσθη σήμερον νὰ δώσῃ πληροφορίας ἐπὶ ῥητῶν ἀντι-

κειμένων· ἤδη ὅμως προκαλούμενος ν' ἀπολογηθῇ καὶ δι' ἁπλᾶς ὑπονοίας καὶ ὄνειρα τοῦ προαγορεύσαντος, ἀγνοεῖ ὁποίαν νὰ δώσῃ ἀπάντησιν. Παρατηρεῖ δὲ μόνον εἰς αὐτὸν, ὅτι ὑπαρχόντων νόμων, τὸ ὑπουργεῖον ἔχει σταθερὰν ἀπόφασιν νὰ ἐφαρμόζῃ αὐτοὺς κατὰ γράμμα καὶ νὰ τιμωρῇ τοὺς παραβάτας αὐτῶν.

Πρὸς τοῦτον ἀνταπήντησεν ὁ προαγορεύσας, ὅτι μόνον οἱ ἔνοχοι ἀπορεύγουν ν' ἀπαντῶσιν ἀμέσως εἰς τὰς πρὸς αὐτοὺς ἀπευθυνομένας ἐρωτήσεις, ζητοῦντες ἐπὶ τούτῳ ἀναβολὰς, καὶ διὰ τοῦτο ἡ σιωπὴ τοῦ ὑπουργοῦ ἰσχυροποιεῖ πλειότερον τὰς ὑπονοίας του. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὰ ὄνειρα, βλέπει πολλὰ τοιαῦτα, τὰ ὁποῖα ὅμως δὲν πραγματοποιοῦνται, καὶ πρέπει νὰ προσέξωσιν οἱ ὑπουργοὶ, μὴ ὅσα οὗτος κατ' ὄναρ βλέπει, τὰ ὕδωσιν αὐτοὶ χρηγοροῦντες.

Ἐπήνεγκεν ἕτερος, ὅτι δὲν ἤθελε λάβει τὸν λόγον ἐπὶ ζητήματος νομικοῦ τοσοῦτον σπουδαίου, ἐὰν μεταξὺ τῶν λεχθέντων δὲν παρουσιάζοντο περιστάσεις, χρήζουσαι διασαφήσεως πρὸς ἀπορυγὴν παρεξηγήσεων ἐκ μέρους τῶν ἀνακριτικῶν ὑπαλλήλων. Τρία εἶναι τ' ἀντικείμενα, ἐφ' ὧν προσεκλήθη ὁ ὑπουργὸς νὰ δώσῃ σήμερον λόγον ὡς πρὸς τὴν δικαστικὴν διαχείρισιν, ἣν οἱ ὑπάλληλοι ἐνεργοῦσιν ἐν ὀνόματι του· καὶ πρῶτον μὲν ἡ ἀνάκρισις Μεγαρέων τινῶν, δεύτερον ἡ ἐν ταῖς φυλακαῖς Χαλκίδος ἄδικος κράτησις δύω ἀτόμων, καὶ τρίτον ἡ ἐπὶ τοσοῦτον παράτασις τῆς ἀνακρίσεως τοῦ Σακελλαριάδου. Καὶ καθ' ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὰ δύω πρῶτα, δὲν δύναται νὰ φέρῃ ἐπ' αὐτῶν τὸν λόγον διότι καὶ ὁ ὑπουργὸς ἀπέφυγε τοῦτο, ὡς ἐπὶ τῶν προκατόχων του λαβόντων χώραν. Περιοριζόμενος διὰ τοῦτο εἰς μόνην τὴν προφυλάκισιν τοῦ Σακελλαριάδου, δὲν προτίθεται νὰ ἐκφέρῃ γνώμην ἐπὶ τοῦ περιεχομένου τοῦ καταστχεθέντος φύλλου, ὡρὴ ἰδὼν αὐτὸ, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ νομικοῦ μόνον τοῦ ζητήματος μέρους, καὶ τούτου ἐπιλαμβανόμενος ἀπακροᾶται τὴν ἀρχὴν, ὅτι οὔτε ὑπουργὸς οὔτε εἰσαγγελεὺς οὐδ' ἄλλος τις δύναται ὁπωσδήποτε νὰ ἐπέμβῃ εἰς τὰ καθήκοντα τοῦ ἀνακριτικοῦ ὑπαλλήλου, διότι ὑπάρχουν ῥητὰ ἄρθρα λέγοντα, ὅτι ὁ ἀνακριτὴς ἐνεργεῖ ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν καὶ ἐν ὀνόματι τοῦ εἰσαγγελέως τῶν Ἐφετῶν· ἡ ἀνωτέρω λοιπὸν ἀρχὴ ἀντίκειται πρὸς τὴν νομοθεσίαν ἡμῶν, ὁ δὲ ὑπόδικος δύναται νὰ καταφύγῃ εἰς τὸν εἰσαγγελέα τῶν Ἐφετῶν, καὶ οὗτος νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ ἀνακριτοῦ λόγον τῶν πράξεών του, καὶ νὰ τιμωρήσῃ αὐτὸν πειθαρχικῶς, ἐὰν τὸν εὕρῃ ἀμελοῦντα τὸ καθῆκόν του. Ἐπίσης δὲ καὶ

τοῦ ὑπουργείου δύναται νὰ ζητήσῃ λόγον παρὰ τοῦ εἰσαγγελέως τῶν Ἐφετῶν δι' οἱανδήποτε παρατεινομένην ἀνάκρισιν, διότι εἶναι μὲν δικαίωμα τῶν ἀνακριτῶν ἡ τῶν ἀνακρίσεων διεξαγωγὴ, δὲν δύνανται ὅμως καὶ νὰ παρατείνωσιν αὐτὴν ἐπ' ἀόριστον, χωρὶς νὰ ὑπόκεινται εἰς ποινήν. Ἀλλ' ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐμεσολάβησε τάχα ὁ πρὸς διεξαγωγὴν τῶν ἀνακρίσεων ἀπαιτούμενος χρόνος; Ἡ ὑπόθεσις, δι' ἣν κατηγορεῖται ὁ προφυλακισθεὶς, δὲν ἀπῄτει μακρὰν βάσανον, διότι ἕκαστος δύναται νὰ ἐξαγάγῃ τὰ συμπεράσματά του ἐξ αὐτοῦ τοῦ φύλλου τῆς ἐφημερίδος, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ τὸ σῶμα τοῦ ἐγκλήματος, καὶ ἑπομένως δὲν ἔπρεπεν ἐπὶ τοσοῦτον νὰ παραταθῇ ἡ ἀνάκρισις. Ἀλλ' ἴσως εἶπε ὁ ὑπουργὸς, ὅτι ἐκτὸς τοῦ ὑπευθύνου συντάκτου ἔπρεπε ν' ἀνακαλύψωμεν καὶ τὸν ἀληθῆ τοῦ ἄρθρου συντάκτην, καὶ πρὸς τοῦτο χρείαν εἴχομεν μαρτυριῶν· ἀλλὰ καὶ τούτου δοθέντος, πάλιν ἡ ἀνάκρισις δὲν ἠδύνατο νὰ παραταθῇ πλέον τῶν τριῶν μηνῶν, ἐκτὸς ἂν ἐπρόκειτο νὰ φέρωμεν μάρτυρας ἐκ τῶν ἀπωτέρων τοῦ κόσμου μερῶν, ἐνῷ σήμερον καὶ ὁ κατηγορούμενος καὶ οἱ τυχὸν ἀναγκαῖοι μάρτυρες εὑρίσκονται ἐντὸς τῶν Ἑλληνικῶν ὁρίων.

Ἀντιπαρετήρησεν ἄλλος, ὅτι προκειμένου περὶ νομικοῦ ζητήματος, ἐὰν δηλ. οἱ ἀνακριταὶ ὑπόκεινται εἰς εὐθύνην κτλ. βαίζεται νὰ λάβῃ τὸν λόγον, καθ' ὅσον τοιαῦτα ζητήματα ἐνδιαφέρουσι τὴν κοινωνίαν ὁλόκληρον καὶ οὐχὶ ἄτομα. Παρατηρεῖ λοιπὸν πρῶτον, ὅτι ἡ εὐθύνη τῶν ἀνακριτῶν εἶναι διττὴ, ὑποχρεουμένων νὰ ἐνεργῶσι τὰ καθήκοντά των ἀμεροληπτως καὶ μετὰ τῆς δυνατῆς ταχύτητος, οὐχὶ ὅμως καὶ ἐν ὡρισμένῳ χρόνῳ, διότι ὁ νομοθέτης ἠθέλησεν οὕτω ν' ἀποφύγῃ τὰ ἐκ τοιούτου περιορισμοῦ ἐνδεχόμενα κακὰ διά τε τὰ ἄτομα καὶ τὴν κοινωνίαν, καθ' ὅσον ἐὰν ὁ ἀνακριτὴς ὑπεχρεοῦτο νὰ περαιώσῃ τὴν ἀνάκρισιν ἐντὸς ὡρισμένου χρόνου, οἱ μάρτυρες, οὕτινες ἠδύναντο νὰ καταθέσωσι περιστάσεις ἰσχυρὰς πρὸς ἀθώωσιν τοῦ κατηγορουμένου, ἦτον πιθανὸν νὰ μὴ παρουσιάζωνται ἐγκαίρως πρὸς ἐξέτασιν, καὶ οὕτως ὁ κατηγορούμενος ἤθελεν ἀδίκως καταδικάζεσθαι· τοὐναντίον δὲ ἠθελονάθωοῦσθαι κακοῦργοι δι' ἔλλειψιν οὐσιωδῶν μαρτύρων τῆς κατηγορίας. Ὁ ἀνακριτὴς λοιπὸν ἔχει μὲν εὐθύνην ἀπέναντι τοῦ εἰσαγγελέως καὶ τῶν πρωτοδικῶν καὶ τῶν ἐφετῶν καὶ αὐτοῦ τοῦ ὑπουργείου, ἀλλ' εὐθύνην διοικητικὴν, καὶ διὰ τοῦτο μάλιστα οἱ ἀνακριταὶ εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ ἐπισκέπτωνται κατὰ δεκαπενθημερίαν τὰς φυλακὰς καὶ πέμπωσι διὰ τῶν εἰσαγγελέων εἰς τὸ ὑπουργεῖον σημείωσιν τῆς καταστάσεως, εἰς ἣν εὑρίσκεται ἑκάστη ἀνάκρισις· τὸ δὲ ὑπουργεῖον ὁσάκις παρατη-

ρήσει παράτασιν ἀδικαιολόγητον, δύναται νὰ ζητήσῃ λόγον καὶ τιμωρήσῃ πειθαρχικῶς τὸν ἀμελοῦντα ἀνακριτήν. Ἀλλ' ἐκτὸς τῆς εὐθύνης ταύτης ὑπάρχει καὶ ἄλλη τις, τὴν ὁποίαν οἱ ἀνακριτικοὶ ὑπάλληλοι καὶ οἱ εἰσαγγελεῖς ὀφείλουσιν εἰς μόνον τὸν Θεόν, διότι οὐδεὶς δύναται νὰ τοὺς ἐπηρεάσῃ ὡς πρὸς τὸν τρόπον τῆς διεξαγωγῆς τῶν ἀνακρίσεων. Ἡ Βουλὴ ἑπομένως δὲν δύναται σήμερον ν' ἀπορανθῇ, ἂν καλῶς ἢ κακῶς βραδύνῃ ἡ ἀνάκρισις, καὶ ἂν καλῶς ἢ κακῶς διεξάγηται, διότι ὡς πρὸς τὸ πρῶτον, ἁρμόδιον εἶναι τὸ ὑπουργεῖον, ὡς πρὸς δὲ τὸ δεύτερον δὲν ὀφείλουσι λόγον. Ἑπομένως ἀπὸ τὸν ὑπουργὸν δύναται νὰ ζητηθῇ μόνον λόγος ὡς πρὸς τὴν παράτασιν ἀνακρίσεώς τινος, καὶ ὁ ὑπουργὸς ζητηθεὶς ἐξεπλήρωσε προθύμως τὸ καθῆκόν του.

Ἐξέθηκεν ἕτερος ἀντικρούων τὸν προαγορεύσαντα, ὅτι θεωρεῖ ὀλεθρίαν καὶ διὰ τοὺς κατηγορουμένους καὶ διὰ τὴν κοινωνίαν ὁλόκληρον τὴν τοιαύτην ἐξήγησιν, γενομένην μάλιστα ὑπὸ νομομαθοῦς καὶ ἀνωτέρου ὑπαλλήλου τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργείου. Ἀλλοίμονον εἰς τοὺς δυστυχεῖς ὑποδίκους ἐὰν ἦτον βέβαιον, ὅτι δὲν δύναται νὰ ζητηθῇ λόγος παρὰ τῶν ἀνακριτῶν διὰ τὴν βραδύτητα μιᾶς ἀνακρίσεως, διότι τότε αἱ ἀνακρίσεις ἤθελον διαιωνίζεσθαι.

Ἀλλ' εἰς τὰς ὀλίγας ταύτας παρατηρήσεις κατὰ τῶν ὑπὸ τοῦ προαγορεύσαντος ἐκτεθέντων περιοριζόμενος, ἐπιλαμβάνεται τοῦ κυρίου ἀντικειμένου, δι' ὃ ἠναγκάσθη νὰ λάβῃ τὸν λόγον, καὶ ἐρωτᾷ τὸν ὑπουργὸν εἰπόντα, ὅτι δὲν δύναται νὰ ἐπέμβῃ εἰς τὴν διεξαγωγὴν ἀνακρίσεων, ἐὰν ἦναι ἀληθές, ὅτι οὗτος ἠκύρωσεν ἀνακρίσεις. Ἐκτὸς δὲ τούτου, ἐνῷ πρὸ μικροῦ τραγικὴ δολοφονία ἔλαβε χώραν κατά τινος συγγενοῦς του, ὁ εἰσαγγελεὺς ἀνέθηκε τὴν διεξαγωγὴν τοσούτων σοβαρᾶς ἀνακρίσεως εἰς τινα εἰρηνοδίκην τῆς αἰσχροτέρας διαγωγῆς, ὥστε ἄλλοτε εἶχε παυθῇ ἕνεκα καταχρήσεων, καθ' οὗ ἄπειροι ἀφορμαὶ ἐστάλησαν καὶ εἰς τὸ ὑπουργεῖον καὶ εἰς τὸν Βασιλέα, καὶ τὸν ὁποῖον τέλος εἶχε καταμηνύσει αὐτὸς ὁ δολοφονηθείς. Ἐνῷ δ' ἐπεραίωσε πρὸ πολλοῦ τὴν ἀνάκρισιν, φυλάττει αὐτὴν εἰς τὴν οἰκίαν του, συναλλαττόμενος ἴσως ἐπ' αὐτῆς μετὰ τῶν ἐχόντων συμφέρον νὰ καλυφθῇ ἡ ἀλήθεια· παράξενον δὲ ἴσως φανῇ εἰς τὴν Βουλήν, ἀλλ' εἶναι βέβαιον, ὅτι καὶ αὐτὸς ὁ ἀγορεύων ἐζητήθη νὰ ἐξετασθῇ ὡς κατηγορούμενος ἐπὶ τῆς προκειμένης δολοφονίας. Ὁποῖα λοιπὸν μᾶς ἀναμένουσι δυσχήματα, ἐὰν ἀφήσωμεν ἐλευθέρους τοὺς ἀνακριτὰς ὡς πρὸς τὴν διεξαγωγὴν τῶν ἀνακρίσεων; τί πρέπει

νὰ ἐλπίσωμεν ὁπόταν αἱ σπουδαιότεραι ἀνακρίσεις ἀνατίθενται εἰς πρόσωπα, μηδεμίαν παρέχοντα ἐγγύησιν, πρόσωπα ἐστιγματισμένης διαγωγῆς, ὡς τὸν περὶ οὗ ὁ λόγος εἰρηνοδίκην; Δὲν ὤφειλε τάχα ὁ ὑπουργὸς νὰ σκέπτηται καὶ ἐνεργῇ γενικώτερον ἐπὶ τοιούτων ἀντικειμένων, καὶ ὄχι νὰ θεωρῇ τὰ πάντα ὡς ὑπὸ ἀτομικῶν παθῶν προερχόμενα; Τέλος μετὰ τὰς παρατηρήσεις ταύτας ἐπανερχόμενος εἰς τὸ κύριον τοῦ λόγου του θέμα, ἐρωτᾷ τὸν ὑπουργόν, ἐὰν τῷ ὄντι ἠκύρωσεν ἀνακρίσεις ἐνεργηθείσας ἐν Ὕδρᾳ, μεταθεὶς μάλιστα καὶ τὸν ἐνεργήσαντα αὐτὰς ὑπάλληλον.

Ἀπήντησε πρὸς ταῦτα ὁ ὑπουργὸς εἰπών, ὅτι ποτὲ ἀνάκρισιν δὲν ἠκύρωσεν οὔτε ἠδύνατο νὰ περιπέσῃ εἰς τοιοῦτον λάθος, καὶ ὤφειλεν ὁ προαγορεύσας νὰ λάβῃ θετικωτέρας πληροφορίας, πρὶν ἢ ἀναφέρῃ τοῦτο εἰς τὴν Βουλήν. Ἰδοὺ δὲ τί συνέβη ἐν Ὕδρᾳ καὶ τί ἔπραξεν οὗτος, διὰ τὸ ὁποῖον ἔπρεπε νὰ ἐπαινεθῇ μᾶλλον καὶ ὄχι ποτὲ νὰ κατηγορηθῇ. Ἐπεκράτησε πρὸ αὐτοῦ ἡ συνήθεια νὰ διορίζωνται ὡς ἀνακριταὶ εἰδικὰ πρόσωπα εἰς εἰδικὰς περιστάσεις· ἀλλ' αὐτὸς τὴν τοιαύτην συνήθειαν ἐθεώρησε παράνομον, διότι, κατὰ τὸν νόμον, πρότερον μὲν οἱ ἀνακριταὶ διωρίζοντο κατ' ἔτος, ἀκολούθως δὲ κατὰ τριετίαν δι' ὅλας τὰς περιστάσεις καὶ δι' ὅλα τὰ πρόσωπα. Τοῦτο δὲ διέταξεν ὁ νομοθέτης, διὰ νὰ μὴ ἀφήσῃ εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ὑπουργοῦ τὸν κατ' ἀρέσκειαν ἑκάστοτε διορισμὸν ἀνακριτοῦ, καὶ διακινδυνεύῃ οὕτως ἡ ἀσφάλεια καὶ ἡ ἐλευθερία τοῦ πολίτου. Τοιοῦτος λοιπὸν εἰδικὸς ἀνακριτὴς ἐστάλη καὶ εἰς Ὕδραν, ὅπου εἶχον λάβει χώραν σοβαραί τινες περιστάσεις. Ἀλλ' ἅμα τοῦτο μαθών, καὶ τὴν πρᾶξιν τοῦ εἰσαγγελέως ἀποδοκίμασε, καὶ συγχρόνως διέταξε ν' ἀκληθῇ ὁ εἰδικὸς ἐκεῖνος ἀνακριτὴς καὶ σταλῇ ὁ τακτικὸς πρὸς διεξαγωγὴν τῶν ἀνακρίσεων. Ἂν δὲ καὶ δὲν ἐσυνείθισε νὰ περιαυτολογῇ, ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὅμως ἀναγκάζεται νὰ εἰπῇ, ὅτι ἐνήργησε σύμφωνα μὲ τὸν νόμον καὶ τὸ συμφέρον τῶν πολιτῶν, καὶ ἡ Βουλὴ ὤφειλε νὰ ἐπιδοκιμάσῃ τὴν πρᾶξιν αὐτοῦ. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὰ ὑπὸ τοῦ προαγορεύσαντος ἐκτεθέντα κατὰ τοῦ εἰσαγγελέως καὶ εἰρηνοδίκου, παρατηρεῖ, ὅτι δὲν ἀνήκει μὲν εἰς αὐτὸν νὰ τοὺς ὑπερασπίσῃ, ὅπερ δύνανται νὰ πράξωσιν αὐτοί, ἐὰν τὸ νομίσωσιν ἀναγκαῖον· ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ὅμως ἀναγκάζεται νὰ εἰπῇ, ὅτι τὸν εἰσαγγελέα τοῦτον εἶχε διωρισμένον ὑπὸ τοῦ προκατόχου του Κ. Προβιλεγίου ὅστις εἰς τοὺς διορισμοὺς δὲν ὡμάτο ὑπὸ συμπαθειῶν ἢ συστάσεων, ἀλλ' ὑπ' αὐτοῦ τοῦ συμφέροντος τῆς

ὑπηρεσίας, δι' ἣν καὶ αὐτὸς ἤθελε τὸν διορίσει, ἐὰν τὸν εὕρισκε πεπαυμένον. Οὕτω λοιπὸν ἂν ὁ προαγορεύσας ἔχῃ λόγους νὰ καταφέρηται κατ' αὐτοῦ, ἡ ὑπηρεσία τοὐναντίον ἔχει ἀφορμὰς εὐαρεσκείας. Ἐπειδὴ δὲ ἀνέφερεν, ὅτι ὁ εἰσαγγελεὺς ἀνέθηκεν εἴς τινα εἰρηνοδίκην τὴν διεξαγωγὴν σοβαρῶν ἀνακρίσεων, παρατηρεῖ, ὅτι ἔλαβεν ἐσφαλμένας πληροφορίας, καθ' ὅσον ἅμα συνέβη ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος δολοφονία καὶ ἐπληροφορήθη ὁ εἰσαγγελεύς, ὅτι ὁ τραυματισθεὶς διέτρεχε κίνδυνον, ἠναγκάσθη πρὸς ἀνακάλυψιν τοῦ δολοφόνου νὰ προσκαλέσῃ τὸν πλησιέστερον εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ δολοφονηθέντος εἰρηνοδίκην, διὰ νὰ λάβῃ τὴν προφορικὴν κατάθεσιν τοῦ τραυματισθέντος, τὸ ὁποῖον καὶ ἔπραξεν, ἀποστείλας ἀμέσως εἰς τὸν εἰσαγγελέα τὴν ἀνάκρισιν. Καὶ εἶναι μὲν βέβαιον, ὅτι ὁ προαγορεύσας ἐζήτησε πολλάκις τὴν παῦσιν τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος εἰρηνοδίκου, ἀλλ' οὗτος ὡς ὑπουργὸς δὲν ἠδύνατο νὰ ἐνδώσῃ, διότι ἐξ ἀρμοδίων προσώπων ἐλάμβανε τὰς καλλιτέρας ὑπὲρ αὐτοῦ ἐπισήμους πληροφορίας καὶ συστάσεις, περὶ ὧν δὲν ἤθελε κάμει οὐδόλως λόγον, ἂν δὲν ἐπροκαλεῖτο ὑπὸ τοῦ προαγορεύσαντος. Ἐσχάτως ὅμως παρουσιάσθησαν εἰς τὸ ὑπουργεῖον δύω ἢ τρεῖς ἀναφοραὶ κατὰ τοῦ μνησθέντος εἰρηνοδίκου, ἀλλὰ δυστυχῶς ἐκ πείρας γνωρίζει, ὅτι ἤρχησαν νὰ πλαστογραφῶνται τοιαῦται ἀναφοραὶ, καὶ ἔχει δύω μέχρι τοῦδε παραδείγματα. Τὸ ὑπουργεῖον μολαταῦτα παρέπεμψεν ἀμέσως τὰς ἀναφορὰς πρὸς τὸν εἰσαγγελέα, διατάξαν νὰ ἐνεργήσῃ αὐστηρὰς ἀνακρίσεις, ἐξετάζων καὶ αὐτὸς τοὺς καταμηνυτὰς, καὶ πληροφορήσῃ τὸ ὑπουργεῖον περὶ τῆς ἐνοχῆς ἢ ἀθωότητος τοῦ εἰρηνοδίκου, διὰ νὰ τιμωρήσῃ αὐτὸν, ἐὰν ἀποδειχθῇ ἔνοχος, προκαλέσῃ δὲ ὑπὲρ αὐτοῦ τὴν δέουσαν ἀμοιβὴν εἰς περίστασιν ἐναντίαν. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς, ὅτι τὸν περὶ οὗ πρόκειται εἰρηνοδίκην εἶχεν ἄλλοτε παύσει ὡς κατηγορηθέντα ἐπὶ πλαστογραφίᾳ εἴς τινα βουλευτικὴν ἐκλογήν· ἐπειδὴ ὅμως τὴν παρεδέχθη ἀκολούθως ἡ Βουλὴ ὡς νόμιμον, ἠναγκάσθη νὰ τὸν ἐπαναφέρῃ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν, ἵνα μὴ φανῇ ἀντιφατικὸς πρὸς τὰς ἀποφάσεις τοῦ Σώματος· ἔκτοτε δὲ ὁ ὑπάλληλος οὗτος διακρίνεται διὰ τὴν τιμιότητα καὶ ἀκεραιότητα τοῦ χαρακτῆρός του.

Εἶπε πρὸς τοὺς ἄλλους ὁ ἀγορεύσας, ὅτι ὁ εἰσαγγελεὺς διέταξε τὸν εἰρηνοδίκην νὰ ἐνεργήσῃ ἀνάκρισιν ἐπὶ τῆς γενομένης δολοφονίας, ἐνῷ καὶ αὐτὸς καὶ τὸ ὑπουργεῖον ἐγνώριζεν, ὅτι ὁ δολοφονηθεὶς εἶχε καταμηνύσει τὸν εἰρηνοδίκην. Τὴν περίστασιν ταύτην ἅμα μαθὼν, ἐζήτησε παρὰ τοῦ εἰσαγγελέως λόγον, καὶ ἔλαβε

παρ' αὐτοῦ ἀπάντησιν, (ἣν καὶ ἀνέγνω) ἐξ ἧς ἐπληροφορήθη, ὅτι τοιαύτη καταμήνυσις δὲν ἐγένετο, καὶ ἴσως ὁ προαγορεύσας ἐκ λύπης διὰ τὸν θάνατον τοῦ συγγενοῦς του παρασυρόμενος, ἐπίστευσεν εἰς τὰς τυχούσας πληροφορίας.

Ἀντεῖπεν ἕτερος, ὅτι δὲν ἤθελε λάβει τὸν λόγον ἐὰν ὡς χρηματίσας καὶ οὗτος ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης, δὲν ἐπροκαλεῖτο ὑπὸ τοῦ πρὸ αὐτοῦ, εἰπόντος, ὅτι εὗρεν εἰς τὸ ὑπουργεῖον ἐπικρατοῦσαν μίαν παρανομίαν, τὸν διορισμὸν δηλ. εἰδικῶν ἀνακριτῶν εἰς εἰδικὰς περιπτώσεις. Καὶ ὡς ὑπουργὸς μὲν δὲν ἐνθυμεῖται οὗτος ἂν ἐπὶ τῶν ἡμερῶν του ἔλαβε χώραν τοιαύτη περίστασις, ἀλλὰ τοιοῦτον διορισμὸν θεωρεῖ νόμιμον, διότι καὶ ἅπαντες οἱ πρόκατοχοι τοῦ προαγορεύσαντος καὶ τὰ δικαστήρια συμφωνοῦσιν εἰς τοῦτο. Ὑπάρχει νόμος, καθ' ὃν οἱ ἀνακριταὶ διορίζονται κατὰ τριετίαν, τούτων ὅμως κωλυομένων, ὁ πρόεδρος καὶ ὁ εἰσαγγελεὺς διορίζουσιν εἰδικὸν ἀνακριτήν. Ἐπειδὴ δὲ ἐρρέθη, ὅτι τὸ ὑπουργεῖον ἠκύρωσεν ἀνακρίσεις τινας, ἐνεργηθείσας ἐν Ὕδρᾳ, ὁμολογεῖ, ὅτι ἐλάσθανεν αὐτὸν τὸ τοιοῦτον, ἀλλὰ δυστυχῶς ἐβεβαιώθη σήμερον τὴν ἀλήθειαν παρ' αὐτοῦ τοῦ ὑπουργοῦ! Τί ἄλλο δὲ εἶναι εἰμὴ ἀκύρωσις τῶν γενομένων ἀνακρίσεων ἡ ἀνάκλησις τοῦ ἀποσταλέντος ἐκεῖσε εἰδικοῦ ἀνακριτοῦ καὶ ἡ ἀποστολὴ ἄλλου; Καὶ ἂν μὲν ὁ διορισμὸς εἰδικοῦ ἀνακριτοῦ ἦτον παράνομος, εἰς τὸ δικαστικὸν ἀπέκειτο συμβούλιον ν' ἀποφανθῇ περὶ τούτου καὶ θεωρήσῃ ἀκύρους τὰς ὑπ' αὐτοῦ ἐνεργηθείσας ἀνακρίσεις, τὸ ὑπουργεῖον ὅμως ποτὲ δὲν ἠδύνατο νὰ ἐπέμβῃ εἰς τὴν διεξαγωγὴν αὐτῶν, καθὼς ὁ ἴδιος ὑπουργὸς πρὸ μικροῦ διϊσχυρίσθη, καὶ δὲν ἤθελε ποτὲ πιστεύσει εἰς τοιαύτην ἐπέμβασιν, ἐὰν δὲν ἤκουε τοῦτο ἀπὸ τὸν ἴδιον ὑπουργόν.

Ἀπήντησεν ὁ ὑπουργὸς εἰπὼν, ὅτι λυπεῖται μὲν εὑρισκόμενος εἰς διαφωνίαν μετὰ τοῦ πρώην ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργοῦ, πιστεύει ὅμως, ὅτι τὰ αὐτὰ ἤθελε πράξει, ἂν ἐπὶ τῆς ὑπουργίας του ἐλάμβανε χώραν τοιοῦτος παράνομος διορισμὸς εἰδικοῦ ἀνακριτοῦ, συμφώνως μὲ τὸ γράμμα τοῦ νόμου λέγοντος, ὅτι κωλυομένου τοῦ ἀνακριτοῦ, ὁ πρόεδρος διορίζει ἄλλον ἀντ' αὐτοῦ, τακτικὸν δηλ. ἀνακριτὴν διὰ πᾶσαν περίστασιν καὶ πᾶν πρόσωπον. Περὶ εἰδικοῦ δὲ ἀνακριτοῦ εἰς κανὲν μέρος τῆς νομοθεσίας ἡμῶν δὲν γίνεται λόγος, καὶ οὔτε θεωρεῖ τὸν διορισμὸν αὐτοῦ συμφέροντα εἰς τὴν κοινωνίαν, διότι τοιοῦτον ἀπόλυτον δικαίωμα τοῦ ὑπουργοῦ ἠδύνατο νὰ ἔχῃ τὰς ὀλεθριωτέρας συνεπείας. Τοιοῦτον λοιπὸν παράνομον διορισμὸν δὲν παρεδέχθη καὶ ἐπὶ τοῦ

προκειμένου, χωρὶς οὐδόλως νὰ ἐπέμβῃ εἰς τὴν διεξαγωγὴν τῶν ἀνακρίτεων, καθ' ὅσον οὐδὲ γνωρίζει ἂν ἐνηργήθησαν τοιαῦται ὑπὸ τοῦ εἰδικοῦ ἀνακριτοῦ· περιωρίσθη δὲ μόνον εἰς τὴν διόρθωσιν μιᾶς παρανομίας, ἀφεὶς τὰ περαιτέρω εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ δικαστηρίου.

Ἄλλος τις ἀπαντῶν πρὸς τὸν ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργὸν ἐπανέλαβεν, ὅτι ἡ ἀνεξαρτησία τῶν δικαστηρίων δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ καταστρέφηται ἀπ' εὐθείας, διότι ὑπάρχουσι πολλὰ μέσα, δι' ὧν ἡ ἐξουσία δύναται νὰ κατορθόνῃ τοῦτο ἐμμέσως. Καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου λοιπὸν δὲν ἀκυροῖ μὲν τὰς ἀνακρίσεις ὁ ὑπουργὸς, παύει ὅμως τὸν διεξάγοντα αὐτὰς ὑπάλληλον καὶ διορίζει κατ' ἀρέσκειαν ἄλλον. Τοῦτο τί εἶναι ἢ ἐμμεσός τις ἐπέμβασις εἰς τὸν νόμον; Ἐὰν δὲ, ὡς ὁ ὑπουργὸς εἶπεν, ἦτον παράνομος ὁ τοῦ εἰδικοῦ ἀνακριτοῦ διορισμὸς, διὰ τί δὲν ἐτιμώρησε τότε τὸν διορίσαντα αὐτὸν εἰσαγγελέα; Καὶ τοῦτο ἄρα οὐχ ἧττον μαρτυρεῖ μίαν τινὰ ἐπέμβασιν εἰς τὸν νόμον. Δὲν εἶναι δὲ ἀληθὲς, ὅτι αὐτὸς ἀγορεύων ἐξύβρισε τὸν ἐν Καλάμαις εἰσαγγελέα, καθ' ὅσον εἶπεν, ὡς ἡ Βουλὴ ἐνθυμεῖται, ὅτι κακῶς διώρισεν ὁ εἰσαγγελεὺς ἀνακριτὴν τὸν εἰρηνοδίκην, καὶ τοῦτο βέβαια δὲν δύναται νὰ λογισθῇ ὕβρις. Ἀποκρούει δ' ἐπίσης καὶ τὴν διαβεβαίωσιν, ὅτι ὁ παθὼν δὲν ὑπέβαλεν οὐδεμίαν ἀναφορὰν διὰ τῆς ὑπογραφῆς του, ἐπειδὴ οὐ μόνον ἀνέκρινεν ὁ εἰρηνοδίκης καὶ αὐτὸν καὶ τοὺς κατηγορουμένους, ἀλλὰ καὶ τρεῖς ἀναφοραὶ παρὰ τοῦ παθόντος ὑπογεγραμμέναι ἐδόθησαν, καὶ τετάρτην ἐπίσης ρέρουσαν τὴν ὑπογραφήν του ἔχει εἰς χεῖρας ὁ ἀγορεύων, ἣν οὔτε δίδει οὐδόλως, διότι εἶναι μάταιον νὰ λαλῇ τις εἰς ὦτα μὴ ἀκουόντων. Ὁ ὑπουργὸς λοιπὸν λέγων, ὅτι δὲν ἐδόθη ἀναφορὰ ὑπὸ τοῦ παθόντος, δεινῶς ἀπατᾶται, καὶ τοῦτο ἐπιβεβαιοῖ διὰ τῶν πραγμάτων.

Ἐπὶ τούτοις ἡ μὲν Βουλὴ ἠρκέσθη εἰς τὰ ἐπὶ τῆς ἐπερωτήσεως λεχθέντα, ὁ δ' ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς παρελθὼν ἀνέγνω α) νομοσχέδιον περὶ τῶν ἐσόδων τῆς χρήσεως τοῦ **1853** καὶ β) ὡσαύτως νομοσχέδιον περὶ τῶν ἐξόδων τῆς χρήσεως τοῦ αὐτοῦ ἔτους, συνωδευμένα μετὰ τῶν ἀναγκαίων πινάκων τοῦ προϋπολογισμοῦ.

(Ὅρα παράρτημα τῶν πρακτικῶν ὑπὸ στοίχ. Α'.)

Λαβὼν ἀκολούθως τὸν λόγον ἐξεθηκέ τις, ὅτι κατὰ τὸν παρελθόντα Αὔγουστον ἐνηργήθη ἡ ἀποκλήρωσις τοῦ τριτημορίου τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου τοῦ δήμου Κρανιδίου, ἥτις ὅμως καὶ τοι ἐν πάσῃ νομιμότητι διεξαχθεῖσα, ἀπήρεσεν εἰς τὴν

ἐναντίαν μερίδα· διὸ αὕτη μὲν κατηγόρησε τὴν κλήρωσιν ὡς παράνομον, ὁ δ' ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς λαβὼν τὸ ἐνδόσιμον τοῦτο, ζητεῖ νὰ ἐπαναφέρῃ εἰς τὰ πράγματα τὴν ἐν τῷ τόπῳ ἐκείνῳ κακοφρονοῦσαν μερίδα. Ἐντεῦθεν λοιπὸν διέταξεν ἐν πρώτοις τὸν νομάρχην Ἀργολίδος καὶ Κορινθίας, ὅπως ἐνεργήσῃ ἀνακρίσεις ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ἀλλ' ἐξ αὐτῶν συνήχθη, ὅτι ἡ κλήρωσις ἐγένετο νομιμωτάτη. Καὶ ὅμως ἀπὸ τοῦ Σεπτεμβρίου ἤδη λαβὼν τὴν πρᾶξιν ὁ ὑπουργὸς, οὐ μόνον τὴν ἐβασάνισεν ἐπὶ τρεῖς μῆνας, ἀλλὰ καὶ ἐπροκάλεσεν ἐπ' αὐτῆς τὴν γνώμην ὑπαλλήλου τῆς πίστεώς του, ὅστις οὐχ ἧττον ἀπεφάνθη, ὅτι ἡ κλήρωσις εἶναι νομιμωτάτη. Ἔκτοτε λοιπὸν καθ' ἑκάστην διεβεβαίου ὁ ὑπουργὸς τὸν ἀγορεύοντα, ὅτι θέλει ἀναγνωρίσει τὸ νόμιμον τῆς κληρώσεως, καὶ ἐνῷ τὸν ἐκοίμιζε μὲ ἐλπίδας, αἴρνης τῷ γράφουσι σήμερον, ὅτι ἡ πρᾶξις ἠκυρώθη ἀπὸ τῆς **19** τοῦ παρελθόντος. Διὸ ἐξαιτεῖται νὰ προσαγάγῃ ὁ ὑπουργὸς τὰ ἀφορῶντα τὴν ἀνωτέρω πρᾶξιν ἔγγραφα, καὶ νὰ δώσῃ τοὺς λόγους, δι' οὓς ἠκύρωσεν ἐπὶ τέλους αὐτήν.

Ἁπάντων ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς εἶπεν, ὅτι ὁ πρὸ αὐτοῦ ἀγορεύσας ἔθηκε πέραν τοῦ δέοντος τὸ περὶ οὗ λόγος ζήτημα, διότι ἂν ὁ ὑπουργὸς ἐθεώρησε τὴν πρᾶξιν οὐχὶ ὡς ἐπεθύμει ὁ πρὸ αὐτοῦ, ἐνήργησεν ὅ,τι αἱ περιστάσεις καὶ ἡ διάνοιά του τῷ ὑπηγόρευσαν. Διὸ συμπεραίνει, ὅτι ἂν θέλῃ ἡ Βουλὴ νὰ προσαχθῶσι τὰ ἔγγραφα, ἀσμένως ἀναδέχεται τοῦτο· ἂν δὲ ζητῇ νὰ λάβῃ πληροφορίας, εἶναι πρόθυμος νὰ δώσῃ αὐτὰς κατὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν.

Ἄλλος τις παρετήρησεν, ὅτι δύω τινὰ κυρίως εἶπεν ὁ ἐπερωτήσας· α) ὅτι ὁ ὑπουργὸς ἀναρμοδίως ἐπεμβαίνων, ἠκύρωσε τὴν πρᾶξιν, καὶ β) ὅτι προχωρήσας εἰς τὴν οὐσίαν, κακῶς ἐξετίμησεν αὐτήν. Ἀλλὰ, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τοῦτο, δὲν ὀφείλει νὰ δώσῃ ὁ ὑπουργὸς λόγον, ἐπειδὴ οὕτως ἐξετίμησεν αὐτὸς τὴν οὐσίαν· ἂν ὅμως ὁ βουλευτὴς ἐννοῇ τὸ πρῶτον, τότε βεβαίως πρέπει νὰ δώσῃ λόγον ὁ ὑπουργός.

Ἐπεξηγῶν τὴν ἰδέαν αὐτοῦ ἐπανέλαβεν ὁ ἀγορεύσας, ὅτι καθ' ὅλας τὰς ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου ἐκδεδομένας ὁδηγίας, καὶ καθ' ἃ ὁ περὶ δήμων νόμος ὁρίζει, εἰς μόνον τὸν νομάρχην ἀπόκειται νὰ ἐπικυροῖ ἢ ν' ἀπορρίπτῃ τὰς τοιαύτας κληρώσεις, ὁ δὲ ὑπουργὸς δὲν ἀναμιγνύεται ποσῶς εἰς αὐτάς. Ἐνταῦθα λοιπὸν διατάξας ὁ ὑπουργὸς τὸν νομάρχην νὰ ἐνεργήσῃ ἀνακρίσεις, παρέβη τὸν νόμον, καὶ περὶ τούτου ζητεῖ νὰ δώσῃ λόγον εἰς τὴν Βουλήν.

Ἀπαντήσαντος τοῦ ὑπουργοῦ, ὅτι κατὰ τὴν προσεχῆ συνε-

δρίαιν δύναται νὰ δώσῃ τὰς ἀναγκαίας πληροφορίας, ἐξ ὧν θέλει ἀποδειχθῇ, ἂν παρηνόμησεν ἢ ἔπραξεν ὅ,τι δέον· ὁ πρόεδρος ἀναγγείλας, ὅτι ἀντικείμενα τῆς ἐπιούσης θέλουσιν εἶσθαι α) ἡ συζήτησις τοῦ περὶ προσδιορισμοῦ τοῦ ἀνωτάτου ὅρου τῶν ἐπιβλητέων ἐπαρχιακῶν φόρων νομοσχεδίου, β) ἡ τοῦ περὶ διοργανισμοῦ τοῦ γραφείου τῆς δημοσίου οἰκονομίας καὶ γ) τοῦ περὶ διοργανισμοῦ τῶν πρυξενικῶν ἀρχῶν, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 3 Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος
ΕΥΣΤ. Μ. ΠΑΡΙΣΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Π. Κολποδένος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΙΕ΄.

Τῆς 4 Δεκεμβρίου 1852.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἐν πρώτοις λαβών τις τὸν λόγον ἐξέθηκεν, ὅτι ὅταν μεγάλου ἔθνους Κυβέρνησις ἐμπρέων, Κυβέρνησις ἀξιοσέβαστος διὰ τὰς ἀρετάς της πενθηφορῇ συνθρηνῇ μετὰ τῶν λαῶν της πολίτου τινὸς τὸν θάνατον, ὁ πολίτης ἐκεῖνος βεβαίως ἦτον μέγας ἀνήρ, καὶ τῶν μεγάλων ἀνδρῶν ἡ στέρησις εἶναι συμφορὰ δυσεπανόρθωτος ὁλοκλήρου τῆς ἀνθρωπότητος.

Ὅτε ἐλάβομεν τὰ ὅπλα εἰς χεῖρας διὰ ν' ἀποτινάξωμεν ζυγὸν βαρὺν, ζυγὸν ἄτιμον καὶ δυσφόρητον, ἡ ἀγιότης τοῦ ἐπιχειρήματός μας εὗρεν ἀμέσως ὑπερασπιστὰς γενναίους εἰς τὸ ἄλλο ἡμισφαίριον, ὅπου δύω ἀληθῶς μεγάλοι ἄνδρες ὕψωσαν ἀποτελεσματικῶς φωνὴν χριστιανικὴν ὑπὲρ ἡμῶν τῶν δεινοπαθούντων· διότι ποῖος ἀπὸ ἡμᾶς τοὺς ἐπιζῶντας ἀγωνιστὰς ἐλησμόνησεν, ἢ τίς τῶν νέων δὲν ἤκουσεν ἀπὸ τὸν πατέρα του, ὅτι, ὅτε παρὰ τὸν πόλεμον, μᾶς ἀπεδεκάτιζε καὶ ἡ πεῖνα καὶ ἡ γυμνότης, ὁ ἄρτος καὶ τὰ ἐνδύματα τῶν Ἀμερικανῶν ἔσωσαν ἀναριθμήτους ἀπὸ τὸν θάνατον; τίς δὲ ἀμφιβάλλει, ὅτι ἂν οἱ εὐγενεῖς καὶ γενναιόφρονες Ἀμερικανοὶ κατώκουν τὸ ἡμισφαίριόν μας, ὁ Ἑλληνικὸς ἀγὼν ἤθελε τελειώσει καὶ ταχύτερον καὶ ἐπιτυχέστερον;

Ἡ εὐγνωμοσύνη εἶναι μία τῶν πρωτίστων ἀρετῶν τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος διεκρίθη ἀνέκαθεν διὰ τὴν ἀρετήν του ταύτην, οἱ δὲ μεγάλοι προπάτορές μας ἤγειρον καὶ ναοὺς εἰς τοὺς εὐεργέτας των. Ἐπειδὴ δὲ μεταξὺ τῶν ἡμετέρων εὐεργετῶν συγκαταλέγονται ἀπὸ τοῦ 1822 καὶ οἱ ἀείμνηστοι Δανιὴλ Βέπστερ καὶ Ἐρρίκος Κλαί, τῶν ὁποίων τὸν θάνατον θρηνεῖ σήμερον ἡ Ἀμερική, ἂς ἐνώσωμεν καὶ ἡμεῖς οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους τὰ δάκρυά μας μετ' ἐκείνων τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν Ἀμερικανῶν διὰ τὴν ἀπώλειαν ταύτην, καὶ ὡς δεῖγμα εὐγνωμοσύνης καὶ σεβασμοῦ ἂς ἀναρτήσωμεν εἰς τὸν περίβολον τοῦτον τὰ ἔνδοξα ὀνόματα τῶν φιλελλήνων Δανιὴλ Βέπστερ καὶ Ἐρρίκου Κλαί.

Πολλῶν δὲ προτεινάντων νὰ σταλῇ εἰς τὴν ἐπὶ τούτῳ συστηθεῖσαν ἐπιτροπὴν ἀπόσπασμα τῶν πρακτικῶν, διὰ νὰ φέρῃ εἰς τὴν Βουλὴν τὴν περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου γνώμην της, ἀντιπαρετήρησέ τις, ὅτι καθ' ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὸ νὰ ἐκφράσῃ ἡ Βουλὴ τὴν λύπην αὐτῆς ἐπὶ τῆς προκειμένης περιστάσεως, δὲν ἔχομεν ἀνάγκην τῆς περὶ τούτου γνωμοδοτήσεως τῆς ἐπιτροπῆς, ἀλλ' ὡς πρὸς τὴν ἀνάρτησιν τῶν εἰκόνων, ἐπειδὴ ὀφείλομεν νὰ φανῶμεν βραδύτεροι, συμφωνεῖ εἰς τὸ νὰ φέρῃ ἡ ἐπιτροπὴ τὴν περὶ τούτου γνώμην της, ἀφ' οὗ συλλέξει τὰς ἀναγκαίας πληροφορίας.

Ἐπρόσθεσεν ἕτερος, ὅτι ποτὲ τὰ εὐεργετούμενα ἔθνη δὲν ἐκφράζουσι λύπην, ὅτε ὁ εὐεργέτης αὐτῶν ἤθελεν ὑποκύψει εἰς τοὺς ἀπαραβάτους τῆς φύσεως κανόνας, καὶ ἐπομένως οὐδ' ἡμεῖς σήμερον πρέπει νὰ ἐκφράσωμεν λύπην, ἀλλὰ τὴν πρὸς τοὺς εὐεργέτας ἡμῶν ἄπειρον εὐγνωμοσύνην μας, καθὼς ἄλλοτε ἔπραξαν οἱ Βυζαντινοὶ εἰς τοὺς εὐεργέτας των Ἀθηναίους. Περὶ τοῦ τρόπου λοιπόν, καθ' ὃν ὀφείλομεν νὰ ἐκφράσωμεν αὐτήν, θεωρεῖ ἀναγκαίαν τὴν τῆς ἐπιτροπῆς γνωμοδότησιν.

Οὕτως ἡ Βουλὴ ἀπεράνθη νὰ σταλῇ εἰς τὴν ἐπιτροπὴν ἀπόσπασμα τῶν πρακτικῶν, διὰ νὰ φέρῃ γνώμην περὶ τοῦ πρακτέου.

Ἀναγγελθέντος μετὰ ταῦτα, ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ ἀπάντησις τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργοῦ εἰς τὴν τοῦ βουλευτοῦ Ἐρμιονίδος ἐπερώτησιν, λαβὼν τὸν λόγον ὁ ὑπουργὸς ἐξέθηκεν, ὅτι τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν ὡς ἐκ τῆς εὐθύνης, τὴν ὁποίαν ἔχει διὰ τὴν ἀκριβῆ ἐκτέλεσιν τῶν νόμων καὶ διαταγμάτων, ἐκ τῆς ἁρμοδιότητος καὶ τῶν καθηκόντων του νὰ ἐπαγρυπνῇ εἰς τὴν ἀκριβῆ αὐτῶν τήρησιν, δύναται ὄχι μόνον κατὰ συνέπειαν παραπόνων γενομένων εἰς αὐτό, ἀλλὰ καὶ

οἱωνδήποτε ἄλλων πληροφοριῶν νὰ μεταῤῥυθμίζῃ ἡ ἀκυρόνῃ πράξεις τῶν ὑπαλλήλων ἀρχῶν, ὁσάκις ἀποδειχθῇ, ὅτι αὐταὶ ἀντιβαίνουσιν εἰς τοὺς ὑπάρχοντας νόμους καὶ διατάγματα· ἐξαίρεσις δὲ τοῦ γενικοῦ τούτου κανόνος, ὅστις καθιεροῦται διὰ τῶν ἄρθρ. 9 καὶ 10 τοῦ ἀπὸ 3/15 Ἀπριλίου 1833 διατάγματος περὶ σχηματισμοῦ τῶν γραμματειῶν, καὶ διὰ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ἀπὸ 5 Δεκεμβρίου 1845 διατάγματος περὶ καθηκόντων τῶν νομαρχῶν, δύναται νὰ γίνῃ τότε μόνον, ὅτε νόμος τις ῥητῶς ἀνέθηκε τὴν περὶ διοικητικοῦ τινος ἀντικειμένου ὁριστικὴν ἀπόφασιν εἰς ὑπάλληλόν τινα ἀρχήν. Κατὰ δὲ τὴν ἐπικρατοῦσαν σήμερον νομολογίαν, τὸ ὑπουργεῖον δὲν δύναται ν' ἀκυρώσῃ ἢ μεταῤῥυθμίσῃ ἀποφάσεις τοῦ νομάρχου, μόνον ἐπὶ δημαιρεσιακῶν καταλόγων καὶ ἐκλογῶν ἐπικυρωθεισῶν ὑπ' αὐτοῦ.

Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ὑπεβλήθη εἰς τὸ ὑπουργεῖον παράπονον, ὅτι ἐγένετο ἡ ἀποκλήρωσις τοῦ τριτημορίου τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου Κρανιδίου χωρὶς νὰ προσκληθῶσι τέσσαρα μέλη αὐτοῦ, κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς ἀπὸ 2 Ἰανουαρίου ε. ε. ἐγκυκλίου τοῦ ὑπουργείου, καὶ ὅτι καὶ τὰ τέσσαρα ταῦτα μέλη ἀποκληρώθησαν εἰκονικῶς, ὡς μὴ ἀνήκοντα εἰς τὴν δημαρχικὴν μερίδα. Ἐκ δὲ τῆς διαταχθείσης διοικητικῆς ἀνακρίσεως ἐξήχθη, ὅτι δὲν ἐξετελέσθησαν τῷ ὄντι αἱ ὅροι τῆς εἰρημένης ἐγκυκλίου περὶ προσκλήσεως τῶν μελῶν τοῦ δημοτ. συμβουλίου ὡς πρὸς τὰ τέσσαρα μέλη, καὶ προσέτι ὅτι, ἐνῷ ἡ συνεδρίασις τοῦ δήμοτ. συμβουλίου δὲν ἐγένετο κατὰ τὴν προσδιορισθεῖσαν ἡμέραν, δὲν προσεκλήθησαν οὐδὲ τῶν ἐπομένων τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος τέσσαρα μέλη. Ἐπὶ τῇ γνωμοδοτήσει λοιπὸν τοῦ νομάρχου Ἀργολίδος καὶ Κορινθίας τὸ ὑπουργεῖον ἀπεφάνθη περὶ τοῦ ἀκύρου τῆς πράξεως ταύτης, ὡς ἀπεφάνθη καὶ εἰς πολλὰς ἄλλας προηγουμένως, ἐνεργηθείσας εἴτε εἰκονικῶς εἴτε ἐναντίον τῶν ἐν ἰσχύϊ διατάξεων.

Εἰς τὴν προκειμένην δὲ περίπτωσιν ὄχι μόνον δὲν ἐπεκυρώθη ἡ πρᾶξις τῆς ἀποκληρώσεως ὑπὸ τοῦ νομάρχου, κατὰ τὴν ἀπὸ 9 Ὀκτωβρίου διαταγὴν τοῦ ὑπουργείου, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῇ γνωμοδοτήσει αὐτοῦ ἐγένετο ἡ ἀκύρωσις. Παρατηρητέον δὲ, ὅτι καὶ ἂν ἐπεκυροῦτο, καὶ ἐπικυροῦτο παρανόμως, τὸ ὑπουργεῖον οὐδὲν ἧττον εἶχε τὸ δικαίωμα, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ἀπὸ 5 Δεκεμβρίου 1845 διατάγματος περὶ καθηκόντων τῶν νομαρχῶν, ν' ἀκυρώσῃ αὐτήν.

Καὶ τοιαύτη μὲν ἡ ἐν περιλήψει διήγησις τῶν γεγονότων.

Ἐρχόμενος δὲ καὶ εἰς ἀναλυτικωτέραν ἐξήγησιν παρατηρεῖ, ὅτι καὶ τὸ Κρανίδιον πάσχει ὑπὸ τῆς γενικῆς νόσου τῶν τοπικῶν διαιρέσεων, καὶ διὰ τοῦτο τὸ δημοτικὸν συμβούλιον σύγκειται ἐξ ὀκτὼ μὲν μελῶν, ἀνηκόντων εἰς τὴν ἐπικρατοῦσαν μερίδα, τεσσάρων δὲ, εἰς τὴν ἐναντίαν. Γενομένης λοιπὸν τῆς ἀποκληρώσεως τοῦ τριτημορίου, τρία ἐκ τῶν μελῶν τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου δι' ἀναφορῶν των πρὸς τὸ ὑπουργεῖον, ἀπὸ 4, 8 καὶ 21 τοῦ παρελθόντος Αὐγούστου, κατήγγειλαν τὴν πρᾶξιν ὡς εἰκονικήν, διότι δὲν προσεκλήθησαν εἰς τὴν συνεδρίασιν, κατὰ τὰ διατεταγμένα δυνάμει τῶν ὑπ' ἀριθ. 91 ἀπὸ 28 Ἰουλίου 1848 καὶ ὑπ' ἀριθ. 1 τῶν 2 Ἰανουαρίου 1852 ἐγκυκλίων τοῦ ὑπουργείου, ἐν μὲν τῇ πρώτῃ τῶν ὁποίων διαγράφεται ὁ τρόπος τῶν συνεδριάσεων, ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ, ἐκδοθείσῃ πρὸς συμπλήρωσιν τῆς πρώτης, ἀναφέρεται ῥητῶς, ὅτι εἰς τὰς πρὸς συνεδρίασιν προσκλήσεις ὑπογράφονται τὰ εἰδοποιηθέντα μέλη πρὸς βεβαίωσιν· ἀρνουμένων δὲ, πιστοποιεῖται ἡ ἄρνησις ὑπὸ δύω μαρτύρων. Τὸ ὑπουργεῖον λοιπὸν διευθύνας τὰς τρεῖς ἀνωτέρω καταμηνύσεις πρὸς τὸν νομάρχην Ἀργολίδος, προσεκάλεσεν αὐτὸν, ἐὰν ἀμφιβάλλῃ περὶ τῆς ἀκριβείας καὶ ἀμεροληψίας τοῦ ἐπάρχου Πετσῶν, τὸν ὁποῖον ὁ νομάρχης εἶχε πρότερον ἀποστείλει εἰς Κρανίδιον, διὰ νὰ ἐνεργήσῃ τὰς ἀνακρίσεις ἐπὶ τῆς καταγγελθείσης καὶ εἰς αὐτὸν πράξεως τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου ὡς εἰκονικῆς, ν' ἀποστείλῃ ἐπὶ τούτῳ τὸν γραμματέα τῆς νομαρχίας Κ. Ἀλεξανδρόπουλον, ὑπάλληλον ἐγνωσμένης ἱκανότητος καὶ δραστηριότητος. Μετὰ δὲ τὴν ἐπάνοδον τοῦ γραμματέως ὁ νομάρχης διδων εἰς τὸ ὑπουργεῖον τὰς ἀναγκαίας πληροφορίας, γνωμοδοτεῖ ὅτι ἡ ἔκθεσις τοῦ κλητῆρος περὶ εἰδοποιήσεως τῶν τεσσάρων μελῶν δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ἔγκυρος, ὡς μὴ φέρουσα τὰς ὑπογραφὰς οὔτε τῶν εἰδοποιηθέντων οὔτε τῶν δύω μαρτύρων ἐν περιπτώσει ἀρνήσεως αὐτῶν, ἀλλ' ὅτι καὶ ἔγκυρος ἂν θεωρηθῇ, ἔπρεπε νὰ εἰδοποιηθῶσιν ἐκ νέου τὰ τέσσαρα μέλη, ὡς ἀναβληθείσης τῆς συνεδριάσεως διὰ τὴν μὴ ἔγκαιρον ἄφιξιν τοῦ γραμματέως τοῦ ἐπαρχείου Πετσῶν. Ἐπὶ τῇ βάσει λοιπὸν τῆς ἀνωτέρω γνωμοδοτήσεως τοῦ νομάρχου τὸ ὑπουργεῖον ἐξέδωκε διαταγὴν, δυνάμει τῆς ὁποίας ἐθεώρησεν ἄκυρον τὴν πρᾶξιν τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου ἕνεκα τῆς ἐλλείψεως τῶν τεσσάρων μελῶν.

Ἀντικρούων δὲ τὸν ὑπουργὸν ὁ τὴν ἐπερώτησιν ἀπευθύνας βουλευτὴς Ἐρμιονίδος ἐξεύρηκεν, ὅτι ἐπικαλεῖται τὸν πατριωτισμὸν τῆς Βουλῆς, διότι πρόκειται ν' ἀποφασίσῃ περὶ τῶν ἐλευθεριῶν

καὶ πολιτικῶν δικαιωμάτων τοῦ πολίτου, τὰ ὁποῖα ἀσυστόλως καταπατοῦνται· ἡ ἐλαχίστη δὲ ἀδικία, ἐνεργουμένη κατὰ τοῦ τελευταίου πολίτου, πρέπει νὰ θεωρηθῇ τὸ μεγαλείτερον κατὰ τῆς κοινωνίας ἁμάρτημα, καὶ σήμερον πρόκειται περὶ αὐτοῦ, ὅστις βουλευτὴς ὢν συκοφαντεῖται ὡς πλαστογράφος, ὑφ' οὗ πρᾶξις τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου, οὗτινος αὐτὸς προέδρευεν, ἐθεωρήθη εἰκονική. Αἱ σκιαὶ τῶν ἀθανάτων ἡρώων περιίπτάμεναι, ἀναμένουν νὰ ἴδωσιν ὁποίαν θέλετε δώσει ψῆφον, προκειμένου περὶ τῶν ἐλευθεριῶν ἡμῶν, καὶ πιστεύει, ὅτι οἱ συναγωνισταὶ καὶ τὰ τέκνα ἐκείνων, ἀποφαινόμενοι ὑπὲρ τοῦ δικαίου, θέλουσιν ἐκφράσει τὴν λύπην των κατὰ τοῦ ἁμαρτήσαντος ὑπουργοῦ.

Ἐπιλαμβανόμενος δὲ τῆς νομικῆς ἐξετάσεως τοῦ ζητήματος παρατηρεῖ πρῶτον, ὅτι ἡ ἀποκλήρωσις τοῦ τριτημορίου δὲν εἶναι πρᾶξις τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου, χρῄζουσα τῆς ἐγκρίσεως τοῦ νομάρχου, καθ' ὅσον δὲν περιέχεται μεταξὺ τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 50 τοῦ περὶ δήμων νόμου διαγραφομένων περιστάσεων, καθ' ἃς συνέρχεται τὸ δημοτικὸν συμβούλιον διὰ ν' ἀπορασίσῃ· τὸ δ' ἄρθρον 56 τοῦ αὐτοῦ νόμου λέγει, ὅτι διὰ νὰ ἔχῃ κῦρος μία πρᾶξις, ἀπαιτεῖται νὰ ὑπάρχωσι τὰ 2/3 τῶν μελῶν τοῦ συμβουλίου καὶ ἡ πλειοψηφία τῶν παρόντων, ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ὑπῆρχον ὀκτὼ μέλη. Κατὰ τὸ ἄρθρον δὲ 58, διατάσσεται ἡ κατὰ τριετίαν ἐξέλευσις τοῦ τριτημορίου, χωρὶς ὅμως νὰ διαγράπτηται καὶ ὁ τρόπος τῆς ἀποκληρώσεως· ὥστε ἡ προκειμένη πρᾶξις δὲν εἶναι ἀπόρασις τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου, ἀλλ' ἐπικύρωσις τῶν γεγονότων.

Παρατηρεῖ δὲ συγχρόνως, ὅτι εἰς τὸ ἄρθρον 119 τοῦ ἀνωτέρω μνησθέντος νόμου διαγράφονται ῥητῶς αἱ περιστάσεις, εἰς ἃς ἀπαιτεῖται ἡ ἔγκρισις τοῦ νομάρχου, ἀλλὰ μεταξὺ αὐτῶν δὲν εὑρίσκεται ἡ προκειμένη, καὶ ἑπομένως οὐδεμία ὑπῆρχεν ἀνάγκη τῆς ἐκ μέρους τοῦ νομάρχου ἐπικυρώσεως, ὡς ἀνέφερεν ὁ ὑπουργὸς ἐν τῇ ἀγορεύσει αὐτοῦ. Ἀλλ' ἐκτὸς τούτων, κατὰ τὴν νομολογίαν αὐτὴν, εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν οὔτε ἡ διοικητικὴ ἀρχὴ ἠδύνατο νὰ ἐπέμβῃ οὐδ' ἐνστάσεις νὰ γίνωσι, διότι κατά τινα ἐγκύκλιον (ὥρα σύγγρ. Σπ. Ἀντωνιάδου περὶ δημοτικῶν, σελ. 43, διαγράφουσαν τὸν τρόπον τῆς ἐξελεύσεως τοῦ τριτημορίου, μετὰ τῆς ὁποίας οὐδεμία ὑπάρχει ἀντίρρησις, ὅτι δὲν συναδέει καὶ ἡ προκειμένη πρᾶξις, ἀπαιτεῖται τὸ συμβούλιον νὰ ἦναι πλῆρες, ἤτοι τὰ 2/3 τοὐλαχίστων τῶν μελῶν αὐτοῦ, ὅπερ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐγένετο. Ὑπάρχει δ' ἐν αὐτῇ διάταξις, ὅτι ὁ νομάρχης

οὐδὲν ἄλλο δύναται νὰ πράξῃ εἰμὴ νὰ ἐπικυρώσῃ τὸ πρωτόκολλον τῆς κληρώσεως· ἡ ἐπικύρωσις δ' αὕτη ἀπαιτεῖται οὐχὶ δι' ἄλλον τινὰ λόγον εἰμὴ διὰ νὰ βεβαιωθῇ καὶ παρὰ τῆς διοικητικῆς ἀρχῆς, ὅτι ἡ πρᾶξις ἔλαβε χώραν, καὶ δοθῇ εἰς αὐτὴν ἐπισημότερος χαρακτήρ. Ἀλλ' οὐδ' εἰς τὴν εἰρημένην ἐγκύκλιον οὐδ' εἰς τὸν περὶ δήμων νόμον ἀναφέρεται, ὅτι εἰς τὴν κλήρωσιν παρευρίσκεται ἡ διοικητικὴ ἀρχὴ, καὶ μολαταῦτα ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὁ γραμματεὺς τοῦ ἐπάρχου, κατὰ διαταγὴν αὐτοῦ, παρευρέθη εἰς τὴν κλήρωσιν καὶ ὑπέγραψε τὸ πρωτόκολλον· ὥστε ἐὰν ὑποτεθῇ, ὅτι ἡ διοικητικὴ ἀρχὴ εἰς τὰς κληρώσεις ἐν γένει ἔχει τὸ δικαίωμα τοῦ ἐπιτηρεῖν, τὸ τοιοῦτον δικαίωμα ἐτηρήθη καὶ ἐπὶ τῆς προκειμένης κληρώσεως, καὶ ἑπομένως ἡ πρᾶξις τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου φέρει ἐπίσημον χαρακτῆρα, καὶ ἰσχύει μεχρισότου ἀποδειχθῇ τὸ εἰκονικὸν αὐτῆς. Καθὼς δὲ, κατὰ τὸν περὶ ἀπογραφῆς νόμον, δὲν ἐπιτρέπεται ἔνστασις κατὰ τῆς γενομένης κληρώσεως, διότι αὕτη θεωρεῖται ὡς πρωτόκολλον, τὸ ὁποῖον φέρει ἐπίσημον χαρακτῆρα, οὕτω καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου δυνάμεθα νὰ ἐφαρμόσωμεν ἐξ ἀναλογίας τὴν διάταξιν ταύτην. Ἀλλ' ὁ ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν ἐναντίον ὅλων αὐτῶν ἐπεμβὰς εἰς τὴν προκειμένην ὑπόθεσιν, διέταξε τὴν ἀκύρωσιν τῆς πράξεως τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου χάριν τῶν φίλων του.

Ἀποδείξας λοιπὸν νομικῶς, ὅτι δὲν ἠδύνατο ν' ἀκυρωθῇ ἡ παροῦσα πρᾶξις, μεταβαίνει ἤδη καὶ εἰς τὸ πραγματικὸν τοῦ ζητήματος μέρος, καὶ παρατηρεῖ, ὅτι ἡ ἀποκλήρωσις ἔλαβε χώραν τὴν 31 Ἰουλίου, προσέβαλον δ' αὐτὴν μετὰ δέκα καὶ δεκαπέντε ἡμέρας τρεῖς μόνον τῶν δημοτικῶν συμβούλων, οἵτινες ἂν καὶ ἀπ' ἀρχῆς ἀνῆκον, ὡς καὶ οἱ λοιποί, εἰς τὴν μερίδα του, διότι καὶ οὗτοι ἦσαν ἔργα τῶν χειρῶν του καὶ τῶν κόπων καὶ προσπαθειῶν, τὰς ὁποίας κατέβαλε πρὸς ἀπαρτισμὸν τοῦ συμβουλίου, προσεκολλήθησαν ἐσχάτως εἰς τὴν ἐναντίαν μερίδα δυνάμει ὑποσχέσεων, δοθεισῶν αὐτοῖς ὑπὸ τοῦ κομματάρχου τῆς ἀντιθέτου μερίδος, ὅτι ἡ πρᾶξις θέλει ἀκυρωθῆ. Συνεπείᾳ λοιπὸν τῶν καταγγελιῶν τούτων ὁ νομάρχης διέταξε τὸν ἔπαρχον Πετσῶν νὰ ἐνεργήσῃ τὰς ἀνηκούσας ἐρεύνας καὶ πληροφορηθῇ, ἂν πραγματικῶς ἡ προκειμένη πρᾶξις ἀποβαίνῃ εἰκονική, ὡς κατηγορεῖτο· ἀλλ' ὁ ἔπαρχος μ' ὅλας τὰς προσπαθείας δὲν ἠδυνήθη νὰ ἀνεύρῃ τι, ἀποδεικνύον τὴν πρᾶξιν εἰκονικήν. Μετὰ τὴν ἀπατυχίαν δὲ ταύτην τῶν ἐναντίων μεταβὰς ἐπιτηδὲς ἐνταῦθα ὁ ἀντίπαλός του Γουζούασης, κατορθόνει νὰ διαταχθῇ ὁ νομάρχης νὰ στείλῃ τὸν γραμματέα τῆς νομαρχίας, διὰ νὰ ἐνεργήσῃ νέας

ἀνακρίσεις καὶ δυνηθῇ ν' ἀνακαλύψῃ τι ἐνισχύον τὴν κατηγορίαν· ἀλλ' ὡς ἀποδεικνύεται ἐξ αὐτῆς τῆς ἐκθέσεως τοῦ νομάρχου, οὐδ' ὁ γραμματεὺς ἠδυνήθη νὰ προσβάλῃ κατ' οὐσίαν τὴν πρᾶξιν. Ἐπειδὴ ὅμως ἔπρεπε νὰ δοθῇ μία τις ἀφορμὴ πρὸς ἀκύρωσιν, ἀνεκαλύφθη ὅτι ἡ πρὸς τὰ 4 μέλη γενομένη εἰδοποίησις δὲν ἔφερε τὰς ὑπογραφὰς τῶν μαρτύρων, ἔλλειψις τύπου ὅλως ἐπουσιώδης, ἥτις ὅμως ἐπῆφερε τὴν ἀκύρωσιν τῆς ἀποκληρώσεως (ἂν καὶ ἐκ τῶν ἀνακρίσεων καὶ τῶν ἀναφορῶν τῶν ἰδίων κατηγόρων ἐξάγεται, ὅτι αὐτοὶ ἦσαν ἀπόντες ἐκτὸς τοῦ δήμου) καὶ τὴν κατ' αὐτοῦ κατηγορίαν ὡς πλαστογράφου, διότι προέδρευε τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου, καὶ ἐκ τούτου μάλιστα κυρίως ἠναγκάσθη νὰ προκαλέσῃ τὴν πρακτικὴν συζήτησιν, ἐνδιαφερόμενος πρὸ παντὸς ἄλλου εἰς τὴν ἀκεραιότητα τῆς ὑπολήψεώς του, τὴν ὁποίαν ὡς νέος καὶ μέλλων νὰ διατρέξῃ στάδιον ὀρείλει νὰ ὑπερασπίζῃ, ἀδίκως προσβαλλομένην. Τοιαύτη λοιπὸν ἔλλειψις ἤρκεσε ν' ἀκυρώσῃ τὴν πρᾶξιν τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου, ἐν ᾧ ὁ ὑπουργὸς δὲν εἶχε τὴν ἐξουσίαν, καὶ χάριτι πάλιν εἰς τὸ ἀμερόληπτον τῶν διοικητικῶν ἀρχῶν, διότι ἄλλως ἤθελον καὶ πρόσωπα σταλῇ εἰς τὰς φυλακάς ἐπὶ κακουργήματι. Ἀλλ' ἂν τῷ ὄντι ἡ πρᾶξις ἦτον εἰκονική, διὰ τί δὲν εἰσήγαγε πρῶτον ὁ ὑπουργὸς εἰς δίκην τὸν γραμματέα τοῦ ἐπάρχου, τὸν ἐρωτεύσαντα τὰ δημοτικὸν συμβούλιον κατὰ τὴν προκειμένην περίστασιν, καὶ τὰ μέλη τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου, καὶ ἑπομένως ν' ἀκυρώσῃ τὴν πρᾶξιν; Τίς δὲ δύναται νὰ πιστεύσῃ, ὅτι πρᾶξιν δημοσίαν, τετελεσμένην καὶ κοινοποιημένην ἔκρυπτεν ὁ ὑπουργὸς ἀπ' αὐτὸν, ὅστις ὡς βουλευτὴς τῆς ἐπαρχίας καὶ τὰ μέγιστα ἐνδιαφερόμενος ὡς κατηγορούμενος, ἔπρεπε νὰ γνωρίζῃ τὰ γενόμενα; ἢ ἐπίστευσεν, ὅτι τοιουτοτρόπως ἠδύνατο νὰ τὸν προσβάλῃ, ἀποδεικνύων αὐτὸν παρὰ τοῖς συμπολίταις του ὡς ἄσημον καὶ οὐδὲν δυνάμενον; Ἂς μάθῃ ὅμως ὁ ὑπουργὸς, ὅτι δὲν θέλει ποτὲ δυνηθῇ νὰ τοῦ ἀφαιρέσῃ τὴν ἀγάπην τοὐλάχιστον καὶ τὸ σέβας τῶν συμπολιτῶν του. Ὁ ὑπουργὸς ἀφοῦ πολλαχῶς ἐβασάνισε τὴν προκειμένην ὑπόθεσιν, ἀφοῦ ἐπ' αὐτῆς ἐζήτησε καὶ τὴν γνώμην τῶν εἰσηγητῶν τοῦ ὑπουργείου, καὶ ἐπληροφορήθη πανταχόθεν, ὅτι ἡ πρᾶξις ἔμενεν ἀπρόσβλητος, τὴν 19 τοῦ παρελθόντος ἐξέδωκεν ἀπόφασιν, δι' ἧς ἀκυροῖ αὐτήν. Καὶ ἂν μὲν ἔπραττε τοῦτο ὁ νομάρχης, ἠδυνάμεθα νὰ ἐφεσιβάλωμεν τὴν τοῦ νομάρχου ἀπόφασιν ἐνώπιον τοῦ ὑπουργοῦ, ἀλλ' ἀφοῦ ὁ ὑπουργὸς προλαβὼν διέταξε τὴν ἀκύρωσιν, δὲν ἔχομεν πλέον ποῦ νὰ καταφύγωμεν πρὸς ἐπανόρθωσιν τοῦ ἀδίκου. Οἱ ὑπουρ-

γοὶ, ὡς ἄρχοντες τῆς πολιτείας, πρέπει νὰ ὦσι δίκαιοι καὶ ἀμερόληπτοι, νὰ φροντίζωσιν ὑπὲρ τῆς εὐημερίας τοῦ λαοῦ, καὶ οὐχὶ νὰ γίνωνται παραίτιοι καταστροφῶν καὶ νὰ καταπατῶσι τὸν νόμον χάριν τῶν ἀτομικῶν φίλων των.

Πιστεύων λοιπὸν, ὅτι ἐξ ὅσων ἐξέθηκεν ἀπέδειξε σαφῶς, ὅτι ὁ ὑπουργὸς ἐπεμβὰς παρανόμως εἰς τὴν προκειμένην ὑπόθεσιν, ἀκύρωσε τὴν πρᾶξιν τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου, ἀφίνω εἰς τὴν Βουλὴν ν' ἀποφανθῇ ὅ,τι αὐτὴ δόξῃ νόμιμον καὶ δίκαιον.

Ἁπάντων εἰς τοῦτον ἐξέθηκεν ἄλλος, ὅτι τὸ ζήτημα, ὅπερ πρέπει νὰ ἐξετάσῃ κυρίως ἡ Βουλὴ, εἶναι, ἂν τὸ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργεῖον ἔχῃ τὸ δικαίωμα ν' ἀκυρώσῃ τὴν πρᾶξιν τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου, ὅταν αὕτη δὲν περιβάλληται μετά τινων ἀναγκαίων τύπων τοῦ νόμου. Ἐπὶ τοῦ ζητήματος λοιπὸν τούτου παρατηρεῖ, ὅτι, ὡς αὐτὸς ὁ ἐπερωτήσας λέγει, τὸ πρωτόκολλον τῆς κληρώσεως δὲν εἶναι πρᾶξις τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου, εἶναι ἁπλοῦν γεγονὸς, καθ' ὅσον οὐδὲ συζήτησις ἔλαβε χώραν οὐδ' ἄλλο τι τῶν ἀπαιτουμένων στοιχείων διὰ μίαν πρᾶξιν. Ἔπεται ἄρα, ὅτι ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 50 καὶ τῶν σχετικῶν αὐτῷ ἄρθρων, τὰ ὁποῖα ἐπεκαλέσθη ὁ προαγορεύσας, δὲν ἐφαρμόζονται ἐπὶ τῆς προκειμένης περιστάσεως, διότι ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος πρᾶξις δὲν εἶναι ἢ ἁπλῆ διαβεβαίωσις, ὅτι τὸ δημοτικὸν συμβούλιον συνῆλθε. Τὸ ὑπουργεῖον λοιπὸν ἔχει τὸ δικαίωμα ν' ἀκυρώσῃ τοιαύτης φύσεως πρᾶξιν; Ἀναμφιβόλως τὸ ἔχει καὶ κακῶς διϊσχυρίσθη ὁ προαγορεύσας τὸ ἐναντίον. Ὁ περὶ δήμων νόμος ὁρίζει ἀτελῶς, ὅτι κατὰ τριετίαν ἀνανεοῦται τὸ ἓν τριτημόριον τῶν δημοτικῶν συμβούλων, διάφοροι δὲ ἐγκύκλιοι τοῦ ὑπουργείου ἐξεδόθησαν ἐπεξηγοῦσαι τὴν διάταξιν ταύτην. Μεταξὺ τούτων ἐπεκαλέσθη ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς ἐκείνην, ἥτις ῥητῶς ἀποφαίνεται νὰ καλῶνται οἱ δημοτικοὶ σύμβουλοι ἐπὶ ἀποδείξει, καὶ ὁ ὅρος οὗτος ἐθεώρησεν, ὅτι πρέπει νὰ τηρηθῇ, ὡς ἐξασφαλίζων τὴν νομιμότητα τῶν τοιούτων κληρώσεων. Καὶ λέγουσι μὲν ἄλλοι, ὅτι δὲν εἶχεν ὁ ὑπουργὸς τὸ δικαίωμα νὰ ἐπέμβῃ εἰς τὴν ἐξέτασιν τῆς πράξεως τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου, ἀλλ' αὕτη δὲν εἶναι εἰμὴ ἁπλοῦν γεγονὸς, καὶ τὸ ὑπουργεῖον ὡς κεντρικὴ ἐξουσία δικαιοῦται νὰ ἐπαγρυπνῇ εἰς τὴν ἀκριβῆ ἐκτέλεσιν παντὸς νόμου. Ἐὰν δὲ δὲν ὁρίζῃ ὁ δημοτικὸς νόμος, ὅτι ὁ νομάρχης ἢ ὁ ὑπουργὸς ἔχουσι τὸ δικαίωμα τοῦτο, ἀλλ' ἐκ τῶν γενικῶν ἀρχῶν τοῦ δικαίου ἐξάγεται, ὅτι τὸ ὑπουργεῖον ἔχει τὸ μνησθὲν δικαίωμα. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὑποβάλλονται ἐνώπιον τοῦ ὑπουργοῦ παράποντα οὐσιώδη, τῷ λέγουσιν, ὅτι

δὲν προσεκλήθησαν οἱ τέσσαρες δημοτικοὶ σύμβουλοι, ὅτι δὲν φέρουσι τὰς ὑπογραφάς των αἱ εἰς αὐτοὺς ἀνήκουσαι κλήσεις, καὶ μεθ' ὅλα ταῦτα παρατηρεῖ, ὅτι κατά τινα θαυμαστὴν συγκυρίαν ἀποκλείονται καὶ οἱ τέσσαρες τῶν μὴ προσκληθέντων συμβούλων. Ὁ ὑπουργὸς λοιπὸν δὲν ἔπρεπε ν' ἀδιαφορήσῃ καὶ ὅμως ἀρκεσθεὶς νὰ εἰπῃ, ὅτι αἱ ὑδηγίαι τῆς ἐγκυκλίου δὲν ἐτηρήθησαν, ἄφηκε τὸ ὑπόλοιπον εἰς τὸν νομάρχην. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς, ὅτι ὁ νόμος παρέσχεν ἀνεξαρτησίαν εἰς τὰς πράξεις τῶν δημοτικῶν ἀρχῶν, ἀλλ' οὐδεμία τούτων πρέπει νὰ ἐνεργῆται αὐθαιρέτως, ἐπειδὴ ὀλέθριαι εἶναι αἱ ἐντεῦθεν συνέπειαι, διὸ εἰς περιστάσεις τοιαύτας ὁ φυσικὸς αὐτῶν διαιτητὴς δὲν δύναται νὰ ἦναι εἰμὴ τὸ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργεῖον. Αὐτὸ τοῦτο λοιπὸν ἔπραξε καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὁ ὑπουργὸς, μὴ ἀκυρώσας πρᾶξίν τινα τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου, μὴ ἀπορρίψας οὐδεμίαν ἀπόφασιν τοῦ νομάρχου. Εἶπε μόνον, ὅτι τὸ γεγονὸς εἶναι ἐναντίον τοῦ νόμου, ὅπερ ἔπραξεν ἐντὸς τῶν δικαιωμάτων του.

Ἀντεῖπεν ἕτερος, ὅτι καὶ ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς ὡς τέκνον τῶν ἐλευθεριῶν τοῦ λαοῦ σέβεται τὰς ἐλευθερίας ταύτας, καὶ, εἶναι βέβαιος, ποτὲ δὲν θέλει πράξει τι ἐναντίον αὐτῶν· ἀλλ' ἐπὶ τοῦ προκειμένου παρεσύρθη, φαίνεται, ἔκ τινος τοῦ δημοτικοῦ νόμου ἐλλείψεως, καθ' ἣν δὲν πρέπει νὰ γίνηται διὰ μιᾶς ἡ ἀποκλήρωσις τοῦ τριτημορίου, καὶ ἐκ τῆς ἐλλείψεως ταύτης πολλὰ συνέβησαν εἰς πολλὰς ἐπαρχίας ἀτοπήματα. Ἐνταῦθα λοιπὸν παρατηρεῖ, ὅτι ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος πρᾶξις εἶναι πρᾶξίς τις προεισαγωγικῶς ἐκλογική, καὶ ὡς τοιαύτη, πρᾶξις δημοτική. Ἐὰν τὸ πρῶτον, ἔπρεπε ν' ἀποφασισθῶσι τὰ κατ' αὐτὴν μετὰ τὸ πέρας τῆς ἐκλογῆς· ἐὰν τὸ δεύτερον, ἐπίσης ἔπρεπε ν' ἀποφασισθῇ ἡ τύχη της παρὰ τοῦ νομάρχου. Εἴτε λοιπὸν ἐκλογικὴ εἶναι εἴτε δημοτικὴ ἡ μνησθεῖσα πρᾶξις, ἡ ἐπ' αὐτῆς ἐνέργεια τοῦ ὑπουργείου ἐμφαίνει παραβίασιν νόμου. Καὶ ἀληθῶς ἂν, ὡ ἐπεξηγεῖ ἡ ἐγκύκλιος, παραδέχηται καὶ ἡ Βουλὴ, ὅτι πᾶσα τοιαύτη πρᾶξις πρέπει νὰ ἐνεργῆται διὰ τῆς συγκροτήσεως τοῦ ὅλου δημοτικοῦ συμβουλίου, ἡ ἐπ' αὐτῆς δικαιοδοσία πρέπει νὰ ἄρχηται ἀπὸ τοῦ νομάρχου καὶ νὰ φθάνῃ μέχρι τοῦ ὑπουργοῦ οὐχὶ δέ, ὡς συνέβη ἐνταῦθα, νὰ ἄρχηται ἀντιστρόφως. Καὶ λέγουσι μὲν τὴν πρᾶξιν ἁπλοῦν τι γεγονὸς, ἀλλ' αὕτη δὲν εἶναι ἰδιωτική, εἶναι πρᾶξις δημόσιος, καὶ ἑπομένως δὲν δύναται νὰ φέρῃ τὴν ἀκύρωσίν της ἡ διοικητικὴ ἐξουσία. Ἡ ἐξουσία αὕτη δὲν εἶναι ἀπέναντι τῆς δικαστικῆς εἰμὴ ἐξαίρεσις ἀναγκαία, καὶ δὲν δύναται νὰ ἐγγίσῃ τὴν ἀνωτέρω πρᾶξιν, ὡς μὴ ἀναγομένην

εἰς τὴν ἐξαίρεσιν. Ἄλλως τε ἡ δημοτικὴ ἀρχὴ, ὡς ἐργαζομένη ἀναλόγως τῶν πρὸς τὴν Κυβέρνησιν σχέσεών της, δὲν φέρει πάντοτε ἰσόρροπον τὴν πλάστιγγα εἰς τὰς χεῖρας, καὶ δὲν συμφέρει ν' ἀποβάλῃ τὴν τῆς δικαιοσύνης ἐνέργειαν. Ἐὰν λοιπὸν πεισθῇ ὁ ὑπουργὸς ἐκ τῶν παρατηρήσεων τούτων, ἃς κανονίσῃ ὥστε αἱ ἐπὶ τῶν κληρώσεων ἀποφάσεις νὰ ἐνεργῶνται τοῦ λοιποῦ κατὰ νόμον, διότι ἄλλως θέλομεν ἔχει συνεχεῖς ἀκυρώσεις καὶ ἀνωμαλίας.

Καὶ ἄλλος ὑποστηρίζων τοῦτον προσέθηκεν, ὅτι ἡ ἀπὸ 9 Βρίου 1840 ἐγκύκλιος τοῦ ὑπουργείου περιέχει πρὸς ταῖς ἄλλαις καὶ εἰδικήν τινα διάταξιν περὶ τοῦ τρόπου τῆς διὰ κλήρου ἐξαλείψεως τοῦ ἑνὸς τριτημορίου· κατ' αὐτὴν δὲ ἡ κλήρωσις διευθυνομένη ὑπὸ τριμελοῦς ἐπιτροπῆς, τοῦ δημαιρεσιάρχου, τοῦ προέδρου τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου καὶ ἑνὸς μέλους αὐτοῦ, ἐνεργεῖται ἐπὶ τῇ παρουσίᾳ ὅλου τοῦ Σώματος. Τὸ συμβούλιον λοιπὸν χρησιμεύει ὡς θεατὴς, καὶ ἡ ἔκθεσις, ἣν ἐκδίδει, δὲν εἶναι πρᾶξις, ἀλλ' ἔκθεσις τις ἁπλῆ, δυναμένη νὰ ἦναι ὀρθὴ ἢ ψευδής. Διὰ ν' ἀποδειχθῇ δὲ τὸ πλαστὸν αὐτῆς ἀπαιτεῖται πρᾶξις τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας, ἐπιβάλλουσα πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ τὴν ἀνήκουσαν ποινήν. Ἡ διοικητικὴ λοιπὸν ἐξουσία ἐπ' οὐδεμιᾷ περιστάσει δύναται ν' ἀποφύγῃ τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ νὰ ἐπικυρώσῃ τὴν πρᾶξιν. Περιπλέον, ἐνῷ ὁ νόμος ὁρίζει, ὅτι τὸ ἀποτέλεσμα τῆς κληρώσεως δημοσιεύεται παραχρῆμα χωρὶς ν' ἀπαιτῆται ἡ ἐπικύρωσις, ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐγένετο καὶ ἡ πρᾶξις καὶ ἡ δημοσίευσις αὐτῆς, πέμπεται δὲ τὸ πρωτόκολλον εἰς τὴν ἐξουσίαν, οὐχὶ ἵνα ἐπικυρώσῃ τὴν κλήρωσιν, ἀλλ' ἵνα εἴπῃ, ὅτι ἀπεκλείσθη ὁ νενομισμένος ἀριθμὸς τῶν συμβούλων. Διὸ συμπεραίνει, ὅτι ἡ ἀκύρωσις τῆς ὑπὸ συζήτησιν πράξεως ἐγένετο παρὰ τὸν νόμον.

Ἐπέφερεν ἄλλος, ὅτι δὲν ἤθελε λάβει καὶ αὐτὸς τὸν λόγον, ἐὰν τὸ ζήτημα ἔμενεν ὡς ἐκ πρώτης ἀρχῆς ἐτέθη. Ἐπειδὴ ὅμως εἶπε τις, ὅτι καὶ τοι ὄντος τοῦ πρωτοκόλλου παρανόμου, ἡ ἐκλογὴ ἀκολουθεῖ τὴν πορείαν της καὶ ἔπειτα ἐπέρχεται ἡ ἀκύρωσις αὐτῆς, παρατηρεῖ, ὅτι, ὡς ἐκ πείρας γνωρίζομεν, αἱ τοιαῦται πράξεις ἂν ἀκυρῶνται, οὐχ ἧττον καὶ ἐγκρίνονται πολλάκις· ἑπομένως ἂν καὶ εἶναι βέβαιον, ὅτι ἡ διοικητικὴ ἀρχὴ θέλει νὰ συγκεντρόνῃ τὰ πάντα εἰς ἑαυτὴν, ζητοῦντες ὅμως ν' ἀφαιρέσωμεν ἀπ' αὐτῆς τὸ δικαίωμα τοῦτο, καθιεροῦμεν ἄλλο δεινότερον, διότι τρία ἢ τέσσαρα μέλη συμβούλων δύνανται συνερχόμενα, νὰ ἐκδίδωσι πρᾶξιν τινα κατ' ἀρέσκειαν καὶ ν' ἀποκλείωσι δι' αὐτῆς τὰ λοιπὰ μέλη. Νὰ μὴ μένῃ λοιπὸν τὸ

δικαίωμα εἰς τὴν διοικητικὴν ἐξουσίαν ν' ἀκυροῖ τὴν τοιαύτην πρᾶξιν; Ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲ παρατηρεῖ, ὅτι συνῆλθον ἀφ' ἑνὸς τὰ ἀκτὼ τῶν συμβούλων μέλη, ἀφ' ἑτέρου δὲ προσεκλήθησαν μὲν καὶ τὰ τέσσαρα, ἀλλ' ὁ κλητὴρ δὲν ἐπέδωκεν εἰς αὐτὰ τὰς κλήσεις, οἱ δὲ ἀκτὼ σύμβουλοι συνελθόντες τὴν ἐποῦσαν, ἐξέδωκαν τὴν ἀπόφασιν. Ἀμφοτέρωθεν ἄρα ὑπῆρξε κακή τις πρόθεσις, διότι πῶς, ἐνῷ προσεκλήθησαν, δὲν συνῆλθον τὰ τέσσαρα μέλη; καὶ πῶς πάλιν συνέπεσεν' ἀποκλεισθῶσιν ἰδίως αὐτά; Ἡ πρᾶξις λοιπὸν εἶναι προδήλως εἰκονική, καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θέλει ὥστε νὰ ἐπεμβαίνῃ ἡ διοικητικὴ ἀρχή. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὰ κατὰ τοῦ παρελθόντος τοῦ 1847 ἐκτοξευθέντα, ἤθελε καὶ αὐτὸς ἴσως τὸ κατακρίνει, ἂν τὸ ἀρτίως παρελθὸν ἦτον κατά τι καλλίτερον.

Ἐξέθηκεν ἄλλος, ὅτι δύω ἰδέαι κυρίως προέκυψαν ἐκ τοῦ ζητήματος τούτου· ἡ μὲν πρεσβεύουσα, ὅτι πρέπει νὰ θεωρηθῇ τὸ ἔγγραφον ὡς δημοτικὴ πρᾶξις, ἡ δὲ, νὰ χαρακτηρισθῇ ἁπλοῦν γεγονός. Ἀλλὰ δημοτικὴ πρᾶξις δὲν εἶναι καὶ λογίζεται μᾶλλον (ὡς καὶ ἡ ἐγκύκλιος λέγει) πρωτόκολλον, πρὸς ἔκδοσιν τοῦ ὁποίου πρέπει νὰ συντρέξωσιν οἱ ἔχοντες συμφέρον καὶ ἡ ἐπόπτις τούτων Κυβέρνησις. Ἐνταῦθα ὅμως συνῆλθον κατὰ τὸν νόμον τὰ ἐνδιαφερόμενα μέλη; Βεβαίως ὄχι, καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἠδύνατο νὰ προχωρήσῃ ἡ ἐκλογὴ μόνον, ἐὰν τὰ μέλη δὲν ἤθελον νὰ προσέλθωσιν. Ἀλλ' ἐκαλέσθησαν ἆρά γε τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος μέλη; ἐπληρώθησαν δι' αὐτὰ οἱ τῆς προσκλήσεως τύποι; Οὐδὲν ἐγένετο τούτων καὶ ἑπομένως δὲν θεωρεῖ τὴν πρᾶξιν ἐπίσημον. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ, ἐὰν πρέπει ν' ἀποφασίζῃ τὰ περὶ τῶν πράξεων τούτων ἡ διοικητικὴ ἢ ἡ δικαστικὴ ἐξουσία, παρατηρεῖ, ὅτι τὸ ζήτημα εἶναι λίαν ἐπισφαλὲς, καὶ θεωρεῖ τολμηρὸν νὰ ἐκφέσῃ γνώμην. Προτιμᾷ ὅμως τὴν διοικητικὴν ἐξουσίαν, καθ' ὅσον ἡ δικαστικὴ δύναται νὰ βραδύνῃ ἐκ τοῦ τρόπου τῆς ἐνεργείας αὐτῆς, ἐνῷ ἡ λύσις τῶν ἐκλογικῶν ζητημάτων συνήθως κατεπείγει. Τελευταῖον παρατηρεῖ, ὅτι ἂν καὶ τὸ 58 ἄρθρον τοῦ δημοτικοῦ νόμου λέγει, ὅτι προσδιορίζεται διὰ κλήρου ἡ σειρὰ τῆς τῶν ὀνομάτων ἐξελεύσεως, ἡ τάξις αὕτη δὲν τηρεῖται σήμερον καὶ ὅλαι αἱ γινόμεναι ἀποκληρώσεις εἰσὶ παράνομοι, ὑπὸ δὲ τὴν ἐποψιν ταύτην θεωρεῖ παράνομον καὶ τὴν προκειμένην.

Τέλος ἐπέφερεν ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς, ὅτι δὲν ἔχει σκοπὸν ν' ἀντιτείνῃ εἰς τινας τῶν προαγορευσάντων παρατηρήσεις, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἰδέαν, ὅτι ἄλλως ἔπρεπε νὰ ἔχωσι τινὲς τῶν διατάξεων τοῦ δημοτικοῦ νόμου, καὶ διὰ τοῦτο μάλιστα

ἐγκαίρως συνίστησεν ἐπιτροπὴν, ἐν ᾗ συμπεριελήφθησαν καὶ πολλοὶ βουλευταὶ, ὅπως ἐργασθῶσι πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ νόμου τούτου καὶ τακτοποίησιν πολλῶν τοῦ ὑπουργείου ἐγκυκλίων. Δέχεται λοιπὸν τὸ εὐλογοφανὲς τῶν τοιούτων παρατηρήσεων, καὶ μετ' οὐ πολὺ θέλει εἰσαγάγει τὸ τακτοποιοῦν τὰς ἀνωμαλίας τούτας νομοσχέδιον, παρασκευασθὲν ἤδη ὑπὸ τῆς ἀνωτέρω ἐπιτροπῆς. Ἀλλ' ἐπὶ τοῦ προκειμένου ζητεῖται οὐχὶ τί ἔπρεπεν, ἀλλὰ τί ἠδύνατο νὰ γίνῃ ἐπὶ τῆς ἀνὰ χεῖρας πράξεως, εὑρισκομένου τοῦ νόμου ὡς ἔχει. Ἐὰν λοιπὸν παρατηρήσῃ τις ἀκριβῶς, θέλει ἰδεῖ, ὅτι δὲν εἶναι οὐδὲ δημοτικὴ ὅλως οὐδὲ διοικητικὴ, ἀλλὰ μίγμα τι ἀμφοτέρων τούτων, ἡ πρᾶξις, ἣν ἐπιτρεῖ καὶ ἡ ἐξουσία, ὅπως ἴδῃ ἐὰν ἐγένετο δόλος, ἐὰν συνέβη τί ἄτοπον κλ. Κατὰ τὸν νόμον ἄρα, ὡς σήμερον ἔχει, ἡ ἐξουσία πρέπει νὰ ἐπιτηρήσῃ τὴν πρᾶξιν, νὰ ἐξετάσῃ πάντα δυνατὸν δόλον καὶ νὰ ἀκούσῃ τὰ παράπονα ἑνὸς ἑκάστου. Αὐτὴν λοιπὸν τὴν ἐξέτασιν ἐνεργήσας ἐν πλήρει αὐθεντίᾳ καὶ ὁ ὑπουργὸς, ἀνέθηκε τὸ ἔργον εἰς τὴν νομαρχίαν, ὁ δὲ ἐνάρετος γραμματεὺς αὐτῆς Ἀλεξανδρόπουλος ἀπαντῶν, ἐβεβαίωσε τὸ ἀνύπαρκτον τῶν προσκλήσεων καὶ θυμαστήν τινα ἐξαίρεσιν ὅλων τῶν μὴ παρευρεθέντων μελῶν. Εἰς πρᾶξιν λοιπὸν τοσοῦτον ἄδικον δὲν ἠδύνατο ὁ ὑπουργὸς ν' ἀδιαφορήσῃ, ἐπειδὴ ἐὰν ἐκαλοῦντο ἀλλὰ δὲν προσήρχοντο τὰ τέσσαρα μέλη, τὸ πρᾶγμα τότε εἶχε καλῶς· ἀλλὰ νὰ μὴ τοὺς προσκαλῇ τις ποσῶς καὶ ἔπειτα νὰ τέμνῃ τὴν πολιτικὴν ὕπαρξίν των, εἶναι πρᾶξις, ἣν δὲν θέλει αὐτὸς νὰ χαρακτηρίσῃ. Καὶ ὅμως ἀπέναντι τούτων οὐδὲ κεραίαν ἐνήργησεν ἐξ οἰκειοθελοῦς γνώμης, ἀλλ' ἠρκέσθη ἁπλῶς εἰς ὅ,τι τῷ ὑπέβαλεν ὁ νομάρχης. Διὸ συμπεραίνει, ὅτι ἂν ἡ Βουλὴ νομίσῃ ἀνεπαρκεῖς τὰς ὑπαρχούσας ἐν τῷ δημοτικῷ νόμῳ ἐγγυήσεις, πρῶτος αὐτὸς θέλει χειροκροτήσει τὴν τοιαύτην ἰδέαν· ἀλλ' ἐφ' ὅσον διατελεῖ ὡς ἔχει ὁ νόμος, δὲν δύναται νὰ ἦναι ἄλλη ἡ ἐφαρμογή του, ἐπειδὴ αὐτὸς τοὐλάχιστον δὲν θέλει ἐπιτρέψει εἰς τινας νὰ σείωσι τὴν μάστιγα τῶν δημοτικῶν ἀνὰ χεῖρας καὶ ν' ἀποκλείωσι πάντα μὴ φίλον των κατ' ἀρέσκειαν. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὰς ἀναξίας κατ' αὐτοῦ ἐπιθέσεις τοῦ ἐπερωτήσαντος, θέλει νὰ εἴπῃ τι πρὸς αὐτὸν καὶ διστάζει· ἀλλ' ἡ κατὰ τὸ 1847 διαγωγή του, ἣς μάλιστα καθάπτεται ὁ ῥηθείς, εἶναι ὁ σεμνότερος αὐτοῦ στέφανος, ἐπειδὴ, ἐνῷ τὰ πάντα ἐσαλεύοντο τότε, εἰς τεσσαράκοντα ἡμέρας διεξήγαγεν ὅλας τὰς ἐκλογὰς χωρὶς οὐδὲ σταγόνα νὰ ἐκχυθῇ αἵματος, καὶ αὐτὸς εἶναι ὁ καθιερώσας, οὕτως εἰπεῖν, τὴν ἐκλογικὴν συγκράτησιν τῶν Βουλῶν. Ἀλλ' ὁ ἐπερωτήσας ἐξ ἄλλων ἴσως ἐμπνεό-

μενος ἀφορμῶν, ἐπιτίθεται κατὰ τοῦ ὑπουργοῦ, καὶ διὰ τοῦτο τῷ λέγει, ὅτι ἐφ' ὅσον διευθύνει τὸ ὑπουργεῖον, θέλει ἐνεργήσει πάντοτε ἐντὸς τοῦ νόμου, καὶ θέλει ἐνεργήσει μόνος μετὰ τῶν συναδέλφων του ὑπουργῶν, χωρὶς οὐδέποτε νὰ καλέσῃ καὶ τοῦτον συμπράκτορα. Διὸ παύει παρατηρῶν, ὅτι ἀντὶ νὰ αἰτιᾶται ἄλλους, πρέπει νὰ αἰτιᾶται τοὺς φίλους του, μὴ προσκαλέσαντας εἰς τὴν ἐκλογὴν καὶ τὰ τέσσαρα ἐναντία μέλη.

Κλεισθείσης ἐνταῦθα τῆς συζητήσεως, μετὰ τινας γενομένας ἐπὶ τοῦ θέματος παρατηρήσεις, ἡ Βουλὴ ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τοῦ προέδρου ἀπεφήνατο δι' ἀναστάσεως, ὅτι «ἀρκουμένη εἰς τὰς ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ δοθείσας διασαφήσεις, μεταβαίνει εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν.»

Ἐπὶ τούτοις ὁ πρόεδρος διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ τὴν δευτέραν ὥραν Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος
ΕΥ. Μ. ΠΑΡΙΣΗΣ

οἱ γραμματεῖς
Κων. Ναγρέ.
Π. Κολποδίνος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΙΓ'.

Τῆς 5 Δεκεμβρ. 1852.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἀναγγελθέντος, ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ περὶ καθυστερούντων νομοσχεδίου, λαβών τις ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τὸν λόγον ἐξέθηκεν, ὅτι μηδόλως προτιθέμενος ν' ἀντικρούσῃ τὴν ἰδέαν, ὅτι οἱ ὀφειλέται πρέπει νὰ πληρώσωσι τὸ πρὸς τὸ δημόσιον χρέος των, ἐπιθυμεῖ μόνον νὰ νομοθετηθῶσι τὰ περὶ τῆς ἀποτίσεως οὕτω πως, ὥστε καὶ οἱ ὀφειλέται νὰ μὴ καταστραφῶσιν· ἀλλ' ἡ κατὰ τὸ νομοσχέδιον τῶν καθυστερούντων διαίρεσις θέλει ἔχει δυσαρέστους συνεπείας, διότι ἐρχόμενοι δι' αὐτοῦ εἰς βοήθειαν ἑνὸς μόνου μέρους ὀφειλετῶν, ἀφίνομεν τοὺς λοιποὺς εἰς ἐντελῆ ἀπόγνωσιν, μηδεμίαν ὑπὲρ αὐτῶν λαμβάνοντες πρόνοιαν.

Ἐζητήσαμεν πρό τινων ἡμερῶν πίνακα τῶν κατ' εἶδος ὀφειλετῶν, ἵνα ἐπὶ τῇ βάσει αὐτοῦ δυνηθῶμεν ν' ἀνεύρωμεν τὸν κατ-

ταλληλότερον πρὸς ἐξόφλησιν τῶν καθυστερουμένων τρόπον. Ἐὰν δὲ πιστεύσωμεν, ὡς ὀφείλομεν, εἰς τὸν παρουσιασθέντα ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ πίνακα, θέλομεν ἴδει, ὅτι ἡ φούχτα αὕτη τῶν κατοίκων τοῦ Κράτους καθυστερεῖ 31 ἑκατομμύρια, πρὸς ἐξόφλησιν τῶν ὁποίων ἐντὸς δεκαετίας ὀφείλομεν νὰ πληρώνωμεν κατ' ἔτος 3,100000. Ἀλλὰ πῶς θέλομεν δυνηθῇ ἡμεῖς, οἱ μόλις 11,000,000 πληρόνοντες εἰς φόρους, νὰ πληρώνωμεν καὶ τρία περιπλέον πρὸς ἐξόφλησιν τῶν ὅσων καθυστεροῦμεν; καὶ ἂν ἠδυνάμεθα νὰ ἐπαρκέσωμεν εἰς τὴν πληρωμὴν τόσου ποσοῦ, διὰ τί νὰ μὴ ἐξοφλήσωμεν δι' αὐτοῦ τὸ ἐξωτερικὸν ἡμῶν χρέος, καὶ ν' ἀποφύγωμεν οὕτω καὶ ἀπειλὰς καὶ τόκους, ἀλλὰ νὰ παρακαλῶμεν τὰς Δυνάμεις ὅπως ἀναβάλωσιν ἐφ' ἱκανὸν εἴτε χρόνον τὴν τοῦ δανείου ἀπαίτησιν; Ἀφοῦ λοιπὸν δὲν εἴμεθα εἰς θέσιν ν' ἀποτίσωμεν τὸ ἐξωτερικὸν χρέος, πῶς θέλομεν ἐπαρκέσει εἰς τὴν τῶν καθυστερουμένων ἐξόφλησιν; Ἀλλὰ δύναται νὰ εἴπῃ ὁ ὑπουργὸς, ὅτι τὰ καθυστερούμενα, περὶ ὧν νομοθετοῦμεν σήμερον, ἀναβαίνουσιν εἰς μόνον ἐννέα ἑκατομμύρια, καὶ ἐπομένως τὸ κατ' ἔτος πληρωτέον ποσὸν, εἰς ἐννεακοσίας χιλιάδας. Τί λοιπὸν ἔσεται περὶ τῶν ἄλλων; μήπως ἐκεῖνα θέλουσι χαρισθῇ; μήπως οἱ καθυστεροῦντες αὐτὰ θέλουσι μείνει ἀκαταδίωκτοι; Ὄχι βεβαία, ἀλλ' ἴσως μάλιστα περὶ ἐκείνων ὁρισθῇ συντομωτέρα πρὸς ἐξόφλησιν προθεσμία, καὶ τότε ἀντὶ τριῶν ἑκατομμυρίων θέλομεν πληρόνει τέσσαρα, καὶ ἀναγκαζόμενοι εἰς τὴν πληρωμὴν, θέλομεν ἐξαντλήσει ὄχι μόνον τὰ κεφάλαιά μας, ἀλλὰ καὶ πᾶσαν ἄλλην κινητὴν ἢ ἀκίνητον περιουσίαν, καὶ θέλομεν μείνει πένητες, ἐστερημένοι καὶ αὐτῶν τῶν πρὸς ἀγορὰν ἄρτου ἀναγκαίων.

Ἔχομεν ὅμως ἀνάγκην ἐξόδων πρὸς ὕπαρξιν Κυβερνήσεως, καὶ πρὸς διατήρησιν τῆς τάξεως καὶ κοινῆς ἡσυχίας, κατὰ δὲ τὸ ἐνεστὼς ἔτος ὑπάρχει ἔλλειμμα ἑνὸς ἑκατομμυρίου, τὸ ὁποῖον δὲν δυνάμεθα ἄλλως ν' ἀναπληρώσωμεν. Ἀλλὰ μήπως δὲν ἠδυνάμεθα ν' ἀναπληρώσωμεν τὸ ἔλλειμμα διὰ τῶν 1 444,916 δραχμῶν, τὰς ὁποίας διὰ συμπληρωτικῶν πιστώσεων ἐπληρώσαμεν εἰς ὀφειλόμενα ἐκ παρελθουσῶν χρήσεων ἀπὸ τοῦ 1843, καὶ τῶν ὁποίων ἡ πληρωμὴ εὔκολον ἦτον ν' ἀναβληθῇ καὶ ἐπὶ ἓν ἔτος ἀκόμη; Πρὸς τί λοιπὸν ὁ ὑπουργὸς νὰ φανῇ τοσοῦτον γενναῖος ὅπου οὐκ ἔδει, καὶ νὰ ζητῇ ἤδη τὴν καταστροφὴν τοῦ πτωχοῦ λαοῦ πρὸς ἀναπλήρωσιν τοῦ κενοῦ; Καὶ ταῦτα μὲν κατὰ τῆς ὑπὸ τοῦ νομοσχεδίου παραδεδεγμένης ἀρχῆς περὶ διακρίσεως τῶν ὀφειλετῶν. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν ἐν γένει ἐξόφλησιν τῶν καθυστερουμένων, παραδέχεται αὐτὴν, ἀφ' οὗ προηγουμένως λαβόντες ὑπ' ὄψιν τὸν

πίνακα τῶν κατ' εἶδος ὀφειλετῶν, καὶ συσκεφθέντες ἀνεύρωμεν τρόπον τῆς ἐξοφλήσεως ὅσον ἔστι καταλληλότερον πρὸς τὴν σημερινὴν τῶν κατοίκων κατάστασιν.

Ἀντικρούων τὸν προαγορεύσαντα ἐξέθηκεν ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, ὅτι δὲν ἐπερίμενέ ποτε ν' ἀκουσθῇ φωνὴ ὄχι μόνον ἀποκρούουσα, ἀλλ' οὔτε κἂν τροποποιοῦσα τὰς βάσεις τοῦ νομοσχεδίου· πιστεύει ὅμως, ὅτι ὁ προαγορεύσας παρεσύρθη εἰς τὰς ἀνωτέρω ἐκτεθείσας σκέψεις του ἐκ τῆς ἐσφαλμένης ἰδέας, ὅτι ὁ ὑπουργὸς παρουσιάζει σήμερον νομοσχέδιον, ὑποχρεοῦν τοὺς ὀφειλέτας εἰς τὴν ἐξόφλησιν τοῦ χρέους των, ἐνῷ τοὐναντίον ἔρχεται δι' αὐτοῦ εἰς βοήθειάν των ἀπέναντι τῶν ὑπαρχόντων νόμων, ἐκ τῆς αὐστηρότητος τῶν ὁποίων τοσαῦτα ἔπασχον οἱ ὀφειλέται δεινὰ, ἀπογυμνούμενοι καὶ τῆς περιουσίας των καὶ αὐτῆς τῆς προσωπικῆς των ἐλευθερίας στερούμενοι. Διὰ τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου ἡ Κυβέρνησις ἠθέλησε νὰ ἔλθῃ εἰς παρηγορίαν αὐτῶν, καὶ νὰ τοὺς καταστήσῃ ἐλευθέρους εἰς πᾶσαν ἐπιχείρησίν των, διότι μέχρι τοῦδε φοβοῦμενοι τὴν ἀπαλλοτρίωσιν, εἶχον ἰδιοκτησίας ψευδεῖς ὑπὸ ξένα ὀνόματα· ἠθέλησε τὴν τάξιν αὐτὴν τῶν ὀφειλετῶν νὰ ἐπαναφέρῃ εἰς τὴν κοινωνίαν πρὸς ὄφελος καὶ αὐτῆς καὶ αὐτῶν τῶν ἰδίων, ἀλλὰ συγχρόνως δὲν ἠδύνατο καὶ ν' ἀδιαφορήσῃ εἰς τὴν τακτικὴν τῶν καθυστερουμένων ἐξοφλήσιν, ἀφοῦ ἡ κατ' ἔτος πληρωμὴ αὐτῶν, ἀναβαίνουσα μέχρι τοῦδε εἰς 1,400,000, κατέστη ἓν τακτικὸν ἔσοδον, καὶ ν' ἀφήσῃ ἀνενοχλήτους τοὺς ἐκ δυστροπίας καὶ κακῆς προθέσεως καθυστεροῦντας, καταναγκάζουσα μόνον τοὺς μικροὺς καὶ προθύμως τὸ χρέος των ἐξοφλοῦντας.

Καὶ εἶπε μὲν ὁ προαγορεύσας, ὅτι θέλομεν ἐπιβαρύνει τοὺς φορολογουμένους, ἐκτὸς τῶν τακτικῶν φόρων των, καὶ μὲ τὴν πληρωμὴν εἰσέτι τριῶν ἑκατομμυρίων· ἀλλὰ τὸ προκείμενον νομοσχέδιον ἀφορᾷ μόνους τοὺς ἀπὸ ἐνοικιάσεις προσόδων καὶ μονοετεῖς ἐνοικιάσεις ἐκκλησιαστικῶν κτημάτων καθυστεροῦντας, οἵτινες οὐδεμίαν παρέχουσιν εἰς τὸ δημόσιον ἀσφάλειαν καὶ οὐδεμίαν λαμβάνουσι πρόσοδον, ἐνῷ οἱ ἀγοράσαντες ἐθνικὰ κτήματα ἢ γαῖαι καὶ τὸ Δημόσιον ἔχουσιν ἐξησφαλισμένον διὰ τῆς ὑποθηκεύσεως αὐτῶν τῶν ἰδίων κτημάτων, καὶ προσόδου τακτικῆς ἀπολαύουσιν, ἐξ ἧς δύνανται νὰ ἐπαρκέσωσι καὶ εἰς τὴν ἀπότισιν τοῦ χρέους των. Δι' αὐτοὺς λοιπὸν οὐδεμία ὑπάρχει ἀνάγκη μέτρων ἐξαιρετικῶν καὶ ἐπειγόντων.

Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὰ διὰ συμπληρωτικῶν πιστώσεων πληρωθέντα, ἡ Κυβέρνησις ὤφειλε νὰ πράξῃ τοῦτο χάριν τῆς ἀξιοπρεπείας της καὶ ἵνα μὴ καταστρέψῃ τὴν δημοσίαν πίστιν.

Ὁ προκείμενος λοιπὸν νόμος εἶναι καὶ ἐπειγὴς καὶ δίκαιος· ἐν αὐτῷ συμπεριλαμβάνονται πάντες σχεδὸν οἱ ὀφειλέται, ἐκτὸς τῶν ἐκ προικοδοτήσεων, περὶ ὧν δύναται νὰ λάβῃ ἡ Κυβέρνησις μέτρα ἐπειγὰ, ἀφοῦ ἐξετάσασα πληροφορηθῇ, ὅτι καὶ οὗτοι εὑρέθησαν εἰς ὁμοίας μετὰ τῶν λοιπῶν δυστυχεῖς περιστάσεις. Οἱ ἐκ προικοδοτήσεων ὀφειλέται εἶναι μόνον 7000, καὶ δὲν δυνάμεθα νὰ συμπεριλάβωμεν μεταξὺ αὐτῶν ὁλόκληρον τὸ ἔθνος, τὸ ὁποῖον μάλιστα ἔχει τὸ συμφέρον νὰ πληρωθῇ ἡ ἀξία τῶν ὑπ' αὐτῶν ἀγορασθέντων κτημάτων του.

Τοιούτου λοιπὸν ὄντος τοῦ νομοσχεδίου, θεωρεῖ ἀναγκαῖον νὰ προβῇ ἡ Βουλὴ εἰς τὴν συζήτησιν καὶ ταχεῖαν αὐτοῦ ἐπιψήφισιν.

Ἐπήνεγκεν ὁ εἰσηγητὴς, ὅτι ἀπονέμων ἐν πρώτοις τὰς εὐχαριστίας του εἰς τὸν ὑπουργὸν, διότι ὑπέβαλε τέλος πάντων εἰς τὴν Βουλὴν τὸ οὐσιῶδες τοῦτο νομοσχέδιον, ἐκφράζει συγχρόνως τὴν ἀπορίαν του ἐπὶ τῆς ἐκτεθείσης ἰδέας, ὅτι οἱ ἐκ προικοκτησιῶν ὀφειλέται ἔχοντες κτήματα, ὀφείλουν καὶ δύνανται νὰ πληρώσωσι τὸ πρόσφατὸ δημόσιον χρέος των, ἐνῷ ἡ Κυβέρνησις ὤφειλε μᾶλλον αὐτοὺς νὰ συνδράμῃ καὶ περιποιηθῇ, διότι ἀγοράσαντες δυνάμει τοῦ περὶ προικοκτησιῶν ὁλεθρίου ἐκείνου νόμου γαίας χέρσους, μετέβαλον αὐτὰς διὰ τῆς φιλοπονίας των καὶ δι' ἀδρῶν δαπανῶν εἰς σταφιδῶνας, ἐλαιῶνας καὶ ἄλλα τοιοῦτα κτήματα, τὰ ὁποῖα καὶ εἰς τὸ δημόσιον μεγάλας παρέχουσιν ὠφελείας· ὤφειλε νὰ ἀνακουφίσῃ αὐτοὺς, οἵτινες πληρόνουσι πολλαπλασίως τὴν ἀξίαν τῶν παρ' αὐτῶν ἀγορασθεισῶν γαιῶν, κατὰ τὸν ἀναντιῤῥήτως καταστρεπτικὸν ἐκεῖνον νόμον. Ἀντικρούων διὰ τοῦτο τὴν τοιαύτην τοῦ ὑπουργοῦ ἰδέαν, ἐπιφυλάσσεται ὡς εἰσηγητὴς νὰ ὑποστηρίξῃ ἐπὶ τῶν καθ' ἕκαστα τὴν γνώμην τῆς Ἐπιτροπῆς.

Ἀντικρούων τὸν ὑπουργὸν ἐπανέλαβεν ὁ κατὰ πρῶτον ἀγορεύσας, ὅτι οἱ ἐκ προικοκτησιῶν ὀφειλέται δὲν εἶναι ἑπτὰ μύριαι χιλιάδες, ὡς εἶπεν ὁ ὑπουργὸς, διότι τὰ ἐκ προικοκτησιῶν καθυστερούμενα ἀναβαίνουσιν εἰς ἑπτὰ ἑκατομμύρια, καὶ τόσον μεγάλην ποσότητα δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὀφείλουν ἑπτὰ χιλιάδες ἀτόμων. Ἀλλ' ὅσοι καὶ ἂν ἦναι οἱ ἀγοράσαντες γαίας ἀκαλλιεργήτους καὶ χέρσους, μυδεμίαν παραγούσας ὠφέλειαν, καὶ μορφώσαντες αὐτὰς εἰς κτήματα παραγωγὰ, μήπως δὲν πρέπει νὰ ἔχωσιν οἱ τοιοῦτοι πλειότερα παρὰ τῇ Κυβερνήσει δικαιώματα προστασίας ἀπὸ τοὺς ἀγοράσαντας περιουσίαν ἑτοίμην καὶ προσοδοφόρον, ὡς τὰς πρόσοδους, καὶ ὠφεληθέντας ἐξ αὐτῆς χωρὶς οὔτε τὸ πρὸς τὸ δημόσιον χρέος των νὰ πληρώσωσι; Κατὰ τὸ

περὶ προικοκτησιῶν νομοσχέδιον, ἕκαστος πολίτης δύναται νὰ λάβῃ γαίας ἀξίας δραχ. 2000, καὶ ἐν τοσούτῳ εἰς 36 ἔτη πληρόνει ἀντὶ δύω τριάκοντα πέντε χιλιάδας· ἀλλὰ διὰ τί τότε, δύναταί τις νὰ εἴπῃ αὐτῷ, διὰ τί νὰ ἀγοράσῃς γαίας δυνάμει τοιούτου νόμου; Ὁ Ἕλλην ἐξελθὼν ἐνὸς διαρκοῦς καὶ αἱματηροῦ ἀγῶνος γυμνὸς, ἄστεγος καὶ ἄπορος, ἐφλέγετο ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας τοῦ νὰ κατασταθῇ ἰδιοκτήτης, καὶ ἐκὼν ἑκὼν ἐδιάσθη νὰ ὑποκύψῃ εἰς τοῦ νόμου τὰς ὀλεθρίους συνεπείας. Ὁ νόμος αὐτὸς ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου τοσάκις κατηγορήθη ὡς καταστρεπτικὸς, καὶ ὁ μακαρίτης, ἂς τὸ ὁμολογήσωμεν, Κωλέττης ἀναγνωρίσας τὸ μέγα ἄδικον, εἶχεν ἑτοιμάσει νέον νόμον εὐνοϊκώτερον καὶ συμφερώτερον. Θέλετε λοιπὸν σήμερον ν' ἀποκλείσητε τῶν ὑπὲρ τῶν ὀφειλετῶν λαμβανομένων ἐπιεικῶν μέτρων τοὺς τοσοῦτα ὑποστάντας δεινὰ, διὰ νὰ μορφώσωσι περιουσίαν καὶ καταστήσωσι γαίας χέρσους, κτήματα προσοδοφόρα καὶ εἰς τὸ δημόσιον τοσαύτας παρέχοντα ὠφελείας; Ὁ ἀνώτατος Ἄρχων ἐπιθυμεῖ τὴν εὐημερίαν τοῦ λαοῦ του, τὴν ὁποίαν ὅμως θέλομεν σήμερον νὰ καταστρέψωμεν· ἀλλὰ τίς θέλει ἀνεχθῇ νὰ στερηθῇ ἐν μιᾷ στιγμῇ ὅ,τι μετὰ τόσα ἔτη καὶ μετὰ τοσούτων κόπων ἀπέκτησεν; Εἶναι λοιπὸν δίκαια τὰ παράπονά μας, καὶ ἂν ἐνταῦθα δὲν εἰσακουσθῶσι, θέλομεν τὰ φέρει καὶ ἐνώπιον τοῦ Βασιλέως.

Παρετήρησεν ἄλλος, ὅτι ὁ προκείμενος νόμος εἶναι τῷ ὄντι ἐπιεικὴς, ὡς τὸν ὠνόμασεν ὁ ὑπουργὸς καὶ πάντες οἱ ἀγορεύσαντες βουλευταὶ, ἀλλ' ἡ ἐπιείκεια τῶν νόμων πρέπει νὰ ἦναι ἀνάλογος πρὸς τὰς ἀφορμὰς τὰς προκαλούσας τοῦ νόμου τὴν ὕπαρξιν. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ὁ ὑπουργὸς εἶπεν, ὅτι οἱ προκαλέσαντες αὐτὸν λόγοι εἶναι αἱ ἀτμοπαιρικαὶ περιπέτειαι, ὁ συναγωνισμὸς καὶ ἄλλα τοιαῦτα, ἅτινα ἐζημίωσαν τοὺς ἐνοικιαστάς, ἐνῷ κατ' αὐτὸν τὰ πραγματικὰ αἴτια εἶναι ἡ ἀδιαφορία ἀφ' ἑνὸς τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἡ δυστροπία ἀφ' ἑτέρου τῶν ὀφειλετῶν, καὶ ἑπομένως τὸ νομοσχέδιον ἔπρεπε νὰ στηρίζηται εἰς βάσεις ἀναλόγους· ἔπρεπεν ἐξ αὐτοῦ νὰ μάθωσιν οἱ καθυστεροῦντες, ὅτι ὤφειλον νὰ ἦναι πιστοὶ εἰς τὰς μετὰ τοῦ δημοσίου συναλλαγάς των καὶ εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ὑποχρεώσεών των· ἔπρεπεν ὁ ὑπουργὸς νὰ δείξῃ διὰ τοῦ νόμου τούτου, ὅτι φέρεται μὲν ἐπιεικῶς εἰς τοὺς ἐν πράγματι δυστυχεῖς καὶ ἐξ ἀνεχείας ὀφειλέτας τοῦ δημοσίου, μεθ' ὅλης δὲ τῆς αὐστηρότητος κατὰ τῶν δυστρόπων καὶ κακῆς πίστεως, καὶ νὰ καταστήσῃ οὕτω ἱερὰς τὰς πρὸς τὸ δημόσιον ὑποχρεώσεις παντὸς συναλλαττομένου μετ' αὐτοῦ. Ἀλλ' ἀφοῦ ἄλλας ἔλαβεν ὡς βάσεις ὁ ὑπουργὸς, δὲν βλέπει τὸν

λόγον, δι' ὃν ν' ἀποκλείσωμεν τῶν ἐπιεικῶν τοῦ νομοσχεδίου διατάξεων τοὺς ἐκ προικοκτησίας ὀφειλέτας, ἐνῷ τοὐλάχιστον οὗτοι ἐνησχολήθησαν εἰς τὸν σχηματισμὸν κτημάτων, οἱ δὲ ἀπὸ ἐνοικιάσεις προσόδων καθυστεροῦντες κατεσπατάλησαν τὸν δημόσιον πλοῦτον, χωρὶς οὔτε τὰς πρὸς τὸ Δημόσιον ὑποχρεώσεις των νὰ ἐκπληρώσωσιν.

Ἀλλ' ὅ,τι πρέπει σήμερον νὰ ἐλκύσῃ τὴν προσοχήν μας εἶναι ἡ ἀνεύρεσις τῶν μέσων, δι' ὧν θέλομεν πραγματοποιήσει τὸ προκείμενον νομοσχέδιον, ἵνα καταστήσωμεν πραγματικὴν τὴν εἰσπραξιν τῶν καθυστερουμένων. Ἓν δὲ μέτρον εὑρίσκει πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν κατάλληλον· τὸ μέτρον αὐτὸ δὲν εἶναι καινοφανὲς εἰμὴ εἰς τὴν Ἑλλάδα μόνην καὶ δι' αὐτοῦ μόνου ἴσως φθάσομεν εἰς ἓν ἀποτέλεσμα. Συνίσταται δὲ εἰς τὸ ν' ἀλλοιώσωμεν τὸν τύπον τῶν δημοσίων ὁμολογιῶν, μεταβάλλοντες αὐτὰς εἰς γραμμάτια πρὸς διαταγὴν, τὰ ὁποῖα νὰ κηρύξωμεν ἔγκυρα καὶ ἐπίσημα, διότι ἄλλως μετὰ μικρὸν θέλομεν ἔχει καθυστερήματα τῶν καθυστερουμένων, καὶ περιτλθει εἰς τὴν ἀνάγκην νέων μέτρων ἐπιεικῶν πρὸς εἴσπραξιν τῶν τοιούτων καθυστερημάτων.

Προσέθηκεν ἄλλος, ὅτι ἐξ ὅσων καὶ οὗτος γνωρίζει δύω εἴδη ὀφειλετῶν ὑπάρχουσιν, οἱ κακῆς πίστεως, οἱ ἐκ δυστροπίας καθυστεροῦντες, καὶ οἱ καλῆς πίστεως, οἵτινες περιέπεσαν εἰς ζημίας· κατὰ δὲ τὸ νομοσχέδιον, ἕκαστος ὀφειλέτης ἀδιακρίτως θέλει πληρόνει τὸ δεκατημόριον τοῦ χρέους του, διότι ἄλλως θέλει ἐκποιεῖσθαι ἡ περιουσία του. Ἂς ὑποθέσωμεν λοιπὸν ἕνα ὀφείλοντα 20,000 δραχμῶν, ὅστις θέλει πληρόνει κατ' ἔτος 2000. Ἐὰν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τὴν κατάστασιν τοῦ τόπου καὶ τὴν δυστυχίαν τοῦ λαοῦ, θέλομεν ἴδει, ὅτι οἱ ὀφειλέται καὶ τοι καλῆς πίστεως, δὲν θέλουν δυνηθῇ νὰ πληρόνωσι τὸ κατ' ἔτος ἀναλογοῦν ποσὸν, καὶ οὕτως ὅλα τὰ καθυστερούμενα χρήματα δυνάμει τοῦ παρόντος νόμου θέλουσι μεταβληθῇ εἰς κτήματα, ἡ δὲ Κυβέρνησις θέλει συγκεντρώσει εἰς ἑαυτὴν ὅλας τῶν πολιτῶν τὰς ἰδιοκτησίας. Τὴν ἰδέαν ταύτην ὑποβάλλων εἰς τὴν σκέψιν τοῦ ὑπουργοῦ, ἐξαιτεῖται παρ' αὐτοῦ τὴν θεραπείαν πρὸς ἀποφυγὴν τοιούτων δυσαρέστων συνεπειῶν.

Παρετήρησεν ἕτερος, μέλος ὢν τῆς ἐπιτροπῆς, ὅτι τὸ προκείμενον νομοσχέδιον δὲν δύναται νὰ βελτιώσῃ τὴν κατάστασιν τῶν ὀφειλετῶν καὶ ὀφειλετῶν συγχρόνως τοῦ δημοσίου· ἐν ἀπορίᾳ δὲ ἤκουσε τὸν ὑπουργὸν καὶ τινας τῶν ἀγορευσάντων μετὰ πικρίας κατ' αὐτῶν λαλήσαντας, ἐν ᾧ οὐδεὶς ὑπερ-

γοπίσθη τὰ κεκτημένα δικαιώματα ὀφειλετῶν, οἵτινες συγχρόνως εἶναι καὶ δανεισταὶ τοῦ δημοσίου. Ὑπάρχουσιν ἄτομα, τὰ ὁποῖα κατὰ τὸν ἱερὸν ἀγῶνα ἀφ' οὗ καὶ ζωὰς καὶ περιουσίας ἀπώλεσαν, ἔχουν καὶ νὰ λαμβάνωσιν ἀπὸ τὸ δημόσιον χιλιάδας δραχμῶν, καὶ αὐτοὺς δὲν ἔπρεπε ν' ἀποκαλῶμεν ὀφειλέτας κακῆς πίστεως, οὔτε νὰ τοὺς ἐκδιάσωμεν μέχρι καταστροφῆς εἰς τὴν ἀπότισιν τῶν παρ' αὐτῶν ὀφειλομένων, ἐνῷ καὶ τὸ δημόσιον ὀφείλει εἰς αὐτούς. Ἐπὶ τῇ βάσει λοιπὸν τοιαύτης ἀρχῆς δίκαιον ἦτον νὰ συνταχθῇ νομοσχέδιόν τι τελειότερον καὶ γενικώτερον, κανονίζον ἀμοιβαίως τὰς ὑποχρεώσεις τῶν ὀφειλετῶν πρὸς τὸ δημόσιον καὶ τοῦ δημοσίου πρὸς τοὺς δανειστάς του. Ἀλλ' ἀντ' αὐτοῦ μᾶς παρουσιάσθη τὸ ἀνὰ χεῖρας, τοῦ ὁποίου τὴν ἀρχὴν ἀναγκαζόμεθα νὰ παραδεχθῶμεν.

Καὶ εἶπε μὲν ὁ ὑπουργὸς, ὅτι ἡ Κυβέρνησις ὑπέβαλε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον ἐπεικῶς φερομένη, ἀλλ' αὐτὸς δὲν παραδέχεται τὸ ἔθνος διῃρημένον ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν. Τὸ ἔθνος αὐτὸ κατὰ τὴν Συνέλευσιν τῆς ϛ' Σεπτεμβρίου ἐψήφισεν, ἀλλὰ γενικῶς, περὶ τῶν σήμερον λαμβανομένων ἐπεικῶν μέτρων, καὶ τὴν ἀρχὴν αὐτὴν παρεδέχθησαν καὶ αἱ Βουλαὶ κατὰ τὰς παρελθούσας περιόδους, καὶ αὐτὴ ἡ Κυβέρνησις ἐπὶ τοῦ μακαρίτου Κωλέττου. Ἀφ' οὗ δὲ τὸ προκείμενον νομοσχέδιον δὲν εἶναι, ὡς ἔδει, γενικὸν, δίκαιον θεωρεῖ τοὐλάχιστον νὰ συμπεριλάβωμεν ἐν αὐτῷ καὶ τοὺς ἀπὸ προικοκτησίας καθυστεροῦντας, καὶ οὕτω νὰ κατασταθῇ ὅσον ἔνεστι τελειότερον· ὑπ' αὐτὸν δὲ τὸν ὅρον ψηφίζει καὶ ὑπὲρ τῆς ἀρχῆς.

Ἀντιπαρετήρησεν ἄλλος, ὅτι τοῦ προκειμένου ζητήματος ἐπελήφθησαν πολλάκις αἱ Βουλαὶ καὶ πολλάκις ἐζήτησαν ἀπὸ τὸ ὑπουργεῖον νὰ παρουσιάσῃ νομοσχέδιον, κανονίζον τὸν τρόπον, καθ' ὃν καὶ τὸ δημόσιον νὰ δύνηθῇ νὰ εἰσπράξῃ τὴν περιουσίαν του καὶ οἱ ὀφειλέται νὰ εὐκολυνθῶσιν εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ὑποχρεώσεών των· τὸν σκοπὸν λοιπὸν τοῦτον φρονεῖ, ὅτι ἐκπληροῖ ὁ προκείμενος νόμος, καὶ πιστεύει, ὅτι καὶ οἱ ἀγορεύσαντες δὲν εὑρίσκονται πολὺ μακρὰν τῆς τοιαύτης ἰδέας. Τὰ καθυστερήματα προέρχονται ἀπὸ ἐνοικιάσεις προσόδων, μονοετεῖς ἐνοικιάσεις ἐκκλησιαστικῶν κτημάτων, πολυετεῖς ἐνοικιάσεις ἐλαιώνων, προικοδοτήσεις, δεκαετεῖς πιστώσεις καὶ τὰ τοιαῦτα. Ἀλλ' ἐπειδὴ δι' ἕκαστον εἶδος καθυστερουμένων συμπίπτουσι καὶ διάφοροι περιστάσεις, τὸ ὑπουργεῖον δὲν ἠδύνατο νὰ συμπεριλάβῃ ὅλα ταῦτα εἰς ἓν νομοσχέδιον. Ζητεῖτε νὰ συμπεριληφθῶσιν ἐν τῷ νομοσχεδίῳ καὶ οἱ ἐκ προικοκτησιῶν καθυστεροῦντες, καὶ θέλετε

οὕτω νὰ κηρύξητε ὡς καλῶς ἔχοντα τὸν ὑπάρχοντα περὶ προικοδοτήσεως νόμον, ἐνῷ τοσαῦτα κατ' αὐτοῦ ἐρρέθησαν· ἀλλ' ἀφ' οὗ τὸ ὑπουργεῖον μᾶς ἔφερεν ἤδη νομοσχέδια περὶ τῶν ἀπὸ ἐνοικιάσεις ἐλαιώνων καθυστερούντων, ἀπὸ ἐνοικιάσεις προσόδων καὶ λοιπῶν, καὶ ἀφ' οὗ μᾶς ὑπεσχέθη σήμερον ὁ ὑπουργὸς, ὅτι θέλει λάβει πρόνοιαν καὶ περὶ τῶν ἀπὸ προικοδοτήσεις, δὲν βλέπει εἰς τί δυνάμεθα νὰ διαφωνῶμεν πρὸς τὸ ὑπουργεῖον. Ἐὰν ἡ Βουλὴ εὕρῃ, ἀς ταῖς προθεσμίαν, ἐντὸς τῆς ὁποίας ὁ ὑπουργὸς νὰ παρουσιάσῃ τὸ ὑποσχεθὲν νομοσχέδιον, καὶ ἂν ψεύσῃ τὰς ὑποσχέσεις του, τότε δυνάμεθα νὰ ἐξασκήσωμεν καὶ ἡμεῖς κατ' αὐτοῦ τὰ δικαιώματά μας.

Ἐπειδὴ δέ τις τῶν ἀγορευσάντων ἐπρότεινε νὰ μεταβληθῶσι τὰ ὁμόλογα εἰς συναλλάγματα, ἂν καὶ ἀσπάζεται τὴν ἰδέαν, παρατηρεῖ ὅμως, ὅτι δὲν δύναται νὰ πραγματοποιηθῇ, ἀφ' οὗ ἔκλεισεν ἡ ἐλλείψεως χρημάτων οὔτε αὐτὰ τὰ ἰδιωτικὰ συναλλάγματα ἐξορλοῦντα.

Καὶ ἄλλος δέ τις ἐξεθηκεν, ὅτι ἐπειδὴ ἐγένετο παρεξήγησις τῶν ὑπὸ τοῦ βουλευτοῦ Ἠλείας λεχθέντων, αὐτὸ μόνον τὸν φέρει σήμερον εἰς τὸ βῆμα, ὅπως σαφέστερον ἀποδείξῃ, ὅτι ὁ βουλευτὴς οὗτος μὴ ἀποκρούσας τὸ νομοσχέδιον, εἶπε μόνον, ὅτι γεννᾶται δι' αὐτοῦ διαίρεσις μεταξὺ ἀνθρώπων τὰ ἴσα ἐχόντων δικαίωματα εἰς τὴν ἐπιείκειαν τῆς Κυβερνήσεως, καὶ ὅτι οὐδὲ τὰ ἀποτελέσματα θέλουσιν εἶσθαι οὐσιώδη, ἂν ἐπιψηφισθῇ ὅπως ἔχει. Καὶ ἀληθῶς, καθ' ἣν στιγμὴν σεῖς ἀνασκάπτοντες τὴν γῆν ἐν ἱδρῶτι τοῦ προσώπου σας, ἐζητεῖτε τὰ μέσα τῆς συντηρήσεώς σας, δὲν ἐπιτρέπετε εἰς οὐδένα νὰ εἴπῃ, ὅτι δὲν εἶσθε ἄνθρωποι καλῆς πίστεως. Ναὶ· ἡ Ἑλλὰς δὲν λέγεται χρεωκόπος, δὲν ὑπῆρξε ποτὲ κακῆς πίστεως· εὑρέθη μόνον εἰς ἐξαιρετικὴν θέσιν. Ὅταν μετὰ τὴν διεξαγωγὴν τοῦ ἀγῶνος εὑρέθητε γυμνοὶ ἐν μέσῳ τῶν ἐρειπίων σας, εἴχετε χρείαν νὰ καταφύγητε ὑπὸ σκέπην, νὰ θρέψητε μὲ ἄρτον τὰ τέκνα σας, καὶ εἰς στιγμὴν τοιαύτην ἤλθετε εἰς συναλλαγὴν μετὰ τοῦ δημοσίου. Ἀλλ' ὅτε σεῖς συναλλαττόμενοι ὑπὲρ τῆς ζωῆς σας, ὑπεκύπτετε εἰς τὴν ἐπιβολὴν ἀδρῶν τόκων, ἐπόμενον ἦτον οὐ μόνον νὰ μὴ ὠφεληθῆτε ἐκ τῆς τοιαύτης συναλλαγῆς, ἀλλὰ καὶ νὰ μείνητε ὡς εἴχατε ἐξελθεῖ ἐκ τοῦ ἀγῶνος. Ἡ κατάστασις λοιπὸν αὕτη δὲν εἶναι εἰμὴ κατάστασις φυσική, καὶ μετὰ θάρρους λέγει, ὅτι οἱ προκείμενοι ὀφειλέται δικαιοσύνην μόνον καὶ ὄχι ἐπιείκειαν μᾶς ζητοῦσι, διότι πάντες σχεδὸν εἶναι δανεισταὶ τῆς πατρίδος, προσενεγκόντες εἰς τὸν ἀγῶνα καὶ τὴν περιουσίαν καὶ τὴν ζωήν

πων. Ἀλλὰ διὰ τοῦ φραγμοῦ τούτου, ὃν θέτει ἤδη τὸ νομοσχέδιον, θέλομεν φθάσει εἰς τὸ ζητούμενον ἀποτέλεσμα; Ἀναντιῤῥήτως ὄχι, ἐπειδὴ ἐνῷ θέλομεν μένει εἰς ἣν διατελοῦμεν κατάστασιν, περιπλέον θέλομεν ἐπιβαρυνθῇ καὶ δι' ἑνὸς ἑκατομμυρίου δραχμῶν. Καὶ δὲν ἐννοεῖ μέν, ὅτι πρέπει νὰ χαρισθῶσι τὰ χρήματα ταῦτα τοῦ δημοσίου, λέγει ὅμως, ὅτι δὲν θέλομεν ἀνακουφίσει τοὺς ἔχοντας χρείαν ἐμψυχώσεως, δὲν θέλομεν φθάσει εἰς τὸ ἀποτέλεσμα ἐκεῖνο, ὅπερ ὑπόσχεται τόσα καλά. Μέχρι τοῦ 1843 δὲν εἰσεπράττοντο ἐκ τῶν καθυστερουμένων ἢ ὀλίγιστα μόλις, διότι κατεπονοῦντο οἱ δανεισταὶ καὶ ἀπὸ ἄλλα πολυειδῆ βάρη, διότι ἐκ πρώτης ἀρχῆς ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις μας δὲν ἐβελτιώθη, διότι ἐξῆλθον ἀνέκαθεν τὰ κεφάλαιά μας εἰς τὴν ἀλλοδαπήν. Ὅταν λοιπὸν τεθῶσι τοσοῦτον στενοὶ προθεσμίαι εἰς πληρωμὴν, ὅταν ἐπέλθωσι διακρίσεις, ἀδύνατον εἶναι νὰ φθάσωμεν εἰς ἓν ἀποτέλεσμα. Τίς τάξις ἔχει παρ' ἡμῖν ἀνάγκην πλειοτέρας ἐπιεικείας καὶ συνδρομῆς; Ἀναμφιβόλως ἡ ὑπομένουσα ὅλα τὰ βάρη τῆς κοινωνίας, καὶ αὐτὴ εἶναι ἡ τάξις τῶν γεωργῶν, οἵτινες ἐκ πρώτης ἀρχῆς ἐφορολογήθησαν μόνοι, χωρὶς οὐδέποτε νὰ ληφθῇ μέτρον τι βελτιώνον τὴν τύχην των. Καὶ εἶπε μὲν ὁ ὑπουργὸς, ὅτι οἱ ἔχοντες δημόσια κτήματα ὀφείλεται νεμόμενοι τοὺς ἐκ τούτων καρποὺς, δὲν εὑρίσκονται εἰς τοσαύτην ἀνάγκην, ὥστε νὰ προνοήσῃ ἀμέσως καὶ ὑπὲρ αὐτῶν ἡ Κυβέρνησις· ἀλλ' ὁ γεωργὸς πληρώνων ἐκτὸς τοῦ κεφαλαίου καὶ 6 τοῖς 100 τόκον ἀπέναντι τῆς προικοκτησίας του, μὴν ὑποθέσητε, ὅτι εἶναι εἰς θέσιν νὰ σᾶς πληρώσῃ, μὴ φαντασθῆτε, ὅτι δὲν θέλει ἐγκαταλείψει μετ' οὐ πολὺ τὰ κτήματα ταῦτα, μὴ λησμονήσητε, ὅτι τὰ ἔλαβε χέρσα καὶ τὰ μετέτρεψεν εἰς ἀγρούς. Ὁ γεωργὸς οὗτος μοχθεῖ νυχθημερὸν ἐν ὑπαίθρῳ, ἀλλ' αὐτὸς οὗτος μᾶς δίδει τὸν ἄρτον μας. Καταστρέψατέ τον καὶ θέλομεν ἰδεῖ ἂν ὑπάρξητε. Προκειμένου περὶ τοῦ εὐεργετικοῦ τούτου νόμου, ὅστις πρῶτον ἤδη εἰσάγεται, προκειμένου περὶ τάξεως τοσοῦτον ἐπωφελοῦς, οὐδεὶς ἡμῶν πρέπει νὰ διανοηθῇ, ὅτι δὲν ὑπάγεται εἰς αὐτὴν, καὶ διὰ τοῦτο ὀφείλομεν πάντες μετ' ἐμβριθείας νὰ κρίνωμεν ἑκάστην τῶν διατάξεών του. Παύων συμπεραίνει, ὅτι ἐὰν ὁ ὑπουργὸς ἐμμείνῃ εἰς τοὺς ἐν τῷ νομοσχεδίῳ ὅρους, ὀλίγιστα θέλουσιν εἶσθαι τὰ ἐξ αὐτοῦ καλά. Μὴ λησμονήσωμεν δὲ, ὅτι ἐφ' ὅσον τὸ σύστημα τῆς ἐποικίσεως ἐπικρατεῖ, ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις τῆς Ἑλλάδος οὐδέποτε θέλει βελτιωθῇ, καὶ ὅτι ἂν τὸ ὑπουργεῖον δὲν φέρῃ νόμον καὶ διὰ τοὺς ἐκ προικοκτησιῶν καθυστεροῦντας, ὀλίθρια θέλουσιν εἶσθαι τὰ ἐκ τούτου ἀποτελέσματα.

Καὶ ἄλλος μετὰ τοῦτον προετάθηκεν, ὅτι δὲν ἀμφιβάλλει ποσῶς, ὅτι ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς διατίθεται νὰ φέρῃ εἰς θέσιν τινὰ εὐκολωτέραν τοὺς ὀφειλέτας τοῦ δημοσίου, θέσιν, ὡς εἶπε, συμφωνοῦσαν καὶ μὲ τὴν κατάστασιν τοῦ ταμείου ἡμῶν, ἡ δὲ ἀρχὴ αὕτη εἶναι ὑγιὴς, ὡς ἀρχὴ τῷ ὄντι ἐπιστημονική. Ἀλλὰ δὲν πρέπει ἀφ' ἑτέρου ψηφίζοντες τὸν προκείμενον νόμον, νὰ πτοιπέτωμεν εἰς προφανῆ ἀδικίαν, οὔτε παραδέχεται τὴν ἰδέαν τοῦ βουλευτοῦ Ὕδρας, εἰπόντος, ὅτι εἰς μόνους τοὺς ἐκ καλῆς πίστεως καθυστεροῦντας ὀφείλεται ἐπιείκεια, ἐπειδὴ τοιαύτη λεπτομερὴς διάκρισις δὲν εἶναι τυχαία καὶ ἀξιοπίστων καταντᾷ τίνες οἱ ἐκ καλῆς καὶ τίνες οἱ ἐκ κακῆς πίστεως ὀφειλέται ὥστε δὲν πρέπει χάριν ὀλίγων ἵνας ν' ἀποτελεσθῶσιν οἱ πλεῖστοι τῶν ἐκ τοῦ νόμου ὠφελειῶν. Καὶ εἶπε μὲν ὁ ὑπουργὸς, ὅτι οἱ ἐκ προικοδοτήσεως ὀφειλέται, κατέχοντες δημόσια κτήματα, εἶσιν ἐπικερδεῖς καὶ ἑπομένως δὲν ἐπίκειται ἡ ἀνάγκη νὰ προνοήσωμεν ἰδιαίτως ὑπὲρ αὐτῶν, ἀλλ' οἱ λαβόντες κτήματα κατὰ τὸν περὶ προικοδοτήσεως νόμον δὲν ἔλαβον αὐτὰ χάριν φιλοκερδείας, ἀλλ' ἵνα γίνωσι παραγωγοὶ πλούτου. Οἱ παραγωγοὶ λοιπὸν οὗτοι εἶναι τὸ πρῶτον τῆς κοινῆς συντηρήσεως στοιχεῖον, εἶναι ὁ μαστὸς, οὕτως εἰπεῖν, ἀφ' οὗ γαλουχεῖται τὸ ἔθνος, καὶ τὸ νὰ λυπήσωμεν τὴν τοιαύτην τάξιν, νὰ μὴ συμπεριλάβωμεν αὐτὴν ἐν τῷ νόμῳ εἶναι ἄδικημα. Καὶ ἀληθῶς· διὰ τί, ἐὰν ἀφαιρέσωμεν ἐκ τῶν λοιπῶν τοὺς τόκους ὑπερημερίας, νὰ μὴ ἀφαιρέσωμεν τούτους καὶ ἐκ τῶν ἀπὸ προικοδοτήσεως καθυστερούντων; Μὴ δὲν κατέβαλον οὗτοι χρήματα, ὅπως καταστήσωσι παραγωγοὺς τὰς προικοδοτηθείσας αὐτοῖς γαίας; μὴ δὲν κατέβαλον μόχθους ἰσοβαρεῖς πρὸς πολλὰς χιλιάδας; Τί παρῆγε τὸ πρῶτον ἡ πεδιὰς τῆς Πλατέας; Οὐδέν. Τί παράγει σήμερον; 200 περίπου χιλιάδας δραχμῶν. Δὲν εἶναι δὲ ἀκριβὲς, ὅτι οἱ ἐκ προικοκτησίας ὀφείλοντες ἀναβαίνουσι μόλις εἰς 7000 κατοίκων, ἐπειδὴ ἀδύνατον ἦθελεν εἶναι νὰ ὀφείλωσιν ὀκτὼ ἑκατομμύρια δραχμῶν εἰς τὸ ταμεῖον. Οἱ ὀφειλέται λοιπὸν οὗτοι ἀναβαίνουσι τοὐλάχιστον εἰς 40 000 οἰκογενειαρχῶν, καὶ ἑπομένως ὁ ἀριθμὸς 200 000 ψυχῶν δὲν εἶναι πλέον ὀλίγος, ὥστε νὰ μὴ φροντίσωμεν δι' αὐτόν. Δὲν παραλέγεται δὲ καὶ τὴν ἰδέαν, ὅτι ἐπειδὴ πολλαὶ τῶν διατάξεων τοῦ περὶ προικοδοτήσεως νόμου εἶσι κακαὶ, ἐὰν ἀφαιρεθῇ ὁ τόκος καὶ ἀπὸ τῶν τοιούτων ὀφειλετῶν, θέλομεν ὁμολογήσει ὅτι αἱ διατάξεις αὗται ἔχουν καλῶς, διότι ἀφορόητα ταῦτα εἶναι ἄτοπα καὶ ἡ ἀφαίρεσις τοῦ τόκου δὲν δύναται νὰ τροπο-

ποιήσῃ τὸν νόμον, τοῦ ὁποίου αἱ διατάξεις οὐχ ἧττον μένουσιν αἱ αὐταί. Καὶ ἐρρέθη μὲν πρὸς τοὺς ἄλλους, ὅτι ἂν ἡ Κυβέρνησις δὲν φέρῃ νόμον καὶ ὑπὲρ τῶν ὀφειλετῶν τούτων, ἡ Βουλὴ ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ εἰσαγάγῃ αὐτὸν ἀπ' εὐθείας, ἀλλὰ παρετηρήθη ἤδη παρ' ὅλου τοῦ συνταγματικοῦ κόσμου, ὅτι οὐδέποτε ηὐδοκίμησε νόμος ἐκ μόνης τῆς Βουλῆς εἰσαγόμενος, ἐὰν δὲν εἶχε συμπράκτορα καὶ τὴν νομοτελεστικὴν ἐξουσίαν. Διὰ τί λοιπὸν χαρηγοῦμεν ἐνταῦθα τὸ εὐεργέτημα πρὸς μόνους τοὺς ἐκμισθωτὰς δημοσίων κτημάτων, δὲν ἐπεκτείνομεν δὲ τὴν χάριν καὶ πρὸς τοὺς λαβόντας χέρσα πεδία καὶ μετατρέψαντας αὐτὰ εἰς πλούσια κτήματα; Καὶ εἶπον μὲν περιπλέον, ὅτι οὐδεμία θέσις προκύπτει καὶ ἐκ τοῦ νόμου τούτου ὠφέλεια, ἐὰν δὲν πληρώσωσιν εἰς μετρητὰ οἱ περὶ ὧν ψηφίζομεν ὀφειλέται· ἀλλ' ἐνῷ εὔχεται τὸ κατ' αὐτὸν νὰ πολλαπλασιασθῶσι παρ' ἡμῖν αἱ ἐργατικαὶ χεῖρες, ὅπως ἀνασκάψωσι τοὺς ἀληθεῖς θησαυροὺς τῆς Ἑλλάδος, παρατηρεῖ, ὅτι, διὰ νὰ ἦναι βεβαία ἡ εἰσπραξις μετρητῶν, πρέπει νὰ ὁρισθῇ ἐτησίως ἡ πληρωμὴ ποσοῦ ἀναλόγου τῶν ἐργασιῶν ἑκάστου, ἵνα μετὰ τὰς πρὸς συντήρησίν του δαπάνας ἔχῃ καὶ τὸ ἀναγκαῖον πρὸς τοῦτο περίσσευμα, ἐνῷ ἄλλως δὲν θέλει ἐπαρκεῖ καὶ τὸ δημόσιον θέλει ἀποζημιοῦσθαι διὰ κτημάτων· ἀποδείξεις δέ, ὅτι ἀπὸ τοῦ 1835 διὰ μόνον τὸν λόγον τοῦτον δὲν ἐγένοντο μέχρι τοῦδε εἰμὴ ἀφαιρέσεις κτημάτων.

Κλεισθείσης ἐνταῦθα τῆς ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου συζητήσεως, ἐγένετο ἐπ' αὐτῆς ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Κ. Τσουκαλᾶν καὶ Α. Τατόπουλον, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ τὸ ὡρισμένον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὴν παρ' ψηφοι διὰ ψήφων 79.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἕξης ζητήματος.

«Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν ἀρχὴν τοῦ περὶ καθυστερούντων νομοσχεδίου, ναὶ ἢ ὄχι;»

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δημήτριος Ὀρεινός		Δημήτριος Γιαννούλης	N.
Ἀεων. Χρυσανθόπουλος	N.	Ἀεωνίδας Ἐμπειρίκος	N.
Γ. Λογιωτατίδης	N.	Πέτρος Καμπάνης	N.

Δημήτριος Τσάκρης		Ἀναγνώστης Π. Ἰωάννου	
Ἀνδρέας Δανόπουλος		Βελ. Νικολαΐδης	N.
Γεώργιος Τσάκρης	N.	Πέτρος Δελιγιάννης	
Ἀνδρ. Μεταξᾶς		Νικόλαος Μπούκουρας	N.
Γεώργιος Σκοῦρος		Ἀμπρος Ῥοΐλός	
Σταῦρος Βλάχος	N.	Κωνς. Ἀμπρινόπουλος	
Δημήτριος Καλλιφρονᾶς	N.	Π. Καλπαδῖνος	N.
Ἀνδρέας Ἴσκος		Ἐμ. Ἀντίπας	
Δημήτριος Σκυλοδῆμος		Νικόλαος Δελιγιάννης	
Θεόδωρος Γρίβας		Εὐστ. Οἰκονομόπουλος	
Κωνς. Γριβογεώργης	N.	Γεώργιος Πανοπιρτόπουλος	N.
Τατσίλης Μαυρομμάτης	N.	Γ. Παπασπυρόπουλος	N.
Δ. Πετροπουλάκης	N.	Ἐμμ. Καρκιμάνος	
Π. Τσαννετάκης	N.	Νικόλαος Ματθαίου	N.
Βασίλ. Σκαλτσοδῆμος		Ἀναγ. Κοντάκης	N.
Ἀναγνώστης Παπαθανασίου	N.	Σ. Κοπανίτσας	N.
Ὑβλευθ. Καλομοιρᾶς	N.	Ἀν. Κορριωτάκης	N.
Ἰω. Εὐγενίδης	N.	Παραπ. Ματάλας	
Ἀνδρέας Πίππας		Ἐμμ. Μελετόπουλος	N.
Σταμάτιος Μέτσας	N.	Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς	
Γεώργιος Βελῆς	N.	Παναγιώτης Λαζαρῆς	
Δημήτριος Ζῶτος	N.	Στέφ. Μαυροδῆμος	N.
Γεώργιος Ἰω. Γιολδάσης	N.	Ἀμπρος Εὐμολπίδης	
Μιχαὴλ Σισίνης		Ἠλίας Δωλιᾶς	
Ἀλέξανδρος Βιλαέτης	N.	Θεόδωρος Πετρινός	N.
Στέφ. Στεφανόπουλος	N.	Κωνσταντῖνος Μανέτας	N.
Ἀνδρέας Λόγγινος	N.	Π. Βάρδογλης	N.
Ἰωάννης Κλήμακας		Δημήτριος Γ. Φιλάρετος	
Ἀναγνώστης Δημητρίου		Ἀναγ. Δεδόπουλος	
Π. Ζάνος		Νικόλαος Μπούτουνας	N.
Χ. Δεμάθας		Δημήτριος Σακελλαριάδης	
Γρ. Βαλλιάνος		Γεώργιος Γουλιμῆς	
Θ. Ζαΐμης		Ἀλέξανδρος Κουμουνδουράκης	N.
Χ. Θεοχαρόπουλος	N	Χρῆστος Οἰκονομίδης	N.
Ν. Πετμεζᾶς		Κωνστ. Δημπερόπουλος	N.
Ἠλ. Παπαδαῖος	N.	Ἐμ. Μοδινός	N.
Γρηγόριος Κορφιωτάκης	N.	Ἰωάννης Προβελέγιος	N.
Γεώργιος Περωτᾶς		Δημ. Δημητρακόπουλος	
Κωνσταντῖνος Νταγρῆς	N.	Γεώργιος Κάνδυας	
Ἰωάννης Βάχλας	N.	Φραγκίσκος Μαῦρος	N.

Ἰωάννης Φαρμάκης	Ν.	Κυνς. Δαρεωΐτης	Ν.
Α. Παπαδημητριάδης		Ἰω. Γεωγάρας	
Ν. Σιμάκης	Ν.	Γ. Νικολάου	
Κωνς Ἀξελός		Ἀνδρέας Μάμουκας	Ν.
Χρῆστος Στ. Ἀντωνόπουλος		Ζαννὴς Μαραγκός	Ν.
Γ. Μαδεμοχωρίτης	Ν.	Μιχαὴλ Σολομός	Ν.
Κίμων Χριστοδούλου	Ν	Εὐστράτιος Παρίσης	Ν.
Νικόλ. Πιτράκος	Ν.	Ἰωάννης Σαγρεδὸς	Ν.
Γρηγ. Πατριαρχέας	Ν.	Δημήτριος Δρόσος	
Σταυ. Καπετανάκης	Ν.	Δημήτ. Πολυχρονόπουλος	
Δημ. Πικολλάκης	Ν.	Κυριάκος Πουγκόπουλος	
Χαράλ. Χριστόπουλος		Ἀναγν. Παπατσώρης	Ν.
Ζ. Α. Ζαρειφόπουλος	Ν.	Γεώργιος Ι. Στάϊκος	
Νικόλαος Μοσχούλας		Ἀθανάσιος Καστανὴς	Ν.
Γεώργιος Α. Ῥάλλης		Ἀ. Κιζάνης	Ν.
Νάκος Πανουριᾶς	Ν.	Ἰωάννης Δαμιανός	
Παπα-κώνστας Τσαμάλας	Ν.	Ἀλέξιος Α. Γιουρδὴς	
Κ. Βλάμης	Ν.	Ἰωάννης Γ. Κριεζὴς	Ν.
Περικλῆς Καλαμογδάρτης		Πέτρος Χ. Πέτρου	Ν.
Σιδέρης Πράτσικας	Ν.	Κωνς. Δουβουνιώτης	
Παν. Πατρινός	Ν.	Μιχ. Χουρμούζης	
Κ. Σκουρλέτης	Ν.	Καλ. Τσουκαλᾶς	Ν.
Ἀνάργυρος Χ. Ἀναργύρου	Ν.	Δημήτριος Μπεσάκης	
Νικόλαος Χ. Ἀναργύρου		Γεώργιος Ἀποστολίδης	Ν.
Ἀναγνώστης Τατόπουλος	Ν.	Χρῆστος Κικίδης	Ν.

Ἀνεγνώσθη οὕτω τὸ 1 ἄρθρ. καὶ ἡ ἐπ' αὐτοῦ γνωμοδότησις τῆς ἐπιτροπῆς, ἔχουσα οὕτως·

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρ. 1.

α Ἄρθρ. 1. Εἰς τοὺς ὀφειλέτας τοῦ δημοσίου· ἀ) ἐξ ἐπικειμένων ἀμέσων δημοσίων φόρων καὶ δικαιώματος ἐπικορπίας ἀπὸ τοῦ 1833 μέχρι τοῦ 1850, συμπεριλαμβανομένου καὶ τούτου· β') ἐκ μοναστῶν καὶ πολυετῶν ἐνοικιάτων ἐθνικῶν ἢ ἐκκλησιαστικῶν κτημάτων, τῶν ὁποίων ἡ ἐνοικίασις ἔληξε μέχρι τοῦ 1851· γ') ἐκ προικοδοτήσεων καὶ δεκαετῶν πιστώσεων αὐτῶν, ὡς καὶ ἐκ δεκαετῶν πιστώσεων ῥηθέντων κτημάτων μέχρι τέλους τοῦ 1852, χορηγεῖται προθεσμία εἴκοσιν ἐτῶν πρὸς ἀποτίσιν τοῦ χρέους των, διαιρουμένου εἰς ἴσας ἐτησίας δόσεις. Ἑκάστη τῶν δόσεων πληρώνεται ἄνευ τόκου τὴν 31 Ὀκτωβρίου κάστου ἔτους, διὰ πᾶσαν ὅμως καθυστέρησιν πληρώνεται τόκος ὑπερημερίας 8 τοῖς 0|0.

Καὶ ὡς πρὸς μὲν τὴν ἐπενεχθεῖσαν ἐπέκτασιν διὰ τοὺς μέχρι τοῦ 1850 ὀφειλέτας, ἡ ἐπιτροπὴ εὑρίσκει αὐτὴν ἀναγκαίαν καὶ ἀναπόφευκτον πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ μεθέξωσι τῶν εὐεργετημάτων τοῦ νόμου καὶ οἱ ἀπὸ τοῦ 1845 μέχρι τοῦ 1850 ὀφειλέται, οἱ πλεῖστοι τῶν ὁποίων ὁμολογουμένως ὑπέκυψαν εἰς μεγάλας ζημίας καὶ ἀδυνάτων νὰ πληρώσωσι διὰ μιᾶς τὸ χρέος των. Εἶναι δὲ τὸ αὐτὸν ὄχι μόνον ἔγγυον συνέσεως καὶ δικαιοσύνης, ἀλλὰ καὶ συντελεστικὸν συνάμα διὰ τὴν εἰς τὸ μέλλον τακτικὴν εἴσπραξιν τῶν δημοσίων φόρων.

Ἡ ἐπιτροπὴ προσέθηκε καὶ τρίτην περίπτωσιν καθυστερούντων, τὴν τῶν προικοδοτήσεων καὶ ῥηθέντων κτημάτων, ὑπ' ὄψιν ἔχουσα τὴν πολλάκις ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἐκφρασθεῖσαν ζωηρὰν ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ ἴδῃ τροποποιούμενον τὸ περὶ προικοδοτήσεως νόμον τόσῳ διὰ τὸ παρελθὸν ὅσῳ καὶ διὰ τὸ μέλλον. Ἐπὶ τοῦ παρόντος ἡ ἐπιτροπή μας περιορισθεῖσα εἰς μόνον τὸ παρελθὸν, σχέσιν ἔχον μὲ τὰς λιπὰς τοῦ Κράτους καθυστερήσεις, πέπεισθεν ὅτι, ἡ πρότασίς της αὕτη θέλει τύχει τῆς ὁμοφώνου τῆς Βουλῆς ἐπιδοκιμασίας. Συνιστᾷ δὲ εἰς τὸν μέτοχον τῆς Κυβερνήσεως καὶ τὸν διὰ ἰδίου εἰδικοῦ νομοσχεδίου τροποποίησιν ἐπὶ τὸ βέλτιον τοῦ περὶ προικοδοτήσεως νόμου, ἐξ οὗ ἐξήρτηται κατὰ πολὺ ἡ εὐημερία τοῦ λαοῦ.

Ὡς πρὸς δὲ τὴν παράτασιν τῆς προθεσμίας, τῆς πληρωμῆς ἀντὶ δέκα εἰς εἴκοσιν ἔτη, ἐπείσθη ὅτι, ἐὰν εἰς πλειοτέρας ἐτησίας δόσεις διαίρεσις τοῦ χρέους θέλει διευκολύνει τὰ μέγιστα τοὺς ὀφειλέτας εἰς τὴν ἔγκαιρον καὶ τακτικὴν πληρωμὴν τούτου, ὅπερ ἄλλως εἰς βραχυτέρας χρόνου προθεσμίας διαιρούμενον, θέλει φέρει δυσκολίας κατὰ τὴν εἴσπραξιν, καὶ ἔλαμεν ἐκ τούτου ἐπανέλθει εἰς τὰς καθυστερήσεις, τὰς ὁποίας σκοπὸς ἡμῶν εἶναι νὰ δυνηθῶμεν τοῦ λοιποῦ ν' ἀποφύγωμεν καὶ νὰ φθάσωμεν οὕτως εἰς μίαν ἐπιθυμητὴν παρ' ὅλων ἡμῶν τάξιν.

Ἐξηλλαξε δὲ τὴν προτεινομένην τοῦ ἄρθρου τούτου διάταξιν, διότι τὰ εἰσπρακτέα τοῦ νόμου πρέπει νὰ ἦναι κοινὰ τόσῳ διὰ τοὺς τὰ πολλὰ ὀφείλοντας ὅσῳ καὶ διὰ τοὺς τὰ ὀλίγα, καθ' ὅσον οἱ τὰ ὀλίγα ὀφείλοντες δύνανται νὰ ἦναι μικρᾶς καταγωγῆς ἄνθρωποι, καὶ διὰ μικροτέρας προθεσμίας ἀδύνατον νὰ ἐπαρκέσωσιν εἰς τὴν ἔγκαιρον πληρωμήν.

Ὡς πρὸς τὸν πληρωμὴν τόκου ὑπερημερίας, ἡ ἐπιτροπὴ κατὰ πλειονοψηφίαν μὲν ἐδέχθη τὸν ὑπὸ τοῦ νομοσχεδίου ὁριζόμενον, κατὰ μειονοψηφίαν δὲ προτείνεται ἡ ἐλάττωσις εἰς 6 τοῖς 0/0.

Κατὰ ταύτης λαβὼν τὸν λόγον ἐξέθηκεν ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονο-

μικῶν ὑπουργός, ὅτι καὶ διὰ τῆς ἐκθέσεως αὐτοῦ ἀνέφερε τοὺς λόγους, δι' οὓς τὸ νομοσχέδιον προνοεῖ ὑπὲρ μόνων τῶν ἀπὸ τοῦ 1833 μέχρι τοῦ 1844 ἐνοικιαστῶν τῶν δημοσίων φόρων κλπ. καὶ ἤδη ὅ' ἐπαναλέγει, ὅτι τὸ νομοσχέδιον δὲν ἀφορᾷ εἰμὴ ἐκείνην τὴν ἐποχήν, καθ' ὅσον ἐθεώρησεν ἡ Κυβέρνησις, ὅτι οἱ ἀνωτέρω ἐνοικιασταὶ εὑρεθέντες εἰς τὰς τότε δεινὰς περιστάσεις, ὑπέπεσαν εἰς ἀνάγκας καὶ ἔπαθον τῷ ὄντι πολλά· διὸ ἐπιμένει ὑπὲρ μόνων τῶν ἐνοικιαστῶν τούτων. Καὶ ὅμως μὴ λησμονήσας ὁ ὑπουργὸς καὶ τοὺς ἐκ προικοκτησιῶν καθυστεροῦντας, ἀνέφερεν ἤδη ἐν τῇ συναδευούσῃ τὸν προϋπολογισμὸν ἐκθέσει του, ὅτι ἡ Κυβέρνησις θέλει προνοήσει καὶ περὶ τούτων. Ἐννοεῖται δὲ ἀφοῦ προέθετο αὐτὴ νὰ μὴν ὑπάρξωσιν εἰς τὸ μέλλον καθυστεροῦντα ἢ (ὡς συμβαίνει καὶ ἀλλαχοῦ) παραλείμματα μόνον, ἐννοεῖται ὅτι θέλει λάβει τὴν ἀπαιτουμένην δι' ὅλα ταῦτα φροντίδα, καὶ διὰ τοῦτο ὑπέβαλεν ἤδη ὡς μᾶλλον περιπεπλεγμένον τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον, εἰσήγαγεν ἐπίσης τὸ ἀφορῶν τοὺς ἐξ ἐνοικιάσεως ἐθνικῶν ἐλαιώνων καθυστεροῦντας καὶ δὲν μένει ἔτι εἰμὴ τὸ προνοῆσον καὶ περὶ τῶν ἐκ προικοκτησίας ὀφειλετῶν. Ἀλλὰ τὸ ἀντικείμενον τοῦτο, φύσεως ἑτερογενοῦς καὶ ἀληθῶς πολυπλόκου, ἀνάγκη νὰ κανονισθῇ ἰδικῶς, διότι εἶναι δύσκολον νὰ εἴπωμεν καὶ πρὸς τοὺς ἐκ προικοδοτήσεων ὀφειλέτας, ὅτι δύνανται νὰ ἐγκαταλείψωσι, ἂν θέλουν, τὰ κτήματά των, καθ' ὅσον ἐπλούτισαν αὐτὰ μὲ σταφιδοφυτείαν, μὲ ἐλαιῶνας καὶ ἄλλα. Δὲν πρέπει δὲ νὰ κατηχίσωμεν τυχαίως ὡς ἐπιβλαβὲς τὸ τῆς προικοδοτήσεως σύστημα, διότι, κατ' αὐτό, λαμβάνει τις ἓν ἐθνικὸν κτῆμα, καὶ δίδων 6 τοῖς 1|00 τόκον, ἐξοφλεῖ μετὰ τινα ἔτη, ἐνῷ καὶ ἀπὸ ἀδελφὸν ἂν δανεισθῇ τις, θέλει πληρώσει 12 τοῖς 1/00 ἐπετικὴ τόκον. Τὸ σύστημα λοιπὸν τῆς προικοδοτήσεως δὲν εἶναι καθ' ἑαυτὸ κακόν, καὶ ὑπάρχει μᾶλιστα παραδεδεγμένον καθ' ὅλα τακτοποιημένα κράτη διὰ συμφέρει μᾶλλον νὰ ἐξετάσῃ τις, ἂν πρέπει νὰ χαλουχήσωμεν τὸ σύστημα τοῦτο ἢ νὰ τὸ ἀντικαταστήσωμεν δι' ἑτέρου. Ἐπειδὴ ὅμως παρεξηγήσαν τινες τὰ ὑπ' αὐτοῦ ἐκτεθέντα περὶ τῶν ἐκ προικοδοτήσεως καθυστεροῦντων, λέγει, ὅτι δὲν ἐνόησε νὰ προσβάλῃ αὐτούς, καθ' ὅσον δὲν ἀγνοεῖ, ὅτι καὶ ἐρώτευσαν καὶ ἐβελτίωσαν πολυειδῶς τὰς ἐθνικὰς γαίας, ἀλλὰ πολλοὶ τούτων δὲν προσηνέχθησαν συμφώνως μὲ τὰς ἀνάγκας των καὶ μὲ τὸ δίκαιον, διότι δὲν ἐπλήρωσαν οὐδὲ τὸν ἔγγειον φόρον. Διὸ ἂς πιστεύσῃ τὸ Σῶμα, ὅτι ἡ Κυβέρνησις οὐ μόνον εἰλικρινῶς ἀλλὰ καὶ ἐν γνώσει ἐργάζεται, ὡς δυνατὸν νὰ ἐξετάσῃ τὸ ζήτημα ὑπὸ πᾶσαν ὄψιν. Μὴ λη-

μονήσῃ δὲ τις, ὅτι ἀγνοημένη συγκατάβασις πρέπει νὰ ἦναι ἀνάλογος τῶν μέσων τῆς Κυβερνήσεως, διότι ἐὰν οἱ ὀφειλέται ἦσαι πτωχοί, πτωχὸν ἐπίσης εἶναι καὶ τὸ δημόσιον. Ὅταν λοιπὸν ἀπαιτῶμεν πολλὰς ἐκ μέρους αὐτοῦ συγκαταβάσεις, ὅταν τὸ φέρωμεν εἰς ἀμήχανον θέσιν, ἀντὶ νὰ ὠφελήσωμεν βλάπτομεν ἐπαισθητῶς τοὺς καθυστεροῦντας. Ἄλλως τε ἡ Κυβέρνησις οὐ μόνον ἐσυβάλθη τοὺς λαβόντας γαίας ἐπὶ προικοδοτήσει, ἀλλὰ καὶ αὐτοὺς ἐκείνους, οἵτινες αὐθαιρέτως κατεκράτησαν τὰς γαίας αὐτῆς, ἐπειδὴ 62,000 στρεμμάτων ἐλήφθησαν οὕτω, χωρὶς οὐδεμία νὰ ἐνεργηθῇ καταδίωξις. Ἡ Κυβέρνησις λοιπὸν ἐργάζεται, ὡς εἶπεν, εἰλικρινῶς, ζητοῦσα νὰ συμβιβάσῃ τὰ συμφέροντα καὶ τῶν ὀφειλετῶν καὶ τοῦ δημοσίου διὸ ἂν ἡ Βουλὴ θέλῃ νὰ ὑπερβάλωμεν αὐτά, ἂς προσέξῃ μὴ ματαιωθῇ τὸ νομοσχέδιον.

Τούτων ἀντιρρούν ἑτέρα ἄλλος, ὅτι δὲν πρέπει νὰ εἴπῃ τι περὶ τῶν καλῶν διαθέσεων, ἃς ἐξέφρασεν ἀνωτέρω ὁ ὑπουργός, ἀλλ' ἐπὶ τῶν ἰδεῶν αὐτοῦ παρατηρεῖ, ὅτι ὁρμᾶται ἐξ ἁπλῆς θεωρίας, ἐνῷ ὁ ἀγορεύων στηρίζει τὰς ἰδέας του εἰς τὴν πεῖραν. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου λοιπὸν τὸ ζήτημα εἶναι, ὅτι οἱ ἐκ προικοδοτήσεως ὀφειλέται χρεωστοῦσι τὸ ἀντίτιμον γῆς, ἣν ἠγόρασαν ἐκ τοῦ δημοσίου. Ἀλλ' ἡ Κυβέρνησις εἶπε ν δὲν δύνασαι νὰ πληρώσῃς ἀμέσως· θέλεις μᾶς δώσει ἐξ τοῖς ἑκατὸν τόκον, καὶ μετὰ 36 ἔτη θέλεις ἐξοφλήσει τὴν συνήθη, εἰς ἣν ὑποκύψαμεν ἐξ ἀνάγκης, συνθήκη, ὅτις κατεχράσθη τὴν ἐλευθέραν μας, καὶ ἀπ' αὐτῆς συνέβη ὥστε οἱ μὲν νὰ φορολογῶνται, οἱ δὲ νὰ κινδυνεύωσι καὶ ἄλλοι νὰ καταστρέφωνται καθ' ἑκάστην, διότι διὰ νὰ πληρώσῃ τις 2,000 δραχμῶν κατὰ τὸν ἀδικον αὐτὸν νόμον, θέλει πληρώσει 36,000. Μὴ λέγωσι δὲ πρὸς ἡμᾶς, ὅτι ὁ νόμος οὗτος εἶναι πολύπλοκος, ἐπειδὴ διὰ νὰ ἀπαλλαγῇ τις τῶν ὑποχρεώσεών του, ἀρκεῖ νὰ εἴπῃ πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ε τὴν δίνα σοι ὀφείλω ποσότητα· σοι τὴν ἀποδίδω.ο Καὶ διότι λοιπὸν οἱ δυστυχεῖς οὗτοι ὀφειλέται κατέστησαν τὰς γαίας παραγωγούς, διότι ἐμόχθησαν ὑπὲρ αὐτῶν μέχρι αἵματος, διότι ἀπεγ-μνώθησαν δι' αὐτὰς, θέλετε νὰ καλλιεργῶσι τοὺς ἀγλαϊκάς των ὡς βόες, διὰ νὰ μᾶς πληρώνωσι φόρους διὰ νὰ μᾶς δίδωσιν ἀντὶ δύω, τριάκοντα ἐξ χιλιάδας δραχμῶν; Ὄχι· ἡμεῖς δεχόμεθα τὴν αὐτὴν τῶν ἄλλων ὀφειλετῶν ὑποχρέωσιν. Μᾶ, τὴν ἀρνεῖσθε; Εἶσθε ἄδικοι τότε καὶ κάμνομεν τὴν σύντομον διαμαρτύρησιν, ὅτι ὁ μὴ ἐνδίδων εἰς τὴν φωνὴν μας ἀναλαμβάνει εὐθύνην καὶ πρὸ τοῦ Βασιλέως καὶ πρὸ τοῦ Ἔθνους. Μὴ ἀμφιβάλλετε δὲ, ὅτι οἱ νόμοι, ὧν αἱ κακαὶ συνέπειαι βραδύτερον ἀναφαίνονται, εἶναι πολλάκις ὀλε-

θρώτεροι τῶν λοιπῶν. Μετὰ τοσαῦτα παθήματα ἐξελθὼν ὁ Ἕλλην ἀπὸ τοῦ πλέον καταστρεπτικοῦ πολέμου, καὶ μὲ μόνην τὴν φωστανέλλαν αἰμοστάγη μάνας, ὁ Ἕλλην αὐτὸς ὁ ἀτενίσας τὰ τέκνα του λιμώττοντα χάριν τῆς πατρίδος, ἂν πρὸς τὴν γῆν του κλίνας ἐζήτησεν ἄρτον, δὲν εὐεργετεῖται, δὲν λέγεται ἐπαίτης, λαμβάνει μόνον ὅ,τι ἐν πράγματι τῷ ἀνήκει. Εἰς τὴν Ἀμερικὴν ἄλλοτε τὸ πρῶτον μετὰ τὸν ἀγῶνα της ἦτον μέτρον ὑπῆρξεν ἡ περιβαλλὶς τῶν ἀγωνιστῶν της. Ἀλλ' ἐκεῖνα τί ἔγιναν τάχα ὑπὲρ ἡμῶν; μήπως διότι ἐσώθημεν τοῦ ἀγῶνος, πρέπει νὰ μᾶς ἁρπάσωσι τὴν ζωή; μήπως διότι ἐμοιρφωσαμεν γαίας, σημαίνῃ ὅτι μᾶς τὰς ἐδώρησαν; Ὄχι· πᾶσα τοιαύτη σκέψις εἶναι μικρά, καὶ διὰ τοῦτο διαμαρτύρεται, ὅτι δὲν θέλουσιν ἔλεος, ζητοῦν δικαιοσύνην οἱ ἀτυχεῖς οὗτοι ἀγωνισταί. Πάσοι ἐξ αὐτῶν περισωθῆναι μέχρι τοῦδε ἄλοι σχεδὸν κατέβησαν εἰς τὸν τάφον, ἀρήσαντες λιμώττοντα ὀρφανά, καὶ ὀλίγιστοι ἐπιζῶσιν ἔτι, ἀλλ' ὁ προσδοκώμενος ὑπὲρ τῆς ἀνακουφίσεως αὐτῶν νόμος δὲν ἐράνη. Καὶ ὅμως ἐνῷ ἐδίσταζόντο νὰ εἴπωσιν, ὅτι ἡ γῆ αὐτὴ τοὺς ἀνήκει, τοὐναντίον δὲ λέγουν εἰμὶ, τὴν πληρόνουσι, καὶ εἰς ἀπάντησιν τοῦ, ὑπεχρεοῦσι νὰ ἐξορλήσουν τὸ χρέος των μετὰ 36 ἔτη, διὰ νὰ πληρώσωσι τόκους καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν. Ἀλλ' ὁ διχόμενος ὅρον τοιοῦτον εἶναι αὐτόχρημα ποταπότης. Εἶ ἔγραφον ἄλλοτε καὶ εἰς πολλοὺς ἄλλους καὶ εἰς τὸν βουλευτὴν ὡλέων Ι. Κάλμακαν οἱ συνεπαρχιῶται αὐτοῦ; αἱ ῥῆτρες τῶν περὶ προικοδοτήσεως νόμων, ἢ μὴ ἐπανέλθετε εἰς τὰ ἴδιά σας; ὁ ἀείμνηστος Κωλέττης ὁμιλῶν περὶ τοῦ αὐτικειμένου τούτου, εὔλογος εἶπε τὰ λαμβάνουν οἱ Ἕλληνες μου· ἀλλ' ὁ ἀνὴρ Ἕλλην εἶχεν εὐρίσκων διάνοιαν, εἶχε τὸ πρόγραμμά του, καὶ μὴ ὑπάρχοντος τοῦ Κωλέττου, Ἑλλὰς δὲν ὑπῆρχε, καὶ διὰ τοῦτο ἤθελησε νὰ εἴπῃ, ὅτι ἐὰν καταπατῶνται γαῖαι, τὰς λαμβάνουσιν οἱ ἀνακτήσαντες αὐτὰς διὰ τῶν αἱμάτων των. Καὶ λέγουσι μὲν, ὅτι οἱ ἐκ προικοδοτήσεως καλυστερεύοντες μόλις ἀναβαίνουσιν εἰς 7,000· ἀλλ' εἶναι ἄραγε μικρὸς ὁ ἀριθμὸς οὗτος; εἶναι ἀνεξάλογου τὰ πρόσωπα ταῦτα; Ὄχι· εἶναι μαλιστα ἐξ ἐκείνων, οἵτινες καὶ πρὸς τὸ Ἔθνος καὶ πρὸς τὸν Βασιλέα κηρύττουσιν, ὅτι καὶ σκληρὸς καὶ ἄδικος καὶ ταπεινωτικὸς εἶναι ὁ ὑπάρχων νόμος, καὶ ὅτι δὲν πρέπει νὰ λιμώττωσι τὰ τέκνα τούτων ἀγωνιστῶν, ἐπειδὴ μεγάλαι θέλουσιν εἶσθαι αἱ ἐντεῦθεν συνέπειαι. Ποῦ εἶναι ἡ ὕπαρξις, ἡ εὐπορία τῶν ἀνθρώπων τούτων καὶ θέλουσι νὰ τοὺς ἀφαιρέσωμεν μέρος τῆς καταστάσεως των; Ἀλλὰ δὲν ἀγωνιοῦν ὁποῖον αἴσθημα πάλλει τὴν στιγμὴν ταύτην εἰς τὰς καρδίας τῶν

βουλευτῶν· πάντες συγχρόνως μίαν αἰσθάνονται διάθεσιν, τὸ ν' ἀντικρούσωσι τὸ ἀνὰ χεῖρας νομοσχέδιον, ἀλλὰ μία τις ἀνδρικωτέρα ἀπόφασις ἀπαιτεῖται καὶ θέλουσι ῥιφθεῖ εἰς τὸ ἀποτέλεσμα. Πολυχρόνιος πεῖρα ἀπέδειξεν, ὅτι δεινὴ ἔνδεια ἐπικρατεῖ ἐν Ἑλλάδι, ὅτι πάντες σχεδὸν ἀπωλέσαμεν, ὅτι πάντων τὰ κτήματα ὑποθηκεύθησαν καὶ πρέπει νὰ ἀναστηλῇ πλέον ὁ ἀπειλητικὸς οὗτος χειμάρρους. Ὁ αἰσθανόμενος λοιπὸν πηλὸν πρὸς τὸ Ἔθνος καὶ τὸν Βασιλέα του ἀγαπᾶσιν πρέπει νὰ εἴπῃ, ὅτι συμφέρον αὐτῶν εἶναι νὰ πλουτισθῇ ἡ Ἑλλὰς, καὶ ἐν τῶν πρώτων μέσων εἰς τοῦτο θεωρεῖ νὰ μὴ ἐξαιρεθῶσι τοῦ προκειμένου νόμου καὶ οἱ ἐκ προικοκτησίων ὁρμώμενοι.

Μετὰ ταῦτα καὶ ἄλλων πολλῶν ζητούντων τὸν λόγον, ὁ πρόεδρος, παρελθόντος τῆς ὥρας, ἀνέβαλε τὴν ἐξακολούθησιν ἐπὶ τὴν προσεχῆ ἑπτάδα, καὶ ἔλυσεν οὕτω τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν ἀ Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος
ΕΥ. Μ. ΠΑΡΙΣΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Π. Κολοκοτρώνης
Κ. Νεγρῆς.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΙΖ'.

Τῇ 8 Δεκεμβρίου 1852.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνοματικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθέντος πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀνοιγομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἐν πρώτοις ἐγένετο ὑπὸ τοῦ ἑτέρου τῶν ἀντιπροέδρων, ἑνὸς τῶν γραμματέων καὶ τῶν ψηφολεκτῶν Κ. Δαρεμώτου καὶ Γ. Μαθεμαγωζίτου κλήρωσις συγχρητηρίου ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ ἑορτῇ τῶν γενεθλίων τῆς Βασιλίσσης, ἔλαχον δὲ οἱ Ἰω. Πρωβιλέγιος, Σ. Πρέτσικας, Κ. Χριστοδούλου, Γ. Βελῆς, Α. Χ. Ἀναργύρου, Ἐμμ. Μαθινὸς, Κ. Βλάχος, Μ. Σολομὸς, Δ. Πικουλάκης καὶ Α. Παπαθανασίου.

Ἐπίσης, δ' ἐγένετο ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Ἐλ. Καλογερᾶ καὶ Γ. Μαθεμαγωζίτου ἡ διὰ τὸν ἀρξάμενον μῆνα κλήρωσις τῶν τμημάτων, καθ' ἣν ἔλαχον τὰ ὀνόματα τῶν βουλευτῶν ὡς ἀκολούθως.

Μηνιαία κλήρωσις τῶν τμημάτων διὰ τὸν μῆνα Δεκέμβριον 1852.

Α.

Δ. Παπ. Ἀθανασίου
Δ. Γιαννούλης
Π. Ἀτζαρῆς
Δ. Γ. Φιλάρετος
Γ. Μαθεμαγωρίτης
Π. Πατρινός
Κ. Δυοβουνιώτης
Χ. Θεοχαρόπουλος
Δ. Εὐμολπίδης
Ἐμμ. Μελετόπουλος
Δ. Δημητρακόπουλος
Γ. Νικολάου
Μ. Σολομός
Ι. Δαμιανός
Ν. Πετμεζᾶς
Ν. Μοσχούλας
Δ. Μητσάκης
Π. Βάρδουλης
Ἠλ. Δωθᾶς
Α. Χρυσανθόπουλος.

Β.

Ἀ. Καστανᾶς
Δ. Ὀρεινὸς
Α. Πέππας
Δημ. Σκυλοδῆμος
Β. Σκαλτσοδῆμος
Σ. Κοπανίτσας
Α. Γιουρτᾶς
Κ. Γριβογεώργης
Παπακώνστ. Τσαμάλας
Κ. Μανίτσας
Ν. Μπούτουνας
Κ. Ἀμπριανόπουλος
Δ. Σακελλαριάδης
Γ. Ῥάλλης
Ν. Σισμάνης
Κ. Δαρειώτης
Α. Κουμουνδουράκης
Π. Χ. Πέτρου
Γ. Τσίκρης.

Γ.

Ἐλ. Καλογερᾶς
Κ. Χριστοδούλου
Τ. Μαυρομμάτης
Σ. Στεφανόπουλος
Α. Παπατσώρης
Γ. Κάνδυας
Μ. Χουρμούζης
Α. Κοντάκης
Γρ. Πατριαρχέας
Ι. Γεωργάρας
Ἀναγν. Τσόπουλος
Χρ. Οἰκονομίδης
Θ. Γρίβας
Γρηγ. Βελιάνος
Κ. Πουκράπουλος
Ν. Πανουριᾶς
Εὐστ. Παρίσης
Π. Καλαμογδάρτης
Ν. Ματθαίου.

Δ.

Δ. Πικουλάκης
Γ. Ι. Σταίκος
Στ. Βλάχος
Α. Κορφιωτάκης
Α. Αὐγερινὸς
Φ. Μαῦρος
Δ. Δεβόπουλος
Δ. Δρόσος
Γ. Παπασπυρόπουλος
Κώς. Οἰκονομόπουλος
Γρ. Κορφιωτάκης
Ι. Κλίμακας
Νικόλ. Πιερράκος
Δ. Πετρωπουλάκης
Α. Παπαδημητριάδης
Δ. Βιλαέτης
Χ. Χριστόπουλος
Χ. Κικίδης
Ν. Μπούκουρας.

Ε.

Α. Π. Ἰωάννου
Δ. Ἐμπειρίκος
Ν. Δελιγιάννης
Γ. Παναγιωτόπουλος
Ἀντ. Γεωργαντᾶς
Κ. Ἀξελός
Ἐμ. Ἀντύπας
Π. Ζάνος
Π. Κολοκοτρώνης
Ἐμ. Μοβιλός
Ι. Βάγιας
Ἀνάρ. Χ. Ἀναργύρου
Ζ. Μαραγκός
Στ. Καπετανάκης
Δ. Καλλιφρονᾶς
Ι. Κριεζῆς
Μ. Σισίνης
Ζ. Ζαρειφόπουλος.

Ζ.

Γ. Κ. Βελῆς
Α. Ἴσκος
Ι. Εὐγενίδης
Κ. Σκουρλέτης
Ι. Σχοινᾶς
Ἐμμ. Καραμάνος
Χ. Δεμάθας
Ἰω. Φαρμάκης
Κ. Βλάμης
Κ. Νταγρῆς
Α. Μαμούκας
Ἰω. Προβιλέγιος
Θ. Ζαβᾶς
Δ. Ταύκρης
Σ. Πράσκας
Δ. Ζῶτος
Α. Δημητρίου
Κ. Δημερόπουλος
Γ. Περωτᾶς.

Ζ.

Α. Δανόπουλος
Λ. Ῥωϊλός
Α. Κιζάνης

Γ. Ἀποστολίδης
Γ. Δογιωτατίδης
Γ. Γιολδάσης

Π. Κεμπάνης
Θ. Πετρινός
Γ. Γουλιμῆς.

Β. Νικολαΐδης
Στ. Μαυροδῆμος
Ν. Χ. Ἀναργύρου
Κ. Τσουκαλᾶς.

Σ. Μήτσας
Π. Τσαννετάκης
Χ. Ἀντωνόπουλος.

Π. Δελιγιάννης
Δ. Πολυχρονόπουλος
Γ. Σκεῦος.

Ἀναγγελθέντος, ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ καθυστερούντων ὀφειλετῶν νομοσχεδίου, λαβὼν τὸν λόγον ἐξέθηκεν ὁ εἰσηγητής, ὅτι ἡ προλαβοῦσα ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου σφοδρὰ συζήτησις ἀποδεικνύει τὴν σπουδαιότητα τοῦ νομοσχεδίου· ἀλλ' ἐπειδὴ νομίζει, ὅτι ἀρκετοὶ ἐλέχθησαν τότε λόγοι, περιορίζεται ἁπάντων εἰς μίαν ἰδέαν τοῦ ὑπουργοῦ, εἰπόντος, ὅτι ὁ περὶ προικοδοτήσεως νόμος δὲν εἶναι ἐπαχθὴς, καθ' ὅσον ὁ δι' αὐτοῦ ἐπιβαλλόμενος τόκος τῶν 6 τοῖς 100 εἶναι μετριώτατος. Καὶ παραδέχεται μὲν τὴν ἰδέαν ταύτην τοῦ ὑπουργοῦ, παρατηρεῖ ὅμως, ὅτι δὲν ἐπραγματοποιήθη τὸ μέρος ἐκεῖνο τοῦ νόμου, ὅπερ μάλιστα ἤθελε καταστήσει τὸν τόκον ἐπιεικῆ. Καὶ τῷ ὄντι ἐν ᾧ βάσει τοῦ περὶ προικοδοτήσεως νόμου ἦτον ἡ κατ' ἐκτίμησιν παραχώρησις ἐθνικῶν κτημάτων, ἡ βάσις αὕτη δὲν ἐπηρέθη δυστυχῶς εἰς κανὲν μέρος καὶ μόνον ἓν τινι δήμῳ παρεχωρήθησαν κατ' αὐτὰς ὀλίγαι κατ' ἐκτίμησιν γαῖαι. Ἐντεῦθεν λοιπὸν ἐρρίφθησαν οἱ ἄνθρωποι τυφλοῖς ὁρμαῖς εἰς τὰς δημοπρασίας, ὁ συναγωνισμὸς ἐθερμάνθη, καὶ εἶναι ἀναμφισβήτητον ὅτι αἱ γαῖαι ὑπερετιμήθησαν, ἐπειδὴ συνήθως μὲν ἠγόρασαν αὐτὰς ἀντὶ 30 μέχρι 100 δραχ. τὸ στρέμμα, εἰς τινα δὲ μέρη, ὡς εἰς τὰς Πάτρας, καὶ 500. Αὐτὸς λοιπὸν εἶναι ὁ λόγος, δι' ὃν ὁ τόκος πλέον δὲν ῥέπει χαρακτῆρα ἐπιεικῆ, ἀλλὰ καὶ τόκος καὶ κεφάλαιον εἶναι δύο πληγαὶ καταστρέφουσαι τοὺς πολίτας. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὰς ὑπὸ τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς φερομένας τροπολογίας, θεωρεῖ αὐτὰς ζητήματα διακεκριμένα, καὶ διὰ τοῦτο προτείνει νὰ ψηφορορηθῇ πρῶτον ἡ ἀπερχομένη περὶ τῶν ἐκ προικοκτησίας ὀφειλετῶν, κατόπιν δὲ νὰ ἐπέλθωσι καὶ αἱ ἄλλαι. Ἂν δὲ ἀποῤῥιφθῇ δυστυχῶς ἡ πρώτη, ἐπιφυλάσσεται νὰ ὑποβάλῃ ἑτέραν ἀντ' αὐτῆς τροπολογίαν.

Ἄλλος μετὰ τοῦτον ἐπῆρεν, ὅτι ὡς μέλος τῆς ἐπιτροπῆς δὲν ἀγνοεῖ καὶ αὐτὸς, ὅτι διάφοροι ἐπιτηδεύθησαν ἐπὶ τῶν ἄρθρων τοῦ νομοσχεδίου τροπολογίαι, ἀλλ' ἐπίσης ἀσπάζεται τὴν ἰδέαν, ὅτι ἑκάστη τούτων πρέπει νὰ συζητηθῇ εἰδικῶς, διὸ θέλει περιορίσει τὸν λόγον εἰς μόνην τὴν ὑπὲρ τῶν προικοδοτηθέντων ὑποβαλλομένην ἰδέαν. Ἐπὶ τούτῳ λοιπὸν παρατηρεῖ, ὅτι διὰ νὰ ψηφισθῇ νόμος τις, δύω τινὰ ἀπαιτοῦνται·

α) Νὰ ᾖναι εὐεργετικὸς πρὸς ὅλας τὰς τάξεις καὶ β') νὰ μὴ

ἀντίκειται πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ δημοσίου· ἀλλ' ὅταν ἀπαιτῆται τὸ πρῶτον, ὁ δεύτερος ὅρος πρέπει νὰ ὑπαχωρῇ. Ἐπὶ τοῦ πρότου λοιπὸν ὁ ὑπὸ συζήτησιν νόμος εἶναι τῷ ὄντι εὐεργετικὸς εἰς τινας τάξεις, ἔργον ἐχούσας τὰς πολυετεῖς καὶ μονιαίους ἐνοικιάσεις, καὶ ἐπειδὴ αἱ τάξεις αὐταὶ ὠφελοῦνται, ὁ νόμος ἄρα εἶναι παραδεκτός, ἀφ' οὗ καὶ ἡ Κυβέρνησις ὠφελεῖται, ὡς εὐκολυνομένη νὰ εἰσπράξῃ τὰ διὰ λόγους νομίμους καθυστερούντα. Εἶναι δὲ τῷ ὄντι νόμιμοι οἱ τῶν καθυστερήσεων λόγοι, ἐπειδὴ μεγάλας ὑπέστησαν ζημίας οἱ πλεῖστοι τῶν ὀφειλετῶν τούτων, ὡς ἐνοικιάσαντες εἰς ὑπερόγκους τιμὰς καὶ προσόδους καὶ κτήματα καὶ πᾶν ὅ,τι ἄλλο. Μὴ εἴπῃ δέ τις, ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ ὑποκύψωσιν εἰς τὸ ἀμάρτημα τοῦτο, ἐπειδὴ ἐὰν ἦτον ἁμάρτημα, δὲν πρέπει νὰ θεωρηθῇ ἀσυγχώρητον. Καὶ ἀληθῶς, τί ἔπρεπε νὰ πράξωσι τοσοῦτοι δυστυχεῖς, οἵτινες, ἔμποροι πρὸ ὀλίγου ἢ κτηματίαι, ἐξῆλθον γυμνοὶ ἀπὸ τὸν κλύδωνα τοῦ ἀγῶνος; Κατέφυγον εἰς ἐνοικιάσεις, ἠγόρασαν προσόδους, ἵνα μὴ μένωσιν ἐν ἀπραξίᾳ καὶ παρεκκλίνωσιν εἰς τὴν μητέρα τῶν κακιῶν, τὴν ἀργίαν. Καὶ ὅμως εἰς τὴν περίστασιν ταύτην παρουσιάσθη ἡ Κυβέρνησις μὲ ὑπερβολικὰς ἀπαιτήσεις, οὐτε δὲ ἔνθεν ὑπὸ τῆς δυστυχίας των, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὑπὸ τῆς τοκογλυφίας ἐπαπειλούμενοι, εἶπον· ἂς ἀγοράσωμεν ἀδρότερον τὰς προσόδους, ἵνα μᾶς περισσεύσωσι χρήματα πρὸς μόρφωσιν τῶν κτημάτων μας, παρὰ νὰ λάβωμεν αὐτὰ ἐν τόκῳ ἐπαχθεῖ καὶ ἀνυπερθέτῳ. Τὸ κεφάλαιον λοιπὸν τῆς ἐντεῦθεν καθυστερήσεως δὲν εἶναι εἰμὴ ὠφέλεια καθαρὰ τοῦ δημοσίου, διότι καὶ ἐντόκως καὶ καθ' ὑπερτίμησιν παρεχώρησε τὰς ἐνοικιάσεις. Ἔπεται ἄρα, ὅτι οὐδεμία ὑπῆρξε παρὰ τῶν ὀφειλετῶν δολία προαίρεσις, καὶ ἡ Κυβέρνησις μᾶλλον στα ὑπῆρξεν αὐτουργὸς τῶν καθυστερήσεων. Ἐὰν τις ἀμφιβάλλῃ, παρατηρεῖ, ὅτι ἡ ἀπόλυτος Κυβέρνησις πρώτη ἀπεράσισε τῷ 1841 νὰ πληρώσωσι τὰ χρέη των οἱ ἐξ ἐνοικιάσεων καθυστεροῦντες μετὰ δέκα ἐναυτούς· κατόπιν δὲ ἐκ πολλῶν ὁμιλιῶν παραπόνων, ἐξέφρασε καὶ ἡ ἐν Λθήναις Συνέλευσις, ὅτι τοὺς θεωρεῖ ἀξίους ἐπιεικείας δι' οὓς ἀνέφερεν ἀνωτέρω λόγους· καὶ τελευταίως οὐ μόνον ἡ Κυβέρνησις ἀνεγνώρισε τὴν ἀνάγκην ταύτην, ἀλλὰ καὶ λόγος πολὺς ἐγένετο κατὰ τὰς πρὶν περιόδους αἱ νομοσχέδια εἰσήχθησαν πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον. Ἐντεῦθεν κοινῶν πάντες οἱ ὀφειλέται οὗτοι ἐνόμισαν, ὅτι ἀφ' οὗ τὸ ἔθνος λοὺς θεωρεῖ ἀξίους ἐπιεικείας, πρέπει νὰ περιμένωσιν ἐωσοῦ τηρθῇ ἐν ὑπὲρ αὐτῶν μέτρον. Τίς λοιπὸν εἶναι ὁ αἴτιος τῆς καθυστερήσεως; Οὐδεὶς ἄλλος εἰμὴ τὸ ἔθνος, καὶ ὅ,τι ἐνεργεῖ σή-

μερον ἡ Κυβέρνησις τὸ ἐνεργεῖ ἐν ὀνόματι τοῦ καθυστερήσαντος ἔθνους. Ἀλλ' ὅταν ἡ Κυβέρνησις αὐτὴ φέρῃ, διότι ὤφειλε, τὸν προκείμενον νόμον διὰ μίαν ὀφειλετῶν τάξιν, δὲν πρέπει ἀράγε νὰ φέρῃ καὶ διὰ τὴν ἄλλην; Καὶ ἂν ἦτον ἀνάγκη νὰ προτιμήσωμεν, ὑπάρχει τις, ὅστις δὲν ἤθελεν εἴπει, ὅτι οἱ γεωργοὶ μᾶλλον καὶ οἱ γαιοκτήμονες πρέπει νὰ τύχωσι τῆς ἐπιεικείας μας; Ναί· κατελλήλως ὠνομάσθησαν οὗτοι οἱ μαστοὶ ὁλοκλήρου τοῦ ἔθνους, διότι διὰ τῶν ἱδρώτων αὐτῶν, διὰ τῶν κεφαλαίων των μόνον συντηρούμεθα πάντες, καὶ ὅλως τὴν ἱερὰν αὐτὴν, ὡς τὴν ἐκάλεσε ὁ ἀείμνηστος Κυβερνήτης, τάξιν ζητοῦσιν ἤδη νὰ ἀποκλείσωσι τινὲς ἐκ τοῦ νόμου. Καὶ ἀνεγνώρισε μὲν ἀγορεύων ὁ ὑπουργὸς, ὅτι καὶ οἱ ἐκ προικοπαρήσεων καὶ δεκαετῶν πιστώσεων ὀφειλέται εἰσὶν ἐπάξιοι βοηθείας, ἀλλ' εἶπεν, ὅτι ὑπάρχουσι δυσκολίαι καὶ ἐπὶ τοῦ πράγματος δὲν πρέπει νὰ ζητήσωσί τι. Δὲν βλέπει ὅμως ποῦ ἐνυπάρχει ἡ ἐλαχίστη δυσκολία, διότι προκειμένου νὰ πληρωθῶσι τὰ ὑπ' αὐτῶν καθυστερούμενα, ἡ ἐπιτροπὴ ἔννοεῖ νὰ μείνωσι τὰ κεφάλαια ταῦτα ἀνέπαφα. Οὕτω π. χ. ὡς ἀρχικὸν χρέος θεωρεῖ οὗτος αὐτὸ τὸ κεφάλαιον συνηνωμένον μετὰ τοῦ τόκου τῶν 6 τοῖς 100, καὶ τὸν ἐντεῦθεν ποσότητα ὤφειλε νὰ πληρώσῃ ἕκαστος τῶν ἐκ προικοδοτήσεως καθυστερούντων. Ὅταν λοιπὸν δὲν ἐπλήρωσέ τις οὐδὲ τὸ κυρίως κεφάλαιον οὐδὲ τὸν τόκον, ἔπεται ὅτι ἀμφότερα ταῦτα μένουσιν ὡς κεφάλαιον ἀρχικὸν, καὶ διὰ τῆς ἐξηγήσεως ταύτης οὐ μόνον ἐκπολύνεται καὶ ἐνταῦθα ὁ σκοπὸς τοῦ νόμου, ἀλλὰ καὶ οἱ καθυστεροῦντες ἀμέσως πληρόνουσι καὶ ἡ Κυβέρνησις πλειότερον ὠφελεῖται. Δυστυχῶς ὅμως ζητοῦσι παρὰ τῶν ἀνθρώπων τούτων καὶ τὸ κεφάλαιον, καὶ τὸν τόκον καὶ τόκον ὑπερημερίας προσέτι, ἐντεῦθεν δὲ ἡ προταθεῖσα παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ δυσκολία. Τελευταῖον παρατηρῶν, ὅτι ὡς πρὸς τὰ ἐκ δεκαετῶν πιστώσεων καθυστεροῦντα δὲν συγχωνεύεται ὡς ἀνωτέρω ὁ τόκος μετὰ τοῦ κεφαλαίου, προκαλεῖ τὸν ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸν νὰ εἴπῃ ῥητῶς, ἂν προτίθηται νὰ εἰσαγάγῃ καὶ τὸν ὑπὲρ τῶν προικοδοτηθέντων αἰτούμενον νόμον, διότι οἱ βουλευταὶ πάντες ὀφείλουσι περὶ τούτου λόγον εἰς τοὺς ἰδίους των ἐκλογεῖς. Ἂν ἐδικαίου ὁ ὑπουργὸς, ὅτι θέλει εὐκολύνει καὶ τοὺς ἀτυχεῖς αὐτοὺς ὀφειλέτας, ἐξ ὧν τινες ἐδιάσθησαν νὰ εὕρωσιν ἄσυλον ἐν Τουρκίᾳ, ἡ Βουλὴ τότε δὲν ἐδυσχέραινε νὰ ψηφίσῃ καὶ τὸν ἤδη ζητούμενον νόμον.

Ἀπάντησεν ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, ὅτι ἡ Κυβέρνησις κινδυνεύει τῶν ἰδιωτικῶν συμφερόντων, ἐπρονόησε νὰ φέρῃ

ἓν εὐεργετικὸν νομοσχέδιον ὑπὲρ τῶν καθυστερούντων ἐξ ἐνοικιάσεων προσόδων καὶ φόρων· τὸ αὐτὸ δ' ἐθεώρησε καλὸν νὰ πράξῃ καὶ ὑπὲρ τῶν ἐνοικιαστῶν ἐθνικῶν κτημάτων. Ἀφ' οὗ λοιπὸν ἐσκέφθη ἡ Κυβέρνησις ὑπὲρ τῶν τάξεων τούτων, ἀναμφιβόλως ἔρχεται κατόπιν καὶ ἡ σειρὰ τῶν ἐκ προικοδοτήσεως καθυστερούντων· μάλιστα δὲ ἐὰν παρατηρήσῃ τις, θέλει ἰδεῖ, ὅτι ἐν τῇ ἐκθέσει αὐτοῦ, δι' ἃς ὑπέβαλε τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ **1852**, ποιεῖ σπουδαῖαν περὶ τῆς τάξεως αὐτῆς λόγον. Ἀλλὰ δὲν δύναται σήμερον νὰ διαβεβαιώσῃ ἐκ προοιμίων, ὅτι θέλει φέρει τὸν ζητούμενον νόμον, ἐπειδὴ τοῦτο εἶναι ἔργον ὁλοκλήρου τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου, καὶ ἀπόκειται μάλιστα εἰς τὸν Βασιλέα. Ἄλλως ὅμως τὸ ὑπουργεῖον ἤκουσε τὰ ὑπὲρ τῶν ὀφειλετῶν τούτων ῥηθέντα καὶ βλέπει ὅτι εἶναι ἐπάξιοι συνδρομῆς, καθ' ὅσον καὶ αὐτοὶ ἔπαθον οὐχὶ διὰ λόγον ἄλλον, παρὰ διότι ἀπεπλανήθησαν, ἐξέκλιναν εἰς ὑπερτιμήσεις. Τοῦτο λοιπὸν δύναται νὰ εἴπῃ μόνον πρὸς τὴν Βουλήν, ὅτι τὸ ὑπουργεῖον σκέπτεται καὶ περὶ τῶν ὀφειλετῶν τούτων καὶ μελετᾷ νὰ πράξῃ ὅ,τι ὑπὲρ αὐτῶν δυνηθῇ.

Μετὰ τοῦτον ἐξέθηκεν ἄλλος, ὅτι καὶ αὐτὸς βέβαια συνομολογεῖ, ὅτι τὸ ἀντικείμενον εἶναι σπουδαῖον, καὶ δὲν ἀρνεῖται ὅτι πλειότερον κατεπείγει νὰ ληφθῇ μέτρον διὰ τοὺς ἐκ προικοκτησιῶν καθυστεροῦντας ἢ διὰ τοὺς ἐνοικιαστὰς τῶν προσόδων· ἀλλὰ τὸ μὲν χρέος τούτων πηγάζει ἐξ ἐμπορικῆς ἐπιχειρήσεως, ἥτις καὶ κέρδος καὶ ζημίαν δύναται νὰ φέρῃ, ἡ δὲ προικοδότησις ἀπέβλεπε τὴν μετὰ τὸν ἀγῶνα ἀποκατάστασιν τῶν Ἑλληνικῶν οἰκογενειῶν. Καὶ ἐξεδόθη μὲν τότε ὁ περὶ προικοδοτήσεως νόμος, ἀλλ' ἐκ πρώτης ἀρχῆς παρετηρήθη, ὅτι δὲν παρεχωροῦντο δι' αὐτοῦ αἱ γαῖαι ἢ δι' ἀληθοῦς ἀγορᾶς, ὑποκειμένης εἰς ὅλην τὴν ἐκ τῶν δημοπρασιῶν καταστροφήν. Τὸ δημόσιον λοιπὸν δὲν ἔπρεπε ν' ἀνεχθῇ ὥστε ἀντὶ νὰ προικισθῶσι πρὸς ἀποκατάστασιν αἱ Ἑλληνικαὶ οἰκογένειαι, νὰ ἐξολοθρευθῶσι δι' αὐτοῦ ἐκείνου τοῦ νόμου τοῦ ὑποσχομένου τὴν σωτηρίαν των. Ἐπῆλθεν ἐπομένως μετ' οὐ πολὺ ἄλλος περὶ προικοδοτήσεως νόμος, τροποποιῶν οὐ μόνον τὸ ἀπόλυτον τοῦ ἐν ταῖς δημοπρασίαις ἀνταγωνισμοῦ, ἀλλὰ καὶ τὸν χρόνον, καθ' ὃν πρέπει νὰ ἐνεργῶνται αἱ πληρωμαὶ κτλ. Ἐντεῦθεν ἄρα ὁ πρῶτος περὶ προικοδοτήσεως νόμος ἔμεινεν ἐν ἀργίᾳ, καθ' ὅσον μάλιστα καὶ ἡ ἐν Ἀθήναις ἐθνικὴ Συνέλευσις ἀπεφήνατο περὶ διανομῆς τῆς ἐθνικῆς γῆς καὶ ὑπὸ τῶν Βουλῶν ἐψηφίσθη νόμος περὶ παραχωρήσεως 80—120 στρεμμάτων εἰς τοὺς γεωργούς. Τὸ ἐκ τοῦ νόμου

λοιπὸν τῆς προικοδοτήσεως χρέος μένει ἀόριστον, καὶ δὲν πρέπει νὰ τὸ συμπεριλάβωμεν ἐν τῷ ἀνὰ χεῖρας νομοσχεδίῳ, ἀφοῦ ἀγνοοῦμεν τί θέλει γένει περὶ αὐτοῦ, καὶ δὲν δυνάμεθα νὰ προδιορίσωμεν τὸ ἐκ τούτου ποσόν. Διὸ συμπερικίνει, ὅτι τὸ νομοσχέδιον πρέπει νὰ γίνῃ δεκτὸν ὡς ἔχει, τὸ δὲ ἀνωτέρω χρέος νὰ ὁρισθῇ ὑπὸ τοῦ ἐκδοθησομένου νέου περὶ προικοδοτήσεως νόμου. Καὶ εἶπε μὲν εἷς τῶν προαγορευσάντων, ὅτι δὲν ἐννοεῖ πῶς θέλουσιν ἐπαρκέσει οἱ ὑπὸ τοῦ νομοσχεδίου ὀφειλόμενοι ὀφείλεται εἰς τὴν κατ' ἔτος πληρωμὴν τριῶν ἑκατομμυρίων, ἀλλ' ὅταν δὲν ἐπαρκῶσιν εἰς τοῦτο, θέλουσι δυνηθῇ νὰ πληρώσωσιν εὐκολώτερον τριάκοντα ἑκατομμύρια δραχμῶν, καὶ μάλιστα μετὰ τῶν τόκων των; Ἡ ἔνστασις λοιπὸν αὕτη δὲν ἔχει ὑπόστασιν. Ἐπίσης δὲ τὰ αὐτὰ λέγει καὶ περὶ τοῦ ἐκφραθέντος ὑπ' ἄλλου τινὸς διασταγμοῦ, ὅτι δὲν θέλουσι δυνηθῇ νὰ πληρώσωσι κατ' ἔτος οἱ ὀφειλόμενοι ἀνὰ 1000 δραχμὰς, διότι ἂν πρόκειται νὰ λεπτολογήσωμεν τοῦτο, δὲν ἐννοεῖ πῶς θέλουσι πληρώσει διὰ μιᾶς τὸ ὅλον τοῦ χρέους των, συγχεφαλαιούμενον εἰς πολὺ ἀνωτέραν ποσότητα. Τέλος ἀποκρούει καὶ τὴν γενομένην ὑπό τινων διαίρεσιν τῶν ὀφειλετῶν εἰς καλῆς καὶ κακῆς πίστεως ὀφειλέτας, ἐπειδὴ ἐνδέχεται μὲν νὰ διαφέρωσιν ἀλλήλων, ἀλλ' ἡ τοιαύτη διάκρισις εἶναι δυσχερὴς, καὶ ἂν ἐπιτροπαὶ συστηθῶσι πρὸς τοῦτο, καὶ μέχρις αὐτῶν θέλει εἰσδύσει ἡ μεροληψία. Ὑποστηρίζων λοιπὸν τὴν παραδοχὴν τοῦ νομοσχεδίου, ἓν μόνον παρατηρεῖ, ὅτι οἱ ἐκ προικοδοτήσεως ὀφειλέται δύνανται νὰ καταδιώκωνται μέχρι τῆς ἐκδόσεως νέου νόμου. Ἐπειδὴ ὅμως τὸ χρέος των μένει, ὡς εἶπεν, ἀόριστον, δύναται νὰ ὁρισθῇ τὸ ποσόν, δι' ὃ θέλουσι καταδιώκεσθαι ἀναλόγως τῆς ἀνάγκης τῆς τρεχούσης ὑπηρεσίας.

Ἐπήνεγκεν ἕτερος, ὅτι ἡ ἐπιθυμία ἑκάστου ἡμῶν εἰς τὸ νὰ εἴπῃ τι ἐπὶ τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου ἀποδεικνύει τὸ σπουδαῖον καὶ ἐθνικὸν τοῦ ζητήματος. Ὁ Ἕλλην ὑψώσας τὴν σημαίαν τῆς ἐπαναστάσεως, προέθετο ὄχι μόνον τὴν ἀνάκτησιν τῆς ἐλευθερίας του, ἀλλὰ καὶ τὴν ὑλικήν του εὐδαιμονίαν, καὶ κατὰ τοῦτο εἰφεύσθησαν μέχρι τοῦδε αἱ ἐλπίδες του, διότι πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως ἐβαρύνετο ὀλιγώτερον ὑπὸ φόρων. Καταστραθέντες ἐκ τοῦ ἀγῶνος ἀκτήμονες καὶ ἄποροι, ἀρλεγόμεθα πάντες μετὰ τὴν κατάπαυσιν αὐτοῦ ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας τοῦ ν' ἀποκτήσωμεν ἰδιοκτησίαν, καὶ ἐκ τῆς δικαίας ταύτης ἐπιθυμίας ὁρμηθεῖσα ἡ γεωργικὴ τάξις, ἥτις σήμερον δυστυχεῖ, ἠναγκάσθη νὰ ὑποκύψῃ ἐν ἀγνοίᾳ εἰς τὰς ὀλεθρίους συνεπείας τοῦ δρακοντείου ἐκείνου περὶ προικοδοτήσεων νόμου, καὶ ἐντεῦ-

δὲν προέκυψε μία καθυστέρησις, συνισταμένη οὐχὶ ἐκ τῆς πραγματικῆς ἀξίας τῶν γαιῶν, ἀλλ' ἐκ τύχων καὶ ἀνατοκισμοῦ, ὡς ὑπὸ πολλῶν ἀπεδείχθη, καὶ διὰ τὴν ἀπότισιν μιᾶς τοιαύτης καθυστερήσεως ἐκβιάζεται ὁ ὀφειλέτης διὰ τῶν αὐστηροτέρων καὶ βιαιοτέρων μέτρων· ἀλλ' ἡ Κυβέρνησις ὤφειλε πρῶτον νὰ κατωστήσῃ τὸν Ἕλλην εὐτυχῆ, καὶ οὕτω νὰ ἀπαιτῇ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ὑποχρεώσεών του, οὐχὶ δὲ διὰ τῆς καταδιώξεως καὶ τῆς βίας νὰ τὸν ἀναγκάζῃ νὰ σκέπτηται καὶ νῦν ἀκόμη περὶ ἐπαναστάσεων. Ὁ Ἕλλην μετὰ τὸν ἀγῶνα ἀπέλαυσε μὲν ψευδεῖς τινας ἐλευθερίας, ὑλικῶς ὅμως κατεστράφη. Καὶ ἀγνοεῖ μὲν τίς ὁ τῆς τοιαύτης καταστάσεως αἴτιος, παρατηρεῖ δὲ εἰς τὸν ὑπουργόν, ὅτι ἀγορεύων ἐπὶ ζητημάτων ἐνώπιον τῶν Βουλῶν, δὲν πρέπει ν' ἀναφέρῃ τὸ ὄνομα τοῦ Ἱγκμόνος, ὄνομα ἱερὸν καὶ σεβαστὸν εἰς πάντας ἡμᾶς, καὶ πιστεύει, ὅτι ὁ ἀνώτατος Ἄρχων ἤθελε παραδεχθῇ εὐχαρίστως τὴν πρότασίν των. Τὸ προκείμενον νομοσχέδιον ἤθελεν εἶσθαι τῷ ὄντι ἐπεικές, ἐὰν παρουσιάζετο γενικώτερον καὶ αἰθωτέρου, καὶ ὄχι μ' ἐξαιρέσεις καὶ ἐπιφυλάξεις, ἐπειδὴ πιστεύει, ὅτι τοιουτοτρόπως δὲν θέλομεν κατορθώσει τὴν τῶν καθυστερουμένων εἴσπραξιν. Οἱ ἐκ πρωτοκτησιῶν καθυστεροῦντες δὲν εἶναι, ὡς ὁ ὑπουργὸς εἶπεν, ὀλίγοι· εἶναι ἡ τάξις ἐκείνη τῶν πολυαρίθμων πολιτῶν, ἅτις ὠφελείας στρατιωτικὰς παρέχει εἰς τὸ δημόσιον, καὶ ἂν ὁ ὑπουργὸς προτίθηται τῷ ὄντι νὰ φέρῃ καὶ περὶ αὐτῶν ἕνα νόμον ἐπιεικῆ, διὰ τί δὲν δέχεται σήμερον τὴν προτεινομένην ἐπέκτασιν, τόσον δικαίαν καὶ ἀναγκαίαν πρὸς παρηγορίαν καὶ τῆς δυστυχοῦς ταύτης τάξεως;

Μεταβαίνων ἤδη καὶ εἰς τοὺς ἐξ ἐνοικιάσεων ὀφειλέτας ἐπαναλαμβάνει καὶ αὐθις, ὅτι ὁ Ἕλλην ἐξελθὼν τοῦ ἀγῶνος γυμνὸς καὶ ἄπορος καὶ παρακεκινδυνευμένος ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ὤφειλε, ν' ἀνεύρῃ μέσα πρὸς διατροφήν του, καὶ ἐκ τούτου ἠναγκάσθησαν πολλοὶ νὰ καταφύγωσιν εἰς τὰς ἐνοικιάσεις προσόδων. Ἀλλ' ἄλλοι μὲν ἐκ περιστάσεων ἀναπαραιτήτων, ἄλλοι δὲ ἐκ τοῦ ὑπερβολικοῦ συναγωνισμοῦ ζημιωθέντες, δὲν ἠδυνήθησαν νὰ ἐξορλήσωσι τὸ πρὸς τὸ δημόσιον χρέος των, μὴ ὁρμηθέντες εἰς τοῦτο ἐκ κακῆς, ὡς ἐφάνθη, πίστεως. Καὶ εἶπε μὲν ὁ ὑπουργὸς ὅτι οἱ πρὸ τοῦ 1844 ἐνοικιασταὶ ὡς ἄπειροι, εἶναι πλειότερα ἐπιεικείας ἄξιοι, καὶ διὰ τοῦτο συμπεριέλαβεν αὐτοὺς εἰς τὸ προκείμενον νομοσχέδιον, ἀλλ' αὐτὸς λέγει, ὅτι οἱ ἀπὸ τοῦ 1844 δικαιοῦνται πλειότερον νὰ ἀπολαύσωσι τῆς τοιαύτης ἐπιεικείας, ἐπειδὴ ἔκτοτε αἱ δημοπρασίαι ἐνεργοῦνται ἂν ὄχι δολίως, μὲ

ζῆλον ὅμως ὑπερβολικὸν ὑπὲρ τῶν συμφερόντων τοῦ δημοσίου, καὶ διὰ τοῦτο ἀκυροῦνται ἐπαναλαμβάνονται πολλάκις, καὶ οὕτως ἐρεθίζεται ὁ συναγωνισμός, οἱ δὲ συναγωνιζόμενοι προσφέρουσι τιμὰς ὑπερόγκους, καὶ τότε μικρά τις καιρικὴ περιπέτεια ἀρκεῖ νὰ τοὺς καταστρέψῃ. Ἀνάγκη λοιπὸν νὰ μεταβληθῇ τὸ φορολογικὸν σύστημα, τοσοῦτον ἐπιβλαβὲς καὶ εἰς τὸ δημόσιον, ὡς συνεπάγον τὰς καθυστερήσεις, καὶ εἰς τοὺς ἐνοικιαστάς, ὡς καταστρέφον αὐτοὺς διὰ τοῦ συναγωνισμοῦ, καὶ εἰς τοὺς φορολογουμένους ὡς ὑπομένοντας τὴν καταπίεσιν τῶν ἐνοικιαστῶν. Καὶ ἀπεκρούσαμεν μὲν ἄλλοτε τὸ σύστημα τῆς ἀμέσου εἰσπράξεως διὰ τὰς λαμβανούσας χώραν καταχρήσεις, ἀλλ' αἱ μικραὶ ἐκεῖναι καταχρήσεις διενέμοντο μεταξὺ τοσούτων πτωχῶν οἰκογενειῶν, ἡ δὲ τάξις τῶν γεωργῶν καὶ φορολογουμένων, ἀπηλλαγμένη τῶν καταπιέσεων τῆς ἐνοικιάσεως, κυδαιμόνει.

Ὑποστηρίζει λοιπὸν διὰ ταῦτα τὴν ἐπὶ τοῦ ἄρθρου τροπολογίαν τῆς ἐπιτροπῆς.

Προσέθηκεν ἕτερος, ὅτι οἱ βουλευταὶ εἶναι καὶ τοῦ Θωμᾶ ἀπιστότεροι, διότι ἐκεῖνος ἰδὼν τὸν τόπον τῶν ἥλων, ἐπίσθη εἰπὼν « ὁ Κύριός μου καὶ ὁ Θεός μου »· ἀλλ' ὑμεῖς εἰσέτι ἀμφιβάλλετε ἐὰν οἱ ὑπουργοὶ ὡρκίσθησαν εἰς τὰ ὕδατα τῆς Στυγός, ὅτι ποτὲ δὲν θέλουσι παραδεχθῇ καὶ τὴν ἐλαχίστην τροπολογίαν, ὑφ' ἡμῶν προτεινομένην, ὄχι διότι δὲν ἀναγνωρίζουσι τὴν ὀρθότητα τῶν παρατηρήσεών μας, ἀλλ' ἵνα μὴ συνεθίσωμεν εἰς τὸ κατ' αὐτοὺς ἄτοπον τοῦτο. Ἐρωτᾷ ὅμως τὸν ὑπουργὸν πρὸς τί ἡ τόση ἐπιμονή; ἢ μήπως ἔχουν οἱ Κ. ὑπουργοὶ τὴν ἰδέαν, ὅτι ἁρμόζει αὐτοῖς τὸ ἀπολυτίκιον τῆς Πεντηκοστῆς, « Εὐλογητὸς ὁ θεὸς ὁ πανσόφους κλπ.; » Ἀλλ' ἀφ' οὗ κατεδικάσθημεν εἰς σιωπήν, πρὸς τί ἡ ὕπαρξις τῶν Βουλῶν, ἢ διὰ νὰ αἴρωμεν μετὰ τῶν ἡμετέρων καὶ τὰς τῶν ὑπουργῶν ἁμαρτίας, ἵνα ἐπιδεικνύωνται ὡς ἀπολαύοντες τῆς ἐμπιστοσύνης ἡμῶν; Παρουσιάζεται ἓν νομοσχέδιον, φέρον τὸ ἐπώνυμον « εὐεργετικὸν » καὶ ἐν τούτοις ἀποκλείεται τάξις τις ὀφειλετῶν, τοσαύτας ὑποστᾶσα ζημίας ἐκ τοῦ περὶ προικοδοτήσεως νόμου, τοῦ ὁποίου ἡ δολιότης κατέστρεψε σχεδὸν λαὸν ὁλόκληρον, περιθάλπονται δὲ τοὐναντίον οἱ ἐκ τῶν ἐνοικιάσεων πλουτήσαντες καὶ σήμερον χιλιάδας δραχμῶν ὀφείλοντες εἰς τὸ δημόσιον. Παράδοξος τῷ ὄντι ἡ ὑπὲρ τῶν κατεχρασμένων συμπάθεια τῶν ὑπουργῶν· ἐνῷ δὲ ἡμεῖς ὑβριζόμενοι συγχαρησόμεθα, ὅτι εὑρέθημεν ὑπάλληλοι τοῦ ὑπουργείου καὶ ὄχι

βουλευται, οἱ ὑπουργοὶ ζητοῦν νὰ καταστήσωσιν ἀληθειαν τὴν συκοφαντίαν. Ἀλλ' ἐὰν τὸ ὑπουργεῖον ἐπιμένῃ νὰ ἐπιψηφισθῇ ἀσυζητητὶ τὸ προκείμενον νομοσχέδιον, ὀφείλετε καὶ ὑμεῖς νὰ ἐπιμείνητε εἰς τὴν τροπολογίαν σας, ἐὰν τῷ ὄντι ἦσθε ἀντιπρόσωποι τοῦ τροπολογουμένου λαοῦ, διότι περὶ αὐτοῦ πρόκειται σήμερον.

Ἀντεῖπεν ἕτερος, ὅτι μεθ' ὅσα ἐρρέθησαν κατὰ τὴν παρελθοῦσαν συνεδρίασιν ἐπίστευεν, ὅτι σήμερον ἤθελομεν ῥιφθεῖ εἰς ἓν ἀποτέλεσμα· ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ πάλιν πολλοὶ ἠγόρευσαν ἐκθέσαντες καὶ ἰδέας, αἵτινες αὐτὸν τὸν ἴδιον ἐκινδύνευσαν νὰ παραπείσωσιν, ἀναγκάζεται νὰ λάβῃ τὸν λόγον, παρατηρῶν, ὅτι τινὲς τῶν προαγορευσάντων ἀπεκάλισαν τὸ προκείμενον νομοσχέδιον προϊὸν ἀνάγκης καὶ οὐχὶ ἐπιεικείας, ἄλλοι δ' ἐξέθηκαν, ὅτι ἐπειδὴ οἱ Ἕλληνες μείναντες ἐκ τοῦ ἀγῶνος ἄποροι, ἠναγκάσθησαν νὰ καταφύγωσιν εἰς τὰς ἐνοικιάσεις καὶ ἐζημιώθησαν, δίκαιον εἶναι νὰ διαγραφῶσι καὶ αἱ πρὸς τὸ δημόσιον ὑποχρεώσεις των· καὶ ἄλλοι τέλος, ὅτι οἱ ὀφειλέται τοῦ δημοσίου εἶναι συγχρόνως καὶ δανεισταί, διὸ πρέπει νὰ μείνωσιν ἀκατάδιωκτοι.

Καὶ καθ' ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὴν πρώτην περίπτωσιν, συμφωνεῖ μετὰ τῶν εἰπόντων, ὅτι τὸ παρὸν νομοσχέδιον ἔπρεπε νὰ στηρίζηται εἰς βάσεις αὐστηροτέρας· δὲν παραδέχεται δὲ τὴν ἰδέαν, ὅτι καταστρέφεται δι' αὐτοῦ τὸ ἔθνος, καθ' ὅσον γνωρίζομεν, ὅτι πολλοὶ τῶν καθυστερούντων πλουτήσαντες ἐκ τῶν δημοσίων χρημάτων, τοιζοῦσιν αὐτά. Καὶ ἔπρεπε μὲν νὰ ληφθῇ πρόνοιά τις ὑπὲρ τῶν καθυστερούντων, ἀλλὰ διὰ τοῦτο καὶ ἡ Κυβέρνησις ὀρθῶς ποιοῦσα ἔφερε τὸ προκείμενον νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον ὑποστηρίζων ἀπεκρούει τὴν τροπολογίαν, διότι, ἐὰν κατ' αὐτὴν ὑπαγάγωμεν εἰς τὰς ἐπιεικεῖς διατάξεις τοῦ νομοσχεδίου καὶ τοὺς ἀπὸ τοῦ **1844** καθυστεροῦντας, ὅτε ἤρχησε τὸ σύστημα τῆς ἀμέσου εἰσπράξεως, θέλομεν συμπεριλάβει καὶ τοὺς ἀποθησαυρίους καὶ ἐπιστάτας, οἵτινες ἐκ καταχρήσεων μένουσιν ὀφειλέται. Ἐὰν δ' ἐπεκτείνωμεν τὸ νομοσχέδιον καὶ εἰς τοὺς ἀπὸ τοῦ **1848**, θέλουσι μεθέξει τῶν ὠφελημάτων αὐτοῦ καὶ οἱ καταχρατοῦντες τὸν δημόσιον πλοῦτον, ἐκτὸς ὀλίγων, οἵτινες πραγματικῶς ἐζημιώθησαν ἐκ καιρικῶν περιστάσεων.

Ἐρχόμενος ἤδη καὶ εἰς τὸ περὶ προικοδοτήσεως ζήτημα, παρατηρεῖ, ὅτι πραγματικῶς ὁ περὶ προικοδοτήσεως νόμος πολλὰς ἐπήνεγκε ζημίας εἰς τοὺς δυνάμει αὐτοῦ ἁρπάσαντας γαίας, καὶ πολλοὶ πολλάκις ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου ἠγόρευσαν κατ'

αὐτοῦ καὶ ἐζήτησαν τὴν διόρθωσιν τοῦ κακοῦ. Κατὰ δὲ τὸ **1846** εἰς τῶν συναδέλφων ἡμῶν παρουσίασε καὶ νομοσχέδιον περὶ ἀποζημιώσεως τῶν ἑλληνικῶν οἰκογενειῶν, καὶ ἡ Κυβέρνησις δὲ αὐτὴ ἔφερεν ἕτερον, ἀμφότερα δ' ἐστάλησαν εἰς τὴν ἐπὶ τούτῳ συσταθεῖσαν ἐπιτροπήν, ἧς ἀπετέλουν μέρος καὶ διάφοροι νομομαθεῖς, ἥτις συνεχώνευσεν αὐτὰ εἰς ἕν. Ἀναγνωρίσασα δὲ τὸ καταστρεπτικὸν καὶ ὀλέθριον τοῦ ἰσχύοντος νόμου, ἔθηκεν ἐν τῷ ὑπ' αὐτῆς ἑτοιμασθέντι νομοσχεδίῳ καὶ ἄρθρον περὶ τοῦ τρόπου τῆς πληρωμῆς τῶν ἀπὸ προικοκτησίας καθυστερούντων. Ὅτι δὲ αἱ τοιαῦται καθυστερήσεις εἶναι ὀχληραὶ καὶ ἐπιζήμιοι, ἐπιδαρύνουσαι μίαν τάξιν πολιτῶν, τοῦτο καὶ οἱ ὑπουργοὶ ἀναγνωρίζουσι, καὶ διὰ τοῦτο συναισθανόμενοι τὴν θέσιν τῶν τοιούτων ὀφειλετῶν, σκέπτονται ἤδη περὶ αὐτῶν, καὶ θέλουσι φέρει ἐν καιρῷ ἰδιαίτερον νομοσχέδιον τελειότερον καὶ καταλληλότερον δι' αὐτούς, ὅπερ θεωρεῖ συμφερώτερον παρὰ τὸ νὰ τοὺς συμπεριλάβωμεν εἰς τὸ προκείμενον. Ἀλλ ἐπειδὴ οἱ ἐκ προικοκτησιῶν ὀφειλέται θέλουσι μείνει σήμερον ἐκτεθειμένοι εἰς τὴν αὐστηρότητα τοῦ περὶ καταδιώξεως νόμου, πιστεύει ὅτι ὕστερον ἀπὸ τὰ ἐκτεθέντα ἡ Κυβέρνησις θέλει φανῇ ἐπιεικεστέρα καὶ σπεύσει εἰς τὴν σύνταξιν εἰδικοῦ νομοσχεδίου.

Ἀπαντήσαντος δὲ τοῦ εἰσηγητοῦ, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ προτείνουσα τὴν ἐπέκτασιν τοῦ νομοσχεδίου καὶ εἰς τοὺς ἀπὸ τοῦ **1844** καθυστεροῦντας, δὲν ἐννοεῖ τοὺς ἐπιστάτας καὶ ἀποθηκαρίους, ἀλλὰ μόνον τοὺς ἐνοικιαστάς· ἐπήνεγκεν ἄλλος, ὅτι τὸ προκείμενον ζήτημα εἶναι κοινωνικόν, διότι ἀφορᾷ τὸν λαὸν καὶ οὐχὶ τὸ ὑπουργεῖον. Ἐπαναλαμβάνει λοιπὸν καὶ σήμερον, ὅτι τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον εἶναι τέκνον τῆς ἀνάγκης, διότι ἡ Κυβέρνησις δὲν εἰσέπραττε τίποτε μέχρι τοῦδε ἐκ τῶν καθυστερουμένων, καὶ ὅτι αἱ καθυστερήσεις εἶναι ἡ κοινωνικὴ μας κατάστασις, ἡ κατάστασις αὐτοῦ τοῦ ἔθνους, καὶ διὰ τοῦτο ποτὲ δὲν θέλουσιν ἐκλείψει, ἐὰν δὲν ἐπέλθῃ βελτίωσίς τις οἰκονομική. Κατὰ τὸν προϋπολογισμόν, ὁ ἔγγειος φόρος τῶν εἰσοδημάτων ἡμῶν ἀναβαίνει εἰς ἓξ ἑκατομμύρια, ἐξ ὧν τρία καὶ ἥμισυ προέρχονται ἐκ δημητριακῶν καρπῶν, συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ φόρου τῆς ἐπικαρπίας, ἀναβαίνοντος εἰς ἓν τοὐλάχιστον ἑκατομμύριον, τοῦ ὁποίου ἐκπιπτομένου, ἔχομεν καθαρὸν ἔγγειον φόρον 5 ἑκατομμύρια· ἄρα τὰ εἰσοδήματα τοῦ λαοῦ ἀναβαίνουσιν εἰς 50 ἑκατομμύρια. Ἐὰν δὲ προσθέσητε καὶ τὰ ἐκ τῆς ναυτιλίας εἰσερχόμενα εἰς τὸ κράτος, ὑπολογιζόμενα κατ' ἔτος εἰς 11 ἑκατομμύρια, καὶ δύω ἐκ τῶν ὠφε-

λειῶν τοῦ ἐμπορίου, ὑποτιθεμένου, ὅτι ἐξαγωγὴ ἐκ 13 ἑκατομμυρίων ἐνεργεῖται ὑπὸ ἐμπόρων Ἑλλήνων, ὑπολογισθῶσι δὲ καὶ τὰ ἐκ τῆς κτηνοτροφίας ἑπτὰ ἑκατομμύρια, τὸ εἰσόδημα ἡμῶν, κατὰ τοὺς πιστοὺς ὑπολογισμοὺς τοῦ ὑπουργείου, ἀναβαίνει εἰς 70 ἑκατομμύρια. Ἐκπιπτομένων δὲ τῶν 10, τὰ ὁποῖα ἀνήκουσιν εἰς τὸ δημόσιον, μένει καθαρὸν εἰσόδημα 60 ἑκατομμύρια, ἅπερ ἀναλογιζόμενα ἐπὶ ἓν ἑκατομμύριον κατοίκων, φέρουν δι' ἕκαστον ἄτομον 60 δραχμὰς κατ' ἔτος, ἤτοι λεπτὰ 16 τὴν ἡμέραν, καὶ ποσὸν τοσοῦτον εὐτελὲς δὲν δύναται βέβαια νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς ὅλας τοῦ ἀτόμου τὰς ἀνάγκας, καὶ ἑπομένως αἱ καθυστερήσεις δὲν εἶναι ἀποτέλεσμα κακῆς πίστεως, ἀλλὰ τῆς ἀνεχείας· διότι πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ πιστεύσῃ τις, ὅτι ὁ καθυστερῶν ἤθελεν ἐκ δυστροπίας ὑπομένει τὴν στέρησιν καὶ τῆς περιουσίας καὶ τῆς προσωπικῆς του ἐλευθερίας; Αἱ καθυστερήσεις λοιπὸν θέλουσιν εἶσθαι ἡ κοινωνικὴ ἡμῶν κατάστασις, ἐνόσῳ εὑρισκόμεθα εἰς τὴν αὐτὴν ἀνέχειαν. Καὶ ἂν παραδεχθῶμεν, ὅτι οἱ ἐνοικιασταὶ τῶν παρελθόντων ἐτῶν καθυστεροῦσιν ἐκ κακῆς πίστεως, οἱ ἀπὸ τοῦ 1844 ὅμως, οἵτινες ὑπέστησαν ὅλα τὰ εἴδη τῆς καταδιώξεως καὶ ἐξ ὧν πολλοὶ ἀπέθνησκον ἐν ταῖς φυλακαῖς, δὲν δύναται νὰ πιστεύσῃ, ὅτι ἐκ δυσκροπίας καθυστεροῦσι. Παραδεχόμενοι λοιπόν, ὅτι εὑρισκόμεθα εἰς ἀληθῶς πτωχὴν καὶ ἀθλίαν κατάστασιν, πειθόμεθα, ὅτι ἡ ὑπὸ τοῦ νόμου χορηγουμένη συνδρομὴ δὲν εἶναι ἱκανὴ νὰ βελτιώσῃ τὴν θέσιν τῶν ὀφειλετῶν, διότι ἡ πρὸς πληρωμὴν διδομένη προθεσμία εἶναι μικρὰ καὶ ὀφείλομεν νὰ τὴν ἐπεκτείνωμεν, ἄλλως θέλομεν ἔχει μετ' οὐ πολὺ νέα καθυστερήματα. Ἐκτὸς δὲ τούτου προτείνει συγχρόνως νὰ ἐπεκταθῇ ὁ νόμος καὶ διὰ τοὺς μέχρι τοῦ 1850 ἐνοικιαστάς, καθ' ὅσον οἱ ἐνοικιασταὶ ὑπὸ τῶν δικαστηρίων ἐθεωρήθησαν ὡς ἀγοράσται, καὶ ὡς τοιοῦτοι δὲν ἔχουσι κἀνὲν δικαίωμα ἀποζημιώσεως. Ἀλλ' ὁ προκείμενος νόμος χορηγεῖ τὸ δικαίωμα τοῦτο εἰς τοὺς πρὸ τοῦ 1844 ἐνοικιαστάς, τοῦ ὁποίου στεροῦνται οἱ ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ὡς μὴ συμπεριλαμβανόμενοι εἰς τὸν παρόντα νόμον, ἐν ᾧ οἱ ἐνοικιασταὶ αὐτοὶ δὲν εἶναι πλέον εἰμὴ ἁπλοῖ ἐπιστάται, μηδεμίαν ἔχοντες διαχείρισιν καὶ λαμβάνοντες μόνον τὸ περιπλέον τοῦ ἐνοικίου ποσὸν, ἀναπληροῦντες δὲ τὸ ἔλλειπον, ἐξ οὗ ὑποτίθεται τοὐλάχιστον, ὅτι τὰ καθυστερήματα αὐτῶν προέρχονται ἀπὸ ζημίαν, καὶ διὰ τοῦτο καθίστανται πλέον τῶν ἄλλων ἄξιοι ἐπιεικείας. Ἀλλ' ἐὰν δὲν παραδεχθῆτε τὴν ἐπέκτασιν τοῦ νόμου, ἐὰν εἴπητε, ὅτι οἱ ὀφείλοντες πρέπει νὰ πληρώσωσι, θέλετε τάχα πραγματοποιήσει τὸν

σκοπόν σας; Βεβαίως ὄχι, διότι θέλετε ζητήσει μέταλλον. Ἀλλὰ ποία ἡ πηγὴ τοῦ μετάλλου ἐν Ἑλλάδι; τὸ μέταλλον εἰσάγεται ἔξωθεν, καὶ τὸ εἰσαγόμενον ἐκ 13 ἑκατομμυρίων καταντᾷ ὅλον εἰς τὴν Κυβέρνησιν, εἰς ἣν διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ δίδομεν κατ' ἔτος 13 ἑκατομμύρια, εἰς δὲ τὸν λαὸν μένει τὸ εἶδος μόνον. Ἑπομένως αἱ καθυστερήσεις θέλουσιν ὑπάρχει, καὶ κατὰ συνέπειαν αἱ καταδιώξεις θέλουν ἐξακολουθεῖ. Δὲν πρέπει δὲ νὰ παραδεχθῆτε, ὅτι μέρος τοῦ εἰς τὴν Κυβέρνησιν διδομένου ποσοῦ ἐπανέρχεται εἰς τὸν λαὸν, ἀνταλλάσσοντα τὰ προϊόντα του, διότι ἡ ἐξαγωγή μας, ἀναβαίνουσα εἰς 20 ἑκατομμύρια, ἀπορροφᾷ ὄχι μόνον αὐτὰ, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐκ τῆς ναυτιλίας προερχόμενα ὠφελήματα. Τέλος νομίζει, ὅτι ὁ τελευταῖος τοῦ ἄρθρου § πρέπει νὰ λείψῃ, διότι χειροτονεῖ τὴν θέσιν τῶν μικρῶν καὶ ἐξ ἀνεχείας καθυστερούντων, οἵτινες δὲν εἶχον συμφέρον νὰ μὴ πληρώσωσιν ἓν εὐτελὲς ποσὸν, τὸ ὁποῖον ὁλόκληρον ἀπερρόφων αἱ καταδιώξεις, ἐν ᾧ οἱ μεγάλοι ὀφειλέται ἠδύναντο ἐπωφελῶς νὰ διαθέτωσι μεγάλα ποσά. Πιστεύει δὲ, ὅτι εἰς τοῦτο θέλει συμφωνήσει καὶ ὁ ὑπουργός.

Τὴν γενικὴν ταύτην συζήτησιν ἐθεώρησεν ἀναγκαίαν, καὶ ἂν πρόκειται νὰ μείνῃ ἄνευ ἀποτελέσματος, διότι ὡς ἀντιπρόσωποι τοῦ λαοῦ καὶ τῶν ἀναγκῶν αὐτοῦ, ὀφείλομεν νὰ ὑποστηρίξωμεν τοιαύτας ἰδέας, αἵτινες ὡριμάζουσαι, δύνανται ἐν καιρῷ νὰ πραγματοποιηθῶσιν. Ἐξετάζοντες τὸν προϋπολογισμὸν βλέπομεν, ὅτι μέγα μέρος τῆς παραγωγῆς μας συνίσταται εἰς τὰς προικοδοτήσεις, καὶ ἂν δὲν ἐλθωμεν εἰς βοήθειαν τῶν ἐκ προικοδοτήσεων καθυστερούντων, θέλομεν τοὺς καταστρέψει, διότι ἰδιοκτησία μένουσα ἀμφίβολος καὶ ἐπιβαρυνομένη μὲ τόκους ὑπερόγκους, δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ.

Περαίνων τὸν λόγον ἐλπίζει, ὅτι ὁ ὑπουργὸς θέλει παρατείνει τὴν προθεσμίαν εἰς 20 ἔτη ἀντὶ 10, καὶ σπεύσει νὰ φέρῃ νόμον προικοδοτήσεως, διὰ νὰ ἐκλείψῃ τὸ σύστημα τῶν πλέον οὐτιδανῶν καὶ χαμερπῶν τοκογλύφων, καθ' ὅσον δι' αὐτοῦ καθιεροῦται ὁ ἀνατοκισμός.

Μετ' ἄλλον παρατηρήσαντα, ὅτι πᾶσα σχεδὸν καταδίωξις ἐγένετο μέχρι τοῦδε εἰς τοὺς ἐξ ἐνοικιάσεων καθυστεροῦντας, οἵτινες καὶ πάσης περιουσίας των ἀπηλλοτριώθησαν καὶ εἰς προσωπικὴν κράτησιν τίθενται· καὶ ὅτι ἐν ᾧ οἱ ἐκ προικοδοτήσεως καθυστεροῦντες δὲν ὑπέστησαν τὰ δεινὰ ταῦτα, ἐπίσης ὅμως δὲν θέλει ἀδιαφορήσει καὶ δι' αὐτοὺς ἡ Κυβέρνησις, καθ' ὅσον ὑποκύψαντες εἰς πολυετεῖς τόκους, δὲν δύνανται νὰ πληρώσωσιν

ἐπέφερεν ἄλλος, ὅτι συμφωνεῖ καὶ αὐτὸς μετὰ τοῦ βουλευτοῦ Μεσσήνης, εἰπόντος, ὅτι ὁ προκείμενος νόμος δὲν εἶναι εἰμὴ τέκνον τῆς ἀνάγκης, καθ' ὅσον καὶ ἡ ὑπουργικὴ ἔκθεσις λέγει, ὅτι ὅλα τὰ πρὸς εἰσπραξιν τῶν καθυστερούντων ληφθέντα μέτρα δὲν ἀπέβησαν τελεσφόρα. Ὁ τίτλος λοιπὸν τῆς ἐπειγούσης εἶναι διὰ τὸ νομοσχέδιον τοῦτο τίτλος ψευδής. Δὲν παραδέχεται ὅμως καὶ τὴν τροπολογίαν τοῦ ἀνωτέρω βουλευτοῦ, προτείναντος νὰ συμπεριλάβῃ ὁ νόμος καὶ τοὺς μέχρι τοῦ 1850 ὀφειλέτας τοῦ δημοσίου, ἐπειδὴ ἀφ' οὗ ὁ ἴδιος εἶπεν, ὅτι καὶ μετὰ τοῦτο δὲν θέλει βραδύνει ἡ Κυβέρνησις νὰ πλανηθῇ εἰς τὸν λαβύρινθον τῶν καθυστερούντων, πολὺ μᾶλλον δύναται νὰ συμβῇ τοῦτο, ἐὰν ἡ προθεσμία ἐπεκταθῇ μέχρι τοῦ 1850· ὥστε ὁ διαχωρισμὸς τοῦ προτείναντος συνηγορεῖ μᾶλλον ὑπὲρ τοῦ ἐν τῷ νομοσχεδίῳ ὅρου. Ἄλλως ὅμως συμφωνεῖ καὶ αὐτὸς νὰ ἐκλείψῃ ἡ προτελευταία τοῦ ἄρθρου διάταξις· « ἐὰν ὅμως τὸ χρέος ὑπερβαίνῃ μὲν τὰς χιλίας δραχμὰς κτλ. » διότι οὐ μόνον ὑπάρχει ἀναλογία περιουσίας τε καὶ χρεῶν, ἀλλὰ καὶ δὲν πρέπει νὰ γίνῃ διάκρισις μεταξὺ τῶν καθυστερούντων. Τελευταῖον, ἐπειδὴ πολλοὶ πιστωταὶ τοῦ δημοσίου εἶναι συγχρόνως καὶ ὀφείλεται αὐτοῦ, παρατηρεῖ, ὅτι κατά τινα ἀρχὴν νομικὴν, ὅταν ἐπέλθῃ ἀπόφασις κανονίζουσα ἑκάτερον τῶν χρεῶν, ἐὰν αὐτὰ ἦναι ἴσα, γίνεται συμψηφισμὸς τόκου, χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ ἀπαίτησις οὐδετέρωθεν. Ἐπειδὴ λοιπὸν τοιαύτη τις διάταξις πρέπει νὰ τεθῇ καὶ ἐνταῦθα, προτείνει τὴν ἀφαίρεσιν εἰς τὸ τέλος τοῦ ἄρθρου τροπολογίαν.

« Ὅσοι τῶν ὀφειλετῶν εἶναι συνάμα καὶ πιστωταὶ τοῦ δημο-
» σίου δὲν δύνανται ν' ἀπαιτήσωσι τοὺς τόκους, ἀλλὰ συμψη-
» φίζουσι κατ' ἀναλογίαν τὰς πιστώσεις των μὲ τὸ εἰς τὸ δη-
» μόσιον χρέος των· ἄλλως, δὲν δύνανται νὰ ὠφεληθῶσι τῶν
» διατάξεων τοῦ παρόντος ἄρθρου ὡς πρὸς τὴν ἔκπτωσιν τῶν
» τόκων. »

Καὶ ἄλλος δέ τις ἐξέθηκεν, ὅτι ἐπειδὴ πολλὰ ἐξέθησαν περὶ τῶν ἐκ προικοδοτήσεως καθυστερούντων, ἀκούμενος αὐτὸς εἰς ὀλίγα παρατηρεῖ, ὅτι ἡ μὲν ἐπιτροπὴ ἀπεφήνατο νὰ ὑπαχθῶσι καὶ οὗτοι εἰς τὰ λαμβανόμενα ὑπὲρ τῶν ἄλλων ὀφειλετῶν μέτρα, ἀναγνωρίσαντες δὲ τὸ δίκαιον τῆς τοιαύτης προτάσεως, δὲν ἀντέταξαν καὶ ἄλλοι πολλοὶ καὶ ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργός, εἰμὴ ὅτι δὲν εἶναι ἐνταῦθα ὁ ἁρμόδιος τόπος. Ὁ ὑπουργὸς μάλιστα προσέθηκεν, ὅτι ἀναγνωρίζει ὅσα ἡ τάξις αὕτη τῶν ὀφειλετῶν ἔπαθε καὶ ἡ Κυβέρνησις σκέπτεται περὶ τοῦ καταλλήλου πρὸς ἀνακούφισιν αὐτῆς μέτρου. Ἄλλοι δ' ἐζήτησαν νὰ

εἰσχθῇ ὅσον τάχος τὸ περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου νομοσχέδιον, καθ' ὅσον δι' αὐτοῦ ἐλπίζεται ἡ ἀνόρθωσις τῆς τάξεως ταύτης. Καὶ ὅτι μὲν θέλει φέρει τὸν νόμον ὁ ὑπουργὸς δὲν ἀμφιβάλλει, ἐπειδὴ οὐδὲν δικαιότερον τούτου, ἀφοῦ διὰ μόνην τὴν διαγωγὴν τοῦ δημοσίου καὶ τὰ ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως ῥηθέντα οἱ ἄνθρωποι οὗτοι περιῆλθον εἰς τὰ δεινὰ τῶν καθυστερήσεων· ἄλλως τε ὑπ' αὐτοῦ τοῦ περὶ προικοδοτήσεως νόμου δεσμεύεται ἡ Κυβέρνησις νὰ ἐνεργῇ κρατήσεις προσωπικὰς τῶν ὀφειλετῶν καὶ νὰ καθιστᾷ ὑπέγγυων τὴν περιουσίαν των, ἐὰν δὲν συμμορφοῦται μὲ τὴν ὑπάρχουσαν ἐν τῷ νόμῳ εἰδικὴν περὶ τούτου διάταξιν. Ἀλλ' ἐωσοῦ φέρει ὁ ὑπουργὸς τὸν αἰτούμενον νόμον, θέλουσιν ἐξακολουθεῖ αἱ ἀπηνεῖς κατὰ τῶν καθυστερούντων καταδιώξεις; Ἐὰν ἔχῃ οὕτως, ἡ Κυβέρνησις θέλει εἶναι καὶ ἄδικος καὶ δολία. Καὶ ἀληθῶς· ἀφ' οὗ ἡ ἐν Ἀθήναις Συνέλευσις ἐθέσπισε τὰ περὶ διανομῆς τῆς ἐθνικῆς γῆς, ἀφοῦ αἱ παρελθοῦσαι περίοδοι τῶν Βουλῶν μετέβαλον τὰ δικαιώματα καὶ τὰς ὑποχρεώσεις τῶν προικοδοτηθέντων, ἐπόμενον ἦτον νὰ καθυστερήσωσιν οὗτοι, ἵνα ἴδωσιν, ἐὰν ἡ διανομὴ τῆς γῆς θέλει συγχωνευθῇ μὲ τὴν προικοδότησίν των, ἐὰν θέλουν πληρώσει ἐντόκως ἢ ἄνευ τόκου. Ἀφ' οὗ λοιπὸν ἡ Κυβέρνησις, ἀφ' οὗ ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία τοὺς ἔφερον εἰς θέσιν νὰ μὴ πληρώσωσιν ἐν καιρῷ, εἶναι δίκαιον νὰ τοὺς εἴπωσιν ἤδη « ἀπόδοτε μετὰ τόκου τὰς τοιαύτας καθυστερήσεις; » Εἰς τὴν περίστασιν ταύτην ἐχθρός τις τῆς Κυβερνήσεως ἤθελεν ἀποδώσει εἰς αὐτὴν δόλον. Διὸ συμπεραίνει, ὅτι ὀφείλει τὸ ὑπουργεῖον ἔνθεν μὲν νὰ ἐπισπεύσῃ ὅσον οἷόν τε τὸν κατάλληλον περὶ τῶν ὀφειλετῶν τούτων νόμον, ἀφ' ἑτέρου δὲ ν' ἀναστείλῃ τὴν καταδίωξιν αὐτῶν, ἀφ' οὗ μάλιστα καὶ ὁ ὑπουργὸς σιωπηλῶς παραδέχεται, ὅτι ὁ περὶ προικοδοτήσεως νόμος δὲν ἔχει καλῶς. Ἐντεῦθεν λοιπὸν ἐνισχύεται νὰ ὑποβάλῃ τὴν ἐρεῖς εἰς τὸ τέλος τοῦ ἄρθρου τροπολογίαν, ἥτις, ἐὰν ἀπορριφθῇ ἡ παρὰ τῆς ἐπιτροπῆς προταθεῖσα, θέλει ψηφισθῇ μετ' αὐτήν.

» Ἰδιαίτερος νόμος, ὅσον οὔπω ἐκδοθησόμενος, θέλει κανονίσει τὰ περὶ τῶν ὀφειλομένων ἐκ προικοκτησιῶν καὶ τὰ περὶ τοῦ τρόπου τῆς πληρωμῆς τῶν ἐκ τούτων καθυστερημάτων. »

Τελευταῖον ἐπέφερεν ἄλλος, ὅτι δὲν εἶναι τὸ προκείμενον ζήτημα τοσοῦτον ἐπουσιῶδες, ὥστε νὰ τὸ διέλθωμεν ἀπνευστί, καθ' ὅσον οὐδ' οἱ ἀπαιτοῦντες τὴν προσοχὴν τῆς Βουλῆς ὀφείλεται εἶναι ὀλίγοι, οὐδ' αἱ πράξεις αὐτῶν ἀνάξιαι μνείας. Διὰ νὰ ἐννοήσῃ δ' ἕκαστος ὑπὸ ποῖον πνεῦμα ἐξεδόθη ὁ περὶ προικοδοτήσεως νόμος καὶ ποίας ἐγγυήσεις παρεῖχον εἰς τοὺς Ἕλληνας,

ἀναφέρει ἐκ προοιμίων, ὅτι συνεπείᾳ Β. διατάγματος τῆς 27 Ὀκτωβρίου 1835 οἱ τότε ὑπουργοὶ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐσωτερικῶν ἐκδίδαντες διασάφησιν (27 Νοεμβ. 1835) ἐπὶ τοῦ νόμου, οὕτω πῶς ἐκφράζουσι τὰ ὑπὲρ τῶν προικοδοτηθησομένων αἰσθήματα τοῦ ἀνωτάτου Ἄρχοντος·

» Ὅστις ἐπιθυμεῖ ἀληθῶς τὴν εὐδαιμονίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους καὶ λαοῦ, θέλει συνεισφέρει νὰ τὸ φωτίσῃ δεόντως περὶ τοῦ νόμου, καὶ ὄχι νὰ τὸ κάμῃ δι' ἀνυποστάτων ἐπιχειρημάτων νὰ γενῇ δύσπιστον ὡς πρὸς τὰ συμφέροντά του. Πρὸ πάντων εἶναι χρέος τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων νὰ φωτίσουν τὸ ἔθνος περὶ τῆς ἀληθοῦς ἐννοίας τῶν νόμων καὶ διαταγμάτων, διότι πρέπει νὰ ὑποθέσῃ τις δι' αὐτούς, ὅτι τὰ γνωρίζουσι καλλίτερα, καὶ χρεωστοῦν ὡς πρὸς τὴν θέσιν των νὰ φροντίζουν διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν εὐεργετικῶν σκοπῶν τῆς Κυβερνήσεως (ἴδε παράρτημα τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως 1835, ἀριθ. 6).

Ἀλλὰ καὶ αὐτὸν τὸν νόμον ἐὰν παρατηρήσῃ τις, βλέπει ὅτι κατὰ τὸ 10 αὐτοῦ ἄρθρον, ἡ πώλησις γαιῶν δὲν ἔχει κῦρος, ἐὰν δὲν φθάσῃ εἰς τὸν ἐλάχιστον ὅρον. Δυστυχῶς ὅμως εἰς τὴν ἐφαρμογήν του ὁ ὅρος οὗτος δὲν ἐτηρήθη καὶ αἱ δημοπρασίαι ἀνέδειξαν εἰς ὅρους ἀληθῶς ἀπιστεύτους. Ἐνῷ δὲ τὸ αὐτὸ ἄρθρον ἐν ἐδαφίῳ γ'. λέγει, ὅτι καὶ ἂν ὁ ἐλάχιστος ὅρος ἤθελε κριθῇ ἐπαχθὴς παρὰ τῶν πραγματογνωμόνων, ἡ δημοπρασία δὲν ἔχει καλῶς, ἂς κρίνῃ ἕκαστος ἂν ἐπραγματοποιήθη καὶ ἡ διάταξις αὕτη. Ἀλλὰ καὶ τὸ ἄρθρ. 11 παράγ. γ'. ῥητῶς ἀναφέρει, ὅτι πάντες οἱ πρὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ νόμου φυτεύσαντες γαίας λαμβάνουσιν αὐτὰς ἐπὶ ἐκτιμήσει· καὶ ὅμως ἐξετέθησαν εἰς δημοπρασίαν, καὶ οἱ δυστυχεῖς φυτευταί των ἐβιάσθησαν ν' ἀγοράσωσιν αὐτὰς διὰ πάσης θυσίας. Οἱ προικοδοτηθέντες λοιπὸν δὲν ἀπαιτοῦσιν ἢ ὅ,τι ἡ Κυβέρνησις ἐν ὀνόματι ὑπισχέθη τοῦ Βασιλέως, ἤτοι νὰ ἐπανορθωθῶσι τὰ ἀδικήματα ταῦτα. Καὶ ὅμως σεῖς θέλετε σήμερον νὰ ἐξακολουθήσῃ καὶ εἰς τὸ μέλλον πᾶν ὅ,τι ἐνηργήθη εἰς δεκαπέντε ἐναυτούς. Τοιαῦτα ψεύδη εἰς μόνους συγχωροῦνται τοὺς παντοπώλας, καὶ ἐχθροὺς ὀνομάζει τῆς Κυβερνήσεως τοὺς ἐνισχύοντας αὐτὴν εἰς πράξεις ὁμοίας. Τί λέγει τὸ 17 ἄρθρον τοῦ νόμου; ὅτι ἂν θέλῃ τις νὰ πληρώσῃ ἀμέσως, δὲν ὑποχρεοῦται νὰ καταβάλῃ τὴν πληρωμὴν εἰς 36 ἔτη. Ἰδοὺ λοιπὸν ἡ συνθήκη, τὴν ὁποίαν ἐπικαλούμεθα. Διὰ τί τὴν παραβιάζει ἡ Κυβέρνησις; Καὶ θέλουσι μὲν τῷ εἰπεῖ, ὅτι ἐν περιπτώσει τοιαύτῃ πρέπει νὰ ἐξοφλήσῃ τὸ ὅλον τοῦ χρέους του ὁ ἀγοραστής· ἀλλ' ἐνῷ αὐτὸς

δέχεται τὴν ὑποχρέωσιν ταύτην, ἐπιδεικνύει τὸν προκείμενον νόμον, δι' οὗ αὐτὴ ἡ Κυβέρνησις διομολογεῖ, ὅτι δὲν εἶναι εἰς κατάστασιν οἱ ὀφείλεται νὰ πληρώσωσιν οὐδὲ τοὺς τόκους τοῦ χρέους των. Διὰ τί λοιπὸν ἡ συγκατάβασις αὕτη, ὑπὲρ τῶν ἐνοικιαστῶν μόνον; Θέλουσι τῷ ἀποκριθῆ ἴσως, ὅτι μεταξὺ Κυβερνήσεως καὶ προικοδοτηθέντων ὑπῆρξε συνάλλαγμα, ὅτι ἠγόρασαν οὗτοι γαίας, ὅτι ὠφελήθησαν ἐκ τῆς σταφιδοφυτείας των καὶ ἡ Κυβέρνησις δὲν εἶναι ὑπόχρεως νὰ συγκαταβῇ δι' ἑπτὰ χιλιάδας ἀνθρώπων. Ἐὰν ὅμως οἱ ἄνθρωποι οὗτοι ἦναι ὀλίγαι χιλιάδες, ὀλίγαι καὶ ἑκατοστῦαι, ἓν ἄτομον μόνον, ὅτι λέγει ἀναδεχθέντες τὸν ἀγῶνα τῆς σταφιδοφυτείας, αὐτοὶ μὲν κατεστράφησαν, παρέσχον δὲ μεγάλας εἰς τὸ δημόσιον ὠφελείας. Καὶ τῷ ὄντι· πρὶν ἀναλάβωσι τὴν ἐμφύτευσιν, ἡ μὲν Ἑλλὰς παρῆγε 15 μόλις ἑκατομμύρια σταφίδος, ἡ δὲ Ἑπτάνησος, 32· τὰ 2/3 λοιπὸν ἐκ τοῦ μετάλλου τῆς Εὐρώπης εἰσέρρεον εἰς αὐτὴν, εἰς δὲ τὴν Ἑλλάδα τὸ 1 μόνον. Ἀλλ' ἤδη διὰ τῆς ἐνεργείας τῶν ἀνθρώπων τούτων μετέβαλε θέσιν ἡ κίνησις, καὶ ἤδη ἡμεῖς μὲν δίδομεν 60 ἑκατομμύρια, ἡ δὲ Ἑπτάνησος 30 μόλις. Ποῖος ἐπέφερε τὴν τροπὴν ταύτην; οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι, τοὺς ὁποίους ἀντὶ ν' ἀνεχθῇ, ὡς εἶπεν, ἔπρεπε νὰ στέψῃ ὁ ὑπουργὸς, διότι κατέλαβον 60,000 στρεμμάτων. Καὶ ὅμως ἡ τάξις αὕτη ἐζημιώθη δεινῶς, καθ' ὅσον διὰ τῆς αὐξήσεως τῆς σταφίδος ἡ τιμὴ ἠλαττώθη, ἐνῷ ἀπ' ἐναντίας τὸ δημόσιον ὠφελήθη καὶ ὠφελεῖται. Ἰδοὺ ἡ μεταξὺ τῶν ὀφειλετῶν ἐξ ἐνοικιάσεων καὶ ἐκ προικοδοτήσεων διαφορά. Τί εἶναι λοιπὸν προτιμότερον; νὰ ἐμψυχωθῇ ἡ μεγαλουργὸς αὕτη τάξις ἡ ὠφελήσασα τοσοῦτον τὸ ἔθνος, ἢ νὰ ἀποκλεισθῇ αὕτη, ὅπως ἐνισχυθῇ ἡ τῶν ἐνοικιαστῶν; Ἀλλ' οἱ ἐναντίοι θέλουσι τῷ ἀποκριθῆ, ὅτι ὀλίγον φροντίζουσι διὰ τοὺς σταφιδούχους, καὶ ὅτι οἱ ἑπταεξίχιλιοι οὗτοι ἄνθρωποι ὀφείλοντες 6 ἑκατομμύρια δραχ. πρέπει νὰ τ' ἀποδώσωσι κατὰ χρέος. Οἱ ἐναντίοι λοιπὸν θεωροῦσιν ἐπάναγκες ν' ἐκβιασθῇ ἡ μεταξὺ τῶν σταφιδούχων καὶ τῆς Κυβερνήσεως συναλλαγή; Δύνανται νὰ τὸ πράξωσι διὰ τῆς πλειοψηφίας, δύνανται καὶ διὰ τῆς λόγχης· ἀλλ' ἔχουσι καὶ οὗτοι ὑπὲρ αὐτῶν τὴν πατρίδα. Ναί· δίδομεν κατ' ἔτος 60 ἑκατομμύρια σταφίδος εἰς τὴν Εὐρώπην, καὶ ἀνὰ 20 μόνον τάλληρα τὴν χιλιάδα ἂν ὑποτεθῇ ὅτι πωλεῖται, εἰσάγομεν 7, 1/2 ἑκατομμύρια χρυσοῦ ξένου, ἅπερ φέρουσι σχεδὸν τὰ 2/3 τῆς ὅλης ἐξαγωγῆς τῶν προϊόντων μας, διότι, ὡς ὁ ἴδιος ὑπουργὸς ὡμολόγησεν, ἡ ἐξαγωγή μας ἀναβαίνει εἰς 12 ἑκατομμύρια. Καὶ ὅμως πρέπει, φαίνεται, νὰ καταστραφῶμεν ἡμεῖς, διότι ὁ

ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς τὸ θέλει. Δὲν εἶναι δὲ, ὡς λέγουσι τινὲς, μικρὸς ὁ ἀριθμὸς ὁ εἰς τὴν σταφιδοφυτείαν ἀνήκων, ἐπειδὴ ἀρκεῖ νὰ ἴδῃ τις τὸ ποσὸν τῶν στρεμμάτων, διὰ νὰ ἐννοήσῃ ὅτι 300,000 ψυχῶν ἐνασχολοῦνται εἰς καλλιέργειαν τούτων. Οὕτως ἄρα διὰ τῆς καταστροφῆς τῆς τάξεως ταύτης ἀφαιρεῖτε τὰ 2/3 τῆς παραγωγῆς μας, ἀφαιρεῖτε τὴν ὕπαρξιν 300,000 ψυχῶν, διότι τὰ 60 ἑκατομμύρια σταφίδος δὲν δύνανται νὰ παραχθῶσιν εἰμὴ ἀπὸ 200,000 στρεμμάτων τοὐλάχιστον· διὰ νὰ καλλιεργηθῶσι δὲ αὐτὰ, ἀπαιτοῦνται χεῖρες ἑκατὸν χιλιάδων ἀνθρώπων. Καὶ γνωρίζει μὲν, ὅτι ἐν Ἑλλάδι οἱ διὰ τῆς σκαπάνης καλλιεργοῦντες τὴν γῆν δὲν εἶναι πλειότεροι τῶν 60,000, καὶ παραδέχεται, ὅτι ὅλοι οὗτοι δὲν ἐνασχολοῦνται εἰς τὴν σταφιδοφυτείαν· ἡ αὔξησις ὅμως αὐτῆς ἔθεσε καὶ τὸ γυναικεῖον φύλλον εἰς τὴν τάξιν τῶν σκαπανέων, καὶ ἀναμφιβόλως τὴν ἐργασίαν τῆς σκαπάνης δὲν δύνανται νὰ ἐνεργήσωσιν ὀλιγώτεροι τῶν 60,000. Ἀλλὰ τὸ ὑπόλοιπον τῆς ἐργασίας, ἤτοι τὸ *βουρλίσμα*, τὸ χαράκωμα, τὸ ἐκριζίλισμα, ὁ τρύγος καὶ πολλὰ ἄλλα, ἐργασίαι, ἑκάστη τῶν ὁποίων ἀπαιτεῖ δύω ἡμερομίσθια κατὰ στρέμμα καὶ πρέπει ἐγκαίρως νὰ γίνηται εἰς ῥητὰς ὥρας, ἀμφιβάλλετε, ὅτι ἀπαιτοῦσι 30—40,000 ἐργατῶν; Αἱ χιλιάδες λοιπὸν αὗται ἀναπληροῦνται ἀπὸ τὴν τάξιν τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων, οἵτινες δὲν δύνανται νὰ ἐργασθῶσι διὰ τῆς σκαπάνης. Μετὰ τὴν ἐξήγησιν ταύτην ἀμφιβάλλει τις, ὅτι ὅλοι αὐτοὶ οἱ ἐργάται διατρέφουσι 300,000 ψυχῶν; Ἐντεῦθεν καὶ ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς κατανοήσας, ὅτι ὁ πολλαπλασιασμὸς τοῦ σταφιδοκαρποῦ παρέχει ἄρτον τροφῆς εἰς τὴν μικρὰν τάξιν, φιλανθρωπίᾳ κινούμενος, ἀπέκρουσε τὴν προταθεῖσαν ἀπαγόρευσιν τοῦ χαράγματος. Ἀλλ' ὁ ὑπουργὸς ζητεῖ ἤδη νὰ φέρῃ τὸν πέλεκυν ἐπὶ τῆς τάξεως ἐκείνης, ἥτις παρέχει τὰ 2/3 τῶν προϊόντων τῆς ἐξαγωγῆς μας καὶ διατρέφει 300,000 ψυχῶν· ζητεῖ νὰ λάβῃ προσέτι ὡς τόκον μέχρι τῆς σήμερον 5,960,985:58 λεπ. διὰ περιουσίαν, ἀναβαίνουσαν εἰς 6,000,000· Ἐπιμένετε; πράξατέ το! ἀλλὰ καὶ ἀντοικονομικὸν, καὶ ἄδικον, καὶ σκληρὸν καὶ ὀλέθριον εἶναι τὸ νὰ ἐξαιρεθῶσι τοῦ νόμου οἱ ἄνθρωποι οὗτοι καὶ μόνον εἰς τοὺς ἐνοικιαστὰς νὰ χορηγηθῇ εὐκολία, οἵτινες ἄλλως ἔλαβον τὰς προσόδους τοῦ δημοσίου ἵνα ὠφεληθῶσι. Παύων προπολογεῖ τὸ ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου διὰ τῆς προσθήκης γ'. κατηγορίας ὀφειλετῶν, ἐχούσης οὕτως·

« Οἱ ὀφείλοντες πρὸς τὸ δημόσιον ἀπὸ προικοκτησίας γαιῶν

θέλουν πληρόνει τὸ ἔλλειπον τῆς τιμῆς τούτων εἰς δέκα ἐτησίας δόσεις ἄνευ τόκου. »

Κλεισθείσης ἐνταῦθα τῆς συζητήσεως, παρετήρησεν ὁ πρόεδρος, ὅτι τέσσαρες ὑπάρχουσιν ἐπὶ τοῦ ἄρθρου προπολογίαι· α') ἡ τῆς ἐπιτροπῆς, ἡ καὶ ἀπωτέρα, β') ἡ τοῦ βουλευτοῦ Μεσσήνης, καθ' ἣν, ἐν ᾧ συμπεριλαμβάνονται ἐν τῷ νομοσχεδίῳ καὶ οἱ ἀπὸ τοῦ **1844** μέχρι τοῦ 50 ἐνοικιασταὶ, παρατείνεται ἡ προθεσμία τῆς πληρωμῆς εἰς **20** ἔτη, καὶ ἐξαλείφεται τὸ τελευταῖον μέρος τοῦ **1** ἐδαφ. ἀπὸ τῶν λέξεων « ἐὰν ὅμως κτλ. » γ') ἡ τοῦ βουλευτοῦ Πυλίας, ἥτις προστίθεται εἰς τὸ ἄρθρον ὡς χωριστὸν ἐδάφιον, καὶ δ') ἡ τοῦ βουλευτοῦ Μαντινείας, προστεθεμένη ἐπίσης εἰς τὸ τέλος τοῦ ἄρθρου.

Ὑπὲ τούτων λαβὼν τὸν λόγον ὁ ὑπουργὸς ἐξέθηκεν, ὅτι καθ' ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς, ἀντέκρουσεν αὐτὴν πολλάκις· ὡς πρὸς δὲ τὴν παράτασιν τῆς προθεσμίας, ἐπειδὴ ἡ ἰδέα αὕτη ἐπανελήφθη ὑποστηριχθεῖσα ὑπὸ πολλῶν, ἂν καὶ κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς τοῦ ὑπουργείου ἡ παράτασις θεωρεῖται ἰσόμοιρος, συμβουλευθεὶς ὅμως καὶ τινας τῶν συναδέλφων του, δέχεται νὰ παραταθῇ εἰς **12** ἔτη. Συμφωνῶν δὲ καὶ εἰς τὴν ἀπάλειψιν τοῦ τελευταίου μέρους τοῦ ἄρθρου, κατὰ τὴν γνώμην τοῦ βουλευτοῦ Μεσσήνης, ὡς ἐπίσης καὶ εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ βουλευτοῦ Πυλίας προταθεῖσαν προσθήκην, ἀντικρούει τὴν τοῦ βουλευτοῦ Μαντινείας, ὡς καταστρέφουσαν τὴν ἐν ἰσχύϊ διάταξιν περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐξοφλήσεως τῶν ἐκ προικοκτησιῶν καθυστερούντων διὰ κατασχέσεως ἀναλόγου μέρους τοῦ προϊόντος πρὸς ἐξόφλησιν τῆς τριετούστης δόσεως καὶ μιᾶς τῶν καθυστερουμένων.

Μετὰ ταῦτα προκειμένου νὰ ἐρωτηθῇ ἡ Βουλὴ, παρετηρήθη, ὅτι δὲν ὑπελείπετο πλήρης, ἐφ' ᾧ ὁ πρόεδρος ἀναβαλὼν τὴν ψηφοφορίαν, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν ἐν ὥρᾳ **4** Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος
ΕΥ. Μ. ΠΑΡΙΣΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς.
Τ. Γ. Μαυρομμάτης
Π. Κολποδῖνος

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΙΗ'.

Τῇ 10 Δεκεμβρίου 1852.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώ-

οθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Παρελθὼν ἐν πρώτοις ὁ εἰσηγητὴς τῆς ἐπὶ τοῦ λογιστικοῦ τῆς Βουλῆς ἐπιτροπῆς, ἀνέγνω ἔκθεσιν περί τινων ἐξόδων τῆς παρελθούσης συνόδου, καθ' ὑπέρβασιν τοῦ προϋπολογισμοῦ γενομένων.

Ἀκολούθως ὁ πρόεδρος παρετήρησεν, ὅτι ὁ βουλευτὴς Φθιώτιδος Π. Χ. Πέτρος κατηγορούμενος, ἐξαιτεῖται τὴν ἄδειαν τοῦ Σώματος περὶ παραπομπῆς αὐτοῦ εἰς δίκην, καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον θεωρεῖ ἀναγκαίαν τὴν προσαγωγὴν τῶν σχετικῶν ἐγγράφων, τὰ ὁποῖα ἐξετάζουσα ἡ Βουλή, ν' ἀποφανθῇ ἐπὶ τῆς αἰτήσεως τοῦ εἰρημένου βουλευτοῦ.

Ἀντιπαρατηρήσαντος δέ τινος, ὅτι ἡ τοιαύτη ἐξέτασις ἤθελεν εἶσθαι ἀναγκαία ἐὰν ἡ ἄδεια τῆς εἰς δίκην εἰσαγωγῆς τοῦ βουλευτοῦ ἐζητεῖτο ὑπό τινος ἀρχῆς· ἀλλ' ὅτι ἐπειδὴ σήμερον ὁ ἴδιος ἐξαιτεῖται τὴν τοιαύτην ἄδειαν, θεωρεῖ ἐντελῶς περιττὴν τὴν προσαγωγὴν τῶν ἐγγράφων· προσέθηκεν ἄλλος, ὅτι τὸ Σύνταγμα θέλον νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν Βουλὴν ἀπέναντι τῶν αὐθαιρεσιῶν τῆς ἐξουσίας, ἐνομοθέτησε τὸ ἀκαταδίωκτον τοῦ βουλευτοῦ· ἀλλ' ὅταν βουλευτής τις συκοφαντῆται, καὶ χάριν τῆς ἀδίκως προσβαλλομένης ὑπολήψεώς του ζητῇ τὴν ἄδειαν τῆς εἰς δίκην εἰσαγωγῆς του, ἡ Βουλὴ ὀφείλει ἀδιστάκτως νὰ τῷ χορηγήσῃ τὴν ἄδειαν.

Ἀλλὰ ζητούντων καὶ ἄλλων τὸν λόγον ἐπὶ τοῦ προκειμένου ζητήματος ὡς σπουδαίου καὶ σοβαροῦ, ὁ πρόεδρος, συμφωνούσης καὶ τῆς Βουλῆς, ἀνέβαλεν ἐπὶ ἄλλην συνεδρίασιν τὴν ἐπ' αὐτοῦ συζήτησιν, εἰς ἣν ἀπεφασίσθη νὰ προσκληθῇ ἐπὶ τούτῳ καὶ ὁ ἁρμόδιος ὑπουργός.

Ἀνεγνώσθη ἔπειτα ὑπό τινος τῶν γραμματέων ἔγγραφον τῆς διευθύνσεως τοῦ πολυτεχνικοῦ σχολείου, δι' οὗ εἰδοποιεῖται τὸ προεδρεῖον, ὅτι τὴν 12 ἐνεστῶτος ἐκτίθενται τὰ ἔργα τῶν μαθητευομένων, καὶ παρακαλεῖται νὰ μεθέξῃ τῆς τελετῆς μετὰ τῶν κυρίων βουλευτῶν.

Ἐπὶ τῇ αἰτήσει τῶν βουλευτῶν Α. Βιλαέτου καὶ Κ. Βλάμη ἐχορηγήθη ὑπὸ τὸν ὅρον μηνιαία ἀπουσίας ἄδεια.

Ἀναγγελθέντος, ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ ψηφορία ἐπὶ τῶν διαφόρων τροπολογιῶν καὶ ἡ ἐξακολούθησις τῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου συζητήσεως, ἐρωτηθεῖσα ἡ Βουλή, ἐὰν παραδέχηται τὸ 1 ἄρθρον τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς πρὸς ἀντικατάστασιν τοῦ ἐν τῷ νομοσχεδίῳ, ἀπέρριψεν αὐτὸ μὴ ἀναζᾶσα.

Γενομένης μετὰ ταῦτα προτάσεως νὰ παραταθῇ ἡ προθεσμία εἰς 15 ἔτη, μεθ' ἧς συνεχώνευσε καὶ ὁ βουλευτὴς Μεσσήνης τὴν γνώμην του, ἡ Βουλὴ ἀπέρριψε καὶ ταύτην μὴ ἀναζᾶσα· παρεδέχθη δὲ δι' ἀναστάσεως τὴν ἀπάλειψιν τοῦ τελευταίου μέρους τοῦ α. ἐδαφ. τοῦ ἄρθρου, κατὰ τὴν γνώμην τοῦ ἀνωτέρω βουλευτοῦ, ἀπὸ τῶν λέξεων «ἐὰν ὅμως κτλ.» μεθ' ἧς καὶ ὁ ὑπουργὸς συνεφώνησεν.

Ἐρωτηθεῖσα δὲ, ἂν παραδέχηται τὴν προταθεῖσαν ἐπέκτασιν τοῦ νόμου καὶ διὰ τοὺς μέχρι τοῦ 1850 ἐνοικιαστάς, ἀπέρριψε καὶ ταύτην μὴ ἀναστᾶσα, καὶ παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὴν εἰς τὸ τέλος τοῦ ἄρθρου προσθήκην τῆς τροπολογίας τοῦ βουλευτοῦ Πυλίας, ὡς ἐπίσης καὶ τὴν περὶ παρατάσεως τῆς προθεσμίας εἰς 12 ἔτη πρότασιν τοῦ ἰδίου, μεθ' ὧν καὶ ὁ ὑπουργὸς συνεφώνησεν.

Ἀποσύραντος δὲ τοῦ βουλευτοῦ Μαντινείας τὴν τροπολογίαν αὐτοῦ, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὸ ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου ὡς ἐτροπολογήθη, ἔχον οὕτως·

«Ἄρθρ. 1. Εἰς τοὺς ὀφειλέτας τοῦ δημοσίου α) ἐξ ἐνοικιάσεως ἀμέτων δημοσίων φόρων καὶ δικαιώματος ἐπικαρπίας ἀπὸ τοῦ 1833 μέχρι τοῦ 1844, συμπεριλαμβανομένου καὶ τούτου· β) ἐκ μονοετῶν καὶ πολυετῶν ἐνοικιάσεων ἐθνικῶν ἢ ἐκκλησιαστικῶν κτημάτων, τῶν ὁποίων ἡ ἐνοικίασις ἔληξε μέχρι τοῦ 1851, χορηγεῖται προθεσμία 12 ἐτῶν πρὸς ἀπότισιν τοῦ χρέους των, διαιρουμένου εἰς 12 ἴσας δόσεις.

Ἑκάστη τῶν δόσεων πληρώνεται ἄνευ τόκου τὴν 31 Ὀκτωβρίου ἑκάστου ἔτους, διὰ πᾶσαν ὅμως καθυστέρησιν πληρώνεται τόκος ὑπερημερίας 8 τοῖς 0/0 κατ' ἔτος.

Ὅσοι τῶν ὀφειλετῶν εἶναι συνάμα καὶ πιστωταὶ τοῦ δημοσίου δὲν δύνανται ν' ἀπαιτήσωσι τόκον, ἀλλὰ συμψηφίζουσι κατ' ἀναλογίαν τὰς πιστώσεις των μὲ τὸ εἰς τὸ δημόσιον χρέος των· ἄλλως, ἀποκλείονται τῶν πλεονεκτημάτων τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος ἄρθρου ὡς πρὸς τὴν ἔκπτωσιν τῶν τόκων.»

Ἀναγνωσθέντος δὲ καὶ τοῦ ἄρθρ. 2 μετὰ τῆς ἐπομένης γνώμης τῆς ἐπιτροπῆς·

«Ὁ α. §. ἔχει καλῶς.

ὁ β'. νὰ ἐξαλειφθῇ ὡς ἀντιβαίνων εἰς τοὺς κειμένους νόμους, οἵτινες κανονίζουν τὸν τρόπον τῆς ἀποδείξεως τοῦ χρέους, ἐν περιπτώσει ἀπωλείας τῶν περὶ τούτου τίτλων.»

Λαβών τις τὸν λόγον ἐξέθηκεν, ὅτι ἐκτὸς τῶν πρὸς τὸ δημόσιον ὀφειλετῶν, ὑπάρχει καὶ ἄλλη τις τάξις φορολογουμένων, ὀφειλόντων πρὸς τοὺς ἐνοικιαστάς, οἵτινες ἐπίσης

πρέπει νὰ μεθέξωσι τῶν πλεονεκτημάτων τοῦ παρόντος νόμου. Ἐπειδὴ δὲ τὰ δικαστήρια ἔχοντα ὑπ' ὄψιν, ὅτι οἱ ὀφειλέται τοῦ δημοσίου ὑπεχρεοῦντο εἰς τὴν πληρωμὴν τόκου ὑπερημερίας, ὁσάκις ἐνοικιασταὶ ἔχοντες νὰ λαμβάνωσιν ἀπὸ τοὺς φορολογουμένους προτέρευγον εἰς αὐτὰ, κατεδίκαζον καὶ τοὺς φορολογουμένους εἰς τὴν αὐτὴν πληρωμὴν τόκων ὑπερημερίας· ἀλλ' ἐπειδὴ δυνάμει τοῦ παρόντος νόμου οἱ ἐνοικιασταὶ ἀπαλλάττονται ἤδη τῆς πληρωμῆς τοιούτων τόκων· δίκαιον εἶναι νὰ ἐπεκτείνωμεν τὴν διάταξιν ταύτην καὶ διὰ τοὺς φορολογουμένους τοὺς ὀφείλοντας εἰς τοὺς ἐνοικιαστὰς, καὶ ἐπὶ τούτῳ προτείνει νὰ προστεθῇ ἐν τῷ ἄρθρῳ ἡ ἑπομένη διάταξις·

« Τῶν περὶ τόκων πλεονεκτημάτων τοῦ παρόντος ἄρθρου μετέχουν προσέτι καὶ οἱ ὀφείλοντες πρὸς τοὺς ἐνοικιαστὰς φορολογούμενοι, καθ' ὅσαν ἀφορᾷ τοὺς φόρους τῶν ἐνδεκλαμβανομένων ἐτῶν, ἐὰν οἱ ἐνοικιασταὶ δὲν ἐξεπλήρωσαν τὰς πρὸς τὸ δημόσιον ὑποχρεώσεις των κατὰ τοὺς μέχρι τοῦδε ἰσχύοντας νόμους. »

Τὴν πρότασιν ταύτην ἀντικρούων ἕτερος παρετήρησεν, ὅτι ἂν καὶ ὀρθὴν, θεωρεῖ ὅμως αὐτὴν ἀνεφάρμοστον, ἐπειδὴ ἂν ὑποτεθῇ τις, ὅστις ὀφείλων εἰς τὸ δημόσιον 10,000 δραχ. ἐπλήρωσε μέχρι τοῦδε τὰς ὀκτὼ ἐντόκως, καὶ μένει καθυστερῶν δύω μόνον, ἃς δυνάμει τοῦ παρόντος νόμου θέλει πληρώσει ἀτόκως, οἱ φορολογούμενοι καθυστεροῦντες εἰς αὐτὸν ὀκτὼ χιλιάδας, κατὰ τὴν γνώμην τοῦ προαγορεύσαντος, θέλουσι τὰς πληρώσει ἀτόκως, καὶ τοιουτοτρόπως ἀδικεῖται ὁ ἐνοικιαστής. Διὰ τοῦτο ὁ προτείνας τὴν ἀνωτέρω διάταξιν ὁρίζει νὰ ἐπιστήσῃ τὴν προσοχὴν του πρὸς ἀπορρυγὴν τοιούτων ἀδικημάτων.

Προσέθηκεν ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, ὅτι τὴν ἀνωτέρω γνώμην δὲν ἐδυσκολεύετο νὰ παραδεχθῇ, ἐὰν δὲν ἔβλεπεν αὐτὴν καὶ ἄδικον καὶ ἀνεφάρμοστον, διότι ὁ ἐνοικιαστὴς, ὅστις ἐπλήρωσεν ἤδη τὸ μεγαλείτερον μέρος τοῦ χρέους του ἐντόκως καὶ ὑπέστη ὅλην τὴν αὐστηρότητα τοῦ περὶ καταδιώξεως νόμου, δὲν πρέπει ν' ἀδικηθῇ, ὑποχρεούμενος νὰ δεχθῇ ἀτόκως τὰ παρὰ τῶν φορολογουμένων εἰς αὐτὸν ὀφειλόμενα.

Ἄλλως τε, ἐπειδὴ διὰ χρέος μέχρις 100 δραχ. δὲν πληρόνεται τόκος, ὀλίγοι εἶναι οἱ φορολογούμενοι ἐκεῖνοι, οἵτινες θέλουσιν ὑποκύψει εἰς τὴν πληρωμὴν τόκου, καὶ οὗτοι ἀφ' οὗ καθυστεροῦν ποσὰ μεγάλα, εἶναι δίκαιον νὰ ὑποχρεωθῶσι καὶ εἰς τὴν πληρωμὴν τόκου.

Παρατηρήσαντος δέ τινος, ὅτι μόνοι οἱ πρὸς τὸ δημόσιον ὀφειλέται ἀπαλλάττονται τῆς πληρωμῆς τόκου, ὅταν τὸ χρέος των δὲν ὑπερβαίνῃ τὰς 100 δραχμὰς, οὐχὶ δὲ καὶ οἱ πρὸς τοὺς ἐνοικιαστάς· ἐπήνεγκεν ἕτερος, ὅτι θεωρεῖ περιττὴν τὴν ἀνωτέρω διάταξιν, καθ' ὅσον, διὰ νὰ ὑποχρεωθῇ τις εἰς πληρωμὴν τόκων, κατὰ τὴν νομοθεσίαν ἡμῶν, πρέπει ὁ τόκος νὰ ἦναι συμπεφωνημένος, ἄλλως ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἀγωγῆς. Ἀλλ' ἐπειδὴ εἰς τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος χρέη δὲν θεωρεῖται ὁ τόκος συμπεφωνημένος, τὰ δικαστήρια δὲν δύνανται νὰ καταδικάσωσι τὸν φορολογούμενον εἰς πληρωμὴν τόκου διὰ μόνον τὸν λόγον, ὅτι οἱ ἐνοικιασταὶ ἐπλήρονον εἰς τὸ δημόσιον τόκον ὑπερημερίας.

Ἐπανέλαβεν ὁ τὴν ἀνωτέρω πρότασιν ὑποβαλών, ἀντικρούων τὸν ὑπουργὸν, ὅτι ὄχι μόνον δι' 100 δραχμὰς πληρόνεται τόκος ὑπερημερίας, ἀλλὰ καὶ διὰ δέκα. Ἐπειδὴ δὲ εἶπεν ὁ ὑπουργὸς, ὅτι ἀφ' οὗ ὁ ἐνοικιαστὴς ὁ ὀφείλων 50 χιλιάδας δραχμῶν π.χ: ἐπλήρωσεν ἐντόκως τὰ 4/5 τοῦ χρέους του καὶ καθυστερεῖ τὸ 1/5 μόνον, οἱ δὲ φορολογούμενοι ἐνδέχεται νὰ τῷ χρεωστῶσι τὸ ὅλον ἢ καὶ περισσότερον τοῦ πρὸς τὸ δημόσιον χρέους του, εἶναι ἄδικον νὰ μὴ τῷ πληρώσωσι τόκον ὑπερημερίας, ἀφ' οὗ ἐκεῖνος ἐπλήρωσε διὰ τὸ μεγαλείτερον μέρος· παρατηρεῖ, ὅτι ὁ ἀποτίσας τὰ 4/5 τοῦ χρέους του ἐνοικιαστὴς καὶ ἔχων νὰ λαμβάνῃ ἀπὸ τοὺς φορολογουμένους ποσὸν ἴσον μὲ τὸ χρέος του, ὠφελήθη βέβαια ἐκ τῆς ἐνοικιάσεως καὶ ἀδίκως καθυστερεῖ εἰς τὸ δημόσιον· ἑπομένως εἰς τοὺς τοιούτους κακῆς πίστεως ὀφειλέτας δὲν εἶναι δίκαιον νὰ ἐπεκτείνωμεν τὰ εὐεργετήματα τοῦ νόμου, ὅστις ἔρχεται εἰς βοήθειαν τῶν ζημιωθέντων καὶ ἐξ ἀνεχείας καθυστερούντων, διότι ἄλλως θέλομεν φανῇ ἀντιφατικοί. Διὰ τοῦτο καὶ ἂν δὲν γίνῃ δεκτὴ ἡ γνώμη του, πρέπει νὰ προνοήσωμεν ἄλλως πως, ὥστε νὰ ἀποκλεισθῶσι τῶν ὠφελημάτων τοῦ παρόντος νόμου ἐκεῖνοι, οἵτινες ἔχουσιν ἀπαιτήσεις κατὰ τῶν φορολογουμένων ἴσας ἢ ἀνωτέρας τοῦ πρὸς τὸ δημόσιον χρέους των.

Ἀντέκρουσεν ἕτερος τὴν τελευταίαν τοῦ προαγορεύσαντος ἰδέαν εἰπών, ὅτι πάντες σχεδὸν οἱ ἐνοικιασταὶ κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον ἐπλήρωσαν μέρος τοῦ χρέους των, ὄχι διότι ὠφελήθησαν ἐκ τῆς ἐνοικιάσεως, ἀλλὰ διότι ἠναγκάσθησαν εἰς τὴν πληρωμὴν, καταδιωκόμενοι καὶ διὰ προσωποκρατήσεως καὶ δι' ἐκποιήσεως τῆς περιουσίας των.

Ἐπὶ τούτοις ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα ἀπέρριψε τὴν ἀνωτέρω γνώμην τοῦ βουλευτοῦ Μαντινείας, μὴ ἀναστᾶσα.

Λαβὼν ἀκολούθως τὸν λόγον ἐπὶ τοῦ ἄρθρου ἐξέθηκέ τις, ὅτι τὸ 2 αὐτοῦ ἐδάφιον ἀντίκειται πρὸς τὴν ἀρχήν, ὅτι οὐδεὶς δύναται νὰ πλάσῃ μέσα ὑπὲρ ἑαυτοῦ καὶ πρὸς βλάβην τρίτων· τὴν ἀρχὴν δὲ ταύτην καθιεροῖ τὸ ἀνωτέρω ἐδάφιον. Ἐὰν τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος βιβλία θεωρῶνται ὡς ἔγγραφα ἐπίσημα καὶ ἔχοντα ἰσχὺν ἀποδείξεως, εἶναι περιττὸν νὰ ὁρίσωμεν τοῦτο ἐν τῷ παρόντι νόμῳ· ἀλλ' ἐν περιπτώσει ἀπωλείας τῶν τίτλων πῶς θέλει τὸ δημόσιον ἀποδείξει τὸ χρέος; Τοῦτο βεβαίως δὲν εἶναι δύσκολον, διότι δύναται ν' ἀποδειχθῇ ἡ τῶν τίτλων ἀπώλεια. Τὸ ὑπουργεῖον ὅμως λέγει σήμερον, ὅτι δὲν ἔχει ἀνάγκην τοιαύτης ἀποδείξεως, καὶ ὅτι ὁ ὀφειλέτης ὑποχρεοῦται νὰ πληρώσῃ δυνάμει τῶν βιβλίων τοῦ ταμείου· τοιουτοτρόπως δὲ διακινδυνεύουσιν αἱ περιουσίαι ὁλοκλήρων οἰκογενειῶν, καθ' ὅσον εἷς ταμίας δύναται εὐκόλως νὰ σημειώσῃ εἰς τὰ βιβλία του ἓν χρέος ἀνύπαρκτον ἢ ἀνώτερον τοῦ πραγματικοῦ. Ἀλλ' εἰς τὴν προκειμένην διάταξιν ὡρμήθη, φαίνεται, ὁ ὑπουργός, μὴ ἔχων ὑπ' ὄψιν τ' ἀνωτέρω ἐκτεθέντα, τὰ ὁποῖα βεβαίως καὶ αὐτὸς ἀποκρούει, ἐκ τινος παραπομπῆς τῆς πολιτ. δικονομίας, ἥτις ὅμως μόνον τὰ πρακτικὰ τῶν δημοπρασιῶν καὶ τὰς ὁμολογίας θεωρεῖ ὡς ἔγγραφα ἐπίσημα καὶ ἰσχὺν ἀποδείξεως ἔχοντα. Πιστεύει λοιπόν, ὅτι δὲν θέλει χορηγήσει εἰς τοὺς ταμίας τοιαύτην ἀπόλυτον ἐξουσίαν καὶ μέσα καταχρήσεως, ἐνθυμούμενος, ὅτι εὑρέθησαν δυστυχῶς καὶ ταμίαι, οἵτινες λαβόντες τὰ δημόσια χρήματα ἐδραπέτευσαν. Ἐκτὸς δὲ τούτου, ἐὰν παραδεχθῶμεν τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος βιβλία ὡς ἐπίσημα, δὲν δύναται νὰ τὰ προσβάλῃ τις παρ' ὅταν ἀποδειχθῶσι πλαστά, καὶ τοιαύτη ἀπόδειξις ἀποβαίνει δύσκολος ἢ μᾶλλον ἀδύνατος.

Ἐὰν ὅμως ὁ ὑπουργὸς δὲν ἐπείσθη εἰς τὰ ὑπ' αὐτοῦ ἐκτεθέντα, προτείνει ν' ἀναβληθῇ ἡ ἐπὶ τοῦ ἄρθρου συζήτησις, ὅπως σκεφθῇ καὶ ὁ ὑπουργὸς καὶ οἱ βουλευταί, καὶ ῥυθμίσωμεν οὕτως εἷς ἓν ἀποτέλεσμα πρὸς ἀποφυγὴν ἐνδεχομένων καταχρήσεων.

Συναινέσαντος δὲ καὶ τοῦ ὑπουργοῦ, ἀνεβλήθη ἡ ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρω ἄρθρου συζήτησις διὰ τὴν αὔριον, ἀντὶ τοῦ ὁποίου ἀνεγνώσθη τὸ 3 ἄρθρον μετὰ τῆς ἑπομένης γνώμης τῆς ἐπιτροπῆς·

« Ὁ § 6. τοῦ ἄρθρου τούτου κατὰ πλειοψηφίαν μὲν τροποποιεῖται ὡς ἐφεξῆς·

Νὰ προσφέρωσιν ἐγγύησιν εἴτε πραγματικὴν, ὑπερβαίνουσαν καθ' ἓν πέμπτον τὸ χρέος, εἴτε προσωπικὴν κατ' ἐκλογὴν τοῦ ὀφειλέτου. Κατὰ μειοψηφίαν δὲ προτείνεται ἡ παραδοχὴ τῶν ἰσχυουσῶν ἐγγυήσεων, δι' ὧν ἀρκούντως εἶναι ἐξησφαλισμένον τὸ δημόσιον.

Ἡ πλειοψηφία τῆς ἐπιτροπῆς ἐθεώρησεν ἀναγκαίαν τὴν ἀνωτέρω τροποποίησιν διὰ τὸν λόγον, ὅτι διὰ μὲν τῆς πρώτης διατάξεως εὑρίσκει ἀρκούντως ἐξησφαλισμένον τὸ δημόσιον διὰ κτηματικῆς ἐγγυήσεως, μεῖζονος κατὰ μόνον τὸ πέμπτον τοῦ ποσοῦ τοῦ χρέους, διὰ δὲ τῆς δευτέρας παρέχει περισσοτέρας εὐκολίας πρὸς τοὺς ὀφειλέτας διὰ τὴν ὀφειλομένην παρ' αὐτῶν ἐγγύησιν, ἀφ' οὗ διὰ τῆς παραδοχῆς τοῦ μέτρου τούτου οὐδόλως προσβάλλονται τὰ συμφέροντα τοῦ δημοσίου.»

Ἐρωτήσαντος δέ τινος, ἐὰν ὁ ὀφειλέτης, ἐλαττουμένου τοῦ χρέους του, δύναται νὰ ζητήσῃ καὶ τὴν τῆς ἐγγυήσεως ἐλάττωσιν· διεσάφησεν ὁ ὑπουργὸς, ὅτι ἀφ' οὗ κατὰ τὸν νόμον ἡ ἐγγύησις ὑπερβαίνει τὸ χρέος καθ' ἓν τρίτον, ἕπεται ὅτι ἐλαττουμένου αὐτοῦ, ὁ ὀφειλέτης δύναται νὰ ζητήσῃ καὶ τὴν τῆς ὑποθήκης ἀφαίρεσιν ἐπὶ ἀναλόγου μέρους τῶν ὑποθηκευμένων κτημάτων, ἀρκεῖ αὐτὴ νὰ ὑπερβαίνῃ πάντοτε καθ' ἓν τρίτον τὸ μένον ἀνεξόφλητον χρέος.

Τοῦ δ' ἀνωτέρω βουλευτοῦ ἀρκεσθέντος εἰς τὴν ἐξήγησιν ταύτην, παρετήρησεν ἕτερος, ὅτι κατὰ τὸ ὑπὸ συζήτησιν ἄρθρον, οἱ ὀφειλέται ἀναγκάζονται νὰ δώσωσι νέας ἐγγυήσεις, διότι ἄλλως δὲν δύνανται νὰ μεθέξωσι τῶν ὠφελειῶν τοῦ νόμου. Ἀλλ' αἱ ἐνοικιάσεις ἐγίνοντο ὑπὸ ἑταιριῶν, καὶ οἱ συνεταῖροι πάντες ἔχοντες ἓν συμφέρον, ἐθεωροῦντο συνυπόχρεοι ἀπέναντι τοῦ δημοσίου· σήμερον ὅμως ὅλαι αὐταὶ αἱ ἀμοιβαῖαι ὑποχρεώσεις καταστρέφονται, καὶ μόνος ὁ ἐνοικιαστὴς, ὁ θέλων νὰ μεθέξῃ τῶν πλεονεκτημάτων τοῦ νόμου, ὑποχρεοῦται νὰ προσφέρῃ νέαν ἐγγύησιν, ἀναλαμβάνων ὅλας τὰς ὑποχρεώσεις, ὁ δ' ἐγγυητὴς ὁ μέχρι τοῦδε συνυπόχρεος ἀπαλλάττεται πάσης εὐθύνης, καὶ ἐντεῦθεν θέλουν προκύψει ἄπειροι διαφοραὶ μεταξὺ ἐνοικιαστῶν καὶ ἐγγυητῶν, πρὸς ἀποφυγὴν τῶν ὁποίων δὲν πρέπει νὰ καταστρέψωμεν τὰς ὑπαρχούσας ἐγγυήσεις. Ἐὰν δὲ αὐταὶ δὲν ἐξασφαλίζωσι τὸ δημόσιον, δυνάμεθα νὰ ζητήσωμεν καὶ ἄλλας, χωρὶς ὅμως νὰ ἐκλείψωσιν αἱ ὑπάρχουσαι.

Ἀντέκρουσεν αὐτὸν ἕτερος εἰπὼν, ὅτι ἐνταῦθα δὲν πρόκειται νὰ κανονίσωμεν τὰς μεταξὺ ἰδιωτῶν σχέσεις, ἐπεμβαίνοντες εἰς τὰς ἰδιωτικὰς αὐτῶν συναλλαγάς. Ἐπειδὴ δὲ ἅμα ὁ

ὀφειλέτης ζητήσει νὰ ὑπαχθῇ εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου, τὸ χρέος του κεφίστασθαι νέον, δίκαιον εἶναι ν' ἀπαιτήσωμεν παρ' αὐτοῦ καὶ νέας ἐγγυήσεις, ἐξασφαλιζούσας τὸ δημόσιον· ἀλλὰ δὲν ζητεῖται καὶ νέα ὑποθήκη, διότι ἀρκεῖ μόνον ἡ παλαιὰ νὰ ἦναι ἱκανὴ πρὸς ἐξασφάλισιν τοῦ δημοσίου, σύμφωνα μὲ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου. Εἶπε δὲ συγχρόνως ὁ προαγορεύσας, ὅτι, κατὰ τὸ ὑπὸ συζήτησιν ἄρθρον, καταργοῦνται αἱ μεταξὺ τῶν ἐνοικιαστῶν καὶ ἐγγυητῶν ἀμοιβαῖαι ὑποχρεώσεις, καὶ ἐκ τούτου πολλαὶ θέλουσιν ἀναφυῆ διαφοραί, ἀλλὰ παρατηρεῖ εἰς αὐτὸν, ὅτι ὁ νόμος οὐδένα ὀφειλέτην ὑποχρεοῖ νὰ συμμορφωθῇ μὲ τὰς διατάξεις του, καὶ πρὸς τοῦτο μάλιστα χορηγεῖ τεσσάρων μηνῶν προθεσμίαν, μὴ ἀπαλλάττων αὐτοὺς τῆς καταδιώξεως πρὶν ἢ συμμορφωθῶσι μὲ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος ἄρθρου. Ἕπεται λοιπὸν, ὅτι ὁ ἑκουσίως ὑποβάλλων ἑαυτὸν εἰς τὰς ὑποχρεώσεις τοῦ παρόντος νόμου ἐφρόντισε πρῶτον νὰ διευθετήσῃ τὰ συμφέροντά του καὶ τὰς μετὰ τῶν συνεταίρων του συμφωνίας, ὥστε οὐδεὶς ἐπίκειται κίνδυνος ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ ὑπὸ συζήτησιν ἄρθρου, ὡς κακῶς ὁ προηγορεύσας ὑπέθεσεν.

Ἐπανέλαβεν ὁ πρὸ αὐτοῦ, ὅτι οἱ ἐνοικιασταὶ ἐγένοντο βεβαίως δικτοί, ὡς παρουσιάσαντες εἰς τὴν δημοπρασίαν ἐγγυητὰς ἀξιοπίστους· ἀλλ' ἤδη οἱ ἐγγυηταὶ οὗτοι καταστάντες ἀκτήμονες, ἀπαλλάσσονται τῆς ὑποχρεώσεως, ὁ δὲ ἐνοικιαστὴς, καὶ θέλων, δὲν δύναται νὰ προσφέρῃ πάλιν τὴν ἐγγύησιν αὐτῶν. Διὸ συμπεραίνει, ὅτι ἐπειδὴ ἀδιάφορον εἶναι εἰς τὸν ἐνοικιαστὴν, ἂν τὸ δημόσιον ἀρῇκεν εἰς τοὺς ἐγγυητὰς νὰ μεταβιβάσωσι τὰ κτήματά των ἐπ' ὀνόματι ἄλλων, εἰς τὴν αὐτὴν πρέπει νὰ ὑπόκεινται εὐθύνην καὶ οὗτοι, καθ' ὅταν μάλιστα οἱ πλείστοι προσέφεραν τὴν ἐγγύησίν των μετέχοντες τῶν ἐκ τῆς ἐνοικιάσεως ὠφελειῶν.

Μετὰ τινα παρατηρήσαντα, ὅτι οἱ ἐγγυηταὶ εἰσὶν ἀλληλέγγυοι μετὰ τῶν ἐνοικιαστῶν, καὶ ἑπομένως διὰ τῆς λέξεως *ὀφειλέται* ἐννοοῦνται ἀμφότεροι οὗτοι· ἐξέθηκεν ἄλλος, ὅτι ἐὰν ἐξετάζοντες ἐννοήσωμεν τὶς ὁ σκοπὸς τοῦ νομοσχεδίου, θέλομεν ἀπαλλαγῆ τῶν ὑπονοιῶν τοῦ προαγορεύσαντος. Παρατηρεῖ λοιπὸν, ὅτι ἐπειδὴ διὰ τοῦ παρόντος νόμου ἐλείπει πλέον πᾶσα παλαιὰ ὑποχρέωσις καὶ νέων ἀναφαίνεται χρέος, ἀναμφιβόλως νέαι πρέπει νὰ γίνωσιν ὁμολογίαι καὶ νέαι νὰ δοθῶσιν ἐγγυήσεις. Καθ' ὅσον δ' ἀρορᾷ τοὺς ἀρχικοὺς ἐγγυητὰς, ἢ προσηνέχθησαν οὗτοι χάριν τοῦ ἐνοικιαστοῦ ἢ λόγῳ συμμετοχῆς τῆς ἐπιχειρήσεως· ἐὰν τὸ πρῶτον, ἀπόκειται εἰς αὐτοὺς νὰ ἀπουρθῶσι χωρὶς νὰ ἦναι ὑπόχρεοι νὰ ὑποκύψωσιν εἰς νέαν εὐθύνην· ἐὰν τὸ δεύτερον, ἐνάγει αὐτοὺς ὁ ἐνοικιαστὴς καὶ δύνανται νὰ κατατραφῶσι δικαστικῶς, ὥστε δὲν εἶναι εὔκολον νὰ ὑπαναχώρουν τὴν ὑποχρέωσιν.

Ἐπὶ τούτοις ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα δὲν παρεδέχθη τὴν ἀνωτέρω τροπολογίαν, μὴ ἀναστᾶσα· παρεδέχθη δὲ τὸ ἄρθρον δι' ἀναστάσεως ὡς ἐν τῷ νομοσχεδίῳ κεῖται, ἔχον οὕτως·

« Ἄρθρ. 3. Οἱ θέλοντες ἐκ τῶν ἀνωτέρω ὀφειλετῶν νὰ μεθέξωσι τῶν εὐεργετημάτων τοῦ παρόντος νόμου, ὀφείλουσι ἐντὸς τεσσάρων μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ α') Νὰ ὑπογράψωσι καὶ παραδώσωσιν εἰς τὸ ταμεῖον τὰς χρεωστικὰς ὁμολογίας τῶν δόσεων· β') Νὰ προσφέρωσι κτήματα πρὸς ἐγγραφὴν ὑποθήκης ἀξίας ὑπερβαινούσης τὸ χρέος μόνον καθ' ἓν τρίτον.

Οὐδεὶς τῶν ὀφειλετῶν ἀπαλλάττεται τῆς καταδιώξεως πρὶν συμμορφωθῇ μὲ τὰς ἐν τῷ παρόντι ἄρθρῳ διατάξεις. »

Ἀναγνωσθέντος ἔπειτα τοῦ 4 ἄρθρου μετὰ τῆς ἐφεξῆς γνώμης τῆς ἐπιτροπῆς·

« Εἰς τὸ ἄρθρον τοῦτο νὰ προστεθῇ « ἢ οἱ ἐγγυηταί. »

Ἡ ἐπιτροπὴ ἐθεώρησε δίκαιον νὰ συμπεριλάβῃ εἰς τὴν εὐεργετικὴν τοῦ ἄρθρου τούτου διάταξιν καὶ τοὺς ἐγγυητὰς, τῶν ὁποίων τὰ κτήματα τυχὸν ἀπηλλοτριώθησαν εἴτε διὰ χρέη τῶν πρωτοφειλετῶν, εἴτε δι' ὄμρια τῶν ἰδίων, προερχόμενα ἐκ τῆς συμμετοχῆς των εἰς τὰς ἐνοικιάσεις. »

Ἐπεξήγησεν ὁ ὑπουργὸς, ὅτι ἐν τῷ ὅρῳ τῆς λέξεως *ὀφειλέται* οὐχ ἧττον συνυπάρχουσι καὶ οἱ ἐγγυηταί, διὸ κατὰ τὸν ἰσχύοντα νόμον, ἐνεργεῖ τὸ δημόσιον τὰς καταδιώξεις ποτὲ μὲν κατὰ τοῦ ἐνοικιαστοῦ, ποτὲ δὲ κατὰ τοῦ ἐγγυητοῦ ἀναλόγως τῆς ἀξίας, ἣν ἀποδίδει εἰς τούτους. Καὶ ἐνταῦθα λοιπὸν ὁ ἐγγυητὴς δὲν ἔχει οὐδεμίαν διαφορὰν τοῦ ὀφειλέτου, καθ' ὅσον διὰ τῆς αὐτῆς λέξεως ἐννοοῦνται ἀμφότεροι.

Ἐπὶ τούτοις ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὸ ἄρθρον δι' ἀναστάσεως μετὰ τῶν ἐξηγήσεων τοῦ ὑπουργοῦ, ἔχον οὕτως·

« Ἄρθρ. 4. Οἱ ὀφειλέται, τῶν ὁποίων τὰ κτήματα κατακυρωθέντα εἰς τὸ δημόσιον δὲν ἀπηλλοτριώθησαν, δύνανται νὰ ἀναλάβωσιν αὐτὰ εἰς τὴν κυριότητά των, εἰς ἣν εὑρίσκονται κατάστασιν, ἐὰν ἀναδεχθῶσι τὴν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου ἀπότισιν τοῦ ποσοῦ, ἐφ' ᾧ τὰ κτήματα κατεκυρώθησαν εἰς τὸ δημόσιον· ὅσα δ' ἐξ αὐτῶν εἶναι ἐνοικιασμένα, θέλουν ἀναλάβει αὐτὰ μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ἐνοικιάσεως, λογιζο-

μένου πρὸς ὄφελος αὐτῶν τοῦ τυχὸν συμπεφωνημένου ἐνοικίου ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῶν κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον ὁμολογιῶν.»

Ἀνεγνώσθη δὲ καὶ τὸ 5 ἄρθρον μετὰ τῆς ἑπομένης γνωμοδοτήσεως τῆς ἐπιτροπῆς·

«Τὸ ἄρθρον τοῦτο τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς.

Οἱ ὀφειλέται ἢ οἱ ἐγγυηταὶ ὑποχρεοῦνται νὰ πληρώσωσι τὸ ἥμισυ τοῦ χρέους των τοῖς μετρητοῖς· τὸ δ' ἕτερον ἥμισυ δύνανται νὰ συμψηφίσωσι διὰ ναυτικῶν ἢ φαλαγγιτικῶν γραμματίων, εἴτε ἐκδοθέντων ἐπ' ὀνόματί των εἴτε οἱῳδήποτε νομίμῳ τρόπῳ περιελθόντων εἰς τὴν κυριότητά των.

Τὰ γραμμάτια ταῦτα εἶναι παραδεκτὰ πρὸς συμψηφισμὸν εἰς οἱανδήποτε ἐποχὴν καὶ ἂν προσφερθῶσι πρὸς ἐξόφλησιν τοῦ ἡμίσεως τοῦ ἀρχικοῦ χρέους. Ἐὰν δ' οἱ ὀφειλέται ἢ ἐγγυηταὶ προτιμήσωσι νὰ ἐξοφλήσωσιν ὁλόκληρον τὸ χρέος των, δύνανται νὰ προσφέρωσι διὰ μιᾶς δι' ὅλας τὰς δόσεις φαλαγγιτικὰ ἢ ναυτικὰ γραμμάτια.

Βασιλικὴ ἄδεια πρὸς ἐκποίησιν τῶν εἰρημένων γραμματίων δὲν ἀπαιτεῖται.

Ἡ ἐπιτροπὴ προτείνουσα τὴν τροποποίησιν τοῦ ἄρθρου τούτου ὡς ἀνωτέρω, φρονεῖ ὅτι, οὐδεμία προσγίνεται εἰς τὸ δημόσιον ζημία διὰ τῆς χορηγουμένης ταύτης εὐκολίας, ἀφοῦ ἅπαξ ἡ Κυβέρνησις ὀρθῶς καὶ δικαίως σκεφθεῖσα, παρεδέχθη τὸν διὰ γραμματίων συμψηφισμὸν τοῦ ἡμίσεως τοῦ χρέους, σιμὰ δὲ εἰς τὴν χορηγουμένην ταύτην εὐκολίαν παρέχεται καὶ ἡ δέουσα ἀξία εἰς τὰ φαλαγγιτικὰ γραμμάτια.»

Ταύτην ἐπεξηγοῦν ἐπέφερεν ἐν τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς, ὅτι ἐπειδὴ κατὰ τὸ νομοσχέδιον ἑκάστη δόσις δύναται νὰ πληρόνηται τὸ ἥμισυ μὲν εἰς μετρητὰ, τὸ δὲ ἄλλο εἰς γραμμάτια, ἡ ἐπιτροπὴ εἶπεν, ὅτι ἀφοῦ τὸ ἥμισυ τοῦ χρέους ἐπιτρέπεται νὰ ἐξοφληθῇ διὰ γραμματίων, καλὸν εἶναι νὰ ἀνοίξῃ πίστωσιν τὸ δημόσιον, ἵνα μένῃ ἐλεύθερος ὁ ὀφειλέτης νὰ δίδῃ πρὸς αὐτὸ γραμμάτια ἄνευ τῆς προθεσμίας, ὁσάκις ἤθελεν ἔχει τοιαῦτα.

Ἀπαντήσαντος δὲ τοῦ ὑπουργοῦ, ὅτι δὲν δέχεται τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς ταύτην, ἐπειδὴ ὅταν ὁ ὀφειλέτης δὲν ἔχῃ γραμμάτια, τὸ δημόσιον θέλει ὑποχρεοῦσθαι νὰ περιμένῃ αὐτὸν ἐπ' ἀόριστον χρόνον· καὶ ἄλλος τις προσέθηκεν, ὅτι πολλοὶ παρεννοήσαντες τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς, ἐθεώρησαν τῷ ὄντι καλὸν τὸ νὰ δύναται ὁ ὀφειλέτης νὰ δώσῃ ἐκ πρώτης ἀρχῆς τὸ ἥμισυ τοῦ χρέους του εἰς γραμμάτια, ἵνα μὴ διάζηται νὰ δίδῃ αὐτὰ ἐκ διαλειμμάτων. Ἀλλὰ τὸ ν' ἀφεθῇ οὗτος ἐλεύθερος, ὡς

ἐν τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς διεσάφησε, καὶ μετὰ ἑπτὰ ἢ ὀκτὼ ἔτη νὰ παρουσιασθῇ λέγων, ὅτι εὗρε γραμμάτια, δὲν συμφέρει βεβαίως. Διὸ δύναται νὰ δώσῃ, ἂν θέλῃ, ἐκ πρώτης ἀρχῆς τὸ ἥμισυ τοῦ χρέους του εἰς γραμμάτια.

Ἐρωτήσαντος ἀκολούθως τινὸς, ἐὰν, ἀφοῦ ἐξοφλήσῃ τις δύω δόσεις εἰς μετρητὰ, δύναται νὰ πληρώσῃ ἔπειτα τὸ ὅλον τοῦ χρέους εἰς γραμμάτια· ὁ ὑπουργὸς ἀπήντησεν, ὅτι τότε γίνεται τοῦτο, ὅταν ὁ ὀφειλέτης ἐκ πρώτης ἀρχῆς προσφέρῃ ὅλας τὰς δόσεις.

Ἐπὶ τούτοις ἐρωτηθεῖσα ἡ Βουλὴ, δὲν παρεδέχθη τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς, μὴ ἀναστᾶσα· ἀκολούθως δὲ παρεδέχθη τὸ ἄρθρον, ὡς καὶ τὸ μετ' αὐτὸ 6, δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως, ἔχοντα οὕτως·

«Ἄρθρ. 5. Φαλαγγιτικὰ ἢ ναυτικὰ γραμμάτια, εἴτε ἐξεδόθησαν ἐν ὀνόματι τοῦ ὀφειλέτου εἴτε περιῆλθον οἱῳδήποτε νομίμῳ τρόπῳ εἰς τὴν κυριότητά του, εἶναι δεκτὰ εἰς τὴν ἐξόφλησιν ἑκάστης δόσεως κατὰ τὸ ἥμισυ μόνον, καθ' ὁλοκληρίαν δὲ, ἐὰν ὁ ὀφειλέτης προτιμήσῃ νὰ ἐξοφλήσῃ διὰ μιᾶς ὅλας τὰς δόσεις.

Βασιλικὴ ἄδεια πρὸς ἐκποίησιν τῶν εἰρημένων γραμματίων δὲν ἀπαιτεῖται.

Ἄρθρ. 6. Τῶν διὰ τοῦ παρόντος νόμου χορηγουμένων εὐεργετημάτων δύνανται νὰ μεθέξωσι καὶ οἱ ὑπενοικιασταὶ ἢ οἱ συμμέτοχοι τοῦ πρωτοφειλέτου, ἐὰν οὗτοι συμμορφωθῶσι μὲ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου, ἕκαστος κατὰ τὸ ἐπιβάλλον εἰς αὐτὸν μέρος τοῦ χρέους.»

Ἀναγνωσθέντος δὲ καὶ τοῦ 7 ἄρθρου μετὰ τῆς ἀκολούθου γνώμης τῆς ἐπιτροπῆς·

«Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου τούτου προτείνει τὴν παράτασιν τῆς προθεσμίας διὰ μὲν τοὺς ἐντὸς τοῦ Κράτους εἰς μῆνας τρεῖς, διὰ δὲ τοὺς ἐκτὸς εἰς ἕξ, σκεφθεῖσα, ὅτι αἱ ὑπὸ τοῦ νομοσχεδίου ὁρισθεῖσαι προθεσμίαι εἶναι ἀνεπαρκεῖς.»

Παρετήρησεν ὁ ὑπουργὸς, ὅτι ἐὰν παραταθῇ ἐπὶ τοσοῦτον ἡ προθεσμία, ὁ ὀφειλέτης ὑποβάλλων τὰς ἀντιρρήσεις του τὴν τελευταίαν ἡμέραν θέλει παραλύει ἐνὸς ἔτους ἐργασίας. Ἡ προθεσμία λοιπὸν ἔχει καλῶς ὡς ἐν τῷ ἄρθρῳ σημειοῦται, διότι ἐντὸς αὐτῆς δύναται νὰ φθάσῃ ὁ ὀφειλέτης ἐξ ἀπωτάτων μερῶν, ἐν ᾧ ἄλλως καὶ φίλους καὶ συγγενεῖς θέλει ἔχει ἐνταῦθα, εἰς οὓς νὰ ἀναθέσῃ πᾶσαν ἐνέργειαν.

Μετὰ τὴν ἐξήγησιν ταύτην ἡ Βουλὴ ἀπέρριψε τὴν τροπολογίαν, μὴ ἀναστᾶσα· παρεδέχθη δὲ τὸ ἄρθρον τοῦτο, ὡς καὶ τὰ μετ' αὐτὸ 8 καὶ 9, δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως, ἔχοντα οὕτως·

« Ἄρθρ. 7. Ὅστις τῶν ἀνωτέρω ὀφειλετῶν ἔχει ἀντιρρήσεις καθ' ὁλοκλήρου ἢ μέρους τοῦ χρέους του, ὀφείλει νὰ ὑποβάλῃ αὐτὰς δι' ἀναφορᾶς του, μετὰ τῶν ἀπαιτουμένων ἀποδείξεων, πρὸς τὸν ἀρμόδιον νομάρχην, ἐντὸς μὲν δύω μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου, ἐὰν διαμένῃ ἐντὸς τοῦ Κράτους, ἐντὸς δὲ τεσσάρων, ἐὰν εὑρίσκηται εἰς τὴν ἀλλοδαπήν.

Ἡ ἐπίδοσις τῆς ἀναφορᾶς γίνεται διὰ δικαστικοῦ κλητῆρος.

Ἄρθρ. 8. Ὁ νομάρχης ἅμα τῷ ἐπιδοθῇ ἡ ἀναφορὰ τοῦ ὀφειλέτου, συγκαλεῖ συμβούλιον συγκείμενον παρ' αὐτοῦ, τοῦ προέδρου τοῦ πρωτοδικείου τοῦ νομοῦ καὶ τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου τῆς ἐπαρχίας, ἐν ᾗ εὑρίσκει ὁ νομάρχης.

Τὸ συμβούλιον τοῦτο λαμβάνον ὑπ' ὄψιν τὰς ἀντιρρήσεις καὶ τὰς πρὸς ὑποστήριξιν αὐτῶν ἀποδείξεις τοῦ ὀφειλέτου, ὡς καὶ ὅσας ἄλλας πληροφορίας ἤθελε δυνηθῇ νὰ συλλέξῃ αὐτεπαγγέλτως, γνωμοδοτεῖ δι' αἰτιολογημένης ἐκθέσεως, τὴν ὁποίαν ὑποβάλλει ἄνευ ἀναβολῆς εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον.

Τὸ ὑπουργεῖον τοῦτο ἀφ' οὗ ἀκούσῃ τὴν γνώμην δύω ἐκ τῶν παρὰ τῷ Ἀρείῳ πάγῳ δικηγόρων, ἀποφαίνεται ἐπὶ τῶν ἀντιρρήσεων τοῦ ὀφειλέτου, ἐπὶ τῇ βάσει Β. διατάγματος, ἐκδιδομένου ἐπὶ τούτῳ, μετὰ προηγηθεῖσαν γνωμοδότησιν τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ἤθελε θεωρήσει παραδεκτέας καθ' ὁλοκλήρων ἢ ἐν μέρει τὰς ἀντιρρήσεις ταύτας.

Ἡ ἀπόφασις τοῦ ὑπουργείου ἐπιδίδεται διὰ δικαστικοῦ κλητῆρος εἰς τὸν ὀφειλέτην, κατὰ τὰς περὶ ἐπιδόσεως ἐν γένει διατάξεις τῆς πολιτικῆς δικονομίας.

Ἄρθρ. 9. Εἷς τῶν ὀφειλέτων, ὅστις ἤθελε παραδεχθῇ τὴν ἀπόφασιν τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν, χορηγεῖται δίμηνος προθεσμία ἀπὸ τῆς ἐπιδόσεως αὐτῆς, διὰ νὰ ἐκπληρώσῃ τὰς ἐπιβαλλομένας εἰς αὐτὸν ὑποχρεώσεις πρὸς ἀπόλαυσιν τῶν εὐεργετημάτων τοῦ νόμου.

Ὁ δὲ μὴ παραδεχθεὶς τὴν ἀπόφασιν ὀφειλέτης ὑποχρεοῦται νὰ κινήσῃ ἀγωγὴν ἐντὸς ἑνὸς μηνὸς κατὰ τοῦ δημοσίου ἐνώπιον τῶν τακτικῶν δικαστηρίων διὰ τὸ παρ' αὐτοῦ ἀμφισβητούμενον χρέος του. »

Ἀκολούθως ἀνεγνώσθη τὸ 10 ἄρθρον μετὰ τῆς ἐρεζῆς γνώμης τῆς ἐπιτροπῆς·

« Ἄρθρ. 10. Οἱ ὀφειλέται τοῦ δημοσίου, τῶν ὁποίων αἱ ὑπὸ

τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν ἀπορριφθεῖσαι ἀντιρρήσεις ἤθελον ἀπορριφθῇ καὶ ὑπὸ τῶν δικαστηρίων καθ' ὁλοκληρίαν ἢ ἐν μέρει, δύνανται νὰ μεθέξωσι τῶν εὐεργετημάτων τοῦ παρόντος νόμου, ἀλλ' ὑπάκεινται εἰς τὴν πλήρωμὴν τῶν δόσεων μετὰ τοῦ τόκου τῆς ὑπερημερίας ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς προσφυγῆς των.

Τὴν τροποποίησιν ταύτην ἐπέφερεν ἡ ἐπιτροπὴ πεποιθυῖα, ὅτι οὐδεμία προσγίνεται εἰς τὰ δημόσια συμφέροντα ζημία διὰ τῆδε ἐκ τῆς μεσολαβησάσης δίκης ἀναβολήν, οὐδὲ περιορισμὸς εἰς τοὺς ὀφειλέτας διὰ τὰς νομιζομένας παρ' αὐτῶν αἰτιώσεις κατέναντι τοῦ χρέους τοῦ δημοσίου. »

Λαβών δέ τις τὸν λόγον ἐξέθηκεν, ὅτι ἐὰν ἐπὶ παραδείγματι ὀφείλῃ τις, κατὰ τὴν ἰδέαν τοῦ δημοσίου, 10,000 δραχμῶν, οὗτος δὲ ἀμφισβητῇ ὅτι δὲν ὀφείλει οὐδόλως, βιάζεται νὰ προσφύγῃ εἰς τὰ δικαστήρια, ταῦτα δὲ ἀποφαίνονται, ὅτι δὲν ὀφείλει μὲν 10,000, ὀφείλει ὅμως τὸ ἥμισυ τοῦ ποσοῦ. Ἐν περιπτώσει ἄρα τοιαύτῃ ὁ ὀφειλέτης νικᾶται νικᾶν, ἢ μᾶλλον κατὰ τὸ ἥμισυ μὲν ἡττᾶται οὗτος καὶ κατὰ τὸ ἥμισυ τὸ δημόσιον, ὅπερ σημαίνει, ὅτι αἱ κατ' αὐτοῦ ἀξιώσεις δὲν ἦσαν καθ' ὁλοκληρίαν δίκαιαι. Τί πταίει λοιπὸν ἐνταῦθα ὁ ἰδιώτης ὅπως ἐξαιρεθῇ τῶν ἐκ τοῦ νόμου ὠφελειῶν διὰ τὴν κακὴν ταύτην σκέψιν τοῦ δημοσίου; Αἱ λέξεις ὅθεν « ἢ ἐν μέρει » πρέπει νὰ ἐξαλειφθῶσιν ἐκ τοῦ ἄρθρου, καθ' ὅσον μάλιστα συμφωνεῖ τοῦτο καὶ μὲ τὰς διατάξεις τῆς παρ' ἡμῖν ἰσχυούσης δικονομίας, καθ' ἣν τὰ δικαστικὰ ἔξοδα συμψηφίζονται ὅταν νικήσῃ μὲν ἐν μέρει, ἀλλὰ καὶ νικηθῇ εἰς διαδικος. Ἄλλως ἡ φράσις αὕτη εἶναι ἐν ρόβητρον καταπλῆττον τὸν ὀφειλέτην, φράσις ἀπαγορεύουσα εἰς αὐτὸν νὰ φέρῃ καὶ τὴν ἐλαχίστην ἀντίρρησιν ἐπὶ ποινῇ τοῦ νὰ προσωποκρατηθῇ, νὰ στερηθῇ τῆς περιουσίας του, νὰ καταστραφῇ τέλος πάντων, καὶ αὗται εἶναι αἱ συνέπειαι τοῦ τοσοῦτον εὐεργετικοῦ αὐτοῦ νόμου.

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργός, ὅτι ὁ νόμος οὗτος συζητηθεὶς καὶ ἄλλοτε παρὰ τῶν Βουλῶν, σήμερον πρῶτον λαμβάνει τὴν προσηγορίαν νόμου κακοῦ. Ἀλλὰ μεθ' ὅλης τῆς πεποιθήσεως λέγει, ὅτι δὲν εἶναι εἰμὴ εὐεργετικὸς νόμος, ἐπειδή, κατὰ τὰς διατάξεις αὐτοῦ, ὀφείλει τις 1000 καὶ πληρώνει 500 δραχμὰς, χρεωστεῖ νὰ πληρώσῃ ἀμέσως καὶ πληρώνει εἰς δώδεκα ἔτη, οὐ μόνον δὲ τοῦτο, ἀλλὰ καὶ δέχεται τὸ δημόσιον τὸ ἥμισυ τῆς ἀποτίσεως εἰς γραμμάτια. Ἐντεῦθεν λοιπὸν πάντες οἱ ὀφειλέται καὶ οἱ ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν πολῖται συνιγα-

ρησαν τὴν εἰσαγωγὴν νόμου τοιούτου, καὶ δὲν ἐννοεῖ πῶς θέλουν τινὲς νὰ περιβάλλωσιν αὐτὸν μὲ ἐπίθετα ἀπρεπῆ. Δὲν ἦτον δὲ δίκαιον ν' ἀνακυχήσῃ ὁ προαγορεύσας ἐκ τῶν λέξεων α ἢ ἐν μέρει» διότι ἡ Κυβέρνησις ἔχει τίτλους καὶ ἐρείδας ἀναγνωρισμένας, καὶ μόνον αὐτὰς θέλει ζητήσει. Ὅταν δὲ καὶ ἐν τῷ δικαίῳ της τύπῳ πολλάκις ἀνεχομένη, δὲν διώκῃ τοὺς ὀφειλέτας, πολὺ μᾶλλον δὲν δύναται ν' ἀπαιτήσῃ τι, μὴ ἔχουσα ὁμολογίας. Ἄλλως διὰ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου ἀνοίγει πρὸς αὐτοὺς ἐν στάδιον διοικητικόν, εἰς ὃ θέλουσιν εὑρίσκει πλῆρες αἴσθημα ἐπιεικείας, καθ' ὅσον ἡ θέσις, ὡς παρετηρήθη, καὶ ἡ φύσις τῶν νομαρχῶν ῥέπουσα συνήθως ὑπὲρ τῶν φορολογουμένων, παρέχει πολλὰς εἰς αὐτοὺς ἐγγυήσεις. Οἱ ὀφειλέται λοιπὸν θέλουσιν ἀναφέρει τὰς περιστάσεις των εἰς τοὺς νομάρχας, οὗτοι δὲ διευθύνει πλῆθος ἀναφορῶν δι' αὐτούς, καὶ ὅλαι αἱ ἀναφοραὶ αὗται θὰ κρούσωσι τὴν θύραν τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, παρ' ᾧ θέλουσι παρακάθησθαι δύω τῶν δικηγόρων τοῦ Ἀρείου Πάγου. Τέλος αἱ ἀναφοραὶ αὗται δὲν περιορίζονται μέχρι τοῦ ὅρου τούτου, ἀλλ' ἀποστέλλονται καὶ εἰς τὸ ὑπουργικὸν Συμβούλιον καὶ φθάνουσι μέχρι τοῦ Βασιλέως, ἐγγυήσεις δὲ τοιαῦται εἰσὶν ἀνώτεραι ἴσως καὶ τῶν δικαστικῶν, διότι τὰ δικαστήρια ὑποχρεοῦνται νὰ σκεφθῶσι μόνον ἐντὸς τοῦ νόμου, ἐν ᾧ εἰς τὸν ἀνώτατον Ἄρχοντα κεῖται πᾶσα χάρις ἐπιεικείας καὶ τὸ ὑπουργικὸν Συμβούλιον ἐμπνέεται ὑπὸ αἰσθημάτων. Ὅταν λοιπὸν αἱ ἀντιρρήσεις τοῦ ὀφειλέτου ἀπορριφθῶσιν ὑφ' ὅλης ταύτης τῆς ἱεραρχικῆς κλίμακος, σημαίνει ὅτι δὲν πρέπει ν' ἀφαιρεθῶσιν αἱ λέξεις α ἢ ἐν μέρει» ἐπειδὴ δὲν θέλει ὑπάρξει ὑπόθεσις, δι' ἣν νὰ μὴ παρουσιασθῶσιν ἀντιρρήσεις, καὶ ἐντεῦθεν θέλει διαιωνισθῇ πᾶσα δοσοληψία. Ἡ Κυβέρνησις ἀποφεύγει νὰ δώσῃ ἄνευ λόγου ἀφορμὴν δικαστικῶν διενέξεων, καὶ ἀπόδειξις, ὅτι ἔχουσα ἤδη ἀνὰ χεῖρας τὸ ὅπλον αὐστηροτάτου νόμου, δὲν ἠθέλησε νὰ ἐνεργήσῃ ἐντονωτέρας καταδιώξεις, καὶ ἐκ τούτου ἴσως εἰσπράττονται κατ' ἔτος, ὡς ἐρρέθη ὑπό τινος, 40,000 μόλις δραχμῶν ἐκ τῶν καθυστερουμένων.

Παύων παρατηρῶ, ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἔρχεται μὲ τὸ νομοσχέδιον τοῦτο νὰ δώσῃ ζωὴν εἰς τὴν καταστραφεῖσαν αὐτὴν τάξιν τῶν ὀφειλετῶν, καὶ μὴ ἀμφιβάλλῃ τις, ὅτι πειθομένη εἰς τὸ εὔλογον τῶν ἀντιρρήσεων αὐτῶν, θέλει τὰς ἀναγνωρίζει, καθ' ὅσον σκοπός της εἶναι τὸ δίκαιον καὶ ἡ ἀνακούφισις τῶν ὀφειλετῶν. Διὸ ἐμμένει εἰς τὴν ἀναλλοίωτον τοῦ ἄρθρου παραδοχήν.

Μετὰ ταῦτα παρελθούσης τῆς ὥρας, ὁ πρόεδρος ἀναβαλὼν ἐπὶ

τὴν αὔριον τὴν ἐξακολούθησιν τῆς συζητήσεως, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 4 Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος.
ΕΥΤ. Μ. ΠΑΡΙΣΗΣ.

Οἱ γραμματεῖς
Κ. Ντάγρές.
Π. Κολποδῖνος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΙΘ'.

Τῆς 11 Δεκεμβρίου 1852.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἀναγγελθέντος, ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ καθυστερούντων ἀπὸ τοῦ 1833 νομοσχεδίου, ἀνεβλήθη ἐπὶ 1|4 ἡ συνεδρίασις, ὅπως σκεφθῇ ἰδίᾳ ὁ ὑπουργὸς ἐπὶ τοῦ 2 ἄρθρου μετὰ τῶν βουλευτῶν.

Ἀκολούθως δὲ, μὴ ὑπαρχούσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἀναβαλὼν τὴν ἐξακολούθησιν τῆς συζητήσεως ἐπὶ τὴν αὔριον, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 2 Μ. Μ.

Ὁ πρόεδρος
ΕΥΣΤΡ. Μ. ΠΑΡΙΣΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Κ. Ντάγρές.
Π. Κολποδῖνος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Κ'.

Τῆς 13 Δεκεμβρίου 1852.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἀναγγελθέντος, ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ ἐπὶ τοῦ 2 ἄρθρου τοῦ περὶ καθυστερούντων νομοσχεδίου συζήτησις καὶ

ἡ ἐξακολούθησις αὐτῆς ἐπὶ τῶν ὑπολειπομένων ἄρθρων, παρελθών ὁ ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, ἔφερε τὴν ἐπομένην τροπολογίαν πρὸς ἀντικατάστασιν τοῦ 2 ξ. τοῦ ἄρθρ. 2.

« Ἐν περιπτώσει ἀπωλείας τῶν τίτλων τοῦ δημοσίου ἐκ περιστάσεως οἱασδήποτε, ἐὰν μὲν ἐγένετο καταβολὴ τις ἐκουσία, ἡ καταναγκαστικὴ εἰσπραξις ἀπέναντι τοῦ χρέους, τὸ ὀφειλόμενον ὑπόλοιπον εἶναι ἀπαιτητὸν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν βιβλίων τῶν εἰσπρακτέων ἢ τῶν λογαριασμῶν τῶν ταμιῶν. Εἰς ἐναντίαν δὲ περίπτωσιν, τὸ χρέος ἀποδεικνύεται ὡσαύτως διὰ τῶν αὐτῶν βιβλίων ἢ λογαριασμῶν. Ἐν τῇ τελευταίᾳ ὅμως περιπτώσει ἐπιτρέπεται εἰς τὸν ὀφειλέτην ἡ διὰ τῶν νομίμων μέσων ἀπόδειξις τοῦ ἐναντίου, ἀλλ' εἰς μόνην τὴν κρίσιν τῶν δικαστηρίων ἐναπόκειται νὰ συγχωρήσῃ καὶ τὸ μέσον τῆς διὰ μαρτύρων ἀποδείξεως. »

Ἐρωτήσαντος δέ τινος, ἐὰν εἰς περίστασιν, καθ' ἣν πληρώσας ὁ ὀφειλέτης μέρος τοῦ χρέους του δὲν ἔλαβε τὰ ἀνήκοντα γραμμάτια, δύναται ἄλλως ν' ἀποδείξῃ τὴν πληρωμήν καὶ τοῦ ὑπουργοῦ ἀπαντήσαντος, ὅτι κατὰ τὸν περὶ γενικοῦ λογιστικοῦ νόμον, ὁ μὴ φροντίσας νὰ λάβῃ γραμμάτιον πληρωμῆς ὑποχρεοῦται εἰς τὴν ἀπότισιν τοῦ ποσοῦ, τὸ ὁποῖον διϊσχυρίζεται ὅτι ἐπλήρωσε· λαβών τις τὸν λόγον ἐξέθηκεν, ὅτι κατὰ τὸ 39 ἄρθρον τοῦ κανονισμοῦ, ἐὰν ἡ τροπολογία παρουσιασθῇ πρὸ τῆς συζητήσεως τοῦ νομοσχεδίου, τυποῦται καὶ διανέμεται εἰς τοὺς βουλευτάς· ἀλλ' ἐὰν παρουσιασθῇ κατὰ τὴν συζήτησιν, ἡ Βουλὴ ἀποφαίνεται, ἂν πρέπει νὰ συζητηθῇ ἀμέσως ἢ νὰ παραπεμφθῇ εἰς τὴν ἐπιτροπήν. Καὶ τινες μὲν τροπολογίαι εἶναι τοσοῦτον ἀσήμαντοι, ὥστε θεωρεῖται περιττὴ πᾶσα παραπομπή, ἄλλαι δὲ πάλιν σπουδαῖαι οὖσαι, δὲν πρέπει νὰ συζητῶνται ἐπιτροχάδην πρὶν ἡ σκεφθῶσιν ὡρίμως οἱ βουλευταί, καὶ εἰς τὴν κατηγορίαν αὐτῶν ὑπάγεται ἡ ἤδη παρουσιασθεῖσα, διότι ἂν καὶ μετριάζουσα τὴν αὐστηρότητα τῆς τοῦ νομοσχεδίου διατάξεως, οὐχ ἧττον ὅμως προσβάλλει τὰς γενικὰς τῆς νομοθεσίας ἀρχὰς καὶ διατάξεις κειμένων νόμων. Διὸ ἀναγκάζεται νὰ ἐρωτήσῃ τὴν Βουλήν, ἐὰν νομίζῃ, ὅτι πρέπει νὰ συζητηθῇ ἀμέσως ἢ νὰ διέλθῃ τὰς τοῦ κανονισμοῦ διατυπώσεις, ὅπως ἐν γνώσει καὶ ἐσχηματισμένην ἔχουσα τὴν πεποίθησιν, ἀποφανθῇ ἐπὶ ἀντικειμένου τοσοῦτον σπουδαίου καὶ σοβαροῦ.

Ἐπὶ τούτοις ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα ἀπέρριψε τὴν ἀνωτέρω γνώμην, μὴ ἀναστᾶσα· οὕτω δὲ προτεθείσης τῆς ἐπὶ τῆς τροπολογίας συζητήσεως, ἐπανέλαβεν ὁ προαγορεύσας, ὅτι αἱ τροπολογίαι, κατὰ τὸν κανονισμὸν καὶ τὴν ἐπικρατήσασαν συνήθειαν, ὑπὸ μόνων τῶν βουλευτῶν ἐκπορεύονται, τὸ δ' ὑπουργεῖον κατὰ διαταγὴν τοῦ Βασιλέως εἰσάγει τὰ νομοσχέδια. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ προκειμένη τροπολογία παρουσιάσθη ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ ἄνευ βασιλικῆς διαταγῆς, νομίζει, ὅτι δὲν ἔχει κῦρος.

Ἀλλ' οἱκειοποιηθέντος αὐτὴν βουλευτοῦ τινος, παρετήρησεν ὁ πρόεδρος, ὅτι, κατὰ νομολογίαν τῆς Βουλῆς, πολλάκις οἱ ὑπουργοὶ τροπολογοῦσι τὰ νομοσχέδια των, ὑποτιθεμένου, ὅτι πράττουσι τοῦτο συγκαταθέσει καὶ τοῦ Βασιλέως καὶ τῶν συναδέλφων των. Ἐκτὸς δὲ τούτου ἡ προκειμένη τροπολογία παρουσιάζεται ἤδη ὑπὸ τοῦ υἱοθετήσαντος αὐτὴν βουλευτοῦ, ὥστε οὐδεμίαν δύναται νὰ ἔχῃ ἰσχὺν ἡ γενομένη ἔνστασις.

Οὕτω λαβών τις τὸν λόγον ἐπὶ τῆς τροπολογίας ἐξέθηκεν, ὅτι ὡς μέλος τῆς εἰσηγητικῆς ἐπιτροπῆς ὀφείλει νὰ ὑποστηρίξῃ τὴν γνώμην της, θεωρῶν αὐτὴν ὀρθοτέραν, ὡς θέλει ἀποδείξει. Ἀπόκειται δὲ εἰς τὸ Σῶμα ν' ἀποφασίσῃ ἐν τῇ κυριαρχίᾳ του ὅ,τι ἐγκρίνῃ.

Παρατηρεῖ λοιπόν, ὅτι τὸ δημόσιον ὑπέστη δυστυχῶς ζημίας ἐκ διαφόρων καταχρήσεων, λαβουσῶν χώραν εἰς τ' ἀρχεῖα τῶν ταμείων, καὶ ἐπειδὴ ἐξέλιπον τίτλοι τινες, ἀναγκαζόμεθα νὰ νομοθετήσωμεν περὶ τῶν ὀφειλετῶν ἐκείνων, τοῦ χρέους τῶν ὁποίων οἱ τίτλοι ἀπωλέσθησαν. Ἀλλ' ὀφείλομεν συγχρόνως καὶ ν' ἀποδοκιμάσωμεν τὴν διαγωγὴν τῶν ὑπαλλήλων ἐκείνων, ἐκ τῆς ἀπροσεξίας ἢ δολιότητος τῶν ὁποίων συνέβησαν τοιαῦται καταχρήσεις, ἐκφράζοντες καὶ εἰς τὴν Κυβέρνησιν τῆς τότε ἐποχῆς τὴν λύπην ἡμῶν διὰ τὰ περιστατικὰ ἐκεῖνα, ἐξ ὧν ἐπιζημίωμεθα σήμερον νὰ παραδεχθῶμεν διάταξιν ἀντικειμένην πρὸς τὰς ἀρχὰς τῆς νομοθεσίας μας. Ὡς ἀρχὴ δὲ παραδεδεγμένη εἶναι καὶ ὅτι τὸ δημόσιον ὑπείκει ἀπέναντι τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἰδιώτου, καὶ ἐν ἀμφιβολίᾳ θεωρεῖται πάντοτε ὁ ἰδιώτης ὡς ἔχων τὸ δίκαιον. Τὴν τοιαύτην ἀρχὴν ἀνέφερε πρὸς πληροφορίαν ἐκείνων, εἵτινες δεικνύονται ἐπὶ τοῦ προκειμένου τοσοῦτον ἔνθερμοι ὑπερασπισταὶ τῶν συμφερόντων τοῦ δημοσίου, παραβλέποντες τὰ δίκαια τοῦ ἰδιώτου, ἐνῷ καὶ αὐτὸς περὶ πολλοῦ ποιούμενος τὸ δημόσιον συμφέρον, προνοεῖ ὅμως καὶ ὑπὲρ τῶν ἰδιωτικῶν.

Ἀλλ' ἐπανερχόμενος εἰς τὸ ζήτημα παρατηρεῖ, ὅτι δὲν δυνάμεθα νὰ παραδεχθῶμεν τὴν προκειμένην τροπολογίαν, ὡς περιέχουσαν διάταξιν ἀντίθετον πρὸς τὴν νομοθεσίαν ἡμῶν, διότι τὸ ἄρθρον

390 τῆς πολιτικῆς δικονομίας, προβλέπον τὴν περίστασιν τῆς ἀπωλείας τίτλων εἴτε τοῦ δημοσίου εἴτε τῶν ἰδιωτῶν, ἐπιτρέπει τὴν δι' ὅλων τῶν μέσων καὶ διὰ μαρτύρων ἀπόδειξιν. Ὑπάρχοντος λοιπὸν νόμου περὶ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν ἀντικειμένου, πρὸς τί νὰ ψηφίσωμεν σήμερον νέαν διάταξιν, καταστρέφουσαν ὑπάρχοντα νόμον, ἀκυροῦντες καὶ ἀνατρέποντες κεκτημένα δικαιώματα; Καὶ ἀληθῶς· ὑπερβάλλοντες διὰ τῆς προκειμένης τροπολογίας εἰς τὰς διατάξεις νέου νόμου τὸν συναλλαγέντα μετὰ τοῦ δημοσίου ὑπὸ τὸ κράτος ἄλλου νόμου, καταστρέφομεν βεβαίως κεκτημένα δικαιώματα. Ἀλλ' ἐκτὸς τούτου ἡ παραδοχὴ τῆς τροπολογίας εἶναι καὶ ἀντινομοθετική, διότι ποτὲ νόμος δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἀναδρομικὴν δύναμιν, καὶ κατὰ συνέπειαν αἱ ὑποθέσεις, αἵτινες ἔλαβον χώραν ὑπὸ τὸ κράτος νόμου τινός, κατ' αὐτὸν πρέπει καὶ νὰ διεξαχθῶσιν, ἐν ᾧ ἡμεῖς σήμερον ζητοῦμεν νὰ καταστρέψωμεν τὴν σωτήριον ταύτην ἀρχήν, μεταβάλλοντες συγχρόνως τὴν θέσιν τοῦ ἐνάγοντος καὶ ἐναγομένου, καθ' ὅσον τὸ δημόσιον ὡς ἀπολέσαν τοὺς τίτλους του, ἔπρεπε νὰ ἦναι καὶ ὁ ἐνάγων πρὸς ἀπαίτησιν τῶν εἰς αὐτὸ ὀφειλομένων· ἀλλὰ δίδοντες ἐπιστημότητα καὶ ἰσχὺν ἀποδείξεως εἰς τὰ βιβλία καὶ τοὺς λογαριασμοὺς τῶν ταμιῶν, καθιστῶμεν τὸν ἰδιώτην ἐνάγοντα, ὑποχρεοῦντες αὐτὸν ν' ἀποδείξῃ τὸ μὴ ὀρθὸν τοῦ περιεχομένου ἐν τοῖς βιβλίοις καὶ λογαριασμοῖς. Καὶ μολαταῦτα δὲν ἤθελε δυσκολευθῆ νὰ ψηφίσῃ ὑπὲρ τοῦ νομοσχεδίου, ἐὰν ἀπέβλεπε τὸ μέλλον καὶ οὐχὶ τὸ παρελθόν· ἀλλ' ὑπάρχει καὶ ἑτέρα τις ἀρχή, καθ' ἣν προκειμένου νὰ νομοθετήσωμεν περὶ τοῦ παρελθόντος, ὁ νέος νόμος πρέπει νὰ ἦναι ἐπιεικέστερος τοῦ παλαιοῦ. Δι' ὅλα ταῦτα ὑποστηρίζει τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς ὡς ἐπιεικεστέραν καὶ μὴ ἀντιβαίνουσαν πρὸς τὴν νομοθεσίαν ἡμῶν.

Ἀντιπαρετήρησεν ἄλλος, ὅτι ὅτε πρὸ δύω ἡμερῶν εἷς τῶν συναδέλφων ἡμῶν παρετήρησε πρῶτος τὸ ἄτοπον τῆς ὑπὸ τοῦ νομοσχεδίου καθιερουμένης ἀρχῆς, πάντες ἀπητήσαμεν ν' ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις, διὰ νὰ σκεφθῶμεν ὡριμώτερον ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου, καὶ ὁ ὑπουργὸς δ' αὐτὸς παραδεχθεὶς τὴν περὶ ἀναβολῆς ἰδέαν πρὸς ἐπιτυχεστέραν διεξαγωγὴν τοῦ ζητήματος, συνεκάλεσεν ἐπὶ τούτῳ τοὺς νομομαθεστέρους δικηγόρους καὶ τινας βουλευτάς, ἐν οἷς καὶ τὸν ἀγορεύοντα. Τὸν σύλλογον λοιπὸν τοῦτον ἐπησχόλησε πλέον τῶν δύω ὡρῶν τὸ προκείμενον ζήτημα, καὶ πάντες ἐπείσθησαν, ὅτι ἀναγκαίως ἔπρεπε νὰ καθιερωθῇ διάταξίς τις ἐξασφαλίζουσα τὰ συμφέροντα τοῦ δημοσίου, καθ' ὅσον ὁμολογεῖται, ὅτι πολλοὶ τίτλοι αὐτοῦ ἀπωλέσθησαν ἕνεκα

ἀνωμάλων περιστάσεων καὶ τῆς κακοηθείας ὑπαλλήλων τινων. Ἰδόντες λοιπόν, ὅτι τὸ δημόσιον ἐκινδύνευε νὰ στερηθῇ πολλῶν δικαιωμάτων του, ἠναγκάσθημεν νὰ παραδεχθῶμεν ἐξαιρετικήν τινα ἀρχήν, προφυλάττουσαν ἀφ' ἑνὸς τὰ τοῦ δημοσίου συμφέροντα, καὶ ἀφ' ἑτέρου χορηγοῦσαν εἰς τὸν πολίτην δικαιώματά τινα, τὰ ὁποῖα δὲν ἠδύνατο νὰ ἔχῃ δυνάμει τῆς ὑπαρχούσης νομοθεσίας μας. Καθὼς δὲ εἰς τὰ βιβλία καὶ τοὺς λογαριασμοὺς τοῦ δημοσίου ἐδώκαμεν ἐπισημότητα καὶ ἰσχὺν ἀποδείξεως, οὕτω καὶ εἰς τὸν ἰδιώτην ἐχορηγήθη τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ δύναται καὶ διὰ μαρτύρων ν' ἀποδείξῃ τὸ ψευδὲς τοῦ περιεχομένου τῶν βιβλίων, καὶ τοιουτοτρόπως ἠθελήσαμεν νὰ συμβιβάσωμεν τὰ συμφέροντα τοῦ δημοσίου μὲ τὰ τῶν πολιτῶν, χωρὶς νὰ δείξωμεν ἐξαιρετικὸν ὑπὲρ τῶν πρώτων ζῆλον, ὁποῖον μᾶς ἀπέδωκεν ὁ προαγορεύσας. Οὕτω λοιπὸν συνετάξαμεν ἐπὶ τοῦ ἄρθρου τροπολογίαν μικρὸν διαφέρουσαν τῆς σήμερον ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ παρουσιασθείσης, ἂν καὶ ἀμφότεραι εἰς τὰς αὐτὰς στηρίζονται βάσεις.

Ἀντεῖπεν ἄλλος, ὅτι τὸ κατ' αὐτὸν, τὸ δημόσιον οὔτε διὰ τοῦ νομοσχεδίου οὔτε διὰ τῆς τροπολογίας ἐπιτυγχάνει τῆς ἐπιδεικνυομένης ὠφέλειας, διότι, ὡς ἀπέδειξέ τις τῶν προαγορευσάντων, τὸ δημόσιον προσπαθεῖ νὰ καταλάβῃ τὴν θέσιν τοῦ ἐναγομένου ὡς κρείττονα, ἀλλ' ὁ σκοπὸς οὗτος δὲν ἐκπληροῦται· Καὶ τὸ νομοσχέδιον καὶ ἡ τροπολογία περιέχουσιν ἀρχικῶς τὴν περίπτωσιν τῆς ἀπωλείας τῶν τίτλων τοῦ δημοσίου, καθ' ἣν τὰ βιβλία καὶ οἱ λογαριασμοὶ τῶν ταμιῶν ἰσχύουν ν' ἀποδείξωσι τὴν ὕπαρξιν τοῦ χρέους· ἀλλὰ διὰ ν' ἀποδείξῃ τὸ δημόσιον τὴν ἀπώλειαν, πρέπει νὰ προσέλθῃ εἰς τὰ δικαστήρια, νὰ δηλώσῃ καὶ ν' ἀποδείξῃ αὐτὴν, οὕτω δὲ νὰ ζητήσῃ νὰ ἔχωσι κῦρος τὰ βιβλία του. Τοιουτοτρόπως τὸ δημόσιον αὐδόλως μεταβάλλει θέσιν, ἐκτὸς ἂν ὁ ὑπουργὸς καὶ οἱ τὸ νομοσχέδιον ὑπερασπίζοντες φρονῶσιν, ὅτι δὲν ἔχει ἀνάγκην νὰ καταφύγῃ εἰς τὰ δικαστήρια πρὸς ἀπόδειξιν τῆς ἀπωλείας, ἀλλ' ὅτι τὸ μὲν δημόσιον δύναται νὰ καταδιώκῃ, μόνοι δὲ οἱ καταδιωκόμενοι ὀφείλουν νὰ προσφεύγωσιν εἰς τὰ δικαστήρια.

Ἐξ ὅλων λοιπὸν τῶν ἐκτεθέντων πιστεύει, ὅτι καὶ ἡ Βουλὴ καὶ ὁ ὑπουργὸς ἐπείσθησαν, ὅτι ἡ προκειμένη διάταξις ἀντίκειται εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς νομοθεσίας, καὶ ὡς τοιαύτη πρέπει νὰ ἐξαλειφθῇ ἐντελῶς, νὰ μένωσι δ' ἐν ἰσχύϊ τὰ περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου νενομοθετημένα. Οὐδόλως δὲ διαφέρει ἡ τροπολογία τοῦ

νομοσχεδίου, διότι καθιεροῖ μὲν τὴν ἀρχὴν τῆς διὰ μαρτύρων ἀποδείξεως, ἀλλ' ἀρίνειν εἰς τὴν κρίσιν τῶν δικαστηρίων τὴν παραδοχὴν τοῦ τοιούτου μέτρου, καὶ ἀπὸ τοῦδε βεβαιοῖ τὴν Βουλὴν, ὅτι κἀνὲν δικαστήριον δὲν θέλει ἐπιτρέψει τὴν διὰ μαρτύρων ἀπόδειξιν, ὡς ἐμποδιζόμενον ὑπὸ τοῦ νόμου, καὶ ἑπομένως τὸ φαινόμενον αὐτὸ πλεονέκτημα οὐδεὶς θέλει ἀπολαύσει. Ἀλλ' ἀφ' οὗ ὁ ὑπουργὸς παραδεχθεὶς τὸ ἄτοπον τοῦ νομοσχεδίου, ὑπέβαλε τροπολογίαν, καὶ ἀφ' οὗ ἡ τροπολογία κατ' οὐδὲν διαφέρει τοῦ ἄρθρου, πρέπει ἀμφότερα ἀποῤῥίπτοντες ν' ἀρήσωμεν ἰσχύουσαν τὴν νομοθεσίαν ἡμῶν, διότι ἄλλως θέλει φανῆ τὸ δημόσιον, ὅτι διὰ μικρὸν συμφέρον καταστρέφει ὑπάρχοντας νόμους. Ἐκτὸς δὲ τούτου δὲν πρέπει νὰ πιστεύσωμεν, ὅτι καὶ οἱ ὀφειλέται θέλουν εἶσθαι τοσοῦτον κακοήθεις, ὥστε ν' ἀρνηθῶσι τὸ χρέος των, καὶ ἂν ἀπωλέσθησαν οἱ τίτλοι, ἢ καὶ ἂν τινες ἔχωσι τοιαύτην διάθεσιν, μήπως θέλουν γνωρίζει τὴν τῶν τίτλων ἀπώλειαν, διὰ νὰ ἀρνηθῶσι τὸ χρέος των; Ἀλλ' ἐπειδὴ ἀνάγκη καὶ θεοὶ δοῦλοι γίνονται, ἐπειδὴ τίτλοι τινὲς ἀπωλέσθησαν καὶ ἐκ τῆς ἀπωλείας ταύτης πιθανὸν νὰ διακινδυνεύσωσι τὰ συμφέροντα τοῦ δημοσίου, ὑποχρεούμεθα ἐξ ἀνάγκης νὰ παραδεχθῶμεν τοιαύτην ἐξαιρετικὴν διάταξιν. Ἀφ' οὗ ὅμως ἡ ἀπώλεια εἰς δύω μόνον μέρη τοῦ Κράτους ἔλαβε χώραν, εἰς τὴν Φθιώτιδα ἕνεκα τῆς κακοηθείας τοῦ ταμίου, καὶ εἰς τὴν Μεσσηνίαν ἕνεκα διαρρόων συμβάντων, διὰ τί νὰ μὴ περιορίσωμεν τὴν ἰσχὺν τῆς διατάξεως διὰ μόνον τ' ἀνωτέρω μέρη, ἀλλὰ νὰ καθιερώσωμεν αὐτὴν καθ' ὅλον τὸ Κράτος καὶ ἀφ' οὗ παραδεχόμεθα, ὅτι ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν τὸ δημόσιον ἀπώλεσε τοὺς τίτλους του, δύναται ν' ἀπαιτήσῃ τὸ χρέος δυνάμει τῶν βιβλίων καὶ λογαριασμῶν του, διὰ τί νὰ μὴ παραδεχθῶμεν ἐπίσης, ὅτι καὶ ὁ ἰδιώτης, ὅστις πληρώσας μέρος τοῦ χρέους του καὶ λαβὼν τὰ γραμμάτια ἀπώλεσεν αὐτὰ, δύναται ν' ἀποδείξῃ τὴν πληρωμὴν δυνάμει τῶν καταστίχων καὶ λογαριασμῶν του; Ἀποκρούει λοιπὸν τὴν ὑπὸ συζήτησιν διάταξιν ὡς ἄδικον καὶ ἀντιβαίνουσαν πρὸς τὰς ἀρχὰς τῆς νομοθεσίας μας.

Ἐπήνεγκεν ἕτερος, ὅτι κληθεὶς καὶ οὗτος μετ' ἄλλων βουλευτῶν καὶ δικηγόρων παρὰ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ πρὸς σύσκεψιν καὶ ἀνεύρεσιν καταλλήλου τροπολογίας ἐπὶ τοῦ ἐδαφίου τοῦ ἄρθ. 2, ὡς ἐκεῖ καὶ οὗτος, τὴν γνώμην του ἐπὶ τῆς παρουσιασθείσης τροπολογίας, ὀφείλει νὰ ὑπερασπίσῃ τὴν ἰδέαν αὐτοῦ. Χωρὶς δὲ νὰ ἐπαναλάβῃ ὅσα εὐρέως ἐξεθηκέ τις τῶν προαγορευσάν-

των, περιορίζεται μόνον εἰς τὰς ἀκολούθους παρατηρήσεις. Καὶ πρῶτον οἱ κατὰ τῆς τροπολογίας ἀγορεύσαντες ἰσχυρίσθησαν, ὅτι κατὰ τὴν σύνταξιν αὐτῆς ἐμακρύνθημεν τοῦ κοινοῦ δικαίου· ἀλλ' ὁ ἰσχυρισμὸς οὗτος δὲν εἶναι ἀληθὴς, διότι τὸ παρὸν νομοσχέδιον, παρέχον ὠφελείας εἰς τοὺς ὀφειλέτας, ἐκπίπτει τοὺς τόκους τῆς ὑπερημερίας, διαιρεῖ τὴν πληρωμὴν τοῦ χρέους εἰς δώδεκα δόσεις, καὶ χορηγεῖ τὴν εὐκολίαν τῆς διὰ φαλαγγιτικῶν γραμματίων πληρωμῆς· καθ' ἓν δὲ μόνον δύναται νὰ θεωρηθῇ ἐλλειπὲς, ὡς μὴ συμπεριλαβὸν καὶ τοὺς ἐκ προικοδοτήσεων καὶ δικαστῶν πιστώσεων ὀφειλέτας, τὴν παραγωγικωτάτην αὐτὴν τάξιν, ἀλλὰ πιστεύει, ὅτι ταχέως ὁ ὑπουργὸς θέλει λάβει καὶ περὶ αὐτῶν τὴν δέουσαν πρόνοιαν. Τὸ νομοσχέδιον λοιπὸν ἀφ' οὗ περιέχει τοσαύτας εὐεργετικὰς ὑπὲρ τῶν ὀφειλετῶν διατάξεις, ἔπρεπε προνοοῦν καὶ περὶ τῶν συμφερόντων τοῦ δημοσίου, νὰ χορηγήσῃ εἰς αὐτὸ καὶ τὰ μέσα τῆς ἀποδείξεως ἐν περιπτώσει ἀπωλείας τῶν τίτλων του, καθ' ὅσον γνωστὸν εἶναι, ὅτι εἰς τινα μέρη συνέβη τοιαύτη ἀπώλεια, χωρὶς νὰ προσβάλλωνται τὰ συμφέροντα τῶν ὀφειλετῶν, καὶ τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐκπληροῖ ἡ συζητουμένη τροπολογία. Ἐπειδὴ δὲ τὸ προκείμενον νομοσχέδιον εἶναι ἐξαιρετικὸν, δίκαιον ἦτον καὶ ἐν περιπτώσει ἀπωλείας τῶν τίτλων τοῦ δημοσίου ἐξαιρετικῶς νὰ κανονίσωμεν καὶ τὰ περὶ ἀποδείξεως τοῦ χρέους, χωρὶς νὰ μακρυνθῶμεν τοῦ κοινοῦ δικαίου, κατὰ τὸν ἰσχυρισμόν τινων, διότι καὶ κατὰ τὴν νομοθεσίαν μας τὸ δημόσιον ὀφείλει ν' ἀποδείξῃ τὴν ἀπώλειαν, καὶ κατὰ τὴν τροπολογίαν ὑποχρεοῦται εἰς τοιαύτην ἀπόδειξιν, ἅμα ὁ ὀφειλέτης θελήσει νὰ ψεύσῃ τὴν ἀπώλειαν, ἀρνούμενος τὸ χρέος αὐτοῦ. Καὶ εἶναι μὲν βέβαιον, ὅτι τὰ βιβλία τῶν εἰσπρακτέων καὶ οἱ λογαριασμοὶ τῶν ταμιῶν εἰσὶν ἐνδείξεις τοῦ χρέους, καὶ ὄχι ἀποδείξεις, ὡς ἐθεωρήθησαν ὑπὸ τοῦ νομοσχεδίου, ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἐχορηγήθη καὶ εἰς τὸν ὀφειλέτην τὸ δικαίωμα ὄχι μόνον τῆς ἀνταποδείξεως, ἀλλὰ καὶ τῆς διὰ μαρτύρων ἀποδείξεως, ἐνῷ, κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον καὶ τὴν νομοθεσίαν ἡμῶν, δὲν ἐπιτρέπεται ἡ διὰ μαρτύρων ἀπόδειξις κατ' ἐγγράφου τινός. Ἐπειδὴ ὅμως ἐξαιρετικῶς ἐθεωρήσαμεν ὡς ἀπόδειξιν τὰς εἰς τὰ βιβλία τοῦ ταμίου ἐγγραφὰς τοῦ χρέους, ἐνῷ κατὰ τὸν νόμιν δὲν ἔχουσι τοιαύτην ἰσχὺν, θεωροῦμεναι μόνον ὡς ἐπίσημα ἔγγραφα, διὰ νὰ συμβιβάσωμεν τὸ συμφέρον τοῦ δημοσίου πρὸς τὸ τῶν ὀφειλετῶν, ἐπιτρέψαμεν καὶ τὸ ἄλλως ἐπικίνδυνον μέσον τῆς διὰ μαρτύρων ἀποδείξεως. Καὶ εἶπε μὲν τις τῶν προαγορευσάντων, ὅτι ἡ τοιαύτη παραχώρησις εἶναι ψευδὴς, ἐπειδὴ κἀνεν

δικαστηρίων δὲν θέλει ἐπιτρέψει τὴν διὰ μαρτύρων ἀπόδειξιν, ἀλλὰ παρατηρεῖ εἰς αὐτὸν, ὅτι ὁ τοιοῦτος ὅρος τῆς ἐγκρίσεως ἐκ μέρους τῶν δικαστηρίων, τὸν ὁποῖον περιέχει καὶ ὁ νόμος διὰ τὰς ἐμπορικὰς ὑποθέσεις, καθίστατο ἄφευκτος, καὶ πρὸς βεβαίωσιν τοῦ λόγου του φέρει τὸ ἑπόμενον παράδειγμα. Ὀφειλέτης, ὅστις οὔτε ἐκουσίως οὔτε καταναγκαστικῶς ἐπλήρωσε μέρος τοῦ χρέους του, διϊσχυρίζεται, ὅτι δὲν ὀφείλει παντάπασιν εἰς τὸ δημόσιον, ἢ ὀφείλει ποσὸν ἔλαττον τοῦ ζητουμένου. Ἐντοσούτῳ τὸ δημόσιον ἀπολέσαν τοὺς τίτλους του, ἀπέδειξε τὴν ἀπώλειαν· ὁ δὲ ὀφειλέτης ζητεῖ ν' ἀποδείξῃ διὰ μαρτύρων τὸν ἰσχυρισμόν του, ἐνῷ ὁ ταμίας παρουσιάζει εἰς τὸ δικαστήριον ἀναφορὰς αὐτοῦ, ζητοῦντος προθεσμίαν διὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ χρέους του. Ἐν τιαύτῃ λοιπὸν περιπτώσει δύναται τὸ δικαστήριον νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν διὰ μαρτύρων ἀπόδειξιν ἀπέναντι τῆς ἐγγράφου ὁμολογίας αὐτοῦ τοῦ ὀφειλέτου; Βεβαίως ὄχι, διότι δικαστὴς τοιοῦτος ἤθελεν εἶσθαι ἄδικος.

Διϊσχυρίσθησαν πρὸς τούτοις οἱ ἀγορεύσαντες, ὅτι ἡ συζητουμένη τροπολογία μεταβάλλει τὰς θέσεις τοῦ ἐνάγοντος καὶ ἐναγομένου, ἀλλ' ἡ θέσις τοῦ δημοσίου προσδιωρίσθη ὑπὸ τῶν ἑπομένων ἄρθρων, τῶν ὁποίων τὰς διατάξεις οὐδόλως ἐπολέμησαν· δὲν ἐνόησαν δέ, φαίνεται, ὅτι ἡ προκειμένη τροπολογία δὲν εἶναι εἰμὴ εἰς κανὼν περὶ ἀποδείξεως πρὸς ὁδηγίαν τῶν δικαστῶν καὶ τῶν διαδίκων εἰς τὰς ὑπὸ τοῦ νομοσχεδίου προβλεπομένας ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις.

Περαίνων τὸν λόγον, θεωρεῖ ἱκανὰ τὰ ὑπ' αὐτοῦ ἐκτεθέντα πρὸς δικαιολόγησιν τῆς γνώμης του.

Ἐπὶ τούτοις ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, ἂν παραδέχηται τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς ὡς ἀπωτέραν, ἀπέρριψεν αὐτὴν μὴ ἀναστᾶσα· παρεδέχθη δὲ δι' ἀναστάσεως τὴν ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ παρουσιασθεῖσαν τροπολογίαν πρὸς ἀντικατάστασιν τοῦ 6'. §. τοῦ ἄρθρου 2, τὸ ὁποῖον ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως ὡς ἐτροπολογήθη, ἔχον οὕτως·

«Ἄρθρ. 2. Ὡς χρέος τῶν ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ ὀφειλετῶν θεωρεῖται τὸ μήπω πληρωθὲν κεφάλαιον, μὴ συμπεριλαμβανομένων τῶν καθυστερούντων τόκων, τῶν ὁποίων ἐντελῶς ἀπαλλάττονται οἱ ὀφειλέται.

Ἐν περιπτώσει ἀπωλείας τῶν τίτλων τοῦ δημοσίου ἐκ περιστάσεως οἱασδήποτε, ἐὰν μὲν ἐγένετο καταβολή τις ἐκουσία ἢ καταναγκαστικὴ εἴσπραξις ἀπέναντι τοῦ χρέους, τὸ ὀφειλόμενον

ὑπόλοιπον εἶναι ἀπαιτητὸν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν βιβλίων τῶν εἰσπρακτέων ἢ τῶν λογαριασμῶν τῶν ταμιῶν. Εἰς ἐναντίαν δὲ περίπτωσιν τὸ χρέος ἀποδεικνύεται ὡσαύτως διὰ τῶν αὐτῶν βιβλίων ἢ λογαριασμῶν. Ἐν τῇ τελευταίᾳ ὅμως περιπτώσει ἐπιτρέπεται εἰς τὸν ὀφειλέτην ἡ διὰ τῶν νομίμων μέσων ἀπόδειξις τοῦ ἐναντίου, ἀλλ' εἰς μόνην τὴν κρίσιν τῶν δικαστηρίων ἐναπόκειται νὰ συγχωρῆται καὶ τὸ μέσον τῆς διὰ μαρτύρων ἀποδείξεως.»

Ἐπαναληφθείσης ἔπειτα τῆς ἐπὶ τοῦ 10 ἄρθρου τοῦ νομοσχεδίου συζητήσεως, ἐξέθηκέ τις, ὅτι ἀντικρούων τὴν τροπολογίαν αὐτοῦ παρετήρησε μὲν ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, ὅτι οἱ νομάρχαι διατιθέμενοι συνήθως ὑπὲρ τῶν πολιτῶν, θέλουν συσταίνει τὰς ἀντιρρήσεις των εἰς τὸ ὑπουργεῖον, τοῦτο δὲ θέλει βασανίζει αὐτὰς μετὰ δύο τῶν ἐκ τοῦ Ἀρείου Πάγου δικηγόρων, καὶ μὴ πεισθὲν, θέλει τὰς ὑποβάλλει καὶ εἰς αὐτὸ τὸ ὑπουργικὸν Συμβούλιον, τὸ ὁποῖον ἐὰν οὐχ ἧττον ἀποβλίψῃ τὰς ἀντιρρήσεις, δὲν θέλει μένει διισταγμὸς, ὅτι δὲν ἔχει δίκαιον ὁ ὀφειλέτης· ἀλλ' ἀφ' οὗ διὰ ὅλης ταύτης τῆς ἱεραρχικῆς ἐρεύνης ἐξ ἴσου ἀσφαλίζονται τὰ συμφέροντα τοῦ τε ἰδιώτου καὶ τοῦ δημοσίου, πρὸς τί τότε ὁ ἐκ τῶν δικαστηρίων φόβος τοῦ ὑπουργοῦ καὶ ἐμμένει νὰ μὴ ἐξαλειφθῶσιν αἱ λέξεις «ἢ ἐν μέρει» ἀφ' οὗ μετὰ τοσαύτην ἔρευναν δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία, ὅτι καὶ τὰ δικαστήρια θέλουσιν ἀποβλίψει τὰς ἀντιρρήσεις τοῦ ὀφειλέτου; Ἀλλ' ἐὰν τοὐναντίον ὑποτεθῇ, ὅτι καὶ ὁ νομάρχης ἔγραψε κατ' αὐτῶν καὶ τὸ ὑπουργεῖον δὲν τὰς ἐνέκρινε, καὶ ὅμως τὰ δικαστήρια τὰς θεωρήσουσιν ἐν μέρει εὐλόγους, εἶναι δίκαιον τότε νὰ ἐξαιρεθῇ ὁ πολίτης τῶν ἐκ τοῦ νόμου ὠφελειῶν; Διὰ νὰ μὴ δοθῇ λοιπὸν, ὡς εἶπεν ὁ ὑπουργὸς, ἀφορμὴ αἰωνίων ἀντιρρήσεων, δυνάμεθα νὰ παραδεχθῶμεν ὥστε ἂν αἱ ἀμφισβητήσεις ἀποβριφθῶσιν ὅλως ἢ ὑπὲρ τὸ ἥμισυ παρὰ τῶν δικαστηρίων, τότε μόνον νὰ ἀποκλείηται ὁ πολίτης τῶν πλεονεκτημάτων τοῦ νόμου· ἀλλ' ὅταν ἡ ἐν γένει ἢ κατὰ μέγα μέρος δικαιωθῇ παρ' αὐτῶν, νὰ μὴ στερῆται τῆς ἐκ τοῦ νόμου εὐκολίας, διότι ἤθελεν εἶναι πικρὸν νὰ τιμωρῆται κατὰ τὸν τρόπον τοῦτον ὁ ὀφειλέτης, διότι αἱ ἀντιρρήσεις του ἀπέβρίφθησαν κατὰ 50 μόνον δραχμάς. Διὸ τιθεὶς ἐν ὄρῳ συμβουλευτικώτερον, ἀρκεῖται νὰ τροπολογήσῃ τὸ ἄρθρον, προτείνων νὰ μεταβληθῶσιν αἱ λέξεις «ἢ ἐν μέρει» εἰς «ἢ ὑπὲρ τὸ ἥμισυ.»

Ἀπαντῶν πρὸς ταῦτα ὁ ὑπουργὸς εἶπεν, ὅτι μετὰ τὰς διὰ τοὺμένας ὑπὸ τοῦ νομοσχεδίου ἐγγυήσεις, ἂς ἐν μέρει ὑπέμνησεν ὁ προαγορεύσας, ὁ ὀφειλέτης δὲν θέλει ἔχει νόμιμον ἀφορμὴν

νὰ καταφύγῃ εἰς τὰ δικαστήρια, καὶ ἐπομένως διὰ νὰ καταστήσωμεν αὐτὸν ὅσον ἔνεστι δικαιότερον, εἶναι ἀνάγκη νὰ μὴ ἀφαιρέσωμεν ἢ τροποποιήσωμεν τὸν ἐν τῷ ἄρθρῳ κείμενον ὅρον, διότι καὶ ἐλπίδα ἐὰν δὲν ἔχῃ ὁ ὀφειλέτης, οὐχ ἧττον θέλει καταφύγει εἰς τὰ δικαστήρια, διὰ νὰ κερδήσῃ ἀναβολήν τινα χρόνου· ἂν ὅμως δὲν μεταβληθῇ τὸ ἄρθρον, θέλομεν καταστήσει προσεκτικὸν τὸν πολίτην, καὶ μόνον ἐν περιπτώσει δικαίᾳ θέλει φέρει τὰς ἀντιρρήσεις του. Δὲν ἐννοεῖ δὲ πῶς, μὴ ἔχον δικαίωμα τὸ δημόσιον, θέλει καταδιώξει ποτὲ τοὺς πολίτας, ἐν ᾧ καὶ ἐν τῷ δικαίῳ του ἐφάνη πολλάκις ἐπιεικὲς καὶ σήμερον παρουσιάζεται μὲ τοιοῦτον νόμον. Διὰ νὰ πραγματοποιηθῇ λοιπὸν οὗτος, δὲν πρέπει νὰ μεταβάλωμεν τὸν μνησθέντα ὅρον, διότι δὲν θέλει εἶναι ἐφικτὴ ἡ ἐφαρμογή του.

Ἀκολούθως ὑποστηριζομένης καὶ ὑπ' ἄλλου τῆς ἀνωτέρω τροπολογίας, ἡ Βουλὴ, ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τοῦ προέδρου, δὲν παρεδέχθη αὐτὴν μὴ ἀναστᾶσα, παρεδέχθη δὲ τὸ ἄρθρον ὡς ἔχει, ὡς καὶ τὰ μετ' αὐτὸ 11, 12 καὶ 13, δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως, ἔχοντα οὕτως·

« Ἄρθρ. 10. Ὁ ὀφειλέτης, τοῦ ὁποίου αἱ ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν ἀπορριφθεῖσαι ἀντιρρήσεις ἤθελον ἀπορριφθῇ καὶ ὑπὸ τῶν δικαστηρίων καθ' ὁλοκληρίαν ἢ ἐν μέρει, δὲν δύναται πλέον νὰ ἐπικαλεσθῇ διὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ χρέους τοῦτου τὰς εὐεργετικὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρ. 11. Αἱ ἐν τῷ ἄρθρῳ 9 διαλαμβανόμεναι δίκαι θέλουν δικάζεσθαι ὡς συνοπτικαὶ καὶ κατεπείγουσαι, κατὰ τὰς περὶ τοιούτων δικῶν διατάξεις τῆς πολ. δικονομίας.

Ἅπασαι δὲ αἱ μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου εἰσαχθεῖσαι εἰς τὰ δικαστήρια τῆς αὐτῆς κατηγορίας δίκαι, καὶ μένουσαι ἐκκρεμεῖς, κἂν τε ὦσιν ὥριμοι κἂν τε μὴ, ἐξακολουθοῦσι μέχρι τῆς ἐκδικάσεώς των, ἐὰν δὲν προτιμήσωσι καὶ οἱ ὀφειλέται οὗτοι νὰ συμμορφωθῶσι μὲ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρ. 12. Διὰ πᾶσαν ἐκ τῶν κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 καθυστερήσασαν ἐτησίαν δόσιν κατάσχεται καὶ ἐκποιεῖται διοικητικῶς ἀνάλογον μέρος τῆς κινητῆς περιουσίας τοῦ ὀφειλέτου. Ἐὰν δὲ ἐκ τοῦ ἐκπλειστηριάσματος δὲν ἐξοφληθῇ ὁλόκληρον τὸ ὀφειλόμενον ποσὸν εἰς κεφάλαια καὶ τόκους, κατάσχεται καὶ ἐκποιεῖται τὸ ἐνυπόθηκον κτῆμα, γινομένης χρήσεως κατὰ τοῦ ὀφειλέτου καὶ τῶν λοιπῶν καταναγκαστικῶν μέτρων, κατὰ τὰς διατάξεις τῶν περὶ καθυστερούντων νόμων καὶ Βασιλ. διαταγμάτων.

Ἄρθρ. 13. Ἐναντίον δὲ τῶν κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 ὀφειλετῶν, οἵτινες δὲν ἤθελαν συμμορφωθῇ μὲ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου ἐντὸς τῶν ἐν αὐτῷ ὡρισμένων προθεσμιῶν, ἐνεργεῖται διοικητικὴ καταδίωξις, κατὰ τὰς διατάξεις τῶν περὶ καθυστερούντων νόμων καὶ διαταγμάτων, πρὸς πληρωμὴν ὅλων τῶν παρ' αὐτῶν ὀφειλομένων κεφαλαίων καὶ τόκων. »

Ἐγκριθέντος δὲ καὶ τοῦ τύπου τῆς ἐκτελέσεως, ἐγένετο ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Ἰω. Κριεζῆν καὶ Γ. Μαθεμαχωρίτην, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ τὸ ᾠδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὸ διὰ ψήφων 77 κατὰ 2. Ἔχει δὲ τὸ σύνολον οὕτως·

Ο Θ Ω Ν κτλ.

« Ψηφισάμενοι ἐμορφώσαμεν μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1. Εἰς τοὺς ὀφειλέτας τοῦ δημοσίου α') ἐξ ἐνοικιάσεως ἀμέσων δημοσίων φόρων καὶ δικαιώματος ἐπικαρπίας ἀπὸ τοῦ 1833 μέχρι τοῦ 1844, συμπεριλαμβανομένου καὶ τούτου, β') ἐκ μισθωτῶν καὶ πολυετῶν ἐνοικιάστων ἐθνικῶν ἢ ἐκκλησιαστικῶν κτημάτων, τῶν ὁποίων ἡ ἐνοικίασις ἔληξε μέχρι τέλους τοῦ 1851, χορηγεῖται προθεσμία 12 ἐτῶν πρὸς ἀπότισιν τοῦ χρέους των, διαιρουμένου εἰς 12 ἴσας ἐτησίας δόσεις.

Ἑκάστη τῶν δόσεων πληρώνεται ἄνευ τόκου τὴν 31 ὀκτωβρίου ἑκάστου ἔτους, διὰ πᾶσαν ὅμως καθυστέρησιν πληρώνεται τόκος ὑπερημερίας 8 τοῖς 0/0 κατ' ἔτος.

Ὅσοι τῶν ὀφειλετῶν εἶναι συνάμα καὶ πιστωταὶ τοῦ δημοσίου δὲν δύνανται ν' ἀπαιτήσωσι τόκον, ἀλλὰ συμψηφίζουσι κατ' ἀναλογίαν τὰς πιστώσεις των μὲ τὸ εἰς τὸ δημόσιον χρέος αὐτῶν· ἄλλως, ἀποκλείονται τῶν πλεονεκτημάτων τῶν διατάξεων τοῦ ἑπομένου ἄρθρου ὡς πρὸς τὴν ἔκπτωσιν τῶν τόκων.

Ἄρθρ. 2. Ὡς χρέος τῶν ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ ὀφειλετῶν θεωρεῖται τὸ μήπω πληρωθὲν κεφάλαιον, μὴ συμπεριλαμβανομένων τῶν καθυστερούντων τόκων, τῶν ὁποίων ἐντελῶς ἀπαλλάττονται οἱ ὀφειλέται.

Ἐν περιπτώσει ἀπωλείας τῶν τίτλων τοῦ δημοσίου ἐκ περιστάσεως οἱασδήποτε, ἐὰν μὲν ἐγένετο καταβολή τις ἐκούσιος ἢ ἀναγκαστικὴ εἴσπραξις ἀπέναντι τοῦ χρέους, τὸ ὀφειλόμενον ὑπόλοιπον εἶναι ἀπαιτητὸν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν βιβλίων τῶν εἰσπρακτέων ἢ τῶν λογαριασμῶν τῶν ταμιῶν, εἰς ἐναντίαν δὲ περίπτωσιν τὸ χρέος ἀποδεικνύεται ὡσαύτως διὰ τῶν αὐτῶν

βιβλίων ἢ λογαριασμῶν. Ἐν τῇ τελευταίᾳ ὅμως περιπτώσει ἐπιτρέπεται εἰς τὸν ὀφειλέτην ἡ διὰ τῶν νομίμων μέσων ἀπόδειξις τοῦ ἐναντίου, ἀλλ' εἰς μόνην τὴν κρίσιν τῶν δικαστηρίων ἐναπόκειται νὰ συγχωρῆται καὶ τὸ μέσον τῆς διὰ μαρτύρων ἀποδείξεως.

Ἄρθρ. 3. Οἱ θέλοντες ἐκ τῶν ἀνωτέρω ὀφειλετῶν νὰ μεθέξωσι τῶν εὐεργετημάτων τοῦ παρόντος νόμου, ὀφείλουσιν ἐντὸς τεσσάρων μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ, α) νὰ ὑπογράψωσι καὶ παραδώσωσιν εἰς τὸ ταμεῖον τὰς χρεωστικὰς ὁμολογίας τῶν δόσεων, β') νὰ προσφέρωσι κτήματα πρὸς ἐγγραφὴν ὑποθήκης, ἀξίας ὑπερβαινούσης τὸ χρέος μόνον καθ' ἓν τρίτον.

Οὐδεὶς τῶν ὀφειλετῶν ἀπολλάττεται τῆς καταδιώξεως πρὶν συμμορφωθῇ μὲ τὰς ἐν τῷ παρόντι ἄρθρῳ διατάξεις.

Ἄρθρ. 4. Οἱ ὀφειλέται, τῶν ὁποίων τὰ κτήματα κατακυρωθέντα εἰς τὸ δημόσιον δὲν ἀπηλλοτριώθησαν, δύνανται νὰ ἀναλάβωσιν αὐτὰ εἰς τὴν κυριότητά των, εἰς ἣν εὑρίσκονται κατάστασιν, ἐὰν ἀναβιβάσωσι τὴν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου ἀπότισιν τοῦ ποσοῦ, ἐφ' ᾧ τὰ κτήματα κατεκυρώθησαν εἰς τὸ δημόσιον. Ὅσα δὲ ἐξ αὐτῶν εἶναι ἐνοικιασμένα θέλουν ἀναλάβει αὐτὰ μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ἐνοικιάσεως, λογιζομένου πρὸς ὄφελος αὐτῶν τοῦ τυχὸν συμπεφωνημένου ἐνοικίου ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῶν κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον ὁμολογιῶν.

Ἄρθρ. 5. Φαλαγγιτικὰ ἢ ναυτικὰ γραμμάτια, εἴτε ἐξεδόθησαν ἐν ὀνόματι τοῦ ὀφειλέτου εἴτε περιῆλθον οἱῳδήποτε νομίμῳ τρόπῳ εἰς τὴν κυριότητά του, εἶναι δεκτὰ εἰς τὴν ἐξόφλησιν ἑκάστης δόσεως κατὰ τὸ ἥμισυ μόνον, καθ' ὁλοκληρίαν δὲ, ἐὰν ὁ ὀφειλέτης προτιμήσῃ νὰ ἐξοφλήσῃ διὰ μιᾶς ὅλας τὰς δόσεις.

Βασιλικὴ ἄδεια πρὸς ἐκποίησιν τῶν εἰρημένων γραμματίων δὲν ἀπαιτεῖται.

Ἄρθρ. 6. Τῶν διὰ τοῦ παρόντος νόμου χορηγουμένων εὐεργετημάτων δύνανται νὰ μεθέξωσι καὶ οἱ ὑπενοικιασταὶ ἢ οἱ συμμέτοχοι τοῦ πρωτοφειλέτου, ἐὰν οὗτοι συμμορφωθῶσι μὲ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου, ἕκαστος κατὰ τὸ ἐπιβάλλον εἰς αὐτὸν μέρος τοῦ χρέους.

Ἄρθρ. 7. Ὅστις τῶν ἀνωτέρω ὀφειλετῶν ἔχει ἀντιρρήσεις καθ' ὁλοκλήρου ἢ μέρους τοῦ χρέους του, ὀφείλει νὰ ὑποβάλῃ αὐτὰς δι' ἀναφορᾶς του μετὰ τῶν ἀπαιτουμένων **ἀποδείξεων** πρὸς τὸν ἁρμόδιον νομάρχην, ἐντὸς μὲν δύω μηνῶν **ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως** τοῦ παρόντος νόμου, ἐὰν διαμένῃ **ἐντὸς τοῦ Κράτους**, ἐντὸς δὲ τεσσάρων, ἐὰν εὑρίσκηται εἰς **τὴν ἀλλοδαπήν.**

Ἡ ἐπίδοσις τῆς ἀναφορᾶς γίνεται διὰ **δικαστικοῦ κλητῆρος.**

Ἄρθρ. 8. Ὁ νομάρχης, ἅμα τῷ ἐπιδοθῇ ἡ ἀναφορὰ τοῦ ὀφειλέτου, συγκαλεῖ συμβούλιον συγκείμενον παρ' ἑαυτοῦ, τοῦ προέδρου τοῦ πρωτοδικείου τοῦ νομοῦ καὶ τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου τῆς ἐπαρχίας, ἐν ᾗ ἐδρεύει ὁ νομάρχης.

Τὸ συμβούλιον τοῦτο λαμβάνων ὑπ' ὄψιν τὰς ἀντιρρήσεις καὶ τὰς πρὸς ὑποστήριξιν αὐτῶν ἀποδείξεις τοῦ ὀφειλέτου, ὡς καὶ ὅσας ἄλλας πληροφορίας ἤθελε δυνηθῇ νὰ συλλέξῃ αὐτεπαγγέλτως, γνωμοδοτεῖ δι' ἠτιολογημένης ἐκθέσεως, τὴν ὁποίαν ὑποβάλλει ἄνευ ἀναβολῆς εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον.

Τὸ ὑπουργεῖον τοῦτο, ἀφοῦ ἀκούσῃ τὴν γνώμην δύω ἐκ τῶν παρὰ τῷ Ἀρείῳ Πάγῳ δικηγόρων, ἀποφαίνεται ἐπὶ τῶν ἀντιρρήσεων τοῦ ὀφειλέτου, ἐπὶ τῇ βάσει Βασιλικοῦ διατάγματος, ἐκδιδομένου ἐπὶ τούτῳ μετὰ προηγηθεῖσαν γνωμοδότησιν τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ἤθελε θεωρήσει παραδεκτέας καθ' ὁλοκληρίαν ἢ ἐν μέρει τὰς ἀντιρρήσεις ταύτας.

Ἡ ἀπόφασις τοῦ ὑπουργείου ἐπιδίδεται διὰ δικαστικοῦ κλητῆρος εἰς τὸν ὀφειλέτην, κατὰ τὰς περὶ ἐπιδόσεως ἐν γένει διατάξεις τῆς πολιτικῆς δικονομίας.

Ἄρθρ. 9. Εἰς τὸν ὀφειλέτην, ὅστις ἤθελε παραδεχθῇ τὴν ἀπόφασιν τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν, χορηγεῖται δίμηνος προθεσμία ἀπὸ τῆς ἐπιδόσεως αὐτῆς, διὰ νὰ ἐκπληρώσῃ τὰς ἐπιβαλλομένας εἰς αὐτὸν ὑποχρεώσεις πρὸς ἀπόλαυσιν τῶν εὐεργετημάτων τοῦ νόμου.

Ὁ δὲ μὴ παραδεχθεὶς τὴν ἀπόφασιν ὀφειλέτης ὑποχρεοῦται νὰ κινήσῃ ἀγωγὴν ἐντὸς ἑνὸς μηνὸς κατὰ τοῦ δημοσίου, ἐνώπιον τῶν τακτικῶν δικαστηρίων, διὰ τὸ παρ' αὐτοῦ ἀμφισβητούμενον χρέος.

Ἄρθρ. 10. Ὁ ὀφειλέτης, τοῦ ὁποίου αἱ ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν ἀπορριφθεῖσαι ἀντιρρήσεις ἤθελον ἀπορριφθῇ καὶ ὑπὸ τῶν δικαστηρίων καθ' ὁλοκληρίαν ἢ ἐν μέρει, δὲν δύναται πλέον νὰ ἐπικαλεσθῇ διὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ χρέους τούτου τὰς εὐεργετικὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρ. 11 Αἱ ἐν τῷ ἄρθρῳ 9 διαλαμβανόμεναι δίκαι θέλουν δικάζεσθαι ὡς συνοπτικαὶ καὶ κατεπείγουσαι, κατὰ τὰς περὶ τοιούτων δικῶν διατάξεις τῆς Πολ. δικονομίας.

Ἅπασαι δὲ αἱ μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου εἰσαχθεῖσαι εἰς τὰ δικαστήρια τῆς αὐτῆς κατηγορίας δίκαι, καὶ μένουσαι ἐκκρεμεῖς, κἂν τε ὦσιν ὥριμοι κἂν τε μὴ, ἐξακολουθοῦσι μέχρι τῆς ἐκδικάσεώς των, ἐὰν δὲν προτιμήσωσι καὶ οἱ

ὀφειλέται αὐτοὶ νὰ συμμορφωθῶσι μὲ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρ. 12. Διὰ πᾶσαν ἐκ τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 1 καθυστερησάσαν ἐτησίαν δόσιν κατάσχεται καὶ ἐκποιεῖται διοικητικῶς ἀνάλογον μέρος τῆς κινητῆς περιουσίας τοῦ ὀφειλέτου. Ἐὰν δὲ ἐκ τοῦ ἐκπλειστηριάσματος δὲν ἐξοφληθῇ ὁλόκληρον τὸ ὀφειλόμενον ποσὸν εἰς κεφάλαια καὶ τόκους, κατάσχεται καὶ ἐκποιεῖται τὸ ἐνυπόθηκον κτῆμα, γινομένης χρήσεως κατὰ τοῦ ὀφειλέτου καὶ τῶν λοιπῶν καταναγκαστικῶν μέτρων, κατὰ τὰς διατάξεις τῶν περὶ καθυστερούντων νόμων καὶ Β. διαταγμάτων.

Ἄρθρ. 13. Ἐναντίον δὲ τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 1. ὀφειλετῶν, οἵτινες δὲν ἤθελον συμμορφωθῇ μὲ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου ἐντὸς τῶν ἐν αὐτῷ ὡρισμένων προθεσμιῶν, ἐνεργεῖται διοικητικὴ καταδίωξις, κατὰ τὰς διατάξεις τῶν περὶ καθυστερούντων νόμων καὶ Β. διαταγμάτων, πρὸς πληρωμὴν ὅλων τῶν παρ' αὐτῶν ὀφειλομένων κεφαλαίων καὶ τόκων.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

Ἐπὶ τοῦ ἐξῆς ζητήματος

« Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὸ σύνολον τοῦ περὶ καθυστερούντων νομοσχεδίου, καὶ ἢ ὄχι ; »

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δημήτριος Ὀρεινός	Ν.	Θεόδωρος Γρίβας	
Ἀεωνίδ. Χρυσανθόπουλος	Ν.	Κωνστ. Γρηβογεώργης	
Γ. Λογιωτατίδης	Ν.	Τατσέλος Μαυρομμάτης	
Δημήτριος Γιανναύλης	Ν.	Δ. Πετροπουλάκης	Ν.
Ἀεωνίδας Ἐμπειρίκος		Π. Τσαννετάκης	
Πέτρος Καμπάνης		Βασίλειος Σκαλτσοδῆμος	
Δημήτριος Τσάκρης		Ἀναγνώστης Παπαθανασίου	Ν.
Ἀνδρέας Δανόπουλος		Ἐλευθέρ. Καλογερᾶς	
Γ. Τσάκρης	Ν.	Ἰωάν. Εὐγενίδης	Ν.
Ἀνδρέας Μεταξᾶς		Ἀνδρέας Πέπας	
Γεώργιος Σκοῦρος		Σταμάτιος Μήτσας	Ν.
Δημήτριος Καλλιφρονᾶς	Ν.	Γεώργιος Βελῆς	Ν.
Σταῦρος Βλάχος	Ν.	Δημήτριος Ζῶτος	Ν.
Ἀνδρέας Ἴσκος		Γεώργιος Ἰω. Γιολδάσης	Ν.
Δημήτριος Σκολοδῆμος		Μιχαὴλ Σισίνης	

Ἀλέξανδρος Βιλαέτης	Ν.	Θεόδωρος Πετρινός	Ο.
Στέφαν. Στεφανόπουλος	Ν.	Κωνσταντῖνος Μανέτας	Ο.
Ἀνδρέας Λύγερινός	Ν.	Π. Βαρβογλῆς	Ν.
Ἰωάννης Κλίμακας		Δημήτριος Γ. Φιλάρετος	
Ἀναγνώστ. Δημητρίου		Ἀναγν. Δεδόπουλος	Ν.
Π. Ζάνος		Νικόλαος Μπρούτουνας	Ν.
Χρ. Δεμάθας	Ν.	Δημήτριος Σακελλαριάδης	
Γρηγ. Βαλλιάνος		Γεώργιος Γουλιμῆς	
Θ. Ζαΐμης	Ν.	Ἀλέξ. Κουμουνδουράκης	Ν.
Χ. Θεοχαρόπουλος	Ν.	Χρῆστος Οἰκονομίδης	
Ν. Πετιμεζᾶς	Ν.	Κωνστ. Λιμπερόπουλος	
Ἠλ. Παπαδαῖος	Ν.	Ἐμ. Μοδινός	Ν.
Γρηγόριος Κορριωτάκης	Ν.	Ἰωάννης Προβιλέγιος	Ν.
Γεώργιος Περωτής		Δημ. Δημητρακόπουλος	
Κωνσταντῖνος Νταγρές	Ν.	Γεώργιος Κάνδυας	Ν.
Ἰωάννης Βάχλας	Ν.	Φραγκίσκος Μαῦρος	Ν.
Ἀναγνώστης Π. Ἰωάννου		Ἰωάννης Φαρμάκης	Ν.
Βελ. Νικολαΐδης	Ν.	Α. Παπαδημητριάδης	
Πέτρος Δελιγιάννης		Ν. Σισμάνης	Ν.
Νικόλαος Μπούκουρας	Ν.	Κωνστ. Ἀξελός	
Λάμπρος Ῥοΐλὸς		Χρῆς. Στ. Ἀντωνόπουλος	
Κωνστ. Λαμπρινόπουλος		Γ. Μαδεμοχωρίτης	Ν.
Π. Κολποδίνος	Ν.	Κίμων Χριστοδούλου	Ν.
Ἐμ. Ἀντίπας		Νικόλαος Πιεράκος	
Νικόλαος Δελιγιάννης		Γρηγόρ. Πατριαρχέας	
Εὐστ. Οἰκονομόπουλος	Ν.	Σταυριανὸς Καπετανάκης	
Γεώρ. Πανοπριοτόπουλος	Ν.	Δημ. Πικουλάκης	
Γεώργ. Παπασπυρόπουλος		Χαράλ. Χριστόπουλος	Ν.
Ἐμ. Καραμάνος	Ν.	Ζ. Α. Ζαρειφόπουλος	Ν.
Νικόλαος Ματθαίου		Νικόλ. Μοσχούλας	
Ἀναγ. Κοντάκης	Ν.	Γεώργ. Α. Ῥάλλης	
Σ. Κοπανίτσας		Νάκος Πανουριᾶς	Ν.
Ἀναγ. Κορριωτάκης	Ν.	Παπακώνστας Τσαμάλας	Ν.
Παρασκ. Ματάλας		Κ. Βλάμης	Ν.
Ἐμ. Μελετόπουλος	Ν.	Π. Καλαμογδάρτης	
Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς		Σιδέρης Πράτσικας	Ν.
Παναγιώτης Λαζαρὴς	Ν.	Παν. Πατρινός	
Στάμος Μαυροδῆμος	Ν.	Κωνστ. Σκουρλέτης	Ν.
Λάμπρ. Εὐμολπίδης		Ἀνάργυρος Χ. Ἀναργύρου	Ν.
Ἠλίας Δωλᾶς	Ν.	Νικόλαος Χ. Ἀναργύρου	

Ἀναγνώστ. Τατόπουλος	Ν	Γεώργιος Ι. Σταῖκος	Ν.
Κων. Δαρειώτης	Ν.	Ἀθανάσιος Καστανᾶς	Ν.
Ἰω. Γεωργάρας	Ν.	Α. Κιζάνης	
Γ. Νικολάου	Ν.	Ἰω. Δαμιανός	Ν.
Ἀνδρέας Μάμουκας	Ν.	Λάζαρος Α. Γιουρδῆς	Ν.
Ζαννῆς Μαραγκὸς		Ἰωάννης Γ. Κριεζῆς	Ν.
Μιχαὴλ Σαλομὸς	Ν.	Πέτρος Χ. Πέτρου	Ν.
Εὐστράτιος Παρίσης	Ν.	Κ. Δυοβουνιώτης	
Ἰωάννης Σαγρέδος	Ν	Μ. Χουρμούζης	Ν.
Δημήτριος Δρόσος	Ν.	Καλ. Τσουκαλᾶς	Ν.
Δημήτρ. Πολυχρονόπουλος	Ν.	Δημήτριος Μητσάκης	
Κ. Πονηρόπουλος		Γεώργιος Ἀποστολίδης	Ν.
Ἀναγνώστ. Παπατσώρης		Χρῆστος Κικίδης	Ν.

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος ἀναγγείλας, ὅτι ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης θέλει εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ περὶ ἀπογραφῆς νομοσχεδίου, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 2 Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος
ΕΥΣΤΡ. Μ. ΠΑΡΙΣΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Τ. Γ. Μαυρομμάτης,
Π. Καλποδῖνος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΚΑ'.

Τῆς 15 Δεκεμβρίου 1852.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἐν πρώτοις παρετήρησέ τις, ὅτι ἂν καὶ πρὸ πολλοῦ χρόνου εἰσήχθη ἐνώπιον τῆς Βουλῆς ὁ ἀπολογισμός, μετὰ λύπης ὁλέπει, ὅτι μέχρι τῆς στιγμῆς ταύτης οὐδ' ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν, ἐν ᾧ εἶναι ἓν τῶν κυριωτέρων ἔργων τοῦ Σώματος. Διὸ προτείνει νὰ ἐπιληφθῇ πλέον αὐτοῦ ἡ ἐπιτροπή, ὅπως μὴ ἀναβάλληται πλειότερον ἡ ἐπ' αὐτοῦ ἀπόφασις τῆς Βουλῆς.

Καὶ ἄλλων δὲ ὑποστηριξάντων τὴν πρότασιν, ὁ πρόεδρος ἐπηγγέλθη, ὅτι θέλει καλέσει αὔθημερὸν τὴν ἐπιτροπὴν, ὅπως ἀρχήσῃ δραστηρίως τὰς ἐπὶ τοῦ ἀπολογισμοῦ ἐργασίας της.

Μετὰ ταῦτα παρατηρήσας ὁ πρόεδρος, ὅτι κωλυομένου τοῦ ἁρμοδίου ὑπουργοῦ, ἀναβάλλεται ἡ συζήτησις τοῦ περὶ ἀπογραφῆς νομοσχεδίου, ἀνήγγειλε συγκαταθέσει τῆς Βουλῆς, ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ περὶ ἀποζημιώσεως τῶν ναυτικῶν νήσων νομοσχεδίου.

Μηδενὸς δὲ ζητοῦντος τὸν λόγον, ἐγένετο ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Ἰωάνν. Κριεζῆν καὶ Α. Κιζάνην, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ τὸ ᾧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 75.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἑξῆς ζητήματος.

« Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν ἀρχὴν τοῦ περὶ ἀποζημιώσεως τῶν τριῶν ναυτικῶν νήσων νομοσχεδίου, ναὶ ἢ ὄχι; »

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δημήτριος Ὀρεινός		Ἀνδρέας Πέπας	
Λεωνίδας Χρυσανθόπουλος	Ν.	Σταμάτιος Μήτσας	Ν.
Γ. Λογιωτατίδης		Γεώργιος Βελὴς	Ν.
Δημήτριος Γιαννούλης		Δημήτριος Ζῶτος	Ν.
Λεωνίδας Ἐμπειρίκος	Ν.	Γεώργιος Ἰω. Γιολδάσης	Ν.
Πέτρος Καμπάνης	Ν.	Μιχαὴλ Σισίνης	
Δημήτριος Τσόκρης		Ἀύσανδρος Βιλαέτης	
Ἀνδρέας Δανόπουλος	Ν.	Στέφ. Στεφανόπουλος	
Γεώργιος Τσόκρης	Ν.	Ἀνδρέας Αὐγερινός	Ν.
Ἀνδρέας Μεταξᾶς		Ἰωάννης Κλίμακας	Ν.
Γεώργιος Σκοῦφος	Ν.	Ἀναγνώστης Δημητρίου	
Σταῦρος Βλάχος	Ν.	Π. Ζάνος	
Δ. Καλλιφρονᾶς	Ν.	Χρ. Δεμάθας	
Ἀνδρέας Ἴσκος		Γρ. Βαλλιάνος	
Δημήτριος Σκυλοδῆμος		Θ. Ζαΐμης	Ν.
Θεόδωρος Γρίβας		Χ. Θεοχαρόπουλος	
Κων. Γριβογεώργης	Ν.	Ν. Πετμεζᾶς	Ν.
Ταταῖλος Μαυρομμάτης	Ν.	Πλ. Παπαδαῖος	
Δ. Πετροπουλάκης	Ν.	Γρηγόριος Κορφιωτάκης	
Π. Τσαννετάκης		Γεώργιος Περωτὴς	
Βασίλειος Σκαλτσοδῆμος		Κωνσταντῖνος Νταγρὲς	Ν.
Ἀναγνώστης Παπαθανασίου	Ν.	Ἰωάννης Βάχλας	Ν.
Ἐλευθέρ. Καλογερᾶς		Ἀναγνώστης Π. Ἰωάννου	Ν.
Ἰω. Εὐγενίδης	Ν.	Βελ. Νικολαΐδης	Ν.

Πέτρος Δελιγιάννης	Ν. Σισμάνης . . . . . Ν.
Νικόλ. Μπούκουρας . . . Ν.	Κωνσταντῖνος Ἀξιλός . . .
Ἀάμπρος Ῥαΐλός . . . . Ν.	Χρῆστος Στ. Ἀντωνόπουλος .
Κωνστ. Λαμπρινόπουλος . Ν.	Γ. Μαθεμοχωρίτης . . . Ν.
Π. Κολποδίνος . . . . . Ν.	Κίμων Χριστοδούλου . . Ν.
Ἐμ. Ἀντίπας	Νικόλ. Πιεράκος . . . . .
Νικόλ. Δελιγιάννης	Γρηγ. Πατριαρχέας . . . Ν.
Εὐστ. Οἰκονομόπουλος . . Ν	Σταυρ. Καπετανάκης . . . Ν.
Γεώργιος Πανοπριρτόπουλος .	Δημήτριος Πικουλάκης . . Ν.
Γεώρ. Παπασπυρόπουλος . Ν.	Χαράλ. Χριστόπουλος . . Ν.
Ἐμμ. Καραμάνος	Ζ. Ἀ. Ζαρειφόπουλος . . Ν.
Νικόλ. Ματθαίου	Νικόλαος Μοσχούλας . . . .
Ἀναγν. Κοντάκης . . . . Ν.	Γεώργιος Ἀ. Ῥάλλης . . .
Σ. Κοπανίτσας	Νάκος Πανουριᾶς . . . . .
Ἀν. Κορφιωτάκης . . . . Ν.	ΠαπᾶΚώνσταντας Τσαμάλας . Ν.
Παρασ. Ματάλας	Κωνστ. Βλάμης . . . . .
Ἐμμ. Μελετόπουλος . . . Ν.	Περικλῆς Καλαμογδάρτης . .
Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς . . .	Σιδέρης Πράτσικας . . . Ν.
Παναγ. Λαζαρής	Παν. Πατρινός . . . . Ν.
Στάμος Μαυροδῆμος	Κ. Σκουρλέτης . . . . Ν.
Α. Ἀ. Εὐμολπίδης	Ἀνάργυρος Χ. Ἀναργύρου . Ν.
Ἠλίας Δωΐλας	Νικόλαος Χ. Ἀναργύρου . .
Θεόδωρος Πετρινός	Ἀναγνώστης Τατόπουλος . Ν.
Κωνσταντῖνος Μανέτας . .	Κωνστ. Δαρειώτης . . . Ν.
Π. Βάρδογλης . . . . . Ν.	Ἰωάννης Γεωργάρας . . . Ν.
Δημήτριος Γ. Φιλάρετος . .	Γ. Νικολάου . . . . . Ν.
Ἀναγ. Δεδόπουλος . . . Ν.	Ἀνδρέας Μάμουκας . . . Ν.
Νικόλ. Μπούτουνας . . . Ν.	Ζαννῆς Μαραγκός . . . . .
Δημήτριος Σακελλαριάδης . .	Μιχαὴλ Σολομός . . . . .
Γεώργιος Γουλιμής . . . Ν.	Εὐστράτιος Παρίσης . . . Ν.
Ἀ. Κουμουνδουράκης . . . Ν.	Ἰωάννης Σαγρέδος . . . Ν.
Χρῆστος Οἰκονομίδης . . .	Δημήτριος Δρόσος . . . . Ν.
Κωνστ. Λιμπεράπουλος . . Ν	Δημήτριος Πολυχρονόπουλος Ν.
Ἐμμ. Μολινός	Κυριάκος Πονηρόπουλος . .
Ἰω. Προβιλέγιος . . . . Ν.	Ἀναγν. Παπατσώρης . . . Ν.
Δημ. Δημητρακόπουλος . .	Γεώργιος Στάϊκος . . . .
Γεώργιος Κάνδυας	Ἀθανάσιος Καστανᾶς . . .
Φραγκίσκος Μαῦρος . . . Ν.	Α. Κιζάνης . . . . . Ν.
Ἰωάννης Φαρμάκης . . . Ν.	Ἰωάννης Δαμιανὸς . . . Ν.
Ἀ. Παπαδημητριάδης . . .	Λάζαρος Α. Γιουρδῆς . . Ν.

Ἰωάννης Γ. Κριεζῆς . . . Ν.	Καλ. Τσουκαλᾶς . . . . Ν.
Πέτρ. Χ. Πέτρου . . . . Ν.	Δημήτριος Μητσάκης . . .
Κων. Δουβουνιώτης . . .	Γεώργιος Ἀποστολίδης . . Ν.
Μ. Χουρμούζης . . . . Ν.	Χρῆστος Κικίδης . . . Ν.

Ἀκολούθως λαβών τις τὸν λόγον πρὸ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ 1 ἄρθρου, ἐπέφερεν, ὅτι ἀναβαίνων τὸ βῆμα, δὲν προτίθεται οὐδὲ τῆς Κυβερνήσεως νὰ πλέξῃ τὸν στέφανον, οὐδὲ τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας διὰ τὴν εἰσαγωγὴν καὶ ἐπιψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου, ἐπειδὴ πᾶν ὅ,τι προσφέρομεν σήμερον εἰς τοὺς γενναίους ἀθλητὰς τῶν τριῶν νήσων δὲν εἶναι εἰμὴ λιτὸς φόρος, πρὸ πολλοῦ ὀφειλόμενος εἰς τοὺς μεγάλους ἀγῶνας καὶ τὰς θυσίας των. Ἔρχεται δὲ ν' ἀναγνώσῃ μόνον ἀναφορὰν ἑνὸς τῶν ἀγωνιστῶν τῆς Ὕδρας, τοῦ Γκίκα Γκιώνη, καὶ ἐξαιτεῖται πρὸς τοῦτο τὴν συγκατάθεσιν τῆς Βουλῆς. Λαβὼν δὲ ταύτην, ἀνέγνω τὴν ἀναφοράν, δι' ἧς ἐξαιτεῖται ὁ ῥηθεὶς Γκιώνης νὰ συμπεριληφθῇ καὶ αὐτὸς εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ νόμου χορηγουμένην ἀποζημίωσιν πρὸς τὰς ναυτικὰς νήσους κτλ. Ἐντεῦθεν δὲ ὁρμώμενος ἐξηκολούθησεν ὁ ἀγορεύων, ὅτι οὐδὲ τῆς παρούσης στιγμῆς οὐδ' ἔργον τῆς Βουλῆς εἶναι νὰ ὑπαγάγῃ τὴν ἀναφορὰν εἰς τὴν ἐν τῷ νομοσχεδίῳ κατηγορίαν. Ἐπειδὴ ὅμως ἔδειξεν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἡ Κυβέρνησις αἰσθήματα εὐγενῆ, προτείνει νὰ συστήσῃ ἡ Βουλὴ τὴν ἀναφορὰν εἰς τὸ ὑπουργεῖον, ὅπως ἡ συμπεριλάβῃ αὐτὴν ἐν τῷ νόμῳ ἢ λάβῃ ἄλλως πως πρόνοιαν περὶ τοῦ ἀναφερομένου, καθ' ὅσον οὐ μόνον διὰ χρημάτων, ἀλλὰ καὶ δι' ἔργων συνετέλεσεν οὗτος εἰς τὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνα.

Μετά τινα παρατηρήσαντα, ὅτι δὲν ἀντίκειται μὲν πρὸς τὴν αἴτησιν τοῦ ἀναφερομένου, ἀλλὰ δὲν ἔπρεπε ν' ἀναγνωσθῇ ἡ ἀναφορά, ἐπειδὴ καθιεροῦμεν οὕτω κακήν τινα τάξιν· καὶ ὅτι πρέπει νὰ διευθυνθῇ πρῶτον εἰς τὴν ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ἐπιτροπήν, ὅπως ἀπορανθῇ αὕτη ἐπὶ τῆς αἰτήσεως· ὁ μὲν ἀναγνοὺς τὴν ἀναφορὰν εἶπεν, ὅτι ἀποσύρων αὐτὴν φέρει ὡς πρότασιν ὅσα ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἐξέθηκεν. Ἀντειπόντων ὅμως τινῶν, ὅτι δὲν δύναται ν' ἀποσύρῃ ἀναφοράν, μὴ ἀνήκουσαν εἰς αὐτόν, καὶ ἑπομένως δὲν ἔχει καλῶς ἡ πρότασις αὐτοῦ· ὁ πρόεδρος διεβεβαίωσεν, ὅτι ἐντὸς τῆς αὔριον θέλει ἐργασθῇ εἰδικῶς ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου καὶ φέρει ἔκθεσιν ἡ ἐπιτροπή.

Ἀναγνωσθέντος οὕτω τοῦ 1. ἄρθρου τοῦ νομοσχεδίου καὶ τῆς ἐπ' αὐτοῦ τροπολογίας ἑνὸς τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς, ἐχούσης οὕτως·

« Ἄρθρ. 1. Πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ ἐ. ψηφίσματος τῆς ἐν Ἀθήναις ἐθνικῆς Συνελεύσεως θέλει συστηθῆ δεκαπενταμελὴς ἐπιτροπὴ ὑπὸ στρατιωτικῶν, ναυτικῶν καὶ πολιτικῶν ἀνδρῶν, διαπρεψάντων κατὰ τὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνα καὶ ἐκλεγομένων τῶν μὲν δέκα κατ' ἀναλογίαν ἐξ ὅλων τῶν νομῶν τοῦ Κράτους, τῶν δὲ ὑπολοίπων ἀδιαφόρως, καὶ διοριζομένων ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, ἀντικείμενον τῆς ὁποίας θέλει εἶσθαι ἡ πραγματοποίησις τῶν διατάξεων τοῦ ῥηθέντος ψηφίσματος.

Τὰ καθήκοντα τῆς ἐπιτροπῆς, ἡ ἕδρα αὐτῆς, ὁ ὀργανισμὸς τῶν ἐργασιῶν της, ὡς καὶ ἡ ἐκλογὴ τοῦ προέδρου καὶ γραμματέως αὐτῆς, ἀνήκουσιν εἰς τὴν Κυβέρνησιν.

Τὸ ἄρθρον 1. γίνεται δεύτερον καὶ τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς·

Ἄρθρ. 2. Μεχρισοῦ ἐκκαθαρισθῶσιν αἱ ὑπάρχουσαι αἰτήσεις καὶ πραγματοποιηθῇ ἡ ἐξόφλησις αὐτῶν, θέλουσι χορηγεῖσθαι ἀπὸ τῆς 1 Ἰανουαρίου 1853 κατ' ἔτος χρηματικὸν ποσὸν 200, 000 δραχμῶν ἐκ τοῦ δημοσίου ταμείου εἰς τὰς νήσους Ὕδρας, Πετσῶν καὶ Ψαρῶν διὰ τὴν ἐνδεᾗ κατάστασιν των. »

Παρετήρησέ τις, ὅτι ἐπιψηφισθείσης δυστυχῶς τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου, ἀναγνοὺς τὸ θεσπίζον τὰ περὶ τῆς ἀποζημιώσεως ταύτης ψήφισμα, παρατηρεῖ, ὅτι εὑρισκόμεθα εἰς ἀντίφασιν πρὸς τὰς διατάξεις αὐτοῦ, διὸ λαμβάνει τὸν λόγον, ὅπως διορθωθῇ τὸ ἄτοπον τοῦτο εἰς τὴν ἐπιψήφισιν, εἰ δυνατόν, τοῦ συνόλου. Καὶ ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὰς εὐγενεῖς θυσίας τῶν ναυτικῶν νήσων, οὐδεὶς βεβαίως θέλει ἀμφισβητήσει αὐτάς, ἀλλὰ τὸ ψήφισμα δὲν δίδει τὸ δικαίωμα εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ εἰσαγάγῃ τὸ προκείμενον νομοσχέδιον, καθ' ὅσον ὁ ἐ. αὐτοῦ παράγραφος λέγει, ὅτι ἀφοῦ ἡ Κυβέρνησις ἐξακριβώσῃ καὶ ἐκκαθαρίσῃ τὰς ὀφειλομένας ἀποζημιώσεις, θέλει ὁρίσει διὰ νόμου τὰ μέσα καὶ τὸν τρόπον τῆς ἐκτελέσεως τοῦ ψηφίσματος. Ἡ Κυβέρνησις λοιπόν, μὴ ἐνεργήσασα πρῶτον τοῦτο, δὲν ἠδύνατο νὰ εἰσαγάγῃ τὸ νομοσχέδιον, καὶ ἑπομένως δὲν πρέπει νὰ ἐπιτραπῇ παρὰ τῆς Βουλῆς τοῦτο.

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, ὅτι κακῶς ἐθεώρησεν ὁ προαγορεύσας ἀντίθετον πρὸς τὸ ψήφισμα τὸν ὑπὸ συζήτησιν νόμον, διότι λέγει μὲν τοῦτο, ὅτι ὀφείλει ἡ Κυβέρνησις νὰ ἐξακριβώσῃ πρῶτον καὶ ἐκκαθαρίσῃ τὰς ἀπαιτήσεις, ἀλλ' ἐννοεῖ συγχρόνως καὶ νὰ πληρώσῃ τὰ ὀφειλόμενα. Ἡμεῖς ὅμως ὀφείλομεν 18 ἑκατομμύρια δραχμῶν εἰς τὰς νήσους, καὶ ἀντὶ τούτων δίδοντες διακοσίας μόλις χιλιάδας, δὲν δίδομεν εἰς αὐτὰς ἢ ἓν τοῖς ἑκατὸν μόνον. Τὸ ψήφισμα λοιπὸν ὁρίζει μὲν νὰ μὴ γίνῃ ἡ πληρωμὴ ἀνεξελέγκτως, ἀλλ' ἂν καὶ τὰ ἀνωτέρω 18

ἑκατομμύρια δύνανται ν' ἀναβῶσι διὰ τῶν τόκων εἰς 36, καὶ εἰς πέντε ὅμως ἂν περιορισθῶσι διὰ τῆς ἐξελέγξεως, πάλιν εἴμεθα ἀσφαλεῖς, διότι δὲν δίδομεν ἢ διακοσίας χιλιάδας δραχμῶν. Δὲν ἀντιβαίνομεν λοιπὸν εἰς τὸ ψήφισμα, χορηγοῦντες μικρόν τι ποσὸν εἰς λογαριασμὸν τῶν ὀφειλομένων, καὶ ὅταν ἐκκαθαρίσωμεν αὐτὰ, θέλομεν, ἐννοεῖται, τὰ ἀφαιρέσει.

Μετὰ τὸν πρὸ αὐτοῦ ἀντειπόντα, ὅτι ἐπειδὴ πρόκειται περὶ ἐξοφλήσεως ἑκατομμυρίων δραχμῶν, ἀναμφιβόλως δὲν θέλει εὑρεθῇ ὑπουργὸς, ὅστις ἐκκαθαρίζων τὰ ὀφειλόμενα, νὰ φέρῃ τὸν περὶ ἀποτίσεως αὐτῶν νόμον· καὶ ὅτι ἀφοῦ τοιαύτη ἐκκαθάρισις δὲν θέλει γίνει ποτὲ, ἀγνοεῖ ἂν θέλομεν δυνηθῇ νὰ παύσωμεν τὴν ἐξακολούθησιν τῶν ἤδη ψηφιζομένων· ἀπήντησεν ἄλλος, ὅτι διϊσχυρίσθη μὲν ὁ προαγορεύσας, ὅτι οὐδεὶς ποτε θέλει ἐκκαθαρίσει τὰ τοιαῦτα χρέη, ἀλλ' ἡ αὐθαίρετος αὕτη σκέψις δὲν πείθει, καθ' ὅσον οὐδεὶς δύναται νὰ βεβαιώσῃ, ὅτι τὸ ψήφισμα τῆς ἐθνικῆς Συνελεύσεως δὲν θέλει ἐκτελεσθῇ. Ὡς πρὸς τὴν οὐσίαν δὲ τοῦ νομοσχεδίου παρατηρεῖ, ὅτι δὲν ἀπορρίζομεν ἐνταῦθα ἢ ὅ,τι πρὸ τῆς Μεταβολῆς καὶ μετ' αὐτὴν ἐνηργεῖτο δυνάμει Β. διαταγμάτων, ἅτινα δίδομεν χορηγίας, ἃς πρὸ πολλοῦ παρεδέχθημεν, μὲ μόνην τὴν διαφοράν, ὅτι τὰς κανονίζομεν διὰ νόμου, ἐπειδὴ εἰς ἄλλους μὲν ἐδίδοντο ἐν ἀρθονίᾳ, ἄλλοι δὲ, τὰ ἴσα ἔχοντες δικαιώματα, ἔμενον παρημελημένοι. Τὸ νὰ λέγωμεν λοιπὸν, ὅτι εἶναι ἱερὰ τὰ δικαιώματα τῶν ναυτικῶν νήσων, καὶ ἔπειτα νὰ τοῖς ἀμφισβητῶμεν τὸν ἄρτον, δὲν ἐμφαίνει πολλὴν εἰλικρίνειαν.

Ἐπαναλαβόντος τοῦ πρὸ αὐτοῦ, ὅτι αἱ σήμερον διδόμεναι χορηγίαι δίδονται δυνάμει Β. διαταγμάτων, ἅτινα ἐξεδόθησαν ἅπαξ, καὶ ὅτι ἐν ᾧ πολλῶν αἱ ἀπαιτήσεις ἐξωρλήθησαν ἤδη, οὐχ ἧττον δὲν δυνάμεθα νὰ παύσωμεν τὴν ἐξακολούθησιν τῆς πληρωμῆς των· ἐπέφερεν ἄλλος, ὅτι ἤθελεν ἀδικήσει καὶ τὸν ἐλάχιστον τῶν Ἑλλήνων, ἂν ἐπὶ μικρὸν παρεδέχετο, ὅτι ὑπάρχει τις ἀρνούμενος ἐλεημοσύνην εἰς τοὺς νησιώτας τούτους, τοὺς ἄλλοτε πολυχρύσους χορηγοὺς τοῦ ἀγῶνος· τοιαύτη τις πρᾶξις ἤθελεν εἶναι ἄρνησις τῆς ἱστορίας ἡμῶν. Ἀλλὰ καὶ τὴν ἐλεημοσύνην αὐτὴν τὴν θέλομεν ἐντὸς τοῦ νόμου, καὶ ἂν ἡ ἐλαχίστη πρόκειται νὰ ὑπάρξῃ παραβίασις, δὲν θέλομεν τὴν ἐλεημοσύνην τοῦ ἔθνους. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲ τί λέγει τὸ ψήφισμα; ὅτι πρέπει ν' ἀποζημιωθῶσιν οἱ δικαιοῦχοι τῶν τριῶν νήσων, ἤτοι οἱ θυσιάσαντες τὸ μέρος χάριν τοῦ ὅλου. Παραβιάζεται λοιπὸν ἐνταῦθα τὸ ψήφισμα, ἂν δώ-

σωμεν ἓν μέρος τῶν εἰς τοὺς ναυτικοὺς ὀφειλομένων; Ὄχι βεβαίως, διότι, ὡς ὁ ὑπουργὸς εἶπε, τοῖς δίδεται ἓν πολλοστημόριον τούτων. Ἀναγνωρίζει ἡ Κυβέρνησις, ὅτι διὰ τῆς ψηφιζομένης ἤδη ποσότητος δύνανται νὰ ἐξοφληθῶσι τὰ εἰς τοὺς ναυτικοὺς ὀφειλόμενα; Οὐδὲ τοῦτο· ἀλλὰ διϊσχυρίζεται ὁ ἀγορεύσας, ὅτι ἡ ἐπὶ τῶν ἀξιώσεων τοῦ ἀγῶνος ἐπιτροπὴ οὐδέποτε θέλει συσταθῇ, καὶ οὕτω διαιωνίζεται τὸ ἤδη προτεινόμενον ποσόν. Ἀλλ' οὐδὲ τοῦτο εἶναι ἀληθές, ἐπειδὴ μετά τινα ἔτη ἔρχεται μία τις νέα Βουλὴ καὶ λέγει ἀπαρεμποδίστως, ὅτι θεωρεῖ ἐξοφληθείσας τὰς ἀπαιτήσεις, καὶ παύει πᾶσαν ἄλλην ἀπέναντι αὐτῶν πληρωμήν. Συμπεραίνει λοιπόν, ὅτι ἡ Βουλὴ οὐδὲ τυπικῶς οὐδὲ δικαίως δύναται ν' ἀρνηθῇ τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου.

Ἀναπτύσσων ἔπειτα τὴν τροπολογίαν αὐτοῦ, ἐξέθηκε τὸ μειονοψηφοῦν μέλος, ὅτι ὁ μὲν ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς εἰσάγων τὸ ἀνὰ χεῖρας νομοσχέδιον, φέρει ὡς αἰτιολογίαν ἐν τῇ ἐκθέσει του διατάξεις τινὰς τοῦ ἀνωτέρω Β'. ψηφίσματος· καὶ αὐτὸς δὲ ὡς κορωνίδα φέρει τῆς τροπολογίας του αὐτὸ ἐκεῖνο τὸ ψήφισμα, καὶ εἰλικρινέστερος τῆς Κυβερνήσεως, προτείνει τὴν ἐν γένει ἐκτέλεσιν αὐτοῦ, καθ' ὅσον δὲν διακρίνουσιν αἱ διατάξεις του τὴν ἀποζημίωσιν τῶν θυσιῶν καὶ ἀγώνων ἑνὸς τμήματος, ἀλλ' ἐξίσου ἀποφαίνονται ὑπὲρ ὅλων. Ἀποδείξας δὲ τοῦτο διὰ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ ψηφίσματος, ἐπέφερεν, ὅτι ἀπέχει μακρὰν τοῦ νὰ ἐλαττώσῃ τὰ δικαιώματα τῶν τριῶν νήσων, ἀλλ' ἐπίσης ἀπέχει πολὺ τοῦ νὰ εἴπῃ, ὅτι αὐταὶ μόνον ἔσωσαν τὴν πατρίδα. Εἶναι ἐγκλημα τὸ νὰ ἀμφισβητήσῃ τις τὰ δικαιώματα τῶν γενναίων μας ναυτικῶν, ἀλλὰ καὶ μέγα ἄδικον τὸ ν' ἀποδοθῶσιν εἰς αὐτοὺς τὰ πάντα. Ἐντεῦθεν λοιπὸν ἐζήτησε διὰ τῆς τροπολογίας του τὴν ἐν γένει ἐκτέλεσιν τοῦ ψηφίσματος, καὶ ἐν ἄλλαις λέξεσιν εἶπε πρὸς τὸν ὑπουργὸν νὰ ἀποζημιώσῃ μὲν τοὺς νησιώτας, ἀλλὰ νὰ μὴ ἀποβάλῃ καὶ τὰ ἄλλα τμήματα, ἐπειδὴ θέλει εἶναι ἡ πρᾶξις του ἄδικος καὶ θέλει ῥίψει δι' αἰώνων εἰς τὰ σπλάγχνα τοῦ ἔθνους. Καὶ ἀληθῶς· ἡ ἐξαίρεσις αὕτη τί ἄλλο σημαίνει εἰμὴ ὅτι δὲν ἐθυσιάσθησαν καὶ αὐτοί, ὅτι δὲν ἀναγνωρίζονται τὰ δίκαιά των καὶ ὅτι τίποτε δὲν πρέπει νὰ περιμένωσι; Καὶ δὲν ἀγνοεῖ μὲν, ὅτι καὶ ἂν ἐγίνετο δεκτὴ ἡ τροπολογία του, δὲν ἤθελε ποτὲ πραγματοποιηθῇ, ἀφοῦ ἡ Κυβέρνησις ἀφίνει νεκρὰ καὶ αὐτὰ τὰ ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως ψηφισθέντα, ἀλλ' ἡμεῖς πρέπει νὰ ζητῶμεν πάντοτε τὸ καλὸν καὶ νὰ ἐμμείνωμεν ἤδη εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ψηφίσματος, οὐ μόνον

ἵνα ἴδωσι καὶ οἱ ἐντολεῖς μας, ὅτι δὲν ἐμείνομεν ἀνάλγητοι εἰς τὴν διάκρισιν ταύτην, ἀλλὰ καὶ διότι οὐχὶ ἓν τμῆμα, ἀλλ' ἅπαντα ἡνωμένα ἀνέστησαν τὴν Ἑλλάδα. Ἡ παραδοχὴ λοιπὸν τῆς τροπολογίας του θέλει δείξει, ὅτι καὶ ἡ Βουλὴ καὶ ἡ Κυβέρνησις συναισθάνονται οὐχ ἧττον τὰ δίκαια τῶν λοιπῶν τμημάτων, ἀλλὰ προηγήθησαν οἱ νησιῶται, καθ' ὅσον εὑρίσκονται εἰς πλειοτέραν ἀνάγκην.

Ἄλλος παρετήρησεν, ὅτι ἂν ὑπάρχῃ πρᾶξις συγχωροῦσα τὰ τόσα ὑπουργικὰ ἁμαρτήματα, εἶναι ἡ πρᾶξις αὕτη ἡ ἀποδίδουσα δικαιοσύνην εἰς τοὺς νησιώτας· χορηγοῦντες δὲ τὸ μικρὸν τοῦτο ποσὸν εἰς τοὺς ναυτικούς μας, δὲν ἐπεται ὅτι δὲν ἀναγνωρίζομεν τοὺς ἀγῶνας καὶ τὰ δικαιώματα τῶν ἄλλων τμημάτων, ἀλλ' ὅτι ἀναγνωρίζομεν τὴν ἐνδειαν, ὑφ' ἣν πρὸ πάντων στενάζουσιν οὗτοι, ὡς μὴ ἔχοντες οὐδ' ἀμπέλους, οὐδ' ἀγροὺς οὐδὲ χόρτον. Ἄλλως διὰ τί νὰ μὴν εἴπωμεν, ὅτι τὸ ἀνὰ χεῖρας νομοσχέδιον εἶναι προοίμιόν τι γενναῖον, ἐξ οὗ θέλομεν προχωρήσει καὶ εἰς τὴν ἀποζημίωσιν τῶν ἄλλων τμημάτων;

Ἑπέρερεν ἄλλος, ὅτι μὴ ἀντικείμενος ποσῶς πρὸς τὸ νομοσχέδιον, τοὐναντίον αἰσθάνεται παλμὸν ὑπὲρ αὐτοῦ ἰσχυρόν· παρατηρεῖ ὅμως εἰς τὴν ἐθνικὴν ἀντιπροσωπείαν καὶ τὴν Κυβέρνησιν, ὅτι ἡ μικρὰ αὕτη ἀρχὴ πρέπει νὰ λάβῃ ὑπαρξιν καὶ διὰ τὰ λοιπὰ τμήματα, διότι ἄλλως ἀδικοῦμεν καὶ αὐτὰ καὶ τὸ προνοοῦν ὑπὲρ αὐτῶν ψήφισμα. Καὶ ὁμολογεῖ μὲν, ὅτι πλειότερα ἐθυσίασαν κατὰ τὸν ἀγῶνα αἱ νῆσοι, ἀλλὰ πρέπει νὰ παραλείψωμεν διὰ τοῦτο τὰς χήρας τῶν Πελοποννησίων, τῶν Ρουμελιωτῶν καὶ τῶν ἔξωθεν ἐλθόντων ἀδελφῶν μας; Ὁ λυτρωτὴς τοῦ κόσμου, λέγει τὸ Εὐαγγέλιον, ἐπροτίμησε παντὸς ἄλλου τὰς χήρας τὸν ὀβολὸν, ἡ δὲ Κυβέρνησις πρέπει νὰ θεωρῇ ὅλους τοὺς Ἕλληνας τέκνα της. Ἡ τροπολογία λοιπὸν τοῦ βουλευτοῦ Καλαμῶν ἔχει καλῶς, καὶ μόνον ἀποκρούει τὴν ἰδέαν, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ πρέπει νὰ σύγκειται ἐκ δεκαπέντε μελῶν, ἐπειδὴ ὁ ἀγὼν τῆς Ἑλλάδος εἶναι ἀνεξερεύνητος καὶ κατέστη ὄνειρον καὶ πρὸς ἡμᾶς ἔτι τοὺς διεξαγαγόντας αὐτόν. Δυστύχημα εἶναι τὸ νὰ μὴ δίδῃ λόγον ὁ ὀφειλέτης πρὸς τὸν δανειστήν του, ἐνταῦθα δὲ ὀφειλέτης εἶναι τὸ ἔθνος καὶ δανεισταὶ τὰ τμήματα ὅλα, ὧν οἱ γενναῖοι πρωταθληταὶ κοσμοῦσι διὰ τῶν ὀνομάτων των τὴν αἴθουσαν ταύτην. Πρὸς τί ἐπικαλούμεθα λοιπὸν καθ' ἑκάστην τὰ ἅγια ταῦτα ὀνόματα, ὅταν ἐν πράγματι τὰ λησμονῶμεν; Διὸ παρακαλεῖ τὸν ὑπουργὸν νὰ εἴπῃ πρὸς τὴν Βουλὴν, ἂν θέλει πράξει

τί καὶ διὰ τὰ λοιπὰ τιμήματα, ἵνα παρηγορηθῶσι καὶ οἱ ἐκ τούτων ἀγωνιῶντες οἱ μὴ ἔχοντες σήμερον γῆν νὰ ταφῶσιν.

Ἁπάντων ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς εἶπεν, ὅτι ἠρώτησε μὲν ὁ προαγορεύσας, ἂν ἡ Κυβέρνησις προτίθηται νὰ ἐκτελέσῃ ἐν γένει τὰ ὑπὸ τοῦ Κ. ψηφίσματος ὁριζόμενα, ἀλλ' ἐρωτᾷ καὶ αὐτὸς τὴν Βουλὴν πᾶσαν, ἂν ἦναι τοῦτο ἐρώτησις; Ἂν ἡ Κυβέρνησις ἔχῃ καθῆκον νὰ ἐκπληροῖ τὰς ἀποφάσεις τοῦ Σώματος, πόσῳ μᾶλλον δὲν εἶναι ὑπόχρεως νὰ πραγματοποιήσῃ τὰ ὑπὸ τοῦ ψηφίσματος θεσπισθέντα; Διὰ αὐτὸ τοῦτο λοιπὸν δὲν δέχεται μάλιστα τὴν τροπολογίαν, ἐπειδὴ ἂν προτείνηται αὕτη, ὅπως ἐκτελεσθῶσι τὰ τοῦ ψηφίσματος, τοῦτο ὑπάρχει ἤδη ἐν τῷ θεμελιώδει νόμῳ ἡμῶν, καὶ δὲν ἁρμόζει νὰ τεθῇ ἡ τροπολογία πρὸς κύρωσιν τοιαύτης ὑψηλῆς ἀποφάσεως· ἂν δὲ προτείνηται πρὸς ἀνθρωπαρέσκειαν, δὲν θεωρεῖ ἰσχυρὸν τῶν τοιούτων λόγων, ὥστε νὰ ἐκβιάσῃ τὴν Κυβέρνησιν εἰς μέτρα ἐσπευσμένα καὶ βίαια. Ἄλλως ὅμως ἀναγνωρίζει τὴν ὀρθότητα τῶν λόγων καὶ τοῦ ὑποβαλόντος τὴν πρότασιν καὶ τοῦ μικρὸν ἀνωτέρω ὑποστηρίξαντος αὐτὴν βουλευτοῦ, καὶ πιστεύει, ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἐγκαίρως καὶ καταλλήλως θέλει ἐνεργήσει καὶ διὰ τὰ μεγάλα τῷ ὄντι δίκαια τῶν ἄλλων τμημάτων. Διὸ δύναται νὰ εἴπῃ καὶ οὗτος, ὡς εἷς τῶν βουλευτῶν παρετήρησεν, ὅτι τὸ νομοσχέδιον εἶναι προσδοποίησις τῆς προσοχῆς καὶ τῶν λοιπῶν τμημάτων ἀποζημιώσεως.

Ἐπὶ τούτοις ἐρωτηθεῖσα πρῶτον ἡ Βουλή, ἂν παραδέχηται τὸ ὑπὸ τῆς τροπολογίας τοῦ μειονοψηφοῦντος μέλους προτεινόμενον ὡς 1 τοῦ νομοσχεδίου ἄρθρον, δὲν παρεδέχθη αὐτὸ μὴ ἀναστᾶσα· ἐρωτηθεῖσα δ' ὡσαύτως, ἂν παραδέχηται τὸ 2 τῆς τροπολογίας ἄρθρον, δι' οὗ ἀντικαθιστᾶται τὸ ἐν τῷ νομοσχεδίῳ 1, δὲν παρεδέχθη καὶ τοῦτο μὴ ἀναστᾶσα. Τέλος δ' ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη τὸ 1 ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου δι' ἀναστάσεως, ἔχον οὕτως·

« Ἄρθρ. 1. Ἀπὸ τῆς α Ἰανουαρίου 1853 θέλει χορηγεῖσθαι κατ' ἔτος ἐκ τοῦ δημοσίου ταμείου εἰς τὰς ναυτικὰς νήσους Ὕδρας, Πετσῶν καὶ Ψαρῶν χρηματικὸν ποσὸν οὐχὶ ἔλαττον τῶν διακοσίων χιλιάδων δραχμῶν, ἀπέναντι τῶν ἀπαιτήσεων αὐτῶν διὰ τὰς κατὰ τὸν ἀγῶνα χρηματικὰς θυσίας των· θέλει δὲ ἐκπεσθῇ ἀπὸ τοῦ διὰ νόμου ὁριστικῶς καταλογισθησόμενον πρὸς αὐτὰς χρέος τοῦ δημοσίου μετὰ τὴν ἐκκαθάρισιν τῶν ῥηθεισῶν ἀπαιτήσεων ὑπὸ τῆς συστηθησομένης ἐπιτροπῆς, κατὰ τὸ ἑ. ψήφισμα τῆς ἐν Ἀθήναις ἐθνικῆς Συνελεύσεως τῆς γ'. Σεπτεμβρίου.»

Ἀναγνωσθέντος δὲ καὶ τοῦ 2 ἄρθρου, ἠρώτησέ τις τὸν ὑπουργόν· α) ἂν εἰς τὴν πληρωμὴν ἑκάστου δικαιούχου θέλει λαμβάνεσθαι ὑπ' ὄψιν τὸ ὅλον τοῦ κεφαλαίου ἢ τὸ ὑπόλοιπον τῶν ὅσων ἔχουν νὰ λαμβάνωσιν ἔτι, καὶ β) ἂν θέλει παύσει ἡ ἀναλογία δι' ὅλους τοὺς ἀποζημιωθέντας ἢ ἐγγίζοντας νὰ ἀποζημιωθῶσι μετὰ δύο ἢ τρία ἔτη, ὅπως δίδωνται αἱ 200,000 πρὸς μόνους τοὺς ἔχοντας λαμβάνειν;

Ἁπάντων δὲ ὁ ὑπουργός, καθ' ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὴν πρώτην ἐρώτησιν εἶπεν, ὅτι θέλει λαμβάνεσθαι ὑπ' ὄψιν μόνον τὸ ὑπόλοιπον, ἐὰν τυχὸν ἐν τῷ μεταξὺ τοῖς ἐδόθη μέρος. Ὡς πρὸς τὴν δευτέραν δὲ ἐρώτησιν, ὅτι ἡ πληρωμὴ θέλει γίνεσθαι ἐπὶ τῇ βάσει τῶν λογαριασμῶν τῶν θεωρηθέντων ὑπὸ τῆς ἐπὶ Κυβερνήτου συστηθείσης ἐπιτροπῆς. ὥστε ἅμα ἐπὶ τῇ βάσει ταύτῃ ἐξοφληθῇ ἐν ποσόν, παύει πᾶσα πρὸς τὸν δικαιοῦχον χορήγησις καὶ τὸ ἐν τῷ νομοσχεδίῳ κεφάλαιον διατίθεται ὑπὲρ μόνων τῶν ἐχόντων λαμβάνειν.

Ἐπήνεγκεν ἕτερος, ὅτι ἔκ τινων φράσεων περιεχομένων εἰς τὸ 1 καὶ 2 ἄρθρον ἀναγκάζεται νὰ ἐπιφέρῃ παρατηρήσεις τινάς· καὶ τὸ μὲν 1 ἄρθρον λέγει, ὅτι τὸ προσδιοριζόμενον ποσὸν θέλει ἐκπεσθῇ κτλ. τὸ δὲ 2, ὅτι θέλει διανέμεσθαι εἰς τοὺς δικαιούχους ἐπὶ τῇ βάσει τῶν λογαριασμῶν κτλ. Ἐκ τούτων λοιπὸν ἐξάγεται, ὅτι οἱ λογαριασμοὶ τῶν τριῶν ναυτικῶν νήσων ἐθεωρήθησαν μὲν ἐπὶ Κυβερνήτου, ἀλλ' ἡ ἐξέλεγξις ἐκείνη δὲν κατέστη ὁριστική, καὶ ὅτι θέλει σχηματισθῇ νέα ἐπιτροπὴ πρὸς ἀκριβῆ καὶ ὁριστικὴν ἐξέλεγξιν. Καὶ ἂν μὲν ἡ ἐπὶ Κυβερνήτου γενομένη ἐξέλεγξις ἦτον ὁριστική, δὲν εἶχεν οὐδεμίαν νὰ ἐπιφέρῃ σήμερον παρατήρησιν· ἀλλ' ἐπειδὴ πρόκειται νὰ γίνῃ νέα ἐξέλεγξις, ἂν ἡ ἐπιτροπὴ δὲν παραδεχθῇ ὁλόκληρον τὸ διὰ τῶν λογαριασμῶν ἐκείνων προσδιορισθὲν ποσόν, καὶ γνωμοδοτήσῃ νὰ πληρωθῇ μόνον τὸ ἥμισυ, ἔχουσα ὑπ' ὄψιν καὶ τὴν οἰκονομικὴν ἡμῶν κατάστασιν, οἱ δὲ δικαιοῦχοι χαριζόμενοι εἰς τὸ ἔθνος, παραδεχθῶσι τὴν τοιαύτην τῆς ἐπιτροπῆς γνώμην, τότε πρὸς ἀποφυγὴν ἐνδεχομένων ἀτοπημάτων ἀνάγκη νὰ τεθῇ ἐν τῷ ἄρθρῳ ὅρος τις, ἐξ οὗ νὰ φαίνηται, ὅτι θέλομεν φθάσει ποτὲ εἰς τὴν τοσοῦτον ἀναγκαίαν καὶ ἐπιθυμητὴν ἐξέλεγξιν τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος λογαριασμῶν. Καὶ εἶπε μὲν ὁ ὑπουργός, ὅτι προτίθεται τὴν σύστασιν τῆς ἐπιτροπῆς, ἀλλὰ δυστυχῶς ἐν Ἑλλάδι τὰ πρόσωπα τοῦ ὑπουργείου συνεχῶς μεταβάλλονται, καὶ διὰ τοῦτο ἐννέα παρῆλθον ἔτη χωρὶς νὰ πραγματοποιηθῇ τὸ ψήφισμα· ἀναγκαῖον λοιπὸν καθίσταται νὰ ὁρισθῇ ἐν τῷ νόμῳ ἓν

χρονικὸν διάστημα, ὅσον ὁ ὑπουργὸς ἐγκρίνει, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἡ Κυβέρνησις θέλει πραγματοποιήσει τὴν σύστασιν τῆς ἐπιτροπῆς. Ἄλλως τὸ ἀόριστον καὶ εἰς τοὺς ἔχοντας λαμβάνειν ἀποδοκίμους ἐπιβλαβές, διότι δὲν γνωρίζουσι τὸ πραγματικῶς πρὸς αὐτοὺς ὀφειλόμενον ποσόν, καὶ εἰς τὸ δημόσιον παρέχει δυσκολίας ἀπείρους, καθ' ὅσον, ὡς παρετήρησέ τις τῶν προαγορευσάντων, πολλὰ τοιαῦτα χορηγήματα ἢ ἐξωρλίφθησαν ἤδη ἢ ἐγγίζουσι νὰ ἐξορλιθοῦν.

Ἀπέντησεν ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, ὅτι εἰς τὰ συνταγματικὰ κράτη ὄντες ἐφήμεροι οἱ ὑπουργοὶ, δὲν δύνανται ν' ἀναλάβωσι τὴν εὐθύνην τοῦ μέλλοντος, καὶ μόνον ἐπὶ ἀντικειμένων δυνατῶν νὰ πραγματοποιηθῶσιν ἐντὸς μικροῦ χρονικοῦ διαστήματος δύνανται νὰ ἐκφράσωσι τὴν γνώμην αὐτῶν· Ἀλλ' ἐπὶ τοῦ προκειμένου οἱ ῥήτορες τοῦ προαγορεύσαντος δὲν εἶναι ἰσχυροί, καθ' ὅσον τὸ νομοσχέδιον ῥητῶς λέγει, ὅτι ἡ πλήρωμὴ θέλει γίνεσθαι ἐπὶ τῇ βάσει λογαριασμῶν ἐκκαθαρισμένων καὶ τίτλων, τῶν ὁποίων ἐξορλουμένων, θέλει παύει βεβαίως καὶ ἡ χορηγία. Ἡ ὁριστικὴ τῶν λογαριασμῶν αὐτῶν ἐξέλεγξις εἶναι τῷ ὄντι καὶ ὠφέλιμος καὶ ἀναγκαία, καὶ θέλει βεβαίως πραγματοποιηθῇ, ἀλλὰ δὲν δύναται σήμερον νὰ ὁρίσῃ καὶ τὸν χρόνον, διότι ἀντικείμενα τοσοῦτον σπουδαῖα δὲν εἶναι ἔργον μιᾶς ἡμέρας.

Ἐπὶ τούτοις ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη δι' εἰδικῆς ἀναγνώσεως τὰ ἄρθρα 2 καὶ 3 κατὰ τὸ νομοσχέδιον, ἔχοντα οὕτως·

«Ἄρθρ. 2. Τὸ ἀνωτέρω ποσὸν προσδιοριζόμενον κατ' ἔτος διὰ τοῦ γενικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους, θέλει διανέμεσθαι κατὰ μηνιαίας δόσεις εἰς τοὺς δικαιούχους, ἀναλόγως τῶν κεφαλαίων ἑκάστου, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν λογαριασμῶν τῶν θεωρηθέντων ὑπὸ τῆς ἐπὶ Κυβερνήτου συστηθείσης ἐπιτροπῆς. Τὸ δι' ἕκαστον δικαιοῦχον ἀναλογοῦν ποσὸν μεταβαίνει μετὰ τὴν ἀποβίωσιν αὐτοῦ εἰς τοὺς νομίμους κληρονόμους του.

« Ἄρθρ. 3 Πᾶσα χορήγησις καὶ σύνταξις δεδομένη ἀπέναντι τῶν ῥηθεισῶν ἀπαιτήσεων δυνάμει νόμων καὶ Β. διαταγμάτων, παύει ἀπὸ τῆς 1 Ἰανουαρίου 1853. »

Ἐγκριθέντος ἔπειτα καὶ τοῦ τύπου τῆς ἐκτελέσεως, ἐγένετο ἐπὶ τοῦ συνόλου ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Βελ. Νικολαΐδην καὶ Μ. Χουρμούζην, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ τὸ ὡδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὸ πλειψηφεὶ διὰ ψήφων 81· ἔχει δὲ τὸ σύνολον οὕτως·

ΟΘΩΝ κλπ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπερασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1. Ἀπὸ τῆς ἀ. Ἰανουαρίου 1853 θέλει χορηγεῖσθαι κατ' ἔτος ἐκ τοῦ δημοσίου ταμείου εἰς τὰς ναυτικὰς νήσους Ὕδρας, Πετσῶν καὶ Ψαρῶν χρηματικῶν ποσῶν οὐχὶ ἧττον τῶν διακοσίων χιλιάδων δραχμῶν, ἀπέναντι τῶν ἀπαιτήσεων αὐτῶν διὰ τὰς κατὰ τὸν ἀγῶνα χρηματικὰς θυσίας των· θέλει δὲ ἐκπεσθῇ ἀπὸ τὸ διὰ νόμου ὁριστικῶς καταλογισθησόμενον πρὸς αὐτὰς χρέος τοῦ δημοσίου μετὰ τὴν ἐκκαθάρισιν τῶν ῥηθεισῶν ἀπαιτήσεων ὑπὸ τῆς συστηθησομένης ἐπιτροπῆς, κατὰ τὸ ἐ. ψήφισμα τῆς ἐν Ἀθήναις ἐθνικῆς Συνελεύσεως τῆς γ'. Σεπτεμβρίου.

Ἄρθρ. 2. Τὸ ἀνωτέρω ποσὸν προσδιοριζόμενον κατ' ἔτος διὰ τοῦ γενικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους, θέλει διανέμεσθαι κατὰ μηνιαίας δόσεις εἰς τοὺς δικαιούχους, ἀναλόγως τῶν κεφαλαίων ἑκάστου, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν λογαριασμῶν τῶν θεωρηθέντων ὑπὸ τῆς ἐπὶ Κυβερνήτου συστηθείσης ἐπιτροπῆς.

Τὸ δι' ἕκαστον δικαιοῦχον ἀναλογοῦν ποσὸν μεταβαίνει μετὰ τὴν ἀποβίωσιν αὐτοῦ εἰς τοὺς νομίμους κληρονόμους του.

Ἄρθρ. 3. Πᾶσα χορήγησις ἢ σύνταξις δεδομένη ἀπέναντι τῶν ῥηθεισῶν ἀπαιτήσεων δυνάμει νόμων καὶ Βασιλ. διαταγμάτων, παύει ἀπὸ τῆς ἀ. Ἰανουαρίου 1853.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 2. Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος
Εὐ. Μ. ΠΑΡΙΣΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Τ. Γ. Μαυρομμάτης
Π. Κολποδῖνος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΚΒ'.

Τῆς 17 Δεκεμβρίου 1852.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἀνεγνώσθη ὑπό τινος τῶν βουλευτῶν, ἀδεία τοῦ Σώματος, ἀναφορά τις τῶν ἐν Ἀθήναις ῥαπτῶν τῶν εὐρωπαϊκῶν ἐνδυμάτων, δι' ἧς ἐξαιτοῦνται νὰ ἀπαγορευθῇ ἡ ἔξωθεν εἰσαγωγὴ τοιούτων ἐνδυμάτων, ὅτις μηδόλως ὠφελοῦσα τὸ δημόσιον, παραβλάπτει οὐσιωδῶς καὶ τὰ συμφέροντα αὐτῶν· ἡ δὲ Βουλὴ ἀπεφάνθη νὰ σταλῇ εἰς τὴν ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ἐπιτροπὴν, διὰ νὰ φέρῃ τὴν ἐπ' αὐτῆς ἔκθεσίν της.

Προσελθὼν ὁ εἰσηγητὴς τῆς ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους ἐπιτροπῆς, ἀνέγνω ἐκθέσεις α') ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ κυρώσεως τῶν ἐσόδων τοῦ Κράτους τοῦ 1853, καὶ β') ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου, ἐχούσας οὕτως.

Ἡ ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους ἐπιτροπὴ τῆς Βουλῆς.

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Ἡ ἐπιτροπή σας ἐπιληφθεῖσα τῆς ἐπεξεργασίας τοῦ καθυποβληθέντος προϋπολογισμοῦ τοῦ 1853 ἔτους, ἐθεώρησε καταλληλότερον ν' ἀρχίσῃ τοῦ ἔργου της ἀπὸ τὸν περὶ ἐσόδων νόμον, διὰ νὰ πληροφορηθῇ ἐξ αὐτοῦ τὸ τί εἶναι δυνατὸν νὰ εἰσπραχθῇ, καὶ κατὰ συνέπειαν νὰ κανονίσῃ τὴν διαγωγήν της εἰς τὸν περὶ ἐξόδων.

Ἀρξαμένης λοιπὸν τῆς ἐπεξεργασίας τοῦ νόμου τούτου μὲ τὴν προκατάληψιν, ὅτι τὰ τοῦ παρελθόντος ἔτους δυστυχήματα θὰ συντελέσωσι πολὺ εἰς τὴν ἐλάττωσιν τῶν ἐσόδων, παρετήρησεν, ὅτι ἀπὸ τὰ κατὰ τὸ 1852 ὑπολογισθέντα διὰ τὸ 1853 ὑπολογίζονται ἐπὶ πλέον δραχμαὶ 454,000. Οὕτω τὸ βεβαιωθησόμενον ποσὸν ἀναβιβάζεται εἰς δρ. 17,701,966

Ἡ αὔξησις αὕτη, κατόπιν τῶν συμβεβηκότων τοῦ παρελθόντος ἔτους, ἀποδεικνύει τὴν πρόοδον τῆς γεωργίας εἰς τὸν τόπον, καὶ οἱ λόγοι, οὓς ὁ ὑπουργὸς ἐν τῇ ἐκθέσει του μνημονεύει, στηριζόμενοι εἰς τὰ πράγματα, ἀρκοῦντως μᾶς ἔκαμον νὰ σχηματίσωμεν τὴν ἰδέαν ταύτην, καὶ ὅτι τὸ προϋπολογισθὲν ποσὸν λίαν πιθανῶς θὰ βεβαιωθῇ, ἐὰν δὲν ἐπέλθωσιν ἔκτακτα συμβάντα.

Ἐὰν αἱ ἀρχαὶ τοῦ ὑπουργείου πρὸς αὔξησιν τοῦ δημοσίου πλούτου, στηριζόμεναι, ὡς ἐν τῇ ἐκθέσει του ἀναφέρει, εἰς τὴν αὔξησιν τοῦ κοινοῦ πλούτου, τὴν βελτίωσιν τῶν προϊόντων τοῦ τόπου, τὴν κατασκευὴν ὁδῶν πρὸς εὐκολίαν τῆς συγκοινωνίας,

καὶ εἰς τὴν ἀποκατάστασιν τῶν πολιτῶν ἀπὸ καλλιεργητὰς εἰς ἰδιοκτήτας, πραγματοποιηθῶσι διὰ καταλλήλων νόμων, ἐντὸς ὀλίγου χρόνου θὰ ἐγωμεν εὐάρεστα ἀποτελέσματα. Ἡ ἐπιτροπή σας ἔχει ἀρκετὰ δείγματα νὰ πιστεύσῃ περὶ τῆς μερίμνης τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν εἰς τὴν πραγματοποίησίν των, οὐχ' ἧττον ὅμως δὲν θεωρεῖ ἄσκοπον νὰ συστήσῃ εἰς αὐτὸν ἰδίως τὴν πρὸς τοῦτο ἐναγχόλησίν του πρὸς ἐξομάλυνσιν ὅλως τῶν δυσχερειῶν καὶ προσκομμάτων, ἵνα διὰ τῶν πραγμάτων ἐν καιρῷ γίνωσι πρόξενοι τῆς εὐδαιμονίας τοῦ λαοῦ.

Τὸ νομοσχέδιον δὲν περιέχει τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 3,4 καὶ 5 τοῦ Νόμου τῶν ἐσόδων τῶν παρελθόντων ἐτῶν, παρελείφθησαν δὲ ὀρθῶς αὐτοί, ὡς ἐμπεριεχόμενοι εἰς τὸν περὶ λογιστικοῦ ψηφισθέντα καὶ κυρωθέντα νόμον. Ἑπομένως μὴ ἔχουσα ἡ ἐπιτροπή σας νὰ ἐπιφέρῃ οὐδεμίαν αὐξομείωσιν ἐπὶ τῶν ὑπολογισθέντων, συνιστᾷ εἰς τὴν Βουλὴν τὴν ἐπιψήφισίν του ὅπως ἔχει.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 17 Δεκεμβρίου 1852.

Ἡ ἐπιτροπὴ

Ν. Μπούκουρας, πρόεδρος.	Δ. Καλλιφρονᾶς	Π. Δεληγιάννης
Α. Σ. Δανόπουλος	Σ. Χ. Στεφανόπουλος	Χ. Θεοχαρόπουλος
Ἐμμ. Μελετόπουλος	Εὐς. Οἰκονομόπουλος	Ἡλ. Παπαδαῖος

Ὁ εἰσηγητὴς Κ. Δρεμώτης.»

Ἔκθεσις τῆς ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐπιτροπῆς τῆς Βουλῆς.

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Τὸν εἰδικὸν προϋπολογισμὸν τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν διὰ τὸ 1853 ἔτος ἐπεξεργασθεῖσα ἡ ἐπιτροπή σας, παρετήρησεν, ὅτι ἀναβιβάζεται εἰς δραχ. 8,720,342:90 καὶ στηρίζεται ἐπὶ τῶν ὑπαρχόντων νόμων καὶ διαταγμάτων, τῶν ἀπαραιτήτων ἀναγκῶν τῆς ὑπηρεσίας καὶ τὴν αὐστηρὰν οἰκονομίαν. Διὰ ταῦτα ἡ ἐπιτροπή σας ἀναγνωρίζουσα εὐλόγους τὰς ἐπενεχθείσας εἰς διάφορα κεφάλαια αὐτοῦ αὐξομειώσεις, συνιστᾷ εἰς τὴν Βουλὴν τὴν παραδοχήν του ὅπως ἔχει.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 17 Δεκεμβρίου 1852.

Ἡ ἐπιτροπὴ τοῦ Προϋπολογισμοῦ

Σ. Στεφανόπουλος	Ἐμ. Μελετόπουλος	Εὐς. Οἰκονομόπουλος
Α. Σ. Δανόπουλος	Ν. Μπούκουρας, Πρόεδρος.	Π. Παπαδαῖος
Χ. Θεοχαρόπουλος	Δ. Καλλιφρονᾶς	

Ὁ εἰσηγητὴς Κ. Δρεμώτης.»

Λαβών τις αφαλούθως τον λόγον εξέθηκεν, ότι και κατά την παρελθούσαν σύνοδον έζητήσατο παρά του Σώματος να δρίση ημέραν τινα, καθ' ην να παρουσιασθή ο επί των Οικονομικών υπουργός, διά να τω απευθύνη επερωτήσεις ως προς την εκτέλεσιν του περί απονομής γαιών εις τους Κρήτας νόμου· αλλά μη ενεργηθείσης τότε της αιτήσεώς του διά λόγους αγνώστους αυτώ, σήμερον ότε και ο συμπολίτης του, επί των ημερών του οποίου είχε καταρτισθή άλλοτε ο ανωτέρω νόμος, αποτελεί μέρος του υπουργείου, επαναλαμβάνει να παρακαλέση την Βουλην ίνα προσδιορίση δηπτην ημέραν, καθ' ην θέλουν παρουσιασθή οι ΚΚ. επί των Εσωτερικών και επί των Οικονομικών υπουργοί, διά να απευθύνη εις αυτούς τας επομένας επερωτήσεις· α'. πόσα γραμμάτια εξεδόθησαν επ' ονόματι των Κρητών δυνάμει του ανωτέρω νόμου· β'. πόσα χρέιμματα γης εδόθησαν διά των γραμματίων αυτών· γ'. εάν ο επί των Οικονομικών υπουργός ήναι πεπεισμένος, ότι οι Κρήτες, επ' ονόματι των οποίων εξεδόθησαν τα γραμμάτια, έχουσι τα παρά του νόμου απαιτούμενα προσόντα και δ'. άν αι παραχωρηθείσαι γαίαι υπάγωνται εις τας υπό του νόμου προβλεπομένας κατηγορίας. Και καθ όσον μεν αφορά την γ'. περίπτωσιν, πιστεύει, ότι ο υπουργός δεν ηδύνατο να δώση τοιαύτα γραμμάτια εις πρόσωπα, μη έχοντα τα υπό του νόμου απαιτούμενα προσόντα, γνωρίζει όμως ότι, εν αγνοία δεδαί ως του υπουργού, παρεχωρήθησαν γαίαι, μη υπαγόμεναι εις τας του νόμου κατηγορίας, ως π. χ. εις Τρίπολιν, και εκ τούτου πολλοί χωρικοί, από την κατοχήν των οποίων αφηρέθησαν, κατέφυγον εις τα δικαστήρια προτείναντες την ανωτέρω ένστασιν. Επειδή όμως οιανδήποτε και αν ήναι το αποτέλεσμα, θέλει αποβή προς βλάβην είτε των Κρητών είτε των χωρικών, διότι θέλουν υποκύψει εις έξοδα δικαστικά, θεωρεί αναγκαίον να εκφράση η Βουλή την γνώμην της, και αν μεν αύτη αποφανθή υπέρ των γενομένων παραχωρήσεων, να παύσωσιν οι χωρικοί των δικαστικών αγώνα· ειδ' άλλως, να παύση η τοιαύτη παράνομος παραχώρησις.

Επί τούτοις η Βουλή απεφήνατο να σταλή απόσπασμάτων πρακτικών εις τους επί των Εσωτερικών και Οικονομικών υπουργούς, διά να λάβωσι γνώσιν του εμπεριεχομένου και παρουσιασθώσι την ερχομένην τρίτην, όπως δώσωσι τας ανακούσας πληροφορίας.

Αναγγελθέντος, ότι αντικείμενον της παρούσης είναι η συζήτησις του νομοσχεδίου περί παραχωρήσεως διαφόρων κτημάτων εις τον Οθωμανον Οσσ Μπραγο, λαβών κατά τας αρχάς

τον λόγον εξεθηκέ τις, ότι οφείλει πρώτον ν' αποδώση τον φόρον της ευγνωμοσύνης του εις τον υπουργόν των απεφασισάντα την παραχώρησιν κτημάτων εις Οθωμανόν, όστις καθ' όλον το διάστημα της επαναστάσεως μετελθών την χειρουργίαν προς ίασιν των πασχόντων Ελλήνων, απέκτησε παρ' ημίν δικαιώματα, εντός των οποίων οφείλομεν να τω χορηγήσωμεν σήμερον αναλογον αμοιβήν. Κηρύσσεται όμως κατά της αρχής του νομοσχεδίου, επειδή πιστεύει, ότι η προκειμένη παραχώρησις έπρεπε να γίνη κατά τον περί νεοφωτίστων νόμον, και τοιουτοτρόπως να εξακολουθή όχι μόνον εάν τα παραχωρούμενα κτήματα ανήκον πραγματικώς εις αυτόν, αλλά και το ετήσιον εισόδημά των, ώστε να γνωρίζωμεν και άν η παραχώρησις ήναι ανάλογος των προς την πατρίδα εκδουλεύσεών του, εν ω σήμερον και την αξίαν των κτημάτων, και άν ταύτα ανήκωσιν εις αυτόν, αγνοούμεν. Αν δε παρελθούσης της υπό του νόμου εκείνου χορηγουμένης προθεσμίας, δεν δύναται να ζητήση δυνάμει αυτού την παραχώρησιν των κτημάτων του, προτιμότερον ήθελεν είσθαι να επιψηφίσωμεν νόμον, χορηγούντα εις αυτόν κατ' εξαίρεσιν το τοιούτον δικαίωμα, παρά δι' ειδικού νόμου να δώσωμεν αποζημίωσιν και άδικον και ασύμφορον δι' όσους ανωτέρω εξέθηκε λόγους. Αν δέ τις είπη, ότι ο περί νεοφωτίστων νόμος δεν δύναται να εφαρμοσθή επί του προκειμένου, καθ' όσον ο Μπραχό δεν είναι εκ των νεοφωτίστων, παρατηρεί, ότι δεν έχεται αληθείας ο τοιούτος ισχυρισμός, και ότι ο νόμος εκείνος αφορά πάντας τους εν Ελλάδι αποκατασταθέντας Οθωμανούς. Αν όμως η Κυβέρνησις θέλη, δύναται ή παρέκτομόν τι να δώση εις τον περί ού ο λόγος Οθωμανόν, ή σύνταξιν διά νόμου απέναντι των εκδουλεύσεών του, άν και πολλοί άλλοι Οθωμανοί και χριστιανοί έχωσιν όμοίας και μεγαλειτέρας μάλιστα εκδουλεύσεις προς το έθνος, και εν τούτοις ουδέμια ελήφθη υπέρ αυτών πρόνοια, εν ω και αυτοί και αι οικογένειαί των λιμώττουσι. Παύων παρατηρεί, ότι τον Μραχό γνωρίζει και αυτός, ως και πολλοί των συναδέλφων του, και συμφωνεί, ότι πρέπει να τω δοθή μία τις αποζημίωσις, αλλά να τω δοθή σύμφωνα μέ τον μνησθέντα νόμον και ουχί δυνάμει νόμου ειδικού.

Αντείπεν ο επί των Εσωτερικών υπουργός, αναπληρών τον επί των Οικονομικών, ότι ο προαγορεύσας, καθ' ον μόνον αφ' ότου εξέθηκε δύναται να έχη δίκαιον, ως προς την εξαιρέσεως ήλθ. του άν τα παραχωρούμενα κτήματα ανήκον και πρό της επαναστάσεως εις τον υίον Οθωμανού· αλλά και την φύσιν αυτών

καταστρέφει τὸ νομοσχέδιον ἐν τῷ 1 ἄρθρῳ διὰ τῆς φράσεως « ἐφ' ὅσον ἤθελον ἀποδειχθῆ κτλ. » ἐκτὸς δὲ τούτου ὁμοία παραχώρησις δι' εἰδικοῦ νόμου ἐγένετο καὶ ἄλλοτε εἰς τὸν Ὀθωμανὸν Κούρταλην. Δὲν ἠδύνατο δὲ ποτὲ ἡ Κυβέρνησις νὰ ὑπαγάγῃ τὸν περὶ οὗ ὁ λόγος Ὀθωμανὸν εἰς τὰς διατάξεις τοῦ περὶ νεοφωτίστων νόμου, καὶ διὰ τοῦτο ὀφείλουσα νὰ λάβῃ ὑπὲρ αὐτοῦ πρόνοιαν χάριν τῶν πρὸς τὴν πατρίδα ἐκδουλεύσεών του, ἠναγκάσθη νὰ προκαλέσῃ τὸ προκείμενον νομοσχέδιον.

Ἐπανέλαβεν ὁ πρὸ τοῦ ὑπουργοῦ, ὅτι ὁ περὶ νεοφωτίστων νόμος, ἐκπηγάζων ἀπὸ τὰ πρωτόκολλα τῶν τριῶν συμμάχων Δυνάμεων καὶ τὴν μετὰ τῆς Τουρκίας συνθήκην αὐτῶν, δὲν ἀφορᾷ μόνον τοὺς νεοφωτίστους, ἀλλὰ πάντας ἐν γένει τοὺς ἐν Ἑλλάδι διαμείναντας Ὀθωμανούς, καὶ κατὰ τοῦτο διαφωνεῖ πρὸς τὰ ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ ἐκτεθέντα.

Ἀντιπαρετήρησεν ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργός, ὅτι πραγματοποιηθείσης τῆς περὶ ἀποζημιώσεως τῶν ἐν Ἑλλάδι διαμεινάντων Ὀθωμανῶν ἰδέας, ἐγένοντο ἐκ μέρους τῶν Δυνάμεων παρατηρήσεις ὡς πρὸς τοὺς Ὀθωμανοὺς ἐκείνους, οἵτινες μείναντες ἐν Ἑλλάδι, ἀνέλαβον καὶ τὸ θρήσκευμα ἡμῶν, καὶ ἐκ τούτου ἠναγκάσθη ὁ ἀοίδιμος Καποδίστριας ἐπεικείας χάριν νὰ διατάξῃ τὰ περὶ ἀποζημιώσεως τῶν νεοφωτίστων. Δὲν πρέπει λοιπὸν νὰ συγχέωμεν τὰ περὶ τούτων διατεταγμένα μὲ μίαν ἄλλην ἰδέαν, ἥτις δὲν ἐπραγματοποιήθη.

Ἐπήνεγκε τελευταῖον ἄλλος, ὅτι παραδέχεται τὸ προκείμενον νομοσχέδιον ὡς οἰωνὸν ἄριστον, πιστεύων, ὅτι οἱ ὑπουργοί, οἱ λαβόντες πρόνοιαν ὑπὲρ ἑνὸς Ὀθωμανοῦ, θέλουν ἐνθυμηθῆ ταχέως καὶ τόσους ἄλλους Ἕλληνας, τῶν ὁποίων αἱ οἰκογένειαι στεροῦνται τοῦ ἄρτου τῆς ἡμέρας, ἐν ᾧ καὶ ζωὰς καὶ περιουσίας ἔθεσαν εἰς τὸν βωμὸν τῆς πατρίδος.

Μετὰ ταῦτα ἐγένετο ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου μυστικὴ ψηφοφορία, καὶ προτεθεισῶν τῶν καλπῶν, προσῆλθον οἱ βουλευταὶ πάντες ῥίπτοντες ἐν μὲν τῇ μιᾷ τὴν λευκὴν, ἐν δὲ τῇ ἑτέρᾳ τὴν μέλαιναν ψῆφον. Γενομένης ἔπειτα τῆς διαλογῆς ὑπὸ τοῦ ἑτέρου τῶν ἀντιπροέδρων, ἑνὸς τῶν γραμματέων, καὶ τῶν ψηφολεκτῶν Κ. Ἀειμπεροπούλου καὶ Α. Τατοπούλου, συνήχθη ἐκ ταύτης, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου διὰ ψήφων 61 κατὰ 14.

Ἀναγνωσθέντος ἔπειτα τοῦ 1 ἄρθρου, ἐζήτησέ τις νὰ πληροφορηθῇ περὶ τῆς ἐκτάσεως τῶν ἐν τῷ ἐδαφ. 7 μνημονευομένων ἀμπέλων.

Ἀπαντήσαντος δέ τινος, ὅτι τὸ ὑπουργεῖον ἔχει λεπτομερῆ σημείωσιν ὅλων τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ μνημονευομένων κτημάτων, καθ' ἣν ἡ ἔκταρις τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος ἀμπέλων σύγκειται ἐκ στρεμ. πέντε περίπου, καὶ ἀπορεῖ μάλιστα πῶς δὲν ὁρίζεται καὶ ἐν τῷ νομοσχεδίῳ· ἀπερκισίθη νὰ τεθῶσιν εἰς τὸ τέλος τοῦ ἐδαφίου πρὸς ἀποφυγὴν πάσης ἀμφιβολίας αἱ λέξεις « ἐκ στρεμμάτων περίπου πέντε. »

Ἐπὶ τούτοις ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὸ ἄρθρον 1 μετὰ τῆς ἀνωτέρω προσθήκης, ἔχον οὕτως·

« Ἄρθρ. 1. Εἰς τὸν ἐν τῇ ἐλευθέρᾳ Ἑλλάδι διαμείναντα μετὰ τὴν ἔναρξιν τοῦ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνος, καὶ ὑπηρετήσαντα ἐν καιρῷ τοῦ πολέμου παρὰ τοῖς ἑλληνικοῖς στρατοπέδοις ὡς χειροῦργον Μάτον Ὀστᾶ Μπραχὸ καὶ τὴν σύζυγον αὐτοῦ Ξαλιχὰ Βελὴ Μπαρτζελιώτου, θέλουσιν ἀποδοθῆ παρὰ τοῦ δημοσίου ἐκ τῶν κατὰ τὴν ἐπαρχίαν Τριφυλίας ἰδιοκτήτων αὐτῶν κτημάτων, ἐφ' ὅσον ἤθελον ἀποδειχθῆ, ὅτι ἀνῆκον πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως εἰς ἕνα τῶν ἀνωτέρω δύο ἀτόμων, καὶ ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦ νὰ μὴ ἔχωσιν ἀπαίτησίν τινα ἀποζημιώσεως διὰ τὰ εἰσοδήματα αὐτῶν ἢ διὰ συμβᾶσαν εἰς αὐτὰ ἐλάβην ἀπὸ τῆς ἐναρξέως τοῦ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνος μέχρι τῆς πρὸ αὐτοῦ παραχωρήσεως τῶν κτημάτων, τ' ἀκόλουθα.

1. Ἡ ἐν Κυπαρισσίᾳ ὑπὸ τῶν ἰδίων κατεχομένη καὶ κατοικουμένη οἰκία.
2. Τὸ ἐντὸς τῆς αὐτῆς πόλεως εἰσθέσιν Κουρουμπραΐμη ἐρείπιον οἰκίας, συνιστάμενον ἐκ πεντακοσίων περίπου μέτρων.
3. Τὸ ἐντὸς τῆς ἰδίας πόλεως ἐρείπιον ἑνὸς ἐργαστηρίου.
4. Τὸ κατὰ τὴν θέσιν Κορυᾶ τῆς Κυπαρισσίας ἐμπρεῖον ἐλαιοτριβείου, τὸ λεγόμενον τοῦ Καράκη.
5. Τὸ κατὰ τὴν θέσιν Ταλασίνη τῆς Κυπαρισσίας περιβόλιον, συνιστάμενον ἐκ δύω περίπου στρεμμάτων.
6. Ἡ ὑπὸ τῶν ἰδίων κατεχομένη κατὰ τὴν θέσιν Ψερὸ σταριδάμπελος, συνισταμένη ἐκ τριῶν περίπου στρεμμάτων.
7. Αἱ δύω κατὰ τὰ Φιλιατρὰ τοῦ δήμου Ἐράνης κείμεναι ἄμπελοι ἐκ στρεμ. περίπου πέντε.
8. Οἱ ἐξῆς ἀγροί·

α') Ὁ κατὰ τὴν θέσιν Μούσγα τῆς Κυπαρισσίας, ἐκ στρεμμάτων τριῶν περίπου.

β') Ὁ κατὰ τὴν θέσιν Κυπαρισσάκια ἢ Λαμπαριαίς, ἐκ στρεμμάτων τριῶν περίπου.

γ') Ὁ κατὰ τὴν θέσιν Πέτρα, ἐκ στρεμμάτων δέκα περίπου,

δ') Ὁ κατὰ τὴν θέσιν Μάρτζα ἐκ στρεμμ. ἓξ περίπου».

Ἀναγνωσθέντος δὲ καὶ τοῦ ἄρθρ. 2 μετὰ τῆς γνώμης τῆς ἐπιτροπῆς, τροποποιησάσης τὸ ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου ὡς ἑξῆς·

«Ἄρθρ. 2. Ἐὰν σὺν τοῖς ἀνωτέρω κτήμασιν εἶχον καὶ ἐλαιόδενδρα, θέλουσιν ἀποδοθῆ πρὸς αὐτοὺς καὶ ταῦτα.»

Παρετήρησέ τις, ὅτι τὰ διὰ τοῦ νομοσχεδίου χορηγούμενα κτήματα εὑρίσκονται εἰς τοιαύτην ἀθλίαν κατάστασιν, ὥστε τὸ ἐτήσιον αὐτῶν εἰσόδημα δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὰς 250 δρχ., ποσὸν εὐτελὲς δι' ἀρχηγὸν πολυαρίθμου οἰκογενείας, ἀπέναντι μάλιστα τῶν ἐκδουλεύσεών του. Διὰ τοῦτο ἡ ἐπιτροπὴ ἐθεώρησε δίκαιον νὰ συμπεριλάβῃ εἰς τὴν γινομένην παραχώρησιν ὅλα τὰ ἐλαιόδενδρα τὰ ἀνήκοντα εἰς αὐτούς, ἐὰν τυχὸν ἦσαν πλειότερα τῶν 150.

Ἀλλ' ἀντειπόντος τοῦ ὑπουργοῦ, ὅτι ἡ Κυβέρνησις τοῦ Βασιλέως, ὅτε ἐξετίμησε τὰς ἐκδουλεύσεις τοῦ ἀνδρός, ὥρισεν ἀναλόγως αὐτῶν καὶ τὸ ποσὸν τῆς ἀποζημιώσεως, καὶ ὅτι ἡ Βουλὴ πρέπει νὰ συμφωνήσῃ μὲ τὴν τοῦ ὑπουργείου ἀπόφασιν· ὁ εἰσηγητὴς ἀπέσυρε τὴν ἀνωτέρω τροπολογίαν τῆς ἐπιτροπῆς, καὶ οὕτως ἡ Βουλὴ παρεδέχθη δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως τὰ ἄρθρα 2, 3 καὶ 4 τοῦ νομοσχεδίου, ἔχοντα οὕτως·

«Ἄρθρ. 2. Ἐὰν σὺν τοῖς ἀνωτέρω κτήμασιν εἶχον καὶ ἐλαιόδενδρα, θέλουσιν ἀποδοθῆ ἐξ αὐτῶν μέχρις ἑκατὸν πεντήκοντα εἰς τὴν θέσιν, τὴν ὁποίαν θέλει προσδιορίσει τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον, ἐὰν ταῦτα κεῖνται εἰς διάφορα μέρη.

Ἄρθρ. 3. Ὅσα τῶν κατὰ τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον ἐλαιοδένδρων ἤθελον τύχει τριακονταετῶς ἐνοικιαζόμενα, μεταβαίνουσι καὶ ταῦτα εἰς τὴν κυριότητα τοῦ Μάτου Μπραχοπούλου καὶ τῆς συζύγου του, ἀναλαμβανόντων αὐτῶν τὰ δικαιώματα τοῦ δημοσίου ἐπὶ τῶν δένδρων τούτων ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς παραχωρήσεως μέχρι τῆς λήξεως τῆς τριακονταετίας.

Ἄρθρ. 4. Ἡ ἐξαιρέθωσις τῶν κατὰ τὰ ἄρθρα 1 καὶ 2 τοῦ παρόντος νόμου κτημάτων τοῦ Μάτου Μπραχοπούλου καὶ τῆς συζύγου του θέλει ἐνεργηθῆ κατὰ τας περὶ νεοφύτων νενομισμένας διατάξεις.»

Ἐγκριθέντος δὲ καὶ τοῦ τύπου τῆς ἐκτελέσεως, ἐπανελήφθη ἐπὶ τοῦ συνόλου νέα μυστικὴ ψηφοφορία, ἐκ δὲ τῆς διαλογῆς, ἐνεργηθείσης ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Α. Ροΐλὸν καὶ Κ. Γριβογεώργην, συνήχθη, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὸ σύνολον τοῦ νομοσχεδίου διὰ ψήφων 69 κατὰ 5· ἔχει δὲ οὕτως·

Ο Θ Ω Ν κτλ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1. Εἰς τὸν ἐν τῇ ἐλευθέρᾳ Ἑλλάδι διαμείναντα μετὰ τὴν ἔναρξιν τοῦ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνος, καὶ ὑπηρετήσαντα ἐν καιρῷ τοῦ πολέμου παρὰ τοῖς ἑλληνικοῖς στρατοπέδοις ὡς χειρούργον Μάτον Ὀστὰ Μπραχὸ καὶ τὴν σύζυγον αὐτοῦ Ἐλληνὰ Βελῆ Μπαρτζελιώτου, θέλουσιν ἀποδοθῆ παρὰ τοῦ δημοσίου ἐκ τῶν κατὰ τὴν ἐπαρχίαν Τριφυλίας ἰδιοκτήτων αὐτῶν κτημάτων, ἐφ' ὅσον ἤθελον ἀποδειχθῆ, ὅτι ἀνῆκον πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως εἰς ἕνα τῶν ἀνωτέρω δύω ἀτόμων, καὶ ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦ νὰ μὴ ἔχωσιν ἀπαίτησίν τινα ἀποζημιώσεως διὰ τὰ εἰσοδήματα αὐτῶν ἢ διὰ συμβᾶσαν εἰς αὐτὰ βλάβην ἀπὸ τῆς ἐναρξέως τοῦ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνος μέχρι τῆς πρὸς αὐτοὺς παραχωρήσεως τῶν κτημάτων, τ' ἀκόλουθα.

1. Ἡ ἐν Κυπαρισσίᾳ ὑπὸ τῶν ἰδίων κατεχομένη καὶ κατοικουμένη οἰκία.
2. Τὸ ἐντὸς τῆς αὐτῆς πόλεως εἰς θέσιν Κουρομπραΐμη ἐρείπιον οἰκίας, συνιστάμενον ἐκ πεντακοσίων περίπου μέτρων.
3. Τὸ ἐντὸς τῆς ἰδίας πόλεως ἐρείπιον ἑνὸς ἐργαστηρίου.
4. Τὸ κατὰ τὴν θέσιν Κορμὰ τῆς Κυπαρισσίας ἐρείπιον ἐλαιοτριβείου, τὸ λεγόμενον τοῦ Καράκη.
5. Τὸ κατὰ τὴν θέσιν Ταλασίνη τῆς Κυπαρισσίας περιβόλιον, συνιστάμενον ἐκ δύω περίπου στρεμμάτων.
6. Ἡ ὑπὸ τῶν ἰδίων κατεχομένη κατὰ τὴν θέσιν Ψειροῦ σταφιδάμπελος, συνισταμένη ἐκ τριῶν περίπου στρεμμάτων.
7. Αἱ δύω κατὰ τὰ Φιλιατρὰ τοῦ δήμου Ἐράνης κείμεναι ἄμπελοι ἐκ στρεμμάτων πέντε περίπου.
8. Οἱ ἑξῆς ἀγροί·

α') Ὁ κατὰ τὴν θέσιν Μούσγα τῆς Κυπαρισσίας, ἐκ στρεμμάτων τριῶν περίπου.

β') Ὁ κατὰ τὴν θέσιν Κυπαρισσάκια ἢ Λαμπαριαίς, ἐκ στρεμμάτων πέντε περίπου.

γ') Ὁ κατὰ τὴν θέσιν Πέτρα, ἐκ στρεμμάτων δέκα περίπου.

δ') Ὁ κατὰ τὴν θέσιν Μάρτζα, ἐκ στρέμμ. ἐξ περίπου.

Ἄρθρ. 2. Ἐὰν σὺν τοῖς ἀνωτέρω κτήμασιν εἶχον καὶ ἐλαιόδενδρα, θέλουσιν ἀποδοθῆ ἐξ αὐτῶν μέχρις ἑκατὸν πεντήκοντα εἰς τὴν θέσιν, τὴν ὁποίαν θέλει προσδιορίσει τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον, ἐὰν ταῦτα κεῖνται εἰς διάφορα μέρη.

Ἄρθρ. 3. Ὅσα τῶν κατὰ τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον ἐλαιοδένδρων ἤθελον τύχει τριακονταετῶς ἐνοικιασμένα, μεταβαίνουσι καὶ ταῦτα εἰς τὴν κυριότητα τοῦ Μάτου Μπραχοπούλου καὶ τῆς συζύγου του, ἀναλαμβανόντων αὐτῶν τὰ δικαιώματα τοῦ δημοσίου ἐπὶ τῶν δένδρων τούτων ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς παραχωρήσεως μέχρι τῆς λήξεως τῆς τριακονταετίας.

Ἄρθρ. 4. Ἡ ἐξακρίβωσις τῶν κατὰ τὰ ἄρθρα 1 καὶ 2 τοῦ παρόντος νόμου κτημάτων τοῦ Μάτου Μπραχοπούλου καὶ τῆς συζύγου του θέλει ἐνεργηθῆ κατὰ τὰς περὶ νεοφύτων νενομισμένας διατάξεις.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος διέλυσε τὴν συνεδρίασιν ἐν ὥρᾳ 2 Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος
ΕΥΣΤ. Μ. ΠΑΡΙΣΙΟΣ.

Οἱ Γραμματεῖς.
Τ. Γ. Μαυρομμάτης
Π. Κολποδῖνος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΚΓ'.

Τῆς 22 Δεκεμβρίου 1852.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Παρελθόντες οἱ ἐπὶ τῶν προϋπολογισμῶν τῶν διαφόρων ὑπουργείων εἰσηγηταὶ τῶν τμημάτων, ἀνέγνων κατὰ σειρὰν α') ἔκθεσιν ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργείου διὰ τὸ 1853, β') ἐπίσης ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργείου, γ') ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργείου, καὶ δ') ὡσαύτως ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργείου· ἔχουσι δ' οὕτως·

ΕΚΘΕΣΙΣ

Τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργείου.

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Ἡ εἰσηγητικὴ ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους ἐπιτροπὴ, λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν καὶ ἐπεξεργασθεῖσα τὸν εἰδικὸν προϋπολογισμὸν τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν τοῦ ἐπιόντος ἔτους 1853, ἐπιφέρει τὰς ἀκολούθους παρατηρήσεις.

Κεφ. Α'. Ἄρθρον 1.

Τὸ ὑπουργεῖον ἐν τῷ κεφαλαίῳ τούτῳ ζητεῖ σὺν τοῖς ἄλλοις τὴν ἔγκρισιν τοῦ νὰ δίδῃ εἰς τὸν Κ. Ν. Κωστὴν, τακτικὸν καθηγητὴν τῆς μαιευτικῆς παρὰ τῷ Πανεπιστημίῳ, δρ. 100 κατὰ μῆνα ὡς ἐπιμίσθιον διὰ τοὺς κόπους, οὓς καταβάλλει ὡς τμηματάρχης τοῦ αὐτοῦ ὑπουργείου ἐπὶ τοῦ ὑγειονομικοῦ κλάδου.

Ἡ ἐπιτροπὴ θεωροῦσα, ὅτι τοιαύτη χορηγία ἀντίκειται πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 30 τοῦ ἀπὸ 1 Ὀκτωβρίου ε. ε. ΣΙΒ'. νόμου περὶ δημοσίου λογιστικοῦ, καθ' ὃ ὑπάλληλος ὑπηρετῶν εἰς διαφόρους θέσεις, δὲν λαμβάνει εἰμὴ ἕνα μόνον μισθὸν, τὸν τῆς μᾶλλον μισθοδοτουμένης, κατ' ἐξαίρεσιν δὲ δύναται νὰ λάβῃ καὶ ἐπιμίσθιον ὅταν καὶ ὅπως ῥητὸς νόμος τὸ ἐπιτρέπει· ἐπὶ δὲ τοῦ πρακειμένου δὲν ὑπάρχει τοιοῦτος νόμος, μήτε δύναται νὰ γίνῃ ἐξ ἀναλογίας τοιαύτη ἀντίστροφος ἐφαρμογὴ τοῦ περὶ συστάσεως τοῦ Πανεπιστημίου ὀργανικοῦ διατάγματος, ὡς διϊσχυρίζεται τὸ ὑπουργεῖον, γνωμοδοτεῖ ὁμοφώνως νὰ μὴ παραδεχθῇ εἰς τὸ μέλλον τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ἐπιμίσθιον.

Κεφ. Β'. Ἄρθρον 2.

Ἡ ἐπιτροπὴ παραδεχομένη τὰς ζητουμένας νέας δαπάνας διὰ τὸ ἐν Τίρυνθι γεωργικὸν σχολεῖον, προσδοκᾷ τοὺς ἀναλόγους τῆς προόδου αὐτοῦ καρπούς.

Ἄρθρον 3.

Τὸ ὑπουργεῖον προτιθέμενον, ὡς ἐκθέτει, νὰ φέρῃ εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τῶν Βουλῶν νομοσχέδιον, δι' οὗ νὰ καταργηθῇ ἡ ἐνεργουμένη δυνάμει τοῦ οἰκονομικοῦ μέτρου κράτησις ἐπὶ τῆς μισθοδοσίας τοῦ διευθυντοῦ τοῦ πολυτεχνείου, ζητεῖ νὰ συμπεριληφθῇ ἀπὸ τοῦδε ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τὸ πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ κανονικοῦ μισθοῦ ποσόν.

Ἡ ἐπιτροπὴ δὲν ἔχει μὲν ἐναντίαν γνώμην εἰς τὴν κατάργησιν τῆς ἀνωτέρω κρατήσεως, ἀλλὰ θεωρεῖ τὴν ἀπὸ τοῦδε σημείωσιν τοῦ ἀναγκαίου χρηματικοῦ ποσοῦ καὶ παράτυπον καὶ ἄσκοπον.

παράτυπον, διότι δίδει πίστωσιν ἄνευ νόμου, ἄσκοπον δέ, διότι μετὰ τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ νόμου ἡ πίστωσις εἶναι συνέπεια ἀναπόφευκτος. Διὰ ταῦτα γνωμοδοτεῖ ν' ἀναβληθῇ ἡ ζητουμένη πίστωσις διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς κανονικῆς μισθοδοσίας τοῦ διευθυντοῦ τοῦ πολυτεχνείου μέχρι τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ ἀναγκαίου νόμου.

Ἡ ἐπιτροπὴ παραδεχομένη εὐχαρίστως τὸ ποσὸν τῶν 3,000 δραχ. διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν ὑποτρόφων εἰς τέχνας καὶ ἐπιτηδεύματα, συνίστησιν εἰς τὸ ὑπουργεῖον τὴν ταχείαν ἐνέργειαν καὶ τὴν κατὰ προτίμησιν ἐκμάθησιν τῶν εἰς τὴν ἐγχώριον βιομηχανίαν ὀλίγων γνωστῶν ἢ ἀγνώστων τεχνῶν καὶ ἐπιτηδευμάτων τῶν μᾶλλον διωφελῶν.

Ἄρθρ. 8—9.

Ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ ἀναβληθῇ ἡ ζητουμένη ἐνταῦθα πίστωσις διὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ κανονικοῦ μισθοῦ τοῦ προσωπικοῦ τῆς γεν. τῶν ταχυδρομείων διευθύνσεως κ. τ. λ. δι' οὓς λόγους ἐξέθετο ἀνωτέρω ἐν τῷ ἄρθρῳ 2 τοῦ παρόντος Κεφαλαίου.

Ἄρθρ. 10.

Ἡ ἐπιτροπὴ παραδεχομένη τὴν ζητουμένην αὔξησιν ἐκ δραχ. 1,500 διὰ τὴν ἐργολαβίαν τῶν πεζῶν καὶ ἐφίππων ταχυδρόμων, ἐπαναλαμβάνει τὴν πολλάκις παρὰ τῶν Βουλῶν ἐκφρασθεῖσαν ἐπιθυμίαν περὶ τῆς καταργήσεως ἑνὸς τελειοτέρου καὶ καταλληλοτέρου διοργανισμοῦ τῆς ταχυδρομικῆς ὑπηρεσίας, συμφώνως μὲ τὰς ἐπιτυχούσας εἰς ἄλλα Κράτη δοκιμασίας.

Ἄρθρ. 12.

Μετὰ μεγίστης εὐχαριστήσεως παραδέχεται ἡ ἐπιτροπὴ τὴν προβλεπομένην εἰς τὸ ἄρθρ. τοῦτο δαπάνην, καὶ συνιστᾷ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τὴν ταχείαν ἐνέργειαν τῆς ἀποξηράνσεως τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος ἑλῶν καὶ τελμάτων. Τὰ ἀναφερόμενα μέρη, ἤτοι ἡ νῆσος Κύθνος, ὁ δῆμος Τριναύσσου τῆς Λακεδαίμονος, ὁ δῆμος Ἰναχίας καὶ Ἀλέας τοῦ Ἄργους, πάσχουν ἀπὸ τὰ λιμνάζοντα ὕδατα· ἀλλ' ἰδίως οἱ κάτοικοι Ἰναχίας καὶ τῶν περὶ ξ χωρίων ὑπέστησαν ἀπό τινος χρόνου μεγίστην βλάβην. Τὸ Τριμέριον ἀναβρύει μὲ σπουδαίαν καθημέραν αὔξησιν εἰς τὸ κεντρικώτερον τῆς πεδιάδος τοῦ Ἄργους μέρος, μὴ ἔχον δὲ τὴν ἀναγκαίαν διέξοδον λιμνάζει, καὶ ἕνεκα τούτου νοσήματα παντοῖα ἀπεδεκάτισαν τοὺς κατοίκους, τοὺς δὲ ἐπιζῶντας κατέστησαν καχεκτικοὺς καὶ ἀνικάνους εἰς γεωργικὰς ἐργασίας. Εἶναι οὖν τῆς μεγίστης ἀνάγκης νὰ

ἐπέλθωσι τὰ σωστικὰ μέτρα τῆς Κυβερνήσεως μὲ τὴν πρέπουσαν σπουδαιότητα.

Κεφ. Γ'. Ἄρθρ. 2.

Παραδεχομένη ἡ ἐπιτροπὴ τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ σημειούμενα ποσὰ, ἐπαναλαμβάνει τὴν σύστασιν καταλλήλων ποινικῶν φυλακῶν, συμφώνως μὲ τὴν φιλανθρωπίαν καὶ τὸ συμφέρον τῆς κοινωνίας.

Κεφ. Ζ'. Ἄρθρ. 1 καὶ 2.

Ἡ ἐπιτροπὴ παραδεχομένη τὰ ἐν τοῖς ἄρθροις τούτοις σημειούμενα ποσὰ περὶ ὁδοποιίας, κατασκευῆς γεφυρῶν κλπ. συνιστᾷ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τὴν ταχείαν περαίωσιν τῶν ἔργων ὅλων, καὶ ἰδίως τῶν μᾶλλον συχναζομένων ὁδῶν, ὡς εἶναι ἡ Πειραϊκὴ καὶ ἡ ἀπὸ Ἄργους εἰς Ναύπλιον κ.λ.π., καὶ τῶν ἐπικινδύνων περασμάτων καὶ τῶν γεφυρῶν. Ὡσαύτως συνιστᾷ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ ληρθῶσι μὲ τὴν αὐτὴν σπουδαιότητα τὰ δέοντα μέτρα διὰ τὴν ἀποξήρανσιν τῶν κατὰ τὴν Ἠλείαν πεδιάδων, τοσοῦτον εὐφόρων, ἀλλὰ μενουσῶν ἀργῶν ἕνεκα τῶν λιμναζόντων ὑδάτων. Ἡ αὐτὴ ἀνάγκη ὑπάρχει καὶ κατὰ τὴν Μεσσηνίαν καὶ Ἀλλαγονῦ, καὶ τὴν αὐτὴν ἐπιθυμίαν ἐκφράζει ἡ ἐπιτροπὴ περὶ πάντων.

Κεφ. Η'.

Διὰ τὴν ἐπισκευὴν τοῦ κατὰ τὸ χωρίον Ἀγγελοκάστρου ὑδραγωγείου εἶχον σημειωθῇ ἄλλοτε 6,000 δραχ. αἱ ἤδη σημειούμεναι δραχμαὶ 1,000 ἴσως εἶναι ἀνεπαρκεῖς, καὶ διὰ τοῦτο ἡ ἐπιτροπὴ ἐφελκύει τὴν προσοχὴν τοῦ ὑπουργείου.

Δίδουσα πέρας ἡ ἐπιτροπὴ εἰς τὴν ἔκθεσιν ταύτην παρατηρεῖ, ὅτι ὁ παρὼν προϋπολογισμὸς στηριζόμενος εἰς τὰς βάσεις τῶν παρελθόντων προϋπολογισμῶν, εἶναι ἐλάσσων τοῦ διὰ τὸ 1852 κατὰ δραχμὰς 64,854 : 46· θέλει δὲ ἐλαττωθῇ ἔτι πλέον, ἐὰν, ὡς πιστεύει, γίνωσι παραδεκταὶ αἱ ἀνωτέρω γνῶμαι αὐτῆς.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 20 Δεκεμβρίου 1852.

Ἡ ἐπιτροπὴ

Ν. Μπούκουρας	Κ. Δαρειώτης	Ἠλ. Παπαδαῖος
Α. Αὐγερινὸς	Ἐμ. Μελετόπουλος	Δ. Καλλιφρονᾶς
Σ. Χ. Στεφανόπουλος	Εὐς. Οἰκονομόπουλος	

Ὁ εἰσηγητὴς Α. Σ. Δανόπουλος.»

Ἐκθεσις τῆς ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐπιτροπῆς τῆς Βουλῆς.

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Ὁ προϋπολογισμὸς τῶν ἐξόδων τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερι-

κῶν κλπ. διὰ τὸ ἐπιὸν ἔτος 1853, τὸν ὁποῖον διεξήλθεν ἡ ἐπιτροπή σας, συμποσοῦται εἰς δραχ. 488,647:51, ἤτοι ἐλάττων τοῦ 1852 ἔτους κατὰ δραχ. 42,681:07, ἀλλ' ὡς ἐν τῇ ἐκθέσει τοῦ ὑπουργοῦ ἐξηγεῖται, ἡ ἐλάττωσις αὕτη προέρχεται ἀπὸ τὴν ὑπάρχουσαν διαφορὰν μεταξὺ τῶν δύω προϋπολογισμῶν εἰς τὸ κεφάλαιον τῶν κλεισμένων χρήσεων, τὸ ὁποῖον κατὰ μὲν τὸ 1852 συνεποσοῦτο εἰς δραχ. 49,396:59, κατὰ δὲ τὸ 1853, εἰς δρ. 5,495:59, ὥστε ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ 1853 αὐξάνει κατὰ δρ. 1020 εἰς πραγματικὰς ἡ τακτικὰς δαπάνας τοῦ ὑπουργείου.

Ἡ αὔξησις αὕτη, ὡς ἐξηγεῖται εἰς τὸ Κεφ. Ζ'. τοῦ ἐξηγηματικοῦ φύλλου τοῦ διαληφθέντος προϋπολογισμοῦ, προκύπτει ἀπὸ προσθήκην ὑπερρίθμου προσωπικοῦ, προσληφθέντος διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς ὑπηρεσίας τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐμπορικοῦ γραφείου, ἤτοι ἑνὸς θυρωροῦ πρὸς δραχ 50 κατὰ μῆνα, καὶ ἑνὸς κλητῆρος πρὸς δραχ. 35. Ἡ ἐπιτροπή σας οὐδεμίαν ἔχει νὰ φέρῃ προποποίησιν ἐπὶ τῶν λεπτομερειῶν τῶν ἐξόδων τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν, στηριζομένων εἰς τοὺς ὀργανικοὺς νόμους καὶ εἰς τὰς ἀναποφεύκτους ἀνάγκας τῆς ὑπηρεσίας· συνιστᾷ ἑπομένως εἰς τὴν Βουλὴν τὴν παραδοχὴν καὶ ἐπιψήφισιν αὐτοῦ ὡς ἔχει.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 29 Σεπτεμβρίου 1852.

Ἡ ἐπιτροπὴ

Ν. Μπούκουρας	Α. Σ. Δανόπουλος
Κ. Δαρειώτης	Χ. Θεοχαρόπουλος
Ἠλ. Παπαδαῖος	Εὐστ. Οἰκονομόπουλος
Δ. Καλλιφρονᾶς	Ἐμ. Μελετόπουλος

Ὁ Εἰσηγητὴς Σ. Χ. Στεφανόπουλος.

Πρὸς τὴν Βουλήν.

« Ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης διὰ τὸ 1853, ἂν καὶ ἐν τῇ ἐκθέσει τοῦ ὑπουργείου παρουσιάζει ἐλάττωσιν δραχ. 4337, πραγματικῶς ἔχει αὔξησιν δρ. 5380, διότι ἡ ἐλάττωσις γίνεται εἰς τὰς ἐκτάκτους δαπάνας, οἷαι εἰσὶν αἱ πλῆρωμαὶ τῶν κλεισμένων χρήσεων καὶ τὰ ἔξοδα ἐπισκευῆς δικαστικῶν καταστημάτων, ἡ δὲ προσθήκη γίνεται εἰς τὴν τακτικὴν ὑπηρεσίαν τῶν δικαστηρίων, ὡς ἑξῆς ἐκτίθεται.

α') Εἰς τοῦ Ἀρείου Πάγου τὴν δαπάνην γίνεται προσθήκη ἐκ δραχ. 1560, ἤτοι δι' ἔξοδα γραφικὰ δραχ. 120, δι' ἀλλαγὴν τοῦ καταστήματος διαφορὰ ἐνοικίου δραχ. 1440.

β') Εἰς τὰ ἐφετεῖα δραχ. 1440, ἐπίσης δι' ἀλλαγὴν τοῦ καταστήματος.

γ') Εἰς τὰ πρωτοδικεῖα δραχ. 550, διὰ προσθήκην ἑνὸς γραμματέως εἰς τὴν εἰσαγγελίαν τῶν Πατρῶν καὶ διὰ τὴν αὔξησιν τῶν γραφικῶν ἐξόδων τοῦ πρωτοδικείου Σύρου.

δ') Εἰς τὰ εἰρηνοδικεῖα δρ. 1800, διὰ τὸν χωρισμὸν τῆς συμβολαιογραφικῆς ὑπηρεσίας ἀπὸ πέντε εἰρηνοδικεῖα.

Ἡ ἐπιτροπὴ εὑρίσκουσα τὰς προσθήκας ταύτας δικαιολογημένας ἀπὸ τὴν ἀνάγκην τῆς ὑπηρεσίας, διότι ἑνόσῳ τὸ ἔθνος δὲν εὐτυχήσει ν' ἀνεγείρῃ τὰ ἀναγκαῖα δημόσια καταστήματα, θέλει ὑπάρχειν εἰς τὴν ἀνάγκην τῆς παραδοχῆς τῶν ἀπαιτουμένων ἐνοικίων, παραδέχεται ταύτας καὶ τὰς συνιστᾷ εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τῆς Βουλῆς.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 22 Δεκεμβρίου 1852.

Ἡ Ἐπιτροπὴ

Ν. Μπούκουρας, Κ. Δαρειώτης, Σ. Χ. Στεφανόπουλος, Α. Δ. Αὐγερινός, Χ. Θεοχαρόπουλος, Α. Σ. Δανόπουλος, Ἐμμ. Μελετόπουλος.

Ὁ Εἰσηγητὴς Δ. Καλλιφρονᾶς.»

ΕΚΘΕΣΙΣ

Ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργείου.

Πρὸς τὴν Βουλήν.

« Ἡ ἐξέτασις τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργείου ἐφείλκυσεν οὐκ ὀλίγον τὴν προσοχὴν τῆς ἐπιτροπῆς. Ἡ καλῶς ἐννοουμένη οἰκονομία καὶ ἡ ἐπωφελὴς χρῆσις ἑκάστης δαπάνης ὑπῆρξαν οἱ κανόνες, τοὺς ὁποίους ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν ἠκολούθησε καθ' ὅλην αὐτοῦ τὴν ἐργασίαν ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ στρατιωτικοῦ κλάδου.

Ἀναγνοῦσα ἡ ἐπιτροπή σας, κύριοι, τὴν ἔκθεσιν τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ προϋπολογισμοῦ τούτου, καὶ παρατηρήσασα τὴν λεπτομέρειαν καὶ ἀκρίβειαν, μεθ' ἧς δικαιολογεῖται πρώτην ἅδη φορὰν ἑκάστη δαπάνη, δὲν δύναται νὰ μὴν ὁμολογήσῃ τὴν ἄκραν αὐτῆς εὐχαρίστησιν εἰς τὸν Κ. ὑπουργόν, ἐνασχοληθέντα ἐνδελεχῶς νὰ καταδείξῃ εἰς τὴν Βουλὴν τῶν ἀντιπροσώπων ὅλας τὰς πηγὰς, ἐξ ὧν προέκυψαν αἱ διὰ τὸν στρατὸν δαπάναι.

Ὅ,τι δὲ φέρει τιμὴν μεγάλην εἰς τὸν ὑπουργόν, εἶναι οἱ ἄνευ τινὸς ὑπερβάσεως τῆς ἐτησίας δαπάνης ἐπαύξησις τοῦ στρατοῦ κατὰ 1027 ἄνδρας.

Ἡ ἀνάπτυξις τῆς στρατιωτικῆς τοῦ ἔθνους δυνάμεως, ἡ μόρφωσις αὐτῆς διὰ καταλλήλων ὀργανικῶν νόμων, ἡ ἔλλειψις τῶν ὁποίων πολλάκις ὑπὸ τῶν νομοθετικῶν σωμάτων ἐθεωρήθη ὡς

ἀπάδουσα πρὸς τὴν κατάστασιν τοῦ ἔθνους, ἦσαν ἔργα δυσχερῆ, χρήζοντα καὶ πείρας ἐξειδικευμένης καὶ κρίσεως πολλῆς.

Ἡ ἐπιτροπή σας ἐπομένως ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν τοιούτων σκέψεων διελθοῦσα καὶ συζητήσασα τὸ σύνολον καὶ τὰ καθέκαστα τοῦ προϋπολογισμοῦ, ἀναβαίνοντος εἰς δραχ. 4,842,081:86, σπεύδει νὰ συστήσῃ εἰς τὴν Βουλὴν τὴν παραδοχήν του ὡς ἔχει.

Παρατηρεῖ μόνον, ὅτι εἰς τὴν κατάταξιν τῶν μαθητῶν τῆς στρατιωτικῆς σχολῆς τῶν Εὐελπίδων δὲν ἐπραγματοποιήθη ἡ πολλάκις ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἐκφρασθεῖσα ζωηρὰ ἐπιθυμία τοῦ νὰ λαμβάνωνται κατ' ἀναλογίαν ἐκ τῶν νομῶν τοῦ Κράτους οἱ δωρεὰν σπουδάζοντες νέοι, ἐκ τῶν οἰκογενειῶν ἐκείνων, αἵτινες ἀπέκτησαν ἀπαράγραπτα δικαιώματα εἰς τὴν εὐγνωμοσύνην τοῦ ἔθνους. Ἐπιθυμεῖ δὲ τοῦ λοιποῦ νὰ τηρηθῇ ἡ ἀρχὴ αὕτη, ἥτις οὐδόλως ἀπῴδει πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ ἔθνους.

Ἐπὶ τέλους ἐρεθίζει τὴν προσοχὴν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ εἰς τὴν ἐκτίμησιν τῶν δικαιωμάτων τῶν πρωταγωνιστῶν τοῦ ἔθνους, οἷον τοῦ Θ. Κολοκοτρώνου, Κουντουριώτου καὶ ἄλλων τῶν τούτοις ὁμοίων, τῶν ὁποίων τὰ τέκνα καὶ δίκαιον καὶ ἀναγκαῖον εἶναι νὰ ἐκπαιδεύωνται ἐν τῇ σχολῇ δωρεάν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 22 Δεκεμβρίου 1852.

Ἡ ἐπιτροπὴ

Ν. Μπούκουρας	Σ. Χ. Στεφανόπουλος
Δ. Καλλιφρονᾶς	Α. Σ. Δανόπουλος
Ἐμμ. Μελετόπουλος	Χ. Σ. Θεοχαράπουλος

Κ. Δαρειώτης. Ὁ εἰσηγητὴς Α. Δ. Αὐγερινός. »

Παρατηρήσαντος ἔπειτα τοῦ προέδρου, ὅτι δὲν ἐξητλήθησαν μὲν εἰσέτι τὰ ἐν τῇ ἡμερησίᾳ διατάξει τεθειμένα πρὸς συζήτησιν ἀντικείμενα, ἀλλ' ὅτι θεωρεῖ καλὸν, ἵνα δοθῇ ἐργασία καὶ εἰς τὸ ἕτερον Σῶμα, νὰ προηγηθῇ ἡ τῶν προϋπολογισμῶν συζήτησις καθ' ἣν ἀνεγνώσθησαν σειρὰν αἱ ἐπ' αὐτῶν ἀναγνωσθεῖσαι ἐκθέσεις· ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν πρότασιν ταύτην.

Προτεθείσης οὕτω τῆς συζητήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐσόδων τοῦ Κράτους, ἀνεγνώσθη ἡ ἐπ' αὐτοῦ ἔκθεσις τῆς ἐπιτροπῆς, συνιστώσης τὴν πλήρη παραδοχήν του, καὶ μηδεμιᾶς ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως, ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως ἓν ἕκαστον τῶν ἄρθρων τῶν Κεφαλ. Α'. Β'. καὶ Γ'. ἔχοντα οὕτω

ΚΕΦ. Α'. Ἄμεσοι φόροι.

« Ἄρθρ. 1. Ἔγγειος φόρος καὶ δικαιώματα ἐπικαρπίας δραχμ. . . . . 6,235,700.
» 2. Φόρος ἐπὶ τῶν μελισσείων . . . . 55,000.

» 3. Ἔγγειος φόρος 3 τοῖς 0/0 . . . 119,821.
» 4. Φόρος ἐπὶ τῶν ζώων . . . . 1,300,000.
» 5. » ἐπιτηδευμάτων 50,000:12
» 6. » οἰκοδομῶν . . . . . 60,000. »

ΚΕΦ. Β. Ἔμμεσοι φόροι.

« Ἄρθρ. 1. Τελώνια . . . . . 3,412,592.
» 2. Χαρτοσήμου . . . . . 1,050,000.
» 3. Διάφορα δικαιώματα . . . . . 392,608. »

ΚΕΦ. Γ. Δημόσια καταστήματα.

Ἄρθρ. 1. Νομισματοκοπεῖον·
» 2. Ταχυδρομεῖον . . . . . 192,000.
» 3. Τυπογραφεῖον . . . . . 5,000. »

Γενομένης δὲ εἰδικῆς ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ἐπὶ τοῦ συνόλου ἑκάστου τῶν κεφαλαίων τούτων ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Γ. Γιαλδάση καὶ Ν. Μπούτουνα, συνήχθη, καθ' ἣν ἐνταῦθα προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὸ σύνολον ἑκάστου αὐτῶν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 76.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν
ἐπὶ τοῦ ἐξῆς ζητήματος.

« Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὸ σύνολον τοῦ κεφαλαίου Α' ὡς ἐν τοῖς ἄρθροις αὐτοῦ ἐψηφίσθη, ναὶ ἢ ὄχι; »

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δημήτρ. Ὀρεινός	Ν.	Δ. Πετροπουλάκης	Ν.
Λεωνίδ. Χρυσανθόπουλος		Π. Τσαντεπάκης	Ν.
Γ. Λογιωτατίδης	Ν.	Βασίλειος Σκαλτσοδήμος	
Δημήτριος Γιαννούλης		Ἀναγνώστης Παπαθανασίου.	Ν.
Λεωνίδας Ἐμπειρίκος	Ν.	Ἐλευθέριος Καλογερᾶς	Ν.
Πέτρος Καμπάνης	Ν.	Ἰω. Εὐγενίδης	Ν.
Δημήτριος Τσάκρης		Ἀνδρέας Πέπας	
Ἀνδρέας Δανόπουλος	Ν.	Σταμάτιος Μήτσας	Ν.
Γεώργ. Τσάκρης	Ν.	Γ. Βελής	Ν.
Γεώργιος Σκοῦφος		Δημήτριος Ζῶτος	Ν.
Ξταύρος Βλάχος		Γεώργιος Ἰω. Γιαλδάσης	Ν.
Δημήτριος Καλλιφρονᾶς	Ν.	Μιχαὴλ Σισίνης	
Ἀνδρέας Ἴσκος	Ν.	Λύσανδρος Βιλαέτης	
Δημήτριος Σκυλοδήμος		Στέφ. Στεφανόπουλος	Ν.
Θεόδωρος Γρίβας		Ἀνδρέας Αὐγερινός	Ν.
Κωνστ. Γριβογεώργης	Ν.	Ἰωάννης Κλίμακας	
Τ. Μαυρομμάτης	Ν.	Α. Δημητρίου	Ν.

Π. Ζάνης		Νικόλαος Μπούτουνας	Ν.
Χρ. Δεμάθης	Ν.	Δημήτριος Σακελλαριάδης	
Γρ. Βαλλιάνος		Γεώργιος Γουλιμής	Ν.
Θ. Ζαΐμης		Ἀλ. Κουμουνδουράκης	
Χ. Θεοχαρόπουλος	Ν.	Χρῆστος Οἰκονομίδης	
Ν. Πετμεζᾶς	Ν.	Κωνστ. Δεμπεράπουλος	Ν.
Ἠλίας Παπαδαῖος	Ν.	Ἐμ. Μοδινός	Ν.
Γρηγόριος Κορφιωτάκης	Ν.	Ἰωάννης Προβιλέγιος	
Γεώργιος Περωτής		Δ. Δημητρακόπουλος	
Κωνσταντῖνος Νταγρές	Ν.	Γεώργ. Κάνδυας	Ν.
Ἰωάννης Βάχλας	Ν.	Φραγκίσκος Μαῦρος	Ν.
Ἀναγνώστ. Π. Ἰωάννου	Ν.	Ἰωάννης Φαρμάκης	Ν.
Βελιτ. Νικολαΐδης	Ν.	Α. Παπαδημητριάδης	Ν.
Πέτρος Δελιγιάννης		Ν. Σισμάνης	Ν.
Νικόλαος Μπούκουρας	Ν.	Κωνστ. Ἀξελός	
Ἀθ. Ῥοΐλος	Ν.	Χρῆστος Στ. Ἀντωνόπουλος	
Κωνστ. Δαμπρινόπουλος		Γ. Μαθεμοχωρίτης	Ν.
Π. Κολποδῖνος	Ν.	Κίμων Χριστοδούλου	
Ἐμ. Ἀντίπας		Νικόλ. Πιεράκος	Ν.
Νικόλαος Δελιγιάννης		Γρηγ. Πατριαρχέας	Ν.
Εὐστ. Οἰκονομόπουλος		Σταυρ. Καπετανάκης	
Γεώργ. Παναγιωτόπουλος		Δημ. Νικουλάκης	
Γεώργ. Παπασπυρόπουλος	Ν.	Χαράλ. Χριστόπουλος	Ν.
Ἐμ. Καραμάνος		Ζ. Α. Ζαρειφόπουλος	Ν.
Νικόλ. Ματθαίου	Ν.	Νικόλ. Μοσχούλας	
Ἀναγνώστ. Κοντάκης	Ν.	Γεώργιος Α. Ῥάλλης	
Σ. Κοπανίτσας		Νάκος Πανουριᾶς	Ν.
Ἀναστ. Κορφιωτάκης	Ν.	Παπακώνστας Ταμπάλας	Ν.
Παρασ. Ματάλας		Κωνστ. Βλάμης	
Ἐμ. Μελετόπουλος	Ν.	Περικλῆς Καλαμογδάρτης	
Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς		Σιδέρης Πράτσικας	Ν.
Παναγιώτης Λαζαρής		Παν. Πατρινός	
Στάμος Μαυροδήμος		Κωνστ. Σκουρλέτης	Ν.
Ἀθ. Εὐμολπίδης		Ἀνάργυρος Χ. Ἀναργύρου	Ν.
Ἠλίας Δωΐλας		Νικόλαος Χ. Ἀναργύρου	
Θεόδωρος Πετρινός		Ἀναγνώστ. Τατόπουλος	Ν.
Κωνστ. Μανέτας		Κωνσταντ. Δαρειώτης	Ν.
Π. Βάρδογλης	Ν.	Ἰω. Γεωργάρας	
Δημήτριος Γ. Φιλάρετος		Γ. Νικολάου	Ν.
Ἀναγν. Δεδόπουλος		Ἀνδρέας Μάμουκας	

Ζαντῆς Μαραγκός		Ἰωάννης Δαμιανός	Ν.
Μιχαὴλ Σολομός	Ν.	Λάζαρος Α. Γιουρδῆς	Ν.
Εὐστράτιος Παρίσης	Ν.	Ι. Γ. Κριεζῆς	Ν.
Ἰωάννης Σαγρέδος	Ν.	Π. Χ. Πέτρου	Ν.
Δημήτριος Δρόσος	Ν.	Κ. Δυοβουνιώτης	
Δημήτριος Πολυχρονόπουλος	Ν.	Μ. Χουρμούζης	
Κυριάκος Πονηρόπουλος		Κ. Τσουκαλᾶς	
Ἀναγν. Παπατσώρης	Ν.	Δημήτριος Μητσάκης	
Γεώργ. Ι. Στάϊκος	Ν.	Γεώργιος Ἀποστολίδης	Ν.
Ἀθανάσιος Καστανᾶς	Ν.	Χρῆστος Κικίδης	Ν.
Α. Κιζάνης			

Ἀναγνωσθέντα δὲ καὶ τὰ ἄρθρα τῶν Κεφ. Δ'. Ε'. Ϛ'. καὶ Ζ'. μιᾶς ὑπαρχούσης παρατηρήσεως, ἐψηφίσθη ἐπίσης δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἑκάστου ἀναστάσεως· ἔχουσι δ' οὕτω·

ΚΕΦ. Δ'. δημόσια νομίσματα καὶ κτήματα.

Ἄρθρ.	1.	Μεταλλεῖα καὶ ὁρυκτὰ δραχ.	502,465
»	2.	Ὕδατα θερμὰ	2,000
»	3.	Ἁλυκαὶ	460,000
»	4.	Ἰχθυοτροφεῖα	188,103
»	5.	Δάση	220,017
»	6.	Ἐλαιῶνες	380 417
»	7.	Σταφιδῶνες καὶ ἀμπελῶνες	156,195
»	8.	Περιβόλια καὶ ἄλλα κτήματα	212,525
»	9.	Κτήματα διοικούμενα δι' ἐπιστασίας.	21,900
»	10.	Δημόσια κτίρια καὶ ἐργοστάσια	30,320. »

ΚΕΦ. Ε'. Ἐκποιήσεις ἐθνικῶν κτημάτων.

Ἄρθρ.	1.	Χρεωλύσια καὶ τόκοι προικοκτησιῶν.	401,970
»	2.	Δεκαετεῖς πιστώσεις	49,390
»	3.	Δεκαετεῖς πιστώσ. φθαρτῶν κτημάτων	38,982. »

ΚΕΦ. Ϛ'. Διάφορα εἰσοδήματα.

Ἄρθρ.	1.	Τόκοι ὑπερημερίας	100,000
»	2.	Πρόσοδοι κτημάτων κατακυρωθέντων εἰς τὸ δημόσιον	14,000
»	3.	Δεκαετεῖς δόσεις κλπ. } παρελείφθησαν ὡς κενά.	
»	4.	Ποινικὰ ἐργοστάσια }	
»	5.	Ἀπόληψις ποινικῶν ἐξόδων	70,000
»	6.	» προκαταβληθέντων ἐξόδων εἰς πολιτικὰς δίκας	80,000
»	7.	» Ἐξόδων ἀπαριθμήσεως ζώων κλπ.	33,000

» 8. Μερίσματα μετοχῶν εἰς τὴν τράπεζαν . 85,000
» 9. Τυχηρὰ εἰσοδήματα . . . . . 46,460.»

ΚΕΦ. Ζ'. Ἐκκλησιαστικὰ εἰσοδήματα.

« Ἄρθρ. 1. Ἐκποιήσεις ἀκινήτων μοναστηριακῶν κτημάτων (παρελείφθη ὡς κενόν).
» 2. Πολυετεῖς ἐνοικιάσεις 76,501
» 3. Μοναστεῖς » 94,000
» 4. Τόκοι ὑπερημερίας . . . . . 7,000.»

Γενομένης δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ἑκάστου τῶν Κεφαλαίων τούτων εἰδικῆς ψηφοφορίας ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ἀνωτέρω ψηφολεκτῶν, συνήχθη, κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιαν τῷ προγνωθέντι, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη ἐπίσης τὸ σύνολον ἑνὸς ἑκάστου αὐτῶν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 76.

Ἀκολούθως ἀναγνωσθέντα, ἐγένοντο δεκτὰ καὶ τ' ἄρθρα 1 καὶ 2 τοῦ Β'. Κεφαλ. δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως, ἔχοντα οὕτω·

ΚΕΦ. Β'. Ἔσοδα κλεισμένων χρήστεων.

« Ἄρθρ. 1. Ἔσοδα κλεισμένων χρήστεων . . . 1,250,000
» 2. » Ἐκκλησιαστ. κλεισμένων χρήστεων. 21,000.»

Ἐγένετο δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ Κεφαλαίου τούτου ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ψηφολέκτας ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ προηγηθέντι, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὸ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 76.

Τέλος δι' ὁμοίας ψηφοφορίας, ὑπὸ τῶν αὐτῶν ἐπιτραπεισῆς ψηφολεκτῶν καὶ ὅμοιον τῷ ἀνωτέρω ἀποτέλεσμα παραγαγούσης, ἡ Βουλὴ παρεδέχθη καὶ τὸ Θ'. Κεφάλαιον, μὴ ὑποδιαιρούμενον εἰς ἄρθρα, ὡς ἑξῆς·

ΚΕΦ. Θ'.

« Προκαταβολαὶ τῶν τριῶν Δυνάμεων διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ δανείου Ῥοτσχίλδ . . . . . 3,835,473.58.»

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος ἀναβαλὼν ἐπὶ τὴν αὔριον τὴν συζήτησιν τοῦ περὶ κυρώσεως τῶν ἐσόδων νομοσχεδίου, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 2 Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος

ΕΥ. Μ. ΠΑΡΙΣΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Κωνς. Νταγρῆς
Π. Κολποδῖνος

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΚΔ'.

Τῆς 23 Δεκεμβρίου 1852.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων Βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἀνεγνώσθη ἐν πρώτοις ὑπό τινος τῶν γραμματέων ἡ διαθήκη τοῦ ἄρτι ἀποβιώσαντος φιλογενοῦς συμπολίτου μας, τοῦ ἀειμνήστου Ν. Στουρνάρη, ἔχουσα οὕτως·

Ἐν Διδύμῳ, τὴν 30 Αὐγούστου 1852.

« Εἰς Ἀλεξάνδρειαν ἄρησα μίαν διαθήκην μου εἰς χεῖρας τοῦ Κυρίου Κ. Τσαπέκου, ὑπὸ χρονολογίαν 5 Μαΐου 1851. Ἐννοῶ νὰ ἔχῃ ὅλην τὴν ἰσχὺν ἡ παροῦσά μου διαθήκη, τὴν ὁποίαν γράφω ἰδιοχείρως καὶ μὲ σώας τὰς φρένας.

Διορίζω ἐκτελεστὰς ταύτης τῆς διαθήκης μου τὸν καλὸν θεῖόν μου Μιχαὴλ Τοσίτσαν καὶ τὰ βουλευτικά Σώματα τῆς Ἑλλάδος, παρακαλῶν αὐτὰ νὰ δεχθῶσιν αὐτὸ τὸ βάρος.

Ἀφίνω εἰς τὴν σύζυγόν μου τὴν προῖκα, τὴν ὁποίαν τῇ ἔδωκα, κατὰ τὸ προικοσύμφωνον, ἤτοι τάλληρα πεντήκοντα χιλιάδας· ἀφίνω καὶ τάλληρα εἴκοσι χιλιάδας, διὰ νὰ κτίσῃ μίαν οἰκίαν εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις οἰκόπεδόν μου διὰ τὴν θυγατέρα μου Εἰρήνην, διὰ νὰ κατοικήσουν μαζῆ ἐπὶ ζωῆς των. Εἰς τὴν θυγατέρα μου Εἰρήνην ἀφίνω τάλληρα πεντήκοντα χιλιάδας, τὰ ὁποῖα νὰ τεθῶσιν εἰς τὴν ἐθνικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος, διὰ νὰ τραβᾷ ἡ μήτηρ τοὺς τόκους διὰ τὴν ἀνατροφήν της ἕως ὅτου νὰ ὑπανδρευθῇ. Κοντὰ εἰς αὐτὰ ἀφίνω εἰς τὴν ἰδίαν τὰ ἐν Λαμίᾳ ὑποστατικά μου, τὰ ὁποῖα ὅμως ἐπιθυμῶ νὰ νέμωνται ἐπὶ ζωῆς των ἡ ἀδελφή μου Ἑλένη καὶ ὁ γαμβρός μου Ἀνδρέας Φαρδύς. Εἰς τὸν θάνατον τῆς ἀδελφῆς μου Ἑλένης, ἂν ἐπιζήσῃ ὁ γαμβρός μου Ἀνδρέας Φαρδύς, νὰ μοιράσῃ ἐξ ἡμισείας τὰ εἰσοδήματα τῶν ὑποστατικῶν μὲ τὴν σύζυγόν μου, ἂν αὐτὴ δὲν ὑπανδρευθῇ καὶ ἀποφασίσῃ νὰ ζήσῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα· εἰς τὸ ἐναντίον, νὰ τὰ μοιράσῃ μὲ τὴν θυγατέρα μου, εἰς τὴν ὁποίαν ἀφίνω ῥητὴν παραγγελίαν νὰ ὑπανδρευθῇ μὲ ἄνδρα Ἕλληνα· εἰς τὸ ἐναντίον δὲν ἐννοῶ νὰ τῇ ἀφήσω τίποτε ἄλλο, παρὰ τὴν κατάραν μου.

Ἀφίνω δὲ εἰς τὴν σύζυγόν μου, καὶ μετ' αὐτὴν εἰς τὴν θυγατέρα μου ὅ,τι ἔπιπλα, ἀσημικὰ καὶ διαμαντικὰ ἔχω.

Ἀφίνω εἰς τὴν ἀδελφήν μου Ἑλένην, ἐκτὸς τοῦ δικαιώματος τοῦ νὰ νέμηται τὰ ὑποστατικὰ τῆς Λαμίας, τάλληρα δέκα χιλιάδας, καὶ εἰς τὴν ἀδελφήν μου Ἀγγελικὴν Ἀξέρωφ, τάλληρα τεσσαράκοντα χιλιάδας καὶ τὰ ὑποστατικά μου Λιβοίας, ἤτοι τὸ ἥμισυ τοῦ χωρίου Σκυλεγιάννη καὶ τὸ ἥμισυ τοῦ χωρίου Κρύας Βρύσεως.

Ἀφίνω εἰς ταύτην τόσα χρήματα, διὰ νὰ δώσῃ καλὴν ἀνατροφὴν εἰς τὰ τέκνα της καὶ νὰ ὑπανδρεύσῃ καλὰ τὰς θυγατέρας της. Χαρίζω δὲ καὶ εἰς τοὺς δύω γαμβρούς μου ὅσα μοῦ χρεωστοῦν.

Ἀφίνω εἰς τὸ σχολεῖον τῆς πατρίδος μου Μεταξοῦ, τὸ ὁποῖον ἔκτισεν ὁ θεῖός μου Μιχαὴλ Τοσίτσας, τάλληρα δέκα χιλιάδας, τὰ ὁποῖα νὰ τεθῶσιν εἰς τὴν ἐθνικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος, καὶ νὰ τραβῶσι μόνον τοὺς τόκους οἱ κατὰ καιροὺς ἐπίτροποι.

Ἀφίνω τάλληρα πέντε χιλιάδας διὰ τοὺς ἐνδεεῖς συγγενεῖς μου, καὶ τάλληρα δύω χιλιάδας διὰ τοὺς πτωχοὺς τῆς πατρίδος μου Μεταξοῦ. Ἀφίνω τάλληρα δέκα χιλιάδας εἰς τὰ σχολεῖα Ἀλεξανδρείας, τὰ ὁποῖα ἔκτισεν ὁ γενναῖος θεῖός μου Μιχαὴλ Τοσίτσας, καὶ εἰς τὸ νοσοκομεῖον, καὶ ταῦτα νὰ τεθῶσιν εἰς τὴν ἐθνικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος, διὰ νὰ τραβῶσι τοὺς τόκους οἱ κατὰ καιροὺς ἐπίτροποι. Ἀφίνω εἰς τοὺς δούλους μου τάλληρα χίλια, καὶ ἄλλα τόσα εἰς τοὺς δούλους τοῦ θείου μου Μιχαὴλ Τοσίτσα, ὅσοι μ' ἐδούλευσαν εἰς Ἀλεξάνδρειαν.

Μὲ τὰ ὑπόλοιπα χρήματα τῆς καταστάσεώς μου νὰ κτισθῇ εἰς Ἀθήνας ἓν λαμπρὸν πολυτεχνεῖον, ὅπου νὰ διδάσκωνται ὅλαι αἱ βάναυσοι καὶ ὡραῖαι τέχναι, ὅπου νὰ εὑρίσκωνται ὅλα τὰ ἐργαλεῖα τῆς γεωργικῆς, καθὼς καὶ ὅσα κατὰ καιροὺς ἐφευρίσκονται, διὰ νὰ διδάσκηται ἡ ἐφαρμογή των εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὅπως προοδεύσῃ ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἡ γεωργία μας, αὐτὴ ἡ βάσις τῆς ἀληθοῦς εὐτυχίας ἑνὸς ἔθνους. Ἂν τὸ ποσὸν δὲν φθάσῃ διὰ νὰ γίνῃ λαμπρὸν τὸ κατάστημα καὶ μὲ ὅλα τὰ ἀναγκαῖα, τότε ἂς τεθῶσι διά τινα ἔτη τὰ κεφάλαια εἰς τὴν ἐθνικὴν Τράπεζαν, διὰ νὰ αὐξήσωσι μὲ τοὺς τόκους.

Ἂν ἡ θυγατέρα μου ἀποθάνῃ ἀνύπανδρος, νὰ ἐξακολουθῇ ἡ σύζυγός μου νὰ τραβᾷ τοὺς τόκους τῶν πεντήκοντα χιλιάδων ταλλήρων, ἐνόσῳ ζῇ εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὡς ἄνω λέγω, καὶ ἐνόσῳ μένει ἀνύπανδρος, καὶ μετὰ τὸν θάνατόν της νὰ χρησιμεύσωσι καὶ αὐτὰ τὰ κεφάλαια, καθὼς καὶ ἡ προῖκα τῆς συζύγου μου

διὰ τὸ πολυτεχνεῖον. Ἐλπίζω, ὅτι ἡ σύζυγός μου θέλει μοὶ κάμει τὴν χάριν ν' ἀρχίσῃ τὴν προῖκά της, καθὼς ἐγὼ προσδιορίζω καὶ διαθέτω. Τὰ δὲ ὑποστατικὰ τῆς Λαμίας νὰ χρησιμεύσωσι καὶ αὐτὰ διὰ τὸ πολυτεχνεῖον, ἤ, ἂν τὸ κρίνωσιν εὔλογον οἱ ἐκτελεσταὶ τῆς διαθήκης μου, νὰ γίνῃ ἡ μεγάλη Βρύσις *Ferme modèle*, διὰ νὰ ζωογονηθῇ ἡ γεωργία εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη.

Ἡ χρηματική μου κατάστασις ἀναβαίνει εἰς περίπου τριακοσίας χιλιάδας ταλλήρων, ἐκτὸς τῶν ἀκινήτων κτημάτων μου. Εὑρίσκονται δὲ ὡς ἀκολούθως·

Εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ἐθνικὴν Τράπεζαν περίπου 197,000 δραχμῶν εἰς τρεχούμενον λογαριασμὸν μὲ τόκον 5 τὰ 0/0, ἐξ ὧν δραχμαὶ 3,000 ἀνήκουσιν εἰς τὸν ἐξάδελφόν μου Κ. Γ. Μπόταν μὲ τοὺς τόκους ἀπὸ τὸ 1848 ἤ τὸ 1849.

Εἰς τὴν ἰδίαν, τεσσαράκοντα καὶ μία μετοχαί, ἤτοι μερίδες τῆς ἰδίας Τραπέζης.

Εἰς χεῖρας τῶν ἐν Μασσαλίᾳ ἀδελφῶν Παγρὲ, φράγκα 8,000 περίπου, εἰσόδημα ἐτήσιον εἰς τὰ δημόσια δάνεια τῶν 3 τὰ 0/0 καὶ μικρὸν περίσσευμα εἰς τρεχούμενον λογαριασμόν.

Εἰς τοὺς ἰδίους εὑρίσκονται φράγκα 2,000, εἰσόδημα ἐτήσιον εἰς τὸ ἴδιον δάνειον τῶν 3 τὰ 0/0 εἰς τὸ ὄνομα τῆς θυγατρός μου Λίρήνης, δῶρον τοῦ καλοῦ θείου μου Μιχαὴλ Τοσίτσα, καὶ μικρὸν περίσσευμα εἰς τρεχούμενον λογαριασμόν.

Εἰς χεῖρας τοῦ ἐν Λιβόρνῳ ἐξαδέλφου μου Θ. Τοσίτσα, φράγκα 8,000 περίπου, εἰσόδημα ἐτήσιον εἰς τὰ δημόσια δάνεια τοῦ Πιεμόντε τῶν 5 τὰ 0/0, μὲ ἐγγύησιν τοῦ σιδηροῦ δρόμου, καμωμένα ἀπὸ τοὺς ἐν Λονδίνῳ Ἄμπρον καὶ υἱούς.

Εἰς χεῖρας τοῦ ἰδίου, λίραι τῆς Φλωρεντίας 9,000, εἰσόδημα ἐτήσιον εἰς τὸ δάνειον τῶν σιδηρῶν μεταλλείων τῆς Τοσκάνης, μὲ τόκον 5 τὰ 0/0, ἐγγυημένον ἀπὸ τὴν Τοσκανικὴν Κυβέρνησιν, καὶ μικρὸν περίσσευμα εἰς τρεχούμενον λογαριασμόν.

Εἰς χεῖρας τῶν ἐν Βιέννῃ ἀδελφῶν Μ. Δούμπα, φιορίνια 3,000, ἐτήσιον εἰσόδημα εἰς τὸ δάνειον τῆς Αὐστρίας τῶν 5 τὰ 0/0, λεγόμενον τῶν μεταλλικῶν, καὶ μικρὸν περίσσευμα εἰς τρεχούμενον λογαριασμόν.

Εἰς χεῖρας τοῦ ἐν Βιέννῃ Μ. Δ. Κούρτη, υἱοῦ, φιορίνια 6,000 εἰς τὸ δάνειον, λαχεῖον τοῦ Ῥοτσίλδ τοῦ 1839.

Εἰς τὸν ἐν Λαμίᾳ κύριον Κρίτσαν δραχμαὶ 15,000, δανεισμέναι μὲ ὑποθήκην μέσον τοῦ γαμβροῦ μου Ἀνδρέου Φαρδύ.

Εἰς τὸν ἐν Λιβόρνῳ Ἰσαὰκ Σοννίνον, τάλληρα 14,000 περίπου

μὲ τόκον 6 τὰ 0|0, δανεισμένα εἰς ὄνομά του καὶ διὰ λογαριασμόν μου εἰς τὸν Σεΐδ-Πασσᾶν, ἐπίδοξον διάδοχον τῆς Αἰγύπτου.

Εἰς τὸν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Μ. Πιοζὲν, μετζίτια πεντακόσια, τὰ ὁποῖα τῷ χαρίζω.

Εἰς τὸ κατάστημα Ἀλεξανδρείας, ἀδελφοὶ Τοσίτσα καὶ Στουρνάρη, εἰς διάλυσιν τάλληρα 85,000 περίπου, ὅταν τελειώσῃ ἡ ἐπιχείρισις τῶν Σαλνίτρων.

Εἰς τὸ κατάστημα τῆς Λιβόρνου, ἀδελφοὶ Τοσίτσα καὶ Στουρνάρη, εἰς διάλυσιν τάλληρα 75,000.

Νικόλαος Στουρνάρης.

Ὡς συνήθως ὑπογράφω *Ν. Στουρνάρης.*

Ὅτι ἴσον ἀπαράλλακτον τῷ πρωτοτύπῳ, ἐπικυροῦται παρὰ τοῦ ἐν Τοσκάνῃ Γενικοῦ Προξενείου τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως τῆς Ἑλλάδος.

Ἐν Λιβόρνῳ, τὴν 28 Νοεμβρίου (10 Δεκεμβρίου) 1852.

Ὁ Γενικὸς Πρόξενος
Κ. ΤΟΣΙΤΖΑΣ.

Ὑπογ. Δ. Βασιλείου.
Δ. Γατζιλῆς.
Ἰω. Βαϊαδάκης.
Θεόδωρος Τοσίτσας.
Ἰω. Καλόβολος.

Ὅτι ἀκριβὲς ἀντίγραφον ἐκ τοῦ ἀντιγράφου τοῦ ἀποσταλέντος ἡμῖν παρὰ τοῦ ἐν Τοσκάνῃ Γενικοῦ Προξένου τῆς Α. Μ.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 22 Δεκεμβρίου 1852.

Ὁ ἐπὶ τοῦ Βασ. Οἴκου καὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς
Α. ΠΑΪΚΟΣ.»

(Τ. Σ.)

Μετὰ δὲ τὴν ἀνάγνωσιν παρατηρήσαντος τοῦ προέδρου, ὅτι ἐπὶ ἀντικειμένου τοσοῦτον εὐγενοῦς καὶ μεγάλου δὲν πρέπει κατ' αὐτὸν νὰ γίνῃ ἡ ἐλαχίστη συζήτησις, ἀλλ' ὁμοφώνως νὰ παραδεχθῇ ἡ Βουλὴ α') ν' ἀναγεραφῇ τὸ ὄνομα τοῦ ἀοιδίμου Στουρνάρη παρὰ τὰ ὀνόματα τῶν εὐεργετῶν τῆς Ἑλλάδος Καπλανῶν, Ζωσιμάδων κλπ. καὶ β') νὰ ἐκφρασθῇ πρὸς τὴν οἰκογένειαν αὐτοῦ ἡ πικρὰ τῆς Βουλῆς ὀδύνη ἐπὶ τῇ ἀώρῳ τελευτῇ ἑνὸς τῶν ἀκραιφνεστέρων τέκνων τῆς πατρίδος· λαβὼν τὸν λόγον ἐξέθηκέ τις, ὅτι ὁ ἀείμνηστος Ν. Στουρνάρης γεννηθεὶς ἐν Ἠπείρῳ, τῇ ἐνδόξῳ ἐκείνῃ τροφῷ τοσούτων εὐεργετῶν τῆς Ἑλλάδος, ἐξε-

παιδεύθη ἐν πρώτοις κατὰ τὴν ἑσπερίαν Εὐρώπην, τραπεὶς δ' ἔπειτα εἰς τὸ ἐμπόριον, ἀπέκτησε διὰ μεγαλουργῶν καὶ ἐντίμων ἀγώνων περιουσίαν ἐπιφανῆ. Ἀλλὰ μακρὰν διατελῶν τῆς γῆς τῶν πόθων του ὅλων, ἀφῆκεν ὁ ἀείμνηστος Στουρνάρης τὴν πλουτίσασαν αὐτὸν ἐμπορίαν καὶ ἦλθε νὰ καταστεθῇ μεταξὺ τῶν ὁμογενῶν του, ὅπως διαχύσῃ τὸν χρυσὸν, τὰ φῶτα καὶ τὴν πεῖραν αὐτοῦ εἰς τὸν ἀτυχῆ τοῦτον τόπον. Δυστυχῶς ὅμως μοῖρα βάσκανος ἐρθόνησε καὶ τὸ καλὸν τοῦτο τῆς Ἑλλάδος, καὶ ὁ φιλογενὴς Στουρνάρης ἀνηρπάγη ἀώρως ἀπὸ τῶν κόλπων μας ἐν Χαλκίδι, ἀφεὶς πικρὸν καὶ ἀνεξάλειπτον πένθος. Ἡ ἀνωτέρω διαθήκη αὐτοῦ, ἐν ᾗ ὁ πατριωτισμὸς τοῦ ἀνδρὸς διαλάμπει ὡς φαεινὸς ἐπὶ τοῦ μνήματός του ἀστὴρ, εἶναι ὁ εὐγλωττότερος μάρτυς τοῦ πένθους τούτου τοῦ ἐθνικοῦ. Ἐπειδὴ λοιπὸν ἡ πρᾶξις αὕτη τοῦ μακαρίτου δὲν ἀφορᾷ εἰμὴ τὸ Ἔθνος, ἡμεῖς ὡς ἀντιπρόσωποι τούτου ὀφείλομεν νὰ ἐκφράσωμεν εἰς τὴν οἰκογένειάν του τὴν λύπην ἡμῶν, ἀποστέλλοντες καὶ ἀπόσπασμα τῶν πρακτικῶν τῆς παρούσης, νὰ διατρανώσωμεν δὲ καὶ τὴν ὅλην εὐγνωμοσύνην μας, ἀναγράφοντες τὸ ὄνομα τοῦ ἀνδρὸς μεταξὺ τῶν εὐεργετῶν τῆς πατρίδος.

Ἐπέφερεν ἄλλος, ὅτι ἀφ' οὗ ὁ πρὸ αὐτοῦ ἀγορεύσας ἐσκιαγράφησεν ἤδη τὸν βίον καὶ τὰ αἰσθήματα τοῦ ἀειμνήστου Στουρνάρη, ἀρκεῖται προτείνων καὶ αὐτὸς, α') νὰ ἐκφράσῃ τὴν λύπην της ἡ Βουλὴ εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ θανόντος· β') ν' ἀναγραφῇ τὸ ὄνομά του μεταξὺ τῶν ἄλλων εὐεργετῶν· γ') νὰ δημοσιευθῶσιν ἡ διαθήκη καὶ τὰ πρακτικὰ τῆς παρούσης συνεδριάσεως, καὶ τελευταῖον νὰ δοθῇ ἡ Ἑλληνικὴ πολιτογράφησις εἰς τὴν σύζυγον καὶ τὸ τέκνον τοῦ μακαρίτου, ἂν ἤθελον ἐπιθυμήσει αὐτήν.

Ἄλλου δέ τινος προτείναντος ν' ἀποσταλῇ ἀντίγραφον τῶν πρακτικῶν καὶ εἰς τὸν θεῖον τοῦ μακαρίτου Κ. Τοσίτσαν, καὶ ἑτέρου ὑποστηρίξαντος τὴν πρότασιν, καθ' ὅσον ὁ ῥηθεὶς Τοσίτσας καὶ συγγενὴς στενὸς εἶναι τοῦ θανόντος καὶ ἐκτελεστὴς τῆς διαθήκης αὐτοῦ· ἡ Βουλὴ παρεδέχθη ὁμοψήφως νὰ ἐκφρασθῇ διὰ τοῦ προεδρείου εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ μακαρίτου ἡ λύπη αὐτῆς διὰ τὸν ἄωρον θάνατόν του, ἀποστελλομένων πρὸς τοῦτο καὶ τῶν πρακτικῶν τῆς παρούσης, ν' ἀναγραφῇ δὲ τὸ ὄνομά του ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Κοινοβουλίου μεταξὺ τῶν εὐεργετῶν τῆς πατρίδος.

Περιπλέον δὲ παρεδέχθη, ἐπὶ τῇ προτάσει τινος, νὰ τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ οὐ μόνον ἡ διαθήκη, ἀλλὰ καὶ ἀπόσπασμα τῶν πρακτικῶν τῆς παρούσης συνεδριάσεως πρὸς ἅπαντας τοὺς βου-

λευτὰς καὶ γερουσιαστάς, νὰ σταλῶτι δὲ καὶ ἀντίτυπα τούτων καθ' ὅλας τὰς ἐπαρχίας.

Ἀνεγνώσθη ἔπειτα ἔκθεσις τῆς ἐπὶ τοῦ λογιστικοῦ τῆς Βουλῆς ἐπιτροπῆς, δι' ἧς παρέδεχεται αὕτη νὰ πληρωθῶσιν ἐκ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς παρούσης ἐξοδά τινα τῆς λῃξάσης Συνόδου, γενόμενα καθ' ὑπέρβασιν, ἤτοι δραχ. **145** εἰς ἀγώγια ἁμαξῶν· **100** εἰς τὸν εὐταξίαν τῆς Βουλῆς διὰ διαφόρους τοῦ βουλευτηρίου δαπάνας· **12** εἰς ἐπισκευὴν τοῦ ὡρολογίου καὶ **140** εἰς κατασκευὴν μιᾶς τραπέζης κτλ. Ἡ δὲ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὴν ἀνωτέρω ἔκθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς.

Ἀναβληθείσης ἐπὶ τὴν ἐρχομένην τρίτην τῆς ἀπαντήσεως τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ εἰς τὴν ἐπερώτησιν τοῦ βουλευτοῦ Μαντινείας περὶ ἐκτελέσεως τοῦ περὶ διανομῆς γαιῶν εἰς τοὺς Κρῆτας νόμου, ἀνηγγέλθη, ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἀ.) ἡ συζήτησις τοῦ περὶ τῶν ἐσόδων τῆς χρήσεως **1853** νομοσχεδίου καὶ β'.) ἡ τοῦ πίνακος τῶν ἐξόδων τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν· ἀναγνωσθέντα οὕτω τὰ ἄρθρα **1** καὶ **2** τοῦ ἀνωτέρω νομοσχεδίου, μηδεμιᾶς ἐπενεχθείσης παρατηρήσεως, ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως, ἔχοντα οὕτως·

« Ἄρθρ. **1.** Τῶν ἀμέσων καὶ ἐμμέσων φόρων τῶν ἀπὸ δημοσίων κτημάτων καὶ νομημάτων προσόδων, καὶ ἐν γένει ὅλων τῶν εἰσοδημάτων τῶν εἰδικώτερον ἀπαριθμουμένων εἰς τὸν ἐπισυνημμένον πίνακα τῶν ἐσόδων καὶ τὰ προσηρτημένα εἰς αὐτὸν ἀναλυτικὰ φύλλα, θέλει ἐξακολουθήσει ἡ εἴσπραξις κατὰ τὸ **1853** ἔτος, δυναμένων τῶν ὑπαρχόντων νόμων καὶ διαταγμάτων, καὶ τῶν ἐκδοθησομένων περὶ τινων ἐσόδων νόμων.

« Ἄρθρ. **2.** Τὰ ἔσοδα τῆς χρήσεως **1853** ὑπολογίζονται εἰς δραχ. δεκαεπτὰ ἑκατομμύρια, ἑπτακοσίας μίαν χιλιάδα, ἐννεακοσίας ἑξήκοντα ἕξ, ἀριθ. **17,701,966**· προστίθενται δὲ εἰς ταῦτα αἱ προκαταβολαὶ τῶν τριῶν Δυνάμεων ἐκ δραχ. τριῶν ἑκατομμυρίων, ὀκτακοσίων τριάκοντα πέντε χιλιάδων, τετρακοσίων ἑβδομήκοντα τριῶν καὶ λεπτῶν πεντήκοντα ὀκτώ, ἀριθ. **3,835,473:58**, κατὰ τὰ εἰδικώτερον ἐν τῷ πίνακι τῶν ἐσόδων ἐνδιαλαμβανόμενα. »

Γενομένης δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Χ. Οἰκονομίδην καὶ Α. Παπατσώρην, συνάχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὸ σύνολον παμψηφεὶ διὰ ψήφων **76**· ἔχει δ' οὕτως.

ΟΘΩΝ κ.τ.λ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, διατάττομεν ὡς ἑξῆς.

Ἄρθρ. **1.** Τῶν ἀμέσων καὶ ἐμμέσων φόρων, τῶν ἀπὸ δημοσίων κτημάτων καὶ νομημάτων προσόδων, καὶ ἐν γένει ὅλων τῶν εἰσοδημάτων τῶν εἰδικώτερον ἀπαριθμουμένων εἰς τὸν ἐπισυνημμένον πίνακα τῶν ἐσόδων καὶ τὰ προσηρτημένα εἰς αὐτὸν ἀναλυτικὰ φύλλα, θέλει ἐξακολουθήσει ἡ εἴσπραξις κατὰ τὸ **1853** ἔτος, δυναμένων τῶν ὑπαρχόντων νόμων καὶ διαταγμάτων, καὶ τῶν ἐκδοθησομένων περὶ τινων ἐσόδων νόμων.

Ἄρθρ. **2.** Τὰ ἔσοδα τῆς χρήσεως **1853** ὑπολογίζονται εἰς δραχ. δέκα ἑπτὰ ἑκατομμύρια, ἑπτακοσίας μίαν χιλιάδα, ἐννεακοσίας ἑξήκοντα ἕξ, ἀριθμ. **17,701,966**· προστίθενται δὲ εἰς ταῦτα αἱ προκαταβολαὶ τῶν τριῶν Δυνάμεων ἐκ δραχμῶν τριῶν ἑκατομμυρίων, ὀκτακοσίων τριάκοντα πέντε χιλιάδων, τετρακοσίων ἑβδομήκοντα τριῶν καὶ λεπτῶν πεντήκοντα ὀκτώ, ἀριθ. **3,835,473:58**, κατὰ τὰ εἰδικώτερον ἐν τῷ πίνακι τῶν ἐσόδων ἐνδιαλαμβανόμενα.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθείς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους. »

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἑξῆς ζητήματος.

« Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὸ σύνολον τοῦ νομοσχεδίου περὶ τῶν ἐσόδων τοῦ **1853**, ναὶ ἢ ὄχι; »

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δ. Ὀρεινός . . . . . N.	Δημήτριος Καλλιφρονᾶς . N.
Ἀεών. Χρυσανθόπουλος . . .	Ἀνδρέας Ἴσκος . . . . . N.
Γ. Λογιωτατίδης . . . . N.	Δημήτριος Σκυλοδῆμος . . .
Δημήτριος Γιαννούλης . . .	Θεόδωρος Γριβας . . . . .
Λεωνίδας Ἐμπειρίκος . . N.	Κωνστ. Γριβογεώργης . . N.
Πέτρος Καμπάνης . . . N.	Ταταῖλος Μαυρομμάτης . N.
Δημήτριος Τσόκρης	Δ. Πετροπουλάκης . . . N.
Ἀνδρέας Δανόπουλος . . . N.	Πέτρος Τσαννετάκης . . N.
Γεώργιος Τσόκρης . . . N.	Βασίλειος Σκαλτσοδῆμος . .
Ἀνδρέας Μεταξᾶς	Ἀναγνώσ. Παπαθανασίου . N.
Γεώργιος Σκοῦφος	Ἐλευθέρ. Καλογερᾶς . . . .
Σταῦρος Βλάχος . . . . N.	Ἰω. Εὐγενίδης . . . . . N

Ἀνδρέας Πέπας		Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς	
Σταμάτιος Μήτσας	Ν.	Παναγιώτης Λαζαρής	
Γεώργιος Βελλῆς	Ν.	Στάμος Μαυροδῆμος	Ν.
Δημήτριος Ζῶτος	Ν.	Δ. Α. Εὐμολπίδης	
Γεώργιος Ἰω. Γιολδάσης	Ν.	Ἠλίας Δωλᾶς	
Μιχαὴλ Σισίνης		Θεόδωρος Πετρινός	
Λύσανδρος Βιλαέτης		Κωνσταν. Μανέτας	
Στέφ. Στερανόπουλος	Ν.	Παναγιώτης Βάρδαγλης	Ν.
Ἀνδρέας Αὐγερινός	Ν.	Δημήτριος Γ. Φιλάρετος	
Ἰωάννης Κλίμακας		Ἀναγ. Δεδόπουλος	
Α. Δημητρίου	Ν.	Νικόλαος Μπούτουνας	Ν.
Π. Ζάνος		Δημήτριος Σακελλαριάδης	
Γρ. Βαλλιάνος		Γεώργιος Γουλιμῆς	Ν.
Χρ. Δεμάβας	Ν.	Ἀλέξ. Κουμουνδουράκης	
Θ. Ζαΐμης		Χρῆστος Οἰκονομίδης	
Χ. Θεοχαρόπουλος	Ν.	Κωνστ. Λιμπερόπουλος	Ν.
Ν. Πετμεζᾶς	Ν.	Βμ. Μοδινός	Ν.
Ἠλ. Παπαδαῖος	Ν.	Ἰω. Προβιλέγιος	Ν.
Γρηγόριος Κορφιωτάκης	Ν.	Δημ. Δημητρακόπουλος	
Γεώργιος Περωτῆς		Γεώργ. Κάνδυας	Ν.
Κωνσταντῖνος Νταγρὲς	Ν.	Φραγκίσκος Μαῦρος	Ν.
Ἰωάννης Βάχλας	Ν.	Ἰωάννης Φαρμάκης	Ν.
Ἀναγνώστης Π. Ἰωάννου	Ν.	Α. Παπαδημητριάδης	Ν.
Βελισ. Νικολαΐδης	Ν.	Ν. Σισμάνης	Ν.
Πέτρος Δελιγιάννης		Κωνσταντῖνος Ἄξελός	
Νικόλαος Μπούκουρας	Ν.	Χρῆστος Στ. Ἀντωνόπουλος	
Λάμπρος Ῥοΐλός	Ν.	Γ. Μαδεμοχωρίτης	Ν.
Κωνστ. Λαμπρινόπουλος		Κίμων Χριστοδούλου	
Π. Κολποδῖνος	Ν.	Νικόλ. Πιεράκος	Ν.
Ἐμ. Ἀντίπας		Γρηγ. Πατριαρχέας	Ν.
Νικόλαος Δελιγιάννης		Σταυριανὸς Καπετανάκης	
Εὐστ. Οἰκονομόπουλος		Δημ. Πικουλάκης	
Γεώργ. Παναπριφτόπουλος		Χαρ. Χριστόπουλος	Ν.
Γεώργ. Παπασπυρόπουλος	Ν.	Ζ. Α. Ζαρειφόπουλος	Ν.
Ἐμ. Καραμάνος		Νικόλαος Μοσχούλας	
Νικόλ. Ματθαίου	Ν.	Γεώργιος Α. Ῥάλλης	
Ἀναγν. Κοντάκης	Ν.	Νάκος Πανουριᾶς	Ν.
Σ. Κοπανίτσας		Παπακώνσας Τσαμάλας	Ν.
Ἀν. Κορφιωτάκης	Ν.	Κωνς. Βλάμης	
Ἐμ. Μελετόπουλος		Περικλῆς Καλαμογδάρτης	

Κ. Σκουρλέτης	Ν.	Κυριάκος Πονηρόπουλος	
Σιδέρης Πράτσικας	Ν.	Ἀναγν. Παπατσώρκας	Ν.
Παν. Πετρινός	Ν.	Γεώργιος Ι. Σταΐκος	Ν.
Ἀνάργυρος Χ. Ἀναργύρου	Ν.	Ἀθανάσιος Καστανᾶς	Ν.
Νικόλαος Χ. Ἀναργύρου		Α. Κιζάνης	
Ἀναγνώστης Τατόπουλος	Ν.	Ἰωάννης Δαμιανός	
Κωνστ. Δασκειώτης	Ν.	Λάζαρος Α. Γιουρδῆς	
Ἰω. Γεωργάρας		Ἰωάννης Γ. Κριεζῆς	Ν.
Γ. Νικολάου	Ν.	Πέτρος Χ. Πέτρου	Ν.
Ἀνδρέας Μάμουκας		Κ. Δυοβουνιώτης	
Ζαννῆς Μαραγκός		Μ. Χουρμούζης	
Μιχαὴλ Σολομός	Ν.	Κ. Τσουκαλᾶς	
Εὐστράτιος Παρίσης	Ν.	Δημήτριος Μητσάκης	
Ἰωάννης Σαγρέδος	Ν.	Γεώργιος Ἀποστολίδης	Ν.
Δημήτριος Δρόσος	Ν.	Χρῆστος Κικίδης	Ν.
Δημήτριος Πολυχρονόπουλος	Ν.		

Προτεθείσης εἶτα τῆς συζητήσεως τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου, ἀνεγνώσθη ἡ ἑπομένη ἔκθεσις τῆς ἐπιτροπῆς·

« Τὸν εἰδικὸν προϋπολογισμὸν τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν διὰ τὸ 1853 ἔτος ἐπεξεργασθεῖσα ἡ ἐπιτροπή σας, παρετήρησεν, ὅτι ἀναβιβάζεται εἰς δραχ. 8,720,342.90 καὶ ζητεῖται ἐπὶ τῶν ὑπαρχόντων νόμων καὶ διαταγμάτων, τῶν ἀπαραιτήτων ἀναγκῶν τῆς ὑπηρεσίας καὶ τὴν αὐστηρὰν οἰκονομίαν. Διὰ ταῦτα ἡ ἐπιτροπή σας ἀναγνωρίζουσα εὐλόγους τὰς ἐπενεχθείσας εἰς διάφορα κονδύλια αὐτοῦ αὐξομειώσεις, συνιστᾷ εἰς τὴν Βουλὴν τὸν παραδοχήν του ὅπως ἔχει. »

Ἀναγνωσθέντα οὕτω τὰ ἄρθρα 1,2 καὶ 3 τοῦ Κεφαλ. Α΄. μηδεμιᾶς ὑπαρχούσης παρατηρήσεως, ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἕκαστον ἀναστάσεως, ἔχοντα ὡς ἑξῆς·

« Κεφαλ. Α΄. χρέος ἐξωτερικόν.

Ἄρθρ. 1. Τόκ. πρὸς 5 ο/ο ἐπὶ δρ. 63,924,559:87, 3,196,227:78
Χρεωλύσιον πρὸς 1 0/0 ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ποσοῦ . . 639,245:60
Ἄρθρ. 2. προμήθεια καὶ ἄλλα ἔξοδα 50,376:22
Ἄρθρ. 3. Ἀπόδοσις εἰς λογαριασμὸν τῆς ἐτησίου προκαταβολῆς τῶν τριῶν δυνάμεων . . . . . 400,000. »

Γενομένης δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ Κεφαλ. ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Κ. Σκουρλέτην καὶ Π. Τσαντάκην, συνήχθη κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ προηγηθέντι, ὅτι

ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν πίστωσιν αὐτοῦ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 76.

Γενομένης δ' ὁμοίας ψηφοφορίας ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ψηφολέκτας καὶ ἐπὶ τοῦ Κεφαλ. Β'. ἐξ ἑνὸς συνισταμένου ἄρθρου, συνήχθη καθ' ὅμοιον τῷ προηγηθέντι πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη καὶ τὴν πίστωσιν αὐτοῦ διὰ ψήφων 76, ἔχει δ' οὕτω·

Κεφαλ. Β'. χρέος ἐσωτερικόν.

« Ἄρθρ. 1. τόκος ἐπὶ τῆς ἐγγυοδοσίας τῶν ὑπαλλήλ. δρ. 2500. »

Ἀναγνωσθέντα εἶτα καὶ τὰ ἄρθρα 1, 2 καὶ 3 τοῦ Κεφ. Γ'. ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἕκαστον ἀναστάσεως, ἔχοντα οὕτω.

Κεφ. Γ'. συντάξεις.

« Ἄρθρ. 1. Ἀπομάχων. 66692
» 2. Χηρῶν καὶ ὀρφανῶν. . . . . 172033.12.
» 3. Πρεσβυτῶν τῆς φαλαγγος. . . . . 4,248. »

Ἐπὶ δὲ τοῦ ἄρθρου 4 παρετήρησέ τις, ὅτι ἐπειδὴ ἐν τῷ κονδυλίῳ αὐτῷ συμπεριλαμβάνεται καὶ τὸ εἰς τοὺς ναυτικοὺς διδόμενον μέχρι τοῦδε ποσὸν, καὶ ἐπειδὴ περὶ αὐτῶν ἐψηρίσθη πρὸ μικροῦ εἰδικὸς νόμος, κατὰ τὸν ὁποῖον παύουσι πλέον τὰ μέχρι τοῦδε διδόμενα εἰς αὐτοὺς χορηγήματα, εἶναι δίκαιον νὰ ἐκπεσθῇ ἐκ τοῦ ἄρθρου ἡ ἀνωτέρω ποσότης. Ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν γνωρίζει ἐκ τοῦ προχείρου εἰς ποσὸν ὁριστικῶς ἀναβαίνει τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ποσὸν, ἀρκεῖται μόνον νὰ παραδεχθῇ σήμερον ὁ ὑπουργὸς τὴν ἀρχὴν τῆς τοιαύτης ἐκπτώσεως.

Ἀπήντησεν ὁ εἰσηγητὴς, ὅτι ὁ ὑπουργὸς, ὡς ἐν τῇ ἐκθέσει αὐτοῦ ἀναφέρει, ὅτε συνετάττετο ὁ προϋπολογισμὸς, σκοπὸν εἶχε νὰ συντάξῃ καὶ παρουσιάσῃ εἰς τὰς Βουλὰς διάφορα νομοσχέδια συντάξεων, καὶ διὰ τοῦτο ἀφῆκε τὸ κονδύλιον τῶν 84,276 δραχμῶν ὡς εἶχε καὶ πρότερον, καθ' ὅσον μάλιστα καὶ τὸ περὶ τῶν τριῶν ναυτικῶν νήσων νομοσχέδιον δὲν κατέστη εἰσέτι νόμος. Ἐννοεῖται δὲ, ὅτι μετὰ τὴν ἐπιψήφισιν αὐτοῦ καὶ ὑπὸ τῆς Γερουσίας θέλουν ἐκπεσθῇ ἐκ τοῦ ἀνωτέρω ποσοῦ τὰ εἰς τοὺς ναυτικοὺς μέχρι τοῦδε διδόμενα.

Ἐπὶ τούτοις ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὸ ἄρθρ. 4 κατὰ τὸν πίνακα καὶ τὰς γενομένας ἐξηγήσεις, ὡς καὶ τὸ ἑπόμενον 5, ἔχοντα οὕτως·

« Ἄρθρ. 4. Χορηγ. ἀπέναντι παλαιῶν ἀπαιτήσεων 84,276
» 5. Προκίσεις. 1,500
Προσθήκη ἐπὶ τῶν ἄρθρων 1, 2, 4 καὶ 5. . . 200,008. »

Γενομένης δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Π. Τσαννετάκην καὶ Α. Τατόπουλον, συνήχθη καθ' ὅμοιον τῷ προηγηθέντι τῆς ψηφοφορίας

πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν πίστωσιν αὐτοῦ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 76.

Γενομένου δὲ δεκτοῦ καὶ τοῦ Κεφ. Δ'. ἄνευ ψηφοφορίας, ὡς ὑπὸ τοῦ Συντάγματος ὁριζομένης τῆς βασιλ. χορηγήσεως· ἀναγνώσθησαν τὰ ἄρθρ. 1 καὶ 2 τοῦ Κεφ. Ε'. τὰ ὁποῖα, ἐρωτηθεῖσα ἡ Βουλὴ, παρεδέχθη δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως, ἔχοντα οὕτω.

Κεφ. Ε'. Βουλευτικὰ Σώματα.

« Ἄρθρ. 1. Βουλὴ . . . . . δρ. . 240000
» 2. Γερουσία . . . . . » . 192000. »

Γενομένης εἶτα καὶ ἐπὶ τοῦ Κεφαλαίου τούτου ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ἀνωτέρω ψηφολέκτας, συνήχθη, κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ προηγηθέντι, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν πίστωσιν αὐτοῦ διὰ ψήφων 76.

Ἐγένετο δὲ ὁμοία ψηφοφορία ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ψηφολέκτας καὶ ἐπὶ τοῦ Κεφ. Ϛ'. μὴ διαιρουμένου εἰς ἄρθρα, ἐξ ἧς συνήχθη καθ' ὅμοιον τῷ ἀνωτέρω πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη καὶ τὴν πίστωσιν αὐτοῦ διὰ ψήφων 76· ἔχει δ' οὕτω.

« Κεφ. Ϛ'. προεδρεία τοῦ ὑπουργικοῦ
Συμβουλίου. . . . . 900. »

Μετὰ ταῦτα ἀναγνωσθέντα καὶ τὰ ἄρθρα τῶν Κεφ. Ϛ'. (δὶς) Ζ'. Η'. καὶ Θ'. ἐγένοντο δεκτὰ ἕκαστον δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως, ἔχοντα οὕτω.

Κεφ. Ϛ'. Κεντρικὴ ὑπηρεσία.

« Ἄρθρ. 1. Προσωπικὸν τοῦ ὑπουργείου . . . 86680
» 2. Ὁμοίως τοῦ γεν. λογιστηρίου . . . 36520
» 3. Ὑλικὸν καὶ ἄλλα 7800
» 4. Βιβλία καὶ λοιπὰ . . . . . 3700 »

Κεφ. Ζ'. Ἐλεγκτικὸν συνέδριον.

« Ἄρθρ. 1. Προσωπικὸν 104320
» 2. Ὑλικὸν καὶ ἄλλα 3250
» 3. Ἐνοίκιον . . . . . 4200. »

Κεφ. Η'. Ταμεῖα.

« Ἄρθρ. 1. Προσωπικὸν τοῦ κεντ. ταμείου . . 16800
» 2. Προσωπ. τῶν ἐπαρχ. ταμείων . . 180120
» 3. Προσωπ. τῶν εἰσπρακτόρων . . . 60000
» 4. Προσωπικὸν ἐν γένει 90000
» 5. Ἔξοδα ὑπηρεσίας 16680
» 6. Βιβλία καὶ ἔπιπλα 7500
» 7. Ἔξοδα μετακομίσεως δημοσ. χρημάτ. 12000
» 8. » μεταθέσεως καὶ ἀπολύσεως ταμιῶν . 3750. »

ΚΕΦ. Θ'. Οἰκονομικοὶ ἔφοροι.

« Ἄρθρ. 1. Προσωπικόν 188,860
» 2. Ἔξοδα ὑπηρεσίας . . . . . 19,300.»

Γενομένης εἶτα καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ἑκάστου τῶν ἀνωτέρω Κεφαλαίων εἰδικῆς ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ὑπὸ τῶν αὐτῶν ἐπιτηρηθείσης ψηφολεκτῶν, συνήχθη, κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ προηγηθέντι, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὰς πιστώσεις αὐτῶν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 76.

Ἐγένετο δ' ὁμοία ψηφοφορία καὶ ἐπὶ τοῦ Ι. Κεφαλαίου, μὴ διαιρουμένου εἰς ἄρθρα, ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ψηφολέκτας, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ προαγηθέντι, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν πίστωσιν αὐτοῦ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 76, ἔχει δ' οὕτω·

« ΚΕΦ. Ι'. Ἔξοδα κλεισμένων χρήσεων . . 36,896.14.»

Ἀνεγνώσθησαν ἑπομένως καὶ τὰ ἄρθρα 1, 2, 3 καὶ 4 τοῦ Κεφαλ. ΙΑ'. καὶ τὸ 1 καὶ 2 τοῦ Κεφ. ΙΒ'. τὰ ὁποῖα ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἑκάστου ἀναστάσεως, ἔχοντα οὕτω·

« ΚΕΦ. ΙΑ'. Δέκατα.

« Ἄρθρ. 1. Ἔμμεσος εἰσπραξις 190,000
» 2. Ἀντιμισθία ἐκτιμητῶν 1,000
» 3. Ὑλικὸν καὶ ἄλλα 6,000
» 4. Ἔξοδα ἀπαριθμήσεως καὶ ἀναθεωρήσεως 13,000.»

ΚΕΦ. ΙΒ'. Φόρος ζώων.

« Ἄρθρ. 1. Προσωπικόν 25,000
» 2. Ὑλικὸν καὶ ἄλλα . . . . . 1,400 »

Γενομένης δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν ἀνωτέρω Κεφαλαίων, ὡς καὶ ἐπὶ τοῦ ΙΓ'. ἐξ ἑνὸς συγκειμένου ἄρθρου καὶ ἔχοντος οὕτω·

ΚΕΦ. ΙΓ'. Φόρος ἐπιτηδευμάτων.

« Ἄρθρ. 1. Ποσοστὰ τῶν δήμων . . . . . 25,500.»

εἰδικῆς ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ψηφολέκτας, συνήχθη, κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ προηγηθέντι, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη καὶ τὴν πίστωσιν αὐτῶν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 76.

Ἀνεγνώσθησαν μετὰ ταῦτα καὶ ὅλα τὰ ἄρθρα τῶν Κεφαλαίων ΙΔ'. ΙΕ'. ΙΣ'. ΙΗ'. (παραλειφθέντος ὡς κενοῦ τοῦ ΙΖ'.) καὶ ΙΘ'. ἡ δὲ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη ἕκαστον αὐτῶν δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως, ἔχοντα οὕτως·

Κεφάλ. ΙΔ'. Φόροι οἰκοδομῶν.

Ἄρθρ. 1. Ὑλικὸν καὶ ἔξοδα . . . . . 500.

» 2. Ποσοστὰ τῶν δήμων . . . . . 16,000.

Κεφάλ. ΙΕ'. Τελωνεῖα.

Ἄρθρ. 1. Προσωπικὸν . . . . . 311,100.
» 2. Ἔξοδα ὑπηρεσίας . . . . . 21,500.
» 3. Ἀπρόβλεπτα . . . . . 1,000.
» 4. Οἰκοδομαὶ καὶ ἐπισκευαὶ . . . . 23,000.

Κεφάλ. ΙΣ'. Χαρτόσημον.

Ἄρθρ. 1. Προσωπικὸν . . . . . 6,960.
» 2. Ὑλικὸν . . . . . 15,500.
» 3. Ἔξοδα ἀποστολῆς καὶ παραλαβῆς . 4,500.
» 4. Δικαιώματα καὶ προμήθειαι . . 240,000.

Κεφάλ. ΙΗ'. Τυπογραφείων καὶ λιθογραφείων.

Ἄρθρ. 1. Προσωπικὸν διοικήσεως . . . . 2,400.
» 2. Ἐφάπαξ τῶν ἐργατῶν . . . . . 30,140.
» 3. Ὑλικὸν καὶ ἄλλα . . . . . 9,130.
» 4. Ἐπισκευαί . . . . . 100.

Κεφάλ. ΙΘ'. Δάση.

Ἄρθρ. 1. Προσωπικὸν . . . . . 95,640.
» 2. Ὑλικὸν καὶ ἄλλα . . . . . 1,920.
» 3. Ἀπρόβλεπτα . . . . . 500.»

Γενομένης δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ἑκάστου τῶν κεφαλαίων αὐτῶν εἰδικῆς ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ἀνωτέρω ψηφολέκτας, συνήχθη, κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ προηγηθέντι, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν πίστωσιν αὐτῶν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 88.

Ἀναγνωσθέντα ἐπίσης καὶ τ' ἄρθρα 1, 2, 3, 4, 5, 6 καὶ 7 τοῦ Κεφαλαίου Κ'. 1, 2, 3, 4, 5 καὶ 6 τοῦ ΚΑ'. 1, 2, 3, 4, 5 καὶ 8 τοῦ ΚΒ'. κενῶν ὄντων τῶν ἄρθρων 6 καὶ 7, ἐγένοντο δεκτὰ ἕκαστον δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως, ἔχοντα οὕτω·

Κεφάλ. Κ'. Μεταλλεῖα καὶ ὀρυκτά.

« Ἄρθρ. 1. Προσωπικὸν διοικήσεως . . . . . 11,736.
» 2. Ὑλικὸν καὶ ἐνοίκια . . . . . 312.
» 3. Ἔξοδα ἐξορύξεως . . . . . 83,22[illegible].
» 4. » μεταλλουργίας γαιανθράκων . 3,116.
» 5. Ὑλικὸν ἀνθρακορυχείου . . . . 1,055.
» 6. Ἀπρόβλεπτα . . . . . 550.
» 7. Οἰκοδομαὶ καὶ ἐπισκευαί . . . . . 400.

ΚΕΦ. ΚΑ'. Ἁλικαί.

« Ἄρθρ. 1. Προσωπικὸν διοικήσεως . . . . 18,720.

Άρθρ. 2. Ύλικὸν καὶ ἐνοίκια 7,300
» 3. Ἔξοδα καλλιεργείας 60,000
» 4. ὁμοίως μετακομίσεως καὶ συντηρήσεως 69,000
» 5 Ἀπρόβλεπτα 250
» 6. Οἰκοδομαὶ καὶ ἐπισκευαὶ . . . . 27,000.»

ΚΕΦ. ΚΒ'. κτήματα ἐθνικά.

«Ἄρθρ. 1. Ἔξοδα διοικήσεως καὶ καλλιτεργείας. 7,100
» 2. Ἔξοδα ἐκποιήσεως 7,500
» 3. Ἔκτακτα ἔξοδα 2,000
» 4. Ἐπισκευαὶ 4,000
» 5. Ἐκκλησ. κτήματα 1,000
» 8. Δικαστικά, δικηγορικὰ καὶ ὁδοιπορικὰ
ἔξοδα . . . . . 40,000. »

Ἐγένετο δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ἑκάστου τῶν Κεφαλαίων τούτων εἰδικὴ ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τῶναὐτῶν ψηφολεκτῶν, ἐξ ἧς συνήχθη κατὰ πρωτόκολλον ὁμοίων τῷ προηγηθέντι, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν πίστωσιν αὐτῶν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 74.

Γενομένης τελευταίων ὁμοίας ψηφοφορίας καὶ ἐφ' ἑκάστου τῶν Κεφαλαίων ΚΓ'. ΚΔ'. καὶ ΚΕ. μὴ περιλαμβανόντων ἄρθρα, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν, συνήχθη, κατὰ πρωτόκολλα ὁμοια τῷ προηγηθέντι, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη καὶ τὴν πίστωσιν αὐτῶν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 74· ἔχουσι δ' οὕτω·

« Κεφ. ΚΓ. Ἐπιστροφαὶ χρημάτων . . δραχ. 12,230:43
» ΚΔ'. Ἀποζημιώσεις 174,581:41
» ΚΕ. Μοναστηριακὰ χρέη . . . . . 6,057. »

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 2 Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος
ΕΥΣΤ. Μ. ΠΑΡΙΣΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Τ. Γ. Μαυρομμάτης.
Η. Κολποδῖνος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΚΕ.

Τῆς 29 Δεκεμβρίου 1852.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Παρελθὼν ὁ εἰσηγητὴς τῆς ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν ὑπουργείου ἐπιτροπῆς, ἀνέγνω ἔκθεσιν ἐπ' αὐτοῦ ἔχουσαν οὕτω·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

Κύριοι!

«Ἡ διὰ τὸ ἔτος 1853 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους ἐπιτροπή, συνελθοῦσα εἰς πλήρη συνεδρίασιν καὶ λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸν διὰ τὸ ἔτος 1853 ὑποβληθέντα πρὸς τὴν Βουλὴν προϋπολογισμὸν τοῦ ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν καὶ τὴν συνοδεύουσαν αὐτὸν ἔκθεσιν τοῦ ἀρμοδίου ὑπουργοῦ, ἐπεξεργασθεῖσα δὲ ταῦτα μετὰ τῆς προσηκούσης ἀκριβείας, παρατηρεῖ τὰ ἑξῆς·

α') Ἐπὶ τοῦ Κεφαλαίου Δ'. ἄρθρου 3.

Εἰς τὸ Κεφάλαιον καὶ ἄρθρον τοῦτο καταχωροῦνται δι' ἐπισκευὴν τοῦ πλοίου « ἡ Ἀμαλία » δραχμ. 19,072· ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ πλοῖον τοῦτο δυστυχῶς ἐναυάγησε πρὸ τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ ἐξόδου τούτου, καθίσταται ἤδη ματαία καὶ ἄσκοπος ἡ ἐπιψήφισίς του. Διὰ ταῦτα ἡ ἐπιτροπή σας ἔκρινε τακτικὸν καὶ δίκαιον νὰ ἐλαττωθῇ τὸ διὰ τοῦ Κεφαλαίου τούτου προϋπολογιζόμενον ποσὸν κατὰ δραχμὰς 19,072, καὶ τούτου ἕνεκα ἀπὸ 140,000 δραχμῶν, αἵτινες εἶναι εἰς αὐτὸ σημειωμέναι, νὰ μείνουν μόναν δραχ. 121,128.

β') Ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ Κεφαλαίου, ἄρθρ. 4.

Εἰς τὴν ἔκθεσίν του ὁ ὑπουργὸς ἐκθέτει, ὅτι ὑπάρχοντος ἐψηφισμένου ποσοῦ δι' ἐπισκευὴν ἀτμοπλοίου εἰς τοὺς προϋπολογισμοὺς τῶν 1850, 1851 καὶ 1852 600,000 δραχμ. ἤτοι ἀνὰ 200,000 εἰς ἕκαστον, καὶ μὴ γενομένης χρήσεως τούτων, ἔχει τὸ ὑπουργεῖον τὴν εἰρημένην πίστωσιν, τῆς ὁποίας ἐννοεῖ νὰ κάμῃ χρῆσιν, ἅμα ἐπιληρθῇ τῆς ἐπισκευῆς τοῦ ἀτμοπλοίου.

Ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἔκρινε χρέος της ἡ ἐπιτροπή σας νὰ γίνῃ ἡ παρατήρησις πρὸς τὸν ἀρμόδιον ὑπουργόν, ὅτι ὡς πρὸς τὴν χρῆσιν τῶν προβλεφθέντων ποσῶν ὑπὸ τῶν προϋπολογισμῶν τῶν παρελθόντων ἐτῶν πρέπει νὰ συμμορφωθῇ μὲ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου ΞΙΒ'. περὶ δημοσίου λογιστικοῦ.

γ') Ἐπὶ τοῦ Κεφαλαίου 1'.

Καὶ εἰς τὸ Κεφάλαιον τοῦτο καταχωροῦνται εἰς τὸν ὑποβαλλόμενον πρὸς συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισιν τῆς Βουλῆς προϋπολογισμὸν δρ. 1000, ὅπως δοθῶσιν εἰς τὸν πλοίαρχον α. τάξεως Νικόδημον διὰ τὸν λόγον, ὅτι κατὰ τὸ 1844 ὢν ἔφορος τοῦ προσωπικοῦ παρὰ τῷ Β. ναυστάθμῳ, ἐπεφορτίσθη καὶ τὴν διεύθυνσιν τούτου· ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ μισθοδοσία αὕτη δὲν συνάδει μὲ τὰς

περὶ ἀναπληρωτικῶν ὑπαλλήλων διατάξεις διαφόρων νόμων, ἐπειδὴ ἡ αὔξησις τῆς μισθοδοσίας τοῦ πλοιάρχου α. τάξεως Νικοδήμου κατὰ 1000 δραχ. ἀντίκειται εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ ληφθέντος πρὸ χρόνων μέτρου περὶ καταργήσεως ἐπιμισθίων, καὶ εἰς τὸ διέπον τὴν τε Βουλὴν καὶ τὴν Κυβέρνησιν πνεῦμα τῆς καλῶς ἐννοουμένης οἰκονομίας· διὰ ταῦτα ἡ ἐπιτροπὴ σας προτείνει νὰ διαγραφῇ καὶ τὸ ποσὸν αὐτὸ τῶν δραχ. 1000 ἐκ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν, καὶ ἐκπιπτομένων καὶ τῶν δραχ. 19,072 τῶν δι' ἐπισκευὴν τῆς Κορβέτας « ἡ Ἀμαλία, » νὰ ἐλαττωθῇ τὸ ἐκ δραχ. 1,348,887: 12 εἰς δραχμὰς 1,328,815:12, ἤτοι ἐπὶ ἔλαττον τοῦ σημειουμένου εἰς τὸν ὑπὸ συζήτησιν προϋπολογισμὸν τοῦ ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν κατὰ δραχ. 20,072. Κατὰ τὰ λοιπὰ ἔχει καλῶς ὁ καθυποβληθεὶς εἰς τὴν Βουλὴν προϋπολογισμὸς καὶ συνιστᾷται ἡ ἐπιψήφισίς του.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 27 Δεκεμβρίου 1852.

Ἡ ἐ π ι τ ρ ο π ὴ

Ν. Μπούκουρας	Χ. Θεοχαρόπουλος
Δ. Καλλιφρονᾶς	Κ. Δαρεϊώτης
Α. Σ. Δανόπουλος	Σ. Χ. Στεφανόπουλος
Ἡλ. Παπαδάκης	Ἐμμ. Μελετόπουλος

Ὁ εἰσηγητὴς Κ ὼ ς. Οἰ κ ο ν ο μ ό π ο υ λ ο ς.»

Ἀναγγελθέντος, ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργείου, ἀνεγνώσθη ἡ ἐπ' αὐτοῦ ἔκθεσις τῆς ἐπιτροπῆς, συνιστῶσα τὴν παραδοχὴν καὶ τὴν ἐπιψήφισιν αὐτοῦ ὡς ἔχει.

Ἀναγνωσθέντα ἑπομένως τὰ ἄρθρα 1, 2, 3 καὶ 4 τοῦ Κεφ. Α. ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως κατὰ τὸν προϋπολογισμόν, ἔχοντα οὕτως.

Κεφ. Α. Κεντρικὴ ὑπηρεσία.

« Ἄρθρ. 1. Προσωπικὸν τοῦ ὑπουργείου, . . . 34,200
» 2. Γλικὸν, ἤτοι γραφικὰ ἔξοδα 8,300
» 3. Βασιλικὰ διάφορα 9,000
» 4. Ταχυδρ. ἐκτὸς τοῦ Κράτους . . . . 4,900. »

Ἐπὶ δὲ τοῦ ἄρθρου 5 ἐπρότεινέ τις νὰ προστεθῶσιν εἴσέτι 800 δραχμαὶ, διότι τὸ ἐν τῷ προϋπολογισμῷ σημειούμενον ἐκ δρ. 1,200 ποσὸν δὲν ἀρκεῖ πρὸς ἐπισκευὴν καὶ διατήρησιν τῆς ἁμάξης.

Ὑποστηριξάντων δὲ καὶ ἄλλων τὴν ἀνωτέρω πρότασιν, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὴν προσθήκην τῶν 800 δραχμῶν, καὶ μετὰ ταῦτην τὸ ἄρθρον 5, αὐξηθὲν εἰς δρ. 2000· ἔχει δ' οὕτως.

« Ἄρθρ. 5. Ἔξοδα ἁμάξης. . . . . 2000. »

Γενομένης δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ Κεφαλαίου Α'. ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Χ. Θεοχαρόπουλον καὶ Κ. Σκουρλέτην, συνήχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν πίστωσιν αὐτοῦ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 90.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἑξῆς ζητήματος.

« Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν πίστωσιν τοῦ Α. Κεφαλαίου ὡς ἐν τοῖς ἄρθροις αὐτοῦ ἐψηφίσθη, ναὶ ἢ ὄχι; »

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δημήτριος Ὁρεινὰς	. . N.	Γεώργιος Ἰω. Γιολδάσης	. N.
Λεων. Χρυσανθόπουλος	. . N.	Μιχαὴλ Σισίνης	. . . .
Γ. Λυγιωτατίδης	. . . N.	Λύσανδρος Βιλαέτης	. . . .
Δημήτριος Γιαννούλης	. . N.	Στέφ. Στεφανόπουλος	. . N.
Λεωνίδας Ἐμπειρίκος	. . N.	Ἀνδρέας Αὐγερινὸς	. . . N.
Πέτρος Καμπάνης	. . . N.	Ἰωάννης Κλήμακας	. . . N.
Δημήτριος Τσόκρης	. . . .	Ἀναγνώστης Δημητρίου	. . N.
Ἀνδρέας Δανόπουλος	. . . N.	Π. Ζάνος	. . . . .
Γεώργιος Τσόκρης	. . . . N.	Χ. Δεμάθας	. . . . . N.
Ἀνδρ. Μεταξᾶς	. . . . .	Γρ. Βαλλιάνος	. . . . .
Γεώργιος Σκοῦφος	. . . .	Θ. Ζαΐμης	. . . . . N.
Σταῦρος Βλάχος	. . . . .	Χ. Θεοχαρόπουλος	. . . N.
Δημήτριος Καλλιφρονᾶς	. . N.	Ν. Πετμεζᾶς	. . . . . N.
Ἀνδρέας Ἴσκος	. . . . .	Ἡλ. Παπαδάκης	. . . . N.
Δημήτριος Σκυλοδῆμος	. . .	Γρηγόριος Κορριωτάκης	. . N.
Θεόδωρος Γρίβας	. . . . .	Γεώργιος Περωτὰς	. . . .
Κων. Γριβογεώργης	. . N.	Κωνσταντῖνος Νταγρῆς	. . N.
Ταπεῖλος Μαυρομιχάτης	. N.	Ἰωάννης Βάγλας	. . . .
Δ. Πετροπουλάκης	. . . N.	Ἀναγνώστης Π. Ἰωάννου	. N.
Π. Τσαννετάκης	. . . . .	Βελ. Νικολαΐδης	. . . . N.
Βασίλ. Σκαλτσοδῆμος	. . .	Πέτρος Δελιγιάννης	. . . .
Ἀναγνώστης Παπαθανασίου	N.	Νικόλαος Μπούκουρας	. . N.
Ἐλευθ. Καλογερᾶς	. . . .	Ἀθάμπρος Ῥοῦλιας	. . . . N.
Ἰω. Εὐγενίδης	. . . . . N.	Κων. Λαμπρινόπουλος	. . N.
Ἀνδρέας Πέπας	. . . . .	Π. Κολοκοτρώνης	. . . . N.
Σταμάτιος Μήτσας	. . . N.	Ἐμ. Ἀντίπας	. . . . . N.
Γεώργιος Βελῆς	. . . . N.	Νικόλαος Δελιγιάννης	. . .
Δημήτριος Ζῶτος	. . . N.	Εὐστ. Οἰκονομόπουλος	. . N

Γεώργιος Πανοπριφτόπουλος	.	Δημ. Πικουλάκης	Ν.
Γ. Παπασπυράπουλος	Ν.	Χαράλ. Χριστόπουλος	Ν.
Έμμ. Καραμάνος		Ζ. Α. Ζαρειφόπουλος	Ν.
Νικόλαος Ματθαίου	Ν.	Νικόλαος Μοσχούλας	
Ἀναγ. Κοντάκης	Ν.	Γεώργιος Α. Ράλλης	
Σ. Κοπανίτσας	Ν.	Νάκος Πανουριᾶς	Ν.
Ἀν. Κορριωτάκης	Ν.	Παπα-κώνατας Τσαμάλας	Ν.
Παρασ. Ματάλας		Κ. Βλάμης	
Ἐμμ. Μελετόπουλος	Ν.	Περικλῆς Καλαμογδάρτης	
Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς		Σιδέρης Πράτσικας	Ν.
Παναγιώτης Λαζαρὴς		Παν. Πατρινός	Ν.
Στάμος Μαυροδῆμος		Κ. Σκουρλέτης	Ν.
Λάμπρος Εὐμολπίδης		Ἀνάργυρος Χ. Ἀναργύρου	Ν.
Ἠλίας Δωΐλας		Νικόλαος Χ. Ἀναργύρου	
Θεόδωρος Πετρινός	Ν.	Ἀναγνώστης Ταπόπουλος	Ν.
Κωνσταντῖνος Μανέτας	Ν.	Κων. Δαρειώτης	Ν.
Π. Βάρδογλης	Ν.	Ἰω. Γεωγάρας	Ν.
Δημήτριος Γ. Φιλάρετος		Γ. Νικολάου	Ν.
Ἀναγ. Δεδόπουλος		Ἀνδρέας Μάμουκας	Ν.
Νικόλαος Μπούτουνας	Ν.	Ζαννὴς Μαραγκός	
Δημήτριος Σακελλαριάδης		Μιχαὴλ Σολομός	Ν.
Γεώργιος Γουλιμὴς	Ν.	Εὐστράτιος Παρίσης	Ν.
Ἀλέξανδρος Κουμουνδουράκης	Ν.	Ἰωάννης Σαγρέδος	Ν.
Χρῆστος Οἰκονομίδης	Ν.	Δημήτριος Δρόσος	Ν.
Κωνστ. Λιμπερόπουλος	Ν.	Δημήτ. Πολυχρονόπουλος	Ν.
Ἐμ. Μοδινός	Ν.	Κυριάκος Πανηρόπουλος	
Ἰωάννης Προβιλέγιος	Ν.	Ἀναγν. Παπατσώρης	Ν.
Δημ. Δημητρακόπουλος		Γεώργιος Ι. Σιάϊκος	
Γεώργιος Κάνδυης	Ν.	Ἀθανάσιος Καστανᾶς	Ν.
Φραγκίσκος Μαῦρος	Ν.	Ἀ. Κιζάνης	Ν.
Ἰωάννης Φαρμάκης	Ν.	Ἰωάννης Δαμιανός	
Α. Παπαδημητριάδης		Ἀζάρος Α. Γιουρδὴς	Ν.
Ν. Σισμάνης		Ἰωάννης Γ. Κριεζὴς	Ν.
Κωνς. Ἀξελός	Ν.	Πέτρος Χ. Πέτρου	Ν.
Χρῆστος Στ. Ἀντωνόπουλος		Κωνς. Δουβουνιώτης	Ν.
Γ. Μαδεμοχωρίτης	Ν.	Μιχ. Χουρμούζης	
Κίμων Χριστοδούλου		Καλ. Τσουκαλᾶς	Ν.
Νικόλ. Ἱεράκος	Ν.	Δημήτριος Μητσάκης	
Γρηγ. Πατριαρχέας	Ν.	Γεώργιος Ἀποστολίδης	Ν.
Σταυρ. Καπετανάκης	Ν.	Χρῆστος Κικίδης	Ν.

Ἀνεγνώσθησαν ἔπειτα τὰ ἄρθρ. 1. 2 καὶ 5 (κενῶν ὄντων τῶν ἄλλων) τοῦ Κεφ. Β'. καὶ τὰ ἄρθρα τοῦ Κεφ. Γ'. ἅτινα ἐρωτηθεῖσα ἡ Βουλὴ παρεδέχθη δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως, ἔχοντα οὕτω·

Κεφ. Β'. Διπλωματικὴ ὑπηρεσία.

« Ἄρθρ. 1. Προσωπ. τῶν πρεσβειῶν. 263,880
» 2. Γραφικὰ ἔξοδα. 28,800
» 3. Ἀποστολαὶ ἐκτακτοι. . . . . 9,600. »

Κεφ. Γ'. Θωμανικαὶ ὑποθέσεις.

« Ἄρθρ. 1. Προσωπικὸν τῶν ἐπιτροπῶν. . . . 6,240
» 2. Γραφικὰ ἔξοδα. . . . . 1,880. »

Γενομένης δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ἑκάστου τῶν ἀνωτέρω Κεφαλαίων εἰδικῆς ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ψηφολέκτας, συνήχθη, κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ προηγηθέντι, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν πίστωσιν αὐτῶν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 90.

Ἀναγνωσθὲν δὲ καὶ τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ Κεφ. Δ'. ἐγένετο δεκτὸν δι' ἀναστάσεως, ἔχον οὕτω.

Κεφ. Δ'. Ἔξοδα μεταβλητέα.

« Ἄρθρ. 1. Ἀποζημιώσεις καὶ βοήθειαι. . . . δρ. 4,000. »

Ἐπὶ δὲ τοῦ ἄρθρου 2 ἐζήτησεν ὁ ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν νὰ προστεθῶσιν εἰσέτι δρ. 5,600 δι' ἀγορὰν ἁμάξης τοῦ ἐν Παρισίοις πρέσβεως, περὶ ὧν καὶ διάταγμα βασιλικὸν ἐξεδόθη, τὸ ὁποῖον ὅμως δὲν ἔφερε μεθ' ἑαυτοῦ.

Ἡ δὲ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὸ ἄρθρ. 2 μετὰ τῆς ἀνωτέρω προσθήκης, ἐγκεκριμένης οὔσης καὶ ὑπὸ τοῦ Βασιλέως, ἔχον οὕτως.

« Ἄρθρ. 2. Ἔξοδα ἀπρόβλεπτα. . . . . 11,600. »

Ἐγένετο ἐπομένως καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ Κεφαλαίου ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ψηφολέκτας, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ προηγηθέντι, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν πίστωσιν αὐτοῦ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 90.

Γενομένης δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ Κεφ. Ε. μὴ περιέχοντος ἄρθρα, ψηφοφορίας ὑπὸ τῶν αὐτῶν ἐπιταρηθείσης ψηφολεκτῶν, συνήχθη, κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ ἀνωτέρω, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὸ παμψηφεὶ ἐπίσης διὰ ψήφων 90, ἔχει δ' οὕτω.

« Κεφ. Ε. Ἔξοδα κλεισμένων χρήσεων. . . . 5,495:52. »

Τελευταῖον ἀναγνωσθέντα ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως καὶ τὰ ἄρθρ. 1, 2 καὶ 3 τοῦ Κεφ. ΣΤ'. ἔχοντα οὕτω.

Κεφ. Γ'. Προξενική ὑπηρεσία.

« Ἄρθρ. 1. Προσωπ. τῶν προξενείων. 93,452
» 2. Γραφικὰ ἔξοδα. 8,700
» 3. Ἔξοδα δι' ἐπιθεωρήσεις προξ. ἀρχῶν. . 3,000. »

Ἐγένετο δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ Κεφαλαίου ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ἰδίων ψηφολεκτῶν, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ ἀνωτέρω, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη καὶ τοῦ Κεφ. τούτου τὴν πίστωσιν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 90.

Προτεθείσης ἔπειτα τῆς συζητήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργείου, ἀνεγνώσθη ἡ ἐπ' αὐτοῦ ἔκθεσις τῆς ἐπιτροπῆς, δι' ἧς παραδεχομένη τὴν ἐκ δρ. 5,380 γινομένην αὔξησιν, συνίστησιν εἰς τὴν Βουλὴν τὴν παραδοχὴν αὐτῆς τε καὶ τοῦ ὅλου προϋπολογισμοῦ.

Ἑπομένως ἀνεγνώσθησαν κατὰ σειρὰν ἅπαντα τὰ ἄρθρα τῶν Κεφ. Α'. Β'. Γ'. Δ'. Ε'. καὶ Ϛ'. ἅτινα ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἕκαστον ἀναστάσεως, ἔχοντα οὕτω·

Κεφ. Α'. Κεντρικὴ ὑπηρεσία.

« Ἀρθρ. 1. Προσωπικὸν τοῦ ὑπουργείου. . . . 28,920
» 2. Ὑλικόν. . . . . 5,500. »

Κεφ. Β'. Ἄρειος Πάγος.

« Ἄρθρ. 1. Προσωπικόν 53,160
» 2. Ὑλικόν . . . . . 5,720. »

Κεφ. Γ'. Ἐφετεῖα.

« Ἄρθρ. 1. Προσωπικόν 118,320
» 2. Ὑλικόν . . . . . 14,000. »

Κεφ. Δ'. Κακουργιοδικεῖα.

Ἄρθρ. 1. Γραφείου καὶ ἀποσκευῆς ἔξοδα κακουργιοδικείων 12,000
» 2. Ἀποζημιώσεις συνέδρων καὶ ἐνόρκων. 35,000. »

Κεφ. Ε'. Πρωτοδικεῖα.

« Ἄρθρ. 1. Προσωπικόν 325,200
» 2. Ὑλικόν . . . . . 52,140. »

Κεφ. Ϛ'. Εἰρηνοδικεῖα.

« Ἄρθρ. 1. Προσωπικόν 209,520
» 2. Ὑλικόν . . . . . 18,968. »

Γενομένης δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ἑκάστου τῶν ἀνωτέρω Κεφαλαίων εἰδικῆς ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Γ. Βελὴν καὶ Κ. Σκουρλέτην, συνήχθη κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ προηγηθέντι, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὰς πιστώσεις αὐτῶν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 90.

Ἀνεγνώσθησαν ἑπομένως καὶ τὰ ἄρθρα τῶν Κεφαλ. Ζ'. καὶ Η'. ἅτινα ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως, ἔχοντα οὕτω·

Κεφ. Ζ'. Ὑποδίκων φυλακαί.

« Ἄρθρ. 1. Ἐνοίκια φυλακῶν 5,500
» 2. Ἐπισκευαὶ φυλακῶν 4,000
3. Μισθοὶ φυλακιτῶν 10,000
4. Διατροφαὶ ὑποδίκων . . . . . 100,000. »

Κεφ. Η'. Ἔξοδα ποινικῆς δικαιοσύνης.

« Ἄρθρ. 1. Ἐπιμίσθια ἀνακριτῶν 4,500
» 2. Μεταφορὰ ἀνακριτῶν 20,480
» 3. Ἐνοίκια ἀνακριτηρίων 800
» 4. Ἀποζημιώσεις μαρτύρων 254,400
» 5. Ἔξοδα μεταφορᾶς ὑποδίκων 4,400
» 6. Ἔξοδα δημοσιεύσεως δικαστ. ἀποφάσ. 1,300
» 7. Ἔξοδα ἐκτελέσεως θανατ. ἀποφάσεων. 10,000. »

Γενομένης δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ἑκατέρου τῶν Κεφαλ. ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ὑπὸ τῶν αὐτῶν ἐπιτηρηθείσης ψηφολεκτῶν, συνήχθη, κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ προηγηθέντι, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη καὶ τὴν πίστωσιν αὐτῶν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 90.

Ἐγένετο δὲ ὁμοία ψηφοφορία καὶ ἐπὶ τοῦ Κεφ. Θ'. ἐξ ἑνὸς συνισταμένου ἄρθρου, ὑπὸ τῶν αὐτῶν ἐπιτηρηθεῖσα ψηφολεκτῶν, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ προηγηθέντι, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὸ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 90, ἔχει δ' οὕτω·

Κεφ. Θ'. Οἰκοδομαὶ καὶ ἐπισκευαὶ κτιρίων.

« Ἄρθρ. 1. Ἐπισκευαὶ δικαστηρίων . . . . . 1,000. »

Ἀναγνωσθέντα δὲ καὶ τὰ ἄρθρα 1 2 καὶ 3 τοῦ Κεφαλ. Ι'. ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως, ἔχοντα οὕτω·

« Κεφ. Ι. Διάφορα ἔξοδα.

Ἄρθρ. 1. Ὑπηρεσία ὑποθηκῶν 600
» 2. Ἔξοδα μεταθέσεως ὑπαλλήλων . . . 4,000
» 3. Ἔξοδα προπαρ. νομοσχεδίων . . . 1,900. »

Ἐγένετο μετὰ ταῦτα καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου αὐτοῦ ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ἰδίους ψηφολέκτας, ἐξ ἧς

συνήχθη, κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ προηγηθέντι, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη, τὴν πίστωσιν αὐτοῦ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 90.

Τελευταῖον γενομένης ὁμοίας ψηφοφορίας καὶ ἐφ' ἑκατέρου τῶν Κεφαλ. ΙΑ'. καὶ ΙΒ'. μὴ συγκειμένων ἐξ ἄρθρων, ὑπὸ τῶν αὐτῶν ἐπιτηρηθείσης ψηφολεκτῶν, συνήχθη κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ ἀνωτέρω, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὰ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 90, ἔχουσι δ' οὕτω·

«Κεφαλ. ΙΑ'. Συντάξεις 1 320

Κεφαλ. ΙΒ'. Ἔξοδα κλεισμένων χρήσεων . . 53,861.93.»

Προβάσης μετὰ ταῦτα τῆς Βουλῆς καὶ εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργείου, ἀνεγνώσθη τὸ 1 ἄρθρ. τοῦ Α. Κεφαλαίου καὶ ἡ ἑπομένη γνώμη τῆς ἐπιτροπῆς·

«Ἡ εἰσηγητικὴ ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους ἐπιτροπὴ, λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν καὶ ἐπεξεργασθεῖσα τὸν εἰδικὸν προϋπολογισμὸν τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν τοῦ ἐπιόντος ἔτους 1853, ἐπιφέρει τὰς ἀκολούθους παρατηρήσεις.

Κεφάλαιον Α'. Ἄρθρον 1.

Τὸ ὑπουργεῖον ἐν τῷ Κεφαλαίῳ τούτῳ ζητεῖ σὺν τοῖς ἄλλοις τὴν ἔγκρισιν τοῦ νὰ δίδῃ εἰς τὸν Κ. Ν. Κωστὴν, τακτικὸν καθηγητὴν τῆς μαιευτικῆς παρὰ τῷ Πανεπιστημίῳ, δραχ. 100 κατὰ μῆνα ὡς ἐπιμίσθιον διὰ τοὺς κόπους, οὓς καταβάλλει ὡς τμηματάρχης τοῦ αὐτοῦ ὑπουργείου ἐπὶ τοῦ ὑγειονομικοῦ κλάδου.

Ἡ ἐπιτροπὴ θεωροῦσα, ὅτι τοιαύτη χορηγία ἀντίκειται πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 30 τοῦ ἀπὸ 1 Ὀκτωβρίου ε. ε. ΣΙΒ'. νόμου περὶ δημοσίου λογιστικοῦ, καθ' ὃ ὑπάλληλος, ὑπηρετῶν εἰς διαφόρους θέσεις, δὲν λαμβάνει εἰμὴ ἕνα μόνον μισθὸν, τὸν τῆς μᾶλλον μισθοδοτουμένης, κατ' ἐξαίρεσιν δὲ δύναται νὰ λάβῃ καὶ ἐπιμίσθιον, ὅταν καὶ ὅπως ῥητὸς νόμος τὸ ἐπιτρέπει. ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου δὲν ὑπάρχει τοιοῦτος νόμος μήτε δύναται νὰ γίνῃ ἐξ ἀναλογίας τοιαύτη ἀντίστροφος ἑρμηνεία τοῦ περὶ συστάσεως τοῦ Πανεπιστημίου ὀργανικοῦ διατάγματος, ὡς διασχυρίζεται τὸ ὑπουργεῖον· γνωμοδοτεῖ ὁμοφώνως νὰ μὴ παραδεχθῇ εἰς τὸ μέλλον τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος μισθόν.»

Προτείναντος δέ τινος νὰ ἐξαλειφθῇ ἡ ἐν τῇ ἐκθέσει φράσις «εἰς τὸ μέλλον,» διότι ἐξ αὐτῆς φαίνεται, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ ἐπιδοκιμάζει τὴν εἰς τὸ παρελθὸν γενομένην τοῦ ἐπιμισθίου πληρωμήν· διεσάφησεν ὁ εἰσηγητὴς εἰπὼν, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸν ἀπὸ ἀ. Ὀκτωβρίου ε. ε. ψηφισθέντα περὶ δημοσίου λογιστικοῦ νόμον, καθ' ὃν πᾶς ὑπάλληλος, ἐπιφορτισμένος διαφόρους ὑπηρεσίας, λαμβάνει μόνον τὸν ἀνώτερον μισθὸν καὶ οὐχὶ ἐπιμίσθιον, ἐκτὸς ἂν τοῦτο στηρίζηται εἰς ἰδιαίτερον νόμον, ἐπειδὴ τὸ Β'. διάταγμα, εἰς ὃ ἐστηρίζετο τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ἐπιμίσθιον, εἶχεν ἐκδοθῇ πρὸ τοῦ ἀνωτέρω νόμου, ἐγνωμοδότησε τὴν εἰς τὸ μέλλον παῦσιν τοῦ ἐπιμισθίου, παρεδέχθη δὲ τὴν ἐκ δραχ. 300 μηνιαίαν μισθοδοσίαν τοῦ τμηματάρχου, τῆς ὁποίας ὅμως δὲν θέλει γίνει χρῆσις, ἐνόσῳ ὑπάρχει ὁ αὐτὸς τμηματάρχης, μισθοδοτούμενος ὡς τακτικὸς καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου.

Μετὰ μικρὰν δ' ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου συζήτησιν, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὸ ἄρθρον 1 μετὰ τῆς ἀνωτέρω γνώμης τῆς ἐπιτροπῆς, μεθ' ἧς συνεφώνησε καὶ ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, ἀναπληρῶν τὸν ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν, ὡς καὶ τὰ ἑπόμενα 2, 3 καὶ 4· ἔχουσι δ' οὕτω.

ΚΕΦ. Α'. Κεντρικὴ ὑπηρεσία.

«Ἄρθρ. 1. Προσωπικὸν . . . . . δραχ. 60,720

» 2. Ἔξοδα ὑπηρεσίας . . . . . » 10,500

» 3. Ἀντιμισθία δικηγορικῶν συμβουλῶν » 800

» 4. Ἀποζολαὶ ὑπαλλήλων τοῦ ὑπουργείου» 1200.»

Γενομένης δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ Κεφαλ. Α'. ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Ἰω. Κριεζῆν καὶ Α. Ῥοΐλὸν, συνήχθη κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ προηγηθέντι, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν πίστωσιν αὐτοῦ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 90.

Ἀναγνωσθέντα δὲ καὶ τὰ ἄρθρα 1,2,3,4 καὶ 5 τοῦ Κεφ. Β'. 1,2,3,4,5 καὶ 6 τοῦ Κεφ. Γ'. καὶ 1,2,3,4,5,6 καὶ 7 τοῦ Κεφ. Δ'. ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἑκάστου ἀναστάσεως, ἔχοντα οὕτω.

Κεφαλ. Β'. Διοίκησις ἐπαρχιῶν.

«Ἄρθρ. 1. Προσωπικὸν τῶν νομαρχείων . . δραχ. 115,200

» 2. Προσωπικὸν τῶν ἐπαρχείων . . . . » 214,200

» 3. Ἔξοδα ὑπηρεσίας τῶν νομαρχείων . . » 15,500

» 4. Τῶν ἐπαρχείων . . . . . » 26,000

» 5. Ἔκτακτα ἔξοδα τῶν νομαρχείων καὶ ἐπαρχείων . . » 10,000.

Κεφαλ. Γ'. Δημόσιος ἀσφάλεια.

» 1. Γενικὰ μέτρα ἀσφαλείας 100,000

» 2. Διοικητικὴ ἀστυνομία 61,800

» 3. Ἐνοίκια καὶ σκεύη φυλακῶν 9,800

» 4. Μισθοὶ δεσμοφυλάκων 12,000

» 5. Διατήρησις καταδίκων 145,000

» 6. Ποινικὰ ἐργοστάσια . . . . . 2,000.

Κεφαλ. Δ'. δημόσιος ὑγεία.

» 1. Δημόσιοι ἰατροί 30,700
» 2. Μαιευτικῶν καταστημα 4,860
» 3. Δημόσια λουτρά 1,560
» 4. Θεραπευτήρια σπυροκώλου 20,000
» 5. Ὑγειονομεῖα 195,480
» 6. Λοιμοκαθαρτήρια 13,020
» 7. Ἔκτακτα ὑγειονομικά . . . . . 21,000.»

Ἐγένετο μετὰ ταῦτα καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ἑκάστου τῶν ἀνωτέρω Κεφ. εἰδικὴ ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ἐπιτραπεῖσα ἡ μὲν πρώτη ὑπὸ τῶν ψηφολεκτῶν Γ. Μαδζμοχωρίτου καὶ Καλ. Τζουκαλᾶ, αἱ δὲ λοιπαὶ δύω ὑπὸ τῶν Κ. Λαμπρινοπούλου καὶ Ν. Μπούτουνα, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ πρωτόκολλα ὅμοια τῷ προηγηθέντι, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη ἑκάστην τῶν ἀνωτέρω πιστώσεων παμψηφεὶ διὰ ψήφων 90.

Ἀναγνωσθὲν δὲ καὶ τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ Κεφαλ. Ε', ἐγένετο δεκτὸν δι' ἀναστάσεως, ἔχον οὕτω.

Κεφαλ. Ε'. δημόσιος οἰκονομία.

« Ἄρθρ. 1. Δενδροκομεῖον Ἀθηνῶν . . . . . 7,030. »

Ἀνεγνώσθη ἔπειτα τὸ ἄρθρ. 2 μετὰ τῶν ἑπομένων παρατηρήσεων τῆς ἐπιτροπῆς·

« Ἡ ἐπιτροπὴ παραδεχομένη τὰς ζητουμένας νέας δαπάνας διὰ τὸ ἐν Τίρυνθι γεωργικὸν σχολεῖον, προσδοκᾷ τοὺς ἀναλόγους τῆς προόδου αὐτοῦ καρπούς. »

Ἡ δὲ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὸ ἄρθρον μετὰ τῶν ἀνωτέρω παρατηρήσεων· ἔχει δ' οὕτως.

Ἄρθρ. 2. Γεωργικὸν σχολεῖον.

« Τίρυνθος . . . . . 49,971:2.»

Ἀνεγνώσθησαν ἔπειτα τὰ ἄρθρα 3 καὶ 4 μετὰ τῶν ἑπομένων παρατηρήσεων τῆς ἐπιτροπῆς·

« Ἄρθρ. 3. Τὸ ὑπουργεῖον προτιθέμενον, ὡς ἐκθέτει, νὰ φέρῃ εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τῶν Βουλῶν νομοσχέδιον, δι' οὗ νὰ καταργηθῇ ἡ ἐνεργουμένη δυνάμει τοῦ οἰκονομικοῦ μέτρου κράτησις ἐπὶ τῆς μισθοδοσίας τοῦ διευθυντοῦ τοῦ πολυτεχνείου, ζητεῖ νὰ συμπεριληφθῇ ἀπὸ τοῦδε ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τὸ πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ κανονικοῦ μισθοῦ ποσόν.

Ἡ ἐπιτροπὴ δὲν ἔχει μὲν ἐναντίαν γνώμην εἰς τὴν κατάργησιν τῆς ἀνωτέρω κρατήσεως, ἀλλὰ θεωρεῖ τὴν ἀπὸ τοῦδε σημείωσιν τοῦ ἀναγκαίου χρηματικοῦ ποσοῦ καὶ παράτυπον καὶ ἄσκοπον·

παράτυπον, διότι δίδει πίστωσιν ἄνευ νόμου, ἄσκοπον δὲ, διότι μετὰ τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ νόμου ἡ πίστωσις εἶναι συνέπεια ἀναπόφευκτος. Διὰ ταῦτα γνωμοδοτεῖ ν' ἀναβληθῇ ἡ ζητουμένη πίστωσις διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς κανονικῆς μισθοδοσίας τοῦ διευθυντοῦ τοῦ πολυτεχνείου μέχρι τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ ἀναγκαίου νόμου.

Ἄρθρ. 4. Ἡ ἐπιτροπὴ παραδεχομένη εὐχαρίστως τὸ ποσὸν τῶν 3,000 δραχ. διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν ὑποτρόφων εἰς τέχνας καὶ ἐπιτηδεύματα, συνίστησιν εἰς τὸ ὑπουργεῖον τὴν ταχεῖαν ἐνέργειαν καὶ τὴν κατὰ προτίμησιν ἐκμάθησιν τῶν εἰς τὴν ἐγχώριον βιομηχανίαν ὀλίγων γνωστῶν ἢ ἀγνώστων τεχνῶν καὶ ἐπιτηδευμάτων τῶν μᾶλλον διωρελῶν.»

Μεθ' ὧν συμφωνήσαντος καὶ τοῦ ὑπουργοῦ, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως ἑκάτερον τῶν ἄρθρων μετὰ τῶν ἀνωτέρω παρατηρήσεων, ἀφαιρεθείσης ἐκ τοῦ ἄρθρου 3 τῆς γενομένης προσθήκης· ἔχουσι δ' οὕτω·

« Ἄρθρ. 3. Σχολείων τῶν τεχνῶν . . . . . 22,700.
» Χορηγίαι ὑποτρόφων . . . . . 7,800.»

Ἀναγνωσθέντα δὲ καὶ τὰ ἄρθρα 5, 6 καὶ 7, ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως κατὰ τὸν πίνακα, ἔχοντα οὕτω·

« Ἄρθρ. 5. Βραβεῖα καὶ συνδρομαί 19,386
» 6. Ἐθνικὴ τράπεζα 4,800
» 7. Γεωμετρικά . . . . . 49,484.»

Ἀνεγνώσθησαν μετὰ ταῦτα τὰ ἄρθρα 9 καὶ 10 μετὰ τῆς ἑπομένης γνώμης τῆς ἐπιτροπῆς·

« Ἄρθρ. 8—9. Ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ ἀναβληθῇ ἡ ζητουμένη ἐνταῦθα πίστωσις διὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ κανονικοῦ μισθοῦ τοῦ προσωπικοῦ τῆς Γεν. τῶν ταχυδρομείων διευθύνσεως κ.τ.λ. δι' οὓς λόγους ἐξέθετο ἀνωτέρω ἐν τῷ ἄρθρῳ 2 τοῦ παρόντος Κεφαλαίου.»

Μεθ' ἧς συμφωνήσαντος καὶ τοῦ ὑπουργοῦ, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως ἑκάτερον τῶν ἄρθρων κατὰ τὴν ἀνωτέρω γνώμην, ἀφαιρεθεισῶν ἐκ μὲν τοῦ ἄρθρου 8 δραχμῶν 854 4 0/0, ἐκ δὲ τοῦ 9 δραχμῶν 168· ἔχουσι δ' οὕτω.

« Ἄρθρ. 8. Γενικὴ διεύθυνσις τῶν ταχυδρομείων. . 32,345:96.»
» 9. Διεύθυνσις τῶν κατ' ἐπαρχίας ταχυδρομείων. 441,72.»

Ἀνεγνώσθησαν ἔπειτα τὰ ἄρθρα 10,11, 12 καὶ αἱ ἐπὶ τοῦ 10 καὶ 12 ἑπόμεναι παρατηρήσεις τῆς ἐπιτροπῆς·

« Ἄρθρ. 10. Ἡ ἐπιτροπὴ παραδεχομένη τὴν ζητουμένην αὔξησιν ἐκ δραχ. 1,500 διὰ τὴν ἐργολαβίαν τῶν πεζῶν καὶ ἱππων

ταχυδρόμων, ἐπαναλαμβάνει τὴν πολλάκις παρὰ τῶν Βουλῶν ἐκφρασθεῖσαν ἐπιθυμίαν τῆς καταρτίσεως ἑνὸς τελειοτέρου καὶ καταλληλοτέρου διοργανισμοῦ τῆς ταχυδρομικῆς ὑπηρεσίας, συμφώνως μὲ τὰς ἐπιτυχούσας εἰς ἄλλα Κράτη δοκιμασίας.

Ἄρθρ. 12. Μετὰ μεγίστης εὐχαριστήσεως παραδέχεται ἡ ἐπιτροπὴ τὴν προβλεπομένην εἰς τὸ ἄρθρ. τοῦτο δαπάνην, καὶ συνιστᾷ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τὴν ταχεῖαν ἐνέργειαν τῆς ἀποξηράνσεως τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος ἑλῶν καὶ τελμάτων. Τὰ ἀναφερόμενα μέρη, ἤτοι ἡ νῆσος Κύθνος, ὁ δῆμος Τρινάσσου τῆς Λακεδαίμονος, ὁ δῆμος Ἰναχίας καὶ Ἀλέας τοῦ Ἄργους, πάσχουν ἀπὸ τὰ λιμνάζοντα ὕδατα· ἀλλ' ἰδίως οἱ κάτοικοι Ἰναχίας καὶ τῶν πέριξ χωρίων ὑπέφησαν ἀπό τινος χρόνου μεγίστην ἐλάφειν. Τὸ Τριμέριον ἀναβρύει μὲ σπουδαίαν καθεκάστην αὔξησιν εἰς τὸ κεντρικώτερον τῆς πεδιάδος τοῦ Ἄργους μέρος, μὴ ἔχον δὲ τὴν ἀναγκαίαν διέξοδον λιμνάζει, καὶ ἕνεκα τούτου νοσήματα παντοῖα ἀπεδεκάτισαν τοὺς κατοίκους, τοὺς δὲ ἐπιζῶντας κατέστησε καχεκτικοὺς καὶ ἀνικάνους εἰς γεωργικὰς ἐργασίας. Εἶναι ὅθεν τῆς μεγίστης ἀνάγκης νὰ ἐπέλθωσι τὰ σωστικὰ μέτρα τῆς Κυβερνήσεως μὲ τὴν πρέπουσαν σπουδαιότητα.»

Ἡ δὲ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη ἕκαστον αὐτῶν δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως μετὰ τῶν ἀνωτέρω παρατηρήσεων· ἔχουσι δ' οὕτως.

«Ἄρθρ. 10. Μετακομιδὴ γραμμάτων 89,464
» 11. Ἀπόδοσις δικαιωμάτων 58,000
» 12. Ἀποξήρανσις ἑλῶν καὶ τελμάτων . . . 26,000.»

Γενομένης δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ Κεφαλ. ἀναβαίνοντος μετὰ τὰς γενομένας ἀφαιρέσεις εἰς δραχ. 40,774:98 ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ἀνωτέρω ψηφολέκτας, συνήχθη, κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ προηγηθέντι, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν πίστωσιν αὐτοῦ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 90.

Ἀναγνωσθέντα δὲ καὶ τὰ ἄρθρα 1 καὶ 2 τοῦ Κεφ. Γ'. μετὰ τῶν ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 2 ἑπομένων παρατηρήσεων τῆς ἐπιτροπῆς·

«Παραδεχομένη ἡ ἐπιτροπὴ τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ σημειούμενα ποσά, ἐπαναλαμβάνει τὴν σύστασιν καταλλήλων ποινικῶν φυλακῶν, συμφώνως μὲ τὴν φιλανθρωπίαν καὶ τὸ συμφέρον τῆς κοινωνίας.»

Ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως μετὰ τῶν ἀνωτέρω παρατηρήσεων· ἔχουσι δ' οὕτω.

ΚΕΦ. Γ'. Δημόσιοι οἰκοδομαί.

«Ἄρθρ. 1. Μισθοὶ καὶ ἔξοδα ὑπηρεσίας 4,000

» 2. Ἐπισκευὴ δημοσ. οἰκοδομῶν . . . . . 16,000.»

Γενομένης τελευταίου καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ Κεφαλαίου ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ψηφολέκτας, συνήχθη, κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ προηγηθέντι, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν πίστωσιν αὐτοῦ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 90.

Ἀκολούθως ὁ πρόεδρος ἀναβαλὼν ἐπὶ τὴν αὔριον τὴν ἐξακολούθησιν, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 3. Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος
ΕΥΣΤΡ. Μ. ΠΑΡΙΣΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Η. Κολποδῖνος
Κ. Νταγρῆς.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΚΓ'.

Τῆς 30 Δεκεμβρίου 1852.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἐγένετο ἐν πρώτοις ὑπὸ τοῦ ἑτέρου τῶν ἀντιπροέδρων, ἑνὸς τῶν γραμματίων καὶ τῶν ψηφολεκτῶν Χ. Θεοχαροπούλου καὶ Γ. Λογιωτατίδου κλήρωσις συγχαρητηρίου ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῇ προσεχεῖ ἑορτῇ τοῦ νέου ἔτους, ἔλαχον δὲ οἱ Γ. Μαλεμογωρίτης, Σ. Καπετανάκης, Ἰω. Προβελέγιος, Θ. Πετρινὸς, Γ. Βελῆς, Ἐμμ. Μοδινὸς, Σ. Μαυροδῆμος, Δημ. Καλλιφρονᾶς, Κ. Χριστοδούλου καὶ Θ. Ζαΐμης.

Λαβὼν ἔπειτα τὸν λόγον παρετήρησέ τις, ὅτι πρὸ τριῶν ἤδη ἐτῶν τὸ ὑπουργεῖον προτείνει, ἡ Βουλὴ παραδέχεται καὶ αὐτὸ τὸ ἔθνος πληρόνει ὑπὲρ τὰς 5000 κατ' ἔτος δραχμῶν δι' ἕνα γραμματέα, ἕνα κλητῆρα, ἐνοίκιον, θέρμανσιν κλπ., καὶ τοῦτο ὅλον καλεῖται *Μικτὴ ἐπιτροπή*. Ἐρωτᾷ λοιπὸν τὸ ὑπουργεῖον, ἂν τοιαύτη ἐπιτροπὴ ὑπάρχῃ, καὶ ἐπειδὴ οὐδεὶς δύναται νὰ ὑποσηρίξῃ τοῦτο, παρατηρεῖ, ὅτι ἂν ἡ Τουρκικὴ πρεσβεία δὲν θέλῃ νὰ διορίσῃ τὰ ἀντιπροσωπεύοντα αὐτὴν μέλη, τὸ ὑπουργεῖον πρέπει νὰ διαλύσῃ τὴν ἐπιτροπὴν καὶ νὰ διαμαρτυρηθῇ κατὰ τῆς ἐλλείψεως τῆς πρεσβείας, ἀντὶ τοῦ νὰ πληρόνῃ γραφεῖα ἐδανικά.

Ἀκολούθως παρετήρησεν ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς, ὅτι τὸ περὶ ἐπαρχιακῶν ἰατρῶν νομοσχέδιον ἐπεψηφισθὲν πρό τινων μηνῶν παρὰ τῶν Σωμάτων, κατεκυρώθη ἤδη καὶ ὑπὸ τοῦ Βασι-

λέως, ἀλλὰ δὲν ἔμεινε καιρὸς εἰς τὸν ὑπουργὸν νὰ συνεννοηθῇ περὶ τῆς ἀναγκαίας πρὸς τοῦτο πιστώσεως. Ἐπειδὴ δὲ μὴ περιορισθεὶς χθὲς εἰς τὴν συνεδρίασιν, δὲν ἠδυνήθη νὰ ζητήσῃ τὴν ἐν οἰκείῳ τόπῳ προσθήκην τοῦ ἀπαιτουμένου ποσοῦ, προτείνει νὰ προστεθῶσιν ἐν τῷ Κεφ. Δ'. τοῦ ἰδίου προϋπολογισμοῦ δραχμαὶ 42000 εἰς μισθοδοσίαν τῶν ἰατρῶν καὶ 7000 δι' ἔξοδα περιοδείας, νὰ ἐλαττωθῶσι δὲ ἐκ τοῦ Κεφ. 7200 δραχ. διδόμεναι εἰς μισθοὺς ἐμφυλιαστῶν. Προτείνων ὅμως ταῦτα, ὑπόσχεται ἀφ' ἑτέρου, ὅτι ἤθελε φέρει τὸ ἐπιτρέπαν τὴν δαπάνην διάταγμα καὶ ἐλαττώσει διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ τὰς ἀνωτέρω 7200 δρ.

Ἀντεῖπεν ἕτερος, ὅτι ἡ Βουλὴ ἐψηφίσασα τὸ περὶ ἐπαρχιακῶν ἰατρῶν νομοσχέδιον, δὲν δύναται μὲν ν' ἀρνηθῇ τὴν ἀπαιτουμένην πρὸς ἐφαρμογὴν αὐτοῦ πίστωσιν, ἀλλ' ὁ τρόπος, δι' οὗ ζητεῖται αὕτη, δὲν εἶναι κατάλληλος, ἐπειδὴ ἀφ' οὗ τὸ Σῶμα ἐψήφισεν ἤδη τὸ πλεῖστον μέρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργείου, δὲν ἁρμόζει πλέον νὰ ἐπανέλθῃ. Ἐπειδὴ ὅμως ὑφίσταται ἡ τῆς δαπάνης ἀνάγκη, δύναται νὰ ἐψηφισθῇ διὰ νέας αὐτοτελοῦς προτάσεως.

Ἀπήντησεν ὁ ὑπουργὸς, ὅτι ἡ αἴτησις αὐτοῦ δὲν φέρει χαρακτῆρα πρωτοφανῆ, καθ' ὅσον καὶ ἄλλοτε ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τοιαῦτα ποσὰ πρὸ τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ συνόλου τοῦ προϋπολογισμοῦ. Ἂν καὶ δικαία λοιπὸν ἡ παρατήρησις τοῦ προαγορεύσαντος, οὐχ ἧττον δύναται νὰ γίνῃ δεκτὴ χάριν εὐκολίας ἡ αἰτουμένη δαπάνη, ἀφ' οὗ μάλιστα ὁ ὑπουργὸς ὑπόσχεται, ὅτι θέλει φέρει τὸ περὶ ταύτης διάταγμα.

Ἐπὶ τούτοις ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς ὑποσχέσεως τοῦ ὑπουργοῦ τὴν ἐν τῷ 1 ἄρθρῳ τοῦ Κεφ. Δ' προσθήκην τῶν ἀνωτέρω 49000 δραχ. καὶ τὴν ἐξ αὐτοῦ ἀφαίρεσιν 7200 δι' ἀναστάσεως. Διὰ τῆς αὐξομειώσεως δὲ ταύτης τὸ ἄρθρον μεταβάλλεται οὕτω.

Κεφάλ. Δ'. Δημόσιος ὑγεία.

« Ἄρθρ. 1. Δημόσιοι ἰατροί . . . . . 72,500. »

Προκειμένου ἐνταῦθα νὰ ἐξακολουθήσῃ ἡ συζήτησις τῶν ὑπολοίπων ἄρθρων τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργείου, ἐνέστη τις εἰπών, ὅτι ἐπειδὴ ἡ παροῦσα ἡμέρα εἶχεν ὁρισθῇ πρὸς συζήτησιν τῆς ὑπ' αὐτοῦ γενομένης ἐπερωτήσεως περὶ παραχωρήσεως γαιῶν εἰς τοὺς Κρῆτας, πρὸ παντὸς ἄλλου ζητήματος πρέπει, κατὰ τὰ ἀποφασισθέντα, νὰ προηγηθῇ ἡ ἀνωτέρω αὐτοῦ ἐπερώτησις.

Ἀλλ' ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ἀπήντησεν, ὅτι τὸ περὶ

παραχωρήσεως γαιῶν εἰς τοὺς Κρῆτας ζήτημα εἶναι ἐκ τῶν σπουδαιοτάτων, καὶ τὸ ὑπουργεῖον δὲν δύναται νὰ ἀναλάβῃ σήμερον τὴν συζήτησιν αὐτοῦ. Ἐκτὸς δὲ τούτου, ἐπειδὴ προέβη οὐσιωδῶς ἡ τοῦ προϋπολογισμοῦ συζήτησις καὶ κατεπείγει ἡ περαίωσις αὐτοῦ, ὅπως εἰσαχθῇ καὶ εἰς τὸ ἕτερον Σῶμα, καλὸν εἶναι νὰ περαιωθῇ πρῶτον οὗτος καὶ ἔπειτα νὰ ἐπιληφθῶμεν τοῦ περὶ Κρητῶν ζητήματος, καθ' ὅσον τὸ ὑπουργεῖον αὐτὸ ἐνδιαφερόμενον, ἐπιθυμεῖ νὰ λυθῇ, καὶ ἤθελε τὸ εἰσαγάγει μάλιστα καὶ ἂν δὲν ἐπροκαλεῖτο. Μετὰ τὴν περαίωσιν λοιπὸν τοῦ προϋπολογισμοῦ θέλει παρακαλέσει τὴν Βουλὴν ὅπως κατά τινα συνεδρίασιν ἐπιληφθῇ καὶ τοῦ περὶ παραχωρήσεως γαιῶν εἰς τοὺς Κρῆτας ζητήματος.

Μετά τινας ἄλλας παρατηρήσεις συναινοῦντος εἰς τὴν ἀναβολὴν καὶ τοῦ ἐπερωτήσαντος βουλευτοῦ, ἀλλ' ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦ νὰ προσδιορισθῇ ῥητὴ ἡμέρα πρὸς συζήτησιν τῆς ἐπερωτήσεώς του, ἡ Βουλὴ ὥρισεν ὡς τοιαύτην τὴν πρώτην μετὰ τὸ πέρας τοῦ προϋπολογισμοῦ συνεδρίασιν.

Ἄλλος ὅμως παρετήρησεν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου, ὅτι, ἐπειδὴ ἡ ὑπόθεσις συνεπάγει καὶ ἄλλα σπουδαῖα ζητήματα, πρόκειται δὲ νὰ δώσῃ ἡ Βουλὴ ὀρθήν τινα λύσιν, συνίστησιν εἰς τὸν ὑπουργὸν νὰ πέμψῃ εἰς τὸ γραφεῖον ὀλίγας πρότερον ἡμέρας τὴν σοβαρὰν ἐργασίαν, ἣν ἔχει περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, καὶ ὅσας ἄλλας συνέλεξεν ἁρμοδίως πληροφορίας, διὰ νὰ λάβῃ ταύτας ὑπ' ὄψιν καὶ δώσῃ ἡ Βουλὴ τὴν καταλληλον λύσιν.

Ἀντεῖπεν ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, ὅτι ὀφείλων τὸ κατ' αὐτὸν νὰ ἀπαντήσῃ εἰς τὴν ἀνωτέρω ἐπερώτησιν, δὲν εἶναι ὑπόχρεως νὰ εἴπῃ σήμερον τι διανοεῖται, καὶ αὐτὸς μόνον γνωρίζει ποῖα εἶναι τὰ ἔγγραφα, εἰς ἃ θέλει καταφύγει. Οὐδεὶς ὅμως ἁρμόζει νὰ εἴπῃ πρὸς αὐτὸν, ὅτι ἔχει τὴν δεῖνα ἐργασίαν ἑτοίμην, πολλῷ δὲ μᾶλλον ἐκεῖνοι, πρὸς οὓς ἐμπιστευτικῶς ἐξηγήθη ὅστις λοιπὸν τῶν βουλευτῶν θέλει, δύναται νὰ συμβουλευθῇ ἐν τῷ ὑπουργείῳ οἱονδήποτε τῶν ἐγγράφων, αὐτὸς δὲ θέλει περιορισθῇ ν' ἀπαντήσῃ, καὶ ἂν τυχὸν θεωρηθῇ ἀξία προσοχῆς ἡ ἀγόρευσίς του, ἀναβάλλεται τότε ἡ συνεδρίασις καὶ ἀκέπτονται ἐπ' αὐτῆς οἱ βουλόμενοι.

Ἀπαντήσαντος δὲ τοῦ πρὸ αὐτοῦ, ὅτι μὴ γνωρίζων τι ἐκ μέρους τοῦ ὑπουργοῦ, ἐπληροφορήθη παρὰ τοῦ ὑπουργείου, ὅτι προσεκλήθησαν οἱ νομάρχαι νὰ δώσωσι διαφόρους περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου πληροφορίας, καὶ ὅτι τὴν ἀλήθειαν ταύτην, οὖσαν πασίγνωστον, ἠδύνατο ν' ἀναφέρῃ, χωρὶς νὰ ἐξετάσῃ ὁποῖα ἐγ-

γραφα ἔχει ὁ ὑπουργός· ἐκλείσθη ἐνταῦθα ἡ περὶ τούτου συζήτησις.

Παρελθὼν ἔπειτα ὁ ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν εἰσηγητὴς, ἀνέγνω ἔκθεσιν ἐπ' αὐτοῦ, ἔχουσαν οὕτως·

Ἡ ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους ἐπιτροπή.

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας ἐκπαιδεύσεως ὑπουργείου, τὸν ὁποῖον μετ' ἐπιστασίας ἐπεξειργάσθη ἡ ἐπιτροπὴ, περιλαμβάνων τὰς ἐψηφισμένας καὶ κατὰ τὰ παρελθόντα ἔτη δαπάνας, οὐδεμίαν ἐπιδεχομένας μεταβολὴν, ὡς στηριζομένας εἰς τοὺς διαφόρους νόμους, τὰ παραδεδεγμένα διὰ τῶν προϋπολογισμῶν τῶν παρελθόντων ἐτῶν καὶ τὰς ἀναπορεύκτους ἀνάγκας τῆς ὑπηρεσίας, περιέχει καὶ τὰς ἀκολούθους προσθήκας.

Ἐπὶ τοῦ Κεφ. Α'.

«Ἄρθρ. 1. Δι' ἕνα γραμματέα ά. τάξεως καὶ ἕνα β'. διορισθησομένους κατὰ προσθήκην εἰς τὸ ὑπουργεῖον δρ. . 3600.»

Ἡ προσθήκη αὕτη ψηφισθεῖσα μετὰ τὴν σύνταξιν τοῦ διαληφθέντος προϋπολογισμοῦ διὰ τοῦ ΣΙΕ'. Νόμου καθίσταται ἀπαραίτητος.

«Ἄρθρ. 2. Διὰ γραφικὴν ὕλην τοῦ ὑπουργείου δρ. . . 200.»

Ἡ αὔξησις αὕτη ἐθεωρήθη διὰ τοὺς ἀναφερομένους ἐν τῇ ἐκθέσει τοῦ Κ. ὑπουργοῦ λόγους ἀρκετὰ δικαιολογημένη.

Ἐπὶ τοῦ Κεφ. Β'.

«Ἄρθρ. 1. Δι' ἐπιμίσθιον πλήρες τοῦ τετάρτου Συνοδικοῦ μέλους δραχ. . . . . 700.»

Κατὰ τὸν περυσινὸν προϋπολογισμὸν, τὸ ἐπιμίσθιον τοῦ μέλους τούτου, ἤτοι τοῦ σεβασμιωτάτου ἐπισκόπου Κυνουρίας, περιωρίζετο, συνταξιούχου ὄντος αὐτοῦ, εἰς τὸ ἥμισυ διὰ τοὺς 7 μῆνας, καθ' οὓς ἔζη οὗτος· ἀλλ' ἤδη ὅτε ὅλα τὰ μέλη τῆς Ἱερᾶς Συνόδου λαμβάνουσι πλήρες τὸ ἐπιμίσθιόν των, ἡ ἀναπλήρωσις τοῦ ποσοῦ αὐτοῦ, ἴσου μὲ τὸ ἀνωτέρω, εἶναι ἀπαραίτητος.

«Ἄρθρ. 2. Διὰ μισθὸν τοῦ παρὰ τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ ά. Γραμματέως . . . . . 600»

«Διὰ μισθὸν τοῦ παρὰ τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ β. ἐπιτρόπου. 6000»

Ἐπὶ τοῦ Κεφ. Γ'.

«Ἄρθρ. 1. Δι' ἐπίδομα 1 μητροπολίτου, 10 ἀρχιεπισκόπων καὶ 13 ἐπισκόπων δρ. . . . . 84,000.»

Αἱ εἰς τὰ ἀνωτέρω κεφάλαια καὶ ἄρθρα νέαι δαπάναι καὶ

αὐξήσεις, νομοθετηθεῖσαι ἀπὸ τοὺς ψηφισθέντας καὶ ἐφαρμοσθέντας ἐκκλησιαστικοὺς νόμους, εἶναι ἐκ τῶν ἀπαραιτήτων.

Ἐπὶ τοῦ Κεφ. Δ'.

«Ἄρθρ. 2. Διὰ τὰς καθημερινὰς χρείας τῆς διδασκαλίας τοῦ μαθήματος τῆς ἀνατομίας, διὰ τὴν προμήθειαν σκευῶν κλπ. 200»

«Διὰ τὰς χρείας τοῦ μαθήματος τῆς φαρμακευτικῆς . 100»

Ἐπὶ τοῦ Κεφ. Ζ'.

«Ἄρθρ. 1. Δι' αὔξησιν ἐπιμισθίου τοῦ ὑπηρετοῦντος εἰς τὸ Ἀστεροσκοπεῖον ἀπομάχου. . . . . 120.»

Καὶ τὰς εἰς τὰ ἀνωτέρω κεφάλαια καὶ ἄρθρα αὐξήσεις ἀρκετὰ δικαιολογοῦν οἱ ἐν τῇ ἐκθέσει τοῦ Κ. ὑπουργοῦ ἀναφερόμενοι λόγοι.

Ἐπὶ τοῦ Κεφ. Θ'.

«Ἄρθρ. 1. Διὰ μισθὸν τῶν προστεθέντων πέρυσι δύω καθηγητῶν εἰς τὸ Γυμνάσιον τῶν Ἀθηνῶν . . . . . 4000. »

Ἀφοῦ ἅπαξ ἐθεωρήθη ἀναγκαία ἡ προσθήκη αὕτη καθηγητῶν καὶ ἐπεψηφίσθη διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ παρελθόντος ἔτους, καὶ κατὰ συνέπειαν ἐκανονίσθησαν σύμφωνα μὲ τὸν ἀριθμὸν τῶν καθηγητῶν αἱ παραδόσεις, διστάζει ἤδη ἡ ἐπιτροπὴ νὰ φέρῃ κατὰ τῆς τοιαύτης αὐξήσεως παρατηρήσεις, ἀποβλεπούσας τὴν ἄνευ νόμου παραδοχὴν προσθήκης καθηγητῶν, καθ' ὅσον τὰ γεγονότα καθιέρωσαν εἰς τὸ Γυμνάσιον μίαν τάξιν, ἥτις δὲν δύναται ἄνευ βλάβης νὰ ἀνατραπῇ ἤδη.

«Ἄρθρ. 2. Δι' ἐνοίκιον τῶν δύω Γυμνασίων Ἀθηνῶν. 1548.»

Καὶ ἡ προσθήκη αὕτη, ὡς προερχομένη ἀπὸ τὸν περυσινὸν προϋπολογισμὸν καὶ ὡς ὑπαγορευθεῖσα ἀπὸ τὴν ἀνάγκην τῆς συστάσεως δύω Γυμνασίων ἀντὶ τοῦ ἑνὸς, εἶναι ἀναπόφευκτος.

Ἐπὶ τοῦ Κεφ. Ι.

«Ἄρθρ. 1. Δι' αὔξησιν τοῦ μισθοῦ τοῦ εἰς τὸ σχολεῖον Ἀθηνῶν διδασκάλου τῆς κατηχήσεως . . . . . 360.»

Ἀναγκαία ἐθεωρήθη καὶ ἡ αὔξησις αὕτη, ἀφ' οὗ ὁ διδάσκαλος οὗτος, ὡς ἐκ τῆς διαιρέσεως εἰς δύω τοῦ Γυμνασίου, διπλοῦν ἀναντιρρήτως καταβάλλει κόπον καὶ καιρὸν δαπανᾷ.

«Ἄρθ. 3. Διὰ συνδρομὴν πρὸς σύστασιν Ἑλλ. σχολῆς εἰς τὸν δῆμον Αἰτωλικοῦ . . . . . 800.»

Ἀφ' οὗ ἡ ἀνωτέρα ἐκπαίδευσις ἐνεργεῖται δαπάνῃ τοῦ δημοσίου καὶ οὐδεμία δύναται νὰ γίνῃ νόμιμος ἀντίρρησις κατὰ τοιαύτης ἐκ μέρους τοῦ δημοσίου ἀνάγκης ἐν περιστάσει, καθ' ἣν θεωρηθῇ ἀναγκαία ἡ σύστασις εἰς ὁποιονδήποτε μέρος τοῦ Κράτους Ἑλλ. σχολῆς, κατὰ μείζονα λόγον οὐδεμία δύναται νὰ

γίνῃ ἐναντία παρατήρησις ὡς πρὸς τὴν χορήγησιν τῆς ζητηθείσης ἀπὸ τὸν δῆμον τοῦτον καὶ σημειωθείσης εἰς τὸν προϋπολογισμὸν συνδρομῆς μετὰ τὴν ἀναγνώρισιν τῆς ἀνάγκης τῆς συστάσεως αὐτῆς.

«Ἄρθρ. 4. Διὰ μισθὸν ἑνὸς ἑλληνοδιδασκάλου ἀ. τάξεως, προστεθησομένου εἰς τὴν ἐν Χαλκίδι σχολήν . . . . . 1200.»

Ἀφ' οὗ ἡ σχολὴ αὕτη εἶναι ἐκ τῶν συσταθεισῶν εἰς τὰς πρωτευούσας τῶν νομῶν, ἡ ζητουμένη δαπάνη θεωρεῖται ὡς νενομοθετημένη ἀπὸ τῆς συστάσεως αὐτῆς, καὶ ὡς τοιαύτη καλῶς ἐσημειώθη.

«Διὰ μισθὸν δύω σχολαρχῶν Πετσῶν καὶ Ἀνδριτσαίνης. 3200»

«Διὰ μισθὸν δύω ἑλληνοδιδασκάλων Πύλου καὶ Ἀμαλιαπόλεως . . . . . 1600.»

Καὶ αἱ αὐξήσεις αὗται εἶναι συνέπεια τῆς γενομένης πέρυσι παραδοχῆς τοῦ διορισμοῦ τῶν ἀνωτέρω σχολαρχῶν καὶ διδασκάλων, δι' οὓς ἐσημειώθη τότε τετράμηνος μισθοδοσία, καὶ ἤδη ἀναγκαίως ἐπέρχεται ἡ ἐπιψήφισις αὐτῆς δι' ὁλόκληρον τὸ ἔτος.

Ἐπὶ τοῦ Κεφ. ΙΔ'.

«Ἄρθρ. 2. Δι' ἀποζημίωσιν οἰκοπέδων καὶ γηπέδων πρὸς ἀνακάλυψιν καὶ διατήρησιν τῶν ἀρχαιοτήτων . . 2000.»

Ἡ ἀνακάλυψις καὶ διατήρησις τῶν ἀρχαιοτήτων εἶναι ἀντικείμενα σπουδαίας μερίμνης καὶ χρῄζοντα διὰ τοῦτο μεγαλειτέρων δαπανῶν ἀπὸ τὰς προσδιοριζομένας· ἀλλ' ἀφ' οὗ τοιαύτας δὲν ἐπιτρέπει ἐπὶ τοῦ παρόντος ἡ οἰκονομική μας κατάστασις, ἡ ἐκ τῶν ἐνόντων ζητουμένη εἶναι ἐκ τῶν ὧν οὐκ ἄνευ.

Ἐπὶ τοῦ Κεφ. ΙΣ'. Ἔξοδα κλεισμένων χρήσεων.

«Διὰ μισθὸν καθυστεροῦντα εἰς τὸν Γ. Σταυριανάκον, διδάσκαλον τῆς ἐν Κέᾳ σχολῆς . . . . . 100.»

«Δι' ὄμιλον τοῦ Εὐταθ. Καβασίλη, πρώην δημοδιδασκάλου Τολοφῶνος . . . . . 58:58.»

Καὶ αἱ προσθῆκαι αὗται, ὡς προερχόμεναι ἀπὸ ὑποχρέωσιν ὀφειλομένων, εἶναι ἀπαραίτητοι.

Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀνωτέρω παρατηρήσεων γνωμοδοτεῖ ἡ ἐπιτροπὴ περὶ τῆς παραδοχῆς τῶν προσθηκῶν αὐτῶν.

Ὑπάρχουσιν, ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω προσθηκῶν, καὶ αἱ ἀκόλουθοι.

Ἐπὶ τοῦ Κεφ. ΣΓ'.

«Ἄρθρ. 1. Διὰ μισθὸν δύω ἐκτάκτων καθηγητῶν καὶ δύω ἐπιτίμων, προστεθησομένων εἰς τὸ Πανεπιστήμιον . . 7200.»

Ἐπὶ τοῦ Κεφαλαίου ΙΣ'.

«Διὰ δίδακτρα ὀφειλόμενα εἰς τὴν Φιλεκπαιδευτικὴν ἑταιρίαν διὰ τὸν θυγατέρα τοῦ συνταγματάρχου Ἰω. Σκαρβέλη . 2025.»

Τὴν πρώτην τῶν προσθηκῶν τούτων, χωρὶς νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν ἡ ἐπιτροπὴ ἂν παρίσταται ἀνάγκη ἢ μὴ τοῦ διορισμοῦ νέων ἐκτάκτων καθηγητῶν καὶ ἐπιτίμων, ἐθεώρησεν ὡς μὴ καλῶς γενομένην, διότι ἡ ἐκτίμησις τοιαύτης ἀνάγκης εἶναι ἀντικείμενον ἰδίας σκέψεως καὶ συζητήσεως τῆς Βουλῆς, προκαλουμένης νομοθετικῶς δι' ἐξηγήσεων τοῦ Κ. ὑπουργοῦ περὶ τῆς καταστάσεως τοῦ Πανεπιστημίου καὶ περὶ τοῦ ἀνεπαρκοῦς τοῦ χρόνου, τὸν ὁποῖον δαπανῶσιν οἱ ὑπάρχοντες τακτικοὶ καὶ ἔκτακτοι καθηγηταί.

Τὴν δευτέραν, ὡς μὴ συνοδευομένην μὲ παρατηρήσεις δυναμένας νὰ φωτίσωσι τὴν ἐπιτροπὴν πρὸς τὴν ἐκτίμησιν αὐτῆς, δὲν θεωρεῖ ἡ ἐπιτροπὴ παραδεκτέαν, εἰς δὲ τὴν Βουλὴν ἐναπόκειται νὰ κρίνῃ ἐκ τῶν δοθησομένων κατὰ τὴν συζήτησιν παρὰ τοῦ κυρίου ὑπουργοῦ πληροφοριῶν, ἂν αὕτη δικαιολογῆται ἢ οὐχί.

Ὁ προϋπολογισμὸς οὗτος φέρει καὶ τὰς ἀκολούθους ἐλαττώσεις.

Εἰς τὸ Κεφ. Β'.

«Ἄρθρ. 2. Ἐκ τῶν ἐξόδων τῶν συνοδικῶν ἐξάρχων. δρ. 500.»

Εἰς τὸ Κεφ. Γ'.

«Ἄρθρ. 2. Ἐκ τοῦ μισθοῦ τοῦ ἱεροκήρυκος τῆς πρωτευούσης, ἐκ δραχμῶν 20 τὸν μῆνα . . . . . 240.»

«4. Ἐκ τῆς παύσεως τῆς συντάξεως τῶν σεβασμιωτάτων Κορίνθου καὶ Οἰτύλου, τῶν μέχρι τοῦδε ἐκκλησιαστικῶν ἐπιτρόπων καὶ τῶν ἀποβιωσάντων συνταξιούχων κληρικῶν. 12694.»

Εἰς τὸ Κεφ. ΙΔ'.

Ἐκ τῆς ἐλαττώσεως τῆς χορηγίας εἰς τοὺς ὑποτρόφους τοῦ Διδασκαλείου διὰ τὴν κατοίκησιν των εἰς τὸ κατάστημα αὐτοῦ. 1800.»

Εἰς τὸ Κεφ. ΙΒ'.

Τὸ προσδιωρισμένον πέρυσι διὰ τὴν ἐκτύπωσιν βιβλίου τῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς . . . . . 4000.

Τὸ ὅλον τῶν προσθηκῶν ἐκτὸς τῆς εἰς τὸ Κεφ. Σ'. ἄρθρ. 1. καὶ τῆς εἰς τὸ Κεφ. Ι'. συνίσταται εἰς δρ. . . 110,386:58.»

Τὸ ὅλον τῶν ἐλαττώσεων . . . . . 19,230.

Διαφορὰ ἐπὶ πλέον . . . . 91,156:58»

Κατὰ τὴν ἐπεξεργασίαν ἐν τούτοις τοῦ προκειμένου προϋπολογισμοῦ ἡ ἐπιτροπὴ ἐθεώρησεν ἀξίαν παρατηρήσεως τὴν γενομένην χρῆσιν τῶν ἀκολούθων δαπανῶν·

1) Διὰ τὴν δημοτικὴν ἐκπαίδευσιν.

2) Διὰ τοὺς ὑποτρόφους τῶν διαφόρων ἐκπαιδευτικῶν κατα-
στημάτων.

Ἡ πρώτη τῶν δαπανῶν τούτων, ἐνεργουμένη δυνάμει τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ Συντάγματος, ἐκανονίσθη ἀπὸ τὴν Βουλὴν τῆς Α'. περιόδου τῆς Α'. συνόδου, ὡς ἐμφαίνεται εἰς τὴν σελ. 2711 τόμ. 4 τῶν πρακτ. διὰ μὲν τοὺς δήμους τῆς α. καὶ β'. τάξεως εἰς τὸ ἥμισυ τοῦ μισθοῦ τῶν δημοδιδασκάλων, διὰ δὲ τοὺς τῆς γ'. εἰς τὰ δύω τρίτα, ληφθέντος ὑπ' ὄψιν τοῦ ἀνεπαρκοῦς εἰς τὴν πλήρη ἐκπλήρωσιν τῆς οὐσιωδεστάτης καὶ κοινῆς ἀνάγκης ὅλων τῶν δήμων, πλὴν ὀλιγίστων.

Ὁ κανονισμὸς οὗτος δὲν ἐτηρήθη ἐπακριβῶς, καὶ ὡς ἐκ τούτου πολλοὶ δῆμοι τοῦ Κράτους στεροῦνται τῆς πρώτης τοῦ ἀνθρώπου διανοητικῆς τροφῆς, ἀναγκαιοτάτης καὶ εἰς τὴν πρόοδον ὁλοκλήρου τοῦ ἔθνους.

Ἡ δευτέρα προνοηθεῖσα διὰ διαφόρων διαταγμάτων καὶ ψηφιζομένη εἰς ὅλους τοὺς προϋπολογισμοὺς ποσὸν ἔχει τὴν διάδοσιν τῶν φώτων εἰς ὅλα τὰ μέρη τοῦ Κράτους καὶ τὴν εὐκολίαν πρὸς τὴν ἐκπαίδευσιν ὀρφανῶν ἀπόρων τῶν ἀγωνιστῶν καὶ εὐφυῶν νέων ἐνδεῶν.

Ἀλλὰ καὶ ἡ δαπάνη αὕτη, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅλου τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀπὸ τὸ δημόσιον ταμεῖον καὶ ἀπὸ κληροδοτήματα ὑποτρόφων, δὲν γίνεται ἐν πλήρει ἐφαρμογῇ τῶν κανονισμένων, δι' ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ἀπὸ ἑκαστον νομὸν προσδιωρισμένους, οὐδόλως δὲ λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν τὰ προσόντα αὐτῶν, καὶ διὰ τοῦτο ἀντὶ ὀρφανῶν ἀγωνιστῶν καὶ εὐφυῶν ἐνδεῶν μαθητῶν, γέμουσιν οἱ περὶ ὑποτρόφων κατάλογοι ἀπὸ υἱοὺς εὐπόρων καὶ ἀπὸ υἱοὺς ὁδηγοῦ λαμβανόντων μισθοὺς διὰ τὰς ὁποίας κατέχουν δημοσίας θέσεις, τινὲς οὐδεμίαν ἀνάγκην ἔχοντες τῆς συνδρομῆς τοῦ δημοσίου, ἀποκλείουσιν ἐν τούτοις τὰ μέσα τῆς ἐκπαιδεύσεως εἰς τοὺς χρείαν ἔχοντας.

Τὰς παρατηρήσεις ταύτας ὑποβάλλουσα ἡ ἐπιτροπὴ γνωστοποιεῖ κατὰ πλειονοψηφίαν ὅπως γίνωσιν αἱ δέουσαι ὑπὸ τῆς Βουλῆς παρατηρήσεις πρὸς ἐπανόρθωσιν τῶν μέχρι τοῦδε γενομένων καὶ πρὸς ἀκριβῆ ἐκπλήρωσιν τῶν ἐπὶ τούτων κανονισμένων.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 30 Δεκεμβρίου 1852.

Ἡ ἐπιτροπὴ

Ν. Μπούκουρας	Χ. Σ. Θεοχαρόπουλος
Α. Σ. Δανόπουλος	Δ. Καλλιφρονᾶς
Κ. Δαρεμόντης	Εὐστ. Οἰκονομόπουλος
Σ. Στεφανόπουλος	

Ὁ εἰσηγητὴς
Ἐμ. Μελετόπουλος.

Λαβὼν μετὰ ταῦτα τὸν λόγον ἐξέθηκέ τις, ὅτι ὁ περὶ ἐπαρχιακῶν ἰατρῶν νόμος σκοπὸν ἔχων τὴν κοινὴν ὑγείαν, ἀναντιρρήτως δὲν προτίθεται ἐξαιρέσεις, καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἐννοεῖ πῶς ἀπεκλείσθησαν τῆς ἐξ αὐτοῦ ὠφελείας αἱ ἐπαρχίαι Ἄργους, Ἐρμιονίδος καὶ Κέας. Ἡ ἐπαρχία Ἄργους συγκειμένη ἐξ 25,000 κατοίκων, δὲν ἔχει οὔτε ἕνα ἐπιστήμονα ἰατρὸν, καὶ ὁ ὑπουργὸς μάλιστα τῶν Ἐσωτερικῶν ὥρισε ποσόν τι πρὸς καθάρισιν τῶν ἑλῶν αὐτῆς, ὅπερ σημαίνει, ὅτι ἔχει ἀνάγκην εἰδικοῦ ἰατροῦ, ὡς καὶ ἡ Ἐρμιονὶς καὶ ἡ Κέα. Οὐ μόνον δὲ τοῦτο, ἀλλὰ τὸ Ἄργος παρέχει 300,000 δραχ. εἰς τὸ δημόσιον, χωρὶς νὰ τὸ βαρύνῃ διὰ τῆς ἐλαχίστης δαπάνης, διότι παρακείμενον εἰς τὸ Ναύπλιον, δὲν ἔχει χρείαν ἰδιαιτέρας ὑπαλληλίας. Δι' ὅλα ταῦτα νομίζει, ὅτι δίκαιον εἶναι νὰ προστεθῇ καὶ εἰς ἰατρὸς διὰ τὴν ἐπαρχίαν Ἄργους, ὡς καὶ διὰ τὰς λοιπὰς δύω.

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς, ὅτι ὁ ῥηθεὶς περὶ ἐπαρχιακῶν ἰατρῶν νόμος βάσιν ἔχων τὰς διοικητικὰς περιφερείας, δὲν δύναται νὰ ἐπεκταθῇ πέραν τῶν 35 ἰατρῶν καὶ ἐντεῦθεν παρελείφθησάν τινες ἐπαρχίαι. Τὸ ὑπουργεῖον ὅμως θέλει σκεφθῇ, ὅπως ἴδῃ τί δύναται νὰ πράξῃ καὶ κατὰ τοῦτο.

Πρόσθετος ἐπιφανὴς τῆς Βουλῆς εἰς τὴν ἐξακολούθησιν τῆς συζητήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργείου, ἀνεγνώσθη τὸ 1 ἄρθ. τοῦ Ζ'. Κεφ. καὶ ἡ ἑπομένη γνωμοδότησις τῆς ἐπιτροπῆς.

«Ἡ ἐπιτροπὴ παραδεχομένη τὰ ἐν τοῖς ἄρθροις τούτοις σημειούμενα ποσὰ περὶ ὁδοποιΐας, κατασκευῆς γεφυρῶν κλπ. συνιστᾷ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τὴν ταχείαν περαίωσιν τῶν ἔργων ὅλων, καὶ ἰδίως τῶν μᾶλλον συχναζομένων ὁδῶν, ὡς εἶναι ἡ Πειραϊκὴ, ἡ ἀπὸ Ἄργους εἰς Ναύπλιον κλπ. καὶ τῶν ἐπικινδύνων περασμάτων καὶ τῶν γεφυρῶν· ὡσαύτως συνιστᾷ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ ληφθῶσι μὲ τὴν αὐτὴν σπουδαιότητα τὰ δέοντα μέτρα διὰ τὴν ἀποξήρανσιν τῶν κατὰ τὴν Ἠλείαν πεδιάδων, τοσοῦτον εὐφόρων, ἀλλὰ μενουσῶν ἀργῶν ἕνεκα τῶν λιμναζόντων ὑδάτων. Ἡ αὐτὴ ἀνάγκη ὑπάρχει καὶ κατὰ τὴν Μεσσηνίαν καὶ ἀλλαχοῦ, καὶ τὴν αὐτὴν ἐπιθυμίαν ἐκφράζει ἡ ἐπιτροπὴ περὶ πάντων.»

Ἐνταῦθα δὲ λαβὼν τὸν λόγον παρετήρησέ τις, ὅτι μεταξὺ τῶν δήμων Ναυπακτίας καὶ Ποτιδανείας ὑπάρχει ὁδὸς, καθ' ἣν καὶ ὁδοιπόροι πολλοὶ πνίγονται ἐτησίως καὶ τὰ ταχυδρομεῖα ἐμποδιζόμενα καθυστεροῦσιν, ὥστε πολλάκις διέρχονται διὰ τῆς ἐκ Πατρῶν γραμμῆς· ὅλα δὲ ταῦτα συμβαίνουσι, διότι καὶ ὁ ἐκεῖσε ποταμὸς καὶ ἄλλα τῆς ὁδοῦ ἐμπόδια καθιστῶσιν ἀδύνατον

τὴν διάβασιν. Καὶ ὅμως διὰ νὰ ἐκλείψωσιν ὅλα ταῦτα, δὲν ἀπαιτεῖται ἢ νὰ ἐγερθῇ μία ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ γέφυρα καὶ νὰ χαραχθῇ ἡ ῥηθεῖσα ὁδός. Ἐπειδὴ δὲ καὶ οἱ κάτοικοι τῶν ἀνωτέρω δήμων προθυμοῦνται νὰ καταβάλωσι πρὸς τοῦτο ἀνὰ ἓν τάλληρον, παρακαλεῖ τὸν ὑπουργὸν νὰ προνοήσῃ ὑπέρ τε τῆς ὁδοῦ καὶ τῆς ἐγέρσεως τῆς γεφύρας.

Συναινέσαντος δὲ τοῦ ὑπουργοῦ, ἐπέφερεν ἄλλος, ὅτι ἂν καὶ ἡ ἐπιτροπὴ συνίστησι τὴν τῆς ὁδοποιΐας δαπάνην, φέρει ὅμως διακρίσεις τινὰς οὐχὶ δικαίας. Ἐκ τούτου λοιπὸν παρατηρεῖ καὶ αὐτὸς, ὅτι ἡ ἀπὸ Λαμίας εἰς Στηλίδα ἄγουσα ὁδὸς, τοσοῦτον ἀναγκαία εἰς τὴν συγκοινωνίαν, πρὸ πολλοῦ μένει ἡμιτελὴς καὶ μεγάλαι προσγίνονται δυσκολίαι εἰς τοὺς κατοίκους. Ἐπειδὴ δὲ κατὰ τὴν ὥραν ταύτην τοῦ ἔτους παρεπιδημοῦσιν ἐκεῖσε πολλοὶ ἐργατικοὶ Γκέκαι, δύναται δι' ὀλιγωτέρας δαπάνης νὰ περαιώσῃ δι' αὐτῶν τὸ Δημόσιον τὴν ῥηθεῖσαν ὁδόν. Διὸ συνίστησιν εἰς τὸν ὑπουργὸν νὰ προνοήσῃ καὶ περὶ τῆς ὁδοῦ ταύτης.

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς, ὅτι ἂν καὶ πρὸ τριῶν μηνῶν ἐκυρώθη ὁ περὶ ὁδοποιΐας νόμος, δὲν δύναται νὰ τεθῇ εἰς ἐνέργειαν πρὶν ἡ δοθῶσιν αἱ ἀπαιτούμεναι πρὸς ἐφαρμογὴν αὐτοῦ ὁδηγίαι. Ἐπιτροπὴ λοιπὸν ἐπ' αὐτῷ τούτῳ συγκροτεῖται ἐργάζεται πρὸ πολλοῦ καὶ μετ' ὀλίγον περαιόνει τὰς ὁδηγίας, ὅτε θέλει ἐπέλθει τὸ ζήτημα τίνες αἱ προτιμότεραι ὁδοὶ, ποῖαι αἱ ἀναγκαῖαι δαπάναι κτλ.

Ἐπὶ τούτοις ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη τὸ 1 καὶ 2 ἄρθ. δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως, ἔχοντα οὕτως·

α Ἄρθρ. 1. Ἐπισκευὴ δημοσίων ὁδῶν. . . . . 35,000.

» 2. Κατασκευὴ δημοσίων ὁδῶν . . . . 49,000.»

Γενομένης δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ Κεφαλαίου, ἀναβαίνοντος εἰς 84,000 δραχμ., ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Γρ. Πατριαρχέαν καὶ Α. Τατόπουλον, συνήχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν πίστωσιν αὐτοῦ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 72.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἕξης ζητήματος.

α Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὸ σύνολον τοῦ Κεφ. Ζ'. τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργείου, ὡς ἐν τοῖς ἄρθροις αὐτοῦ ἐψηφίσθη, καὶ ἡ ὄχι.»

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δημήτριος Ὁραιὸς . . . N.	Γ. Λογιωτατίδης . . . . N.
Λεωνίδ. Χρυσανθόπουλος . .	Δημήτριος Γιαννούλης . . N.

Λεωνίδας Ἐμπειρίκος . . .	Ἰωάννης Βάχλας . . . . N.
Πέτρος Καμπάνης . . . N.	Ἀναγνώστης Π. Ἰωάννου . .
Δημήτριος Τσόκρης . . .	Βελ. Νικολαΐδης . . . . N.
Ἀνδρέας Δανόπουλος . . . N.	Πέτρος Δελιγιάννης . . .
Γεώργιος Τσόκρης . . . N.	Νικόλαος Μπούκουρας . . N.
Γεώργιος Σκοῦρος	Λάμπρος Ῥοΐλὸς . . . . N.
Σταῦρος Βλάχος	Κωνστ. Λαμπρινόπουλος . .
Δημήτριος Καλλιφρονᾶς . .	Π. Κολποδῖνος . . . . .
Ἀνδρέας Ἴσκος	Ἐμ. Ἀντίπας . . . . . N.
Δημήτριος Σκυλοδῆμος . . .	Νικόλαος Δελιγιάννης . . N.
Θεόδωρος Γρίβας	Εὐστ. Οἰκονομόπουλος . . N.
Κωνστ. Γριβογεώργης . . N.	Γεώργιος Πανοπριτόπουλος .
Τατσέλος Μαυρομμάτης . .	Γεώρ. Παπασπυρόπουλος . N.
Δ. Πετροπουλάκης . . . N.	Ἐμ. Καραμάνος . . . . .
Π. Τσαννετάκης	Νικόλ. Ματθαίου . . . . N.
Βασίλειος Σκαλτσοδῆμος . .	Ἀναγν. Κοντάκης . . . . N.
Ἀναγνώστης Παπαθανασίου N.	Σ. Κοπανίτσας . . . . . N.
Ἐλευθέρ. Καλογερᾶς	Ἀναστ. Κορφιωτάκης . . N.
Ἰω. Εὐγενίδης . . . . . N.	
Ἀνδρέας Πέπας	Ἐμ. Μελετόπουλος . . . N.
Σταμάτιος Μήτσας . . . N.	Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς . . .
Γεώργιος Βελῆς . . . . N.	Παναγιώτης Ἀαζαρὴς . . .
Δημήτριος Ζῶτος. . . . N.	Στάμος Μαυροδῆμος . . . N.
Γεώργιος Ἰω. Γιολδάσης . .	Λάμπρος Εὐμολπίδης . . .
Μιχαὴλ Σισίνης	Ἠλίας Δωλλας . . . . . N.
Ἀλέξανδρος Βιλαέτης	Θεόδωρος Πετρινός . . .
Στέφ. Στεφανόπουλος . . N.	Κωνσταντῖνος Μανέτας . .
Ἀνδρέας Λύγερινός	Παναγιώτης Βάρδογλης . . N.
Ἰωάννης Κλίμακας . . . N.	Δημήτριος Γ. Φιλάρετος . .
Ἀναγνώστης Δημητρίου . . .	Ἀναγ. Δεδόπουλος . . . .
Π. Ζάνος	Νικόλαος Μπαϋτουνας . . N.
Χρ. Δεμάθας . . . . . N.	Δημήτριος Σακελλαριάδης . N.
Γρ. Βαλλιάνος	Γεώργιος Γουλιμῆς . .
Θ. Ζαΐμης . . . . . N.	Ἀλέξανδρος Κουμουνδουράκης N.
Χ. Θεοχαρόπουλος . . . N.	Χρῆστος Οἰκονομίδης . . .
Ν. Πετμεζᾶς	Κωνστ. Λιμπερόπουλος . . N.
Ἠλ. Παπαδαῖος . . . . N.	Ἐμ. Μοδινὸς . . . . .
Γρηγόριος Κορφιωτάκης . N.	Ἰωάννης Προβιλέγιος . . . N.
Γεώργιος Περωτὴς	Δημ. Δημητρακόπουλος . .
Κωνσταντῖνος Νταγρὲς . . N.	Γεώργ. Κάνδυας . . . .

Φραγκίσκος Μαῦρος . . .	Ν.	Κων. Δαρειώτης . . .	Ν.
Ἰωάννης Φαρμάκης		Ἰω. Γεωργάρας	Ν.
Α. Παπαδημητριάδης . . .		Γ. Νικολάου	Ν.
Ν. Σισμάνης	Ν.	Ἀνδρέας Μάμουκας	
Κωνστ. Ἀζελὸς		Ζαννὴς Μαραγκός . . .	Ν.
Χρῆστ. Στ. Ἀντωνόπουλος . .		Μιχαὴλ Σολομὰς	Ν.
Γ. Μαδεμοχωρίτης . . .	Ν	Εὐστράτιος Παρίσης . . .	Ν.
Κ. Χριστοδούλου . . .	Ν.	Ἰωάννης Σαγρέδος	
Νικολ. Πιεράκος	Ν.	Δημήτριος Δρόσος	Ν.
Γρηγ. Πατριαρχέας . . .	Ν.	Δημήτρ. Πολυχρονόπουλος .	Ν.
Σταυριανὸς Καπετανάκης .		Κυριάκος Πονηρόπουλος .	
Δημ. Πικουλάκης . . .	Ν.	Ἀναγνώστ. Παπαταώρης .	Ν.
Χωράλ. Χριστόπουλος . .	Ν.	Γεώργιος Ι. Στάϊκος . .	
Ζ. Α. Ζαρειρόπουλος . .	Ν.	Ἀθανάσιος Καστανᾶς . .	Ν.
Νικόλαος Μοσχούλας . .		Α. Κιζάνης	
Γεώργιος Α. Ῥάλλης . . .		Ἰωάννης Δαμιανὸς	
Νάκος Πανουργιᾶς		Λάζαρος Α. Γιουρδὴς . .	Ν.
Παπακώνστας Τσαμάλας .	Ν.	Ἰωάννης Γ. Κριεζὴς . . .	Ν.
Κων. Βλάμης . . .	Ν.	Πέτρος Χ. Πέτρου . . .	
Περικλῆς Καλαμογδάρτης .		Κ. Δυοβουνιώτης	
Σιδέρης Πράτσικας . . .	Ν.	Μ. Χουρμούζης	
Παν. Πατρινὸς	Ν.	Κ. Τσουκαλᾶς	Ν.
Κωνστ. Σκουρλέτης . . .	Ν.	Δημήτριος Μητσάκης . .	
Ἀνάργ. Χ. Ἀναργύρου . .		Γεώργιος Ἀποστολίδης . .	Ν.
Νικόλαος Χ. Ἀναργύρου .		Χρῆστος Κικιδὴς . . .	Ν.
Ἀναγνώστης Τατόπουλος .	Ν.		

Ἀνεγνώσθη ἔπειτα τὸ 1 ἄρθρον τοῦ Η. Κεφαλ. καὶ ἡ ἐρεξῆς γνώμη τῆς ἐπιτροπῆς·

« Διὰ τὴν ἐπισκευὴν τοῦ κατὰ τὸ χωρίον Ἀγγελοκάστρου ὑδραγωγείου εἶχον σημειωθῆ ἄλλοτε 6,000 δραχ. αἱ ἤδη σημειούμεναι δραχ. 1,000 ἴσως εἶναι ἀνεπαρκεῖς, καὶ διὰ τοῦτο ἡ ἐπιτροπὴ ἐφελκύει τὴν προσοχὴν τοῦ ὑπουργείου. »

Λαβὼν δὲ τὸν λόγον παρετήρησέ τις, ὅτι τὸ σημειούμενον διὰ τὴν ἐπισκευὴν τοῦ ὑδραγωγείου ποσὸν εἶναι τῷ ὄντι λίαν ἀνεπαρκὲς, διότι, διὰ νὰ συμπληρωθῆ τὸ ἔργον, ἀπαιτεῖται, ὡς δὲν ἀγνοεῖ ἡ Κυβέρνησις, ἡ δαπάνη 6,000 δραχ., ἥτις μάλιστα εἶχε σημειωθῆ ἄλλοτε ἐν τῷ προϋπολογισμῷ. Ἐπειδὴ λοιπὸν τὸ πλεῖστον τῆς δαπάνης ταύτης θέλουσι καταβάλει οἱ κάτοικοι, παρακαλεῖ τὸ ὑπουργεῖον νὰ συνδράμῃ αὐτοὺς διὰ τῆς προσθήκης

1,000 ἔτι δρ., ἐν ᾧ καὶ αὐτὸς ἀσμένως θέλει συνεισφέρει ἄλλας 500 ἐκ τῶν ἰδίων, καθ' ὅσον καὶ τὸ ἀπαραίτητον δὲν ἀγνοεῖ τοῦ ὑδραγωγείου καὶ τὴν ἐνδειαν συναισθάνεται τῶν κατοίκων.

Ἐγκρίναντος δὲ τοῦ ὑπουργοῦ τὰς παρατηρήσεις ταύτας καὶ εἰπόντος νὰ προστεθῶσιν ἐν τῷ ἄρθ. 500 ἔτι δραχμαὶ ὑπὲρ τοῦ ὑδραγωγείου· ἐπέφερεν ἄλλος, ὅτι κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1846 εἶχεν ἀποφασισθῆ παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τοῦ ὑπουργείου ἡ δαπάνη τρισχιλίων δραχμῶν διὰ τὴν ἐν Καρπενησίῳ ἀνέγερσιν μιᾶς παλαιᾶς γεφύρας καὶ τὴν κατασκευὴν ὑδραγωγείων· ἔκτοτε δὲ ἐσημειοῦτο μὲν τὸ ποσὸν ἐν τοῖς προϋπολογισμοῖς μέχρι τοῦ 1849, ἀλλὰ δὲν ἐγένετο ἡ χρῆσις αὐτοῦ. Ἤδη ὅμως ἐπειδὴ δὲν σημειοῦται πλέον ἡ ῥηθεῖσα δαπάνη, παρακαλεῖ νὰ σημειωθῇ αὖθις, ἀφ' οὗ μάλιστα ἡ ἐπαρχία τῆς Εὐρυτανίας οὐδέποτε ἐπεβάρυνε τὸ ταμεῖον διὰ τῆς ἐλαχίστης δαπάνης.

Ἐπὶ τούτοις ἐγένετο τὸ ἄρθρον δεκτὸν μετὰ τῆς προσθήκης τῶν ὑπὲρ τοῦ ὑδραγωγείου Ἀγγελοκάστρου 500 δραχμ., ὡς καὶ τὸ μετ' αὐτὸ 2, δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως· ἔχουσι δ' οὕτως.

« Ἄρθρ. 1. Βοήθειαι γενικαί . . . . . 3000.
» 2. Ἰδιαίτεραι . . . . . 82,772 »

Γενομένης δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ Κεφαλ. ἀναβαίνοντος εἰς 85,772 δραχμ., ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Γ. Γουλιμὴν καὶ Εὐρ. Οἰκονομόπουλον, συνήχθη, κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ προηγηθέντι, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν πίστωσιν αὐτοῦ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 72.

Τέλος δὲ ὁμοίας ψηφοφορίας, ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ψηφολέκτας ἐνεργηθείσης, ἡ Βουλὴ παρεδέχθη κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ ἀνωτέρω, καὶ τὴν πίστωσιν τοῦ Θ'. Κεφαλ. μὴ διαιρουμένου εἰς ἄρθρα, παμψηφεὶ διὰ ψήφων 72, ἔχει δ' οὕτως·

« Κεφ. Θ'. Ἔξοδα παρελθουσῶν χρήσεων . . 30 411:30.»

Περαιωθέντος ἐνταῦθα καὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργείου, ὁ πρόεδρος ἀνήγγειλας, ὅτι ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης θέλει εἶναι ἡ συζήτησις τῶν ὑπολειπομένων προϋπολογισμῶν, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν ἐν ὥρᾳ 3 Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος

ΕΥ. Μ. ΠΑΡΙΣΗΣ

οἱ γραμματεῖς

Κωνς. Νταγρὲς

Π. Κολποδῆνος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΚΖ'.

Τῆς 8 Ἰανουαρίου 1853.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν ὑπό τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἀναγγελθέντος, ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργείου, ἀνεγνώσθησαν τὰ ἄρθρα 1 καὶ 2 τοῦ Κεφαλαίου Α'. μετὰ τῆς ἐπ' αὐτῶν γνώμης τῆς ἐπιτροπῆς, συνιστώσης τὴν παραδοχὴν τῶν κονδυλίων· ἡ δὲ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως τὰ ἀνωτέρω ἄρθρα, ἔχοντα οὕτω·

ΚΕΦ. Α'. Ὑπουργεῖον.

«Ἄρθρ. 1. Μισθοί . . . . . δρ. 32,520
» 2. Ἔξοδα . . . . . » 5,700.»

Γενομένης δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ Κεφαλαίου, ἀναβαίνοντος εἰς δραχ. 38,220, ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Κ. Δυοβουνιώτου καὶ Ἐμμ. Καραμάνου, συνήχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὸ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 76.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἑξῆς ζητήματος.

«Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὸ σύνολον τοῦ Κερ. Α'. τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργείου, ναὶ ἢ ὄχι;»

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δ. Ὀρεινός	. . . . . N.	Δημήτριος Καλλιφρονᾶς.	N.
Λεωνίδ. Χρυσανθόπουλος	.	Ἀνδρέας Ἴσκος	. . . . N.
Γ. Λογιωτατίδης	. . . N.	Δημήτριος Σκυλοδῆμος	. .
Δημήτριος Γιανναύλης	. .	Θεόδωρος Γρίβας	. . . .
Λεωνίδας Ἐμπειρίκος	. N.	Κωνστ. Γριβογεώργης	. N.
Πέτρος Καμπάνης	. . .	Τατσέλος Μαυρομμάτης.	N.
Δημ. Τσόκρης	. . . . .	Δ. Πετροπουλάκης	. . N.
Ἀνδρέας Δανόπουλος	. . N.	Π. Τσαννετάκης	. . . .
Γεώρ. Τσόκρης	. . . . N.	Βασίλειος Σκαλτσοδῆμος	
Γεώρ. Σκοῦφος	. . . . N.	Ἀναγνώστ. Παπαθανασίου	N.
Σταῦρος Βλάχος	. . . N.	Ἐλευθέρ. Καλογερᾶς	. . N.

Ἰω. Εὐγενίδης	. . . . N.	Ἐμ. Μελετόπουλος	. . N.
Ἀνδρέας Πέπας	. . . N.	Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς	. .
Σταμάτιος Μήτσας	. . N.	Παναγιώτης Ἀαζαρὴς	. N.
Γεώργιος Βελῆς	. . . N.	Στάμος Μαυροδῆμος	. . N.
Δημήτριος Ζῶτος	. . . N.	Δ. Α. Εὐμολπίδης	. . .
Γεώργ. Ἰω. Γιαλδάτης	. .	Ἠλίας Δωΐλας	. . . . N.
Μιχαὴλ Σισίνης	. . . .	Θεόδωρος Πετρινὸς	. . N.
Ἀλέξανδρος Βιλαέτης	. . N.	Κωνσταντῖνος Μανέτας	.
Στέραν. Στεφανόπουλος	. .	Παναγιώτ. Βάρδογλης	. N.
Ἀνδρέας Λύγερινὸς	. . N.	Δημήτρ. Γ. Φιλάρετος	. N.
Ἰωάν. Κλίμακας	. . . N.	Ἀναγνώστ. Δεδόπουλος	. N.
Ἀναγνώστ. Δημητρίου	. N.	Νικόλαος Μπούτουνας	. .
Π. Ζάνος	. . . . .	Δημήτριος Σακελλαριάδης	.
Χρ. Δημάβας	. . . . N.	Γεώργιος Γουλιμὴς	. . N.
Γρηγ. Βαλλιάνος	. . . .	Ἀλέξαν. Κουμουνδουράκης	.
Θρασ. Ζαΐμης	. . . . .	Χρῆστος Οἰκονομίδης	. N.
Χ. Θεοχαρόπουλος	. . N.	Κωνστ. Λιμπερόπουλος	. .
Ν. Πετμεζᾶς	. . . . N.	Ἐμ. Μοδινὸς	. . . . N.
Ἡλ. Παπαδαῖος	. . . N.	Ἰω. Προβιλέγιος	. . . .
Γρηγόριος Καρριωτάκης	.	Δημ. Δημητρακόπουλος	. .
Γεώργ. Περωτὴς	. . . N.	Γεώργ. Κάνδυας	. . . N.
Κωνσταντῖνος Νταγρὲς	. N.	Φραγκίσκος Μαῦρος	. . N.
Ἰωάννης Βάχλας	. . . .	Ἰωάννης Φαρμάκης	. . N.
Ἀναγνώστης Π. Ἰωάννου	.	Α. Παπαδημητριάδης	. .
Βελ. Νικολαΐδης	. . . N.	Ν. Σισμάνης	. . . . .
Πέτρος Δελιγιάννης	. . .	Κωνστ. Ἀξελὸς	. . . .
Νικόλ. Μπούκαουρας	. . N.	Χρῆστ. Στ. Ἀντωνόπουλος	.
Ἀμπρ. Ῥοΐλὸς	. . . N.	Γ. Μαθεμογωρίτης	. . N.
Κωνστ. Ἀμπρινόπουλος	.	Κίμων Χριστοδούλου	. .
Π. Καλπούδινος	. . . . N.	Νικόλ. Πιράκος	. . . N.
Ἐμ. Ἀντίπας	. . . . N.	Γρηγ. Πατριαρχέας	. . N.
Νικόλαος Δελιγιάννης	. .	Σταυρ. Καπετανάκης	. N.
Κύστ. Οἰκονομόπουλος	. .	Δημ. Νικουλάκης	. . . N.
Γεώργ. Πανοπιρτόπουλος	.	Χαράλ. Χριστόπουλος	. N.
Γεώργ. Παπασπυρόπουλος	N.	Ζ. Α. Ζαρειφόπουλος	. N.
Ἐμ. Καραμάνος	. . . .	Νικόλαος Μασχούλας	. .
Νικόλ. Ματθαίου	. . . N.	Γεώργιος Α. Ῥάλλης	. . .
Ἀναγ. Κοντάκης	. . . N.	Νάκος Παναυριᾶς	. . . .
Σ. Κοπανίτσας	. . . .	Παπακώνσ. Τσαμάλας	. .
Ἀναστ. Κορφιωτάκης	. .		

Κ. Βλάμης . . . . . N.	Δημήτρ. Πολυχρονόπουλος N.
Περικλῆς Καλαμογδάρτης .	Κυριάκος Πονηρόπουλος .
Σιδέρης Πράτσικας . . .	Ἀναγν. Παπαστεργίου . . N.
Παν. Πατρινός	Γεώργιος Ι. Στάϊκος . .
Κ. Σκουρλέτης	Ἀθανάσιος Καστανᾶς . N.
Ἀνάργυρος Χ. Ἀναργύρου N.	Α. Κιζάνης . . . . . N.
Νικόλ. Χ. Ἀναργύρου . .	Ἰωάν. Δαμιανός . . . N.
Ἀναγνώστης Τατόπουλος .	Λάζαρος Α. Γιωρδής . N.
Κωνς. Δαρειώτης . . .	Ἰω. Γ. Κριεζῆς . . . N.
Ἰωάν. Γεωργάρας . . . N.	Πέτρος Χ. Πέτρου . . .
Γ. Νικολάου	Κ. Δυοβουνιώτης . . . .
Ἀνδρέας Μάμουκας . . N.	Μ. Χουρμούζης . . . N.
Ζαννῆς Μαραγκός . . . N.	Κ. Τσουκαλᾶς . . . N.
Μιχαὴλ Σολομός	Δημήτριος Μητσάκης . N.
Εὐστράτιος Παρίσης . . N.	Γεώργιος Ἀποστολίδης .
Ἰωάννης Σαγρέδος . . . N.	Χρῆστος Κικίδης . . .
Δημήτριος Δρόσος . . . N.	

Ἀναγνωσθέντα εἶτα καὶ τὰ ἄρθρα 1 καὶ 2 τοῦ Κεφαλ. Β΄. καὶ τὰ ἑπόμενα 1, 2, 3, 4, 5 καὶ 6 τοῦ Κεφαλ. Γ΄. ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἕκαστον ἀναστάσεως, ἔχοντα οὕτω·

ΚΕΦ. Β΄. Σύνοδος.

«Ἄρθρ. 1. Ἐπιμίσθια δραχ. 27,360
» 2. Ἔξοδα » . . . . . 2,575. »

ΚΕΦ. Γ΄. Κλῆρος.

«Ἄρθρ. 1. Ἐπίδομα ἐπισκόπων 108,000
» 2. Μισθοί 12,960
» 3. Ἐκκλησ. μουσικῆς 4,200
» 4. Συντάξεις 33,325:44
» 5. Περιθάλψεις 1,200
» 6. Τόκοι. 45:76

Γενομένης δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ἑκατέρων τῶν Κεφαλαίων εἰδικῆς ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ψηφολέκτας, συνήχθη, κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ προηγηθέντι, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν πίστωσιν αὐτῶν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 76.

Γενομένης ἔπειτα ὁμοίας εἰδικῆς ψηφοφορίας καὶ ἐπὶ τῶν Κεφ. Δ΄. καὶ Ε. ἐξ ἑνὸς συγκειμένων ἄρθρου, ὑπὸ τῶν

αὐτῶν ἐπιτηρηθείσης ψηφολεκτῶν, συνήχθη, κατὰ πρωτόκολλα ὅμοια τοῖς προηγηθεῖσιν, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη καὶ τὰς πιστώσεις αὐτῶν διὰ ψήφων 76, ἔχουσι δ' οὕτω.

Κεφ. Δ΄. Ἐκκλησ. τῶν ὀρθοδ. ἐν Μονάχῳ.

Ἄρθρ. 1. α) Μισθοί 2000
β) Ὁμοίως . . . . . 480. »

Κεφ. Ε. Προπαρασκευαζόμενοι διὰ τὸν κλῆρον.

« Ἄρθρ. 1 Μισθοί . . . . . 3600. »

Ἀναγνωσθὲν δ' ἐγένετο δεκτὸν δι' ἀναναστάσεως καὶ τὸ ἄρθρ. 1. τοῦ Κεφ. Ϛ΄. ἔχον οὕτω.

Κεφ. Ϛ΄. Πανεπιστήμιον.

« Ἄρθρ. 1. Μισθοί . . . . . 134,400. »

Ἐπὶ δὲ τοῦ ἄρθρ. 2 ἐζήτησεν ὁ ὑπουργὸς νὰ προστεθῶσιν 180 εἰσέτι δραχμαὶ διὰ τὴν ἐκ δρ. 15 κατὰ μῆνα αὔξησιν τῆς μισθοδοσίας τοῦ προπαρασκευαστοῦ τῆς πειραματικῆς φυσικῆς, λαμβάνοντος μέχρι τοῦδε 25 δρ. κατὰ μῆνα καὶ μὴ δυναμένου διὰ τοῦ μισθοῦ τούτου νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς τὰς ἀπολύτους ἀνάγκας του. Παραδόντος δὲ τοῦ ὑπουργοῦ εἰς τὸ προεδρεῖον καὶ τὸ περὶ τούτου Β. διάταγμα, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον μὲ τὴν προταθεῖσαν προσθήκην, ὡς καὶ τὸ ἑπόμενον 3· ἔχουσι δ' οὕτω.

Ἄρθρ. 2. Ἔξοδα δραχ. . . . . 11,230. »
» 3. Συντάξεις » . . . . . 1,800. «

Γενομένης δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ Κεφαλαίου, συγκειμένου ἐκ δραχ. 147,430, ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ἀνωτέρω ψηφολέκτας, συνήχθη, κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ προηγηθέντι, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν πίστωσιν αὐτοῦ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 76.

Ἀνεγνώσθη μετὰ ταῦτα τὸ 1 ἄρθρ. τοῦ Κεφαλαίου Ζ΄. τὸ ὁποῖον ἐγένετο δεκτὸν δι' ἀναστάσεως, ἔχον οὕτω.

ΚΕΦ. Ζ΄. Ἀστεροσκοπεῖον.

« Ἄρθρ. 1. Μισθοὶ δραχ. . . . . 960. »

Ἐπὶ δὲ τοῦ ἄρθρου 2 ἐζήτησεν ὁ ὑπουργὸς νὰ προστεθῶσι δυνάμει τοῦ ἀνωτέρω Β. Διατάγματος δρ. 500 πρὸς ἐπισκευήν

τοῦ καταστήματος, ὑποστάντος ζημίαν τινὰ ἐκ τῆς κατὰ τὸν παρελθόντα Ὀκτώβριον συμβάσης λαίλαπος. Ἐρωτηθεῖσα δὲ ἡ Βουλὴ παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὸ ἄρθρ. 2 μὲ τὴν ἀνωτέρω προσθήκην, ἔχον οὕτω·

« Ἄρθρ. 2. Ἔξοδα δραχ. . . . . 1100. »

Γενομένης ἑπομένως καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ Κεφαλ. ἐκ δρ. 2060 ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τῶν αὐτῶν ἐπιτηρηθείσης ψηφολεκτῶν, συνήχθη, κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ προηγηθέντι, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν πίστωσιν αὐτοῦ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 70.

Ἀναγνωσθέντα ἔπειτα καὶ τὰ ἄρθρα 1 καὶ 2 τοῦ Κεφαλ. Β'. ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως, ἔχοντα οὕτω·

ΚΕΦ. Η'. Βοτανικὸς κῆπος.

« Ἄρθρ. 1. Μισθοὶ δραχ. 1280
» 2. Ἔξοδα . . . . . 2000. »

Γενομένης δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ Κεφαλ. ἀναβαίνοντος εἰς δραχ. 3920, ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ἰδίων ψηφολεκτῶν, συνήχθη, κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ προηγηθέντι, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν πίστωσιν αὐτοῦ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 70.

Ἀναγνωσθέντος μετὰ ταῦτα τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Κεφ. Θ'. παρετήρησέ τις, ὅτι μεταξὺ τῶν ἐν τῷ παρόντι προϋπολογισμῷ σημειουμένων γυμνασίων δὲν περιλαμβάνεται καὶ τὸ τοῦ Μεσολογγίου, τὸ ὁποῖον εἶχε συσταθῆ ἀπὸ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Βασιλέως καὶ διὰ τὸ ὁποῖον ἐν ἑκάστῳ προϋπολογισμῷ ἐσημειοῦτο καὶ τὸ ἀναγκαιοῦν ποσόν. Παρακαλεῖ διὰ ταῦτα τὸν ὑπουργὸν νὰ παραδεχθῇ τὴν ἐν τῷ προϋπολογισμῷ προσθήκην τοῦ ἀναγκαιοῦντος ποσοῦ διὰ τὴν σύστασιν ἑνὸς γυμνασίου καὶ εἰς τὸ ἡρωϊκὸν Μεσολόγγιον, πρωτεύουσαν νομοῦ πολυπληθοῦς.

Ὑποστηρίζων δ' ἕτερος τὴν ἀνωτέρω πρότασιν προσέθηκεν, ὅτι θεωρεῖ ἄδικον καὶ ἀπρεπὲς συγχρόνως νὰ στερῆται γυμνασίου τὸ Μεσολόγγιον, τοῦ ὁποίου τὸ ἔνδοξον ὄνομα κατέχει τὰς πρώτας τῆς νέας μας ἱστορίας σελίδας.

Ἀπήντησε πρὸς ταῦτα ὁ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργός, ὅτι μετ' εὐχαριστήσεως παρατηρεῖ θερμότερον κατ' ἔτος τὸν ὑπὲρ τῆς παιδείας ζῆλον τῶν βουλευτῶν, διότι, ἐνῷ πέρυσι κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ δὲν ἐγένετο πρότασις περὶ συστάσεως γυμνασίου ἐν Μεσολογγίῳ, ἐφέτος ζητεῖται νὰ συσταθῇ καὶ ἐκεῖ τοιοῦτον. Ἀλλ' ἡ σύστασις ἑνὸς γυμνασίου ἀπαιτεῖ πρῶτον ἐτησίαν δαπάνην 20,000 δραχμῶν, καὶ ἡ παροῦσα οἰκονομικὴ ἡμῶν κατάστασις δὲν τὴν ἐπιτρέπει· δεύτερον δὲ πρὸς σύστασιν αὐτοῦ ἀπαιτοῦνται ἐξ καθηγηταί, ἐνῷ οὐδὲ ἕνα ἔχομεν σήμερον, ὥστε καὶ ἐν κρείττονι ἐὰν εὑρισκόμεθα καταστάσει, ἡ ἔλλειψις καθηγητῶν καθίστησιν ἀδύνατον τὴν σύστασιν νέου γυμνασίου. Ἀλλ' ἐκτὸς τούτων, ἐπειδὴ ὑπάρχει ἐν Πάτραις γυμνάσιον, οἱ κάτοικοι τοῦ νομοῦ ἐκείνου δύνανται εὐκόλως νὰ στέλλωσι σήμερον ἐκεῖ τὰ τέκνα των πρὸς ἐκπαίδευσιν.

Ἀντέτεινεν ἕτερος, ὅτι θεωρεῖ ἄδικον ὁλόκληρος ἡ Δυτικὴ Ἑλλὰς, ἡ τοσαῦτα παθοῦσα κατὰ τὴν ἐπανάστασιν καὶ τοσοῦτον γενναίως τὸν ἐχθρὸν καταπολεμήσασα, νὰ στερῆται σήμερον γυμνασίου καὶ οἱ δυστυχεῖς αὐτῆς κάτοικοι νὰ πέμπωσι τὰ τέκνα των εἰς γῆν ξένην διὰ νὰ ἐκπαιδευθῶσιν, ἐνῷ ἴσως στεροῦνται καὶ τῶν πρὸς τοῦτο ἀναγκαίων ἐξόδων.

Ἐπήνεγκεν ἕτερος, ὅτι μηδόλως ἐναντιούμενος εἰς τὴν δικαίαν τῶν προαγορευσάντων ἀπαίτησιν, παρατηρεῖ μόνον, ὅτι τὴν αὐτὴν καὶ πλειοτέραν ἴσως ἀνάγκην συστάσεως γυμνασίου ἔχει καὶ ὁ νομὸς Μεσσηνίας, καθ' ὅσον εἰς αὐτὸν γειτνιάζει καὶ ὁ τῆς Λακεδαίμονος, τοῦ ὁποίου οἱ κάτοικοι θέλουν δύνασθαι εὐκόλως ν' ἀποστέλλωσι τὰ τέκνα των εἰς Καλάμας, ἐνῷ σήμερον ἀμφότεροι οἱ νομοὶ δυσκολεύονται ν' ἀποστέλλωσιν αὐτὰ εἰς Τρίπολιν ἢ εἰς Ναύπλιον. Παρατηρεῖ δὲ συγχρόνως, ὅτι καὶ αἱ Καλάμαι εἶναι μία τῶν ἱστορικῶν πόλεων, ἥτις πρώτη καὶ αὐτὴ ὕψωσε τὴν σημαίαν τῆς ἐπαναστάσεως, ὥστε καὶ κατὰ τοῦτο δικαιοῦται ν' ἀπαιτῇ τὴν σύστασιν γυμνασίου τοιούτου· προκειμένου δὲ περὶ παιδείας, ὀφείλομεν πάντες νὰ φαινώμεθα γενναιότεροι, δυνάμενοι εἰς ἄλλα ἧττον σπουδαῖα ἢ καὶ ὅλως περιττὰ νὰ δείξωμεν τὴν εἰς τὸ δαπανᾶν φειδωλείαν μας.

Ἐπανέλαβεν ὁ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργός, ἀφ' οὗ διεβεβαίωσε τὴν Βουλὴν, ὅτι καὶ λόγῳ οἰκονομίας καὶ δι' ἔλλειψιν καθηγητῶν ἀποβαίνει ἀδύνατος ἡ σύστασις νέου γυμνασίου, νομίζει περιττὴν καὶ ἄσκοπον πᾶσαν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου συζήτησιν.

Ἀντιπαρετήρησεν ἄλλος, ὅτι καθ' ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὴν ἔλλειψιν καθηγητῶν, ἐκφράζει διὰ τοῦτο τὴν λύπην του· ἀλλὰ καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἔλλειψιν χρημάτων, παρατηρεῖ ὅτι δὲν ἦτον παρὼν κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ

τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργείου, διὰ νὰ ἴδῃ μετὰ πόσης εὐκολίας παρεδέχθη ἡ Βουλὴ 20,000 δραχμῶν πρὸς διατήρησιν τοῦ θεάτρου, καὶ ἐννοήσῃ ἐκ τούτου μετὰ πόσης ἥθελε παραδεχθῆ χαρᾶς καὶ τὴν πρὸς σύστασιν ἑνὸς γυμνασίου δαπάνην, καὶ μάλιστα εἰς τὴν ἱστορικὴν τοῦ Μεσολογγίου πόλιν.

Προσεθήκεν ἕτερος, ὅτι ἂν καὶ θεωρεῖ ἀναγκαίαν τὴν σύστασιν γυμνασίων καθ' ὅλους τοὺς νομοὺς καὶ κατὰ συνέπειαν παραδέχεται καὶ ὑποστηρίζει τὰς τῶν προαγορευσάντων προτάσεις, κύριον ὅμως τοῦ λόγου του ἀντικείμενον θέλει εἶσθαι ἡ μὴ ἐκπλήρωσις ἄλλης ζωηρᾶς εὐχῆς τῆς Βουλῆς περὶ συστάσεως γυμνασίου ἐν Χαλκίδι, τὴν ἀνάγκην τῆς ὁποίας συναισθανθεὶς πρὸ πολλοῦ παρέστησεν εἰς τοὺς κατὰ καιροὺς ἁρμοδίους ὑπουργούς, μάλιστα δὲ ὁ **Κ.** Βάρβογλης ὡς καὶ ὁ σήμερον τὸ ὑπουργεῖον διευθύνων Κ. Βλάχος, τὰ αὐτὰ ἐπιδεικνύοντες γενναῖα αἰσθήματα τῷ ὑπεσχέθησαν, ἐὰν ἐγίνετο ὑπὸ τῆς Βουλῆς πρότασις περὶ συστάσεως γυμνασίου ἐν Χαλκίδι, νὰ παραδεχθῶσιν ἀμέσως αὐτήν. Ἐθεώρει λοιπὸν ὡς βεβαίαν τὴν σύστασιν τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος γυμνασίου, καὶ διὰ τοῦτο περιοδεύων πρό τινος χρόνου τὸν νομὸν Εὐβοίας, παρηγόρει τὸν λαὸν ὑποσχόμενος τὴν ταχείαν ἐκπλήρωσιν τῆς μεγάλης καὶ δικαίας ταύτης ἐπιθυμίας των. Ἀλλ' ἂν καὶ ἡ αἴτησις ἐκ μέρους τῆς Βουλῆς ἐγένετο, δὲν ἐσημειώθη ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τοῦ **1852** ἡ ἀναγκαιοῦσα δαπάνη, καὶ ἀποδοὺς τοῦτο εἰς τὸ πάρωρον, καθ' ὅσον ἤγγιζε τὸ τέλος τοῦ ἔτους, ἐσιώπησε, βέβαιος ὤν, ὅτι τὸ ὑπουργεῖον ἤθελε συμπεριλάβει ἀφεύκτως ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τοῦ **1853** τὸ ἀναγκαῖον ποσόν, ὥστε ἀρχομένου τοῦ ἔτους, νὰ συστηθῇ καὶ τὸ γυμνάσιον. Ἀλλὰ παρὰ πᾶσαν ἐλπίδα, ἀπὸ ὅτε εἰσήχθη εἰς τὴν Βουλὴν ὁ προϋπολογισμός, βλέπει ἤδη ὅτι οὐδ' ἐν τῷ προκειμένῳ συμπεριελήφθη ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος δαπάνη, ὁ δ' ὑπουργὸς διὰ τῆς ἐκθέσεώς του δικαιολογῶν τὴν τοιαύτην ἔλλειψιν λέγει, ὅτι λαβὼν ὑπ' ὄψιν τὸν πληθυσμὸν τῆς νήσου Εὐβοίας καὶ τῆς ἀνατολικῆς Ἑλλάδος, μὴ ὑπερβαίνοντα τὰς **250** χιλιάδας, ἐνόμισεν ἀρκοῦντα τὰ ὑπάρχοντα τρία γυμνάσια ἐν Ἀθήναις καὶ Λαμίᾳ, καὶ ἑπομένως περιττὴν τὴν σύστασιν τοῦ ἐν Χαλκίδι. Ἀλλὰ παρατηρεῖ εἰς τὸν ὑπουργόν, ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ στηρίξῃ τὸ συμπέρασμά του εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν γυμνασίων, ἀλλ' εἰς τὰ μέρη ὅπου ταῦτα ὑπάρχουσι, διότι οὐ μόνον δύω, ἀλλὰ καὶ δέκα ἂν συστηθῶσιν ἐν Ἀθήναις γυμνάσια, οὐδεμία ἐκ τούτων θέλει προκύψει ὠφέλεια εἰς τὸν κάτοικον τῆς Σκοπέλου, τῆς Κύμης, τῶν Θηβῶν, τῆς Λεβαδίας, ὅστις

πτωχὸς ὢν δὲν δύναται νὰ πέμψῃ τὸν υἱόν του εἰς τὴν πρωτεύουσαν, καὶ διὰ τοῦτο ἡ σύστασις γυμνασίου ἐν Χαλκίδι ἀποβαίνει ἄφευκτος. Ἡ Εὔβοια, κέντρον οὖσα τῆς ὅλης ἀνατολικῆς Ἑλλάδος, ἔχει πλειοτέραν ἀνάγκην ἐκπαιδεύσεως καὶ διὰ τὰς ἰδιαιτέρας αὐτῆς περιστάσεις· ἐπειδὴ δὲ εἰς διάφορα μέρη, γείτονα τῆς Χαλκίδος, ὑπάρχουσι **12** σχολεῖα Ἑλληνικά, θέλουσι χορηγεῖ ταῦτα εἰς τὸ γυμνάσιον ἱκανὸν ἀριθμὸν φοιτητῶν, ἐνῷ συγχρόνως καὶ οἱ γείτονες ἡμῶν ὁμογενεῖς θέλουσι μετὰ πλειοτέρας εὐκολίας πέμπει ἐκεῖσε τὰ τέκνα των, ἐνῷ σήμερον ἐμποδίζονται νὰ τὰ στέλλωσιν εἰς Ἀθήνας καὶ διὰ λόγους οἰκονομικοὺς καὶ διότι φοβοῦνται τὴν συνήθη εἰς τὰς πρωτευούσας διαφθορὰν τῶν νέων· ὁ λόγος λοιπὸν τῆς συστάσεως δύω γυμνασίων ἐν Ἀθήναις δὲν δύναται νὰ καταστήσῃ περιττὴν τὴν σύστασιν τοιούτου καὶ ἐν Χαλκίδι. Ἀλλ' εἶπεν ὁ ὑπουργὸς, ὅτι καὶ ἡ ἔλλειψις καθηγητῶν καθίστησιν ἀδύνατον τὴν σύστασιν νέου γυμνασίου· αὐτὸς ὅμως τοσαῦτα διαμένων ἐν Ἀθήναις ἔτη, γνωρίζει βεβαίως, ὅτι πολλοὶ ὑπῆρχον καθηγηταὶ ἱκανοί, οἵτινες ὅμως μὴ εὑρίσκοντες πόρον ζωῆς, ἀνεχώρησαν εἰς γῆν ξένην, καὶ πιστεύει, ὅτι ἅμα πληροφορηθῶσιν, ὅτι ἐν τῷ προϋπολογισμῷ ἐσημειώθη ἡ ἀναγκαιοῦσα πρὸς σύστασιν γυμνασίων δαπάνη καὶ ὅτι δι' ἔλλειψιν καθηγητῶν ἀναβάλλεται ἡ σύστασίς των, θέλουν ἀμέσως ἐπανέλθει εἰς τὴν πατρίδα των. Ἀλλ' ἐκτὸς τούτου ὑπάρχουσιν ἐνταῦθα εἰσέτι πολλοὶ δυνάμενοι νὰ καθέξωσιν ἐπαξίως τὴν ἕδραν καθηγητοῦ, διότι πολλοὶ σχολάρχαι ἀρχαῖοι δικαιοῦνται νὰ τύχωσι προβιβασμοῦ, καὶ οὕτως εὐκόλως δύναται νὰ θεραπευθῇ καὶ ἡ ἔλλειψις αὕτη. Ἐπειδὴ δ' ἐπὶ τοῦ παρόντος δύσκολος εἶναι ἡ εἰς τὰς ἐπιστήμας ἐκπαίδευσις τῶν νέων, ὀφείλομεν τοὐλάχιστον νὰ καταστήσωμεν κοινὴν τὴν κατωτέραν παιδείαν, ὥστε καὶ οἱ στρατιωτικοὶ καὶ οἱ ναυτικοὶ καὶ οἱ εἰς ἄλλα οἱαδήποτε τρεπόμενοι ἔργα νὰ ἦναι τοὐλάχιστον κάτοχοι τῶν ἐγκυκλίων μαθημάτων. Ἀλλ' ἂν καὶ συναισθάνεται ὁ ὑπουργὸς τὴν ἀνάγκην τῆς συστάσεως νέων γυμνασίων, ἕνεκα ὅμως τῆς ἐλλείψεως χρημάτων ἐμποδίζεται νὰ ἐκπληρώσῃ τὰς ἐνθέρμους τοῦ ἔθνους εὐχάς, πρὸς σύστασιν δὲ τῶν ὑπολειπομένων εἰσέτι τεσσάρων γυμνασίων ἀπαιτεῖται ἐτησία δαπάνη **60** χιλ. δραχμῶν. Εἶναι ὅμως δίκαιον νὰ λέγωμεν, ὅτι δὲν ἔχομεν ποσὸν τοσοῦτον εὐτελὲς πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς οὐσιωδεστέρας τοῦ ἔθνους ἀνάγκης, ἐνῷ ἀρβύνως δαπανῶμεν εἰς θεωρικὰ καὶ τὰ τούτοις ὅμοια; Ἂς ἐπιμείνωμεν λοιπὸν σήμερον εἰς τὴν πραγματοποίησιν τῶν κατ

ἔτος ἐπαναλαμβανομένων εὐχῶν τῆς Βουλῆς, καὶ εἰς τὰς τελευταίας τοῦ ἀντιπροσωπικοῦ μας βίου ἡμέρας ἂς κατορθώσωμεν ἓν καλὸν, διὰ νὰ δυνάμεθα αὔριον νὰ εἴπωμεν εἰς τοὺς ἐντολεῖς μας, ὅτι περὶ πολλῶν φροντίσαντες, κατωρθώσαμεν τέλος νὰ φέρωμεν πρὸ τῶν θυρῶν αὐτῶν, τὸ μεγαλείτερον ἀγαθὸν, νὰ ἐκπληρώσωμεν τὴν οὐσιωδεστέραν αὐτῶν ἀνάγκην.

Ἐπέφερεν ὁ εἰσηγητὴς, ὅτι καὶ αὐτὸς ἤθελε συμφωνήσει μετὰ τῶν προαγορευσάντων, ἐὰν ἐζήτουν τὴν σύστασιν ἑνὸς κατὰ νομὸν γυμνασίου, ὅπερ δύναται νὰ προξενήσῃ γενικὴν εἰς τὸ Κράτος ὠφέλειαν. Ὅταν ὅμως παρουσιάζωνται τινες καὶ ζητῶσι τὴν εἰς μόνας τὰς ἐπαρχίας αὐτῶν σύστασιν γυμνασίων, δὲν δύνατσι νὰ συμφωνήσῃ μετὰ τῆς γνώμης των, ἡ δὲ Κυβέρνησις πρέπει νὰ λαμβάνῃ ὑπ' ὄψιν τὰς αἰτήσεις μόνον ἐκείνας, αἵτινες ἀφορῶσι τὸ ἐν γένει καλόν. Ἀλλ' εἰς περιστάσεις ὡς τὰς παρούσας, καθ' ἃς ἡ οἰκονομικὴ ἡμῶν κατάστασις δὲν ἐπιτρέπει νὰ συστηθῶσι γυμνάσια καθ' ἅπαντας τοὺς νομοὺς, τὸ ὑπουργεῖον ὀφείλει νὰ καθιδρύῃ τοιαῦτα ἐκπαιδευτήρια εἰς τὰς κεντρικωτέρας τῶν ἐπαρχιῶν, ὅπου νὰ συρρέωσι καὶ ἐκ τῶν παρακειμένων μερῶν, χωρὶς νὰ λαμβάνηται ὡς βάσις ἡ ἱστορικὴ τῶν πόλεων εὐκλεια, ἐπειδὴ τότε ἤθελεν ἀμφισβητήσει τὰ πρωτεῖα ὑπὲρ τῆς Σπάρτης. Ἄλλως τε τὸ ἀντικείμενον τοῦτο δὲν πρέπει νὰ συζητῆται ἐν τῇ ἐπιψηφίσει τοῦ προϋπολογισμοῦ, ἀλλ' ὡς ἔργον ἰδιαιτέρας μελέτης, πρέπει νὰ εἰσαχθῇ δι' εἰδικοῦ νόμου, ὅπως ἀναπτυχθῶσι τὰ δέοντα. Τέλος παρατηρῶν, ὅτι δὲν συμφωνεῖ μετὰ τοῦ ὑπουργοῦ, εἰπόντος, ὅτι δὲν δύναται νὰ φέρῃ αὔξησιν διὰ τὴν σπάνιν καθηγητῶν, ἐπειδὴ μετὰ τοσαύτας ὑπὲρ τῆς παιδείας δαπάνας δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ μὴ παρήχθησαν ἀρκεταὶ ἱκανότητες, συμπεραίνει ὅτι ἡ σύστασις νέων γυμνασίων δὲν πρέπει νὰ γίνῃ ἀλλαχοῦ ἢ εἰς τὰ κεντρικὰ μέρη ἐκεῖνα, ὅθεν δύναται νὰ διαδοθῇ πλειοτέρα ὠφέλεια.

Ἀπήντησεν ὁ πρὸ αὐτοῦ ἀγορεύσας, ὅτι ἀσπαζόμενος τὴν ἰδέαν τοῦ νὰ συνιστῶνται γυμνάσια εἰς τὰ κεντρικώτερα μέρη τοῦ Κράτους, ἵνα συρρέωσιν εἰς αὐτὰ καὶ ἐξ ἐπαρχιῶν ἄλλων, παρατηρεῖ, ὅτι δι' αὐτὸ τοῦτο μάλιστα εἶναι ἀπαραιτήτως ἀναγκαῖον νὰ συσταθῇ γυμνάσιον ἐν Χαλκίδι, καθ' ὅσον οἱ ἐκ Σκοπέλου, Σκιάθου, Ξηροχωρίου καὶ ἄλλων μερῶν νέοι ἀδύνατον εἶναι νὰ ἔρχωνται πρὸς μόρφωσιν αὐτῶν εἰς Ἀθήνας καὶ κέντρον πρέπει νὰ ἔχωσι τὴν Χαλκίδα. Ζητεῖ λοιπὸν οὐχὶ νὰ ἐγκρίνῃ τὸ Σῶμα τὴν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ταύτῃ σύστασιν γυμνασίου, ἀλλὰ νὰ τεθῇ

ἐνταῦθα τὸ ἀναγκαῖον πρὸς τοῦτο ποσὸν, διότι ἀπεφάσισεν ἄλλοτε ἡ Βουλὴ νὰ ἱδρυθῇ ἐκεῖσε τοιοῦτον γυμνάσιον, καὶ δὲν πρέπει οὐδὲ δύναται νὰ παλινῳδῇ ἄνευ βλάβης κατὰ τῶν ἰδίων της ἀποφάσεων. Ὁποίαν συνηθάνθη ἀληθῆ τέρψιν ἰδὼν κατ' αὐτὰς τὴν εὐτυχῆ καὶ ὡραίαν Ἐρμούπολιν καὶ θαυμάσας ἐκ τοῦ πλησίον τὰ κοινὰ παιδευτήρια καὶ λοιπὰ καταστήματά της! Τὴν αὐτὴν θέλει νὰ ἴδῃ κατάστασιν καὶ ἐν Μεσολογγίῳ καὶ ἐν Χαλκίδι, ἧς μάλιστα διευκολύνεται ἤδη ἡ συγκοινωνία, καὶ ἤθελεν εἶναι καταισχύνη νὰ ἐπισκέπτωνται αὐτὴν οἱ περιηγηταὶ καὶ νὰ μὴ εὑρίσκωσιν οὐδὲ ἓν γυμνάσιον διὰ τοὺς νέους.

Ἄλλος δέ τις προσέθηκεν, ὅτι ἐπὶ ἀντικειμένου τοσοῦτον ἱεροῦ ἀναμφιβόλως ἐμπνέεται καὶ ὁ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργὸς ἐκ τῶν αὐτῶν αἰσθημάτων, ἐξ ὧν καὶ ἡ Βουλὴ πᾶσα, διότι ἀναμφισβήτητος εἶναι ἡ ἀλήθεια, ὅτι εὐχερεστέρα ἀποβαίνει ἡ κτῆσις ἢ ἡ διατήρησις τῆς ἐλευθερίας, καὶ ἡμεῖς μόνους πρέπει νὰ ἔχωμεν σήμερον προμαχῶνας τὰ ἱδρύματα τῶν Μουσῶν ταῦτα, ὅπερ θέλουσι χρησιμεύσει καὶ εἰς τὴν μεγάλην τοῦ ἔθνους ἰδέαν· κυρίως δὲ πρέπει νὰ ὑπάρχωσιν αὐτὰ εἰς τὰς ἱστορικὰς ἡμῶν πόλεις, τὰς ὁποίας καὶ ἀναφέρων τις καταλαμβάνεται ἐξ ἱεροῦ βίγους. Καὶ φέρεται μὲν ὡς ἐπιχείρημα ἡ ἰδέα, ὅτι δὲν ὑπάρχουσι χρήματα, ἀλλ' ὁ ὑπουργὸς, τοῦ ὁποίου δὲν ἀγνοεῖ τὸν πατριωτισμὸν, ὑπὸ τὴν ἰδιότητα τοῦ βουλευτοῦ μόνον ἤθελεν ἐρωτήσει, πρὸς τί διὰ μὲν τῶν ἐκθέσεών των νὰ μᾶς φέρωτιν οἱ ὑπουργοὶ τὸν χρυσοῦν αἰῶνα, ἐν πράγματι δὲ νὰ μὴ ἔχωσιν 60,000 δραχμῶν διὰ τὴν προσθήκην τεσσάρων ἔτι γυμνασίων; Ἀλλ' ἂν καὶ δὲν ἔχομεν τῷ ὄντι χρήματα, ἠδύνατο ὅμως ὁ ὑπουργὸς δι' οἰκονομιῶν ἄλλων νὰ κατορθώσῃ τὴν εἰς τινας νομοὺς ὕπαρξιν γυμνασίων. Μήπως ὅμως αὐτὰ καὶ μόνα ἐλλείπουσι παρ' ἡμῖν; Ποῦ τὰ ἐκπαιδευτήρια τοῦ κλήρου ἐκείνου, ὅστις χθὲς ἔτι μὲ τὸν σταυρὸν ἀνὰ χεῖρας προεκινδύνευε κατὰ τὸν ἀγῶνα, ἵνα ἐκπαιδευθεὶς, προαγθῇ ἡμῶν καὶ εἰς τὰ φῶτα; Ἂς εἴπωμεν λοιπὸν πρὸς τοὺς ὑπουργοὺς τὰ αἰσθήματά μας καὶ ἂς ἀναθέσωμεν εἰς αὐτοὺς νὰ πράξωσιν ὅ,τι ἄλλο ἐλλείπει.

Παρετήρησεν ἄλλος, ὅτι εὐκταῖον ἦτον βεβαίως ἂν ἱδρύετο ἀνὰ ἓν γυμνάσιον καθ' ἅπαντας τοὺς νομοὺς, καὶ τὴν ἰδέαν ταύτην ἀσπάζεται ὁλοκλήρως· ἀλλ' ἡ ἔλλειψις καθηγητῶν καὶ χρημάτων παρεμβάλλει δεινὸν τῷ ὄντι φραγμὸν εἰς τὴν πρόθεσίν μας. Πόθεν ὅμως ἡ τοσαύτη τῶν καθηγητῶν σπάνις; Δυστυχῶς αἰτία τοῦ κακοῦ εἶναι οὐχὶ ἡ Βουλὴ ἀλλ' ἡ Κυβέρνησις ἡ ἰδία, ἥτις τοσούτους διορίζουσα ὑποτρόφους, δὲν τοὺς ὑποχρεοῖ

νὰ τραπῶσιν εἰς τὴν πρὸς ἕδραν καθηγεσίας σπουδήν, ἀλλ' ἀρίνει αὐτοὺς νὰ ἐκλέξωσι κατ' ἀρέσκειαν, καὶ διὰ τοῦτο ἐπανέρχονται μετὰ ταῦτα οἱ μὲν νομομαθεῖς, οἱ δὲ ἰατροί, καθ' ὅσον αἱ ἐπιστῆμαι αὗται ὑπόσχονται βεβαίαν ὠφέλειαν. Ἐπίσης δὲ στερούμεθα τῷ ὄντι χρημάτων, ἀλλὰ καὶ τοῦτο προέρχεται διότι ἡ μὲν Κυβέρνησις ὑποβάλλει διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ δαπάνας οὐχὶ πάντοτε ἀναγκαίας, ἡμεῖς δὲ παραδεχόμεθα αὐτὰς ἀδιστάκτως. Διὰ τοὺς λόγους λοιπὸν τούτους πρὸς τὸ παρὸν τοὐλάχιστον πρέπει νὰ μείνῃ ἡ τῶν γυμνασίων δαπάνη ὡς ἐν τῷ προϋπολογισμῷ σημειοῦται.

Τέλος ἁπάντων ὁ ὑπουργὸς ἐπανέλαβεν, ὅτι, ὡς εἰς τὴν πρώτην ἀγόρευσιν προοιμιάσθη, ἐπαινεῖ τὸν βαθμηδὸν αὐξάνοντα ζῆλον τῶν βουλευτῶν ὑπὲρ τῆς παιδείας, καὶ ἴσως σὺν Θεῷ μετά τινα ἔτη προόδου ζητήσομεν καὶ ἵδρυσιν δευτέρου Πανεπιστημίου. Ἀλλὰ δὲν εἶναι ἀκριβὴς ἡ ἰδέα, ὅτι τὸ ὑπουργεῖον ἐκτρέπεται πολλάκις εἰς δαπάνας ἐπουσιώδεις, ἐπειδὴ πᾶσα δαπάνη ψηφίζεται ἐπὶ τῇ βάσει ῥητῶν νόμων καὶ ἡ Βουλὴ ἐγκρίνει αὐτὰς ὡς ἀπαραιτήτους. Πῶς λοιπὸν θέλετε ἤδη νὰ ἀποκόψῃ ὁ ὑπουργὸς τοιαύτας δαπάνας, ἢ καὶ διὰ τῆς ἐλαττώσεώς των νὰ ποριοθῇ τὰ μέσα πρὸς σύστασιν νέων γυμνασίων; Εἰλικρινῶς δὲ συζητοῦντες, πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν, ὅτι καθηγηταὶ δὲν ὑπάρχουσιν ἔτι, καὶ ἂν τινες ζητῶσι νὰ σημειωθῇ ἡ δαπάνη μόνον ἐν τῷ προϋπολογισμῷ, ἵνα δείξωσιν εἰς τοὺς ἐντολεῖς των, ὅτι ἐρρόντισαν ὑπὲρ τοῦ καλοῦ τούτου, αὐτὸς τοὐλάχιστον δὲν θέλει πεισθῇ νὰ σημειωθῶσι ψευδῶς ἐν τῷ προϋπολογισμῷ δαπάναι, αἵτινες πρὸς τὸ παρὸν κἂν ἀδύνατον νὰ πραγματοποιηθῶσιν, ἐπειδὴ οἱοσδήποτε καὶ ἂν ἦναι ὁ ὑπουργὸς, δὲν θέλει ἔχει τὴν ὑπερφυῆ δύναμιν νὰ δημιουργήσῃ καθηγητάς. Ἄλλως ὅμως ἡ ὑπὲρ τῆς ἐθνικῆς ἐκπαιδεύσεως τάσις εἶναι γενικὴ τις φλόξ, τὰς ψυχὰς τῶν Ἑλλήνων πάντων θερμαίνουσα, καὶ ἑπομένως δὲν πρέπει νὰ ἀμφισβητηθῇ πρὸς τοὺς ὑπουργοὺς ὅ,τι πᾶς Ἕλλην αἰσθάνεται ὑπὲρ τῆς παιδείας. Καθὼς δὲ διῄρεσαν τὸ ἐνταῦθα γυμνάσιον εἰς δύω ἀνεξάρτητα ὅλως τμήματα, ὡς συνέστησαν ἐν Λαμίᾳ γυμνάσιον νέον, οὕτω, μὴ ἀμφιβάλλῃ ἡ Βουλὴ, βαθμηδὸν καὶ ἀναλόγως τῶν μέσων μας θέλουσι συστηθῇ καὶ ἄλλα, ὅπου ἡ ἀνάγκη τὸ ἀπαιτεῖ, ἐφ' ὅσον ἰδωμεν ποτὲ, ὅτι πᾶς νομὸς ἔχει καὶ τὸ γυμνάσιόν του. Ἤδη ὅμως δὲν δύναται νὰ ὑποσχεθῇ τὴν ἐντὸς τοῦ ἔτους σύστασιν οὐδενὸς γυμνασίου, καθ' ὅσον οὐδὲ χρήματα οὐδὲ καθηγητὰς ἔχομεν. Ἀρκούμενος λοιπὸν εἰς ὅσα ἐξέθηκεν ἀνωτέρω, παρατηρεῖ ἤδη, ὅτι ἡ Βουλὴ ἐκτιμήσασα πέρυσι καὶ

τὴν ἀνάγκην καὶ τὸ δικαίωμα τῆς Κυβερνήσεως, παρεδέχθη τὴν προσθήκην 4,000 δραχμῶν πρὸς μισθοδοσίαν τῶν προστεθέντων δύω ἐν τῷ γυμνασίῳ τῆς πρωτευούσης καθηγητῶν. Ἐπειδὴ ὅμως ἡ ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐπιτροπὴ ἐκφράζεται σήμερον περὶ τῆς δαπάνης κατά τινα διστακτικὸν τρόπον, λέγει ὅτι ἡ Βουλὴ εὐλόγως παρεδέχθη πέρυσι τὴν πρότασιν ταύτην τῆς Κυβερνήσεως, ὡς στηριζομένην εἰς τὸν ἀπὸ τοῦ 1836 κείμενον περὶ γυμνασίων νόμον. Καὶ ἀληθῶς ὁ νόμος οὗτος ὁρίζει, ὅτι ὅταν οἱ μαθηταὶ αὐξηθῶσιν ἐπὶ πολὺ εἰς τὴν αὐτὴν τάξιν, ἡ τάξις διαιρεῖται εἰς δύω τμήματα, ἕκαστον τῶν ὁποίων ἔχει καθηγητὴν ἴδιον· ὅταν δὲ πολλαπλασιασθῶσιν οἱ μαθηταὶ καθ' ὅλας τὰς τάξεις, τότε πλέον διαιρεῖται εἰς δύω ὁλόκληρον τὸ γυμνάσιον. Ἐφ' ὅσον λοιπὸν ὑπάρχει ὁ ῥηθεὶς νόμος καὶ δὲν καταργηθῇ δι' ἄλλου, ἕπεται ὅτι καὶ ἡ Κυβέρνησις καλῶς ἐπρότεινε τὴν δαπάνην καὶ ἡ Βουλὴ εὐλόγως παρεδέχθη αὐτήν.

Κλεισθείσης ἐνταῦθα τῆς συζητήσεως, ὁ μὲν ἐπρότεινε νὰ τεθῇ ῥητῶς ἐν τῷ προϋπολογισμῷ ἡ ἐν Μεσολογγίῳ σύστασις ἑνὸς γυμνασίου, ὁ δὲ, νὰ σημειωθῇ μὲν τὸ ἀπαιτούμενον διὰ τὸ γυμνάσιον Χαλκίδος ποσὸν, νὰ ἀποφασισθῇ δὲ καὶ ἡ σύστασις τῶν προταθέντων τριῶν ἄλλων γυμνασίων.

Ἀλλ' ὁ πρόεδρος, παρελθούσης τῆς ὥρας, ἀνέβαλε τὴν λύσιν τῶν προτάσεων τούτων καὶ τὴν ἐξακολούθησιν τῆς τοῦ προϋπολογισμοῦ συζητήσεως ἐπὶ τὴν αὔριον, διαλύσας τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 3 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
ΕΥ. Μ. ΠΑΡΙΣΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς·
Τ. Γ. Μαυρομμάτης
Η. Κολποδῖνος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΚΒ.

Τῇ 9 Ἰανουαρ. 1853.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἀναγγελθέντος, ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ ἐξακο-

λούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργείου, λαβών τις ἐπὶ τοῦ χθὲς ἀναβληθέντος ζητήματος τὸν λόγον ἐξέθεκεν, ὅτι θεωρεῖ καὶ περιττὸν καὶ ἀνάξιοπρεπὲς τὸ νὰ θέσωμεν εἰς ψηφοφορίαν ἀντικείμενον ἀποφασισθὲν ἤδη παρὰ τῆς Βουλῆς, καὶ διὰ τοῦτο ἀνακαλῶν τὴν χθεσινὴν πρότασίν του, ἀρκεῖται εἰς τὸ νὰ ἐκφράσῃ σήμερον ἡ Βουλὴ τὴν ζωηρὰν αὐτῆς ἐπιθυμίαν περὶ συζάσεως καὶ τῶν ὑπολειπομένων τεσσάρων γυμνασίων, σημειουμένου συγχρόνως ἐν τῷ προϋπολογισμῷ καὶ τοῦ πρὸς σύστασιν αὐτῶν ἀναγκαιοῦντος ποσοῦ.

Ἀντιπαρετήρησεν ἄλλος, ὅτι οὐδεὶς βεβαίως ἀντέχεται νὰ δειχθῇ κατώτερος εἰς τὸν ὑπὲρ τῆς διαδόσεως τῆς παιδείας ζῆλον, οὐδ' αὐτὴ δὲ ἡ Κυβέρνησις φαίνεται ἐναντία, ἀλλ' ὑπὸ τῶν αὐτῶν ὁρμωμένη φρονημάτων, συναισθάνεται τὸ δίκαιον τῶν ἀπαιτήσεών μας, καὶ λυπεῖται μάλιστα μὴ δυναμένη νὰ τὰς πραγματοποιήσῃ διὰ τὴν οἰκονομικὴν ἡμῶν κατάστασιν, καὶ ἰδίως διὰ τὴν ἔλλειψιν τοῦ ἀναγκαίου προσωπικοῦ. Γνωστὰ εἶναι τὰ δυστυχήματα τῶν ἐτῶν 1851 καὶ 1852, τῶν ὁποίων συνέπεια ἄφευκτος ὑπῆρξεν ἡ σημερινὴ τοῦ ταμείου ἀνέχεια, ἕνεκα τῆς ὁποίας ἀποβαίνει ἀδύνατος ἐπὶ τοῦ παρόντος πᾶσα ἄλλη ἐκτὸς τῆς ἐν τῷ προϋπολογισμῷ σημειουμένη δαπάνη· ἰσχυρότερον ὅμως ἐμπόδιον εἰς τὴν πραγματοποίησιν τῶν εὐχῶν μας θεωρεῖ τὴν ἔλλειψιν καθηγητῶν, τὴν ὁποίαν καὶ αὐτὸς διατελέσας ὑπουργὸς τῆς παιδείας ἀναγνωρίζει, διότι μυρίας ἀπήντησεν ἕνεκα τούτου δυσκολίας ἐωσοῦ κατορθώσει ἐν μέρει τὴν σύστασιν τῶν ἐν Τριπόλει καὶ Λαμίᾳ γυμνασίων· ἡ δ' ἔλλειψις αὕτη, ὡς χθὲς παρετήρησέ τις, προέρχεται διότι οἱ ἐν Εὐρώπῃ σπουδάζοντες νέοι ἐνασχολοῦνται εἰς τὴν σπουδὴν ἐπιστημῶν κερδῴων καὶ παραμελοῦσι τὰ μαθήματα τῆς φιλολογίας τ' ἀπαιτούμενα πρὸς μόρφωσιν καθηγητοῦ. Ἀλλ' ἀφοῦ πάντες ἀναγνωρίζομεν τὸ ἀδύνατον τῆς πραγματοποιήσεως τῶν γενομένων προτάσεων διὰ τὴν ἔλλειψιν μάλιστα προσωπικοῦ, πρὸς τί θέλομεν σήμερον νὰ θέσωμεν εἰς ψηφοφορίαν ἓν ζήτημα, εἰς τὴν οὐσίαν τοῦ ὁποίου πάντες συμφωνοῦμεν, διότι πάντες καὶ εὐχόμεθα καὶ θέλομεν τῶν τέκνων ἡμῶν τὴν ἐκπαίδευσιν, ἢ διὰ νὰ κάμωμεν ματαίαν ἐπίδειξιν, ἐκθέτοντες συγχρόνως καὶ ἐκείνους τῶν βουλευτῶν, οἵτινες βλέποντες τὸ ἀπραγματοποίητον τῶν αἰτήσεών μας, ἤθελον ψηφίσει κατὰ τῆς γενομένης προτάσεως; Διό, ἀφ' οὗ πάντες κατ' οὐσίαν συμφωνοῦμεν καὶ ἀναγνωρίζομεν καὶ εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὴν αὐτὴν προθυμίαν, δὲν ἀναμένομεν ἐωσοῦ εὑρισκομένη

αὕτη εἰς αἰσιωτέρας περιστάσεις, κατορθώσῃ καὶ τῶν ὑπολειπομένων γυμνασίων τὴν σύστασιν; Ἂς ἀρκεσθῶμεν λοιπὸν σήμερον εἰς τὸ νὰ ἐκφράσωμεν τὴν ζωηρὰν ἡμῶν ἐπιθυμίαν περὶ συστάσεως γυμνασίων εἰς τὴν κλεινὴν τοῦ Μεσολογγίου πόλιν καὶ εἰς τὴν Χαλκίδα, καὶ κατὰ μικρὸν εἰς τοὺς δύω ὑπολειπομένους νομοὺς, χωρὶς νὰ προβῶμεν εἰς ψηφοφορίαν ἄσκοπον καὶ ἐπιβλαβῆ μάλιστα.

Ἀπήντησεν ἕτερος, ὅτι οὔτε πρὸς ἐπίδειξιν οὔτε πρὸς ἐνοχοποίησιν ἄλλων, ἀλλ' ἐκ συναισθήσεως τοῦ καθήκοντός των ἐπρότεινε καὶ αὐτὸς καὶ μετ' αὐτοῦ ἄλλοι τὴν σύστασιν γυμνασίου εἰς τὸ ἡρωϊκὸν Μεσολόγγιον, τοῦ ὁποίου ἡ δόξα ἀντανακλῶσα εἰς τὴν ὅλην Ἑλλάδα, ἔφθασε καὶ εἰς ἅπασαν τὴν Εὐρώπην. Ἐκτιμῶν δὲ τὸν ὑπὲρ τῆς παιδείας ζῆλον τοῦ προαγορεύσαντος ἄλλοτε ὑπουργοῦ, ὡς καὶ τοῦ ἤδη ὑπάρχοντος, παρατηρεῖ μόνον εἰς ἀμφοτέρους, ὅτι καθ' ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὴν ἔλλειψιν χρημάτων, μένει εἰσέτι ἀμφίβολον ἂν ἐφέτος θέλωμεν ἔχει περίσσευμα ἢ ἔλλειμμα εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τῶν ἐξόδων, καὶ ἐπομένως ὁ λόγος οὗτος δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ἰσχυρός· καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν ἔλλειψιν προσώπων, νομίζει ἀρκετὰ τὰ χθὲς ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου λεχθέντα. Δι' ὅλα δὲ ταῦτα ὑποστηρίζων τὴν πρότασιν τοῦ βουλευτοῦ Φθιώτιδος, θεωρεῖ δίκαιον νὰ σημειωθῇ ἐν τῷ προϋπολογισμῷ ἡ ἀναγκαιοῦσα δαπάνη, ἡ δὲ Κυβέρνησις εὐκολυνομένη, νὰ προβῇ εἰς τὴν πραγματοποίησιν τῶν δικαίων ἡμῶν ἀπαιτήσεων.

Προσέθηκεν ἄλλος, ὅστις προτελευταῖος λαβὼν τὸν λόγον ἀποδείξας, ὅτι ἡ ἔλλειψις προσώπων προέρχεται διότι οἱ μέχρι τοῦδε ζαλέντες εἰς τὴν Εὐρώπην νέοι δὲν ἐνησχολήθησαν εἰς μαθήματα φιλολογικά, ἐβεβαίωσεν ἐν ἄλλαις λέξεσιν, ὅτι ἐὰν ἡ Κυβέρνησις ἤθελεν, ἠδύνατο ν' ἀνεύρῃ τὰ ἀναγκαῖα καὶ κατάλληλα πρόσωπα, φροντίζουσα ὥστε οἱ ἐν τῇ Εὐρώπῃ ἐκπαιδευόμενοι νὰ ἐνασχολῶνται εἰς τὰ πρὸς μόρφωσιν καθηγητῶν ἀπαιτούμενα μαθήματα, καὶ οὐχὶ εἰς ἐπιστήμας δυναμένας αὐτοὺς μόνους νὰ ὠφελήσωσιν· ἀλλὰ δυσχερῶς οὐδεμίαν ἔλαβε περὶ τοῦ σπουδαίου αὐτοῦ ἀντικειμένου πρόνοιαν. Ὡς πρὸς δὲ τὴν ἔλλειψιν χρημάτων παρατηρεῖ ἐπίσης, ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἠδύνατο καὶ ταῦτα ν' ἀνεύρῃ, ὡς τὰ ἀνεῦρε καὶ εἰς τὴν αὔξησιν τοῦ στρατοῦ κατὰ 1200 ἄνδρας χωρὶς οὐδεμίαν προσθήκην δαπάνης, ἀλλὰ διὰ μόνης τῆς ἐλαττώσεως ἄλλων περιττῶν. Ἐκ τούτων δ' ἐξάγεται, ὅτι πᾶν ἐμπόδιον δύναται εὐκόλως νὰ καταπαύσῃ ἡ Κυβέρνησις, καὶ διὰ τοῦτο θεωρεῖ ἀναγκαίαν τὴν ἐπὶ τοῦ ζητήματος ψηφοφορίαν, ἀφοῦ

εἰς ἁπλᾶς μέχρι τοῦδε περιορισθέντες εὐχάς, οὐδὲν εἴδομεν ἀποτέλεσμα.

Ἐπήνεγκε μετ' αὐτὸν ἄλλος, ὅτι ἀγορεύοντος τοῦ βουλευτοῦ Μαντινείας, ἐνόμισεν ὅτι ἠγόρευεν ὁ ὑπουργός, καθ' ὅσον καὶ τοῦ ὑπουργοῦ ὑπουργικώτερος ἀνεδείχθη· ἀλλ' ἀπατᾶται νομίζων, ὅτι εἰς τὴν πρότασιν ἡμῶν ὡρμήθημεν ἐκ ψευδοῦς ἐπιδείξεως καὶ οὐχὶ ἐξ ἀκραιφνοῦς συναισθήσεως τοῦ καθήκοντός μας. Ἡ οἰκονομικὴ ἡμῶν κατάστασις εἶναι βεβαίως δυσάρεστος, καὶ πολλαὶ εἰς τὸν προϋπολογισμὸν ἐπηνέχθησαν οἰκονομίαι, αἵτινες ὅμως μὴ πιστεύσετε, ὅτι θέλουν πραγματοποιηθῆ, διότι αὖριον ἐρχόμενοι αὐθις οἱ ὑπουργοί, θέλουσι ζητήσει διὰ πιστώσεων αὔξησιν τῶν σήμερον ἐλαττωθεισῶν δαπανῶν. Πρὸς τί λοιπὸν ἡ τοσαύτη τοῦ ὑπουργοῦ ἐπιμονὴ εἰς τὸ νὰ μὴ σημειωθῆ ἐν τῷ προϋπολογισμῷ ἡ προτεινομένη δαπάνη, ἀφοῦ ἡ ἁπλῆ αὐτῆς σημείωσις δὲν συνεπάγει καὶ τὴν πραγματοποίησιν, ἐνόσῳ δὲν ὑπάρχουσι τὰ πρὸς τοῦτο ἀπαιτούμενα μέσα; πρὸς τί ἡ τοσαύτη συζήτησις ἐπὶ ἀντικειμένου τοσοῦτον ἀναγκαίου καὶ ἀδιαφιλονεικήτως κοινωφελοῦς; Ἐθεώρησεν ἄτοπον ὁ βουλευτὴς Μαντινείας τὴν ἐπὶ τοῦ ζητήματος ψηφοφορίαν, ἀλλὰ δὲν εἶναι ἀτοπώτερον νὰ στερῆται τὸ Μεσολόγγιον καὶ τρεῖς ἀκόμη νομοὶ γυμνασίων, νὰ στερῶνται δηλ: τῶν πρὸς ἐκπαίδευσιν μέσων; Μήπως τάχα ὁ ὑπουργὸς, καὶ ἂν σημειωθῆ ἐν τῷ προϋπολογισμῷ ἡ ζητουμένη δαπάνη, δὲν ἦναι ἐλεύθερος νὰ κάμῃ χρῆσιν αὐτῆς, ὅταν θελήσῃ, ἀφοῦ καὶ πλέον τοῦ προϋπολογισμοῦ δύναται ἐλευθέρως νὰ δαπανᾷ; Ἀκατανόητος λοιπὸν ἀποβαίνει ἡ τοιαύτη ἐπιμονὴ, καὶ διὰ τοῦτο ἐπιμένει καὶ αὐτὸς ὑποστηρίζων τὴν πρότασίν του.

Ἀντικρούων τοὺς δύω τελευταίους ἀγορεύσαντας ἐπανέλαβεν ἕτερος, ὅτι ὁ βουλευτὴς Καλαμῶν ἐσφαλμένως εἶπεν, ὅτι ὁ ἀγορεύων, ὡς ὑπουργὸς ἄλλοτε, δὲν ἐρρόντισε νὰ συντρέξῃ τοὺς θέλοντας νὰ σπουδάσωσι τὴν φιλολογίαν νέους, διότι αὐτὸς οὐδένα διώρισεν ὑπότροφον, οὐδεμίαν δ' ἐπήνεγκε μεταβολὴν εἰς τὸ προσωπικὸν αὐτῶν, μὴ θέλων ν' ἀφαιρέσῃ κεκτημένα δικαιώματα, καὶ οὔτε ἠδύνατο ἐναντίον ἀρχῆς παραδεδεγμένης ἀπὸ τῆς πρώτης βουλευτικῆς περιόδου νὰ ἐκβιάσῃ τινὰ, προσδιορίζων τὸ ἀντικείμενον τῶν σπουδῶν του, ὡς οὔτε ὁ νῦν ὑπουργὸς ἠδύνατο νὰ πράξῃ τοῦτο. Συμμερίζεται ὅμως τὴν ἰδέαν, ὅτι οἱ εἰς τὴν Εὐρώπην στελλόμενοι δημοσίᾳ δαπάνῃ ὀφείλουσι τοῦ λοιποῦ νὰ ἐγκύψωσιν εἰς τὴν ἐκμάθησιν φιλολογικῶν μαθημάτων, διότι ἄλλως δὲν θέλομεν ἀποκτήσει ποτὲ καθηγητὰς ἱκανούς.

Εἷς δὲ τὸν βουλευτὴν Φθιώτιδος παρατηρεῖ, ὅτι ποτὲ ἀπὸ τοῦ βήματος δὲν ἐξέφρασε παρὰ τὴν πεποίθησίν του, ἀδιαφορῶν ἐὰν ἤρεσκεν ἢ ὄχι εἰς τὴν Κυβέρνησιν, τὴν ὁποίαν ποτὲ δὲν ἠθέλησε νὰ κολακεύσῃ. Διὰ τοῦτο καὶ σήμερον πειθεὶς εἰς τὰ ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ ἐκτεθέντα, καὶ ἐκ πείρας γνωρίζων τὰ πρὸς σύστασιν γυμνασίων παρουσιαζόμενα ἀνυπέρβλητα ἐμπόδια, ἐξέφρασεν ἐν εἰλικρινείᾳ καὶ πεποιθήσει τὴν γνώμην του. Ἀλλὰ τί σημαίνει, λέγουσι, νὰ σημειωθῇ ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τὸ ποσὸν, ἀφοῦ ἐκ τούτου οὐδεμία γεννᾶται ὑποχρέωσις διὰ τὸν ὑπουργὸν ὡς πρὸς τὴν πραγματοποίησιν τῆς ζητουμένης συστάσεως τῶν γυμνασίων; Εἰς τούτους παρατηρεῖ, ὅτι ὁ προϋπολογισμὸς πρέπει νὰ ῥιζίζηται εἰς ὑπάρχοντας νόμους, καὶ ὅτι ἐνόσῳ δὲν προϋπάρξει νομοθετικὴ διάταξις, ἐπιτρέπουσα τὴν σύστασιν τῶν ὑπολειπομένων γυμνασίων, δὲν εἶναι κατ' αὐτὸν νόμιμον νὰ σημειωθῇ ἐν τῷ προϋπολογισμῷ ἡ δαπάνη· τὴν διάταξιν δὲ ταύτην δύναται νὰ φέρῃ τὸ ὑπουργεῖον ἢ νὰ παρουσιάσῃ ὡς πρότασιν ἡ Βουλή.

Μ' ὅλα ταῦτα λοιπὸν καὶ τὰς διαβεβαιώσεις τοῦ ὑπουργοῦ περὶ τοῦ ἀδυνάτου τῆς συστάσεως νέων γυμνασίων ἐπαναλαμβάνει, ὅτι θεωρεῖ ὅλως ἄτοπον καὶ πρὸς ἁπλῆν ἐπίδειξιν γινομένην τὴν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ψηφοφορίαν. Ἐὰν ὅμως ἀπιστῶμεν εἰς τοὺς λόγους τοῦ ὑπουργοῦ, τότε πρέπει νὰ ἀπιστήσωμεν καὶ εἰς ἡμᾶς αὐτοὺς, οἵτινες συνεργαζόμεθα καὶ συμπράττομεν μετὰ τῶν ὑπουργῶν.

Ἀντεῖπεν ἕτερος, ὅτι ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐπιτυχῶς ἐφαρμόζεται ἡ παροιμία ἡ λέγουσα «κόρος πεῖνην οὐκ οἶδεν», διότι πάντες ἐκεῖνοι, εἰς τὰς πατρίδας τῶν ὁποίων ὑπάρχουσιν ἤδη συστημένα γυμνάσια, ἀδιαφοροῦσιν ἐντελῶς διὰ τὸν λοιπὸν κόσμον, καὶ ὡς ἀδύνατον τὴν σύστασιν νέων παραδέχονται, καὶ τὸ ταμεῖον κενὸν χρημάτων εὑρίσκουσι, καὶ τῶν καθηγητῶν προβάλλουν τὴν ἔλλειψιν καὶ τὰ πάντα ἐναντία παριστῶσι, διότι κεκορεσμένοι πλέον, δὲν θέλουν νὰ πιστεύσωσιν ἡμᾶς τοὺς πεινῶντας, διότι δυνάμενοι νὰ ἐκπαιδεύσωσι τὰ τέκνα των ἀνεξόδως καὶ ἐντὸς τῶν οἰκιῶν των, ὀλίγον φροντίζουσιν ἐὰν ἡμεῖς διεζώμεθα διὰ δαπανῶν ἀδρῶν νὰ τὰ ἐκπαιδεύσωμεν, ἀποστέλλοντες αὐτὰ εἰς τὴν πρωτεύουσαν. Ἀλλ' ἐκτὸς τῶν ἄλλων κωλυμάτων ἀνεῦρε καὶ ἕτερον ὁ προαγορεύσας, τὸ τῆς ἐλλείψεως νόμου, ἐνῷ διὰ τὴν σύστασιν γυμνασίου ἐν Τριπόλει, τῇ ἰδίᾳ αὐτοῦ πατρίδι, ἐθεώρησε περιττὴν τοιούτου νόμου τὴν ὕπαρξιν. Καὶ λέγουσι μέν, ὅτι δὲν ὑπάρχουν χρήματα· ἀλλὰ πῶς διὰ τὴν σύστασιν τῶν

ὑφισταμένων εἰς τοὺς ἓξ νομοὺς γυμνασίων ὑπῆρχον, καὶ σήμερον ἐξέλιπον ταῦτα; Εἶναι δίκαιον εἰς πατὴρ ἔχων δέκα τέκνα, νὰ ἐγκαταλείπῃ τὰ τέσσαρα ἄνευ προστασίας ὡς ἔκθετα καὶ νὰ προσηλώσῃ τὴν προσοχήν του ὅλην εἰς μόνον τὰ ἕξ; εἶναι δίκαιον ἡ Κυβέρνησις ὑπὲρ μόνων τῶν ἓξ νομῶν νὰ λάβῃ πρόνοιαν, τοὺς δὲ τέσσαρας νὰ παραμελήσῃ ὁλοτελῶς, ὡς νὰ μὴ συνεισέφερον καὶ οὗτοι ἐξίσου εἰς τὰ βάρη τοῦ Κράτους, ὡς νὰ μὴ ἀπετέλουν καὶ αὐτοὶ μίαν μετὰ τῶν λοιπῶν οἰκογένειαν; εἶναι δικαιοσύνη πατρὸς, εἰς τὰ μὲν τῶν τέκνων του νὰ παραθέτῃ τράπεζαν πλουσίαν καὶ μεγαλοπρεπῆ, τὰ δ' ἄλλα νὰ ζερβῇ καὶ αὐτοῦ τῆς ἡμέρας τοῦ ἄρτου; Ὄχι· ὡς εἰς ἕκαστον νομὸν ἐφρόντισεν ἡ Κυβέρνησις νὰ συστήσῃ νομαρχίας, δικαστήρια καὶ πᾶσαν τὴν λοιπὴν πρὸς διοίκησιν ἀπαιτουμένην ὑπαλληλίαν, ὀφείλει ἐπίσης νὰ συστήσῃ ἀνεξαιρέτως καὶ γυμνάσια πρὸς ἐκπαίδευσιν τῶν νέων, πρὸς μόρφωσιν πολιτῶν ἀξίων. Ἂς μὴ νομίσωσι δὲ οἱ τοῦτο διϊσχυρισθέντες, ὅτι εἰς τὴν πρότασίν μας ὡδηγήθημεν ἐκ φιλοδοξίας, διότι συναισθανόμεθα τὴν ἀνάγκην τῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν τέκνων μας, διότι πτωχοὶ ὄντες δὲν δυνάμεθα νὰ συντηρῶμεν αὐτὰ μακρὰν τῆς πατρίδος των, διότι κινδυνεύομεν διὰ τοῦτο ν' ἀφήσωμεν τὰ τέκνα ἡμῶν εἰς τὴν ἀμάθειαν καὶ εἰς τὸν τάφον ἡμῶν θὰ φέρωμεν τὴν συναίσθησιν, ὅτι παρελείψαμεν τὸ οὐσιωδέστερον τῶν καθηκόντων, τὴν νοερὰν τῶν τέκνων μας ἀνάπτυξιν. Ἐπιμένοντες λοιπὸν εἰς τὴν πρότασίν μας, ἐκπληροῦμεν καθῆκον ἱερὸν ὡς αὐτὴν τὴν παιδείαν, ἥντοσοῦτον ποθοῦμεν, καὶ δὲν ζητοῦμεν ἐπίδειξιν ματαίαν, τῆς ὁποίας ἀνάγκην δὲν ἔχομεν.

Προσέθηκεν ἄλλος, ὅτι εἰς τὴν ἀπαίτησιν ἡμῶν τὸ ὑπουργεῖον, ἁρμόδιον νὰ γνωρίζῃ ἂν δύναται νὰ πραγματοποιήσῃ αὐτὴν, μᾶς ἔδωκεν ἀρνητικὴν ἀπάντησιν, διότι, λέγει, οὔτε χρήματα οὔτε πρόσωπα ἔχει, καὶ μολαταῦτα ἡ Βουλὴ ἐπιμένει, οὐχὶ ἀναγκάζουσα τὸ ὑπουργεῖον νὰ πραγματοποιήσῃ αὐτὴν καὶ μὴ δυνάμενον, ἀλλὰ θέλουσα νὰ ἔρῃ ἕκαστος προϋπολογισμὸς τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος δαπάνην κατὰ τὴν ἅπαξ τεθεῖσαν ἀρχὴν, κατὰ τὴν πολλάκις ἐκφρασθεῖσαν ἐπιθυμίαν της. Ὀφείλομεν λοιπὸν νὰ ψηφίσωμεν ὑπὲρ τῆς προτάσεως, ἀφοῦ χθὲς μάλιστα ἐψηφίσαμεν ὑπὲρ τοῦ θεάτρου.

Ἤκουσαν πάντες τὸν βουλευτὴν Ναυπακτίας, τοῦ ὁποίου ἡ γλῶσσα εἶναι καθαρὰ Ἑλληνική· αὐτὸς ἀπέδειξεν, ὅτι πρόκειται σήμερον ὄχι μόνον νὰ ἐκπληρώσωμεν ἓν καθῆκον, ἀλλὰ ν' ἀποδώσωμεν συγχρόνως καὶ δικαιοσύνην, καὶ ἂν ἀρνηθῶμεν τὴν ψῆφόν μας, ἀρνούμεθα αὐτὴν τὴν δικαιοσύνην, ἀφοῦ μάλιστα παρεδέχθημεν δαπάνας ἄλλας περιττὰς καὶ ἀνωφελεῖς. Ἀλλὰ δὲν πρέπει, λέγουσι, νὰ σημειωθῇ τὸ ποσὸν ἐν τῷ προϋπολογισμῷ, ἀφοῦ χρήματα δὲν ὑπάρχουσι· μήπως ὅμως δὲν ὑπάρχουν ἐν αὐτῷ σημειωμένα ἔξοδα, τὰ ὁποῖα δύνανται καὶ πρέπει μάλιστα νὰ μὴ πραγματοποιηθῶσιν; Ἂς σημειωθῇ λοιπὸν καὶ ἡ προκειμένη δαπάνη, ἡ δὲ Κυβέρνησις διὰ τῆς φρονήσεώς της δύναται οἰκονομοῦσα ἐκεῖθεν, νὰ προβῇ εἰς τὴν πραγματοποίησιν τοῦ σπουδαιοτέρου τούτου ἀντικειμένου. Ἡ ἔλλειψις ὅμως καθηγητῶν εἶναι τῷ ὄντι ἐμπόδιον ἀνυπέρβλητον, ἀλλ' ἐνόσῳ ἔχομεν κεκλεισμένας εἰς αὐτοὺς τὰς θύρας, ποτὲ δὲν θέλομεν ἀποκτήσει τοιούτους. Δὲν ἔχομεν ποιητὰς, δὲν ἔχομεν φιλολόγους, διότι δὲν εὑρίσκουσιν ἐν Ἑλλάδι ἄρτον. Ἂς χορηγήσωμεν λοιπὸν τὰ μέσα τοῦ ζῆν εἰς τοὺς σπουδάσαντας τὴν φιλολογίαν καὶ δυναμένους νὰ καθέξωσιν ἕδραν καθηγητοῦ, ἂς σημειώσωμεν ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τὴν ἀναγκαίαν δαπάνην, καὶ βλέποντες ὅτι δύνανται νὰ εὕρωσι τὰ μέσα τοῦ ζῆν, θέλουν ἀμέσως προσέλθει τοιοῦτοι καὶ πολλοὶ ἄλλοι ἐνασχοληθῇ εἰς τὴν σπουδὴν φιλολογικῶν μαθημάτων· ἄλλως τε τὸ νὰ σημειωθῇ ἁπλῶς ἡ δαπάνη δὲν ὑποχρεοῖ τὸν ὑπουργὸν καὶ εἰς τὴν πραγματοποίησιν τῆς αἰτήσεώς μας, ἀφοῦ τοῦτο σήμερον εἶναι ἀδύνατον.

Περαίνων δ' ἐνταῦθα τὸν λόγον, ὀφείλει νὰ μεμφθῇ πάντας τοὺς ὑπάρξαντας ὑπουργοὺς τῆς παιδείας, διότι οὐδεὶς αὐτῶν ἐφρόντισε νὰ περιβάλῃ τὴν Ἑλληνικὴν παιδείαν, ἀλλ' ἀφῆκε νὰ εἰσαχθῇ πανταχοῦ ὁ φραγγισμός. Ἔχομεν ὅλας τὰς διεφθαρμένας ἰδέας τῆς Δύσεως, παραμελήσαντες ἐντελῶς τὰς τῶν ἐξαιρέτων καὶ μεγάλων ἐκείνων προγόνων μας, καὶ ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ὀφείλει ὁ ὑπουργὸς νὰ ἐπιστήσῃ τὴν προσοχήν του. Πιστεύει λοιπὸν, ὅτι μετὰ τὰ λεχθέντα ὁ ὑπουργὸς δὲν θέλει πλέον ἐπιμείνει ἀρνούμενος τὴν παραδοχὴν τῆς γενομένης προτάσεως.

Ἁπάντων ὁ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργὸς εἶπεν, ὅτι εὐαρέστως παρατηρεῖ, ὅτι ἐπὶ δύω ἡμέρας εὑρισκόμεθα εἰς συζήτησιν, ἀντικειμένου τῆς ὁποίας εἶναι ἡ παιδεία, καὶ χαίρει διότι ἐν τῷ περιβόλῳ τούτῳ ὁμόχρονος ὑψώθη φωνὴ δι' αὐτήν. Ἀλλ' ἡ φωνὴ αὕτη δὲν ἀπεκρούσθη παρὰ τοῦ ὑπουργείου, καὶ ἂν ἡ Βουλὴ ἐνθυμῆται, ἀπέδειξε χθὲς ὅτι τὸ ὑπουργεῖον προηγεῖται αὐτῆς κατὰ τὸν ὑπὲρ τῆς παιδείας ζῆλον. Τὸ νὰ ἐπεκταθῇ ὅμως τοσοῦτον ἡ συζήτησις ἐμφαίνει, ὅτι ἡ Βουλὴ διεῖδεν ἐναν-

τιότητά τινα εἰς τὴν ἐπιθυμίαν αὐτῆς, ἐπειδὴ, ἂν ἐξετίμα τὴν εἰλικρινῆ τοῦ ὑπουργείου διάθεσιν, δὲν ἤθελεν ἐμμείνει εἰς ἀδυνάτους προτάσεις. Καὶ ἀληθῶς, ἀφ' οὗ πρῶτος ὁ βουλευτὴς Βύρωνας καὶ μετ' αὐτὸν ἄλλοι εἰζήτησαν τὴν προσθήκην τεσσάρων γυμνασίων, ὁ ὑπουργὸς δὲν εἶπεν, ὅτι θεωρεῖ ἄτοπον τὴν τοιαύτην προσθήκην, ἀλλ' ὅτι δὲν ἀρκοῦμεν πρὸς τὸ παρὸν, ἐπειδὴ ἕκαστον τῶν γυμνασίων ἀπαιτεῖ 20,000 δραχμῶν εἰς σύστασίν του καὶ περιπλέον δὲν ὑπάρχουσιν οἱ καθέξοντες τὰς ἕδρας καθηγηταί.

Αὐτὸς λοιπὸν δὲν ἠθέλησε νὰ ὑποσχεθῇ μόνον, ὡς ἄλλος τις πρότερον ὑπουργὸς, καὶ νὰ μὴ δυνηθῇ νὰ ἐνεργήσῃ τι μετὰ ταῦτα· καὶ ἐν τοσούτῳ οἱ βουλευταὶ ὡς ἐὰν ἦσαν ὑπαλλοι ἐκείνου, ζητοῦσι νὰ σημειωθῇ ἁπλῶς ἡ δαπάνη, ὅπερ δὲν εἶναι εἰμὴ εἶδος σκιαμαχίας. Καὶ εἶπον μὲν πολλοὶ, ὅτι δύνανται νὰ μορφωθῶσιν οἱ ἀναγκαῖοι καθηγηταὶ, οὐδεὶς ὅμως ἐπειράθη νὰ διϊσχυρισθῇ, ὅτι ὑπάρχουσιν ἤδη, καὶ τοῦτο ἀποδεικνύει ὅτι ἐν πράγματι δὲν ὑπάρχουσιν. Ἂς πεισθῇ λοιπὸν ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία, ὅτι καὶ τὰ δύω ἐπιχειρήματά του, ἡ ἔλλειψις καθηγητῶν καὶ χρημάτων, εἰσὶν εἰλικρινῆ καὶ πραγματικά. Πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἔτι ἐπεψήφισεν ἡ Βουλὴ τὸν περὶ ἐσόδων τοῦ 1853 νόμον, ἀναβαίνοντα εἰς δεκαεννέα ἑκατομμύρια δραχμῶν, καὶ ἐν ᾧ τὸ περὶ ἐξόδων τῆς αὐτῆς χρήσεως νομοσχέδιον δὲν παρουσιάζει τὴν ἐλαχίστην ἐλάττωσιν, ἡ Βουλὴ ἐπιψηφίσασα τοὺς πλείστους τῶν ὑπουργείων προϋπολογισμοὺς, ἀνεγνώρισε καὶ παρεδέχθη τὸ κατεπείγον πάσης δαπάνης. Καὶ ὅμως ζητεῖ σήμερον τὴν προσθήκην τεσσάρων γυμνασίων, ἤτοι τὴν αὔξησιν 80,000 δραχμῶν, τὸ ὁποῖον ἐὰν ἐδέχετο ὁ ὑπουργὸς, ἤθελεν ἰσοδυναμεῖ μὲ ἀπάτην· διὸ προκαλεῖ τὸ Σῶμα νὰ τῷ εἴπῃ ποῦ θέλουσιν εὑρεθῇ αἱ ἀνωτέρω 80,000 καὶ ἀσμένως θέλει δεχθῇ νὰ σημειωθῇ ἡ προσθήκη τῶν γυμνασίων. Ἀλλὰ μετὰ τοσαύτην τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεώς μας δυσχέρειαν, ἣν ἐγέννησε δεινὴ ἀφορία, καὶ μετὰ τὴν σοφὴν τῷ ὄντι περὶ τούτου ἔκθεσιν τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, πᾶσα πλειοτέρα ἐπιμονὴ δὲν εἶναι εἰμὴ ματαία ἐπίδειξις, ἀφ' οὗ προδήλως φαίνεται, ὅτι οὐδὲ χρήματα οὐδὲ καθηγηταὶ ὑπάρχουσιν ἐπὶ τοῦ παρόντος. Ἀλλ' οἱ ζητοῦντες τὴν προσθήκην τεσσάρων γυμνασίων τίποτε ὀλιγώτερον δὲν ζητοῦσιν ἢ νὰ ἔχῃ ἕκαστον τούτων ἓξ ἕδρας καθηγητῶν καὶ νὰ παραδίδωνται ἐν αὐτοῖς μαθήματα ἀνώτερα τῶν ἐν τοῖς σχολείοις. Ὅταν λοιπὸν ἀπαιτῶνται εἰκοσιτέσσαρες καὶ δὲν ἔχωμεν οὔτε δύω καθηγητὰς, ἐὰν ὁ ὑπουργὸς δεχθῇ τὴν αἰτουμένην προσθήκην,

δὲν ἀναλαμβάνει τὴν εὐθύνην τοῦ νὰ δημιουργήσῃ αὐτοὺς, καὶ μὴ δυνηθεὶς, δὲν θέλει εἶναι κακῆς τρόπον τινὰ πίστεως; Μετὰ τοιαύτην ἄρα ἐξήγησιν καθαρὰν ἂν ἡ Βουλὴ ἐπιμένῃ, δὲν δύναται νὰ δώσῃ πολλὴν εἰς τὴν ἀποφασίν της ἀξίαν. Ἄλλως ὅμως, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἰδέαν, καὶ αὐτὸς καὶ ὅλα τὰ μέλη τοῦ ὑπουργείου ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἐμπνέονται ὑπὲρ τῆς παιδείας αἰσθήματος, καὶ πᾶς διάδοχός του, δὲν ἀμφιβάλλει, τὴν αὐτὴν θέλει δείξει κατὰ τοῦτο διάθεσιν. Ἄφετε λοιπὸν τὸ πρᾶγμα εἰς τὸν ζῆλον τῆς Κυβερνήσεως, καὶ ἐστὲ βέβαιοι, ὅτι ἅμα διευκολύνασα τὰς ἀνωτέρω δύω ἐλλείψεις, θέλει ταχέως συγκροτήσει ὅλα τὰ γυμνάσια· ἀλλὰ καὶ οὕτω βεβαιοῖ τὴν Βουλὴν, ὅτι οὐδεὶς ὑπουργὸς, ὅστις δήποτε καὶ ἂν ἦναι, θέλει δυνηθῇ νὰ σχηματίσῃ διὰ μιᾶς καὶ τὰ τέσσαρα, καὶ θεωρεῖ αὐτὸν εὐτυχῆ ἂν κατορθώσῃ νὰ συστήσῃ αὐτὰ ἐπὶ τετραετίαν. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ ἰδέαν τινὰ περὶ ὑποτρόφων ἐκφρασθεῖσαν, παρατηρεῖ, ὅτι καὶ πρὸ τῆς Μεταβολῆς καὶ μετ' αὐτὴν ἐθεωρήθη ἀναγκαῖον νὰ διορίζωνται ἐκ τῶν ἐνδεῶν ὑπότροφοι τῆς Κυβερνήσεως εὐλογοῖ τινες καὶ εὐφυεῖς νέοι, καὶ ὡς τοιοῦτοι εἰς μὲν τὴν Εὐρώπην ἀποστέλλονται τέσσαρες μὲ ὑποτροφίαν 120 δραχ. κατὰ μῆνα, ἐν δὲ τῷ παρ' ἡμῖν Πανεπιστημίῳ σπουδάζουσι δέκα μὲ μισθὸν 45 δραχμῶν, ἐν δὲ τοῖς γυμνασίοις καὶ τοῖς σχολείοις τριάκοντα μὲ μισθοδοσίαν ὀλιγωτέραν. Τὸ δικαίωμα λοιπὸν τοῦτο ἐξήσκησαν ὅλοι οἱ προκατοχοι αὐτοῦ καταλλήλως, καὶ ἂν ἠκούσθησαν ἴσως παράπονα, προῆλθον ἐκ τῆς πληθύος τῶν ἀπαιτησέων. Εἶναι δὲ τόσῳ βέβαιον τοῦτο, καθ' ὅσον διασθεῖς νὰ ἀναπληρώσῃ 18 θέσεις ὑποτρόφων, ἔλαβε 338 αἰτήσεις, ἐξ ὧν ἐποίησε τὴν εἰλικρινεστέραν καὶ πλέον εὔλογον ἐκλογήν. Ἀλλ' ἐκτὸς τῶν διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ διοριζομένων ὑποτρόφων, ἀποστέλλονται εἰς Εὐρώπην καὶ τινες ἄλλοι διὰ τῶν ὑπαρχόντων κληροδοτημάτων, ἐξ ὧν ὅμως πολλοὶ δὲν ἐξηκολούθησαν τὰς σπουδάς των οὐδὲ σύμφωνα μὲ τὴν ἰδίαν των ἐκλογὴν, ἀλλ' ὑπάσθησαν ἕτερον κλάδον παιδείας. Διὰ νὰ παύσῃ λοιπὸν τὴν κατάχρησιν ταύτην, ἣν δικαίως κατέκρινεν ἡ Βουλὴ, ἐφρόντισεν ὥστε ἐκτὸς τῶν ἄλλων προσόντων νὰ παρέχωσιν ἰδίως οἱ ἐν Εὐρώπῃ ἐκπαιδευόμενοι καὶ τὴν ἐγγύησιν, ὅτι θέλουσιν ἀσπασθῇ τὴν φιλολογίαν, ὅπως ἀποβῶσι καθηγηταί. Ἀναγνοὺς δὲ πρὸς ἀπόδειξιν τὸ παρ' αὐτοῦ προκληθὲν κατὰ τὸ 1852 περὶ τούτου διάταγμα, ἐσυμπέρανεν ὅτι εἰς τὸ μέλλον θέλει διορθωθῇ ὅ,τι οἱ προκάτοχοί του ἐξ ἀπροσεξίας παρέβλεψαν, καὶ, κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν τῆς Βουλῆς, θέλομεν ἔχει μετ' ὀλίγον ἀξίους πρὸς

διδασκαλικὴν ἕδραν καθηγητάς. Ἂν λοιπὸν καὶ μετὰ τὰς εἰσηγήσεις ταύτας ἡ Βουλὴ ἐμμείνῃ εἰς τὴν ἰδέαν της καὶ τὸ ὑπουργεῖον ἐνδώσῃ νὰ σημειωθῇ ἡ δαπάνη, τοῦτο θέλει εἶναι καὶ διὰ τὴν Κυβέρνησιν μία τις ἐπίδειξις. Διὸ ἀντὶ πάσης ψηφοφορίας πρέπει νὰ ἀρκεσθῇ ἡ Βουλὴ εἰς τὰ λεχθέντα καὶ νὰ πεισθῇ εἰς ὅ,τι διαβεβαιοῖ ἡ Κυβέρνησις, ἐπειδὴ ἄλλως δὲν δίδει πίστιν εἰς ἑαυτήν.

Μετά τινα προτείναντα, ὅτι διὰ νὰ συμβιβασθῶσιν ἀμφότεραι αἱ ἀντίθετοι γνῶμαι, πρέπει νὰ σημειωθῇ μόνον, ὅτι ἅμα παρουσιαζομένης εὐκολίας, θέλει συσταίνεσθαι καὶ ἓν τῶν ῥηθέντων γυμνασίων· ἐπέτρεψεν ἄλλος, ὅτι ἀφ' οὗ τὰ πρὸς συγκρότησιν γυμνασίων μέσα δὲν ὑπάρχουσιν ἤδη, τὸ νὰ σημειωθῇ ἐν τῷ προϋπολογισμῷ ἡ ἀναγκαία δαπάνη εἶναι τῷ ὄντι ἀνωφελές, καθ' ὅσον ὁ σκοπὸς τῆς Βουλῆς, ἡ διάδοσις τῆς παιδείας, δὲν κατορθοῦται διὰ κενῶν σημειώσεων. Μὴ ἐμμένων λοιπὸν πλειότερον ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, δὲν δύναται ὅμως νὰ παραλείψῃ πικράν τινα ἰδέαν τοῦ ὑπουργοῦ, ἀφορῶσαν ἐπίσημον πολίτην, τοῦ ὁποίου τὴν μνήμην δὲν θέλει παύσει σεβόμενος, διότι αἱ πράξεις αὐτοῦ ὑπῆρξαν πράξεις ἀνδρὸς τῆς πατρίδος, καὶ οὗτος εἶναι ὁ ἀείμνηστος πρωθυπουργὸς Ἰω. Κωλέττης. Ὁ νῦν λοιπὸν ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργὸς οὐδὲν ἄλλο ἢ ἀσθενὴς μιμητὴς ἐκείνου, ἀναφέρων προκατηχόντου τινὰ δεχθέντα τὴν περὶ προσθήκης γυμνασίων αἴτησιν τῆς Βουλῆς, αὐτὸν τοῦτον ἠθέλησε νὰ ἐννοήσῃ, ζητῶν νὰ τῷ προσάψῃ ὑπόνοιαν δόλου. Καὶ ὅμως ἀφοῦ ὁ πολύνους ἐκεῖνος πρωθυπουργὸς ὑπεσχέθη παρῆλθον ἀκτὼ ἐνιαυτοί, καὶ ἐν τῷ διαστήματι τούτῳ ἄλλα τὰ φῶτα, ἄλλος ὁ ἀριθμὸς τῶν καθηγητῶν, ἄλλη ἡ ὑλικὴ τοῦ τόπου ἀνάπτυξις, καὶ μία τις κυβερνητικὴ ἱκανότης πολὺ εὐκολύτερον ἠδύνατο σήμερον νὰ συστήσῃ γυμνάσια νέα. Πρωτοφανὲς εἶναι τῇ ἀληθείᾳ· ἄνθρωποι μὴ ἔχοντες ἥλιον παρελθὸν ἢ ἥλιον πρόγραμμα καὶ οἵτινες ἐκ περιστάσεως περιῆλθον εἰς τὰς ἕδρας ὅπου εὑρίσκονται, νὰ κατακρίνωσι τοὺς πρώτους τῆς πατρίδος πολίτας, τοὺς ὁποίους, διὰ νὰ δικαιώσωσιν ἀκινδύνως, διαζώννυνται δικηκόως νὰ μιμῶνται! Καὶ τί εἶναι τὰ ἐκκλησιαστικὰ νομοσχέδια, τὰ ὁποῖα πρό τινος καιροῦ εἰσήγαγεν ὁ νῦν ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργὸς ἢ ἁπλῆ ἀπομίμησις τῶν νομοσχεδίων ἐκείνου, τῶν ὁποίων οὐδὲ τὸ πνεῦμα οὐδὲ τὴν ἀκρίβειαν ἠδυνήθη νὰ ταράξῃ; Ἀλλὰ κατὰ τοῦτο ἔπραξεν ὅ,τι βεβαίως ἠδύνατο, ἐν ᾧ τότε ὑπῆρχεν ἡ πεποίθησις τῶν ἰδίων ἔργων, ὑπῆρχε τὸ αἴσθημα τῆς πατρίδος, ὅπερ συνεταυτίζετο μὲ τὸ αἴσθημα τῆς δόξης ἐκείνων τῶν ὑπουργῶν. Ναί· ὁ ἀεί-

μνηστος Κωλέττης ἐκυβέρνα, οἱ δὲ νῦν ὑπουργοὶ κυβερνῶνται. Ὅταν λοιπὸν ἔρχωνται πρὸς συζήτησιν νόμων, πρέπει νὰ περιορίζωνται κἂν ἐντὸς μόνου τοῦ θέματός των, καὶ νὰ μὴ κατακρίνωσιν, ὅταν δὲν ἔχωσι πράξεις δικαιούσας αὐτοὺς, τοιούτους ἐπισήμους πολίτας.

Μετά τινα παρατηρήσαντα, ὅτι κακῶς ἀπεδόθη εἰς τοὺς βουλευτὰς Μαντινείας ὑφ' ἑνὸς τῶν προαγορευσάντων ἡ ἰδέα, ὅτι ἔχοντες ἤδη γυμνάσιον ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ των, ὀλίγον φροντίζουσι διὰ τὰ λοιπὰ μέρη, ἐπειδὴ αὐτὸς πρῶτος ἐζήτησεν ἄλλοτε νὰ συστηθῶσι καθ' ὅλους τοὺς νομοὺς γυμνάσια, ἵνα βαθμηδὸν ἐξημερωθῶσι τῶν κατοίκων τὰ ἤθη· ἐπέφερεν ἄλλος, ὅτι πρῶτος αὐτὸς ἐξ εἰλικρινοῦς ὁρμώμενος πεποιθήσεως, ἐπρότεινε τὴν ἐν Μεσολογγίῳ σύστασιν ἑνὸς γυμνασίου, καὶ τὴν ἰδέαν του ταύτην ὑπεστήριξαν πολλοὶ βουλευταί. Ἀλλ' ἐνῷ μόλις ἀπεκρούσθη ἡ παρατήρησις τοῦ εἰπόντος, ὅτι ἐκ μόνης ἐμπνεύμεθα ἐπιδείξεως, ἐπελθὼν μετ' ὀλίγον ὁ ὑπουργὸς, ἐπεβεβαίωσε τὰ αὐτά, καὶ εἰς τὴν ὄψιν ταύτην, καίτοι παρακληθείς, ἐνέμεινε μέχρι τέλους. Διὸ διάκειται νὰ τῷ εἴπῃ, ὅτι οἱ λόγοι τῶν ἀγορευσάντων ἦταν ἀπόῤῥοια τοῦ νοὸς καὶ τῆς καρδίας των, ὅτι αἱ ἐπαρχίαι ὑπνώττουσιν ὑπὸ τὸ σκότος παχυλῆς ἀμαθείας, καὶ ὅτι ἡ ἐμψυχος ἀγόρευσις τοῦ βουλευτοῦ Ναυπακτίας, ἡ συγκινήσασα πάντας ἡμᾶς, ἐμφαίνει προφανῶς ὅτι οἱ λόγοι μας ἦταν οὐχὶ σκοπὸς ἐπιδείξεως, ἀλλὰ συναίσθησις τῆς ἀληθοῦς καταστάσεώς μας. Διὰ ὅλα ταῦτα παρακαλεῖ τὸν ὑπουργὸν φιλικῶς νὰ ἀνακαλέσῃ τὴν ἄδικον κατὰ τῶν βουλευτῶν ταύτην λέξιν.

Ἀπαντήσαντος δὲ τοῦ ὑπουργοῦ, ὅτι τὸ κατ' αὐτὸν ἐκ πρώτης ἀρχῆς ὡμολόγησεν, ὅτι ἡ ὑπὲρ τῆς παιδείας τάσις τῶν βουλευτῶν εἶναι ἐν τῶν εὐγενεστέρων αἰσθημάτων, τὸ ὁποῖον καὶ ἡ Κυβέρνησις συμμερίζεται· ἀλλ' ὅτι, ἀφ' οὗ δὲν ὑπάρχουσι τὰ πρὸς ἐπέκτασιν αὐτῆς μέσα καὶ ἡ Βουλὴ ἐτιμένει, τὸ αἴσθημα τοῦτο λαμβάνει χαρακτῆρα διάφορον· παρετήρησεν ἄλλος, ὅτι οὐδ' ὁ πρὸ τοῦ ὑπουργοῦ ἀγορεύσας οὐδ' ἄλλος τις ἔπρεπε νὰ θεωρήσωσι προσωπικὴν προσβολὴν μίαν τινὰ ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ ἐκφρασθεῖσαν λέξιν, καθ' ὅσον εἶπεν οὗτος ἁπλῶς, ὅτι συνεπεία τῶν σκέψεών του δὲν θεωρεῖ τὴν ἐν τῷ προϋπολογισμῷ σημειώσιν τῆς δαπάνης εἰμὴ ἐπίδειξιν περιττὴν, οὐδέποτε δὲ εἶχε τὴν ἰδέαν εἴτε ὡς ὑπουργὸς εἴτε ὡς βουλευτὴς νὰ προσβάλῃ τινά. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸ προκείμενον ζήτημα, παρατηρεῖ ὅτι τὰ συνταγματικὰ πολιτεύματα ἐν μόνῃ ζῶσι τῇ δημοσιότητι, καὶ ὡς τοιαῦτα προσδέχονται τὴν ἀλήθειαν, ἥτις δὲν πρέπει νὰ προσωποποιῆται εἰς ἄτομα. Προτείνει λοιπὸν νὰ σημειωθῇ ἡ δαπάνη

ἐν τῷ προϋπολογισμῷ, καθ' ὅσον τότε, ἂν δὲν δυνηθῇ ὁ ὑπουργὸς νὰ διευκολύνῃ ἄλλως τὴν σύστασιν γυμνασίων, θέλει φιλοτιμηθῇ ν' ἀποφύγῃ ἄλλας ἧττον ἀναγκαίας δαπάνας, ἵνα καταρθώσῃ τὴν κοινὴν ταύτην εὐχήν.

Καὶ ἄλλος δέτις προσέθηκεν, ὅτι ἀφ' οὗ χθὲς ἐπὶ μακρὸν ἀγορεύσας, ἀφῆκε τὸ ἀντικείμενον καθ' ἣν στιγμὴν ἐπρόκειτο νὰ λυθῇ, μετ' ἀπορίας βλέπει σήμερον ἀνανεωθεῖσαν τὴν ἐπ' αὐτοῦ συζήτησιν τῆς Βουλῆς. Εἶχε λοιπὸν καὶ αὐτὸς τὸ δικαίωμα ἐρχόμενος εἰς λεπτομερείας, νὰ ἀνασκευάσῃ πολλὰ τῶν κατὰ τῆς προσθήκης γυμνασίων λεχθέντων, ἀλλ' ἀποφεύγει τοῦτο, ὡς ἀρκετὰ ἐκτεθείσης τῆς συζητήσεως. Ἐπειδὴ ὅμως ὁ ὑπουργὸς εἶπεν, ὅτι ἀφ' οὗ δὲν ἔχομεν χρήματα, δὲν ἐννοεῖ πῶς ἀπαιτοῦσι τινὲς τὴν σύστασιν νέων γυμνασίων, βιάζεται νὰ τὸν ἐρωτήσῃ, πῶς δι' ἄλλας τῆς ὑπηρεσίας ἀνάγκας, δι' ἄλλας οἱασδήποτε περιπτώσεις φέρονται πολλάκις, συζητουμένου τοῦ προϋπολογισμοῦ, νέαι δαπάναι; Διὰ τί λοιπόν, ἐνῶ πρόκειται περὶ τῆς ἠθικῆς μορφώσεως τῶν Ἑλλήνων, νὰ δισάζωμεν ἤδη τόσον; διὰ τί νὰ μὴ δεχθῶμεν τὴν αἰτουμένην ὑπὲρ τῶν γυμνασίων προσθήκην; Πολλάκις ἐκ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων μένει, ὡς γνωστόν, περίσσευμα, διατιθέμενον ἔπειτα ἄλλως, πολλάκις δὲ προκύπτει καὶ ἔλλειψις, ἥτις ἀναπληροῦται ὡσαύτως κατόπιν. Διὰ τί νὰ μὴ γίνῃ καὶ ἐνταῦθα τοῦτο; Ἂν λοιπὸν ὁ ὑπουργὸς ἐθαύμαστε διὰ τὴν ἐπιμονὴν τῆς Βουλῆς, καὶ ἀντὶ νὰ ἐπαινέσῃ τὴν μουσοχαρῆ ταύτην πρόθεσίν της, τὴν ἐθεώρησεν ἐπίδειξιν περιττήν, ἐκφράζει καὶ αὐτὸς τὴν ἀπορίαν του διὰ τὴν τοσαύτην τοῦ ὑπουργοῦ ἐπιμονήν, μὴ δεχομένου τὴν ἐν τῷ προϋπολογισμῷ σημείωσιν τῆς δαπάνης. Δὲν δέχεται δὲ καὶ τὴν ἄδικον διὰ τὴν Ἑλλάδα μομφήν, ὅτι στερούμεθα τῶν ἀναγκαίων καθηγητῶν, ἐπειδὴ χθὲς ἔτι, μόλις ἐξῆλθε τῆς συνεδριάσεως, ἀνὴρ λόγιος τῷ ἐπρότεινε τρεῖς ἐκ Σύρου, καὶ δύνανται νὰ ἔλθωσι πολλοὶ ἄλλοι ἔξωθεν, οἵτινες μὴ εὑρόντες πόρον ἐνταῦθα, ἐπανῆλθον εἰς τὴν ἀλλοδαπήν, μετ' οὐ πολὺ δὲ θέλουσιν ἔλθει καὶ πλεῖστοι τῶν σήμερον ἐν Εὐρώπῃ παιδευομένων. Διὸ συμπεραίνει, ὅτι δὲν εἶναι δικαία ἡ τοσαύτη τοῦ ὑπουργοῦ ἐπιμονή.

Ἀντεῖπεν ἕτερος, ὅτι ὁ πρὸς τὴν παιδείαν ἔρως εἶναι πολύς, ἡ ὁρμὴ τῶν αἰσθημάτων ἀκάθεκτος, ἀλλὰ ταῦτα μᾶς παρασύρουσιν εἰς ἀδυνάτους καὶ οὐχὶ ἀναγκαίας ἀπαιτήσεις. Καὶ ἀληθῶς, ἐὰν παρατηρήσῃ τις, ἡ καθ' ὅλους τοὺς νομοὺς σύστασις γυμνασίων δὲν εἶναι ἀναγκαία, διότι δὲν ὑπάρχουσι μαθηταὶ προπαρεσκευασμένοι διὰ τοιαῦτα μαθήματα, καὶ ἀπόδειξις, ὅτι ἐν τοῖς

ὡρισταμένοις σήμερον γυμνασίοις δὲν βλέπει τις τὸν ἀπαιτούμενον ἀριθμὸν νέων. Ἀλλ' ἐκτὸς τούτου, οὐδ' ἡ ὠφέλεια εἶναι μεγάλη ἐκ τῆς κατὰ νομοὺς συστάσεως γυμνασίων, ἐπειδὴ μόνη ἡ πρωτεύουσα ἑκάστου νομοῦ θέλει ὠφελεῖσθαι, οἱ δὲ κάτοικοι τῶν πέριξ μερῶν ἀντὶ νὰ πέμπωσι τὰ τέκνα των εἰς αὐτὰ, θέλουσι τὰ ἀποστέλλει εἰς Ἀθήνας, ὅπου καὶ τὰ γυμνάσια εἶναι τελειότερα, καὶ βιβλία ἄρθονα καὶ προγυμναστῶν πλῆθος· ἀπόδειξις, ὅτι πολλοὶ τῶν ἀντιπροσώπων παραλείποντες τὰ ἐγγὺς τῶν ἐπαρχιῶν των κείμενα γυμνάσια, ἔφερον τοὺς οἰκείους των εἰς Ἀθήνας. Ἄλλως τε ἀναμφισβήτητον εἶναι, ὅτι δὲν ἔχομεν τοὺς ἀναγκαίους καθηγητὰς, καὶ ἂν ἡ Βουλὴ ἀποφασίσῃ ὑπὲρ τῶν γυμνασίων, ἢ οὐδὲν θέλει πράξει ὁ ὑπουργὸς ἢ δι' ἡμιμαθῶν θέλει συμπληρώσει τὰς ἕδρας. Δὲν εἶναι λοιπὸν αὐτὸς ὁ κλάδος τῆς παιδείας, ἐφ' οὗ πρέπει νὰ ἐπιστήσῃ τὴν προσοχὴν ἡ Βουλὴ, ἀλλ' ἕτερός τις, ἡ δημοτικὴ ἐκπαίδευσις, ὁ ἐπιούσιος οὗτος ἄρτος τοῦ λαοῦ. Διό, ἂν πρόκειται νὰ ζητηθῇ τι, πρέπει νὰ ζητηθῇ ὑπὲρ τῆς δημοτικῆς παιδείας, ἥτις καίτοι βοηθουμένη παρὰ τῆς Κυβερνήσεως, διατελεῖ εἰς ἀθλίαν κατάστασιν.

Κλεισθείσης ἐνταῦθα τῆς συζητήσεως, ἀνέπτυξεν ὁ πρόεδρος ὅτι δύω τινὲς ἐπεκράτησαν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου γνῶμαι· ἡ μὲν, ζητοῦσα νὰ σημειωθῇ ἐντῷ 1. ἄρθρῳ τοῦ Θ'. κεφαλ. τοῦ προϋπολογισμοῦ ἡ διὰ τὴν σύστασιν τῶν τεσσάρων γυμνασίων ἀναγκαία δαπάνη, ὅπως ἡ Κυβέρνησις φροντίσῃ περὶ τῆς συστάσεως αὐτῶν· ἡ δὲ, ἀρκουμένη μὲν εἰς τὰ λεχθέντα, ἀλλὰ συνιστῶσα στενῶς εἰς τὸ ὑπουργεῖον, ἅμα τῇ εὑρέσει τῶν μέσων καὶ τῶν προσώπων, νὰ ἀχηματίσῃ τὰ γυμνάσια ἐκ τῶν ἐνόντων.

Οὕτω δὲ προκειμένου νὰ γίνῃ αἰτήσει πολλῶν ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, διημφισβητήθη ἀμφοτέρωθεν τίς ἡ ἀπωτέρα τῶν δύω γνωμῶν, ἐωσοῦ, θορύβου διεγερθέντος, ὁ πρόεδρος διέλυσε τὴν συνεδρίασιν ἐν ὥρᾳ 3,1|2 μ. μ.

Ὁ πρόεδρος
ΕΥΣΤΡ. Μ. ΠΑΡΙΣΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Π. Κολοκοτρώνης.
Κ. Νταγρές.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΚΘ'.

Τῆς 10 Ἰανουαρ. 1833.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθέντος πλήρους τῆς

Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἀναγγελθέντος, ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως ἐπὶ τοῦ 1 ἄρθρ. τοῦ Κεφ. Θ'. τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργείου, λαβὼν τὸν λόγον παρετήρησεν ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργός, ὅτι ἡ ἐγερθεῖσα περὶ συστάσεως νέων γυμνασίων συζήτησις δὲν εἶχε, νομίζει, οὐδὲν ἀντικείμενον καὶ ἑπομένως δὲν πρέπει νὰ ψηφοφορηθῇ, διότι οὐ μόνον ποτὲ δὲν ἔγινε ψηφοφορία, ἐὰν πρέπει νὰ πολλαπλασιασθῶσι παρ' ἡμῖν τὰ φῶτα, ἀλλὰ καὶ ἡ Βουλὴ καὶ ἡ Κυβέρνησις ἐριλοτιμήθησαν πάντοτε νὰ διαδώσωσιν ὅσον ἔνεστι τὰ ἐκ τῆς παιδείας καλά. Ἐντεῦθεν λοιπὸν ἀποχρινόμενος ὁ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργὸς εἰς τὴν εὐχὴν τῆς Βουλῆς, δὲν εἶπε καὶ εἰς τὴν περίστασιν ταύτην ἢ ὅτι ἔχει πᾶσαν διάθεσιν ἡ Κυβέρνησις νὰ αὐξήσῃ κατὰ νομοὺς τὰ γυμνάσια, ἀλλ' ὅτι ἐλλειπόντων ἤδη τῶν μέσων, θέλει πράξει αὐτὸ βαθμηδόν. Τὸ ζήτημα ἄρα εἶναι οἰκονομικὸν καὶ ὑπὸ τὴν ἐποψιν ταύτην πρέπει νὰ ἐξετασθῇ. Διὸ ὑπενθυμίζει τὸ Σῶμα, ὅτι κατὰ τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ περὶ ἐσόδων τοῦ 1853 νόμου χθὲς ἔτι ἐξεφράσθη ἡ Βουλή, ὅτι δυνατὸν νὰ μὴ φθάσωσι τὰ ἔσοδα εἰς τὸν σημειούμενον ὅρον, καὶ αὐτὸς δὲ ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ἐξέφρασε διὰ τῆς ἐκθέσεώς του τὸν δισταγμὸν τοῦτον· ἀφ' ἑτέρου, ἐνῷ ὁ προϋπολογισμὸς τῶν ἐξόδων ἰσορροπεῖ ἀκριβῶς πρὸς τὰ ἔσοδα, ἡ Βουλὴ ἐπεψήφισεν ἤδη τοὺς προϋπολογισμοὺς τεσσάρων ὑπουργείων, κατὰ μέγα δὲ μέρος παρεδέχθη καὶ τὸν προκείμενον. Πόθεν λοιπὸν θέλουσιν εὑρεθῇ αἱ ζητούμεναι πρὸς σύστασιν τεσσάρων γυμνασίων 80,000 δραχμαί; Ἐν περιπτώσει τοιαύτῃ ἢ πρέπει νὰ ἐλαττώσωμεν ἄλλα ἐκ τῶν μήπω ψηφισθέντων ἐξόδων ἢ νὰ ἐπιβάλωμεν φόρον νέον, ὅπερ οὐδεὶς ἀγνοεῖ πόσον ἐπαχθὲς θέλει εἶναι. Ἀφοῦ λοιπὸν τὸ ὑπὲρ τῆς παιδείας ἀξίωμα ἐξίσου κατέχει καὶ τὴν Βουλὴν καὶ τὸ ὑπουργεῖον, ἄφετε εἰς αὐτὸ νὰ προνοήσῃ ἐν ὥρᾳ εὐθέτῳ, καὶ μὴ ἀμφιβάλλῃ τις, ὅτι εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ 1854, ὅστις μετ' οὐ πολὺ ὑποβάλλεται, θέλει σημειώσει τὸ ἀναγκαῖον πρὸς τοῦτο ποσὸν χωρὶς νὰ παραβιασθῇ ἤδη ἡ ἰσορροπία καὶ ἐπέλθῃ ἀνωμαλία τις. Δὲν πρέπει δὲ νὰ ἀνησυχῇ τὸ Σῶμα τί θέλει γίνει ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ, ἐπειδὴ καὶ σήμερον, ἅμα εὑροῦσα τὰ μέσα ἡ Κυβέρνησις, θέλει σπεύσει νὰ ἐνεργήσῃ πᾶν ὅ,τι δυνατὸν χωρὶς νὰ ὑπάρξῃ ἀνωμαλία ἐξόδων.

Τοῦτων ἀντικρούων ἐπέφερεν ἄλλος, ὅτι ἡ Βουλή, ὡς καὶ ἄλλοτε εἶπεν, εἶναι ἀπιστοτέρα καὶ τοῦ Θωμᾶ, μὴ θέλουσα νὰ πιστεύσῃ εἰς ποίαν προσπαθοῦν νὰ τὴν φέρωσι θέσιν οἱ ὑπουργοί. Δὲν πρόκειται ἐνταῦθα περὶ τῆς παραδοχῆς ποσοῦ ἀσημάντου, ἀλλ' οἱ ὑπουργοὶ δὲν θέλουσι νὰ ἐξοικειώσωσι μὲ κακὰς ἕξεις τὸ Σῶμα, καὶ ὑποχωροῦντες ἐράπαξ, νὰ συνειθίσωσιν αὐτὸ εἰς τὸ νὰ τροποποιῇ τὰ νομοσχέδιά των. Ὁ λόγος λοιπὸν δὲν εἶναι περὶ χρημάτων, διότι ἡ ὡραία τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ ἔκθεσις διαβεβαιοῖ τοὐναντίον· δὲν εἶναι περὶ ἐλλείψεως καθηγητῶν, διότι δὲν ἀμοιρούμεν, ὡς λέγουν, τοσοῦτον. Καὶ ἀληθῶς, ἀφ' ἁπὸ τοῦ 1846 ἐσημειώθη ἐν πολλοῖς τῶν προϋπολογισμῶν ἡ ὑπὲρ τῶν γυμνασίων δαπάνη, τί ἔπραξεν ἡ Βουλὴ κατὰ τῆς ἐλλείψεως τῶν ὑπουργῶν; Μὴ τοὺς εἰσήγαγεν εἰς δίκην; μὴ ἐζήτησε τὴν ποινὴν αὐτῶν; Οὐδὲν τούτων, ἐπειδὴ ἔβλεπεν ὅτι χρήματα δὲν ὑπῆρχον, καὶ ἑπομένως δὲν ἐπετέθη κατὰ τῶν ὑπουργῶν. Ἐνταῦθα δὲ, ἀφοῦ οἱ ὑπουργοὶ βεβαιοῦσιν, ὅτι ἔχουσι πᾶσαν ὑπὲρ τῆς συστάσεως γυμνασίων διάθεσιν, μὴ ἔρθασαν εἰς τόσην οἱ βουλευταὶ ἄναιαν, ὥστε νὰ μὴν ὠφεληθῶσι τῆς ὑπουργικῆς ταύτης διαθέσεως; Ὄχι βεβαίως, καὶ διὰ τοῦτο ἔρχονται οὐχὶ νὰ ἐλαττώσωσι τὸν προϋπολογισμόν, ἀλλὰ τοὐναντίον νὰ δώσωσι χρήματα ὑπὲρ τῆς παιδείας. Καὶ εἶπε μὲν ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, ὅτι διὰ τῆς προσθήκης ταύτης θέλει ἐπέλθει ἀνωμαλία, ἀλλ' αὐτὸς ἀγνοῶν ἂν ὑπῆρξε ποτὲ ἰσορροπία, ἐπιμένει νὰ ψηφοφορηθῇ ἡ περὶ αὐξήσεως τῶν γυμνασίων γενομένη πρότασις.

Κλεισθείσης ἐνταῦθα τῆς συζητήσεως, παρετήρησέ τις ἐπὶ τοῦ θέματος, ὅτι ὅλων ἐν γένει αἱ γνῶμαι εἰς τὸν αὐτὸν τείνουσι σκοπὸν, τὴν σύστασιν γυμνασίων, καὶ μόνη ὑπάρχει διαφορὰ ὁ τρόπος, δι' οὗ θέλομεν φθάσει πρὸς τὸν σκοπὸν, διότι οἱ μὲν προτείνουσι νὰ σημειωθῇ ἀπὸ τοῦδε τὸ ποσὸν τῆς ἀπαιτουμένης δαπάνης, οἱ δὲ, μὴ ἐμμένοντες εἰς τοῦτο, θέλουσιν ὥστε, ἅμα παρουσιαζομένων τῶν μέσων, ἡ Κυβέρνησις νὰ συνεστᾷ τὰ γυμνάσια βαθμηδὸν καὶ ἐκ τῶν ἐνόντων. Διὸ προτείνει νὰ τεθῇ εἰς ψηφοφορίαν ὄχι ἂν ἡ Βουλὴ ἐγκρίνῃ τὴν τῶν γυμνασίων σύστασιν, ἐπειδὴ θεωρεῖται τοῦτο παραδεδεγμένον, ἀλλ' ἐὰν δέχηται νὰ σημειωθῇ ἀπὸ τοῦδε τὸ ἀναγκαῖον πρὸς τοῦτο ποσὸν, ἢ ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τοῦ 1854, καὶ ἅμα παρουσιαζομένων τῶν μέσων, νὰ συνιστᾷ ἡ Κυβέρνησις τὰ γυμνάσια βαθμηδὸν καὶ ἐκ τῶν ἐνόντων.»

Οὕτω γενομένης αἰτήσει πολλῶν ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Γ. Σταϊκον καὶ Κ. Σκουρλέτην, συνήχθη, κατὰ τὸ ἤδη προσαρτώμενον

τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ δὲν παρεδέχθη νὰ τεθῇ ἡ δαπάνη ἐν τῷ ἁπλῷ χείρας προϋπολογισμῷ διὰ ψήφων 45 κατὰ 32, ἀρνουμένου ἑνός.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἑξῆς ζητήματος.

«Παραδέχεται ἡ Βουλὴ νὰ σημειωθῇ ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τὸ πρὸς σύστασιν τεσσάρων εἰσέτι γυμνασίων ἀναγκαιοῦν ποσόν, ναὶ ἢ ὄχι;»

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δημήτριος Ὀρεινός	Ο.	Στέφ. Στερανόπουλος	
Δεωνίδ. Χρυσανθόπουλος		Ἀνδρέας Αὐγερινός	Ν.
Γ. Λογιωτατίδης		Ἰωάννης Κλίμακας	Ν.
Δημήτριος Γιαννούλης	Ο.	Ἀναγνώς. Δημητρίου	Ν.
Δεωνίδας Ἐμπειρίκος		Π. Ζάνος	
Πέτρος Καμπάνης	Ο.	Χρ. Δεμάθας	Ο.
Δημήτριος Τσάκρης		Γρ. Βαλλιάνος	
Ἀνδρέας Δανόπουλος	Ο.	Θ. Ζαΐμης	Ο.
Γεώργιος Τσάκρης	Ο.	Χ. Θεοχαρόπουλος	
Γεώργιος Σκοῦφος	Ο.	Ν. Πετμεζᾶς	
Σ. Βλάχος	Ο.	Ἱλ. Παπαδαῖος	
Δημήτριος Καλλιφρονᾶς		Γρηγόρ. Κορφιωτάκης	Ν.
Ἀνδρέας Ἴσκος	Ν.	Γεώργιος Περωτὴς	
Δημήτριος Σκυλοδῆμος		Κωνς. Νταγρὲς	Ν.
Θεόδωρος Γρίβας		Ἰωάννης Βάχλας	
Κωνς. Γριβογεώργης	Ν.	Ἀναγνώστης Π. Ἰωάννου	Ν.
Ταυσέλος Μαυρομμάτης	Ν.	Βελ. Νικολαΐδης	
Δ. Πετροπουλάκης	Ο.	Πέτρος Δελιγιάννης	
Π. Τσαννετάκης	Ν.	Νικόλαος Μπούκουρας	Ο.
Βασίλ. Σκαλτσοδῆμος		Λάμπρος Ῥοΐλὸς	
Ἀναγνώς. Παπαθανασίου	Ν.	Κωνς. Λαμπρινόπουλος	Ν.
Ἐλευθέρ. Καλογερᾶς		Π. Κολποδῖνος	Ο.
Ἰωάν. Εὐγενίδης	Ο.	Ἐμ. Ἀντίπας	Ο.
Ἀνδρέας Πέπας		Νικόλαος Δελιγιάννης	
Σταμάτιος Μήτσας		Κύστ. Οἰκονομόπουλος	Ο.
Γεώργιος Βελὴς	Ν.	Γεώρ. Πανοπριφτόπουλος	
Δημήτριος Ζῶτος	Ν.	Γεώρ. Παπασπυρόπουλος	
Γεώρ. Ἰωάν. Γιελδάτης	Ν.	Ἐμμαν. Καραμάνος	Ο.
Μιχαὴλ Σισίνης		Νικόλαος Ματθαίου	
Ἀύσανδρος Βιλαέτης		Ἀναγν. Κοντάκης	Ο.

Σ. Κοπανίτσας		Νικόλαος Μυσχούλας	
Ἀναστ. Κορφιωτάκης	Ο.	Γεώργιος Α. Ῥάλλης	
Ἐμ. Μελετόπουλος	Ο.	Νάκος Παγουριᾶς	Ο.
Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς	Ν.	Παπᾶ Κώνστας Τσαμάλας	Ν.
Παναγιώτης Λαζαρὶς		Κωνς. Βλάμης	
Στάμος Μαυροδῆμος	Ο.	Περικλ. Καλαμογδάρτης	
Α. Εὐμολπίδης		Σιδέρης Πράτσικας	Ο.
Ἠλίας Δωΐλας	Ο.	Παν. Πατρινὸς	Ο.
Θεόδωρος Πετρινὸς	Ν.	Κωνστ. Σκουρλέτης	
Κωνσταντ. Μανέτας ἀρνεῖται.		Ἀνάργυρος Χ. Ἀναργύρου	
Παναγιώτης Βάρβογλης	Ο.	Νικόλαος Χ. Ἀναργύρου	
Δημήτριος Γ. Φιλάρετος	Ο.	Ἀναγν. Τατόπουλος	Ο.
Ἀναγν. Δεδόπουλος		Κωνς. Δαρτιώτης	Ο.
Νικόλαος Μπούτουνας	Ο.	Ἰω. Γεωργάρας	Ν.
Δημήτριος Σακιλλαριάδης		Γ. Νικολάου	
Γεώργιος Γουλιμὴς	Ο.	Ἀνδρέας Μάμουκας	Ο.
Ἀλέξ. Κουμουνδουράκης	Ν.	Ζαννὴς Μαραγὸς	
Χρῆστος Οἰκονομίδης		Μιχαὴλ Σολομὸς	Ο.
Κωνς. Λιμπερόπουλος	Ο.	Εὐστράτιος Παρίσης	Ο.
Ἐμ. Μαδινὸς	Ο.	Ἰωάννης Σαγρέδος	Ο.
Ἰωάννης Προβιλέγιος	Ο.	Δημήτριος Δρόσος	Ο.
Δημ. Δημητρακόπουλος		Δημ. Πολυχρονόπουλος	Ν.
Γεώρ. Κάνδυας	Ο.	Κυριάκος Πονηρόπουλος	
Φραγκίσκος Μαῦρος		Ἀναγ. Παπατσώρης	Ν.
Ἰωάννης Φαρμάκης	Ν.	Γεώργιος Ι. Στάϊκος	Ν.
Α. Παπαδημητριάδης	Ν.	Ἀθανάσιος Καστανᾶς	Ν.
Ν. Σισμάνης	Ν.	Α. Κιζάνης	Ο.
Κωνς. Ἀξελὸς		Ἰωάννης Δαμιανὸς	
Χρῆς. Στ. Ἀντωνόπουλος		Λαζαρος Α. Γιουρδὴς	
Γ. Μαδεμοχωρίτης		Ἰωάννης Γ. Κριεζὴς	Ο.
Κίμων Χριστοδούλου		Πέτρος Χ. Πέτρου	Ν.
Νικ. Πιεράκος		Κ. Δυοβουνιώτης	Ν.
Γρηγ. Πατριαρχέας		Μ. Χουρμούζης	Ν.
Σταυρ. Καπετανάκης	Ο.	Κ. Τσουκαλᾶς	Ο.
Δημ. Πικουλάκης	Ο.	Δημήτριος Μητσάκης	Ν
Χαράλ. Χριστόπουλος	Ο.	Γεώργιος Ἀποστολίδης	
Ζ. Α. Ζαρειρόπουλος		Χρῆστος Κικίδης	Ν.

Ἑπομένως ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη κατὰ τὸν προϋπολογισμὸν τὸ 1 ἄρθ. τοῦ Κεφαλαίου, ὡς καὶ τὸ μετ' αὐτὸ 2, δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως, ἔχοντα οὕτω·

Κεφάλ. Θ'. Γυμνάσια.

«1. Μισθοὶ . . . . . δραχ. 144,000.
2. Ἔξοδα . . . . . » 12,868.»

Γενομένης δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ Κεφαλαίου, ἀναβαίνοντος εἰς 156,868 δραχμὰς, ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Π. Τζαννετάκην καὶ Μ. Σολομῶν, συνήχθη, κατὰ τὸ ᾠδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν πίστωσιν αὐτοῦ διὰ ψήφων 69, ἀρνουμένων δύω.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἐξῆς ζητήματος.

«Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν πίστωσιν τοῦ Θ'. Κεφαλ. τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλ. κτλ. ὑπουργείου ὡς ἐν τοῖς ἄρθροις αὐτοῦ ἐψηφίσθη, ναὶ ἢ ὄχι;»

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δημήτριος Ὀρεινός . . . N.	Ἀνδρέας Πέπας . . . . .
Λεωνίδας Χρυσανθόπουλος . N.	Σταμάτιος Μήτσας . . . .
Γ. Λογιωτατίδης	Γεώργιος Βελῆς . . . . N.
Δημήτριος Γιαννούλης . . N.	Δημήτριος Ζῶτος . . . . .
Λεωνίδας Ἐμπειρίκος . . .	Γεώργιος Ἰω. Γιολδάσης . .
Πέτρος Καμπάνης . . . N.	Μιχαὴλ Σισίνης . . . . .
Δημήτριος Τσόκρης	Αὐσανδρος Βιλαέτης . . . .
Ἀνδρέας Δανόπουλος . . . N.	Στέφ. Στεφανόπουλος . . .
Γεώργιος Τσόκρης . . N.	Ἀνδρέας Αὐγερινός . . . . N.
Ἀνδρέας Μιταξᾶς	Ἰωάννης Κλίμακας . . . .
Γεώργιος Σκοῦρος . . . N.	Ἀναγνώστης Δημητρίου . . N.
Σταῦρος Βλάχος . . . . N.	Π. Ζάνος . . . . .
Δ. Καλλιφρονᾶς	Χρ. Δεμάθας . . . . . N.
Ἀνδρέας Ἴσκος	Γρ. Βαλλιάνος . . . . .
Δημήτριος Σκυλοδῆμος . . .	Θ. Ζαΐμης . . . . . N.
Θεόδωρος Γρίβας	Χ. Θεοχαρόπουλος . . . .
Κωνς. Γριβογεώργης . . . N.	Ν. Πετμεζᾶς . . . . .
Ταττέλος Μαυρομμάτης . . N.	Ἀλ. Παπαδαῦος . . . . .
Δ. Πετροπουλάκης . . . N.	Γρηγόριος Κορφιωτάκης . N.
Π. Τσεκνετάκης	Γεώργιος Περωτῆς . . . .
Βασίλειος Σκαλτσοδῆμος . .	Κωνσταντίνος Νταγρές . . .
Ἀναγνώστης Παπαθανασίου N.	Ἰωάννης Βάγλας . . . . .
Ἐλευθέρ. Καλογερᾶς	Ἀναγνώστης Π. Ἰωάννου . .
Ἰω. Εὐγενίδης . . . . . N.	Βελ. Νικολαΐδης . . . . .

Πέτρος Δελιγιάννης	Κωνσταντῖνος Ἀξελός . . .
Νικόλ. Μπούκουρας . . . N.	Χρῆστος Στ. Ἀντωνόπουλος .
Λάμπρος Ῥοΐλός	Γ. Μαδεμοχωρίτης . . . .
Κωνστ. Λαμπρινόπουλος . N.	Κίμων Χριστοδούλου . . .
Π. Κολποδῖνος . . . . . N.	Νικόλ. Πιεράκος . . . . N.
Ἐμ. Ἀντίπας . . . . . N.	Γρηγ. Πατριαρχέας . . . N.
Νικόλ. Δελιγιάννης	Σταυρ. Καπετανάκης . . . N.
Κύστ. Οἰκονομόπουλος . . N.	Δημήτριος Πικουλάκης . . N.
Γεώργιος Πανοπριρτόπουλος .	Χαράλ. Χριστόπουλος . . N.
Γεώρ. Παπασπυρόπουλος . .	Ζ. Ἀ. Ζαρειφόπουλος . . N.
Ἐμμ. Καραμάνος . . . N.	Νικόλαος Μοσχούλας . . . .
Νικόλ. Ματθαίου	Γεώργιος Ἀ. Ῥάλλης . . .
Ἀναγν. Κοντάκης . . . . N.	Νάκος Πανουριᾶς . . . . N.
Σ. Κοπανίτσας	ΠαπᾺκώνστας Τσαμάλας . .
Ἀν. Κορφιωτάκης . . . . N.	Κωνς. Βλάμης . . . . .
Ἐμμ. Μελετόπουλος . . . N.	Περικλῆς Καλαμογδάρτης . .
Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς . . N.	Σιδέρης Πράτσικας . . . N.
Παναγ. Λαζαρής	Παν. Πατρινός . . . . N.
Στάμος Μαυροδῆμος . . . N.	Κ. Σκουρλέτης . . . . N.
Δ. Ἀ. Εὐμολπίδης	Ἀνάργυρος Χ. Ἀναργύρου . N.
Ἠλίας Δωΐλας . . . . N.	Νικόλαος Χ. Ἀναργύρου . .
Θεόδωρος Πετρινός . . . N.	Ἀναγνώστης Τατόπουλος . N.
Κωνσταντῖνος Μανέτας . N.	Κωνστ. Δαρειώτης . . . N.
Π. Βάρδογλης . . . . . N.	Ἰωάννης Γεωργάρας . . . .
Δημήτριος Γ. Φιλάρετος . .	Γ. Νικολάου . . . . .
Ἀναγ. Δεδόπουλος . . . N.	Ἀνδρέας Μάμουκας . . . N.
Νικόλ. Μπούτουνας . . . N.	Ζαννῆς Μαραγκός . . . . .
Δημήτριος Σακελλαριάδης . .	Μιχαὴλ Σολομός . . . . N.
Γεώργιος Γουλιμῆς . . . N.	Εὐστράτιος Παρίπης . . . N.
Ἀ. Κουμουνδουράκης . . . N.	Ἰωάννης Σαγρέδος . . . . N.
Χρῆστος Οἰκονομίδης . . .	Δημήτριος Δρόσος . . . . N.
Κωνστ. Αἰμπερόπουλος . . N.	Δημήτριος Πολυχρονόπουλος .
Ἐμμ. Μολινός . . . . . N.	Κυριάκος Πονηρόπουλος . .
Ἰω. Προβιλέγιος . . . . N.	Ἀναγν. Παπατσώρης . . . N.
Δημ. Δημητρακόπουλος . .	Γεώργιος Στάϊκος . . . . .
Γεώργιος Κάνδυας . . . N.	Ἀθανάσιος Καστανᾶς . . . .
Φραγκίσκος Μαῦρος . . . N.	Ἀ. Κιζάνης . . . . . N.
Ἰωάννης Φαρμάκης ἀρνεῖται.	Ἰωάννης Δαμιανός . . . . .
Ἀ. Παπαδημητριάδης . . .	Λάζαρος Ἀ. Γιουρδῆς . . N.
Ν. Σισμάνης . . ἀρνεῖται.	Ἰωάννης Γ. Κριεζῆς . . . N.

Πέτρ. Χ. Πέτρου . . . . N.	Δημήτριος Μητσάκης . . .
Κωνς. Δυοβουνιώτης . . N.	Γεώργιος Αποστολίδης . .
Μ. Χουρμούζης	Χρῆστος Κικίδης . . . . N.
Καλ. Τσουκαλᾶς . . . . N.	

Ἀναγνωσθέντος ἔπειτα τοῦ 1 ἄρθ. τοῦ Ι. Κεφαλαίου, εἷς μὲν παρετήρησεν, ὅτι ἀπὸ τῆς πρώτης παρ' ἡμῖν συζάσεως τῶν σχολείων ὑπῆρχεν ἐν Ὕδρᾳ σχολαρχεῖον, ὅπερ ἀπεφάσισεν ἀκολούθως ἡ Κυβέρνησις νὰ μεταβάλῃ εἰς γυμνάσιον· ἀντὶ τούτου δὲ βαθμηδὸν ἠλαττώθη τὸ σχολαρχεῖον, ὥστε οὐδὲ σχολεῖον ἁπλοῦν δύναται νὰ ὀνομασθῇ πλέον. Διὸ συνίστησιν εἰς τὸν ὑπουργὸν νὰ καταστήσῃ καὶ πάλιν αὐτὸ σχολαρχεῖον.

Ἄλλος δέ τις ἐπέφερεν, ὅτι ἐν τῷ δήμῳ Νυμφασίας τῆς Βυτίνης ὑπάρχει ἑλληνοδιδάσκαλός τις ἀ. τάξεως ἐπὶ μισθῷ δραχ. 100, τοῦ ὁποίου τόσον μικρὰ εἶναι ἡ ἱκανότης, ὥστε οὐδεμία παράγεται ἐξ αὐτοῦ ὠφέλεια. Ἐπειδὴ δὲ ὁ τόπος ἐκεῖνος ὑπῆρξε πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως ἡ ἑστία τῶν φώτων, ἀφ' ἧς ἐξῆλθον οἱ ἄριστοι κατὰ τὸν ἀγῶνα πολιτικοὶ καὶ κληρικοὶ ἄνδρες, καὶ σήμερον δὲ οὐ μόνον σεμνύνεται ἐπὶ βιβλιοθήκῃ πλουσίᾳ, ἀλλὰ καὶ πλῆθος μαθητῶν φοιτῶσιν εἰς τὸ ἐκεῖσε σχολεῖον, παρτηρεῖ ὅτι εἶναι ἄδικον νὰ ὑπάρχῃ τοιοῦτος ἐν Νυμφασίᾳ διδάσκαλος, καὶ συνίστησιν εἰς τὸν ὑπουργὸν νὰ αὐξήσῃ τὴν μισθοδοσίαν κατὰ 30 δραχμάς, ἤτοι 360 ἐτησίως, ἵνα διορισθῇ διδάσκαλός τις ϛ'. τάξεως, διότι ἡ μέχρι τοῦδε γινομένη δαπάνη δὲν φέρει καρπόν.

Καὶ ἄλλος δέ τις ἐξιθήκεν, ὅτι τότε μάλιστα εὐδαιμονοῦσι τὰ ἀρτιγενῆ ἔθνη, ὅταν αἱ Κυβερνήσεις πατρικῶς προνοοῦσαι, μορφόνωσι τὰ ἤθη διὰ τῆς διαδόσεως τῶν φώτων. Ἐκ τοιαύτης τινος ἰδέας ὁρμώμενος καὶ αὐτός, εἶχε ζητήσει κατὰ τὴν παρελθοῦσαν σύνοδον, καὶ ἡ Βουλὴ παρεδέχθη, νὰ συστηθῇ ἓν σχολεῖον καὶ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Κραββάρων, καθ' ὅσον ἀφοῦ ὑπέστη τοσαῦτα δεινὰ κατὰ τὸν ἀγῶνα, αὐτὴ ἴσως μόνη στερεῖται σχολείου, ἐνῷ ἀπέχει τρεῖς ἀπὸ τοῦ Μεσολογγίου ἡμέρας, καὶ αἱ ὁδοὶ αὐτῆς εἶναι δύσβατοι καὶ ὑπὸ ἔνδειαν ζενοζει δεινήν. Μὴ ἀμφιβάλλων λοιπόν, ὅτι ἡ σύστασις τοῦ σχολείου τούτου παρελείφθη ἐξ ἀγνοίας, καθ' ὅσον ἀφοῦ ὁ πατριωτισμὸς τοῦ ὑπουργοῦ ἐρρόντισεν ὑπὲρ τῆς συζάσεως σχολείου ἐν τῷ Αἰτωλικῷ, δήμῳ πλουσίῳ καὶ μόλις ἀπέχοντι μίαν ὥραν ἐκ τοῦ Μεσολογγίου, δὲν ἦτον δυνατὸν νὰ παραλείψῃ τὴν ἐπαρχίαν Κραββάρων, παρακαλεῖ τὸν ὑπουργὸν νὰ δεχθῇ τὴν ἐν τῷ προϋπολογισμῷ προσθήκην τοῦ ἀναγκαίου διὰ τὸ σχολεῖον ποσοῦ, ἐν τῷ μεταξὺ δὲ ἀναδέχεται αὐτὸς, ἐωσοῦ

εὐκολυνθῇ ἡ Κυβέρνησις, τὴν δαπάνην τοῦ ἐνοικίου τοῦ καταγήματος καὶ τῆς ἰδιαιτέρας τοῦ διδασκάλου οἰκίας.

Ἄλλος δ' ἑπέρερε τελευταῖον, ὅτι ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τοῦ 1852 εἶχε σημειωθῇ ἡ δαπάνη ἑνὸς καὶ ἐν τῇ Ἀμοργῷ σχολείου, καὶ ἐδόθη μάλιστα ἡ ἀναγκαία πρὸς σύστασιν τούτου πίστωσις· ἀλλὰ παροδόξως οὐδ' ἐν τῷ ἀνὰ χεῖρας προϋπολογισμῷ σημειοῦται ἡ σύστασις τοῦ σχολείου, οὐδ' ἐν τῇ συνοδευούσῃ αὐτὸν ἐκθέσει γίνεται περὶ τούτου μνεία, καὶ ἐντεῦθεν συμπεραίνει ὅτι παρελείφθη ἐκ λάθους· διὸ συνίστησιν εἰς τὸν ὑπουργὸν νὰ προσθέσῃ τὴν ἐγκριθεῖσαν ποσότητα.

Ἁπάντων πρὸς ταῦτα ὁ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργὸς εἶπεν, ὅτι δὲν ἤθελε δισάσει ποσῶς νὰ παραδεχθῇ τὰς ἀνωτέρω προτάσεις, διότι, ἐπαναλέγει, τὸν αὐτὸν αἰτιᾶνται καὶ οὗτος ὑπὲρ τῆς ἐθνικῆς ἐκπαιδεύσεως ζῆλον· ἀλλὰ δι' οὓς λόγους δὲν παρεδέχθη ἀνωτέρω τὴν ὑπὲρ τῶν γυμνασίων γενομένην πρότασιν, διὰ τοὺς αὐτοὺς διάζεται καὶ ἤδη νὰ μὴ συμφωνήσῃ, καθ' ὅσον οὐδὲ χρήματα ὑπάρχουσιν, ὡς ἐπιψηφισθέντων σχεδὸν τῶν ἐξόδων, οὐδὲ διδάσκαλοι καθέξοντες τόσας ἕδρας. Ἓν γένει ὅμως διαβεβαιοῖ τὴν Βουλὴν, ὅτι κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1854 θέλει λάβει ὑπὸ ὥριμον σκέψιν ὅλας τὰς προτάσεις καὶ σημειώσει πᾶσαν νέαν δαπάνην, ἀλλὰ συμφώνως μὲ τὸ δίκαιον καὶ τὴν ἐκτίμησιν τῆς ἀνάγκης. Ὑποσχόμενος λοιπὸν εἰς τὴν Βουλὴν ταῦτα, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ σχολεῖον Ἀμοργοῦ παρατηρεῖ, ὅτι δὲν ἐσημειώθη ἡ δαπάνη οὐχὶ ἐκ παραδρομῆς, ὡς ὑπέθεσεν εἷς τῶν ἀγορευσάντων, ἀλλὰ διότι βαθύπλουτός τις ἐν τῇ νήσῳ ἐκείνῃ Μονὴ εἶχεν ἀποταθεῖσα εἰς τὴν Κυβέρνησιν, εἶπεν ὅτι ἀναδέχεται τὴν δαπάνην ἑνὸς κατὰ τὴν νῆσον σχολείου· διὸ τὸ ὑπουργεῖον θέλει συνεννοηθῇ περὶ τούτου μετὰ τῆς ἀνωτέρω Μονῆς.

Ἄλλος τις διεσάφησεν, ὅτι ἡ ἐπαρχία Κραββάρων ἐκ δύω συγκειμένη δήμων, ἔχει ἕκτασιν δεκαοκτὼ ὡρῶν ἀπὸ τῆς πρωτευούσης μέχρι τοῦ ἄκρου τοῦ ἑτέρου δήμου, ἀριθμεῖ δὲ 20,000 κατοίκων. Ἡ σύστασις λοιπὸν τοῦ σχολείου, ὅτε θέλει πραγματοποιηθῇ, πρέπει νὰ γίνῃ εἰς τὸ κεντρικώτερον μέρος τῶν δήμων, ἵνα εὐκολύνωνται οἱ σπουδάσται ἑκατέρου τούτων. Πέποιθε δέ, ὅτι ὁ ὑπουργὸς θέλει ἐπιταχύνει ὅσον οἷόν τε τὴν σύστασιν τοῦ σχολείου, καθ' ὅσον ἄλλαι ἐπαρχίαι, καὶ τοι ὀλιγωτέρους κατοίκους περιλαμβάνουσαι, ἔχουσι δύω ἢ τρία σχολεῖα Ἑλληνικά.

Ἁπάντων εἰς τὰ ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ λεχθέντα ἐπανέλαβέ τις, ὅτι διὰ τὴν σύστασιν τοῦ ἐν Ὕδρᾳ σχολαρχείου δὲν εἶναι ἰσχυρὰν

κώλυμα ἡ ἔλλειψις χρημάτων, ἐπειδὴ μόλις ἀπαιτοῦνται 200 δραχ. διὰ τὴν ἐπὶ τέσσαρας μῆνας συντήρησίν του. Ἔπίσης δὲ δὲν εἶναι ἀπαραίτητον νὰ σκεφθῇ ὁ ὑπουργὸς ἢ νὰ λάβῃ πληροφορίας περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, ἐπειδὴ παίγνωστον εἶναι, ὅτι ἡ ἐν Ὕδρᾳ σύστασις σχολαρχείου ἀποβαίνει ἀναγκαία εἰς τόπον τοιοῦτον, καὶ δὲν πρέπει νὰ ἀδικήσῃ αὐτὸν ὁ ὑπουργός.

Καὶ ἄλλου δέ τινος εἰπόντος, ὅτι ἀρκεῖ ν' ἀποφασισθῇ τὸ ὑπὲρ τοῦ σχολείου τῶν Κραββάρων ποσόν, καὶ ἂν ἐμποδίων προτείνεται ἡ ἔλλειψις διδασκάλων, αὐτὸς ἀναλαμβάνει νὰ εὕρῃ πολὺ πλείονας τῶν ἀπαιτουμένων· ἕτερός τις ἐπέφερε τὰ αὐτὰ ὑπὲρ τοῦ διορισμοῦ δευτεροβαθμίου ἐν τῷ δήμῳ Νυμφασίας διδασκάλου, εἰπών ὅτι ἐὰν ἐλλείπωσι χρήματα, ἀναπληροῖ αὐτὸς τὰ ἔξοδα τῆς τετραμηνίας.

Ἀλλὰ τοῦ ὑπουργοῦ ἀπαντήσαντος, ὅτι δὲν πρέπει νὰ προτείνωνται τοιαῦται εἰς τὴν Κυβέρνησιν προτάσεις, τὰς ὁποίας ἀπέχει μακρὰν νὰ δεχθῇ· ὅτι ἄλλως τὸ ὑπουργεῖον εἶναι εἰς θέσιν νὰ γνωρίζῃ, ὅτι ἐκ τοῦ διατελοῦντος ἐν Νυμφασίᾳ διδασκάλου παράγεται ἀρκοῦντα ὠφέλεια· καὶ ὅτι ἐν τῷ προσεχεῖ προϋπολογισμῷ θέλει σημειώσει, ὡς ὑπεσχέθη, ὅ,τι θεωρήσει ἐπάναγκες ὡς πρὸς τὰς ἀνωτέρω προτάσεις· παρετήρησέ τις, ὅτι ἀφοῦ ἡ Βυτίνα ὑπῆρξεν ἡ κιβωτὸς τῶν φώτων ἐπὶ τῆς βαρβαρότητος, ἀφοῦ ἐξῆλθον τοσοῦτοι ἐκεῖθεν περιφανεῖς ἄνδρες, ἀφοῦ ἡ λαμπρὰ βιβλιοθήκη της ἐχρησίμευσε κατὰ τὸν ἀγῶνα εἰς προμήθειαν πολεμεφοδίων, εἶναι μοναδικὸν νὰ ἀρνῶνται εἰς τὸν κλασικὸν τοῦτον τόπον 360 δραχ. διὰ τὸ σχολεῖον του, καὶ ἀγνοεῖ τι πρέπει τις νὰ εἰκάσῃ· ἄλλως τε ὁ τόπος οὗτος εἶναι ἐνδιέξοδος, οἱ κάτοικοί του νοήμονες, καὶ φέρει καταισχύνην ἡ ἄρνησις τοῦ αἰτουμένου ποσοῦ.

Καὶ ἄλλος τις προσέθηκεν, ὅτι ἀφοῦ ἡ ἐπαρχία Κραββάρων εἶναι δυστυχῶς ὁ τόπος, ὅπου ἐπιπολάζει ἡ ἀμάθεια καὶ εὑρίσκει τὴν ἕδραν της ἡ ληστεία, ἦτον ἄρα πολὺ νὰ συσταθῇ ἐκεῖσε ἓν σχολεῖον, διὰ νὰ ἡμερωθῶσι βαθμηδὸν τῶν κατοίκων τὰ ἤθη; Ἠλπιζεν, ὅτι ὁ ὑπουργὸς φανεὶς τοσοῦτον δύσκολος εἰς τὴν αὔξησιν γυμνασίων, ἤθελε δείξει πλειοτέραν τινὰ εἰς τὰς ἀνωτέρω προτάσεις διάθεσιν, καθ' ὅσον καὶ εὐτελὴς ἀπαιτεῖται δαπάνη καὶ ἀποτελέσματα προσδοκῶνται γενναῖα. Ὁ υἱὸς τοῦ κατοίκου Κραββάρων ἐξερχόμενος μὲ τὸ ὅπλον πρὸς κυνηγεσίαν, ἐκ τῆς φύσεως αὐτῆς λαμβάνει τὰ πρῶτα σπέρματα ἀτιθάσσου βίου καὶ βραδύτερον ὀλισθαίνει πρὸς τὴν ληστείαν. Χρεωστοῦμεν λοιπὸν νὰ ἀποκόψωμεν τὰς πρώτας ἀφορμὰς τῶν κακῶν τούτων ἕξεων,

καὶ ἐπιμένει νὰ λυθῶσι διὰ ψηφοφορίας ὅλαι αἱ ἀνωτέρω προτάσεις.

Καὶ ἄλλος μετὰ τοῦτον ἐπέφερεν, ὅτι δὲν εἶναι ἀκριβὴς ἡ ἰδέα τοῦ ὑπουργοῦ, ὅτι ὄφθεν ἡ ἐν Ἀμοργῷ Μονὴ ἀνελάβε τὴν διατήρησιν ἑνὸς ἑκείσε σχολείου Ἑλληνικοῦ, διότι ἀνακαλέσασα τὴν ἀπόφασίν της, ἔκρινεν ἀναγκαῖον νὰ διατηρήσῃ ἓν σχολεῖον δημοτικὸν καὶ ἓν ἄλλο τῶν κορασίων. Ὁ ὑπουργὸς λοιπὸν δὲν ἠδύνατο νὰ ἐξοβελίσῃ ἐκ τοῦ προϋπολογισμοῦ ῥητὴν περὶ τούτου ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς, καὶ ἐπιμένει ζητῶν νὰ σημειωθῇ ἡ δαπάνη.

Ἐπανέλαβεν ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργὸς, ὅτι ἀδίκως ὁ βουλευτὴς Θήρας ὀργισθεὶς ἠθέλησε νὰ καταδείξῃ αὐτὸν ψευδόμενον, καὶ διὰ τοῦτο ἐπαναλαμβάνει νὰ διαβεβαιώσῃ τὴν Βουλήν, ὅτι ἡ Μονὴ ἐπρότεινεν εἰς τὸ ὑπουργεῖον νὰ διατηρῇ ἰδίαις δαπάναις τὸ ἐν Ἀμοργῷ Ἑλληνικὸν σχολεῖον· ἀλλ' ἐπειδὴ ἐν τῷ περυσινῷ προϋπολογισμῷ ἐσημειώθη ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος δαπάνη, τοῦτο ἰδοῦσα ἡ Μονὴ ἐπρότεινεν ἀντὶ τοῦ ἑλληνικοῦ σχολείου νὰ συστήσῃ ἓν σχολεῖον τῶν κορασίων. Τὸ ὑπουργεῖον ὅμως ἐπροτίμησε τὴν τοῦ σχολείου σύστασιν, καὶ ἅμα εὑρεθῇ κατάστημα, θέλει διορίσει καὶ τὸν διδάσκαλον, συνεννοούμενον περὶ τούτου μετὰ τῆς Μονῆς.

Ἐπὶ τούτοις ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, ἐὰν παραδέχηται ἀ. τὴν πρότασιν τοῦ βουλευτοῦ Μαντινείας περὶ διορισμοῦ εἰς Βυτίναν ἑνὸς διδασκάλου δευτεροβάθμου μὲ τὴν προσθήκην 30 δραχμ. κατὰ μῆνα· β'. τὴν τοῦ βουλευτοῦ Ὕδρας περὶ μετασχηματισμοῦ τοῦ ἐν Ὕδρᾳ σχολείου εἰς σχολαρχεῖον· καὶ γ'. τὴν τοῦ βουλευτοῦ Ναυπακτίας περὶ συστάσεως ἑνὸς σχολείου εἰς Κράββαρα, τὴν μὲν πρότασιν τοῦ βουλευτοῦ Ὕδρας ἀπέρριψε μὴ ἀναστᾶσα, τὰς δὲ δύω ἄλλας παρεδέχθη δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως, ὡς καὶ τὸ ἄρθ. 1 τοῦ Κεφαλ. Ἰ. μὲ τὰς γενομένας προσθήκας ἐκ δραχ. 1560· ἔχει δ' οὕτω·

Κεφάλ. Ἰ. Ἑλληνικὰ σχολεῖα.

« Ἄρθρ. 1. Μισθοὶ . . . . . δραχ. 216,200. »

Ἀναγνωσθέντος δὲ καὶ τοῦ ἄρθρ. 2 παρετήρησέ τις, ὅτι κατὰ τὸ ἄρθ. 11 τοῦ Συντάγματος, ἡ ἀνωτέρα ἐκπαίδευσις ἐνεργεῖται δημοσίᾳ δαπάνῃ· ἀλλ' ἡ διάταξις αὕτη, ὡς παρατηρεῖ ἐν τῷ φύλλῳ λεπτομερείας τοῦ προϋπολογισμοῦ, εἰς μόνας τὰς Ἀθήνας ἐφαρμόζεται, πληρονομένου τοῦ ἐνοικίου τῶν καταστημάτων ἐκ τοῦ δημοσίου ταμείου, καὶ ἐπομένως ἐξαιτεῖται παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ τὴν γενικὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἀνωτέρω συνταγματικῆς διατάξεως.

Ἀπαντήσαντος δὲ τοῦ ὑπουργοῦ, ὅτι θέλει συμμορφωθῇ μὲ τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος διάταξιν ὅπου πληροφορηθῇ, ὅτι ὑπάρχουσιν αἱ

αὐταὶ ὡς καὶ εἰς τὰς Ἀθήνας ἀνάγκαι· ὑποστηρίζων ἕτερος τὴν τοῦ προαγορεύσαντος βουλευτοῦ πρότασιν ἐξέθηκεν, ὅτι κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ περυσινοῦ προϋπολογισμοῦ ἡ Βουλὴ παρεδέχθη νὰ πληρόνηται τὸ ἐνοίκιον τοῦ ἐν Πέτσαις καταστήματος τοῦ σχολείου ἐκ τοῦ δημοσίου ταμείου, καὶ διὰ τοῦτο σύμφωνα μὲ τὴν ἀπόφασιν τοῦ Σώματος ἐξαιτεῖται νὰ σημειωθῇ ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τὸ ἀναγκαῖ ν ποσόν.

Παρατηρηθέντος ἐνταῦθα, ὅτι ἡ Βουλὴ δὲν ὑπελείπετο πλήρης, ὁ πρόεδρος ἀναβαλὼν τὴν ἐξακολούθησιν τῆς συζητήσεως, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 3 Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος
ΕΥΣΤ. Μ. ΠΑΡΙΣΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Κ ω ν ς. Ν τ α γ ρ έ ς.
Π. Κ ο λ π ο δ ῖ ν ο ς.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Α'.

Τῆς 13 Ἰανουαρίου 1853.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Παρετήρησεν ἐν πρώτοις ὁ πρόεδρος, ὅτι τὸ ὑπουργεῖον τῆς Δικαιοσύνης διεύθυνεν εἰς τὴν Βουλὴν ἀναφορὰν τοῦ εἰσαγγελέως τῶν ἐνταῦθα ἐφετῶν, ζητοῦντος τὴν ἄδειαν τῆς εἰς δίκην εἰσαγωγῆς τοῦ βουλευτοῦ φθιώτιδος Π. Χ. Πέτρου. Ἐπειδὴ δὲ ἡ αἴτησις αὕτη ἐπροκλήθη ὑπὸ τοῦ ἰδίου βουλευτοῦ, θέλοντος νὰ διεξαχθῇ ἡ κατ' αὐτοῦ κατηγορία, θεωρεῖ περιττὸν νὰ σταλῇ ἡ αἴτησις εἰς τὰ τμήματα, κατὰ τὸν κανονισμόν· ἀπόκειται ὅμως εἰς τὴν Βουλὴν ν' ἀποφασίσῃ ὅ,τι ἐγκρίνει.

Προσέθηκεν ὁ βουλευτὴς φθιώτιδος, ὅτι τὸ ὑπουργεῖον τῆς Δικαιοσύνης συνεπείᾳ ἀναφορᾶς του ὑπέβαλεν εἰς τὴν Βουλὴν τὴν αἴτησιν τοῦ εἰσαγγελέως, ἐξαιτουμένου τὴν ἄδειαν τῆς εἰς δίκην εἰσαγωγῆς του. Παρακαλεῖ λοιπὸν τὸ Σῶμα πρὸς ἱκανοποίησιν καὶ ἑαυτοῦ καὶ τοῦ νόμου νὰ χορηγήσῃ ἀμέσως τὴν αἰτουμένην ἄδειαν, πέμπον συγχρόνως καὶ ἀπόσπασμα τῶν πρακτικῶν τῆς παρούσης εἰς τὸν ἁρμόδιον ὑπουργόν, εἰς ὃν ἀπόκειται νὰ ἐνεργήσῃ τὰ δέοντα κατὰ τοῦ ὑπαλλήλου, ὅστις ἐπὶ ἓξ ὅλους μῆνας ἐβασάνισε τὴν ὑπόθεσιν.

Ἐπήνεγκεν ἕτερος, ὅτι τὸ Σύνταγμα ὁρίσαν νὰ ζητῆται πρῶτον ἡ ἄδεια τοῦ Σώματος περὶ τῆς εἰς δίκην εἰσαγωγῆς βουλευτοῦ, ἠθέλησε νὰ περιβάλῃ τὴν ἀνεξαρτησίαν του μὲ ἀπογρώσας ἐγγυήσεις, διὰ νὰ μὴ ἀποσπᾶται ἀναιτίως ἀπὸ τὰ ἐμβριθῆ αὐτοῦ καθήκοντα. Ἐὰν δὲ ὁ ἴδιος βουλευτὴς, θέλων ν' ἀποδειχθῇ ἡ ἀθωότης του, ζητῇ νὰ χορηγηθῇ ἡ ἀπαιτουμένη ἄδεια, τοῦτο δὲν ἀρκεῖ νὰ πείσῃ τὸ Σῶμα εἰς τὴν παραδοχὴν τῆς αἰτήσεώς του, ἀλλ' ὀφείλομεν λαμβάνοντες ὑπ' ὄψιν τὰ ἔγγραφα καὶ ἐκτιμῶντες τὰς διαφόρους περιστάσεις, νὰ δώσωμεν ἢ ν' ἀρνηθῶμεν τὴν συγκατάθεσιν ἡμῶν. Διὸ προτείνει τὴν εἰς τὰ τμήματα παραπομπὴν τῆς ὑποθέσεως, διὰ νὰ φέρωσιν ἐνώπιον τῆς Βουλῆς ὅσον οἷόν τε τάχιον τὴν ἐπ' αὐτῆς ἔκθεσίν των.

Προτείναντος δ' ἄλλου νὰ παρουσιασθῇ κατὰ τὴν συζήτησιν καὶ ὁ ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης, διὰ νὰ δώσῃ πληροφορίας τινὰς, καθ' ὅσον οὗτος ἀμφιβάλλει καὶ ἂν ἠδύνατο ν' ἀνακριθῇ ὁ βουλευτὴς πρὶν ἢ τὸ Σῶμα δώσῃ τὴν συγκατάθεσίν του· ἡ Βουλὴ συνεφώνησε νὰ παραπεμφθῇ μὲν ἡ ὑπόθεσις εἰς τὰ τμήματα, νὰ σταλῇ δὲ καὶ ἀπόσπασμα τῶν πρακτικῶν εἰς τὸν ὑπουργὸν, διὰ νὰ παρουσιασθῇ εἰς τὴν Βουλὴν κατὰ τὴν συζήτησιν.

Παρετήρησε μετὰ ταῦτα ἕτερος, ὅτι ἀναγνωσθείσης πρὸ ἡμερῶν τῆς διαθήκης τοῦ ἀειμνήστου Στουρνάρη, ἀπεφάσισεν ἡ Βουλὴ νὰ γίνῃ ἡ ἐπ' αὐτῆς συζήτησις μετὰ τὴν ἐκτύπωσιν καὶ διανομήν της· τούτου δὲ γενομένου ἤδη, παρακαλεῖ τὸ Σῶμα νὰ ὁρίσῃ τὴν ἡμέραν τῆς συζητήσεως. Ἡ δὲ Βουλὴ ἀπεφάσισε νὰ συζητηθῇ αὕτη μετὰ τὸ πέρας τοῦ προϋπολογισμοῦ.

Ἀναγγείλαντος τοῦ προέδρου, ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργείου, ἐπανέλαβεν ὁ βουλευτὴς Πετσῶν ὅσα καὶ κατὰ τὴν παρελθοῦσαν συνεδρίασιν ἐξέθηκεν ὡς πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ δημοσίου πληρωμὴν τοῦ ἐνοικίου τοῦ ἐν Πέτσαις σχολείου, κατὰ τὴν πέρυσιν ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς.

Ἀντεῖπε δ' ὁ ὑπουργὸς, ὅτι οὔτε ἡ Βουλὴ ἀπεφάνθη οὔτε ὁ ὑπουργὸς παρεδέχθη ποτὲ τὴν ἀνωτέρω πρότασιν τοῦ βουλευτοῦ, διότι, κατὰ τὸ ἄρθρον 11 τοῦ Συντάγματος, τὸ δημόσιον συνεισφέρει εἰς τὰ ἔξοδα τῆς ἀνωτέρας ἐκπαιδεύσεως, περιοριζόμενα εἰς μόνην τὴν μισθοδοσίαν τῶν καθηγητῶν καὶ διδασκάλων, οὐχὶ ὅμως καὶ εἰς τὴν πληρωμὴν ἐνοικίου, εἰς ἀγορὰν βιβλίων καὶ τὰ τοιαῦτα, καὶ διὰ τοῦτο μέχρι τοῦδε δὲν ἐπλήρωσεν αὐτὰ τὸ δημόσιον· ἀπόκειται ὅμως εἰς τὴν Βουλὴν

λαμβάνουσα ὑπ' ὄψιν καὶ τὴν σημερινὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν, ν' ἀποφανθῇ ἐὰν θέλῃ νὰ πληρώνωνται καὶ ταῦτα ὑπὸ τοῦ δημοσίου.

Ἐπιμαρτυρηθέντος δὲ τοῦ βουλευτοῦ Πετσῶν τὰ πρακτικὰ τῆς συνεδριάσεως, ἐν ᾗ ἐγένετο πέρυσι λόγος περὶ τοῦ ἀντικειμένου, πρὸς βεβαίωσιν τῶν λόγων του, ἐπήνεγκεν ἄλλος, ὅτι πράγματα τοσοῦτον σαφῆ καὶ καθαρὰ δὲν ἐπίστευε νὰ παρισταῖ ὁ ὑπουργὸς ἀμφίβολα. Καὶ ἂν μὲν οἰκονομικοὶ λόγοι τὸν ἐμπόδιζον νὰ παραδεχθῇ τὴν πληρωμὴν τῶν ἐνοικίων, ἠδύνατο καὶ οὗτος νὰ συμμερισθῇ τὴν γνώμην του· δὲν δύναται ὅμως ἢ ν' ἀντικρούσῃ τὸν ἰσχυρισμόν, ὅτι δῆθεν εἰς τὰ ἔξοδα τῆς ἀνωτέρας ἐκπαιδεύσεως δὲν συμπεριλαμβάνονται καὶ τὰ ἐνοίκια, καθ' ὅσον ἡ διάταξις τοῦ Συντάγματος λέγουσα, ὅτι ἡ ἀνωτέρα ἐκπαίδευσις ἐνεργεῖται δαπάνῃ τοῦ δημοσίου, ἐννοεῖ πᾶσαν δαπάνην ἀναγκαιοῦσαν πρὸς σύστασιν ἀνωτέρου ἐκπαιδευτικοῦ καταστήματος, καὶ διὰ τοῦτο μάλιστα καὶ τῶν ἐν Ἀθήναις σχολείων καὶ γυμνασίων τὰ ἐνοίκια πληρώνονται ὑπὸ τοῦ δημοσίου.

Προσέθηκεν ἄλλος, ὅτι τὸ Σύνταγμα ὥρισαν νὰ ἐνεργῆται ἡ ἀνωτέρα ἐκπαίδευσις δαπάνῃ τοῦ δημοσίου, ἐνόει βέβαια καὶ τὴν πληρωμὴν τῶν ἐνοικίων, ἀποτελοῦσαν μέρος τῆς δαπάνης. Ἐὰν ὅμως διὰ λόγους οἰκονομικοὺς παραβιάζηται προσωρινῶς ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος διάταξις, δὲν εἶναι δίκαιον νὰ καθιστῶμεν ἀμφίβολον καὶ τὴν ἔννοιαν τῆς διατάξεως.

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργός, ὅτι δὲν πρόκειται σήμερον περὶ ἑρμηνείας τοῦ Συντάγματος, ἀλλ' ἁπλῶς μόνον περὶ πληρωμῆς ἐνοικίων, καὶ διὰ τοῦτο παρατηρεῖ εἰς τοὺς προαγορεύσαντας, ὅτι, κατ' αὐτόν, τὸ δημόσιον δὲν ὑποχρεοῦται εἰς ἄλλην δαπάνην παρὰ τὴν μισθοδοσίαν τῶν καθηγητῶν. Ἐκτὸς δὲ τούτου οὐδ' αὐτὴ ἡ οἰκονομικὴ ἡμῶν κατάστασις ἐπιτρέπει σήμερον τοιαύτας δαπάνας.

Ἀντιπαρετήρησεν ἄλλος, ὅτι καὶ τὰ ἐνοίκια συμπεριλαμβάνονται εἰς τὴν ὑπὲρ τῆς ἀνωτέρας ἐκπαιδεύσεως δαπάνην τοῦ δημοσίου· ἀφ' οὗ ὅμως ὁ ὑπουργὸς διϊσχυρίζεται τὸ ἐναντίον, ὤφειλε νὰ ἐφαρμόσῃ ἐν γένει τὴν ἀρχὴν ταύτην καὶ οὐχὶ κατ' ἐξαίρεσιν νὰ πληρώνῃ τὰ ἐνοίκια μόνων τῶν ἐν Ἀθήναις σχολείων. Ἂν δ' ἡ πληρωμὴ αὕτη ἐνεργῆται κατ' ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς, ὀφείλει νὰ παραδεχθῇ καὶ τὴν διὰ τὸ σχολεῖον τῶν Πετσῶν, ἢ χάριν οἰκονομίας ν' ἀφαιρέσῃ ἐκ τοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ ἐκείνα.

Παρετήρησεν ἄλλος, ὅτι, ἐπειδὴ ὁ μὲν ὑπουργὸς διϊσχυρίζεται, ὅτι τὸ δημόσιον δὲν ὑποχρεοῦται εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ ἐνοικίου, ἡ δὲ Βουλὴ ἔχει τὴν ἐναντίαν ἰδέαν, προτείνει νὰ ἐρωτηθῇ ἐὰν παραδέχηται τὴν αἴτησιν τοῦ βουλευτοῦ Πετσῶν, ἐξηγοῦσα οὕτω καὶ τὴν περὶ πληρωμῆς ἐν γένει τῶν ἐνοικίων ἰδέαν της.

Ἀντιπαρετήρησεν ἄλλος, ὅτι ὁ ὑπουργὸς δὲν προέθετο οὐδ' ἠδύνατο νὰ προέλθῃ εἰς ἑρμηνείαν τοῦ Συντάγματος, ἀλλ' ἁπλῶς μόνον ἐξέθηκε τὴν ἰδέαν του, καὶ διὰ τοῦτο ἡ Βουλὴ δύναται νὰ παραδεχθῇ τὴν πληρωμὴν τοῦ ἐνοικίου, θέλουσα νὰ συνδράμῃ τὸ σχολεῖον Πετσῶν, οὐχὶ ὅμως καὶ νὰ λύσῃ διὰ τῆς προκειμένης ψηφοφορίας τὸ περὶ ἐνοικίων ἐν γένει ζήτημα.

Ἐπὶ τούτοις προσδιορισθέντος τοῦ δι' ἐνοίκιον ἀπαιτουμένου ποσοῦ εἰς δραχ. 360 κατ' ἔτος, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα ἀπέρριψε τὴν πρότασιν τοῦ βουλευτοῦ Πετσῶν μὴ ἀναστᾶσα, παρεδέχθη δὲ δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως τὰ ἄρθρα 2 καὶ 3 κατὰ τὸν πίνακα, ἔχοντα οὕτως·

« Ἄρθρ. 2. Ἔξοδα . . . . . 7720.
» 3. Συντάξεις . . . . . 960. »

Γενομένης δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ Κεφαλ. ἀναβαίνοντος εἰς δραχμὰς 224,880, ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Κ. Τσουκαλᾶ καὶ Χρ. Κικίδου, συνήχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν πίστωσιν αὐτοῦ ψηφίσασα διὰ ψήφων 70.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἐξῆς ζητήματος.

« Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν πίστωσιν τοῦ Ἰ. Κεφαλ. τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κτλ. ὑπουργείου ὡς ἐν τοῖς ἄρθροις αὐτοῦ ἐψηφίσθη, ναὶ ἢ ὄχι; »

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δ. Ὀρεινός	Γεώργιος Τσόκρης . . . N.
Λεων. Χρυσανθόπουλος . . N.	Ἀνδρέας Μεταξᾶς . . . .
Γ. Δογιωτατίδης . . . . N.	Γεώργιος Σκοῦφος . . . .
Δημήτριος Γιαννούλης . . N.	Σταῦρος Βλάχος . . . . N.
Ἀθωνίδας Ἐμπειρίκος . . N.	Δημήτριος Καλλιφρονᾶς . .
Πέτρος Καμπάνης . . . N.	Ἀνδρέας Ἴσκος . . . . . N.
Δημήτριος Τσόκρης	Δημήτριος Σκυλοδῆμος . . .
Ἀνδρέας Δανόπουλος . . . N.	Θεόδωρος Γρίβας . . . . .

Κωνστ. Γριβογεώργης	N.	Γεώργ. Πανοπριφτόπουλος	
Τατσέλος Μαυρομμάτης	N.	Γεώργ. Παπασπυρόπουλος	
Δ. Πετροπουλάκης	N.	Έμ. Καραμάνος	N
Πέτρος Τσαννετάκης		Νικόλ. Ματθαίου	N
Βασίλειος Σκαλτσοδήμος		Άναγν. Κοντάκης	
Άναγνώσ. Παπαθανασίου		Σ. Κοπανίτσας	
Έλευθέρ. Καλογερᾶς		Άν. Κορφιωτάκης	N.
Ἰω. Εὐγενίδης	N.	Έμ. Μελετόπουλος	N.
Άνδρέας Πέπας		Άντώνιος Γεωργαντᾶς	N.
Σταμάτιος Μήτσας		Παναγιώτης Λαζαρής	
Γεώργιος Βελῆς	N.	Στάμος Μαυροδήμος	N.
Δημήτριος Ζῶτος	N.	Α. Α. Εὐμολπίδης	
Γεώργιος Ἰω. Γιολδάσης		Ἠλίας Δωΐλας	N.
Μιχαὴλ Σισίνης		Θεόδωρος Πετρινός	
Λύσανδρος Βιλαέτης		Κωνσταν. Μανέτας	N.
Στέρ. Στεφανόπουλος	N.	Παναγιώτης Βάρβογλης	N.
Άνδρέας Αὐγερινός	N.	Δημήτριος Γ. Φιλάρετος	
Ἰωάννης Κλίμακας		Άναγ. Δεδόπουλος	N.
Α. Δημητρίου		Νικόλαος Μπούτουνας	
Π. Ζάνας		Δημήτριος Σακελλαριάδης	
Γρ. Βαλλιάνος		Γεώργιος Γουλιμῆς	N.
Χρ. Δεμάδης		Ἀλέξ. Κουμουνδουράκης	N.
Θ. Ζαΐμης	N.	Χρῆστος Οἰκονομίδης	
Χ. Θεοχαρόπουλος	N.	Κωνστ. Δημπερόπουλος	
Ν. Πετμεζᾶς		Ἐμ. Μοδινός	N.
Ἠλ. Παπαδαῖος	N.	Ἰω. Προβιλέγιος	N.
Γρηγόριος Κορφιωτάκης	N.	Δημ. Δημητρακόπουλος	
Γεώργιος Περωτῆς		Γεώργ. Κάνδυας	
Κωνσταντῖνος Νταγρῆς	N.	Φραγκίσκος Μαῦρος	N.
Ἰωάννης Βάχλας		Ἰωάννης Φαρμάκης	N.
Ἀναγνώστης Π. Ἰωάννου	N.	Α. Παπαδημητριάδης	
Βελισ. Νικολαΐδης		Ν. Σισμάνης	
Πέτρος Δελιγιάννης		Κωνσταντῖνος Ἄξελός	N.
Νικόλαος Μπούκουρας	N.	Χρῆστος Στ. Ἀντωνόπουλος	
Λάμπρος Ῥοΐλός		Γ. Μαδεμοχωρίτης	
Κωνστ. Δαμπρινόπουλος	N.	Κίμων Χριστοδούλου	
Π. Καλπαδῖνος	N.	Νικόλ. Πιεράκος	
Ἐμ. Ἀντίπας	N.	Γρηγ. Πατριαρχέας	
Νικόλαος Δελιγιάννης		Σταυριανὸς Καπετανάκης	N.
Εὐστ. Οἰκονομόπουλος	N.	Δημ. Πικουλάκης	N.

Χαρ. Χριστόπουλος	N.	Εὐστράτιος Παρίσης	
Ζ. Α. Ζαρειφόπουλος		Ἰωάννης Σαγρέδος	
Νικόλαος Μοσχούλας		Δημήτριος Δράσος	N.
Γεώργιος Α. Ῥάλλης	N.	Δημήτριος Πολυχρονόπουλος	N.
Νάκος Πανουριᾶς	N.	Κυριάκος Πονηρόπουλος	
Παπακώνσας Τσαμάλας	N.	Άναγν. Παπατσώρης	N.
Κων. Βλάμης		Γεώργιος Ι. Στάϊκος	
Περικλῆς Καλαμογδάρτης		Ἀθανάσιος Καστανᾶς	
Κ. Σκουρλέτης	N.	Α. Κιζάνης	
Σιδέρης Πράτσικας	N.	Ἰωάννης Δαμιανός	
Παν. Πατρινός		Λάζαρος Α. Γιουρδῆς	N.
Ἀνάργυρος Χ. Ἀναργύρου		Ἰωάννης Γ. Κριεζῆς	N.
Νικόλαος Χ. Ἀναργύρου		Πέτρος Χ. Πέτρου	N.
Ἀναγνώστης Τατόπουλος	N.	Κ. Δυοβουνιώτης	N.
Κων. Δαρειώτης	N.	Μ. Χουρμούζης	N.
Ἰω. Γεωργάρας	N.	Κ. Τσουκαλᾶς	N.
Γ. Νικολάου	N.	Δημήτριος Μητσάκης	N.
Ἀνδρέας Μάμουκας	N.	Γεώργιος Ἀποστολίδης	
Ζαννῆς Μαραγκός		Χρῆστος Κικίδης	N.
Μιχαὴλ Σολομός	N.		

Ἀναγνωσθὲν δὲ καὶ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Κεφαλ. ΙΑ'. ἐγένετο δεκτὸν δι' ἀναστάσεως, ἔχον οὕτω·

Κεφάλ. ΙΑ'. Ὑπότροφοι.

« Ἄρθρ. 1. Μισθοὶ ὀρφανῶν . . . . . 3,960. »

Ἐπὶ δὲ τοῦ ἄρθρου 2 παρετήρησέ τις, ὅτι ἐπειδὴ πολλὰ περὶ ὑποτρόφων ἐρρέθησαν ἄλλοτε, περιορίζεται μόνον εἰς τὸ νὰ παρατηρήσῃ, ὅτι ἐν ᾧ ἐν τῷ προϋπολογισμῷ σημειοῦται ἡ δαπάνη δέκα ἱεροκηρύκων, δὲν ἔχομεν εἰμὴ μόνον δύω. Νομίζει λοιπὸν ὅτι, ἡ ἀποπομπὴ τῶν μαθητῶν τῆς Ῥιζαρείου σχολῆς καὶ ὁ χρόνος, καθ' ὃν μένουσιν ἐκτὸς αὐτῆς, εἶναι ἱκανὴ διὰ τὴν παρεκτροπήν των ποινή, καὶ διὰ τοῦτο παρακαλεῖ τὸν ὑπουργὸν ὥστε τοὺς ἐξ ἢ ἑπτὰ μαθητὰς τῆς ἀ. τάξεως νὰ καταταχθῶσι μεταξὺ τῶν ὑποτρόφων τῆς θεολογικῆς σχολῆς, διὰ νὰ μορφωθῶσιν ἱεροκήρυκες, ὧν ἔχομεν τοσαύτην ἀνάγκην.

Ἐξέθηκεν ἕτερος, ὅτι εἰς τὸ φύλλον λεπτομερείας παρατηρεῖ, ὅτι ὑπάρχουσιν ὑπότροφοι 30 μὲν εἰς τὸ γυμνάσιον καὶ τὰ ἑλλην. σχολεῖον, δέκα δὲ εἰς τὸ πανεπιστήμιον καὶ 30 κοράσια εἰς τὴν φιλεκπαιδευτικὴν ἑταιρίαν. Καὶ καθ' ὅσον μὲν ἀφορᾷ τοὺς 30 ὑποτρόφους τοῦ γυμνασίου καὶ τοῦ σχολείου καὶ τὰ 30 κορά-

σια, παρατηρεῖ ὅτι πρέπει νὰ λαμβάνωνται ἐξίσου ἀφ' ὅλων τῶν νομῶν, καθ' ὅσον ὅλοι συνεισφέρουσιν εἰς τὰ βάρη τοῦ Κράτους καὶ πολλάκις ἡ Βουλὴ ἐξέφρασε τὴν περὶ τούτου ἐπιθυμίαν της· ὡς πρὸς δὲ τοὺς ὑποτρόφους τοῦ πανεπιστημίου καὶ τοὺς ἐκ τῶν κληροδοτημάτων διατηρουμένους παρατηρεῖ, ὅτι οὐδεὶς αὐτῶν σπουδάζει τὴν θεολογίαν, ἐνῷ πολλὴν ἔχομεν ἀνάγκην ἱεροκηρύκων. Ἐκ τῆς ῥιζαρείου σχολῆς ἤθελον ἴσως ἐξέλθει τοιοῦτοι, ἀλλὰ δυστυχῶς ἀπελύθησαν εἴτε δικαίως εἴτε ἀδίκως, καὶ νομίζει ἀναγκαῖον νὰ προσληφθῶσιν ἐξ αὐτῶν ὡς ὑπότροφοι εἰς τὴν θεολογικὴν σχολήν. Ἐπειδὴ δὲ περὶ πανεπιστημίου ὁ λόγος, παρατηρεῖ ὅτι ἂν καὶ τοσαῦται πρὸς ἀνέγερσιν αὐτοῦ ἐγένοντο συνεισφοραὶ, μία τῶν πλευρῶν του δὲν ἐπεραιώθη εἰσέτι· καὶ ἐπειδὴ αἱ συνδρομαὶ ἔπαυσαν, αἱ αἴθουσαι εἶναι μικραὶ, ὁ δ' ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν καὶ τῶν μαθημάτων ὁσημέραι αὐξάνει καὶ καθίσταται ἄφευκτος ἡ ἀνάγκη πλειοτέρων δωματίων καὶ αἰθουσῶν διὰ τὰς ἀνατομικὰς καὶ ἄλλας ἐργασίας, πρὸς ἀποπεράτωσιν δὲ τοῦ ὑπολειπομένου ἔργου δὲν ἀπαιτοῦνται πλειότεραι τῶν **60,000** δραχμῶν· διὰ νὰ μὴ τείνωμεν καθ' ἑκάστην χεῖρα ἐπαίτιδα, προτείνει νὰ ἀναλάβῃ τὸ δημόσιον εἰς βάρος αὐτοῦ τὴν δαπάνην, καὶ νὰ σημειοῦται κατ' ἔτος εἰς τὸν προϋπολογισμὸν ἀνάλογον μέρος μέχρι τῆς ἐντελοῦς ἀνεγέρσεως καὶ τῆς ὑπολειπομένης πλευρᾶς. Τὸ πανεπιστήμιον μᾶς συνδέει μεθ' ὅλης τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς, καὶ ἐκτὸς τῶν ἄλλων πλεονεκτημάτων, παρέχει καὶ ὑλικὰς ὠφελείας, διότι ἐρχόμενοι ἔξωθεν τοσοῦτοι μαθηταὶ, ἀφίνουσιν εἰς τὴν Ἑλλάδα ἱκανὴν ποσότητα χρημάτων.

Ἀντιπαρετήρησεν ὁ ὑπουργὸς, ὅτι καὶ ἡ Κυβέρνησις παρὰ πάντα ἄλλον αἰσθάνεται τὴν ἐκτεθεῖσαν ἀνάγκην, καὶ διὰ τοῦτο δίδει τὴν χαροποιὰν ἀγγελίαν, ὅτι ἐντὸς ὀλίγου κληροδοτήματα, μένοντα μακρὰν τῆς Ἑλλάδος, θέλουν μετενεχθῆ ἐνταῦθα καὶ χρησιμεύσει πρὸς ἐντελῆ τοῦ πανεπιστημίου ἀνέγερσιν καὶ ἄλλα τοιαῦτα ἔργα.

Παρετήρησεν ἕτερος, ὅτι ἐκτὸς τῶν πρὸς τοῦτο μεγάλων δαπανῶν ἀπαιτοῦνται καὶ ἄλλαι, αἵτινες διὰ τὴν μικρότητά των δὲν δύνανται νὰ ἐπηρεάσωσι τὴν οἰκονομικὴν ἡμῶν κατάστασιν, ὡς π. χ. ἡ διὰ τὸ περιτείχισμα καὶ ἄλλας τοιαύτας ἐργασίας, μὴ ὑπερβαίνουσα τὰς **10** ἢ **12** χιλιάδας δραχμῶν. Ἐπειδὴ δ' ἐκ τῆς ὑπάρξεως τοῦ καταστήματος οἰκονομοῦνται τόσαι ἄλλαι δαπάναι, αἵτινες ἄλλως ἀπητοῦντο δι' ἐνοίκιον κλπ., παρακαλεῖ τὸ Σῶμα νὰ δεχθῇ τὴν προσθήκην

12 χιλιάδων δραχμῶν διὰ κατεπειγούσας ἀνάγκας τοῦ πανεπιστημίου.

Προσέθηκεν ἄλλος, ὅτι θεωρεῖ περιττὸν νὰ ἐπαναλάβῃ ὅσα ὑπὸ τῶν προαγορευσάντων ἐρρέθησαν περὶ τῶν ἐλπιζομένων καὶ προσγινομένων ἐκ τοῦ πανεπιστημίου καλῶν· ἡ μόνη δύναμις, τὴν ὁποίαν ἔχομεν σήμερον καὶ τὴν ὁποίαν ὀφείλομεν νὰ περιποιηθῶμεν, εἶναι ἡ διάδοσις τῶν φώτων, καὶ ὅταν παύσωμεν ὑποστηρίζοντες τὴν Ἑλλάδα ὡς κέντρον τῶν φώτων τῆς Ἀνατολῆς, Ἑλλὰς δὲν ὑπάρχει. Ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ ὑπουργεῖον ἀπαντᾷ στερεοτύπως εἰς τὰς ὑπὲρ τῆς παιδείας αἰτήσεις μας « δὲν ἔχομεν χρήματα », αὐτὸς τοὐναντίον λέγει, ὅτι χρήματα ὑπάρχουσιν ἐντὸς τοῦ προϋπολογισμοῦ, καὶ δύναται περιορίζων τὰς ἐν αὐτῷ περιττὰς δαπάνας, νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς τὰς ἀνάγκας τοῦ πανεπιστημίου.

Ἐπήνεγκεν ἕτερος, ὅτι ὁ ὑπουργὸς τῶν Ἐκκλησιαστικῶν πρέπει νὰ προχθῇ ἀγορεύων, νὰ διέλθωμεν ἐν ἁρμονίᾳ καὶ τὸ μικρὸν αὐτὸ διάστημα τῆς τελευταίας Συνόδου, ὁ δ' ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν μᾶς ἐβεβαίωσεν, ὅτι ἡ Κυβέρνησις προπορεύεται τῆς Βουλῆς κατὰ τὸν ὑπὲρ τῆς παιδείας ζῆλον, καὶ σήμερον ἀρνοῦνται τὴν παραδοχὴν τῆς δαπάνης **12** χιλιάδων δραχμῶν διὰ τὸ πανεπιστήμιον. Ὑποστηρίζει λοιπὸν τὴν πρότασιν τοῦ βουλευτοῦ πανεπιστημίου, ἐλπίζων ὅτι καὶ ἡ Βουλὴ θέλει τὴν παραδεχθῇ. Παρατηρήσαντος δὲ τοῦ προέδρου, ὅτι τὸ κεφάλαιον περὶ πανεπιστημίου ἐπεψηφίσθη ἤδη καὶ ἀγνοεῖ ἂν δυνάμεθα νὰ ἐπανέλθωμεν, καὶ τοῦ βουλευτοῦ πανεπιστημίου ἀπαντήσαντος, ὅτι διὰ τοιαύτας κατεπειγούσας ἀνάγκας ἡ Βουλὴ δύναται καὶ μετὰ τὴν ἐπιψήφισιν ἑνὸς κεφαλαίου νὰ κάμῃ προσθήκην· ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὸ ἄρθρον 2 τοῦ κεφαλαίου ΙΑ'. κατὰ τὸν πίνακα, ἔχον οὕτως·

« Ἄρθρον 2. Μισθοὶ τακτικῶν . . . . . δρ. **16,200.**»

Παρεδέχθη δ' ὡσαύτως τὴν εἰς τὸ ἄρθρον **2** τοῦ Κεφαλ. Ζ'. προσθήκην **12** χιλιάδων δραχμῶν διὰ κατεπειγούσας ἀνάγκας τοῦ πανεπιστημίου, αὐξηθέντος οὕτω τοῦ ἄρθρου εἰς δραχμὰς **23,230**. Ἐσυστήθη δὲ ἡ δαπάνη αὕτη νὰ καταχωρισθῇ ὑπὸ τὸν ἀνωτέρω τίτλον εἰς τὸ φύλλον λεπτομερείας ὡς **14** § τοῦ ἄρθρου 2.

Ἀναγνωσθέντα ἑπομένως ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως καὶ τὰ ἄρθρα 3 καὶ 4 τοῦ Κεφαλαίου ΙΑ'. ἔχοντα οὕτως

« Ἄρθρον 3. Μισθοὶ κορασίων . . . . . δρ. 18,000.
» 4. » Εὐρώπης . . . . . » 6,760.»

Ἐπὶ δὲ τοῦ ἄρθρου 5 ἐξέθηκέ τις, ὅτι ὀλίγας προτίθεται νὰ φέρῃ παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς ἐκθέσεως τοῦ ὑπουργοῦ, διὰ νὰ διορθωθῇ ἐν λάθος της, ἀποδιδούσης εἰς αὐτὸν, ὡς πρώην ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστ. ὑπουργὸν, τὴν ἀφαίρεσιν δύω καθηγητῶν τῆς Ἑλλ. γλώσσης. Παρατηρεῖ λοιπὸν, ὅτι κατὰ τὴν σύστασιν τοῦ διδασκαλείου οὔτε γυμνάσια οὔτε σχολεῖα ὑπῆρχον ἐν ταῖς ἐπαρχίαις, καὶ διὰ τοῦτο ἐθεωρήθη ἀναγκαῖος ὁ ἐν αὐτῷ διορισμὸς τῶν ἀνωτέρω καθηγητῶν. Ἀλλ' ἤδη συστηθέντων ὁπανταχοῦ σχεδὸν σχολείων, ἐθεώρησεν οὗτος περιττὴν τὴν δαπάνην, ἥτις ἠδύνατο νὰ χρησιμεύσῃ εἰς ἄλλας τοῦ διδασκαλείου ἀνάγκας· διὸ ὑπεχρέωσε τοὺς θέλοντας νὰ καταταχθῶσιν εἰς τὸ διδασκαλεῖον, ἐκτὸς τῶν ἄλλων προσόντων, νὰ φέρωσι τοῦ λοιποῦ καὶ ἀπολυτήριον τῶν γυμνασίων, καὶ οὕτως ἐξεπληροῦτο ἄνευ δαπάνης ὁ σκοπὸς τοῦ νὰ σπουδάζωσιν οἱ ὑπότροφοι τοῦ διδασκαλείου τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν. Ἀλλ' ἡ μέθοδος, λέγει ἡ ἔκθεσις, τῆς παραδόσεως τῶν ἑλληνικῶν μαθημάτων ἐν τῷ γυμνασίῳ καὶ σχολείῳ τῶν Ἀθηνῶν ἦτον διάφορος τῆς ἐν τῷ διδασκαλείῳ παραδεδεγμένης, τὴν ὁποίαν βέβαια θεωρεῖ καταλληλοτέραν, ἐνῷ αὕτη ἰδιαιτέρα οὖσα καὶ μὴ στηριζομένη εἰς νόμον, κατὰ πρόληψιν νομικὴν δὲν δύναται νὰ ἦναι προτιμοτέρα τῆς διὰ νόμου παραδεδεγμένης. Διὰ τοὺς ἀνωτέρω λοιπὸν λόγους, ἀκούσας καὶ τὴν γνώμην τοῦ ἁρμοδίου συμβουλίου, ἐπέφερε τὴν ἀνωτέρω μεταβολὴν, θελήσας οὕτως ἐκτὸς τῆς δαπάνης, νὰ συντέμῃ καὶ τὸν χρόνον τῆς ὑποτροφίας, ὥστε ἀλληλοδιαδόχως νὰ μεθέξωσι πλειότεροι νέοι τοῦ πλεονεκτήματος τούτου, ἀφοῦ κατηρτισμένοι ὄντες εἰς τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν, ἤθελον μόνον ἐνασχολεῖσθαι εἰδικῶς περὶ τὴν σπουδὴν τῶν ἄλλων τοῦ διδασκαλείου μαθημάτων. Ἐπειδὴ ὅμως ἡ Βουλὴ ἐξέφρασε τὴν ἐναντίαν ἰδέαν, σέβεται μὲν αὐτὴν, ἀλλ' ἠθέλησε νὰ δικαιολογήσῃ τὰς πράξεις του ὡς ἄλλοτε ὑπουργοῦ.

Παρετήρησεν ἕτερος, ὅτι χαίρει βλέπων καὶ τὸν νῦν ὑπουργὸν ἐκπληρώσαντα τὰς εὐχὰς τῆς Βουλῆς, καὶ τὸν πρώην, δίδοντα λόγον τῶν πράξεών του· ἀλλ' ἐνθυμούμενος τῶν λόγων τοῦ Μάουρερ εἰπόντος, ὅτι πρὶν ἢ πράξωμέν τι ὀφείλομεν πρῶτον νὰ σκεφθῶμεν ὡρίμως, παρατηρεῖ εἰς τὸν προαγορεύσαντα, ὅτι δὲν ἔπρεπεν ἐνδίδων εἰς συμβουλὰς ἄλλων, νὰ προέλθῃ εἰς ἀπόφασιν πρὶν ἢ σκεφθῇ ἐπ' αὐτῆς.

Ἐπήνεγκεν ἄλλος, ὅτι εἰς μὲν τὸν ἀγορεύσαντα πρώην

ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστ. ὑπουργὸν ἀποτεινόμενος λέγει τὸ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ « τίνα με λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι εἶναι; » εἰς δὲ τὸν νῦν ὑπουργὸν παρατηρεῖ, ὅτι κρίνει δίκαιον ν' αὐξηθῇ ἡ μισθοδοσία τοῦ διδασκάλου τῆς καλλιτεχνίας, ἐὰν ἀξίως, ὡς πληροφορεῖται, ἐκπληροῖ τὸ καθῆκόν του.

Ἐπὶ τούτοις ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον, ἔχον οὕτως·

« Ἄρθρ. 5. Μισθοὶ διδασκαλείου . . . . . 9000.»

Γενομένης δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ Κεφαλ. ἀναβαίνοντος εἰς δραχ. 54,120, ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Α. Τατόπουλον καὶ Κ. Σκουρλέτην, συνήχθη, κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ προηγηθέντι, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη καὶ τὴν πίστωσιν αὐτοῦ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 70.

Ἀκολούθως ἀναγνωσθέντα, ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως καὶ τὰ ἄρθρα 1 καὶ 2 τοῦ ΙΒ'. Κεφαλ. ἔχοντα οὕτω·

ΚΕΦ. ΙΒ'. Βιβλιοθήκη.

« Ἄρθρ. 1. Μισθοὶ δραχ. 9,480
» 2. Ἔξοδα . . . . . 3,960. »

Γενομένης δὲ ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ψηφολέκτας καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ Κεφαλαίου, ἀναβαίνοντος εἰς 13,440 δραχμὰς, ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, συνήχθη, κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιαν τῷ ἀνωτέρω, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν πίστωσιν αὐτοῦ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 70.

Ἐπίσης δὲ δι' ὁμοίας ψηφοφορίας, ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ψηφολέκτας ἐνεργηθείσης, ἡ Βουλὴ παρεδέχθη καὶ τὸ ΙΓ'. Κεφάλαιον, μὴ διαιρούμενον εἰς ἄρθρα, παμψηφεὶ διὰ ψήφων 70, ἔχον οὕτω·

« ΚΕΦ. ΙΓ'. Φυσικοϊστορικὴ ἑταιρία· συνδρομὴ αὐτῆς δρ. 800.»

Ἐγκριθέντος ἔπειτα καὶ τοῦ ἑξῆς 1 ἄρθρου τοῦ ΙΔ'. Κεφαλ.

Κεφάλ. ΙΔ'. Ἀρχαιολογικὴ ὑπηρεσία.

« Ἄρθρ. 1. Μισθοὶ δραχ. . . . . 6,486:20.»

Διεσάφησεν ὁ ὑπουργὸς ἐπὶ τοῦ 2 ἄρθρου, ὅτι ἡ διὰ Β. διατάγματος αἰτουμένη προσθήκη 5,000 δραχμῶν θέλει χρησιμεύσει πρὸς ἀνέγερσιν τῆς πεπτωκυίας στήλης τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς καὶ δύω ἑτέρων τοῦ Ἐρεχθείου, κατὰ δὲ τὴν ἐκτίμησιν ἀνδρῶν εἰδημόνων, ἀρκοῦσι πρὸς τοῦτο αἱ ἀνωτέρω 5,000 δραχμαί.

Ἄλλος ὅμως παρετήρησεν, ὅτι πρὸς κατόρθωσιν ἔργου τοιούτου ἡ αἰτουμένη ποσότης εἶναι ὅλως ἀνεπαρκὴς, διὸ ἀφ' οὗ ἀρχήσωμεν ἅπαξ, θέλουσι ζητηθῇ κατ' ἐπανάληψιν πολλαὶ χιλιάδες καὶ τελευταῖον μόλις θέλομεν κατορθώσει τὴν ἀνέγερσιν διὰ τῆς

δαπάνης 50,000 δραχμῶν. Ἐκτὸς δὲ τούτου, ἐπειδὴ μένουσα πεπτωκυῖα ἡ στήλη τοῦ Ὀλυμπίου, καὶ θαυμασιὸν ἐμπνέει πλειότερον καὶ ὕλην ἀρχιτεκτονικῆς μελέτης παρέχει, φρονεῖ ὅτι πρέπει νὰ μείνῃ ὡς σήμερον κεῖται καὶ μόνον νὰ περιφραχθῇ χάριν ἀσφαλείας διὰ κιγκλίδων.

Ἁπάντων ὁ ὑπουργὸς εἶπεν, ὅτι κακῶς ἠθέλησε νὰ διϊσχυρισθῇ ὁ πρὸ αὐτοῦ ἀγορεύσας, ὅτι ἡ αἰτουμένη ποσότης δὲν φθάνει, ἐπειδὴ οὐδὲ μέσον ἐργολαβίας πρόκειται νὰ ἀναίξῃ διὰ τῆς αἰτήσεώς του ὁ ὑπουργὸς οὐδὲ πρόθεσις ἐπομένως ἀπάτης εἶναι δίκαιον νὰ τῷ ἀποδοθῇ. Διὸ ἀποκρούων τὴν παραγνώρισιν ταύτην, ἐπαναλέγει, ὅτι, καθ' ἃ τὸν ἐβεβαίωσαν οἱ εἰδημονέστεροι τῶν ἀρχιτεκτόνων, δὲν ἀπαιτοῦνται πρὸς περαίωσιν τοῦ ἔργου πλείονες τῶν πεντακισχιλίων δραχμῶν. Καὶ εἶπε μὲν ὁ προαγορεύσας, ὅτι θαυμαστοτέρα δεικνύεται διὰ τῆς πτώσεώς της ἡ στήλη, τὸ κατ' αὐτὸν ὅμως θέλει ὑψιτενῆ καὶ οὐχὶ νεκρὸν τὸν γίγαντα, διὰ νὰ θαυμάσῃ τὸ μεγαλεῖον του, καὶ ἡ ἀνέγερσις τῆς στήλης θέλει εἶναι μνημεῖον δόξης διὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην.

Ἄλλος ἐπέφερεν, ὅτι καὶ αὐτὸς, πρὶν ἴδῃ πεπτωκυῖαν τὴν στήλην, ἐσκέφθη κατ' ἀρχὰς περὶ τῆς ἀνεγέρσεώς της, ἀλλ' ὅτε εἶδε τὸν γίγαντα τοῦτον χαμαὶ κείμενον, ὅτε προσήγγισε τὸ πεπτωκὸς αὐτὸ Κράτος, ὑπὸ τοσαύτης κατελήφθη ἐκπλήξεως, ὥστε ἐθεώρησε πρέπον νὰ μένῃ. Καὶ ὅμως μὴ ἀγνοῶν τὸ πρῖσμα τῶν πρώτων ἐντυπώσεων τοῦ ἀνθρώπου, ἐπεσκέφθη τὴν στήλην πολλάκις, ἀλλ' ἡ ἔκπληξις αὐτοῦ ὑπῆρξε πάντοτε νέα. Ἀνεξαρτήτως λοιπὸν τῆς δαπάνης, ἐπειδὴ δὲν ἤθελε φεισθῇ πολὺ ἀνωτέρου ποσοῦ, ἐὰν ἦτον ἀνάγκη, συμφωνεῖ καὶ αὐτὸς ὅτι καθ' ὃν τρόπον ἔπεσεν ἡ στήλη, ἐμφαίνει πλειότερον μεγαλεῖον, καὶ ἐνῷ ἡ πτῶσις της παρέχει γενναίων αἰσθημάτων καὶ σκέψεων ὕλην, ἀφ' ἑτέρου θέλει ζημιωθῇ ἡ ἀρχαιολογία, ἐὰν ἀνεγερθῇ πάλιν.

Μετά τινα παρατηρήσαντα, ὅτι ἀναμφιβόλως ἐκ τοῦ σύνεγγυς μελετᾶται καὶ θαυμάζεται μᾶλλον πᾶν καλλιτεχνικὸν ἔργον, καὶ συμφωνεῖ ἑπομένως ὅτι ἡ πτῶσις τῆς στήλης παρέχει πλειοτέραν τινὰ γοητείαν· ἀλλ' ὅτι καθὼς καὶ ἄλλοτε ἱερόσυλοι χεῖρες δὲν ἐσεβάσθησαν οὐδὲ τὰ λείψανα ταῦτα τῆς προγονικῆς κληρονομίας, ἐπίσης εἶναι κίνδυνος μὴ ὄμπιαι χεῖρες ἀκρωτηριάσωσι καὶ τὴν στήλην ταύτην, διὸ συμφερώτερον εἶναι νὰ ἀνεγερθῇ· ἀντέταξεν ἄλλος, ὅτι τὸ ἐπιχείρημα τοῦτο τοῦ προαγορεύσαντος δὲν εἶναι καθ' ἑαυτὸ ἰσχυρὸν, καὶ διὰ τοῦτο δὲν κρίνει ἀναγκαῖον νὰ τὸ προσβάλῃ. Ἐὰν ὅμως ἀναλογισθῇ τις, ὅτι ἡ στήλη κατέπεσεν οὐχὶ ἐκ τῆς τρικυμίας, ἀλλὰ διότι ἡ βάσις

αὐτῆς κατεστράφη, καὶ παρατηρήσωμεν ὁποῖαι ἀπαιτοῦνται δαπάναι διὰ τὰς βάσεις ἁπλῶν οἰκιῶν, εὔκολον εἶναι νὰ συμπεράνωμεν ὅτι ἡ ἀνέγερσις στήλης τοιαύτης δὲν κατορθοῦται διὰ μικρῶν μέσων. Ἄλλως τε, ἀφοῦ καὶ τὸ κιονόκρανον αὐτῆς καὶ πολλοὶ τῶν σπονδύλων ἔπαθον, ἀδύνατον εἶναι νὰ ἀνυψωθῇ σῶα ἢ νὰ τεθῇ τοὐλάχιστον καταλλήλως. Καὶ διὰ νὰ σπουδάσωμεν ἄρα τὴν τέχνην ἐκ τοῦ πλησίον καὶ διὰ νὰ θαυμάσωμεν ἐπαξίως τὴν προγονικὴν μεγαλοφυΐαν, συμφέρει μᾶλλον νὰ κεῖται πεπτωκυῖα ἡ στήλη, ἀφοῦ μάλιστα ἡ πτῶσις της ἐν μέσῳ τόσων ἄλλων ὀρθίων ἐκπληκτικώτερόν πως λαλεῖ εἰς τὰς ψυχάς.

Ἁπάντων ἄλλος ἐξέθηκεν, ὅτι ἀληθῶς δύναταί τις ν' ἀμφιβάλῃ ἐπὶ μικρὸν ἐὰν ἡ αἰτουμένη ποσότης ἀρκῇ πρὸς ἀνέγερσιν στήλης τοιαύτης· ἀφοῦ ὅμως ὁ ὑπουργὸς εἶπεν, ὅτι εἰδήμονες ἄνδρες τὸν ἐβεβαίωσαν περὶ τοῦ ποσοῦ, ἡμεῖς μεχριτοῦ δὲν ἀποδειχθῇ τοὐναντίον ὀφείλομεν νὰ δεχθῶμεν τὴν διαβεβαίωσιν, ἐπειδὴ ποτὲ δὲν ὑποτίθεται, ὅτι ὁ ὑπουργὸς ἐστηρίχθη εἰς ἐσφαλμένας πληροφορίας. Καὶ εἶπον μέν τινες, ὅτι ἄλλο τι πνέει μεγαλεῖον ἡ πτῶσις τῆς στήλης, ἀλλ' ἡ ἰδέα αὕτη θέλγουσα κατ' ἀρχὰς, δὲν ἔχει ὑπόστασιν, διότι τὰ περισωθέντα ταῦτα μνημεῖα, ζῶσα διαμαρτύρησις τῶν δούλων μας χρόνων, ἐνέπνευσαν ἀείποτε τὰς καρδίας καὶ ἀνεκάλεσαν τὴν ἀρχαίαν Ἑλλάδα· διὸ πρὸς τιμὴν τοῦ ἔθνους πρέπει ἡ στήλη νὰ ἐγερθῇ καὶ ἂν πλειότεραι ἀπαιτῶνται δαπάναι. Δὲν παραδέχεται δὲ καὶ τὴν ἰδέαν, ὅτι πρὸς μελέτην τῆς τέχνης εἶναι καλὸν νὰ κεῖται ὡς ἔχει ἡ στήλη, ἐπειδὴ τότε πρέπει νὰ ἐδαφίσωμεν καὶ τὸν Παρθενῶνα καὶ νὰ συντρίψωμεν πᾶσαν ἀρχαιότητα, διὰ νὰ θαυμάσωμεν ἐκ τοῦ σύνεγγυς τὰ προγονικὰ ἔργα. Ἄλλως τε, ἐνῷ τὰ μνημεῖα τῆς ἀρχαιότητος ὅλα πρὸ πολλοῦ ἐσπουδάσθησαν ἤδη, ἐὰν παραδεχθῶμεν τὴν γνώμην τῶν ἐναντίων, μετ' οὐ πολὺ θέλει καταπέσει καὶ ἄλλη καὶ βραδύτερον ἄλλη στήλη, ὥστε μίαν ἡμέραν ὁ κόσμος τῶν ἀρχαίων λευψάνων θέλει ἐκλείψει.

Μετά τινα τῶν προαγορευσάντων εἰπόντα, ὅτι οὐδεὶς βεβαίως ἐνόησε νὰ κατασυντριβῶσι τὰ ἀρχαῖα μνημεῖα, διὰ νὰ χρησιμεύσωσι πρὸς ἔκπληξιν καὶ μελέτην· ἀλλ' ὅτι ἀφοῦ συνέβη ἅπαξ ἡ πτῶσις μιᾶς τῶν Ὀλυμπίων στηλῶν, πρέπει νὰ μείνῃ οὕτω δι' οὓς ἐξέθηκε λόγους· ἐπέφερεν ἄλλος, ὅτι παντὸς μεγάλου ἔργου ἡ πτῶσις εἶναι φυσικὸν νὰ ῥέρῃ κατ' ἀρχὰς θάμβος, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ στήλη αὕτη δὲν ἐνθυμίζει ἢ ὅτι ἔπεσεν ὑπὸ κατηγίδος. Ὀρθία ὅμως, διατηρεῖ τὸ μεγαλεῖον

τῶν προγόνων ἡμῶν καὶ μᾶς σχετίζει μετὰ τῆς κλασικῆς ἐποχῆς των. Τέλος καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν δαπάνην, ἄπειροι τῶν τοιούτων, εἴμεθα ἀναρμόδιοι νὰ ἀποφανθῶμεν ἡμεῖς, καὶ πρέπει νὰ θεωρήσωμεν ἀρκοῦσαν τὴν ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ αἰτουμένην.

Ἁπαντῶν εἶπέν ἄλλος, ὅτι οὐδεὶς ἐξέφρασε τὴν βλασφημίαν νὰ καταστραφῇ ὁ κόσμος τῶν ἀρχαίων λειψάνων μας, διὰ νὰ δώσῃ οἰκτρὰν τινα μελέτης ἢ ἐντυπώσεων ἀφορμὴν, ἀλλ' εἴπομεν μόναν, ὅτι ἐν μέσῳ τοσούτων ἀνηγερμένων στηλῶν ἔχει τι θαυμαστότερον καὶ μᾶλλον διδακτικὸν ἡ διατήρησις τῆς πτώσεως μιᾶς τούτων. Τοὐναντίον ὅμως ἐπιθυμοῦμεν νὰ διαιωνισθῶσιν ὅρθιαι αἱ λοιπαὶ στῆλαι, οὐχὶ ἁπλῶς διότι μᾶς ὠφέλησαν εἰς ἐποχὰς πικροτέρας, ἀλλὰ διότι εἶναι θεσπέσια ἔργα. Καὶ εἶπον μὲν οἱ προαγορεύσαντες, ὅτι ἡ ἀρχαιολογία πρὸ πολλοῦ ἐμέλλητε πᾶν μνημεῖον τοιοῦτον, ἀλλ' ἡ πτῶσις τῆς πρακειμένης στήλης ἀποβλέπει τὸ μέλλον καὶ συμφέρει νὰ διατηρηθῇ, ἵνα βλέπωσιν οἱ ἐπιγενέστεροι ὡς ἐπὶ βιβλίου, ἂν αἱ μελέται τῶν πρὸ αὐτῶν ἦσαν ἀκριβεῖς. Δὲν εἴμεθα δὲ ἀναρμόδιοι νὰ κρίνωμεν περὶ τῆς δαπάνης, ἐπειδὴ καὶ ἄνευ πολλῆς εἰδικότητος εὐκόλως ἐννοεῖ ἕκαστος, ὅτι ἀφοῦ τοσαῦτα ἀπαιτοῦνται διὰ τὰς βάσεις μιᾶς οἰκίας, ἡ ἀνέγερσις τῆς πεσούσης στήλης δὲν εἶναι ἔργον ὀλίγου ποσοῦ.

Τέλος παρετήρησεν ὁ ὑπουργὸς, ὅτι ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε ἀγορευσάντων οἱ μὲν εἰζήτησαν τὴν ἀνέγερσιν τῆς μνησθείσης στήλης, οἱ δὲ οὐχ ἧττον ἀπῄτησαν τὴν συντήρησίν της καὶ ἂν θέλει ἀρεθῇ πεπτωκυῖα, πάντες δ' ἐν γένει συνεφώνησαν νὰ ἀνεγερθῶσιν αἱ δύω τοῦ Ἐρεχθείου στῆλαι. Ἕπεται λοιπὸν ὅτι καὶ διὰ τὴν συντήρησιν ἐκείνης καὶ διὰ τὴν ἀνέγερσιν τούτων ἀπαιτεῖται δαπάνη. Διὸ ἂς ἐπιψηφισθῇ ἡ ποσότης, καὶ ἂν συνεννοούμενος μετὰ τῶν βουλευτῶν καὶ ἄλλων προσώπων, εὕρῃ ὅτι προτιμότερον εἶναι νὰ μένῃ πεπτωκυῖα ἡ στῆλη, θέλει δαπανήσει τὸ ἀναγκαῖον πρὸς διατήρησίν της ποσόν· εἰδ' ἄλλως ἀνεγείρομεν αὐτὴν, ἀφοῦ δὲν θ' ἀπαιτῆται πλειοτέρα τῶν 5000 δραχμῶν δαπάνη, ἐπειδὴ σήμερον πρῶτον ἀκούει, ὅτι ὠφελιμώτερον εἶναι νὰ μένῃ ἐν τῇ πτώσει αὐτῆς ἡ στήλη.

Ἐπὶ τούτοις ἡ Βουλὴ, παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὸ 2 ἄρθρον τοῦ ΙΔ'. Κεφαλ. μετὰ τῆς προσθήκης τῶν ἀνωτέρω πεντακισχιλίων δραχμῶν, ἔχον οὕτω·

« 2 Ἔξοδα δραχ. . . . . 12 000. »

Γενομένης δὲ ὑπὸ τοὺς ἀνωτέρω ψηφολέκτας καὶ ἐπὶ τοῦ ὅλου Κεφαλαίου, ἀναβαίνοντος εἰς δραχμὰς 18,486:20, ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, συνήχθη, κατὰ πρωτοκόλλου ὅμοιον τοῖς προηγηθεῖσιν, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν πίστωσιν αὐτοῦ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 70.

Ἀναγνωσθέντος ἔπειτα τοῦ 1 ἄρθρου τοῦ ΙΕ'. Κεφαλ. ἐξέθηκεν ὁ εἰσηγητὴς, ὅτι πρωτίστη, ὡς γνωστὸν, διανοητικὴ τροφὴ τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἡ δημοτικὴ παιδεία, διὸ καὶ ἡ Κυβέρνησις ἀείποτε τὴν συνέδραμε καὶ ἡ ἐπιτροπὴ συνίστησι διὰ τῆς ἐκθέσεώς της νὰ γίνηται ἡ συνδρομὴ κανονικωτέρα. Καὶ ἡ μὲν ἐκπαίδευσις τῶν ἀῤῥένων, καίτοι ἐλλειπῶς, ἐνεργεῖται μέχρι τοῦ νῦν καὶ ἐαθμηδὸν θέλουσι διορθωθῇ αἱ ἐλλείψεις αὐτῆς. Δὲν συμβαίνει ὅμως τὸ αὐτὸ καὶ ὡς πρὸς τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν θηλέων, ἐπειδὴ ἐνῷ συνεσπούδαζον μέχρι τοῦδε εἰς τὰ αὐτὰ μετὰ τῶν ἀῤῥένων σχολεῖα καὶ ἀνεπληροῦτο ἡ ἔλλειψις εἰδικῶν ἐκπαιδευτηρίων, ὁ ὑπουργὸς εὐλόγως μὲν ἔπαυσε τὸ ἄτοπον τοῦτο, ἀλλ' αἱ ἐπαρχίαι μένουσιν ἤδη ἄνευ σχολείου τινὸς τῶν κορασίων. Ἐπειδὴ λοιπὸν εἶναι μεγίστη καὶ ἡ ἀνάγκη τῆς ἐκπαιδεύσεως τοῦ φύλου τούτου, συνίστησιν εἰς τὸν ὑπουργὸν νὰ διαιρέσῃ προσεχῶς τὴν δημοτικὴν ἐκπαίδευσιν εἰς σχολεῖα ἀῤῥένων καὶ κορασίων. Ἐκτὸς δὲ τούτου παρατηρεῖ, ὅτι ὑπῆρχε διὰ τὴν ἀνωτέρω παιδείαν καὶ πρότυπόν τι σχολεῖον, ἐν ᾧ λαμβάνοντες οἱ μαθηταὶ τὰς πρώτας ἀρχὰς, μετέβαινον ἀκολούθως εἰς τὸ διδασκαλεῖον. Ἐπειδὴ ὅμως καὶ τὸ πρότυπον τοῦτο κατηργήθη, ἀνάγκη νὰ συστηθῇ αὖθις· διὸ παρακαλεῖ τὸν ὑπουργὸν νὰ σημειώσῃ τὴν δαπάνην αὐτοῦ ἐν τῷ προσεχεῖ προϋπολογισμῷ, ἵνα μὴ μένωσιν ἡμιμαθεῖς οἱ ἐκ τοῦ διδασκαλείου ἐξερχόμενοι.

Ἐπαγγελθέντος δὲ τοῦ ὑπουργοῦ, ὅτι θέλει συμβιβάσει καθ' ὅσον εἶναι δυνατὸν ὅλα ταῦτα, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη τὸ 1 καὶ 2 ἄρθρον δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως, ἔχοντα οὕτω·

Κεφάλ. ΙΕ'. Δημοδιδασκαλία.

« 1. Μισθοὶ δραχ. 93,960
2. Ἔξοδα . . . . . 3,510. »

Γενομένης δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ ΙΕ'. Κεφαλαίου, συγκειμένου ἐξ 97,500 δραχμῶν, ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ψηφολέκτας ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, συνήχθη κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ προηγηθέντι, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν πίστωσιν αὐτοῦ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 70.

Τέλος ἀναγνωσθέντος καὶ τοῦ ΙΣ'. Κεφαλ. μετὰ τῆς ἑρεξῆς περὶ ὀφειλομένων διδάκτρων διὰ τὴν θυγατέρα τοῦ συνταγματάρχου Σκαρβέλη παρατηρήσεως τῆς ἐπιτροπῆς·

« Τὴν δευτέραν (προσθήκην), ὡς μὴ συνοδευομένην μὲ παρα-

τηρήσεις δυναμένας νὰ φωτίσωσι τὴν ἐπιτροπὴν πρὸς ἐκτίμησιν αὐτῆς, δὲν θεωρεῖ ἡ ἐπιτροπὴ παραδεκτέαν, εἰς δὲ τὴν Βουλὴν ἐναπόκειται νὰ κρίνῃ ἐκ τῶν δοθησομένων κατὰ τὴν συζήτησιν παρὰ τοῦ κυρίου ὑπουργοῦ πληροφοριῶν, ἂν αὕτη δικαιολογῆται ἢ οὐχί. »

Ἐξέθηκεν ὁ ὑπουργὸς, ὅτι εἰς τὸν εἰσηγητὴν τῆς ἐπιτροπῆς ἐδόθησαν ἐν τῷ ὑπουργείῳ αἱ ἀναγκαῖαι περὶ τοῦ κονδυλίου τούτου πληροφορίαι, καὶ ὤφειλε νὰ διακοινώσῃ αὐτὰς εἰς τὴν ἐπιτροπήν. Ἀναλαμβάνων λοιπὸν νὰ πληροφορήσῃ ὁ ἴδιος τὸ νομοθετικὸν σῶμα, παρατηρεῖ ὅτι ἡ θυγάτηρ τοῦ συνταγματάρχου Σκαρβέλη διορισθεῖσα τῷ 1845 διὰ Β. διατάγματος ὑπότροφος ἐν τῇ φιλεκπαιδευτικῇ ἑταιρίᾳ, διετηρήθη μέχρι τῆς 3 Φεβρουαρίου τοῦ 1847· κατόπιν δὲ, ἀγνοεῖ πῶς, ἐπαύθη μὲν τῆς ὑποτροφίας, ἀλλὰ διέμεινεν ἐν τῇ σχολῇ ἐπὶ εἴκοσι μῆνας ἑωσοῦ ἐπεραίωσε τὰς σπουδάς της. Ἐν τούτοις ἀναλαβὼν αὐτὸς τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργείου, παρετήρησεν, ὅτι εἷς μὲν τῶν πρὸ αὐτοῦ ὑπουργῶν ἀπεφήνατο νὰ πληρωθῇ εἰς τὴν θυγατέρα Σκαρβέλη ἡ ὑποτροφία τῶν εἴκοσι μηνῶν, ὁ δὲ προκάτοχος αὐτοῦ Π. Βάρβογλης, ὡς ἐκ τῶν ἐγγράφων τοῦ ὑπουργείου ἐξάγεται, τὴν αὐτὴν εἶχε περὶ τούτου διάθεσιν. Οὕτω λοιπὸν εὑρισκομένης τῆς ὑποθέσεως, ὁ νῦν ὑπουργὸς λαβὼν ἀκολούθως ἀφορμὴν ἐξ ἀναφορᾶς τοῦ συνταγματάρχου, ἐπείσθη ὅτι εἶναι δίκαιον νὰ πληρωθῶσιν οἱ μισθοὶ τῆς θυγατρὸς τοῦ ἀγωνιστοῦ τούτου. Εἰσήγαγε λοιπὸν ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τὴν δαπάνην οὐχὶ αὐτογνωμόνως, ἀλλὰ συναινέσει τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου καὶ διὰ Β. διατάγματος, δι' οὗ εἰσάγεται, ὡς γνωστὸν, ὁ προϋπολογισμός.

Καὶ ἄλλος δέ τις προσέθηκεν, ὅτι ὁ ῥηθεὶς Σκαρβέλης μὴ δυνάμενος ν' ἀποσύρῃ τὴν θυγατέρα του ἐκ τοῦ σχολείου, διετήρησε μὲν αὐτὴν, ἀλλὰ δὲν εἶχε νὰ πληρώσῃ τὰ δίδακτρα. Διὸ καὶ αὐτὸς ὁ ἀγορεύων καὶ ἄλλοι πολλοὶ ἐνήργησαν τότε νὰ δοθῇ ἡ ὑποτροφία τῆς κόρης, καὶ ἀφοῦ δύω ὑπουργοὶ κατὰ σειρὰν ἐνέκρινον τοῦτο, ὁ νῦν ὑπουργὸς ἐσημείωσε τὸ ποσόν. Πρέπει λοιπὸν νὰ τὸ παραδεχθῇ ἡ Βουλὴ, προκειμένου περὶ τῆς κόρης τοιούτου ἀγωνιστοῦ.

Παρετήρησεν ἄλλος, ὅτι ἀφ' οὗ δι' οἱονδήποτε λόγον ἡ ὑποτροφία τῆς κόρης ἐπαύθη, κυβερνητικῶς ἡ πρᾶξις θεωρεῖται καλὴ, καὶ δὲν δύναται νὰ ἐννοήσῃ πῶς μία Κυβέρνησις ἐρχομένη, ἀναιρεῖ τὴν προγενεστέραν, ἐν ᾧ ἡ Κυβέρνησις εἶναι πάντοτε ἓν πρόσωπον ἠθικόν. Οὕτως ἄρα καθιεροῦντες νῦν μὲν

μίαν ἀρχὴν ἄτοπον, ὀλίγον δ' ἔπειτα ἄλλην, θέλομεν καταστρέψει τὰ πάντα. Ἐπειδὴ ὅμως πρόκειται περὶ κόρης ἀγωνιστοῦ, συναινεῖ καὶ αὐτὸς εἰς τὴν παραδοχὴν τοῦ κονδυλίου, ἀλλὰ τοῦ λοιποῦ δὲν πρέπει νὰ γίνωνται τὰ τοιαῦτα.

Ἐπὶ τούτοις ἡ Βουλὴ παρεδέχθη διὰ ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν ἐπιτηρηθείσης, κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ προηγηθέντι, τὴν πίστωσιν τοῦ ΙΣ'. Κεφαλ. παμψήφει διὰ ψήφων 70· ἔχει δ' οὕτω·

« Κεφάλ. ΙΣ'. Ἔξοδα κλεισμένων χρήσεων δραχ. 2,183: 88. »

Περαιωθείσης οὕτω τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργείου, ἐγένετο ὑπὸ τοῦ ἑτέρου τῶν ἀντιπροέδρων, ἑνὸς τῶν γραμματέων καὶ τῶν ψηφολεκτῶν Μ. Χουρμούζη καὶ Κ. Σκουρλέτη ἡ διὰ τὸν ἀρξάμενον μῆνα κλήρωσις τῶν τμημάτων, καθ' ἣν ἔλαχον τὰ ὀνόματα τῶν βουλευτῶν ὡς ἀκολούθως.

Μηνιαία κλήρωσις τῶν τμημάτων διὰ τὸν μῆνα Ἰανουάριον 1853.

Α.	Β.	Γ.
Δ. Ζώτος	Κ. Χριστοδούλου	Μ. Σολομός
Γρ. Κορφιωτάκης	Ν. Ματθαίου	Α. Δημητρίου
Κ. Λαμπρινούπουλος	Π. Λαζαρής	Ἀ. Μάμουκας
Στ. Καπετανάκης	Δ. Δημητρακόπουλος	Κ. Μανίτας
Ν. Κοπανίτσας	Δ. Ὀρεινὸς	Α. Εὐμολπίδης
Ν. Δελιγιάννης	Δ. Τσάκρης	Κ. Πονηρόπουλος
Ι. Εὐγενίδης	Ι. Κλίμακας	Ἰω. Προβελέγιος
Δ. Γ. Φιλάρετος	Ν. Παναγιᾶς	Ἠλ. Παπαδαῖος
Θ. Ζαΐμης	Ι. Βάχλας	Φ. Μαῦρος
Π. Δελιγιάννης	Χ. Κικίδης	Δ. Σακελλαριάδης
Π. Τσαννετάκης	Α. Κιζάνης	Π. Καλαμογδάρτης
Μ. Χουρμούζης	Ἐλ. Καλογερᾶς	Στ. Βλάχος
Δ. Νικουλάκης	Γ. Κάνδυας	Α. Παπ. Ἀθανασίου
Γ. Σκοῦρος.	Ι. Δαμιανός	Ν. Χ. Ἀναργύρου
Α. Π. Ἰωάννου	Β. Νικολαΐδης	Τ. Μαυρομμάτης
Κ. Δαρειώτης	Δ. Ἐμπειρίκος	Χρ. Οἰκονομίδης
Γ. Τσάκρης	Γ. Λογιωτατίδης	Ι. Κρεζῆς
Δ. Μητσάκης	Σ. Στεφανόπουλος	Κ. Λιμπερόπουλος
Ἰω. Φαρμάκης	Π. Βάρβογλης	Γ. Ἀποστολίδης.
Π. Πατρινός.	Γ. Ῥάλλης.	
Δ.	**Ε.**	**Ϛ.**
Κ. Τσουκαλᾶς	Θ. Γρίβας	Ν. Μαυρομιχάλης
Ἐμ. Ἀντίπας	Σ. Πράτσικας	Π. Χ. Πέτρου
Γ. Πατριαρχέας	Ἐμ. Μαδινός	Στ. Μαυροβούνιος
Δ. Πετροπουλάκης	Κ. Βλάμης	Α. Δανόπουλος
Π. Καμπάνης	Νικόλ. Πιεράκος	Α. Κουμανδουράκης

Γ. Νικολάου	Ι. Γεωγάρας	Ἀντ. Γεωργαντᾶς
Α. Παπατσώρης	Γ. Γιολδάσης	Χ. Θεοχαρόπουλος
Γ. Μαδεμοχωρίτης	Ἐμμ. Καραμάνος	Ζ. Ζαρειφόπουλος
Γ. Γουλιμῆς	Α. Παπαδημητριάδης	Χ. Χριστόπουλος
Α. Κορριωτάκης	Δ. Γιαννοῦλης	Π. Ζάνος
Ἠλ. Δωῤῥᾶς	Γρηγ. Βαλλιάνος	Β. Σκαλτσοδῆμος
Α. Κοντάκης	Ι. Σαγρέδος	Κ. Σκουρλέτης
Α. Βιλαέτης	Ν. Μπούκουρας	Θ. Πετρινὸς
Π. Κολποδῖνος	Σ. Μήτσκας	Γ. Ι. Στάϊκος
Α. Αὐγερινὸς	Γ. Περωτῆς	Κ. Δυσθουνιώτης
Χ. Ἀντωνόπουλος	Δ. Καλλιφρονᾶς	Ἐμμ. Μελιτόπουλος
Α. Χρυσανθόπουλος	Ζ. Μαραγκὸς	Κ. Γριβογεώργης
Παπακώνς. Τσαμάλας	Α. Δεδόπουλος.	Ν. Πετμεζᾶς
Ν. Μπούτουνας.		Εὐστ. Παρίσης.

Ζ.

Γ. Κ. Βελῆς	Ἀνάρ. Χ. Ἀναργύρου	Κ. Νταγρῆς
Δ. Πολυχρονόπουλος	Μ. Σισίνης	Ἀ. Καστανᾶς
Γ. Παπασπυρόπουλος	Δημ. Σκυλοδῆμος	Χ. Δεμάθας
Ἀναγν. Τατόπουλος	Α. Γιουρῆς	Εὐρ. Οἰκονομόπουλος
Κ. Ἀξελὸς	Δ. Δρόσος	Α. Πίπας
Ν. Σισμάνης	Α. Ἴσκος	Γ. Πανοπριφτόπουλος
		Α. Ῥοϊλός.

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος ἀναγγείλας, ὅτι ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης θέλει εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργείου, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 3 Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος
ΕΥ. Μ. ΠΑΡΙΣΗΣ

Οἱ γραμματεῖς
Κωνς. Νταγρῆς
Π. Κωλποδῖνος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΛΑ'.

Τῆς 14 Ἰανουαρίου 1853.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Εἰς τοὺς βουλευτὰς Κ. Αἰμπεράπουλον καὶ Μ. Σολομὼν ἐχορηγήθη, ἐπὶ τῇ αἰτήσει αὐτῶν, μηνιαία ἄδεια ἀπουσίας ὑπὸ τὸν παραδεδεγμένον ὅρον.

Ἐπίσης ἐχορηγήθη δίμηνος ἄδεια ἀπουσίας εἰς τὸν βουλευτὴν Ν. Μπούτουναν, ἀσθενοῦντα.

Ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τοῦ προέδρου ἀνήγγειλαν τὰ τμήματα, ἐκτὸς τοῦ β', μὴ συμπληρωθέντος, ὅτι ἐξελέξαντο, κατὰ τὴν ἀλφαβητικὴν αὐτῶν τάξιν, προέδρους μὲν τοὺς Ν. Δελιγιάννην, Ἰω. Κριεζῆν, Α. Κονδάκην, Ν. Μπούκουραν, Εὐστρ. Παρίσην καὶ Α. Ῥοϊλόν· γραμματεῖς δὲ τοὺς Π. Τζαννετάκην, Κ. Αἰμπεράπουλον, Α. Αὐγερινὸν, Σ. Μαυροδῆμον, Χ. Θεοχαρόπουλον καὶ Α. Χ. Ἀναργύρου. Εἰσηγητὰς δ' ἐπὶ μὲν τῆς αἰτήσεως τῆς εἰς δίκην εἰσαγωγῆς τοῦ βουλευτοῦ Π. Χ. Πέτρου, τοὺς Γ. Σκοῦρον, Τ. Μαυρομμάτην, Α. Χρυσανθόπουλον, Α. Παπαδημητριάδην, Χ. Θεοχαρόπουλον καὶ Χ. Ν. Δεμάθαν· τέλος δὲ ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν, τὸ μὲν γ'. τὸν Τ. Μαυρομμάτην, τὸ δ'. τὸν Γ. Γουλιμῆν, τὸ ς'. τὸν Κ. Σκουρλέτην καὶ τὸ ζ'. τὸν Α. Τατόπουλον.

Ἀναγγελθέντος ἔπειτα, ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατ. ὑπουργείου, ἀναγνώσθη ἡ ἐπ' αὐτοῦ ἔκθεσις τῆς ἐπιτροπῆς, ἔχουσα οὕτως·

« Ἡ ἐξέτασις τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργείου ἐφείλκυσεν οὐκ ὀλίγον τὴν προσοχὴν τῆς ἐπιτροπῆς. Ἡ καλῶς ἐννοουμένη οἰκονομία καὶ ἡ ἐπωφελὴς χρῆσις ἑκάστης δαπάνης ὑπῆρξαν οἱ κανόνες, τοὺς ὁποίους ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν στρατιωτικῶν ἠκολούθησε καθ' ὅλην αὐτοῦ τὴν ἐργασίαν ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ στρατιωτικοῦ κλάδου.

Ἀναγνοῦσα ἡ ἐπιτροπή σας, κύριοι, τὴν ἔκθεσιν τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ προϋπολογισμοῦ τούτου, καὶ παρατηρήσασα τὴν λεπτομέρειαν καὶ ἀκρίβειαν, μεθ' ἧς δικαιολογεῖται πρώτην ἅδη φορὰν ἑκάστη δαπάνη, δὲν δύναται νὰ μὴ ὁμολογήσῃ τὴν ἀκραν αὐτῆς εὐχαριστησιν εἰς τὸν Κ. ὑπουργὸν, ἐναισθανθέντα ἐνδελεχῶς νὰ καταδείξῃ εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Ἀντιπροσώπων ὅλας τὰς πηγὰς, ἐξ ὧν προέκυψαν αἱ διὰ τὸν στρατὸν δαπάναι.

Ὅ,τι δὲ φέρει τιμὴν μεγάλην εἰς τὸν ὑπουργὸν, εἶναι ἡ ἀνεν τινὸς ὑπερβάσεως τῆς ἐτησίας δαπάνης ἐπαύξησις τοῦ στρατοῦ κατὰ 1027 ἄνδρας.

Ἡ ἀνάπτυξις τῆς στρατιωτικῆς τοῦ ἔθνους δυνάμεως, ἡ μόρφωσις αὐτῆς διὰ κατηλλήλων ὀργανικῶν νόμων, ἡ ἔλλειψις τῶν ὁποίων πολλάκις ὑπὸ τῶν νομοθετικῶν σωμάτων ἐθεωρήθη ὡς ἀπάδουσα πρὸς τὴν κατάστασιν τοῦ ἔθνους, ἦσαν ἔργα δυσχερῆ, χρῄζοντα καὶ πείρας ἐξειδικευμένης καὶ κρίσεως πολλῆς.

Ἡ ἐπιτροπή σας ἐπομένως ὑπὸ τὴν ἐπιῤῥοὴν τοιούτων σκέ-

ύρεων διελθούσα καὶ συζητήσασα τὸ σύνολον καὶ τὰ καθέκαστα τοῦ προϋπολογισμοῦ, ἀναβαίνοντος εἰς δραχ. 4,842,081.86, σπεύδει νὰ συστήσῃ εἰς τὴν Βουλὴν τὴν παραδοχήν του ὡς ἔχει.

Παρατηρεῖ μόνον, ὅτι εἰς τὴν κατὰ τάξιν μαθητῶν τῆς στρατιωτικῆς σχολῆς τῶν Εὐελπίδων δὲν ἐπραγματοποιήθη ἡ πολλάκις ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἐκφρασθεῖσα ζωηρὰ ἐπιθυμία τοῦ νὰ λαμβάνωνται κατ' ἀναλογίαν ἐκ τῶν νομῶν τοῦ Κράτους οἱ δωρεὰν σπουδάζοντες νέοι, ἐκ τῶν οἰκογενειῶν ἐκείνων, αἵτινες ἀπέκτησαν ἀπαράγραπτα δικαιώματα εἰς τὴν εὐγνωμοσύνην τοῦ ἔθνους· ἐπιθυμεῖ δὲ τοῦ λοιποῦ νὰ τηρηθῇ ἡ ἀρχὴ αὕτη, ἥτις οὐδόλως ἀπάδει πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ ἔθνους.

Ἐπὶ τέλους ἐφελκύει τὴν προσοχὴν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ εἰς τὴν ἐκτίμησιν τῶν δικαιωμάτων τῶν πρωταγωνιστῶν τοῦ ἔθνους, οἷον τοῦ Θ. Κολοκοτρώνου, Κουντουριώτου καὶ ἄλλων τῶν τούτοις ὁμοίων, τῶν ὁποίων τὰ τέκνα καὶ δίκαιον καὶ ἀναγκαῖον εἶναι νὰ ἐκπαιδεύωνται ἐν τῇ σχολῇ δωρεάν. »

Ἐκ ταύτης δὲ ὁρμηθεὶς ὁ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸς, ἔλεξε τάδε.

Κύριοι !

Ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ στρατιωτικοῦ κλάδου ἀποτελῶν μέγα μέρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ Κράτους, ἐφελκύει ἀναγκαίως ἀπὸ τῆς ἐναρξέως τοῦ συνταγματικοῦ πολιτεύματος καθ' ἑκάστην Σύνοδον σοβαρὰς σκέψεις εἰς τὴν Βουλὴν κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ νόμου τῶν δημοσίων ἐξόδων. Ἡ δυσαναλογία τῶν στρατιωτικῶν ἐξόδων ὡς πρὸς τοὺς πόρους τοῦ δημοσίου, καὶ ἀφ' ἑτέρου τὸ ἀνεπαρκὲς τοῦ ἑλληνικοῦ στρατοῦ καὶ εἰς αὐτὰς τὰς συνήθεις ἀνάγκας τῆς ὑπηρεσίας δικαίως ἔσυρον τὴν προσοχὴν τῆς Βουλῆς. Ἀλλ' ὅσον αἱ σκέψεις ἦσαν σοβαραί, ὅσον τὸ ἀντικείμενον ἦτον ἄξιον λόγου καὶ διὰ τὰς οἰκονομικὰς τοῦ ἑλληνικοῦ Κράτους περιστάσεις καὶ διότι ἡ ἑλληνικὴ αὐτονομία ἐπὶ ἀκραδάντων κρηπίδων στερεωθεῖσα, ἀπήτει συντήρησιν στρατοῦ ἀναγκαίου μόνον διὰ τὴν ἐσωτερικὴν ἀσφάλειαν καὶ ἡσυχίαν, τόσον αἱ συζητήσεις ἐγίνοντο ἐν ἀγνοίᾳ τῶν πραγμάτων καὶ ἐπέφερον μόνον τῆς ἐπιφανείας, χωρὶς νὰ εἰσδύσωσιν εἰς τὰ αἴτια τὰ ἐπιφέροντα τὴν ἀνάγκην τοιούτων στρατιωτικῶν ἐξόδων.

Πολλοὶ ἔντιμοι βουλευταί, τὸ δημόσιον συμφέρον προτιθέμενοι καὶ ἐν τῇ εἰλικρινείᾳ αὐτῶν μὴ δυνάμενοι νὰ πεισθῶσι

περὶ τῆς ἀνάγκης τῶν κατ' ἔτος προϋπολογιζομένων στρατιωτικῶν ἐξόδων, ἐπελήφθησαν τοῦ ζητήματος· ἀλλ' ἀπεδύοντο εἰς τὸν ἀγῶνα ἀπρομελέτητοι μὲν καὶ ξένοι εἰς τὰς λεπτομερείας τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας, προκατειλημμένοι δὲ ἀπὸ τὰς εἰρημένας περιστάσεις καὶ ἀπὸ τὰς διαδιδομένας κατὰ τῆς στρατιωτικῆς διαχειρίσεως φήμας.

Οἱ προκάτοχοί μου ὑπουργοὶ ἔχοντες ἐνδόμυχον τὴν πεποίθησιν τῆς εἰλικρινείας των, περιωρίζοντο εἰς τὴν συνοδεύουσαν τὸν προϋπολογισμὸν ἔκθεσιν καὶ εἰς ὀλίγας διασαφήσεις λεπτομερειῶν, ἐξηγούσας μὲν μικρὰς ἐνστάσεις, μὴ δικαιολογούσας δὲ τὴν γενικὴν διοίκησιν τοῦ στρατιωτικοῦ κλάδου, καὶ εὐχαριστούμενοι εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ προϋπολογισμοῦ, παρεχώρουν καθ' ἑαυτῶν καὶ κατὰ τῆς στρατιωτικῆς διαχειρίσεως εὐρὺ στάδιον κατακρίσεων.

Ἡ δὲ κοινὴ γνώμη ταλαντευομένη μεταξὺ κατηγοριῶν καὶ ἀπολογιῶν, τῶν ὑπὸ τῆς δημοσιογραφίας συρράπτομένων, ἦτον ἐνδιάθετος νὰ φέρῃ μέλαιναν κατὰ τὰς στρατιωτικῆς διαχειρίσεως ψῆφον.

Τὸ ἐμβριθὲς τοῦτο ζήτημα καὶ πρὶν ἀναδεχθῶ τὴν διεύθυνσιν τοῦ ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν μ' ἐνησχόλησε, κύριοι, ἀλλὰ καὶ εἰς ἐμὲ παρεῖχε δυσκολίας οὐχὶ μικράς, διότι ἐνώπιον δὲν ἀποκτήσει τις τὴν ἀπαιτουμένην εἰς τὰ καθέκαστα τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας ἕξιν, διαφεύγουσιν αἱ λεπτομέρειαι καὶ πολλάκις ἡ παράλειψις τινὸς αὐτῶν καθίστησι τοὺς ὀρθοτέρους συλλογισμοὺς ματαίους.

Ὅθεν ἐξ ἀρχῆς τῆς εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν καθιδρύσεώς μου ἐπροσπάθησα ἀνενδότως νὰ πληροφορηθῶ ἐξ οἰκείας πείρας·

1) Ἂν εἰς τὸν στρατιωτικὸν κλάδον ὑπάρχῃ διαχείρισις πιστή.

2) Ἂν ὑπάρχωσι κανόνες ἐξασφαλίζοντες τὸ δημόσιον.

3) Ἂν ἡ δυσαναλογία τῶν στρατιωτικῶν ἐξόδων ὡς πρὸς τοὺς πόρους τοῦ ἑλληνικοῦ Κράτους πηγάζῃ ἀπὸ τὰς εἰδικὰς περιστάσεις τὰς ἐκ τοῦ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνος καὶ ἀπὸ τὴν κατάστασιν τῆς ἑλληνικῆς βιομηχανίας.

4) Ἂν ἡ κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν στρατιωτικὴ δύναμις ἦτον ἀνάλογος τῶν ἀναγκῶν τῆς ὑπηρεσίας τῆς Κυβερνήσεως.

5) Ἂν διὰ τροποποιήσεών τινων εἰς τὸν διοργανισμὸν διαφόρων κλάδων τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας ἦτον ἐφικτὴ ἡ αὔξησις τῆς στρατιωτικῆς δυνάμεως ἄνευ προσθήκης δαπάνης.

Ἀλλὰ, διὰ νὰ ἐπιτύχω τοῦτο, ἦτον ἄφευκτον νὰ μελετήσω

πρῶτον τὴν μέχρι τῆς ὑπουργείας μου διαχείρισιν ἐπὶ βεβαίων καὶ ἀλανθάστων ἀποτελεσμάτων. Μόνοι δὲ οἱ ἀπολογισμοὶ τῶν παρελθόντων ἐτῶν ἐδύναντο νὰ μοὶ χορηγήσωσι τὴν εἰκόνα τῆς διαχειρίσεως πρὸ τῆς ἐμῆς.

Κατὰ δυστυχίαν οἱ λογαριασμοὶ τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας δὲν ἦσαν ἐνήμεροι, καὶ ἡ καθυστέρησις, οὔτε ἀμελείας ὑπαλλήλων οὔτε παραβλέψεως προϊσταμένων ἀποτέλεσμα, πηγάσασα δὲ κατ' αὐτὴν τὴν ἐφαρμογὴν τῶν κανόνων τῆς στρατιωτικῆς οἰκονομίας, κατ' αὐτὸν τὸν διοργανισμὸν τοῦ στρατοῦ, ἐπηύξησεν ἐκ τῶν ἀλλεπαλλήλων διαλύσεων καὶ νέων ὀργανισμῶν τῶν στρατιωτικῶν σωμάτων, καὶ ἐκ τῶν συμπεσουσῶν ἐκτάκτων περιστάσεων, ἡ περιστολὴ τῶν ὁποίων ἀπῄτει ἀδιάκοπον κίνησιν εἰς τὸν στρατόν, καθιστῶσαν δύσκολον τὴν ἐνήμερον τῶν λογαριασμῶν κατάστασιν.

Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἰδέα τῆς καθυστερήσεως τῶν λογαριασμῶν ἕνεκα τῆς ἐφαρμογῆς τῶν κανόνων τῆς οἰκονομικῆς ὑπηρεσίας δύναται εἰς πολλοὺς νὰ φανῇ παράδοξος, ἀναγκάζομαι νὰ ἐξηγηθῶ.

Πρὸ τοῦ διοργανισμοῦ τοῦ στρατοῦ, τοῦ συστηθέντος μετὰ τὴν ἄφιξιν τῆς Α. Μ. ὑπῆρχον εἰς τὴν στρατιωτικὴν οἰκονομίαν πρόσωπα ἐξοικειωμένα μ' ὀλίγους τινὰς κανόνας ἀναλόγους εἰς τὰς κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ἀνάγκας τῆς ὑπηρεσίας. Ἡ ἀνάπτυξις τοῦ στρατιωτικοῦ κλάδου ἐπέφερε τὴν ἀνάγκην παραδοχῆς κανονισμῶν, ῥυθμιζόντων μὲν ὅλας τὰς περιστάσεις τῆς ὑπηρεσίας καὶ ἀπαρτιζόντων σύστημα στρατιωτικῆς οἰκονομίας, παντάπασι δὲ ἀγνώστων εἰς τὰ ὑποδεέστερα ὄργανα τῆς στρατιωτικῆς οἰκονομίας, τὰ ὁποῖα μὴ κεκτημένα τὴν ἀπαιτουμένην ἕξιν περὶ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν κανονισμῶν, ὑπέπεσαν ἀπ' αὐτῆς τῆς συστάσεως τῶν σωμάτων εἰς καθυστερήσεις.

Ἡ δυσχερὴς αὕτη ἔλλειψις ἐπεκράτησε κατὰ δυστυχίαν τόσον περισσότερον, ὅσον οἱ κάτοχοι τῶν κανονισμῶν καὶ τὴν ἀνωτέραν τάξιν τῆς στρατιωτικῆς οἰκονομίας ἀποτελοῦντες δὲν ἦσαν εἰς κατάστασιν διὰ τὴν διαφορὰν τῆς γλώσσης νὰ μεταδώσωσιν εὐκόλως εἰς τοὺς ὑποδεεστέρους των τὰς περὶ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν κανονισμῶν γνώσεις των.

Ἑπομένως ἀφ' ἑνὸς ἡ ἀπειρία καὶ ἀφ' ἑτέρου ἀλλεπάλληλοι περιστάσεις, ἀπαιτήσασαι ἔκτακτον κίνησιν εἰς τὸν στρατόν, ἐπέφερον τὴν καθυστέρησιν τῶν λογαριασμῶν κατὰ ἑπτὰ ἔτη.

Ἡ στρατιωτικὴ λογιστικότης ἐπροχώρει μολονοτοῦτο, διότε ἀνέλαβον τὴν ὑπηρεσίαν, εὗρον αὐτὴν ἐπὶ πέντε ἔτη μόνον

καθυστερούσαν, ἀλλ' ἡ βραδεῖα αὕτη πρόοδος δὲν ἤρκει, διότι ὤφειλον νὰ λάβω ταχεῖαν τῶν περὶ τὴν στρατιωτικὴν διαχείρισιν περιστάσεων γνῶσιν.

Θεωρῶν δὲ τὰ ἐκ τῆς ἐνημέρου καταστάσεως τῆς ὑπηρεσίας ταύτης πλεονεκτήματα, ἐχορήγησα ἅπαντα τὰ ἐπ' ἐμοὶ μέσα, καὶ εὑρὼν ζῆλον καὶ προθυμίαν ἀνάλογον τῶν εὐχῶν μου, ἤγειρόνων τοὺς μέχρι τοῦδε καθυστεροῦντας ἀπολογισμοὺς ὑπέβαλον εἰς τὸ ἐλεγκτικὸν Συνέδριον καὶ τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν, ἀλλὰ καὶ τοὺς λογαριασμοὺς τοῦ ὑλικοῦ κατέστησα ἐνημέρους καὶ τὰ ὁριστικὰ ἀποτελέσματα τῆς στρατιωτικῆς οἰκονομίας ἔχω πρόχειρα ἅμα λήξει ἑκάστη τριμηνία, ὥστε δύναμαι νὰ ἀκολουθῶ κατὰ πόδας ὅλην τὴν στρατιωτικὴν διαχείρισιν.

Ἐκ τῆς ἀκριβοῦς ταύτης εἰκόνος τῆς στρατιωτικῆς διαχειρίσεως, ἐκ τῶν περὶ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν κανόνων διαφόρων ὑπηρεσιῶν παρατηρήσεων, ἐκ τῶν εὐτυχῶν ἀποτελεσμάτων τῶν γενομένων δοκιμῶν εἰς διαφόρους τῆς στρατιωτικῆς οἰκονομίας κλάδους καὶ τέλος ἐκ τῆς μελέτης τῶν ἀναγκῶν τοῦ Κράτους ὡς πρὸς τὴν ἔνοπλον δύναμιν ἠρώτηκα τὴν πεποίθησιν·

1) Ὅτι ἡ οἰκονομικὴ τοῦ στρατοῦ διαχείρισις εἶναι πιστή.

2) Ὅτι ὑπάρχουσι κανόνες καὶ τύποι περὶ πάσης δαπάνης ἐξασφαλίζοντες τὸ δημόσιον.

3) Ὅτι ἡ δυσαναλογία τῶν στρατιωτικῶν ἐξόδων πρὸς τοὺς πόρους τοῦ Κράτους εἶναι ἄφευκτος συνέπεια τῶν εἰδικῶν περιστάσεων, αἵτινες συνοδεύουσι τὴν Ἑλληνικὴν παλιγγενεσίαν.

4) Ὅτι ἡ μέχρι τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ νομοσχεδίου τῆς δυνάμεως τοῦ στρατοῦ διὰ τὸ ἔτος **1852** στρατιωτικὴ δύναμις, δὲν ἐπήρκει εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς ἐξασφαλίσεως τῆς ὑπηρεσίας τῶν φρουρίων καὶ τῶν πόλεων, εἰ μὴ μὲ μεγάλην τῆς ὑγείας τοῦ στρατιώτου βλάβην.

5) Ὅτι ἡ αὔξησις τῆς δυνάμεως τοῦ στρατοῦ ἦτον ἄφευκτος καὶ ἐφικτὴ διὰ τοῦ αὐτοῦ ποσοῦ τῶν ἐξόδων.

Τὸ τελευταῖον τοῦτο ἀποτέλεσμα παριστάνει, Κύριοι, ἤδη ὁ προϋπολογισμὸς τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας διὰ τὸ ἐνεστὼς ἔτος.

Ὁ προϋπολογισμὸς οὗτος φέρει ἐνεργητικὴν μὲν δύναμιν **9423** ἀνδρῶν, δαπάνην δὲ **4,824,081** δραχ. **86** λεπτῶν, ἐνῶ οἱ προηγούμενοι προϋπολογισμοὶ διελάμβανον τὴν αὐτὴν σχεδὸν δαπάνην, δύναμιν δὲ ἐνεργητικὴν **7793** ἀνδρῶν· ἤτοι κατὰ **1450** ἄνδρας μικροτέραν τοῦ παρόντος προϋπολογισμοῦ, ἐξ ὧν

1000 μὲν οἱ κατὰ τὸν νόμον τῆς δυνάμεως τοῦ 1852 ἔτους προστεθέντες, 450 δὲ οἱ σημειούμενοι εἰς ἄδειαν εἰς τοὺς προϋπολογισμοὺς τῶν παρελθόντων ἐτῶν.

Ὅτε, Κύριοι, καθυπέβαλον εἰς τὴν ὑμετέραν ἐπιψήφισιν τὸν περὶ δυνάμεως τοῦ στρατοῦ διὰ τὸ ἔτος 1852 νόμον, αὐξάνοντα κατὰ 1000 ἄνδρας τὴν τακτικὴν στρατιωτικὴν δύναμιν, πολλοὶ ἐξ ὑμῶν ἐθαύμασαν πῶς ὁ ὑπουργὸς τῶν στρατιωτικῶν ἐπρότεινε τὴν αὔξησιν ταύτην χωρὶς προσθήκης δαπάνης, καὶ ἐπέφερον τὸ ἑξῆς δίλημμα. Ἂν διὰ τῆς αὐτῆς δαπάνης δυνάμεθα νὰ ἔχωμεν 1000 ἄνδρας πλείονας τῶν μέχρι τοῦ 1851 ἐπιψηφισθέντων, οἱ μέχρι τέλους τοῦ 1852 προϋπολογισμοὶ διελάμβαναν ποσὰ ἀνώτερα τῶν ἀναγκῶν, καὶ πῶς διετέθησαν τὰ περισσεύματα; Ἂν οἱ μέχρι τοῦδε προϋπολογισμοὶ ἦσαν ἀκριβεῖς, πῶς ὡς ἐκ θαύματος ἐξαρκεῖ ἤδη τὸ αὐτὸ ποσὸν διὰ τὴν συντήρησιν 1000 ἀνδρῶν περισσοτέρων; Ἆρα ἢ οἱ τότε προϋπολογισμοὶ δὲν ἦσαν ἀληθεῖς, ἢ ἡ ἰδέα, ὅτι διὰ τῆς αὐτῆς δαπάνης ἠμποροῦν νὰ προστεθῶσι 1000 ἄνδρες, ἦτον πλάσμα φαντασιοκόπου.

Τότε, Κύριοι, δὲν ἦμην εἰς θέσιν εἰσέτι νὰ ἐξηγήσω, ὅτι τὸ δεινὸν τοῦτο δίλημμα, τὸ παρουσιαζόμενον ὡς ἀμφίστομος μάχαιρα, ἦτον κατ' ἐπιφάνειαν μόνον καταπληκτικόν, ἐν ἐπιπολῆ μόνον ἀκαταμάχητον.

Ἀναλαμβάνω ἤδη νὰ ἀποδείξω δι' αὐτῶν τῶν πραγμάτων, ὅτι οὐδ' οἱ προλαβόντες προϋπολογισμοὶ ἦσαν δόλιοι καὶ ὑπέκρυπτον περισσεύματα διατιθέμενα πρὸς ἰδιοτέλειαν, οὐδ' ὁ προϋπολογισμός, τοῦ ὁποίου πρόκειται ἡ συζήτησις, εἶναι ἔργον θαυματοποιίας.

Ἀποσιωπῶν ἐπὶ τοῦ παρόντος, Κύριοι, ὅσ' ἄλλα μέτρα ἔλαβον πρὸς περιστολὴν τῶν ἐξόδων εἰς τὴν λεπτομέρειαν τῆς ὑπηρεσίας, ἀναφέρω τὰ συντελεστικώτερα, δι' ὧν ἔφθασα εἰς τὸν σκοπόν.

Διὰ μόνου τοῦ μέτρου τῆς εἰς τὴν κατάθεσιν μεταθέσεως τῶν μανδυῶν (κατωτέρω θέλω ἐξηγήσει τί ἐστὶ κατάθεσις) ἐπέτυχον ἐλάττωσιν τεσσαρακονταπέντε χιλιάδων δραχμῶν, διότι ἐξέτεινα τὴν διάρκειαν τοῦ μανδύου εἰς 4 ἀντὶ δύω ἐτῶν, καὶ τοῦτο οὐχὶ προσδιορίσας τὴν διάρκειάν του κατ' ἀρέσκειαν πρὸς ὄφελος τοῦ δημοσίου καὶ ζημίαν τοῦ στρατιώτου, ἀλλ' ἐν πεποιθήσει ὅτι δύναται νὰ διαρκέσῃ ἐπὶ τετραετίαν, ὅταν οἱ ἄνδρες θεωροῦντες τὸ ἔνδυμα τοῦτο ὡς ἴδιον κτῆμα, φείδωνται τῆς χρήσεως αὐτοῦ. Τὸν μανδύαν ἐχορήγει μέχρι τοῦδε τὸ δημόσιον εἰς λογαριασμόν του, οἱ δὲ στρατιῶται με-

τεχειρίζοντο ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ αὐτόν, φειδόμενοι τῶν εἰς βάρος των ἐνδυμάτων, καὶ παρημέλουν ἐν γένει τὴν διατήρησίν του, ὡς μὴ ἔχοντες εἰς τὴν ἐπιμέλειαν αὐτοῦ συμφέρον. Ἐκ τῆς τοιαύτης δὲ ἀμελοῦς χρήσεως ὁ μανδύας διήρκει μόλις δύω ἔτη.

Ἀλλὰ προέκυπτε τοῦτο ἀπὸ λάθος τῶν προϊσταμένων ἢ ἐξ ἀμελείας τοῦ ὑπουργείου;

Τὸ ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν πολλὰς ἐξέδωκεν ἐγκυκλίους διαταγὰς περὶ τῆς καλῆς καὶ τακτικῆς χρήσεως τῶν μανδυῶν, ἀλλ' εἰς μάτην, διότι οἱ φέροντες τοὺς μανδύας εἶχον ἀντίθετον συμφέρον. Ὅσάκις δὲ δὲν ἦσαν ὑπόχρεοι νὰ φέρωσιν ἄλλην στολήν, ἔφερον τὸν μανδύαν, διὰ νὰ μὴ τρίβωσι τὰ ἐνδύματα, τὰ ὁποῖα ἦσαν εἰς βάρος των. Οἱ προϊστάμενοι ἐπετήρουν τὴν τακτικὴν χρῆσιν τῶν μανδυῶν, ἀλλ' ἡ ἐπιτήρησις δὲν ἔρκει πρὸς περιστολὴν τοῦ ἀτόπου, διότι οἱ ἔχοντες συμφέρον διέφευγον τὴν προσοχὴν τῶν προϊσταμένων, τὸ δ' ὑπουργεῖον δὲν ἦτον δυνατὸν νὰ ἀπαιτήσῃ ὅλην τὴν προσοχὴν τῶν προϊσταμένων εἰς τὴν τοῦ ὑλικοῦ χρῆσιν, διότι τὰ καθήκοντα τῆς οἰκονομίας ἂν δὲν ἦναι ἐπουσιώδη, εἶναι τοὐλάχιστον δευτερεύοντα εἰς τὸν μάχιμον.

Ἆρα ἡ μεγάλη χρῆσις τῶν μανδυῶν καὶ ἡ ἐκ ταύτης ὑπέρμετρος δαπάνη τοῦ δημοσίου δὲν ἦτον ἀποτέλεσμα καταχρήσεως, ἀλλ' ἐσφαλμένου συστήματος.

Ἆρα ἡ εἰς ταύτην ἐλάττωσις δὲν ἦτον θαῦμα, ἀλλ' ἁπλῆ τροποποίησις συστήματος.

Ἡ ἐξίσωσις τῆς καταθέσεως τῶν ὑπαξιωματικῶν μὲ τὴν τῶν στρατιωτῶν ὅλων τῶν ὅπλων, ἥτις ἐλάττωσε κατὰ τρία λεπτὰ τὴν ἡμερησίαν δαπάνην τοῦ δημοσίου διὰ τοὺς ὑπάρχοντας πεντακοσίους ὑπαξιωματικούς, ἀποδεικνύει, Κύριοι, καταχρῆσιν κατὰ τὰ προλαβόντα ἔτη, καὶ τὴν ἤδη γενομένην ἐλάττωσιν ταύτην αἴνιγμα;

Ἀφαίρεσις κοσμημάτων τινῶν ἀπὸ τοὺς ὑπαξιωματικούς, μὴ ἀναποφεύκτων εἰς τὴν ὑπηρεσίαν, ἐπέφερε τὴν ἐλάττωσιν. Ἦτον ἄρα μεταῤῥύθμισις ἁπλῆ τοῦ ἱματισμοῦ καὶ οὐχὶ ἐπινόησις Ἀρχιμήδειος.

Ἀλλ' ἡ διάλυσις τοῦ σώματος τῶν ἐπικουρικῶν χωροφυλάκων, καθ' οὗ τὰ βουλευτικὰ σώματα τοσάκις ἐπέφερον δικαίως πικρὰς ἐπικρίσεις, καὶ ἥτις ἠλάττωσε τὴν δαπάνην τῆς χωροφυλακῆς εἰς 826,324 δρ. ἀντὶ 841018 δραχ., ἀλλ' ἡ διάλυσις τῶν ἐν Μεγάροις φαλαγγιτῶν, ἀλλ' ἡ χρῆσις τοῦ κατὰ τὸ καταστατικὸν

τῆς φάλαγγος δικαιώματος τῆς εἰς ἀπεριόριστον ἄδειαν ἀποπομπῆς φαλαγγιτῶν τινων, τῶν ὁποίων τὰ ἴδια συμφέροντα συνεβιάζοντο μὲ τὴν ἐκ τῆς ἀποπομπῆς ταύτης οἰκονομίαν, τὰ ὁποῖα ἐπέφερον τὴν ἐλάττωσιν τῆς δαπάνης τῆς φάλαγγος εἰς 427,412 δρ. ἀντὶ 487,205 δραχ ἦσαν μέτρα ὑπερφυῆ;

Ὄχι, Κύριοι, ὁ παρὼν προϋπολογισμὸς δὲν εἶναι ἔργον ὑπερφυές, ἀλλ' ἔργον ἐπιμόνου μελέτης, ἔργον πείρας, ἔργον ἐπιμελείας ἐνδελεχοῦς τῶν λεπτομερειῶν τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας.

Ἦτον ἔργον ἐπιμόνου μελέτης, διότι ὤφειλον νὰ συμβιβάσω τὰ συμφέροντα τοῦ δημοσίου χωρὶς νὰ ἀδικήσω κεκτημένα δικαιώματα· ἦτον ἔργον πείρας, διότι τὴν πεῖραν ὤφειλον νὰ ἔχω ὁδηγὸν εἰς μεταρρυθμίσεις περὶ τὴν ὑπηρεσίαν· ἦτον ἔργον ἐνδελεχοῦς ἐπιμελείας τῶν λεπτομερειῶν, διότι ἐκ τῆς συναρμολογίας τῶν λεπτομερειῶν ἐπέρχεται ἡ ἁρμονία καὶ ἡ τάξις εἰς τὴν ὑπηρεσίαν.

Συγχαίρω ἤδη ἐμαυτὸν, διότι ἡ διετὴς διεύθυνσις τοῦ ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν μὲ ἔδωκε τὰ μέσα ἔχι μόνον τὰ πολλάκις κατὰ τῆς στρατιωτικῆς διαχειρίσεως λεχθέντα νὰ ἀντικρούσω μ' ὅλην τὴν δύναμιν, τὴν ὁποίαν ἡ πεποίθησις παρέχει, ἀλλὰ καὶ εἰς ὑμᾶς, Κύριοι, νὰ δώσω ἀκριβῆ ἰδέαν περὶ τῆς καταστάσεως τοῦ στρατοῦ· περὶ τοῦ στρατοῦ, ὅστις εἰς πᾶσαν περίστασιν ἔδωκεν ἀποδείξεις πατριωτισμοῦ καὶ ἀφοσιώσεως εἰς τὰ καθεστῶτα, καὶ μολονοτοῦτο πολλάκις ἐγένετο ἀντικείμενον ἀδίκων προσβολῶν· περὶ τοῦ στρατοῦ, τὸν ὁποῖον ἀπαρτίζουσι πρόσωπα πολλᾶς εἰς τὴν πατρίδα παρασχόντα ὑπηρεσίας, τὸ καθῆκον δὲ καὶ τὴν τιμὴν ὡς κύριον γνώμονα τῆς διαγωγῆς των ἔχοντα.

Αἴσθημα ἑπομένως καθήκοντος ἱεροῦ, αἴσθημα ἀκαθέκτου φιλοτιμίας νὰ ἐπανορθώσω ἀδίκους προσβολὰς κατὰ τοῦ στρατιωτικοῦ κλάδου μὲ ὑπαγορεύει, Κύριοι, νὰ εἴπω ὀλίγα τινὰ περὶ τῆς εἰς τὴν στρατιωτικὴν διαχείρισιν ἐπικρατούσης μεθόδου καὶ τάξεως, καὶ ἐπὶ τούτῳ παρακαλῶ νὰ μοὶ χορηγήσητε τὴν προσοχήν σας, καθ' ὅσον τὸ ἀντικείμενον εἶναι ἄξιον αὐτῆς, ὡς ἀφορῶν ἓν τῶν κυριωτέρων ἐλατηρίων τῆς Κυβερνήσεως.

Δὲν ἐξώγκουν, Κύριοι, τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ στρατιωτικοῦ κλάδου καταχρήσεις, διότι κατάχρησις δὲν εἶναι ὕπαρξις σώματος, κατάχρησις δὲν εἶναι ἐλάττωμα ὀργανισμοῦ ὑπηρεσίας τινος, κατάχρησις δὲν εἶναι δαπάνη περιττὴ, γινομένη κατὰ κανόνας.

Ὁ στρατιωτικὸς κλάδος εἶναι ἀναμφιβόλως εἷς ἐκ τῶν ταχύτερον καὶ τελειότερον μορφωθέντων. Εἰς αὐτὸν εὑρίσκει τις πολλὰ πρόσωπα παρέχοντα ὅλα τὰ προσόντα, τὰ ὁποῖα ἡ στρατιωτικὴ ὑπηρεσία ἀπαιτεῖ. Τακτικὴ δὲ στρατιωτικὴ ὑπηρεσία δὲν ἠμπορεῖ νὰ ὑπάρξῃ ἄνευ καλῆς στρατιωτικῆς οἰκονομίας, διότι ἡ στρατιωτικὴ οἰκονομία εἶναι τὸ ἐλατήριον, δι' οὗ θεραπεύονται ὅλαι αἱ ἀνάγκαι τοῦ στρατιώτου, εἶναι ἓν τῶν κυριωτέρων μέσων, δι' ὧν ὁ στρατιώτης ὑποβάλλεται εἰς τὴν αὐστηρότητα τῆς πειθαρχίας.

Τούτου ἕνεκα συγχρόνως μὲ τὸν διοργανισμὸν τοῦ στρατοῦ ἐξεδόθησαν οἰκονομικοὶ κανονισμοὶ, προνοοῦντες περὶ ὅλων τῶν ἀναγκῶν τοῦ στρατιώτου καὶ ῥυθμίζοντες τόσον αὐτὰς ὡς καὶ τοὺς περὶ τῆς διακαιολογήσεως τῶν ἐξόδων τοῦ δημοσίου τύπους.

Συνέβησαν ἀναμφιβόλως καὶ ἐνδέχεται νὰ συμβῶσι, Κύριοι, ἀτοπήματα περὶ τὴν στρατιωτικὴν διαχείρισιν· ἀλλὰ μήπως ἡ ἐντελὴς ἀποφυγὴ αὐτῶν ἦναι ἔργον ἀνθρώπινον; Ποῦ καὶ εἰς ποῖον κλάδον ὑπηρεσίας δὲν συμβαίνουν ταῦτα; Ἀλλ' ὁ θέλων νὰ κρίνῃ περὶ ὑπηρεσίας τινὸς δὲν θεωρεῖ ἂν συμβαίνωσιν ἀτοπα, ἀλλ' ἂν ἦναι πολυάριθμα, ἂν προέρχωνται ἀπὸ ἐλαττώματα ὀργανικὰ ἢ ἀπὸ τὴν ἀδυναμίαν τῆς ἀνθρωπίνου φύσεως, καὶ τέλος ἂν μένωσιν ἀτιμώρητα.

Τοιαύτη εἰλικρινὴς ἀντιπαράθεσις, τοιαύτη ἐξέτασις ἐμβριθὴς, εἶμαι πεπεισμένος, Κύριοι, θέλει ἱκανοποιήσει τὸν στρατιωτικὸν κλάδον, θέλει δώσει καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς μᾶλλον ὑποπτους τὴν ἐνδόμυχον πεποίθησιν, ὅτι ἡ στρατιωτικὴ διαχείρισις εἶναι πιστὴ καὶ ἀκεραία.

Ἀληθῶς, ὅταν θεωρήσῃ τις ἐπιπολαίως, ὅτι ὁ ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν διατάττει τὴν πληρωμὴν 4 1|2 ἑκατομμυρίων δραχμῶν δι' ἔξοδα τοῦ στρατιωτικοῦ κλάδου, εἶναι εὐδιάθετος νὰ ὑποθέσῃ, ὅτι εἰς τοιαύτην διαχείρισιν, διακλαδιζομένην εἰς πολλὰς λεπτομερείας, εἰσχωροῦσι καταχρήσεις· διὰ τοῦτο καὶ αἱ ἐπιχρίσεις δὲν ἔλειψαν καὶ πολλάκις ὑπερέβησαν τὰ ὅρια τῆς μετριότητος. Ἀλλ' ὅταν, Κύριοι, ἐξετάσῃ τις ἐσκεμμένως τὴν ῥέθοδον, καθ' ἣν διαχειρίζεται τὸ μέρος τοῦτο τῶν δημοσίων ἐξόδων, ὅταν παρατηρήσῃ ὅτι ὁ ὑπουργὸς δὲν διαχειρίζεται χρήματα ἀπ' εὐθείας, ἐπειδὴ δὲν ἔχει ταμεῖον, ὅτι τὰ στρατιωτικὰ ταμεῖα διαχειρίζονται παρὰ τριμελῶν ἐπιτροπῶν, ὅτι οὐδὲ λεπτὸν ἐξάγεται τοῦ ταμείου ἄνευ τῆς παρουσίας τῶν τριῶν τούτων μελῶν καὶ τοῦ διοικητοῦ τοῦ σώματος, λαμβανόντων λεπτομερῆ γνῶσιν ἑκάστης δαπάνης, ὅτι ἡ χρῆσις καὶ ἡ διατή-

ρησις τοῦ ὑλικοῦ ὑπόκειται εἰς αὐστηρούς κανόνας, ὅτι ἐκτὸς τῆς τακτικῆς ἐπεξεργασίας τῶν λογαριασμῶν παρὰ τοῦ στρατιωτικοῦ λογιστηρίου καὶ τοῦ ἐλεγτικοῦ Συνεδρίου, ἐξελέγχονται καὶ τὰ παραμικρότερα ἔξοδα καὶ ἡ πλέον εὐτελὴς κατανάλωσις ὑλικοῦ παρ' ἐπιθεωρητῶν, καθ' ἑξαμηνίαν ἐπιθεωρούντων, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ μὴ πεισθῇ, ὅτι εἶναι πολλὰ δύσκολον νὰ εἰσχωρήσωσι καταχρήσεις καὶ ἀδύνατον νὰ μὴ ἀποδειχθῶσιν.

Ἀλλ' ἂν, Κύριοι, ὑπῆρχεν εἰς τὸν στρατὸν ἡ λέπρα τῶν καταχρήσεων, ὑμεῖς αὐτοὶ ἠθέλατε θεωρεῖ τὰ μυσαρὰ τῶν καταχρήσεων ἀποτελέσματα. Ἠθέλατε βλέπει τὸν στρατιώτην ῥυπαρὸν καὶ ῥαλενδύτην, παραφυλάττοντα τὰ ψύχια τῶν πολιτῶν, διὰ νὰ χορτάσῃ τὴν πεῖναν του, ἀτακτοῦντα εἰς τὰς τριόδους καὶ δυσχεραίνοντα εἰς τὴν πειθαρχίαν, διότι, ἐπαναλαμβάνω, στρατιώτης γυμνητεύων καὶ πεινῶν δὲν ὑπείκει εὐκόλως εἰς τὸν χαλινὸν τῆς πειθαρχίας καὶ τῆς τάξεως. Ἀλλ' ὁ Ἕλλην στρατιώτης, Κύριοι, δὲν εἶναι ἥττων τῶν στρατιωτῶν τῶν λοιπῶν εὐρωπαϊκῶν ἐθνῶν ὡς πρὸς τὸν ἱματισμόν, ἔχει ὑγιᾶ καὶ καλὴν τροφὴν, κατακλίνεται ὡς οἱ στρατιῶται ὅλων τῶν πολιτισμένων ἐθνῶν, ἔχει τακτικὴν καὶ ἐπιμελῆ θεραπείαν.

Τὰ στρατιωτικὰ ἔξοδα διαιροῦνται εἰς δύο κατηγορίας, ἤτοι εἰς ἔξοδα ἀμεταβλητα καὶ εἰς ἔξοδα μεταβλητά, ἤτοι ἐπιδεκτικὰ αὐξήσεως καὶ ἐλαττώσεως. Εἰς τὴν πρώτην κατηγορίαν ὑπάγεται ὁ μισθὸς, ὅστις πληρώνεται εἰς ἕκαστον ἐν τῷ στρατῷ ἄτομον κατὰ τὸν βαθμόν του, κατὰ τὰς ἐν ἰσχύϊ διατιμήσεις καὶ κατὰ τοὺς περὶ μισθοῦ κανόνας.

Ὑπῆρχον κανόνες προβλέποντες περὶ τῆς πληρωμῆς τοῦ μισθοῦ, περὶ τῆς βεβαιώσεως τῆς παρουσίας ἢ τῆς ἀπουσίας ἑκάστου ἀτόμου· θεωρήσας μολονοτοῦτο αὐτοὺς ἀνεπαρκεῖς εἰς τὴν βεβαίωσιν τῆς ὑπάρξεως τῶν μισθοδοτουμένων ὑπαξιωματικῶν καὶ στρατιωτῶν, προσέθηκα εἰς τοὺς ἐπιθεωρητὰς τὸ καθῆκον τῆς ἐπιθεωρήσεως τῶν ἀτόμων.

Διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ὑπαρχόντων κανόνων πέπεισμαι, ὅτι οὐδὲν ἄτομον πληρώνεται ἐκτὸς τῶν ὑπηρετούντων, οὐδὲν ἄτομον λαμβάνει ὀλιγώτερα ἢ πλείονα τῶν ὀφειλομένων.

Τὰ εἰς τὴν δευτέραν κατηγορίαν ὑπαγόμενα ἔξοδα ἀφορῶσι τὸ ὑλικὸν ἐν γένει, τὰς πορείας, τὴν στρατολογίαν καὶ τὴν στρατιωτικὴν δικαιοσύνην.

Τὰ ἔξοδα τῶν διαφόρων τούτων ὑπηρεσιῶν ὑπόκεινται εἰς μεταβολὰς, καθ' ὅσον ὑπάρχει εὐφορία ἢ ἀφορία εἰς τὸ Κράτος, ὑπερτίμησις ἢ ἔκπτωσις εἰς τὰ ἐξωτερικὰ ὑφάσματα, ἀνάγκη

μεγάλης κινήσεως εἰς τὸν στρατὸν, προσκλήσεως πολλῶν ἢ ὀλίγων κληρούχων καὶ σύμπτωσις πολλῶν ἢ ὀλίγων εἰς τὸν στρατὸν ἐγκλημάτων. Διὰ τὸ ἄστατον δὲ τῶν περιστάσεων εἶναι ἀδύνατον νὰ προϋπολογισθῶσιν ἀκριβῶς τὰ ἔξοδα τῶν ὑπηρεσιῶν τούτων.

Ἡ προμήθεια τοῦ ὑλικοῦ ἐνεργεῖται ἐν γένει διὰ δημοσίου συναγωνισμοῦ ἢ διὰ παραγγελιῶν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν παρὰ τοῖς ἑλληνικοῖς Προξένοις. Τὰ τοῦ δημοσίου συναγωνισμοῦ ἐκτελοῦνται παρὰ τῶν σχετικῶν οἰκονομικῶν ἐπιτροπῶν τῶν σωμάτων τῇ συμπράξει τῶν πολιτικῶν ἀρχῶν. Τὸ ὑπουργεῖον δὲ ἐπιφυλάττεται τὴν ἐξέλεγξιν τῶν περὶ τὸν δημόσιον συναγωνισμὸν τύπων καὶ τὴν ἔγκρισιν, ἐὰν ἡ τιμὴ τῶν προμηθευθησομένων ἦναι ἀνάλογος μὲ τὴν πληρωθεῖσαν κατὰ τὰ προλαβόντα ἔτη καὶ τὰς κατὰ τόπον περιστάσεις. Τὴν διὰ τῶν Ἑλλήνων προξένων προμήθειαν παρσδέχεται τὸ ὑπουργεῖον ὁσάκις ἐκ τῆς ἀντιπαραθέσεως τῶν τιμῶν τοῦ δημοσίου συναγωνισμοῦ ἀποδεικνύεται ὠφελιμωτέρα εἰς τὸ δημόσιον ἢ πρὸς ἀποφυγὴν τῶν ἀναβολῶν τῆς παραδόσεως, εἰς τὰς ὁποίας οἱ ἐργολάβοι ὑποπίπτουσι. Τὸ μέτρον τοῦτο ἐνεργεῖται ἰδίως εἰς τὰ διὰ τὸν ἱματισμὸν ἀναγκαιοῦντα ὑφάσματα, διότι πολλάκις ὡς ἐκ τῶν περὶ τὴν παράδοσιν ἀναβολῶν ἐξετέθη εἰς παντελῆ ὁ στρατὸς ἔλλειψιν ὑλικοῦ ἱματισμοῦ. Κατὰ τὴν παραλαβὴν τοῦ ὑλικοῦ παρίσταται ὑπουργικὸς ἐπίτροπος πρὸς βεβαίωσιν τῆς ἀπαιτουμένης ποιότητος τοῦ προμηθευομένου ὑλικοῦ κατὰ τὸ δεῖγμα.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθέντων παρατηρεῖτε, Κύριοι, ὅτι εἰς ὅλα τὰ ἔξοδα καὶ εἰς ὅλην τὴν διαχείρισιν τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας ὑπάρχει γενικῶς καὶ πάντοτε ἡ μεγίστη ἐγγύησις τῆς συμπράξεως πολλῶν προσώπων, καὶ ὅτι οὐδὲν γίνεται ἐν τῷ κρυπτῷ.

Μεταβαίνω ἤδη, Κύριοι, εἰς τὴν λεπτομερῆ ἐξήγησιν τῶν ἐλαττώσεων, τὰς ὁποίας ἐπέφερον εἰς ἑκάστην ὑπηρεσίαν.

Εἰς τὴν μισθοδοσίαν ἦτον δυσέρικτος οἱαδήποτε ἐλάττωσις, καθ' ὅσον ἔχω τὴν πεποίθησιν, ὅτι οὔτε οἱ ὅροι αὐτῆς ἐν γένει ὑπερβαίνουσι τὰς ἀνάγκας τῶν βαθμολόγων οὔτε δυσαναλογία εἰς τὸν μισθὸν τῶν διαφόρων βαθμῶν ὑπάρχει. Μολονοτοῦτο παρετήρησα, ὅτι αἱ διάφοροι ἐν ἰσχύϊ διατιμήσεις εἶχον τὴν ἔλλειψιν τοῦ νὰ μὴ διακρίνωσι σαφῶς τὰς παρακολουθούσας τὸν μισθὸν ἐπιχορηγήσεις· διὰ τοῦτο συνέταξα νέαν γενικὴν διατίμησιν τῶν μισθῶν, διακρίνουσαν καθαρῶς τὰς ἐπιχορηγήσεις τῶν

διαφόρων βαθμῶν καὶ ὅπλων. Ἡ διάκρισις αὕτη χορηγεῖ, Κύριοι, τὰ μέσα τοῦ νὰ ἀρνῆται τὸ δημόσιον τὰς ἐπιχορηγήσεις ταύτας, ὁσάκις πρόσωπα κατέχουσι θέσεις μὴ συνεπιφερούσας τὴν ἀνάγκην αὐτῶν.

Ἐκ τῆς διακρίσεως ταύτης ἐλπίζω, Κύριοι, τὴν ἐλάττωσιν 10,000 δραχμῶν, τὴν ὁποίαν ἀπαντᾶτε εἰς τὸν μισθὸν τῶν ἀξιωματικῶν.

Εἰς τὰ ἔξοδα τοῦ 2 κεφαλαίου θέλετε παρατηρήσει ἐλάττωσιν εἰς τὸν μέσον ὅρον τῆς τιμῆς τοῦ ἄρτου.

Εἰς τὴν προμήθειαν τοῦ ἄρτου κατέβαλον πᾶσαν προσπάθειαν, διότι εἶναι ἡ βάσις τῆς τροφῆς τοῦ στρατιώτου. Αἱ προσπάθειαί μου δὲ δὲν ἀπέβησαν μάταιαι, διότι καὶ ἡ ποιότης τοῦ ἄρτου ἐβελτιώθη καὶ ἡ τιμὴ αὐτοῦ εἶναι μικροτέρα τῆς προϋπολογισθείσης κατὰ τὰ τρία παρελθόντα ἔτη.

Ἀλλ' εἰς τὸ κεφάλαιον τοῦτο θέλετε ἀπαντήσει δαπάνην 14,000 δραχμῶν, πρωτοφανῆ εἰς τὸν προϋπολογισμόν. Ἡ δαπάνη αὕτη εἶναι μόνον εἰς τὸν προϋπολογισμὸν πρωτοφανής, ὑπῆρχε δὲ κατ' ἔτος ἀπὸ τοῦ 1837, ὅτε ἀπενεμήθη διὰ βασιλικοῦ διατάγματος τετράλεπτος ἡμερησία ἐπιχορήγησις εἰς τὸ συσσίτιον τῶν ἐν τῇ πρωτευούσῃ ὑπαξιωματικῶν καὶ στρατιωτῶν, καὶ ὀκτάλεπτος εἰς τοὺς ἐν Παλαμηδίῳ ἕνεκα τῆς τιμῆς τῶν ὀψωνίων· δὲν ἐνεγράφετο δὲ εἰς τὸν προϋπολογισμόν, διότι τὸ ἄθροισμα τοῦ ἐπιμισθίου τούτου ὤφειλε νὰ σκεπάζῃ ἡ πρόσοδος τοῦ ἐπὶ τούτῳ εἰς τὴν φρουρὰν παραχωρηθέντος κήπου, κειμένου ἀπέναντι τοῦ βοτανικοῦ. Ἀλλ' ἡ πεῖρα ἀπέδειξεν, ὅτι ἡ πρόσοδος δὲν ἐπήρκει εἰς τὰς ὑποχρεώσεις αὐτῆς.

Ἡ ἐξακολούθησις τῆς ἐλπίδος, τὴν ὁποίαν ἡ πεῖρα ἀπέδειξε ματαίαν, ἦτον ἀφ' ἑνὸς παράλογος, ἀφ' ἑτέρου ἀντέβαινεν εἰς τὴν τάξιν, ἥτις ἀπαιτεῖ ἵνα ὅλα τὰ ἔξοδα ἑκάστης ὑπηρεσίας διαλαμβάνῃ ὁ ὑποβαλλόμενος εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τῶν νομοθετικῶν σωμάτων προϋπολογισμός.

Διὰ τοῦτο προσέθηκα μὲν τὴν δαπάνην εἰς τὸ 2 Κεφάλαιον, ἀφῆρεσα δ' ἐκ τοῦ 3 τὴν πρόσοδον τοῦ εἰρημένου κήπου, περιοριζομένην εἰς τὴν χλωρὰν τῶν ἵππων νομήν.

Ὅτι δὲ ἡ ἐπιχορήγησις αὕτη εἰς τοὺς ἐν τῇ πρωτευούσῃ καὶ ἐν Παλαμηδίῳ φρουροῦντας ὑπαξιωματικοὺς καὶ στρατιώτας εἶναι δικαία, εἶναι τόσον ἀναμφίβολον, ὅσον ὅτι ἡ τιμὴ τῶν ὀψωνίων ἐνταῦθα εἶναι μεγαλειτέρα ἢ εἰς τὰς ἐπαρχίας. Ἀπενεμήθη δ' ἐξ ἀρχῆς, διότι τὰ ἐκ τοῦ μισθοῦ τοῦ στρατιώτου ὡρισμένα διὰ τὸ συσσίτιον 16 λεπτὰ δὲν ἐξήρκουν.

Πέπεισμαι περὶ τῆς ἀληθείας ταύτης καὶ δὲν ἀμφιβάλλω, ὅτι θέλετε εὐαρεστηθῆ νὰ ἐπιψηφίσητε τὴν εἰρημένην δαπάνην, καθ' ὅσον αἱ ἐπὶ τῆς τροφῆς τοῦ στρατιώτου οἰκονομίαι καὶ ἄδικοι καὶ ἐπιζήμιοι εἶναι.

Ἐπίσης εἰς τὸ 3 Κεφάλαιον, τὸ τῆς νομῆς, ἀπαντᾶτε ἐλάττωσιν ἱκανήν.

Ἡ περισσὴ τῶν ἐξόδων εἰς τὴν νομὴν πηγάζει ἀπὸ τὴν ἐπιτυγίαν τῶν πρὸς ἐλάττωσιν τῶν τιμῶν μέτρων καὶ ἀπὸ τὴν κατάργησιν τῆς βαρείας μερίδος, τῆς ὁποίας τὴν χορηγίαν κατήργησα ὡς περιττήν, ἀφοῦ ἐξέλιπον οἱ εἰς τὸν στρατὸν γερμανικοὶ ἵπποι, δι' οὓς προσδιωρίσθη, ὡς ἔχοντας μέγεθος πολὺ ἀνώτερον τῶν ἑλληνικῶν.

Κατέδειξα τὰς ἐλαττώσεις, τὰς ὁποίας ἐπέφερον αἱ διαφοραὶ περὶ τὸν ἱματισμὸν μεταῤῥυθμίσεις, καὶ αἵτινες συμποσοῦνται εἰς 60,000 δραχ. περίπου. Περιορίζομαι ἤδη νὰ προσθέσω, ὅτι αἱ περὶ τὴν οἰκονομίαν προσπάθειαί μου ἔτεινον συγχρόνως καὶ εἰς τὴν εὐστάλειαν τοῦ στρατοῦ· ὅτι ὄχι μόνον ὁ ἱματισμὸς δὲν εἶναι κατώτερος τοῦ μέχρι τοῦδε ἐν χρήσει, ἀλλὰ καὶ τινων ἐνδυμάτων ἡ ποιότης ἐβελτιώθη. Τοιοῦτα εἶναι τὰ θερινὰ βράκια, ἅτινα κατασκευάζονται ἐκ λινοῦ, ἐν ᾧ μέχρι τοῦδε ἦσαν ἐκ βαμβακεροῦ πανίου· τὰ ὑποδήματα, τὰ ὁποῖα κατασκευάζονται ἐκ δέρματος ποιότητος ἀνωτέρας τῆς μέχρι τοῦδε ἐν χρήσει· τὰ κράνη, τῶν ὁποίων ἡ νέα κατασκευὴ εἶναι ἐπιτηδειοτέρα διὰ τὴν χρῆσιν, κομψοτέρα καὶ ἐνταυτῷ διαρκεστέρα.

Ἡ ὑπόδησις καὶ τὸ κάλυμμα τῆς κεφαλῆς, ὡς συντείνοντα οὐσιωδῶς εἰς τὴν εὐστάλειαν τοῦ στρατιώτου, ἦσαν τὰ κύρια τῆς προσοχῆς μου ἀντικείμενα. Ἐλπίζω δὲ, ὅτι οἱ περὶ ταῦτα κόποι μου δὲν ἐματαιώθησαν, ἐπειδὴ ἐνῷ τὰ γενικὰ ἔξοδα τοῦ ἱματισμοῦ εἶναι ὀλιγώτερα, μέρη τινὰ αὐτοῦ ἐβελτιώθησαν.

Ἔρχομαι ἤδη εἰς τὴν ἐξήγησιν τῆς μεθόδου, καθ' ἣν διαχειρίζεται ὁ ἱματισμός.

Τῶν τακτικῶν στρατιωτῶν ἐνδύει ἡ Κυβέρνησις, χορηγοῦσα εἰς αὐτοὺς ὅσα ἐνδύματα ἡ πεῖρα ἀπέδειξεν ἀναγκαῖα. Πρὸς εὐκολίαν δὲ τοῦ λογαριασμοῦ τῆς διαρκείας, καὶ διὰ νὰ καταστήσῃ τὸν στρατιώτην ἐπιμελέστερον εἰς τὴν συντήρησιν τῶν ἐνδυμάτων αὐτοῦ, συντήρησιν ἥτις συντείνει τὰ μέγιστα εἰς τὴν εὐστάλειαν, παρέστησε τὴν διάρκειαν διὰ χρηματικῆς ἡμερησίας ποσότητος, τῆς ὁποίας τὸ ἄθροισμα καθ' ὅλην τὴν θητείαν εἶναι ἴσον μὲ τὸ ἀντίτιμον τῶν κατὰ τὴν αὐτὴν θητείαν ὡρισμένων ἐνδυμάτων.

Τοῦτο ἐστὶν ἡ κατάθεσις τοῦ ἱματισμοῦ τοῦ στρατιώτου.

Ἑπομένως ὁ στρατιώτης χρεοῦται μὲν ἀφ' ἑνὸς μὲ τὸ ἀντίτιμον τῶν ἐνδυμάτων, πιστοῦται δὲ μὲ τὴν ἀνήκουσαν χρηματικὴν ποσότητα. Εἰς τὴν κατάθεσιν περιελήφθησαν ὅλα τὰ ἐνδύματα, τὰ ὁποῖα διαρκοῦσιν ὅσον ἡ θητεία ἢ ὀλιγώτερον, καὶ τὰ ὁποῖα ὁ στρατιώτης δύναται νὰ μεταχειρισθῇ καὶ μετὰ τὴν ἐκ τοῦ στρατοῦ ἄφεσίν του· διὰ τοῦτο ἐξηρέθησαν ἀπὸ τὴν κατάθεσιν μόνον τὸ κράνος καὶ ὁ σάκκος.

Κατὰ τοὺς περὶ καταθέσεως κανόνας, τὰ ἐνδύματα τοῦ ἀνεγχρέους εἰς τὴν κατάθεσιν ἐξυπηρετοῦντος στρατιώτου εἶναι ἰδιοκτησία του, καθὼς εἶναι ἐπίσης ἰδιοκτησία του, ἐὰν ἔχῃ ὑπόλοιπον πιστώσεως.

Ἰδοὺ τὸ συμφέρον τοῦ στρατιώτου εἰς τὴν ἐπιμέλειαν τῶν ἐνδυμάτων του.

Εἰς τὸ κεφάλαιον τοῦ ἱματισμοῦ θέλετε ἀπαντήσει, Κύριοι, ἐλάττωσιν δι' ὑπάρχον ὑλικὸν μικροτέραν τῆς εἰς τοὺς προηγουμένους προϋπολογισμοὺς ἀφαιρεθείσης. Ὡς πρὸς τοῦτο δὲν ἐδυνήθην νὰ ἀκολουθήσω τὸν ὅρον τῶν παρελθόντων ἐτῶν, διότι εἶναι ἄφευκτον ἕνεκα τῶν ἐλλείψεων τῆς ἐγχωρίου βιομηχανίας νὰ ἔχωμεν ἐφόδιον ἓξ μηνῶν εἰς τὰς ἀποθήκας, ὥστε νὰ μὴ ἐκτίθηται ὁ ἱματισμὸς τοῦ στρατοῦ εἰς τὰς περιστάσεις τοῦ ἐμπορίου καὶ εἰς τὰς παγίδας τῆς αἰσχροκερδείας.

Εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ὁπλισμοῦ κύριον ἀντικείμενον τῆς μελέτης μου ἦτον ἡ ἐφοδίασις τοῦ ἑλληνικοῦ στρατοῦ μὲ ὅπλα καὶ πυροβόλα εὔχρηστα καὶ ἀνάλογα τῆς εἰς τὰ εὐρωπαϊκὰ ἔθνη γενομένης περὶ τὸν ὁπλισμὸν προόδου, καὶ μὲ δερμάτινα σκεύη, εὐκολύνοντα τὰς κινήσεις τοῦ στρατιώτου, καὶ τέλος ἡ προμήθεια τοῦ ἀπαιτουμένου εἰς τὰς ἀποθήκας ὑλικοῦ ὁπλισμοῦ καὶ πυροβολικοῦ διὰ μελλούσας ἀνάγκας. Τὸ ἀντικείμενον τοῦτο ἦτον τόσον μᾶλλον ἄξιον ἰδιαιτέρας προσοχῆς, ὅσον εἰς μὲν τὰς ἀποθήκας ὀλίγα ἔχομεν εὔχρηστα ὅπλα, τὰ δ' εἰς τὸν στρατὸν ὑπάρχοντα ὅσον οὔπω θέλουσι καταστραθῇ ἄχρηστα. Ἡ κατάστασις τῶν πυροβόλων δὲν εἶναι πλέον εὐχάριστος.

Ὅταν παρατηρήσῃ τις, ὅτι ἀπὸ τῆς ἀφίξεως τῆς Α. Μ. ηὐτελέσταται ἐγένοντο προμήθειαι ὅπλων, ὅτι τῶν πεδινῶν πυροβόλων ἡ χρῆσις χρονολογεῖται ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνος, δὲν δύναται νὰ θαυμάσῃ διὰ τὴν τοιαύτην περὶ τὸν ὁπλισμὸν πτωχείαν.

Αἱ περὶ τὸν ὁπλισμὸν ἀνάγκαι τοῦ ἑλληνικοῦ Κράτους εἶναι μέγισται ὄχι πρὸς πραγματοποίησιν ὀνειροπολημάτων, ἀλλὰ διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τῶν φρουρίων, τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι ὀλίγα, διὰ τὴν συνήθη εὐοπλίαν τοῦ στρατοῦ, διὰ τὸ ἄφευκτον ἐφόδιον εἰς τὰς ἀποθήκας ἡμῶν, προμηθευομένων ταῦτα ἀπὸ τὸ ἐξωτερικόν.

Ἀλλ' ὅσον αἱ ἀνάγκαι μεγάλαι καὶ πολλαί, τόσον οἱ πόροι τοῦ ἑλληνικοῦ Κράτους μικροί, καὶ διὰ τοῦτο, Κύριοι, δὲν ἐδυνάμην ἐπὶ τοῦ παρόντος νὰ λεύω τὸ δεινὸν τοῦτο ζήτημα ἄλλως, εἰ μὴ ἐπιφέρων αὐστηρὰν οἰκονομίαν εἰς τὴν δαπάνην τῆς συντηρήσεως τῶν ἐν χρήσει ὅπλων, καὶ προσδιορίζων τὴν ἐκ ταύτης ἐλάττωσιν εἰς προμήθειαν νέων ὅπλων.

Διὰ τοῦ συστήματος τῆς κατ' ἔτος προμηθείας ὅπλων καὶ πυροβόλων, εἰ καὶ μικρᾶς, ἐλπίζω ὅτι προϊόντος τοῦ χρόνου, ἂν δὲν πληρώσωμεν ὅλας τὰς περὶ τὸν ὁπλισμὸν ἀνάγκας, δὲν θέλομεν τοὐλάχιστον εὑρεθῇ πλέον εἰς ἣν εἴμεθα κατάστασιν.

Ἡ γενικὴ δαπάνη διὰ τὸν ὁπλισμὸν εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους ἀναβαίνει εἰς **68.131** δραχ. **60** λεπ. καὶ εἰς ταύτας συμπεριλαμβάνονται **28,500** δραχ. δι' ἀγορὰν **800** νέων ὅπλων. Τοσοῦτον δὲ μόνον ποσὸν μοὶ ἦτον δυνατὸν νὰ διαθέσω κατὰ τὸ ἐνεστὼς ἔτος, χωρὶς νὰ ὑπερβῶ τὰ ὅρια τῶν προηγουμένων προϋπολογισμῶν, μολονότι τὴν δαπάνην τῶν παλαιεσροδίων καὶ τοῦ ὁπλισμοῦ τῶν φρουρίων τῶν ἐν τῷ ὁπλοστασίῳ κατασκευαζομένων περιέστειλα εἰς στενώτατα ὅρια.

Τὸ κεφάλαιον τῆς ἱππωνίας διαλαμβάνει τὴν ἀπαιτουμένην δαπάνην δι' ἀγορὰν **55** ἵππων, ἀναγκαίων διὰ τὴν ἐπαύξησιν τοῦ ἱππικοῦ καὶ τοῦ πυροβολικοῦ.

Εἰς τὴν ἀξίαν τῶν ἵππων, μολονότι ὁ ὅρος αὐτῆς δὲν ὑπερβαίνει τὴν ἄλλοτε προϋπολογισθεῖσαν, συμπεριέλαβον τὴν δαπάνην τοῦ πρώτου πεταλώματος, φρονῶν ὅτι ἐξαρκεῖ καὶ δι' αὐτὴν ὁ ὅρος τῶν **350** δραχ., ὑπολογισθεισῶν διὰ τὴν προμήθειαν ἑκάστου ἵππου.

Εἰς τὴν δαπάνην τῆς συντηρήσεως τῆς ἱπποσκευῆς ἐπέφερον ἐλάττωσιν **8.** δραχ. κατ' ἔτος καὶ κατ' ἄνδρα.

Ἐπίσης ἐπέφερον ἐλάττωσιν **4.** δραχ. κατ' ἔτος καὶ κατ' ἄνδρα εἰς τὰ ἔξοδα τῆς συντηρήσεως τοῦ στρατωνισμοῦ, ῥυθμίσας τὰς ὑπηρεσίας ταύτας ἐπὶ τὸ οἰκονομικώτερον.

Ἂν δὲ τὸ ἄθροισμα τοῦ κεφαλαίου τούτου ἦναι ἀνώτερον τῶν ὅρων τῶν προηγουμένων προϋπολογισμῶν, ἡ ὑπέρβασις αὐτὴ ἐξηγεῖται α. διὰ τῆς αὐξήσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὑπαξιωματικῶν καὶ στρατιωτῶν, καὶ β'. διότι εἰς τὸ κεφάλαιον τοῦτο

προσέθηκα τὰ ἐνοίκια, τὰ ὁποῖα ἄλλοτε διελάμβανε τὸ 16 κεφάλαιον· ταῦτα δὲ συμποσοῦνται εἰς 23,000 δραχ.

Εἰς τὸ 9. κεφάλαιον ἠλάττωσα τὴν ἀξίαν τῆς ἡμέρας νοσηλείας κατὰ 21 λεπτά. Μολονότι δὲ τὰ μέχρι τοῦδε εἰς θεραπείαν ἀσθενῶν δαπανηθέντα δὲν δικαιολογοῦσι τὴν ἐλάττωσιν ταύτην, ἐλπίζω ὅτι δι' ἀδιακόπου ἐπιστασίας καὶ ἐπιμονῆς θέλω ἐπιτύχει νὰ περιστείλω τὰ ἔξοδα τῆς θεραπείας εἰς τὸν ὅρον τοῦτον.

Τὴν ἐτησίαν δαπάνην τοῦ ἱματισμοῦ τῶν μαθητῶν τοῦ Στρατιωτικοῦ σχολείου ἠλάττωσα κατὰ ἓξ χιλιάδας δραχμῶν, καταναίσας αὐτὴν ἐπὶ τὸ οἰκονομικώτερον.

Τὸ κεφάλαιον τῶν πορειῶν καὶ μετακομίσεων ἠλάττωσα κατὰ 5,000 δραχ., διότι ὁ νέος προσδιορισμὸς τῶν σταθμῶν τῶν ταγμάτων θέλει ἐλαττώσει τὰς κινήσεις τοῦ στρατοῦ.

Τὰ ἔξοδα τῆς στρατολογίας ἠλάττωσα κατὰ 2,000 δραχ., διότι ἡ ἀπογραφὴ ἐνεργεῖται ἤδη ἀκριβεστέρα μετὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ ἀπὸ 1. Νοεμβρίου 1851 νόμου, ὥστε θέλομεν ἀποφύγει τὰ ἔξοδα τῶν ἀξιωματικῶν, οἵτινες ἄλλοτε ἀπεστέλλοντο διὰ νὰ ἐπισπεύσωσι τὴν νεοσυλλεξίαν.

Εἰς τὰ ἔξοδα τῆς στρατιωτικῆς δικαιοσύνης ἐπῆλθεν ἐλάττωσις τριῶν περίπου χιλιάδων δραχμῶν· τὸ ποσὸν τοῦτο ἐλπίζω ὅτι θέλει ἀναπληρώσει ἡ ἐργασία τῶν ἐν Παλαμηδίῳ στρατιωτικῶν καταδίκων. Ἔχω δὲ διδόμενα νὰ πιστεύσω ὅτι ἡ ἐλπίς μου θέλει πραγματοποιηθῆ, διότι ἡ διεύθυνσις τοῦ Ποινητηρίου εἶναι ἐπιτηδειοτέρα καὶ ἐβελτίωσε τὰ ἔργα τῶν καταδίκων.

Τὰ ἔξοδα τῆς συντηρήσεως τῶν οἰκοδομῶν περιώρισα, κύριοι, εἰς 40,000 δραχ., ἤτοι ἠλάττωσα αὐτὰ κατὰ 40,000 περίπου.

Ἡ τοσαύτη ἐλάττωσις στηρίζεται εἰς τὴν πεποίθησιν, ὅτι μέχρι τοῦδε ἐνηργοῦντο ἐπισκευαὶ εἰς ὑγρώματά τινα, τὰ ὁποῖα θεωρῶ ἀνωφελεῖς, διότι διὰ νὰ τεθῶσι σήμερον τὰ φρούρια εἰς τακτικὴν κατάστασιν ὑπερασπίσεως, ἀπαιτοῦνται δαπάναι αἵτινες τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος δὲν δύναται νὰ ὑποστῇ, αἱ δὲ μικραὶ κατὰ μέρος ἐπισκευαὶ μένουσιν ἄνευ ἀποτελέσματος. Πρὸς τούτοις ἡ διαχείρισις τῶν οἰκοδομικῶν ἔργων δὲν ἦτον μέχρι τοῦδε κανονισμένη ἀκριβῶς. Ἐλπίζω δὲ ὅτι οἱ κανόνες, τοὺς ὁποίους θέλω ἐντὸς ὀλίγου ἐφαρμόσει, θέλουν συντελέσει ὄχι ὀλίγον εἰς τὴν οἰκονομικὴν καὶ ἐπωφελῆ τῶν στρατιωτικῶν κτιρίων διαχείρισιν.

Τὸ 17 κεφάλαιον παρουσιάζει αὔξησιν, τὴν ὁποίαν ὀφείλω νὰ ἐξηγήσω.

Ἡ μεγάλη αὔξησις τοῦ ἀνωτέρω κεφαλαίου πηγάζει κυρίως ἐκ τῆς μεταθέσεως εἰς τὸ κεφάλαιον τοῦτο τῶν ἐξόδων ὅλων τοῦ λόχου τῶν ἀπομάχων. Τὴν μετάθεσιν ταύτην ἐνήργησα διὰ νὰ συναρμολογήσω τὸν προϋπολογισμὸν μὲ τὸν τελευταῖον νόμον περὶ δυνάμεως τοῦ στρατοῦ, καθ' ὃν ὁ λόχος τῶν ἀπομάχων κατετάχθη εἰς τὴν μὴ ἐνεργητικὴν δύναμιν.

Ὁ λόχος τῶν ἀπομάχων περιλαμβάνει δύναμιν πολὺ ἀνωτέραν τῆς ὑπαρχούσης κατὰ τὰ προλαβόντα ἔτη. Θέλετε ἴσως θαυμάσει, Κύριοι, πῶς ἐνῷ κύριον ἔργον μου ἦτον ἡ ἀνάπτυξις τῆς ἐνεργητικῆς δυνάμεως, ἀπεφάσισα νὰ φέρω τοιαύτην αὔξησιν εἰς τὴν μὴ ἐνεργητικὴν δύναμιν, καὶ ἐπομένως προσθήκην ὄχι μικρὰν εἰς τὰ ἐπιβαρύνοντα τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν χωρὶς ὄφελος ἔξοδα.

Ἡ αὔξησις τοῦ λόχου τῶν ἀπομάχων ἐπῆλθεν ἐξ αὐτῆς τῆς ἀνάγκης τῆς ὑπηρεσίας. Ὅτε ἀνέλαβον τὴν διεύθυνσιν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν, εὗρον εἰς τὴν χωροφυλακὴν καὶ εἰς τὴν ὁροφυλακὴν πολλοὺς ὑπαξιωματικοὺς καὶ στρατιώτας, οἵτινες ἐκ τῆς πολυχρονίου ὑπηρεσίας δὲν ἦσαν εἰς κατάστασιν νὰ ἐκπληρώσωσι τὰς ὑποχρεώσεις τοῦ χωροφύλακος καὶ ὁροφύλακος. Ἡ παράτασις τῆς διατηρήσεως αὐτῶν ἔβλαπτε κυρίως τὴν ὑπηρεσίαν, διότι ἠλάττονε τὴν ἐνέργειαν τῆς χωροφυλακῆς καὶ τῆς ὁροφυλακῆς καὶ ἐμπόδιζε τὴν προαγωγὴν τῆς ἱκανότητος.

Ὅθεν δὲν ἐδυνάμην νὰ διατηρήσω αὐτοὺς εἰς τὴν ἐνεργητικὴν δύναμιν, ἀλλ' ἐπίσης δὲν ἦτον δυνατὸν νὰ ἀπολύσω αὐτοὺς ἁπλῶς τῆς ὑπηρεσίας, στερουμένους παντὸς μέσου ὑπάρξεως· ἐπειδὴ φρονῶ ὅτι ἐὰν ἦναι καθῆκον τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν νὰ ἔχῃ εὐχρηστον τὴν ἔνοπλον δύναμιν, οὐχ ἧττον εἶναι χρέος του ἀπαραίτητον νὰ φροντίζῃ περὶ τῆς τύχης τῶν πολυχρονίως ὑπηρετησάντων στρατιωτικῶν.

Διὰ τοῦτο κατέταξα αὐτοὺς εἰς τὸν λόχον τῶν ἀπομάχων.

Ἀλλὰ μὴ πτοήσῃ ὑμᾶς, Κύριοι, ἡ αὔξησις αὕτη τῶν ὑπαξιωματικῶν καὶ στρατιωτῶν τοῦ λόχου τῶν ἀπομάχων· πολλοὶ αὐτῶν ὑπηρετήσαντες κατὰ τὸν ἀγῶνα, κέκτηνται τὸ πρὸς σύνταξιν ἀποστρατείας δικαίωμα καὶ θέλουσι μεταβῆ εἰς τὴν τάξιν τῶν συνταξιούχων, ὥστε ἐντὸς ὀλίγου ἡ δύναμις τῶν ἀπομάχων θέλει φθάσει εἰς τὸν ὅρον τῶν προλαβόντων ἐτῶν ἢ καὶ μικρότερον. Ἡ κατάταξίς των δὲ εἰς τὸν λόχον τῶν ἀπο-

μάχων ἦταν μέτρον προσωρινόν, ὑπαγορευόμενον ἀπὸ τὰς κατεπειγούσας ἀνάγκας τῆς ὑπηρεσίας.

Τὸν ὅρον τοῦ 17 κεφαλαίου ἐπαυξάνει πρὸς τούτοις ἡ ἐκ τοῦ 1 μετάθεσις τοῦ μισθοῦ τοῦ βοθμοῦ καὶ τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ἐνοικίου τῶν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ἄλλων ὑπουργείων ἐνηγρολημένων ἀξιωματικῶν. Ἡ δαπάνη αὕτη συμποσοῦται εἰς 13,000 δραχ. περίπου.

Εἰς τὰ ἔξοδα τῆς χωροφυλακῆς ἐπέφερον τὰς ἑξῆς ἐλαττώσεις·

1) Διέλυσα τὸ σῶμα τῆς ἐπικουρικῆς χωροφυλακῆς, ὡς ἀνωτέρω ἐξέθεσα.

2) Περιέστειλα τὴν δαπάνην τῆς νομῆς τῆς ἱππου χωροφυλακῆς ἀναλόγως τῆς ἐλαττώσεως τῆς τιμῆς τῆς μερίδος, περὶ ἧς ἀνέφερον εἰς τὸ κεφάλαιον τῆς νομῆς.

Τὰς εἰς τὴν φάλαγγα ἐλαττώσεις ἀνέφερον ἤδη.

Ἔκτακτα ἔξοδα δὲν συμπεριέλαβον εἰς τὸν προϋπολογισμόν, καθ' ὅσον τὰ ἔκτακτα ἔξοδα γεννῶσιν εἰς τὸν στρατὸν ἔκτακτοι περιστάσεις, ἐλπίζω δὲ ὅτι τοιαῦται δὲν θέλουσιν ἐπέλθει.

Αὗται, Κύριοι, εἰσὶν αἱ ἐλαττώσεις, τὰς ὁποίας ἐπέφερον εἰς τὸν ὀργανισμὸν διαφόρων κλάδων τῆς ὑπηρεσίας, καὶ αἵτινες μοὶ ἐπέτρεψαν νὰ πραγματοποιήσω τὴν μικρὰν αὔξησιν τῆς ἐνόπλου δυνάμεως.

Μολονότι δὲ διὰ τῆς ἐπιψηφίσεως τῆς δυνάμεως τοῦ στρατοῦ κατὰ τὸ ἔτος 1852 ἀποδείξατε, ὅτι εἴσθε πεπεισμένοι περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς εἰρημένης αὐξήσεως, μολονότι τότε ἐξέθεσα, ὅτι ἡ αὔξησις αὕτη εἶναι ἄρευκτος ὄχι μόνον διὰ τὴν ὑγείαν καὶ διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν τοῦ στρατιώτου, ἀλλὰ καὶ δι' αὐτὴν ἀκόμη τὴν αὐστηρὰν ἐκπλήρωσιν τῶν ἀναγκῶν τῆς ὑπηρεσίας, ἐπιτρέψατέ μοι νὰ εἴπω ὀλίγα τινὰ περὶ τῆς ὠφελείας αὐτῆς, ὑπὸ τὴν οἰκονομικὴν ἔποψιν θεωρουμένης.

Σκοπὸς τῆς συντηρήσεως τοῦ ἑλληνικοῦ στρατοῦ εἶναι ἡ διατήρησις τῆς κοινῆς ἡσυχίας καὶ ἀσφαλείας καὶ ἡ ἐκπλήρωσις τῶν ἀναγκῶν τῆς ὑπηρεσίας. Ἡ μέχρι τοῦδε ὑπάρχουσα δύναμις μὲ πολλὴν τοῦ στρατιώτου στενοχωρίαν καὶ βλάβην τῆς ὑγείας του ἐξήρκει μόλις εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀρεύκτων ἀναγκῶν τῆς ὑπηρεσίας. Ἀλλὰ καὶ ἂν ὑποτεθῇ, ὅτι ἐδυνάμεθα νὰ παραβλέψωμεν καὶ τοὺς ὑπερμέτρους τοῦ στρατιώτου κόπους καὶ αὐτὴν τὴν βλάβην τῆς ὑγείας του, μόνην δὲ πρόθεσιν τὴν ἐλάττωσιν τῆς δαπάνης ἔχοντες, ν' ἀρκεσθῶμεν εἰς τὴν αὐστηρὰν ἐκπλήρωσιν τῶν ἀρεύκτων ἀναγκῶν τῆς ὑπηρεσίας, νομίζετε, Κύριοι, ὅτι ἠθέλομεν ἐπιτύχει τὸν κύριον σκοπὸν τοῦ στρατοῦ; ἠθέλομεν ἔχει ἐξησφαλισμένην τὴν κοινὴν ἡσυχίαν καὶ τάξιν; Ἐνόσῳ Κύριοι, ἡ Κυβέρνησις δὲν δύναται χωρὶς βλάβην τῆς ὑπηρεσίας νὰ διαθέσῃ εἰς δοθεῖσαν περίστασιν μέρος τοῦ στρατοῦ, ἀπὸ τὰ διάφορα ὅπλα σχηματιζόμενον, ἡ κοινὴ ἡσυχία καὶ τάξις εἶναι ἐκτεθειμέναι εἰς προσωρινοὺς κινδύνους πολὺ πλέον ἐπιζημίους παρὰ τὴν συντήρησιν στρατιωτῶν περισσοτέρων.

Τὰ παραδείγματα, Κύριοι, δὲν λείπουσι τῆς ἀκαταλογίστου ζημίας τοῦ κράτους διὰ τὴν πρὸς τὸν στρατὸν πολλὴν φειδωλείαν. Πολλάκις ἕνεκα τῆς ἐλλείψεως στρατοῦ ἡ Κυβέρνησις πρὸς περιστολὴν δυσαρέστων περιστάσεων περιέστη εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ καταφύγῃ εἰς μέτρα προσκαίρου ἐνισχύσεως τῆς ἐνόπλου δυνάμεως, πολὺ μὲν δαπανηρὰ, ὀλίγον δὲ συντελεστικά. Ἀλλ' αἱ δαπάναι τῆς Κυβερνήσεως εἶναι σμικρόταται ὡς πρὸς τὰς ζημίας, τὰς ὁποίας ὑφίσταται ἡ γεωργία, ἡ βιομηχανία, ἡ δημοσία πίστις.

Τὰς ζημίας ταύτας, Κύριοι, προλαμβάνει ἡ αὔξησις τοῦ στρατοῦ, καθ' ὅσον εἶμαι βέβαιος ὅτι δυσκόλως ἐπέρχονται στάσεις, ὅταν ἡ Κυβέρνησις ἦναι εἰς θέσιν ἐκ τῶν προχείρων μέσων νὰ τὰς καταπαύσῃ ταχέως. Μεγίστη δὲ τῶν οἰκονομιῶν εἶναι ἡ ἀποφυγὴ τῶν ζημιῶν, καὶ ταύτην μόνη ἀνάλογος δύναμις τοῦ στρατοῦ δύναται νὰ παρέξῃ.

Ἐὰν δὲ ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ στρατιωτικοῦ κλάδου δὲν ἦτον βεβαρυμένος μ' ἔξοδα μὴ παρέχοντα μὲν δύναμιν ἐνεργητικὴν, δίκαια δὲ καὶ ἀναπόφευκτα, ἠθέλατε βεβαιωθῆ, Κύριοι, ὅτι ἡ διὰ τὴν ἑλληνικὸν στρατὸν δαπάνη δὲν εἶναι ὑπέρμετρος. Πρὸς ἀπόδειξιν τούτου ἀρκεῖ νὰ ἐξετάσωμεν τὰ ἔξοδα τοῦ Ἕλληνος στρατιώτου. Ἡ ἐτησία δαπάνη συνίσταται δι' ἕκαστον τακτικὸν πεζόν. . . . . εἰς δραχ. 273:85

Δι' ἕκαστον ἱππέα	»	313:90
» πυροβολιστὴν	»	317:55
» πεζὸν χωροφύλακα	»	435:
» ἵππον ὁμ. συμπεριλαμβανομένης τῆς τροφῆς τοῦ ἵππου του		890:
Δι' ἕκαστον ὁροφύλακα		330:

Ὁ ὅρος οὗτος τῆς δαπάνης εἶναι ἀναμφιβόλως μέτριος, ὅταν μάλιστα θεωρήσωμεν, ὅτι τὸ πλεῖστον τοῦ ὑλικοῦ εἰσάγεται ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς.

Εἰς τὴν σύνοψιν αὐτὴν τῆς ἐτησίας δαπάνης συμπεριέλαβον μόνον τὰ κύρια τοῦ στρατιώτου ἔξοδα, ἤτοι τὸν μισθὸν, τὴν

τροφήν, τὸν ἱματισμόν, τὸν ὁπλισμόν, τὸν στρατωνισμὸν καὶ τὴν θεραπείαν, διότι τὰ ἔξοδα τῶν κεντρικῶν ἀρχῶν, ἤτοι τοῦ ὑπουργείου, τῆς διευθύνσεως τῶν ὁπλοστασίων, τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ ἱματισμοῦ, τῶν ἐπιτελῶν καὶ τῶν γραφείων ἐν γένει δὲν δυνάμεθα νὰ καταλογίσωμεν εἰς τὴν ἐτησίαν τοῦ στρατιώτου δαπάνην, ὡς μὴ αὐξάνοντα καὶ τριπλάσιον ἀριθμὸν στρατιωτῶν ἂν εἴχομεν.

Ἡ φάλαγξ, ὁ λόχος τῶν ἀπομάχων, οἱ εἰς ἀργίαν ἀξιωματικοὶ καὶ οἱ συνταξιοῦχοι δὲν εἶναι ἀποτελέσματα τῆς ἐνεστώσης ὑπηρεσίας, καὶ μολοντοῦτο ἐπιβαρύνουσι τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ στρατιωτικοῦ κλάδου μὲ 750,000 δραχ. περίπου. Ἐὰν ἀφαιρεθῶσι ταῦτα ἐκ τοῦ προϋπολογισμοῦ τούτου, ὡς ἀνήκοντα εἰς τὰ γενικὰ τοῦ ἑλληνικοῦ Κράτους ἔξοδα, τὸ ἀναγκαῖον διὰ τὴν συντήρησιν τοῦ ἑλληνικοῦ στρατοῦ ποσὸν κατὰ μικρὸν ἤθελεν ὑπερβαίνει τὰ 4 ἑκατομμύρια.

Περαίνων ἤδη τὸν λόγον, νομίζω χρέος μου νὰ διαβεβαιώσω ὑμᾶς, ὅτι ὅλα τὰ ἔξοδα, τὰ ὁποῖα διαλαμβάνει ὁ παρὼν προϋπολογισμός, ὑπελογίσθησαν μὲ αὐστηρὰν ἀκρίβειαν, καὶ ὅτι ἐνήργησα καὶ ἐφήρμοσα μέχρι τοῦδε ὅλας τὰς ἐλαττώσεις, αἵτινες ἦσαν δυναταὶ ἐπὶ τοῦ παρόντος. Μὴ ἀμφιβάλλετε δέ, ὅτι ἡ περιστολὴ τῶν ἐξόδων θέλει εἶναι πάντοτε τὸ ἐξαίρετον ἀντικείμενον τῆς προσοχῆς καὶ τῶν προσπαθειῶν μου, καὶ δὲν θέλω παραβλέψει κἀνὲν μέτρον, τὸ ὁποῖον ἡ πεῖρα ἤθελεν ἀποδείξει εἰς τὸ ἐξῆς συντελεστικὸν εἰς τὴν ὅσον οἷόν τε οἰκονομικὴν διαχείρισιν τοῦ στρατιωτικοῦ κλάδου.

Μετὰ τοῦτον ἐπέφερεν ἄλλος, ὅτι ἐν τῇ παρακμῇ αὐτῶν οἱ Σπαρτιᾶται, μὴ δυνάμενοι νὰ δώσωσι λόγον τῶν πράξεών των, κατέφευγον εἰς τὴν συνήθη βραχυλογίαν των· τοιοῦτον δὲ ὡς ἔγγιστα λακωνισμὸν εἴδομεν καὶ ἡμεῖς ἄλλοτε ἔν τινι βραχυσυλλάβῳ ἐκθέσει, τῆς ὁποίας οἱ πέντε στίχοι ἐδικαιολόγουν πέντε ἑκατομμυρίων δαπάνην. Ἀλλ' ἀφ' οὗ ὁ Ἐπαμινώνδας κατέθλιψεν αὐτοὺς πανταχόθεν, ἐβιάσθησαν διὰ τοσαύτης μακρηγορίας νὰ δικαιολογηθῶσι καὶ τοσοῦτον νὰ κατηγορήσωσι τοὺς Θηβαίους, ὥστε ὁ Ἐπαμινώνδας εἶπεν· « οὗτοι μέν τοι ὑμᾶς βραχυλογοῦντας ἔπαυσαν· » ἤτοι, αὐτοὶ οἱ παρ' ὑμῶν κατηγορούμενοι σᾶς ἠνάγκασαν νὰ μακρηγορῆτε. Αὐτὸ τοῦτο λοιπὸν δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν καὶ ἡμεῖς σήμερον ἐπὶ τῆς ἐκτενοῦς ἐκθέσεως τοῦ ἀνὰ χεῖρας προϋπολογισμοῦ καὶ τῆς μακρᾶς ἀγορεύσεως τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργοῦ. Καὶ ἀληθῶς διὰ πραγμάτων ἀπέδειξεν αὐτὸς ἄλλοτε ποῦ καὶ πῶς ἐδαπανᾶτο

ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ ὑπουργείου τούτου· ἂν δὲ καὶ ὁ φέρων πρὸς ὑποστήριξιν τῶν λόγων του πράγματα δὲν ἔχει μαρτυρίας ἄλλης ἀνάγκην, εὐχαριστεῖ ὅμως τὸν ὑπουργόν, διότι καὶ διὰ τῆς ἐκθέσεως αὐτοῦ καὶ διὰ τῆς συνταγματικῆς ἀγορεύσεώς του ἐβεβαίωσε σήμερον ὅσα πέρυσι δὲν ἠδυνήθη νὰ ἀρνηθῇ. Ἀλλ' ὡς νὰ μὴν ἤρκει μόνη ἡ μαρτυρία τοῦ ὑπουργοῦ, ἐπῆλθεν ἐπισήμως καὶ ἄλλη τις ἔκθεσις ἢ μᾶλλον ἐκθέωσις, ἣν ὅτε κατὰ πρῶτον εἶδεν, ἀνεμνήσθη ὅτι Ποστούμιος ὁ Λαβίνιος γράψας Ἑλληνιστὶ ἱστορίαν, ἐζήτει παρὰ τῶν ἀκροατῶν του συγγνώμην· ἀλλ' ὁ Κάτων εἶπεν, « δοτέον εἶναι συγγνώμην, εἰ, τῶν Λιβρικτυόνων ψηφισαμένων, ἀναγκασθεὶς ἔγραψεν. » Ἀλλ' ὁπωσδήποτε καὶ ἂν ἔχῃ, ὁ ὑπὸ συζήτησιν προϋπολογισμὸς τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργείου εἶναι ὁπωσοῦν ἀπηλλαγμένος τῶν ἁμαρτημάτων τοῦ περυσινοῦ, καὶ τοῦτο ἀποδεικνύει ὅσα ἄλλοτε περὶ αὐτοῦ εἶπεν, ὅτι δηλ. ὅταν διατίθηται καταλλήλως, ἀρκεῖ νὰ φέρῃ πολλὰς εἰς τὸν στρατὸν βελτιώσεις. Λέγει δὲ ὅπως τῶν ἀπηλλαγμένος, καθ' ὅσον ἐν πεποιθήσει φρονεῖ, ὅτι καὶ ἄλλης οἰκονομίας σημαντικῆς εἶναι ἐπιδεκτικός. Ἀλλὰ πρέπει νὰ ἀρκεσθῶμεν καὶ εἰς τὸ ὀλίγον τοῦτο καλόν, ἀφ' οὗ τὰ πάντα εἶναι σήμερον ἀτελῆ, καὶ ἂς εὐχηθῶμεν νὰ εἰσακουσθῶσιν εἰς τὸ μέλλον κἂν αἱ περὶ αὐστηρᾶς οἰκονομίας εὐχαὶ πάντων, διὰ νὰ μὴ διασθῇ καὶ αὖθις τὸ ὑπουργεῖον νὰ δανεισθῇ 5,000 δραχμῶν διὰ τὰ εἴδη τῶν Χριστουγέννων. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν ἀγόρευσιν τοῦ ὑπουργοῦ, μὴ δυνηθεὶς νὰ παρακολουθήσῃ αὐτὸν, θέλει εἴπει ὀλίγα τινά. Καὶ πρῶτον, δὲν ἦτον ἀληθῶς πρόβλημα πῶς διὰ τῆς αὐτῆς δαπάνης τοῦ προϋπολογισμοῦ ἠδυνήθη ν' αὐξήσῃ τὴν δύναμιν τοῦ στρατοῦ, ἐπειδὴ αὐτὸ τοῦτο πρὸ πολλοῦ ἐκήρυξε δυνατὸν ὁ ἀγορεύων, καὶ ἰδοὺ ὅτι σήμερον πραγματοποιεῖται. Ἐκτὸς δὲ τούτου ἀνέφερε μὲν ὁ ὑπουργὸς τὴν προελθοῦσαν ἐκ τῆς στολῆς τῶν ὑπαξιωματικῶν οἰκονομίαν, ἀλλ' αὕτη εἶναι ἀσήμαντος, διότι ἡ πολυτέλεια τῆς στολῆς τῶν ἀξιωματικῶν, αὐτὴ πρὸ πάντων εἶναι δυσφόρητος καὶ δὲν συνάδει μὲ τὴν πενίαν ἡμῶν. Καὶ ὅμως, ὡς ὁ ὑπουργὸς ὡμολόγησε, στερούμεθα ὅπλων, στερούμεθα παντὸς μέσου, διατελοῦμεν καὶ ἠθικῶς καὶ ὑλικῶς ἀπαρασκεύαστοι, ἐν ᾧ εὑρισκόμεθα εἰς τὴν παραμονὴν ἴσως ἔργων σπουδαίων. Τέλος ὁ ὑπουργὸς ἀνέφερε πρὸς τοῖς ἄλλοις, ὅτι ἠθέλησε νὰ ἀποκρούσῃ τὴν γενομένην ὄπισθεν ἄλλοτε κατὰ τοῦ στρατοῦ προσβολήν· ἀλλ' οὐδείς ποτε προσέβαλε τὸν στρατὸν τῆς πατρίδος, καὶ μάλιστα ὁ ἀγορεύων, ὅστις συνέπαθε καὶ συνεγήρασε μετ' αὐτοῦ. Ἀλλὰ καὶ οὕτω

μίαν τινὰ ἱκανοποίησιν ἠδύνατο, ἐὰν τῷ ἐσύμφερε, νὰ δώσῃ πρὸς τὸν στρατὸν, τὸ νὰ ὑποβάλῃ ἐνώπιον τῆς Βουλῆς τὴν περὶ τῶν μεταβατικῶν ἔκθεσιν τοῦ μακαρίτου Γ. Νοταρᾶ, ἢ, ἂν δὲν θέλῃ τοῦτο, νὰ τιμωρήσῃ παραδειγματικῶς τοὺς κατὰ τὴν 6 τ. μ. ἐξουσιάσαντας ἐν Θήβαις δι' ἀκανθῶν τὸν Καμηλάρην, τὸν Ἡγούμενον Ἰωνᾶν καὶ τὸν Βόγκαλην, τὸν ἔτι στάζοντα τουρκικὸν αἷμα.

Ἄλλος μετὰ τοῦτον ἐξέθηκεν, ὅτι ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργείου ἐξ αὐτῆς τῆς ἱδρύσεως τῶν νομοθετικῶν σωμάτων ὑπῆρξεν ἀντικείμενον σπουδαίων παρατηρήσεων, καὶ ἐπεκρίθη μάλιστα καὶ ἐξηλέγχθη πολυειδῶς, διότι καταβιβρώσκει τὰ 2/3 τῶν ἐσόδων τοῦ Κράτους, ἀπέναντι δὲ τῆς θυσίας ταύτης πάντες ἐπεθυμοῦμεν καὶ ὁ στρατὸς νὰ βελτιωθῇ καὶ αἱ δυνάμεις νὰ ἐπενεχθῶσιν οἰκονομίαι. Οὕτω κατὰ τὴν α'. περίοδον πολλαὶ συζητήσεις ἐγένοντο παρὰ τῆς ἐπιτροπῆς, ἧς ἀπετέλει καὶ αὐτὸς μέρος, ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τούτου, καὶ προθρότερον ἐπανελήφθησαν παρὰ τῆς Βουλῆς, προτεινάσης πολλὰ μέσα οἰκονομίας. Καὶ ἐν τῇ δ'. δὲ περιόδῳ ἡ ἐπελθοῦσα Βουλὴ ἠσπάσθη ὁλοκλήρως τὰς ἰδέας τῆς πρώτης. Πέρυσιν ὅμως ἐνθαρρύνων ὁ ὑπουργὸς τὰς εὐχὰς τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας, ὑπεσχέθη μὲν δι' ἐκθέσεώς του ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1852, ὅτι διὰ τῶν αὐτῶν ἐξόδων θέλει αὐξήσει τὸν στρατὸν κατὰ 1,200 περίπου ἄνδρας, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ ἀγορεύων καὶ πολλοὶ ἄλλοι ἐδίστασαν κατ' ἀρχὰς νὰ πιστεύσωσιν, ὅτι εἶναι δυνατὸν τοῦτο. Εὐτυχῶς ὅμως ἐκ τῆς ἀναγνωσθείσης μικρὸν ἀνωτέρω ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἐπείσθησαν ἤδη πάντες, ὅτι δὲν ἦσαν ἐπηρεάσιμοι αἱ ὑποσχέσεις τοῦ ὑπουργοῦ, ἐργαθέντος ἐπαξίως τῆς πείρας καὶ τῶν σπουδασμάτων του. Δικαίως λοιπὸν ἡ ἔκθεσις τῆς ἐπιτροπῆς ῥίπτει ἄνθη ἐπὶ τῆς πράξεως ταύτης· συγχαίρων δὲ καὶ οὗτος τὸν ὑπουργὸν, εὔχεται νὰ φέρῃ καὶ ἄλλας βελτιώσεις εἰς τὸν στρατὸν, ὅστις εἶναι ἡ πρώτη τοῦ ἐθνικοῦ μεγαλείου ἐγγύησις. Ἐκ τούτου, φαίνεται, δὲν ἠνέθη καὶ ὁ προαγορεύσας τὸν ἀνήκοντα εἰς τὸν ὑπουργὸν ἔπαινον, ἀλλ' ἐπεκαλέσθη περιπλέον τὴν αὐστηρότητα αὐτοῦ κατὰ τῶν ἐν Θήβαις στρατιωτῶν, τῶν βασανισάντων πολίτας. Παρακαλῶν δὲ τὸν ὑπουργὸν καὶ αὐτὸς, πέποιθεν ὅτι θέλει τιμωρήσει ἐπαξίως τοὺς αὐτουργούς, ἀφοῦ ἄλλοτε δὲν ἐφείσθη οὐδὲ τῶν ἰδίων του συγγενῶν διὰ σφάλματα μικρότερα τούτων.

Ἀνεγνώσθησαν μετὰ ταῦτα τὸ 1 καὶ 2 ἄρθρον τοῦ Α'. Κεφαλαίου, μηδεμιᾶς δ' ὑπαρχούσης παρατηρήσεως, ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως, ἔχοντα οὕτω·

Κεφάλ. Α'. Μισθοὶ ἐνεργείας.

«Ἄρθρ. 1. Μισθοὶ ἀξιωματικῶν δραχ. . . . 606,480
» 2. » ὑπαξιωματικῶν καὶ στρατιωτῶν 647,582:30»

Γενομένης δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ Κεφαλαίου, ἀναβαίνοντος εἰς δραχ. 1,254,062:30, ὡς καὶ ἐπὶ τῶν κεφαλαίων Β'. καὶ Γ'. εἰδικῆς ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Α. Τατόπουλον καὶ Α. Ῥοΐλον, συνήχθη, κατὰ τὸ ὠδε προσαρτώμενον ἐν τῶν τῆς ψηφοφορίας πρωτοκόλλων, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν πίστωσιν ἑκάστου τῶν κεφαλαίων παμψηφεὶ διὰ ψήφων 75. Ἔχουσι δὲ τὰ κεφάλ. Β'. καὶ Γ'. οὕτω·

« Κεφάλ. Β'. Τροφαὶ 226,000
» Γ'. Νομαὶ . . . . . 103,000. »

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἑξῆς ζητήματος.

«Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὸ Α'. Κεφάλ. τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργείου ὡς ἐν τοῖς ἄρθροις αὐτοῦ ἐψηφίσθη, ναὶ ἢ ὄχι; »

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δ. Ὀρτινός . . . . . N.	Δ. Πετροπουλάκης . . N.
Ἀθωνιδ. Χρυσανθόπουλος N.	Π. Τσαννετάκης . . . N.
Γ. Λογιωτατίδης . . . N.	Βασίλειος Σκαλτσοῦδημος
Δημήτριος Γιαννούλης . .	Ἀναγνώστ. Παπαθανασίου N.
Ἀθωνίδας Ἐμπειρίκος . .	Ἐλευθέρ. Καλογερᾶς . . .
Πέτρος Καμπάνης . . N.	Ἰω. Εὐγενίδης . . . . .
Ἀνδρ. Τσόκρης	Ἀνδρέας Πέπας . . . .
Ἀνδρέας Δανόπουλος . . N.	Σταμάτιος Μήτσας . . .
Γεώρ. Τσόκρης . . . . N.	Γεώργιος Βίλλης . . . N.
Γεώρ. Σκοῦρος	Δημήτριος Ζῶτος . . . N.
Σταῦρος Βλάχος . . . N.	Γεώργ. Ἰω. Γυλδάπης . N.
Δημήτριος Καλλιφρονᾶς .	Μιχαὴλ Σισίνης . . . .
Ἀνδρέας Ἴτκος	Ἀλέξανδρος Βιλαέτης . . .
Δημήτριος Σκυλοδῆμος . .	Στέφαν. Σταφανόπουλος . N.
Θεόδωρος Γρίβας	Ἀνδρέας Λεγερινὸς . . N.
Κωνστ. Γριβογεώργης . .	Ἰωάν. Κλίμακας . . . .
Τατσέλος Μαυρομμάτης. N.	Ἀναγνώστ. Δημητρίου . .

Π. Ζάνος	Δημήτριος Σακελλαριάδης .
Χρ. Δεμάθας	Γεώργιος Γουλιμής . . N.
Γρηγ. Βαλλιάνος	Αλέξαν. Κουμουνδουράκης N.
Θραπ. Ζαΐμης . . . . N.	Χρῆστος Οἰκονομίδης . .
Χ. Θεοχαρόπουλος . . N.	Κωνστ. Λιμπερόπουλος . N.
Ν. Πετμεζᾶς	Ἐμ. Μοδινὸς . . . . N.
Ἠλ. Παπαδαῖος . . . N.	Ἰω. Προβιλέγιος . . . N.
Γρηγόριος Κορφιωτάκης. N.	Δημ. Δημητρακόπουλος . .
Γεώργ. Περωτᾶς . . . N.	Γεώργ. Κάνδυας . . . .
Κωνσταντῖνος Νταγρὲς . N.	Φραγκίσκος Μαῦρος . . N.
Ἰωάννης Βάχλας	Ἰωάννης Φαρμάκης . . N.
Ἀναγνώστης Π. Ἰωάννου N.	Α. Παπαδημητριάδης . N.
Βελ. Νικολαΐδης	Ν. Σισμάνης . . . . .
Πέτρος Δελιγιάννης . . .	Κωνστ. Ἀξελὸς . . . N.
Νικόλ. Μπούκουρας . . N.	Χρῆστ. Στ. Ἀντωνόπουλος .
Ἀμπρ. Ῥοΐλὸς . . . N.	Γ. Μαδεμοχωρίτης . . .
Κωνστ. Λαμπρινόπουλος N.	Κίμων Χριστοδούλου . .
Π. Κολπαδίνος	Νικόλ. Πιεράκος . . . N.
Ἐμ. Ἀντίπας . . . . N.	Γρηγ. Πατριαρχέας. . . .
Νικόλαος Δελιγιάννης . .	Σταυρ. Καπετανάκης . .
Εὐστ. Οἰκονομόπουλος . N.	Δημ. Πικουλάκης . . . .
Γεώργ. Πανοπριφτόπουλος .	Χαράλ. Χριστόπουλος . N.
Γεώργ. Παπασπυρόπουλος N.	Ζ. Α. Ζαρειφόπουλος . N.
Ἐμ. Καραμάνος . . . N.	Νικόλαος Μοσχούλας . .
Νικόλ. Ματθαίου	Γεώργιος Α. Ράλλης . . .
Ἀναγ. Κοντάκης . . . N.	Νάκος Πανουριᾶς . . . N.
Σ. Κοπανίτσας	Παπακώνστ. Τσαμάλας . N.
Ἀνεστ. Κορφιωτάκης . N.	Κ. Βλάχης . . . . .
Ἐμ. Μελετόπουλος . . N.	Περικλῆς Καλαμογδάρτης .
Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς . N.	Σιδέρης Πράτσικας . . N.
Παναγιώτης Ἀλεξάρης . .	Παν. Πατρινὸς . . . .
Στάμος Μαυροδήμος . . N.	Κ. Σκουρλέτης . . . N.
Λ. Α. Εὐμολπίδης . . .	Ἀνάργυρος Χ. Ἀναργύρου N.
Ἠλίας Δωδας	Νικόλ. Χ. Ἀναργύρου . .
Θεόδωρος Πετρινὸς . . .	Ἀναγνώστης Τατόπουλος N.
Κωνσταντῖνος Μανέτας N.	Κων. Δαρειώτης . . N.
Παναγιώτ. Βάρδογλης . N.	Ἰωάν. Γεωργάρας . . . N.
Δημήτρ. Γ. Φιλάρετος . .	Γ. Νικολάου . . . . N.
Ἀναγνώστ. Δεδόπουλος . N.	Ἀνδρέας Μάμουκας . . N.
Νικόλαος Μπούτουνας . .	Ζαννὴς Μαραγκὸς . . . .

Μιχαὴλ Σολομὸς . . . N.	Ἰωάν. Δομπανὸς . . . .
Εὐστράτιος Παρίσης . . N.	Ἀδζαρος Α. Γιουρδὴς . N.
Ἰωάννης Σαγρέδος . . .	Ἰω. Γ. Κριεζὴς . . . N.
Δημήτριος Δρόσος . . . N.	Πέτρος Χ. Πέτρου . . N.
Δημήτρ. Πολυχρονόπουλος N.	Κ. Δυοβουνιώτης . . . N.
Κυριάκος Πανηρόπουλος .	Μ. Χουρμούζης . . . N.
Ἀναγν. Παπατσώρης . . N.	Κ. Τσουκαλᾶς . . . . N.
Γεώργιος Ι. Στάϊκος . N.	Δημήτριος Μητσάκης . N.
Ἀθανάσιος Καστανᾶς . N.	Γεώργιος Ἀποστολίδης .
Α. Κιζάνης	Χρῆστος Κικίδης . . N.

Ἀνεγνωσθέντα δ' ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως καὶ τὰ ἄρθρα τοῦ Δ'. Κεφαλαίου, ἔχοντα οὕτω·

Κεφάλ. Δ'. Ἱματισμὸς καὶ ἀποσκευή.

« Ἄρθρ. 1. Ἐπὶ τῆς καταθέσεως 190,416:45
» 2. Ἐκτὸς τῆς καταθέσεως 17,775:19
» 3. Ἔκτακτος φθορὰ ἐνδυμάτ. καὶ ἀποσκ. 2,000:
» 4. Σκεύη καθαριότητος νοσυλλέκτων . . 2,000. »

Γενομένης δὲ ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ψηφολέκτας καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ Κεφαλαίου, συγκειμένου ἐκ δρ. 212,191:64, ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, συνήχθη, κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ προηγουμένῳ, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν πίστωσιν αὐτοῦ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 75.

Ὡσαύτως δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως ἐγένοντο δεκτὰ καὶ τὰ ἄρθρα τοῦ Ε'. Κεφαλαίου ὡς ἑρεξῆς·

Κεφάλ. Ε'. Ὁπλισμός.

« Ἄρθρ. 1. Ἀντικαταστάσεις ὁπλισμοῦ 28,500
» 2. Συντήρησις 6,087:60
» 3. Πολεμεφόδια καὶ ὑλικὰ τοῦ πολέμου . 32,000
» 4. Τύμπανα, σάλπιγγες . . . . . 1,544. »

Γενομένης δὲ ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ψηφολέκτας καὶ ἐπὶ τοῦ Κεφαλαίου τούτου, ἀναβαίνοντος εἰς δρ. 68,131:60, ὡς καὶ ἐπὶ τοῦ ς'. εἰδικῆς ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, συνήχθη κατὰ πρωτόκολλα ὅμοια τῷ ἀνωτέρω, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν πίστωσιν ἑκατέρου τούτων παμψηφεὶ διὰ ψήφων 75· ἔχει δὲ τὸ ς'. κεφάλ. οὕτω·

« Κεφ. ς'. Ἱππωνεία . . . . . 18,000. »

Ἐψηφίσθησαν ἀκολούθως δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως καὶ τὰ ἄρθρα τοῦ Ζ'. Κεφαλαίου, ἔχοντα ὡς ἑρεξῆς·

Κεφάλ. 2'. Ἱπποσκευή.

«Ἄρθρ. 1. Ἀντικατάστασις ἱπποσκευῆς . . . 3,000.
» 2. Συντήρησις . . . . . 5,568.»

Τοῦ ὁποίου τὸ σύνολον, ἀναβαῖνον εἰς 8,568 δραχμάς, παρεδέχθη ἡ Βουλὴ ἐν κεφαλαίῳ, καθ' ὅμοιον τῆς ἀνωτέρω ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ἐπιτηρηθὲν ὑπὸ τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν, παμψηφεὶ διὰ ψήφων 75.

Ἐγκριθέντων δὲ καὶ τῶν ἄρθρων 1, 2, 3 καὶ 4 τοῦ Ἡ. Κεφαλαίου δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως ὡς ἀκολούθως·

Κεφάλ. Ἡ. Στρατωνισμός.

«Ἄρθρ. 1. Ἀντικατάστασις σκευῶν στρατωνισμοῦ 16,125
» 2. Συντήρησις » » . . . 40,000
» 3. Ἐνοίκια ἰδιωτικῶν οἰκιῶν 23,0 0
» 4. Συντήρησις φυλακείων . . . . . 9,000.»

ἐγένετο καὶ ἐπὶ τοῦ Κεφαλαίου, ἀναβαίνοντος εἰς 88,125 δραχμάς, ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ὑπὸ τῶν αὐτῶν ἐπιτηρηθεῖσα ψηφολεκτῶν, ἐξ ἧς συνήχθη καθ' ὅμοιον τῆς ἀνωτέρω ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη καὶ τὴν πίστωσιν αὐτοῦ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 75.

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος ἀναβαλὼν ἐπὶ τὴν αὔριον τὴν ἐξακολούθησιν τῆς συζητήσεως, διελυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 3 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
ΕΥ. Μ. ΠΑΡΙΣΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Κωνς. Νταγρὲς
Π. Κολποδῖνος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΛΒ'.

Τῆς 15 Ἰανουαρίου 1853.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἐν πρώτοις λαβὼν τὸν λόγον παρετήρησεν ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργός, ὅτι ἐπιψηφισθέντων ἤδη παρὰ τῆς Βουλῆς δύο

νομοσχεδίων, τοῦ περὶ ἐκτάκτου πιστώσεως ἐκ 36,043 δραχμῶν διὰ τὰ ἐν Λακωνίᾳ συμβάντα, καὶ τοῦ περὶ συμπληρωτικῆς πιστώσεως δι' ὑγειονομικὰ καὶ λοιμοκαθαρτικὰ ἔξοδα, παρεισέδυσε λάθος, τὸ ὁποῖον ἀνάγκη νὰ ἐπανορθωθῇ. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν, ὅτε εἰσήχθησαν τὰ νομοσχέδια, δὲν ὑπῆρχε τοιοῦτον λάθος, ἐπειδὴ ὅμως ἀνεβλήθη ἡ ἐπιψήφισις αὐτῶν οὐκ ὀλίγον, καὶ πρὶν ἡ καταρτισθῶσι νόμοι ἤρξατο τὸ 1853, ἐγεννήθη χρονολογικὴ τις ἀντίφασις, φέρουσα χαρακτῆρα λάθους. Διὸ ἐν μὲν τῷ 1 ἄρθρῳ τοῦ πρώτου νομοσχεδίου ἡ φράσις « ἐπὶ τῆς χρήσεως τοῦ ἐνεστῶτος 1852 ἔτους » πρέπει νὰ διορθωθῇ ἐξοβελιζομένης τῆς λέξεως « ἐνεστῶτος, » ἐν δὲ τῷ 1 ἄρθρῳ τοῦ ἑτέρου νομοσχεδίου ἡ φράσις « ἐπὶ τῆς χρήσεως τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους » νὰ μεταβληθῇ « τοῦ 1852 » ἐπίσης δὲ καὶ ἐκ τοῦ 3 ἄρθρου νὰ ἐκλείψῃ ἡ λέξις «ἐνεστῶτος» καὶ ἀντικαταρθῇ διὰ τοῦ «1852.» Διὰ τὰς διορθώσεις λοιπὸν ταύτας ἐξαιτεῖται τὴν ἄδειαν τῆς Βουλῆς.

Συναινεσάσης δὲ ταύτης, ἀνηγγέλθη ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργείου. Λαβὼν δέ τις τὸν λόγον ἐξέθηκεν, ὅτι χθὲς συνδιαλεγόμενος μετά τινος ἀξιωματικοῦ ἀλλογενοῦς, τῷ εἶπε πρὸς τοὺς ἄλλους ὁποίαν ἔρριξεν ὁ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸς οἰκονομίαν εἰς τὸν κλάδον τοῦτον, καὶ δὲν παρέλειψε νὰ προσθέσῃ μετ' ἐνθουσιασμοῦ, ὅτι πρῶτος ὁ ὑπουργὸς οὗτος ἀγορεύων ἔδωκε λόγον τῶν πράξεών του. Ἀλλ' ὁ ἀξιωματικὸς ἀπήντησεν, ὅτι καλῶς μὲν ἔχουσι τὰ λοιπὰ, ἀλλὰ τοιαῦτα εἶναι τὰ πυροβόλα μας, ὥστε ἐν Γαλλίᾳ ἤθελον τὰ θέσει ἐν ἀπομαχικῇ τάξει, διότι καὶ τοὺς στρατιώτας δύνανται νὰ βλάψωσι καὶ μετά τινας μόνον πυροβολισμοὺς νὰ καταστῶσιν ἐντελῶς ἄχρηστα. Ἐπειδὴ δὲ τῷ ὄντι τὰ πυροβόλα ταῦτα εἰσὶν ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ ἀγῶνος, συνίστησιν εἰς τὸν ὑπουργὸν νὰ ὑποβάλῃ πίστωσίν τινα εἰς τὸ μέλλον, ὅπως ἀποκτήσωμεν τὰ ἀναγκαῖα πυροβόλα καὶ παύσωσιν ἐλέγχοντες καὶ οἱ ξένοι τὴν ἔλλειψιν ἡμῶν ταύτην.

Συναινέσαντος δὲ τοῦ ὑπουργοῦ, ἀνεγνώσθησαν κατὰ σειρὰν τὰ ἄρθρα τοῦ Θ'. Ι'. καὶ ΙΑ'. Κεφαλαίου, μηδεμιᾶς δὲ γενομένης παρατηρήσεως, ἡ Βουλὴ παρεδέχθη ἕκαστον τούτων δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως, ἔχοντα ὡς ἑξῆς·

Κεφάλ. Θ'. Θεραπεία ἀσθενῶν.

«Ἄρθρ. 1. Νοσηλεία ἀξιωματικῶν δραχ. . . . 100:
» 2. Ὑπαξιωματικῶν καὶ στρατιωτῶν. 99,000

Κεφάλ. Γ'. Στρατιωτική εκπαίδευσις.

Άρθρ. 1. Σχολεία ταγμάτων 4,320:
» 2. Σχολείον Εὐελπίδων 80.336:85
» 3. Εκπαιδευόμενοι εν Εὐρώπῃ . . . 4,000.

Κεφάλ. ΙΑ'. Έξοδα γραφείου.

Άρθρ. 1. Τῶν σωμάτων καὶ καταστημάτων . 21,440
» 2. Τῶν γραφέων ἀντιμισθία 4,800
» 3. Ὑπομνηματάρια . . . . . 200.»

Γενομένης δὲ ἐπὶ τοῦ συνόλου ἑκάστου τῶν κεφαλαίων τούτων εἰδικῆς ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Ν. Ματθαίου καὶ Δ. Πετροπουλάκην, συνήχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον ἐν τῇ ψηφοφορίᾳ πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν πίστωσιν ἑκάστου τούτων παμψηφεὶ διὰ ψήφων 74.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἑξῆς ζητήματος.

« Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν πίστωσιν τοῦ Κεφαλ. Θ'. τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργείου ὡς ἐν τοῖς ἄρθροις αὐτοῦ ἐψηφίσθη, ναὶ ἢ ὄχι; »

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δημήτριος Ὀρεινός	Ν.	Τατσῆλης Μαυρομμάτης	
Ἀθαν. Χρυσανθόπουλος	Ν.	Δ. Πετροπουλάκης	Ν.
Γ. Ἀγγιωτατίδης	Ν.	Π. Τσαννετάκης	Ν.
Δημήτριος Γιαννούλης	Ν.	Βασίλ. Σκαλτσοδήμος	
Λεωνίδας Ἐμπειρίκος	Ν.	Ἀναγνώστης Παπαθανασίου.	Ν.
Πέτρος Κεμπάνης	Ν.	Ἐλευθ. Καλογερᾶς	
Δημήτριος Τσόκρης		Ἰω. Εὐγενίδης	Ν.
Ἀνδρέας Δανόπουλος	Ν.	Ἀνδρέας Πέπας	
Γεώργιος Τσόκρης	Ν.	Σταμάτιος Μήτσας	
Ἀνδρ. Μεταξᾶς		Γεώργιος Βιλῆς	Ν.
Γεώργιος Σκοῦφος		Δημήτριος Ζῶτος	Ν.
Ξταῦρος Βλάχος	Ν.	Γεώργιος Ἰω. Γιολδάσης	Ν.
Δημήτριος Καλλιφρονᾶς	Ν.	Μιχαὴλ Σισίνης	
Ἀνδρέας Ἴσκος	Ν.	Αὐσανδρος Βιλαέτης	
Δημήτριος Σκυλοδήμος		Στέφ. Στεφανόπουλος	Ν.
Θεόδωρος Γρίβας		Ἀνδρέας Αὐγερινός	
Κωνστ. Γριβογεώργης	Ν.	Ἰωάννης Κλίμακας	

Ἀναγνώστης Δημητρίου	Ν.	Νικόλαος Μπούτσινας	Ν.
Π. Ζάνος		Δημήτριος Σακελλαριάδης	
Χ. Δεμάθας	Ν.	Γεώργιος Γουλιμῆς	
Γρ. Βαλλιάνος		Ἀλέξανδρος Κουμουνδουράκης	Ν.
Θ. Ζαΐμης	Ν.	Χρῆστος Οἰκονομίδης	
Χ. Θεοχαρόπουλος	Ν.	Κωνστ. Δεμπερόπουλος	Ν.
Ν. Πετμεζᾶς		Ἐμ. Μαδινός	
Ἡλ. Παπαδαῖος		Ἰωάννης Προβιλέγιος	Ν.
Γρηγόριος Κορριωτάκης	Ν.	Δημ. Δημητρακόπουλος	
Γεώργιος Περωτής		Γεώργιος Κάνδυας	
Κωνσταντῖνος Νταγρές		Φραγκίσκος Μαῦρος	
Ἰωάννης Βάχλας		Ἰωάννης Φαρμάκης	Ν.
Ἀναγνώστης Π. Ἰωάννου	Ν.	Α. Παπαδημητριάδης	Ν.
Βελ. Νικολαΐδης		Ν. Σισμάνης	
Πέτρος Δελιγιάννης		Κωνς. Ἄξελός	Ν.
Νικόλαος Μπαϊκουρας	Ν.	Χρῆστος Στ. Ἀντωνόπουλος	
Ἀμπρος Ρωΐλος	Ν.	Γ. Μαθεμοχωρίτης	
Κωνς. Λαμπρινόπουλος		Κίμων Χριστοδούλου	Ν.
Π. Κολποδῖνος		Νικόλ. Πιπράκος	Ν.
Ἐμ. Ἀντίπας	Ν.	Γρηγ. Πατριαρχέας	Ν.
Νικόλαος Δελιγιάννης		Σταυρ. Καπετανάκης	Ν.
Εὐστ. Οἰκονομόπουλος	Ν.	Δημ. Νικουλάκης	
Γεώργιος Πανοπριρτόπουλος		Χαράλ. Χριστόπουλος	Ν.
Γ. Παπασπυρόπουλος		Ζ. Α. Ζαρειφόπουλος	
Ἐμμ. Καραμάνος	Ν.	Νικόλαος Μοσχούλας	
Νικόλαος Ματθαίου	Ν.	Γεώργιος Α. Ράλλης	
Ἀναγ. Κοντάκης	Ν.	Νάκος Πανουρίας	Ν.
Σ. Κοπανίτσας		Παπα-κώνστας Ταμάλας	Ν.
Ἀν. Κορριωτάκης	Ν.	Κ. Βλάμης	
Ἐμμ. Μελετόπουλος	Ν.	Περικλῆς Καλαμογδάρτης	
Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς	Ν.	Σιδέρης Πράτσικας	Ν.
Παναγιώτης Λαζαρῆς		Παν. Πατρινός	
Στάμος Μαυροδήμος	Ν.	Κ. Σκουρλέτης	Ν.
Ἀμπρος Εὐμολπίδης		Ἀναργύρος Χ. Ἀναργύρου	Ν.
Ἠλίας Δωΐλας	Ν.	Νικόλαος Χ. Ἀναργύρου	
Θεόδωρος Πετρινός		Ἀναγνώστης Τατόπουλος	Ν.
Κωνσταντῖνος Μανέτας		Κωνς. Δαρειώτης	Ν.
Π. Βάρδογλης	Ν.	Ἰω. Γεωργάρας	Ν.
Δημήτριος Γ. Φιλάρετος		Γ. Νικολάου	Ν.
Ἀναγ. Δεδόπουλος	Ν.	Ἀνδρέας Μάμουκας	Ν.

Ζαννὴς Μαραγκός		Ἰωάννης Δαμιανός	
Μιχαὴλ Σολομός	N.	Λάζαρος Α. Γιουρδής	
Εὐστράτιος Παρίσης . .	N.	Ἰωάννης Γ. Κριεζής	
Ἰωάννης Σαγρέδος	N.	Πέτρος Χ. Πέτρου . . .	N.
Δημήτριος Δράσος	N.	Κωνς. Δυοβουνιώτης . . .	N.
Δημήτ. Πολυχρονόπουλος . .		Μιλ. Χουρμούζης	
Κυριάκος Πονηρόπουλος . .		Καλ. Τσουκαλᾶς	N.
Ἀναγν. Παπατσώρης . .	N.	Δημήτριος Μητσάκης . .	N.
Γεώργιος Ι. Σταΐκος . .	N.	Γεώργιος Αποστολίδης . .	
Ἀθανάσιος Καστανᾶς . . .	N.	Χρῆστος Κιαϊδης	N.
Ἀ. Κιζάνης			

Ἀναγνωσθέντα ἔπειτα καὶ τὰ Κεφάλαια ΙΒ΄. καὶ ΙΓ΄. δι' εἰδικῆς ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ὑπὸ τῶν αὐτῶν ἐπιτηρηθείσης ψηφολεκτῶν, ἐγένοντο δεκτὰ, κατὰ πρωτόκολλα ὅμοια τῷ προηγηθέντι, παμψηφεὶ διὰ ψήφων 74, ἔχουσι δ' οὕτω·

« Κεφάλ. ΙΒ΄. Ὁδοιπορίαι καὶ μετακομίσεις . . 20,000.
» ΙΓ΄. Στρατολογία . . . . . 8,000.»

Παραλειφθέντος δὲ ὡς κενοῦ τοῦ ΙΔ΄. Κεφαλαίου, ἀναγνωσθέντα ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως τὰ ἄρθρα τοῦ ΙΕ. ΙΣ΄. καὶ ΙΖ΄. Κεφαλαίου, ἔχοντα οὕτω·

Κεφάλ. ΙΕ΄. Στρατιωτικὴ δικαιοσύνη.

« Ἄρθρ. 1. Δαπάναι στρατοδικείων 6,000
» 2. Συντήρησις φυλακισμένων . . . 8,800

Κεφάλ. ΙΣ΄. Οἰκοδομαί.

« Ἄρθρ. 1. Συντήρησις οἰκοδομῶν 40,000
» 2. (παρελείφθη ὡς κενόν).

Κεφάλ. ΙΖ΄. Μισθὸς ἀργίας καὶ ἀπομάχων.

Ἄρθρ. 1. Συντάξεις 50,000:
» 2. Ἀργίας 152,700
» 3. Λόχος ἀπομάχων . . . . . 104,077:50.»

Δι' ὁμοίας δὲ εἰδικῆς ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ὑπὸ τῶν αὐτῶν ἐπιτηρηθείσης ψηφολεκτῶν, ἡ Βουλὴ παρεδέχθη ἐν συνόλῳ, κατὰ πρωτόκολλα ψηφοφορίας ὅμοια τῷ προηγηθέντι, τὴν πίστωσιν ἑκάστου τῶν κεφαλαίων τούτων παμψηφεὶ διὰ ψήφων 74.

Ἀναλαβόντος ἐνταῦθα τὴν ἕδραν τοῦ προεδρείου τοῦ ἑτέρου τῶν ἀντιπροέδρων, παρελείφθη μὲν ὡς κενὸν τὸ ΙΗ. Κεφάλαιον, ἐγένετο δὲ, ἐπιτηρούντων τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν, ἐπὶ τῶν Κεφαλ. ΙΘ΄. Κ΄. ΚΑ΄. καὶ ΚΒ΄. εἰδικὴ ψηφοφορία κατ' ὀνο-

μαστικὴν κλῆσιν, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ πρωτόκολλα ὅμοια τῷ προηγηθέντι, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν πίστωσιν ἑκάστου αὐτῶν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 74· ἔχουσι δ' οὕτω·

« Κεφαλ. ΙΘ΄. Χωροφυλακή 826,324
» Κ΄. Ὀρφυλακή 993,622:40
» ΚΑ΄. Φάλαγξ 427,412
» ΚΒ΄. Κεκλεισμέναι χρήσεις . . . 11,970:57.»

Περαιωθείσης ἐνταῦθα τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργείου, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος ἀναγγείλας, ὅτι ἀντικειμένου τῆς ἐπιούσης θέλει εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν ὑπουργείου, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν ἐν ὥρᾳ 2 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος — Ὁ ἀντιπρόεδρος
ΕΥΣΤΡ. Μ. ΠΑΡΙΣΗΣ. — Χ. Α. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ.
Οἱ Γραμματεῖς
Κ. Ν τ α γ ρ έ ς.

Σ Υ Ν Ε Δ Ρ Ι Α Σ Ι Σ ΛΓ΄.

Τῆς 16 Ἰανουαρίου 1853.

Συναλθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἐν πρώτοις παρετήρησεν ὁ πρόεδρος, ὅτι εἰς τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Κεφαλ. Θ΄. τοῦ προϋπολογ. τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργείου κατὰ λάθος τυπογραφικὸν σημειοῦνται 100 δραχμαὶ, ἐνῷ ἐκ τοῦ ὁλικοῦ ἀθροίσματος τοῦ Κεφαλαίου καὶ τοῦ φύλλου τῆς λεπτομερείας ἐξάγεται, ὅτι ἔπρεπε νὰ σημειωθῶσι δραχ. 1000. Διὸ ἐξαιτεῖται τὴν ἀδειαν τοῦ Σώματος ὅπως ἐπενεχθῇ ἡ δέουσα διόρθωσις. Τῆς δὲ Βουλῆς συμφωνούσης, διωρθώθη τὸ ποσὸν ἀντὶ 100 εἰς 1000 δραχμάς.

Ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ βουλευτοῦ Γ. Κάνδυα, ἐχορηγήθη αὐτῷ ὑπὸ τὸν ὅρον μηνιαία ἄδεια ἀπουσίας.

Ἀναγγελθέντος, ὅτι ἀντικειμένου τῆς παρούσης εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν ὑπουργείου, ἀνεγνώσθησαν κατὰ σειρὰν ὅλα τὰ ἄρθρα τῶν κεφαλαίων Α΄ Β΄. καὶ Γ΄. ἅτινα ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως, ἔχοντα οὕτω·

Κεφάλ. Α. Ὑπουργεῖον Ναυτικῶν.

« Ἄρθρ. 1. Προσωπικόν . . . . . » 30 480
» 2. Ὑλικόν . . . . . » 6,010

Κεφάλ. Β'. Διευθυντήριον Ναυστάθμου.

Ἄρθρ. 1. Προσωπικόν . . . . . » 31,440
» 2. Ὑλικόν . . . . . » 1,560

Κεφάλ. Γ'. Ἀιμενικὴ ὑπηρεσία.

Ἄρθρ. 1. Προσωπικόν . . . . . » 73,896
» 2. Ὑλικόν . . . . . » 6,706
» 3. Κατασκ. καὶ ἐπισκ. πλοίων . . . 1,000
» 4. Ἔξοδα φάρων καὶ φανῶν . . . . 9,417.60.»

Γενομένης δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ἑκάστου τῶν ἀνωτέρω κεφαλαίων εἰδικῆς ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Κ. Σκουρλέτην καὶ Ν. Ματθαίου, συνήχθη καθ' ἓν τῶν τῆς ψηφοφορίας πρωτοκόλλων, προσαρτώμενον ἐνταῦθα, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὰς πιστώσεις αὐτῶν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 76.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἑξῆς ζητήματος

« Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν πίστωσιν τοῦ Κεφ. Α'. τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν ὑπουργείου ὡς ἐν τοῖς ἄρθροις αὐτοῦ ἐψηφίσθη, ναὶ ἢ ὄχι ; »

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δημήτριος Ὀρεινός	N.	Δ. Πετροπουλάκης	
Ἀεωνίδ. Χρυσανθόπουλος	N.	Π. Τσαννετάκης	N.
Γ. Λογιωτατίδης		Βασίλειος Σκαλταδῆμος	
Δημήτριος Γιαννούλης	N.	Ἀναγνώστης Παπαθανασίου	N.
Ἀεωνίδας Ἐμπειρίκος	N.	Ἐλευθέρ. Καλογερᾶς	
Πέτρος Καμπάνης	N.	Ἰωάν. Εὐγενίδης	
Δημήτριος Τσόκρης		Ἀνδρέας Πέπας	
Ἀνδρέας Δανόπουλος	N.	Σταμάτιος Μήτσας	
Γ. Τσόκρης	N	Γεώργιος Βελής	N.
Ἀνδρέας Μεταξᾶς		Δημήτριος Ζῶτος	N.
Γεώργιος Σκοῦρος	N.	Γεώργιος Ἰω. Γκολδάσης	N.
Δημήτριος Καλλιφρονᾶς		Μιχαὴλ Σισίνης	
Σταῦρος Βλάχος		Λύσανδρος Βιλαέτης	
Ἀνδρέας Ἴσκος	N.	Στέφαν. Στεφανόπουλος	N.
Δημήτριος Σκυλοδῆμος		Ἀνδρέας Αὐγερινός	N.
Θεόδωρος Γρίβας		Ἰωάννης Κλίμακας	
Κωνστ. Γριβογεώργης	N.	Ἀναγνώστ. Δημητρίου	N.
Τατσέλος Μαυρομμάτης	N.	Π. Ζάνος	

Χρ. Δεμάθας		Γεώργιος Γαυλιμῆς	N.
Γρηγ. Βαλλιάνος		Ἀλέξ. Κουμουνδουράκης	N.
Θ. Ζαΐμης	N.	Χρῆστος Οἰκονομίδης	
Χ. Θεοχαρόπουλος	N.	Κωνστ. Αἰμπεράκης	N.
Ν. Πετμεζᾶς		Ἐμ. Μαδινός	N.
Ἀλ. Παπαδαῖος		Ἰωάννης Πραβιλέγιος	N.
Γρηγόριος Κορριωτάκης		Δημ. Δημητρακόπουλος	
Γεώργιος Ἡρωτής		Γεώργιος Κάνδυας	N.
Κωνσταντῖνος Νταγρῆς	N.	Φραγκίσκος Μαῦρος	N.
Ἰωάννης Βάγλας		Ἰωάννης Φαριάκης	N.
Ἀναγνώστης Π. Ἰωάννου	N.	Α. Παπαδημητριάδης	N.
Βελ. Νικολαΐδης		Ν. Σισμάνης	N.
Πέτρος Δελιγιάννης		Κωνστ. Ἀξελός	
Νικόλαος Μπούκουρας	N.	Χρῆς. Στ. Ἀντωνόπουλος	
Ἀλέμπρος Ῥοῦλιος	N.	Γ. Μαδεμοχωρίτης	
Κωνστ. Ἀλεμπρινόπουλος	N.	Κίμων Χριστοδούλου	
Π. Καλπαδίνος		Νικόλαος Ἡραΐας	N.
Ἐμ. Ἀντίπας	N.	Γρηγόρ. Πατριαρχέας	N.
Νικόλαος Δελιγιάννης		Σταυριανὸς Καπετανάκης	N.
Εὐστ. Οἰκονομόπουλος	N.	Δημ. Πικουλάκης	N.
Γεώρ. Πανοπιρτόπουλος		Χαράλ. Χριστόπουλος	N.
Γεώργ. Παπασπυρόπουλος	N.	Ζ. Α. Ζαρειφόπουλος	
Ἐμ. Καραμάνος	N.	Νικόλ. Μοσχούλας	
Νικόλαος Ματθαίου	N.	Γεώργ. Α. Ράλλης	
Ἀναγ. Κοντάκης	N.	Νάκος Πανουριᾶς	N.
Σ. Κοπανίτσας		Παπακώνστας Τσαμάλας	N.
Ἀναστ. Κορριωτάκης	N.	Κ. Βλάμης	
Ἐμ. Μελετόπουλος	N.	Π. Καλαμογδάρτης	
Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς	N.	Σιδέρης Πρατσικας	N.
Παναγιώτης Λαζαρὴς	N.	Παν. Πατρινός	
Στάμος Μαυροδῆμος	N.	Κωνστ. Σκουρλέτης	N.
Ἀλέμπρ. Εὐμολπίδης		Ἀνάργυρος Χ. Ἀναργύρου	N.
Ἠλίας Δαλλᾶς		Νικόλαος Χ. Ἀναργύρου	
Θεόδωρος Πετρινός		Ἀναγνώστ. Τατόπουλος	N.
Κωνσταντῖνος Μανέτας		Κωνστ. Δαρειώτης	N.
Π. Βαρδογλῆς	N.	Ἰω. Γεωργάρας	N.
Δημήτριος Γ. φιλάρετος		Γ. Νικολάου	N.
Ἀναγν. Δεδόπουλος	N.	Ἀνδρέας Μάμουκας	N.
Νικόλαος Μπούτουνας	N.	Ζαννῆς Μαραγκὸς	
Δημήτριος Σκελλαριάδης		Μιχαὴλ Σολωμὸς	

Εὐστράτιος Παρίσης . . N.	Λάζαρος Α. Γιουρδῆς . . N.
Ἰωάννης Σαγρέδος . . . . N.	Ἰωάννης Γ. Κριεζῆς . . N.
Δημήτριος Δρόσος	Πέτρος Χ. Πέτρου . . . N.
Δημήτρ. Πολυχρονόπουλος . N.	Κ. Δυοβουνιώτης . . . . N.
Κ. Πονηρόπουλος	Μ. Χουρμούζης . . . . .
Ἀναγνώστ. Παπατσώρης . N.	Καλ. Τσουκαλᾶς . . . . N.
Γεώργιος Ι. Στάϊκος	Δημήτριος Μητσάκης . . .
Ἀθανάσιος Καστανᾶς . . .	Γεώργιος Ἀποστολίδης . . .
Α. Κιζάνης	Χρῆστος Κικίδης . . . . N.
Ἰω. Δαμιανός . . . . N.	

Ἀναγνωσθέντα δ' ἐγένοντο δεκτὰ καὶ τὰ ἐδάφια ά. καὶ β'. τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ κεφαλ. Δ'. δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως, ἔχοντα οὕτω·

Κεφαλ. Δ'. Ναύσταθμος.

« Ἄρθρ. 1. Πλήρωμα ναυστάθμου.

ά) Μισθοί 18,192

β') Τροφή . . . . . 8,362:88.»

Ἀναγνωσθείσης δὲ ἐπὶ τοῦ 2 ἄρθρου τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς, προτεινούσης τὴν ἔκπτωσιν δραχ. 19,072 διὰ τὴν ἐπισκευὴν τῆς Ἀμαλίας, παρετήρησεν ὁ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν ὑπουργός, ὅτι ἂν καὶ ἡ ἐν τῷ προϋπολογισμῷ σημειουμένη δαπάνη δὲν θέλει πλέον χρησιμεύσει πρὸς τὸν σκοπόν, δι' ὃν ἐτέθη, ὡς ναυαγήσαντος τοῦ πλοίου, ἐπειδὴ ὅμως λόγῳ οἰκονομίας διαλύσας τὸ πλήρωμα, διετήρησε μόνον 22 ναύτας, οἵτινες θέλουν χρησιμεύσει πρὸς συλλογὴν καὶ διάσωσιν τῶν διαφόρων τοῦ πλοίου ἐπίπλων καὶ τοῦ λοιποῦ ὑλικοῦ, διὰ τοῦτο ἀφῆκεν ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ποσὸν διὰ τὴν διατήρησιν τοῦ μείναντος πληρώματος καὶ λοιπὰ πρὸς τὸν ἀνωτέρω σκοπὸν ἔξοδα. Παρακαλεῖ ἐπομένως τὴν Βουλὴν νὰ παραδεχθῇ τὴν δαπάνην, οὕτω δικαιολογουμένην.

Ἡ δὲ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὸ ἄρθρον 2 κατὰ τὸν προϋπολογισμόν, ἔχον οὕτως·

« Ἄρθρ. 2. Ἐπισκευὴ Βασ. πλοίων. . . . . 140,000. »

Ἀκολούθως λαβών τις τὸν λόγον κατὰ τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 3, κενοῦ ὄντος ἐν τῷ παρόντι προϋπολογισμῷ διὰ τοὺς ἐν τῇ ἐκθέσει τοῦ ὑπουργοῦ ἀναφερομένους λόγους, παρετήρησεν, ὅτι ἡ πρὸς τὸν ὑπουργὸν ἀποτεινομένη τῆς ἐπιτροπῆς παρατήρησις προσβάλλει βεβαίως πάντα μὲν ἄλλον, μάλιστα δὲ ὑπουργόν, τοῦ ὁποίου ὁ ὑπὲρ τῶν δημοσίων συμφερόντων ζῆλος καὶ ἡ πρὸς τὴν οἰκονομίαν τάσις εἶναι γνωστά,

καὶ διὰ τοῦτο προτείνει τὴν ἀπὸ τῆς ἐκθέσεως ἀπάλειψιν τῆς τοιαύτης παρατηρήσεως, ἥτις, ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω, καταδεικνύει τὸν ὑπουργὸν ἢ ὡς μὴ γινώσκοντα τὸν νόμον ἢ ὡς μὴ σεβόμενον αὐτόν.

Προσέθηκεν ὁ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν ὑπουργός, ὅτι δὲν παραδέχεται τὴν ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς γενομένην παρατήρησιν, διότι ἐφ' ὅσον διατελεῖ ὑπουργὸς ἐρρόντισε πάντοτε νὰ συμμορφωθῇ μὲ τὰς μέχρι τοῦδε ἰσχυούσας λογιστικὰς διαταξεις, ὡς καὶ τοῦ λοιποῦ θέλει τηρήσει κατὰ γράμμα τὰς ἐν τῷ νέῳ περὶ λογιστικοῦ νόμῳ κειμένας. Ἡ ἐπιτροπὴ λοιπὸν μὴ ἔχουσα ἀφορμήν, δὲν ἔπρεπε νὰ τῷ ἀπευθύνῃ τοιαύτας παρατηρήσεις, ὁποίας πρὸς οὐδένα τῶν συναδέλφων του ἀπεύθυνε μέχρι τοῦδε.

Ἐπένεγκεν ὁ εἰσηγητής, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ ἔχουσα ὑπ' ὄψιν τὴν ἔκθεσιν τοῦ ὑπουργοῦ ἐπὶ τοῦ κονδυλίου τῶν 600,000 δραχμῶν, ἐπιψηφισθεισῶν μὲν διὰ τῶν προϋπολογισμῶν τοῦ 1850, 1851 καὶ 1852, ἀλλὰ μὴ δαπανηθεισῶν ὅλως, ἠθέλησε μόνον νὰ ὑπενθυμίσῃ εἰς τὸν ὑπουργὸν τὸν νέον περὶ λογιστικοῦ νόμον, καθ' ἣν περίπτωσιν ἤθελε κάμει χρῆσιν τοῦ ἀνωτέρω ποσοῦ, χωρὶς ποτὲ νὰ προτίθηται διὰ τῆς ἀθώας αὐτῆς παρατηρήσεως νὰ προσβάλῃ τὸν ὑπουργόν, τὸν ὁποῖον καὶ τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς ἐκτιμῶσι καὶ σέβονται διὰ τὰς μεγάλας πρὸς τὴν πατρίδα ἐκδουλεύσεις του ὡς λείψανον τοῦ ἱεροῦ ἡμῶν ἀγῶνος.

Προσέθηκεν ἕτερον μέλος τῆς ἐπιτροπῆς, ὅτι οὐδεὶς τῷ ὄντι ἐφαντάσθη ποτὲ νὰ προσβάλῃ τὸν ὑπουργόν, ἄνδρα τοσοῦτον ἀγαθοῦ χαρακτῆρος· ἀλλ' ἐπειδὴ εἶπον τινές, ὅτι ἡ ἐν τῇ ἐκθέσει παρατήρησις τῆς ἐπιτροπῆς ἐτέθη ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ δεσμεύσῃ τὸν ὑπουργὸν εἰς τὴν χρῆσιν τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος ποσοῦ, αὐτὸς πρῶτος ὡς μέλος τῆς ἐπιτροπῆς προτείνει τὴν ἀπὸ τῆς ἐκθέσεως ἐντελῆ ἐξάλειψιν τῆς παρατηρήσεώς της.

Ἐπὶ τούτοις συναινεσάσης τῆς Βουλῆς εἰς τὴν ἀπάλειψιν τῶν παρατηρήσεων, ἀναγνωσθέντα τὰ ἄρθρα 4, 5 καὶ 6, ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως, ἔχοντα οὕτως·

« Ἄρθρ. 4. Ὁπλισμός 45,000

» 5. Καταστήματα 16,409

» 6. Νοσοκομεῖον . . . . . .

ά) Προσωπικόν 6,240

β') Ὑλικόν . . . . . 6,000. »

Γενομένης δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ Κεφαλαίου, συγκειμένου ἐκ δραχ. 240,203:88, ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν

κλῆσιν, ὑπὸ τῶν αὐτῶν ἐπιτηρηθείσης ψηφολεκτῶν, συνήχθη κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ προηγηθέντι, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν πίστωσιν αὐτοῦ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 76.

Ἀνεγνώσθησαν ἑπομένως καὶ τὰ ἄρθρα 1, 2, 3, 4 καὶ 5 τοῦ Κεφαλ. Ε. ἅτινα παρεδέχθη ἡ Βουλὴ δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως ἔχοντα οὕτω·

Κεφάλ. Ε. Στόλος.

« Ἄρθρ. 1. Πληρώματα.

ά) Μισθός.	»	664,118
β') Τροφή.	»	140,489: 08
Ἄρθρ. 2. Λήξεις ἀποστράτων.		
ά) Μισθός.	»	20,916
β') Τροφή.	»	3,358
Ἄρθρ. 3. Ἀπόμαχοι.		
Μισθός.	»	3,810
» 4. Ναυτολόγησις	. . . . .	200
» 5. Ἔξοδα ὑπηρεσίας	. . . . .	1,200. »

Ἐγίνετο δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ Κεφαλαίου, ἀναβαίνοντος εἰς δραχ. 831,091:08, ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ψηφολέκτας, ἐξ ἧς συνήχθη κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ προηγηθέντι, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν πίστωσιν αὐτοῦ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 76.

Γενομένης δὲ μετὰ ταῦτα καὶ ἐφ' ἑκάστου τῶν Κεφαλ. Ϛ'. Ζ'. Η. καὶ Θ'. εἰδικῆς ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ἰδίων ψηφολεκτῶν, συνήχθη κατὰ πρωτόκολλα ὅμοια τοῖς ἀνωτέρω, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὰς πιστώσεις αὐτῶν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 76, ἔχουσι δ' οὕτω·

« Κεφάλ. Ϛ'. Ἐκπαίδευσις 13,008

» Ζ'. Ἄρθρ. 1. Δικαιοσύνη.

ά) Προσωπικόν	20,880
β'. Ὑλικόν	960
» Η. Συντάξεις	5,344 40
» Θ'. Προκαταβολαί	1,000. »

Ἐπὶ δὲ τοῦ Κεφαλ. Ι'. ἀναγνωσθείσης τῆς γνώμης τῆς ἐπιτροπῆς, δι' ἧς ἀπορρίπτονται δραχ. 1000, ὀφειλόμεναι εἰς τὸν πλοίαρχον Νικόδημον, παρετήρησεν ὁ εἰσηγητής, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ ἀπέρριψε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ποσόν, θεωρήσασα αὐτὸ ὡς ἐπιμίσθιον. Ἀλλ' ἐπειδὴ πληροφορεῖται ἤδη παρὰ τοῦ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν ὑπουργοῦ, ὅτι δὲν ὀφείλονται ὡς ἐπιμίσθιον, ἀλλ' ὡς

μισθὸς θέσεως, ἀποσύρει τὴν παρατήρησιν τῆς ἐπιτροπῆς. Οὕτω γενομένης καὶ ἐπὶ τοῦ Κεφαλ. Ι. ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ἀνωτέρω ψηφολέκτας, συνήχθη κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ προηγηθέντι, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη καὶ τὴν πίστωσιν αὐτοῦ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 76, ἔχει δ' οὕτω·

« Κεφάλ. Ι. Ἔξοδα κλεισμένων χρήσεων . 72,890: 15. »

Μετὰ ταῦτα προκειμένου ν' ἀτορασισθῇ τὸ ἀντικείμενον τῆς προσεχοῦς συνεδριάσεως, ἐζήτησέ τις νὰ προταχθῇ τὸ περὶ ἀπογραφῆς νομοσχέδιον ὡς τὸ ἀναγκαιότερον καὶ μᾶλλον κατεπείγον πρὸς ἐπιψήφισιν.

Παρατηρήσαντος δὲ τοῦ προέδρου, ὅτι ἐρωτήσας τοὺς ὑπουργοὺς ἂν ἦναι ἕτοιμοι πρὸς συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου τούτου, ἔλαβεν ἀποφατικὴν ἀπάντησιν, καὶ ὅτι βλέπων ἤδη τὴν ἐπιθυμίαν τῆς Βουλῆς, θέλει πάλιν συνεννοηθῇ μετ' αὐτῶν καὶ ἀνακοινώσει τὸ ἀποτέλεσμα· ἐπέτυχεν ἕτερος, ὅτι ἡ Βουλὴ δὲν πρέπει ν' ἀρκεσθῇ εἰς τὸ νὰ ἐκφράσῃ ἁπλῶς εἰς τοὺς ὑπουργοὺς τὴν ἐπιθυμίαν της, ἀλλὰ καὶ νὰ προσθέσῃ, ὅτι δὲν θέλει συνέλθει πλέον εἰς συνεδρίασιν πρὸ τῆς συζητήσεως καὶ παραδοχῆς τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχεδίου.

Ἐξεθέτησεν ἄλλος, ὅτι ἀποτελῶν μέρος τῆς ἐπιτροπῆς, εἰς ἣν ἀνετέθη ἡ ἐπιξεργασία τοῦ ἀνωτέρω νομοσχεδίου, πληροφορεῖ τὸ Σῶμα, ὅτι οἱ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν καὶ Ἐσωτερικῶν ὑπουργοὶ λαβόντες ὑπ' ὄψιν ἁπάσας τὰς ἐν τῇ Βουλῇ ἐκτεθείσας γνώμας, ἐπερώτησαν τὴν ἐπιτροπὴν νὰ τάξῃ αὐτὰς κατ' ἄρθρα. Ἐπειδὴ ὅμως τὸ ἔργον ὡς σπουδαῖον ἀπαιτεῖ σκέψιν, δὲν εἶναι δυνατὸν ἐντὸς μικροῦ χρονικοῦ διαστήματος νὰ περαιωθῇ. Πρόκειται ἐφ' ἑνὸς μὲν νὰ φορολογηθῶσι πρόσωπα, ἐφ' ἑτέρου δὲ περιουσίαι, ἡ δὲ παραδοχὴ τοῦ δευτέρου συστήματος ἀνατρέπει ριζικῶς τὰς βάσεις τοῦ μέχρι τοῦδε ἰσχύοντος· ὥστε τὸ ἔργον ἀποβαίνει δυσχερὲς καὶ χρῄζει κυβερνητικῆς ἐργασίας, διότι τὸ ὑπουργεῖον δὲν δύναται νὰ ὑποβάλῃ τὸ νομοσχέδιον ὅπως καὶ ἂν καταρτισθῇ παρὰ τῆς ἐπιτροπῆς. Διὰ τοῦτο λοιπὸν δὲν πρέπει νὰ ἐκβιάσωμεν τὴν συζήτησιν αὐτοῦ, ἀλλὰ νὰ συνεννοηθῶμεν μετὰ τῶν ὑπουργῶν διὰ τοῦ προέδρου, ὅπως ἑτοιμασθῶσι πρὸς συζήτησιν ὅταν ἔνεστι τάχιον, ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὸ κατεπείγον τοῦ νομοσχεδίου καὶ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ Σώματος.

Ἀντεῖπεν ἄλλος, ὅτι ἀφ' οὗ πρὸ ἑνὸς ἔτους βασανίζεται ὑπὸ τῶν ὑπουργῶν τὸ νομοσχέδιον τοῦτο, ἢ πρὸ δύω περίπου μηνῶν συσταθεῖσα ἐπιτροπὴ συνελθοῦσα εἰς διάσκεψιν, ἔμεινε σύμφωνος ὡς πρὸς τὰς βάσεις, καὶ δὲν ὑπελείπετο εἰμὴ ἡ συναριθμολόγησις

αὐτῶν· ἑπομένως οὐδεμίαν βλέπει ἀνάγκην κυβερνητικῆς ἐργασίας. Πολλάκις, εἶναι ἀληθές, ἐρρέθη ὅ,τι καὶ σήμερον περὶ τῆς σπουδαιότητος τοῦ ἔργου· ἀλλ' ἡ σπουδαιότης αὕτη ἰσοδυναμεῖ ἄρα μὲ τὰ καταστρεπτικὰ καὶ ὀλέθρια ἀποτελέσματα τοῦ νῦν ἰσχύοντος περὶ στρατολογίας νόμου; Πρέπει λοιπὸν νὰ ἐκλείψωσιν αἱ τοιαῦται προφάσεις, πρέπει νὰ ἐπιψηφίσωμεν τὸ τοσοῦτον διὰ τὸ Κράτος ἀναγκαῖον νομοσχέδιον. Ἀλλὰ πῶς θέλομεν ἐξέλθει κοινοβουλευτικῶς τῶν ἀπαντωμένων προσκομμάτων; Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον οὔτε τὴν γνώμην τοῦ προέδρου παραδέχεται, ὡς μὴ ἀποτελεσματικήν, οὔτε τὴν τοῦ βουλευτοῦ Λίγιου, ὡς ἀνοίκειον εἰς τὸ Σῶμα, καὶ θεωρεῖ προτιμότερον ἀποδοκιμάζοντες, ὡς καὶ ἐν Εὐρώπῃ γίνεται, τὸν ἰσχύοντα νόμον, νὰ ζητήσωμεν τὴν εἰσαγωγὴν νέου, καὶ τοιουτοτρόπως πιστεύει, ὅτι τὸ ὑπουργεῖον θέλει σπεύσει εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν δικαίων τῆς Βουλῆς ἀπαιτήσεων καὶ τῶν ἀναγκῶν τοῦ λαοῦ.

Ἀντιπαρετήρησεν ὁ πρὸ τοῦ τελευταίου ἀγορεύσας, ὅτι διὰ τῆς φράσεως « κυβερνητικῆς ἐργασίας » ἐνόει τὴν ὑλικὴν ἐργασίαν τὴν ἀπαιτουμένην πρὸς καταρτισμὸν τοῦ νομοσχεδίου. Τὸ δὲ νὰ καταδικάσῃ σήμερον ἡ Βουλὴ νόμον ὑπάρχοντα, ἰσοδυναμεῖ μὲ τὴν ἀκύρωσιν αὐτοῦ, καὶ ἑπομένως νομίζει ὅτι κοινοβουλευτικῶς δὲν ἐπιτρέπεται νὰ πράξωμεν τοῦτο, διότι τότε ἠδυνάμεθα ν' ἀκυρώσωμεν δι' ἀποδοκιμασιῶν πάντας τοὺς ἰσχύοντας νόμους. Ἀλλ' ἂν ἐν τῇ Εὐρώπῃ συμβαίνῃ τοιοῦτόν τι, ἡ ἀποδοκιμασία τῶν βουλευτῶν καταδεικνύεται μόνον ἐκ τῶν γινομένων ἐπί τινος νόμου ἐξηγήσεων· διὸ ἐπιμένει ὑποστηρίζων τὴν παρὰ τοῦ προέδρου προταθεῖσαν γνώμην.

Ἐπανέλαβεν ὁ πρὸ αὐτοῦ εἰπών, ὅτι κακῶς ἐθεώρησεν ὁ προαγορεύσας ὡς μὴ κοινοβουλευτικὸν τὸν ὑπ' αὐτοῦ ἐκτεθέντα τρόπον τῆς ἀποδοκιμασίας, διότι χθὲς ἀκόμη ἐν Ἀγγλίᾳ, τῇ τροφῷ ταύτῃ τῶν συνταγματικῶν ἐλευθεριῶν, ἡ Βουλὴ ἀπεδοκίμασεν ἓν σύστημα ἐπαχθές. Ἐὰν δὲ καὶ ἡμεῖς δὲν προέλθωμεν ἐπὶ τοῦ προκειμένου εἰς τοιαύτην ἀπόφασιν, δὲν θέλομεν φθάσει ποτὲ εἰς τὸ ποθούμενον τέλος.

Παρατηρήσαντος τοῦ προέδρου, ὅτι πρὶν ἢ προβῶμεν εἰς ἄλλην ἀπόφασιν, νομίζει ἀναγκαῖον νὰ συνεννοηθῇ πρότερον μετὰ τῶν ὑπουργῶν· ἐπέφερεν ἄλλος, ὅτι παραδέχεται τὴν γνώμην τοῦ βουλευτοῦ Μεσσήνης, ὡς στηριζομένην εἰς τὰς πολλάκις ἐκφρασθείσας εὐχὰς τῆς Βουλῆς, καθ' ὅσον μάλιστα πιστεύει, ὅτι ἡ τοιαύτη ἀνεβολὴ προέρχεται μόνον διότι δὲν ἀρέσκονταί τινες εἰς

τὴν ἀρχὴν τῆς ἄλλοτε παρουσιασθείσης ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου τροπολογίας.

Ἀντεῖπεν ἄλλος, ὅτι οὐδεὶς κηρύττεται ἐναντίος εἰς τὴν ταχεῖαν ἐπιψήφισιν τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου, ἀλλ' ἡ Βουλὴ παραδεχομένη τὴν ἀνωτέρω γνώμην, ἐξέρχεται τῆς μετριότητος, ἥτις χαρακτηρίζει τὰς ἀποφάσεις της. Ἐκτὸς δὲ τούτου εἶναι καὶ ἐπικίνδυνον νὰ καταδικάσῃ τὸ Σῶμα νόμον, ὃν ὡς τοιοῦτον ὀφείλομεν νὰ σεβώμεθα καὶ Βουλὴ καὶ λαὸς καὶ Κυβέρνησις. Καὶ δυνάμεθα μὲν νὰ ὑποδείξωμεν εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὸ ὀλέθριον τοῦ ἰσχύοντος νόμου, οὐχὶ ὅμως καὶ νὰ διατυπώσωμεν πρότασιν, ὅτι ὁ νόμος εἶναι ὀλέθριος καὶ καταστρεπτικός, ἐπειδὴ δὲν δύναται μὲν ν' ἀμφισβητήσῃ τις τὸν κοινοβουλευτικὸν τρόπον τῆς προτάσεως τοῦ βουλευτοῦ Μεσσήνης, καθ' ὅσον τοῦτο γίνεται καὶ εἰς ἄλλα συνταγματικὰ κράτη, ἀλλ' ὁ τρόπος οὗτος δὲν εἶναι κατάλληλος διὰ τὴν Βουλήν, ἥτις πρέπει νὰ βαίνῃ συνεπὴς εἰς τὴν ὁδὸν τῆς μετριότητος, ἣν ἐχάραξεν ὡς κανόνα τῆς διαγωγῆς της. Ἐπειδὴ δὲ ἀνέφερον καὶ τὰ ἐσχάτως εἰς τὴν μητέρα τοῦ κοινοβουλευτικοῦ συστήματος γενόμενα, παρατηρεῖ ὅτι ἡ Βουλὴ εἰς τὴν Ἀγγλίαν δὲν κατεδίκασεν ἰσχύοντα νόμον, ἀλλὰ μάλιστα ἐξέφρασε τὴν ἐπιθυμίαν της ὑπὲρ τοῦ ἐπικρατοῦντος οἰκονομικοῦ συστήματος τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἐμπορίου.

Ἀντιπαρετήρησεν ἕτερος, ὅτι μετὰ τὴν πρότασιν τοῦ βουλευτοῦ Μεσσήνης ἤλπιζεν ὅτι ἤθελε παύσει πᾶσα περαιτέρω συζήτησις. Τινὲς ὅμως καὶ μετὰ τοῦτο διῃσχυρίσθησαν, ὅτι ἡ Βουλὴ ἐμποδίζεται νὰ καταδικάσῃ ἕνα νόμον, ἐν ᾧ δύναται νὰ ψηφίζῃ ἐν γένει τοὺς νόμους, καὶ ἀφ' οὗ ἀπολαύει τοῦ μείζονος δικαιώματος, ἕπεται ὅτι ἔχει καὶ τὸ μικρότερον. Ἀλλὰ μήπως ἡ Βουλὴ διὰ τῶν ἐπανειλημμένων ἐξηγήσεών της δὲν κατέδειξεν ὡς καταστρεπτικὸν τὸν ὑπάρχοντα νόμον; Καὶ εἶπε μέν τις τῶν προαγορευσάντων, ὅτι τὸ ἔργον εἶναι σπουδαῖον καὶ πρέπει νὰ δώσωμεν εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὸν ἀνάλογον ὅπως σκεφθῇ χρόνον· ἀλλὰ παρῆλθεν ἤδη ὁλόκληρον ἔτος, καὶ ἐν αὐτῷ ἠδύνατο μετὰ ἐμβριθῆ σκέψιν ν' ἀπαλλάξῃ τὸν λαὸν τοιούτων δεινῶν, ἅτινα πάσχει ἕνεκα τοῦ περὶ στρατολογίας νόμου. Πιστεύει λοιπόν, ὅτι μετὰ τὰ ἐκτεθέντα ἡ Βουλὴ θέλει παραδεχθῇ τὴν γνώμην τοῦ βουλευτοῦ Μεσσήνης.

Ἐπήνεγκεν ἄλλος, ὅτι δὲν πρόκειται σήμερον νὰ καταδικάσωμεν νόμον ἰσχύοντα, ἀλλὰ νόμον, τὸν ὁποῖον πολλάκις ἡ Βουλὴ ἀπέδειξε καταστρεπτικὸν καὶ αὐτὴ ἡ Κυβέρνησις σύμ-

ρωνα μὲ τὰς παρατηρήσεις τοῦ Σώματος ἐθεώρησεν ὡς τοιοῦτον· ἐντεῦθεν δὲ μάλιστα καὶ διὰ τοῦ προσωρινοῦ περὶ προσδιορισμοῦ τῆς δυνάμεως τοῦ στρατοῦ νόμου ἐνομοθέτησε νέας διατάξεις, δι' ὧν ἔθηκεν εἰς ἀχρηστίαν σχεδὸν τὸν νόμον ἐκεῖνον. Ἐπὶ τοιούτου λοιπὸν νόμου, μὴ ὑφισταμένου, δυνάμεθα νὰ ἐκφράσωμεν τὴν ἰδέαν ἡμῶν, καθ' ὅσον μάλιστα ἐπράξαμεν ἤδη τοῦτο διὰ τῶν πολλάκις ἐπαναληφθεισῶν κατ' αὐτοῦ παρατηρήσεών μας.

Ἐξεθηκεν ἄλλος, ὅτι ὁ βουλευτὴς Μεσσήνης δὲν ἀπῄτησε τὴν κατάπαυσιν τῆς ἰσχύος νόμου, ἀλλ' ἁπλῶς μόνον τὴν διόρθωσιν τῶν κακῶς κειμένων, καὶ τὸ δικαίωμα τοῦτο τῆς Βουλῆς οὐδεὶς βεβαίως ἀμφισβητεῖ. Ἀλλὰ σήμερον δὲν εὑρισκόμεθα εὐτυχῶς οὐδ' εἰς τὴν ἀνάγκην ταύτην, διότι καὶ ἡ Κυβέρνησις ἀναγνωρίσασα τὸ πλημμελὲς τοῦ νόμου, ὑπεβαλε νομοσχέδιον νέον, ἡ συζήτησις τοῦ ὁποίου ἀνεβλήθη ὡς παρουσιασθεῖσα τροπολογίας, ἥτις ἀνατρέπει τὰς βάσεις ἐκείνου. Ἀλλ' ἡ ἀναβολὴ παρετάθη ἐπὶ τοσοῦτον ἐξ ἀμελείας τῶν ὑπουργῶν, καθ' ὅσον θεωρεῖ τὴν Κυβέρνησιν μίαν καὶ δὲν παραδέχεται ὡς ἰσχυρὸν δικαιολόγημα τὴν μεταβολὴν τῶν προσώπων. Δυνάμεθα λοιπὸν σήμερον ἀντὶ παντὸς ἄλλου, ν' ἀπαιτήσωμεν τὴν ἐντὸς ὡρισμένου χρόνου ἐμφάνισιν τῶν ὑπουργῶν πρὸς συζήτησιν τοῦ εἰρημένου νομοσχεδίου, ἐν ἐναντίᾳ δὲ περιπτώσει να στερήσωμεν τὸ ὑπουργεῖον τῆς ἐμπιστοσύνης ἡμῶν.

Ἐπέφερεν ἄλλος, ὅτι πᾶς βουλευτὴς ἔχει τὸ συνταγματικὸν δικαίωμα νὰ καταχρίνῃ νόμον τινὰ καὶ νὰ εἰσαγάγῃ πρότασιν ἄλλου, ὁλόκληρος ὅμως ἡ Βουλὴ δὲν δύναται νὰ προέλθῃ εἰς τοιαύτην ἐπίσημον ἀπόφασιν. Δὲν πρέπει δὲ νὰ παραδειγματιζώμεθα ἐκ τῆς Ἀγγλίας, ὅπου ἰσχύουσιν ἄλλαι ἀρχαί, διότι ἐκεῖ δύναται ἡ Βουλὴ καὶ ἀναφορὰν ν' ἀπευθύνῃ πρὸς τὸν ἀνώτατον ἄρχοντα, ἐν ᾧ ἡμεῖς δὲν ἔχομεν ἄλλο δικαίωμα παρὰ τὸ ἐπικρίνειν τὰς πράξεις τῶν ὑπουργῶν, τὸ φέρειν πρότασιν νόμων καὶ τὸ ἐνεργεῖν τὰ ὑπὸ τοῦ βουλευτοῦ Ἡλίας προταθέντα, εἰς ἃ ὅμως δὲν δυνάμεθα νὰ προέλθωμεν σήμερον, ἀφ' οὗ δὲν πρόκειται ν' ἀντιπολιτευθῶμεν τὴν Κυβέρνησιν, πρὸς ἣν διακείμεθα φιλικῶς. Ἐπειδὴ δὲ καὶ τὸ ὑπουργεῖον καὶ ἡ Βουλὴ πρὸς τὸν αὐτὸν τείνομεν σκοπόν, τὴν εὐδαιμονίαν τῆς πατρίδος, ὀφείλομεν οἰκογενειακῶς νὰ διευκολύνωμεν τ' ἀπαντώμενα προσκόμματα καὶ ἐκ συνεννοήσεως νὰ ἐπιταχύνωμεν τὴν συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισιν τοῦ περὶ οὗ πρόκειται νομοσχεδίου.

Ἐπανέλαβέ τις, ὅτι ὁσάκις θέλουσι ν' ἀποκρούσωσι τινὲς ἓν ζήτημα, παρουσιάζουν αὐτὸ ὡς ζήτημα ἐμπιστοσύνης, θέλοντες

οὕτω νὰ σὐδετερώσωσι τὴν προθυμίαν τοῦ Σώματος. Ἐπειδὴ δὲ ὁ προαγορεύσας εἶπεν, ὅτι εἰς Ἀγγλίαν ὑπάρχουσιν ἀρχαὶ ἄλλαι, παρατηρεῖ ὅτι αἱ συνταγματικαὶ ἀρχαὶ εἶναι πανταχοῦ αἱ αὐταί· Κακῶς δὲ διετυγχάνθη ἕτερος, ὅτι ἐσχάτως δὲν ἐπρόκειτο νὰ ἀποδοκιμάσῃ τὸ κοινοβούλιον νόμον, ἀλλὰ νὰ ὑποστηρίξῃ ἓν σύστημα, διότι ἀφ' οὗ ἀπεράνθη ὑπὲρ τοῦ ἰσχύοντος ἤδη συστήματος, ἕπεται ὅτι κατεδίκασε τὸ ἄλλο τε ἐπικρατοῦν, καὶ ὡς ἐπιδοκίμασε τὸ ἰσχύον, ἠδύνατο ἐπίσης καὶ νὰ καταδικάσῃ αὐτό. Ἐκφραζομένη δ' ἐντεῦθεν ἡ Βουλὴ κατὰ τοῦ περὶ στρατολογίας νόμου, δὲν προκαλεῖ τὴν εἰς τὸν νόμον ἀπιθείαν, ἀλλὰ μάλιστα εὐπειθῆς εἰς τὰ παραδεδεγμένα, ζητεῖ τὴν μεταβολὴν τῶν κακῶς ἐχόντων. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸ δικαίωμα τῆς προτάσεως, τὸ δικαίωμα τοῦτο μένει ἁπλῶς γεγραμμένον ἐπὶ τοῦ χάρτου, διότι ποτὲ πρότασις βουλευτοῦ δὲν ἐπραγματοποιήθη οὔτε θέλει πραγματοποιηθῇ, καὶ παράδειγμα ἔστω ἡ τοῦ βουλευτοῦ Ὕδρας. Ὡς πρὸς δὲ τὸ περὶ ἐμπιστοσύνης ζήτημα, δὲν πρόκειται σήμερον εἰμὴ περὶ νόμου μὴ ὑπάρχοντος, τὸν ὁποῖον καὶ αὐτὴ ἡ Κυβέρνησις κατεδίκασε, καὶ διὰ τοῦτο ἂν καταδικάσωμεν αὐτὴν καὶ ἡμεῖς, δὲν τιθέμεθα εἰς θέσιν ἐναντίαν τοῦ ὑπουργείου, ἀλλ' ὑποστηρίζομεν μάλιστα τὰς πεποιθήσεις αὐτοῦ καὶ τὸ ἐνθαρρύνομεν εἰς τὴν μεταβολὴν τοῦ συστήματος. Ἂν λοιπὸν δὲν παραδεχθῇ τὸ Σῶμα τὴν περὶ ἀποδοκιμασίας γνώμην αὐτοῦ, καταφεύγει εἰς πᾶν ἄλλο μέσον, ἀφ' οὗ μάλιστα καὶ ἡ τοῦ προέδρου μετὰ τῶν ὑπουργῶν συνεννόησις θέλει μᾶς φέρει εἰς τὸ περὶ ἐμπιστοσύνης ζήτημα, διότι ἐὰν οἱ ὑπουργοὶ ἀδιαφορήσωσιν εἰς τὰς γενησομένας διὰ τοῦ προέδρου παρατηρήσεις, περιφρονοῦσι τὸ Σῶμα, καὶ τότε θέλομεν εὑρεθῇ εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ἐκφράσωμεν τὴν δυσαρέσκειάν μας. Ἔχοντες λοιπὸν ὑπ' ὄψιν ὅσα ὁ λαὸς ὑποφέρει δεινὰ ἐκ τοῦ ἐπικρατοῦντος συστήματος, πρέπει νὰ ἐμμείνωμεν εἰς τὴν πρότασιν.

Ἐνταῦθα πολλῶν ἄλλων ζητούντων τὸν λόγον, μὴ ὑπολειπομένης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἀναβαλὼν τὴν ἐξακολούθησιν τῆς συζητήσεως, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 3 Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος
ΕΥΣΤ. Μ. ΠΑΡΙΣΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Τ. Γ. Μαυρομμάτης.
Π. Κολποδίνος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΛΔ'.

Τῆς 19 Ἰανουαρίου 1853.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν· ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἐν πρώτοις ἀνεγνώσθη ἡ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ κυρώσεως τῶν ἐξόδων ἔκθεσις τῆς ἐπιτροπῆς, ἔχουσα οὕτω·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Διελθοῦσα ἡ ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους ἐπιτροπὴ τῆς Βουλῆς τὸ περὶ κυρώσεως τῶν ἐξόδων τῆς χρήσεως 1853 νομοσχέδιον, εἰσάγει αὐτὸ εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ Σώματος, φέρουσα ἐπ' αὐτοῦ τὰς ἐρεξῆς παρατηρήσεις·

Ὅτι τὸ 1 ἄρθρον πρέπει νὰ τροπολογηθῇ ὡς ἐξῆς, κατὰ τὰς ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἐπενεχθείσας τροπολογίας ἐπὶ τῶν λεπτομερειῶν τῶν διαφόρων προϋπολογισμῶν.

Α. Εἰς χρέος δημόσιον, ἤτοι εἰς τόκους καὶ χρεωλύσιον τοῦ ὑπὸ τὴν ἐγγύησιν τῶν τριῶν Δυνάμεων δανείου δραχμ.	3,835,473:58
Εἰς προμήθειαν καὶ ἄλλα ἔξοδα αὐτοῦ . .	50,376:22
Εἰς ἀπόδοσιν τῶν προκαταβολῶν τῶν τριῶν Δυνάμεων	400,000 —
Εἰς τόκους ἐσωτερικοῦ χρέους	2,500 —
Εἰς συντάξεις	528,749:12
Β'. Εἰς τὴν Βασ. χορήγησιν	1,000,000 —
Γ'. Εἰς ἀποζημίωσ. τῶν βουλευτ. σωμάτων.	432,000 —
Δ'. Εἰς τὴν γενικὴν ὑπηρεσίαν τῶν ὑπουργείων,	
Τοῦ Β. Οἴκου καὶ τῶν Ἐξωτερικῶν σχέσεων.	489,441:52
Τῆς Δικαιοσύνης	1,356,509:93
Τῶν Ἐσωτερικῶν	1,744,098:28
Τῶν Ἐκκλησιαστικῶν	967,654:28
Τῶν Στρατιωτικῶν	4,842,081:86
Τῶν Ναυτικῶν	1,348,887:12
Τῶν Οἰκονομικῶν	887,176:14
Ε'. Εἰς τὰ ἔξοδα διοικήσεως ἐπιστασίας καὶ εἰσπράξεως τῶν φόρων	1,391,199 —
Ϛ'. Εἰς διαφόρους πληρωμὰς	192,868:84
Τὸ ὅλον δραχ. . . .	19,469,015:89.

Μετὰ ταῦτα ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ ἵνα ἐπιψηφισθῇ κατὰ τὰ λοιπὰ τὸ νομοσχέδιον ὡς ἔχει.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 19 Ἰανουαρίου 1853.

Ἡ Ἐπιτροπὴ

Ν. Μπούκουρας,	Ἐμμ. Μελετόπουλος,	Δ. Μητσάκης,
Σ. Χ. Στεφανόπουλος,	Α. Σ. Δανόπουλος,	Δ. Καλλιφρονᾶς,
Χ. Σ. Θεοχαρόπουλος,	Α. Δ. Αὐγερινός,	Κ. Δαρειώτης,
		Εὐς. Οἰκονομόπουλος.»

Εἰς τοὺς βουλευτὰς Α. Παππαθανασίου, Α. Ἐμπειρίκον καὶ Π. Καμπάνην ἐχορηγήθη, τῇ αἰτήσει αὐτῶν, μηνιαία ἄδεια ἀπουσίας.

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος ἀναγγέλλει, ὅτι ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης θέλει εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ ἀνωτέρω περὶ κυρώσεως τῶν ἐξόδων νομοσχεδίου, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 1 Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος
ΕΓ. Μ. ΠΑΡΙΣΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Κ. Ντα γρέ.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΛΕ'.

Τῆς 20 Ἰανουαρίου 1853.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἐπὶ τῇ αἰτήσει τῶν βουλευτῶν Γ. Γιολδάση, Σ. Πράτσικα καὶ Π. Πατρινοῦ, ἡ Βουλὴ ἐχορήγησεν αὐτοῖς μηνιαίαν ἄδειαν ἀπουσίας.

Ἀναγγελθέντος, ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ περὶ κυρώσεως τῶν ἐξόδων τῆς χρήσεως 1853 νομοσχεδίου, ἀνεγνώσθη τὸ 1 ἄρθρον αὐτοῦ, τὸ ὁποῖον, μηδεμιᾶς ὑπαρχούσης παρατηρήσεως, ἐγένετο δεκτὸν δι' ἀναστάσεως κατὰ τὴν τροποποίησιν τῆς ἐπιτροπῆς ἕνεκα τῶν ἐπενεχθεισῶν εἰς τὰς λεπτομερείας τῶν προϋπολογισμῶν αὐξήσεων. Ἔχει δὲ ὡς ἐπεψηφίσθη τὸ ἄρθρον οὕτως·

«Ἄρθρ. 1. Τὰ ἔξοδα τοῦ Κράτους διὰ τὸ ἔτος 1853 προσδιορίζονται εἰς δραχμὰς δεκαεννέα ἑκατομμύρια, τετρακοσίας ἑξη-

χαντακοσια χιλιάδας, δεκαπέντε καὶ λεπτὰ ὀγδοηκονταεννέα· ἀριθμὸς 19,469,015:89, καὶ διὰ τὸ ποσὸν τοῦτο χορηγοῦνται εἰς τοὺς ὑπουργοὺς πιστώσεις, καταλογιζόμενα, κατὰ τὸν ἐπισυνημμένον γενικὸν πίνακα τῶν ἐξόδων καὶ κατὰ κεφάλαια καὶ ἄρθρα τῶν προσηρτημένων εἰς αὐτὸν εἰδικῶν προϋπολογισμῶν τῶν ὑπουργείων, ὡς ἑξῆς·

Α'. Εἰς χρέος δημόσιον, ἤτοι εἰς τόκους καὶ χρεωλύσιον τοῦ ὑπὸ τὴν ἐγγύησιν τῶν τριῶν Δυνάμεων δανείου	3,835,473:58
Εἰς προμήθειαν καὶ ἄλλα ἔξοδα αὐτοῦ . .	50,376:22
Εἰς ἀπόδοσιν τῶν προκαταβολῶν τῶν τριῶν Δυνάμεων	400,000:—
Εἰς τόκους ἐσωτερικοῦ χρέους	2,500:—
Εἰς συντάξεις	528,749:12
Β'. Εἰς τὴν Βασ. χορήγησιν	1,000,000:—
Γ'. Εἰς ἀποζημίωσ. τῶν βουλευτικῶν σωμάτων.	432,000:—
Δ'. Εἰς τὴν γενικὴν ὑπηρεσίαν τῶν ὑπουργείων,	
Τοῦ Β. Οἴκου καὶ τῶν Ἐξωτερικῶν σχέσεων.	489,441:52
Τῆς Δικαιοσύνης	1,356,509:93
Τῶν Ἐσωτερικῶν	1,744,098:28
Τῶν Ἐκκλησιαστικῶν	967,654:28
Τῶν Στρατιωτικῶν	4,842,081:86
Τῶν Ναυτικῶν	1,348,887:12
Τῶν Οἰκονομικῶν	887,176:14
Ε'. Εἰς τὰ ἔξοδα διοικήσεως ἐπιστασίας καὶ εἰσπράξεως τῶν φόρων	1,391,109:—
ς'. Εἰς διαφόρους πληρωμάς.	192,868:84
Τὸ ὅλον δραχμάς. . .	19,469,015:89.»

Ἀναγνωσθέντα δὲ καὶ τὰ ἄρθρα 2, 3 καὶ 4, ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως, ἔχοντα οὕτως·

« Ἄρθρ. 2. Τὰ ἐνδιαλαμβανόμενα εἰς τὸ ἄρθρον 1 ἔξοδα θέλουν πληρωθῆ ἐκ τῶν κυρωθέντων ἐσόδων τῆς χρήσεως 1853, ἀναπληρούμενα ὡς πρὸς τὴν ἐτησίαν διαχείρισιν διὰ τῶν ὑπολοίπων τῶν προγενεστέρων χρήσεων, τὰ ὁποῖα δὲν διετέθησαν εἰς πληρωμὴν ἐξόδων τῶν ἐτῶν ἐκείνων.

Ἄρθρ. 3. Αἱ διὰ τῶν ἐτησίων προϋπολογισμῶν, εἴτε καὶ δι' εἰδικῶν νόμων χορηγούμεναι πιστώσεις διὰ δημόσια ἔργα, ἢ γενικὰ βοηθήματα ἰσχύουν μέχρι τῆς ἀποπερατώσεως τῶν ἔργων, διὰ τὰ ὁποῖα ἐχορηγήθησαν, ἐὰν ἡ ἔναρξις αὐτῶν ἐγένετο διαρκούσης τῆς χρήσεως. Τὰ κατὰ τὸ τέλος ἑκάστου ἔτους

μένοντα διαθέσιμα ὑπόλοιπα τῶν τοιούτων πιστώσεων μεταβιβάζονται αὐτεπαγγέλτως εἰς τὴν χρῆσιν τοῦ ἑπομένου ἔτους. Τὰ ὑπουργεῖα ὀφείλουσι νὰ παρουσιάζωσι μετὰ τοῦ ἀπολογισμοῦ καὶ λογαριασμὸν ἰδιαίτερον τῶν δαπανηθέντων δι' ἓν ἕκαστον τῶν ἐπιμελείᾳ αὐτῶν ἐκτελουμένων δημοσίων ἔργων, ἀπὸ τῆς ἐναρξεως μέχρι τῆς ἀποπερατώσεως αὐτῶν.

Ἄρθρ. 4.

Ἐκτὸς τῶν διὰ τοῦ παρόντος νόμου χορηγουμένων πιστώσεων, ἐὰν αὗται ἄνευ ἐπεκτάσεως τῆς ὑπηρεσίας δὲν ἐξαρκέσωσι διὰ τὰ ἔξοδα τῆς χρήσεως 1853, ἐπιτρέπεται νὰ δοθῶσι διὰ Β. διαταγμάτων, ἐν ἀπουσίᾳ τῶν Βουλῶν, ἀναπληρωματικαὶ πιστώσεις, ἐπὶ τῇ γνωμοδοτήσει τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἐπὶ τῶν ἑξῆς ἄρθρων τῶν εἰδικῶν προϋπολογισμῶν·

Τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης

Διὰ τὴν διατροφὴν τῶν ὑποδίκων
Δι' ἀποζημιώσεις μαρτύρων,
Δι' ἔξοδα μεταφορᾶς ὑποδίκων,
Δι' ἔξοδα ἐκτελέσεως ἀποφάσεων.

Τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν

Διὰ γενικὰ μέτρα ἀσφαλείας,
Διὰ διατροφὴν καὶ διατήρησιν κατα δίκων.

Τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν

Διὰ ποσοστὰ ἐπὶ τῶν εἰσπράξεων,
Διὰ δικαιώματα καὶ προμηθείας χαρτοσήμου,
Διὰ παραχωρήσεις ἐπὶ τῶν εἰσπράξεων τοῦ φόρου ἐπὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων καὶ οἰκοδομῶν εἰς τοὺς δήμους,
Δι' ἔξοδα καλλιεργείας τῶν ἁλικῶν καὶ μετακομίσεως τῶν ἁλάτων. »

Ἐγκριθέντος δὲ καὶ τοῦ τύπου τῆς ἐκτελέσεως, ἐγένετο ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Ἐμμ. Ἀντίπαν καὶ Κ. Αἰμπερόπουλον, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὸ διὰ ψήφων 69 κατὰ 1· ἔχει δ' οὕτως·

Ο Θ Ω Ν

ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

« Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, διατάττομεν ὡς ἑξῆς.

Ἄρθρ. 1. Τὰ ἔξοδα τοῦ Κράτους διὰ τὸ ἔτος 1853 προσδιορίζονται εἰς δραχμὰς δέκα ἐννέα ἑκατομμύρια, τετρακοσίας ἑξήκοντα ἐννέα χιλιάδας, δεκαπέντε καὶ λεπτὰ ὀγδοήκοντα ἐννέα, ἀριθ. 19,469,015:89/00, καὶ διὰ τὸ ποσὸν τοῦτο χορηγοῦνται εἰς τοὺς ὑπουργοὺς πιστώσεις, καταλογιζόμεναι, κατὰ τὸν ἐπισυνημμένον γενικὸν πίνακα τῶν ἐξόδων καὶ κατὰ κεφάλαια καὶ ἄρθρα τῶν προσηρτημένων εἰς αὐτὸν εἰδικῶν προϋπολογισμῶν τῶν ὑπουργείων, ὡς ἑξῆς·

Α'. Εἰς χρέος δημόσιον, ἤτοι εἰς τόκους καὶ χρεωλύσιον τοῦ ὑπὸ τὴν ἐγγύησιν τῶν τριῶν Δυνάμεων δανείου	Δρ. 3,835,473:58	
Εἰς προμήθειαν καὶ ἄλλα ἔξοδα αὐτοῦ. . .	50,376:22	
Εἰς ἀπόδοσιν τῶν προκαταβολῶν τῶν τριῶν Δυνάμεων.	400,000—	
Εἰς τόκους ἐσωτερικοῦ χρέους	2,500—	
Εἰς συντάξεις	528,749:12	
Β'. Εἰς τὴν Βασιλικὴν χορήγησιν	1,000,000—	
Γ'. Εἰς ἀποζημ. τῶν βουλευτ. σωμάτων . .	432,000—	
Δ'. Εἰς τὴν γενικὴν ὑπηρεσ. τῶν ὑπουργείων τοῦ Βασιλ. Οἴκου καὶ τῶν Ἐξωτ. σχέσεων . . . . . Δρ. 489,441:52		
τῆς Δικαιοσύνης . .	1,356,509:93	
τῶν Ἐσωτερικῶν . .	1,744,098.28	
τῶν Ἐκκλησιαστ. καὶ τῆς Δημ. Ἐκπαιδ. .	967,654:28	
τῶν Στρατιωτικῶν . .	4,842,081:86	
τῶν Ναυτικῶν . . .	1,348,887:12	
τῶν Οἰκονομικῶν . .	887,176:14	11,635,849:13.
Ε'. Εἰς τὰ ἔξοδα διοικήσεως ἐπισταση. καὶ εἰσπράξεως τῶν φόρων	1,391,199—	
ΣΤ'. Εἰς διαφόρους πληρωμάς	192,868:84	
Τὸ ὅλον δραχμάς.		19,469,015:89.

Ἄρθρ. 2. Τὰ ἐνδιαλαμβανόμενα εἰς τὸ ἄρθρον 1. ἔξοδα θέλουν πληρωθῆ ἐκ τῶν κυρωθέντων ἐσόδων τῆς χρήσεως 1853, ἀναπληρούμενα ὡς πρὸς τὴν ἐτησίαν διαχείρισιν διὰ τῶν ὑπολοίπων τῶν προγενεστέρων χρήσεων, τὰ ὁποῖα δὲν διετέθησαν εἰς πληρωμὴν ἐξόδων τῶν ἐτῶν ἐκείνων.

Ἄρθρ. 3. Αἱ διὰ τῶν ἐτησίων προϋπολογισμῶν, εἴτε καὶ δι' εἰδικῶν νόμων χορηγούμεναι πιστώσεις διὰ δημόσια ἔργα, ἢ γενικὰ βοηθήματα ἰσχύουν μέχρι τῆς ἀποπερατώσεως τῶν ἔργων, διὰ τὰ ὁποῖα ἐχορηγήθησαν, ἐὰν ἡ ἔναρξις αὐτῶν ἐγίνετο διαρκούσης τῆς χρήσεως. Τὰ κατὰ τὸ τέλος ἑκάστου ἔτους μένοντα διαθέσιμα ὑπόλοιπα τῶν τοιούτων πιστώσεων μεταβιβάζονται αὐτεπαγγέλτως εἰς τὴν χρῆσιν τοῦ ἑπομένου ἔτους. Τὰ ὑπουργεῖα ὀφείλουσι νὰ παρουσιάζωσι μετὰ τοῦ ἀπολογισμοῦ καὶ λογαριασμὸν ἰδιαίτερον τῶν δαπανηθέντων δι' ἓν ἕκαστον τῶν ἐπιμελείᾳ αὐτῶν ἐκτελουμένων δημοσίων ἔργων, ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως μέχρι τῆς ἀποπερατώσεως αὐτῶν.

Ἄρθρ. 4. Ἐκτὸς τῶν διὰ τοῦ παρόντος νόμου χορηγουμένων πιστώσεων, ἐὰν αὗται ἄνευ ἐπεκτάσεως τῆς ὑπηρεσίας δὲν ἐξαρκέσωσι διὰ τὰ ἔξοδα τῆς χρήσεως 1853, ἐπιτρέπεται νὰ δοθῶσι διὰ Β. διαταγμάτων, ἐν ἀπουσίᾳ τῶν Βουλῶν, ἀναπληρωματικαὶ πιστώσεις, ἐπὶ τῇ γνωμοδοτήσει τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἐπὶ τῶν ἑξῆς ἄρθρων τῶν εἰδικῶν προϋπολογισμῶν·

Τοῦ ἐπὶ τοῦ Δικαιοσύνης

Διὰ τὴν διατροφὴν τῶν ὑποδίκων,
Δι' ἀποζημιώσεις μαρτύρων,
Δι' ἔξοδα μεταφορᾶς ὑποδίκων,
Δι' ἔξοδα ἐκτελέσεως ἀποφάσεων.

Τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν

Διὰ γενικὰ μέτρα ἀσφαλείας,
Διὰ διατροφὴν καὶ διατήρησιν κατα δίκων.

Τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν

Διὰ ποσοστὰ ἐπὶ τῶν εἰσπράξεων,
Διὰ δικαιώματα καὶ προμηθείας χαρτοσήμου,
Διὰ παραχωρήσεις ἐπὶ τῶν εἰσπράξεων τοῦ φόρου ἐπὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων καὶ οἰκοδομῶν εἰς τοὺς δήμους,
Δι' ἔξοδα καλλιεργείας τῶν ἀλικῶν καὶ μετακομίσεως τῶν ἁλάτων.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους. »

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν
ἐπὶ τοῦ ἐξῆς ζητήματος.

« Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὸ σύνολον τοῦ νομοσχεδίου περὶ κυρώσεως τῶν ἐξόδων τῆς χρήσεως 1853, ναὶ ἢ ὄχι; »

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δημήτριος Ὀρεινός	Ν.	Π. Ζάνος	
Λεωνίδ. Χρυσανθόπουλος	Ν.	Χρ. Δημάδης	Ν.
Γ. Λογιωτατίδης	Ν.	Γρ. Βαλλιάνος	
Δημήτριος Γιαννούλης	Ν.	Θ. Ζαΐμης	Ν.
Λεωνίδας Ἐμπειρίκος	Ν.	Χ. Θεοχαρόπουλος	Ν.
Πέτρος Καμπάνης	Ν.	Ν. Πετμεζᾶς	
Δημήτριος Τσόκρης		Πλ. Παπαδαίος	
Ἀνδρέας Δανόπουλος	Ν.	Γρηγόριος Κορφιωτάκης	Ν.
Γεώργιος Τσόκρης	Ν.	Γεώργιος Περωτὴς	
Γεώργιος Σκούρος	Ν.	Κωνσταντῖνος Νταγρῆς	Ν.
Σταῦρος Βλάχας		Ἰωάννης Βάχλας	
Δημήτριος Καλλιφρονᾶς	Ν.	Ἀναγνώστης Η. Ἰωάννου	Ν.
Ἀνδρέας Ἴσκος		Βελ. Νικολαΐδης	
Δημήτριος Σκυλοδῆμος		Πέτρος Δελιγιάννης	
Θεόδωρος Γρίβας		Νικόλαος Μπούκουρας	
Κων. Γριβογεώργης		Ἀμπρος Ῥοΐλος	Ν.
Τατσέλος Μαυρομμάτης	Ν.	Κωνστ. Λαμπρινόπουλος	Ν.
Δ. Πετροπουλάκης	Ν.	Π. Κολποδῖνος	
Π. Τσαννετάκης		Βμ. Ἀντίπας	Ν.
Βασίλειος Σκαλτσοδῆμος		Νικόλαος Δελιγιάννης	Ν.
Ἀναγνώστης Παπαθανασίου	Ν.	Εὐστ. Οἰκονομόπουλος	Ν.
Ἐλευθέρ. Καλογερᾶς		Γεώργιος Πανοπτιστόπουλος	
Ἰω. Εὐγενίδης		Γεώρ. Παπασπυρόπουλος	Ν.
Ἀνδρέας Πέπας		Ἐμ. Καραμάνος	Ν.
Σταμάτιος Μήτσος		Νικόλ. Ματθαίου	Ν.
Γεώργιος Βελῆς	Ν.	Ἀναγν. Κοντάκης	Ν.
Δημήτριος Ζῶτος	Ν.	Ξ. Κοπανίτσας	
Γεώργιος Ἰω. Γιαλδάσης	Ν.	Ἀναστ. Κορφιωτάκης	
Μιχαὴλ Σισινῆς		Ἐμ. Μελετόπουλος	Ν.
Ἀλέξανδρος Βιλαέτης		Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς	Ν.
Στέρ. Στεφανόπουλος	Ν.	Παναγιώτης Λαζαρῆς	
Ἀνδρέας Αὐγερινός	Ν.	Σταμος Μαυροδῆμος	
Ἰωάννης Κλίμακας		Ἀμπρος Κύμολπίδης	
Ἀναγνώστης Δημητρίου		Ἠλίας Δωΐλας	Ν.

Θεόδωρος Πετρινός		Κωνς. Βλάμπης	
Κωνσταντῖνος Μανέτας	Ν.	Πετρικλῆς Καλαμογδάρτης	
Παναγιώτης Βάρδογλης	Ν.	Σιδέρης Πράτσικας	Ν.
Δημήτριος Γ. Φιλάρετος		Παν. Πατρινὸς	Ν.
Ἀναγ. Δεδόπουλος		Κωνστ. Σκουρλέτης	Ν.
Νικόλαος Μπούτουνας	Ν.	Ἀνάργ. Χ. Ἀναργύρου	Ν.
Δημήτριος Σακελλαριάδης		Νικόλαος Χ. Ἀναργύρου	
Γεώργιος Γουλιμὴς	Ν.	Ἀναγνώστης Τατόπουλος	Ν.
Ἀλέξανδρος Κουμουνδουράκης	Ν.	Κωνς. Δαρειώτης	Ν.
Χρῆστος Οἰκονομίδης		Ἰω. Γεωργάρας	Ν.
Κωνστ. Λιμπερόπουλος	Ν.	Γ. Νικολάου	
Ἐμ. Μοδινός		Ἀνδρέας Μάμουκας	Ν.
Ἰωάννης Προβιλέγιος	Ν	Ζαννὴς Μαραγκός	
Δημ. Δημητρακόπουλος		Μιχαὴλ Σολομός	
Γεώργ. Κάνδυας		Εὐστράτιος Παΐσης	Ν.
Φραγκίσκος Μαῦρος		Ἰωάννης Σαγρέδος	
Ἰωάννης Φαρμάκης	Ν.	Δημήτριος Δρόσος	Ν.
Α. Παπαδημητριάδης	Ν.	Δημήτρ. Πολυχρονόπουλος	Ν.
Ν. Σισμάνης	Ν.	Κυριάκος Ἰωαννόπουλος	
Κωνστ. Ἀξελὸς		Ἀναγνώστ. Παπαστεργίου	Ν.
Χρῆστ. Στ. Ἀντωνόπουλος		Γεώργιος Ι. Στάϊκος	
Γ. Μαδεμοχωρίτης	Ν.	Ἀθανάσιος Καστανᾶς	
Κ. Χριστοδούλου		Α. Κιζάνης	Ν.
Νικόλ. Πιεράκος		Ἰωάννης Δημιανὸς	
Γρηγ. Πατριαρχέας	Ν.	Ἀζάρος Α. Γιουρδὴς	
Σταυρινὸς Καπετανάκης		Ἰωάννης Γ. Κριεζῆς	Ν.
Δημ. Πικουλάκης	Ν.	Πέτρος Χ. Πέτρου	Ν.
Χαράλ. Χριστόπουλος	Ν.	Κ. Δυοβουνιώτης	Ν.
Ζ. Α. Ζαρειφόπουλος		Μ. Χουρμούζης	Ο.
Νικόλαος Μοσχούλας		Κ. Τσουκαλᾶς	Ν.
Γεώργιος Α. Φάλλης		Δημήτριος Μητσάκης	
Νάκος Πανουριᾶς	Ν.	Γεώργιος Ἀποστολίδης	
Παπακώνστας Τσαμάλας		Χρῆστος Κικίδης	Ν.

Μετὰ ταῦτα λεχθέντων τῶν λόγων ἐξέθηκέ τις, ὅτι τὸ κατ' αὐτὸν ἐφρόνει πάντοτε, ὅτι ἡ Βουλὴ δὲν ἔπρεπε νὰ χορηγήσῃ τὸν προϋπολογισμὸν εἰς τὸ ὑπουργεῖον, ἀλλ' ἐκ πρώτης ἀρχῆς νὰ εἴπῃ πρὸς αὐτό, ὅτι ἐὰν δὲν δεχθῇ τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ περὶ ἀπογραφῆς νομοσχεδίου καὶ δὲν ὑποβάλῃ συγχρόνως τὸ περὶ

συντάξεως τῶν ὀρφανῶν καὶ χηρῶν, δὲν θέλει λάβει τὸν εἰσαχθέντα προϋπολογισμόν. Ἀφ' οὗ ὅμως ἐπεψηφίσθη ὅπως δήποτε, προτείνει νὰ ἐκφράσῃ ἡ Βουλὴ τὴν σταθερὰν αὐτῆς ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ προσέλθωσιν ἐντὸς ὀκτὼ ἡμερῶν οἱ ἁρμόδιοι ὑπουργοί, ὅπως συζητήσωμεν τὸ περὶ ἀπογραφῆς νομοσχέδιον, εἰδ' ἄλλως, νὰ υἱοθετήσῃ αὐτὸ ἡ Βουλὴ καὶ προέλθῃ εἰς μίαν ἀπόφασιν. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸ δεύτερον νομοσχέδιον, παρατηρεῖ ἐπίσης, ὅτι πρέπει νὰ εἰσαχθῇ ὅσον τάχος, διότι λιμώττουσι τοσαῦται χῆραι καὶ ὀρφανὰ πρωταγωνιστῶν, καὶ εἶναι ὄνειδος νὰ μὴ τολμᾷ σήμερον ὁ υἱὸς τοῦ Γιατράκου νὰ πατήσῃ δι' εὐτελῆ χρέη τὸ ἔδαφος τῆς πρωτευούσης.

Ἄλλου δέ τινος εἰπόντος, ὅτι, ἐπειδὴ κατὰ τὴν προτελευταίαν συνεδρίασιν ἡ Βουλὴ πᾶσα συνεφώνησεν, ὅτι εἶναι κατεπείγουσα ἡ ἐπιψήφισις τοῦ περὶ ἀπογραφῆς νομοσχεδίου, καλὸν νομίζει νὰ σταλῇ ἀπάσπασμα τῶν πρακτικῶν τῆς συνεδριάσεως ἐκείνης εἴς τε τὸν ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ τὸν ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργόν, καὶ ἂν ἐντὸς τριῶν ἢ τεσσάρων ἡμερῶν δὲν προσέλθωσιν, ἡ Βουλὴ τότε δύναται ν' ἀποφασίσῃ ἐν τῇ κυριαρχίᾳ αὐτῆς· ἐμφανισθεὶς ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς ἐβεβαίωσεν, ὅτι μετὰ τὰ λεχθέντα ἐσχάτως ἐν τῇ Βουλῇ περὶ τοῦ ἀνωτέρω ἀντικειμένου, συνεσκέφθη μετὰ τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργοῦ καὶ ἕτερον ὁμοφώνως τὰς ἀναγκαίας ἐν τῷ νόμῳ τούτῳ συναρμολογίας. Ἐλπίζει λοιπόν, ὅτι ἐντὸς τοῦ λήγοντος ἤδη μηνὸς θέλει παρουσιάσει τὸ περὶ ἀπογραφῆς νομοσχέδιον, καθ' ὅσον προθυμώτατοι εἶναι εἰς τοῦτο ἀμφότεροι οἱ ἁρμόδιοι ὑπουργοί.

Ἀρκεσθείσης τῆς Βουλῆς εἰς τὴν διαβεβαίωσιν ταύτην, ὁ πρόεδρος ἀναγγέλλει, ὅτι ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης θέλει εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἐπιβλητέων δημοτικῶν φόρων καὶ ἡ τοῦ περὶ διοργανισμοῦ τοῦ γραφείου τῆς δημοσίου οἰκονομίας, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 2 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
ΕὐΣΤΡ. Μ. ΠΑΡΙΣΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Π. Κολποδῖνος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΛΓ'.

Τῆς 21 Ἰανουαρίου 1853.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν· ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Παρελθὼν ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, ἀνέγνω νομοσχεδίου τε καὶ ἔκθεσιν περὶ ἐγγείου φόρου καὶ τελωνιακοῦ δικαιώματος τῆς μέχρι τοῦ προσεχοῦς Ἰουλίου ἐξαχθησομένης ταφίδος τῶν ἐτῶν **1851** καὶ **1852**, ἔχουσι δ' οὕτω·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

Κύριοι!

«Ἐκτὸς τῆς πασιγνώστου ζημίας, ἥτις ἐπῆλθεν εἰς τοὺς σταφιδοκτήμονας ὡς ἐκ τῆς ἀφορίας τῶν σταφιδαμπέλων κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος, ἐπεβάρυνεν αὐτοὺς καὶ δεύτερον ἀτύχημα, ἡ μέχρι τῆς σήμερον ἀζήτησία καὶ αὐτοῦ τοῦ ὀλίγου παραχθέντος ποσοῦ.

Ἐντεῦθεν ἡ θέσις αὐτῆς τῆς σημαντικῆς κλάσεως τῶν πλέον φιλοπόνων κατοίκων τοῦ Βασιλείου κατήντησε σπουδαία καὶ ἀξία τῆς ἰδιαιτέρας μερίμνης τῆς Κυβερνήσεως, καθ' ὅσον ὄχι μόνον τὸ προϊὸν τοῦτο ἀποτελεῖ οὐσιώδες μέρος τῆς ἐτησίας παραγωγῆς τῆς Ἑλλάδος, ἀλλ' ἔχει καὶ τὸ ἰδιαίτερον πλεονέκτημα νὰ χρησιμεύῃ ἀποκλειστικῶς εἰς ἐξωτερικὴν κατανάλωσιν.

Ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς ἐπιθυμῶν νὰ δώσῃ ἰδιαίτερα δείγματα τῆς Βασιλικῆς Αὐτοῦ προνοίας εἰς τὴν περίστασιν ταύτην, μὲ διέταξε νὰ καθυποβάλω εἰς τὴν ὑμετέραν συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισιν τὸ προκείμενον νομοσχέδιον.

Δι' αὐτοῦ, ὡς προκύπτει ἐκ τῆς μελέτης τῶν διαφόρων του διατάξεων, χορηγοῦνται ὅλαι αἱ πρὸς ταχεῖαν καὶ εὐχερῆ διεξαγωγὴν δυνατὰι εὐκολίαι εἴς τε τοὺς ἐμπόρους καὶ ἰδιοκτήτας τοῦ σταφιδοκαρποῦ τοῦ ὑπολειπομένου ἐκ τῆς παραγωγῆς τοῦ **1852**. Ἐπειδὴ δὲ εὑρίσκεται εἰσέτι εἰς τὸν τόπον καὶ μικρότατον ποσὸν ἐκ τῆς συγκομιδῆς τοῦ **1851**, καὶ αἱ περὶ προσδιορισμοῦ τιμῆς ἰσχύουσαι νομοθετικαὶ διατάξεις δὲν εἶναι εὔκολον νὰ ἐφαρμοσθῶσιν, ἐκρίθη καλὸν νὰ ληφθῇ καὶ περὶ αὐτοῦ ἰδιαίτερον μέτρον εἰς τὸ προκείμενον νομοσχέδιον. Ἡ Κυβέρνησις ἐλπίζει, ὅτι τόσον οἱ ἰδιοκτῆται ὅσον καὶ οἱ ἔμποροι τοῦ

σταφιδοκαρπού θέλουν φιλοτιμηθή ν' ἀνταποκριθώσιν εἰς τάς ὑπέρ αὐτῶν εὐνοϊκάς διαθέσεις τῆς Κυβερνήσεως καί τῶν νομοθετικῶν σωμάτων, φροντίζοντες ὥστε εἰς τήν περίστασιν ταύτην τά συμφέροντα τοῦ Δημοσίου νά εὕρωσι παρ' αὐτοῖς ὅλην τήν νόμιμον συνδρομήν.

Κύριοι! Δέν ἔχετε χρείαν νά μάθητε παρ' ἐμοῦ τό λίαν σπουδαῖον καί κατεπείγον τῆς προτεινομένης νομοθετικῆς πράξεως. Περιορίζομαι διά ταῦτα νά σᾶς παρακαλέσω νά προτιμήσητε τήν συζήτησιν αὐτοῦ πρό παντός ἄλλου ἀντικειμένου.

Ἐν Ἀθήναις, τήν 21 Ἰανουαρίου 1853.

Ὁ ἐπί τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργός
Δ. Χρηστίδης.

ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΝ

Περί ἐγγείου φόρου καί τελωνιακοῦ δικαιώματος τῆς μέχρι τοῦ προσεχοῦς Ἰουλίου ἐξαχθησομένης σταφίδος τῶν ἐτῶν 1851 καί 1852.

Ο Θ Ω Ν

ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τό ἑπόμενον νομοσχέδιον θέλει ὑποβληθῆ εἰς τήν Βουλήν παρά τοῦ Ἡμετέρου ἐπί τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ καί ὑποστηριχθῆ παρ' αὐτοῦ κατά τήν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 21 Ἰανουαρίου 1853.

Ο Θ Ω Ν

Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετά τῆς Βουλῆς καί τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καί διατάττομεν·

Ἄρθρ. 1. Ὁ ἔγγειος φόρος καί τό ἐξαγωγικόν τέλος τοῦ σταφιδοκαρπού τῆς ἐσοδείας τοῦ ἔτους 1852, ὅστις ἤθελεν ἐξαχθῆ ἀπό τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου, θέλει πληρωθῆ ἐπί τῇ βάσει τῆς τιμῆς, εἰς ἣν ἤθελε πωληθῆ εἰς τάς ξένας ἀγοράς μετά τήν ἀφαίρεσιν τῶν ἀσφαλίστρων, τοῦ ναύλου, τῶν ξένων τελωνιακῶν δικαιωμάτων, τῆς προμηθείας καί τῶν λοιπῶν ἐξόδων τῆς πωλήσεως κατά τήν συνήθη ἐκκαθάρισιν.

Ἡ ἐκκαθάρισις συντεταγμένη ἐν τάξει καί ὑπογεγραμμένη παρά τοῦ ἐμπόρου πωλητοῦ, θέλει φέρει τήν ἐπικύρωσιν τῆς ἁρμοδίας προξενικῆς ἀρχῆς καί συνοδεύεσθαι μέ τά ἐπίσημα πιστοποιητικά τῶν μεσιτῶν, βεβαιοῦντα τήν τιμήν καθ' ἣν ἐπωλήθη ὁ καρπός, καί μέ τάς νομίμους ἀποδείξεις τῶν ἐξόδων.

Ἀπό τῆς αὐτῆς ἐποχῆς ὁ ἔγγειος φόρος τοῦ εἰρημένου σταφιδοκαρπού δέν πληρόνεται κατά τήν ἐντός τοῦ Κράτους μεταφοράν, τηρουμένων τῶν περί μεταφορᾶς διατάξεων τοῦ τελωνιακοῦ νόμου.

Ἄρθρ. 2. Ἕκαστος ἔμπορος ἤ ἰδιοκτήτης, μέλλων νά ἐξαγάγῃ σταφιδοκάρπον, ὀφείλει, πρό τῆς ἀποπλεύσεως τοῦ πλοίου, νά ἀπλώσῃ εἰς τήν ἁρμοδίαν τελωνιακήν ἀρχήν τόν λιμένα, εἰς ὃν διευθύνεται τό φορτίον, καί τό ὄνομα τοῦ ἀνταποκριτοῦ του, εἰς ὃν ἀνατίθεται ἡ πώλησις, καί νά δώσῃ συνάμα ἀξιόχρεων ἐγγύησιν, ὅτι θέλει πληρώσει τόν ἔγγειον φόρον καί τό ἐξαγωγικόν τέλος, κατά τάς διατάξεις τοῦ προηγουμένου ἄρθρου, μέχρι τέλους Ἰουλίου ε. ε. 1853, τό βραδύτερον.

Ἐν περιπτώσει δέ, καθ' ἣν ὁ ἐξαχθείς σταφιδοκαρπός δέν ἤθελε πωληθῆ ἐν μέρει ἤ καθ' ὁλοκληρίαν μέχρι τῆς ἐποχῆς ταύτης, ὁ ἔμπορος ἤ ὁ ἰδιοκτήτης ὀφείλει νά παρουσιάσῃ ἐντός τῆς αὐτῆς προθεσμίας πιστοποίησιν τῆς ἁρμοδίας προξενικῆς ἀρχῆς, βεβαιοῦσαν τά περί τούτου, ὑποβαλλόμενος εἰς τήν αὐτήν ὑποχρέωσιν κατά πᾶσαν ἐπομένην διμηνίαν μέχρι τῆς ὁλοσχεροῦς πωλήσεως τοῦ καρποῦ. Ἐν ἐλλείψει δέ τοιαύτης ἐμπροθέσμου πιστοποιήσεως ὑποχρεοῦται νά πληρώσῃ τόν ἔγγειον φόρον καί τό ἐξαγωγικόν τέλος, ἐπί τῇ βάσει τῆς τιμῆς τετρακοσίων δραχμῶν κατά χιλιάδα λιτρῶν.

Ἄρθρ. 3. Ἐάν ὁ ἐξαχθείς σταφιδοκαρπός ἤθελεν ἀπολεσθῆ ἐκ ναυαγίας ἤ ἐξ ἄλλου ἀτυχήματος, ὁ ἔγγειος φόρος καί τό ἐξαγωγικόν τέλος πληρόνεται παρά τοῦ ἐμπόρου ἤ ἰδιοκτήτου ἐπί τῇ βάσει τῆς ἐκκαθαρισθησομένης τιμῆς ἄλλου φορτίου, κατά τήν αὐτήν ὡς ἔγγιστα ἐποχήν ἐξαχθέντος καί πωληθέντος εἰς τήν πόλιν, δι' ἣν ἦτο προωρισμένος ὁ ἀπολεσθείς.

Ἐν περιπτώσει φθορᾶς τοῦ ἐξαχθέντος σταφιδοκαρπού, καθιστώσης αὐτόν ἀνεπίδεκτον ὁποιασδήποτε χρήσεως, διά νά μένῃ ἐξηρημένος τῆς πληρωμῆς ἐγγείου φόρου καί ἐξαγωγικοῦ τέλους, ἀπαιτεῖται νά βεβαιωθῇ ἡ τοιαύτη κατάστασις διά δοκιμασίας πραγματογνωμόνων, διοριζομένων παρά τῆς ἁρμοδίας προξενικῆς ἀρχῆς, ἥτις ὀφείλει, ἀφοῦ ἐξελέγξει τήν ταυτότητα τοῦ σταφιδοκαρπού, νά βεβαιώσῃ δι' ἐπισήμου πράξεως τήν τε ταυτότητα καί τήν ἐξαφάνισιν αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 4. Ὁ ἔγγειος φόρος καί τό ἐξαγωγικόν τέλος τοῦ σταφιδοκαρπού τοῦ παραχθέντος κατά τό 1851 καί μή ἐξαχθέντος μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου, θέλει πληρωθῆ κατά τήν ἐξαγωγήν ἐπί τῇ βάσει ἐκτιμήσεως, γινομένης κατά τάς διατάξεις τοῦ τελωνιακοῦ νόμου.

Ἄρθρ. 5. Ἐν περιπτώσει λαθραίας ἐξαγωγῆς ἢ παραβιάσεως τῶν περὶ μεταφορᾶς διατάξεων τοῦ τελωνιακοῦ νόμου, τὸ πληρωτέον ποσὸν θέλει λογίζεσθαι ἐπὶ τῇ βάσει τῆς τιμῆς δραχμῶν ἑξακοσίων κατὰ χιλιάδα λιτρῶν διὰ τὸν σταριδοκαρπὸν τοῦ 1851 καὶ δραχμῶν τετρακοσίων διὰ τὸν τοῦ 1852.

Ἄρθρ. 6. Τὸ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον θέλει ἐκδώσει τὰς ἀναγκαίας γενικὰς καὶ εἰδικὰς ὁδηγίας πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρ. 7. Αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου ἰσχύουσιν ὡς πρὸς τὸν σταριδοκαρπὸν τοῦ 1851 καὶ 1852, ὅστις ἤθελε μεταφερθῇ ἢ ἐξαχθῇ μέχρι τῆς 20 Ἰουλίου ἐνεστῶτος ἔτους 1853.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους. »

Ἐνταῦθα τῶν μὲν προτεινόντων νὰ συζητηθῇ ἀμέσως τὸ νομοσχέδιον ὡς λίαν κατεπεῖγον καὶ ὠφελιμώτατον εἰς τὸν λαὸν, τῶν δὲ ἀναγνωριζόντων μὲν τοῦτο, ἀλλὰ διϊσχυριζομένων, ὅτι ἡ Βουλὴ δύναται νὰ συνέλθῃ ἐπὶ μικρὸν εἰς τὰ τμήματα, καὶ συνταχθείσης τῆς ἐκθέσεως, νὰ προχωρήσῃ τότε εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου, ἵνα μὴ παραβιασθῇ καὶ ὁ κανονισμός· ἡ Βουλὴ ἀπεφάνθη, ὅτι διὰ τὸ ἐξαιρετικὸν καὶ κατεπεῖγον τοῦ νομοσχεδίου παραδέχεται τὴν ἄμεσον αὐτοῦ συζήτησιν.

Οὕτω γενομένης ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Ἐμμ. Καραμάνον καὶ Κ. Σκουζέτην, συνήχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὴν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 73.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν
ἐπὶ τοῦ ἐξῆς ζητήματος.

«Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἐγγείου φόρου καὶ τελῶν, δικαιώματος τῆς μέχρι τοῦ προσεχοῦς Ἰουλίου ἐξαχθησομένης σταριδος τῶν ἐτῶν 1851 καὶ 1852, ναὶ ἢ οὔχι;»

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δημήτρ. Ὀρεινός	Ν.	Δημήτριος Τσόκρης	
Ἀεωνίδ. Χρυσανθόπουλος	Ν.	Ἀνδρέας Δανόπουλος	Ν.
Γ. Λογιωτατίδης	Ν.	Γεώργ. Τσόκρης	Ν.
Δημήτριος Γιαννούλης	Ν.	Γεώργιος Σκοῦφος	
Ἀεωνίδας Ἐμπειρίκος	Ν.	Σταῦρος Βλάχος	Ν.
Πέτρος Καμπάνης	Ν.	Δημήτριος Καλλιγρονᾶς	Ν.

Ἀνδρέας Ἴσκος		Ἐμ. Ἀντίπας	Ν.
Δημήτριος Σκυλοδῆμος		Νικόλαος Δελιγιάννης	
Θεόδωρος Γρίβας		Εὐστ. Οἰκονομόπουλος	Ν.
Κωνστ. Γριβογεώργης	Ν.	Γεώργ. Πανοπριφτόπουλος	
Τ. Μαυρομμάτης	Ν.	Γεώργ. Παπασπυρόπουλος	Ν.
Δ. Πετροπουλάκης	Ν.	Ἐμ. Καραμάνος	Ν.
Π. Τσαννετάκης		Νικόλ. Ματθαίου	Ν.
Βασίλειος Σκαλτσοδῆμος		Ἀναγνώστ. Κοντάκης	Ν.
Ἀναγνώστης Παπαθανασίου	Ν.	Σ. Κοπανίτσας	
Ἐλευθέριος Καλογερᾶς		Ἀναστ. Κορφιωτάκης	Ν.
Ἰω. Εὐγενίδης		Ἐμ. Μελετόπουλος	Ν.
Ἀνδρέας Πέπας		Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς	
Σταμάτιος Μήτσας		Παναγιώτης Ἀαζαρὴς	
Γ. Βελῆς	Ν.	Στάμος Μαυροδῆμος	
Δημήτριος Ζῶτος	Ν.	Ἀάμπρος Εὐμολπίδης	
Γεώργιος Ἰω. Γιολδάσης		Ἠλίας Δωΐλας	Ν.
Μιχαὴλ Σισίνης		Θεόδωρος Πετρινός	
Ἀθανάσιος Βιλαέτης		Κωνστ. Μανέτας	
Στέφ. Στερανόπουλος	Ν.	Π. Βάρβογλης	Ν.
Ἀνδρέας Αὐγερινός	Ν.	Δημήτριος Γ. Φιλάρετος	
Ἰωάννης Κλίμακας	Ν.	Ἀναγν. Δεδόπουλος	
Ἀ. Δημητρίου	Ν.	Νικόλαος Μπούτουνας	Ν.
Π. Ζάνος		Δημήτριος Σακελλαριάδης	
Χρ. Δεικάθας	Ν.	Γεώργιος Γουλιμής	Ν.
Γρ. Βαλλιάνος		Ἀλ. Κουμουνδουράκης	Ν.
Θ. Ζαΐμης	Ν.	Χρῆστος Οἰκονομίδης	
Χ. Θεοχαρόπουλος	Ν.	Κωνστ. Αἰμπερόπουλος	Ν.
Ν. Πετμεζᾶς		Ἐμ. Μοδινός	
Ἠλίας Παπαδαῖος		Ἰωάννης Προβιλέγιος	
Γρηγόριος Κορριωτάκης	Ν.	Δ. Δημητρακόπουλος	
Γεώργιος Περιωτής		Γεώργ. Κάνδυας	Ν.
Κωνσταντῖνος Νταγρές	Ν.	Φραγκίσκος Μαῦρος	Ν.
Ἰωάννης Βάχλας		Ἰωάννης Φαρμάκης	Ν.
Ἀναγνώστ. Π. Ἰωάννου	Ν.	Ἀ. Παπαδημητριάδης	Ν.
Βελισ. Νικολαΐδης		Ν. Σισμάνης	Ν.
Πέτρος Δελιγιάννης		Κωνστ. Ἀξελός	
Νικόλαος Μπούκουρας	Ν.	Χρῆστος Στ. Ἀντωνόπουλος	
Ἀάμπρος Ῥαΐλός	Ν.	Γ. Μαδεμοχωρίτης	Ν.
Κωνστ. Ἀαμπρινόπουλος	Ν.	Κίμων Χριστοδούλου	
Π. Κολποδίνος	Ν.	Νικόλ. Πιεράκος	

Γρηγ. Πατριαρχέας . . .	N.	Ζαννὴς Μαραγκὸς . . .	.
Σταυρ. Καπετανάκης . .	N.	Μιχαὴλ Σολομὸς	.
Δημ. Πικουλάκης	.	Εὐστράτιος Παρίσης . .	N.
Χαράλ. Χριστόπουλος . .	N.	Ἰωάννης Σαγρέδος . . .	N.
Ζ. Α. Ζαρειρόπουλος . . .	.	Δημήτριος Δράσος . . .	N.
Νικόλ. Μοσχούλας	.	Δημήτριος Πολυχρονόπουλος	N.
Γεώργιος Α. Γάλλης	.	Κυριάκος Πονηρόπουλος .	.
Νάκος Πανουριᾶς . . .	N.	Ἀναγν. Παπατσώρκης . .	N.
Παπακώνστας Τσαμάλας . .	.	Γεώργ. Ι. Στάϊκος . . .	.
Κωνστ. Βλάμης	.	Ἀθανάσιος Καστανᾶς . .	.
Περικλῆς Καλαμογδάρτης .	.	Α. Κιζάνης	.
Σιδέρης Πράτσικας . . .	N.	Ἰωάννης Δαμιανός . . .	N.
Παν. Πατρινός	N.	Λάζαρος Α. Γιουρδὴς . .	.
Κωνστ. Σκουρλέτης . . .	N.	Ι. Γ. Κριεζὴς	N.
Ἀνάργυρος Χ. Ἀναργύρου .	N.	Π. Χ. Πέτρου	.
Νικόλαος Χ. Ἀναργύρου . .	.	Κ. Δυοβουνιώτης	N.
Ἀναγνώστ. Τατόπουλος .	N.	Μ. Χουρμούζης	N.
Κωνσταντ. Δαρειώτης . .	N.	Κ. Τσουκαλᾶς	N.
Ἰω. Γεωργάρας	N.	Δημήτριος Μητσάκης . .	.
Γ. Νικολάου	N	Γεώργιος Ἀποστολίδης .	.
Ἀνδρέας Μάμουκας . . .	.	Χρῆστος Κικίδης	N.

Ἐπομένως ἀναγνωσθέντα τὰ ἄρθρα 1. 2. 3. 4. 5. 6 καὶ 7 τοῦ νομοσχεδίου, μηδεμιᾶς ἐπενεχθείσης παρατηρήσεως, ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἕκαστον ἀναστάσεως ὡς ἐν τῷ νομοσχεδίῳ κεῖνται.

Ἐγκριθέντος δὲ καὶ τοῦ τύπου τῆς ἐκτελέστεως, ἐγένετο ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ψηφολέκτας καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ἐξ ἧς συνήχθη κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ προηγηθέντι, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὸ σύνολον αὐτοῦ πλειψηφεῖ διὰ ψήφων 73, ἔχον οὕτω·

ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΝ

Περὶ ἐγγείου φόρου καὶ τελῶν. δικαιώματος τῆς μέχρι τοῦ προσεχοῦς Ἰουλίου ἐξαχθησομένης σταφίδος τῶν ἐτῶν 1851 καὶ 1852.

ΟΘΩΝ

ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

«Ψηφισάμενοι ὁμορρώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1. Ὁ ἔγγειος φόρος καὶ τὸ ἐξαγωγικὸν τέλος τοῦ σταφιδοκάρπου τῆς ἐσοδείας τοῦ ἔτους 1852, ὅστις ἤθελεν

ἐξαχθῇ ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου, θέλει πληρωθῇ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς τιμῆς, εἰς ἣν ἤθελε πωληθῇ εἰς τὰς ξένας ἀγορὰς μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν ἀσφαλίστρων, τοῦ ναύλου, τῶν ξένων τελωνιακῶν δικαιωμάτων, τῆς προμηθείας καὶ τῶν λοιπῶν ἐξόδων τῆς πωλήσεως κατὰ τὴν συνήθη ἐκκαθάρισιν.

Ἡ ἐκκαθάρισις συντεταγμένη ἐν τάξει καὶ ὑπογεγραμμένη παρὰ τοῦ ἐμπόρου πωλητοῦ, θέλει φέρει τὴν ἐπικύρωσιν τῆς ἁρμοδίας προξενικῆς ἀρχῆς καὶ συνοδεύεσθαι μὲ τὰ ἐπίσημα πιστοποιητικὰ τῶν μεσιτῶν, βεβαιοῦντα τὴν τιμήν, καθ' ἣν ἐπωλήθη ὁ καρπός, καὶ μὲ τὰς νομίμους ἀποδείξεις τῶν ἐξόδων.

Ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἐποχῆς ὁ ἔγγειος φόρος τοῦ εἰρημένου σταφιδοκάρπου δὲν πληρόνεται κατὰ τὴν ἐντὸς τοῦ Κράτους μεταφοράν, τηρουμένων τῶν περὶ μεταφορᾶς διατάξεων τοῦ τελωνιακοῦ νόμου.

Ἄρθρ. 2. Ἕκαστος ἔμπορος ἢ ἰδιοκτήτης, μέλλων νὰ ἐξαγάγῃ σταφιδοκάρπου, ὀφείλει, πρὸ τῆς ἀποπλεύσεως τοῦ πλοίου, νὰ δηλώσῃ εἰς τὴν ἁρμοδίαν τελωνιακὴν ἀρχὴν τὸν λιμένα, εἰς ὃν διευθύνεται τὸ φορτίον, καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ἀνταποκριτοῦ του, εἰς ὃν ἀνατίθεται ἡ πώλησις, καὶ νὰ δώσῃ συνάμα ἀξιόχρεων ἐγγύησιν, ὅτι θέλει πληρώσει τὸν ἔγγειον φόρον καὶ τὸ ἐξαγωγικὸν τέλος, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ προηγουμένου ἄρθρου, μέχρι τέλους Ἰουλίου ε. ε. 1853, τὸ βραδύτερον.

Ἐν περιπτώσει δὲ, καθ' ἣν ὁ ἐξαχθεὶς σταφιδοκάρπος δὲν ἤθελε πωληθῇ ἐν μέρει ἢ καθ' ὁλοκληρίαν μέχρι τῆς ἐποχῆς ταύτης, ὁ ἔμπορος ἢ ὁ ἰδιοκτήτης ὀφείλει νὰ παρουσιάσῃ ἐντὸς τῆς αὐτῆς προθεσμίας πιστοποίησιν τῆς ἁρμοδίας προξενικῆς ἀρχῆς, βεβαιούσαν τὰ περὶ τούτου, ὑποβαλλόμενος εἰς τὴν αὐτὴν ὑποχρέωσιν κατὰ πᾶσαν ἑπομένην διμηνίαν μέχρι τῆς ὁλοσχεροῦς πωλήσεως τοῦ καρποῦ. Ἐν ἐλλείψει δὲ τοιαύτης ἐμπροθέσμου πιστοποιήσεως ὑποχρεοῦται νὰ πληρώσῃ τὸν ἔγγειον φόρον καὶ τὸ ἐξαγωγικὸν τέλος ἐπὶ τῇ βάσει τῆς τιμῆς τετρακοσίων δραχμῶν κατὰ χιλιάδα λιτρῶν.

Ἄρθρ. 3. Ἐὰν ὁ ἐξαχθεὶς σταφιδοκάρπος ἤθελεν ἀπολεσθῇ ἐκ ναυαγίας ἢ ἐξ ἄλλου ἀτυχήματος, ὁ ἔγγειος φόρος καὶ τὸ ἐξαγωγικὸν τέλος πληρόνεται παρὰ τοῦ ἐμπόρου ἢ ἰδιοκτήτου ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐκκαθαρισθησομένης τιμῆς ἄλλου φορτίου, κατὰ τὴν αὐτὴν ὡς ἔγγιστα ἐποχὴν ἐξαχθέντος καὶ πωληθέντος εἰς τὴν πόλιν, δι' ἣν ἦτο προωρισμένος ὁ ἀπολεσθείς.

Ἐν περιπτώσει φθορᾶς τοῦ ἐξαχθέντος σταφιδοκάρπου, καθ'

στιώσης αὐτὸν ἀνεπιδέκτον ὁποιασδήποτε χρήσεως, διὰ νὰ μένῃ ἐξηρημένος τῆς πληρωμῆς ἐγγείου φόρου καὶ ἐξαγωγικοῦ τέλους, ἀπαιτεῖται νὰ βεβαιωθῇ ἡ τοιαύτη κατάστασις διὰ δοκιμασίας πραγματογνωμόνων, διοριζομένων παρὰ τῆς ἁρμοδίας προξενικῆς ἀρχῆς, ἥτις ὀφείλει, ἀφοῦ ἐξελέγξει τὴν ταυτότητα τοῦ σταφιδοκαρποῦ, νὰ βεβαιώσῃ δι' ἐπισήμου πράξεως τήν τε ταυτότητα καὶ τὴν ἐξαφάνισιν αὐτοῦ.

Ἄρθρ. **4.** Ὁ ἐγγειος φόρος καὶ τὸ ἐξαγωγικὸν τέλος τοῦ σταφιδοκαρποῦ τοῦ παραχθέντος κατὰ τὸ **1851** καὶ μὴ ἐξαχθέντος μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου, θέλει πληρωθῇ κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν ἐπὶ τῇ βάσει ἐκτιμήσεως, γινομένης κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ τελωνιακοῦ νόμου.

Ἄρθρ. 5. Ἐν περιπτώσει λαθραίας ἐξαγωγῆς ἢ παραβιάσεως τῶν περὶ μεταφορᾶς διατάξεων τοῦ τελωνιακοῦ νόμου, τὸ πληρωτέον ποσὸν θέλει λογίζεσθαι ἐπὶ τῇ βάσει τῆς τιμῆς δραχμῶν ἑξακοσίων κατὰ χιλιάδα λιτρῶν διὰ τὸν σταφιδοκαρπὸν τοῦ **1851** καὶ δραχμῶν τετρακοσίων διὰ τὸν τοῦ **1852**.

Ἄρθρ. **6.** Τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον θέλει ἐκδώσει τὰς ἀναγκαίας γενικὰς καὶ ειδικὰς ὁδηγίας πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρ. **7.** Αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου ἰσχύουσιν ὡς πρὸς τὸν σταφιδοκαρπὸν τοῦ **1851** καὶ **1852**, ὅστις ἤθελε μεταφερθῇ ἢ ἐξαχθῇ μέχρι τῆς **20** Ἰουλίου ἐνεστῶτος ἔτους **1853**.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν **21** Ἰανουαρίου **1852**.

Ο Θ Ω Ν

Α. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

Συνταχθέντα δὲ ἀμέσως τὰ πρακτικὰ διὰ τὸ κατεπεῖγον τοῦ νομοσχεδίου, ἀναγνωσθέντα ἐπεκυρώθησαν κατὰ τὴν αὐτὴν συνεδρίασιν.

Λαβὼν μετὰ ταῦτα τὸν λόγον παρετήρησέ τις, ὅτι πλησιάζομεν ἤδη εἰς τὸ τέλος τῆς βουλευτικῆς περιόδου, καὶ ἐν ᾧ οἱ ὑπουργοὶ μᾶς ὑπέσχοντο καθ' ἑκάστην, ὅτι θέλουσι φέρει τὸ περὶ συντάξεως τῶν ὀρφανῶν καὶ χηρῶν νομοσχέδιον, μέχρι τῆς στιγμῆς ταύτης δὲν ἔπραξαν τί. Ἀλλ' ἐν τούτοις οἱ πρωταγωνισταὶ δυσπραγοῦσι, τὰ τέκνα των στεροῦνται τοῦ ἄρτου καὶ οἱ ὑπουργοὶ ὤφειλον νὰ ἱκανοποιήσωσι τοὺς ἀγῶνας

των, ἀφοῦ μάλιστα τοσάκις τὸ ὑπεσχέθησαν. Προτείνει λοιπὸν νὰ ἐκφράσῃ ἡ Βουλὴ τὴν σταθερὰν αὐτῆς ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ σπεύσῃ ὅσον ἐνεστιν ἡ Κυβέρνησις εἰς τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ ῥηθέντος νομοσχεδίου, διότι εἶναι ἐντροπὴ καὶ ἁμάρτημα νὰ λιμοκτονῇ κατὰ τὴν ἀληθῆ τῆς λέξεως σημασίαν ὁ υἱὸς, φέρ' εἰπεῖν, τοῦ Γιατράκου.

Ἁπάντων ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς εἶπεν, ὅτι δὲν εἶναι ἀκριβὴς ἡ ἰδέα τοῦ προαγορεύσαντος, ὅτι δῆθεν τὸ ὑπουργεῖον δὲν ἔλαβε πρόνοιαν περὶ συντάξεως τῶν ὀρφανῶν καὶ χηρῶν, καθ' ὅσον γνωστὸν εἶναι ὅτι ὑπεβλήθησαν δύω εἰς τὴν Βουλὴν νομοσχέδια, ἀφορῶντα τοὺς προταγωνιστὰς τῆς πατρίδος. Ἐνῷ δὲ καταγίνεται ἡ Κυβέρνησις εἰς τὴν προπαρασκευὴν καὶ ἄλλου νομοσχεδίου περὶ συνταξιοδοτήσεως παλαιῶν ὑπαλλήλων καὶ ἀγωνιστῶν, θέλει ἴδει συγχρόνως τίνες ἀποκλείονται ἐκ τῶν ἀνωτέρω δύω νομοσχεδίων, καὶ ὡς ἐσκέφθη καὶ ὑπέβαλε ταῦτα, ἐννοεῖται ὅτι θέλει σκεφθῇ τί πρέπει νὰ πράξῃ καὶ περὶ τῶν ὑπολειπομένων.

Παρελθὼν ἐνταῦθα ὁ ἐπὶ τῆς αἰτήσεως τῆς εἰς δίκην εἰσαγωγῆς τοῦ βουλευτοῦ Π. Χ. Πέτρου εἰσηγητὴς τῆς ἐπιτροπῆς, ἀνέγνω ἔκθεσιν ἐπ' αὐτῆς, ἔχουσαν οὕτω·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Ὁ εἰσαγγελεὺς τῶν ἐνταῦθα ἐφετῶν δι' ἐκθέσεώς του, διαβιβασθείσης διὰ τοῦ ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης, ἐζήτησατο παρὰ τῆς Βουλῆς τὴν ἄδειαν τῆς εἰς δίκην εἰσαγωγῆς τοῦ βουλευτοῦ Π. Χ. Πέτρου. Ἡ ἐπὶ τούτῳ διορισθεῖσα εἰσηγητικὴ ἐπιτροπή σας, κύριοι, ἐνόμισε περιττὸν νὰ βασανίσῃ τοὺς λόγους, ἐφ' ὧν ὁ εἰσαγγελεὺς στηρίζει τὴν αἴτησίν του, διότι αὐτὸς αὐτὸς ὁ βουλευτὴς δι' ἀναφορᾶς του ἐπιμένει νὰ εἰσαχθῇ εἰς δίκην. Ἑπομένως θεωροῦσα ἐκπληρούμενα καὶ τὸ πνεῦμα καὶ τὸν σκοπὸν τοῦ ἄρθρου **56** τοῦ Συντάγματος διὰ μόνης τῆς αἰτήσεως τοῦ βουλευτοῦ, γνωμοδοτεῖ νὰ χορηγήσῃ ἡ Βουλὴ τὴν ἄδειαν τοῦ νὰ εἰσαχθῇ εἰς δίκην ὁ βουλευτὴς ἀθιώτιδος Κ. Π. Χ. Πέτρου, κατηγορούμενος ἐπὶ ὑποβάλψει λῃστείας.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν **20** Ἰανουαρίου **1853**.

Ὁ εἰσηγητὴς

Τ. Γ. Μαυρομμάτης.»

Προέβη ἔπειτα ἡ Βουλὴ εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ περὶ προσωπικοῦ τοῦ γραφείου τῆς δημοσίου οἰκονομίας νομοσχεδίου· μηδεμιᾶς δ' ἐπενεχθείσης κατὰ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ παρατηρήσεως, ἐγένετο ἐπ' αὐτῆς ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς

ψηφολέκτας Ἐμμ. Ἀντίπαν καὶ Κ. Σκουρλέτην, ἐξ ἧς συνήχθη κατὰ τὸ ᾠδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὴν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 72.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἑξῆς ζητήματος.

«Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ παρὰ τῷ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερ. ὑπουργείῳ γραφείου τῆς δημοσίας οἰκονομίας, ναὶ ἢ οὒχι;»

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δημήτριος Ὀρεινός	N.	Λύπανδρος Βιλαέτης	
Λεωνίδας Χρυσανθόπουλος	N.	Στέφ. Στεφανόπουλος	N.
Γ. Λογιωτατίδης	N.	Ἀνδρέας Αὐγερινός	
Δημήτριος Γιαννούλης	N.	Ἰωάννης Κλίμακας	N.
Λεωνίδας Ἐμπειρίκος	N.	Ἀναγνώστης Δημητρίου	N.
Πέτρος Καμπάνης	N.	Π. Ζάνος	
Δημήτριος Τσόκρης		Χρ. Δεμάθας	
Ἀνδρέας Δανόπουλος	N.	Γρ. Βαλλιάνος	
Γεώργιος Τσόκρης	N.	Θ. Ζαΐμης	N.
Ἀνδρέας Μεταξᾶς		Χ. Θεηχαρόπουλος	N.
Γεώργιος Σκοῦρος	N.	Ν. Πετμεζᾶς	
Σταῦρος Βλάχος	N.	Ἡλ. Παπαδαῖος	
Δ. Καλλιφρονᾶς	N.	Γρηγόριος Κορριωτάκης	
Ἀνδρέας Ἴσκος		Γεώργιος Περωτῆς	
Δημήτριος Σκυλοδῆμος		Κωνσταντῖνος Νταγρές	
Θεόδωρος Γρίβας		Ἰωάννης Βάγλας	
Κωνς. Γριβογεώργης	N.	Ἀναγνώστης Π. Ἰωάννου	N.
Τατσέλος Μαυρομμάτης		Βελ. Νικολαΐδης	
Δ. Πετροπουλάκης	N.	Πέτρος Δελιγιάννης	
Π. Τσαννετάκης	N.	Νικόλ. Μπούκουρας	N.
Βασίλειος Σκαλτσοδῆμος		Ἀμπρος Ῥοΐλός	N.
Ἀναγνώστης Παπαθανασίου	N.	Κωνστ. Λαμπρινόπουλος	N.
Ἐλευθέρ. Καλαγερᾶς		Π. Κολποδῖνος	N.
Ἰω. Εὐγενίδης		Ἐμ. Ἀντίπας	N.
Ἀνδρέας Πέπας		Νικόλ. Δελιγιάννης	
Σταμάτιος Μήτσας		Εὐστ. Οἰκονομόπουλος	
Γεώργιος Βελῆς	N.	Γεώργιος Πανοπριφτόπουλος	
Δημήτριος Ζῶτος	N.	Γεώρ. Παπασπυρόπουλος	N.
Γεώργιος Ἰω. Γιολδάσης	N.	Ἐμμ. Καραμάνος	N.
Μιχαὴλ Σισίνης		Νικόλ. Ματθαίου	N.

Ἀναγν. Κοντάκης	N.	Νικόλαος Μοσχούλας	
Σ. Κοπανίτσας		Γεώργιος Ἀ. Ῥάλλης	
Ἀν. Κορριωτάκης	N.	Νάκος Παναγιῆς	N.
Ἐμμ. Μελετόπουλος	N.	Παπᾶ Κώνστας Τσαμάλας	
Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς	N.	Κωνστ. Βλάμης	
Παναγ. Λαζαρής		Περικλῆς Καλαμογδάρτης	
Στάμος Μαυροδῆμος		Σιδέρης Πράτσικας	N.
Λ. Ἀ. Εὐμολπίδης		Παν. Πατρινός	N.
Ἠλίας Δωΐλας	N.	Κ. Σκουρλέτης	N.
Θεόδωρος Πετρινός		Ἀνάργυρος Χ. Ἀναργύρου	N.
Κωνσταντῖνος Μανέτας		Νικόλαος Χ. Ἀναργύρου	
Π. Βάρβογλης	N.	Ἀναγνώστης Τατόπουλος	N.
Δημήτριος Γ. Φιλάρετος		Κωνστ. Δαρειώτης	N.
Ἀναγ. Δεδόπουλος		Ἰωάννης Γεωργάρας	N.
Νικόλ. Μπούτουνας	N.	Γ. Νικολάου	N.
Δημήτριος Σακελλαριάδης		Ἀνδρέας Μάμουκας	N.
Γεώργιος Γουλιμής		Ζαννῆς Μπραγκός	
Ἀ. Κουμουνδουράκης		Μιχαὴλ Σολομός	
Χρῆστος Οἰκονομίδης		Εὐστράτιος Περίσης	N.
Κωνστ. Λιμπερόπουλος	N	Ἰωάννης Σαγρέδος	N.
Ἐμμ. Μολινός	N.	Δημήτριος Δρόσος	
Ἰω. Προβιλέγιος	N.	Δημήτριος Πολυχρονόπουλος	
Δημ. Δημητρακόπουλος		Κυριάκος Πουηρόπουλος	
Γεώργιος Κάνδυας	N.	Ἀναγν. Παπατσώρης	N.
Φραγκίσκος Μαῦρος	N.	Γεώργιος Στάικος	N.
Ἰωάννης Φαρμάκης	N.	Ἀθανάσιος Καστανᾶς	
Ἀ. Παπαδημητριάδης	N.	Α. Κιζάντ	N.
Ν. Σισμάνης	N.	Ἰωάννης Δαμικνός	
Κωνσταντῖνος Ἀξιλός		Λάζαρος Α. Γιουρδῆς	
Χρῆστος Στ. Ἀντωνόπουλος		Ἰωάννης Γ. Κριεζῆς	N.
Γ. Μαδεμοχωρίτης		Πέτρ. Χ. Πέτρου	N.
Κίμων Χριστοδούλου		Κωνς. Δυοβουνιώτης	N.
Νικόλ. Πιεράκος		Μ. Χουρμούζης	N.
Γρηγ. Πατριαρχέας	N.	Κωλ. Τσουκαλᾶς	N.
Σταυρ. Καπετανάκης	N.	Δημήτριος Μητσάκης	N.
Δημήτριος Πικουλάκης		Γεώργιος Ἀποστολίδης	
Χαράλ. Χριστόπουλος	N.	Χρῆστος Κικίδης	N.
Ζ. Ἀ. Ζαρειφόπουλος			

Ἀναγνώσθη οὕτω τὸ 1. ἄρθρον καὶ ἡ ἑπομένη γνωμοδότησις τῆς ἐπιτροπῆς·

« Παρατηρεῖ δὲ μόνον, ὅτι τοῦ 1 ἄρθρου τὸ ἐδάφιον εἶναι καλὸν πρὸς σαφήνειαν καὶ καταλληλότητα νὰ τροποποιηθῇ ὡς ἑξῆς· συγκειται ἐξ ἑνὸς διευθυντοῦ, ἔχοντος μισθὸν μὲν δρ. 350 κατὰ μῆνα, βαθμὸν δὲ ἐλεγκτοῦ τοῦ ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου, ἥτοι ἑπόμενον μὲν ἀμέσως τῷ γενικῷ γραμματεῖ, προηγούμενον δὲ τῶν λοιπῶν τμηματαρχῶν· » ἐλπίζουσα ἡ ἐπιτροπή, ὅτι δὲν θέλει ἐναντιωθῇ ὁ Κ. ὑπουργὸς εἰς τὴν μικρὰν ταύτην τροποποίησιν. »

Ἀποδεξαμένου δὲ ταύτην τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργοῦ, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη τὸ ἄρθρον δι' ἀναστάσεως κατὰ τὴν ἀνωτέρω γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς· ἔχει δ' οὕτως·

« Ἄρθρ. 1. Τὸ προσωπικὸν τοῦ παρὰ τῷ ὑπουργείῳ τῶν Ἐσωτερικῶν γραφείου τῆς δημοσίου οἰκονομίας σύγκειται·

1. Ἐξ ἑνὸς διευθυντοῦ, ἔχοντος μισθὸν μὲν δραχ. 350 κατὰ μῆνα, βαθμὸν δὲ ἐλεγκτοῦ τοῦ ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου, ἥτοι ἑπόμενον μὲν ἀμέσως τῷ γενικῷ γραμματεῖ, προηγούμενον δὲ τῶν λοιπῶν τμηματαρχῶν.

2. Ἑνὸς ὑποδιευθυντοῦ, ἔχοντος βαθμὸν καὶ μισθὸν τμηματάρχου Α'. τάξεως.

3. Δύω ἀξιωματικῶν τοῦ μηχανικοῦ.

4. Τριῶν γραμματέων Α'. καὶ Β'. τάξεως.

5. Τριῶν γραφέων Α'. καὶ Β'. τάξεως.»

Ἐπίσης δὲ ἀναγνωσθὲν ἐγένετο δεκτὸν καὶ τὸ 2 ἄρθρον δι' ἀναστάσεως, ἔχον οὕτως·

« Ἄρθρ. 2. Τὸ κατὰ τὸν ἐν ἰσχύϊ νόμον ΑΓ'. ἀπὸ 3 Ἰουνίου 1846 προσωπικὸν τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργείου, μὴ συμπεριλαμβανομένου τοῦ κατὰ τὸ 1 ἄρθρον τοῦ παρόντος νόμου προσωπικοῦ τοῦ γραφείου τῆς δημοσίου οἰκονομίας, προσδιορίζεται εἰς τρεῖς τμηματάρχας, ἐννέα ὑπουργικοὺς γραμματεῖς Α'. καὶ Β'. τάξεως καὶ ἐννέα γραφεῖς Α'. Β'. καὶ Γ'. τάξεως. »

Ἐγκριθέντος ἔπειτα καὶ τοῦ τύπου τῆς ἐκτελέσεως, ἐγένετο ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου, ἐπιτηρούντων τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν, ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ἐξ ἧς συνήχθη κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον σχεδὸν τῷ προηγηθέντι, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὸ ψηφίσασα διὰ ψήφων 71· ἔχει δ' οὕτως·

ΟΘΩΝ
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

« Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1. Τὸ προσωπικὸν τοῦ παρὰ τῷ ὑπουργείῳ τῶν Ἐσωτερικῶν γραφείου τῆς δημοσίου οἰκονομίας σύγκειται·

1. Ἐξ ἑνὸς διευθυντοῦ, ἔχοντος μισθὸν μὲν δραχ. 350 κατὰ μῆνα, βαθμὸν δὲ ἐλεγκτοῦ τοῦ ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου, ἥτοι ἑπόμενον μὲν ἀμέσως τῷ γενικῷ γραμματεῖ, προηγούμενον δὲ τῶν λοιπῶν τμηματαρχῶν.

2. Ἑνὸς ὑποδιευθυντοῦ, ἔχοντος βαθμὸν καὶ μισθὸν τμηματάρχου Α'. τάξεως.

3. Δύω ἀξιωματικῶν τοῦ μηχανικοῦ.

4. Τριῶν γραμματέων Α'. καὶ Β'. τάξεως.

5. Τριῶν γραφέων Α'. καὶ Β'. τάξεως.

Ἄρθρ. 2. Τὸ κατὰ τὸν ἐν ἰσχύϊ νόμον ΑΓ'. ἀπὸ 3 Ἰουνίου 1846 προσωπικὸν τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργείου, μὴ συμπεριλαμβανομένου τοῦ κατὰ τὸ 1 ἄρθρον τοῦ παρόντος νόμου προσωπικοῦ τοῦ γραφείου τῆς δημοσίου οἰκονομίας, προσδιορίζεται εἰς τρεῖς τμηματάρχας, ἐννέα ὑπουργικοὺς γραμματεῖς Α'. καὶ Β'. τάξεως καὶ ἐννέα γραφεῖς Α'. Β'. καὶ Γ'. τάξεως.

Ἄρθρ. 3. Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους. »

Εἰς τὸν βουλευτὴν Ἰω. Φαρμάκην ἐχορηγήθη, αἰτήσει αὐτοῦ, μηνιαία ἄδεια ἀπουσίας.

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος ἀναγγείλας, ὅτι ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης θέλει εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ περὶ ἐπιβλητέων ἐπαρχιακῶν φόρων νομοσχεδίου, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 1ην Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος
ΕΥΣΤ. Μ. ΠΑΡΙΣΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Π. Κολποδῖνος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΑΖ'.

Τῆς 24 Ἰανουαρίου 1853.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἐγένετο ἐν πρώτοις ὑπὸ τοῦ ἑτέρου τῶν ἀντιπροέδρων, ἐνῶ τῶν γραμματέων καὶ τῶν ψηφολεκτῶν Χ. Θεοχαροπούλου καὶ Ν. Ματθαίου κλήρωσις συγχαρητηρίου ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ ἑορτῇ τῆς 25 Ἰανουαρίου· ἔλαχον δὲ οἱ Δ. Πικουλάκης, Π. Χ. Πέτρου, Δ. Καλλιφρονᾶς, Ἠλίας Δαΐλας, Γ. Γουλιμῆς, Γ. Βελῆς, Γρ. Πατριαρχέας, Εὐστ. Οἰκονομόπουλος, Δ. Πολυχρονόπουλος καὶ Ἀθανάσιος Καστανᾶς. Προὐτέθη ἔπειτα εἰς συζήτησιν ἡ ἐπὶ τῆς αἰτήσεως τοῦ βουλευτοῦ Π. Χ. Πέτρου ἐκθεσις τῆς ἐπιτροπῆς περὶ τῆς εἰς δίκην εἰσαγωγῆς αὐτοῦ· μηδεμιᾶς δὲ γενομένης παρατηρήσεως, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη αὐτὴν δι' ἀναστάσεως.

Παρετήρησέ τις, ὅτι εἰς προηγουμένην τινὰ συνεδρίασιν ἀναγνωσθείσης τῆς ἀνωτέρω ἐκθέσεως, ἡ Βουλὴ αἰτήσει τινὸς ἀπεφάσισε νὰ παρουσιασθῇ καὶ ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργὸς κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἐπ' αὐτῆς συζητήσεως, ἵνα δώσῃ πληροφορίας τινάς, καὶ μολαταῦτα ὁ ὑπουργὸς δὲν ἐνεφανίσθη.

Ἀπήντησεν ὁ πρόεδρος, ὅτι ἐπειδὴ χθὲς μόλις ἐστάλησαν τὰ πρακτικὰ τῆς συνεδριάσεως ἐκείνης, πιθανὸν νὰ μὴ ἔλαβε γνῶσιν αὐτῶν ὁ ὑπουργός. Θέλει δὲ καὶ πάλιν εἰδοποιηθῇ, περιμένων ἀποσπάσματος καὶ τῶν πρακτικῶν τῆς παρούσης, ὅτε πιστεύει, ὅτι ἐντὸς τῆς ἐρχομένης ἑβδομάδος θέλει παρουσιασθῇ, κατὰ τὴν ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς.

Ἐξέθηκεν ἄλλος, ὅτι ἡ ἐπὶ τῆς ἀνωτέρω ἐκθέσεως γενομένη φανερὰ ψηφοφορία, ἀπαγγείλαντος τοῦ προέδρου τὸ ἀποτέλεσμα, καθίσταται βεβαίως ἀπρόσβλητος· παρατηρεῖ ὅμως, ὅτι τὰ τοιαῦτα ζητήματα ὡς προσωπικὰ πρέπει νὰ λύωνται διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας, καὶ διὰ τοῦτο δὲν πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς καθιερωμένη ἡ σήμερον λαβοῦσα χώραν ἐξαιρετικὴ ψηφοφορία, καθ' ὅσον μάλιστα ἡ αἴτησις ἐγένετο ὑπ' αὐτοῦ τοῦ διαφερομένου βουλευτοῦ.

Προσέθηκεν ἄλλος, ὅτι τὸ προκείμενον ζήτημα εἶναι βεβαίως προσωπικὸν καὶ ἔπρεπε νὰ λυθῇ διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας· Ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ αἴτησις ἐγένετο παρὰ τοῦ ἰδίου βουλευτοῦ, ἐπισπεύδοντος τὴν διεξαγωγὴν τῆς κατηγορίας, καὶ ἐπομένως δὲν ἐπρόκειτο ν' ἀποσπασθῇ ἄκων ἐκ τῶν βουλευτικῶν καθηκόντων του, ἠδύνατο νὰ γίνῃ φανερὰ ψηφοφορία, ἀλλ' ἐξαιρετικῶς χωρὶς νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀρχὴ παραδεδεγμένη.

Ἐπὶ τούτοις συνεστήθη νὰ σημειωθῇ ἐν τοῖς πρακτικοῖς, ὅτι ἡ Βουλὴ ἅπασα θεωρεῖ τὰ τοιαῦτα ζητήματα προσωπικά, καὶ ὅτι κατ' ἐξαίρεσιν μόνον ἡ ἐπὶ τοῦ προκειμένου λύσις ἐγένετο

διὰ φανερᾶς ψηφοφορίας, καθ' ὅσον ἡ αἴτησις ὑπεβλήθη παρὰ τοῦ βουλευτοῦ.

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 1. μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
ΕΥΤ. Μ. ΠΑΡΙΣΗΣ.

Οἱ γραμματεῖς
Κ. Ντα γρ έ ς.
Π. Κ ο λ π ο δ ί ν ο ς.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΛΗ'.

Τῆς 29 Ἰανουαρίου 1851.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Λαβών ἐν πρώτοις τὸν λόγον ἐξέθηκέ τις, ὅτι εἰς τρεῖς περιέδους διατελῶν βουλευτὴς, πρώτην ἤδη φορὰν προσέρχεται εἰς τὸ βῆμα, οὐχὶ διὰ νὰ ἐγκωμιάσῃ ἑαυτὸν, διηγούμενος τὰς θυσίας καὶ τοὺς ἀγῶνας του, διότι ἀρίησι τοῦτο εἰς τὴν ἀλάνθαστον κοινὴν γνώμην, ἀλλὰ διὰ νὰ ἀναφέρῃ πρὸς τὴν Βουλὴν τὸ ἀκόλουθον λυπηρὸν συμβάν. Κατὰ τὴν 23 λήγοντος περὶ τὴν 9 π. μ. ἐξελθὼν τῆς οἰκίας του, εἶχε μεταβῇ πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ στρατηγοῦ Γαρβικιώτου, ὅπου μόλις φθάσας εἰδοποιήθη, ὅτι ζητεῖται κατεπειγόντως ὑπὸ δικαστικοῦ κλητῆρος. Τοῦτο δὲ ἀκούσας προσῆλθεν εἰς τὸν ἔξωθεν ἀναμένοντα κλητῆρα, ὅστις ἐγχειρίζων αὐτῷ κλῆσιν (ἀνέγνω δὲ ταύτην ὁ γραμματεὺς) τῷ ἀνήγγειλεν, ὅτι ἐν τῇ οἰκίᾳ του τὸν περιμένουσιν ὅ,τε εἰσαγγελεὺς καὶ ὁ ἀνακριτὴς, διὰ νὰ τὸν ἐξετάσωσιν ἐπί τινος ὑποθέσεως. Ἐπανελθὼν λοιπὸν ἀμέσως, εὗρεν τὴν οἰκίαν του πολιορκημένην ἔξωθεν καὶ ἔσωθεν ὑπὸ ἐνόπλων χωροφυλάκων, ἐντὸς δὲ τοῦ δωματίου του τὸν εἰσαγγελέα καὶ ἀνακριτὴν, οἵτινες ἅμα ἰδόντες αὐτὸν τῷ εἶπον, ὅτι πράγματα ὕποπτα ὑπάρχουσιν ἐν τῇ οἰκίᾳ του καὶ ἦλθον πρὸς τιμήν του νὰ ἐνεργήσωσι κατ' οἶκον ἔρευναν. Ὁ δὲ, ἀπαντήσας αὐτοῖς, ὅτι τιμὴ καὶ κατ' οἶκον ἔρευνα δὲν συμφέρουν, τοὺς παρεκάλεσε νὰ ἐνεργήσωσιν αὐστηροτάτην ἔρευναν, ἐπιδείξας κατ' αἴτησίν των καὶ ἅπασαν τὴν ὁπλοθήκην του. Ἀφοῦ

δ' ἐπεσκέρθησαν αὐτὴν, τὸν ἠρώτησαν ἐὰν ἔχῃ καὶ ἄλλα ὅπλα ἀργυρᾶ ἢ ἐπίχρυσα, καὶ οὗτος εἰς ἀπάντησιν τοῖς παρέδωκε τὰς κλεῖς διαφόρων ἱματιοθηκῶν του πρὸς ἀνεύρεσιν τῶν ζητουμένων· ἀλλὰ μετ' αὐστηροτάτην ἔρευναν μηδὲν ἀνευρόντες, συνέταξαν τὸ ἀνῆκον πρωτόκολλον, ὅπερ καὶ συνυπέγραψε μετ' αὐτῶν. Ἀκολούθως ὑποβληθεὶς εἰς ἀνάκρισιν ἠρωτήθη, ἐὰν γνωρίζῃ στρατιώτην τινὰ διατελέσαντα ποτὲ ὑπ' αὐτὸν, καὶ ἂν τὸν στρατιώτην τοῦτον ἐδέχθη εἰς τὴν οἰκίαν του. Ἀλλ' εἰς τὰς ἐρωτήσεις ταύτας ἀπήντησεν, ὅτι οὐδὲ τὸν εἶδεν οὐδ' ἐνθυμεῖται τὸ ὄνομά του, ἐπειδὴ καὶ ἂν τέκνα του ἦσαν οἱ κατὰ καιροὺς διατελέσαντες ὑπ' αὐτὸν στρατιῶται, δὲν ἠδύνατο ὅμως νὰ ἐνθυμῆται τὰ ὀνόματα ὅλων. Ἐρωτηθεὶς δὲ καὶ ἂν ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος στρατιώτης τῷ ἔρερεν ὅπλα, ἀπάντησεν ἀποφατικῶς, καὶ οὕτω περὶ τὰς 4 μ. μ. παρεπιθέσης τῆς κατ' οἶκον ἐρεύνης καὶ ἀνακρίσεως, ἀπῆλθον ὅ,τε εἰσαγγελεὺς καὶ ὁ ἀνακριτὴς μετὰ τῆς συνοδευούσης αὐτοὺς δυνάμεως.

Ἐπέπρωτο λοιπὸν εἰς τὰς τελευταίας τῆς ζωῆς του ἡμέρας πρὸς ἀμοιβὴν τῶν θυσιῶν καὶ ἀγώνων του νὰ ὑποστῇ προσβολὴν τοιαύτην, ἥτις ὡς κατὰ βουλευτοῦ γενομένη, ἀνταναλᾷ εἰς τὸ Σῶμα ὁλόκληρον. Μᾶλλον δὲ καὶ ὡς ἐν ἐνεργείᾳ ἀξιωματικὸς, κατά τινα ἐγκύκλιον τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργείου, (ἀνέγνω δὲ ταύτην ὁ γραμματεὺς) ἔπρεπε ν' ἀνακριθῇ παρόντος ἑνὸς ἀξιωματικοῦ καὶ ἀδείᾳ τῆς προϊσταμένης ἀρχῆς, ἀλλ' οὐδ' αἱ ἐξαιρετικαὶ αὐταὶ διατυπώσεις ἐτηρήθησαν, καὶ ὁ Κ. εἰσαγγελεὺς τὸν μετεχειρίσθη ὡς ἄλλον Καβουρίνον ἢ ὅμοιον αὐτῷ ληστάρχην.

Περαίνων ἐνταῦθα τὸ ἱστορικὸν τῶν διατρεξάντων, ἀρίσιν εἰς τὴν σύνεσιν τῆς Βουλῆς ν' ἀποφανθῇ ὅ,τι θεωρήσῃ ἀναγκαῖον πρὸς ἱκανοποίησιν ἑαυτῆς καὶ ἐκείνου.

Παρατηρήσαντος τοῦ προέδρου, ὅτι πρέπει νὰ σταλῇ εἰς τὸν ἁρμόδιον ὑπουργὸν ἀπόσπασμα τῆς παρούσης, ἵνα λάβῃ γνῶσιν καὶ παρουσιασθεὶς εἰς τὴν Βουλὴν δώσῃ τὰς ἀναγκαίας πληροφορίας· ἀντιπαρετήρησέ τις, ὅτι τὸ ζήτημα εἶναι σπουδαῖον, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ὑπόληψιν ὁλοκλήρου τοῦ Σώματος καὶ αὐτὸ προσέτι τὸ Σύνταγμα· διὸ ἡ Βουλὴ πρέπει νὰ ὁρίσῃ ῥητῶς τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν ἐμφανιζόμενος ὁ ἁρμόδιος ὑπουργὸς, θέλει δώσει τὰς χρειώδεις πληροφορίας.

Ἐπὶ τούτοις ἡ Βουλὴ ἀπεφήνατο νὰ ἐμφανισθῇ τὴν πρώτην μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν πρακτικῶν ἡμέραν.

Ἀκολούθως ζητήσαντος τοῦ βουλευτοῦ Μαντινείας νὰ προβῇ

τὸ Σῶμα εἰς τὴν συζήτησιν τῆς ὑπ' αὐτοῦ γενομένης ἐπερωτήσεως περὶ διανομῆς γαιῶν εἰς τοὺς Κρῆτας, εἰπὼν ὁ πρόεδρος, ὅτι ἐναγχολούμενος ὁ ὑπουργὸς εἰς τὴν συλλογὴν τῶν ἀναγκαίων πληροφοριῶν, θέλει εἶσθαι εἰς θέσιν νὰ παρουσιασθῇ τὸ πρωΐ σάββατον, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 1 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
ΕΥΣΤ. Μ. ΠΑΡΙΣΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς.
Π. Κολποδῖνος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΛΘ'.

Τῆς 31 Ἰανουαρίου 1853.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ προεδρεύσας ἀντιπρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Ἀναβληθείσης τῆς ἀναγνώσεως τῶν πρακτικῶν τῆς παρελθούσης, ἐγένετο ὑπὸ τοῦ ἑτέρου τῶν ἀντιπροέδρων, ἑνὸς τῶν γραμματέων καὶ τῶν ψηφολεκτῶν Δ. Χρυσανθοπούλου καὶ Χ. Θεοχαροπούλου κλήρωσις συγχαρητηρίου ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῇ προσεχεῖ ἑορτῇ τῶν ἀποβατηρίων τῆς Α. Μ. τῆς Βασιλίσσης, ἔλαχον δὲ οἱ Θ. Ζαΐμης, Κ. Δαρειώτης, Μ. Χουρμούζης, Α. Αὐγερινὸς, Π. Βάρδογλης, Δ. Ἀναγνώρου, Γρ. Κορριωτάκης, Α. Χρυσανθόπουλος, Α. Κουμουνδούρος καὶ Εὐστάθ. Οἰκονομόπουλος.

Μετὰ ταῦτα ὁ προεδρεύσας ἀντιπρόεδρος διέλυσε περὶ τὴν αὐτὴν ὥραν τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ προεδρεύσας ἀντιπρόεδρος
Χ. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ.

Ὁ Πρόεδρος
ΕΥ. Μ. ΠΑΡΙΣΗΣ

Οἱ γραμματεῖς.
Π. Κολποδῖνος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Μ'.

Τῆς 5 Φεβρουαρίου 1853.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῶν δύω προλαβουσῶν συνεδριάσεων, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Εἰς τοὺς βουλευτὰς Ἐμ. Μελετόπουλον, Γ. Τσόκρην, Α Κορ-
ριωτάκην καὶ Γρηγ. Πατριαρχέαν ἐχορηγήθη ὑπὸ τὸν παραδε-
δεγμένον ὅρον μηνιαία ἄδεια ἀπουσίας.

Μετὰ ταῦτα λαβών τις τὸν λόγον ἐξέθηκεν, ὅτι ἀληθῶς εἶναι
ἐνοχλητικὸν νὰ ἐπανέρχηται τις πολλάκις ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἀντι-
κείμενον, ἀλλ' ὅταν τὸ ὑπουργεῖον ἀρέσκηται νὰ δίδῃ συνεχεῖς
ὑποσχέσεις χωρὶς οὐδέποτε νὰ τὰς ἐκπληροῖ, καὶ ἡ Βουλὴ ὀφεί-
λει νὰ ζητῇ ἐπανειλημμένως τὴν πραγματοποίησιν αὐτῶν.
Οὕτω π. χ. διεβεβαίωσε καὶ ἐσχάτως τὸ ὑπουργεῖον, ὅτι ἐντὸς
τοῦ λήξαντος Ἰανουαρίου θέλει φέρει τὸ περὶ ἀπογραφῆς νομο-
σχέδιον, καὶ ἐν τούτοις ἔληξε καὶ ἡ προθεσμία αὕτη, τὸ δὲ
ὑπουργεῖον « ἀγρὸν ἠγόρασε. » Καὶ ὅμως ἡ εἰσαγωγὴ νόμου
τοιούτου πολλάκις καὶ πρὸ πολλοῦ ἐζητήθη παρὰ τῆς νομοθε-
τικῆς ἐξουσίας, ἀλλ' ἡ Κυβέρνησις πέρυσι μὲν ὑπεσχέθη, ὅτι
θέλει τὸν φέρει ἐντὸς τοῦ Ἰανουαρίου ἐκείνου τοῦ ἔτους, ἐφέτος
δὲ, ἐπίσης ἐντὸς τοῦ συνωνύμου μηνός, καὶ ὁ χρόνος παρέρχε-
ται οὕτως, ἐν ᾧ οἱ ὑπουργοὶ οὐδ' ἕτερον οὐδὲ θέλουσι φέρει τὸ
νομοσχέδιον, διότι μετὰ τὸν δρακόντειον νόμον, ὃν ἡ Βουλὴ
ἔδωκεν εἰς αὐτούς, ποτὲ βεβαίως δὲν θέλουν ἐνοχληθῆ νὰ εἰσα-
γάγωσιν ἄλλον. Καὶ ὅμως τί περιμένομεν ἀπὸ τὸν δρακόντειον
τοῦτον νόμον, ὃν καὶ οἱ ὑπουργοὶ αὐτοὶ κατέκρινον ἐκ τοῦ
βήματος; τί θέλομεν εἴπει πρὸς τοὺς ἐντολεῖς μας διὰ τὰς
ἐπαχθεῖς διατάξεις αὐτοῦ, ἢ ἀγνοεῖ τις πόσα οἱ λαοὶ ὑποφέρου-
σιν ἐκ τοῦ νόμου τούτου; Διὸ προτείνει νὰ ἐπιληρθῇ ἡ Βουλὴ
τοῦ πρὸ πολλοῦ εἰσαχθέντος περὶ ἀπογραφῆς νόμου, καὶ υἱοθε-
τοῦσα αὐτὸν, νὰ τὸν ἐπιψηφίσῃ ἰδίᾳ.

Ἐπέφερεν ἄλλος, ὅτι πολλάκις τῷ ὄντι ἐζητήθη παρὰ τῆς
Βουλῆς ἡ εἰσαγωγὴ καταλλήλου περὶ ἀπογραφῆς νόμου, καὶ οἱ
ὑπουργοὶ ὑποσχεθέντες, δὲν ἐνήργησαν τι· ἀρτίως δὲ πάλιν
ἐβεβαίωσεν ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς, ὅτι ἐργάζεται ἐπὶ
τούτῳ, καὶ ἐν τούτοις ὁ νόμος καθυστερεῖ, ἐντεῦθεν δὲ προκύ-
πτουσι σκάνδαλα. Διὸ πρέπει νὰ ἐπιταχυνθῇ πλέον ὁ νόμος,
τοῦ ὁποίου πάντες ἀναγνωρίζομεν τὴν ἀνάγκην, ἀλλὰ πρὸς
τὸν σκοπὸν τοῦτον προτείνει νὰ σταλῶσι τὰ πρακτικὰ τῆς
παρούσης εἴς τε τὸν ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν καὶ τὸν ἐπὶ τῶν
Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸν διὰ τελευταίαν φοράν, ὅπως ἰδόντες ὅτι
καὶ πάλιν ἐγένετο λόγος, σπεύσωσι τὴν εἰσαγωγήν του. Τὸ δὲ
νὰ ἐπιψηφίσῃ αὐτὸν ἡ Βουλὴ ἄνευ τῆς συναινέσεως καὶ τοῦ
ὑπουργείου, εἶναι ἔργον ἀνωφελὲς, εἰς τὸ ὁποῖον θέλομεν δαπα-
νήσει τὸν χάρτην μόνον καὶ τὴν μελάνην.

Ἐπὶ τούτοις ἡ Βουλὴ παρεδέχθη νὰ διευθυνθῇ ἀπόσπασμα τῶν
πρακτικῶν τῆς παρούσης εἴς τε τὸν ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν καὶ
τὸν ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργόν.

Μετὰ ταῦτα παρατηρήσαντός τινος, ὅτι ἡ Βουλὴ ἔχει ἀνάγ-
κην νὰ ἰδῇ τὴν περὶ συστάσεως Τραπέζης ἐπιστολὴν τοῦ Κ.
Μαυροκορδάτου, καὶ προτείναντος νὰ καταθέσῃ αὐτὴν ὁ ἁρμό-
διος ὑπουργός· ἐξέθηκεν ἄλλος, ὅτι ἡ δεινὴ θέσις, εἰς ἣν ἔφθασεν
ἡ Ἑλλὰς μετὰ τὴν νέκρωσιν τοῦ ἐμπορίου, ἡ δυστυχία, εἰς ἣν
εὑρισκόμεθα ἕνεκα τῶν τόσων τῆς ναυτιλίας μας ζημιῶν, καὶ
τελευταῖον ἡ ἐκ τῆς καταστροφῆς τῆς σταφίδος ἐσχάτη πληγὴ,
ὅλα ταῦτα ἀπαιτοῦσι τὴν ταχυτέραν σύστασιν νέας Τραπέζης,
διότι αἱ ἐπαρχίαι πεινῶσι καὶ ὁ τόπος ἔφθασεν εἰς ἀπελπισίαν.
Ἔχομεν λοιπὸν ἀνάγκην νὰ ἴδωμεν καὶ ἡμεῖς τί γράφει περὶ
τούτου ὁ πρόεδρος, καὶ νὰ παρακαλέσωμεν τὴν Κυβέρνησιν
νὰ ἐπισπεύσῃ τὸ μόνον διὰ τὴν Ἑλλάδα σωτήριον μέσον
τὴν σύστασιν τῆς ῥηθείσης Τραπέζης. Διὸ ὑποστηρίζων καὶ
αὐτὸς τὴν πρότασιν, ἐξαιτεῖται τὴν προσαγωγὴν τῶν ἐγ-
γράφων.

Ἕτερος ἄλλος, ὅτι γνωστὸν μὲν εἶναι πρὸς πάντας, ὅτι
γίνεται ἤδη λόγος περὶ δανείου, ἀλλ' ἀγνοεῖ τὸ Σῶμα τί ἐπὶ
τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἐνεργεῖται. Ἂν λοιπὸν νομίζῃ ἡ Βουλὴ,
ὅτι τὸ ὑπουργεῖον βραδύνει ἢ ἀδιαφορεῖ πρὸς τὸ ἔργον, ἀξιο-
πρεπέστερον θέλει πράξει, ἀντὶ παντὸς ἐγγράφου, νὰ ζητήσῃ
πρῶτον τὴν ἐμφάνισιν τοῦ ὑπουργοῦ, ἵνα πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα
τί ἔπραξεν ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης, καὶ ἂν ἰδῶμεν ὅτι εἰργά-
σθη νωθρότερον, τότε δυνάμεθα, ἐν ἀνάγκῃ, νὰ ζητήσωμεν καὶ
τὴν προσαγωγὴν τῶν ἐγγράφων. Προτείνει λοιπὸν νὰ διευθυνθῇ
ἀπόσπασμα τῶν πρακτικῶν τῆς παρούσης, ἵνα ἐμφανισθεὶς ὁ
ὑπουργὸς, πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τί ἔπραξεν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου,
ποῖα προσκόμματα ἀπαντῶνται καὶ τί ἐλπίζεται νὰ κατορ-
θωθῇ.

Ἀπήντησεν ὁ πρὸ αὐτοῦ, ὅτι οἱ τὴν προσαγωγὴν ζητήσαντες
τῶν ἐγγράφων σκοπὸν δὲν εἶχον νὰ ἀποδώσωσιν ἔλλειψιν εἰς
οὐδένα τῶν ὑπουργῶν, καὶ ἐπομένως δὲν πρέπει νὰ ῥίπτωνται
ἄνευ λόγου τοιαῦται ἰδέαι. Ἡ Ἑλλὰς, ὡς εἶπε, πάσχει δεινῶς, ἔ-
χομεν ἀνάγκην κεφαλαίων καὶ πάντες κατηντήσαμεν εἰς ἀμηχα-
νίαν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ μὲν ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς λέγει, ὅτι
ἐλαβε πρότασιν τοῦ Ῥοτσχίλδ, ἡ δὲ τῆς Τραπέζης ἔνθεσις ἀντίκει-
ται πρὸς τὴν βεβαίωσιν ταύτην, ἐπιθυμοῦμεν νὰ ἴδωμεν τὰ ἔγγρα-
φα ἐπὶ ζητήματος τοσοῦτον ζωτικοῦ διὰ τὴν Ἑλλάδα, καθ' ὅσον ὑπο-

δληθέντα καὶ εἰς ἐπιτροπήν, δὲν φέρουσι χαρακτῆρα ἐχεμυθείας.

Ἐπὶ τούτοις ἡ Βουλὴ παρεδέχθη νὰ σταλῇ πρὸς τὸν ἁρμόδιον ὑπουργὸν ἀπόσπασμα τῶν πρακτικῶν τῆς παρούσης, ὅπως δώσῃ πληροφορίας, μὲ τὴν ἐπιφύλαξιν τοῦ νὰ ζητηθῇ καὶ ἡ κατάθεσις τῶν ἐγγράφων, ἐὰν θεωρηθῇ ἀναγκαία.

Παρελθὼν μετὰ ταῦτα ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ἀνέγνω νομοσχέδιον περὶ τριμήνου πιστώσεως τοῦ 1853 μετὰ τῆς συνοδευούσης αὐτὸ ἐκθέσεως, ἔχοντα οὕτως·

Ἔκθεσις πρὸς τὴν Βουλήν.

«Ἐπειδὴ ὁ προϋπολογισμὸς τῆς χρήσεως 1853 ὑποβληθεὶς παρὰ τοῦ ὑπουργείου εἰς τὴν Βουλὴν καὶ ἐπιψηφισθεὶς παρ' αὐτῆς, ὑπεβλήθη μὲν πρὸ μικροῦ εἰς τὴν Γερουσίαν, δὲν εἶναι δὲ δυνατὸν νὰ ψηφισθῇ ἐντὸς βραχέος διαστήματος χρόνου·

Ἐπειδὴ ἐξ ἄλλου μέρους εἶναι ἀνάγκη νὰ γίνωσιν αἱ πληρωμαὶ διὰ τὰ ἔξοδα τοῦ ῥεύοντος Ἰανουαρίου καὶ τοῦ προσεχοῦς μηνὸς Φεβρουαρίου, λαμβάνω τὴν τιμὴν κατὰ διαταγὴν τοῦ Βασιλέως νὰ ὑποβάλω εἰς τὴν ἐπιψήφισιν ὑμῶν νομοσχέδιον περὶ τριμήνου πιστώσεως, καὶ παρακαλῶ νὰ ἐπιταχυνθῇ ἡ συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις αὐτοῦ.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 29 Ἰανουαρίου 1853.

Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργὸς

Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.»

Ο Θ Ω Ν κ.τ.λ.

Τὸ ἐπόμενον νομοσχέδιον θέλει ὑποβληθῇ εἰς τὴν Βουλὴν παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ καὶ ὑποστηριχθῇ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 29 Ἰανουαρίου 1853.

Ο Θ Ω Ν

Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1. Τὰ διάφορα ὑπουργεῖα θέλουν πληρώσει ἐπὶ τῇ βάσει χρηματικῶν αἰτήσεων, ἐγκεκριμένων παρὰ τοῦ Βασιλέως, τὰ ἔξοδα τοῦ Κράτους διὰ τὴν α. τριμηνίαν τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους, κατὰ τὰς ἐν ἰσχύϊ λογιστικὰς διατυπώσεις, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἤδη παρὰ τῆς Βουλῆς ἐπιψηφισθέντος προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1853.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερου-

σίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Παρατηρήσαντος ἔπειτα τοῦ ὑπουργοῦ, ὅτι τὸ νομοσχέδιον δύναται νὰ ψηφισθῇ χωρὶς νὰ προηγηθῶσιν αἱ παρὰ τοῦ κανονισμοῦ ὁριζόμεναι διατυπώσεις, καθ' ὅσον ὁ προϋπολογισμὸς συζητηθεὶς ἐπεψηφίσθη ἤδη καὶ ἐπὶ τῇ βάσει αὐτοῦ θέλει δοθῇ ἡ νέα πίστωσις· ἐνέστη τις εἶπών, ὅτι, διὰ νὰ μὴ γίνῃ παραβίασις τοῦ κανονισμοῦ, δύναται νὰ ἀποχωρήσῃ ἐπὶ μικρὸν ἡ Βουλὴ, καὶ ἀφ' οὗ συνταχθῇ ἡ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου ἔκθεσις, ἐπανελθοῦσα ἀμέσως, νὰ ἐπιψηφίσῃ αὐτὸ ὡς κατεπείγον.

Ἀλλ' ἕτερός τις ἀπήντησεν, ὅτι ἡ τοῦ νομοσχεδίου ἐπεξεργασία δὲν ὑπάγεται εἰς τὴν συζήτησιν τῶν τμημάτων, ἀλλ' εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐπιτροπήν, ἥτις ὅμως δὲν ὑφίσταται πλέον, διότι ὑποβαλοῦσα ὁλόκληρον τὸν προϋπολογισμὸν, ἐξεπλήρωσε τὴν ἀποστολήν της. Ἐκτὸς δὲ τούτου, ἀφ' οὗ ἡ Βουλὴ ἐσυζήτησεν ἤδη τὸν προϋπολογισμὸν, οὐδεμία ὑπάρχει ἀνάγκη νὰ ἐνεργηθῇ ὁ κανονισμὸς καὶ ἐπὶ τοῦ ἀνὰ χεῖρας νομοσχεδίου, καθ' ὅσον παραδεχθέντες τὸ ὅλον τοῦ προϋπολογισμοῦ, ἐννοεῖται, ὅτι πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν καὶ τὴν πίστωσιν, ἀποτελοῦσαν μέρος αὐτοῦ. Ὁ κανονισμὸς λοιπὸν δὲν παραβιάζεται διὰ τῆς ἀμέσου τοῦ νομοσχεδίου συζητήσεως, καὶ εἶναι ἐνταῦθα μία τις ἔκτακτος περίστασις, ἣν ἐὰν ἐπρονόει ὁ κανονισμὸς, ἤθελε διατάξει, ὅτι ὁσάκις συζητεῖται πίστωσις ἐπὶ τοῦ παρὰ τῆς Βουλῆς ἐπιψηφισθέντος προϋπολογισμοῦ, δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη οὐδ' εἰς τὰ τμήματα νὰ σταλῇ οὐδ' εἰς τὴν ἐκλιποῦσαν ἐπιτροπὴν τοῦ προϋπολογισμοῦ, ἀλλ' ἡ Βουλὴ δύναται νὰ ἐπιλαμβάνῃ τῆς τοιαύτης πιστώσεως ἀμέσως ἐν τῇ συνεδριάσει. Προτείνει λοιπὸν νὰ ψηφισθῇ ἀπ' εὐθείας τὸ περὶ τριμήνου πιστώσεως νομοσχέδιον συνεπείᾳ τῆς ἐπὶ τοῦ ὅλου προϋπολογισμοῦ ἐπενεχθείσης ἀποφάσεως τῆς Βουλῆς.

Ἐπὶ τούτοις ἡ Βουλὴ ἀπεφήνατο, ὅτι δύναται νὰ προχωρήσῃ ἀμέσως, καθ' ὅσον εἶναι γνωσταὶ αἱ διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐγκριθεῖσαι δαπάναι.

Οὕτως ἐγένετο ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Α. Μάμουκαν καὶ Χ. Κικίδην, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ τὸ ἤδη προσαρτώμενον τῇ ψηφοφορίᾳ πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὴν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 73.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἑξῆς ζητήματος.

« Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν ἀρχὴν τοῦ περὶ τριμήνου πιστώσεως νομοσχεδίου, ναὶ ἢ ὄχι ; »

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δημήτριος Ὀρεινός		Ἰωάννης Κλίμακας	N.
Λεωνίδ. Χρυσανθόπουλος.	N.	Ἀναγνώς. Δημητρίου	
Γ. Λογιωτατίδης	N.	Π. Ζάνος	
Δημήτριος Γιαννούλης		Χρ. Δεμάθας	
Λεωνίδας Ἐμπειρίκος		Γρ. Βαλλιάνος	
Πέτρος Καμπάνης		Θ. Ζαΐμης	N.
Δημήτριος Τσάκρης	N.	Χ. Θεοχαρόπουλος	N.
Ἀνδρέας Δανόπουλος	N.	Ν. Πετμεζᾶς	
Γεώργιος Τσάκρης	N.	Ἠλ. Παπαδαῖος	N.
Γεώργιος Σκοῦρος	N.	Γρηγόρ. Κορφιωτάκης	N.
Σ. Βλάχος		Γεώργιος Περωτὴς	
Δημήτριος Καλλιφρονᾶς	N.	Κωνς. Νταγρὲς	
Ἀνδρέας Ἴσκος		Ἰωάννης Βάγλας	N.
Δημήτριος Σκυλοδῆμος		Ἀναγνώστης Π. Ἰωάννου	N.
Θεόδωρος Γρίβας		Βελ. Νικολαΐδης	
Κωνς. Γριβογεώργης	N.	Πέτρος Δελιγιάννης	
Τατσέλος Μαυρομιμάτης		Νικόλαος Μπούκουρας	N.
Δ. Πετροπουλάκης	N.	Ἀμπρος Ῥοΐλὸς	N.
Π. Τσαννετάκης	N.	Κωνς. Λαμπρινόπουλος	N.
Βασίλ. Σκαλτσοδῆμος		Π. Κολποδῖνος	N.
Ἀναγνώς. Παπαθανασίου	N.	Ἐμ. Ἀντίπας	N.
Ἐλευθέρ. Καλογερᾶς		Νικόλαος Δελιγιάννης	N.
Ἰωάν. Εὐγενίδης	N.	Εὐστ. Οἰκονομόπουλος	
Ἀνδρέας Πέπας		Γεώρ. Πανοπριστόπουλος	
Σταμάτιος Μήτσας		Γεώρ. Παπασπυρόπουλος	N.
Γεώργιος Βελὴς		Ἐμμαν. Καραμάνος	
Δημήτριος Ζῶτος	N.	Νικόλαος Ματθαίου	N.
Γεώρ. Ἰωάν. Γιολδάσης		Ἀναγν. Καντάκης	N.
Μιχαὴλ Σισίνης		Σ. Καπανίτσας	
Λύσανδρος Βιλαέτης		Ἀναστ. Κορφιωτάκης	
Στέφ. Στερνόπουλος	N.	Ἐμ. Μελετόπουλος	N.
Ἀνδρέας Λύγερινὸς	N.	Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς	

Παναγιώτης Ἀλεξάρης		Νάκος Πανουριᾶς	N.
Στάμος Μαυροδῆμος	N.	Παπᾶ Κώνσας Τσαμάλας	N.
Α. Εὐμολπίδης		Κωνς. Βλάμης	
Ἰλίας Δωΐλας	N.	Περικλ. Καλαμογδάρτης	
Θεόδωρος Πετρινὸς		Σιδέρης Πράτσικας	N.
Κωνσαντ. Μανέτας		Παν. Πατρινὸς	
Παναγιώτης Βάρδογλης	N.	Κωνστ. Σκουρλέτης	
Δημήτριος Γ. Φιλάρετος		Ἀνάργυρος Χ. Ἀναργύρου	N.
Ἀναγν. Δεδόπουλος		Νικόλαος Χ. Ἀναργύρου	
Νικόλαος Μπούτουνας	N.	Ἀναγν. Τατόπουλος	N.
Δημήτριος Σακελλαριάδης		Κωνς. Δαρειώτης	N.
Γεώργιος Γουλιμὴς		Ἰω. Γεωργάρας	N.
Ἀλέξ. Κουμουνδουράκης	N.	Γ. Νικολάου	N.
Χρῆστος Οἰκονομίδης		Ἀνδρέας Μάμουκας	N.
Κωνστ. Αἰμπερόπουλος		Ζαννὴς Μαραγκὸς	N.
Ἐμ. Μοδινὸς		Μιχαὴλ Σολομὸς	
Ἰωάννης Προβιλέγιος	N.	Εὐστράτιος Παρίσης	N.
Δημ. Δημητρακόπουλος		Ἰωάννης Σαγρέδος	N.
Γεώρ. Κάνδυας		Δημήτριος Δρόσος	N.
Φραγκίσκος Μαῦρος	N.	Δημ. Πολυχρονόπουλος	N.
Ἰωάννης Φαρμάκης		Κυριάκος Πονηρόπουλος	
Α. Παπαδημητριάδης	N.	Ἀναγ. Παπατσώρης	N.
Ν. Σισμάνης		Γεώργιος Ι. Σταΐκος	N.
Κωνς. Ἀξελὸς	N.	Ἀθανάσιος Καστανᾶς	N.
Χρῆστ. Στ. Ἀντωνόπουλος		Α. Κιζάνης	N.
Γ. Μαδεμοχωρίτης	N.	Ἰωάννης Δαμιανὸς	
Κίμων Χριστοδούλου		Λάζαρος Α. Γιουρδὴς	
Νικ. Πιεράκος	N.	Ἰωάννης Γ. Κριεζὴς	N.
Γρηγ. Πατριαρχέας	N.	Πέτρος Χ. Πέτρου	N.
Σταυρ. Καπετανάκης	N.	Κ. Δυοβουνιώτης	N.
Δημ. Πικουλάκης	N.	Μ. Χουρμούζης	N.
Χαράλ. Χριστόπουλος	N.	Κ. Τσουκαλᾶς	N.
Ζ. Α. Ζαρειφόπουλος	N.	Δημήτριος Μητσάκης	
Νικόλαος Μοσχούλας		Γεώργιος Ἀποστολίδης	
Γεώργιος Α. Ῥάλλης		Χρῆστος Κικίδης	N.

Ἀνεγνώσθη ἔπειτα τὸ 1 ἄρθρον, καὶ μηδεμιᾶς ἐπενεχθείσης παρατηρήσεως, ἐγένετο δεκτὸν δι' ἀναστάσεως, ἔχον οὕτως·

« Ἄρθρ. 1. Τὰ διάφορα ὑπουργεῖα θέλουν πληρώσει ἐπὶ τῇ βάσει χρηματικῶν αἰτήσεων, ἐγκεκριμένων παρὰ τοῦ Βασιλέως, τὰ

ἔξοδα τοῦ Κράτους διὰ τὴν πρώτην τριμηνίαν τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους, κατὰ τὰς ἐν ἰσχύϊ λογιστικὰς διατυπώσεις, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἤδη παρὰ τῆς Βουλῆς ἐπιψηφισθέντος προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1853. »

Γενομένης δὲ ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ψηφολέκτας καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, συνήχθη κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ ἀνωτέρω, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὸ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 73, ἔχον οὕτως.

Ο Θ Ω Ν κ.τ.λ.

« Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ α θέλουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεμένων.

Ἄρθρ. 1. Τὰ διάφορα ὑπουργεῖα θέλουν πληρώσει ἐπὶ τῇ βάσει χρηματικῶν αἰτήσεων, ἐγκεκριμένων παρὰ τοῦ Βασιλέως, τὰ ἔξοδα τοῦ Κράτους διὰ τὴν πρώτην τριμηνίαν τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους, κατὰ τὰς ἐν ἰσχύϊ λογιστικὰς διατυπώσεις, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἤδη παρὰ τῆς Βουλῆς ἐπιψηφισθέντος προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1853.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους. »

Ἀκολούθως ἐρωτήσαντός τινος, διὰ τί, ἐν ᾧ παρῆλθον ἀρκετοὶ μῆνες, δὲν ὑπεβλήθη ἔτι ὁ ἀπολογισμὸς τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἀπήντησεν, ὅτι θέλει συστήσει εἰς τὴν ἐπιτροπὴν νὰ εἰσαγάγῃ αὐτόν.

Προέβη ἔπειτα ἡ Βουλὴ εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ συμπληρωτικῆς πιστώσεως ἐξ 8,000 δραχ. ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργείου τῆς χρήσεως 1852. Μηδεμιᾶς δ' ἐπενεχθείσης παρατηρήσεως καὶ τῆς ἐπιτροπῆς συνιστώσης τὴν παραδοχὴν αὐτοῦ, ἐγένετο ἐπὶ τῆς ἀρχῆς, ἐπιτρεπόντων τῶν ἀνωτέρω ψηφολεκτῶν, ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ἐξ ἧς συνήχθη κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ προηγηθέντι, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὸν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 73.

Ἀναγνωσθέντα οὕτω τὰ ἄρθρα 1 καὶ 2 τοῦ νομοσχεδίου, ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως.

Ἐγκριθέντος δὲ καὶ τοῦ τύπου τῆς ἐκτελέσεως, ἐγένετο ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ψηφολήκτας καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ἐξ ἧς συνήχθη κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ προηγηθέντι, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὸ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 73, ἔχον οὕτως·

ΟΘΩΝ κλπ.

« Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀποφασίζομεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον 1. Χορηγεῖται συμπληρωτικὴ πίστωσις ἐκ δραχμῶν 8,000 εἰς τὸ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργεῖον ἐπὶ τῆς χρήσεως τοῦ 1852 ἔτους ἐπὶ τοῦ Κεφ. Η'. ἄρθρου 7 τοῦ ὁμωνύμου προϋπολογισμοῦ.

Ἄρθρον 2. Τὰ ἀνωτέρω ἔξοδα θέλουν πληρωθῆ ἐκ τῶν εἰσόδων τῆς αὐτῆς χρήσεως.

Τὴν ἐκτέλεσιν καὶ δημοσίευσιν τοῦ παρόντος νόμου ἀνατιθέμεθα εἰς τοὺς Ἡμετέρους ὑπουργοὺς ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ τῆς Δικαιοσύνης. »

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος ἀναγγείλας, ὅτι ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης θέλει εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ περὶ προξενικῶν ἀρχῶν νομοσχεδίου, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 1. Μ. Μ.

Ὁ πρόεδρος
ΕΥ. Μ. ΠΑΡΙΣΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Π. Κολποδῖνος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΜΑ'.
Τῇς 7 Φεβρουαρίου 1853.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀναγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Ἀναγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος παρατηρήσας, ὅτι κωλυομένων τῶν ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης καὶ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργῶν νὰ ἐμφανισθῶσιν εἰς τὴν Βουλὴν, δὲν δύναται τὸ Σῶμα νὰ ἐπιληφθῇ τῶν ἐργασιῶν του, διέλυσε κατὰ τὴν αὐτὴν ὥραν τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος
ΕΥ. Μ. ΠΑΡΙΣΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς.
Π. Κολποδῖνος.
Κ. Νταγρές.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΜΒ'.
Τῇς 9 Φεβρουαρίου 1853.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀναγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους

τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἀνεγνώσθη ἔγγραφον τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργείου, δι' οὗ κοινοποιεῖται εἰς τὸ Σῶμα Β. διάταγμα, ὁρίζον τὰ περὶ τελέσεως μνημοσύνου ἐπὶ τῇ τελευτῇ τοῦ μακαρίτου Ν. Στουρνάρη ἀποφασισθέντα.

Μετά τινα παρατηρήσαντα, ὅτι καὶ ὡς ἀντιπρόσωποι τοῦ λαοῦ καὶ ὡς ἐκτελεσταὶ τῆς διαθήκης τοῦ μακαρίτου ὀφείλομεν νὰ παρευρεθῶμεν ἅπαντες εἰς τὴν τέλεσιν τοῦ μνημοσύνου, τὸ δὲ προεδρεῖον νὰ παρουσιασθῇ ἐπισήμως· ἐγένετο δεκτὴ ἡ πρότασις ὁμοφώνως, ὁ δὲ πρόεδρος διέλυσε μετὰ ταῦτα τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος
ΕΓ. Μ. ΠΑΡΙΣΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Π. Κολποδῖνος
Κ. Νταγρές.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΜΓ'.

Τῆς 25 Φεβρουαρίου 1853.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἀναγγείλας μετὰ θλίψεως τὸν θάνατον τῆς Α. Βασ. Ὑψηλότητος τοῦ Μεγάλου Δουκὸς τοῦ Ὁλδεμβουργ, Σεβαστοῦ πατρὸς τῆς Βασιλίσσης ἡμῶν, ἐπρότεινε τὴν ἐκλογὴν μεγάλης πρεσβεύσεως, ὅπως συλλυπηθῇ ἐκ μέρους τοῦ Σώματος ὅλου τὰς Α. Α. Μ. Μ. τὸν Σεβαστὸν ἡμῶν Βασιλέα καὶ τὴν Σεπτὴν Ἄνασσαν.

Τῆς δὲ Βουλῆς ὁμοφώνως ἀποδεξαμένης τὴν πρότασιν, ἐγένετο κλήρωσις ὑπὸ τοῦ ἑτέρου τῶν ἀντιπροέδρων, ἑνὸς τῶν γραμματέων καὶ τῶν ψηφολεκτῶν Ζ. Ζαρειφοπούλου καὶ Α. Παπαδημητριάδου, καθ' ἣν ἔλαχον οἱ Γ. Γουλιμῆς, Α. Παπατσώρης, Ἐμ. Μοδινὸς, Ν. Σισμάνης, Α. Ἴσκος, Χ. Κικίδης, Π. Δελιγιάννης, Ν. Πανουριᾶς, Δ. Μητσάκης καὶ Γ. Παπασπυρόπουλος.

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 1. μ. μ.

Ὁ πρόεδρος
ΕΥΣΤ. Μ. ΠΑΡΙΣΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Κ. Νταγρές.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΜΔ'.

Τῆς 6 Μαρτίου 1853.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῶν δύω προλαβουσῶν συνεδριάσεων καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἀνεγνώσθη ἐν πρώτοις ἔγγραφον τοῦ προέδρου τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, δι' οὗ ἀγγέλλεται ὁ διορισμὸς τοῦ Ἰω. Ἀμβροσιάδου ὡς ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν, ἀντὶ τοῦ Ῥ. Παλαμίδου, διορισθέντος γερουσιαστοῦ.

Παρελθὼν ἀκολούθως ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, ἀνέγνω ἔκθεσίν τε καὶ νομοσχέδιον περὶ διαθέσεως τῶν ἰχθυοτροφείων, ἔχοντα οὕτω·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

Κύριοι!

«Διὰ τὴν διάθεσιν τῶν ἰχθυοτροφείων κλπ. τοῦ Κράτους ἐξεδίδετο νόμος ἰδιαίτερος, ὁσάκις ἔληγεν ἡ νομοθετουμένη ἑκάστοτε ἐνοικίασις των. Ἐπὶ τῇ βάσει ταύτῃ ἐξεδόθη τὸ ἀπὸ 27 Ἰανουαρίου 1844 Β. διάταγμα κατόπιν τοῦ ἀπὸ 23 Μαρτίου 1839 νόμου, καὶ ἔπειτα ὁ ἀπὸ 5 Φεβρουαρίου 1849 ΡΙΘ'. νόμος, τοῦ ὁποίου ἡ ἰσχὺς παύει εἰς τὰ τέλη τοῦ μηνὸς Φεβρουαρίου 1854, ὅτε λήγει καὶ ἡ ἐνοικίασις ὅλων τῶν ἰχθυοτροφείων κλπ. τοῦ Κράτους.

Τὸ ἀπὸ μέρους μου δὲν ἀνευρίσκω τὸν λόγον, δι' ὃν πρέπει ν' ἀπασχολῇ περιοδικῶς τὴν μέριμναν τῶν νομοθετικῶν Σωμάτων ἡ ἐπιψήφισις εἰδικοῦ νόμου περὶ διαθέσεως τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος κτημάτων, ἐνῷ τόσα ἄλλα νομίσματα τοῦ Δημοσίου, ὁποῖα εἶναι τὸ ἅλας, ὁ γῦψος, αἱ μυλόπετραι καὶ τὸ παλύτιμον ὀρυκτὸν τῆς σμύριδος, διατίθενται ἐπὶ τῇ βάσει νόμων ἅπαξ ἐκδοθέντων.

Διὰ ταῦτα περιελάβομεν τὸ διαρκὲς τῆς διαθέσεως εἰς τὸ ἤδη ὑποβαλλόμενον νομοσχέδιον εἰς τὴν συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισιν σας, κανονιζομένης ἑκάστοτε τῆς διαρκείας τῆς ἐνοικιάσεως διὰ Β. διατάγματος.

Διὰ τοῦ ἰδίου νομοσχεδίου λαμβάνεται ἐπίσης πρόνοια καὶ περὶ τῆς προσόδου τῶν κτημάτων αὐτῶν, ὁσάκις εἰς κανὲν ἔτος δὲν προσενεχθῶσι ποτὲ προσφοραὶ δι' ἓν ἢ περισσότερα ἰχθυοτροφεῖα, ἢ αἱ δοθεῖσαι θεωρηθῶσιν ἀσύμφοροι. Ἄλλως ἤθελεν

εἶσθαι ὑπόχρεως ὁ ὑπουργὸς νὰ παραχωρήσῃ ἐν ἢ περισσότερα ἰχθυοτροφεῖα κλπ. εἰς οἱανδήποτε τιμὴν προσέφερον οἱ ἐνοικιασταί.

Κατὰ τὰ λοιπὰ μ' ἐφάνη ἐξασφαλίζων ἀρκούντως τὰ συμφέροντα τοῦ δημοσίου ὁ ἀπὸ 23 Μαρτίου 1839 νόμος περὶ πενταετοῦς ἐνοικιάσεως τῶν ἰχθυοτροφείων κλπ., καθόσον μάλιστα ἐφαρμόζεται ἐπιτυχῶς ἐπὶ πολλὰ ἤδη ἔτη, χωρὶς νὰ παρουσιασθῶσι περιστάσεις, ἀπαιτοῦσαι ἄλλας παρὰ τὰς εἰρημένας τροποποιήσεις.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 20 Φεβρουαρίου 1853.

Ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς
Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.»

Ο Θ Ω Ν
ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον θέλει ὑποβληθῆ εἰς τὴν Βουλὴν παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ καὶ ὑποστηριχθῆ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 20 Φεβρουαρίου 1853.

Ο Θ Ω Ν

Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

« Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1. Τὰ ἰχθυοτροφεῖα, θυννεῖα, ἰχθυοτρόφοι ποταμοὶ καὶ λίμναι, ἰχθυοτρόφα ὕδατα, κείμενα εἰς διάφορα μέρη τοῦ Κράτους, θέλουν διατίθεσθαι ἐπὶ δημοπρασίας παρὰ τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ διὰ μονοετοῦς ἢ πολυετοῦς ἐνοικιάσεως, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ περὶ πενταετοῦς ἐνοικιάσεως τῶν ἰχθυοτροφείων κλπ. ἀπὸ 23 Μαρτίου 1839 νόμου, λαμβάνοντος πλήρη ἰσχὺν διὰ τὸ μέλλον, καθ' ὅσον δὲν ἀντιβαίνει εἰς τὸν παρόντα.

Ἄρθρ. 2. Ἐὰν κατὰ τὴν δημοπρασίαν ἑνὸς ἢ καὶ πλειοτέρων ἐκ τῶν ἀνωτέρω κτημάτων δὲν γίνωσι ποσῶς πρόσφοραί, ἢ αἱ γενόμεναι θεωρηθῶσιν ἀσύμφοροι, ἡ κατὰ τὸ ἀνῆκον ἔτος διοίκησις καὶ διαχείρισις αὐτῶν θέλει ἐνεργεισθαι δι' ἐπιστατῶν καὶ φυλάκων, διοριζομένων παρὰ τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ. Ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει οἱ ἐπιστάται καὶ φύλακες θεωροῦνται ὡς δημόσιοι ὑπηρέται, καὶ ὁρκίζονται τὸν διὰ τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους ὡρισμένον ὅρκον ἐνώπιον τῶν ἁρμοδίων οἰκονομικῶν ἐφόρων.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Ἐρωτήσαντος δέ τινος τὸν ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸν, «τί γίνεται ὁ πολυθρύλλητος περὶ ἀπογραφῆς νόμος;» ἀπήντησεν αὐτὸς, ὅτι τὸ ἔργον εἶναι λίαν σπουδαῖον, ὡς ἀφορῶν οὐ μόνον τοῦ δημοσίου, ἀλλὰ καὶ τῶν ἰδιωτῶν τὰ συμφέροντα, διότι πρόκειται ν' ἀφαιρέσωμεν τέκνα οἰκογενειῶν καὶ νὰ σχηματίσωμεν ἐκ τούτων στρατὸν πρὸς διατήρησιν τῆς ἡσυχίας καὶ τάξεως. Διὸ δὲν πρέπει ἐσπευσμένως νὰ βαίνωμεν ἐπὶ ἀντικειμένου χρῄζοντος ὡρίμου μελέτης, ἂν καὶ τὸ ὑπουργεῖον συναισθανόμενον τὴν ἀνάγκην, ἐνασχολεῖται ἀνενδότως, καὶ πέποιθεν ὅτι μετ' οὐ πολὺ θέλει ὑποβάλει ἐν ἔργον ὅσον ἔνεστι τελειότερον.

Ἀπήντησεν ὁ τὴν ἐρώτησιν ἀπευθύνας, ὅτι αἱ παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ ἐκτεθεῖσαι δυσκολίαι σήμερον ἀνεφύησαν πρῶτον, διότι ἀπὸ 15 περίπου μηνῶν ὑπεσχέθησαν οἱ ὑπουργοὶ νὰ φέρωσι τὸ νομοσχέδιον ἐντὸς δέκα ἡμερῶν, καὶ ἀφ' οὗ παρῆλθεν ἕκαστος ὁλόκληρον ἔτος, ἐρωτηθέντες πάλιν ἀπήντησαν, ὅτι ἐντὸς τοῦ παρελθόντος Ἰανουαρίου ἐμέλλον ἀφεύκτως νὰ προσέλθωσιν εἰς τὴν Βουλὴν ἐπὶ τούτῳ. Ἐν τούτοις ἡ περίοδος τοῦ Σώματος λήγει καὶ ἐπανερχόμεθα εἰς τὰς ἐπαρχίας ἡμῶν, χωρὶς νὰ ψηφίσωμεν τὸν νόμον ἐκεῖνον, τοῦ ὁποίου τοσαύτην ἔχει ὁ λαὸς ἀνάγκην.

Ἀκολούθως ἐγένετο ἡ μηνιαία κλήρωσις τῶν τμημάτων ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ Ἰω. Κριεζῆ ὡς πρεσβυτέρου, ἐνὸς τῶν γραμματέων καὶ τῶν ψηφολεκτῶν Α. Παπαδημητριάδου καὶ Χ. Κικείδου. Ἔλαχον δὲ οἱ βουλευταὶ ὡς ἀκολούθως·

Μηνιαία κλήρωσις τῶν τμημάτων διὰ τὸν μῆνα Μάρτιον 1853.

Α.	Β.	Γ.
Δ. Δρόσος	Π. Τσαννετάκης	Εὐστ. Οἰκονομόπουλος
Κίμων Χρηστοδούλου	Δ. Ὀρεινὸς	Α. Π. Ἰωάννου
Α. Παπαδημητριάδης	Φρ. Μαῦρος	Ἐμμ. Μελετόπουλος
Ἰωάν. Φαρμάκης	Γ. Γουλιμῆς	Ἀνδρ. Δανόπουλος
Γ. Κάνδυας	Μ. Σισίνης	Κ. Βλάμης
Ζ. Α. Ζαριφόπουλος	Π. Πατρινὸς	Γ. Λογιωτατίδης
Ἀναγν. Δημητρίου	Π. Χ. Πίτερου	Κ. Λαμπρινόπουλος
Ἀνδρ. Μάμουκας	Χ. Κικίδης	Ἰω. Γ. Κριεζῆς

Μ. Χουρμούζης
Κωνς. Δαρειώτης
Ἐμ. Μοδινός
Μ. Σολομὸς
Ν. Σισμάνης
Ἰω. Δαμιανὸς
Δ. Πολυχρονόπουλος
Δ. Σακελλαριάδης
Δ. Σκαλτσοδῆμος
Δ. Τσόκρης
Γρ. Βαλλιάνος
Γ. Παπασπυρόπουλος.

Δ.

Π. Βάρδογλης
Ν. Πιτράκος
Π. Καμπάνης
Ἠλ. Παπαδαῖος
Λ. Εὐμολπίδης
Ἀναγ. Τατόπουλος
Α. Κορφιωτάκης
Χ. Θεοχαρόπουλος
Ἀλ. Κουμουνδουράκης
Π. Κώνστας Τσαμάλας
Ι. Κλίμακας
Ν. Πανουριᾶς
Δ. Σκυλοδῆμος
Δ. Πετροπουλάκης
Τ. Μαυρομμάτης
Δ. Πικουλάκης
Σιδέρης Πράτσικας
Ἠλ. Διωλᾶς
Α. Ἐμπειρίκος.

Στ. Μήτσας
Ἰ. Σαγρέδος
Κυρ. Πονηρόπουλος
Δ. Γιαννοῦλης
Στ. Μαυροδῆμος
Χ. Οἰκονομίδης
Ἐμ. Καραμάνος
Κ. Δημπερόπουλος
Α. Βλαΐτης
Π. Δελιγιάννης
Ν. Μπούτουνας.

Ε.

Ν. Ματθαίου
Κ. Ἀξελὸς
Α. Γεωργαντᾶς
Σ. Στεφανόπουλος
Κ. Γριβογεώργης
Π. Κολποδῖνος
Ἀναγ. Δεβόπουλος
Ἰ. Προβιλέγιος
Περ. Καλαμογδάρτης
Ἀγγ. Αὐγερινὸς
Γ. Νικολάου
Σ. Ψλάχος
Κωνς. Νταγρὲς
Γ. Περωτής
Β. Νικολαΐδης
Δ. Φιλάρετος
Χρ. Δεμάθας
Ν. Πετμεζᾶς
Δημ. Ζώτος.

Ζ.

Ἰω. Βάχλας
Ἐμ. Ἀντίπας
Γρ. Κορωνιωτάκης
Εὐρ. Παρίσης
Ἰ. Γεωργάρας
Ἀναγ. Παπατσώρης

Ἰω. Εὐγενίδης
Ἀνδρέας Πέπας
Γ. Ι. Στάϊκος
Θ. Πετρινὸς
Α. Γιουρδὴς
Γ. Μαδεμοχωρίτης
Θρασ. Ζαΐμης
Ἀθ. Καστανᾶς
Χρ. Ἀντωνόπουλος
Γρ. Πατριαρχέας
Ἀνδρέας Ἴσκος.

Σ.

Χ. Χριστόπουλος
Σ. Καπετανάκης
Κ. Μανίτας
Γεώργιος Βελὴς
Κ. Δυοβουνιώτης
Σ. Κοπανίτσας
Γ. Σκοῦρος
Δ. Δημητρακόπουλος
Λ. Ῥαΐλὸς
Δ. Καλλιφρονᾶς
Ν. Μπούκουρας
Ζαννὴς Μαραγκὸς
Λεων. Χρυσανθόπουλος
Θ. Γρίβας
Ἀ. Χ. Ἀναργύρου
Π. Ζάνος
Ν. Ἀναργύρου
Ἀναγ. Παπαβασσείου
Γ. Ἀποστολίδης.

Γ. Α. Ῥάλλης
Ἐλ. Καλογερᾶς
Κ. Σκουρλέτης
Καλ. Τσουκαλᾶς
Α. Κιζάνης
Ἀναγ. Κοντάκης.

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 1 μ. μ.

Ὁ πρόεδρος
Ε. Μ. ΠΑΡΙΣΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Π. Κολποδῖνος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΜΕ'.

Τῆς 13 Μαρτίου 1853.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἀνήγγειλαν ἐν πρώτοις τὰ τμήματα, ἐκτὸς τοῦ Ε. καὶ Ϛ', μὴ συμπληρωθέντων, ὅτι ἐξελέξαντο, κατὰ τὴν ἀλφαβητικὴν αὐτῶν τάξιν, προέδρους μὲν τοὺς Ἰωάννην Φαρμάκην, Φ. Μαῦρον, Ἰωάννην Κριεζῆν, Παπακώσταν Τζαμάλαν καὶ Εὐ. Παρίσην· γραμματεῖς δὲ, τοὺς Κιμ. Χριστοδούλου, Χ. Κικίδην, Π. Τζαννετάκην, Χ. Θεοχαρόπουλον καὶ Ἰω. Βαχλᾶν. Εἰσηγητὰς δ' ἐπὶ μὲν τῶν ἀναφορῶν, τοὺς Ν. Σισμάνην, Α. Παπᾶ Ἰωάννου, Ἰω. Εὐγενίδην, Δ. Εὐμολπίδην καὶ Ἐμμ. Ἀντίπαν· ἐπὶ δὲ τοῦ περὶ ἰχθυοτροφείων νομοσχεδίου, τοὺς Δ. Δρόσον, Γ. Γουλιμὴν, Κ. Λαμπρινόπουλον, Α. Τατόπουλον καὶ Α. Κοντάκην.

Ἀναγγελθέντος, ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ συζήτησις τῶν ἐπὶ τοῦ περὶ προξενικῶν ἀρχῶν νομοσχεδίου ἐπανεγχθεισῶν παρὰ τῆς Γερουσίας τροπολογιῶν, ἀνεγνώσθη τὸ 1 ἐδάφιον τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς, ἐφ' οὗ παρετηρήσέ τις, ὅτι ἂν καὶ θεωρεῖ περιττὴν τὴν ὑπὸ τῆς Γερουσίας γενομένην προσθήκην, παραδέχεται ὅμως αὐτὴν ἵνα μὴ πάλιν ἐπανέλθῃ εἰς ἐκείνην τὸ νομοσχέδιον.

Ἀλλ' ἀντικρούσας τις τὴν ἰδέαν, ὅτι ἡ Βουλὴ ὀφείλει νὰ παραδεχθῇ τὴν προσθήκην διὰ μόνον τὸν ὑπὸ τοῦ προαγορεύσαντος ἐκτεθέντα λόγον, ὑπεστήριξεν ὅτι ἡ γενομένη προσθήκη εἶναι ἀναγκαία, καθ' ὅσον εἰς τὴν λέξιν « ἀπόντος » δὲν περιέχεται καὶ ἡ περίστασις χηρείας τῆς θέσεως. Οὕτω δ' ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὸ ἀνωτέρω ἐδάφιον, ἔχον οὕτω·

« 1) Εἰς τὸν τελευταῖον παράγραφον τοῦ ἄρθρου 5 ἀμέσως μετὰ τὰς λέξεις « ἀπόντος δὲ ἐν ἀδείᾳ παντὸς ἀρχηγοῦ προξενικῆς ὑπηρεσίας » προστεθῇ « ἢ χηρευούσης τῆς θέσεως. »

Ἀναγνωσθέντος δὲ καὶ τοῦ 2 ἐδαφίου, ἐξεθηκέ τις, ὅτι κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ νομοσχεδίου, ἅπαντες οἱ κατὰ τὸ ὀθωμανικὸν Κράτος προξενικοὶ ὑπάλληλοι πρέπει νὰ ὦσι πολῖται Ἕλληνες, καὶ ἡ τοιαύτη διάταξις ἔχει ὀρθῶς, ὡς ἐκπηγάζουσα ἐξ αὐτοῦ τοῦ Συντάγματος. Ἀλλ' ἐρωτᾷ τὸν

ὑπουργὸν, ἐὰν λαμβάνηται ὑπ' ὄψιν εἰς τοὺς διορισμοὺς τῶν ἀνωτέρω προξενικῶν ὑπαλλήλων.

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς, ὅτι αἱ προξενικαὶ θέσεις διαιροῦνται εἰς δύω κατηγορίας, ἐμμίσθους δηλ. καὶ ἀμίσθους. Καὶ ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὰς πρώτας, ἀφότου διατελεῖ ἐν τῷ ὑπουργείῳ δὲν ἐγένετο τοιοῦτος διορισμὸς καὶ μένουσι τὰ ὑπὸ τῶν προκατόχων του διωρισμένα πρόσωπα μέχρι τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου, ὅτε θέλει συμμορφωθῆ καθ' ὁλοκληρίαν μετὰ τῆς ἀνωτέρω διατάξεως. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὰς ἀμίσθους, ἐρρόντισε νὰ ἐφαρμοσθῆ ἡ διάταξις, ἀλλ' ἔχων πάντοτε ὑπ' ὄψιν τὰ συμφέροντα τῶν ὑπηκόων τοῦ Βασιλέως καὶ προσπαθῶν ὅσον τὸ δυνατὸν νὰ συμβιβάσῃ ταῦτα πρὸς τὴν ἔννοιαν τῆς διατάξεως.

Ἐρωτήσαντος δὲ τοῦ ἀνωτέρω βουλευτοῦ, ἐὰν εἰς Ταϊγάνιον ὑπάρχῃ διωρισμένος πρόξενος ἢ ἐπιφορτισμένος τὰ προξενικὰ καθήκοντα, καὶ ἂν οὗτος ἦναι, κατὰ τὸν νόμον, πολίτης Ἕλλην· ἐπανέλαβεν ὁ ὑπουργὸς, ὅτι εἰς Ταϊγάνιον εἶχε μεταστεθῆ διὰ λόγους ὑπηρεσίας ὁ Ἀθανασιάδης, ὅστις ζητήσας ἔλαβε τρίμηνον ἄδειαν ἀπουσίας, καὶ διὰ νὰ μὴ μένῃ ἡ θέσις κενὴ, ἐπεφορτίσθη προσωρινῶς τὰ τοῦ προξένου καθήκοντα, παρακληθεὶς ὑπὸ τοῦ ἐν Πετρουπόλει πρέσβεως ἡμῶν, ἀνεψιός τις τοῦ μακαρίτου Βαρβάκη. Ἀλλὰ βαθύπλουτος ὢν καὶ εἰς μεγάλας ἐμπορικὰς ἐπιχειρήσεις ἐνασχολούμενος, παρητήθη μετά τινα χρόνον καὶ οὕτω πάλιν τὸ ὑπουργεῖον ἠναγκάσθη νὰ συνεννοηθῆ μετὰ τοῦ κυρίου πρέσβεως πρὸς ἀνεύρεσιν ἄλλου καταλλήλου προσώπου. Οὗτος δὲ συνεννοήθη μετὰ τοῦ ἐν Ὀδησσῷ προξένου Κ. Τσιτσίνια, ὅστις ἐσύστησεν ἄνδρα πολλῆς ἀπολαύοντα ὑπολήψεως καὶ καταστάσεως σὺχὶ τῆς τυχούσης, τὸν Δ. Παΐκον, εἰς ὃν ἀνετέθησαν προσωρινῶς τὰ τοῦ προξένου καθήκοντα. Ἀλλ' ἀκολούθως διαταχθεὶς ὁ Ἀθανασιάδης νὰ μεταβῆ εἰς τὴν θέσιν του, δὲν ἠθέλησε, διὸ τὸ ὑπουργεῖον ἠναγκάσθη νὰ παύσῃ αὐτὸν, διορίσαν τακτικὸν πρόξενον τὸν ἀνωτέρω μνησθέντα, ὅστις ἐδέχθη τὸν διορισμὸν παρακληθεὶς ὑπ' αὐτοῦ. Εἶναι δὲ πολίτης Ἕλλην ἀπὸ τοῦ 1833, δοὺς ἔκτοτε ὅρκον πίστεως, κατὰ τὸ ἐπίσημον ἀποδεικτικὸν τοῦ νομάρχου Ναυπλίας, τὸ ὁποῖον δύναται νὰ παρουσιάσῃ καὶ εἰς τὴν Βουλὴν, ἐὰν ζητηθῇ· διατελεῖ δὲ ἐν Ταϊγανίῳ πάντοτε ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν ἑλληνικῶν προξενείων, καὶ πολλοὺς πολλάκις συνέδραμεν ὑπηκόους Ἕλληνας.

Ἀπήντησεν ὁ τὴν ἐρώτησιν ἀπευθύνας, ὅτι μὴ προτιθέμενος

νὰ προσβάλῃ τὸν ἀδελφὸν τοῦ κυρίου ὑπουργοῦ, ἠθέλησε μόνον νὰ μάθῃ ἐὰν ὁ ἐν Ταϊγανίῳ πρόξενος ἦναι πολίτης Ἕλλην, ὁ δὲ ὑπουργὸς οὐ μόνον διεβεβαίωσε τοῦτο, ἀλλὰ καὶ προσέθηκεν, ὅτι παρεκλήθη ὑπ' αὐτοῦ νὰ δεχθῇ τὸν διορισμόν του χάριν τῶν συμφερόντων τῶν ὑπηκόων Ἑλλήνων. Καὶ καθ' ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὸ πρῶτον παρατηρεῖ, ὅτι διὰ νὰ ἦναι τις πολίτης Ἕλλην, κατὰ τὸν θεμελιώδη νόμον, ἀπαιτεῖται νὰ ἔδωκε καὶ τὸν ἐπὶ τοῦ Συντάγματος ὅρκον· ὡς πρὸς τὸ δεύτερον δὲ λέγει, ὅτι ὑπάρχουν ἀγωνισταὶ Ἕλληνες, πλεῖστα ἔχοντες δικαιώματα, οἵτινες ἐπαξίως ἠδύναντο νὰ καθέξωσι τὴν θέσιν πρόξενου ἐπίσης χωρὶς βλάβην τῶν συμφερόντων τῶν ὑπηκόων Ἑλλήνων.

Παρατηρήσαντος δὲ τοῦ ὑπουργοῦ, ὅτι ἅμα διορισθεὶς ἔδωκε τὸν ἀνωτέρω ὅρκον, μολονότι ἀμίσθου οὔσης τῆς θέσεως καὶ ἐκτὸς τοῦ ὀθωμανικοῦ Κράτους, ἠδύνατο νὰ διορισθῇ καὶ μὴ πολίτης Ἕλλην· προσέθηκεν ἄλλος, ὅτι δὲν εἶναι ἔργον τῆς Βουλῆς νὰ ἐπέμβῃ εἰς τὴν ἐξέτασιν, ἐὰν οἱ προξενικοὶ ὑπάλληλοι ἔδωκαν τὸν τοῦ Συντάγματος ὅρκον, διότι τότε θέλει ἀναγκασθῇ νὰ ζητήσῃ ὅλων τῶν προξενικῶν ἀρχῶν τὰ πρωτόκολλα καὶ περιπλεχθῇ εἰς ἀδιέξοδον χάος. Ἄλλως τε διευθύνας καὶ αὐτὸς προσωρινῶς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργεῖον, εἶναι εἰς θέσιν νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν περὶ τοῦ εὐυπολήπτου τοῦ Κ. Παΐκου, τοῦ ὁποίου ὁ διορισμὸς εἶναι σύμφωνος μὲ τὰ συμφέροντα τῶν ὑπηκόων Ἑλλήνων.

Ἐπὶ τούτοις ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη τὸ ἀνωτέρω ἐδάφιον, ὡς καὶ τὰ μετ' αὐτὸ 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 καὶ 10, δι' εἰδικῆς ἕκαστον ἀναστάσεως, ἔχοντα οὕτω·

« 2) Ὁ πρῶτος παράγραφος τοῦ ἄρθρου 6, ἔχων οὕτως·

« Ἅπαντες ἐν γένει οἱ κατὰ τὸ ὀθωμανικὸν Κράτος προξενικοὶ ὑπάλληλοι πρέπει ἀρεύκτως νὰ ἦναι πολῖται Ἕλληνες, ἐξαιρουμένων τῶν διερμηνέων καὶ κλητήρων, οἵτινες δύνανται νὰ λαμβάνωσι καὶ ἐξ ἀλλοδαπῶν, ἐὰν δὲν ὑπάρχωσι πολῖται Ἕλληνες νὰ δεχθῶσι τοιαύτας θέσεις » ἐτροποποιήθη ὡς ἀκολούθως·

« Ἅπαντες ἐν γένει οἱ κατὰ τὸ ὀθωμανικὸν Κράτος προξενικοὶ ὑπάλληλοι πρέπει ἀρεύκτως νὰ ἦναι πολῖται Ἕλληνες, ἐξαιρουμένων τῶν διερμηνέων καὶ κλητήρων, οἵτινες δύνανται νὰ λαμβάνωσι καὶ ἐξ ἀλλοδαπῶν ὁμογενῶν, ἂν δὲν ὑπάρχωσι πολῖται Ἕλληνες, ἱκανοὶ νὰ δεχθῶσι τοιαύτας θέσεις· »

3) Εἰς τὸ ἄρθρον 12, ἀντὶ « ἓν ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν

ἕδραν του εἰς Λισβόρνον, » ἐτέθη, « ἐν προξενείοις ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Λιθόρνον· »

4) Εἰς τὸ ἄρθρον 14 ἀμέσως μετὰ τὰς λέξεις, « ἐν ὑποπροξενείοις ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Ὡράνην » προστεθήσαν·

« Ἐν προξενείοις ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Βαρδώ·

« Ἐν προξενείοις ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Λυόν·

« Ἐν ὑποπροξενείοις ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Βαγιόνναν·

« Ἐν προξενείοις ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Σέττην (Cette)· »

5) Εἰς τὸ ἄρθρον 16 ἀμέσως μετὰ τας λέξεις « ἐν ὑποπροξενείοις ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Ταραγώνα, » προστεθήσαν, « ἐν ὑποπροξενείοις ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Μαγιόρκαν· »

6) Εἰς τὸ ἄρθρον 28, ἀντὶ « ἐν ὑποπροξενείοις ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Γιβραλτάρ, ἐτέθη « ἐν προξενείοις ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Γιβραλτάρ, » καὶ ἀμέσως μετὰ τὰς λέξεις ταύτας προστεθή·

« Ἐν ὑποπροξενείοις ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Βελράς·

« Ἐν ὑποπροξενείοις ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Βομβάην· »

7) Ἀμέσως μετὰ τὸ ἄρθρον 31 προστεθὴ καὶ ἄρθρον 32.

Κατὰ τὰ κράτος τῆς Κίνας.

« Ἐν προξενείοις ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Καντόν· »

Τὰ δὲ ἄρθρα 32, 33, 34 καὶ 35 ἔγειναν ἄρθρα 33, 34, 35 καὶ 36 τοῦ νομοσχεδίου. Εἰς τὸ τελευταῖον τοῦτο ἄρθρον μετὰ τὰς λέξεις, « τὸ ἐν Κασσάνδρᾳ ὑποπροξενεῖον » προστεθή·

« Τὸ ἐν Κύπρῳ ὑποπροξενεῖον· »

« Τὸ ἐν Καΐρῳ γενικὸν προξενεῖον· »

8) Ἀμέσως μετὰ τὸ ἄρθρον 36 προστεθὴ καὶ ἄρθρον 37.

« Ἐκτὸς τῶν ἐν τοῖς προηγουμένοις ἄρθροις προξενικῶν ἀρχῶν, ἡ κυβέρνησις δύναται νὰ συστήσῃ γενικὰ προξενεῖα, προξενεῖα καὶ ὑποπροξενεῖα, ὅπου θέλῃ θεωρήσει τοῦτο καταλληλον διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς ναυτιλίας. Τὰ οὕτω δὲ συστατικόμενα γενικὰ προξενεῖα, προξενεῖα καὶ ὑποπροξενεῖα δὲν δύνανται νὰ ἔχωσι μισθὸν, ἐκτὸς ἐὰν τοῦτο ἐπιτραπῇ διὰ νόμου.

Τὰ ἄρθρα 36, 37, 38, 39 40, 41 καὶ 42 τοῦ νομοσχεδίου ἐγένοντο ἄρθρα 38, 39, 40, 41, 42, 43 καὶ 44.

9) Ἀμέσως μετὰ τὸ ἄρθρον 44 προστεθὴ καὶ ἄρθρον 45.

« Πᾶσα παράβασις, παρεκτροπὴ ἢ ἀμέλεια παντὸς προξενικοῦ ὑπαλλήλου, οἱουδήποτε βαθμοῦ καὶ τάξεως, περὶ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων του τιμωρεῖται διὰ ποινικῶν ποινῶν, οἷον ἐπιπλήξεων, προστίμων ἀπὸ 50—200 δραχμῶν καὶ προσωρινῶν παύσεων ἀπὸ ἑνὸς μέχρις ἓξ μηνῶν, ἐπιβαλλομένων παρὰ

τοῦ ἐπὶ τοῦ Βασιλικοῦ Οἴκου καὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργείου. Ἂν δὲ ἡ παράβασις παρουσιάζῃ χαρακτῆρα σοβαρώτερον, τὸ εἰρημένον ὑπουργεῖον θέλει προκαλεῖ τὴν ὁριστικὴν τοῦ παραβάτου παῦσιν, καὶ, χρείας τυχούσης, τὴν δικαστικὴν αὐτοῦ καταδίωξιν· »

« 10) Τὰ ἄρθρα 43 καὶ 44 ἐγένοντο ἄρθρα 46 καὶ 47. »

Μετὰ ταῦτα εἰσαγαγόντος ἐκ νέου τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργοῦ τὴν μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Σουηδίας Συνθήκην, ἐφ' ἧς δὲν ἐγένετο ἔκθεσις κατὰ τὴν λήξασαν σύνοδον, παρελθὼν ὁ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἐνοικιάσεως τῶν ἰχθυοτροφείων εἰσηγητὴς, ἀνέγνω ἔκθεσιν ἐπ' αὐτοῦ, ἔχουσαν οὕτως·

ΕΚΘΕΣΙΣ

Πρὸς τὴν Βουλήν.

« Ἡ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἐνοικιάσεως τῶν ἰχθυοτροφείων κλπ. εἰσηγητικὴ ἐπιτροπὴ λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸ παρουσιασθὲν νομοσχέδιον, δι' οὗ ἐπιτρέπεται ἡ μονοετὴς ἢ πολυετὴς ἐνοικίασις τῶν ἰχθυοτροφείων, θυννείων, ἰχθυοτρόφων ποταμῶν καὶ λιμνῶν, καὶ ἰχθυοτρόφων ὑδάτων, κατὰ τὰς διαταξεις τοῦ περὶ πενταετοῦς ἐνοικιάσεως αὐτῶν ἀπὸ 23 Μαρτίου 1839 νόμου, καὶ παρατηρήσασα, ὅτι οὐδεμία μεταβολὴ γίνεται εἰς τὰ μέχρι τοῦδε περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου κανονισμένα, ἐκτὸς μόνον ὅτι διὰ διαρκοῦς νόμου διατάσσεται ἡ ἐνοικίασις τῶν εθνικῶν τούτων κτημάτων, διὰ νὰ μὴν ἐπαναλαμβάνηται ἀνωφελῶς ἡ τοιαύτη κατὰ περιόδους διάθεσις, καὶ ὅτι ἀνατίθεται εἰς τὴν νομοτελεστικὴν ἐξουσίαν νὰ ἐκλέξῃ κατὰ τὰς περιστάσεις τὴν μονοετῆ ἢ τὴν πολυετῆ ἐνοικίασιν, ἢ καὶ τὴν δι' ἐπιστασίας διαχείρισιν αὐτῶν, παραδέχεται καθ' ὁλοκληρίαν τὸ νομοσχέδιον, θεωρεῖ δὲ συμφερωτέραν τὴν πολυετῆ ἐνοικίασιν, ἥτις θέλει προτιμᾶσθαι ἀναμφιβόλως καὶ παρὰ τῆς νομοτελεστικῆς ἐξουσίας πάντοτε, ἐκτὸς ἐξαιρετικῶν τινων περιστάσεων, ὑπαγορευουσῶν τὴν μονοετῆ ἐνοικίασιν ἢ τὴν κατ' ἄλλον τρόπον διάθεσιν αὐτῶν.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 13 Μαρτίου 1853.

Ἡ ἐπιτροπὴ

Δ. Δρόσος, Α. Τατόπουλος, Α. Κανδάκης,

Ὁ εἰσηγητὴς Γ. Γουλιμής. »

Παρελθὼν δὲ καὶ ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, ἀνέγνω νομοσχέδιον περὶ μεταφορᾶς τῶν συντάξεων εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ ὑπ' αὐτὸν ὑπουργείου, κατὰ τὸν νέον περὶ λογιστικοῦ νόμον, ἔχουσι δ' οὕτω·

ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΝ

Περὶ μεταφορᾶς τῶν συντάξεων εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου.

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον θέλει παρουσιασθῆ εἰς τὴν Βουλὴν καὶ τὴν Γερουσίαν παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ καὶ ὑποστηριχθῆ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 11 Μαρτίου 1853.

Ο Θ Ω Ν

Α. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

Ο Θ Ω Ν

ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν ὡς ἑξῆς.

Ἄρθρ. 1. Μεταφέρονται εἰς τὸν εἰδικὸν προϋπολογισμὸν τῆς χρήσεως τοῦ 1853 τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου ὑπὸ τὸ κεφάλαιον Γ'. αἱ ἐν τοῖς εἰδικοῖς προϋπολογισμοῖς τῶν λοιπῶν ὑπουργείων ἐνδιαλαμβανόμεναι πιστώσεις διὰ πληρωμὴν συντάξεων τοῦ 1853, τηρουμένης τῆς ἐν τῷ ἄρθρῳ 121 τοῦ περὶ δημοσίου λογιστικοῦ ΣΙΒ'. νόμου ὁριζομένης διατάξεως.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθείς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Ἐπὶ τῇ παρακλήσει δὲ τοῦ ὑπουργοῦ συναινεσάσης τῆς Βουλῆς νὰ προβῇ ἀμέσως εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ ἀνωτέρω νομοσχεδίου ὡς λίαν κατεπείγοντος, ἐγένετο ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Ν. Σισμάνην καὶ Α. Ταπόπουλον, ἐξ ὧν συνήχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὴν ψηφίσασα διὰ ψήφων 72.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἐξῆς ζητήματος.

«Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου περὶ μεταφορᾶς τῶν συντάξεων εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου, ναὶ ἢ ὄχι;»

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δ. Ὀρεινός		Δημήτριος Γιαννούλης	Ν.
Λεων. Χρυσανθόπουλος	Ν.	Ἀτωνίδας Ἐμπειρίκος	Ν.
Γ. Δογιωτατίδης	Ν.	Πέτρος Κωμπάνης	Ν.

Δημήτριος Τσόκρης		Ἀναγνώστης Π. Ἰωάννου	Ν.
Ἀνδρέας Δανόπουλος	Ν.	Βελισ. Νικολαΐδης	
Γεώργιος Τσόκρης	Ν.	Πέτρος Δελιγιάννης	
Ἀνδρέας Μεταξᾶς		Νικόλαος Μπούκουρας	Ν.
Γεώργιος Σκοῦρος		Λάμπρος Ῥοϊλός	
Σταῦρος Βλάχος	Ν.	Κωνστ. Ἀσημπρινόπουλος	Ν.
Δημήτριος Καλλιφρονᾶς		Π. Κολποδῖνος	Ν.
Ἀνδρέας Ἴσκος	Ν.	Ἐμ. Ἀντίπας	Ν.
Δημήτριος Σκυλοδῆμος		Νικόλαος Δελιγιάννης	
Θεόδωρος Γρίβας		Εὐστ. Οἰκονομόπουλος	Ν.
Κωνστ. Γριβογεώργης	Ν.	Γεώργ. Πανοπριστόπουλος	
Ταταῖλος Μαυρομμάτης	Ν.	Γεώργ. Παπασπυρόπουλος	
Δ. Πετροπουλάκης	Ν.	Ἐμ. Καραμάνος	Ν.
Πέτρος Τσαννετάκης		Νικόλ. Ματθαίου	Ν.
Βασίλειος Σκαλτσοδῆμος		Ἀναγν. Κοντάκης	
Ἀναγνώτ. Παπαθανασίου		Σ. Κοπανίτσας	
Ἐλευθέρ. Καλογερᾶς		Ἀν. Κορριωτάκης	Ν.
Ἰω. Εὐγενίδης	Ν.	Ἐμ. Μελετόπουλος	Ν.
Ἀνδρέας Πέπας		Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς	Ν.
Σταμάτιος Μήτσας		Παναγιώτης Λαζαρίς	
Γεώργιος Βελῆς	Ν.	Στάμος Μαυροδῆμος	Ν.
Δημήτριος Ζῶτος	Ν.	Α. Α. Εὐμολπίδης	
Γεώργιος Ἰω. Γιολδάσης		Ἠλίας Δωΐλας	Ν.
Μιχαὴλ Σισίνης		Θεόδωρος Πετρινός	
Ἀλέξανδρος Βιλαέτης		Κωνσταν. Μανέτας	Ν.
Στέφ. Στεφανόπουλος	Ν.	Παναγιώτης Βάρβογλης	Ν.
Ἀνδρέας Αὐγερινὸς	Ν.	Δημήτριος Γ. Φιλάρετος	
Ἰωάννης Κλίμακας		Ἀναγ. Δεδόπουλος	Ν.
Α. Δημητρίου		Νικόλαος Μπούτουνας	
Π. Σάνος		Δημήτριος Σακελλαριάδης	
Γρ. Βαλλιάνος		Γεώργιος Γουλιμῆς	Ν.
Χρ. Δεμάϊας		Ἀλέξ. Κουμουνδουράκης	Ν.
Θ. Ζαΐμης	Ν.	Χρῆστος Οἰκονομίδης	
Χ. Θιοχαρόπουλος	Ν.	Κωνστ. Ἀσπερόπουλος	
Ν. Πετμεζᾶς		Ἐμ. Μαδινός	Ν.
Ἠλ. Παπαδαῖος	Ν.	Ἰω. Προβιλέγιος	Ν.
Γρηγόριος Κορφιωτάκης	Ν.	Δημ. Δημητρακόπουλος	
Γεώργιος Περωτὴς		Γεώργ. Κάνδυας	
Κωνσταντῖνος Νταγρὲς	Ν.	Φραγκίσκος Μαῦρος	Ν.
Ἰωάννης Βάχλας		Ἰωάννης Φαρμάκης	Ν.

Α. Παπαδημητριάδης . . .	Ἰω. Γεωργάρας . . . . . Ν.
Ν. Σισμάνης . . . . . Ν.	Γ. Νικολάου. . . . . Ν.
Κωνσταντῖνος Ἀξελός . . Ν.	Ἀνδρέας Μάμουκας . . . Ν.
Χρῆστος Στ. Ἀντωνόπουλος .	Ζαννῆς Μαραγκός . . . .
Γ. Μαδεμοχωρίτης	Μιχαὴλ Σολομός . . . . Ν.
Κίμων Χριστοδούλου . . .	Εὐστράτιος Παρίσης . . . Ν.
Νικόλ. Πιεράκος	Ἰωάννης Σαγρέδος . . . .
Γρηγ. Πατριαρχέας	Δημήτριος Δρόσος . . . . Ν.
Σταυριανὸς Καπετανάκης . Ν.	Δημήτριος Πολυχρονόπουλος. Ν.
Δημ. Πικουλάκης . . . . Ν.	Κυριάκος Πονηρόπουλος . .
Χαρ. Χριστόπουλος . . . Ν.	Ἀναγν. Παπατσώρης . . Ν.
Ζ. Α. Ζαρειφόπουλος . . .	Γεώργιος Ι. Στάϊκος . . .
Νικόλαος Μοσχούλας . .	Ἀθανάσιος Καστανᾶς . . .
Γεώργιος Α. Ῥάλλης . . . Ν	Α. Κιζάνης . . . . .
Νάκος Πανουριᾶς . . . . Ν.	Ἰωάννης Δαμιανός . . . .
Παπαχώνγας Τσαμάλας . Ν.	Λάζαρος Α Γουρδῆς . . . Ν.
Κων. Βλάμης	Ἰωάννης Γ Κριεζῆς . . . Ν.
Περικλῆς Καλαμογδάρτης .	Πέτρος Χ. Πέτρου . . . Ν.
Κ. Σκουρλέτης . . . . Ν.	Κ. Δυοβουνιώτης . . . . Ν.
Σιδέρης Πράτσικας . . . Ν.	Μ. Χουρμούζης . . . . Ν.
Παν. Πατρινός	Κ. Τσουκαλᾶς . . . . Ν.
Ἀνάργυρος Χ. Ἀναργύρου .	Δημήτριος Μητσάκης . . Ν.
Νικόλαος Χ. Ἀναργύρου .	Γεώργιος Ἀποστολίδης . .
Ἀναγνώστης Ταπόπουλος . Ν.	Χρῆστος Κικίδης . . . . Ν.
Κωνς. Δαρειώτης . . . . Ν.	

Οὕτω δ' ἐπιψηφισθέντος δι' ἀναστάσεως τοῦ 1 καὶ μοναδικοῦ ἄρθρου αὐτοῦ, ἐγένετο καὶ ἐπὶ τοῦ συγόλου ψηφοφορία ὁμοία τῇ ἀνωτέρω ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ψηφολέκτας, ἐξ ἧς συνήχθη κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ προηγηθέντι, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὸ πλειψηφεὶ διὰ ψήφων 72, ἔχον οὕτως·

ΟΘΩΝ κλπ.

« Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν ὡς ἑξῆς.

Ἄρθρ. 1. Μεταφέρονται εἰς τὸν εἰδικὸν προϋπολογισμὸν τῆς χρήσεως τοῦ 1853 τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου ὑπὸ τὸ Κεφάλαιον Γ'. αἱ ἐν ταῖς εἰδικαῖς προϋπολογισμοῖς τῶν λοιπῶν ὑπουργείων ἐνδιαλαμβανόμεναι πιστώσεις διὰ πληρωμὴν συντάξεων τοῦ 1853, τηρουμένης τῆς ἐν τῷ ἄρθρῳ 121 τοῦ περὶ δημοσίου λογιστικοῦ ΣΙΒ'. νόμου ὁριζομένης διατάξεως.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 11 Μαρτίου 1853.

ΟΘΩΝ

Α. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ. »

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος ἀναγγείλας, ὅτι ἀντικείμενον τῆς προσεχοῦς συνεδριάσεως θέλει εἶσθαι ἡ συζήτησις τοῦ περὶ ἰχθυοτροφείων νομοσχεδίου, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 1 Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος
ΕΥ. Μ. ΠΑΡΙΣΗΣ

Οἱ γραμματεῖς
Κωνς. Νταγρῆς
Π. Κυλποδίνος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΜΓ'.

Τῆς 19 Μαρτίου 1853.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Προσελθὼν ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς, ἀνέγνω νομοσχέδιον περὶ ταχυδρομικῆς συμβάσεως μεταξὺ τῆς ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς ἑταιρίας Γλαστκώβ, μετὰ τῆς συνοδευούσης αὐτὸ ἐκθέσεως· ἔχουσι δ' οὕτω·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

« Ἐμπορική τις ἑταιρία Ἀγγλικὴ, ἐδρεύουσα ἐν Λιβερπούλῃ ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν « ἑταιρία τοῦ Γλασκώβ » ἐστάτησε συγκοινωνίαν δι' ἀτμοπλοίων μεταξὺ τῆς Λιβερπούλης καὶ Κωνσταντινουπόλεως διὰ τῆς Γιβραλτάρης, Μελίττης, Σύρου καὶ Σμύρνης, καὶ διώρισεν ἐπίτροπον αὐτῆς τὸν ἐν Σύρῳ κύριον Ρ. Βίλκενσον, διὰ νὰ προτείνῃ τὸ νὰ συνομολογηθῇ μεταξὺ τῆς Ἑλλ. Κυβερνήσεως καὶ αὐτῆς ταχυδρομικὴ σύμβασις.

Ἡ Κυβέρνησις παρατηροῦσα, κύριοι, ὅτι αἱ προτάσεις τῆς ἑταιρίας εἶσι λίαν ὠφέλιμοι, διότι διὰ τῆς συγκοινωνίας ταύτης ὄχι μόνον αἱ ἐμπορικαί μας σχέσεις μὲ μίαν τῶν ἐμπορικωτέ-

ρων πόλεων τῆς Ἀγγλίας, μὲ τὴν ὁποίαν μέχρι τοῦδε δὲν εἴχομεν ἄμεσον ἀτμοπλοϊκὴν συγκοινωνίαν, ἀναπτύσσονται οὐσιωδῶς, ἀλλὰ καὶ ὑλικὰ ὀφέλη παρέχουσιν ἡμῖν οὐκ ὀλίγα, παρελθέτω τὴν πρότασιν καὶ ἐπερώτησε τὸν γενικὸν διευθυντὴν τῶν Ταχυδρομείων νὰ διαπραγματευθῇ ἐξ ὀνόματός της τὴν σύμβασιν ταύτην μετὰ τοῦ ἀντιπροσώπου τῆς ἑταιρίας.

Μετὰ τὴν διαπραγμάτευσιν συνετάχθη καὶ ὑπεγράφη κατὰ τὴν τάξιν παρ' ἀμφοτέρων τὸ ἀπαιτούμενον σχέδιον αὐτῆς, τὸ ὁποῖον ὑπεβλήθη εἰς τὸ ὑπουργικὸν Συμβούλιον καὶ ἐγένετο παραδεκτόν.

Ἐπειδὴ ὅμως τοῦτο περιέχει κατ' ἀμοιβαιότητα καὶ τινας ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως παραχωρήσεις, διὰ τὰς ὁποίας ἀπαιτεῖται ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 25 τοῦ Συντάγματος συγκατάθεσις ὑμῶν, λαμβάνω τὴν τιμήν, κατὰ Βασιλικὴν διαταγήν, νὰ τὸ ὑποβάλω εἰς τὴν Βουλὴν καὶ παρακαλῶ νὰ δώσητε τὴν, ὡς εἴρηται ἀνωτέρω, συγκατάθεσίν σας.

Περιττὸν νομίζω, κύριοι, νὰ ἐκθέσω ἐν λεπτομερείᾳ διὰ τῆς παρούσης τὰς ὠφελείας, τὰς ὁποίας θέλομεν ἔχει ἐκ τῆς συμβάσεως ταύτης, διότι καὶ ἡ ἁπλῆ ἀνάγνωσις αὐτῆς δύναται νὰ σᾶς πείσῃ, ὅτι αἱ ἐκ μέρους τῆς ἑταιρίας παραχωρούμεναι εἰς τὸ ἑλληνικὸν Κράτος εἶναι τοιαῦται, οἵας δὲν ἀπαντᾷ τις εἰς ὅσας ἄλλας συμβάσεις συνωμολογήσαμεν μέχρι τοῦδε, καὶ ἀνώτεραι τῶν ἐκ μέρους μας χορηγουμένων λόγῳ ἀμοιβαιότητος εἰς αὐτήν. Πιστεύω δὲ ὅτι, διὰ τὸν λόγον τοῦτον δὲν θέλετε δυσκολευθῇ νὰ χορηγήσητε τὴν συγκατάθεσίν σας καὶ, εἰ δυνατόν, ἐν τάχει.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 18 Μαρτίου 1853.

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν
ΙΩ. ΑΜΒΡΟΣΙΑΔΗΣ.»

Ο Θ Ω Ν
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Τὸ ἐπόμενον νομοσχέδιον θέλει εἰσαχθῇ ὅπως ἔχει εἰς τὴν Βουλὴν ἀπὸ τὸν Ἡμέτερον ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸν καὶ ὑποστηριχθῇ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 27 Φεβρουαρίου 1853.

Ο Θ Ω Ν

ΙΩ. ΑΜΒΡΟΣΙΑΔΗΣ

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπερασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1. Ἡ κατ' ἐντολὴν τῆς Κυβερνήσεως μεταξὺ τοῦ Γεν. διευθυντοῦ τῶν Ταχυδρομείων καὶ τοῦ κυρίου Ρ. Βίλκενσων, ἐπιτρόπου τῆς ἐν Λιβερπούλῃ ἑταιρίας τοῦ Γλασκώβ, συνομολογηθεῖσα σύμβασις τὴν 21 Φεβρουαρίου (5 Μαρτίου) 1853 καὶ ἀφορῶσα τὴν δι' ἀτμοπλοίων σύστασιν ταχυδρομικῆς συγκοινωνίας μεταξὺ Λιβερπούλης καὶ Κωνσταντινουπόλεως διὰ τῆς Γιβραλτάρης, Μελίττης, Σύρου καὶ Σμύρνης ἐγκρίνεται.

Κατὰ συνέπειαν ἅπασαι αἱ διατάξεις καὶ ἅπαντες οἱ ὅροι οἱ ἐμπεριεχόμενοι εἰς τὴν ῥηθεῖσαν σύμβασιν, εἴτε πρὸς βάρος τῆς ἑλληνικῆς Ἐπικρατείας εἴτε πρὸς ὑποχρέωσιν τῆς ἑταιρίας τοῦ Γλασκώβ, ἐκτελεσθήσονται ὁλοκλήρως καὶ ἀκριβῶς. Ἡ δὲ σύμβασις αὕτη προσαρτᾶται εἰς τὸν παρόντα νόμον.»

ΣΥΜΒΑΣΙΣ

Μεταξὺ τῆς Γεν. διευθύνσεως τῶν Ταχυδρομείων τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς ἑταιρίας Γλασκώβ κλπ.

Ὁ Κύριος Γεώργιος Σκοῦφος, Γενικὸς διευθυντὴς τῶν Ταχυδρομείων τῆς Ἑλλάδος, καὶ ὁ Κύριος Ρικάρδος Οὐίλκινσων (υἱὸς), ἀντιπρόσωπος τῆς ἑταιρίας Γλασκώβ κ τ λ., ἐπιφορτισμένος νὰ διαπραγματευθῇ μὲ τὴν ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν τὴν τακτοποίησιν τῆς ὑπηρεσίας τῶν ἀτμοπλοίων τῆς μνησθείσης ἑταιρίας, τὰ ὁποῖα ἤθελον προσορμίζεσθαι εἰς τινα λιμένα τοῦ ἑλληνικοῦ Βασιλείου, κοινοποιήσαντες ἀμοιβαίως τὰ πρὸς τοῦτο πληρεξούσιά των, συνεφώνησαν τὰ ἀκόλουθα ἄρθρα.

Ἄρθρ. 1. Ἡ ἑταιρία Γλασκώβ κτλ. ὑποχρεοῦται νὰ συστήσῃ συγκοινωνίαν τρὶς, ἢ τοὐλάχιστον δὶς κατὰ μῆνα (ἐκτὸς ἀκαταμαχήτου ἀνάγκης) μεταξὺ Λιβερπούλης, Γιβραλτάρης, Μελίττης, Σύρου, Σμύρνης καὶ Κωνσταντινουπόλεως.

Ἐὰν δὲ γένῃ ποτὲ ἀνάγκη νὰ παύσῃ τὴν συγκοινωνίαν πρός τινα ἐκ τῶν ἐν τῷ προηγουμένῳ παραγράφῳ σημειωθέντων λιμένων, ἐκτὸς τῆς Λιβερπούλης, Σύρου καὶ Κωνσταντινουπόλεως, ὀφείλει νὰ εἰδοποιήσῃ τὴν ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν ἕνα μῆνα πρὸ τῆς διακοπῆς ταύτης.

Ἄρθρ. 2. Αἱ ἡμέραι καὶ ὧραι τῆς ἀφίξεως καὶ ἀναχωρήσεως τῶν ἀτμοπλοίων τῆς ῥηθείσης ἑταιρίας, τῶν προσδιωρισμένων διὰ τὴν μεταξὺ Λιβερπούλης καὶ Κωνσταντινουπόλεως συγκοινωνίαν, θέλουν γνωστοποιεῖσθαι τακτικῶς κατὰ μῆνα εἰς τὴν ὑποδιεύθυνσιν τοῦ ταχυδρομείου Σύρου ἀπὸ τὸν ἐν Σύρῳ πράκτορα τῆς ἑταιρίας.

Ἄρθρ. 3. Τὰ ἔξοδα τοῦ καταρτισμοῦ, τοῦ ἐφοπλισμοῦ καὶ

τῆς συντηρήσεως τῶν πρὸς τὴν εἰρημένην ὑπηρεσίαν χρησιμευόντων ἀτμοπλοίων τῆς ἑταιρίας ταύτης, καὶ ἐν γένει πᾶν ἄλλο ἔξοδον γεννησόμενον δι' αὐτά, θέλουν εἶσθαι εἰς βάρος τῆς ἑταιρίας.

Ἄρθρ. 4. Τὰ ἀτμόπλοια τῆς ἑταιρίας Γλασκώβ κτλ. θέλουν θεωρεῖσθαι καὶ θέλουν γίνεσθαι δεκτὰ εἰς τὴν Σύρον, ἐνόσῳ χρησιμεύουσι πρὸς τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος ὑπηρεσίαν, ὡς πλοῖα πολεμικά, καὶ ἀπολαμβάνει πλήρη ἀτέλειαν παντὸς ναυτιλιακοῦ δικαιώματος. Οἱ πρὸς χρῆσιν αὐτῶν γαιανθρακες δὲν θέλουν ὑποβάλλεσθαι εἰς οὐδὲν διαμετακομιστικόν, τελωνιακὸν ἢ ἄλλο τι τέλος.

Οὐδεμία ἀρχὴ δύναται νὰ ἐμποδίσῃ αὐτὰ ἀπὸ τὸν εἰδικόν προορισμόν των. Αἱ ἀνωτέρω ἀτέλειαι θέλουν παραχωρηθῆ καὶ εἰς τὰ πρὸ τῆς ἀποτελέσεως τῆς συνθήκης ταύτης παρὰ τῶν ἀτμοπλοίων τῆς ἑταιρίας γινόμενα ταξείδια.

Ἄρθρ. 5. Τὰ ἀτμόπλοια τῆς ἑταιρίας Γλασκώβ κτλ. δύνανται νὰ ἐπιβιβάζωσι καὶ ἀποβιβάζωσιν ἐλευθέρως εἰς τὸν λιμένα τῆς Σύρου νομίσματα καὶ ὕλας ἀργυρᾶς καὶ χρυσᾶς, πραγματείας καὶ ἐπιβάτας παντὸς ἔθνους μὲ τὰ πρὸς ἰδίαν των χρῆσιν φορέματα καὶ πράγματα, καθ' ὅσον ἡ εἰσέλευσις ἢ ἔξέλευσις, ἡ εἰσαγωγὴ ἢ ἐξαγωγὴ ἐπιτρέπεται κατὰ τοὺς ἑλληνικοὺς νόμους, συμμορφουμένων τῶν πλοιάρχων ἐν πάσῃ περιπτώσει μὲ τὰς ὑγειονομικὰς, τελωνιακὰς καὶ ἀστυνομικὰς διαταξεις, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐπιβίβασιν καὶ ἀποβίβασιν τῶν ἐπιβατῶν καὶ ἐμπορευμάτων. Τὰ αὐτὰ δικαιώματα, αἱ αὐταὶ ἀτέλειαι καὶ αἱ αὐταὶ περὶ τὴν ἐνέργειαν εὐκολίαι θέλουν παραχωρηθῆ εἰς τὰ ἀτμόπλοια τῆς ἑταιρίας ταύτης, ἐὰν μετὰ ταῦτα, τῇ συγκαταθέσει τῆς ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, νομίσῃ συμφέρον τῆς ὑπηρεσίας ἡ ἑταιρία νὰ προσορμίζωνται τὰ ἀτμόπλοιά της εἰς ἄλλους λιμένας τοῦ ἑλληνικοῦ Βασιλείου· ἀλλὰ τοὺς ἐσωτερικοὺς τούτους διαπλους, τοὺς ὁποίους ἤθελε καταστήσει ἡ ἑταιρία μεταξὺ τῶν διαφόρων λιμένων τοῦ Βασιλείου, ὑποχρεοῦται νὰ καταργῆ ἀμέσως, ἐκτὸς τοῦ τυχὸν συστηθησομένου μεταξὺ τοῦ λιμένος Σύρου καὶ Πειραιῶς, τοῦ χρησιμεύοντος ὡς συνδέσμου τῆς μεταξὺ τῆς Διδερποῦλης καὶ Κωνσταντινουπόλεως μεγάλης γραμμῆς, ἅμα συστηθῶσιν ἑλληνικὰ ἀτμόπλοια, εἴτε τῆς ἐπικρατείας εἴτε ἰδιωτικά, ἀναγνωρισμένα ὡς ἑλληνικὴ ἰδιοκτησία καὶ ὡρισμένα πρὸς διατήρησιν τῶν εἰρημένων ἐσωτερικῶν συγκοινωνιῶν. Ἡ δὲ κατάργησις αὐτὴ θέλει πραγματοποιηθῆ μετὰ δύω μῆνας, ἀφ' οὗ ἡ γενικὴ διεύθυνσις τῶν ἑλληνικῶν ταχυδρομείων εἰδοποιήσει περὶ τούτου τὴν ἑταιρίαν. Καὶ αὐτὴ ἀφ' ἑτέρου ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ διακόπτῃ, καὶ ἀκόμη νὰ καταργῆ, τοὺς ἐσωτερικοὺς τούτους διάπλους, ἐκτὸς τοῦ κατὰ τὸν προηγούμενον παράγραφον μεταξὺ Σύρου καὶ Πειραιῶς τυχὸν συστηθησομένου, εἰδοποιοῦσα πρὸ δύω μηνῶν περὶ τοῦ πράγματος τὴν γενικὴν διεύθυνσιν τῶν ἑλληνικῶν ταχυδρομείων.

Ἀπαγορεύεται εἰς τὰ ἀτμόπλοια τῆς ῥηθείσης ἑταιρίας νὰ προσορμίζωνται καὶ ἐνεργῶσιν εἰσβιβάσεις καὶ ἀποβιβάσεις εἰς μέρη τοῦ Βασιλείου ὅπου δὲν εἶναι ἐπιτετραμμένον.

Ἄρθρ. 6. Ἐὰν μετὰ ταῦτα συναφθῆ σύμβασις μεταξὺ τῆς ἑταιρίας Γλασκώβ κλπ. καὶ τῆς τοῦ αὐστριακοῦ Λεῦδ καὶ τῶν δημοσίων Γαλλικῶν διαπορθμεύσεων, κατὰ τὴν ὁποίαν αἱ τρεῖς αὐταὶ ἑταιρίαι, ἢ αἱ δύω ἐξ αὐτῶν, ἤθελον δύνασθαι ν' ἀνταποδίδωσι καὶ παραλαμβάνωσιν ἀμοιβαίως ἐπιβάτας καὶ πραγματείας, συνομολογεῖται, ὅτι πᾶσα διαμετακομιστικὴ ἐνέργεια τῶν ἀτμοπλοίων τῶν τριῶν τούτων ἑταιριῶν μένει ἐν Ἑλλάδι ἐλευθέρα παντὸς τέλους. Ἐὰν δὲ τὰ ἀτμόπλοια τῆς ἑταιρίας Γλασκώβ κτλ. καὶ ἐκεῖνα τῆς μιᾶς ἢ τῶν δύω ἄλλων ἑταιριῶν συναντηθῶσι κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν εἰς Σύρον, δύνανται νὰ συμπλησιάζωσι διὰ νὰ ἐνεργήσουν τὰς ἀνταλλαγὰς των· ἐν ἐναντίᾳ δὲ περιπτώσει, αἱ πρὸς ἀνταλλαγὴν πραγματεῖαι καὶ γρυῦποι θέλουν διατηρεῖσθαι, χωρὶς νὰ ὑπόκεινται εἰς πληρωμὴν οὐδενὸς τέλους, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῆς τελωνιακῆς ἀρχῆς καὶ δι' ἐξόδων τῆς ἑταιρίας. Αἱ ἐργασίαι αὐταὶ θέλουν ὑπόκεισθαι εἰς τὰς διατάξεις τῶν ὑγειονομικῶν νόμων.

Ἄρθρ. 7. Ἡ ἑταιρία Γλασκώβ κτλ ὑποχρεοῦται νὰ λαμβάνῃ δωρεὰν ὅλας τὰς ἐπιστολὰς, ἐφημερίδας, περιοδικὰ συγγράμματα, δημόσια χρήματα καὶ φακέλλους, οἵτινες ἤθελον δοθῆ ἀπὸ τὸ γραφεῖον τῆς ἑλληνικῆς γενικῆς διευθύνσεως τῶν ταχυδρομείων, εἰς ὅλους τοὺς λιμένας, ὅπου προσορμίζονται τ' ἀτμόπλοια τῆς ῥηθείσης ἑταιρίας. Ὑποχρεοῦται ἐπίσης νὰ λαμβάνῃ δωρεὰν ὅλας τὰς ἐπιστολὰς, ἐφημερίδας, περιοδικὰ συγγράμματα, δημόσια χρήματα καὶ φακέλλους, οἵτινες ἤθελον δοθῆ διὰ τῶν ὑπαλλήλων τῆς ἑλληνικῆς γενικῆς διευθύνσεως τῶν ταχυδρομείων, ἢ παρὰ τῶν προξένων τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως τῆς Ἑλλάδος, τῶν εὑρισκόντων εἰς τοὺς λιμένας, εἰς οὓς προσορμίζονται τὰ ἀτμόπλοια. Αἱ ἐπιστολαὶ καὶ τὰ ἔντυπα, τὰ ὁποῖα ἤθελον φέρει τὰ ἀτμόπλοια ἐξ οἱουδήποτε μέρους, θέλουν παραδίδεσθαι ἐλεύθερα παντὸς τέλους εἰς τὸ γραφεῖον τῆς ἐν Σύρῳ ὑποδιευθύνσεως τῶν ταχυδρομείων.

Ἄρθρ. 8. Ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς πλοιάρχους τῶν ἀτμοπλοίων, ὁσάκις προσορμίζονται εἰς τοὺς λιμένας τῆς Ἑλλάδος, καθὼς καὶ εἰς τοὺς πράκτορας τῆς ἑταιρίας, νὰ λαμβάνωσιν ἐπιστολάς, ἐκτὸς τῶν παρὰ τοῦ ἑλληνικοῦ ταχυδρομείου τῆς Σύρου παραδιδομένων φακέλλων. Ἐξαιροῦνται τοῦ ὅρου τούτου τὰ διπλωματικὰ καὶ προξενικὰ ἔγγραφα, τὰ ἀνήκοντα εἰς τὴν ἀγγλικὴν Κυβέρνησιν, καθὼς καὶ τὰ τῆς ὑπηρεσίας τῶν πρακτόρων τῆς ἑταιρίας.

Ἄρθρ. 9. Ἡ ἑταιρία, διὰ νὰ φανῇ εὐάρεστος εἰς τὴν ἑλληνικὴν Γενικὴν διεύθυνσιν τῶν Ταχυδρομείων, ὑποχρεοῦται νὰ δέχηται δωρεὰν ἐπὶ τῶν ἀτμοπλοίων της, τῇ αἰτήσει τοῦ Γενικοῦ διευθυντοῦ τῶν Ταχυδρομείων, δι' οἱονδήποτε λιμένα προσορμίζονται τ' ἀτμόπλοιά της, τὰ πρόσωπα, τὰ ὁποῖα ἤθελεν ἀποστείλει, ἀλλ' ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τοὺς ἓξ πρὸς μετάβασιν καὶ ἐπιστροφὴν κατ' ἔτος.

Ἄρθρ. 10. Ἡ παροῦσα σύμβασις ἰσχύει ἐπὶ πέντε ἔτη· μετὰ τὴν λῆξιν τούτων θέλει ἰσχύει δι' ἕτερα πέντε καὶ οὕτω καθεξῆς, ἂν πρὸ ἓξ μηνῶν δὲν ἤθελε γενῇ ἐναντία τις κοινοποίησις ἐκ μέρους ἑνὸς τῶν συμβαλλομένων μερῶν.

Ἄρθρ. 11. Ἡ παροῦσα σύμβασις, ἐπιφυλαττομένης τῆς ἐκ μέρους τῶν νομοθετικῶν Σωμάτων ἐπιψηφίσεως, θέλει ἐπικυρωθῇ ἀφ' ἑνὸς ἀπὸ τὸν ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸν τῆς Ἑλλάδος, καὶ ἀφ' ἑτέρου ἀπὸ τὸν ἐν Διβερπούλῃ διευθυντὴν τῆς Ἑταιρίας Γλασκώβ, καὶ αἱ ἐπικυρώσεις θέλουν ἀνταλλαχθῇ ἐν Ἀθήναις ἐν διαστήματι τεσσάρων μηνῶν ἢ καὶ πρότερον, εἰ δυνατὸν, καὶ θέλει ἐμβῇ εἰς ἐνέργειαν ἀμέσως μετὰ τὴν ἀνταλλαγὴν τῶν ἐπικυρώσεων.

Πρὸς πίστωσιν τῶν ἀνωτέρω οἱ συμβαλλόμενοι, δ,τε κύριος Γεώργιος Σκοῦφος, Γενικὸς διευθυντὴς τῶν Ταχυδρομείων τῆς Ἑλλάδος, καὶ ὁ κύριος Ῥικάρδος Οὐίλκινσων (υἱὸς), ἀντιπρόσωπος τῆς ἑταιρίας Γλασκώβ κτλ. ὑπέγραψαν αὐτὴν καὶ ἐπέθεσαν τὰς σφραγίδας των.

Ἐγένετο εἰς διπλοῦν ἐν Ἀθήναις, τὴν 21 Φεβρουαρίου (5 Μαρτίου) 1853. »

Ἐπίσης δὲ προσελθὼν καὶ ὁ ἐπὶ τοῦ ἀπολογισμοῦ τοῦ Κράτους εἰσηγητὴς τῆς ἐπιτροπῆς, ἀνέγνω ἔκθεσιν ἐπ' αὐτοῦ, ἔχουσαν ὡς ἀκολούθως·

ΕΚΘΕΣΙΣ

Τῆς εἰσηγητικῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ ἀπολογισμοῦ τοῦ Κράτους τῆς χρήσεως τοῦ 1850.

Πρὸς τὴν Βουλήν.

« Ἡ ἐκ τῶν τμημάτων τῆς Βουλῆς εἰσηγητικὴ ἐπὶ τῶν ἀπολογισμῶν τοῦ Κράτους ἐπιτροπὴ λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν καὶ ἐπεξεργασθεῖσα τὸ ὑπὸ τοῦ κυρίου ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομικῶν ὑποβληθὲν εἰς τὴν ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς, κατὰ τὸ ἄρθρον 53 τοῦ Συντάγματος, περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων καὶ ἐσόδων τῆς χρήσεως 1850 νομοσχέδιον, καὶ τὸν γενικὸν τοῦ ἀπολογισμοῦ πίνακα μετὰ τῶν προσηρτημένων αὐτῷ ἀναλυτικῶν καταστάσεων καὶ τῶν προγενεστέρως καὶ συγχρόνως ὑποβληθέντων λογαριασμῶν τῶν οἰκονομικῶν διαχειρίσεων τῶν ἐτῶν 1850 καὶ 1851, ἀφ' ὧν σχηματίζεται ὁ προκείμενος ἀπολογισμὸς τῆς χρήσεως 1850,

Παρατηρεῖ

α.) Ὡς πρὸς τὸν τύπον καὶ τὴν τάξιν τοῦ προκειμένου ἀπολογισμοῦ·

Ὅτι ὁ τύπος, καθ' ὃν ἐν συνόψει ἐκτίθενται ὅλα τὰ γεγονότα, ἐν συνόλῳ μὲν μὲ πλήρη τάξιν καὶ ἀκρίβειαν, εἰς ἀναλυτικοὺς δὲ πίνακας μὲ πᾶσαν λεπτομέρειαν καὶ σαφήνειαν, εἶναι ὁ εὐμεθοδώτερος καὶ τελειότερος παρὰ τοὺς ὁποίους τὸ ὑπουργεῖον μετεχειρίσθη πρότερον εἰς τοὺς πρὸς τὴν Βουλὴν ὑποβληθέντας λογαριασμοὺς τῶν οἰκονομικῶν διαχειρίσεων καὶ ἀπολογισμῶν ὅλων τῶν παρελθόντων ἐτῶν τῶν προηγηθεισῶν χρήσεων, καὶ τὸν τύπον τοῦτον ἐν γένει ἡ ἐπιτροπὴ θεωρεῖ ἀναγκαῖον νὰ συστήσῃ ἡ Βουλὴ πρὸς τὸν Κ. ὑπουργὸν τῶν οἰκονομικῶν διὰ τὴν σύνταξιν καὶ τῶν ἀπολογισμῶν τῶν μετὰ τὸ ἔτος 1850 χρήσεων.

β.) Ὡς πρὸς τὸ Α'. μέρος τοῦ ἀπολογισμοῦ, ἤτοι τὰ ἔσοδα·

Ὅτι τῶν μὲν ἐσόδων τῆς χρήσεως 1850, προϋπολογισθέντων εἰς δραχμὰς 20,670,285: 41

ἡ μέχρι τῆς λήξεως βεβαίωσις αὐτῶν, ἀναβιβασθέντων εἰς δρ. 21,488,217:99.

ἀνέδειξεν ὑπερβάλλον κατὰ δρ. 817,932:58

ἤτοι τὸ ὅλον τῶν ἐσόδων δρ. . . . . 21,488,217:99.

συμπεριλαμβανομένων εἰς τὰ προϋπολογισθέντα καὶ εἰς τὰ βεβαιωθέντα καὶ τῶν προκαταβολῶν τῶν τριῶν Δυνάμεων ἐκ

δραχ. 3,848,874:81,
τῶν δὲ πραγματικῶν εἰσπράξεων τὸ ὁριστικὸν
ἀποτέλεσμα φθάσαν εἰς . . . . . δρ. 14,675,951:46,

ἤτοι ὁλικῶς εἰς δρ. 18,524,826:27.

ἀφῆκε καθυστεροῦντα τῶν βεβαιωθέντων
ἐσόδων ἐκ δραχ. . . . . 2,963,391:72.

Καὶ ὅτι οἱ συνοδεύοντες τὸν προκείμενον ἀπολογισμὸν ἀναλυτικοὶ πίνακες παριστῶσι μὲ τὴν ἐνδεχομένην σαφήνειαν καὶ ἀκρίβειαν ὅλα τὰ εἴδη τῶν εἰσπράξεων καὶ τῶν καθυστερούντων, καὶ ὅλα τὰ εἴδη τῶν ψηφισθεισῶν πιστώσεων καὶ τῶν πληρωθέντων ἐξόδων μὲ τὰς εἰδικὰς ἀνακεφαλαιώσεις, ὥστε καὶ ἐξ ἁπλῆς μόνον ἀναγνώσεως αὐτῶν δύναταί τις νὰ πληροφορηθῇ περὶ πάσης ἐνγένει καταστάσεως τῶν τε ἐσόδων καὶ τῶν ἐξόδων.

γ.) Εἰς πρὸς τὸ δεύτερον αὐτοῦ μέρος τὸ πιστοφορούμενον ἔξοδα·

Ὅτι αἱ μὲν διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἔτους 1850, καὶ δι' εἰδικῶν νόμων χορηγηθεῖσαι πιστώσεις ἀναβιβάζονται εἰς τὸ ποσὸν τῶν . . . . . δρ. 20,965,424:99,

αἱ δὲ ἐκκαθαρισθεῖσαι πρὸς ὄφελος τῶν πιστωτῶν τοῦ δημοσίου δαπάναι, συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ χρέους,
περιωρίσθησαν εἰς . . . . . δρ. 18,703,004:63,
ἐξ ὧν ἐπληρώθησαν πραγματικῶς . . . » 18,603,302:12,

ἔμειναν δὲ ὑπόλοιπα πληρωτέα . . . » 99,702:51,
διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν ὁποίων ἐδόθη πίστωσις διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1852.

Ὅτι ἀπὸ τὰς ὡς ἀνωτέρω χορηγηθείσας πιστώσεις ἐκ δραχμῶν 20,965,424:99
ἀφαιρουμένου τοῦ πρὸς ἀπόρριψιν μὲν ἐν μέρει,
εἰς τὴν χρῆσιν δὲ 1851 ἐν μέρει μεταβιβάσαν τοῦ τῶν πιστώσεων προκύπτοντος περισσεύματος ἐκ δραχμῶν 2,448,604:11,

καταβιβάζονται αἱ δαπάναι εἰς δραχ. . . . 18,516,820:88,
ἐνῷ αἱ πραγματικῶς πληρωθεῖσαι συμποσοῦνται, ὡς ἀνωτέρω, εἰς δραχ. 18,603,302:12,
καὶ ἑπομένως ἀπαιτεῖται πρὸς ἐξίσωσιν ποσὸν δρ. 86,481:24,

ἤτοι τὸ ὅλον τῶν ἐξόδων δραχ. 18,603,302:12,
καὶ ὅτι, ἐνῷ ἐκ τῶν βεβαιωθέντων ἐσόδων, συμ-

ἐκ μεταφορᾶς . . . 18,603,302:12
ποσουμένων εἰς δραχμὰς 21,488,217:99, εἰσὶ πραχθησαν ὡς ἀνωτέρω 18,524,826:27

ἡ χρῆσις αὕτη παρουσιάζει ἔλλειμμα δραχ. . 78,475:85
ἀπέναντι καθυστερουμένων ἐσόδων τῆς αὐτῆς χρήσεως 1850 ἐκ δρ. χιλ. 2,963,391:72, ἐξ ὧν εἰσεπράχθησαν κατὰ τοὺς δύο τελευταίους μῆνας τοῦ ἔτους 1851 δραχ. 150,404:8 καὶ κατελογίσθησαν εἰς τὰ ἔσοδα τῆς χρήσεως αὐτοῦ τοῦ ἔτους.

δ.) Ὅτι διὰ τοῦ περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπολογισμοῦ τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τῆς χρήσεως 1850 ὑποβληθέντος νομοσχεδίου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἡ Βουλὴ θέλει ἀποφασίσει κατὰ τὸ ἄρθρ. 64 τοῦ κανονισμοῦ της, ζητοῦνται συμπληρωτικαὶ πιστώσεις ἐκ δραχ. 86,481:24 πρὸς ἐξίσωσιν τῶν γενομένων ἐξόδων καθ' ὑπέρβασιν τῶν διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς αὐτῆς χρήσεως καὶ δι' εἰδικῶν νόμων χορηγηθεισῶν πιστώσεων.

Ὅτι τὴν ὑπέρβασιν ταύτην, δι' ἣν ἡ Βουλὴ ἐπεψήφισε καὶ κατὰ τὸν Ὀκτώβριον 1851 τὰς τότε ζητηθείσας πιστώσεις τακτας ἐκ δραχμῶν 86,481:24, δικαιολογεῖ ἀπορρώντως διὰ τῆς ὑπ' ὄψιν αὐτῆς ἐκθέσεως του ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν.

Ὅτι ἡ ζητουμένη ἔκπτωσις δραχμῶν 2,448,604:11 ἐκ τῶν ἐπὶ τῆς χρήσεως 1850 χορηγηθεισῶν πιστώσεων, συμποσουμένων εἰς δραχμὰς 20,965,424:99 ὡς εἴρηται ἀνωτέρω ἐν § γ'. ἐδαρ. 2, εἶναι ἀναγκαία καὶ ἀνεπίδεκτος παρατηρήσεως, ὡς ἀφορῶσα μᾶλλον τὴν τάξιν καὶ τοὺς τύπους τοῦ λογιστικοῦ συστήματος.

Καὶ ὅτι τὸ ἐκ δραχμῶν 78,475:85 ὑπερβάλλον τῶν ἐξόδων τῆς χρήσεως 1850, ὅπερ θέλει ἀναπληρωθῆ ἐκ τῶν περισσευμάτων τῶν προηγουμένων χρήσεων, ὡς προκύπτον ἐκ τῶν καθυστερούντων, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ εἰμὴ κατὰ τύπον μόνον, οὐχὶ δὲ καὶ οὐσιωδῶς ἔλλειμμα, καθότι κατὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος 1851 εἰσεπράχθησαν, ὡς προείρηται, ἐκ τῶν καθυστερούντων τῆς χρήσεως αὐτῆς 1850 δραχμαὶ 150,404:8 καὶ εἰς τὰ ἑπόμενα ἔτη ἐγένοντο καὶ γενήσονται ἀναμφιβόλως καὶ ἄλλαι εἰσπράξεις ἐκ τῶν ἰδίων καθυστερούντων τοῦ 1850. Διὰ ταῦτα πάντα ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτοῦσα καὶ συνιστῶσα εἰς τὴν Βουλὴν τὴν καθ' ὁλοκληρίαν παραδοχὴν τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπολογισμοῦ τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τῆς χρήσεως 1850, προσθέτει ὅτι, ἐπειδὴ ἀπὸ τῆς μεταπολιτεύσεως πρώτην ἤδη φορὰν ὑπεβλήθησαν εἰς τὴν Βουλὴν τοσοῦτον ἀκριβεῖς, εὐσύνοπτοι καὶ εὐμεθόδως συντεταγμένοι ἀπο-

λογισμοὶ καὶ λῆμμοι τῶν οἰκονομικῶν διαχειρίσεων, οἵτινες ἀποτελοῦσι τὸ κυριώτερον μέρος τῶν ἐθνικῶν ἐλευθεριῶν, ἔργον δικαιοσύνης εἶναι νὰ ἐφράσῃ ἡ Βουλὴ συγχρόνως καὶ τὴν πλήρη εὐαρέσκειάν της εἰς τὸν νῦν ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν, τὸν τοσοῦτον φιλοπόνως καὶ ἐπαξίως διεξάγοντα ἐν γένει τὰς οἰκονομικὰς διαχειρίσεις τοῦ Κράτους.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 6 Μαρτίου 1853.

Ἡ εἰσηγητικὴ ἐπιτροπὴ

Γ. Κ. Βελῆς, Κ. Τσουκαλᾶς, Ν. Σισμάνης,

Ὁ εἰσηγητὴς Π. Καλποδῖνος.»

Πρωτίστη ἔπειτα εἰς συζήτησιν τὸ περὶ ἐνοικιάσεως τῶν ἰχθυοτροφείων κλπ. νομοσχέδιον· μηδεμιᾶς δὲ ἐπενεχθείσης κατὰ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ παρατηρήσεως, ἐγένετο ἐπ' αὐτῆς ὑπὸ τοὺς ψηφαλίκτας Γ. Σκοῦρον καὶ Κ. Τσουκαλᾶν ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ παμψηφεί διὰ ψήφων 70.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἐξῆς ζητήματος.

«Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἐνοικιάσεως τῶν ἰχθυοτροφείων κλπ, ναὶ ἢ ὄχι;»

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δ. Ὁρτινός	Ν.	Δ. Πετροπουλάκης	Ν.
Λεωνίδ. Χρυσανθόπουλος	Ν.	Π. Τσαννετάκης	Ν.
Γ. Λογιωτατίδης	Ν.	Βασίλειος Σκαλτσοδῆμος	
Δημήτριος Γιαννούλης		Ἀναγνώστ. Παπαθανασίου	Ν.
Λεωνίδας Ἐμπειρίκος		Ἐλευθερ. Καλογερᾶς	
Πέτρος Καμπάνης	Ν.	Ἰω. Εὐγενίδης	
Δημ. Τσόκρης		Ἀνδρέας Πέπας	
Ἀνδρέας Δανόπουλος	Ν.	Σταμάτιος Μήτσας	
Γεώρ. Τσόκρης	Ν.	Γεώργιος Βελῆς	Ν.
Γεώρ. Σκοῦφος	Ν.	Δημήτριος Ζῶτος	
Σταῦρος Βλάχος	Ν.	Γεωργ. Ἰω. Γιωλδάσης	Ν.
Δημήτριος Καλλιφρονᾶς		Μιχαὴλ Σισίνης	
Ἀνδρέας Ἴσκος		Ἀλέξανδρος Βιλαέτης	
Δημήτριος Σκυλοδῆμος		Στέφαν. Στεφανόπουλος	Ν.
Θεόδωρος Γρίβας		Ἀνδρέας Αὐγερινὸς	Ν.
Κωνστ. Γριβογεώργης		Ἰωάν. Κλίμακας	
Τατσέλος Μαυρομμάτης	Ν.	Ἀναγνώστ. Δημητρίου	

Π. Ζάνος		Δημήτριος Σακελλαριάδης	
Χρ. Δεμάθης		Γεώργιος Γουλιμῆς	Ν.
Γρηγ. Βαλλιάνος		Ἀλέξαν. Κοσμοσυνδαυράκης	Ν.
Θρασ. Ζαΐμης	Ν.	Χρῆστος Οἰκονομίδης	
Χ. Θεοχαρόπουλος	Ν.	Κωνστ. Δημπερόπουλος	Ν.
Ν. Πετμεζᾶς		Ἐμ. Μαδινὸς	
Ἡλ. Παπαδαῖος	Ν.	Ἰω. Προϊλέγιος	Ν.
Γρηγόριος Κορφιωτάκης	Ν.	Δημ. Δημητρακόπουλος	
Γεώργ. Περωτὴς		Γεώργ. Κάνδυας	
Κωνσταντῖνος Νταγρὲς	Ν.	Φραγκίσκος Μαῦρος	Ν.
Ἰωάννης Βάχλας		Ἰωάννης Φαρμάκης	Ν.
Ἀναγνώστης Π. Ἰωάννου	Ν.	Α. Παπαδημητριάδης	Ν.
Βελ. Νικολαΐδης		Ν. Σισμάνης	
Πέτρος Δελιγιάννης		Κωνστ. Ἀξελός	Ν.
Νικόλ. Μπούκουρας	Ν.	Χρῆστ. Στ. Ἀντωνόπουλος	
Ἀδμπρ. Ῥοΐλος	Ν.	Γ. Μαδεμοχωρίτης	
Κωνστ. Ἀναπρινόπουλος	Ν.	Κίμων Χριστοδούλου	
Π. Καλποδῖνος		Νικόλ. Πιεράκος	Ν.
Ἐμ. Ἀντίπας	Ν.	Γρηγ. Πατριαρχέας	
Νικόλαος Δελιγιάννης		Σταυρ. Καπετανάκης	
Εὐστ. Οἰκονομόπουλος	Ν.	Δημ. Νικουλάκης	
Γεώργ. Παναπριωτόπουλος		Χαράλ. Χριστόπουλος	Ν.
Γεώργ. Παπασπυράπουλος	Ν.	Ζ. Α. Ζαρειφόπουλος	
Ἐμ. Καραμάνος	Ν.	Νικόλαος Μοσχούλας	
Νικόλ. Ματθαίου		Γεώργιος Α. Ράλλης	
Ἀναγ. Κοντάκης	Ν.	Νάκος Πανουριᾶς	Ν.
Σ. Κοπανίτσας		Παπακώνστ. Τσαμάλας	Ν.
Ἀναστ. Κορφιωτάκης	Ν.	Κ. Βλάμης	
Ἐμ. Μελετόπουλος	Ν.	Περικλῆς Καλαμογδάρτης	
Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς	Ν.	Σιδέρης Πράτσικας	Ν.
Παναγιώτης Λαζαρὴς		Παν. Πατρινὸς	
Στάμος Μαυροδῆμος	Ν.	Κ. Σκαυρλέτης	Ν.
Α. Α. Κύμολπίδης		Ἀνάργυρος Χ. Ἀναργύρου	Ν.
Ἠλίας Δωΐλας		Νικόλ. Χ. Ἀναργύρου	
Θεόδωρος Πετριδὴς		Ἀναγνώστης Τατόπουλος	Ν.
Κωνσταντῖνος Μανέτας	Ν.	Κωνς. Δαρειώτης	Ν.
Παναγιώτ. Βάρδογλης	Ν.	Ἰωάν. Γεωργάρας	Ν.
Δημήτρ. Γ. Φιλάρετος		Γ. Νικολάου	Ν.
Ἀναγνώστ. Δεδόπουλος	Ν.	Ἀνδρέας Μάμουκας	Ν.
Νικόλαος Μπούτουνας		Ζαννὴς Μαραγκὸς	

Μιχαὴλ Σολομὸς . . . N.	Ἰωάν. Δαμιανὸς . . . .
Εὐστράτιος Παρίσης . . N.	Λάζαρος Α. Γεωργὸς . N.
Ἰωάννης Σαγρέδης . . .	Ἰω. Γ. Κριεζὶς . . . N.
Δημήτριος Δράσος . . . N.	Πέτρος Χ. Πέτρου . . .
Δημήτρ. Πολυχρονόπουλος N.	Κ. Δυοβουνιώτης . . . .
Κυριάκος Πουηρόπουλος .	Μ. Χουρμούζης . . . N.
Ἀναγν. Παπατσώρης . . N.	Κ. Τσουκαλᾶς . . . . N.
Γεώργιος Ι. Σταΐκος . N.	Δημήτριος Μητσάκης . N.
Ἀθανάσιος Κασταπᾶς . N.	Γεώργιος Ἀποστολίδης . .
Α. Κιζάνης	Χρῆστος Κικίδης . . N.

Ἀναγνωσθέντος οὕτω τοῦ 1 ἄρθρου, παρετήρησέ τις, ὅτι ἡ ἐν αὐτῷ ἀναφερομένη πολυετὴς ἐνοικίασις δὲν πρέπει νὰ μείνῃ ἀόριστος, ἐπειδὴ αὔριον εἷς ὑπουργὸς κακῆς πίστεως ἢ καὶ ὑπάλληλός τις καταχραστὴς, εἰς τὴν ἐλευθερίαν ταύτην τοῦ νόμου βασιζόμενος, δύναται νὰ ἐνοικιάσῃ τὰ ἰχθυοτροφεῖα ἐπὶ πεντήκοντα ἔτη, χωρὶς νὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα ἡ Βουλὴ νὰ εἴπῃ πρὸς αὐτὸν, ὅτι κακῶς ἔπραξε. Ποτὲ λοιπὸν δὲν πρέπει νὰ δίδηται ἀπόλυτος εἰς περιστάσεις τοιαύτας ἄδεια, καὶ διὰ τοῦτο προτείνει νὰ τεθῇ μετὰ τὰς λέξεις « ἢ πολυετοῦς ἐνοικιάσεως » καὶ ἡ φράσις « μὴ ὑπερβαινούσης τὰ δέκα ἔτη. »

Ἀλλ' ἀπόντος ἐκ τῆς συνεδριάσεως τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, ἀπεφασίσθη ν' ἀναβληθῇ ἐπὶ μικρὸν ἡ τοῦ νομοσχεδίου συζήτησις, ὅπως ἐμφανισθεὶς ἐν τῷ μεταξὺ, ἀπαντήσῃ ἂν δέχηται τὴν τροποποίησιν ταύτην.

Ἐν τούτῳ παρετήρησέ τις, ὅτι ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Βουλευτηρίου ὑπάρχουσιν ἀναγεγραμμένα καὶ ὀνόματά τινα, ὀλίγα μὲν, ἀλλ' ἀδικοῦντα τὴν ἰσορικὴν εὐκλειαν τῶν λοιπῶν, καὶ διὰ τοῦτο ἡ Βουλὴ ἀνέθηκεν εἰς τὸ προεδρεῖον τὴν σύστασιν ἐπιτροπῆς, ἐχούσης ἐντολὴν νὰ ἐκκαθαρίσῃ τὰ ὀνόματα. Ἐρωτᾷ λοιπὸν τὸ προεδρεῖον, ἐὰν ἡ ἐπιτροπὴ συνεστήθη, καὶ ἂν συστηθεῖσα, ἤρξατο τῶν ἐργασιῶν της.

Ἀπήντησεν ἐν τῶν μελῶν τοῦ γραφείου, ὅτι τὸ προεδρεῖον συστῆσαν ἐπὶ τούτῳ ἐπιτροπὴν εἰκοσαμελῆ, ἀνέθηκεν εἰς αὐτὴν νὰ ἐκκαθαρίσῃ μὲν τὰ κακῶς ἔχοντα, νὰ προσθέσῃ δὲ ὅσα τῶν ὀνομάτων ἐλλείπουσιν. Ἂν λοιπὸν ἡ ἐπιτροπὴ ἠμέλησε τυχὸν νὰ συνέλθῃ, δὲν πταίει διὰ τοῦτο τὸ προεδρεῖον, καὶ εἰς τὴν Βουλὴν ἀπόκειται νὰ καλέσῃ αὐτὴν εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν χρεῶν της.

Προσέθηκε δὲ καὶ ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος, ὅτι τὸ γραφεῖον θέλει καλέσει τὴν ἐπιτροπὴν νὰ φέρῃ εἰς πέρας τὸ ἔργον ἐντὸς βραχείας προθεσμίας· ἂν δὲ καὶ μετὰ τοῦτο δὲν πράξῃ τι, τὸ προεδρεῖον θέλει διακοινώσει τὴν ἔλλειψιν εἰς τὸ Σῶμα, ἵνα προέλθῃ εἰς νέαν ἀπόφασιν.

Ἐπὶ τούτοις μὴ ἐμφανιζομένου τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος διέλυσε τὴν συνεδρίασιν ἐν ὥρᾳ 1 Μ. Μ.

Ὁ προεδρεύσας ἀντιπρόεδρος
Χ. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Π. Κολποδῖνος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΜΖ'.

Τῆς 24 Μαρτίου 1853.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθέντος πλήρους τοῦ Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προεδρεύσαντος καὶ τῶν γραμματέων.

Προκειμένου νὰ γίνῃ κλήρωσις συγχαρητηρίου ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῇ ἐθνικῇ ἑορτῇ τῆς 25 Μαρτίου, εἰς μὲν παρετήρησεν, ὅτι ἡ τελετὴ τῆς ἐπ' ἀκοῆς εἶναι τελετὴ τελετῶν καὶ πρέπει ὁλόκληρον τὸ νομοθετικὸν σῶμα νὰ παρευρεθῇ εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ὡς πράττει τοῦτο καὶ ἡ Γερουσία· ἡ δὲ Βουλὴ προέβη, κατὰ τὰ παραδεδεγμένα, εἰς τὴν κλήρωσιν τῆς ἐπιτροπῆς, γενομένην ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ ἑτέρου τῶν ἀντιπροέδρων καὶ τῶν ψηφολεκτῶν Χ. Θεοχαροπούλου καὶ Ἐμμ. Ἀντύπα· ἔλαχον δὲ οἱ Α. Ἴτσος, Α. Δανόπουλος, Ἡλ. Δωΐλας, Α. Γεωργαντᾶς, Δ. Σακελλαριάδης, Γρ. Πατριαρχίας, Α. Κιζάνης, Δ. Δράσος, Κ. Γριβογεώργης καὶ Α. Παπᾶ Ἰωάννου.

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος διέλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος
ΕΥΓ. Μ. ΠΑΡΙΣΗΣ.

Οἱ γραμματεῖς
Π. Κολποδῖνος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΜΗ'.

Τῆς 27 Μαρτίου 1853.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράψησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἐν πρώτοις παρετήρησεν ὁ πρόεδρος, ὅτι πολίτου τινὸς τὰ ἔγγραφα, δικαζομένου πρὸς τὸ δημόσιον ἀπέναντι τοῦ Συμβουλίου τῆς ἐπικρατείας, παραπεμφθέντα εἰς τὴν Βουλήν, μένουσι πρὸ πολλοῦ ἐν τοῖς ἀρχείοις. Ἐπειδὴ δὲ ζητοῦνται σήμερον παρ' αὐτοῦ, κρίνει εὔλογον νὰ ἐρωτήσῃ τὴν Βουλήν, ἐὰν θέλῃ νὰ ἐπιστραφοῦν ἀπ' εὐθείας ἢ νὰ διευθυνθῶσιν εἰς τὸν Ἄρειον Πάγον.

Ἡ δὲ Βουλὴ ἀπεφήνατο νὰ ἀποδοθῶσιν ἀπ' εὐθείας, ἀφ' οὗ συνταχθῇ κατάλογος τῶν παραδιδομένων ἐγγράφων καὶ ὑπογράψῃ αὐτὸν ὁ πολίτης.

Ἀναγγελθέντος ἔπειτα, ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ ἰχθυοτροφείων κλπ. νομοσχεδίου, εἰς μὲν ἐπανέλαβε τὴν ἐπὶ τοῦ 1 ἄρθρου ἐπενεχθεῖσαν παρ' αὐτοῦ τροπολογίαν, καθ' ἣν μετὰ τὰς λέξεις « ἢ πολυετοῦς ἐνοικιάσεως » προστίθεται καὶ ἡ φράσις « μὴ ὑπερβαινούσης τὰ δέκα ἔτη » ἵνα μὴ μένῃ ἀπόλυτον τὸ δικαίωμα τοῦτο εἰς χεῖρας ὑπουργοῦ κακῆς πίστεως καὶ τηρηθῇ ἐνταῦτῳ μία τις συνταγματικὴ ἀκρίβεια.

Ὁ δὲ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ἀπαντῶν εἶπεν, ὅτι οἱ λόγοι τοῦ προαγορεύσαντος ἤθελον εἶσθαι σπουδαῖοι, ἐὰν ὑπῆρχον γεγονότα, δίδοντα ἀφορμὴν φόβων τοιούτων· ἀλλ' ἀπεναντίας εἴδομεν ἄχρι τοῦδε, ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἐρρόντισε πάντοτε νὰ φέρῃ ἐκείνην τὴν διάρκειαν, ἣν τὸ ἀληθὲς συμφέρον τοῦ δημοσίου τὴν ὑπηγόρευσεν ὡς πρὸς τὰς ἐνοικιάσεις. Καὶ δὲν ἀντιλέγει μὲν οὐδ' αὐτὸς εἰς τὸ νὰ τεθῇ, ἐὰν ἡ Βουλὴ θέλῃ, ὅρος τις διαρκείας ἐν τῷ νομοσχεδίῳ, ἀλλὰ παρατηρεῖ, ὅτι ὡς ὑπὸ τοῦ δημοσίου ἐδιοικήθησαν τὰ ἰχθυοτροφεῖα ἢ καὶ ἐκαλλιεργήθησαν ὑπὸ διαφόρων ἐνοικιαστῶν, δὲν ἐγένετο μέχρι τῆς στιγμῆς ταύτης βελτίωσις τις καταλληλος εἰς αὐτά. Μία δὲ τοιαύτη καλλιέργεια τῶν ἰχθυοτροφείων ἡμῶν, καὶ μάλιστα τῶν τῆς Ἠλείας, τοῦ Μεσολογγίου κλπ., ἀπαιτεῖ μεγάλα κεφάλαια, τὰ ὁποῖα οὐδεὶς διακινδυνεύει, ἐὰν δὲν ἔχῃ πρὸ ὀφθαλμῶν εὐρὺ στάδιον ὠφελείας. Συμπεραίνει λοιπὸν, ὅτι ἐπειδὴ ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀγνοεῖ ποίαν τινὰ προθεσμίαν ἐνοικιάσεως νὰ ὁρίσῃ καὶ φόβων ἀφορμὴ δὲν ἐδόθη ἐκ τῶν προτέρων, ἀφῆκε τὸν χρόνον ἀόριστον, εἰς δὲ τὴν Βουλὴν ἀποκεῖται νὰ παραδεχθῇ, ἂν θέλῃ, τὸ νομοσχέδιον ὅπως ἔχει.

Ἄλλου ὅμως ἀντιπαρατηρήσαντος, ὅτι ἔχομεν παραδείγματα φόβων τοιούτων καὶ πρέπει ἑπομένως νὰ τεθῇ προθεσμία δώδεκα τὸ πολὺ ἐνιαυτῶν· συναινοῦντος καὶ τοῦ ὑπουργοῦ, ἡ Βουλὴ παρεδέχθη νὰ προστεθῇ ἐν τῷ ἄρθρῳ ἡ φράσις « μὴ ὑπερβαινούσης τὰ δώδεκα ἔτη. »

Ἄλλος μετὰ ταῦτα ἐξέθηκεν, ὅτι, ὡς τὸ προκείμενον ἄρθρον ὁρίζει, τὰ ἰχθυοτροφεῖα θέλουσι διατίθεσθαι κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ περὶ ἐνοικιάσεως αὐτῶν ἀπὸ 23 Μαρτίου 1839 νόμου. Ἀλλὰ, κατὰ τὸ 16 ἄρθρον τοῦ νόμου τούτου, « τὸ ἐνοικιον θέλει πληρόνεσθαι καθ' ἑξαμηνίαν, λογιζομένης τῆς πρώτης ἀπὸ τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν γενῇ ἡ ἔγκρισις τῆς ἐνοικιάσεως· ἡ δὲ δευτέρα δόσις τοῦ τελευταίου ἔτους θέλει πληρωθῇ συνάμα μὲ τὴν πρώτην τοῦ αὐτοῦ ἔτους κτλ. » Ἐπειδὴ ὅμως σχεδὸν πάντοτε ἡ ἔγκρισις γίνεται πολὺ μετὰ τὴν ἐνοικίασιν τῶν ἰχθυοτροφείων, συμβαίνει ὥστε νὰ πληρώσῃ ὁ ἐνοικιαστὴς δύω δόσεις συγχρόνως, ὅπερ καὶ εἰς τοῦτον εἶναι βαρὺ καὶ εἰς τὸ δημόσιον ἐπιβλαβές, καθ' ὅσον ἀπαντᾷ εὐλόγους περὶ τὴν εἴσπραξιν δυσχερείας. Διὸ προτείνει νὰ τεθῇ ὡς Β'. τοῦ ἄρθρου ἐδάφιον τὸ ἑξῆς·

« Ἡ προθεσμία τῆς πληρωμῆς τῶν ἐτησίων δόσεων κανονίζεται διὰ τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ ῥηθέντος νόμου διακηρύξεως τῆς δημοπρασίας. »

Συμφωνοῦντος δὲ καὶ τοῦ ὑπουργοῦ, ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὸ ἄρθρον δι' ἀναστάσεως κατὰ τὰς ἀνωτέρω τροποποιήσεις, ἔχει δ' οὕτως·

« Ἄρθρ. 1. Τὰ ἰχθυοτροφεῖα, θυννεῖα, ἰχθυοτρόφοι ποταμοὶ καὶ λίμναι, ἰχθυοτρόφα ὕδατα, κείμενα εἰς διάφορα μέρη τοῦ Κράτους, θέλουν διατίθεσθαι ἐπὶ δημοπρασίας παρὰ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ διὰ μονοετοῦς ἢ πολυετοῦς ἐνοικιάσεως, μὴ ὑπερβαινούσης τὰ δώδεκα ἔτη, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ περὶ πεντατεοῦς ἐνοικιάσεως τῶν ἰχθυοτροφείων κλπ. ἀπὸ 23 Μαρτίου 1839 νόμου, λαμβάνοντος πλήρη ἰσχὺν διὰ τὸ μέλλον, καθ' ὅσον δὲν ἀντιβαίνει εἰς τὸν παρόντα· ἡ διάρκεια τῆς ἐνοικιάσεως ὁρίζεται διὰ Β. διατάγματος.

Ἡ προθεσμία τῆς πληρωμῆς τῶν ἐτησίων δόσεων κανονίζεται διὰ τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ ῥηθέντος νόμου διακηρύξεως τῆς δημοπρασίας. »

Ἀναγνωσθὲν δὲ ἐγένετο δεκτὸν καὶ τὸ 2 ἄρθρον δι' ἀνιστάσεως, ἔχον οὕτως·

« Ἄρθρ. 2. Ἐὰν κατὰ τὴν δημοπρασίαν ἑνὸς ἢ καὶ πλειοτέρων ἐκ τῶν ἀνωτέρω κτημάτων δὲν γίνωσι ποσῶς προσφοραί, ἢ αἱ γενόμεναι θεωρηθῶσιν ἀσύμφοροι, ἡ κατὰ τὸ ἀνῆκον ἔτος διοίκησις καὶ διαχείρισις αὐτῶν θέλει ἐνεργεῖσθαι δι' ἐπιστατῶν καὶ φυλάκων, διοριζομένων παρὰ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ. Ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει οἱ ἐπιστάται καὶ φύλακες θεωροῦνται ὡς δημόσιοι ὑπηρέται, καὶ ὁρκίζονται τὸν διὰ τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους ὡρισμένον ὅρκον ἐνώπιον τῶν ἁρμοδίων οἰκονομικῶν ἐφόρων. »

Τέλος ἐγκριθέντος καὶ τοῦ τύπου τῆς ἐκτελέσεως, ἐγένετο ἐπὶ τοῦ συνόλου, ἐπιτρεπόντων τῶν ψηφολεκτῶν Γ. Μαδεμοχωρίτου καὶ Ἐμμ. Μοδινοῦ, ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὸ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 72· ἔχει δ' οὕτως·

ΟΘΩΝ
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

« Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1. Τὰ ἰχθυοτροφεῖα, θυννεῖαι, ἰχθυοτρόφοι ποταμοὶ καὶ λίμναι, ἰχθυοτρόφα ὕδατα, κείμενα εἰς διάφορα μέρη τοῦ Κράτους, θέλουν διατίθεσθαι ἐπὶ δημοπρασίᾳ παρὰ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ διὰ μοναστοὺς ἢ πολυετοὺς ἐνοικιάσεις, μὴ ὑπερβαινούσης τὰ δώδεκα ἔτη, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ περὶ πενταετοῦς ἐνοικιάσεως τῶν ἰχθυοτροφείων κλπ. ἀπὸ 23 Μαρτίου 1839 νόμου, λαμβανόντος πλήρη ἰσχὺν διὰ τὸ μέλλον, καθ' ὅσον δὲν ἀντιβαίνει εἰς τὸν παρόντα· ἡ διαρκεια τῆς ἐνοικιάσεως ὁρίζεται διὰ Β. διατάγματος.

Ἡ προθεσμία τῆς πληρωμῆς τῶν ἐτησίων δόσεων κανονίζεται διὰ τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ ρηθέντος νόμου διακηρύξεως τῆς δημοπρασίας.

Ἄρθρ. 2. Ἐὰν κατὰ τὴν δημοπρασίαν ἑνὸς ἢ καὶ πλειοτέρων ἐκ τῶν ἀνωτέρω κτημάτων δὲν γίνωσι ποσῶς προσφοραί, ἢ αἱ γενόμεναι θεωρηθῶσιν ἀσύμφοροι, ἡ κατὰ τὸ ἀνῆκον ἔτος διοίκησις καὶ διαχείρισις αὐτῶν θέλει ἐνεργεῖσθαι δι' ἐπιστατῶν καὶ φυλάκων, διοριζομένων παρὰ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ. Ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει οἱ ἐπιστάται καὶ φύλακες

θεωροῦνται ὡς δημόσιοι ὑπηρέται, καὶ ὁρκίζονται τὸν διὰ τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους ὡρισμένον ὅρκον ἐνώπιον τῶν ἁρμοδίων οἰκονομικῶν ἐφόρων.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους. »

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἐξῆς ζητήματος.

« Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὸ σύνολον τοῦ περὶ ἰχθυοτροφείων κτλ. νομοσχεδίου, ναὶ ἢ ὄχι; »

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δημήτριος Ὀρεινός	Ν.	Γεώργιος Βελῆς	Ν.
Ἀθαν. Χρυσανθόπουλος	Ν.	Δημήτριος Ζῶτος	Ν.
Γ. Λογιωτατίδης	Ν.	Γεώργιος Ἰω. Γιολδάσης	Ν.
Δημήτριος Γιαννούλης	Ν.	Μιχαὴλ Σισίνης	
Διονύσιος Ἠπειρώτης	Ν.	Λύσανδρος Βιλαέτης	
Πέτρος Καμπάνης	Ν.	Στέφ. Στεφανόπουλος	Ν.
Δημήτριος Τσόκρης		Ἀνδρέας Αὐγερινός	
Ἀνδρέας Δανόπουλος	Ν.	Ἰωάννης Κλίμακας	
Γεώργιος Τσόκρης	Ν.	Ἀναγνώστης Δημητρίου	Ν.
Ἀνδρ. Μεταξᾶς		Π. Ζάνος	
Γεώργιος Σκαῦφος		Χ. Δεμάθης	Ν.
Σταῦρος Βλάχος	Ν.	Γρ. Βαλλιάνος	
Δημήτριος Καλλιφρονᾶς	Ν.	Θ. Ζαΐμης	Ν.
Ἀνδρέας Ἴσκος	Ν.	Χ. Θεοχαρόπουλος	Ν.
Δημήτριος Σκυλοδήμος		Ν. Πετρεζᾶς	
Θεόδωρος Γρίβας		Ἠλ. Παπαδαῖος	
Κων. Γριβογεώργης	Ν.	Γρηγόριος Κορμιωτάκης	Ν.
Ταξίαρχος Μαυρομιχάτης		Γεώργιος Περωτᾶς	
Δ. Πετροπουλάκης	Ν.	Κωνσταντῖνος Νταγρὲς	
Π. Τσαννετάκης	Ν.	Ἰωάννης Βάχλας	
Βασίλ. Σκαλτσοδήμος		Ἀναγνώστης Π. Ἰωάννου	Ν.
Ἀναγνώστης Παπαθανασίου	Ν.	Βελ. Νικολαΐδης	
Ἐλευθ. Καλογερᾶς		Πέτρος Δελιγιάννης	
Ἰω. Εὐγενίδης	Ν.	Νικόλαος Μπούκουρας	Ν.
Ἀνδρέας Ἠπίτας		Ἄμπρος Ῥοΐλὸς	Ν.
Σταμάτιος Μήτσας		Κων. Δαμπρινόπουλος	

Π. Κολποδῖνος		Νικόλ. Πιεράκος	Ν.
Ἐμ. Ἀντίπας	Ν.	Γρηγ. Πατριαρχέας	Ν.
Νικόλαος Δελιγιάννης		Σταυρ. Καπετανάκης	Ν.
Κώστ. Οἰκονομόπουλος	Ν.	Δημ. Πικουλάκης	
Γεώργιος Πανοπριφτόπουλος		Χαράλ. Χριστόπουλος	Ν.
Γ. Παπασπυρόπουλος		Ζ. Α. Ζαρειφόπουλος	
Ἐμμ. Καραμάνος	Ν.	Νικόλαος Μοσχούλας	
Νικόλαος Ματθαίου	Ν.	Γεώργιος Α. Ῥάλλης	
Ἀναγ. Κοντάκης	Ν.	Νικολ. Πανουριᾶς	Ν.
Σ. Κοπανίτσας		Παπα-κώνστας Τσαμάλας	Ν.
Ἀν. Κορμιατάκης	Ν.	Κ. Βλάμης	
Ἐμμ. Μελετόπουλος	Ν.	Περικλῆς Καλαμογδάρτης	
Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς	Ν.	Σιδέρης Πράτσικας	Ν.
Παναγιώτης Λαζαρὴς		Παν. Πατρινός	
Στάμος Μαυροδήμος	Ν.	Κ. Σκουρλέτης	Ν.
Λάμπρος Κύμολπίδης		Ἀναργυρ. Χ. Ἀναργύρου	Ν.
Ἠλίας Δωΐλας	Ν.	Νικόλαος Χ. Ἀναργύρου	
Θεόδωρος Πετρινός		Ἀναγνώστης Τατόπουλος	Ν.
Κωνσταντῖνος Μανέτας		Κώνς. Δαρειώτης	Ν.
Π. Βάρβογλης	Ν.	Ἰω. Γεωγάρας	Ν.
Δημήτριος Γ. Φιλάρετος		Γ. Νικολάου	Ν.
Ἀναγ. Δεδόπουλος	Ν.	Ἀνδρέας Μάμουκας	Ν.
Νικόλαος Μπούτουνας	Ν.	Ζαννὴς Μαραγκός	
Δημήτριος Σακελλαριάδης		Μιχαὴλ Σολομός	Ν.
Γεώργιος Γουλιμὴς		Βύττράτιος Παρίσης	Ν.
Ἀλέξανδρος Κουμουνδουράκης	Ν.	Ἰωάννης Σαγρέδος	Ν.
Χρῆστος Οἰκονομίδης		Δημήτριος Δράσος	Ν.
Κωνστ. Αἰμπερόπουλος	Ν.	Δημήτ. Πολυχρονόπουλος	
Ἐμ. Μοδινός	Ν.	Κυριάκος Πονηρόπουλος	
Ἰωάννης Προβιλέγιος	Ν.	Ἀναγν. Παπατσώρκος	Ν.
Δημ. Δημητρακόπουλος		Γεώργιος Ι. Σταΐκος	Ν.
Γεώργιος Κάνδυας		Ἀθανάσιος Καστανᾶς	Ν.
Φραγκίσκος Μαῦρος		Ἀ. Κιζάνης	
Ἰωάννης Φαρμάκης	Ν.	Ἰωαννης Δαμιανός	
Α. Παπαδημητριάδης	Ν.	Λάζαρος Α. Γιουρδής	
Ν. Σισμάνης		Ἰωάννης Γ. Κριεζῆς	
Κωνς Ἀξελός	Ν.	Πέτρος Χ. Πέτρου	
Χρῆστος Στ. Ἀντωνόπουλος		Κωνς. Δυοβουνιώτης	
Γ. Μαδεμοχωρίτης	Ν.	Μιλ. Χουρμούζης	
Κίμων Χριστοδούλου	Ν.	Καλ. Τσουκαλᾶς	Ν.

Δημήτριος Μητσάκης	Χρῆστος Κικίδης
Γεώργιος Ἀποστολίδης	

Παρελθὼν ὁ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸς, εἰσήγαγεν ἐκ νέου ἔκθεσίν τε καὶ νομοσχέδιον, μετὰ τοῦ συνοδεύοντος αὐτὸ πίνακος, περὶ κανονισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ, ὡς ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου ἐτροποποιηθὴ· ἔχουσι δ' ὡς ἀκολούθως·

ΕΚΘΕΣΙΣ

Ἐπὶ τοῦ περὶ κανονισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς νομοσχεδίου.

Πρὸς τὴν Βουλήν!

« Κατὰ τὴν παρελθοῦσαν σύνοδον ὑπέβαλον πρὸς τὴν Βουλὴν νομοσχέδιον περὶ κανονισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἀξιωματικῶν, τὸ ὁποῖον ἐπεψηφίσθη παρ' αὐτῆς μετά τινων τροποποιήσεων.

Ἐπειδὴ ὅμως ἤδη ἐνεκρίθη νὰ μεταβληθῇ τὸ νομοσχέδιον τοῦτο κατά τι, ἔκρινα εὔλογον νὰ ὑποβάλω αὐτὸ ἐκ νέου εἰς τὴν Βουλὴν ὡς ἀρχικὸν νομοσχέδιον.

Ὅθεν ἐπικαλοῦμαι τὴν ταχίστην συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισιν αὐτοῦ.

Ἀθῆναι, τὴν 27 Μαρτίου 1853.

Ὁ ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν
Σ. ΜΙΛΙΟΣ.»

ΟΘΩΝ
ΕΛΕΩ. ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Ἐπιτρέπομεν εἰς τὸν Ἡμέτερον ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν νὰ παρουσιάσῃ εἰς τὴν Βουλὴν τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον καὶ νὰ ὑποστηρίξῃ αὐτὸ κατὰ τὴν συζήτησίν του.

Ἀθῆναι, τὴν 26 Μαρτίου 1853.

Ο Θ Ω Ν

Σ. Μίλιος.

Περὶ κανονισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἀξιωματικῶν καὶ ἀνθυπασπιστῶν τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς, ἐκτὸς τῶν νομοεπιθεωρητῶν καὶ τῆς Βασιλικῆς Φάλαγγος.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον 1. Αἱ ἀποδοχαὶ τῶν ἀνωτέρων καὶ ὑποδεεστέρων ἀξιωματικῶν καὶ τῶν ἀνθυπασπιστῶν τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς, ἐκτὸς τῶν νομοεπιθεωρητῶν καὶ τῆς Βασ. Φάλαγγος, διαιρού-

μεναι εἰς μισθὸν καὶ ἀποζημιώσεις, κανονίζονται διὰ τοῦ προσηρτημένου εἰς τὸν παρόντα νόμον πίνακος. Ἡ χορήγησις ἱπποφορβῆς εἰς πρᾶγμα ἢ εἰς χρήματα κανονίζεται διὰ Βασ. διατάγματος. Ἐπίσης διὰ Βασ. διατάγματος θέλει ὁρισθῆ ποῖαι θέσεις καὶ κατὰ πόσον συνεπάγουσι τὰς ὑποχρεώσεις, δι' ἃς χορηγοῦνται ἀποζημιώσεις.

Ἄρθρον 2. Ἡ ἀπονομὴ τῶν ἀποζημιώσεων καὶ χορηγήσεων παύει, καθ' ὅσον δὲν ἐκπληροῦνται αἱ σχετικαὶ ὑποχρεώσεις.

Ἡ ἀποζημίωσις τοῦ ἐνοικίου δὲν ὑπάκειται εἰς μεταβολάς, εἰμὴ ὅταν οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ ἀνθυπασπισταὶ ἐνοικιάσιν εἰς δημόσια κτίρια, ὅτε ἐλαττοῦται κατὰ τὸ ἥμισυ.

Ἄρθρον 3. Αἱ ἀποδοχαὶ διαθεσιμότητος συνίστανται εἰς τὰ δύο τρίτα τοῦ μισθοῦ καὶ εἰς τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ ἐνοικίου.

Ἄρθρον 4. Εἰς μὲν τοὺς διοριζομένους ἢ προβιβαζομένους εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ἀνθυπασπιστοῦ χορηγεῖται δωρεὰ ἱματισμοῦ τριακοσίων δραχμῶν· εἰς δὲ τοὺς προβιβαζομένους εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ἀνθυπολοχαγοῦ εἰς Σώματα, εἰς τὰ ὁποῖα ἀπαιτεῖται νὰ ἔχωσιν ἵππον ὑπηρεσίας, χορηγεῖται δωρεὰ ἱππωνείας ἑξακοσίων δραχμῶν τριακοσίων.

Δωρεὰ ἑξακοσίων δραχμῶν δι' ἱματισμὸν καὶ δι' ἱππωνείαν χορηγεῖται εἰς τοὺς διοριζομένους ἢ προβιβαζομένους εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ἀνθυπομοιράρχου.

Ἄρθρον 5. Εἰς τοὺς ὑπασπιστὰς τῶν σωμάτων δίδεται διὰ τὴν γραφικὴν των ὑπηρεσίαν ἐπιμίσθιον ἐκ δραχμῶν εἴκοσι πρὸς τούτῳ δὲ, καὶ ἀποζημίωσις ἵππου καὶ ἱπποσκευῆς, ἐὰν δὲν λαμβάνωσιν αὐτὴν ὡς ἐκ τοῦ ὅπλου, εἰς ὃ ἀνήκουσιν.

Ἄρθρον 6. Διὰ Βασιλικοῦ διατάγματος κανονίζονται αἱ ἀποδοχαὶ τῶν ἀξιωματικῶν καὶ στρατιωτῶν τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς, ὡς καὶ αἱ ἀποδοχαὶ τῶν ἀξιωματικῶν τῶν διατελούντων ἐν ἀδείᾳ ἀπουσίας, μὴ ὑπερβαινούσης ἓξ μῆνας, τῶν ἐν τοῖς νοσοκομείοις νοσηλευομένων καὶ τῶν ὑποβίων.

Ἄρθρον 7. Ὅλοι οἱ νόμοι καὶ τὰ Βασιλικὰ διατάγματα τὰ ἀντιβαίνοντα εἰς τὸν παρόντα νόμον ἀκυροῦνται.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ καὶ ἐκτελεσθῆ καθὸ νόμος τοῦ Κράτους.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 22 Μαρτίου 1853.

Ο Θ Ω Ν

Σ. ΜΙΛΙΟΣ.

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΑΤΥΠΩΣΙΣ

Τῆς μισθοδοσίας τῶν ἀξιωματικῶν καὶ τῶν ἀνθυπασπιστῶν τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς, ἐξαιρουμένης τῆς φάλαγγος.

Ἐνδεξις τῶν βαθμολογιῶν	Μισθοὶ	Ἀποζημιώσεις. Ἀποδοχαὶ ἐνεργείας. Ἐνοίκιον	Ἵππος	Ἱππωνεία	Ἀδιάκοπος βιβλίων	Ἔκτακτον	Ὑφορεὰ ἐφόδια	Γραφεῖον	Ὀδοιπορικὸν	Ἐφοδιασμὸς ἢ ἐφοδιακὰ	Σύνολον
	Δρ. Λ.	Δ. Λ.	Δ. Λ.	Δ. Λ.	Δ. Λ.	Δ. Λ.	Δ. Λ.	Δ. Λ.	Δ. Λ.	Δ. Λ.	
Σύνταγμα στρατάρχης τοῦ πυροβολικοῦ	400	90						70			
» μηχανικοῦ	400	90									
» γενικὸν ἐπιτελεῖον	400	90									
» ἱππικοῦ	400	90									
» πεζικοῦ	400	90									
Τῶν ἐπιτελῶν στρατηγῶν	400	90									
» φρουρῶν	360	90									
Ἀντισυνταγματάρχης τῆς χωροφυλακῆς	320	80			10						
» τοῦ πυροβολικοῦ	320	80			10						
» τοῦ μηχανικοῦ	320	80									

| | | |

Ἔνδειξις τῶν βαθμολογιῶν	Μισθοῦ Δρ.	Μισθοῦ Λ.	Ἀποδοχαὶ ἐνεργείας: Ἀποζημιώσεις: Ἐνοικίου Δ.	Ἐνοικίου Λ.	Ἵππου ὑποστατικῆς Δ.	Ἵππου ὑποστατικῆς Λ.	Διδακτικῶν βιβλίων Δ	Διδακτικῶν βιβλίων Λ.	Ἐπιδόσεως ἐνδύματος Δ.	Ἐπιδόσεως ἐνδύματος Λ.	Γραφείου Δραχ.	Γραφείου Λ.	Ὁδοιπορικῶν Δραχ	Ὁδοιπορικῶν Λ.	Εἰδικῆς ἢ ἐργασίας Δραχ	Εἰδικῆς ἢ ἐργασίας Λ.	Δρ.	Λ.
Ὑπομοίραρχος τῆς χωροφυλακῆς	100		20								6		20		10			
Ὑπολοχαγὸς τοῦ πυροβολικοῦ	100		20				10											
» τοῦ μηχανικοῦ	100		20				10											
» τῶν γεν. ἐπιτελῶν	100		20				10											
» » τοῦ ἱππικοῦ	100		20						10									
» » τῶν ζευγιτῶν	100		20												10			
» » τοῦ ὑλικ. τοῦ πυροβολικοῦ	100		20															
» » τοῦ πεζικοῦ	100		20															
» » τῶν ἐπιτελῶν φρουρίων	100		20												40			
» » τῆς ὁροφυλακῆς	100		20												40			
Καταλυματίαι α. τάξεως	100		20															
Ἰατροὶ » »	100		20															
Ἱερεῖς » »	100		20												40			
Φαρμακοποιοὶ » »	100		20												40			
Κτηνίατροι » »	100		20															
Ἀνθυπομοίραρχος τῆς χωροφυλακῆς	80		20								6		20		10			
Ἀνθυπολοχαγὸς τοῦ πυροβολικοῦ	80		20				10											
» τοῦ μηχανικοῦ	80		20				10											
» τῶν γεν. ἐπιτελῶν	80		20				10											
Ἀνθυπλοχαγὸς τοῦ ἱππικοῦ	80		20						10									
Ἀνθυπολοχαγὸς τῶν ζευγιτῶν	80		20															
» τοῦ ὑλικοῦ τοῦ πυροβολικοῦ	80		20															
» τῶν ἐπιτελῶν φρουρίων	80		20															
» τῆς ὁροφυλακῆς	80		20															
Καταλυματίας 2 τάξ.	80		20												20			
Ἱερεὺς » »	80		20												20			
Κτηνίατρος » »	80		20												20			
Φαρμακοποιὸς » »	80		20												20			
Ἰατρὸς » »	80		20												60			
Ἀρχιτεχνίτης 1 τάξ.	80		20															
Ἀνθυπασπιστὴς τοῦ πυροβολικοῦ	50		10				10											
» τοῦ μηχανικοῦ	50		10				10											
» τῶν γεν. ἐπιτελῶν	50		10															
» τοῦ ἱππικοῦ	50		10						10									
» τῶν ζευγιτῶν	50		10												10			
» τοῦ ὑλικοῦ τοῦ πυροβολικοῦ	50		10															
» τοῦ πεζικοῦ	50		10															
» τῶν ἐπιτελῶν φρουρίων	50		10															
Σημαιοφόρος τῆς ὁροφυλακῆς	50		10												60			
Ἀρχιτεχνίτης 2 τάξ.	50		10												20			
Δόκιμοι Ἰατροὶ 1 »	50		10												20			
» » 2 »	50		10												20			
» φαρμακοποιοὶ 1 τάξ.	50		10												20			
» » 2 »	50		10												20			
Λογισταὶ 1 τάξ.	50		10												20			
» 2 »	50		10												20			
Δόκιμοι κτηνίατροι 1 τάξ.	50		10															
» » 2 »	50		10															

* ΣΗΜ. Ἡ ἀποζημίωσις ἵππου καὶ ἱπποσκευῆς ὁμοῦ σύγκειται ἐκ δραχμῶν δέκα ζ' ἑκάστου ἵππου ὑπηρεσίας.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 1 Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος	Ὁ ἀντιπρόεδρος
ΕΥΣΤΡ. Μ. ΠΑΡΙΣΗΣ.	Χ. Α. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Π. Κολποδῖνος.
Τ. Γ. Μαυρομμάτης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΜΘ'.

Τῆς 2 Ἀπριλίου 1853.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου, τοῦ προεδρεύσαντος ἀντιπροέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Παρελθὼν ἐν πρώτοις ὁ εἰσηγητὴς ἐπὶ τοῦ ὑποβληθέντος σχεδίου συνθήκης μεταξὺ τῆς ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς ἑταιρίας Γλασκώβ, ἀνέγνω ἔκθεσιν ἐπ' αὐτῆς, ἔχουσαν οὕτω·

Πρὸς τὴν Βουλήν!

« Ἡ ἐκ τῶν τμημάτων τῆς Βουλῆς εἰσηγητικὴ ἐπιτροπὴ συνελθοῦσα καὶ μελετήσασα τὴν μεταξὺ τῆς ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς ἐν Λιβερπούλῃ ἑταιρίας τοῦ Γλασκώβ συνομολογηθεῖσαν σύμβασιν, περὶ συστάσεως δι' ἀτμοπλοίων συγκοινωνίας μεταξὺ Λιβερπούλης καὶ Κωνσταντινουπόλεως διὰ τῆς Γιβραλτάρης, Μελίτης, Σύρου καὶ Σμύρνης, τὴν ὑποβληθεῖσαν εἰς ὑμᾶς διὰ νὰ δώσητε τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 25 τοῦ Συντάγματος συγκατάθεσίν σας, παρατηρεῖ, ὅτι ἡ σύμβασις αὕτη παρέχει, ἐκτὸς τῶν ἄλλων ἐμπορικῶν ὠφελειῶν, καὶ εὐκολίας οὐκ ὀλίγας εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὡς ἀναδεχομένης τῆς μνησθείσης ἑταιρίας νὰ μεταφέρῃ τὴν ἀλληλογραφίαν μας, τὰ δημόσια χρήματα καὶ ἐξ κατ' ἔτος πρόσωπα, τῇ αἰτήσει τῆς Κυβερνήσεως, εἰς τοὺς λιμένας, εἰς οὓς προσορμίζονται τὰ ἀτμόπλοιά της, δωρεάν, καὶ προτείνει παμψηφεὶ νὰ χορηγήσητε, κύριοι, τὴν ζητουμένην συγκατάθεσιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 2 Ἀπριλίου 1853.

Ἡ ἐπιτροπή

Δ. Ὀρεινὸς,	Α. Σ. Δανιόπουλος,
Κ. Τσουκαλᾶς,	Γεώρ. Κένδρος.

Ὁ Εἰσηγητὴς Ἠλ. Δωλιανός.

Ἐπίσης δὲ ἀνέγνω ἑτέραν ἔκθεσιν καὶ ἐπὶ τοῦ περὶ κανονισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ νομοσχεδίου, ἔχουσαν ὡς ἑρεξῆς·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

« Ἡ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀποδοχῶν τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς εἰσηγητικὴ ἐπιτροπὴ, λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸ νομοσχέδιον τοῦτο, καὶ εὑροῦσα τὰς διατάξεις αὐτοῦ ἀναγκαίας πρὸς τακτοποίησιν τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἀξιωματικῶν, παραδέχεται αὐτὸ, καὶ συνιστᾷ τὴν ἐπιψήφισιν του εἰς τὴν Βουλήν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 1. Ἀπριλίου 1853.

Ἡ ἐπιτροπή

Δ. Τσόκρης, Α. Κοτζάκης, Ι. Κλήμακας, Σπ. Μήτσας, Α. Καστανᾶς.

Εἰς τοὺς βουλευτὰς Ζ. Ζαρειρόπουλον, Κ. Βλάμην, Κ. Ἀσημοπρινόπουλον καὶ Ν. Πανουριᾶν ἐχορηγήθη ὑπὸ τῶν ὅρων μηνιαία ἄδεια ἀπουσίας.

Μετὰ ταῦτα λαβὼν τὸν λόγον παρετήρησέ τις, ὅτι ὁ παρὰ τῇ Βουλῇ διατελῶν ὑπάλληλος Γ. Τερτσέτης γνωστὸν εἶναι, ὅτι συναγωνισθεὶς κατὰ τὸν τελεσθέντα καὶ ἐφέτος ποιητικὸν ἀγῶνα τῆς 25 Μαρτίου, ἐπηνέθη ὡς γράψας ἐραιλλίως τοῦ λαβόντος τὴν δάφνην ποιητοῦ, ἀλλὰ δὲν ἐστέφθη διὰ τοὺς ἐν τῇ ἐκθέσει τῆς ἐπιτροπῆς ἀναφερομένους λόγους. Ἐπειδὴ δέ, ὡς εἶπεν, ὁ ῥηθεὶς Τερτσέτης εἶναι ὑπάλληλος τῆς Βουλῆς καὶ τὸ ποίημά του ἐπηνέθη τοσοῦτον, ἐνῷ ἄλλως δὲν εἶναι ἄγνωστοι καὶ αἱ λοιπαὶ τοῦ ἀνδρὸς ἀρεταὶ, προτείνει νὰ τυπωθῇ τὸ ποίημα τοῦτο δαπάνῃ τοῦ Σώματος μετὰ τοῦ ἐκφωνηθέντος παρ' αὐτοῦ ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τῆς Βουλῆς λόγου· εἰς δὲ τὸν συγγραφέα ἀπόκειται νὰ ποιήσῃ οἱανδήποτε θέλει χρῆσιν τῶν εἰσπραχθησομένων χρημάτων.

Ἐπὶ τούτοις ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν πρότασιν ἀποφηναμένη, ὅτι ἐν ἐλλείψει τοῦ ἀναγκαίου ποσοῦ δύναται τὸ προεδρεῖον νὰ ζητήσῃ συμπληρωτικὴν πίστωσιν.

Ἐγένετο ἀκολούθως ὑπὸ τοῦ ἀντιπροέδρου, ἑνὸς τῶν γραμματέων καὶ τῶν ψηφολεκτῶν Ἐμ. Ἀντύπα καὶ Ν. Ματθαίου ἡ διὰ τὸν ἀρξάμενον μῆνα κλήρωσις τῶν τμημάτων, ἔλαχον δὲ τὰ ὀνόματα βουλευτῶν ὡς ἑρεξῆς.

Μηνιαία κλήρωσις τῶν τμημάτων διὰ τὸν μῆνα Ἀπρίλιον 1853.

Α.	Β.	Γ.
Κίμων Χριστοδούλου	Ν. Μπούκουρας	Δ. Γιαννούλης
Ν. Πετμεζᾶς	Χ. Κιαΐδης	Ἰω. Γ. Κριεζῆς
Περ. Καλαμογδάρτης	Α. Κιζάνης	Ἀ. Χ. Ἀναργύρου
Ἐλ. Καλογερᾶς	Π. Ζάνος	Π. Κώνας Τσαμάλας
Κ. Ἀξελός	Κ. Βλάμης	Δ. Φιλήρετος
Π. Κολποδῖνος	Χρ. Δεμάθας	Ν. Μπούτουνας
Π. Λαζαρῆς	Δ. Νικουλάκης	Π. Χ. Πίτρου
Ἠλ. Δοῦλας	Δ. Δρόσος	Κ. Λιμπερόπουλος
Ἰ. Προβιλέγιος	Ἰωάν. Φκρομάκης	Γ. Σκοῦφος
Κων. Δαρειώτης	Γ. Α. Ῥάλλης	Ν. Μοσχούλας
Δ. Σκυλοδῆμος	Ν. Ματθαίου	Α. Π. Ἰωάννου
Λ. Γιουρδῆς	Θ. Πετρινὸς	Ἀλ. Κουμουνδουράκης
Α. Γεωργαντᾶς	Ἀνδρίας Ἴσκος	Ἰ. Σαγρίδος
Θρασ. Ζαΐμης	Ἀνδρ. Δανόπουλος	Ἀνδρ. Αὐγερινὸς
Χ. Χριστόπουλος	Λ. Ῥώλας	Σ. Καπανίτσας
Ν. Πιεράκος	Γ. Ἰω. Γιαλδάσης	Δ. Πετροπουλάκης
Τ. Μαυρομμάτης	Γ. Κάνδυας	Π. Καμπάνης
Α. Παπαδημητριάδης	Δημ. Ζῶτος	Μ. Σισίνης
Ἰω. Βάγλας	Κυρ. Ποντρόπουλος.	Σ. Στεφανόπουλος.
Ἀθ. Καστανᾶς.		

Δ.	Ε.	Ϛ.
Σ. Καπετανάκης	Γ. Τσόκρης	Δ. Καλλιφρονᾶς
Γεώργιος Βελῆς	Σ. Βλάχος	Γ. Ἀποστολίδης
Κ. Σκουρλίτης	Ἐμ. Μοδινὸς	Ἐμ. Καραμάνος
Γ. Λαγωστατίδης	Ἰω. Δαμιανὸς	Ἀναγ. Παπατσώρης
Κ. Γριβαγεώργης	Γ. Γουλιμῆς	Λεων. Χρυσανθόπουλος
Ἐμμ. Μελετόπουλος	Μ. Σολομὸς	Ἀναγ. Δεδόπουλος
Ἀναγ. Παπαθανασίου	Κ. Δουδουνιώτης	Θ. Γρίβας
Π. Βάρδογλης	Γ. Μαδεμοχωρίτης	Ζ. Α. Ζαρειφόπουλος
Α. Βιλαΐτης	Α. Κύμολπίδης	Δ. Ἐμπειρίκος
Χρ. Ἀντωνόπουλος	Δ. Ὀρεινὸς	Ἀ. Πανοπριφτόπουλος
Εὐστ. Οἰκονομόπουλος	Ἐμ. Ἀντίπας	Χ. Οἰκονομίδης
Στ. Μαυροδῆμος	Ἰω. Εὐγενίδης	Π. Πατρινὸς
Δ. Σκαλτσοδῆμος	Χ. Θεοχαρόπουλος	Δ. Σακελλαριάδης
Γ. Παπασπυρόπουλος	Φρ. Μαῦρος	Γ. Ι. Στάϊκος
Κ. Λαμπρινόπουλος	Ν. Πανουριᾶς	Στ. Μήτσας
Εὐρ. Παρίσης	Ἀναγ. Τατόπουλος	Ν. Ἀναργύρου
Ζαννῆς Μαραγκὸς	Γ. Νικολάου	Ν. Σισμάνης
Γρ. Πατριαρχέας	Ι. Κλίμακας	Ἰ. Γεωγράρας
Γ. Περωτής.	Ἀνδρέας Πέπας.	Δ. Τσόκρης.

Ζ.		
Κων. Νταγρὲς	Σιδέρης Πράτσικας	Καλ. Τσουκαλᾶς
Κ. Μανέτας	Μ. Χουρμούζης	Α. Κορφιωτάκης
Β. Νικολαΐδης	Δ. Δημητρακόπουλος	Γρ. Βαλλιάνος

Ἀναγν. Δημητρίου	Ἀνδρ. Μάμουκας	Π. Τσανατάκης
Ἠλ. Παπαδαῖος	Δ. Μητσάκης	Ν. Δελιγιάννης
Γρ. Κορακιωτάκης	Δ. Πολυχρονόπουλος	Ἀναγ. Κοντάκης.
Π. Δελιγιάννης		

Μετὰ ταῦτα ὁ προεδρεύσας ἀντιπρόεδρος ἐκήρυξε διαλελυμένην τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ προεδρεύσας ἀντιπρόεδρος
Χ. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Κ. Νταγρέας.
Π. Κολποδῖνος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Ν'.

Τῆς 4 Ἀπριλίου 1853.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀναγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Παρελθὼν ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς, ἀνέγνω ἔκθεσίν τε καὶ σχέδιον συνθήκης μεταξὺ τῆς Ἑλλην. Κυβερνήσεως καὶ τῆς ἑταιρίας τῶν ἐθνικῶν διαπορθμεύσεων· ἔχουσι δ' οὕτως·

ΕΚΘΕΣΙΣ

Περὶ τῆς μεταξὺ τῆς ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς ἑταιρίας τῶν ἐθνικῶν διαπορθμεύσεων συνομολογηθείσης ταχυδρομικῆς συμβάσεως.

Πρὸς τὴν Βουλήν.

Ἀπὸ τὸ ἔτος 1838 ἐσυστήθη, κύριοι, δι' ἀτμοπλοίων τῆς γαλλικῆς Κυβερνήσεως συγκοινωνία μεταξὺ Μασσαλίας, Κωνσταντινουπόλεως καὶ Ἀλεξανδρείας διὰ τῆς Ἑλλάδος, ἥτις ἐξηκολούθησε διατηροῦσα μέχρι τοῦ προπαρελθόντος ἔτους τρὶς κατὰ μῆνα τὴν συγκοινωνίαν ταύτην μεταξὺ τῶν μνησθέντων τόπων καὶ ἄλλων πολλῶν μεσολαβούντων. Κατὰ δὲ τὸ ἔτος 1846 ἰδιωτική τις γαλλικὴ ἑταιρία, τοῦ Ῥοστὰν καὶ Συντροφίας καλουμένη, ἐσύστησε νέαν συγκοινωνίαν δὶς τοῦ μηνὸς μεταξὺ Μασσαλίας καὶ Κωνσταντινουπόλεως διὰ τῆς Σύρου,

ήτις ἐξηκολούθησε τὰ ταξείδιά της ἐπί τινα χρόνον, ἀλλ' ἀτάκτως ἕνεκα διαφόρων περιστατικῶν, καὶ ἐπομένως ἔπαυσε.

Κατὰ τὸ ἔτος 1851 ἡ γαλλικὴ Κυβέρνησις διὰ νόμου παρεχώρησεν εἰς τὴν ἑταιρίαν τῶν ἐθνικῶν διαπορθμεύσεων τ' ἀτμόπλοιά της ταῦτα, ἐπὶ τῇ συμφωνίᾳ τοῦ νὰ ἐξακολουθήσῃ διατηροῦσα αὐτὴ, εἰς τὴν ὁποίαν συνεχωνεύθη καὶ ἡ τοῦ Ῥοστὰν, τὰς μνησθείσας ἀνωτέρω συγκοινωνίας.

Αὕτη ἐξηκολούθησε πραγματικῶς ἐκτελοῦσα τὰς μετὰ τῆς γαλλικῆς Κυβερνήσεως συμφωνίας της, προσέθηκε δὲ, χάριν τοῦ ἐσωτερικοῦ ἑλληνικοῦ ἐμπορίου καὶ τῶν συγκοινωνιῶν, καὶ νέας ἐσωτερικὰς συγκοινωνίας, τὰς μεταξὺ Πειραιῶς, Ὕδρας, Πατρῶν, Ναυπλίου, Γυθείου, Καλαμῶν, καὶ μίαν προσέτι ἐξωτερικὴν, τὴν μεταξὺ Πειραιῶς καὶ Θεσσαλονίκης· ἀλλὰ τὰ πλοῖα αὐτῆς δὲν ἠδύναντο ν' ἀναγνωρισθῶσι παρὰ τῆς ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως εἰς οὐδένα λιμένα ἑλληνικὸν ὡς πολεμικὰ, καὶ ν' ἀπολαμβάνωσιν ὅσα πλεονεκτήματα ἀπολάμβανον τὰ ἀτμόπλοια τῆς γαλλικῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς ἑταιρίας τοῦ Ῥοσὰν, ἥτις εἶχε συνομολογήσει μεθ' ἡμῶν σύμβασιν, ἂν περὶ τούτου δὲν προέβλεπε ῥητῶς μία σύμβασις, δι' ἧς νὰ παραχωρῶνται καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα κατ' ἀμοιβαιότητα αἱ ἀπαιτούμεναι εὐκολίαι καὶ ὠφέλειαι, καὶ ἕνεκα τούτου ἐζητήσατο νὰ συνθηκολογήσῃ.

Ἡ Κυβέρνησις λαβοῦσα τὴν πρότασιν ταύτην τῆς ἑταιρίας, ἐπεφόρτισε τὸν γενικὸν διευθυντὴν τῶν ταχυδρομείων νὰ διαπραγματευθῇ μετὰ τοῦ διορισθέντος ἐπιτρόπου τῆς ἑταιρίας σύμβασιν κατάλληλον καὶ στηριζομένην εἰς ἀμοιβαίας ὠφελείας. Ἡ διαπραγμάτευσις ἐγένετο σύμφωνα μὲ τὴν ἐπιθυμίαν τῆς Κυβερνήσεως, καὶ ἡ σύμβασις συνωμολογήθη, τῇ Βασιλικῇ ἐγκρίσει, τὴν 1/13 τρέχοντος μηνός.

Ἐπειδὴ ὅμως ἐν αὐτῇ, κύριοι, ὑπάρχουσιν ὅροι τινὲς, οἵτινες ἀπαιτοῦν, κατὰ τὸ ἄρθρον 25 τοῦ Συντάγματος, τὴν ὑμετέραν συγκατάθεσιν, λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω αὐτὴν κατὰ Βασιλικὴν διαταγὴν εἰς ὑμᾶς, καὶ παρακαλῶ νὰ χορηγήσητε τὴν ζητουμένην συγκατάθεσίν σας, καθ' ὅσον αἱ χορηγούμεναι δι' αὐτῆς εἰς τὴν Ἑλλάδα εὐκολίαι καὶ ὠφέλειαι εἶναι μεγάλαι καὶ γνωσταὶ εἰς ὅλους ὑμᾶς.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 3 Ἀπριλίου 1853.

Ὁ ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν
Ι. ΑΜΒΡΟΣΙΑΔΗΣ.

Ο Θ Ω Ν

ΕΛΕΩ: ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον θέλει εἰσαχθῇ ὅπως ἔχει εἰς τὴν Βουλὴν ὑπὸ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργοῦ καὶ ὑποστηριχθῇ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 3 Ἀπριλίου 1853.

Ο Θ Ω Ν

Ι. ΑΜΒΡΟΣΙΑΔΗΣ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἐπεράσισαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1. Ἡ κατ' ἐντολὴν τῆς Κυβερνήσεως μεταξὺ τοῦ Γεν. διευθυντοῦ τῶν ταχυδρομείων Κ. Γ. Σκούρου καὶ τοῦ Κ. Θεοφίλου Φεράλδη, ἐπιτρόπου τῆς ἑταιρίας τῶν ἐθνικῶν διαπορθμεύσεων, συνομολογηθεῖσα ταχυδρομικὴ σύμβασις τὴν 1 (13) Ἀπριλίου τρ. ε. ἐγκρίνεται.

Κατὰ συνέπειαν ἅπασαι αἱ διατάξεις καὶ ἅπαντες οἱ ὅροι οἱ ἐμπεριεχόμενοι εἰς τὴν ῥηθεῖσαν σύμβασιν, εἴτε πρὸς βάρος τῆς ἑλληνικῆς ἐπικρατείας εἴτε πρὸς ὑποχρέωσιν τῆς ἑταιρίας τῶν διαπορθμεύσεων, ἐκτελεσθήσονται ὁλοκλήρως καὶ ἀκριβῶς, ἡ δὲ σύμβασις αὕτη προσαρτᾶται εἰς τὸν παρόντα νόμον.»

ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΗ ΣΥΜΒΑΣΙΣ

Μεταξὺ τῆς ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς ἑταιρίας τῶν Ἐθνικῶν διαπορθμεύσεων.

«Ὁ Κ. Γεώργιος Σκοῦρος, Διευθυντὴς τῆς γενικῆς διευθύνσεως τῶν Βασιλικῶν ταχυδρομείων τῆς Ἑλλάδος, καὶ ὁ Κ. Θ. Φεράλδης ἐν ὀνόματι τῆς ἑταιρίας τῶν ἐθνικῶν διαπορθμεύσεων, λαβόντες παρὰ τοῦ ἔχοντος τὸ δικαίωμα τὴν ἐντολὴν τοῦ νὰ ὁρίσωσι τὴν ἐν Ἑλλάδι θέσιν τῆς ῥηθείσης ἑταιρίας καὶ τὰς μελλούσας σχέσεις αὐτῆς πρὸς τὴν ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν, καὶ καινοποιήσαντες ἀμοιβαίως τὰ πληρεξούσιά των, ἐσυμφώνησαν εἰς τὰ ἀκόλουθα ἄρθρα·

Ἄρθρ. 1. Ἡ ἑταιρία τῶν ἐθνικῶν διαπορθμεύσεων (société des services maritimes des messageries Nationales) ὑποχρεοῦται νὰ διατηρήσῃ (ἐξαιρουμένης ἀκαταμαχήτου ἀνάγκης) ἀ. Μίαν συγκοινωνίαν κατὰ δεκαήμερον μεταξὺ Σύρου, Μελίτης, Μεσσήνης, Νεαπόλεως, Σιβίτα-Βέκιας, Λιβόρνου, Γενούης καὶ Μασσαλίας ἀφ' ἑνὸς, καὶ ἀφ' ἑτέρου Σύρου, Σμύρνης, Ἀκρωτηρίων,

Καλλιπόλεως καὶ Κωνσταντινουπόλεως, καὶ διὰ πλαγίας πορείας ἐπίσης κατὰ δεκαήμερον μεταξὺ Σύρου καὶ Πειραιῶς. δ'. Δύο συγκοινωνίας κατὰ μῆνα μετὰ τῆς Ἀλεξανδρείας (Αἰγύπτου). γ'. Μίαν συγκοινωνίαν κατὰ εἰκοσαήμερον διὰ Σύρου καὶ Σμύρνης μὲ τὴν Ῥόδον, Μερσίνην, Ἀλεξανδρέτταν, Λαοδίκειαν (Lattagie), Τρίπολιν, Βηρυττὸν, Ἰόππην καὶ Ἀλεξάνδρειαν, συμφώνως μὲ τὸ προσηρτημένον δρομολόγιον, ὑποχρεωτικὸν ὂν διά τε τὴν Κυβέρνησιν τῆς Γαλλίας καὶ τὴν ἑταιρίαν τῶν ἐθνικῶν διαπορθμεύσεων.

Ἄρθρ. 2. Τὸ σταθμεῦον εἰς Πειραιᾶ ἀτμόπλοιον θέλει ἐξακολουθῆ ἐπίσης νὰ ταξειδεύῃ τακτικῶς·

ά. Ἅπαξ τοῦ μηνὸς μεταξὺ Ἀθηνῶν (Πειραιῶς), Ὕδρας, Πετσῶν, Ναυπλίας, Γυθείου καὶ Καλαμῶν.

β'. Ἅπαξ τοῦ μηνὸς μεταξὺ Πειραιῶς καὶ Χαλκίδος.

γ'. Ἅπαξ τοῦ μηνὸς μεταξὺ Πειραιῶς καὶ Θεσσαλονίκης, ἐκτὸς πάλιν ἀκαταμαχήτου ἀνάγκης καὶ ἂν δὲν ἤθελε κωλύεσθαι ἀπὸ τυχαίαν βραδύτητα τῶν ἀτμοπλοίων τῆς Μασσαλίας καὶ Κωνσταντινουπόλεως, ἢ ἀπὸ ἀναπορεύκτους ἐπισκευάς.

Μ' ὅλα ταῦτα αἱ ἐσωτερικαὶ συγκοινωνίαι, ἐκτὸς τῆς μεταξὺ Πειραιῶς καὶ Σύρου, τὰς ὁποίας ἡ ἑταιρία τῶν ἐθνικῶν διαπορθμεύσεων διατηρεῖ ἤδη, ἢ ἐκείναι τὰς ὁποίας ἤθελε τυχὸν καταστήσει, μετὰ προηγουμένην συνεννόησιν τῆς Ἑλλην. γενικ. διευθύνσεως τῶν ταχυδρομείων, ἀπὸ μιᾶς εἰς ἄλλην ἑλληνικὴν ἀκτὴν, θέλουν καταγεῖσθαι ἀπὸ τὴν μνησθεῖσαν ἑταιρίαν, ἅμα συσταθῶσιν ἑλληνικὰ ἀτμόπλοια εἴτε δημόσια εἴτε ἰδιωτικὰ, ἀναγνωρισμένα ὡς ἑλληνικὴ ἰδιοκτησία καὶ προσδιορισμένα διὰ τὴν διατήρησιν τῶν ἐσωτερικῶν συγκοινωνιῶν τῶν μνημονευομένων εἰς τοὺς §. §. ά. καὶ β'. τοῦ παρόντος ἄρθρου· ἡ δὲ κατάργησις αὕτη θέλει πραγματοποιηθῆ μετὰ δύο μῆνας ἀφ' οὗ ἡ Γενικὴ διεύθυνσις τῶν ἑλληνικῶν ταχυδρομείων γνωστοποιήσῃ τοῦτο εἰς τὴν ἑταιρίαν.

Ἡ ἑταιρία τῶν ἐθνικῶν διαπορθμεύσεων ἔχει ἀφ' ἑτέρου τὸ δικαίωμα εἰς πᾶσαν ἐποχὴν νὰ διακόψῃ ἢ νὰ παύσῃ ἐντελῶς κατὰ προαίρεσιν τὸ ὅλον ἢ μέρος τῶν ἐσωτερικῶν συγκοινωνιῶν, ἃς διατηρεῖ ἤδη ἢ ἤθελε δυνηθῆ νὰ συστήσῃ εἰς τὸ μέλλον, γνωστοποιοῦσα συγχρόνως πρὸ δύο μηνῶν εἰς τὴν ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν τὰ ληφθησόμενα νέα μέτρα, χωρὶς νὰ ἐπιφέρῃ ἡ προπαρεῖσις αὕτη τῶν δρομολογίων της ἀφαίρεσίν τινα οὐτινοσδήποτε τῶν δικαιωμάτων καὶ προνομίων, τὰ ὁποῖα παρέχει αὐτῇ ἡ παροῦσα σύμβασις.

Ἡ ἐν ἐνεργείᾳ ὁμοῦ ὑπηρεσία μεταξὺ Πειραιῶς καὶ Σύρου,

καθὼς καὶ ἡ ὅλων τῶν ἄλλων πορειῶν τῶν ὁριζομένων διὰ τοῦ ἄρθρου 1, θέλουν μένει διατηρηθῆ καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς παρούσης συμβάσεως.

Ἄρθρ. 3. Αἱ ἡμέραι καὶ ὧραι τῆς ἀρίζεως καὶ ἀναχωρήσεως τῶν ἀτμοπλοίων εἰς τοὺς διαφόρους ὅρμους, ὅπου θέλουν ὑπηρετεῖ τ' ἀτμόπλοια κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 τῆς παρούσης συμβάσεως, ἐκανονίσθησαν ἀπὸ τὴν διεύθυνσιν τῆς ἑταιρίας τῶν ἐθνικῶν διαπορθμεύσεων ἐκ συμφώνου μετὰ τῆς γαλλικῆς Γεν. διευθύνσεως τῶν ταχυδρομείων.

Ἡ διεύθυνσις τῆς ἑταιρίας τῶν ἐθνικῶν διαπορθμεύσεων δύναται πάντοτε, κατὰ τὴν ἀνάγκην τῆς ὑπηρεσίας καὶ κατὰ τὰς συμφωνίας, αἵτινες ἤθελον ἐπενεχθῆ μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῆς γαλλικῆς Γεν. διευθύνσεως τῶν ταχυδρομείων, νὰ ἐπιφέρῃ εἰς τὰς μνησθείσας ἡμέρας καὶ ὥρας τῆς ἀναχωρήσεως καὶ ἀρίζεως ὁποιανδήποτε τροποποίησιν νομίσῃ ἐπωφελῆ, ἀλλ' ὀφείλει νὰ κανονοποιήσῃ πρὸ ἑνὸς μηνὸς τοὐλάχιστον εἰς τὴν Ἑλλην. γενικὴν διεύθυνσιν τῶν ταχυδρομείων τὰς μεταβολὰς, τὰς ὁποίας ἤθελε τυχὸν εἰσάξει εἰς τὴν ὑπηρεσίαν. Εἰς περίπτωσιν δὲ, καθ' ἣν κατεπείγουσαι ἀνάγκαι ἤθελον ἀπαιτήσει μετὰ ταῦτα μεταβολάς τινας ἢ τροποποιήσεις μεταγενεστέρας εἰς τοὺς διάπλους τῶν ἀτμοπλοίων τῆς ἑταιρίας τῶν ἐθνικῶν διαπορθμεύσεων ὡς πρὸς τὰ συστηθέντα ἢ συστηθησόμενα ταξείδια εἰς τοὺς διαφόρους λιμένας τῆς Ἑλλάδος, τοὺς μνημονευομένους εἰς τὸ ἄρθρ. 2 τῆς παρούσης συμβάσεως, δύναται ἡ ἑταιρία νὰ εἰσάξῃ αὐτάς, ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ τὰς πραγματοποιήσῃ ἄνευ προηγουμένης συνεννοήσεως μετὰ τῆς Ἑλληνικῆς γενικῆς διευθύνσεως τῶν ταχυδρομείων.

Ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν τὸ καλῶς ἐννοούμενον συμφέρον τῆς ὑπηρεσίας ἀπαιτήσει τὴν εἰς Πειραιᾶ πρωτόρμισιν τῶν ἀτμοπλοίων τῆς ἀνατολικῆς πορείας, ἡ ἑταιρία τῶν ἐθνικῶν διαπορθμεύσεων ἐπιφυλάττεται ῥητῶς εἰς ἑαυτὴν τὸ δικαίωμα νὰ ἐνεργήσῃ τὴν μεταβολὴν ταύτην καὶ νὰ ῥυθμίσῃ κατ' αὐτὴν τὰ δρομολόγιά της, γνωστοποιοῦσα τοῦτο πρὸ δύο μηνῶν εἰς τὴν Γενικὴν διεύθυνσιν τῶν ἑλληνικῶν ταχυδρομείων, χωρὶς ἀποβολῆς ἢ κωλωβώσεως τῶν δικαιωμάτων καὶ προνομίων, τὰ ὁποῖα παρέχει εἰς τὴν αὐτὴν ἑταιρίαν ἡ παροῦσα σύμβασις.

Ἄρθρ. 4. Ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν, κατὰ τὸ τελευταῖον ἐδάφιον τοῦ προηγουμένου ἄρθρου, τὰ ἀτμόπλοια τῆς ἀνατολικῆς πορείας ἤθελον προσορμίζεσθαι εἰς Πειραιᾶ, ἡ ἑταιρία τῶν ἐθνικῶν διαπορθμεύσεων ὑποχρεοῦται νὰ διατηρήσῃ μίαν συγκοινωνίαν

μεταξὺ Πειραιῶς καὶ Σύρου κατὰ πᾶσαν δεκαημερίαν, εἴτε διὰ πλαγίας πορείας, εἴτε διατηροῦσα τὴν εἰς Σύρον προσόρμισιν ἐντὸς τῆς κατ' εὐθεῖαν ἀνατολικῆς πορείας.

Ἄρθρ. 5. Τὰ ἔξοδα τῆς πληρώσεως καὶ τῆς συντηρήσεως τῶν πρὸς τὴν εἰρημένην ὑπηρεσίαν χρησιμευόντων ἀτμοπλοίων τῆς Ἑταιρίας τῶν ἐθνικῶν διαπορθμεύσεων, καὶ ἐν γένει πᾶν ἄλλο ἔξοδον γεννησόμενον δι' αὐτὰ, θέλουν εἶσθαι εἰς βάρος τῆς μνησθείσης ἑταιρίας.

Ἄρθρ. 6. Καθ' ὅσον ἀναφέρεται εἰς τὰς ἤδη συστηθείσας πορείας κατὰ τὰ ἄρθρα 1 καὶ 2 τῆς παρούσης συμβάσεως, ἢ εἰς τὰς τυχὸν συστηθησομένας ἀκολούθως μετὰ προηγουμένην συνεννόησιν μετὰ τῆς Ἑλληνικῆς γενικῆς διευθύνσεως τῶν ταχυδρομείων, τ' ἀτμόπλοια τῆς ἑταιρίας τῶν ἐθνικῶν διαπορθμεύσεων θέλουν θεωρεῖσθαι καὶ γίνεσθαι δεκτὰ εἰς τοὺς λιμένας τῆς Ἑλλάδος, καὶ ἰδίως εἰς Σύρον καὶ εἰς Πειραιᾶ, ὡς πλοῖα πολεμικὰ καὶ ἀπολαύει πλήρη ἀτέλειαν παντὸς ναυτιλιακοῦ δικαιώματος καὶ διαμετακομίσεως ἐπὶ τῶν πρὸς κατανάλωσιν αὐτῶν ἀνθράκων, καθὼς καὶ ὅλας τὰς τιμὰς καὶ προνόμια, τὰ ὁποῖα ἀπαιτοῦν τὰ συμφέροντα καὶ ἡ σπουδαιότης τῆς ἐμπεπιστευμένης εἰς αὐτὰ ὑπηρεσίας. Οὐδεμία δὲ ὁποιαδήποτε ἀρχὴ δύναται νὰ ἀποτρέψῃ αὐτὰ ἀπὸ τὸν εἰδικόν των προορισμόν, δηλ. τὴν μεταφορὰν τῆς ἀλληλογραφίας, τῶν ἐπιβατῶν, τῶν πραγματειῶν, γρούπων κλπ, οὔτε εἶναι ὑποκείμενα εἰς κατάσχεσιν, δικαστικὴν παρεμπόδισιν, κωλυσιπλοΐαν (embargo) αὐθεντικὴν κράτησιν (arret de prince).

Ἄρθρ. 7. Ἐν περιπτώσει δυστυχημάτων ἢ ἀβαριῶν ἐπελθόντων εἰς τ' ἀτμόπλοια τὰ ἀνήκοντα εἰς τὴν ῥηθεῖσαν ἑταιρίαν κατὰ τὸν διάπλουν των, ἡ ἑλληνικὴ Κυβέρνησις θέλει παρέξει εἰς αὐτὰ πᾶσαν βοήθειαν καὶ πᾶσαν συνδρομὴν, τὴν ὁποίαν ἤθελεν ἀπαιτήσει ἡ κατάστασις των, καὶ ἐπιτρέψει νὰ γίνωσι προσηκόντως εἰς τοὺς ναυσταθμούς της αἱ ἀπαιτούμεναι προμήθειαι ἢ ἐπισκευαὶ εἰς τε τὰ σκάφη καὶ τὰς μηχανὰς, κατὰ τὴν ἐν αὐτοῖς διατίμησιν.

Ἄρθρ. 8. Ἐν περιπτώσει πολέμου μεταξὺ τῶν δύω ἐθνῶν τὰ γαλλικὰ ἀτμόπλοια θέλουν ἐξακολουθῆ τὸν πλοῦν των ἄνευ ἐμποδίου ἢ ἐλαφρύνσεως ἐκ μέρους τῆς ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, μέχρις οὗ γενῇ διαβεβαίωσις τῆς διακοπῆς πάσης συγκοινωνίας μεταξὺ τῶν δύω τόπων ἐκ μέρους μιᾶς τῶν δύω Κυβερνήσεων. Εἰς τὴν περίστασιν ταύτην τ' ἀτμόπλοια δύνανται, ἂν εὑρεθῶσι καθ' ὁδὸν ἢ εἰς τινα λιμένα τοῦ δρομολογίου των, νὰ ἐπανέλθωσιν

ἐλευθέρως καὶ ὑπὸ εἰδικὴν προστασίαν εἰς ἕνα γαλλικὸν λιμένα ἐν τῷ διαστήματι τριῶν μηνῶν μετὰ τὴν ῥηθεῖσαν διαβεβαίωσιν.

Ἄρθρ. 9. Τὰ μνησθέντα ἀτμόπλοια δύνανται νὰ ἐπιβιβάζουν καὶ ἀποβιβάζουν εἰς τοὺς διαφόρους λιμένας τῆς Ἑλλάδος, καὶ ἰδίως εἰς Πειραιᾶ καὶ Σύρον, νομίσματα καὶ ὅλας χρυσᾶς καὶ ἀργυρᾶς, πραγματείας καὶ ἐπιβάτας παντὸς ἔθνους μὲ τὰ πρὸς ἰδίαν των χρῆσιν φορέματα καὶ πράγματα, καθ' ὅσον ἡ εἰσέλευσις ἢ ἐξέλευσις, ἡ εἰσαγωγὴ ἢ ἐξαγωγὴ ἐπιτρέπεται κατὰ τοὺς ἑλληνικοὺς νόμους, συμμορφουμένων τῶν πλοιάρχων ἐν πάσῃ περιπτώσει μὲ τὰς ὑγειονομικὰς, τελωνιακὰς καὶ ἀστυνομικὰς διατάξεις τῶν λιμένων αὐτῶν, τὰς ἀναφερομένας εἰς τὴν ἐπιβίβασιν καὶ ἀποβίβασιν τῶν ἐπιβατῶν καὶ ἐμπορευμάτων.

Ἄρθρ. 10. Καθ' ἣν περίπτωσιν ἐπιβάται καὶ πραγματεῖαι προερχόμεναι ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἤθελον μεταβιβασθῆ ἔν τινι ἑλληνικῷ λιμένι ἀπό τινος πλοίου τῆς ἑταιρίας εἰς ἄλλο τι γαλλικὸν ταχύπλουν ἢ εἰς ἀλλοεθνὲς ἀτμόπλοιον, ἀνῆκον εἰς ἑταιρίαν ἀνεγνωρισμένην ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν, ἢ καθ' ἣν περίπτωσιν αὐτὴ ἡ ἰδία ἑταιρία τῶν ἐθνικῶν διαπορθμεύσεων ἤθελε λάβει ἀπὸ πλοίου εἰς πλοῖον ἐπιβάτας ἢ δέματα, κομισθέντα εἰς τινα ἑλληνικὸν λιμένα ὑπὸ πλοίου ἄλλης ἑταιρίας, ἐπίσης ἀνεγνωρισμένης ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν·

Πᾶσα τοιαύτη ἀπὸ πλοίου εἰς πλοῖον μεταβίβασις θέλει ἐνεργεῖσθαι ἐλευθέρα παντὸς δικαιώματος· ὅθεν τὰ γαλλικὰ ἀτμόπλοια, ὡς καὶ τὰ ξένα μὲ τὰ ὁποῖα ὀφείλουν νὰ ἐνεργήσουν τὰς μνησθείσας ἀνταλλαγὰς, δύνανται νὰ πλησιάσωσιν εἰς ἄλληλα, διὰ νὰ ἐνεργήσωσι τὰς ἀπὸ πλοίου εἰς πλοῖον μεταβιβάσεις.

Προσέτι αἱ πρὸς τοιαύτην μεταβίβασιν ὡρισμέναι πραγματεῖαι καὶ γροῦποι θέλουν ἀποβιβάζεσθαι καὶ φυλάττεσθαι μέχρι τῆς στιγμῆς τῆς ἀναφορτώσεως των, χωρὶς νὰ ὑπάκεινται εἰς πληρωμὴν δικαιώματός τινος, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῆς τελωνιακῆς ἀρχῆς εἰς ἰδιαίτερον μέρος καὶ δι' ἐξόδων τῆς πρακτορίας, εἴτε τῆς ἑταιρίας τῶν ἐθνικῶν διαπορθμεύσεων εἴτε ἄλλης ἑταιρίας ἀνεγνωρισμένης ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν, μεθ' ἧς ἤθελε συνθηκολογήσει ἐκείνη· αἱ ἐργασίαι ὅμως αὗται θέλουν ὑπόκεισθαι εἰς τὰς ὑγειονομικὰς διατάξεις.

Ἄρθρ. 11. Ἡ Κυβέρνησις τοῦ Βασιλέως χορηγεῖ πρὸς τούτοις εἰς τὴν ἑταιρίαν τῶν ἐθνικῶν διαπορθμεύσεων τὰς ἀκολούθους ὡφελείας·

α) Πᾶσαν δυνατὴν εὐκολίαν εἰς τὰς τελωνιακὰς, λιμενικὰς

καὶ ὑγειονομικὰς ἐργασίας, διὰ νὰ ἐνεργῆται ἡ μεταφορὰ μὲ ταχύτητα καὶ ἄνευ διακοπῆς.

Ϛ') Πλήρη καὶ τελείαν παραχώρησιν εἰς τὴν ἑταιρίαν τῶν ἐθνικῶν διαπορθμεύσεων ἑνὸς οἰκοπέδου χωρητικότητος τριῶν στρεμμάτων, εἴτε ἐπὶ τοῦ γηπέδου, τὸ ὁποῖον χρησιμεύει ἤδη ὡς ἀποθήκη τῶν γαιανθράκων τῆς μνησθείσης ἑταιρίας εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ λιμένος τοῦ Πειραιῶς, εἴτε ἐπὶ τῶν παρακειμένων γαιῶν, ἀλλὰ πάντοτε εἰς τρόπον ὥστε νὰ διατηρηθῇ εἰς τὴν παραχωρουμένην ἰδιοκτησίαν εἰς τὴν ἑταιρίαν τῶν ἐθνικῶν διαπορθμεύσεων πρόσοψις ἐπὶ τοῦ αἰγιαλοῦ.

γ') Πλήρη ἐλευθερίαν εἰς τὴν μνησθεῖσαν ἑταιρίαν διὰ τὴν ἀνέγερσιν οἰκοδομῶν ἐπὶ τοῦ ὡς ἀνωτέρω παραχωρουμένου γηπέδου· ἀτέλειαν παντὸς δικαιώματος διὰ τὴν εἰσαγωγὴν ξύλων καὶ ἄλλης ὕλης χρησίμου πρὸς τὰς ῥηθείσας οἰκοδομάς.

δ.) Τὰ πρὸς κατάρτισιν καὶ τροφὴν χρήσιμα εἴδη, τῶν ὁποίων τὸ σταθμεῦον ἀτμόπλοιον ἤθελε λαμβάνει ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἀνάγκην, ἢ ἤθελον μεταφέρεσθαι πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἀπὸ ἄλλο πλοῖον τῆς ἑταιρίας, διὰ νὰ μεταβιβασθῶσιν εἰς τὸ σταθμεῦον πλοῖον, δὲν θέλουν ὑπόκεισθαι εἰς κἀνὲν δικαίωμα τελωνιακὸν ἢ ἄλλο τέλος.

Ἄρθρ. 12. Πᾶν ὅ,τι ἀναφέρεται εἰς τὴν ὑπηρεσίαν καὶ τὴν ἀνταλλαγὴν τῶν φακέλλων, τὴν διὰ τῶν ἀτμοπλοίων τῆς ἑταιρίας τῶν ἐθνικῶν διαπορθμεύσεων, ἀνῆκον ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν κυριότητα τῆς γαλλικῆς διευθύνσεως τῶν ταχυδρομείων δὲν συμπεριλαμβάνεται εἰς τὴν παροῦσαν σύμβασιν.

Ἄρθρ. 13 Ἡ παροῦσα σύμβασις συνομολογεῖται δι' ἐννέα ἔτη· μετὰ τὴν λῆξιν τούτων θέλει μένει ἐν ἰσχύϊ δι' ἕτερα ἐννέα ἔτη καὶ οὕτως ἑρεξῆς, ἂν ἓν τῶν συνομολογούντων μερῶν δὲν ἤθελε κάμει ἐναντίαν κοινοποίησιν ἓξ μῆνας πρὸ τῆς λήξεως ἑκάστης πρηθεσμίας· κατὰ δὲ τοὺς ἓξ τελευταίους τούτους μῆνας ἡ σύμβασις θέλει ἐξακολουθῆ νὰ ἔχῃ πλήρη ἰσχύν. Συνομολογεῖται ἀφ' ἑτέρου, ὅτι αἱ αὐταὶ ἀτέλειαι αἱ χορηγούμεναι διὰ τῆς παρούσης συμβάσεως θέλουν ἐπίσης ἐφαρμόζεσθαι καὶ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τὴν γινομένην ἐν Ἑλλάδι ἀπὸ τὰ ἀτμόπλοια τῆς μνησθείσης ἑταιρίας πρὸ τῆς χρονολογίας τῆς παρούσης συμβάσεως.

Ἄρθρ. 14. Ἡ παροῦσα σύμβασις, ἐπιφυλαττομένης τῆς ἐκ μέρους τῶν νομοθετικῶν Σωμάτων ἐπιψηφίσεως, θέλει ἐπικυρωθῆ ἀφ' ἑνὸς ἀπὸ τὸν ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸν τῆς Ἑλλάδος καὶ ἀφ' ἑτέρου ἀπὸ τὸ διοικητικὸν συμβούλιον τῆς ἑταιρίας τῶν ἐθνικῶν διαπορθμεύσεων.

Αἱ ἐπικυρώσεις θέλουν ἀνταλλαχθῆ ἐντὸς δύω τὸ πολὺ μηνῶν ἐν Ἀθήναις καὶ θέλει ἐμβῆ ἀμέσως εἰς ἐνέργειαν.

Πρὸς πίστωσιν δὲ τούτων συνετάχθησαν δύω ὅμοια τῆς παρούσης συμβάσεως καὶ ὑπεγράφησαν ἀπὸ τοὺς ἐπιτρόπους ἀμφοτέρων τῶν συνομολογούντων μερῶν.

Ἐγένετο ἐν Ἀθήναις, τὴν 1 (13) Ἀπριλίου 1853.

(Τ. Σ.) Γ. ΣΚΟΥΦΟΣ.
(Τ. Σ.) Θ. ΦΕΡΑΛΔΗΣ.»

Ἐπίσης παρελθὼν ὁ ἐπὶ τοῦ σχεδίου συνθήκης ἐμπορικῆς κλπ. μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ τῶν Βασιλείων Σουηδίας καὶ Νομβεργίας εἰσηγητὴς, ἀνέγνω ἔκθεσιν ἐπ' αὐτοῦ, ἔχουσαν ὡς ἀκολούθως·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Τὸ σχέδιον συνθήκης ἐμπορίας καὶ ναυτιλίας μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ τῶν Ἡνωμένων Βασιλείων τῆς Σουηδίας καὶ Νορβεγίας, τὸ ὁποῖον ὑπέβαλεν εἰς τὴν Βουλὴν ὁ ἐπὶ τοῦ Βασ. Οἴκου καὶ τῶν Ἐξωτερικῶν σχέσεων ὑπουργὸς, περιλαμβάνει διατάξεις, βάσιν ἐχούσας τὴν ἐντελῆ ἀμοιβαιότητα καὶ τὴν ἀφομοίωσιν τῶν Ἑλλήνων πολιτῶν πρὸς τοὺς Σουηδοὺς καὶ Νορβεγοὺς καὶ τῶν Σουηδῶν καὶ Νορβεγῶν πρὸς τοὺς Ἕλληνας εἰς τὰς περὶ τὴν ναυτιλίαν καὶ τὸ ἐμπόριον σχέσεις· ἐπομένως στηρίζεται εἰς τὰς καλλιτέρας ἀρχὰς τοῦ μεταξὺ ἐθνῶν δικαίου. Διὸ ἡ ἐπιτροπή σας, μελετήσασα συντόνως τὸ σχέδιον τοῦτο, προτείνει εἰς τὴν Βουλὴν τὴν παραδοχὴν αὐτοῦ.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 6 Ἀπριλίου 1853.

Ἡ Ἐπιτροπή

Δ. Δρόσος, Ἰω. Γεωργάρας, Η. Δωΐλας, Ἰω. Σαγρέδος.

Ὁ εἰσηγητὴς Θ. Α. Ζαΐμης.»

Ἀναγγελθέντος, ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ περὶ κανονισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἀξιωματικῶν τῆς ξηρᾶς νομοσχεδίου, μηδενὸς ζητοῦντος τὸν λόγον, ἐγένετο ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Α. Παπατσώρην καὶ Ἐμμ. Ἀντίπαν, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ τὸ ἅδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὴν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 71.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἕξης ζητήματος.

« Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου περὶ κανονισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἀξιωματικῶν τῆς ξηρᾶς, ναὶ ἢ ὄχι; »

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δημήτριος Ὀρεινός . . .	Ἰωάννης Κλίμακας . . Ν.
Λεωνίδ. Χρυσανθόπουλος . .	Ἀναγνώστ. Δημητρίου . .
Γ. Λογιωτατίδης . . . Ν.	Π. Ζάνος . . . . .
Δημήτριος Γιαννούλης . .	Χρ. Δεμάθας . . . . .
Λεωνίδας Ἐμπειρίκος . . .	Γρ. Βαλλιάνος . . . . .
Πέτρος Καμπάνης	Θ. Ζαΐμης . . . . . Ν.
Δημήτριος Τσόκρης . . Ν.	Χ. Θεοχαρόπουλος . . Ν.
Ἀνδρέας Δανόπουλος . . Ν.	Ν. Πετμεζᾶς . . . . .
Γεώργιος Τσόκρης . . . Ν.	Ἡλ. Παπαδαῖος . . . Ν.
Γεώργιος Σκοῦρος . . . Ν.	Γρηγόρ. Κορφιωτάκης . Ν.
Σ. Βλάχος	Γεώργιος Περωτὴς . . .
Δημήτριος Καλλίφρονᾶς . Ν.	Κωνστ. Νταγρῆς . . . .
Ἀνδρέας Ἴσκος	Ἰωάννης Βάχλας . . . Ν
Δημήτριος Σκυλοδῆμος .	Ἀναγνώστης Π. Ἰωάννου . Ν.
Θεόδωρος Γρίβας . . .	Βελ. Νικολαΐδης . . . .
Κωνς. Γριβογεώργης . Ν.	Πέτρος Δελιγιάννης . .
Τατσέλος Μαυρομμάτης	Νικόλαος Μπούκουρας . Ν.
Δ. Πετροπουλάκης . . Ν.	Ἀμπρος Ῥαΐλλος . . . Ν.
Π. Τσανετάκης . . . Ν.	Κωνστ. Ἀμπρινόπουλος Ν.
Βασίλ. Σκαλτσοδῆμος . .	Π. Κολποδῖνος . . . Ν.
Ἀναγνώστ. Παπαθανασίου Ν.	Ἐμ. Ἀντίπας . . . . Ν.
Ἐλευθέρ. Καλογερᾶς . . .	Νικόλαος Δελιγιάννης . Ν.
Ἰωάν. Εὐγενίδης . . . Ν.	Εὐστ. Οἰκονομόπουλος . .
Ἀνδρέας Πέπας	Γεώρ. Πανοπριστόπουλος .
Σταμάτιος Μήτσας . . .	Γεώρ. Παπασπυρόπουλος. Ν.
Γεώργιος Βελλῆς . .	Ἐμμαν. Καραμάνος . . .
Δημήτριος Ζῶτος . . Ν.	Νικόλαος Ματθαίου . . Ν.
Γεώρ. Ἰωάν. Γιολδάσης. .	Ἀναγν. Κοντάκης . . . Ν.
Μιχαὴλ Σισίνης	Σ. Κοπανίτσας . . . .
Λύσανδρος Βιλαέτης . . .	Ἀναστ. Κορφιωτάκης . .
Στέφ. Στερανόπουλος . Ν.	Ἐμ. Μελετόπουλος . . Ν.
Ἀνδρέας Αὐγερινὸς . . Ν.	Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς . .

Παναγιώτης Λαζαρὴς . .	Νάκος Πανουριᾶς . . Ν.
Στάμος Μαυροδῆμος . . Ν.	Παπᾶ Κώνστας Τσαμάλας. Ν.
Α. Εὐμολπίδης	Κωνστ. Βλάμης . . . .
Ἰλίας Δωΐλας . . . . Ν.	Περικλ. Καλαμογδάρτης. .
Θεόδωρος Πετρινὸς . . .	Σιδέρης Πράτσικας . . Ν.
Κωνσταντ. Μανέτας . . .	Παν. Πατρινὸς . . . .
Παναγιώτης Βάρβογλης. Ν.	Κωνστ. Σκουρλέτης . . .
Δημήτριος Γ. Φιλάρετος .	Ἀνάργυρος Χ. Ἀναργύρου. Ν.
Ἀναγν. Δεβόπουλος . .	Νικόλαος Χ. Ἀναργύρου .
Νικόλαος Μπούτουνας . Ν.	Ἀναγν. Τατόπουλος . . Ν.
Δημήτριος Σακελλαριάδης .	Κωνς. Δαρειώτης . . Ν.
Γεώργιος Γουλιμὴς . . .	Ἰω. Γεωργάρας . . . . Ν.
Ἀλέξ. Κουμουνδουράκης Ν.	Γ. Νικολάου . . . . . Ν.
Χρῆστος Οἰκονομίδης . .	Ἀνδρέας Μάμουκας . . Ν.
Κωνς. Ἀτσιπερόπουλος . .	Ζαννὴς Μαραγκὸς. . . Ν.
Ἐμ. Μοδινὸς	Μιχαὴλ Σαλαμὸς . . . .
Ἰωάννης Προβιλέγιος . Ν.	Εὐστράτιος Παῤῥίσης . . Ν.
ἀημ. Δημητρακόπουλος .	Ἰωάννης Σαγρέδος . . Ν.
Γεώρ. Κάνδυας	Δημήτριος Δρόσος . . Ν.
Φραγκίσκος Μαῦρος . . Ν.	Δημ. Πολυχρονόπουλος . Ν.
Ἰωάννης Φαρμάκης . . .	Κυριάκος Πονηρόπουλος .
Α. Παπαδημητριάδης . Ν.	Ἀναγ. Παπατσώρης . . Ν.
Ν. Σισμάνης	Γεώργιος Ι. Στάϊκος . . Ν.
Κωνς. Ἀξελὸς . . . . Ν.	Ἀθανάσιος Καστανᾶς . Ν.
Χρῆς. Στ. Ἀντωνόπουλος .	Α. Κιζάνης . . . . . Ν.
Γ. Μαδεμοχωρίτης . . Ν.	Ἰωάννης Δαμιανὸς . . .
Κίμων Χριστοδούλου . .	Λάζαρος Α. Γιουρδὴς . .
Νικ. Πιερράκος . . . . Ν.	Ἰωάννης Γ. Κριεζὴς . . Ν.
Γρηγ. Πατριαρχέας . . Ν.	Πέτρος Χ. Πέτρου . . . Ν.
Σταυρ. Καπετανάκης . Ν.	Κ. Δυοβουνιώτης . . . Ν.
Δημ. Πικουλάκης . . Ν.	Μ. Χουρμούζης . . . Ν.
Χαράλ. Χριστόπουλος. . Ν.	Κ. Τσουκαλᾶς . . . . Ν.
Ζ. Α. Ζαρειφόπουλος . . Ν.	Δημήτριος Μητσάκης . .
Νικόλαος Μοσχούλας . .	Γεώργιος Ἀποστολίδης . .
Γεώργιος Α. Ῥάλλης . . .	Χρῆστος Κεκίδης . . . Ν.

Ἀναγνωσθὲν ἐπομένως ἐγένετο δεκτὸν τὸ 1 ἄρθρον δι' ἀναστάσεως, ἔχον οὕτως·

« Ἄρθρ. 1. Αἱ ἀποδοχαὶ τῶν ἀνωτέρων καὶ ὑποδεεστέρων ἀξιωματικῶν καὶ τῶν ἀνθυπασπιστῶν τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς, ἐκτὸς τῶν νομοεπιθεωρητῶν καὶ τῆς Βασ. φάλαγγος, διαιροῦ-

μενάι εἰς μισθὸν καὶ ἀποζημιώσεις, κανονίζονται διὰ τοῦ προσηρτημένου εἰς τὸν παρόντα νόμον πίνακος. Ἡ χορήγησις ἱπποφορβῆς εἰς πρᾶγμα ἢ εἰς χρήματα κανονίζεται διὰ Β. διατάγματος. Ἐπίσης διὰ Βασ. διατάγματος θέλει ὁρισθῆ ποῖαι θέσεις καὶ κατὰ πόσον συνεπάγουσι τὰς ὑποχρεώσεις, δι' ἃς χορηγοῦνται αἱ ἀποζημιώσεις. »

Γενομένων δὲ ἐπὶ τοῦ 2 ἄρθρου μικρῶν λεκτικῶν διορθώσεων, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη κατ' αὐτὰς τὸ ἄρθρον δι' ἀναστάσεως, ὡς καὶ τὸ μετ' αὐτὸ ἐπερχόμενον 3· ἔχουσι δ' ὡς ἑρεξῆς·

« Ἄρθρ 2. Ἡ ἀπονομὴ τῶν ἀποζημιώσεων καὶ χορηγήσεων παύει, καθ' ὅσον δὲν ἐκπληροῦνται αἱ σχετικαὶ ὑποχρεώσεις.

Ἡ ἀποζημίωσις τοῦ ἐνοικίου δὲν ὑπόκειται εἰς μεταβολάς, εἰμὴ ὁσάκις οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ ἀνθυπασπισταὶ ἐνοικοῦσιν εἰς δημόσια κτίρια, ὅτε ἐλαττοῦται κατὰ τὸ ἥμισυ.

Ἄρθρ. 3. Αἱ ἀποδοχαὶ διαθεσιμότητος συνίστανται εἰς τὰ δύο τρίτα τοῦ μισθοῦ καὶ εἰς τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ ἐνοικίου. »

Ἀναγνωσθέντος καὶ τοῦ 4 ἄρθρου, ἐπρότεινέ τις ἡ μὲν φράσις « χορηγεῖται δωρεὰ ἱματισμοῦ τριακοσίων δραχμῶν » νὰ τροποποιηθῇ εἰς « δίδονται δωρεὰν τριακόσιαι δραχμαὶ δι' ἱματισμόν, » ἡ δὲ « χορηγεῖται δωρεὰ ἱππωνείας ἐκ δραχμῶν τριακοσίων » ὡσαύτως εἰς « δίδονται δωρεὰν δραχμαὶ τριακόσιαι δι' ἱππωνείαν. »

Συναινοῦντος δὲ καὶ τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργοῦ, ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὸ ἄρθρον κατὰ τὰς ἀνωτέρω διορθώσεις. ὡς καὶ τὸ ἑπόμενον 5, δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως, ἔχοντα οὕτως·

« Ἄρθρ. 4. Εἰς μὲν τοὺς διοριζομένους ἢ προβιβαζομένους εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ἀνθυπασπιστοῦ δίδονται δωρεὰν τριακόσιαι δραχμαὶ δι' ἱματισμόν, εἰς δὲ τοὺς προβιβαζομένους εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ἀνθυπολοχαγοῦ εἰς Σώματα, εἰς τὰ ὁποῖα ἀπαιτεῖται νὰ ἔχωσιν ἵππον ὑπηρεσίας, δίδονται δωρεὰν δραχμαὶ τριακόσιαι δι' ἱππωνείαν.

Δωρεὰ ἑξακοσίων δραχ. δι' ἱματισμὸν καὶ δι' ἱππωνείαν δίδεται εἰς τοὺς διοριζομένους ἢ προβιβαζομένους εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ἀνθυπομοιράρχου.

Ἄρθρ. 5. Εἰς τοὺς ὑπασπιστὰς τῶν σωμάτων χορηγεῖται, διὰ τὴν γραφικήν των ὑπηρεσίαν, ἐπιμίσθιον ἐκ δραχμῶν εἴκοσι· πρὸς τούτῳ δέ, ἡ ἀποζημίωσις ἵππου καὶ ἱπποσκευῆς, ἐὰν δὲν λαμβάνωσιν αὐτὴν ὡς ἐκ τοῦ ὅπλου, εἰς ὃ ἀνήκουσιν. »

Ἐπὶ δὲ τοῦ 6 ἄρθρου ὁ μὲν ὑπουργὸς ἐζήτησε νὰ διορθωθῇ

ὡς τυπογραφικὸν λάθος ἡ λέξις τῶν « ἀξιωματικῶν » εἰς « ὑπαξιωματικῶν » ἕτερος δέ τις ἐπρότεινε νὰ ἐξαλειφθῇ μὲν ἡ λέξις « ἀποδοχαὶ » ἐκ τῆς φράσεως « ὡς καὶ αἱ ἀποδοχαὶ τῶν ἀξιωματικῶν. . . » νὰ τραπῇ δὲ ἡ λέξις « ὑπερβαινούσας » εἰς ὑπερβαινούσῃ. »

Ἐπὶ τούτοις ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὸ ἄρθρον κατὰ τὰς ἀνωτέρω διορθώσεις, ὡς καὶ τὸ μετ' αὐτὸ 7, δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως, ἔχοντα οὕτως·

« Ἄρθρ. 6. Διὰ Βασ. διατάγματος κανονίζονται αἱ ἀποδοχαὶ τῶν ὑπαξιωματικῶν καὶ στρατιωτῶν τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς, ὡς καὶ αἱ τῶν ἀξιωματικῶν τῶν διατελούντων ἐν ἀδείᾳ ἀπουσίας, μὴ ὑπερβαινούσῃ ἓξ μῆνας, τῶν ἐν τοῖς νοσοκομείοις νοσηλευομένων καὶ τῶν ὑποδίκων.

Ἄρθρ. 7. Ὅλοι οἱ νόμοι καὶ τὰ Βασιλικὰ διατάγματα τὰ ἀντιβαίνοντα εἰς τὸν παρόντα νόμον ἀκυροῦνται. »

Γενομένης δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Σ. Καπανίστραν καὶ Α. Δανόπουλον, συνῆχθη, κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ προηγουμένῳ, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὸ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 71· ἔχει δ' ὡς ἑρεξῆς.

Ο Θ Ω Ν κτλ.

« Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπερασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

« Ἄρθρ. 1. Αἱ ἀποδοχαὶ τῶν ἀνωτέρων καὶ ὑποδεεστέρων ἀξιωματικῶν καὶ τῶν ἀνθυπασπιστῶν τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς, ἐκτὸς τῶν νομοσπιθεωρητῶν καὶ τῆς Βασ. φάλαγγος, διαιρούμεναι εἰς μισθὸν καὶ ἀποζημιώσεις, κανονίζονται διὰ τοῦ προσηρτημένου εἰς τὸν παρόντα νόμον πίνακος. Ἡ χορήγησις ἱπποφορβῆς εἰς πρᾶγμα ἢ εἰς χρήματα κανονίζεται διὰ Β. διατάγματος. Ἐπίσης διὰ Β. διατάγματος θέλει ὁρισθῆ ποῖαι θέσεις καὶ κατὰ πόσον συνεπάγουσι τὰς ὑποχρεώσεις, δι' ἃς χορηγοῦνται αἱ ἀποζημιώσεις.

Ἄρθρ 2. Ἡ ἀπονομὴ τῶν ἀποζημιώσεων καὶ χορηγήσεων παύει, καθ' ὅσον δὲν ἐκπληροῦνται αἱ σχετικαὶ ὑποχρεώσεις.

Ἡ ἀποζημίωσις τοῦ ἐνοικίου δὲν ὑπόκειται εἰς μεταβολάς, εἰμὴ ὁσάκις οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ ἀνθυπασπισταὶ ἐνοικοῦσιν εἰς δημόσια κτίρια, ὅτε ἐλαττοῦται κατὰ τὸ ἥμισυ.

Ἄρθρ. 3. Αἱ ἀποδοχαὶ διαθεσιμότητος συνίστανται εἰς τὰ δύο τρίτα τοῦ μισθοῦ καὶ εἰς τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ ἐνοικίου.

Ἄρθρ. 4. Εἰς μὲν τοὺς διοριζομένους ἢ προβιβαζομένους εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ἀνθυπασπιστοῦ δίδονται δωρεὰν τριακόσιαι δραχμαὶ δι' ἱματισμόν, εἰς δὲ τοὺς προβιβαζομένους εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ἀνθυπολοχαγοῦ εἰς σώματα, εἰς τὰ ὁποῖα ἀπαιτεῖται νὰ ἔχωσιν ἵππον ὑπηρεσίας, δίδονται δωρεὰν δραχ. τριακόσιαι δι' ἱππωνείαν.

Δωρεὰ ἑξακοσίων δραχ. δι' ἱματισμὸν καὶ δι' ἱππωνείαν δίδεται εἰς τοὺς διοριζομένους ἢ προβιβαζομένους εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ἀνθυπομοιράρχου.

Ἄρθρ. 5. Εἰς τοὺς ὑπασπιστὰς τῶν σωμάτων χορηγεῖται, διὰ τὴν γραφικήν των ὑπηρεσίαν, ἐπιμίσθιον ἐκ δραχμῶν εἴκοσι· πρὸς τούτῳ δὲ, ἡ ἀποζημίωσις ἵππου καὶ ἱπποσκευῆς, ἐὰν δὲν λαμβάνωσιν αὐτὴν ὡς ἐκ τοῦ ὅπλου, εἰς ὃ ἀνήκουσιν.

Ἄρθρ. 6. Διὰ Βασιλ. διατάγματος κανονίζονται αἱ ἀποδοχαὶ τῶν ὑπαξιωματικῶν καὶ στρατιωτῶν τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς, ὡς καὶ αἱ τῶν ἀξιωματικῶν τῶν διατελούντων ἐν ἀδείᾳ ἀπουσίας, μὴ ὑπερβαινούσῃ ἓξ μῆνας, τῶν ἐν τοῖς νοσοκομείοις νοσηλευομένων καὶ τῶν ὑποδίκων.

Ἄρθρ. 7. Ὅλοι οἱ νόμοι καὶ τὰ Βασιλικὰ διατάγματα τὰ ἀντιβαίνοντα εἰς τὸν παρόντα νόμον ἀκυροῦνται. »

Προέβη ἔπειτα ἡ Βουλὴ καὶ εἰς τὴν α ζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ ταχυδρομικῆς συνθήκης μεταξὺ τῆς ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς ἑταιρίας Γλασκώβ. Μηδεμιᾶς δ' ἐπενεχθείσης παρατηρήσεως, ἐγένετο ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Σ. Κοπανίτσαν καὶ Ἐμμ. Καραμάνον, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὴν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 70.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἑξῆς ζητήματος.

« Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου περὶ ταχυδρομικῆς συνθήκης μεταξὺ τῆς Ἑλλην. Κυβερνήσεως καὶ τῆς ἑταιρίας Γλασκώβ, ναὶ ἢ ὄχι ; »

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δημήτριος Ὀρεινός	Ν.	Πέτρος Καμπάνης	Ν.
Ἀεωνίδ. Χρυσανθόπουλος	Ν.	Δημήτριος Τσόκρης	
Γ. Λογιωτατίδης	Ν.	Ἀνδρέας Δανόπουλος	Ν.
Δημήτριος Γιαννούλης	Ν.	Γ. Τσόκρης	Ν.
Ἀεωνίδας Ἐμπειρίκος	Ν.	Ἀνδρέας Μεταξᾶς	

Γεώργιος Σκοῦρος	Ν.	Ἀμπρος Ροΐλος	Ν.
Δημήτριος Καλλιγρονᾶς		Κωνστ. Λαμπρινόπουλος	Ν.
Σταῦρος Βλάχος		Π. Κολποδίνος	
Ἀνδρέας Ἴσπης		Ἐμ. Ἀντίπας	Ν.
Δημήτριος Σκυλοδῆμος		Νικόλαος Δελιγιάννης	Ν.
Θεόδωρος Γριβας		κύστ. Οἰκονομόπουλος	Ν.
Κωνστ. Γριβογεώργης		Γεώρ. Παναγιωτόπουλος	
Τατσῆλης Μαυρομμάτης	Ν.	Γεώργ. Παπασπυράπουλος	Ν.
Δ. Πετροπουλάκης	Ν.	Ἐμ. Καραμάνος	Ν.
Π. Τσαννετάκης		Νικόλαος Ματθαίου	Ν.
Βασίλειος Σκαλτσοδῆμος		Ἀναγ. Κοντάκης	Ν.
Ἀναγνώστης Παπαθανασίου	Ν.	Κ. Κοπανίτσας	Ν.
Ἐλευθερ. Καλογερᾶς		Ἀναγ. Κορριωτάκης	
Ἰωάν. Εὐγενίδης		Ἐμ. Μελετόπουλος	Ν.
Ἀνδρέας Πέπας		Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς	Ν.
Σταμάτιος Μήτσας		Παναγιώτης Ἀαζαρῆς	
Γεώργιος Βελής	Ν.	Στάμος Μαυροδῆμος	
Δημήτριος Ζῶτος	Ν.	Ἀμπρ. Εὐμολπίδης	
Γεώργιος Ἰω. Γιαλδάσης	Ν.	Ἠλίας Δωΐλας	Ν.
Μιχαὴλ Σισίνης		Θεόδωρος Πετρινός	
Ἀλέξανδρος Βιλαέτης		Κωνσταντῖνος Μανέτας	Ν.
Στέφαν. Στεφανόπουλος	Ν.	Π. Βάρβογλης	Ν.
Ἀνδρέας Αὐγερινός	Ν.	Δημήτριος Γ. Φιλάρετος	
Ἰωάννης Κλίμακας		Ἀναγν. Δεδόπουλος	
Ἀναγνώστ. Δημητρίου		Νικόλαος Μπούτουνας	Ν.
Π. Ζάνος		Δημήτριος Σακελλαριάδης	
Χρ. Δεμάθας	Ν.	Γεώργιος Γουλιμῆς	Ν.
Γρηγ. Βαλλιάνος		Ἀλεξ. Κουμουνδουράκης	Ν.
Θ. Ζαΐμης	Ν.	Χρῆστος Οἰκονομίδης	
Χ. Θεοχαράπουλος	Ν.	Κωνστ. Λιμπεράπουλος	Ν.
Ν. Πετμεζᾶς		Ἐμ. Μαδινός	
Ἱλ. Παπαδᾶτος		Ἰωάννης Προβιλέγιος	Ν.
Γρηγόριος Κορριωτάκης	Ν.	Δημ. Δημητρακόπουλος	
Γεώργιος Περωτῆς		Γεώργιος Κάνδυας	
Κωνσταντῖνος Νταγρές	Ν.	Φραγκίσκος Μαῦρος	
Ἰωάννης Βάχλας		Ἰωάννης Φαρμάκης	Ν.
Ἀναγνώστης Π. Ἰωάννου	Ν.	Α. Παπαδημητριάδης	Ν.
Βελ. Νικολαΐδης		Ν. Σισμάνης	Ν.
Πέτρος Δελιγιάννης		Κωνστ. Ἀξελός	
Νικόλαος Μπούκουρας		Χρῆς. Στ. Ἀντωνόπουλος	

Γ. Μαδεμοχωρίτης	. . . N.	Ἀνδρέας Μάμουκας	. . . N.
Κίμων Χριστοδούλου	. . .	Ζαννὴς Μαραγκὸς	. . .
Νικόλαος Πιεράκος	. . . .	Μιχαὴλ Σολομὸς	. . . .
Γρηγόρ. Πατριαρχέας	. . N.	Εὐστράτιος Παρίσης	. . N.
Σταυριανὸς Καπετανάκης	. .	Ἰωάννης Σαγρέδος	. . . N.
Δημ. Πικουλάκης	. . . . N.	Δημήτριος Δρόσος	. . . N.
Χαράλ. Χριστόπουλος	. . N.	Δημήτρ. Πολυχρονόπουλος	. N.
Ζ. Α. Ζαρειφόπουλος	. . .	Κ. Πονηρόπουλος	. . .
Νικόλ. Μοσχούλας	. . . .	Ἀναγνώστ. Παπατσώρης	. N.
Γεώργ. Α. Ῥάλλης	. . . .	Γεώργιος Ι. Στάϊκος	. . .
Νάκος Πανουριᾶς	. . . . N.	Ἀθανάσιος Καστανᾶς	. . .
Παπακώνστας Τσαμάλας	. .	Α. Κιζάνης	. . . . .
Κ. Βλάμης	. . . . .	Ἰω. Δημιανὸς	. . . .
Π. Καλαμογδάρτης	. . . .	Λάζαρος Α. Γιουρδὴς	. . . N.
Σιδέρης Πράτσικας	. . . N.	Ἰωάννης Γ. Κριεζὴς	. . N.
Παν. Πατρινός	. . . . N.	Πέτρος Χ. Πέτρου	. . . N.
Κωνστ. Σκουρλέτης	. . . N.	Κ. Δυοβουνιώτης	. . . . N.
Ἀνάργυρος Χ. Ἀναργύρου	. N.	Μ. Χουρμούζης	. . . .
Νικόλαος Χ. Ἀναργύρου	. . .	Καλ. Τσουκαλᾶς	. . . . N.
Ἀναγνώστ. Τατόπουλος	. N.	Δημήτριος Μητσάκης	. . .
Κωνς. Δαρειώτης	. . . . N.	Γεώργιος Ἀποστολίδης	. . .
Ἰω. Γεωργάρας	. . . . . N.	Χρῆστος Κικίδης	. . . . N.
Γ. Νικολάου	. . . . .		

Ἀκολούθως ἀναγνωσθὲν ἐγένετο δεκτὸν δι' ἀναστάσεως τὸ 1 καὶ μοναδικὸν ἄρθρον αὐτοῦ.

Δι' ὁμοίας δὲ ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ὑπὸ τῶν ἀνωτέρω ψηφοφόρων ἐπιτηρηθείσης καὶ ὁμοίου ἀποτέλεσμα παραγαγούσης, ἡ Βουλὴ παρεδέχθη καὶ τὸ σύνολον τοῦ νομοσχεδίου παμψηφεὶ διὰ ψήφων 70, ἔχει δ' οὕτως·

ΟΘΩΝ
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

« Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1. Ἡ κατ' ἐντολὴν τῆς Κυβερνήσεως μεταξὺ τοῦ Γεν. διευθυντοῦ τῶν ταχυδρομείων καὶ τοῦ κυρίου Ρ. Βίλκενσων, ἐπιτρόπου τῆς ἐν Ἀνβερπούλῃ ἑταιρίας τοῦ Γλασκώβ, συνομολογηθεῖσα σύμβασις τὴν 21 Φεβρουαρίου (5 Μαρτίου) 1853, καὶ ἀφορῶσα τὴν δι' ἀτμοπλοίων σύστασιν ταχυδρομικῆς σύγκοι-

νωνίας μεταξὺ Ἀνβερπούλης καὶ Κωνσταντινουπόλεως διὰ τῆς Γιβραλτάρης, Μελίττης, Σύρου καὶ Σμύρνης, ἐγκρίνεται.

Κατὰ συνέπειαν ἅπασαι αἱ διατάξεις καὶ ἅπαντες οἱ ὅροι οἱ ἐμπεριεχόμενοι εἰς τὴν ῥηθεῖσαν σύμβασιν, εἴτε πρὸς βάρος τῆς ἑλληνικῆς ἐπικρατείας εἴτε πρὸς ὑποχρέωσιν τῆς ἑταιρίας τοῦ Γλασκώβ, ἐκτελεσθήσονται ὁλοκλήρως καὶ ἀκριβῶς. Ἡ δὲ σύμβασις αὕτη προσαρτᾶται εἰς τὸν παρόντα νόμον.»

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 2 Μ. Μ.

Ὁ πρόεδρος
Ε. Μ. ΠΑΡΙΣΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Π. Κολοκοτρώνης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΝΑ'.

Τῆς 8 Ἀπριλίου 1853.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν ὑπό τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Παρελθὼν ὁ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ ταχυδρ. συμβάσεως μεταξὺ τῆς ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς ἑταιρίας τῶν ἐθνικῶν διαπορθμεύσεων εἰσηγητὴς, ἀνέγνω ἔκθεσιν ἐπ' αὐτοῦ, ἔχουσαν οὕτω·

Πρὸς τὴν Βουλήν!

«Ἡ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ ταχυδρομικῆς συμβάσεως μεταξὺ τῆς ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς Ἑταιρίας τῶν ἐθνικῶν διαπορθμεύσεων (Société des services maritimes des messageries Nationales) λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὴν αἰτιολογικὴν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν ἔκθεσιν καὶ τὸ ὑποβληθὲν σχέδιον τῆς μνησθείσης συμβάσεως, καὶ εὑροῦσα αὐτὴν παρέχουσαν ἱκανὰς εὐκολίας εἰς τὴν Ἑλλάδα· γνωμοδοτεῖ τὴν παραδοχὴν τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου, σύμφωνα μὲ τὸ ἄρθρον 8 τοῦ Συντάγματος.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 8 Ἀπριλίου 1853.

Ἡ ἐπιτροπὴ
Π. Καλαμογδάρτης, Κ. Σκουρλέτης, Ἐμ. Μαδινὸς, Κ. Τσουκαλᾶς.
Ὁ εἰσηγητὴς Α. Λυγερινός.»

Ἀναγγελθέντος, ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ συμβάσεως συνθήκης ἐμπορίας καὶ ναυτιλίας μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ τῶν ἡνωμένων βασιλείων Σουηδίας καὶ Νορβηγίας, ἐγένετο ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Α. Κουμουνδοῦρον καὶ Α. Τατόπουλον, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὴν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 74.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἑξῆς ζητήματος.

« Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου περὶ συμβάσεως συνθήκης ἐμπορίας καὶ ναυτιλίας μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ τῶν ἡνωμένων Βασιλείων Σουηδίας καὶ Νορβηγίας, καὶ ἡ ὄχι; »

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δημήτριος Ὀρεινός . . N.	Γεώργιος Βελῆς . . . . N.
Λεωνίδ. Χρυσανθόπουλος .	Δημήτριος Ζῶτος. . . . N.
Γ. Λογιωτατίδης	Γεώργιος Ἰω. Γιαλδάσης . N.
Δημήτριος Γιαννούλης . . N.	Μιχαὴλ Σισίνης . . . . .
Λεωνίδας Ἐμπειρίκος . . . N.	Ἀλέξανδρος Βιλαέτης . . . .
Πέτρος Καμπάνης . . . N.	Στέρ. Στεφανόπουλος . . N.
Δημήτριος Τσόκρης . . N.	Ἀνδρέας Λύγερινός . . . N.
Ἀνδρέας Δανόπουλος	Ἰωάννης Κλίμακας . . . N.
Γεώργιος Τσόκρης . . . N.	Ἀναγνώστης Δημητρίου . . .
Γεώργιος Σκοῦρος . . . N.	Π. Ζάνος . . . . .
Σταῦρος Βλάχος	Χρ. Δεμάθας . . . . . N.
Δημήτριος Καλλιφρονᾶς . N.	Γρ. Βαλλιάνος . . . . .
Ἀνδρέας Ἴσκος	Θ. Ζάλιης . . . . . N.
Δημήτριος Σκυλοδῆμος . . .	Χ. Θεοχαράπουλος . . . N.
Θεόδωρος Γρίβας	Ν. Πετμεζᾶς . . . . .
Κωνς. Γριβογεώργης . . N.	Ἡλ. Παπαδαῖος . . . . .
Τατσέλος Μαυρομμάτης . .	Γρηγόριος Κορφιωτάκης .
Δ. Πετροπουλάκης . . .	Γεώργιος Περιωτης . . . .
Π. Τσαντεκάκης	Κωνσταντίνος Νταγρῆς . . N.
Βασίλειος Σκαλτσοδῆμος . .	Ἰωάννης Βάχλας . . . . N.
Ἀναγνώστης Παπαθανασίου N.	Ἀναγνώστης Π. Ἰωάννου . N.
Ἐλευθερ. Καλογερᾶς	Βελ. Νικολαΐδης . . . . N.
Ἰω. Εὐγενίδης . . . . . N.	Πέτρος Δελιγιάννης . . .
Ἀνδρέας Πέπας	Νικόλαος Μπούκουρας . . .
Σταμάτιος Μήτσας . . . N.	Ἀθάνασιος Ῥαλλῆς . . . . N.

Κωνστ. Λαμπρινόπουλος . .	Κ. Χριστοδούλου . . . . .
Π. Καλπουδίνος . . . . N.	Νικολ. Πιερράκος . . . . N.
Ἐμ. Ἀντίπας . . . . . N.	Γρηγ. Πατριαρχέας . . . N.
Νικόλαος Δελιγιάννης . . .	Σταυριανὸς Καπετανάκης .
Κωστ. Οἰκονομόπουλος . . N.	Δημ. Πικουλάκης . . . N.
Γεώργιος Πανοπιρωτόπουλος N.	Χαραλ. Χριστόπουλος . . .
Γεώρ. Παπασπυρόπουλος . N	Ζ. Α. Ζαρειφόπουλος . . .
Ἐμ. Καραμάνος . . . . N.	Νικόλαος Μοσχούλας . . .
Νικόλ. Ματθαίου	Γεώργιος Α. Ῥάλλης . . . .
Ἀναγν. Κοντάκης . . . . N.	Νάκος Πανουριᾶς . . . . N.
Σ. Κοπανίτσας . . . . . N.	Παπακώνστας Ταμιόλας . N.
Ἀναστ. Κορφιωτάκης . . .	Κωνς. Βλάμης . . . . N.
Ἐμ. Μελετόπουλος	Περικλῆς Καλαμογδάρτης . N.
Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς . . .	Σιδέρης Πράτσικας . . . .
Παναγιώτης Λαζαρὴς . . .	Παν. Πατρινὸς . . . . .
Στάμος Μαυροδῆμος . . . N.	Κωνστ. Σκουρλίτης . . . N.
Λάμπρος Εὐμολπίδης . . N.	Ἀνάργ. Χ. Ἀναργύρου . . .
Ἴλλις Δωΐλας . . . . . N.	Νικόλαος Χ. Ἀναργύρου . .
Θεόδωρος Πετρινός . . .	Ἀναγνώστης Τατόπουλος . N.
Κωνσταντῖνος Μανέτας . . N.	Κωνς. Δαρτιώτης . . . N.
Παναγιώτης Βάρβογλης . . N.	Ἰω. Γεωργάρας . . . . . N.
Δημήτριος Γ. Φιλάρετος . .	Γ. Νικολάου . . . . . N.
Ἀναγ. Διδόπουλος . . . N.	Ἀνδρέας Μάμουκας . . . N.
Νικόλαος Μπούτουνας . . N.	Ζαννὴς Μαραγκός . . . N.
Δημήτριος Σακελλαριάδης N.	Μιχαὴλ Σολομός . . . . .
Γεώργιος Γουλιμῆς . . . N.	Εὐστράτιος Παρίσης . . . N.
Ἀλέξανδρος Κουμουνδουράκης .	Ἰωάννης Σαγρέδος . . . .
Χρῆστος Οἰκονομίδης . . .	Δημήτριος Ἀρώτος . . . .
Κωνστ. Λειμπερόπουλος . . .	Δημήτρ. Πολυχρονόπουλος .
Ἐμ. Μοδινὸς . . . . . N	Κυριάκος Ἰωαννόπουλος . N.
Ἰωάννης Προβιλέγιος . . .	Ἀναγνώστ. Παπατσώρης . . N.
Δημ. Δημητρακόπουλος . .	Γεώργιος Ι. Σταϊκος . . .
Γεώργ. Κάκλυας . . . . N.	Ἀθανάσιος Καστανᾶς . . . N.
Φραγκίσκος Μαῦρος . . . N.	Α. Κιζάντς . . . . .
Ἰωάννης Φαρμάκης . . . N.	Ἰωάννης Δαμιτινὸς . . . .
Α. Παπαδημητριάδης . . N.	Λάζαρος Α. Γιωργᾶς . . .
Ν. Σισμάνης . . . . . N.	Ἰωάννης Γ. Κριεζῆς . . . N.
Κωνστ. Ἀζελὸς . . . . N.	Πέτρος Χ. Πέτρου . . . .
Χρῆστ. Στ. Ἀντωνόπουλος .	Κ. Δυοβουνιώτης . . . . N.
Γ. Μαδεμοχωρίτης	Μ. Χουρμούζης . . . . N.

Κ. Τσουκαλᾶς . . . . . Ν	Γεώργιος Ἀποστολίδης . . .
Δημήτριος Μητσάκης . . Ν.	Χρῆστος Κικίδης . . . . Ν.

Ἀναγνωσθὲν ἑπομένως ἐγένετο δεκτὸν δι' ἀναστάσεως τὸ 1 αὐτοῦ ἄρθρον, ὡς καὶ ὁ τύπος τῆς ἐκτελέσεως.

Μετὰ ταῦτα γενομένης καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ψηφολέκτας, συνήχθη κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ προηγηθέντι, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὸ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 74· ἔχει δ' οὕτως·

Ο Θ Ω Ν κ.τ.λ.

Συγκαταθέσει τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1. Ἡ κατὰ τὴν 15 (27) Ὀκτωβρίου 1852 κλεισθεῖσα μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ τῶν Ἡνωμένων Βασιλείων τῆς Σουηδίας καὶ Νορβηγίας συνθήκη περὶ ἐμπορίας καὶ ναυτιλίας, συνιστᾶμένη εἰς εἴκοσι δύω ἄρθρα, θέλει ἔχει πλήρη καὶ νόμιμον ἰσχύν.

Ἄρθρ. 2. Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ καὶ ἐκδοθῆ ὡς νόμος τοῦ κράτους.»

Προβάσης ἔπειτα τῆς Βουλῆς καὶ εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ τῆς μεταξὺ τῆς ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς ἑταιρίας τῶν ἐθνικῶν διαπορθμεύσεων συνομολογηθείσης ταχυδρομικῆς ὁμάδεως, ἐγένετο καὶ ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ψηφολέκτας· συνήχθη δὲ, κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τοῖς προηγηθεῖσιν, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὸν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 74.

Ἀναγνωσθέντος δὲ τοῦ 1 ἄρθρου, λαβών τις τὸν λόγον ἐξέθηκεν, ὅτι ἐν μὲν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ τῆς συνθήκης οὐδεὶς λιμὴν ἑλληνικὸς ἀναφέρεται, ἐν δὲ τῷ 2 περιέχεται ἡ ἄπαξ τοῦ μηνὸς γενησομένη ἐσωτερικὴ συγκοινωνία, καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ πάλιν αὐτοῦ ἐδαφίῳ ὁ ὅρος, ὅτι αἱ ἐσωτερικαὶ συγκοινωνίαι, ἐκτὸς τῆς μεταξὺ Πειραιῶς καὶ Σύρου, θέλουν καταργεῖσθαι, ἅμα συστηθῶσιν ἑλληνικὰ ἀτμοκίνητα, ὅπερ ὅμως ἡ ποτὲ ἢ πολὺ βραδέως θέλει κατορθωθῆ. Καὶ μέχρι μὲν τοῦ μέρους τούτου τῶν τῆς συνθήκης διατάξεων συμφωνεῖ καὶ αὐτὸς καθ' ὁλοκληρίαν, ἀλλ' ὅ,τι θεωρεῖ ἄδικον καὶ καταστρέφον τὴν ἀπαιτουμένην ἀμοιβαιότητα, εἶναι ἡ τοῦ γ'. ἐδαφίου διάταξις, καθ' ἣν δύναται ἡ ἑταιρία νὰ παύσῃ κατὰ προαίρεσιν τὰς ἐσωτερικὰς συγκοινωνίας, καὶ ἐπὶ τῆς διατάξεως ταύτης ἐπικαλεῖται τὴν προσοχὴν καὶ κρίσιν τῆς Βουλῆς.

Ἀντεῖπεν ἄλλος, ὅτι ἤθελε παραδεχθῆ τὰ ὑπὸ τοῦ προαγορεύσαντος ἐκτεθέντα, ἐὰν ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος διάταξις δὲν περιεῖχετο καὶ εἰς τὰς ἄλλας τὰς μέχρι τοῦδε συνομολογηθείσας συνθήκας· τοὐναντίον μάλιστα, βλέπων ὅτι ἐν τῇ παρούσῃ συμπεριελήφθησαν ὑπὲρ ἡμῶν καὶ διατάξεις, αἵτινες δὲν περιέχονται εἰς τὰς λοιπὰς συνθήκας, ἀποδεχόμενος αὐτὴν ὡς καλῶς ἔχουσαν, συνίστησι καὶ εἰς τὴν τοῦ Σώματος παραδοχήν.

Ἐπαναλαβόντος δὲ τοῦ πρὸ αὐτοῦ, ὅτι ἂν καὶ συμφωνεῖ μετὰ τῶν ἀνωτέρω παρατηρήσεων, οὐχ ἧττον ὅμως ἐπιμένει θεωρῶν ἄδικον τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος διάταξιν· λαβὼν τὸν λόγον ὁ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς ἐπέφερεν, ὅτι οὐ μόνον δὲν περιλαμβάνει ἄδικόν τινα διάταξιν ἡ προκειμένη σύμβασις, ἀλλὰ τοὐναντίον πολλὰς παρέχει εἰς τὸ ἔθνος ὠφελείας. Τὰς συνθήκας δὲν πρέπει νὰ ἐξετάζωμεν μονομερῶς, οὐδ' ἐκ μιᾶς μόνης διατάξεως νὰ κρίνωμεν περὶ τοῦ ὅλου αὐτῶν, διότι αἱ συνθῆκαι περιέχουσιν ἀμοιβαίας παραχωρήσεις, καὶ διὰ τοῦτο ἀπαντῶνται ὁλόκληρα ἄρθρα, φέροντα ὅρους καὶ διατάξεις πρὸς ὄφελος μὲν τοῦ ἑνὸς τῶν συμβαλλομένων, πρὸς ζημίαν δὲ τοῦ ἑτέρου· ἀλλ' αἱ ζημίαι αὗται ἀναπληροῦνται ὑπὸ τῶν χορηγουμένων ἐξ ἄλλου μέρους ὠφελειῶν, καὶ διὰ τοῦτο δὲν πρέπει νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τὴν ὑπὸ τοῦ προαγορεύσαντος κακισθεῖσαν διάταξιν καὶ ἐκ ταύτης νὰ κατακρίνωμεν τὴν ὅλην συνθήκην. Ἀλλὰ καὶ ὡς πρὸς τὴν διάταξιν ταύτην, ἐὰν παρατηρήσῃ τις, ὑπάρχει ἐντελὴς ἀμοιβαιότης, διότι ἡ ἑταιρία τῶν ἐθνικῶν διαπορθμεύσεων, κατὰ τὸ μετὰ τῆς Γαλλικῆς κυβερνήσεως συμβόλαιόν της, ὑπεχρεοῦτο νὰ διατηρῇ τὴν μεγάλην μόνον γραμμὴν τὴν διὰ τῆς Μελίτης, Σύρου καὶ Κωνσταντινουπόλεως· ἀλλ' ἐπιμόνως αἰτήσει τῆς Ἑλλην. Κυβερνήσεως καὶ πολλῶν ἐκ τῶν βουλευτῶν, ἀναγνωριζόντων τὰ ἐκ τῆς ἐσωτερικῆς συγκοινωνίας προκύψοντα καλά, ἡ ἑταιρία, χάριν καὶ εἰς τὰς προσπαθείας τοῦ ἀντιπροσώπου αὐτῆς, παρεδέχθη τὴν ὑποχρέωσιν ἐσωτερικῶν ταξειδίων. Ἀφ' οὗ ὅμως ἡ Κυβέρνησις ἔθεσεν ἐν τῇ συνθήκῃ τὸν ὅρον τοῦ νὰ παύῃ ἡ ἑταιρία τὰ ταξείδια ταῦτα ἅμα συστηθῶσιν ἑλληνικὰ ἀτμοκίνητα, ἐπόμενον ἦτον νὰ ζητήσῃ καὶ αὐτὴ ἀμοιβαίως νὰ τεθῇ ἐν τῇ συνθήκῃ ἡ ὑπὸ τοῦ προαγορεύσαντος κατακρινομένη διάταξις.

Καὶ ταῦτα μὲν ἐπὶ τῆς οὐσίας· ὡς πρὸς δὲ τοὺς τύπους, κατὰ τὸ Σύνταγμα, οὐδεμίᾳ ἐπιτρέπεται εἰς τὰς συνθήκας μεταβολὴ τῶν καθ' ἕκαστα, ἀλλὰ τὸ Σῶμα ἢ παραδέχεται ἢ ἀπορρίπτει αὐτὰς καθ' ὁλοκληρίαν.

Ἐπήνεγκε τέλος ὁ κατὰ πρῶτον λαβὼν τὸν λόγον, ὅτι ἐὰν ὁ ὑπουργὸς ἔβλεπε προσοχὴν εἰς τὴν κυρίαν ἀγόρευσίν του, δὲν ἤθελε τὸν κατακρίνει ὡς μονομερῶς ἐξετάσαντα τὴν συνθήκην, διότι πρὸ τῆς ἐπικυρώσεως ὑπ' αὐτοῦ διατάξεως ἀνέφερε καὶ ἄλλας προηγουμένας, ἃς ἀνεγνώρισεν ὡς καλῶς ἐχούσας. Ἡ ἑταιρία ὅμως ὤφειλε νὰ παραδεχθῇ τὴν περὶ ἐσωτερικῆς συγκοινωνίας πρότασιν τῆς Κυβερνήσεως, διότι ἐπὶ ἓν ὁλόκληρον ἔτος τ' ἀτμόπλοια αὐτῆς ἐταξείδευον ὡς πλοῖα πολεμικά, καίτοι μὴ ὑπαρχούσης συνθήκης. Αὐτὰς λοιπὸν τὰς παρατηρήσεις ἐθεώρησεν ἀναγκαῖον νὰ ἐπιφέρῃ, μηδόλως προτιθέμενος νὰ μεταβάλῃ τὴν σύμβασιν.

Μετὰ ταῦτα παραδεχθείσης τῆς Βουλῆς δι' ἀναστάσεως τὸ 1 καὶ μοναδικὸν τοῦ νομοσχεδίου ἄρθρον, ἐγένετο ἐπὶ τοῦ συνόλου ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ὑπὸ τῶν αὐτῶν ἐπιτηρηθεῖσα ψηφολεκτῶν, ἐξ ἧς συνήχθη κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τοῖς προηγηθεῖσιν, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὸ πλειψηφεῖ διὰ ψήφων 74, ἔχει δ' οὕτως·

ΟΘΩΝ κ. τ. λ.

«Ψηφισάμενοι ὁμορρόνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον 1. Ἡ κατ' ἐντολὴν τῆς Κυβερνήσεως μεταξὺ τοῦ Γενικοῦ διευθυντοῦ τῶν ταχυδρομείων Κ. Γ. Σκούφου καὶ τοῦ Κ. Θεορίλου Φιράλδη, ἐπιτρόπου τῆς ἑταιρίας τῶν ἐθνικῶν διαπορθμεύσεων συνομολογηθεῖσα ταχυδρομικὴ σύμβασις τὴν 1 (13) Ἀπριλίου τρ. ἐ. ἐγκρίνεται.

Κατὰ συνέπειαν ἅπασαι αἱ διατάξεις καὶ ἅπαντες οἱ ὅροι οἱ ἐμπεριεχόμενοι εἰς τὴν ῥηθεῖσαν σύμβασιν, εἴτε πρὸς βάρος τῆς Ἑλληνικῆς ἐπικρατείας εἴτε πρὸς ὑποχρέωσιν τῆς ἑταιρίας τῶν ἐθνικῶν διαπορθμεύσεων, ἐκτελεσθήσονται ὁλοκλήρως καὶ ἀκριβῶς· ἡ δὲ σύμβασις αὕτη προσαρτᾶται εἰς τὸν παρόντα νόμον.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Λαβών τις ἀκολούθως τὸν λόγον ἐξέθηκεν, ὅτι εἷς τῶν συμπολιτῶν αὐτοῦ, Σαῦρος Σταυρόπουλος, ἀπολέσας ἀμφοτέρους τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὴν κατὰ τὸ 1829 μεταξὺ Μεσολογγίου καὶ Ναυπάκτου μάχην, ἔλαβε δυνάμει Β. διατάγματος ἀπὸ 3 Σεπτεμβρίου 1835 δικαίωμα συντάξεως 18 δραχμῶν κατὰ μῆνα,

Τυφλὸς ὅμως διάγων καὶ μηδένα ἔχων νὰ συμβουλευθῇ, οὐδ' ἀπήτησεν ἕκτοτε τὴν πληρωμήν αὐτῆς οὐδ' ἔλαβέ τι μέχρι τοῦδε, καὶ διὰ τοῦτο παρακαλεῖ τὸ Σῶμα ἵν' ἀποφασίσῃ περὶ τῆς πληρωμῆς τῆς καθυστερουμένης συντάξεώς του, ὅσης τοσοῦτον δικαίας· ἡ δὲ Βουλὴ παρεδέχθη ὁμοψήφως τὴν ἀνωτέρω πρότασιν.

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 2 Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος

ΕΥΣΤ. Μ. ΠΑΡΙΣΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς

Π. Κολποδῖνος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΝΒ'.

Τῆς 16 Ἀπριλίου 1853.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Παρελθὼν ἐν πρώτοις ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, ἀνέγνω ἔκθεσίν τε καὶ νομοσχέδιον περὶ ϛ'. τριμήνου πιστώσεως διὰ τὰ ἔξοδα τοῦ Κράτους, ἔχουσι δὲ οὕτως·

ΕΚΘΕΣΙΣ

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Ἐξαντληθείσης τῆς τριμήνου πιστώσεως τῆς προλαβόντως ψηφισθείσης καὶ κυρωθείσης, ἐπειδὴ ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ 1853 δὲν εὐημερίσθη εἰσέτι ὁριστικῶς, ἐνῷ εὑρισκόμεθα περὶ τὰ μέσα τοῦ Ἀπριλίου, καὶ μετ' ὀλίγον ἐπίκειται ἡ ἀνάγκη τῆς πληρωμῆς τῆς μηνιαίας δαπάνης, λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω εἰς τὴν ἐπιψήφισιν ὑμῶν νομοσχέδιον περὶ ϛ'. τριμήνου πιστώσεως, εἰς τὸ κατεπείγον τοῦ ὁποίου ἀποβλέποντες, πέποιθα ὅτι θέλετε ἐπισπεύσει τὴν συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισίν του.

Ἀθήνησι, τὴν 15 Ἀπριλίου 1853.

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν

Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.»

ΟΘΩΝ κλπ.

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον θέλει ὑποβληθῆ εἰς τὴν Βουλὴν παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ καὶ ὑποστηριχθῆ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 15 Ἀπριλίου 1853.

Ο Θ Ω Ν

Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

« Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1. Τὰ διάφορα ὑπουργεῖα θέλουν πληρώσει ἐπὶ τῇ βάσει χρηματικῶν αἰτήσεων, ἐγκεκριμένων παρὰ τοῦ Βασιλέως, τὰ ἔξοδα τοῦ Κράτους διὰ τὴν Ϛ'. τριμηνίαν τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους, κατὰ τὰς ἐν ἰσχύι λογιστικὰς διατυπώσεις, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἤδη παρὰ τῆς Βουλῆς ἐπιψηφισθέντος προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1853.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Ἀκολούθως ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ ὑπουργοῦ ἡ Βουλὴ παρεδέχθη νὰ προβῇ ἀμέσως εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου διὰ τὸ κατεπεῖγον αὐτοῦ.

Πρὸ τούτου ὅμως παρατηρήσαντος τοῦ προέδρου, ὅτι ἐπειδὴ ἡ Α. Μ. ἡ Βασίλισσα ἀποδημεῖ τὴν 22 τ. μ. ἐκτὸς τοῦ Κράτους, ἡ Βουλὴ πρέπει νὰ ἐκλέξῃ, ἂν θέλῃ, ἐπιτροπὴν, ἥτις νὰ συνοδεύσῃ Αὐτὴν μέχρι τῆς παραλίας· ἐγένετο, συναινέσει τοῦ Σώματος, ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Κ. Δαρειώτην καὶ Γ. Στάϊκον κλήρωσις τῆς μνησθείσης ἐπιτροπῆς, καθ' ἣν ἔλαχον οἱ κύριοι Ἠλίας Παπαδαῖος, Κ. Δαρειώτης, Γ. Ῥάλλης, Κ. Τσουκαλᾶς, Θ. Ζαΐμης, Χ. Θεοχαρόπουλος, Α. Κουμουνδοῦρος, Δ. Μητσάκης, Δ. Πολυχρονόπουλος καὶ Ἰω. Κλίμακας.

Γενομένης μετὰ ταῦτα ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Κ. Τσουκαλᾶν καὶ Ἐμμ. Καραμάνον, συνῆχθη, κατὰ τὸ ὑδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὴν πλειψηφικῇ διὰ ψήφων 71.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἐξῆς ζητήματος.

« Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου περὶ Ϛ'. τριμήνου πιστώσεως διὰ τὰ ἔξοδα τοῦ Κράτους, ναὶ ἢ ὄχι; »

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δημήτριος Ὀρεινός . . . Ν.	Ἰωάννης Κλίμακας . . . Ν.
Λεωνίδας Χρυσανθόπουλος . Ν.	Ἀναγνώστης Δημητρίου . . Ν.
Γ. Λογιωτατίδης . . . . Ν.	Π. Ζάνος . . . . .
Δημήτριος Γιαννούλης . . Ν.	Χρ. Δεμάθας . . . . .
Λεωνίδας Ἐμπειρίκος . . .	Γρ. Βαλλιάνος . . . . .
Πέτρος Καμπάνης . . . Ν.	Θ. Ζαΐμης . . . . . Ν.
Δημήτριος Τσόκρης	Χ. Θεοχαρόπουλος . . . Ν.
Ἀνδρέας Δανόπουλος . . . Ν.	Ν. Πετμεζᾶς . . . . .
Γεώργιος Τσόκρης . . . Ν.	Ἠλ. Παπαδαῖος . . . . .
Ἀνδρέας Μεταξᾶς	Γρηγόριος Κυρφιωτάκης . .
Γεώργιος Σκοῦρος . . . Ν.	Γεώργιος Περωτὴς . . . .
Σταῦρος Βλάχος . . . . Ν.	Κωνσταντῖνος Νταγρὲς . . .
Δ. Καλλιφρονᾶς . . . . Ν.	Ἰωάννης Βάχλας . . . . .
Ἀνδρέας Ἴσκος	Ἀναγνώστης Π. Ἰωάννου . Ν.
Δημήτριος Σκυλοθῆμος . . .	Βελ. Νικολαΐδης . . . . .
Θεόδωρος Γρίβας	Πέτρος Δελιγιάννης . . . .
Κωνστ. Γριβογεώργης . . . Ν.	Νικόλ. Μπούκουρας . . . Ν.
Ταπέλος Μαυρομμάτης . .	Λάμπρος Ῥοΐλος . . . . Ν.
Α. Πετροπουλάκης . . . Ν.	Κωνστ. Λαμπρινόπουλος . Ν.
Π. Τσαννετάκης . . . . Ν.	Π. Κολποδίνος . . . . . Ν.
Βασίλειος Σκαλτσοδῆμος . .	Ἐμ. Ἀντίπας . . . . . Ν.
Ἀναγνώστης Παπαθανασίου Ν.	Νικόλ. Δελιγιάννης . . . .
Ἐλευθέρ. Καλογερᾶς . . .	Εὐστ. Οἰκονομόπουλος . . .
Ἰω. Εὐγενίδης	Γεώργιος Πανοπριφτόπουλος .
Ἀνδρέας Πέπας	Γεώρ. Παπασπυρόπουλος . Ν.
Σταμάτιος Μήτσας	Ἐμμ. Καραμάνος . . . . Ν.
Γεώργιος Βελὴς . . . . Ν.	Νικόλ. Ματθαίου . . . . Ν.
Δημήτριος Ζῶτος . . . . Ν.	Ἀναγν. Κοντάκης . . . . Ν.
Γεώργιος Ἰω. Γιολδάσης . Ν.	Σ. Κοπανίτσας . . . . .
Μιχαὴλ Σισίνης	Ἀν. Κορφιωτάκης . . . . Ν.
Ἀλέξανδρος Βιλαΐτης	Ἐμμ. Μελετόπουλος . . . Ν.
Στέφ. Στεφανόπουλος . . Ν.	Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς . . Ν.
Ἀνδρέας Αὐγερινός	Παναγ. Λαζαρὴς . . . . .

Στάμος Μαυροδήμος		Παπᾶ Κώνσας Τσαμάλας	
Α. Α. Κύμολπίδης		Κωνστ. Βλάμης	
Ηλίας Δωΐλας	Ν.	Περικλῆς Καλαμογδάρτης	
Θεοδωρος Πετρινός		Σαθέρης Πράτσικας	Ν.
Κωνσταντίνος Μανέτας		Ιωαν. Πατρινός	Ν.
Π. Βάρδογλης	Ν.	Κ. Σκουρλέτης	Ν.
Δημήτριος Γ. Φιλάρετος		Ἀναργυρος Χ. Ἀναργύρου	Ν.
Ἀναγν. Δεδόπουλος		Νικόλαος Χ. Ἀναργυρου	
Νικόλ. Μπούτουνας	Ν	Ἀναγνώστης Τατόπουλος	Ν.
Δημήτριος Σακελλαριάδης		Κωνστ. Δαρειώτης	Ν.
Γεωργιος Γολιμής		Ἰωάννης Γεωργάρας	Ν.
Ἀ. Κουμουνδουράκης		Γ. Νικολάου	Ν.
Χρῆστος Οἰκονομίδης		Ἀνδρέας Μάμουκας	Ν.
Κωνστ. Δημπερόπουλος	Ν	Ζαννῆς Μπραγκός	
Ἐμμ. Μολινός	Ν.	Μιχαὴλ Σολομός	
Ἰω. Προβιλέγιος	Ν.	Εὐστράτιος Παρίσης	Ν.
Δημ. Δημητρακόπουλος		Ἰωάννης Σαγρέδος	Ν.
Γεώργιος Κάνδυας	Ν.	Δημήτριος Δρόσος	
Φραγκίσκος Μαῦρος	Ν.	Δημήτριος Πολυχρονόπουλος	
Ἰωάννης Φαρμάκης	Ν.	Κυριάκος Πονηρόπουλος	
Ἀ. Παπαδημητριάδης	Ν.	Ἀναγν. Παπατσώρης	Ν.
Ν. Σισμάνης	Ν.	Γεώργιος Σταΐκος	Ν.
Κωνσταντῖνος Ἀξελός		Ἀθανάσιος Καστανᾶς	
Χρῆστος Στ. Ἀντωνόπουλος		Α. Κιζάνης	Ν.
Γ. Μαβρομιχωρίτης		Ἰωάννης Δαμιανός	
Κίμων Χριστοδούλου		Λάζαρος Α. Γιουρδῆς	
Νικόλ. Πιεράκος		Ἰωάννης Γ. Κριεζῆς	Ν.
Γρηγ. Πατριαρχέας	Ν.	Πέτρ. Χ. Πέτρου	Ν.
Σταυρ. Καπετανάκης	Ν.	Κωνς. Δουβουνιώτης	Ν.
Δημήτριος Πικουλάκης		Μ. Χουρμούζης	Ν.
Χαράλ. Χριστόπουλος	Ν.	Καλ. Τσουκαλᾶς	Ν.
Ζ. Ἀ. Ζαρειφόπουλος		Δημήτριος Μητσάκης	Ν.
Νικόλαος Μοσχούλας		Γεώργιος Ἀποστολίδης	
Γεώργιος Ἀ. Ράλλης		Χρῆστος Κικίδης	Ν.
Νάκος Πανουριᾶς	Ν.		

Ἐπιψηφισθέντος δὲ δι' ἀναστάσεως τοῦ 1. ἄρθρου τοῦ νομοσχεδίου, ἐγένετο ὑπὸ τοὺς ἀνωτέρω ψηφολέκτας καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου αὐτοῦ ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ἐξ ἧς συνήχθη κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ προηγηθέντι, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὸ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 71, ἔχον οὕτως·

ΟΘΩΝ κτλ.

« Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1. Τὰ διάφορα ὑπουργεῖα θέλουν πληρώσει ἐπὶ τῇ βάσει χρηματικῶν αἰτήσεων, ἐγκεκριμένων παρὰ τοῦ Βασιλέως, τὰ ἔξοδα τοῦ Κράτους διὰ τὴν δ'. τριμηνίαν τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους, κατὰ τὰς ἐν ἰσχύϊ λογιστικὰς διατυπώσεις, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἤδη παρὰ τῆς Βουλῆς ἐπιψηφισθέντος προϋπολογισμοῦ τῆς Χρήσεως 1853.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους. »

Τελευταῖον ἀναγνωσθέντα τὰ πρακτικὰ ἐνεκρίθησαν καὶ ὑπεγράφησαν αὐθωρεί, ὁ δὲ πρόεδρος διέλυσε τὴν συνεδρίασιν ἐν ὥρᾳ 1. Μ. Μ.

Ὁ πρόεδρος
ΕΥ. Μ. ΠΑΡΙΣΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Π. Καλπαδῖνος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΜΓ'.

Τῆς 4 Μαΐου 1853.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Παρελθὼν ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, ἀνέγνω α') νομοσχέδιον περὶ καθυστερούντων, ὡς ὑπὸ τῆς Γερουσίας ἐτροποποιήθη· β') περὶ τῶν πολυετῶς ἐνοικιασμένων ἐλαιοδένδρων· γ') περὶ φόρου τῶν ζώων διὰ τὸ ἔτος 1854 καὶ δ') περὶ φόρου τῶν μελισσίων διὰ τὸ αὐτὸ ἔτος, μετὰ τῶν συνοδευουσῶν αὐτὰ ἐκθέσεων· ἔχουσι δ' οὕτω·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Τὸ παρὰ τῆς Βουλῆς πρὸ ὀλίγου ψηφισθὲν περὶ καθυστερούντων νομοσχεδίων ὑπέστη κατὰ τὴν ἐν τῇ Γερουσίᾳ συζήτησιν μεταβολάς τινας, τὰς ὁποίας τὸ ὑπουργεῖον παρεδέχθη ὡς οὐ μόνον μὴ ἀντιβαινούσας, ἀλλὰ καὶ συμπληρούσας τὰς διαφόρους διατάξεις, διὰ τῶν ὁποίων ὁ νόμος οὗτος καταρτιζόμενος θέλει πληρώσει τὸν σκοπὸν, τὸν ὁποῖον ἡ Κυβέρνησις καὶ τὰ νομοθετικὰ σώματα προέθεντο.

Λαβὼν ὅθεν τὰς διαταγὰς τοῦ Βασιλέως, ὑποβάλλω ἐκ νέου εἰς τὴν συζήτησιν τῆς Βουλῆς τὸ νομοσχέδιον τοῦτο, ὅπως παρὰ τῆς Γερουσίας τροποποιηθὲν ἐπιψηφισθῇ.

Οἱ λόγοι, ἐπὶ τῶν ὁποίων στηρίζονται αἱ ἐπενεχθεῖσαι μεταβολαί, ἐκτίθενται λεπτομερῶς εἰς τὰ συνυποβαλλόμενα πρακτικὰ τῆς Γερουσίας, καὶ πέπεισμαι, ὅτι ἐκτιμῶσα καὶ ἡ Βουλὴ τὴν ὀρθότητα τῶν λόγων τούτων, καὶ ἀποβλέπουσα εἰς τὰς ὠφελείας, τὰς ὁποίας ὑπόσχεται καὶ εἰς τὸ δημόσιον καὶ εἰς τοὺς ὀφειλέτας ἡ ταχυτέρα ἐφαρμογὴ τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου, θέλει εὐαρεστηθῇ νὰ ἐπισπεύσῃ τὴν συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισίν του.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 2 Μαΐου 1853.

Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς
Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.»

ΟΘΩΝ
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἐπόμενον νομοσχέδιον τροποποιηθὲν παρὰ τῆς Γερουσίας, θέλει ὑποβληθῇ ἐκ νέου εἰς τὴν Βουλὴν παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, καὶ ὑποστηριχθῇ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 2 Μαΐου 1853.

ΟΘΩΝ

Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπερασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1. Εἰς τοὺς ὀφειλέτας τοῦ δημοσίου· α') ἐξ ἐνοικιάσεως ἀμέσων δημοσίων ἢ ἐκκλησιαστικῶν φόρων καὶ δικαιώματος ἐπικαρπίας ἀπὸ τοῦ 1833 μέχρι τοῦ 1844, συμπεριλαμβανομένου καὶ τούτου· β') ἐκ μονοετῶν καὶ πολυετῶν ἐνοικιάσεων ἐθνικῶν ἢ ἐκκλησιαστικῶν κτημάτων, τῶν ὁποίων ἡ ἐνοικίασις ἔληξε μέχρι τέλους τοῦ 1851, χορηγεῖται προθεσμία δώδεκα ἐτῶν πρὸς ἀπότισιν τοῦ χρέους των, διαιρουμένου εἰς δώδεκα ἐτησίους δόσεις.

Ἑκάστη τῶν δόσεων πληρόνεται ἄνευ τόκου τὴν 31 Ὀκτωβρίου ἑκάστου ἔτους, διὰ πᾶσαν ὅμως καθυστέρησιν πληρόνεται τόκος ὑπερημερίας 8 τοῖς 0|0 κατ' ἔτος.

Ἄρθρ. 2. Ὡς χρέος τῶν ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ ὀφειλετῶν θεωρεῖται τὸ κεφάλαιον, τὸ ὁποῖον ὑπολείπεται ἀφοῦ αἱ τυχὸν προγενέστεραι μὲν τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου, μὴ

ὑπαγόμεναι δὲ εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν παλαιῶν χρεῶν τοῦ δημοσίου ἀπαιτηταὶ πιστώσεις αὐτῶν συμψηφισθῶσι μὲ τὸ ὅλον τοῦ χρέους, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ἀμοιβαίων τόκων.

Ἐὰν δὲ γενομένου συμψηφισμοῦ, προκύψῃ ὑπόλοιπον χρέους μεγαλείτερον τοῦ πρὸ τοῦ συμψηφισμοῦ ὀφειλομένου κεφαλαίου, τὸ πλεονάζον ἀρίεται εἰς ὄφελος τοῦ ἐνοικιαστοῦ.

Οἱ ὀφειλέται τοῦ δημοσίου, οἵτινες δὲν εἶναι συνάμα καὶ πιστωταί, ἀπαλλάττονται ἐντελῶς τῶν καθυστερούντων τόκων.

Ἄρθρ. 3. Ἐν περιπτώσει ἀπωλείας τῶν τίτλων τοῦ δημοσίου ἐκ περιστάσεως οἱασδήποτε, ἐὰν μὲν ἐγένετο καταβολὴ τις ἐκούσιος ἢ ἀναγκαστικὴ εἰσπραξις ἀπέναντι τοῦ χρέους, τὸ ὀφειλόμενον ὑπόλοιπον εἶναι ἀπαιτητὸν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν βιβλίων τῶν εἰσπρακτέων ἢ τῶν λογαριασμῶν τῶν ταμιῶν· εἰς ἐναντίαν δὲ περίπτωσιν, τὸ χρέος ἀποδεικνύεται ὡσαύτως διὰ τῶν αὐτῶν βιβλίων ἢ λογαριασμῶν. Ἐν τῇ τελευταίᾳ ὅμως περιπτώσει ἐπιτρέπεται εἰς τὸν ὀφειλέτην ἡ διὰ τῶν νομίμων μέσων ἀπόδειξις τοῦ ἐναντίου, ἀλλ' εἰς μόνην τὴν κρίσιν τῶν δικαστηρίων ἐναπόκειται νὰ συγχωρῆται καὶ τὸ μέσον τῆς διὰ μαρτύρων ἀποδείξεως.

Ἄρθρ. 4. Οἱ θέλοντες ἐκ τῶν ἀνωτέρω ὀφειλετῶν νὰ μεθέξωσι τῶν εὐεργετημάτων τοῦ παρόντος νόμου ὀφείλουσιν ἐντὸς τεσσάρων μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ, α') Νὰ ὑπογράψωσι καὶ παραδώσωσιν εἰς τὸ ταμεῖον τὰς χρεωστικὰς ὁμολογίας τῶν δόσεων, καὶ β') Νὰ προσφέρωσι κτήματα πρὸς ἐγγραφὴν ὑποθήκης, ἀξίας ὑπερβαινούσης τὸ χρέος μόνον καθ' ἓν τρίτον.

Ἐὰν ὅμως πίστωσίς τις τοῦ ὀφειλέτου πηγάζουσα μὲν ἐξ ἐποχῆς προγενεστέρας τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου, μὴ ὑπαγομένη δὲ εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν παλαιῶν χρεῶν τοῦ δημοσίου, καταστραθῇ ἀπαιτητὴ μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἐν τῷ προηγουμένῳ παραγράφῳ πράξεων, ἢ κατεστράφη πρότερον ἀπαιτητὴ παρουσιασθῇ μετὰ ταῦτα, τὸ χρέος ἐκκαθαρίζεται ἐκ νέου, ἐνεργουμένου τοῦ συμψηφισμοῦ κατὰ τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 2 ὁριζόμενα· ἐκδιδομένων δὲ ὑπὸ τοῦ ὀφειλέτου νέων ὁμολογιῶν, αἱ προεκδοθεῖσαι ἀκυροῦνται.

Οὐδεὶς τῶν ὀφειλετῶν ἀπαλλάττεται τῆς καταδιώξεως, πρὶν ἢ συμμορφωθῇ μὲ τὰς ἐν τῷ παρόντι ἄρθρῳ διατάξεις.

Ἄρθρ. 5. Οἱ ὀφειλέται, τῶν ὁποίων τὰ κτήματα κατακυρωθέντα εἰς τὸ δημόσιον δὲν ἀπηλλοτριώθησαν, δύνανται ν' ἀ-

ναλάβωσιν αὐτὰ εἰς τὴν κυριότητά των εἰς ἣν εὑρίσκονται κατάστασιν, ἐὰν ἀναβεχθῶσι τὴν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου ἀπότισιν τοῦ ποσοῦ, ἐφ' ᾧ τὰ κτήματα κατεκυρώθησαν εἰς τὸ δημόσιον. Ὅσα δ' ἐξ αὐτῶν εἶναι ἐνοικιασμένα, θέλουν ἀναλάβει αὐτὰ μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ἐνοικιάσεως, λογιζομένου πρὸς ὄφελος αὐτῶν τοῦ τυχὸν συμπεφωνημένου ἐνοικίου ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῶν κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον ὁμολογιῶν.

Ἄρθρ. 6. Φαλαγγιτικὰ ἢ ναυτικὰ γραμμάτια, εἴτε ἐξεδόθησαν ἐπ' ὀνόματι τοῦ ὀφειλέτου, εἴτε περιῆλθον εἰς τὴν κυριότητά του κληρονομικῷ δικαιώματι, εἴτε μεταβιβάσθησαν εἰς αὐτὸν οἱῳδήτινι ἄλλῳ νομίμῳ τρόπῳ, μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος νόμου, παρὰ τοῦ στρατιωτικοῦ ἢ ναυτικοῦ ἐπ' ὀνόματι τοῦ ὁποίου ἐξεδόθησαν, ἢ παρὰ τῶν κληρονόμων του, εἶναι δεκτὰ εἰς τὴν ἐξόφλησιν ἑκάστης δόσεως κατὰ τὸ ἥμισυ μόνον αὐτῆς, καθ' ὁλοκληρίαν δὲ, ἐὰν ὁ ὀφειλέτης προτιμήσῃ νὰ ἐξοφλήσῃ διὰ μιᾶς καὶ τὰς δώδεκα δόσεις.

Ἄρθρ. 7. Τὰ πρὸς τοὺς ὀφειλέτας ἐνοικιαστὰς χορηγούμενα διὰ τοῦ παρόντος νόμου εὐεργετήματα ἐπεκτείνονται καὶ εἰς τοὺς ὑπενοικιαστὰς καὶ συμμετόχους τοῦ ἐνοικιαστοῦ, ἀπαλλαττομένους κατὰ τοσοῦτον τοῦ πρὸς αὐτοὺς χρέους των, ἐφ' ὅσον ἕκαστος ἤθελεν ἐξοφλήσει τὸ δημόσιον κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου, ἀναλόγως τοῦ καθυστεροῦντος μέρους τῆς συμμετοχῆς των εἰς τὴν ἐνοικίασιν. Κατὰ τὸ αὐτὸ ποσὸν ἀπαλλάττεται καὶ ὁ ἐνοικιαστὴς τοῦ πρὸς τὸ δημόσιον χρέους του.

Αἱ περὶ συμψηφισμοῦ τῶν πιστώσεων τῶν ἐνοικιαστῶν διατάξεις τῶν ἄρθρων 2, 4 ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τῶν ὑπενοικιαστῶν καὶ συμμετόχων. Ἀλλ' ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ πίστωσις τοῦ ὑπενοικιαστοῦ ἢ συμμετόχου συμψηφίζεται μὲ μόνον τὸ ἀναλογοῦν εἰς αὐτὸν μέρος τοῦ χρέους· ἡ πίστωσις ὅμως τοῦ ἐνοικιαστοῦ συμψηφίζεται μὲ τὸ ὅλον τοῦ χρέους καὶ καταλογίζεται ἐφ' ὅλων τῶν ὠφελουμένων ἀπὸ τὰ εὐεργετήματα τοῦ νόμου, ἑκάστου κατὰ λόγον τοῦ καθυστεροῦντος μέρους τῆς συμμετοχῆς του.

Ἀλλ' ἐὰν ὁ ὀφειλέτης, ἐνοικιαστὴς ὢν συνάμα καὶ πιστωτὴς, δὲν ἤθελε συμμορφωθῇ μὲ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου, ἐνεργεῖται οὐχ ἧττον συμψηφισμὸς τῆς πιστώσεως αὐτοῦ μὲ τὸ χρέος τοῦ ὑπενοικιαστοῦ ἢ συμμετόχου, ὅστις ἤθελεν ἐπικαλεσθῇ τὰ ὠφελήματα τοῦ νόμου, κατὰ τὴν αὐτὴν ὡς ἀνωτέρω ἀναλογίαν.

Ἄρθρ. 8. Ὅστις τῶν ἀνωτέρω ὀφειλετῶν ἔχει ἀντιρρήσεις

καθ' ὁλοκληρίαν ἢ μέρους τοῦ χρέους του, ὀφείλει νὰ ὑποβάλῃ αὐτὰς δι' ἀναφορᾶς του, μετὰ τῶν ἀπαιτουμένων ἀποδείξεων, πρὸς τὸν ἀρμόδιον νομάρχην ἐντὸς μὲν δύω μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου, ἐὰν διαμένῃ ἐντὸς τοῦ Κράτους, ἐντὸς δὲ τεσσάρων, ἐὰν εὑρίσκηται εἰς τὴν ἀλλοδαπήν.

Ἡ ἐπίδοσις τῆς ἀναφορᾶς γίνεται διὰ δικαστικοῦ κλητῆρος.

Ἄρθρ. 9. Ὁ νομάρχης, ἅμα τῇ ἐπιδοθῇ ἡ ἀναφορὰ τοῦ ὀφειλέτου, συγκαλεῖ συμβούλιον συγκείμενον παρ' ἑαυτοῦ, τοῦ προέδρου τοῦ πρωτοδικείου τοῦ νομοῦ καὶ τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου τῆς ἐπαρχίας, ἐν ᾗ ἐδρεύει ὁ νομάρχης.

Τὸ συμβούλιον τοῦτο λαμβάνον ὑπ' ὄψιν τὰς ἀντιρρήσεις καὶ τὰς πρὸς ὑποστήριξιν αὐτῶν ἀποδείξεις τοῦ ὀφειλέτου, ὡς καὶ ὅσας ἄλλας πληροφορίας ἤθελε δυνηθῇ νὰ συλλέξῃ αὐτεπαγγέλτως, γνωμοδοτεῖ δι' αἰτιολογημένης ἐκθέσεως, τὴν ὁποίαν ὑποβάλλει ἄνευ ἀναβολῆς εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον.

Τὸ ὑπουργεῖον τοῦτο ἀφ' οὗ ἀκούσῃ τὴν γνώμην δύω ἐκ τῶν παρὰ τῷ Ἀρείῳ Πάγῳ δικηγόρων, ἀποφαίνεται ἐπὶ τῶν ἀντιρρήσεων τοῦ ὀφειλέτου, ἐπὶ τῇ βάσει Β. διατάγματος, ἐκδιδομένου ἐπὶ τούτῳ μετὰ προηγηθεῖσαν γνωμοδότησιν τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ἤθελε θεωρήσει παραδεκτέας καθ' ὁλοκληρίαν ἢ ἐν μέρει τὰς ἀντιρρήσεις ταύτας.

Ἡ ἀπόφασις τοῦ ὑπουργείου ἐπιδίδεται διὰ δικαστικοῦ κλητῆρος εἰς τὸν ὀφειλέτην, κατὰ τὰς περὶ ἐπιδόσεως ἐν γένει διατάξεις τῆς πολιτικῆς δικονομίας.

Ἄρθρ. 10. Εἰς τὸν ὀφειλέτην, ὅστις ἤθελε παραδεχθῇ τὴν ἀπόφασιν τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν, χορηγεῖται δίμηνος προθεσμία ἀπὸ τῆς ἐπιδόσεως αὐτῆς, διὰ νὰ ἐκπληρώσῃ τὰς ἐπιβαλλομένας εἰς αὐτὸν ὑποχρεώσεις πρὸς ἀπόλαυσιν τῶν εὐεργετημάτων τοῦ νόμου.

Ὁ δὲ μὴ παραδεχθεὶς τὴν ἀπόφασιν ὀφειλέτης ὑποχρεοῦται νὰ κινήσῃ ἀγωγὴν ἐντὸς ἑνὸς μηνὸς κατὰ τοῦ δημοσίου ἐνώπιον τῶν τακτικῶν δικαστηρίων διὰ τὸ παρ' αὐτοῦ ἀμφισβητούμενον χρέος.

Ἄρθρ. 11. Ὁ ὀφειλέτης, τοῦ ὁποίου αἱ ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν ἀπορριφθεῖσαι ἀντιρρήσεις ἤθελον ἀπορριφθῇ καὶ ὑπὸ τῶν δικαστηρίων καθ' ὁλοκληρίαν ἢ ἐν μέρει, δὲν δύναται πλέον νὰ ἐπικαλεσθῇ διὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ χρέους τούτου τὰς εὐεργετικὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου.

Αρθρ. 12. Αἱ ἐν τῷ ἄρθρῳ 10 διαλαμβανόμεναι δίκαι θέλουν δικάζεσθαι ὡς συνοπτικαὶ καὶ κατεπείγουσαι, κατὰ τὰς περὶ τοιούτων δικῶν διατάξεις τῆς πολιτικῆς δικονομίας.

Ἅπασαι δὲ αἱ μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου εἰσαχθεῖσαι εἰς τὰ δικαστήρια τῆς αὐτῆς κατηγορίας δίκαι καὶ μένουσαι ἐκκρεμεῖς κἂν τε ὦσιν ὥριμοι κἂν τε μή, ἐξακολουθοῦσι μέχρι τῆς ἐκδικάσεώς των, ἐὰν δὲν προτιμήσωσι καὶ οἱ ὀφειλέται οὗτοι νὰ συμμορφωθῶσι μὲ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρ. 13. Διὰ πᾶσαν ἐκ τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 1 καθυστερήσασαν ἐτησίαν δόσιν κατάσχεται καὶ ἐκποιεῖται διοικητικῶς ἀνάλογον μέρος τῆς κινητῆς περιουσίας τοῦ ὀφειλέτου. Ἐὰν δὲ ἐκ τοῦ ἐκπλειστηριάσματος δὲν ἐξοφληθῇ ὁλόκληρον τὸ ὀφειλόμενον ποσὸν εἰς κεφάλαια καὶ τόκους, κατάσχεται καὶ ἐκποιεῖται τὸ ἐνυπόθηκον κτῆμα, γινομένης χρήσεως κατὰ τοῦ ὀφειλέτου καὶ τῶν λοιπῶν καταναγκαστικῶν μέτρων, κατὰ τὰς διατάξεις τῶν περὶ καθυστερούντων νόμων καὶ Βασιλ. διαταγμάτων.

Ἄρθρ. 14. Ἐναντίον δὲ τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 1 ὀφειλετῶν, οἵτινες δὲν ἤθελον συμμορφωθῇ μὲ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου ἐντὸς τῶν ἐν αὐτῷ ὡρισμένων προθεσμιῶν, ἐνεργεῖται διοικητικὴ καταδίωξις, κατὰ τὰς περὶ καθυστερούντων νόμων καὶ Β. διαταγμάτων διατάξεις, πρὸς πληρωμὴν ὅλων τῶν παρ' αὐτῶν ὀφειλουένων κεφαλαίων καὶ τόκων.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Διὰ τῆς ἀπὸ 15 Ὀκτωβρίου π. ε. ἐκθέσεώς μου ὑπέβαλον εἰς τὴν Βουλὴν νομοσχέδιον περὶ τῶν τριακοντασπώς ἐνοικιασμένων ἐλαιοδένδρων καὶ τῶν ἄλλων ἐθνικῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν κτημάτων τῶν πολυετῶς ἐνοικιασμένων.

Ἀλλ' ἐπειδὴ διὰ συμπεσούσας ἄλλας ἐργασίας ἀνεβλήθη μέχρι τοῦδε ἡ συζήτησις αὐτοῦ καὶ ἐν τῷ μεταξὺ ἔλαβε χώραν ἡ συζήτησις τοῦ περὶ καθυστερούντων νομοσχεδίου καὶ εἰς τὰς δύω Βουλάς, ἐκ δὲ τῆς συζητήσεως ταύτης ἀπεκαλύφθη ἡ ἀνάγκη τῆς προτοποιήσεως διαφόρων διατάξεων τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου, σχέσιν ἔχοντος, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ παρελθόν, μὲ τὸ τῶν καθυστερούντων, τὸ ὑπουργεῖον ἐθεώρησεν ἀναγκαῖον νὰ συμπληρώσῃ τὸ νομοσχέδιον τοῦτο μὲ διαφόρους διατάξεις, αἵτινες καταρτίζουσι τὸ ἔργον ἐπὶ τὸ τελειότερον.

Λαμβάνω ὀθεν τὴν τιμὴν κατὰ διαταγὴν τοῦ Βασιλέως νὰ ὑποβάλω εἰς τὴν συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισίν σας τὸ νομοσχέδιον, ὅπως ἤδη κατηρτίσθη, ἀνακαλουμένου τοῦ πρότερον ὑποβληθέντος, καὶ παρακαλῶ ὑμᾶς, ἀποβλέποντες εἰς τὸ σπουδαῖον καὶ κατεπείγον τοῦ πράγματος, νὰ εὐαρεστηθῆτε νὰ συζητήσητε καὶ ἐπιψηφίσητε αὐτὸ ὅσον τάχιον.

Ἐθεώρησα περιττὸν νὰ σᾶς ἀπασχολήσω, κύριοι, μὲ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν λόγων, ἐφ' ὧν στηρίζονται αἱ ἐπεισαχθεῖσαι τροποποιήσεις κατὰ τὴν συζήτησιν, ἐὰν παρουσιασθῇ ἡ ἀνάγκη, θέλω δώσει ὅλας τὰς διασαφήσεις περὶ αὐτῶν, καθότι οἱ λόγοι ἐν γένει, οἵτινες ὑπηγόρευσαν τὴν σύνταξιν τοῦ νομοσχεδίου, ἐκτίθενται εἰς τὴν συνοδεύουσαν τὸ πρῶτον νομοσχέδιον ἔκθεσίν μου.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 2 Μαΐου 1853.

Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς
Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.»

ΟΘΩΝ
ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον, ψηφισθὲν παρὰ τῆς Βουλῆς, θέλει ὑποβληθῇ εἰς τὴν Γερουσίαν παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ καὶ ὑποστηριχθῇ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 12 Ἰουνίου 1853.

Ο Θ Ω Ν.

Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1. Ἡ ἐνοικίασις τῶν πολυετῶς ἐνοικιασμένων ἐλαιοδένδρων, τῶν ὁποίων οἱ ἐνοικιασταὶ δὲν ἐξεπλήρωσαν τὰς περὶ καλλιεργείας καὶ βελτιώσεως αὐτῶν συμφωνίας, δύναται νὰ ἐξακολουθήσῃ μέχρι τῆς λήξεως αὐτῆς ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὅρους, καθ' ὅσον δὲν τροποποιοῦνται ἀπὸ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου, ἐὰν οἱ ἐνοικιασταὶ οὗτοι κηρύξωσιν ὅτι ἀναδέχονται·

α') Νὰ ἐξασφαλίσωσι τὸ δημόσιον δι' ὑποθήκης κτημάτων διά τε τὰς καθυστερούσας καὶ τὰς μήπω ληξάσας δόσεις τοῦ ἐνοικίου, κατὰ τὰ ἐν τοῖς ἑπομένοις ἄρθροις ὁριζόμενα, καὶ

β') Νὰ ἀποζημιώσωσι τὸ δημόσιον κατ' ἐκτίμησιν πραγματογνωμόνων διὰ πᾶσαν βλάβην ἢ φθορὰν, προξενηθεῖσαν ἢ

προξενηθησομένην εἰς τὰ παρ' αὐτῶν ἐνοικιασμένα ἐλαιόδενδρα δι' ἐκκοπῆς, ἐμπρησμοῦ ἢ ἄλλης οἱασδήποτε συμφορᾶς.

Δὲν ὑποχρεοῦται εἰς τὴν ἀνωτέρω ἀποζημίωσιν ὁ ἐνοικιαστής, ἐὰν ἀποδείξῃ ὅτι ἡ βλάβη ἢ ἡ φθορὰ τῶν ἐλαιοδένδρων προῆλθεν ἐξ ἀνωτέρας καὶ ἀκαταμαχήτου βίας, ἢ τυχαίου καὶ ἀκαταλογίστου εἰς αὐτὸν συμβάματος καὶ οὐχὶ ἐκ δολίας προαιρέσεως ἢ ἀμελείας του.

Ἡ ἀποζημίωσις δι' ἕκαστον ἐκκοπὲν δένδρον δὲν δύναται νὰ ἦναι οὔτε κατωτέρα τῶν 25 δραχμῶν οὔτε ἀνωτέρα τῶν 60, συμφώνως μὲ τὰ ὁριζόμενα ἐν τῷ § γ'. τῶν συμφωνιῶν τῆς ἐνοικιάσεως.

Ἡ παραδοχὴ τῶν ἀνωτέρω ὅρων γίνεται διὰ δηλώσεως τῶν ἐνοικιαστῶν ἐντὸς τεσσάρων μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρ. 2. Ἡ κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον ἐκτίμησις τῆς φθορᾶς ἢ βλάβης τῶν ἐλαιοδένδρων γίνεται, ἐπιμελείᾳ τοῦ ἀρμοδίου οἰκονομικοῦ ἐφόρου, ὑπὸ δύω πραγματογνωμόνων διοριζομένων τοῦ ἑνὸς παρὰ τοῦ δημοσίου καὶ τοῦ ἑτέρου παρὰ τοῦ ἐνοικιαστοῦ. Ἐν περιπτώσει διχογνωμίας, τρίτος πραγματογνώμων, διοριζόμενος ὑπὸ τοῦ προέδρου τοῦ ἁρμοδίου πρωτοδικείου, ἀποφασίζει ὁριστικῶς ἡ παραδεχόμενος θατέραν τῶν γνωμῶν ἢ σχηματίζων ἰδίαν ἐντὸς τῶν ὅρων τῶν δύω γνωμῶν.

Ἐὰν ὁ ἐνοικιαστὴς προσκαλούμενος δὲν διορίσῃ τὸν ἐκ μέρους του πραγματογνώμονα ἐντὸς πέντε ἡμερῶν, ὁ πρόεδρος τοῦ ἁρμοδίου πρωτοδικείου, ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ ἁρμοδίου οἰκονομικοῦ ἐφόρου, διορίζει αὐτόν.

Περὶ τῆς ἐκτιμήσεως ταύτης συντάσσεται πρωτόκολλον, τὸ ὁποῖον ὑπογραφόμενον ὑπὸ τῶν πραγματογνωμόνων, καθίσταται ὑποχρεωτικὸν διά τε τὸν ἐνοικιαστὴν καὶ τὸ δημόσιον.

Ἄρθρ. 3. Οἱ παραδεχόμενοι τοὺς ὅρους τοῦ 1 ἄρθρου ἐνοικιασταὶ ὀφείλουν διὰ τὰς μήπω ληξάσας δόσεις τοῦ ἐνοικίου νὰ δώσωσιν εἰς ὑποθήκην κτήματα ἀξίας ἴσης μὲ τὸ ἐνοίκιον πέντε ἐτῶν πρὸς ἐξασφάλισιν τοῦ δημοσίου δι' ἐνδεχομένην καθυστέρησιν τοῦ ἐνοικίου, καὶ διὰ πᾶσαν φθορὰν ἢ βλάβην, ἥτις ἤθελε προξενηθῇ εἰς τὰ ἐλαιόδενδρα, καὶ διὰ τὴν μὴ ἐκπλήρωσιν τῶν περὶ καλλιεργείας καὶ βελτιώσεως συμφωνιῶν.

Ἄρθρ. 4. Διὰ τὰς μέχρι τῆς ἐκδόσεως τοῦ παρόντος νόμου καθυστερουσας δόσεις ὑποχρεοῦνται οἱ ἀνωτέρω ἐνοικιασταὶ νὰ προσφέρωσιν εἰς ὑποθήκην κτήματα ἀξίας ὑπερβαινούσης τὸ χρέος ὁλόκληρον καθ' ἓν τρίτον μόνον, καὶ νὰ ἐξοφλήσωσιν αὐτὸ ὁμοῦ μὲ τὸ τυχὸν ποσὸν τῆς κατὰ τὸ ἄρθρ. 2 ἀποζημιώσεως εἰς δώδεκα ἐτησίας ἴσας δόσεις.

Ἑκάστη τῶν δόσεων πληρώνεται ἄνευ τόκου τὴν 15 Ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους· διὰ πᾶσαν ὅμως καθυστέρησιν ὑποβάλλεται ὁ ὀφειλέτης εἰς τόκον ὑπερημερίας 8 0/0 κατ' ἔτος.

Οἱ θέλοντες νὰ μετάσχωσι τοῦ εὐεργετήματος τῆς διατάξεως ταύτης ὀφειλέται ὑποχρεοῦνται νὰ προσφέρωσιν ἐντὸς τεσσάρων μηνῶν τὰ πρὸς ἐγγραφὴν ὑποθήκης κτήματα, καὶ νὰ παραδώσωσιν εἰς τὸ δημόσιον χρεωστικὰς ὁμολογίας δι' ὅλας τὰς δόσεις.

Οὐδεὶς δὲ τῶν ὀφειλετῶν ἀπαλλάττεται τῆς διοικητικῆς καταδιώξεως, πρὶν ἡ συμμορφωθῇ μὲ τὰς ἐν τῷ παρόντι ἄρθρῳ διατάξεις.

Ἄρθρ. 5. Ἡ καθυστερουν χρέος τῶν ἐνοικιαστῶν θεωρεῖται τὸ κεφάλαιον, τὸ ὁποῖον ὑπολείπεται ἀφ' οὗ αἱ τυχὸν προγενέστεραι μὲν τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου, μὴ ὑπαγόμεναι δὲ εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν παλαιῶν χρεῶν τοῦ δημοσίου ἀπαιτηταὶ πιστώσεις αὐτῶν συμψηφισθῶσι μὲ τὸ ὅλον τοῦ χρέους, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ἀμοιβαίων τόκων. Ἐὰν δὲ γενομένου συμψηφισμοῦ, πρυκύψῃ ὑπόλοιπον χρέους μεγαλειτέρου τοῦ πρὸ τοῦ συμψηφισμοῦ ὀφειλομένου κεφαλαίου, τὸ πλεονάζον ἀφίεται εἰς ὄφελος τοῦ ἐνοικιαστοῦ. Οἱ ὀφειλέται ἐνοικιασταί, οἵτινες δὲν εἶναι συνάμα καὶ πιστωταὶ τοῦ δημοσίου, ἀπαλλάττονται ἐντελῶς τῆς πληρωμῆς τῶν καθυστερούντων τόκων.

Ἐὰν ὅμως πίστωσίς τις τοῦ ὀφειλέτου ἐνοικιαστοῦ, πηγάζουσα μὲν ἐξ ἐποχῆς προγενεστέρας τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου, μὴ ὑπαγομένη δὲ εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν παλαιῶν χρεῶν τοῦ δημοσίου, κατασταθῇ ἀπαιτητὴ μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 4 πράξεων, ἢ κατασταθῇ πρότερον ἀπαιτητὴ παρουσιασθῇ μετὰ ταῦτα, τὸ χρέος ἐκκαθαρίζεται ἐκ νέου, ἐνεργουμένου τοῦ συμψηφισμοῦ κατὰ τὰ ἀνωτέρω ὁριζόμενα· ἐκδιδομένων δὲ ὑπὸ τοῦ ὀφειλέτου νέων ὁμολογιῶν, αἱ προεκδοθεῖσαι ἀκυροῦνται.

Ἄρθρ. 6. Τὰς περὶ πληρωμῆς τῶν καθυστερουσῶν δόσεων εὐεργετικὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου δύνανται νὰ ἐπικαλεσθῶσι καὶ οἱ ἐνοικιασταί, οἵτινες ἐξεπλήρωσαν τὰς περὶ καλλιεργείας συμφωνίας τῆς ἐνοικιάσεως, ἐὰν συμμορφωθῶσιν ἐμπροθέσμως μὲ τὰ ὁριζόμενα εἰς τὰ ἄρθρα 1, 3, 4 καὶ 5.

Ἄρθρ. 7. Οἱ ἐνοικιασταί, οἵτινες προτιμῶσι νὰ παραιτηθῶσι τῆς ἐνοικιάσεως, μετέχουσι τῶν ἐντοῖς ἄρθροις 4 καὶ 5 διαλαμ-

ξανομένων ὠφελειῶν, ἐὰν ὑποβάλωσιν ἐντὸς τεσσάρων μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου ἐγγράφως τὰς παραιτήσεις των, καὶ συμμορφωθῶσιν ἐντὸς τῆς αὐτῆς προθεσμίας μὲ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 4.

Ἄρθρ. 8. Οἱ ὑπενοικιασταὶ ἐλαιοδένδρων δύνανται νὰ μεθέξωσι τῶν ὠφελειῶν τοῦ παρόντος νόμου, ὑποβαλλόμενοι εἰς τὰς ὑποχρεώσεις τῶν πρωτοτύπων ἐνοικιαστῶν, ἐὰν ἐντὸς τῆς διὰ τοῦ 1 ἄρθρου ὁριζομένης προθεσμίας παρουσιάσωσι δηλώσιν μετὰ τῆς πρὸς τοῦτο ἐγγράφου συγκαταθέσεως τῶν πρωτοτύπων ἐνοικιαστῶν.

Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης δὲν ἀπαλλάττονται τῶν πρὸς τὸ δημόσιον ὑποχρεώσεών των οἱ πρωτότυποι ἐνοικιασταί, εἰμὴ ἐφ' ὅσον οἱ ὑπενοικιασταὶ συμμορφωθῶσι μὲ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου.

Αἱ περὶ συμψηφισμοῦ πιστώσεων τῶν ἐνοικιαστῶν διατάξεις τοῦ ἄρθρου 5 ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τῶν ὑπενοικιαστῶν, ἀλλ' ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ πίστωσις τοῦ ὑπενοικιαστοῦ συμψηφίζεται μὲ μόνον τὸ ἀναλογοῦν εἰς αὐτὸν μέρος τοῦ χρέους· ἡ πίστωσις ὅμως τοῦ ἐνοικιαστοῦ συμψηφίζεται μὲ τὸ ὅλον τοῦ χρέους καὶ καταλογίζεται ἐφ' ὅλων τῶν ὠφελουμένων ἀπὸ τὰ ἐνεργετήματα τοῦ νόμου, ἑκάστου κατὰ λόγον τοῦ καθυστεροῦντος μέρους τῆς συμμετοχῆς του.

Ἀλλ' ἐὰν ὁ ὀφειλέτης, ἐνοικιαστὴς ὢν συνάμα καὶ πιστωτής, δὲν ἤθελε συμμορφωθῆ μὲ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου, ἐνεργεῖται οὐχ ἧττον συμψηφισμὸς τῆς πιστώσεως αὐτοῦ μὲ τὸ χρέος τοῦ ὑπενοικιαστοῦ, ὅστις ἤθελεν ἐπικαλεσθῆ τὰ ὠφελήματα τοῦ νόμου, κατὰ τὴν αὐτὴν ὡς ἀνωτέρω ἀναλογίαν.

Ἄρθρ. 9. Οἱ ἐγκαταλιπόντες τὰ παρ' αὐτῶν ἐνοικιασμένα ἐλαιόδενδρα, ἐὰν συμμορφωθῶσι μὲ τὰς ἐν τῷ παρόντι νόμῳ διαγραφομένας ὑποχρεώσεις, δύνανται νὰ μετάσχωσι καὶ οὗτοι τῶν εὐεργετημάτων αὐτοῦ, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰς καθυστερούσας δόσεις, ὑποχρεούμενοι εἰς τὴν ἀπόδοσιν αὐτῶν διὰ τὰ ἔτη, καθ' ἃ ἐνεμήθησαν τὰ ἐλαιόδενδρα. Θεωρεῖται δὲ ἡ μὲν ἐνοικίασις διαλελυμένη, τὰ δὲ κτήματα, καθὼς καὶ ἡ πρόσοδος αὐτῶν, ὡς περιελθόντα εἰς τὴν κατοχὴν καὶ νομὴν τοῦ δημοσίου ἀπὸ τοῦ ἔτους τῆς ἐγκαταλείψεως.

Ὡς ἔτος τῆς ἐγκαταλείψεως θεωρεῖται ἐκεῖνο, καθ' ὃ τὸ δημόσιον ἤρξατο νὰ διαθέτῃ εἰς λογαριασμὸν τοῦ ἐνοικιαστοῦ δι' ἐκποιήσεως, ἢ δι' ἀμέσου εἰσπράξεως ὁλόκληρον τὸν καρπὸν τῶν ἐνοικιασθέντων ἐλαιοδένδρων.

Πᾶς εἰς τὰ δημόσια βιβλία καταλογισμὸς ὁλοκλήρου ἢ μέρους τῆς ἀνηκούστης εἰς τὰ μετὰ τὴν ἐγκατάλειψιν ἔτη προσόδου τῶν ἐλαιοδένδρων ἀπέναντι τῶν μέχρι τοῦ ἔτους τῆς ἐγκαταλείψεως ληξασῶν δόσεων, εἶναι ἄκυρος καὶ διαγράφεται.

Ἡ βεβαίωσις τοῦ ἔτους τῆς ἐγκαταλείψεως γίνεται διὰ πρωτοκόλλου συνταχθησομένου παρὰ τοῦ ἀρμοδίου ἐπάρχου, τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου, τοῦ ταμίου καὶ τοῦ δημάρχου τῆς πρωτευούσης τῆς ἐπαρχίας, τὸ ὁποῖον κοινοποιεῖται ἐπὶ ἀποδείξει εἴς τε τὸν ἐνοικιαστὴν καὶ τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον.

Κατὰ τοῦ πρωτοκόλλου τούτου ἐπιτρέπεται ἔφεσις παρὰ τῶν μερῶν ἐντὸς δεκαπέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως ἐνώπιον τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου, τὸ ὁποῖον ἀποφαίνεται ὁριστικῶς.

Ἄρθρ. 10. Αἱ κατὰ τὰ ἄρθρα 1, 6, 7 καὶ 8 δηλώσεις καὶ παραιτήσεις ἐπιδίδονται διὰ δικαστικοῦ κλητῆρος πρὸς τὸν ἀρμόδιον οἰκονομικὸν ἔφορον.

Ἄρθρ. 11. Ἐν περιπτώσει καθυστερήσεως μιᾶς ἐκ τῶν κατὰ τὰ ἄρθρα 3 καὶ 4 δόσεων κατάσχεται καὶ ἐκποιεῖται ἀνάλογον μέρος ἐκ τοῦ καρποῦ τῶν ἐλαιοδένδρων· ἐὰν δὲ τὸ ἐκπλειστηρίασμα δὲν ἐξαρκέσῃ εἰς τὴν ὁλοσχερῆ ἀπότισιν τοῦ καθυστεροῦντος χρέους μετὰ τοῦ τόκου τῆς ὑπερημερίας, κατάσχεται καὶ ἐκποιεῖται ἀνάλογον μέρος ἐκ τῶν ἐνυποθήκων κτημάτων, ἐφαρμοζομένων κατὰ τὰς περιπτώσεις καὶ τῶν λοιπῶν καταναγκαστικῶν μέτρων τῆς διοικητικῆς καταδιώξεως. Ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει ὁ ὀφειλέτης ὑποχρεοῦται ἐπὶ ποινῇ διαλύσεως τοῦ συνηλλάγματος κατὰ τὸ ἑπόμενον ἄρθρον 12 ν' ἀναπληρώσῃ ἐντὸς τριάκοντα ἡμερῶν τὸ ἐκποιηθὲν μέρος τοῦ ἐνυποθήκου κτήματος δι' ὑποθηκεύσεως ἑτέρων κτημάτων ἀναλόγου ἀξίας.

Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐνεργεῖται ἡ ἀποζημίωσις τοῦ δημοσίου καὶ διὰ τὰς προαναφερομένας ἐν τῷ ἄρθρῳ 3 λοιπὰς παραβάσεις.

Ἄρθρ. 12. Ὅσοι ἐκ τῶν ἐνοικιαστῶν δὲν συμμορφωθῶσι μὲ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου, καταδιώκονται πρὸς ἀπότισιν ὅλων τῶν καθυστερουσῶν δόσεων καὶ τόκων, καθὼς καὶ πάσης ἀποζημιώσεως ὀφειλομένης κατὰ τὰς συμφωνίας τῆς ἐνοικιάσεως, ἥτις προσδιορίζεται ὑπὸ πραγματογνωμόνων διοριζομένων κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2, τὸ δὲ συνάλλαγμα τῆς ἐνοικιάσεως διαλύεται αὐτοδικαίως καὶ ὁ ἐνοικιαστὴς ἀποβάλλεται διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως.

Ἄρθρ. 13. Ἡ κατάσχεσις καὶ ἐκποίησις τοῦ καρποῦ τῶν ἐλαιοδένδρων καὶ τῶν ἐνυποθήκων κτημάτων, καὶ ἡ καταδίωξις τοῦ

ὀφειλέτου εἰς τὰς περιπτώσεις τῶν ἄρθρων 11 καὶ 12 τοῦ παρόντος νόμου ἐνεργεῖται διοικητικῶς κατὰ τὰς διατάξεις τῶν περὶ καθυστερούντων νόμων καὶ Β. διαταγμάτων.

Ἄρθρ. 14. Τὰ ἐλαιόδενδρα, ὅπα περιέλθωσι δυνάμει τοῦ παρόντος νόμου εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ δημοσίου, μεχρισοῦ δι' εἰδικοῦ νόμου κανονισθῶσιν ὁριστικῶς τὰ περὶ τούτου, θέλουν διατεθῆ εἴτε δι' ἐνοικιάσεως εἴτε διὰ ἄλλων ἐπωφελῶν συμφωνιῶν γινομένων διὰ δημοπρασίας ἐπὶ τῇ βάσει Β. διατάγματος, ἐκδοθησομένου μετὰ προηγηθείσαν γνωμοδότησιν τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου.

Ἄρθρ. 15. Αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου ἐφαρμόζονται καὶ ὡς πρὸς τὰ παντὸς εἴδους πολυετῶς ἐνοικιασμένα ἐθνικὰ ἢ ἐκκλησιαστικὰ κτήματα, τῶν ὁποίων δὲν ἔληξεν ἡ προθεσμία τῆς ἐνοικιάσεως μέχρι τέλους τοῦ 1851 ἔτους.

Ἄρθρ. 16. Ἅπασαι αἱ ἀντικαίνουσαι εἰς τὸν παρόντα νόμον διατάξεις καταργοῦνται.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους. »

ΕΚΘΕΣΙΣ

Ἐπὶ τοῦ περὶ φορολογίας τῶν ζώων νομοσχεδίου διὰ τὸ 1851.

Πρὸς τὴν Βουλήν.

Κύριοι!

«Κατὰ τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1851 ὑποβαλὼν εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τῆς Βουλῆς τὸ περὶ φορολογίας τῶν ζώων διὰ τὸ 1852 νομοσχέδιον, κατηριθμησα διὰ τῆς συνοδευούσης αὐτὸ ἐκθέσεως τὰς διαφόρους μεταβολὰς, τὰς ὁποίας ὑπέστη ἡ φορολογία τῶν ζώων ἀπὸ τοῦ 1833 μέχρις ἐκείνης τῆς ἐποχῆς, καὶ ἐνῶ ὑπεστήριζα τὸ ἀπὸ τοῦ 1846 καθιερωθὲν σύστημα τῆς δηλώσεως, δὲν παρεσιώπησα τὰς ἐλλείψεις αὐτοῦ, ἐσπευσα μάλιστα τὴν παραδοχήν του ὡς μέσον νέας δοκιμασίας.

Ἡ δοκιμασία ἐγένετο καὶ τὰ πράγματα ἐβεβαίωσαν, ὅτι διὰ τῆς αὐστηρᾶς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου ἐδίδετο ἡ εὐκαιρία εἰς τοὺς κτηνοτρόφους νὰ μὴν ἀπολέσωσι τὰ πλεονεκτήματα ἑνὸς εὐεργετικοῦ συστήματος.

Πρέπει πρὸς τιμὴν τοῦ φιλονόμου πνεύματος τοῦ Ἑλληνικοῦ

λαοῦ νὰ εἴπωμεν, ὅτι ἐὰν τὸ σύστημα τῆς δηλώσεως δὲν ἔφερεν εἰσέτι ὅλα τὰ περιμενόμενα ἀποτελέσματα, ἐγένετο ὅμως ἱκανὴ πρόοδος ἐπὶ τὸ βέλτιον. Οἱ κτηνοτρόφοι εἰς πολλὰς ἐπαρχίας ἔδειξαν, ὅτι ἐννοοῦν τὰ ἀληθῆ τῶν συμφέροντα, καὶ τὰ ἀποτελέσματα τῆς δηλώσεως ἐστάθησαν ἀρκετὰ εὐάρεστα κατὰ τὸ 1852. Ἀπόδειξιν πρόχειρον τῆς ἀληθείας ταύτης ἔχομεν τὰ ἀποτελέσματα τῆς δηλώσεως τοῦ παρελθόντος.

Τὸ 1849 ἐβεβαιώθη		
διὰ δηλώσεως φόρος ἐκ δραχ.	982,507:75	
καὶ δι' ἀπαριθμήσεως . . »	317,224:50	1,299,752:25.
Τὸ 1850		
διὰ δηλώσεως . . . δραχ.	761,196:75	
καὶ δι' ἀπαριθμήσεως . . »	265,570:50	1,026,767:25.
Τὸ 1851		
διὰ δηλώσεως . . . δραχ.	886,521:75	
καὶ δι' ἀπαριθμήσεως . . »	206,260:50	1,092,782:25.
Κατὰ δὲ τὸ 1852		
διὰ δηλώσεως . . . . δραχ.	156,367:25	
καὶ δι' ἀπαριθμήσεως . . »	113,809:25	1,270,176:50.

Ἀλλ' ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἐβεβαιώθη ἐν γένει διὰ δηλώσεως ποσὸν φόρου οἷον δὲν ἐβεβαιώθη εἰς κανὲν τῶν πρὸ αὐτοῦ τριῶν ἐτῶν, πρέπει νὰ παρατηρηθῆ, ὅτι εἰς τὴν ἐπαρχίαν Πατρῶν ἐδηλώθησαν 202,393 μικρὰ καὶ μεγάλα ζῶα καὶ δὲν ἔγεινεν οὐδεμία ἀπαρίθμησις, εἰς τὴν τῆς Φθιώτιδος ἐδηλώθησαν 235,236 ζῶα καὶ δὲν ἀπηριθμήθησαν εἰμὴ 2,255 μικρὰ καὶ 345 μεγάλα, εἰς δὲ τὰς ἐπαρχίας Μεσολογγίου, Ἐπιδαύρου Λιμηρᾶς, Εὐρυτανίας καὶ Μήλου δὲν ἔγειναν οὐδεμία ἀπαρίθμησις, καὶ εἰς τὰς λοιπὰς τοῦ Κράτους ἐπαρχίας αἱ ἀπαριθμήσεις ὑπῆρξαν σποραδικαὶ καὶ δὲν ἐπεβάρυναν εἰμὴ ὀλίγα ἄτομα. Ἐνταῦθα δὲν πρέπει νὰ παραγνωρίσω, ὅτι ἐξαιρέσιν σποραδικὴν ἀπηντήσαμεν εἰς τὰς ἐπαρχίας Ἠλείας καὶ Βονίτσης, κατὰ τὰς ὁποίας ἡ ἀπαρίθμησις ἔδωκεν εἰς ἑκάστην ποσὸν φόρου ἐκ δραχ. 25,000.

Καθίσταται ἐντεῦθεν ἀδιαφιλονείκητον, ὅτι ἡ ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως ἀκριβὴς ἐφαρμογὴ τοῦ νόμου ἐνίσχυσε τὴν πρὸς τὴν τάξιν τάσιν τοῦ λαοῦ, καὶ ἀπεμάκρυνε τὰς δικαίας ἀφορμὰς, διὰ τὰς ὁποίας παρ' ὀλίγον ἐκινδύνευσε νὰ καταργηθῆ τὸ εὐεργετικὸν διὰ τὴν κτηνοτροφίαν σύστημα τῆς δηλώσεως. Ἡ διαρκὴς ἐπιμονὴ τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὴν αὐστηρὰν ἐφαρ-

μαγὴν τοῦ νόμου δὲν ἀμφιβάλλομεν, ὅτι, προϊόντος τοῦ χρόνου, θέλει καταστα θῇ ὄχι μόνον εὐεργετικὴ διὰ τοὺς κτηνοτρόφους, ἀλλ' ἐπωφελὴς καὶ διὰ τὸ δημόσιον, καθ' ὅσον ἐκεῖνοι μὲν θέλουν ἀπαλλαγῆ τῶν παντοδαπῶν καταπιέσεων, τὰς ὁποίας ἀναγκαίως συνεπάγει ἡ ἀπαρίθμησις, τὸ δὲ δημόσιον θέλει ἀπολαύσει ἄνευ γογγυσμῶν τῶν φορολογουμένων τὴν νόμιμόν του πρόσοδον.

Οἱ καρποὶ τῆς διαγωγῆς ταύτης τῆς Κυβερνήσεως ἀναφαίνονται καὶ εἰς τὴν φορολογίαν τῶν χοίρων διὰ τὸ 1853, βεβαιωθεῖσαν κατὰ τὸν Ὀκτώβριον καὶ Νοέμβριον τοῦ λήξαντος ἔτους, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐδηλώθησαν·

χοῖροι	69,289	
καὶ ἀπηριθμήθησαν	15,362	84,651·
Ἐνῷ καθ' ὅλα τὰ παρελθόντα ἔτη οἱ ἀπαριθμούμενοι ἦσαν ἀσυγκρίτως πλειότεροι τῶν δηλουμένων, ὡς ἐφεξῆς· τὸ 1849		
ἐδηλώθησαν	23,801	
καὶ ἀπηριθμήθησαν	50,257	74,098.
τὸ 1850 ἐδηλώθησαν	15,384	
καὶ ἀπηριθμήθησαν	63,982	79,336.
τὸ 1851 ἐδηλώθησαν	11,674	
καὶ ἀπηριθμήθησαν	44,571	56,245·
καὶ τὸ 1852 ἐδηλώθησαν	28,932	
καὶ ἀπηριθμήθησαν	38,733	67,669.

Διὰ ταῦτα μὴ ἔχων ἀφορμὴν νὰ προτείνω μεταβολὴν τοῦ ἐν ἰσχύϊ φορολογικοῦ συστήματος ἐπὶ τῶν ζώων ὑποβάλλω κατὰ διαταγὴν τῆς Α. Μεγαλειότητος εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τῆς Βουλῆς τὸ περὶ τούτου νομοσχέδιον διὰ τὸ **1854**, ἀπαράλλακτον μὲν ὡς πρὸς τὴν ἀρχὴν μὲ τὸν νόμον τοῦ **1853**, περιέχον δὲ προσθήκας καὶ τροποποιήσεις τινάς, τὰς ὁποίας ἡ πεῖρα ὑπηγόρευσεν ὡς ἀναγκαίας, καὶ περὶ ὧν θέλω δώσει συντόμους διασαφήσεις εἰς τὰ καθέκαστα, ὡς ἑπεται·

Ἄρθρ. **11**. Διὰ τοῦ α' ἐδαφίου τοῦ ἄρθρου τούτου ἐπιβάλλετο εἰς τοὺς ἀπαριθμητὰς πειθαρχικὴ ποινή, ἐὰν δὲν ἤθελον συντάξει τὰ πρωτόκολλα τῆς ἀπαριθμήσεως κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου **9**· ἀλλὰ παρετηρήθη, ὅτι ἡ διάταξις αὕτη δὲν ἦτον ἱκανὴ νὰ καταστήσῃ προσεκτικοὺς τοὺς ἀπαριθμητάς, καὶ προσέτι δὲν ἐξησφάλιζεν ἀπροχρώντως τὰ συμφέροντα τοῦ δημοσίου, διότι ἠθωώθησαν πολλοὶ κτηνοτρόφοι ἕνεκα παραντυπίας τῶν πρωτοκόλλων καὶ τὸ δημόσιον ὑπέστη ἐκ τούτου

μεγάλην ζημίαν. Διὰ τοῦτο ἐτροποποιήθη τὸ α. ἐδάφιον καὶ ἀντὶ τῆς πειθαρχικῆς ποινῆς ὁρίζεται ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει χρηματικὴ ποινὴ δραχ. **20—100** κατὰ τῶν ἀπαριθμητῶν, ὑποχρεουμένων συνάμα καὶ εἰς πολιτικὴν ἀποζημίωσιν.

Εἰς τὸ γ'. ἐδάφιον τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου προσετέθη μετὰ τὴν λέξιν « δραχμῶν » καὶ ἡ λέξις « ὑποκείμενος » ἐπὶ τὸ ὀρθότερον.

Ἄρθρ. **14**. Τὸ ἄρθρον τοῦτο εἶναι ὅλως νέον· κατ' αὐτὸ, τὰ ὑπὸ τῶν πταισματοδικείων ἐπιβαλλόμενα κατὰ τὸ ἄρθρον **13** πρόστιμα εἰσέρχονται εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον, τὸ πέμπτον δ' αὐτῶν ἀποδίδοται εἰς τὰ δημοτικὰ ταμεῖα. Ἡ διάταξις αὕτη ἐθεωρήθη ἀναγκαία, διότι αἱ δημοτικαὶ ἀρχαὶ οὖσαι ἐπιφορτισμέναι τὴν παρὰ τοῖς πταισματοδίκαις καταδίωξιν τῶν περὶ τὴν δήλωσιν πταισμάτων, ἦτο δίκαιον νὰ μετέχωσι καὶ τοῦ προϊόντος τῶν προστίμων πρὸς ὄφελος τῶν οἰκείων δήμων· ἄλλως τε ἡ διάταξις αὕτη εἶναι ἀνάλογος μὲ τὴν ἐν τῷ **2** § τοῦ ἄρθρου **15** τοῦ περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς νόμου, δι' ἧς χορηγεῖται εἰς τοὺς δήμους μέρος τῶν ἐπιβαλλομένων προστίμων, ὁσάκις ἡ ἀνάκρισις ἐνεργεῖται παρὰ δημοτικοῦ τινος ὑπαλλήλου.

Ἄρθρ. **15**. Ἐπειδὴ παρετηρήθη, ὅτι μ' ὅλας τὰς ἐπανειλημμένας προσκλήσεις καὶ προτροπὰς καὶ εἰσαγγελεῖς καὶ δημόσιοι παρὰ πταισματοδίκαις κατήγοροι δὲν ἐπιμελοῦνται περὶ τῆς ἐμπροθέσμου εἰσαγωγῆς εἰς δίκην τῶν κτηνοτρόφων κατὰ τὰ πρωτόκολλα τῆς ἀπαριθμήσεως, καὶ ἐντεῦθεν οἱ μὲν παραβάται κτηνοτρόφοι μένοντες ἀτιμώρητοι, καθίστανται θαρραλεώτεροι εἰς τὰς παρεκτροπάς των, τὸ δὲ δημόσιον ἐστερεῖτο τοῦ προϊόντος τῶν νομίμων προστίμων· διὰ νὰ προληφθῇ εἰς τὸ μέλλον τὸ ἄτοπον τοῦτο, ἐθεωρήθη ἀναγκαῖον νὰ ὁρισθῶσι κατὰ τῶν εἰσαγγελέων καὶ τῶν παρὰ πταισματοδίκαις δημοσίων κατηγόρων αἱ ὁριζόμεναι ἐν τῷ ἄρθρῳ **293** τοῦ δικαστικοῦ ὀργανισμοῦ πειθαρχικαὶ ποιναί, ὑποχρεουμένων προσέτι καὶ εἰς πολιτικὴν ἀποζημίωσιν.

Ἄρθρ. **16**. Ἕνεκα τῆς προσθήκης τῶν προηγουμένων δύω ἄρθρων τὰ ἐν τῷ νόμῳ τοῦ **1852** ἄρθρα **14—18** λαμβάνουσιν ἀλληλοδιαδόχως τοὺς ἀριθμοὺς **16—20**.

Ὁ **2** § τοῦ ἄρθρου **14** τοῦ νόμου τοῦ **1852** ἐτροποποιήθη ἀναλόγως, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν εἰσπραξιν τοῦ φόρου τῶν χοίρων διὰ τὸ **1854**.

Ἄρθρ. **19**. Ἐπειδὴ συνήθως ἡ βεβαίωσις τοῦ φόρου τῶν

χοίρων ἐνεργεῖται ἐντὸς τοῦ ἔτους, ὅπερ προηγεῖται ἐκείνου, εἰς τὴν χρῆσιν τοῦ ὁποίου ἀνήκει, ἐτροποποιήθη ἀναλόγως ὁ 1 § τοῦ ἄρθρου 17 τοῦ νόμου τοῦ 1852, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν φορολογίαν τῶν χοίρων διὰ τὸ 1855. Περιωρίσθη δὲ ἡ δήλωσις αὐτῶν ἐντὸς τοῦ Αὐγούστου καὶ ἡ ἀπαρίθμησις ἐντὸς τοῦ Σεπτεμβρίου καὶ Ὀκτωβρίου, τὸ μὲν, διότι σφάζονται εἰς τινας ἐπαρχίας πολλοὶ χοῖροι κατὰ τὸν Σεπτέμβριον καὶ Ὀκτώβριον, τὸ δὲ, διότι εἰς μόνον μὴν δὲν ἀρκεῖ εἰς πολλὰς ἐπαρχίας, καὶ μάλιστα τῶν νήσων, διὰ τὴν ἐνέργειαν τῆς ἀπαριθμήσεως τῶν μὴ δηλωθέντων.

Προσετέθη δὲ καὶ 3 § ἐπιβάλλων εἰς τὸν δήμαρχον τὰς ὁριζομένας ἐν τῷ ἄρθρῳ 5 ἐδάφ. ϛ'. § 2 ποινάς, ἐὰν δὲν ἀποστείλῃ εἰς τὸν ἔφορον τὸ βιβλίον τῶν δηλώσεων τῶν χοίρων καὶ τὰ στελέχη αὐτῶν μέχρι τῆς 5 Σεπτεμβρίου, διότι πολλοὶ τῶν δημάρχων ἀναβάλλουσι τὴν ἀποστολὴν αὐτῶν χάριν δημοτικότητος, διὰ νὰ μὴ καθίσταται ἐφικτὴ ἡ ἀπαρίθμησις τῶν ἀδηλώτων χοίρων, καὶ ζημιοῦσιν οὕτω τὸ δημόσιον.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 2 Μαΐου 1853.

Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς
Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΝ

Περὶ φορολογίας τῶν ζώων διὰ τὸ 1854.

ΟΘΩΝ
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἐπόμενον νομοσχέδιον ψηφισθὲν παρὰ τῆς Βουλῆς, θέλει ὑποβληθῆ εἰς τὴν Γερουσίαν παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ καὶ ὑποστηριχθῆ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 30 Ἰουνίου 1853.

ΟΘΩΝ

Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

ΚΕΦ. Α'.

Περὶ προσδιορισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν ζώων φόρου.

Ἄρθρ. 1. Ὁ ἐπὶ τῶν ζώων φόρος διὰ τὸ 1854 ἔτος προσδιορίζεται ὡς ἀκολούθως·

1) Ἐπὶ τῶν αἰγῶν καὶ προβάτων κατὰ κεφαλὴν. λεπ. 25
2) Ἐπὶ τῶν ὄνων . . . . . » 50
3) Ἐπὶ τῶν μεγάλων ζώων καὶ χοίρων. . . δρ. 1

Ἄρθρ. 2. Ἐξαιροῦνται τῆς φορολογίας·

1) Τὰ θηλάζοντα τῶν αἰγῶν, προβάτων καὶ χοίρων.

2) Οἱ πῶλοι τῶν ὄνων καὶ ἵππων καὶ οἱ μόσχοι τῶν βοῶν μέχρι τῆς ἡλικίας δύω ἐτῶν συμπεπληρωμένων, εἴτε θηλάζουσιν εἴτε μή.

3) Οἱ ἀροτριῶντες βόες, ἀγελάδες καὶ βουβάλια, καὶ

4) Εἷς οἰκόσιτος χοῖρος δι' ἑκάστην οἰκογένειαν, ὅπου καὶ ἂν διαιτᾶται.

ΚΕΦ. Β'.

Περὶ βεβαιώσεως τοῦ φόρου.

Ἄρθρ. 3. Ὁ ἐπὶ τῶν ζώων φόρος βεβαιοῦται ὡς ἑρεξῆς· Πᾶς κτηνοτρόφος ὀφείλει μέχρι τέλους Φεβρουαρίου νὰ δηλώσῃ ἐγγράφως ἐνώπιον τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς, ἐν τῇ περιφερείᾳ τῆς ὁποίας ἐνδιαιτῶνται τὰ ζῶά του ἢ παραχειμάζουν κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς δηλώσεως, τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν ὁλογράφως τε καὶ ἀριθμητικῶς κατὰ γένος, οἷον αἶγας, πρόβατα, ὄνους κλπ. τὸ χωρίον καὶ τὴν θέσιν, ἔνθα εὑρίσκονται, καὶ τὸν τόπον τῆς κατοικίας του.

Ἂν δὲ ἔχῃ τυχὸν καὶ σμίκτας, ὀφείλει νὰ σημειώσῃ παρὰ πόδας τῆς δηλώσεως τὰ ὀνόματα αὐτῶν, ὡς καὶ τὰ ζῶα, τὰ ὁποῖα ἕκαστος τούτων ἔχει διακεκριμένως κατὰ γένος.

Ἕκαστος τῶν κτηνοτρόφων σμικτῶν εἶναι ὑπόχρεως νὰ δηλώσῃ χωριστὰ τὰ ἰδιά του ζῶα, ὡς καὶ τὸ ὄνομα τοῦ κτηνοτρόφου, μὲ τὰ ζῶα τοῦ ὁποίου εἶναι ἡνωμένα τὰ ἰδικά του.

Τὰ φορτηγὰ (ἀγωγιατικὰ) ζῶα δηλοῦνται κατ' ἐξαίρεσιν ἐνώπιον τοῦ δημάρχου ἐκείνου, ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ ὁποίου ἔχουσι τὴν διαμονὴν των οἱ κύριοι αὐτῶν.

Αἱ δηλώσεις συντάσσονται εἰς διπλοῦν ἐπὶ ἁπλοῦ χάρτου, καὶ παραδίδονται εἰς τὸ δημαρχεῖον· ἐξ αὐτῶν ἡ μὲν κρατεῖται, ἡ δὲ ἐπιστρέφεται παραχρῆμα εἰς τὸν κτηνοτρόφον ἐπιθεωρημένη παρὰ τοῦ δημάρχου.

Ἄρθρ. 4. Ἕκαστος τῶν δημάρχων κρατεῖ βιβλίον, ἐν ᾧ ἐγγράφει κατὰ χωρίον τὰ ὀνόματα τῶν κτηνοτρόφων καὶ τὰ περιεχόμενα εἰς τὰς δηλώσεις ζῶα, ὡς καὶ τὸ χωρίον, ἔνθα ταῦτα διαιτῶνται ἢ παραχειμάζουν, παραλείπων τὰ τυχὸν παρὰ πόδας τῶν δηλώσεων σημειούμενα τῶν σμικτῶν.

Τὸ βιβλίον τοῦτο κλείεται τὸ ἑσπέρας τῆς τελευταίας ἡμέρας τοῦ Φεβρουαρίου, καὶ παραπέμπεται τὴν 5 Μαρτίου, τὸ βραδύτερον, παρὰ τοῦ δημάρχου πρὸς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον, συνοδευμένον μὲ τὰ στελέχη τῶν παρουσιασθεισῶν δηλώσεων.

Ἀπόσπασμα δὲ αὐτοῦ, περιέχον τὰ ὀνόματα τῶν κτηνοτρόφων ἑκάστου χωρίου καὶ τὸ ποσὸν καὶ εἶδος τῶν ζώων του, τηχοκολλᾶται, ἐπιμελείᾳ καὶ εὐθύνῃ τοῦ δημάρχου, εἰς τὸ ἀρμόδιον παρεδρεῖον, καὶ ἀναγινώσκεται ἐπ' ἐκκλησίας τὴν ά. Κυριακήν.

Ἄρθρ. 5. Ὁ δήμαρχος ἢ ὁ νόμιμος αὐτοῦ ἀναπληρωτὴς τιμωρεῖται.

α.) Μὲ χρηματικὴν ποινὴν δρ. 100—200, ἐὰν ἀμελήσῃ τὴν ταχτικὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος νόμου ἢ τοῦ ἀποσπάσματος τοῦ βιβλίου τῶν δηλώσεων, καὶ

β.) Μὲ πειθαρχικὴν ποινὴν δρ. 5—50, ἐπιβαλλομένην ὑπὸ τοῦ ἐπάρχου, ἐὰν ἀρνηθῇ νὰ δεχθῇ τὰς εἰς αὐτὸν παρουσιαζομένας δηλώσεις, ἢ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν κτηνοτρόφον βαστέραν τῶν δηλώσεων ἐπιθεωρημένην. Ἀλλ' ἐὰν ἐντὸς 48 ὡρῶν ἀπὸ τῆς πρὸς τὸν δήμαρχον κοινοποιήσεως τῆς πειθαρχικῆς ἀποφάσεως δὲν ἐκπληρώσῃ τὸ καθῆκόν του, τιμωρεῖται μὲ χρηματικὴν ποινὴν δραχ. 20—200, ὑποκείμενος συναμα καὶ εἰς πολιτικὰς ἀποζημιώσεις.

Εἰς τὰς αὐτὰς ποινὰς ὑπόκειται καὶ ἐὰν ἀναβάλῃ πέραν τῆς 5 Μαρτίου τὴν πρὸς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον ἀποστολὴν τοῦ βιβλίου τῶν δηλώσεων καὶ τῶν στελεχῶν αὐτῶν, ὑπαγρεούμενος συγχρόνως διὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως τοῦ πλημμελειοδικείου καὶ εἰς τὴν διὰ προσωπικῆς κρατήσεως παράδοσιν αὐτῶν, ἐὰν ἐντὸς 24 ὡρῶν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως δὲν τὰ παραδώσῃ ἐκουσίως.

Δι' ὅλας τὰς ἀνωτέρω παραβάσεις ὁ δήμαρχος ἢ ὁ ἀναπληρωτὴς αὐτοῦ εἰσάγεται εἰς δίκην καὶ ἄνευ ἀδείας τῆς προϊσταμένης αὐτοῦ ἀρχῆς.

Ἄρθρ. 6. Ἐὰν γεννηθῶσιν ὑπόνοιαι, ὅτι κτηνοτρόφοι δὲν ἐδήλωσαν ὁλοτελῶς τὰ ζῶά των, ἢ ἐδήλωσαν αὐτὰ ἐλλειπῶς, ἐνεργεῖται ἀπαρίθμησις τῶν ζώων, προσδιοριζομένης πρὸς τοῦτο περιφερείας.

Ἄρθρ. 7. Ἑκάστη ἀπαρίθμησις ἐνεργεῖται ἐξ ἑνὸς ἀπαριθμητοῦ καὶ δύο τουλάχιστον βοηθῶν ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου, ὅστις δύναται καὶ αὐτοπροσώπως νὰ ἐνεργήσῃ ἀπαρίθμησιν.

Τὸ προσωπικὸν τῆς ἀπαριθμήσεως διορίζεται ἐκ συμφώνου παρὰ τοῦ ἐπάρχου καὶ τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου, καὶ ἐν περιπτώσει διαφωνίας αὐτῶν, παρὰ τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν.

Αἱ ἀπαριθμήσεις ἐν γένει πρέπει νὰ ἦναι ἀποπερατωμέναι μέχρι τέλους Μαΐου.

Ἄρθρ. 8. Δύω ἀποτελμένοι τοῦ δήμου ἐκ τῶν γράφειν εἰδότων ἐκλεγόμενοι ὑπὸ τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου, παρακολουθοῦν τὴν ἀπαρίθμησιν εἰς πᾶσαν ἐντὸς τοῦ δήμου αὐτῶν ἐνεργουμένην ἀπαρίθμησιν. Ἡ ἀπαρίθμησις ὅμως ἐνεργεῖται καὶ ἀπόντων τῶν ἀποτελμένων, ἐὰν ἐντὸς πέντε ἡμερῶν μετὰ τὴν περὶ τούτου πρόσκλησιν τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου δὲν ἦναι ἕτοιμοι νὰ παρακολουθήσωσιν ἀνελλειπῶς τὴν ἀπαρίθμησιν.

Ἐν περιπτώσει διαφωνίας μεταξὺ τοῦ ἀπαριθμητοῦ καὶ τοῦ κτηνοτρόφου τὰ ζῶα ἐλαύνονται ἀμέσως εἰς τὸ πλησιέστερον χωρίον ἢ πόλιν, ὅπου ἐνεργεῖται ἡ ἀπαρίθμησις ἐνώπιον τοῦ δημάρχου ἢ παρέδρου καὶ ἑνὸς ἱερέως· ἀπόντων ἢ ἀρνουμένων τούτων, ἡ ἀπαρίθμησις ἐνεργεῖται ἐνώπιον ἄλλων, ἐπὶ τούτῳ προσκαλουμένων.

Ἐὰν δὲ ὁ κτηνοτρόφος ἀρνηθῇ νὰ ὁδηγήσῃ τὰ ζῶά του εἰς τὸ χωρίον ἢ τὴν πόλιν, ἡ ἀπαρίθμησις περατοῦται ὅπου τὰ ζῶα ἐνδιαιτῶνται.

Ἄρθρ. 9. Διὰ πᾶσαν ἀπαρίθμησιν συντάσσεται πρωτόκολλον, τὸ ὁποῖον ὑπογράφεται ὑπὸ τοῦ ἀπαριθμητοῦ, τῶν παρακολουθούντων δύω βοηθῶν καὶ τῶν δύω ἀποτελμένων τοῦ δήμου· ἀπόντων ἢ ἀρνουμένων τῶν τελευταίων, ὁ κτηνοτρόφος παραλαμβάνει, ἂν θέλῃ, δύω μάρτυρας, οἵτινες συνυπογράφονται.

Ὅλοι, ὅσοι κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου λαμβάνουσι μέρος εἰς τὴν ἀπαρίθμησιν, ὑπογράφουσι τὸ πρωτόκολλον πρὸς βεβαίωσιν τῆς ἀκριβείας τοῦ περιεχομένου· ἐν περιπτώσει δὲ ἀπουσίας, ἀρνήσεως ἢ ἀνικανότητός τινος ἐξ αὐτῶν περὶ τὸ γράφειν, γίνεται μνεία εἰς τὸ πρωτόκολλον.

Ἄρθρ. 10. Ἕκαστον πρωτόκολλον συντάσσεται εἰς διπλοῦν, καὶ τὸ μὲν παραδίδεται ἀμέσως εἰς τὸν κτηνοτρόφον, ἢ ἀποτυπηθέντος αὐτοῦ τὴν παραλαβήν, εἰς τὸν δήμαρχον ἢ πάρεδρον ἐπὶ ἀποδείξει· ἐντὸς 48 ὡρῶν τὸ βραδύτερον, αὐτὸς δὲ ἐπὶ ποινῇ προστίμου καὶ ἀποζημιώσεως καὶ ἄνευ ἐλάβης τῆς ἰσχύος τοῦ πρωτοκόλλου ὀφείλει νὰ τὸ κοινοποιήσῃ πρὸς τὸν κτηνοτρόφον ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν, τὸ δὲ στέλεχος μένει παρὰ τῷ ἀπαριθμητῇ.

Πᾶν πρωτόκολλον φέρον τὰς ὑπογραφὰς τοῦ ἀπαριθμητοῦ καὶ τῶν δύω βοηθῶν αὐτοῦ ἔχει ἰσχὺν δημοσίου ἐγγράφου, καὶ ἐκτελεῖται διοικητικῶς, καθ' ὅσον ἀφορᾷ μόνον τὸν ἁπλοῦν φόρον καὶ τὰ ἔξοδα τῆς ἀπαριθμήσεως.

Μετὰ τὸ πέρας τῆς ἀπαριθμήσεως ὁ ἀπαριθμητὴς παραδίδει ὅλα

τὰ στελέχη τῶν πρωτοκόλλων ἐπὶ ἀποδείξει μετὰ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν κτηνοτρόφων εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον· οὗτος δὲ ἀφ' οὗ συντάξῃ τὸν ἀναγκαῖον χρηματικὸν πίνακα, παραπέμπει πρὸς τὸν ἀρμόδιον παρὰ πλημμελειοδίκαις εἰσαγγελέα ὅσα ἐκ τῶν πρωτοκόλλων ἀφορῶσιν ἀπαρίθμησιν ζώων μηδόλως ἢ ἐλλειπῶς δηλωθέντων, διὰ νὰ ἐνεργήσῃ τὰ πρὸς καταδίωξιν τῶν κτηνοτρόφων ἐνώπιον τοῦ ἁρμοδίου πταισματοδικείου ἢ πλημμελειοδικείου.

Ἐὰν ἐντὸς πέντε ἡμερῶν ἀφ' ἧς παραιωθῇ ἡ ἀπαρίθμησις ὁ ἀπαριθμητὴς δὲν παραδώσῃ εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον τὰ στελέχη τῶν πρωτοκόλλων, ἐφαρμόζονται κατ' αὐτοῦ αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 5 ἐδ. ϛ'. § 2.

Ἄρθρ. 11. Ὁ ἀπαριθμητὴς τιμωρεῖται·

α) Μὲ χρηματικὴν ποινὴν δραχ. 20—100, ὑποκείμενος καὶ εἰς πολιτικὴν ἀποζημίωσιν, ἐὰν δὲν συντάξῃ τὸ πρωτόκολλον τῆς ἀπαριθμήσεως κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 9 καὶ 10.

β) Μὲ χρηματικὴν ποινὴν δραχ. 15—100, ἐὰν δὲν ἐκδώσῃ καὶ παραδώσῃ τὸ πρωτόκολλον τῆς ἀπαριθμήσεως εὐθὺς μὲν μετὰ τὴν ἀπαρίθμησιν εἰς τὸν κτηνοτρόφον, ἐντὸς δὲ 48 ὡρῶν εἰς τὸν ἁρμόδιον δήμαρχον ἢ πάρεδρον, ἀποποιηθέντος τοῦ κτηνοτρόφου τὴν παραλαβήν· ἢ ἐὰν ἀνακαλυφθῇ οἱαδήποτε διαφορὰ μεταξὺ στελέχους καὶ ἀποσπάσματος τοῦ πρωτοκόλλου τῆς ἀπαριθμήσεως, προερχομένη ἐκ μέρους αὐτοῦ, καὶ

γ) Μὲ χρηματικὴν ποινὴν 50—200 δραχμῶν, ὑποκείμενος καὶ εἰς πολιτικὴν ἀποζημίωσιν, ἐὰν ἐγγράψῃ εἰς τὸ πρωτόκολλον ἢ ἄλλα εἴδη ζώων ἀντὶ τῶν ἀπαριθμηθέντων, ἢ πλειότερα ἢ ὀλιγώτερα αὐτῶν.

Εἰς τὰς αὐτὰς ποινὰς ὑποβάλλονται καὶ οἱ βοηθοὶ τοῦ ἀπαριθμητοῦ, καὶ οἱ ἀπεσταλμένοι τοῦ δήμου, ὡς καὶ πᾶς ὅστις ἤθελε συνεργήσει ὁπωσδήποτε εἰς τὰς ἐν τῷ παρόντι ἐδαφίῳ ἀναφερομένας πράξεις.

Ἄρθρ. 12. Οἱ ἀπαριθμηταὶ καὶ βοηθοὶ θεωροῦνται ὡς δημόσιοι ὑπηρέται καὶ ὁρκίζονται ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδίκου πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν χρεῶν των.

Ἡ ἔκθεσις τῆς ὁρκοδοσίας γράφεται ἐπὶ ἁπλοῦ χάρτου.

Ἡ ἡμερησία ἀντιμισθία τοῦ μὲν ἀπαριθμητοῦ προσδιορίζεται εἰς δραχμὰς τέσσαρας, τῶν δὲ βοηθῶν, εἰς δραχμὰς δύο· προκαταβάλλεται δὲ ἀπὸ τὸ δημόσιον εἰς βάρος τῶν ὑποκρυφάντων τὰ ζῶά των κτηνοτρόφων.

Ἄρθρ. 13. Ὅστις τῶν κτηνοτρόφων παραλείψῃ νὰ δηλώσῃ

ἐντὸς τῆς παρὰ τοῦ ἄρθρ. 3 ὁριζομένης προθεσμίας τὰ ζῶά του, ἢ δηλώσῃ αὐτὰ ἐλλειπῶς, ὑποβάλλεται ἐκτὸς τοῦ ἁπλοῦ φόρου καὶ τῶν ἐξόδων τῆς ἀπαριθμήσεως, καὶ εἰς πρόστιμον ἢ χρηματικὴν ποινήν, ἴσην μὲ τὸ τριπλοῦν τοῦ φόρου τῶν ζώων, τὰ ὁποῖα ὑπέκρυψε.

Τὸ πρόστιμον ἐπιβάλλεται ὁσάκις ὁ φόρος τῶν ἀνακαλυφθέντων ζώων δὲν ὑπερβαίνει τὰς δραχμὰς 20, ἡ δὲ χρηματικὴ ποινή, ὁσάκις τὸ ποσὸν τοῦ φόρου εἶναι ἀνώτερον.

Τὸ τρίτον τοῦ προστίμου ἢ τῆς ποινῆς δίδονται εἰς τὸν καταμηνυτήν. Δὲν ἔχουσι δὲ δικαίωμα ν' ἀπαιτήσωσι τοιαύτην ἀμοιβὴν οὔτε τὸ προσωπικὸν τῆς ἀπαριθμήσεως οὔτε αἱ διορίζουσαι αὐτὸ ἀρχαί.

Μόνοι οἱ ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς εἰσερχόμενοι ἐντὸς τοῦ Κράτους καὶ μεταφέροντες μεθ' ἑαυτῶν τὰ ζῶά των μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ἐποχῆς τῆς δηλώσεως, διαρκούσης ὅμως τῆς πρὸς ἀπαρίθμησιν προθεσμίας, δὲν ὑπόκεινται εἰς τὰς διὰ τοῦ παρόντος ἄρθρου ὁριζομένας ποινάς. Ἡ ἀπαρίθμησις τῶν ζώων αὐτῶν ἐνεργεῖται παρὰ τῆς πρώτης τελωνιακῆς ἀρχῆς, συνταττομένου πρωτοκόλλου, τὸ ὁποῖον διευθύνεται πρὸς τὸν ἁρμόδιον οἰκονομικὸν ἔφορον, διὰ νὰ συντάξῃ καὶ διαβιβάσῃ εἰς τὸν ταμίαν τὴν ἀναγκαίαν κατάστασιν πρὸς εἰσπραξιν τοῦ νενομισμένου φόρου.

Ἐὰν ὅμως οἱ κτηνοτρόφοι οὗτοι εἰσέλθωσιν εἰς τὸ Κράτος ἀπὸ μέρη, ὅπου δὲν σταθμεύουσι τελωνιακαὶ ἀρχαί, ἢ ἐὰν εἰσελθόντες ἔλαθον τὰς ἀρχάς, ἡ ἀπαρίθμησις τῶν ζώων αὐτῶν ἐνεργεῖται, διαταγῇ τοῦ ἁρμοδίου ἐφόρου, ὅταν καὶ ὅπου εὑρεθῶσιν.

Ἄρθρ. 14. Τὰ ὑπὸ τῶν πταισματοδικείων ἐπιβαλλόμενα κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον πρόστιμα εἰσέρχονται εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον, τὸ πέμπτον δὲ αὐτῶν ἀποδίδοται μετὰ τὴν ὁλοσχερῆ κατὰ δῆμον εἴσπραξιν εἰς τὰ δημοτικὰ ταμεῖα δι' ἐντάλματος τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου.

Ἄρθρ. 15. Ὅστις τῶν εἰσαγγελέων ἢ τῶν δημοσίων παρὰ πταισματοδίκαις κατηγόρων ἀμελήσῃ νὰ εἰσαγάγῃ ἐμπροθέσμως εἰς δίκην τοὺς κτηνοτρόφους κατὰ τὰ παραπεμφθέντα εἰς αὐτὸν πρωτόκολλα ἀπαριθμήσεως τῶν ζώων, ὑπόκειται εἰς τὰς ἐν τῷ ἄρθρῳ 293 τοῦ δικαστικοῦ ὀργανισμοῦ ὁριζομένας πειθαρχικὰς ποινὰς κατὰ τὰς σχετικὰς αὐτοῦ διατάξεις, καὶ ὑπογρεοῦται συνάμα εἰς πολιτικὴν ἀποζημίωσιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Περὶ εἰσπράξεως τοῦ φόρου.

Ἄρθρ. 16. Ὁ ἐπὶ τῶν ζώων φόρος εἰσπράττεται διὰ λογαριασμῶν

τοῦ δημοσίου ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 δηλώσεων καὶ τῶν κατὰ τὰ ἄρθρα 9 καὶ 10 πρωτοκόλλων τῆς ἀπαριθμήσεως.

Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον εἰσπράττεται καὶ ὁ φόρος ἐπὶ τῶν δηλωθέντων ἢ δι' ἀπαριθμήσεως ἀνακαλυφθέντων χοίρων, κατὰ τὸ ἄρθ. 3 τοῦ ἀπὸ 2 Φεβρουαρίου 1852 ΡΠΗ'. νόμου, ἰσχύοντος καὶ διὰ τὸ 1853 δυνάμει τοῦ ἀπὸ 21 Νοεμβρίου 1852 ΣΙΓ'. νόμου.

Ἄρθρ. 17. Ὁ φόρος πληρόνεται ἐπὶ μὲν τῶν χοίρων κατὰ τὸν Ἰανουάριον, ἐπὶ δὲ τῶν διὰ δηλώσεως βεβαιωθέντων μεγάλων ζώων, εὐθὺς μετὰ τὴν εἰς τοὺς ταμίας παραπομπὴν τῶν φορολογικῶν πινάκων, καὶ ἐπὶ τῶν δηλωθέντων μικρῶν, τὴν 15 Μαΐου, ὁ δὲ ἐπὶ τῶν ἀνακαλυφθέντων δι' ἀπαριθμήσεως φόρος πληρόνεται εὐθὺς ἅμα παραπεμφθῶσιν εἰς τοὺς ταμίας οἱ χρηματικοὶ πίνακες.

Τὰ ἔξοδα τῆς ἀπαριθμήσεως καταλογίζονται κατ' ἀναλογίαν εἰς βάρος τῶν ὑποκρυβάντων τὰ ζῶά των κτηνοτρόφων, καὶ συνεισπράττονται διακριτικῶς μὲ τὸν ἁπλοῦν φόρον. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον καταλογίζεται εἰς βάρος τῶν αὐτῶν κτηνοτρόφων καὶ ἡ ἀντιμισθία τῶν ἀποσταλμένων τοῦ δήμου, εἰσπράττεται δὲ παρὰ τοῦ ἀρμοδίου ταμίου ἐπὶ παρακαταθήκῃ καὶ ἀποδίδοται εἰς τὸν προκαταβαλόντα αὐτὴν δῆμον.

Ὁ φόρος τῶν ἐξαγομένων τοῦ Κράτους ζώων πληρόνεται εἰς τὸ ἀρμόδιον ταμεῖον καὶ πρὸ τῆς λήξεως τῆς ὡς ἀνωτέρω τεθείσης προθεσμίας. Ἑπομένως αἱ τελωνιακαὶ καὶ αἱ κατὰ τὰ μεθόρια στρατιωτικαὶ καὶ ὑγειονομικαὶ ἀρχαὶ δὲν θέλουν ἐπιτρέπει τὴν ἔξοδον αὐτῶν, πρὶν οἱ κτηνοτρόφοι παρουσιάσωσι τὸ ἀποδεικτικὸν τῆς πληρωμῆς τοῦ φόρου. Δὲν ἐπιτρέπεται ὡσαύτως ἡ ἀπὸ ἐπαρχίας εἰς ἐπαρχίαν μετάβασις τῶν ζώων, ἐὰν οἱ κύριοι αὐτῶν δὲν πληρώσωσι προηγουμένως τὸν ὀφειλόμενον δι' αὐτὰ φόρον, ἢ ἐὰν δὲν δώσωσιν ἀξιόχρεων ἐγγύησιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Περὶ τῶν Λεκωνικῶν ζώων καὶ τῶν προϊόντων αὐτῶν.

Ἄρθρ. 18. Ἐπὶ τῶν ἐξαγομένων ἢ μεταφερομένων διὰ θαλάσσης ἢ διὰ ξηρᾶς ζώων τῶν ἐπαρχιῶν Οἰτύλου καὶ Γυθείου πληρόνεται ὁ διὰ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ παρόντος νόμου προσδιοριζόμενος φόρος μετὰ προηγουμένην ἀπαρίθμησιν, τὴν ὁποίαν ἐνεργεῖ ἡ ἁρμοδία τελωνιακὴ ἀρχὴ ἢ ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος.

Ἐπὶ δὲ τοῦ τυροῦ, τοῦ βουτύρου καὶ τῶν ἐρίων ἐπιβάλλεται φόρος 10 τοῖς 0|0 καὶ εἰσπράττεται ἐπίσης εἰς χρήματα κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν ἢ τὴν διὰ θαλάσσης ἢ ξηρᾶς μεταφοράν.

Τὰ ἄρθρ. 77—83 τοῦ περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς νόμου ἐφαρμόζονται καὶ ὡς πρὸς τὰ εἰρημένα ζῶα καὶ τὰ προϊόντα αὐτῶν.

Εἰδικαὶ διατάξεις.

Ἄρθρ. 19. Ἡ δήλωσις τῶν χοίρων, ἐξαιρέσει ἑνὸς οἰκοσίτου, διὰ τὴν φορολογίαν τοῦ 1855 θέλει ἐνεργηθῇ ἐντὸς τοῦ μηνὸς Αὐγούστου τοῦ 1854, ἡ δὲ ἀπαρίθμησις αὐτῶν ἐντὸς τοῦ Σεπτεμβρίου καὶ Ὀκτωβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου.

Τὰ περὶ προσδιορισμοῦ καὶ εἰσπράξεως τοῦ φόρου τούτων θέλουν κανονισθῇ διὰ τοῦ περὶ φορολογίας τῶν ζώων νόμου τοῦ 1855.

Ἐὰν ὁ δήμαρχος δὲν ἀποστείλῃ εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον τὸ βιβλίον τῶν δηλώσεων καὶ τὰ στελέχη αὐτῶν μέχρι τῆς 5 Σεπτεμβρίου τὸ βραδύτερον, ὑποβάλλεται εἰς τὰς ὁριζομένας ἐν τῷ ἄρθρῳ 5 ἐδάφ. ϛ' § 2 ποινάς.

Ἄρθρ. 20. Ἅπασαι αἱ ἐθνικαὶ βοσκαὶ θέλουν ἐνοικιασθῆ.

Εἰδικὸς νόμος θέλει ὁρίσει αὐτὰς καὶ κανονίσει τὰ περὶ τῆς διαθέσεως αὐτῶν. Μέχρι δὲ τῆς ἐκδόσεως τούτου διατελοῦν ἐν ἰσχύϊ αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθ. 11 τοῦ ἀπὸ 2 Μαρτίου 1847 ΝΕ'. νόμου.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους. »

ΕΚΘΕΣΙΣ

Ἐπὶ τοῦ περὶ φορολογίας τῶν μελισσίων διὰ τὸ 1854 νομοσχεδίου

Πρὸς τὴν Βουλήν.

Κύριοι!

« Τὴν φορολογίαν τῶν μελισσίων διέπουσιν, ὡς δὲν ἀγνοεῖτε, αἱ αὐταὶ διατάξεις, αἵτινες κανονίζουσι καὶ τὴν φορολογίαν τῶν ζώων· δὲν εἶναι ἑπομένως ἀναγκαῖον νὰ ἐπαναλάβω καὶ ἐνταῦθα τοὺς λόγους, δι' οὓς ἡ ἐξακολούθησις τοῦ συστήματος τῆς δηλώσεως καὶ ἐπὶ τῶν μελισσίων συμφέρει νὰ μένῃ ἐν ἰσχύϊ. Περιορίζομαι διὰ ταῦτα εἰς τὴν ἁπλῆν παρατήρησιν, ὅτι ἡ ἀκριβὴς ἐφαρμογὴ τῶν διατάξεων τοῦ νόμου κατὰ τὸ 1850 καὶ 1851 ἐπέφερε καὶ ἐνταῦθα, ὡς καὶ ἐπὶ τῆς φορολογίας τῶν ζώων, ἐπαισθητὴν πρόοδον, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῆς παραθέσεως τῶν ἀποτελεσμάτων τῶν ἐτῶν 1848 μέχρι τοῦ 1852.

1848 εβδομαιώθη φόρος		
Διὰ δηλώσεως	ἐκ δρχ.	29,532:25
Καὶ δι' ἀπαριθμήσεως	»	16,209
		45,741:25
1849		
Διὰ δηλώσεως	ἐκ δρχ.	20,670:50
Καὶ δι' ἀπαριθμήσεως	»	16,384:75
		37,055:25
1850		
Διὰ δηλώσεως	ἐκ δρχ.	33,806:75
Καὶ δι' ἀπαριθμήσεως	»	11,979:75
		45,786:50
1851		
Διὰ δηλώσεως	ἐκ δρχ.	43,680
Καὶ δι' ἀπαριθμήσεως	»	10,212
		53,892
Κατὰ δὲ τὸ **1852**		
Διὰ δηλώσεως	ἐκ δρχ.	60,471
Καὶ δι' ἀπαριθμήσεως	»	2,560:75.
		63,031:75.

Ἐκ τῆς συγκρίσεως μεταξὺ τοῦ ποσοῦ τῶν δηλωθέντων καὶ τῶν ἀπαριθμηθέντων μελισσίων κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἔτη, καθαρᾶται ἡ κατ' ἔτος αὔξησις ἐξ ἑνὸς τῶν δηλωθέντων καὶ ἡ ἐλάττωσις ἀφ' ἑτέρου τῶν ἀπαριθμηθέντων· ἐν ἄλλαις λέξεσιν, ἡ ἐπαισθητὴ προσέγγισις εἰς τὸν σκοπὸν, τὸν ὁποῖον ὁ νομοθέτης προὐθετο, καὶ τὸ εὐάρεστον τοῦτο ἀποτέλεσμα ὀφείλεται ἀναντιῤῥήτως εἰς τὴν αὐστηρὰν καταδίωξιν τῶν μελισσοτρόφων, οἵτινες ὑπέκρυψαν ἐν μέρει καὶ ἐν γένει τὰ μελίσσιά των.

Ἐν τούτοις καθὼς εἰς τὸν περὶ φορολογίας τῶν ζώων νόμον διὰ τὸ **1854**, οὕτω καὶ εἰς τὸν περὶ φορολογίας τῶν μελισσίων διὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ἐδέησε νὰ συμπληρωθῶσι τινες ἐκ τῶν ἐν ἰσχύϊ διατάξεων καὶ νὰ προστεθῶσιν ὅσας ἡ πεῖρα κατέδειξεν ὡς ἀπολύτως ἀναγκαίας, περὶ ὧν χορηγοῦνται σύντομοι διασαφήσεις εἰς τὰ καθέκαστα.

Ὑποβάλλω ὅθεν κατὰ διαταγὴν τοῦ Βασιλέως εἰς τὴν συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισίν σας τὸ περὶ φορολογίας τῶν μελισσίων νομοσχέδιον διὰ τὸ **1854** μὲ τὰς ἐφεξῆς τροποποιήσεις ὡς πρὸς τὸν ἰσχύοντα κατὰ τὸ **1853** νόμον.

Ἄρθρ. **4.**

Τὸ ἄρθρον τοῦτο, ὡς μὴ καταλλήλως τεθειμένον, ἔλαβεν ἐν τῷ νομοσχεδίῳ τὴν θέσιν τοῦ ἄρθρ. **10**, ἕνεκα δὲ τούτου τὰ ἄρθρα **5**—**10** τοῦ ἐν ἰσχύϊ νόμου ἀποτελοῦσιν ἐν τῷ νομοσχεδίῳ **4**—**9**.

Ἄρθρ. **6.**

Κατὰ τὸν ἐν ἰσχύϊ νόμον, αἱ ἀπαριθμήσεις τῶν μελισσίων ἔπρεπε νὰ περαιῶνται ἐντὸς **40** ἡμερῶν ἀπὸ τῆς παραπομπῆς τῶν στιλεγῶν τῶν δηλώσεων παρὰ τοῦ δημάρχου εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἐκ τούτου ἡ ἐποχὴ τῆς ἀποστολῆς τῶν δηλώσεων καὶ ἐπομένως τοῦ πέρατος τῆς ἀπαριθμήσεως ἦτο διάφορος καὶ ἐγέννησε διαφόρους ἀνωμαλίας, ἐθεωρήθη ἀναγκαῖον νὰ προσδιορισθῇ μία καὶ ἡ αὐτὴ ἐποχὴ διὰ τὸ πέρας τῆς ἀπαριθμήσεως καθ' ὅλας τὰς ἐπαρχίας, καὶ ὡς τοιαύτη ὡρίσθη τὸ τέλος τοῦ Σεπτεμβρίου, παρατεινομένη διὰ τὰς ἐπαρχίας τῶν νήσων μέχρι τέλους Ὀκτωβρίου, διότι συνέβη πολλάκις ἕνεκα τοῦ δυσκοινωνήτου τῶν νήσων διὰ τοὺς ἐπικρατοῦντας μάλιστα ἐτησίους ἀνέμους κατὰ τὸ θέρος, νὰ συμπληρωθῇ ὁ νόμιμος διὰ τὴν ἀπαρίθμησιν χρόνος, πρὶν ἡ ἐνεργηθῇ παντάπασι τοιαύτη, καὶ ἐπειδὴ ἡ ὁριζομένη ὑπὸ τοῦ νόμου προθεσμία ἦτον ἀνατρεπτική, τὸ δημόσιον ἐστερεῖτο πολλάκις τῶν νομίμων δικαιωμάτων του.

Εἰς τὸν **5** § μετὰ τὴν λέξιν «μάρτυρες» προσετέθη ὡς ἀναγκαία συμπλήρωσις καὶ ἡ φράσις «ἢ ὁ πάρεδρος» καὶ κατωτέρω πρὸ τῆς λέξεως «ἀρνήσεως» ἡ λέξις «ἀποφάσεως.»

Ἄρθρ. **7.**

Εἰς τὸν **1** § μετὰ τὴν λέξιν «βραδύτερον» προσετέθησαν καὶ τὰ ἑπόμενα «οὗτος δὲ ἐπὶ ποινῇ προστίμου καὶ ἀποζημιώσεως καὶ ἄνευ βλάβης τῆς ἰσχύος τοῦ πρωτοκόλλου ὀφείλει νὰ τὸ καινοποιήσῃ εἰς τὸν μελισσοτρόφον ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν.» Ἡ διάταξις αὕτη προστεθεῖσα κατὰ τὴν συζήτησιν ὑπὸ τῆς Βουλῆς εἰς τὸν περὶ φορολογίας τῶν ζώων νόμον τοῦ **1852**, παρελείφθη ἀπὸ τὸν περὶ φορολογίας τῶν μελισσίων νόμον, ἐφ' ᾧ καὶ προστίθεται ἤδη εἰς αὐτὸν, διὰ νὰ ἦναι εἰς πλήρη ἁρμονίαν οἱ δύω οὗτοι νόμοι.

Ἡ ἐν τῷ **2** § φράσις «συντεταγμένον κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρ.» ἀντικατεστάθη διὰ τῆς φράσεως «φέρον τὴν ὑπογραφὴν τοῦ ἀπαριθμητοῦ» ὡς ἔχει καὶ ἐν τῷ ἄρθρ. **10** § **2** τοῦ περὶ φορολογίας τῶν ζώων νόμου· ἡ δὲ τελευταία φράσις «τῶν μὴ δηλωθέντων μελισσίων» ἀπηλείφθη ὡς περιττή.

Εἰς τὸν **3** § ἀπηλείφθη ἡ μετὰ τὴν λέξιν «ἕτερον» λέξις «ὅστις» καὶ προσετέθη ὡς ἀναγκαία συμπλήρωσις ἡ ἑπομένη περικοπή· «οὗτος δὲ ἀφ' οὗ συντάξῃ καὶ διευθύνῃ εἰς τὸν ταμίαν τῶν χρηματικῶν πίνακα» κατωτέρω δὲ ἡ μετὰ τὴν λέξιν «ὅσα» φράσις «ἐξ αὐτῶν» ἀντικατεστάθη διὰ τῆς φράσεως «εἰς τῶν

πρωτοκόλλων» εἰς τὸν τελευταῖον § τοῦ ἄρθρ. 5, εἰς ὃ ἐγίνετο ἡ παραπομπή, ἔγεινεν ἄρθρ. 4 ἕνεκα τῆς μεταθέσεως τοῦ ἄρθρ. 4 εἰς τὴν θέσιν τοῦ ἄρθρου 10.

Ἄρθρ. 8.

Τὸ α΄ ἐδάρ. ἀποτελεῖ ἤδη νέα διάταξις, καθ' ἣν ὁ ἀπαριθμητὴς τιμωρεῖται μὲ χρηματικὴν ποινὴν δρ. 20—100, ὑποκείμενος καὶ εἰς πολιτικὴν ἀποζημίωσιν, ἐὰν δὲν συντάξῃ τὸ πρωτόκολλον τῆς ἀπαριθμήσεως κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρ. 6 καὶ 7· ἐγένετο δὲ ἡ προσθήκη αὕτη ὄχι μόνον ὡς ἀπολύτως ἀναγκαία, ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ ἦναι εἰς πλήρη ἁρμονίαν τὸ ἄρθρ. τοῦτο μὲ τὸ ἄρθρον 11 ἐδάρ. α΄ τοῦ περὶ φορολογίας τῶν ζώων νομοσχεδίου. Ἑπομένως τὰ ἐδάφια α΄ καὶ δ΄ ἔγειναν β΄ καὶ γ΄· εἰς τὸ τελευταῖον δὲ ἐδάφιον προσετέθη μετὰ τὸν ἀριθμὸν 200 καὶ ἡ φράσις «ὑποκείμενος καὶ εἰς πολιτικὴν ἀποζημίωσιν» ὡς ἀναγκαία συμπλήρωσις.

Ἄρθρ. 11 καὶ 12.

Τὰ ἄρθρα ταῦτα εἶναι ὅλως νέα, περιέχοντα δὲ τὰς αὐτὰς διαταξεις μὲ τὰς περιεχομένας εἰς τὰ ἄρθρα 14 καὶ 15 τοῦ περὶ φορολογίας τῶν ζώων νομοσχεδίου, παρεληφθησαν καὶ εἰς τὸ προκείμενον νομοσχέδιον διὰ τοὺς λόγους περιελήφθησαν καὶ εἰς ἐκεῖνο.

Τὰ ἄρθρα 11 καὶ 12 τοῦ νόμου τοῦ 1852 ἔλαβον εἰς τὸ προκείμενον νομοσχέδιον τὴν θέσιν τῶν ἄρθρων 13 καὶ 14.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 2 Μαΐου 1853.

Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς
Α. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΝ

Περὶ φορολογίας τῶν μελισσείων διὰ τὸ 1854.

ΟΘΩΝ
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἐπόμενον νομοσχέδιον ψηφισθὲν παρὰ τῆς Βουλῆς, θέλει ὑποβληθῆ εἰς τὴν Γερουσίαν παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ καὶ ὑποστηριχθῆ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 11 Ἰουνίου 1853.

ΟΘΩΝ

Α. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

ΚΕΦ. Α.

Περὶ προσδιορισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν μελισσείων φόρου.

Ἄρθρ. 1. Ὁ ἐπὶ τῶν μελισσείων φόρος προσδιορίζεται διὰ τὸ ἔτος 1854 εἰς λεπτὰ 25 κατὰ μελίσσιον (κυψέλην ἢ κορίνιον).

ΚΕΦ. Β΄.

Περὶ βεβαιώσεως τοῦ φόρου.

Ἄρθρ. 2. Ὁ ἐπὶ τῶν μελισσείων φόρος βεβαιοῦται ὡς ἑξῆς·

Πᾶς μελισσοτρόφος ὀφείλει ἐντὸς τοῦ μηνὸς Ἰουλίου νὰ δηλώσῃ ἐγγράφως ἐνώπιον τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς, ἐν τῇ περιφερείᾳ τῆς ὁποίας ἔχει τὰ μελίσσιά του, τὸν ἀριθμὸν τῶν κυψελῶν αὐτῶν ὁλογράφως καὶ ἀριθμητικῶς, τὸ χωρίον καὶ τὴν θέσιν, ἔνθα εὑρίσκονται καὶ τὸν τόπον τῆς κατοικίας του.

Αἱ δηλώσεις συντάσσονται εἰς διπλοῦν ἐπὶ ἁπλοῦ χάρτου, καὶ παραδίδονται εἰς τὸν δήμαρχον· ἐξ αὐτῶν ἡ μία κρατεῖται, ἡ δὲ ἑτέρα, ἐπιθεωρημένη παρὰ τοῦ ἰδίου, ἐπιστρέφεται παραχρῆμα εἰς τὸν μελισσοτρόφον.

Ἄρθρ. 3. Ἕκαστος τῶν δημάρχων κρατεῖ βιβλίον, ἐν ᾧ ἐγγράφει κατὰ χωρίον τὰ ὀνόματα τῶν μελισσοτρόφων καὶ τὸ περιεχόμενον εἰς τὰς δηλώσεις ποσὸν τῶν κυψελῶν, ὡς καὶ τὰ χωρία καὶ τὰς θέσεις, ἔνθα εὑρίσκονται. Τὸ βιβλίον τοῦτο κλείεται τὸ ἑσπέρας τῆς 31 Ἰουλίου, καὶ παραπέμπεται τὴν 5 Αὐγούστου τὸ βραδύτερον παρὰ τοῦ δημάρχου εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον, συνωδευμένον μὲ τὰ στελέχη τῶν παρουσιασθεισῶν δηλώσεων· ἀπόσπασμα δ΄ αὐτοῦ, περιέχον τὰ ὀνόματα τῶν μελισσοτρόφων ἑκάστου χωρίου καὶ τὸ ποσὸν τῶν κυψελῶν αὐτῶν, τοιχοκολλᾶται, ἐπιμελείᾳ καὶ εὐθύνῃ τοῦ δημάρχου, εἰς τὸ ἁρμόδιον παρεδρεῖον, καὶ ἀναγινώσκεται ἐπ' ἐκκλησίας κατὰ τὴν πρώτην Κυριακήν.

Ἄρθρ. 4. Ὁ δήμαρχος ἢ ὁ νόμιμος αὐτοῦ ἀναπληρωτὴς τιμωρεῖται·

α΄) Μὲ χρηματικὴν ποινὴν δραχ. 100—200, ἐὰν ἀμελήσῃ τὴν τακτικὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος νόμου ἢ τοῦ ἀποσπάσματος τοῦ βιβλίου τῶν δηλώσεων· καὶ

β΄) Μὲ πειθαρχικὴν ποινὴν δραχ. 5—50, ἐπιβαλλομένην ὑπὸ τοῦ ἐπάρχου, ἐὰν ἀρνηθῇ νὰ δεχθῇ τὰς εἰς αὐτὸν παρουσιαζομένας δηλώσεις, ἢ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν μελισσοτρόφον θατέραν τῶν δηλώσεων ἐπιθεωρημένην.

Ἀλλ' ἐὰν ἐντὸς 48 ὡρῶν ἀπὸ τῆς πρὸς αὐτὸν κοινοποιήσεως

τῆς πειθαρχικῆς ἀποφάσεως δὲν ἐκπληρώσῃ τὸ καθῆκόν του, τιμωρεῖται μὲ χρηματικὴν ποινὴν δραχ. 20—200, ὑποκείμενος καὶ εἰς πολιτικὰς ἀποζημιώσεις.

Εἰς τὰς αὐτὰς ποινὰς ὑπόκειται καὶ ἐὰν ἀναβάλῃ πέραν τῆς 5 Αὐγούστου τὴν εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον ἀποστολὴν τοῦ βιβλίου τῶν δηλώσεων καὶ τῶν στελεχῶν αὐτῶν, καταναγκαζόμενος συγχρόνως διὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως τοῦ πλημμελειοδικείου καὶ εἰς τὴν διὰ προσωπικῆς κρατήσεως παράδοσιν αὐτῶν, ἐὰν ἐντὸς 24 ὡρῶν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως δὲν τὰ παραδώσῃ ἐκουσίως.

Δι' ὅλας τὰς ἀνωτέρω παραβάσεις ὁ δήμαρχος ἢ ὁ ἀναπληρωτὴς αὐτοῦ εἰσάγεται εἰς δίκην καὶ ἄνευ ἀδείας τῆς προϊσταμένης αὐτοῦ ἀρχῆς.

Ἄρθρ. 5. Ἐὰν γεννηθῶσιν ὑπόνοιαι, ὅτι μελισσοτρόφοι δὲν ἐδήλωσαν ὁλοτελῶς τὰ μελίσσιά των ἢ ἐδήλωσαν αὐτὰ ἐλλειπῶς, ἐνεργεῖται ἀπαρίθμησις τῶν μελισσίων, προσδιοριζομένης τῆς πρὸς τοῦτο περιφερείας.

Ἄρθρ. 6. Ἑκάστη ἀπαρίθμησις ἐνεργεῖται ὑφ' ἑνὸς ἀπαριθμητοῦ ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου, ὅστις δύναται καὶ αὐτοπροσώπως νὰ ἐνεργήσῃ ἀπαρίθμησιν.

Οἱ ἀπαριθμηταὶ διορίζονται ἐκ συμφώνου παρὰ τοῦ ἐπάρχου καὶ τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου, καὶ, ἐν περιπτώσει διαφωνίας αὐτῶν, παρὰ τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν.

Αἱ ἀπαριθμήσεις ἐν γένει πρέπει νὰ ἦναι ἀποπερατωμέναι μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου, εἰς δὲ τὰς ἐπαρχίας τῶν νήσων παρατείνονται καὶ μέχρι τέλους Ὀκτωβρίου.

Διὰ πᾶσαν ἀπαρίθμησιν συντάσσεται πρωτόκολλον καὶ ὑπογράφεται παρὰ τοῦ ἀπαριθμητοῦ καὶ τοῦ μελισσοτρόφου, τούτου δὲ ἀγραμματίστου ὄντος, ὑπογράφει αὐτὸν ἄλλος τῆς ἐκλογῆς του ἐνώπιον δύω μαρτύρων· ἀρνουμένου ἢ ἀπόντος τοῦ μελισσοτρόφου, τὸ πρωτόκολλον συντάσσεται ἐνώπιον τοῦ ἀρμοδίου παρέδρου, ἢ ἐν ἐλλείψει τοιούτου, ἐνώπιον δύω μαρτύρων προσκαλουμένων παρὰ τοῦ ἀπαριθμητοῦ.

Οἱ κατ' ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις καλούμενοι μάρτυρες ἢ ὁ πάρεδρος ὑπογράφουσι τὸ πρωτόκολλον πρὸς βεβαίωσιν τῆς ἀκριβείας τοῦ περιεχομένου· ἐν περιπτώσει δὲ ἀπουσίας, ἀρνήσεως ἢ ἀνικανότητός τινος ἐξ αὐτῶν περὶ τὸ γράφειν, γίνεται μνεία εἰς τὸ πρωτόκολλον.

Ἄρθρ. 7. Ἕκαστον πρωτόκολλον συντάσσεται εἰς διπλοῦν, καὶ τὸ μὲν παραδίδεται ἀμέσως εἰς τὸν μελισσοτρόφον, ἢ ἀποστέλλεται ταχυδρομικῶς εἰς αὐτὸν ἐντὸς 24 ὡρῶν ἀπὸ τῆς ἀπαριθμήσεως, τὸ δὲ ἕτερον μένει παρὰ τῷ ἀπαριθμητῇ.

Ἐὰν ὁ μελισσοτρόφος ἀπουσιάζῃ ἢ ἀρνῆται νὰ παραλάβῃ τὸ πρωτόκολλον, τοῦτο ἀναγινώσκεται ἐνώπιον τῶν μαρτύρων καὶ ἀναρτᾶται εἰς τὴν θύραν τῆς οἰκίας του ἢ τοῦ μελισσοτροφείου του, ἐὰν ὑπάρχῃ τοιοῦτον, ἐντὸς 24 ὡρῶν ἀπὸ τῆς ἀπαριθμήσεως.

Ἄρθρ. 8. Ὁ ἀπαριθμητὴς τιμωρεῖται·

α) Μὲ χρηματικὴν ποινὴν δραχ. 20—100, ὑποκείμενος καὶ εἰς πολιτικὴν ἀποζημίωσιν, ἐὰν δὲν συντάξῃ τὰ πρωτόκολλα τῆς ἀπαριθμήσεως κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 6 καὶ 7.

β) Μὲ χρηματικὴν ποινὴν δραχ. 15—100, ἐὰν δὲν ἐκδώσῃ καὶ παραδώσῃ τὸ πρωτόκολλον τῆς ἀπαριθμήσεως εὐθὺς μὲν μετὰ τὴν ἀπαρίθμησιν εἰς τὸν μελισσοτρόφον, ἐντὸς δὲ 48 ὡρῶν εἰς τὸν ἀρμόδιον δήμαρχον ἢ πάρεδρον, ἀποποιηθέντος τοῦ μελισσοτρόφου τὴν παραλαβήν, ἢ ἐὰν ἀνακαλυφθῇ οἱαδήποτε διαφορὰ μεταξὺ στελέχους καὶ ἀποσπάσματος τοῦ πρωτοκόλλου τῆς ἀπαριθμήσεως, προερχομένη ἐκ μέρους αὐτοῦ· καὶ

γ) Μὲ χρηματικὴν ποινὴν δραχ. 50—200, ὑποκείμενος καὶ εἰς πολιτικὴν ἀποζημίωσιν, ἐὰν ἐγγράψῃ εἰς τὸ πρωτόκολλον πλειότερα ἢ ὀλιγώτερα τῶν ἀπαριθμηθέντων μελισσίων. Εἰς τὰς αὐτὰς ποινὰς ὑποβάλλεται καὶ ὁ μελισσοτρόφος, ὡς καὶ πᾶς ὅστις ἤθελε συνεργήσει ὁπωσδήποτε εἰς τὰς ἐν τῷ παρόντι ἐδαφίῳ ἀναφερομένας πράξεις.

Ἄρθρ. 9. Οἱ ἀπαριθμηταὶ θεωροῦνται ὡς δημόσιοι ὑπηρέται καὶ ὁρκίζονται ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδίκου πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν

χρεῶν των· τὸ πρωτόκολλον τῆς ὁρκοδοσίας συντάσσεται ἐπὶ ἁπλοῦ χάρτου.

Ἡ ἡμερησία ἀντιμισθία τῶν ἀπαριθμητῶν προσδιορίζεται εἰς δραχμὰς τρεῖς, προκαταβάλλεται δὲ ἀπὸ τὸ δημόσιον εἰς βάρος τῶν ὑποκρυφάντων τὰ μελίσσιά των μελισσοτρόφων.

Ἄρθρ. 10. Ὅστις τῶν μελισσοτρόφων παραλείψει νὰ δηλώσῃ τὰ μελίσσιά του ἐντὸς τῆς ταχθείσης προθεσμίας ἢ δηλώσῃ αὐτὰ ἐλλειπῶς, ὑποβάλλεται, ἐκτὸς τοῦ ἁπλοῦ φόρου καὶ τῶν ἐξόδων τῆς ἀπαριθμήσεως, καὶ εἰς πρόστιμον ἢ χρηματικὴν ποινὴν ἴσην μὲ τὸ τριπλοῦν τοῦ φόρου τῶν μελισσίων, τὰ ὁποῖα ὑπέκρυψε.

Τὸ πρόστιμον ἐπιβάλλεται ὁσάκις ὁ φόρος τῶν ἀνακαλυφθέντων μελισσίων δὲν ὑπερβαίνει τὰς δραχμὰς 20, ἡ δὲ χρηματικὴ ποινή, ὁσάκις τὸ ποσὸν τοῦ φόρου εἶναι ἀνώτερον. Τὸ τρίτον τοῦ προστίμου ἢ τῆς ποινῆς δίδοται εἰς τὸν καταμηνυτήν. Δὲν ἔχουσι δὲ δικαίωμα εἰς τοιαύτην ἀμοιβὴν οὔτε οἱ ἀπαριθμηταὶ οὔτε αἱ διορίζουσαι αὐτοὺς ἀρχαί.

Ἄρθρ. 11. Τὰ ὑπὸ τῶν πταισματοδικείων ἐπιβαλλόμενα κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον πρόστιμα εἰσέρχονται εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον, τὸ πέμπτον δὲ αὐτῶν ἀποδίδονται μετὰ τὴν ὁλοσχερῆ κατὰ δῆμον εἰσπραξιν εἰς τὰ δημοτικὰ ταμεῖα διὰ ἐντάλματος τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου.

Ἄρθρ. 12. Ὅστις τῶν εἰσαγγελέων ἢ τῶν δημοσίων παρὰ πταισματοδίκαις κατηγόρων ἀμελήσει νὰ εἰσαγάγῃ ἐμπροθέσμως εἰς δίκην τοὺς μελισσοτρόφους κατὰ τὰ παραπεμφθέντα εἰς αὐτοὺς πρωτόκολλα ἀπαριθμήσεως τῶν μελισσίων, ὑπόκειται εἰς τὰς ἐν τῷ ἄρθρῳ 293 τοῦ δικαστικοῦ ὀργανισμοῦ ὁριζομένας πειθαρχικὰς ποινὰς κατὰ τὰς σχετικὰς διατάξεις αὐτοῦ, καὶ ὑποχρεοῦται συνάμα εἰς πολιτικὴν ἀποζημίωσιν.

ΚΕΦ. Γ'.

Περὶ εἰσπράξεως τοῦ φόρου.

Ἄρθρ. 13. Ὁ ἐπὶ τῶν μελισσίων φόρος εἰσπράττεται διὰ λογαριασμῶν τοῦ δημοσίου τὴν 1 Ὀκτωβρίου ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 2 δηλώσεων καὶ τῶν κατὰ τὰ ἄρθρα 6 καὶ 7 πρωτοκόλλων τῆς ἀπαριθμήσεως.

Τὰ ἔξοδα τῆς ἀπαριθμήσεως καταλογίζονται κατ' ἀναλογίαν εἰς βάρος τῶν ὑποκρυφάντων τὰ μελίσσιά των μελισσοτρόφων, καὶ συνεισπράττονται διοικητικῶς μὲ τὸν ἁπλοῦν φόρον.

ΚΕΦ. Δ'.

Περὶ τῶν προϊόντων τῶν Λακωνικῶν μελισσίων.

Ἄρθρ. 14. Ἐπὶ τοῦ ἐξαγομένου ἢ μεταφερομένου διὰ θαλάσσης ἢ διὰ ξηρᾶς κηροῦ καὶ μέλιτος τῶν ἐπαρχιῶν Οἰτύλου καὶ Γυθείου ἐπιβάλλεται ἄμεσος φόρος 10 τοῖς 0|0 καὶ εἰσπράττεται εἰς χρήματα διὰ λογαριασμὸν τοῦ δημοσίου, κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 77—83 τοῦ περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς νόμου.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθείς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Παρελθὼν δὲ καὶ ὁ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν ὑπουργὸς, ἀνέγνω α') νομοσχέδιον περὶ προσδιορισμοῦ διδασκαλικῆς θέσεως τῆς ναυτικῆς θεωρίας καὶ β') περὶ προσδιορισμοῦ τῆς ναυτικῆς δυνάμεως διὰ τὸ ἐνεστὼς ἔτος, μετὰ τῶν ἐπ' αὐτῶν ἐκθέσεων· ἔχουσι δ' οὕτω·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Καθ' ὑψηλὴν διαταγὴν τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως, ὑποβάλλω πρὸς τὴν Βουλὴν τὸ συνημμένον νομοσχέδιον, ἀφορῶν τὸν προσδιορισμὸν διδασκαλικῆς θέσεως εἰς τὴν ναυτικὴν Βασιλικὴν ὑπηρεσίαν τῆς ναυτικῆς θεωρίας διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν δοκίμων τοῦ Βασ. ναυτικοῦ.

Δυγίζω περιττὸν νὰ ἐνδιατρίψω ἐπὶ πολὺ πρὸς παράστασιν τῆς χρησιμωτάτης ταύτης θέσεως, διότι ἀρκεῖ νὰ ὑπομνήσω εἰς τὴν Βουλὴν, ὅτι οἱ ναυτικοὶ δόκιμοι προπαρασκευάζονται διὰ τὰς τάξεις τῶν ἀξιωματικῶν, καὶ ἑπομένως πρέπει νὰ γνωρίζωσι τὴν ναυτικὴν θεωρίαν.

Παρακαλῶ δὲ τὴν Βουλὴν νὰ εὐαρεστηθῆ καὶ ἐπιψηφίσῃ τὸ περὶ οὗ πρόκειται νομοσχέδιον ἐν τάχει.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 24 Ἀπριλίου 1853.

Ὁ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν ὑπουργὸς Α. Γ. ΚΡΙΕΖΗΣ.»

ΟΘΩΝ

ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ὁ Ἡμέτερος ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν ὑπουργὸς παραγγέλλεται νὰ ὑποβάλῃ εἴς τε τὴν Βουλὴν καὶ τὴν Γερουσίαν τὸ ἐπόμενον νομοσχέδιον, ὅπως ἔχει, καὶ ὑποστηρίξῃ αὐτὸ κατὰ τὴν συζήτησίν του.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 24 Ἀπριλίου 1853.

ΟΘΩΝ

Α. Γ. ΚΡΙΕΖΗΣ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν·

Ἄρθρ. 1. Διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν ναυτικῶν δικίμων τοῦ Β. ναυτικοῦ προσδιορίζεται θέσις διδασκάλου τῆς ναυτικῆς θεωρίας.

Ἄρθρ. 2. Ὁ ῥηθεὶς διδάσκαλος θέλει εἶσθαι ἐκ τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ Β. ναυτικοῦ καὶ θέλει ἀπολαμβάνει τὸν μισθὸν ἐνεργείας τοῦ βαθμοῦ του. Διδάσκων δὲ ἐντὸς Β. πλοίου, θέλει ἀπολαμβάνει καὶ τὰς λοιπὰς ἀποδοχάς, τὰς ὁποίας οἱ ὁμοιόβαθμοί του ἀξιωματικοί, οἱ ἐντὸς τῶν Β. πλοίων ὑπηρετοῦντες ἀπολαμβάνουσιν.»

ΕΚΘΕΣΙΣ

Τοῦ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν ὑπουργοῦ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ προσδιορισμοῦ τῆς ναυτικῆς δυνάμεως τοῦ Κράτους τοῦ 1854.

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Καθ' ὑψηλὴν διαταγὴν τῆς Α. Μ. ὑποβάλλω πρὸς τὴν Βουλὴν τὸ συνημμένον νομοσχέδιον, σύμφωνα μὲ τὴν διάταξιν τοῦ 16 ἄρθρου τοῦ Συντάγματος, ἀφορῶν τὸν προσδιορισμὸν τῆς ναυτικῆς δυνάμεως τοῦ τ. ε. συνισταμένης ἐξ ἀνδρῶν **1108**, καὶ παρακαλῶ αὐτὴν νὰ ἐπιψηφίσῃ αὐτό.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 1 Μαΐου 1853.

Ὁ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν ὑπουργὸς
Α. Γ. ΚΡΙΕΖΗΣ.»

ΟΘΩΝ
ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Ὁ Ἡμέτερος ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν ὑπουργὸς παραγγέλλεται νὰ εἰσαχθῇ εἴς τε τὴν Βουλὴν καὶ τὴν Γερουσίαν τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον καὶ ὑποστηρίξῃ αὐτὸ κατὰ τὴν συζήτησίν του.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 30 Ἀπριλίου 1853.

ΟΘΩΝ

Α. Γ. ΚΡΙΕΖΗΣ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν τὰ ἑξῆς.

Ἄρθρ. 1. Ἡ ναυτικὴ τοῦ Κράτους δύναμις διὰ τὸ τ. ε. προσδιορίζεται εἰς ἄνδρας **1108**, ἐξ ὧν ὁ Βασιλικὸς ναύσταθμος περιλαμβάνει **135**
ὁ στόλος **874**
καὶ τὰ λιμεναρχεῖα **99**
Τὸ ὅλον . . **1108.**

Ἄρθρ. 2. Πρὸς ἀπαρτισμὸν τῆς δυνάμεως ταύτης ἐπιτρέπεται ναυτολογία.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῶν Βουλῶν καὶ κυρωθεὶς σήμερον παρ' Ἡμῶν, θέλει ἐκτελεσθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Ἐγένετο τελευταῖον ὑπὸ τοῦ ἑτέρου τῶν ἀντιπροέδρων, ἑνὸς τῶν γραμματέων καὶ τῶν ψηφολεκτῶν Μ. Χουρμούζη καὶ Γ. Βελῆ ἡ μηνιαία κλήρωσις τῶν τμημάτων, καθ' ἣν ἔλαχον τὰ ὀνόματα τῶν βουλευτῶν ὡς ἀκολούθως.

Μηνιαία κλήρωσις τῶν τμημάτων διὰ τὸν μῆνα Μαΐου 1853.

Α.	Β.	Γ.
Ν. Σισμάνης	Δ. Μητσάκης	Α. Κιζάνης
Π. Πατρινός	Χ. Χριστόπουλος	Κ. Χριστοδούλου
Α. Δανόπουλος	Ἀ. Κυπριανὰς	Κ. Λιμπερόπουλος
Γ. Κάνδυας	Π. Χ. Πίτρου	Α. Παπ. Ἀθανασίου
Α. Γιουρῆς	Στ. Καπετανάκης	Ἐμ. Μοδινός
Δ. Ὀρεινὸς	Ν. Πετριεζᾶς	Σ. Κοπανίτσας
Δημ. Σκυλοδῆμος	Α. Χρυσανθόπουλος	Δ. Ἐμπειρίκος
Δ. Πετροπουλάκης	Θ. Γρίβας	Στ. Βλάχος
Α. Πίππας	Ἠλ. Καλογερᾶς	Ι. Εὐγενίδης
Δ. Βλαχίτης	Γ. Γουλδάσης	Γ. Κ. Βελῆς
Ι. Βάχλος	Π. Ζάνος	Γρηγ. Βαλλιάνος
Γ. Παναγιωτόπουλος	Π. Δελιγιάννης	Β. Νικολαΐδης
Ἀντ. Γεωργαντᾶς	Ἐμ. Ἀντίπας	Ν. Δελιγιάννης
Ν. Μπούτουνας	Π. Ἀσζαρῆς	Δ. Κόμολπίδης
Δ. Δημητρακόπουλος	Δ. Σακελλαριάδης	Α. Δεδόπουλος
Ν. Ἰωαννουριᾶς	Χ. Ἀντωνόπουλος	Φ. Μαῦρος
Γ. Νικολάου	Ζ. Ζαρειφόπουλος	Ν. Μοσχούλας
Ζ. Μαραγκὸς	Σ. Πράτσικας	Ἀνάρ. Χ. Ἀναργύρου
Θ. Πετρινός.	Μ. Σολομός.	Ι. Σαγρίδος.

Δ.	Ε.	Ϛ.
Ι. Δημιανός	Ι. Κριεζῆς	Μ. Χουρμούζης
Κ. Δυοβουνιώτης	Κ. Λιμπρινόπουλος	Ν. Ματθαίου
Γ. Μαθεμοχωρίτης	Β. Σκαλτσοδῆμος	Χ. Κυκίδης
Δ. Γιαννούλης	Α. Π. Ἰωάννου	Παπακώνς. Τσαμάλης
Δ. Ζῶτος	Ἐμμ. Καραμάνος	Γ. Ῥάλλης
Ἀναγ. Τατόπουλος	Α. Ἴσκος	Α. Λύγερινός
Π. Καμπάνης	Δ. Τσάκρης	Γ. Σκοῦφος
Κ. Γριδογιώργης	Δ. Καλλιφρονᾶς	Τ. Μαυρομμάτης
Σ. Μήτσας	Μ. Σαΐνης	Α. Δημητρίου
Σ. Στεφανόπουλος	Ι. Κλίμακας	Θ. Ζαΐμης
Ἠλ. Παπαδαῖος	Γ. Περιστὴς	Γρ. Κορφιωτάκης
Ν. Μπούκουρας	Α. Ῥαῖλός	Ἐμμ. Μελετόπουλος
Εὐσ. Οἰκονομόπουλος	Α. Καντάκης	Σπ. Μαυροδῆμος

Κ. Μανέτας	Π. Βάρδαγλης	Πλ. Δωΐλας
Γ. Γουλιμὴς	Χρ. Οἰκονομίδης	Α. Κουμουνδουράκης
Ἰω. Φαρμάκης	Κ. Ἀξελὸς	Γρ. Πατριαρχέας
Κ. Βλάμης	Δ. Νικουλάκης	Π. Καλαμογδάρτης
Κ. Δαρειώτης	Ι. Γεωργάρας	Ἀ. Μαμούκας
Α. Παπατσώρης.	Εὐστ. Παρίσης.	Κ. Πενηρόπουλος.

Ζ.

Ν. Χ. Ἀναργύρου	Γ. Ι. Στάϊκος	Ἰω. Προϊλέγιος
Γ. Λογιωτατίδης	Χ. Δεμάθας	Α. Παπαδημητριάδης
Δ. Πολυχρονόπουλος	Χ. Θεοχαρόπουλος	Νικόλ. Ἡιράκος
Γ. Παπαστυρόπουλος	Κ. Νταγρὴς	Κ. Σκουρλέτης
Γ. Ἀποστολίδης	Π. Κολποδῖνος	Δ. Δράγος
Γ. Τσόκρης	Α. Κορφιωτάκης	Κ. Τσουκαλᾶς.
Π. Τσαννετάκης	Δ. Γ. Φιλάρετος	

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος διέλυσε τὴν συνεδρίασιν ἐν ὥρᾳ 1 μ.μ.

Ὁ Πρόεδρος
ΕΥ. Μ. ΠΑΡΙΣΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Κ. Νταγρὴς.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΝΔ'.

Τῆς 8 Μαΐου 1853.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Παρελθὼν ἐν πρώτοις ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, ἀνέγνω τὸν προϋπολογισμὸν τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ Κράτους τῆς χρήσεως τοῦ **1854** (ὅρα παράρτημα τῶν πρακτικῶν).

Ἐπίσης δ' ἀνέγνω ἔκθεσίν τε καὶ νομοσχέδιον περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς τοῦ **1854**, ἔχοντα ὡς ἑξῆς·

ΕΚΘΕΣΙΣ

Ἐπὶ τοῦ περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς διὰ τὸ 1854 Νομοσχεδίου.

Πρὸς τὴν Βουλήν.

Κύριοι!

«Ὁ περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς νόμος ἐφείλκυσε πάντοτε τὴν ἰδιαιτέραν προσοχὴν τῆς Κυβερνήσεως, καὶ δι-

καίως, διότι διὰ τοῦ νόμου τούτου κανονίζονται αἱ οὐσιωδέστεραι σχέσεις μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῶν διοικουμένων, καὶ διότι τὸ προϊὸν τῆς φορολογίας ταύτης ἀποτελεῖ τὸ τρίτον περίπου τῆς ἐτησίας προσόδου τοῦ δημοσίου.

Ἀπὸ τὸν διπλοῦν τοῦτον λόγον ὁρμώμενον τὸ ὑπουργεῖον, ἐρρόντισεν ὥστε εἰς τὸν νόμον τοῦ **1852** νὰ εἰσαχθῶσιν ὅλαι αἱ προποποιήσεις, ὅπας ἡ πρὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης πεῖρα εἶχε καταδείξει ὡς ἐπωφελεῖς, ἐξηκολούθησε δὲ παρὰ πόδας τὴν ἐφαρμογὴν αὐτοῦ μὲ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ γνωρίσῃ τὰς ἀτελείας του καὶ νὰ δυνηθῇ νὰ καταστήσῃ βαθμηδὸν τὰς διατάξεις του πληρεστέρας, χειραγωγούμενον ἐκ τῶν νέων ἀποτελεσμάτων τῆς ὀρθῆς ἐφαρμογῆς. Ὡς ἐκ τῆς φύσεως ὅμως αὐτῆς τῶν πραγμάτων αἱ ἀτέλειαι ἑνὸς νόμου, καὶ μάλιστα νόμου κανονίζοντος ἀπειρίαν σχέσεων καὶ διατυπώσεων, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γένωσι καταφανεῖς, εἰμὴ μετὰ ἐπανειλημμένην ἐφαρμογὴν καὶ ὑπὸ ὀργάνων ἐχόντων ἐξειδιασμένην περὶ τὴν ἐκτέλεσιν ἱκανότητα.

Διὰ ταῦτα δὲν ἠθέλομεν διστάσει νὰ προτείνωμεν τὴν καθ' ὁλοκληρίαν ἀνανέωσιν τῆς ἰσχύος τοῦ περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς τοῦ **1852** νόμου καὶ διὰ τὸ **1854**, ὡς ἐπράξαμεν καὶ διὰ τὸ **1853**, ἐὰν δὲν ἐπρόκειτο περὶ φορολογικοῦ νόμου, ἔχοντος οὐσιώδη ἐπιρροὴν ἐπὶ τοῦ ἡμερησίου ἄρτου τῶν κατοίκων καὶ ἐπὶ τῆς σημαντικῆς προσόδου τοῦ δημοσίου, καὶ ἐὰν ἐπί τινων διατάξεων αὐτοῦ τοῦ νόμου, ἐφαρμοσθέντος ἤδη κατὰ τὸ **1852**, δὲν εἴχομεν ἀποκτήσει τὴν πεποίθησιν ἔκ τε τῆς τελευταίας ἐφαρμογῆς καὶ ἐκ προηγουμένων λόγων, ὅτι τροποποιήσεις τινες ἠδύναντο ἀκινδύνως καὶ μὲ ἐπιτυχίαν μάλιστα νὰ ἐπενεχθῶσι. Θέλομεν φανῇ ἴσως ἀσυνεπεῖς, διότι δὲν ἐπροτείναμεν τὰς αὐτὰς τροποποιήσεις καὶ διὰ τὸ **1853**· ἀλλ' ἐὰν παρατηρηθῇ ἡ ἐποχή, καθ' ἣν συνετάχθη καὶ ὑπεβλήθη εἰς τὴν Βουλὴν τὸ περὶ τούτου νομοσχέδιον, θέλει προκύψει ἡ βεβαίωσις τοῦ ὅτι δὲν ἠδύνατο ὁ ὑπουργὸς, μὴ ἔχων εἰσέτι εἰμὴ μέρος τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου, νὰ προτείνῃ μεταῤῥυθμίσεις· ἄλλως τε ἐὰν κατὰ τὴν συζήτησιν καταδειχθῇ τὸ λυσιτελὲς τῶν μεταῤῥυθμίσεων, καὶ ἐὰν ὑπάρχῃ καιρὸς, δὲν εἶναι οὔτε δύσκολον οὔτε ἄτοπον νὰ ἐφαρμόσωμεν διὰ συντόμου εἰδικοῦ νόμου τὰς αὐτὰς μεταῤῥυθμίσεις καὶ ἐπὶ τῆς φορολογίας τοῦ **1853**, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἀντικείμενα, ἐπὶ τῶν ὁποίων δὲν ἤθελον ἤδη ἀποκτηθῇ δικαιώματα δυνάμει τοῦ ἰσχύοντος νόμου. Ἂς μὴ λησμονήσωμεν, ὅτι νομοθετοῦμεν εἰς ἔθνος ἀρτιπαγὲς, καὶ ὅτι ἐφ' ὅσον

ὀφείλομεν νὰ εἴμεθα φειδωλοὶ εἰς τὰς καινοτομίας, ἐπὶ τοσοῦτον χρεωστοῦμεν νὰ εἰσάγωμεν εἰς τὴν νομοθεσίαν μιας ἄνευ ἀναβολῆς ὅλας τὰς βελτιώσεις, τὰς ὁποίας ὀρθὴ ἐφαρμογὴ καὶ περιωτισμένη μελέτη καὶ πεῖρα ἤθελον καταδείξει ἀναγκαίας καὶ ὠφελείας.

Διὰ τοὺς ἐκτεθέντας λόγους τὸ περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς νομοσχέδιον διὰ τὸ 1854 ὑποβάλλομεν εἰς τὴν συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισιν τῆς Βουλῆς κατὰ διαταγὴν τοῦ Βασιλέως μὲ τινας μεταρρυθμίσεις συγκριτικῶς πρὸς τὸν ἰσχύοντα νόμον διὰ τὸ 1853, τὰς ὁποίας ἐθεωρήσαμεν λίαν σπουδαίας· αἱ μεταρρυθμίσεις αὗται ἀφορῶσι τὸν τρόπον τῆς φορολογίας καὶ τὰς διατυπώσεις. Εἴς τινα μέρη ἐτροποποιήθη καὶ τὸ λεκτικὸν ἐπὶ τὸ εὐληπτότερον καὶ ἡ οἰκονομία διὰ τὴν σαφήνειαν. Ἴσως νέα ὁλοσχερὴς σύνταξις τοῦ νόμου ἤθελεν ὑπαγορεύσει ὅτι πλείστας προσθαφαιρέσεις, ἀναγκαίας διὰ τὴν εἰσαγωγὴν ὅρων ὀρθοτέρων, λεκτικοῦ καταλληλοτέρου καὶ οἰκονομίας κανονικωτέρας, καὶ πρὸς ἀπομάκρυνσιν διατάξεών τινων, αἵτινες εἶναι μᾶλλον τῆς ἁρμοδιότητος τῆς διοικητικῆς δικαιοδοσίας. Ἀλλὰ τὸ ἔργον κατέστη δυσχερὲς ὄχι μόνον διότι τοιαῦται ἐργασίαι ἀπαιτοῦσιν εἰδικὰ ὄργανα, ἀλλὰ καὶ διότι ὁ χρόνος ἐξοικείωσε τὰς ἰσχυούσας διατάξεις μὲ τὴν κατάληψιν καὶ χρῆσιν τοῦ κοινοῦ καὶ αὐτῶν τῶν ἐκτελεστικῶν ὀργάνων, καὶ εἶναι κίνδυνος ἐξ ἀθρόας ἀναπλάσεως τοῦ νόμου νὰ προκύψωσι κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν παρεξηγήσεις ἐπιβλαβεῖς διὰ τοὺς φορολογουμένους μάλιστα. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον προεβήμεν πάντοτε μετὰ φειδοῦς εἰς τὰς τοιαύτας μεταρρυθμίσεις, εὐχαριστούμενοι εἰς βελτιώσεις κατὰ μικρὸν εἰσαγομένας. Κρίνομεν περιττὸν νὰ κάμωμεν ἐν γένει λόγον περὶ τῶν τροποποιήσεων, τὰς ὁποίας φέρει τὸ νομοσχέδιον. Εἰς τὰς ἀκολούθους διασαφήσεις, τὰς διδομένας ἐπὶ τῶν καθέκαστα, θέλει ἀπαντήσει ἡ Βουλὴ τοὺς λόγους ἑκάστης τροποποιήσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Περὶ προσδιορισμοῦ τῶν ἐγκτητικῶν φόρων.

Ἄρθρον 5.

Τὸ ἄρθρον τοῦτο, ὡς ἦτον συντεταγμένον ἐν τῷ νόμῳ τοῦ 1852, ἦτον κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ ὑπουργείου ἀρκούντως σαφές. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἠγέρθησαν διαταγαί, συνετάχθη ὡς ἔχει ἐν τῷ νομοσχεδίῳ καὶ ὡς εἶχεν εἰς τὸ περὶ ἐκτελέσεως τοῦ νόμου τοῦ 1852 Βασιλ. διάταγμα.

Ἄρθρ. 6.

Κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς διατάξεως τοῦ ἐδαφ. 2 τοῦ ἄρθρ. τούτου ἠγέρθησαν μεταξὺ ἐνοικιαστῶν καὶ φορολογουμένων διενέξεις, διϊσχυριζομένων τῶν μὲν πρώτων, ὅτι δὲν ἠδύναντο οἱ φορολογούμενοι ν' ἀπαιτήσωσι τὴν ἐξαίρεσιν τοῦ ἑνὸς στρέμματος εἰμὴ ἐπὶ κήπων σπειρομένων μὲ διάφορα λαχανικὰ καὶ ὄσπρια, τῶν δὲ φορολογουμένων, ὅτι ἡ ἀτέλεια ἐπεκτείνετο ἐπὶ παντὸς στρέμματος, ὁποιουδήποτε καὶ ἂν ἦτον τὸ ἐν αὐτῷ φυόμενον προϊόν, καὶ ἀπαιτούντων κατὰ συνέπειαν τὴν ἐξαίρεσιν καὶ ἐπὶ τῶν χάριν ἐμπορίου σπειρομένων συσταδὸν χρομμύων, σκορόδων, γεωμήλων κλπ.

Ὅτι τὸ πνεῦμα τοῦ νόμου ἦτον νὰ καλλιεργῆται τὸ ἓν στρέμμα γῆς μὲ διάφορα λαχανικὰ καὶ ὄσπρια ἐν εἴδει κηπαρίου καὶ νὰ χρησιμεύωσι ταῦτα ἀποκλειστικῶς πρὸς διατροφὴν τῆς οἰκογενείας ἑκάστου τῶν γεωργῶν, τοῦτο ἐξάγεται ὄχι μόνον ἀπὸ τοὺς πρὸ τοῦ 1846 νόμους, ὅπου ῥητῶς ἀναφέρεται ἡ φράσις «πρὸς ἰδίαν χρῆσιν τοῦ ἰδιοκτήτου ἢ καλλιεργητοῦ, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὰ πρακτικὰ τῆς κατὰ τὴν 7 Μαΐου 1846 συνεδριάσεως τῆς Βουλῆς, ἐν οἷς ὁ τότε πρωτείνας τὴν ἐπέκτασιν τῆς ἀτελείας ἀπὸ ἡμίσεως εἰς ἓν στρέμμα γῆς βουλευτὴς ἐξεφράσθη ὡς ἑξῆς· «ἐθεώρησα ἀναγκαῖον νὰ ἐπεκταθῇ ἡ ἀτέλεια τοῦ ἡμίσεως στρέμματος γῆς εἰς ἓν στρέμμα, διὰ νὰ δύνηται οὕτως ὁ γεωργὸς νὰ προσπορίζηται τὰ ἀναγκαῖα πρὸς διατροφὴν τῆς οἰκογενείας του λαχανικὰ καὶ ὄσπρια·» καὶ παρακατιὼν «προκειμένου περὶ γενικῆς ὠφελείας τῶν γεωργῶν, ὠφειλεν ἡ Βουλὴ νὰ δείξῃ προθυμίαν ἀποδοχῆς, καθ' ὅσον μάλιστα δὲν πρόκειται εἰμὴ περὶ μικρᾶς ἐλαττώσεως, καὶ ταύτης ἀφορώσης τὸ ἄρτυμα τῆς πτωχῆς τοῦ λαοῦ τάξεως, ἥτις διὰ τοῦ κηπαρίου θέλει προσπορίζεσθαι τὰ λαχανικὰ καὶ ὄσπρια.»

Διὰ νὰ καταναίσουν λοιπὸν οἱ φορολογούμενοι, ὅτι ὁ σκοπὸς τοῦ νομοθέτου ἀπέβλεπεν εἰς τὸ νὰ χορηγήσῃ εἰς ἕκαστον ἐξ αὐτῶν τὰ μέσα τοῦ νὰ πορίζηται τὰ ἀναγκαῖα διὰ τὴν οἰκογένειάν του λαχανικὰ καὶ ὄσπρια, καὶ ὅτι δὲν ἐξαιρεῖται τῆς φορολογίας τὸ ἓν στρέμμα γῆς, ἂν δὲν ἦναι καλλιεργημένον μὲ διάφορα λαχανικὰ καὶ ὄσπρια ἐν εἴδει κηπαρίου, καὶ ταῦτα πρὸς χρῆσιν τῆς οἰκογενείας του, ἐθεωρήθη ἀναγκαῖον νὰ μεταρρυθμισθῇ τὸ εἰρημένον ἐδάφιον τοῦ ἄρθρου 6 οὕτως· «2. ἓν στρέμμα γῆς, ὅπου καὶ ἂν κεῖται, πρὸς καλλιέργειαν διαφόρων λαχανικῶν καὶ ὀσπρίων πρὸς ἰδίαν χρῆσιν τοῦ ἰδιοκτήτου ἢ καλλιεργητοῦ.»

διὰ τῆς μεταρρυθμίσεως ταύτης αἴρεται πᾶς δισταγμός, καὶ οὐδεμία δύναται νὰ ἐγερθῇ τοῦ λοιποῦ μεταξὺ ἐνοικιαστῶν καὶ φορολογουμένων διένεξις.

Εἰς τὸ ἐδάφ. 5 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου προσετέθησαν μεταξὺ τῶν ἐξαιρουμένων τῆς φορολογίας σπόρων ὁ τριφυλλόσπορος καὶ ὁ κραμμυδόσπορος, μαλιστὰ καὶ πρότερον ἐθεωροῦντο ὡς ἐξηρημένοι καὶ πραγματικῶς ἐξηροῦντο.

ΚΕΦ. Β'.

Περὶ φορολογίας τῶν ἐμπορευσίμων καρπῶν.

Ἄρθρ. 8.

Εἰς τὸ τέλος τοῦ **1** § τοῦ ἄρθρου τούτου προσετέθη καὶ ἡ φράσις «ἡ ὅπου τοῦτο ἤθελε κριθῇ συμφερώτερον» διὰ νὰ δύναται τὸ ὑπουργεῖον, ὅταν παρατηρῇ, ὅτι ἡ κατὰ χωρίον ἐνοικίασις ἀποβαίνει ἀσύμφορος εἰς τὸ δημόσιον, νὰ διατάττῃ τὴν ἐνωτικὴν τῶν χωρίων μέχρις ἑνὸς δήμου δημοπρασίαν. Ἐκ τῆς προσθήκης ταύτης οὔτε προστίθενται οὔτε ἀφαιροῦνται δικαιώματα, καὶ μόνον χορηγεῖται εἰς τὸ δημόσιον ἐν μέσον εὐκολίας εἰς τὴν ἐπωφελεστέραν διεξαγωγὴν τῶν δημοπρασιῶν.

Προσετέθη ἐπίσης εἰς τὸν τελευταῖον παράγραφον τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου καὶ ἡ φράσις «μεχρισοῦ ἀποδειχθῇ τὸ ἐναντίον» διὰ ν' ἀρθῇ ἀπὸ τὸ μέσον ἡ ἰδέα τινῶν, ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἐθεώρει δήθεν διὰ τῆς ἰσχυούσης διατάξεως ὡς ἀπρόσβλητα τὴν διακήρυξιν καὶ τὰ πρακτικὰ τῆς δημοπρασίας καὶ ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ἤθελον ἀποδειχθῇ πλαστά.

Ἄρθρ. 9.

Εἰς τὸν **2**. § τοῦ ἄρθρου τούτου ἀντὶ τῆς φράσεως «τὰς διενεργούσας ἢ ἐπιτηρούσας ἀρχὰς» ἐτέθη ἡ φράσις «τοὺς διενεργοῦντας ἢ ἐπιτηροῦντας ὑπαλλήλους» καὶ τοῦτο, διὰ ν' ἀπομακρύνωμεν τοὺς δισταγμοὺς τῶν νομιζόντων, ὅτι τὸ ἠθικὸν πρόσωπον, ἡ ἀρχή, δὲν τιμωρεῖται, ἀλλ' οἱ ἄρχοντες.

Ἄρθρ. 10 καὶ 11.

Ἡ ἐν αὐτοῖς περιεχομένη λέξις «πρόσοδος» ἀντικατεστάθη διὰ τῆς φράσεως «ἐγκτητικοὶ φόροι» διὰ τὸ ὁμοιόμορφον τῶν ὅρων, οἵτινες ἐκφράζοντες μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ἔννοιαν, προηγοῦνται ἢ ἕπονται.

Ἄρθρ. 12.

Εἰς μὲν τὸν § **1** ἀντικατεστάθη ἡ φράσις «αἱ διενεργοῦσαι τὰς δημοπρασίας ἀρχαὶ» διὰ τῆς φράσεως «οἱ διενεργοῦντες τὰς δημοπρασίας ὑπάλληλοι» διὰ τοὺς εἰς τὸ ἄρθρον 9 σημειωθέντας λόγους· εἰς δὲ τὸν **2** § ἀντικατεστάθη ὁλόκληρος ὁ πρῶτος

στίχος διὰ τῆς ἑπομένης φράσεως· «ἡ ἀνωτέρω διάταξις ἐφαρμόζεται καὶ κατὰ τῶν δημάρχων καὶ ἀναπληρωτῶν αὐτῶν» διὰ νὰ ὑπόκεινται καὶ αἱ δημοτικαὶ ἀρχαὶ εἰς τὰς αὐτὰς ἀποζημιώσεις ἐν περιπτώσει παραβάσεως τῶν ἐπιβαλλομένων αὐταῖς καθηκόντων.

Ἄρθρ. 15.

Ἀπὸ τὸν § **2** ἀφῃρέθη ἡ μετὰ τὸ πρόστιμον λέξις «τοῦτο» καὶ ἀπὸ τὸν § **3** ἡ φράσις «εἰς τὸ δημόσιον ἀνήκοντος» τὸ μὲν, διότι ἦτον περιττή, τὸ δὲ, διὰ νὰ χορηγῆται εἰς τὸν καταμηνυτὴν τὸ τρίτον τοῦ ἀνήκοντος εἴς τε τὸ δημόσιον καὶ τὸν δῆμον πρόστιμον, ὡς εἶναι ὀρθώτερον.

Ἄρθρ. 17.

Ἐπειδὴ αἱ ἰσχύουσαι διατάξεις ὡς πρὸς τὴν διὰ δοκιμῆς βεβαίωσιν τῶν ἐγκτητικῶν φόρων ἐπὶ τῶν ἀραβοσίτων, ὅπου μεταφέρονται εἰς κώνους εἰς τοὺς οἰκίας δὲν ἦσαν πλήρεις, καὶ ἐκτὸς τούτου ἐγεννήθησαν διενέξεις μεταξὺ ἐνοικιαστῶν καὶ φορολογουμένων, ἐθεωρήθη ἀναγκαῖον νὰ χορηγηθῇ εἰς τοὺς φορολογουμένους, ἐν περιπτώσει διαφωνίας ὡς πρὸς τὴν μέτρησιν, τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ ζητῶσι τὴν δοκιμὴν διὰ ζυγίσεως, διὰ νὰ μὴ δύναται ὁ ἐνοικιαστὴς νὰ καταθλίβῃ τοὺς φορολογουμένους. Οὕτως ὁ δεύτερος καὶ τρίτος παράγραφος τοῦ ἄρθρου ἀπελείφθησαν, καὶ ἀντικατεστάθησαν διὰ τῶν ἐν τῷ αὐτῷ ἄρθρῳ τοῦ νομοσχεδίου δευτέρου, τρίτου καὶ τετάρτου παραγράφων.

Ἄρθρ. 18.

Εἰς τὸ τέλος τοῦ **2** § προσετέθη ἡ ἀκόλουθος φράσις «καὶ τοῦτο, ἐὰν πρόκειται περὶ γαιῶν, ἐπὶ τῶν ὁποίων τὸ δημόσιον δὲν διατηρεῖ τὴν νομικὴν κατοχὴν κατὰ τὸ ἄρθρον **84**» διότι καίτοι διατηροῦν τὸ δημόσιον τὴν νομικὴν κατοχὴν ἐπὶ διαφόρων γαιῶν καὶ κτημάτων φορολογηθέντων μέχρι τέλους τοῦ **1843** ὡς ἐθνικῶν, δὲν ἠδύνατο ὅμως νὰ εἰσπράξῃ ἄνευ δικαστικῆς μεσολαβήσεως τὸ ἐπ' αὐτῶν δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας, ὅσάκις οἱ φορολογούμενοι ἐπρότειναν ἀντιρρήσεις ὡς πρὸς τὴν ἰδιότητα τοῦ κτήματος, καὶ ἐντεῦθεν ἐματαιοῦτο ὁ σκοπὸς, διὰ τὸν ὁποῖον ὁ νομοθέτης καθιέρωσε τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. **84**.

Ἄρθρ. 20.

Εἰς τὸ ὑπὸ στοιχ. α'. ἐδάφιον προσετέθη ὡς ἀναγκαία συμπλήρωσις μετὰ τὴν λέξιν «ἀλωνίων» καὶ ἡ ἑπομένη περικοπή· «ἢ ἀμέσως μετὰ τὴν διὰ δοκιμῆς βεβαίωσιν τῶν ἀραβοσίτων κατὰ τὸ ἄρθρον **17**.»

Ἄρθρ. 23.

Εἰς τὸ τέλος τοῦ ἄρθρου προσετέθη 4 §, δι' οὗ οἱ ἐνοικιασταὶ ἀπαλλάττονται τοῦ τόκου τῆς ὑπερημερίας διὰ τὰ ἐλλείμματα, ἅτινα καλύπτονται ἀπὸ καθυστερήματα τῶν φορολογουμένων, στηριζόμενα εἰς ἔγκυρα διπλότυπα, διὰ τὸν λόγον τοῦ ὅτι ἡ ἀναβολὴ τῆς εἰσπράξεως τῶν καθυστερημάτων ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ προέρχεται ἐκ τῶν φορολογουμένων καὶ ἐκ τῶν ταμιακῶν ὑπαλλήλων τῶν ἐπιτετραμμένων τὴν εἴσπραξιν, καὶ διὰ τοῦτο εἶναι δίκαιον νὰ μὴν ἐπιβαρύνωνται οἱ ἐνοικιασταὶ καὶ μὲ τόκους ὑπερημερίας.

Ἄρθρ. 24.

Περὶ τὸ τέλος αὐτοῦ προσετέθησαν μετὰ τὴν λέξιν «ταμίου» καὶ αἱ λέξεις «ἢ ταμιακοῦ εἰσπράκτορος» διότι εἰσπράττουσι τὸ ἀντίτιμον τῶν κρατουμένων καρπῶν κυρίως οἱ ταμιακοὶ εἰσπράκτορες.

Ἄρθρ. 26

Ὁ 1 § συνετάχθη ἐπὶ τὸ καταλληλότερον καὶ ἐτέθη εἰς ἁρμονίαν μὲ τὸ ἄρθρον 23 ὡς πρὸς τὸν καταλογισμὸν τῶν καθυστερημάτων τῶν φορολογουμένων· ὁ § 2 ἀπηλείφθη καὶ μετετέθη διὰ τὸ καταλληλότερον εἰς τὸν 3 § τοῦ ἑπομένου ἄρθρ. 27.

Ἄρθρ. 27.

Ὁ 2. § ἐτροποποιήθη ἐν μέρει ἐπὶ τὸ εὐληπτότερον, προσετέθη δὲ καὶ 3 §, ὁ μετατεθεὶς 2 § ἐκ τοῦ προηγουμένου ἄρθρου, ὡς ἐρρέθη ἀνωτέρω.

Εἰς τὸν 4 § τοῦ νομοσχεδίου, ὅπως ἀντικαθιστᾷ τὸν § 2 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου τοῦ ἐν ἰσχύι νόμου, δὲν περιελήφθησαν αἱ λέξεις «ἀνηκόντων εἰς αὐτοὺς καρπῶν» ὡς περιττᾶι.

Ἄρθρ. 28.

Αἱ ἐν αὐτῷ λέξεις «ἀποδίδωσι» μετεβλήθησαν εἰς «ἀποδώσωσιν» ἐπὶ τὸ ἀκριβέστερον.

Ἄρθρ. 29.

Εἰς τὸν 1. § ἐτέθη μεταξὺ τοῦ ἄρθρου «τοῦ» καὶ τῆς λέξεως «ἰσχύοντος» ἡ φράσις «μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ἀνωτέρω προθεσμίας.»

Μετὰ δὲ τὸν 2 § προσετέθη καὶ 3, δι' οὗ χορηγεῖται εἰς τὸ δημόσιον τὸ δικαίωμα νὰ εἰσπράττῃ παρὰ τῶν φορολογουμένων τοὺς πλεονάζοντας καρποὺς κατὰ τὰς τιμὰς τοῦ πρωτοκόλλου, καὶ νὰ συμψηφίζῃ τὸ ἀντίτιμον μὲ τὸ χρέος τοῦ ἐνοικιαστοῦ, διὰ νὰ μὴ καταφεύγῃ εἰς μεσεγγυήσεις ἢ κατασχέσεις τῶν μενόντων εἰς χεῖρας τῶν φορολογουμένων καρπῶν τοῦ ἐνοικιαστοῦ, καὶ ἀναβάλληται ἡ εἴσπραξις τῶν φόρων.

Ἄρθρ. 33.

Εἰς τὸν § 2 προσετέθη μετὰ τὴν λέξιν «ἀποθηκάριος» καὶ ἡ φράσις «δὲν ἐκδώσῃ οὐδεμίαν ἀπόδειξιν ἢ» διὰ νὰ τιμωρῆται ὁ ἀποθηκάριος ὡς ἔνοχος ὑπεξαιρέσεως καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην, διότι ἐνδέχεται τινες τῶν ἀποθηκαρίων πρὸς τὸν σκοπὸν καταχρήσεως νὰ μὴν ἐκδώσωσιν οὐδεμίαν ἀπόδειξιν κατὰ τὴν παραλαβὴν μέρους τῶν καρπῶν.

Ἄρθρ. 34.

Εἰς τὸν 1 § προσετέθη μετὰ τὴν λέξιν «δημοπρασίας» καὶ ἡ φράσις «κατὰ χωρίον ἢ δῆμον μέχρις ὁλοκλήρου ἐπαρχίας», διότι εἰς τὰς πλειοτέρας ἐπαρχίας ἡ ἐνοικίασις τῶν ἐπὶ τῶν ἐλαιῶν ἐγκτητικῶν φόρων εὐδοκιμεῖ κατ' ἐπαρχίαν μᾶλλον.

Ὁ τελευταῖος παράγραφος ἐτροποποιήθη κατὰ τὸ λεκτικὸν μὲ μόνην τὴν διαφορὰν, ὅτι ὁ ἐνοικιαστὴς ὑποβάλλεται εἰς ποινὴν καὶ ἐὰν δὲν ἀποταμιεύσῃ τὸ ἔλαιον, ὅπερ λαμβάνει εἰς τὰ ἐλαιοτριβεῖα.

ΚΕΦ. Δ'.

Περὶ φορολογίας τῶν περιβολίων κλπ. τῆς μεσοξηρᾶς καὶ τῶν ξηρῶν σύκων τῶν ἐπαρχιῶν Καλαμῶν καὶ Μεσσήνης.

Ἄρθρ. 36.

Μεταξὺ τῶν εἰς χρήματα ἐνοικιαζομένων προϊόντων συμπεριελήφθησαν καὶ τὰ ὑγρασίδια, τῶν ὁποίων ὁ φόρος εἰσεπράττετο μέχρι τοῦδε διὰ λογαριασμῶν τοῦ δημοσίου, διότι ἡ ἄμεσος εἴσπραξις μικρὰν παρεῖχεν εἰς τὸ δημόσιον ὠφέλειαν· ἐτέθη δὲ καὶ ἀνάλογος διάταξις, διὰ νὰ ἐνεργῶνται αἱ δημοπρασίαι κατὰ χωρίον ἢ δῆμον μέχρις ὁλοκλήρου ἐπαρχίας.

Ἄρθρ. 37.

Εἰς τὸν 4 § προσετέθη μετὰ τὴν λέξιν «κοινότητα» καὶ ἡ φράσις «ἢ θέσιν» διὰ ν' ἀποκόπτηται ἡ τιμὴ τοῦ καπνοῦ κατὰ κοινότητα ἢ θέσιν, διότι, ὡς εἶναι πασίδηλον, πολλαχοῦ ἡ διαφορὰ τῆς θέσεως γεννᾷ καὶ διαφορὰν ποιότητος τοῦ καπνοῦ, καὶ δὲν ἦτον δίκαιον νὰ ἀποκόπτηται μία καὶ ἡ αὐτὴ τιμὴ δι' ὁλόκληρον τὸν καπνὸν μιᾶς κοινότητος.

Διὰ τῆς αὐτιώδους ταύτης προσθήκης θεραπεύονται εὔλογα παράπονα πολλῶν φορολογουμένων, ἀπευθυνθέντα εἰς τὸ ὑπουργεῖον ἀπὸ διαφόρους ἐπαρχίας.

Εἰς τὸ τέλος τοῦ ἄρθρου προσετέθη καὶ 5 § χορηγῶν εἰς τοὺς ἐνοικιαστὰς καὶ τοὺς φορολογουμένους δικαίωμα προσφυγῆς ἐνώπιον τοῦ ὑπουργείου κατὰ τῶν περὶ ἀποκοπῆς τῆς τιμῆς τοῦ καπνοῦ καὶ τοῦ βαμβακίου πρωτοκόλλων, διότι ἀπὸ πολλὰς

ἐπαρχίας οἱ φορολογούμενοι ὕψωσαν φωνὰς κατὰ τῶν πρωτοκόλλων τούτων, καὶ ἐπειδὴ δὲν ὑπῆρχεν ἐν τῷ νόμῳ διάταξις χορηγοῦσα εἰς τὸ ὑπουργεῖον τὸ δικαίωμα τῆς μεταρρυθμίσεως αὐτῶν, τὰ παράπονα ἔμειναν ἀθεράπευτα.

Ἄρθρ. 38.

Ὡρίσθη ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ καὶ ἡ ἐποχὴ τῆς πληρωμῆς τοῦ ἐνοικίου τῶν ὑγρασιδίων, ἀφοῦ περὶ τῶν λοιπῶν ἐνοικίων τάττεται τοιαύτη.

Ἄρθρ. 39.

Ἐν τῷ 1 § εἰσήχθη νέα διάταξις, καθ' ἣν ἡ δημοπρασία τοῦ ἐπὶ τῆς μετάξης ἐγγείου φόρου ἐνεργεῖται κατὰ χωρίον ἢ δῆμον μέχρις ὁλοκλήρου ἐπαρχίας, καὶ τοῦτο διὰ τοὺς ἐκτεθέντας ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 34 λόγους.

Δι' ἰδιαιτέρου παραγράφου ἐκανονίσθη ἐνταῦθα ἡ ἐποχὴ τῆς ἀποδόσεως τοῦ ἐνοικίου εἰς τὸ δημόσιον, διότι κατὰ τὴν προλαβοῦσαν σύνταξιν ἠδύνατο νὰ λάβῃ χώραν παρεξήγησις.

Προσετέθη δὲ καὶ 4 §, δι' οὗ ὑποχρεοῦται ὁ φορολογούμενος νὰ εἰδοποιῇ τὸν ἐνοικιαστὴν τρεῖς ἡμέρας πρὸ τῆς συλλογῆς τῶν κουκουλίων, ἔχων ὅμως τὸ δικαίωμα ἐν περιπτώσει μὴ ἐμφανίσεως τοῦ ἐνοικιαστοῦ νὰ προβαίνῃ εἰς τὴν βεβαίωσιν τοῦ φόρου κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 19.

Ἄρθρ. 40.

Τὸ ἄρθρον 40 ἀπηλείφθη, διότι τὰ ὑγρασίδια, περὶ ὧν μέχρι τοῦδε ἐπραγματεύετο, ὑπήχθησαν εἰς τὴν ἐνοικίασιν καὶ συμπεριελήφθησαν εἰς τὸ ἄρθρον 36.

Ἔλαβε δὲ τὴν θέσιν τοῦ ἄρθρου 40 ἡ διάταξις, δι' ἧς ὑπάγεται εἰς τὴν εἰς χρήματα ἐνοικίασιν καὶ ὁ ἐπὶ τῶν ξηρῶν σύκων τῶν ἐπαρχιῶν Καλαμῶν καὶ Μεσσήνης ἔγγειος φόρος.

Τὸ μέτρον τῆς ἐν τοῖς τελωνείοις φορολογίας τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος σύκων εἶχε τὸ κατ' ἀρχὰς σκοπὸν προστασίας· ἀλλὰ τοιαύτης ἀνάγκης μὴ ὑπαρχούσης πλέον, διότι τὸ προϊὸν τοῦτο ἐπολλαπλασιάσθη ἀρκούντως, ἡ διατήρησις τοῦ μέτρου δὲν ἔχει ἄλλο ἀποτέλεσμα εἰμὴ τὴν πολλαπλασίασιν τῶν λαθρεμπορίων καὶ τὸ ἀφορολόγητον ὅλων τῶν ἐντὸς τοῦ Κράτους καταναλισκομένων σύκων.

ΚΕΦ. Ε.

Ἄρθρ. 41 καὶ 42.

Μολονότι ἐν τῷ νόμῳ τοῦ 1852 ἐβελτιώθησαν αἱ διέπουσαι τὴν δι' ἐκτιμήσεως διαφόρων προϊόντων βεβαίωσιν τοῦ τε ἐγγείου φόρου καὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας διατυπώσεις τῶν

πρὸ αὐτοῦ φορολογικῶν νόμων, οὐχ ἧττον ὅμως κατεδείχθησαν καὶ αὗται ἐκ τῆς πείρας ἐν μέρει ἀτελεῖς, καθ' ὅσον μάλιστα τῆς βεβαιώσεως τῶν φόρων τούτων ἐνεργουμένης πρότερον εἰς λογαριασμὸν τοῦ δημοσίου, σπανίως ἐλαμβάνετο χώραν καταπίεσις· ἀλλά, κατὰ τὸν νόμον τοῦ 1852, ἡ βεβαίωσις ἐνεργεῖται ὑπὸ ἐνοικιαστῶν, καὶ οἱ ἐνοικιασταὶ διαστρέφαντες πολλαχοῦ τὰς περὶ ἐκτιμήσεως διατάξεις, ἔπραξαν ἄτοπα καὶ διήγειραν πολλὰ παράπονα.

Τὸ ὑπουργεῖον νομίζει, ὅτι διὰ τῶν ἤδη εἰσαγομένων μεταρρυθμίσεων τὸ σύστημα τῆς ἐκτιμήσεως περιβάλλεται μὲ ἱκανὰς νέας ἐγγυήσεις· συγκεφαλαιοῦνται δὲ αὗται εἰς τὰς ἑξῆς.

1) Ὁ ἐνοικιαστὴς ὑποχρεοῦται νὰ κοινοποιήσῃ πρὸ 20 ἡμερῶν εἰς τὸν ἀρμόδιον δήμαρχον οὐ μόνον τὴν ἡμέραν τῆς ἐνάρξεως τῆς ἐκτιμήσεως, ἀλλὰ καὶ τὴν σειράν, καθ' ἣν θέλει ἐνεργηθῇ ἡ ἐκτίμησις τῶν προϊόντων ἑκάστης θέσεως. Ἡ διάταξις αὕτη ἦτον ἀπαραίτητος, καθ' ὅσον διὰ τοῦ τρόπου τούτου προλαμβάνονται πολλαὶ ἀφορμαὶ καταπιέσεων.

2) Ἐπειδὴ, ὁσάκις ἡ ἐκτίμησις ἐγίνετο ὑπὸ τοῦ ἐνοικιαστοῦ ἐν ἀπουσίᾳ τῶν φορολογουμένων, αἱ δημοτικαὶ ἀρχαὶ δὲν διεβίβαζον ἀμέσως εἰς τοὺς φορολογουμένους τὰ στελλόμενα εἰς αὐτὰς ὑπὸ τοῦ ἐνοικιαστοῦ ἀποσπάσματα τῶν πρωτοκόλλων τῆς ἐκτιμήσεως, καὶ ἐνταῦθεν ὄχι μόνον παρήρχετο ὁ καταλληλος διὰ τὴν ἐκτίμησιν χρόνος, καὶ ἐπαναλαμβανομένης αὐτῆς, ἐζημιοῦντο ὁτὲ μὲν ὁ ἐνοικιαστὴς, ὁτὲ δὲ οἱ φορολογούμενοι, ἀλλὰ καὶ ἀνεβάλλετο ἡ ὁριστικὴ σύνταξις τῶν πρωτοκόλλων τῆς ἐκτιμήσεως, ἐφ' ὧν εἰσπράττει τὸ δημόσιον τὸν ἔγγειον φόρον καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας, ἐθεωρήθη ἀναγκαῖον νὰ τεθῇ προθεσμία, ἐντὸς τῆς ὁποίας ὑποχρεοῦται ἡ δημοτικὴ ἀρχὴ νὰ διαβιβάζῃ εἰς τοὺς φορολογουμένους τὰ εἰρημένα ἀποσπάσματα τῶν πρωτοκόλλων τῆς ἐκτιμήσεως, καὶ ὡς τοιαύτη ὡρίσθη τριήμερος.

3) Ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ἤθελεν ἀπαιτηθῇ ὑπὸ τοῦ φορολογουμένου ἐπανάληψις τῆς ἐκτιμήσεως, ὁ μὲν ἐνοικιαστὴς ὀφείλει νὰ γνωστοποιήσῃ εἰς τὸν δήμαρχον πρὸ τριῶν ἡμερῶν τὴν ἡμέραν τῆς ἐπαναλήψεως τῆς ἐκτιμήσεως, ὁ δὲ δήμαρχος χρεωστεῖ νὰ εἰδοποιήσῃ περὶ τούτου παραχρῆμα τὸν φορολογούμενον.

4) Ἐὰν ὁ φορολογούμενος ἢ ὁ ἐκτιμητὴς του ἦναι ἀγράμματος, θέλει τὸν ὑπογράφει ἄλλος τῆς ἐμπιστοσύνης του εἰς τὸ πρωτόκολλον τῆς ἐκτιμήσεως ἐνώπιον δύω μαρτύρων, ἐξ ὧν ὁ εἷς πρέπει νὰ ἦναι ὁ πάρεδρος ἢ ὁ ἱερεὺς τοῦ χωρίου.

5) Ἐὰν ὁ ἐναικιαστὴς δὲν παρευρεθῇ κατὰ τὰς ὡρισμένας ἡμέρας εἰς τὸν τόπον τῆς ἐκτιμήσεως, ἡ παρευρεθεὶς δὲν ἐκδώσῃ καὶ παραδώσῃ εὐθὺς εἰς τὸν φορολογούμενον τὸ ἀπόσπασμα τοῦ πρωτοκόλλου τῆς ἐκτιμήσεως, θέλουν ἐφαρμόζεσθαι ἀναλόγως αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ νομοσχεδίου, καὶ

6) Οἱ ὑπὸ μόνου τοῦ εἰρηνοδίκου διοριζόμενοι κατὰ τὸν ἐν ἰσχύϊ νόμον ἐπιδιαιτηταὶ καὶ ἀναπληρωταὶ αὐτῶν, κατὰ τὸ νομοσχέδιον θέλουν διορίζεσθαι ἀπὸ τρεῖς ἀρχάς, τὸν ἔπαρχον, τὸν ἔφορον καὶ τὸν εἰρηνοδίκην· ἡ μεροληπτικὴ διαγωγὴ τίνων εἰρηνοδικῶν κατὰ τὸ παρελθὸν μᾶς ὑπαγόρευσε τὴν αἰτιολογον ταύτην μεταρρύθμισιν.

Τοιαῦται διατάξεις, ὑποστηριζόμεναι εἰλικρινῶς ἀπό τε τὰς δημοσίους καὶ δημοτικὰς ἀρχάς, καθιστῶσιν ἀν ὄχι ἀδύνατον τοὐλάχιστον δύσκολον τὴν κατάθλιψιν.

ΚΕΦ. Γ'.

Περὶ φορολογίας τῶν ἀμπέλων.

Ἄρθρ. 46.

Ὁ τελευταῖος § τοῦ ἄρθρου τούτου ἀπηλείφθη, διότι πραγματεύεται περὶ προσδιορισμοῦ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας, ἐν ᾧ τοῦτο προσδιορίζεται διὰ τοῦ ἄρθρου 1 § 2. ἐδάφ. δ'. τοῦ νόμου.

Ἄρθρ. 47, 48, 50 καὶ 51.

Ἐκ τῆς ἐκθέσεως, ἥτις συνώδευσε τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ 1853, ἐγένετο γνωστὸν, ὅτι διὰ νὰ καταρτισθῶσιν ἀκριβεῖς φορολογικοὶ ἐπὶ τῶν ἀμπέλων κατάλογοι, τὸ ὑπουργεῖον ἔλαβε τὸ μέτρον τοῦ νὰ διατάξῃ νὰ ἐνεργηθῇ βαθμηδὸν καθ' ὅλας τὰς ἐπαρχίας γενικὴ ἀναθεώρησις τῶν ἀμπέλων παρ' ἐπιστημόνων γεωμετρῶν· τὸ μέτρον τοῦτο ἐτέθη εἰς ἐνέργειαν κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ χορηγουμένη ἀπὸ τὸ ἄρθρον 51 τοῦ ἐν ἰσχύϊ νόμου διὰ τὴν καταμέτρησιν τριῶν ἐτῶν προθεσμία δὲν ἐπήρκει, ἡ ἀναθεώρησις περιωρίσθη εἰς ὀκτὼ ἐπαρχίας καὶ κατ' αὐτὰς εἰς ὀλίγους μόνον δήμους.

Ἐντεῦθεν ἐθεωρήθη ἀναγκαῖον νὰ ἐπεκταθῇ ἡ προθεσμία εἰς πέντε μῆνας, ἀρχομένη ἀπὸ τῆς 1ης Μαρτίου.

Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον διὰ μὲν τῶν ἄρθρων 47 καὶ 50 ἡ δήλωσις τῶν ἀμπέλων καὶ ἡ περὶ ἀναθεωρήσεως τῶν δεδηλωμένων αἴτησις τῶν ἀμπελοκτημόνων ὡρίσθη μέχρι τέλους Φεβρουαρίου ἀντὶ τῆς 20 Ἀπριλίου, διὰ δὲ τοῦ ἄρθρου 48 ἐκανονίσθη ἀναλόγως ἡ ἔκθεσις τοῦ βιβλίου τῶν δηλώσεων καὶ ἡ πρὸς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον ἀποστολὴ αὐτοῦ μετὰ τῶν στε-

λεχῶν τῶν δηλώσεων, καὶ διὰ τοῦ ἄρθρου 51 ἡ διάρκεια τῆς καταμετρήσεως τῶν ἀμπέλων ηὐξήθη εἰς πέντε μῆνας.

Διὰ τῆς τροποποιήσεως ταύτης ἐλπίζεται νὰ φθάσωμεν ταχέως εἰς τὸν προκείμενον σκοπὸν, τοῦ καταρτισμοῦ δηλονότι ἀκριβοῦς κτηματολογίου τῶν ἀμπέλων.

Ἄρθρ. 52.

Ἡ περὶ προσδιορισμοῦ τῆς ποιότητος τῶν ἀμπέλων ἐργασία ὑπῆρξε πάντοτε δυσχερὴς ὡς ἐκ τῆς διαγωγῆς τῶν μᾶλλον εἰς ἀμπέλων φορολογουμένων, οἵτινες εἰς τὰς πλειοτέρας ἐπαρχίας μὲ πολλὰς δυσκολίας κατωρθοῦτο νὰ συνέλθωσι, καὶ εἰς τινας μ' ὅλας τὰς προτροπὰς τῶν ἀρχῶν καὶ τοῦ ὑπουργείου οὐδὲ τοῦτο ἐστάθη δυνατὸν, καὶ ἐντεῦθεν ἠναγκάσθησαν αἱ ἀρχαὶ νὰ προσδεύσωσιν εἰς τὸν προσδιορισμὸν τῆς ποιότητος καὶ ἄνευ τῆς συμπράξεως τῶν μᾶλλον φορολογουμένων.

Διὰ νὰ προληφθῇ τὸ ἄτοπον τοῦτο εἰς τὸ μέλλον, προσετέθησαν ἐνταῦθα δύω παράγραφοι· διὰ τοῦ ἑνὸς ἐπιβάλλεται εἰς τὰ δημοτικὰ συμβούλια τὸ χρέος τοῦ νὰ ἐκλέγωσι διὰ κλήρου καὶ ἀναπληρωτικὰ μέλη εἰς ἀντικατάστασιν τῶν κωλυομένων μᾶλλον ἐξ ἀμπέλων φορολογουμένων, καὶ διὰ τοῦ ἑτέρου δίδεται τὸ δικαίωμα εἰς τὰς ἀρχὰς νὰ προσδεύσωσιν εἰς τὸν προσδιορισμὸν τῆς ποιότητος τῶν ἀμπέλων, ἐὰν οἵ τε πρῶτοι καὶ οἱ δεύτεροι προσκληθέντες ἐπὶ ἀποδείξει, δὲν ἤθελον παρευρεθῇ ἐντὸς ὡρισμένης προθεσμίας.

ΚΕΦ. Ζ'.

Περὶ τῶν εἰς τὰ τελωνεῖα εἰσπραττομένων φόρων.

Ἄρθρ. 54.

Ἀπηλείφθη ἡ φράσις «διὰ θαλάσσης» διὰ τοὺς ἐπιφερομένους εἰς τὸ ἄρθρον 63 λόγους.

Ἄρθρ. 55—58.

Περὶ ἀταφίδος.

Ἓν ἀπὸ τὰ πολύτιμα τοῦ τόπου προϊόντα εἶναι ὁμολογουμένως καὶ ἡ σταφὶς, ὄχι μόνον διότι προϊόντος τοῦ χρόνου πολλαπλασιάζεται καὶ ἡ καλλιέργεια αὐτοῦ ἐνασχολεῖ σημαντικὰ κεφάλαια, ἀλλὰ καὶ διότι χρησιμεύει κυρίως ὡς ἓν μέσον ἀνταλλαγῆς μὲ τὰ ξένα προϊόντα, καὶ δι' αὐτοῦ εἰσέρχονται εἰς τὸν τόπον ἱκανὰ χρηματικὰ κεφάλαια, ὡς γίνεται καταφανὲς ἐκ τῶν καταστάσεων τῆς ἐτησίας κινήσεως τοῦ εἰσαγωγικοῦ καὶ ἐξαγωγικοῦ ἐμπορίου. Δικαίως διὰ τὸν λόγον τοῦτον ἐπέστησεν ἀείποτε ἡ Κυβέρνησις τὴν προσοχήν της εἰς τὰ ἀφορῶντα

τα τὴν φορολογίαν τοῦ προϊόντος τούτου, καὶ μολονότι εἶχεν ἀνάγκην νὰ περιβάλῃ μὲ τὰς πλέον ἀξιοχρέους ἐγγυήσεις τὴν ἐκ τούτου σημαντικὴν πρόσοδον τοῦ δημοσίου, ἐφρόντισεν οὐχ ἧττον νὰ συμβιβάσῃ μὲ τὴν ἀνάγκην ταύτην καὶ τὰς εὐκολίας τοῦ ἐμπορίου· τὴν ἀλήθειαν ταύτην μαρτυροῦσιν αἱ διάφοροι τροποποιήσεις, αἵτινες κατὰ περιόδους συντόμους ἐνίοτε ἐπηνέχθησαν εἰς τὴν περὶ τῆς φορολογίας ταύτης νομοθεσίαν μας. Δυστυχῶς ὅμως ὅλαι αἱ μέχρι τοῦδε τροποποιήσεις δὲν ἦσαν εἰμὴ δοκιμασίαι, αἵτινες οὔτε εἰς τὸ ἐμπόριον ἀπέδωκαν ὅλην τὴν ἀπαιτουμένην ἐλευθερίαν, οὔτε τὰ συμφέροντα τοῦ δημοσίου ἐξησφάλισαν ἀρκούντως.

Ἐὰν μετὰ προσοχῆς ἐξετάσῃ τις τὰς ὑποψίας τοῦ δημοσίου ἀφ' ἑνὸς καὶ τὴν ἀνησυχίαν τῶν ἐμπόρων ἀφ' ἑτέρου, θέλει συνομολογήσει, ὅτι ἡ φορολογικὴ νομοθεσία κατὰ τὸ μέρος αὐτὸ πρὸ πάντων ἔχει χρείαν τροποποιήσεως σπουδαίας καὶ ἱκανῆς νὰ καταπαύσῃ τὰς ὑποψίας καὶ τὴν ἀβεβαιότητα τῶν μερῶν, καὶ νὰ φέρῃ τὴν εἰρήνην μὲ τὴν ἀπομάκρυνσιν πάλης ἐπίσης ἐπιζημίου εἰς τὰ μέρη καὶ εἰς τὸν τόπον. Εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἀνῆκε βεβαίως νὰ λάβῃ θαρραλέως τὴν εἰσήγησιν καὶ εἰς αὐτὴν τὴν μεταρρύθμισιν, ἥτις δὲν εἶναι ἡ δυσκολωτέρα, ἀλλὰ κατὰ δυστυχίαν οἱ πόροι τοῦ δημοσίου εἶναι τοσοῦτον περιωρισμένοι, ὥστε καὶ ἡ παραμικρὰ θυσία αὐτῶν δύναται νὰ ἔχῃ δυσχερεῖς συνεπείας· καὶ μολοντοῦτο ἡ ὑπὲρ τὸ δέον πολλαπλασίασις τῆς φυτείας ταύτης καὶ ἡ κατὰ τὸ παρελθὸν ἐπισκήψασα νόσος ἐπὶ τοῦ προϊόντος αὐτῆς κατέστησαν ἀπαραίτητον τὴν μεταρρύθμισιν. Πρὸ ὀλίγου ὁ νόμος ΣΙΖ΄. τῆς 23 Ἰανουρίου ε. ε. ἀπέδωκε πλήρη ἐλευθερίαν εἰς τὸ ἐμπόριον τοῦτο· ἀλλ' ἡ ἐλευθερία αὕτη, πᾶς τις θέλει συνομολογήσει, δὲν δύναται νὰ ἦναι ὁ κανὼν τῆς μεταρρυθμίσεως. Ἔκτακτος περίστασις ὑπηγόρευσε, καὶ δικαίως, εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὸ μέτρον τῆς ἐλευθέρας ἐξαγωγῆς τοῦ σταφιδοκαρποῦ τοῦ 1852 ὑπὸ τοὺς γνωστοὺς ὅρους· ἀλλ' οἱ ὅροι οὗτοι, ὅσον εἰλικρινὴς καὶ ἂν ὑπετεθῇ ἡ διαγωγὴ τῶν ἐμπόρων, δὲν δύνανται νὰ χρησιμεύσουν ὡς σταθερὸς κανὼν τῶν σχέσεων μεταξὺ δημοσίου καὶ ἐμπόρων, διότι ἐπ' αὐτῶν τῶν ὅρων δὲν ἠμπορεῖ νὰ στηριχθῇ σπουδαῖος ἔλεγχος· ἄλλως τε δὲν εἶναι δίκαιον νὰ ἀπαιτήσωμεν ἀπὸ τὸ δημόσιον νὰ ἀποστερήσῃ διὰ μιᾶς τοὺς δισταγμούς του· οὗτοι βαθμηδὸν θὰ ἐκλείψωσι, βαθμηδὸν θέλει ἐπέλθει ἡ ἀμοιβαία πίστις, καὶ εἰς τοὺς ἐμπόρους, πρέπει νὰ τὸ εἴπωμεν, ἀνήκει νὰ δώσωσι διὰ τῶν πραγμάτων δείγματα ἐμπιστοσύνης. Ὅ,τι δύναται ἐπὶ τοῦ παρ-

όντος νὰ πράξῃ ἡ Κυβέρνησις, εἶναι ἡ παραχώρησις νέων εὐκολιῶν πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ καταστήσῃ ἀφ' ἑνὸς εὐχερῆ τὸν διαγωνισμὸν μεταξὺ σταφιδεμπόρων Ἑλλήνων καὶ ξένων καὶ νὰ βάλῃ ἀφ' ἑτέρου εἰς κατάστασιν ὅλας τὰς ἐπαρχίας τοῦ Κράτους, εἰς ἃς παράγεται σταφιδοκαρπός, νὰ διαγωνίζωνται πρὸς ἀλλήλας ἀπὸ τῶν ἴσων.

Τὸν διπλοῦν τοῦτον σκοπὸν πληροῦσι, κατὰ τὴν κρίσιν μας, αἱ φερόμεναι μεταρρυθμίσεις εἰς τὰ ἄρθρα 55—58.

Συνίστανται δὲ εἰς τὰς ἀκολούθους εὐκολίας·

α.) Εἰς τὰς ἐπαρχίας Ὀλυμπίας καὶ Γόρτυνος χορηγεῖται τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ μεταφέρωσι καὶ ἐξάγωσι τὸν σταφιδοκαρπὸν αὐτῶν μὲ τὸ πρωτόκολλον τῆς Ἠλείας, διότι ἐκ τῆς πείρας ἀπεδείχθη, ὅτι αἱ πρῶται ἀγοραπωλησίαι τῆς σταφίδος γίνονται συνήθως εἰς τὸν Πύργον τῆς Ἠλείας, καὶ διὰ τοῦτο εἰς τὴν ἐπαρχίαν ταύτην συνετάσσετο προϊμώτερον τὸ πρωτόκολλον, ἐνῷ εἰς τὴν Ὀλυμπίαν ἢ βραδέως ἢ παντελῶς δὲν ἀπηρτίζοντο τὰ ἀπαιτούμενα πρὸς σύνταξιν πρωτοκόλλου στοιχεῖα, καὶ ἐκ τούτου ἡ ἐπαρχία αὕτη, καὶ χωρὶς νὰ τὸ διατάσσῃ ὁ νόμος, διετέλει σχεδὸν πάντοτε ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ πρωτοκόλλου τῆς Ἠλείας. Ἄλλως τε καὶ κατὰ τὴν ποιότητα τοῦ καρποῦ καὶ κατὰ τὰς ἀποστάσεις δὲν ὑφίστανται σχεδὸν κἀμμία διαφορὰ μεταξὺ τῆς μιᾶς καὶ τῆς ἄλλης ἐπαρχίας. Ἡς πρὸς τὴν Γορτυνίαν, ἡ σμικρότης τῆς παραγωγῆς τῆς σταφίδος καθιστᾷ ἀδύνατον τὸν σχηματισμὸν πρωτοκόλλου, χάριν δὲ τῶν ἐξόδων τῆς μεταφορᾶς ἀπὸ τὰ μεσόγεια εἰς τὰ παράλια ἡ ἐκπτωσις δώδεκα δραχμῶν κατὰ χιλιάδα λιτρῶν εἶναι ἀρκοῦσα ἀποζημίωσις.

β.) Ἐπειδὴ εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ ἐπισκήψῃ ἄλλοτε ἡ ἐπισυμβᾶσα νόσος, ἡ σύνταξις εἰδικῶν πρωτοκόλλων εἶναι μία οὐσιώδης εὐκολία, χορηγουμένη διὰ τοῦ προκειμένου νόμου.

γ΄.) Ἐπιτρέπεται ἡ μεταφορὰ τῆς σταφίδος καὶ πρὸ τῆς συντάξεως τοῦ πρωτοκόλλου καὶ προσέτι ἄνευ προπληρωμῆς τοῦ ἐγγείου φόρου.

Ἡ εὐκολία αὕτη εἶναι σπουδαιοτάτη δι' ὅλας τὰς σταφιδοφόρους ἐπαρχίας, αἵτινες δὲν ἔχουν τὰ πλεονεκτήματα τῶν ἐπαρχιῶν Πατρῶν καὶ Αἰγιαλείας. Εἶναι πασίγνωστον, ὅτι εἰς τὰς τελευταίας δύω ἐπαρχίας ἐπεδαψίλευσεν ἡ τοπογραφικὴ θέσις τὴν κυρίαν ἀγορὰν τοῦ σταφιδοκαρποῦ, καὶ διὰ τοῦτο εἰς αὐτὰς κατὰ πρῶτον συντάσσεται πρωτόκολλον καὶ ἐνεργεῖται ἐξαγωγή· αὐταὶ συνήθως ἀποκέμπουσι τὰς ἀπαρχὰς τοῦ καρποῦ, αὐταὶ ἀπολαμβάνουσι τὰς συμφερωτέρας τιμάς· δι' αὐτῶν γί-

νεται ακολούθως έξαγωγὴ τοῦ σταφιδοκαρποῦ καὶ τῶν λοιπῶν ἐπαρχιῶν. Ὁποιασδήποτε εὐκολίας καὶ ἂν χορηγήσωμεν εἰς τὰς λοιπὰς ἐπαρχίας, ἡ ἀνισότης τῆς θέσεως δὲν θέλει παύσει νὰ ἔχῃ τὰς συνεπείας της· μολονταῦτο ἡ ἐλευθέρα μεταφορὰ θέλει μετριάσει τὸ κακὸν καὶ θέλει βάλει ἀναμφιβόλως καὶ τοὺς κατοίκους αὐτῶν εἰς θέσιν νὰ συμμερίζωνται, ἔστω καὶ κατὰ μικρόν, τὰ πλεονεκτήματα τῶν ῥηθεισῶν δύω πόλεων.

Ἐνταῦθα ἐτέθη ὁ ὅρος τοῦ νὰ πληρόνηται ὁ φόρος κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ πρωτοκόλλου τῆς ἐπαρχίας, καθ' ἣν ἐξάγεται, διὰ νὰ ἀπαλλάξῃ τὸν ἔμπορον ἡ ἰδιοκτήτην ἀπὸ περιορισμούς, οἵτινες ἤθελον καταστήσει τὸ εὐεργέτημα ἐπαχθές. Ἐπειδὴ δὲ ὑπάρχει διαφορὰ τῆς ποιότητος μεταξὺ τοῦ μεταφερομένου σταφιδοκαρποῦ ἀπὸ τὰς λοιπὰς ἐπαρχίας εἰς τὰς τῶν Πατρῶν καὶ Αἰγίου, ἐπειδὴ προσγίνονται καί τινα ἔξοδα ὡς ἐκ τῆς μεταφορᾶς, καὶ πρὸς τούτοις ἡ ἀξία τοῦ μεταφερομένου σταφιδοκαρποῦ διαφέρει συνήθως τῆς τῶν Πατρῶν καὶ Αἰγίου ἀπὸ 20—30 δραχμῶν, ἐλήφθη ὡς μέσος ὅρος τῆς διαφορᾶς τὸ ποσὸν τῶν 25 δραχμῶν, καὶ τὸ ποσὸν τοῦτο ἐκπίπτεται εἰς τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ φόρου, καὶ τοιουτοτρόπως καὶ τὸ δημόσιον ἀποφεύγει ὅσον οἷόν τε τὰς καταχρήσεις καὶ οἱ ἔμποροι ἀπαλλάττονται τῶν ἐπαχθῶν διατυπώσεων καὶ περιορισμῶν.

δ') Καὶ αὐτὴ ἡ Κυβέρνησις ἀναγνωρίζει, ὅτι ἡ σύνταξις τοῦ πρωτοκόλλου ἀναβαλλομένη ἐνίοτε ὡς ἐξ αὐτῆς τῆς φύσεως τῶν πραγμάτων, βάλλει εἰς ἄνισον διαγωνισμὸν τοὺς σταφιδεμπόρους τῆς Ἑλλάδος πρὸς τοὺς σταφιδεμπόρους ἄλλων ἐπικρατειῶν· διὰ ν' ἀρθῇ καὶ αὐτὸ τὸ πρόσκομμα, ἐπιτρέπεται διὰ τοῦ προκειμένου νόμου ἡ ἐξαγωγὴ δι' ἐκτιμήσεως πρὸ τῆς συντάξεως τοῦ πρωτοκόλλου. Διὰ τοῦ τρόπου τούτου χορηγεῖται ὅλη ἡ ἐλευθερία εἰς τὸ ἐμπόριον, ἀλλ' ἡ ἐλευθερία αὕτη συνοδεύεται καὶ μέ τινας ἐγγυήσεις, αἵτινες ἂν καὶ ἐκ πρώτης ὄψεως παρουσιάζωνται ὡς ἀφορῶσαι τὸ συμφέρον τοῦ δημοσίου, ἀκριβῶς ὅμως καὶ ἀμεροληπτως ἐξεταζόμεναι, καταδεικνύονται κοιναὶ καὶ διὰ τὸν ἔμπορον· ἀντὶ τῶν ὀργάνων, τὰ ὁποῖα ὁ τελωνιακὸς νόμος καλεῖ εἰς τὰ τῆς ἐκτιμήσεως, ὁ προκείμενος νόμος ἀντικαθιστᾷ τὰς πρώτας τῆς ἐπαρχίας ἀρχάς, αἵτινες ἀναμφιβόλως παρέχουσιν εἰς ὅλα τὰ συμφέροντα πλειοτέρας ἀσφαλείας· ἐκτὸς δὲ τούτου, ἐν περιπτώσει ἀσυμφωνίας τῶν ἀρχῶν, καθὼς καὶ ὅταν ὁ ἔμπορος δὲν ἤθελεν εὐχαριστηθῇ ἀπὸ τὴν ἐκτίμησιν, ἡ ὁριστικὴ ἀπόφασις ἀνετέθη εἰς τὸν ὑπουργὸν διὰ τοὺς ἀκολούθους λόγους·

1) Διότι ὁ ὑπουργὸς εἶναι ἀρμοδιώτερος νὰ κρίνῃ περὶ τῶν διδομένων, ἐφ' ὧν στηρίζεται ἡ ἐκτίμησις·

2) Διότι τοιουτοτρόπως ἀποπερατοῦνται αἱ τυχοῦσαι διενέξεις μὲ ταχύτητα καὶ ἄνευ ἐξόδων διαδικασίας· εἶναι δὲ ὁμολογούμενον, ὅτι ὁ περιορισμὸς τῶν ἐξόδων καὶ ἡ ταχύτης εἶναι στοιχεῖα ἀπαραίτητα διὰ τὴν πρόοδον καὶ ἀνάπτυξιν τοῦ ἐμπορίου, ὡς τοῦτο ἐξέφρασαν ἐπανειλημμένως οἱ ἔμποροι τῶν Πατρῶν, παραπονούμενοι κατὰ τοῦ συστήματος τῆς διὰ πρωτοκόλλου ἀποκοπῆς τῆς τιμῆς τοῦ σταφιδοκαρποῦ· ἄλλως τε ἐν περιπτώσει λαθρεμπορίου καὶ ὁ τελωνιακὸς νόμος, μολόνοτι πρόκειται περὶ παραβάσεως ῥητῶν διατάξεων, ἀπέδωκε κατὰ προτίμησιν τὸ δικαίωμα τοῦ δικάζειν κατ' ἔφεσιν εἰς τὸν ὑπουργὸν ἀντὶ τῶν τακτικῶν δικαστηρίων, καὶ τὰ πράγματα ἐβεβαίωσαν, ὅτι δὲν ἠπατήθη ὁ νομοθέτης·

3) Διότι ὁ ὑπουργὸς ἀποφασίζων ἀμετακλήτως, ἀναλαμβάνει σπουδαίαν εὐθύνην, τὴν ὁποίαν ἠξεύρει νὰ ἐκτιμήσῃ·

4) Διότι τὸ μέτρον τῆς ἐκτιμήσεως εἶναι προαιρετικὸν μόνον διὰ τὸν ἔμπορον, ἐν ᾧ διὰ τὸ δημόσιον εἶναι ὑποχρεωτικόν, καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει κάνεὶς δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ παραπονεθῇ, διότι ζητοῦνται ἀξιόχρεοι ἐγγυήσεις·

5) Τέλος πάντων διὰ νὰ μὴ προσγένωσι καὶ ἐκ τοῦ μέτρου τῆς ἐκτιμήσεως ἀφορμαὶ ἀναβολῆς, ἐπιτρέπεται καὶ ἐν περιπτώσει προσφυγῆς ἡ ἐξαγωγὴ ὑπὸ τὸν μοναδικὸν ὅρον τοῦ νὰ παρακατατεθῇται τὸ ποσὸν τοῦ φόρου, διὰ νὰ τακτοποιῆται ἀκολούθως μετὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς ὁριστικῆς τοῦ ὑπουργοῦ ἀποφάσεως.

Αὐταὶ εἶναι, κύριοι, αἱ εὐκολίαι, τὰς ὁποίας ἐνόμισε τὸ ὑπουργεῖον ὅτι ἠδύνατο νὰ προσφέρῃ ἐπὶ τοῦ παρόντος, εἰς τὸ ἐμπόριον τοῦ σταφιδοκαρποῦ, ἐπιφυλαττόμενον νὰ ἐκτείνῃ καὶ περαιτέρω τὸν κύκλον αὐτῶν, ἅμα εὐνοϊκαὶ περιστάσεις τὸ ἐπιτρέψωσι. Τὸ ὑπουργεῖον ἔχει τὴν πεποίθησιν, ὅτι καὶ ἡ Βουλὴ θέλει θεωρήσει αὐτὰς ἀρκούσας ἐπὶ τοῦ παρόντος καὶ θέλει ἐπιφέρει ἐπ' αὐτῶν τὴν παραδοχήν της.

Ἄρθρ. 59.

Ὁ 1 § μετεβλήθη κατὰ τὸ λεκτικὸν ἐπὶ τὸ καταλληλότερον, καὶ κατωτέρω ὡς πρὸς τὰ κιτρίδια ἡ φράσις «ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὁκᾶς κατὰ τὴν ἀκόλουθον ἀναλογίαν» ἀντικατέστη διὰ τῆς φράσεως «κατ' ὄκων ὡς ἑρεξῆς.»

Ἄρθρ. 61.

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου τούτου καταρτισθεῖσα ἐπὶ τὸ πληρέ-

στερον, μετηνέχθη διὰ τὸ καταλληλότερον εἰς τὸ Κεφ. Θ'. καὶ συνεχωνεύθη εἰς τὸ ἄρθρ. 71, τὸ ὁποῖον πραγματεύεται περὶ ἐθνικῶν βαλανοκιλιοδενδρων, ἕνεκα δὲ τούτου αἱ μέχρι τοῦδε διατάξεις τῶν ἄρθρων 62 μέχρις 68 λαμβάνουν ἀλληλοδιαδόχως τὰς θέσεις τῶν ἄρθρων 61—67.

Ἄρθρ. 62 (πρώην 63.)

Ὑπαχθέντος εἰς τὸ μέτρον τῆς ἐνοικιάσεως τοῦ ἐγγείου φόρου τῶν σύκων Καλαμῶν καὶ Μεσσήνης, ἐδέησε νὰ τροποποιηθῇ ἐπὶ τὸ καταλληλότερον τὸ ἄρθρον 63, τὸ ὁποῖον ἐγείνεν ἤδη ἄρθρον 62.

Ἄρθρ. 63 (πρώην 64.)

Ἡ ἐν αὐτῷ περιεχομένη λέξις «λαμβάνεται» ἀντικατέστη διὰ τῆς λέξεως «πληρόνεται» καὶ αἱ λέξεις «κατὰ δημηνίαν» ἀπηλείφθησαν, διότι περιελήφθη νέα διάταξις, περὶ ἧς κατωτέρω ῥηθήσεται.

Εἰς τὸ τέλος τοῦ 1 § προσετέθησαν καὶ τὰ ἀκόλουθα· ἀκατὰ δὲ τὴν ἐπαρχίαν Τροιζηνίας ὁ ἔφορος ἀναπληροῖ τὸν ἔπαρχον» διὰ τὸν λόγον, ὅτι ὁ ἔπαρχος διαμένει εἰς Ὕδραν, ἐνῷ τὰ πρωτόκολλα τῆς τιμῆς τῶν λεμονίων συντάσσονται εἰς Πόρον.

Προσετέθησαν δὲ πρὸ τοῦ 2 § καὶ δύω ἕτεροι § §, διὰ τοῦ ἑνὸς τῶν ὁποίων δίδεται εἰς τὸ ὑπουργεῖον τὸ δικαίωμα τοῦ μεταῤῥυθμίζειν τὰ πρωτόκολλα, καὶ διὰ τοῦ ἑτέρου, ὁσάκις λαμβάνει χώραν αὐξομείωσις τῆς τιμῆς τῶν λεμονίων κλπ. ἐπιβάλλεται εἰς τὰς ἀρχὰς τὸ καθῆκον νὰ συντάσσωσι νέον πρωτόκολλον.

Αἱ διατάξεις αὗται ἐθεωρήθησαν ἀναγκαῖαι, διότι πολλάκις προσδιωρίσθησαν τιμαὶ αὐθαίρετοι καὶ δὲν ὑπῆρχε νόμιμον μέσον ἐπανορθώσεως, καὶ διότι ἡ κατὰ ῥητὴν περίοδον χρόνου σύνταξις τῶν πρωτοκόλλων τῆς τιμῆς ἀποβαίνει ἐπιζήμιος ἄλλοτε εἰς τὸ δημόσιον καὶ ἄλλοτε εἰς τοὺς φορολογουμένους.

Ἀπηλείφθη δὲ καὶ ὁ 2 § περὶ τῆς διὰ ξηρᾶς μεταφορᾶς·

α') Διότι ἀπανίως λαμβάνει χώραν τοιαύτη μεταφορά, καὶ

β') Διότι διὰ τῆς λέξεως «μεταφορά,» περὶ ἧς πραγματεύεται τὸ ἄρθρον 51, προνοεῖται πᾶσα μετακόμισις γινομένη εἴτε διὰ θαλάσσης εἴτε διὰ ξηρᾶς.

Ἄρθρ. 64 (πρώην 65.)

Ἡ σύνταξις τοῦ ἄρθρου τούτου κατὰ τὸν ἰσχύοντα νόμον διὰ τὸ ἀσαφὲς ἔδωκε χώραν εἰς πλημμελῆ ἐφαρμογήν· διὰ τοῦτο ἐκρίθη ἀναγκαία ἡ νέα σύνταξις αὐτοῦ, διὰ νὰ ἦναι καταφανὴς ἡ διάκρισις, ὅτι εἰς μὲν τὴν λαθραίαν μεταφορὰν ἐπιβάλλεται ὀκταπλοῦς μόνον ἔγγειος φόρος, εἰς δὲ τὴν λαθραίαν ἐξαγωγὴν

ἐπιβάλλεται συναμα ὀκταπλοῦς ἔγγειος φόρος καὶ ὀκταπλοῦν ἐξαγωγικὸν δικαίωμα· χάριν σαφηνείας ἐλαβε νέαν σύνταξιν καὶ ἡ ἐν τῷ αὐτῷ ἄρθρῳ ἐπομένη διάταξις, καθ' ἣν ἐφαρμόζονται καὶ λόγῳ ἐγγείου φόρου αἱ ὁριζόμεναι ἐν τῷ τελωνιακῷ νόμῳ χρηματικαὶ ποιναὶ διὰ τὰς λοιπὰς παραβάσεις τῶν διαφόρων αὐτοῦ διατάξεων.

ΚΕΦ. Β'.

Περὶ φορολογίας πρὸς σταφίδος τῶν ἐπαρχιῶν Ἠλείας, Ὀλυμπίας καὶ Γόρτυνος.

Ἄρθρ. 65. (πρώην 66.)

Ἐκτὸς τῆς σταφίδος τῶν ἐπαρχιῶν Ἠλείας καὶ Ὀλυμπίας, ὑπήχθη εἰς τὴν ἐνοικίασιν καὶ ἡ ὀλιγίστη σταφὶς τῆς ἐπαρχίας Γόρτυνος, διότι μεταφέρεται διὰ ξηρᾶς, καὶ ἀποταμιεύεται εἰς τὴν Ἠλείαν καὶ δι' αὐτῆς ἐξάγεται ἢ μεταφέρεται.

Προσετέθη δὲ καὶ 2 § ἀρῶν τὴν ἐκτίμησιν τοῦ προϊόντος τῶν ἐν ταῖς λοιπαῖς ἐπαρχίαις σταφιδαμπέλων, αἵτινες ἀποδίδουσι τὸν ἔγγειον φόρον εἰς χρήματα 3 τοῖς 0|0 καὶ κανονίζουσι τὸν τρόπον τῆς ἐκτιμήσεως. Τοιαύτη τις διάταξις περιελήφθη εἰς τὸ αὐτὸ ἄρθρον ὑπὸ τῆς Βουλῆς κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ νόμου τοῦ 1852. Ἀλλ' ὅτε ἐστάλησαν εἰς τὸ ὑπουργεῖον τὰ πρακτικὰ τῶν συνεδριάσεων μετὰ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου, εἶχε παραλειφθῇ κατὰ λάθος, καὶ τὸ λάθος τοῦτο δυστυχῶς δὲν ἀνεκαλύφθη εἰμὴ μετὰ τὴν κύρωσιν τοῦ νόμου.

Ἄρθρ. 66. (πρώην 67.)

Ὁ 1 § τοῦ ἄρθρου 68 μετετέθη ὡς 3 § τοῦ ἄρθρου 66, μὲ τὸ ὁποῖον ταυτίζεται. Προσετέθη δὲ καὶ 4 §, ὑποχρεῶν τοὺς φορολογουμένους νὰ μετακομίζωσι τοὺς φόρους των εἰς τὰς ἐντὸς τοῦ δήμου συστημένας ἀποθήκας τοῦ ἐνοικιαστοῦ ἢ καὶ εἰς ἄλλας, κειμένας ἐκτὸς τοῦ δήμου, ὅταν δὲν ἀπέχωσιν ἀπὸ τὰ ἀλώνια πλειότερον τῶν τριῶν ὡρῶν, καὶ κανονίζων τὴν βάσιν, ἐφ' ἧς θέλει πληρόνεσθαι εἰς χρήματα ὁ ἔγγειος φόρος ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν δὲν ἤθελον τὸν μετακομίσει εἰς εἶδος εἰς τὰς ἀποθήκας.

Ἡ διάταξις αὕτη ἦτον ἀναγκαία, ὡς καθιερωμένη δὲ διὰ τοὺς δημητριακοὺς καρποὺς καὶ τὰ σύκα τῶν ἐπαρχιῶν Καλαμῶν καὶ Μεσσήνης καὶ διὰ τὸν σταφιδοκαρπὸν κατὰ τὸ ἔτος 1838, δὲν θέλει φανῇ εἰς τοὺς φορολογουμένους ἐπαχθὴς, καθ' ὅσον καὶ ἤδη μεταφέρουσιν ὁλόκληρον τὸ προϊόν των εἰς τὰς ἀποθήκας τῶν λιμένων, εἰς οὓς γίνεται ἡ φόρτωσις, καὶ δὲν εἶναι ἀμφιβο-

λία, ὅτι εἰς τὰ αὐτὰ μέρη θέλουσι συστηθῆ καὶ αἱ ἀποθῆκαι τῶν ἐνοικιαστῶν.

Ἄρθρ. 67. (πρώην 68.)

Συγχωνευθέντος τοῦ 1 § τοῦ ἄρθρου τούτου μὲ τὸ προηγούμενον ἄρθρον 66, ἀποτελοῦσιν ἤδη τὸ ἄρθρον 67 οἱ λοιποὶ 5 παράγραφοι.

Ὁ 3 § τοῦ οὕτω μετασχηματισθέντος ἄρθρου ἐτροποποιήθη ἐν μέρει, παραπομπῆς γινομένης ὡς πρὸς τὰς παραβάσεις εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 34.

Ἄρθρ. 68. (ὅλως νέον.)

Ἐνταῦθα προσετέθησαν νέαι διατάξεις, τὰς ὁποίας ὑπηγόρευσε τὸ παραδεχθὲν μέτρον τῆς ἐνοικιάσεως διὰ τὸν σταφιδοκαρπὸν τῶν ἐπαρχιῶν Ἠλείας κλπ. α) κανονίζεται ἡ βάσις τῆς πληρωμῆς τοῦ ἐξαγωγικοῦ τέλους αὐτοῦ τοῦ σταφιδοκαρποῦ· β') ὁρίζεται νὰ πληρόνηται καὶ ὁ ἔγγειος φόρος αὐτοῦ κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 55—58 ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν δὲν ἤθελεν ἐγκριθῆ ἡ ἐνοικίασις, καὶ συνάμα διακρίνεται δι' ἐκτιμήσεως τὸ προϊὸν τῶν προικοκτήτων σταφιδαμπέλων, τῶν ὁποίων ὁ ἔγγειος φόρος ἀποδίδεται εἰς χρήματα.

ΚΕΦ. Θ'.

Περὶ διαφόρων ἐπικαρπιῶν.

Ἄρθρ. 69.

Ἐνοικιασθέντος τοῦ ἐγγείου φόρου τῶν σύκων Καλαμῶν καὶ Μεσσήνης καὶ τῶν σταφίδων, τριῶν ἐπαρχιῶν ἦτον ἐπόμενον νὰ ὑπαχθῆ καὶ ἡ ἐνοικίασις τῆς ἐπικαρπίας αὐτῶν εἰς τὰς περὶ ἐγγείου φόρου διατάξεις. Κατὰ τοῦτο ἐγένετο ἀνάλογος τροποποίησις εἰς τὸ ἄρθρον.

Προσετέθη δὲ καὶ 2 §, ὑποχρεῶν τοὺς φορολογουμένους νὰ ἀποδώσωσιν εἰς τὸν ἐνοικιαστὴν τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας καὶ τὸν ἀναλογοῦντα ἐπ' αὐτοῦ ἔγγειον φόρον, ὅπου οὗτος εἰσπράττεται εἰς τὰ τελωνεῖα. Ἡ διάταξις αὕτη περιεχομένη εἰς τὸ ἄρθρον 10 τοῦ νόμου τοῦ 1849 καὶ ἰσχύουσα μέχρι τοῦ 1851, παρελείφθη ἐκ παραδρομῆς κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ νόμου τοῦ 1852.

Ἄρθρ. 71.

Προσετέθη ὡς ἀναγκαία ἡ ἀκόλουθος διάταξις « τὸ δὲ ἐνοίκιον πληρόνεται καθ' ἃς ἐποχὰς θέλει προσδιορίσει τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον. »

Μετετέθη δὲ ἐνταῦθα καὶ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 61 τοῦ νόμου τοῦ 1852 διὰ τοὺς ἐν τῷ ἄρθρῳ 61 ἐκτεθέντας λόγους.

ΚΕΦ. Ι.

Περὶ φορολογίας τῆς ῥητίνης, κατράμης κλπ.

Ἄρθρ. 72.

Προσετέθη μεταξὺ τοῦ ἄρθρου « τῆς » καὶ τῆς λέξεως « ῥητίνης » ἡ φράσις « ἐξ ἐθνικῶν δασῶν παραγομένης » διότι περὶ τοιαύτης πρόκειται· καὶ μετὰ τὴν λέξιν « δημοπρασίας » ἡ φράσις « κατὰ δῆμον ἢ ἐπαρχίαν » ὁ πρῶτος δὲ παράγραφος τοῦ ἄρθρου 76 μετετέθη ὡς δεύτερος εἰς τὸ ἄρθρον 72, διότι δὲν ἦτον καταλλήλως τεθειμένος.

Ἄρθρ. 73.

Ἔκρεν τῆς ἀνωτέρω μεταβολῆς ἐθεωρήθη ἀναγκαῖον νὰ προστεθῆ μεταξὺ τοῦ ἄρθρου « τοῦ » καὶ τῆς λέξεως « φόρου » ἡ φράσις « ἐπὶ τῆς ῥητίνης καὶ κατράμης » καὶ νὰ ἀπαλειφθῆ ἡ μετὰ τὴν λέξιν « φόρου » ἀντωνυμία « τούτου » ἐπὶ τὸ εὐληπτότερον.

Ἄρθρ. 75.

Ἀπηλείφθη ἡ μεταξὺ τοῦ ἄρθρου « τοῦ » καὶ τῆς λέξεως « προστίμου » φράσις « εἰς τὸ δημόσιον ἀνήκοντος » ὡς ἐγένετο καὶ εἰς τὸ ἄρθρον 15.

Ἄρθρ. 76.

Συγχωνευθέντος τοῦ 1 § εἰς τὸ ἄρθρον 72, ἀποτελοῦσιν ἤδη τὸ ἄρθρον 76 οἱ ἑπόμενοι τρεῖς παράγραφοι.

Εἰς τὸν 3 § τοῦ οὕτω μετασχηματισθέντος ἄρθρου προσετέθη μεταξὺ τῆς λέξεως « ἐνοίκιον » καὶ τοῦ ἄρθρου « τῶν » ἡ λέξις « ὅλων » χάριν πλειοτέρας σαφηνείας.

ΚΕΦ. ΙΑ.

Περὶ φορολογίας τῶν Λακωνικῶν προϊόντων.

Ἄρθρ. 77.

Ἡ περὶ τὸ τέλος τοῦ 1 § τοῦ ἄρθρου 77 φράσις « τῆς τελωνιακῆς ἀρχῆς » ἀπηλείφθη καὶ ἐτέθη ἀντ' αὐτῆς ἡ φράσις « τοῦ ἐφόρου ἢ τελώνου » διὰ νὰ δύνηται καὶ ὁ ἔφορος, ὁσάκις εἶναι παρών, νὰ λαμβάνῃ μέρος εἰς τὴν διὰ πρωτοκόλλου βεβαίωσιν τῆς ἀγοραίας τιμῆς τῶν προϊόντων.

Κατωτέρω δὲ εἰς τὸ ἐδάφ. β'. μεταξὺ τοῦ ἄρθρου « τῆς » καὶ τῆς λέξεως « μετάξης » προσετέθησαν αἱ λέξεις « κατεργασμένης ἢ ἀκατεργάστου » διότι εἰς τινα μέρη τῆς Λακωνίας μέγα μέρος μετάξης κατεργάζεται εἰς γαϊτάνια ἢ ἰμβριαίμι, καὶ εἶναι δίκαιον νὰ εἰσπράττηται καὶ ἐπ' αὐτῆς ὁ ἔγγειος φόρος.

Τὸ γ'. ἐδάφιον μετεβλήθη οὕτως « ὁ ἐπὶ τῶν κουκουλίων πρὸς δραχμὴν 1 τὴν ὀκάν, » διότι, κατὰ τὰς παραδεχθείσας

βάσεις εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ ἀπὸ 9 Ἰουλίου π. ε. νόμου περὶ ἐξαγωγικοῦ τέλους ἐπὶ τῶν κουκουλίων καὶ τῆς μεταξης, δὲν ἀναγνωρίζεται οὐδεμία διάκρισις μεταξὺ τῶν ὁπωσδήποτε ἀποξηρανομένων κουκουλίων.

Ἀπηλείφθη δὲ καὶ ὁ ἑπόμενος παράγραφος, ὁ κανονίζων τὸ τελωνιακὸν δικαίωμα τῆς μεταξης καὶ τῶν κουκουλίων, διότι ὁ εἰρημένος νόμος ἰσχύων ἀνεξαιρέτως δι' ὅλον τὸ Κράτος, ὥρισε τὰ περὶ τούτου καὶ δὲν ἔχομεν ἀφορμὴν νὰ διατηρήσωμεν ἐνταῦθα εἰδικὴν διάταξιν.

Ἄρθρ. 83.

Μετὰ τὴν λέξιν « ἐξάγει » προσετέθη καὶ ἡ φράσις « ἢ μεταφέρει διὰ θαλάσσης, » μετὰ δὲ τὴν κατωτέρω λέξιν « μεταφέρει » προσετέθη ἡ φράσις « τοιαῦτα διὰ ξηρᾶς » καὶ ἀπηλείφθη ἡ λέξις « αὐτά. »

Τὸ δὲ ἄρθρον 15, εἰς τὸ ὁποῖον ἐγίνετο κατὰ λάθος ἡ παραπομπή, ἔγεινεν 64, διότι αὐτὸ τιμωρεῖ τὴν λαθραίαν μεταφορὰν καὶ ἐξαγωγὴν τῶν εἰς τὰ τελωνεῖα φορολογουμένων προϊόντων, καὶ τοιαύτην ποινὴν ἐνόει ὁ νομοθέτης νὰ ἐπιβάλῃ καὶ κατὰ τῶν λάθρα μεταφερομένων ἢ ἐξαγομένων Λακωνικῶν προϊόντων.

ΚΕΦ. ΙΒ'.

Γενικαὶ διατάξεις.

Ἄρθρ. 85.

Εἰς τὸν 2 § προσετέθη μετὰ τὴν λέξιν « ἀποφαίνεται » καὶ ἡ λέξις « ὁριστικῶς, » διὰ νὰ ἦναι εἰς ἁρμονίαν ἡ διάταξις αὕτη μὲ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 187 τοῦ περὶ δημοσίου λογιστικοῦ νόμου.

Ἄρθρ. 88.

Μετὰ τὴν λέξιν « δημοπρασίας » προσετέθη καὶ ἡ φράσις « ἢ διὰ λιανικῆς πωλήσεως, » διότι πολλαχοῦ τὸ μέτρον τοῦτο ἐθεωρήθη ἀναγκαῖον καὶ ἐρημόσθη δυνάμει τοῦ περὶ ἐκτελέσεως τοῦ νόμου Β. διατάγματος. Ἐθεωρήθη ὅμως τακτικώτερον νὰ καθιερωθῇ καὶ διὰ τοῦ νόμου.

Προσετέθησαν ἐπίσης εἰς τὸ τέλος τοῦ ἄρθρου καὶ τὰ ἑπόμενα « διὰ Β. διατάγματος θέλουν κανονισθῇ οἱ ὅροι καὶ οἱ τύποι τῆς ἐκποιήσεως » ὡς τοῦτο ἐγίγνετο μέχρι τοῦδε χωρὶς νὰ ἦναι καθιερωμένον διὰ τοῦ νόμου.

Ἄρθρ. 90.

Μετὰ τὴν λέξιν « μοναστηρίων » προσετέθη ὡς ἀναγκαία καὶ ἡ λέξις « διατίθεται. »

Ἄρθρ. 93.

Μετὰ τὴν λέξιν « φόροι » προσετέθη ἡ φράσις « δικαιώματα καὶ ἄλλαι πρόσοδοι » διὰ νὰ συμπεριλαμβάνηται οὐ μόνον ὁ ἔγγειος φόρος καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐκ τῶν ἀδιαθέτων ἐθνικῶν κτημάτων πρόσοδος.

Ἄρθρ. 94.

Διὰ τοῦ ἄρθρου τούτου ἐγίνετο παραπομπὴ ὡς πρὸς τὴν ἐκτίμησιν εἰς μόνον τὸ ἄρθρον 41, ἐνῶ τὰ τῆς ἐκτιμήσεως κανονίζονται ἀπὸ τὰ ἄρθρα 41—45. Ἡ παράλειψις αὕτη ἐπανορθοῦται ἤδη. Μετεβλήθη δὲ καὶ ἡ σύνταξις αὐτοῦ μετὰ τὴν λέξιν « προϊόντα » οὕτω « τῶν ὁποίων ὁ ἔγγειος φόρος καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας διατίθεται κατὰ τὸν παρόντα νόμον δι' ἐνοικιάσεως καὶ βεβαιοῦται δι' ἐκτιμήσεως, » διότι τὰ προϊόντα δὲν ἐνοικιάζονται, ἀλλ' ὁ ἔγγειος φόρος καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας.

Ἄρθρ. 95.

Μεταξὺ τοῦ ἄρθρου « τῆς » καὶ τῆς λέξεως « εἰσπράξεως » προσετέθη καὶ ἡ φράσις « βεβαιώσεως ἢ » διὰ νὰ ὑπάγωνται εἰς τὴν αὐτὴν κατηγορίαν καὶ οἱ ἐπὶ τῆς βεβαιώσεως ὑπάλληλοι καὶ ὑπηρέται.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 6 Μαΐου 1853.

Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς
Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ. »

ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΝ

Περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς διὰ τὸ Ἔτος 1854.

ΟΘΩΝ
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον θέλει ὑποβληθῇ παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ εἰς τὴν Βουλὴν καὶ ὑποστηριχθῇ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 16 Μαΐου 1853.

ΟΘΩΝ

Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

« Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

ΚΕΦΑΛ. Α.

Περὶ προσδιορισμοῦ τῶν ἐγκτητικῶν φόρων.

Ἄρθρ. 1. Οἱ διὰ τὸ ἔτος 1854 εἰσπρακτέοι ἐγκτητικοὶ φόροι εἶναι οἱ ἑξῆς·

1.) Ἔγγειος φόρος 10 τοῖς ο/ο ἐπὶ τῶν προϊόντων τῆς γῆς·

2.) Δικαίωμα ἐπικαρπίας.

α.) 15 τοῖς ο/ο ἐπὶ τῶν προϊόντων τῶν ἐθνικῶν ἀγρῶν·

β.) 10 τοῖς ο/ο ἐπὶ τῶν προϊόντων παντὸς εἴδους φυτείας γενομένης ἐπὶ ἐθνικῆς γῆς τῇ ἀδείᾳ τῶν πρώην ἰδιοκτητῶν αὐτῆς Ὀθωμανῶν, καθὼς καὶ τῇ ἐγκρίσει ἢ μὴ τῆς Κυβερνήσεως·

γ.) 5 λεπτὰ ἐφ' ἑκάστου ἐθνικοῦ ἰδιοκτήτου μωραιοδένδρου ἡλικίας πέντε ἐτῶν συμπεπληρωμένων.

Ἄρθρ. 2. Ὁ ἐπὶ τῆς ῥητίνης, τῆς κατράμης καὶ τῶν λοιπῶν δασικῶν προϊόντων, πλὴν τοῦ πρινοκοκκίου, ἔγγειος φόρος προσδιορίζεται εἰς 10 τοῖς ο/ο, τὸ δὲ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας ἐπὶ τῆς ῥητίνης εἰς 15 τοῖς ο/ο.

Ἄρθρ. 3. Τὰ εἰς μετανάστας ἢ ἄλλους πολίτας παραχωρηθέντα κτήματα ὑπόκεινται εἰς μόνον τὸν ἔγγειον φόρον, ἐὰν ἐξάγηται ἐκ τῶν ἐγγράφων, ὅτι δὲν ὑπόκεινται εἰς ἄλλην φορολογίαν.

Οἱ φόροι τῶν κτημάτων, ὅσα παριχωρήθησαν εἰς ἰδιώτας διὰ συμβολαίων, δι' ἐγγράφου ἀδείας τῆς Κυβερνήσεως ἢ δι' ἐνοικιαστηρίου, ἀποδίδονται κατὰ τοὺς περιεχομένους εἰς τὰ συμβόλαια, τὰ παραχωρητήρια ἢ τὰ ἐνοικιαστήρια ὅρους.

Ἄρθρ. 4. Ὁ φόρος εἰς χρήματα 3 τοῖς ο/ο ἐπὶ τῶν διὰ προσκοδοτήσεως ἢ ἐκποιήσεως ἐπὶ δεκαετεῖ πιστώσει ἀποκτηθέντων κτημάτων πληρόνεται ἀμέσως εἰς τοὺς ταμίας κατὰ τοὺς ὅρους τῶν ἀπὸ 26 Μαΐου 1835 καὶ 3|15 Νοεμβρίου 1836 νόμων, καὶ ἐν τῇ ὡρισμένῃ προθεσμίᾳ, ὅταν ἐκ τοῦ πωλητηρίου ἐξάγηται ἡ συμφωνία τῆς τοιαύτης πληρωμῆς. Ἀλλ' ἐὰν συνέβῃ καθυστέρησις τοῦ ἀνωτέρω φόρου κατὰ τὰ παρελθόντα ἔτη, ἐπιτρέπεται καὶ πρὶν ἔτι λήξῃ ἡ προθεσμία τῆς πληρωμῆς νὰ γένῃ κατάσχεσις καὶ ἐκποίησις ἀναλόγου μέρους τῶν παραχθησομένων καρπῶν πρὸς ἐξόφλησιν τοῦ ὀφειλομένου φόρου τῆς ἐνεστώσης χρήσεως καὶ μιᾶς τῶν παλαιοτέρων.

Ἄρθρ. 5. Τὰ παραχωρούμενα εἰς ἰδιώτας κτήματα δὲν ὑπόκεινται εἰς τοὺς φόρους, τῶν ὁποίων ἀπαλλάττονται δυνάμει τῆς παραχωρήσεως, ἐὰν τὸ παραχωρητήριον ἔγγραφον τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου παρεδόθη εἰς αὐτοὺς πρὸ τῆς α. Ἀπριλίου 1851. Τὰ παραχωρούμενα δὲ ἀπὸ τῆς α. Ἀπριλίου

καὶ ἐφεξῆς ὑπόκεινται εἰς τοὺς φόρους, εἰς οὓς ὑπέκειντο καὶ πρὸ τῆς παραχωρήσεως.

Ἄρθρ. 6. Ἐξαιροῦνται τῆς φορολογίας,

1. Τὰ ἄχυρα.

2. Ἓν στρέμμα γῆς, ὅπου καὶ ἂν κεῖται, πρὸς καλλιέργειαν διαφόρων λαχανικῶν καὶ ὀσπρίων δι' ἰδίαν χρῆσιν τοῦ ἰδιοκτήτου ἢ καλλιεργητοῦ.

3. Τὰ σποράδην περυτευμένα ὀπωροφόρα δένδρα, τόσον ἐντὸς τοῦ ἀνωτέρω στρέμματος, ὅσον καὶ εἰς τοὺς ἀγροὺς, αὐλὰς καὶ ἀμπελῶνας.

4. Τὰ ἀσταχολόγια, ἀνὰ δύω μόναν καιλὰ δι' ἕκαστον ἀσταχολόγον.

5. Ὁ λιναρόσπορος, κανναβόσπορος, ριζαρόσπορος, τριφυλλόσπορος καὶ κρομμυδόσπορος.

6. Τὰ φύλλα τῶν συκαμινομωρειῶν, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸν ἔγγειον φόρον.

7. Ἡ ῥώδη, ὁ βῖκος καὶ τὰ ἀγριολάθουρα, ὅταν δὲν ἁλωνίζωνται, καὶ

8. Πεντήκοντα ἀκάδες ἐκ τῶν πρὸς βρῶσιν χρησίμων ἐλαιῶν πρὸς ἰδίαν χρῆσιν ἑκάστου ἰδιοκτήτου, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸν ἔγγειον φόρον.

ΚΕΦ. Β.

Περὶ φορολογίας τῶν δημητριακῶν καρπῶν.

Ἄρθρ. 7. Οἱ ἐπὶ τῶν δημητριακῶν καρπῶν ἐγκτητικοὶ φόροι ἐνοικιάζονται διὰ δημοπρασίας ἐπὶ ἀποδόσει ὁμοειδῶν καρπῶν ἐκ τῶν κυριωτέρων τοῦ ἐνοικιαζομένου τμήματος, τοὺς ὁποίους προσδιορίζει τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν.

Ὁ δ' ἔγγειος φόρος καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας τῶν προσκτημένων εἰς τὸ ἐν Τίρυνθι γεωργικὸν κατάστημα γαιῶν δυνάμει τοῦ ἀπὸ 28 Μαΐου 1846 ΑΖ'. νόμου, διατίθενται ἰδιαιτέρως ἀπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ καταστήματος τῇ συμπράξει τῆς διοικητικῆς καὶ οἰκονομικῆς Ἀρχῆς.

Ἄρθρ. 8. Ἡ ἐνοικίασις τῶν κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον φόρων γίγνεται κατὰ χωρίον· ἐνοικιάζονται δὲ καὶ πολλὰ συνάμα χωρία μέχρις ὁλοκλήρου δήμου, ὅταν τὰ ὅρια τῶν χωρίων ἦναι δυσδιάκριτα ἢ ὅπου τοῦτο θεωρηθῇ συμφερώτερον.

Οἱ οἰκονομικοὶ ἔφοροι ὀφείλουν νὰ σημειώσωσιν ἀκριβῶς εἴς τε τὴν διακήρυξιν καὶ τὰ πρακτικὰ τῆς δημοπρασίας τὰ ὅρια ἑκάστου χωρίου, οἱ δ' ἐνοικιασταὶ ὑποχρεοῦνται ἐπὶ ποινῇ ἀπορ-

βίζεως πάσης περὶ ἀποζημιώσεως ἀπαιτήσεως κατὰ τοῦ δημοσίου νὰ ζητήσωσιν ἐγγράφως καὶ ἐπὶ ἀποδείξει πρὸ τῆς κατακυρώσεως ὅσας διασαφήσεις θεωροῦν ἀναγκαίας περὶ ὁρίων ἢ θέσεων.

Τὰς διασαφήσεις ταύτας ὀφείλουσιν αἱ διενεργοῦσαι τὰς δημοπρασίας Ἀρχαὶ νὰ κοινοποιῶσι πρὸ τῆς ἀποπερατώσεως αὐτῶν διὰ προγράμματος, τοιχοκολλουμένου ἐν τῷ τόπῳ τῆς δημοπρασίας, καὶ διὰ τοῦ κήρυκος, καὶ νὰ τὰς καταχωρῶσι καὶ εἰς τὰ πρακτικά.

Ἡ διακήρυξις καὶ τὰ πρακτικὰ τῆς δημοπρασίας, συντεταγμένα κατὰ τοὺς νομίμους τύπους, φέρουσι πίστιν δημοσίων ἐγγράφων καὶ ἀποτελοῦσι πλήρη ἀπόδειξιν περὶ ὅλων τῶν ἐν αὐτοῖς περιεχομένων, μεχρισοῦ ἀποδειχθῇ τὸ ἐναντίον.

Ἄρθρ. 9. Αἱ διενεργοῦσαι τὰς δημοπρασίας Ἀρχαὶ εἶναι ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος, ὁ ἔπαρχος καὶ οἱ νόμιμοι αὐτῶν ἀναπληρωταί. Εἰς δὲ τὰς ἐπαρχίας, καθ' ἃς δὲν κατεστάθη διοικητικὴ ἀρχή, ὁ εἰρηνοδίκης ἀναπληροῖ τὸν ἔπαρχον.

Ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς διενεργοῦντας ἢ ἐπιτηροῦντας τὰς δημοπρασίας ὑπαλλήλους νὰ λαμβάνωσι μέρος εἰς τὰς ἐνοικιάσεις τῶν προσόδων εἴτε ὡς ἐνοικιασταί, εἴτε ὡς ἐγγυηταὶ εἴτε ὡς συνεταῖροι.

Ἀπαγορεύεται ἐπίσης καὶ εἰς τοὺς δημάρχους, δημαρχικοὺς καὶ εἰδικοὺς παρέδρους νὰ λαμβάνωσιν ὡς ἀνωτέρω μέρος εἰς τὰς ἐνοικιάσεις τῶν προσόδων τοῦ οἰκείου δήμου.

Οἱ παραβάται τῆς διατάξεως ταύτης ὑποβάλλονται εἰς χρηματικὴν ποινὴν 10—100 δραχμῶν καὶ γίνονται ἔκπτωτοι τῆς θέσεώς των.

Ἄρθρ. 10. Εἶναι δεκτοὶ εἰς τὰς δημοπρασίας ὡς ἐνοικιασταὶ ἢ ἐγγυηταί· α') οἱ ὁμολογουμένως ἀξιόχρεοι, καὶ β' οἱ παρουσιάζοντες πιστοποιητικὰ τῆς ἀρμοδίου δημοτικῆς ἀρχῆς, βεβαιοῦντα τὸ εἶδος καὶ τὴν ἀξίαν τῆς ἀκινήτου αὐτῶν περιουσίας, καὶ συνοδευόμενα ἀπὸ πιστοποιητὲς τοῦ ἀρμοδίου ὑποθηκοφύλακος, βεβαιούσας, ὅτι τὰ κτήματα εἶναι ἐλεύθερα πάσης ὑποθήκης. Δὲν ἐπιτρέπεται δὲ νὰ ἐνοικιάσῃ τις ἐγκτητικοὺς φόρους ἀξίας ἀνωτέρας τῆς εἰς ἣν ἐξετιμήθη ἡ ἀκίνητος περιουσία αὐτοῦ καὶ τοῦ ἐγγυητοῦ του συνάμα.

Ἄρθρ. 11. Τὸ δημόσιον ἔχει δυνάμει τοῦ παρόντος νόμου δικαίωμα πρὸς ἐγγραφὴν ὑποθήκης ἐπὶ τῶν ἀκινήτων κτημάτων τοῦ ἐνοικιαστοῦ καὶ τοῦ ἐγγυητοῦ αὐτοῦ, ἂν παρουσιασθῇ ἀνάγκη νὰ δώσῃ τοιοῦτον. Ἡ δυνάμει τοῦ δικαιώματος αὐτοῦ ἐγγραφησομένη ὑποθήκη ἐπιμελείᾳ τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου περιορίζεται εἰς κτήματα, τῶν ὁποίων ἡ πραγματικὴ ἀξία θέλει εἶσθαι ἴση μὲ τὴν καθ' ὑπολογισμὸν ἀξίαν τῶν ἐνοικιαζομένων ἐγκτητικῶν φόρων.

Ἄρθρ. 12. Οἱ διενεργοῦντες τὰς δημοπρασίας ὑπάλληλοι ἀποπέμπονται τῆς ὑπηρεσίας, καὶ ὑποχρεοῦνται προσέτι νὰ ἀποζημιώσωσι τὸ δημόσιον ἀ' ἐὰν παραδεχθῶσιν ὡς ἐνοικιαστὰς ἢ ἐγγυητὰς ἐκ τῶν μὴ ὁμολογουμένως ἀξιοχρέων, ἢ ὅσους δὲν ἤθελον παρουσιάσει τὰ κατὰ τὸ ἄρθρον 10 πιστοποιητικὰ περὶ τοῦ εἴδους καὶ τῆς ἀξίας τῆς ἐλευθέρας περιουσίας των, καὶ β' ἐὰν ἀπαγορεύσωσι τὸν ὑπερθεματισμὸν εἰς τοὺς ἐρωδιασμένους μὲ τὰ ἀνωτέρω πιστοποιητικὰ ἢ τοὺς κοινῇ ὁμολογουμένους ἀξιοχρέους.

Ἡ ἀνωτέρω διάταξις ἐφαρμόζεται καὶ κατὰ τῶν δημάρχων καὶ τῶν ἀναπληρωτῶν αὐτῶν· α. ἐὰν ἤθελον πιστοποιήσει ψευδῶς περὶ τοῦ εἴδους καὶ τῆς ἀξίας τῶν κτημάτων τῶν ἐνοικιαζῶν καὶ τῶν ἐγγυητῶν, καὶ β', ἐὰν ἤθελον ἀρνηθῆ τὴν ἔκδοσιν τῶν ἀνωτέρω πιστοποιητικῶν εἰς τοὺς αἰτοῦντας τοιαῦτα ἰδιοκτήτας, ἐπιφυλαττομένης καὶ τῆς ποινικῆς καταδιώξεως αὐτῶν, κατὰ τὸ ἄρθρον 487 τοῦ ποινικοῦ νόμου.

Ἄρθρ. 13. Οἱ φορολογούμενοι εἰσέρχονται εἰς τὰς ἐργασίας τοῦ θερισμοῦ, τῆς συγκομιδῆς καὶ τοῦ ἁλωνίσματος ἀκωλύτως, ὀφείλουν ὅμως:

1. Οἱ καλλιεργοῦντες ἐθνικοὺς ἀγροὺς, συνορεύοντας μὲ ἰδιωτικοὺς ἢ ἄλλους μὴ ὑποκειμένους εἰς τὴν εἰς εἶδος ἀπόδοσιν τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας· καὶ

2. Οἱ καλλιεργοῦντες ἀγροὺς, συνορεύοντας μὲ ἀγροὺς μὴ ὑποκειμένους εἰς τὴν εἰς εἶδος ἀπόδοσιν τοῦ ἐγγείου φόρου, νὰ ζητήσωσι προφορικῶς παρὰ τοῦ ἐνοικιαστοῦ τὴν περὶ θερισμοῦ ἄδειαν, τὴν ὁποίαν οὗτος ὀφείλει νὰ δώσῃ παραυτῶς· ἄλλως, οἱ φορολογούμενοι προχωροῦν εἰς τὸ θέρος. Ἀπαγορεύεται ὅμως εἰς τοὺς καλλιεργοῦντας ἀγροὺς ἰδιωτικοὺς καὶ ἐθνικοὺς νὰ θερίζωσι ταυτοχρόνως ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τοῦ ἐνοικιαστοῦ καιροὺς ἀμφοτέρων τῶν κατηγοριῶν. Ἡ δὲ ἐκλογὴ μένει εἰς τὸν φορολογούμενον.

Ἄρθρ. 14. Οἱ ἐνοικιασταὶ ὀφείλουσιν ἐπὶ ποινῇ ἀπορρίψεως πάσης κατὰ τῶν φορολογουμένων ἀπαιτήσεως νὰ παρευρίσκωνται ἐπιτοπίως εἰς τὰς ἐργασίας τοῦ θέρους, τῆς συγκομιδῆς τῶν δεματίων καὶ τοῦ ἁλωνίσματος ἢ κοπανίσματος τῶν καρπῶν, νὰ ὀργανίζωσι καὶ ἀποστρογγίζωσι τοὺς ἐν τοῖς ἁλωνίοις

καρποὺς, καὶ τέλος νὰ μετρῶσιν ἢ ζυγίζωσιν αὐτοὺς κατὰ τὸ **17** ἄρθρον. Ἐὰν ὅμως ὁ ἐνοικιαστὴς δὲν ἐμφανισθῇ ἐντὸς τῆς ἡμέρας διὰ μὲν τὴν ἀποσφράγισιν αὐθορμήτως, διὰ δὲ τὴν μέτρησιν προσκαλούμενος προφορικῶς ἐνώπιον δύω μαρτύρων, ὁ φορολογούμενος τὴν μὲν ἀποσφράγισιν ἐνεργεῖ ἐπίσης ἐνώπιον δύω μαρτύρων, τὴν δὲ μέτρησιν, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. **19** τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρ. **15.** Ὅστις ἐκ τῶν φορολογουμένων παραβῇ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. **13**, καθὼς καὶ ὅστις ἀναμίξῃ δεμάτια ἐθνικὰ μὲ ἰδιόκτητα ἢ ἀφαιρέσῃ προϊόντα ἀλωνισμένα ἢ μὴ, ἢ προσπαθήσῃ δι' ὁποιουδήποτε ἄλλου τρόπου νὰ ζημιώσῃ τὸν ἐνοικιαστὴν ἢ τὸ δημόσιον· ἐὰν ἡ ζημία δύναται νὰ ἐκτιμηθῇ, ὑποβάλλεται, ἐκτὸς τῆς ἀποδόσεως τοῦ νομίμου φόρου, καὶ εἰς πρόστιμον ἢ χρηματικὴν ποινὴν ἴσην μὲ τὸ τριπλοῦν τοῦ φόρου, τὸν ὁποῖον ἀπεπειράθη νὰ ὑπεκφύγῃ· ἄλλως, ἐὰν τὸ ποσὸν τῆς ζημίας δὲν ἦναι δυνατὸν νὰ ἐξακριβωθῇ, ὑποβάλλεται εἰς πρόστιμον δραχμῶν **5—50.**

Ὁσάκις ἡ ἀνάκρισις ἐνεργεῖται παρὰ δημοτικοῦ τινος ὑπαλλήλου, τὸ πρόστιμον μέχρι μὲν δραχμῶν δέκα εἰσπράττεται εἰς ὄφελος τοῦ δημοτικοῦ ταμείου, τὸ δὲ περιπλέον τοῦ ποσοῦ τούτου εἰσάγεται εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον.

Ἀλλ' ἐὰν ἡ πρᾶξις ἀνεκαλύφθη ἢ κατηγγέλθη ἀπ' ἄλλον παρὰ τὸν ἐνοικιαστὴν ἢ τὸν ἐπιστάτην τοῦ δημοσίου, τὸ τρίτον τοῦ προστίμου δίδοται εἰς αὐτόν.

Ἄρθρ. **16.** Ἡ προανάκρισις τῶν ἀνωτέρω παραβάσεων ἐνεργεῖται παρὰ τοῦ ἀρμοδίου δημάρχου, ἀστυνόμου ἢ παρέδρου, καθὼς καὶ παρὰ παντὸς ἄλλου ἀνακριτικοῦ ὑπαλλήλου, κατὰ τὰ ἐν τῇ ποινικῇ δικονομίᾳ ὡρισμένα. Ἡ δὲ ἐκδίκασις αὐτῶν γίνεται ἀπὸ τὸ ἀρμόδιον πταισματοδικεῖον ἢ πλημμελειοδικεῖον, κατὰ τὰς διατάξεις τῆς αὐτῆς δικονομίας.

Ἐὰν τὰ παρανόμως ὑφαιρεθέντα προϊόντα παρήχθησαν ἀπὸ κτήματα διαφιλονεικούμενα μεταξὺ τοῦ δημοσίου καὶ τοῦ κατηγορουμένου, τὸ ἀρμόδιον δικαστήριον κάμνει μνείαν τοῦ περιστατικοῦ τούτου εἰς τὴν ἀπόφασίν του, καὶ ἐπιβάλλει τὸ πρόστιμον ὡς ἐπὶ ἰδιοκτήτων κτημάτων. Τὸ πρόστιμον ἐπὶ τῆς ἐπικαρπίας θέλει ἐπιβάλλεσθαι, ὅταν τὸ κτῆμα ἤθελε κηρυχθῇ ἀπὸ τὸ ἀρμόδιον δικαστήριον ὡς ἐθνικὸν ἢ ἐθνικοϊδιόκτητον.

Ἄρθρ. **17.** Ἡ βεβαίωσις τοῦ φόρου τῶν πρωϊμων καρπῶν σίτου, κριθῆς, σμιγοῦ, διμήνου (μαρτιάτικου), σικάλεως (βρίζης), βρώμης, κυμίνου, γλυκανίσσου, σισάμου, λιναρίου, ὀσπρίων κλ.

ὡς καὶ τῶν ὑφίμων τῶν εἰς τὰ ἀλώνια κοπανιζομένων, γίνεται ἐπὶ τῶν ἀλωνίων διὰ τοῦ δημοσίου κοιλοῦ, ἢ διὰ ζυγίσεως, ὅταν τὰ εἴδη ἦναι ἀνεπίδεκτα μετρήσεως. Τῶν δὲ ἀραβοσίτων, ὅσοι δὲν κοπανίζονται εἰς τὰ ἀλώνια, ἀλλὰ μεταφέρονται εἰς κώνους εἰς τὰς οἰκίας, ἡ βεβαίωσις γίνεται ἢ δι' ἐκτιμήσεως ἐπὶ τῶν ἀγρῶν, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. **41** καὶ ἑπόμενα, ἢ διὰ δοκιμῆς.

Ἐν τῇ τελευταίᾳ περιπτώσει μετρεῖται διὰ κοφινίου ἢ ἄλλου μέτρου εἰς κώνους τὸ ὅλον προϊὸν ἑκάστου τῶν φορολογουμένων, γεμίζεται ἔπειτα ἀπὸ κώνους τὸ κοφίνιον ἢ μέτρον, καὶ σφραγιζόμενον ὑπὸ τοῦ δημάρχου ἢ παρέδρου καὶ τοῦ ἱερέως τοῦ χωρίου, ἐὰν ἦναι παρὼν, τοῦ ἐνοικιαστοῦ καὶ ὅσων ἐκ τῶν φορολογουμένων θελήσωσιν, ἐναποτίθεται εἰς τὸ δημαρχεῖον ἢ παρεδρεῖον ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τοῦ δημάρχου ἢ παρέδρου, συνταχθησομένου περὶ τούτου πρωτοκόλλου εἰς διπλοῦν, ἐξ οὗ τὸ μὲν παραλαμβάνει ὁ ἐνοικιαστὴς, τὸ δὲ παραδίδοται διὰ τοῦ δημάρχου ἢ παρέδρου ἐπὶ ἀποδείξει εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον.

Ὁ ἐνοικιαστὴς συντάττει εἰς διπλοῦν ὀνομαστικὸν κατάλογον τῶν φορολογουμένων, περιέχοντα καὶ τὸ ποσὸν τοῦ προϊόντος ἑκάστου ὡς ἐμετρήθη, καὶ ὑπογεγραμμένον παρ' αὐτοῦ, τοῦ δημάρχου ἢ παρέδρου καὶ τοῦ ἱερέως τοῦ χωρίου παραδίδει ἐπὶ ἀποδείξει τὸ μὲν εἰς τὸν δήμαρχον ἢ πάρεδρον, τὸ δὲ εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον.

Μετὰ **15** δὲ ἡμέρας ἀποσφραγίζεται τὸ κοφίνιον ἢ μέτρον δημοσίως, ἀρῶ πρῶτον βεβαιωθῇ τὸ ἀλύμαντον τῶν σφραγίδων, κοπανίζεται καὶ μετρεῖται ὁ ἐν αὐτῷ καρπὸς καὶ ἐπὶ τῇ βάσει αὐτοῦ προσδιορίζεται ἐξ ἀναλογίας τὸ ποσὸν τῆς παραγωγῆς καὶ τοῦ φόρου εἰς κοιλά.

Ἔχουσι δὲ τὸ δικαίωμα οἱ φορολογούμενοι, διαφωνίας συμπεσούσης ὡς πρὸς τὴν μέτρησιν, νὰ ζητήσωσι τὴν δοκιμὴν διὰ ζυγίσεως τοῦ προϊόντος των· ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ζυγίζεται ἐν ποσὸν κώνων μέχρις ἑκατὸν ὀκάδων, καὶ ἐναποτίθεται εἰς κάδδον ἢ κοφίνιον, ἐφαρμοζομένων ἀναλόγως ὅλων τῶν ἀνωτέρω διατάξεων.

Ὀφείλουσι δὲ οἱ φορολογούμεναι, ὁσάκις προτιμῶσι τὴν διὰ δοκιμῆς βεβαίωσιν, νὰ εἰδοποιῶσι περὶ τούτου τὸν ἐνοικιαστὴν διὰ τοῦ δημάρχου ἢ παρέδρου τοῦ χωρίου τῶν **10** ἡμέρας πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἐκτιμήσεως.

Ἄρθρ. **18.** Μετὰ τὴν μέτρησιν τῶν καρπῶν καὶ τὴν βεβαίωσιν τοῦ φόρου ἑκάστου φορολογουμένου, ὁ ἐνοικιαστὴς σημειοῖ αὐτὸν ὁλογράφως καὶ ἀριθμητικῶς εἰς διπλότυπον

βιβλίον, καὶ εἰς μὲν τὸ στέλεχος αὐτοῦ ὑπογράφεται ἰδιοχείρως ὁ φορολογούμενος, εἰς δὲ τὸ ἀπόσπασμα ὁ ἐνοικιαστής, καὶ τὸ ἐγχειρίζει εἰς τὸν φορολογούμενον. Ἀλλ' ἐὰν οὗτος ἔχῃ ἀντιρρήσεις εἴτε ὡς πρὸς τὸ σημειωθὲν ποσόν, εἴτε ὡς πρὸς τὸ εἶδος τοῦ καρποῦ εἴτε ὡς πρὸς τὴν ἰδιότητα τοῦ κτήματος, δύναται νὰ σημειώσῃ αὐτὰς ἐντὸς ἢ ὄπισθεν τοῦ στελέχους· τούτου δὲ ἀγραμμάτου ὄντος, ὑπογράφει τὸ στέλεχος ἢ τὰς ἀντιρρήσεις ἄλλος τῆς ἐμπιστοσύνης του ἐνώπιον τοῦ παρέδρου ἢ τοῦ ἱερέως, καὶ ἐν ἐλλείψει ἢ ἀπουσίᾳ τούτων, ἐνώπιον δύω μαρτύρων ὑπογραφομένων καὶ τούτων, ἢ γινομένης μνείας τῶν ὀνομάτων αὐτῶν ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν εἶναι ἀγράμματοι. Ἐὰν δὲ ὁ φορολογούμενος ἀρνῆται νὰ ὑπογράψῃ τὸ στέλεχος, ὁ ἐνοικιαστὴς καλεῖ δύω μάρτυρας, ἐξ ὧν ὁ εἷς πρέπει νὰ ἦναι ὁ πάρεδρος ἢ ὁ ἱερεὺς τοῦ οἰκείου ἢ τοῦ πλησιεστέρου χωρίου, διὰ νὰ ὑπογράψωσιν αὐτὸ πρὸς μόνην τὴν βεβαίωσιν τῆς ἀπὸ μέρους τοῦ φορολογουμένου γενομένης ἀρνήσεως.

Τὸ τοιουτοτρόπως συνταχθὲν στέλεχος καθίσταται διοικητικῶς ἐκτελεστὸν, ἐκτὸς ἐὰν ἤθελεν ἀνασταλῇ δικαστικῶς ἡ ἐκτέλεσίς του, καθὼς καὶ ὁπόταν φέρῃ ἀντιρρήσεις, ὅτε ἐκτελεῖται μόνον ὡς πρὸς τὸ μέρος τοῦ φόρου τὸ μὴ ἀμφισβητούμενον ἀπὸ τὸν φορολογούμενον, καὶ τοῦτο, ἐὰν πρόκειται περὶ γαιῶν, ἐπὶ τῶν ὁποίων τὸ δημόσιον δὲν διατηρεῖ τὴν νομικὴν κατοχὴν κατὰ τὸ ἄρθρον **84** τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρ. **19.** Ἐὰν ὁ ἐνοικιαστὴς δὲν ἐκδώσῃ καὶ παραδώσῃ εὐθὺς μετὰ τὴν μέτρησιν τὸ διπλότυπον, ὁ φορολογούμενος προσκαλεῖ τὸν δήμαρχον ἢ τὸν εἰδικὸν πάρεδρον ἢ τὸν ἔφορον ἢ τὸν εἰρηνοδίκην, ἢ τούτων κωλυομένων, τοὺς ἀναπληρωτὰς αὐτῶν, καὶ ἐνεργεῖ ἐπὶ παρουσίᾳ αὐτῶν δευτέραν μέτρησιν, τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ὁποίας ἐγγράφεται εἰς πρωτόκολλον, ἐνῷ μνημονεύεται ῥητῶς καὶ ἡ ἰδιότης τοῦ κτήματος, ἐξ οὗ παρήχθη ὁ καρπός. Τὸ πρωτόκολλον τοῦτο, συντεταγμένον εἰς διπλοῦν ἐνώπιον δύω μαρτύρων καὶ ὑπογεγραμμένον ἀπὸ τὰ παρευρεθέντα πρόσωπα, τὸ μὲν ἀφίνεται εἰς τὸν φορολογούμενον, τὸ δὲ παραπέμπεται ἀπὸ τὴν συνταξασαν αὐτὸ ἀρχὴν εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον, ἐὰν δὲν συνετάχθη παρ' αὐτοῦ, διὰ νὰ κανονίσῃ ἐπὶ τῇ βάσει αὐτοῦ τὸν εἰσπραχθησόμενον φόρον. Ὅστις τῶν ἀνωτέρω ὑπαλλήλων ἀρνηθῇ νὰ συντρέξῃ εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ πρωτοκόλλου τιμωρεῖται πειθαρχικῶς κατὰ τὸ ἄρθρ. **96** τοῦ παρόντος νόμου.

Ἐν περιπτώσει δὲ, καθ' ἣν ὁ μὲν ἐνοικιαστὴς δὲν ἐκδώσει τὸ διπλότυπον, ὁ δὲ φορολογούμενος δὲν φροντίσει περὶ τῆς συντάξεως τοῦ πρωτοκόλλου, ὀφείλει ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος νὰ διορίζῃ πρὸς ἔκδοσιν τῶν διπλοτύπων ἀντιπρόσωπόν του, τοῦ ὁποίου ἡ ἀντιμισθία καταλογίζεται εἰς βάρος τοῦ ἐνοικιαστοῦ.

Ἄρθρ. **20.** Ὁ ἐνοικιαστὴς τιμωρεῖται·

α'. Μὲ χρηματικὴν ποινὴν δραχμῶν 15—100, ἐὰν ἀμελήσῃ τὴν ἐπὶ τῶν ἀλωνίων ἢ ἀμέσως μετὰ τὴν διὰ δοκιμῆς βεβαίωσιν τῶν ἀραβοσίτων κατὰ τὸ ἄρθρον 17 τακτικὴν ἔκδοσιν τῶν διπλοτύπων.

β'. Μὲ χρηματικὴν ποινὴν δραχμῶν 100—500, ἐὰν χαρακτηρίσῃ κτήματα ἐθνικὰ ἢ ἐθνικοϊδιόκτητα ὡς ἰδιωτικὰ, ἢ ὡς ἐθνικοϊδιόκτητα κτήματα ἐθνικά.

γ'. Μὲ τὸ τριπλοῦν ποσὸν τοῦ μειωθέντος φόρου, ἐὰν παραλείψῃ ὁλοτελῶς τὴν εἰς τὸ διπλότυπον ἐγγραφὴν τοῦ φόρου, ἢ ἐγγράψῃ ὀλιγώτερον ποσὸν τοῦ παραχθέντος καρποῦ, τὸν ὁποῖον κατεμέτρησε.

δ'. Μὲ χρηματικὴν ποινὴν δραχμῶν 100—500, ἐὰν ἐγγράψῃ εἰς τὸ διπλότυπον πλειότερον ποσὸν τοῦ παραχθέντος καρποῦ.

ε'. Μὲ χρηματικὴν ποινὴν δραχμῶν 15—100, ἐὰν ἀνακαλυφθῇ οἱαδήποτε ἀσυμφωνία μεταξὺ στελέχους καὶ διπλοτύπου, ἐξαιρουμένης τῆς περιπτώσεως, καθ' ἣν ἀποδειχθῇ, ὅτι ἡ ἀλλοίωσις ἐπήγασεν ἐκ μέρους τοῦ φορολογουμένου.

ς'. Μὲ χρηματικὴν ποινὴν, ἴσην μὲ τὸ διπλοῦν τοῦ παρανόμως εἰσπραχθέντος φόρου, ἐὰν εἰσπράξῃ ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τοὺς φορολογουμένους φόρους, κατὰ παράβασιν τοῦ ἄρθρ. 27 τοῦ παρόντος νόμου.

Εἰς τὰς ὑπὸ στοιχ. β'.—ε. περιπτώσεις ἐνεργεῖται κατ' αὐτοῦ καὶ ποινικὴ καταδίωξις κατὰ τὸ ἄρθρ. 255 τοῦ ποινικοῦ νόμου.

Τὸ ἥμισυ τοῦ τριπλοῦ φόρου καὶ τῆς χρηματικῆς ποινῆς εἰσέρχεται εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον, τὸ δὲ ἄλλο ἥμισυ δίδεται εἰς τὸν καταμηνυτὴν, μὴ ἐξαιρουμένου καὶ αὐτοῦ τοῦ φορολογουμένου.

Ἄρθρ. **21.** Οἱ ἐνοικιασταὶ εἶναι ὑπόχρεοι ν' ἀποστέλλωσιν ἀσφαλῶς εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον ἐπὶ ἀποδείξει παραλαβῆς τὰ στελέχη τῶν διπλοτύπων βιβλίων, ἅμα ἕκαστον περαιοῦται, καθαρὰ καὶ εὐαναγνωστα, ἄνευ σβυσμάτων καὶ ξυσμάτων. Ἀλλ' ἐὰν ἐντὸς 5 ἡμερῶν, ἀφ' ἧς περαιωθῇ ἕκαστον βιβλίον, δὲν παραδοθῇ εἰς τὸν ἔφορον, τὸ ἁρμόδιον δικαστήριον, ἐπὶ τῇ αἰτήσει αὐτοῦ, δικάζον κατὰ προτίμησιν, ἐπιβάλλει εἰς τὸν ὀλιγωρήσαντα ἐνοικιαστὴν χρηματικὴν ποινὴν ἐκ δραχ. 100—200 καὶ

διατάττει τὴν ἐντὸς 24 ὡρῶν παράδοσίν των διὰ προσωπικῆς κρατήσεως.

Τῆς ποινῆς ταύτης δὲν ἀπαλλάσσεται καὶ ἐὰν μετὰ τὴν πενθήμερον προθεσμίαν παραδώσῃ εἰς τὸν ἔφορον τὰ εἰρημένα στελέχη.

Ἄρθρ. 22. Τοὺς κατὰ τὸ ἄρθρον 17 φόρους ὑποχρεοῦνται οἱ φορολογούμενοι τῇ ἐπιμελείᾳ καὶ εὐθύνῃ τοῦ ἐνοικιαστοῦ νὰ μετακομίσωσι καὶ παραδώσωσιν εἰς τὴν ἐντὸς ἑκάστου δήμου προσδιωρισμένην κατ' ἐκλογὴν τοῦ ὑπουργείου κεντρικὴν ἀποθήκην.

Δύναται δὲ τὸ ὑπουργεῖον νὰ προσδιορίσῃ τὴν κεντρικὴν ἀποθήκην καὶ εἰς τινα τῶν γειτνιαζόντων δήμων δι' ἐκεῖνα μόνα τὰ χωρία τοῦ δήμου, τὰ ὁποῖα δὲν ἀπέχουσι πλειότερον τῶν 3 ὡρῶν.

Ἄρθρ. 23. Ὅσοι τῶν φορολογουμένων δὲν εὐκολύνονται νὰ μεταφέρωσι τοὺς καρποὺς των ἀμέσως εἰς τὴν κεντρικὴν ἀποθήκην, δύνανται νὰ τοὺς ἐναποταμιεύσωσι προσωρινῶς εἰς εἰδικὴν ἐντὸς τοῦ χωρίου των ἀποθήκην, τῆς ὁποίας τὸ ἐνοίκιον ἐξ ἀναλογίας τοῦ ἐναποταμιευθέντος ποσοῦ εἶναι εἰς βάρος των. Ὀφείλουσιν ὅμως ἐντὸς 20 τὸ πολὺ ἡμερῶν νὰ μεταφέρωσιν αὐτοὺς ἀπὸ τὴν εἰδικὴν εἰς τὴν κεντρικὴν ἀποθήκην· παρελθούσης δ' ἐπὶ ματαίῳ τῆς προθεσμίας ταύτης, τὸ δημόσιον μετακομίζει αὐτοὺς δι' ἐξόδων τῶν ἀμελησάντων ἢ ἀρνηθέντων φορολογουμένων, τὰ ὁποῖα εἰσπράττονται διοικητικῶς.

Πᾶσα εἰδικὴ ἀποθήκη ἐπιτηρεῖται, σφραγίζεται καὶ ἀποσφραγίζεται ἑκάστην ἑσπέραν καὶ πρωΐαν παρὰ τοῦ ἐνοικιαστοῦ ἢ τοῦ ἀντιπροσώπου του καὶ τοῦ παρέδρου τοῦ χωρίου.

Ἐὰν δὲν μετακομίσωσιν οἱ φορολογούμενοι ὁλοκλήρους τοὺς φόρους των ἀπὸ τὰ ἀλώνια εἰς τὴν εἰδικὴν ἢ κεντρικὴν ἀποθήκην, τὸ δημόσιον καταλογίζει αὐτοὺς εἰς χρήματα εἰς βάρος τοῦ ἐνοικιαστοῦ ἢ τῶν φορολογουμένων κατ' ἐκλογήν, καὶ ἐνεργεῖ διοικητικῶς τὴν εἴσπραξιν. Ὁ εἰς χρήματα καταλογισμὸς ἐνεργεῖται παρὰ τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου ἐπὶ τῇ βάσει τῶν τιμῶν τοῦ ἰσχύοντος πρωτοκόλλου.

Οἱ ἐνοικιασταὶ ἀπαλλάττονται τοῦ τόκου τῆς ὑπερημερίας διὰ τὰ ἐλλείμματα, ὅσα καλύπτονται ἀπὸ καθυστερήματα τῶν φορολογουμένων, στηριζόμενα εἰς ἔγκυρα διπλότυπα.

Ἄρθρ. 24. Ἕκαστος τῶν φορολογουμένων δύναται νὰ κρατήσῃ τοὺς ἰδίους αὐτοῦ φόρους, ἀλλ' ὑποχρεοῦται νὰ ὑποβάλῃ διὰ τοῦ ἀρμοδίου δημάρχου ἢ παρέδρου ἢ καὶ ἀπ' εὐθείας πρὸς τὸν

οἰκονομικὸν ἔφορον τὴν περὶ τούτου δήλωσίν του, καὶ νὰ πληρώσῃ αὐτοπροσώπως ἢ δι' ἀντιπροσώπου του τὸ ἀντίτιμον αὐτῶν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν τιμῶν τοῦ ἰσχύοντος πρωτοκόλλου εὐθὺς μετὰ τὴν ἐπὶ τῶν ἀλωνίων μέτρησιν αὐτῶν. Ἐὰν δὲ μετέφερεν ἤδη αὐτοὺς εἰς τὴν εἰδικὴν ἀποθήκην, δύναται νὰ τοὺς παραλάβῃ, ἀφοῦ παρουσιάσει εἰς τὸν εἰδικὸν πάρεδρον τοῦ χωρίου καὶ τὸν ἐνοικιαστὴν διπλότυπον ἀπόδειξιν τοῦ ἀρμοδίου ταμίου ἢ ταμιακοῦ εἰσπράκτορος, ἐμφαίνουσαν ὅτι ἐπλήρωσε τὸ ἀντίτιμον αὐτῶν.

Ἄρθρ. 25. Ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ θέρους τῶν πρωΐμων καρπῶν συντάσσεται διαρκῶς κατὰ δεκαπενθημερίαν παρὰ τοῦ ἐπάρχου, τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου καὶ τοῦ ταμίου πρωτόκολλον, δι' οὗ βεβαιοῦται ἡ τρέχουσα ἀγοραία τιμὴ τῶν καρπῶν. Ἐπὶ τῇ βάσει τούτου πληρώνεται τὸ ἀντίτιμον τῶν κρατουμένων ἀπὸ τοὺς φορολογουμένους καρπῶν, τὰ καθυστερήματα τῶν φορολογουμένων καὶ τὰ ἐλλείμματα τῶν ἐνοικιαζῶν καὶ ἀποθηκαρίων.

Ἄρθρ. 26. Ἐὰν οἱ φορολογούμενοι δὲν μετακομίσωσιν εἰς τὴν κεντρικὴν ἀποθήκην τοὺς κατ' ἐκτίμησιν ἢ διὰ δοκιμῆς βεβαιουμένους κατὰ τὸ ἄρθρον 17 φόρους μετὰ τὸ κοπάνισμα καὶ τὴν ἐντελῆ ἀποξήρανσιν τῶν καρπῶν, ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος προσκαλεῖ πρὸς τοῦτο τοὺς φορολογουμένους ἐγγράφως καὶ ἐπὶ ἀποδείξει διὰ τῆς ἀρμοδίου δημοτικῆς ἀρχῆς.

Ἐὰν δὲ ἐντὸς 20 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρὸς τὸν δήμαρχον κοινοποιήσεως τῆς προσκλήσεως δὲν τοὺς μετακομίσωσιν, ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος καταλογίζει αὐτοὺς εἰς χρήματα εἰς βάρος τοῦ ἐνοικιαστοῦ ἢ τῶν φορολογουμένων ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ἀνωτέρω προθεσμίας ἰσχύοντος πρωτοκόλλου τῶν τιμῶν.

Ἄρθρ. 27. Ἀπαγορεύεται ἐν γένει εἰς τὸν ἐνοικιαστὴν νὰ εἰσπράττῃ ἢ νὰ διαθέτῃ οἱουδήποτε καρποὺς, πηγάζοντας ἀπὸ τὴν ἐνοικιασθεῖσαν πρόσοδον, πρὶν εἰσαχθῶσιν εἰς τὴν κεντρικὴν ἀποθήκην καὶ συμπληρωθῶσιν ὁλόκληρα τὰ ποσὰ τῶν ἐνοικιασθέντων εἰδῶν.

Ἔχει ὅμως τὸ δικαίωμα νὰ παραλάβῃ ἐκ τῆς ἀποθήκης τοὺς πλεοναζοντας καρποὺς, καθὼς καὶ τοὺς μὴ συμπεριληφθέντας εἰς τὰς συμφωνίας τῆς ἐνοικιάσεως, ἐφ' ὅσον τοιοῦτοι εἰσήχθησαν, καὶ νὰ εἰσπράξῃ εἰς εἶδος ἀπ' εὐθείας τοὺς εἰς χεῖρας τῶν φορολογουμένων μένοντας ἀδεία τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου, κοινοποιουμένη εἰς αὐτοὺς διὰ τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς.

Ἀλλ' ἐὰν ἐκ τῶν κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον καρπῶν μέ-

νωσιν εἰς χεῖρας τῶν φορολογουμένων πλεονάζοντες, δύνανται ὁ ἐνοικιαστὴς νὰ τοὺς εἰσπράξῃ καὶ εἰς χρήματα ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἰσχύοντος πρωτοκόλλου τῶν τιμῶν ἀδείᾳ τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου καὶ συνδρομῇ τοῦ ταμίου. Ἐν τοιαύτῃ ὅμως περιπτώσει ὀφείλει νὰ δηλώσῃ τὴν περὶ τούτου θέλησίν του πρὸ τῆς λήξεως τῆς κατὰ τὸ αὐτὸ ἄρθρον εἰκοσαημέρου προθεσμίας.

Οἱ φορολογούμενοι ὑποχρεοῦνται νὰ μετακομίσωσι τοὺς εἰρημένους καρποὺς εἰς τὸν τόπον, ὅπου εἶναι συστημένη ἡ κεντρικὴ ἀποθήκη διὰ τοὺς καρποὺς τοῦ δήμου των, ἢ εἰς ἄλλον μὴ ἀπέχοντα τοῦ χωρίου των πλέον τῶν τριῶν ὡρῶν. Δὲν ἐπιτρέπεται ὅμως εἰς τὸν ἐνοικιαστὴν ν' ἀπαιτήσῃ τὴν μετακόμισιν αὐτῶν διὰ δυσβάτων ὁδῶν ἄνευ εὐλόγου αἰτίας.

Ἄρθρ. 28. Ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς φορολογουμένους ν' ἀποδώσωσιν εἰς τὸν ἐνοικιαστὴν ἄνευ ῥητῆς ἀδείας τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου τοὺς φόρους των. Οἱ παραβάται τῆς παρούσης διατάξεως ὑποχρεοῦνται ν' ἀποδώσωσιν αὐτοὺς ἐκ νέου καὶ εἰς τὸ δημόσιον, ἐπιφυλαττομένου εἰς αὐτοὺς τοῦ δικαιώματος τῆς ἀποζημιώσεως κατὰ τοῦ ἐνοικιαστοῦ.

Ἄρθρ. 29. Ἐὰν μετὰ τὸ πέρας τῆς συγκομιδῆς τῶν πρωΐμων καρπῶν δὲν ἀποσβεσθῇ τὸ πρὸς τὸ δημόσιον χρέος τοῦ ἐνοικιαστοῦ μὲ τὸ ποσὸν τῶν ἀποταμιευθέντων εἰς τὰς δημοσίας ἀποθήκας καὶ τῶν κρατηθέντων ὑπὸ τῶν φορολογουμένων καρπῶν, προσκαλοῦνται οὗτος καὶ ὁ ἐγγυητής του ἐγγράφως καὶ ἐπὶ ἀποδείξει παρὰ τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου ἀπ' εὐθείας ἢ διὰ τῆς ἀρμοδίου δημοτικῆς ἀρχῆς, ν' ἀναπληρώσωσι τὰ ἐλλείμματά των διὰ ὁμοειδῶν καὶ τῆς αὐτῆς ποιότητος καρπῶν, ἢ νὰ καταβάλωσι τὸ ἀντίτιμον ἐντὸς 15 ἡμερῶν. Παρελθούσης ἐπὶ ματαίῳ τῆς προθεσμίας ταύτης, ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος καταλογίζει τὸ ἔλλειμμα εἰς χρήματα ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ἀνωτέρω προθεσμίας ἰσχύοντος πρωτοκόλλου εἰς βάρος τοῦ ἐνοικιαστοῦ καὶ τοῦ ἐγγυητοῦ αὐτοῦ, καὶ παραπέμπει τὸν χρηματικὸν πίνακα εἰς τὸν ταμίαν, διὰ νὰ ἐνεργήσῃ τὴν εἰσπραξιν ἀμέσως κατὰ τὰς περὶ καταδιώξεως τῶν καθυστερούντων διατάξεις.

Αἱ ἀνωτέρω διατάξεις ἐφαρμόζονται ἀπαραλλάκτως καὶ ὡς πρὸς τοὺς ὀψίμους καρποὺς, ἐὰν ἀποδειχθῇ ἔλλειμμα μετὰ τὴν ἐντελῆ ἀποξήρανσιν αὐτῶν καὶ τὴν παρέλευσιν τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθ. 26 ὁριζομένης εἰκοσαημέρου προθεσμίας διὰ τὴν εἰς τὴν κεντρικὴν ἀποθήκην μετακομιδὴν τῶν καρπῶν.

Ἐὰν τὸ ἔλλειμμα ἑνὸς εἴδους καρπῶν ἢ καὶ πλειοτέρων καλύ-

πτηται ἀπὸ πλεόνασμα ἄλλου εἴδους καρπῶν, τὸ δημόσιον ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ εἰσπράττῃ παρὰ τῶν φορολογουμένων τοὺς πλεονάζοντας καρποὺς κατὰ τὰς τιμὰς τοῦ ἰσχύοντος πρωτοκόλλου πρὸς συμψηφισμὸν τοῦ χρέους τοῦ ἐνοικιαστοῦ.

Ἄρθρ. 30. Τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον ἔχει τὸ δικαίωμα τοῦ ν' ἀναθεωρῇ καὶ μεταρρυθμίζῃ τὰς περὶ καταλογισμοῦ ἀποφάσεις τῶν οἰκονομικῶν ἐφόρων ἐξ ἐπαγγέλματος ἢ καὶ κατ' αἴτησιν τῶν ἐχόντων συμφέρον, ὁσάκις αὗται ἀντιβαίνουσιν εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρ. 31. Πᾶς δῆμος, ἐντὸς τοῦ ὁποίου συγκεντροῦνται οἱ εἰς εἴδη ἀποδιδόμενοι φόροι, εἶναι ὑπόχρεως νὰ χορηγῇ εἰς τὸ δημόσιον τὰς πρὸς ἐναποταμίευσιν τῶν προϊόντων ἀναγκαιούσας ἀποθήκας, τὰς ὁποίας ὁ ἔπαρχος καὶ ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος προσδιορίζουσι. Τὸ ἐνοίκιον τῶν ἀποθηκῶν τούτων συμφωνεῖται μεταξὺ τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου καὶ τοῦ ἰδιοκτήτου· ἐν περιπτώσει διαφωνίας ἀποφασίζει ὁριστικῶς καὶ ἀνεκκλήτως ὁ εἰρηναδίκης.

Ἐὰν δὲ ἀποποιηθῇ ὁ δῆμος νὰ παραχωρήσῃ εἰς τὸ δημόσιον τὰς ἀναγκαίας ἀποθήκας, τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν συνιστᾷ τὴν κεντρικὴν ἀποθήκην εἰς ἄλλον πλησιέστερον δῆμον, ὅπου οἱ φορολογούμενοι τοῦ ἀποποιηθέντος δήμου ὑποχρεοῦνται νὰ μεταφέρωσι τοὺς φόρους των, ἐπιφυλαττομένου εἰς αὐτοὺς τοῦ δικαιώματος τῆς ἀποζημιώσεως κατὰ τοῦ παραιτίου.

Ἄρθρ. 32. Εἰς πᾶσαν κεντρικὴν ἀποθήκην θέλει χορηγηθῇ κοιλὸν δημόσιον ἴσης χωρητικότητος μὲ τὴν τοῦ κοιλοῦ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, δι' οὗ θέλουν παραλαμβάνεσθαι οἱ καρποί. Ὀφείλει ἑπομένως πᾶς ἐνοικιαστὴς νὰ μετρῇ ἐπὶ τῶν ἁλωνίων τοὺς καρποὺς διὰ κοιλοῦ ἴσης χωρητικότητος μὲ τὴν τοῦ κοιλοῦ τῆς κεντρικῆς ἀποθήκης, καὶ νὰ παραδίδῃ τὸν βεβαιωθέντα φόρον ἐσφραγισμένον ἐντὸς σάκκων εἰς τὸν φορολογούμενον, διὰ νὰ τὸν μετακομίσῃ εἰς τὴν κεντρικὴν ἀποθήκην. Πᾶσα δὲ κατὰ τὴν εἰς τὴν κεντρικὴν ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τὰ ἁλώνια ἢ ἀπὸ τὴν εἰδικὴν ἀποθήκην παράδοσιν προκύψουσα τυχὸν ἔλλειψις ἢ ἀναγνωσμένη νόθευσις τοῦ φόρου καταψηφίζεται εἰς βάρος τοῦ ἐνοικιαστοῦ, ὅστις δύναται αὐτοπροσώπως ἢ δι' ἀντιπροσώπου του νὰ παρευρίσκηται εἰς τὴν παράδοσιν.

Ὁ ἐνοικιαστὴς ἔχει δικαίωμα ἀναγωγῆς κατὰ τοῦ φορολογουμένου πρὸς ἀποζημίωσιν, ἐὰν τυχὸν ἡ ἔλλειψις ἢ ἡ νόθευσις ἐπήγασεν ἀπὸ τὸν φορολογούμενον διὰ παραβιάσεως τῶν σφραγίδων ἢ δι' ἄλλου τινὸς μέσου.

Ἄρθρ. 33. Πᾶσα γένη ἡ κατὰ τὸ ἄρθρ. 22 μετακόμισις ὅλο-

κλήρου ἢ μέρους τοῦ φόρου ἑκάστου φορολογουμένου, ὀφείλει ὁ μὲν ἐνοικιαστὴς νὰ σημειώσῃ ὄπισθεν τοῦ ἀποσπάσματος τοῦ διπλοτύπου τὸ ποσὸν καὶ εἶδος τοῦ φόρου καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν σάκκων, ὁ δὲ ἀποθηκάριος νὰ ἐκδώσῃ διπλότυπον παραλαβῆς, ἐμφαῖνον τὸ ὄνομα τοῦ φορολογουμένου, τὸ ποσὸν καὶ τὸ εἶδος τοῦ φόρου, ὡς καὶ τὸν ἀριθμὸν τοῦ διπλοτύπου.

Ἐὰν ὁ ἀποθηκάριος δὲν ἐκδώσῃ εὐθέμιαν ἀπόδειξιν ἢ ἐκδώσῃ τοιαύτην χειρόγραφον ἢ καὶ ἔντυπον παρὰ τοὺς κανονισμένους τύπους, καταδιώκεται ὡς ἔνοχος ὑπεξαιρέσεως.

ΚΕΦ. Γ'.

Περὶ φορολογίας τοῦ ἐλαίου.

Ἄρθρ. 34. Ὁ ἐπὶ τῶν ἐλαιῶν ἔγγειος φόρος καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας ἐνοικιάζεται διὰ δημοπρασίας κατὰ χωρίον ἢ δῆμον μέχρις ὁλοκλήρου ἐπαρχίας· ἀποδίδοται δὲ παρὰ μὲν τοῦ ἐνοικιαστοῦ εἰς τὸ δημόσιον εἰς χρήματα, παρὰ δὲ τῶν φορολογουμένων, εἰς τὸν ἐνοικιαστὴν εἰς εἶδος ἐν τοῖς ἐλαιοτριβείοις εὐθὺς μετὰ τὴν ἐκπίεσιν τοῦ ἐλαίου.

Ἀλλ' ἐὰν αἱ προσφοραὶ θεωρηθῶσιν ἀσύμφοροι, τόσον ὁ ἔγγειος φόρος καθὼς καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας εἰσπράττονται διὰ λογαριασμὸν τοῦ δημοσίου εἰς χρήματα πρὸς λεπ. 8 τὴν ὀκᾶν.

Ἡ βεβαίωσις τοῦ μὲν ἐγγείου φόρου γίνεται εἰς τὰ ἐλαιοτριβεῖα διὰ μετρήσεως, τῆς δὲ ἐπικαρπίας δι' ἐκτιμήσεως ἐπὶ τῶν δένδρων εἰς ὀκάδας ἐλαίου.

Ἡ πληρωμὴ τοῦ ἐνοικίου γίνεται εἰς τρεῖς ἴσας δόσεις τὴν 1 Ἰανουαρ., τὴν 1 Φεβρ. καὶ τὴν 1 Μαρτίου τοῦ ἑπομένου ἔτους.

Τὸ εἰσπραττόμενον παρὰ τοῦ ἐνοικιαστοῦ ἔλαιον ἐναποτίθεται εἰς γνωστὰς τῷ οἰκονομικῷ ἐφόρῳ καὶ ταμίᾳ ἀποθήκας, καὶ μένει ὑπάγγυον μέχρις ἐξοφλήσεως τοῦ ἐνοικίου.

Ὀφείλει ἑπομένως ὁ ἐνοικιαστής, ὁσάκις πρόκειται νὰ ἐκποιήσῃ μέρος αὐτοῦ, νὰ εἰδοποιῇ τόν τε ἔφορον καὶ τὸν ταμίαν καὶ πρὸ τῆς εἰς τὸν ἀγοραστὴν παραδόσεως αὐτοῦ νὰ καταθέτῃ εἰς τὸ ταμεῖον τὸ ἀντίτιμον.

Ἐὰν ὁ ἐνοικιαστὴς δὲν ἀποταμιεύσῃ ἢ μετὰ τὴν ἀποταμίευσιν ἐκποιήσῃ λαθραίως, ἢ ὑπεξαιρέσῃ τὸ ὅλον ἢ μέρος τοῦ ἐλαίου κατὰ παράβασιν τῶν ἀνωτέρω διατάξεων, ὑποβάλλεται εἰς πρόστιμον ἢ χρηματικὴν ποινὴν ἴσην μὲ τὴν διπλῆν ἀξίαν τοῦ μὴ ἐναποταμιευθέντος ἢ ἐκποιηθέντος ἢ ὑπεξαιρεθέντος ἐλαίου. Τὸ τριτον τοῦ προστίμου ἢ τῆς χρηματικῆς ποινῆς δίδοται εἰς τὸν καταμηνυτήν.

Ἄρθρ. 35. Εἰς τὰ μέρη, ὅπου δὲν ὑπάρχουσιν ἐλαιοτριβεῖα

καὶ ἡ ἐκπίεσις τοῦ ἐλαίου γίνεται κατ' ἄλλον τρόπον, ἢ ἡ παραγωγὴ εἶναι μικρὰ ὡς ἐκ τῆς ὀλιγότητος τῶν δένδρων, ὁ ἔγγειος φόρος βεβαιοῦται δι' ἐκτιμήσεως ἐπὶ τῶν δένδρων εἰς ὀκάδας ἐλαίου, καὶ ἀποδίδοται εἰς χρήματα πρὸς λεπτὰ ὀκτὼ τὴν ὀκᾶν.

Αἱ πρὸς βρῶσιν χρήσιμοι ἐλαῖαι ζυγίζονται ἢ ἐκτιμῶνται κατ' ἐκλογὴν τῶν φορολογουμένων εἰς τὸν τόπον τῆς ἀποταμιεύσεως, λαμβανομένου τοῦ φόρου πρὸς λεπτὰ 2 τὴν ὀκᾶν.

ΚΕΦ. Δ'.

Περὶ φορολογίας τῶν περιβολίων κλπ. τῆς μετάξης καὶ τῶν ξηρῶν σύκων τῶν ἐπαρχιῶν Καλαμῶν καὶ Μεσσήνης.

Ἄρθρ. 36. Ὁ ἔγγειος φόρος καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας τῶν περιβολίων, λαχανοκήπων, μπόσκινίων, κρομμύων, γεωμήλων, καπνῶν, βαμβακίων, ὑγρασιδίων καὶ τῶν συστάδην κειμένων ἀμυγδαλεῶν ἐνοικιάζεται ἐπὶ δημοπρασίας κατὰ χωρίον ἢ δῆμον μέχρις ὁλοκλήρου ἐπαρχίας καὶ ἀποδίδοται εἰς χρήματα.

Ἄρθρ. 37. Ἡ βεβαίωσις τῶν ἀνωτέρω φόρων γίνεται δι' ἐκτιμήσεως ἐφάπαξ δι' ὅλον τὸ ἔτος ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐκτάσεως ἑκάστου κτήματος καὶ τῆς ἐτησίας προσόδου, λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν παραχθέντων, ὑπαρχόντων καὶ παραχθησομένων ἐντὸς τῶν διαφόρων ὡρῶν τοῦ ἔτους προϊόντων.

Ἡ φορολογία δὲ τοῦ βαμβακίου καὶ καπνοῦ βεβαιοῦται ἐπὶ τῇ βάσει ὁλοκλήρου τοῦ προϊόντος δι' ἕκαστον περιτετμημένον χωράφιον, ὑπολογιζομένου εἰς ὀκάδας τοῦ τε καπνοῦ δι' ὅλας τὰς περιόδους (χέρια) τῆς συλλογῆς, καὶ τοῦ βαμβακίου ἀνευ τοῦ περικλείοντος αὐτὸ κάλυκος.

Ἡ ἐποχὴ τῆς ἐκτιμήσεως προσδιορίζεται ὑπὸ τοῦ ἐπάρχου, τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου καὶ τοῦ ἀρμοδίου δημάρχου, λαμβανόντων ὑπ' ὄψιν καὶ τὴν γνωμοδότησιν τριῶν καλλιεργητῶν βαμβακοφυτείας καὶ καπνοφυτείας, προσκαλουμένων κατ' ἐκλογὴν τῶν αὐτῶν ἀρχῶν.

Ὁ ἔγγειος φόρος καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας τοῦ καπνοῦ καὶ τῶν βαμβακίων ἀποδίδοται ἐπὶ τῇ βάσει τῆς εἰς τὸν τόπον τρεχούσης τιμῆς, κανονιζομένης διὰ πρωτοκόλλου, συνταχθησομένου ἐπὶ μὲν τοῦ καπνοῦ κατὰ κοινότητα ἢ θέσιν παρὰ τοῦ ἐπάρχου, τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου καὶ τοῦ ἀρμοδίου δημάρχου, λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν καὶ τῆς γνωμοδοτήσεως τριῶν καλλιεργητῶν καπνοφυτείας, προσκαλουμένων κατ' ἐκλογὴν τῶν αὐτῶν ἀρχῶν· ἐπὶ δὲ τοῦ βαμβακίου κατ' ἐπαρχίαν παρὰ τοῦ ἐπάρχου, τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου καὶ τοῦ δημάρχου τῆς πρωτευούσης, λαμβανο-

μένης ὑπ' ὄψιν τῆς γνωμοδοτήσεως τριῶν καλλιεργητῶν βαμβακοφυτείας, προσκαλουμένων κατ' ἐκλογὴν τῶν αὐτῶν ἀρχῶν.

Κατὰ τῶν περὶ ἀποκοπῆς τῆς τιμῆς τοῦ καπνοῦ καὶ τοῦ βαμβακίου πρωτοκόλλων ἔχουσι δικαίωμα προσφυγῆς οἵ τε ἐνοικιασταὶ καὶ οἱ φορολογούμενοι ἐντὸς 10 ἡμερῶν ἐνώπιον τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου, τὸ ὁποῖον ἀποφασίζει ὁριστικῶς.

Ἄρθρ. 38. Οἱ κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον φόροι εἰσπράττονται παρὰ τοῦ δημοσίου εἰς λογαριασμὸν τοῦ ἐνοικιαστοῦ μέχρι τῆς συμπληρώσεως τοῦ ἐνοικίου τῶν μὲν ὑγρασιδίων τὴν 15 Μαΐου, τῶν δὲ λοιπῶν τὴν 1 Ὀκτωβρίου, καὶ τοῦ βαμβακίου τὴν 15 Νοεμβρίου.

Τὰ τυχόντα περισσεύματα εἰσπράττονται παρὰ τοῦ ἐνοικιαστοῦ προηγουμένης ἀδείας τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου καὶ συνδρομῇ τοῦ ταμίου.

Ἄρθρ. 39. Ὁ ἔγγειος φόρος τῆς μεταξὺ ἐνοικιάζεται ἐπίσης ἐπὶ δημοπρασίας κατὰ χωρίον ἢ δῆμον μέχρις ὁλοκλήρου ἐπαρχίας, ἀποδίδοται δὲ παρὰ μὲν τῶν φορολογουμένων εἰς τὸν ἐνοικιαστὴν εἰς κουκούλια, παρὰ δὲ τοῦ ἐνοικιαστοῦ εἰς τὸ δημόσιον εἰς χρήματα.

Τὸ ἐνοίκιον πληρώνεται τὴν 30 Αὐγούστου.

Ἡ βεβαίωσις τοῦ φόρου τούτου γίνεται δι' ἐκτιμήσεως τῶν κουκουλίων εἰς λίτρας ἢ ὀκάδας, κατὰ τὴν ἐγχωρίων συνήθειαν, ἐπὶ τῶν καλαμωτῶν ἢ κλαρίων.

Ἐν περιπτώσει διαφωνίας ἡ βεβαίωσις γίνεται ἢ διὰ ζυγίσεως ἢ διὰ μετρήσεως τῶν κουκουλίων.

Ὁ φορολογούμενος ὀφείλει νὰ εἰδοποιῇ διὰ τοῦ δημάρχου ἢ παρέδρου τὸν ἐνοικιαστὴν τοὐλάχιστον τρεῖς ἡμέρας πρὸ τῆς συλλογῆς τῶν κουκουλίων ἐκ τῶν καλαμωτῶν ἢ κλαρίων, διὰ νὰ ἐνεργῇ τὴν ἐκτίμησιν. Ἀλλ' ἐὰν ὁ ἐνοικιαστὴς δὲν εὑρίσκηται εἰς τὸν τόπον, ἢ δὲν μεταβῇ νὰ ἐνεργήσῃ τὴν ἐκτίμησιν, ὁ φορολογούμενος προχωρεῖ εἰς τὴν συλλογήν, ἐφαρμοζομένων τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 19.

Ἄρθρ. 40. Ὁ ἐπὶ τῶν ξηρῶν σύκων τῶν ἐπαρχιῶν Καλαμῶν καὶ Μεσσήνης ἔγγειος φόρος ἐνοικιάζεται ἐπὶ δημοπρασίας κατὰ δῆμον ἢ ἐπαρχίαν, καὶ ἀποδίδοται παρὰ μὲν τῶν φορολογουμένων εἰς τὸν ἐνοικιαστὴν εἰς εἶδος, παρὰ δὲ τοῦ ἐνοικιαστοῦ, εἰς τὸ δημόσιον εἰς χρήματα εἰς δύω ἴσας δόσεις, τὴν 30 Σεπτεμβρίου καὶ τὴν 31 Ὀκτωβρίου βεβαιοῦται δὲ διὰ μετρήσεως τῶν ὁρμαθῶν ἢ διὰ ζυγίσεως, ὅταν τὰ σῦκα δὲν συγκομίζωνται εἰς ὁρμαθούς.

Οἱ φορολογούμενοι ὑποχρεοῦνται νὰ μετακομίσωσι τοὺς φόρους των εἰς τὴν ἀποθήκην, τὴν ὁποίαν ὁ ἐνοικιαστὴς ὀφείλει νὰ συστήσῃ ἐντὸς τοῦ δήμου των.

Αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 34 § 5—7 ἐφαρμόζονται ἀπαραλλάκτως καὶ ἐνταῦθα.

Ἐν περιπτώσει δὲ, καθ' ἣν δὲν ἤθελεν ἐγαρισθῇ ἡ ἐνοικίασις, ὁ ἔγγειος φόρος πληρώνεται κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν ἢ τὴν μεταφορὰν εἰς χρήματα κατὰ τὸ ἄρθρ. 62.

ΚΕΦ. Ε.

Περὶ ἐκτιμήσεως ἐν γένει.

Ἄρθρ. 41. Αἱ ἐκτιμήσεις γίνονται ὡς ἀκολούθως·

Ὁ ἐνοικιαστὴς ὀφείλει νὰ κοινοποιήσῃ ἐγγράφως καὶ ἐπὶ ἀποδείξει εἰς τὸν ἀρμόδιον δήμαρχον πρὸ εἴκοσιν ἡμερῶν τὴν ἡμέραν τῆς ἐνάρξεως τῆς ἐκτιμήσεως καὶ τὴν σειράν, καθ' ἣν θέλει ἐνεργηθῇ ἡ ἐκτίμησις τῶν προϊόντων ἑκάστης θέσεως. Τὴν κοινοποίησιν ταύτην ὀφείλει ὁ δήμαρχος νὰ κάμῃ γνωστὴν εἰς τοὺς φορολογουμένους πρὸ 15 ἡμερῶν διὰ προγράμματός του, ἀναγινωσκομένου ἐπ' ἐκκλησίας δύω κατὰ συνέχειαν κυριακάς.

Ἕκαστος φορολογούμενος ὀφείλει, ἂν δὲν προτιμᾷ νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν ἐκτίμησιν ὁ ἴδιος μὲ τὸν ἐνοικιαστὴν ἢ τὸν ἐκτιμητήν του, νὰ ἔχῃ πρόχειρον τὸν ἐκ μέρους του ἐκτιμητὴν κατὰ τὴν ὡρισμένην ἡμέραν τῆς ἐκτιμήσεως. Ἀλλ' ἐὰν δὲν ἐμφανισθῇ ἐπιτοπίως οὔτε ὁ φορολογούμενος οὔτε ὁ ἐκτιμητὴς του, ὁ ἐνοικιαστὴς ἢ ὁ ἐκτιμητὴς αὐτοῦ προβαίνει μόνος του εἰς τὴν ἐκτίμησιν· ὀφείλει ὅμως νὰ παραδώσῃ ἀμέσως τὸ ἀπόσπασμα τοῦ πρωτοκόλλου τῆς ἐκτιμήσεως εἰς τὴν δημοτικὴν ἀρχήν, ἥτις ὑποχρεοῦται νὰ διαβιβάσῃ αὐτὸ ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν εἰς τὸν φορολογούμενον.

Ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ φορολογουμένου τὸ πρωτόκολλον τῆς ἐκτιμήσεως τοιχοκολλᾶται εἰς τὴν θύραν τῆς οἰκίας του ἐπιμελείᾳ καὶ εὐθύνῃ τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς καὶ ἐνώπιον δύω μαρτύρων.

Ἐὰν τὴν τρίτην ἡμέραν, ἀφ' ἧς γνωστοποιηθῇ ὡς ἀνωτέρω τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐκτιμήσεως εἰς τὸν φορολογούμενον, ἀπαιτήσῃ οὗτος ἢ ὁ ἐκτιμητής του διὰ τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς τὴν ἐπανάληψιν τῆς ἐκτιμήσεως, ἡ δημοτικὴ ἀρχὴ ὀφείλει νὰ εἰδοποιήσῃ ἐντὸς δύω ἡμερῶν τὸν ἐνοικιαστὴν καὶ ἡ ἐκτίμησις ἐπαναλαμβάνεται.

Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ μὲν ἐνοικιαστὴς γνωστοποιεῖ εἰς τὸν δήμαρχον πρὸ τριῶν ἡμερῶν τὴν ἡμέραν τῆς ἐπαναλήψεως τῆς ἐκτιμήσεως, ὁ δὲ δήμαρχος εἰδοποιεῖ παραχρῆμα τὸν γε-

ρολογούμενον· ἄλλως, ἡ ἐκ μαναμερείας ὑπὸ τοῦ ἐνοικιαστοῦ γενομένη καθίσταται ὁριστική.

Τὸ ἀποτέλεσμα ἑκάστης ἐκτιμήσεως ἐγγράφεται ἀμέσως εἰς διπλότυπον πρωτόκολλον, τὸ ὁποῖον ὑπογράφεται ἀπὸ τοὺς λαβόντας μέρος εἰς τὴν ἐκτίμησιν.

Ἐὰν ὁ φορολογούμενος ἢ ὁ ἐκτιμητὴς του ἦναι ἀγράμματος, τὸν ὑπογράφει ἄλλος τῆς ἐμπιστοσύνης του ἐνώπιον δύω μαρτύρων, ἐξ ὧν ὁ εἷς πρέπει νὰ ἦναι ὁ πάρεδρος ἢ ὁ ἱερεὺς τοῦ χωρίου. Τοῦ πρωτοκόλλου τούτου τὸ μὲν ἀπόσπασμα ἐκκόπτεται καὶ παραδίδεται παραχρῆμα εἰς τὸν φορολογούμενον, τὸ δὲ στέλεχος μένει εἰς τὸν ἐνοικιαστήν. Ἀλλ' ἐὰν ὁ ἐνοικιαστὴς ἢ ὁ ἐκτιμητὴς δὲν παρευρεθῇ κατὰ τὰς ὡρισμένας ἡμέρας εἰς τὸν τόπον τῆς ἐκτιμήσεως, ἢ παρευρεθεὶς δὲν ἐκδώσῃ καὶ παραδώσῃ εὐθὺς εἰς τὸν φορολογούμενον τὸ ἀπόσπασμα τοῦ πρωτοκόλλου τῆς ἐκτιμήσεως, ἐφαρμόζονται ἀναλόγως αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου **19.**

Ὁ ἐνοικιαστὴς ὑποχρεοῦται μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐκτιμήσεως νὰ παραδώσῃ ἐπὶ ἀποδείξει εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον τὰ στελέχη τῶν πρωτοκόλλων τῆς ἐκτιμήσεως τῶν ὑγραπιδίων τὴν 1 Μαΐου, τῶν κουκουλίων ἀπὸ τῆς 20 Ἰουνίου μέχρι τῆς 20 Ἰουλίου, τῶν σταριδίων, ὅταν ἡ βεβαίωσις γίνηται δι' ἐκτιμήσεως, τὴν 15 Αὐγούστου, τῶν περιβολίων κλπ. τὴν 15 Σεπτεμβρίου, τῶν βαμβακίων τὴν 31 Ὀκτωβρίου, καὶ τῶν εἰς κώνους συλλεγομένων ἀραβοσίτων εὐθὺς ἅμα ἀποπερατοῦται κατὰ χωρίον ἡ ἐκτίμησις.

Ἐπὶ τῇ βάσει τούτων ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος συντάττει καὶ παραπέμπει εἰς τὸν ταμίαν τοὺς χρηματικοὺς πίνακας. Ἐὰν δὲ ἐντὸς πέντε ἡμερῶν, ἀφ' ἧς ἐκπνεύσει ἑκάστη τῶν ἀνωτέρω προθεσμιῶν, ὁ ἐνοικιαστὴς δὲν παραδώσῃ εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον τὰ στελέχη τῶν πρωτοκόλλων τῆς ἐκτιμήσεως, ἐφαρμόζονται κατ' αὐτοῦ αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου **21**, ὁ δὲ οἰκονομικὸς ἔφορος καταλογίζει εἰς βάρος αὐτοῦ καὶ τοῦ ἐγγυητοῦ του ὁλόκληρον τὸ ἐνοίκιον καὶ παραπέμπει ὑπ' εὐθύνην του ἀμέσως εἰς τὸν ταμίαν κατάστασιν εἰσπρακτέων.

Ἄρθρ. **42.** Πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἐκτιμήσεως ὁ ἔπαρχος, ὁ ἔφορος καὶ ὁ εἰρηνοδίκης τῆς πρωτευούσης συνερχόμενοι ἐπὶ τῇ προσκλήσει τοῦ πρώτου εἰς τὸ γραφεῖον του διορίζουσι κατὰ πλειοψηφίαν δι' ἕκαστον δῆμον ἀνὰ ἕνα ἐπιδιαιτητὴν καὶ ἕνα ἀναπληρωτὴν αὐτοῦ, ἀσχέτους πρὸς ἀλλήλους καὶ πρὸς τοὺς ἐνοικιαστὰς συγγενείας ἐξ αἵματος ἢ ἐκ κηδεστείας κατ' εὐθεῖαν γραμμὴν ἢ ἐκ

πλαγίου μέχρι τετάρτου βαθμοῦ, καὶ μὴ συνδεδεμένους πρὸς ἀλλήλους καὶ τοὺς ἐνοικιαστὰς διὰ στενῆς φιλίας ἢ σχέσεως.

Ἐὰν ὡς ἐκ τῆς διαφωνίας τῶν ἀρχῶν δὲν καταρτισθῇ πλειοψηφία, ὑπερισχύει ἡ γνώμη τοῦ ἐπάρχου.

Ἐν περιπτώσει διχογνωμίας τῶν ἐκτιμητῶν, τοῦ ἐνοικιαστοῦ καὶ τοῦ φορολογουμένου, ὁ ἐπιδιαιτητής, ἢ τούτου κωλυομένου, ὁ ἀναπληρωτὴς αὐτοῦ, ἀφοῦ δώσῃ τὸν κατὰ τὸ ἄρθρον **44** ὅρκον, ἀποφασίζει ὁριστικῶς, ἢ παραδεχόμενος θατέραν τῶν γνωμῶν ἢ σχηματίζων ἰδίαν ἐντὸς τοῦ ὅρου τῶν δύω τούτων, καὶ καταχωρίζει καὶ βεβαιοῖ διὰ τῆς ὑπογραφῆς του τὴν ἀπόφασίν του εἰς τὸ αὐτὸ διπλότυπον πρωτόκολλον.

Ἐπιτρέπεται ἐξαίρεσις κατὰ τῶν ἐπιδιαιτητῶν καὶ τῶν ἀναπληρωτῶν, κατὰ τὰς περὶ ἐξαιρέσεως διατάξεις τῆς πολιτ. δικονομίας, ἐνώπιον τοῦ ἁρμοδίου εἰρηνοδίκου.

Ἐν περιπτώσει κωλύματος ἢ ἐξαιρέσεως τοῦ τε ἐπιδιαιτητοῦ καὶ τοῦ ἀναπληρωτοῦ αὐτοῦ, διορίζεται ἄλλος κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος ἄρθρου.

Ἄρθρ. **43.** Ἡ ἀντιμισθία τῶν ἐπιδιαιτητῶν, τὴν ὁποίαν προσδιορίζει ἐφάπαξ ὁ ἔπαρχος πρὸ τῆς ἐκτιμήσεως, καὶ ἥτις δὲν δύναται νὰ ἦναι ἀνωτέρα τῶν 6 δρ. τὴν ἡμέραν, πληρώνεται ἐξ ἡμισείας παρὰ τοῦ ἐνοικιαστοῦ ἢ τοῦ δημοσίου, ὁσάκις οἱ φόροι εἰσπράττονται διὰ λογαριασμόν του, καὶ τῶν φορολογουμένων.

Ἄρθρ. **44.** Οἱ ἐπιδιαιτηταὶ καὶ οἱ ἀναπληρωταὶ αὐτῶν ὁρκίζονται ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδίκου πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν χρεῶν των τὸν ἀκόλουθον ὅρκον·

«Ὁρκίζομαι ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου νὰ ἐκτελέσω τὴν εἰς ἐμὲ ἐμπιστευθεῖσαν ὑπηρεσίαν μὲ πίστιν καὶ εὐσυνειδησίαν, χωρὶς νὰ χαρισθῶ πρὸς βλάβην τοῦ ἐνοικιαστοῦ εἰς τὸν φορολογούμενον καὶ χωρὶς νὰ ἀδικήσω αὐτὸν πρὸς ὄφελος τοῦ ἐνοικιαστοῦ δι' ὁποιουδήποτε λόγου.»

Ὁ ὅρκος γράφεται ἐπὶ ἁπλοῦ χάρτου.

Ἄρθρ. **45.** Ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν οἱ ἀπ' ἐκτιμήσεως φόροι μὴ ἐνοικιασθέντες εἰσπράττονται διὰ λογαριασμὸν τοῦ δημοσίου, οἱ ἐκτιμηταὶ τοῦ δημοσίου διορίζονται παρὰ τοῦ ἁρμοδίου οἰκονομικοῦ ἐφόρου, ἔχοντες τὰ αὐτὰ δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις, τὰ ὁποῖα ἔχουσι καὶ οἱ ἐκτιμηταὶ τοῦ ἐνοικιαστοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον **41.**

Πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν χρεῶν των ὁρκίζονται καὶ οὗτοι ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδίκου τὸν κατὰ τὸ ἄρθρ. **44** ὅρκον, ἀντικαθισταμένης τῆς ἐν αὐτῷ λέξεως «ἐνοικιαστοῦ» διὰ τῆς λέξεως «δημοσίου.»

Ἡ ἀντιμισθία τῶν ἐκτιμητῶν τοῦ δημοσίου προσδιορίζεται οὐχὶ ἀνωτέρα τῶν 4 δραχμῶν.

ΚΕΦ. Ε'.

Περὶ φορολογίας τῶν ἀμπέλων.

Ἄρθρ. 46. Ὁ ἔγγειος φόρος τῶν ἀμπέλων κανονίζεται κατὰ στρέμμα βασιλικὸν ὡς ἑξῆς·

Τῶν τῆς	ά.	ποιότητος	ἀμπέλων	δραχ.	5
»	Β'.	»	»	»	4
»	Γ'.	»	»	»	3
»	Δ'.	»	»	»	2
»	έ.	»	»	»	1

ά. ποιότητος ἄμπελ. εἶναι αἱ ἀποφέρ. κατὰ στρέμ. ἐτήσ. εἰσόδημ. δραχ. 50

Β'.	»	»	»	40
Γ'.	»	»	»	30
Δ'.	»	»	»	20
έ.	»	»	»	10

Τὸ ἐτήσιον εἰσόδημα προσδιορίζεται ἐπὶ τῇ βάσει τῆς μᾶλλον ἢ ἧττον καρπιμότητος τῆς ἀμπέλου καὶ τῆς συνήθους τιμῆς τοῦ μούστου.

Αἱ ἀμπελοφυτεῖαι μέχρι πέντε ἐτῶν συμπεπληρωμένων εἶναι ἐλεύθεραι φόρου.

Αἱ μονοετῶς ἐνοικιαζόμεναι κεχερσωμέναι ἐθνικαὶ ἄμπελοι δὲν ὑπόκεινται εἰς ἔγγειον φορολογίαν.

Ἄρθρ. 47. Ὁ φόρος εἰσπράττεται ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κατὰ τὸ τελευταῖον ἔτος καταστάντων ὁριστικῶν πρωτοκόλλων ὡς πρὸς τὴν ἔκτασιν καὶ ποιότητα τῶν ἀμπέλων, ἐξαιρουμένων ἐκείνων, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἤθελε ζητηθῇ ἀναθεώρησις κατὰ τὸ 50 ἄρθρον, καὶ τῶν ὁποίων ὁ φόρος θέλει εἰσπραχθῇ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἀποτελέσματος τῆς ἀναθεωρήσεως.

Ἀλλ' ἐὰν ἄμπελοι

ά. Παρελείφθησαν νὰ δηλωθῶσι πέρυσιν, εἴτε ὡς μὴ ἔχουσαι τότε πεπληρωμένα τὰ πέντε ἔτη εἴτε ὡς διαφυγοῦσαι τὴν προσοχὴν τῶν ἀρχῶν·

Β'. Ἐσημειώθησαν μὲν πέρυσιν εἰς τὰ ὁριστικὰ κηρυχθέντα πρωτόκολλα, ἀλλ' ὀλιγώτερον τῆς πραγματικῆς των ἐκτάσεως·

Γ'. Ἐχαρακτηρίσθησαν ὡς ἰδιωτικαί, ἐνῷ εἰσὶν ἐθνικοῖδιόκτητοι ἢ ἐθνικαί·

Α. Κατὰ μὲν τὴν ά. καὶ Β'. περίπτωσιν οἱ ἰδιοκτῆται, ἢ, ἐὰν ἦναι ἐθνικοῖδιόκτητοι, οἱ καλλιεργηταὶ αὐτῶν ὀφείλουσιν

αὐτοπροσώπως ἢ δι' ἀντιπροσώπου των μέχρι τέλους Φεβρουαρίου τὸ βραδύτερον νὰ δηλώσωσιν ἐγγράφως ἐπὶ ἁπλοῦ χάρτου ἐνώπιον τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς, ἐν τῇ περιφερείᾳ τῆς ὁποίας κεῖται ἡ ἄμπελός των, τὴν θέσιν καὶ τὴν ὁρθεσίαν της, τὴν στρεμματικὴν ἐκτασίν της, καὶ τὸ παρῳχθὲν προϊὸν κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος εἰς ὀκάδας μούστου, καθὼς ἐπίσης καὶ τὴν ἰδιότητα αὐτῆς, ἐὰν ἦναι ἐθνικὴ, ἰδιωτικὴ, ἢ ἐθνικοῖδιόκτητος·

Β'. Κατὰ δὲ τὴν γ'. περίπτωσιν, οἱ κάτοχοι τῶν τῆς τοιαύτης φύσεως ἀμπέλων δι' ἀναφορᾶς των ἐπίσης ἐπὶ ἁπλοῦ χάρτου γεγραμμένης εἶναι ὑπόχρεοι νὰ φανερώσωσιν ἐντὸς τῆς ἀνωτέρω προθεσμίας πρὸς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον τὴν ἰδιότητα τῶν ἀμπέλων, μένοντες ὡς ἐκ τούτου ἀκαταζήτητοι διὰ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας, τὸ ὁποῖον κατὰ τὰ παρελθόντα ἔτη ἀπήλαυσαν.

Ἄρθρ. 48. Αἱ δηλώσεις συντάσσονται εἰς διπλότυπον, καὶ τὸ μὲν ἐπιστρέφεται εἰς τὸν ἰδιοκτήτην ἢ καλλιεργητὴν, ἐπιθεωρημένον παρὰ τοῦ δημάρχου, τὸ δὲ στέλεχος κρατεῖται παρὰ τῷ δημαρχείῳ.

Ἐὰν ὁ αὐτὸς ἰδιοκτήτης ἢ καλλιεργητὴς ἔχῃ ἀμπέλους εἰς διάφορα χωρία, ὀφείλει νὰ κάμῃ χωριστὴν δήλωσιν διὰ τὰς κειμένας εἰς ἕκαστον χωρίον ἀμπέλους.

Ὁ δήμαρχος παραλαμβάνων τὰς δηλώσεις ὀφείλει νὰ ἐγγράψῃ ἐν περιλήψει καὶ κατ' αὔξοντα ἀριθμὸν τὸ περιεχόμενον εἰς ἐπὶ τούτῳ βιβλίον διηρημένον κατὰ χωρίον.

Τὸ βιβλίον τοῦτο μένει ἐκτεθειμένον εἰς τὸ δημαρχεῖον 10 κατὰ συνέχειαν ἡμέρας ἀπὸ τῆς 5—15 Μαρτίου, καὶ τὴν 20 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς τὸ βραδύτερον πέμπεται παρὰ τοῦ δημάρχου εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον ὁμοῦ μὲ τὰ στελέχη τῶν δηλώσεων.

Ἄρθρ. 49. Ὅστις τῶν ἰδιοκτητῶν ἢ καλλιεργητῶν ἤθελε παραμελήσει νὰ κάμῃ τὴν δήλωσίν του ἐντὸς τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 47 τεθείσης προθεσμίας, ἢ ἤθελε δηλώσει ὀλιγώτερον τῆς πραγματικῆς ἐκτάσεως τῆς ἀμπέλου του, ἢ ἤθελε χαρακτηρίσει ὡς ἰδιωτικὴν ἐθνικὴν ἢ ἐθνικοῖδιόκτητον ἄμπελον, κατὰ μὲν τὴν πρώτην καὶ δευτέραν περίπτωσιν ὑποβάλλεται εἰς τὰ ἔξοδα τῆς καταμετρήσεως καὶ εἰς χρηματικὴν ποινὴν, ἴσην μὲ τὸ διπλοῦν τοῦ φόρου καὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας τῆς ἀμπέλου, τὴν ὁποίαν δὲν ἐδήλωσεν, ἢ τῶν στρεμμάτων, τὰ ὁποῖα ὑπέκρυψε, κατὰ δὲ τὴν τρίτην περίπτωσιν, εἰς ποινὴν ἴσην μὲ τὸ διπλοῦν δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας, τὸ ἀναλογοῦν εἰς τὴν ἄμπελον, τῆς ὁποίας τὴν ἰδιότητα ἐκάλυψε.

Τὸ ἥμισυ τῆς ἀνωτέρω ποινῆς, τὴν ὁποίαν ἐπιβάλλει τὸ ἁρμόδιον δικαστήριον, δίδοται εἰς τὸν ἀνακαλύψαντα τὴν μὴ δηλωθεῖσαν ἄμπελον ἢ τὰ ὑποκρυβέντα στρέμματα, ἢ εἰς τὸν ἀποδείξαντα τὴν ἰδιότητα τῆς ἀμπέλου.

Ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος ὀφείλει, ἅμα πληροφορηθῇ, ὅτι ἄμπελός τις ἢ μέρος αὐτῆς δὲν ἐδηλώθη, νὰ διατάξῃ τὴν βεβαίωσιν τῆς ὑπάρξεως τῆς ἀμπέλου καὶ τὴν καταμέτρησιν αὐτῆς. Τὸ αὐτὸ πράττει καὶ ἂν ἡ δηλωθεῖσα ἄμπελος ὡς ἰδιωτικὴ ἦναι ἐθνικὴ ἢ ἐθνικοῖδιόκτητος.

Εἰς τὴν τελευταίαν περίστασιν ὀφείλει νὰ καταμηνύσῃ τὴν πρᾶξιν καὶ ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου.

Ἄρθρ. 50. Ὁστις τῶν ἰδιοκτητῶν ἢ καλλιεργητῶν ἀμπέλων νομίζει, ὅτι ἐνεγράφη εἰς τὰ κατὰ τὸ τελευταῖον ἔτος ὁριστικὰ καταστάντα πρωτόκολλα μὲ ἔκτασιν πλειοτέραν τῆς πραγματικῆς, ἢ ὅτι ὑπῆχθη εἰς ἀνωτέραν ποιότητα, δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν ἀναθεώρησιν τῆς ἐκτάσεως καὶ ποιότητος, ἀναφερόμενος ἐγγράφως ἐνώπιον τοῦ ἐπάρχου μέχρι τέλους Φεβρουαρίου.

Τὸ αὐτὸ τῆς ἀναθεωρήσεως δικαίωμα ἀπολαύει καὶ τὸ δημόσιον, ἐὰν ἡ ἁρμοδία οἰκονομικὴ ἀρχὴ νομίσῃ, ὅτι ἄμπελός τις ἐνεγράφη εἰς τὰ πρωτόκολλα μὲ ἔκτασιν καὶ ποιότητα κατωτέραν τῆς πραγματικῆς.

Τὰ ἔξοδα τῆς ἀναθεωρήσεως τῆς κατ' αἴτησιν τῶν ἰδιοκτητῶν ἢ καλλιεργητῶν ἐνεργουμένης καταλογίζονται εἰς βάρος αὐτῶν, καὶ εἰσπράττονται ἀμέσως παρὰ τῶν ταμιῶν, ἐὰν τὸ ἀποτέλεσμα ἦναι ἴσον ἢ ἀνώτερον τῆς εἰς τὰ περυσινὰ πρωτόκολλα σημειουμένης ἐκτάσεως καὶ ποιότητος· ἐὰν δὲ κατώτερον, τὰ ἔξοδα εἶναι εἰς βάρος τοῦ δημοσίου.

Ὁσάκις ἡ ἀναθεώρησις γίνεται κατὰ παραγγελίαν τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου, ἐὰν μὲν τὸ ἀποτέλεσμα ἦναι ἴσον ἢ κατώτερον, τὰ ἔξοδον ἐπιβαρύνει τὸ δημόσιον, ἐὰν δὲ ἀνώτερον, τοὺς ἰδιοκτήτας ἢ καλλιεργητάς.

Ἄρθρ. 51. Ἡ καταμέτρησις τῶν ἀμπέλων ἐνεργεῖται παρ' ἐπισήμονος γεωμέτρου τῇ προσκλήσει τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου, ἐντὸς πέντε μηνῶν ἀρχομένων ἀπὸ τῆς 1 Μαρτίου.

Τὰ ἀποτελέσματα τῆς καταμετρήσεως ἐγγράφονται εἰς πρωτόκολλα, τὰ ὁποῖα εἶναι ὑποχρεωτικὰ πρὸς ἐπιβολὴν τοῦ φόρου καὶ τῆς χρηματικῆς ποινῆς.

Ἐν ἀπουσίᾳ ἢ κωλυομένου τοῦ γεωμέτρου, καθὼς καὶ ὅπου οὗτος δὲν ἐπαρκεῖ, διορίζονται κατὰ πλειονοψηφίαν παρὰ τοῦ ἐπάρχου, τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου καὶ τοῦ ἁρμοδίου δημάρχου

τρεῖς πραγματογνώμονες, καὶ ἐνεργοῦν τὰς ὡς ἀνωτέρω καταμετρήσεις.

Διὰ τὰς ἐνεργουμένας κατὰ παραγγελίαν τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου καταμετρήσεις πρέπει νὰ εἰδοποιῶνται οἱ ἰδιοκτῆται ἢ καλλιεργηταὶ διὰ τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς 10 ἡμέρας πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς καταμετρήσεως.

Ἄρθρ. 52. Ἅμα παρέλθῃ ἡ τεθεῖσα πρὸς καταμέτρησιν προθεσμία, ὁ ἔπαρχος, καὶ ἐν ἐλλείψει τοιούτου, ὁ εἰρηνοδίκης καὶ ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος μετὰ τοῦ ἁρμοδίου δημάρχου, ἀφοῦ ἀκούσουν καὶ τὴν γνώμην πέντε εἰς τοὺς δήμους Α'. καὶ Β'. τάξεως, καὶ τριῶν εἰς τοὺς δήμους Γ'. τάξεως ἐκ τῶν μᾶλλον ἐξ ἀμπέλων φορολογουμένων ἑκάστου δήμου, ἐκλεγομένων διὰ κλήρου ὑπὸ τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου ἐν δημοσίᾳ συνεδριάσει ἐξ ἀριθμοῦ τριπλασίου, καὶ προσκαλουμένων ἐπὶ ἀποδείξει παρὰ τοῦ ἐπάρχου, προσδιορίζουσι κατὰ πλειονοψηφίαν τὴν ποιότητα·

ἀ. Τῶν κατὰ τὸ 1854 δηλωθησομένων ἢ ἐξακριβωθησομένων ἀμπέλων, καὶ β'. τῶν ἀμπέλων ἐκείνων, τῶν ὁποίων ἤθελε ζητηθῇ ἀναθεώρησις παρὰ τῶν ἰδιοκτητῶν ἢ καλλιεργητῶν, ἢ τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου, κατὰ τὸ ἄρθρον 50, συντάττοντες τακτικὰ πρωτόκολλα, ἅτινα εἶναι ὁριστικά. Ἐξαιροῦνται τὰ πρωτόκολλα, ἐπὶ τῶν ὁποίων κατεχωρίσθη τυχὸν ἐναντία γνώμη τῶν μᾶλλον φορολογουμένων, ἅτινα καθίστανται ὁριστικὰ μετὰ τὴν ἐπ' αὐτῶν ἀπόφασιν τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν.

Ἐν περιπτώσει μὴ ἐμφανίσεως ἑνὸς ἢ πλειοτέρων ἐκ τῶν μᾶλλον φορολογουμένων, ἀναπληροῦσιν αὐτοὺς ἐκ τῶν συμπληρωτικῶν μελῶν, τὰ ὁποῖα κατὰ τὴν πρώτην κλήρωσιν ἐκλέγει τὸ δημοτικὸν συμβούλιον διὰ κλήρου.

Ἐὰν οὔτε οἱ μᾶλλον ἐξ ἀμπέλων φορολογούμενοι οὔτε οἱ ἀναπληρωταὶ αὐτῶν προσκληθέντες ἐπὶ ἀποδείξει, δὲν παρευρεθῶσιν ἐντὸς ὀκτὼ ἡμερῶν εἰς τὸ ἔπαρχεῖον, αἱ ἀρχαὶ προσδεύουσιν εἰς τὸν προσδιορισμὸν τῆς ποιότητος τῶν ἀμπέλων.

Ἄρθρ. 53. Ὁ ἔγγειος φόρος ὡς καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας τῶν ἀμπέλων εἰσπράττεται παρὰ τῶν ἁρμοδίων ταμιῶν εἰς λογαριασμὸν τοῦ δημοσίου τὴν 15 Νοεμβρίου.

ΚΕΦ. Ζ'.

Περὶ τῶν εἰς τὰ τελωνεῖα εἰσπραττομένων φόρων.

Ἄρθρ. 54. Ὁ ἔγγειος φόρος ἐπὶ τῆς σταφίδος, τῶν βαλανακιδίων, τοῦ ῥιζαρίου, τοῦ κοκκοφοίνικος, τῶν ξηρῶν σύκων καὶ τῶν λεμονίων, πορτοκαλλίων καὶ κίτρων Τροιζηνίας, Ἄνδρου,

Νάξου καὶ Καρυστίας εἰσπράττεται διὰ λογαριασμὸν τοῦ δημοσίου εἰς τὰ τελωνεῖα κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν ἢ τὴν μεταφορὰν αὐτῶν.

Περὶ Σταφίδος.

Ἄρθρ. 55. Ὁ ἐπὶ τῆς σταφίδος ἔγγειος φόρος καὶ τὸ τελωνιακὸν δικαίωμα πληρόνεται κατὰ χιλιάδα ἑνετικῶν λιτρῶν ἐπὶ τῇ βάσει τῆς δι' ἑκάστην ἐπαρχίαν προσδιωρισμένης τιμῆς, προστιθεμένου εἰς αὐτὴν καὶ ἑνὸς ἐννατημορίου.

Διὰ τὰς ἐπαρχίας Ὀλυμπίας καὶ Γόρτυνος ἰσχύει τὸ πρωτόκολλον τῆς Πλείας, ἐκπιπτομένων ὡς πρὸς τὴν Γόρτυνα δραχ. 12 κατὰ χιλιάδα λιτρῶν, διὰ δὲ τὴν τῆς Μεσσήνης ἰσχύει τὸ πρωτόκολλον τῶν Καλαμῶν.

Ἡ τιμὴ προσδιορίζεται ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὁμολογουμένως ἐν τῇ ἀγορᾷ τρεχούσης τιμῆς διὰ πρωτοκόλλου, συνταττομένου ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου ἐπάρχου, τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου καὶ τοῦ τελώνου τοῦ πλησιεστέρου εἰς τὴν ἕδραν τῆς ἐπαρχίας λιμένος, λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν καὶ τῆς γνώμης τριῶν σταφιδεμπόρων καὶ ἰσαρίθμων σταφιδοκτημόνων, προσκαλουμένων κατ' ἐκλογὴν τῶν ἀρχῶν μεταξὺ τῶν ἐγκριτοτέρων.

Τὸ πρωτόκολλον, ὑπογεγραμμένον παρὰ τῶν ἀρχῶν καὶ τῶν σταφιδεμπόρων καὶ σταφιδοκτημόνων καὶ φέρον τὰς τυχούσας ἐναντίας γνώμας, ὑποβάλλεται ἄνευ ἀναβολῆς εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον, τὸ ὁποῖον ἐγκρίνει ἢ ἀκυροῖ αὐτὸ καὶ διατάττει τὴν σύνταξιν νέου.

Ἡ ἀπόφασις τοῦ ὑπουργείου δημοσιεύεται παρευθὺς διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ κοινοποιεῖται εἰς τὴν ἐπαρχίαν.

Ἡ τιμὴ τῆς τυχούσης βεβρεγμένης ἢ ὑπὸ νόσου προσβεβλημένης σταφίδος προσδιορίζεται δι' εἰδικῶν πρωτοκόλλων.

Ἄρθρ. 56. Ὁσάκις συμβῇ αὔξομείωσις τῆς τιμῆς τῆς σταφίδος, συντάσσεται ἐπὶ τῇ αἰτήσει τῶν σταφιδεμπόρων ἢ τινος τῶν ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ ἀρχῶν, νέον πρωτόκολλον κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἰδίου ἄρθρου.

Ἄρθρ. 57. Κατὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν ἐπιτρέπεται προσφυγὴ εἰς τοὺς ἔχοντας συμφέρον ἰδιώτας μόνον ὡς πρὸς τὸ ποσὸν τῆς προσδιορισθείσης τιμῆς ἐνώπιον τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν ἐντὸς 15 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἀρίζεως τοῦ δημοσιεύοντος τὴν ἀπόφασιν φύλλου τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὴν ἕδραν τῆς ἐπαρχίας.

Ἡ προσφυγὴ δὲν ἐπιφέρει ἀναστολὴν τῆς ἐκτελέσεως τῆς ἐπὶ τοῦ πρωτοκόλλου ἀποφάσεως τοῦ ὑπουργείου.

Ἄρθρ. 58. Ἅμα συνταχθῇ παρὰ τῶν ἐπιτοπίων ἀρχῶν τὸ πρωτόκολλον, ἐπιτρέπεται ἡ ἐπιβίβασις καὶ ἐξαγωγὴ τῆς σταφίδος, ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦ νὰ προκαταβάλληται ὁ ἔγγειος φόρος καὶ τὸ τελωνιακὸν δικαίωμα ἐπὶ παρακαταθήκῃ κατὰ τὴν προσδιορισθεῖσαν τιμήν, νὰ τακτοποιῆται δὲ μετὰ ταῦτα ἅμα ῥθάσῃ ἡ ἀπόφασις τοῦ ὑπουργείου.

Πρὸ τῆς συντάξεως τοῦ πρωτοκόλλου πᾶσα ἐπιβίβασις καὶ ἐξαγωγὴ σταφίδος ἀπαγορεύεται.

Ἐπιτρέπεται μολονοτοῦτο ἡ μεταφορὰ καὶ ἐξαγωγὴ τῆς σταφίδος καὶ πρὸ τῆς συντάξεως τοῦ πρωτοκόλλου, ἀλλ' ὑπὸ τοὺς ἑξῆς ὅρους·

α'. Ὁ θέλων νὰ μεταφέρῃ σταφιδοκαρπὸν ὀφείλει, συμμορφούμενος ἄλλως μὲ τὰς περὶ μεταφορᾶς διατάξεις τοῦ τελωνιακοῦ νόμου, νὰ δώσῃ ἀξιόχρεων ἐγγύησιν, κατὰ τὰς περὶ τούτου ὁδηγίας τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου, ὅτι θέλει τὸν μεταφέρει εἰς ἄλλους λιμένας τῆς ἐπικρατείας, καὶ ὅτι θέλει πληρώσει κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν τὸν ἔγγειον φόρον καὶ τὸ τελωνιακὸν δικαίωμα ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἰσχύοντος πρωτοκόλλου εἰς τὸν λιμένα τῆς ἐξαγωγῆς, ἐκπιπτομένων δρ. 25 διὰ πᾶσαν χιλιάδα λιτρῶν, ἐὰν ἡ ἐξαγωγὴ γίγνηται εἰς τὸν λιμένα τῶν Πατρῶν ἢ τοῦ Αἰγίου, ἢ ἐπὶ τῇ βάσει ἐκτιμήσεως γινομένης κατὰ τὰς ἑπομένας διατάξεις.

Δὲν ἐπιτρέπεται μεταφορὰ σταφιδοκαρποῦ τῶν ἐπαρχιῶν Πατρῶν καὶ Αἰγιαλείας εἰμὴ μόνον ἀπὸ Πατρῶν εἰς Αἴγιον καὶ τἀνάπαλιν. Ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει ἡ ἔκπτωσις τῶν 25 δρ. δὲν λαμβάνει χώραν.

β'. Ὁ θέλων νὰ ἐξαγάγῃ σταφιδοκαρπὸν ὀφείλει νὰ πληρώσῃ τὸν ἔγγειον φόρον καὶ τὸ ἐξαγωγικὸν τέλος ἐπὶ τῇ βάσει ἐκτιμήσεως.

Ἡ ἐκτίμησις ἐνεργεῖται ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ φορτωτοῦ ὑπὸ ἐπιτροπῆς συγκειμένης ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας τελωνικῆς ἀρχῆς, τοῦ ἐπάρχου καὶ τοῦ ἐφόρου τῆς ἐπαρχίας, συνταττομένης περὶ τούτου ἐκθέσεως ἐπὶ τῆς διασαφήσεως τοῦ φορτωτοῦ.

Ἐὰν ὡς ἐκ τῆς διαφωνίας τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς δὲν καταρτισθῇ πλειοψηφία, καθὼς καὶ ἐὰν ὁ φορτωτὴς δὲν εὐχαριστηθῇ ἀπὸ τὴν ἐκτίμησιν τῆς ἐπιτροπῆς, τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον ἀποφασίζει ὁριστικῶς ἐν μὲν τῇ πρώτῃ περιπτώσει ἐπὶ αἰτιολογημένῃ ἐκθέσει τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς, ὑποβαλλομένῃ ἐντὸς πέντε ἡμερῶν ἀφ' ἧς γένῃ ἡ ἐκτίμησις ὑπὸ τῆς διοικητικῆς ἀρχῆς, ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ, ἐπὶ προσφυγῇ τοῦ φορτωτοῦ, τὴν ὁποίαν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ κάμῃ καὶ νὰ πα-

ραδώση εἰς τὴν διοικητικὴν ἀρχὴν ἐντὸς τῆς αὐτῆς προθεσμίας.

Κατ' ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις ἡ ἐξαγωγὴ τοῦ σταφιδοκαρποῦ δὲν ἐμποδίζεται καὶ πρὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς ὁριστικῆς ἀποφάσεως τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου, ἐὰν ὁ φορτωτὴς παρακαταθέσῃ εἰς τὸ τελωνεῖον τὸν ἔγγειον φόρον καὶ τὸ τελωνιακὸν δικαίωμα ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐκτιμήσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἢ τοῦ μεγίστου ὅρου τῆς τιμῆς εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς διαφωνίας τῶν μελῶν αὐτῆς.

Μετὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ὁ λογαριασμὸς τακτοποιεῖται ὁριστικῶς καὶ τὸ τυχὸν πλεόνασμα ἀποδίδοται εἰς τὸν φορτωτήν.

Περὶ Βαλανοκιδίων.

Ἄρθρ. 59. Ὁ ἐπὶ τῶν βαλανοκιδίων ἔγγειος φόρος καὶ τὸ ἐξαγωγικὸν τέλος πληρόνεται ἄνευ διακρίσεως ἰδιοκτήτων ἢ ἐθνικῶν.

Ἐπὶ μὲν τῶν βαλανιδίων κατὰ καντάριον, λογιζομένου πρὸς 44 ὀκάδας καὶ ἄνευ διακρίσεως ποιότητος, ὡς ἑξῆς·

Α'. Διὰ τὴν Κέαν, Λακωνίαν καὶ Λακεδαίμονα, ἔγγειος φόρος . . . . . δραχ.	1. 10
Τελωνιακὸν δικαίωμα	65
Β'. Διὰ τὸν νομὸν Μεσσηνίας, ἐγκτητικὸς φόρος .	3.
Τελωνιακὸν δικαίωμα	60
Γ'. Διὰ τὴν Ἀχαΐαν καὶ λοιπὴν Πελοπόννησον, Ἀττικὴν καὶ ἀνατολικὴν Ἑλλάδα,	
Ἔγγειος φόρος . . . . . »	1. 05
Τελωνιακὸν δικαίωμα	60.
Δ'. Διὰ τὴν Ἀκαρνανίαν, Αἰτωλίαν καὶ Τριχωνίαν,	
Ἐγκτητικὸς φόρος . . . . . »	2.
Τελωνιακὸ δικαίωμα	60.

Ἐπὶ δὲ τῶν κικιδίων, κατ' ὀκὰν ὡς ἑξῆς·

Διὰ τὴν Ἀκαρνανίαν, Αἰτωλίαν καὶ Τριχωνίαν, ἐγκτητικὸς φόρος λεπτὰ	25
Τελωνιακὸν δικαίωμα	6
Δι' ὅλα τὰ λοιπὰ μέρη τοῦ Κράτους ἔγγειος φόρος λεπτά.	10
Τελωνιακὸν δικαίωμα	6.

Ἄρθρ. 60. Ὡς πρὸς τὰ μέρη, ὅπου ἐπιτρέπεται ἡ ἐξαγωγὴ τῶν βαλανοκιδίων, θέλουν τηρεῖσθαι αἱ διατάξεις τοῦ ἀπὸ 19 Μαρτίου 1843 τελωνιακοῦ ὀργανισμοῦ.

Περὶ Πρινοκοκκίου καὶ Ῥιζαρίου.

Ἄρθρ. 61. Ὁ ἔγγειος φόρος τοῦ πρινοκοκκίου προσδιορίζεται

εἰς μίαν καὶ ἡμίσειαν δραχμὴν δι' ἑκάστην ὀκάν, τὸ δὲ τελωνιακὸν δικαίωμα εἰς λεπτὰ 90· ὁ δὲ τοῦ ῥιζαρίου, εἰς δραχμὰς 2 τὸ καντάριον, τὸ δὲ τελωνιακὸν δικαίωμα εἰς δραχμὴν 1 καὶ λεπτὰ 20.

Περὶ Σύκων.

Ἄρθρ. 62. Ἐπὶ τῶν μὴ ἐνοικιαζομένων ξηρῶν σύκων πληρόνεται κατὰ καντάριον ἔγγειος φόρος δραχ. . . . . 1.

Ἐξαγωγικὸν τέλος λεπ. . . . . 60.

Ἐπὶ δὲ τῶν ἐνοικιαζομένων πληρόνεται μόνον τὸ ἀνωτέρω ἐξαγωγικὸν τέλος λεπ. 60.

Περὶ Λεμονίων, Πορτοκαλλίων κ. λ. π.

Ἄρθρ. 63. Ὁ ἔγγειος φόρος ἐπὶ τῶν λεμονίων, πορτοκαλλίων καὶ κίτρων Τροιζηνίας, Ἄνδρου, Νάξου καὶ Καρυστίας πληρόνεται ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀγοραίας τιμῆς, βεβαιουμένης διὰ πρωτοκόλλου ἀπὸ τὸν ἔπαρχον, τὸν τελώνην καὶ τὸν δήμαρχον τῆς πρωτευούσης. Κατὰ δὲ τὴν ἐπαρχίαν Τροιζηνίας ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος ἀναπληροῖ τὸν ἔπαρχον.

Τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον δύναται νὰ μεταῤῥυθμίζῃ τὸ πρωτόκολλον ἐπὶ τῇ αἰτήσει τῶν ἐχόντων συμφέρον ἢ καὶ αὐτεπαγγέλτως.

Ὁπόταν λαμβάνει χώραν αὐξομείωσις τῆς τιμῆς, θέλει συντάττεσθαι νέον πρωτόκολλον.

Ἄρθρ. 64. Ἡ λαθραία μεταφορὰ τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 54 κατονομαζομένων προϊόντων ὑπόκειται εἰς πληρωμὴν ὀκταπλοῦ ἐγγείου φόρου, ἡ δὲ λαθραία ἐξαγωγὴ ὑπόκειται εἰς πληρωμὴν ὀκταπλοῦ ἐγγείου φόρου καὶ τελωνιακοῦ δικαιώματος· θέλουν δὲ ἐφαρμόζεσθαι καὶ λόγῳ ἐγγείου φόρου αἱ ὁριζόμεναι ἐν τῷ τελωνιακῷ νόμῳ χρηματικαὶ ποιναὶ διὰ τὰς λοιπὰς παραβάσεις τῶν διαφόρων αὐτοῦ διατάξεων.

Τὸ τριτημόριον τοῦ λόγῳ ποινῆς λαμβανομένου ποσοῦ δίδοται εἰς τὸν ἀνακαλύψαντα τὸ λαθρεμπόριον ἢ τὰς λοιπὰς παραβάσεις εἰς ἀμοιβήν.

ΚΕΦ. Η.

Περὶ φορολογίας τῆς σταφίδος τῶν ἐπαρχιῶν Ἠλείας, Ὀλυμπίας καὶ Γόρτυνος.

Ἄρθρ. 65. Ὁ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ποσοῦ τοῦ προϊόντος ἀποδιδόμενος ἔγγειος φόρος τῆς σταφίδος τῶν ἐπαρχιῶν Ἠλείας, Ὀλυμπίας καὶ Γόρτυνος ἐνοικιάζεται ἐπὶ δημοπρασίας κατὰ δῆμον ἢ ἐπαρχίαν, ἀποδίδοται δὲ παρὰ μὲν τῶν φορολογουμένων εἰς τὸν

ἐνοικιαστὴν εἰς εἶδος, παρὰ δὲ τοῦ ἐνοικιαστοῦ εἰς τὸ δημόσιον εἰς χρήματα καὶ πληρώνεται τὴν 15 Ὀκτωβρίου.

Ἡ βεβαίωσις τοῦ φόρου γίνεται δι' ἐκτιμήσεως ἐπὶ τῶν ἀλωνίων εἰς λίτρας, ἐν περιπτώσει δὲ διαφωνίας διὰ ζυγίσεως.

Εἰς τὰς λοιπὰς τοῦ Κράτους ἐπαρχίας, ἐὰν ὑπάρχωσι προικόκτητοι σταφιδάμπελοι, ἀποδίδουσαι τὸν ἔγγειον φόρον εἰς χρήματα 3 τοῖς 0/0, τὸ ποσὸν τοῦ προϊόντος αὐτῶν θέλει ἐκτιμᾶσθαι εἰς λίτρας κατὰ στρέμμα παρὰ τοῦ ἐπάρχου, τοῦ ἐφόρου καὶ τοῦ δημάρχου τῆς πρωτευούσης, λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς καταστάσεως τῆς καρποφορίας τοῦ ἔτους καὶ τῆς ποιότητος τῆς γῆς.

Ἄρθρ. 66. Ὁ δήμαρχος κοινοποιεῖ ἐπὶ ἀποδείξει εἰς τὸν ἐνοικιαστὴν πρὸ πέντε ἡμερῶν τὴν ἡμέραν τῆς ἐνάρξεως τοῦ τρυγητοῦ κατὰ τμῆμα ἢ καθ' ὅλον τὸν δῆμον.

Ὁ ἐνοικιαστὴς ὀφείλει ἐπὶ ποινῇ ἀπορρίψεως πάσης κατὰ τῶν φορολογουμένων ἀπαιτήσεως νὰ παρευρίσκηται ἐπιτοπίως εἰς τὸν τρυγητόν. Ἄλλως, οἱ φορολογούμενοι προχωροῦσιν ἀκωλύτως εἰς τὰς ἐργασίας τοῦ τρυγητοῦ. Ἀπαγορεύεται ὅμως ἡ ἀνάμιξις καρποῦ παραγομένου ἀπὸ κτήματα, ἀποδίδοντα τὸν ἔγγειον φόρον εἰς εἶδος, μὲ καρπὸν παραχθέντα ἀπὸ τὰ ἀποδίδοντα τὸν φόρον εἰς χρήματα 3 τοῖς 0/0.

Ὅστις τῶν φορολογουμένων παραβῇ τὰς διατάξεις τοῦ προηγουμένου §, ἢ ὑφαιρέσῃ ἀπὸ τὰ ἀλώνια καρπὸν ἐκ τοῦ εἰς εἶδος φορολογουμένου ἢ δι' οἱουδήποτε ἄλλου τρόπου προσπαθήσῃ νὰ ζημιώσῃ τὸν ἐνοικιαστήν, τιμωρεῖται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 15. Ὀφείλουσι δὲ οἱ φορολογούμενοι νὰ μετακομίσωσι τοὺς φόρους των μετὰ τὸ πέρας τῆς συγκομιδῆς εἰς τὰς ἐντὸς τοῦ δήμου συστημένας ἀποθήκας τοῦ ἐνοικιατοῦ ἢ καὶ εἰς ἀποθήκας κτιμένας ἐκτὸς τοῦ δήμου, ὅταν δὲν ἀπέχωσιν ἀπὸ τὰ ἀλώνια πλέον τῶν 3 ὡρῶν.

Ἐν περιπτώσει δὲ, καθ' ἣν οἱ φορολογούμενοι δὲν μεταφέρωσι τοὺς φόρους των ἐντὸς 10 ἡμερῶν ἀπὸ τοῦ πέρατος τῆς συγκομιδῆς, ὑποχρεοῦνται νὰ πληρώσωσιν αὐτοὺς εἰς χρήματα ἐπὶ τῇ βάσει τῆς τιμῆς τοῦ εὐθὺς μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ἀνωτέρω προθεσμίας ἰσχύοντος πρωτοκόλλου, ἢ ἐν ἐλλείψει τοιούτου, ἐπὶ τῇ βάσει ἐκτιμήσεως ἐνεργουμένης κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 58 στοιχ. 6'.

Ἄρθρ. 67. Ὁ σταφιδοκαρπὸς θέλει ἀποταμιεύεσθαι εἰς ἀποθήκας δαπάνῃ τοῦ ἐνοικιαστοῦ, μένει ὅμως ὑπέγγυος εἰς τὸ δημόσιον μέχρις ἐξοφλήσεως τοῦ ἐνοικίου, καὶ δὲν δύναται νὰ

ἐκποιηθῇ παρὰ τοῦ ἐνοικιαστοῦ, εἰμὴ ἐν γνώσει τοῦ ταμίου καὶ ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦ νὰ καταπεθῇ τὸ ἀντίτιμον εἰς τὸ ταμεῖον.

Ἐπὶ τούτῳ τὸ δημόσιον θέλει διορίσει ἐπιτηρητὴν, ἔχοντα τὸ δικαίωμα καὶ τὸ καθῆκον νὰ παρευρίσκηται εἰς πᾶσαν παραλαβὴν καὶ παράδοσιν σταφιδοκαρποῦ καὶ εἰς πᾶσαν σφράγισιν καὶ ἀποσφράγισιν τῶν ἀποθηκῶν, καὶ νὰ κρατῇ βιβλίον εἰσαγωγῆς καὶ ἐξαγωγῆς, μονογραφημένον ἀπὸ τὸν ἔπαρχον.

Ἐὰν ὁ ἐνοικιαστὴς εἰσπράξῃ ἀπό τινα τῶν φορολογουμένων εἰς χρήματα τὸν φόρον του, ἢ ἐκποιήσῃ λαθραίως ἢ ὑπεξαιρέσῃ σταφιδοκαρπὸν, τιμωρεῖται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 34 § 7.

Τὸ τρίτον τοῦ προστίμου ἢ τῆς χρηματικῆς ποινῆς θέλει δίδοσθαι εἰς τὸν καταμηνύτην, μὴ ἐξαιρουμένου καὶ τοῦ ἐπιτρήτου τῆς ἀποθήκης.

Ἐὰν ἀποδειχθῇ, ὅτι συνήνεσε καὶ ὁ ἐπιτηρητὴς τῶν ἀποθηκῶν εἰς τὴν λαθραίαν ἐκποίησιν ἢ ὑπεξαίρεσιν σταφιδοκαρποῦ, τιμωρεῖται καὶ οὗτος μὲ χρηματικὴν ποινὴν 100—500 δραχμῶν, ἐπιφυλαττομένης καὶ ἐτι μείζονος ποινικῆς καταδίκης κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ποινικοῦ νόμου.

Ἄρθρ. 68. Τὸ ἐξαγωγικὸν τέλος τοῦ σταφιδοκαρποῦ τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 65 ἀναφερομένων ἐπαρχιῶν πληρώνεται κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 55—58.

Κατὰ τὰς αὐτὰς διατάξεις πληρώνεται καὶ ὁ ἔγγειος φόρος τοῦ ἰδίου σταφιδοκαρποῦ, ἐὰν ἡ ἐνοικίασις αὐτοῦ δὲν ἦθελεν ἐνεκριθῇ, ἐφαρμοζομένης καὶ τῆς διατάξεως τοῦ § 3 τοῦ ἄρθρ. 65 ὅπου ὑπάρχουσι σταφιδάμπελοι, ἀποδίδουσαι τὸν ἔγγειον φόρον εἰς χρήματα.

ΚΕΦ. Θ'.

Περὶ διαφόρων ἐπικαρπιῶν.

Ἄρθρ. 69. Τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας τῶν ἐθνικοϊοκτήτων σύκων καὶ σταφίδων ἐνοικιάζεται, βεβαιοῦται καὶ εἰσπράττεται, τῶν μὲν σύκων κατὰ τὸ ἄρθρ. 40, τῶν δὲ σταφίδων κατὰ τὰ ἄρθρ. 65—68.

Οἱ φορολογούμενοι ὑποχρεοῦνται νὰ ἀποδώσωσιν εἰς τὸν ἐνοικιαστὴν καὶ τὸν ἀναλογοῦντα ἐπὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας ἔγγειον φόρον, ὅπου οὗτος εἰσπράττεται εἰς τὰ τελωνεῖα.

Ἄρθρ. 70. Τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας ἐντοπιοβιοτήτων μορεοδένδρων εἰσπράττεται διὰ λογαριασμὸν τοῦ δημοσίου τὴν 1. Ἰουνίου.

Ἄρθρ. 71. Τὸ προϊὸν τῶν ἀδιαθέτων ἐθνικῶν ἀμπέλων, σταφιδαμπέλων, συκῶν, ἐλαιῶν, βαλανοδένδρων, μορεῶν κ. λ. π. ἐνοικιάζεται ἐπὶ δημοπρασίας εἰς χρήματα· τὸ δὲ ἐνοίκιον πληρόνεται καθ' ἃς ἐποχὰς θέλει προσδιορίσει τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον.

Ὅστις φωραθῇ συλλέγων βαλανοκιτίδια ἐκ τῶν ἐθνικῶν βαλανοκιτιδοδένδρων, ἐξαιρουμένων τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 59 στοιχ. Β καὶ Δ, ἄνευ ἀδείας τῆς ἁρμοδίας οἰκονομικῆς ἀρχῆς ἢ τοῦ ἐνοικιαστοῦ, ὑποβάλλεται εἰς πληρωμὴν τῆς διπλασίας ἀξίας τῶν συλλεχθέντων, κατὰ τὸ ἄρθρ. 15.

Τὸ ἥμισυ τῆς ποινῆς ταύτης δίδοται εἰς τοὺς ἀνακαλύψαντας, ἐκτὸς ἐὰν ἡ ἀνακάλυψις ἐγένετο ἀπὸ τὸν ἐνοικιαστὴν καὶ τοὺς ἐπιστάτας αὐτοῦ ἢ τοῦ δημοσίου.

ΚΕΦ. Ι'.

Περὶ φορολογίας τῆς ῥητίνης, κατράμης κ. λ. π.

Ἄρθρ. 72. Ὁ ἔγγειος φόρος καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας τῆς ἐξ ἐθνικῶν δασῶν παραγομένης ῥητίνης καὶ κατράμης ἐνοικιάζεται ἐπὶ δημοπρασίας κατὰ δῆμον ἢ ἐπαρχίαν καὶ ἀποδίδοται εἰς χρήματα ἐπὶ τῇ βάσει τῆς τρεχούσης τιμῆς, βεβαιουμένης διὰ πρωτοκόλλου ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου ἐπάρχου, τοῦ δασονόμου καὶ τοῦ δημάρχου τῆς πρωτευούσης τῆς ἐπαρχίας.

Τὰ δὲ ἐξ ἐθνικῶν δασῶν παραγόμενα κάστανα, κέρνα, κοκκονάρια, πόστασσα καὶ λοιπὰ δασικὰ προϊόντα ἐνοικιάζονται ἐπίσης εἰς χρήματα.

Ἄρθρ. 73. Ἡ βεβαίωσις τοῦ ἐπὶ τῆς ῥητίνης καὶ κατράμης φόρου γίνεται διὰ ζυγίσεως τοῦ προϊόντος ἐπὶ τῶν μερῶν, τὰ ὁποῖα προσδιορίζει τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον, ὑπολογιζομένου εἰς ὁκάδας.

Ἄρθρ. 74. Ἕκαστος τῶν συλλεκτῶν τῆς ῥητίνης καὶ κατράμης ὀφείλει πέντε ἡμέρας πρὸ τῆς ἐκ τῶν λάκκων ἐξαγωγῆς ἢ τῆς μεταφορᾶς τῶν προϊόντων τούτων νὰ εἰδοποιήσῃ διὰ τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς ἢ τοῦ δασάρχου ἢ δασονόμου τὸν ἐνοικιαστὴν, διὰ νὰ παρευρίσκηται εἰς τὴν ζύγισιν τοῦ προϊόντος, καὶ ἂν οὗτος ἢ ὁ ἐπιστάτης αὐτοῦ δὲν παρευρεθῇ, ζυγίζει μόνος αὐτὸ ἐπὶ παρουσίᾳ ἑνὸς τοὐλάχιστον τῶν δασονομικῶν ὑπαλλήλων, συνταττομένου περὶ τούτου πρωτοκόλλου, τὸ ὁποῖον ἐπίσχει τόπον διπλοτύπου τοῦ ἐνοικιαστοῦ.

Ἄρθρ. 75 Ἐάν τις φωραθῇ συλλέγων λαθραίως ῥητίνην ἢ κατράμην εἰς ἐθνικὰ δάση, ὑποβάλλεται εἰς χρηματικὴν ποινὴν, ἴσην μὲ τὴν διπλῆν ἀξίαν τοῦ συλλεχθέντος προϊόντος. Ἀλλ' ἐὰν δὲν

ἀνακαλυφθῇ τὸ προϊὸν, δύναται ὅμως νὰ ἐκτιμηθῇ ἡ ζημία, ὁ συλλέκτης γενόμενος γνωστὸς, ὑποβάλλεται, ἐκτὸς τοῦ νομίμου φόρου, καὶ εἰς πρόστιμον ἢ χρηματικὴν ποινὴν, ἴσην μὲ τὸ τριπλοῦν ποσὸν τοῦ φόρου, τὸν ὁποῖον ἀπεπειράθη νὰ ὑπεκφύγῃ. Ἐὰν δὲν ἦναι δυνατὸν νὰ ἐξακριβωθῇ ἡ ζημία, ὁ συλλέκτης ὑποβάλλεται εἰς πρόστιμον δραχμῶν 5—50, τὸ ὁποῖον εἰσέρχεται εἰς τὸ δημόσιον καὶ δημοτικὸν ταμεῖον, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 15.

Τὸ τρίτον τοῦ προστίμου ἢ τῆς χρηματικῆς ποινῆς δίδοται εἰς τὸν ἀνακαλύψαντα, ἐκτὸς ἐὰν οὗτος ἦναι ὁ ἐνοικιαστὴς ἢ ὁ ἐπιστάτης τοῦ δημοσίου.

Ἄρθρ. 76. Ὁ ἔγγειος φόρος ἐπὶ τῆς ῥητίνης, κατράμης καὶ τῶν ἄλλων δασικῶν προϊόντων, ἅτινα παράγονται ἐξ ἰδιωτικῶν δασῶν, ἐνοικιάζεται ἐπὶ δημοπρασίας κατὰ δῆμον ἢ ἐπαρχίαν, βεβαιούμενος ὁ μὲν ἐπὶ τῆς ῥητίνης καὶ κατράμης κατὰ τὸ ἄρθρον 73, ὁ δὲ ἐπὶ τῶν λοιπῶν προϊόντων, δι' ἐκτιμήσεως ἐπὶ τῶν δένδρων, κατὰ τὰς ἐκδοθησομένας ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου ὁδηγίας ἐπὶ τῇ βάσει πάντοτε τῶν περὶ ἐκτιμήσεως ἐν γένει διατάξεων τοῦ παρόντος νόμου, καὶ ἀποδίδοται εἰς χρήματα.

Ὅστις συλλέξῃ λαθραίως ἐκ τῶν ἀνωτέρω προϊόντων εἰς ἰδιωτικὰ δάση, ἢ δι' οἱουδήποτε ἄλλου τρόπου προσπαθήσῃ νὰ ζημιώσῃ τὸν ἐνοικιαστὴν, τιμωρεῖται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 15.

Τὸ ἐνοίκιον ὅλων τῶν ἀνωτέρω δασικῶν προϊόντων πληρόνεται εἰς δύω ἴσας δόσεις: τὴν 1 καὶ 30 Σεπτεμβρίου.

ΚΕΦ. ΙΑ.

Περὶ φορολογίας τῶν Λακωνικῶν προϊόντων.

Ἄρθρ. 77. Ὁ ἔγγειος φόρος ἐπὶ τῶν προϊόντων τῶν δύω ἐπαρχιῶν Οἰτύλου καὶ Γυθείου, συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ οἴνου, βεβαιοῦται καὶ εἰσπράττεται πρὸς 10 τοῖς 0|0 κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν ἢ τὴν μεταφορὰν αὐτῶν διὰ ξηρᾶς ἢ διὰ θαλάσσης ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀγοραίας τιμῆς, βεβαιουμένης κατὰ μῆνα διὰ πρωτοκόλλου ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου ἐπάρχου, τοῦ ἐφόρου ἢ τελωνοῦ καὶ τοῦ δημάρχου τῆς πρωτευούσης.

Ὁ δὲ ἔγγειος φόρος ἐπὶ τῶν ἀκολούθων προϊόντων κανονίζεται ὡς ἑφεξῆς·

α.) Ὁ ἐπὶ τοῦ ἐλαίου πρὸς λεπτὰ 8 τὴν ὀκάν·

β'.) Ὁ ἐπὶ τῆς κατειργασμένης ἢ ἀκατεργάστου μετάξης πρὸς δραχ. 2. 50 0|0 τὴν ὀκὰν ἄνευ διακρίσεως ποιότητος· καὶ

γ΄.) Ὁ ἐπὶ τῶν κοκκυλίων πρὸς δραχμὴν 1 τὴν ὁκάν.

Ὁ ἐπὶ τῆς σταφίδος, τῶν βαλανιδοκικυδίων, τοῦ πρίνου κοκκίου, τοῦ ῥίζαριου καὶ τῶν ξηρῶν σύκων ἔγγειος φόρος βεβαιοῦται καὶ εἰσπράττεται κατὰ τὰς περὶ τούτου εἰδικὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρ. 78. Ὁ κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον φόρος εἰσπράττεται εἰς τὸ τελωνεῖον Γυθείου, τὸ ὑποτελωνεῖον Δημενίου, τὸ σταθμαρχεῖον Ἁλμυροῦ καὶ τὰ φυλακεῖα Κυτρίων καὶ Καρδαμύλης.

Ἄρθρ. 79. Οἱ μετακομίζοντες ἀπὸ τὰς ὁμόρους ἐπαρχίας εἰς τὴν Λακωνίαν ὁμοειδῆ μὲ τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 77 ἀναφερόμενα προϊόντα, εἴτε διὰ νὰ τὰ ἐξαγάγωσιν εἴτε διὰ νὰ τὰ πωλήσωσιν ἐκεῖ, ὀφείλουσι νὰ διαβαίνωσι διὰ μιᾶς τῶν τριῶν ὁδῶν, ἢ διὰ τῆς ἀγούσης ἀπὸ Σπάρτην εἰς Γύθειον, ἢ διὰ τῆς ἀπὸ Ἀργοντικῶν εἰς Γύθειον ἢ διὰ τῆς ἀπὸ Καλάμας εἰς Ἁλμυρόν, καὶ νὰ ἐφοδιάζωνται μὲ διαβατήρια παρὰ τῶν ἁρμοδίων δημοτικῶν ἀρχῶν, ὅπισθεν τῶν ὁποίων θέλει ἀκολουθεῖ ὁ ἀριθμὸς τῶν φορτίων καὶ τὸ βάρος καὶ εἶδος τῶν προϊόντων. Ἁρμόδιοι δὲ ἀρχαὶ εἶναι οἱ δήμαρχοι ἐκεῖνοι, ἀπὸ τὴν περιφέρειαν τῶν ὁποίων λαμβάνονται καὶ μεταφέρονται τὰ προϊόντα εἰς Λακωνίαν. Τὰ διαβατήρια ταῦτα θέλουν παρουσιάζει εἰς ἕνα τῶν ἁρμοδίων κατὰ τὴν Λακωνίαν ἐφόρων, παρὰ τοῦ ὁποίου θέλουν ἐφοδιάζεσθαι μὲ ἀποδεικτικὸν πρὸς ἐλευθέραν ἐξαγωγὴν ἢ κατανάλωσιν τῶν προϊόντων.

Ἄρθρ. 80. Ὁ μεταφέρων διὰ ξηρᾶς Λακωνικὰ προϊόντα εἰς ἄλλην τοῦ Κράτους ἐπαρχίαν ὀφείλει νὰ πληρώσῃ τὸν νενομισμένον ἔγγειον φόρον εἰς μίαν τῶν κατὰ τὴν Λακωνίαν τελωνιακῶν ἀρχῶν ἐπὶ διπλοτύπῳ ἀποδείξει, τὴν ὁποίαν ὀφείλει νὰ παρακαταθέσῃ εἰς ἕνα τῶν κατὰ τὴν Λακωνίαν ἐφόρων, ὅστις, ἀφοῦ βεβαιωθῇ ὅτι περιέχονται ἀκριβῶς ἐν αὐτῇ τὰ μεταφερόμενα προϊόντα, ἐκδίδει ἄδειαν ἐλευθέρας μεταφορᾶς.

Ἐπιτρέπεται νὰ πληρώνηται ὁ φόρος καὶ εἰς τῶν ἁρμοδίων ἐφόρων. Ἀλλ' ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὀφείλει ὁ ἔφορος νὰ ἐκδίδῃ ἐκτὸς τῆς περὶ ἐλευθέρας μεταφορᾶς ἀδείας καὶ διπλότυπον ἀπόδειξιν πληρωμῆς.

Ἄρθρ. 81. Ὅστις τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 79 ἀναφερομένων δημάρχων ἤθελε δηλώσει ὡς προϊόντα τοῦ δήμου τοῦ προϊόντα τῆς Λακωνίας, ὑπόκειται εἰς τὴν ποινὴν τὴν ὡρισμένην ἐν τῷ ἄρθρῳ 251 τοῦ ποινικοῦ νόμου.

Ἄρθρ. 82. Οἱ τελῶναι Λακωνίας θέλουν θεωρεῖ καὶ φορολογεῖ

ἀνεξαιρέτως ὡς Λακωνικὰ προϊόντα ὅσα δὲν συνοδεύονται μὲ τακτικὰ τῶν ἐφόρων ἀποδεικτικά, κατὰ τὸ ἄρθρον 79.

Ἄρθρ. 83. Ὅστις ἐξάγει ἢ μεταφέρει διὰ θαλάσσης λαθραίως προϊόντα τῆς Λακωνίας ἢ μεταφέρει τοιαῦτα διὰ ξηρᾶς εἰς τὰς ὁμόρους ἐπαρχίας δι' ἄλλης ὁδοῦ παρὰ τὰς ἐν τῷ ἄρθρῳ 79 ἀναφερομένας, ὑποβάλλεται εἰς τὰς προβλεπομένας ἀπὸ τὸ ἄρθρον 64 ποινάς.

ΚΕΦ. ΙΒ΄.

Γενικαὶ διατάξεις.

Περὶ νομικῆς κατοχῆς τῶν ἐθνικῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν κτημάτων.

Ἄρθρ. 84. Τὸ Δημόσιον ἐξακολουθεῖ νὰ διατηρῇ εἰς ἑαυτὸ τὴν νομικὴν κατοχὴν ἐπὶ τῶν ἐθνικῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν γαιῶν καὶ κτημάτων, ἐφ' ὅσων ἐλάμβανε δικαίωμα ἐπικαρπίας μέχρι τέλους τοῦ 1843, ἐκτὸς ἂν ἀπώλεσεν αὐτὴν διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως ἢ διὰ ῥητῆς παραιτήσεως.

Περὶ διαχειρίσεως τῶν ἀποθηκαρίων.

Ἄρθρ. 85. Οἱ ἀποταμιευόμενοι εἰς τὰς κεντρικὰς ἀποθήκας δημόσιοι καρποὶ διαχειρίζονται ἀπὸ ἀποθηκαρίους, διοριζομένους ἀπὸ τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν· δύναται μολονοτοῦτο τὸ ὑπουργεῖον ν' ἀναθέτῃ τὰ ἔργα ταῦτα καὶ εἰς ἄλλους δημοσίους ἢ δημοτικοὺς ὑπαλλήλους.

Τοὺς ἰσολογισμοὺς τῶν ἀποθηκαρίων ἐξελέγχουσιν οἱ οἰκονομικοὶ ἔφοροι καὶ καταλογίζουσιν εἰς βάρος των ὅλα τὰ τυχόντα ἐλλείμματα ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ἰσχύοντος πρωτοκόλλου τῶν τιμῶν τῶν σιτηρῶν. Πᾶσα περὶ καταλογισμοῦ ἀπόφασις τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου ὑποβάλλεται εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν, τὸ ὁποῖον ἀποφαίνεται ὁριστικῶς ἐπ' αὐτῆς, ἀφοῦ λάβῃ ὑπ' ὄψιν καὶ τὴν ἀπολογίαν τοῦ ὑπολόγου.

Αἱ ἀποφάσεις αὗται ἐκτελοῦνται διοικητικῶς κατὰ τὰς περὶ καταδιώξεως τῶν καθυστερούντων διατάξεις.

Μετὰ τὴν ἐπὶ τῶν ἐλλειμμάτων ἀπόφασιν τοῦ ὑπουργείου οἱ ἰσολογισμοὶ τῶν ἀποθηκαρίων παραπέμπονται εἰς τὸ ἐλεγκτικὸν Συνέδριον, εἰς τὸ ὁποῖον ἀποστέλλονται καὶ οἱ παρὰ τῶν οἰκονομικῶν ἐφόρων ὑποβαλλόμενοι ἰσολογισμοὶ τῆς ἐν γένει φορολογίας τοῦ ἔτους, διὰ νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς μέσον ἐξελέγξεως εἰς τὴν ἐκδίκασιν τῆς διαχειρίσεως τῶν ἀποθηκαρίων ὡς ὑπολόγων.

Περὶ τῶν δημοτικῶν φόρων.

Ἄρθρ. 86. Οἱ εἰς εἶδος εἰσπραττόμενοι παρὰ τοῦ δημοσίου φόρου,

ἐφ' ὅσον εὑρίσκονται εἰς τὴν κυριότητα αὐτοῦ, δὲν ὑπόκεινται εἰς δημοτικὸν ἢ εἰς ἄλλον τινὰ φόρον.

Περὶ γενικῶν ὁδηγιῶν καὶ διασαφήσεων.

Ἄρθρ. 87. Τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν θέλει δώσει τὰς ἀναγκαίας ὁδηγίας, διασαφήσεις, τύπους καὶ πίνακας εἰς τὰς οἰκονομικὰς ἀρχάς, τοὺς ἐνοικιαστάς, τοὺς ἐκτιμητὰς καὶ τοὺς ἐπιστάτας τοῦ δημοσίου τόσον διὰ τὴν εἴσπραξιν τῶν φόρων, ὅσον καὶ διὰ τὴν ἐξακρίβωσιν καὶ τὴν εἰς χρήματα αὐτῶν πληρωμήν.

Περὶ ἐκποιήσεως καὶ παραχωρήσεως καρπῶν.

Ἄρθρ. 88. Τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν ἐκποιεῖ τοὺς εἰς εἴδη συναζομένους καρποὺς διὰ δημοπρασίας ἢ λιανικῆς πωλήσεως, ἢ καὶ παραχωρεῖ αὐτοὺς κατὰ τὸ ἄρθρον 25 εἰς τοὺς φορολογουμένους.

Διὰ Βασιλικοῦ διατάγματος θέλουν κανονισθῇ οἱ ὅροι καὶ οἱ τύποι τῆς ἐκποιήσεως.

Περὶ ἐξαιρέσεως τῶν ἐκτιμητῶν, ἐπιδιαιτητῶν κτλ.

Ἄρθρ. 89. Οἱ ἐκτιμηταὶ τοῦ δημοσίου καὶ οἱ ἐπιδιαιτηταὶ ὀφείλουν ἐπὶ ποινῇ προστίμου 10—50 δραχμῶν νὰ προτείνωσιν αὐθορμήτως τὴν ἐξαίρεσίν των, ὅταν ὑπάρχουν λόγοι κατὰ τὰς περὶ ἐξαιρέσεως διατάξεις τῆς πολιτικῆς δικονομίας ὡς πρὸς τοὺς δικαστικοὺς ὑπαλλήλους, ἐπιφυλαττομένης καὶ τῆς ποινικῆς καταδιώξεως ἐν περιπτώσει ἀπάτης, κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ποινικοῦ νόμου, καθὼς καὶ τῆς ὑποχρεώσεως εἰς πολιτικὴν ἀποζημίωσιν.

Περὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας τῶν ἐκκλησιαστικῶν κτημάτων.

Ἄρθρ. 90. Τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας τῶν ἀγρῶν καὶ τῶν ἄλλων κτημάτων τῶν διαλελυμένων μοναστηρίων διατίθεται, βεβαιοῦται καὶ εἰσπράττεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου καὶ κατὰ τοὺς ὅρους τοὺς ἐνδιαλαμβανομένους εἰς τὰ ἀνὰ χεῖρας τῶν καλλιεργητῶν ἔγγραφα.

Περὶ δημοπρασιῶν ἐν γένει.

Ἄρθρ. 91. Οἱ ὅροι τῶν δημοπρασιῶν, αἱ συμφωνίαι τῆς ἐνοικιάσεως καὶ αἱ ὑποχρεώσεις τῶν ἐνοικιαστῶν κανονίζονται διὰ Βασ. διατάγματος.

Ἄρθρ. 92. Αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρ. 8—12 τοῦ παρόντος νόμου ἐφαρμόζονται ἀναλόγως καὶ ὡς πρὸς ἅπαντας τοὺς λοιποὺς φόρους, οἵτινες κατὰ τὸν αὐτὸν νόμον ἐνοικιάζονται ἐπὶ δημοπρασίᾳ.

Περὶ ἀπαίσου εἰσπράξεως τῶν μὴ ἐνοικιαζομένων φόρων.

Ἄρθρ. 93. Οἱ δι' ἐνοικιάσεως διατιθέμενοι κατὰ τὸν παρόντα νόμον φόροι, δικαιώματα καὶ ἄλλαι πρόσοδοι ἐὰν δὲν τύχωσι

κατάτὰς δημοπρασίας ἀναλόγων προσφορῶν, καθ' ὅσον δὲν ὁρίζουσιν ἄλλως εἰδικαὶ περὶ τούτων διατάξεις, εἰσπράττονται διὰ λογαριασμὸν τοῦ δημοσίου δι' ἐπιστατῶν καὶ φυλάκων, διοριζομένων παρὰ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου, ἐξασκούντων ὅλα τὰ δικαιώματα καὶ ὑποκειμένων εἰς ὅλας τὰς ὑποχρεώσεις τῶν ἐνοικιαστῶν. Οἱ ἐπιστατοφύλακες οὗτοι θεωροῦνται ὡς δημόσιοι ὑπηρέται καὶ ὁρκίζονται τὸν ὡρισμένον διὰ τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους ὅρκον ἐνώπιον τῶν οἰκονομικῶν ἐφόρων.

Περὶ διπλοτύπων καὶ ἐκτιμήσεως.

Ἄρθρ. 94. Τὰ ἄρθρ. 18—21 περὶ διπλοτύπων, καὶ 41—45 περὶ ἐκτιμήσεως τοῦ παρόντος νόμου εἶναι ἀναλόγως κοινὰ δι' ὅλα τὰ προϊόντα, τῶν ὁποίων ὁ ἔγγειος φόρος καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας διατίθενται κατὰ τὸν παρόντα νόμον δι' ἐνοικιάσεως καὶ βεβαιοῦνται δι' ἐκτιμήσεως.

Περὶ στερήσεως τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων ἢ ὑπηρετῶν.

Ἄρθρ. 95. Ἔπιτροπαί, ὑποεπιτροπαί, φύλακες, ἀποθηκάριοι καὶ πᾶς ἄλλος ἐπὶ τῆς βεβαιώσεως ἢ εἰσπράξεως ὑπάλληλος ἢ ὑπηρέτης, οἵτινες ὁπωσδήποτε ἤθελον ζημιώσει τὸ δημόσιον πρὸς ἴδιον ἢ ἄλλου τινὸς ὄφελος, ὑπόκεινται πρὸς ταῖς ἄλλαις παρὰ τοῦ ποινικοῦ νόμου ὡρισμέναις ποιναῖς καὶ εἰς τὴν στέρησιν πάσης δημοσίας ὑπηρεσίας ἀπὸ 2—6 ἐτῶν.

Περὶ πειθαρχικῶν ποινῶν.

Ἄρθρ. 96. Αἱ κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος νόμου καὶ τοῦ πρὸς ἐκτέλεσιν αὐτοῦ Β. διατάγματος παραβάσεις τῶν δημοσίων καὶ δημοτικῶν ὑπαλλήλων, δι' ὅσας ὁ παρὼν νόμος δὲν ἐπιβάλλει ὡρισμένην ποινήν, τιμωροῦνται πειθαρχικῶς παρὰ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ μὲ πρόστιμον δραχμῶν 10—100, ἐπιφυλαττομένης καὶ τῆς πολιτικῆς ἀποζημιώσεως, ἐὰν ὡς ἐκ τῆς παραβάσεως ἐπῆλθε ζημία.

Ἄρθρ. 97. Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ἐπιφορτίζεται τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος νόμου.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἀκολούθως παρετήρησέ τις, ὅτι δύω μῆνες παρῆλθον ἀφ' οὗ ἡ Βουλὴ ἀπεφάσισε νὰ ληφθῇ ὁριστικόν τι μέτρον περὶ τῆς ἐκτελέσεως τῆς διαθήκης τοῦ ἀειμνήστου Νικολάου Στουρνάρη, καὶ μέχρι τῆς στιγμῆς ταύτης οὐδεμία ἐλήφθη πρόνοια. Διὸ νομί-

ζει, ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἀναβληθῇ ἐπὶ πλέον καὶ εἶναι καιρὸς νὰ ἔλθῃ τὸ Σῶμα εἰς μίαν ἀπόφασιν.

Ἀπαντήσαντος τοῦ ἀντιπροέδρου, ὅτι νομίζει καλὸν νὰ ἀναβιβάσωσι πρὸ παντὸς τὴν ὑποθέσεως ταύτης εἰς τὸ προεδρεῖον, ἵνα συνεννοούμενον μετὰ τινων βουλευτῶν, φέρῃ εἰς τὴν συζήτησιν τῆς Βουλῆς ἔργον τι πλήρες καὶ τέλειον προσέθηκεν ἄλλος, ὅτι ἀποδεχόμενος τὴν γνώμην ταύτην, προτείνει μόνον νὰ συνεννοηθῇ τὸ προεδρεῖον καὶ μετὰ τοῦ προεδρείου τῆς Γερουσίας.

Συναινεσάσης δὲ τῆς Βουλῆς, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος διέλυσε τὴν συνεδρίασιν ἐν ὥρᾳ 1 Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος — Ὁ προεδρεύσας ἀντιπρόεδρος

ΕΥΓ. Μ. ΠΑΡΙΣΗΣ. — Χ. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ.

Οἱ Γραμματεῖς

Π. Καλλιφρονᾶς.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΝΕ'.

Τῆς 14 Μαΐου 1853.

Συνελθόντων περὶ τὴν ἑνδεκάτην τῶν ἐν Ἀθήναις βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἐν πρώτοις ἀνήγγειλαν τὰ σημήματα, ἐκτὸς τοῦ ά. καὶ β'. μὴ συμπληρωθέντων, ὅτι ἐξελέξαντο, κατὰ τὴν ἀλφαβητικὴν αὐτῶν τάξιν, προέδρους μὲν τοὺς Φρ. Μαῦρον. Ἰω. Φαρμάκην, Α. Κονδάκην, Γρ. Κορφιωτάκην, καὶ Γ. Τσόκραν· γραμματεῖς δὲ, τοὺς Δ. Ἐμπερίκον, Εὐσ. Οἰκονομόπουλον, Ἐμμ. Καραμάνον, Γ. Στάϊκον καὶ Ν. Χ. Ἀναργύρου. Κίνητρὰς δ' ἐπὶ μὲν τῶν ἀναφορῶν, τοὺς Α. Παπαβασιλείου, Α. Ταπόπουλον, Α. Π. Ἰωάννου, Σπ. Μαυροδήμου καὶ Γ. Δημητρακόπουλον· ἐπὶ τοῦ περὶ καθυστερούντων νομοσχεδίου, ὡς ὑπὸ τῆς Γερουσίας ἐτροποποιήθη, τοὺς Α. Δεδόπουλον, Πλ. Παπαδαῖον, Π. Βάρδαγλη, Θ. Ζαΐμην καὶ Γ. Κορφιωτάκην· ἐπὶ τοῦ περὶ τῶν πολυετῶς ἐνοικιασμένων ἐλαιοδένδρων, τοὺς Χ. Κοπανίτσαν, Κ. Δαρειώτην, Ἀλ. Κουμουνδοῦρον καὶ Α. Κορφιωτάκην· ἐπὶ τοῦ περὶ προσδιορισμοῦ τοῦ φόρου τῶν ζώων διὰ τὸ ἔτος 1854, τοὺς Γ. Βελλῆν, Γ. Γαυλιμῆν, Α. Κονδάκην, Τ. Μαυρομιμάτην καὶ Δ. Φιλάρετον· ἐπὶ τοῦ περὶ φόρου τῶν μελισσίων τοὺς Φρ. Μαῦρον, Κ. Μα-

νέσαν, Χ. Οἰκονομίδην, Π. Καλαμογδάρτην καὶ Δ. Φιλάρετον· ἐπὶ τοῦ περὶ προσδιορισμοῦ διδασκαλικῆς θέσεως τῆς ναυτικῆς θεωρίας, τοὺς Α. Χ. Ἀναργύρου, Π. Καμπάνην, Μ. Χουρμούζην, Δ. Αὐγερινὸν καὶ Ν. Ἀναργύρου· καὶ τέλος ἐπὶ τοῦ περὶ προσδιορισμοῦ τῆς ναυτικῆς δυνάμεως ε. ε. τοὺς Ἐμμ. Μαδινὸν, Π. Καμπάνην, Μ. Χουρμούζην, Γρ. Πατριαρχέαν καὶ Ν. Ἀναργύρου, προσθέντος συγχρόνως τοῦ Ζ'. ὅτι ἐξελέξατο εἰσηγητὴν καὶ ἐπὶ τοῦ περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς νομοσχεδίου τὸν Χ. Δεμάθαν.

Παρελθὸν ἐν τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς διαθήκης τοῦ μακαρίτου Ν. Στουρνάρη, ἀνέγνω ἔκθεσιν ἐπ' αὐτῆς, ἔχουσαν οὕτω·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Οἱ ὑποσημειωμένοι συνελθόντες, κατὰ πρόσκλησιν τοῦ Κ. προέδρου τῆς Βουλῆς, εἰς ἐπιτροπὴν διὰ νὰ σκεφθῶσι περὶ τοῦ τρόπου, καθ' ὃν θέλει ἐνεργεῖ ἡ Βουλὴ ἐπὶ τῆς ἐκτελέσεως τῆς διαθήκης τοῦ μακαρίτου Ν. Στουρνάρη, ἐσχημάτισαν τὴν ἑξῆς γνώμην, τὴν ὁποίαν ὑποβάλλουν εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ Σώματος.

Ἐπειδὴ θεωροῦν δυσχερὲς νὰ ἐνεργῶνται ἀπ' εὐθείας ὑφ' ὅλου τοῦ σώματος τῆς Βουλῆς αἱ διάφοροι πράξεις, αἵτινες προαπαιτοῦνται ἀναγκαίως πρὸς τὴν ἐκκαθάρισιν τῆς περιουσίας τοῦ διαθέτου καὶ τὴν εἰς τοὺς κληροδόχους ἀπόδοσιν τῶν ὑπὲρ αὐτῶν διατεθέντων κληροδοτημάτων, φρονοῦσι πρὸ πάντων ἀναγκαῖον νὰ διορισθῇ ὑπὸ τῆς ὁλομελείας τῆς Βουλῆς ἐπιτροπὴ τριμελὴς ἢ πενταμελὴς, ἥτις συνεννοουμένη μετὰ τῶν λοιπῶν ἐκτελεστῶν τῆς διαθήκης, θέλει ἐνεργεῖ πᾶν ὅ,τι κατὰ νόμον ἀπαιτεῖται πρὸς τὴν ταχεῖαν καὶ ἀκριβῆ ἐκτέλεσιν τῶν διατάξεων τοῦ διαθέτου.

Ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη, τὴν ὁποίαν θέλει προεδρεύει ὁ πρόεδρος τῆς Βουλῆς, καὶ, κωλυομένου αὐτοῦ, εἷς τῶν ἀντιπροέδρων, ὑποχρεοῦται νὰ δώσῃ λόγον τῶν πράξεών της πρὸς τὸ Σῶμα.

Πᾶσα διάθεσις χρηματικοῦ ποσοῦ, ἐκτὸς τῶν ὑπὸ τῆς διαθήκης εἰς ῥητὰ πρόσωπα ῥητῶς κληροδοτουμένων, δὲν θέλει ἐνεργεῖσθαι εἰμὴ μετὰ προηγουμένην ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς, τῆς ὁποίας ἡ γνώμη θέλει ἐπίσης ζητεῖσθαι ὁσάκις ἤθελεν ἀναφυῇ ζήτημα ἐνδιαφέρον οὐσιωδῶς τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος περιουσίαν.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 13 Μαΐου 1853.

Π. Βάρδαγλης	Δ. Δρόσος	Α. Κουμουνδοῦρος
Κ. Δαρειώτης	Χ. Χριστόπουλος	Μ. Χουρμούζης
Θ. Α. Ζαΐμης	Δ. Καλλιφρονᾶς	Λ. Χρυσανθόπουλος.

Τ. Γ. Μαυρομιμάτης.

Μετὰ ταῦτα παρετήρησεν ὁ πρόεδρος, ὅτι πρὸς ἀποπεράτωσιν ἐκκρεμῶν τινων ἐργασιῶν τῆς παρελθούσης Συνόδου ἀναγκασθεὶς νὰ προσλάβῃ ἐκτάκτους βοηθοὺς ἐν τῷ γραφείῳ, ὑπέκυψεν εἰς ὑπέρβασίν τινα τῶν ἐπιψηφισθεισῶν πιστώσεων. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἐπὶ τοῦ λογιστικοῦ ἐπιτροπὴ δὲν εἶναι πλήρης, διὰ νὰ ὑποβάλῃ, κατὰ τὸν κανονισμόν, τὴν περὶ τῆς προσθήκης τῶν ἀναγκαίων πιστώσεων ἔκθεσιν, βιάζεται χάριν τῆς λογιστικῆς ὑπηρεσίας νὰ ζητήσῃ κατ' εὐθείαν παρὰ τῆς Βουλῆς τὴν ἔγκρισιν τῶν ἀκολούθων ἓξ χιλιάδων πεντακοσίων δραχμῶν ἐπὶ τοῦ ἐγκεκριμένου αὐτῆς προϋπολογισμοῦ.

« Ἐπὶ τοῦ Κεφ. Β'. ἄρθρ. 2. 1500 μισθοδοσία συντακτῶν
» 3 » 1500 » γραφέων
» 5 » 1500 » κλητήρων
Γ'. 2 » 1000 ἀγορὰ βιβλίων
Ε. 1 » 1000 ἀπροσδόκητοι ἀνάγκαι. »

Ἡ δὲ Βουλὴ παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὴν πρότασιν ταύτην τοῦ προέδρου, ὅστις διέλυσε τὴν συνεδρίασιν ἐν ὥρᾳ μεσημβρίας.

Ὁ πρόεδρος
ΕΥΣ. Μ. ΠΑΡΙΣΗΣ.

Οἱ γραμματεῖς
Τ. Γ. Μαυρομμάτης
Π. Κολποδῖνος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΝΣ'.

Τῆς 18 Μαΐου 1853.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἐγένετο ὑπὸ τοῦ ἑτέρου τῶν ἀντιπροέδρων, ἐπιτηρούντων καὶ τῶν ψηφολεκτῶν Δ. Φιλαρέτου καὶ Γ. Γουλιμῆ, κλήρωσις συγχαρητηρίου ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῇ τελευτῇ τῆς 20 Μαΐου· ἔλαχον δὲ οἱ Φρ. Μαῦρος, Ζ. Μαραγκὸς, Δ. Σακελλαριάδης, Γ. Κάνδυας, Κ. Γριβογεώργης, Π. Καλαμογδάρτης, Θ. Ζαΐμης, Α. Χ. Ἀναργύρου, Δ. Δρόσος καὶ Σ'. Μαυροδῆμος.

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος διέλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ πρόεδρος
ΕΥΣΤ. Μ. ΠΑΡΙΣΗΣ.

Οἱ γραμματεῖς
Τ. Γ. Μαυρομμάτης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΝΖ'.

Τῆς 26 Μαΐου 1853.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Λαβὼν μετὰ ταῦτα τὸν λόγον ἐξέθηκέ τις, ὅτι ὁ Κ. Χ. Χριστόπουλος, βουλευτὴς Ὀλυμπίας καὶ τμηματάρχης παρὰ τῷ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργείῳ, μετὰ δύω ἄλλων συναδέλφων του, ὑπαλλήλων τοῦ αὐτοῦ ὑπουργείου, ἐπεχείρησαν ἔργον ἐπωφελέστατον, τὴν ἔκδοσιν ἐφημερίδος, περιεχούσης ἐγκυκλίους καὶ ὁδηγίας, ἐκδοθείσας πρὸς διασάφησιν διαφόρων νόμων καὶ διαταγμάτων. Ἀλλ' ἐπειδὴ αἱ πρὸς ἔκδοσιν τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος ἐφημερίδος γενόμεναι συνδρομαὶ δὲν θέλουσιν ἀρκέσει πρὸς διατήρησιν αὐτῆς, προτείνει νὰ συνδράμῃ τὸ Σῶμα τὴν ἔκδοσιν τοσοῦτον σπουδαίας ἐφημερίδος.

Ἀντιπαρετήρησεν ἄλλος, ὅτι ἂν καὶ συμμερίζεται τὰς περὶ τοῦ ἔργου ἰδέας τοῦ προαγορεύσαντος, οὐχ ἧττον ὅμως λαμβάνων ὑπ' ὄψιν καὶ τὸ μένον ἀδιάθετον ποσὸν τῶν τοιούτων δαπανῶν τῆς Βουλῆς, παρατηρεῖ, ὅτι τὸ Σῶμα δὲν δύναται νὰ συνδράμῃ εἰς πλείονα τῶν 50 φύλλων. Ἀλλ' ἐκτὸς τούτου νομίζει, ὅτι δὲν συμφέρει καὶ νὰ καθιερωθῇ τὸ νὰ συντρέχωμεν ἑκάστοτε τὴν ἔκδοσιν συγγραμμάτων ἢ ἐφημερίδων, ὅτε μάλιστα τὸ ταμεῖον εὑρίσκεται εἰς τοσοῦτον δεινὴν κατάστασιν, ὁποία ἡ παροῦσα, καὶ ἡμεῖς πρῶτοι χρεωστοῦμεν νὰ δώσωμεν τὸ παράδειγμα αὐστηροτάτης οἰκονομίας.

Παρατηρήσαντος τοῦ προέδρου, ὅτι τὸ ἔργον τῶν ἐκδοτῶν καὶ σπουδαῖον καὶ δύσκολον εἶναι, καὶ διὰ τοῦτο νομίζει δίκαιον νὰ συνδράμῃ αὐτοὺς ἡ Βουλὴ, λαμβάνουσα 50 σώματα· ἀντεῖπεν ἄλλος, ὅτι ἐὰν πρόκειται νὰ συνδράμωμεν τὴν ἔκδοσιν τῆς ἐφημερίδος, δυνάμεθα πάντες νὰ λάβωμεν ἰδίᾳ ἀνὰ ἓν σῶμα, ἡ δὲ Βουλὴ νὰ περιορισθῇ εἰς τὴν συνδρομὴν δέκα σωμάτων.

Ἐπήνεγκεν ἄλλος, ὅτι καὶ ἰδίᾳ μὲν ἕκαστος δύναται νὰ λάβῃ ἀνὰ ἓν σῶμα, ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ ἐφημερὶς θέλει περιέχει ὁλόκληρον τὴν διοικητικὴν νομολογίαν, θεωρεῖ δίκαιον νὰ συνδράμῃ καὶ ἡ Βουλὴ τὴν ἔκδοσιν τοσοῦτον σπουδαίου καὶ ἐπωφελοῦς ἔργου.

Ἀντεῖπεν ἄλλος, ὅτι ὅταν ὁ λαὸς δυστυχῇ, ὅταν οἰκογένειαι ὁλόκληροι στερῶνται τοῦ ἄρτου, ὅτε τὰ δημόσια ἔσοδα ἐπὶ τοσοῦτον ἠλαττώθησαν, ὥστε οὐδ' εἰς τὰς πρώτας τῆς πολι-

τειας ἀνάγκας ἀρκεσθῶσι, πρὸ παντὸς ἄλλου ὀφείλομεν τότε νὰ φροντίσωμεν διὰ τὴν φυσικὴν ἡμῶν ὕπαρξιν, ἀναβάλλοντες εἰς ἐποχὰς εὐτυχεστέρας πᾶσαν ἄλλην φροντίδα, ἀντικείμενον ἔχουσαν τὰς ἠθικὰς ἡμῶν ἀναπτύξεις.

Ἐπὶ τούτοις ἀναβαλόντος τοῦ προέδρου εἰς ἄλλην συνεδρίασιν τὴν ἐπὶ τῆς σήμερον γενομένης προτάσεως ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς, παρελθόντες οἱ εἰσηγηταὶ τῶν διαφόρων ἐπιτροπῶν, ἀνέγνωσαν κατὰ σειρὰν ἐκθέσεις· α') ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ τῶν πολυετῶς ἐνοικιασμένων ἐλαιοδένδρων· β') ἐπὶ τοῦ περὶ καθυστερουσῶν, ὡς ὑπὸ τῆς Γερουσίας ἐτροποποιήθη· γ') ἐπὶ τοῦ περὶ προσδιορισμοῦ τοῦ φόρου τῶν μελισσίων διὰ τὸ ἔτος 1854· δ') ἐπὶ τοῦ περὶ προσδιορισμοῦ διδασκαλικῆς θέσεως τῆς κωμικῆς θεωρίας, καὶ τελευταίου ἐπὶ τοῦ περὶ προσδιορισμοῦ τῆς νέας δυνάμεως διὰ τὸ ἐνεστὼς ἔτος. Ἔχουσι δὲ αὗται ὡς ἑρξῆς·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Ἡ εἰσηγητικὴ ἐπιτροπὴ, λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν καὶ μελετήσασα τὸ ὑποβληθὲν εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τῆς Βουλῆς νομοσχέδιον περὶ τῶν πριακονταετῶς ἐνοικιασμένων ἐλαιοδένδρων καὶ τῶν ἄλλων ἐθνικῶν ἐκκλησιαστικῶν κτημάτων τῶν πολυετῶς ἐνοικιασμένων ἐσπευδε νὰ ὑποβάλῃ εἰς τὴν Βουλὴν τὰς παρατηρήσεις της.

Ἡ ἔνωσις πλατυτέρου διαγωνισμοῦ εἰς τὴν δημοπρασίαν τῶν πριακονταετῶς ἐνοικιασμένων ἐλαιοδένδρων, προκαλέσασα ἀπὸ ἐσφαλμένους ὑπολογισμοὺς, αἰσιογενιακὰς ἀνάγκας καὶ ἀτέρμονα πόθον ἀναγκαίων μερῶν τῆς καλλιεργείας ἐκ μέρους τῶν ἐνοικιαστῶν, ἀπωκατέστησαν τὸ συμβόλαιον τῆς ἐνοικιάσεως ἀπραγματοποίητον, τὰ δὲ κτήματα ταῦτα κατὰ τὸ πλεῖστον μένοντα ἀκαλλιέργητα μένουσι, μὲ τὸν καιρὸν ἤθελον ἐξαφανισθῆ. Ἡ Βουλὴ ἐπανειλημμένως ἐπροκάλεσε δι' ἀποφάσεών της τὴν ἀνταγωγὴν νόμου, δι' οὗ νὰ ἀποκατασταθῇ ἐπωφελὴς διά τε τὸ δημόσιον καὶ τοὺς ἐνοικιαστὰς ἡ ἐνοικίασις αὕτη. Ἡ ἐκπλήρωσις λοιπὸν τῆς ἀποφάσεως ταύτης εἶναι τὸ καθυποβληθὲν νομοσχέδιον, εἰς τὰ καθέκαστα τοῦ ὁποίου ἡ ἐπιτροπή σας μόνον ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 14 ἐπιφέρει τὰς ἑξῆς παρατηρήσεις καὶ τροποποιήσεις.

Αἱ διαθῆκαι τῶν ἐγκατεστελειμένων ἐλαιοδένδρων πρέπει νὰ ἀναγνωρίσωσι τὴν ἀπώλειαν ἢ ἐνοικίασιν. Τὸ πρῶτον ἐπὶ τοῦ παρόντος φαίνεται δύσκολον· τὸ δεύτερον ὅμως πρέπει νὰ ἐνεργηθῇ, καὶ ἐπὶ τῇ περιπτώσει ταύτῃ, εἶναι ἀντικείμενον τοῦ νόμου νὰ ἀνανεώσῃ τὸν χρόνον, ἐφ' ὅσον εἶναι συμφέρον· τὸ δὲ νομοσχέδιον διὰ διατάξεώς του τὸν ὅρον τοῦτον ἀναθέτει εἰς τὴν θέλησιν τῆς Κυβερνήσεως. Ἀλλ' ἐπειδὴ δυνατὸν ἡ διάταξις αὕτη νὰ γίνῃ ἀντικείμενον, μᾶλλον ἐξ ἀγνοίας ἢ ἐκ προθέσεως, βλαβῆς εἰς τὸ δημόσιον διὰ διαθέσεως μακροχρονίου, ἡ ἐπιτροπή σας εἰσηγεῖται ἀναγκαῖον νὰ ὁρισθῇ τὸν χρόνον, ἐπειδὴ ἡ μονοετὴς ἐνοικίασις εἶναι ἐπιζήμιος ἐκ τῆς προαγομένης φθορᾶς εἰς τὰ κτήματα, ἀπολύτως ἀπαιτεῖται νὰ διατεθῶσι πολυετῶς καὶ ἐπὶ τόσα ἔτη, ὥστε νὰ συμβιβάζῃ τὸ συμφέρον τοῦ δημοσίου διὰ τῆς καλλιεργείας, καὶ τοῦ ἐνοικιαστοῦ διὰ τῆς παραγωγῆς.

Ὡς δὲ ἡ ἐπιτροπὴ παρετήρησεν, ὑπολείπεται χρονικὸν διάστημα εἰσέτι πρὸς συμπλήρωσιν τῆς τριακονταετοῦς ἐνοικιάσεως δεκατετραετές, ὁπότε μάλιστα μετὰ τὴν λῆξιν αὐτοῦ εὑρίσκεται εἰς εὐχερῆ θέσιν τὸ δημόσιον νὰ διατάξῃ γενικὸν μέτρον περὶ τῶν καθ' ὅλον τὸ Κράτος τοιούτων κτημάτων. Διὰ ταῦτα ἡ ἐπιτροπή σας, παραδεχομένη τὸ ἔλλειπον τῆς ἐνοικιάστως ἀνάλογον χρονικὸν διάστημα, προτείνει τὸ ἄρθρ. ὡς ἑρξῆς·

«Ἄρθρον 14. Τὰ ἐλαιοδένδρα, ὅσα περιέλθωσι δυνάμει τοῦ παρόντος νόμου εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ δημοσίου μέχρι τοῦ ἔτους τῆς λήξεως τῆς τριακονταετοῦς ἐνοικιάσεως, θέλουν διατεθῆ εἴτε δι' ἐνοικιάσεως εἴτε δι' ἄλλων ἐπωφελῶν συμφωνιῶν, γνωμοδοτησάντων διὰ δημοπρασίας, ἐπὶ τῇ βάσει Β. διατάγματος, ἐκδοθησομένου μετὰ προηγηθεῖσαν γνωμοδότησιν τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.»

Ἐν Ἀθήναις τὴν 26 Μαΐου 1853.

Ὁ Εἰσηγητὴς Κ. Δεληγιώργης.

Πρὸς τὴν Βουλήν.

Κύριοι!

Τὸ περὶ καθυστερουσῶν ἐξ ἐνοικιάσεως προσόδων νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον ἐψηφίσατε, ὑπέστη κατὰ τὴν συζήτησιν ἐνώπιον τοῦ ἑτέρου νομοθετικοῦ σώματος τῆς Γερουσίας μεταβολὰς ἐπὶ τινων διατάξεων αὐτοῦ, καὶ ἔπρεπεν ἕνεκα τούτου κατ' ἀνάγκην νὰ ἐπανέλθῃ, ὡς καὶ ἐπανῆλθεν εἰς τὴν συζήτησιν τῆς Βουλῆς.

Μετὰ τὴν προσοχὴν τὴν ἐπὶ τῶν ἐπενεχθεισῶν μεταβολῶν, διότι περὶ τῶν μὴ μεταβληθεισῶν διατάξεων δὲν πρόκειται, ἡ ἐκ τῶν τμημάτων συσταθεῖσα ἐπιτροπή σας ἐνόμισε χρέος της, πρὸς ὀρθὴν κατανόησιν τῶν μεταβολῶν αὐτῶν νὰ διαλάβῃ αὐτὰς

ἐν τῇ παρούσῃ ἐκθέσει ὁπωσοῦν ἀνεπτυγμένας, διὰ νὰ ἐκτιμηθῶσιν οἱ λόγοι, δι' οὓς αὐταὶ ἐπηνέχθησαν. Ἐπιλαμβανομένη δὲ ἡ ἐπιτροπή σας τῆς ἐξετάσεως αὐτῶν παρατηρεῖ·

Τὸ 1 ἐδάφιον τοῦ 1 ἄρθρου τοῦ προσυζητηθέντος ἐν τῇ Βουλῇ νομοσχεδίου οὐδεμίαν ἄλλην μεταβολὴν ἔλαβεν, εἰμὴ μόνον ὅτι ἐπὶ τοῦ πρώτου στίχου μετὰ τὴν λέξιν «δημοσίων» προσετέθησαν αἱ λέξεις «ἢ ἐκκλησιαστικῶν» ἤτοι ἐνεκρίθη νὰ συμπεριληφθῶσι καὶ οἱ ἐξ ἐνοικιάσεως ἐκκλησιαστικῶν φόρων ὀφειλέται.

Τὸ 3 ἐδάφιον τοῦ 1 ἄρθρου καὶ τὸ 1 ἐδάφιον τοῦ 2 ἄρθρου τοῦ προσυζητηθέντος νομοσχεδίου εἰς ἓν συνεχωνεύθησαν, δι' οὗ ἀπαρτίζεται τὸ ἐκ τριῶν ἐδαφίων συγκείμενον 2 ἄρθρον τοῦ προκειμένου, ἀλλὰ διὰ τοιαύτης ἀκριβοῦς ἐκφράσεως, ὥστε πρῶτον ῥητῶς ἐξαιροῦνται αἱ ἀνεπίδεκτοι συμψηφισμοῦ περὶ παλαιῶν χρεῶν πιστώσεις, περίπτωσις, ἥτις ἐμπεριλήπτικῶς προεινοεῖτο ὑπὸ τοῦ 3 ἐδαφίου τοῦ 1 ἄρθρου τοῦ προσυζητηθέντος, διότι καὶ κατ' αὐτό, ὡς ἐκ τῶν γενομένων τότε ἐν τῇ Βουλῇ κατὰ τὴν συζήτησιν παρατηρήσεων, παρεδέχοντο ὡς συμψηφιστέας μόνας τὰς τῆς αὐτῆς ἐποχῆς μὲ τὸ χρέος πιστώσεις. Δεύτερον, ἀκριβῶς προσδιορίζεται ὁποῖον θέλει εἶσθαι μετὰ τὸν συμψηφισμὸν τὸ χρέος, χωρὶς νὰ μεταβάλληται κατ' οὐσίαν ἡ περὶ ἀπαλλαγῆς τῶν τόκων εὐεργετικὴ διάταξις τοῦ προσυζητηθέντος νομοσχεδίου, διότι, κατὰ τὸ παραλειφθὲν ἐκ παραδρομῆς 2 ἐδάφιον, τὸ μετὰ τὸν συμψηφισμὸν πλεονάζον ἐκ τόκων εἰς ὄφελος τῶν ἐχόντων πιστώσεις ἀφίεται.

Τὸ δὲ 2 ἐδάφιον τοῦ 2 ἄρθρου τοῦ προσυζητηθέντος νομοσχεδίου προσηκόντως κατέλαβεν αὐτοτελοῦς ἄρθρου θέσιν, ἤτοι 3 ἄρθρου, καθ' ὅσον ἡ διάταξις τούτου μηδόλως μεταβληθεῖσα, προνοεῖ ὅλως ἰδίαν τὴν περὶ ἀπωλείας τῶν τίτλων περίπτωσιν.

Τὸ 3 ἄρθρον τοῦ εἰρημένου νομοσχεδίου, τὸ ὁποῖον εἰς τὸ προκείμενον καθίσταται 4 ἄρθρον, οὐδεμίαν μεταβολὴν ὑπέστη, ἀλλὰ μόνον μετὰ τὸ 1 ἐδάφιον αὐτοῦ προστέθη 2 ἐδάφιον διάταξις, διὰ νὰ προλάβῃ πᾶσαν πλαγίαν τοῦ ὀφειλέτου σκέψιν, διαδηλοῦσα αὐτῷ, ὅτι καὶ μετὰ τὴν ἐκκαθάρισιν τοῦ χρέους του αἱ πιστώσεις του ὑπόκεινται εἰς συμψηφισμόν, ἐὰν αὐταὶ λαβοῦσαι ὕπαρξιν πρὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νόμου, δὲν ὑπάγωνται εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν παλαιῶν χρεῶν, διὰ νὰ γνωρίζῃ, ὅτι ἐὰν ἀναβάλῃ τὴν παρουσίασιν αὐτῶν, δὲν δύναται ἐντεῦθεν νὰ ὠφεληθῇ.

Τὸ 5 ἄρθρον τοῦ αὐτοῦ, τὸ ὁποῖον ἐπὶ τοῦ προκειμένου γίνεται 6 ἄρθρον μόνον πρὸς ὄφελος τῶν ἀγωνιστῶν, ὑπὲρ τῶν ὁποίων ἐξεδόθησαν τὰ φαλαγγιτικὰ καὶ ναυτικὰ γραμμάτια, καὶ ὑπὲρ τῶν κληρονόμων αὐτῶν ἐτροποποιήθη, καθ' ὅσον δι' αὐτοῦ ἤδη σαφῶς ἐξάγεται, ὅτι δὲν δύνανται νὰ ἦναι δεκτά, ἐὰν πρὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νομοθετουμένου τούτου νόμου εἰς ἄλλους παρὰ τοὺς κληρονόμους τῶν ἀγωνιστῶν μετεβιβάσθησαν.

Τὸ 6 ἄρθρον τοῦ προσυζητηθέντος νομοσχεδίου, τὸ ὁποῖον εἰς τὸ προκείμενον λαμβάνει 7 ἄρθρου θέσιν, μετεβλήθη τοιουτοτρόπως, ὥστε ἐκτὸς τῆς ἐπεκτάσεως τῶν τοῦ νόμου εὐεργετημάτων, νὰ προνοῇ προσέτι καὶ τὰς κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν πρὸς βλάβην τοῦ δημοσίου περιστάσεις· ἀλλὰ, διὰ νὰ προσδιορισθῶσιν αὐταὶ, πρέπει ἡ ἔννοια τοῦ 2 καὶ 3 ἐδαφίου, διότι τὸ 7 ἄρθρον ἐκ τριῶν ἐδαφίων σύγκειται, προσηκόντως ν' ἀναπτυχθῇ.

Τὸ 1 ἐδάφιον προνοοῦν περὶ τῆς τῶν εὐεργετημάτων ἐπεκτάσεως, ὡς ἐπρονόει καὶ τὸ 6 ἄρθρον τοῦ προσυζητηθέντος νομοσχεδίου, προσδιορίζει δι' ἀκριβεστέρας ἐκφράσεως, ὅτι οἱ ὑπενοικιασταὶ καὶ συμμέτοχοι ἀπαλλάττονται τοῦ πρὸς τὸν ἐνοικιαστὴν ἀναλόγου χρέους των, καθιστάμενοι ὀφειλέται τοῦ δημοσίου διὰ τοσοῦτον ποσὸν, δι' ὅσον οὗτοι ἤθελον ἐξασφαλίσει τὸ δημόσιον· πρὸς δὲ, ὅτι καὶ ὁ ἐνοικιαστὴς αὐτὸς ἀπαλλάττεται διὰ τὸ αὐτὸ ποσὸν ἀπέναντι τοῦ πρὸς τὸ δημόσιον χρέους του.

Διὰ νὰ κατανοηθῇ ὅμως ἡ ἔννοια τοῦ 2 καὶ 3 ἐδαφίου, ἰδίως δὲ ἡ τοῦ 2, καθότι ἡ τοῦ 3 ἅμα κατανοηθῇ, ἡ τοῦ 2 καταληπτὴ γίνεται, εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐξηγηθῶσιν αἱ δι' αὐτῶν προνοούμεναι περιστάσεις.

Οὐδεμιᾶς χρῄζει ἀναπτύξεως τὸ πρῶτον μέρος τοῦ 2 ἐδαφίου, διότι δι' αὐτοῦ ἐπαναλαμβάνεται καὶ ἐνταῦθα, ὅτι ἐκ τῆς πιστώσεως τῶν ὑπενοικιαστῶν καὶ συμμετόχων δὲν δύναται νὰ συμψηφισθῇ εἰμὴ μόνον τὸ ποσὸν, τὸ ὁποῖον ἀντιστοιχεῖ εἰς τὸ ἀναλογοῦν χρέος τῆς συμμετοχῆς των.

Ὡς πρὸς δὲ τὸ δεύτερον μέρος τοῦ εἰρημένου ἐδαφίου παρατηρεῖται, ὅτι ἔπρεπε ν' ἀποκλεισθῇ ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐνοικιαστοῦ, ὅτι δὲν πρέπει νὰ συμψηφισθῇ ἡ πίστωσίς του μὲ τὸ ὅλον τοῦ χρέους του, ἀλλὰ μόνον μὲ τὸ μέναν ὡς ὑπόλοιπον, ἀφ' οὗ ἐκ τούτου προηγουμένως ἐκπεσθῶσι τὰ ποσά, διὰ τὰ ὁποῖα οἱ ὑπενοικιασταὶ καὶ συμμέτοχοι ἐπικαλοῦνται ὑπὲρ ἑαυτῶν τὸν νόμον. Καὶ τῳόντι, ἐὰν δὲν ἐπροβλέπετο ἡ περίπτωσις αὕτη ῥητῶς, ἔμελλε νὰ συμβῶσι τὰ ἀκόλουθα·

1) Τὸ δημόσιον νὰ δωρῇ εἰς τοὺς ὑπενοικιαστὰς καὶ συμμετόχους τόκους, νὰ πληρόνῃ δὲ αὐτοὺς εἰς τὸν ἐνοικιαστήν.

2) Νὰ παρέχῃ εἰς τοὺς ὑπενοικιαστὰς καὶ συμμετόχους δωδεκαετῆ προθεσμίαν εἰς ἀποπληρωμὴν τοῦ χρέους των, νὰ πληρώσῃ δὲ ἀμέσως εἰς τὸν ἐνοικιαστὴν τὸ ποσὸν, τὸ ὁποῖον ἀντιστοιχεῖ εἰς τὸ χρέος αὐτῶν.

Εἶναι δὲ ἀληθὲς, ὅτι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει οἱ ὑπενοικιασταὶ καὶ συμμέτοχοι δὲν ἔχουν νὰ ἐπιδιώξουν ἄλλην ὠφέλειαν εἰμὴ ἐκείνην, ὅτις ἤθελεν ἀναλογίσει εἰς αὐτοὺς ἐκ τοῦ πλεονάζοντος ποσοῦ τόκων, τὸ ὁποῖον ἐὰν ὑπάρχῃ, ἤθελεν εἰς τὸν ἐνοικιαστὴν χαρισθῆ. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν δικαιολογεῖ τὴν παράλειψιν τῆς διατάξεως ταύτης τοῦ νόμου, σκοπὸν ἐχούσης, ὡς ἦτον δίκαιον, νὰ προλάβῃ τὰς ἐπισημειωθείσας ζημίας.

Οἱ αὐτοὶ δὲ λόγοι ὑπηγόρευσαν καὶ τὴν διάταξιν τοῦ 3 ἐδαφίου τοσαύτῳ μᾶλλον, καθ' ὅσον ἐνταῦθα τὸ δημόσιον ἤθελεν ὑποχρεωθῆ νὰ πληρώσῃ ἀμέσως ὁλόκληρον τὴν πίστωσιν τοῦ ἐνοικιαστοῦ.

Ἐπειδὴ ἐκ τῶν ἐκτεθέντων καταφαίνεται, ὅτι τινὲς μὲν τῶν μεταβολῶν λόγῳ ἀκριβείας, τινὲς δὲ αὐτῶν χάριν δικαιοσύνης ἐπηνέχθησαν, διὰ τοῦτο ἡ ἐπιτροπή σας γνωμοδοτεῖ τὴν παραδοχὴν αὐτῶν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 25 Μαΐου 1853.

Ὁ εἰσηγητὴς Π. Βάρβογλης.»

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Ὁ ῥόρος τῶν μελισσίων, τὸν ὁποῖον ἐπιβάλλει τὸ ὑποβληθὲν ὑπὸ τοῦ Κυρίου ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν νομοσχέδιον διὰ τὸ ἔτος 1854, εἶναι ὁ αὐτὸς ὁ ἐπιψηφισθεὶς καὶ διὰ τοῦ νόμου τοῦ 1853, εἰς τοῦ ὁποίου τὰς βάσεις στηρίζεται κατὰ τὸ προκείμενον νομοσχέδιον ὡς πρὸς τὴν ἀρχὴν τῶν δηλώσεων καὶ τὰ καθέκαστα αὐτοῦ, μὲ μικρὰς προσθήκας καὶ τροπολογίας ἐπὶ τὸ βέλτιον, ὁμοίας σχεδὸν μὲ τὰς ἐπενεχθείσας καὶ διὰ τὴν σχετικὴν φορολογίαν τῶν ζώων τοῦ αὐτοῦ ἔτους.

Ἡ ἐπιτροπή σας, μελετήσασα αὐτὸ μετ' ἐπιστασίας, παραδέχεται τὴν ἀρχὴν καὶ τὰ καθέκαστα καθ' ὁλοκληρίαν, καὶ γνωμοδοτεῖ εἰς τὴν Βουλὴν ὑπὲρ τῆς ὁλοσχεροῦς παραδοχῆς του.

Ἡ ἐπιτροπὴ

Περικλῆς Καλαμογδάρτης — Χρ. Οἰκονομίδης
Δ. Γ. Φιλάρετος — Φρ. Κ. Μαῦρος.

Διαρωνῶ καὶ ὅσον ἀποβλέπει μόνον τὸ τελευταῖον ἐδάφιον τοῦ ἄρθρου τοῦ νόμου, ἀξιῶν ὥστε καὶ αἱ διατάξεις τῆς ποινικῆς δικονομίας νὰ μένωσιν ἀνέπαφοι καὶ ἐν πλήρει ἰσχύϊ.

Κ. Μανέτας.»

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Ἡ ἐκ τῶν τμημάτων συγκειμένη ἐπιτροπὴ τῆς Βουλῆς λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸ ὑπὸ τοῦ κυρίου ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν ὑποβληθὲν νομοσχέδιον περὶ προσδιορισμοῦ θέσεως διδασκάλου τῆς ναυτικῆς θεωρίας, συνίστησιν εἰς τὴν Βουλὴν τὴν παραδοχὴν αὐτοῦ.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 16 Μαΐου 1853.

Ἡ ἐπιτροπὴ

Μ. Χουρμούζης — Λ. Δ. Λυγερινός
Π. Δ. Καμπάνης — Ν. Χ. Ἀναργύρου.»
Ἀνάργυρος Χ. Ἀναργύρου.

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Ἡ ἐπὶ τῶν τμημάτων εἰσηγητικὴ τῆς Βουλῆς ἐπιτροπὴ λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸ ὑπὸ τοῦ κυρίου ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν ὑποβληθὲν νομοσχέδιον περὶ προσδιορισμοῦ τῆς ναυτικῆς δυνάμεως διὰ τὸ 1853 ἔτος, καὶ πληροφορηθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἰδίου ὑπουργοῦ, ὅτι εἰς τὴν δύναμιν τοῦ στόλου συμπεριελήφθη κατὰ παραδρομὴν τὸ πλήρωμα τῆς ναυαγησάσης κορβέτας Ἀμαλίας, συγκείμενον ἐξ ἀνδρῶν 124, ὁ ἀριθμὸς τῶν ὁποίων πρέπει ν' ἀφαιρεθῇ ἀπὸ τὸ ὅλον τῆς δυνάμεως, συνισταμένης εἰς 1108, συνίστησιν εἰς τὴν Βουλὴν τὴν παραδοχὴν τοῦ νομοσχεδίου ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦ νὰ περιορισθῇ ὁ ἀριθμὸς τῆς δυνάμεως εἰς ἄνδρας 984 ἀντὶ τῶν σημειωμένων 1108.

Ἡ ἐπιτροπὴ

Γ. Πατριαρχέας — Μ. Χουρμούζης
Π. Δ. Καμπάνης — Ν. Α. Ἀναργύρου.

Ὁ εἰσηγητὴς
Ε. Μοδινός.»

Ἀκολούθως ὁ πρόεδρος ἀναγγέλλει ὡς ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης τὴν συζήτησιν τῶν ἀνωτέρω δύο νομοσχεδίων τοῦ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν ὑπουργοῦ, ἀνυψώσας τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 1. Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος
ΕΥ. Μ. ΠΑΡΙΣΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Τ. Γ. Μαυρομμάτης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΝΗ'.

Τῆς 29 Μαΐου 1853.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῶν δύω παρελθουσῶν συνεδριάσεων, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἀναγγελθέντος, ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ περὶ προσδιορισμοῦ τῆς ναυτικῆς δυνάμεως τοῦ 1853 νομοσχεδίου, ἐγένετο ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ἐξ ἧς ὅμως συνήχθη, ὅτι ἀποχωρησάντων τινῶν ἐκ τῶν βουλευτῶν, δὲν ὑπελείπετο ἡ Βουλὴ πλήρης.

Ἑπομένως ὁ πρόεδρος ἀναβαλὼν ἐπὶ τὴν αὔριον τὴν συζήτησιν, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ πρόεδρος — Οἱ γραμματεῖς

ΕΥΣΤ. Μ. ΠΑΡΙΣΗΣ. — Η. Κολποδῖνος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΝΘ'.

Τῆς 30 Μαΐου 1853.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἀναγγελθέντος, ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ περὶ προσδιορισμοῦ τῆς ναυτικῆς δυνάμεως τοῦ 1853 νομοσχεδίου, ἐπανελήφθη ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Κ. Τσουκαλᾶ καὶ Δ. Αὐγερινοῦ ἡ ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ ματαιωθεῖσα χθὲς ψηφοφορία, συνήχθη δὲ, κατὰ τὸ ὡδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 70.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν ἐπὶ τοῦ ἐξῆς ζητήματος.

«Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν ἀρχὴν τοῦ περὶ προσδιορισμοῦ τῆς ναυτικῆς δυνάμεως τοῦ 1853 νομοσχεδίου, ναὶ ἢ ὄχι;»

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δημήτρ. Ὀρεινός	Ν.	Γ. Λογιωτατίδης	Ν.
Ἀεωνίδ. Χρυσανθόπουλος	Ν.	Δημήτριος Γιαννούλης	Ν.

Ἀεωνίδας Ἐμπειρίκος	Ν.	Ἰωάννης Βάχλας	
Πέτρος Καμπάνης	Ν.	Ἀναγνώστ. Π. Ἰωάννου	Ν.
Δημήτριος Τσάκρης		Βελισ. Νικολαΐδης	
Ἀνδρέας Δανόπουλος	Ν.	Πέτρος Δελιγιάννης	
Γεώργ. Τσάκρης	Ν.	Νικόλαος Μπούκουρας	Ν.
Γεώργιος Σκοῦφος		Ἀμπρος Ροΐλός	
Σταῦρος Βλάχος	Ν.	Κωνστ. Λαμπρινόπουλος	Ν.
Δημήτριος Καλλιφρονᾶς	Ν.	Π. Κολποδῖνος	Ν.
Ἀνδρέας Ἴσκος		Ἐμ. Ἀντίπας	Ν.
Δημήτριος Σκυλοδῆμος		Νικόλαος Δελιγιάννης	
Θεόδωρος Γρίβας		Εὐστ. Οἰκονομόπουλος	Ν.
Κωνστ. Γριβογεώργης	Ν.	Γεώργ. Παναγιωτόπουλος	
Τ. Μαυρομιμάτης	Ν.	Γεώργ. Παπασπυρόπουλος	Ν.
Δ. Πετροπουλάκης	Ν.	Ἐμ. Καραμάνος	Ν.
Π. Τσαννετάκης		Νικόλ. Ματθαίου	Ν.
Βασίλειος Σκαλτσοδῆμος		Ἀναγνώστ. Κοντάκης	Ν.
Ἀναγνώστης Παπαθανασίου	Ν.	Σ. Κοπανίτσας	
Ἐλευθέριος Καλογερᾶς		Ἀναστ. Καρριωτάκης	Ν.
Ἰω. Εὐγενίδης		Ἐμ. Μελετόπουλος	Ν.
Ἀνδρέας Πέπας		Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς	
Σταμάτιος Μήτσας		Παναγιώτης Ἀζαρᾶς	
Γ. Βελῆς	Ν.	Στάμος Μαυροδῆμος	
Δημήτριος Ζῶτος	Ν.	Ἀμπρος Εὐμολπίδης	
Γεώργιος Ἰω. Γιολδάσης		Ἠλίας Δωΐλας	Ν.
Μιχαὴλ Σισίνης		Θεόδωρος Πετρινός	
Ἀλέξανδρος Βιλαέτης		Κωνστ. Μανέτας	
Στέφ. Στεφανόπουλος	Ν.	Π. Βάρδογλης	Ν.
Ἀνδρέας Αὐγερινός	Ν.	Δημήτριος Γ. Φιλάρετος	
Ἰωάννης Κλίμακας	Ν.	Ἀναγν. Δεδόπουλος	
Ἀ. Δημητρίου	Ν.	Νικόλαος Μπούτουνας	Ν.
Π. Ζάνος		Δημήτριος Σακελλαριάδης	
Χρ. Δερμάθας	Ν.	Γεώργιος Γουλιμῆς	Ν.
Γρ. Βαλλιάνος		Ἀλ. Κουμουνδουράκης	Ν.
Θ. Ζαΐμης	Ν.	Χρῆστος Οἰκονομίδης	
Χ. Θεοχαρόπουλος	Ν.	Κωνστ. Λιμπερόπουλος	Ν.
Ν. Πετμεζᾶς		Ἐμ. Μοδινός	
Ἠλίας Παπαδαῖος		Ἰωάννης Προβελέγιος	
Γρηγόριος Καρριωτάκης	Ν.	Δ. Δημητρακόπουλος	
Γεώργιος Περωτᾶς		Γεώργ. Κάνδυας	Ν.
Κωνσταντῖνος Νταγρές	Ν.	Φραγκίσκος Μαῦρος	Ν.

Ἰωάννης Φαρμάκης	Ν.	Κωνσταντ. Δαρειώτης	Ν
Α. Παπαδημητριάδης		Ἰω. Γεωργάρας	Ν.
Ν. Σιμάνης	Ν.	Γ. Νικολάου	Ν.
Κωνστ. Ἀξελός		Ἀνδρέας Μάμουκας	
Χρῆστος Στ. Ἀντωνόπουλος		Ζαννῆς Μαραγκός	
Γ. Μαδεμοχωρίτης	Ν.	Μιχαὴλ Σολομός	
Κίρων Χριστοδούλου		Εὐστράτιος Παρίσης	Ν.
Νικόλ. Πιεράκος		Ἰωάννης Σαγρέδος	
Γρηγ. Πατριαρχέας	Ν.	Δημήτριος Δρόσος	Ν.
Σταυρ. Καπετανάκης	Ν.	Δημήτριος Πολυχρονόπουλος	Ν.
Δημ. Πικουλάκης		Κυριάκος Πονηράπουλος	
Χαράλ. Χριστόπουλος	Ν.	Ἀναγν. Παπατσώρης	Ν.
Ζ. Α. Ζαρειφόπουλος		Γεώργ. Ι. Σταΐκος	
Νικόλ. Μασχούλας		Ἀθανάσιος Καστανᾶς	
Γεώργιος Α. Ράλλης		Α. Κιζάνης	
Νάκος Πανουριᾶς	Ν.	Ἰωάννης Δαμιανός	Ν.
Παπακώνστας Τσαμάλας		Λάζαρος Α. Γιουρδῆς	
Κωνσ. Βλάμης		Ι. Γ. Κριεζῆς	Ν.
Περικλῆς Καλαμογδάρτης		Π. Χ. Πέτρου	
Σιδέρης Πράτσικας	Ν.	Κ. Δυοβουνιώτης	Ν.
Παν. Πατρινός	Ν.	Μ. Χουρμούζης	Ν.
Κωνστ. Σκουρλέτης	Ν.	Κ. Τσουκαλᾶς	Ν.
Ἀνάργυρος Χ. Ἀναργύρου	Ν.	Δημήτριος Μητσάκης	
Νικόλαος Χ. Ἀναγύρου		Γεώργιος Ἀποστολίδης	
Ἀναγνώστ. Τατόπουλος	Ν.	Χρῆστος Κικίδης	Ν.

Ἀνεγνώσθη οὕτω τὸ 1 ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου μετὰ τῆς ἐφεξῆς γνώμης τῆς ἐπιτροπῆς·

« Καὶ πληροφορηθεῖσα ἡ ἐπιτροπὴ ὑπὸ τοῦ ἰδίου ὑπουργοῦ, ὅτι εἰς τὴν δύναμιν τοῦ στόλου συμπεριελήφθη κατὰ παραδρομὴν τὸ πλήρωμα τῆς ναυαρχησάσης κορβέττας Ἀμαλίας, συγκείμενον ἐξ ἀνδρῶν 124, ὁ ἀριθμὸς τῶν ὁποίων πρέπει ν' ἀφαιρεθῇ ἀπὸ τὸ ὅλον τῆς δυνάμεως, συνισταμένης εἰς 1108, συνίστησιν εἰς τὴν Βουλὴν τὴν παραδοχὴν τοῦ νομοσχεδίου, ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦ νὰ περιορισθῇ ὁ ἀριθμὸς τῆς δυνάμεως εἰς ἄνδρας 984 ἀντὶ τῶν σημειουμένων 1108. »

Μεθ' ἃς συμφωνήσαντος καὶ τοῦ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν ὑπουργοῦ, ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὸ ἄρθρον δι' ἀναστάσεως κατὰ τὴν ἀνωτέρω γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς· ἔχει δ' οὕτως·

« Ἄρθρ. 1. Ἡ ναυτικὴ τοῦ Κράτους δύναμις διὰ τὸ τ. ε. προσδιορίζεται εἰς ἄνδρας 984, ἐξ ὧν ὁ Βασιλικὸς ναύσταθμος περιλαμβάνει 135
ὁ στόλος 750
καὶ τὰ λιμεναρχεῖα 99

Τὸ ὅλον 984. »

Ἐπίσης δ' ἀναγνωσθὲν ἐγένετο δεκτὸν καὶ τὸ 2 ἄρθρον δι' ἀναστάσεως, ἔχον ὡς ἑξῆς·

« Ἄρθρ. 2. Πρὸς ἀπαρτισμὸν τῆς δυνάμεως ταύτης ἐπιτρέπεται ναυτολογία. »

Ἐγκριθέντος δὲ καὶ τοῦ τύπου τῆς ἐκτελέσεως, ἐγένετο ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ψηφολέκτας καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ἐξ ἧς συνήχθη κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ προηγηθέντι, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὸ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 70· ἔχει δ' οὕτως·

Ο Θ Ω Ν

ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

« Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν τὰ ἑξῆς.

Ἄρθρ. 1. Ἡ ναυτικὴ τοῦ Κράτους δύναμις διὰ τὸ τ. ε. προσδιορίζεται εἰς ἄνδρας 984, ἐξ ὧν ὁ Βασιλικὸς ναύσταθμος περιλαμβάνει 135
ὁ στόλος 750
καὶ τὰ λιμεναρχεῖα 99

Τὸ ὅλον . . 984.

Ἄρθρ. 2. Πρὸς ἀπαρτισμὸν τῆς δυνάμεως ταύτης ἐπιτρέπεται ναυτολογία.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῶν Βουλῶν καὶ κυρωθεὶς σήμερον παρ' Ἡμῶν, θέλει ἐκτελεσθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους. »

Προέβη ἔπειτα ἡ Βουλὴ καὶ εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ περὶ προσδιορισμοῦ θέσεως διδασκάλου τῆς ναυτικῆς θεωρίας νομοσχεδίου· μηδενὸς δὲ ζητοῦντος τὸν λόγον, ἐγένετο ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ, ἐπιτρεπούντων τῶν ἀνωτέρω ψηφολεκτῶν, ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ἐξ ἧς συνήχθη κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τοῖς προηγηθεῖσιν, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὴν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 70.

Ἑπομένως ἀναγνωσθέντα ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως ἑκάτερα τὰ ἄρθρα τοῦ νομοσχεδίου, ἔχοντα οὕτως·

« Ἄρθρ. 1. Διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν ναυτικῶν δοκίμων τοῦ

Β. ναυτικοῦ προσδιορίζεται θέσις διδασκάλου τῆς ναυτικῆς θεωρίας.

Ἄρθρ. 2. Ὁ ῥηθεὶς διδάσκαλος θέλει εἶσθαι ἐκ τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ Β. ναυτικοῦ καὶ θέλει ἀπολαμβάνει τὸν μισθὸν ἐνεργείας τοῦ βαθμοῦ του. Διδάσκων δὲ ἐντὸς Β. πλοίου, θέλει ἀπολαμβάνει καὶ τὰς λοιπὰς ἀποδοχάς, τὰς ὁποίας οἱ ὁμοιόβαθμοί του ἀξιωματικοί, οἱ ἐντὸς τῶν Β. πλοίων ὑπηρετοῦντες, ἀπολαμβάνουσι. »

Γενομένης δὲ ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ψηφολέκτας καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, συνήχθη κατὰ πρωτόκολλον ἐπίσης ὁμοίων τοῖς λοιποῖς, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὸ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 70, ἔχων ὡς ἀκολούθως·

ΟΘΩΝ
ΕΛΕΩ. ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

« Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρ. 1. Διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν ναυτικῶν δοκίμων τοῦ Β. ναυτικοῦ προσδιορίζεται θέσις διδασκάλου τῆς ναυτικῆς θεωρίας.

Ἄρθρ. 2. Ὁ ῥηθεὶς διδάσκαλος θέλει εἶσθαι ἐκ τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ Β. ναυτικοῦ καὶ θέλει ἀπολαμβάνει τὸν μισθὸν ἐνεργείας τοῦ βαθμοῦ του. Διδάσκων δὲ ἐντὸς Β. πλοίου, θέλει ἀπολαμβάνει καὶ τὰς λοιπὰς ἀποδοχάς, τὰς ὁποίας οἱ ὁμοιόβαθμοί του ἀξιωματικοί, οἱ ἐντὸς τῶν Β. πλοίων ὑπηρετοῦντες, ἀπολαμβάνουσιν. »

Ἐπιληφθεῖσα δὲ ἡ Βουλὴ καὶ τοῦ περὶ καθυστερούντων ἀπὸ τοῦ 1833 ἐξ ἐνοικιάσεως προσόδων νομοσχεδίου, ὡς ὑπὸ τῆς Γερουσίας ἐτροπολογήθη, ἐθεώρησε περιττὴν τὴν ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ ψηφοφορίαν, ἀποφηναμένη, ὅτι πρέπει νὰ περιορισθῇ εἰς μόνας τὰς ὑπὸ τοῦ ἑτέρου Σώματος ἐπενεχθείσας τροπολογίας.

Ἀνεγνώσθη οὖτω τὸ 1 ἄρθρον καὶ ἡ ἐπὶ τῆς διατάξεως αὐτοῦ ἐπενεχθεῖσα τροπολογία, ἔχουσα οὕτως·

« Τὸ 1 ἑδάφιον τοῦ 1 ἄρθρου τοῦ προσυζητηθέντος ἐν τῇ Βουλῇ νομοσχεδίου οὐδεμίαν ἄλλην μεταβολὴν ἔλαβεν, εἰμὴ μόνον ὅτι ἐπὶ τοῦ πρώτου στίχου μετὰ τὴν λέξιν « δημοσίων » προστεθήσαν αἱ λέξεις « ἢ ἐκκλησιαστικῶν » ἤτοι ἐνεκρίθη νὰ συμπεριληφθῶσι καὶ οἱ ἐξ ἐνοικιάσεως ἐκκλησιαστικῶν φόρων ὀφειλέται. »

Ἡ δὲ Βουλὴ παρεδέχθη τὸ ἄρθρον δι' ἀναστάσεως κατὰ τὴν τροποποίησιν ταύτην, ὡς ἐρρέθη·

« Ἄρθρ. 1. Εἰς τοὺς ὀφειλέτας τοῦ δημοσίου· α') ἐξ ἐνοικιάσεως ἀμέσων δημοσίων ἢ ἐκκλησιαστικῶν φόρων καὶ δικαιώματος ἐπικαρπίας ἀπὸ τοῦ 1833 μέχρι τοῦ 1844, συμπεριλαμβανομένου καὶ τούτου· β') ἐκ μονοετῶν καὶ πολυετῶν ἐνοικιάσεων ἐθνικῶν ἢ ἐκκλησιαστικῶν κτημάτων, τῶν ὁποίων ἡ ἐνοικίασις ἔληξε μέχρι τέλους τοῦ 1851, χορηγεῖται προθεσμία δώδεκα ἐτῶν πρὸς ἀπότισιν τοῦ χρέους των, διαιρουμένου εἰς δώδεκα ἴσας ἐτησίας δόσεις.

Ἑκάστη τῶν δόσεων πληρώνεται ἄνευ τόκου τὴν 31 Ὀκτωβρίου ἑκάστου ἔτους, διὰ πᾶσαν ὅμως καθυστέρησιν πληρώνεται τόκος ὑπερημερίας 8 τοῖς 0/0 κατ' ἔτος. »

Ἀναγνωσθέντος δὲ τοῦ 2 ἄρθρου μετὰ τῆς ἐπομένης τροπολογίας·

« Τὸ 3 ἑδάφιον τοῦ 1 ἄρθρου καὶ τὸ 1 ἑδάφιον τοῦ 2 ἄρθρου τοῦ προσυζητηθέντος νομοσχεδίου εἰς ἓν συνεχωνεύθησαν, δι' οὗ ἀπαρτίζεται τὸ ἐκ τριῶν ἑδαφίων συγκείμενον 2 ἄρθρον τοῦ προκειμένου· ἀλλὰ διὰ τοιαύτης ἀκριβοῦς ἐκφράσεως, ὥστε πρῶτον ῥητῶς ἐξαιροῦνται αἱ ἀνεπίδεκτοι συμψηφισμοῦ περὶ παλαιῶν χρεῶν πιστώσεις, περίπτωσις, ἥτις ἐμπεριλήπτικῶς προενοεῖτο ὑπὸ τοῦ 3 ἑδαφίου τοῦ 1 ἄρθρου τοῦ προσυζητηθέντος, διότι καὶ κατ' αὐτό, ὡς ἐκ τῶν γενομένων τότε ἐν τῇ Βουλῇ κατὰ τὴν συζήτησιν παρατηρήσεων, παρεδέχοντο ὡς συμψηφιστέαι μόναι αἱ τῆς αὐτῆς ἐποχῆς μὲ τὸ χρέος πιστώσεις. Δεύτερον, ἀκριβῶς προσδιορίζεται ὁποῖον θέλει εἶσθαι μετὰ τὸν συμψηφισμὸν τὸ χρέος, χωρὶς νὰ μεταβάλληται κατ' οὐσίαν ἡ περὶ ἀπαλλαγῆς τῶν τόκων εὐεργετικὴ διάταξις τοῦ προσυζητηθέντος νομοσχεδίου, διότι, κατὰ τὸ παραλειφθὲν ἐκ παραδρομῆς 2 ἑδάφιον, τὸ μετὰ τὸν συμψηφισμὸν πλεονάζον ἐκ τόκων εἰς ὄφελος τῶν ἐχόντων πιστώσεις ἀφίεται. »

Διεσάφησεν ὁ εἰσηγητής, ὅτι ἂν καὶ τὸ ἄρθρον τοῦτο ἐκ δύω φαίνεται συγκείμενον ἑδαφίων, κατὰ τὴν γενομένην ὅμως ὑπὸ τῆς Γερουσίας τροπολογίαν εἰς τρία διαιρεῖται ἑδάφια, ἀλλ' εἰς τὴν νέαν ἐκτύπωσιν τοῦ νομοσχεδίου, ἐπὶ τῇ βάσει γενομένης τῶν τροπολογιῶν, παρελείφθη ἐκ λάθους τὸ δεύτερον τῶν τριῶν ἑδαφίων. Ἀναγνοὺς δὲ αὐτὸ ἐσυμπέρανεν, ὅτι ἐπειδὴ οὕτως ἐτροπολογήθη τὸ ἄρθρον, πρέπει νὰ ἐπιψηφισθῇ ὡς ὑπεδείχθη.

Τὴν τροπολογίαν ταύτην ἀντικρούων παρετήρησέ τις, ὅτι ὡς μετεβλήθη τὸ ἄρθρον, ἀδικεῖ προφανῶς τοὺς ἔχοντας ἀπαιτήσεις

ἐνώπιον τοῦ δημοσίου, διότι, ἐν ᾧ οἱ καθαροὶ ὀφειλέται ἀπαλλάσσονται τῆς πληρωμῆς τόκων, ἐκεῖνοι ἀποκλείονται τοῦ εὐεργετήματος τούτου, μόνον ὅτότι ἔχουσι νὰ λαμβάνωσι παρὰ τοῦ δημοσίου. Καὶ βλέπει μὲν ἕκαστος, ὅτι τοῦτο δὲν εἶναι δίκαιον, ἐπειδὴ ὅμως συμφωνῶν πρὸς τὸ ἐπικρατοῦν πνεῦμα, δὲν θέλει νὰ προκαλέσῃ συζήτησιν, ἀρκεῖται νὰ εἴπῃ, ὅτι ἀποκρούει τὴν διάταξιν ταύτην τοῦ ἄρθρου, ἵνα σημειωθῶσιν οἱ λόγοι του ἐν τοῖς πρακτικοῖς.

Ἐπὶ τούτοις, μὴ ἐπιμένοντος τοῦ βουλευτοῦ, δὲν ἐθεωρήθη ἀναγκαία ἡ τῶν παρατηρήσεων του ἀνάπτυξις, τὸ δὲ Σῶμα παρεδέχθη τὸ ἄρθρον δι' ἀναστάσεως κατὰ τὴν γενομένην ὑπὸ τῆς Γερουσίας τροπολογίαν, τὴν συγχώνευσιν τῶν ἐδαφίων τοῦ 1 καὶ 2 ἄρθρου καὶ τὰς ἐπὶ τοῦ παρεισδύσαντος λάθους διασαφήσεις τοῦ εἰσηγητοῦ, ἔχει δ' οὕτως·

« Ἄρθρ. 2. Ὡς χρέος τῶν ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ ὀφειλετῶν θεωρεῖται τὸ κεφάλαιον τὸ ὁποῖον ὑπολείπεται, ἀφ' οὗ αἱ τυχὸν προγενέστεραι μὲν τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος, μὴ ὑπαγόμεναι δὲ εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν παλαιῶν χρεῶν τοῦ δημοσίου ἀπαιτηταὶ πιστώσεις αὐτῶν συμψηρισθῶσι μὲ τὸ ὅλον τοῦ χρέους, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ἀναλογούντων τόκων.

Ἐὰν δὲ γενομένου συμψηρισμοῦ, προκύψῃ ὑπόλοιπον χρέους μεγαλείτερον τοῦ πρὸ τοῦ συμψηρισμοῦ ὀφειλομένου κεφαλαίου, τὸ πλεονάζον ἀφίεται εἰς ὄφελος τοῦ ὀφειλέτου.

Οἱ ὀφειλέται τοῦ δημοσίου, οἵτινες δὲν εἶναι συνάμα καὶ πιστωταί, ἀπαλλάττονται ἐντελῶς τῶν καθυστερούντων τόκων. »

Ἀκολούθως παραλειφθέντος τοῦ 3 ἄρθρου, τὸ ὁποῖον ἀρχόμενον « ἐν περιπτώσει ἀπωλείας τῶν τίτλων κτλ. » κατεῖχε θέσιν δευτέρου ἐδαφίου τοῦ 2 ἄρθρου καὶ ἐγένετο μόνον 3 αὐτοτελὲς ἄρθρον, χωρὶς νὰ ὑποστῇ τροπολογίαν τινα, ἀναγνώσθη ἡ διάταξις τοῦ 4 ἄρθρου μετὰ τῆς κατωτέρω τροπολογίας·

« Τὸ 3 ἄρθρον τοῦ εἰρημένου νομοσχεδίου, τὸ ὁποῖον εἰς τὸ προκείμενον καθίσταται 4 ἄρθρον, οὐδεμίαν μεταβολὴν ὑπάσχει, ἀλλὰ μόνον μετὰ τὸ 1 ἐδάφιον αὐτοῦ προστεθῇ 2 ἐδαφίου διάταξις, διὰ νὰ προλάβῃ πᾶσαν πλαγίαν τοῦ ὀφειλέτου σκέψιν, διαδηλοῦσα αὐτῷ, ὅτι καὶ μετὰ τὴν ἐκκαθάρισιν τοῦ χρέους του αἱ πιστώσεις του ὑπάκεινται εἰς συμψηρισμόν, ἐὰν αὗται λαβοῦσαι ὕπαρξιν πρὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νόμου, δὲν ὑπάγωνται εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν παλαιῶν χρεῶν, διὰ νὰ γνωρίζῃ, ὅτι ἐὰν ἀναβάλῃ τὴν παρουσίασιν αὐτῶν, δὲν δύναται ἐντεῦθεν νὰ ὠφεληθῇ. »

Ἡ δὲ Βουλὴ παρεδέχθη καὶ τὸ ἄρθρον αὐτὸ δι' ἀναστάσεως κατὰ τὴν τροπολογίαν· ἔχει δ' οὕτως·

« Ἄρθρ. 4. Οἱ θέλοντες ἐκ τῶν ἀνωτέρω ὀφειλετῶν νὰ μεθέξωσι τῶν εὐεργετημάτων τοῦ παρόντος νόμου ὀφείλουσιν ἐντὸς τεσσάρων μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ, ἀ) νὰ ὑπογράψωσι καὶ παραδώσωσιν εἰς τὸ ταμεῖον τὰς χρεωστικὰς ὁμολογίας τῶν δόσεων, καὶ β') νὰ προσφέρωσι κτήματα πρὸς ἐγγραφὴν ὑποθήκης, ἀξίας ὑπερβαινούσης τὸ χρέος μόνον καθ' ἓν τρίτον.

Ἐὰν ὅμως πίστωσίς τις τοῦ ὀφειλέτου πηγάζουσα μὲν ἐξ ἐποχῆς προγενεστέρας τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου, μὴ ὑπαγομένη δὲ εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν παλαιῶν χρεῶν τοῦ δημοσίου, καταστεθῇ ἀπαιτητὴ μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἐν τῷ προηγουμένῳ παραγράφῳ πράξεων, ἢ καταστάσα πρότερον ἀπαιτητὴ παρουσιασθῇ μετὰ ταῦτα, τὸ χρέος ἐκκαθαρίζεται ἐκ νέου, ἐνεργουμένου τοῦ συμψηρισμοῦ κατὰ τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 2 ὁριζόμενα· ἐκδιδομένων δὲ ὑπὸ τοῦ ὀφειλέτου νέων ὁμολογιῶν, αἱ προεκδοθεῖσαι ἀκυροῦνται.

Οὐδεὶς τῶν ὀφειλετῶν ἀπαλλάττεται τῆς καταδιώξεως, πρὶν ἢ συμμορφωθῇ μὲ τὰς ἐν τῷ παρόντι ἄρθρῳ διατάξεις. »

Παραλειφθέντος δὲ τοῦ 4 ἄρθρου τοῦ ἀρχικοῦ νομοσχεδίου, ὅπερ, κατὰ τὸ νέον, ἐγένετο ἁπλῶς 5, ἀναγνώσθη τὸ 6 ἄρθρον μετὰ τῆς ἐπισύσης τροπολογίας·

« Τὸ 5 ἄρθρον τοῦ αὐτοῦ, τὸ ὁποῖον ἐπὶ τοῦ προκειμένου γίνεται 6 ἄρθρον, μόνον πρὸς ὄφελος τῶν ἀγωνιστῶν, ὑπὲρ τῶν ὁποίων ἐξεδόθησαν τὰ ραλαγγιτικὰ καὶ ναυτικὰ γραμμάτια, καὶ ὑπὲρ τῶν κληρονόμων αὐτῶν ἐτροποποιήθη, καθ' ὅσον δι' αὐτοῦ ἤδη σαφῶς ἐξάγεται, ὅτι δὲν δύνανται νὰ ἦναι δεκτὰ, ἐὰν πρὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νομοθετουμένου τούτου νόμου εἰς ἄλλους παρὰ τοὺς κληρονόμους τῶν ἀγωνιστῶν μετεβιβάσθησαν. »

Ἡ δὲ Βουλὴ παρεδέχθη καὶ τοῦτο δι' ἀναστάσεως κατὰ τὴν ἀνωτέρω τροπολογίαν, ἔχον ὡς ἑρεξῆς·

« Ἄρθρ. 6. Φαλαγγιτικὰ ἢ ναυτικὰ γραμμάτια, εἴτε ἐξεδόθησαν ἐπ' ὀνόματι τοῦ ὀφειλέτου, εἴτε περιῆλθον εἰς τὴν κυριότητά του κληρονομικῷ δικαιώματι, εἴτε μετεβιβάσθησαν εἰς αὐτὸν οἱῳδήποτε ἄλλῳ νομίμῳ τρόπῳ, μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος νόμου, παρὰ τοῦ στρατιωτικοῦ ἢ ναυτικοῦ, ἐπ' ὀνόματι τοῦ ὁποίου ἐξεδόθησαν, ἢ παρὰ τῶν κληρονόμων του, εἶναι δεκτὰ εἰς τὴν ἐξόφλησιν ἑκάστης δόσεως κατὰ τὸ ἥμισυ μόνον αὐτῆς, καθ' ὁλοκληρίαν δέ, ἐὰν ὁ ὀφειλέτης προτιμήσῃ νὰ ἐξοφλήσῃ διὰ μιᾶς καὶ τὰς δώδεκα δόσεις. »

Αναγνωσθέντος καὶ τοῦ 7 ἄρθρου μετὰ τῆς ἑπομένης τροπολογίας καὶ τῶν ἐπ' αὐτῆς διασαφήσεων τῆς ἐπιτροπῆς·

« Τὸ 6 ἄρθρον τοῦ προσυζητηθέντος νομοσχεδίου, τὸ ὁποῖον εἰς τὸ προκείμενον λαμβάνει 7 ἄρθρου θέσιν, μετεβλήθη τοιουτοτρόπως, ὥστε ἐκτὸς τῆς ἐπεκτάσεως τῶν τοῦ νόμου εὐεργετημάτων νὰ προνοῇ προσέτι καὶ τὰς κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν πρὸς βλάβην τοῦ δημοσίου περιστάσεις· ἀλλὰ, διὰ νὰ προσδιορισθῶσιν αὗται, πρέπει ἡ ἔννοια τοῦ 2 καὶ 3 ἐδαφίου, διότι τὸ 7 ἄρθρον ἐκ τριῶν ἐδαφίων σύγκειται, προσεκτέον νὰ ἀναπτυχθῇ.

Τὸ 1 ἐδάφιον προνοεῖ περὶ τῆς τῶν εὐεργετημάτων ἐπεκτάσεως, ὡς ἐπρονόει καὶ τὸ 6 ἄρθρον τοῦ προσυζητηθέντος νομοσχεδίου, προσδιορίζει δι' ἀκριβεστέρας ἐκφράσεως, ὅτι οἱ ὑπενοικιασταὶ καὶ συμμέτοχοι ἀπαλλάττονται τοῦ πρὸς τὸν ἐνοικιαστὴν ἀναλόγου χρέους των, καθιστάμενοι ὀφειλέται τοῦ δημοσίου διὰ τοσοῦτον ποσὸν, δι' ὅσον οὗτοι ἤθελον ἐξασφαλίσει τὸ δημόσιον· πρὸς δὲ, ὅτι καὶ ὁ ἐνοικιαστὴς αὐτὸς ἀπαλλάττεται διὰ τὸ αὐτὸ ποσὸν ἀπέναντι τοῦ πρὸς τὸ δημόσιον χρέους του.

Διὰ νὰ κατανοηθῇ ὅμως ἡ ἔννοια τοῦ 2 καὶ 3 ἐδαφίου, ἰδίως δὲ ἡ τοῦ 2, καθότι ἡ τοῦ 3 ἅμα κατανοηθῇ, ἡ τοῦ 2 καταληπτὴ γίνεται, εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐξηγηθῶσιν αἱ δι' αὐτῶν προνοούμεναι περιστάσεις.

Οὐδεμιᾶς χρῄζει ἀναπτύξεως τὸ πρῶτον μέρος τοῦ 2 ἐδαφίου, διότι δι' αὐτοῦ ἐπαναλαμβάνεται καὶ ἐνταῦθα, ὅτι ἐκ τῆς πιστώσεως τῶν ὑπενοικιαστῶν καὶ συμμετόχων δὲν δύναται νὰ συμψηφισθῇ εἰμὴ μόνον τὸ ποσὸν, τὸ ὁποῖον ἀντιστοιχεῖ εἰς τὸ ἀναλογοῦν χρέος τῆς συμμετοχῆς των.

Εἰς πρὸς δὲ τὸ δεύτερον μέρος τοῦ εἰρημένου ἐδαφίου παρατηρεῖται, ὅτι ἔπρεπε ν' ἀποκλεισθῇ ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐνοικιαστοῦ, ὅτι δὲν πρέπει νὰ συμψηφισθῇ ἡ πίστωσις του μὲ τὸ ὅλον τοῦ χρέους του, ἀλλὰ μόνον μὲ τὸ μένον ὡς ὑπόλοιπον, ἀφ' οὗ ἐκ τούτου προηγουμένως ἐκπεσθῶσι τὰ ποσά, διὰ τὰ ὁποῖα οἱ ὑπενοικιασταὶ καὶ συμμέτοχοι ἐπικαλοῦνται ὑπὲρ ἑαυτῶν τὸν νόμον. Καὶ τῳόντι, ἐὰν δὲν ἐπροβλέπετο ἡ περίπτωσις αὕτη ῥητῶς, ἔμελλε νὰ συμβῶσι τὰ ἀκόλουθα·

1) Τὸ δημόσιον νὰ δωρῇ εἰς τοὺς ὑπενοικιαστὰς καὶ συμμετόχους τόκους, νὰ πληρώνῃ δὲ αὐτοὺς εἰς τὸν ἐνοικιαστήν.

2) Νὰ παρέχῃ εἰς τοὺς ὑπενοικιαστὰς καὶ συμμετόχους δωδεκαετῆ προθεσμίαν εἰς ἀποπληρωμὴν τοῦ χρέους των, νὰ πληρώτῃ δὲ ἀμέσως εἰς τὸν ἐνοικιαστὴν τὸ ποσὸν, τὸ ὁποῖον ἀντιστοιχεῖ εἰς τὸ χρέος αὐτῶν.

Εἶναι δὲ ἀληθὲς, ὅτι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει οἱ ὑπενοικιασταὶ καὶ συμμέτοχοι δὲν ἔχουν νὰ ἐπιδιώξουν ἄλλην ὠφέλειαν εἰμὴ ἐκείνην, ἥτις ἤθελεν ἀναλογίσει εἰς αὐτοὺς ἐκ τοῦ πλεοναζόντος ποσοῦ τόκων, τὸ ὁποῖον, ἐὰν ὑπάρχῃ, ἤθελεν εἰς τὸν ἐνοικιαστὴν χαρισθῇ. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν δικαιολογεῖ τὴν παραλειψιν τῆς διατάξεως ταύτης τοῦ νόμου, σκοπὸν ἐχούσης, ὡς ἦτον δίκαιον, νὰ προλάβῃ τὰς ἐπισημειωθείσας ζημίας.

Οἱ αὐτοὶ δὲ λόγοι ὑπηγόρευσαν καὶ τὴν διάταξιν τοῦ 3 ἐδαφίου, τοσούτῳ μᾶλλον, καθ' ὅσον ἐνταῦθα τὸ δημόσιον ἤθελεν ὑποχρεωθῇ νὰ πληρώσῃ ἀμέσως ὁλόκληρον τὴν πίστωσιν τοῦ ἐνοικιαστοῦ. »

Ἡ Βουλὴ παρεδέχθη καὶ τοῦτο δι' ἀναστάσεως κατὰ τὴν τροπολογίαν, ἔχον ὡς ἑπεται·

« Ἄρθρ. 7. Τὰ πρὸ τοὺς ὀφειλέτας ἐνοικιαστὰς χορηγούμενα διὰ τοῦ παρόντος νόμου εὐεργετήματα ἐπεκτείνονται καὶ εἰς τοὺς ὑπενοικιαστὰς καὶ συμμετόχους τοῦ ἐνοικιαστοῦ, ἀπαλλαττομένους κατὰ τοσοῦτον τοῦ πρὸς αὐτὸν χρέους των, ἐφ' ὅσον ἕκαστος ἤθελεν ἐξασφαλίσει τὸ δημόσιον κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου, ἀναλόγως τοῦ καθυστεροῦντος μέρους τῆς συμμετοχῆς του εἰς τὴν ἐνοικίασιν. Κατὰ τὸ αὐτὸ ποσὸν ἀπαλλάττεται καὶ ὁ ἐνοικιαστὴς τοῦ πρὸς τὸ δημόσιον χρέους του.

Αἱ περὶ συμψηφισμοῦ πιστώσεων τῶν ἐνοικιαστῶν διατάξεις τῶν ἄρθρων 2, 4 ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τῶν ὑπενοικιαστῶν καὶ συμμετόχων. Ἀλλ' ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ πίστωσις τοῦ ὑπενοικιαστοῦ ἢ συμμετόχου συμψηφίζεται μὲ μόνον τὸ ἀναλογοῦν εἰς αὐτὸν μέρος τοῦ χρέους· ἡ πίστωσις ὅμως τοῦ ἐνοικιαστοῦ συμψηφίζεται μὲ τὸ ὅλον τοῦ χρέους καὶ καταλογίζεται ἐφ' ὅλων τῶν ὠφελουμένων ἀπὸ τὰ εὐεργετήματα τοῦ νόμου, ἑκάστου κατὰ λόγον τοῦ καθυστεροῦντος μέρους τῆς συμμετοχῆς του.

Ἀλλ' ἐὰν ὁ ὀφειλέτης, ἐνοικιαστὴς ὢν συνάμα καὶ πιστωτὴς, δὲν ἤθελε συμμορφωθῇ μὲ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου, ἐνεργεῖται οὐχ ἧττον συμψηφισμὸς τῶν πιστώσεων αὐτοῦ μὲ τὸ χρέος τοῦ ὑπενοικιαστοῦ ἢ συμμετόχου, ὅστις ἤθελεν ἐπικαλεσθῇ τὰ ὠφελήματα τοῦ νόμου, κατὰ τὴν αὐτὴν ὡς ἀνωτέρω ἀναλογίαν. »

Τέλος παραλειφθέντων ὅλων τῶν ὑπολοίπων ἄρθρων, ὡς μὴ ὑποστάντων τὴν ἐλαχίστην μεταβολὴν, ἀνεγνώσθη τὸ 14 ἄρθρον μετὰ τῆς ἐπ' αὐτοῦ τροπολογίας, καθ' ἣν ἡ λέξις « διατάξεις πτίθεται μετὰ τὰς λέξεις « νόμων καὶ Β. διαταγμάτων ». Ἡ δὲ Βουλὴ παρεδέχθη καὶ τὸ ἄρθρον τοῦτο δι' ἀναστάσεως κατὰ τὴν ἀνωτέρω λεκτικὴν διόρθωσιν· ἔχει δ' οὕτως·

« Ἄρθρ. 14. Ἐναντίον δὲ τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 1 ὀφειλετῶν, οἵτινες δὲν ἤθελον συμμορφωθῇ μὲ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου ἐντὸς τῶν ἐν αὐτῷ ὡρισμένων προθεσμιῶν, ἐνεργεῖται διοικητικὴ καταδίωξις, κατὰ τὰς περὶ καθυστερούντων νόμων καὶ διαταγμάτων διατάξεις, πρὸς πληρωμὴν ὅλων τῶν παρ' αὐτῶν ὀφειλομένων κεφαλαίων καὶ τόκων. »

Μετὰ ταῦτα διϊσχυρισθέντος τινος, ὅτι πρέπει νὰ ψηφοφορηθῇ τὸ σύνολον τοῦ νομοσχεδίου, ἠγέρθη ἐντεῦθεν μικρὰ συζήτησις, καθ' ἣν οἱ μὲν ὑπεστήριξαν τὴν ἰδέαν, ὁ δὲ εἰσηγητὴς ἀντέκρουσεν αὐτὴν εἰπών, ὅτι ἀφ' οὗ ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν ἀρχὴν καὶ τὸ σύνολον εἰς τὴν πρώτην συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου, δὲν πρέπει νὰ ἐπανέλθῃ εἰς νέαν ψηφοφορίαν, ὅτι ἐνταῦθα ἐπρόκειτο νὰ συζητηθῶσι μόνον αἱ παρὰ τῆς Γερουσίας ἐπενεχθεῖσαι τροπολογίαι, καὶ ὅτι ἀφ' οὗ τοῦτο ἐγένετο, ἡ ἐπὶ τοῦ συνόλου ψηφοφορία δὲν δύναται νὰ ἔχῃ καλῶς κτλ., ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, δὲν παρεδέχθη τὴν περὶ ψηφοφορίας τοῦ συνόλου ἰδέαν, μὴ ἀνασταθσα. Ἔχει δὲ τὸ νομοσχέδιον, ὡς τροπολογηθὲν ἐγένετο δεκτὸν καὶ ὑπὸ τῆς Βουλῆς, οὕτως·

Ο Θ Ω Ν

ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν·

Ἄρθρ. 1. Εἰς τοὺς ὀφειλέτας τοῦ δημοσίου· α') ἐξ ἐνοικιάσεως ἀμέσων δημοσίων ἢ ἐκκλησιαστικῶν φόρων καὶ δικαιώματος ἐπικαρπίας ἀπὸ τοῦ 1833 μέχρι τοῦ 1844, συμπεριλαμβανομένου καὶ τούτου· β') ἐκ μονοετῶν καὶ πολυετῶν ἐνοικιάσεων ἐθνικῶν ἢ ἐκκλησιαστικῶν κτημάτων, τῶν ὁποίων ἡ ἐνοικίασις ἔληξε μέχρι τέλους τοῦ 1851, χορηγεῖται προθεσμία δώδεκα ἐτῶν πρὸς ἀπότισιν τοῦ χρέους των, διαιρουμένου εἰς δώδεκα ἴσας ἐτησίας δόσεις.

Ἑκάστη τῶν δόσεων πληρώνεται ἄνευ τόκου τὴν 31 Ὀκτωβρίου ἑκάστου ἔτους. διὰ πᾶσαν ὅμως καθυστέρησιν πληρώνεται τόκος ὑπερημερίας 8 τοῖς 0/0 κατ' ἔτος.

Ἄρθρ. 2. Εἰς χρέος τῶν ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ ὀφειλετῶν θεωρεῖται τὸ κεφάλαιον, τὸ ὁποῖον ὑπολείπεται, ἀφ' οὗ αἱ τυχὸν προγενέστεραι μὲν τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος, μὴ ὑπαγόμεναι δὲ εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν παλαιῶν χρεῶν τοῦ δημοσίου ἀπαιτηταὶ πιστώσεις αὐτῶν συμψηφισθῶσι μὲ τὸ ὅλον τοῦ χρέους, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ἀμιβαίων τόκων.

Ἐὰν δὲ γενομένου συμψηφισμοῦ, προκύψῃ ὑπόλοιπον χρέους μεγαλείτερον τοῦ πρὸ τοῦ συμψηφισμοῦ ὀφειλομένου κεφαλαίου, τὸ πλεονάζον ἀρίεται εἰς ὄφελος τοῦ ὀφειλέτου.

Οἱ ὀφειλέται τοῦ δημοσίου, οἵτινες δὲν εἶναι συνάμα καὶ πιστωταί, ἀπαλλάττονται ἐντελῶς τῶν καθυστερούντων τόκων.

Ἄρθρ. 3. Ἐν περιπτώσει ἀπωλείας τῶν τίτλων τοῦ δημοσίου ἐκ περιστάσεως οἱασδήποτε, ἐὰν μὲν ἐγένετο καταβολή τις ἐκούσιος ἢ ἀναγκαστικὴ εἰσπραξις ἀπέναντι τοῦ χρέους, τὸ ὀφειλόμενον ὑπόλοιπον εἶναι ἀπαιτητὸν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν βιβλίων τῶν εἰσπρακτέων ἢ τῶν λογαριασμῶν τῶν ταμείων· εἰς ἐναντίαν δὲ περίπτωσιν, τὸ χρέος ἀποδεικνύεται ὡσαύτως διὰ τῶν αὐτῶν βιβλίων ἢ λογαριασμῶν, ἐν τῇ τελευταίᾳ ὅμως περιπτώσει ἐπιτρέπεται εἰς τὸν ὀφειλέτην ἡ διὰ τῶν νομίμων μέσων ἀπόδειξις τοῦ ἐναντίου, ἀλλ' εἰς μόνην τὴν κρίσιν τῶν δικαστηρίων ἐναπόκειται νὰ συγχωρῆται καὶ τὸ μέσον τῆς διὰ μαρτύρων ἀποδείξεως.

Ἄρθρ. 4. Οἱ θέλοντες ἐκ τῶν ἀνωτέρω ὀφειλετῶν νὰ μεθέξωσι τῶν εὐεργετημάτων τοῦ παρόντος νόμου ὀφείλουσιν ἐντὸς τεσσάρων μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ, α') νὰ ὑπογράξωσι καὶ παραδώσωσιν εἰς τὸ ταμεῖον τὰς χρεωστικὰς ὁμολογίας τῶν δόσεων, καὶ β') νὰ προσφέρωσι κτήματα πρὸς ἐγγραφὴν ὑποθήκης, ἀξίας ὑπερβαινούσης τὸ χρέος μόνον καθ' ἓν τρίτον.

Ἐὰν ὅμως πίστωσίς τις τοῦ ὀφειλέτου, πηγάζουσα μὲν ἐξ ἐποχῆς προγενεστέρας τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου, μὴ ὑπαγομένη δὲ εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν παλαιῶν χρεῶν τοῦ δημοσίου, καταταθῇ ἀπαιτητὴ μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἐν τῷ προηγουμένῳ παραγράφῳ πράξεων, ἢ καταστᾶσα πρότερον ἀπαιτητὴ παρουσιασθῇ μετὰ ταῦτα, τὸ χρέος ἐκκαθαρίζεται ἐκ νέου, ἐνεργουμένου τοῦ συμψηφισμοῦ κατὰ τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 2 ὁριζόμενα· ἐκδιδομένων δὲ ὑπὸ τοῦ ὀφειλέτου νέων ὁμολογιῶν, αἱ προεκδοθεῖσαι ἀκυροῦνται.

Οὐδεὶς τῶν ὀφειλετῶν ἀπαλλάττεται τῆς καταδιώξεως, πρὶν ἢ συμμορφωθῇ μὲ τὰς ἐν τῷ παρόντι ἄρθρῳ διατάξεις.

Ἄρθρ. 5. Οἱ ὀφειλέται, τῶν ὁποίων τὰ κτήματα κατακυρωθέντα εἰς τὸ δημόσιον δὲν ἀπηλλοτριώθησαν, δύνανται ν' ἀναλάβωσιν αὐτὰ εἰς τὴν κυριότητά των εἰς ἣν εὑρίσκονται κατάστασιν, ἐὰν ἀναδεχθῶσι τὴν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου ἀπότισιν τοῦ ποσοῦ, ἐφ' ᾧ τὰ κτήματα κατεκυρώθησαν εἰς τὸ δημόσιον· ὅσα δ' ἐξ αὐτῶν εἶναι ἐνοικιασμένα, θέλουν ἀναλάβει αὐτὰ μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ἐνοικιάσεως, λογιζομένου

πρὸς ὄφελος αὐτῶν τοῦ τυχὸν συμπεφωνημένου ἐνοικίου ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῶν κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον ὁμολογιῶν.

Ἄρθρ. 6. Φαλαγγιτικὰ ἢ ναυτικὰ γραμμάτια, εἴτε ἐξεδόθησαν ἐπ' ὀνόματι τοῦ ὀφειλέτου, εἴτε περιῆλθον εἰς τὴν κυριότητά του κληρονομικῷ δικαιώματι, εἴτε μετεβιβάσθησαν εἰς αὐτὸν οἱῳδήποτε ἄλλῳ νομίμῳ τρόπῳ, μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος νόμου, παρὰ τοῦ στρατιωτικοῦ ἢ ναυτικοῦ, ἐπ' ὀνόματι τοῦ ὁποίου ἐξεδόθησαν, ἢ παρὰ τῶν κληρονόμων του, εἶναι δεκτὰ εἰς τὴν ἐξόφλησιν ἑκάστης δόσεως κατὰ τὸ ἥμισυ μόνον αὐτῆς, καθ' ὁλοκληρίαν δέ, ἐὰν ὁ ὀφειλέτης προτιμήσῃ νὰ ἐξοφλήσῃ διὰ μιᾶς καὶ τὰς δώδεκα δόσεις.

Ἄρθρ. 7. Τὰ πρὸς τοὺς ὀφειλέτας ἐνοικιαστὰς χορηγούμενα διὰ τοῦ παρόντος νόμου εὐεργετήματα ἐπεκτείνονται καὶ εἰς τοὺς ὑπενοικιαστὰς καὶ συμμετόχους τοῦ ἐνοικιαστοῦ, ἀπαλλαττομένους κατὰ τοσοῦτον τοῦ πρὸς αὐτὸν χρέους των, ἐφ' ὅσον ἕκαστος ἤθελεν ἐξασφαλίσει τὸ δημόσιον κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου, ἀναλόγως τοῦ καθυστεροῦντος μέρους τῆς συμμετοχῆς του εἰς τὴν ἐνοικίασιν. Κατὰ τὸ αὐτὸ ποσὸν ἀπαλλάττεται καὶ ὁ ἐνοικιαστὴς τοῦ πρὸς τὸ δημόσιον χρέους του.

Αἱ περὶ συμψηφισμοῦ πιστώσεων τῶν ἐνοικιαστῶν διατάξεις τῶν ἄρθρων 2, 4 ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τῶν ὑπενοικιαστῶν καὶ συμμετόχων. Ἀλλ' ἐν ταὐτῇ περιπτώσει ἡ πίστωσις τοῦ ὑπενοικιαστοῦ ἢ συμμετόχου συμψηφίζεται μὲ μόνον τὸ ἀναλογοῦν εἰς αὐτὸν μέρος τοῦ χρέους· ἡ πίστωσις ὅμως τοῦ ἐνοικιαστοῦ συμψηφίζεται μὲ τὸ ὅλον τοῦ χρέους καὶ καταλογίζεται ἐφ' ὅλων τῶν ὠφελουμένων ἀπὸ τὰ εὐεργετήματα τοῦ νόμου, ἑκάστου κατὰ λόγον τοῦ καθυστεροῦντος μέρους τῆς συμμετοχῆς του.

Ἀλλ' ἐὰν ὁ ὀφειλέτης, ἐνοικιαστὴς ὢν συνάμα καὶ πιστωτής, δὲν ἤθελε συμμορφωθῆ μετὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου, ἐναργείται οὐχ' ἧττον συμψηφισμὸς τῶν πιστώσεων αὐτοῦ μὲ τὸ χρέος τοῦ ὑπενοικιαστοῦ ἢ συμμετόχου, ὅστις ἤθελεν ἐπικαλεσθῆ τὰ ὠφελήματα τοῦ νόμου, κατὰ τὴν αὐτὴν ὡς ἀνωτέρω ἀναλογίαν.

Ἄρθρ. 8. Ὅστις τῶν ἀνωτέρω ὀφειλετῶν ἔχει ἀντιρρήσεις καθ' ὁλοκλήρου ἢ μέρους τοῦ χρέους του, ὀφείλει νὰ ὑποβάλῃ αὐτὰς δι' ἀναφορᾶς του μετὰ τῶν ἀπαιτουμένων ἀποδείξεων πρὸς τὸν ἁρμόδιον νομάρχην, ἐντὸς μὲν δύω μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου, ἐὰν διαμένῃ ἐντὸς τοῦ Κράτους, ἐντὸς δὲ τεσσάρων, ἐὰν εὑρίσκηται εἰς τὴν ἀλλοδαπήν.

Ἡ ἐπίδοσις τῆς ἀναφορᾶς γίνεται διὰ δικαστικοῦ κλητῆρος.

Ἄρθρ. 9. Ὁ νομάρχης, ἅμα τῷ ἐπιδοθῇ ἡ ἀναφορὰ τοῦ ὀφειλέτου, συγκαλεῖ συμβούλιον, συγκείμενον παρ' ἑαυτοῦ, τοῦ προέδρου τοῦ πρωτοδικείου τοῦ νομοῦ καὶ τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου τῆς ἐπαρχίας, ἐν ᾗ ἐδρεύει ὁ νομάρχης.

Τὸ συμβούλιον τοῦτο λαμβάνον ὑπ' ὄψιν τὰς ἀντιρρήσεις καὶ τὰς πρὸς ὑποστήριξιν αὐτῶν ἀποδείξεις τοῦ ὀφειλέτου, ὡς καὶ ὅσας ἄλλας πληροφορίας ἤθελε δυνηθῆ νὰ συλλέξῃ αὐτεπαγγέλτως, γνωμοδοτεῖ δι' αἰτιολογημένης ἐκθέσεως, τὴν ὁποίαν ὑποβάλλει ἄνευ ἀναβολῆς εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον.

Τὸ ὑπουργεῖον τοῦτο, ἀφ' οὗ ἀκούσῃ τὴν γνώμην δύω ἐκ τῶν παρὰ τῷ Ἀρείῳ Πάγῳ δικηγόρων, ἀποφαίνεται ἐπὶ τῶν ἀντιρρήσεων τοῦ ὀφειλέτου ἐπὶ τῇ βάσει Β. διατάγματος, ἐκδιδομένου ἐπὶ τούτῳ μετὰ προηγηθεῖσαν γνωμοδότησιν τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου, ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ἤθελε θεωρήσει παραδεκτὰς καθ' ὁλοκληρίαν ἢ ἐν μέρει τὰς ἀντιρρήσεις ταύτας.

Ἡ ἀπόφασις τοῦ ὑπουργείου ἐπιδίδεται διὰ δικαστικοῦ κλητῆρος εἰς τὸν ὀφειλέτην, κατὰ τὰς περὶ ἐπιδόσεως ἐν γένει διατάξεις τῆς πολιτικῆς δικονομίας.

Ἄρθρ. 10. Εἰς τὸν ὀφειλέτην, ὅστις ἤθελε παραδεχθῆ τὴν ἀπόφασιν τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν, χορηγεῖται δίμηνος προθεσμία ἀπὸ τῆς ἐπιδόσεως αὐτῆς, διὰ νὰ ἐκπληρώσῃ τὰς ἐπιβαλλομένας εἰς αὐτὸν ὑποχρεώσεις πρὸς ἀπόλαυσιν τῶν εὐεργετημάτων τοῦ νόμου.

Ὁ δὲ μὴ παραδεχθεὶς τὴν ἀπόφασιν ὀφειλέτης ὑποχρεοῦται νὰ κινήσῃ ἀγωγὴν ἐντὸς ἑνὸς μηνὸς κατὰ τοῦ δημοσίου ἐνώπιον τῶν τακτικῶν δικαστηρίων διὰ τὸ παρ' αὐτοῦ ἀμφισβητούμενον χρέος.

Ἄρθρ. 11. Ὁ ὀφειλέτης, τοῦ ὁποίου αἱ ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν ἀπορριφθεῖσαι ἀντιρρήσεις ἤθελον ἀπορριφθῆ καὶ ὑπὸ τῶν δικαστηρίων καθ' ὁλοκληρίαν ἢ ἐν μέρει, δὲν δύναται πλέον νὰ ἐπικαλεσθῆ διὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ χρέους τούτου τὰς εὐεργετικὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρ. 12. Αἱ ἐν τῷ ἄρθρῳ 10 διαλαμβανόμεναι δίκαι θέλουν δικάζεσθαι ὡς συνοπτικαὶ καὶ κατεπείγουσαι, κατὰ τὰς περὶ τοιούτων δικῶν διατάξεις τῆς πολιτ. δικονομίας.

Ἅπασαι δὲ αἱ μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου εἰσαχθεῖσαι εἰς τὰ δικαστήρια τῆς αὐτῆς κατηγορίας δίκαι, καὶ μένουσαι ἐκκρεμεῖς, κἂν τε ὦσιν ὥριμοι κἂν τε μή, ἐξακολουθοῦσι μέχρι τῆς ἐκδόσεώς των, ἐὰν δὲν προτιμήσωσι καὶ οἱ ὀφει-

λέται οὗτοι νὰ συμμορφωθῶσι μὲ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρ. 13. Διὰ πᾶσαν ἐκ τῶν κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 καθυστερήσασαν ἐτησίαν δόσιν κατάσχεται καὶ ἐκποιεῖται διοικητικῶς ἀνάλογον μέρος τῆς κινητῆς περιουσίας τοῦ ὀφειλέτου. Ἐὰν δὲ ἐκ τοῦ ἐκπλειστηριάσματος δὲν ἐξοφληθῇ ὁλόκληρον τὸ ὀφειλόμενον ποσὸν εἰς κεφάλαια καὶ τόκους, κατάσχεται καὶ ἐκποιεῖται τὸ ἐνυπόθηκον κτῆμα, γενομένης χρήσεως κατὰ τοῦ ὀφειλέτου καὶ τῶν λοιπῶν καταναγκαστικῶν μέτρων, κατὰ τὰς διατάξεις τῶν περὶ καθυστερούντων νόμων καὶ Βασιλ. διαταγμάτων.

Ἄρθρ. 14. Ἐναντίον δὲ τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 1 ὀφειλετῶν, οἵτινες δὲν ἤθελον συμμορφωθῇ μὲ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου ἐντὸς τῶν ἐν αὐτῷ ὡρισμένων προθεσμιῶν, ἐνεργεῖται διοικητικὴ καταδίωξις, κατὰ τὰς περὶ καθυστερούντων νόμων καὶ διαταγμάτων διατάξεις, πρὸς πληρωμὴν ὅλων τῶν παρ' αὐτῶν ὀφειλομένων κεφαλαίων καὶ τόκων.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 2 Μ. Μ.

Ὁ πρόεδρος
ΕΥΣΤΡ. Μ. ΠΑΡΙΣΙΟΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Π. Κολποδῖνος
Κ. Νταγρές.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Ξ'.

Τῆς 2 Ἰουνίου 1853.

Συνελθόντων περὶ τὴν ἐνδεκάτην τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἀναγγελθέντος, ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ περὶ τῶν πολυετῶς ἐνοικιασμένων ἐλαιοδένδρων νομοσχεδίου, μηδεμιᾶς ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως, ἐγένετο ἐπὶ τῆς

ἀρχῆς αὐτοῦ ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Ἐμμ. Μοδινὸν καὶ Α. Τατόπουλον, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 73.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν ἐπὶ τοῦ ἑξῆς ζητήματος.

« Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου περὶ τῶν πολυετῶς ἐνοικιασμένων ἐλαιοδένδρων, ναὶ ἢ ὄχι; »

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δ. Ὀρεινός . . . . . N.	Στέφαν. Στερανόπουλος . N.
Ἀεωνίδ. Κρυσανθόπουλος N.	Ἀνδρέας Αὐγερινὸς . . N.
Γ. Λαγιωταττῆς . . . N.	Ἰωάν. Κλίμακας . . . .
Δημήτριος Γιαννούλης . .	Ἀναγνώστ. Δημητρίου . .
Ἀεωνίδας Ἐμπειρίκος . .	Π. Ζάνος . . . . .
Πέτρος Καμπάνης . . N.	Χρ. Δεμάθας . . . . .
Δημ. Ταόκης	Γρηγ. Βαλλιάνος . . . .
Ἀνδρέας Δανόπουλος . . N.	Θρασ. Ζαΐμης . . . . N.
Γεώργ. Τσόκρης . . . . N.	Χ. Θεοχαρόπουλος . . N.
Γεώργ. Σκούρος . . . . N.	Ν. Πετμεζᾶς . . . . .
Σταῦρος Βλάχος . . . N.	Πλ. Παπαδαῖος . . . N.
Ἀλκιβιάδης Καλλιφρονᾶς. .	Γρηγόριος Κορριωτάκης. N.
Ἀνδρέας Ἴσεος	Γεώργ. Περωτὴς . . . N.
Δημήτριος Σκυλοδῆμος . .	Κωνσταντῖνος Νταγρὲς . N.
Θεόδωρος Γρίβας	Ἰωάννης Βάχλας . . . .
Κωνστ. Γριβογεώργης . .	Ἀναγνώστης Π. Ἰωάννου N.
Ταξιάρχης Μαυρομμάτης. N.	Βελ. Νικολαΐδης . . . .
Δ. Πετροπουλάκης . . N.	Πέτρος Δελιγιάννης . . .
Π. Τσαννετάκης . . . N.	Νικόλ. Μπούκουρας . . N.
Βασίλειος Σκαλτσοδῆμος.	Ἀλμπρ. Ροΐλὸς . . . N.
Ἀναγνώστ. Παπαθανασίου N.	Κωνστ. Λαμπρινόπουλος N.
Ἐλευθέρ. Καλογερᾶς . . .	Π. Καλποδῖνος . . . . .
Ἰω. Εὐγενίδης	Ἐμ. Ἀντίπας . . . . N.
Ἀνδρέας Πέπας	Νικόλαος Δελιγιάννης . .
Σταμάτιος Μήτσας . . .	Κύστ. Οἰκονομόπουλος . N.
Γεώργιος Βιλᾶς . . . N.	Γεώργ. Πανοπριωτόπουλος .
Δημήτριος Ζώτος	Γεώργ. Παπασπυρόπουλος N.
Γεωργ. Ἰω. Γιαλδάσης . N.	Ἐμ. Καρπάνος . . . N.
Μιχαὴλ Σισίνης	Νικόλ. Ματθαίου . . . .
Ἀλέξανδρος Βιλαέτης . . .	Ἀναγ. Κοντάκης . . . N.

Σ. Κοπανίτσας	Νικόλαος Μοσχούλας . .
Ἀναστ. Κορφιωτάκης . N.	Γεώργιος Α. Ράλλης . . .
Ἐμ. Μελετόπουλος . . N.	Νάκος Πανουριᾶς . . . N.
Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς . N.	Παπακώνσ. Τσαμάλας . N.
Παναγιώτης Λαζαρὴς . .	Κ. Βλάμης . . . . .
Στάμος Μαυροδήμος . . N.	Περικλῆς Καλαμογδάρτης .
Λ. Α. Εὐμολπίδης . . .	Σιδέρης Πράτσικας . . N.
Ἠλίας Δωΐλας	Παν. Πατρινὸς . . . .
Θεόδωρος Πετρινὸς . . .	Κ. Σκουρλέτης . . . N.
Κωνσταντῖνος Μανέτας N.	Ἀνάργυρος Χ. Ἀναργύρου N.
Παναγιώτ. Βαρδαγλῆς . N.	Νικόλ. Χ. Ἀναργύρου . .
Δημήτρ. Γ. Φιλάρετης . .	Ἀναγνώστης Ταπόπουλος N.
Ἀναγνωστ. Δεδόπουλος . N.	Κωνσ. Δαρειώτης . . N.
Νικόλαος Μπούτουνας . .	Ἰωάν. Γεωργάρας . . . N.
Δημήτριος Σακελλαριάδης .	Γ. Νικολάου . . . . N.
Γεώργιος Γουλιμὴς . . N.	Ἀνδρέας Μάμουκας . . N.
Ἀλέξαν. Κουμουνδουράκης N.	Ζαννὴς Μαραγκὸς . . . .
Χρῆστος Οἰκονομίδης . .	Μιχαὴλ Σολομὸς . . . N.
Κωνστ. Δημπερόπουλος . N.	Εὐστράτιος Παρίσης . . N.
Ἐμ. Μαδινὸς . . . . N.	Ἰωάννης Σαγρέδος . . .
Ἰω. Προβιλέγιος . . . N.	Δημήτριος Δρόσος . . . N.
Δημ. Δημητρακόπουλος . .	Δημήτρ. Πολυχρονόπουλος N.
Γεωργ. Κάνδυας	Κυριάκος Ἰωνηρόπουλος .
Φραγκίσκος Μαῦρος . . N.	Ἀναγν. Παπατσώρης . . N.
Ἰωάννης Φαρμάκης . . N.	Γεώργιος Ι. Στάϊκος . . N.
Α. Παπαδημητριάδης . N.	Ἀθανάσιος Καστανᾶς . N.
Ν. Σισμάνης	Α. Κεζάνης . . . . .
Κωνστ. Ἀξελὸς . . . N.	Ἰωάν. Δαμιανός . . . .
Χρῆστ. Στ. Ἀντωνόπουλος .	Λάζαρος Α. Γουρδῆς . N.
Γ. Μαδεμοχωρίτης . . .	Ἰω. Γ. Κριεζὴς . . . N.
Κίμων Χριστοδούλου . .	Πέτρος Χ. Πέτρου . . .
Νικόλ. Πιεράκος . . . N.	Κ. Δυοβουνιώτης . . . .
Γρηγ. Πατριαρχέας . . .	Μ. Κουρμούζης . . . N.
Σταυρ. Καπετανάκης . .	Κ. Τσουκαλᾶς . . . N.
Δημ. Πικουλάκης	Δημήτριος Μητσάκης . N.
Χαράλ. Χριστόπουλος . N.	Γεώργιος Ἀποστολίδης .
Ζ. Α. Ζαρειφόπουλος . N.	Χρῆστος Κικίδης . . N.

Ἀνεγνώσθησαν οὕτω τὰ ἄρθρα 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 καὶ 8 τοῦ νομοσχεδίου, μικρᾶς δ' ἐπενεχθείσης παρατηρήσεως, ἐγένοντο δεκτὰ δι' ἀναστάσεως, ἔχοντα οὕτως·

«Ἄρθρ. 1. Ἡ ἐνοικίασις τῶν πολυετῶν ἐνοικιασμένων ἐλαιοδένδρων, τῶν ὁποίων οἱ ἐνοικιασταὶ δὲν ἐξεπλήρωσαν τὰς περὶ καλλιεργείας καὶ βελτιώσεως αὐτῶν συμφωνίας, δύναται νὰ ἐξακολουθήσῃ μέχρι τῆς λήξεως αὐτῆς ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὅρους, καθ' ὅσον δὲν τροποποιοῦνται ἀπὸ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου, ἐὰν οἱ ἐνοικιασταὶ οὗτοι κηρύξωσιν, ὅτι ἀναδέχονται·

α) Νὰ ἐξασφαλίσωσι τὸ δημόσιον δι' ὑποθήκης κτημάτων διὰ τε τὰς καθυστερούσας καὶ τὰς μήπω ληξάσας δόσεις τοῦ ἐνοικίου κατὰ τὰ ἐν τοῖς ἑπομένοις ἄρθροις ὁριζόμενα, καὶ

β) Νὰ ἀποζημιώσωσι τὸ δημόσιον κατ' ἐκτίμησιν πραγματογνωμόνων διὰ πᾶσαν βλάβην ἢ φθορὰν, προξενηθεῖσαν ἢ προξενηθησομένην εἰς τὰ παρ' αὐτῶν ἐνοικιασμένα ἐλαιοδένδρα δι' ἐκκοπὴς, ἐμπρησμοῦ ἢ ἄλλης οἱασδήποτε συμφορᾶς.

Δὲν ὑποχρεοῦται εἰς τὴν ἀνωτέρω ἀποζημίωσιν ὁ ἐνοικιαστὴς, ἐὰν ἀποδείξῃ ὅτι ἡ βλάβη ἢ ἡ φθορὰ τῶν ἐλαιοδένδρων προῆλθεν ἐξ ἀνωτέρας καὶ ἀκαταμαχήτου βίας, ἢ τυχαίου καὶ ἀκαταλογίστου εἰς αὐτὸν συμβάματος, καὶ οὐχὶ ἐκ δολίας προαιρέσεως ἢ ἀμελείας του.

Ἡ ἀποζημίωσις δι' ἕκαστον ἐκκοπὲν δένδρον δὲν δύναται νὰ ἦναι οὔτε κατωτέρα τῶν 25 δραχμῶν οὔτε ἀνωτέρα τῶν 60, συμφώνως μὲ τὰ ὁριζόμενα ἐν τῷ § γ'. τῶν συμφωνιῶν τῆς ἐνοικιάσεως.

Ἡ παραδοχὴ τῶν ἀνωτέρω ὅρων γίνεται διὰ δηλώσεως τῶν ἐνοικιαστῶν ἐντὸς τεσσάρων μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρ. 2. Ἡ κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον ἐκτίμησις τῆς φθορᾶς ἢ βλάβης τῶν ἐλαιοδένδρων γίνεται, ἐπιμελείᾳ τοῦ ἁρμοδίου οἰκονομικοῦ ἐφόρου, ὑπὸ δύο πραγματογνωμόνων διοριζομένων τοῦ ἑνὸς παρὰ τοῦ δημοσίου καὶ τοῦ ἑτέρου παρὰ τοῦ ἐνοικιαστοῦ. Ἐν περιπτώσει διχογνωμίας, τρίτος πραγματογνώμων, διοριζόμενος ὑπὸ τοῦ προέδρου τοῦ ἁρμοδίου πρωτοδικείου, ἀποφασίζει ὁριστικῶς, ἢ παραδεχόμενος θατέραν τῶν γνωμῶν ἢ σχηματίζων ἰδίαν ἐντὸς τῶν ὅρων τῶν δύο γνωμῶν.

Ἐὰν ὁ ἐνοικιαστὴς προσκαλούμενος, δὲν διορίσῃ τὸν ἐκ μέρους του πραγματογνώμονα ἐντὸς πέντε ἡμερῶν, ὁ πρόεδρος τοῦ ἁρμοδίου πρωτοδικείου ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ ἁρμοδίου οἰκονομικοῦ ἐφόρου διορίζει αὐτόν.

Περὶ τῆς ἐκτιμήσεως ταύτης συντάσσεται πρωτόκολλον, τὸ ὁποῖον ὑπογραφόμενον ὑπὸ τῶν πραγματογνωμόνων, καθίσταται ὑποχρεωτικὸν διά τε τὸν ἐνοικιαστὴν καὶ τὸ δημόσιον.

Ἄρθρ. 3. Οἱ παραδεχόμενοι ταὺς ὅρους τοῦ 1 ἄρθρου ἐνοικιασταὶ ὀφείλουν διὰ τὰς μήπω ληξάσας δόσεις τοῦ ἐνοικίου νὰ δώσωσιν εἰς ὑποθήκην κτήματα ἀξίας ἴσης μὲ τὸ ἐνοίκιον πέντε ἐτῶν πρὸς ἐξασφάλισιν τοῦ δημοσίου δι' ἐνδεχομένην καθυστέρησιν τοῦ ἐνοικίου, καὶ διὰ πᾶσαν φθορὰν ἢ βλάβην, ἥτις ἠθελε προξενηθῇ εἰς τὰ ἐλαιόδενδρα, καὶ διὰ τὴν μὴ ἐκπλήρωσιν τῶν περὶ καλλιεργείας καὶ βελτιώσεως συμφωνιῶν.

Ἄρθρ. 4. Διὰ τὰς μέχρι τῆς ἐκδόσεως τοῦ παρόντος νόμου καθυστερούσας δόσεις ὑποχρεοῦνται οἱ ἀνωτέρω ἐνοικιασταὶ νὰ προσφέρωσιν εἰς ὑποθήκην κτήματα ἀξίας ὑπερβαινούσης τὸ χρέος ὁλοκλήρου καθ' ἓν τρίτου μόνου, καὶ νὰ ἐξοφλήσωσιν αὐτὸ ὁμοῦ μὲ τὸ τυχὸν ποσὸν τῆς κατὰ τὸ ἄρθρ. 2. ἀποζημιώσεως εἰς δώδεκα ἐτησίας ἴσας δόσεις.

Ἑκάστη τῶν δόσεων πληρώνεται ἄνευ τόκου τὴν 15 ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους· διὰ πᾶσαν ὅμως καθυστέρησιν ὑποβάλλεται ὁ ὀφειλέτης εἰς τόκον ὑπερημερίας 8 0|0 κατ' ἔτος.

Οἱ θέλοντες νὰ μετάσχωσι τοῦ εὐεργετήματος τῆς διατάξεως ταύτης ὀφειλέται ὑποχρεοῦνται νὰ προσφέρωσιν ἐντὸς τεσσάρων μηνῶν τὰ πρὸς ἐγγραφὴν ὑποθήκης κτήματα, καὶ νὰ παραδώσωσιν εἰς τὸ δημόσιον χρεωστικὰς ὁμολογίας δι' ὅλας τὰς δόσεις.

Οὐδεὶς δὲ τῶν ὀφειλετῶν ἀπαλλάττεται τῆς διοικητικῆς καταδιώξεως, πρὶν ἡ συμμορφωθῇ μὲ τὰς ἐν τῷ παρόντι ἄρθρῳ διατάξεις.

Ἄρθρ. 5. Ἐκ καθυστερούν χρέος τῶν ἐνοικιαστῶν θεωρεῖται τὸ κεφάλαιον, τὸ ὁποῖον ὑπολείπεται, ἀφ' οὗ αἱ τυχὸν προγενέστεραι μὲν τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου, μὴ ὑπαγόμεναι δὲ εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν παλαιῶν χρεῶν τοῦ δημοσίου ἀπαιτηταὶ πιστώσεις αὐτῶν συμψηφισθῶσι μὲ τὸ ὅλον τοῦ χρέους, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ἀμοιβαίων τόκων. Ἐὰν δὲ, γενομένου συμψηφισμοῦ, προκύψῃ ὑπόλοιπον χρέους μεγαλειτέρου τοῦ πρὸ τοῦ συμψηφισμοῦ ὀφειλομένου κεφαλαίου, τὸ πλεονάζον ἀφίεται εἰς ὄφελος τοῦ ἐνοικιαστοῦ. Οἱ ὀφειλέται ἐνοικιασταί, οἵτινες δὲν εἶναι συνάμα καὶ πιστωταὶ τοῦ δημοσίου, ἀπαλλάττονται ἐντελῶς τῆς πληρωμῆς τῶν καθυστερούντων τόκων.

Ἐὰν ὅμως πίστωσίς τις τοῦ ὀφειλέτου ἐνοικιαστοῦ, πηγάζουσα μὲν ἐξ ἐποχῆς προγενεστέρας τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου, μὴ ὑπαγομένη δὲ εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν παλαιῶν χρεῶν τοῦ δημοσίου, κατασταθῇ ἀπαιτητὴ μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 4 πράξεων, ἡ καταστᾶσα πρότερον ἀπαιτητὴ

παρουσιασθῇ μετὰ ταῦτα, τὸ χρέος ἐκκαθαρίζεται ἐκ νέου, ἐνεργουμένου τοῦ συμψηφισμοῦ κατὰ τὰ ἀνωτέρω ὁριζόμενα· ἐκδιδομένων δὲ ὑπὸ τοῦ ὀφειλέτου νέων ὁμολογιῶν, αἱ προεκδοθεῖσαι ἀκυροῦνται.

Ἄρθρ. 6. Τὰς περὶ πληρωμῆς τῶν καθυστερουσῶν δόσεων εὐεργετικὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου δύνανται νὰ ἐπικαλεσθῶσι καὶ οἱ ἐνοικιασταί, οἵτινες ἐξεπλήρωσαν τὰς περὶ καλλιεργείας συμφωνίας τῆς ἐνοικιάσεως, ἐὰν συμμορφωθῶσιν ἐμπροθέσμως μὲ τὰ ὁριζόμενα εἰς τὰ ἄρθρα 1, 3, 4 καὶ 5.

Ἄρθρ. 7. Οἱ ἐνοικιασταί, οἵτινες προτιμῶσι νὰ παραιτηθῶσι τῆς ἐνοικιάσεως, μετέχουσι τῶν ἐν τοῖς ἄρθροις 4 καὶ 5 διαλαμβανομένων ὠφελειῶν, ἐὰν ὑποβάλωσιν ἐντὸς τεσσάρων μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου ἐγγράφως τὰς παραιτήσεις των, καὶ συμμορφωθῶσιν ἐντὸς τῆς αὐτῆς προθεσμίας μὲ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 4.

Ἄρθρ. 8. Οἱ ὑπενοικιασταὶ ἐλαιοδένδρων δύνανται νὰ μεθέξωσι τῶν ὠφελειῶν τοῦ παρόντος νόμου, ὑποβαλλόμενοι εἰς τὰς ὑποχρεώσεις τῶν πρωτοτύπων ἐνοικιαστῶν, ἐὰν ἐντὸς τῆς διὰ τοῦ 1. ἄρθρου ὁριζομένης προθεσμίας παρουσιάσωσι δήλωσιν μετὰ τῆς πρὸς τοῦτο ἐγγράφου συγκαταθέσεως τῶν πρωτοτύπων ἐνοικιαστῶν.

Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης δὲν ἀπαλλάττονται τῶν πρὸς τὸ δημόσιον ὑποχρεώσεων τῶν οἱ πρωτότυποι ἐνοικιασταί, εἰμὴ ἐφ' ὅσον οἱ ὑπενοικιασταὶ συμμορφωθῶσι μὲ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου.

Αἱ περὶ συμψηφισμοῦ πιστώσεων τῶν ἐνοικιαστῶν διατάξεις τοῦ ἄρθρου 5 ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τῶν ὑπενοικιαστῶν· ἀλλ' ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ πίστωσις τοῦ ὑπενοικιαστοῦ συμψηφίζεται μὲ μόνον τὸ ἀναλογοῦν εἰς αὐτὸν μέρος τοῦ χρέους· ἡ πίστωσις ὅμως τοῦ ἐνοικιαστοῦ συμψηφίζεται μὲ τὸ ὅλον τοῦ χρέους καὶ καταλογίζεται ἐφ' ὅλων τῶν ὠφελουμένων ἀπὸ τὰ εὐεργετήματα τοῦ νόμου, ἑκάστου κατὰ λόγον τοῦ καθυστεροῦντος μέρους τῆς συμμετοχῆς του.

Ἀλλ' ἐὰν ὁ ὀφειλέτης, ἐνοικιαστὴς ὢν συνάμα καὶ πιστωτὴς, δὲν ἤθελε συμμορφωθῇ μὲ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου, ἐνεργεῖται οὐχ ἧττον συμψηφισμὸς τῆς πιστώσεως αὐτοῦ μὲ τὸ χρέος τοῦ ὑπενοικιαστοῦ, ὅστις ἤθελεν ἐπικαλεσθῇ τὰ ὠφελήματα τοῦ νόμου, κατὰ τὴν αὐτὴν ὡς ἀνωτέρω ἀναλογίαν.»

Ἀναγνωσθέντος δὲ καὶ τοῦ 9 ἄρθρου, παρετήρησέ τις, ὅτι καὶ ὁ ὑπουργὸς καὶ τὸ νομοσχέδιον, καθ' ἃ νομίζει, ἐγκατάλειψιν

ἐννοοῦσιν, ὅταν τὸ ὅλον τοῦ καρποῦ ἀπαλλοτριωθῇ ἐν πράγματι ἐκ μέρους τοῦ δημοσίου, καὶ ἡ πρᾶξις αὕτη κυρίως εἶναι ἡ ἐν τῷ ἄρθρῳ ἀναφερομένη ἐγκαταλείψις.

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, ὅτι ἂν καὶ δὲν δύναται ἤδη νὰ δώσῃ ἀκριβεστέραν ἐξήγησιν, νομίζει ὅμως, ὅτι τὸ ἄρθρον εἶναι σαφὲς, καὶ κατ' αὐτὸ ὡς ἔτος ἐγκαταλείψεως θεωρεῖται ἐκεῖνο, καθ' ὃ τὸ δημόσιον, ἤρχισε νὰ λαμβάνῃ ὁλόκληρον τὸν καρπόν. Ἐπειδὴ δὲ τοῦτο ἀποδεικνύεται συνεπείᾳ πιστοποιητικοῦ, διδημένου παρὰ τῶν ἁρμοδίων ἀρχῶν, εἰς μόνους ἀπόκειται τοὺς ἐνδιαφερομένους νὰ λαμβάνωσι κατάλληλα πρὸς τοῦτο πιστοποιητικά.

Εἰπόντος δὲ τοῦ προαγορεύσαντος, ὅτι τοιαύτην δίδει καὶ οὗτος ἐξήγησιν εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ ἄρθρου, ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὴν ὡς καὶ τὰ ἑπόμενα **10, 11, 12** καὶ **13**, δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως, ἔχοντα ὡς ἑρεξῆς·

«Ἄρθρ. **9.** Οἱ ἐγκαταλιπόντες τὰ παρ' αὐτῶν ἐνοικιασμένα ἐλαιόδενδρα, ἐὰν συμμορφωθῶσι μὲ τὰς ἐν τῷ παρόντι νόμῳ διαγραφομένας ὑποχρεώσεις, δύνανται νὰ μετάσχωσι καὶ οὗτοι τῶν εὐεργετημάτων αὐτοῦ, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰς καθυστερουμένας δόσεις, ὑποχρεούμενοι εἰς τὴν ἀπόδοσιν αὐτῶν διὰ τὰ ἔτη, καθ' ἃ ἐνειμήθησαν τὰ ἐλαιόδενδρα. Θεωρεῖται δὲ ἡ μὲν ἐνοικίασις διαλελυμένη, τὰ δὲ κτήματα, καθὼς καὶ ἡ πρόσοδος αὐτῶν, ὡς περιελθόντα εἰς τὴν κατοχὴν καὶ νομὴν τοῦ δημοσίου ἀπὸ τοῦ ἔτους τῆς ἐγκαταλείψεως.

Ὡς ἔτος τῆς ἐγκαταλείψεως θεωρεῖται ἐκεῖνο, καθ' ὃ τὸ δημόσιον ἤρξατο νὰ διαθέτῃ εἰς λογαριασμὸν τοῦ ἐνοικιαστοῦ δι' ἐκποιήσεως, ἢ δι' ἀμέσου εἰσπράξεως ὁλόκληρον τὸν καρπὸν τῶν ἐνοικιασθέντων ἐλαιοδένδρων.

Πᾶς εἰς τὰ δημόσια βιβλία καταλογισμὸς ὁλοκλήρου ἢ μέρους τῆς ἀνακούσης εἰς τὰ μετὰ τὴν ἐγκαταλείψιν ἔτη προσόδου τῶν ἐλαιοδένδρων ἀπέναντι τῶν μέχρι τοῦ ἔτους τῆς ἐγκαταλείψεως ληξασῶν δόσεων, εἶναι ἄκυρος καὶ διαγράφεται.

Ἡ βεβαίωσις τοῦ ἔτους τῆς ἐγκαταλείψεως γίνεται διὰ πρωτοκόλλου, συνταχθησομένου παρὰ τοῦ ἁρμοδίου ἐπάρχου, τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου, τοῦ ταμίου καὶ τοῦ δημάρχου τῆς πρωτευούσης τῆς ἐπαρχίας, τὸ ὁποῖον κοινοποιεῖται ἐπὶ ἀποδείξει εἴς τε τὸν ἐνοικιαστὴν καὶ τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον.

Κατὰ τοῦ πρωτοκόλλου τούτου ἐπιτρέπεται ἔφεσις παρὰ τῶν μερῶν ἐντὸς δεκαπέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως ἐνώπιον τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, τὸ ὁποῖον ἀποφαίνεται ὁριστικῶς,

Ἄρθρ. **10.** Αἱ κατὰ τὰ ἄρθρα **1, 6, 7** καὶ **8** δηλώσεις καὶ παραιτήσεις ἐπιδίδονται διὰ δικαστικοῦ κλητῆρος πρὸς τὸν ἁρμόδιον οἰκονομικὸν ἔφορον.

Ἄρθρ. **11.** Ἐν περιπτώσει καθυστερήσεως μιᾶς ἐκ τῶν κατὰ τὰ ἄρθρα **3** καὶ **4** δόσεων κατάσχεται καὶ ἐκποιεῖται ἀνάλογον μέρος ἐκ τοῦ καρποῦ τῶν ἐλαιοδένδρων· ἐὰν δὲ τὸ ἐκπλειστηρίασμα δὲν ἐξαρκέσῃ εἰς τὴν ὁλοσχερῆ ἀπότισιν τοῦ καθυστεροῦντος χρέους μετὰ τοῦ τόκου τῆς ὑπερημερίας, κατάσχεται καὶ ἐκποιεῖται ἀνάλογον μέρος ἐκ τῶν ἐνυποθήκων κτημάτων, ἐφαρμοζομένων κατὰ τὰς περιπτώσεις καὶ τῶν λοιπῶν καταναγκαστικῶν μέτρων τῆς διοικητικῆς καταδιώξεως· ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει ὁ ὀφειλέτης ὑποχρεοῦται ἐπὶ ποινῇ διαλύσεως τοῦ συναλλάγματος, κατὰ τὸ ἑπόμενον ἄρθρον **12**, ν' ἀναπληρώσῃ ἐντὸς τριάκοντα ἡμερῶν τὸ ἐκποιηθὲν μέρος τοῦ ἐνυποθήκου κτήματος δι' ὑποθηκεύσεως ἑτέρων κτημάτων ἀναλόγου ἀξίας.

Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐνεργεῖται ἡ ἀποζημίωσις τοῦ δημοσίου καὶ διὰ τὰς προνοουμένας ἐν τῷ ἄρθρῳ **3** λοιπὰς παραβάσεις.

Ἄρθρ. **12.** Ὅσοι ἐκ τῶν ἐνοικιαστῶν δὲν συμμορφωθῶσι μὲ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου, καταδιώκονται πρὸς ἀπότισιν ὅλων τῶν καθυστερουσῶν δόσεων καὶ τόκων, καθὼς καὶ πάσης ἀποζημιώσεως ὀφειλομένης κατὰ τὰς συμφωνίας τῆς ἐνοικιάσεως, ἅτις προσδιορίζεται ὑπὸ πραγματογνωμόνων, διοριζομένων κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου **2**, τὸ δὲ συναλλάγμα τῆς ἐνοικιάσεως διαλύεται αὐτοδικαίως καὶ ὁ ἐνοικιαστὴς ἀποβάλλεται διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως.

Ἄρθρ. **13.** Ἡ κατάσχεσις καὶ ἐκποίησις τοῦ καρποῦ τῶν ἐλαιοδένδρων καὶ τῶν ἐνυποθήκων κτημάτων, καὶ ἡ καταδίωξις τοῦ ὀφειλέτου εἰς τὰς περιπτώσεις τῶν ἄρθρων **11** καὶ **12** τοῦ παρόντος νόμου ἐνεργεῖται διοικητικῶς κατὰ τὰς διατάξεις τῶν περὶ καθυστερούντων νόμων καὶ Β. διαταγμάτων.»

Ἀναγνωσθέντος δὲ καὶ τοῦ **14** ἄρθρου μετὰ τῆς ἐπ' αὐτοῦ τροποποιήσεως τῆς ἐπιτροπῆς, ἔχούσης οὕτως·

«Ἄρθρον **14.** Τὰ ἐλαιόδενδρα, ὅσα περιέλθωσι δυνάμει τοῦ παρόντος νόμου εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ δημοσίου μέχρι τοῦ ἔτους τῆς λήξεως τῆς τριακονταετοῦς ἐνοικιάσεως, θέλουν διατεθῇ εἴτε δι' ἐνοικιάσεως εἴτε δι' ἄλλων ἐπωφελῶν συμφωνιῶν, γενομένων διὰ δημοπρασίας, ἐπὶ τῇ βάσει Β. διατάγματος, ἐκδοθησομένου μετὰ προηγηθεῖσαν γνωμοδότησιν τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.»

Παρετήρησεν ὁ ὑπουργὸς, ὅτι δὲν παραδέχεται τὸν περιορισμὸν τοῦτον, ὡς δυνάμενον μᾶλλον νὰ βλάψῃ· ἐπειδὴ, κατὰ μὲν τὸ νομοσχέδιον, ἀναγκαίως δὲν θέλει βραδύνει ἡ ἔκδοσις τοῦ ἀναφερομένου ἐν τῷ ἄρθρῳ εἰδικοῦ νόμου, κατὰ δὲ τὴν τροποποίησιν τῆς ἐπιτροπῆς, δύναται νὰ ἀναβληθῇ ἐπὶ πολὺν χρόνον, καὶ ἐν τῷ διαστήματι τούτῳ θέλουσι μένει τὰ ἐλαιόδενδρα εἰς ἣν εὑρίσκονται καὶ ἤδη ἐκκαμπῆ καταστασιν.

Ὑποστηριζάντων δὲ καὶ ἄλλων τὴν ἰδέαν τοῦ ὑπουργοῦ, ἡ μὲν ἐπιτροπὴ δὲν ἐπέμεινεν εἰς τὴν γνώμην αὐτῆς, ἡ δὲ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη τὸ ἄρθρον κατὰ τὸ νομοσχέδιον, ὡς καὶ τὰ μετ' αὐτὸ 15 καὶ 16, θ' εἰδικῆς ἀναστάσεως· ἔχουσι δ' οὕτως·

« Ἄρθρ. 14. Τὰ ἐλαιόδενδρα, ὅσα περιέλθωσι δυνάμει τοῦ παρόντος νόμου εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ δημοσίου, μεχρισοῦ δι' εἰδικοῦ νόμου κανονισθῶσιν ὁριστικῶς τὰ περὶ τούτου, θέλουν διατεθῇ εἴτε δι' ἐνοικιάσεως εἴτε δι' ἄλλων ἐπωφελῶν συμφωνιῶν, γινομένων διὰ δημοπρασίας, ἐπὶ τῇ βάσει Β. διατάγματος, ἐκδοθησομένου μετὰ προηγηθεῖσαν γνωμοδότησιν τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Ἄρθρ. 15. Αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου ἐφαρμόζονται καὶ ὡς πρὸς τὰ παντὸς εἴδους πολυετῶς ἐνοικιασμένα ἐθνικὰ ἢ ἐκκλησιαστικὰ κτήματα, τῶν ὁποίων δὲν ἔληξεν ἡ προθεσμία τῆς ἐνοικιάσεως μέχρι τέλους τοῦ 1851 ἔτους.

Ἄρθρ. 16. Ἅπασαι αἱ ἀντιβαίνουσαι εἰς τὸν παρόντα νόμον διατάξεις καταργοῦνται »

Ἐγκριθέντος δὲ καὶ τοῦ τύπου τῆς ἐκτελέσεως, ἐγένετο καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ἐπιτρεπόντων τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν, ἐξ ὧν συνήχθη κατὰ πρωτόκολλον ὅριον τῷ προηγηθέντι, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὸ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 73· ἔχει δ' οὕτως·

Ο Θ Ω Ν κτλ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1. Ἡ ἐνοικίασις τῶν πολυετῶς ἐνοικιασμένων ἐλαιοδένδρων, τῶν ὁποίων οἱ ἐνοικιασταὶ δὲν ἐξεπλήρωσαν τὰς περὶ καλλιεργείας καὶ βελτιώσεως αὐτῶν συμφωνίας, δύνατοι νὰ ἐξακολουθήσῃ μέχρι τῆς λήξεως αὐτῆς ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὅρους, καθ' ὅσον δὲν τροποποιοῦνται ἀπὸ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου, ἐὰν οἱ ἐνοικιασταὶ οὗτοι κηρύξωσιν, ὅτι ἀναδέχονται·

α) Νὰ ἐξασφαλίσωσι τὸ δημόσιον δι' ὑποθήκης κτημάτων διά τε τὰς καθυστερούσας καὶ τὰς μήπω ληξάσας δόσεις τοῦ

ἐνοικίου, κατὰ τὰ ἐν τοῖς ἑπομένοις ἄρθροις ὁριζόμενα, καὶ

β') Νὰ ἀποζημιώσωσι τὸ δημόσιον κατ' ἐκτίμησιν πραγματογνωμόνων διὰ πᾶσαν βλάβην ἢ φθορὰν, προξενηθεῖσαν ἢ προξενηθησομένην εἰς τὰ παρ' αὐτῶν ἐνοικιασμένα ἐλαιόδενδρα δι' ἐκκοπῆς, ἐμπρησμοῦ ἢ ἄλλης οἱασδήποτε συμφορᾶς.

Δὲν ὑποχρεοῦται εἰς τὴν ἀνωτέρω ἀποζημίωσιν ὁ ἐνοικιαστὴς, ἐὰν ἀποδείξῃ ὅτι ἡ βλάβη ἢ ἡ φθορὰ τῶν ἐλαιοδένδρων προῆλθεν ἐξ ἀνωτέρας καὶ ἀκαταμαχήτου βίας, ἢ τυχαίου καὶ ἀκαταλογίστου εἰς αὐτὸν συμβάματος, καὶ οὐχὶ ἐκ δολίας προαιρέσεως ἢ ἀμελείας του.

Ἡ ἀποζημίωσις δι' ἕκαστον ἐκκοπὲν δένδρον δὲν δύναται νὰ ἦναι οὔτε κατωτέρα τῶν 25 δραχμῶν οὔτε ἀνωτέρα τῶν 60, συμφώνως μὲ τὰ ὁριζόμενα ἐν τῷ § γ'. τῶν συμφωνιῶν τῆς ἐνοικιάσεως.

Ἡ παράδοσις τῶν ἀνωτέρω ὅρων γίνεται διὰ δηλώσεως τῶν ἐνοικιαστῶν ἐντὸς τεσσάρων μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρ. 2. Ἡ κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον ἐκτίμησις τῆς φθορᾶς ἢ βλάβης τῶν ἐλαιοδένδρων γίνεται, ἐπιμελείᾳ τοῦ ἁρμοδίου οἰκονομικοῦ ἐφόρου, ὑπὸ δύω πραγματογνωμόνων διοριζομένων τοῦ ἑνὸς παρὰ τοῦ δημοσίου καὶ τοῦ ἑτέρου παρὰ τοῦ ἐνοικιαστοῦ. Ἐν περιπτώσει διγνωμίας, τρίτος πραγματογνώμων, διοριζόμενος ὑπὸ τοῦ προέδρου τοῦ ἁρμοδίου πρωτοδικείου, ἀποφασίζει ὁριστικῶς, ἢ παραδεχόμενος θατέραν τῶν γνωμῶν ἢ σχηματίζων ἰδίαν ἐντὸς τῶν ὅρων τῶν δύω γνωμῶν.

Ἐὰν ὁ ἐνοικιαστὴς προσκαλούμενος, δὲν διορίσῃ τὸν ἐκ μέρους του πραγματογνώμονα ἐντὸς πέντε ἡμερῶν, ὁ πρόεδρος τοῦ ἁρμοδίου πρωτοδικείου, ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ ἁρμοδίου οἰκονομικοῦ ἐφόρου, διορίζει αὐτόν.

Περὶ τῆς ἐκτιμήσεως ταύτης συντάσσεται πρωτόκολλον, τὸ ὁποῖον ὑπογραφόμενον ὑπὸ τῶν πραγματογνωμόνων, καθίσταται ὑποχρεωτικὸν διά τε τὸν ἐνοικιαστὴν καὶ τὸ δημόσιον.

Ἄρθρ. 3. Οἱ παραδεχόμενοι τοὺς ὅρους τοῦ 1 ἄρθρου ἐνοικιασταὶ ὀφείλουν διὰ τὰς μήπω ληξάσας δόσεις τοῦ ἐνοικίου νὰ δώσωσιν εἰς ὑποθήκην κτήματα ἀξίας ἴσης μὲ τὸ ἐνοίκιον πέντε ἐτῶν πρὸς ἐξασφάλισιν τοῦ δημοσίου δι' ἐνδεχομένην καθυστέρησιν τοῦ ἐνοικίου, καὶ διὰ πᾶσαν φθορὰν ἢ βλάβην, ἥτις ἤθελε προξενηθῇ εἰς τὰ ἐλαιόδενδρα, καὶ διὰ τὴν μὴ ἐκπλήρωσιν τῶν περὶ καλλιεργείας καὶ βελτιώσεως συμφωνιῶν.

Ἄρθρ. 4. Διὰ τὰς μέχρι τῆς ἐκδόσεως τοῦ παρόντος νόμου

καθυστερούσας δόσεις ὑποχρεοῦνται οἱ ἀνωτέρω ἐνοικιασταὶ νὰ προσφέρωσιν εἰς ὑποθήκην κτήματα ἀξίας ὑπερβαινούσης τὸ χρέος ὁλόκληρον καθ' ἓν τρίτον μόνον, καὶ νὰ ἐξοφλήσωσιν αὐτὸ ὁμοῦ μὲ τὸ τυχὸν ποσὸν τῆς κατὰ τὸ ἄρθρ. 2 ἀποζημιώσεως εἰς δώδεκα ἐτησίας ἴσας δόσεις.

Ἑκάστη τῶν δόσεων πληρόνεται ἄνευ τόκου τὴν 15 Ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους· διὰ πᾶσαν ὅμως καθυστέρησιν ὑποβάλλεται ὁ ὀφειλέτης εἰς τόκον ὑπερημερίας 8 0|0 κατ' ἔτος.

Οἱ θέλοντες νὰ μετάσχωσι τοῦ εὐεργετήματος τῆς διατάξεως ταύτης ὀφειλέται ὑποχρεοῦνται νὰ προσφέρωσιν ἐντὸς τεσσάρων μηνῶν τὰ πρὸς ἐγγραφὴν ὑποθήκης κτήματα, καὶ νὰ παραδώσωσιν εἰς τὸ δημόσιον χρεωστικὰς ὁμολογίας δι' ὅλας τὰς δόσεις.

Οὐδεὶς δὲ τῶν ὀφειλετῶν ἀπαλλάττεται τῆς διοικητικῆς καταδιώξεως, πρὶν ἡ συμμορφωθῇ μὲ τὰς ἐν τῷ παρόντι ἄρθρῳ διατάξεις.

Ἄρθρ. 5. Ὡς καθυστεροῦν χρέος τῶν ἐνοικιαστῶν θεωρεῖται τὸ κεφάλαιον, τὸ ὁποῖον ὑπολείπεται, ἀφ' οὗ αἱ τυχὸν προγενέστεραι μὲν τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου, μὴ ὑπαγόμεναι δὲ εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν παλαιῶν χρεῶν τοῦ δημοσίου ἀπαιτηταὶ πιστώσεις αὐτῶν συμψηφισθῶσι μὲ τὸ ὅλον τοῦ χρέους, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ἀμοιβαίων τόκων. Ἐὰν δὲ, γενομένου συμψηφισμοῦ, προκύψῃ ὑπόλοιπον χρέους μεγαλειτέρου τοῦ πρὸ τοῦ συμψηφισμοῦ ὀφειλομένου κεφαλαίου, τὸ πλεονάζον ἀφίεται εἰς ὄφελος τοῦ ἐνοικιαζοῦ. Οἱ ὀφειλέται ἐνοικιαζαί, οἵτινες δὲν εἶναι συνάμα καὶ πιστωταὶ τοῦ δημοσίου, ἀπαλλάττονται ἐντελῶς τῆς πληρωμῆς τῶν καθυστερούντων τόκων.

Ἐὰν ὅμως πίστωσίς τις τοῦ ὀφειλέτου ἐνοικιαστοῦ, πηγάζουσα μὲν ἐξ ἐποχῆς προγενεστέρας τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου, μὴ ὑπαγομένη δὲ εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν παλαιῶν χρεῶν τοῦ δημοσίου, κατασταθῇ ἀπαιτητὴ μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 4 πράξεων, ἡ καταστᾶσα πρότερον ἀπαιτητὴ παρουσιασθῇ μετὰ ταῦτα, τὸ χρέος ἐκκαθαρίζεται ἐκ νέου, ἐνεργουμένου τοῦ συμψηφισμοῦ κατὰ τὰ ἀνωτέρω ὁριζόμενα· ἐκδιδομένων δὲ ὑπὸ τοῦ ὀφειλέτου νέων ὁμολογιῶν, αἱ προεκδοθεῖσαι ἀκυροῦνται.

Ἄρθρ. 6. Τὰς περὶ πληρωμῆς τῶν καθυστερουσῶν δόσεων εὐεργετικὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου δύνανται νὰ ἐπικαλεσθῶσι καὶ οἱ ἐνοικιασταί, οἵτινες ἐξεπλήρωσαν τὰς περὶ καλλιεργείας σ.μφωνίας τῆς ἐνοικιάσεως, ἐὰν συμμορφωθῶσιν ἐμπροθέσμως μὲ τὰ ὁριζόμενα εἰς τὰ ἄρθρα 1, 3, 4 καὶ 5.

Ἄρθρ. 7. Οἱ ἐνοικιασταί, οἵτινες προτιμῶσι νὰ παραιτηθῶσι τῆς ἐνοικιάσεως μετέχουσι τῶν ἐν τοῖς ἄρθροις 4 καὶ 5 διαλαμβανομένων ὠφελειῶν, ἐὰν ὑποβάλωσιν ἐντὸς τεσσάρων μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου ἐγγράφως τὰς παραιτήσεις των, καὶ συμμορφωθῶσιν ἐντὸς τῆς αὐτῆς προθεσμίας μὲ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 4.

Ἄρθρ. 8. Οἱ ὑπενοικιασταὶ ἐλαιοδένδρων δύνανται νὰ μεθέξωσι τῶν ὠφελειῶν τοῦ παρόντος νόμου, ὑποβαλλόμενοι εἰς τὰς ὑποχρεώσεις τῶν πρωτοτύπων ἐνοικιαστῶν, ἐὰν ἐντὸς τῆς διὰ τοῦ 1 ἄρθρου ὁριζομένης προθεσμίας παρουσιάσωσι δήλωσιν μετὰ τῆς πρὸς τοῦτο ἐγγράφου συγκαταθέσεως τῶν πρωτοτύπων ἐνοικιαστῶν.

Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης δὲν ἀπαλλάττονται τῶν πρὸς τὸ δημόσιον ὑποχρεώσεων τῶν οἱ πρωτότυποι ἐνοικιασταί, εἰμὴ ἐφ' ὅσον οἱ ὑπενοικιασταὶ συμμορφωθῶσι μὲ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου.

Αἱ περὶ συμψηφισμοῦ πιστώσεων τῶν ἐνοικιαστῶν διατάξεις τοῦ ἄρθρου 5 ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τῶν ὑπενοικιαστῶν, ἀλλ' ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ πίστωσις τοῦ ὑπενοικιαστοῦ συμψηφίζεται μὲ μόνον τὸ ἀναλογοῦν εἰς αὐτὸν μέρος τοῦ χρέους· ἡ πίστωσις ὅμως τοῦ ἐνοικιαστοῦ συμψηφίζεται μὲ τὸ ὅλον τοῦ χρέους καὶ καταλογίζεται ἐφ' ὅλων τῶν ὠφελουμένων ἀπὸ τὰ εὐεργετήματα τοῦ νόμου, ἑκάστου κατὰ λόγον τοῦ καθυστεροῦντος μέρους τῆς συμμετοχῆς του.

Ἀλλ' ἐὰν ὁ ὀφειλέτης, ἐνοικιαστὴς ὢν συνάμα καὶ πιστωτὴς, δὲν ἤθελε συμμορφωθῇ μὲ τὰς διαταξεις τοῦ νόμου, ἐνεργεῖται οὐχ ἧττον συμψηφισμὸς τῆς πιστώσεως αὐτοῦ μὲ τὸ χρέος τοῦ ὑπενοικιαστοῦ, ὅστις ἤθελεν ἐπικαλεσθῇ τὰ ὠφελήματα τοῦ νόμου, κατὰ τὴν αὐτὴν ὡς ἀνωτέρω ἀναλογίαν.

Ἄρθρ. 9. Οἱ ἐγκαταλιπόντες τὰ παρ' αὐτῶν ἐνοικιασμένα ἐλαιόδενδρα, ἐὰν συμμορφωθῶσι μὲ τὰς ἐν τῷ παρόντι νόμῳ διαγραφομένας ὑποχρεώσεις, δύνανται νὰ μετάσχωσι καὶ αὐτοὶ τῶν εὐεργετημάτων αὐτοῦ, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰς καθυστερούσας δόσεις, ὑποχρεούμενοι εἰς τὴν ἀπόδοσιν αὐτῶν διὰ τὰ ἔτη, καθ' ἃ ἐνεμήθησαν τὰ ἐλαιόδενδρα. Θεωρεῖται δὲ ἡ μὲν ἐνοικίασις διαλελυμένη, τὰ δὲ κτήματα, καθὼς καὶ ἡ πρόσοδος αὐτῶν, ὡς περιελθόντα εἰς τὴν κατοχὴν καὶ νομὴν τοῦ δημοσίου ἀπὸ τοῦ ἔτους τῆς ἐγκαταλείψεως.

Ὡς ἔτος τῆς ἐγκαταλείψεως θεωρεῖται ἐκεῖνο, καθ' ὃ τὸ δημόσιον ἤρξατο νὰ διαθέτῃ εἰς λογαριασμὸν τοῦ ἐνοικιαστοῦ δι'

ἐκποιήσεως ἢ δι' ἀμέσου εἰσπράξεως ὁλόκληρον τὸν καρπὸν τῶν ἐνοικιασθέντων ἐλαιοδένδρων.

Πᾶς εἰς τὰ δημόσια βιβλία καταλογισμὸς ὁλοκλήρου ἢ μέρους τῆς ἀνηκούσης εἰς τὰ μετὰ τὴν ἐγκαταλείψιν ἔτη προσόδου τῶν ἐλαιοδένδρων ἀπέναντι τῶν μέχρι τοῦ ἔτους τῆς ἐγκαταλείψεως ληξασῶν δόσεων, εἶναι ἄκυρος καὶ διαγράφεται.

Ἡ βεβαίωσις τοῦ ἔτους τῆς ἐγκαταλείψεως γίνεται διὰ πρωτοκόλλου, συνταχθησομένου παρὰ τοῦ ἁρμοδίου ἐπάρχου, τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου, τοῦ ταμίου καὶ τοῦ δημάρχου τῆς πρωτευούσης τῆς ἐπαρχίας, τὸ ὁποῖον κοινοποιεῖται ἐπὶ ἀποδείξει εἴς τε τὸν ἐνοικιαστὴν καὶ τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον.

Κατὰ τοῦ πρωτοκόλλου τούτου ἐπιτρέπεται ἔφεσις παρὰ τῶν μερῶν ἐντὸς δεκαπέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως ἐνώπιον τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, τὸ ὁποῖον ἀποφαίνεται ὁριστικῶς.

Ἄρθρ. 10. Αἱ κατὰ τὰ ἄρθρα 1, 6, 7 καὶ 8 δηλώσεις καὶ παραιτήσεις ἐπιδίδονται διὰ δικαστικοῦ κλητῆρος πρὸς τὸν ἁρμόδιον οἰκονομικὸν ἔφορον.

Ἄρθρ. 11. Ἐν περιπτώσει καθυστερήσεως μιᾶς ἐκ τῶν κατὰ τὰ ἄρθρα 3 καὶ 4 δόσεων κατάσχεται καὶ ἐκποιεῖται ἀνάλογον μέρος ἐκ τοῦ καρποῦ τῶν ἐλαιοδένδρων ἐὰν δὲ τὸ ἐκπλειστηρίασμα δὲν ἐξαρκέσῃ εἰς τὴν ὁλοσχερῆ ἀπότισιν τοῦ καθυστεροῦντος χρέους μετὰ τοῦ τόκου τῆς ὑπερημερίας, κατάσχεται καὶ ἐκποιεῖται ἀνάλογον μέρος ἐκ τῶν ἐνυποθήκων κτημάτων, ἐφαρμοζομένων κατὰ τὰς περιπτώσεις καὶ τῶν λοιπῶν καταναγκαστικῶν μέτρων τῆς διοικητικῆς καταδιώξεως. Ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει ὁ ὀφειλέτης ὑποχρεοῦται ἐπὶ ποινῇ διαλύσεως τοῦ συναλλάγματος, κατὰ τὸ ἑπόμενον ἄρθρον 12, ν' ἀναπληρώσῃ ἐντὸς τριάκοντα ἡμερῶν τὸ ἐκποιηθὲν μέρος τοῦ ἐνυποθήκου κτήματος δι' ὑποθηκεύσεως ἑτέρων κτημάτων ἀναλόγου ἀξίας.

Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐνεργεῖται ἡ ἀπαιτησιμότης τοῦ δημοσίου καὶ διὰ τὰς προαναφερομένας ἐν τῷ ἄρθρῳ 3 λοιπὰς παραβάσεις.

Ἄρθρ. 12. Ὅσοι ἐκ τῶν ἐνοικιαστῶν δὲν συμμορφωθῶσι μὲ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου, καταδιώκονται πρὸς ἀπότισιν ὅλων τῶν καθυστερουσῶν δόσεων καὶ τόκων, καθὼς καὶ πάσης ἀποζημιώσεως ὀφειλομένης κατὰ τὰς συμφωνίας τῆς ἐνοικιάσεως, ἥτις προσδιορίζεται ὑπὸ πραγματογνωμόνων διοριζομένων κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2, τὸ δὲ συνάλλαγμα τῆς ἐνοικιάσεως διαλύεται αὐτοδικαίως καὶ ὁ ἐνοικιαστὴς ἀποβάλλεται διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως.

Ἄρθρ. 13. Ἡ κατάσχεσις καὶ ἐκποίησις τοῦ καρποῦ τῶν ἐλαιοδένδρων καὶ τῶν ἐνυποθήκων κτημάτων, καὶ ἡ καταδίωξις τοῦ ὀφειλέτου εἰς τὰς περιπτώσεις τῶν ἄρθρων 11 καὶ 12 τοῦ παρόντος νόμου ἐνεργεῖται διοικητικῶς κατὰ τὰς διατάξεις τῶν περὶ καθυστερούντων νόμων καὶ Β. διαταγμάτων.

Ἄρθρ. 14. Τὰ ἐλαιόδενδρα, ὅσα περιέλθωσι δυνάμει τοῦ παρόντος νόμου εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ δημοσίου, μεχρισοῦ δι' ἰδικοῦ νόμου κανονισθῶσιν ὁριστικῶς τὰ περὶ τούτου, θέλουν διατεθῆ εἴτε δι' ἐνοικιάσεως εἴτε δι' ἄλλων ἐπωφελῶν συμφωνιῶν, γινομένων διὰ δημοπρασίας, ἐπὶ τῇ βάσει Β. διατάγματος, ἐκδοθησομένου μετὰ προηγηθείσαν γνωμοδότησιν τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Ἄρθρ. 15. Αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου ἐφαρμόζονται καὶ ὡς πρὸς τὰ παντὸς εἴδους παλαιστὶ ἐνοικιασμένα ἐθνικὰ ἢ ἐκκλησιαστικὰ κτήματα, τῶν ὁποίων δὲν ἔληξεν ἡ προθεσμία τῆς ἐνοικιάσεως μέχρι τέλους τοῦ 1851 ἔτους.

Ἄρθρ. 16. Ἅπασαι αἱ ἀντιβαίνουσαι εἰς τὸν παρόντα νόμον διατάξεις καταργοῦνται.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθείς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους. »

Προσῆλθε ἔπειτα ἡ Βουλὴ καὶ εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ περὶ φορολογίας τῶν μελισσίων διὰ τὸ 1854 νομοσχεδίου· μηδενὸς δὲ ζητοῦντος τὸν λόγον, ἐγένετο ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ ὑπὸ τοὺς ἀνωτέρω ψηφολέκτας ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ἐξ ἧς συνήχθη κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ πρώτῳ, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ πλειψηφήσασα διὰ ψήφων 73.

Ἀνεγνώσθησαν οὕτω τὰ ἄρθρα 1, 2 καὶ 3, ἅπερ, μηδεμιᾶς ἐπενεχθείσης παρατηρήσεως, ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως, ἔχοντα οὕτω·

ΚΕΦ. Α'.

Περὶ προσδιορισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν μελισσίων φόρου.

« Ἄρθρ. 1. Ὁ ἐπὶ τῶν μελισσίων φόρος προσδιορίζεται διὰ τὸ ἔτος 1854 εἰς λεπτὰ 25 κατὰ μελίσσιον (κυψέλην ἢ κοφίνιον).

ΚΕΦ. Β'.

Περὶ βεβαιώσεως τοῦ φόρου.

Ἄρθρ. 2. Ὁ ἐπὶ τῶν μελισσίων φόρος βεβαιοῦται ὡς ἑξῆς· Πᾶς μελισσοτρόφος ὀφείλει ἐντὸς τοῦ μηνὸς Ἰουλίου νὰ δηλώσῃ ἐγγράφως ἐνώπιον τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς, ἐν τῇ περιφερείᾳ τῆς ὁποίας ἔχει τὰ μελίσσιά του, τὸν ἀριθμὸν τῶν κυψε-

λῶν αὐτῶν ὁλογράφως καὶ ἀριθμητικῶς, τὸ χωρίον καὶ τὴν θέσιν, ἔνθα εὑρίσκονται, καὶ τὸν τόπον τῆς κατοικίας του.

Αἱ δηλώσεις συντάσσονται εἰς διπλοῦν ἐπὶ ἁπλοῦ χάρτου, καὶ παραδίδονται εἰς τὸν δήμαρχον· ἐξ αὐτῶν ἡ μία κρατεῖται, ἡ δὲ ἑτέρα ἐπιθεωρημένη παρὰ τοῦ ἰδίου, ἐπιστρέφεται παραχρῆμα εἰς τὸν μελισσοτρόφον.

Ἄρθρ. 3. Ἕκαστος τῶν δημάρχων κρατεῖ βιβλίον, ἐν ᾧ ἐγγράφει κατὰ χωρίον τὰ ὀνόματα τῶν μελισσοτρόφων καὶ τὸ περιεχόμενον εἰς τὰς δηλώσεις ποσὸν τῶν κυψελῶν, ὡς καὶ τὰ χωρία καὶ τὰς θέσεις, ἔνθα εὑρίσκονται. Τὸ βιβλίον τοῦτο κλείεται τὸ ἑσπέρας τῆς **31** Ἰουλίου, καὶ παραπέμπεται τὴν **5** Αὐγούστου τὸ ὁραδύτερον παρὰ τοῦ δημάρχου εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον, συνοδευμένον μὲ τὰ στελέχη τῶν παρουσιασθεισῶν δηλώσεων· ἀπόσπασμα δ' αὐτοῦ περιέχον τὰ ὀνόματα τῶν μελισσοτρόφων ἑκάστου χωρίου καὶ τὸ ποσὸν τῶν κυψελῶν αὐτῶν, τοιχοκολλᾶται, ἐπιμελείᾳ καὶ εὐθύνῃ τοῦ δημάρχου, εἰς τὸ ἀρμόδιον παρεδρεῖον, καὶ ἀναγινώσκεται ἐπ' ἐκκλησίας κατὰ τὴν πρώτην Κυριακήν. »

Ἀναγνωσθέντος δὲ καὶ τοῦ **4** ἄρθρου μετὰ τῆς ἐπ' αὐτοῦ γνώμης τῆς μειοψηφίας τῆς ἐπιτροπῆς, ἀξιούσης, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ τελευταῖον ἐδάφιον, νὰ μένωσιν αἱ διατάξεις τῆς ποινικῆς δικονομίας ἀνέπαφοι καὶ ἐν πλήρει ἰσχύϊ· ἀπήντησεν ὑπουργός, ὅτι ὡς σημειοῦται ἡ διάταξις ἐν τῷ ἐδαφίῳ, παρέχει μεγαλειτέραν ὑπὲρ τῶν φορολογουμένων ἐγγύησιν, ἐπειδὴ, καὶ τοι δυναμένη, ἀπεκδύεται ἡ Κυβέρνησις τοῦ δικαιώματος τοῦ νὰ μὴν εἰσάγηταί τις τῶν ὑπαλλήλων εἰς δίκην ἄνευ ἀδείας αὐτῆς. Ἀφ' οὗ λοιπὸν ἡ Κυβέρνησις λέγει σήμερον, ὅτι ἐκ πείρας πεισθεῖσα παραιτεῖται τοῦ δικαιώματος τούτου, ἡ Βουλὴ ἀναμφιβόλως πρέπει νὰ κηρυχθῇ σύμφωνος, εὐχομένη μάλιστα νὰ ἐκλείψωσι ἑαθμηδὸν ὅλα τὰ τοιαῦτα προνόμια.

Ἐπὶ τούτοις ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα πρῶτον ἐπὶ τῆς ἀνωτέρω γνώμης τῆς μειοψηφίας, δὲν παρεδέχθη αὐτὴν μὴ ἀναστᾶσα· ἀκολούθως δὲ παρεδέχθη τὸ ἄρθρον κατὰ τὸ νομοσχέδιον, ὡς καὶ τὰ μετ' αὐτὸ **5**, **6**, **7**, **8**, **9**, **10**, **11**, **12**, **13** καὶ **14**, δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως, ἔχοντα οὕτως·

«Ἄρθρ. 4. Ὁ δήμαρχος ἢ ὁ νόμιμος αὐτοῦ ἀναπληρωτὴς τιμωρεῖται·

α) Μὲ χρηματικὴν ποινὴν δραχ. **100—200**, ἐὰν ἀμελήσῃ τὴν τακτικὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος νόμου ἢ τοῦ ἀποσπάσματος τοῦ βιβλίου τῶν δηλώσεων· καὶ

β') Μὲ πειθαρχικὴν ποινὴν δραχ. **5—50**, ἐπιβαλλομένην ὑπὸ τοῦ ἐπάρχου, ἐὰν ἀρνηθῇ νὰ δεχθῇ τὰς εἰς αὐτὸν παρουσιαζομένας δηλώσεις, ἢ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν μελισσοτρόφον θατέραν τῶν δηλώσεων ἐπιθεωρημένην.

Ἀλλ' ἐὰν ἐντὸς **48** ὡρῶν ἀπὸ τῆς πρὸς αὐτὸν κοινοποιήσεως τῆς πειθαρχικῆς ἀποφάσεως δὲν ἐκπληρώσῃ τὸ καθῆκόν του, τιμωρεῖται μὲ χρηματικὴν ποινὴν δραχ. **20—200**, ὑποκείμενος καὶ εἰς πολιτικὰς ἀποζημιώσεις.

Εἰς τὰς αὐτὰς ποινὰς ὑπόκειται καὶ ἐὰν ἀναβάλῃ πέραν τῆς **5** Αὐγούστου τὴν εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον ἀποστολὴν τοῦ βιβλίου τῶν δηλώσεων καὶ τῶν στελεχῶν αὐτῶν, καταναγκαζόμενος συγχρόνως διὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως τοῦ πλημμελειοδικείου καὶ εἰς τὴν διὰ προσωπικῆς κρατήσεως παράδοσιν αὐτῶν, ἐὰν ἐντὸς **24** ὡρῶν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως δὲν τὰ παραδώσῃ ἑκουσίως.

Δι' ὅλας τὰς ἀνωτέρω παραβάσεις ὁ δήμαρχος ἢ ὁ ἀναπληρωτὴς αὐτοῦ εἰσάγεται εἰς δίκην καὶ ἄνευ ἀδείας τῆς προϊσταμένης αὐτοῦ ἀρχῆς.

Ἄρθρ. 5. Ἐὰν γεννηθῶσιν ὑπόνοιαι, ὅτι μελισσοτρόφοι δὲν ἐδήλωσαν ὁλοτελῶς τὰ μελίσσιά των ἢ ἐδήλωσαν αὐτὰ ἐλλειπῶς, ἐνεργεῖται ἀπαρίθμησις τῶν μελισσίων, προσδιοριζομένης τῆς πρὸ τοῦτο περιφερείας.

Ἄρθρ. 6. Ἑκάστη ἀπαρίθμησις ἐνεργεῖται ὑφ' ἑνὸς ἀπαριθμητοῦ ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου, ὅστις δύναται καὶ αὐτοπροσώπως νὰ ἐνεργήσῃ ἀπαρίθμησιν.

Οἱ ἀπαριθμηταὶ διορίζονται ἐκ συμφώνου παρὰ τοῦ ἐπάρχου καὶ τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου, καὶ, ἐν περιπτώσει διαφωνίας αὐτῶν, παρὰ τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν.

Αἱ ἀπαριθμήσεις ἐν γένει πρέπει νὰ ἦναι ἀποπερατωμέναι μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου, εἰς δὲ τὰς ἐπαρχίας τῶν νήσων παρατείνονται καὶ μέχρι τέλους Ὀκτωβρίου.

Διὰ πᾶσαν ἀπαρίθμησιν συντάσσεται πρωτόκολλον καὶ ὑπογράφεται παρὰ τοῦ ἀπαριθμητοῦ καὶ τοῦ μελισσοτρόφου, τούτου δὲ ἀγραμμάτου ὄντος, ὑπογράφει αὐτὸν ἄλλος τῆς ἐκλογῆς του ἐνώπιον δύω μαρτύρων· ἀρνουμένου ἢ ἀπόντος τοῦ μελισσοτρόφου, τὸ πρωτόκολλον συντάσσεται ἐνώπιον τοῦ ἀρμοδίου παρέδρου, ἢ ἐν ἐλλείψει τοιούτου, ἐνώπιον δύω μαρτύρων προσκαλουμένων παρὰ τοῦ ἀπαριθμητοῦ.

Οἱ κατ' ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις καλούμενοι μάρτυρες ἢ ὁ πάρεδρος ὑπογράφουσι τὸ πρωτόκολλον πρὸς βεβαίωσιν τῆς

ἀκριβείας τοῦ περιεχομένου· ἐν περιπτώσει δὲ ἀπουσίας, ἀρνήσεως ἢ ἀνικανότητός τινος ἐξ αὐτῶν περὶ τὸ γράφειν, γίνεται μνεία εἰς τὸ πρωτόκολλον.

Ἄρθρ. 7. Ἕκαστον πρωτόκολλον συντάσσεται εἰς διπλοῦν, καὶ τὸ μὲν παραδίδεται ἀμέσως εἰς τὸν μελισσοτρόφον, ἢ ἀποτοιχθέντος αὐτοῦ τὴν παραλαβήν, εἰς τὸν δήμαρχον ἢ πάρεδρον ἐπὶ ἀποδείξει ἐντὸς 48 ὡρῶν τὸ βραδύτερον, αὐτὸς δὲ ἐπὶ ποινῇ προστίμου καὶ ἀποζημιώσεως καὶ ἄνευ βλάβης τῆς ἰσχύος τοῦ πρωτοκόλλου ὀφείλει νὰ τὸ κοινοποιήσῃ εἰς τὸν μελισσοτρόφον ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν, τὸ δὲ στέλεχος μένει παρὰ τῷ ἀπαριθμητῇ.

Πᾶν πρωτόκολλον, φέρον τὴν ὑπογραφὴν τοῦ ἀπαριθμητοῦ, ἔχει ἰσχὺν δημοσίου ἐγγράφου καὶ ἐκτελεῖται διοικητικῶς, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸν ἁπλοῦν φόρον καὶ τὰ ἔξοδα τῆς ἀπαριθμήσεως.

Μετὰ τὸ πέρας τῆς ἀπαριθμήσεως ὁ ἀπαριθμητὴς παραδίδει ὅλα τὰ στελέχη τῶν πρωτοκόλλων ἐπὶ ἀποδείξει μετὰ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν μελισσοτρόφων εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον. Οὗτος δέ, ἀφοῦ συντάξῃ καὶ διευθύνῃ εἰς τὸν ταμίαν τὸν χρηματικὸν πίνακα, παραπέμπει πρὸς τὸν ἀρμόδιον παρὰ πλημμελειοδίκαις εἰσαγγελέα ὅσα ἐκ τῶν πρωτοκόλλων ἀφορῶσιν ἀπαριθμησιν μελισσίων, μηδόλως ἢ ἐλλειπῶς δηλωθέντων, διὰ νὰ ἐνεργήσῃ τὰ πρὸς καταδίωξιν τῶν μελισσοτρόφων ἐνώπιον τοῦ ἁρμοδίου πταισματοδικείου ἢ πλημμελειοδικείου.

Ἐὰν ἐντὸς πέντε ἡμερῶν, ἀφ' ἧς περαιωθῇ ἡ ἀπαρίθμησις, ὁ ἀπαριθμητὴς δὲν παραδώσῃ εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον τὰ στελέχη τῶν πρωτοκόλλων, τιμωρεῖται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 4 ἐδαφ. 6'. § 2.

Ἄρθρ. 8. Ὁ ἀπαριθμητὴς τιμωρεῖται·

α) Μὲ χρηματικὴν ποινὴν δραχ. 20—100, ὑποκείμενος καὶ εἰς πολιτικὴν ἀποζημίωσιν, ἐὰν δὲν συντάξῃ τὰ πρωτόκολλα τῆς ἀπαριθμήσεως κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 6 καὶ 7.

β) Μὲ χρηματικὴν ποινὴν δραχ. 15—100, ἐὰν δὲν ἐκδώσῃ καὶ παραδώσῃ τὸ πρωτόκολλον τῆς ἀπαριθμήσεως εὐθὺς μὲν μετὰ τὴν ἀπαρίθμησιν εἰς τὸν μελισσοτρόφον, ἐντὸς δὲ 48 ὡρῶν, εἰς τὸν ἁρμόδιον δήμαρχον ἢ πάρεδρον, ἀποτοιχθέντος τοῦ μελισσοτρόφου τὴν παραλαβήν, ἢ ἐὰν ἀνακαλυφθῇ οἱαδήποτε διαφορὰ μεταξὺ στελέχους καὶ ἀποσπάσματος τοῦ πρωτοκόλλου τῆς ἀπαριθμήσεως, προερχομένη ἐκ μέρους αὐτοῦ· καὶ

γ) Μὲ χρηματικὴν ποινὴν δραχ. 50—200, ὑποκείμενος καὶ εἰς πολιτικὴν ἀποζημίωσιν, ἐὰν ἐγγράψῃ εἰς τὸ πρωτόκολλον πλειότερα ἢ ὀλιγώτερα τῶν ἀπαριθμηθέντων μελισσίων. Εἰς τὰς

αὐτὰς ποινὰς ὑποβάλλεται καὶ ὁ μελισσοτρόφος, ὡς καὶ πᾶς ὅστις ἤθελε συνεργήσει ὁπωσδήποτε εἰς τὰς ἐν τῷ παρόντι ἐδαφίῳ ἀναφερομένας πράξεις.

Ἄρθρ. 9. Οἱ ἀπαριθμηταὶ θεωροῦνται ὡς δημόσιοι ὑπηρέται καὶ ὁρκίζονται ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδίκου πρὸ τῆς ἐναρξέως τῶν χρεῶν των· τὸ πρωτόκολλον τῆς ὁρκωμοσίας συντάσσεται ἐπὶ ἁπλοῦ χάρτου.

Ἡ ἡμερησία ἀντιμισθία τῶν ἀπαριθμητῶν προσδιορίζεται εἰς δραχμὰς τρεῖς, πραγματοβάλλεται δὲ ἀπὸ τὸ δημόσιον εἰς βάρος τῶν ὑποκρυψάντων τὰ μελίσσιά των μελισσοτρόφων.

Ἄρθρ. 10 Ὅστις τῶν μελισσοτρόφων παραλείψει νὰ δηλώσῃ τὰ μελίσσιά του ἐντὸς τῆς ταχθείσης προθεσμίας, ἢ δηλώσει αὐτὰ ἐλλειπῶς, ὑποβάλλεται, ἐκτὸς τοῦ ἁπλοῦ φόρου καὶ τῶν ἐξόδων τῆς ἀπαριθμήσεως, καὶ εἰς πρόστιμον ἢ χρηματικὴν ποινήν, ἴσην μὲ τὸ τριπλοῦν τοῦ φόρου τῶν μελισσίων, τὰ ὁποῖα ὑπέκρυψε.

Τὸ πρόστιμον ἐπιβάλλεται ὁσάκις ὁ φόρος τῶν ἀνακαλυφθέντων μελισσίων δὲν ὑπερβαίνει τὰς δραχμὰς 20 ἡ δὲ χρηματικὴ ποινή, ὁσάκις τὸ ποσὸν τοῦ φόρου εἶναι ἀνώτερον. Τὸ τρίτον τοῦ προστίμου ἢ τῆς ποινῆς δίδεται εἰς τὸν καταμηνυτήν.

Δὲν ἔχουσι δὲ δικαίωμα εἰς τοιαύτην ἀμοιβὴν οὔτε οἱ ἀπαριθμηταὶ οὔτε αἱ διορίζουσαι αὐτοὺς ἀρχαί.

Ἄρθρ. 11. Τὰ ὑπὸ τῶν πταισματοδικείων ἐπιβαλλόμενα κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον πρόστιμα εἰσέρχονται εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον, τὸ πέμπτον δὲ αὐτῶν ἀποδίδοται, μετὰ τὴν ὁλοσχερῆ κατὰ δῆμον εἰσπραξιν, εἰς τὰ δημοτικὰ ταμεῖα δι' ἐντάλματος τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου.

Ἄρθρ. 12. Ὅστις τῶν εἰσαγγελέων ἢ τῶν δημοσίων παρὰ πταισματοδίκαις κατηγόρων ἀμελήσει νὰ εἰσαγάγῃ ἐμπροθέσμως εἰς δίκην τοὺς μελισσοτρόφους κατὰ τὰ παραπεμφθέντα εἰς αὐτοὺς πρωτόκολλα ἀπαριθμήσεως τῶν μελισσίων, ὑπόκειται εἰς τὰς ἐν τῷ ἄρθρῳ 293 τοῦ δικαστικοῦ ὀργανισμοῦ ὁριζομένας πειθαρχικὰς ποινὰς κατὰ τὰς σχετικὰς διατάξεις αὐτοῦ, καὶ ὑποχρεοῦται συνάμα εἰς πολιτικὴν ἀποζημίωσιν.

ΚΕΦ. Γ'.

Περὶ εἰσπράξεως τοῦ φόρου.

Ἄρθρ. 13. Ὁ ἐπὶ τῶν μελισσίων φόρος εἰσπράττεται διὰ λογαριασμῶν τοῦ δημοσίου τὴν 1 Ὀκτωβρίου, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 2 δηλώσεων καὶ τῶν κατὰ τὰ ἄρθρα 6 καὶ 7 πρωτοκόλλων τῆς ἀπαριθμήσεως.

Τὰ ἔξοδα τῆς ἀπαριθμήσεως καταλογίζονται κατ' ἀναλογίαν εἰς βάρος τῶν ὑποκρυψάντων τὰ μελίσσιά των μελισσοτρόφων, καὶ συνεισπράττονται διοικητικῶς μὲ τὸν ἁπλοῦν φόρον.

ΚΕΦ. Δ'.

Περὶ τῶν προϊόντων τῶν Λαχωνικῶν μελισσίων.

Ἄρθρ. 14. Ἐπὶ τοῦ ἐξαγομένου ἢ μεταφερομένου διὰ θαλάσσης ἢ διὰ ξηρᾶς κηροῦ καὶ μέλιτος τῶν ἐπαρχιῶν Οἰτύλου καὶ Γυθείου ἐπιβάλλεται ἄμεσος φόρος 10 τοῖς 0|0 καὶ εἰσπράττεται εἰς χρήματα διὰ λογαριασμὸν τοῦ δημοσίου, κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρ. 77—83 τοῦ περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς νόμου.»

Ἐγκριθέντος δὲ καὶ τοῦ τύπου τῆς ἐκτελέσεως, ἐγένετο καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Ἐμμ. Μαδιανὸν καὶ Χ. Κικίδην, ἐξ ἧς συνήχθη κατὰ πρωτοκόλλων ὅμοιον τοῖς προηγηθεῖσιν, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὸ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 73· ἔχει δ' οὕτως·

ΟΘΩΝ κλπ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

ΚΕΦ. Α.

Περὶ προσδιορισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν μελισσίων φόρου.

Ἄρθρ. 1. Ὁ ἐπὶ τῶν μελισσίων φόρος προσδιορίζεται διὰ τὸ ἔτος 1854 εἰς λεπτὰ 25 κατὰ μελίσσιον (κυψέλην ἢ κοφίνιον).

ΚΕΦ. Β'.

Περὶ βεβαιώσεως τοῦ φόρου.

Ἄρθρ. 2. Ὁ ἐπὶ τῶν μελισσίων φόρος βεβαιοῦται ὡς ἑφεξῆς·

Πᾶς μελισσοτρόφος ὀφείλει ἐντὸς τοῦ μηνὸς Ἰουλίου νὰ δηλώσῃ ἐγγράφως ἐνώπιον τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς, ἐν τῇ περιφερείᾳ τῆς ὁποίας ἔχει τὰ μελίσσιά του, τὸν ἀριθμὸν τῶν κυψελῶν αὐτῶν ὁλογράφως καὶ ἀριθμητικῶς, τὸ χωρίον καὶ τὴν θέσιν, ἔνθα εὑρίσκονται, καὶ τὸν τόπον τῆς κατοικίας του.

Αἱ δηλώσεις συντάσσονται εἰς διπλοῦν ἐπὶ ἁπλοῦ χάρτου καὶ παραδίδονται εἰς τὸν δήμαρχον· ἐξ αὐτῶν ἡ μία κρατεῖται, ἡ δὲ ἑτέρα, ἐπιθεωρημένη παρὰ τοῦ ἰδίου, ἐπιστρέφεται παραχρῆμα εἰς τὸν μελισσοτρόφον.

Ἄρθρ. 3. Ἕκαστος τῶν δημάρχων κρατεῖ βιβλίον, ἐν ᾧ ἐγγράφει κατὰ χωρίον τὰ ὀνόματα τῶν μελισσοτρόφων καὶ τὸ περιεχόμενον εἰς τὰς δηλώσεις ποσὸν τῶν κυψελῶν, ὡς καὶ τὰ χωρία καὶ τὰς θέσεις, ἔνθα εὑρίσκονται. Τὸ βιβλίον τοῦτο κλείεται τὸ ἑσπέρας τῆς 31 Ἰουλίου, καὶ παραπέμπεται τὴν 5 Αὐγούστου, τὸ βραδύτερον, παρὰ τοῦ δημάρχου εἰς τὸν οἰκονο-

μικὸν ἔφορον, συνωδευμένου μὲ τὰ στελέχη τῶν παρουσιασθεισῶν δηλώσεων· ἀπόσπασμα δ' αὐτοῦ, περιέχον τὰ ὀνόματα τῶν μελισσοτρόφων ἑκάστου χωρίου καὶ τὸ ποσὸν τῶν κυψελῶν αὐτῶν, τσιγκολλᾶται, ἐπιμελείᾳ καὶ εὐθύνῃ τοῦ δημάρχου, εἰς τὸ ἀριμόδιον παρεδρεῖον, καὶ ἀναγινώσκεται ἐπ' ἐκκλησίας κατὰ τὴν πρώτην Κυριακήν.

Ἄρθρ. 4. Ὁ δήμαρχος ἢ ὁ νόμιμος αὐτοῦ ἀναπληρωτὴς τιμωρεῖται·

α') Μὲ χρηματικὴν ποινὴν δραχ. 100—200, ἐὰν ἀμελήσῃ τὴν τακτικὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος νόμου ἢ τοῦ ἀποσπάσματος τοῦ βιβλίου τῶν δηλώσεων· καὶ

β') Μὲ πειθαρχικὴν ποινὴν δραχ. 5—50, ἐπιβαλλομένην ὑπὸ τοῦ ἐπάρχου, ἐὰν ἀρνηθῇ νὰ δεχθῇ τὰς εἰς αὐτὸν παρουσιαζομένας δηλώσεις, ἢ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν μελισσοτρόφον θατέραν τῶν δηλώσεων ἐπιθεωρημένην.

Ἀλλ' ἐὰν ἐντὸς 48 ὡρῶν ἀπὸ τῆς πρὸς αὐτὸν κοινοποιήσεως τῆς πειθαρχικῆς ἀποφάσεως δὲν ἐκπληρώσῃ τὸ καθῆκόν του, τιμωρεῖται μὲ χρηματικὴν ποινὴν δραχ. 20—200, ὑποκείμενος καὶ εἰς πολιτικὰς ἀποζημιώσεις.

Εἰς τὰς αὐτὰς ποινὰς ὑπόκειται καὶ ἐὰν ἀναβάλῃ πέραν τῆς 5 Αὐγούστου τὴν εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον ἀποστολὴν τοῦ βιβλίου τῶν δηλώσεων καὶ τῶν στελεχῶν αὐτῶν, καταναγκαζόμενος συγχρόνως διὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως τοῦ πλημμελειοδικείου καὶ εἰς τὴν διὰ προσωπικῆς κρατήσεως παράδοσιν αὐτῶν, ἐὰν ἐντὸς 24 ὡρῶν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως δὲν τὰ παραδώσῃ ἐκουσίως.

Δι' ὅλας τὰς ἀνωτέρω παραβάσεις ὁ δήμαρχος ἢ ὁ ἀναπληρωτὴς αὐτοῦ εἰσάγεται εἰς δίκην καὶ ἄνευ ἀδείας τῆς προϊσταμένης αὐτοῦ ἀρχῆς.

Ἄρθρ. 5. Ἐὰν γεννηθῶσιν ὑπόνοιαι, ὅτι μελισσοτρόφοι δὲν ἐδήλωσαν ὁλοτελῶς τὰ μελίσσιά των ἢ ἐδήλωσαν αὐτὰ ἐλλειπῶς, ἐνεργεῖται ἀπαρίθμησις τῶν μελισσίων, προσδιοριζομένης τῆς πρὸς τοῦτο περιφερείας.

Ἄρθρ. 6. Ἑκάστη ἀπαρίθμησις ἐνεργεῖται ὑφ' ἑνὸς ἀπαριθμητοῦ ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου, ὅστις δύναται καὶ αὐτοπροσώπως νὰ ἐνεργήσῃ ἀπαρίθμησιν.

Οἱ ἀπαριθμηταὶ διορίζονται ἐκ συμφώνου παρὰ τοῦ ἐπάρχου καὶ τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου, καὶ, ἐν περιπτώσει διαφωνίας αὐτῶν, παρὰ τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν.

Αἱ ἀπαριθμήσεις ἐν γένει πρέπει νὰ ἦναι ἀποπερατωμέναι

μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου, εἰς δὲ τὰς ἐπαρχίας τῶν νήσων παρατείνονται καὶ μέχρι τέλους Ὀκτωβρίου.

Διὰ πᾶσαν ἀπαρίθμησιν συντάσσεται πρωτόκολλον καὶ ὑπογράφεται παρὰ τοῦ ἀπαριθμητοῦ καὶ τοῦ μελισσοτρόφου, τούτου δὲ ἀγραμματίστου ὄντος, ὑπογράφει αὐτὸν ἄλλος τῆς ἐκλογῆς του ἐνώπιον δύω μαρτύρων· ἀρνουμένου ἢ ἀπόντος τοῦ μελισσοτρόφου, τὸ πρωτόκολλον συντάσσεται ἐνώπιον τοῦ ἀρμοδίου παρέδρου, ἢ ἐν ἐλλείψει τοιούτου, ἐνώπιον δύω μαρτύρων προσκαλουμένων παρὰ τοῦ ἀπαριθμητοῦ.

Οἱ κατ' ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις καλούμενοι μάρτυρες ἢ ὁ πάρεδρος ὑπογράφουσι τὸ πρωτόκολλον πρὸς βεβαίωσιν τῆς ἀκριβείας τοῦ περιεχομένου· ἐν περιπτώσει δὲ ἀπουσίας, ἀρνήσεως ἢ ἀνικανότητός τινος ἐξ αὐτῶν περὶ τὸ γράφειν, γίνεται μνεία εἰς τὸ πρωτόκολλον.

Ἄρθρ. 7. Ἕκαστον πρωτόκολλον συντάσσεται εἰς διπλοῦν, καὶ τὸ μὲν παραδίδοται ἀμέσως εἰς τὸν μελισσοτρόφον, ἢ ἀποσταλέντος αὐτοῦ τὴν παραλαβήν, εἰς τὸν δήμαρχον ἢ πάρεδρον ἐπὶ ἀποδείξει ἐντὸς 48 ὡρῶν τὸ βραδύτερον, οὗτος δὲ ἐπὶ ποινῇ προστίμου καὶ ἀποζημιώσεως καὶ ἄνευ βλάβης τῆς ἰσχύος τοῦ πρωτοκόλλου ὀφείλει νὰ τὸ κοινοποιήσῃ εἰς τὸν μελισσοτρόφον ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν, τὸ δὲ στέλεχος μένει παρὰ τῷ ἀπαριθμητῇ.

Πᾶν πρωτόκολλον, φέρον τὴν ὑπογραφὴν τοῦ ἀπαριθμητοῦ, ἔχει ἰσχὺν δημοσίου ἐγγράφου καὶ ἐκτελεῖται διοικητικῶς, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸν ἁπλοῦν φόρον καὶ τὰ ἔξοδα τῆς ἀπαριθμήσεως.

Μετὰ τὸ πέρας τῆς ἀπαριθμήσεως ὁ ἀπαριθμητὴς παραδίδει ὅλα τὰ στελέχη τῶν πρωτοκόλλων ἐπὶ ἀποδείξει μετὰ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν μελισσοτρόφων εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον. Οὗτος δέ, ἀφ' οὗ συντάξῃ καὶ διευθύνῃ εἰς τὸν ταμίαν τὸν χρηματικὸν πίνακα, παραπέμπει πρὸς τὸν ἁρμόδιον παρὰ πλημμελειοδίκαις εἰσαγγελέα ὅσα ἐκ τῶν πρωτοκόλλων ἀφορῶσιν ἀπαρίθμησιν μελισσαίων, μηδόλως ἢ ἐλλειπῶς δηλωθέντων, διὰ νὰ ἐνεργήσῃ τὰ πρὸς καταδίωξιν τῶν μελισσοτρόφων ἐνώπιον τοῦ ἁρμοδίου πταισματοδικείου ἢ πλημμελειοδικείου.

Ἐὰν ἐντὸς πέντε ἡμερῶν, ἀφ' ἧς περαιωθῇ ἡ ἀπαρίθμησις, ὁ ἀπαριθμητὴς δὲν παραδώσῃ εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον τὰ στελέχη τῶν πρωτοκόλλων, τιμωρεῖται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 4 ἐδαφ. ε'. § 2.

Ἄρθρ. 8. Ὁ ἀπαριθμητὴς τιμωρεῖται·

α) Μὲ χρηματικὴν ποινὴν δραχ. 20—100, ὑποκείμενος καὶ εἰς πολιτικὴν ἀποζημίωσιν, ἐὰν δὲν συντάξῃ τὰ πρωτόκολλα

τῆς ἀπαριθμήσεως κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 6 καὶ 7.

β') Μὲ χρηματικὴν ποινὴν δραχ. 15—100, ἐὰν δὲν ἐκδώσῃ καὶ παραδώσῃ τὸ πρωτόκολλον τῆς ἀπαριθμήσεως εὐθὺς μὲν μετὰ τὴν ἀπαρίθμησιν εἰς τὸν μελισσοτρόφον, ἐντὸς δὲ 48 ὡρῶν, εἰς τὸν ἁρμόδιον δήμαρχον ἢ πάρεδρον, ἀποποιηθέντος τοῦ μελισσοτρόφου τὴν παραλαβήν, ἢ ἐὰν ἀνακαλυφθῇ οἱαδήποτε διαφορὰ μεταξὺ στελέχους καὶ ἀποσπάσματος τοῦ πρωτοκόλλου τῆς ἀπαριθμήσεως, προερχομένη ἐκ μέρους αὐτοῦ· καὶ

γ') Μὲ χρηματικὴν ποινὴν δραχ. 50—200, ὑποκείμενος καὶ εἰς πολιτικὴν ἀποζημίωσιν, ἐὰν ἐγγράψῃ εἰς τὸ πρωτόκολλον πλειότερα ἢ ὀλιγώτερα τῶν ἀπαριθμηθέντων μελισσίων. Εἰς τὰς αὐτὰς ποινὰς ὑποβάλλεται καὶ ὁ μελισσοτρόφος, ὡς καὶ πᾶς ὅστις ἤθελε συνεργήσει ὁπωσδήποτε εἰς τὰς ἐν τῷ παρόντι εἰδικῷ ἀναφερομένας πράξεις.

Ἄρθρ. 9. Οἱ ἀπαριθμηταὶ θεωροῦνται ὡς δημόσιοι ὑπηρέται καὶ ὁρκίζονται ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδίκου πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν χρεῶν των· τὸ πρωτόκολλον τῆς ὁρκωμοσίας συντάσσεται ἐπὶ ἁπλοῦ χάρτου.

Ἡ ἡμερησία ἀντιμισθία τῶν ἀπαριθμητῶν προσδιορίζεται εἰς δραχμὰς τρεῖς, προκαταβάλλεται δὲ ἀπὸ τὸ δημόσιον εἰς βάρος τῶν ὑποκειμένων τὰ μελίσσιά των μελισσοτρόφων.

Ἄρθρ. 10. Ὅστις τῶν μελισσοτρόφων παραλείψει νὰ δηλώσῃ τὰ μελίσσιά του ἐντὸς τῆς ταχθείσης προθεσμίας, ἢ δηλώσει αὐτὰ ἐλλειπῶς, ὑποβάλλεται, ἐκτὸς τοῦ ἁπλοῦ φόρου καὶ τῶν ἐξόδων τῆς ἀπαριθμήσεως, καὶ εἰς πρόστιμον ἢ χρηματικὴν ποινήν, ἴσην μὲ τὸ τριπλοῦν τοῦ φόρου τῶν μελισσίων, τὰ ὁποῖα ὑπέκρυψε.

Τὸ πρόστιμον ἐπιβάλλεται ὁσάκις ὁ φόρος τῶν ἀνακαλυφθέντων μελισσίων δὲν ὑπερβαίνει τὰς δραχμὰς 20, ἡ δὲ χρηματικὴ ποινή, ὁσάκις τὸ ποσὸν τοῦ φόρου εἶναι ἀνώτερον. Τὸ τρίτον τοῦ προστίμου ἢ τῆς ποινῆς δίδεται εἰς τὸν καταμηνυτήν.

Δὲν ἔχουσι δὲ δικαίωμα εἰς τοιαύτην ἀμοιβὴν οὔτε οἱ ἀπαριθμηταὶ οὔτε αἱ διορίζουσαι αὐτοὺς ἀρχαί.

Ἄρθρ. 11. Τὰ ὑπὸ τῶν πταισματοδικείων ἐπιβαλλόμενα κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον πρόστιμα εἰσέρχονται εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον, τὸ πέμπτον δὲ αὐτῶν ἀποδίδοται, μετὰ τὴν ὁλοσχερῆ κατὰ δῆμον εἴσπραξιν, εἰς τὰ δημοτικὰ ταμεῖα δι' ἐντάλματος τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου.

Ἄρθρ. 12. Ὅστις τῶν εἰσαγγελέων ἢ τῶν δημοσίων παρὰ πταισματοδίκαις κατηγόρων ἀμελήσει νὰ εἰσαγάγῃ ἐμπροθέσμως

εἰς δίκην τοὺς μελισσοτρόφους κατὰ τὰ παραπεμφθέντα εἰς αὐτοὺς πρωτόκολλα ἀπαριθμήσεως τῶν μελισσίων, ὑπόκεινται εἰς τὰς ἐν τῷ ἄρθρῳ 293 τοῦ δικαστικοῦ ὀργανισμοῦ ὁριζομένας ποινικὰς ποινὰς κατὰ τὰς σχετικὰς διατάξεις αὐτοῦ, καὶ ὑποχρεοῦνται συνάμα εἰς πολιτικὴν ἀποζημίωσιν.

ΚΕΦ. Γ'.

Περὶ εἰσπράξεως τοῦ φόρου.

Ἄρθρ. 13. Ὁ ἐπὶ τῶν μελισσίων φόρος εἰσπράττεται διὰ λογαριασμὸν τοῦ δημοσίου τὴν 1 Ὀκτωβρίου ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 2 δηλώσεων καὶ τῶν κατὰ τὰ ἄρθρα 6 καὶ 7 πρωτοκόλλων τῆς ἀπαριθμήσεως.

Τὰ ἔξοδα τῆς ἀπαριθμήσεως καταλογίζονται κατ' ἀναλογίαν εἰς βάρος τῶν ὑποκρυφάντων τὰ μελίσσιά των μελισσοτρόφων, καὶ συνεισπράττονται διοικητικῶς μὲ τὸν ἁπλοῦν φόρον.

ΚΕΦ. Δ'.

Περὶ τῶν προϊόντων τῶν Λακωνικῶν μελισσίων.

Ἄρθρ. 14. Ἐπὶ τοῦ ἐξαγομένου ἢ μεταφερομένου διὰ θαλάσσης ἢ διὰ ξηρᾶς κηροῦ καὶ μέλιτος τῶν ἐπαρχιῶν Οἰτύλου καὶ Γυθείου ἐπιβάλλεται ἄμεσος φόρος 10 τοῖς 0|0 καὶ εἰσπράττεται εἰς χρήματα διὰ λογαριασμὸν τοῦ δημοσίου, κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 77—83 τοῦ περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς νόμου.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους."

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος διέλυσε τὴν συνεδρίασιν ἐν ὥρᾳ 1 Μ.Μ.

Ὁ Πρόεδρος
ΕΥ. Μ. ΠΑΡΙΣΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Κ. Ντεγρές.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΞΑ'.

Τῆς 3 Ἰουνίου 1853.

Συνελθόντων περὶ τὴν ἑνδεκάτην τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ τὴν αὐτὴν ὥραν.

Ὁ Πρόεδρος
ΕΥΣΤ. Μ. ΠΑΡΙΣΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Π. Κολποδῖνος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΞΒ.

Τῆς 10 Ἰουνίου 1853.

Συνελθόντων περὶ τὴν ἑνδεκάτην τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Παρελθόντες οἱ εἰσηγηταὶ ἐπὶ τῶν νομοσχεδίων α) περὶ προσδιορισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν ζώων φόρου διὰ τὸ ἔτος 1854 καὶ β) περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς, ἀνέγνων τὰς ἐπ' αὐτῶν ἐκθέσεις των, ἐχούσας οὕτως·

ΕΚΘΕΣΙΣ

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Τὸ ὑποβληθὲν εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τῆς Βουλῆς νομοσχέδιον περὶ τῆς φορολογίας τῶν ζώων διὰ τὸ ἔτος 1854 στηρίζεται εἰς τὰς αὐτὰς βάσεις τοῦ ἰσχύοντος σχετικοῦ νόμου διὰ τὰ ἔτη 1852 καὶ 1853· διαφέρει δὲ ἐν μέρει ὡς πρὸς τὰ καθ' ἕκαστα, καθὸ συμπεριλαμβάνον προσθήκας καὶ τροποποιήσεις τινάς, τὰς ὁποίας ἡ πεῖρα ὑπηγόρευσεν ὡς ἀναγκαίας δι' οὓς λόγους βλέπει ἡ Βουλὴ ἐν τῇ αἰτιολογικῇ ἐκθέσει τοῦ κυρίου ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν.

Ἡ ἐπιτροπὴ παραδέχεται μὲν τὴν ἀρχὴν καὶ τὰ καθέκαστα τοῦ νομοσχεδίου ὅπως ἔχουσιν, ἀλλ' ἐπειδὴ κατὰ τὰς τοποθετήσεις τῶν ποιμνίων παραχωροῦνται εἴς τινας μὲν, ἔχοντος μικρὸν ἀριθμὸν ζώων, βοσκαὶ μεγάλης ἐκτάσεως, καὶ πολλάκις κατὰ διαφόρους ἐπαρχίας συγχρόνως, εἰς ἄλλους δὲ τοὐναντίον, καίτοι ἔχοντας μεγαλείτερον ἀριθμὸν ζώων, καὶ ὡς ἐκ τούτου λαμβάνουν χώραν πολλὰ ἄτοπα πρὸς βλάβην τῶν κτηνοτρόφων, ὑπὲρ τῶν ὁποίων εἶναι δίκαιον νὰ δυθῇ μέσον θεραπείας, δυνάμενον νὰ ματαιώσῃ τὰ τοιαῦτα, θεωρεῖ συντελεστικὴν πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον τὴν παραδοχὴν ἐφέσεως κατὰ τῶν ἀποφάσεων τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 11 τοῦ ἀπὸ 2 Μαρτίου 1847 Ν.Ε'. νόμου συγκροτουμένης ἐπιτροπῆς.

Ἐπομένως προτείνομεν νὰ προστεθῇ ὡς 3 ἐδάφιον τοῦ ἄρθρ. 20 τοῦ νομοσχεδίου ἡ ἑξῆς διάταξις·

« Κατὰ τῶν ἀποφάσεων τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 11 τοῦ αὐτοῦ

νόμου ΝΕ'. ἐπιτροπὴς ἐπιτρέπεται ἔρισις ἐνώπιον τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου, τὸ ὁποῖον ἀποφασίζει ὁριστικῶς.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 10 Ἰουνίου 1853.

Γ. Γουλιμὴς	Γ. Κ. Βελὴς
Τ. Γ. Μαυρομμάτης	Α. Κοντάκης

Ὁ Εἰσηγητὴς Δ. Γ. Φιλάρετος.

ΕΚΘΕΣΙΣ

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Τὸ ὑποβληθὲν εἰς τὴν συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισιν τῆς Βουλῆς φορολογικὸν νομοσχέδιον διὰ τὸ 1854 κεῖται μεταῤῥυθμίσεώς τινας πρὸς τὸν ἰσχύοντα νόμον διὰ τὸ 1853, λίαν ὠφελίμους καὶ ἀναγκαίας πρὸς τακτοποίησιν τοῦ ὁρισταμένου φορολογικοῦ συστήματος.

Ἡ ἔκθεσις τοῦ κυρίου ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν δικαιολογεῖ ἀρκούντως τὰς ἐπιφερομένας μεταβολὰς καὶ τὰς βαθμηδὸν εἰσαγομένας εἰς τὸν νόμον βελτιώσεις· ἕνεκα τούτου ἡ ἐπιτροπὴ σας θεωρεῖ περιττὸν νὰ προέλθῃ εἰς νέας ἀναπτύξεις καὶ εἰς πλείστερας διασαφήσεις.

Ἡ ἐπιτροπή σας παρατηρεῖ μετὰ χαρᾶς, ὅτι τὸ ὑποβληθὲν νομοσχέδιον εἶναι νόμος αὐτοτελὴς, εἰς ὃν οἱ φορολογούμενοι θέλουσιν ἀνατρέχει καὶ ἀνευρίσκει ἀμέσως τὰς ὑποχρεώσεις αὐτῶν, χωρὶς νὰ ὦσιν εἰς τὴν ἀνάγκην ν' ἀνατρέχωσιν εἰς δύω ἢ καὶ τρεῖς πολλάκις προγενεστέρους νόμους, ὅπως κατὰ τὸ παρελθὸν ἐγίνετο.

Διὰ τοὺς λόγους τούτους ἡ ἐπιτροπή σας μὴ ἔχουσα νὰ ἐπιφέρῃ παρατήρησίν τινα ἐπὶ τῶν καθέκαστα τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου, συνίστησιν εἰς τὴν Βουλὴν τὴν ἐπιψήφισιν αὐτοῦ ὡς ἔχει.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 10 Ἰουνίου 1853.

Ὁ Εἰσηγητὴς Γ. Ἰω. Στέφος.»

Λαβών τις ἀκαλούθως τὸν λόγον παρετήρησεν, ὅτι πρό τινων ἡμερῶν, ἰδίως δὲ χθὲς, κατεταράχθησαν τὰ πνεύματα τῶν πολιτῶν, διαδοθείσης φήμης, ὅτι μία τῶν προστατίδων Δυνάμεων προτίθεται ν' ἀποβιβάσῃ στρατὸν ἐν Ἑλλάδι. Διὸ παρακαλεῖ τὸν ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸν, παρόντα, νὰ δώσῃ περὶ τούτου πληροφορίας.

Ἀπήντησε δὲ ὁ ὑπουργὸς, ὅτι δὲν ἐπίστευε ποτὲ νὰ τῷ ἀπευθυνθῇ τοιαύτη τις ἐρώτησις, καθ' ὅσον εἶναι μὲν ἀληθὲς, ὅτι πολλὰ διαδίδονται ἐν τῇ ἀγορᾷ, ἀλλ' ἐνώπιον τῆς Βουλῆς φέρονται πρὸς συζήτησιν ἀντικείμενα πλειοτέραν ὑπόστασιν ἔχοντα. Ἂν δὲ καὶ τὸ παρὸν ζήτημα ἀφορᾷ ὁλόκληρον τὸ ὑπουργικὸν Συμβούλιον, καὶ ἰδίως τὸν ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸν, ἀπόντα, καὶ ἐπομένως ἀδύνατο νὰ ζητήσῃ ἀναβολὴν, ἐπειδὴ ὅμως ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος εἴδησις εἶναι ἐντελῶς ψευδὴς, βεβαιοῖ τὸ Σῶμα, ὅτι πρότασις περὶ ἀποβιβάσεως στρατοῦ ξένου οὐδ' ἐγένετο μέχρι τοῦδε, οὐδὲ πιστεύει, ὅτι Δύναμις φιλικὴ θέλει ἀπευθύνει ποτὲ τοιαύτην εἰς τὴν Κυβέρνησιν αἴτησιν. Ἡ Ἑλλὰς ὀφείλει τὴν ὕπαρξιν καὶ τὴν ἀνεξαρτησίαν της πρῶταν εἰς τοὺς ἐνδόξους ἀγῶνάς της, καὶ δεύτερον εἰς τὰς προσπαθείας τῶν εὐεργετίδων Δυνάμεων, αἵτινες ἀφ' οὗ ἔσωσαν αὐτὴν, δὲν θέλουσι τὴν φέρει εἰς τόσον δύσκολον θέσιν διὰ τοιούτων ἀπαιτήσεων. Ἡ Ἑλλὰς φρουρτίζουσα διὰ τὴν ἰδίαν αὐτῆς ὕπαρξιν καὶ τὸ μεγαλεῖον, οὔτε δύναται οὔτε πρέπει νὰ λάβῃ μέρος εἰς οἱονδήποτε ἀγῶνα, ἀφορῶντα ξένα συμφέροντα.

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ τὴν μεσημβρίαν.

Ὁ Πρόεδρος
ΕΥΣΤ. Μ. ΠΑΡΙΣΙΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Π. Κολπουδένος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΞΓ'.

Τῆς 11 Ἰουνίου 1853.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἐρωτήσαντός τινος τῶν προέδρων, διατί τὸ ταμεῖον τῆς Βουλῆς πρὸ πολλοῦ στερεῖται χρημάτων, καὶ ἂν ἔχηται ἀληθείας, ὅτι ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ζητεῖ νὰ τῷ πέμπηται κατάλογος τῶν μηνιαίων βουλευτικῶν ἀποζημιώσεων· ἀπήντησεν οὗτος, ὅτι ἀληθῶς ζητεῖ ὁ ὑπουργὸς τοιαύτην κατάστασιν, ὅπως λαμβάνῃ ἁπλῶς γνῶσιν τῶν ἀπαιτουμένων κατὰ μῆνα ἐξόδων τῆς Βουλῆς. Ἤθελε δὲ ἐνδώσει εἰς τὴν αἴτησιν ταύτην τοῦ ὑπουργοῦ, ἐὰν πολλοὶ τῶν βουλευτῶν πληροφορηθέντες τοῦτο, δὲν τὸν ἐπέτρεπον ἰσχυριζόμενοι, ὅτι τοιαύτη ἀποστολὴ ἀντιβαίνει

πρὸς τὴν καθιερωθεῖσαν ἐπὶ τρεῖς ἤδη περιόδους λογιστικὴν τάξιν καὶ πρὸς αὐτὸν τὸν κανονισμὸν τῆς Βουλῆς. Ἀλλ' ἂν καὶ φρονεῖ, ὅτι τὸ μέτρον τοῦτο δὲν παραβιάζει τὸν κανονισμὸν οὐδὲ τὰ κυριαρχικὰ δικαιώματα τοῦ Σώματος, διότι δὲν πρόκειται περὶ ἐλέγχου τινός, ἀλλ' ἁπλῆς διατυπώσεως, ἐχούσης μόνον λογιστικὸν χαρακτῆρα, ἀπόκειται ὅμως εἰς τὴν Βουλὴν ν' ἀποφασίσῃ ὅ,τι ἐγκρίνει.

Μετά τινα παρατηρήσαντα, ὅτι ἀφοῦ αἱ βουλευτικαὶ ἀποζημιώσεις εἰσὶν ὡρισμέναι καὶ ὑπάρχει εἰδικὸς ταμίας τοῦ Σώματος, ἡ ἀξίωσις αὕτη τοῦ ὑπουργοῦ ἀντίκειται πρὸς τὸν κανονισμὸν τῆς Βουλῆς καὶ δὲν πρέπει νὰ γίνῃ δεκτή· προσεθηκεν ἄλλος, ὅτι ἐννέα ἤδη ἔτη παρῆλθον ἀφ' οὗ οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ ἔθνους βουλεύονται περὶ τῶν κοινῶν, καὶ ποτὲ ἐν τῷ διαστήματι τούτῳ δὲν ἐζητήθη τοιαύτη ἐξελεγξις. Ἡ Βουλὴ, αὐτοτελὲς κυριαρχικὸν σῶμα, καταστρώνει ἀφ' ἑαυτῆς τοὺς λογαριασμοὺς τῶν ἐξόδων της καὶ διὰ τοῦ ἀπολογισμοῦ της ἐξελέγχει ἀφ' ἑαυτῆς πᾶσαν δαπάνην. Ἡ ἀπαίτησις λοιπὸν τοῦ ὑπουργοῦ ἀντίκειται ἀπ' εὐθείας εἰς τὸν κανονισμὸν, ὅστις δὲν πρέπει οὐδόλως νὰ παραβιασθῇ. Ἂν ὅμως ἡ Βουλὴ καινοτομοῦσα, θέλῃ νὰ μεταβάλῃ σήμερον τὸν κανονισμὸν, τότε μόνον δύναται νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ τοιαύτη τοῦ ὑπουργοῦ αἴτησις. Ἀλλ' ἀφ' οὗ τρεῖς ἤδη προηγήθησαν περίοδοι χωρὶς οὐδέποτε νὰ συλληφθῇ κἂν τοιαύτη ἰδέα, νομίζει ἀναξιοπρεπὲς νὰ ἐνδώσωμεν καὶ διὰ τῆς τραπεζολογίας αὐτῆς τοῦ κανονισμοῦ, ἐνῷ μάλιστα εὑρισκόμεθα περὶ τὸ τέρμα τῆς ἀντιπροσωπείας ἡμῶν.

Τέλος μετά τινας ὁμοίας παρατηρήσεις ἡ Βουλὴ συνήνεσεν εἰς τὰ ἐκτεθέντα, ἀνέθηκε δὲ εἰς τὸν πρόεδρον νὰ συνεννοηθῇ ἐπὶ τούτῳ μετὰ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ.

Ἐγένετο μετὰ ταῦτα ὑφ' ἑνὸς τῶν γραμματέων, ἑνὸς τῶν πρεσβυτέρων βουλευτῶν, ἀναπληροῦντος τοὺς ἀντιπροέδρους, καὶ τῶν ψηφολεκτῶν Π. Καλαμογδάρτου καὶ Χ. Κικιδοῦ ἡ διὰ τὸν ἀρξάμενον μῆνα κλήρωσις τῶν τμημάτων, ἔλαχον δὲ τὰ ὀνόματα τῶν βουλευτῶν ὡς ἑξῆς.

Μηνιαία κλήρωσις τῶν τμημάτων διὰ τὸν μῆνα Ἰούνιον 1853.

Α.	Β.	Γ.
Π. Βάρδογλης	Ι. Βάχλας	Π. Τσαννετάκης
Μ. Σολομὸς	Ν. Μπούτουνας	Δ. Τσόκρης
Α. Αὐγερινὸς	Κ. Δυοβουνιώτης	Δ. Νικουλάκης
Γ. Σκοῦφος	Γ. Ἀποστολίδης	Δ. Γ. Φιλάρητος
Α. Εὐμολπίδης	Παπακώνς. Τσαμάλας	Χ. Χριστόπουλος

Κ. Σκουρλέτης	Κ. Νταγρὶς	Μ. Σισίνης
Α. Γιουρζῆς	Α. Ἐμπειρίκος	Π. Καλαμογδάρτης
Α. Κουμουνδοῦρος	Χρ. Οἰκονομίδης	Π. Κολποδῖνος
Α. Π. Ἰωάννου	Δ. Ζῶτος	Δ. Δρόσος
Γ. Ῥάλλης	Χ. Ἀντωνόπουλος	Στ. Βλάχος
Ν. Σισμάνης	Ν. Ματθαίου	Α. Δημητρίου
Α. Παπατσώρης	Π. Πατρινὸς	Κ. Χριστοδούλου
Γ. Ι. Στάϊκος	Ἀνάρ. Χ. Ἀναργύρου	Α. Ῥοῦλὲς
Π. Δελιγιάννης	Β. Σκαλτσοδῆμος	Ι. Δαμιανὸς
Ἠλ. Παπαδαῖος	Ι. Σαγρίδος.	Στ. Μαυροδῆμος
Κ. Δαρειώτης	Γ. Νικολάου	Γ. Τσόκρης
Π. Νικολαΐδης	Σ. Πράτσικας	Στ. Καπετανάκης
Γρ. Κορφιωτάκης	Μ. Χουρμούζης	Γρηγ. Βαλλιάνος
Π. Χ. Πέτρου	Δ. Μητσάκης.	Ἐμμ. Μελετόπουλος.
Ζ. Ζαραιφόπουλος.		

Δ.	Ε.	Ϛ.
Ι. Κλίμακας	Ἐμ. Μοδινὸς	Σ. Στεφανόπουλος
Ν. Μοσχούλας	Χ. Θεοχαράπουλος	Ἀναγν. Τατόπουλος
Δ. Πολυχρονόπουλος	Ἐμμ. Καραμάνος	Γ. Μαδεμοχωρίτης
Ι. Κριεζῆς	Δ. Ὀρεινὸς	Α. Μαμούκας
Εὐστ. Παρίσης	Κ. Γριβογιώργης	Ν. Μπούκουρας
Χ. Δεμάθας	Δ. Καλλιγρονᾶς	Γ. Γουλιώτης
Νικόλ. Πιεράκος	Ἰω. Προβιλέγιος	Δ. Σοκελλαριάδης
Α. Δανόπουλος	Κ. Δημπαρόπουλος	Γ. Κ. Βελὴς
Ἐμ. Ἀντίπας	Γ. Γιολδάσης	Λ. Κιζάνης
Ζ. Μαραγκὸς	Σ. Κοπανιτσᾶς	Ἠλ. Δωλιᾶς
Θ. Πετρινὸς	Χ. Κικίδης	Κ. Ἀξελὸς
Α. Καστανᾶς	Ι. Εὐγενίδης	Δ. Βιλαΐσης
Γ. Παπασπυρόπουλος	Ἀντ. Γεωργαντᾶς	Θ. Ζαΐμης
Κ. Δαμπρινόπουλος	Α. Δεδόπουλος	Ν. Χ. Ἀναργύρου
Φ. Μαῦρος	Γ. Περρωτὴς	Τ. Μαυρομμάτης
Κ. Τσωκαλᾶς	Α. Κορφιωτάκης	Σ. Μήτσας
Γ. Κάνδυας	Γ. Δογιωτατίδης	Κ. Βλάμης
Γρ. Πατριαρχέας	Δημ. Σκυλοδῆμος	Κ. Πανιρόπουλος
Α. Πέπας.	Ν. Πετμεζᾶς.	Α. Χρυσανθόπουλος.

Ζ.		
Δ. Δημητρακόπουλος	Κύρ. Οἰκονομόπουλος	Ι. Γεωργάρας
Ἰω. Φαρμάκης	Π. Ζάνος	Π. Καμπάνης
Ἐλ. Καλογερᾶς	Α. Παπ. Ἀθανασίου	Θ. Γρίβας
Δ. Πετροπουλάκης	Ν. Πανουριᾶς	Α. Παπαδημητριάδης
Κ. Μανέτας	Α. Ἴσκος	Π. Λαζαρὴς
Γ. Πανοπριατόπουλος	Ν. Δελιγιάννης	Δ. Γιαννούλης.
Α. Κοντάκης		

Ἀκολούθως ὁ πρόεδρος διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 1 Μ.Μ.

Ὁ Πρόεδρος
ΕΥ. Μ. ΠΑΡΙΣΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Π. Κολποδῖνος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΞΔ'.

Τῆς 13 Ἰουνίου 1853.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἀναγγελθέντος, ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς διὰ τὸ 1854 νομοσχεδίου, μηδεμιᾶς ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως, ἐγένετο ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Χ. Οἰκονομίδην καὶ Ἐμμ. Ἀντίπαν, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὴν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 70.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἐξῆς ζητήματος.

«Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς διὰ τὸ ἔτος 1854, ναὶ ἢ ὄχι;»

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δημήτριος Ὀρεινός	N.	Δ. Πετροπουλάκης	
Λεων. Χρυσανθόπουλος	N.	Π. Τσαννετάκης	N.
Γ. Λογιωτατίδης	N.	Βασίλ. Σκαλτσοδήμος	
Δημήτριος Γιαννούλης	N.	Ἀναγνώστης Παπαθανασίου	N.
Λεωνίδας Ἐμπειρίκος		Ἐλευθ. Καλογερᾶς	
Πέτρος Καμπάνης		Ἰω. Εὐγενίδης	
Δημήτριος Τσόκρης		Ἀνδρέας Πέπας	
Ἀνδρέας Δανόπουλος		Σταμάτιος Μήτσας	N.
Γεώργιος Τσόκρης		Γεώργιος Βελὴς	N.
Ἀνδρ. Μεταξᾶς		Δημήτριος Ζῶτος	
Γεώργιος Σκοῦφος		Γεώργιος Ἰω. Γιολδάσης	N.
Σταῦρος Βλάχος		Μιχαὴλ Σισίνης	N.
Δημήτριος Καλλιφρονᾶς	N.	Ἀύσανδρος Βιλαέτης	
Ἀνδρέας Ἴσκος		Στέφ. Στεφανόπουλος	N.
Δημήτριος Σκυλοδήμος		Ἀνδρέας Αὐγερινός	N.
Θεόδωρος Γρίβας		Ἰωάννης Κλίμακας	
Κων. Γριβογεώργης	N.	Ἀναγνώστης Δημητρίου	N.
Παπαέλος Μαυρομιχάτης	N.	Π. Ζάνος	

Χ. Δεμάθας		Γεώργιος Γουλιμὴς	N.
Γρ. Βαλλιάνος		Ἀλέξανδρος Κουμουνδουράκης	N.
Θ. Ζαΐμης	N.	Χρῆστος Οἰκονομίδης	N.
Χ. Θεοχαρόπουλος		Κωνστ. Λιμπερόπουλος	N.
Ν. Πετμεζᾶς		Ἐμ. Μαδινός	N.
Πλ. Παπαδαῖος	N.	Ἰωάννης Προβιλέγιος	N.
Γρηγόριος Κορφιωτάκης	N.	Δημ. Δημητρακόπουλος	
Γεώργιος Περωτὴς		Γεώργιος Κάνδυας	N.
Κωνσταντῖνος Νταγρὲς		Φραγκίσκος Μαῦρος	
Ἰωάννης Βάχλας		Ἰωάννης Φαρμάκης	N.
Ἀναγνώστης Π. Ἰωάννου		Α. Παπαδημητριάδης	
Βελ. Νικολαΐδης	N.	Ν. Σισμάνης	
Πέτρος Δελιγιάννης		Κωνς. Ἀξελὸς	
Νικόλαος Μπούκουρας	N.	Χρῆστος Στ. Ἀντωνόπουλος	
Λάμπρος Ῥιζὸς	N.	Γ. Μαδεμοχωρίτης	N.
Κωνς. Λαμπρινόπουλος		Κίμων Χριστοδούλου	
Π. Κολοκοτρώνης		Νικόλ. Πιεράκος	N.
Ἐμ. Ἀντίπας	N.	Γρηγ. Πατριαρχέας	N.
Νικόλαος Δελιγιάννης		Σταυρ. Καπετανάκης	N.
Εὐστ. Οἰκονομόπουλος		Δημ. Πικουλάκης	N.
Γεώργιος Πανοπιρτόπουλος		Χαράλ. Χριστόπουλος	
Γ. Παπασπυρόπουλος	N.	Ζ. Α. Ζαρειφόπουλος	
Ἐμμ. Καραμάνος	N.	Νικόλαος Μοσχούλας	N.
Νικόλαος Ματθαίου		Γεώργιος Α. Ῥάλλης	N.
Ἀναγ. Κοντάκης		Νάκος Πανουριᾶς	
Σ. Κοπανίτσας	N.	Παπα-κώνστας Τσαμάλας	
Ἀν. Κορφιωτάκης	N.	Κ. Βλάμης	N.
Ἐμμ. Μελετόπουλος		Περικλῆς Καλαμογδάρτης	N.
Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς		Σιδέρης Πράτσικας	
Παναγιώτης Λαζαρὴς		Παν. Πατρινός	
Στάμος Μαυροδήμος	N.	Κ. Σκουρλέτης	N.
Λάμπρος Εὐμολπίδης	N.	Ἀναργυρος Χ. Ἀναργύρου	
Ἠλίας Δωΐλας		Νικόλαος Χ. Ἀναργύρου	N.
Θεόδωρος Πετρινός	N.	Ἀναγνώστης Τατόπουλος	N.
Κωνσταντῖνος Μανέτας		Κων. Δαρειώτης	N.
Π. Βάρβογλης	N.	Ἰω. Γεωργάρας	
Δημήτριος Γ. Φιλάρετος		Γ. Νικολάου	
Ἀναγ. Δεδόπουλος	N.	Ἀνδρέας Μάμουκας	N.
Νικόλαος Μπούτουνας		Ζαννὴς Μαραγκὸς	N.
Δημήτριος Σαχελλαριάδης	N.	Μιχαὴλ Σολομός	

Εὐστράτιος Παρίσης . . N.	Λάζαρος Α. Γιουρδής . . . Ν.
Ἰωάννης Σαγρέδος	Ἰωάννης Γ. Κριεζής . . . Ν.
Δημήτριος Δρόσος . . . . N.	Πέτρος Χ. Πέτρου . . .
Δημήτ. Πολυχρονόπουλος . N.	Κωνς. Δυοβουνιώτης . . .
Κυριάκος Πονηρόπουλος . .	Μιλ. Χουρμούζης . . . N.
Ἀναγν. Παπατσώρης . . N.	Καλ. Τσουκαλᾶς . . . . N.
Γεώργιος Ι. Στάϊκος . . .	Δημήτριος Μητσάκης . . N.
Ἀθανάσιος Καστανᾶς . . . N.	Γεώργιος Ἀποστολίδης . . N.
Ἀ. Κιζάνης . . . . . N.	Χρῆστος Κικίδης . . . . N.
Ἰωάννης Δαμιανός . . . . N.	

Ἀνεγνώσθησαν οὕτω τὰ ἄρθρα 1, 2, καὶ 3 τοῦ νομοσχεδίου, μηδεμιᾶς δ' ἐπενεχθείσης ἀντιρρήσεως, ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως, ἔχοντα οὕτως·

«Ἄρθρ. 1. Οἱ διὰ τὸ ἔτος 1854 εἰσπρακτέοι ἐγκτητικοὶ φόροι εἶναι οἱ ἑξῆς·

1) Ἔγγειος φόρος 10 τοῖς ο/ο ἐπὶ τῶν προϊόντων τῆς γῆς·

2) Δικαίωμα ἐπικαρπίας,

α'. 15 τοῖς ο/ο ἐπὶ τῶν προϊόντων τῶν ἐθνικῶν ἀγρῶν·

β'. 10 τοῖς ο/ο ἐπὶ τῶν προϊόντων παντὸς εἴδους φυτείας, γενομένης ἐπὶ ἐθνικῆς γῆς τῇ ἀδείᾳ τῶν πρώην ἰδιοκτητῶν αὐτῆς Ὀθωμανῶν, καθὼς καὶ τῇ ἐγκρίσει ἢ μὴ τῆς Κυβερνήσεως·

γ'. 5 λεπτὰ ἐφ' ἑκάστου ἐθνικοῦ ἰδιοκτήτου μορεοδένδρου ἡλικίας πέντε ἐτῶν συμπεπληρωμένων.

Ἄρθρ. 2. Ὁ ἐπὶ τῆς ῥητίνης, τῆς κατράμης καὶ τῶν λοιπῶν δασικῶν προϊόντων, πλὴν τοῦ πρινοκοκκίου, ἔγγειος φόρος προσδιορίζεται εἰς 10 τοῖς ο/ο, τὸ δὲ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας ἐπὶ τῆς ῥητίνης, εἰς 15 τοῖς ο/ο.

Ἄρθρ. 3. Τὰ εἰς μετανάστας ἢ ἄλλους πολίτας παραχωρηθέντα κτήματα ὑπόκεινται εἰς μόνον τὸν ἔγγειον φόρον, ἐὰν ἐξάγηται ἐκ τῶν ἐγγράφων, ὅτι δὲν ὑπόκεινται εἰς ἄλλην φορολογίαν.

Οἱ φόροι τῶν κτημάτων, ὅσα παρεχωρήθησαν εἰς ἰδιώτας διὰ συμβολαίων, δι' ἐγγράφου ἀδείας τῆς Κυβερνήσεως ἢ δι' ἐνοικιαστηρίου, ἀποδίδονται κατὰ τοὺς περιεχομένους εἰς τὰ συμβόλαια, τὰ παραχωρητήρια ἢ τὰ ἐνοικιαστήρια ὅρους. »

Ἀναγνωσθέντος ἔπειτα τοῦ 4 ἄρθρου, ἐζήτησέ τις νὰ προστεθῇ μετὰ τὰς λέξεις, « ὅταν ἐκ τοῦ πωλητηρίου, ἐξάγηται » καὶ ἡ ἑξῆς φράσις « ἢ ἐκ τῶν πρακτικῶν τῆς δημοπρασίας » εἰπών, ὅτι πολλάκις συνέπεσεν ὥστε ἡ συμφωνία τῆς πληρωμῆς νὰ μὴ προκύπτῃ ἐκ τοῦ πωλητηρίου καὶ νὰ καθίσταται τότε

ἀναγκαία ἡ εἰς τὰ πρακτικὰ προσφυγή, τὰ ὁποῖα ἀναπληροῦσι τὴν ἔλλειψιν ταύτην· ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν εἶναι ἤδη παρὼν ὁ ἀρμόδιος ὑπουργός, νομίζει ὅτι δὲν πρέπει νὰ προέλθῃ ἡ Βουλὴ εἰς οὐδεμίαν ἀπόφασιν.

Οὕτως ἀναβληθείσης τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ 4 ἄρθρου, ἀνεγνώσθη τὸ 5, ὅπερ ἐγένετο δεκτὸν δι' ἀναστάσεως, ἔχον ὡς ἑρεξῆς·

« Ἄρθρ. 5. Τὰ παραχωρούμενα εἰς ἰδιώτας κτήματα δὲν ὑπόκεινται εἰς τοὺς φόρους, τῶν ὁποίων ἀπαλλάττονται δυνάμει τῆς παραχωρήσεως, ἐὰν τὸ παραχωρητήριον ἔγγραφον τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου παρεδόθη εἰς αὐτοὺς πρὸ τῆς ά. Ἀπριλίου 1854. Τὰ παραχωρούμενα δὲ ἀπὸ τῆς ά. Ἀπριλίου καὶ ἑρεξῆς ὑπόκεινται εἰς τοὺς φόρους, εἰς οὓς ὑπέκειντο καὶ πρὸ τῆς παραχωρήσεως. »

Μετὰ ταῦτα ἀναγνωσθέντος τοῦ 6 ἄρθρου, παρετηρήθη ὅτι ἡ Βουλὴ δὲν ὑπελείπετο πλήρης, ὁ δὲ πρόεδρος ἀναβαλὼν τὴν ἐξακολούθησιν τῆς συζητήσεως, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 2 Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος

ΕΥΣΤΡ. Μ. ΠΑΡΙΣΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Π. Κολποδῖνος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΞΕ'.

Τῆς 15 Ἰουνίου 1853.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἀναγγελθέντος, ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ ἐξακολούθησις τῆς ἐπὶ τοῦ φορολογικοῦ νομοσχεδίου συζητήσεως, ἀνεγνώσθη τὸ ἄρθρον 4, τοῦ ὁποίου ἡ ἐπιψήφισις ἀνεβλήθη κατὰ τὴν παρελθοῦσαν συνεδρίασιν, καὶ μηδεμιᾶς ἐπενεχθείσης παρατηρήσεως, ἐγένετο δεκτὸν δι' ἀναστάσεως κατὰ τὸ νομοσχέδιον, ἔχον οὕτως·

« Ἄρθρ. 4. Ὁ φόρος εἰς χρήματα 3 τοῖς ο/ο ἐπὶ τῶν διὰ προεγκαθιστήσεως ἢ ἐκποιήσεως ἐπὶ δεκαετεῖ πιστώσει ἀποκτηθέντων

κτημάτων πληρόνεται ἀμέσως εἰς τοὺς ταμίας κατὰ τοὺς ὅρους τῶν ἀπὸ 26 Μαΐου 1835 καὶ 3|15 Νοεμβρίου 1836 νόμων, καὶ ἐν τῇ ὡρισμένῃ προθεσμίᾳ, ὅταν ἐκ τοῦ πωλητηρίου ἐξάγηται ἡ συμφωνία τῆς τοιαύτης πληρωμῆς. Ἀλλ' ἐὰν συνέβη καθυστέρησις τοῦ ἀνωτέρω φόρου κατὰ τὰ παρελθόντα ἔτη, ἐπιτρέπεται καὶ πρὶν ἐτι λήξῃ ἡ προθεσμία τῆς πληρωμῆς νὰ γένῃ κατάσχεσις καὶ ἐκποίησις ἀναλόγου μέρους τῶν παραχθησομένων καρπῶν πρὸς ἐξόφλησιν τοῦ ὀφειλομένου φόρου τῆς ἐνεστώσης χρήσεως καὶ μιᾶς τῶν παλαιοτέρων.»

Ἀναγνωσθέντος δὲ τοῦ ἄρθρου 6, ἐπέφερέ τις, ὅτι ἐπαινεῖ μὲν τὸν ὑπουργὸν, ζητήσαντα διὰ τῆς ἐν τῷ ἐδαφίῳ δ'. νέας διατάξεως νὰ ἄρῃ τὰς μεταξὺ ἐνοικιαστῶν καὶ φορολογουμένων ἀναφυομένας διενέξεις, ἀλλὰ καὶ οὕτω δὲν θέλομεν εὑρεθῆ εἰς κρείττονα θέσιν, διότι, ἐὰν π. χ. εἰς ἓν στρέμμα γῆς ὑπάρχῃ φυτευμένον ἓν εἶδος λαχανικοῦ ἢ ὀσπρίων, ὁ μὲν ἐνοικιαστὴς θέλει διϊσχυρίζεσθαι, ὅτι μικρὸν μόνον μέρος τοῦ ὅλου μέλλει νὰ χρησιμεύσῃ διὰ τὸν ἰδιοκτήτην, ὁ δὲ φορολογούμενος, ὅτι τὸ ὅλον θέλει χρησιμεύσει δι' ἑαυτόν. Ἐν τοιαύτῃ δὲ διαφωνίᾳ ὁ ἐνοικιαστὴς δὲν δύναται νὰ ἐπιτηρῇ τὸν ἰδιοκτήτην, ἵνα μάθῃ ἂν ἐξεποίησεν ἢ ὄχι μέρος τοῦ προϊόντος αὐτοῦ.

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, ὅτι ὁ νομοθέτης ἠθέλησε ν' ἀρήσῃ εἰς τὸν ἰδιοκτήτην ἢ καλλιεργητὴν ἐλεύθερον φορολογίας ἓν μέρος γῆς διὰ καλλιέργειαν λαχανικῶν ἢ ὀσπρίων πρὸς χρῆσιν αὐτοῦ. Ἀλλ' εἷς τινα μέρη, ὡς π. χ. εἰς Σύρον καὶ Πάτρας, ἐγένοντο πολλαὶ καταχρήσεις, διότι κῆπος ἐξ ἑνὸς ἢ καὶ ἡμίσεως τρέμματος, δίδων εἰσόδημα 500 κατ' ἔτος δραχμῶν, ἔμενεν ἀφορολόγητος, καὶ τὴν κατάχρησιν ταύτην ἠθέλησε ν' ἀποφύγῃ διὰ τῶν λέξεων «δι' ἰδίαν χρῆσιν κτλ.» Δὲν εἶναι δὲ δύσκολον νὰ διακρίνῃ τις, ἐὰν τὸ περυτευμένον εἶδος θέλει χρησιμεύσει διὰ τὸν ἰδιοκτήτην ἢ δι' ἐκποίησιν, διότι ἐὰν ἐντὸς κήπου ὑπάρχῃ περυτευμένον ἓν μόνον εἶδος λαχανικοῦ, δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία, ὅτι θέλει ἐκποιηθῆ, καὶ τότε δὲν ὑπόκειται εἰς τὴν εὐεργετικὴν τοῦ ἄρθρου διάταξιν. Ἐὰν ὅμως εἰς ἓν στρέμμα γῆς ὑπάρχωσι πολλὰ εἴδη εἰς μικρὰν ποσότητα, τότε βεβαίως τὰ εἴδη ταῦτα θέλουν χρησιμεύσει εἰς τὸν ἰδιοκτήτην καὶ μένουσιν ἀφορολόγητα. Ἑπομένως νομίζει, ὅτι τὸ ἐδάφιον ἔχει καλῶς καὶ οὐδεμιᾶς δεῖται μεταβολῆς.

Προσέθηκεν ἕτερος, ὅτι καὶ αὐτὸς συμφωνῶν μετὰ τοῦ ὑπουργοῦ, παρατηρεῖ μόνον, ὅτι μία θέλει ἀφαυῆ δυσκολία, καὶ αὕτη

εἶναι τὸ τίς μέλλει ν' ἀποδείξῃ, ἐὰν τὰ ἐν τῷ κήπῳ θέλουν χρησιμεύσει εἰς τὸν ἰδιοκτήτην ἢ θέλουν ἐκποιηθῆ. Νομίζει λοιπὸν, ὅτι τὴν τοιαύτην ἀπόδειξιν πρέπει νὰ ἐπιβάλωμεν εἰς τὸν ἐνοικιαστήν.

Ἐπέφερεν ἄλλος, ὅτι θεωρεῖ σπουδαίαν τὴν παρατήρησιν τοῦ προαγορεύσαντος, καὶ κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον, ἡ ἀπόδειξις πρέπει τῷ ὄντι νὰ ἐπιβληθῇ εἰς τὸν ἐνοικιαστήν, καθ' ὅσον ὁ φορολογούμενος θέλει διϊσχυρίζεσθαι, ὅτι τὰ ἐν τῷ κήπῳ λαχανικὰ θὰ χρησιμεύσουν δι' ἑαυτόν, καὶ ἑπομένως ἀπόκειται εἰς τὸν ἐνοικιαστὴν ν' ἀποδείξῃ τὸ ἐναντίον. Προτείνει λοιπὸν νὰ σημειωθῇ ταῦτα καὶ ἐν τοῖς πρακτικοῖς πρὸς διασάφησιν.

Μετά τινα ἀντειπόντα, ὅτι τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ἀντικείμενον θέλει διεξαχθῆ κατὰ τοὺς κειμένους νόμους, καὶ ἑπομένως δὲν δυνάμεθα νὰ μεταβάλωμεν διὰ τῶν πρακτικῶν τὰ περὶ ἀποδείξεων νομοθετημένα, ἐκτὸς ἂν διὰ νόμου πάλιν θελήσωμεν νὰ μεταβάλωμεν ὑπάρχοντα νόμον· ἐπανέλαβεν ὁ προαγορεύσας, ὅτι ἐπὶ τοῦ προκειμένου, κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον, ἡ ἀπόδειξις ἐπιβάλλεται εἰς τὸν φορολογούμενον, εἰς ὃν ὁ νόμος χορηγεῖ ἓν προνόμιον. Ἐπειδὴ ὅμως ἀντίκεινται ταῦτα πρὸς τοὺς ὑπάρχοντας νόμους, καὶ ἑπομένως τὸ χορηγούμενον προνόμιον οὐδεμίαν ἔχει μετὰ τῆς νομοθεσίας ἡμῶν σχέσιν, δυνάμεθα ν' ἀπαφεισώμεν καὶ περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἀποδείξεως τοῦ προνομίου, χωρὶς οὐδόλως νὰ προσβάλωμεν τὰ νομοθετημένα· ἄλλως τε τὰ πρακτικὰ εἶναι ἡ ἐξήγησις καὶ διασάφησις τῶν νόμων, καὶ εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῆς προκειμένης διατάξεως τὰ δικαστήρια δύνανται νὰ καταφύγωσιν εἰς τὰ πρακτικὰ ὡς εἰς νομολογίαν, ἣν ὀφείλουν ν' ἀκολουθήσωσι. Νομίζει λοιπὸν, ὅτι δυνάμεθα νὰ διασαφήσωμεν ἐν τοῖς πρακτικοῖς, ὅτι ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ ἀπόδειξις ἐπιβάλλεται εἰς τὸν ἐνοικιαστήν.

Ἐπανέλαβεν εἰπὼν ἄλλος, ὅτι οἱ προαγορεύσαντες ἔφερον τὸν λόγον ἐπὶ τοῦ τρόπου μόνον τῆς ἀποδείξεως, ἐνῷ αὐτὸς παρετήρησεν, ὅτι διὰ τῆς νέας διατάξεως δὲν θέλομεν δυνηθῆ ν' ἀποφύγωμεν τὰς μεταξὺ ἐνοικιαστῶν καὶ φορολογουμένων διενέξεις, ἐκτὸς ἂν εἴπωμεν ῥητῶς ἐν τῷ νόμῳ, ὅτι ὁσάκις εἰς ἓν στρέμμα γῆς ὑπάρχει περυτευμένον ἓν ἢ δύω εἴδη λαχανικῶν ἢ ὀσπρίων εἰς μεγάλην ποσότητα, θεωροῦνται ταῦτα ἐκποιητέα· ὁσάκις δὲ ὑπάρχουν πολλὰ καὶ εἰς ποσὸν εὐτελὲς, ὅτι θέλουν χρησιμεύσει εἰς τὸν ἰδιοκτήτην, καὶ ἑπομένως μένουν ἀφορολόγητα.

Μετά τινα ἀντιλέξαντα, ὅτι θεωρεῖ ἄδικον τὴν ἀνωτέρω διάκρισιν, ἐπειδὴ ἐνδέχεται πτωχός τις γεωργὸς νὰ σπείρῃ εἰς

ἓν στρέμμα ὀλίγα γεώμηλα πρὸς διατροφὴν τῆς οἰκογενείας του, καὶ κατὰ τῶν προαγορεύσαντα, θέλουν ὑπόκεισθαι εἰς φορολογίαν, τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι δίκαιον.

Ἐξέθηκεν ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, ὅτι πρὸς ἀπολαυὴν τοῦ προνομίου ὁ νομοθέτης ἔθεσε δύω ὅρους· ἀ. νὰ καλλιεργῶνται διάφορα λαχανικὰ ἢ ὄσπρια, καὶ β'. νὰ καλλιεργῶνται πρὸς ἰδίαν χρῆσιν τοῦ φορολογουμένου. Ἐὰν λοιπὸν ὁ ἐνοικιαστὴς μέλλῃ νὰ φορολογήσῃ κῆπον ἓξ ἑνὸς στρέμματος, περιέχοντα διάφορα εἴδη λαχανικῶν ἢ ὀσπρίων, ὑποχρεοῦται νὰ συντάξῃ πρωτόκολλον, ὁ δὲ φορολογούμενος δύναται νὰ φέρῃ τὰς ἐνστάσεις αὐτοῦ, καὶ τότε τὸ πρωτόκολλον δὲν ἐκτελεῖται ἐωσοῦ τὸ δικαστήριον ἀποφανθῇ ἐπὶ τῶν παρουσιασθεισῶν ἐνστάσεων, κατὰ τῶν ὁποίων ὁ ἐνοικιαστὴς θέλει φέρει βεβαίως ἀποδείξεις.

Μετὰ ταῦτα ἐπρότεινέ τις, πρὸς ἀποφυγὴν διενέξεων μεταξὺ φορολογουμένων καὶ ἐνοικιαστῶν ἕνεκα τοῦ δυσδιακρίτου τῶν συστάδην ἢ σποράδην κειμένων δένδρων, νὰ φορολογῆται μὲν ὁ καρπὸς τῶν ἀμυγδαλεών, εἴτε συστάδην εἴτε σποράδην κεῖνται, ἀλλ' ὅταν ξηρανθῇ, ὡς τοῦτο γίνεται καὶ διὰ τὰ σῦκα.

Ἀλλὰ μηδενὸς ὑποστηρίξαντος τὴν πρότασιν, ἡ Βουλὴ παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὸ ἄρθρον 6 κατὰ τὸ νομοσχέδιον μετὰ τῶν ἐπὶ τοῦ ἐδαφίου β'. διασαφήσεων τοῦ ὑπουργοῦ· ἔχει δ' οὕτως·

«Ἄρθρ. 6. Ἐξαιροῦνται τῆς φορολογίας,

1. Τὰ ἄχυρα.

2. Ἓν στρέμμα γῆς, ὅπου καὶ ἂν κεῖται, πρὸς καλλιέργειαν διαφόρων λαχανικῶν καὶ ὀσπρίων δι' ἰδίαν χρῆσιν τοῦ ἰδιοκτήτου ἢ καλλιεργητοῦ.

3. Τα σποράδην πεφυτευμένα ὀπωροφόρα δένδρα, τόσον ἐντὸς τοῦ ἀνωτέρω στρέμματος ὅσον καὶ εἰς τοὺς ἀγροὺς, αὐλὰς καὶ ἀμπελῶνας.

4. Τὰ ἀσταχολόγια, ἀνὰ δύω μόνον κιλὰ δι' ἕκαστον ἀσταχολόγον.

5. Ὁ λιναρόσπορος, κανναβόσπορος, ριζαρόσπορος, τριφυλλόσπορος καὶ κρομμυδόσπορος.

6. Τὰ φύλλα τῶν συκαμινομορεῶν, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸν ἔγγειον φόρον.

7. Ἡ βοῦς, ὁ βίκος καὶ τὰ ἀγριολάθουρα, ὅταν δὲν ἀλωνίζωνται, καὶ

8. Πεντήκοντα ὀκάδες ἐκ τῶν πρὸς βρῶσιν χρησίμων

ἐλαιῶν πρὸς ἰδίαν χρῆσιν ἑκάστου ἰδιοκτήτου, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸν ἔγγειον φόρον.»

Ἀναγνωσθέντα δὲ καὶ τὰ ἄρθρα 7—15, μηδεμιᾶς ἐπενεχθείσης παρατηρήσεως, ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως, ἔχοντα οὕτω·

ΚΕΦ. Β'.

Περὶ φορολογίας τῶν ὀπωροκηπευτικῶν καρπῶν.

«Ἄρθρ. 7. Οἱ ἐπὶ τῶν ὀπωροκηπευτικῶν καρπῶν ἐγκτητικοὶ φόροι ἐνοικιάζονται διὰ δημοπρασίας ἐπὶ ἀποδόσει ὁμοειδῶν καρπῶν ἐκ τῶν κυριωτέρων τοῦ ἐνοικιαζομένου τμήματος, τοὺς ὁποίους προσδιορίζει τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν.

Ὁ δ' ἔγγειος φόρος καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας τῶν προστηρημένων εἰς τὸ ἐν Τίρυνθι γεωργικὸν κατάστημα γαιῶν δυνάμει τοῦ ἀπὸ 28 Μαΐου 1846 ΑΖ'. νόμου, διατίθενται ἰδιαιτέρως ἀπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ καταστήματος τῇ συμπράξει τῆς διοικητικῆς καὶ οἰκονομικῆς Ἀρχῆς.

Ἄρθρ. 8. Ἡ ἐνοικίασις τῶν κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον φόρων γίγνεται κατὰ χωρίον· ἐνοικιάζονται δὲ καὶ πολλὰ συναπτὰ χωρία μέχρις ὁλοκλήρου δήμου, ὅταν τὰ ὅρια τῶν χωρίων ἦναι δυσδιάκριτα ἢ ὅπου τοῦτο θεωρηθῇ συμφερώτερον.

Οἱ οἰκονομικοὶ ἔφοροι ὀφείλουν νὰ σημειώσωσιν ἀκριβῶς εἴς τε τὴν διακήρυξιν καὶ τὰ πρακτικὰ τῆς δημοπρασίας τὰ ὅρια ἑκάστου χωρίου, οἱ δ' ἐνοικιασταὶ ὑποχρεοῦνται ἐπὶ ποινῇ ἀπορρίψεως πάσης περὶ ἀποζημιώσεως ἀπαιτήσεως κατὰ τοῦ δημοσίου νὰ ζητήσωσιν ἐγγράφως καὶ ἐπὶ ἀποδείξει πρὸ τῆς κατακυρώσεως ὅσας διασαφήσεις θεωροῦν ἀναγκαίας περὶ ὁρίων ἢ θέσεων.

Τὰς διασαφήσεις ταύτας ὀφείλουσιν αἱ διενεργοῦσαι τὰς δημοπρασίας ἀρχαὶ νὰ καταχωρίσωσι πρὸ τῆς ἀποπερατώσεως αὐτῶν διὰ προγράμματος, ταχυκολλουμένου ἐν τῷ τόπῳ τῆς δημοπρασίας, καὶ διὰ τοῦ κήρυκος, καὶ νὰ τὰς καταχωρῶσι καὶ εἰς τὰ πρακτικά.

Ἡ διακήρυξις καὶ τὰ πρακτικὰ τῆς δημοπρασίας, συντεταγμένα κατὰ τοὺς νομίμους τύπους, φέρουσι πίστιν δημοσίων ἐγγράφων καὶ ἀποτελοῦσι πλήρη ἀπόδειξιν περὶ ὅλων τῶν ἐν αὐτοῖς περιεχομένων, μεχρισοῦ ἀποδειχθῇ τὸ ἐναντίον.

Ἄρθρ. 9. Αἱ διενεργοῦσαι τὰς δημοπρασίας ἀρχαὶ εἶναι ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος, ὁ ἔπαρχος καὶ οἱ νόμιμοι αὐτῶν ἀναπληρωταί. Εἰς δὲ τὰς ἐπαρχίας, καθ' ἃς δὲν κατεστάθη διοικητικὴ ἀρχὴ, ὁ εἰρηνοδίκης ἀναπληροῖ τὸν ἔπαρχον.

Απαγορεύεται εἰς τοὺς διενεργοῦντας ἢ ἐπιτροῦντας τὰς δημοπρασίας ὑπαλλήλους νὰ λαμβάνωσι μέρος εἰς τὰς ἐνοικιάσεις τῶν προσόδων εἴτε ὡς ἐνοικιασταί, εἴτε ὡς ἔγγυηταί εἴτε ὡς συνεταῖροι.

Απαγορεύεται ἐπίσης καὶ εἰς τοὺς δημάρχους, δημαρχικοὺς καὶ εἰδικοὺς παρέδρους νὰ λαμβάνωσιν ὡς ἀνωτέρω μέρος εἰς τὰς ἐνοικιάσεις τῶν προσόδων τοῦ οἰκείου δήμου.

Οἱ παραβάται τῆς διατάξεως ταύτης ὑποβάλλονται εἰς χρηματικὴν ποινὴν 10—100 δραχμῶν καὶ γίνονται ἔκπτωτοι τῆς θέσεώς των.

Ἄρθρ. 10. Εἶναι δεκτοὶ εἰς τὰς δημοπρασίας ὡς ἐνοικιασταὶ ἢ ἔγγυηταὶ α.) οἱ ὁμολογουμένως ἀξιόχρεοι, καὶ β') οἱ παρουσιάζοντες πιστοποιητικὰ τῆς ἀρμοδίου δημοτικῆς ἀρχῆς, βεβαιοῦντα τὸ εἶδος καὶ τὴν ἀξίαν τῆς ἀκινήτου αὐτῶν περιουσίας, καὶ συνοδευόμενα ἀπὸ πιστοποιήσεις τοῦ ἀρμοδίου ὑποθηκοφύλακος, βεβαιούσας, ὅτι τὰ κτήματα εἶναι ἐλεύθερα πάσης ὑποθήκης. Δὲν ἐπιτρέπεται δὲ νὰ ἐνοικιάσῃ τις ἐγκτητικοὺς φόρους ἀξίας ἀνωτέρας τῆς εἰς ἣν ἐξετιμήθη ἡ ἀκίνητος περιουσία αὐτοῦ καὶ τοῦ ἐγγυητοῦ του συνάμα.

Ἄρθρ. 11. Τὸ δημόσιον ἔχει δυνάμει τοῦ παρόντος νόμου δικαίωμα πρὸς ἐγγραφὴν ὑποθήκης ἐπὶ τῶν ἀκινήτων κτημάτων τοῦ ἐνοικιαστοῦ καὶ τοῦ ἐγγυητοῦ αὐτοῦ, ἂν παρουσιασθῇ ἀνάγκη νὰ δώσῃ τοιοῦτον. Ἡ δυνάμει τοῦ δικαιώματος αὐτοῦ ἐγγραφησομένη ὑποθήκη ἐπιμελείᾳ τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου περιορίζεται εἰς κτήματα, τῶν ὁποίων ἡ πραγματικὴ ἀξία θέλει εἶσθαι ἴση μὲ τὴν καθ' ὑπολογισμὸν ἀξίαν τῶν ἐνοικιαζομένων ἐγκτητικῶν φόρων.

Ἄρθρ. 12. Οἱ διενεργοῦντες τὰς δημοπρασίας ὑπάλληλοι ἀποπέμπονται τῆς ὑπηρεσίας, καὶ ὑποχρεοῦνται προσέτι νὰ ἀποζημιώσωσι τὸ δημόσιον α. ἐὰν παραδεχθῶσιν ὡς ἐνοικιαστὰς ἢ ἐγγυητὰς ἐκ τῶν μὴ ὁμολογουμένως ἀξιοχρέων, ἢ ὅσους δὲν ἤθελον παρουσιάσει τὰ κατὰ τὸ ἄρθρον 10 πιστοποιητικὰ περὶ τοῦ εἴδους καὶ τῆς ἀξίας τῆς ἐλευθέρας περιουσίας των, καὶ β'. ἐὰν ἀπαγορεύσωσι τὸν ὑπερβιατισμὸν εἰς τοὺς ἐρωδιασμένους μὲ τὰ ἀνωτέρω πιστοποιητικὰ ἢ τοὺς καινῇ ὁμολογουμένους ἀξιοχρέους.

Ἡ ἀνωτέρω διάταξις ἐφαρμόζεται καὶ κατὰ τῶν δημάρχων καὶ τῶν ἀναπληρωτῶν αὐτῶν· α. ἐὰν ἤθελον πιστοποιήσει ψευδῶς περὶ τοῦ εἴδους καὶ τῆς ἀξίας τῶν κτημάτων τῶν ἐνοικιαζῶν καὶ τῶν ἐγγυητῶν, καὶ β'. ἐὰν ἤθελον ἀρνηθῇ τὴν ἔκδοσιν τῶν ἀνωτέρω πιστοποιητικῶν εἰς τοὺς αἰτοῦντας τοιαῦτα ἰδιοκτήτας, ἐπιφυλαττομένης καὶ τῆς ποινικῆς καταδιώξεως αὐτῶν, κατὰ τὸ ἄρθρον 487 τοῦ ποινικοῦ νόμου.

Ἄρθρ. 13. Οἱ φορολογούμενοι εἰσέρχονται εἰς τὰς ἐργασίας τοῦ θερισμοῦ, τῆς συγκομιδῆς καὶ τοῦ ἀλωνίσματος ἀκωλύτως, ὀφείλουν ὅμως:

1. Οἱ καλλιεργοῦντες ἐθνικοὺς ἀγροὺς, συνορεύοντας μὲ ἰδιωτικοὺς ἢ ἄλλους μὴ ὑποκειμένους εἰς τὴν εἰς εἶδος ἀπόδοσιν τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας· καὶ

2. Οἱ καλλιεργοῦντες ἀγροὺς, συνορεύοντας μὲ ἀγροὺς μὴ ὑποκειμένους εἰς τὴν εἰς εἶδος ἀπόδοσιν τοῦ ἐγγαίου φόρου, νὰ ζητήσωσι προφορικῶς παρὰ τοῦ ἐνοικιαστοῦ τὴν περὶ θερισμοῦ ἄδειαν, τὴν ὁποίαν οὗτος ὀφείλει νὰ δώσῃ παραυτίκα· ἄλλως, οἱ φορολογούμενοι προχωροῦν εἰς τὸ θέρος. Απαγορεύεται ὅμως εἰς τοὺς καλλιεργοῦντας ἀγροὺς ἰδιωτικοὺς καὶ ἐθνικοὺς νὰ θερίζωσι ταυτοχρόνως ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τοῦ ἐνοικιαστοῦ καρποὺς ἀμφοτέρων τῶν κατηγοριῶν. Ἡ δὲ ἐκλογὴ μένει εἰς τὸν φορολογούμενον.

Ἄρθρ. 14. Οἱ ἐνοικιασταὶ ὀφείλουσιν ἐπὶ ποινῇ ἀπορρίψεως πάσης κατὰ τῶν φορολογουμένων ἀπαιτήσεως νὰ παρευρίσκωνται ἐπιτοπίως εἰς τὰς ἐργασίας τοῦ θέρους, τῆς συγκομιδῆς τῶν δεματίων καὶ τοῦ ἀλωνίσματος ἢ κοπανίσματος τῶν καρπῶν, νὰ σπραγγίζωσι καὶ ἀποσπραγγίζωσι τοὺς ἐν τοῖς ἀλωνίοις καρποὺς, καὶ τέλος νὰ μετρῶσιν ἢ ζυγίζωσιν αὐτοὺς κατὰ τὸ 17 ἄρθρον. Ἐὰν ὅμως ὁ ἐνοικιαστὴς δὲν εὑρανισθῇ ἐντὸς τῆς ἡμέρας διὰ μὲν τὴν ἀποσπράγισιν αὐθαιρέτως, διὰ δὲ τὴν μέτρησιν προσκαλούμενος προφορικῶς ἐνώπιον δύω μαρτύρων, ὁ φορολογούμενος τὴν μὲν ἀποσπράγισιν ἐνεργεῖ ἐπίσης ἐνώπιον δύω μαρτύρων, τὴν δὲ μέτρησιν, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 19 τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρ. 15. Ὅστις ἐκ τῶν φορολογουμένων παραβῇ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 13, καλῶς καὶ ὅστις ἀνακόψῃ δεμάτια ἐθνικὰ μὲ ἰδιόκτητα ἢ ἀφαιρέσῃ προϊόντα ἀλωνισμένα ἢ μὴ, ἢ προσπαθήσῃ δι' οἱουδήποτε ἄλλου τρόπου νὰ ζημιώσῃ τὸν ἐνοικιαστὴν ἢ τὸ δημόσιον· ἐὰν ἡ ζημία δύναται νὰ ἐκτιμηθῇ, ὑποβάλλεται, ἐκτὸς τῆς ἀποδόσεως τοῦ νομίμου φόρου, καὶ εἰς πρόστιμον ἢ χρηματικὴν ποινὴν ἴσην μὲ τὸ τριπλοῦν τοῦ φόρου, τὸν ὁποῖον ἀπεπειράθη νὰ ὑπεκφύγῃ· ἄλλως, ἐὰν τὸ ποσὸν τῆς ζημίας δὲν ἦναι δυνατὸν νὰ ἐξακριβωθῇ, ὑποβάλλεται εἰς πρόστιμον δραχμῶν 5—50.

Ὁσάκις ἡ ἀνάκρισις ἐνεργεῖται παρὰ δημοτικοῦ τινος ὑπαλλήλου, τὸ πρόστιμον μέχρι μὲν δραχμῶν δέκα εἰσπράττεται εἰς ὄφελος τοῦ δημοτικοῦ ταμείου, τὸ δὲ περιπλέον τοῦ ποσοῦ τούτου εἰσάγεται εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον.

Ἀλλ' ἐὰν ἡ πρᾶξις ἀνεκαλύφθη ἢ κατηγγέλθη ἀπ' ἄλλον παρὰ τὸν ἐνοικιαστὴν ἢ τὸν ἐπιστάτην τοῦ δημοσίου, τὸ τρίτον τοῦ προστίμου δίδοται εἰς αὐτόν.»

Ἐπὶ δὲ τοῦ **16** ἄρθρου παρατηρήσαντός τινος, ὅτι, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐπικαρπίαν, δὲν πρέπει νὰ ἐπιβάλληται ὡσαύτως ποινή, διότι δὲν εἶναι αὕτη φόρος, ἐφ' οὗ ἀναμφισβήτητον θεωρεῖται τὸ τοῦ δημοσίου δικαίωμα· ἀπήντησεν ὁ ὑπουργός, ὅτι καὶ ἡ ἐπικαρπία εἶναι, κατ' αὐτόν, φόρος, ἐπειδὴ ἂν ἔλλειπε ἡ ἐξ αὐτῆς πρόσοδος, ἤθελε μεταβληθῆ εἰς φόρον. Καὶ ἀληθῶς· ἐφ' οὗ ἡ ἐπικαρπία ὑβάνει, ὡς γνωστόν, εἰς τρία σχεδὸν ἑκατομμύρια, ἐὰν ἔλλειπον ταῦτα ἐκ τῶν εἰσοδημάτων τοῦ Κράτους, δὲν ἤθελον ἀναπληρωθῆ διὰ φόρου; Πᾶν λοιπὸν τοῦ δημοσίου εἰσόδημα εἶναι φόρος, καὶ ἐν περιπτώσει ὑφαιρέσεως πρέπει νὰ ἐπιβάλληται ἡ ἀναγκαία ποινή.

Ἐπὶ τούτοις ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη τὸ ἄρθρον δι' ἀναστάσεως ὡς ἐν τῷ νομοσχεδίῳ κεῖται, ἔχον οὕτως·

«Ἄρθρ. **16.** Ἡ προανάκρισις τῶν ἀνωτέρω παραβάσεων ἐνεργεῖται παρὰ τοῦ ἀρμοδίου δημάρχου, ἀστυνόμου ἢ παρέδρου, καθὼς καὶ παρὰ παντὸς ἄλλου ἀνακριτικοῦ ὑπαλλήλου, κατὰ τὰ ἐν τῇ ποινικῇ δικονομίᾳ ὡρισμένα. Ἡ δὲ ἐκδίκασις αὐτῶν γίνεται ἀπὸ τὸ ἀρμόδιον πταισματοδικεῖον ἢ πλημμελειοδικεῖον, κατὰ τὰς διατάξεις τῆς αὐτῆς δικονομίας.

Ἐὰν τὰ παρανόμως ὑραιρεθέντα προϊόντα παρήχθησαν ἀπὸ κτήματα διαφιλονεικούμενα μεταξὺ τοῦ δημοσίου καὶ τοῦ κατηγορουμένου, τὸ ἀρμόδιον δικαστήριον κάμνει μνείαν τοῦ περιστατικοῦ τούτου εἰς τὴν ἀπόφασίν του, καὶ ἐπιβάλλει τὸ πρόστιμον ὡς ἐπὶ ἰδιοκτήτων κτημάτων. Τὸ πρόστιμον ἐπὶ τῆς ἐπικαρπίας θέλει ἐπιβάλλεσθαι, ὅταν τὸ κτῆμα ἤθελε κηρυχθῆ ἀπὸ τὸ ἀρμόδιον δικαστήριον ὡς ἐθνικὸν ἢ ἐθνικοϊδιόκτητον.»

Ἐπὶ δὲ τοῦ **17** ἄρθρου παρατηρηθέντος νὰ προστεθῇ ἐν τῷ δ' αὐτοῦ ἐδαφίῳ μετὰ τὴν λέξιν «καπανίζεται» καὶ ἡ λέξις «ξηραίνεται» ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη τὸ ἄρθρον κατὰ τὴν προσθήκην ταύτην, ὡς καὶ τὰ ἑπόμενα **18**, **19** καὶ **20**, δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως· ἔχουσι δ' ὡς ἀκολούθως·

«Ἄρθρ. **17.** Ἡ βεβαίωσις τοῦ φόρου τῶν πρωϊμων καρπῶν σίτου, κριθῆς, σιγκοῦ, διμήνου (μαρτιάτικου), σικάλεως (βρίζας)

βρώμης, κυμίνου, γλυκανίσου, σισάμου, λιναρίου, ὀσπρίων καὶ ὡς καὶ τῶν ὀψίμων τῶν εἰς τὰ ἀλώνια καπανιζομένων, γίνεται ἐπὶ τῶν ἀλωνίων διὰ τοῦ δημοσίου κοιλοῦ, ἢ διὰ ζυγίσεως, ὅταν τὰ εἴδη ἦναι ἀνεπίδεκτα μετρήσεως. Τῶν δὲ ἀραβοσίτων, ὅσοι δὲν καπανίζονται εἰς τὰ ἀλώνια, ἀλλὰ μεταφέρονται εἰς κώνους εἰς τὰς οἰκίας, ἡ βεβαίωσις γίνεται ἢ δι' ἐκτιμήσεως ἐπὶ τῶν ἀγρῶν, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. **41** καὶ ἑπόμενα, ἢ διὰ δοκιμῆς.

Ἐν τῇ τελευταίᾳ περιπτώσει μετρεῖται διὰ κοφινίου ἢ ἄλλου μέτρου εἰς κώνους τὸ ὅλον προϊὸν ἑκάστου τῶν φορολογουμένων, γεμίζεται ἔπειτα ἀπὸ κώνους τὸ κοφίνιον ἢ μέτρον, καὶ σφραγιζόμενον ὑπὸ τοῦ δημάρχου ἢ παρέδρου καὶ τοῦ ἱερέως τοῦ χωρίου, ἐὰν ἦναι παρὸν, τοῦ ἐνοικιαστοῦ καὶ ὑπὸν ἐκ τῶν φορολογουμένων θελήσωσιν, ἐναποτίθεται εἰς τὸ δημαρχεῖον ἢ παρεδρεῖον ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τοῦ δημάρχου ἢ παρέδρου, συνταχθησομένου περὶ τούτου πρωτοκόλλου εἰς διπλοῦν, ἐξ οὗ τὸ μὲν παραλαμβάνει ὁ ἐνοικιαστὴς, τὸ δὲ παραδίδονται διὰ τοῦ δημάρχου ἢ παρέδρου ἐπὶ ἀποδείξει εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον.

Ὁ ἐνοικιαστὴς συντάττει εἰς διπλοῦν ὀνομαστικὸν κατάλογον τῶν φορολογουμένων, περιέχοντα καὶ τὸ ποσὸν τοῦ προϊόντος ἑκάστου ὡς ἐμετρήθη, καὶ ὑπογεγραμμένον παρ' αὐτοῦ, τοῦ δημάρχου ἢ παρέδρου καὶ τοῦ ἱερέως τοῦ χωρίου, παραδίδει ἐπὶ ἀποδείξει τὸ μὲν εἰς τὸν δήμαρχον ἢ πάρεδρον, τὸ δὲ εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον.

Μετὰ **15** δὲ ἡμέρας ἀποσφραγίζεται τὸ κοφίνιον ἢ μέτρον δημοσίως, ἀφοῦ πρῶτον βεβαιωθῇ τὸ ἀλώβητον τῶν σφραγίδων, καπανίζεται, ξηραίνεται καὶ μετρεῖται ὁ ἐν αὐτῷ καρπὸς καὶ ἐπὶ τῇ βάσει αὐτοῦ προσδιορίζεται ἐξ ἀναλογίας τὸ ποσὸν τῆς παραγωγῆς καὶ τοῦ φόρου εἰς κοιλά.

Ἔχουσι δὲ τὸ δικαίωμα οἱ φορολογούμενοι, διαφωνίας συμπεσούσης ὡς πρὸς τὴν μέτρησιν, νὰ ζητήσωσι τὴν δοκιμὴν διὰ ζυγίσεως τοῦ προϊόντος των· ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ζυγίζεται ἓν ποσὸν κώνων μέχρις ἑκατὸν ὀκάδων, καὶ ἐναποτίθεται εἰς κάδδον ἢ κοφίνιον, ἐφαρμοζομένων ἀναλόγως ὅλων τῶν ἀνωτέρω διατάξεων.

Ὀφείλουσι δὲ οἱ φορολογούμενοι, ὁσάκις προτιμῶσι τὴν διὰ δοκιμῆς βεβαίωσιν, νὰ εἰδοποιῶσι περὶ τούτου τὸν ἐνοικιαστὴν διὰ τοῦ δημάρχου ἢ παρέδρου τοῦ χωρίου των **10** ἡμέρας πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἐκτιμήσεως.

Ἄρθρ. **18.** Μετὰ τὴν μέτρησιν τῶν καρπῶν καὶ τὴν βεβαίωσιν τοῦ φόρου ἑκάστου φορολογουμένου, ὁ ἐνοικιαστὴς

σημειοῖ αὐτὸν ὁλογράφως καὶ ἀριθμητικῶς εἰς διπλότυπον βιβλίον, καὶ εἰς μὲν τὸ στέλεχος αὐτοῦ ὑπογράφεται ἰδιοχείρως ὁ φορολογούμενος, εἰς δὲ τὸ ἀπόσπασμα ὁ ἐνοικιαστής, καὶ τὸ ἐγχειρίζει εἰς τὸν φορολογούμενον. Ἀλλ' ἐὰν οὗτος ἔχῃ ἀντιρρήσεις εἴτε ὡς πρὸς τὸ σημειωθὲν ποσὸν, εἴτε ὡς πρὸς τὸ εἶδος τοῦ καρποῦ εἴτε ὡς πρὸς τὴν ἰδιότητα τοῦ κτήματος, δύναται νὰ σημειώσῃ αὐτὰς ἐντὸς ἡ ὄπισθεν τοῦ στελέχους· τούτου δὲ ἀγραμμάτου ὄντος, ὑπογράφει τὸ στέλεχος ἢ τὰς ἀντιρρήσεις ἄλλος τῆς ἐμπιστοσύνης του ἐνώπιον τοῦ παρέδρου ἢ τοῦ ἱερέως, καὶ ἐν ἐλλείψει ἢ ἀπουσίᾳ τούτων, ἐνώπιον δύω μαρτύρων, ὑπογραφομένων καὶ τούτων, ἢ γινομένης μνείας τῶν ὀνομάτων αὐτῶν ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν εἶναι ἀγράμματοι. Ἐὰν δὲ ὁ φορολογούμενος ἀρνῆται νὰ ὑπογράψῃ τὸ στέλεχος, ὁ ἐνοικιαστὴς καλεῖ δύω μάρτυρας, ἐξ ὧν ὁ εἷς πρέπει νὰ ἦναι ὁ πάρεδρος ἢ ὁ ἱερεὺς τοῦ οἰκείου ἢ τοῦ πλησιεστέρου χωρίου, διὰ νὰ ὑπογράψωσιν αὐτὸ πρὸς μόνην τὴν βεβαίωσιν τῆς ἀπὸ μέρους τοῦ φορολογουμένου γενομένης ἀρνήσεως.

Τὸ τοιουτοτρόπως συνταχθὲν στέλεχος καθίσταται διοικητικῶς ἐκτελεστὸν, ἐκτὸς ἐὰν ἤθελεν ἀνασταλῆ δικαστικῶς ἡ ἐκτέλεσίς του, καθὼς καὶ ὁπόταν φέρῃ ἀντιρρήσεις, ὅτε ἐκτελεῖται μόνον ὡς πρὸς τὸ μέρος τοῦ φόρου τὸ μὴ ἀμφισβητούμενον ἀπὸ τὸν φορολογούμενον, καὶ τοῦτο, ἐὰν πρόκειται περὶ γαιῶν, ἐπὶ τῶν ὁποίων τὸ δημόσιον δὲν διατηρεῖ τὴν νομικὴν κατοχὴν κατὰ τὸ ἄρθρον **84** τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρ. **19.** Ἐὰν ὁ ἐνοικιαστὴς δὲν ἐκδώσῃ καὶ παραδώσῃ εὐθὺς μετὰ τὴν μέτρησιν τὸ διπλότυπον, ὁ φορολογούμενος προσκαλεῖ τὸν δήμαρχον ἢ τὸν εἰδικὸν πάρεδρον ἢ τὸν ἔφορον ἢ τὸν εἰρηνοδίκην, ἢ τούτων κωλυομένων, τοὺς ἀναπληρωτὰς αὐτῶν, καὶ ἐνεργεῖ ἐπὶ παρουσίᾳ αὐτῶν δευτέραν μέτρησιν, τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ὁποίας ἐγγράφεται εἰς πρωτόκολλον, ἐνῷ μνημονεύεται ῥητῶς καὶ ἡ ἰδιότης τοῦ κτήματος, ἐξ οὗ παρήχθη ὁ καρπός. Τὸ πρωτόκολλον τοῦτο, συντεταγμένον εἰς διπλοῦν ἐνώπιον δύω μαρτύρων καὶ ὑπογεγραμμένον ἀπὸ τὰ παρευρεθέντα πρόσωπα, τὸ μὲν ἀφίνεται εἰς τὸν φορολογούμενον, τὸ δὲ παραπέμπεται ἀπὸ τὴν συντάξασαν αὐτὸ ἀρχὴν εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον, ἐὰν δὲν συνετάχθη παρ' αὐτοῦ, διὰ νὰ κανονίσῃ ἐπὶ τῇ βάσει αὐτοῦ τὸν εἰσπραχθησόμενον φόρον. Ὅστις τῶν ἀνωτέρω ὑπαλλήλων ἀρνηθῇ νὰ συντρέξῃ εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ πρωτοκόλλου τιμωρεῖται πειθαρχικῶς κατὰ τὸ ἄρθρ. **96** τοῦ παρόντος νόμου.

Ἐν περιπτώσει δὲ, καθ' ἣν ὁ μὲν ἐνοικιαστὴς δὲν ἐκδώσει τὸ

διπλότυπον, ὁ δὲ φορολογούμενος δὲν φροντίσει περὶ τῆς συντάξεως τοῦ πρωτοκόλλου, ὀφείλει ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος νὰ διορίζῃ πρὸς ἔκδοσιν τῶν διπλοτύπων ἀντιπρόσωπόν του, τοῦ ὁποίου ἡ ἀντιμισθία καταλογίζεται εἰς βάρος τοῦ ἐνοικιαστοῦ.

Ἄρθρ. **20.** Ὁ ἐνοικιαστὴς τιμωρεῖται·

α. Μὲ χρηματικὴν ποινὴν δραχμῶν **15—100**, ἐὰν ἀμελήσῃ τὴν ἐπὶ τῶν ἁλωνίων ἢ ἀμέσως μετὰ τὴν διὰ δοκιμῆς βεβαίωσιν τῶν ἀραβοσίτων κατὰ τὸ ἄρθρον **17** τακτικὴν ἔκδοσιν τῶν διπλοτύπων.

β'. Μὲ χρηματικὴν ποινὴν δραχμῶν **100—500**, ἐὰν χαρακτηρίσῃ κτήματα ἐθνικὰ ἢ ἐθνικοϊδιόκτητα ὡς ἰδιωτικὰ, ἢ ὡς ἐθνικοϊδιόκτητα κτήματα ἐθνικά.

γ'. Μὲ τὸ τριπλοῦν ποσὸν τοῦ μειωθέντος φόρου, ἐὰν παραλείψῃ ὁλοτελῶς τὴν εἰς τὸ διπλότυπον ἐγγραφὴν τοῦ φόρου, ἢ ἐγγράψῃ ὀλιγώτερον ποσὸν τοῦ παραχθέντος καρποῦ, τὸν ὁποῖον κατεμέτρησε.

δ'. Μὲ χρηματικὴν ποινὴν δραχμῶν **100—500**, ἐὰν ἐγγράψῃ εἰς τὸ διπλότυπον πλειότερον ποσὸν τοῦ παραχθέντος καρποῦ.

ε'. Μὲ χρηματικὴν ποινὴν δραχμῶν **15—100**, ἐὰν ἀνακαλυφθῇ οἱαδήποτε ἀσυμφωνία μεταξὺ στελέχους καὶ διπλοτύπου, ἐξαιρουμένης τῆς περιπτώσεως, καθ' ἣν ἀποδειχθῇ, ὅτι ἡ ἀλλοίωσις ἐπήγασεν ἐκ μέρους τοῦ φορολογουμένου.

ς'. Μὲ χρηματικὴν ποινὴν, ἴσην μὲ τὸ διπλοῦν τοῦ παρανόμως εἰσπραχθέντος φόρου, ἐὰν εἰσπράξῃ ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τοὺς φορολογουμένους φόρους, κατὰ παράβασιν τοῦ ἄρθρ. **27** τοῦ παρόντος νόμου.

Εἰς τὰς ὑπὸ στοιχ. β'.—ε'. περιπτώσεις ἐνεργεῖται κατ' αὐτοῦ καὶ ποινικὴ καταδίωξις κατὰ τὸ ἄρθρ. **255** τοῦ ποινικοῦ νόμου.

Τὸ ἥμισυ τοῦ τριπλοῦ φόρου καὶ τῆς χρηματικῆς ποινῆς εἰσέρχεται εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον, τὸ δὲ ἄλλο ἥμισυ δίδεται εἰς τὸν καταμηνυτὴν, μὴ ἐξαιρουμένου καὶ αὐτοῦ τοῦ φορολογουμένου.»

Ἀνεγνώσθη ἔπειτα τὸ **21** ἄρθρον, ἐφ' οὗ παρετήρησέ τις, ὅτι ὅσον εὐεργετικὴ εἶναι ἡ διάταξις αὐτοῦ, τοσοῦτον μένει καὶ ἀνεκτέλεστος, πολλάκις δὲ καὶ νοθεύονται τὰ διπλότυπα. Διὸ παρακαλεῖ τὸν ὑπουργὸν νὰ ἐπιστήσῃ ὅσον οἷόν τε τὴν προσοχὴν τῶν ἀρμοδίων ἀρχῶν, ἵνα μὴ συμβαίνῃ τοῦ λοιποῦ τὸ ἄτοπον τοῦτο, καὶ ἂς μὴ ἀμφιβάλλῃ, ὅτι τοιουτοτρόπως θέλει ἐμποδίσει πολλὰς καταχρήσεις.

Διαβεβαιώσαντος δὲ τοῦ ὑπουργοῦ, ὅτι πρὸ πολλοῦ διέταξεν

ήδη τὰ εἰκότα καὶ πᾶσαν καταβάλλει σπουδὴν τὸ δημόσιον ἵνα μὴ συμβῇ τοιαύτη τις ἀδικία· προσέθηκεν ὁ ἀνωτέρω βουλευτὴς ὅτι ἐπειδὴ πολλὰ ὑπάρχουσι παλαιὰ διπλότυπα, εἰς διαφόρους περιερχόμενα χεῖρας, καλὸν ἦτον, διὰ νὰ ἐκλείψωσιν ὅλως, νὰ τυπωθῶσιν ἕτερα νέον φέροντα τύπον, ταῦτα δὲ νὰ διανέμωνται μετὰ πολλῆς φειδοῦς καὶ ἐρεύνης.

Ἀπαντήσαντος δὲ τοῦ ὑπουργοῦ, ὅτι θεωρεῖ δικαίαν τὴν παρατήρησιν, καὶ πρέπει μάλιστα κατ' ἔτος νὰ ἐκδίδωνται νέα· ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὸ ἄρθρον κατὰ τὸ νομοσχέδιον, ὡς καὶ πάντα τὰ ἑπόμενα μέχρι τοῦ 36, δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως, ἐπεξηγηθέντος μόνον ἐπὶ τοῦ 25 ἄρθρου, ὅτι ἡ εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῆς ἐπαρχίας τρέχουσα ἀγοραία τιμὴ θέλει λαμβάνεσθαι ὡς βάσις εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ πρωτοκόλλου. Ἔχουσι δὲ τὰ ἄρθρα, ὡς ἐπεψηφίσθησαν, οὕτως·

«Ἄρθρ. 21. Οἱ ἐνοικιασταὶ εἶναι ὑπόχρεοι ν' ἀποστέλλωσιν ἀσφαλῶς εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον ἐπὶ ἀποδείξει παραλαβῆς τὰ στιλέχη τῶν διπλοτύπων βιβλίων, ἅμα ἕκαστον περαιοῦται, καθαρὰ καὶ εὐανάγνωστα, ἄνευ οὐσμάτων καὶ ξυσμάτων. Ἀλλ' ἐὰν ἐντὸς 5 ἡμερῶν, ἀφ' ἧς περαιωθῇ ἕκαστον βιβλίον, δὲν παραδοθῇ εἰς τὸν ἔφορον, τὸ ἀρμόδιον δικαστήριον, ἐπὶ τῇ αἰτήσει αὐτοῦ, δικάζον κατὰ προτίμησιν, ἐπιβάλλει εἰς τὸν ὀλιγωρήσαντα ἐνοικιαστὴν χρηματικὴν ποινὴν ἐκ δραχ. 100—200 καὶ διατάττει τὴν ἐντὸς 24 ὡρῶν παράδοσίν των διὰ προσωπικῆς κρατήσεως.

Τῆς ποινῆς ταύτης δὲν ἀπαλλάσσεται καὶ ἐὰν μετὰ τὴν πεντθήμερον προθεσμίαν παραδώσῃ εἰς τὸν ἔφορον τὰ εἰρημένα στελέχη.

Ἄρθρ. 22. Τοὺς κατὰ τὸ ἄρθρον 17 φόρους ὑποχρεοῦνται οἱ φορολογούμενοι τῇ ἐπιμελείᾳ καὶ εὐθύνῃ τοῦ ἐνοικιαστοῦ νὰ μετακομίσωσι καὶ παραδώσωσιν εἰς τὴν ἐντὸς ἑκάστου δήμου προσδιορισμένην κατ' ἐκλογὴν τοῦ ὑπουργείου κεντρικὴν ἀποθήκην.

Δύναται δὲ τὸ ὑπουργεῖον νὰ προσδιορίσῃ τὴν κεντρικὴν ἀποθήκην καὶ εἰς τινα τῶν γειτνιαζόντων δήμων δι' ἐκεῖνα μόνα τὰ χωρία τοῦ δήμου, τὰ ὁποῖα δὲν ἀπέχουσι πλειότερον τῶν 3 ὡρῶν.

Ἄρθρ. 23. Ὅσοι τῶν φορολογουμένων δὲν εὐκολύνονται νὰ μεταφέρωσι τοὺς καρποὺς των ἀμέσως εἰς τὴν κεντρικὴν ἀποθήκην, δύνανται νὰ τοὺς ἐναποταμιεύσωσι προσωρινῶς εἰς εἰδικὴν ἐντὸς τοῦ χωρίου των ἀποθήκην, τῆς ὁποίας τὸ ἐνοίκιον ἐξ ἀναλογίας τοῦ ἐναποταμιευθέντος ποσοῦ εἶναι εἰς βάρος των.

Ὀφείλουσιν ὅμως ἐντὸς 20 τὸ πολὺ ἡμερῶν νὰ μεταφέρωσιν αὐτοὺς ἀπὸ τὴν εἰδικὴν εἰς τὴν κεντρικὴν ἀποθήκην· παρελθούσης δ' ἐπὶ ματαίῳ τῆς προθεσμίας ταύτης, τὸ δημόσιον μετακομίζει αὐτοὺς δι' ἐξόδων τῶν ἀμελησάντων ἢ ἀρνηθέντων φορολογουμένων, τὰ ὁποῖα εἰσπράττονται διοικητικῶς.

Πᾶσα εἰδικὴ ἀποθήκη ἐπιτηρεῖται, σφραγίζεται καὶ ἀποσφραγίζεται ἑκάστην ἑσπέραν καὶ πρωΐαν παρὰ τοῦ ἐνοικιαστοῦ ἢ τοῦ ἀντιπροσώπου του καὶ τοῦ παρέδρου τοῦ χωρίου.

Ἐὰν δὲν μετακομίσωσιν οἱ φορολογούμενοι ὁλοκλήρους τοὺς φόρους των ἀπὸ τὰ ἀλώνια εἰς τὴν εἰδικὴν ἢ κεντρικὴν ἀποθήκην, τὸ δημόσιον καταλογίζει αὐτοὺς εἰς χρήματα εἰς βάρος τοῦ ἐνοικιαστοῦ ἢ τῶν φορολογουμένων κατ' ἐκλογήν, καὶ ἐνεργεῖ διοικητικῶς τὴν εἴσπραξιν. Ὁ εἰς χρήματα καταλογισμὸς ἐνεργεῖται παρὰ τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου ἐπὶ τῇ βάσει τῶν τιμῶν τοῦ ἰσχύοντος πρωτοκόλλου.

Οἱ ἐνοικιασταὶ ἀπαλλάττονται τοῦ τόκου τῆς ὑπερημερίας διὰ τὰ ἐλλείμματα, ὅσα καλύπτονται ἀπὸ καθυστερήματα τῶν φορολογουμένων, στηριζόμενα εἰς ἔγκυρα διπλότυπα.

Ἄρθρ. 24. Ἕκαστος τῶν φορολογουμένων δύναται νὰ κρατήσῃ τοὺς ἰδίους αὐτοῦ φόρους, ἀλλ' ὑποχρεοῦται νὰ ὑποβάλῃ διὰ τοῦ ἀρμοδίου δημάρχου ἢ παρέδρου ἢ καὶ ἀπ' εὐθείας πρὸς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον τὴν περὶ τούτου δήλωσίν του, καὶ νὰ πληρώσῃ αὐτοπροσώπως ἢ δι' ἀντιπροσώπου του τὸ ἀντίτιμον αὐτῶν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν τιμῶν τοῦ ἰσχύοντος πρωτοκόλλου εὐθὺς μετὰ τὴν ἐπὶ τῶν ἀλωνίων μέτρησιν αὐτῶν. Ἐὰν δὲ μετέφερεν ἤδη αὐτοὺς εἰς τὴν εἰδικὴν ἀποθήκην, δύναται νὰ τοὺς παραλάβῃ, ἀφοῦ παρουσιάσει εἰς τὸν εἰδικὸν πάρεδρον τοῦ χωρίου καὶ τὸν ἐνοικιαστὴν διπλότυπον ἀπόδειξιν τοῦ ἀρμοδίου ταμίου ἢ ταμιακοῦ εἰσπράκτορος, ἀμφαίνουσαν ὅτι ἐπλήρωσε τὸ ἀντίτιμον αὐτῶν.

Ἄρθρ. 25. Ἀπὸ τῆς ἐναρξεως τοῦ θέρους τῶν πρωΐμων καρπῶν συντάσσεται διαρκῶς κατὰ δεκαπενθημερίαν παρὰ τοῦ ἐπάρχου, τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου καὶ τοῦ ταμίου πρωτόκολλον, δι' οὗ βεβαιοῦται ἡ τρέχουσα ἀγοραία τιμὴ τῶν καρπῶν. Ἐπὶ τῇ βάσει τούτου πληρώνεται τὸ ἀντίτιμον τῶν κρατουμένων ἀπὸ τοὺς φορολογουμένους καρπῶν, τὰ καθυστερήματα τῶν φορολογουμένων καὶ τὰ ἐλλείμματα τῶν ἐνοικιαζῶν καὶ ἀποθηκαρίων.

Ἄρθρ. 26. Ἐὰν οἱ φορολογούμενοι δὲν μετακομίσωσιν εἰς τὴν κεντρικὴν ἀποθήκην τοὺς κατ' ἐκτίμησιν ἢ διὰ δοκιμῆς βεβαιου-

μένους κατὰ τὸ ἄρθρον 17 φόρους μετὰ τὸ κοπάνισμα καὶ τὴν ἐντελῆ ἀποξήρανσιν τῶν καρπῶν, ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος προσκαλεῖ πρὸς τοῦτο τοὺς φορολογουμένους ἐγγράφως καὶ ἐπὶ ἀποδείξει διὰ τῆς ἀρμοδίας δημοτικῆς ἀρχῆς.

Ἐὰν δὲ ἐντὸς 20 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρὸς τὸν δήμαρχον κοινοποιήσεως τῆς προσκλήσεως δὲν τοὺς μετακομίσωσιν, ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος καταλογίζει αὐτοὺς εἰς χρήματα εἰς βάρος τοῦ ἐνοικιαστοῦ ἢ τῶν φορολογουμένων ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ἀνωτέρω προθεσμίας ἰσχύοντος πρωτοκόλλου τῶν τιμῶν.

Ἄρθρ. 27. Ἀπαγορεύεται ἐν γένει εἰς τὸν ἐνοικιαστὴν νὰ εἰσπράττῃ ἢ νὰ διαθέτῃ οἱουδήποτε καρποὺς, πηγάζοντας ἀπὸ τὴν ἐνοικιασθεῖσαν πρόσοδον, πρὶν εἰσαχθῶσιν εἰς τὴν κεντρικὴν ἀποθήκην καὶ συμπληρωθῶσιν ὁλόκληρα τὰ ποσὰ τῶν ἐνοικιασθέντων εἰδῶν.

Ἔχει ὅμως τὸ δικαίωμα νὰ παραλάβῃ ἐκ τῆς ἀποθήκης τοὺς πλεονάζοντας καρποὺς, καθὼς καὶ τοὺς μὴ συμπεριληφθέντας εἰς τὰς συμφωνίας τῆς ἐνοικιάσεως, ἐφ' ὅσον τοιοῦτοι εἰσήχθησαν, καὶ νὰ εἰσπράξῃ εἰς εἶδος ἀπ' εὐθείας τοὺς εἰς χεῖρας τῶν φορολογουμένων μένοντας ἀδείᾳ τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου, κοινοποιουμένῃ εἰς αὐτοὺς διὰ τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς.

Ἀλλ' ἐὰν ἐκ τῶν κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον καρπῶν μένωσιν εἰς χεῖρας τῶν φορολογουμένων πλεονάζοντες, δύναται ὁ ἐνοικιαστὴς νὰ τοὺς εἰσπράξῃ καὶ εἰς χρήματα ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἰσχύοντος πρωτοκόλλου τῶν τιμῶν ἀδείᾳ τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου καὶ συνδρομῇ τοῦ ταμίου. Ἐν τοιαύτῃ ὅμως περιπτώσει ὀφείλει νὰ δηλώσῃ τὴν περὶ τούτου θέλησίν του πρὸ τῆς λήξεως τῆς κατὰ τὸ αὐτὸ ἄρθρον εἰκοσαημέρου προθεσμίας.

Οἱ φορολογούμενοι ὑποχρεοῦνται νὰ μετακομίσωσι τοὺς εἰρημένους καρποὺς εἰς τὸν τόπον, ὅπου εἶναι συστημένη ἡ κεντρικὴ ἀποθήκη διὰ τοὺς καρποὺς τοῦ δήμου των, ἢ εἰς ἄλλον μὴ ἀπέχοντα τοῦ χωρίου των πλέον τῶν τριῶν ὡρῶν. Δὲν ἐπιτρέπεται ὅμως εἰς τὸν ἐνοικιαστὴν ν' ἀπαιτήσῃ τὴν μετακόμισιν αὐτῶν διὰ δυσβάτων ὁδῶν ἄνευ εὐλόγου αἰτίας.

Ἄρθρ. 28. Ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς φορολογουμένους ν' ἀποδώσωσιν εἰς τὸν ἐνοικιαστὴν ἄνευ ῥητῆς ἀδείας τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου τοὺς φόρους των. Οἱ παραβάται τῆς παρούσης διατάξεως ὑποχρεοῦνται ν' ἀποδώσωσιν αὐτοὺς ἐκ νέου καὶ εἰς τὸ δημόσιον, ἐπιφυλαττομένου εἰς αὐτοὺς τοῦ δικαιώματος τῆς ἀποζημιώσεως κατὰ τοῦ ἐνοικιαστοῦ.

Ἄρθρ. 29. Ἐὰν μετὰ τὸ πέρας τῆς συγκομιδῆς τῶν πρωϊμων καρπῶν δὲν ἀποσβεσθῇ τὸ πρὸς τὸ δημόσιον χρέος τοῦ ἐνοικιαστοῦ μὲ τὸ ποσὸν τῶν ἀποταμιευθέντων εἰς τὰς δημοσίας ἀποθήκας καὶ τῶν κρατηθέντων ὑπὸ τῶν φορολογουμένων καρπῶν, προσκαλοῦνται οὗτος καὶ ὁ ἐγγυητής του ἐγγράφως καὶ ἐπὶ ἀποδείξει παρὰ τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου ἀπ' εὐθείας ἢ διὰ τῆς ἀρμοδίας δημοτικῆς ἀρχῆς, ν' ἀναπληρώσωσι τὰ ἐλλείμματά των δι' ὁμοειδῶν καὶ τῆς αὐτῆς ποιότητος καρπῶν, ἢ νὰ καταβάλωσι τὸ ἀντίτιμον ἐντὸς 15 ἡμερῶν. Παρελθούσης ἐπὶ ματαίῳ τῆς προθεσμίας ταύτης, ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος καταλογίζει τὸ ἔλλειμμα εἰς χρήματα ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ἀνωτέρω προθεσμίας ἰσχύοντος πρωτοκόλλου εἰς βάρος τοῦ ἐνοικιαστοῦ καὶ τοῦ ἐγγυητοῦ αὐτοῦ, καὶ παραπέμπει τὸν χρηματικὸν πίνακα εἰς τὸν ταμίαν, διὰ νὰ ἐνεργήσῃ τὴν εἰσπραξιν ἀμέσως κατὰ τὰς περὶ καταδιώξεως τῶν καθυστερούντων διατάξεις.

Αἱ ἀνωτέρω διατάξεις ἐφαρμόζονται ἀπαραλλάκτως καὶ ὡς πρὸς τοὺς ὀψίμους καρποὺς, ἐὰν ἀποδειχθῇ ἔλλειμμα μετὰ τὴν ἐντελῆ ἀποξήρανσιν αὐτῶν καὶ τὴν παρέλευσιν τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθ. 26 ὁριζομένης εἰκοσαημέρου προθεσμίας διὰ τὴν εἰς τὴν κεντρικὴν ἀποθήκην μετακομιδὴν τῶν καρπῶν.

Ἐὰν τὸ ἔλλειμμα ἑνὸς εἴδους καρπῶν ἢ καὶ πλειοτέρων καλύπτεται ἀπὸ πλεόνασμα ἄλλου εἴδους καρπῶν, τὸ δημόσιον ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ εἰσπράττῃ παρὰ τῶν φορολογουμένων τοὺς πλεονάζοντας καρποὺς κατὰ τὰς τιμὰς τοῦ ἰσχύοντος πρωτοκόλλου πρὸς συμψηφισμὸν τοῦ χρέους τοῦ ἐνοικιαστοῦ.

Ἄρθρ. 30. Τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον ἔχει τὸ δικαίωμα τοῦ ν' ἀναθεωρῇ καὶ μεταῤῥυθμίζῃ τὰς περὶ καταλογισμοῦ ἀποφάσεις τῶν οἰκονομικῶν ἐφόρων ἐξ ἐπαγγέλματος ἢ καὶ κατ' αἴτησιν τῶν ἐχόντων συμφέρον, ὁσάκις αὗται ἀντιβαίνουσιν εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρ. 31. Πᾶς δῆμος, ἐντὸς τοῦ ὁποίου συγκεντροῦνται οἱ εἰς εἴδη ἀποδιδόμενοι φόροι, εἶναι ὑπόχρεως νὰ χορηγῇ εἰς τὸ δημόσιον τὰς πρὸς ἐναποταμίευσιν τῶν προϊόντων ἀναγκαιούσας ἀποθήκας, τὰς ὁποίας ὁ ἔπαρχος καὶ ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος προσδιορίζουσι. Τὸ ἐνοίκιον τῶν ἀποθηκῶν τούτων συμφωνεῖται μεταξὺ τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου καὶ τοῦ ἰδιοκτήτου· ἐν περιπτώσει διαφωνίας ἀποφασίζει ὁριστικῶς καὶ ἀνεκκλήτως ὁ εἰρηνοδίκης.

Ἐὰν δὲ ἀποποιηθῇ ὁ δῆμος νὰ παραχωρήσῃ εἰς τὸ δημόσιον τὰς ἀναγκαίας ἀποθήκας, τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν συνιστᾷ τὴν κεντρικὴν ἀποθήκην εἰς ἄλλον πλησιέστερον δῆμον,

ὅπου οἱ φορολογούμενοι τοῦ ἀποποιηθέντος δήμου ὑποχρεοῦνται νὰ μεταφέρωσι τοὺς φόρους των, ἐπιρυπτομένου εἰς αὐτοὺς τοῦ δικαιώματος τῆς ἀποζημιώσεως κατὰ τοῦ παραιτίου.

Ἄρθρ. 32. Εἰς πᾶσαν κεντρικὴν ἀποθήκην θέλει χορηγηθῆ κοιλὸν δημόσιον ἴσης χωρητικότητος μὲ τὴν τοῦ κοιλοῦ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, δι' οὗ θέλουν παραλαμβάνεσθαι οἱ καρποί. Ὀφείλει ἑπομένως πᾶς ἐνοικιαστὴς νὰ μετρῇ ἐπὶ τῶν ἀλωνίων τοὺς καρποὺς διὰ κοιλοῦ ἴσης χωρητικότητος μὲ τὴν τοῦ κοιλοῦ τῆς κεντρικῆς ἀποθήκης, καὶ νὰ παραδίδῃ τὸν βεβαιωθέντα φόρον ἐσφραγισμένον ἐντὸς σάκκων εἰς τὸν φορολογούμενον, διὰ νὰ τὸν μετακομίσῃ εἰς τὴν κεντρικὴν ἀποθήκην. Πᾶσα δὲ κατὰ τὴν εἰς τὴν κεντρικὴν ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τὰ ἀλώνια ἢ ἀπὸ τὴν εἰδικὴν ἀποθήκην παράδοσιν προκύψουσα τυχὸν ἔλλειψις ἢ ἀναφαινομένη νόθευσις τοῦ φόρου καταψηφίζεται εἰς βάρος τοῦ ἐνοικιαστοῦ, ὅστις δύναται αὐτοπροσώπως ἢ δι' ἀντιπροσώπου του νὰ παρευρίσκηται εἰς τὴν παράδοσιν.

Ὁ ἐνοικιαστὴς ἔχει δικαίωμα ἀναγωγῆς κατὰ τοῦ φορολογουμένου πρὸς ἀποζημίωσιν, ἐὰν τυχὸν ἡ ἔλλειψις ἢ ἡ νόθευσις ἐπήγασεν ἀπὸ τὸν φορολογούμενον διὰ παραβιάσεως τῶν σφραγίδων ἢ δι' ἄλλου τινὸς μέσου.

Ἄρθρ. 33. Ἅμα γένῃ ἡ κατὰ τὸ ἄρθρ. 22 μετακόμισις ὁλοκλήρου ἢ μέρους τοῦ φόρου ἑκάστου φορολογουμένου, ὀφείλει ὁ μὲν ἐνοικιαστὴς νὰ σημειώσῃ ὄπισθεν τοῦ ἀποσπάσματος τοῦ διπλοτύπου τὸ ποσὸν καὶ εἶδος τοῦ φόρου καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν σάκκων, ὁ δὲ ἀποθηκάριος νὰ ἐκδώσῃ διπλότυπον παραλαβῆς ἐμφαῖνον τὸ ὄνομα τοῦ φορολογουμένου, τὸ ποσὸν καὶ τὸ εἶδος τοῦ φόρου, ὡς καὶ τὸν ἀριθμὸν τοῦ διπλοτύπου.

Ἐὰν ὁ ἀποθηκάριος δὲν ἐκδώσῃ οὐδεμίαν ἀπόδειξιν ἢ ἐκδώσῃ τοιαύτην χειρόγραφον ἢ καὶ ἔντυπον παρὰ τοὺς κανονισμένους τύπους, καταδιώκεται ὡς ἔνοχος ὑπεξαιρέσεως.

ΚΕΦ. Γ'.

Περὶ φορολογίας τοῦ ἐλαίου.

Ἄρθρ. 34. Ὁ ἐπὶ τῶν ἐλαιῶν ἔγγειος φόρος καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας ἐνοικιάζεται διὰ δημοπρασίας κατὰ χωρίον ἢ δῆμον μέχρις ὁλοκλήρου ἐπαρχίας· ἀποδίδοται δὲ παρὰ μὲν τοῦ ἐνοικιαστοῦ εἰς τὸ δημόσιον εἰς χρήματα, παρὰ δὲ τῶν φορολογουμένων, εἰς τὸν ἐνοικιαστὴν εἰς εἶδος ἐν τοῖς ἐλαιοτριβείοις εὐθὺς μετὰ τὴν ἐκπίεσιν τοῦ ἐλαίου.

Ἀλλ' ἐὰν αἱ προσφοραὶ θεωρηθῶσιν ἀσύμφοροι, τόσον ὁ ἔγγειος φόρος καθὼς καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας εἰσπράττονται διὰ

λογαριασμῶν τοῦ δημοσίου εἰς χρήματα πρὸς λεπ. 8 τὴν ὀκάν.

Ἡ βεβαίωσις τοῦ μὲν ἐγγείου φόρου γίνεται εἰς τὰ ἐλαιοτριβεῖα διὰ μετρήσεως, τῆς δὲ ἐπικαρπίας δι' ἐκτιμήσεως ἐπὶ τῶν δένδρων εἰς ὀκάδας ἐλαίου.

Ἡ πληρωμὴ τοῦ ἐνοικίου γίνεται εἰς τρεῖς ἴσας δόσεις τὴν 1 Ἰανουαρ., τὴν 1 Φεβρ. καὶ τὴν 1 Μαρτίου τοῦ ἑπομένου ἔτους.

Τὸ εἰσπραττόμενον παρὰ τοῦ ἐνοικιαστοῦ ἔλαιον ἐναποτίθεται εἰς γνωστὰς τῷ οἰκονομικῷ ἐφόρῳ καὶ ταμίᾳ ἀποθήκας, καὶ μένει ὑπέγγυον μέχρις ἐξοφλήσεως τοῦ ἐνοικίου.

Ὀφείλει ἑπομένως ὁ ἐνοικιαστής, ὁσάκις πρόκειται νὰ ἐκποιήσῃ μέρος αὐτοῦ, νὰ εἰδοποιῇ τόν τε ἔφορον καὶ τὸν ταμίαν καὶ πρὸ τῆς εἰς τὸν ἀγοραστὴν παραδόσεως αὐτοῦ νὰ καταθέτῃ εἰς τὸ ταμεῖον τὸ ἀντίτιμον.

Ἐὰν ὁ ἐνοικιαστὴς δὲν ἀποταμιεύσῃ ἢ μετὰ τὴν ἀποταμίευσιν ἐκποιήσῃ λαθραίως, ἢ ὑπεξαιρέσῃ τὸ ὅλον ἢ μέρος τοῦ ἐλαίου κατὰ παράβασιν τῶν ἀνωτέρω διατάξεων, ὑποβάλλεται εἰς πρόστιμον ἢ χρηματικὴν ποινήν, ἴσην μὲ τὴν διπλῆν ἀξίαν τοῦ μὴ ἐναποταμιευθέντος ἢ ἐκποιηθέντος ἢ ὑπεξαιρεθέντος ἐλαίου. Τὸ τρίτον τοῦ προστίμου ἢ τῆς χρηματικῆς ποινῆς δίδοται εἰς τὸν καταμηνυτήν.

Ἄρθρ. 35. Εἰς τὰ μέρη, ὅπου δὲν ὑπάρχουσιν ἐλαιοτριβεῖα καὶ ἡ ἐκπίεσις τοῦ ἐλαίου γίνεται κατ' ἄλλον τρόπον, ἢ ἡ παραγωγὴ εἶναι μικρὰ ὡς ἐκ τῆς ὀλιγότητος τῶν δένδρων, ὁ ἔγγειος φόρος βεβαιοῦται δι' ἐκτιμήσεως ἐπὶ τῶν δένδρων εἰς ὀκάδας ἐλαίου, καὶ ἀποδίδοται εἰς χρήματα πρὸς λεπτὰ ὀκτὼ τὴν ὀκάν.

Αἱ πρὸς βρῶσιν χρήσιμοι ἐλαῖαι ζυγίζονται ἢ ἐκτιμῶνται κατ' ἐκλογὴν τῶν φορολογουμένων εἰς τὸν τόπον τῆς ἀποταμιεύσεως, λαμβανομένου τοῦ φόρου πρὸς λεπτὰ 2 τὴν ὀκάν.

ΚΕΦ. Δ'.

Περὶ φορολογίας τῶν περιβολίων κλπ. τῆς μετάξης καὶ τῶν ξηρῶν σύκων τῶν ἐπαρχιῶν Καλαμιῶν καὶ Μεσσήνης.

Ἄρθρ. 36. Ὁ ἔγγειος φόρος καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας τῶν περιβολίων, λαχανοκήπων, μποσανίων, κρομμύων, γεωμήλων, καπνῶν, βαμβακίων, ὑγρασιδίων καὶ τῶν συστάδην κειμένων ἀμυγδαλεῶν ἐνοικιάζεται ἐπὶ δημοπρασίας κατὰ χωρίον ἢ δῆμον μέχρις ὁλοκλήρου ἐπαρχίας καὶ ἀποδίδοται εἰς χρήματα.»

Ἀναγνωσθέντος τοῦ 37 ἄρθρου, προκληθεὶς διεσάφησεν ὁ ὑπουργός, ὅτι ἐὰν ἐντὸς περιβολίου ὑπάρχωσιν εἴς τινα μέρη αὐτοῦ, ἐκτὸς ἄλλων προϊόντων, καὶ δημητριακοὶ καρποί, τὸ

ἐντεῦθεν δικαίωμα θέλει λαμβάνει ὁ ἐνοικιαστὴς τῶν περιβολίων.

Ἐπὶ τούτοις ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὸ ἄρθρον, ὡς καὶ τὰ ἑπόμενα **38** καὶ **39**, δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως, ἐχοντα οὕτως·

«Ἄρθρ. **37.** Ἡ βεβαίωσις τῶν ἀνωτέρω φόρων γίνεται δι' ἐκτιμήσεως ἑφάπαξ δι' ὅλον τὸ ἔτος ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐκτάσεως ἑκάστου κτήματος καὶ τῆς ἐτησίας προσόδου, λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν παραχθέντων, ὑπαρχόντων καὶ παραχθησομένων ἐντὸς τῶν διαφόρων ὡρῶν τοῦ ἔτους προϊόντων.

Ἡ φορολογία δὲ τοῦ βαμβακίου καὶ καπνοῦ βεβαιοῦται ἐπὶ τῇ βάσει ὁλοκλήρου τοῦ προϊόντος δι' ἕκαστον περφτευμένον χωράφιον, ὑπολογιζομένου εἰς ὀκάδας τοῦ τε καπνοῦ δι' ὅλας τὰς περιόδους (χέρια) τῆς συλλογῆς, καὶ τοῦ βαμβακίου ἄνευ τοῦ περικλείοντος αὐτὸ κάλυκος.

Ἡ ἐποχὴ τῆς ἐκτιμήσεως προσδιορίζεται ὑπὸ τοῦ ἐπάρχου, τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου καὶ τοῦ ἀριμοδίου δημάρχου, λαμβανόντων ὑπ' ὄψιν καὶ τὴν γνωμοδότησιν τριῶν καλλιεργητῶν βαμβακοφυτείας καὶ καπνοφυτείας, προσκαλουμένων κατ' ἐκλογὴν τῶν αὐτῶν ἀρχῶν.

Ὁ ἔγγειος φόρος καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας τοῦ καπνοῦ καὶ τῶν βαμβακίων ἀποδίδοται ἐπὶ τῇ βάσει τῆς εἰς τὸν τόπον τρεχούσης τιμῆς, κανονιζομένης διὰ πρωτοκόλλου, συνταχθησομένου ἐπὶ μὲν τοῦ καπνοῦ κατὰ κοινότητα ἢ θέσιν παρὰ τοῦ ἐπάρχου, τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου καὶ τοῦ ἀριμοδίου δημάρχου, λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν καὶ τῆς γνωμοδοτήσεως τριῶν καλλιεργητῶν καπνοφυτείας, προσκαλουμένων κατ' ἐκλογὴν τῶν αὐτῶν ἀρχῶν· ἐπὶ δὲ τοῦ βαμβακίου, κατ' ἐπαρχίαν παρὰ τοῦ ἐπάρχου, τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου καὶ τοῦ δημάρχου τῆς πρωτευούσης, λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς γνωμοδοτήσεως τριῶν καλλιεργητῶν βαμβακοφυτείας, προσκαλουμένων κατ' ἐκλογὴν τῶν αὐτῶν ἀρχῶν.

Κατὰ τῶν περὶ ἀπακοπῆς τῆς τιμῆς τοῦ καπνοῦ καὶ τοῦ βαμβακίου πρωτοκόλλων ἔχουσι δικαίωμα προσφυγῆς οἵ τε ἐνοικιασταὶ καὶ οἱ φορολογούμενοι ἐντὸς **10** ἡμερῶν ἐνώπιον τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου, τὸ ὁποῖον ἀποφασίζει ὁριστικῶς.

Ἄρθρ. **38.** Οἱ κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον φόροι εἰσπράττονται παρὰ τοῦ δημοσίου εἰς λογαριασμὸν τοῦ ἐνοικιαστοῦ μέχρι τῆς συμπληρώσεως τοῦ ἐνοικίου, τῶν μὲν ὑγρασιδίων τὴν **15** Μαΐου, τῶν δὲ λοιπῶν τὴν **1** Ὀκτωβρίου, καὶ τοῦ βαμβακίου τὴν **15** Νοεμβρίου.

Τὰ τυχόντα περισσεύματα εἰσπράττονται παρὰ τοῦ ἑνοικιαστοῦ μέχρι τῆς συμπληρώσεως τοῦ ἐνοικίου, τῶν μὲν ὑγρασιδίων τὴν **15** Μαΐου, τῶν δὲ λοιπῶν τὴν **1** Ὀκτωβρίου, καὶ τοῦ βαμβακίου τὴν **15** Νοεμβρίου.

κιαστοῦ προηγουμένης ἀδείας τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου καὶ συνδρομῆς τοῦ ταμίου.

Ἄρθρ. **39.** Ὁ ἔγγειος φόρος τῆς μεταξῆς ἐνοικιάζεται ἐπίσης ἐπὶ δημοπρασίας κατὰ χωρίον ἢ ὄψον μέχρις ὁλοκλήρου ἐπαρχίας, ἀποδίδεται δὲ παρὰ μὲν τῶν φορολογουμένων εἰς τὸν ἐνοικιαστὴν εἰς κουκούλια, παρὰ δὲ τοῦ ἐνοικιαστοῦ εἰς τὸ δημόσιον εἰς χρήματα.

Τὸ ἐνοίκιον πληρώνεται τὴν **30** Αὐγούστου.

Ἡ βεβαίωσις τοῦ φόρου τούτου γίνεται δι' ἐκτιμήσεως τῶν κουκουλίων εἰς λίτρας ἢ ὀκάδας, κατὰ τὴν ἐγχώριον συνήθειαν, ἐπὶ τῶν καλαμωτῶν ἢ κλαρίων.

Ἐν περιπτώσει διαφωνίας ἡ βεβαίωσις γίνεται ἢ διὰ ζυγίσεως ἢ διὰ μετρήσεως τῶν κουκουλίων.

Ὁ φορολογούμενος ὀφείλει νὰ εἰδοποιῇ διὰ τοῦ δημάρχου ἢ παιδάρχου τὸν ἐνοικιαστὴν τοὐλάχιστον τρεῖς ἡμέρας πρὸ τῆς συλλογῆς τῶν κουκουλίων ἐκ τῶν καλαμωτῶν ἢ κλαρίων, διὰ νὰ ἐνεργῇ τὴν ἐκτίμησιν. Ἀλλ' ἐὰν ὁ ἐνοικιαστὴς δὲν εὑρίσκηται εἰς τὸν τόπον ἢ δὲν μεταβῇ νὰ ἐνεργήσῃ τὴν ἐκτίμησιν, ὁ φορολογούμενος προχωρεῖ εἰς τὴν συλλογήν, ἐφαρμοζομένων τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου **19.**»

Ἀναγινωσκόντος ἔπειτα καὶ τοῦ **41** ἄρθρου, ἐξεθηκέ τις, ὅτι ἡ περὶ ἐνοικιάσεως τοῦ ἐγγείου φόρου τῶν σύκων διάταξις, μὴ ὑπάρχουσα μέχρι τοῦδε, καλῶς προσετέθη ἐν τῷ νομοσχεδίῳ, ἐπειδὴ ἐν ᾧ πλάπτει τοὺς φορολογουμένους, δὲν ὠφελεῖ συγχρόνως καὶ τὸ δημόσιον. Καὶ πλεῖστοι ἀρ' οὗ ἡ Κυβέρνησις ἔχει τοὺς ὑπαλλήλους αὐτῆς, πρὸς οὓς ἀπευθύνει πᾶσαν ἐμπιστοσύνην, καὶ τὰ σῦκα δὲν ἐξάγονται χωρὶς νὰ μὴν ὑποστῶσι τὴν δέουσαν φορολογίαν, διὰ τῆς νέας διατάξεως ταύτης δὲν κατορθοῦται ἄλλο ἢ νὰ καταστρέφωνται τῶν φόρων ἐπαισθητῶν, ἐν ᾧ μέχρι τοῦδε οὐδὲ περιελαμβάνοντο εἰς τοὺς ὑπολογισμοὺς τῶν ἐμπόρων. Ἀποκρούουσι δ' οὗτοι τὸ σύστημα τῆς ἐνοικιάσεως, καθ' ὃν πολλάκις τοὺς ἔβριψαν εἰς ὅλας τὰς κερδοσκοπικὰς πλεκτάνας τῶν ἐνοικιαστῶν, τοὺς περιέπλεξεν εἰς ὀλεθρίους δίκας, καὶ ὑπάρχουσι παραδείγματα, καθ' ἃ ὑποχρεώθησαν νὰ χαρτώσι τὰ προϊόντα των ἐν τῇ παραλίᾳ μέχρι τέλους τῆς μετὰ τῶν ἐνοικιαστῶν ἀμφισβητήσεώς των, καὶ ἠναγκάσθησαν νὰ πληρώσουν **40** τοῖς **0/0**, ὅπως ἐξέλθωσι τῆς καταστρεπτικῆς ταύτης στασιμότητος. Ἀλλ' ἐν ᾧ ὅλα ταῦτα θέλουσιν ἐκλείψει, ἐὰν τὸ σύστημα ἀλλαχθῇ, τὸ συνηθέστερον πάντων, ἀνακύπτει τὸ εἶδος τοῦτο τοῦ ἐμπορίου, δι' οὗ καὶ μόνον ζῇ ὁ τόπος

ἐκεῖνος, καὶ τὸ ὁποῖον, μετὰ τὴν καταστροφὴν μάλιστα τῆς σταφίδος καὶ τὰ λοιπὰ ἐπερχόμενα δεινά, εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐμψυχωθῇ ὅσον οἷόν τε. Διὸ συμπεραίνει, ὅτι πρέπει νὰ ἐκλείψῃ ἡ ἀνωτέρω τοῦ ἄρθρου διάταξις.

Ἀπήντησεν ὁ ὑπουργός, ὅτι τὸ μέτρον τῆς ἀποδεκατώσεως τινῶν ἐκ τῶν προϊόντων ἦτον ἐξαίρεσις, ὑπαγορευθεῖσα εἴτε διὰ νὰ ἐμψυχωθῶσι τὰ τοιαῦτα εἴδη εἴτε διότι δὲν κατηναλίσκοντο καὶ ἐπιτοπίως. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲ εἶχον ὑπαχθῆ εἰς τὴν ἐξαίρεσιν ταύτην καὶ τὰ σῦκα χάριν τοῦ πρώτου λόγου, καὶ διὰ τοῦτο βλέπομεν, ὅτι, ἐν ᾧ μόλις ἔρθανον πρὸ ὀλίγου εἰς ἓν καὶ ἥμισυ ἑκατομμύριον ὁρμαθῶν, ἀναβαίνουσιν ἤδη εἰς ἕξ. Μετὰ τὴν ἐμψύχωσιν λοιπὸν ταύτην, ἂν ὁ προαγορεύσας θεωρῇ φρονκτέον τὸ τῆς ἐνοικιάσεως μέτρον, μὴ λησμονήσῃ, ὅτι εἶναι σύστημα γενικὸν, καὶ δὲν πρέπει νὰ ζητῶσι τινὲς ἐξαιρέσεις. Ἐδόθη ἤδη εἰς τὸ προϊὸν τοῦτο μία τις προστασία, καὶ ἀφ' οὗ δὲν φορολογεῖται τὸ ἐντὸς τοῦ τόπου καταναλισκόμενον, ἀφ' οὗ δὲν προσβάλλονται τὰ συμφέροντα τῶν φορολογουμένων, διότι ἐπρονόησεν ὑπὲρ αὐτῶν ἡ Κυβέρνησις, δὲν βλέπει τὸν λόγον, δι' ὃν νὰ μὴν ὑπαχθῇ καὶ τὸ προϊὸν τοῦτο εἰς τὸ γενικὸν σύστημα τῆς φορολογίας. Καὶ ὁμολογεῖ μὲν, ὅτι οἱ ὑπάλληλοι τῆς Κυβερνήσεως εἶναι πρόσωπα τῆς ἰδίας ἐμπιστοσύνης τῆς, ἀλλ' ὁ ἄνθρωπος, ἀπελπὶς εἰς τὴν φύσιν αὐτοῦ, ὑπόκειται εἰς ἀδυναμίας, καὶ διὰ τοῦτο πᾶσα Κυβέρνησις συνετὴ ἐρρόντισε νὰ ἀποκόπτῃ τὰς ἀφορμὰς, ἐξ ὧν δύνανται νὰ προκύψωσι καταχρήσεις. Ὅταν λοιπὸν εἰς μόνον τὸν τελώνην ἀπόκειται ὁ προσδιορισμὸς τῆς φορολογίας, οἱ δὲ ἔμποροι συμφέρον ἔχουν νὰ πληρώσωσιν ὀλιγώτερον, φρονήσεως ἔργον θεωρεῖ νὰ μακρύνηται πᾶσα πρὸς κατάχρησιν εὐκολία. Πάσων συμπεραίνει, ὅτι διὰ τοὺς ἐκτεθέντας λόγους ὑπεβλήθησαν καὶ τὰ σῦκα εἰς τὸ γενικὸν τῆς ἐνοικιάσεως μέτρον, καὶ ἐπιμένει εἰς τὴν τοῦ ἄρθρου παραδοχήν.

Τοῦτον ἀντικρούων ἐπέρερεν ὁ προαγορεύσας, ὅτι ἀφ' οὗ διὰ τοῦ συστήματος τῆς ἐνοικιάσεως ἀπορεύγομεν, ὡς εἶπεν ὁ ὑπουργὸς, τόσας ὑφάλους, εὐλογώτερον ἦτον νὰ συμπράνῃ, ὅτι ἀντὶ τῶν σύκων, πρέπει νὰ ἐνοικιάσωμεν τὰ τελωνεῖα, ἐπειδὴ, ἀφ' οὗ οἱ μὲν ἔμποροι μόνον ἐπιζητοῦσι τὸ συμφέρον αὐτῶν, οἱ δὲ ὑπάλληλοι τοῦ δημοσίου εἶναι κακῆς πίστεως, δὲν πρέπει διὰ τοῦτο νὰ ὑποφερώμεν ἡμεῖς καὶ νὰ πληρόνωμεν τὰ ἀντίποινα τῆς κακίας ἄλλων. Τὸ κατ' αὐτὸν ὅμως παρατηρεῖ, ὅτι ὅπου εἶναι δυνατὸν πρέπει νὰ ἀποκρούηται τὸ σύστημα τῆς ἐνοικιάσεως, ὡς ἐγένετο τοῦτο καὶ εἰς ἄλλα τινὰ εἴδη προϊόντων. Ἂν δὲ ταῦτα ἦναι ἐξαίρεσις, διὰ τί νὰ μὴν ἐξαιρεθῶσιν εὐλογώτερον καὶ τὰ σῦκα; Ἂν ἔρθασαν δὲ ταῦτα, ὡς ὁ ὑπουργὸς ὡμολόγησεν, εἰς ἓξ ἑκατομμύρια ὁρμαθῶν, συνέβη τοῦτο διότι δὲν κατεπείσθησαν μέχρι τοῦδε, ἀλλ' ἐντεῦθεν δὲν ἐξάγεται, ὅτι ἔρθασαν εἰς τὸν ἀνώτατον ὅρον, καὶ δύνανται ν' ἀναβῶσιν εἰς ἑκατὸν ἴσως ἑκατομμύρια. Γνωστὸν εἶναι, ὅτι ἡ πρώτη τῶν σύκων ἀπαρχὴ λογίζεται ἡ ἀρίστη, καὶ αὐτὰ μάλιστα εἰσὶ τὰ ἐν Εὐρώπῃ περιζήτητα, ἐξ ὧν παράγεται ἡ μεγάλη τοῦ τόπου ὠφέλεια. Ἀλλ' οἱ μὲν ἐνοικιασταὶ δὲν θέλουσιν ἐπιτρέψει τὴν ἐλαχίστην ἐξαγωγὴν πρὸ τῆς ὅλης συγκομιδῆς τοῦ προϊόντος, οἱ δὲ κάτοικοι θέλουσι βιασθῆ νὰ περιμένωσι κατ' ἀνάγκην, καὶ ἰδοὺ, διὰ τοῦ μέτρου σας τούτου κατεστράφη τὸ προϊόν. Τὰ σῦκα, ἐκτὸς τῆς Τεργέστης, μεταφέρονται εἰς τε τὴν Τουρκίαν καὶ τὴν Μαύρην θάλασσαν. Ὅταν λοιπὸν βιάσητε τοὺς κατοίκους νὰ φορτώσωσιν αὐτὰ μόλις τὸν Ὀκτώβριον, δὲν θέλουν δυνηθῆ νὰ πλεύσωσιν εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα καὶ αἱ ἀγοραὶ θέλουν περιορισθῆ εἰς στενοὺς κύκλους. Ὁ ὑπουργὸς λοιπὸν ἂς μὴ σπεύσῃ ἂς σκεφθῇ ὡριμώτερον ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου, καὶ θέλει πεισθῆ, ὅτι καὶ διὰ τὸ δημόσιον καὶ διὰ τοὺς κατοίκους εἶναι ὠφελιμώτερον τὸ τῆς ἐνοικιάσεως μέτρον.

Ἀπήντησεν ὁ ὑπουργὸς, ὅτι ἂν καὶ δὲν ἀγνοεῖ τὴν περὶ τὸ λέγειν δεινότητα τοῦ ἐνιστημένου, δὲν ἐπίστευεν ὅμως, ὅτι ἤθελε κλονήσει καὶ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ πεποίθησιν, ἣν ἀληθῶς ἐκλόνει, ἂν δὲν ὑπῆρχον πρὸ ὀφθαλμῶν του τὰ πράγματα. Παρατηρεῖ λοιπὸν, ὅτι τὰ σῦκα μεταφέρονται ἀπαρεμποδίστως καὶ πωλοῦνται τῷ ὄντι καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις, ἃς ὁ προαγορεύσας ἀνέφερεν, ἀλλ' οὐδ' ὑπῆρξεν οὐδὲ ὑπάρχει τὸ ἄτοπον τὸ παρ' αὐτοῦ ἐκτεθέν. Πέρυσι μόνον ἐγένετο εἴδος τι παρεμποδίσεως τῶν ἐμπόρων, καὶ τὸ ὑπουργεῖον ἔγραψεν αὐστηρῶς, ὅτι ἐπ' οὐδεμιᾷ περιστάσει δύναται νὰ ἐμποδισθῇ τοῦ νὰ φορτώσῃ ὁ ἔμπορος, ἐν τούτῳ δὲ ἔλαβεν ἀπάντησιν, ὅτι ἐσυμβιβάσθη ἡ διαφορά. Ἀλλὰ τοιαῦτα ἐλήφθησαν ἤδη μέτρα, ὥστε ἐγγυᾶται, ὅτι δὲν θέλει συμβῆ τοιοῦτόν τι καὶ ἐφέτος, καθ' ὅσον ἡ δημοπρασία θέλει γίνει ἐπὶ τῇ βάσει ἐξηγήσεων τοῦ ὑπουργείου καὶ ληφθῇ πᾶν ἐξασφαλίσεως μέτρον. Ἐπρυτιμήθη δ' ἐνταῦθα τὸ σύστημα τῆς ἐνοικιάσεως, διότι, ἐνῷ παρέχει πλειοτέραν ἀσφάλειαν, εἶναι μάλιστα τὸ γενικώτερον καὶ δὲν πρέπει νὰ ἐκβιάζωσιν αὐτὸ ἀδικαιολόγητοι ἐξαιρέσεις. Κακῶς δ' ἐσυμπέρανεν ἐκ τῶν λόγων του ὁ προαγορεύσας, ὅτι οἱ ὑπάλληλοι πρέπει νὰ κηρυχθῶσι

κακῆς πίστεως, ἐπειδὴ ὁ ὑπουργὸς ἐκτιμῶν αὐτούς, εἶπεν, ὅτι καθίστανται ἔτι τιμιώτεροι, ὅταν βλέπωσι τὸν ἔλεγχον τῆς προϊσταμένης ἀρχῆς καὶ δὲν ὑπάρχωσι τὰ πρὸς καταχρήσεις σκάνδαλα. Τὸ μέτρον λοιπὸν τῆς ἐνοικιάσεως δὲν καταστρέφει τοὺς κατοίκους, καὶ μετὰ τὸ περυσινὸν ἄτοπον ἡ Κυβέρνησις θέλει προνοήσει τὰ πάντα ὑπὲρ ἑνὸς προϊόντος ἀληθῶς οὐσιώδους.

Ἀντεῖπεν ὁ πρὸ αὐτοῦ, ὅτι ἐφ' ὅσον ὑπῆρχε συναγωνισμὸς μεταξὺ δημοσίου καὶ ἐνοικιαστοῦ, δὲν ἐσύμφερεν εἰς αὐτὸν νὰ γίνηται μὲν ἡ ἐξαγωγὴ τῶν σύκων τοῦ δημοσίου, νὰ χρονίζῃ δὲ ἡ τῶν ἰδικῶν του, ἐπειδὴ τότε ἤθελεν εὑρίσκει τιμὴν εὐτελῆ. Ἤδη ὅμως ὁ ἐνοικιαστὴς ἔχων τὸ δικαίωμα νὰ προλογῇ τὰ σῦκα δι' ἐκτιμήσεως καὶ ζυγίσεως, ἐπέχει λέγων, ὅτι ἀπαιτεῖ νὰ γίνῃ πρῶτον ἡ συγκομιδὴ ὅλου τοῦ προϊόντος, ἐντεῦθεν δὲ εὑρίσκει τοὺς ἐμπόρους ὑποχειρίους ἢ γίνεται κυριάρχης τῆς ὅλης ἀγορᾶς. Συνιστῶν δὲ εἰς τὴν σκέψιν τοῦ ὑπουργοῦ τὸ ἐκ τῆς παντοδυναμίας ταύτης δεινὸν ἀποτέλεσμα, τὸν παρακαλεῖ νὰ μὴ σπεύσῃ σήμερον εἰς τὴν τοῦ ἄρθρου παραδοχήν, καὶ ἂν μετὰ σκέψιν ὡριμωτέραν δὲν συμφωνήσῃ, δυνάμεθα τότε νὰ προβῶμεν εἰς τὴν τοῦ νομοσχεδίου παραδοχήν.

Ἀντέλεξεν ὁ ὑπουργός, ὅτι οὐδεὶς φόβος εἶναι νὰ γίνῃ ὁ ἐνοικιαστὴς κυριάρχης τῆς ἀγορᾶς, ἐπειδὴ οὐ μόνον γνωρίζομεν τὴν φύσιν αὐτὴν τῶν πραγμάτων, ὅτι δηλ. τὰ σῦκα δὲν συλλέγονται ὅλα διὰ μιᾶς, ἀλλὰ καὶ τὸ δημόσιον θέλει θέσει τοιούτους ὅρους καθ' οὓς ἀπαρεγκλίτως θέλει βαδίσει ὁ ἐνοικιαστὴς, διὰ νὰ λάβῃ τὸ δικαίωμά του. Ἡ Κυβέρνησις εὑρίσκει τὸ συμφέρον αὐτῆς εἰς τὸ νὰ γίνηται μεγάλη τοῦ προϊόντος ἐξαγωγή. Πῶς εἶναι λοιπὸν δυνατὸν ν' ἀδιαφορήσῃ τοῦ νὰ εὕρῃ αὐτὸ ἐπωφελῆ ἔξοδον, μετὰ τὸν κατακλυσμὸν μάλιστα τῆς ἐρετεινῆς δυστυχίας; Τέλος παρατηρεῖ, ὅτι καταίαν λογίζεται πᾶσαν τοῦ νομοσχεδίου ἀναβολήν, ἐπειδὴ ἐμελέτησεν αὐτὸ ἐπὶ πέντε μῆνας καὶ δὲν ἔχει νὰ φέρῃ γνώμην διάφορον, καθ' ὅσον εἶναι βεβαιότατος, ὅτι οὐδεὶς κίνδυνος οὐδ' ἄλλη τις ἀπειλεῖται ζημία ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ νομοσχεδίου.

Τελευταῖον ἐπέφερεν ἄλλος, ὅτι ὅσον καὶ ἂν βεβαιοῖ ὁ ὑπουργὸς, ὅτι θέλει προνοήσει ὑπὲρ τῶν συμφερόντων τῶν προλογουμένων, δὲν θέλει κατορθώσει πολὺ, ἐπειδὴ ὅταν εἰς μόνον τὸν ἐνοικιαστὴν ἀπόκειται νὰ μετρῇ καὶ ζυγίζῃ τὰ σῦκα, ἐννοεῖται ὅτι δύναται οὗτος νὰ ἐνεργήσῃ κατ' ἰδίαν ἀρέσκειαν. Ἐν περιπτώσει δὲ τοιαύτῃ οὐδεὶς ἔχει τὴν ἐξουσίαν, οὐδὲ Κυβέρνησις οὐδὲ Βουλαί νὰ τὴν ἐμποδίσωσι, καθ' ὅσον δύνανται

προσφεύγων εἰς τὰ δικαστήρια, νὰ ζητῇ ἀποζημιώσεις. Καὶ λέγει μὲν ὁ ὑπουργὸς, ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐξαιρεθῶσι τὰ σῦκα τοῦ γενικοῦ τῆς ἐνοικιάσεως συστήματος, ἀλλ' ἐν ᾧ αὐτὸς ἠσπάσθη πάντοτε τὴν ἰσότητα ἐπιθυμεῖ νὰ ἐφαρμόζηται γενικῶς· καὶ ὅμως ἐνταῦθα, ἐντὸς τοῦ νομοσχεδίου τούτου, ὑπάρχουσιν ἐξαιρέσεις ὑπὲρ ὁλοκλήρων ἐπαρχιῶν, τὸ ὁποῖον πᾶν ἄλλο δύναται νὰ ὀνομασθῇ ἢ ἰσότης. Δι' ὅλα ταῦτα συμπεραίνει, ὅτι οἱ λόγοι τοῦ ἀγορεύσαντος βουλευτοῦ εἰσὶν ἄξιοι προσοχῆς, καὶ πρέπει νὰ ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις ὅπως σκεφθῇ καὶ ὁ ὑπουργὸς ὡριμώτερον.

Μετὰ ταῦτα παρατηρηθέντος, ὅτι ἡ Βουλὴ δὲν ὑπελείπετο πλήρης διὰ τὴν ἀποχώρησιν τινῶν ἐκ τῶν βουλευτῶν, ὁ πρόεδρος ἀναβαλὼν ἐπὶ τὴν αὔριον τὴν ἐξακολούθησιν τῆς αὐτῆς συζητήσεως, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν ἐν ὥρᾳ **2 1|2** Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος
ΕΥ. Μ. ΠΑΡΙΣΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Π. Κολποδῖνος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΞΕ'.

Τῇ 17 Ἰουνίου 1853.

Συνελθόντων περὶ τὴν ἑνδεκάτην τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἐν πρώτοις παρελθὼν ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, ὑπέβαλε τὸν λογαριασμὸν τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως τοῦ Κράτους διὰ τὸ **1852** μετὰ τῆς προσωρινῆς καταστάσεως τῆς αὐτῆς χρήσεως. (Ὅρα παράρτημα πρακτικῶν).

Μετὰ ταῦτα δὲ παρετήρησεν, ὅτι ἂν καὶ πρὸ πολλοῦ ὑπεβλήθη ὁ ἀπολογισμὸς τῆς χρήσεως τοῦ **1850**, δυστυχῶς ὅμως μέχρι τοῦ νῦν δὲν συνεζητήθη. Ἐπειδὴ δὲ πρῶτον ἤδη παρουσιάσθη τακτικὸς εἰς τὴν Βουλὴν ἀπολογισμὸς, τὸ ὑπουργεῖον δικαίως περιέμενε τὴν ἐπ' αὐτοῦ ἀπόφασιν τοῦ σώματος, ἵνα βεβαιωθῇ ἂν συνετάχθη καλῶς ἢ πρέπει νὰ ὑποστῶσι τροποποιήσεις οἱ ἄλλοι. Ἐντεῦθεν ἂν καὶ ἀπὸ τοῦ Ἀπριλίου εἶναι συντεταγμένος καὶ ὁ ἀπολογισμὸς τοῦ **1851**, δὲν ὑπέβαλεν ὅμως αὐτὸν τὸ ὑπουργεῖον, περιμένον τὴν ἐπὶ τοῦ ἑτέρου ἀπόφασιν

τῆς Βουλῆς. Ἐπειδὴ ὅμως ἐβράδυνεν αὕτη, διαζεται νὰ ὑποβάλῃ ἅσον οὔπω καὶ τοῦτον, συνταταγμένον ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἀνωτέρω πρώτου ἀπολογισμοῦ. Διὸ παρακαλεῖ τὴν Βουλὴν νὰ σπεύσῃ τὴν ἐπὶ τοῦ εἰσαχθέντος ἤδη ἀπόφασίν της, ἀφοῦ μάλιστα καὶ ἡ ἐπ' αὐτοῦ ἔκθεσις τῆς ἐπιτροπῆς πρὸ πολλοῦ ἀνεγνώσθη.

Συναινεσάσης δὲ τῆς Βουλῆς, ἀνηγγέλθη, ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς διὰ τὸ 1851 νομοσχεδίου. Ἐπὶ τούτου δὲ λαβών τις τὸν λόγον ἐξέθηκεν, ὅτι καὶ αὐτὸς καὶ εἷς τῶν βουλευτῶν Μεσσήνης κατὰ τὴν παρελθοῦσαν συνεδρίασιν ἔφερον τὸν λόγον κατὰ τῆς διατάξεως τοῦ 40 ἄρθρου, ἐπὶ μόνου ὁρμώμενοι τοῦ συμφέροντος τοῦ δημοσίου καὶ τῶν φορολογουμένων, οἵτινες κατεπιέσθησαν πολυτρόπως ὑπὸ τῶν ἐνοικιαστῶν, ὡς δυστυχῶς συμβαίνει τοῦτο καὶ σήμερον. Καὶ εἶπε μὲν ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργός, ὅτι ἐπιμένει ὑπὲρ τῆς παραδοχῆς τοῦ ἄρθρου, ἐπειδὴ πρὸς τοῖς ἄλλοις καταναλίσκονται πολλὰ σῦκα ἐπιτοπίως, ἀλλὰ δὲν εἶναι ἀκριβὲς τοῦτο, διότι, ὡς παρατηροῦμεν, ὁ ἐνοικιαστὴς ἐπροτίμα πάντοτε τὴν εἰς τὰ τελωνεῖα ἀποδεκάτωσιν τῶν σύκων, ἐπειδὴ ἔβλεπεν, ὅτι μικρὰ τις κατηναλίσκετο ἐν τῷ τόπῳ ποσότης. Ἐνῷ λοιπὸν ὁ διϊσχυρισμὸς οὗτος τοῦ ὑπουργοῦ δὲν ἔχει ὑπόστασιν, συγχρόνως εἶναι δυνατὸν ἄλλος μὲν νὰ ἀναλάβῃ τὸν ἔγγειον φόρον, ἄλλος δὲ τὴν ἐπικαρπίαν· διὸ δὲν δύναται νὰ ἦναι λυσιτελὴς ἡ τοῦ ἄρθρου διάταξις. Τέλος ἂν καὶ ὑπῆρξε πάντοτε ἔγκρισις τῆς ἐνοικιάσεως, ὡς καθ' ἑαυτὴν ἐλαττωματικῆς, ἐπειδὴ ὅμως ἐνδέχεται νὰ πεισθῇ τὸ Σῶμα εἰς τὰς παρατηρήσεις τοῦ ὑπουργοῦ, διὰ νὰ μὴ παρεξηγηθῇ ὡς ἄλλοτε, συμφωνεῖ καὶ αὐτὸς ὑπὲρ τῆς ἐνοικιάσεως, ἀλλὰ πρατείνει νὰ γίνηται ἡ ἀποδεκάτωσις *ἢ ἐν τῷ τόπῳ ἢ ἐν τῷ τελωνείῳ κατὰ τὸν καιρὸν τῆς ἐξαγωγῆς* διὰ μετρήσεως ἢ ζυγίσεως τῶν ὁρμαθῶν. Οἱ κατὰ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου ἐνισταμένοι ἐκ μόνου ὁρμῶνται τοῦ δημοσίου συμφέροντος, ἡ δὲ πρότασίς του ὠφελεῖ τό τε δημόσιον καὶ τοὺς φορολογουμένους, ἐνῷ ἄλλως, ὠφελεῖται μόνον ὁ ἐνοικιαστής, ὡς δυνάμενος νὰ ἐμποδίσῃ τοὺς κατοίκους τοῦ νὰ πωλήσωσιν ἐκ τοῦ προϊόντος των, χωρὶς νὰ ἰσχύῃ ἡ Κυβέρνησις νὰ τὸν ἀποτρέψῃ.

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργός, ὅτι ἀφοῦ, ὡς ἀναφέρει τὸ ἄρθρον, ὁ φόρος τῶν σύκων βεβαιοῦται διὰ μετρήσεως κλπ., εἰς μόνον τὸν ἐνοικιαστὴν καὶ τὸν φορολογούμενον ἀπόκειται νὰ βεβαιώσωσιν αὐτὸν, ἐὰν θέλουν, εἰς τὸ παράλιον,

ἀλλ' ὁ ὑπουργὸς δὲν δύναται νὰ τοὺς ὑποχρεώσῃ εἰς τοῦτο. Ἄλλως δὲν συμφέρει νὰ δεσμεύσωμεν διὰ τῆς ὑποχρεώσεως ταύτης καὶ τὸ ἐμπόριον, διότι, ὡς αὐτὸς ὁ βουλευτὴς Μεσσήνης εἶπε, πολλοὶ τῶν ἐμπόρων ἐμποδισθέντες ὑπὸ τῶν ἐνοικιαστῶν κατὰ τὸ παράλιον, ἠναγκάσθησαν νὰ συμβιβασθῶσι προσφέροντες 40 τοῖς 0/0. Δι' ἀμφοτέρους λοιπὸν τοὺς λόγους δὲν δέχεται τὴν τροπολογίαν.

Ἀντέλεξεν εἰπὼν ἄλλος, ὅτι συμβιβασμὸς μεταξὺ φορολογουμένου καὶ ἐνοικιαστοῦ δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ, καὶ ἑπομένως ποτὲ δὲν θέλουν συμφωνήσει νὰ βεβαιώσωσι τὸ προϊὸν εἰς τὴν παραλίαν. Τοὐναντίον, ἐπειδὴ βεβαιοῦνται τὰ σῦκα ἐπὶ τῶν τραπεζῶν, οἱ ἐνοικιασταὶ ἠρνήθησαν πάντοτε τὴν βεβαίωσιν, λέγοντες ὅτι ἀπαιτοῦσι νὰ συγκομισθῶσι πρότερον ὅλα· διὰ τοῦτο δὲ οἱ ἔμποροι, ἵν' ἀποφύγωσι τὴν ἐντεῦθεν ζημίαν, εἰς πολλὰς ὑπεβάλλοντο θυσίας, ὅπως μεταπείσωσι τοὺς ἐνοικιαστάς. Ἐπειδὴ λοιπόν, ἐὰν μείνῃ ὡς ἔχει τὸ ἄρθρον, θέλει ὑπόκεισθαι εἰς διπλῆν τὸ ἐμπόριον φορολογίαν, ὑποστηρίζει τὴν πρότασιν τοῦ βουλευτοῦ Καλαμῶν.

Ἐπὶ τούτοις ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, ἀπέρριψε τὴν ἀνωτέρω τροπολογίαν, μὴ ἀναστᾶσα· ἀκολούθως δὲ παρεδέχθη τὸ ἄρθρον δι' ἀναστάσεως ὡς ἐν τῷ νομοσχεδίῳ κεῖται, ἔχον οὕτως·

«Ἄρθρ. 40. Ὁ ἐπὶ τῶν ξηρῶν σύκων τῶν ἐπαρχιῶν Καλαμῶν καὶ Μεσσήνης ἔγγειος φόρος ἐνοικιάζεται ἐπὶ δημοπρασίᾳ κατὰ δῆμον ἢ ἐπαρχίαν, καὶ ἀποδίδοται παρὰ μὲν τῶν φορολογουμένων εἰς τὸν ἐνοικιαστὴν εἰς εἶδος, παρὰ δὲ τοῦ ἐνοικιαστοῦ, εἰς τὸ δημόσιον εἰς χρήματα εἰς δύω ἴσας δόσεις, τὴν 30 Σεπτεμβρίου καὶ τὴν 31 Ὀκτωβρίου· βεβαιοῦται δὲ διὰ μετρήσεως τῶν ὁρμαθῶν ἢ διὰ ζυγίσεως, ὅταν τὰ σῦκα δὲν συγκομίζωνται εἰς ὁρμαθούς.

Οἱ φορολογούμενοι ὑποχρεοῦνται νὰ μετακομίσωσι τοὺς φόρους των εἰς τὴν ἀποθήκην, τὴν ὁποίαν ὁ ἐνοικιαστὴς ὀφείλει νὰ συστήσῃ ἐντὸς τοῦ δήμου των.

Αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 34 § 5 — 7 ἐφαρμόζονται ἀπαραλλάκτως καὶ ἐνταῦθα.

Ἐν περιπτώσει δὲ, καθ' ἣν δὲν ἤθελεν ἐγκριθῇ ἡ ἐνοικίασις, ὁ ἔγγειος φόρος πληρώνεται κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν ἢ τὴν μεταφορὰν εἰς χρήματα κατὰ τὸ ἄρθρ. 62.»

Ἀναγνωσθέντος ἔπειτα τοῦ 41 ἄρθρου, εἷς μὲν παρετήρησεν, ὅτι ἐπειδὴ πολλαὶ γίνονται διαστροφαὶ κατὰ τὴν ἐκτίμησιν, τὸ τῆς μονομεροῦς ἐκτιμήσεως πρωτόκολλον δὲν πρέπει νὰ κα-

θίσταται ὁριστικὸν ὑπὸ μόνου τοῦ ἐνοικιαστοῦ, καθ' ὅσον μεταβαίνων οὗτος ἐπιτηδὲς εἰς ὥραν, καθ' ἣν ὁ φορολογούμενος ἐλλείπει, συντάσσει πρωτόκολλον, ἐν ᾧ βεβαιοῖ ὅτι δὲν τὸν εὗρεν. Ἀλλ' ἐὰν καὶ προσκληθεὶς ἔλθῃ ὁ φορολογούμενος, οὐχ ἧττον δύναται ὁ ἐνοικιαστὴς νὰ βεβαιώσῃ, ὅτι δὲν εὗρεν αὐτόν, καὶ ἡ πρᾶξις του νὰ ἦναι ὁριστική. Διὸ προτείνει, ἐκτὸς τοῦ ἐνοικιαστοῦ, νὰ βεβαιώσι τὴν πρᾶξιν ὁ δήμαρχος καὶ εἷς μάρτυς.

Ἄλλος ὅμως ἀπήντησεν, ὅτι δὲν εἶναι εὔλογος ἡ ἀνησυχία τοῦ ἀγοραύσαντος, ἐπειδή, κατὰ τὸν δ'. τοῦ ἄρθρου ξ, ὁ φορολογούμενος δύναται, ἐὰν θέλῃ, νὰ ζητήσῃ τὴν ἐπανάληψιν τῆς ἐκτιμήσεως.

Ἐπὶ τούτοις ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη τὸ ἄρθρον δι' ἀναστάσεως, ἔχον οὕτω·

ΚΕΦ. Ε'.

Περὶ ἐκτιμήσεως ἐν γένει.

«Ἄρθρ. 41. Αἱ ἐκτιμήσεις γίνονται ὡς ἀκολούθως·

Ὁ ἐνοικιαστὴς ὀφείλει νὰ κοινοποιήσῃ ἐγγράφως καὶ ἐπὶ ἀποδείξει εἰς τὸν ἀρμόδιον δήμαρχον πρὸ εἴκοσιν ἡμερῶν τὴν ἡμέραν τῆς ἐνάρξεως τῆς ἐκτιμήσεως καὶ τὴν σειράν, καθ' ἣν θέλει ἐνεργηθῇ ἡ ἐκτίμησις τῶν προϊόντων ἑκάστης θέσεως. Τὴν κοινοποίησιν ταύτην ὀφείλει ὁ δήμαρχος νὰ κάμῃ γνωστὴν εἰς τοὺς φορολογουμένους πρὸ 15 ἡμερῶν διὰ προγράμματός του, ἀναγινωσκομένου ἐπ' ἐκκλησίας δύο κατὰ συνέχειαν κυριακῶν.

Ἕκαστος φορολογούμενος ὀφείλει, ἂν δὲν προτιμᾷ νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν ἐκτίμησιν ὁ ἴδιος μὲ τὸν ἐνοικιαστὴν ἢ τὸν ἐκτιμητήν του, νὰ ἔχῃ πρόχειρον τὸν ἐκ μέρους του ἐκτιμητὴν κατὰ τὴν ὡρισμένην ἡμέραν τῆς ἐκτιμήσεως. Ἀλλ' ἐὰν δὲν ἐμφανισθῇ ἐπιτοπίως οὔτε ὁ φορολογούμενος οὔτε ὁ ἐκτιμητὴς του, ὁ ἐνοικιαστὴς ἢ ὁ ἐκτιμητὴς αὐτοῦ προβαίνει μόνος του εἰς τὴν ἐκτίμησιν· ὀφείλει ὅμως νὰ παραδώσῃ αἰσθέσως τὸ ἀπόσπασμα τοῦ πρωτοκόλλου τῆς ἐκτιμήσεως εἰς τὴν δημοτικὴν ἀρχήν, ἥτις ὑποχρεοῦται νὰ διαβιβάσῃ αὐτὸ ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν εἰς τὸν φορολογούμενον.

Ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ φορολογουμένου τὸ πρωτόκολλον τῆς ἐκτιμήσεως τοιχοκολλᾶται εἰς τὴν θύραν τῆς οἰκίας του ἐπιμελείᾳ καὶ εὐθύνῃ τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς καὶ ἐνώπιον δύο μαρτύρων.

Ἐὰν τὴν τρίτην ἡμέραν, ἀφ' ἧς γνωστοποιηθῇ ὡς ἀνωτέρω τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐκτιμήσεως εἰς τὸν φορολογούμενον, ἀπαιτήσῃ οὗτος ἢ ὁ ἐκτιμητής του διὰ τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς τὴν ἐπανάληψιν τῆς ἐκτιμήσεως, ἡ δημοτικὴ ἀρχὴ ὀφείλει νὰ εἰδοποιήσῃ

ἐντὸς δύω ἡμερῶν τὸν ἐνοικιαστήν, καὶ ἡ ἐκτίμησις ἐπαναλαμβάνεται.

Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ μὲν ἐνοικιαστὴς γνωστοποιεῖ εἰς τὸν δήμαρχον πρὸ τριῶν ἡμερῶν τὴν ἡμέραν τῆς ἐπαναλήψεως τῆς ἐκτιμήσεως, ὁ δὲ δήμαρχος εἰδοποιεῖ παραχρῆμα τὸν φορολογούμενον· ἄλλως, ἡ ἐκ μανομερείας ὑπὸ τοῦ ἐνοικιαστοῦ γενομένη καθίσταται ὁριστική.

Τὸ ἀποτέλεσμα ἑκάστης ἐκτιμήσεως ἐγγράφεται ἀμέσως εἰς διπλότυπον πρωτόκολλον, τὸ ὁποῖον ὑπογράφεται ἀπὸ τοὺς λαβόντας μέρος εἰς τὴν ἐκτίμησιν.

Ἐὰν ὁ φορολογούμενος ἢ ὁ ἐκτιμητής του ἦναι ἀγράμματος, τὸν ὑπογράφει ἄλλος τῆς ἐμπιστοσύνης του ἐνώπιον δύο μαρτύρων, ἐξ ὧν ὁ εἷς πρέπει νὰ ἦναι ὁ πάρεδρος ἢ ὁ ἱερεὺς τοῦ χωρίου. Τοῦ πρωτοκόλλου τούτου τὸ μὲν ἀπόσπασμα ἐκκόπτεται καὶ παραδίδεται παραχρῆμα εἰς τὸν φορολογούμενον, τὸ δὲ στέλεχος μένει εἰς τὸν ἐνοικιαστήν. Ἀλλ' ἐὰν ὁ ἐνοικιαστὴς ἢ ὁ ἐκτιμητὴς δὲν παρευρεθῇ κατὰ τὰς ὡρισμένας ἡμέρας εἰς τὸν τόπον τῆς ἐκτιμήσεως, ἢ παρευρεθεὶς δὲν ἐκδώσῃ καὶ παραδώσῃ εὐθὺς εἰς τὸν φορολογούμενον τὸ ἀπόσπασμα τοῦ πρωτοκόλλου τῆς ἐκτιμήσεως, ἐφαρμόζονται ἀναλόγως αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 19.

Ὁ ἐνοικιαστὴς ὑποχρεοῦται μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐκτιμήσεως νὰ παραδώσῃ ἐπὶ ἀποδείξει εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον τὰ στελέχη τῶν πρωτοκόλλων τῆς ἐκτιμήσεως τῶν ὑγρασιδίων τὴν 1 Μαΐου, τῶν καυκαυλίων ἀπὸ τῆς 20 Ἰουνίου μέχρι τῆς 20 Ἰουλίου, τῶν σταφίδων, ὅταν ἡ βεβαίωσις γίνηται δι' ἐκτιμήσεως, τὴν 15 Αὐγούστου, τῶν περιβολίων κλπ. τὴν 15 Σεπτεμβρίου, τῶν βαμβακίων τὴν 31 Ὀκτωβρίου, καὶ τῶν εἰς κώνους συλλεγομένων ἀραβοσίτων εὐθὺς ἅμα ἀποπερατοῦται κατὰ χωρίον ἡ ἐκτίμησις.

Ἐπὶ τῇ βάσει τούτων ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος συντάττει καὶ παραπέμπει εἰς τὸν ταμίαν τοὺς χρηματικοὺς πίνακας. Ἐὰν δὲ ἐντὸς πέντε ἡμερῶν, ἀφ' ἧς ἐκπνεύσει ἑκάστη τῶν ἀνωτέρω προθεσμιῶν, ὁ ἐνοικιαστὴς δὲν παραδώσῃ εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον τὰ στελέχη τῶν πρωτοκόλλων τῆς ἐκτιμήσεως, ἐφαρμόζονται κατ' αὐτοῦ αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 21, ὁ δὲ οἰκονομικὸς ἔφορος καταλογίζει εἰς βάρος αὐτοῦ καὶ τοῦ ἐγγυητοῦ του ὁλόκληρον τὸ ἐνοίκιον καὶ παραπέμπει ὑπ' εὐθύνην του ἀμέσως εἰς τὸν ταμίαν κατάστασιν εἰσπρακτέων.»

Ἐπὶ δὲ τοῦ 42 ἄρθρου παρετήρησέ τις, ὅτι ἡ ἐν τῷ β'. αὐτοῦ

§ λέξις *διαφωνία* πρέπει ν' ἀντικατασταθῇ πρὸς σαφήνειαν διὰ τῆς λέξεως *ἰσοψηφία*, καθ' ὅσον αὕτη εἶναι ἡ διὰ τῆς νομοθεσίας ἡμῶν καθιερωμένη λέξις.

Ἀπαντήσαντος τοῦ ὑπουργοῦ, ὅτι ἂν καὶ σαφέστερον ἐξηγεῖται τὸ πνεῦμα τοῦ ἄρθρου διὰ τῆς λέξεως *διαφωνία*, δύναται ὅμως νὰ σημειωθῇ ἐν τοῖς πρακτικοῖς, ὅτι διὰ τῆς λέξεως ταύτης ἐννοεῖται ἡ *ἰσοψηφία*.

Ἐπὶ τῇ ἐξηγήσει ταύτῃ ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη τὸ ἄρθρον, ὡς καὶ τὰ μετ' αὐτὸ 43, 44 καὶ 45, δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως, ἔχοντα οὕτως·

«Ἄρθρ. 42. Πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἐκτιμήσεως ὁ ἔπαρχος, ὁ ἔφορος καὶ ὁ εἰρηνοδίκης τῆς πρωτευούσης, συνερχόμενοι ἐπὶ τῇ προσκλήσει τοῦ πρώτου εἰς τὸ γραφεῖον του, διορίζουσι κατὰ πλειοψηφίαν δι' ἕκαστον δῆμον ἀνὰ ἕνα ἐπιδιαιτητὴν καὶ ἕνα ἀναπληρωτὴν αὐτοῦ, ἀσχέτους πρὸς ἀλλήλους καὶ πρὸς τοὺς ἐνοικιαστάς συγγενείας ἐξ αἵματος ἢ ἐκ κηδεστείας κατ' εὐθεῖαν γραμμὴν ἢ ἐκ πλαγίου μέχρι τετάρτου βαθμοῦ, καὶ μὴ συνδεδεμένους πρὸς ἀλλήλους καὶ τοὺς ἐνοικιαστὰς διὰ στενῆς φιλίας ἢ σχέσεως.

Ἐὰν ὡς ἐκ τῆς διαφωνίας τῶν ἀρχῶν δὲν καταρτισθῇ πλειοψηφία, ὑπερισχύει ἡ γνώμη τοῦ ἐπάρχου.

Ἐν περιπτώσει διχογνωμίας τῶν ἐκτιμητῶν, τοῦ ἐνοικιαστοῦ καὶ τοῦ φορολογουμένου, ὁ ἐπιδιαιτητής, ἢ τούτου κωλυομένου, ὁ ἀναπληρωτὴς αὐτοῦ, ἀφοῦ δώσῃ τὸν κατὰ τὸ ἄρθρον 41 ὅρκον, ἀπορασίζει ὁριστικῶς, ἢ παραδεχόμενος θάτέραν τῶν γνωμῶν ἢ σχηματίζων ἰδίαν ἐντὸς τοῦ ὅρου τῶν δύω τούτων, καὶ καταχωρίζει καὶ βεβαιοῖ διὰ τῆς ὑπογραφῆς του τὴν ἀπόφασίν του εἰς τὸ αὐτὸ διπλότυπον πρωτόκολλον.

Ἐπιτρέπεται ἐξαίρεσις κατὰ τῶν ἐπιδιαιτητῶν καὶ τῶν ἀναπληρωτῶν, κατὰ τὰς περὶ ἐξαιρέσεως διατάξεις τῆς πολιτ. δικονομίας, ἐνώπιον τοῦ ἀρμοδίου εἰρηνοδίκου.

Ἐν περιπτώσει κωλύματος ἢ ἐξαιρέσεως τοῦ τε ἐπιδιαιτητοῦ καὶ τοῦ ἀναπληρωτοῦ αὐτοῦ, διορίζεται ἄλλος κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος ἄρθρου.

Ἄρθρ. 43. Ἡ ἀντιμισθία τῶν ἐπιδιαιτητῶν, τὴν ὁποίαν προσδιορίζει ἐφάπαξ ὁ ἔπαρχος πρὸ τῆς ἐκτιμήσεως, καὶ ἥτις δὲν δύναται νὰ ἦναι ἀνωτέρα τῶν 6 δρ. τὴν ἡμέραν, πληρώνεται ἐξ ἡμίσειας παρὰ τοῦ ἐνοικιαστοῦ ἢ τοῦ δημοσίου, ὁσάκις οἱ φόροι εἰσπράττονται διὰ λογαριασμόν του, καὶ τῶν φορολογουμένων.

Ἄρθρ. 44. Οἱ ἐπιδιαιτηταὶ καὶ οἱ ἀναπληρωταὶ αὐτῶν

ὁρκίζονται ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδίκου πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν χρεῶν τὸν ἀκόλουθον ὅρκον·

«Ὁρκίζομαι ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου νὰ ἐκτελέσω τὴν εἰς ἐμὲ ἐμπιστευθεῖσαν ὑπηρεσίαν μὲ πίστιν καὶ εὐσυνειδησίαν, χωρὶς νὰ χαρισθῶ πρὸς βλάβην τοῦ ἐνοικιαστοῦ εἰς τὸν φορολογούμενον καὶ χωρὶς νὰ ἀδικήσω αὐτὸν πρὸς ὄφελος τοῦ ἐνοικιαστοῦ δι' ὁποιουδήποτε λόγου.»

Ὁ ὅρκος γράφεται ἐπὶ ἁπλοῦ χάρτου.

Ἄρθρ. 45. Ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν οἱ ἐπ' ἐκτιμήσει φόροι μὴ ἐνοικιασθέντες εἰσπράττονται διὰ λογαριασμὸν τοῦ δημοσίου, οἱ ἐκτιμηταὶ τοῦ δημοσίου διορίζονται παρὰ τοῦ ἀρμοδίου οἰκονομικοῦ ἐφόρου, ἔχοντες τὰ αὐτὰ δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις, τὰ ὁποῖα ἔχουσι καὶ οἱ ἐκτιμηταὶ τοῦ ἐνοικιαστοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 41.

Πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν χρεῶν τῶν ὁρκίζονται καὶ οὗτοι ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδίκου τὸν κατὰ τὸ ἄρθρ. 44 ὅρκον, ἀντικαθισταμένης τῆς ἐν αὐτῷ λέξεως «ἐνοικιαστοῦ» διὰ τῆς λέξεως «δημοσίου.»

Ἡ ἀντιμισθία τῶν ἐκτιμητῶν τοῦ δημοσίου προσδιορίζεται οὐχὶ ἀνωτέρα τῶν 4 δραχμῶν.»

Ἀναγνώσθη ἔπειτα τὸ 46 ἄρθρον, ἐφ' οὗ παρετήρησέ τις, ὅτι, κατὰ τὸν προπαρελθόντα νόμον, ἡ τάξις τῆς ποιότητος τῶν ἀμπέλων διηρεῖτο εἰς ἕξ, καθ' οὓς δι, ἡ ἐλαχίστη ἐπλήρου 50 λεπτὰ μόνον, ἐνῷ ἤδη ζητεῖται μία δραχμή. Ἀλλ' ἀφοῦ ἡ περυσινὴ καταστρεπτικὴ νόσος μαστίζει καὶ σήμερον τὰς ἀμπέλους, δὲν θεωρεῖ ἁρμόδιον τὸν καιρὸν νὰ ἐπιβαρύνωμεν τοὺς κατοίκους μὲ προσθήκας φόρων, διότι ἀρκοῦσι καὶ εἶναι δι' αὐτοὺς ἡ ἄνισος πάλη, ἣν ὑπομένουσι κατὰ τῶν στοιχείων. Ἐκτὸς δὲ τούτου, ἐὰν ὁ ὑπουργὸς λέγων, ὅτι πρώτης ποιότητος ἀμπέλοι εἶναι αἱ ἀποφέρουσαι 50 δραχμῶν εἰσόδημα κατὰ στρέμμα, συμπεριλαμβάνῃ μὲ τὸ εἰσόδημα καὶ τὰ ἔξοδα τῆς καλλιεργείας, ὁ φόρος ἀποβαίνει ἔκτος, καθ' ὅσον αἱ πρὸς καλλιέργειαν δαπάναι εἰσὶν ὑπέρογκοι.

Ἐπέφερεν ὁ ὑπουργός, ὅτι ὁ φόρος λαμβάνεται τακτικῶς ἐπὶ τοῦ ἀκαθαρίστου εἰσοδήματος, καὶ ποτὲ δὲν ἐξετάζεται ὁποία τις ἀπαιτεῖται πρὸς καλλιέργειαν δαπάνη· ἑπομένως ἐλάττωσις δὲν δύναται νὰ γίνῃ εἰς τὰς ἀμπέλους, ἐπειδὴ τοῦτο θέλει εἶναι ἐξαίρεσις. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν ἐπισκήψασαν νόσον, προκαιρέως ἐνταῦθα περὶ τῆς φορολογίας τοῦ 1854, ἀγνοοῦμεν ἂν καὶ αὐτὸ τὸ ἔτος θέλει ἐπέλθει φθοροποιόν, καὶ δὲν πρέπει νὰ οἰωνιζώμεθα ἀπαυκταίως· ἄλλως τε ὅταν οἱ φορολογούμενοι ἐγκαίρως

παρουσιάσωσι τὰς ἐνστάσεις των, ἡ Κυβέρνησις μετὰ προθυμίας θέλει ἐλαττόνει τὸν φόρον, ἐὰν ἀποδειχθῶσιν αὐταὶ εὔλογοι, διότι σκοπὸν καὶ συμφέρον ἴδιον ἔχει νὰ φορολογῆται ἡ ἀληθὴς τῶν κτημάτων ἀξία. Καταργηθῇ δὲ ἡ ἕκτη τῶν ἀμπέλων τάξις, καθ' ὅσον, μηδεμιᾶς παραγομένης ὠφελείας, δὲν εἶναι δίκαιον νὰ ζημιῶνται οἱ καλλιεργηταὶ καὶ τὰ ἔξοδά των, ἐν ᾧ δύνανται νὰ γονιμοποιήσωσιν αὐτὰς διὰ τῆς ἐμφυτεύσεως προσοδοφόρων δένδρων.

Ἀντεῖπεν ἄλλος, ὅτι καθ' ἣν ὥραν ἐπεψηφίζετο ὁ φορολογικὸς νόμος τοῦ **1853**, δὲν ἠδυνάμεθα βεβαίως νὰ προνοήσωμεν ὁποία καταστροφὴ ἐπερίμενε τὰς ἀμπέλους. Ἀλλ' ὅτε βλέπομεν, ὅτι οὐδὲ τὰ κλίματα αὐτῶν ὑπάρχουσιν ἤδη, πρέπει νὰ μὴ ληφθῇ κἀμμία ὑπὸ τῶν φορολογουμένων φροντίς; Διὸ παραδέχεται μὲν νὰ ζητηθῇ ὁ φόρος ἐπὶ τοῦ ἀκαθαρίστου εἰσοδήματος, οὐχὶ ὅμως εἰς χρήματα ἀλλ' εἰς εἶδος, διότι, ἀφ' οὗ πρὸ ἓξ ἤδη ἐνιαυτῶν ἡ ἀκρὶς, ἡ ἐριώδη καὶ τόσαι συμφοραὶ ἄλλαι κατέστρεψαν τὰς ἀμπέλους, οἱ φορολογούμενοι δανείζονται ἐντόκως, ἵνα καλλιεργῶσιν αὐτὰς, καὶ δὲν εἶναι δίκαιον νὰ δανείζωνται ἵνα πληρώνωσι καὶ φόρους. Ἐπειδὴ λοιπὸν παρὰ τοῦ μὴ ἔχοντος οὐδ' ὁ Χάρων λαμβάνει, πρέπον εἶναι νὰ ληφθῇ τὸ δικαίωμα εἰς εἶδος.

Ἐπανέλαβεν ὁ κατὰ πρῶτον ἀγορεύσας, ὅτι πρὸ ἐνιαυτῶν ἤδη πολλοὶ κτηματίαι πληρόνουσι φόρον διὰ τὰς ἀμπέλους των, ὡς ἐὰν ἦσαν αὗται πρώτης ποιότητος, ἐν ᾧ οὐδ' εἰς τὴν τελευταίαν ὑπαγόμεναι τάξιν, μόλις παρέχουσι δύω δραχμὰς κατὰ στρέμμα. Ἐν μέσῳ λοιπὸν τοιούτων ἀτόπων, ἐν μέσῳ τόσης ἤδη καταστροφῆς πρέπει νὰ σιωπήσωμεν ἄρα; δὲν χρεωστοῦμεν νὰ καταδείξωμεν τὰς πληγὰς τῶν ἐντολέων ἡμῶν; Εὔκολον εἶναι νὰ λέγῃ ὁ ὑπουργὸς « ἂς καταστρέψωσιν οἱ κτηματίαι τὰς ἀγόνους ἀμπέλους των, ἂς μεταβάλωσιν αὐτὰς εἰς μυγδαλεῶνας κτλ. » ἀλλὰ δὲν εἶναι ἐπίσης εὔκολον καὶ τὸ ἔργον, ἡ δὲ Κυβέρνησις ὀφείλει νὰ προνοήσῃ ὅσον τάχιστα ὑπὲρ τῆς τάξεως ταύτης, καὶ οὐχὶ νὰ κωφεύῃ πρὸς τὰς φωνάς των.

Ἀπήντησεν ὁ ὑπουργὸς, ὅτι δὲν δύναται νὰ ἀποδοθῇ εἰς τὴν ἐξουσίαν ὁ μῶμος, ὅτι κωφεύει πρὸς τὰς φωνὰς τῶν κτηματιῶν, ἐπειδὴ, ὡς δὲν ἀγνοοῦσι πολλοὶ τῶν ἀντιπροσώπων, ἡ Κυβέρνησις ἐπὶ τῇ παρατηρήσει τῶν μᾶλλον φορολογουμένων ἀποῤῥίψασα πολλάκις τὰς ἐκθέσεις τῶν ἰδίων ἀρχῶν, παρεδέχθη κατὰ προτίμησιν τὰ ὑπ' ἐκείνων λεγόμενα. Μὴ ἀμφιβάλλῃ δέ τις, ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν ἔχει συμφέρον νὰ κατακπιέζῃ τοὺς φορολογου-

μένους, διότι ἐκ τῆς πηγῆς ταύτης ἀντλεῖ τὰς δυνάμεις της. Ἐὰν λοιπὸν μίαν δραχμὴν φαντασθῇ νὰ πλεονεκτήσῃ ἑφέτος, τὸν ἐπερχόμενον ἐνιαυτὸν θέλει πληρώσει αὐτὴν διὰ πολλαπλῆς ζημίας. Τὴν ἀνωτέρω ἀρχὴν μὴ ἀγνοοῦν τὸ δημάσιον, ποτὲ δὲν θέλει τὴν παραβιάσει. Ἂν ὅμως τινὲς τῶν φορολογουμένων δὲν ἀναφέρωσι τὰ παράπονά των ἐγκαίρως, πταίει διὰ τοῦτο ἡ ἐξουσία; Ὅτι ἀπ' ἐναντίας εἰλικρινῶς ἐπιθυμεῖ ἡ Κυβέρνησις νὰ μάθῃ τὴν ἀληθῆ κατάστασιν τῶν φορολογουμένων, ἀπόδειξις εἶναι ὅτι κατ' ἐπανάληψιν καλοῦνται νὰ ὁρίσωσι τὴν ποιότητα τῶν ἀμπέλων των, καὶ ὀλίγον κατωτέρω θέλετε ἰδεῖ ἄρθρον, δι' οὗ τίθενται πολλοὶ περὶ τούτου ὅροι.

Καὶ ἄλλος δέ τις προσέθηκεν, ὅτι ἐπειδὴ ὁ παρ' ἡμῶν φορολογικὸς νόμος στηρίζεται ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ εἰσοδήματος, δὲν ὑπάρχει ὑπόνοια ἀδικίας, καθ' ὅσον ἂν ἐπισκήψῃ τυχὸν νόσος, ἡ πρώτης τάξεως ἄμπελος ἐκτιμωμένη, θέλει γίνει δευτέρας, ἡ τῆς δευτέρας, τρίτης, καὶ οὕτω καθεξῆς, ὥστε κίνδυνος δὲν ὑπάρχει.

Ἄλλου δέ τινος ἐπιβεβαιώσαντος τὸν λόγον τοῦ ὑπουργοῦ καὶ εἰπόντος, ὅτι μόλις αὐτὸς καὶ πολλοὶ ἄλλοι ὑπέβαλον τὰς ἐνστάσεις των, τὸ ὑπουργεῖον παρεδέχθη ἀμέσως αὐτάς· ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, ἐπεψήφισε καὶ τὸ ἄρθρον τοῦτο, ὡς καὶ τὰ ἑπόμενα **47**, **48** καὶ **49**, δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως, ἔχοντα ὡς ἀκολούθως·

ΚΕΦ. Ϛ'.

Περὶ φορολογίας τῶν ἀμπέλων.

Ἄρθρ. **46**. Ὁ ἔγγειος φόρος τῶν ἀμπέλων κανονίζεται κατὰ στρέμμα βασιλικὸν ὡς ἑρεξῆς·

Τῶν τῆς	α'.	ποιότητος	ἀμπέλων	δραχ.	5
»	β'.	»	»	»	4
»	γ'.	»	»	»	3
»	δ'.	»	»	»	2
»	ε'.	»	»	»	1

α'. ποιότητος ἀμπελοι εἶναι αἱ ἀποφέρ. κατὰ τρέμ. ἐτήσ. εἰσόδημ.

			δραχ.	50
β'.	»	»	»	40
γ'.	»	»	»	30
δ'.	»	»	»	20
ε'.	»	»	»	10

Τὸ ἐτήσιον εἰσόδημα προσδιορίζεται ἐπὶ τῇ βάσει τῆς μᾶλλον

ἢ ἧττον καρπιμότητος τῆς ἀμπέλου καὶ τῆς συνήθους τιμῆς τοῦ μούστου.

Αἱ ἀμπελοφυτεῖαι μέχρι πέντε ἐτῶν συμπεπληρωμένων εἶναι ἐλεύθεραι φόρου.

Αἱ μονοετῶς ἐνοικιαζόμεναι κεχερσωμέναι ἐθνικαὶ ἄμπελοι δὲν ὑπόκεινται εἰς ἔγγειον φορολογίαν.

Ἄρθρ. 47. Ὁ φόρος εἰσπράττεται ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κατὰ τὸ τελευταῖον ἔτος καταστάντων ὁριστικῶν πρωτοκόλλων ὡς πρὸς τὴν ἔκτασιν καὶ ποιότητα τῶν ἀμπέλων, ἐξαιρουμένων ἐκείνων, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἤθελε ζητηθῇ ἀναθεώρησις κατὰ τὸ 50 ἄρθρον, καὶ τῶν ὁποίων ὁ φόρος θέλει εἰσπραχθῇ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἀποτελέσματος τῆς ἀναθεωρήσεως.

Ἀλλ' ἐὰν ἄμπελοι

α'. Παρελείφθησαν νὰ δηλωθῶσι πέρυσιν, εἴτε ὡς μὴ ἔχουσαι τότε πεπληρωμένα τὰ πέντε ἔτη εἴτε ὡς διαφυγοῦσαι τὴν προσοχὴν τῶν ἀρχῶν·

Β'. Ἐσημειώθησαν μὲν πέρυσιν εἰς τὰ ὁριστικὰ κηρυχθέντα πρωτόκολλα, ἀλλ' ὀλιγώτερον τῆς πραγματικῆς των ἐκτάσεως·

γ'. Ἐχαρακτηρίσθησαν ὡς ἰδιωτικά, ἐνῷ εἶναι ἐθνικοϊδιόκτητοι ἢ ἐθνικαί·

Α'. Κατὰ μὲν τὴν α'. καὶ β'. περίπτωσιν οἱ ἰδιοκτῆται, ἢ, ἐὰν ἦναι ἐθνικοϊδιόκτητοι, οἱ καλλιεργηταὶ αὐτῶν ὀφείλουσιν αὐτοπροσώπως ἢ δι' ἀντιπροσώπου των μέχρι τέλους Φεβρουαρίου, τὸ βραδύτερον, νὰ δηλώσωσιν ἐγγράφως ἐπὶ ἁπλοῦ χάρτου ἐνώπιον τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς, ἐν τῇ περιφερείᾳ τῆς ὁποίας κεῖται ἡ ἄμπελός των, τὴν θέσιν καὶ τὴν ὁροθεσίαν της, τὴν γραμματικὴν ἔκτασίν της, καὶ τὸ παραχθὲν προϊὸν κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος εἰς ὀκάδας μούστου, καθὼς ἐπίσης καὶ τὴν ἰδιότητα αὐτῆς, ἐὰν ἦναι ἐθνική, ἰδιωτικὴ ἢ ἐθνικοϊδιόκτητος·

Β'. Κατὰ δὲ τὴν γ'. περίπτωσιν, οἱ κάτοχοι τῶν τῆς τοιαύτης φύσεως ἀμπέλων δι' ἀναφορᾶς των ἐπίσης ἐπὶ ἁπλοῦ χάρτου γεγραμμένης εἶναι ὑπόχρεοι νὰ φανερώσωσιν ἐντὸς τῆς ἀνωτέρω προθεσμίας πρὸς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον τὴν ἰδιότητα τῶν ἀμπέλων, μένοντες ὡς ἐκ τούτου ἀκαταζήτητοι διὰ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας, τὸ ὁποῖον κατὰ τὰ παρελθόντα ἔτη ἀπήλαυσαν.

Ἄρθρ. 48. Αἱ δηλώσεις συντάσσονται εἰς διπλότυπον, καὶ τὸ μὲν ἐπιστρέφεται εἰς τὸν ἰδιοκτήτην ἢ καλλιεργητήν, ἐπιθεωρημένον παρὰ τοῦ δημάρχου, τὸ δὲ στέλεχος κρατεῖται παρὰ τῷ δημαρχείῳ.

Ἐὰν ὁ αὐτὸς ἰδιοκτήτης ἢ καλλιεργητὴς ἔχῃ ἀμπέλους εἰς διάφορα χωρία, ὀφείλει νὰ κάμῃ χωριστὴν δήλωσιν διὰ τὰς κειμένας εἰς ἕκαστον χωρίον ἀμπέλους.

Ὁ δήμαρχος παραλαμβάνων τὰς δηλώσεις, ὀφείλει νὰ ἐγγράψῃ ἐν περιλήψει καὶ κατ' αὔξοντα ἀριθμὸν τὸ περιεχόμενον εἰς ἐπὶ τούτῳ βιβλίον, διηρημένον κατὰ χωρίον.

Τὸ βιβλίον τοῦτο μένει ἐκτεθειμένον εἰς τὸ δημαρχεῖον 10 κατὰ συνέχειαν ἡμέρας ἀπὸ τῆς 5—15 Μαρτίου, καὶ τὴν 20 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς, τὸ βραδύτερον, πέμπεται παρὰ τοῦ δημάρχου εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον ὁμοῦ μὲ τὰ στελέχη τῶν δηλώσεων.

Ἄρθρ. 49. Ὅστις τῶν ἰδιοκτητῶν ἢ καλλιεργητῶν ἤθελε παραμελήσει νὰ κάμῃ τὴν δήλωσίν του ἐντὸς τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 47 τεθείσης προθεσμίας, ἢ ἤθελε δηλώσει ὀλιγώτερον τῆς πραγματικῆς ἐκτάσεως τῆς ἀμπέλου του, ἢ ἤθελε χαρακτηρίσει ὡς ἰδιωτικὴν ἐθνικὴν ἢ ἐθνικοϊδιόκτητον ἄμπελον, κατὰ μὲν τὴν πρώτην καὶ δευτέραν περίπτωσιν ὑποβάλλεται εἰς τὰ ἔξοδα τῆς καταμετρήσεως καὶ εἰς χρηματικὴν ποινὴν, ἴσην μὲ τὸ διπλοῦν τοῦ φόρου καὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας τῆς ἀμπέλου, τὴν ὁποίαν δὲν ἐδήλωσεν, ἢ τῶν στρεμμάτων, τὰ ὁποῖα ὑπέκρυψε, κατὰ δὲ τὴν τρίτην περίπτωσιν, εἰς ποινὴν ἴσην μὲ τὸ διπλοῦν δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας, τὸ ἀναλογοῦν εἰς τὴν ἄμπελον, τῆς ὁποίας τὴν ἰδιότητα ἐκάλυψε.

Τὸ ἥμισυ τῆς ἀνωτέρω ποινῆς, τὴν ὁποίαν ἐπιβάλλει τὸ ἁρμόδιον δικαστήριον, δίδοται εἰς τὸν ἀνακαλύψαντα τὴν μὴ δηλωθεῖσαν ἄμπελον ἢ τὰ ὑποκρυβέντα στρέμματα, ἢ εἰς τὸν ἀποδείξαντα τὴν ἰδιότητα τῆς ἀμπέλου.

Ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος ὀφείλει, ἅμα πληροφορηθῇ ὅτι ἄμπελός τις ἢ μέρος αὐτῆς δὲν ἐδηλώθη, νὰ διατάξῃ τὴν βεβαίωσιν τῆς ὑπάρξεως τῆς ἀμπέλου καὶ τὴν καταμέτρησιν αὐτῆς. Τὸ αὐτὸ πράττει καὶ ἂν ἡ δηλωθεῖσα ἄμπελος ὡς ἰδιωτικὴ ἦναι ἐθνικὴ ἢ ἐθνικοϊδιόκτητος.

Εἰς τὴν τελευταίαν περίστασιν ὀφείλει νὰ καταμηνύσῃ τὴν πρᾶξιν καὶ ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου. »

Ἀναγνωσθέντος δὲ καὶ τοῦ 50 ἄρθρου, παρετήρησέ τις, ὅτι ἐπειδὴ ἐνθὲν μὲν δὲν ἀρμόζει νομοθετοῦντες, νὰ προνοῶμεν ἐξαιρετικὰς περιστάσεις νόσων, ἀφ' ἑτέρου δὲ πρὸ πολλοῦ διατρέχομεν τοιούτους κινδύνους, προτείνει νὰ παραταθῇ ἡ ἀναθεώρησις τῆς ποιότητος μέχρι τῆς 15 Αὐγούστου, καθ' ὅσον τὸ νόσημα ἐνσκήπτει, ὡς γνωστὸν, μετὰ τὴν ἀναβλάστησιν τῶν ἀμπέλων.

Ἀντέκρουσεν ἄλλος, ὅτι περιττὴ ἡ τοιαύτη πρόνοια, καθ' ὅσον

τὸ 47 ἄρθρον προνοιῶν λέγει, ὅτι ὁ φόρος κανονίζεται ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ εἰσοδήματος τοῦ προηγηθέντος ἐνιαυτοῦ.

Ἄλλων ὅμως μὴ πειθομένων, ἐξέθηκεν ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, ὅτι συζητοῦντες τὸν φορολογικὸν νόμον, δύο τινας ἔχομεν ἐπὶ τῶν ἀμπέλων βάσεις, τὴν ἔκτασιν καὶ τὴν ποιότητα, λογιζομένης δὲ κανονικῆς τῆς καταστάσεως τῶν πραγμάτων, τίθεται ὁ ἐπὶ τῶν τάξεων φόρος· ἀλλὰ δὲν προνοοῦνται ἐνταῦθα καὶ αἱ περιστάσεις ἐκεῖναι, ἃς δύναται νὰ φέρῃ θεομηνία τις ἔκτακτος. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου λοιπὸν ἐὰν ἄμπελός τις καταμετρηθῇ πλειότερον ἢ ἔλαττον τῆς ἀξίας της, ἐν μὲν τῇ πρώτῃ περιπτώσει ὁ φορολογούμενος, ἐν δὲ τῇ ἑτέρᾳ ὁ οἰκονομ. ἔφορος ὑποβάλλουσι τὰς ἐντάσεις αὐτῶν, καὶ διὰ νέας ἐκτιμήσεως διορθοῦται ἀμέσως τὸ ἄτοπον. Ἐνταῦθα δὲ, ὅτι ἡ τοιαύτη αἴτησις μὴ ἀνατρέχουσα εἰς τὸ παρελθὸν, ἀφορᾷ πάντοτε τὸ ἐνεστὼς ἔτος· διὸ καὶ ἐνταῦθα κανονίζοντες τὴν φορολογίαν τοῦ 1851, δίδομεν παράτασιν μέχρι τοῦ Φεβρουαρίου διὰ τε τὸ δημόσιον καὶ τὸν ἰδιώτην. Παύων συμπεραίνει, ὅτι αἱ ἔκτακτοι περιστάσεις αἱ ἐκ θεομηνίας γενόμεναι εἶσιν ἀντικείμενον οὐχὶ τοῦ ἀνὰ χεῖρας, ἀλλ' ἑτέρου εἰδικοῦ νόμου.

Ἐπέφερεν ἄλλος, ὅτι ἐκ τῆς ἐξηγήσεως τοῦ ὑπουργοῦ ἠδυνήθη μόνον νὰ ἐννοήσῃ, ὅτι προκειμένου ἐνταῦθα περὶ τῆς φορολογίας τοῦ 1854, κατὰ τὸν Φεβρουάριον αὐτοῦ δύναται ν' ἀποτείνῃ ἕκαστος τὰ παράπονά του. Ἀλλ' ἐν ᾧ κατὰ τὸν μῆνα τοῦτον ἡ ἄμπελος δὲν ἀνεβλάστησεν ἔτι, πῶς θέλει προνοήσει τὸν κίνδυνον τῆς ἀμπέλου του, διὰ ν' ἀποτιθῇ πρὸς τὸ ὑπουργεῖον ὁ ἰδιώτης; Ἂν δὲ παράγαγε καρπὸν τὸ 1853, οὐχὶ δὲ καὶ τὸ 1854, τότε πῶς ἡ εὐφορία τοῦ ἑνὸς θέλει ἐπανορθοῦν τὴν ζημίαν τοῦ ἄλλου;

Ἐξέθηκεν ὁ ὑπουργὸς, ὅτι ἀλλαχοῦ, εἰς τὰ πλειότερα μέρη μὴ ἔχοντες βάσιν τὴν παραγωγὴν παντὸς ἔτους, ἀλλὰ τὴν ἔκτασιν καὶ τὸ ποιὸν τοῦ κτήματος, ἁλίγον ῥαντίζουσιν ἂν παράγαγεν ἢ ὄχι εἰσόδημα. Ἡμεῖς δὲ τοὐναντίον παρεδέχθημεν, ἀναλόγως τῆς παραγωγῆς της νὰ δίδῃ ἡ ἄμπελος καὶ τὸν πρὸς τὸ δημόσιον φόρον. Μὴ ζητῶμεν λοιπὸν νὰ καταστρέψωμεν τὴν ἄνετον καὶ ἀκριβῆ ταύτην ἀρχήν. Ἀλλὰ τὸ νὰ προτείνηται ἤδη νὰ παραταθῇ ἡ προθεσμία μέχρι τοῦ Αὐγούστου, εἶναι ὅλως τελῶς ἄδικον, ἐπειδὴ ἀφ' οὗ καταναλώσει ὁ φορολογούμενος τὸν καρπὸν, δὲν θέλει ἔχει νὰ λάβῃ τι παρ' αὐτοῦ ἡ Κυβέρνησις. Ἂν λοιπὸν ζητῆτε νέα παράτασις νὰ δοθῇ, πρέπει καὶ ν' ἀποφασίσητε συγχρόνως, ὅτι δὲν πρέπει νὰ εἰσπράξῃ οὐδὲ λεπτὸν τὸ

δημόσιον. Ἐπειδὴ δὲ, ὡς εἶπε, βάσις τῆς φορολογίας δὲν εἶναι ἡ παραγωγὴ ἑνὸς ἔτους, ἀλλ' ἡ συνήθης κατάστασις τῆς ἀμπέλου, μετὰ δύω ἢ τρία ἔτη θέλει τὴν εὕρει ὡς ἔγγιστα ὁ φορολογούμενος, καὶ ἀφ' οὗ προτείνει τότε τὰς ἐνστάσεις αὐτοῦ, θέλει ἐξακολουθῆ ἁρμαξ ἡ γονιμότης τοῦ κτήματός του.

Ἐπέφερεν ἄλλος, ὅτι ἀφ' οὗ τὰ μέχρι τοῦδε λεχθέντα ὑπηγορεύθησαν ἐκ τῆς μαστιζούσης σήμερον τὰς ἀμπέλους νόσου, καλὸν ἦτον νὰ εἴπωμέν τι καὶ περὶ τῶν ἐκ θεομηνίας ἐξαιρετικῶν τοιούτων περιστάσεων. Ἐπειδὴ ὅμως ψηφίζοντες ἤδη περὶ τοῦ 1851, δὲν δυνάμεθα νὰ παραβάλλωμεν τί ὑπὲρ τῆς ἐνεστώσης καταστάσεως μας, καλὸν νομίζει νὰ σιγηνωθῇ κἂν, ὅτι εἰς τοιούτους ἐκτάκτους περιστάσεις αἱ ἄμπελοι δὲν μένουσιν ὑπὸ τὸ βάρος τῶν νῦν διατάξεων, ἀλλὰ πρέπει νὰ ληφθῶσι τότε ἀναλόγως ἐξαιρετικὰ μέτρα.

Παρατηρήσαντος ἄλλου, ὅτι τὸ ζήτημα τοῦτο ὡς σπουδαῖον, πρέπει νὰ λυθῇ εἰς ἄλλην τινὰ συνεδρίασιν· εἷς μὲν ὑποστήριζεν ὅτι πρέπει νὰ ληφθῇ ὁπωσδήποτε μέτρον διὰ τὰς ἀμπέλους ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν δὲν θέλουσιν ἀποφέρει καρπόν· ἄλλος δέ τις προσέθηκεν, ὅτι ἐν ἀτυχίᾳ τοιαύτῃ ἀναντιρρήτως ἡ Κυβέρνησις ὀφείλει νὰ προνοήσῃ τὰ δέοντα, ὡς ἔπραξε τοῦτο καὶ κατὰ τὸν σεισμὸν τῆς Μεσσηνίας.

Ἐπὶ τούτοις ἡ Βουλὴ παρελέγθη τὸ ἄρθρον, ὡς καὶ τὰ μετ' αὐτὸ 51, 52, 53 καὶ 54, δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως ἔχουσι δ' οὕτως:

«Ἄρθρ. 50. Ὅστις τῶν ἰδιοκτητῶν ἢ καλλιεργητῶν ἀμπέλων νομίζει, ὅτι ἐνεγράφη εἰς τὰ κατὰ τὸ τελευταῖον ἔτος ἐριστικὰ καταστάντα πρωτόκολλα μὲ ἔκτασιν πλειοτέραν τῆς πραγματικῆς, ἢ ὅτι ὑπέπεσεν εἰς ἀνωτέραν ποιότητα, δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν ἀναβιβάσησιν τῆς ἐκτάσεως καὶ ποιότητος, ἀναφερόμενος ἐγγράφως ἐνώπιον τοῦ ἐπάρχου μέχρι τέλους Φεβρουαρίου.

Τὸ αὐτὸ τῆς ἀναβιβάσεως δικαίωμα ἀπολαύει καὶ τὸ δημόσιον, ἐὰν ἡ ἁρμοδία οἰκονομικὴ ἀρχὴ νομίσῃ, ὅτι ἄμπελός τις ἐνεγράφη εἰς τὰ πρωτόκολλα μὲ ἔκτασιν καὶ ποιότητα κατωτέραν τῆς πραγματικῆς.

Τὰ ἔξοδα τῆς ἀναβιβαστέως τῆς κατ' αἴτησιν τῶν ἰδιοκτητῶν ἢ καλλιεργητῶν ἐνεργουμένης καταλογίζονται εἰς βάρος αὐτῶν καὶ εἰσπράττονται ἀμέσως παρὰ τῶν τοιούτων, ἐὰν τὸ ἀποτέλεσμα ἦναι ἴσον ἢ ἀνώτερον τῆς εἰς τὰ περυσινὰ πρωτόκολλα ἐμφερομένης ἐκτάσεως καὶ ποιότητος· ἐὰν δὲ κατώτερον, τὰ ἔξοδα εἶναι εἰς βάρος τοῦ δημοσίου.

Όσάκις ἡ ἀναθεώρησις γίνεται κατὰ παραγγελίαν τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου, ἐὰν μὲν τὸ ἀποτέλεσμα ἦναι ἴσον ἢ κατώτερον, τὸ ἔξοδον ἐπιβαρύνει τὸ δημόσιον, ἐὰν δὲ ἀνώτερον, τοὺς ἰδιοκτήτας ἢ καλλιεργητάς.

Ἄρθρ. 51. Ἡ καταμέτρησις τῶν ἀμπέλων ἐνεργεῖται παρ' ἐπιστήμονος γεωμέτρου, τῇ προσκλήσει τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου, ἐντὸς πέντε μηνῶν ἀρχομένων ἀπὸ τῆς 1 Μαρτίου.

Τὰ ἀποτελέσματα τῆς καταμετρήσεως ἐγγράφονται εἰς πρωτόκολλα, τὰ ὁποῖα εἶναι ὑποχρεωτικὰ πρὸς ἐπιβολὴν τοῦ φόρου καὶ τῆς χρηματικῆς ποινῆς.

Ἐν ἀπουσίᾳ ἢ κωλυομένου τοῦ γεωμέτρου, καθὼς καὶ ὅπου οὗτος δὲν ἐπαρκεῖ, διορίζονται κατὰ πλειονοψηφίαν παρὰ τοῦ ἐπάρχου, τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου καὶ τοῦ ἁρμοδίου δημάρχου τρεῖς πραγματογνώμονες, καὶ ἐνεργοῦν τὰς ὡς ἀνωτέρω καταμετρήσεις.

Διὰ τὰς ἐνεργουμένας κατὰ παραγγελίαν τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου καταμετρήσεις πρέπει νὰ εἰδοποιῶνται οἱ ἰδιοκτῆται ἢ καλλιεργηταὶ διὰ τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς 10 ἡμέρας πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς καταμετρήσεως.

Ἄρθρ. 52. Ἅμα παρέλθῃ ἡ τεθεῖσα πρὸς καταμέτρησιν προθεσμία, ὁ ἔπαρχος, καὶ ἐν ἐλλείψει τοιούτου, ὁ εἰρηνοδίκης καὶ ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος μετὰ τοῦ ἁρμοδίου δημάρχου, ἀφοῦ ἀκούσουν καὶ τὴν γνώμην πέντε εἰς τοὺς δήμους α'. καὶ β'. τάξεως, καὶ τριῶν εἰς τοὺς δήμους γ'. τάξεως ἐκ τῶν μᾶλλον ἐξ ἀμπέλων φορολογουμένων ἑκάστου δήμου, ἐκλεγομένων διὰ κλήρου ὑπὸ τοῦ δημοτικοῦ Συμβουλίου ἐν δημοσίᾳ συνεδριάσει ἐξ ἀριθμοῦ τριπλασίου, καὶ προσκαλουμένων ἐπὶ ἀποδείξει παρὰ τοῦ ἐπάρχου, προσδιορίζουσι κατὰ πλειονοψηφίαν τὴν ποιότητα·

α'. Τῶν κατὰ τὸ 1854 δηλωθησομένων ἢ ἐξακριβωθησομένων ἀμπέλων, καὶ β'. τῶν ἀμπέλων ἐκείνων, τῶν ὁποίων ἤθελε ζητηθῇ ἀναθεώρησις παρὰ τῶν ἰδιοκτητῶν ἢ καλλιεργητῶν, ἢ τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου, κατὰ τὸ ἄρθρον 50, συντάττοντες τακτικὰ πρωτόκολλα, ἅτινα εἶναι ὁριστικά. Ἐξαιροῦνται τὰ πρωτόκολλα, ἐπὶ τῶν ὁποίων κατεχωρίσθη τυχὸν ἐναντία γνώμη τῶν μᾶλλον φορολογουμένων, ἅτινα καθίστανται ὁριστικὰ μετὰ τὴν ἐπ' αὐτῶν ἀπόφασιν τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν.

Ἐν περιπτώσει μὴ ἐμφανίσεως ἑνὸς ἢ πλειοτέρων ἐκ τῶν μᾶλλον φορολογουμένων, ἀναπληροῦσιν αὐτοὺς ἐκ τῶν συμπληρωτικῶν μελῶν, τὰ ὁποῖα κατὰ τὴν πρώτην κλήρωσιν ἐκλέγει τὸ δημοτικὸν Συμβούλιον διὰ κλήρου.

Ἐὰν οὔτε οἱ μᾶλλον ἐξ ἀμπέλων φορολογούμενοι οὔτε οἱ ἀναπληρωταὶ αὐτῶν προσκληθέντες ἐπὶ ἀποδείξει, δὲν παρευρεθῶσιν ἐντὸς ἀκτὼ ἡμερῶν εἰς τὸ ἐπαρχεῖον, αἱ ἀρχαὶ προσδεύουσιν εἰς τὸν προσδιορισμὸν τῆς ποιότητος τῶν ἀμπέλων.

Ἄρθρ. 53. Ὁ ἔγγειος φόρος, ὡς καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας τῶν ἀμπέλων, εἰσπράττεται παρὰ τῶν ἁρμοδίων ταμιῶν εἰς λογαριασμὸν τοῦ δημοσίου τὴν 15 Νοεμβρίου.

ΚΕΦ. Ζ'.

Περὶ τῶν εἰς τὰ τελωνεῖα εἰσπραττομένων φόρων.

Ἄρθρ. 54. Ὁ ἔγγειος φόρος ἐπὶ τῆς σταφίδος, τῶν βαλανακιδίων, τοῦ ῥιζαρίου, τοῦ πρινοκοκκίου, τῶν ξηρῶν σύκων καὶ τῶν λεμονίων, πορτοκαλλίων καὶ κίτρων Τροιζηνίας, Ἄνδρου, Νάξου καὶ Καρυστίας εἰσπράττεται διὰ λογαριασμῶν τοῦ δημοσίου εἰς τὰ τελωνεῖα κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν ἢ τὴν μεταφορὰν αὐτῶν.»

Ἐπὶ δὲ τοῦ 55 ἄρθρου παρετήρησέ τις, ὅτι τὸ πρωτόκολλον, δι' οὗ ὁρίζεται ἡ τρέχουσα τιμὴ τῆς σταφίδος, ἐκ πείρας ἀπεδείχθη ἐλαττωματικόν, διότι οὐ μόνον φέρει ἀρκετὰ περὶ τὴν ἐκλογὴν τῶν σταφιδακτημόνων ἀποπήματα, ἀλλὰ καὶ παρεμβάλλει ἐπιζημίους εἰς τὴν πώλησιν τοῦ καρποῦ ἀναβολάς. Καὶ ἀληθῶς· ἵνα διὰ νὰ τεθῇ ἡ τιμὴ τῆς σταφίδος, πρέπει νὰ ἔλθωσι τὰ φορτώσοντα πλοῖα, κατ' ἀνάγκην τότε συντάσσεται τὸ πρωτόκολλον, ἀποστέλλεται εἰς τὸ ὑπουργεῖον, καὶ ἀφοῦ ἐγκριθῇ, κοινοποιεῖται τὸ ἀποτέλεσμα. Τὸ πρωτόκολλον λοιπὸν ὡς ἐπαχθὲς, ἀνάγκη νὰ παύσῃ καὶ ν' ἀντικατασταθῇ δι' ἄλλου τινὸς καλλιτέρου μέτρου.

Ἐπέφερεν ἄλλος, ὅτι βεβαίως τὰ πρωτόκολλα ταῦτα παρεμβάλλουσιν οὐχὶ μικρὰν βραδύτητα εἰς τὸ ἔργον, ἀλλ' ἐλπίζει, ὅτι ὁ ὑπουργὸς θέλει σκεφθῇ πρὸς ἐξομάλυνσιν τῆς τοιαύτης δυσκολίας. Ἐπειδὴ ὅμως μετ' οὐ πολὺ ἐγγίζει ἡ φορολογία τοῦ 1853, ἡ δὲ νόσος τοῦ σταφιδοκαρποῦ ἐπέσκηψε πάλιν, συνίστησεν εἰς τὸν ὑπουργὸν νὰ φέρῃ τὸ κατάλληλον περὶ τῆς φορολογίας τοῦ ἔτους τούτου νομοσχέδιον.

Κἰπόντος δὲ τοῦ ὑπουργοῦ, ὅτι ἅμα θεωρήσει ὅτι τὸ ἀπαιτεῖ ἡ ἀνάγκη, θέλει φέρει τὸ ἀπαιτούμενον νομοσχέδιον, ὡς ἔπραξε τοῦτο καὶ πέρυσιν· ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη τὸ ἄρθρον δι' ἀναστάσεως, ἔχον ὡς ἐρεξῆς·

Περὶ Σταφίδος.

«Ἄρθρ. 55. Ὁ ἐπὶ τῆς σταφίδος ἔγγειος φόρος καὶ τὸ τελωνιακὸν δικαίωμα πληρόνεται κατὰ χιλιάδα ἑνετικῶν λιτρῶν ἐπὶ

τῇ βάσει τῆς δι' ἑκάστην ἐπαρχίαν προσδιορισμένης τιμῆς προστιθεμένου εἰς αὐτὴν καὶ ἑνὸς ἐνναστημορίου.

Διὰ τὰς ἐπαρχίας Ὀλυμπίας καὶ Γόρτυνος ἰσχύει τὸ πρωτόκολλον τῆς Ἠλείας, ἐκπιπτομένων ὡς πρὸς τὴν Γόρτυνα δραχ. 12 κατὰ χιλιάδα λιτρῶν, διὸ δὲ τὴν τῆς Μεσσήνης ἰσχύει τὸ πρωτόκολλον τῶν Καλαμῶν.

Ἡ τιμὴ προσδιορίζεται ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὁμαλογουμένως ἐν τῇ ἀγορᾷ τρεχούσης τιμῆς διὰ πρωτοκόλλου, συνταχθησομένου ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου ἐπάρχου, τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου καὶ τοῦ τελώνου τοῦ πλησιεστέρου εἰς τὴν ἕδραν τῆς ἐπαρχίας λιμένος, λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν καὶ τῆς γνώμης τριῶν σταριδεμπόρων καὶ ἰσαρίθμων σταριδοκτημόνων, προσκαλουμένων κατ' ἐκλογὴν τῶν ἀρχῶν μεταξὺ τῶν ἐγκριτοτέρων.

Τὸ πρωτόκολλον, ὑπογεγραμμένον παρὰ τῶν ἀρχῶν καὶ τῶν σταριδεμπόρων καὶ σταριδοκτημόνων καὶ φέρον τὰς τυχούσας ἐναντίας γνώμας, ὑποβάλλεται ἄνευ ἀναβολῆς εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον, τὸ ὁποῖον ἐγκρίνει ἢ ἀκυροῖ αὐτὸ καὶ διατάττει τὴν σύνταξιν νέου.

Ἡ ἀπόφασις τοῦ ὑπουργείου δημοσιεύεται παρευθὺς διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ κοινοποιεῖται εἰς τὴν ἐπαρχίαν.

Ἡ τιμὴ τῆς τυχούσης βεβοργιένης ἢ ὑπὸ νόσου προσβεβλημένης σταρίδος προσδιορίζεται δι' ἰδικῶν πρωτοκόλλων.»

Ἀναγνωσθέντος τοῦ 56 ἄρθρου, παρετηρήθη νὰ προστεθῇ μετὰ τὴν λέξιν «σταριδεμπόρων» καὶ ἡ λέξις «ἰδιοκτητῶν.»

Οὕτω δὲ ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὸ ἄρθρον μετὰ τῆς προσθήκης, ὡς καὶ τὸ ἐπεγχόμενον 57, δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως, ἔχοντα οὕτως·

«Ἄρθρ. 56. Ὁσάκις συμβῇ αὐξομείωσις τῆς τιμῆς τῆς σταρίδος, συντάσσεται ἐπὶ τῇ αἰτήσει τῶν σταριδεμπόρων, ἰδιοκτητῶν ἢ τινὸς τῶν ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ ἀρχῶν, νέον πρωτόκολλον κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἰδίου ἄρθρου.

Ἄρθρ. 57. Κατὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν ἐπιτρέπεται προσφυγὴ εἰς τοὺς ἔχοντας συμφέρον ἰδιώτας μόνον ὡς πρὸς τὸ ποσὸν τῆς προσδιορισθείσης τιμῆς ἐνώπιον τῶν ἐν Ἀθήναις ἑρετῶν ἐντὸς 15 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἀφίξεως τοῦ δημοσιεύοντος τὴν ἀπόφασιν φύλλου τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὴν ἕδραν τῆς ἐπαρχίας.

Ἡ προσφυγὴ δὲν ἐπιφέρει ἀναστολὴν τῆς ἐκτελέσεως τῆς ἐπὶ τοῦ πρωτοκόλλου ἀποφάσεως τοῦ ὑπουργείου.»

Ἐπὶ δὲ τοῦ 58 ἄρθρου ἐξέθηκέ τις, ὅτι κατὰ τὸ παρελθὸν

ἔτος ἡ πεῖρα ὑπηγόρευσε τὴν σύνταξιν νόμου, δι' οὗ ἐπιτρέπετο νὰ ἐξάγηται ἡ σταρὶς ὑπὸ τῶν ἰδιοκτητῶν. Τὸ μέτρον τοῦτο, ἂν καὶ παράκαιρον, ὠφέλησεν ὅμως. Ἀλλὰ μετὰ λύπης παρατηρεῖ, ὅτι δὲν ὑπάρχει ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ ἐκτεθεῖσα διάταξις, καὶ ἐντεῦθεν γεννᾶται ζημία εἴς τε τὸ δημόσιον καὶ τοὺς κτηματίας, ὠφελοῦνται δὲ μόνοι οἱ σταριδέμποροι. Ἐξηγῶν δὲ τὴν ἰδέαν αὐτοῦ, ἐπέφερεν ὁ ἀγορεύων, ὅτι λαμβάνοντες καρπὸν τῆς πρώτης ποιότητος, ἀναμιγνύουσιν αὐτὸν μὲ ἄλλον, τὸν πλέον εὐτελῆ, καὶ ὡς ἀνάμικτον πωλοῦσιν αὐτὸν ἐν Λονδίνῳ καὶ ἀλλαχοῦ εἰς μίαν τινὰ δεδομένην τιμήν. Ἀλλ' ἐντεῦθεν ἡ τοιαύτη τιμὴ καθιεροῦται καὶ λαμβάνει τὴν αὐτὴν ἀξίαν ὅλων τοῦ τόπου τὸ προϊόν, ὅσον ἐκλεκτὸν καὶ ἂν ἦναι. Οὐ μόνον δὲ τοῦτο, ἀλλ' οἱ ἄγγλοι ἀποβαλόντες τὸν ἀνάμικτον καρπόν, δὲν ἐδέχθησαν οὐδ' ἐπὶ τοῦ καθαροῦ, καὶ τοιουτοτρόπως οἱ σταριδέμποροι καταστρατηγήσαντες, κατέστρεψαν καὶ ἡμᾶς. Τὸ μονομερὲς λοιπὸν δικαίωμα τῆς ἐξαγωγῆς ἐκ μέρους τῶν ἐμπόρων μόνον εἶναι ἐπιβλαβές. Ἀλλ' ἐὰν δὲν συμφέρῃ νὰ ἐξάγωσι καρπὸν καὶ οἱ κτηματίαι, εἶναι μὲν ἀληθὲς τοῦτο, ἀλλ' ὁ ὑπουργὸς δύναται νὰ ἀναβάλῃ τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ ἄρθρου, ὅπως σκεφθεὶς εὕρῃ τὸ μέσον τῆς θεραπείας.

Ἀντεῖπεν ὁ ὑπουργός, ὅτι χαίρει προκληθεὶς νὰ δώσῃ ἐξηγήσεις ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, καθ' ὅσον ὑπάρχουσι πολλαὶ ἰδέαι τινές, αἱ ὁποῖαι ἐκτὸς τῶν νομοθετικῶν συλλόγων κυκλοφοροῦσαι, προσάπτουσιν ἢ ἄγνοιαν ἢ ῥαθυμίαν εἰς τὴν Κυβέρνησιν. Καὶ τῷ ὄντι· πόσον ἐπὶ τοῦ προκειμένου καὶ εὔλογος καὶ θετικὴ φαίνεται ἡ ἰδέα τοῦ ἀγορεύσαντος, ἐὰν ἀναλογισθῇ τις, ὅτι ἀρδῦ οἱ ἰδιοκτῆται πολυειδῶς δαπανώμενοι, καλλιεργοῦσι τὴν σταρίδα διὰ πάσης θυσίας, δὲν εἶναι δίκαιον νὰ θέσωσι τοὺς κόπους των ἄλλοι, αὐτοὶ δὲ νὰ μένωσιν ἐν γωνίᾳ. Ἀλλὰ διὰ τῆς τοιαύτης προτάσεως τοῦ βουλευτοῦ ἡ τάξις τῶν ἐμπόρων δὲν θέλει θεωρηθῇ, ὅτι ἀποξενοῦται δικαιώματος, εἰς ὃ ἔχει τὸν πρώτιστον τίτλον; Γνωρίζετε πόσον ὠφέλιμοι εἶναι οἱ ἔμποροι εἰς τὴν ἰσχὺν καὶ πρόοδον ἑνὸς Κράτους; Ἄνευ τοῦ ἐμπόρου οὐδὲ κτηματίαι, οὐδ' ἄλλη τις τάξις δύναται νὰ ὑπάρχῃ. Αὐτοὶ εἶναι τὰ μεγαλουργὰ τῆς κοινωνίας ὄργανα, τὰ ὁποῖα καλεῖ ὁ Πλάτων *εἰσάγοντας* καὶ *ἐξάγοντας*· διὰ τῆς κινήσεως καὶ μεταφορᾶς των αὐτοὶ δίδουσι δεκαπλῆν ἀξίαν εἰς ἕκαστον πρᾶγμα. Καὶ ἔπειτα εἶναι δίκαιον νὰ ἐξαιρέσωμεν τοῦ δικαιώματος τούτου τοὺς ἐμπόρους; Ἄλλως τε δὲν τρέχομεν κίνδυνον προφανῆ, ἐὰν λαμβάνοντες τοὺς κτηματίας, τὴν

τάξιν ταύτην τὴν προωρισμένην νὰ γαλουχήσῃ τὴν γεωργίαν, τοὺς ῥίψωμεν εἰς τὸ ἐμπόριον; Λογικῶς λοιπὸν δὲν δυνάμεθα νὰ πράξωμεν τοῦτο· περιπλέον δὲ ὑπάρχει καὶ ἕτερος κίνδυνος, μὴν ἐξαχθῇ τὸ ὅλον τοῦ καρποῦ ὑπὸ τὴν ἰδιότητα τοῦ ἐθιοκτήτου. Ἀλλ' οἱ τρόποι τοῦ ἀγορεύσαντος δὲν εἶναι, ὡς φρονεῖ, εὔλογοι, διότι πᾶν προϊὸν μὴ ἔχον διέξοδον, μὲ ὅλας τὰς ὑπὲρ αὐτοῦ εὐκολίας, πίπτει· ἐὰν δὲ ἔχῃ, οὐδεὶς τὸ ἐπαπειλεῖ κίνδυνος, καθ' ὅσον δὲν ὑπάρχει παρ' ἡμῖν οὐδεμία τάξις προνομιοῦχος. Ἄλλως τε ὁ περιορισμὸς τῆς ἐξαγωγῆς εἶναι αἴτησις αὐτῶν τῶν κτηματιῶν, καθ' ὅσον μάλιστα παραδέχονται τὴν τιμὴν, ἣν ἔξωθεν τοῖς ἀνήγγελλον. Παύων παρατηρεῖ, ὅτι αἱ τιμαὶ κανονίζονται ἀναλόγως τῆς ἀξίας τοῦ πράγματος καὶ τῆς γινομένης ζητήσεως αὐτοῦ, ἐνταῦθα δὲ ὁ νόμος προβλέπει, ὡς εἶπε, μόνας τὰς κανονικὰς περιστάσεις, εἰς δὲ τὰς ἐκτάκτους δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία, ὅτι ἡ Κυβέρνησις θέλει φέρει κατάλληλον νόμον.

Ἀντέκρουσεν εἰπὼν ὁ προαγορεύσας, ὅτι εἰς δύω τινὰ περιέστρεψε τὸν λόγον ὁ ὑπουργός· ἀ) ὅτι δὲν θέλει εἶναι δυνατὸν νὰ διακρίνηται ὁ σταφιδοκαρπὸς τῶν ἐμπόρων καὶ τῶν κτηματιῶν καὶ β) ὅτι δὲν πρέπει νὰ γίνῃ οὐδεμία προτίμησις τούτων ἀπ' ἐκείνων. Τὸ πρῶτον εἰς ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν δὲν ἀρμόζει νὰ τὸ πρεσβεύῃ, διότι πᾶς νόμος πρέπει νὰ στηρίζηται εἰς τὸ δίκαιον διά τε τὸ δημόσιον καὶ τοὺς ἰδιώτας, καὶ οὐχὶ νὰ ἔρχηται ὁ ὑπουργὸς καὶ νὰ λέγῃ, ὅτι δὲν δύναται νὰ διακρίνῃ τὸ προϊόν. Τοὐναντίον μάλιστα εὐκόλως γίνεται ἡ διάκρισις, καθ' ὅσον ὁ ἔμπορος ἔχει κατάστιχα, λαμβάνει ἐντολάς, σημειοῦται ὅτι καὶ ἂν φορτώσῃ, ἐπειδὴ ἄλλως πλαστογραφεῖ καὶ τῷ ἐπέρχεται πτώχευσις. Ἀλλ' ὁ ὑπουργὸς ἀναπτύσσων τὸ δεύτερον ἐπιχείρημά του, εἶπε πρὸς τοὺς ἄλλους, ὅτι οἱ ἔμποροι δίδουσιν ἀξίαν εἰς τὰ πράγματα· ἀλλ' ἀπεναντίας λέγει αὐτὸς, ὅτι οἱ κτηματίαι δίδουσι τὴν ἀξίαν ταύτην, καθ' ὅσον ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ σῖτος, δὲν αἴρει τὸ πλοῖον τὴν ἄγκυραν, ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ σταφὶς, δὲν κινεῖται ἓν βῆμα ὁ ἔμπορος. Λὲν εἴμεθα λοιπὸν οἱ κτηματίαι ἡ τάξις ἡ τεθεῖσα νὰ γαλουχήσῃ τὴν γεωργίαν· εἴμεθα ἡ τάξις ἡ ἔντιμος ἡ συντηροῦσα τὸ καινωνικὸν σῶμα. Τὴν τάξιν λοιπὸν ταύτην ἔπρεπεν ἰδίως ὄχι νὰ περιποιηθῇ, ἀλλὰ νὰ δικαιώσῃ ἡ ἐξουσία καὶ νὰ μὴ καταλίπῃ αὐτὴν εἰς τὴν τύχην.

Ἐπέφερεν ἄλλος, ὅτι πᾶς τις ἐπιχειρῶν ἐμπορικὴν πρᾶξιν, καὶ ἔμπορος ἂν δὲν ἦναι, ὑπάγεται εἰς ὅλας τὰς ὑποχρεώσεις καὶ τὰ προνόμια τοῦ ἐμπόρου. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου λοιπὸν, ἀφοῦ

πᾶς ὁ ἐμπορευόμενος σταφίδα δύναται νὰ μετέλθῃ τὸν ἔμπορον, δὲν πρέπει νὰ ζητῶμεν ματαίας τάξεων διακρίσεις. Εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὅπου εἰδικὴ τάξις ἐμπόρων δὲν ὑπάρχει, ἕκαστος θέλων νὰ ἐμπορευθῇ χαίρει, κατὰ τὴν νομοθεσίαν ἡμῶν, ὅλα τὰ προνόμια τοῦ ἐμπόρου· διὸ δὲν εἶναι ἡ ἐλαχίστη ἀνάγκη νὰ ζητήσωμεν εἰδικὴν προθεσμίαν, ἐνῷ δὲν ἀποκλείεται ταύτης ὁ ἐπιθυμῶν νὰ ἐμπορευθῇ σταφίδα.

Προκληθεὶς δὲ ὁ ὑπουργὸς ν' ἀπαντήσῃ ἐπὶ τῆς ἰδέας ταύτης τοῦ ἀγορεύσαντος, εἶπεν, ὅτι ἐνταῦθα μὲν κανονίζονται τὰ περὶ σταφιδοκτημόνων, ποῖαι δὲ αἱ ἰδιότητες τοῦ ἐμπόρου, τοῦτο εἶναι ἀντικείμενον τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου.

Ἀρκεσθέντος τοῦ πρὸ αὐτοῦ εἰς τὴν ἐξήγησιν ταύτην, συνεστήθη ἐπὶ τέλους ἡ μὲν ἐν τῷ ἐ. § λέξις « ὅμως » νὰ μεταβληθῇ εἰς « εἰμὴ » μετὰ δὲ τὰς λέξεις « ἐν τοιαύτῃ » νὰ προστεθῇ ὁ σύνδεσμος δέ.

Οὕτω δὲ ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη τὸ ἄρθρον κατὰ τὰς διορθώσεις ταύτας, ὡς καὶ τὰ ἑπόμενα **59, 60, 61, 62** καὶ **63**, ἔχοντα οὕτως·

« Ἄρθρ. **58.** Ἅμα συνταχθῇ παρὰ τῶν ἐπιτοπίων ἀρχῶν τὸ πρωτόκολλον, ἐπιτρέπεται ἡ ἐπιβίβασις καὶ ἐξαγωγὴ τῆς σταφίδος, ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦ νὰ προκαταβάλληται ὁ ἔγγειος φόρος καὶ τὸ τελωνιακὸν δικαίωμα ἐπὶ παρακαταθήκῃ κατὰ τὴν προσδιορισθεῖσαν τιμὴν, νὰ τακτοποιῆται δὲ μετὰ ταῦτα ἅμα ῥθάσῃ ἡ ἀπόφασις τοῦ ὑπουργείου.

Πρὸ τῆς συντάξεως τοῦ πρωτοκόλλου πᾶσα ἐπιβίβασις καὶ ἐξαγωγὴ σταφίδος ἀπαγορεύεται.

Ἐπιτρέπεται μολονοτοῦτο ἡ μεταφορὰ καὶ ἐξαγωγὴ τῆς σταφίδος καὶ πρὸ τῆς συντάξεως τοῦ πρωτοκόλλου, ἀλλ' ὑπὸ τοὺς ἑξῆς ὅρους·

α. Ὁ θέλων νὰ μεταφέρῃ σταφιδοκαρπὸν ὀφείλει, συμμορφούμενος ἄλλως μὲ τὰς περὶ μεταφορᾶς διατάξεις τοῦ τελωνιακοῦ νόμου, νὰ δώσῃ ἀξιόχρεων ἐγγύησιν, κατὰ τὰς περὶ τούτου ὁδηγίας τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου, ὅτι θέλει τὸν μεταφέρει εἰς ἄλλους λιμένας τῆς ἐπικρατείας, καὶ ὅτι θέλει πληρώσει κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν τὸν ἔγγειον φόρον καὶ τὸ τελωνιακὸν δικαίωμα ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἰσχύοντος πρωτοκόλλου εἰς τὸν λιμένα τῆς ἐξαγωγῆς, ἐκπιπτομένων δρ. **25** διὰ πᾶσαν χιλιάδα λιτρῶν, ἐὰν ἡ ἐξαγωγὴ γίγνηται εἰς τὸν λιμένα τῶν Πατρῶν ἢ τοῦ Λιγίου, ἢ ἐπὶ τῇ βάσει ἐκτιμήσεως, γινομένης κατὰ τὰς ἑπομένας διατάξεις.

Δὲν ἐπιτρέπεται μεταφορὰ σταφιδοκαρποῦ τῶν ἐπαρχιῶν

Πατρῶν καὶ Αἰγιαλείας εἰμὶ μόνον ἀπὸ Πατρῶν εἰς Λέχαιον καὶ τἀνάπαλιν. Ἐν τοιαύτῃ δὲ περιστάσει ἡ ἔκπτωσις τῶν 25 ἡμερῶν λαμβάνει χώραν.

Ε'. Ὁ θέλων νὰ ἐξαγάγῃ σταφιδοκαρπὸν ὀφείλει νὰ πληρώσῃ τὸν ἔγγειον φόρον καὶ τὸ ἐξαγωγικὸν τέλος ἐπὶ τῇ βάσει ἐκτιμήσεως.

Ἡ ἐκτίμησις ἐνεργεῖται ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ φορτωτοῦ ὑπὸ ἐπιτροπῆς συγκειμένης ὑπὸ τῆς ἀρμοδίας τελωνικῆς ἀρχῆς, τοῦ ἐπάρχου καὶ τοῦ ἐφόρου τῆς ἐπαρχίας, συνταττομένης περὶ αὐτοῦ ἐκθέσεως ἐπὶ τῆς διαγραφῆσεως τοῦ φορτωτοῦ.

Ἐὰν ὡς ἐκ τῆς διαφωνίας τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς δὲν καταρτισθῇ πλειοψηφία, καθὼς καὶ ἐὰν ὁ φορτωτὴς δὲν εὐχαριστηθῇ ἀπὸ τὴν ἐκτίμησιν τῆς ἐπιτροπῆς, τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον ἀποφασίζει ὁριστικῶς ἐν μὲν τῇ πρώτῃ περιπτώσει ἐπὶ αἰτιολογημένῃ ἐκθέσει τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς ὑποβαλλομένῃ ἐντὸς πέντε ἡμερῶν ἀφ' ἧς γενῇ ἡ ἐκτίμησις ὑπὸ τῆς διοικητικῆς ἀρχῆς, ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ, ἐπὶ προσφυγῇ τοῦ φορτωτοῦ, τὴν ὁποίαν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ λάβῃ καὶ νὰ παραδώσῃ εἰς τὴν διοικητικὴν ἀρχὴν ἐντὸς τῆς αὐτῆς προθεσμίας.

Κατ' ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις ἡ ἐξαγωγὴ τοῦ σταφιδοκαρποῦ δὲν ἐπιτρέπεται καὶ πρὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς ὁριστικῆς ἀποφάσεως τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου, ἐὰν ὁ φορτωτὴς παρακαταθέσῃ εἰς τὸ ταμεῖον τὸν ἔγγειον φόρον καὶ τὸ τελωνιακὸν δικαίωμα ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐκτιμήσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἢ τοῦ μεγίστου ὅρου τῆς τιμῆς εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς διαφωνίας τῶν μελῶν αὐτῆς.

Μετὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ὁ λογαριασμὸς τακτοποιεῖται ὁριστικῶς καὶ τὸ τυχὸν πλεόνασμα ἀποδίδεται εἰς τὸν φορτωτήν.

Περὶ Βαλανειδίων.

Ἄρθρ. 59. Ὁ ἐπὶ τῶν βαλανειδίων ἔγγειος φόρος καὶ τὸ ἐξαγωγικὸν τέλος πληρώνεται ἄνευ διακρίσεως ἰδιοκτήτων ἢ ἐθνικῶν.

Ἐπὶ μὲν τῶν βαλανιδίων κατὰ καντάριον, λαμβανομένων πρὸς 44 ὀκάδας καὶ ἄνευ διακρίσεως ποιότητος, ὡς ἑξῆς·

Α'. Διὰ τὴν Κέαν, Λακωνίαν καὶ Λακεδαίμονα, ἔγγειος φόρος . . . . . ὁρισ.	1. 10
Τελωνιακὸν δικαίωμα	65
Β'. Διὰ τὸν νομὸν Μεσσηνίας, ἐμπορικὸς φόρος .	3.
Τελωνιακὸν δικαίωμα	60

Γ'. Διὰ τὴν Ἀχαΐαν καὶ λοιπὴν Πελοπόννησον, Ἀττικὴν καὶ ἀνατολικὴν Ἑλλάδα,	
Ἔγγειος φόρος . . . . . »	1. 05
Τελωνιακὸν δικαίωμα	60.
Δ'. Διὰ τὴν Ἀκαρνανίαν, Αἰτωλίαν καὶ Τριφυλίαν,	
Ἐμπορικὸς φόρος . . . . . »	2.
Τελωνιακὸν δικαίωμα	60.

Περὶ δὲ τῶν κιτριδίων, κατ' ὁκὰν ὡς ἑξῆς·

Διὰ τὴν Ἀκαρνανίαν, Αἰτωλίαν καὶ Τριφυλίαν, ἐμπορικὸς φόρος λεπτὰ	25
Τελωνιακὸν δικαίωμα	6
Διὰ τὰ λοιπὰ μέρη τοῦ Κράτους ἔγγειος φόρος λεπτά.	10
Τελωνιακὸν δικαίωμα	6.

Ἄρθρ. 60. Ὡς πρὸς τὰ μέρη, ὅπου ἐπιτρέπεται ἡ ἐξαγωγὴ τῶν βαλανοκιτριδίων, θέλουν τηρεῖσθαι αἱ διατάξεις τοῦ ἀπὸ 19 Μαρτίου 1843 τελωνιακοῦ ὀργανισμοῦ.

Περὶ Βρυνοκοκκίου καὶ Τζιρολίου.

Ἄρθρ. 61. Ὁ ἔγγειος φόρος τοῦ βρυνοκοκκίου προσδιορίζεται εἰς μίαν καὶ ἡμίσειαν δραχμὴν δι' ἑκάστην ὁκάν, τὸ δὲ τελωνιακὸν δικαίωμα εἰς λεπτὰ 90· ὁ δὲ τοῦ ριζαρίου, εἰς δραχμὰς 2 τὸ καντάριον, τὸ δὲ τελωνιακὸν δικαίωμα εἰς δραχμὴν 1 καὶ λεπτὰ 20.

Περὶ Σύκων.

Ἄρθρ. 62. Ἐπὶ τῶν μὴ ἐνοπλιζομένων ξηρῶν σύκων πληρώνεται κατὰ καντάριον ἔγγειος φόρος δραχ. . . . . 1.

Ἐξαγωγικὸν τέλος λεπ. . . . . 60.

Ἐπὶ δὲ τῶν ἐνοπλιζομένων πληρώνεται μόνον τὸ ἐνωτέρω ἐξαγωγικὸν τέλος λεπ. 60.

Περὶ Λεμονίων, Πορτοκαλλίων κ. λ. π.

Ἄρθρ. 63. Ὁ ἔγγειος φόρος ἐπὶ τῶν λεμονίων, πορτοκαλλίων καὶ κίτρων Τροιζηνίας, Ἀνδρου, Νάξου καὶ Καρυστίας πληρώνεται ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀγοραίας τιμῆς, βεβαιουμένης διὰ πρωτοκόλλου ἀπὸ τὸν ἔπαρχον, τὸν τελώνην καὶ τὸν ἀρμοδιοῦχον τῆς πρωτευούσης. Κατὰ δὲ τὴν ἐπαρχίαν Τροιζηνίας ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος ἀναπληροῖ τὸν ἔπαρχον.

Τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον δύναται νὰ μεταρρυθμίζῃ τὸ πρωτόκολλον ἐπὶ τῇ αἰτήσει τῶν ἐχόντων συμφέρον ἢ καὶ αὐτεπαγγέλτως.

Οὐδεὶς λαμβάνει χώραν αὐξομειώσεως τῆς τιμῆς, θέλει συνταχθῆναι νέον πρωτόκολλον.»

Μετὰ ταῦτα παρελθούσης τῆς ὥρας, ὁ πρόεδρος ἀναβαλὼν ἐπὶ τὴν αὔριον τὴν ἐξακολούθησιν τῆς αὐτῆς συζητήσεως, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 3 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
ΕΥΓ. Μ. ΠΑΡΙΣΗΣ.

Οἱ γραμματεῖς
Τ. Γ. Μαυρομμάτης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΞΖ'.

Τῆς 18 Ἰουνίου 1853.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Ἀναβληθείσης ἐπὶ τὴν αὔριον τῆς ἀναγνώσεως τῶν πρακτικῶν, ἀνηγγέλθη, ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς διὰ τὸ 1854 νομοσχεδίου.

Ἀνεγνώσθησαν οὕτω τὰ ἄρθρα 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75 καὶ 76, μηδεμιᾶς δ' ἐπενεχθείσης παρατηρήσεως, ἐγένοντο δεκτὰ ἕκαστον τούτων δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως, ἔχοντα οὕτως·

«Ἄρθρ. 64. Ἡ λαθραία μεταφορὰ τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 54 κατονομαζομένων προϊόντων ὑπόκειται εἰς πληρωμὴν ἁπλοῦ ἐγγείου φόρου, ἡ δὲ λαθραία ἐξαγωγὴ ὑπόκειται εἰς πληρωμὴν ὁκταπλοῦ ἐγγείου φόρου καὶ τελωνιακοῦ δικαιώματος· θέλουν δὲ ἐφαρμόζεσθαι καὶ λόγῳ ἐγγείου φόρου αἱ ἀριζόμεναι ἐν τῷ τελωνιακῷ νόμῳ χρηματικαὶ ποιναὶ διὰ τὰς λοιπὰς παραβάσεις τῶν διαφόρων αὐτοῦ διατάξεων.

Τὸ τριτημόριον τοῦ λόγῳ ποινῆς ληφθησομένου ποσοῦ δίδεται εἰς τὸν ἀνακαλύψαντα τὸ λαθρεμπόριον ἢ τὰς λοιπὰς παραβάσεις εἰς ἀμοιβήν.

ΚΕΦ. Η'.

Περὶ φορολογίας τῆς σταφίδος τῶν ἐπαρχιῶν Ἦλείας, Ὀλυμπίας καὶ Γόρτυνος.

Ἄρθρ. 65. Ὁ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ποσοῦ τοῦ προϊόντος ἀποδιδόμενος ἔγγειος φόρος τῆς σταφίδος τῶν ἐπαρχιῶν Ἦλείας, Ὀλυμπίας καὶ Γόρτυνος ἐνοικιάζεται ἐπὶ δημοπρασίας κατὰ δῆμον ἢ ἐπαρχίαν, ἀποδίδεται δὲ παρὰ μὲν τῶν φορολογουμένων εἰς τὸν

ἐνοικιαστὴν εἰς εἶδος, παρὰ δὲ τοῦ ἐνοικιαστοῦ εἰς τὸ δημόσιον εἰς χρήματα καὶ πληρόνεται τὴν 15 Ὀκτωβρίου.

Ἡ βεβαίωσις τοῦ φόρου γίνεται δι' ἐκτιμήσεως ἐπὶ τῶν ἀλωνίων εἰς λίτρας, ἐν περιπτώσει δὲ διαφωνίας, διὰ ζυγίσεως.

Εἰς τὰς λοιπὰς τοῦ Κράτους ἐπαρχίας, ἐὰν ὑπάρχωσι προικόκτητοι σταφιδάμπελοι, ἀποδίδουσαι τὸν ἔγγειον φόρον εἰς χρήματα 3 τοῖς 0/0, τὸ ποσὸν τοῦ προϊόντος αὐτῶν θέλει ἐκτιμᾶσθαι εἰς λίτρας κατὰ στρέμμα παρὰ τοῦ ἐπάρχου, τοῦ ἐφόρου καὶ τοῦ δημάρχου τῆς πρωτευούσης, λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς καταστάσεως τῆς καρποφορίας τοῦ ἔτους καὶ τῆς ποιότητος τῆς γῆς.

Ἄρθρ. 66. Ὁ δήμαρχος κοινοποιεῖ ἐπὶ ἀποδείξει εἰς τὸν ἐνοικιαστὴν πρὸ πέντε ἡμερῶν τὴν ἡμέραν τῆς ἐνάρξεως τοῦ τρυγητοῦ κατὰ τμῆμα ἢ καὶ καθ' ὅλον τὸν δῆμον.

Ὁ ἐνοικιαστὴς ὀφείλει ἐπὶ ποινῇ ἀποβολῆς πάσης κατὰ τῶν φορολογουμένων ἀπαιτήσεως νὰ παρευρίσκηται ἐπιτοπίως εἰς τὸν τρυγητόν. Ἄλλως, οἱ φορολογούμενοι προχωροῦσιν ἀκωλύτως εἰς τὰς ἐργασίας τοῦ τρυγητοῦ. Ἀπαγορεύεται ὅμως ἡ ἀνάμιξις καρποῦ παραγομένου ἀπὸ κτήματα, ἀποδίδοντα τὸν ἔγγειον φόρον εἰς εἶδος, μὲ καρπὸν παραχθέντα ἀπὸ τὰ ἀποδίδοντα τὸν φόρον εἰς χρήματα 3 τοῖς 0/0.

Ὅστις τῶν φορολογουμένων παραβῇ τὰς διατάξεις τοῦ προηγουμένου ξ, ἡ ὑφαιρέση ἀπὸ τὰ ἁλώνια καρπὸν ἐκ τοῦ εἰς εἶδος φορολογουμένου ἢ δι' οἱουδήποτε ἄλλου τρόπου προσπαθήσῃ νὰ ζημιώσῃ τὸν ἐνοικιαστήν, τιμωρεῖται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 15. Ὀφείλουσι δὲ οἱ φορολογούμενοι νὰ μετακομίσωσι τοὺς φόρους των μετὰ τὸ πέρας τῆς συγκομιδῆς εἰς τὰς ἐντὸς τοῦ δήμου συστημένας ἀποθήκας τοῦ ἐνοικιαστοῦ ἢ καὶ εἰς ἀποθήκας κειμένας ἐκτὸς τοῦ δήμου, ὅταν δὲν ἀπέχωσιν ἀπὸ τὰ ἁλώνια πλέον τῶν 3 ὡρῶν.

Ἐν περιπτώσει δέ, καθ' ἣν οἱ φορολογούμενοι δὲν μεταφέρωσι τοὺς φόρους των ἐντὸς 10 ἡμερῶν ἀπὸ τοῦ πέρατος τῆς συγκομιδῆς, ὑποχρεοῦνται νὰ πληρώσωσιν αὐτοὺς εἰς χρήματα ἐπὶ τῇ βάσει τῆς τιμῆς τοῦ εὐθὺς μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ἀνωτέρω προθεσμίας ἰσχύοντος πρωτοκόλλου, ἢ ἐν ἐλλείψει τοιούτου, ἐπὶ τῇ βάσει ἐκτιμήσεως, ἐνεργουμένης κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 58 στοιχ. δ'.

Ἄρθρ. 67. Ὁ σταφιδοκαρπὸς θέλει ἀποταμιεύεσθαι εἰς ἀποθήκας δαπάνῃ τοῦ ἐνοικιαστοῦ, μένει ὅμως ὑπέγγυος εἰς τὸ δημόσιον μέχρις ἐξοφλήσεως τοῦ ἐνοικίου, καὶ δὲν δύναται νὰ

ἐκποιηθῇ παρὰ τοῦ ἐνοικιαστοῦ, εἰμὴ ἐν γνώσει τοῦ ταμίου καὶ ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦ νὰ κατατεθῇ τὸ ἀντίτιμον εἰς τὸ ταμεῖον.

Ἐπὶ τούτῳ τὸ δικαίωμα θέλει διορίσει ἐπιτροπὴ, ἔχουσα τὸ δικαίωμα καὶ τὸ καθῆκον νὰ περιεργάζηται εἰς πᾶσαν παραλαβὴν καὶ παράδοσιν σταφιδοκαρποῦ καὶ εἰς πᾶσαν σορέγισιν καὶ ἀποσορέγισιν τῶν ἀποθηκῶν, καὶ νὰ κρατῇ βιβλίον εἰσαγωγῆς καὶ ἐξαγωγῆς, μονογραφημένον ἀπὸ τὸν ἔπαρχον.

Ἐὰν ὁ ἐνοικιαστὴς εἰσπράξῃ ἀπό τινα τῶν φορολογουμένων εἰς χρήματα τὸν φόρον του, ἢ ἐκποίσῃ ἀκαίρως ἢ ὑπεξαιρέσῃ σταφιδοκαρπὸν, τιμωρεῖται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 34 § 7.

Τὸ τρίτον τοῦ προστίμου ἢ τῆς χρηματικῆς ποινῆς θέλει δίδεσθαι εἰς τὴν καταμηνυτὴν, μὴ ἐξαιρουμένου καὶ τοῦ ἐπιτηρητοῦ τῆς ἀποθήκης.

Ἐὰν ἀποδειχθῇ, ὅτι συνῴνησε καὶ ὁ ἐπιτηρητὴς τῶν ἀποθηκῶν εἰς τὴν λαθραίαν ἐκποίησιν ἢ ὑπεξαίρεσιν σταφιδοκαρποῦ, τιμωρεῖται καὶ οὗτος μὲ χρηματικὴν ποινὴν 100—500 δραχμῶν, ἐπιφυλαττομένης καὶ ἐτι μείζονος ποινικῆς καταδίκης κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ποινικοῦ νόμου.

Ἄρθρ. 68. Τὸ ἐξαγωγικὸν τέλος τοῦ σταφιδοκαρποῦ τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 65 ἀναφερομένων ἐπαρχιῶν πληρώνεται κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 55—58.

Κατὰ τὰς αὐτὰς διατάξεις πληρώνεται καὶ ὁ ἔγγειος φόρος τοῦ ἰδίου σταριδοκαρποῦ, ἐὰν ὁ ἐνοικιασὶς αὐτοῦ δὲν ἤθελεν ἐγκριθῇ, ἐναρμονιζόμενος καὶ τῆς διατάξεως τοῦ § 3 τοῦ ἄρθρ. 65 ὅπου ὑπάρχουσι σταφιδάμπελοι, ἀποδίδουσαι τὸν ἔγγειον φόρον εἰς χρήματα.

ΚΕΦ. Θ'.

Περὶ διαφόρων ἐπιφορτίων.

Ἄρθρ. 69. Τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας τῶν ἐθνικοῦ διακτήτων σύκων καὶ σταφίδων ἐνοικιάζεται, βεβαιοῦται καὶ εἰσπράττεται τῶν μὲν σύκων κατὰ τὸ ἄρθρ. 40, τῶν δὲ σταφίδων κατὰ τὰ ἄρθρ. 65—68.

Οἱ φορολογούμενοι ὑπόχρεοῦνται νὰ ἀποδιώσωσιν εἰς τὸν ἐνοικιαστὴν καὶ τὸν ἀναλογοῦντα ἐπὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας ἔγγειον φόρον, ὅπου οὗτος εἰσπράττεται εἰς τὰ τέλωνεῖα.

Ἄρθρ. 70. Τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας τῶν ἐθνικοῦ διακτήτων μορεοδένδρων εἰσπράττεται διὰ λογαριασμῶν τοῦ δημοσίου τὴν 1. Ἰουνίου.

Ἄρθρ. 71. Τὸ προϊὸν τῶν ἀδιαθέτων ἐθνικῶν ἀμπέλων, σταφιδαμπέλων, συκῶν, ἐλαιῶν, βαλανοδένδρων, μορεῶν κ. λ. π. ἐνοικιάζεται ἐπὶ δημοπρασίας εἰς χρήματα· τὸ δὲ ἐνοίκιον πληρώνεται κατὰ ἐποχὰς, θέλει προσδιορίσει τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον.

Ὅστις φωραθῇ συλλέγων βαλανοκαρπίδια ἐκ τῶν ἐθνικῶν βαλανοκαρποδένδρων, ἐξαιρουμένων τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 59 στοιχ. Β καὶ Δ. ἄνευ ἀδείας τῆς ἀρμοδίας οἰκονομικῆς ἀρχῆς ἢ τοῦ ἐνοικιαστοῦ, ὑποβάλλεται εἰς πλημμ. τὴν διπλασίαν ἀξίαν τῶν συλλεχθέντων, κατὰ τὸ ἄρθρ. 15.

Τὸ ἥμισυ τῆς ποινῆς ταύτης δίδεται εἰς τοὺς ἀνακαλύψαντας, ἐκτὸς ἐὰν ἡ ἀνακάλυψις ἐγένετο ἀπὸ τὸν ἐνοικιαστὴν καὶ τοὺς ἐπιτρόπους αὐτοῦ ἢ τοῦ δήμου.

ΚΕΦ. Γ'.

Περὶ φορολογίας τῆς ῥητίνης, κατράμης κ. λ. π.

Ἄρθρ. 72. Ὁ ἔγγειος φόρος καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας τῆς ἐξ ἐθνικῶν δασῶν παραγομένης ῥητίνης καὶ κατράμης ἐνοικιάζεται ἐπὶ δημοπρασίας κατὰ δῆμον ἢ ἐπαρχίαν, καὶ ἀποδίδεται εἰς χρήματα ἐπὶ τῇ βάσει τῆς τρεχούσης τιμῆς, βεβαιουμένης διὰ πρωτοκόλλου ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου ἐπάρχου, τοῦ δασονόμου καὶ τοῦ δημάρχου τῆς πρωτευούσης τῆς ἐπαρχίας.

Τὰ δὲ ἐξ ἐθνικῶν δασῶν παραγόμενα κάστανα, κέρνα, κολοκυνάρια, πύρασσα καὶ λοιπὰ δασικὰ προϊόντα ἐνοικιάζονται ἐπίσης εἰς χρήματα.

Ἄρθρ. 73. Ἡ βεβαίωσις τοῦ ἐπὶ τῆς ῥητίνης καὶ κατράμης φόρου γίνεται διὰ ζυγίσεως τοῦ προϊόντος ἐπὶ τῶν μερῶν, τὰ ὁποῖα προσδιορίζει τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον, ὑπολογιζομένου εἰς ὀκάδας.

Ἄρθρ. 74. Ἕκαστος τῶν συλλεκτῶν τῆς ῥητίνης καὶ κατράμης ὀφείλει πέντε ἡμέρας πρὸ τῆς ἐκ τῶν λάκκων ἐξαγωγῆς ἢ τῆς μεταφορᾶς τῶν προϊόντων τούτων νὰ εἰδοποιήσῃ διὰ τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς ἢ τοῦ δασάρχου ἢ δασονόμου τὸν ἐνοικιαστὴν, ἵνα νὰ παρευρίσκηται εἰς τὴν ζύγισιν τοῦ προϊόντος, καὶ ἂν οὗτος ἢ ὁ ἐπιστάτης αὐτοῦ δὲν παρευρεθῇ, ζυγίζει μόνος αὐτὸ ἐπὶ παρουσίᾳ ἑνὸς τοὐλάχιστον τῶν δασονομικῶν ὑπαλλήλων, συνταττομένου περὶ τούτου πρωτοκόλλου, τὸ ὁποῖον ἐπέχει τόπον διπλοτύπου τοῦ ἐνοικιαστοῦ.

Ἄρθρ. 75. Ἐὰν τις φωραθῇ συλλέγων λαθραίως ῥητίνην ἢ κατράμην εἰς ἐθνικὰ δάση, ὑποβάλλεται εἰς χρηματικὴν ποινὴν, ἴσην μὲ τὴν διπλῆν ἀξίαν τοῦ συλλεχθέντος προϊόντος. Ἀλλ' ἐὰν δὲν

ἀνακαλυφθῇ τὸ προϊὸν, δύναται ὅμως νὰ ἐκτιμηθῇ ἡ ζημία, ὁ συλλέκτης γενόμενος γνωστὸς, ὑποβάλλεται, ἐκτὸς τοῦ νομίμου φόρου, καὶ εἰς πρόστιμον ἢ χρηματικὴν ποινὴν, ἴσην μὲ τὸ τριπλοῦν ποσὸν τοῦ φόρου, τὸν ὁποῖον ἀπεπειράθη νὰ ὑπεκφύγῃ. Ἐὰν δὲν ἦναι δυνατὸν νὰ ἐξακριβωθῇ ἡ ζημία, ὁ συλλέκτης ὑποβάλλεται εἰς πρόστιμον δραχμῶν 5—50, τὸ ὁποῖον εἰσέρχεται εἰς τὸ δημόσιον καὶ δημοτικὸν ταμεῖον, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 15.

Τὸ τρίτον τοῦ προστίμου ἢ τῆς χρηματικῆς ποινῆς δίδεται εἰς τὸν ἀνακαλύψαντα, ἐκτὸς ἐὰν οὗτος ἦναι ὁ ἐνοικιαστὴς ἢ ὁ ἐπιστάτης τοῦ δημοσίου.

Ἄρθρ. 76. Ὁ ἔγγειος φόρος ἐπὶ τῆς ῥητίνης, κατράμης καὶ τῶν ἄλλων δασικῶν προϊόντων, ἅτινα παράγονται ἐξ ἰδιωτικῶν δασῶν, ἐνοικιάζεται ἐπὶ δημοπρασίας κατὰ δῆμον ἢ ἐπαρχίαν, βεβαιούμενος ὁ μὲν ἐπὶ τῆς ῥητίνης καὶ κατράμης κατὰ τὸ ἄρθρον 73, ὁ δὲ ἐπὶ τῶν λοιπῶν προϊόντων, δι' ἐκτιμήσεως ἐπὶ τῶν δένδρων, κατὰ τὰς ἐκδοθησομένας ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου ὁδηγίας, ἐπὶ τῇ βάσει πάντοτε τῶν περὶ ἐκτιμήσεως ἐν γένει διατάξεων τοῦ παρόντος νόμου, καὶ ἀποδίδοται εἰς χρήματα.

Ὅστις συλλέξῃ λαθραίως ἐκ τῶν ἀνωτέρω προϊόντων εἰς ἰδιωτικὰ δάση, ἢ δι' οἱουδήποτε ἄλλου τρόπου προσπαθήσῃ νὰ ζημιώσῃ τὸν ἐνοικιαστὴν, τιμωρεῖται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 15.

Τὸ ἐνοίκιον ὅλων τῶν ἀνωτέρω δασικῶν προϊόντων πληρώνεται εἰς δύο ἴσας δόσεις, τὴν 1 καὶ 30 Σεπτεμβρίου.»

Ἀναγνωσθέντος δὲ καὶ τοῦ 77 ἄρθρου, παρετήρησέ τις, ὅτι ἐν Ἀκαρνανίᾳ οἱ κάτοικοι μόλις κόπτοντες τὸ κουκούλιον ἐκ τῶν *καλαμιῶν*, πρὶν σχεδὸν τὸ ἐκθέσωσιν εἰς τὸν ἥλιον, εὐθὺς τὸ ἐπιωῦσαν πωλοῦσιν αὐτὸ χλωρὸν εἰς τοὺς ἐμπόρους ἕνεκα τῆς ἐνδείας, ὑφ' ἧς μαστίζονται. Εἶναι δὲ γνωστὸν, ὅτι 9 περίπου ἀκάδες χλωροῦ κουκουλίου ἀποτελοῦσι μίαν ξηράν, ὥστε οἱ Ἀκαρνᾶνες ὑποχρεούμενοι κατὰ τὸ νομοσχέδιον νὰ πληρώνωσι μίαν δραχμὴν ἐπὶ τοῦ ὡς εἴρηται χλωροῦ κουκουλίου, σημαίνει ὅτι πληρώνουσιν ἐπὶ τοῦ ξηροῦ 9 δραχμὰς, καὶ τοῦτο βέβαια εἶναι ἄδικον. Διὸ προτείνει νὰ ἐλαττωθῇ ὁ φόρος τῆς δραχμῆς ἂν ὄχι εἰς 30, τοὐλάχιστον εἰς 50 λεπτά.

Ἐξέθηκεν ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, ὅτι ἐκ πολλῶν καὶ σπουδαίων παρατηρήσεων ἐξήχθη, ὅτι εἴτε ἀπὸ τεχνικῆς εἴτε ἀπὸ φυσικῆς θερμάνσεως ξηραίνεται τὸ κουκούλιον, αἱ τέσσαρες

ἀκάδες αὐτοῦ ἀποτελοῦσι μίαν ξηράν. Ἐννοεῖ δὲ ξήρανσιν τὸν βαθμὸν τοῦ κουκουλίου ἐκεῖνον, ὅστις ἐπιτρέπει τὴν ἄνευ βλάβης μεταφοράν του, διότι ἄλλως χλωρότερον, καταστρέφεται. Ἐπὶ τῇ βάσει λοιπὸν τῶν τεσσάρων ἀκάδων ἐτέθη τὸ τελωνιακὸν δικαίωμα εἰς 60 λεπτά. Ὥστε ἂν ὑποθέσωμεν, ὅτι ἡ ἀξία τοῦ χλωροῦ κουκουλίου εἶναι 2 1/2 δραχμαὶ, ἡ τοῦ ξηροῦ φθάνει εἰς 10, καὶ τότε νόμιμος φόρος ἐπέρχεται ἡ ἐν τῷ νομοσχεδίῳ δραχμή. Καὶ φαίνεται μὲν σπουδαία ἡ παρατήρησις τοῦ ἀγορεύσαντος, διότι, ἐὰν οἱ Ἀκαρνᾶνες πωλῶσι χλωρὸν τὸ κουκούλιον, ὁ ἐπιβαλλόμενος φόρος εἶναι βαρὺς, ἀλλ' ἡ τεχνικὴ ξήρανσις γίνεται εἰς 24 ὥρας, ἡ δὲ φυσικὴ μέχρι τῆς 15 Αὐγούστου καὶ ἔτι πρόσ· ὥστε γεννᾶται μία τις ξήρανσις βαθμιαία καὶ τὸ κουκούλιον μεταβάλλεται κατ' ἐποχὰς διαφόρους. Πῶς ἄρα νὰ διακριθῇ τοῦτο; Βεβαίως δὲν εἶναι εὔκολον, καὶ τὸ ὑπουργεῖον ἠναγκάσθη νὰ θέσῃ τὸν ἐλάχιστον ὅρον τοῦ φόρου, ἤτοι μίαν δραχμήν.

Ἐπέφερεν ἄλλος, ὅτι ἐπὶ τῶν Ἀκαρνανικῶν προϊόντων ὑπάρχουσιν ἐξαιρετικαὶ περιπτώσεις, ἐπειδὴ δὲν πληρώνουσιν ἔγγειον φόρον ἢ ὅταν ἐξέρχωνται ἐκ τοῦ τόπου. Κατὰ τὸ νομοσχέδιον λοιπὸν, ἡ μὲν ἐξαγομένη μέταξα ὑπόκειται εἰς 2 1/2 δραχ. φόρον, τὸ δὲ κουκούλιον εἰς 1, ὅπερ σημαίνει ὅτι ἐξαιρεῖται τὸ βάρος τοῦ ἐν αὐτῷ σκώληκος. Θεωρεῖ δὲ ὀρθὴν τὴν τοιαύτην ἀναλογίαν, καθ' ὅσον ὅτε λαμβάνεται ὁ ἔγγειος φόρος, τὰ κουκούλια εἰσὶν ἀπεξηραμένα. Ἐκτὸς δὲ τούτου, ἐπειδὴ, προκειμένης μεταφορᾶς, πρέπει νὰ πληρώσωσιν εἰς τὸ τελωνεῖον, ἑωσοῦ ἐνεργήσωσι τὴν πληρωμὴν, καὶ λαβόντες τὴν ἄδειαν, μεταφέρωσιν ἀλλαχοῦ τὸ κουκούλιον, ἐννοεῖται ὅτι ξηραίνεται ἐντελῶς· ἀλλ' ὁσάκις ὁ Λάκων μεταφέρει αὐτὸ ἐντὸς τῆς Πελοποννήσου, κατὰ σχεδὸν δὲν ἐφρόντισε νὰ μεταβῇ εἰς τὴν ἕδραν τοῦ τελωνείου, ὅπως πληρώσῃ τὸν φόρον του.

Ἐπανέλαβεν ὁ κατὰ πρῶτον ἀγορεύσας, ὅτι μὴ ἀμφισβητῶν τὰ περὶ τῆς ἀποξηράνσεως τῶν κουκουλίων, λέγει μόνον, ὅτι οἱ ἐκ Καλαμῶν ἔμποροι γνωρίζοντες τὸν μῆνα καὶ τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν τρυγᾶται τὸ κουκούλιον ἐν Ἀκαρνανίᾳ, ἔρχονται μετὰ τῶν φορτηγῶν ζώων των καὶ τὸ ἀγοράζουσι χλωρὸν τὴν ἐπιοῦσαν ἡμέραν. Ἐπειδὴ δὲ διαβαίνοντες ἐκ τῆς ἕδρας τοῦ ἐφόρου Ἀλμυροῦ, θέλουσι πληρώσει μίαν δραχμὴν τὴν ὀκὰν φόρον, προνοοῦντες ἐκπίπτουσι τὴν δραχμὴν ταύτην ἀπὸ τοὺς πωλητὰς, ἀκολούθως δὲ ξηραίνουσιν αὐτοὶ τὸ κουκούλιον εἴτε ἐν Ἀκαρνανίᾳ ἢ ἐν Καλάμαις. Εἶναι λοιπὸν δίκαιον νὰ πληρώνωσι κατ' αὐτὸν

τὸν τρόπον οἱ Λάκωνες ἐννέα, ὡς ἀπέδειξε, δραχμὰς διὰ τὸ ξηρὸν κουκούλιον; Ὄχι βέβαια, διότι καὶ αὐτὸς ὁ ὑπουργὸς ἐφάνη αἰσθανόμενος τὸ ἀδίκημα. Διὸ παρακαλεῖ τὴν Βουλὴν νὰ ἀποφασίσῃ ἐπὶ τῆς ἀνωτέρω προτάσεώς του.

Παρετήρησεν ὁ ὑπουργός, ὅτι ἐπειδὴ ὁ ἀγοραστὴς εἶπε κατ' ἀρχὰς ὅτι μόλις τὰ κουκούλια κόπτονται ἐκ τῶν κλιβίων, καὶ χλιαρὰ ἔτι ὡς ἔχουσιν ἀγοράζουν αὐτὰ οἱ ἔμποροι τὴν ὑλικὴν στιγμήν, ἐπρέπεν ἤδη νὰ ἐπιχειρηθῇ ὁ ὑπουργὸς, διότι ὁρᾶτε τώρα ἀπέβαινεν ἐπαχθής. Ἀλλ' ὅταν ὁπωσδήποτε ξηραίνωνται ἐπὶ μακρὸν τὰ κουκούλια, ὁ φόρος τότε εἶναι δίκαιος καὶ δὲν πρέπει οὐδὲ νὰ ψηφοφορηθῇ κἂν ἡ πρότασις, ἐπειδὴ, ἀφ' οὗ τὸ σῶμα παρεδέχθη 60 λεπτὰ τελωνειακὸν φόρον, δὲν δύναται νὰ παραδεχθῇ ὡς ἔγγειον 50 μόνον.

Ἐπὶ τούτοις ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, ἂν παρεδέχετο τὴν πρότασιν τοῦ νὰ ἐλαττωθῇ ὁ ἐπὶ τῶν κουκουλίων τῆς Λακωνίας ἔγγειος φόρος εἰς 50 λεπτὰ τὴν ὀκάν, δὲν παρεδέχθη τὴν πρότασιν μὴ ἀναστᾶσα ἀκολούθως δὲ παρεδέχθη τὸ ἄρθρον κατὰ τὸ νομοσχέδιον, ὡς καὶ τὸ μετ' αὐτὸ 78, δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως ἔχοντα οὕτως.

ΚΕΦ. ΙΔ.

Περὶ φορολογίας τῶν Λακωνικῶν προϊόντων.

«Ἄρθρ. 77. Ὁ ἔγγειος φόρος ἐπὶ τῶν προϊόντων τῶν δύω ἐπαρχιῶν Οἰτύλου καὶ Γυθείου, συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ ὀλικοῦ βιβαιοῦται καὶ εἰσπράττεται πρὸς 10 τοῖς 0|0 κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν ἢ τὴν μεταφορὰν αὐτῶν διὰ ξηρᾶς ἢ διὰ θαλάσσης ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀγοραίας τιμῆς, βεβαιουμένης κατὰ μῆνα διὰ πρωτοκόλλου ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου ἐπάρχου, τοῦ ἐφόρου ἢ τελωνοῦ καὶ τοῦ δημάρχου τῆς πρωτευούσης.

Ὁ δὲ ἔγγειος φόρος ἐπὶ τῶν ἀκολούθων προϊόντων καθορίζεται ὡς ἑξῆς·

α΄.) Ὁ ἐπὶ τοῦ ἐλαίου πρὸς λεπτὰ 8 τὴν ὀκάν·

β΄.) Ὁ ἐπὶ τῆς κατεργασμένης ἢ ἀκατεργάστου μετάξης πρὸς ὀρχ. 2:50 0|0 τὴν ὀκάν, ἄνευ διακρίσεως ποιότητος καὶ

γ΄.) Ὁ ἐπὶ τῶν κουκουλίων πρὸς δραχμὴν 1 τὴν ὀκάν.

Ὁ ἐπὶ τῆς σταφίδος, τῶν βαλανιδακικοῦ, τοῦ πρανοκοκκίου, τοῦ ῥιζαρίου καὶ τῶν ξηρῶν σύκων ἔγγειος φόρος βεβαιοῦται καὶ εἰσπράττεται κατὰ τὰς περὶ τούτου εἰδικὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρ. 78. Ὁ κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον φόρος εἰσπράττεται εἰς τὸ τελωνεῖον Γυθείου, τὸ ὑποτελωνεῖον Λιμενίου, τὸ

σταθμαρχεῖον Λιμυροῦ καὶ τὰ φυλακεῖα Κυτριῶν καὶ Καρδαμύλης.»

Ἀναγνωσθέντος ἔπειτα τοῦ 79 ἄρθρου, ἐξέθηκέ τις, ὅτι, ἐπειδὴ ἀνατίθεται εἰς τοὺς δημάρχους νὰ σημειῶσι τὸ εἶδος κλπ. τῶν μεταφερομένων προϊόντων, παρατηρεῖ, ὅτι ἐφ' ὅσον εἶναι εὐμετακόμιστα, ὡς μέταξα, πρινοκόκκιον καὶ ἄλλα ὅμοια, ὁ δήμαρχος τῆς πρωτευούσης δύναται νὰ ἐπιτηρῇ καὶ σημειόνῃ αὐτά. Ἀλλ' ὡς πρὸς τὴν μεταφορὰν τοῦ ἐλαίου δὲν εἶναι ἡ αὐτὴ εὐκολία, διότι ὁ μεταφέρων τὸ βαρὺ τοῦτο φορτίον θέλει ἀναγκάζεσθαι ἐκτρεπόμενος τῆς ὁδοῦ του, νὰ ὁδοιπορῇ ὁλοκλήρους ὥρας, ὅπως φθάσῃ εἰς τὴν ἕδραν τοῦ δημάρχου καὶ λάβῃ τὴν ἀπαιτουμένην σημείωσιν. Ἄλλως τε, ἐπειδὴ ὁ δήμαρχος δὲν δύναται νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς ἔργον τοιοῦτον καὶ νὰ σημειοῖ ἐπ' ἀκριβείᾳ τὸ εἶδος καὶ τὸ βάρος τῶν μεταφερομένων προϊόντων, πολλάκις θέλει δίδει σημείωσιν ἀνεξετάστως, ἐντεῦθεν δὲ ἐν ᾧ τὸ δημόσιον ζημιοῦται, περιπίπτει καὶ ὁ δήμαρχος εἰς εὐθύνας, δι' ἃς κυρίως δὲν εἶναι τιμωρητέος. Διὸ προτείνει νὰ ἀνατεθῇ εἰς τοὺς εἰδικοὺς τῶν χωρίων παρέδρους.

Ἀπαντήσαντος δέ τινος, ὅτι ὁ δήμαρχος τιμωρεῖται μόνον ὅταν ἀποδειχθῇ, ὅτι ἐνήργησεν ἐκ προθέσεως· ἐπέφερε καὶ ὁ ὑπουργὸς, ὅτι οἱ προτεινόμενοι πάρεδροι πρέπει νὰ ἦναι κάτοχοι γραμμάτων, νὰ ἔχωσι γραφεῖον, σφραγῖδα καὶ ἄλλα τοιαῦτα, τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι πρόχειρα. Ἐκτὸς δὲ τούτου καταστρέφεται μάλιστα ὁ δημοτικὸς νόμος, ἂν δοθῇ καὶ εἰς τοὺς παρέδρους τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκδίδειν διαβατήρια.

Ἐπανέλαβεν ὁ προαγορεύσας, ὅτι ἡ εἰς τὸν δήμαρχον συγκέντρωσις τῶν χρεῶν τούτων φέρει περιπλέον μεγάλην δυσκολίαν καὶ εἰς τοὺς ἐμπόρους, τὴν τάξιν ἐκείνην, περὶ ἧς τοσοῦτον εὐγλώττως ἠγόρευσε χθὲς ὁ ὑπουργός· διότι θέλουν βιάζεσθαι νὰ μεταβαίνωσιν εἰς τὸ ἀντίθετον ἄκρον τῆς διευθύνσεως αὐτῶν, νὰ ὁδοιπορῶσι διὰ χιόνων καὶ νὰ φθάσωσι μόλις νύκτα. Ἐπειδὴ λοιπὸν εἶναι φύσει δυσχερὲς τοῦτο, ἀναγκαῖον κρίνει νὰ συμβιβασθῇ ἄλλως πως.

Παρετήρησεν ἕτερος, ὅτι αἰτία ὅλων τῶν ἀνωμαλιῶν τούτων εἶναι ἡ προνομιοῦχος τῆς Λακωνίας ἐξαίρεσις, ἥτις πρέπει νὰ πάυσῃ ἐράπαξ, διότι ἄλλως, θέλομεν ζητήσει καὶ ἡμεῖς τὰ ἴσα, ὡς ἀριθμοῦντες δικαιώματα καὶ θυσίας οὐχὶ μικροτέρας. Διὸ συμπεραίνει, ὅτι πρέπει νὰ λείψωσι τὰ προνόμια ἐκ τῆς Ἑλλάδος, καθ' ὅσον οὐδὲ τὰ γνωρίζει οὐδὲ δύναται νὰ ὑπάρξῃ οὕτως.

Ἐπὶ τούτοις μὴ ἐπιμένοντος τοῦ βουλευτοῦ εἰς τὴν πρότασίν του, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη τὸ ἄρθρον δι' ἀναστάσεως, ἔχον ὡς ἑφεξῆς·

«Ἄρθρ. 79. Οἱ μεταφερόμενοι ἀπὸ τὰς ὁμόρους ἐπαρχίας εἰς τὴν Ἀκαρνανίαν ὁμοειδῆ μὲ τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 77 ἀναφερόμενα προϊόντα, εἴτε διὰ νὰ τὰ ἐξαγάγωσιν εἴτε διὰ νὰ τὰ πωλήσωσιν ἐκεῖ, ὀφείλουσι νὰ διαβαίνωσι διὰ μιᾶς τῶν τριῶν ὁδῶν, ἢ διὰ τῆς ἀγούσης ἀπὸ Σπάρτην εἰς Γύθειον, ἢ διὰ τῆς ἀπὸ Ἀργοντικὸν εἰς Γύθειον ἢ διὰ τῆς ἀπὸ Καλάμας εἰς Λιμπόρι, καὶ νὰ ἐροδιάζωνται μὲ διαβατήρια παρὰ τῶν ἀρμοδίων δημοτικῶν ἀρχῶν, ὀπισθεν τῶν ὁποίων θέλει δηλοῦσθαι ὁ ἀριθμὸς τῶν φορτίων καὶ τὸ βάρος καὶ εἶδος τῶν προϊόντων. Ἀρμόδιοι δὲ ἀρχαὶ εἶναι οἱ δήμαρχοι ἐκεῖναι, ἀπὸ τὴν περιφέρειαν τῶν ὁποίων λαμβάνονται καὶ μεταφέρονται τὰ προϊόντα εἰς Ἀκαρνανίαν. Τὰ διαβατήρια ταῦτα θέλουν παρουσιάζει εἰς ἕνα τῶν ἁρμοδίων κατὰ τὴν Ἀκαρνανίαν ἐφόρων, παρὰ τοῦ ὁποίου θέλουν ἐροδιάζεσθαι μὲ ἀποδεικτικὸν πρὸς ἐλευθέραν ἐξαγωγὴν ἢ κατανάλωσιν τῶν προϊόντων.»

Τέλος ἀναγνωσθέντα καὶ τὰ ἄρθρα 80—97, μηδεμιᾶς ἐπενεχθείσης παρατηρήσεως, ἐγένοντο δεκτὰ ἓν ἕκαστον τούτων δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως, ἔχοντα ὡς ἀκολούθως·

«Ἄρθρ. 80. Ὁ μεταφέρων διὰ ξηρᾶς Ἀκαρνανικὰ προϊόντα εἰς ἄλλην τοῦ Κράτους ἐπαρχίαν ὀφείλει νὰ πληρώσῃ τὸν νενομισμένον ἔγγειον φόρον εἰς μίαν τῶν κατὰ τὴν Ἀκαρνανίαν τελωνιακῶν ἀρχῶν ἐπὶ διπλοτύπῳ ἀποδείξει, τὴν ὁποίαν ὀφείλει νὰ παρακαταθέτῃ εἰς ἕνα τῶν κατὰ τὴν Ἀκαρνανίαν ἐφόρων, ὅστις ἀφοῦ βεβαιωθῇ ὅτι περιέχονται ἀκριβῶς ἐν αὐτῇ τὰ μεταφερόμενα προϊόντα, ἐκδίδει ἄδειαν ἐλευθέρας μεταφορᾶς.

Ἐπιτρέπεται νὰ πληρώνηται ὁ φόρος καὶ εἰς τὸν ἁρμόδιον ἔφορον. Ἀλλ' ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὀφείλει ὁ ἔφορος νὰ ἐκδίδῃ ἐκτὸς τῆς περὶ ἐλευθέρας μεταφορᾶς ἄδειας καὶ διπλότυπον ἀπόδειξιν πληρωμῆς.

Ἄρθρ. 81. Ὅστις τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 79 ἀναφερομένων δημάρχων θέλει δηλώσει ὡς προϊόντα τοῦ δήμου του προϊόντα τῆς Ἀκαρνανίας, ὑπόκειται εἰς τὴν ποινὴν τὴν ὡρισμένην ἐν τῷ ἄρθρῳ 251 τοῦ ποινικοῦ νόμου.

Ἄρθρ. 82. Οἱ τελῶναι Ἀκαρνανίας θέλουν θεωρεῖ καὶ φορολογεῖ ἀνεξαιρέτως ὡς Ἀκαρνανικὰ προϊόντα ὅσα δὲν συνοδεύονται μὲ τακτικὰ τῶν ἐφόρων ἀποδεικτικά, κατὰ τὸ ἄρθρον 79.

Ἄρθρ. 83. Ὅστις ἐξάγει ἢ μεταφέρει διὰ θαλάσσης λαθραίως

προϊόντα τῆς Ἀκαρνανίας ἢ μεταφέρει τοιαῦτα διὰ ξηρᾶς εἰς τὰς ὁμόρους ἐπαρχίας δι' ἄλλης ὁδοῦ παρὰ τὰς ἐν τῷ ἄρθρῳ 79 ἀναφερομένας, ὑποβάλλεται εἰς τὰς προβλεπομένας ἀπὸ τὸ ἄρθρον 64 ποινάς.

ΚΕΦ. ΙΒ'.

Γενικαὶ διατάξεις.

Περὶ νομικῆς κατοχῆς τῶν ἐθνικῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν κτημάτων.

Ἄρθρ. 84. Τὸ δημόσιον ἐξακολουθεῖ νὰ διατηρῇ εἰς ἑαυτὸ τὴν νομικὴν κατοχὴν ἐπὶ τῶν ἐθνικῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν γαιῶν καὶ κτημάτων, ἐφ' ὅσων ἐλάμβανε δικαίωμα ἐπικαρπίας μέχρι τέλους τοῦ 1843, ἐκτὸς ἂν ἀπώλεσεν αὐτὴν διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως ἢ διὰ ῥητῆς παραιτήσεως.

Περὶ διαχειρίσεως τῶν ἀποθηκαρίων.

Ἄρθρ. 85. Οἱ ἀποταμιευόμενοι εἰς τὰς κεντρικὰς ἀποθήκας δημόσιοι καρποὶ διαχειρίζονται ἀπὸ ἀποθηκαρίους, διοριζομένους ἀπὸ τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν· δύναται μολονοτοῦτο τὸ ὑπουργεῖον ν' ἀναθέτῃ τὰ ἔργα ταῦτα καὶ εἰς ἄλλους δημοσίους ἢ δημοτικοὺς ὑπαλλήλους.

Τοὺς ἰσολογισμοὺς τῶν ἀποθηκαρίων ἐξελέγχουσιν οἱ οἰκονομικοὶ ἔφοροι καὶ καταλογίζουσιν εἰς βάρος των ὅλα τὰ τυχόντα ἐλλείμματα ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ἰσχύοντος πρωτοκόλλου τῶν τιμῶν τῶν σιτηρῶν. Πᾶσα περὶ καταλογισμοῦ ἀπόφασις τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου ὑποβάλλεται εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν, τὸ ὁποῖον ἀποφαίνεται ὁριστικῶς ἐπ' αὐτῆς, ἀφοῦ λάβῃ ὑπ' ὄψιν καὶ τὴν ἀπολογίαν τοῦ ὑπολόγου.

Αἱ ἀποφάσεις αὗται ἐκτελοῦνται διοικητικῶς κατὰ τὰς περὶ καταδιώξεως τῶν καθυστερούντων διατάξεις.

Μετὰ τὴν ἐπὶ τῶν ἐλλειμμάτων ἀπόφασιν τοῦ ὑπουργείου οἱ ἰσολογισμοὶ τῶν ἀποθηκαρίων παραπέμπονται εἰς τὸ ἐλεγκτικὸν Συνέδριον, εἰς τὸ ὁποῖον ἀποστέλλονται καὶ οἱ παρὰ τῶν οἰκονομικῶν ἐφόρων ὑποβαλλόμενοι ἰσολογισμοὶ τῆς ἐν γένει φορολογίας τοῦ ἔτους, διὰ νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς μέσον ἐξελέγξεως εἰς τὴν ἐκδίκασιν τῆς διαχειρίσεως τῶν ἀποθηκαρίων ὡς ὑπολόγων.

Περὶ τῶν δημοσίων φόρων.

Ἄρθρ. 86. Οἱ εἰς εἶδος εἰσπραττόμενοι παρὰ τοῦ δημοσίου φόροι, ἐφ' ὅσων εὑρίσκονται εἰς τὴν κυριότητα αὐτοῦ, δὲν ὑπόκεινται εἰς δημοτικὸν ἢ εἰς ἄλλον τινὰ φόρον.

Περὶ γενικῶν ὁδηγιῶν καὶ διασαφήσεων.

Ἄρθρ. 87. Τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν θέλει δώσει τὰς ἀναγκαίας ὁδηγίας, διασαφήσεις, τύπους καὶ πίνακας εἰς τὰς οἰκονομικὰς ἀρχάς, τοὺς ἐνοικιαστάς, τοὺς ἐκτιμητὰς καὶ τοὺς ἐπιστάτας τοῦ δημοσίου τόσον διὰ τὴν εἴσπραξιν τῶν φόρων, ὅσον καὶ διὰ τὴν ἐξακρίβωσιν καὶ τὴν εἰς χρήματα αὐτῶν πληρωμήν.

Περὶ ἐκποιήσεως καὶ παραχωρήσεως καρπῶν.

Ἄρθρ. 88. Τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν ἐκποιεῖ τοὺς εἰς εἶδη συναζομένους καρποὺς διὰ δημοπρασίας ἢ λιανικῆς πωλήσεως, ἢ καὶ παραχωρεῖ αὐτοὺς κατὰ τὸ ἄρθρον 25 εἰς τοὺς φορολογουμένους.

Διὰ Βασιλικοῦ διατάγματος θέλουν κανονισθῆ οἱ ὅροι καὶ οἱ τύποι τῆς ἐκποιήσεως.

Περὶ ἐξαιρέσεως τῶν ἐκτιμητῶν, ἐπιδιαιτητῶν κτλ.

Ἄρθρ. 89. Οἱ ἐκτιμηταὶ τοῦ δημοσίου καὶ οἱ ἐπιδιαιτηταὶ ὀφείλουν ἐπὶ ποινῇ προστίμου 10—50 δραχμῶν νὰ προτείνωσιν αὐθορμήτως τὴν ἐξαίρεσίν των, ὅταν ὑπάρχουν λόγοι κατὰ τὰς περὶ ἐξαιρέσεως διατάξεις τῆς πολιτικῆς δικονομίας ὡς πρὸς τοὺς δικαστικοὺς ὑπαλλήλους, ἐπιφυλαττομένης καὶ τῆς ποινικῆς καταδιώξεως ἐν περιπτώσει ἀπάτης, κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ποινικοῦ νόμου, καθὼς καὶ τῆς ὑποχρεώσεως εἰς πολιτικὴν ἀποζημίωσιν.

Περὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας τῶν ἐκκλησιαστικῶν κτημάτων.

Ἄρθρ. 90. Τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας τῶν ἀγρῶν καὶ τῶν ἄλλων κτημάτων τῶν διαλελυμένων μοναστηρίων διατίθεται, βεβαιοῦται καὶ εἰσπράττεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου καὶ κατὰ τοὺς ὅρους τοὺς ἐνδιαλαμβανομένους εἰς τὰ ἀνὰ χεῖρας τῶν καλλιεργητῶν ἔγγραφα.

Περὶ δημοπρασιῶν ἐν γένει.

Ἄρθρ. 91. Οἱ ὅροι τῶν δημοπρασιῶν, αἱ συμφωνίαι τῆς ἐνοικιάσεως καὶ αἱ ὑποχρεώσεις τῶν ἐνοικιαστῶν κανονίζονται διὰ Βασ. διατάγματος.

Ἄρθρ. 92. Αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρ. 8—12 τοῦ παρόντος νόμου ἐφαρμόζονται ἀναλόγως καὶ ὡς πρὸς ἅπαντας τοὺς λοιποὺς φόρους, οἵτινες κατὰ τὸν αὐτὸν νόμον ἐνοικιάζονται ἐπὶ δημοπρασίᾳ.

Περὶ ἀμέσου εἰσπράξεως τῶν μὴ ἐνοικιαζομένων φόρων

Ἄρθρ. 93. Οἱ δι' ἐνοικιάσεως διατιθέμενοι κατὰ τὸν παρόντα νόμον φόροι, δικαιώματα καὶ ἄλλαι πρόσοδοι, ἐὰν δὲν τύχωσι κατὰ τὰς δημοπρασίας ἀναλόγων προσφορῶν, καθ' ὅσον δὲν ὁρίζουσιν ἄλλως εἰδικαὶ περὶ τούτων διατάξεις, εἰσπράττονται

διὰ λογαριασμὸν τοῦ δημοσίου δι' ἐπιστατῶν καὶ φυλάκων, διοριζομένων παρὰ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου, ἐξασκούντων ὅλα τὰ δικαιώματα καὶ ὑποκειμένων εἰς ὅλας τὰς ὑποχρεώσεις τῶν ἐνοικιαστῶν. Οἱ ἐπιστατοφύλακες οὗτοι θεωροῦνται ὡς δημόσιοι ὑπηρέται καὶ ὁρκίζονται τὸν ὡρισμένον διὰ τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους ὅρκον ἐνώπιον τῶν οἰκονομικῶν ἐφόρων.

Περὶ διπλοτύπων καὶ ἐκτιμήσεως.

Ἄρθρ. 94. Τὰ ἄρθρ. 18—21 περὶ διπλοτύπων, καὶ 41—45 περὶ ἐκτιμήσεως τοῦ παρόντος νόμου εἶναι ἀναλόγως κοινὰ δι' ὅλα τὰ προϊόντα, τῶν ὁποίων ὁ ἔγγειος φόρος καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας διατίθενται κατὰ τὸν παρόντα νόμον δι' ἐνοικιάσεως καὶ βεβαιοῦνται δι' ἐκτιμήσεως.

Περὶ στερήσεως τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων ἢ ὑπηρετῶν.

Ἄρθρ. 95. Ἐπίσκοποι, ὑποεπίσκοποι, φύλακες, ἀποθηκάριοι καὶ πᾶς ἄλλος ἐπὶ τῆς βεβαιώσεως ἢ εἰσπράξεως ὑπάλληλος ἢ ὑπηρέτης, οἵτινες ὁπωσδήποτε ζημιώσει τὸ δημόσιον πρὸς ἴδιον ἢ ἄλλου τινὸς ὄφελος, ὑπόκεινται πρὸς ταῖς ἄλλαις παρὰ τοῦ ποινικοῦ νόμου ὡρισμέναις ποιναῖς καὶ εἰς τὴν στέρησιν πάσης δημοσίας ὑπηρεσίας ἀπὸ 2—6 ἐτῶν.

Περὶ πειθαρχικῶν ποινῶν.

Ἄρθρ. 96. Αἱ κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος νόμου καὶ τοῦ πρὸς ἐκτέλεσιν αὐτοῦ Β. διατάγματος παραβάσεις τῶν δημοσίων καὶ δημοτικῶν ὑπαλλήλων, δι' ὅσας ὁ παρὼν νόμος δὲν ἐπιβάλλει ὡρισμένην ποινήν, τιμωροῦνται πειθαρχικῶς παρὰ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ μὲ πρόστιμον δραχμῶν 10—100, ἐπιφυλαττομένης καὶ τῆς πολιτικῆς ἀποζημιώσεως, ἐὰν ὡς ἐκ τῆς παραβάσεως ἐπῆλθε ζημία.

Ἄρθρ. 97. Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ἐπιτροπίζεται τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος νόμου. »

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος ἀναβαλὼν εἰς αὔριον τὴν ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου ψηφοφορίαν, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν ἐν ὥρᾳ 2 Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος
ΕΥ. Μ. ΠΑΡΙΣΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Τ. Γ. Μαυρομμάτης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΞΗ'.

Τῆς 19 Ἰουνίου 1853.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῶν δύω προηγηθεισῶν συνεδριάσεων, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἐν πρώτοις παρετήρησέ τις, ὅτι ἐν τοιαύτῃ ὥρᾳ τοῦ χρόνου ἀφόρητον καταντᾷ νὰ συνεδριάζῃ τὸ Σῶμα περὶ τὴν μεσημβρίαν· διὸ προτείνει νὰ ἄρχωνται τοῦ λοιποῦ αἱ συνεδριάσεις εἰς τὰς 9, ὅπως αἱ ἐργασίαι τῆς Βουλῆς λήγωσι μέχρι τῆς δωδεκάτης.

Ἐπὶ τούτοις ἡ Βουλὴ παρεδέχθη νὰ ἄρχωνται μὲν αἱ συνεδριάσεις εἰς τὰς 9, νὰ ἐφαρμόζωνται δὲ κατὰ τῶν ἀπόντων τὰ ὑπὸ τοῦ κανονισμοῦ ὁριζόμενα.

Ἀνήγγειλε μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος, ὅτι ἐπειδὴ ὁ ἐν τῇ Βουλῇ ὑπάρχων στρατὸν ἐπισκευάζεται, οἱ στρατιῶται ἄστεγοι ἤδη, ἀπειλοῦνται νὰ μείνωσιν εἰς τὸ ὕπαιθρον. Ἠναγκάσθη λοιπὸν νὰ παραχωρήσῃ εἰς αὐτοὺς ἐπ' ὀλίγας ἡμέρας δύω δωμάτια τῶν ἐν τῇ Βουλῇ ὑπογείων μεχρισοῦ ἐπισκευασθῇ ὁ στρατών, ἐπὶ τούτῳ δὲ ἐζαιτεῖται καὶ τὴν συναίνεσιν τῆς Βουλῆς.

Συναινεσάσης δὲ ταύτης, ἠρώτησέ τις τὸν πρόεδρον τί ἐνηργήθη ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως τοῦ ἀειμνήστου Στουρνάρη· οὗτος δὲ ἀπήντησεν, ὅτι συνταχθεῖσα ἡ ἐπ' αὐτῆς ἔκθεσις, ἀνεγνώσθη ἐνώπιον τῆς Βουλῆς, εἰς ἣν ἀπόκειται ἤδη ν' ἀποφασίσῃ ἐπὶ τῆς ἐκθέσεως.

Ἀκολούθως ἐγένετο ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς διὰ τὸ 1854 νομοσχεδίου ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Κ. Δαρειώτην καὶ Α. Αὐγερινόν, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ τὸ φθὰς προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὸ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 73, ἔχον οὕτως·

ΟΘΩΝ

ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

« Ἠρισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀποφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

ΚΕΦΑΛ. Α.

Περὶ προσδιορισμοῦ τῶν ἐγκτητικῶν φόρων.

Ἄρθρ. 1. Οἱ διὰ τὸ ἔτος 1854 εἰσπρακτέοι ἐγκτητικοὶ φόροι εἶναι οἱ ἑξῆς·

1.) Ἔγγειος φόρος 10 τοῖς ο/ο ἐπὶ τῶν προϊόντων τῆς γῆς.

2.) Δικαίωμα ἐπικαρπίας,

α.) 15 τοῖς ο/ο ἐπὶ τῶν προϊόντων τῶν ἐθνικῶν ἀγρῶν·

β.) 10 τοῖς ο/ο ἐπὶ τῶν προϊόντων παντὸς εἴδους φυτείας, γενομένης ἐπὶ ἐθνικῆς γῆς τῇ ἀδείᾳ τῶν πρώην ἰδιοκτητῶν αὐτῆς Ὀθωμανῶν, καθὼς καὶ τῇ ἐγκρίσει ἢ μὴ τῆς Κυβερνήσεως·

γ.) 5 λεπτὰ ἐφ' ἑκάστου ἐθνικοῦ ἰδιοκτήτου μοριοδένδρου ἡλικίας πέντε ἐτῶν συμπεπληρωμένων.

Ἄρθρ. 2. Ὁ ἐπὶ τῆς ῥητίνης, τῆς κατράμης καὶ τῶν λοιπῶν δασικῶν προϊόντων, πλὴν τοῦ πρινοκοκκίου, ἔγγειος φόρος προσδιορίζεται εἰς 10 τοῖς ο/ο, τὸ δὲ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας ἐπὶ τῆς ῥητίνης εἰς 15 τοῖς ο/ο.

Ἄρθρ. 3. Τὰ εἰς μετανάστας ἢ ἄλλους πολίτας παραχωρηθέντα κτήματα ὑπόκεινται εἰς μόνον τὸν ἔγγειον φόρον, ἐὰν ἐξάγηται ἐκ τῶν ἐγγράφων, ὅτι δὲν ὑπόκεινται εἰς ἄλλην φορολογίαν.

Οἱ φόροι τῶν κτημάτων, ὅσα παρεχωρήθησαν εἰς ἰδιώτας διὰ συμβολαίων, δι' ἐγγράφου ἀδείας τῆς Κυβερνήσεως ἢ δι' ἐνοικιαστηρίου, ἀποδίδονται κατὰ τοὺς περιεχομένους εἰς τὰ συμβόλαια, τὰ παραχωρητήρια ἢ τὰ ἐνοικιαστήρια ὅρους.

Ἄρθρ. 4. Ὁ φόρος εἰς χρήματα 3 τοῖς ο/ο ἐπὶ τῶν διὰ προικοδοτήσεως ἢ ἐκποιήσεως ἐπὶ δάκετει πυγώσει ἀποκτηθέντων κτημάτων πληρώνεται ἀμέσως εἰς τοὺς ταμίας κατὰ τοὺς ὅρους τῶν ἀπὸ 26 Μαΐου 1835 καὶ 3|15 Νοεμβρίου 1836 νόμων, καὶ ἐν τῇ ὡρισμένῃ προθεσμίᾳ, ὅταν ἐκ τοῦ πωλητηρίου ἐξάγηται ἡ συμφωνία τῆς τοιαύτης πληρωμῆς. Ἀλλ' ἐὰν συνεβῇ καθυστέρησις τοῦ ἀνωτέρω φόρου κατὰ τὰ παρελθόντα ἔτη, ἐπιτρέπεται καὶ πρὶν ἔτι λήξῃ ἡ προθεσμία τῆς πληρωμῆς νὰ γένῃ κατάσχεσις καὶ ἐκποίησις ἀναλόγου μέρους τῶν παραχθησομένων καρπῶν πρὸς ἐξόφλησιν τοῦ ὀφειλομένου φόρου τῆς ἐνεστώσης χρήσεως καὶ μιᾶς τῶν παλαιοτέρων.

Ἄρθρ. 5. Τὰ παραχωρούμενα εἰς ἰδιώτας κτήματα δὲν ὑπόκεινται εἰς τοὺς φόρους, τῶν ὁποίων ἀπαλλάττονται δυνάμει τῆς παραχωρήσεως, ἐὰν τὸ παραχωρητήριον ἔγγραφον τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου παρεδόθη εἰς αὐτοὺς πρὸ τῆς α. Ἀπριλίου 1854. Τὰ παραχωρούμενα δὲ ἀπὸ τῆς α. Ἀπριλίου

καὶ ἐφεξῆς ὑπάκεινται εἰς τοὺς φόρους, εἰς οὓς ὑπέκειντο καὶ πρὸ τῆς παραχωρήσεως.

Ἄρθρ. 6. Ἐξαιροῦνται τῆς φορολογίας,

1. Τὰ ἄχυρα.

2. Ἓν στρέμμα γῆς, ὅπου καὶ ἂν κεῖται, πρὸς καλλιέργειαν διαφόρων λαχανικῶν καὶ ὀσπρίων δι' ἰδίαν χρῆσιν τοῦ ἰδιοκτήτου ἢ καλλιεργητοῦ.

3. Τὰ σποράδην πεφυτευμένα ὀπωροφόρα δένδρα, τόσον ἐντὸς τοῦ ἀνωτέρω στρέμματος ὅσον καὶ εἰς τοὺς ἀγροὺς, αὐλὰς καὶ ἀμπελῶνας.

4. Τὰ ἀσταχολόγια, ἀνὰ δύω μόνον κοιλὰ δι' ἕκαστον ἀσταχολόγον.

5. Ὁ λιναρόσπορος, κανναβόσπορος, ριζαρόσπορος, τριφυλλόσπορος καὶ κρομμυδόσπορος.

6. Τὰ φύλλα τῶν συκαμινομορεῶν, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸν ἔγγειον φόρον.

7. Ἡ ῥώθη, ὁ βῖκος καὶ τὰ ἀγριολάθουρα, ὅταν δὲν ἁλωνίζωνται, καὶ

8. Πεντήκοντα ὀκάδες ἐκ τῶν πρὸς βρῶσιν χρησίμων ἐλαιῶν πρὸς ἰδίαν χρῆσιν ἑκάστου ἰδιοκτήτου, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸν ἔγγειον φόρον.

ΚΕΦ. Β'.

Περὶ φορολογίας τῶν δημητριακῶν καρπῶν.

Ἄρθρ. 7. Οἱ ἐπὶ τῶν δημητριακῶν καρπῶν ἐγκτητικοὶ φόροι ἐνοικιάζονται διὰ δημοπρασίας ἐπὶ ἀποδόσει ὁμοειδῶν καρπῶν ἐκ τῶν κυριωτέρων τοῦ ἐνοικιαζομένου τμήματος, τοὺς ὁποίους προσδιορίζει τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν.

Ὁ δ' ἔγγειος φόρος καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας τῶν προσηρτημένων εἰς τὸ ἐν Τίρυνθι γεωργικὸν κατάστημα γαιῶν δυνάμει τοῦ ἀπὸ 28 Μαΐου 1846 ΔΖ'. νόμου, διατίθενται ἰδιαιτέρως ἀπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ καταστήματος τῇ συμπράξει τῆς διοικητικῆς καὶ οἰκονομικῆς Ἀρχῆς.

Ἄρθρ. 8. Ἡ ἐνοικίασις τῶν κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον φόρων γίγνεται κατὰ χωρίον· ἐνοικιάζονται δὲ καὶ πολλὰ συνάμα χωρία μέχρις ὁλοκλήρου δήμου, ὅταν τὰ ὅρια τῶν χωρίων ἦναι δυσδιάκριτα ἢ ὅπου τοῦτο θεωρηθῇ συμφερώτερον.

Οἱ οἰκονομικοὶ ἔφοροι ὀφείλουν νὰ σημειώσωσιν ἀκριβῶς εἴς τε τὴν διακήρυξιν καὶ τὰ πρακτικὰ τῆς δημοπρασίας τὰ ὅρια ἑκάστου χωρίου, οἱ δ' ἐνοικιασταὶ ὑποχρεοῦνται ἐπὶ ποινῇ ἀπορρίψεως πάσης περὶ ἀποζημιώσεως ἀπαιτήσεως κατὰ τοῦ δημοσίου νὰ ζητήσωσιν ἐγγράφως καὶ ἐπὶ ἀποδείξει πρὸ τῆς κατακυρώσεως ὅσας διασαφήσεις θεωροῦν ἀναγκαίας περὶ ὁρίων ἢ θέσεων.

Τὰς διασαφήσεις ταύτας ὀφείλουσιν αἱ διενεργοῦσαι τὰς δημοπρασίας ἀρχαὶ νὰ κοινοποιῶσι πρὸ τῆς ἀποπερατώσεως αὐτῶν διὰ προγράμματος, τοιχοκολλουμένου ἐν τῷ τόπῳ τῆς δημοπρασίας, καὶ διὰ τοῦ κήρυκος, καὶ νὰ τὰς καταχωρῶσι καὶ εἰς τὰ πρακτικά.

Ἡ διακήρυξις καὶ τὰ πρακτικὰ τῆς δημοπρασίας, συντεταγμένα κατὰ τοὺς νομίμους τύπους, φέρουσι πίστιν δημοσίων ἐγγράφων καὶ ἀποτελοῦσι πλήρη ἀπόδειξιν περὶ ὅλων τῶν ἐν αὐτοῖς περιεχομένων, μεχρισοῦ ἀποδειχθῇ τὸ ἐναντίον.

Ἄρθρ. 9. Αἱ διενεργοῦσαι τὰς δημοπρασίας ἀρχαὶ εἶναι ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος, ὁ ἔπαρχος καὶ οἱ νόμιμοι αὐτῶν ἀναπληρωταί. Εἰς δὲ τὰς ἐπαρχίας, καθ' ἃς δὲν κατεστάθη διοικητικὴ ἀρχὴ, ὁ εἰρηνοδίκης ἀναπληροῖ τὸν ἔπαρχον.

Ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς διενεργοῦντας ἢ ἐπιτηροῦντας τὰς δημοπρασίας ὑπαλλήλους νὰ λαμβάνωσι μέρος εἰς τὰς ἐνοικιάσεις τῶν προσόδων εἴτε ὡς ἐνοικιασταί, εἴτε ὡς ἐγγυηταὶ εἴτε ὡς συνεταῖροι.

Ἀπαγορεύεται ἐπίσης καὶ εἰς τοὺς δημάρχους, δημαρχικοὺς καὶ εἰδικοὺς παρέδρους νὰ λαμβάνωσιν ὡς ἀνωτέρω μέρος εἰς τὰς ἐνοικιάσεις τῶν προσόδων τοῦ οἰκείου δήμου.

Οἱ παραβάται τῆς διατάξεως ταύτης ὑποβάλλονται εἰς χρηματικὴν ποινὴν 10—100 δραχμῶν καὶ γίνονται ἔκπτωτοι τῆς θέσεώς των.

Ἄρθρ. 10. Εἶναι δεκτοὶ εἰς τὰς δημοπρασίας ὡς ἐνοικιασταὶ ἢ ἐγγυηταὶ α.) οἱ ὁμολογουμένως ἀξιόχρεοι, καὶ β') οἱ παρουσιάζοντες πιστοποιητικὰ τῆς ἀρμοδίας δημοτικῆς ἀρχῆς, βεβαιοῦντα τὸ εἶδος καὶ τὴν ἀξίαν τῆς ἀκινήτου αὐτῶν περιουσίας, καὶ συνοδευόμενα ἀπὸ πιστοποιήσεις τοῦ ἀρμοδίου ὑποθηκοφύλακος, βεβαιούσας, ὅτι τὰ κτήματα εἶναι ἐλεύθερα πάσης ὑποθήκης. Δὲν ἐπιτρέπεται δὲ νὰ ἐνοικιάσῃ τις ἐγκτητικοὺς φόρους ἀξίας ἀνωτέρας τῆς εἰς ἣν ἐξετιμήθη ἡ ἀκίνητος περιουσία αὐτοῦ καὶ τοῦ ἐγγυητοῦ του συνάμα.

Ἄρθρ. 11. Τὸ δημόσιον ἔχει δυνάμει τοῦ παρόντος νόμου δικαίωμα πρὸς ἐγγραφὴν ὑποθήκης ἐπὶ τῶν ἀκινήτων κτημάτων τοῦ ἐνοικιαστοῦ καὶ τοῦ ἐγγυητοῦ αὐτοῦ, ἂν παρουσιασθῇ ἀνάγκη νὰ δώσῃ τοιοῦτον. Ἡ δυνάμει τοῦ δικαιώματος αὐτοῦ ἐγγραφησομένη ὑποθήκη ἐπιμελείᾳ τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου περιορίζεται

εἰς κτήματα, τῶν ὁποίων ἡ πραγματικὴ ἀξία θέλει εἶσθαι ἴση μὲ τὴν καθ' ὑπολογισμὸν ἀξίαν τῶν ἐνοικιαζομένων ἐγκτητικῶν φόρων.

Ἄρθρ. 12. Οἱ διενεργοῦντες τὰς δημοπρασίας ὑπάλληλοι ἀποπέμπονται τῆς ὑπηρεσίας, καὶ ὑποχρεοῦνται προσέτι νὰ ἀποζημιώσωσι τὸ δημόσιον ἀ. ἐὰν παραδεχθῶσιν ὡς ἐνοικιαστὰς ἢ ἐγγυητὰς ἐκ τῶν μὴ ὁμολογουμένως ἀξιοχρέων, ἢ ὅσους δὲν ἤθελον παρουσιάσει τὰ κατὰ τὸ ἄρθρον 10 πιστοποιητικὰ περὶ τοῦ εἴδους καὶ τῆς ἀξίας τῆς ἐλευθέρας περιουσίας των, καὶ β'. ἐὰν ἀπαγορεύσωσι τὸν ὑπερβηματισμὸν εἰς τοὺς ἐρωδιασμένους μὲ τὰ ἀνωτέρω πιστοποιητικὰ ἢ τοὺς κοινῇ ὁμολογουμένους ἀξιοχρέους.

Ἡ ἀνωτέρω διάταξις ἐφαρμόζεται καὶ κατὰ τῶν δημάρχων καὶ τῶν ἀναπληρωτῶν αὐτῶν· ἀ. ἐὰν ἤθελον πιστοποιήσει ψευδῶς περὶ τοῦ εἴδους καὶ τῆς ἀξίας τῶν κτημάτων τῶν ἐνοικιαζομένων καὶ τῶν ἐγγυητῶν, καὶ β'. ἐὰν ἤθελον ἀρνηθῆ τὴν ἔκδοσιν τῶν ἀνωτέρω πιστοποιητικῶν εἰς τοὺς αἰτοῦντας τοιαῦτα ἰδιοκτήτας, ἐπιφυλαττομένης καὶ τῆς ποινικῆς καταδιώξεως αὐτῶν, κατὰ τὸ ἄρθρον 487 τοῦ ποινικοῦ νόμου.

Ἄρθρ. 13. Οἱ φορολογούμενοι εἰσέρχονται εἰς τὰς ἐργασίας τοῦ θερισμοῦ, τῆς συγκομιδῆς καὶ τοῦ ἀλωγίσματος ἀκωλύτως, ὀφείλουν ὅμως:

1. Οἱ καλλιεργοῦντες ἐθνικοὺς ἀγροὺς, συνορεύοντας μὲ ἰδιωτικοὺς ἢ ἄλλους μὴ ὑποκειμένους εἰς τὴν εἰς εἶδος ἀπόδοσιν τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας· καὶ

2. Οἱ καλλιεργοῦντες ἀγροὺς, συνορεύοντας μὲ ἀγροὺς μὴ ὑποκειμένους εἰς τὴν εἰς εἶδος ἀπόδοσιν τοῦ ἐγγείου φόρου, νὰ ζητήσωσι προφορικῶς παρὰ τοῦ ἐνοικιαστοῦ τὴν περὶ θερισμοῦ ἄδειαν, τὴν ὁποίαν οὗτος ὀφείλει νὰ δώσῃ παρευθύς· ἄλλως, οἱ φορολογούμενοι προχωροῦν εἰς τὸ θέρος. Ἀπαγορεύεται ὅμως εἰς τοὺς καλλιεργοῦντας ἀγροὺς ἰδιωτικοὺς καὶ ἐθνικοὺς νὰ θερίζωσι ταὐτοχρόνως ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τοῦ ἐνοικιαστοῦ καρποὺς ἀμφοτέρων τῶν κατηγοριῶν. Ἡ δὲ ἐκλογὴ μένει εἰς τὸν φορολογούμενον.

Ἄρθρ. 14. Οἱ ἐνοικιασταὶ ὀφείλουσιν ἐπὶ ποινῇ ἀπορρίψεως πάσης κατὰ τῶν φορολογουμένων ἀπαιτήσεως νὰ παρευρίσκωνται ἐπιτοπίως εἰς τὰς ἐργασίας τοῦ θέρους, τῆς συγκομιδῆς τῶν δεματίων καὶ τοῦ ἀλωνίσματος ἢ κοπανίσματος τῶν καρπῶν, νὰ σφραγίζωσι καὶ ἀποσφραγίζωσι τοὺς ἐν τοῖς ἀλωνίοις καρποὺς, καὶ τέλος νὰ μετρῶσιν ἢ ζυγίζωσιν αὐτοὺς κατὰ τὸ

17 ἄρθρον. Ἐὰν ὅμως ὁ ἐνοικιαστὴς δὲν ἐμφανισθῇ ἐντὸς τῆς ἡμέρας διὰ μὲν τὴν ἀποσφράγισιν αὐθορμήτως, διὰ δὲ τὴν μέτρησιν προσκαλούμενος προφορικῶς ἐνώπιον δύω μαρτύρων, ὁ φορολογούμενος τὴν μὲν ἀποσφράγισιν ἐνεργεῖ ἐπίσης ἐνώπιον δύω μαρτύρων, τὴν δὲ μέτρησιν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 19 τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρ. 15. Ὅστις ἐκ τῶν φορολογουμένων παραβῇ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 13, καθὼς καὶ ὅστις ἀναμίξῃ δεμάτια ἐθνικὰ μὲ ἰδιόκτητα ἢ ἀφαιρέσῃ προϊόντα ἀλωνισμένα ἢ μὴ, ἢ προσπαθήσῃ δι' ὁποιουδήποτε ἄλλου τρόπου νὰ ζημιώσῃ τὸν ἐνοικιαστὴν ἢ τὸ δημόσιον· ἐὰν ἡ ζημία δύναται νὰ ἐκτιμηθῇ, ὑποβάλλεται, ἐκτὸς τῆς ἀποδόσεως τοῦ νομίμου φόρου, καὶ εἰς πρόστιμον ἢ χρηματικὴν ποινὴν ἴσην μὲ τὸ τριπλοῦν τοῦ φόρου, τὸν ὁποῖον ἀπεπειράθη νὰ ὑπεκφύγῃ· ἄλλως, ἐὰν τὸ ποσὸν τῆς ζημίας δὲν ἦναι δυνατὸν νὰ ἐξακριβωθῇ, ὑποβάλλεται εἰς πρόστιμον δραχμῶν 5—50.

Ὁσάκις ἡ ἀνάκρισις ἐνεργεῖται παρὰ δημοτικοῦ τινος ὑπαλλήλου, τὸ πρόστιμον μέχρι μὲν δραχμῶν δέκα εἰσπράττεται εἰς ὄφελος τοῦ δημοτικοῦ ταμείου, τὸ δὲ περιπλέον τοῦ ποσοῦ τούτου εἰσάγεται εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον.

Ἀλλ' ἐὰν ἡ πρᾶξις ἀφεκαλύφθη ἢ καταγγέλθη ἀπ' ἄλλων παρὰ τὸν ἐνοικιαστὴν ἢ τὸν ἐπιστάτην τοῦ δημοσίου, τὸ τρίτον τοῦ προστίμου δίδοται εἰς αὐτόν.

Ἄρθρ. 16. Ἡ προαγόρευσις τῶν ἀνωτέρω παραβάσεων ἐνεργεῖται παρὰ τοῦ ἁρμοδίου δημάρχου, ἀστυνόμου ἢ παρέδρου, καθὼς καὶ παρὰ παντὸς ἄλλου ἀνακριτικοῦ ὑπαλλήλου, κατὰ τὰ ἐν τῇ ποινικῇ δικονομίᾳ ὡρισμένα· ἡ δὲ ἐκδίκασις αὐτῶν γίνεται ἀπὸ τὸ ἁρμόδιον πταισματοδικεῖον ἢ πλημμελειοδικεῖον, κατὰ τὰς διατάξεις τῆς αὐτῆς δικονομίας.

Ἐὰν τὰ παρανόμως ὑφαιρεθέντα προϊόντα παρέλθωσιν ἀπὸ κτήματα διαφιλονεικούμενα μεταξὺ τοῦ δημοσίου καὶ τοῦ κατηγορουμένου, τὸ ἁρμόδιον δικαστήριον κάμνει μνείαν τοῦ περιστατικοῦ τούτου εἰς τὴν ἀπόφασίν του, καὶ ἐπιβάλλει τὸ πρόστιμον ὡς ἐπὶ ἰδιοκτήτων κτημάτων. Τὸ πρόστιμον ἐπὶ τῆς ἐπικαρπίας θέλει ἐπιβάλλεσθαι ὅταν τὸ κτῆμα ἤθελε κηρυχθῇ ἀπὸ τὸ ἁρμόδιον δικαστήριον ὡς ἐθνικὸν ἢ ἐθνικοϊδιόκτητον.

Ἄρθρ. 17. Ἡ βεβαίωσις τοῦ φόρου τῶν πρωϊμων καρπῶν σίτου, κριθῆς, σιμιγδαλέως (μαρτιάτικου), σικάλεως (βρίζης), βρώμης, κυμίνου, γλυκανίσου, σισάμου, λιναρίου, ὀσπρίων κλ. ὡς καὶ τῶν ὀψίμων τῶν εἰς τὰ ἀλώνια κοπανιζομένων, γίνεται ἐπὶ

τῶν ἀλωνίων διὰ τοῦ δημοσίου κοιλοῦ, ἢ διὰ ζυγίσεως, ὅταν τὰ εἴδη ἦναι ἀνεπίδεκτα μετρήσεως. Τῶν δὲ ἀραβοσίτων, ὅσοι δὲν κοπανίζονται εἰς τὰ ἀλώνια, ἀλλὰ μεταφέρονται εἰς κώνους εἰς τὰς οἰκίας, ἡ βεβαίωσις γίνεται ἢ δι' ἐκτιμήσεως ἐπὶ τῶν ἀγρῶν, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. **41** καὶ ἑπόμενα, ἢ διὰ δοκιμῆς.

Ἐν τῇ τελευταίᾳ περιπτώσει μετρεῖται διὰ κοφινίου ἢ ἄλλου μέτρου εἰς κώνους τὸ ὅλον προϊὸν ἑκάστου τῶν φορολογουμένων, γεμίζεται ἔπειτα ἀπὸ κώνους τὸ κοφίνιον ἢ μέτρον, καὶ σφραγιζόμενον ὑπὸ τοῦ δημάρχου ἢ παρέδρου καὶ τοῦ ἱερέως τοῦ χωρίου, ἐὰν ἦναι παρὼν, τοῦ ἐνοικιαστοῦ καὶ ὅσων ἐκ τῶν φορολογουμένων θελήσωσιν, ἐναποτίθεται εἰς τὸ δημαρχεῖον ἢ παρεδρεῖον ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τοῦ δημάρχου ἢ παρέδρου, συνταχθέντος περὶ τούτου πρωτοκόλλου εἰς διπλοῦν, ἐξ οὗ τὸ μὲν παραλαμβάνει ὁ ἐνοικιαστὴς, τὸ δὲ παραδίδοται διὰ τοῦ δημάρχου ἢ παρέδρου ἐπὶ ἀποδείξει εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον.

Ὁ ἐνοικιαστὴς συντάττει εἰς διπλοῦν ὀνομαστικὸν κατάλογον τῶν φορολογουμένων, περιέχοντα καὶ τὸ ποσὸν τοῦ προϊόντος ἑκάστου ὡς ἐμετρήθη, καὶ ὑπογεγραμμένον παρ' αὐτοῦ, τῷ δημάρχου ἢ παρέδρου καὶ τοῦ ἱερέως τοῦ χωρίου, παραδίδει ἐπὶ ἀποδείξει τὸ μὲν εἰς τὸν δήμαρχον ἢ πάρεδρον, τὸ δὲ εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον.

Μετὰ **15** δὲ ἡμέρας ἀποσφραγίζεται τὸ κοφίνιον ἢ μέτρον δημοσίως, ἀφοῦ πρῶτον βεβαιωθῇ τὸ ἀλύμαντον τῶν σφραγίδων, κοπανίζεται, ξηραίνεται καὶ μετρεῖται ὁ ἐν αὐτῷ καρπὸς καὶ ἐπὶ τῇ βάσει αὐτοῦ προσδιορίζεται ἐξ ἀναλογίας τὸ ποσὸν τῆς παραγωγῆς καὶ τοῦ φόρου εἰς κοιλά.

Ἔχουσι δὲ τὸ δικαίωμα οἱ φορολογούμενοι, διαφωνίας συμπεσούσης ὡς πρὸς τὴν μέτρησιν, νὰ ζητήσωσι τὴν δοκιμὴν διὰ ζυγίσεως τοῦ προϊόντος των· ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ζυγίζεται ἓν ποσὸν κώνων μέχρις ἑκατὸν ὀκάδων, καὶ ἐναποτίθεται εἰς κάδδον ἢ κοφίνιον, ἐφαρμοζομένων ἀναλόγως ὅλων τῶν ἀνωτέρω διατάξεων.

Ὀφείλουσι δὲ οἱ φορολογούμενοι, ὁσάκις προτιμῶσι τὴν διὰ δοκιμῆς βεβαίωσιν, νὰ εἰδοποιῶσι περὶ τούτου τὸν ἐνοικιαστὴν διὰ τοῦ δημάρχου ἢ παρέδρου τοῦ χωρίου των **10** ἡμέρας πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἐκτιμήσεως.

Ἄρθρ. **18.** Μετὰ τὴν μέτρησιν τῶν καρπῶν καὶ τὴν βεβαίωσιν τοῦ φόρου ἑκάστου φορολογουμένου, ὁ ἐνοικιαστὴς σημειοῖ αὐτὸν ὁλογράφως καὶ ἀριθμητικῶς εἰς διπλότυπον βιβλίον, καὶ εἰς μὲν τὸ στέλεχος αὐτοῦ ὑπογράφεται ἰδιοχείρως

ὁ φορολογούμενος, εἰς δὲ τὸ ἀπόσπασμα ὁ ἐνοικιαστὴς, καὶ τὸ ἐγχειρίζει εἰς τὸν φορολογούμενον. Ἀλλ' ἐὰν οὗτος ἔχῃ ἀντιρρήσεις εἴτε ὡς πρὸς τὸ σημειωθὲν ποσὸν, εἴτε ὡς πρὸς τὸ εἶδος τοῦ καρποῦ εἴτε ὡς πρὸς τὴν ἰδιότητα τοῦ κτήματος, δύναται νὰ σημειώσῃ αὐτὰς ἐντὸς ἢ ὄπισθεν τοῦ στελέχους· τούτου δὲ ἀγραμμάτου ὄντος, ὑπογράφει τὸ στέλεχος ἢ τὰς ἀντιρρήσεις ἄλλος τῆς ἐμπιστοσύνης του ἐνώπιον τοῦ παρέδρου ἢ τοῦ ἱερέως, καὶ ἐν ἐλλείψει ἢ ἀπουσίᾳ τούτων, ἐνώπιον δύω μαρτύρων, ὑπογραφομένων καὶ τούτων, ἢ γενομένης μνείας τῶν ὀνομάτων αὐτῶν ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν εἶναι ἀγράμματοι. Ἐὰν δὲ ὁ φορολογούμενος ἀρνῆται νὰ ὑπογράψῃ τὸ στέλεχος, ὁ ἐνοικιαστὴς καλεῖ δύω μάρτυρας, ἐξ ὧν ὁ εἷς πρέπει νὰ ἦναι ὁ πάρεδρος ἢ ὁ ἱερεὺς τοῦ οἰκείου ἢ τοῦ πλησιεστέρου χωρίου, διὰ νὰ ὑπογράψωσιν αὐτὸ πρὸς μόνην τὴν βεβαίωσιν τῆς ἀπὸ μέρους τοῦ φορολογουμένου γενομένης ἀρνήσεως.

Τὸ τοιουτοτρόπως συνταχθὲν στέλεχος καθίσταται διοικητικῶς ἐκτελεστὸν, ἐκτὸς ἐὰν ἤθελεν ἀνασταλῆ δικαστικῶς ἡ ἐκτέλεσίς του, καθὼς καὶ ὁπόταν φέρῃ ἀντιρρήσεις, ὅτε ἐκτελεῖται μόνον ὡς πρὸς τὸ μέρος τοῦ φόρου τὸ μὴ ἀμφισβητούμενον ἀπὸ τὸν φορολογούμενον, καὶ τοῦτο, ἐὰν πρόκειται περὶ γαιῶν, ἐπὶ τῶν ὁποίων τὸ δημόσιον δὲν διατηρεῖ τὴν νομικὴν κατοχὴν κατὰ τὸ ἄρθρον **84** τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρ. **19.** Ἐὰν ὁ ἐνοικιαστὴς δὲν ἐκδώσῃ καὶ παραδώσῃ εὐθὺς μετὰ τὴν μέτρησιν τὸ διπλότυπον, ὁ φορολογούμενος προσκαλεῖ τὸν δήμαρχον ἢ τὸν εἰδικὸν πάρεδρον ἢ τὸν ἔφορον ἢ τὸν εἰρηνοδίκην, ἢ τούτων κωλυομένων, τοὺς ἀναπληρωτὰς αὐτῶν, καὶ ἐνεργεῖ ἐπὶ παρουσίᾳ αὐτῶν δευτέραν μέτρησιν, τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ὁποίας ἐγγράφεται εἰς πρωτόκολλον, ἐνῷ μνημονεύεται ἐπῆς καὶ ἡ ἰδιότης τοῦ κτήματος, ἐξ οὗ παρήχθη ὁ καρπός. Τὸ πρωτόκολλον τοῦτο, συντεταγμένον εἰς διπλοῦν ἐνώπιον δύω μαρτύρων καὶ ὑπογεγραμμένον ἀπὸ τὰ παρευρεθέντα πρόσωπα, τὸ μὲν ἀφίνεται εἰς τὸν φορολογούμενον, τὸ δὲ παραπέμπεται ἀπὸ τὴν συντάξασαν αὐτὸ ἀρχὴν εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον, ἐὰν δὲν συνετάχθη παρ' αὐτοῦ, διὰ νὰ κανονίσῃ ἐπὶ τῇ βάσει αὐτοῦ τὸν εἰσπραχθησόμενον φόρον. Ὅστις τῶν ἀνωτέρω ὑπαλλήλων ἀρνηθῇ νὰ συντρέξῃ εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ πρωτοκόλλου τιμωρεῖται πειθαρχικῶς κατὰ τὸ ἄρθρ. **96** τοῦ παρόντος νόμου.

Ἐν περιπτώσει δὲ, καθ' ἣν ὁ μὲν ἐνοικιαστὴς δὲν ἐκδώσει τὸ διπλότυπον, ὁ δὲ φορολογούμενος δὲν φροντίσει περὶ τῆς συντάξεως τοῦ πρωτοκόλλου, ὀφείλει ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος νὰ διο-

ρίζη πρὸς ἔκδοσιν τῶν διπλοτύπων ἀντιπροσώπων του, τοῦ ὁποίου ἡ ἀντιμισθία καταλογίζεται εἰς βάρος τοῦ ἐνοικιαστοῦ.

Ἄρθρ. 20. Ὁ ἐνοικιαστὴς τιμωρεῖται·

α'. Μὲ χρηματικὴν ποινὴν δραχμῶν 15—100, ἐὰν ἀμελήσῃ τὴν ἐπὶ τῶν ἀλωνίων ἢ ἀμέσως μετὰ τὴν διὰ δοκιμῆς βεβαίωσιν τῶν ἀραβοσίτων κατὰ τὸ ἄρθρον 17 τακτικὴν ἔκδοσιν τῶν διπλοτύπων.

β'. Μὲ χρηματικὴν ποινὴν δραχμῶν 100—500, ἐὰν χαρακτηρίσῃ κτήματα ἐθνικὰ ἢ ἐθνικοϊδιόκτητα ὡς ἰδιωτικά, ἢ ὡς ἐθνικοϊδιόκτητα κτήματα ἐθνικά.

γ'. Μὲ τὸ τριπλοῦν ποσὸν τοῦ μειωθέντος φόρου, ἐὰν παραλείψῃ ὁλοτελῶς τὴν εἰς τὸ διπλότυπον ἐγγραφὴν τοῦ φόρου, ἢ ἐγγράψῃ ὀλιγώτερον ποσὸν τοῦ παραχθέντος καρποῦ, τὸν ὁποῖον κατεμέτρησε.

δ'. Μὲ χρηματικὴν ποινὴν δραχμῶν 100—500, ἐὰν ἐγγράψῃ εἰς τὸ διπλότυπον πλειότερον ποσὸν τοῦ παραχθέντος καρποῦ.

ε'. Μὲ χρηματικὴν ποινὴν δραχμῶν 15—100, ἐὰν ἀνακαλυφθῇ οἱαδήποτε ἀσυμφωνία μεταξὺ στελέχους καὶ διπλοτύπου, ἐξαιρουμένης τῆς περιπτώσεως, καθ' ἣν ἀποδειχθῇ, ὅτι ἡ ἀλλοίωσις ἐπήγασεν ἐκ μέρους τοῦ φορολογουμένου.

ς'. Μὲ χρηματικὴν ποινήν, ἴσην μὲ τὸ διπλοῦν τοῦ παρανόμως εἰσπραχθέντος φόρου, ἐὰν εἰσπράξῃ ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τοὺς φορολογουμένους φόρους, κατὰ παράβασιν τοῦ ἄρθρ. 27 τοῦ παρόντος νόμου.

Εἰς τὰς ὑπὸ στοιχ. β'.—ε. περιπτώσεις ἐνεργεῖται κατ' αὐτοῦ καὶ ποινικὴ κατακράτησις κατὰ τὸ ἄρθρ. 255 τοῦ ποινικοῦ νόμου.

Τὸ ἥμισυ τοῦ τριπλοῦ φόρου καὶ τῆς χρηματικῆς ποινῆς εἰσέρχεται εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον, τὸ δὲ ἄλλο ἥμισυ δίδεται εἰς τὸν καταμηνυτήν, μὴ ἐξαιρουμένου καὶ αὐτοῦ τοῦ φορολογουμένου.

Ἄρθρ. 21. Οἱ ἐνοικιασταὶ εἶναι ὑπόχρεοι ν' ἀποστέλλωσιν ἀσφαλῶς εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον ἐπὶ ἀποδείξει παραλαβῆς τὰ στελέχη τῶν διπλοτύπων βιβλίων, ἅμα ἕκαστον περαιοῦται, καθαρὰ καὶ εὐανάγνωστα, ἄνευ σβυσμάτων καὶ ξυσμάτων. Ἀλλ' ἐὰν ἐντὸς 5 ἡμερῶν, ἀφ' ἧς περαιωθῇ ἕκαστον βιβλίον, δὲν παραδοθῇ εἰς τὸν ἔφορον, τὸ ἀρμόδιον δικαστήριον, ἐπὶ τῇ αἰτήσει αὐτοῦ, δικάζον κατὰ προτίμησιν, ἐπιβάλλει εἰς τὸν ὀλιγωρήσαντα ἐνοικιαστὴν χρηματικὴν ποινὴν ἐκ δραχ. 100—200 καὶ διατάττει τὴν ἐντὸς 24 ὡρῶν παράδοσίν των διὰ προσωπικῆς φρατήσεως.

Τῆς ποινῆς ταύτης δὲν ἀπαλλάσσεται καὶ ἐὰν μετὰ τὴν πενθήμερον προθεσμίαν παραδώσῃ εἰς τὸν ἔφορον τὰ εἰρημένα στελέχη.

Ἄρθρ. 22. Τοὺς κατὰ τὸ ἄρθρον 17 φόρους ὑποχρεοῦνται οἱ φορολογούμενοι τῇ ἐπιμελείᾳ καὶ εὐθύνῃ τοῦ ἐνοικιαστοῦ νὰ μετακομίσωσι καὶ παραδώσωσιν εἰς τὴν ἐντὸς ἑκάστου δήμου προσδιορισμένην κατ' ἐκλογὴν τοῦ ὑπουργείου κεντρικὴν ἀποθήκην.

Δύναται δὲ τὸ ὑπουργεῖον νὰ προσδιορίσῃ τὴν κεντρικὴν ἀποθήκην καὶ εἰς τινα τῶν γειτνιαζόντων δήμων δι' ἐκεῖνα μόνα τὰ χωρία τοῦ δήμου, τὰ ὁποῖα δὲν ἀπέχουσι πλειότερον τῶν 3 ὡρῶν.

Ἄρθρ. 23. Ὅσοι τῶν φορολογουμένων δὲν εὐκολύνονται νὰ μεταφέρωσι τοὺς καρποὺς των ἀμέσως εἰς τὴν κεντρικὴν ἀποθήκην, δύνανται νὰ τοὺς ἐναποταμιεύσωσι προσωρινῶς εἰς εἰδικὴν ἐντὸς τοῦ χωρίου των ἀποθήκην, τὴς ὁποίας τὸ ἐνοίκιον ἐξ ἀναλογίας τοῦ ἐναποταμιευθέντος ποσοῦ εἶναι εἰς βάρος των. Ὀφείλουσιν ὅμως ἐντὸς 20 τὸ πολὺ ἡμερῶν νὰ μεταφέρωσιν αὐτοὺς ἀπὸ τὴν εἰδικὴν εἰς τὴν κεντρικὴν ἀποθήκην· παρελθούσης δ' ἐπὶ ματαίῳ τῆς προθεσμίας ταύτης, τὸ δημόσιον μετακομίζει αὐτοὺς δι' ἐξόδων τῶν ἀμελησάντων ἢ ἀρνηθέντων φορολογουμένων, τὰ ὁποῖα εἰσπράττονται διοικητικῶς.

Πᾶσα εἰδικὴ ἀποθήκη ἐπιτηρεῖται, σφραγίζεται καὶ ἀποσφραγίζεται ἑκάστην ἑσπέραν καὶ πρωΐαν παρὰ τοῦ ἐνοικιαστοῦ ἢ τοῦ ἀντιπροσώπου του καὶ τοῦ παρέδρου τοῦ χωρίου.

Ἐὰν δὲν μετακομίσωσιν οἱ φορολογούμενοι ὁλοκλήρους τοὺς φόρους των ἀπὸ τὰ ἀλώνια εἰς τὴν εἰδικὴν ἢ κεντρικὴν ἀποθήκην, τὸ δημόσιον καταλογίζει αὐτοὺς εἰς χρήματα εἰς βάρος τοῦ ἐνοικιαστοῦ ἢ τῶν φορολογουμένων κατ' ἐκλογήν, καὶ ἐνεργεῖ διοικητικῶς τὴν εἴσπραξιν. Ὁ εἰς χρήματα καταλογισμὸς ἐνεργεῖται παρὰ τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου ἐπὶ τῇ βάσει τῶν τιμῶν τοῦ ἰσχύοντος πρωτοκόλλου.

Οἱ ἐνοικιασταὶ ἀπαλλάττονται τοῦ τόκου τῆς ὑπερημερίας διὰ τὰ ἐλλείμματα, ὅσα καλύπτονται ἀπὸ καθυστερήματα τῶν φορολογουμένων, στηριζόμενα εἰς ἔγκυρα διπλότυπα.

Ἄρθρ. 24. Ἕκαστος τῶν φορολογουμένων δύναται νὰ κρατήσῃ τοὺς ἰδίους αὐτοῦ φόρους, ἀλλ' ὑποχρεοῦται νὰ ὑποβάλῃ διὰ τοῦ ἀρμοδίου δημάρχου ἢ παρέδρου ἢ καὶ ἀπ' εὐθείας πρὸς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον τὴν περὶ τούτου δήλωσίν του, καὶ νὰ πληρώσῃ αὐτοπροσώπως ἢ δι' ἀντιπροσώπου του τὸ ἀντίτιμον ὄντων ἐπὶ τῇ βάσει τῶν τιμῶν τοῦ ἰσχύοντος πρωτοκόλλου

εὐθὺς μετὰ τὴν ἐπὶ τῶν ἁλωνίων μέτρησιν αὐτῶν. Ἐὰν δὲ μετέφερεν ἤδη αὐτοὺς εἰς τὴν εἰδικὴν ἀποθήκην, δύναται νὰ τοὺς παραλάβῃ, ἀφοῦ παρουσιάσει εἰς τὸν εἰδικὸν πάρεδρον τοῦ χωρίου καὶ τὸν ἐνοικιαστὴν διπλότυπον ἀπόδειξιν τοῦ ἁρμοδίου ταμίου ἢ ταμιακοῦ εἰσπράκτορος, ἐμφαίνουσαν ὅτι ἐπλήρωσε τὸ ἀντίτιμον αὐτῶν.

Ἄρθρ. 25. Ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ θέρους τῶν πρωΐμων καρπῶν συντάσσεται διαρκῶς κατὰ δεκαπενθημερίαν παρὰ τοῦ ἐπάρχου, τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου καὶ τοῦ ταμίου πρωτόκολλον, δι' οὗ βεβαιοῦται ἡ τρέχουσα ἀγοραία τιμὴ τῶν καρπῶν. Ἐπὶ τῇ βάσει τούτου πληρώνεται τὸ ἀντίτιμον τῶν κρατουμένων ἀπὸ τοὺς φορολογουμένους καρπῶν, τὰ καθυστερήματα τῶν φορολογουμένων καὶ τὰ ἐλλείμματα τῶν ἐνοικιαζῶν καὶ ἀποθηκαρίων.

Ἄρθρ. 26. Ἐὰν οἱ φορολογούμενοι δὲν μετακομίσωσιν εἰς τὴν κεντρικὴν ἀποθήκην τοὺς κατ' ἐκτίμησιν ἢ διὰ δοκιμῆς βεβαιουμένους κατὰ τὸ ἄρθρον 17 φόρους μετὰ τὸ κοπάνισμα καὶ τὴν ἐντελῆ ἀποξήρανσιν τῶν καρπῶν, ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος προσκαλεῖ πρὸς τοῦτο τοὺς φορολογουμένους ἐγγράφως καὶ ἐπὶ ἀποδείξει διὰ τῆς ἁρμοδίας δημοτικῆς ἀρχῆς.

Ἐὰν δὲ ἐντὸς 20 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρὸς τὸν δήμαρχον κοινοποιήσεως τῆς προσκλήσεως δὲν τοὺς μετακομίσωσιν, ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος καταλογίζει αὐτοὺς εἰς χρήματα εἰς βάρος τοῦ ἐνοικιαστοῦ ἢ τῶν φορολογουμένων ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ἀνωτέρω προθεσμίας ἰσχύοντος πρωτοκόλλου τῶν τιμῶν.

Ἄρθρ. 27. Ἀπαγορεύεται ἐν γένει εἰς τὸν ἐνοικιαστὴν νὰ εἰσπράττῃ ἢ νὰ διαθέτῃ οἱουσδήποτε καρποὺς, πηγάζοντας ἀπὸ τὴν ἐνοικιασθεῖσαν πρόσοδον, πρὶν εἰσαχθῶσιν εἰς τὴν κεντρικὴν ἀποθήκην καὶ συμπληρωθῶσιν ὁλόκληρα τὰ ποσὰ τῶν ἐνοικιασθέντων εἰδῶν.

Ἔχει ὅμως τὸ δικαίωμα νὰ παραλάβῃ ἐκ τῆς ἀποθήκης τοὺς πλεονάζοντας καρποὺς, καθὼς καὶ τοὺς μὴ συμπεριληφθέντας εἰς τὰς συμφωνίας τῆς ἐνοικιάσεως, ἐφ' ὅσον τοιοῦτοι εἰσήχθησαν, καὶ νὰ εἰσπράξῃ εἰς εἶδος ἀπ' εὐθείας τοὺς εἰς χεῖρας τῶν φορολογουμένων μένοντας ἀδεία τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου, κοινοποιουμένη εἰς αὐτοὺς διὰ τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς.

Ἀλλ' ἐὰν ἐκ τῶν κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον καρπῶν μένωσιν εἰς χεῖρας τῶν φορολογουμένων πλεονάζοντες, δύναται ὁ ἐνοικιαστὴς νὰ τοὺς εἰσπράξῃ καὶ εἰς χρήματα ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἰσχύοντος πρωτοκόλλου τῶν τιμῶν ἀδεία τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου

καὶ συνδρομῇ τοῦ ταμίου. Ἐν τοιαύτῃ ὅμως περιπτώσει ὀφείλει νὰ δηλώσῃ τὴν περὶ τούτου θέλησίν του πρὸ τῆς λήξεως τῆς κατὰ τὸ αὐτὸ ἄρθρον εἰκοσαημέρου προθεσμίας.

Οἱ φορολογούμενοι ὑποχρεοῦνται νὰ μετακομίσωσι τοὺς εἰρημένους καρποὺς εἰς τὸν τόπον, ὅπου εἶναι συστημένη ἡ κεντρικὴ ἀποθήκη διὰ τοὺς καρποὺς τοῦ δήμου των, ἢ εἰς ἄλλον μὴ ἀπέχοντα τοῦ χωρίου των πλέον τῶν τριῶν ὡρῶν. Δὲν ἐπιτρέπεται ὅμως εἰς τὸν ἐνοικιαζὴν ν' ἀπαιτήσῃ τὴν μετακόμισιν αὐτῶν διὰ δυσβάτων ὁδῶν ἄνευ εὐλόγου αἰτίας.

Ἄρθρ. 28. Ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς φορολογουμένους ν' ἀποδώσωσιν εἰς τὸν ἐνοικιαστὴν ἄνευ ῥητῆς ἀδείας τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου τοὺς φόρους των. Οἱ παραβάται τῆς παρούσης διατάξεως ὑποχρεοῦνται ν' ἀποδώσωσιν αὐτοὺς ἐκ νέου καὶ εἰς τὸ δημόσιον, ἐπιφυλαττομένου εἰς αὐτοὺς τοῦ δικαιώματος τῆς ἀποζημιώσεως κατὰ τοῦ ἐνοικιαστοῦ.

Ἄρθρ. 29. Ἐὰν μετὰ τὸ πέρας τῆς συγκομιδῆς τῶν πρωΐμων καρπῶν δὲν ἀποσβεσθῇ τὸ πρὸς τὸ δημόσιον χρέος τοῦ ἐνοικιαστοῦ μὲ τὸ ποσὸν τῶν ἀποταμιευθέντων εἰς τὰς δημοσίας ἀποθήκας καὶ τῶν κρατηθέντων ὑπὸ τῶν φορολογουμένων καρπῶν, προσκαλοῦνται οὗτος καὶ ὁ ἐγγυητής του ἐγγράφως καὶ ἐπὶ ἀποδείξει παρὰ τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου ἀπ' εὐθείας ἢ διὰ τῆς ἁρμοδίας δημοτικῆς ἀρχῆς, ν' ἀναπληρώσωσι τὰ ἐλλείμματά των δι' ὁμοειδῶν καὶ τῆς αὐτῆς ποιότητος καρπῶν, ἢ νὰ καταβάλωσι τὸ ἀντίτιμον ἐντὸς 15 ἡμερῶν. Παρελθούσης ἐπὶ ματαίῳ τῆς προθεσμίας ταύτης, ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος καταλογίζει τὸ ἔλλειμμα εἰς χρήματα ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ἀνωτέρω προθεσμίας ἰσχύοντος πρωτοκόλλου εἰς βάρος τοῦ ἐνοικιαστοῦ καὶ τοῦ ἐγγυητοῦ αὐτοῦ, καὶ παραπέμπει τὸν χρηματικὸν πίνακα εἰς τὸν ταμίαν, διὰ νὰ ἐνεργήσῃ τὴν εἴσπραξιν ἀμέσως κατὰ τὰς περὶ καταδιώξεως τῶν καθυστερούντων διατάξεις.

Αἱ ἀνωτέρω διατάξεις ἐφαρμόζονται ἀπαραλλάκτως καὶ ὡς πρὸς τοὺς ὀψίμους καρποὺς, ἐὰν ἀποδειχθῇ ἔλλειμμα μετὰ τὴν ἐντελῆ ἀποξήρανσιν αὐτῶν καὶ τὴν παρέλευσιν τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 26 ὁριζομένης εἰκοσαημέρου προθεσμίας διὰ τὴν εἰς τὴν κεντρικὴν ἀποθήκην μετακομιδὴν τῶν καρπῶν.

Ἐὰν τὸ ἔλλειμμα ἑνὸς εἴδους καρπῶν ἢ καὶ πλειοτέρων καλύπτηται ἀπὸ πλεόνασμα ἄλλου εἴδους καρπῶν, τὸ δημόσιον ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ εἰσπράττῃ παρὰ τῶν φορολογουμένων τοὺς

πλεονάζοντας καρποὺς κατὰ τὰς τιμὰς τοῦ ἰσχύοντος πρωτοκόλλου πρὸς συμψηφισμὸν τοῦ χρέους τοῦ ἐνοικιαστοῦ.

Ἄρθρ. 30. Τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον ἔχει τὸ δικαίωμα τοῦ ν' ἀναθεωρῇ καὶ μεταρρυθμίζῃ τὰς περὶ καταλογισμοῦ ἀποφάσεις τῶν οἰκονομικῶν ἐφόρων ἐξ ἐπαγγέλματος ἢ καὶ κατ' αἴτησιν τῶν ἐχόντων συμφέρον, ὁσάκις αὗται ἀντιβαίνουσιν εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρ. 31. Πᾶς δῆμος, ἐντὸς τοῦ ὁποίου συγκεντροῦνται οἱ εἰς εἴδη ἀποδιδόμενοι φόροι, εἶναι ὑπόχρεως νὰ χορηγῇ εἰς τὸ δημόσιον τὰς πρὸς ἐναποταμίευσιν τῶν προϊόντων ἀναγκαούσας ἀποθήκας, τὰς ὁποίας ὁ ἔπαρχος καὶ ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος προσδιορίζουσι. Τὸ ἐνοίκιον τῶν ἀποθηκῶν τούτων συμφωνεῖται μεταξὺ τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου καὶ τοῦ ἰδιοκτήτου· ἐν περιπτώσει διαφωνίας ἀποφασίζει ὁριστικῶς καὶ ἀνεκκλήτως ὁ εἰρηνοδίκης.

Ἐὰν δὲ ἀποποιηθῇ ὁ δῆμος νὰ παραχωρήσῃ εἰς τὸ δημόσιον τὰς ἀναγκαίας ἀποθήκας, τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν συνιστᾷ τὴν κεντρικὴν ἀποθήκην εἰς ἄλλον πλησιέστερον δῆμον, ὅπου οἱ φορολογούμενοι τοῦ ἀποποιηθέντος δήμου ὑποχρεοῦνται νὰ μεταφέρωσι τοὺς φόρους των, ἐπιφυλαττομένου εἰς αὐτοὺς τοῦ δικαιώματος τῆς ἀποζημιώσεως κατὰ τοῦ παραίτου.

Ἄρθρ. 32. Εἰς πᾶσαν κεντρικὴν ἀποθήκην θέλει χορηγηθῇ κοιλὸν δημόσιον ἴσης χωρητικότητος μὲ τὴν τοῦ κοιλοῦ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, δι' οὗ θέλουν παραλαμβάνεσθαι οἱ καρποί. Ὀφείλει ἑπομένως πᾶς ἐνοικιαστὴς νὰ μετρῇ ἐπὶ τῶν ἀλωνίων τοὺς καρποὺς διὰ κοιλοῦ ἴσης χωρητικότητος μὲ τὴν τοῦ κοιλοῦ τῆς κεντρικῆς ἀποθήκης, καὶ νὰ παραδίδῃ τὸν βεβαιωθέντα φόρον ἐσφραγισμένον ἐντὸς σάκκων εἰς τὸν φορολογούμενον, διὰ νὰ τὸν μετακομίσῃ εἰς τὴν κεντρικὴν ἀποθήκην. Πᾶσα δὲ κατὰ τὴν εἰς τὴν κεντρικὴν ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τὰ ἀλώνια ἢ ἀπὸ τὴν εἰδικὴν ἀποθήκην παράδοσιν προκύψουσα τυχὸν ἔλλειψις ἢ ἀναφαινομένη νόθευσις τοῦ φόρου καταψηφίζεται εἰς βάρος τοῦ ἐνοικιαστοῦ, ὅστις δύναται αὐτοπροσώπως ἢ δι' ἀντιπροσώπου του νὰ παρευρίσκηται εἰς τὴν παράδοσιν.

Ὁ ἐνοικιαστὴς ἔχει δικαίωμα ἀναγωγῆς κατὰ τοῦ φορολογουμένου πρὸς ἀποζημίωσιν, ἐὰν τυχὸν ἡ ἔλλειψις ἢ ἡ νόθευσις ἐπήγασεν ἀπὸ τὸν φορολογούμενον διὰ παραβιάσεως τῶν σφραγίδων ἢ δι' ἄλλου τινὸς μέσου.

Ἄρθρ. 33. Ἅμα γένῃ ἡ κατὰ τὸ ἄρθρ. 22 μετακόμισις ὁλοκλήρου ἢ μέρους τοῦ φόρου ἑκάστου φορολογουμένου, ὀφείλει ὁ μὲν ἐνοικιαστὴς νὰ σημειώσῃ ὄπισθεν τοῦ ἀποσπάσματος τοῦ

διπλοτύπου τὸ ποσὸν καὶ εἶδος τοῦ φόρου καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν σάκκων, ὁ δὲ ἀποθηκάριος νὰ ἐκδώσῃ διπλότυπον παραλαβῆς, ἐμφαῖνον τὸ ὄνομα τοῦ φορολογουμένου, τὸ ποσὸν καὶ τὸ εἶδος τοῦ φόρου, ὡς καὶ τὸν ἀριθμὸν τοῦ διπλοτύπου.

Ἐὰν ὁ ἀποθηκάριος δὲν ἐκδώσῃ οὐδεμίαν ἀπόδειξιν ἢ ἐκδώσῃ τοιαύτην χειρόγραφον ἢ καὶ ἔντυπον παρὰ τοὺς κανονισμένους τύπους, καταδιώκεται ὡς ἔνοχος ὑπεξαιρέσεως.

ΚΕΦ. Γ'.

Περὶ φορολογίας τοῦ ἐλαίου.

Ἄρθρ. 34. Ὁ ἐπὶ τῶν ἐλαιῶν ἔγγειος φόρος καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας ἐνοικιάζεται διὰ δημοπρασίας κατὰ χωρίον ἢ δήμον μέχρις ὁλοκλήρου ἐπαρχίας· ἀποδίδονται δὲ παρὰ μὲν τοῦ ἐνοικιαστοῦ εἰς τὸ δημόσιον εἰς χρήματα, παρὰ δὲ τῶν φορολογουμένων, εἰς τὸν ἐνοικιαστὴν εἰς εἶδος ἐν τοῖς ἐλαιοτριβείοις εὐθὺς μετὰ τὴν ἐκπίεσιν τοῦ ἐλαίου.

Ἀλλ' ἐὰν αἱ προσφοραὶ θεωρηθῶσιν ἀσύμφοροι, τόσον ὁ ἔγγειος φόρος καθὼς καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας εἰσπράττονται διὰ λογαριασμῶν τοῦ δημοσίου εἰς χρήματα πρὸς λεπ. 8 τὴν ὀκάν.

Ἡ βεβαίωσις τοῦ μὲν ἐγγείου φόρου γίνεται εἰς τὰ ἐλαιοτριβεῖα διὰ μετρήσεως, τῆς δὲ ἐπικαρπίας, δι' ἐκτιμήσεως ἐπὶ τῶν δένδρων εἰς ὀκάδας ἐλαίου.

Ἡ πληρωμὴ τοῦ ἐνοικίου γίνεται εἰς τρεῖς ἴσας δόσεις τὴν 1 Ἰανουαρ., τὴν 1 Φεβρ. καὶ τὴν 1 Μαρτίου τοῦ ἑπομένου ἔτους.

Τὸ εἰσπραττόμενον παρὰ τοῦ ἐνοικιαστοῦ ἔλαιον ἐναποτίθεται εἰς γνωστὰς τῷ οἰκονομικῷ ἐφόρῳ καὶ ταμίᾳ ἀποθήκας, καὶ μένει ὑπέγγυον μέχρις ἐξοφλήσεως τοῦ ἐνοικίου.

Ὀφείλει ἑπομένως ὁ ἐνοικιαστής, ὁσάκις πρόκειται νὰ ἐκποιήσῃ μέρος αὐτοῦ, νὰ εἰδοποιῇ τὸν τε ἔφορον καὶ τὸν ταμίαν καὶ πρὸ τῆς εἰς τὸν ἀγοραστὴν παραδόσεως αὐτοῦ νὰ καταθέτῃ εἰς τὸ ταμεῖον τὸ ἀντίτιμον.

Ἐὰν ὁ ἐνοικιαστὴς δὲν ἀποταμιεύσῃ ἢ μετὰ τὴν ἀποταμίευσιν ἐκποιήσῃ λαθραίως, ἢ ὑπεξαιρέσῃ τὸ ὅλον ἢ μέρος τοῦ ἐλαίου κατὰ παράβασιν τῶν ἀνωτέρω διατάξεων, ὑποβάλλεται εἰς πρόστιμον ἢ χρηματικὴν ποινήν, ἴσην μὲ τὴν διπλῆν ἀξίαν τοῦ μὴ ἐναποταμιευθέντος ἢ ἐκποιηθέντος ἢ ὑπεξαιρεθέντος ἐλαίου. Τὸ τρίτον τοῦ προστίμου ἢ τῆς χρηματικῆς ποινῆς δίδονται εἰς τὸν καταμηνυτήν.

Ἄρθρ. 35. Εἰς τὰ μέρη, ὅπου δὲν ὑπάρχουσιν ἐλαιοτριβεῖα καὶ ἡ ἐκπίεσις τοῦ ἐλαίου γίνεται κατ' ἄλλον τρόπον, ἢ ἡ παραγωγὴ εἶναι μικρὰ ὡς ἐκ τῆς ὀλιγότητος τῶν δένδρων, ὁ ἐγ-

γειος φόρος βεβαιοῦται δι' ἐκτιμήσεως ἐπὶ τῶν δένδρων εἰς ὀκάδας ἐλαίου, καὶ ἀποδίδονται εἰς χρήματα πρὸς λεπτὰ ὀκτὼ τὴν ὀκάν.

Αἱ πρὸς βρῶσιν χρήσιμοι ἐλαῖαι ζυγίζονται ἢ ἐκτιμῶνται κατ' ἐκλογὴν τῶν φορολογουμένων εἰς τὸν τόπον τῆς ἀποταμιεύσεως, λαμβανομένου τοῦ φόρου πρὸς λεπτὰ 2 τὴν ὀκάν.

ΚΕΦ. Δ'.

Περὶ φορολογίας τῶν περιβολίων κλπ. τῆς μετάξης καὶ τῶν ξηρῶν σύκων τῶν ἐπαρχιῶν Καλαμῶν καὶ Μεσσήνης.

Ἄρθρ. 36. Ὁ ἔγγειος φόρος καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας τῶν περιβολίων, λαχανοκήπων, μποστανίων, κρομμυίων, γεωμήλων, καπνῶν, βαμβακίων, ὑγρασιδίων καὶ τῶν συστάδην κειμένων ἀμυγδαλεῶν ἐνοικιάζεται ἐπὶ δημοπρασίας κατὰ χωρίον ἢ δῆμον μέχρις ὁλοκλήρου ἐπαρχίας καὶ ἀποδίδοται εἰς χρήματα.

Ἄρθρ. 37. Ἡ βεβαίωσις τῶν ἀνωτέρω φόρων γίνεται δι' ἐκτιμήσεως ἑράπαξ δι' ὅλον τὸ ἔτος ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐκτάσεως ἑκάστου κτήματος καὶ τῆς ἐτησίας προσόδου, λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν παραχθέντων, ὑπαρχόντων καὶ παραχθησομένων ἐντὸς τῶν διαφόρων ὡρῶν τοῦ ἔτους προϊόντων.

Ἡ φορολογία δὲ τοῦ βαμβακίου καὶ καπνοῦ βεβαιοῦται ἐπὶ τῇ βάσει ὁλοκλήρου τοῦ προϊόντος δι' ἕκαστον πεφυτευμένον χωράφιον, ὑπολογιζομένου εἰς ὀκάδας τοῦ τε καπνοῦ δι' ὅλας τὰς περιόδους (χέρια) τῆς συλλογῆς, καὶ τοῦ βαμβακίου ἄνευ τοῦ περικλείοντος αὐτὸ κάλυκος.

Ἡ ἐποχὴ τῆς ἐκτιμήσεως προσδιορίζεται ὑπὸ τοῦ ἐπάρχου, τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου καὶ τοῦ ἁρμοδίου δημάρχου, λαμβανόντων ὑπ' ὄψιν καὶ τὴν γνωμοδότησιν τριῶν καλλιεργητῶν βαμβακοφυτείας καὶ καπνοφυτείας, προσκαλουμένων κατ' ἐκλογὴν τῶν αὐτῶν ἀρχῶν.

Ὁ ἔγγειος φόρος καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας τοῦ καπνοῦ καὶ τῶν βαμβακίων ἀποδίδοται ἐπὶ τῇ βάσει τῆς εἰς τὸν τόπον τρεχούσης τιμῆς, κανονιζομένης διὰ πρωτοκόλλου, συνταττομένου ἐπὶ μὲν τοῦ καπνοῦ κατὰ κοινότητα ἢ θέσιν παρὰ τοῦ ἐπάρχου, τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου καὶ τοῦ ἁρμοδίου δημάρχου, λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν καὶ τῆς γνωμοδοτήσεως τριῶν καλλιεργητῶν καπνοφυτείας, προσκαλουμένων κατ' ἐκλογὴν τῶν αὐτῶν ἀρχῶν· ἐπὶ δὲ τοῦ βαμβακίου, κατ' ἐπαρχίαν παρὰ τοῦ ἐπάρχου, τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου καὶ τοῦ δημάρχου τῆς πρωτευούσης, λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς γνωμοδοτήσεως τριῶν καλλιεργητῶν βαμβακοφυτείας, προσκαλουμένων κατ' ἐκλογὴν τῶν αὐτῶν ἀρχῶν.

Κατὰ τῶν περὶ ἀποκοπῆς τῆς τιμῆς τοῦ καπνοῦ καὶ τοῦ

βαμβακίου πρωτοκόλλων ἔχουσι δικαίωμα προσφυγῆς οἵ τε ἐνοικιασταὶ καὶ οἱ φορολογούμενοι ἐντὸς 10 ἡμερῶν ἐνώπιον τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου, τὸ ὁποῖον ἀποφασίζει ὁριστικῶς.

Ἄρθρ. 38. Οἱ κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον φόροι εἰσπράττονται παρὰ τοῦ δημοσίου εἰς λογαριασμὸν τοῦ ἐνοικιαστοῦ μέχρι τῆς συμπληρώσεως τοῦ ἐνοικίου, τῶν μὲν ὑγρασιδίων τὴν 15 Μαΐου, τῶν δὲ λοιπῶν τὴν 1 Ὀκτωβρίου, καὶ τοῦ βαμβακίου τὴν 15 Νοεμβρίου.

Τὰ τυχόντα περισσεύματα εἰσπράττονται παρὰ τοῦ ἐνοικιαστοῦ προηγουμένη ἀδεία τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου καὶ συνδρομῇ τοῦ ταμίου.

Ἄρθρ. 39. Ὁ ἔγγειος φόρος τῆς μετάξης ἐνοικιάζεται ἐπίσης ἐπὶ δημοπρασίας κατὰ χωρίον ἢ δῆμον μέχρις ὁλοκλήρου ἐπαρχίας, ἀποδίδοται δὲ παρὰ μὲν τῶν φορολογουμένων εἰς τὸν ἐνοικιαστὴν εἰς κουκούλια, παρὰ δὲ τοῦ ἐνοικιαστοῦ εἰς τὸ δημόσιον εἰς χρήματα.

Τὸ ἐνοίκιον πληρώνεται τὴν 30 Αὐγούστου.

Ἡ βεβαίωσις τοῦ φόρου τούτου γίγνεται δι' ἐκτιμήσεως τῶν κουκουλίων εἰς λίτρας ἢ ὀκάδας, κατὰ τὴν ἐγχώριον συνήθειαν, ἐπὶ τῶν καλαμωτῶν ἢ κλαρίων.

Ἐν περιπτώσει διαφωνίας ἡ βεβαίωσις γίνεται ἢ διὰ ζυγίσεως ἢ διὰ μετρήσεως τῶν κουκουλίων.

Ὁ φορολογούμενος ὀφείλει νὰ εἰδοποιῇ διὰ τοῦ δημάρχου ἢ παρέδρου τὸν ἐνοικιαστὴν τοὐλάχιστον τρεῖς ἡμέρας πρὸ τῆς συλλογῆς τῶν κουκουλίων ἐκ τῶν καλαμωτῶν ἢ κλαρίων, διὰ νὰ ἐνεργῇ τὴν ἐκτίμησιν. Ἀλλ' ἐὰν ὁ ἐνοικιαστὴς δὲν εὑρίσκηται εἰς τὸν τόπον ἢ δὲν μεταβῇ νὰ ἐνεργήσῃ τὴν ἐκτίμησιν, ὁ φορολογούμενος προχωρεῖ εἰς τὴν συλλογήν, ἐφαρμοζομένων τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 19.

Ἄρθρ. 40. Ὁ ἐπὶ τῶν ξηρῶν σύκων τῶν ἐπαρχιῶν Καλαμῶν καὶ Μεσσήνης ἔγγειος φόρος ἐνοικιάζεται ἐπὶ δημοπρασίας κατὰ δῆμον ἢ ἐπαρχίαν, καὶ ἀποδίδοται παρὰ μὲν τῶν φορολογουμένων εἰς τὸν ἐνοικιαστὴν εἰς εἶδος, παρὰ δὲ τοῦ ἐνοικιαστοῦ, εἰς τὸ δημόσιον εἰς χρήματα εἰς δύω ἴσας δόσεις, τὴν 30 Σεπτεμβρίου καὶ τὴν 31 Ὀκτωβρίου· βεβαιοῦται δὲ διὰ μετρήσεως τῶν ὁρμαθῶν ἢ διὰ ζυγίσεως, ὅταν τὰ σῦκα δὲν συγκομίζωνται εἰς ὁρμαθούς.

Οἱ φορολογούμενοι ὑποχρεοῦνται νὰ μετακομίσωσι τοὺς φόρους των εἰς τὴν ἀποθήκην, τὴν ὁποίαν ὁ ἐνοικιαστὴς ὀφείλει νὰ συστήσῃ ἐντὸς τοῦ δήμου των.

Αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 34 § 5 — 7 ἐφαρμόζονται ἀπαραλλάκτως καὶ ἐνταῦθα.

Ἐν περιπτώσει δὲ, καθ' ἣν δὲν ἤθελεν ἐγκριθῇ ἡ ἐνοικίασις, ὁ ἔγγειος φόρος πληρόνεται κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν ἢ τὴν μεταφορὰν εἰς χρήματα κατὰ τὸ ἄρθρ. 62.

ΚΕΦ. Ε.

Περὶ ἐκτιμήσεως ἐν γένει.

Ἄρθρ. 41. Αἱ ἐκτιμήσεις γίνονται ὡς ἀκολούθως·

Ὁ ἐνοικιαστὴς ὀφείλει νὰ κοινοποιήσῃ ἐγγράφως καὶ ἐπὶ ἀποδείξει εἰς τὸν ἀρμόδιον δήμαρχον πρὸ εἴκοσιν ἡμερῶν τὴν ἡμέραν τῆς ἐνάρξεως τῆς ἐκτιμήσεως καὶ τὴν σειρὰν, καθ' ἣν θέλει ἐνεργηθῇ ἡ ἐκτίμησις τῶν προϊόντων ἑκάστης θέσεως. Τὴν κοινοποίησιν ταύτην ὀφείλει ὁ δήμαρχος νὰ κάμῃ γνωστὴν εἰς τοὺς φορολογουμένους πρὸ 15 ἡμερῶν διὰ προγράμματός του, ἀναγινωσκομένου ἐπ ἐκκλησίας δύω κατὰ συνέχειαν κυριακάς.

Ἕκαστος φορολογούμενος ὀφείλει, ἂν δὲν προτιμᾷ νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν ἐκτίμησιν ὁ ἴδιος μὲ τὸν ἐνοικιαστὴν ἢ τὸν ἐκτιμητήν του, νὰ ἔχῃ πρόχειρον τὸν ἐκ μέρους του ἐκτιμητὴν κατὰ τὴν ὡρισμένην ἡμέραν τῆς ἐκτιμήσεως. Ἀλλ' ἐὰν δὲν ἐμφανισθῇ ἐπιτοπίως οὔτε ὁ φορολογούμενος οὔτε ὁ ἐκτιμητὴς του, ὁ ἐνοικιαστὴς ἢ ὁ ἐκτιμητὴς αὐτοῦ προβαίνει μόνος του εἰς τὴν ἐκτίμησιν· ὀφείλει ὅμως νὰ παραδώσῃ ἀμέσως τὸ ἀπόσπασμα τοῦ πρωτοκόλλου τῆς ἐκτιμήσεως εἰς τὴν δημοτικὴν ἀρχὴν, ἥτις ὑποχρεοῦται νὰ διαβιβάσῃ αὐτὸ ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν εἰς τὸν φορολογούμενον.

Ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ φορολογουμένου τὸ πρωτόκολλον τῆς ἐκτιμήσεως τοιχοκολλᾶται εἰς τὴν θύραν τῆς οἰκίας του ἐπιμελείᾳ καὶ εὐθύνῃ τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς καὶ ἐνώπιον δύω μαρτύρων.

Ἐὰν τὴν τρίτην ἡμέραν, ἀφ' ἧς γνωστοποιηθῇ ὡς ἀνωτέρω τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐκτιμήσεως εἰς τὸν φορολογούμενον, ἀπαιτήσῃ οὗτος ἢ ὁ ἐκτιμητής του διὰ τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς τὴν ἐπανάληψιν τῆς ἐκτιμήσεως, ἡ δημοτικὴ ἀρχὴ ὀφείλει νὰ εἰδοποιήσῃ ἐντὸς δύω ἡμερῶν τὸν ἐνοικιαστὴν, καὶ ἡ ἐκτίμησις ἐπαναλαμβάνεται.

Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ μὲν ἐνοικιαστὴς γνωστοποιεῖ εἰς τὸν δήμαρχον πρὸ τριῶν ἡμερῶν τὴν ἡμέραν τῆς ἐπαναλήψεως τῆς ἐκτιμήσεως, ὁ δὲ δήμαρχος εἰδοποιεῖ παραχρῆμα τὸν φορολογούμενον· ἄλλως, ἡ ἐκ μονομερείας ὑπὸ τοῦ ἐνοικιαστοῦ γενομένη καθίσταται ὁριστική.

Τὸ ἀποτέλεσμα ἑκάστης ἐκτιμήσεως ἐγγράφεται ἀμέσως εἰς

διπλότυπον πρωτόκολλον, τὸ ὁποῖον ὑπογράφεται ἀπὸ τοὺς λαβόντας μέρος εἰς τὴν ἐκτίμησιν.

Ἐὰν ὁ φορολογούμενος ἢ ὁ ἐκτιμητής του ἦναι ἀγράμματος, τὸν ὑπογράφει ἄλλος τῆς ἐμπιστοσύνης του ἐνώπιον δύω μαρτύρων, ἐξ ὧν ὁ εἷς πρέπει νὰ ἦναι ὁ πάρεδρος ἢ ὁ ἱερεὺς τοῦ χωρίου. Τοῦ πρωτοκόλλου τούτου τὸ μὲν ἀπόσπασμα ἐκκόπτεται καὶ παραδίδοται παραχρῆμα εἰς τὸν φορολογούμενον, τὸ δὲ στέλεχος μένει εἰς τὸν ἐνοικιαστήν. Ἀλλ' ἐὰν ὁ ἐνοικιαστὴς ἢ ὁ ἐκτιμητὴς δὲν παρευρεθῇ κατὰ τὰς ὡρισμένας ἡμέρας εἰς τὸν τόπον τῆς ἐκτιμήσεως, ἢ παρευρεθεὶς δὲν ἐκδώσῃ καὶ παραδώσῃ εὐθὺς εἰς τὸν φορολογούμενον τὸ ἀπόσπασμα τοῦ πρωτοκόλλου τῆς ἐκτιμήσεως, ἐφαρμόζονται ἀναλόγως αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 19.

Ὁ ἐνοικιαστὴς ὑποχρεοῦται μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐκτιμήσεως νὰ παραδώσῃ ἐπὶ ἀποδείξει εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον τὰ στελέχη τῶν πρωτοκόλλων τῆς ἐκτιμήσεως τῶν ὑγρασιδίων τὴν 1 Μαΐου, τῶν κουκουλίων ἀπὸ τῆς 20 Ἰουνίου μέχρι τῆς 20 Ἰουλίου, τῶν σταριδῶν, ὅταν ἡ βεβαίωσις γίνηται δι' ἐκτιμήσεως, τὴν 15 Αὐγούστου, τῶν περιβολίων κλπ. τὴν 15 Σεπτεμβρίου, τῶν βαμβακίων τὴν 31 Ὀκτωβρίου, καὶ τῶν εἰς κώνους συλλεγομένων ἀραβοσίτων εὐθὺς ἅμα ἀποπερατοῦται κατὰ χωρίον ἡ ἐκτίμησις.

Ἐπὶ τῇ βάσει τούτων ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος συντάττει καὶ παραπέμπει εἰς τὸν ταμίαν τοὺς χρηματικοὺς πίνακας. Ἐὰν δὲ ἐντὸς πέντε ἡμερῶν, ἀφ' ἧς ἐκπνεύσει ἑκάστη τῶν ἀνωτέρω προθεσμιῶν, ὁ ἐνοικιαστὴς δὲν παραδώσῃ εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον τὰ στελέχη τῶν πρωτοκόλλων τῆς ἐκτιμήσεως, ἐφαρμόζονται κατ' αὐτοῦ αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 21, ὁ δὲ οἰκονομικὸς ἔφορος καταλογίζει εἰς βάρος αὐτοῦ καὶ τοῦ ἐγγυητοῦ του ὁλόκληρον τὸ ἐνοίκιον καὶ παραπέμπει ὑπ' εὐθύνην του ἀμέσως εἰς τὸν ταμίαν κατάστασιν εἰσπρακτέων.

Ἄρθρ. 42. Πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἐκτιμήσεως ὁ ἔπαρχος, ὁ ἔφορος καὶ ὁ εἰρηνοδίκης τῆς πρωτευούσης, συνερχόμενοι ἐπὶ τῇ προσκλήσει τοῦ πρώτου εἰς τὸ γραφεῖον του, διορίζουσι κατὰ πλειοψηφίαν δι' ἕκαστον δῆμον ἀνὰ ἕνα ἐπιδιαιτητὴν καὶ ἕνα ἀναπληρωτὴν αὐτοῦ, ἀσχέτους πρὸς ἀλλήλους καὶ πρὸς τοὺς ἐνοικιαστὰς συγγενείας ἐξ αἵματος ἢ ἐκ κηδεστείας κατ' εὐθεῖαν γραμμὴν ἢ ἐκ πλαγίου μέχρι τετάρτου βαθμοῦ, καὶ μὴ συνδεδεμένους πρὸς ἀλλήλους καὶ τοὺς ἐνοικιαστὰς διὰ στενῆς φιλίας ἢ σχέσεως.

Ἐὰν ὡς ἐκ τῆς διαφωνίας τῶν ἀρχῶν δὲν καταρτισθῇ πλειο-
ψηφία, ὑπερισχύει ἡ γνώμη τοῦ ἐπάρχου.

Ἐν περιπτώσει δυσχερωμίας τῶν ἐκτιμητῶν, τοῦ ἐνοικιαστοῦ καὶ τοῦ φορολογουμένου, ὁ ἐπιδιαιτητής, ἢ τούτου κωλυομένου, ὁ ἀναπληρωτὴς αὐτοῦ, ἀφοῦ δώσει τὸν κατὰ τὸ ἄρθρον 44 ὅρκον, ἀποφασίζει ὁριστικῶς, ἢ παραδεχόμενος θατέραν τῶν γνωμῶν ἢ σχηματίζων ἰδίαν ἐντὸς τοῦ ὅρου τῶν δύω τούτων, καὶ καταχωρίζει καὶ βεβαιοῖ διὰ τῆς ὑπογραφῆς του τὴν ἀπόφασίν του εἰς τὸ αὐτὸ διπλότυπον πρωτόκολλον.

Ἐπιτρέπεται ἐξαίρεσις κατὰ τῶν ἐπιδιαιτητῶν καὶ τῶν ἀναπληρωτῶν, κατὰ τὰς περὶ ἐξαιρέσεως διατάξεις τῆς πολιτ. δικονομίας, ἐνώπιον τοῦ ἁρμοδίου εἰρηνοδίκου.

Ἐν περιπτώσει κωλύματος ἢ ἐξαιρέσεως τοῦ τε ἐπιδιαιτητοῦ καὶ τοῦ ἀναπληρωτοῦ αὐτοῦ, διορίζεται ἄλλος κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος ἄρθρου.

Ἄρθρ. 43. Ἡ ἀντιμισθία τῶν ἐπιδιαιτητῶν, τὴν ὁποίαν προσδιορίζει ἐφάπαξ ὁ ἔπαρχος πρὸ τῆς ἐκτιμήσεως, καὶ ἥτις δὲν δύναται νὰ ἦναι ἀνωτέρα τῶν 6 δρ. τὴν ἡμέραν, πληράνεται ἐξ ἡμισείας παρὰ τοῦ ἐνοικιαστοῦ ἢ τοῦ δημοσίου, ὁσάκις οἱ φόροι εἰσπράττονται διὰ λογαριασμόν του, καὶ τῶν φορολογουμένων.

Ἄρθρ. 44. Οἱ ἐπιδιαιτηταὶ καὶ οἱ ἀναπληρωταὶ αὐτῶν ὁρκίζονται ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδίκου πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν χρεῶν των τὸν ἀκόλουθον ὅρκον·

Ὀμνύω ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου νὰ ἐκτελέσω τὴν εἰς ἐμὲ ἐμπιστευθεῖσαν ὑπηρεσίαν μὲ πίστιν καὶ εὐσυνειδησίαν, χωρὶς νὰ χαρισθῶ πρὸς βλάβην τοῦ ἐνοικιαστοῦ εἰς τὸν φορολογούμενον καὶ χωρὶς νὰ ἀδικήσω αὐτὸν πρὸς ὄφελος τοῦ ἐνοικιαστοῦ δι' ὁποιανδήποτε λόγον.

Ὁ ὅρκος γράφεται ἐπὶ ἁπλοῦ χάρτου.

Ἄρθρ. 45. Ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν οἱ ἐπ' ἐκτιμήσει φόροι μὴ ἐνοικιασθέντες εἰσπράττονται διὰ λογαριασμὸν τοῦ δημοσίου, οἱ ἐκτιμηταὶ τοῦ δημοσίου διορίζονται παρὰ τοῦ ἁρμοδίου οἰκονομικοῦ ἐφόρου, ἔχοντες τὰ αὐτὰ δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις, τὰ ὁποῖα ἔχουσι καὶ οἱ ἐκτιμηταὶ τοῦ ἐνοικιαστοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 41.

Πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν χρεῶν των ὁρκίζονται καὶ οὗτοι ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδίκου τὸν κατὰ τὸ ἄρθρ. 44 ὅρκον, ἀντικαθισταμένης τῆς ἐν αὐτῷ λέξεως «ἐνοικιαστοῦ» διὰ τῆς λέξεως «δημοσίου.»

Ἡ ἀντιμισθία τῶν ἐκτιμητῶν τοῦ δημοσίου προσδιορίζεται οὐχὶ ἀνωτέρα τῶν 4 δραχμῶν.

ΚΕΦ. Γ'.

Περὶ φορολογίας τῶν ἀμπέλων.

Ἄρθρ. 46. Ὁ ἔγγειος φόρος τῶν ἀμπέλων κανονίζεται κατὰ στρέμμα βασιλικὸν ὡς ἑξῆς·

Τῶν τῆς	ά.	ποιότητος	ἀμπέλων	δραχ.	5
»	β'.	»	»	»	4
»	γ'.	»	»	»	3
»	δ'.	»	»	»	2
»	έ.	»	»	»	1

ά. ποιότητος ἄμπελοι εἶναι αἱ ἀποφέρ. κατὰ στρέμ. ἐτήσ. εἰσόδημ.

			δραχ.	50
β'.	»	»	»	40
γ'.	»	»	»	30
δ'.	»	»	»	20
έ.	»	»	»	10

Τὸ ἐτήσιον εἰσόδημα προσδιορίζεται ἐπὶ τῇ βάσει τῆς μάλλον ἢ ἧττον καρποφορίας τῆς ἀμπέλου καὶ τῆς συνήθους τιμῆς τοῦ μούστου.

Αἱ ἀμπελουργεῖαι μέχρι πέντε ἐτῶν συμπεπληρωμένων εἶναι ἐλεύθεραι φόρου.

Αἱ μονοετῶς ἐνοικιαζόμεναι κεχερσωμέναι ἐθνικαὶ ἄμπελοι δὲν ὑπόκεινται εἰς ἔγγειον φορολογίαν.

Ἄρθρ. 47. Ὁ φόρος εἰσπράττεται ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κατὰ τὸ τελευταῖον ἔτος καταστάντων ὁριστικῶν πρωτοκόλλων ὡς πρὸς τὴν ἔκτασιν καὶ ποιότητα τῶν ἀμπέλων, ἐξαιρουμένων ἐκείνων, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἤθελε ζητηθῇ ἀναθεώρησις κατὰ τὸ 50 ἄρθρον, καὶ τῶν ὁποίων ὁ φόρος θέλει εἰσπραχθῇ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἀποτελέσματος τῆς ἀναθεωρήσεως.

Ἀλλ' ἐὰν ἄμπελοι

ά. Παρελείφθησαν νὰ δηλωθῶσι πέρυσιν, εἴτε ὡς μὴ ἔχουσαι τότε πεπληρωμένα τὰ πέντε ἔτη εἴτε ὡς διαφυγοῦσαι τὴν προσοχὴν τῶν ἀρχῶν·

β'. Ἐσημειώθησαν μὲν πέρυσιν εἰς τὰ ὁριστικὰ κηρυχθέντα πρωτόκολλα, ἀλλ' ὀλιγώτερον τῆς πραγματικῆς των ἐκτάσεως·

γ'. Ἐχαρακτηρίσθησαν ὡς ἰδιωτικαί, ἐνῷ εἰσὶν ἐθνικοϊδιόκτητοι ἢ ἐθνικαί·

Λ. Κατὰ μὲν τὴν ά. καὶ β'. περίπτωσιν οἱ ἰδιοκτῆται, ἢ, ἐὰν ἦναι ἐθνικοϊδιόκτητοι, οἱ καλλιεργηταὶ αὐτῶν ὀφείλουσιν αὐτοπροσώπως ἢ δι' ἀντιπροσώπου των μέχρι τέλους Φεβρουαρίου, τὸ βραδύτερον, νὰ δηλώσωσιν ἐγγράφως ἐπὶ ἁπλοῦ χάρτου

ἐνώπιον τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς, ἐν τῇ περιφερείᾳ τῆς ὁποίας κεῖται ἡ ἄμπελός των, τὴν θέσιν καὶ τὴν ὁροθεσίαν της, τὴν γραμματικὴν ἐκτασίν της, καὶ τὸ παραχθὲν προϊὸν κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος εἰς ὀκάδας μούστου, καθὼς ἐπίσης καὶ τὴν ἰδιότητα αὐτῆς, ἐὰν ἦναι ἐθνικὴ, ἰδιωτικὴ ἢ ἐθνικοϊδιόκτητος·

Β΄. Κατὰ δὲ τὴν γ΄. περίπτωσιν, οἱ κάτοχοι τῶν τῆς τοιαύτης φύσεως ἀμπέλων δι' ἀναφορᾶς των, ἐπίσης ἐπὶ ἁπλοῦ χάρτου γεγραμμένης, εἶναι ὑπόχρεοι νὰ φανερώσωσιν ἐντὸς τῆς ἀνωτέρω προθεσμίας πρὸς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον τὴν ἰδιότητα τῶν ἀμπέλων, μένοντες ὡς ἐκ τούτου ἀκαταζήτητοι διὰ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας, τὸ ὁποῖον κατὰ τὰ παρελθόντα ἔτη ἀπήλαυσαν.

Ἄρθρ. 48. Αἱ δηλώσεις συντάσσονται εἰς διπλότυπον, καὶ τὸ μὲν ἐπιστρέφεται εἰς τὸν ἰδιοκτήτην ἢ καλλιεργητὴν, ἐπιθεωρημένον παρὰ τοῦ δημάρχου, τὸ δὲ στέλεχος κρατεῖται παρὰ τῷ δημαρχείῳ.

Ἐὰν ὁ αὐτὸς ἰδιοκτήτης ἢ καλλιεργητὴς ἔχῃ ἀμπέλους εἰς διάφορα χωρία, ὀφείλει νὰ κάμῃ χωριστὴν δήλωσιν διὰ τὰς κειμένας εἰς ἕκαστον χωρίον ἀμπέλους.

Ὁ δήμαρχος παραλαμβάνων τὰς δηλώσεις, ὀφείλει νὰ ἐγγράψῃ ἐν περιλήψει καὶ κατ' αὔξοντα ἀριθμὸν τὸ περιεχόμενον εἰς ἐπὶ τούτῳ βιβλίον, διηρημένον κατὰ χωρίον.

Τὸ βιβλίον τοῦτο μένει ἐκτεθειμένον εἰς τὸ δημαρχεῖον 10 κατὰ συνέχειαν ἡμέρας ἀπὸ τῆς 5—15 Μαρτίου, καὶ τὴν 20 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς, τὸ βραδύτερον, πέμπεται παρὰ τοῦ δημάρχου εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον ὁμοῦ μὲ τὰ στελέχη τῶν δηλώσεων.

Ἄρθρ. 49. Ὅστις τῶν ἰδιοκτητῶν ἢ καλλιεργητῶν ἤθελε παραμελήσει νὰ κάμῃ τὴν δήλωσίν του ἐντὸς τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 47 τεθείσης προθεσμίας, ἢ ἤθελε δηλώσει ὀλιγώτερον τῆς πραγματικῆς ἐκτάσεως τῆς ἀμπέλου του, ἢ ἤθελε χαρακτηρίσει ὡς ἰδιωτικὴν ἐθνικὴν ἢ ἐθνικοϊδιόκτητον ἄμπελον, κατὰ μὲν τὴν πρώτην καὶ δευτέραν περίπτωσιν ὑποβάλλεται εἰς τὰ ἔξοδα τῆς καταμετρήσεως καὶ εἰς χρηματικὴν ποινὴν, ἴσην μὲ τὸ διπλοῦν τοῦ φόρου καὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας τῆς ἀμπέλου, τὴν ὁποίαν δὲν ἐδήλωσεν, ἢ τῶν στρεμμάτων, τὰ ὁποῖα ὑπέκρυψε, κατὰ δὲ τὴν τρίτην περίπτωσιν, εἰς ποινὴν ἴσην μὲ τὸ διπλοῦν δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας, τὸ ἀναλογοῦν εἰς τὴν ἄμπελον, τῆς ὁποίας τὴν ἰδιότητα ἐκάλυψε.

Τὸ ἥμισυ τῆς ἀνωτέρω ποινῆς, τὴν ὁποίαν ἐπιβάλλει τὸ ἁρμόδιον δικαστήριον, δίδεται εἰς τὸν ἀνακαλύψαντα τὴν μὴ δηλωθεῖσαν ἄμπελον ἢ τὰ ὑποκρυβέντα στρέμματα, ἢ εἰς τὸν ἀποδείξαντα τὴν ἰδιότητα τῆς ἀμπέλου.

Ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος ὀφείλει, ἅμα πληροφορηθῇ ὅτι ἄμπελός τις ἢ μέρος αὐτῆς δὲν ἐδηλώθη, νὰ διαταξῃ τὴν βεβαίωσιν τῆς ὑπαρξεως τῆς ἀμπέλου καὶ τὴν καταμέτρησιν αὐτῆς. Τὸ αὐτὸ πράττει καὶ ἂν ἡ δηλωθεῖσα ἄμπελος ὡς ἰδιωτικὴ ἦναι ἐθνικὴ ἢ ἐθνικοϊδιόκτητος.

Εἰς τὴν τελευταίαν περίστασιν ὀφείλει νὰ καταμηνύσῃ τὴν πρᾶξιν καὶ ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου.

Ἄρθρ. 50. Ὅστις τῶν ἰδιοκτητῶν ἢ καλλιεργητῶν ἀμπέλων νομίζει, ὅτι ἐνεγράφη εἰς τὰ κατὰ τὸ τελευταῖον ἔτος ὁριστικὰ καταστάντα πρωτόκολλα μὲ ἔκτασιν πλειοτέραν τῆς πραγματικῆς, ἢ ὅτι ὑπῆχθη εἰς ἀνωτέραν ποιότητα, δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν ἀναθεώρησιν τῆς ἐκτάσεως καὶ ποιότητος, ἀναφερόμενος ἐγγράφως ἐνώπιον τοῦ ἐπάρχου μέχρι τέλους Φεβρουαρίου.

Τὸ αὐτὸ τῆς ἀναθεωρήσεως δικαίωμα ἀπολαύει καὶ τὸ δημόσιον, ἐὰν ἡ ἁρμοδία οἰκονομικὴ ἀρχὴ νομίσῃ, ὅτι ἄμπελός τις ἐνεγράφη εἰς τὰ πρωτόκολλα μὲ ἔκτασιν καὶ ποιότητα κατωτέραν τῆς πραγματικῆς.

Τὰ ἔξοδα τῆς ἀναθεωρήσεως τῆς κατ' αἴτησιν τῶν ἰδιοκτητῶν ἢ καλλιεργητῶν ἐνεργουμένης καταλογίζονται εἰς βάρος αὐτῶν καὶ εἰσπράττονται ἀμέσως παρὰ τῶν ταμιῶν, ἐὰν τὸ ἀποτέλεσμα ἦναι ἴσον ἢ ἀνώτερον τῆς εἰς τὰ περυσινὰ πρωτόκολλα σημειουμένης ἐκτάσεως καὶ ποιότητος· ἐὰν δὲ κατώτερον, τὰ ἔξοδα εἶναι εἰς βάρος τοῦ δημοσίου.

Ὁσάκις ἡ ἀναθεώρησις γίνεται κατὰ παραγγελίαν τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου, ἐὰν μὲν τὸ ἀποτέλεσμα ἦναι ἴσον ἢ κατώτερον, τὸ ἔξοδον ἐπιβαρύνει τὸ δημόσιον, ἐὰν δὲ ἀνώτερον, τοὺς ἰδιοκτήτας ἢ καλλιεργητάς.

Ἄρθρ. 51. Ἡ καταμέτρησις τῶν ἀμπέλων ἐνεργεῖται παρ' ἐπιστήμονος γεωμέτρου, τῇ προσκλήσει τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου, ἐντὸς πέντε μηνῶν ἀρχομένων ἀπὸ τῆς 1 Μαρτίου.

Τὰ ἀποτελέσματα τῆς καταμετρήσεως ἐγγράφονται εἰς πρωτόκολλα, τὰ ὁποῖα εἶναι ὑποχρεωτικὰ πρὸς ἐπιβολὴν τοῦ φόρου καὶ τῆς χρηματικῆς ποινῆς.

Ἐν ἀπουσίᾳ ἢ κωλυομένου τοῦ γεωμέτρου, καθὼς καὶ ὅπου οὗτος δὲν ἐπαρκεῖ, διορίζονται κατὰ πλειονοψηφίαν παρὰ τοῦ ἐπάρχου, τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου καὶ τοῦ ἁρμοδίου δημάρχου τρεῖς πραγματογνώμονες, καὶ ἐνεργοῦν τὰς ὡς ἀνωτέρω καταμετρήσεις.

Διὰ τὰς ἐνεργουμένας κατὰ παραγγελίαν τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου καταμετρήσεις πρέπει νὰ εἰδοποιῶνται οἱ ἰδιοκτῆται ἢ καλλιεργηταὶ διὰ τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς 10 ἡμέρας πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς καταμετρήσεως.

Ἄρθρ. 52. Ἅμα παρέλθῃ ἡ τεθεῖσα πρὸς καταμέτρησιν προθεσμία, ὁ ἔπαρχος, καὶ ἐν ἐλλείψει τοιούτου, ὁ εἰρηνοδίκης καὶ ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος μετὰ τοῦ ἀρμοδίου δημάρχου, ἀφοῦ ἀκούσουν καὶ τὴν γνώμην πέντε εἰς τοὺς δήμους α'. καὶ ϐ'. τάξεως, καὶ τριῶν εἰς τοὺς δήμους γ'. τάξεως ἐκ τῶν μᾶλλον ἐξ ἀμπέλων φορολογουμένων ἑκάστου δήμου, ἐκλεγομένων διὰ κλήρου ὑπὸ τοῦ δημοτικοῦ Συμβουλίου ἐν δημοσίᾳ συνεδριάσει ἐξ ἀριθμοῦ τριπλασίου, καὶ προσκαλουμένων ἐπὶ ἀποδείξει παρὰ τοῦ ἐπάρχου, προσδιορίζουσι κατὰ πλειονοψηφίαν τὴν ποιότητα·

α. Τῶν κατὰ τὸ 1854 δηλωθησομένων ἢ ἐξακριβωθησομένων ἀμπέλων, καὶ ϐ'. τῶν ἀμπέλων ἐκείνων, τῶν ὁποίων ἤθελε ζητηθῇ ἀναθεώρησις παρὰ τῶν ἰδιοκτητῶν ἢ καλλιεργητῶν, ἢ τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου, κατὰ τὸ ἄρθρον 50, συντάττοντες τακτικὰ πρωτόκολλα, ἅτινα εἶναι ὁριστικά. Ἐξαιροῦνται τὰ πρωτόκολλα, ἐπὶ τῶν ὁποίων κατεχωρίσθη τυχὸν ἐναντία γνώμη τῶν μᾶλλον φορολογουμένων, ἅτινα καθίστανται ὁριστικὰ μετὰ τὴν ἐπ' αὐτῶν ἀπόφασιν τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν.

Ἐν περιπτώσει μὴ ἐμφανίσεως ἑνὸς ἢ πλειοτέρων ἐκ τῶν μᾶλλον φορολογουμένων, ἀναπληροῦσιν αὐτοὺς ἐκ τῶν συμπληρωτικῶν μελῶν, τὰ ὁποῖα κατὰ τὴν πρώτην κλήρωσιν ἐκλέγει τὸ δημοτικὸν Συμβούλιον διὰ κλήρου.

Ἐὰν οὔτε οἱ μᾶλλον ἐξ ἀμπέλων φορολογούμενοι οὔτε οἱ ἀναπληρωταὶ αὐτῶν προσκληθέντες ἐπὶ ἀποδείξει, δὲν παρευρεθῶσιν ἐντὸς ὀκτὼ ἡμερῶν εἰς τὸ ἐπαρχεῖον, αἱ ἀρχαὶ προσδεύουσιν εἰς τὸν προσδιορισμὸν τῆς ποιότητος τῶν ἀμπέλων.

Ἄρθρ. 53. Ὁ ἔγγειος φόρος, ὡς καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας τῶν ἀμπέλων, εἰσπράττεται παρὰ τῶν ἀρμοδίων ταμιῶν εἰς λογαριασμὸν τοῦ δημοσίου τὴν 15 Νοεμβρίου.

ΚΕΦ. Ζ'.

Περὶ τῶν εἰς τὰ τελωνεῖα εἰσπραττομένων φόρων.

Ἄρθρ. 54. Ὁ ἔγγειος φόρος ἐπὶ τῆς σταφίδος, τῶν βαλανοκιδίων, τοῦ ῥιζαρίου, τοῦ πρινοκοκκίου, τῶν ξηρῶν σύκων καὶ τῶν λεμονίων, πορτοκαλλίων καὶ κίτρων Τροιζηνίας, Ἄνδρου, Νάξου καὶ Καρυστίας εἰσπράττεται διὰ λογαριασμὸν τοῦ δημοσίου εἰς τὰ τελωνεῖα κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν ἢ τὴν μεταφορὰν αὐτῶν.

Περὶ Σταφίδος.

Ἄρθρ. 55. Ὁ ἐπὶ τῆς σταφίδος ἔγγειος φόρος καὶ τὸ τελωνειακὸν δικαίωμα πληρώνεται κατὰ χιλιάδα ἑνετικῶν λιτρῶν ἐπὶ τῇ βάσει τῆς δι' ἑκάστην ἐπαρχίαν προσδιωρισμένης τιμῆς, προστιθεμένου εἰς αὐτὴν καὶ ἑνὸς ἐνατημορίου.

Διὰ τὰς ἐπαρχίας Ὀλυμπίας καὶ Γόρτυνος ἰσχύει τὸ πρωτόκολλον τῆς Ἠλείας, ἐκπιπτομένων ὡς πρὸς τὴν Γόρτυνα δραχ. 12 κατὰ χιλιάδα λιτρῶν, διὰ δὲ τὴν τῆς Μεσσήνης ἰσχύει τὸ πρωτόκολλον τῶν Καλαμῶν.

Ἡ τιμὴ προσδιορίζεται ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὁμολογουμένως ἐν τῇ ἀγορᾷ τρεχούσης τιμῆς διὰ πρωτοκόλλου, συνταχθησομένου ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου ἐπάρχου, τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου καὶ τοῦ τελώνου τοῦ πλησιεστέρου εἰς τὴν ἕδραν τῆς ἐπαρχίας λιμένος, λαμϐανομένης ὑπ' ὄψιν καὶ τῆς γνώμης τριῶν σταφιδεμπόρων καὶ ἰσαρίθμων σταφιδοκτημόνων, προσκαλουμένων κατ' ἐκλογὴν τῶν ἀρχῶν μεταξὺ τῶν ἐγκριτοτέρων.

Τὸ πρωτόκολλον, ὑπογεγραμμένον παρὰ τῶν ἀρχῶν καὶ τῶν σταφιδεμπόρων καὶ σταφιδοκτημόνων καὶ φέρον τὰς τυχούσας ἐναντίας γνώμας, ὑποϐάλλεται ἄνευ ἀναϐολῆς εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον, τὸ ὁποῖον ἐγκρίνει ἢ ἀκυροῖ αὐτὸ καὶ διατάττει τὴν σύνταξιν νέου.

Ἡ ἀπόφασις τοῦ ὑπουργείου δημοσιεύεται παρευθὺς διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ κοινοποιεῖται εἰς τὴν ἐπαρχίαν.

Ἡ τιμὴ τῆς τυχούσης ϐεϐρεγμένης ἢ ὑπὸ νόσου προσϐεϐλημένης σταφίδος προσδιορίζεται δι' ἰδικῶν πρωτοκόλλων.

Ἄρθρ. 56. Ὁσάκις συμϐῇ αὔξομείωσις τῆς τιμῆς τῆς σταφίδος, συντάσσεται ἐπὶ τῇ αἰτήσει τῶν σταφιδεμπόρων, ἰδιοκτητῶν ἢ τινος τῶν ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ ἀρχῶν νέον πρωτόκολλον κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἰδίου ἄρθρου.

Ἄρθρ. 57. Κατὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν ἐπιτρέπεται προσφυγὴ εἰς τοὺς ἔχοντας συμφέρον ἰδιώτας μόνον ὡς πρὸς τὸ ποσὸν τῆς προσδιορισθείσης τιμῆς ἐνώπιον τῶν ἐν Ἀθήναις ἑρετῶν ἐντὸς 15 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἀρίξεως τοῦ δημοσιεύοντος τὴν ἀπόφασιν φύλλου τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὴν ἕδραν τῆς ἐπαρχίας.

Ἡ προσφυγὴ δὲν ἐπιφέρει ἀναστολὴν τῆς ἐκτελέσεως τῆς ἐπὶ τοῦ πρωτοκόλλου ἀποφάσεως τοῦ ὑπουργείου.

Ἄρθρ. 58. Ἅμα συνταχθῇ παρὰ τῶν ἐπιτοπίων ἀρχῶν τὸ

πρωτόκολλον, ἐπιτρέπεται ἡ ἐπιβίβασις καὶ ἐξαγωγὴ τῆς σταφίδος, ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦ νὰ προκαταβάλληται ὁ ἔγγειος φόρος καὶ τὸ τελωνιακὸν δικαίωμα ἐπὶ παρακαταθήκῃ κατὰ τὴν προσδιορισθεῖσαν τιμήν, νὰ τακτοποιῆται δὲ μετὰ ταῦτα ἅμα ρθάσῃ ἡ ἀπόφασις τοῦ ὑπουργείου.

Πρὸ τῆς συντάξεως τοῦ πρωτοκόλλου πᾶσα ἐπιβίβασις καὶ ἐξαγωγὴ σταφίδος ἀπαγορεύεται.

Ἐπιτρέπεται μολονοτοῦτο ἡ μεταφορὰ καὶ ἐξαγωγὴ τῆς σταφίδος καὶ πρὸ τῆς συντάξεως τοῦ πρωτοκόλλου, ἀλλ' ὑπὸ τοὺς ἑξῆς ὅρους·

ά. Ὁ θέλων νὰ μεταφέρῃ σταφιδοκαρπὸν ὀφείλει, συμμορφούμενος ἄλλως μὲ τὰς περὶ μεταφορᾶς διατάξεις τοῦ τελωνιακοῦ νόμου, νὰ δώσῃ ἀξιόχρεων ἐγγύησιν, κατὰ τὰς περὶ τούτου ὁδηγίας τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου, ὅτι θέλει τὸν μεταφέρει εἰς ἄλλους λιμένας τῆς ἐπικρατείας, καὶ ὅτι θέλει πληρώσει κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν τὸν ἔγγειον φόρον καὶ τὸ τελωνιακὸν δικαίωμα ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἰσχύοντος πρωτοκόλλου εἰς τὸν λιμένα τῆς ἐξαγωγῆς, ἐκπιπτομένων δρ 25 διὰ πᾶσαν χιλιάδα λιτρῶν, ἐὰν ἡ ἐξαγωγὴ γίγνηται εἰς τὸν λιμένα τῶν Πατρῶν ἢ τοῦ Αἰγίου, ἢ ἐπὶ τῇ βάσει ἐκτιμήσεως, γινομένης κατὰ τὰς ἑπομένας διατάξεις.

Δὲν ἐπιτρέπεται μεταφορὰ σταφιδοκαρποῦ τῶν ἐπαρχιῶν Πατρῶν καὶ Αἰγιαλείας εἰμὴ μόνον ἀπὸ Πατρῶν εἰς Αἴγιον καὶ τἀνάπαλιν. Ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει ἡ ἔκπτωσις τῶν 25 δρ. δὲν λαμβάνει χώραν.

β'. Ὁ θέλων νὰ ἐξαγάγῃ σταφιδοκαρπὸν ὀφείλει νὰ πληρώσῃ τὸν ἔγγειον φόρον καὶ τὸ ἐξαγωγικὸν τέλος ἐπὶ τῇ βάσει ἐκτιμήσεως.

Ἡ ἐκτίμησις ἐνεργεῖται ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ φορτωτοῦ ὑπὸ ἐπιτροπῆς συγκειμένης ὑπὸ τῆς ἀρμοδίας τελωνιακῆς ἀρχῆς, τοῦ ἐπάρχου καὶ τοῦ ἐφόρου τῆς ἐπαρχίας, συνταττομένης περὶ τούτου ἐκθέσεως ἐπὶ τῆς διασαφήσεως τοῦ φορτωτοῦ.

Ἐὰν ὡς ἐκ τῆς διαφωνίας τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς δὲν καταρτισθῇ πλειοψηφία, καθὼς καὶ ἐὰν ὁ φορτωτὴς δὲν εὐχαριστηθῇ ἀπὸ τὴν ἐκτίμησιν τῆς ἐπιτροπῆς, τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον ἀποφασίζει ὁριστικῶς ἐν μὲν τῇ πρώτῃ περιπτώσει ἐπὶ ἠτιολογημένῃ ἐκθέσει τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς, ὑποβαλλομένῃ ἐντὸς πέντε ἡμερῶν ἀφ' ἧς γενῇ ἡ ἐκτίμησις ὑπὸ τῆς διοικητικῆς ἀρχῆς, ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ, ἐπὶ προσφυγῇ τοῦ

φορτωτοῦ, τὴν ὁποίαν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ κάμῃ καὶ νὰ παραδώσῃ εἰς τὴν διοικητικὴν ἀρχὴν ἐντὸς τῆς αὐτῆς προθεσμίας.

Κατ' ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις ἡ ἐξαγωγὴ τοῦ σταφιδοκαρποῦ δὲν ἐμποδίζεται καὶ πρὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς ὁριστικῆς ἀποφάσεως τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου, ἐὰν ὁ φορτωτὴς παρακαταθέσῃ εἰς τὸ τελωνεῖον τὸν ἔγγειον φόρον καὶ τὸ τελωνιακὸν δικαίωμα ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐκτιμήσεως τῆς ἐπιτροπῆς, ἢ τοῦ μεγίστου ὅρου τῆς τιμῆς εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς διαφωνίας τῶν μελῶν αὐτῆς.

Μετὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ὁ λογαριασμὸς τακτοποιεῖται ὁριστικῶς καὶ τὸ τυχὸν πλεόνασμα ἀποδίδεται εἰς τὸν φορτωτήν.

Περὶ Βαλανοκιτιδίων.

Ἄρθρ. 59. Ὁ ἐπὶ τῶν βαλανοκιτιδίων ἔγγειος φόρος καὶ τὸ ἐξαγωγικὸν τέλος πληρώνεται ἄνευ διακρίσεως ἰδιοκτήτων ἢ ἐθνικῶν.

Ἐπὶ μὲν τῶν βαλανιδίων κατὰ καντάριον, λογιζόμενον πρὸς 44 ὀκάδας καὶ ἄνευ διακρίσεως ποιότητος, ὡς ἑφεξῆς·

Α'. Διὰ τὴν Κέαν, Ἀκαρνανίαν καὶ Λακεδαίμονα, ἔγγειος φόρος . . . . . δραχ.	1. 10
Τελωνιακὸν δικαίωμα	65
Β'. Διὰ τὸν νομὸν Μεσσηνίας, ἐγκτητικὸς φόρος .	3.
Τελωνιακὸν δικαίωμα	60
Γ'. Διὰ τὴν Ἀχαΐαν καὶ λοιπὴν Πελοπόννησον, Ἀττικὴν καὶ ἀνατολικὴν Ἑλλάδα,	
Ἔγγειος φόρος . . . . . »	1. 05
Τελωνιακὸν δικαίωμα	60.
Δ'. Διὰ τὴν Ἀκαρνανίαν, Αἰτωλίαν καὶ Τριχωνίαν,	
Ἐγκτητικὸς φόρος . . . . . »	2.
Τελωνιακὸν δικαίωμα	60.
Ἐπὶ δὲ τῶν κιτιδίων, κατ' ὀκὰν ὡς ἑφεξῆς·	
Διὰ τὴν Ἀκαρνανίαν, Αἰτωλίαν καὶ Τριχωνίαν, ἐγκτητικὸς φόρος λεπτὰ	25
Τελωνιακὸν δικαίωμα	6
Δι' ὅλα τὰ λοιπὰ μέρη τοῦ Κράτους ἔγγειος φόρος λεπτά.	10
Τελωνιακὸν δικαίωμα	6.

Ἄρθρ. 60. Εἰς πρὸς τὰ μέρη, ὅπου ἐπιτρέπεται ἡ ἐξαγωγὴ τῶν βαλανοκιτιδίων, θέλουν τηρεῖσθαι αἱ διατάξεις τοῦ ἀπὸ 19 Μαρτίου 1843 τελωνιακοῦ ὀργανισμοῦ.

Περὶ Πρινοκοκκίου καὶ Ῥιζαρίου.

Ἄρθρ. 61. Ὁ ἔγγειος φόρος τοῦ πρινοκοκκίου προσδιορίζεται εἰς μίαν καὶ ἡμίσειαν δραχμὴν δι' ἑκάστην ὁκάν, τὸ δὲ τελωνιακὸν δικαίωμα εἰς λεπτὰ 90· ὁ δὲ τοῦ ῥιζαρίου, εἰς δραχμὰς 2 τὸ καντάριον, τὸ δὲ τελωνιακὸν δικαίωμα εἰς δραχμὴν 1 καὶ λεπτὰ 20.

Περὶ Σύκων.

Ἄρθρ. 62. Ἐπὶ τῶν μὴ ἐνοικιαζομένων ξηρῶν σύκων πληρόνεται κατὰ καντάριον ἔγγειος φόρος δραχ. . . . . 1.

Ἐξαγωγικὸν τέλος λεπ. . . . . 60.

Ἐπὶ δὲ τῶν ἐνοικιαζομένων πληρόνεται μόνον τὸ ἀνωτέρω ἐξαγωγικὸν τέλος λεπ. 60.

Περὶ Λεμονίων, Πορτοκαλλίων κ. λ. π.

Ἄρθρ. 63. Ὁ ἔγγειος φόρος ἐπὶ τῶν λεμονίων, πορτοκαλλίων καὶ κίτρων Τροιζηνίας, Ἄνδρου, Νάξου καὶ Καρυστίας πληρόνεται ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀγοραίας τιμῆς, βεβαιουμένης διὰ πρωτοκόλλου ἀπὸ τὸν ἔπαρχον, τὸν τελώνην καὶ τὸν δήμαρχον τῆς πρωτευούσης. Κατὰ δὲ τὴν ἐπαρχίαν Τροιζηνίας ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος ἀναπληροῖ τὸν ἔπαρχον.

Τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον δύναται νὰ μεταῤῥυθμίζῃ τὸ πρωτόκολλον ἐπὶ τῇ αἰτήσει τῶν ἐχόντων συμφέρον ἢ καὶ αὐτεπαγγέλτως.

Ὁσάκις λαμβάνει χώραν αὔξομείωσις τῆς τιμῆς, θέλει συντάττεσθαι νέον πρωτόκολλον.

Ἄρθρ. 64. Ἡ λαθραία μεταφορὰ τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 54 κατονομαζομένων προϊόντων ὑπόκειται εἰς πληρωμὴν ὀκταπλοῦ ἐγγείου φόρου, ἡ δὲ λαθραία ἐξαγωγὴ ὑπόκειται εἰς πληρωμὴν ὀκταπλοῦ ἐγγείου φόρου καὶ τελωνιακοῦ δικαιώματος· θέλουν δὲ ἐφαρμόζεσθαι καὶ λόγῳ ἐγγείου φόρου αἱ ὁριζόμεναι ἐν τῷ τελωνιακῷ νόμῳ χρηματικαὶ ποιναὶ διὰ τὰς λοιπὰς παραβάσεις τῶν διαφόρων αὐτοῦ διατάξεων.

Τὸ τριτημόριον τοῦ λόγῳ ποινῆς λαμβανομένου ποσοῦ δίδοται εἰς τὸν ἀνακαλύψαντα τὸ λαθρεμπόριον ἢ τὰς λοιπὰς παραβάσεις εἰς ἀμοιβήν.

ΚΕΦ. Η.

Περὶ φορολογίας τῆς σταφίδος τῶν ἐπαρχιῶν Ἠλείας, Ὀλυμπίας καὶ Γόρτυνος.

Ἄρθρ. 65. Ὁ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ποσοῦ τοῦ προϊόντος ἀποδιδόμενος ἔγγειος φόρος τῆς σταφίδος τῶν ἐπαρχιῶν Ἠλείας, Ὀλυμπίας καὶ Γόρτυνος ἐνοικιάζεται ἐπὶ δημοπρασίας κατὰ δῆμον ἢ

ἐπαρχίαν, ἀποδίδοται δὲ παρὰ μὲν τῶν φορολογουμένων εἰς τὸν ἐνοικιαστὴν εἰς εἶδος, παρὰ δὲ τοῦ ἐνοικιαστοῦ, εἰς τὸ δημόσιον εἰς χρήματα καὶ πληρόνεται τὴν 15 Ὀκτωβρίου.

Ἡ βεβαίωσις τοῦ φόρου γίνεται δι' ἐκτιμήσεως ἐπὶ τῶν ἀλωνίων εἰς λίτρας, ἐν περιπτώσει δὲ διαφωνίας, διὰ ζυγίσεως.

Εἰς τὰς λοιπὰς τοῦ Κράτους ἐπαρχίας, ἐὰν ὑπάρχωσι προικόκτητοι σταφιδάμπελοι, ἀποδίδουσαι τὸν ἔγγειον φόρον εἰς χρήματα 3 τοῖς 0/0, τὸ ποσὸν τοῦ προϊόντος αὐτῶν θέλει ἐκτιμᾶσθαι εἰς λίτρας κατὰ στρέμμα παρὰ τοῦ ἐπάρχου, τοῦ ἐφόρου καὶ τοῦ δημάρχου τῆς πρωτευούσης, λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς καταστάσεως τῆς καρποφορίας τοῦ ἔτους καὶ τῆς ποιότητος τῆς γῆς.

Ἄρθρ. 66. Ὁ δήμαρχος κοινοποιεῖ ἐπὶ ἀποδείξει εἰς τὸν ἐνοικιαστὴν πρὸ πέντε ἡμερῶν τὴν ἡμέραν τῆς ἐνάρξεως τοῦ τρυγητοῦ κατὰ τμῆμα ἢ καθ' ὅλον τὸν δῆμον.

Ὁ ἐνοικιαστὴς ὀφείλει ἐπὶ ποινῇ ἀπορρίψεως πάσης κατὰ τῶν φορολογουμένων ἀπαιτήσεως νὰ παρευρίσκηται ἐπιτοπίως εἰς τὸν τρυγητόν· ἄλλως, οἱ φορολογούμενοι προχωροῦσιν ἀκωλύτως εἰς τὰς ἐργασίας τοῦ τρυγητοῦ. Ἀπαγορεύεται ὅμως ἡ ἀνάμιξις καρποῦ παραγομένου ἀπὸ κτήματα, ἀποδίδοντα τὸν ἔγγειον φόρον εἰς εἶδος, μὲ καρπὸν παραχθέντα ἀπὸ τὰ ἀποδίδοντα τὸν φόρον εἰς χρήματα 3 τοῖς 0/0.

Ὅστις τῶν φορολογουμένων παραβῇ τὰς διατάξεις τοῦ προηγουμένου §, ἢ ὑφαιρέσῃ ἀπὸ τὰ ἁλώνια καρπὸν ἐκ τοῦ εἰς εἶδος φορολογουμένου ἢ δι' οἱουδήποτε ἄλλου τρόπου προσπαθήσῃ νὰ ζημιώσῃ τὸν ἐνοικιαστήν, τιμωρεῖται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 15. Ὀφείλουσι δὲ οἱ φορολογούμενοι νὰ μετακομίσωσι τοὺς φόρους των μετὰ τὸ πέρας τῆς συγκομιδῆς εἰς τὰς ἐντὸς τοῦ δήμου συστημένας ἀποθήκας τοῦ ἐνοικιαστοῦ ἢ καὶ εἰς ἀποθήκας κειμένας ἐκτὸς τοῦ δήμου, ὅταν δὲν ἀπέχωσιν ἀπὸ τὰ ἁλώνια πλέον τῶν 3 ὡρῶν.

Ἐν περιπτώσει δέ, καθ' ἣν οἱ φορολογούμενοι δὲν μεταφέρωσι τοὺς φόρους των ἐντὸς 10 ἡμερῶν ἀπὸ τοῦ πέρατος τῆς συγκομιδῆς, ὑποχρεοῦνται νὰ πληρώσωσιν αὐτοὺς εἰς χρήματα ἐπὶ τῇ βάσει τῆς τιμῆς τοῦ εὐθὺς μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ἀνωτέρω προθεσμίας ἰσχύοντος πρωτοκόλλου, ἢ ἐν ἐλλείψει τοιούτου, ἐπὶ τῇ βάσει ἐκτιμήσεως, ἐνεργουμένης κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 58 στοιχ. Ε'.

Ἄρθρ. 67. Ὁ σταφιδοκαρπὸς θέλει ἀποταμιεύεσθαι εἰς ἀποθήκας δαπάνῃ τοῦ ἐνοικιαστοῦ, μένει ὅμως ὑπέγγυος εἰς τὸ δη-

μόσιον μέχρις ἐξοφλήσεως τοῦ ἐνοικίου, καὶ δὲν δύναται νὰ ἐκποιηθῇ παρὰ τοῦ ἐνοικιαστοῦ, εἰμὴ ἐν γνώσει τοῦ ταμίου καὶ ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦ νὰ κατατεθῇ τὸ ἀντίτιμον εἰς τὸ ταμεῖον.

Ἐπὶ τούτῳ τὸ δημόσιον θέλει διορίσει ἐπιτηρητὴν, ἔχοντα τὸ δικαίωμα καὶ τὸ καθῆκον νὰ παρευρίσκηται εἰς πᾶσαν παραλαβὴν καὶ παράδοσιν σταφιδοκαρποῦ καὶ εἰς πᾶσαν σφράγισιν καὶ ἀποσφράγισιν τῶν ἀποθηκῶν, καὶ νὰ κρατῇ βιβλίον εἰσαγωγῆς καὶ ἐξαγωγῆς, μονογραφημένον ἀπὸ τὸν ἔπαρχον.

Ἐὰν ὁ ἐνοικιαστὴς εἰσπράξῃ ἀπό τινα τῶν φορολογουμένων εἰς χρήματα τὸν φόρον του, ἢ ἐκποίησῃ λαθραίως ἢ ὑπεξαιρέσῃ ζαφιδοκαρπὸν, τιμωρεῖται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 34 § 7.

Τὸ τρίτον τοῦ προστίμου ἢ τῆς χρηματικῆς ποινῆς θέλει δίδοσθαι εἰς τὸν καταμηνυτὴν, μὴ ἐξαιρουμένου καὶ τοῦ ἐπιτηρητοῦ τῆς ἀποθήκης.

Ἐὰν ἀποδειχθῇ, ὅτι συνήνεσε καὶ ὁ ἐπιτηρητὴς τῶν ἀποθηκῶν εἰς τὴν λαθραίαν ἐκποίησιν ἢ ὑπεξαίρεσιν σταφιδοκαρποῦ, τιμωρεῖται καὶ οὗτος μὲ χρηματικὴν ποινὴν 100—500 δραχμῶν, ἐπιρυλαττομένης καὶ ἔτι μείζονος ποινικῆς καταδιώξεως κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ποινικοῦ νόμου.

Ἄρθρ. 68. Τὸ ἐξαγωγικὸν τέλος τοῦ σταφιδοκαρποῦ τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 65 ἀναφερομένων ἐπαρχιῶν πληρόνεται κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 55—58.

Κατὰ τὰς αὐτὰς διατάξεις πληρόνεται καὶ ὁ ἔγγειος φόρος τοῦ ἰδίου σταφιδοκαρποῦ, ἐὰν ἡ ἐνοικίασις αὐτοῦ δὲν ἤθελεν ἐγκριθῇ, ἐφαρμοζομένης καὶ τῆς διατάξεως τοῦ § 3 τοῦ ἄρθρ. 65 ὅπου ὑπάρχουσι σταφιδάμπελοι, ἀποδίδουσαι τὸν ἔγγειον φόρον εἰς χρήματα.

ΚΕΦ. Θ'.

Περὶ διαφόρων ἐπικαρπιῶν.

Ἄρθρ. 69. Τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας τῶν ἐθνικοϊδιοκτήτων σύκων καὶ σταφίδων ἐνοικιάζεται, βεβαιοῦται καὶ εἰσπράττεται τῶν μὲν σύκων κατὰ τὸ ἄρθρ. 40, τῶν δὲ ζαφίδων κατὰ τὰ ἄρθρ. 65—68.

Οἱ φορολογούμενοι ὑποχρεοῦνται νὰ ἀποδώσωσιν εἰς τὸν ἐνοικιαστὴν καὶ τὸν ἀναλογοῦντα ἐπὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας ἔγγειον φόρον, ὅπου οὗτος εἰσπράττεται εἰς τὰ τελωνεῖα.

Ἄρθρ. 70. Τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας τῶν ἐθνικοϊδιοκτήτων μορεοδένδρων εἰσπράττεται διὰ λογαριασμὸν τοῦ δημοσίου τὴν 1 Ἰουνίου.

Ἄρθρ. 71. Τὸ προϊὸν τῶν ἀδιαθέτων ἐθνικῶν ἀμπέλων, σταφιδαμπέλων, συκῶν, ἐλαιῶν, βαλανοδένδρων, μορεῶν κ. λ. π. ἐνοικιάζεται ἐπὶ δημοπρασίας εἰς χρήματα· τὸ δὲ ἐνοίκιον πληρόνεται καθ' ἃς ἐποχὰς θέλει προσδιορίσει τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον.

Ὅστις φωραθῇ συλλέγων βαλανοκιτίδια ἐκ τῶν ἐθνικῶν βαλανοκιτιδοδένδρων, ἐξαιρουμένων τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 59 στοιχ. Β'. καὶ Δ'. ἄνευ ἀδείας τῆς ἁρμοδίας οἰκονομικῆς ἀρχῆς ἢ τοῦ ἐνοικιαστοῦ, ὑποβάλλεται εἰς πληρωμὴν τῆς διπλασίας ἀξίας τῶν συλλεχθέντων, κατὰ τὸ ἄρθρ. 15.

Τὸ ἥμισυ τῆς ποινῆς ταύτης δίδοται εἰς τοὺς ἀνακαλύψαντας, ἐκτὸς ἐὰν ἡ ἀνακάλυψις ἐγένετο ἀπὸ τὸν ἐνοικιαστὴν καὶ τοὺς ἐπιστάτας αὐτοῦ ἢ τοῦ δημοσίου.

ΚΕΦ. Ι'.

Περὶ φορολογίας τῆς ῥητίνης, κατράμης κ. λ. π.

Ἄρθρ. 72. Ὁ ἔγγειος φόρος καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας τῆς ἐξ ἐθνικῶν δασῶν παραγομένης ῥητίνης καὶ κατράμης ἐνοικιάζεται ἐπὶ δημοπρασίας κατὰ δῆμον ἢ ἐπαρχίαν, καὶ ἀποδίδοται εἰς χρήματα ἐπὶ τῇ βάσει τῆς τρεχούσης τιμῆς, βεβαιουμένης διὰ πρωτοκόλλου ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου ἐπάρχου, τοῦ δασονόμου καὶ τοῦ δημάρχου τῆς πρωτευούσης τῆς ἐπαρχίας.

Τὰ δὲ ἐξ ἐθνικῶν δασῶν παραγόμενα κάστανα, κέρνα, κοκκονάρια, πάτασσα καὶ λοιπὰ δασικὰ προϊόντα ἐνοικιάζονται ἐπίσης εἰς χρήματα.

Ἄρθρ. 73. Ἡ βεβαίωσις τοῦ ἐπὶ τῆς ῥητίνης καὶ κατράμης φόρου γίνεται διὰ ζυγίσεως τοῦ προϊόντος ἐπὶ τῶν μερῶν, τὰ ὁποῖα προσδιορίζει τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον, ὑπολογιζομένου εἰς ὀκάδας.

Ἄρθρ. 74. Ἕκαστος τῶν συλλεκτῶν τῆς ῥητίνης καὶ κατράμης ὀφείλει πέντε ἡμέρας πρὸ τῆς ἐκ τῶν λάκκων ἐξαγωγῆς ἢ τῆς μεταφορᾶς τῶν προϊόντων τούτων νὰ εἰδοποιήσῃ διὰ τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς ἢ τοῦ δασάρχου ἢ δασονόμου τὸν ἐνοικιαστὴν, διὰ νὰ παρευρίσκηται εἰς τὴν ζύγισιν τοῦ προϊόντος, καὶ ἂν οὗτος ἢ ὁ ἐπιστάτης αὐτοῦ δὲν παρευρεθῇ, ζυγίζει μόνος αὐτὸ ἐπὶ παρουσίᾳ ἑνὸς τοὐλαχίστου τῶν δασονομικῶν ὑπαλλήλων, συνταττομένου περὶ τούτου πρωτοκόλλου, τὸ ὁποῖον ἐπέχει τόπον διπλοτύπου τοῦ ἐνοικιαστοῦ.

Ἄρθρ. 75. Ἐάν τις φωραθῇ συλλέγων λαθραίως ῥητίνην ἢ κατράμην εἰς ἐθνικὰ δάση, ὑποβάλλεται εἰς χρηματικὴν ποινὴν, ἴσην μὲ τὴν διπλῆν ἀξίαν τοῦ συλλεχθέντος προϊόντος. Ἀλλ' ἐὰν δὲν

ἀνακαλυφθῇ τὸ προϊὸν, δύναται ὅμως νὰ ἐκτιμηθῇ ἡ ζημία, ὁ συλλέκτης γενόμενος γνωστός, ὑποβάλλεται, ἐκτὸς τοῦ νομίμου φόρου, καὶ εἰς πρόστιμον ἢ χρηματικὴν ποινὴν, ἴσην μὲ τὸ τριπλοῦν ποσὸν τοῦ φόρου, τὸν ὁποῖον ἀπεπειράθη νὰ ὑπεκφύγῃ. Ἐὰν δὲν ἦναι δυνατὸν νὰ ἐξακριβωθῇ ἡ ζημία, ὁ συλλέκτης ὑποβάλλεται εἰς πρόστιμον δραχμῶν 5—50, τὸ ὁποῖον εἰσέρχεται εἰς τὸ δημόσιον καὶ δημοτικὸν ταμεῖον, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 15.

Τὸ τρίτον τοῦ προστίμου ἢ τῆς χρηματικῆς ποινῆς δίδονται εἰς τὸν ἀνακαλύψαντα, ἐκτὸς ἐὰν οὗτος ἦναι ὁ ἐνοικιαστὴς ἢ ὁ ἐπιστάτης τοῦ δημοσίου.

Ἄρθρ. 76. Ὁ ἔγγειος φόρος ἐπὶ τῆς ῥητίνης, κατράμης καὶ τῶν ἄλλων δασικῶν προϊόντων, ἅτινα παράγονται ἐξ ἰδιωτικῶν δασῶν, ἐνοικιάζεται ἐπὶ δημοπρασίας κατὰ δῆμον ἢ ἐπαρχίαν, βεβαιούμενος ὁ μὲν ἐπὶ τῆς ῥητίνης καὶ κατράμης κατὰ τὸ ἄρθρον 73, ὁ δὲ ἐπὶ τῶν λοιπῶν προϊόντων, δι' ἐκτιμήσεως ἐπὶ τῶν δένδρων, κατὰ τὰς ἐκδοθησομένας ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου ὁδηγίας, ἐπὶ τῇ βάσει πάντοτε τῶν περὶ ἐκτιμήσεως ἐν γένει διατάξεων τοῦ παρόντος νόμου, καὶ ἀποδίδοται εἰς χρήματα.

Ὅστις συλλέξῃ λαθραίως ἐκ τῶν ἀνωτέρω προϊόντων εἰς ἰδιωτικὰ δάση, ἢ δι' οἱουδήποτε ἄλλου τρόπου προσπαθήσῃ νὰ ζημιώσῃ τὸν ἐνοικιαστὴν, τιμωρεῖται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 15.

Τὸ ἐνοίκιον ὅλων τῶν ἀνωτέρω δασικῶν προϊόντων πληρόνεται εἰς δύω ἴσας δόσεις, τὴν 1 καὶ 30 Σεπτεμβρίου.

ΚΕΦ. ΙΑ'.

Περὶ φορολογίας τῶν Ἀκαρνανικῶν προϊόντων.

Ἄρθρ. 77. Ὁ ἔγγειος φόρος ἐπὶ τῶν προϊόντων τῶν δύω ἐπαρχιῶν Οἰτύλου καὶ Γυθείου, συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ οἴνου, βεβαιοῦται καὶ εἰσπράττεται πρὸς 10 τοῖς 0|0 κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν ἢ τὴν μεταφορὰν αὐτῶν διὰ ξηρᾶς ἢ διὰ θαλάσσης ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀγοραίας τιμῆς, βεβαιουμένης κατὰ μῆνα διὰ πρωτοκόλλου ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου ἐπάρχου, τοῦ ἐφόρου ἢ τελώνου καὶ τοῦ δημάρχου τῆς πρωτευούσης.

Ὁ δὲ ἔγγειος φόρος ἐπὶ τῶν ἀκολούθων προϊόντων κανονίζεται ὡς ἑξῆς·

α'.) Ὁ ἐπὶ τοῦ ἐλαίου πρὸς λεπτὰ 8 τὴν ὀκάν·

β'.) Ὁ ἐπὶ τῆς κατειργασμένης ἢ ἀκατεργάστου μετάξης πρὸς δραχ. 2:50 0|0 τὴν ὀκάν, ἄνευ διακρίσεως ποιότητος· καὶ

γ'.) Ὁ ἐπὶ τῶν κουκουλίων πρὸς δραχμὴν 1 τὴν ὀκάν.

Ὁ ἐπὶ τῆς σταφίδος, τῶν βαλανιδοκικιδίων, τοῦ πρινοκοκκίου, τοῦ ῥιζαρίου καὶ τῶν ξηρῶν σύκων ἔγγειος φόρος βεβαιοῦται καὶ εἰσπράττεται κατὰ τὰς περὶ τούτου εἰδικὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρ. 78. Ὁ κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον φόρος εἰσπράττεται εἰς τὸ τελωνεῖον Γυθείου, τὸ ὑποτελωνεῖον Λιμενίου, τὸ σταθμαρχεῖον Ἁλμυροῦ καὶ τὰ φυλακεῖα Κυτριῶν καὶ Καρδαμύλης.

Ἄρθρ. 79. Οἱ μετακομίζοντες ἀπὸ τὰς ὁμόρους ἐπαρχίας εἰς τὴν Ἀκαρνανίαν ὁμοειδῆ μὲ τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 77 ἀναφερόμενα προϊόντα, εἴτε διὰ νὰ τὰ ἐξαγάγωσιν εἴτε διὰ νὰ τὰ πωλήσωσιν ἐκεῖ, ὀφείλουσι νὰ διαβαίνωσι διὰ μιᾶς τῶν τριῶν ὁδῶν, ἢ διὰ τῆς ἀγούσης ἀπὸ Σπάρτην εἰς Γύθειον, ἢ διὰ τῆς ἀπὸ Ἀργοντικὸν εἰς Γύθειον, ἢ διὰ τῆς ἀπὸ Καλάμας εἰς Ἁλμυρὸν, καὶ νὰ ἐφοδιάζωνται μὲ διαβατήρια παρὰ τῶν ἁρμοδίων δημοτικῶν ἀρχῶν, ὅπισθεν τῶν ὁποίων θέλει δηλοῦσθαι ὁ ἀριθμὸς τῶν φορτίων καὶ τὸ βάρος καὶ εἶδος τῶν προϊόντων. Ἁρμόδιαι δὲ ἀρχαὶ εἶναι οἱ δήμαρχοι ἐκεῖνοι, ἀπὸ τὴν περιφέρειαν τῶν ὁποίων λαμβάνονται καὶ μεταφέρονται τὰ προϊόντα εἰς Ἀκαρνανίαν. Τὰ διαβατήρια ταῦτα θέλουν παρουσιάζει εἰς ἕνα τῶν ἁρμοδίων κατὰ τὴν Ἀκαρνανίαν ἐφόρων, παρὰ τοῦ ὁποίου θέλουν ἐφοδιάζεσθαι μὲ ἀποδεικτικὸν πρὸς ἐλευθέραν ἐξαγωγὴν ἢ κατανάλωσιν τῶν προϊόντων.

Ἄρθρ. 80. Ὁ μεταφέρων διὰ ξηρᾶς Ἀκαρνανικὰ προϊόντα εἰς ἄλλην τοῦ Κράτους ἐπαρχίαν ὀφείλει νὰ πληρώσῃ τὸν νενομισμένον ἔγγειον φόρον εἰς μίαν τῶν κατὰ τὴν Ἀκαρνανίαν τελωνιακῶν ἀρχῶν ἐπὶ διπλοτύπῳ ἀποδείξει, τὴν ὁποίαν ὀφείλει νὰ παρακαταθέτῃ εἰς ἕνα τῶν κατὰ τὴν Ἀκαρνανίαν ἐφόρων, ὅστις, ἀφοῦ βεβαιωθῇ ὅτι περιέχονται ἀκριβῶς ἐν αὐτῇ τὰ μεταφερόμενα προϊόντα, ἐκδίδει ἄδειαν ἐλευθέρας μεταφορᾶς.

Ἐπιτρέπεται νὰ πληρόνηται ὁ φόρος καὶ εἰς τὸν ἁρμόδιον ἔφορον. Ἀλλ' ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὀφείλει ὁ ἔφορος νὰ ἐκδίδῃ ἐκτὸς τῆς περὶ ἐλευθέρας μεταφορᾶς ἀδείας καὶ διπλότυπον ἀπόδειξιν πληρωμῆς.

Ἄρθρ. 81. Ὅστις τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 79 ἀναφερομένων δημάρχων ἤθελε δηλώσει ὡς προϊόντα τοῦ δήμου του προϊόντα τῆς Ἀκαρνανίας, ὑπόκειται εἰς τὴν ποινὴν τὴν ὡρισμένην ἐν τῷ ἄρθρῳ 251 τοῦ ποινικοῦ νόμου.

Ἄρθρ. 82. Οἱ τελῶναι Ἀκαρνανίας θέλουν θεωρεῖ καὶ φορολογεῖ

ἀνεξαιρέτως ὡς Λακωνικὰ προϊόντα ὅσα δὲν συνοδεύονται μὲ τακτικὰ τῶν ἐφόρων ἀποδεικτικὰ, κατὰ τὸ ἄρθρον 79.

Ἄρθρ. 83. Ὅστις ἐξάγει ἢ μεταφέρει διὰ θαλάσσης λαθραίως προϊόντα τῆς Λακωνίας, ἢ μεταφέρει τοιαῦτα διὰ ξηρᾶς εἰς τὰς ὁμόρους ἐπαρχίας δι' ἄλλης ὁδοῦ παρὰ τὰς ἐν τῷ ἄρθρῳ 79 ἀναφερομένας, ὑποβάλλεται εἰς τὰς προβλεπομένας ἀπὸ τὸ ἄρθρον 64 ποινάς.

ΚΕΦ. ΙΒ'.

Γενικαὶ διατάξεις.

Περὶ νομικῆς κατοχῆς τῶν ἐθνικῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν κτημάτων.

Ἄρθρ. 84. Τὸ δημόσιον ἐξακολουθεῖ νὰ διατηρῇ εἰς ἑαυτὸ τὴν νομικὴν κατοχὴν ἐπὶ τῶν ἐθνικῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν γαιῶν καὶ κτημάτων, ἐφ' ὅσων ἐλάμβανε δικαίωμα ἐπικαρπίας μέχρι τέλους τοῦ 1843, ἐκτὸς ἂν ἀπώλεσεν αὐτὴν διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως ἢ διὰ ῥητῆς παραιτήσεως.

Περὶ διαχειρίσεως τῶν ἀποθηκαρίων.

Ἄρθρ. 85. Οἱ ἀποταμιευόμενοι εἰς τὰς κεντρικὰς ἀποθήκας δημόσιοι καρποὶ διαχειρίζονται ἀπὸ ἀποθηκαρίους, διοριζομένους ἀπὸ τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν· δύναται μολονοτοῦτο τὸ ὑπουργεῖον ν' ἀναθέτῃ τὰ ἔργα ταῦτα καὶ εἰς ἄλλους δημοσίους ἢ δημοτικοὺς ὑπαλλήλους.

Τοὺς ἰσολογισμοὺς τῶν ἀποθηκαρίων ἐξελέγχουσιν οἱ οἰκονομικοὶ ἔφοροι καὶ καταλογίζουσιν εἰς βάρος των ὅλα τὰ συγχόντα ἐλλείμματα ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ἰσχύοντος πρωτοκόλλου τῶν τιμῶν τῶν σιτηρῶν. Πᾶσα περὶ καταλογισμοῦ ἀπόφασις τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου ὑποβάλλεται εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν, τὸ ὁποῖον ἀποφαίνεται ὁριστικῶς ἐπ' αὐτῆς, ἀφοῦ λάβῃ ὑπ' ὄψιν καὶ τὴν ἀπολογίαν τοῦ ὑπολόγου.

Αἱ ἀποφάσεις αὗται ἐκτελοῦνται διοικητικῶς κατὰ τὰς περὶ καταδιώξεως τῶν καθυστερούντων διατάξεις.

Μετὰ τὴν ἐπὶ τῶν ἐλλειμμάτων ἀπόφασιν τοῦ ὑπουργείου οἱ ἰσολογισμοὶ τῶν ἀποθηκαρίων παραπέμπονται εἰς τὸ ἐλεγκτικὸν Συνέδριον, εἰς τὸ ὁποῖον συναποστέλλονται καὶ οἱ παρὰ τῶν οἰκονομικῶν ἐφόρων ὑποβαλλόμενοι ἰσολογισμοὶ τῆς ἐν γένει φορολογίας τοῦ ἔτους, διὰ νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς μέσον ἐξελέγξεως εἰς τὴν ἐκδίκασιν τῆς διαχειρίσεως τῶν ἀποθηκαρίων ὡς ὑπολόγων.

Περὶ τῶν δημοσίων φόρων.

Ἄρθρ. 86. Οἱ εἰς εἶδος εἰσπραττόμενοι παρὰ τοῦ δημοσίου φόροι,

ἐφ' ὅσον εὑρίσκονται εἰς τὴν κυριότητα αὐτοῦ, δὲν ὑπόκεινται εἰς δημοτικὸν ἢ εἰς ἄλλον τινὰ φόρον.

Περὶ γενικῶν ὁδηγιῶν καὶ διασαφήσεων.

Ἄρθρ. 87. Τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν θέλει δώσει τὰς ἀναγκαίας ὁδηγίας, διασαφήσεις, τύπους καὶ πίνακας εἰς τὰς οἰκονομικὰς ἀρχὰς, τοὺς ἐνοικιαστὰς, τοὺς ἐκτιμητὰς καὶ τοὺς ἐπιστάτας τοῦ δημοσίου τόσον διὰ τὴν εἴσπραξιν τῶν φόρων ὅσον καὶ διὰ τὴν ἐξακρίβωσιν καὶ τὴν εἰς χρήματα αὐτῶν πληρωμήν.

Περὶ ἐκποιήσεως καὶ παραχωρήσεως.

Ἄρθρ. 88. Τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν ἐκποιεῖ τοὺς εἰς εἴδη συναζομένους καρποὺς διὰ δημοπρασίας ἢ λιανικῆς πωλήσεως, ἢ καὶ παραχωρεῖ αὐτοὺς κατὰ τὸ ἄρθρον 25 εἰς τοὺς φορολογουμένους.

Διὰ Βασιλικοῦ διατάγματος θέλουν κανονισθῆ οἱ ὅροι καὶ οἱ τύποι τῆς ἐκποιήσεως.

Περὶ ἐξαιρέσεως τῶν ἐκτιμητῶν, ἐπιδιαιτητῶν κτλ.

Ἄρθρ. 89. Οἱ ἐκτιμηταὶ τοῦ δημοσίου καὶ οἱ ἐπιδιαιτηταὶ ὀφείλουν ἐπὶ ποινῇ προστίμου 10—50 δραχμῶν νὰ προτείνωσιν αὐθορμήτως τὴν ἐξαίρεσίν των, ὅταν ὑπάρχουν λόγοι, κατὰ τὰς περὶ ἐξαιρέσεως διατάξεις τῆς πολιτικῆς δικονομίας ὡς πρὸς τοὺς δικαστικοὺς ὑπαλλήλους, ἐπιφυλαττομένης καὶ τῆς ποινικῆς καταδιώξεως ἐν περιπτώσει ἀπάτης, κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ποινικοῦ νόμου, καθὼς καὶ τῆς ὑποχρεώσεως εἰς πολιτικὴν ἀποζημίωσιν.

Περὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας τῶν ἐκκλησιαστικῶν κτημάτων.

Ἄρθρ. 90. Τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας τῶν ἀγρῶν καὶ τῶν ἄλλων κτημάτων τῶν διαλελυμένων μοναστηρίων διατίθεται, βεβαιοῦται καὶ εἰσπράττεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου καὶ κατὰ τοὺς ὅρους τοὺς ἐνδιαλαμβανομένους εἰς τὰ ἀνὰ χεῖρας τῶν καλλιεργητῶν ἔγγραφα.

Περὶ δημοπρασιῶν ἐν γένει.

Ἄρθρ. 91. Οἱ ὅροι τῶν δημοπρασιῶν, αἱ συμφωνίαι τῆς ἐνοικιάσεως καὶ αἱ ὑποχρεώσεις τῶν ἐνοικιαστῶν κανονίζονται διὰ Βασ. διατάγματος.

Ἄρθρ. 92. Αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρ. 8—12 τοῦ παρόντος νόμου ἐφαρμόζονται ἀναλόγως καὶ ὡς πρὸς ἅπαντας τοὺς λοιποὺς φόρους, οἵτινες κατὰ τὸν αὐτὸν νόμον ἐνοικιάζονται ἐπὶ δημοπρασίας.

Περὶ ἀμέσου εἰσπράξεως τῶν μὴ ἐνοικιαζομένων φόρων.

Ἄρθρ. 93. Οἱ δι' ἐνοικιάσεως διατιθέμενοι κατὰ τὸν παρόντα νόμον φόροι, δικαιώματα καὶ ἄλλαι πρόσοδοι, ἐὰν δὲν τύχωσι κατὰ τὰς δημοπρασίας ἀναλόγων προσφορῶν, καθ' ὅσον δενόριζουσιν ἄλλως εἰδικαὶ περὶ τούτων διατάξεις, εἰσπράττονται διὰ λογαριασμῶν τοῦ δημοσίου δι' ἐπιστατῶν καὶ φυλάκων, διοριζομένων παρὰ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου, ἐξασκούντων ὅλα τὰ δικαιώματα καὶ ὑποκειμένων εἰς ὅλας τὰς ὑποχρεώσεις τῶν ἐνοικιαστῶν. Οἱ ἐπιστατοφύλακες οὗτοι θεωροῦνται ὡς δημόσιοι ὑπηρέται καὶ ὁρκίζονται τὸν ὡρισμένον διὰ τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους ὅρκον ἐνώπιον τῶν οἰκονομικῶν ἐφόρων.

Περὶ διπλοτύπων καὶ ἐκτιμήσεως.

Ἄρθρ. 94. Τὰ ἄρθρ. 18 – 21 περὶ διπλοτύπων καὶ 41—45 περὶ ἐκτιμήσεως τοῦ παρόντος νόμου εἶναι ἀναλόγως κοινὰ δι' ὅλα τὰ προϊόντα, τῶν ὁποίων ὁ ἔγγειος φόρος καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας διατίθεται κατὰ τὸν παρόντα νόμον δι' ἐνοικιάσεως καὶ βεβαιοῦται δι' ἐκτιμήσεως.

Περὶ στερήσεως πολιτικῶν δικαιωμάτων τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων ἢ ὑπηρετῶν.

Ἄρθρ. 95. Ἐπιστάται, ὑποεπιστάται, φύλακες, ἀποθηκάριοι καὶ πᾶς ἄλλος ἐπὶ τῆς βεβαιώσεως ἢ εἰσπράξεως ὑπάλληλος ἢ ὑπηρέτης, οἵτινες ὁπωσδήποτε ἤθελον ζημιώσει τὸ δημόσιον πρὸς ἴδιον ἢ ἄλλου τινος ὄφελος, ὑπόκεινται πρὸς ταῖς ἄλλαις παρὰ τοῦ ποινικοῦ νόμου ὡρισμέναις ποιναῖς καὶ εἰς τὴν στέρησιν πάσης δημοσίας ὑπηρεσίας ἀπὸ 2—6 ἐτῶν.

Περὶ πειθαρχικῶν ποινῶν.

Ἄρθρ. 96. Αἱ κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος νόμου καὶ τοῦ πρὸς ἐκτέλεσιν αὐτοῦ Β. διατάγματος παράβασεις τῶν δημοσίων καὶ δημοτικῶν ὑπαλλήλων, δι' ὅσας ὁ παρὼν νόμος δὲν ἐπιβάλλει ὡρισμένην ποινήν, τιμωροῦνται πειθαρχικῶς παρὰ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ μὲ πρόστιμον δραχμῶν 18—100, ἐπιφυλαττομένης καὶ τῆς πολιτικῆς ἀποζημιώσεως, ἐὰν ὡς ἐκ τῆς παραβάσεως ἐπῆλθε ζημία.

Ἄρθρ. 97. Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ἐπιφορτίζεται τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος νόμου.»

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἑξῆς ζητήματος.

« Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὸ σύνολον τοῦ περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς νομοσχεδίου, ναὶ ἢ ὄχι; »

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δημήτριος Ὀρεινός	Ν.	Ἀναγνώστης Δημητρίου	Ν.
Λεωνίδ. Χρυσανθόπουλος	Ν.	Π. Ζάνος	
Γ. Λογιωτατίδης	Ν.	Χρ. Δεμάθας	Ν.
Δημήτριος Γιαννούλης		Γρ. Βαλλιάνος	
Λεωνίδας Ἠπειρίκος		Θ. Ζαΐμης	Ν.
Πέτρος Καμπάνης		Χ. Θεοχαρόπουλος	Ν.
Δημήτριος Τσόκρης		Ν. Πετμεζᾶς	Ν.
Ἀνδρέας Δανόπουλος		Ἠλ. Παπαδαῖος	Ν.
Γεώργιος Τσόκρης	Ν.	Γρηγόριος Κερφιωτάκης	Ν.
Γεώργιος Σκοῦφος		Γεώργιος Περωτὴς	
Σταῦρος Βλαχος		Κωνσταντίνος Νταγρὲς	Ν.
Δημήτριος Καλλιφρονᾶς	Ν.	Ἰωάννης Βάχλας	
Ἀνδρέας Ἰσκος	Ν.	Ἀναγνώστης Η. Ἰωάννου	Ν.
Δημήτριος Σκυλοδῆμος		Βελ. Νικολαΐδης	Ν.
Θεόδωρος Γρίβας		Πέτρος Δελιγιάννης	
Κων. Γριβογεώργης	Ν.	Νικόλαος Μπούκουρας	Ν.
Τατσέλος Μαυρομμάτης	Ν.	Ἀάμπρος Ῥαΐλλος	Ν.
Δ. Πετροπουλάκης	Ν.	Κωνστ. Λαμπρινόπουλος	
Π. Τσαννετάκης		Π. Κολποδῖνος	
Βασίλειος Σκαλτσοδῆμος		Ῥμ. Ἀντίπας	
Ἀναγνώστης Παπαθανασίου	Ν.	Νικόλαος Δελιγιάννης	Ν.
Ἐλευθέρ. Καλογερᾶς		Κῶστ. Οἰκονομόπουλος	
Ἰω. Εὐγενίδης	Ν.	Γεώργιος Πανοπριφτόπουλος	
Ἀνδρέας Πέπας		Γεώρ. Παπασπυρόπουλος	
Σταμάτιος Μήτσας	Ν.	Ἐμ. Καραμάνος	
Γεώργιος Βελῆς		Νικόλ. Ματθαίου	
Δημήτριος Ζῶτος		Ἀναγν. Κοντάκης	Ν.
Γεώργιος Ἰω. Γιολδάσης	Ν.	Σ. Κοπανίτσας	Ν.
Μιχαὴλ Σισίνης	Ν.	Ἀναστ. Κορφιωτάκης	Ν.
Ἀλέξανδρος Βιλαέτης	Ν.	Ἐμ. Μελετόπουλος	Ν.
Στέφ. Στεφανόπουλος	Ν.	Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς	Ν.
Ἀνδρέας Λύγερινός	Ν.	Παναγιώτης Ἀαζαρὴς	
Ἰωάννης Κλίμακας	Ν.	Στάμος Μαυροδῆμος	Ν.

Λάμπρος Εὐμολπίδης		Παπακώνστας Τσαμάλας	
Ἰλίας Δωΐλας		Κωνς. Βλάμης	
Θεόδωρος Πετρινός	N.	Περικλῆς Καλαμογδάρτης	N.
Κωνσταντῖνος Μανέτας		Σιδέρης Πράτσικας	
Παναγιώτης Βάρβογλης	N.	Παν. Πατρινός	
Δημήτριος Γ. Φιλάρετος		Κωνστ. Σκουρλέτης	N.
Ἀναγ. Δεδόπουλος	N.	Ἀνάργ. Χ. Ἀναργύρου	
Νικόλαος Μπούτουνας	N.	Νικόλαος Χ. Ἀναργύρου	
Δημήτριος Σακελλαριάδης	N.	Ἀναγνώστης Τατόπουλος	N.
Γεώργιος Γουλιμῆς	N.	Κωνς. Δαρειώτης	N.
Ἀλέξανδρος Κουμουνδουράκης	N.	Ἰω. Γεωργάρας	
Χρῆστος Οἰκονομίδης	N.	Γ. Νικολάου	
Κωνστ. Λιμπερόπουλος	N.	Ἀνδρέας Μάμουκας	N.
Ἐμ. Μοδινός	N.	Ζαννῆς Μαραγκός	N.
Ἰωάννης Προβιλέγιος		Μιχαὴλ Σολομός	
Δημ. Δημητρακόπουλος		Εὐστράτιος Παρίσης	N.
Γεώργ. Κάνδυας	N.	Ἰωάννης Σαγρέδος	
Φραγκίσκος Μαῦρος	N.	Δημήτριος Δρόσος	
Ἰωάννης Φαρμάκης	N.	Δημήτρ. Πολυχρονόπουλος	
Ἀ. Παπαδημητριάδης		Κυριάκος Πονηρόπουλος	
Ν. Σιμάντης		Ἀναγνώς. Παπατσώρης	N.
Κωνστ. Ἀξελὸς		Γεώργιος Ι. Στάϊκος	N.
Χρῆστ. Στ. Ἀντωνόπουλος		Ἀθανάσιος Καστανᾶς	
Γ. Μαθεμοχωρίτης	N.	Ἀ. Κιζάνης	N.
Κ. Χριστοδούλου		Ἰωάννης Δαμιανός	
Νικόλ. Πιεράκος	N.	Λάζαρος Ἀ. Γιουρδῆς	
Γρηγ. Πατριαρχέας		Ἰωάννης Γ. Κριεζῆς	N.
Σταυρινὸς Καπετανάκης		Πέτρος Χ. Πέτρου	
Δημ. Πικουλάκης		Κ. Δυοβουνιώτης	
Χαράλ. Χριστόπουλος	N.	Μ. Χωρμούζης	N.
Ζ. Α. Ζαρειφόπουλος		Κ. Τσουκαλᾶς	N.
Νικόλαος Μοσχούλας	N.	Δημήτριος Μητσάκης	N.
Γεώργιος Α. Ράλλης		Γεώργιος Ἀποστολίδης	N.
Νάκος Πανουριᾶς	N.	Χρῆστος Κικίδης	N.

Προέβη ἔπειτα ἡ Βουλὴ καὶ εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ περὶ φορολογίας τῶν ζώων διὰ τὸ 1854 νομοσχεδίου. Μηδενὸς δὲ ζητοῦντος τὸν λόγον, ἐγένετο ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ἀνωτέρω ψηφολεκτῶν, ἐξ ἧς συνήχθη κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ προηγηθέντι, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὴν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 71.

Ἀνεγνώσθησαν οὕτω τὰ ἄρθρα 1, 2, 3 καὶ 4 τοῦ νομοσχεδίου, μηδεμιᾶς δ' ἐπενεχθείσης παρατηρήσεως, ἐγένοντο δεκτὰ ἕκαστον τούτων δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως· ἔχουσι δ' ὡς ἀκολούθως·

ΚΕΦ. Α'.

Περὶ προσδιορισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν ζώων φόρου.

«Ἄρθρ. 1. Ὁ ἐπὶ τῶν ζώων φόρος διὰ τὸ 1854 ἔτος προσδιορίζεται ὡς ἀκολούθως·

1) Ἐπὶ τῶν αἰγῶν καὶ προβάτων κατὰ κεφαλὴν. λεπ. 25
2) Ἐπὶ τῶν ὄνων . . . . . » 50
3) Ἐπὶ τῶν μεγάλων ζώων καὶ χοίρων. . . δρ. 1

Ἄρθρ. 2. Ἐξαιροῦνται τῆς φορολογίας·

1) Τὰ θηλάζοντα τῶν αἰγῶν, προβάτων καὶ χοίρων.

2) Οἱ πῶλοι τῶν ὄνων καὶ ἵππων καὶ οἱ μόσχοι τῶν βοῶν μέχρι τῆς ἡλικίας δύω ἐτῶν συμπεπληρωμένων, εἴτε θηλάζουσιν εἴτε μή.

3) Οἱ ἀρατριῶντες βόες, ἀγελάδες καὶ βουβάλια, καὶ

4) Εἷς οἰκόσιτος χοῖρος δι' ἑκάστην οἰκογένειαν, ὅπου καὶ ἂν διαιτᾶται.

ΚΕΦ. Β'.

Περὶ βεβαιώσεως τοῦ φόρου.

Ἄρθρ. 3. Ὁ ἐπὶ τῶν ζώων φόρος βεβαιοῦται ὡς ἑρεξῆς·

Πᾶς κτηνοτρόφος ὀφείλει μέχρι τέλους Φεβρουαρίου νὰ δηλώσῃ ἐγγράφως ἐνώπιον τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς, ἐν τῇ περιφερείᾳ τῆς ὁποίας ἐνδιαιτῶνται τὰ ζῶά του ἢ παραχειμάζουν κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς δηλώσεως, τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν ὁλογράφως τε καὶ ἀριθμητικῶς κατὰ γένος, οἷον αἶγας, πρόβατα, ὄνους κλπ. τὸ χωρίον καὶ τὴν θέσιν, ἔνθα εὑρίσκονται, καὶ τὸν τόπον τῆς κατοικίας του.

Ἂν δὲ ἔχῃ τυχὸν καὶ σμίκτας, ὀφείλει νὰ σημειώσῃ παρὰ πόδας τῆς δηλώσεως τὰ ὀνόματα αὐτῶν, ὡς καὶ τὰ ζῶα, τὰ ὁποῖα ἕκαστος τούτων ἔχει διακεκριμένως κατὰ γένος.

Ἕκαστος τῶν κτηνοτρόφων σμικτῶν εἶναι ὑπόχρεως νὰ δηλώσῃ χωριστὰ τὰ ἰδιά του ζῶα, ὡς καὶ τὸ ὄνομα τοῦ κτηνοτρόφου, μὲ τὰ ζῶα τοῦ ὁποίου εἶναι ἡνωμένα τὰ ἰδικά του.

Τὰ φορτηγὰ (ἀγωγιάτικα) ζῶα δηλοῦνται κατ' ἐξαίρεσιν ἐνώπιον τοῦ δημάρχου ἐκείνου, ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ ὁποίου ἔχουσι τὴν διαμονὴν των οἱ κύριοι αὐτῶν.

Αἱ δηλώσεις συντάσσονται εἰς διπλοῦν ἐπὶ ἁπλοῦ χάρτου

καὶ παραδίδονται εἰς τὸ δημαρχεῖον· ἐξ αὐτῶν ἡ μὲν κρατεῖται, ἡ δὲ ἐπιστρέφεται παραχρῆμα εἰς τὸν κτηνοτρόφον, ἐπιθεωρηθεῖσα παρὰ τοῦ δημάρχου.

Ἄρθρ. 4. Ἕκαστος τῶν δημάρχων κρατεῖ βιβλίον, ἐν ᾧ ἐγγράφει κατὰ χωρίον τὰ ὀνόματα τῶν κτηνοτρόφων καὶ τὰ περιεχόμενα εἰς τὰς δηλώσεις ζῶα, ὡς καὶ τὸ χωρίον, ἔνθα ταῦτα διαιτῶνται ἢ παραχειμάζουν, παραλείπων τὰ τυχὸν παρὰ πόδας τῶν δηλώσεων σημειούμενα τῶν σμικτῶν.

Τὸ βιβλίον τοῦτο κλείεται τὸ ἑσπέρας τῆς τελευταίας ἡμέρας τοῦ Φεβρουαρίου, καὶ παραπέμπεται τὴν 5 Μαρτίου, τὸ βραδύτερον, παρὰ τοῦ δημάρχου πρὸς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον, συνωδευμένον μὲ τὰ στελέχη τῶν παρουσιασθεισῶν δηλώσεων.

Ἀπόσπασμα δὲ αὐτοῦ, περιέχον τὰ ὀνόματα τῶν κτηνοτρόφων ἑκάστου χωρίου καὶ τὸ ποσὸν καὶ εἶδος τῶν ζώων του, τοιχοκολλᾶται, ἐπιμελείᾳ καὶ εὐθύνῃ τοῦ δημάρχου, εἰς τὸ ἀρμόδιον παρεδρεῖον, καὶ ἀναγινώσκεται ἐπ' ἐκκλησίας τὴν ἀ. Κυριακήν. »

Ἀναγνωσθέντος δὲ καὶ τοῦ 5 ἄρθρου, παρετήρησέ τις, ὅτι ἡ διάταξις αὐτοῦ εἶναι ἐπισφαλής, καθ' ὅσον εὐκόλως δύναται οἱοσδήποτε ἐχθρὸς τοῦ δημάρχου νὰ κατηγορήσῃ αὐτὸν ἐπὶ ταῖς ἀναφερομέναις ἐλλείψεσι, καὶ κατὰ συνέπειαν νὰ προκαλέσῃ τὴν πτῶσίν του. Διὸ προτείνει νὰ εἰσάγηται μὲν εἰς δίκην ὁ δήμαρχος, ἀλλὰ νὰ μὴ παύῃ πρὸ τῆς δικαστικῆς ἀποράσεως.

Ἀπήντησεν ἄλλος, ὅτι ἡ ἐν τῷ προκειμένῳ νόμῳ διαγραφομένη ποινὴ εἶναι πειθαρχικὴ μόνον καὶ οὐχὶ ἐπανορθωτική, διότι οἱ δήμαρχοι εἰς δύω περιστάσεις παύονται· α) ὅταν περιπέσωσιν εἰς πλημμέλημα καὶ β) εἰς πρᾶξιν φέρουσαν χαρακτῆρα ἐγκλήματος· οὐδέποτε ὅμως παύουν καὶ ὅταν περιπίπτωσιν εἰς ἐπανορθωτικὰς ποινάς. Ἀλλ' ὁ νόμος τοῦ **1848**, ὡς καὶ ὁ προκείμενος, ἠθέλησε πρὸς πλειοτέραν ἀσφάλειαν τῶν δημάρχων νὰ ὑπαγάγῃ αὐτοὺς εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια, ὁσάκις ἤθελον ὑποπέσει εἰς τὰς ἐν τῷ ἄρθρῳ ἀναφερομένας παραβάσεις.

Καὶ ἄλλου δὲ συμμερισθέντος τὴν ἀνωτέρω ἐξήγησιν, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη τὸ ἄρθρον, ὡς καὶ τὸ μετ' αὐτὸ **6**, δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως· ἔχουσι δ' οὕτως·

« Ἄρθρ. 5. Ὁ δήμαρχος ἢ ὁ νόμιμος αὐτοῦ ἀναπληρωτὴς τιμωρεῖται·

α.) Μὲ χρηματικὴν ποινὴν δρ. **100—200**, ἐὰν ἀμελήσῃ τὴν τακτικὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος νόμου ἢ τοῦ ἀποσπάσματος τοῦ βιβλίου τῶν δηλώσεων, καὶ

β.) Μὲ πειθαρχικὴν ποινὴν δρ. **5—50**, ἐπιβαλλομένην ὑπὸ τοῦ ἐπάρχου, ἐὰν ἀρνηθῇ νὰ δεχθῇ τὰς εἰς αὐτὸν παρουσιαζομένας δηλώσεις, ἢ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν κτηνοτρόφον θατέραν τῶν δηλώσεων ἐπιθεωρημένην. Ἀλλ' ἐὰν ἐντὸς **48** ὡρῶν ἀπὸ τῆς πρὸς τὸν δήμαρχον κοινοποιήσεως τῆς πειθαρχικῆς ἀποράσεως δὲν ἐκπληρώσῃ τὸ καθῆκόν του, τιμωρεῖται μὲ χρηματικὴν ποινὴν δραχ. **20—200**, ὑποκείμενος συνάμα καὶ εἰς πολιτικὰς ἀποζημιώσεις.

Εἰς τὰς αὐτὰς ποινὰς ὑπόκειται καὶ ἐὰν ἀναβάλῃ πέραν τῆς 5 Μαρτίου τὴν πρὸς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον ἀποστολὴν τοῦ βιβλίου τῶν δηλώσεων καὶ τῶν στελεχῶν αὐτῶν, ὑποχρεούμενος συγχρόνως διὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως τοῦ πλημμελειοδικείου καὶ εἰς τὴν διὰ προσωπικῆς κρατήσεως παράδοσιν αὐτῶν, ἐὰν ἐντὸς **24** ὡρῶν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως δὲν τὰ παραδώσῃ ἐκουσίως.

Δι' ὅλας τὰς ἀνωτέρω παραβάσεις ὁ δήμαρχος ἢ ὁ ἀναπληρωτὴς αὐτοῦ εἰσάγεται εἰς δίκην καὶ ἄνευ ἀδείας τῆς προϊσταμένης αὐτοῦ ἀρχῆς.

Ἄρθρ. 6. Ἐὰν γεννηθῶσιν ὑπόνοιαι, ὅτι κτηνοτρόφοι δὲν ἐδήλωσαν ὁλοτελῶς τὰ ζῶά των ἢ ἐδήλωσαν αὐτὰ ἐλλειπῶς, ἐνεργεῖται ἀπαρίθμησις τῶν ζώων, προσδιοριζομένης τῆς πρὸς τοῦτο περιφερείας. »

Ἐπὶ δὲ τοῦ 7 ἄρθρου ἐπρότεινέ τις νὰ περατοῦται ἡ ἀπαρίθμησις μέχρι τέλους τοῦ Ἀπριλίου, καθ' ὅσον μετὰ τὴν λῆξιν αὐτοῦ οἱ κτηνοτρόφοι δὲν μένουσιν εἰς τὸ αὐτὸ μέρος· ὁ δὲ ἔφορος νὰ παρευρίσκηται εἰς πᾶσαν ἀπαρίθμησιν, διότι καὶ καταχρήσεις συμβαίνουσι καὶ πολλὰς ὑπομένουν οἱ φορολογούμενοι καταπιέσεις.

Μὴ ὑποστηριχθείσης δὲ τῆς προτάσεως αὐτοῦ, ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὸ ἄρθρον, ὡς καὶ τὰ ἑπόμενα **8**, **9** καὶ **10**, δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως, ἔχοντα ὡς ἑξῆς·

« Ἄρθρ. 7. Ἑκάστη ἀπαρίθμησις ἐνεργεῖται ἐξ ἑνὸς ἀπαριθμητοῦ καὶ δύω τοὐλάχιστον βοηθῶν ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου, ὅστις δύναται καὶ αὐτοπροσώπως νὰ ἐνεργήσῃ ἀπαρίθμησιν.

Τὸ προσωπικὸν τῆς ἀπαριθμήσεως διορίζεται ἐκ συμφώνου παρὰ τοῦ ἐπάρχου καὶ τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου, καὶ ἐν περιπτώσει διαφωνίας αὐτῶν, παρὰ τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν.

Αἱ ἀπαριθμήσεις ἐν γένει πρέπει νὰ ἦναι ἀποπερατωμέναι μέχρι τέλους Μαΐου.

Ἄρθρ. 8. Δύω ἀπεσταλμένοι τοῦ δήμου ἐκ τῶν γράφειν εἰδό-

των ἐκλεγόμενοι ὑπὸ τοῦ δημοτικοῦ Συμβουλίου, παρακολουθοῦν τὸν ἀπαριθμητὴν εἰς πᾶσαν ἐντὸς τοῦ δήμου αὐτῶν ἐνεργουμένην ἀπαρίθμησιν. Ἡ ἀπαρίθμησις ὅμως ἐνεργεῖται καὶ ἀπόντων τῶν ἀπεσταλμένων, ἐὰν ἐντὸς πέντε ἡμερῶν μετὰ τὴν περὶ τούτου πρόσκλησιν τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου δὲν ἦναι ἕτοιμοι νὰ παρακολουθήσωσιν ἀναλλειπῶς τὸν ἀπαριθμητήν.

Ἐν περιπτώσει διαφωνίας μεταξὺ τοῦ ἀπαριθμητοῦ καὶ τοῦ κτηνοτρόφου, τὰ ζῶα ἐλαύνονται ἀμέσως εἰς τὸ πλησιέστερον χωρίον ἢ πόλιν, ὅπου ἐνεργεῖται ἡ ἀπαρίθμησις ἐνώπιον τοῦ δημάρχου ἢ παρέδρου καὶ ἑνὸς ἱερέως· ἀπόντων ἢ ἀρνουμένων τούτων, ἡ ἀπαρίθμησις ἐνεργεῖται ἐνώπιον ἄλλων, ἐπὶ τούτῳ προσκαλουμένων.

Ἐὰν δὲ ὁ κτηνοτρόφος ἀρνηθῇ νὰ ὁδηγήσῃ τὰ ζῶά του εἰς τὸ χωρίον ἢ τὴν πόλιν, ἡ ἀπαρίθμησις περατοῦται ὅπου τὰ ζῶα ἐνδιαιτῶνται.

Ἄρθρ. 9. Διὰ πᾶσαν ἀπαρίθμησιν συντάσσεται πρωτόκολλον, τὸ ὁποῖον ὑπογράφεται ὑπὸ τοῦ ἀπαριθμητοῦ, τῶν παρακολουθούντων δύω βοηθῶν καὶ τῶν δύω ἀπεσταλμένων τοῦ δήμου· ἀπόντων ἢ ἀρνουμένων τῶν τελευταίων, ὁ κτηνοτρόφος παραλαμβάνει, ἂν θέλῃ, δύω μάρτυρας, οἵτινες συνυπογράφονται.

Ὅλοι, ὅσοι κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου λαμβάνουσι μέρος εἰς τὴν ἀπαρίθμησιν, ὑπογράφουσι τὸ πρωτόκολλον πρὸς βεβαίωσιν τῆς ἀκριβείας τοῦ περιεχομένου· ἐν περιπτώσει δὲ ἀπουσίας, ἀρνήσεως ἢ ἀνικανότητός τινος ἐξ αὐτῶν περὶ τὸ γράφειν, γίνεται μνεία εἰς τὸ πρωτόκολλον.

Ἄρθρ. 10. Ἕκαστον πρωτόκολλον συντάσσεται εἰς διπλοῦν, καὶ τὸ μὲν παραδίδεται ἀμέσως εἰς τὸν κτηνοτρόφον, ἢ ἀποσταλθέντος αὐτοῦ τὸν παραλαβήν, εἰς τὸν δήμαρχον ἢ πάρεδρον ἐπὶ ἀποδείξει ἐντὸς 48 ὡρῶν τὸ ἔβδομον, οὗτος δὲ ἐπὶ ποινῇ προστίμου καὶ ἀποζημιώσεως καὶ ἄνευ βλάβης τῆς ἰσχύος τοῦ πρωτοκόλλου ὀφείλει νὰ τὸ κοινοποιήσῃ πρὸς τὸν κτηνοτρόφον ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν, τὸ δὲ στέλεχος μένει παρὰ τῷ ἀπαριθμητῇ.

Πᾶν πρωτόκολλον φέρον τὰς ὑπογραφὰς τοῦ ἀπαριθμητοῦ καὶ τῶν δύω βοηθῶν αὐτοῦ ἔχει ἰσχὺν δημοσίου ἐγγράφου, καὶ ἐκτελεῖται διοικητικῶς, καθ' ὅσον ἀφορᾷ μόνον τὸν ἁπλοῦν φόρον καὶ τὰ ἔξοδα τῆς ἀπαριθμήσεως.

Μετὰ τὸ πέρας τῆς ἀπαριθμήσεως ὁ ἀπαριθμητὴς παραδίδει ὅλα τὰ στελέχη τῶν πρωτοκόλλων ἐπὶ ἀποδείξει μετὰ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν κτηνοτρόφων εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον· οὗτος δὲ, ἀφ' οὗ συντάξῃ τὸν ἀναγκαῖον χρηματικὸν πίνακα, παραπέμ-

πει πρὸς τὸν ἀριθμὸν παρὰ πλημμελειοδίκαις εἰσαγγελέα ὅσα ἐκ τῶν πρωτοκόλλων ἀφορῶσιν ἀπαρίθμησιν ζώων μηδόλως ἢ ἐλλειπῶς δηλωθέντων, διὰ νὰ ἐνεργήσῃ τὰ πρὸς καταδίωξιν τῶν κτηνοτρόφων ἐνώπιον τοῦ ἁρμοδίου πταισματοδικείου ἢ πλημμελειοδικείου.

Ἐὰν ἐντὸς πέντε ἡμερῶν, ἀφ' ἧς περαιωθῇ ἡ ἀπαρίθμησις, ὁ ἀπαριθμητὴς δὲν παραδώσῃ εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον τὰ στελέχη τῶν πρωτοκόλλων, ἐφαρμόζονται κατ' αὐτοῦ αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 5 ἐδ. ϛ'. § 2. »

Ἀναγνωσθέντος ἔπειτα καὶ τοῦ 11 ἄρθρου, ἐξέθηκέ τις, ὅτι εἰς τὴν ἀπαρίθμησιν πάντοτε σχεδὸν ἐγένοντο καὶ θέλουν γίνεσθαι καταχρήσεις ὑπὸ τῶν ἀπαριθμητῶν, καὶ πολλοὶ ἴσως δὲν ἀγνοοῦσιν, ὅτι ὁλόκληροι πολλάκις κοινότητες ὑποβολῇ τούτων εἰσήχθησαν εἰς δίκην λόγῳ δήθεν, ὅτι δὲν ἐδήλωσαν τὰ ζῶα αὐτῶν, καὶ τὴν στιγμὴν δὲ ταύτην πολλοὶ ἐκ τοῦ δήμου του σύρονται ἀγεληδὸν εἰς τὰ δικαστήρια, ἐνῶ οὐδὲ ἓν διατρέφουσι ζῶων. Ταῦτα δὲ πάντα καὶ ἄλλα ἐγένοντο συνεπείᾳ πλαστῶν πρωτοκόλλων τοῦ ἀπαριθμητοῦ, τὰ ὁποῖα προσέβαλον μὲν οἱ φορολογούμενοι ἐνώπιον τοῦ ἐφόρου, ἀλλὰ δὲν κατώρθωσαν τί. Ὁ ἀπαριθμητὴς λοιπὸν ὑπερεύγει τὸν νόμον, καὶ ἀφ' οὗ ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τοσαύτας κατὰ τῶν δημάρχων ποινάς, καὶ τοι προσώπων ἀσυγκρίτως ἐντιμοτέρων, πολὺ μᾶλλον ὀφείλει νὰ παραδεχθῇ καὶ κατὰ τῶν τυχαίων τούτων δημοσίων ὑπηρετῶν. Διὸ προτείνει νὰ προστεθῇ ἐν τῷ ἄρθρῳ, ὅτι « οἱ ἀπαριθμηταὶ εἰσάγονται κατ' εὐθείαν εἰς δίκην ἄνευ ἀδείας τῆς προϊσταμένης ἀρχῆς. »

Ἀπήντησεν ἄλλος, ὅτι περιττὴ ἀποβαίνει ἡ πρότασις τοῦ ἀνωτέρω βουλευτοῦ, καθ' ὅσον ἡ πολιτικὴ δικονομία μόνον διὰ τοὺς ὑπαλλήλους ἀπαιτεῖ τὴν ἄδειαν τῆς προϊσταμένης ἀρχῆς, οὐχὶ δὲ καὶ διὰ τοὺς ἀπαριθμητάς, οἵτινες εἶναι δημόσιοι ὑπηρέται. Ἐὰν λοιπὸν διώκων τις τούτους, ἐζήτησεν ἄδειαν τῆς εἰς δίκην εἰσαγωγῆς των, κακῶς ἐζήτησε ταύτην.

Καὶ ἄλλων δὲ τὰ αὐτὰ ἐπιβεβαιωσάντων, προσέθηκεν ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργός, ὅτι εἰς ὅλας ταύτας τὰς περιστάσεις δὲν γίνεται εἰμὴ ὅ,τι ἡ νομοθεσία ὁρίζει καὶ ἐνταῦθα δὲν φέρομεν ἐξαιρέσεις τοῦ κοινοῦ δικαίου.

Ἐπὶ τούτοις ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη τὸ ἄρθρον ὡς ἐν τῷ νομοσχεδίῳ κεῖται δι' ἀναστάσεως, ἔχον οὕτως·

« Ἄρθρ. 11. Ὁ ἀπαριθμητὴς τιμωρεῖται·

α) Μὲ χρηματικὴν ποινὴν δραχ. 20—100, ὑποκείμενος

καὶ εἰς πολιτικὴν ἀποζημίωσιν, ἐὰν δὲν συνταξῇ τὸ πρωτόκολλον τῆς ἀπαριθμήσεως κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 9 καὶ 10.

β') Μὲ χρηματικὴν ποινὴν δραχ. 15—100, ἐὰν δὲν ἐκδώσῃ καὶ παραδώσῃ τὸ πρωτόκολλον τῆς ἀπαριθμήσεως εὐθὺς μὲν μετὰ τὴν ἀπαρίθμησιν εἰς τὸν κτηνοτρόφον, ἐντὸς δὲ 48 ὡρῶν εἰς τὸν ἀρμόδιον δήμαρχον ἢ πάρεδρον, ἀποσπασθέντος τοῦ κτηνοτρόφου τὴν παραλαβήν· ἢ ἐὰν ἀνακαλυφθῇ οἱαδήποτε διαφορὰ μεταξὺ στελέχους καὶ ἀποσπάσματος τοῦ πρωτοκόλλου τῆς ἀπαριθμήσεως, προερχομένη ἐκ μέρους αὐτοῦ, καὶ

γ') Μὲ χρηματικὴν ποινὴν 50—200 δραχμῶν, ὑποκείμενος καὶ εἰς πολιτικὴν ἀποζημίωσιν, ἐὰν ἐγγράψῃ εἰς τὸ πρωτόκολλον ἢ ἄλλα εἴδη ζώων ἀντὶ τῶν ἀπαριθμηθέντων, ἢ πλειότερα ἢ ὀλιγώτερα αὐτῶν.

Εἰς τὰς αὐτὰς ποινὰς ὑποβάλλονται καὶ οἱ βοηθοὶ τοῦ ἀπαριθμητοῦ, καὶ οἱ ἀπεσταλμένοι τοῦ δήμου, ὡς καὶ πᾶς ὅστις ἤθελε συνεργήσει ὁπωσδήποτε εἰς τὰς ἐν τῷ παρόντι ἐδαφίῳ ἀναφερομένας πράξεις. »

Ἀναγνωσθέντα δὲ καὶ τὰ ἄρθρα 12—19, μηδεμιᾶς ἐπενεχθείσης παρατηρήσεως, ἐγένοντο δεκτὰ ἕκαστον τούτων δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως, ἔχοντα ὡς ἀκολούθως·

« Ἄρθρ. 12. Οἱ ἀπαριθμηταὶ καὶ βοηθοὶ θεωροῦνται ὡς δημόσιοι ὑπηρέται καὶ ὁρκίζονται ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδίκου πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν χρεῶν των.

Ἡ ἔνθεσις τῆς ὁρκοδοσίας γράφεται ἐπὶ ἁπλοῦ χάρτου.

Ἡ ἡμερησία ἀντιμισθία τοῦ μὲν ἀπαριθμητοῦ προσδιορίζεται εἰς δραχμὰς τέσσαρας, τῶν δὲ βοηθῶν, εἰς δραχμὰς δύω· προκαταβάλλεται δὲ ἀπὸ τὸ δημόσιον εἰς βάρος τῶν ὑποκρυβάντων τὰ ζῶά των κτηνοτρόφων.

Ἄρθρ. 13. Ὅστις τῶν κτηνοτρόφων παραλείψῃ νὰ δηλώσῃ ἐντὸς τῆς παρὰ τοῦ ἄρθρ. 3 ὁριζομένης προθεσμίας τὰ ζῶά του ἢ δηλώσῃ αὐτὰ ἐλλειπῶς, ὑποβάλλεται ἐκτὸς τοῦ ἁπλοῦ φόρου καὶ τῶν ἐξόδων τῆς ἀπαριθμήσεως, καὶ εἰς πρόστιμον ἢ χρηματικὴν ποινήν, ἴσην μὲ τὸ τριπλοῦν τοῦ φόρου τῶν ζώων, τὰ ὁποῖα ὑπέκρυψε.

Τὸ πρόστιμον ἐπιβάλλεται ὁσάκις ὁ φόρος τῶν ἀνακαλυφθέντων ζώων δὲν ὑπερβαίνει τὰς δραχμὰς 20, ἡ δὲ χρηματικὴ ποινή, ὁσάκις τὸ ποσὸν τοῦ φόρου εἶναι ἀνώτερον.

Τὸ τρίτον τοῦ προστίμου ἢ τῆς ποινῆς δίδοται εἰς τὸν καταμηνυτήν. Δὲν ἔχουσι δὲ δικαίωμα ν' ἀπαιτήσωσι τοιαύτην

ἀμοιβὴν οὔτε τὸ προσωπικὸν τῆς ἀπαριθμήσεως οὔτε αἱ διορίζουσαι αὐτὸ ἀρχαί.

Μόνοι οἱ ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς εἰσερχόμενοι ἐντὸς τοῦ Κράτους καὶ μεταφέροντες μεθ' ἑαυτῶν τὰ ζῶά των μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ἐποχῆς τῆς δηλώσεως, διαρκούσης ὅμως τῆς πρὸς ἀπαρίθμησιν προθεσμίας, δὲν ὑπόκεινται εἰς τὰς διὰ τοῦ παρόντος ἄρθρου ὁριζομένας ποινάς. Ἡ ἀπαρίθμησις τῶν ζώων αὐτῶν ἐνεργεῖται παρὰ τῆς πρώτης τελωνιακῆς ἀρχῆς, συνταττομένου πρωτοκόλλου, τὸ ὁποῖον διευθύνεται πρὸς τὸν ἁρμόδιον οἰκονομικὸν ἔφορον, διὰ νὰ συνταχθῇ καὶ διαβιβάσῃ εἰς τὸν ταμίαν τὴν ἀναγκαίαν κατάστασιν πρὸς εἴσπραξιν τοῦ νενομισμένου φόρου.

Ἐὰν ὅμως οἱ κτηνοτρόφοι οὗτοι εἰσέλθωσιν εἰς τὸ Κράτος ἀπὸ μέρη, ὅπου δὲν στα θμεύουσι τελωνιακαὶ ἀρχαί, ἢ ἐὰν εἰσελθόντες ἔλαθον τὰς ἀρχάς, ἡ ἀπαρίθμησις τῶν ζώων αὐτῶν ἐνεργεῖται, διαταγῇ τοῦ ἁρμοδίου ἐφόρου, ὅταν καὶ ὅπου εὑρεθῶσιν.

Ἄρθρ. 14. Τὰ ὑπὸ τῶν πταισματοδικείων ἐπιβαλλόμενα κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον πρόστιμα εἰσέρχονται εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον, τὸ πέμπτον δὲ αὐτῶν ἀποδίδοται μετὰ τὴν ὁλοσχερῆ κατὰ δῆμον εἴσπραξιν εἰς τὰ δημοτικὰ ταμεῖα δι' ἐντάλματος τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου.

Ἄρθρ. 15. Ὅστις τῶν εἰσαγγελέων ἢ τῶν δημοσίων παρὰ πταισματοδίκαις κατηγόρων ἀμελήσῃ νὰ εἰσαγάγῃ ἐμπροθέσμως εἰς δίκην τοὺς κτηνοτρόφους κατὰ τὰ παραπεμφθέντα εἰς αὐτὸν πρωτόκολλα ἀπαριθμήσεως τῶν ζώων, ὑπόκειται εἰς τὰς ἐν τῷ ἄρθρῳ 293 τοῦ δικαστικοῦ ὀργανισμοῦ ὁριζομένας πειθαρχικὰς ποινὰς κατὰ τὰς σχετικὰς αὐτοῦ διατάξεις, καὶ ὑπογρεοῦται συνάμα εἰς πολιτικὴν ἀποζημίωσιν.

ΚΕΦ. Γ'.

Περὶ εἰσπράξεως τοῦ φόρου.

Ἄρθρ. 16. Ὁ ἐπὶ τῶν ζώων φόρος εἰσπράττεται διὰ λογαριασμῶν τοῦ δημοσίου ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 δηλώσεων καὶ τῶν κατὰ τὰ ἄρθρα 9 καὶ 10 πρωτοκόλλων τῆς ἀπαριθμήσεως.

Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον εἰσπράττεται καὶ ὁ φόρος ἐπὶ τῶν δηλωθέντων ἢ δι' ἀπαριθμήσεως ἀνακαλυφθέντων χοίρων, κατὰ τὸ ἄρθ. 3 τοῦ ἀπὸ 2 Φεβρουαρίου 1852 ΡΠΗ'. νόμου, ἰσχύοντος καὶ διὰ τὸ 1853 δυνάμει τοῦ ἀπὸ 21 Νοεμβρίου 1852 ΣΙΓ'. νόμου.

Ἄρθρ. 17. Ὁ φόρος πληρώνεται ἐπὶ μὲν τῶν χοίρων κατὰ τὸν Ἰανουάριον, ἐπὶ δὲ τῶν διὰ δηλώσεως βεβαιωθέντων μεγάλων ζώων, εὐθὺς μετὰ τὴν εἰς τοὺς ταμίας παραπομπὴν τῶν

φορολογικῶν πινάκων, καὶ ἐπὶ τῶν δηλωθέντων μικρῶν, τὴν 15 Μαΐου, ὁ δὲ ἐπὶ τῶν ἀνακαλυφθέντων δι' ἀπαριθμήσεως φόρος πληρώνεται εὐθὺς ἅμα παραδοθῶσιν εἰς τοὺς ταμίας οἱ χρηματικοὶ πίνακες.

Τὰ ἔξοδα τῆς ἀπαριθμήσεως καταλογίζονται κατ' ἀναλογίαν εἰς βάρος τῶν ὑποκρυψάντων τὰ ζῶά των κτηνοτρόφων, καὶ συνεισπράττονται δικαστικῶς μὲ τὸν ἁπλοῦν φόρον. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον καταλογίζεται εἰς βάρος τῶν αὐτῶν κτηνοτρόφων καὶ ἡ ἀντιμισθία τῶν ἀπεσταλμένων τοῦ δήμου, εἰσπράττεται δὲ παρὰ τοῦ ἁρμοδίου ταμίου ἐπὶ παρακαταθήκῃ καὶ ἀποδίδοται εἰς τὸν προκαταβαλόντα αὐτὴν δῆμον.

Ὁ φόρος τῶν ἐξαγομένων τοῦ Κράτους ζώων πληρώνεται εἰς τὸ ἁρμόδιον ταμεῖον καὶ πρὸ τῆς λήξεως τῆς ὡς ἀνωτέρω τεθείσης προθεσμίας. Ἑπομένως αἱ τελωνιακαὶ καὶ αἱ κατὰ τὰ μέθορια στρατιωτικαὶ καὶ ὑγειονομικαὶ ἀρχαὶ δὲν θέλουν ἐπιτρέπει τὴν ἔξοδον αὐτῶν, πρὶν οἱ κτηνοτρόφοι παρουσιάσωσι τὸ ἀποδεικτικὸν τῆς πληρωμῆς τοῦ φόρου. Δὲν ἐπιτρέπεται ὡσαύτως ἡ ἀπὸ ἐπαρχίας εἰς ἐπαρχίαν μετάβασις τῶν ζώων, ἐὰν οἱ κύριοι αὐτῶν δὲν πληρώσωσι προηγουμένως τὸν ὀφειλόμενον δι' αὐτὰ φόρον, ἢ ἐὰν δὲν δώσωσιν ἀξιόχρεων ἐγγύησιν.

ΚΕΦ Δ'.

Περὶ τῶν Λακωνικῶν ζώων καὶ τῶν προϊόντων αὐτῶν.

Ἄρθρ. **18.** Ἐπὶ τῶν ἐξαγομένων ἢ μεταφερομένων διὰ θαλάσσης ἢ διὰ ξηρᾶς ζώων τῶν ἐπαρχιῶν Οἰτύλου καὶ Γυθείου πληρώνεται ὁ διὰ τοῦ ἄρθρ. **1** τοῦ παρόντος νόμου προσδιοριζόμενος φόρος μετὰ προηγουμένην ἀπαρίθμησιν, τὴν ὁποίαν ἐνεργεῖ ἡ ἁρμοδία τελωνιακὴ ἀρχὴ ἢ ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος.

Ἐπὶ δὲ τοῦ τυροῦ, τοῦ βουτύρου καὶ τῶν ἐρίων ἐπιβάλλεται φόρος **10** τοῖς **0|0** καὶ εἰσπράττεται ἐπίσης εἰς χρήματα κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν ἢ τὴν διὰ θαλάσσης ἢ ξηρᾶς μεταφοράν.

Τὰ ἄρθρ. **77—83** τοῦ περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς νόμου ἐφαρμόζονται καὶ ὡς πρὸς τὰ εἰρημένα ζῶα καὶ τὰ προϊόντα αὐτῶν.

Εἰδικαὶ διατάξεις.

Ἄρθρ. **19.** Ἡ δήλωσις τῶν γοιρων, ἐξαιρέσει ἑνὸς οἰκοσίτου, διὰ τὴν φορολογίαν τοῦ **1855** θέλει ἐνεργηθῆ ἐντὸς τοῦ μηνὸς Αὐγούστου τοῦ **1854**, ἡ δὲ ἀπαρίθμησις αὐτῶν ἐντὸς τοῦ Σεπτεμβρίου καὶ Ὀκτωβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου.

Τὰ περὶ προσδιορισμοῦ καὶ εἰσπράξεως τοῦ φόρου τούτων θέλουν κανονισθῆ διὰ τοῦ περὶ φορολογίας τῶν ζώων νόμου τοῦ **1855**.

Ἐὰν ὁ δήμαρχος δὲν ἀποστείλῃ εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον τὸ βιβλίον τῶν δηλώσεων καὶ τὰ στελέχη αὐτῶν μέχρι τῆς **5** Σεπτεμβρίου τὸ βραδύτερον, ὑποβάλλεται εἰς τὰς ὁριζομένας ἐν τῷ ἄρθρῳ **5** ἐδάφ. ε' § **2** ποινάς. »

Ἀναγνωσθέντος δὲ καὶ τοῦ **20** ἄρθρου μετὰ τῆς ἑπομένης γνώμης τῆς ἐπιτροπῆς·

« Ἑπομένως προτείνομεν νὰ προστεθῇ ὡς **3** ἐδάφιον τοῦ ἄρθρου **20** τοῦ νομοσχεδίου ἡ ἑξῆς διάταξις·

« Κατὰ τῶν ἀποφάσεων τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον **11** τοῦ αὐτοῦ νόμου ΝΕ'. ἐπιτροπῆς ἐπιτρέπεται ἔφεσις ἐνώπιον τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου, τὸ ὁποῖον ἀποφασίζει ὁριστικῶς. »

Παρετήρησέ τις, ὅτι τὸ μνημονευόμενον ἄρθρον τοῦ ἀπὸ **2** Μαρτίου **1847** νόμου περιέχει ἐξαίρεσίν τινα, αὕτη δὲ εἶναι ἡ ἀφορῶσα τὴν ἐπιτροπὴν τῶν συλλόγων, διότι σύλλογος δὲν ὑπάρχει καθ' ὅλον τὸ Κράτος, καὶ ἑπομένως δέκα ἐπαρχίαι ὑπάγονται εἰς τὴν τοιαύτην ἐξαίρεσιν. Προτείνει λοιπὸν νὰ ἐκλείψῃ τοῦ νόμου ὁ ἀφορῶν τὸ μέρος τοῦτο παράγραφος, καθ' ὅσον ἐν ᾧ καὶ ἄδικοι καὶ ἐναντίον τοῦ Συντάγματος εἰσὶν αἱ ἐξαιρέσεις, γίνονται καὶ παραίτιοι πολλῶν καταχρήσεων.

Ὑποστηρίξαντος δέ τινος τὴν πρότασιν, ὁ ὑπουργὸς εἶπεν, ὅτι δέχεται μὲν τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς, ἀλλὰ δὲν συμφωνεῖ μετὰ τῆς ἀνωτέρω προτάσεως.

Ἐπὶ τούτοις ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη τὸ **20** ἄρθρον δι' ἀναστάσεως μετὰ τῆς ἐπ' αὐτοῦ γνώμης τῆς ἐπιτροπῆς. Ἔχει δ' ὡς ἐψηφίσθη οὕτως·

« Ἄρθρ. **20.** Ἅπασαι αἱ ἐθνικαὶ βασκαὶ θέλουν ἐνοικιασθῆ.

Εἰδικὸς νόμος θέλει ὁρίσει αὐτὰς καὶ κανονίσει τὰ περὶ τῆς διαθέσεως αὐτῶν. Μέχρι δὲ τῆς ἐκδόσεως τούτου διατελοῦν ἐν ἰσχύϊ αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου **11** τοῦ ἀπὸ **2** Μαρτίου **1847** ΝΕ. νόμου.

Κατὰ τῶν ἀποφάσεων τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον **11** τοῦ αὐτοῦ νόμου **ΝΕ.** ἐπιτροπῆς ἐπιτρέπεται ἔφεσις ἐνώπιον τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου, τὸ ὁποῖον ἀποφασίζει ὁριστικῶς. »

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος ἀναβαλὼν ἐπὶ τὴν αὔριον τὴν ἐπὶ

τοῦ συνεδρίου τοῦ νομοσχεδίου ψηφοφορίαν, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν ἐν ὥρᾳ 2 Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος

ΕΥΣΤ. Μ. ΠΑΡΙΣΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς

Β. Κολοκοτρώνης

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΞΘ'.

Τῆς 23 Ἰουνίου 1853.

Συνελθόντων περὶ τὴν ἑνδεκάτην τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἐν πρώτοις παρελθὼν ὁ εἰσηγητὴς, ἀνέγνω ἔκθεσιν ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐσόδων τοῦ **1854** ἔτους, ἔχουσαν ὡς ἑξῆς·

ΕΚΘΕΣΙΣ

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Ἡ ἐπιτροπή σας, λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸν προϋπολογισμὸν τῶν ἐσόδων τοῦ ἔτους **1854**, καὶ ἐπεξεργασθεῖσα αὐτὸν μετὰ τῆς δεούσης προσοχῆς, δὲν ἔχει νὰ ἐπιφέρῃ αὐξομείωσιν τῶν ἐσόδων, διότι εἶναι ὅμοιος μὲ τὸν πρὸ ὀλίγου ψηφισθέντα τοῦ **1853**.

Ἴσως αἱ ἐπισυμβᾶσαι συμφοραὶ τῶν προϊόντων τοῦ τρέχοντος ἔτους κλονίζουσι τὴν πεποίθησιν τινῶν εἰς τὴν ὡς ἔγγιστα βεβαίωσιν τῶν ὑπολογισθέντων· ἀλλ' ἡ ἐπιτροπή σας ἔχουσα ὑπ' ὄψιν τὸν τοῦ **1853** ψηφισθέντα προϋπολογισμὸν, ὅστις ἐπιρεάζετο ἀπὸ τὰς σκέψεις καὶ τοὺς λόγους, οὓς ἐν τῇ ἐκθέσει του ὁ ὑπουργὸς ἀναφέρει, δὲν ἐδίστασε ποσῶς νὰ τὰ παραδεχθῇ ὡς ἐσημειώθησαν, καὶ ἐπομένως συνιστᾷ τὴν παραδοχὴν αὐτοῦ ὡς ἔχει μετὰ τοῦ συνοδεύοντος αὐτὸν νομοσχεδίου.

Δὲν ἐνόμισεν ἄσκοπον ἡ ἐπιτροπή σας νὰ ἐπαναλάβῃ καὶ ἤδη τὴν πολλάκις παρὰ τῆς Βουλῆς ἐκφρασθεῖσαν ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ ἐπισπευσθῇ καὶ ὑποβληθῇ εἰς τὴν ἐπιψήφισίν της νόμος, τροποποιῶν τὸν ἤδη ἐπὶ τῆς προικοδοτήσεως, διότι ἡ ἐπὶ πλέον ἀναβολὴ αὐτοῦ, διὰ τοὺς λόγους, οἵτινες ἐκάστοτε εἰς τὴν Βουλὴν ἀνεπτύχθησαν καὶ οὓς ἔχει ὑπ' ὄψιν της ἡ Κυβέρνησις, ἐπιφέρει σημαντικὴν βλάβην τοῦ τε δημοσίου καὶ τῶν προικοδοτηθέντων. Ἐπίσης δὲ νὰ ἐπιστήσῃ τὴν προσοχὴν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ εἰς τὴν αὔξησιν τῆς οἰκοδομῆς τῶν ἐν Κύθνῳ λουτρῶν, πρὸς τὸν σκοπὸν νὰ ἐπαυξηθῇ ἡ πρόσοδος αὐτὴ τοῦ δημοσίου καὶ νὰ γίνῃ χρήσιμος εἰς τὴν θεραπείαν πολλῶν πασχόντων, μὴ μεταβαινόντων ἐκεῖσε ἕνεκα τῆς ἐλλείψεως τῶν ἀναγκαίων δωματίων· καὶ ἐπὶ τέλους τὴν σύστασιν τῶν ποινικῶν ἐργοστασίων, πρὸς τὸ τέλος τοῦ ν' ἀναπτυχθῇ καὶ τὸ ἔσοδον τοῦτο, τὸ ὁποῖον, ἐκτὸς τῆς προσόδου, ἣν ἀφευκτως θὰ ἐπιφέρῃ εἰς τὸ δημόσιον, θὰ γίνῃ πρόξενον τῆς ἠθικοποιήσεως τῶν φυλακισμένων καὶ διαδόσεως τεχνῶν, περὶ ὧν ἡ Κυβέρνησις ὀφείλει νὰ ἔχῃ ἰδιαιτέραν μέριμναν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 22 Ἰουνίου 1853.

Ἡ Ἐπιτροπὴ

Ν. Μπούκουρας	Ἐμμ. Μελετόπουλος
Χ. Θεοχαρόπουλος	Ἠλ. Παπαΐωάννου
Δ. Καλλιφρονᾶς	Σ. Καπνίστρας
Σ. Χ. Στεφανόπουλος	Λ. Αὐγερινὸς
Δ. Μητσάκης	

Ὁ εἰσηγητὴς Κ. Δαρεμιώτης.

Ἐπίσης δ' ἀνέγνω ἔκθεσιν ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου, ἀφορῶντος τὴν αὐτὴν χρῆσιν· ἔχει δ' οὕτως·

ΕΚΘΕΣΙΣ

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν ἡ ἐπιτροπή σας τὸν εἰδικὸν προϋπολογισμὸν τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν διὰ τὸ ἔτος **1851**, καὶ θεωρήσασα, ὅτι αἱ γινόμεναι εἰς αὐτὸν αὐξομειώσεις εἶναι εὐλογοφανεῖς, συνιστᾷ αὐτὸν εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τῆς Βουλῆς, ὡς ἔχει.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 22 Ἰουνίου 1853.

Ἡ ἐπιτροπή σας

Ν. Μπούκουρας	Ἐμμ. Μελετόπουλος
Δ. Καλλιφρονᾶς	Σ. Καπνίστρας
Σ. Χ. Στεφανόπουλος	Δ. Μητσάκης
Χ. Θεοχαρόπουλος	Ἠλ. Παπαΐωάννου
Δ. Δ. Αὐγερινὸς	

Ὁ εἰσηγητὴς Κ. Δαρεμιώτης.

Γενομένης δ' ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ περὶ φορολογίας τῶν ζώων διὰ τὸ 1854 νομοσχεδίου ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Ν. Πετμεζᾶν καὶ Κ. Σκουζλέτην, συνήχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὸ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 76· ἔχει δὲ ὡς ἀκολούθως·

Ο Θ Ω Ν

ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν·

ΚΕΦ. Α'.

Περὶ προσδιορισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν ζώων φόρου.

Ἄρθρ. 1. Ὁ ἐπὶ τῶν ζώων φόρος διὰ τὸ 1854 ἔτος προσδιορίζεται ὡς ἀκολούθως·

1) Ἐπὶ τῶν αἰγῶν καὶ προβάτων κατὰ κεφαλήν. λεπ. 25
2) Ἐπὶ τῶν ὄνων . . . . . » 50
3) Ἐπὶ τῶν μεγάλων ζώων καὶ χοίρων. . . δρ. 1.

Ἄρθρ. 2. Ἐξαιροῦνται τῆς φορολογίας·

1) Τὰ θηλάζοντα τῶν αἰγῶν, προβάτων καὶ χοίρων.

2) Οἱ πῶλοι τῶν ὄνων καὶ ἵππων καὶ οἱ μόσχοι τῶν βοῶν μέχρι τῆς ἡλικίας δύω ἐτῶν συμπεπληρωμένων, εἴτε θηλάζουσιν εἴτε μή.

3) Οἱ ἀρτηριῶντες βόες, ἀγελάδες καὶ βουβάλια, καὶ

4) Εἷς οἰκόσιτος χοῖρος δι' ἑκάστην οἰκογένειαν, ὅπου καὶ ἂν διαιτᾶται.

ΚΕΦ. Β'.

Περὶ βεβαιώσεως τοῦ φόρου.

Ἄρθρ. 3. Ὁ ἐπὶ τῶν ζώων φόρος βεβαιοῦται ὡς ἑφεξῆς.

Πᾶς κτηνοτρόφος ὀφείλει μέχρι τέλους φεβρουαρίου νὰ δηλώσῃ ἐγγράφως ἐνώπιον τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς, ἐν τῇ περιφερείᾳ τῆς ὁποίας ἐνδιαιτῶνται τὰ ζῶά του ἢ παραχειμάζουν κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς δηλώσεως, τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν ὁλογράφως τε καὶ ἀριθμητικῶς κατὰ γένος, οἷον αἶγας, πρόβατα, ὄνους κλπ. τὸ χωρίον καὶ τὴν θέσιν, ἔνθα εὑρίσκονται, καὶ τὸν τόπον τῆς κατοικίας του.

Ἂν δὲ ἔχῃ τυχὸν καὶ σμίκτας, ὀφείλει νὰ σχματίσῃ παρὰ πόδας τῆς δηλώσεως τὰ ὀνόματα αὐτῶν, ὡς καὶ τὰ ζῶα, τὰ ὁποῖα ἕκαστος τούτων ἔχει διακεκριμένως κατὰ γένος.

Ἕκαστος τῶν κτηνοτρόφων σμίκτων εἶναι ὑπόχρεως νὰ δη-

λώσῃ χωριστὰ τὰ ἰδιά του ζῶα, ὡς καὶ τὸ ὄνομα τοῦ κτηνοτρόφου, μὲ τὰ ζῶα τοῦ ὁποίου εἶναι ἡνωμένα τὰ ἰδικά του.

Τὰ φορτηγὰ (ἀγωγιατικὰ) ζῶα δηλοῦνται κατ' ἐξαίρεσιν ἐνώπιον τοῦ δημάρχου ἐκείνου, ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ ὁποίου ἔχουσι τὴν διαμονὴν των οἱ κύριοι αὐτῶν.

Αἱ δηλώσεις συντάσσονται εἰς διπλοῦν ἐπὶ ἁπλοῦ χάρτου καὶ παραδίδονται εἰς τὸ δημαρχεῖον· ἐξ αὐτῶν ἡ μὲν κρατεῖται, ἡ δὲ ἐπιστρέφεται παραχρῆμα εἰς τὸν κτηνοτρόφον, ἐπιθεωρημένη παρὰ τοῦ δημάρχου.

Ἄρθρ. 4. Ἕκαστος τῶν δημάρχων κρατεῖ βιβλίον, ἐν ᾧ ἐγγράφει κατὰ χωρίον τὰ ὀνόματα τῶν κτηνοτρόφων καὶ τὰ περιεχόμενα εἰς τὰς δηλώσεις ζῶα, ὡς καὶ τὸ χωρίον, ἔνθα ταῦτα διαιτῶνται ἢ παραχειμάζουν, παραλείπων τὰ τυχὸν παρὰ πόδας τῶν δηλώσεων σημειούμενα τῶν σμίκτων.

Τὸ βιβλίον τοῦτο κλείεται τὸ ἑσπέρας τῆς τελευταίας ἡμέρας τοῦ φεβρουαρίου, καὶ παραπέμπεται τὴν 5 Μαρτίου, τὸ βραδύτερον, παρὰ τοῦ δημάρχου πρὸς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον, συνωδευμένον μὲ τὰ στελέχη τῶν παρουσιασθεισῶν δηλώσεων.

Ἀπόσπασμα δὲ αὐτοῦ, περιέχον τὰ ὀνόματα τῶν κτηνοτρόφων ἑκάστου χωρίου καὶ τὸ πόσον καὶ εἶδος τῶν ζώων του, ταχυκολλᾶται, ἐπιμελείᾳ καὶ εὐθύνῃ τοῦ δημάρχου, εἰς τὸ ἀριθμὸν παρεδρεῖον, καὶ ἀναγινώσκεται ἐπ' ἐκκλησίας τὴν ἁ. Κυριακήν.

Ἄρθρ. 5. Ὁ δήμαρχος ἢ ὁ νόμιμος αὐτοῦ ἀναπληρωτὴς τιμωρεῖται,

α.) Μὲ χρηματικὴν ποινὴν δρ. 100—200, ἐὰν ἀμελήσῃ τὴν τακτικὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος νόμου ἢ τοῦ ἀποσπάσματος τοῦ βιβλίου τῶν δηλώσεων, καὶ

β.) Μὲ πειθαρχικὴν ποινὴν δρ. 5—50, ἐπιβαλλομένην ὑπὸ τοῦ ἐπάρχου, ἐὰν ἀρνηθῇ νὰ δεχθῇ τὰς εἰς αὐτὸν παρουσιαζομένας δηλώσεις, ἢ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν κτηνοτρόφον θατέραν τῶν δηλώσεων ἐπιθεωρημένην. Ἀλλ' ἐὰν ἐντὸς 48 ὡρῶν ἀπὸ τῆς πρὸς τὸν δήμαρχον κοινοποιήσεως τῆς πειθαρχικῆς ἀποφάσεως δὲν ἐκπληρώσῃ τὸ καθῆκόν του, τιμωρεῖται μὲ χρηματικὴν ποινὴν δραχ. 20—200, ὑποκείμενος συναμα καὶ εἰς πολιτικὰς ἀποζημιώσεις.

Εἰς τὰς αὐτὰς ποινὰς ὑπόκειται καὶ ἐὰν ἀναβάλῃ πέραν τῆς 5 Μαρτίου τὴν πρὸς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον ἀποστολὴν τοῦ βιβλίου τῶν δηλώσεων καὶ τῶν στελεχῶν αὐτῶν, ὑποχρεούμενος συγχρόνως διὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως τοῦ πλημμελειοδικείου καὶ εἰς τὴν διὰ προσωπικῆς κρατήσεως παράδοσιν αὐτῶν, ἐὰν ἐντὸς

24 ὡρῶν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως ἐν τῷ παραδώσῃ ἐκουσίως.

Δι' ὅλας τὰς ἀνωτέρω παραβάσεις ὁ δήμαρχος ἢ ὁ ἀναπληρωτὴς αὐτοῦ εἰσάγεται εἰς δίκην καὶ ἄνευ ἀδείας τῆς πρωτεπαμένης αὐτοῦ ἀρχῆς.

Ἄρθρ. 6. Ἐὰν γεννηθῶσιν ὑπόνοια, ὅτι κτηνοτρόφοι δὲν ἐδήλωσαν ὁλοτελῶς τὰ ζῶά των ἢ ἐδήλωσαν αὐτὰ ἐλλιπῶς, ἐνεργεῖται ἀπαρίθμησις τῶν ζώων, προσδιοριζομένης τῆς πρὸς τοῦτο περιφερείας.

Ἄρθρ. 7. Ἑκάστη ἀπαρίθμησις ἐνεργεῖται ἐξ ἑνὸς ἀπαριθμητοῦ καὶ δύο τοὐλάχιστον βοηθῶν ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου, ὅστις δύναται καὶ αὐτοπροσώπως νὰ ἐνεργήσῃ ἀπαρίθμησιν.

Τὸ προσωπικὸν τῆς ἀπαριθμήσεως διορίζεται ἐκ συμφώνου παρὰ τοῦ ἐπάρχου καὶ τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου, καὶ ἐν περιπτώσει διαφωνίας αὐτῶν, παρὰ τοῦ ὑπουργείου τῶν οἰκονομικῶν.

Αἱ ἀπαριθμήσεις ἐν γένει πρέπει νὰ ἦναι ἀποπερατωμέναι μέχρι τέλους Μαΐου.

Ἄρθρ. 8. Δύο ἀπεσταλμένοι τοῦ δήμου ἐκ τῶν γραφέων ἐξ αὐτῶν ἐκλεγόμενοι ὑπὸ τοῦ δημοτικοῦ Συμβουλίου, παρακολουθοῦν τὸν ἀπαριθμητὴν εἰς πᾶσαν ἐντὸς τοῦ δήμου αὐτῶν ἐνεργουμένην ἀπαρίθμησιν. Ἡ ἀπαριθμητὶς ὅμως ἐνεργεῖται καὶ ἀπόντων τῶν ἀπεσταλμένων, ἐὰν ἐντὸς πέντε ἡμερῶν μετὰ τὴν περὶ τούτου πρόσκλησιν τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου δὲν ἦναι ἕτοιμοι νὰ παρακολουθήσωσιν ἀνελλειπῶς τὸν ἀπαριθμητήν.

Ἐν περιπτώσει διαφωνίας μεταξὺ τοῦ ἀπαριθμητοῦ καὶ τοῦ κτηνοτρόφου τὰ ζῶα εἰλαύνονται ἀμέσως εἰς τὸ πλησιέστερον χωρίον ἢ πόλιν, ὅπου ἐνεργεῖται ἡ ἀπαρίθμησις ἐνώπιον τοῦ δημάρχου ἢ παρέδρου καὶ ἑνὸς ἱερέως· ἀπόντων ἢ ἀρνουμένων τούτων, ἡ ἀπαρίθμησις ἐνεργεῖται ἐνώπιον ἄλλων, ἐπὶ τούτῳ προσκαλουμένων.

Ἐὰν δὲ ὁ κτηνοτρόφος ἀρνηθῇ νὰ ὁδηγήσῃ τὰ ζῶά του εἰς τὸ χωρίον ἢ τὴν πόλιν, ἡ ἀπαρίθμησις περατοῦται ὅπου τὰ ζῶα ἐνδιαιτῶνται.

Ἄρθρ. 9. Διὰ πᾶσαν ἀπαρίθμησιν συντάσσεται πρωτόκολλον, τὸ ὁποῖον ὑπογράφεται ὑπὸ τοῦ ἀπαριθμητοῦ, τῶν παρακολουθούντων δύο βοηθῶν καὶ τῶν δύο ἀπεσταλμένων τοῦ δήμου· ἀπόντων ἢ ἀρνουμένων τῶν τελευταίων, ὁ κτηνοτρόφος παραλαμβάνει, ἂν θέλῃ, δύο μάρτυρας, οἵτινες συνυπογράφουσι.

Ὅλοι, ὅσοι κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου λαμβάνουσι μέρος εἰς τὴν ἀπαρίθμησιν, ὑπογράφουσι τὸ πρωτόκολλον

πρὸς βεβαίωσιν τῆς ἀκριβείας τοῦ περιεχομένου· ἐν περιπτώσει δὲ ἀπουσίας, ἀρνήσεως ἢ ἀνικανότητός τινος ἐξ αὐτῶν περὶ τὸ γράφειν, γίνεται μνεία εἰς τὸ πρωτόκολλον.

Ἄρθρ. 10. Ἕκαστον πρωτόκολλον συντάσσεται εἰς διπλοῦν, καὶ τὸ μὲν παραδίδεται ἀμέσως εἰς τὸν κτηνοτρόφον, ἢ ἀποποιηθέντος αὐτοῦ τὴν παραλαβήν, εἰς τὸν δήμαρχον ἢ πρόεδρον ἐπὶ ἀποδείξει ἐντὸς 48 ὡρῶν τὸ βραδύτερον, οὗτος δὲ ἐπὶ ποινῇ πρωτίμου καὶ ἀποζημιώσεως καὶ ἄνευ βλάβης τῆς ἰσχύος τοῦ πρωτοκόλλου ὀφείλει νὰ τὸ κοινοποιήσῃ πρὸς τὸν κτηνοτρόφον ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν, τὸ δὲ στέλεχος μένει παρὰ τῷ ἀπαριθμητῇ.

Πᾶν πρωτόκολλον φέρον τὰς ὑπογραφὰς τοῦ ἀπαριθμητοῦ καὶ τῶν δύο βοηθῶν αὐτοῦ ἔχει ἰσχὺν δημοσίου ἐγγράφου, καὶ ἐκτελεῖται διοικητικῶς, καθ' ὅσον ἀφορᾷ μόνον τὸν ἁπλοῦν φόρον καὶ τὰ ἔξοδα τῆς ἀπαριθμήσεως.

Μετὰ τὸ πέρας τῆς ἀπαριθμήσεως ὁ ἀπαριθμητὴς παραδίδει ὅλα τὰ στελέχη τῶν πρωτοκόλλων ἐπὶ ἀποδείξει μετὰ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν κτηνοτρόφων εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον, οὗτος δὲ ἀφοῦ συντάξῃ τὸν ἀναγκαῖον γραμματικὸν πίνακα, παραπέμπει πρὸς τὸν ἀρμόδιον παρὰ πλημμελειοδίκαις εἰσαγγελέα ὅπα ἐκ τῶν πρωτοκόλλων ἀρνήσεων ἀπαριθμήσεων ζώων, μηδόλως ἢ ἐλλειπῶς δηλωθέντων, διὰ νὰ ἐνεργήσῃ τὰ πρὸς καταδίωξιν τῶν κτηνοτρόφων ἐνώπιον τοῦ ἁρμοδίου πταισματοδικείου ἢ πλημμελειοδικείου.

Ἐὰν ἐντὸς πέντε ἡμερῶν, κθ' ἃς περαιωθῇ ἡ ἀπαρίθμησις, ὁ ἀπαριθμητὴς δὲν παραδώσῃ εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον τὰ στελέχη τῶν πρωτοκόλλων, ἐφαρμόζονται κατ' αὐτοῦ αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 5 ἐδ. δ'. § 2.

Ἄρθρ. 11. Ὁ ἀπαριθμητὴς τιμωρεῖται·

α) Μὲ χρηματικὴν ποινὴν δραχ. 20—100, ὑποκείμενος καὶ εἰς πολιτικὴν ἀποζημίωσιν, ἐὰν δὲν συντάξῃ τὸ πρωτόκολλον τῆς ἀπαριθμήσεως κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 9 καὶ 10.

β') Μὲ χρηματικὴν ποινὴν δραχ. 15—100, ἐὰν δὲν ἐκδώσῃ καὶ παραδώσῃ τὸ πρωτόκολλον τῆς ἀπαριθμήσεως εὐθὺς μὲν μετὰ τὴν ἀπαρίθμησιν εἰς τὸν κτηνοτρόφον, ἐντὸς δὲ 48 ὡρῶν εἰς τὸν ἁρμόδιον δήμαρχον ἢ πάρεδρον, ἀποποιηθέντος τοῦ κτηνοτρόφου τὴν παραλαβήν· ἢ ἐὰν ἀνακαλυφθῇ οἱαδήποτε διαφορὰ μεταξὺ στελέχους καὶ ἀποσπάσματος τοῦ πρωτοκόλλου τῆς ἀπαριθμήσεως, προερχομένη ἐκ μέρους αὐτοῦ, καὶ

γ'.) Μὲ χρηματικὴν ποινὴν 50—200 δραχμῶν, ὑποκείμενος καὶ εἰς πολιτικὴν ἀποζημίωσιν, ἐὰν ἐγγράψῃ εἰς τὸ πρωτόκολλον

ἢ ἄλλα εἴδη ζώων ἀντὶ τῶν ἀπαριθμηθέντων, ἢ πλειότερα ἢ ὀλιγώτερα αὐτῶν.

Εἰς τὰς αὐτὰς ποινὰς ὑποβάλλονται καὶ οἱ βοηθοὶ τοῦ ἀπαριθμητοῦ, καὶ οἱ ἀπεσταλμένοι τοῦ δήμου, ὡς καὶ πᾶς, ὅστις ἤθελε συνεργήσει ὁπωσδήποτε εἰς τὰς ἐν τῷ παρόντι ἐδαφίῳ ἀναφερομένας πράξεις.

Ἄρθρ. 12. Οἱ ἀπαριθμηταὶ καὶ βοηθοὶ θεωροῦνται ὡς δημόσιοι ὑπηρέται, καὶ ὁρκίζονται ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδίκου πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν χρεῶν των.

Ἡ ἔκθεσις τῆς ὁρκοδοσίας γράφεται ἐπὶ ἁπλοῦ χάρτου.

Ἡ ἡμερησία ἀντιμισθία τοῦ μὲν ἀπαριθμητοῦ προσδιορίζεται εἰς δραχμὰς τέσσαρας, τῶν δὲ βοηθῶν, εἰς δραχμὰς δύω, προκαταβάλλεται δὲ ἀπὸ τὸ δημόσιον εἰς βάρος τῶν ὑποκρυψάντων τὰ ζῶά των κτηνοτρόφων.

Ἄρθρ. 13. Ὅστις τῶν κτηνοτρόφων παραλείψῃ νὰ δηλώσῃ ἐντὸς τῆς παρὰ τοῦ ἄρθρ. 3 ὁριζομένης προθεσμίας τὰ ζῶά του, ἢ δήλωσή αὐτὰ ἐλλειπῶς, ὑποβάλλεται ἐκτὸς τοῦ ἁπλοῦ φόρου καὶ τῶν ἐξόδων τῆς ἀπαριθμήσεως, καὶ εἰς πρόστιμον ἢ χρηματικὴν ποινήν, ἴσην μὲ τὸ τριπλοῦν τοῦ φόρου τῶν ζώων, τὰ ὁποῖα ὑπέκρυψε.

Τὸ πρόστιμον ἐπιβάλλεται ὁσάκις ὁ φόρος τῶν ἀνακαλυφθέντων ζώων δὲν ὑπερβαίνει τὰ δραχμὰς 20, ἡ δὲ χρηματικὴ ποινή, ὁσάκις τὸ ποσὸν τοῦ φόρου εἶναι ἀνώτερον.

Τὸ τρίτον τοῦ προστίμου ἢ τῆς ποινῆς δίδεται εἰς τὸν καταμηνυτήν. Δὲν ἔχουσι δὲ δικαίωμα ν' ἀπαιτήσωσι τοιαύτην ἀμοιβὴν οὔτε τὸ προσωπικὸν τῆς ἀπαριθμήσεως οὔτε αἱ διορίζουσαι αὐτὸ ἀρχαί.

Μόνοι οἱ ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς εἰσερχόμενοι ἐντὸς τοῦ Κράτους καὶ μεταφέροντες μεθ' ἑαυτῶν τὰ ζῶά των μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ἐποχῆς τῆς δηλώσεως, διαρκούσης ὅμως τῆς πρὸς ἀπαρίθμησιν προθεσμίας, δὲν ὑπόκεινται εἰς τὰς διὰ τοῦ παρόντος ἄρθρου ὁριζομένας ποινάς. Ἡ ἀπαρίθμησις τῶν ζώων αὐτῶν ἐνεργεῖται παρὰ τῆς πρώτης τελωνιακῆς ἀρχῆς, συνταττομένου πρωτοκόλλου, τὸ ὁποῖον διευθύνεται πρὸς τὸν ἁρμόδιον οἰκονομικὸν ἔφορον, διὰ νὰ συντάξῃ καὶ διαβιβάσῃ εἰς τὸν ταμίαν τὴν ἀναγκαίαν κατάστασιν πρὸς εἴσπραξιν τοῦ νενομισμένου φόρου.

Ἐὰν ὅμως οἱ κτηνοτρόφοι οὗτοι εἰσέλθωσιν εἰς τὸ Κράτος ἀπὸ μέρη, ὅπου δὲν σταθμεύουσιν τελωνιακαὶ ἀρχαί, ἢ ἐὰν εἰσελθόντες ἔλαθον τὰς ἀρχάς, ἡ ἀπαρίθμησις τῶν ζώων αὐτῶν ἐνεργεῖται, διαταγῇ τοῦ ἁρμοδίου ἐφόρου, ὅταν καὶ ὅπου εὑρεθῶσιν.

Ἄρθρ. 14. Τὰ ὑπὸ τῶν πταισματοδικείων ἐπιβαλλόμενα κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον πρόστιμα εἰσέρχονται εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον, τὸ πέμπτον δὲ αὐτῶν ἀποδίδοται μετὰ τὴν ὁλοσχερῆ κατὰ δῆμον εἴσπραξιν εἰς τὰ δημοτικὰ ταμεῖα δι' ἐντάλματος τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου.

Ἄρθρ. 15. Ἂν τις τῶν εἰσαγγελέων ἢ τῶν δημοσίων παρὰ πταισματοδίκαις κατηγόρων ἀμελήσῃ νὰ εἰσαγάγῃ ἐμποθέσμως εἰς δίκην τοὺς κτηνοτρόφους, κατὰ τὰ παραπεμφθέντα εἰς αὐτὸν πρωτόκολλα ἀπαριθμήσεως τῶν ζώων, ὑπόκειται εἰς τὰς ἐν τῷ ἄρθρῳ 293 τοῦ δικαστικοῦ ὀργανισμοῦ ὁριζομένας πειθαρχικὰς ποινὰς κατὰ τὰς σχετικὰς αὐτοῦ διατάξεις, καὶ ὑπογρεοῦται συνάμα εἰς πολιτικὴν ἀποζημίωσιν.

ΚΕΦ. Γ'.

Περὶ εἰσπράξεως τοῦ φόρου.

Ἄρθρ. 16. Ὁ ἐπὶ τῶν ζώων φόρος εἰσπράττεται διὰ λογαριασμὸν τοῦ δημοσίου ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 δηλώσεων καὶ τῶν κατὰ τὰ ἄρθρα 9 καὶ 10 πρωτοκόλλων τῆς ἀπαριθμήσεως.

Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον εἰσπράττεται καὶ ὁ φόρος ἐπὶ τῶν δηλωθέντων ἢ δι' ἀπαριθμήσεως ἀνακαλυφθέντων χοίρων, κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ ἀπὸ 2 Φεβρουαρίου 1852 ΓΠΗ'. νόμου, ἰσχύοντος καὶ διὰ τὸ 1853 δυνάμει τοῦ ἀπὸ 21 Νοεμβρίου 1852 ΣΠ'. νόμου.

Ἄρθρ. 17. Ὁ φόρος πληρώνεται ἐπὶ μὲν τῶν χοίρων κατὰ τὸν Ἰανουάριον, ἐπὶ δὲ τῶν διὰ δηλώσεων βεβαιωθέντων μεγάλων ζώων, εὐθὺς μετὰ τὴν εἰς τοὺς ταμίας παραπομπὴν τῶν φορολογικῶν πινάκων, καὶ ἐπὶ τῶν δηλωθέντων μικρῶν τὴν 15 Μαΐου, ὁ δὲ ἐπὶ τῶν ἀνακαλυφθέντων δι' ἀπαριθμήσεως φόρος πληρώνεται εὐθὺς ἅμα παραπεμφθῶσιν εἰς τοὺς ταμίας οἱ χρηματικοὶ πίνακες.

Τὰ ἔξοδα τῆς ἀπαριθμήσεως καταλογίζονται κατ' ἀναλογίαν εἰς βάρος τῶν ὑποκρυψάντων τὰ ζῶά των κτηνοτρόφων καὶ συνεισπράττονται διοικητικῶς μὲ τὸν ἁπλοῦν φόρον. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον καταλογίζεται εἰς βάρος τῶν αὐτῶν κτηνοτρόφων καὶ ἡ ἀντιμισθία τῶν ἀπεσταλμένων τοῦ δήμου, εἰσπράττεται δὲ παρὰ τοῦ ἀρμοδίου ταμίου ἐπὶ παρακαταθήκῃ, καὶ ἀποδίδοται εἰς τὸν προκαταβαλόντα αὐτὴν δῆμον.

Ὁ φόρος τῶν ἐξαγομένων τοῦ Κράτους ζώων πληρώνεται εἰς τὸ ἁρμόδιον ταμεῖον καὶ πρὸ τῆς λήξεως τῆς ὡς ἀνωτέρω τεθείσης προθεσμίας. Ἑπομένως αἱ τελωνιακαὶ καὶ αἱ κατὰ τὰ μεθόρια στρατιωτικαὶ καὶ ὑγειονομικαὶ ἀρχαὶ δὲν θέλουν ἐπιτρέπει τὴν ἔξοδον αὐτῶν, πρὶν οἱ κτηνοτρόφοι παρουσιάσωσι τὸ ἀποδει-

κτικὸν τῆς πληρωμῆς τοῦ φόρου. Δὲν ἐπιτρέπεται ὡσαύτως ἡ ἀπὸ ἐπαρχίας εἰς ἐπαρχίαν μετάβασις τῶν ζώων, ἐὰν οἱ κύριοι αὐτῶν δὲν πληρώσωσι προηγουμένως τὸν ὀφειλόμενον δι' αὐτὰ φόρον, ἢ ἐὰν δὲν δώσωσιν ἀξιόχρεων ἐγγύησιν.

ΚΕΦ. Δ'.

Περὶ τῶν Ἀκκωνικῶν ζώων καὶ τῶν προϊόντων αὐτῶν.

Ἄρθρ. **18.** Ἐπὶ τῶν ἐξαγομένων ἢ μεταφερομένων διὰ θαλάσσης ἢ διὰ ξηρᾶς ζώων τῶν ἐπαρχιῶν Οἰτύλου καὶ Γυθείου πληρώνεται ὁ διὰ τοῦ ἄρθρ. **1.** τοῦ παράντος νόμου προσδιοριζόμενος φόρος μετὰ προηγουμένην ἀπαρίθμησιν, τὴν ὁποίαν ἐνεργεῖ ἡ ἁρμοδία τελωνιακὴ ἀρχὴ ἢ ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος.

Ἐπὶ δὲ τοῦ τυροῦ, τοῦ βουτύρου καὶ τῶν ἐρίων ἐπιβάλλεται φόρος **10** τοῖς **0|0** καὶ εἰσπράττεται ἐπίσης εἰς χρήματα κατὰ τὴν ἐξαγωγήν, ἢ τὴν διὰ θαλάσσης ἢ διὰ ξηρᾶς μεταφοράν.

Τὰ ἄρθρα **77—83** τοῦ περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς νόμου ἐφαρμόζονται καὶ ὡς πρὸς τὰ εἰρημένα ζῶα καὶ τὰ προϊόντα αὐτῶν.

Εἰδικαὶ διατάξεις.

Ἄρθρ. **19.** Ἡ δήλωσις τῶν χοίρων, ἐξαιρέσει ἑνὸς οἰκοσίτου, διὰ τὴν φορολογίαν τοῦ **1855** θέλει ἐνεργηθῆ ἐντὸς τοῦ μηνὸς Αὐγούστου τοῦ **1854**, ἡ δὲ ἀπαρίθμησις αὐτῶν ἐντὸς τοῦ Σεπτεμβρίου καὶ Ὀκτωβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου.

Τὰ περὶ προσδιορισμοῦ καὶ εἰσπράξεως τοῦ φόρου τούτων θέλουν κανονισθῆ διὰ τοῦ περὶ φορολογίας τῶν ζώων νόμου τοῦ **1855**.

Ἐὰν ὁ δήμαρχος δὲν ἀποστείλῃ εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον τὸ βιβλίον τῶν δηλώσεων καὶ τὰ στελέχη αὐτῶν μέχρι τῆς **5** Σεπτεμβρίου τὸ βραδύτερον, ὑποβάλλεται εἰς τὰς ὁριζομένας ἐν τῷ ἄρθρῳ **5** ἐδάφ. δ', § **2** ποινάς.

Ἄρθρ. **20.** Ἅπασαι αἱ ἐθνικαὶ βοσκαὶ θέλουν ἐνοικιασθῆ.

Εἰδικὸς νόμος θέλει ὁρίσει αὐτὰς καὶ κανονίσει τὰ περὶ τῆς διαθέσεως αὐτῶν. Μέχρι δὲ τῆς ἐκδόσεως τούτου διατελοῦν ἐν ἰσχύϊ αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρ. **11** τοῦ ἀπὸ **2** Μαρτίου **1847** ΝΕ'. νόμου.

Κατὰ τῶν ἀποφάσεων τῆς κατὰ τὸ ἄρθρ. **11** τοῦ αὐτοῦ νόμου ΝΕ. ἐπιτροπῆς ἐπιτρέπεται ἔφεσις ἐνώπιον τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομ. ὑπουργείου, τὸ ὁποῖον ἀποφασίζει ὁριστικῶς.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἑξῆς ζητήματος.

«Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὸ σύνολον τοῦ περὶ φορολογίας τῶν ζώων διὰ τὸ **1854** νομοσχεδίου, ναὶ ἢ ὄχι; »

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δημήτριος Ὀρεινός . . N.	Ἰωάννης Κλίμακας . . .
Ἀτωνίδ. Χρυσανθόπουλος . .	Ἀναγνώς. Δημητρίου . N.
Γ. Δηγιωτατίδης . . . N.	Π. Ζάνος . . . . .
Δημήτριος Γιαννοῦλης . N.	Χρ. Δεμάθας . . . . .
Ἀτωνίδας Ἐμπειρίκος . . .	Γρ. Βαλλιάνος . . . . .
Πέτρος Καμπάνης	Θ. Ζαΐμης . . . . . N.
Δημήτριος Τσόκρης . . .	Κ. Θεοχαρόπουλος . . N.
Ἀνδρέας Δανόπουλος . . .	Ν. Πετμεζᾶς . . . . N.
Γεώργιος Τσόκρης . . N.	Πλ. Παπαδαῖος . . N.
Γεώργιος Σκοῦρος . . . N.	Γρηγόρ. Κορριωτάκης . N.
Σ. Βλάχος	Γεώργιος Περωτὴς . . .
Δημήτριος Καλλιγρούνης . N.	Κων. Νταγρὲς . . . N.
Ἀνδρέας Ἰσαὰς . . . . N.	Ἰωάννης Βάγλας . . . N.
Δημήτριος Σκυλοδῆμος .	Ἀναγνώστης Π. Ἰωάννου . N.
Θεόδωρος Γρίβας . . .	Πελ. Νικολαΐδης . . . N.
Κων. Γριβογεώργης . N.	Πέτρος Δελιγιάννης . .
Τατσέλος Μαυρομμάτης	Νικόλαος Μπούκουρας . N.
Δ. Πετροπουλάκης . . .	Ἀλέμπρος Ῥοΐλος . . . N.
Π. Τσαννετάκης . . . N.	Κων. Λαμπρινόπουλος .
Βασίλ. Σκαλτσοδῆμος . .	Π. Κολποδῖνος . . . N.
Ἀναγνώς. Παπαθανασίου N.	Ἐμ. Ἀντίπας . . . . N.
Ἐλευθέρ. Καλογερᾶς . . .	Νικόλαος Δελιγιάννης . .
Ἰωάν. Εὐγενίδης	Εὐστ. Οἰκονομόπουλος . .
Ἀνδρέας Πέππας	Γεώρ. Πανοπιρτόπουλος .
Σταμάτιος Μήτσας . . N.	Γεώρ. Παπασπυρόπουλος. N.
Γεώργιος Βελὴς . . . N.	Ἐμμαν. Καραμάνος . . N.
Δημήτριος Ζῶτος	Νικόλαος Ματθαίου . . .
Γεώρ. Ἰωάν. Γιολδάσης. N.	Ἀναγν. Κοντάκης . . . N.
Μιχαὴλ Σισίνης . . . N.	Σ. Κοπανίτσας . . . N.
Ἀλέξανδρος Βιλαέτης . . .	Ἀναστ. Κορριωτάκης . .
Στέφ. Στεφανόπουλος . N.	Ἐμ. Μελετόπουλος . . N.
Ἀνδρέας Λύγερινός . . N.	Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς . N.

Παναγιώτης Λαζαρὴς	. .	Νάκος Πανουρίας	. . .
Στάμος Μαυροδήμος	. . N.	Παπᾶ Κώνστας Τσαμάλας	. .
Α. Εὐμολπίδης	. . . N.	Κωνστ. Βλάμης	. . . N.
Ἰλίας Δοΐλας	. . . . .	Περικλ. Καλαμογδάρτης	N.
Θεόδωρος Πετρινὸς	. . N.	Σιδέρης Πράτσικας	. . .
Κωνσαντ. Μανέτας	. .	Παν. Πατρινὸς	. . . .
Παναγιώτης Βασδογλῆς	N.	Κωνστ. Σκαυλέτης	. . N.
Δημήτριος Γ. Φιλάρετος	N.	Ἀνάργυρος Χ. Ἀναργύρου	N.
Ἀναγν. Δεβόπουλος	. . N.	Νικόλαος Χ. Ἀναργύρου	.
Νικόλαος Μπούτουνας	. N.	Ἀναγν. Τατόπουλος	. . N.
Δημήτριος Σακιλλαριάδης	N.	Κωνς. Δαρειώτης	. . N.
Γεώργιος Γουλιελῆς	. . N.	Ἰω. Γεωγάρας	. . . . .
Ἀλέξ. Κουμουνδουράκης	N.	Γ. Νικολάου	. . . . . N.
Χρῆστος Οἰκονομίδης	. N.	Ἀνδρέας Μάμουκας	. . .
Κωνς. Λιμπερόπουλος	. N.	Ζαννὴς Μαραγκὸς	. . N.
Ἐμ. Μοδινὸς	. . . . .	Μιχαὴλ Σολομὸς	. . . .
Ἰωάννης Προβιλέγιος	. .	Εὐστράτιος Παρίσης	. . N.
Δημ. Δημητρακόπουλος	.	Ἰωάννης Σαγρέδος	. .
Γεώρ. Κάνδυας	. . . N.	Δημήτριος Δρόσος	. . N.
Φραγκίσκος Μαῦρος	. . .	Δημ. Πολυχρονόπουλος	. N.
Ἰωάννης Φαρμάκης	. . .	Κυριάκος Πονηρόπουλος	.
Α. Παπαδημητριάδης	. .	Ἀναγ. Παπατσώρης	. . N.
Ν. Σισμάνης	. . . . .	Γεώργιος Ι. Σταΐκος	. . N.
Κωνς. Ἀξελὸς	. . . . .	Ἀθανάσιος Καστανᾶς	. N.
Χρῆς. Στ. Ἀντωνόπουλος	.	Α. Κιζάνης	. . . . . N.
Γ. Μαδεμοχωρίτης	. . N.	Ἰωάννης Δαμιανὸς	. . N.
Κίμων Χριστοδούλου	. .	Λάζαρος Α. Γιουρδὴς	. N.
Νικ. Πιεράκος	. . .	Ἰωάννης Γ. Κριεζὴς	. . N.
Γρηγ. Πατριαρχέας	. . N.	Πέτρος Χ. Πέτρου	. . .
Σταυρ. Καπετανάκης	. N.	Κ. Δυοβουνιώτης	. . .
Δημ. Πικουλάκης	. . .	Μ. Χουρμούζης	. . . .
Χαράλ. Χριστόπουλος	. . N.	Κ. Τσουκαλᾶς	. . . N
Ζ. Α. Ζαρειφόπουλος	. . .	Δημήτριος Μητσάκης	. . N.
Νικόλαος Μυσιούλας	. N.	Γεώργιος Ἀποστολίδης	. N.
Γεώργιος Α. Ῥάλλης	. . .	Χρῆστος Κικίδης	. . N.

Παρατηρήσαντος ἀκολούθως τοῦ προέδρου, ὅτι ἀντικείμενον προσεχοῦς συνεδριάσεως πρέπει νὰ τεθῇ ἡ συζήτησις τοῦ ἀπολογισμοῦ τοῦ **1850**, ἵνα μὴ ἀναβάλληται ἐπὶ πλέον ἡ ἐπ' αὐτοῦ ἀπόφασις τῆς Βουλῆς· ἀντιπαρετήρησεν ἄλλος, ὅτι δὲν

δυνάμεθα νὰ προβῶμεν εἰς τὴν συζήτησιν τούτου πρὶν ἢ ἐξελεγχθῇ πρότερον ὁ ἀπολογισμὸς τῶν ἐξόδων τῆς Βουλῆς· διὸ συμπεραίνει, ὅτι πρέπει νὰ ὑποβληθῇ ὅσον τάχιστα.

Ἐπὶ τούτοις ἡ Βουλὴ συνέστησεν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν νὰ φέρῃ ὅσον τάχος τὴν ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρω ἀπολογισμοῦ ἔκθεσιν μεθ' ὅλων τῶν δικαιολογητικῶν ἐγγράφων.

Ἀναγγελθέντος, ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ συζήτησις τῆς ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς, ἀνεγνώσθη ἡ ὑπ' ἀριθ. **25** περίληψις ἀναφορᾶς, ἔχουσα οὕτως·

« Ἀριθ. **25**. Ἀναφορὰ ἐξ Ἀθηνῶν ἀπὸ **17** Δεκεμβρίου **1851** Αἰκατερίνης Σωτηροπούλου, δι' ἧς ἐκτίθησιν αὕτη τὰς πρὸς τὴν πατρίδα ἐκδουλεύσεις τοῦ πατρὸς καὶ τῶν ἀδελφῶν της, ὡς καὶ τὴν παροῦσαν κατάστασίν της, καὶ ἐξαιτεῖται βοήθειάν τινα ἀπέναντι τῶν ὅσων ἔχει νὰ λάβῃ ἡ οἰκογένεια αὐτῆς ἀπὸ τὸ δημόσιον. »

Ἐφ' ἧς ἐξέθηκέ τις, ὅτι ἡ ἀναφερομένη εἶναι ἀδελφὴ τοῦ μακαρίτου Παναγιωτάκη, ὅστις ἀφοῦ πολλάκις ὑπηρέτησεν ἐν Μεσολογγίῳ, ἀφοῦ συνηγωνίσθη μετὰ τοῦ Ἰωάννου Νοταρᾶ, ἔπεσεν ἐπὶ τέλους ἡρωϊκῶς κατὰ τὴν ἔνδοξον μάχην τοῦ Κερατηνίου. Ἐπειδὴ λοιπὸν ἡ ἀδελφὴ τοιούτου ἀνδρὸς λιμώττει σήμερον, ἐνῷ ἡ οἰκογένειά της λαμπρὰς προσέφερεν ὑπὲρ τοῦ ἁγίου θυσίας, δίκαιον εἶναι οὐχὶ νὰ διευθυνθῇ ἁπλῶς, ἀλλὰ νὰ συστηθῇ ἡ ἀναφορά της.

Ἐπὶ τούτοις ἡ Βουλὴ παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὴν ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς ταύτης γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς, τροποποιηθεῖσαν ὡς ἀνωτέρω ἐπροτάθη· ἔχει δ' οὕτως·

« Ἡ ὑπὸ τὸν ἀριθ. **25** ἀναφορὰ νὰ συστηθῇ εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργεῖον, διὰ νὰ λάβῃ γνῶσιν τῶν ἀξιώσεων τῆς ἀναφερομένης καὶ ἐνεργήσῃ ὅ,τι δίκαιον. »

Ἀναγνωσθεῖσαι δὲ καὶ αἱ ἑπόμεναι ὑπ' ἀριθ. **26**, **27**, **28**, **31**, **29**, **30** καὶ **33** περιλήψεις·

« Ἀριθ. **26**. Ἀναφορὰ ἐξ Ἀρτοτίνης ἀπὸ **19** Δεκεμβρίου **1851** Μαρίας Παπανικολάου, δι' ἧς ἀποδίδουσα τῶν ὑπὸ λῆξιν πραχθέντα φόνον τοῦ υἱοῦ της εἰς πολιτικὰς διαιρέσεις, καὶ θεωροῦσα ὡς ὑποβολεῖς τῆς στυγερᾶς ταύτης πράξεως φαλαγγίτας τινὰς καὶ τὸν δήμαρχον Κρομυλίου, ἐξαιτεῖται τὴν δικαίαν αὐτῶν τιμωρίαν.

Ἀριθ. **27**. Ἀναφορὰ ἐξ Ἀγρινίου ἀπὸ **15** Δεκεμβρίου **1851**

κατοίκων τινων τῆς ὁμωνύμου πόλεως, δι' ἧς ἐκτιθέασιν ὅτι ἡ τε κατὰ τοῦ συνοικισμοῦ τῶν Ἠπειροσουλιωτῶν ἀναφορὰ τινων συμπολιτῶν των, καὶ αἱ κατ' αὐτῶν πράξεις τοῦ δημοτικοῦ Συμβουλίου, ὑποκινηθεῖσαι ὑπὸ τοῦ γερουσιαρχοῦ Κ. Ἰω. Σταίκου, εἰσὶν ὅλως ἀβάσιμοι, καθ' ὅσον καὶ γαῖαι ἐθνικαὶ ἀπέραντοι πρὸς πραγματοποίησιν τοῦ συνοικισμοῦ ὑπάρχουσι καὶ οἱ κάτοικοι τῆς ἐπαρχίας ἐκείνης εὐχαριστημένοι εἶσι παρὰ τῶν συνοικισθησομένων.

Ἀριθ. 28. Ἀναφορὰ ἐκ Βραΐλας ἀπὸ 23 Νοεμβρίου 1851 Γαϊτάνου Π. Κολοφάκου, δι' ἧς ἐκτίθησι τὴν ὑπὸ τοῦ προξένου Βραΐλας Φραγκίσκου παρανόμως ἀπαγγελθεῖσαν κατ' αὐτοῦ προσωπικὴν κράτησιν, καὶ ἐξαιτεῖται τὴν τιμωρίαν τοῦ ὑπαλλήλου τούτου.

Ἀριθ. 31. Ἀναφορὰ ἀπὸ 15 Ἰανουαρίου 1852 ἐξ Ἀθηνῶν Χατσῆ Εὐσταθίου Ῥέζη, δι' ἧς ἐκτίθησιν ὀνόματι τὰς κατ' αὐτοῦ χρήσεις τοῦ ἐν Βηρυτῷ ἑλληνικοῦ προξένου Χατσῆ Στεφανῆ καὶ τὰς καταδρομὰς, τὰς ὁποίας ὑπέφερεν ὑπ' αὐτοῦ, καὶ ἐξαιτεῖται τὴν τιμωρίαν τοῦ ὑπαλλήλου πρὸς ἱκανοποίησιν τῆς ἐθνικῆς ὑπολήψεως.

Ἀριθ. 29. Ἀναφορὰ ἐξ Ἀθηνῶν ἀπὸ 5 Ἰανουαρίου 1852 Χρυσαφούλας, χήρας Θεοδώρου Φράγκου, δι' ἧς ἐκτιθεῖσα τὰς πρὸς τὴν πατρίδα ἐκδουλεύσεις τοῦ συζύγου της καὶ τὴν ἐνεστῶσαν κατάστασίν της, ἐξαιτεῖται τὴν αὔξησιν τῆς διδομένης αὐτῇ δεκαοκταδράχμου συντάξεως, οὔσης ἀνεπαρκοῦς εἰς τὰς ἀνάγκας της.

Ἀριθ. 30. Ἀναφορὰ ἀπὸ 22 Νοεμβρίου 1851 ἐκ Ζευγολατίου τοῦ δήμου Κορυθίου τῆς Μαντινείας διαρρόων κατοίκων, δι' ἧς ἐξαιτοῦνται νὰ παύσῃ πᾶσα παραχώρησις εἰς Κρῆτας τῶν παρ' αὐτῶν κατεχομένων γαιῶν, καθ' ὅσον αἱ γενόμεναι ἄχρι τοῦδε παραχωρήσεις τοιούτων γαιῶν εἰς νοσούντους, φαλαγγίτας, προικήτες κλπ. ἀφῆρεσαν πᾶν μέσον τῆς συντηρήσεως αὐτῶν, καὶ τοὺς κατέστησαν δυστυχεῖς καὶ μὴ ἔχοντας σπιθαμὴν γῆς.

Ἀριθ. 33. Ἀναφορὰ ἀπὸ 2 Ἰανουαρίου 1852 ἐκ Τριπόλεως Βασιλείου Χριστοπούλου, Παναγιώτου Πετροπούλου, Γεωργίου Κλήτρα καὶ Π. Μπέκα, ἀντιπροσώπων 80 γεωργῶν, δι' ἧς ἐξαιτοῦνται νὰ ἐρμηνευθῇ παρὰ τῆς Βουλῆς ποῖον μετρικὸν σύστημα πρέπει νὰ ἐφαρμοσθῇ εἰς τὴν ἀναθεώρησιν τῶν παραχωρηθέντων εἰς τοὺς Κρῆτας γαιῶν πρὸς ἀνεύρεσιν τῶν καθ' ὑπέρβασιν παρ' αὐτῶν κατεχομένων, καὶ τίνι τρόπῳ πρέπει

ν' ἀποκόπτηται τὸ ἀνευρισκόμενον πλεόνασμα, καθ' ὅσον τὸ ἐπικρατοῦν σύστημα εἶναι ὀλέθριον πρὸς αὐτούς.»

Ἐγένοντο δεκταὶ δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως κατὰ τὰς ἐπ' αὐτῶν γνωμοδοτήσεις τῆς ἐπιτροπῆς, ἐχούσας οὕτως·

«Ἡ ὑπὸ τὸν ἀριθ. 26 νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργεῖον.

Ἡ ὑπὸ τὸν ἀριθ. 27 νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν παρὰ τῆς Βουλῆς κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ συνοικισμοῦ τῶν Σουλιωτῶν.

Αἱ ὑπὸ τοὺς ἀριθ. 28 καὶ 31 ἀναφοραὶ νὰ διευθυνθῶσιν εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργεῖον, διὰ νὰ ἐξετάσῃ καὶ πληροφορήσῃ τὴν Βουλήν.

Ἡ ὑπὸ τὸν ἀριθ. 29 νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον.

Αἱ ὑπὸ τοὺς ἀριθ. 30 καὶ 33 ἀναφοραὶ νὰ παραπεμφθῶσιν εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον, διὰ νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὴν αἴτησιν τῶν ἀναφερομένων.»

Ἀναγνωσθεισῶν ἔπειτα καὶ τῶν ὑπ' ἀριθ. 32, 36, 43, 47, 55 καὶ 56 ἑπομένων περιλήψεων·

«Ἀριθ. 32. Ἀναφορὰ ἀπὸ 20 Ἰανουαρίου 1852 ἐκ Ἀγκαδίων Γλυκερίας Παπᾶ Εὐσταθίου Πολυχρονοπούλου, δι' ἧς ἐκτίθησι τὰς ὑπὲρ πατρίδος ἐκδουλεύσεις τοῦ πατρός της, καὶ ἐξαιτεῖται ἀνάλογον προίκισιν, σύμφωνα μὲ τὰ περὶ ἀποκαταστάσεως τῶν ὀρφανῶν τῶν ὑπὲρ πατρίδος πεσόντων ἀπορασισμένα.

Ἀριθ. 36. Ἀναφορὰ ἀπὸ 15 Φεβρουαρίου 1852 ἐξ Ἀθηνῶν χήρας Κωνστ. Πολιάδου δικηγόρου, δι' ἧς ἐκτίθησι τὰς πρὸς τὴν πατρίδα ἐκδουλεύσεις τοῦ συζύγου της, καὶ ἐξαιτεῖται νὰ τῇ δοθῇ ἀνάλογος σύνταξις πρὸς συντήρησίν της.

Ἀριθ. 43. Ἀναφορὰ ἀπὸ 4 Ἀπριλίου 1852 ἐκ Καλαμῶν Σαρούλας θυγατρὸς Ἰω. Καπετανάκη, δι' ἧς ἐκτίθησι τὰς ὑπὲρ πατρίδος ἐκδουλεύσεις ἁπάσης τῆς οἰκογενείας της, καὶ ἐπικαλεῖται τὴν πρόνοιαν τῆς Βουλῆς πρὸς περίθαλψιν αὐτῆς, εἴτε διὰ προικοδοτήσεως εἴτε διὰ συντάξεως, οἵας ἠξιώθησαν ἄλλα ἀγωνιστῶν ὀρφανά.

Ἀριθ. 47. Ἀναφορὰ ἀπὸ 28 Ἀπριλίου Ἀντωνίου Οἰκονόμου, ἐκτιθέντος τὰς ἐκδουλεύσεις τοῦ πατρός του καὶ τὴν ἐνεστῶσαν κατάστασιν τῆς οἰκογενείας του, καὶ ἐξαιτουμένου ὑπὲρ αὐτῆς ἀνάλογον σύνταξιν.

Ἀριθ. 55. Ἀναφορὰ ἀπὸ 11 Ἀπριλίου 1852 ἐκ Ναυπλίου χήρας Χαραλάμπου Παπαδοπούλου, ἐκτιθείσης τὰς πρὸς τὴν πατρίδα ἐκδουλεύσεις τῆς οἰκογενείας της, καὶ ἐξαιτουμένης ἀνάλογον σύνταξιν.

Ἀριθ. 56. Ἀναφορὰ ἀπὸ 26 Μαΐου τ. ε. Βιολέτας Δασκαλάκη ἐκ Ναυπάκτου, δι' ἧς ἐκτίθησιν, ὅτι ὁ πατὴρ αὐτῆς πλούσιος ὢν κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς ἐπαναστάσεως, ἐδάνεισεν εἰς τὰς κοινότητας Σαλώνων καὶ Χρυσοῦ πολλὰς χιλιάδας γροσίων, ἀπέναντι τῶν ὁποίων δὲν ἠδυνήθη νὰ λάβῃ οὐδὲ ὀβολὸν δι' Ἔλλειψιν νόμου κανονίζοντος τὰ τοιαῦτα χρέη· ὅτι εὑρίσκεται ἤδη εἰς ἐλεεινὴν κατάστασιν αὕτη, μὴ ἔχουσα οὐδένα πόρον ζωῆς, καὶ ἐξαιτεῖται νὰ τῇ χορηγηθῇ ἀνάλογος χρηματικὴ βοήθεια μέχρις οὗ ληφθῇ γενικὸν μέτρον.»

Λαβών τις τὸν λόγον ἐπὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 36 περιλήψεως, ἐξέθηκεν, ὅτι ὁ μακαρίτης Πολιάδης, τοῦ ὁποίου ἡ χήρα ἀναφέρεται πρὸς τὴν Βουλήν, γνωστὸν εἶναι, ὅτι καὶ ἐντίμως ἠγωνίσθη ὑπὲρ πατρίδος καὶ θυσίας προσέφερεν οὐχὶ μικράς. Ἐκτὸς δὲ τούτου ὑπάρξας καὶ εἷς τῶν πρώτων ἀπὸ τῆς συστάσεως τῶν δικαστηρίων δικηγόρων, οὐ μόνον ἐχρησίμευσεν οὐσιωδῶς εἰς τὰ τοῦ δικαίου, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ ἀφιλοκερδὲς αὐτοῦ ἀπέθανεν ἐπὶ ψάθης. Συμπεραίνει λοιπόν, ὅτι δὲν πρέπει νὰ διευθυνθῇ κατὰ τὴν ἔκθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς, ἀλλὰ νὰ συσταθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον ἡ ἀναφορά, ὅπως ἀπονείμῃ ὅσον τάχιστα ἀνάλογον εἰς τὴν χήραν ταύτην σύνταξιν.

Καὶ ἄλλος δέ τις προσέθηκεν, ὅτι ἂν ὁ ῥηθεὶς Πολιάδης ὑπῆρξεν εἷς τῶν πρώτων παρ' ἡμῖν δικηγόρων, τοῦτο δὲν εἶναι ἀπόχρεων πρὸς ἱκανοποίησιν αὐτοῦ λόγος, διότι πολλοὶ ἄλλοι, ἐν οἷς καὶ ὁ ἀγορεύων, πρῶτοι ἀναδειχθέντες δικηγόροι, ἔθεσαν τὴν πρώτην εἰς τὸ ποινικὸν καὶ πολιτικὸν δίκαιον ὥθησιν, καὶ δὲν ἔπεται ὅτι πρέπει διὰ τοῦτο νὰ συνταξιοδοτηθῶσι τὰ τέκνα των. Ἀλλ' ὁ ῥηθεὶς Πολιάδης προσέφερε θυσίας γενναίας εἰς τὴν πατρίδα καὶ ὑπῆρξεν ὁ ῥήτωρ τοῦ 1821. Αὐτὸς οὗτος τὸν ἤκουσε πολλάκις ἀγορεύοντα ἐν μέσῳ τοῦ πλήθους, παραινοῦντα τὰ χρήσιμα, ἐνθουσιάζοντα τὰς ψυχάς, καὶ δι' ὅλα ταῦτα ἡ οἰκογένειά του εἶναι ἄξια τῆς προστασίας τοῦ ἔθνους. Ἀλλ' ἐὰν ζητήσωμεν ἤδη νὰ δοθῇ καὶ πρὸς αὐτὴν σύνταξις, φοβεῖται μὴ τὸ δικαίωμά της πνιγῇ ἀπέναντι πολλῶν ἄλλων. Διὸ συμπεραίνει, ὅτι πρέπει νὰ συσταθῇ στενῶς εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργεῖον, ἵνα τῇ χορηγῇ ἐκ διαλειμμάτων ἀνάλογον ἐκ τῶν *βοηθειῶν* συνδρομὴν, ἐωσοῦ ληφθῇ ὁριστικώτερόν τι ὑπὲρ

αὐτῆς μέτρον. Ἐπεθύμει δὲ μάλιστα τὸ ποσὸν τοῦτο τῶν *βοηθημάτων* ἀντὶ νὰ διανέμηται κατ' ἀρέσκειαν ἁπλῆν τοῦ ὑπουργείου, νὰ διατίθεται τοῦ λοιποῦ ἐν γένει ὑπὲρ τῶν τοιούτων οἰκογενειῶν καὶ τινων ἀγωνιστῶν ἀτυχησάντων, ἐωσοῦ, ὡς εἶπε, ληφθῇ ὑπὲρ αὐτῶν ὁριστικόν τι μέτρον.

Ἄλλου δέ τινος εἰπόντος, ὅτι τὸ ὑπουργεῖον προλαβὸν τὴν ἀπόφασιν ταύτην τῆς Βουλῆς, πολλάκις συνέδραμε τὴν χήραν τοῦ Πολιάδου, καὶ πρὸ πέντε ἡμερῶν ἔτι ἐπίσης ἀνεκούρισε τὴν πενίαν αὐτῆς· ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη νὰ συσταθῇ ἡ ὑπ' ἀριθ. 36 ἀναφορὰ τῆς χήρας τοῦ Πολιάδου εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργεῖον, διὰ νὰ ἐνεργήσῃ κατὰ τὰ ἀνωτέρω λεχθέντα μεχρισοῦ ληφθῇ ἐν δέοντι κατάλληλον μέτρον.

Λαβών ἔπειτα τὸν λόγον παρετήρησέ τις ἐπὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 56 περιλήψεως, ὅτι πολλάκις μὲν ἐρρέθη, ὅτι αἱ κοινότητες Χρυσοῦ καὶ Σαλώνων μένουσιν ὀφείλουσαι πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως μεγάλην εἰς τὴν Δασκαλάκη ποσότητα, ἀλλὰ μέχρι τῆς στιγμῆς ταύτης δὲν εἰσήχθη ὁ ἁρμόδιος περὶ τῶν χρεῶν τούτων νόμος, καὶ ἡ Δασκαλάκη ματαίως ζητεῖ, ὡς πολλοὶ ἄλλοι, τὸ δίκαιόν της, καθ' ὅσον οὐδεὶς ἀποκρίνεται εἰς τὰς ἀπαιτήσεις αὐτῆς καὶ λιμοκτονεῖ ἀναξίως. Καὶ ὑπεσχέθη μὲν ἡ Κυβέρνησις νὰ φέρῃ τὸν περὶ τῶν χρεῶν τούτων νόμον, ἀλλ' ἔπρεπε νὰ μὴ ἀρκεσθῇ μέχρις ὑποσχέσεως, ἔπρεπε νὰ δώσῃ ἅπαξ ἐν τέλος εἰς τὸ ἄδικον τοῦτο. Γεύονται τῶν ἐκ τοῦ ἀγῶνος καλῶν οἱ μὴ παθόντες τι ἐξ αὐτοῦ, καὶ λιμώττουσι καὶ θρηνοῦσιν οἱ διὰ πάσης θυσίας ἐνισχύσαντες αὐτὸν ἀγωνισταί. Διὸ συμπεραίνει, ὅτι ἀνάγκη νὰ εἰσαχθῇ ὅσον τάχιον ὁ ῥηθεὶς νόμος.

Καὶ ἄλλος δέ τις ἐξέθηκεν, ὅτι ἔχον ὑπ' ὄψιν τοιαύτας ἀναφορὰς, τὸ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργεῖον συνέστησεν ἐπιτροπὴν ὅπως καταρτίσῃ νομοσχέδιον, ἐπιτρέπον τὴν ἐκ μέρους τῶν δανειστῶν ἀγωγὴν τῶν κοινοτήτων. Καὶ ὁ μὲν σκελετὸς τοῦ νομοσχεδίου κατηρτίσθη ἤδη καὶ ἐπρόκειτο νὰ ἀναθεωρηθῇ· ἐπειδὴ δὲ τὸ ἔργον καὶ δίκαιον εἶναι καὶ ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως συνιστᾶται, κρίνει ἐπάναγκες νὰ καλέσῃ τὸ ὑπουργεῖον τὰ τῆς ἐπιτροπῆς μέλη, ἵνα ἐπιληφθέντα τοῦ σκελετοῦ, ἐν ὀλίγαις ἡμέραις περαιώσωσι τὸ ἔργον. Διὸ προτείνει νὰ συσταθῇ ἡ ἀναφορὰ εἰς τὸ ὑπουργεῖον, συνωδευμένη μετὰ τῶν ἐπ' αὐτῆς λεχθέντων.

Ἐπὶ τούτοις ἡ Βουλὴ συναινέσασα εἰς τὴν πρότασιν ταύτην, παρεδέχθη τὰς ὑπολοίπους ἀναφορὰς δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως κατὰ τὴν ἐπ' αὐτῶν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς· ἔχουσι δ' οὕτως·

« Αἱ ὑπὸ τοὺς ἀριθ. 32. 43. 47 καὶ 55 νὰ διευθυνθῶσιν εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον, ὅπως λάβῃ αὐτὰς ὑπ' ὄψιν ἐν δέοντι. »

Ἀνεγνώσθη μετὰ ταῦτα, αἰτήσει τινῶν, ὁλόκληρος ἡ ὑπ' ἀριθ. 35 ἀναφορά, ἧς ἡ περίληψις ἔχει οὕτως·

« Ἀριθ. 35. Ἀναφορὰ ἀπὸ 16 Φεβρουαρίου 1852 ἐκ Πύλου Πέτρου Χατσοπούλου στρατιώτου, δι' ἧς ἐξαιτεῖται ν' ἀπαλλαχθῇ τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας ὡς μονογενὴς καὶ μὴ ὑπαγόμενος εἰς τὰς ὑποχρεώσεις τοῦ περὶ στρατολογίας νόμου. »

Ἐπὶ ταύτης εἷς μὲν παρετήρησεν, ὅτι ἐπειδὴ πᾶς ὁ στερούμενος γονέων καὶ ἔχων κτήματα ἐξαιρεῖται τῆς στρατιωτικῆς ὑποχρεώσεως, ἔπεται ὅτι ὁ ἀναφερόμενος στρατιώτης ὑπηρετεῖ παρανόμως, καὶ πρέπει νὰ προσκληθῇ ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς ὅπως δώσῃ πληροφορίας.

Ἄλλος δέ τις ἐξέθηκεν, ὅτι ἡ προκειμένη ἀναφορὰ τῷ δίδει αἰτίαν νὰ ὑπομνήσῃ εἰς τὴν Βουλὴν ἄλλο τι σπουδαιότερον ἀντικείμενον, ἐφ' οὗ ὁλόκληρος ἡ Βουλὴ συνεριώνησε, καὶ ὅμως λέγει σχεδὸν ἡ περίοδος χωρὶς νὰ ἐνεργηθῇ τι ἐπ' αὐτοῦ. Πολλάκις ἡ Βουλὴ εἶχεν εἰπεῖ, ὅτι πολλὰ γενώνται ἄτοπα ἐκ τοῦ ὑπάρχοντος περὶ ἀπογραφῆς νόμου, καὶ πρέπει ἐπομένως αἱ διατάξεις αὐτοῦ νὰ βελτιωθῶσι, τὸ δὲ ὑπουργεῖον συναισθανθὲν καὶ αὐτὸ τὸ εὔλογον τῶν παρατηρήσεων, ἔφερε νέον περὶ ἀπογραφῆς νόμον. Ἐπειδὴ δὲ ἐγένετο ἐπ' αὐτοῦ ὑπό τινος τῶν βουλευτῶν πρότασίς τις ἐπωφελεστάτη, τὸ ὑπουργεῖον ἐζήτησεν ἀναβολὴν ὅπως σκεφθῇ ἐπ' αὐτῆς. Ἕκτοτε ὅμως ἀναβολὴ διαδέχεται τὴν ἀναβολήν, καὶ μέχρι τῆς στιγμῆς ταύτης δὲν ἐλήφθη ὁ νόμος ὑπ' ὄψιν. Διὸ προτείνει νὰ ὁρισθῇ ἡ ἐντὸς τῆς ἑβδομάδος ἡμέρα, καθ' ἣν ἡ Βουλὴ θέλει συζητήσει τὴν ἐπὶ τοῦ νόμου γενομένην πρότασιν, νὰ εἰδοποιηθῶσι δὲ καὶ οἱ ἁρμόδιοι ὑπουργοί, ὅπως ἐλθόντες λάβωσι μέρος εἰς τὴν συζήτησιν.

Μετά τινα εἰπόντα, ὅτι περιττὸν εἶναι καὶ τὸ ν' ἀποφανθῇ ἡ Βουλὴ ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης, διότι πάντες οἱ βουλευταὶ ὄντες σύμφωνοι, συναισθάνονται τὴν ἀνάγκην καταλληλοτέρου περὶ ἀπογραφῆς νόμου· ἡ Βουλὴ ἀνέβαλεν ἐπὶ τὴν αὔριον τὴν περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἀπόφασίν της, ὁ δὲ πρόεδρος ἀναγγελάς, ὅτι ἀντικείμενον συζητήσεως θέλει εἶναι ἡ ἐπὶ τῆς διαθήκης τοῦ μακαρίτου Στουρνάρη ἀπόφασις τῆς Βουλῆς, ὡς καὶ ἡ

ἐξέλεγξις τοῦ ἀπολογισμοῦ τοῦ 1850, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν ἐν ὥρᾳ μεσημβρίας.

Ὁ πρόεδρος — Οἱ γραμματεῖς
ΕΥΣΤ. Μ. ΠΑΡΙΣΗΣ — Π. Κ ο λ π ο δ ά ν ο ς

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Ο'.

Τῆς 25 Ἰουνίου 1853.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀναγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εἰσαθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν ὑπό τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἀναγγελθέντος, ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τῶν πρὸς τὴν Βουλὴν δεδομένων ἀναφορῶν, ἀνεγνώσθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 48 περίληψις ἀναφορᾶς τοῦ Δ. Παπανικολῆ, δι' ἧς ἐξαιτεῖται νὰ δοθῇ εἰς τοὺς κατονομαζομένους συναγωνιστάς του ἀμοιβὴ ἀνάλογος καὶ γῆ ἐθνικὴ συμφώνως μὲ τὰ περὶ τούτου ἀποφασισθέντα ἕνεκα τῆς διαπραχθείσης ἐν Ἐρισσῷ πράξεως τῶν πυροπλικῶν· ἀνεγνώσθη δὲ καὶ ἡ ἐπ' αὐτῆς γνώμη τῆς ἐπιτροπῆς, ἔχουσα οὕτως·

« Ἡ ὑπὸ τὸν ἀριθ. 48 νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν ὑπουργεῖον, διὰ νὰ λάβῃ πρόνοιαν περὶ τῆς ἀμοιβῆς τῶν ὑπὲρ πατρίδος κατὰ θάλασσαν ἀγωνισαμένων. »

Ἐπὶ ταύτης λαβών τις τὸν λόγον, ἔλεξε τάδε·

Ἡ μακαρία καὶ τρισένδοξος ἐποχὴ τοῦ ἀγῶνος! ὦ ἐποχὴ ἁγία, καθ' ἣν ὁ Ἕλλην ἀριστερώνων εἰς τὸ ἕλος τοῦ Ὑψίστου καὶ εἰς τὴν εὐγνωμοσύνην τῆς πατρίδος τοὺς γηραιοὺς γονεῖς, τὴν νέαν σύζυγον καὶ τ' ἀνήλικα τέκνα του, προσήρχετο ἑκουσίαν θυσίαν τῶν ἐλευθερίας τοῦ Ἔθνους! ὦ ἐποχὴ πλήρης πατριωτισμοῦ καὶ αὐταπαρνήσεως! ἐπάνελθε, ἐποχὴ ἁγία, ἐπάνελθε διὰ νὰ ἴδωσιν οἱ νέοι καὶ πεισθῶσιν οἱ ἀμοιβόλλοντες, πόσον θαυμαστουργὸς εἶσαι, πόσον ἀξία λατρείας ὑπάρχεις. Ναί· ἂς ἐπανέλθῃ ἡ μεγάλη, ἡ μακαρία ἐκείνη ἐποχή, καὶ πρῶτοι ἡμεῖς οἱ ἐπιζῶντες γέροντες τοῦ ἀγῶνος οἱ πρὸ τινων θεωρούμενοι σήμερον ἐτώσιον ἄχθος ἀρούρης, θέλομεν ἀποδείξει καὶ πάλιν, ὅτι αἱ δυνάμεις ἡμῶν δὲν μένουν αἱ αὐταί, τὸ φρόνημα ἅμως καὶ ἡ καρδία ἀκμάζουν, καὶ ὅτι ἡ ἐκ τῶν πολυετῶν καὶ πολυειδῶν παθημάτων πεῖρα μᾶς δίνει κατεργαστέα.

ἡ φλογάτα ὅσον καὶ ἂν παλαιωθῇ, πάλιν θερμαίνει πλέον τὸν μεταξωτοῦ μανδύου. Ἀκούσατε, Κύριοι βουλευταί, καὶ τὴν ἀναφορὰν τοῦ γενναίου Παπανικολῆ καὶ τὰς σεβαστὰς ἀποράσεις τοῦ Βουλευτικοῦ καὶ Ἐκτελεστικοῦ· τὰς λέγω δὲ σεβαστάς, διότι αἱ πράξεις τῶν ἀθανάτων ἐκείνων ἀρχῶν, κατὰ τὰ πρῶτα μάλιστα ἔτη τοῦ ἀγῶνος, ὑπηγορεύοντο ἀπὸ αἴσθημα ἀκραιφνοῦς πατριωτισμοῦ. Εὐτυχήσας νὰ εὑρεθῶ κατὰ τὸ **1821** ἐντὸς ἑλληνικῆς ὁλκάδος καὶ ἀπέναντι τῶν κινητῶν βεζουβίων, τῶν ἐξερευγομένων πανταχόθεν τοῦ θανάτου τὰς φλόγας, φρίττω τῇ στιγμῇ ταύτῃ, ἂν καὶ παρῆλθον **32** ἔτη, φρίττω ἐνθυμούμενος, ὅτι ὀλίγοι τότε ἀρειμάνιοι ἄνδρες, ἐπιβάται ἀκατίων, κατεσκόρπιζον εἰς τὰ ὕψη τοῦ οὐρανοῦ καὶ εἰς τὰ βάθη τῆς θαλάσσης τὰς μεταβατικὰς αἴτνας τῶν Τούρκων!

» Καθὼς τοῦ Ταύρου ἀμαυροτάτας
βλέπεις μακρόθεν τὰς ὑποψίας,
τὰς κορυφάς του δ' ἐξ ἐναντίας
μέσα εἰς σύννεφα λευκοτάτας·
» Οὕτω τὰ ξύλινα τὰ νησία,
οἱ τριπλοῖ στόλοι τῶν ἀντιθέων,
ἦσαν ὡς πρόποδες τῶν ὀρέων,
ὡσὰν δὲ σύννεφα τὰ ἱστία.
» Βλέπων τοὺς στόλους ἔστην Προποντίδα,
ὁ Μαχμούτ χαίρει χαρὰν θηρίων,
φαντάζετ' αἵματα πολεμίων,
καὶ θριαμβεύει μὲ τὴν ἐλπίδα.
» Γράφει, σφραγίζει κ' εὐνοῦχον κράζει·
« τὸ ἱερόν μου τοῦτο τὸ γράμμα
ς' τὸν ναύαρχόν μου στεῖλ' ἐν τῷ ἅμα. »
Καὶ ὁ μὲν τῶν Μαῦρων αὐτὰ προστάζει.
» Ἡ Ἑλλὰς ἕνα λαιμὸν ἂν εἶχε,
ναί, Γραικῶν θέλω πανωλεθρίαν
μὲ πῦρ, μὲ ξίφος, μ' αἰχμαλωσίαν. »
Αὐτὰ τὸ πρόσταγμα περιεῖχε!
» Ἆ! θεϊλὲ Τοῦρκε, ὀπίσω φεῦγε·
ἐμπρός, ὦ Ἕλληνες· θραύσατέ τον,
κ' εἰς τὸν ἀέρα τινάξατέ τον.
Ὦ χαίρετ' ἄνδρες, Ἕλληνες εὖγε!! »

Αὐτοὶ λοιπὸν οἱ εἰς τὸν ἀέρα τινάσσοντες τὰ ξύλινα νησία παρουσιάζονται σήμερον διὰ τοῦ Παπανικολῆ εἰς τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ ἔθνους ζητοῦντες ὄχι ἀμοιβήν, ὄχι δόξαν, διότι

τὰ ἀπαράμιλλα ἔργα των εἶναι ἀνώτερα πάσης ἀμοιβῆς· διότι ἡ δόξα δὲν δωρεῖται, ἀλλ' ἀποκτᾶται δι' ἔργων, οἷα εἶσι τὰ ἔργα τῶν ἀθανάτων πυρπολιστῶν μας· ἀλλὰ ζητοῦντες παρ' ἡμῶν τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ ἔθνους νὰ πράξωμεν ὅ,τι ἔπραξαν καὶ αὐτοί, μᾶς λέγουν, «καθὼς ἡμεῖς ἐπράξαμεν τὸ καθῆκόν μας, προσενεχθέντες αὐθορμήτον ὁλοκαύτωμα εἰς τὸν βωμὸν τῆς πατρίδος, (ὁποία εὐγενὴς μετριοφροσύνη νὰ ὀνομάζουν καθῆκον τὴν τοσαύτην θυσίαν) οὕτω καὶ ὑμεῖς, Κύριοι βουλευταί, πράξατε τὸ καθῆκον Σας.» Καὶ καθῆκον μας, κύριοι, εἶναι νὰ εἴπωμεν εἰς τὴν Κυβέρνησιν, ὅτι ἡ Βουλὴ ἐκφράζει τὴν ζωηρὰν ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ ἴδῃ πλέον πεπαυμένην τὴν ἀναξιοπάθειαν τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν καὶ τὴν δυσπραγίαν τῶν ἐπιζώντων πυρπολιστῶν, ἐφαρμοζομένης καὶ εἰς αὐτοὺς τῆς ὑπ' ἀριθ. **1952** ἀπὸ **28** Ἰουνίου **1822** ἀποράσεως τοῦ Ἐκτελεστικοῦ.

Προσέθηκεν ἄλλος, ὅτι συμμεριζόμενος πληέστατα τοὺς λόγους τοῦ ἀγορεύσαντος, οὓς ἀναγνωρίζει ὡς ὑπηγορευμένους ἀπὸ πατριωτισμοῦ αἴσθημα, παρατηρεῖ, ὅτι δυστυχῶς ὁ ἀγὼν δὲν ἰκανοποιήθη ἐν γένει, ἡ δὲ ἀπόφασις, περὶ ἧς ἐλάλησεν ὁ προαγορεύσας, περιορίζει πολὺ τοὺς ἔχοντας δικαίας ἀξιώσεις ἀμοιβῆς, ἐν ᾧ εἷς Καρυδιώτης π. χ. Θεοφιλόπουλος τοὔνομα, οὐδεμιᾶς ἀμοιβῆς ἠξιώθη, καὶ τοι παρευρεθεὶς εἰς τὴν ἐν Ἐρισσῷ διαπρεπεστάτην πεισθεῖσαν περίδοξον πρᾶξιν τῶν πυρπολιστῶν ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ ἀναφερομένου Παπανικολῆ. Ἐν τούτοις συμφώνων, ὡς εἶπε, μετὰ τοῦ προαγορεύσαντος, ἐκφράζει μόνον τὴν ἐπιθυμίαν νὰ ἐπεκταθῇ ἡ δίδουσα ἀμοιβὴ ἐφ' ἅπαντας ἐν γένει τοὺς ἀληθῶς ἀγωνιστάς.

Καὶ ἄλλος δέ τις ἐπέφερεν, ὅτι ἤθελεν εἶναι δι' αὐτὸν παράλειψις καθήκοντος, ἔλλειψις δικαιοσύνης, ἐὰν δὲν ἐλάμβανε τὸν λόγον, μολονότι οἱ πρὸ αὐτοῦ ἀρκετὰ εἶπον. Πράττει δὲ τοῦτο, διότι ὑπῆρξε μάρτυς τῶν τριῶν λαμπρῶν ναυμαχιῶν, καθ' ἃς οἱ πυρπολισταὶ ἔπραξαν ἔργα τεράστια, ἔργα μὴ ἔχοντα σύγκρισιν πρὸς πολλὰς ἄλλας ἀριστείας. Διὸ συμφώνων μετὰ τοῦ κατὰ πρῶτον ἀγορεύσαντος πρὸς ἀπόδοσιν τῆς ἱερᾶς ταύτης ὀφειλῆς, συνίστησιν ὅπου δεῖ τὴν αἴτησιν τοῦ ἀναφερομένου, ἵνα ληφθῇ πρόνοια ὑπὲρ τῆς δικαιώσεως αὐτοῦ μετὰ τῶν ἐν τῇ ἀναφορᾷ μνημονευομένων συντρόφων του· ἀδιάφορον δὲ εἶναι ἂν πολλοὶ τῶν ἀπόντων πυρπολιστῶν καὶ ἀγωνιστῶν δὲν ἐμπεριέχωνται εἰς τὴν ἀπόφασιν τοῦ Ἐκτελεστικοῦ. Ἐπὶ τέλους προσθέτει, ὅτι δὲν ἐπεθύμει οὐδεὶς τῶν πυρπολιστῶν νὰ τάσσηται ἐν ἀργίᾳ· ἐπεθύμει ἕκαστος τούτων νὰ ἔχῃ ἀνάλογον τῶν θυσιῶν

του βαθμόν· επεθύμει ν' απολαύη τῆς πρεπούσης τιμῆς, καθ' ὅσον επαναλαμβάνει, ὅτι διὰ τῶν εὐγενῶν ανδραγαθιῶν των ὠφέλησαν περιφανῶς τὴν πατρίδα.

Προσέθηκεν ἄλλος, ὅτι δὲν λαμβάνει τὸν λόγον ἀπὸ κενῆς φιλοτιμίας ἢ ἐπιδείξεως, ἀλλὰ ἀπὸ αἴσθημα ψυχικοῦ πόνου, βλέπων ὅτι καὶ σήμερον ὑπάρχουν ἀγωνισταὶ, οἵτινες μετὰ 30 ἐτῶν ἀποκατάστασιν ἐπαιτοῦσιν τὸν ἄρτον τῆς συντηρήσεως, ἐνῷ γενναία τοὺς ὠφείλετο ἀμοιβή. Ἂς παρατηρήσῃ δ' ἕκαστος, ὅτι οὐδεὶς ἄλλος λαὸς ὡς ὁ ἡμέτερος ἀμαθὴς, ἀδύνατος καὶ γυμνὸς ἐτόλμησε ν' ἀποδυθῇ πρὸς τὸν μέγιστον τῶν ἀγώνων κατὰ μιᾶς καλοσσιακῆς ἐξουσίας, ὁποία ἡ αὐτοκρατορικὴ Τουρκία, ἥτις εἶχεν εἰς τὴν διάθεσίν της ἄπειρα μέσα καὶ ἐβοηθεῖτο ὑπὸ συμμάχων πολλῶν καὶ μεγάλων. Ἡ κυρώπη μετέωρος ἱσταμένη κατ' ἀρχὰς καὶ μὴ ἐλπίζουσα τὴν πρόοδον τοῦ ἀγῶνος, ἔκλινεν αἴρνης ὑπὲρ τῆς εὐοδόσεως αὐτοῦ, ἅμα ἰδοῦσα, ὅτι τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος ἤξιζε τύχης καλλιτέρας ἢ ἐκείνης, καθ' ἣν διετέλει ὑπὸ τὸν ζυγὸν βαρβάρου κατακτητοῦ· ὅθεν καὶ παρέσχε μετὰ προθυμίας καὶ γενναιότητος τὴν ἀποτελεσματικὴν συνδρομήν της. Ἀλλ' ἐνῷ ὁ ἑλληνικὸς λαὸς τοιοῦτος ὤν, τοιαῦτα ἐπεχείρησε καὶ κατώρθωσε διὰ τῶν ἐκουσίων καταστροφῶν του, δὲν ἔτυχεν ἀμοιβῆς ἀξίας τῆς προαιρέσεως καὶ τῶν ἔργων του. Ἐκ τούτου ὁ ἱερὸς ἐκεῖνος ἐνθουσιασμὸς ἐξέλιπεν ἀπὸ τὰς καρδίας πάντων, ἐνῷ τοὐναντίον ὠφείλομεν, ἐὰν ἡ ὀργάνωσις μᾶς ὡδήγει, νὰ καλλιεργήσωμεν καὶ περιποιηθῶμεν αὐτὸν, ἀνταμείβοντες τὴν ἀρετὴν ἐπαξίως. Ἀλλ' εἰς μάτην τοσάκις εἴπομεν πάντες, ὅτι οἱ ἀληθῶς πραγματικοὶ ἀγωνισταὶ περιϋβρίσθησαν, ἐταπεινώθησαν, ἠδικήθησαν, καὶ ἀποκαρτερήσαντες ἀπώλοντο ἀναξίως· εἰς μάτην εἴπομεν τοσάκις καὶ ἐπαναλαμβάνομεν, ὅτι αἱ συντάξεις ἔπρεπε καὶ πρέπει νὰ διαταθῶσι δικαιότερον, νὰ δοθῇ δηλ. περισσότερον πρὸς ἐκείνους καὶ μόνους, πρὸς οὓς ὀφείλεται νὰ δοθῇ, καὶ οἵτινες ἀναξιοπαθοῦσιν, ἐνῷ ἄλλοι παρ' ἀξίαν λαμβάνουσιν ἀμοιβάς. Ὅλα δὲ ταῦτα γίνονται ἐναντίον ἱερῶν καὶ ἐθνικῶν ἀποφάσεων, καθ' ὅσον καὶ ἡ τελευταία ἐν Ἀθήναις ἐθνικὴ Συνέλευσις ὥρισε διὰ ψηφίσματός της τὴν δικαίωσιν τοῦ παρελθόντος, συστήσασα τοῦτο σπουδαίως εἰς τὴν Κυβέρνησιν ὡς ἓν τῶν πρωτίστων καθηκόντων αὐτῆς, διότι τοιοῦτον τὸ ἐθιώτης καὶ ὁ ἀοίδιμος Κυβερνήτης, ὅστις ἅμα ἀναλαβὼν τὴν διεύθυνσιν τῶν πραγμάτων, εὐθὺς ἐσκέφθη καὶ ἐμελέτησε πῶς τρόπῳ νὰ ἱκανοποιήσῃ τοὺς ἀγῶνας καὶ τὰς θυσίας τῶν Ἑλλήνων. Ἂς εἴπωμεν λοιπὸν καθαρὰ, ὅτι παρα-

γνωρισθείσης σήμερον τῆς δικαιώσεως τοῦ παρελθόντος, ὁ ἐθνικὸς ἐκεῖνος ἐνθουσιασμὸς ἐσβέσθη, καὶ ἂν ποτε ζητήσωμεν αὐτὸν εἰς περαίωσιν τοῦ μεγάλου ἔργου, διότι ἀληθῶς ὁ ἀγὼν τοῦ 1821 εἰσέτι δὲν ἐτελείωσε, θέλομεν τὸν εὕρει ψυχρὸν καὶ ἀκίνητον.

Καὶ ἄλλος μετ' αὐτὸν ἐξέθηκεν, ὅτι ἐκ πρώτης ἀρχῆς δὲν ἐλήφθη πρόνοια συμφώνως μὲ τὰς ἀποφάσεις τοῦ ἔθνους ὑπὲρ τῶν ἀγωνιστῶν καὶ τῶν θυσιασάντων τὰς περιουσίας των, ἐντεῦθεν δ' ἐγκατελείφθησαν εἰς τὴν διάκρισιν τῆς τύχης οἱ ἐπιζῶντες ἀγωνισταὶ, καθὼς καὶ αἱ χῆραι καὶ τὰ ὀρφανὰ τῶν ἐν πολέμῳ πεσόντων καὶ τῶν ἐξ ἀδικίας ἀπολεσάντων. Ἀνάγκη λοιπὸν ν' ἀπαιτήσωμεν τὴν ἐκτέλεσιν τῶν προεψηφισμένων ὑπὸ τῶν ἐθνικῶν Συνελεύσεων, διότι ἄλλως οὐδὲ ὕπαρξιν ἐθνικὴν πρέπει νὰ εἴπῃ τις ὅτι ἔχομεν.

Μετὰ τοῦτον ἐπανέλαβεν ὁ κατὰ πρῶτον ἀγορεύσας, ὅτι ὁ ἑλληνικὸς ἀγὼν μὴ περαιωθείς, ἤρχησε μόνον, καὶ δύναται νὰ εἴπῃ, ὅτι μᾶς ἐλλείπουσιν ἔτι τὰ 9/10 αὐτοῦ. Ἂν δὲ πρὸ εἴκοσιν ἐτῶν διάγωμεν ἐν εἰρήνῃ, τοῦτο εἶναι θεία οἰκονομία διὰ ν' ἀποδειχθῇ, ὅτι ἡ μικρὰ αὕτη ἑλληνικὴ γῆ, τὸ μικρὸν τοῦτο Κράτος εἰς διάστημα τοσοῦτον βραχὺ ἔκαμε γιγαντιαίας προόδους καὶ ὑλικῶς καὶ διανοητικῶς μ' ὅλα τὰ πανταχόθεν ἀναρυέντα προσκόμματα· προόδους ἱκανὰς νὰ πείσωσι πλέον τοὺς χριστεπωνύμους μοναρχας, καὶ ἰδίως τὰς τρεῖς εὐεργέτιδας Δυνάμεις, ὅτι ἡ μικρὰ αὕτη Ἑλλὰς δικαιοῦται νὰ προσδοκᾷ, ὅτι ταχέως ἡ ἰσχυρὰ καὶ δικαία ἀρωγή των θέλει τῇ δώσει νέαν ἀρμὴν νὰ εὐλογῇ τὰ σεβαστά των ὀνόματα.

Προσέθηκεν ἄλλος, ὅτι ὁσάκις ἀναμνήσεις γενναῖαι μᾶς φέρουσιν εἰς τὸ παρελθὸν, παρουσιάζονται πολλὰ τὰ ἔχοντα σχέσιν μετ' αὐτοῦ. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς, ὅτι πολλὰ τμήματα, καὶ τοι ἀξιούμενα ἐθνικῆς ἀμοιβῆς καὶ περιθάλψεως, δὲν ἀντεμείφθησαν ἐπαξίως, ἀλλ' ἐν ᾧ δὲν ἀποδίδει σκοπὸν πλάγιον εἴς τινα τῶν προαγορευσάντων καὶ τοὐναντίον ἐκτιμᾷ τὸν πατριωτισμὸν αὐτοῦ, προσθέτει ὅμως, ὅτι δὲν εἶναι εὔκολον νὰ φθάσωμεν διὰ μιᾶς εἰς τὸ ἀποτέλεσμα ἐντελοῦς ἱκανοποιήσεως ὅλων τῶν ἐκ τοῦ παρελθόντος ἀπαιτήσεων. Ἡ τάξις τῶν πυρπολιστῶν, εἶναι βέβαιον, διεκρίθη τὰ μέγιστα ἐπὶ τοῦ ἐθνικοῦ ἀγῶνος καὶ τὰ ἡρωϊκὰ αὐτῶν ἔργα ἀνεγνωρίσθησαν ὑπὸ πάντων ὡς περάσια. Τὴν ἀλήθειαν ταύτην καὶ αὐτὸς ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν ὑπουργὸς διὰ τῆς ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐκθέσεώς του ἀναγνωρίζει καὶ μαρτυρεῖ. Τὰ ὀνομάζει δὲ περάστια, καθ' ὅσον ἐν τῇ μικρᾷ ἡλικίᾳ του ἐνθυμεῖται, ὅτι ἐν ᾧ μετὰ τὴν πυρπόλησιν τοῦ ἐν Χίῳ

δικρότου ὁ πυρπολιστὴς Πιπῖνος ἀπέβαινεν εἰς τὴν Ὕδραν, οἱ κάτοικοι ὅλοι πάσης ἡλικίας καὶ γένους ἔδραμον εἰς ὑποδοχήν του, προηγουμένων τῶν ἁγίων εἰκόνων, θέλοντες διὰ τοιαύτης ὑποδοχῆς νὰ ἐκφράσωσι ζωηρότερον τὰ αἰσθήματα καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην των ὅλην ὑπὲρ τῶν ἀτρομήτων καὶ ῥιψοκινδύνων πυρπολιστῶν. Ἐκτὸς δὲ τούτου, καὶ ὁ περίδοξος ναύαρχος Σαχτούρης συνίστα ὑπὲρ τοῦ πυρπολιστοῦ Γ. Θεοχάρη τὴν ἀπόδοσιν μεγάλων χαρίτων, ὡς διαπρέψαντος εἰς τὴν τῶν πυρπολικῶν χρῆσιν. Συμπεραίνει λοιπόν, ὅτι διὰ νὰ ἐκπληρωθῇ πιστῶς τὸ πρὸς αὐτοὺς καθῆκον τοῦ ἔθνους, πρέπει νὰ εὐχηθῶμεν ν' ἀποδοθῇ τέλος εἰς τοὺς πυρπολιστάς ὅ,τι δι' ἐθνικῶν ἀποφάσεων ἐψηφίσθη, καθ' ὅσον ἡ δικαίωσις ἡ ἀποδιδομένη πρὸς τούτους συνδέει τὸ παρελθὸν μὲ τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον.

Ἐπανέλαβεν ἄλλος, ὅτι εὐχαρίστως παρατηρεῖ εἰς τὰ πρόσωπα τῶν συναδέλφων του ὄχι, ὡς τινὲς ὑπέλαβον, ὀλιγωρίαν περὶ τὴν δικαίωσιν καὶ ἱκανοποίησιν τοῦ παρελθόντος, ἀλλὰ τὴν γενναιοτέραν συναίσθησιν ὑπὲρ τῆς ἐκπληρώσεως τοιούτου ἱεροῦ χρέους. Εὐχηθεὶς δὲ νὰ ἐκλείψωσι τοῦ λοιποῦ καὶ αἱ λέξεις αὐταί, αἱ διαιωνίζουσαι τὰς διαιρέσεις ἡμῶν, *Πελοποννήσιος ἢ Ῥωμελιώτης, αὐτόχθων ἢ ἐπήλυθων, ἀφωσιωμένος ἢ μή*, προσέθηκεν, ὅτι τοῦτο ὑπὲρ ἄλλοτε ἴσως καθίσταται ἀναγκαῖον, ἀφοῦ ἤδη ἡ θεία πρόνοια ἀπεράσισε νὰ μᾶς ἐκβάλῃ τῆς μέχρι τοῦδε ταπεινῆς θέσεώς μας. Διὸ καιρὸς νὰ θέσωμεν ὡς βάσιν τὴν ἠθικὴν καὶ τὴν ἀρετὴν καὶ ν' ἀποβάλωμεν ἀφ' ἡμῶν πᾶσαν σκέψιν πλαγίαν. Τὰ πάντα δὲ ἂς περιβάλῃ ἡ αὐταπάρνησις, ἥτις μόνη ὑπόσχεται τὴν βελτίωσιν τοῦ ἔθνους καὶ τὴν ἀπονομὴν δικαιοσύνης. Δι' ὅλα ταῦτα ὑποστηρίζει τὴν πρότασιν καὶ αὐτός.

Ἐνταῦθα κλεισθείσης τῆς συζητήσεως, ὁ πρόεδρος ἐπρότεινε τὸ ἑξῆς θέμα·

« Παραδέχεται ἡ Βουλὴ νὰ συσταθῇ εἰς τὸ ὑπουργικὸν Συμβούλιον ἡ ἀναφορὰ τοῦ Δ. Παπανικολῆ, ἵνα ἐφαρμόσῃ τοὺς ὅρους τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1293 ψηφίσματος καὶ εἰς τοὺς λοιποὺς πυρπολιστὰς τοὺς μὴ ἀναφερομένους ἐν αὐτῷ, ναὶ ἢ ὄχι; »

Αὕτη δὲ ἀπερρίπτατο καταφατικῶς δι' ἀναστάσεως.

Ἀνεγνώσθη ἔπειτα ἡ περίληψις τῆς ἀναφορᾶς τοῦ Ν. Γιαννουλάκη, ἀδελφοῦ τοῦ ἀποβιώσαντος Β. Γιαννουλάκη πυρπολητοῦ, ἡ δὲ Βουλὴ ἀπερρίπτατο νὰ παραπεμφθῇ ἐπίσης εἰς τὸ ὑπουργεῖον, ἵνα

συμπεριληφθῇ καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ μεταξὺ τῶν δικαιουμένων εἰς ἀποζημίωσιν πυρπολιστῶν.

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 3. Μ. Μ.

Ὁ πρόεδρος

ΕΥΣΤ. Μ. ΠΑΡΙΣΗΣ

Οἱ γραμματεῖς

Τ. Γ. Μαυρομμάτης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΟΑ'.

Τῆς 4 Ἰουλίου 1853.

Συνελθόντων περὶ τὴν 11 τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν ὑπό τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Παρελθόντες ἐν πρώτοις οἱ ἑρεξῆς εἰσηγηταὶ ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τῶν ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν, Ἐξωτερικῶν καὶ Δικαιοσύνης ὑπουργείων διὰ τὸ 1854 ἔτος, ἀνέγνων τὰς ἐπ' αὐτῶν ἐκθέσεις των, ἐχούσας οὕτω·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

« Ὁ εἰδικὸς προϋπολογισμὸς τῶν ἐξόδων τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν διὰ τὸ ἔτος **1854**, τὸν ὁποῖον ἐπεξειργάσθη ἡ ἐπιτροπή σας, εἶναι ὅμοιος μὲ τὸν τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους, τὸν ὁποῖον πρὸ μικροῦ ἐψηφίσαμεν, ἐκτὸς μικρῶν διαφορῶν ἐπὶ πλέον καὶ ἔλαττον, αἵτινες ἐν γένει ἀποτελοῦσιν αὔξησιν κατὰ δραχμὰς **36,635:31**. Ἐπειδὴ δὲ τὰς προστεθείσας δαπάνας προκαλεῖ ἡ ἀνάγκη τῆς ὑπηρεσίας καὶ εἶναι ἀποχρώντως δικαιολογημέναι ἐκ τῆς ἐκθέσεως τοῦ Κ. ὑπουργοῦ ἡ ἐπιτροπή σας μὴ ἔχουσα νὰ φέρῃ οὐδεμίαν παρατήρησιν, προτείνει τὴν καθ' ὁλοκληρίαν παραδοχὴν τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος προϋπολογισμοῦ ὅπως ἔχει.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ **27** Ἰουνίου **1853**.

Ἡ ἐπιτροπὴ

Ν. Μπούκουρας, Κ. Δαρειώτης, Ἠλ. Παπαδιὸς,
Δ. Μητσάκης, Σ. Χ. Στεφανόπουλος, Ὁ εἰσηγητὴς
Σ. Κοπανίτσας Ἐμμ. Μιλετόπουλος, Χ. Θεοχαρόπουλος.»

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Ἡ ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐπιτροπὴ τῆς Βουλῆς λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργείου διὰ τὸ ἔτος 1854, καὶ εὑροῦσα αὐτὸν σύμφωνον μὲ τὸν τοῦ 1853, ἐξαιρουμένης αὐξομειώσεώς τινος εὐλογοφανοῦς, παρεδέχθη αὐτὸν καὶ προτείνει τὴν ἐπιψήφισίν του εἰς τὴν Βουλήν. Ἡ ἐπιτροπὴ ἐν τούτοις νομίζει ἀναγκαῖον νὰ παρατηρήσῃ, ὅτι ἡ Κυβέρνησις ὀφείλει πλέον νὰ ἀποπερατώσῃ ὅσον τὸ δυνατὸν ταχύτερα τὰς ἀναγκαίας εἰς τὸν Μικτὸν Ἐπιτροπὴν ἐκθέσεις διὰ νὰ μὴ ἐπιβαρύνηται μὲ περιττὰ ἔξοδα τὸ δημόσιον.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 27 Ἰουνίου 1853.

Ἡ Ἐπιτροπὴ

Ν. Μπούκουρας	Κ. Δεληγιώργης	Σ. Χ. Στεφανόπουλος
Ἐμμ. Μελετόπουλος	Χ. Θεοχαρόπουλος	Ἠλ. Παπαδάκης
Δ. Μητσάκης		

Ὁ εἰσηγητὴς
Σ. Κυπαρίττας.»

ΕΚΘΕΣΙΣ

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Ἐπιξεργασθεῖσα ἡ ἐπιτροπή σας τὸν προϋπολογισμὸν τῶν ἐξόδων τοῦ ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης τοῦ 1854 ἔτους, καὶ εὑροῦσα αὐτὸν ὅμοιον σχεδὸν μὲ τὸν παρὰ τῆς Βουλῆς ψηφισθέντα προϋπολογισμὸν τοῦ 1853, μὲ τὴν παρατήρησιν, ὅτι ἡ ἐκ δρ. 12,690 : 51 φαινομένη ἐλάττωσις προκύπτει ἀπὸ καθυστερήσεις παρελθόντων ἐτῶν, αἵτινες ὑπῆρξαν πλειότεραι κατὰ τὸ 1853, διότι τὰ ἔξοδα ταῦτα αὐξομειοῦνται κατὰ τὰς περιστάσεις, συνιστᾷ αὐτὸν εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τῆς Βουλῆς ὡς ἔχει.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 1 Ἰουλίου 1853.

Ἡ ἐπιτροπὴ

Ν. Μπούκουρας,	Κ. Δεληγιώργης,	Ἠλ. Παπαδάκης,
Σ. Χ. Στεφανόπουλος,	Ἐμ. Μελετόπουλος,	Δ. Λύγερινός.
Ε. Οἰκονομόπουλος.		

Ὁ εἰσηγητὴς
Δ. Μητσάκης.»

Μετὰ ταῦτα, συνανέβησαν τῆς Βουλῆς, εἷς τῶν γραμματέων ἀνέγνω ἀναφορὰν τῶν βουλευτῶν Ναυπακτίας Ἰω. Φαρμάκη καὶ Ν. Σιομάνη, δι' ἧς ἐκτιθέντες τὰς πρὸς τὴν πατρίδα πολιτικὰς καὶ στρατιωτικὰς ἐκδουλεύσεις τοῦ μακαρίτου Κ. Καναβοῦ, ἐζητοῦντο ν' ἀναρτηθῇ τ' ὄνομά του μεταξὺ τῶν ἄλλων ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς Βουλῆς πρωταγωνιστῶν.

Ἐπὶ ταύτης λαβὼν τὸν λόγον ὁ βουλευτὴς Μεσολογγίου ἐξέθηκεν, ὅτι ἀναγνωρίζων μετὰ τῶν ἀναφερομένων τὰ δικαιώματα καὶ τὰς ἐκδουλεύσεις τοῦ μακαρίτου Καναβοῦ, παραδέχεται τὴν περὶ ἀναρτήσεως τοῦ ὀνόματός του γενομένην πρότασιν. Οὐχ ἧττον ὅμως θεωρεῖ ἀδικον νὰ μὴν ὑπάρχωσιν ἐν τῇ αἰθούσῃ καὶ τὰ ὀνόματα τοῦ ἐπισκόπου Μεσολογγίου Ἰωσὴφ Ῥηγῶ, τοῦ ἀληθοῦς αὐτοῦ μάρτυρος τῆς ἐπαναστάσεως, Χρ. Σταϊκου, Παν. Γαλάνη, Ἀθ. Κάτσικα ἐκ Μεσολογγίου, Σπύρου Καυκαμέλη, Π. Γουλιμῆ, Γ. Πεσλῆ, Α. Γριβογεώργη, Γ. Βαρνακιώτου καὶ Στάθη Κατσικογιάννη, ἅπαντα ὀνόματα πρωταγωνιστῶν ὑπὲρ πατρίδος πεσόντων καὶ μεγάλα ὑπὲρ τῆς εὐγνωμοσύνης τοῦ ἔθνους κεκτημένων δικαιώματα, ὡς δύνανται νὰ συνομολογήσωσιν οἱ συνάδελφοί του.

Προσέθηκεν ἄλλος, ὅτι πολλάκις γενομένου λόγου περὶ ἀναρτήσεως τῶν ὀνομάτων διαφόρων ἀγωνιστῶν, ἡ Βουλὴ μὴ δυναμένη νὰ ῥυθμίσῃ εἰς ἓν γενικὸν ἀποτέλεσμα διωρίσθη ἐπὶ τούτῳ ἐπιτροπήν. Παρατηρεῖ δὲ, ὡς καὶ ἄλλοτε, ὅτι ὅταν ζητοῦμεν ν' αὐξήσωμεν τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀγωνιστῶν, τοσοῦτον σμικρύνομεν τὸ μέγεθος τοῦ ἀγῶνος, καὶ πρὸς ἀποφυγὴν τοιούτου ἀτόπου προτείνει νὰ μὴ ἀναρτηθῶσιν ἐν τῇ αἰθούσῃ εἰμὴ μόνα τὰ ὀνόματα τῶν ἰστορικωτέρων ἀγωνιστῶν. Διὸ συνίστησεν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν νὰ ἐναπογραφῇ οὐ μόνον εἰς τὴν ἀνάρτησιν ὀνομάτων τοιούτων, μὴ ἀναρτηθέντων δυστυχῶς μέχρι τοῦδε, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ὁριζέτην πολλῶν ἐκ τῶν ὑπαρχόντων, ἀφ' οὗ δὲν ἔχουν τὰ ἀπαιτούμενα μεγάλα προσόντα. Ἐπειδὴ ὅμως ὁ προαγορεύσας ἀνέφερεν ὀνόματά τινα ἀγωνιστῶν, ἐφ' ὧν δύναται ἡ Βουλὴ νὰ ῥίψῃ μίαν ἀπόφασιν, προτείνει καὶ οὗτος ν' ἀναρτηθῶσι μετὰ τῶν ἀνωτέρω καὶ ἄλλων ὁμοίων ἀγωνιστῶν τὰ ὀνόματα, οἷον τὸ τοῦ Σταμέλλου, Ἀρβάνη, Βάρβογλη, Ἀντωνοπούλου, Γ. Δικμαντοπούλου, Παπαγεωργίου Περθικιώτου, Μήτρου Μποδίτσι καὶ λοιπῶν πολλαχῶς ὑπὲρ πατρίδος ἀγωνισαμένων.

Καὶ ἄλλος δέ τις ἐπέφερεν, ὅτι συμφώνων μετὰ τοῦ προαγορεύσαντος ὡς πρὸς τὴν ἀνάρτησιν μόνων τῶν ἐνδοξοτέρων ὀνομάτων τοῦ ἀγῶνος, προτείνει συνάμα νὰ προσδιορισθῇ καὶ βιβλίον, ἐν ᾧ νὰ ἐγγράφωνται τὰ ὀνόματα, αἱ πράξεις καὶ αἱ τύχαι ἑκάστου τῶν ἀγωνιστῶν τούτων ἐν εἴδει βιογραφίας.

Παρετήρησεν ἕτερος, ὅτι τὸ ἐλλεῖπες τοῦ ἔργου ἀποδεικνύουσιν αἱ συνεχεῖς ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου συζητήσεις, ἡ δ' ἐπιτροπὴ ὀφείλει τῷ ὄντι καὶ ν' ἀφαιρέσῃ τινὰ τῶν κακῶς

ἴσως ἀνηρτημένων ὀνομάτων. Ὑπῆρξαν πρόσωπα, τὰ ὁποῖα καὶ τοι μὴ λαβόντα ἄμεσον μέρος εἰς τὸν ἀγῶνα, προανήγγειλαν ὅμως καὶ προπαρεσκεύασαν διὰ τῶν ἔργων των τὴν ἑλληνικὴν ἐπανάστασιν, καὶ τοιοῦτοι εἰσὶν ὁ Δράκος Γρίβας, Μπουκουβάλας, Μητροπέτροβας καὶ λοιποὶ, τῶν ὁποίων τὰ ὀνόματα δίκαιον ἦτον νὰ κοσμῶσι τὴν αἴθουσαν τοῦ βουλευτηρίου, ὡς καὶ ἓν ἄλλο διάσημον πρὸ τοῦ ἀγῶνος ὄνομα οἰκογενείας, ἧς αἱ μεγάλαι πρὸς τὴν πατρίδα ἐκδουλεύσεις καὶ τὰ ἐκ τούτων δικαιώματα οὐδένα λανθάνουσι, διότι οὐδεὶς ἀγνοεῖ ὁποίων ἔτυχον περιθάλψεων παρὰ τῇ οἰκογενείᾳ Μουρούζῃ πολλοὶ τῶν Ἑλλήνων, καὶ ὅτι αἱ πρῶται πεσοῦσαι κεφαλαὶ ὑπὸ τὸν πέλεκυν τοῦ Σουλτάνου ἕνεκα τῆς ἐπαναστάσεως ἦσαν ἐκ τῆς οἰκογενείας ταύτης. Μετὰ τοσαύτας λοιπὸν θυσίας καὶ δικαιώματα ἄδικον θεωρεῖ νὰ μὴν ἀναρτηθῇ τοὐλάχιστον τὸ ὄνομα τοῦ Κωνστ. Μουρούζη.

Εἰπόντος δέ τινος, ὅτι πολλὰ πολλάκις ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἐρρέθησαν μέχρι τοῦδε, καὶ ὅτι πρέπει νὰ παύσωμεν ἤδη ἐπαναλέγοντες ὅσα καὶ ἄλλοτε εἴπομεν, ν' ἀφεθῇ δὲ εἰς τὴν ὑπάρχουσαν ἐπιτροπὴν ἡ πλήρης τοῦ ἔργου παραίωσις· παρετήρησεν ὁ πρόεδρος, ὅτι ἐὰν ἡ Βουλὴ ἀποφασίσῃ ν' ἀναρτηθῶσιν ὅλα τὰ μέχρι τοῦδε πραταθέντα καὶ προταθησόμενα ὀνόματα, πρέπει συγχρόνως νὰ σκεφθῶμεν καὶ περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἀναρτήσεως, διότι δὲν θέλει εἶναι δυνατὸν νὰ περιλάβῃ αὐτὰ ἡ αἴθουσα.

Ἐπέρερεν ἄλλος, ὅτι μὴ ἀρνούμενος τὰς θυσίας τοῦ ῥηθέντος Καναβοῦ, παρατηρεῖ, ὅτι δίκαιον εἶναι ν' ἀναρτηθῶσι καὶ τὰ ὀνόματα τοῦ Παναγιώτ. Σωτηροπούλου, Ἀθανασ. Σισμάνη καὶ Εὐθ. Βύδη, οἵτινες πολλῶν καὶ ἀνδρείων ἡγούμενοι μαχητῶν, τὰ μέγιστα συνετέλεσαν εἰς τὴν ἀνέγερσιν τῆς πατρίδος καὶ μεγάλας ἀπέκτησαν ἀξιώσεις εἰς τὴν εὐγνωμοσύνην τοῦ ἔθνους.

Προσέθηκεν εἰπὼν ἕτερος, ὅτι ὁ ἑλληνικὸς ἀγὼν δὲν εἶναι συμβὰν στιγμιαῖον, εἶναι ἔργον ὁλοκλήρων αἰώνων, ἀρχόμενον ἀπὸ τοῦ τελευταίου τοῦ Βυζαντίου Αὐτοκράτορος καὶ καταπαύον ἐπὶ τοῦ πρώτου Ἄνακτος τῆς Ἑλλάδος. Εἶναι λοιπὸν τὸ ἐξαγόμενον ὅλης αὐτῆς τῆς πολυχρονίου ἐργασίας, στηρίζεται εἰς ὅλων ἐν γένει τὰς πεποιθήσεις, εἶναι ἡ ἀτομικὴ ἑκάστου ἀξίωσις καὶ ἐντεῦθεν αἱ τόσαι διενέξεις καὶ ἀπαιτήσεις. Διὰ τοῦτο καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν εἰς τὴν Ποικίλην Στοὰν ἐνέγραψαν οὐ μόνον τὰ ὀνόματα τῶν ἐν Μαραθῶνι ἀγωνισαμένων, ἀλλ' ἁπάντων συγχρόνως τῶν πολιτῶν. Ἡ πρέπει λοιπὸν ἀρχόμενοι ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης νὰ ἐγγράψωμεν ὅλων ἐν γένει τῶν Ἑλλήνων τὰ ὀνόματα, ἢ ν' ἀφαιρέσωμεν ὅλα πρὸς ἀποφυγὴν πάσης διακρίσεως. Ἐπειδὴ δὲ ὁ μυθώδης τῷ ὄντι ἀγὼν τῆς Ἑλλάδος περιέχει τοὺς ἡμιθέους καὶ ἥρωάς του, προτείνει ν' ἀναρτηθῶσιν εἰς τὴν πρώτην σειρὰν αὐτῶν τὰ ὀνόματα, κάτωθεν δὲ νὰ συμπεριληφθῶσι πάντες οἱ τοῦ ἀγῶνος μετασχόντες.

Μετά τινα ἔτι μικρὰν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου συζήτησιν συμφωνησάσης τῆς Βουλῆς ν' ἀφεθῇ τὸ ἔργον τῆς ἀναρτήσεως εἰς τὴν ἐπὶ τούτῳ ἐπιτροπὴν, ἐγένετο κλήρωσις τῆς πρὸς ὑποδοχὴν τῆς Μεγαλειοτάτης Βασιλίσσης ἐπιτροπῆς, ἔλαχον δὲ οἱ Χ. Οἰκονομίδης, Στ. Στρανόπουλος, Γ. Πανοπριστόπουλος, Ν. Πιπράκος, Α. Μάμουκας, Ν. Σισμάνης, Ἰω. Δαμιανὸς, Σ. Κοπανίτσας, Α. Τατόπουλος καὶ Ἐμμ. Ἀντίπας.

Ἀκολούθως ὁ πρόεδρος ἀναγγείλας ὡς ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους διὰ τὸ **1854**, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν **1** μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
ΕΥ. Μ. ΠΑΡΙΣΙΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Τ. Γ. Μαυρομμάτης
Π. Καλποδίνος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΟΒ'.

Τῆς 2 Ἰουλίου 1853.

Συναλθόντων περὶ τὴν ἑνδεκάτην τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματείων.

Ἀναγγελθέντος, ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐσόδων τοῦ **1854**, ἀνεγνώσθη πρῶτον ἡ ἐπ' αὐτοῦ ἔκθεσις τῆς ἐπιτροπῆς, ἔχουσα οὕτως·

« Ἡ ἐπιτροπή σας λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸν προϋπολογισμὸν τῶν ἐσόδων τοῦ ἔτους **1854**, καὶ ἐπεξεργασθεῖσα αὐτὸν μετὰ τῆς δεούσης προσοχῆς, δὲν ἔχει νὰ ἐπιφέρῃ οὐδεμίαν αὔξομείωσιν τῶν ἐσόδων, διότι εἶναι ὅμοιος μὲ τὸν πρὸ ὀλίγου ψηφισθέντα τοῦ **1853**.

Ἴσως αἱ ἐπισυμβᾶσαι συμφοραὶ τῶν προϊόντων τοῦ τρέχοντος ἔτους κλονίζουσι τὴν πεποίθησιν τινῶν εἰς τὴν ὡς ἐγγιστα βεβαίωσιν τῶν ὑπολογισθέντων· ἀλλ' ἡ ἐπιτροπή σας ἔχουσα ὑπ' ὄψιν τὸν τοῦ 1853 ψηφισθέντα προϋπολογισμόν, ὅστις ἐπηρεάζετο ἀπὸ τὰς σεἰσεις καὶ τοὺς λόγους, οὓς ἐν τῇ ἐκθέσει του ὁ ὑπουργὸς ἀναφέρει, δὲν εἶδεν ἀσφαλῶς νὰ τὰ παραδεχθῇ ὡς ἐσημειώθησαν, καὶ ἐπομένως συνιστᾷ τὴν παραδοχὴν αὐτοῦ ὡς ἔχει μετὰ τοῦ συνοδεύοντος αὐτὸν νομοσχεδίου.

Δὲν ἐνόμισεν ἄσκοπον ἡ ἐπιτροπή σας νὰ ἐπαναλάβῃ καὶ ἤδη τὴν πολλάκις παρὰ τῆς Βουλῆς ἐκφρασθεῖσαν ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ ἐπισπευσθῇ καὶ ὑποβληθῇ εἰς τὴν ἐπιψήφισίν της νόμος, τροποποιῶν τὸν ἤδη ἐπὶ τῆς προικοδοτήσεως, διότι ἡ ἐπὶ πλέον ἀναβολὴ αὐτοῦ, διὰ τοὺς λόγους, οἵτινες ἐκάστοτε εἰς τὴν Βουλὴν ἀνεπτύχθησαν καὶ οὓς ἔχει ὑπ' ὄψιν της ἡ Κυβέρνησις, ἐπιφέρει σημαντικὴν βλάβην τοῦ τε δημοσίου καὶ τῶν προικοδοτηθέντων. Ἐπίσης δὲ νὰ ἐπιστήσῃ τὴν προσοχὴν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ εἰς τὴν αὔξησιν τῶν οἰκοδομῶν τῶν ἐν Κύθνῳ λουτρῶν, πρὸς τὸν σκοπὸν νὰ ἐπαυξηθῇ ἡ πρόσοδος αὐτῶν τοῦ δημοσίου καὶ νὰ γίνῃ χρήσιμος εἰς τὴν θεραπείαν πολλῶν πασχόντων, μὴ μεταβαινόντων ἐκεῖσε ἕνεκα τῆς ἐλλείψεως τῶν ἀναγκαίων δωματίων· καὶ ἐπὶ τέλους τὴν σύστασιν τῶν ποινικῶν ἐργοστασίων, πρὸς τὸ τέλος τοῦ ν' ἀναπτυχθῇ καὶ τὸ ἔσοδον τοῦτο, τὸ ὁποῖον, ἐκτὸς τῆς προσόδου, ἂν ἀφεύκτως θὰ ἐπιφέρῃ εἰς τὸ δημόσιον, θὰ γίνῃ πρόξενον τῆς ἠθικοποιήσεως τῶν φυλακισμένων καὶ διαδόσεως τεχνῶν, περὶ ὧν ἡ Κυβέρνησις ὀφείλει νὰ ἔχῃ ἰδιαιτέραν μέριμναν ».

Συναινέσαντος δὲ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ εἰς τὰ παρὰ τῆς ἐπιτροπῆς συνιστώμενα, ἀνεγνώσθησαν κατὰ σειρὰν ἅπαντα τὰ ἄρθρα τῶν Κεφ. Α. Β'. Γ'. Δ'. καὶ Ε. μηδεμιᾶς δὲ ἐπενεχθείσης παρατηρήσεως, ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως, ἔχοντα ὡς ἀκολούθως·

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ. Α'. Ἄμεσοι φόροι.

« Ἄρθρ.	1	Ἔγγειος φόρος καὶ δικαιώμ. ἐπικαρπίας	6235700
»	2	Φόρος ἐπὶ τῶν μελισσίων	55000
»	3	Ἔγγειος φόρος 3 τοῖς 0/0	119821
»	4	Φόρος ἐπὶ τῶν ζώων	1300000
»	5	» » ἐπιτηδευμάτων	250000
»	6	» » οἰκοδομῶν	160000.

ΚΕΦ. Β'. Ἔμμεσοι φόροι.

Ἄρθρ.	1	Τελώνια	3412592

»	2	Χαρτόσημον	1050000
»	3	Διάφορα δικαιώματα	392608.

ΚΕΦ. Γ'. Δημόσια καταστήματα.

Ἄρθρ.	2	Ταχυδρομεῖον	199000
»	3	Τυπογραφεῖον	5000.

ΚΕΦ. Δ'. Δημόσια νομίσματα καὶ κτήματα.

Ἄρθρ.	1	Μεταλλεῖα καὶ ὀρυκτά	502465
»	2	Ὕδατα θερμά	2000
»	3	Ἁλυκαί	460000
»	4	Ἰχθυοτροφεῖα	188103
»	5	Δάση	220017
»	6	Ἐλαιῶνες	380417
»	7	Σταφιδῶνες καὶ ἀμπελῶνες	156195
»	8	Περιβόλια καὶ ἄλλα κτήματα	212525
»	9	Κτήματα διοικούμενα δι' ἐπιστασίας	21900
»	10	Δημόσια κτίρια καὶ ἐργοστάσια	30320.

ΚΕΦ. Ε. Ἐκποιήσεις ἐθνικῶν κτημάτων.

Ἄρθρ.	1	Χρεωλύσια καὶ τόκοι προικοκτησιῶν	401970
»	2	Δεκαετεῖς πιστώσεις »	49390
»	3	» » ῥαρτῶν κτημάτων	38982.»

Γενομένης δὲ καὶ ἐφ' ἑκάστου τῶν ἀνωτέρω κεφαλαίων εἰδικῆς ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Κ. Σκουρλέτην καὶ Κ. Βλάμην, συνήχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον ἐν τῶν ψηφοφοριῶν πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὰ ποσὰ ἑνὸς ἑκάστου τῶν Κεφαλ. τούτων παμψηφεὶ διὰ ψήφων 71.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἐξῆς ζητήματος.

« Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὸ σύνολον τοῦ Κεφαλ. Ε. τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐσόδων τοῦ Κράτους διὰ τὸ ἔτος 1854, ὡς ἐν τοῖς καθ' ἕκαστα ἐψηφίσθη, ναὶ ἢ ὄχι; »

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Α. Ὀρεινός	Ν.	Δημήτριος Τσόκρης	
Ἀεων. Χρυσανθόπουλος		Ἀνδρέας Δανόπουλος	
Γ. Λογιωτατίδης	Ν.	Γεώργιος Τσόκρης	Ν.
Δημήτριος Γιαννούλης	Ν.	Ἀνδρέας Μεταξᾶς	
Δεωνίδας Ἐμπειρίκος		Γεώργιος Σκοῦφος	
Πέτρος Καμπάνης		Σταῦρος Βλάχος	

(Πρακτ. Βουλῆς, Σύνοδος Γ', Περίοδ. Γ', Τόμ. Α.) 45.

Δημήτριος Καλλιφρονᾶς	Ν.	Π. Κολποδίνες	
Ἀνδρέας Ἴσκος		Ἐμ. Ἀντίπας	
Δημήτριος Σκυλοδῆμος		Νικόλαος Δελιγιάννης	
Θεόδωρος Γρίβας		Εὐστ. Οἰκονομόπουλος	Ν.
Κωνστ. Γριβογεώργης	Ν.	Γεώργ. Πανοπριφτόπουλος	Ν.
Τατσέλος Μαυρομμάτης	Ν.	Γεώργ. Παπασπυρόπουλος	
Δ. Πετροπουλάκης		Ἐμ. Καραμάνος	
Πέτρος Τσαννετάκης	Ν.	Νικόλ. Ματθαίου	
Βασίλειος Σκαλτσοδῆμος		Ἀναγν. Κοντάκης	Ν.
Ἀναγνώσ. Παπαθανασίου	Ν.	Σ. Κοπανίτσας	
Ἐλευθέρ. Καλογερᾶς		Ἀν. Κορφιωτάκης	Ν.
Ἰω. Εὐγενίδης	Ν.	Ἐμ. Μελετόπουλος	Ν.
Ἀνδρέας Πέπας	Ν.	Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς	
Σταμάτιος Μήτσας	Ν.	Παναγιώτης Λαζαρής	
Γεώργιος Βελῆς	Ν.	Στάμος Μαυροδῆμος	Ν.
Δημήτριος Ζῶτος	Ν.	Α. Α. Εὐμολπίδης	
Γεώργιος Ἰω. Γιολδάσης		Ἠλίας Δωΐλας	
Μιχαὴλ Σισίνης	Ν.	Θεόδωρος Πετρινός	Ν.
Λύτανδρος Βιλαέτης		Κωνσταν. Μανέτας	
Στέφ. Στεφανόπουλος	Ν.	Παναγιώτης Βάρβογλης	Ν.
Ἀνδρέας Αὐγερινός		Δημήτριος Γ. Φιλάρετος	
Ἰωάννης Κλίμακας		Ἀναγ. Δεδόπουλος	
Α. Δημητρίου		Νικόλαος Μπούτουνας	Ν.
Π. Ζάνος		Δημήτριος Σακελλαριάδης	
Γρ. Βαλλιάνος		Γεώργιος Γουλιμᾶς	Ν.
Χρ. Δεμίδας	Ν.	Ἀλέξ. Κουμουνδουράκης	Ν.
Θ. Ζαΐμης	Ν.	Χρῆστος Οἰκονομίδης	
Χ. Θεοχαρόπουλος	Ν.	Κωνστ. Αἰμπερόπουλος	
Ν. Πετμεζᾶς		Βμ. Μοδινός	
Ἠλ. Παπαδαῖος	Ν.	Ἰω. Προβιλέγιος	Ν.
Γρηγόριος Κορφιωτάκης	Ν.	Δημ. Δημητρακόπουλος	
Γεώργιος Περωτᾶς	Ν.	Γεώργ. Κάνδυας	Ν.
Κωνσταντῖνος Νταγρῆς	Ν.	Φραγκίσκος Μαῦρος	Ν.
Ἰωάννης Βάχλας	Ν.	Ἰωάννης Φαρμάκης	Ν.
Ἀναγνώστης Π. Ἰωάννου	Ν.	Α. Παπαδημητριάδης	
Βελισ. Νικολαΐδης	Ν.	Ν. Σισμάνης	Ν.
Πέτρος Δελιγιάννης		Κωνσταντῖνος Ἀξελός	
Νικόλαος Μπούκουρας	Ν.	Χρῆστος Στ. Ἀντωνόπουλος	
Λάμπρος Ἰσκλός	Ν.	Γ. Μαδεμοχωρίτης	
Κωνστ. Λαμπρινόπουλος		Κίμων Χριστοδούλου	

Νικόλ. Πιεράκος	Ν.	Ζαννῆς Μαραγκός	Ν.
Γρηγ. Πατριαρχέας	Ν.	Μιχαὴλ Σολομός	
Σταυριανὸς Καπετανάκης	Ν.	Εὐστράτιος Παρίσης	Ν.
Δημ. Πικουλάκης	Ν.	Ἰωάννης Σαγρέδος	
Χαρ. Χριστόπουλος	Ν.	Δημήτριος Δρόσος	Ν.
Ζ. Α. Ζαρειφόπουλος	Ν.	Δημήτριος Πολυχρονόπουλος	Ν.
Νικόλαος Μοσχούλας	Ν.	Κυριάκος Πονηρόπουλος	Ν.
Γεώργιος Α. Ῥάλλης		Ἀναγν. Παπατσώρης	Ν.
Νάκος Πανουριᾶς		Γεώργιος Ι. Στάϊκος	Ν.
Παπακώνστας Τσαμάλας	Ν.	Ἀθανάσιος Καστανᾶς	Ν.
Κων. Βλάμης	Ν.	Α. Κιζάνης	Ν.
Περικλῆς Καλαμογδάρτης	Ν.	Ἰωάννης Δαμιανός	
Κ. Σκουρλέτης	Ν.	Λάζαρος Α. Γιουρδῆς	Ν.
Σιδέρης Πράτσικας		Ἰωάννης Γ. Κριεζῆς	Ν.
Παν. Πατρινός		Πέτρος Χ. Πέτρου	
Ἀνάργυρος Χ. Ἀναργύρου		Κ. Δυοβουνιώτης	
Νικόλαος Χ. Ἀναργύρου	Ν.	Μ. Χουρμούζης	Ν.
Ἀναγνώστης Τατόπουλος		Κ. Τσουκαλᾶς	Ν.
Κων. Δαρειώτης		Δημήτριος Μητσάκης	
Ἰω. Γεωργάρας	Ν.	Γεώργιος Ἀποστολίδης	Ν.
Γ. Νικολάου		Χρῆστος Κικίδης	
Ἀνδρέας Μάμουκας			

Ἀναγνωσθέντα ἔπειτα καὶ τὰ ἄρθρα 1—10 τοῦ Γ'. Κεφαλ. παρελείφθησαν μὲν ὡς κενὰ τὸ 3, 4 καὶ 10, τὰ δὲ λοιπὰ πάντα ἐγίνοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἕκαστον ἀναστάσεως, ἔχοντα οὕτως·

ΚΕΦ. Γ'. Διάφορα εἰσοδήματα.

«Ἄρθ. 1 Τόκοι ὑπερημερίας 160000
» 2 Πρόσοδοι κτημάτων κατακυρωθ. εἰς τὸ δημόσιον 14000
» 5 Ἀπόληψις ποινικῶν ἐξόδων 70000
» 6 » προκαταβληθ. ἐξόδων εἰς πολ. δίκας . 8000
» 7 » ἐξόδων ἀπαριθμήσεως ζώων κλπ. . 33000
» 8 Μερίσματα μετοχῶν εἰς τὴν τράπεζαν . . 85000
» 9 Τυχηρὰ εἰσοδήματα . . . . . 46460.»

Γενομένης δὲ ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ψηφολέκτας καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ Κεφαλ. ἀναβαίνοντος εἰς 416,460 δραχμὰς, ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, συνήχθη καθ' ὅμοιον τῷ προηγηθέντι πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὸ σύνολον αὐτοῦ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 71.

Ἀναγνωσθέντα δὲ καὶ τὰ ἄρθρα τῶν Κεφ. Ζ' καὶ Η. ἐπίσης ἐγίνοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἕκαστον ἀναστάσεως, ἔχοντα οὕτω·

Κεφ. Γ'. Ἐκκλησιαστικὰ εἰσοδήματα.

Ἄρθρ. 2 Πολυετεῖς ἐνοικιάσεις 79460
» 3 Μονοετεῖς 93000
» 4 Τόκοι ὑπερημερίας . . . . . 7000.

ΚΕΦ. Β. Ἔσοδα κλεισμένων χρήσεων.

Ἄρθρ 1 Ἔσοδα κλεισμένων χρήσεων 1250000
» 2 » ἐκκλησιαστικὰ κλεισμένων χρήσεων 21000:58.»

Γενομένης δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν Κεφαλ. τούτων εἰδικῆς ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ἐπιτηρούντων τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν, συνήχθη κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ προηγουμένῳ, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη ἑκάτερον τῶν Κεφαλαίων παμψηφεὶ διὰ ψήφων 71, ὡς παρεδέχθη ἐπίσης δι' ὁμοίας ψηφοφορίας καὶ τὸ Κεφ. Θ'. μὴ ὑποδιαιρούμενον εἰς ἄρθρα, ἔχον ὡς ἑρεξῆς·

« Κεφ. Θ'. Προκαταβολαὶ τῶν τριῶν Δυνάμεων διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ δανείου Ροτσχίλδ . . . . . 3,835,473:58.»

Περαιωθέντος ἐνταῦθα τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐσόδων τοῦ 1854, προὐτέθη εἰς συζήτησιν καὶ τὸ ἀφορῶν αὐτὸν νομοσχέδιον. Ἀναγνωσθέντα ἑπομένως τὰ ἄρθρα 1 καὶ 2 τοῦ νομοσχεδίου, μηδεμιᾶς ἐπενεχθείσης παρατηρήσεως, ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως, ἔχοντα οὕτως·

Ἄρθρον 1.

« Τῶν ἀμέσων καὶ ἐμμέσων φόρων, τῶν ἀπὸ δημοσίων κτημάτων καὶ νομημάτων προσόδων, καὶ ἐν γένει ὅλων τῶν εἰσοδημάτων τῶν εἰδικώτερον ἀπαριθμουμένων εἰς τὸν ἐπισυνημμένον πίνακα τῶν ἐσόδων καὶ τὰ προσηρτημένα εἰς αὐτὸν ἀναλυτικὰ φύλλα, θέλει ἐξακολουθήσει ἡ εἰσπραξις κατὰ τὸ 1854 ἔτος δυνάμει τῶν ὑπαρχόντων νόμων καὶ διαταγμάτων, καὶ τῶν ἐκδοθησομένων περί τινων ἐσόδων νόμων.

Ἄρθρον 2.

Τὰ ἔσοδα τῆς χρήσεως 1854 ὑπολογίζονται εἰς δραχ. δέκα ἑπτὰ ἑκατομμύρια, ἑπτακοσίας δέκα χιλιάδας, ἐννακοσίας εἴκοσι πέντε, ἀριθμὸς 17,710,925· προστίθενται δ' εἰς ταῦτα αἱ προκαταβολαὶ τῶν τριῶν Δυνάμεων ἐκ δραχμῶν τριῶν ἑκατομμυρίων, ὀκτακοσίων τριάκοντα πέντε χιλιάδων, τετρακοσίων ἑβδομήκοντα τριῶν καὶ λεπτῶν πεντήκοντα ὀκτὼ, ἀριθμ. 3,835 473:58, κατὰ τὰ εἰδικώτερον ἐν τῷ πίνακι τῶν ἐσόδων ἐνδιαλαμβανόμενα ».

Ἐγκριθέντος δὲ καὶ τοῦ τύπου τῆς ἐκτελέσεως, ἐγένετο ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ἀρχικοὺς ψηφολέκτας, ἐξ ἧς συνήχθη κατὰ πρωτόκολλον ἀπαράλλακτον τῷ προηγηθέντι, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὸ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 71, ἔχει δ' ὡς ἑρεξῆς·

ΟΘΩΝ κλπ.

« Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας διατάττομεν ὡς ἑξῆς.

Ἄρθρ. 1. Τῶν ἀμέσων καὶ ἐμμέσων φόρων, τῶν ἀπὸ δημοσίων κτημάτων καὶ νομημάτων προσόδων, καὶ ἐν γένει ὅλων τῶν εἰσοδημάτων τῶν εἰδικώτερον ἀπαριθμουμένων εἰς τὸν ἐπισυνημμένον πίνακα τῶν ἐσόδων καὶ τὰ προσηρτημένα εἰς αὐτὸν ἀναλυτικὰ φύλλα, θέλει ἐξακολουθήσει ἡ εἰσπραξις κατὰ τὸ 1854 ἔτος δυνάμει τῶν ὑπαρχόντων νόμων καὶ διαταγμάτων, καὶ τῶν ἐκδοθησομένων περί τινων ἐσόδων νόμων.

Ἄρθρ. 2. Τὰ ἔσοδα τῆς χρήσεως τοῦ 1854 ὑπολογίζονται εἰς δραχμὰς δέκα ἑπτὰ ἑκατομμύρια, ἑπτακοσίας δέκα χιλιάδας, ἐννακοσίας εἴκοσι πέντε, ἀριθμὸς 17,710, 925· προστίθενται δ' εἰς ταῦτα αἱ προκαταβολαὶ τῶν τριῶν Δυνάμεων ἐκ δραχμῶν τριῶν ἑκατομμυρίων, ὀκτακοσίων τριάκοντα πέντε χιλιάδων, τετρακοσίων ἑβδομήκοντα τριῶν καὶ λεπτῶν πεντήκοντα ὀκτὼ, ἀριθμ. 3,835,473:58, κατὰ τὰ εἰδικώτερον ἐν τῷ πίνακι τῶν ἐσόδων ἐνδιαλαμβανόμενα.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 1 Μ. Μ.

Ὁ πρόεδρος
ΕΥΣΤΡ. Μ. ΠΑΡΙΣΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Κ. Ντάγρης
Τ Γ. Μαυρομμάτης

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΟΓ'.

Τῆς 4 Ἰουλίου 1853.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Παρελθὼν ὁ εἰσηγητὴς ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργείου διὰ τὸ ἔτος 1854, ἀνέγνω ἔκθεσιν ἐπ' αὐτοῦ ἔχουσαν οὕτω·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

Ἡ ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους ἐπιτροπή.

«Ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας ἐκπαιδεύσεως, περιέχων τὰς ἐψηφισμένας καὶ κατὰ τὸ **1853** δαπάνας, φέρει διαφοράς·

Ἐπὶ πλέον μὲν τὰς ἑξῆς, ἤτοι

Ἐπὶ τοῦ κεφαλ. Θ΄. δι' ἐνιαύσιον μισθοδότησιν ἑνὸς καθηγητοῦ τῆς γερμανικῆς διαλέκτου	δρ.	3,000.
Ἐπὶ τοῦ κεφαλ. Ι΄. διὰ τὸν μετασχηματισμὸν εἰς σχολαρχεῖον τοῦ ἑλλην. σχολείου Ὕδρας . .	»	2,400.
Ἐπὶ τοῦ κεφάλ. ΙΔ΄. δι' ἀνέγερσιν ἐν Ἀθήναις μουσείου τῶν ἀρχαιοτήτων	»	10,000
		15,400.

Διὰ δὲ τῆς ζητηθείσης διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. **3275** δηλώσεως τοῦ Κ. ὑπουργοῦ·

Ἐπὶ τοῦ κεφαλ. ΙΒ΄. εἰς συνδρομὴν πρὸς ἔκδοσιν διαφόρων συγγραμμάτων	»	3,000.
Διὰ πληρωμὴν ἐξόδων μεταφορᾶς τῶν δωρουμένων εἰς τὴν δημόσιον βιβλιοθήκην βιβλίων.	»	500.
Ἐπὶ τοῦ κεφαλ. Ϛ΄. δι' ἐνοίκιον προλαβόντων ἐτῶν πρὸς ἐναπόθεσιν τῆς νομισματικῆς συλλογῆς	»	1,600.
		21,500.

Ἐπὶ ἔλαττον δὲ τὰς ἀκολούθους·

Ἐπὶ τοῦ κεφαλ. Ϛ΄. τὸ ψηφισθὲν κατὰ τὸ **1853** ὑπὲρ τῆς οἰκοδομῆς τοῦ Πανεπιστημίου ποσὸν	δρ.	12,000.
Ἐπὶ τοῦ κεφαλ. Ζ΄. τὸ ψηφισθὲν κατὰ τὸ **1853** δι' ἀναγκαίας ἐπισκευὰς τοῦ ἀστεροσκοπείου ποσὸν	»	500.
		12,500.

Μεταξὺ τῶν πραγματικῶν τούτων ἐλαττώσεων δὲν ἐλογίσθησαν καὶ ἄλλαι τινὲς τυπικαί, ὡς ἀποβλέπουσαι διαφόρους συντάξεις ὑριστερμένας, καὶ καταλογισθεῖσαι εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν, κατὰ τὸν λογιστικὸν νόμον.

Καὶ ἐπειδὴ ὅλαι αἱ σημειούμεναι εἰς αὐτὸν δαπάναι στηρίζονται εἰς νόμους καὶ ἀνάγκας κανονισμένας διὰ διαφόρων προϋπολογισμῶν, αἱ δὲ γενόμεναι αὐξήσεις ἀρκούντως διὰ τῶν ἀναφερομένων ἐν αὐτῷ λόγων δικαιολογοῦνται·

Διὰ ταῦτα γνωμοδοτεῖ ἡ ἐπιτροπὴ περὶ τῆς παραδοχῆς αὐτοῦ ὡς ἔχει.

Διελθοῦσα μετὰ ταῦτα ἡ ἐπιτροπὴ καὶ τὴν διευθυνθεῖσαν

παρὰ τοῦ προέδρου εἰς αὐτὴν ἀναφορὰν ἀπὸ 27 Ἰουνίου **1853** τοῦ ἐν Καλαβρύτοις ἑλληνικοῦ σχολείου διδασκάλου κατὰ τὸ **1846** Γ. Σπηλιωτοπούλου, δι' ἧς αἰτεῖ τὸν διὰ τὸ ἔτος τοῦτο καθυστεροῦντα αὐτῷ μισθὸν ἐκ δραχ. **1200**, παρατηρεῖ ὅτι ἡ αἴτησις τοῦ ἀναφερομένου εἶναι δικαιοτάτη καὶ διότι ἡ πληρωμὴ τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ ἐψηφίσθη διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ **1846**, καὶ διότι ἡ μισθοδότησις τῶν ἑλληνοδιδασκάλων ἀνάγεται εἰς τὰς δημοσίας ὑποχρεώσεις· διὸ γνωμοδοτεῖ ὅπως φέρῃ ἡ Βουλὴ τὰς δεούσας παρατηρήσεις ὑπὲρ τῆς δικαιώσεως τοῦ ἀναφερομένου.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 1 Ἰουνίου **1853**.

Ἡ ἐπιτροπὴ

Ν. Μπούκουρας,	Ἠλ. Παπαδαῖος,	Εὐς. Οἰκονομόπουλος,
Σ. Κοπανίτσας,	Χ. Θεοχαρόπουλος,	Σ. Στεφανόπουλος,

Ὁ εἰσηγητὴς Ἐμμ. Μελετόπουλος.»

Ἀκολούθως εἷς τῶν γραμματέων ἀνέγνω ἔκθεσίν τε καὶ νομοσχέδιον ἐπὶ τοῦ ἀπολογισμοῦ τοῦ ἔτους **1851**.

(Ὅρα παράρτημα τῶν πρακτικῶν).

Ἡ δὲ Βουλὴ ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τοῦ προέδρου ἀπεφήνατο νὰ ἐκτυπωθῇ δι' ἐξόδων της τόμον ὁ ἀπολογισμὸς οὗτος, ὡς καὶ ὁ προϋποβληθεὶς λογαριασμὸς τῆς οἰκονομικῆς τοῦ Κράτους διαχειρίσεως τοῦ **1852**.

Ἐπίσης δὲ παρεδέχθη καὶ τὴν πρότασιν τοῦ νὰ ἐκποιηθῶσι τὰ καταστάντα ἄχρηστα δύω τῆς Βουλῆς ὡρολόγια, καὶ διὰ τοῦ ἀντιτίμου αὐτῶν ν' ἀγορασθῇ νέον.

Ἀναγγελθέντος, ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου, ἀνεγνώσθησαν τὰ ἄρθρα 1, 2 καὶ 3 τοῦ κεφαλ. Α΄. ἅτινα, μηδεμιᾶς ἐπενεχθείσης παρατηρήσεως, ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως ἔχουσι δ' οὕτω·

Κεφ. 1. Χρέος ἐξωτερικόν.

« Ἄρθρ. 1. Τόκοι πρὸς 5 0/0 ἐπὶ δραχ. **63924559:87** **3,196,227:98**

Χρεωλύσιον πρὸς 1 0/0 ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ποσοῦ **639,245:60**

» 2. Προμήθεια καὶ ἄλλα ἔξοδα **50,376:22**

» 3. Ἀπόδοσις εἰς λογαριασμὸν τῆς ἐτησίου προκαταβολῆς τῶν τριῶν Δυνάμεων . **400,000.**»

Γενομένης δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ Κεφαλ. συγκαιμένου ἐκ δραχ. **4,285,849:80** ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ

τοὺς ψηφολέκτας Μ. Χουρμούζην καὶ Πλ. Παπαδαῖον, συνήχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν πίστωσιν αὐτοῦ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 70.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἑξῆς ζητήματος.

«Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν πίστωσιν τοῦ Κεφαλ. Α'. τοῦπρωτοπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου, ὡς ἐν τοῖς ἄρθροις αὐτοῦ ἐψηφίσθη, ναὶ ἢ ὄχι;»

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δημήτριος Ὀρεινός	N.	Δύσανδρος Βιλαέτης	
Δεων. Χρυσανθόπουλος		Στέρ. Στεφανόπουλος	
Γ. Λογιωτατίδης	N.	Ἀνδρέας Αὐγερινός	N.
Δημήτριος Γιαννούλης	N.	Ἰωάννης Κλίμακας	
Λεωνίδας Ἐμπειρίκος		Ἀναγνώστης Δημητρίου	
Πέτρος Καμπάνης		Π. Ζάνος	
Δημήτριος Τσόκρης		Χ. Δεμάθας	N.
Ἀνδρέας Δανόπουλος		Γρ. Βαλλιάνος	
Γεώργιος Τσόκρης	N.	Θ. Ζαΐμης	N.
Ἀνδρ. Μεταξᾶς		Χ. Θεοχαρόπουλος	N.
Γεώργιος Σκοῦφος		Ν. Πετμεζᾶς	
Σταῦρος Βλάχος		Πλ. Παπαδαῖος	N.
Δημήτριος Καλλιφρονᾶς	N.	Γρηγόριος Κορφιωτάκης	N.
Ἀνδρέας Ἴσκος		Γεώργιος Περωτής	
Δημήτριος Σκυλοδῆμος		Κωνσταντίνος Νταγρές	N.
Θεόδωρος Γρίβας		Ἰωάννης Βάχλας	N.
Κωνς. Γριβογιώργης	N.	Ἀναγνώστης Π. Ἰωάννου	N.
Τατσῖλος Μαυρομμάτης	N.	Βελ. Νικολαΐδης	N.
Δ. Πετροπουλάκης		Πέτρος Δελιγιάννης	
Π. Τσαννετάκης	N.	Νικόλαος Μπούκουρας	N.
Βασίλ. Σκαλτσοδῆμος		Δάμπρος Ῥοΐλος	N.
Ἀναγνώστης Παπαθανασίου	N.	Κωνστ. Λαμπρινόπουλος	
Ἐλευθ. Καλογερᾶς		Π. Κολποδῖνος	N.
Ἰω. Εὐγενίδης	N.	Ἐμ. Ἀντίπας	N.
Ἀνδρέας Πέπας	N.	Νικόλαος Δελιγιάννης	
Σταμάτιος Μήτσας	N.	Εὐστ. Οἰκονομόπουλος	N.
Γεώργιος Βελῆς	N.	Γεώργιος Πανοπριφτόπουλος	N.
Δημήτριος Ζῶτος	N.	Γ. Παπασπυρόπουλος	
Γεώργιος Ἰω. Γιολδάσης		Ἐμμ. Καραμάνος	
Μιχαὴλ Σισίνης	N.	Νικόλαος Ματθαίου	

Ἀναγ. Κοντάκης	N.	Νικόλαος Μοσχούλας	N.
Σ. Κοπανίτσας		Γεώργιος Α. Ῥάλλης	
Ἀν. Κορφιωτάκης	N.	Νάκος Πανουργιᾶς	
Ἐμμ. Μελετόπουλος	N.	Παπα-κώνστας Τσαμάλας	
Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς		Κ. Βλάμης	N.
Παναγιώτης Λαζαρὴς		Περικλῆς Καλαμογδάρτης	N.
Στάμος Μαυροδῆμος	N.	Σιδέρης Πράτσικας	
Λάμπρος Εὐμολπίδης		Παν. Πατρινός	
Ἰλίας Δωλᾶς		Κ. Σκουρλέτης	N.
Θεόδωρος Πετρινός	N.	Ἀνάργυρος Χ. Ἀναργύρου	
Κωνσταντίνος Μανέτας		Νικόλαος Χ. Ἀναργύρου	N.
Π. Βάρβογλης	N.	Ἀναγνώστης Τατόπουλος	
Δημήτριος Γ. Φιλάρετος		Κωνς. Δαρειώτης	
Ἀναγ. Δεδόπουλος		Ἰω. Γεωργάρας	N.
Νικόλαος Μπούτουνας	N.	Γ. Νικολάου	
Δημήτριος Σακελλαριάδης		Ἀνδρέας Μάμουκας	
Γεώργιος Γουλιμῆς	N.	Ζαννῆς Μαραγκός	N.
Ἀλέξανδρος Κουμουνδουράκης		Μιχαὴλ Σολομός	
Χρῆστος Οἰκονομίδης	N.	Κύστρατιος Παρίσης	N.
Κωνστ. Λιμπερόπουλος	N.	Ἰωάννης Σαγρέδος	
Ἐμ. Μοδινός		Δημήτριος Δρόσος	N.
Ἰωάννης Προβιλέγιος	N.	Δημήτ. Πολυχρονόπουλος	N.
Δημ. Δημητρακόπουλος		Κυριάκος Πονηρόπουλος	
Γεώργιος Κάνδυας	N.	Ἀναγν. Παπατσώρης	N.
Φραγκίσκος Μαῦρος	N.	Γεώργιος Ι. Στάϊκος	N.
Ἰωάννης Φαρμάκης	N.	Ἀθανάσιος Καστανᾶς	N.
Α. Παπαδημητριάδης		Ἀ. Κιζάνης	N.
Ν. Σισμάνης	N.	Ἰωάννης Δαμιανός	
Κωνς. Ἀξελός		Λάζαρος Α. Γιουρδής	
Χρῆστος Στ. Ἀντωνόπουλος		Ἰωάννης Γ. Κριεζῆς	N.
Γ. Μαδεμοχωρίτης		Πέτρος Χ. Πέτρου	
Κίμων Χριστοδούλου		Κωνς. Δυοβουνιώτης	
Νικόλ. Πιεράκος	N.	Μιλ. Χουρμούζης	N.
Γρηγ. Πατριαρχέας	N.	Καλ. Τσουκαλᾶς	N.
Σταυρ. Καπετανάκης	N.	Δημήτριος Μητσάκης	
Ἀημ. Πικουλάκης	N.	Γεώργιος Ἀποστολίδης	N.
Χαράλ. Χριστόπουλος	N.	Χρῆστος Κικίδης	N.
Ζ. Α. Ζαρειφόπουλος			

Δι' ὁμοίας δὲ ψηφοφορίας, ὑπὸ τῶν αὐτῶν ἐπιτηρηθείσης ψη-

φολεκτῶν, ἡ Βουλὴ παρεδέχθη καὶ τὸ Κεφαλ. Β', ἐκ δραχ. 2,500, διὰ ψήφων 70, κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ προηγηθέντι.

Ἀνεγνώσθησαν ἔπειτα καὶ τὰ ἄρθρα 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 καὶ 10 τοῦ Κεφαλ Γ'. ἅτινα ἐγένοντο ἐπίσης δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως, ἔχοντα οὕτω·

Κεφαλ. Γ'. Συντάξεις.

« Ἄρθρ. 1. Ἀπομάχων 66,296
» 2. Χηρῶν καὶ ὀρφανῶν 171,054:12
» 3. Πρεσβυτῶν τῆς φάλαγγος 4,248
» 4. Χορηγήμ. ἀπέναντι παλαιῶν ἀπαιτήσ. 227,444
» 5. Προικίσεις » » » 1,500
» 6. Δικαιοσύνης ὑπουργεῖον » 1,320
» 7. Ἐσωτερικῶν » » 13,578
» 8. Ἐκκλησιαστικῶν » » 32,029
» 9. Στρατιωτικῶν » » 11,500
» 10. Ναυτικῶν » » 5,354
Προσθήκη » » 56,832. »

Γενομένης δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ Κεφαλ. συγκειμένου ἐκ δραχ. 694,655:12, ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τῶν ψηφολεκτῶν Πλ. Δωδα καὶ Ἐμ. Ἀντίπα, συνήχθη κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ προηγηθέντι, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν πίστωσιν αὐτοῦ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 70.

Ἐγκριθέντος δὲ ἄνευ ψηφοφορίας καὶ τοῦ Κεφαλ. Δ'. ἐξ ἑνὸς συγκειμένου ἑκατομμυρίου, ἀνεγνώσθησαν καὶ τὰ ἄρθρα 1 καὶ 2 τοῦ Κεφαλ. Ε. ἅτινα ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως, ἔχοντα οὕτω·

Κεφ. Ε. Βουλευτικὰ Σώματα.

« Ἄρθρ. 1. Βουλή . . . . . » 240,000
» 2. Γερουσία . . . . . » 192,000. »

Ἐγένετο δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ Κεφαλ. ἐκ δρ. 432,000 ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Δ. Ῥαΐλὸν καὶ Καλ. Τσουκαλᾶν, ἐξ ἧς συνήχθη κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ προηγηθέντι, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν πίστωσιν αὐτοῦ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 70.

Ἀναγνωσθέντα ἑπομένως τὰ ἄρθρα 1, 2, 3 καὶ 4 τοῦ Κεφαλ. Ϛ'. (δις), ὡς καὶ τὰ ἄρθρα τῶν Κεφ. Ζ'. Η. καὶ Θ'. ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως, ἔχοντα οὕτω·

« Κεφ. Ϛ'. Προεδρεῖα τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου . 9,000
» Ϛ'. Κεντρικὴ ὑπηρεσία.
Ἄρθρ. 1. Προσωπικὸν τοῦ ὑπουργείου 86,680

Ἄρθρ. 2. Ὁμοίως τοῦ γεν. Ἀρχιστηρίου . . . 36,520
» 3. Ὑλικὸν καὶ ἄλλα 7,800
» 4. Βιβλία καὶ λοιπά . . . . . 3,700.

Κεφάλ. Ζ'. Ἐλεγκτ. Συνέδριον.

Ἄρθρ. 1. Προσωπικόν 104,320
» 2. Ὑλικὸν καὶ ἄλλα 3,250
» 3. Ἐνοίκιον . . . . . 4,200.

Κεφάλ. Η'. Ταμεῖα.

Ἄρθρ. 1. Προσωπικὸν τοῦ Κεντρικοῦ ταμείου. . 16,800
» 2. Προσωπικὸν τῶν ἐπαρχ. ταμείων . 180,120
» 3. » τῶν εἰσπρακτόρων . . 60,000
» 4. Ποσοστὰ ἐν γένει 90,000
» 5. Ἔξοδα ὑπηρεσίας 16,680
» 6. Βιβλία καὶ ἔντυπα 7,500
» 7. Ἔξοδα μεταπ. δημ. χρημάτων . . . 12,000
» 8. » μεταθ. καὶ ἀπολύσεως ταμιῶν . . 3,750.»

Κεφάλ. Θ'. Οἰκον. ἔφοροι.

Ἄρθρ. 1. Προσωπικόν . . . . . 188,660.
» 2. Ἔξοδα ὑπηρεσίας . . . . . 19,300. »

Γενομένης δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ἑκάστου τῶν ἀνωτέρω Κεφαλ. ὡς καὶ ἐπὶ τοῦ Γ'. μὴ περιέχοντος ἄρθρα καὶ συγκειμένου ἐκ δραχ. 32,616:28, ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Α. Μάμουκαν καὶ Καλ. Τσουκαλᾶν, συνήχθη κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τοῖς προηγηθεῖσιν, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη ἕκαστον αὐτῶν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 70.

Ἀνεγνώσθησαν τέλος καὶ τὰ ἄρθρα τῶν Κεφαλ. ΙΑ'. καὶ ΙΒ'. μηδεμιᾶς δ' ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως, ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἕκαστον ἀναστάσεως, ἔχοντα οὕτω·

Κεφάλ. ΙΑ'. Δέκατα.

« Ἄρθρ. 1. Ἔμμεσος εἴσπραξις 190,000
» 2. Ἀντιμισθία ἐκτιμητῶν 1,000
» 3. Ὑλικὸν καὶ ἄλλα 6,000
» 4. Ἔξοδα ἀπαριθμ. καὶ ἀναριθμήσεως . 13,000.

Κεφάλ. ΙΒ'. Φόρος ζώων.

Ἄρθρ. 1. Προσωπικόν 25,000
» 2. Ὑλικὸν καὶ ἄλλα . . . . . 1,400. »

Οὕτω γενομένης καὶ ἐφ' ἑκατέρου αὐτῶν ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ψηφολέκτας, συνήχθη κατὰ πρωτόκολλα ὅμοια τῷ προηγηθέντι, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν πίστωσιν ἀμφοτέρων παμψηφεὶ διὰ ψήφων 70.

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος ἀναγγείλας, ὅτι ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης θέλει εἶναι ἡ ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ αὐτοῦ προϋπολογισμοῦ, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 2 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
ΕΥ. Μ. ΠΑΡΙΣΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Τ. Γ. Μαυρομμάτης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΟΔ'.

Τῆς 7 Ἰουλίου 1853.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἀνεγνώσθη ἐν πρώτοις ἔγγραφον τοῦ διοικητοῦ τῆς Τραπέζης, δι' οὗ ὑποβάλλεται ὁ γενικὸς ἰσολογισμὸς τῆς ληξάσης ἁ. ἑξαμηνίας τοῦ ἔτους **1853**.

Ἀναγγελθέντος, ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου, ἀνεγνώσθη τὸ Κεφάλ. ΙΓ'. ἐξ ἑνὸς ἄρθρου καὶ ἐκ δραχ. 25,500 συγκείμενον, ἐφ' οὗ γενομένης ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Γ. Γιολδάσην καὶ Ν. Σισμάνην, συνήχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν πίστωσιν αὐτοῦ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 70.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἐξῆς ζητήματος.

« Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν πίστωσιν τοῦ Κεφ. ΙΓ'. τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομ. ὑπουργείου, ναὶ ἢ ὄχι; »

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δημήτριος Ὁρεινός	Ν.	Γ. Τσόκρης	Ν.
Λεωνίδ. Χρυσανθόπουλος		Ἀνδρέας Μεταξᾶς	
Γ. Λογιωτατίδης	Ν.	Γεώργιος Σκοῦφος	
Δημήτριος Γιαννούλης	Ν.	Δημήτριος Καλλιφρονᾶς	Ν.
Λεωνίδας Ἐμπειρίκος		Σταῦρος Βλάχος	
Πέτρος Καμπάνης		Ἀνδρέας Ἴσκος	
Δημήτριος Τσόκρης		Δημήτριος Σκυλοδῆμος	
Ἀνδρίας Δανόπουλος		Θεόδωρος Γρίβας	

Κωνστ. Γριβογεώργης	Ν.	Γεώρ. Πανοπριφτόπουλος	
Τατσέλος Μαυρομμάτης	Ν.	Γεώργ. Παπασπυράπουλος	
Δ. Πετροπουλάκης		Ἐμ. Καραμάνος	
Π. Τσαννετάκης	Ν.	Νικόλαος Ματθαίου	
Βασίλειος Σκαλτσοδῆμος		Ἀναγ. Κοντάκης	Ν.
Ἀναγνώστης Παπαθανασίου	Ν.	Σ. Κοπανίτσας	
Ἐλευθέρ. Καλογερᾶς		Ἀναγ. Κορφιωτάκης	Ν.
Ἰωάν. Εὐγενίδης	Ν.	Ἐμ. Μελετόπουλος	Ν.
Ἀνδρέας Πέπας	Ν.	Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς	
Σταμάτιος Μήτσας	Ν.	Παναγιώτης Λαζαρὴς	
Γεώργιος Βελὴς	Ν.	Στάμος Μαυροδῆμος	Ν.
Δημήτριος Ζῶτος	Ν.	Ἀάμπρ. Εὐμολπίδης	
Γεώργιος Ἰω. Γιολδάσης	Ν.	Ἠλίας Δωλᾶς	
Μιχαὴλ Σισίνης	Ν.	Θεόδωρος Πετρινός	Ν.
Ἀλέξανδρος Βιλαέτης		Κωνσταντῖνος Μανέτας	
Στέφαν. Στεφανόπουλος	Ν.	Π. Βάρδογλης	Ν.
Ἀνδρέας Αὐγερινός		Δημήτριος Γ. Φιλάρετος	
Ἰωάννης Κλίμακας		Ἀναγν. Δεδόπουλος	
Ἀναγνώστ. Δημητρίου		Νικόλαος Μπούτουνας	Ν.
Π. Ζάνος		Δημήτριος Σακελλαριάδης	
Χρ. Δεμάθας	Ν.	Γεώργιος Γουλιμῆς	Ν.
Γρηγ. Βαλλιάνος		Ἀλέξ. Κουμουνδουράκης	
Θ. Ζαΐμης	Ν.	Χρῆστος Οἰκονομίδης	Ν.
Χ. Θεοχαρόπουλος	Ν.	Κωνστ. Αἰμπερόπουλος	Ν.
Ν. Πετμεζᾶς		Ἐμ. Μοδινός	
Ἡλ. Παπαδαῖος	Ν.	Ἰωάννης Προβιλέγιος	Ν.
Γρηγόριος Κορφιωτάκης	Ν.	Δημ. Δημητρακόπουλος	
Γεώργιος Περωτὴς		Γεώργιος Κάνδυας	Ν.
Κωνσταντῖνος Νταγρές	Ν.	Φραγκίσκος Μαῦρος	Ν.
Ἰωάννης Βάχλας	Ν.	Ἰωάννης Φαρμάκης	Ν.
Ἀναγνώστης Π. Ἰωάννου	Ν.	Α. Παπαδημητριάδης	
Βελ. Νικολαΐδης	Ν.	Ν. Σισμάνης	Ν.
Πέτρος Δελιγιάννης		Κωνστ. Ἀξελός	
Νικόλαος Μπούκουρας	Ν.	Χρῆς. Στ. Ἀντωνόπουλος	
Ἀάμπρος Ῥοῖλὸς	Ν.	Γ. Μαδεμοχωρίτης	
Κωνστ. Λαμπρινόπουλος		Κίμων Χριστοδούλου	
Π. Καλποδῖνος	Ν.	Νικόλαος Ἱεράκος	Ν.
Ἐμ. Ἀντίπας	Ν.	Γρηγόρ. Πατριαρχέας	Ν.
Νικόλαος Δελιγιάννης		Σταυριανὸς Καπετανάκης	Ν.
Κύστ. Οἰκονομόπουλος	Ν.	Δημ. Πικουλάκης	Ν.

Χαράλ. Χριστόπουλος	N.	Εὐστράτιος Παρίσης	N.
Ζ. Α. Ζαρειφόπουλος		Ἰωάννης Σαγρέδος	
Νικόλ. Μοσχούλας	N.	Δημήτριος Δρόσος	N.
Γεώργ. Α. Ράλλης		Δημήτρ. Παλυχρονόπουλος	N.
Νάκος Πανουριᾶς		Κ. Πονηρόπουλος	
Παπακώνστας Τσαμάλας		Ἀναγνώστ. Παπατσώρης	N.
Κ. Βλάμης		Γεώργιος Ι. Στάϊκος	N.
Π. Καλαμογδάρτης	N	Ἀθανάσιος Καστανᾶς	N.
Σιδέρης Πράτσικας		Α. Κιζάνης	N.
Παν. Πατρινός		Ἰω. Δαμιανός	
Κωνστ. Σκουλέτης	N.	Λάζαρος Α. Γιουρδῆς	
Ἀνάργυρος Χ. Ἀναργύρου	N.	Ἰωάννης Γ. Κριεζῆς	N.
Νικόλαος Χ. Ἀναργύρου		Πέτρος Χ. Πέτρου	
Ἀναγνώστ. Τατόπουλος		Κ. Δυοβουνιώτης	
Κωνς. Δαρειώτης		Μ. Χουρμούζης	N.
Ἰω. Γεωργάρας	N.	Καλ. Τσουκαλᾶς	N.
Γ. Νικολάου		Δημήτριος Μητσάκης	
Ἀνδρέας Μάμουκας	N.	Γεώργιος Ἀποστολίδης	N.
Ζαννῆς Μαραγκὸς		Χρῆστος Κιτίδης	N.
Μιχαὴλ Σολομὸς			

Ἀναγνωσθέντα δὲ καὶ τὰ ἄρθρα τῶν Κεφαλ. ΙΔ'. ΙΕ'. καὶ ΙΣ'. ἐγένοντο δεκτὰ δι' ἀναστάσεως, ὡς καὶ ἡ δυνάμει Βασιλικοῦ διατάγματος ἐπιτραπεῖσα προσθήκη ἐπὶ τοῦ 4 ἄρθρου τοῦ Κεφαλ. ΙΕ'. ἐκ δραχ. **1364:27**, δι' ἐπισκευὴν τοῦ τελωνιακοῦ καταστήματος Μακρυνόρους, δι' ἧς αὐξάνεται τὸ ἄρθρον εἰς δραχ. **24,364:27**· ἔχουσι δ' οὕτω·

Κεφάλ. ΙΔ'. Φόρος οἰκοδομῶν.

«Ἄρθρ.	1.	Ὑλικὸν καὶ ἄλλα ἔξοδα . . . δρ.	500.
»	2.	Ποσοστὰ τῶν δήμων . . . »	16,000.

Κεφάλ. ΙΕ. Τελωνεῖα.

Ἄρθρ.	1.	Προσωπικὸν . . . . . »	311,100.
»	2.	Ἔξοδα ὑπηρεσίας . . . . . »	21,500.
»	3.	» ἀπρόβλεπτα . . . . »	1,000.
»	4.	Οἰκοδομαὶ καὶ ἐπισκευαὶ . . . »	24,364:27.

Κεφάλ. ΙΣ'. Χαρτόσημον.

Ἄρθρ.	1.	Προσωπικὸν . . . . . »	6,960.
»	2.	Ὑλικὸν . . . . . »	19,000.
»	3.	Ἔξοδα ἀποστολῆς καὶ παραλαβῆς »	4,500.
»	4.	Δικαιώματα καὶ προμήθειαι . »	240,000. »

Γενομένης δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ἑκάστου τῶν ἀνωτέρω

κεφαλαίων ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ὑπὸ τῶν αὐτῶν ἐπιτηρηθείσης ψηφολεκτῶν, συνήχθη κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ προηγηθέντι, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὰς πιστώσεις αὐτῶν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 70.

Ἐγένετο μετὰ ταῦτα καὶ ἐπὶ τοῦ Κεφαλ. ΙΖ'. ἐξ ἑνὸς ἄρθρου καὶ ἐκ δραχμῶν 4,800 συγκειμένου, ὁμοία ψηφοφορία ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ἀνωτέρω ψηφολεκτῶν, ἐξ ἧς συνήχθη κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ ἀνωτέρω, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν πίστωσιν αὐτοῦ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 70.

Ἀνεγνώσθησαν ἔπειτα καὶ τὰ ἄρθρα τῶν Κεφαλ. ΙΗ'. καὶ ΙΘ'. ἅτινα, μηδεμιᾶς ἐπενεχθείσης παρατηρήσεως, ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως, ἔχοντα οὕτω·

Κεφάλ. ΙΗ'. Τυπογραφείων καὶ Λιθογραφείων.

«Ἄρθρ.	1.	Προσωπικὸν διοικήσεως . . . . δρ.	2,400.
»	2.	Ὡσαύτως τῶν ἐργατῶν . . . . »	30,440.
»	3.	Ὑλικὸν καὶ ἄλλα . . . . . »	9,130.
»	4.	Ἐπισκευαὶ . . . . . »	1,080.

Κεφάλ. ΙΘ'. Δάση.

Ἄρθρ.	1.	Προσωπικὸν . . . . . »	95,640.
»	2.	Ὑλικὸν καὶ ἄλλα . . . . . »	1,920.
»	3.	Ἀπρόβλεπτα . . . . . »	500.»

Γενομένης δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ἑκατέρου τῶν κεφαλαίων ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ἐπιτηρούντων τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν, συνήχθη κατὰ πρωτόκολλα ὅμοια τῷ προηγηθέντι, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη καὶ τὰς πιστώσεις αὐτῶν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 70.

Ἀναγνωσθέντα τελευταῖον καὶ τὰ ἄρθρα 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 καὶ 8 τοῦ κεφαλαίου Κ'. τὰ ἄρθρα 1, 2, 3, 4, 5 καὶ 6 τοῦ κεφαλ. ΚΑ'. καὶ τὰ ἄρθρα 1, 2, 3, 4, 5 καὶ 8, κενῶν ὄντων τῶν ἄρθρων 6 καὶ 7, τοῦ κεφαλ. ΚΒ'. ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἕκαστον ἀναστάσεως, ἔχοντα οὕτω·

Κεφάλ. Κ'. Μεταλλεῖα καὶ ὀρυκτά.

«Ἄρθρ.	1.	Προσωπικὸν διοικήσεως . . . . »	11,736.
»	2.	Ὑλικὸν καὶ ἐνοίκια . . . . . »	342.
»	3.	Ἔξοδα ἐξορύξεως . . . . . »	83,220.
»	4.	Ἔξοδα μετακομίσ. γαιανθράκων . »	3,136.
»	5.	Ὑλικὸν ἀνθρακορυχείου . . . . »	1,055.
»	6.	Ἀπρόβλεπτα . . . . . »	550.
»	7.	Οἰκοδομαὶ καὶ ἐπισκευαὶ . . . »	4,020.
»	8.	Θειορυχεῖα Μήλου . . . . . »	3,000.

Κεφάλ. ΚΑ'. Ἀλικαί.

Ἄρθρ. 1.	Προσωπικὸν διοικήσεως . . . . »	18,720.
» 2.	Ὑλικὸν καὶ ἐνοίκια . . . . . »	7,300.
» 3.	Ἔξοδα καλλιεργείας . . . . . »	60,000.
» 4.	Ὁμ. μετακομίσεως καὶ συντηρήσεως »	69,000.
» 5.	Ἀπρόβλεπτα . . . . . »	250.
» 6.	Οἰκοδομαὶ καὶ ἐπισκευαὶ . . . »	12,000.

Κεφάλ. ΚΒ'. Κτήματα ἐθνικά.

Ἄρθρ. 1.	Ἔξοδα διοικήσ. καὶ καλλιεργείας . »	10,100.
» 2.	» ἐκποιήσεως . . . . . »	7,500.
» 3.	» ἔκτακτα . . . . . »	3,000.
» 4.	Ἐπισκευαὶ . . . . . »	7,000.
» 5.	Ἐκκλησιαστικὰ κτήματα . . . »	1,000.
» 8.	Δικαστικά, δικηγορικὰ καὶ ὁδοιπορικὰ ἔξοδα . . . . . »	40,000.»

Γενομένης δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ἑκάστου τῶν ἀνωτέρω κεφαλαίων, ὡς καὶ ἐπὶ τῶν ἑπομένων, τοῦ μὲν ΚΓ'. ἐκ δραχ. 8,591 : 25, τοῦ δὲ ΚΔ'. ἐξ 106,844 : 56 συγκειμένων, ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ὑπὸ τῶν αὐτῶν ἐπιτηρηθείσας ψηφολεκτῶν, συνήχθη καθ' ἓν τῶν πρωτοκόλλων τῆς ψηφοφορίας, προσαρτώμενον ἐνταῦθα, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὰς πιστώσεις αὐτῶν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 72.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἕξης ζητήματος.

«Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν πίστωσιν τοῦ Κεφαλ. Κ'. τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκον. ὑπουργείου, ὡς ἐν τοῖς ἄρθροις αὐτοῦ ἐψηφίσθη, καὶ ἢ ὄχι;»

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δημήτριος Ὀρεινός . . . Ν.	Γεώργιος Σκοῦφος . . . .
Λεωνίδας Χρυσανθόπουλος . .	Σταῦρος Βλάχος . . . . .
Γ. Δογιωτατίδης . . . . Ν.	Δ. Καλλιφρονᾶς . . . . Ν.
Δημήτριος Γιαννούλης . . Ν.	Ἀνδρέας Ἴσκος . . . . .
Λεωνίδας Ἐμπειρίκος . . .	Δημήτριος Σκυλοδῆμος . .
Πέτρος Καμπάνης	Θεόδωρος Γρίβας . . . .
Δημήτριος Τσόκρης	Κων. Γριβογεώργης . . Ν.
Ἀνδρέας Δανόπουλος	Τατσέλος Μαυρομμάτης . Ν.
Γεώργιος Τσόκρης . . . Ν.	Δ. Πετροπουλάκης . . . .
Ἀνδρέας Μεταξᾶς	Π. Τσαγγετάκης . . . .

Βασίλειος Σκαλτσοδῆμος . .	Ἀναγν. Κοντάκης . . . . Ν.
Ἀναγνώστης Παπαθανασίου Ν.	Σ. Κοπανίτσας . . . . .
Ἐλευθέρ. Καλογερᾶς . . .	Ἀν. Κορφιωτάκης . . . . Ν.
Ἰω. Εὐγενίδης . . . . . Ν.	Ἐμμ. Μελετόπουλος . . . Ν.
Ἀνδρέας Πέπας . . . . Ν.	Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς . . Ν.
Σταμάτιος Μήτσας . . . Ν.	Παναγ. Λαζαρής . . . . .
Γεώργιος Βελὴς . . . Ν.	Στάμος Μαυροδῆμος . . Ν.
Δημήτριος Ζῶτος . . . . Ν.	Α. Α. Εὐμολπίδης . . . .
Γεώργιος Ἰω. Γιολδάσης . Ν.	Ἠλίας Δωΐλας . . . . Ν.
Μιχαὴλ Σισίνης . . . . Ν.	Θεόδωρος Πετρινός . . . Ν.
Ἀλέξανδρος Βιλαέτης . . .	Κωνσταντῖνος Μανέτας . .
Στέρ. Στεφανόπουλος . . Ν.	Π. Βάρδογλης . . . . . Ν.
Ἀνδρέας Αὐγερινός	Δημήτριος Γ. Φιλάρετος . .
Ἰωάννης Κλίμακας	Ἀναγ. Δεδόπουλος . . . Ν.
Ἀναγνώστης Δημητρίου . .	Νικόλ. Μπούτουνας . . . Ν.
Π. Ζάνος	Δημήτριος Σακελλαριάδης . .
Χρ. Δεμάθας . . . . . Ν.	Γεώργιος Γουλιμής . . . Ν.
Γρ. Βαλλιάνος	Ἀλέξ. Κουμουνδουράκης . .
Θ. Ζαΐμης . . . . . Ν.	Χρῆστος Οἰκονομίδης . . Ν.
Χ. Θεοχαρόπουλος . . . Ν.	Κωνστ. Λιμπερόπουλος . . Ν.
Ν. Πετριζᾶς	Ἐμμ. Μοδινός . . . . .
Ἠλ. Παπαδαῖος . . . . Ν.	Ἰω. Προβιλέγιος . . . . Ν.
Γρηγόριος Κορφιωτάκης . .	Δημ. Δημητρακόπουλος . .
Γεώργιος Περωτής	Γεώργιος Κάνδυας . . . Ν.
Κωνσταντῖνος Νταγρές . . Ν.	Φραγκῖσκος Μαῦρος . . . Ν.
Ἰωάννης Βάχλας . . . . Ν.	Ἰωάννης Φαρμάκης . . . Ν.
Ἀναγνώστης Π. Ἰωάννου . Ν.	Ἀντ. Παπαδημητριάδης . .
Βελ. Νικολαΐδης . . . . Ν.	Ν. Σισμάνης . . . . . Ν.
Πέτρος Δελιγιάννης	Κωνσταντῖνος Ἀξελός . . .
Νικόλ. Μπούκουρας . . . Ν.	Χρῆστος Στ. Ἀντωνόπουλος .
Λάμπρος Ῥοΐλός . . . . Ν.	Γ. Μαδεμοχωρίτης . . . .
Κωνστ. Λαμπρινόπουλος . .	Κίμων Χριστοβούλου . . .
Π. Κολποδίνος . . . . . Ν.	Νικόλ. Πιεράκος . . . . Ν.
Ἐμ. Ἀντίπας . . . . . Ν.	Γρηγ. Πατριαρχέας . . . Ν.
Νικόλ. Δελιγιάννης	Σταμ. Καπετανάκης . . . Ν.
Εὐστ. Οἰκονομόπουλος . . Ν.	Δημήτριος Πικουλάκης . . Ν.
Γεώργιος Παναριφτόπουλος .	Χαράλ. Χριστόπουλος . . Ν.
Γεώρ. Παπασπυρόπουλος . .	Ζ. Α. Ζαρειφόπουλος . . .
Ἐμμ. Καραμάνος	Νικόλαος Μοσχούλας. . . Ν.
Νικόλ. Ματθαίου	Γεώργιος Α. Ράλλης . . .

Νάκος Πανουργιᾶς	Δημήτριος Δρόσος . . . . N.
Παπᾶ Κώνστας Τσαμάλας . .	Δημήτριος Πολυχρονόπουλος N.
Κωνστ. Βλάμης . . . . N.	Κυριάκος Πονηρόπουλος . .
Περικλῆς Καλαμογδάρτης . N.	Ἀναγν. Παπατσώρης . . . N.
Σιδέρης Πράτσικας	Γεώργιος Στάϊκος . . . .
Παν. Πατρινός	Ἀθανάσιος Καστανᾶς . . N.
Κ. Σκουρλέτης . . . . N.	Α. Κιζάντς . . . . . N.
Ἀνάργυρος Χ. Ἀναργύρου . .	Ἰωάννης Δαμιανός . . . .
Νικόλαος Χ. Ἀναργύρου . N.	Λάζαρος Α. Γιουρδῆς . . .
Ἀναγνώστης Τατόπουλος . N.	Ἰωάννης Γ. Κριεζῆς . . . N.
Κωνστ. Δαρειώτης . . . N.	Πετρ. Χ. Πέτρου . . . . .
Ἰωάννης Γεωργάρας . . . N.	Κωνστ. Δυοβουνιώτης . . .
Γ. Νικολάου	Μ. Χουρμούζης . . . . N.
Ἀνδρέας Μάμουκας . . . N	Καλ. Τσουκαλᾶς . . . . N.
Ζαννῆς Μαραγκός . . . . N.	Δημήτριος Μητσάκης . . .
Μιχαὴλ Σολομός	Γεώργιος Ἀποστολίδης . . N.
Εὐστράτιος Παρίσης . . . N.	Χρῆστος Κικίδης . . . . N.
Ἰωάννης Σαγρέδος	

Ἐνταῦθα διαδεχθέντος τὴν ἕδραν ἑνὸς τῶν ἀντιπροέδρων, ἡ Βουλὴ προέβη εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργείου.

Ἀναγνωσθέντα οὕτω τὰ ἄρθρα 1, 2, 3, 4 καὶ 5 τοῦ Κεφαλ. Α΄. μηδεμιᾶς ὑπαρχούσης παρατηρήσεως, ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως, ἔχοντα οὕτω·

Κεφάλ. Α΄. Κεντρικὴ ὑπηρεσία.

« Ἄρθρ. 1. Προσωπικὸν τοῦ ὑπουργείου . . . » 34,200.
» 2. Ὑλικόν, ἤτοι γραφικὰ ἔξοδα . . . » 8,300
» 3. Βασιλικὰ διάσημα . . . . . » 9,000.
» 4. Ταχυδρομικὰ ἐκτὸς τοῦ Κράτους . . » 4,900.
» 5. Ἔξοδα ἀμάξης . . . . . » 2,000.»

Γενομένης δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ Κεφαλ. ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, μὴ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ προεδρεύων ἀναβαλὼν ἐπὶ τὴν αὔριον τὴν ἐξακολούθησιν τῆς αὐτῆς συζητήσεως, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 2 Μ. Μ.

Ὁ πρόεδρος
Ε. Μ. ΠΑΡΙΣΗΣ
Ὁ προεδρεύσας ἀντιπρόεδρος
ΔΗΜ. ΖΩΤΟΣ

Οἱ γραμματεῖς
Π. Κολποδῖνος
Τ. Γ. Μαυρομμάτης

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΟΕ΄.
Τῆς 8 Ἰουλίου 1853.

Συνελθόντων περὶ τὴν ἑνδεκάτην τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἀναγγελθέντος, ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργείου, ἐπανελήφθη ἡ ἐπὶ τοῦ Α΄. Κεφαλαίου ψηφοφορία ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Ν. Πετμεζᾶν καὶ Κ. Σκουρλέτην, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν πίστωσιν αὐτοῦ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 75.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν
ἐπὶ τοῦ ἓξ ζητήματος.

« Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν πίστωσιν τοῦ Κεφάλ. Α΄. τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργείου, ὡς ἐν τοῖς ἄρθροις αὐτοῦ ἐψηφίσθη, ναὶ ἢ ὄχι; »

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Α. Ὁρλιώς . . . . . N.	Βασίλειος Σκαλτσοδήμος ·
Ἀεωνίδ. Χρυσανθόπουλος .	Ἀναγνώστ. Παπαθανασίου N.
Γ. Λογιωτατίδης . . . N.	Ἐλευθερ. Καλογερᾶς . . .
Δημήτριος Γιαννούλης . .	Ἰω. Εὐγενίδης . . . . N.
Ἀεωνίδας Ἐμπειρίκος . .	Ἀνδρέας Πέπας . . . .
Πέτρος Καμπάνης . . .	Στιλιάτιος Μήτσας . . .
Δημ. Τσόκρης	Γεώργιος Βελὴς . . . N.
Ἀνδρέας Δανόπουλος . .	Δημήτριος Ζῶτος . . .
Γεώρ. Τσόκρης . . . . N.	Γεωργ. Ἰω. Γιολδάσης . N.
Γεώρ. Σκοῦρος . . . . N.	Μιχαὴλ Σεϊνὸς . . . .
Σταῦρος Βλάχος . . . N.	Λύσανδρος Βιλαέτης . . .
Δημήτριος Καλλιφρονᾶς N.	Στέφαν. Στεφανόπουλος · N.
Ἀνδρέας Ἴτσος	Ἀνδρέας Αὐγερινὸς . . N.
Δημήτριος Σκυλοδῆμος . .	Ἰωάν. Κλίμακας . . . .
Θεόδωρος Γρίβας	Ἀναγνώστ. Δημητρίου . .
Κωνστ. Γριβογεώργης . .	Π. Ζάνος . . . . .
Τατσέλος Μαυρομμάτης. N.	Χρ. Δεμάθας . . . . .
Δ. Πετροπουλάκης . . N.	Γρηγ. Βαλλιάνος . . . .
Π. Τσαννετάκης . . . N.	Θρασ. Ζαΐμης . . . . N.

Χ. Θεοχαρόπουλος	Π.	Κωνστ. Δημερόπουλος	Ν.
Ν. Πετμεζᾶς	Ν.	Θμ. Μοδινός	Ν.
Ηλ. Παπαδαῖος	Ν.	Ἰω. Προβιλέγιος	Ν.
Γρηγόριος Κορφιωτάκης	Ν.	Δημ. Δημητρακόπουλος	
Γεώργ. Περωτὴς	Ν.	Γεώργ. Κάνδυας	
Κωνσταντῖνος Νταγρὲς	Ν.	Φραγκίσκος Μαῦρος	Ν.
Ἰωάννης Βάχλας		Ἰωάννης Φαρμάκης	Ν.
Ἀναγνώστης Π. Ἰωάννου	Ν.	Α. Παπαδημητριάδης	Ν.
Βελ. Νικολαΐδης	Ν.	Ν. Σισμάνης	
Πέτρος Δελιγιάννης		Κωνστ. Ἄξελός	Ν.
Νικόλ. Μπούκουρας	Ν.	Χρῆστ. Στ. Ἀντωνόπουλος	
Λάμπρ. Ῥοΐλὸς	Ν.	Γ. Μαδεμοχωρίτης	
Κωνστ. Λαμπρινόπουλος		Κίμων Χριστοδούλου	
Π. Κολποδῖνος	Ν.	Νικόλ. Πιεράκος	Ν.
Ἐμ. Ἀντίπας	Ν.	Γρηγ. Πατριαρχέας	
Νικόλαος Δελιγιάννης		Σταυρ. Καπετανάκης	
Εὐστ. Οἰκονομόπουλος	Ν.	Δημ. Πικουλάκης	
Γεώργ. Πανοπριρτόπουλος		Χαράλ. Χριστόπουλος	Ν.
Γεώργ. Παπασπυρόπουλος		Ζ. Α. Ζαρειφόπουλος	Ν.
Ἐμ. Καραμάνος		Νικόλαος Μοσχούλας	
Νικόλ. Ματθαίου		Γεώργιος Α. Ῥάλλης	
Ἀναγ. Κοντάκης	Ν.	Νάκος Πανουριᾶς	Ν.
Σ. Κοπανίτσας	Ν.	Παπακώνσ. Τσαμάλας	Ν.
Ἀναστ. Κορφιωτάκης	Ν.	Κ. Βλάμης	
Ἐμ. Μελετόπουλος	Ν.	Περικλῆς Καλαμογδάρτης	
Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς	Ν.	Σιδέρης Πράτσικας	Ν.
Παναγιώτης Ἀλζαρὴς		Παν. Πατρινὸς	
Στάμος Μαυροδῆμος	Ν.	Κ. Σκουρλέτης	Ν.
Α. Α. Εὐμολπίδης		Ἀνάργυρος Χ. Ἀναργύρου	
Ἠλίας Δωΐλας	Ν.	Νικόλ. Χ. Ἀναργύρου	Ν.
Θεόδωρος Πετμεζὸς		Ἀναγνώστης Τατόπουλος	Ν.
Κωνσταντῖνος Μανέτας	Ν.	Κωνς. Δαρειώτης	Ν.
Παναγιώτ. Βάρδογλης	Ν.	Ἰωάν. Γεωργάρας	Ν.
Δημήτρ. Γ. Φιλάρετης		Γ. Νικολάου	Ν.
Ἀναγνώστ. Δεδόπουλος	Ν.	Ἀνδρέας Μάμουκας	Ν.
Νικόλαος Μπούτουνας		Ζαννὴς Μαραγκὸς	Ν.
Δημήτριος Σακελλαριάδης		Μιχαὴλ Σολομὸς	
Γεώργιος Γουλιμὴς	Ν.	Εὐστράτιος Παρίσης	Ν.
Ἀλέξαν. Κουμουνδουράκης	Ν.	Ἰωάννης Σαγρέδος	
Χρῆστος Οἰκονομίδης		Δημήτριος Δρόσος	Ν.

Δημήτρ. Πολυχρονόπουλος	Ν.	Ἰω. Γ. Κριεζῆς	Ν.
Κυριάκος Πανηρόπουλος		Πέτρος Χ. Πέτρου	
Ἀναγν. Παπατσώρης	Ν.	Κ. Δυοβουνιώτης	
Γεώργιος Ι. Σταΐκος	Ν.	Μ. Χουρμούζης	Ν.
Ἀθανάσιος Καστανᾶς	Ν.	Κ. Τσουκαλᾶς	Ν.
Α. Κιζάνης		Δημήτριος Μητσάκης	Ν.
Ἰωάν. Δαμιανός		Γεώργιος Ἀποστολίδης	
Δάζαρος Α. Γιουρδὴς	Ν.	Χρῆστος Κικίδης	Ν.

Ἀναγνωσθέντα ἔπειτα καὶ τὰ ἄρθρα 1, 2 καὶ 5, κενῶν ὄντων τῶν ἄλλων, τοῦ Κεφαλ Β'. ὡς καὶ τὰ ἄρθρα τοῦ κεφαλαίου Γ'. καὶ Δ'. μηδεμιᾶς ἐπενεχθείσης παρατηρήσεως, ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως, ἔχοντα οὕτω·

Κεφάλ. Β'. Διπλωματικὴ ὑπηρεσία.

« Ἄρθρ. 1. Προσωπικὸν τῶν πρεσβειῶν . . . 275,460
» 2. Γραφικὰ ἔξοδα 28,800
» 5. Ἀποστολαὶ ἔκτακτοι . . . . . 9,600.

Κεφάλ. Γ'. Ὀθωμανικαὶ ὑποθέσεις.

Ἄρθρ. 1. Προσωπικὸν τῶν ἐπιτροπῶν . . . 6,240
» 2. Γραφικὰ ἔξοδα . . . . . 1,880.

Κεφάλ. Δ'. Ἔξοδα μεταβλητέα.

Ἄρθρ. 1. Ἀποζημιώσεις καὶ ἐπιβεῖαι 4,000
» 2. Ἔξοδα ἀπρόβλεπτα . . . . . 6,000. »

Γενομένης δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ἑκάστου τῶν ἀνωτέρω Κεφαλ. ὡς καὶ ἐπὶ τοῦ ἑπομένου Ε'., μὴ περιέχοντος ἄρθρα καὶ συγκειμένου ἐκ δραχ. 214, ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ὑπὸ τῶν αὐτῶν ἐπιτραπείσης ψηφολεκτῶν, συνήχθη κατὰ πρωτόκολλα ὅμοια τῷ ἀνωτέρω, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὰς πιστώσεις αὐτῶν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 75.

Ἀνεγνώσθησαν τελευταίων καὶ τὰ ἄρθρα 1, 2 καὶ 3 τοῦ Κεφαλ. Στ'. ἅτινα ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως, ἔχοντα οὕτω·

Κεφάλ. Στ'. Προξενικὴ ὑπηρεσία.

« Ἄρθρ. 1. Προσωπικὸν τῶν προξενείων . . . 93,452
» 2. Γραφικὰ ἔξοδα 8,700
» 3. Ἔξοδα δι' ἐπιθεωρήσεις προξεν. ἀρχῶν. 3,000 »

Γενομένης δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ Κεφαλ. ἐκ δραχμῶν 105,152, ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ψηφολέκτας, συνήχθη κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ προηγηθέντι, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν πίστωσιν αὐτοῦ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 75.

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥρας 1. μ. μ.

Ὁ πρόεδρος
Ε. Μ. ΠΑΡΙΣΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Τ. Γ. Μαυρομμάτης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΟΣ'.

Τῆς 9 Ἰουλίου 1853.

Συνελθόντων περὶ τὴν δεκάτην τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Παρελθόντες οἱ ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν καὶ Στρατιωτικῶν ὑπουργείων εἰσηγηταὶ, ἀνέγνων ἐπ' αὐτῶν ἐκθέσεις, ἐχούσας οὕτω·

Πρὸς τὴν Βουλήν!

«Ἡ ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐπιτροπὴ λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸν εἰδικὸν προϋπολογισμὸν τοῦ ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν διὰ τὸ ἔτος **1854**, καὶ εὑροῦσα αὐτὸν σύμφωνον μὲ τὸν τοῦ **1853**, μὴ ἔχουσα νὰ φέρῃ οὐδεμίαν παρατήρησιν, προτείνει εἰς τὴν Βουλὴν τὴν ἐπιψήφισίν του.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ **7** Ἰουλίου **1853**.

Ἡ ἐπιτροπὴ

Ν. Μπούκουρας, Ἠλ. Παπαδάκης, Σ. Χ. Στεφανόπουλος,
Ἐμ. Μελετόπουλος, Σ. Κοπανίτσας, Α. Δ. Αὐγερινός,
Ὁ εἰσηγητὴς Εὐς. Οἰκονομόπουλος.»

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Ἡ ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐπιτροπὴ λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸν εἰδικὸν προϋπολογισμὸν τοῦ ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν διὰ τὸ ἔτος **1854**, καὶ εὑροῦσα αὐτὸν σύμφωνον μὲ τὸν τοῦ **1853**, ἐξαιρουμένων προσθαφαιρέτεών τινων εὐλογοφανῶν, καὶ μὴ ἔχουσα νὰ φέρῃ οὐδεμίαν παρατήρησιν, προτείνει εἰς τὴν Βουλὴν τὴν ἐπιψήφισίν του.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ **8** Ἰουλίου **1853**.

Ἡ ἐπιτροπὴ

Ν. Μπούκουρας, Ἐμ. Μελετόπουλος, Σ. Χ. Στεφανόπουλος,
Ε. Οἰκονομόπουλος, Ἠλ. Παπαδάκης, Σ. Κοπανίτσας,
Κ. Δαρεμᾶς,
Ὁ εἰσηγητὴς
Α. Δ. Αὐγερινός.»

Ἀναγγελθέντος, ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργείου, ἀνεγνώσθησαν κατὰ σειρὰν πάντα τὰ ἄρθρα τῶν Κεφάλ. Α'. Β'. Γ'. Δ'. Ε'. Ϛ'. καὶ Ζ'. ἅτινα, μεθ' ἑκάστης ἐπενεχθείσης παρατηρήσεως, ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως, ἔχοντα οὕτω·

« Κεφάλ. Α'. Κεντρικὴ ὑπηρεσία.

Ἄρθρ. 1. Προσωπ. ὑπουργείου 28,920
» 2. Ὑλικὸν » . . . . . 6,000.

Κεφάλ. Β'. Ἄρειος Πάγος.

Ἄρθρ. 1. Προσωπικὸν 53,160
» 2. Ὑλικόν . . . . . 5,720.

Κεφάλ. Γ'. Ἐφετεῖα.

Ἄρθρ. 1. Προσωπικὸν 118,320
2. Ὑλικόν . . . . . 14,000.

Κεφάλ. Δ'. Κακουργιοδικεῖα.

Ἄρθρ. 1. Γραφείου καὶ ἀποσκευὴς ἔξοδα κακουργιοδικείων 12,000
» 2. Ἀποζημιώσεις συνέδρων καὶ ἐνόρκων . 35,000.

Κεφάλ. Ε'. Πρωτοδικεῖα.

Ἄρθρ. 1. Προσωπικὸν 209,520
» 2. Ὑλικὸν . . . . . 52,140.

Κεφάλ. Ϛ'. Εἰρηνοδικεῖα.

Ἄρθρ. 1. Προσωπικὸν 20,520
» 2. Ὑλικὸν . . . . . 18,968.

Κεφάλ. Ζ'. Ὑποδίκων φυλακαί.

Ἄρθρ. 1. Ἐνοίκια φυλακῶν. 5,500
» 2. Ἐπισκευαὶ φυλακῶν 4,000
» 3. Μισθοὶ φυλακιτῶν 10,000
» 4. Διατροφὴ ὑποδίκων . . . . . 100,000.»

Γενομένης δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ἑκάστου τῶν ἀνωτέρω κεφαλαίων ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Α. Μάμουκα καὶ Α. Πέπα, συνήχθη καθ' ἓν τῶν τῆς ψηφοφορίας πρωτοκόλλων, προσαρτώμενον ἐνταῦθα, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὰς πιστώσεις αὐτῶν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 72.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἑξῆς ζητήματος.

«Παραδίγεται ἡ Βουλὴ τὴν πίστωσιν τοῦ Κεφαλ. Α'. τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργείου ὡς ἐν τοῖς ἄρθροις αὐτοῦ ἐψηφίσθη, ναὶ ἢ ὄχι;»

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δημήτρ. Ὀρεινός	N.	Π. Ζάνος	
Αεωνίδ. Χρυσανθόπουλος		Χρ. Δεμάθας	N.
Γ. Λογιωτατίδης	N.	Γρ. Βαλλιάνος	
Δημήτριος Γιαννούλης	N.	Θ. Ζαΐμης	N.
Αεωνίδας Ἐμπειρίκος		Χ. Θεοχαρόπουλος	N.
Πέτρος Καμπάνης		Ν. Πετμεζᾶς	
Δημήτριος Τσάκρης		Ἠλίας Παπαδαῖος	
Ἀνδρέας Δανόπουλος		Γρηγόριος Κορφιωτάκης	N.
Γεώργ. Τσάκρης	N.	Γεώργιος Περωτής	
Γεώργιος Σκοῦφος		Κωνσταντῖνος Νταγρές	N.
Σταῦρος Βλάχος		Ἰωάννης Βάχλας	N.
Δημήτριος Καλλιφρονᾶς	N.	Ἀναγνώστ. Π. Ἰωάννου	
Ἀνδρέας Ἴσκος		Βελισ. Νικολαΐδης	N.
Δημήτριος Σκυλοδῆμος		Πέτρος Δελιγιάννης	
Θεόδωρος Γρίβας		Νικόλαος Μπούκουρας	N.
Κωνστ. Γριβογεώργης	N.	Ἀμπρος Ῥαΐλός	
Τ. Μαυρομιχάτης	N.	Κωνστ. Λαμπρινόπουλος	
Δ. Πετροπουλάκης		Π. Κολποδῖνος	N.
Π. Τσαννετάκης		Ἐμ. Ἀντίπας	N.
Βασίλειος Σκαλτσοδῆμος		Νικόλαος Δελιγιάννης	
Ἀναγνώστης Παπαθανασίου	N.	Εὐστ. Οἰκονομόπουλος	N.
Ἐλευθέριος Καλογερᾶς		Γεώργ. Πανοπιρτόπουλος	
Ἰω. Εὐγενίδης	N.	Γεώργ. Παπασπυρόπουλος	
Ἀνδρέας Πέπας	N.	Ἐμ. Καραμάνος	
Σταμάτιος Μήτσας		Νικόλ. Ματθαίου	
Γ. Βελής	N.	Ἀναγνώστ. Κοντάκης	N.
Δημήτριος Ζῶτος	N.	Σ. Κοπανίτσας	N.
Γεώργιος Ἰω. Γιολδάσης		Ἀναστ. Κορφιωτάκης	N.
Μιχαὴλ Σισίνης		Ἐμ. Μελετόπουλος	N.
Αὐσανδρος Βιλαέτης		Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς	
Στέφ. Στεφανόπουλος	N.	Παναγιώτης Λαζαρὶς	
Ἀνδρέας Λύγερινός	N.	Στάμος Μαυροδῆμος	N.
Ἰωάννης Κλίμακας	N.	Λάμπρος Εὐμολπίδης	
Α. Δημητρίου	N.	Ἠλίας Δωΐλας	N

Θεόδωρος Πετρινός		Κωνστ. Βλάμης	
Κωνστ. Μανέτας		Περικλῆς Καλαμογδάρτης	N.
Π. Βάρδογλης	N.	Σιδέρης Πράτσικας	N.
Δημήτριος Γ. Φιλάρετος	N.	Παν. Πατρινός	
Ἀναγν. Δεδόπουλος	N.	Κωνστ. Σκουρλέτης	N.
Νικόλαος Μπούτουνας	N.	Ἀνάργυρος Χ. Ἀναργύρου	
Δημήτριος Σακελλαριάδης		Νικόλαος Χ. Ἀναργύρου	N.
Γεώργιος Γουλιμῆς	N.	Ἀναγνώστ. Τατόπουλος	N.
Ἀλ. Κουμουνδουράκης	N	Κωνσταντ. Δαρειώτης	N
Χρῆστος Οἰκονομίδης		Ἰω. Γεωργάρας	N.
Κωνστ. Λιμπεράπουλος	N.	Γ. Νικολάου	N.
Ἐμ. Μοδινός	N.	Ἀνδρέας Μάμουκας	N.
Ἰωάννης Προβιλέγιος	N.	Ζαννὴς Μαραγκός	N.
Δ. Δημητρακόπουλος		Μιχαὴλ Σολομός	
Γεώργ. Κάνδυας	N.	Εὐστράτιος Παρίσης	N.
Φραγκίσκος Μαῦρος	N.	Ἰωάννης Σαγρέδος	
Ἰωάννης Φαρμάκης	N.	Δημήτριος Δρόσος	N.
Α. Παπαδημητριάδης		Δημήτριος Πολυχρονόπουλος	N.
Ν. Σισμάνης	N.	Κυριάκος Πανηράπουλος	
Κωνστ. Ἀξελός	N.	Ἀναγν. Παπατσώρης	N.
Χρῆστος Στ. Ἀντωνόπουλος		Γεώργ. Ι. Σταΐκος	
Γ. Μαδεμοχωρίτης	N.	Ἀθανάσιος Καστανᾶς	
Κίμων Χριστοβούλου		Α. Κιζάνης	
Νικόλ. Πιεράκος	N.	Ἰωάννης Δαμιανός	
Γρηγ. Πατριαρχέας	N.	Λάζαρος Α. Γιουρδῆς	
Σταυρ. Καπετανάκης	N.	Ι. Γ. Κριεζῆς	N.
Δημ. Πικουλάκης		Π. Χ. Πέτρου	
Χαράλ. Χριστόπουλος	N.	Κ. Διμπουνιώτης	
Ζ. Α. Ζαρειφόπουλος		Μ. Χουρμούζης	
Νικόλ. Μοσχούλας	N.	Κ. Τσουκαλᾶς	
Γεώργιος Α. Ῥάλλης		Δημήτριος Μητσάκης	N.
Νάκος Πανουριάς	N.	Γεώργιος Ἀποστολίδης	
Παπακώνστας Τσαμάλας	N.	Χρῆστος Κικίδης	N.

Ἀναγνωσθέντα δὲ καὶ τὰ ἄρθρα 1, 2 καὶ 3 τοῦ Κεφ. Η'. ἐγένοντο δεκτὰ δι' ἰδικῆς ἕκαστον ἀστάσεως, ἔχοντα οὕτω·

«Κεφάλ. Η'. Ἔξοδα ποινικῆς δικαιοσύνης.

Ἄρθρ. 1. Ἐπιμίσθια ἀνακριτῶν 4,500

» 2. Μεταφορὰ ἀνακριτῶν 20,480

» 3. Ἐνοίκια ἀνακριτηρίων . . . . . 800.»

Ἐπὶ δὲ τοῦ 4 ἄρθρου παρετήρησέ τις, ὅτι δίκαι τινὲς, καθ' ἃ πληροφορεῖται, ἀναβλήθησαν διὰ τὴν ἀπουσίαν μαρτύρων. καὶ ἕκαστος δύναται νὰ ἐννοήσῃ πόσον λυπηρὰ εἶναι διὰ τοὺς δυστυχεῖς ὑποδίκους ἡ ἐπὶ πλέον ἀναβολὴ τῆς τύχης αὐτῶν. Ἐπειδὴ δὲ ἄδεται, ὅτι καὶ ὑπάλληλοι προσκληθέντες ὡς μάρτυρες δὲν ἐνεφανίσθησαν, κατ' ἀνωτέραν μάλιστα διαταγὴν, ἐντεῦθεν δὲ ἀνεβλήθη τετράκις ἡ αὐτὴ δίκη, ἐρίστησιν ἐπὶ τοῦ σπουδαίου τούτου ἀντικειμένου τὴν προσοχὴν τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργοῦ, καὶ παρακαλεῖ αὐτὸν νὰ λάβῃ κατάλληλα πρὸς κατάπαυσιν τοῦ κακοῦ μέτρα.

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργὸς, ὅτι δὲν πιστεύει ποτὲ, ὅτι ὑπάλληλοι προσκληθέντες ὡς μάρτυρες, δὲν προσῆλθον κατ' ἀνωτέραν διαταγὴν, ἐπειδὴ οἱ τοιαύτας ἐκδίδοντες διαταγὰς καθίστανται ἐγκληματίαι. Ἀλλ' ἐπειδή τινες τῶν ὑπαλλήλων, καὶ μάλιστα οἰκονομικοὶ, δὲν δύνανται νὰ ἐγκαταλείψωσι τὰς θέσεις των ἄνευ βλάβης τῆς ὑπηρεσίας, συμβαίνει ἐκ τούτου νὰ μὴ μεταβαίνωσιν ἐνίοτε ὅπου προσκαλοῦνται ὡς μάρτυρες, καὶ κατὰ συνέπειαν νὰ ἀναβάλληται ἡ δίκη, ὅταν μάλιστα ἡ μαρτυρία των θεωρῆται οὐσιώδης. Ἐπειδὴ ὅμως αἱ σύνοδοι τῶν κακουργιοδικείων εἶναι ἤδη συνεχεῖς, ἡ ἀναβολὴ δὲν ἐπιφέρει μεγάλην βραδύτητα, ἀλλ' οὐχ ἧττον καὶ μιᾶς ἡμέρας ἄδικος φυλάκισις εἶναι σκληρὰ, καὶ διὰ τοῦτο, ἂν καὶ δυστυχῶς τ' ἀνθρώπινα πάθη εἶναι τοιαῦτα, ὥστε δὲν θέλομεν δυνηθῆ ν' ἀπορύγωμεν ἐντελῶς παρόμοια δυστυχήματα, θέλει ἐκδώσει σήμερον ἴσως ἐγκύκλιον πρὸς τοὺς εἰσαγγελεῖς ἅπαντας, ἵνα προσκαλῶσιν ἐγκαίρως τοὺς ὑπαλλήλους πρὸς ἀπορυγὴν τῶν ἀναφερομένων δυσκολιῶν καὶ προσκομμάτων.

Ἐπανέλαβεν ὁ προαγορεύσας, ὅτι ἀρκούμενος εἰς τὰ ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ ἐκτεθέντα, τῷ παρατηρεῖ μόνον, ὅτι ἀνάγκη νὰ συνεννοηθῇ περιπλέον καὶ μετὰ τῶν συναδέλφων αὐτοῦ, ἵνα μὴ παρεμποδίζωσι τοὺς ὑπαλλήλους τοῦ νὰ μεταβαίνωσιν ὅπου προσκαλοῦνται ὡς μάρτυρες.

Ἐπήνεγκεν ἕτερος, ὅτι πολλοὶ δυστυχεῖς μάρτυρες παρουσιαζόμενοι εἰς τοὺς ταμίας, ἵνα πληρωθῶσι τὰ ὁδοιπορικὰ ἔξοδά των, ἀπαντῶσι τοσαύτας δυσκολίας, ὥστε ἀναγκάζονται νὰ καταφεύγωσιν εἰς ἰδιώτας, συνεννοημένους μετὰ τῶν ταμιῶν, καὶ λαμβάνουσι παρ' αὐτῶν ἐπὶ ἐκπεσμῷ τὴν ὁριλομένην ποσότητα. Ἐπικαλεῖται λοιπὸν καὶ ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου τὴν προσοχὴν τοῦ ὑπουργοῦ πρὸς ἀποφυγὴν παντὸς ἀδικήματος.

Ἄλλος δέ τις προσέθηκεν, ὅτι ἐπειδὴ ὑπάρχει διάταξις, καθ' ἣν οἱ λειποµάρτυρες προσάγονται βιαίως καὶ κρατοῦνται µέχρι τῆς ἐκδικάσεως τῆς κατηγορίας, ἡ δὲ διάταξις αὕτη δυστυχῶς δὲν ἐκτελεῖται, θεωρεῖ ἐπάναγκες νὰ ἐπιστήσῃ ὁ ὑπουργὸς τὴν προσοχὴν τῶν εἰσαγγελέων καὶ εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἀνωτέρω διατάξεως διὰ τῆς ἐκδοθησομένης ἐγκυκλίου.

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργὸς, ὅτι καθ' ὅσον µὲν ἀφορᾷ τοὺς λειποµάρτυρας, συµφωνεῖ καθ' ὁλοκληρίαν µετὰ τοῦ προαγορεύσαντος, ἀλλ' ὡς πρὸς τὰς περὶ πληρωµῆς τῶν µαρτύρων παρατηρήσεις διαβεβαιοῖ τὸν εἰπόντα, ὅτι αἱ ἀπαντώµεναι δυσκολίαι προέρχονται ἐκ τῆς ἐφαρµογῆς τοῦ νέου περὶ λογιστικοῦ νόµου ἀλλὰ τὸ ὑπουργεῖον τῆς δικαιοσύνης συνενοήθη πρὸ πολλοῦ µετὰ τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονοµικῶν πρὸς ἐξοµάλυνσιν τῶν δυσκολιῶν τούτων, καὶ ἤδη εἰς µόνον δύω ἐπαρχίας οἱ ταµίαι παρουσιάζουσι τοιαῦτα προσκόµµατα, τὰ ὁποῖα θέλως ἐπίσης θέλουν ἐκλείψει διὰ τῆς συνδροµῆς τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονοµικῶν ὑπουργοῦ.

Ἀπαντήσαντος δὲ τοῦ βουλευτοῦ, ὅτι διὰ τῆς παρατηρήσεώς του δὲν προέθετο ν' ἀποδώσῃ ἀµέλειαν εἰς οὐδέτερον τῶν ὑπουργῶν, ἀλλ' ἁπλῶς µόνον νὰ ἐπιστήσῃ τὴν προσοχὴν των πρὸς ἀποφυγὴν τοῦ τοιούτου κακοῦ· ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη τὸ 4 ἄρθρον, ὡς καὶ τὰ µετ' αὐτὸ 5, 6 καὶ 7, δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως, ἔχοντα οὕτως·

« Ἄρθρ. 4. Ἀποζηµιώσεις µαρτύρων . . . 254,400
» 5. Ἔξοδα µεταφορᾶς ὑποδίκων . . 4,400
» 6. Ἔξοδα δηµοσιεύσ. δικαστ. ἀποφάσεων 1,300
» 7. Ἔξοδα ἐκτελ. θανατ. ἀποφάσεων . . 1,000. »

Γενοµένης δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ Κεφαλαίου, συγκειµένου ἐκ δραχ. 295,880, ψηφοφορίας κατ' ὀνοµαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ἀνωτέρω ψηφολέκτας, συνήχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώµενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν πίστωσιν αὐτοῦ παµψηφεὶ διὰ ψήφων 77.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἕξης ζητήµατος.

« Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν πίστωσιν τοῦ Κεφ. Ἰ. τοῦ προϋπολογισµοῦ τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργείου, ὡς ἐν τοῖς ἄρθροις αὐτοῦ ἐψηφίσθη, ναὶ ἢ ὄχι; »

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δηµήτριος Ὀρεινὸς . . . Ν.	Γ. Λογιωτατίδης . . . . Ν.
Ἀεωνίδ. Χρυσανθόπουλος . .	Δηµήτριος Γιαννούλης . . Ν.

Λεωνίδας Ἐμπειρίκος		Ἰωάννης Βάχλας	N.
Πέτρος Καμπάνης		Ἀναγνώστης Π. Ἰωάννου	N.
Δημήτριος Τσόκρης		Βελ. Νικολαΐδης	N.
Ἀνδρέας Δανόπουλος		Πέτρος Δελιγιάννης	
Γεώργιος Τσόκρης	N.	Νικόλαος Μπούκουρας	N.
Γεώργιος Σκοῦρος		Λάμπρος Ῥοΐλὸς	N.
Σταῦρος Βλάχος		Κωνστ. Λαμπρινόπουλος	
Δημήτριος Καλλιφρονᾶς	N.	Π. Κολποδῖνος	N.
Ἀνδρέας Ἰσκος	N.	Ἐμ. Ἀντίπας	N.
Δημήτριος Σκυλυδῆμος		Νικόλαος Δελιγιάννης	N.
Θεόδωρος Γρίβας		Εὐστ. Οἰκονομόπουλος	N.
Κων. Γριβογεώργης	N.	Γεώργιος Πανοπριφτόπουλος	
Τατσέλος Μαυρομμάτης	N.	Γεώρ. Παπασπυρόπουλος	
Δ. Πετροπουλάκης	N.	Ἐμ. Καραμάνος	
Π. Τσαννετάκης		Νικόλ. Ματθαίου	
Βασίλειος Σκαλτσοδῆμος		Ἀναγν. Κοντάκης	N.
Ἀναγνώστης Παπαθανασίου	N.	Σ. Κοπανίτσας	N.
Ἐλευθερ. Καλογερᾶς		Ἀναστ. Κορφιωτάκης	N.
Ἰω. Εὐγενίδης	N.	Ἐμ. Μελετόπουλος	N.
Ἀνδρέας Πέπας		Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς	N.
Σταμάτιος Μήτσας	N.	Παναγιώτης Δαζαρὴς	
Γεώργιος Βελὴς		Στάμος Μαυροδῆμος	N.
Δημήτριος Ζῶτος		Ἀάμπρος Εὐμολπίδης	
Γεώργιος Ἰω. Γιολδάσης	N.	Ἠλίας Δωΐλας	N.
Μιχαὴλ Σισίνης	N.	Θεόδωρος Πετρινὸς	N.
Λύσανδρος Βιλαέτης	N.	Κωνσταντῖνος Μανέτας	
Στέρ. Στεφανόπουλος	N.	Παναγιώτης Βάρδογλης	N.
Ἀνδρέας Αὐγερινὸς	N.	Δημήτριος Γ. Φιλάρετος	
Ἰωάννης Κλίμακας	N.	Ἀναγ. Δεδόπουλος	N.
Ἀναγνώστης Δημητρίου	N.	Νικόλαος Μπούτουνας	N.
Π. Ζάνος		Δημήτριος Σακελλαριάδης	N.
Χρ. Δεμάθας	N.	Γεώργιος Γουλιμὴς	N.
Γρ. Βαλλιάνος		Ἀλέξανδρος Κουμουνδουράκης	N.
Θ. Ζαΐμης	N.	Χρῆστος Οἰκονομίδης	N.
Χ. Θεοχαρόπουλος	N.	Κωνστ. Δημερόπουλος	N.
Ν. Πετμεζᾶς	N.	Ἐμ. Μοδινὸς	N.
Ἠλ. Παπαδαῖος	N.	Ἰωάννης Προβιλέγιος	
Γρηγόριος Κορφιωτάκης	N.	Δημ. Δημητρακόπουλος	
Γεώργιος Περωτὴς		Γεώργ. Κάνδυας	N.
Κωνσταντῖνος Νταγρὲς	N.	Φραγκίσκος Μαῦρος	N.

Ἰωάννης Φαρμάκης	N.	Κων. Δαρειώτης	N.
Α. Παπαδημητριάδης		Ἰω. Γεωργάρας	
Ν. Σισμάνης		Γ. Νικολάου	
Κωνστ. Ἀξελὸς		Ἀνδρέας Μάμουκας	N.
Χρῆστ. Στ. Ἀντωνόπουλος		Ζαννὴς Μαραγκὸς	N.
Γ. Μαδεμοχωρίτης	N.	Μιχαὴλ Σολομὸς	
Κ. Χριστοδούλου		Εὐστράτιος Παρίσης	N.
Νικόλ. Πιεράκος	N.	Ἰωάννης Σαγρέδος	
Γρηγ. Πατριαρχέας		Δημήτριος Δρόσος	
Σταυριανὸς Καπετανάκης		Δημήτρ. Πυλυχρονόπουλος	
Δημ. Πικουλάκης		Κυριάκος Πανηρόπουλος	
Χαράλ. Χριστόπουλος	N.	Ἀναγνώς. Παπατσώρης	N.
Ζ. Α. Ζαρειφόπουλος		Γεώργιος Ι. Στάϊκος	N.
Νικόλαος Μοσχούλας	N.	Ἀθανάσιος Καστανᾶς	
Γεώργιος Α. Ῥάλλης		Α. Κιζάνης	N.
Νάκος Πανουριᾶς	N.	Ἰωάννης Δαμιανὸς	
Παπακώνστας Τσαμάλας		Λάζαρος Α. Γιουρδὴς	
Κων. Βλάμης		Ἰωάννης Γ. Κριεζὴς	N.
Περικλὴς Καλαμογδάρτης	N.	Πέτρος Χ. Πίτρου	
Σιδέρης Πράτσικας		Κ. Δυοβουνιώτης	
Παν. Πατρινὸς		Μ. Χουρμούζης	N.
Κωνστ. Σκουρλέτης	N.	Κ. Τσουκαλᾶς	N.
Ἀνάργ. Χ. Ἀναργύρου		Δημήτριος Μητσάκης	N.
Νικόλαος Χ. Ἀναργύρου	N.	Γεώργιος Ἀποστολίδης	N.
Ἀναγνώστης Τατόπουλος	N.	Χρῆστος Κικίδης	N.

Γενομένης δὲ ὁμοίας ψηφοφορίας καὶ ἐπὶ τοῦ Κεφαλ. Θ'. ἐξ ἑνὸς ἄρθρου καὶ ἐκ δραχ. 1,000 συγκειμένου, ὑπὸ τῶν αὐτῶν ἐπιτηρηθείσης ψηφολεκτῶν, συνήχθη κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ ἀνωτέρω, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν πίστωσιν αὐτοῦ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 77.

Ἀνεγνώσθησαν ἔπειτα τὰ ἄρθρα 1, 2 καὶ 3 τοῦ κεφ. Ἰ. ἄτινα, μηδεμιᾶς ὑπαρχούσης παρατηρήσεως, ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως, ἔχοντα οὕτω·

Κεφ. Ι'. Διάφορα ἔξοδα.

« Ἄρθρ. 1. Ὑπηρεσία ὑποθηκῶν 800
» 2. Ἔξοδα μεταθέσεως ὑπαλλήλων . . 4,000
» 3. Ἔξοδα προπαρ. νομοσχεδίων . . . 1,000.»

Ἐγένετο μετὰ ταῦτα καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ κεφαλ. ἐκ δραχ. 6,700, ὡς καὶ ἐπὶ τοῦ ΙΒ'. ἐκ δραχ. 41,791:39, κενοῦ

όντος τοῦ ΙΑ'. ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν, ἐξ ἧς συνήχθη κατὰ πρωτόκολλα ὅμοια τῷ προηγηθέντι, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὰς πιστώσεις ἑκατέρων αὐτῶν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 77.

Προτεθείσης μετὰ ταῦτα τῆς συζητήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργείου, ἀνεγνώσθησαν κατὰ σειρὰν πάντα τὰ ἄρθρα τῶν Κεφαλ. Α'. Β'. καὶ Γ'. ἐκτὸς τοῦ 4 ἄρθρου αὐτοῦ, κενοῦ ὄντος, ἅτινα, μηδεμιᾶς ἐπενεχθείσης παρατηρήσεως, ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως, ἔχοντα οὕτω·

Κεφαλ. Α'. Ὑπουργεῖον.

« Ἄρθρ. 1. Μισθοί 32,520
» 2. Ἔξοδα . . . . . 5,700.

Κεφάλ Β'. Σύνοδος.

Ἄρθρ. 1. Ἐπιμίσθια 27,360
» 2. Ἔξοδα . . . . . 2,575.

Κεφάλ. Γ'. Κλῆρος.

Ἄρθρ. 1. Ἐπίδομα ἐπισκόπων 108,000
» 2. Μισθοὶ ἱεροκηρύκων 12,960
» 3. » Ἐκκλ. μουσικῆς 4,400
» 5. » Περιθάλψεις 1,200
» 6. Τόκοι . . . . . 45:76.»

Γενομένης δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ἑκάστου τῶν ἀνωτέρω κεφαλ. ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν, συνήχθη κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ προηγηθέντι, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὰς πιστώσεις αὐτῶν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 77.

Ἑπομένως ἐγένετο ὁμοία ψηφοφορία καὶ ἐφ' ἑκατέρου τῶν Κεφαλ. Δ'. καὶ Ε. ὑπὸ τῶν αὐτῶν ἐπιτηρηθεῖσα ψηφολεκτῶν, ἐξ ἧς συνήχθη κατὰ πρωτόκολλα ὅμοια τῷ προηγηθέντι, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὰς πιστώσεις αὐτῶν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 77· ἔχουσι δ' οὕτω·

« Κεφάλ. Δ'. Ἐκκλησία τῶν ὀρθοδόξων ἐν Μονάχῳ.

Ἄρθρ. 1. Μισθοὶ » » · 2,000
Ὁμοίως » » 480.

Κεφάλ. Ε'. Προπαρασκευαζόμενοι διὰ τὸν κλῆρον.

Ἄρθρ. 1. Μισθοὶ . . . . . 3600. »

Ἀναγνωσθέντα καὶ τὰ ἄρθρα 1 καὶ 2 τοῦ κεφαλ. Στ'. κενοῦ ὄντος τοῦ 3, ὡς καὶ τὰ ἄρθρα πάντα τῶν Κεφαλ. Ζ'. Η'. καὶ Θ'. μηδεμιᾶς ἐπενεχθείσης παρατηρήσεως, ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἕκαστον ἀναστάσεως, ἔχοντα οὕτω·

« Κεφάλ. Στ'. Πανεπιστήμιον.

Ἄρθρ. 1. Μισθοὶ 134,580
» 2. Ἔξοδα . . . . . 11,050.

Κεφάλ. Ζ'. Ἀστεροσκοπεῖον.

Ἄρθρ. 1. Μισθοὶ 960
» 2. Ἔξοδα . . . . . 600.

Κεφάλ. Η'. Βοτανικὸς κῆπος.

Ἄρθρ. 1. Μισθοὶ 1,920
» 2. Ἔξοδα . . . . . 2,000.

Κεφάλ. Θ'. Γυμνάσια.

Ἄρθρ. 1. Μισθοὶ 147,000
» 2. Ἔξοδα . . . . . 12,820. »

Γενομένης δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ἑκάστου τῶν ἀνωτέρω Κεφαλ. ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ψηφολέκτας, συνήχθη κατὰ πρωτόκολλα ὅμοια τῷ ἀνωτέρω, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὰς πιστώσεις αὐτῶν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 77.

Ἐπὶ δὲ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Κεφ. Ι'. ἀνεγνώσθη, ἡ ἐρτξῆς παρατήρησις τῆς ἐπιτροπῆς·

« Διελθοῦσα μετὰ ταῦτα ἡ ἐπιτροπὴ καὶ τὴν διευθυνθεῖσαν παρὰ τοῦ προέδρου εἰς αὐτὴν ἀναφορὰν ἀπὸ 27 Ἰουνίου 1853 τοῦ ἐν Καλαβρύτοις ἑλλην. σχολείου διδασκάλου κατὰ τὸ 1846 Γ. Σπηλιωτοπούλου, δι' ἧς αἰτεῖ τὸν διὰ τὸ ἔτος τοῦτο καθυστεροῦντα αὐτῷ μισθὸν ἐκ δραχ. 1,200, παρατηρεῖ, ὅτι ἡ αἴτησις τοῦ ἀναφερομένου εἶναι δικαιοτάτη καὶ διότι ἡ πληρωμὴ τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ ἐψηφίσθη διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1846, καὶ διότι ἡ μισθοδότησις τῶν ἑλληνοδιδασκάλων ἀνάγεται εἰς τὰς δημοσίας ὑποχρεώσεις· διὸ γνωμοδοτεῖ νὰ φέρῃ ἡ Βουλὴ τὰς δεούσας παρατηρήσεις ὑπὲρ τῆς δικαιώσεως τοῦ ἀναφερομένου. »

Ζητήσαντος δὲ τοῦ ὑπουργοῦ νὰ διευθυνθῇ ἡ ἀναφορὰ εἰς τὸ ὑπουργεῖον, ὅπως λαβὼν αὐτὴν ὑπ' ὄψιν, ἐνεργήσῃ τὰ δέοντα· συμφωνησάσης τῆς Βουλῆς, ἐγένετο δεκτὸν τὸ ἄρθρον 1 δι' ἀναστάσεως ὡς καὶ τὸ μετ' αὐτὸ 2, κενοῦ ὄντος τοῦ 3· ἐπίσης δὲ καὶ τὰ ἄρθρα 1, 2, 3, 4 καὶ 5 τοῦ Κεφαλ. ΙΑ'. ἕκαστον δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως· ἔχουσι δὲ πάντα οὕτω·

Κεφάλ. Ι'. Ἑλλην. σχολεῖα.

« Ἄρθρ. 1. Μισθοὶ 218,600
» 2. Ἔξοδα . . . . . 7,720.

Κεφάλ. ΙΑ'. Ὑπότροφοι.

Ἄρθρ. 1. Μισθοὶ ὀρφανῶν 3,960
» 2. » τακτικῶν 16,200
» 3. » Κορασίων 18,000
» 4. » Εὐρώπης 6,960
» 5 » Διδασκαλείου . . . . . 9,000.»

Γενομένης ἔπειτα ἐπὶ τοῦ συνόλου ἑκατέρου τῶν Κεφαλ. ὁμοίας τοῖς προηγηθεῖσι ψηφοφορίας, ὑπὸ τῶν αὐτῶν ἐπιτηρηθείσης ψηφολεκτῶν, συνήχθη κατὰ πρωτόκολλα ὅμοια τοῖς ἀνωτέρω, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὰς πιστώσεις αὐτῶν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 77.

Ἀκολούθως ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως καὶ τὰ ἄρθρα 1 καὶ 2 τοῦ Κεφαλ. ΙΒ'. μετὰ τῆς δυνάμει Β. διατάγματος ἐκ δραχ. 3,500 ἐπὶ τοῦ 2 ἄρθρου γενομένης προσθήκης διὰ συνδρομὴν πρὸς ἔκδοσιν συγγραμμάτων καὶ πληρωμὴν ἐξόδων μεταφορᾶς τῶν δωρουμένων βιβλίων· ἔχουσι δ' οὕτω.

Κεφάλ. ΙΒ'. Βιβλιοθήκη.

« Ἄρθρ. 1. Μισθοὶ 9,480
» 2. Ἔξοδα . . . . . 7,460.»

Γενομένης δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ Κεφαλ. ἐκ δρ. 16,940, ὡς καὶ ἐπὶ τοῦ ΙΓ'. ἐξ ἑνὸς ἄρθρου καὶ ἐκ δραχ. 800 συγκειμένου, ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ψηφολέκτας, συνήχθη καθ' ὅμοια τῷ προηγηθέντι πρωτόκολλα, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὰς πιστώσεις αὐτῶν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 77.

Ἀνεγνώσθησαν δὲ κατὰ σειρὰν καὶ τὰ ἄρθρα τῶν Κεφαλ. ΙΔ'. καὶ ΙΕ'. ἅτινα, μηδεμιᾶς ἐπενεχθείσης παρατηρήσεως, ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως, ἔχοντα οὕτω'

« Κεφάλ. ΙΔ'. Ἀρχαιολογικὴ ὑπηρεσία.

Ἄρθρ. 1. Μισθοὶ 6,486:20
» 2. Ἔξοδα . . . . . 22,000.

Κεφάλ. ΙΕ. Δημοδιδασκαλεῖα.

Ἄρθρ. 1. Μισθοὶ 93,960
» 2. Ἔξοδα . . . . . 3,540.»

Τέλος γενομένης καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν ἀνωτέρω κεφαλ. ὡς καὶ τοῦ ΙΣ'. ἀναβαίνοντος εἰς δραχ. 1851:30 μετὰ τῆς δυνάμει τοῦ ἀνωτέρω Βασ. διατάγματος ἐκ δραχ. 1,600 δι' ἐνοίκιον προλαβόντων ἐτῶν εἰς ἐναπόθεσιν τῆς νομισματικῆς συλλογῆς γενομένης προσθήκης, ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν

κλῆσιν ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ψηφολέκτας, συνήχθη, κατὰ πρωτόκολλα ὅμοια τῷ πρώτῳ, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη καὶ τὰς πιστώσεις αὐτῶν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 77.

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος ἀναγγείλας, ὅτι ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης θέλει εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργείου, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 1 μ. μ.

Ὁ πρόεδρος
ΕΥΓ. Μ. ΠΑΡΙΣΗΣ

Οἱ γραμματεῖς
Η. Κολποδίνος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΟΖ'.

Τῆς 10 Ἰουλίου 1853.

Συνελθόντων περὶ τὴν ἐνδεκάτην τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν ὑπό τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Παρετήρησεν ὁ πρόεδρος, ὅτι ὁ βουλευτὴς Αἰγίου Κ. Χρυσανθόπουλος, μεταφράσας εἰς τὴν ἠμετέραν γλῶσσαν τὴν γερμανιστὶ ὑπὸ τοῦ Κ. Μάουρερ ἐκδοθεῖσαν συλλογὴν τῶν κατὰ τόπους ἐθίμων τῆς Ἑλλάδος, σύγγραμμα τοσοῦτον χρήσιμον εἰς τὴν σύνταξιν ἑλληνικοῦ ἀστικοῦ κώδικος, ἐξῃτεῖται δι' ἀναφορᾶς του τὴν συνδρομὴν τῆς Βουλῆς. Αὕτη δ' ἐνέκρινε ν' ἀγορασθῶσι 200 σώματα, προστιθεῖσα 600 δραχμὰς εἰς τὸν προϋπολογισμόν.

Ἀναγγελθέντος μετὰ ταῦτα, ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργείου, ἀνεγνώσθησαν κατὰ σειρὰν πάντα τὰ ἄρθρα τῶν κεφαλαίων Α'. Β'. Γ'. καὶ Δ'. ἅτινα, μηδεμιᾶς ὑπαρχούσης παρατηρήσεως, ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἑκάστου ἀναστάσεως, ἔχουσι δ' οὕτω'

Κεφ. Α'. Κεντρικὴ διοίκησις.

« Ἄρθρ. 1. Προσωπικὸν . . . . . δρ. 60,720.
» 2. Ἔξοδα ὑπηρεσίας . . . . . » 10,500.
» 3. Ἀντιμισθία δικηγορικῶν συμβούλων » 800.
» 4. Ἀποζολαὶ ὑπαλλήλων τοῦ ὑπουργείου » 1,200.

Κεφ. Β'. Διοίκησις ἐπαρχιῶν.

Ἄρθρ. 1.	Προσωπικὸν τῶν νομαρχείων	δρ.	115,200.
» 2.	» τῶν ἐπαρχείων	»	214,200.
» 3.	Ἔξοδα ὑπηρεσίας τῶν νομαρχείων	»	15,500.
» 4.	» » τῶν ἐπαρχείων	»	26,000.
» 5.	Ἔκτακτα ἔξοδα τῶν νομαρχείων καὶ ἐπαρχείων	»	10,000.

Κεφ. Γ'. Δημόσιος ἀσφάλεια.

Ἄρθρ. 1.	Γενικὰ μέτρα ἀσφαλείας	»	100,000.
» 2.	Διοικητικὴ ἀστυνομία	»	61,800.
» 3.	Ἐνοίκια καὶ σκεύη φυλακῶν	»	9,800.
» 4.	Μισθοὶ δεσμοφυλάκων	»	12,000.
» 5.	Διατήρησις καταδίκων	»	155,000.
» 6.	Ποινικὰ ἐργοστάσια	»	2,000.

Κεφ. Δ'. Δημόσιος ὑγεία.

Ἄρθρ. 1.	Δημόσιοι ἰατροὶ	»	72,500.
» 2.	Μαιευτικὸν κατάστημα	»	4,860.
» 3.	Δημόσια λουτρὰ	»	1,560.
» 4.	Θεραπευτήρια σπυροκώλου	»	20,000.
» 5.	Ὑγειονομεῖα	»	195,480.
» 6.	Λοιμοκαθαρτήρια	»	13,020.
» 7.	Ἔκτακτα ὑγειονομικὰ	»	21,000.

Γενομένης ἔπειτα καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν ἀνωτέρω κεφαλαίων ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Γ. Σκοῦρον καὶ Α. Μάμουκαν, συνήχθη, καθ' ἓν προσαρτώμενον ἐνταῦθα τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὰς πιστώσεις αὐτῶν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 72.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἑξῆς ζητήματος.

«Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν πίστωσιν τοῦ κεφαλ. Α'. τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργείου ὡς ἐν τοῖς ἄρθροις αὐτοῦ ἐψηφίσθη, ναὶ ἢ ὄχι;»

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δημήτριος Ὀρεινός	Ν.	Πέτρος Καμπάνης	Ν.
Λεωνίδ. Χρυσανθόπουλος	Ν.	Δημήτριος Τσόκρης	Ν.
Γ. Λογιωτατίδης	Ν.	Ἀνδρέας Δανόπουλος	
Δημήτριος Γιαννούλης	Ν.	Γεώργιος Τσόκρης	
Λεωνίδας Ἐμπειρίκος		Γεώργιος Σκοῦφος	Ν.

Σ. Βλάχος	Ν.	Κωνς. Λαμπρινάπουλος	
Δημήτριος Καλλιφρονᾶς	Ν.	Π. Κολποδῖνος	Ν.
Ἀνδρέας Ἴσκος		Ἐμ. Ἀντίπας	Ν.
Δημήτριος Σκυλοδῆμος		Νικόλαος Δελιγιάννης	Ν.
Θεόδωρος Γρίβας		Εὐστ. Οἰκονομόπουλος	Ν.
Κωνστ. Γριβογεώργης	Ν.	Γεώρ. Πανοπριφτόπουλος	
Τατσέλος Μαυρομμάτης	Ν.	Γεώρ. Παπασπυρόπουλος	
Δ. Πετροπουλάκης		Ἐμμαν. Καραμάνος	Ν.
Π. Τσαννετάκης	Ν.	Νικόλαος Ματθαίου	
Βασίλ. Σκαλτσοδῆμος		Ἀναγν. Κοντάκης	Ν.
Ἀναγνώστ. Παπαθανασίου	Ν.	Σ. Κοπανίτσας	Ν.
Ἐλευθέρ. Καλογερᾶς		Ἀναστ. Κορφιωτάκης	
Ἰωάν. Εὐγενίδης	Ν.	Ἐμ. Μελετόπουλος	Ν.
Ἀνδρέας Πέπας		Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς	Ν.
Σταμάτιος Μήτσας	Ν.	Παναγιώτης Λαζαρὶς	
Γεώργιος Βελὴς	Ν.	Σταμ. Μαυροδῆμος	
Δημήτριος Ζῶτος		Α. Εὐμολπίδης	Ν.
Γεώρ. Ἰωάν. Γιολδάσης	Ν.	Ἠλίας Δωΐλας	
Μιχαὴλ Σισίνης	Ν.	Θεόδωρος Πετρινὸς	Ν.
Ἀλέξανδρος Βιλαέτης	Ν.	Κωνσαντ. Μανέτας	
Στέφ. Στερανόπουλος	Ν.	Παναγιώτης Βάρβογλης	Ν.
Ἀνδρέας Αὐγερινὸς		Δημήτριος Γ. Φιλάρετος	Ν.
Ἰωάννης Κλίμακας		Ἀναγν. Δεδόπουλος	Ν.
Ἀναγνώστ. Δημητρίου	Ν.	Νικόλαος Μπούτουνας	Ν.
Π. Ζάνος		Δημήτριος Σακελλαριάδης	Ν.
Χρ. Δεμάθας	Ν.	Γεώργιος Γουλιμὴς	Ν.
Γρ. Βαλλιάνος		Ἀλέξ. Κουμουνδουράκης	Ν.
Θ. Ζαΐμης	Ν.	Χρῆστος Οἰκονομίδης	Ν.
Χ. Θεοχαρόπουλος	Ν.	Κωνς. Ἀμπερόπουλος	
Ν. Πετμεζᾶς	Ν.	Ἐμ. Μαδινὸς	
Ἠλ. Παπαδαῖος	Ν.	Ἰωάννης Προβιλέγιος	
Γρηγόρ. Κορφιωτάκης	Ν.	Δημ. Δημητρακόπουλος	
Γεώργιος Περωτὴς		Γεώρ. Κάνδυας	Ν.
Κωνς. Νταγρὲς		Φραγκίσκος Μαῦρος	
Ἰωάννης Βάχλας	Ν.	Ἰωάννης Φαρμάκης	
Ἀναγνώστης Π. Ἰωάννου	Ν.	Α. Παπαδημητριάδης	
Βελ. Νικολαΐδης	Ν.	Ν. Σισμάνης	
Πέτρος Δελιγιάννης		Κωνς. Ἀξελὸς	
Νικόλαος Μπούκουρας	Ν.	Χρῆς. Ἀντωνόπουλος	
Λάμπρος Ῥοΐλὸς	Ν.	Γ. Μαδεμοχωρίτης	Ν.

Κίμων Χριστοδούλου	. .	Ἀνδρέας Μάμουκας	. . N.
Νικ. Πιεράκος	. . . . .	Ζαννὴς Μαραγκὸς	. . N.
Γρηγ. Πατριαρχέας	. . N.	Μιχαὴλ Σολομὸς	. . . .
Σταυρ. Καπετανάκης	. N.	Εὐστράτιος Παρίσης	. . N.
Δημ. Πικουλάκης	. . .	Ἰωάννης Σαγρέδος	. .
Χαράλ. Χριστόπουλος	. . N.	Δημήτριος Δρόσος	. . .
Ζ. Α. Ζαρειφόπουλος	. . .	Δημ. Πολυχρονόπουλος	. N.
Νικόλαος Μοσχούλας	. N.	Κυριάκος Πονηρόπουλος	.
Γεώργιος Α. Ῥάλλης	. . .	Ἀναγν. Παπαπαύρης	. . .
Νάκος Πανουριᾶς	. . .	Γεώργιος Ι. Σπάϊκος	. . N.
Παπᾶ Κώνσας Τσαμάλας.		Ἀθανάσιος Καστανᾶς	. N.
Κων. Βλάμης	. . . N.	Α. Κιζάνης	. . . . .
Περικλ. Καλαμογδάρτης.	N.	Ἰωάννης Δαμιανὸς	. . .
Σιδέρης Πράτσικας	. . .	Λάζαρος Α. Γιουρδὴς	. N.
Παν. Πατρινὸς	. . . .	Ἰωάννης Γ. Κριεζὴς	. N.
Κωνστ. Σκουρλέτης	. . N.	Πέτρος Χ. Πέτρου	. .
Ἀνάργυρος Χ. Ἀναργύρου.		Κ. Δυοβουνιώτης	. .
Νικόλαος Χ. Ἀναργύρου	.	Μ. Χουρμούζης	. . . .
Ἀναγν. Τατόπουλος	. . N.	Κ. Τσουκαλᾶς	. . . .
Κων. Δαρτιώτης	. . N.	Δημήτριος Μητσάκης	. . .
Ἰω. Γεωργάρας	. . . .	Γεώργιος Ἀποστολίδης	. N.
Γ. Νικολάου	. . . . N.	Χρῆστος Κικίδης	. . N.

Ἀναγνωσθέντα δὲ κατὰ σειρὰν καὶ πάντα τὰ ἄρθρα τῶν Κεφαλ. Ε'. Ϛ'. Ζ'. καὶ Η'. μηδεμιᾶς ἐπαναψήφισης παρατηρήσεως, ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως, ἔχοντα οὕτω·

Κεφάλ. Ε'. Δημόσιος Οἰκονομία.

«Ἄρθρ. 1.	Δενδροκομεῖον Ἀθηνῶν	7,030.
» 2.	Γεωργικὸν σχολεῖον (Τίρυνθος) . . .	48,171:02
» 3.	Σχολεῖον τῶν τεχνῶν	22,322.
» 4.	Χορηγίαι ὑποτρόφων	7,800.
» 5.	Βραβεῖα καὶ συνδρομαὶ	19,386.
» 6.	Ἐθνικὴ Τράπεζα	4,800.
» 7.	Γεωμετρικὰ	49,484.
» 8.	Γενικὴ διεύθυνσις τῶν ταχυδρομείων.	32,345:96
» 9.	Διεύθ. τῶν κατ' ἐπαρχ. ταχυδρ. . .	46,068.
» 10.	Μετακομιδὴ γραμμάτων	89,908.
» 11.	Ἀπόδοσις δικαιωμάτων	60,000.
» 12.	Ἀποζήρανσις ἐλῶν καὶ τελμάτων .	40,000.

Κεφαλ. Ϛ'. Δημόσιοι οἰκοδομαί.

Ἄρθρ. 1.	Μισθοὶ καὶ ἔξοδα ὑπηρεσίας . . .	4,000.

» 2.	Ἐπισκευὴ δημ. οἰκοδομῶν	16,000.
» 3.	Κατασκευὴ δημ. οἰκοδομῶν . . .	11,500.

Κεφαλ. Ζ'. Ὁδοποιία.

Ἄρθρ. 1.	Ἐπισκευὴ δημ. ὁδῶν	51,000.
» 2.	Κατασκευὴ δημ. ὁδῶν	39,000.

Κεφαλ. Η'. Βοήθειαι.

Ἄρθρ. 1.	Γενικαὶ	6,000.
» 2.	Ἰδιαίτεραι	68,000. »

Γενομένης δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ἑκάστου τῶν ἀνωτέρω κεφαλ. ὡς καὶ ἐπὶ τοῦ Θ'. «ἔξοδα παρελθουσῶν χρήσεων» ἐκ δρ. 34,778:61 συγκειμένου, ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ἀνωτέρω ψηφολεκτῶν, συνήχθη κατὰ πρωτοκόλλων ὅμοιον τῷ προηγηθέντι, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη καὶ τὰς πιστώσεις αὐτῶν πληρεῖ διὰ ψήφων 72.

Προτεθείσης μετὰ ταῦτα τῆς συζητήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν ὑπουργείου, ἀνεγνώσθησαν κατὰ σειρὰν πάντα τὰ ἄρθρα τῶν Κεφαλ. Α, Β, Γ, Δ καὶ Ε'. ἐκτὸς τοῦ 3 ἄρθρου τοῦ Κεφαλ. Δ'. κενοῦ ὄντος, ἅτινα, μηδεμιᾶς ὑπαρχούσης παρατηρήσεως, ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως, ἔχοντα οὕτω·

Κεφαλ. Α'. Ὑπουργεῖον Ναυτικῶν.

Ἄρθρ. 1.	Προσωπικὸν	30,480.
» 2.	Ὑλικὸν	6,010.

Κεφαλ. Β'. Διευθυντήριον Ναυστάθμου.

Ἄρθρ. 1.	Προσωπικὸν	31,440.
» 2.	Ὑλικὸν	1,560.

Κεφαλ. Γ'. Ἀμεινακὴ ὑπηρεσία.

Ἄρθρ. 1.	Προσωπικὸν	73,896.
» 2.	Ὑλικὸν . . . . . Δρ.	6,706.
» 3.	Καταπεσκαὶ καὶ ἐπισκευαὶ λέμβων »	1,000.
» 4.	Ἔξοδα φάρων καὶ φανῶν . . . »	9,417:60.

Κεφαλ. Δ'. Ναύσταθμος.

Ἄρθρ. 1.	Πλήρωμα ναυστάθμου.	
	ἀ. μισθὸς . . . . . »	18,192.
	β'. τροφὴ . . . . . »	8,362:88.
Ἄρθρ. 2.	Ἐπισκευαὶ Β. πλοίων . . . . »	14,000.
» 4.	Ὁπλισμὸς . . . . . »	20,000.
» 5.	Καταστήματα . . . . . »	10,000.

Ἄρθρ. 6. Νοσοκομεῖον.
ά. Προσωπικόν . . . . . » 6,240.
β'. Ὑλικόν . . . . . » 6,000.

Κεφάλ. Ε'. Στόλος.

Ἄρθρ. 1. Πληρώματα·
ά. μισθός . . . . . » 699,488.
β'. τροφή . . . . . » 140,489:08.
Ἄρθρ. 2. Λόχος ἀποστράτων·
ά. μισθός . . . . . » 20,916.
β'. τροφή . . . . . » 3,358.
Ἄρθρ. 3. Ἀπόμαχοι·
» Μισθός . . . . . » 6,396.
» 4. Ναυτολόγησις . . . . . » 200.
» 5. Ἔξοδα ὁδοιπορίας . . . . . » 1,200.»

Γενομένης δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν ἀνωτέρω Κεφαλ. ὡς καὶ ἐπὶ τοῦ Κεφαλ. Ϛ'. «Ἐκπαίδευσις» ἐκ δραχ. 13,008 συγκειμένου, ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοῦ ψηφολέκτου Α. Μάμουκαν καὶ Ἐμ. Μοδινὸν συνήχθη καθ' ὅμοιον τῇ ἀνωτέρω ψηφοφορίᾳ πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὰς πιστώσεις αὐτῶν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 72.

Ἀναγνωσθέντα τέλος καὶ τὰ ἄρθρα 1 καὶ 2 τοῦ Κεφαλ. Ζ'. ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως, ἔχοντα οὕτω·

« Κεφάλ. Ζ'. Δικαιοσύνη.

Ἄρθρ. 1. Προσωπικόν . . . . . » 20,880.
» 2. Ὑλικόν . . . . . » 960.»

Γενομένης δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ Κεφαλ. ἐκ δρ. 21,840. ὡς καὶ ἐπὶ τοῦ ἑπομένου Η'. «Προκαταβολαὶ» ἐκ δραχ. 1,000. ὁμοίας ταῖς ἀνωτέρω ψηφοφορίας ὑπὸ τῶν αὐτῶν ἐπιτηρηθείσης ψηφολεκτῶν, συνήχθη κατὰ πρωτόκολλα ὅμοια τῷ προηγηθέντι, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη καὶ τὰς πιστώσεις αὐτῶν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 72.

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος ἀναγγείλας, ὅτι ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης θέλει εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργείου, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν ἐν ὥρᾳ μεσημβρίας.

Ὁ Πρόεδρος
ΕΥΣΤ. Μ. ΠΑΡΙΣΙΩΝ

Οἱ Γραμματεῖς
Π. Κολποδίνος

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΟΗ'.

Τῆς 11 Ἰουλίου 1853.

Συνελθόντων περὶ τὴν ἑνδεκάτην τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν ὑπό τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Παρελθὼν ὁ εἰσηγητὴς τῆς ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐπιτροπῆς, ἀνέγνω ἔκθεσιν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ κυρώσεως τῶν ἐξόδων τῆς χρήσεως 1854, ἔχουσαν οὕτω·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Ἡ ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐπιτροπὴ λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸ περὶ κυρώσεως τῶν ἐξόδων ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1854 νομοσχέδιον, καὶ παρατηρήσασα, ὅτι διὰ τῶν γενομένων κατὰ τὴν συζήτησιν τῶν προϋπολογισμῶν τῶν ὑπουργείων τῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐκκλησιαστικῶν προσθηκῶν μεταβάλλονται τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 1 τοῦ νομοσχεδίου ποσὰ ὡς ἑξῆς·

« Οἰκονομικῶν . . . . . δρ. 884,260:55
Ἐκκλησιαστικῶν . . . . . » 937,588:26,

προστιθέμενα δὲ εἰς τὸ ἀρχικὸν ποσὸν τοῦ προϋπολογισμοῦ, ἀναβιβάζουσιν αὐτὸ εἰς δραχ. 19,430,353:81,

Προτείνει νὰ διορθωθῇ τὸ ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐκτεθέντα, καὶ νὰ παραδεχθῇ τὸ σύνολον αὐτοῦ.

Ἀθῆναι, τῇ 11 Ἰουλίου 1853.

Ἡ Ἐπιτροπή

Ν. Μπούκουρας	Σ. Χ. Στεφανόπουλος
Ἐμμ. Μιλετόπουλος	Χ. Θεοχαρόπουλος
Ἰλ. Παπαδάτος	Σ. Κομνηνίτσας
Εὐστ. Οἰκονομόπουλος	Α. Λύγερινός. »

Ἀναγγελθέντος, ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργείου, ἀνεγνώσθησαν τὰ ἄρθρα 1 καὶ 2 τοῦ 1'. Κεφαλ. ἄτινα, μηδεμιᾶς ὑπαρχούσης παρατηρήσεως, ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως, ἔχοντα οὕτω·

Κεφάλ. Γ'. Μισθὸς ἐνεργείας.

« Ἄρθρ. 1. Μισθὸς ἀξιωματικῶν . . . . . 608,480.
» 2. » ὑπαξιωμ. καὶ στρατιωτῶν 647,582:30.»

Γενομένης δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ Κεφαλ. ἐκ δραχμῶν 1,254,062:30, ὡς καὶ ἐπὶ τῶν ἑπομένων 2 « τροφαὶ » δραχ.

226,000, καὶ ἐπὶ τοῦ 3 « νομαὶ » δραχ. 103,000, ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τῶν ψηφολεκτῶν Κ. Γριβογεώργη καὶ Δ. Σακελλαριάδου, συνήχθη καθ' ἓν προσαρτώμενον ἐνταῦθα τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὰς πιστώσεις τῶν ἀνωτέρω Κεφαλ. παμψηφεὶ δι' ψήφων 72.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἑξῆς ζητήματος.

« Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν πίστωσιν τοῦ Κεφαλ. Α'. τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτ. Ὑπουργείου ὡς ἐν τοῖς ἄρθροις αὐτοῦ ἐψηφίσθη, καὶ ἡ ὄχι; »

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δημήτριος Ὀρεινός	Ν.	Γεώργιος Ἰω. Γιολδάσης	
Ἀεων. Χρυσανθόπουλος	Ν.	Μιχαὴλ Σισίνης	Ν.
Γ. Λογιωτατίδης		Ἀλέξανδρος Βλάσης	
Δημήτριος Γιαννούλης	Ν.	Στέφ. Χατζηνικόπουλος	Ν.
Λεωνίδας Ἐμπειρίκος		Ἀνδρέας Λύχρινος	Ν.
Πέτρος Καμπάνης		Ἰωάννης Κλήμακας	
Δημήτριος Γούκρης	Ν.	Ἀναγνώστης Δημητρίου	
Ἀνδρέας Δανόπουλος		Π. Ζάνος	
Γεώργιος Τσόκρης		Χ. Ἀρμάβας	Ν.
Ἀνδρ. Μεταξᾶς		Γρ. Βαλλιάνος	
Γεώργιος Σκούφος	Ν.	Θ. Ζαΐμης	Ν.
Σταῦρος Βλάχος		Χ. Θεοχαρόπουλος	Ν.
Δημήτριος Καλλιφρονᾶς	Ν.	Ν. Πετμεζᾶς	
Ἀνδρέας Ἴσκος		Ἠλ. Παπαδάκης	Ν.
Δημήτριος Σκυλοδῆμος		Γρηγόριος Κορφιωτάκης	Ν.
Θεόδωρος Γρίβας		Γεώργιος Περωτᾶς	
Κωνστ. Γριβογεώργης	Ν.	Κωνσταντῖνος Νταγρῆς	Ν.
Τατσίλης Μαυρομμάτης	Ν.	Ἰωάννης Βάγλας	Ν.
Δ. Πετροπουλάκης		Ἀνεγνώστης Π. Ἰωάννου	Ν.
Π. Τσαννετάκης	Ν.	Παλ. Νικολαΐδης	Ν.
Βασίλ. Σκαλτσοδῆμος		Πέτρος Δελιγιάννης	
Ἀναγνώστης Παπαθανασίου	Ν.	Νικόλαος Μπούκουρας	Ν.
Ἐλευθ. Καλογερᾶς		Ἀθ. Ῥαΐλλος	Ν.
Ἰω. Εὐγενίδης	Ν.	Κωνς. Λαμπρινόπουλος	
Ἀνδρέας Πέπας	Ν.	Π. Καλπουζῖνος	Ν.
Σταμάτιος Μήτσας	Ν	Ἐμ. Ἀντίπας	Ν.
Γεώργιος Βελῆς	Ν.	Νικόλαος Δελιγιάννης	
Δημήτριος Ζῶτος	Ν.	Εὐστ. Οἰκονομόπουλος	Ν.

Γεώργιος Πανοπριφτόπουλος	Ν.	Χαράλ. Χριστόπουλος	Ν.
Γ. Παπακαπυρόπουλος		Ζ. Α. Ζαχειφόπουλος	
Ἐμμ. Καραμάνος		Νικόλαος Μαυρομμάτης	Ν.
Νικόλαος Μαυρομμάτης		Γεώργιος Α. Βάλλης	
Ἀναγν. Κοντάκης	Ν.	Νάκος Πανουργιᾶς	
Σ. Κουμανίτσας		Παπα-κώνστας Τσαμάδας	
Ἀν. Κορριωτάκης	Ν.	Κ. Πλάμης	Ν.
Ἐμμ. Μελετόπουλος	Ν.	Περικλῆς Καλαμογδάρτης	Ν.
Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς		Σιδέρης Πράτσικας	
Παναγιώτης Λαζαρὸς		Παν. Πατρινός	
Στέφ. Μαυροδῆμος		Κ. Σαουλάκης	Ν.
Ἀθάνας Ἐμμανουὴλ		Ἀναργύρ. Κ. Ἀναγνώστου	
Ἠλίας Δουλῆς	Ν.	Νικόλαος Χ. Ἀναγνώστου	Ν.
Θεόδωρος Πετρινός	Ν.	Ἀναγνώστης Τατόπουλος	
Κωνσταντῖνος Μανέτας		Κων. Δαρεμᾶς	
Π. Βάβουρας	Ν.	Ἰω. Γεωργάρας	Ν.
Δημήτριος Γ. Φιλάρετος		Γ. Νικολάου	
Ἀναγν. Δεβέτσιλος		Ἀνδρέας Μάτσικας	
Νικόλαος Μπαϊτσινας	Ν.	Ζαννῆς Μαραγιᾶς	Ν.
Δημήτριος Σακελλαριάδης	Ν.	Μιχαὴλ Σολομᾶς	
Γεώργιος Γουλιμῆς	Ν.	Εὐστράτιος Παρίτης	Ν.
Ἀλέξανδρος Κουμανουδάκης		Ἰωάννης Σαγρέδος	
Χρῆστος Φλεσσιάδης	Ν.	Δημήτριος Δίδος	
Ἰωαν. Ἀσπερόπουλος	Ν.	Δημήτ. Πολυχρονόπουλος	Ν.
Ἐμ. Μαδινὸς		Κυριάκος Παπαδόπουλος	
Ἰωάννης Προβελέγγιος	Ν.	Ἀναγν. Παπανδρέας	Ν.
Δημ. Δημητρακόπουλος		Γεώργιος Ι. Σκάλτσης	Ν.
Γεώργιος Κάνδυας	Ν.	Ἀθανάσιος Καστανᾶς	Ν.
Φραγκίσκος Μαῦρος	Ν.	Ἀ. Κιζάνης	Ν.
Ἰωάννης Φερμάκης	Ν.	Ἰωάννης Δαμιανός	
Ἀ. Παπαδημητριάδης		Ἀβέρωφ Α. Γεωργίου	
Ν. Σισμάνης	Ν.	Ἰωάννης Γ. Κριεζῆς	Ν.
Κωνστ. Ἀξιώτης		Πέτρος Χ. Πέτρου	
Χρῆστος Στ. Ἀντωνόπουλος		Κωνστ. Διαβουνιώτης	
Γ. Μαδεμοχωρίτης		Μιχ. Χουρμούζης	Ν.
Κίμων Χριστοδούλου		Καλ. Τσουκαλᾶς	Ν.
Νικόλ. Πιεράκος	Ν.	Δημήτριος Μητσάκης	
Γρηγ. Πατριαρχέας	Ν.	Γεώργιος Ἀποστολίδης	Ν.
Σταυρ. Καπετανάκης	Ν.	Χρῆστος Κικίδης	Ν.
Δημ. Πικουλάκης	Ν.		

Ἀναγνωσθέντα ἔπειτα κατὰ σειρὰν πάντα τὰ ἄρθρα τῶν Κεφαλ. 4 καὶ 5, μηδεμιᾶς ἐπενεχθείσης παρατηρήσεως, ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἕκαστον ἀναστάσεως, ἔχοντα οὕτω·

« Κεφάλ. 4. Ἰματισμὸς καὶ ἀποσκευή.

Ἄρθρ. 1. Ἐπὶ τῆς καταθέσεως 190,416:45
» 2. Ἐκτὸς τῆς καταθέσεως 17,775:19
» 3. Ἔκτακτος φθορὰ ἐνδυμάτ. καὶ ἀποσκευῆς 2,000:

Κεφάλ. 5. Ὁπλισμός.

Ἄρθρ. 1. Ἀντικατάστασις ὁπλισμοῦ . . . . 28,500.
» 2. Συντήρησις 6,087:60
» 3. Πολεμεφόδια καὶ ὑλικὸν τοῦ πολέμου 32,000
» 4. Τύμπανα, σάλπιγγες . . . . . 1,541. »

Ἐγένετο ἑπομένως καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν ἀνωτέρω Κεφαλ. ὡς καὶ τοῦ ἑπομένου 6 « Ἱππωνεία » ἐκ δρ. 11,500, ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ὑπὸ τῶν αὐτῶν ἐπιτηρηθεῖσα ψηφολεκτῶν, ἐξ ἧς συνήχθη κατὰ πρωτόκολλα ὅμοια τῷ προηγηθέντι ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὰς πιστώσεις αὐτῶν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 72.

Ἀναγνωσθέντα δὲ κατὰ σειρὰν καὶ τὰ ἄρθρα τῶν κεφαλ. 7 καὶ 8, ἐγένοντο ἐπίσης δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως, ἔχοντα οὕτω·

Κεφαλ. 7'. Ἱπποσκευή.

« Ἄρθρ. 1. Ἀντικατάστασις Ἱπποσκευῆς . . . 3,000
» 2. Συντήρησις . . . . . 5,568.

Κεφαλ. 8. Στρατωνισμός.

Ἄρθρ. 1. Ἀντικατάστασις σκευῶν στρατωνισμοῦ 16,125
» 2. Συντήρησις σκευῶν στρατωνισμοῦ . . 40,000
» 3. Ἐνοίκια ἰδιωτικῶν οἰκιῶν 23,000
» 4. Συντήρησις φυλακείων . . . . . 9,000. »

Γενομένης δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ἑκατέρου τῶν κεφαλαίων ὁμοίας τῇ ἀνωτέρω ψηφοφορίας, ὑπὸ τῶν αὐτῶν ἐπιτηρηθείσης ψηφολεκτῶν, συνήχθη κατὰ πρωτόκολλα ὅμοια τῷ προηγηθέντι, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη καὶ τὰς πιστώσεις αὐτῶν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 72.

Ἀναγνωσθήκαν ὡσαύτως κατὰ σειρὰν πάντα τὰ ἄρθρα τῶν Κεφαλ. 9, 10 καὶ 11, ἕκαστον τῶν ὁποίων, ἐρωτηθεῖσα ἡ Βουλή, παρεδέχθη δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως, ἔχουσι δ' οὕτω·

Κεφάλ. 9'. Θεραπεία ἀσθενῶν.

« Ἄρθρ. 1. Νοσηλεία ἀξιωματικῶν . . . . . 1,000.
» 2. » ὑπαξιωματικῶν καὶ στρατιωτῶν . . . . 99,000.

Κεφάλ. 10'. Στρατιωτικὴ ἐκπαίδευσις.

Ἄρθρ. 1. Σχολεῖα ταγμάτων 4,320
» 2. Σχολείων Εὐελπίδων 80,336:85
» 3. Ἐκπαιδευόμενοι εἰς τὴν Εὐρώπην . 4,000.

Κεφάλ. 11'. Ἔξοδα γραφείου.

Ἄρθρ. 1. Τῶν σωμάτων καὶ καταστημάτων . 21,440
» 2. Τῶν γραφείων ἀντιμισθία 4,800
» 3. Ὑπομνηματάρια . . . . . 200. »

Γενομένης δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ἑκάστου τῶν ἀνωτέρω Κεφαλαίων, ὡς καὶ ἐπὶ τῶν ἑπομένων 11'. καὶ 11'., τοῦ μὲν ἐκ δρ. 30,000, τοῦ δὲ ἐξ 8,000 συγκειμένου, ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ψηφολέκτας, συνήχθη κατὰ πρωτόκολλα ὅμοια τῷ προηγηθέντι, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὰς πιστώσεις αὐτῶν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 72.

Παραλειφθέντος δὲ ὡς κενοῦ τοῦ 14'. Κεφαλ., ἀναγνωσθησαν τὰ ἄρθρα 1 καὶ 2 τοῦ Κεφαλ. 15'. καὶ τὸ 1 ἄρθρον τοῦ Κεφαλ. 17'. ἅτινα ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως, ἔχοντα οὕτω·

Κεφαλ. 15'. Στρατιωτικὴ δικαιοσύνη.

« Ἄρθρ. 1. Δαπάναι Στρατοδικείων 6,000
Ἄρθρ. 2. Συντήρησις φυλακισμένων . . . 8,800.

Κεφαλ. 17'. Οἰκοδομαί.

« Ἄρθρ. 1. Συντήρησις οἰκοδομῶν . . . . 40,000. »

Γενομένης δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ἑκατέρου τῶν ἀνωτέρω κεφαλαίων ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τῶν ἰδίων ψηφολεκτῶν, συνήχθη κατὰ πρωτόκολλα ὅμοια τῷ προηγηθέντι, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν πίστωσιν ἑκατέρου αὐτῶν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 72.

Ἀναγνωσθέντα τελευταίως καὶ τὰ ἄρθρα 1 καὶ 2 τοῦ Κεφαλ. 19'. ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως, ἔχοντα οὕτω·

« Κεφαλ. 19'. Μισθοὶ ἀργίας.

Ἄρθρ. 1. Ἀργίας 152,700
» 2. Λοιποὶ ἀπομάχων . . . . . 104,077:50. »

Ἐγένετο δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ Κεφαλ. ἐκ δραχμῶν **256,777:50**, ὡς καὶ ἐφ' ἑκάστου τῶν Κεφαλ. 19'. συγκειμένου ἐκ δραχ. **826,324:40**, Κ'. ἐκ δραχ. **993,622:50**, ΚΑ'. ἐκ δραχ. **427,412**, καὶ ΚΒ'. ἐκ δραχμ. 2,660:60, κενῶν ὄντων τῶν

Κεφαλ. ΙΙΙ'. καὶ ΚΓ'. ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ὑπὸ τῶν ἀνωτέρω ἐπιτηρηθεῖσα ψηφολεκτῶν, ἐξ ἧς συνήχθη κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ προαναφερθέντι, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὰς πιστώσεις αὐτῶν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 72.

Προὐτέθη ἔπειτα ἡ συζήτησις τοῦ περὶ κυρώσεως τῶν ἐξόδων τοῦ 1854 νομοσχεδίου, ἐφ' ᾧ ἀνεγνώσθησαν τὰ ἄρθρα 1, 2, 3, 4 καὶ 5 αὐτοῦ, μεθ' ἃς δ' ὑπαρχούσης παρατηρήσεως, ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἑκάστου ἀναστάσεως, ἔχοντα οὕτως·

«Ἄρθρ. 1. Τὰ ἔξοδα τοῦ Κράτους διὰ τὸ ἔτος 1854 προσδιορίζονται εἰς δραχμὰς δέκα ἐννέα ἑκατομμύρια, τετρακοσίας τριάκοντα χιλιάδας, τριακοσίας πεντήκοντα τρεῖς καὶ λεπτὰ ὀγδοήκοντα ἕν 19,430,353:81,

καὶ διὰ τὸ ποσὸν τοῦτο χορηγοῦνται εἰς τοὺς ὑπουργοὺς πιστώσεις, καταλογιζόμεναι κατὰ τὸν ἐπισυνημμένον γενικὸν πίνακα τῶν ἐξόδων, καὶ κατὰ κεφάλαια καὶ ἄρθρα τῶν προσκομισθέντων εἰς αὐτὸν εἰδικῶν προϋπολογισμῶν τῶν ὑπουργείων, ὡς ἑξῆς·

Α'. Εἰς χρέος δημόσιον, ἤτοι εἰς τόκους καὶ χρεολύσιον τοῦ ὑπὸ τὴν ἐγγύησιν τῶν τριῶν Δυνάμεων δανείου δρ. 3,835,473:58

Εἰς προμήθειαν καὶ ἄλλα ἔξοδα αὐτοῦ . . . 50,376:22

Εἰς ἀπόδοσιν τῶν προκαταβολῶν τῶν τριῶν Δυν. 100,000—

Εἰς τόκους ἐσωτερικοῦ χρέους . . . . . 2,5 0—

Εἰς συντάξεις 694,655:96

4,983,005:76.

Β'. Εἰς Βασιλικὴν χορήγησιν . . . . . 1,000,000—

Γ'. Εἰς ἀποζημιώσεις τῶν βουλευτ. σωμάτων . 432,000—

Δ'. Εἰς τὴν γενικὴν ὑπηρεσίαν τῶν ὑπουργείων·

τοῦ Βασιλικοῦ Οἴκου καὶ τῶν ἐξωτερικῶν σχέσεων . . . δρ. 495,746:—

τῆς Δικαιοσύνης . . 1,313,819:39

τῶν Ἐσωτερικῶν . . 1,780,733:59

τῶν Ἐκκλησιαστικῶν. καὶ τῆς Δημοσ. Ἐκπαιδεύσ. . 937,588,:26

τῶν Στρατιωτικῶν . 4,786,271:89

τῶν Ναυτικῶν . . 1,277,193:56

τῶν Οἰκονομικῶν . . 884,260:55, 11,505,613:24.

Ε'. Εἰς τὰ ἔξοδα διοικήσεως, ἐπιτασίας καὶ εἰσπράξεως τῶν φόρων . . . . . 1,394,299.—

Ϛ'. Εἰς διαφόρους πληρωμάς . . . . . 115,435:81.

Τὸ ὅλον δραχμαὶ 19,430,353:81.

Ἄρθρ. 2. Τὰ ἐνδιαλαμβανόμενα εἰς τὸ ἄρθρον 1 ἔξοδα θέλουν πληρωθῆ ἐκ τῶν κυρωθέντων ἐσόδων τῆς χρήσεως 1854, ἀναπληρούμενα ὡς πρὸς τὴν ἐτησίαν διαχείρισιν διὰ τῶν ὑπολοίπων τῶν προγενεστέρων χρήσεων, τὰ ὁποῖα δὲν διετέθησαν εἰς πληρωμὴν ἐξόδων τῶν ἐτῶν ἐκείνων.

Ἄρθρ. 3. Αἱ διὰ τῶν ἐτησίων προϋπολογισμῶν, εἴτε καὶ δι' εἰδικῶν νόμων χορηγούμεναι πιστώσεις διὰ δημόσια ἔργα ἢ γενικὰ βουλήματα ἰσχύουν μέχρι τῆς ἀποπερατώσεως τῶν ἔργων, διὰ τὰ ὁποῖα ἐχορηγήθησαν, ἐὰν ἡ ἔναρξις αὐτῶν ἐγένετο διαρκούσης τῆς χρήσεως. Τὰ κατὰ τὸ τέλος ἑκάστου ἔτους μένοντα διαθέσιμα ὑπόλοιπα τῶν τοιούτων πιστώσεων μεταβιβάζονται αὐτεπαγγέλτως εἰς τὴν χρῆσιν τοῦ ἑπομένου ἔτους. Τὰ ὑπουργεῖα ὀφείλουσι νὰ πυροτεχνάζωσι μετὰ τοῦ ἀπολογισμοῦ καὶ λογαριασμὸν ἰδιαίτερον τῶν δαπανηθέντων δι' ἓν ἕκαστον τῶν ἐπιμελείᾳ αὐτῶν ἐκτελουμένων δημοσίων ἔργων, ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως μέχρι τῆς ἀποπερατώσεως αὐτῶν.

Ἄρθρ. 4. Ἐπιτρέπεται ἡ μετάθεσις πιστώσεων ἐκ τῶν ἄρθρ. 1 καὶ 2 τοῦ κεφαλ. 17 τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργείου εἰς τὸ κεφάλ. 3 ἄρθρ. 9 τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν, ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ἡ ψηφισθεῖσα πίστωσις διὰ τὰς στρατιωτικὰς συντάξεις δὲν ἤθελεν ἐπαρκέσει πρὸς πληρωμὴν τῶν συνεπείᾳ τοῦ ἀπὸ 19 Αὐγούστου 1852 ΣΕ'. νόμου νέων συντάξεων.

Ἄρθρ. 5. Ἐκτὸς τῶν διὰ τοῦ παρόντος νόμου χορηγουμένων πιστώσεων, ἐὰν αὗται ἄνευ ἐπεκτάσεως τῆς ὑπηρεσίας δὲν ἐξαρκέσωσι διὰ τὰ ἔξοδα τῆς χρήσεως 1851, ἐπιτρέπεται νὰ δοθῶσι διὰ Β. διαταγμάτων ἐν ἀπουσίᾳ τῶν Βουλῶν ἀναπληρωματικαὶ πιστώσεις ἐπὶ τῇ γνωμοδοτήσει τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἐπὶ τῶν ἑξῆς ἄρθρων τῶν εἰδικῶν προϋπολογισμῶν.

Τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης·

Διὰ τὴν διατροφὴν τῶν ὑποδίκων

Δι' ἀποζημιώσεις μαρτύρων

Δι' ἔξοδα μεταφορᾶς ὑποδίκων

Δι' ἔξοδα ἐκτελέσεως ἀποφάσεων.

Τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν·

Διὰ γενικὰ μέτρα ἀσφαλείας

Διὰ διατροφὴν τῶν ὑποδίκων.

Τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν·

Διὰ ποσοστὰ ἐπὶ τῶν εἰσπράξεων

Διὰ δικαιώματα καὶ προμηθείας χαρτοσήμου

Διὰ παραχωρήσεις ἐπὶ τῶν εἰσπράξεων τοῦ φόρου ἐπὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων καὶ οἰκοδομῶν εἰς τοὺς δήμους.

Δι' ἔξοδα καλλιεργείας τῶν ἀλικῶν καὶ μετακομίσεως τῶν ἁλάτων. »

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος ἀναβαλὼν ἐπὶ τὴν αὔριον τὴν ἐπὶ τοῦ συνόλου ψηφοφορίαν, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 1 Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος
ΕΥΣΤ. Μ. ΠΑΡΙΣΙΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Η. Κολποδίνος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΟΓ'.
Τῆς 14 Ἰουλίου 1853.

Συνελθόντων περὶ τὴν ἐνδεκάτην τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Γενομένης ἐν πρώτοις ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ περὶ κυρώσεως τῶν ἐξόδων τοῦ 1854 νομοσχεδίου ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τῶν ψηφολεκτῶν Π. Λαζαρῆ καὶ Γ. Μαδεμοχωρίτου, συνήχθη, κατὰ τὸ ὄφος προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὸ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 72, ἔχον οὕτως·

ΟΘΩΝ κ. τ. λ.

« Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, διατάττομεν, ὡς ἑξῆς·

Ἄρθρ. 1. Τὰ ἔξοδα τοῦ Κράτους διὰ τὸ ἔτος **1854** προσδιορίζονται εἰς δραχ. **19,430,353:81**, καὶ διὰ τὸ ποσὸν τοῦτο χορηγοῦνται εἰς τοὺς ὑπουργοὺς πιστώσεις, καταλογιζόμεναι κατὰ τὸν ἐπισυνημμένον γενικὸν πίνακα τῶν ἐξόδων, καὶ κατὰ κεφάλαια καὶ ἄρθρα τῶν προσηρτημένων εἰς αὐτὸν εἰδικῶν προϋπολογισμῶν τῶν ὑπουργείων, ὡς ἑρεξῆς·

Α'. Εἰς χρέος δημόσιον, ἤτοι εἰς τόκους καὶ χρεολύσιον τοῦ ὑπὸ τὴν ἐγγύησιν τῶν τριῶν δυνάμεων δανείου δρ. **3,835,473:58**

Εἰς προμήθειαν καὶ ἄλλα ἔξοδα αὐτοῦ . . **50,376:22**

Εἰς ἀπόδοσιν τῶν προκαταβολῶν τῶν τριῶν δυνάμεων . . . . . **400,000:—**

Εἰς τόκους ἐσωτερικοῦ χρέους . . . . . **2,500:—**

Εἰς συντάξεις **694,655:96**

4,983,005:76

Β'. Εἰς τὴν Βασ. χορήγησιν . . . . . **1,000,000:—**

Γ'. Εἰς ἀποζημ. τῶν βουλευτικῶν Σωμάτων. **432,000:—**

Δ'. Εἰς τὴν γενικὴν ὑπηρεσίαν τῶν ὑπουργείων τοῦ Βασ. Οἴκου καὶ τῶν ἐξωτερ. σχέσεων δραχ. . . . . **495,746:—**

Τῆς Δικαιοσύνης **1,343,819:39**

Τῶν Ἐσωτερικῶν **1,780,733:59**

Τῶν Ἐκκλησιαστ. καὶ τῆς δημοσ. ἐκπαιδεύσεως. **937,588:26**

Τῶν Στρατιωτικῶν **4,786,271:89**

Τῶν Ναυτικῶν **1,277,193:56**

Τῶν Οἰκονομικῶν **884,260:55**

11,505,613:24.

Ε'. Εἰς τὰ ἔξοδα διοικήσεως, ἐπιστασίας καὶ εἰσπράξεως τῶν φόρων . . . . . **1,394,299:—**

Γ'. Εἰς διαφόρους πληρωμὰς **115,435:81**

Τὸ ὅλον δραχ. **19,430,353:81.**

Ἄρθρ. 2. Τὰ ἐνδιαλαμβανόμενα εἰς τὸ ἄρθρον 1 ἔξοδα θέλουν πληρωθῆ ἐκ τῶν κυρωθέντων ἐσόδων τῆς χρήσεως **1854**, ἀναπληρούμενα ὡς πρὸς τὴν ἐτησίαν διαχείρισιν διὰ τῶν ὑπολοίπων τῶν προγενεστέρων χρήσεων, τὰ ὁποῖα δὲν διετέθησαν εἰς πληρωμὴν ἐξόδων τῶν ἐτῶν ἐκείνων.

Ἄρθρ. 3. Αἱ διὰ τῶν ἐτησίων προϋπολογισμῶν, εἴτε καὶ δι' εἰδικῶν νόμων χορηγούμεναι πιστώσεις διὰ δημόσια ἔργα ἢ γενικὰ βοηθήματα ἰσχύουν μέχρι τῆς ἀποπερατώσεως τῶν ἔργων, διὰ τὰ ὁποῖα ἐχορηγήθησαν, ἐὰν ἡ ἔναρξις αὐτῶν ἐγίνετο διαρκούσης τῆς χρήσεως. Τὰ κατὰ τὸ τέλος ἑκάστου ἔτους μένοντα διαθέσιμα ὑπόλοιπα τῶν τοιούτων πιστώσεων μεταβιβάζονται αὐτεπαγγέλτως εἰς τὴν χρῆσιν τοῦ ἑπομένου ἔτους. Τὰ ὑπουργεῖα ὀφείλουσι νὰ παρουσιάζωσι μετὰ τοῦ ἀπολογισμοῦ καὶ λογαριασμὸν ἰδιαίτερον τῶν δαπανηθέντων δι' ἓν ἕκαστον τῶν ἐπιμελείᾳ αὐτῶν ἐκτελουμένων δημοσίων ἔργων, ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως μέχρι τῆς ἀποπερατώσεως αὐτῶν.

Ἄρθρ. 4. Ἐπιτρέπεται ἡ μετάθεσις πιστώσεων ἐκ τῶν ἄρθρων 1 καὶ 2 τοῦ κεφαλ. 17 τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργείου εἰς τὸ κεφάλαιον Γ'. τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν, ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ἡ ψηφισθεῖσα πίστωσις διὰ τὰς στρατιωτικὰς συντάξεις δὲν ἤθελεν ἐπαρκέσει πρὸς πληρωμὴν τῶν συνεπείᾳ τοῦ ἀπὸ 19 Αὐγούστου **1852** Σιβ'. νόμου νέων συντάξεων.

Ἄρθρ. 5. Ἐκτὸς τῶν διὰ τοῦ παρόντος νόμου χορηγουμένων

πιστώσεων, ἐὰν αὗται ἄνευ ἐπεκτάσεως τῆς ὑπηρεσίας δὲν ἐξαρκέσωσι διὰ τὰ ἔξοδα τῆς χρήσεως 1854, ἐπιτρέπεται νὰ δοθῶσι διὰ Β. διαταγμάτων ἐν ἀπουσίᾳ τῶν Βουλῶν ἀναπληρωματικαὶ πιστώσεις ἐπὶ τῇ γνωμοδοτήσει τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἐπὶ τῶν ἑξῆς ἄρθρων τῶν εἰδικῶν προϋπολογισμῶν.

Τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης.

Διὰ τὴν διατροφὴν τῶν ὑποδίκων.
Δι' ἀποζημιώσεις μαρτύρων.
Δι' ἔξοδα μεταφορᾶς ὑποδίκων.
Δι' ἔξοδα ἐκτελέσεως ἀποφάσεων.

Τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν.

Διὰ γενικὰ μέτρα ἀσφαλείας.
Διὰ διατροφὴν καὶ διατήρησιν καταδίκων.

Τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν.

Διὰ ποσοστὰ ἐπὶ τῶν εἰσπράξεων.
Διὰ δικαιώματα καὶ προμηθείας χαρτοσήμου.
Διὰ παραχωρήσεις ἐπὶ τῶν εἰσπράξεων τοῦ φόρου ἐπὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων καὶ οἰκοδομῶν εἰς τοὺς δήμους.

Δι' ἔξοδα καλλιεργείας τῶν ἁλικῶν καὶ μετακομίσεις τῶν ἁλάτων.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἑξῆς ζητήματος.

«Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὸ σύνολον τοῦ περὶ κυρώσεως τῶν ἐξόδων τοῦ 1854 νομοσχεδίου, καὶ ἡ ὄχι;»

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δημήτριος Ὁρεινὸς	Ν.	Δ. Πετροπουλάκης	
Λεωνίδ. Χρυσανθόπουλος		Π. Τσαννετάκης	Ν.
Γ. Λογιωτατίδης	Ν.	Γ. Τσόκρης	Ν.
Δημήτριος Γιαννούλης	Ν.	Ἀνδρέας Μεταξᾶς	
Λεωνίδας Ἐμπειρίκος		Γεώργιος Σκοῦρος	
Πέτρος Καμπάνης		Δημήτριος Καλλιφρονᾶς	Ν.
Δημήτριος Τσόκρης		Σταῦρος Βλάχος	
Ἀνδρέας Δανόπουλος		Ἀνδρέας Ἴσκος	
Κωνστ. Γριβογεώργης	Ν.	Δημήτριος Σκυλοδῆμος	
Ζαττέλος Μαυρομμάτης	Ν.	Θεόδωρος Γρίβας	

Βασίλειος Σκαλτσοδῆμος		Ἀναγ. Κοντάκης	Ν.
Ἀναγνώστης Παπαθανασίου	Ν.	Σ. Κοπανίτσας	Ν.
Ἐλευθέρ. Καλογερᾶς		Ἀνας. Κορφιωτάκης	Ν.
Ἰωάν. Εὐγενίδης	Ν.	Ἐμ. Μελετόπουλος	Ν.
Ἀνδρέας Πέπας	Ν.	Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς	
Σταμάτιος Μήτσκας	Ν.	Παναγιώτης Λαζαρὴς	Ν.
Γεώργιος Βελής	Ν.	Στάμος Μαυροδῆμος	Ν.
Δημήτριος Ζῶτος	Ν.	Λάμπρ. Εὐμολπίδης	
Γεώργιος Ἰω. Γιολδάσης	Ν.	Ἠλίας Δωΐλας	
Μιχαὴλ Σισίνης	Ν.	Θεόδωρος Πετρινός	Ν.
Λύσανδρος Βιλαέτης		Κωνσταντῖνος Μανέτας	
Στέφαν. Στεφανόπουλος	Ν.	Π. Βάρβογλης	Ν.
Ἀνδρέας Λύγερινός		Δημήτριος Γ. Φιλάρετος	
Ἰωάννης Κλίμακας		Ἀναγν. Δεδόπουλος	
Ἀναγνώστ. Δημητρίου		Νικόλαος Μπούτουνας	Ν.
Π. Ζάνος		Δημήτριος Σακελλαριάδης	
Χρ. Δεμάθας	Ν.	Γεώργιος Γουλιμὴς	Ν.
Γραγ. Βαλλιάνος		Ἀλέξ. Κουμουνδουράκης	
Θ. Ζαΐμης	Ν.	Χρῆστος Οἰκονομίδης	Ν.
Χ. Θεοχαρόπουλος	Ν.	Κωνστ. Λιμπερόπουλος	Ν.
Ν. Πετμεζᾶς		Ἐμ. Μοδινός	
Ἠλ. Παπαδαῖος	Ν.	Ἰωάννης Προβιλέγιος	Ν.
Γρηγόριος Καρριωτάκης	Ν.	Δημ. Δημητρακόπουλος	
Γεώργιος Περωτὴς		Γεώργιος Κάνδυας	Ν.
Κωνσταντῖνος Νταγρὲς	Ν.	Φραγκίσκος Μαῦρος	Ν.
Ἰωάννης Βάχλας	Ν.	Ἰωάννης Φαρμάκης	Ν.
Ἀναγνώστης Π. Ἰωάννου	Ν.	Α. Παπαδημητριάδης	
Βελ. Νικολαΐδης	Ν.	Ν. Σισμάνης	Ν.
Πέτρος Δελιγιάννης		Κωνστ. Ἀξελός	
Νικόλαος Μπούκουρας	Ν.	Χρῆς. Στ. Ἀντωνόπουλος	
Ἀμπρος Ῥοΐλὸς	Ν.	Γ. Μαδεμοχωρίτης	Ν.
Κωνστ. Λαμπρινόπουλος		Κίμων Χριστοδούλου	
Π. Καλποδίνος	Ν.	Νικόλαος Πιεράκος	Ν.
Ἐμ. Ἀντίπας	Ν.	Γρηγόρ. Πατριαρχέας	Ν.
Νικόλαος Δελιγιάννης		Σταυριανὸς Καπετανάκης	Ν.
Εὐστ. Οἰκονομόπουλος	Ν.	Δημ. Πικουλάκης	Ν.
Γεώρ. Παναπριωτόπουλος		Χαράλ. Χριστόπουλος	Ν.
Γεώργ. Παπασπυρόπουλος		Ζ. Α. Ζαρειφόπουλος	
Ἐμ. Καραμάνος		Νικόλ. Μασχούλας	Ν.
Νικόλαος Ματθαίου		Γεώργ. Α. Ῥάλλης	

Νάκος Πανουριᾶς	. . . .	Δημήτριος Δρῦσος	. . . .
Παπακώνστας Τσαμάκας	. .	Δημήτρ. Πολυχρονόπουλος	. N.
Κ. Βλάμης	. . . . .	Κ. Πονηρόπουλος	. . .
Π. Καλαμογδάρτης	. . . N	Ἀναγνώστ. Παπατσώρτς	. . .
Σιδέρης Ηρᾶτσικας	. . . .	Γεώργιος Ι. Στάϊκος	. . . N.
Παν. Πατρινός	. . . . .	Ἀθανάσιος Καστανᾶς	. . N.
Κωνστ. Σκουρλέτης	. . . N.	Α. Κιζάνης	. . . . . N.
Ἀνάργυρος Χ. Ἀναργύρου	. .	Ἰω. Δαμιανός	. . . . .
Νικόλαος Χ. Ἀναργύρου	. . .	Ἀζάρος Α. Γιουρδῆς	. . .
Ἀναγνώστ. Τατόπουλος	. N.	Ἰωάννης Γ. Κριεζῆς	. . N.
Κωνστ. Δαρειώτης	. . . N.	Πέτρος Χ. Πέτρου	. . . .
Ἰω. Γεωργάρας	. . . . N.	Κ. Δυοβουνιώτης	. . . . .
Γ. Νικολάου	. . . . N.	Μ. Χουρμούζης	. . . . N.
Ἀνδρέας Μάμουκας	. . N.	Καλ. Τσουκαλᾶς	. . . . .
Ζαννῆς Μαραγκός	. . . N.	Δημήτριος Μητσάκης	. . .
Μιχαὴλ Σολομός	. . . . .	Γεώργιος Ἀποστολίδης	. . N.
Εὐστράτιος Πάρισης	. . N.	Χρῆστος Κικίδης	. . . . N.
Ἰωάννης Σαγρέδος	. . . .		

Προτεθείσης μετὰ ταῦτα τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπολογισμοῦ τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ 1850 νομοσχεδίου, ἀνεγνώσθησαν τὰ ἄρθρα 1, 2, 3, 4, 5 καὶ 6, ἅτινα, μηδεμιᾶς ὑπαρχούσης παρατηρήσεως, ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως.

Γενομένης δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ψηφολέκτας, συνήχθη κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ προηγηθέντι, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὸ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 72· ἔχει δ' οὕτως·

ΟΘΩΝ

ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀποφασίζομεν καὶ διατάττομεν ὡς ἑξῆς.

Ἀπολογισμὸς τῆς χρήσεως 1850.

I. Ἔσοδα.

Ἄρθρ. 1. Τὰ ἐπὶ τῆς χρήσεως 1850 βεβαιωθέντα ἔσοδα τοῦ Κράτους προσδιορίζονται, κατὰ τὸν ἐπισυναπτόμενον ὑπὸ στοιχ. Α'. πίνακα, εἰς δεκαεπτὰ ἑκατομμύρια, ἑξακοσίας τριάκοντα ἐννέα χιλιάδας, τριακοσίας τεσσαράκοντα τρεῖς δραχμὰς καὶ δεκαοκτὼ λεπτὰ (17,639,343:18)· καὶ διὰ τῆς προσθήκης τῶν ἐκ δραχ. 3,848,874:81 προπαταβολῶν τῶν τριῶν δυνάμεων, εἰς εἰκοσιὲν ἑκατομμύρια, τετρακοσίας ὀγδοήκοντα ὀκτὼ χιλιάδας, διακοσίας δεκαεπτὰ δραχμὰς καὶ ἐννενήκοντα ἐννέα λεπτὰ, 21,488,217:99.

Αἱ εἰσπράξεις τῆς ἰδίας χρήσεως μέχρι τῆς λήξεως αὐτῆς προσδιορίζονται κατὰ τὸν ἀνωτέρω πίνακα εἰς δεκατέσσαρα ἑκατομμύρια, ἑξακοσίας ἑβδομήκοντα πέντε χιλιάδας, ἐννακοσίας πεντήκοντα μίαν δραχμὴν καὶ τεσσαράκοντα ἓξ λεπτὰ (14,675,951:46)· καὶ διὰ τῆς προσθήκης τῶν ἐκ δραχμῶν 3,848,874:81 προκαταβολῶν τῶν τριῶν δυνάμεων, εἰς δεκαοκτὼ ἑκατομμύρια, πεντακοσίας εἰκοσιτέσσαρας χιλιάδας, ὀκτακοσίας εἰκοσιἓξ δραχμ. καὶ εἰκοσιεπτὰ λεπτὰ . . . . . 18,524,826:27.

Τὰ δὲ καθυστεροῦντα ἐκ τῶν ἐσόδων προσδιορίζονται εἰς δραχ. δύω ἑκατομμύρια, ἐννεακοσίας ἑξήκοντα τρεῖς χιλιάδας, τριακοσίας ἐνενήκοντα μίαν καὶ λεπ. ἑβδομήκοντα δύω . . 2,963,391:72, ἅτινα εἰσπραττόμενα μετὰ τὴν λῆξιν τῆς χρήσεως, θέλουν καταλογίζεσθαι εἰς τὴν χρῆσιν τὴν ὁμώνυμον μὲ τὸ ἔτος, καθ' ὃ εἰσπράττονται ὑπὸ ἰδιαίτερον κεφάλαιον τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐπιγραφόμενον «ἔσοδα λῆξασῶν χρήσεων.»

II. Ἔξοδα.

Ἄρθρ. 2. Τὰ ἐπὶ τῆς χρήσεως 1850 μέχρι τῆς λήξεως αὐτῆς βεβαιωθέντα ἔξοδα τοῦ Κράτους, συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ χρέους Ῥοδσχίλδ, προσδιορίζονται, κατὰ τὸν ἐπισυναπτόμενον ὑπὸ στοιχ. Β'. πίνακα, εἰς δεκαοκτὼ ἑκατομμύρια, ἑπτακοσίας τρεῖς χιλιάδας, τετρακοσίας δραχμὰς καὶ ἑξήκοντα τρία λεπτὰ . . . . . 18,703,004:63.

Τὰ πραγματοποιηθέντα ἔξοδα τῆς ἰδίας χρήσεως μέχρι τῆς λήξεως αὐτῆς, συμπεριλαμβανομένου ὡσαύτως τοῦ ἐξωτερικοῦ δανείου Ῥοδσχίλδ, προσδιορίζονται κατὰ τὸν αὐτὸν

πίνακα εἰς δεκαοκτὼ ἑκατομμύρια, ἑξακοσίας τρεῖς χιλιάδας, τριακοσίας δύω δραχμὰς καὶ δώδεκα λεπτά . . . . . 18,603,302:12.

Τὰ δὲ ὑπόλοιπα τῶν πληρωτέων ἐξόδων προσδιορίζονται εἰς ἐννενήκοντα ἐννέα χιλιάδας, ἑπτακοσίας δύω δραχμ. καὶ πεντήκοντα ἓν λεπ. 99,702:51, ἅτινα θέλουν πληρωθῆ δυνάμει νέων πιστώσεων, καὶ καταλογισθῆ εἰς τὰ κεφάλαια, « ἔξοδα ληξασῶν χρήσεων » τῶν ἰδικῶν προϋπολογισμῶν τῶν ἁρμοδίων ὑπουργείων.

III. Πιστώσεις.

Ἄρθρ. 3. Χορηγοῦνται ἐπὶ τῆς χρήσεως 1850 ἀναπληρωτικαὶ πιστώσεις ἐκ δραχμῶν ὀγδοήκοντα ἓξ χιλιάδων, τετρακοσίων ὀγδοήκοντα μιᾶς καὶ λεπτῶν εἰκοσιτεσσάρων, 86,481:24, πρὸς ἐξίσωσιν τῶν πραγματοποιηθέντων ἐξόδων καθ' ὑπέρβασιν τῶν διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς αὐτῆς χρήσεως καὶ δι' εἰδικῶν νόμων χορηγηθεισῶν πιστώσεων.

Αἱ ἀναπληρωτικαὶ αὗται πιστώσεις διανέμονται εἰς τὰ διάφορα ὑπουργεῖα καθ' ὑπηρεσίας, κατὰ τὸν ὑπὸ στοιχ. Β'. πίνακα καὶ τὰς ἐπισυνημμένας ἀναλυτικὰς καταστάσεις.

Ἄρθρ. 4. Ἐκ τῶν ἐπὶ τῆς χρήσεως 1850 χορηγηθεισῶν πιστώσεων, συμποσουμένων κατὰ τὸν ὑπὸ στοιχ. Β'. πίνακα εἰς δραχμὰς 20,965,424: 99· ἐκπίπτονται·

1ον. Ποσότης ἐκ δραχμῶν δύω ἑκατομμυρίων, τριακοσίων ὀγδοήκοντα πέντε χιλιάδων, διακοσίων τριάκοντα ἐννέα καὶ λεπτῶν ἑβδομήκοντα πέντε, ἥτις μείνασα ἀπραγματοποίητος ἀκυροῦται ὁριστικῶς . . . . . 2,385,239:75·

2ον Ποσότης ἐκ δραχμῶν ἑξήκοντα τριῶν χιλιάδων, τριακοσίων ἑξήκοντα τεσσάρων καὶ λεπτῶν, τριάκοντα ἓξ, ἥτις μείνασα ἀπραγματοποίητος, μεταβιβάζεται εἰς τὴν χρῆσιν 1851 πρὸς πληρωμὴν ἐξόδων ἀφορώντων δημόσια ἔργα καὶ γενικὰ βοηθήματα . . . . . 63,364:36.

Αἱ ὡς ἀνωτέρω ἀκυρούμεναι ἢ μεταβιβαζόμεναι εἰς τὴν χρῆσιν 1851 πιστώσεις, συμποσούμεναι εἰς δραχμὰς δύω ἑκατομμύρια, τετρακοσίας τεσσαράκοντα ὀκτὼ χιλιάδας, ἑξακοσίας

τέσσαρας καὶ λεπτὰ ἑνδεκα, διατηροῦνται ὡς ἔχουν διηρημένοι καθ' ὑπουργεῖα καὶ καθ' ὑπηρεσίας, κατὰ τὸν ὑπὸ στοιχ. Β'. πίνακα . . 2,448,604:11.

Ἄρθρ. 5. Συνεπείᾳ τῶν διατάξεων τῶν προηγουμένων δύω ἄρθρων αἱ πιστώσεις τῆς χρήσεως 1850 προσδιορίζονται ὁριστικῶς εἰς δεκαοκτὼ ἑκατομμύρια, ἑξακοσίας τρεῖς χιλιάδας, τριακοσίας δύω δραχμὰς καὶ δώδεκα λεπτὰ, 18,603,302:12, διανεμόμεναι εἰς τὰ διάφορα ὑπουργεῖα, κατὰ τὸν αὐτὸν ὑπὸ στοιχ. Β'. πίνακα.

IV. Ὁριστικὸν

ἀποτέλεσμα τοῦ προϋπολογισμοῦ.

Ἄρθρ. 6. Τὸ ὑπερβάλλον τῶν ἐξόδων τῆς χρήσεως 1850, ἅτινα προσδιωρίσθησαν διὰ τοῦ ἄρθρου 2 εἰς τὴν ποσότητα τῶν δραχμῶν . . . . . 18,603,302:12, ὡς πρὸς τὰ ἔσοδα τῆς αὐτῆς χρήσεως, ἅτινα προσδιωρίσθησαν διὰ τοῦ ἄρθρου 1 εἰς τὴν ποσότητα τῶν δραχμῶν . . . . . 18,524,826:27, προσδιορίζεται ὁριστικῶς εἰς ἑβδομήκοντα ὀκτὼ χιλιάδας, τετρακοσίας ἑβδομήκοντα πέντε δραχμὰς καὶ ὀγδοήκοντα πέντε λεπτὰ . . . . . 78,475:85.

Τὸ ἔλλειμμα τοῦτο θέλει ἀναπληρωθῆ ἐκ τῶν περισσευμάτων τῶν προηγουμένων χρήσεων.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Ἀναγνωσθέντα δὲ ἀμέσως τὰ πρακτικὰ καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν προσηκόντως, ὁ δὲ πρόεδρος διέλυσε τὴν συνεδρίασιν ἐν ὥρᾳ μεσημβρίας.

Ὁ Πρόεδρος
ΕΥ. Μ. ΠΑΡΙΣΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Τ. Μαυρομμάτης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Π'.

Τῆς 25 Ἰουλίου 1853.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Παρελθὼν ὁ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸς, ἀνέγνω νομοσχέδιον περὶ δυνάμεως τοῦ στρατοῦ διὰ τὸ ἔτος 1853, μετὰ τῆς συνοδευούσης αὐτὸ ἐκθέσεως, ἔχουσι δ' οὕτω·

ΕΚΘΕΣΙΣ

Ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ προσδιορισμοῦ τῆς δυνάμεως τοῦ στρατοῦ καὶ περὶ στρατολογίας καὶ ναυτολογίας τοῦ ἔτους 1853.

«Κατ' ἐπιταγὴν τῆς Α. Μεγαλειότητος τοῦ Βασιλέως παρουσιάζω πρὸς ὑμᾶς τὸ περὶ δυνάμεως τοῦ στρατοῦ καὶ περὶ στρατολογίας καὶ ναυτολογίας νομοσχέδιον πρὸς ἐπιψήφισιν.

Τὸ καθυποβαλλόμενον νομοσχέδιον παρουσιάζει αὔξησιν ἐνεργητικῆς δυνάμεως τοῦ στρατοῦ πλέον τῆς τοῦ παρελθόντος ἔτους 593 ἀνδρῶν, ἐξ ὧν θέλουν σχηματισθῆ δύο λόχοι τοῦ πεζικοῦ τῆς γραμμῆς, καθότι οἱ ὑπάρχοντες 28 λόχοι τῶν πεζικῶν ταγμάτων τῆς γραμμῆς καὶ τῶν ἀκροβολιστῶν ἐφ' ἑνὸς μόνον δὲν δύνανται ὡς ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ των νὰ σχηματισθῶσιν εἰς τάγματα, ἀλλὰ καὶ ἡ δύναμις αὐτῶν ὡς πρὸς τὰς ἀνάγκας τῆς ὑπηρεσίας ἀπαιτεῖται ν' αὐξηθῆ, καθόσον μάλιστα ἡ χωροφυλακὴ κατέστη ὡς ἐκ τῶν ἀναγκῶν τῆς ὑπηρεσίας ὀλιγάρκης.

Ὅθεν διὰ τοὺς λόγους τούτους τὰ μὲν τάγματα τῆς γραμμῆς καὶ τῶν ἀκροβολιστῶν ἀντὶ 4100 ἀξιωματικῶν, ὑπαξιωματικῶν καὶ στρατιωτῶν, θέλουν σύγκεισθαι ἐκ 4380 ἀξιωματικῶν, ὑπαξιωματικῶν καὶ στρατιωτῶν· ἡ δὲ χωροφυλακὴ ἀντὶ 1453 ἀξιωματικῶν, ὑπαξιωματικῶν καὶ χωροφυλάκων, θέλει σύγκεισθαι ἐκ 1766.

Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν στρατολογίαν τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους, τοῦτο εἶναι συνέπεια προσδιορισμοῦ τῆς δυνάμεως ὡς ἐξῆς·

Κατὰ τὰ περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ στρατοῦ διατάγματα τοῦ 1843, ἡ κατ' ἔτος ἀναλογοῦσα μερὶς εἶναι	1010.
Προστιθεμένων καὶ τῶν νεοσυλλέκτων τῶν προερχομένων ἐκ τῆς αὐξήσεως	593.
Τὸ ὅλον τῶν νεοσυλλέκτων .	1603.
Προστιθεμένων καὶ τῶν ἀπαιτουμένων εἰς τὸ ναυτικὸν .	37.
Τὸ ὅλον . .	1640.

Διὰ τοῦ παρόντος νομοσχεδίου ζητοῦνται 1547 νεοσύλλεκτοι, ἐξ ὧν ἐπὶ ἔλαττον νεοσύλλεκτοι 93. Ἡ ἐλάττωσις αὕτη προέρχεται διότι θέσεις τινὲς τοῦ στρατοῦ δὲν συμπληροῦνται διὰ τοῦ νόμου τῆς ἀπογραφῆς, οἷον τῆς χωροφυλακῆς καὶ τινων ἄλλων θέσεων τοῦ στρατοῦ.

Πρὸς ἀκριβῆ ἐκτέλεσιν τοῦ νόμου προσετέθησαν διατάξεις τινὲς τοῦ περὶ στρατολογίας νόμου τοῦ 1851, αἱ ὁποῖαι εἶναι ἀναπόφευκτοι μέχρι τῆς ἐκδόσεως τοῦ περὶ ἀπογραφῆς νόμου.

Ἐπὶ τέλους προσετέθη καὶ ἡ ἰσχὺς τοῦ νόμου τούτου καὶ διὰ τὸ προσεχὲς ἔτος. Τοῦτο συνάδει μὲ τὸν ἐπιψηφισθέντα ἤδη παρ' ὑμῶν προϋπολογισμὸν τοῦ ἔτους τούτου.

Ὅθεν ἐπικαλοῦμαι τὴν ταχεῖαν συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισιν τοῦ νόμου τούτου.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 24 Ἰουλίου 1853.

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν
Σ. ΜΙΑΟΣ.

ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΝ

Περὶ προσδιορισμοῦ τῆς δυνάμεως τοῦ στρατοῦ καὶ περὶ στρατολογίας καὶ ναυτολογίας διὰ τὸ ἔτος 1853.

ΟΘΩΝ
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Ἐπιτρέπομεν εἰς τοὺς ἡμετέρους ὑπουργοὺς τῶν Ναυτικῶν, τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ τῶν Στρατιωτικῶν νὰ παρουσιάσωσιν εἰς τὴν Βουλὴν τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον, καὶ ὑποστηρίξωσιν αὐτὸ κατὰ τὴν συζήτησίν του.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 21 Ἰουλίου 1853.

ΟΘΩΝ.

Α. Γ. ΚΡΙΕΖΗΣ, Ι. ΑΜΒΡΟΣΙΑΔΗΣ, Σ. ΜΙΑΟΣ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπερασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1. Ἡ δύναμις τοῦ στρατοῦ τῆς γραμμῆς, τῆς ὀρφυλακῆς καὶ τῆς χωροφυλακῆς προσδιορίζεται διὰ τὸ ἔτος 1853 εἰς ἐννέα χιλιάδας ἑξακοσίους τριάκοντα.

Ἡ δὲ δύναμις τῆς φάλαγγος καὶ τοῦ λόχου τῶν ἀπομάχων ἐπαναδιορίζεται εἰς ὀκτακοσίους ἐνενήκοντα τρεῖς.

Ἄρθρ. 2. Ἡ διὰ τὸν στρατὸν τῆς γραμμῆς στρατολογία καὶ διὰ τὸ Βασ. ναυτικὸν ναυτολογία προσδιορίζονται διὰ τὸ ἔτος **1853** εἰς χιλίους πεντακοσίους τεσσαράκοντα ἑπτὰ ἄνδρας.

Οἱ χίλιοι πεντακόσιοι τεσσαράκοντα ἑπτὰ οὗτοι ἄνδρες θέλουν διανεμηθῆ, κατ' ἀναλογίαν τοῦ πληθυσμοῦ, ὑπὸ μὲν τῶν νομαρχῶν εἰς τὰς ἐπαρχίας, ὑπὸ δὲ τῶν ἐπάρχων εἰς τοὺς δήμους.

Ἄρθρ. 3. Αἱ ἐν τοῖς ἄρθροις **2** ἕως **10**, συμπεριλαμβανομένου καὶ τούτου, διατάξεις τοῦ περὶ στρατολογίας καὶ ναυτολογίας νόμου τοῦ **1851** ἰσχύουσι καὶ διὰ τὴν στρατολογίαν τοῦ ἔτους **1853**.

Ἄρθρ. 4. Ὁ παρὼν νόμος ἰσχύει καὶ διὰ τὸ ἔτος **1854**.»

Ἀναγγελθέντος, ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ συζήτησις ἐπὶ τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς περὶ ἐκτελέσεως τῆς διαθήκης τοῦ μακαρίτου Ν. Στουρνάρη, ἀνεγνώσθη αὕτη ὑφ' ἑνὸς τῶν γραμματέων. Λαβών δέ τις τὸ λόγον παρετήρησεν, ὅτι τὰ κατὰ τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς ἐκλεχθησόμενα μέλη πρέπει νὰ διατελῶσι τοιαῦτα καὶ μετὰ τὴν διάλυσιν τῆς Βουλῆς, τότε δὲ μόνον ν' ἀντικαθίστανται, ὅταν εἰς τὰς νέας βουλευτικὰς ἐκλογὰς ἀπολέσωσι τὴν τοῦ βουλευτοῦ ἰδιότητα.

Προσέθηκεν ἄλλος, ὅτι ἂν καὶ ἡ Βουλή, ὡς ἐκτελεστὴς τῶν θελήσεων τοῦ διαθέτου, δύναται νὰ διορίσῃ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς καὶ πρόσωπα ξένα, νομίζει ὅμως καταλληλότερον τὰ μέλη ταῦτα νὰ ἐκλεχθῶσι μεταξὺ τῶν βουλευτῶν, τὰ ὁποῖα νὰ ὑπάρχωσι καὶ διαλυομένης τῆς Βουλῆς· ἐὰν δ' εἰς τὰς νέας ἐκλογὰς δὲν ἀνεδειχθῶσι βουλευταί, τότε μόνον ν' ἀντικαθίστανται δι' ἑτέρων.

Ἐπέφερεν ἄλλος, ὅτι συμφωνῶν ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρω ζητήματος μετὰ τῶν προαγορευσάντων, παρατηρεῖ, ὅτι διὰ τὴν προκειμένην ἐργασίαν ἀπαιτοῦνται εἰδικότητες, αὗται δὲ εὐκολώτερον εὑρίσκονται μεταξὺ τῶν πλειόνων. Ἀλλ' ἐκτὸς τούτου, ἐὰν περιορίσωμεν τὸν ἀριθμὸν εἰς πέντε πρόσωπα μόνον, ἡ ἐπιτροπὴ θέλει συνεχῶς εὑρίσκεσθαι εἰς ἀποσύνθεσιν ἕνεκα τῆς ἀπουσίας ἢ ἀσθενείας τινῶν ἢ τῶν πλείστων ἐκ τῶν μελῶν. Δι' ὅλα ταῦτα προτείνει ν' αὐξηθῇ ὁ ἀριθμὸς εἰς ἑπτὰ τοὐλάχιστον μέλη.

Ἐπὶ τούτοις ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς, συμφώνως καὶ μὲ τὰ ἀνωτέρω ἐκτεθέντα περὶ διαρκείας καὶ αὐξήσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μελῶν.

Παρελθὼν ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, ἀνέγνω νομοσχέδιον περὶ ἀπαγορεύσεως τῆς ἐξαγωγῆς τῶν δημητρ. καρπῶν, μετὰ τῆς συνοδευούσης αὐτὸ ἐκθέσεως, ἔχουσι δ' οὕτω·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

Κύριοι!

« Ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων τῶν δημοπρασιῶν τῆς ἐνοικιάσεως τῶν ἐφετεινῶν προϊόντων τῆς γῆς βεβαιούμεθα δυστυχῶς, ὅτι ἡ νέα συγκομιδὴ τῶν δημητριακῶν καρπῶν ἀπέτυχεν. Ἐὰν πρέπει νὰ λάβωμεν ὡς βάσιν τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐνοικιάσεως, τὸ ποσὸν τῶν παραχθέντων καρπῶν εἶναι ὀλίγον ἀνώτερον τοῦ παραχθέντος κατὰ τὸ **1851**, κατώτερον δὲ τοῦ κατὰ τὸ **1852** ἐπὶ πολὺ, ἰδίως δὲ ὡς πρὸς τὸν σῖτον κατὰ ἓν τρίτον ὡς ἔγγιστα. Τὸ ὑπουργεῖον ἀπὸ τὰς πρώτας ἡμέρας τῆς συγκομιδῆς ἐφρόντισε νὰ πληροφορηθῇ κατὰ πόσον οἱ νέοι καρποὶ μετὰ τῶν περισσευμάτων τοῦ προηγουμένου ἔτους ἠδύναντο ν' ἀπαντήσωσι τὰς ἀνάγκας τοῦ τόπου μέχρι τῆς συγκομιδῆς τοῦ ἐπομένου ἔτους· καὶ μολονότι δὲν ἔχομεν εἰσέτι πλήρεις τὰς κατ' ἐπανάληψιν ζητηθείσας πληροφορίας, μολονότι πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν, ὅτι καὶ ὡς πρὸς τὸ μέρος τοῦτο τῆς στατιστικῆς πολὺ μένει νὰ τελειοποιήσωμεν, οὐχ ἧττον ὅμως ὑπάρχουσιν ἱκανὰ διδόμενα, ἅτινα πείθουν ὅτι ὁ τόπος θέλει λάβει ἀνάγκην ξένων σιτηρῶν, ἰδίως δὲ ἡ καθέδρα, ἡ Σύρος καί τινες ἄλλαι πόλεις τοῦ Κράτους μετ' ὀλίγον πρέπει νὰ προμηθευθῶσιν ἀπὸ ξένον σῖτον, καθ' ὅσον μάλιστα αἱ ἐπαρχίαι, αἵτινες παρήγαγον τὸν σῖτον τῆς καλλιτέρας ποιότητος, ὅστις καταναλίσκεται πρὸ πάντων εἰς τὴν καθέδραν καὶ εἰς τὰς προμνησθείσας ἄλλας πόλεις, ἔπαθον καιρίως, καὶ ὡς ἐκ τούτου ὀλίγας ἐλπίδας ἔχομεν νὰ εὕρωμεν εἰς αὐτὰς τὰς συνήθεις προμηθείας τοῦ σίτου.

Ἀλλ' ἐν ᾧ ἡ Ἑλλὰς ἔχει ἀνάγκην ξένων σιτηρῶν, ὅλαι σχεδὸν αἱ ἐξωτερικαὶ εἰδήσεις συμφωνοῦν, ὅτι εἰς τὰς αὐτὰς ἀνάγκας εὑρίσκεται καὶ ἡ ἑσπερία Εὐρώπη, καὶ ταῦτα εἰς ἐποχὴν, καθ' ἣν ὁ πολιτικὸς ὁρίζων δὲν εἶναι ὅλως διόλου ἀνέφελος.

Διὰ τὸν λόγον τοῦτον τὸ ὑπουργεῖον ἐθεώρησεν ἔργον κυβερνητικῆς προνοίας τὸ νὰ λημθῶσιν ἀπὸ τοῦδε μέτρα ὑποσχόμενα νὰ ἐξασφαλίσωσι τὸν τόπον ἐναντίον πάσης ἐνδεχομένης σιτοδείας. Τὰ μέτρα ταῦτα κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ ὑπουργείου πρέπει νὰ ἦναι διττὰ· ἀφ' ἑνὸς ἡ προσωρινὴ ἀπαγόρευσις τῆς ἐξαγωγῆς τῶν σιτηρῶν, καὶ ἀφ' ἑτέρου ἡ προσωρινὴ ἐπίσης εὐκολία διὰ τὴν εἰσαγωγὴν ξένων.

Ἐταλαντεύθημεν ἐπὶ πολὺ ἐὰν ἔπρεπε νὰ προτιμήσωμεν ἀντὶ

τῆς ἀπαγορεύσεως τέλος διαφορικὸν ἐπὶ τῆς ἐξαγωγῆς, καθ' ὅσον τὸ ἀπαγορευτικὸν σύστημα ὄχι μόνον ἠμπορεῖ κακῶς εἰς τὰς ἀκοὰς ἀλλὰ καὶ ἀπεδείχθη ἐκ τῆς πολυχρονίου πείρας ἄλλων παλαιοτέρων ἐθνῶν ἀσυμβίβαστον μὲ τὴν τελειοποίησιν, τὴν ὁποίαν ἐπιδιώκουσι τὰ ἔθνη καθ' ὅλους τοὺς κλάδους τῆς βιομηχανίας. Δὲν ἐδιστάσαμεν δὲ νὰ παραδεχθῶμεν τὸ πρῶτον α) διότι ἐθεωρήσαμεν τὸ σύστημα τῆς ἀπαγορεύσεως εἰλικρινέστερον· β) διότι ἐπρόκειτο περὶ ὅλως προσωρινοῦ μέτρου, καὶ γ) διότι φρονοῦμεν, ὅτι τοιουτοτρόπως θέλουν ἀπομακρυνθῆ αἱ συνήθεις παρεξηγήσεις, τῶν ὁποίων κατέχει σχεδὸν πάντοτε τὴν πρώτην θέσιν τὸ ἀποδιδόμενον εἰς τὸ δημόσιον ταμιευτικὸν πνεῦμα. Διὰ νὰ μὴν ἀπορρίψῃ ὅμως ἡ ἀπαγόρευσις, ὅσῳ προσωρινὴ καὶ ἂν ἦναι, ἐπιζήμιος εἰς τινα τοπικὰ συμφέροντα, πρέπει νὰ ἔχῃ τὴν ἐξουσίαν ἡ Κυβέρνησις νὰ ἐπιτρέπῃ τὴν ἐξαγωγὴν ὅπου καὶ ὁπόσον ποσῶν καρπῶν τὰ κατὰ τόπους συμφέροντα ἤθελον τὸ ὑπαγορεύσει. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸ μέτρον τῶν εὐκολιῶν, τῶν ἀπαιτουμένων διὰ τὴν εἰσαγωγήν, ἐρχόμεθα νὰ δώσωμεν τὰς ἀκολούθους ἐξηγήσεις. Ἡ ἐλάττωσις τοῦ φόρου καὶ ἡ καθιέρωσις ὡρισμένου τέλους εἶναι ὁμολογούμενον, ὅτι εὐκολύνει τὴν εἰσαγωγήν. Ἡ νομοθεσία μας ὡς πρὸς τὴν φορολογίαν ταύτην γνωρίζετε, ὅτι παρεδέχθη τὸ σύστημα τῆς κλίμακος, τὸ ὁποῖον ἂν κατὰ θεωρίαν ἦναι ἀξιόλογον, εἰς τὴν ἐφαρμογὴν ὅμως ἔχει τὰς ἀτελείας του, καὶ ἡ μεγαλειτέρα, κατὰ τὴν κρίσιν μας, εἶναι, ὅτι ὁ φόρος συνήθως λύεται κατὰ τὴν περίοδον ἐκείνην τοῦ ἔτους, καθ' ἣν ἡ προμήθεια τῶν ξένων σιτηρῶν γίνεται καὶ εὐκολώτερα καὶ εὐθυνότερα. Ἐὰν εἰς τὰς γειτνιαζούσας ἐπαρχίας ὑπῆρχον ἀποθῆκαι σιτηρῶν, τὸ σύστημα τῆς κλίμακος ἤθελεν ἴσως εἶσθαι τὸ ἐπιτυχέστερον, ἀλλὰ τὰ πράγματα ἔχουσιν ἄλλως· διὰ τοῦτο ἀναγκαζόμεθα σήμερον, καὶ θὰ ἀναγκασθῶμεν πιθανῶς καὶ ἄλλοτε νὰ προσφύγωμεν εἰς εἰδικὰς νομοθετικὰς διατάξεις, ἐνόψει τὸ ἀντικείμενον τῶν σιτηρῶν διέπεται ὑπὸ τῆς ἐν ἰσχύϊ νομοθεσίας. Ἀλλὰ περὶ παντὸς σπουδαίου τούτου ἀντικειμένου τὸ ὑπουργεῖον θέλει σκεφθῆ ὡρίμως, καὶ ἐν καιρῷ θέλει φέρει ἐνώπιόν σας τὸ ἀποτέλεσμα τῶν σκέψεων καὶ πεποιθήσεών του. Ἐπὶ τοῦ παρόντος εἴμεθα ἠναγκασμένοι νὰ λάβωμεν ἓν προσωρινὸν εὐκολιῶν μέτρον καὶ αὐτὸ εἶναι ἀναμφιβόλως ἡ ἐλάττωσις ἀφ' ἑνὸς καὶ ὁ προσδιορισμὸς ἀφ' ἑτέρου σταθεροῦ εἰσαγωγικοῦ τέλους.

Εἰς πρὸς τὴν ἀρχὴν δὲν πιστεύομεν νὰ ὑπάρχῃ ἐναντία γνώμη· ὁ βαρὺς φόρος κανεὶς δὲν ἀμφισβητεῖ ὅτι εἶναι τὸ μεγαλείτερον πρόσκομμα εἰς τὰς ἐμπορικὰς τῶν ἐθνῶν σχέσεις, καθὼς καὶ

ὅτι κατὰ μέγα μέρος βαρύνει αὐτοὺς τοὺς καταναλωτάς. Ἐὰν δὲν εἴχομεν ὑπ' ὄψιν εἰμὴ τὸ μοναδικὸν ὄφελος τοῦ φόρου, δὲν ἠθέλομεν διστάσει νὰ τὸν καταργήσωμεν ὁλοσχερῶς ἐπὶ ἀντικαταστάσει μόνου τῆς πρωτίστης ἀνάγκης δι' ὅλας τὰς κλάσεις τῆς κοινωνίας· ἀλλὰ δυστυχῶς ὁ τόπος μας δὲν εἶναι εἰσέτι εἰμὴ καθαρῶς γεωργικός, ἐνῷ αἱ γαῖαι μας εἶναι διὰ πᾶν ἄλλο προϊὸν ἐπιτήδειαι παρὰ τοὺς ἀρωματικοὺς καρπούς, καὶ μία ἐλευθέρα εἰσαγωγὴ ξένων σιτηρῶν δὲν ἤθελε βραδύνει νὰ καταστρέψῃ τὴν μόνην ἐπὶ τοῦ παρόντος ἄγκυραν τῆς ὑπάρξεώς μας. Ἀπαιτεῖται διὰ τοῦτο μεγίστη περίσκεψις ὡς πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἀρχῆς. Ἡ ἐλάττωσις ὅθεν τοῦ φόρου πρέπει νὰ ἦναι τοιαύτη, ὥστε καὶ τὰς παρούσας ἀνάγκας τῆς εἰσαγωγῆς νὰ θεραπεύσῃ, καὶ τὴν γεωργίαν μας νὰ μὴν ἐμβάλῃ εἰς δυσχερεῖς δοκιμασίας. Σταθμίσαντες, ἐφ' ὅσον τοῦτο μᾶς ἦτον δυνατόν, ἐπὶ τὸ ἀκριβέστερον τὰς τιμάς, εἰς ἃς θέλει πωληθῆ πιθανῶς ὁ ξένος σῖτος μέχρι τῆς νέας συγκομιδῆς, ἐνομίσαμεν ὅτι προσφέρομεν τὸ νόμιμον ὄφελος εἰς τοὺς ἐμπόρους, προσδιορίζοντες τὸ εἰσαγωγικὸν τέλος κατ' ἀνώτατον ὅρον εἰς λεπ 50 τὸ κοιλόν. Μὴ δυνάμενοι δὲ νὰ κρίνωμεν ἀπὸ τοῦδε κατὰ πόσον θέλει ἀναβιβασθῆ τὸ ἔλλειμμα τῶν ἐγχωρίων σιτηρῶν, καθὼς καὶ μέχρι τίνος αἱ ἀνάγκαι τῆς ἑσπερίου Εὐρώπης θέλουν ὑψώσει τὰς τιμὰς τῶν ἐν γένει σιτηρῶν, ἐκρίναμεν ἀναγκαῖον νὰ ὁρισθῇ μὲν τὸ τέλος τῶν 50 λεπτῶν σταθερὸν καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸν ἀνώτατον ὅρον, νὰ μένῃ δὲ καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς προσωρινῆς ταύτης νομοθετικῆς πράξεως ἐν ἰσχύϊ ἡ κίνησις τῆς κλίμακος, διὰ νὰ ἐλαττοῦται ὁ φόρος καὶ κατωτέρω τοῦ μεγίστου ὅρου, ὁσάκις τοιοῦτο εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα τῶν κατὰ δεκαπενθήμερον συνταξομένων πρωτοκόλλων. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν διάρκειαν τοῦ ἐξαιρετικοῦ τούτου μέτρου, τὸ ὑπουργεῖον πιστεύει, ὅτι τρεῖς μῆνες ἀρκοῦσι· διὰ πᾶν ὅμως ἐνδεχόμενον πρέπει νὰ δοθῇ ἡ ἐξουσία εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ παρατείνῃ αὐτὴν καὶ περαιτέρω, μὲ τὴν ἐπιφύλαξιν τοῦ νὰ ἀναβιβάζῃ κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν τὸν ἀνώτατον ὅρον εἰς λεπτὰ 75. Ἐὰν ἤθελε παρατηρηθῆ, ὅτι δὲν εἰσήχθη μὲν ὅλον τὸ πρὸς ἀναπλήρωσιν τοῦ ἐλλείμματος ποσόν, ἤθελε δὲ ἐπιτρέπει ἡ τρέχουσα τιμὴ νὰ αὐξηθῇ κατά τι ὁ ὅρος.

Ἐκτὸς τῶν μέτρων τούτων ἐθεωρήθη συμπληρωματικὸν πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς εὐκολίας τῆς εἰσαγωγῆς, καὶ πρὸ πάντων διὰ νὰ χορηγηθῶσιν ἐν γένει εὐκολίαι εἰς τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν ναυτιλίαν, εἰς ἐποχήν, καθ' ἣν ἡ ἑσπερία Εὐρώπη ἔχει χρείαν σιτηρῶν,

νὰ καταργηθῶσι τὰ δικαιώματα τῆς διαμετακομίσεως μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου, ἐπιφυλαττομένου τοῦ δικαιώματος εἰς τὸν Βασιλέα νὰ παρατείνῃ τὴν ἀτέλειαν ταύτην καὶ μέχρι τῆς νέας συγκομιδῆς, ἐὰν τὰ συμφέροντα τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς ναυτιλίας τὸ ἀπαιτήσωσιν.

Ἐπὶ τοιούτων βάσεων συνετάχθη, κύριοι, τὸ νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον κατὰ διαταγὴν τοῦ Βασιλέως φέρω ἐνώπιόν σας. Ὅλοι ἀναμφιβόλως ἀναγνωρίζετε πόσον σπουδαῖον καὶ κατεπείγον εἶναι τὸ ἀντικείμενον, καὶ μολονοτοῦτο συγχωρήσατέ μας νὰ σᾶς παρακαλέσωμεν νὰ εὐαρεστηθῆτε νὰ συζητήσητε καὶ ἐπιψηφίσητε τὸ νομοσχέδιον ὅσον τάχος, κηρύττοντες αὐτὸ κατεπείγον.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 25 Ἰουλίου 1853.

Οἱ Ὑπουργοὶ

Ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν
Ι. ΑΜΒΡΟΣΙΑΔΗΣ

Ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν
Δ. ΧΡΙΣΤΙΔΗΣ. »

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1. Ἀπαγορεύεται ἡ ἐκτὸς τοῦ Κράτους ἐξαγωγὴ τῶν δημητριακῶν καρπῶν καὶ τῶν ἀλεύρων ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου ε. ε.

Ἡ ἀπαγόρευσις δύναται διὰ Βασ. διατάγματος νὰ παραταθῇ καὶ πέραν τῆς 31 Δεκεμβρίου ἢ καὶ νὰ καταργηθῇ πρὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης, ἐὰν ἤθελον ἐκλείψει οἱ λόγοι τῆς ἀπαγορεύσεως.

Ἐπιτρέπεται μολαντοῦτο καὶ διαρκούσης τῆς ἀπαγορεύσεως ἡ ἐξαγωγὴ ὡρισμένου ποσοῦ δημητριακῶν καρπῶν ἢ ἀλεύρων ἐπὶ τῇ βάσει εἰδικῶν Β. διαταγμάτων, ὁσάκις καὶ ὅπου ἰδιαίτεροι λόγοι ἤθελον τὸ ὑπαγορεύσει.

Ἄρθρ. 2. Ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ παρόντος νόμου μέχρι τῆς 31 Ὀκτωβρίου ε. ε. τὸ εἰσαγωγικὸν τέλος ἐπὶ τῶν πρὸς ἐσωτερικὴν καταναλωσιν εἰσαγομένων εἰς τὸ Κράτος ξένων δημητριακῶν καρπῶν προσδιορίζεται κατ' ἀνώτατον ὅρον ὡς ἑφεξῆς·

1) Διὰ τὸν σῖτον εἰς λεπτὰ 50 τὸ κοιλὸν καὶ 4 λεπτὰ τὴν ὀκὰν διὰ τὰ ἄλευρα.

2) Τὴν σίκαλην 30 τὸ κοιλὸν καὶ δύω λεπτὰ τὴν ὀκὰν διὰ τὰ ἄλευρα.

3) Τὸν ἀραβόσιτον 28 τὸ κοιλὸν καὶ δύω λεπτὰ τὴν ὀκὰν διὰ τὰ ἄλευρα.

4) Τὴν κριθὴν 25 τὸ κοιλὸν καὶ δύω λεπτὰ τὴν ὀκὰν διὰ τὰ ἄλευρα.

5) Τὸ καλαμπόκι 20 τὸ κοιλὸν καὶ δύω λεπτὰ τὴν ὀκὰν διὰ τὰ ἄλευρα.

6) Τὴν βρώμην 18 λεπτὰ τὸ κοιλὸν καὶ 1 τὴν ὀκὰν διὰ τὰ ἄλευρα.

Ὁσάκις ὅμως ὁ μέσος ὅρος τῆς ἀγοραίας τιμῆς τοῦ ἐγχωρίου σίτου, κατὰ τὸ ἐξαγόμενον τῶν δυνάμει τοῦ νόμου τῆς 8 Ἀπριλίου 1843 συνταχθησομένων δεκαημέρων πρωτοκόλλων, εἶναι ἀνώτερος τῶν δραχμ. 6, τὸ εἰσαγωγικὸν τέλος θέλει προσδιορίζεσθαι ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ εἰρημένου νόμου.

Διὰ Βασ. διατάγματος δύναται νὰ παραταθῇ ἡ ἰσχὺς τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος ἄρθρου καὶ πέραν τῆς 31 Ὀκτωβρίου, ὁπότε δύναται καὶ νὰ ἀναβιβασθῇ ὁ κατὰ τὸν § ά. τοῦ παρόντος ἄρθρου ἀνώτατος ὅρος τοῦ εἰσαγωγικοῦ τέλους τοῦ σίτου εἰς λεπτὰ 75, ἀναβιβαζομένου ἀναλόγως τοῦ τέλους καὶ τῶν λοιπῶν δημητριακῶν καρπῶν κατὰ τὴν ἐν ἰσχύϊ τελωνιακὴν κλίμακα.

Ἄρθρ. 3. Τὸ δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 64 § 4 τοῦ περὶ ὀργανισμοῦ τῶν τελωνείων τοῦ Κράτους νόμου εἰσπραττόμενον δικαίωμα διαμετακομίσεως ἐπὶ τῶν εἰς τὰς δημοσίους καὶ ἰδιωτικὰς ἀποθήκας ἐναποταμιευομένων ξένων δημητριακῶν καρπῶν καταργεῖται μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου ε. ε.

Διὰ Β. διατάγματος δύναται νὰ παραταθῇ ἡ κατάργησις τοῦ ρηθέντος δικαιώματος καὶ μέχρι τέλους Ἰουλίου 1854.

Ἄρθρ. 4. Ὁ παραβάτης τῆς ἐν τῷ ἄρθρ. 1 § ά. διατάξεως ὑποβάλλεται εἰς πρόστιμον δέκα λεπτῶν ἐφ' ἑκάστης ὀκάδος δημητριακῶν καρπῶν ἢ ἀλεύρων, ἐπιβαλλόμενον παρὰ τῆς ἁρμοδίας τελωνιακῆς ἀρχῆς, ὁ δὲ πλοίαρχος ἰδίως τιμωρεῖται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 53 τοῦ ἀπὸ 15 Δεκεμβρίου 1836 περὶ ἀστυνομίας τῆς ἐμπορικῆς ναυτιλίας Β. διατάγματος.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Τῆς δὲ Βουλῆς συναινεσάσης νὰ συζητηθῇ ἀμέσως τὸ νομοσχέδιον ὡς κατεπείγον, ἐγένετο ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τῶν ψηφολεκτῶν Ι. Προβιλεγίου καὶ Ἐμ. Ἀντίπα, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὴν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 72.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἑξῆς ζητήματος.

« Ἀρχεται ἡ Βουλὴ τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀπαγορεύσεως τῆς ἐξαγωγῆς τῶν ἀμπελιτικῶν καρπῶν, καὶ ἡ ὄψις »

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δ. Ὀρτινός	N.	Ἰωάννης Κλήμακας	
Λεων. Χρυσανθόπουλος		Α. Δημητρίου	
Γ. Λογιωτατίδης	N.	Π. Ζάνης	
Δημήτριος Γιανναύλης	N.	Γρ. Βαλλιάνος	
Λεωνίδας Ἐμπειρικὸς		Χρ. Δεμπάνης	N.
Πέτρος Καμπάνης		Θ. Ζαΐμης	N.
Δημήτριος Τσόκρης		Χ. Θεοχαρόπουλος	N.
Ἀνδρέας Δανόπουλος		Ν. Πετριζὲς	
Γεώργιος Τσόκρης	N.	Ἡλ. Παπαδαῖος	N.
Ἀνδρέας Μεταξᾶς		Γρηγόριος Κορριωτάκης	N.
Γεώργιος Σαούρος		Γεώργιος Περωτὴς	N.
Σταῦρος Βλάχος		Κωνσταντῖνος Νταγρὶς	N.
Δημήτριος Καλλιφρονᾶς	N.	Ἰωάννης Βάγλας	N.
Ἀνδρέας Ἴσκος		Ἀναγνώστης Π. Ἰωάννου	N.
Δημήτριος Σκυλοδῆμος		Βελισ. Νικολαΐδης	N.
Θεόδωρος Γρίβας		Πέτρος Δελιγιάννης	
Κωνστ. Γριβογεώργης	N.	Νικόλαος Μπούκουρας	N.
Τατσέλος Μαυρομμάτης	N.	Ἀμπρος Ῥωϊλός	N.
Δ. Πετροπουλάκης		Κωνστ. Ἀμπρινόπουλος	
Πέτρος Τσαννετάκης	N.	Π. Κολποδῖνος	
Βασίλειος Σκαλτσοδῆμος		Ἐμ. Ἀντίπας	N.
Ἀναγνώσ. Παπαθανασίου	N.	Νικόλαος Δελιγιάννης	
Ἐλευθέρ. Καλογερᾶς		Εὐστ. Οἰκονομόπουλος	N.
Ἰω. Εὐγενίδης	N.	Γεώργ. Πανοπριφτόπουλος	N.
Ἀνδρέας Πέπας	N.	Γεώργ. Παπασπυρόπουλος	
Σταμάτιος Μήτσας	N.	Ἐμ. Καραμάνος	
Γεώργιος Βελῆς	N.	Νικόλ. Ματθαίου	
Δημήτριος Ζῶτος	N.	Ἀναγν. Κονταξὴς	N.
Γεώργιος Ἰω. Γαλδάκης		Σ. Κοπανίτσας	
Μιχαὴλ Σισίνης	N.	Ἀν. Κοφιωτάκης	N.
Ἀλέξανδρος Βιλαέτης		Ἐμ. Μελετόπουλος	N.
Στέφ. Στεφανόπουλος	N.	Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς	
Ἀνδρέας Αὐγερινός		Παναγιώτης Λάζαρης	

Στάμος Μαυροδῆμος		Παπακώνστας Τσιμάλης	
Δ. Α. Βόμβαλπιδης	N.	Κων. Βλάμης	N.
Ἠλίας Δωΐλας		Περικλῆς Καλαμογδάρτης	N.
Θεόδωρος Πετρινός	N.	Κ. Σκουρέτης	N.
Κωνσταν. Μανέτας		Σωτήρης Πρατσικας	
Παναγιώτης Βαρδογλῆς	N.	Παν. Πετρινός	
Δημήτριος Γ. Φιλάρετος	N.	Ἀνάργυρος Χ. Ἀναργύρου	
Ἀναγ. Δεδόπουλος		Νικόλαος Χ. Ἀναργύρου	N.
Νικόλαος Μπούτουνας	N	Ἀναγνώστης Τατόπουλος	N.
Δημήτριος Σταϊλλαριδᾶς		Κων. Δαρτιώτης	
Γεώργιος Γαλιμᾶς	N.	Ἰω. Γεωργάρας	N.
Ἀλέξ. Κουμουνδουράκης	N.	Γ. Νικολάου	
Χρῆστος Οἰκονομίδης		Ἀνδρέας Μαμούκας	
Κώνστ. Λιμπερόπουλος		Ζαννὴς Μαραγκός	N.
Ἐμ. Μοδινός		Μιχαὴλ Σολομός	
Ἰω. Προβελέγιος	N.	Εὐστράτιος Παρίσης	N.
Δημ. Δημητρακόπουλος		Ἰωάννης Σαχτούρης	
Γεώργ. Κάνδυας	N.	Δημήτριος Δράσος	N.
Φραγκίσκος Μαῦρος	N.	Δημήτριος Πολυχρονόπουλος	N.
Ἰωάννης Φαρμάκης	N.	Κυριάκος Πονηρόπουλος	N.
Α. Παπαδημητριάδης		Ἀναγν. Παπατσώρκας	N.
Ν. Σισμάνης	N.	Γεώργιος Ι. Σταΐκος	N.
Κωνσταντῖνος Ἀξελός		Ἀθανάσιος Καστανᾶς	N.
Χρῆστος Στ. Ἀντωνόπουλος		Δ. Κιζάνης	N.
Γ. Μαδεμοχωρίτης		Ἰωάννης Δαμιανός	
Κίμων Χριστοδούλου		Λάζαρος Δ Γιωρδᾶς	N.
Νικόλ. Πιεράκος	N.	Ἰωάννης Γ Κριεζῆς	N.
Γρηγ. Πατριαρχέας	N.	Πέτρος Χ. Πέτρου	
Σταυριανὸς Καπετανάκης	N.	Κ. Δυοβουνιώτης	
Δημ. Πετουλάκης	N.	Μ. Χουρμούζης	N.
Χαρ. Χριστόπουλος	N.	Κ. Τσουκαλᾶς	
Ζ. Α. Ζαρειφόπουλος	N	Δημήτριος Μητσάκης	
Νικόλαος Μοσχούλας	N.	Γεώργιος Ἀποστολίδης	N.
Γεώργιος Α. Ῥάλλης		Χρῆστος Κικίδης	
Νάκος Πανουριᾶς			

Ἀναγνωσθέντα ἑπομένως τὰ ἄρθρα 1, 2, 3 καὶ 4 τοῦ νομοσχεδίου, μεθ' ἑμιᾶς ὑπαρχούσης παρατηρήσεως, ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἑκαστον ἀναστάσεως ὡς ἐν τῷ νομοσχεδίῳ κεῖνται.

Ἐγκριθέντος δὲ καὶ τοῦ τύπου τῆς ἐκτελέσεως, ἐγένετο ἐπὶ τοῦ συνόλου ψηφοφορία ὁμοία τῇ ἀνωτέρω ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν

τῶν ψηφολεκτῶν Χ. Κικίδου καὶ Κ. Σκουλέτου, ἐξ ἧς συνήχθη κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ προηγηθέντι, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὸ σύνολον αὐτοῦ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 72, ἔχει δ' οὕτως·

Ο Θ Ω Ν
ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1. Ἀπαγορεύεται ἡ ἐκτὸς τοῦ Κράτους ἐξαγωγὴ τῶν δημητριακῶν καρπῶν καὶ τῶν ἀλεύρων ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου ε. ε.

Ἡ ἀπαγόρευσις δύναται διὰ Βασ. διατάγματος νὰ παραταθῇ καὶ πέραν τῆς 31 Δεκεμβρίου ἢ καὶ νὰ καταργηθῇ πρὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης, ἐὰν ἤθελον ἐκλείψει οἱ λόγοι τῆς ἀπαγορεύσεως.

Ἐπιτρέπεται μολονοτοῦτο καὶ διαρκούσης τῆς ἀπαγορεύσεως ἡ ἐξαγωγὴ ὡρισμένου ποσοῦ δημητριακῶν καρπῶν ἢ ἀλεύρων ἐπὶ τῇ βάσει εἰδικῶν Β. διαταγμάτων, ὁσάκις καὶ ὅπου ἰδιαίτεροι λόγοι ἤθελον τὸ ὑπαγορεύσει.

Ἄρθρ. 2. Ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ παρόντος νόμου μέχρι τῆς 31 Ὀκτωβρίου ε. ε. τὸ εἰσαγωγικὸν τέλος ἐπὶ τῶν πρὸς ἐσωτερικὴν κατανάλωσιν εἰσαγομένων εἰς τὸ Κράτος ξένων δημητριακῶν καρπῶν προσδιορίζεται κατ' ἀνώτατον ὅρον ὡς ἑρεξῆς·

1) Διὰ τὸν σῖτον εἰς λεπτὰ 50 τὸ κοιλὸν καὶ 1 λεπτὰ τὴν ὀκὰν διὰ τὰ ἄλευρα.

2) Τὴν σίκαλην 30 τὸ κοιλὸν καὶ δύω λεπτὰ τὴν ὀκὰν διὰ τὰ ἄλευρα.

3) Τὸν ἀραβόσιτον 28 τὸ κοιλὸν καὶ δύω λεπτὰ τὴν ὀκὰν διὰ τὰ ἄλευρα.

4) Τὴν κριθὴν 25 τὸ κοιλὸν καὶ δύω λεπτὰ τὴν ὀκὰν διὰ τὰ ἄλευρα.

5) Τὸ καλαμβόκι 20 τὸ κοιλὸν καὶ δύω λεπτὰ τὴν ὀκὰν διὰ τὰ ἄλευρα.

6) Τὴν βρώμην 18 λεπτὰ τὸ κοιλὸν καὶ 1 τὴν ὀκὰν διὰ τὰ ἄλευρα.

Ὁσάκις ὅμως ὁ μέσος ὅρος τῆς ἀγοραίας τιμῆς τοῦ ἐγχωρίου σίτου, κατὰ τὸ ἐξαγόμενον τῶν δυνάμει τοῦ νόμου τῆς 8 Ἀπριλίου 1843 συνταχθησομένων δεκαημέρων πρωτοκόλλων, εἶναι ἀνώτερος τῶν δραχ. 6, τὸ εἰσαγωγικὸν τέλος θέλει προσδιορίζεσθαι ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ εἰρημένου νόμου.

Διὰ Β. διατάγματος δύναται νὰ παραταθῇ ἡ ἰσχὺς τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος ἄρθρου καὶ πέραν τῆς 31 Ὀκτωβρίου, ὁπότε δύναται καὶ νὰ ἀναβιβασθῇ ὁ κατὰ τὸν § ά. τοῦ παρόντος ἄρθρου ἀνώτατος ὅρος τοῦ εἰσαγωγικοῦ τέλους τοῦ σίτου εἰς λεπτὰ 75, ἀναβιβαζομένου ἀναλόγως τοῦ τέλους καὶ τῶν λοιπῶν δημητριακῶν καρπῶν κατὰ τὴν ἐν ἰσχύϊ τελωνιακὴν κλίμακα.

Ἄρθρ. 3. Τὸ δυνάμει τοῦ ἄρθρου 64 § 4 τοῦ περὶ ὀργανισμοῦ τῶν τελωνείων τοῦ Κράτους νόμου εἰσπραττόμενον δικαίωμα διαμετακομίσεως ἐπὶ τῶν εἰς τὰς δημοσίους καὶ ἰδιωτικὰς ἀποθήκας ἐναποταμιευομένων ξένων δημητριακῶν καρπῶν καταργεῖται μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου ε. ε.

Διὰ Β. διατάγματος δύναται νὰ παραταθῇ ἡ κατάργησις τοῦ ῥηθέντος δικαιώματος μέχρι τέλους Ἰουλίου 1854.

Ἄρθρ. 4. Ὁ παραβάτης τῆς ἐν τῷ ἄρθρῳ 1 § ά. διατάξεως ὑποβάλλεται εἰς πρόστιμον δέκα λεπτῶν ἐφ' ἑκάστης ὀκάδος δημητριακῶν καρπῶν ἢ ἀλεύρων, ἐπιβαλλόμενον παρὰ τῆς ἁρμοδίας τελωνιακῆς ἀρχῆς, ὁ δὲ πλοίαρχος ἰδίως τιμωρεῖται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 53 τοῦ ἀπὸ 15 Δεκεμβρίου 1836 περὶ ἀστυνομίας τῆς ἐμπορικῆς ναυτιλίας Β. διατάγματος.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Ἀναγνωσθέντα δὲ ἀμέσως τὰ πρακτικὰ καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προεδρεύσαντος ἀντιπροέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Μετὰ ταῦτα ὁ ἀντιπρόεδρος διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 2. Μ. Μ.

Ὁ ἀντιπρόεδρος
Χ. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Τ. Μαυρομμάτης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΠΑ'.

Τῆς 4 Αὐγούστου 1853.

Συνελθόντων περὶ τὴν ἑνδεκάτην τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Παρελθὼν ὁ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ δυνάμεως τοῦ στρατοῦ διὰ τὸ 1853 εἰσηγητὴς, ἀνέγνω ἔκθεσιν ἐπ' αὐτοῦ, ἧς ἔχουσαν οὕτω·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Ἡ εἰσηγητικὴ τῶν τμημάτων τῆς Βουλῆς ἐπιτροπὴ λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸ παρὰ τοῦ Κυρίου ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν ὑποβληθὲν νομοσχέδιον περὶ τῆς δυνάμεως τοῦ στρατοῦ καὶ τῆς συμπληρώσεως αὐτοῦ διὰ τὸ ε. ε. ἔχον ἰσχὺν καὶ διὰ τὸ ἐλευσόμενον 1854, καὶ διερευνήσασα αὐτὸ μετ' ἀκριβοῦς ἐπισκασίας, παρετήρησεν, ὅτι ὁ ζητούμενος ἀριθμὸς τῶν νεοσυλλέκτων εἶναι ἀναγκαῖος, καὶ γνωμοδοτεῖ τὴν καθ' ὁλοκληρίαν ἐπιψήφισίν του. Ἀλλ' ἐν ᾧ γνωμοδοτεῖ τοῦτο, νομίζει καθῆκον της νὰ παρατηρήσῃ, ὅτι εἶναι τῶν ὧν οὐκ ἄνευ ἡ ταχεῖα εἰσαγωγὴ καὶ ἐπιψήφισις νέου καταλληλοτέρου περὶ ἀπογραφῆς νόμου, βελτιοῦντος τὰς πολλὰς ἐλλείψεις τοῦ ἤδη ἐν ἐνεργείᾳ ὑπάρχοντος.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 1 Αὐγούστου 1853.

Ἡ ἐπιτροπὴ

Ι. Προβελέγιος	Ἐμ. Μελετόπουλος
Ν. Ματθαίου	Γ. Κ. Βελῆς
	Ὁ εἰσηγητὴς
	Κ. Ε. Αἰμιλιόπουλος.

Παρελθὼν δὲ καὶ ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, ἀνέγνω ἔκθεσίν τε καὶ νομοσχέδιον περὶ ἐγγείου φόρου καὶ τελωνιακοῦ δικαιώματος τῆς σταφίδος τοῦ 1853, ἔχοντα οὕτως·

ΕΚΘΕΣΙΣ

Ἐπὶ τοῦ περὶ μεταφορᾶς καὶ ἐξαγωγῆς τοῦ σταφιδοκαρποῦ τοῦ 1852 καὶ 1853 νομοσχεδίου.

Κύριοι!

«Ἡ καταστρεπτικὴ νόσος τῶν σταφιδαμπέλων, ἡ μαστίσασα κατὰ τὸ παρελθὸν τὰς ὡραιοτέρας πεδιάδας ὅλης σχεδὸν τῆς παραλίας τῆς Πελοποννήσου καὶ τῆς Στερεᾶς, ἐπανέφερε καὶ κατὰ τὸ τρέχον ἔτος ὑπὸ τὸν αὐτὸν χαρακτῆρα καὶ μὲ σφοδροτέραν ὁρμήν, ἔρριψε τοὺς φιλτάτους καὶ γενναίους ἀλλ' ἀτυχεῖς καλλιεργητὰς τῆς σταφιδοφυτείας εἰς νέας δυσχερεῖς δοκιμασίας. Καθ' ὅλας τὰς μέχρι τοῦδε θετικὰς πληροφορίας, ὁ νέος σταφιδοκαρπὸς ἀπέτυχε σχεδὸν παντοῦ, καὶ ἰδίως εἰς τὰς ἐπαρχίας Πατρῶν, Βοστίτσης καὶ Κορίνθου, τὰς κατ' ἐξαίρεσιν σταφιδοφόρους. Τέταρτον ἤδη ἔτος ὁ πατρὶς καλεῖται νὰ φέρῃ τὸ βάρος ἐκτάκτου θεομηνίας. Διὰ νὰ δώσῃ βεβαίως εἰς τὸν κόσμον νέα δείγματα πατριωτισμοῦ καὶ ἀπαραδειγματίστου καρτερίας. Ἡ

Κυβέρνησις τοῦ Βασιλέως λαβοῦσα ὑπὸ ἰδιαιτέραν μέριμναν τὴν θλιβερὰν κατάστασιν, εἰς ἣν περιέπεσον τοσοῦτοι ἀγαθοὶ πολῖται, ἔσχεται ἐν ὀνόματι τῶν ἐθνικῶν συμφερόντων νὰ προτείνῃ ὑπὲρ αὐτῶν ἐκείνην τὴν παραμυθίαν, τὴν ὁποίαν τὰ εὐτελῆ μέσα τοῦ Κράτους ἐπιτρέπουσιν. Ἡ πεῖρα ἀπέδειξεν, ὅτι τὰ νομοθετηθέντα κατὰ τὸν Ἰανουάριον ε. ε. μέτρα περὶ ἐμπορίας τοῦ σταφιδοκαρποῦ τοῦ 1852 ἀπέβησαν ὅσον ἦτο δυνατὸν ἀποτελεσματικά. Δι' αὐτῶν ἐδυνήθησαν καὶ ἰδιοκτῆται καὶ ἔμποροι νὰ ἐξαγάγωσι τὸ μεγαλείτερον μέρος τοῦ σταφιδοκαρποῦ καὶ νὰ ἐπιτύχωσιν εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν ὡρελίμους διεξόδους. Δὲν εἶναι ἀμφιβολία, ὅτι τὰ αὐτὰ μέτρα ἐπαναλαμβανόμενα, θέλουσι συντελέσει ἐπίσης καὶ εἰς τὴν ἐξαγωγὴν καὶ κατανάλωσιν τοῦ ὁλίγου σταφιδοκαρποῦ, τὸν ὁποῖον ὑπόσχεται ἡ ἐφετεινὴ συγκομιδή. Μὲ τὴν πεποίθησιν ταύτην ἔρχομαι, Κύριοι, κατὰ διαταγὴν τοῦ Βασιλέως νὰ προτείνω νὰ παρατείνητε τὴν ἰσχὺν τοῦ νόμου τῆς 23 Ἰανουαρίου ἐπὶ ἓν ἔτος ἔτι, μέ τινας τροποποιήσεις, τὰς ὁποίας περιλαμβάνει τὸ ὑποβαλλόμενον νομοσχέδιον. Ἐκ τῆς ἁπλῆς ἀναγνώσεως τῶν διατάξεων αὐτοῦ θέλετε πεισθῆ, Κύριοι, ὅτι ὁ σκοπὸς, ὅστις προέδρευσεν εἰς τὴν σύνταξίν του, ἦτο νὰ χορηγηθῶσιν ὅσον ἔνεστι πλειότεραι εὐκολίαι, καὶ νὰ πληρωθῶσι κενά τινα, τὰ ὁποῖα, ὡς ἐκ τῆς ἐπισπεύσεως, ἄφηνεν ὁ νόμος τῆς 23 Ἰανουαρίου. Αἱ κατωτέρω ἐπὶ τῶν καθ' ἕκαστα σύντομοι διασαφήσεις θέλουσι σᾶς δώσει τὸ ἀκριβὲς μέτρον τῶν προσπαθειῶν τῆς Κυβερνήσεως ὑπὲρ τοῦ σπουδαίου τούτου κλάδου τοῦ ἐμπορίου μας.

Ἡ διαταξις τοῦ α. ἄρθρου δὲν χρίζει μηδεμιᾶς ἀναπτύξεως.

Διὰ τοῦ 2 ἄρθρου ἐπανορθοῦται παράλειψίς τις οὐσιώδης, ἥτις πρὸς βλάβην τῶν ἰδιοκτητῶν καὶ ἐμπόρων ἔλαβε χώραν εἰς τὸν νόμον τῆς 23 Ἰανουαρίου.

Ἐν ᾧ ὁ νομοθέτης παρεδέχθη τὴν δικαίαν ἀρχὴν τοῦ νὰ λαμβάνῃ τοὺς φόρους του τὸ ἀκριβὲς ἐκ τοῦ καθαροῦ γινομένου τῆς πωλήσεως τοῦ σταφιδοκαρποῦ, δὲν καθιέρωσεν ὅμως εἰς τὸν ῥηθέντα νόμον τὴν ἀφαίρεσιν καὶ τῶν ἐξόδων τῶν γινομένων εἰς τὴν φόρτωσιν. Τὰ ἔξοδα ταῦτα ἀκριβῶς ἐκτιμηθέντα ἀναβιβάζονται καθ' ὅλας τὰς περιπτώσεις εἰς τὸ ποσὸν, τὸ ὁποῖον φαίνεται εἰς τὸ νομοσχέδιον. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἤθελεν εἶσθαι ἄδικον νὰ ὑποφέρωσι τὴν ζημίαν ταύτην ὅσοι ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ νόμου τῆς 23 Ἰανουαρίου ἐξήγαγον τὸ προϊὸν, ἐκ τῶν ὁποίων οἱ πλείστοι δὲν ἐπρουσίασαν εἰσέτι τὴν ἐκκαθάρισιν των, ἐθεωρήθη ἀναγκαῖον νὰ λάβῃ ὀπισθενεργὸν δύναμιν ὁ νόμος καὶ νὰ ἀπο-

ζημιώση καὶ ἐκείνους κατὰ τὸ αὐτὸ μέτρον. Καὶ διὰ νὰ μὴ βραδύνῃ ἡ ἀποζημίωσις, ὁπότε μάλιστα πρόκειται κατ' αὐτὰς νὰ εἰσπράξωμεν τὰ δικαιώματα τοῦ δημοσίου, ἐθεωρήθη καλὸν πρὸς ἀποφυγὴν λογιστικῶν περιπλοκῶν νὰ διαταχθῇ ἐν τῷ αὐτῷ νόμῳ ἡ ἀφαίρεσις τῶν εἰσπραχθησομένων, ὡς καὶ ἡ ἐπιστροφὴ τῶν ἤδη εἰσπραχθέντων, τὰ ὁποῖα εἶναι μικρᾶς ποσότητος.

Διὰ τοῦ ἄρθρου 3 ζητεῖται προκαταβολή τις ἀπέναντι τῶν εἰσπραχθησομένων μετὰ τὴν ἐκκαθάρισιν· τὸ ποσὸν τῆς προκαταβολῆς ὡρίσθη εἰς δρ. 24, καὶ κατὰ τὰς ὁποίας ἔχει πληροφορίας τὸ ὑπουργεῖον ὡς ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε παρουσιασθεισῶν ἐκκαθαρίσεων, ἡ προκαταβολὴ εἶναι μετρία. Ἐννοεῖται δὲ, ὅτι ἐν περιπτώσει ἀποτυχίας τῆς πωλήσεως, τὸ ὑπερβάλλον τῆς προκαταβολῆς θέλει ἐπιστραφῆ. Εἰς τὸ μέτρον τοῦτο ἀναγκάζεται νὰ προέλθῃ ἡ Κυβέρνησις διά τε τὴν χρηματικὴν στενοχωρίαν, εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκεται τὸ δημόσιον ταμεῖον, καὶ διὰ τὰς μακρὰς προθεσμίας τῆς πληρωμῆς, τὰς ὁποίας τὸ νομοσχέδιον πρὸς εὐκολίαν τοῦ ἐμπορίου καθιεροῖ· ἄλλως τε δὲν πρέπει νὰ ἀγνοῆτε, ὅτι εἰς τὸ μέτρον τῆς προκαταβολῆς μᾶς ἐνίσχυσαν διάφοροι ἔμποροι καὶ κτηματίαι. Ἀναγνωρίζοντες οἱ καλοὶ οὗτοι πολῖται τὰς δυσχερείας τοῦ δημοσίου ταμείου, δὲν ἐδίστασαν νὰ λάβωσι πρῶτοι τὴν περὶ τούτου εἰσήγησιν.

Ἄρθρ. 4. Ὁ ἐσπευσμένως ἐκδοθεὶς νόμος τῆς 23 Ἰανουαρίου ἔταξε μίαν καὶ μόνην προθεσμίαν, τὴν 31 Ἰουλίου τὸ βραδύτερον, διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν δικαιωμάτων τοῦ δημοσίου ἢ διὰ τὴν παρουσίασιν τοῦ πιστοποιητικοῦ καὶ τῆς μὴ πωλήσεως τοῦ προϊόντος· διέφυγε δὲ τότε τὸν νομοθέτην ἡ περίπτωσις, καθ' ἣν διάφορα φορτία ἔμελλον νὰ ἐξαχθῶσι περὶ τὸν μῆνα Μάϊον, Ἰούνιον καὶ Ἰούλιον, καὶ δὲν ἦτο δυνατὸν εἰς τοὺς ἐμπόρους ὄχι μόνον ἐκκαθάρισιν, ἀλλ' οὔτε τὸ πιστοποιητικὸν περὶ τῆς μὴ πωλήσεως νὰ παρουσιάσωσι, καθότι πολλὰ πλοῖα δὲν ἐδύναντο νὰ ἦναι φθασμένα κατὰ τὴν 31 Ἰουλίου εἰς τὸν προορισμόν των. Τὸ κενὸν τοῦτο πληροῦται ἤδη διὰ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου τούτου, διὰ τοῦ ὁποίου χορηγεῖται προθεσμία πέντε μηνῶν καὶ δεκαπέντε ἡμερῶν, λογιζομένων ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἐξαγωγῆς. Ἐντὸς τοῦ διαστήματος τούτου, ἐκτὸς ἐκτάκτου συμβάντος, τὰ φορτία καθ' ὅλας τὰς πιθανότητας θέλουν εἶσθαι φθασμένα εἰς τὸν λιμένα τοῦ προορισμοῦ των οὐ μόνον, ἀλλ' εἶναι καὶ ἐλπὶς νὰ καταναλωθῶσιν ἐν τούτῳ τῷ διαστήματι, πρὸς δὲ τούτοις νὰ πραγματοποιηθῶσι καὶ αἱ πληρωμαὶ τοῦ ἀντιτίμου αὐτῶν.

Διὰ τὸν αὐτὸν λόγον καὶ ἡ δευτέρα προθεσμία παρετάθη ἀντὶ τῶν δύω εἰς τρεῖς μῆνας.

Ἄρθρ. 5. Διὰ τῆς διατάξεως ταύτης ἡ τιμὴ τοῦ σταφιδοκάρπου, διὰ τὸν ὅστις δὲν ἤθελε παρουσιάσει ἢ τὴν ἐκκαθάρισιν ἢ τὸ πιστοποιητικὸν, ἀντὶ 400 ἀναβιβάζεται εἰς δρ. 600. Τὸ μέτρον τοῦτο ἐλήφθη διὰ πᾶσαν ἐνδεχομένην κακὴν πίστιν, ἡ ὁποία ἀγαπῶμεν νὰ πιστεύσωμεν, ὅτι δὲν θέλει λάβει χώραν ἀπέναντι μιᾶς Κυβερνήσεως, ἥτις μ' ὅλας τὰς δυσχερείας της, ἐκτείνει ἐπὶ τοσοῦτον τὸν κύκλον τῶν παραχωρήσεων καὶ εὐκολιῶν.

Ἄρθρ. 6. Ἀφοῦ κατεδείχθη τὸ κενὸν τοῦ νόμου τῆς 23 Ἰανουαρίου ὡς πρὸς τὴν ταχθεῖσαν προθεσμίαν διὰ τὴν παρουσίασιν τῆς ἐκκαθαρίσεως ἢ τοῦ πιστοποιητικοῦ, δὲν ἦτον δίκαιον νὰ ἐγκαταλείψωμεν τοὺς ὑπὸ τὸ κράτος ἐκείνου τοῦ νόμου ἐξαγαγόντας σταφιδοκάρπον εἰς τὰς συνεπείας τῆς αὐστηρᾶς αὐτοῦ διατάξεως. Ἔλαβε διὰ τοῦτο ὀπισθενεργὸν δύναμιν καὶ ἐνταῦθα ὁ νόμος, διὰ νὰ βάλῃ καὶ αὐτοὺς εἰς ἴσην θέσιν μὲ τοὺς μέλλοντας νὰ ἐξαγάγωσι.

Τὸ 7 ἄρθρον δὲν εἶναι κυρίως, εἰμὴ ἐπανάληψις τοῦ ἐν τῷ νόμῳ τῆς 23 Ἰανουαρίου ἄρθρου 7.

Ἐν ὀλίγοις ἐπληροφορήθητε, Κύριοι, τὸν λόγον τῶν διαφόρων τροποποιήσεων, περὶ ὧν πραγματεύεται τὸ νομοσχέδιον. Ἀπόκειται ἤδη εἰς ὑμᾶς νὰ ἐκτιμήσητε ἀνωφελοῦντος καὶ τὴν ἀξίαν καὶ τὸ κατεπεῖγον αὐτοῦ, καὶ νὰ θελήσητε νὰ προβῆτε εἰς τὴν συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισίν του ὅσον ἐνεστὶ τάχιον, διὰ νὰ βάλωμεν ἐγκαίρως εἰς θέσιν καὶ τοὺς κτηματίας καὶ τοὺς ἐμπόρους νὰ κανονίσωσι τὴν διαγωγήν των καὶ νὰ προβῶσιν εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις των μὲ πεποίθησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 1 Αὐγούστου 1853.

Ὁ Ὑπουργὸς
Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.»

Ο Θ Ω Ν
Ε Λ Ε Ω. Θ Ε Ο Υ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1. Ἡ ἰσχὺς τοῦ ἀπὸ 23 Ἰανουαρίου 1853 νόμου περὶ ἐγγείου φόρου καὶ ἐξαγωγικοῦ τέλους τοῦ σταφιδοκάρπου 1852, ἐπεκτεινομένη καὶ ἐπὶ τοῦ σταφιδοκάρπου τῆς συγκο

μιδῆς τοῦ 1853, παρατείνεται ἀπὸ τῆς 21 Ἰουλίου ε. ε. μέχρι τῆς 20 Ἰουλίου τοῦ 1854 μὲ τὰς ἐξῆς τροποποιήσεις.

Ἄρθρ. 2. Ἐκτὸς τῶν κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 § 1 τοῦ ῥηθέντος νόμου τῆς 23 Ἰανουαρ. ἀφιερετέων ἐξόδων ἐκ τῆς τιμῆς, εἰς ἣν ἤθελε πωληθῇ ὁ σταφιδοκαρπὸς ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, θέλουν συναριθμεῖσθαι καὶ τὰ ἔξοδα τῶν δοχείων (μικρῶν ἢ μεγάλων βουτσίων) τοῦ στοιβάσματος, τῆς φορτώσεως κτλ., προσδιοριζόμενα ὁμοῦ διὰ πᾶσαν χιλιάδα λιτρῶν ἐνετικῶν ὡς ἑξῆς·

1) Ἐὰν ἡ ἐξαγωγὴ ἐγένετο κατ' εὐθεῖαν ἐκ τῆς ἐπαρχίας, εἰς ἣν παρήχθη ὁ σταφιδοκαρπός, ἐντὸς μὲν βουτσίων δραχμαὶ 16, ἄνευ δὲ βουτσίων δραχ. . . . . 1,40.

2) Ἐὰν ἡ ἐξαγωγὴ ἐγένετο ἐκ μεταφορᾶς ἐξ ἄλλης ἐπαρχίας, ἐντὸς μὲν βουτσίων δραχ. . . . . 19, ἄνευ δὲ βουτσίων δραχ. . . . . 4,10.

Ἡ ὠφέλεια τῆς διατάξεως ταύτης ἐπεκτείνεται καὶ ἐπὶ τοῦ σταφιδοκαρποῦ τοῦ ἐξαχθέντος ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ ῥηθέντος νόμου τῆς 23 Ἰανουαρίου ε. ε.

Δι' ὅσον δὲ ἐξ αὐτοῦ, παρουσιασθεισῶν τῶν ἐκκαθαρίσεων εἰσεπράχθησαν τὰ δικαιώματα τοῦ δημοσίου θέλει ἐπιστραφῇ τὸ ἀναλογοῦν εἰς τὰ ῥηθέντα ἔξοδα ποσὸν ἐκ τοῦ Κεφ. 23 «ἐπιστροφαὶ χρημάτων» τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου.

Ἄρθρ. 3. Πᾶς ὅστις ἀπὸ τῆς 21 Ἰουλίου ε. ε. ἐξήγαγεν ἢ ἐξαγάγει σταφιδοκαρπὸν τῆς συγκομιδῆς τοῦ 1852 ἢ 1853, ὀφείλει νὰ προκαταβάλῃ εἰς τὸ ἁρμόδιον δημόσιον ταμεῖον εἰς λογαριασμὸν τοῦ ἐκ τῆς ἐκκαθαρίσεως ἀνήκοντος εἰς τὸ δημόσιον ἐγγείου φόρου καὶ ἐξαγωγικοῦ τέλους δραχ. 24 δι' ἑκάστην χιλιάδα λιτρῶν σταφιδοκαρποῦ.

Ἄρθρ. 4. Ἐὰν πέντε μῆνας καὶ δεκαπέντε ἡμέρας μετὰ τὴν ἐξαγωγὴν παντὸς ποσοῦ σταφιδοκαρποῦ δὲν παρουσιάσῃ ὁ ἔμπορος ἢ ὁ ἰδιοκτήτης τὴν ἐκκαθάρισιν, ὀφείλει νὰ ᾖρχῃ ἐντὸς τῆς αὐτῆς προθεσμίας τὸ κατὰ τὸ ἄρθρον 2 § δ'. τοῦ νόμου τῆς 23 Ἰανουαρίου πιστοποιητικόν, ὑποβαλλόμενος εἰς τὴν αὐτὴν ὑποχρέωσιν κατὰ πᾶσαν ἑπομένην τριμηνίαν.

Ἄρθρ. 5. Ὅστις τῶν ἐμπόρων ἢ ἰδιοκτητῶν δὲν ἤθελε παρουσιάσει ἐντὸς τῆς κατὰ τὸ προκεῖμενον ἄρθρον ταχθείσης προθεσμίας τὴν ἐκκαθάρισιν ἢ τὸ πιστοποιητικὸν τῆς μὴ πωλήσεως ὑποχρεοῦται νὰ πληρώσῃ τὸν ἐγγειον φόρον καὶ τὸ ἐπὶ τῆς ἐξαγωγῆς τέλος ἐπὶ τῇ βάσει τῆς τιμῆς 600 δραχ. διὰ πλέον χιλιάδα λιτρῶν σταφιδοκαρποῦ.

Ἄρθρ. 6. Παρατείνεται ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ νόμου τῆς 23 Ἰανουαρίου προθεσμία τῆς πληρωμῆς τοῦ ἐγγείου φόρου καὶ ἐξαγωγικοῦ τέλους ἢ τῆς παρουσιάσεως τοῦ πιστοποιητικοῦ περὶ τῆς μὴ πωλήσεως τοῦ ἐξαχθέντος σταφιδοκαρποῦ τῆς συγκομιδῆς τοῦ 1852 μέχρι πέντε μηνῶν καὶ ἡμερῶν δεκαπέντε, λογιζομένων ἀφ' ἧς ἐγένετο ἡ ἐξαγωγὴ ἑκάστου ποσοῦ ἀπὸ τοὺς ἑλληνικοὺς λιμένας.

Ἄρθρ. 7. Τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον θέλει ἐκδώσει τὰς ἀπαιτουμένας ὁδηγίας καὶ διατυπώσεις πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος νόμου, συνδυαζομένου μὲ τὸν νόμον τῆς 23 Ἰανουαρίου. Ἰδίως δὲ θέλει κανονίσει τὰς ἀφορώσας τὰς δοθησομένας παρὰ τῶν ἐμπόρων ἢ ἰδιοκτητῶν ἀξιογρέους ἐγγυήσεις πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν δικαιωμάτων τοῦ δημοσίου διά τε τὴν ἐντὸς τοῦ Κράτους μεταφορὰν καὶ τὴν ἐξαγωγὴν τοῦ σταφιδοκαρποῦ.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Συναινεσάσης δὲ τῆς Βουλῆς νὰ ἐπληρωθῇ ἀμέσως τοῦ νομοσχεδίου ὡς κατεπείγοντος, μηδεμιᾶς ὑπαρχούσης κατὰ τὰς ἀρχὰς ἀντιῤῥήσεως, ἐγένετο ἐπ' αὐτῆς ψηφοφορία κατ' ὀναμαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τῶν ψηφολεκτῶν Εὐστ. Οἰκονομοπούλου καὶ Ἐμ. Ἀντύπα, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὸν πλειψηφεῖ διὰ ψήφων 71.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἐξῆς ζητήματος.

Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἐγγείου φόρου καὶ τελων. δικαιώματος τῆς σταφίδος τοῦ 1853, ναὶ ἢ ὄχι;

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δημήτρ. Ὁρεινός . . . . Ν.	Ἀνδρέας Δανόπουλος . . .
Λεωνίδ. Χρυσανθόπουλος . Ν.	Γεώργ. Τσόκρης . . . . Ν.
Γ. Λογιωτατίδης . . . Ν.	Γεώργιος Σκοῦρος . . .
Δημήτριος Γιανιώλης . Ν.	Σταῦρος Βλάχος . . . . .
Λεωνίδας Ἐμπειρίκος . . .	Δημήτριος Καλλιφρονᾶς . Ν.
Πέτρος Καρπάνης . . .	Ἀνδρέας Ἴσκος . . . . .
Δημήτριος Τσόκρης . . .	Δημήτριος Σκυλοδήμος . . .

Θεόδωρος Γρίβας		Εὐστ. Οἰκονομόπουλος	Ν.
Κωνστ. Γριβογειώργης	Ν.	Γεώργ. Πανοπριρτόπουλος	
Τ. Μαυρομμάτης	Ν.	Γεώργ. Παπασπυρόπουλος	
Δ. Πετροπουλάκης		Ἐμ. Καραμάνος	
Π. Τσαννετάκης		Νικόλ. Ματθαίου	
Βασίλειος Σκαλτσοδήμος		Ἀναγνώστ. Κοντάκης	Ν.
Ἀναγνώστης Παπαθανασίου	Ν.	Σ. Κυπανίτσας	Ν.
Ἐλευθέριος Καλογερᾶς		Ἀναστ. Κορφιωτάκης	Ν.
Ἰω. Εὐγενίδης	Ν.	Ἐμ. Μελετόπουλος	Ν.
Ἀνδρέας Πέπας	Ν.	Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς	
Σταμάτιος Μήτσας		Παναγιώτης Λαζαρὴς	
Γ. Βελής	Ν.	Στάμος Μαυροδήμος	
Δημήτριος Ζῶτος	Ν.	Δάμπρος Εὐμολπίδης	
Γεώργιος Ἰω. Γιολδάσης		Ἠλίας Δωλλας	Ν.
Μιχαὴλ Σισίνης		Θεόδωρος Πετρινός	
Αὐσανδρος Βιλαέτης		Κωνστ. Μανέτας	
Στέρ. Στεφανόπουλος	Ν.	Π. Βάρδογλης	Ν.
Ἀνδρέας Αὐγερινός	Ν.	Δημήτριος Γ. Φιλάρετος	Ν.
Ἰωάννης Κλίμακας		Ἀναγν. Δεδόπουλος	Ν.
Α. Δημητρίου	Ν.	Νικόλαος Μπούτουνας	Ν.
Π. Ζάνος		Δημήτριος Σακελλαριάδης	
Χρ. Δεμάθας	Ν.	Γεώργιος Γουλιμής	Ν.
Γρ. Βαλλιάνος		Ἀλ. Κουμουνδουράκης	Ν.
Θ. Ζαΐμης	Ν.	Χρῆστος Οἰκονομίδης	
Χ. Θεοχαρόπουλος	Ν.	Κωνστ. Λιμπερόπουλος	Ν.
Ν. Πετμεζᾶς		Ἐμ. Μοδινός	Ν.
Ἠλίας Παπαδαῖος		Ἰωάννης Προβιλέγιος	Ν.
Γρηγόριος Κορφιωτάκης	Ν.	Δ. Δημητρακόπουλος	
Γεώργιος Περωτής		Γεώργ. Κάνδυας	Ν.
Κωνσταντῖνος Νταγρές	Ν.	Φραγκίσκος Μαῦρος	Ν.
Ἰωάννης Βάχλας	Ν.	Ἰωάννης Φαρμάκης	Ν.
Ἀναγνώστ. Π. Ἰωάννου		Α. Παπαδημητριάδης	
Βελισ. Νικολαΐδης	Ν.	Ν. Σισμάνης	Ν.
Πέτρος Δελιγιάννης		Κωνστ. Ἀξελός	Ν.
Νικόλαος Μπούκουρας	Ν.	Χρῆστος Στ. Ἀντωνόπουλος	
Δάμπρος Ροϊλός		Γ. Μαδεμοχωρίτης	Ν.
Κωνστ. Λαμπρινόπουλος		Κίμων Χριστοβούλου	
Π. Κολποδίνος	Ν.	Νικόλ. Πιεράκος	Ν.
Ἐμ. Ἀντίπας	Ν.	Γρηγ. Πατριαρχέας	Ν.
Νικόλαος Δελιγιάννης		Σταυρ. Καπετανάκης	Ν.

Ἀγγ. Πικουλάκης		Μιχαὴλ Σολομός	
Χαράλ. Χριστόπουλος	Ν.	Εὐστράτιος Παρίσης	Ν.
Ζ. Α. Ζαρειφόπουλος		Ἰωάννης Σαγρέδος	
Νικόλ. Μοσχούλας	Ν.	Δημήτριος Δρόσος	Ν.
Γεώργιος Α. Ράλλης		Δημήτριος Πολυχρονόπουλος	Ν.
Νάκος Πανουριᾶς	Ν.	Κυριάκος Πονηρόπουλος	
Παπακώνστας Τσαμάλας	Ν.	Ἀναγν. Παπατσώρης	Ν.
Κωνστ. Βλάμης		Γεώργ. Ι. Σταῖκος	
Περικλῆς Καλαμογδάρτης	Ν.	Ἀθανάσιος Καστανᾶς	
Σιδέρης Ηράτσικας	Ν.	Α. Κιζάνης	
Παν. Πατρινός		Ἰωάννης Δαμιανός	
Κωνστ. Σκουρλέτης	Ν.	Λάζαρος Λ. Γιουρδῆς	
Ἀνάργυρος Χ. Ἀναργύρου		Ι. Γ. Κριεζῆς	Ν.
Νικόλαος Χ. Ἀναργύρου	Ν.	Π. Χ. Πέτρου	
Ἀναγνώστ. Τατόπουλος	Ν.	Κ. Δυοβουνιώτης	
Κωνσταντ. Δαρειώτης	Ν	Μ. Χουρμούζης	
Ἰω. Γεωργάρας	Ν.	Κ. Τσουκαλᾶς	
Γ. Νικολάου	Ν	Δημήτριος Μητσάκης	Ν.
Ἀνδρέας Μάμουκας	Ν.	Γεώργιος Ἀποστολίδης	
Ζανὴς Μοραγκός	Ν.	Χρῆστος Κικίδης	Ν.

Ἀναγνωσθέντα ἑπομένως τὰ ἄρθρα 1, 2, 3, 4, 5, 6 καὶ 7, ἐγένοντο δεκτὰ ἕκαστον τούτων δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως ὡς ἐν τῷ νομοσχεδίῳ κεῖνται.

Ἐγκριθέντος δὲ καὶ τοῦ τύπου τῆς ἐκτελέσεως, ἐγένετο ἐπὶ τοῦ σανίδου ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ἐπιτηρούντων τῶν ἀνωτέρω ψηφολεκτῶν, ἐξ' ἧς συνήχθη κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ προηγηθέντι, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὸ παμψηφεὶ διὰ ψήφων **71**, ἔχει δ' οὕτως·

ΟΘΩΝ

ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. **1.** Ἡ ἰσχὺς τοῦ ἀπὸ **23** Ἰανουαρίου **1853** νόμου περὶ ἐγγείου φόρου καὶ ἐξαγωγικοῦ τέλους τοῦ σταφιδοκαρποῦ τοῦ **1852**, ἐπεκτεινομένη καὶ ἐπὶ τοῦ σταφιδοκαρποῦ τῆς συγκομιδῆς τοῦ **1853**, παρατείνεται ἀπὸ τῆς **21** Ἰουλίου ε. ε. μέχρι τῆς **20** Ἰουλίου τοῦ **1854** μὲ τὰς ἑξῆς τροποποιήσεις.

Ἄρθρ. **2.** Ἐκτὸς τῶν κατὰ τὸ ἄρθρ. **1** § **1** τοῦ ῥηθέντος νόμου τῆς **23** Ἰανουαρίου ἀφαιρετέων ἐξόδων ἐκ τῆς τιμῆς, εἰς ἣν

ήθελε πωληθή ὁ σταφιδοκαρπὸς ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, θέλουν συναφαιρεῖσθαι καὶ τὰ ἔξοδα τῶν δοχείων (μικρῶν ἢ μεγάλων βαρελίων) τοῦ στιβάσματος, τῆς φορτώσεως κτλ., προσδιορισθέντα ὅλα ὁμοῦ διὰ πᾶσαν χιλιάδα λιτρῶν ἐνετικῶν ὡς ἑφεξῆς·

1) Ἐὰν ἡ ἐξαγωγὴ ἐγένετο κατ' εὐθείαν ἐκ τῆς ἐπαρχίας, εἰς ἣν παρήχθη ὁ σταφιδοκαρπός, ἐντὸς μὲν βουτσίων δραχ. 16,
ἄνευ δὲ βουτσίων δραχ. . . . . 1,10.

2) Ἐὰν ἡ ἐξαγωγὴ ἐγένετο ἐκ μεταφορᾶς ἐξ ἄλλης ἐπαρχίας ἐντὸς μὲν βουτσίων δραχ. 19,
ἄνευ δὲ βουτσίων δραχ. . . . . 4,10.

Ἡ ὠφέλεια τῆς διατάξεως ταύτης ἐπεκτείνεται καὶ ἐπὶ τοῦ σταφιδοκαρποῦ τοῦ ἐξαχθέντος ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ ῥηθέντος νόμου τῆς 23 Ἰανουαρίου ε. ε.

Διὸ ὅσον δὲ ἐξ αὐτοῦ, παρουσιασθεισῶν τῶν ἐκκαθαρίσεων, εἰσεπράχθησαν τὰ δικαιώματα τοῦ δημοσίου θέλει ἐπιστραφῆ τὸ ἀναλογοῦν εἰς τὰ ῥηθέντα ἔξοδα ποσὸν ἐκ τοῦ Κεφ. 23 ἐπιστροφαὶ χρημάτων ἐκ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ του ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου.

Ἄρθρ. 3. Πᾶς ὅστις ἀπὸ τῆς 21 Ἰουλίου ε. ε. ἐξήγαγεν ἢ ἐξαγάγει σταφιδοκαρπὸν τῆς συγκομιδῆς τοῦ **1852** ἢ **1853**, ὀφείλει νὰ προκαταβάλῃ εἰς τὸ ἀρμόδιον δημόσιον ταμεῖον εἰς λογαριασμὸν τοῦ ἐκ τῆς ἐκκαθαρίσεως ἀνήκοντος εἰς τὸ δημόσιον ἐγγείου φόρου καὶ ἐξαγωγικοῦ τέλους δραχ. **24** δι' ἑκάστην χιλιάδα λιτρῶν σταφιδοκαρποῦ.

Ἄρθρ. **4**. Ἐὰν πέντε μῆνας καὶ δεκαπέντε ἡμέρας μετὰ τὴν ἐξαγωγὴν παντὸς ποσοῦ σταφιδοκαρποῦ δὲν παρουσιάσῃ ὁ ἔμπορος ἢ ὁ ἰδιοκτήτης τὴν ἐκκαθάρισιν, ὀφείλει νὰ φέρῃ ἐντὸς τῆς αὐτῆς προθεσμίας τὸ κατὰ τὸ ἄρθρ. 2 § δ'. τοῦ νόμου τῆς 23 Ἰανουαρίου πιστοποιητικόν, ὑποβαλλόμενος εἰς τὴν αὐτὴν ὑποχρέωσιν κατὰ πᾶσαν ἐπιφανῆ τριμηνίαν.

Ἄρθρ. 5. Ὅστις τῶν ἐμπόρων ἢ ἰδιοκτητῶν δὲν ἤθελε παρασιάσει ἐντὸς τῆς κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον ταχθείσης προθεσμίας τὴν ἐκκαθάρισιν ἢ τὸ πιστοποιητικὸν τῆς μὴ πωλήσεως ὑποχρεοῦται νὰ πληρώσῃ τὸν ἐγγείον φόρον καὶ τὸ ἐπὶ τῆς ἐξαγωγῆς τέλος ἐπὶ τῇ βάσει τῆς τιμῆς 600 δραχ. διὰ πᾶσαν χιλιάδα λιτρῶν σταφιδοκαρποῦ.

Ἄρθρ. 6. Παρατείνεται ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ νόμου τῆς 23 Ἰανουαρίου προθεσμία τῆς πληρωμῆς τοῦ ἐγγείου φόρου καὶ ἐξαγωγικοῦ τέλους ἢ τῆς παρουσιάσεως τοῦ πιστοποιητικοῦ περὶ τῆς μὴ πωλήσεως τοῦ ἐξαχθέντος σταφιδοκαρποῦ τῆς συγ-

κομιδῆς τοῦ **1852** μέχρι πέντε μηνῶν καὶ ἡμερῶν δεκαπέντε, λογιζομένων ἀφ' ἧς ἐγένετο ἡ ἐξαγωγὴ ἑκάστου ποσοῦ ἀπὸ τοὺς ἑλληνικοὺς λιμένας.

Ἄρθρ. **7**. Τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον θέλει ἐκδώσει τὰς ἀπαιτουμένας ὁδηγίας καὶ διατυπώσεις πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος νόμου, συνδυαζομένου μὲ τὸν νόμον τῆς 23 Ἰανουαρίου. Ἰδίως δὲ θέλει κανονίσει τ' ἀφορῶντα τὰς δυνατοποιήσεις παρὰ τῶν ἐμπόρων ἢ ἰδιοκτητῶν ἀξιογρεώσεις ἐγγυήσεως πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν διαιωμάτων τοῦ δημοσίου διὰ τε τὴν ἐντὸς τοῦ Κράτους μεταφορὰν καὶ τὴν ἐξαγωγὴν τοῦ σταφιδοκαρποῦ.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθείς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους. »

Ἀναγνωσθέντα δὲ ἀμέσως τὰ πρακτικὰ καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ τὴν **12** ὥραν.

Ὁ Πρόεδρος
ΕΥΣΤΡ. Μ. ΠΑΡΙΣΙΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Κ. Ν τ α γ ρ ή ς.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΠΒ'.

Τῆς 10 Αὐγούστου 1853.

Συνελθόντων περὶ τὴν ἑνδεκάτην τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθέντος πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀνοιγομένην τὴν συνεδρίασιν.

Ἀνεγνώσθη ἐγγραφον τοῦ ἐπὶ τῶν τελετῶν τῆς Αὐλῆς, δι' οὗ ἀγγέλλεται τεσσάρων ἐβδομάδων πένθος ἐπὶ τῇ τελευτῇ τῆς Α. Υ. τοῦ Δουκὸς τοῦ Σαξ Ἀλτεμβούργου, θείου τῆς Α. Μ. τοῦ σεβαστοῦ ἡμῶν Βασιλέως.

Λαβόντες τὴν ἀκολούθως τῶν λόγων ἐξέθηκεν, ὅτι κατὰ τὴν λῆξιν τῆς παρελθούσης Σαββάτου ἔμειναν ἀνεξοφλητοι αἱ ἀποζημιώσεις βουλευτῶν τινων, ἡ δὲ διορισθεῖσα ἐν ἐλλείψει ταμίου ἐπιτροπὴ πρὸς ἀπόδοσιν τῶν ἀνωτέρω ἀποζημιώσεων δὲν δίδει μας αὐτὰς σύμφωνα μὲ τὴν κατάστασιν τῆς ἐπὶ τοῦ λογιστικοῦ ἐπιτρο-

πῆς· διὰ τοῦτο παρακαλεῖ τὸ Σῶμα νὰ διατάξῃ ἵνα ἐξελεγχθῇ ὁ λογαριασμὸς οὗτος καὶ δικαιωθῶσιν οἱ ἔχοντες ἀπαιτήσεις.

Ἀντεῖπεν ἕτερος, ὅτι μέλος ὢν τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος ἐπιτροπῆς παρατηρεῖ, ὅτι ἐξεπλήρωσεν αὕτη τὸ καθῆκόν της, ἐξοφλήσασα ἀναλόγως τῶν χρημάτων, τὰ ὁποῖα ἔλαβε παρὰ τοῦ ὑπουργείου, τὰς βουλευτικὰς ἀποζημιώσεις, τὰ δὲ καθυστέρημα πρακύπτει διότι τὸ ὑπουργεῖον δὲν κατέβαλεν ὅλον τὸ παρὰ τῆς ἐπὶ τοῦ λογιστικοῦ ἐπιτροπῆς ζητηθὲν ποσόν.

Ἀλλὰ προτείναντός τινος νὰ προβῇ σήμερον ἡ Βουλὴ εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ περὶ δυνάμεως τοῦ στρατοῦ νομοσχεδίου, καὶ ν' ἀναβληθῇ ἐπὶ ἄλλην ἡμέραν ἡ τοῦ ἀντικειμένου συζήτησις, ὡρίσθη ὡς ταιαύτη ἡ πρωσεχὴς πέμπτη, ἐγένετο δ' ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ ἀνωτέρω νομοσχεδίου ψηφορορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Α. Αὐγερινὸν καὶ Π. Καλαμογδάρτην, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ τὸ ἤδε προσαρτώμενον τῆς ψηφορορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὴν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 73.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

Ἐπὶ τοῦ ἑξῆς ζητήματος.

Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου περὶ δυνάμεως τοῦ στρατοῦ κτλ. τοῦ ἔτους 1853, ναὶ ἢ ὄχι;

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δημήτριος Ὀρεινός	Ν.	Ταστέλος Μαυρομμάτης	Ν.
Λεωνίδας Χρυσανθόπουλος		Δ. Πετροπουλάκης	
Γ. Λογιωτατίδης	Ν.	Π. Τσαντετάκης	
Δημήτριος Γιαννούλης	Ν.	Βασίλειος Σκαλτσοδήμος	
Λεωνίδας Ἐμπειρίκος		Ἀναγνώστης Παπαθανασίου	Ν.
Πέτρος Καμπάνης		Ἐλευθ. Καλογερᾶς	
Δημήτριος Τσόκρης		Ἰω. Κύγενίδης	Ν.
Ἀνδρέας Δανόπουλος		Ἀνδρέας Πέπας	Ν.
Γεώργιος Τσόκρης	Ν.	Σταμάτιος Μήτσας	Ν.
Ἀνδρέας Μεταξᾶς		Γεώργιος Βελῆς	Ν.
Γεώργιος Σκοῦρος		Δημήτριος Ζῶτος	Ν.
Σταῦρος Βλάχος		Γεώργιος Ἰω. Γιολδάσης	Ν.
Δ. Καλλιφρονᾶς	Ν.	Μιχαὴλ Σισίνης	Ν.
Ἀνδρέας Ἴσκος		Ἀλέξανδρος Βιλαέτης	
Δημήτριος Σκυλοδήμος		Στέφ. Στεφανόπουλος	Ν.
Θεόδωρος Γρίβας		Ἀνδρέας Αὐγερινός	
Κωνστ. Γριβογεώργης	Ν.	Ἰωάννης Κλίμακας	

Ἀναγνώστης Δημητρίου		Νικόλ. Μπούτουνας	Ν.
Π. Ζάνος		Δημήτριος Σακελλαριάδης	
Χρ. Δεμάθας	Ν.	Γεώργιος Γουλιμής	Ν.
Γρ. Βαλλιάνος		Ἀλέξ. Κουμουνδουράκης	
Θ. Ζαΐμης	Ν.	Χρῆστος Οἰκονομίδης	Ν.
Χ. Θεοχαρόπουλος	Ν.	Κωνστ. Λιμπεροπουλος	Ν.
Ν. Πετμεζᾶς		Ἐμμ. Μαδινός	
Ἱλ. Παπαδαῖος	Ν.	Ἰω. Προβιλέγιος	Ν.
Γρηγόριος Κορφιωτάκης		Δημ. Δημητρακόπουλος	
Γεώργιος Περωτής		Γεώργιος Κάνδυας	Ν.
Κωνσταντίνος Νταγρῆς	Ν.	Φραγκίσκος Μαῦρος	Ν.
Ἰωάννης Βάχλας	Ν.	Ἰωάννης Φαρμάκης	Ν.
Ἀναγνώστης Π. Ἰωάννου	Ν.	Ἀντ. Παπαδημητριάδης	
Βιλ. Νικολαΐδης	Ν.	Ν. Σισμάνης	Ν.
Πέτρος Δελιγιάννης		Κωνσταντίνος Ἀξιλός	
Νικόλ. Μπούκουρας	Ν.	Χρῆστος Στ. Ἀντωνόπουλος	
Ἀμπρος Ῥοΐλός	Ν.	Γ. Μαδεμοχωρίτης	
Κωνστ. Λαμπρινόπουλος		Κίμων Χριστοδούλου	
Π. Κολποδίνος	Ν.	Νικόλ. Πιτράκος	Ν.
Ἐμ. Ἀντίπας	Ν.	Γρηγ. Πατριαρχέας	Ν.
Νικόλ. Δελιγιάννης		Σταυρ. Καπετανάκης	Ν.
Εὐστ. Οἰκονομόπουλος	Ν.	Δημήτριος Πικουλάκης	Ν.
Γεώργιος Πανοπριφτόπουλος		Χαραλ. Χριστόπουλος	Ν.
Γεώρ. Παπασπυρόπουλος		Ζ. Α. Ζαρειφόπουλος	
Ἐμμ. Καραμάνος		Νικόλαος Μοσχούλας	Ν.
Νικόλ. Ματθαίου		Γεώργιος Α. Ῥάλλης	
Ἀναγν. Κοντάκης	Ν.	Νάκος Πανουριᾶς	
Σ. Κοπανίτσας		Παπᾶ Κώνσας Τσαμάλας	
Ἀν. Κορφιωτάκης	Ν.	Κωνστ. Βλάμης	Ν.
Ἐμμ. Μελετόπουλος	Ν.	Περικλῆς Καλαμογδάρτης	Ν.
Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς	Ν.	Σιδέρης Πράτσικας	
Παναγ. Λαζαρής		Παν. Πατρινός	
Στάμος Μαυροδήμος	Ν.	Κ. Σκουρλέτης	Ν.
Α. Α. Εὐμολπίδης		Ἀναργύρος Χ. Ἀναργύρου	
Ἠλίας Δωΐλας	Ν.	Νικόλαος Χ. Ἀναργύρου	Ν.
Θεόδωρος Πετρινός	Ν.	Ἀναγνώστης Τατόπουλος	Ν.
Κωνσταντίνος Μανέτας		Κωνστ. Δαρειώτης	Ν.
Π. Βάρβογλης	Ν.	Ἰωάννης Γεωργάρας	Ν.
Δημήτριος Γ. Φιλάρετος		Γ. Νικολάου	
Ἀναγ. Δεδόπουλος	Ν.	Ἀνδρέας Μάμουκας	Ν.

Ζαννῆς Μαραγκός	. . . . N.	Ἰωάννης Δαμιαλὸς	. . . .
Μιχαὴλ Σολομὸς	. . . .	Ἀζαρος Α. Γιουρδὰς	. . . .
Εὐστράτιος Παρίσης	. . . N.	Ἰωάννης Γ. Κριεζῆς	. . . .
Ἰωάννης Στυρτζὸς	. . . .	Πετρ. Χ. Πετρου	. . . .
Δημήτριος Δρόσος	. . . N.	Κωνς. Δυοβουνιώτης	. . . .
Δημήτριος Πολυχρονόπουλος	N.	Μ. Χουρμούζης	. . . . N.
Κυριάκος Πουγρόπουλος	. .	Καλ. Ταουκαλᾶς	. . . . N.
Ἀναγν. Παπατσωρὴς	. . . N.	Δημήτριος Μαυρομάτης	. .
Γεώργιος Στάϊκος	. . . .	Γεώργιος Ἀποστολίδης	. . N.
Ἀθανάσιος Καστανὰς	. . N.	Χρῆστος Κιτσίνης	. . . N.
Α. Κιζάνης	. . . . . N.		

Ἀναγνωσθέντα οὕτω τὰ ἄρθρα 1, 2. 3 καὶ 4 τοῦ νομοσχεδίου, μηδενὸς ἀντειπόντος, ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἀνακατασεως ὡς ἐν τῷ νομοσχεδίῳ κεῖνται.

Μετὰ ταῦτα γενομένης καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τῶν ἀνωτέρω ψηφολεκτῶν, συνήχθη κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ προηγηθέντι, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὸ σύνολον αὐτοῦ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 73, ἔχει δ' οὕτως·

ΟΘΩΝ κτλ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1. Ἡ δύναμις τοῦ στρατοῦ τῆς γραμμῆς, τῆς ὁροφυλακῆς καὶ τῆς χωροφυλακῆς προσδιορίζεται διὰ τὸ ἔτος 1853 εἰς ἐννέα χιλιάδας, ἑξακοσίους τριάκοντα ἄνδρας.

Ἡ δὲ δύναμις τῆς φάλαγγος καὶ τοῦ λόχου τῶν ἀπομάχων προσδιορίζεται εἰς ὀκτακοσίους ἐννενηκοντα τρεῖς.

Ἄρθ. 2. Ἡ διὰ τὸν στρατὸν τῆς γραμμῆς στρατολογία καὶ ἡ διὰ τὸ Βασιλικὸν ναυτικὸν ναυτολογία προσδιορίζεται διὰ τὸ ἔτος 1853 εἰς χιλίους πεντακοσίους τεσσαράκοντα ἑπτὰ ἄνδρας.

Οἱ χίλιοι πεντακόσιοι τεσσαράκοντα ἑπτὰ οὗτοι ἄνδρες θέλουν διανεμηθῆ, κατ' ἀναλογίαν τοῦ πληθυσμοῦ, ὑπὸ μὲν τῶν νομαρχῶν εἰς τὰς ἐπαρχίας, ὑπὸ δὲ τῶν ἐπάρχων εἰς τοὺς δήμους.

Ἄρθρ. 3. Αἱ ἐν ταῖς ἄρθροις 2 ἕως δέκα, συμπεριλαμβανομένου καὶ τούτου, διατάξεις τοῦ περὶ στρατολογίας καὶ ναυτολογίας νόμου τοῦ 1851 ἰσχύουσι καὶ διὰ τὴν στρατολογίαν τοῦ ἔτους 1853.

Ἄρθρ. 4. Ὁ παρὼν νόμος ἰσχύει καὶ διὰ τὸ ἔτος 1854.»

Ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τινός, ὁ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸς

ἐβεβαίωσεν, ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἑτοιμάζει ἤδη πρὸς περίθαλψιν τῶν ἐκ τοῦ σεισμοῦ παθόντων Θηβαίων.

Ἀκολούθως δὲ ὁ πρόεδρος διέλυσε τὴν συνεδρίασιν ἐν ὥρᾳ μεσημβρίας.

Ὁ πρόεδρος
Ε. Μ ΠΑΡΙΣΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Τ. Γ. Μαυρομμάτης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΠΓ.'

Τῆς 11 Αὐγούστου 1853.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἐν πρώτοις παρελθὼν ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς, ἀνέγνω ἔκθεσίν τε καὶ νομοσχέδιον περὶ ἐκτάκτου πιστώσεως πρὸς περίθαλψιν τῶν παθόντων ἐκ τοῦ γενομένου ἐν Θήβαις σεισμοῦ· ἔχουσι δ' οὕτω·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Οἱ κατὰ τὴν 6 τρ. μ. συμβάντες σεισμοὶ κατέστρεψαν τὴν πόλιν τῶν Θηβῶν καὶ ἐπέφεραν μεγάλας ζημίας εἰς τοὺς κατοίκους αὐτῆς, ἐξ ὧν τινὲς μὲν ἐγένοντο θύματα τῆς φρικτῆς ταύτης βαρυμοίρας, ταφέντες ὑπὸ τὰ ἐρείπια τῶν καταπεσουσῶν οἰκιῶν, ἄλλοι ἐτραυματίσθησαν βαρέως, πάντες δὲ εἰσὶ κατεσκηνωμένοι ἐν ὑπαίθρῳ.

Ἡ Κυβέρνησις τῆς Α. Μ. ἔσπευσεν ἐκ τοῦ προχείρου νὰ τείνῃ χεῖρα βοηθείας εἰς τοὺς παθόντας, παραχορηγοῦσα αὐτοῖς πρόχειρον χρηματικὴν συνδρομὴν καὶ ἰατρικὴν ἐπικουρίαν, αἱ δὲ Α. Α. Μ. Μ. τῶν ὁποίων τὴν ἀγαθὴν καρδίαν κατελύπησαν τὰ δεινὰ τῆς εἰρημένης πόλεως, ηὐδόκησαν νὰ χορηγήσωσιν ἐκ τοῦ ἰδιαιτέρου Ἑαυτῶν ταμείου χρηματικὴν βοήθειαν. Ἐπέτρεψε δὲ συγχρόνως ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης ὁ Βασιλεὺς νὰ γίνωσι δεκταὶ παρ' ἐτι τούτῳ συσταθεισῶν ἐπιτροπῶν αἱ συνδρομαὶ τῶν ἔν τε τῇ ἡμεδαπῇ καὶ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φιλανθρώπων ὑπὲρ τῶν δυστυχησάντων Θηβαίων.

Ἀλλὰ ταῦτα ἄνευ ἀποτελεσματικωτέρας ἐπικουρίας δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀνακουφίσωσιν ὁπωσοῦν τὰ δεινὰ τῶν Θηβαίων καὶ

νὰ προμηθεύσωσιν εἰς αὐτοὺς τὰ μέσα τοῦ νὰ θέσωσι κατὰ τὸ ἐνὸν ὑπὸ πενιχρὰν στέγην ἑαυτούς τε καὶ τὰς οἰκογενείας των διὰτῶν συντριμμάτων καὶ τῶν κατερειπωθεισῶν οἰκιῶν των.

Ἕνεκα τούτου ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς μᾶς διέταξε νὰ ὑποβάλωμεν εἰς τὴν ἐπιψήφισιν ὑμῶν σχέδιον νόμου, δι' οὗ ἐπιτρέπεται εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ διαθέσῃ μέχρι τριάκοντα χιλιάδων δραχμῶν, καὶ ποσότητα σίτου μέχρι δύω χιλιάδων κοιλῶν ὑπὲρ τῶν ἀπόρων καὶ ἀποδεδειγμένως παθουσῶν ἐκ τοῦ σεισμοῦ οἰκογενειῶν τῆς ἐπαρχίας Θηβῶν, ὑπολογιζομένου τοῦ ὅλου ποσοῦ τῶν χρημάτων καὶ τῆς τιμῆς τοῦ σίτου εἰς δραχμὰς **45,000**, εἰς βάρος τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν. Τὸ ποσὸν τοῦτο θέλει σχηματίσει ἰδιαίτερον ἐν τῷ τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους προϋπολογισμῷ κεφάλαιον, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον **18** τοῦ περὶ δημοσίου λογιστικοῦ νόμου ὑπὸ στοιχεῖον **I** καὶ τὸν τίτλον « Ἔκτακτα ἔξοδα ». Τὸ νομοσχέδιον παραπέμπει τὰ περὶ διαθέσεων τῆς εἰρημένης περιθάλψεως εἰς ἐκδοθησόμενον Βασιλικὸν διάταγμα, διότι πρὸς τοῦτο ἀπαιτεῖται νὰ ἐξακριβωθῶσι προηγουμένως αἱ λεπτομέρειαι, αἱ ἀνάγκαι καὶ αἱ ζημίαι μιᾶς ἑκάστης οἰκογενείας.

Κρίνομεν περιττὸν νὰ σᾶς συστήσωμεν τὴν σπουδαιότητα τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου· ἡ δεινὴ θέσις, εἰς ἣν οἱ Θηβαῖοι εὑρίσκονται, συγκινεῖ βεβαίως ὑπὲρ αὐτῶν καὶ ὑμᾶς, ὡς συνεκίνησε τὴν Βασιλικὴν Κυβέρνησιν. Δὲν ἀμφιβάλλομεν ἐπομένως, ὅτι θέλετε εὐαρεστηθῆ νὰ ἐπιψηφίσητε κατεπειγόντως τὸ νομοσχέδιον τοῦτο, καὶ δώσητε οὕτω εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὰ μέσα νὰ ἔλθῃ εἰς ἀποτελεσματικωτέραν βοήθειαν τῶν δυστυχησάντων.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν **11** Αὐγούστου **1853**.

Οἱ ὑπουργοί

Τῶν Ἐσωτερικῶν — Τῶν Οἰκονομικῶν
Ι. ΑΒΡΟΣΙΑΔΗΣ. — **Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.**»

Ο Θ Ω Ν κ.τ.λ.

Τὸ ἐπόμενον νομοσχέδιον θέλει εἰσαχθῆ ὡς ἔχει εἰς τὴν Βουλὴν παρὰ τῶν Ἡμετέρων ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν καὶ οἰκονομικῶν ὑπουργῶν καὶ ὑποστηριχθῆ παρ' αὐτῶν κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν **11** Αὐγούστου **1853**.

ΟΘΩΝ.

Ι. ΑΜΒΡΟΣΙΑΔΗΣ. — **Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.**

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. **1.** Θέλουν διατεθῆ ἐκ τοῦ δημοσίου ταμείου χάριν περιθάλψεως ὑπὲρ τῶν ἀποδεδειγμένως παθουσῶν ἀπόρων οἰκογενειῶν ἐκ τῶν πρὸ μικροῦ συμβάντων σεισμῶν κατὰ τὴν ἐπαρχίαν Θηβῶν μέχρι τριάκοντα χιλιάδων δραχμῶν, χορηγουμένων διὰ τὸν αὐτὸν σκοπὸν ἐκ τῶν δημοσίων ἀποθηκῶν καὶ δημητριακῶν καρπῶν μέχρι δύω χιλιάδων κοιλῶν, τὸ ἀντίτιμον τῶν ὁποίων, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν εἰς χρήματα ἐγγραφὴν αὐτῶν εἰς τὰ δημόσια βιβλία, θέλει λογισθῆ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς τιμῆς τοῦ ἀνήκοντος δεκαπενθημέρου πρωτοκόλλου τῶν τιμῶν.

Ἄρθρ. **2.** Διὰ τὴν ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ συνδρομὴν ἀνοίγεται ἔκτακτος πίστωσις ἐκ δραχ. **45,000** εἰς βάρος τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ **1853** τοῦ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργείου, προστιθεμένου εἰς αὐτὸν νέου Κεφαλαίου ὑπὸ στοιχ. **I.** καὶ ὑπὸ τὸν τίτλον « Ἔκτακτα ἔξοδα. »

Ἄρθρ. **3.** Διὰ **Β.** διατάγματος θέλουν κανονισθῆ τὰ περὶ τῆς διαθέσεως τῶν εἰρημένων βοηθημάτων.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Ἀποφασισμένης δὲ τῆς Βουλῆς νὰ ἐπιψηφισθῆ ἀμέσως τὸ νομοσχέδιον ὡς κατεπείγον, ἐγένετο ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ, ἐπιτροπευόντων τῶν ψηφολεκτῶν **Α.** Μάμουκα καὶ **Χ.** Κικίδου, ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὴν παμψηφεὶ διὰ ψήφων **72**.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἐξῆς ζητήματος.

« Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου περὶ περιθάλψεως τῶν ἐκ τοῦ σεισμοῦ παθόντων Θηβαίων,

ναὶ ἢ ὄχι; »

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Α. Ὁρινός . . . . . **Ν.**	Πέτρος Καμπάνης . . . .
Λεων. Χρυσανθόπουλος .	Δημ. Τσόκρης . . . . .
Γ. Λογιωτατίδης . . . **Ν.**	Ἀνδρέας Δανόπουλος . .
Δημήτριος Γιαννούλης . **Ν.**	Γεώρ. Τσόκρης . . . . **Ν.**
Λεωνίδας Ἐμπειρίκος . .	Γεώρ. Σκοῦρος . . . . **Ν.**

(Πρακτ. Βουλῆς, Σύγοδος Γ', Περίοδ. Γ', Τόμ. Α.) **50.**

Σταῦρος Βλάχος . . . N.	Κωνστ. Λαμπρινόπουλος .
Δημήτριος Καλλιφρονᾶς. N.	Π. Κολποδίνος . . . . N.
Ἀνδρέας Ἴσκος	Ἐμ. Ἀντίπας . . . . N.
Δημήτριος Σκυλοδῆμος . .	Νικόλαος Δελιγιάννης . .
Θεόδωρος Γρίβας	Εὐστ. Οἰκονομόπουλος . N.
Κωνστ. Γριβογεώργης . .	Γεώργ. Πανοπριρτόπουλος .
Τατσέλος Μαυρομμάτης. N.	Γεώργ. Παπασπυρόπουλος .
Δ. Πετροπουλάκης . . . N.	Ἐμ. Καραμάνος . . . .
Π. Τσαννετάκης . . . . N.	Νικόλ. Ματθαίου . . . .
Βασίλειος Σκαλτσοδῆμος .	Ἀναγ. Κοντάκης . . . . N.
Ἀναγνώστ. Παπαθανασίου N.	Σ. Κοπανίτσας . . . . N.
Ἐλευθέρ. Καλογερᾶς . . .	Ἀναστ. Κορφιωτάκης . N.
Ἰω. Εὐγενίδης . . . . N.	Ἐμ. Μελετόπουλος . . N.
Ἀνδρέας Πέπας	Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς . N.
Σταμάτιος Μήτσας . . .	Παναγιώτης Λαζαρὴς . .
Γεώργιος Βελὴς . . . N.	Στάμος Μαυροδῆμος . .
Δημήτριος Ζῶτος . . .	Α. Α. Εὐμολπίδης . . .
Γεώργ. Ἰω. Γιολδάσης . N.	Ἠλίας Δωΐλας . . . . N.
Μιχαὴλ Σισίνης	Θεόδωρος Πετρινὸς . . .
Ἀύσανδρος Βιλαίτης . . .	Κωνσταντῖνος Μανέτας . N.
Στέφαν. Στεφανόπουλος . N.	Παναγιώτ. Βάρδογλης . N.
Ἀνδρέας Αὐγερινὸς . . N.	Δημήτρ. Γ. Φιλάρετος . .
Ἰωάν. Κλίμακας	Ἀναγνώστ. Δεδόπουλος . N.
Ἀναγνώστ. Δημητρίου . .	Νικόλαος Μπούτουνας . .
Π. Ζάνος	Δημήτριος Σακελλαριάδης .
Χρ. Δεμάθας	Γεώργιος Γουλιμὴς . . N.
Γρηγ. Βαλλιάνος	Ἀλέξαν. Κουμουνδουράκης N.
Θρασ. Ζαΐμης . . . . N.	Χρῆστος Οἰκονομίδης . .
Χ. Θεοχαρόπουλος . . N.	Κωνστ. Λιμπερόπουλος . N.
Ν. Πετμεζᾶς . . . . N.	Ἐμ. Μοδινὸς . . . . N.
Ἠλ. Παπαδαῖος . . . N.	Ἰω. Προβιλίγιος . . . N.
Γρηγόριος Κορφιωτάκης. N.	Δημ. Δημητρακόπουλος . .
Γεώργ. Περωτὴς . . .	Γεώργ. Κάνδυας . . . .
Κωνσταντῖνος Νταγγὲς . N.	Φραγκίσκος Μαῦρος . . N.
Ἰωάννης Βάχλας	Ἰωάννης Φαρμάκης . . N.
Ἀναγνώστης Π. Ἰωάννου N.	Α. Παπαδημητριάδης . N.
Βελ. Νικολαΐδης . . . N.	Ν. Σισμάνης . . . . .
Πέτρος Δελιγιάννης . . .	Κωνστ. Ἄξελός . . . N.
Νικόλ. Μπούκουρας . . N.	Χρῆστ. Στ. Ἀντωνόπουλος .
Ἀάμπρ. Ῥοΐλὸς . . . . N.	Γ. Μαδεμοχωρίτης . . .

Κίμων Χριστοδούλου . .	Ἀνδρέας Μαμούκας . . N.
Νικόλ. Πιερράκος . . . N.	Ζαννὴς Μαραγκὸς . . .
Γρηγ. Πατριαρχέας. . . .	Μιχαὴλ Σολομὸς . . . .
Σταυρ. Καπετανάκης . .	Εὐστράτιος Παρίσης . . N.
Δημ. Πικουλάκης	Ἰωάννης Σαγρέδος . . .
Χαράλ. Χριστόπουλος . N.	Δημήτριος Δρόσος . . . N.
Ζ. Α. Ζαρειφόπουλος . N.	Δημήτρ. Πολυχρονόπουλος N.
Νικόλαος Μαχούλας . .	Κυριάκος Πανηρόπουλος .
Γεώργιος Α. Ῥάλλης . . .	Ἀναγν. Παπατσώρης . . N.
Νάκος Πανουριᾶς . . . N.	Γεώργιος Ι. Στάϊκος . . N.
Παπακώνσ. Τσαμάλας . N.	Ἀθανάσιος Καστανᾶς . N.
Κ. Βλάμης	Α. Κιζάνης . . . . .
Περικλῆς Καλαμογδάρτης .	Ἰωάν. Δαμιανὸς . . . .
Σιδέρης Πράτσικας . . N.	Ἀζαρος Α. Γιουρδὴς . N.
Παν. Πατρινὸς	Ἰω. Γ. Κριεζὴς . . . N.
Κ. Σκουρλίτης . . . N.	Πέτρος Χ. Πέτρου . . .
Ἀνάργυρος Χ. Ἀναργύρου .	Κ. Δυοβουνιώτης . . . .
Νικόλ. Χ. Ἀναργύρου . N.	Μ. Χουρμούζης . . . N.
Ἀναγνώστης Τατόπουλος N.	Κ. Τσουκαλᾶς . . . N.
Κων. Δαρειώτης . . N.	Δημήτριος Μητσάκης . N.
Ἰωάν. Γεωργάρας . . . N.	Γεώργιος Ἀποστολίδης .
Γ. Νικολάου . . . . N.	Χρῆστος Κικίδης . . N.

Ἀνεγνώσθησαν οὕτω τὰ ἄρθρα 1, 2 καὶ 3 τοῦ νομοσχεδίου, ἅτινα, μηδεμιᾶς ἐπενεχθείσης παρατηρήσεως, ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς, ἀναστάσεως.

Γενομένης δὲ ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ψηφολέκτας καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, συνήχθη κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ ἀνωτέρω, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὸ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 72, ἔχον οὕτως·

ΟΘΩΝ κτλ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1. Θέλουν διατεθῆ ἐκ τοῦ δημοσίου ταμείου χάριν περιθάλψεως ὑπὲρ τῶν ἀποδεδειγμένως παθουσῶν ἀπόρων οἰκογενειῶν ἐκ τῶν πρὸ μικροῦ συμβάντων σεισμῶν κατὰ τὴν ἐπαρχίαν Θηβῶν μέχρι τριάκοντα χιλιάδων δραχμῶν, χορηγουμ

μένων διὰ τὸν αὐτὸν σκοπὸν ἐκ τῶν δημοσίων ἀποθηκῶν καὶ δημητριακῶν καρπῶν μέχρι δύω χιλιάδων κοιλῶν, τὸ ἀντίτιμον τῶν ὁποίων, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν εἰς χρήματα ἐγγραφὴν αὐτῶν εἰς τὰ δημόσια βιβλία, θέλει λογισθῇ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς τιμῆς τοῦ ἀνήκοντος δεκαπενθημέρου πρωτοκόλλου τῶν τιμῶν.

Ἄρθρ. 2. Διὰ τὴν ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ συνδρομὴν ἀνοίγεται ἔκτακτος πίστωσις ἐκ δραχ. 45,000 εἰς βάρος τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1853 τοῦ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργείου, προστιθεμένου εἰς αὐτὸν νέου Κεφαλαίου ὑπὸ στοιχ. Ι. καὶ ὑπὸ τὸν τίτλον « Ἔκτακτα ἔξοδα. »

Ἄρθρ. 3. Διὰ Β. διατάγματος θέλουν κανονισθῇ τὰ περὶ τῆς διαθέσεως τῶν εἰρημένων βοηθημάτων.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους. »

Μετὰ ταῦτα ἀνεγνώσθησαν ἀμέσως τὰ πρακτικὰ καὶ ἐπεκυρώθησαν αὐθωρεί.

Λαβών τις ἀκολούθως τὸν λόγον παρετήρησεν, ὅτι εἰς τὰς περιστάσεις, εἰς ἃς εὑρίσκεται σήμερον ἡ Κυβέρνησις, ἀναμφιβόλως ἔπραξεν ὑπὲρ τῶν ἐν Θήβαις παθόντων πλειότερον παρ' ὅσον ἠδύνατο· ἀλλὰ τοσοῦτον λυπηρὰ εἶναι ἡ θέσις αὐτῶν, τόσον μεγάλα λογίζονται τὰ παθήματά των, ὥστε ἡ συνδρομὴ τῆς Κυβερνήσεως δὲν δύναται νὰ ἐπαρκέσῃ πρὸς ἀνακούφισιν αὐτῶν, καὶ τὰ νομοθετικὰ σώματα ἐπίσης πρέπει νὰ σπεύσωσι πρὸς βοήθειάν των. Διὸ προτείνει πᾶς βουλευτὴς νὰ συνδράμῃ τοὺς ἀτυχήσαντας τούτους ἀδελφούς μας διὰ συνεισφορᾶς 50 δραχμῶν. Μὴ ἀμφιβάλλῃ δὲ ἡ Βουλὴ, ὅτι τὴν πρᾶξιν της ταύτην θέλουσι μιμηθῇ καὶ οἱ σεβασμιώτατοι ἱεράρχαι καὶ οἱ καθηγηταὶ ἅπαντες, ἐντεῦθεν δὲ θέλει συμπληρωθῇ ἀρκοῦσα τις ὑπὲρ τῶν παθόντων ποσότης.

Τῆς δὲ Βουλῆς ἀποδεξαμένης τὴν πρότασιν, παρελθὼν ὁ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς, ἀνεκοίνωσεν εἰς τὸ Σῶμα τὴν μεταξὺ Γαλλίας, Ἀγγλίας, Ῥωσσίας καὶ Βαυαρίας καὶ μεταξὺ τῆς ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως συνθήκην περὶ διαδοχῆς τοῦ Ἑλληνικοῦ Θρόνου, συνωδευμένην μετὰ τῆς ἀναγκαίας ἐκθέσεως. Ἔχουσι δ' οὕτως·

Ἔκθεσις συνοδεύουσα τὴν περὶ διαδοχῆς εἰς τὸν Ἑλλην. Θρόνον καὶ περὶ ἀντιβασιλείας τῆς Βασιλίσσης συνθήκην μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ τῶν τεσσάρων Δυνάμεων.

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Λαμβάνω τὴν τιμὴν ν' ἀνακοινώσω εἰς τὴν Βουλὴν, καθ' Ὑψηλὴν Βασιλικὴν διαταγὴν καὶ συμφώνως μὲ τὸ ἄρθρον 25 τοῦ Συντάγματος, τὴν περὶ διαδοχῆς εἰς τὸν Ἑλληνικὸν Θρόνον καὶ τῆς ἀντιβασιλείας τῆς Βασιλίσσης ἡμῶν συνθήκην, συνομολογηθεῖσαν τὴν 8/20 Νοεμβρίου 1852 μεταξὺ τῶν τεσσάρων Δυνάμεων Ἀγγλίας, Γαλλίας, Ῥωσσίας, Βαυαρίας ἀφ' ἑνὸς, καὶ τῆς Ἑλλάδος ἀφ' ἑτέρου, καὶ κλεισθεῖσαν τὴν 28 Νοεμβρίου (10 Δεκεμβρίου) 1852.

Ἀντίγραφον αὐτῆς δεόντως ἐπικυρωμένον ἐπισυνάπτεται ἐνταῦθα, ὅπως ἡ Βουλὴ εὐαρεστουμένη ἀποφασίσῃ νὰ κατατεθῇ πρὸς φύλαξιν εἰς τὰ ἀρχεῖα της.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 11 Αὐγούστου 1853.

Ὁ ἐπὶ τοῦ Β. Οἴκου καὶ τῶν Ἐξωτερ. σχέσεων Ὑπουργὸς

Α. ΠΑΪΚΟΣ.»

Ο Θ Ω Ν

ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐπιφορτίζομεν τὸν Ἡμέτερον ἐπὶ τοῦ Βασιλικοῦ Οἴκου καὶ τῶν Ἐξωτερικῶν σχέσεων Ὑπουργὸν νὰ διακοινώσῃ εἰς τὴν Βουλὴν καὶ εἰς τὴν Γερουσίαν τὴν κατὰ τὴν 8/20 τοῦ μηνὸς Νοεμβρίου τοῦ 1852 ὑπογραφεῖσαν ἐν Λονδίνῳ ὑπὸ τῶν πληρεξουσίων τῆς Ἑλλάδος, τῆς Βαυαρίας, τῆς Γαλλίας, τῆς Μεγάλης Βρεταννίας καὶ τῆς Ῥωσσίας καὶ παρ' Ἡμῶν τὴν 28 Νοεμβρίου (10 Δεκεμβρίου) τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἐπικυρωθεῖσαν συνθήκην τῆς διαδοχῆς τοῦ Ἑλληνικοῦ Θρόνου καὶ τῆς ἀντιβασιλείας τῆς φιλτάτης Ἡμῶν Συζύγου, τῆς Βασιλίσσης Ἀμαλίας, καὶ νὰ δημοσιεύσῃ αὐτὴν διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 4 Αὐγούστου 1853.

Ο Θ Ω Ν

Α. ΠΑΪΚΟΣ.

Ο Θ Ω Ν κτλ.

«Δηλοποιοῦμεν πρὸς οὓς τινας ἀνήκει, ὅτι συναφθείσης τὴν ὀγδόην (εἰκοστὴν) τοῦ τρέχοντος μηνὸς μεταξὺ Ἡμῶν καὶ τοῦ

Μεγαλειοτάτου Βασιλέως τῆς Βαυαρίας, τοῦ Πρίγκιπος Προέδρου τῆς Γαλλικῆς δημοκρατίας, τῆς Μεγαλειοτάτης Βασιλίσσης τοῦ Ηνωμένου Βασιλείου τῆς Μεγάλης Βρεταννίας καὶ Ἰρλανδίας καὶ τοῦ Αὐτοκράτορος πασῶν τῶν Ῥωσσιῶν συνθήκης, παγιούσης τὴν τάξιν τῆς διαδοχῆς τοῦ Ἑλληνικοῦ Θρόνου, ἧς τὸ περιεχόμενον ἕπεται:

Ἐν ὀνόματι τῆς ἁγιωτάτης καὶ ἀδιαιρέτου Τριάδος.

Ὁ Πρίγκιψ Πρόεδρος τῆς Γαλλικῆς δημοκρατίας, ἡ Α. Μ. ἡ Βασίλισσα τοῦ Ηνωμένου Βασιλείου τῆς Μεγάλης Βρεταννίας καὶ Ἰρλανδίας καὶ ἡ Α. Μ. ὁ Αὐτοκράτωρ πασῶν τῶν Ῥωσσιῶν, προτιθέμενοι νὰ στερεώσωσι τὴν τάξιν τῆς τοῦ Θρόνου τῆς Ἑλλάδος διαδοχῆς, ἥτις διατελεῖ ὑπὸ τὴν ἰδίαν αὐτῶν ἐγγύησιν, καὶ ἀναγνωρίζοντες ὡς πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ συναρμολογήσωσι τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 8 τῆς συνθήκης τῆς 7 Μαρτίου 1832 μὲ τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ ἄρθρου 40 τοῦ Ἑλληνικοῦ Συντάγματος, ἀπεφάσισαν νὰ συνομολογήσωσι πρὸς τοῦτο συνθήκην, συμπράξει τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως τῆς Βαυαρίας, ὑπογράψαντος τὴν συνθήκην τοῦ 1832, καὶ τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως τῆς Ἑλλάδος, ὡς ἔχοντος ἄμεσον συμφέρον νὰ συμμερισθῇ πρᾶξιν, προτιθεμένην νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν μέλλουσαν ἡσυχίαν τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς τῆς Ἑλλάδος καὶ ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς τῆς Βαυαρίας παρεδέχθησαν τὴν πρόσκλησιν ταύτην, τὰ δὲ ὑφηλὰ συμβαλλόμενα μέρη διώρισαν τοὺς πληρεξουσίους των, ἤτοι:

Ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς τῆς Ἑλλάδος τὸν Κ. Σπυρίδωνα Τρικούπην, Γερουσιαστήν, Μεγαλόσταυρον κτλ, ἔκτακτον αὐτοῦ ἀπεσταλμένον καὶ πληρεξούσιον Ὑπουργὸν παρὰ τῇ Βασιλίσσῃ τῆς Μεγάλης Βρεταννίας.

Ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς τῆς Βαυαρίας, τὸν Κύριον Αὔγουστον Βαρῶνον Σέττον, Ταξιάρχην κτλ, ἔκτακτον αὐτοῦ ἀπεσταλμένον καὶ πληρεξούσιον Ὑπουργὸν παρὰ τῇ Βασιλίσσῃ τῆς Μεγάλης Βρεταννίας.

Ὁ Πρίγκιψ πρόεδρος τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας, τὸν Κύριον Ἀλέξανδρον Κολλώναν, Κόμητα Βαλέφσκην κτλ., πρέσβυν τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας παρὰ τῇ Βασιλίσσῃ τῆς Μεγάλης Βρεταννίας.

Ἡ Α. Μ. ἡ Βασίλισσα τῆς Μεγάλης Βρεταννίας καὶ Ἰρλανδίας, τὸν λίαν ἔντιμον Κύριον Ἰάκωβον Ὄβαρ, Κόμητα τοῦ Μαλμεσβούρυ κτλ, μέλος τοῦ λίαν ἐντίμου ἰδιαιτέρου Συμβουλίου τῆς

Βασιλίσσης καὶ πρώτιστον αὐτῆς Γραμματέα τῆς Ἐπικρατείας ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν.

Ἡ Α. Μ. ὁ Αὐτοκράτωρ πασῶν τῶν Ῥωσσιῶν, τὸν Κύριον Φίλιππον Βαρῶνον Βρουννώφ, Ἱππότην κτλ, ἔκτακτον ἀπεσταλμένον καὶ πληρεξούσιον αὐτοῦ Ὑπουργὸν παρὰ τῇ Βασιλίσσῃ τῆς Μεγάλης Βρεταννίας.

Οἵτινες διακοινωσάμενοι ἀμοιβαίως τὰ πληρεξούσιά των, εὑρεθέντα ἐν τάξει, συνέταξαν καὶ ὑπέγραψαν τὰ ἀκόλουθα ἄρθρα·

Ἄρθρον 1. Οἱ πρίγκιπες τοῦ Βαυαρικοῦ Οἴκου, οἱ καλούμενοι, κατὰ τὴν Συνθήκην τοῦ 1832 καὶ τὸ Ἑλληνικὸν Σύνταγμα, νὰ διαδεχθῶσι τὸ Στέμμα τῆς Ἑλλάδος εἰς περίστασιν, καθ' ἣν ὁ Βασιλεὺς Ὄθων ἤθελεν ἀποβιώσει ἄνευ κατ' εὐθείαν γραμμὴν γνησίων καὶ νομίμων ἀπογόνων, δὲν θέλουσιν ἀναβῆ ἐπὶ τοῦ Θρόνου τῆς Ἑλλάδος, εἰμὴ συμμορφούμενοι μὲ τὸ 40 ἄρθρον τοῦ Ἑλληνικοῦ Συντάγματος, ἔχον ὡς ἀκολούθως·

« Πᾶς διάδοχος τοῦ Ἑλληνικοῦ Θρόνου ἀπαιτεῖται νὰ πρεσβεύῃ τὴν θρησκείαν τῆς Ἀνατολικῆς Ὀρθοδόξου τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας. »

Ἄρθρον 2. Συμφώνως μὲ τὸ Γ'. ψήφισμα τῆς Ἐθνικῆς τῶν Ἑλλήνων Συνελεύσεως ἡ Α. Μ. ἡ Βασίλισσα Ἀμαλία, μένουσα εἰς τὴν χηρείαν της, καλεῖται αὐτοδικαίως εἰς τὴν Ἀντιβασιλείαν ἐν περιπτώσει ἀνηλικιότητος ἢ ἀπουσίας τοῦ κατὰ τὸ 40 ἄρθρον τοῦ Συντάγματος διαδόχου τοῦ Θρόνου.

Ἄρθρον 3. Ἡ παροῦσα συνθήκη θέλει ἐπικυρωθῆ, καὶ αἱ ἐπικυρώσεις θέλουσιν ἀνταλλαχθῆ εἰς Λονδῖνον ἐν διαστήματι ἓξ ἑβδομάδων, καὶ εἰ δυνατὸν, καὶ ταχύτερον.

Πρὸς βεβαίωσιν τῶν ἀνωτέρω οἱ πληρεξούσιοι ὑπέγραψαν τὴν παροῦσαν καὶ ἐπέθεντο τὰς σφραγῖδας των.

Ἐγένετο ἐν Λονδίνῳ τὴν 8 (20) Νοεμβρ. ἐν ἔτει σωτηρίῳ 1852.

(Τ. Σ.) Σ. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ
(Τ. Σ.) Β. ΣΕΤΤΟΣ
(Τ. Σ.) Α. ΒΑΛΕΦΣΚΗΣ
(Τ. Σ.) ΜΑΛΜΕΣΒΟΥΡΥ
(Τ. Σ.) ΒΡΟΥΝΝΩΦ.»

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 1 Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος
ΕΥ. Μ. ΠΑΡΙΣΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Τ. Γ. Μαυρομμάτης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΠΑ'.

Τῆς 2 Σεπτεμβρίου 1853.

Συνελθόντων περὶ τὴν ἑνδεκάτην τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Ἐν πρώτοις ἀνέγνω εἰς τῶν γραμματέων ἔκθεσιν τοῦ προέδρου, δι' ἧς ὑποβάλλει τὸν λογαριασμὸν τῆς διαχειρίσεως τοῦ ταμείου τῆς Βουλῆς ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς Συνόδου μέχρι τέλους Ἰουλίου, ἔχουσαν οὕτω·

Πρὸς τὴν Βουλήν!

« Ὡς δὲν ἀγνοεῖτε, αἱ δαπάναι τῆς Βουλῆς διὰ τὴν λήγουσαν Σύνοδον προϋπελογίσθησαν ἐπὶ ἐννέα μῆνας.

Ἡ διάρκεια αὕτη λογιζομένη ἀπὸ 1 Νοεμβρίου 1852, ἔληξε τὴν 31 Ἰουλίου τρέχοντος ἔτους, καὶ πολλαὶ ἐκ τῶν ἐν τῷ προϋπολογισμῷ ἐψηφισμένων πιστώσεων ἐξηντλήθησαν ἤδη.

Πρὶν ἡ Βουλὴ προέλθῃ εἰς νέαν ἀπόφασιν καὶ ψηφίσῃ τὰ ἀπαιτούμενα μέχρι τέλους τῶν ἐργασιῶν της ἔξοδα, ἐθεώρησα καθῆκόν μου νὰ συντάξω καὶ ὑποβάλω εἰς γνῶσιν τῆς Βουλῆς τὸν λογαριασμὸν τῆς διαχειρίσεως τοῦ ταμείου αὐτῆς. Κατ' αὐτὸν, Κύριοι, τὰ μὲν προϋπολογισθέντα ἀναβαίνουσιν εἰς δραχ. **268, 267**, τὰ παρὰ τοῦ κεντρικοῦ ταμείου δι' ἐνταλμάτων τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν, ἐπὶ αἰτήσεσι τοῦ προεδρείου στηριζομένων, ληφθέντα μέχρι τέλους Ἰουλίου, τουτέστιν ἐπὶ ἐννέα μῆνας, εἰς δραχ. **248,815**, τὰ παρὰ τοῦ ταμείου δαπανηθέντα ἐπὶ τῇ βάσει χρηματικῶν ἐνταλμάτων τοῦ προεδρείου καὶ δικαιολογητικῶν ἐγγράφων, κατὰ τὸ ἄρθρον **105** τοῦ κανονισμοῦ, εἰς δραχ. **253,416:61**, καὶ τὰ μένοντα διαθέσιμα ἐκ τῶν ἐψηφισμένων πιστώσεων εἰς δραχ. **14,850:39**, τὰ δὲ πρὸς ἐξίσωσιν τοῦ λογαριασμοῦ, εἰς δραχ. **4,501:61**, τὰς ὁποίας τὸ προεδρεῖον ἐζήτησε δι' ἐγγράφου παρὰ τοῦ ὑπουργείου, ὅπως ἐξοφληθῶσι τὰ μέχρι τέλους Ἰουλίου ἐκδοθέντα παρ' ἡμῶν χρηματικὰ ἐντάλματα.

Ἐκ τούτων ὅλων πείθομαι ἀδιστάκτως, ὅτι οἱ κύριοι βουλευταὶ λαμβάνοντες γνῶσιν τοῦ ὑποβαλλομένου λογαριασμοῦ, θέλουσιν ἀναγνωρίσει, ὅτι ὅσον οἷόν τε δυνατὸν ἐν τῇ διαχειρίσει ταύτῃ ἐτηρήθη οἰκονομία, καὶ ὅτι μετὰ φειδοῦς ἐγένετο χρῆσις τῶν εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Προεδρείου χορηγηθεισῶν πιστώσεων.

Ἐπειδὴ δὲ ἡ διάρκεια τῶν ἐργασιῶν τοῦ Σώματος ἔσεται

βραχεῖα, εἰμὶ γνώμης νὰ ἐγκρίνῃ ἡ Βουλὴ νὰ παραταθῇ ἡ ἰσχὺς τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐφ' ὅσον ἤθελον διαρκέσει τὰ ἔργα τῆς Βουλῆς.

Ἀθήνησι, τὴν 25 Αὐγούστου 1853.

Ὁ πρόεδρος

ΕΥ. Μ. ΠΑΡΙΣΗΣ. »

Ἀκολούθως ἡ Βουλὴ, ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τοῦ προέδρου, ἐνέκρινε νὰ παραταθῇ ἡ ἰσχὺς τοῦ ἐψηφισμένου προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων μέχρι τῆς λήξεως τῆς Συνόδου ἐπὶ ταῖς αὐταῖς βάσεσι.

Λαβών τις ἔπειτα τὸν λόγον ἐξέθηκεν, ὅτι ἐπειδὴ πολλὰ ἐρρέθησαν διὰ τὴν ἀναβολὴν τῆς εἰς τὸ Σῶμα εἰσαγωγῆς τοῦ ἀπολογισμοῦ τῆς παρελθούσης Συνόδου, καὶ λόγος ἐγένετο περὶ καταχρήσεων, ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς δῆθεν πραχθεισῶν, τῆς ὁποίας ἀποτελεῖ μέρος, μὴ ἀνεχόμενος νὰ προσβάλληται δωρεὰν, παρατηρεῖ, ὅτι ἡ βραδύτης προέκυψεν ἐκ τῆς ἀπουσίας μελῶν τινων τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης, ἐκ τούτου δὲ μὴ συμπληρουμένη, δὲν ἠδύνατο νὰ ἔλθῃ εἰς ἓν ἀποτέλεσμα. Ἀλλ' ἤδη περαιωθέντος τοῦ ἔργου, ἡ ἐπιτροπὴ θέλει ὑποβάλει τὸν ἀπολογισμὸν εἰς τὸ Σῶμα, καὶ τότε δύναται ἕκαστος ἐξετάζων αὐτὸν νὰ πληροφορηθῇ, ὅτι οὐδ' ἡ ἐλαχίστη κατάχρησις ἐγένετο περὶ τὴν διανομὴν τῶν βουλευτικῶν ἀποζημιώσεων.

Ζητούντων δέ τινων νὰ ὁρισθῇ ῥητῶς ἡ ἡμέρα, καθ' ἣν ἡ ἐπιτροπὴ θέλει παρουσιάσει τὸν ἀπολογισμὸν, ὡρίσθη ὡς τοιαύτη τὸ προσεχὲς σάββατον.

Ἐγένετο μετὰ ταῦτα ὑπὸ τοῦ ἑτέρου τῶν ἀντιπροέδρων, ἑνὸς τῶν γραμματέων καὶ τῶν ψηφολεκτῶν Χ. Θεοχαροπούλου καὶ Ἰλ. Παπαδαίου κλήρωσις συγχαρητηρίου ἐπιτροπῆς, παρευρεθησομένης εἰς τὴν τελετὴν τῆς 3 Σεπτεμβρίου· ἔλαχον δὲ οἱ Χ. Κικίδης, Κ. Μανέτας, Ἐμ. Καραμάνος, Ἰω. Βάχλας, Γ. Λογιωτατίδης, Φ. Μαῦρος, Π. Καμπάνης, Γρ. Πατριαρχέας, Ἐμμ. Μελετόπουλος καὶ Ν. Σισμάνης.

Λαβών τις τελευταῖον τὸν λόγον ἔλεξε τάδε· Οὐδεὶς βεβαίως ἔχει δικαίωμα νὰ εἴπῃ εἴς τινα « ἀπαιτῶ ν' ἀγαπᾷς καὶ ἐμὲ, διότι ἀγαπᾷς τὸν δεῖνα » πολὺ δὲ ὀλιγώτερον δικαιοῦται νὰ ὑβρίζῃ καὶ συκοφαντῇ τινα, δι' οἱονδήποτε σκοπὸν καὶ ἂν πράττῃ τοῦτο. Ναί! ἐπεθύμουν, ἐὰν ἤθελες, νὰ ἠγάπας καὶ ἐμὲ, ὡς ἀγαπᾷς καὶ τὸν δεῖνα, ἐὰν ἡ ἀγάπη σου ἦναι εἰλικρινής·

ποσῶς ὅμως δὲν ἀνέχομαι νὰ μὲ ὑβρίζῃς χάριν τῶν συμφερόντων σου, ὅσον καὶ ἂν ἦσαι ἰσχυρὸς, ἀφοῦ μάλιστα προσὸν τῆς ἰσχύος δὲν εἶναι τὸ ὑβρίζειν καὶ συκοφαντεῖν ἀδυνάτους.

Ἰδοὺ, κύριοι, οἱ λόγοι, οἵτινες μ' ἔφερον εἰς τὸ βῆμα τοῦτο, διότι καὶ ἀπὸ βήματος, ὡς μὴ ὤφειλεν, ὑβρίσθημεν, ἀπὸ βήματος μάλιστα ἐνδόξου καὶ σεβαστοῦ, ἀπὸ τοῦ ὁποίου πρώτην ἤδη φορὰν ἠκούσθησαν τοσοῦτον ἀπότομοι κατὰ τῆς Ἑλλάδος ὕβρεις. Αἴσχρὸν λοιπὸν τὸ σιγᾶν τῆς Ἑλλάδος ὑβριζομένης.

Ἂς εἴμεθα ὅμως βέβαιοι, κύριοι, ὅτι τὴν στιγμὴν ταύτην συμμερίζονται τὴν βαθυτάτην ἡμῶν θλῖψιν καὶ αἱ μακάριαι ψυχαὶ τῶν ἀοιδίμων Γουλιέλμου Δ'. καὶ Κάνιγκος τοῦ μεγάλου, αἵτινες πρὸς μὲν τοὺς ὥρᾳαν ὑβρίζοντας ἡμᾶς λέγουσιν « εὐφημεῖτε Ἀαγιάρδαι » πρὸς δὲ τὸν εὐγενῆ καὶ φιλάνθρωπον Κόβδεν « εὖγε τέκνον ! σὺ πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ ταύτην τὴν ἀλήθειαν εἶπες, ὅτι πολὺ ἐσφαλμένας γνώσεις περὶ τῆς Ἀνατολῆς ἔχουσιν οἱ οὕτω περὶ Ἑλλάδος λαλοῦντες. » Καὶ δικαίως δύναται ἕκαστος νὰ πιστεύσῃ, ὅτι οἱ κατήγοροί μας καὶ τῆς γεωγραφίας αὐτῆς δὲν ἔχουσιν ἀκριβῆ γνῶσιν, διότι, ἀφοῦ τολμοῦν ἐν δημοσίᾳ συνεδριάσει σεβαστοῦ Σώματος νὰ μᾶς ἀποκαλοῦν ἀνερυθριάστως μισαλλοδόξους, ἦτον δὲ τῶν Τούρκων φιλελευθέρους καὶ προοδευτικοὺς, βεβαίως ὑποθέτουν, ὅτι καὶ ἡ Πρέβεζα ἀνήκει εἰς τὴν ἐλευθέραν Ἑλλάδα, ὅπου πλέον τοῦ ἔτους τὸ μισαλλόδοξον καὶ ὁ ἄγριος φανατισμὸς τῆς ὑπὸ τῶν κατηγόρων μας ἐπαινουμένης φυλῆς ἐμπόδιζον τὴν ἐπισκευὴν ναοῦ τῶν Χριστιανῶν, μεχρισοῦ μὴ δυνάμενος νὰ καταστιγάσῃ τὴν δικαίαν ἀγανάκτησίν του ὁ ἀξιότιμος Ἄγγλος πρόξενος Κ. Σώντερ, συνώδευσεν ἐπισήμως τοὺς πιστοὺς εἰς τὸν ναὸν, καὶ ὑπὸ τὴν προστασίαν του κατωρθώθη ἐπὶ τέλους ἡ ἐπισκευὴ αὐτοῦ. Ἀλλ' ἂν καὶ τὴν περὶ τὴν γεωγραφίαν ἄγνοιαν τῶν κατηγόρων μας παραδεχθῶμεν, δὲν δύναμαι ὅμως νὰ πεισθῶ, ὅτι δὲν γνωρίζουσι ποῦ ἀληθῶς ἀκμάζει ὁ ἄγριος φανατισμὸς καὶ τὸ μισαλλόδοξον, καὶ ποῦ ἐπικρατεῖ πραγματικὴ ἀνεξιθρησκεία.

Ἡ Ἑλλὰς μισαλλόδοξος καὶ φανατική ! ἡ Ἑλλὰς, τῆς ὁποίας τὸ ἀνεξίθρησκον δυσκόλως ἀπαντᾶται εἰς ἄλλο κράτος ! διότι ποῦ ἄλλοῦ, ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος, ἀνεγείρει τὸ τζαμίον ἢ τὴν συναγωγήν του ὁ Τοῦρκος καὶ Ἰουδαῖος ; Ὁ Ἰουδαῖος, ὅστις ἐνῷ εἰς ἄλλα εὐνομούμενα κράτη ζῇ ὡς Παρίας, εἰς τὴν Ἑλλάδα τὴν, κατὰ τοὺς εὐσυνειδήτους κατηγόρους μας, μισαλλόδοξον καὶ φανατικὴν, πρὸς τῇ ἐλευθέρᾳ ἐξασκήσει τῶν θρησκευτικῶν

καθηκόντων του ἀπολαύει καὶ τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων· εἰς δὲ τὴν Χαλκίδα, ἐνῷ πρὸ ὀλιγομηνούτων χρόνων ἡ ἑβδομαδιαία ἀγορὰ ἐγίνετο κατὰ σάββατον, ἤδη χάριν τῶν ἐκεῖ ὀλίγων Ἰουδαίων γίνεται τὴν δευτέραν.

Ἂς μᾶς εἴπωσι λοιπὸν οἱ κατήγοροι εἰς τίνας ἤδη ἀρμόζει ὁ 1 § τοῦ δ'. κεφαλαίου τοῦ Ἐκκλησιαστοῦ « καὶ ἐπέστρεψα ἐγὼ καὶ εἶδον συμπάσας τὰς συκοφαντίας τὰς γινομένας ὑπὸ τὸν ἥλιον, καὶ ἰδοὺ δάκρυον τῶν συκοφαντουμένων καὶ οὐκ ἔστιν αὐτοῖς ὁ παρακαλῶν. » Ἀλλ' ἂς ἀφήσωμεν τοὺς πικροχόλους τούτους νὰ ψάλλωσιν ὅ,τι θέλουν καὶ ἂς προσέξωμεν εἰς ἀνδρῶν δικαίων τοὺς λόγους καὶ τὰς κρίσεις, ἀνδρῶν δυναμένων νὰ μεταβάλωσι τῶν ἀδυνάτων αὐτῶν τὰς τύχας, καὶ σεμνυνομένων ὡς γινωσκόντων « πολλῶν ἐθνῶν νόον » καὶ ὡς εἰδότων « τὰ τ' ἐόντα τὰ τ' ἐσόμενα πρὸ τ' ἐόντα ».

Καὶ εἶναι μὲν ἕκαστος ἐλεύθερος νὰ κρίνῃ τὰ πράγματα ὅπως θέλει καὶ τὰ παριστᾷ ὑφ' οἱανδήποτε ἔποψιν τῷ συμφέρει, χωρὶς ὅμως διὰ τῆς τοιαύτης παραστάσεως νὰ προσβάλλῃ ἐμμέσως τρίτον, διότι δικαιοῦται καὶ ὁ προσβαλλόμενος νὰ φέρῃ πρὸς ὑπεράσπισίν του αὐτὰ τὰ πράγματα.

Τινὲς λοιπὸν τῶν ἐξοχωτέρων ἀνδρῶν τῆς Εὐρώπης, τοῦ αὐτοῦ κυβερνητικοῦ συστήματος, σεβαστοὶ διὰ τὰς προσωπικὰς καὶ πολιτικὰς ἀρχάς των, ἐκφράζουν δημοσίως ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου κρίσιν ἐντελῶς ἀντίθετον. Οἱ μὲν, ἂν καὶ μακρόθεν, ἐπιδαψιλεύουν ἀρθόνως τοὺς ἐπαίνους των ὑπὲρ μιᾶς κυβερνήσεως διὰ τὰς ὁποίας ἐπέφερε βελτιώσεις εἰς ὅλους τοὺς δημοσίους κλάδους, καὶ ἀναφέροντες τὴν ἐπὶ τριακονταετίαν ὑπεράσπισιν τῆς χώρας της, τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἐμπορίου καὶ τὴν πρόοδον τῆς γεωργίας, τὴν ἀνάπτυξιν αὐτῆς τῆς θρησκείας καὶ ἄλλα, προσπαθοῦν νὰ βεβαιώσωσιν, ὅτι ἡ διανοητικὴ αὐτὴ πρόοδος τῆς ἐπαινουμένης φυλῆς εἶναι τοσοῦτον ζωηρὰ καὶ ὡμαία, ὥστε θεωροῦσι βλασφημίαν πᾶσαν περὶ αὐτῆς κακὴν ἰδέαν, καὶ συγχρόνως βεβαιοῦσιν ὁπόσον ἡ κατὰ φαντασίαν τοιαύτη προοδευτικὴ κατάστασις αὐτῆς συντελεῖ εἰς τὰ ἐμπορικὰ συμφέροντα ἄλλων ! Εἰς δὲ διάσημος πρέσβυς, προσπαθήσας ἐπὶ πολλὰ ἔτη καὶ ἐπιτοπίως μοχθήσας διὰ νὰ εἰσαχθῇ ἀληθῶς ἡ εὐνομία, ὁ πολιτισμὸς καὶ ἡ πρόοδος εἰς τὴν δωρεὰν ἐπαινουμένην ταύτην φυλὴν, καὶ ἰδὼν ἐπὶ τέλους ματαιωθείσας τὰς ἀπείρους καὶ φιλοτίμους προσπαθείας του, ἐβόησεν ἐν τῇ δικαίᾳ αὐτοῦ ἀγαναπλνεταις προσπαθείας του, ἐβόησεν ἐν τῇ δικαίᾳ αὐτοῦ ἀγανακτήσει « ἀπελπισία ! » Τὸ δὲ περίεργον εἶναι, ὅτι αὐτὴ ἡ ἰδία κτήσει « ἀπελπισία ! » Τὸ δὲ περίεργον εἶναι, ὅτι αὐτὴ ἡ ἰδία ἐξυμνουμένη φυλὴ ἔρχεται ν' ἀποδείξῃ διὰ τῶν πραγμάτων

ἐσφαλμένας τῶν θιασωτῶν της τὰς ἰδέας, καὶ ἐν ᾧ οἱ Κύριοι οὗτοι ἀναφέρουσι τὴν ἐπὶ τριακονταετίαν ἐξασφάλισιν τῆς χώρας της, αὐτὴ ἀποδεικνύει, ὅτι ἡ χώρα της πεντάκις ἐδεκατίσθη ἐν τῷ τριακονταετεῖ τούτῳ διαστήματι! Ἐνῷ αὐτοὶ ἀναφέρουσι τοῦ ἐμπορίου της τὴν ἀνάπτυξιν καὶ τῆς γεωργίας τὴν πρόοδον, αὐτὴ μὲ τὸν θρησκευτικὸν νόμον εἰς χεῖρας ἀποδεικνύει, ὅτι καὶ τὰ δύω ταῦτα ἐπαγγέλματα εἶναι ἀπηγορευμένα εἰς τοὺς *πιστοὺς*, καὶ εἰς μόναν τοὺς *ἀπίστους* συγχωρεῖται πρὸ 500 ἐτῶν ἡ ἐξάσκησις των πρὸς ὠφέλειαν τῶν *πιστῶν*! Ἀλλ' ὅταν οἱ Κύριοι οὗτοι παριστῶσι καὶ τῆς θρησκείας της τὴν ἀνάπτυξιν, τότε αὐτὴ μετ' ἀγανακτήσεως κραυγάζει· Κύφημει ἄνθρωπε!

Ἀλλὰ καὶ αὐτὴ συγχρόνως ἡ δικαίως ἐπαινουμένη Κυβέρνησις, ἰδοῦσα μὲ θλῖψιν ὅλας τὰς ὑπὲρ εὐνομίας καὶ πολιτισμοῦ εὐγενεῖς καὶ ἀξιεπαίνους προσπαθείας της ματαιουμένας, καὶ πεισθεῖσα πλέον ἀπὸ πεῖραν μακροχρόνιον, ὅτι οἱ ὅροι τῆς φύσεως εἶναι ἀπαραβίαστοι καὶ ἀμετάτρεπτοι, ὅτι δηλαδὴ τὴν γέννησιν παρακολουθεῖ ὁ θάνατος, τὴν ἀκμὴν διαδέχεται ἡ παρακμὴ, καὶ βλέπουσα μὲ λύπην, ὅτι τὸ ἔθνος της διῆλθε πρὸ πολλοῦ ἀμφοτέρους τοὺς ὅρους (τὴν γέννησιν καὶ τὴν ἀκμὴν) καὶ ὅτι πᾶσα τοῦ λοιποῦ προσπάθεια πρὸς ἀναχαίτισιν πράγματος, ἐντελῶς ἀνεξαρτήτου ἀπὸ τὴν ἀνθρωπίνην δύναμιν, εἶναι ματαιοπονία, (ματαιοπονία ἀπαράλλακτος ὡς ἡ τῶν προσπαθησάντων ν' ἀνακαινίσωσι σῶμα γηραλέον καὶ ψυχορράγοῦν διὰ τοῦ εἰς αὐτὸ μεταγγισμοῦ νεανικοῦ αἵματος) βλέπουσα, λέγω, ὅλα ταῦτα, ἀρίθη εἰς τὸ πεπρωμένον· μίαν δὲ καὶ μόνην παρήγορον ἐλπίδα ἔχει, μήπως τῆς φυλῆς της ἡ νόσος ἦναι νοσταλγία, καὶ εἰς τὴν νοσταλγίαν ὠφελεῖ ἐνίοτε *ὁ πάτριος ἀήρ*.

Ἡ Ἑλλὰς ἐνδιαφερομένη πρὸ παντὸς ἄλλου εἰς τὰ περιστοιχοῦντα σήμερον αὐτὴν περιστατικὰ, δικαιοῦται νὰ ἐκφράσῃ τὰ παράπονα καὶ τὴν λύπην της πρὸς τοὺς μεγάλους ἐκείνους ἄνδρας, οἵτινες ἐνῷ ἀπαριθμοῦσιν ὁρμαθὸν βελτιώσεων ὅπου ποτὲ δὲν ἔλαβον, ἀλλ' οὐδὲ θὰ λάβωσι χώραν, σιωπῶν περὶ τῆς μικρᾶς μὲν κατὰ τὴν ἔκτασιν, μεγίστης ὅμως τὴν πρόοδον καὶ τὸν πολιτισμὸν Ἑλλάδος, καὶ ἀδιαφοροῦν ὅταν ἀκούωσι τοὺς συναδέλφους των νὰ τὴν παριστῶσι τοσοῦτον ἀναξίαν καλλιτέρας τύχης, ὥστε παρ' ὀλίγον καὶ ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες ν' ἀμφιβάλλωμεν ἂν ἀληθῶς κατοικῶμεν ἐν τῇ Ἑλλάδι! Πρὸς τί λοιπὸν ἡ σιωπὴ αὕτη ἢ καὶ ἡ ἀδιαφορία ἐκ μέρους ἀνδρῶν διασήμων

ἀνδρῶν, διαθετόντων τῶν μικροτέρων ἐθνῶν τὰς τύχας; Ἀλλὰ τοῦτο μὴ τὸ πολυπραγμονῶμεν ἡμεῖς ἤδη·

« Πολλὰ γάρ με καὶ συνιέντα παρέρχεται· ἀλλ' ὑπ'
ἀνάγκης σιγῶ, γινώσκων ἡμετέρην δύναμιν. »

Ὀφείλομεν ὅμως ἡμεῖς αὐτοὶ νὰ καταδείξωμεν διὰ πραγμάτων ὁποία σήμερον εἶναι ἡ ἐλευθέρα Ἑλλὰς, καὶ κατὰ συνέπειαν τί δικαιοῦται νὰ προσδοκᾷ ἀπὸ τοὺς ἰσχυροὺς τῆς γῆς, μ' ὅλον ὅτι καὶ ἱστορία καὶ πεῖρα θλιβερὰ ἀρκούντως μᾶς διδάσκουν τὸ ἀλάνθαστον τῆς παροιμίας· « ἀλλοίμονον εἰς τὸν ὅστις δὲν ἔχει ὄνυχας νὰ ξυσθῇ. » Ἀλλ' ἂς ἔλθωμεν εἰς τὰ πράγματα, καὶ δι' αὐτῶν ἂς προσπαθήσωμεν νὰ ἐξαγάγωμεν τῆς ἀπάτης ὅσους ὑπὸ τὸ πρῆσμα αὐτῆς βλέπουσι σήμερον τὴν Ἑλλάδα.

Ἡ ἱστορία, ὁ σοφώτατος οὗτος διδάσκαλος καὶ ἀλάνθαστος ὁδηγός, δὲν ἀναφέρει, ὅτι ὑπῆρξε ποτὲ ἔθνος ἄλλο, τὸ ὁποῖον μετὰ πολυχρόνιον καὶ τοσοῦτον δυσρόρητον ζυγὸν τοσαύτας ἔκαμε πρόοδους καὶ διανοητικῶς καὶ ὑλικῶς, ὅσας ἐν ὀλίγῳ διαστήματι ἡ Ἑλλάς!

« Τὰ πράγματα λόγων οὐ χρῄζει, αὐτὰ γάρ ἐστι φαινόμενα· » καὶ τὰ πράγματα αὐτὰ φέρομεν εἰς ἀπόδειξιν τῆς ἀληθείας.

Δὲν καλοενθυμοῦμαι τὴν στιγμὴν ταύτην τὸ ὄνομα τοῦ ἐπισήμου ἐκείνου ξένου, ὅστις γνωρίζων τὸν Πειραιᾶ κατὰ τὸ 1832, καὶ ἰδὼν αὐτὸν ἐσχάτως, ὅτε πρὸ τριῶν μηνῶν ἐπεσκέφθη τὰς Ἀθήνας, εἶπεν· ἂν ὡς ναυτικὸς δὲ ἐγνώριζα ποῦ κεῖται ὁ Πειραιεὺς, βεβαίως ἤθελον ὑποθέσει, ὅτι ὁ πλοίαρχός μου κατὰ λάθος μὲ ἀπεβίβασεν εἴς τινα πόλιν τῆς Εὐρώπης! Τοιαύτην ἐντύπωσιν τῷ ἐπροξένησε, καὶ δικαίως, ἡ νεόκτιστος πόλις τοῦ Πειραιῶς!

Καὶ εἶναι δυνατὸν ἔξοχοι τῆς Εὐρώπης ἄνδρες ν' ἀγνοῶσιν, ὅτι εἰς τὸ μέρος, ὅπου σήμερον ὑπάρχει ἡ ὡραία καὶ φερώνυμος τῆς Βασιλίσσης ἡμῶν πόλις, μὲ τὰς τριακοσίας διορόφους καὶ τριορόφους οἰκίας της, μὲ τὰς κανονικωτάτας ὁδοὺς καὶ πλατείας, μὲ τοὺς ναοὺς καὶ τὰ σχολεῖά της, μὲ τὸ λοιμοκαθαρτήριόν της καὶ τοὺς τερπνοὺς περιπάτους ἐντὸς καὶ πέριξ τῶν νεοφύτων ἐλαιώνων καὶ ἀμπελώνων της, μὲ τὸν δίκην ἀκροπόλεως ὡραῖον καὶ μεγάλον στρατῶνά της καὶ μὲ τὰς στολιζούσας τὸν λιμένα ἑβδομήκοντα σημαίας αὐτῆς, εἶναι, λέγω, δυνατὸν ν' ἀγνοῶσιν, ὅτι εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο (τὸ Ἀγριομανωλιὰ ὀνομαζόμενον ἄλλοτε) ἐθήρευον μέχρι τοῦ 1835 ἐλάφους, καὶ δορκάδας καὶ ἀγριοχοίρους;

Ἀληθῶς ἀγνοοῦσιν ἢ ὑποκρίνονται ἄγνοιαν οἱ ἐπίσημοι πολῖται τῆς Εὐρώπης, ὅτι ἐκεῖ ὅπου μέχρι τοῦ 1822 ἐφαίνετο ἓν ἄθλιον οἴκημα, χρησιμεῦον συγχρόνως διὰ προξενεῖον καὶ καπηλεῖον, ἐκεῖ, λέγω, ὑπάρχει σήμερον ἡ μεγάλη καὶ ἐμπορικωτάτη Ἑρμούπολις, τῆς ὁποίας αἱ 6000 οἰκίαι, ὧν αἱ πλεῖσται μαρμαρόκτιστοι, οἱ μεγαλοπρεπεῖς ναοὶ μὲ τὰ μαρμαρόφρεντα κωδωνοστάσιά των, τὰ ὡραῖα καὶ μεγάλα ἰδιωτικὰ καὶ δημόσια καταστήματα, ἡ κομψὴ καὶ ἐκτεταμένη προκυμαία καὶ αἱ μαρμαρόστρωτοι ὁδοί καὶ πλατεῖαι της, μὲ τὰς τερπνὰς καὶ πολυδαπάνους οἰκοδομὰς τῆς ἐξοχῆς καὶ μὲ τὸν ἀείποτε δίκην δάσους πυκνούμενον ὑπὸ πλοίων ὅλων τῶν ἐθνῶν λιμένα της, ἀγνοοῦν, λέγω, ὅτι ἡ Ἑρμούπολις αὕτη προξενεῖ θαυμασμὸν σήμερον εἰς τὸν ὅστις εἶδε τὴν πετρώδη καὶ ἄνυδρον Σύρον τοῦ 1822;!

Ἂς μᾶς πιστεύσωσι, διότι ἀλήθειαν λέγομεν· μόνοι οἱ κάτοικοι τῆς Ἑρμουπόλεως ἀρκοῦν νὰ καταδείξωσι τί ἐστὶν ἑλληνικὴ εὐφυΐα καὶ πρόοδος. Ὡς ἐκ περισσοῦ δὲ ἀναφέρω δύω μόνον ἐκ τῶν πολλῶν παραδειγμάτων.

Ὁ Σαλοῦστρος Κρὴς καὶ ὁ Καλουτᾶς Χῖος ἦλθον εἰς Σύρον περὶ τὰ 1827 πένητες καὶ γυμνοί, ὡς ὅλοι τότε οἱ Ἕλληνες, ὅπου ἕως πρό τινων ἐτῶν ἐμοιρίζοντο τὰ πρὸς τὸ ζῆν μὲ πολλὴν γλισχρότητα· ἀλλ' ἀμφότεροι ἔχοντες νοῦν δεξιόν, οἷον ἔχουσιν οἱ ἔμποροι Ἕλληνες, ἐπεδόθησαν εἰς τὴν βυρσοδεψικήν, καὶ σήμερον εἶναι ἰδιοκτῆται δύω μεγάλων βυρσοδεψείων, εἰς τὰ ὁποῖα ἐργάζονται κατ' ἔτος 56000 δέρματα βόεια, ἐξοδευόμενα ὄχι μόνον εἰς τὴν Τουρκίαν, ἀλλ' ὡς καλῶς κατειργασμένα, καὶ εἰς αὐτὴν τὴν Εὐρώπην, τὴν Μελίτην, λέγω, καὶ τὴν Τεργέστην! Ναί, κύριοι, ναί! ἡ Εὐρώπη πρῶτον πωλεῖ εἰς ἡμᾶς τὰ δέρματά της ἀκατέργαστα, καὶ ἔπειτα τὰ λαμβάνει παρ' ἡμῶν κατειργασμένα. Τίποτε παράδοξον! καὶ ἄλλοτε οἱ ἡμέτεροι προπάτορες ἐκαλλιέργησαν καὶ κατειργάσθησαν, οὕτως εἰπεῖν, τὸν νοῦν τῶν Εὐρωπαίων.

Ὁ Κοτσιράκης, λυτρωθεὶς τὸ 1826 ἀπὸ τὴν ὁποίαν ὑπέστη ἐν Χίῳ τετραετῆ αἰχμαλωσίαν, κατέφυγεν εἰς Σύρον, ὅπου ὁ δυστυχὴς μὲ ἡμερομίσθιον 32 παράδων ἐδούλευεν εἴς τι σιδηρουργεῖον. Καὶ ὅμως αὐτὸς ὁ πρὸ ὀλίγου τριάκοντα δύω παράδων ἐργάτης, κατώρθωσε, χάρις εἰς τὴν ἑλληνικὴν εὐφυΐαν του, νὰ ἔχῃ σήμερον ἰδιοσυντήρητον σιδηρουργεῖον, ὅπου ἐξοδεύει 2000 καντάρια σιδήρου κατ' ἔτος καὶ ἄλλα τόσα χαλυβδράκων εἰς κατασκευὴν ὡραίων ἀγκυρῶν, διαρκεστάτων,

(καθὼ σφυρηλάτων) ἐξ ὧν πολλαὶ ζυγίζουν πλέον τῶν 25 καντηρίων! Ἐννοεῖται δὲ, ὅτι ὁ ἄξιος οὗτος ἐργοστασιάρχης ἔχει ἤδη πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ οἰκίας, παρεχούσας αὐτῷ 5000 δραχ. ἐτήσιον εἰσόδημα!

Αὐτοῦ, αὐτοῦ εἰς τὴν Ἑρμούπολιν, εὑρίσκονται πρὸ πολλοῦ οἱ περίφημοι ναυπηγοί μας, ὡς ὁ Μποτοῦς, ὁ Μάσκας, ὁ Παγίδας (ἄξιος υἱὸς ἐξόχου ναυπηγοῦ) καὶ ἄλλοι, οἵτινες, ἐκτὸς τῶν ὁποίων κατασκευάζουν ὡραιοτάτων κατ' ἔτος πλοίων, ἤρχησαν ἤδη νὰ κατασκευάζωσι καὶ σκάφη ἀτμοπλοίων κομψότατα!

Αὐτῆς τέλος τῆς Ἑρμουπόλεως οἱ ἐπιχειρηματικοὶ ἔμποροι, οἱ διακεκριμένοι διὰ τὴν παραδειγματικὴν τιμιότητά των, οἱ ἔχοντες συνεταίρους καὶ ἀνταποκριτὰς εἰς ὅλας τὰς μεγαλοπόλεις τῶν δύω ἡμισφαιρίων, οἱ ἀποκαταστήσαντες τὴν Σύρον ἐμπορικὸν σταθμὸν τῆς Μεσογείου, παρέχουσι κατ' ἔτος εἰς τὸ δημόσιον πλέον τῶν 140 μυριάδων δραχμῶν!

Αἱ Πάτραι! . . . . . ὦ! καὶ τῶν Πατρῶν, καὶ τῆς Προνοίας, καὶ τῆς νέας Σπάρτης, καὶ τῆς Ἀργοπόλεως καὶ τῆς Στυλίδος τὰ οἰκόπεδα διεσχίζοντο ἕως πρὸ ὀλίγου ἀπὸ τὸ ἄροτρον καὶ τὴν ἀξίνην. Ἀλλὰ σήμερον ἐπ' αὐτῶν τῶν χθὲς σιτοφόρων οἰκοπέδων ὑπάρχουσι πόλεις κανονικώτατα μὲ λαμπρὰς οἰκοδομὰς, μὲ λεωφόρους καὶ πλατείας, μὲ ναοὺς καὶ ὑδραγωγεῖα, μὲ λουτρὰ καὶ θέατρα καὶ δημοσίους περιπάτους, καὶ μὲ πᾶν ὅ,τι ἦτον ἀνθρωπίνως κατορθωτὸν εἰς τόσον βραχὺ διάστημα, καὶ ἀπὸ ἀνθρώπους καταναλώσαντας διὰ τῆς πατρίδος τὴν ἐλευθερίαν πᾶν ὅ,τι εἶχον! Ἰδίως δὲ αἱ Πάτραι ἀμιλλῶνται πρὸς πόλεις εὐρωπαϊκὰς καὶ διὰ τὰς οἰκοδομάς των καὶ διὰ τὴν περίνοιαν τῶν κατοίκων των, τῶν ὁποίων ὁ εὐρωπαϊκὸς βίος ἀρκούντως ἀποδεικνύει πόσον ὁ Ἕλλην εἶναι ζηλωτὴς τῶν καλῶν καὶ ὡραίων.

Σιωπῶ τὴν Γαστούνην, τὸν Πύργον, καὶ τὸ Νεόκαστρον, τὴν Μεθώνην, καὶ τὴν Κορώνην, τὰς Καλάμας καὶ τὴν Τρίπολιν τὸ Ἄργος καὶ τὸ Ναύπλιον, τὴν Κόρινθον, καὶ τὸ Αἴγιον καὶ τὸ ἡρωϊκὸν Μεσολόγγιον, τὸ Ἀγρίνιον καὶ τὴν Ναύπακτον, τὸ Γαλαξείδιον καὶ τὴν Ἄμφισσαν, τὴν Ὑπάτην καὶ τὴν Λαμίαν, καὶ τὴν Λεβαδίαν μὲ τὰς ἀτυχεῖς Θήβας, καὶ τὴν Ἀταλάντην, καὶ τὴν Χαλκίδα καὶ τὴν Κάρυστον, πόλεις καταστραφείσας ἀπὸ τὸν πόλεμον καὶ μόλις πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ἐχούσας ὀλίγους κατοίκους, καὶ τούτους πτωχοὺς καὶ ἀπόρους, (ὡς ὀρθότατα ἔγραφεν ὁ ἀοίδιμος Κυβερ-

νήτης τὸν Αὔγουστον τοῦ 1829 πρὸς τὴν Δ'. Ἐθνικὴν συνέλευσιν . . . . «Εὑρισκόμεθα εἰς τὸ μέσον ἐρειπίων, καὶ περικυκλωμένοι ἀπὸ πληθὺν ὁλόκληρον ἀνθρώπων, βεβυθισμένων εἰς τὴν ἐσχάτην ἀμηχανίαν») ἀλλ' εἰς τὰς ὁποίας πόλεις βλέπει τις σήμερον τί ἐστὶν ἑλληνικὴ φιλοκαλία καὶ πρόοδος. Σιωπῶ, λέγω, ταῦτα καὶ ἀναφέρω μόνον ὀλίγα χωρία τῆς Φθιώτιδος, ὡς τὸ Ἐμίρμπεϊ, τὸ Μοσχοχῶρι, τὸ Διανοκλάδι, τὸ Βαρμπόπι, τὸ Μπεκί, τὰ Καλύβια, τὴν Μεγάλην βρύσιν, τὸν Ἀχινόν, τὸ Γαρδίκι, εἰς τὰ ὁποῖα εὑρίσκει τις οἰκίας διορόφους καὶ τριορόφους, κατὰ τὸν εὐρωπαϊκὸν τρόπον οἰκοδομημένας, μὲ λαμπρὰς ἀποθήκας, μὲ λουτρά, μὲ κήπους στολισμένους καὶ μὲ δένδρα τῆς Ἀμερικῆς ἀκόμη, μὲ ἀναβρυτήρια καὶ μὲ πᾶν ὅ,τι ἀπαιτεῖ ἡ εὐζωΐα τοῦ πεπολιτισμένου ἀνθρώπου. Τοιαῦτα δὲ ἀπαντᾷ τις εἰς πολλὰ χωρία καὶ τῆς Εὐβοίας, καὶ τῆς Στερεᾶς καὶ τῆς Πελοποννήσου.

Ἐρωτῶ ἤδη τοὺς κατηγόρους ἡμῶν, εἶναι ταῦτα πρόοδος ἢ δὲν εἶναι;

Περὶ δὲ τῶν Ἀθηνῶν, ὅπου λαμπραὶ καὶ πολυδάπανοι οἰκοδομαὶ ἀνεγείρονται καθ' ἑκάστην, δὲν ἔχω τίποτε ἄλλο νὰ εἴπω, εἰμὴ μόνον νὰ παρακαλέσω ὅλους τοὺς ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργοὺς τῆς Εὐρώπης, συμπεριλαμβανομένου καὶ αὐτοῦ τοῦ περινουστάτου Ρεσὶτ Πασσᾶ, νὰ ἐρωτήσωσι τοὺς ἐν Ἀθήναις πρέσβεις των, ἂν ἦναι ἀληθὲς, ὅτι αἱ παρ' αὐτῶν κατοικούμεναι οἰκίαι εἶναι καὶ εἰς αὐτὴν τὴν Εὐρώπην ἐν ὑπολήψει, εἰς δὲ τὸ Βυζάντιον καὶ σπανιώτατα, καὶ ἂν ὁ ἐν Ἀθήναις βίος διαφέρῃ πολὺ ἀπὸ τὸν τῆς Εὐρώπης.

Ὡς πρὸς τὴν γεωργίαν, καὶ ἰδίως τὴν φυτείαν, ἐπιθύμουν πολὺ νὰ ἤρχοντο σήμερον εἰς τὴν Πελοπόννησον καὶ τὸ Μεσολόγγιον οἱ συμμεριθέντες τὰς δάφνας τοῦ Ἰμπραὴμ Πασσᾶ ἀξιωματικοὶ *Χριστιανοί*, καὶ νὰ ἴδωσιν ἂν σήμερον τὸ ἔδαφος τῆς Πελοποννήσου ὁμοιάζῃ μὲ ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον οἱ ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν των Ἄραβες εἶχον ἄλλοτε μεταμορφώσει εἰς γῆν τοῦ κλαυθμῶνος! Ἰδίως δὲ ἂς ἔλθῃ ὁ Ναπολίτης νὰ ἴδῃ, ὅτι ὅλα τὰ πελοποννησιακὰ παράλια, καὶ μάλιστα τὰ πρὸς ἄρκτον, ἔχουσι πλείστην τὴν ὁμοιότητα καὶ κατὰ τὰς πολυδαπάνους ἀγροτικὰς οἰκοδομὰς καὶ κατὰ τὴν φυτείαν μὲ τὰ προάστεια καὶ τὴν κατάφυτον παραλίαν τῆς ὡραίας Ναπόλεως.

Περὶ δὲ τοῦ ἐμπορικοῦ ναυτικοῦ μας λέγω, ὅτι σχετικῶς ὑπερτερεῖ καὶ τοῦ τῆς Ἀγγλίας. Ἂς ἐξετάσῃ καὶ παραβάλῃ ὅστις θέλει τὴν ἡλικίαν ἀφ' ἑνὸς, καὶ τὸν πληθυσμὸν, καὶ τὰ

πλοῦτη καὶ τὴν ἰσχὺν τῆς Μ. Βρεταννίας, καὶ ἀφ' ἑτέρου τὰς ὁποίας ἡμεῖς, τὰ πτωχὰ νήπια, μετὰ πόλεμον τοσοῦτον καταστρεπτικὸν καὶ ἐν βραχυτάτῳ χρονικῷ διαστήματι ἀπεκτήσαμεν 5,000 σημαίας, καὶ θέλει πεισθῇ ὅτι ὑπερβολὴν δὲν εἶπον. Ἐρωτῶ λοιπὸν καὶ πάλιν τοὺς ἀκριτομύθους κατηγόρους μας, εἶναι ταῦτα πρόοδος καὶ πρόοδος παράδοξος, ἢ δὲν εἶναι;

Ἐλθωμεν ἤδη καὶ εἰς τὴν διανοητικὴν ἀνάπτυξιν τῆς μικρᾶς ταύτης γωνίας, τῆς ἐχούσης ἓν περίπου ἑκατομμύριον κατοίκων, τῆς καταβεβαρυμένης ἀπὸ χρέη ὑπέρογκα καὶ ἀπὸ ἀνάγκας δυσοικονομήτους ἕνεκα τῶν συνεπειῶν τοῦ πολέμου, καὶ τῆς ὁποίας τὰ εἰσοδήματα μόλις ἐπαρκοῦν εἰς τὰς ἀπολύτους ἀνάγκας της. Καὶ μ' ὅλα ταῦτα ἔχομεν πλῆθος ἀλληλοδιδακτικῶν καὶ ἑλληνικῶν σχολείων, ἔχομεν θεολογικὴν σχολὴν καὶ Γυμνάσια, ἔχομεν πολυτεχνικὸν σχολεῖον, καὶ στρατιωτικὴν σχολήν, ἀφ' ἧς ἐξέρχονται κατ' ἔτος ἀξιωματικοὶ πεπαιδευμένοι, ἔχομεν ἀστεροσκοπεῖον καὶ παρθεναγωγεῖον λαμπρότατα, ὁποίων στερεῖται μία μεγάλη Αὐτοκρατορία, τῆς ὁποίας αἱ τριακονταετεῖς πρόοδοι τοσοῦτον ἐξυμνοῦνται! Ἔχομεν ἐπὶ πᾶσι Πανεπιστήμιον πολλοῦ λόγου ἄξιον, μὲ πλουσίαν βιβλιοθήκην, μὲ καθηγητὰς διακεκριμένους, καὶ εἰς τὰ ἐκπαιδευτήριά μας ταῦτα σπουδάζουν κατ' ἔτος 50,000 νέων εἰς ὅλους σχεδὸν τοὺς κλάδους τῆς φιλολογίας καὶ τῶν ἐπιστημῶν. Ἐρωτῶ καὶ πάλιν τοὺς εὐσυνειδήτους κατηγόρους ἡμῶν, ὑπάρχει ἔθνος ἄλλο, τὸ ὁποῖον μετὰ τοιαύτας δυστυχίας καὶ καταστροφὰς, καὶ μὲ τόσον ὀλίγους χρηματικοὺς πόρους, νὰ ἔχῃ εἰς πλήρη ἐνέργειαν τοσαῦτα ἐκπαιδευτικὰ καταστήματα καὶ τοσοῦτον πρὸς τὴν παιδείαν ὀργασμόν;

Ἔχομεν πρὸ παντὸς ἄλλου πολίτευμα πλέον παρὰ φιλελεύθερον, καὶ νομοθεσίαν εὐρωπαϊκωτάτην μὲ Κυβέρνησιν τακτικὴν, μὲ δικαστήρια τακτικὰ καὶ μὲ ὁρκωτὸν σύστημα· ἔχομεν πλῆθος τυπογραφείων καὶ πληθυσμὸν ἐφημερίδων καὶ περιοδικῶν συγγραμμάτων, δι' ὧν ἕκαστος ὠφελούμενος ἀπὸ τὴν μέχρις ἀκολασίας ἐλευθεροτυπίαν, ἐκφράζει ἐλευθέρως τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς κρίσεις του, μεταδίδων συγχρόνως εἰς ἄλλους καὶ τὸν διανοητικόν του πλοῦτον· ἔχομεν λογίους, μεθ' ὧν καὶ αὐτοὶ οἱ ἐπὶ παιδείᾳ διακεκριμένοι Εὐρωπαῖοι εὐχαρίστως ἔρχονται εἰς λογικὴν πάλην· ἔχομεν τέλος πάντων παραδειγματικὴν ἀνεξιθρησκείαν, διότι παρ' ἡμῖν ὄχι μόνον ἀνεγείρονται, ὡς προεῖπον, ἀκωλύτως καὶ ναοὶ ἐθνικῶν, ἀλλὰ καὶ ὁ ξένος, ὁποίας δήποτε θρησκείας καὶ ἂν ἦναι, ἐνταφιάζεται ἐν καθαρᾷ μεσημβρίᾳ

μὲ ὅλας τὰς ἀγκούσας εἰς τὸν νεκρόν του τιμὰς, προηγουμένας καὶ αὐτῆς τῆς στρατιωτικῆς μουσικῆς. Παράδειγμα ἔστω πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ ἡ κηδεία τοῦ Ὁσμὰν Ἐφέντου, τοῦ ὁποίου τὸν νεκρὸν συνώδευσαν μέχρι τοῦ τάφου πάσης τάξεως καὶ παντὸς ἐπαγγέλματος πολῖται Ἕλληνες. Ἂν δὲ ἀμφιβάλλῃ ὁ ἔντιμος κύριος Λαγιάρ, ἰδοὺ ἡ Ἑλλάς!

Ἀλλ' ἔχομεν πρὸ πάντων καὶ φιλοπατρίαν εἰς τὸν ὕπατον βαθμὸν, καὶ προκαλῶ τοὺς κατηγόρους τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς νὰ μᾶς δείξωσιν ἕνα ἰδικόν των Κουντουριώτην, ἕνα Ὑψηλάντην, ἕνα Ζωσιμᾶν, ἕνα Ἀρσάκην, ἕνα Βαρβάκην, ἕνα Καπλάνην, ἕνα Στουρνάρην, ἕνα Ριζάρην καὶ τοσούτους ἄλλους.

Σιωπῶ τὰ ἀπαράμιλλα τοῦ ἀγῶνός μας κατορθώματα καὶ τὰ λέγω ἀπαράμιλλα, διότι εἶναι πολὺ ἀνώτερα καὶ τῆς Σαλαμῖνος καὶ τῶν Πλαταιῶν, ἐπειδὴ ἂν καὶ οἱ ἔνδοξοι ἡμῶν προπάτορες ἦσαν ὀλίγιστοι ὡς πρὸς τοὺς Πέρσας, εἶχον ὅμως καὶ Κυβέρνησιν, καὶ στρατὸν καὶ ναυτικὸν ὠργανισμένα, εἶχον τέλος ὅπλα, ἐνῷ ἡμεῖς ὄχι μόνον ἐστερούμεθα ὅλων τούτων, ἀλλ' εἴχομεν δυστυχῶς πολεμίας καὶ αὐτὰς τὰς χριστιανικὰς Δυνάμεις. Σιωπῶ, λέγω, τοῦ ἀγῶνος τὰ κατορθώματα, (ἐν τῶν ὁποίων βεβαίως εἶναι καὶ τὸ νὰ ἐξαγάγωμεν ἀπὸ τὴν ἀπάτην τὰς χριστιανικὰς Δυνάμεις καὶ ἐκ δυσμενῶν νὰ τὰς καταστήσωμεν προστάτιδας) καὶ ἀρκοῦμαι μόνον εἰς ὅσα ἀνέφερον, δηλ. τὰ μετὰ τὸν ἀγῶνα, τὰ ὁποῖα ἀρκοῦν νὰ πείσωσι πάντα λογικὸν ἄνθρωπον, ὅτι οἱ Ἕλληνες περιφρονητέοι δὲν εἶναι ἀλλ' οὐδὲ καὶ μεμπτέοι, ἂν αὐτὴ ἡ ὕπαρξίς των, αὐτὸ τὸ παρὰ Θεοῦ δωρηθὲν εἰς τὸν ἄνθρωπον εὖ ζῆν, τοὺς πείθαναγκάζῃ νὰ ἐπιδιώκωσι τὸ μεγαλεῖον τῆς πατρίδος των, ὄχι διὰ κατακτήσεων ξένων βασιλειῶν, ποσῶς μὴ ἀνηκουσῶν εἰς αὐτούς, ἀλλὰ δι' ἀπολαυῆς, δι' ἀνακτήσεως τῆς πατρικῆς των κληρονομίας, ἐκτὸς πλέον ἂν εἰς μὲν τοὺς ἰσχυροὺς ἦναι τὰ πάντα συγκεχωρημένα, εἰς δὲ τοὺς ἀδυνάτους οὐδ' αὐτὴ ἡ ἰδέα τῆς βελτιώσεώς των, *οὐδὲ ἓν δάκρυον διὰ τὴν ἀναξιοπάθειαν τῶν ἀδελφῶν των!*

Καὶ μ' ὅλα ταῦτα ἀληθῶς περιφρονητέοι θὰ εἴμεθα, ἢ μᾶλλον ἄξιοι διὰ τὸ φρενοκομεῖον, ἂν εἴχομεν τὴν μωρίαν, ὅτι ἐσμὲν ἁμάρτητοι, ὅτι δηλαδὴ μήτε ἐλαττώματα ἔχομεν μήτε ἐλλείψεις. Ἀλλ' ἄπαγε! τοιαύτη σατανικὴ ἰδέα πώποτε δὲν εἰσεχώρησεν οὐδὲ θὰ εἰσχωρήσῃ εἰς τὴν κεφαλήν μας! Τοὐναντίον μάλιστα, συναισθανόμενοι μετὰ θλίψεως τὰ ἰδιωτικὰ καὶ κυβερνητικὰ ἐλαττώματά μας,

καὶ ποῖον ἔθνος δὲν ἔχει, ὅσον ἀρχαῖον καὶ ἂν ἦναι εἰς τὸν πολιτισμόν!) καὶ τὰς ἀναποσπάστους ἀπὸ τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν μας ἐλλείψεις καὶ ἀσθενείας, προσπαθοῦμεν νὰ τὰς θεραπεύσωμεν ὅσον ἔνεστιν ἀνθρωπίνως, χωρὶς νὰ ἔχωμεν καὶ τὴν σκληρότητα νὰ ὑβρίζωμεν τοὺς ὁμοιοπαθεῖς. Λυπούμεθα ὅμως μέχρις ἀγανακτήσεως, ὅταν βλέπωμεν πολυπραγμονοῦντας τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ ἡμῶν κάρφος ἐκείνους, οἵτινες ἐνδέχεται νὰ ἔχωσι τὴν δοκὸν εἰς τὸν ἰδικόν των. Καὶ ἐνῷ ἀφ' ἑνὸς εὐγνωμονοῦμεν πρὸς τοὺς εὐεργέτας καὶ καλοθελητάς μας, ἔχομεν συγχρόνως καὶ ἀρκετὴν φιλοτιμίαν ν' ἀποκρούσωμεν μὲ τὸν ἐπισημότερον τρόπον τὰς ὕβρεις καὶ τὰς συκοφαντίας, ἀπὸ ὁπουονδήποτε ἔρκος ὀδόντων καὶ ἂν ἐξέρχωνται.

Ἂς μάθῃ ἡ Εὐρώπη, ἂς μάθῃ ὁ κόσμος ὅλος, ὅτι οἱ Ἕλληνες οὔτε ῥωσσίζομεν, οὔτε ἀγγλίζομεν, οὔτε γαλλίζομεν, ἀλλ' εἴμεθα ἀγνοὶ Ἕλληνες, συναισθανόμενοι τὸ μεγαλεῖον καὶ τὴν δόξαν τῶν προπατόρων μας, καὶ προετοιμαζόμενοι φρονίμως διὰ τὸ λαμπρὸν μέλλον,

Ὅταν Θεοῦ μοῖρα πέμψῃ
ἀνεκὰς ὅλβον ὑψηλόν.

Εὐγνωμονοῦμεν ὅμως ἐξίσου καὶ πρὸς τὴν Ἀγγλίαν, καὶ πρὸς τὴν Γαλλίαν καὶ πρὸς τὴν Ῥωσσίαν διὰ τὰς μεγάλας πρὸς ἡμᾶς εὐεργεσίας των, ὡς ἐπίσης θέλομεν εὐγνωμονεῖ καὶ πρὸς πᾶσαν ἄλλην χριστιανικὴν δύναμιν, φανησομένην καλοθελήτριαν τῆς δόξης καὶ τοῦ μεγαλείου τῆς πατρίδος ἡμῶν!

Ἔθνος λοιπὸν, τὸ ὁποῖον μυρίας ἀποτινάξαν ζυγὸν πολυχρόνιον, ἔσπευσε νὰ μορφωθῇ ὅπως καὶ τὰ πρὸ αἰώνων εὐνομούμενα καὶ πεπολισμένα Κράτη· ἔθνος, τὸ ὁποῖον καὶ ἐν αὐτῇ τῇ μακρᾷ καὶ ὀλεθρίᾳ δουλείᾳ διετήρησεν ἀκραιφνῆ καὶ τὴν ἁγίαν θρησκείαν καὶ τὸν ἐθνισμόν του· ἔθνος, τὸ ὁποῖον σεμνύνεται ὡς διακρινόμενον διὰ τὴν πρὸς τὸν Βασιλέα του παραδειγματικὴν ἀφοσίωσιν· ἔθνος, τὸ ὁποῖον καὶ τῇ στιγμῇ ταύτῃ, καθ' ἣν τὸ πᾶν ὑποταλεύεται, δεικνύει σπανίαν φρόνησιν περὶ τὰ πράγματα, ἐνῷ ἠδύνατο νὰ τὰ περιπλέξῃ ἔτι μᾶλλον καὶ καταστήσῃ ἀληθῶς γόρδιον δεσμόν, καὶ τὸ ὁποῖον περιμένει ἐν ὑπομονῇ τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου, ὅτε ἀφεύκτως φωνὴ ἀκουσθήσεται, λέγουσα· *ἐ εὖ δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστὲ, ἐπὶ ὀλίγα ἦς πιστὸς καὶ ἄξιος, ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω· εἴσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ Κυρίου σου·* » τοιοῦτον, λέγω, ἔθνος ἐδικαιοῦτο ν' ἀκούσῃ πλέον ἀπὸ τοὺς ἰσχυροὺς τῆς γῆς τοὺς ἰδίους λόγους, οὓς ἤκουσεν ἀπὸ τὸν πατέρα του ὁ

Μέγας Ἀλέξανδρος, ὅταν ἐδάμασε τὸν ἀτίθασσον ἵππον· « ὦ παῖ ζήτει σεαυτῷ βασιλείαν ἴσην, Μακεδονία γάρ σε οὐ χωρεῖ. »

Καὶ μόλα ταῦτα τὸ ἔθνος αὐτὸ κολαφίζεται σήμερον, ὡς μὴ ὤφειλεν, ἔμπροσθεν τῆς σκιᾶς Γουλιέλμου τοῦ Δ'. καὶ Κάνιγκος τοῦ μεγάλου, ἔμπροσθεν αὐτοῦ τοῦ γενναιόφρονος Βρεταννικοῦ ἔθνους, ἔμπροσθεν ὅλου τοῦ χριστεπωνύμου κόσμου, ἀπὸ Λαγιάρους, οἵτινες παραγνωρίζοντες τὴν ἱερὰν διδασκαλίαν τοῦ Εὐαγγελίου, νομίζουσι θεμιτὸν εἰς χριστιανοὺς ὄχι μόνον νὰ ὑβρίζωσιν ὅσους κὐτύχησαν ν' ἀποτινάξωσι τὴν δουλείαν, ἀλλὰ καὶ νὰ ποριζωνται συμφέροντα ἐμπορικὰ ἀπὸ τὴν δουλείαν πολλῶν ἑκατομμυρίων ἀδελφῶν των χριστιανῶν· ἤτοι ὁλόκληρον ἔθνος νὰ διάγῃ ὑπὸ δουλείαν σκληρὰν, διὰ νὰ γεύωνται ὀλίγοι Λούκουλοι καὶ τὰς βαρυτίμους χελιδονοφωλαιάς!

Καὶ ταῦτα, Κύριοι, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐλευθέραν Ἑλλάδα.

Ἀλλ' ἐπειδὴ ἀνέφερον ἐμπορικὰ συμφέροντα, ἂς μοι συγχωρηθῇ, παρακαλῶ, μικρά τις παρατήρησις, σχετικὴ πάντοτε μὲ τὸν λόγον μου.

Οὐδεὶς δύναται νὰ φιλονεικήσῃ, ὅτι ἡ Μ. Βρεταννία χρεωστεῖ τὸ καταπληκτικὸν μεγαλεῖόν της εἰς τὸ ἐμπόριον· ὅτι τὸ μέγα τοῦτο καὶ περίδοξον ἔθνος ὄχι μόνον ἐφεῦρεν ἀναρίθμητα μέσα εὐζωΐας, ἀλλὰ καὶ θησαυροὺς μεγαλοπρεπεστάτης πολυτελείας, καὶ ὅτι ὅλα ταῦτα εἶναι ἐπιζήτητα εἰς ὅλην σχεδὸν τὴν οἰκουμένην, καθ' ὅσον πᾶν ἐργόχειρον, πᾶν βιομηχάνημα ἀγγλικὸν ἔχει τὴν προτίμησιν παντὸς ἄλλου ἔθνους, ἐξαιρουμένων τῶν ἔργων τῆς κομψότητος, διὰ τὰ ὁποῖα σημαίνεται ἄλλο ἔθνος, ἐπίσης ἔνδοξον καὶ μέγα. Ἀλλὰ μεταξὺ ἐκείνων, οἵτινες βλέπουσι τὰ πάντα ὑπὸ τὸ πρῖσμα μόνον τοῦ ἐμπορίου, ὑπάρχουν καί τινες, μὴ πολυπραγμονοῦντες τοσοῦτον περὶ τῶν μέσων, ὅσον ἐνδιαφέρονται περὶ τοῦ ἀποτελέσματος· ἐπομένως ἀδιαφοροῦν καὶ περὶ τοῦ γνωμικοῦ·

« . . . . . καί σοι τὰ δίκαια φίλ' ἔστω,
Μηδέ σε νικάτω κέρδος, ὅτ' αἰσχρὸν ἔοι. »

ἐνῷ ὑπάρχουν κέρδη πολλαπλάσια καὶ ἐντιμότερα τῶν σημερινῶν, ἂν τὸ ἐμπόριον ἐγίνετο μὲ μόνον ἐλευθέρους.

Ἂς ἐξετάσωσι, παρακαλῶ, τὴν ἰδέαν ταύτην ἄνευ προλήψεως, καὶ θέλουν ἴδει, ὅτι δὲν εἶναι ἐσφαλμένη. Ἐξηγοῦμαι. Ὅτι μόνοι οἱ ἐλεύθεροι ἀπολαμβάνουσιν ὅλας τὰς βιωτικὰς ἀπολαύσεις, καὶ κατὰ συνέπειαν αἱ δαπάναι των εἰσὶν ἀσυγκρίτως μεγαλείτεραι ἀπὸ τὰς τῶν δούλων, τοῦτο εἶναι μαθηματικὴ ἀλήθεια, ἀλήθεια τὴν ὁποίαν ἕκαστος ἐλεύθερος παρατηρεῖ εἰς ἑαυτόν. Ἐπομένως ὅπου ἐλεύθεροι, ἐκεῖ πλεονεκτοῦν καὶ τὸ ἐμπόριον καὶ αἱ δαπάναι, ὅπου δὲ δοῦλοι, ἐκεῖ μειονεκτοῦσι καὶ τὰ δύω. Παράδειγμα ἔχω ἡ νῦν ἐλευθέρα Ἑλλάς, ἥτις ἐνῷ κατὰ τὰς ἀποφράδας ἡμέρας τῆς δουλείας της ἐλάμβανεν ἔξωθεν τόσα, ὅσα σήμερον λαμβάνει μία μόνη ἐπαρχία, ἤδη συμβαίνει τὸ ἀνάπαλιν, δηλ. μία ἐπαρχία της λαμβάνει σήμερον τόσα, ὅσα πρὸ τοῦ 1821 ἐλάμβανεν ὅλη ἡ Ἑλλάς. Περὶ τούτου δὲ ἂς ἐξετάσωσιν αὐτοὶ οἱ ἴδιοι Ἄγγλοι, τί ὠφελεῖτο τὸ ἐμπόριόν των πρὸ τοῦ 1821 ἀπὸ τὴν νῦν ἐλευθέραν Ἑλλάδα, καὶ θέλουν ἴδει μετ' εὐχαριστήσεως, ὅτι σήμερον εἰκοσαπλασιάσθη. Ἡ αὐτὴ ἀναλογία ὑπάρχει καὶ πρὸς πᾶν ἄλλο Κράτος, καὶ ἰδίως εἰς ἐκεῖνο, ὅπου πέντε ῥαγιάδες (ὅπερ ἐστὶ δοῦλοι) ἀναλογοῦν πρὸς ἕνα δεσπότην· καὶ, ἂν σήμερον ὁ ἔμπορος τῆς Ἀγγλίας δίδῃ εἰς τὸ Κράτος ἐκεῖνο ἐμπορεύματα ἀξίας ἑνὸς π. χ. σελινίου, ἀναμφίβολος εἶναι ἡ βεβαιότης, ὅτι, ἀφοῦ οἱ πέντε ῥαγιάδες γίνωσι πέντε πολῖται, θὰ παρέχῃ ἐμπορεύματα ἀξίας εἴκοσι σελινίων· καὶ ἰδοὺ ὁ λόγος.

Ὁ δοῦλος, (καὶ δυστυχῶς οὗτος εἶναι σήμερον ὁ ῥαγιᾶς) πᾶν ὅ,τι παράγει διὰ τῆς ἐργασίας, τὸ παράγει διὰ νὰ καταβροχθίζηται ἀπὸ τὸν δεσπότην του· αὐτὸς δὲ ὁ δυστυχὴς ἀποζῇ μὲ μόνον ὅ,τι τοῦ ἀφίνει ἡ εὐσπλαγχνία τοῦ δεσπότου, καὶ ἡ τοιαύτη εὐσπλαγχνία εἶναι πάντοτε φειδωλὴ μέχρι γλισχρότητος. Ὁ μὴ ἔχων λοιπὸν οὔτε τὰ μέσα οὔτε τὴν ἐλευθερίαν νὰ ἐνδυθῇ καλῶς, νὰ στολίσῃ τὴν οἰκίαν του ἐπαξίως, ἀρκεῖται μὲ ὀλίγον ἄρτον, καὶ μία χύτρα μὲ δύω ξύλινα καθίσματα καὶ μίαν ψάθην εἶναι ἀρκετὴ δι' αὐτὸν πολυτέλεια. Ἕτερον ἐπίσης ἀξιοπαρατήρητον. Ὅπου ἐλεύθεροι, ἐκεῖ ἰδίως καταναλίσκονται τῆς βιομηχανίας τὰ προϊόντα· ὅπου δὲ δοῦλοι, ἐκεῖ ἰδίως ἐξοδεύονται τὰ τῆς γεωργίας. Ἀλλ' ὑπάρχει καὶ τις ἀπάνθρωπος ἰδέα, εἰς ὀλίγους εὐτυχῶς, ὅτι ὁ συναγωνισμὸς ἐλαττόνει τὴν ἀξίαν τῆς βιομηχανίας, ὁ δὲ δοῦλος μὴ ἔχων τοῦ ἐλευθέρου τὴν εὐκολίαν, εἰς συναγωνισμὸν δὲν ἔρχεται. Οἱ ἔχοντες ὅμως τὴν ἰδέαν ταύτην εἶναι περιωρισμένου νοὸς ἄνθρωποι, ἄλλως ἤθελον γνωρίζει, ὅτι καθὼς εἰς τὰ ἄτομα, οὕτω καὶ εἰς ἔθνος ὁλόκληρον, καὶ εἰς χώρας ἀκόμη, ὑπάρχουσι φυσικαί τινες ἰδιότητες, μὴ εὑρισκόμεναι ἀλλαχοῦ, ἀλλ' οὔτε καὶ

μεταδιδόμενοι, ἡ δὲ παγκόσμιος ἔκθεσις τοῦ Λονδίνου, ὅπου πρὸ αἰώνων αὐτόνομα καὶ πεπολισμένα ἔθνη ἐξέθεσαν τῆς βιομηχανίας των τὰ ἀριστουργήματα, ἀπέδειξε πόσον οἱ Ἄγγλοι δὲν πρέπει νὰ φοβῶνται τὸν συναγωνισμόν. Πρώτισαν τὸν Βασιλέα Πύρρον οἱ υἱοί του, εἰς ποῖον ἐξ αὐτῶν θὰ καταλείψῃ τὴν βασιλείαν· εἰς τὸν ὅστις ἀπὸ ὑμᾶς, εἶπον, ἔχει ὀξυτέραν τὴν μάχαιραν. Καὶ ἀληθῶς τῶν Βρεττανῶν ἡ βιομηχανικὴ μάχαιρα ἀείποτε ἔσται ὀξυτέρα πάσης ἄλλης.

Καὶ ὅμως, παρὰ τὰ ὑλικὰ συμφέροντα, ὑπάρχουσι καὶ ἄλλα πολὺ ἀνώτερα, πολὺ εὐγενέστερα, καθὼ ἠθικά, τὰ ὁποῖα κάλλιστα αἰσθάνεται καὶ ἐκτιμᾷ ἡ καλλίτεκνος Ἀγγλία, ἡ σεβαστὴ αὐτὴ μήτηρ τῶν Γουλιέλμων, τῶν Κάνιγκ, τῶν Βάιρων, τῶν Γόρδων, τῶν Κόβριγκτων, τῶν Γυλφόρδ, τῶν Λστυγξ, τῶν Ἁμίλτων καὶ μυρίων ἄλλων.

Ὢ! πόσον μέγα εὐεργέτημα, πόση δόξα ἀκήρατος καὶ πόση εὐγνωμοσύνη αἰωνία εἰς ἐκείνους, οἵτινες ἔχοντες ὅλα τὰ μέσα, προσθέσουν καὶ τὴν θέλησιν, ὅπως ἀπελευθερώσωσιν ὁλόκληρον ἔθνος, δυσπραγοῦν ὡς μὴ ὤφειλεν! Ἔθνος, τὸ ὁποῖον λατρεῦον τὸν αὐτὸν μὲ τοὺς ἰσχυροὺς τῆς Εὐρώπης Θεόν, καὶ πιστεῦον εἰς τὸ ἴδιον Εὐαγγέλιον, διαμένει ὅμως δοῦλον ἀπέναντι τοιούτου καὶ τοσούτου χριστιανικοῦ κόσμου αὐτονόμου· ἔθνος, τὸ ὁποῖον ἀφοῦ ἐγεύθη ὅλας τὰς πικρίας καὶ τὰς καταστροφὰς πολέμου δεκαετοῦς, ὑπέστη συγχρόνως καὶ ὅλας τὰς συμφορὰς καὶ τὰ βάσανα μιᾶς ἀγρίας καὶ μανιώδους ἐκδικήσεως, κατεδικάσθη ἀπὸ μίαν ἀληθῶς αὐτόχειρα καὶ ἀντιχριστιανικὴν πολιτικὴν νὰ ἐπανακάμψῃ εἰς τὸν ζυγόν, ζυγόν, τὸν ὁποῖον αἰσθάνεται ἤδη ἀλγεινότερον, διότι βλέπει τοὺς ὀλίγους ἡμᾶς ἐλευθερωθέντας ἀδελφούς του ἀπολαμβάνοντας μὲν τῆς αὐτονομίας τὰ ἀγαθά, βαρυαλγοῦντας ὅμως διὰ τὴν οἰκτρὰν αὐτοῦ κατάστασιν!! Ναί, φίλτατοι καὶ πολυπαθέστατοι ἀδελφοί, χολὴν καὶ ἀπελπισίαν μᾶς παίζει ἡ δυσπραγία σας!!

Ἀλλ' ἂς ἀναθέσωμεν, Κύριοι, εἰς ὅλον τὸν χριστιανικὸν κόσμον νὰ κρίνῃ, ἂν τὸ συμφέρον ὀλίγων δύναται μέχρι τέλους καὶ πρέπει νὰ κατισχύσῃ τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς φιλανθρωπίας· ἂν τὸ συμφέρον καὶ μόνον τὸ συμφέρον πρέπει νὰ ἦναι τὸ πρῶτον ἐλατήριον τῆς δόξης καὶ τοῦ μεγαλείου τῶν ἐθνῶν! Ἀλλὰ πρὶν ἡ ἀπαγγείλῃ τὴν ἐτυμηγορίαν του, παρακαλοῦμεν τὸν χριστεπώνυμον κόσμον νὰ λάβῃ πρὸς τοῖς ἄλλοις ὑπ' ὄψιν καὶ τὸ εὐγενὲς καὶ ἀξιομίμητον τοῦτο παράδειγμα.

Συνέλαβεν ὁ Θεμιστοκλῆς τὴν ἰδέαν, ὅτι θέλει ὠφελήσει τὰ μέγιστα τὴν πατρίδα του, ἀναδεικνύων αὐτὴν κυρίαν τῆς Ἑλλάδος, ἂν πυρποληθῇ ὁ ναύσταθμος τῶν Ἑλλήνων. Προσελθὼν λοιπὸν εἰς τὸν δῆμον, ἔφη «ὡς ἔχει τι βούλευμα καὶ γνώμην ἀπόρρητον, ὠφέλιμον δὲ τῇ πόλει καὶ σωτήριον· ὁ δὲ δῆμος διέταξε νὰ τὴν εἴπῃ εἰς μόνον τὸν Ἀριστείδην. Ἀλλ' ὁ δίκαιος ἐκεῖνος ἀνὴρ ἀκούσας τὴν πρόθεσιν τοῦ Θεμιστοκλέους, καὶ γνωρίζων κάλλιστα, ὅτι

«Ἡ ἀδικία ἐκάρπωσε στάχυν
Ἄτης, ὅθεν πάγκλαυστον ἐξαμᾷ θέρος»

εἶπεν εἰς τὸν δῆμον, ὅτι ἡ ἰδέα τοῦ Θεμιστοκλέους εἶναι μὲν λυσιτελεστάτη, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ ἄδικος! Ταῦτα ἀκούσας ὁ δῆμος, διέταξε τὸν Θεμιστοκλέα νὰ παύσῃ διανοούμενος ἄδικα. Καὶ ἐν ὅσῳ οἱ Ἀθηναῖοι ἐφρόνουν καὶ ἔπραττον οὕτως, ἦσαν καὶ ἀληθῶς μεγάλοι καὶ σεβαστοί.

Περὶ δὲ τῶν ἀναξιοπαθούντων ἀδελφῶν μας, μὲ τοὺς ὁποίους μᾶς συνδέουν ἐθνισμός, γλῶσσα, θρησκεία, ἤθη, παθήματα, ὅρκοι, ἐλπίδες *καὶ μέλλον*, δεηθῶμεν τοῦ Ὑψίστου ἵνα πληρωθῇ πλέον καὶ δι' αὐτοὺς ἡ προφητεία τοῦ Ἱερεμίου (Κεφ. 37)· «Καὶ ἐλεύσεται ἡ μεγάλη ἐκείνη ἡμέρα, καθ' ἣν Κύριος ὁ Θεὸς συντρίψει ζυγὸν ἀπὸ τοῦ τραχήλου αὐτῶν, καὶ δεσμοὺς αὐτῶν διαρρήξει, καὶ οὐκ ἐργῶνται αὐτοὶ ἔτι ἐν ἀλλοτρίοις καὶ ὑπὲρ ἀλλοτρίων.» Συγχρόνως ὅμως ὀφείλομεν νὰ διαμαρτυρηθῶμεν, καὶ *διαμαρτυρόμεθα* ἐνώπιον Θεοῦ καὶ ὅλου τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου ἐναντίον ἐκείνων, οἵτινες δι' ὁποιονδήποτε σκοπὸν φέρουν προσκόμματα εἰς τὸ μεγαλεῖον τῆς Ἑλλάδος, εἰς αὐτὴν τὴν ἐλευθερίαν τῶν ἀδελφῶν μας.

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 1. Μ. Μ.

ὁ Πρόεδρος

ΕΥΣΤ. Μ. ΠΑΡΙΣΙΗΣ — Οἱ γραμματεῖς

Π. Κολοκοτρώνης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΠΕ'.

Τῆς 10 Σεπτεμβρίου 1853.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἀναγγελθέντος, ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ ἀνά-

γνωσις καὶ εἰσαγωγὴ διαφόρων νομοσχεδίων, λαβών τις τὸν λόγον ἐξέθηκεν, ὅτι οἱ Συντάκται καὶ ὁ πρωτοκολλιστὴς τοῦ Σώματος, μέλη οἰκογενειῶν διελθουσῶν ὅλα τὰ δεινὰ τοῦ ἀγῶνος καὶ μόνοι ἔλαστοι καὶ ἐρείσματα τῶν γονέων των, ἐπιδεικνύοντες τὸν συνήθη ζῆλον καὶ ἱκανότητα, τρία πάλιν κατὰ συνέχειαν ἔτη ἠδυνήθησαν ν' ἀκολουθήσωσι τὴν πορείαν τῶν ἰδεῶν τῆς Βουλῆς καὶ νὰ τηρήσωσιν αὐτὰς ἐν ὅλῃ τῇ ἐκφράσει καὶ ἀκριβείᾳ, ὅπερ δὲν εἶναι βέβαια ἔργον τυχαῖον. Ἀλλ' ἐνῷ ὑπάρχει καθιερωμένη ἀρχὴ ν' ἀποκτᾷ ὁ ὑπάλληλος μετὰ μακρὰς καὶ ἐντίμους ἐκδουλεύσεις δικαίωμα ἐπάξιον τῶν ὑπηρεσιῶν αὐτοῦ, ἡ Βουλὴ διαλύεται μετ' ὀλίγον, οἱ δὲ ἀνώτατοι οὗτοι τοῦ γραφείου ὑπάλληλοι μένουσιν αὐθις μετέωροι, διότι ἀφιερωθέντες εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Βουλῆς οὐδεμίαν περὶ τοῦ μέλλοντός των ἔλαβον πρόνοιαν. Διὸ προτείνει νὰ δοθῇ πρὸς αὐτοὺς βραβεῦσις τρισχιλίων δραχμῶν, ὡς ἐγένετο τοῦτο καὶ κατὰ τὴν παρελθοῦσαν περίοδον.

Ἐπέφερεν ἄλλος, ὅτι θεωρῶν ἀξίας πάσης ἱκανοποιήσεως τὰς ἐκδουλεύσεις τῶν ἀνωτέρω τριῶν ὑπαλλήλων, ἀσπάζεται ἐντελῶς τὴν ὑπὲρ αὐτῶν ἐκφρασθεῖσαν ἰδέαν· ἀλλ' ἐπίσης πρέπει νὰ δοθῇ ἀνάλογός τις χορήγησις καὶ εἰς τὸν εὐταξίαν τοῦ Σώματος, ἐκ τῆς προθυμίας τοῦ ὁποίου πάντες οἱ βουλευταὶ εἰσὶν εὐχαριστημένοι. Δὲν πρέπει δὲ νὰ παραλειφθῇ καὶ ὁ πρῶτος τῶν γραφέων Ῥαΐσης, διακρινόμενος μεταξὺ τῶν λοιπῶν διὰ τὴν ἐπιμέλειαν καὶ τὸν ζῆλόν του, καὶ τέλος εἶναι δίκαιον νὰ δοθῇ καὶ εἰς τὸν δεύτερον εὐταξίαν μία τις ἀμοιβὴ, ὡς ἄνδρα οἰκογενειάρχην καὶ ἀγωνιστὴν παλαιόν.

Καὶ ἄλλος τις προσέθηκεν, ὅτι ὅσον ἀφορᾷ τὴν δυάδα τῶν συντακτῶν καὶ τὸν πρωτοκολλιστὴν, οὐ μόνον εἶναι σύμφωνος, ἀλλὰ καὶ λυπεῖται διότι ἄλλος προέλαβεν αὐτὸν εἰς τὴν πρότασιν. Ἐπειδὴ ὅμως ἐντὸς τοῦ γραφείου ὑπάρχουσι καὶ ἄλλα πρόσωπα, τὰ ὁποῖα καὶ διὰ τὴν ὑπηρεσίαν καὶ διὰ τὰς ἀνάγκας των εἰσὶν ἐπάξια ἀμοιβῆς, μετὰ τὴν ἀποζημίωσιν τῶν τριῶν ἀνωτέρων ὑπαλλήλων, προτείνει οὐ μόνον νὰ δοθῇ ἀνάλογόν τι ποσὸν εἰς τὸν πρῶτον εὐταξίαν, ἀλλὰ καὶ ἕτερον εἰς τὸ προεδρεῖον, ἵνα διανείμῃ αὐτὸ εἰς τοὺς εὐαρεστήσαντας τῶν γραφέων καὶ τῶν κλητήρων.

Ἐνταῦθα προσελθὼν ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, ἀνέγνω α) ἔκθεσίν τε καὶ νομοσχέδιον περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ **400,000** δραχμῶν πρὸς ἀνανέωσιν τῶν ὅπλων τοῦ στρατοῦ, β) ἐπίσης περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ **17,761**

δραχμῶν πρὸς ἐξόφλησιν ἐξόδων ὑπὲρ τῆς διατηρήσεως τῶν ἐν ταῖς φυλακαῖς καταδίκων, καὶ γ') περὶ ὁμοίας πιστώσεως ἐκ **50,000** δραχμῶν διὰ τὴν γενομένην αὔξησιν τῶν στρατιωτικῶν συντάξεων. Ἔχουσι δὲ πάντα ὡς ἑρεξῆς·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Κατὰ διαταγὴν τοῦ Βασιλέως, λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω εἰς τὴν ἐπιψήφισιν ὑμῶν νομοσχέδιον περὶ χορηγήσεως ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν τῆς χρήσεως **1853** ἐκ δραχμῶν **400,000** χιλιάδων.

Ἡ πολυχρόνιος, Κύριοι, χρῆσις τοῦ ὁπλισμοῦ τοῦ στρατοῦ κατέστησεν αὐτὸν κατὰ μέγα μέρος ἄχρηστον, καὶ παρουσιάζεται ἡ ἀνάγκη τῆς ἀντικαταστάσεως αὐτοῦ δι' ἄλλου νέου κατά τε τὸ ὑλικὸν καὶ τὴν κατασκευήν. Ἀλλ' ἵνα μὴ προσγίνῃ νέα δαπάνη εἰς τὸ Δημόσιον, ἡ ἀντικατάστασις αὕτη ἐκρίθη νὰ γίνῃ δι' ἐκποιήσεως ἢ δι' ἀνταλλαγῆς ἀχρήστου ὑλικοῦ, ὑπάρχοντος ἤδη ἐν ταῖς ἀποθήκαις τοῦ στρατοῦ. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐκπληροῦται ἡ ἀνάγκη ἄνευ προσθήκης νέας δαπάνης εἰς τὰ ἔξοδα τοῦ Κράτους.

Ὅθεν εἰς τὴν ὁμολογουμένην ὠφέλειαν καὶ ἀπαραίτητον ἀνάγκην τοῦ μέτρου ἀποβλέποντες, πέποιθα, Κύριοι, ὅτι θέλετε εὐαρεστηθῆ νὰ συζητήσητε καὶ ἐπιψηφίσητε τὸ νομοσχέδιον ὅσον τάχιον.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν **10** Σεπτεμβρίου **1853**.

Ὁ Ὑπουργὸς

Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.»

ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΝ

Περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως.

Ο Θ Ω Ν

ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον θέλει ὑποβληθῆ εἰς τὴν Βουλὴν παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ καὶ ὑποστηριχθῆ κατὰ τὴν συζήτησιν παρ' αὐτοῦ τε καὶ τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργοῦ.

Ἀθήνησι, τῇ 9 Σεπτεμβρίου **1853**.

Ο Θ Ω Ν

Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ, Σ. ΜΙΑΟΥΛΗΣ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1. Πρὸς συμπλήρωσιν τῶν εἰς τὸν στρατὸν τῆς ξηρᾶς ἀναγκαίων ὅπλων χορηγεῖται ἀναπληρωτικὴ πίστωσις τετρακοσίων χιλιάδων δραχμῶν, καταλογισθησομένη εἰς τὸ κεφάλαιον Ε΄. ἄρθρον 1 τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν τῆς χρήσεως τοῦ 1853.

Ἄρθρ. 2. Τὸ ἐν ταῖς στρατιωτικαῖς ἀποθήκαις ὑπάρχον ἄχρηστον ὑλικὸν πολέμου θέλει ἐκποιηθῆ, κατὰ λόγον δὲ τοῦ εἰς τὰ ταμεῖα τοῦ Κράτους εἰσαγομένου τιμήματος αὐτοῦ θέλει γίνεσθαι χρῆσις τῆς ἀνωτέρω πιστώσεως.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ καὶ ἐκτελεσθῆ καθὼ νόμος τοῦ Κράτους.»

Πρὸς τὴν Βουλήν.

Κ ύ ρ ι ο ι !

«Κατὰ διαταγὴν τοῦ Βασιλέως, λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω εἰς τὴν ἐπιψήφισιν ὑμῶν νομοσχέδιον περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 17,761:60 πρὸς ἐξόφλησιν τῶν κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος γενομένων ἐξόδων διὰ τὴν διατήρησιν τῶν ἐν ταῖς φυλακαῖς τοῦ Κράτους εὑρισκομένων καταδίκων.

Ἐκ τῆς ἐπισυνημμένης ὧδε αἰτιολογικῆς ἐκθέσεως τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν πληροφορεῖσθε τοὺς λόγους, οἵτινες δικαιολογοῦσι τὴν δαπάνην, καὶ παρακαλῶ νὰ εὐαρεστηθῆτε καὶ ἐπιψηφίσητε τὸ νομοσχέδιον.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 4 Σεπτεμβρίου 1853.

Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργὸς
Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.»

Ο Θ Ω Ν κ.τ.λ.

Τὸ ἐπόμενον νομοσχέδιον θέλει εἰσαχθῆ εἰς τὴν Βουλὴν παρὰ τῶν Ἡμετέρων ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργῶν καὶ ὑποστηριχθῆ παρ' αὐτῶν κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 28 Αὐγούστου 1853.

Ο Θ Ω Ν

Ι. ΑΜΒΡΟΣΙΑΔΗΣ. Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον μοναδικόν.

Χορηγεῖται ἐπὶ τοῦ Κεφ. Γ΄. ἄρθρ. 5 (διατήρησις καταδίκων

τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1852 τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργείου, ἀναπληρωματικὴ πίστωσις ἐκ δρ. 17,761:60 πρὸς ἐξόφλησιν τῶν κατὰ τὸ ἀνωτέρω ἔτος γενομένων ἐξόδων διὰ τὴν διατήρησιν τῶν ἐν ταῖς φυλακαῖς τοῦ Κράτους καταδίκων.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Πρὸς τὴν Βουλήν.

Κύριοι!

«Διὰ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργείου ἐχορηγήθη πίστωσις διὰ στρατιωτικὰς συντάξεις δραχ. 50,000.

Δυνάμει ὅμως τοῦ ἀπὸ 18 Αὐγούστου 1852 περὶ συντάξεων τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς νόμου τὸ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργεῖον ἀπένειμε καὶ ἐξακολουθεῖ ν' ἀπονέμῃ εἰς διαφόρους χήρας, ὀρφανὰ καὶ ἀποστράτους νέας συντάξεις, τῶν ὁποίων τὸ ποσὸν ἔφθασεν ἤδη εἰς δραχ. 31,139:04 κατ' ἔτος.

Ἐν τούτοις τόσον τὰς παλαιὰς, καθὼς καὶ τὰς νέας ταύτας συντάξεις ἐπλήρωσε μέχρι σήμερον τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον ἀπὸ τὴν ἀνωτέρω πίστωσιν τῶν δραχμῶν 50,000 δυνάμει τοῦ ἀπὸ 11 Ἀπριλίου ε. ε. ΣΚΣ΄. νόμου, δι' οὗ μετεβιβάσθη εἰς τὸν εἰδικὸν αὐτοῦ προϋπολογισμὸν ἡ πληρωμὴ ὅλων τῶν συντάξεων τῶν λοιπῶν ὑπουργείων. Ἐπειδὴ ὅμως καὶ ἡ πίστωσις αὕτη ἐξηντλήθη ἤδη ὡς ἐκ τῆς προσθήκης τῶν νέων συντάξεων, καὶ κατὰ τοὺς γενομένους ὑπολογισμοὺς μέχρι τέλους τοῦ ἔτους θὰ χρειασθῆ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἕτερον ποσὸν ἐκ δραχ. 50,000, λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω εἰς τὴν ἐπιψήφισίν σας νομοσχέδιον περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 50,000 εἰς βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου τῆς χρήσεως 1853, ἐπὶ τοῦ Κεφαλ. Γ΄. ἄρθρου 6, § δ΄. «Συντάξεις τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργείου.»

Ἐπειδὴ δὲ πρόκειται περὶ συντάξεων χηρῶν καὶ ὀρφανῶν καὶ ἀπομάχων, μὴ ἐχόντων ἄλλην τινὰ πόρον ζωῆς, παρακαλῶ τὴν Βουλὴν νὰ εὐαρεστηθῆ νὰ συζητήσῃ καὶ ἐπιψηφίσῃ ὅσον τάχιον τὸ προκείμενον νομοσχέδιον.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 10 Σεπτεμβρίου 1853.

Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομ. ὑπουργὸς
Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.»

ΟΘΩΝ κτλ.

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον θέλει ὑποβληθῇ παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ εἰς τὴν Βουλὴν καὶ ὑποστηριχθῇ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 8 Σεπτεμβρίου 1853.

Ο Θ Ω Ν.

Α. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

« Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπερασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον μοναδικόν.

Χορηγεῖται εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον εἰς βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1853 ἀναπληρωματικὴ πίστωσις δραχμῶν 50,000, ἐπὶ τοῦ Κεφαλ. Γ'. ἄρθρου 6, § δ'. « Συντάξεις τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργείου. »

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Συστήσαντος δὲ τοῦ ὑπουργοῦ τὴν ταχεῖαν αὐτῶν ἐπιψήφισιν, ἡ Βουλὴ συνήνεσεν ὁμοφώνως.

Ἐπανερχόμενος δ' εἰς τὸ ζήτημα παρετήρησέ τις, ὅτι καλὸν ἦτον νὰ ἀναβληθῇ ἐπὶ ἄλλην ἡμέραν ἡ λύσις αὐτοῦ, καθ' ὅσον ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις ἡμῶν δὲν εἶναι εὐχάριστος καὶ πρέπει νὰ σκεφθῶσιν οἱ βουλευταί. Οἱ Συντάκται βεβαίως, ὡς καὶ ὁ πρωτοκολλιστὴς, εἰσὶν ἄξιοι ἀμοιβῆς ἀνωτέρας, ἀλλὰ καὶ ἡ δυσχέρεια τοῦ ταμείου εἶναι δεινὴ καὶ ἡμεῖς δὲν εἴμεθα ἁρμόδιοι νὰ δίδωμεν ἀμοιβὰς ὑπὲρ προσώπων. Ἄλλως τε, ἂν ἡ μισθοδοσία τῶν συντακτῶν δὲν ἐπήρκει, ἠδύνατο ν' αὐξηθῇ εἰς 250 ἢ καὶ 300 δραχμὰς κατὰ μῆνα· ἀλλὰ μὴ γενομένου τούτου, δὲν βλάπτει ἐὰν μείνωσιν ἀργοὶ ἐπί τινας μῆνας, ἀφοῦ καὶ οἱ βουλευταὶ θέλουν διατελεῖ ἐν ἀργίᾳ, καὶ ἱκανότητα ἔχουν, ὥστε νὰ μὴ δαπανήσωσι τὰς ὥρας τῆς σχολῆς των εἰς μάτην.

Ἀντέκρουσεν εἰπὼν ἄλλος, ὅτι προτείνοντες τὴν βράβευσιν τῶν ἀνωτέρω τριῶν ὑπαλλήλων, εἴχομεν ὑπ' ὄψιν τὴν ὑπὲρ αὐτῶν ἀπόφασιν τῆς παρελθούσης Βουλῆς, καὶ αὐτὸ τοῦτο προτείνομεν αὖθις. Δὲν δέχεται δὲ τὴν περὶ ἀναβολῆς γενομένην πρότασιν, καθ' ὅσον δι' αὐτῆς μάλιστα φαίνεται ἀμφισβητήσιμον τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ διαθέτῃ τῶν προϋπολογισμῶν αὐτῆς ἡ Βουλή. Γνωστὸν εἶναι, ὅτι, κατὰ τὸν θεμελιώδη νόμον, αἱ Βουλαὶ μόναι,

ἄνευ τῆς νομοτελεστικῆς ἐξουσίας, δύνανται νὰ συντάξωσι τὸν ἴδιον προϋπολογισμὸν, καὶ ἐντὸς αὐτοῦ οὐ μόνον τὰς βουλευτικὰς ἀποζημιώσεις νὰ ὁρίσωσιν, ἀλλὰ καὶ πᾶσαν δαπάνην ἀφορῶσαν τὴν ἐσωτερικὴν ὑπηρεσίαν. Τὸ δικαίωμα τοῦτο, τὸ ἀποβλέπον τὴν τακτικὴν ἐξακολούθησιν τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς, αὐτὸ τοῦτο ἐξασκοῦμεν σήμερον διὰ τῆς προτεινομένης ἀποζημιώσεως, καὶ οὐδεὶς δύναται νὰ μᾶς ἐμποδίσῃ. Διὸ συμπεραίνει, ὅτι διαθέτομεν κατ' ἀρέσκειαν τὸν ἴδιον προϋπολογισμὸν, καὶ πᾶσα ἐναντία ἰδέα ἀντίκειται πρὸς τὴν ὕπαρξίν μας.

Ἀντεῖπεν ἄλλος, ὅτι αἱ Βουλαὶ δὲν ἔχουσι, κατ' αὐτὸν, τὴν κυριαρχίαν νὰ ὁρίζωσιν οἱανδήποτε δαπάνην ἐκτὸς τοῦ προϋπολογισμοῦ των ἄνευ τῆς ψήφου καὶ τῆς τρίτης νομοτελεστικῆς ἐξουσίας. Διὸ συμπεραίνει, ὅτι ἂν ἐντὸς τοῦ προϋπολογισμοῦ, ὃν συνέταξεν ἅπαξ ἡ Βουλὴ, ὑπάρχῃ περίσσευμα, τότε δύναται νὰ διατεθῇ ὡς ἐπροτάθη.

Ἀντεῖπεν ἄλλος, ὅτι πᾶν τὸ συνταγματικῶς διατεταγμένον εἶναι ἀνώτερον παντὸς νόμου, πάσης ἐπιψηφίσεως ἄλλης. Αἱ δαπάναι λοιπὸν τῶν νομοθετικῶν σωμάτων, ὡς ὑπὸ τοῦ Συντάγματος ὁριζόμεναι, δὲν ὑπάγονται εἰς ἐπιψήφισιν οὐδεμίαν, ὡς δὲν ὑπάγεται οὐδ' αὐτὴ ἡ Βασιλικὴ χορήγησις. Δὲν ψηφίζονται λοιπὸν αἱ τοιαῦται δαπάναι, σημειοῦνται ἐν τῷ προϋπολογισμῷ, καὶ τοῦτο, διὰ νὰ γίνῃ ἡ πρὸς τὰ ἔσοδα ἐξίσωσις τῶν ἐξόδων. Καὶ εἶπε μέν τις, ὅτι, κατὰ τὸ Σύνταγμα, δὲν δίδεται ἀμοιβὴ ἄνευ νόμου, ἀλλ' ἐνταῦθα δὲν πρόκειται περὶ ἀμοιβῆς, διότι δὲν χορηγεῖται τι ἐκτὸς τῆς βουλευτικῆς δικαιοδοσίας. Τοὐναντίον διατιθέντες ποσὸν εὔλογον ὑπὲρ τῶν ὑπαλλήλων τοῦ γραφείου, κανονίζομεν τὰ ἔξοδα τῆς συντηρήσεως τῆς Βουλῆς, διότι χορηγοῦμεν αὐτὰ διὰ τὴν ὑπηρεσίαν της, καὶ ἡ μισθοδοσία ἢ ὁπωσδήποτε ἂν κληθῇ ἡ δαπάνη, δυνάμεθα νὰ τὴν δώσωμεν, ὡς δίδομεν καὶ εἰς τὸν πρόεδρον πάσης Συνόδου. Δέχεται λοιπὸν καὶ ὑποστηρίζει τὴν πρότασιν ὡς δικαίαν.

Μετὰ τοῦτον ἐξέθηκεν ὁ ταμίας τῆς Βουλῆς, ὅτι τὸ Κεφάλ. τῆς δαπάνης τῶν Συντακτῶν, τῶν γραφέων κλπ. ἐξηντλήθη ἤδη, ἡ δὲ Βουλὴ ἐβιάσθη νὰ χορηγήσῃ νέαν πίστωσιν ἐπὶ τούτῳ. Μόνον λοιπὸν ἐκ τοῦ κεφαλαίου τῶν βουλευτικῶν ἀποζημιώσεων μένει ποσόν τι διαθέσιμον. Ἐπειδὴ δὲ τινες τὸν παρεξήγησαν διὰ τὴν καθυστέρησιν τῆς ἀποζημιώσεώς των, ἵνα παύσῃ τὰς αἰτιάσεις αὐτῶν, πανδήμως κηρύττει, ὅτι διὰ τὸν Αὔγουστον μόλις ἔλαβε 15,000 δραχμῶν, καὶ τὴν στιγμὴν δὲ παύ-

τὴν ἀκόμη τῷ ὀφείλονται 5,000 πρὸς συμπλήρωσιν τῶν δαπανῶν τοῦ Ἰουλίου. Ἡ καθυστέρησις λοιπὸν τῆς ἀποζημιώσεώς των δὲν προέρχεται ἐκ κακῆς αὐτοῦ διαθέσεως.

Ἄλλος τις ἀνασκευάζων πρῶτον τὴν ἔνστασιν, ὅτι ἡ Βουλὴ δὲν δύναται ν' ἀποφασίσῃ καθ' ἑαυτὴν περὶ ἀμοιβῆς, ἀφαιρώσης πράσωπα, εἶπεν, ὅτι ἡ ἔνστασις ἤθελεν ἔχει καλῶς, ἐὰν ἐπρόκειτο περὶ ὑπαλλήλων, ὧν ἡ μισθοδοσία κανονίζεται διὰ νόμου. Ἀλλ' ἐνταῦθα δὲν συζητοῦμεν περὶ ἀμοιβῆς προσώπων, αἰτουμένης καθ' ὑπέρβασιν, καὶ ἁπλῶς μόνον παρατηρεῖται, ὅτι ἡ Βουλὴ ἐπιστώθη διά τινος ποσοῦ χάριν τῆς ὑπηρεσίας της, ὅτι τὸ ποσὸν ἀφεθη εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ προεδρείου, ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἐράνη ἀνεπαρκές. Ἂν λοιπὸν ζητῆται ποσότης ἀνάλογος ὑπὲρ τῶν διαπρεψάντων ὑπαλλήλων, δύναται νὰ γίνῃ ἄνευ κωλύματος. Ἀνασκευάζων δὲ καὶ τὴν ἔνστασιν, ὅτι ἡ Βουλὴ δὲν πρέπει νὰ ἐκτείνῃ τὸν κύκλον τῶν ἰδίων δαπανῶν, παρετήρησεν, ὅτι ἡ ἰδέα αὕτη ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν κατὰ τὴν παρελθοῦσαν περίοδον, καὶ παμψηφεὶ ἐλύθη, δοθείσης ἀποζημιώσεως ἀξίας τῆς ἱκανότητος τῶν αὐτῶν ὑπαλλήλων. Οὐ μόνον δὲ τοῦτο, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ περὶ χολέρας σύγγραμμα τοῦ Σοφιανοπούλου καὶ εἰς ἄλλα τοιαῦτα ἐξέτεινε τὴν συνδρομὴν αὐτῆς ἡ Βουλή. Τέλος καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸν δισταγμὸν ἐὰν ὑπάρχωσι χρήματα, τοῦτο δὲν εἶναι ἔργον τοῦ Σώματος νὰ τὸ ἐξετάσῃ, καὶ τὸ προεδρεῖον θέλει συνεννοηθῆ μετὰ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, ὅστις θέλει ἀναγνωρίσει τὴν πρᾶτασιν ὡς δικαίαν. Ἄλλως τε οὐδεὶς ἀνεξαιρέτως δύναται νὰ ἐκφράσῃ δυσαρέσκειαν ἀτομικῶς κατὰ τῶν προσώπων τούτων, καὶ ἐν περιπτώσει τοιαύτῃ πᾶσα ἀντίῤῥησις δὲν ἔχει ὑπόστασιν.

Μετά τινα προσθέντα, ὅτι ἡ Βουλὴ λογισαμένη ἀνεπαρκῆ τὴν μισθοδοσίαν τῶν εἰρημένων ὑπαλλήλων, ῥέρει μίαν τινὰ αὔξησιν, ἥτις οὐδ' ἀμοιβὴ οὐδ' εὐεργεσία καλεῖται· ἐπέφερεν ἄλλος, ὅτι μόνον ἐὰν ἐξήρχετο ἡ Βουλὴ τοῦ εἰδικοῦ κύκλου τῶν δαπανῶν της, ἠδύνατο νὰ κατακριθῆ. Ἀλλ' ὅταν δὲν ἐπιχειρῇ τοῦτο, δύναται νὰ ἐμποδισθῇ τοῦ νὰ ψηφίσῃ τὰ ἴδια ἔξοδά της, ἢ ὑποτίθεται ὅτι θέλει ψηφίσει δαπάνην μὴ πρέπουσαν; Τὰ χρήματα τοῦ δημοσίου εἶναι οἱ μόχθοι τῶν ἐντολέων μας· δυνάμεθα νὰ διαθέσωμεν αὐτὰ χωρὶς νὰ βλέπωμεν τὴν ἀνάγκην; Ἐνταῦθα λοιπὸν πειθόμεθα, ὅτι πρέπει νὰ ἱκανοποιήσωμεν τοὺς ὑπαλλήλους τοῦ Σώματος, χρεωστοῦμεν νὰ τοὺς βραβεύσωμεν δεόντως καὶ ἀξιοπρεπῶς, καὶ τοῦτο πράττοντες, ἐκπληροῦμεν ὅ,τι τὸ δίκαιον ἀπαιτεῖ.

Παρετήρησεν ἄλλος, ὅτι ἡ μισθοδοσία τοῦ ὅλου προσωπικοῦ τῆς Βουλῆς κανονίζεται μὲν ὑπὸ τῆς ἐπὶ τοῦ λογιστικοῦ ἐπιτροπῆς καὶ τοῦ προεδρείου, χορηγεῖται δὲ ἡ ὁριζομένη πίστωσις τῇ ἀποφάσει τοῦ Σώματος. Καὶ ἐνταῦθα λοιπὸν τίς θέλει ὁρίσει τὴν αὔξησιν τῆς μισθοδοσίας τῶν τριῶν ἀνωτάτων ὑπαλλήλων; Ἀναμφιβόλως ἡ ἐπιτροπὴ πάλιν μετὰ τοῦ προεδρείου, ἡ δὲ Βουλὴ ἐγκρίνει αὐτήν. Καὶ κατὰ μὲν τὴν παρελθοῦσαν περίοδον θεωρηθείσης ἀναγκαίας τῆς αὐξήσεως τοῦ μισθοῦ τῶν διακριθέντων τούτων ὑπαλλήλων, ἐγένετο περὶ τὰ τέλη ἡ συμπλήρωσις τῆς τριετοῦς αὐτῶν ἀποζημιώσεως· ἤδη δὲ δύναται ἡ ἐπιτροπὴ, συνεννοουμένη μετὰ τοῦ προεδρείου, νὰ ὁρίσῃ αὐτὴν δι' ἐκθέσεως, καὶ ἂν δὲν ὑπάρχῃ περίσσευμα, νὰ ζητήσῃ τὴν ἀναγκαίαν ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ συμπλήρωσιν.

Συγχωνεύσαντος δὲ μὲ τὴν ἀνωτέρω πρόταιν τὴν ἰδέαν αὐτοῦ καὶ τοῦ ζητήσαντος τὴν ἀναβολὴν βουλευτοῦ, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος ἀνέπτυξεν, ὅτι δύω τινες ἐπεκράτησαν γνῶμαι· ἡ μὲν, προτείνουσα ν' ἀποφασισθῇ ἀμέσως ἡ εἰς τοὺς Συντάκτας, τὸν πρωτοκαλλιστῆν, τὸν εὐταξίαν, τινὰς τῶν γραφέων καὶ τῶν κλητήρων δοθησομένη θράβευσις· ἡ δὲ, νὰ παραπεμφθῇ εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ λογιστικοῦ ἐπιτροπὴν, διὰ νὰ φέρῃ τὴν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἔκθεσίν της.

Οὕτω προκειμένου νὰ ψηφοφορηθῇ ἑκατέρα τῶν γνωμῶν τούτων, παρετηρήθη, ὅτι ἡ Βουλὴ δὲν ὑπελείπετο πλήρης, ὁ δὲ προεδρεύσας ἀντιπρόεδρος ἀναβαλὼν ἐπὶ τὴν αὔριον τὴν ἐπὶ τοῦ ζητήματος λύσιν, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 2. Μ.Μ.

Ὁ ἀντιπρόεδρος
Δ. ΖΩΤΟΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Π. Κολποδῖνος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΠΓ'.

Τῇς 11 Σεπτεμβρίου 1853.

Συνελθόντων περὶ τὴν ἑνδεκάτην τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Παρελθὼν ὁ εἰσηγητὴς τῆς ἐπὶ τοῦ λογιστικοῦ ἐπιτροπῆς, ἀνέγνω ἔκθεσιν ἐπὶ τοῦ ἀπολογισμοῦ τῆς Βουλῆς διὰ τὴν παρελθοῦσαν σύνοδον, ἔχει δ' οὕτως·

ΕΚΘΕΣΙΣ

Ἐπὶ τοῦ ἀπολογισμοῦ τῆς Βουλῆς τῆς Β'. συνόδου τῆς Γ'. περιόδου.

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Διὰ τῆς ἐπισυνημμένης ἀπὸ 20 Νοεμβρίου π. ε. ἐκθέσεώς του παρέδωκεν ἡμῖν ὁ ταμίας τῆς παρελθούσης συνόδου Κ. Ἰωάννης Εὐγενίδης τὸν ἀπολογισμὸν τῆς διαχειρίσεως αὐτοῦ ἀπὸ 4. Νοεμβρίου 1851 μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου 1852, ἤτοι ἐπὶ ἑνδεκα μῆνας τῆς Β'. συνόδου.

Κατὰ τὸν ἀπολογισμὸν τοῦτον, τὸν ὁποῖον ἡ ἐπιτροπή σας, κατὰ τὴν περὶ τούτου ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς, ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν καὶ ἐπεξειργάσθη, τὰ προϋπολογισθέντα καθ' ὅλην τὴν σύνοδον ἀναβαίνουσιν εἰς δραχμὰς 360,218:28· τὰ παρὰ τοῦ κεντρικοῦ ταμείου ὑπὸ τοῦ προκατόχου αὐτοῦ Κ. Σιδέρη Πράτσικα λαφύσσοντα χρήματα, εἰς δραχμὰς 347,721:40· τὰ πληρωθέντα δυνάμει ἐνταλμάτων τοῦ προεδρείου καὶ ἄνευ τοιούτων, παρὰ τοῦ ταμίου καὶ τῆς διὰ τὴν διανομὴν τῶν βουλευτικῶν ἀποζημιώσεων τοῦ μηνὸς Ὀκτωβρίου διορισθείσης τριμελοῦς ἐπιτροπῆς ἐν ἐλλείψει ταμίου, εἰς δραχ. 346.194 : 40.

Ἡ ἐπιτροπή σας ἔλαβεν ἐπίσης ὑπ' ὄψιν τὸν παρὰ τῆς εἰρημένης ἐπιτροπῆς καταστρωθέντα λογαριασμόν, τὸν ὁποῖον συμπεριέλαβεν εἰς τὸν ἀπολογισμὸν τοῦ ταμίου, καὶ συνανακεφαλαιώσασα τὸν γενικὸν ἀπολογισμὸν ὅλης τῆς συνόδου, ὑποβάλλει αὐτὸν εἰς τὴν ἐπιψήφισιν καὶ ἐπικύρωσιν τοῦ Σώματος.

Ὡς θέλει παρατηρήσει ἡ Βουλὴ εἰς τὸν ἀπολογισμὸν τοῦτον, ὑπολείπονται πρὸς ἐξόφλησιν τῶν βουλευτικῶν ἀποζημιώσεων τῆς συνόδου ἐκείνης δραχ. 7,915.

Ἡ περίστασις αὕτη συνετέλεσε νὰ μείνῃ ἄχρι τοῦδε, ἐναντίον τῆς διαθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς, ἀνεκπεραίωτος ἡ τοιαύτη ἐργασία, καὶ νὰ αἰτιαθῶσιν αὐτῆς ὡς ἐκ προθέσεως ἀδιαφορούσης εἰς τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ ἀπολογισμοῦ.

Ἡ ἐπιτροπή σας ἐθεώρησε πρὸς τούτοις καθῆκόν της νὰ συντάξῃ καὶ σημείωσιν τῶν βουλευτικῶν ἀποζημιώσεων ἐκείνων, ὅσων τὰ ὀνόματα συμπεριελήφθησαν μὲν εἰς τὰς καταστάσεις, καθυστεροῦσι δ' ἄχρι τοῦδε ἡ ἀποζημίωσις αὐτῶν.

Καὶ κατὰ τὸν ἀπολογισμὸν καὶ κατὰ τὴν ἔκθεσιν τοῦ ταμίου, ὑπάρχει ἔλλειμμά τι ἐκ δραχ. 460.

Γίνεται ἐν τούτοις ἡ παρατήρησις, ὅτι πρὸς ἐξόφλησιν τῶν βουλευτικῶν ἀποζημιώσεων τοῦ μηνὸς Ὀκτωβρίου π. ε. κατὰ τὴν περὶ τούτου κατάστασιν καὶ τὸν λογαριασμὸν τῆς προσωρινῆς

ἐπιτροπῆς, μένει καθυστέρημα δραχ. 3160, αἱ ὁποῖαι πρέπει νὰ ζητηθῶσι, διὰ νὰ πληρωθῶσιν οἱ δικαιούμενοι. Ἰσαύτως δὲ οἱ κύριοι Γιολδάσης, Δημητρακόπουλος, Τατόπουλος, Σισμάνης, Μοσχούλας, Καραμάνος, Καπετανάκης, Γρ. Κορριωτάκης, Παπατσώρης καὶ Οἰκονομόπουλος δικαιοῦνται νὰ λάβωσι τὴν ὀφειλομένην αὐτοῖς ἐκ τῆς παρελθούσης συνόδου ἀποζημίωσιν, κατὰ τὰς ἀπαιτήσεις αὐτῶν.

Ἐναπόκειται ὅμως εἰς τὴν Βουλὴν ν' ἀποφασίσῃ ὅ,τι ἐγκρίνει.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 8 Σεπτεμβρίου 1853.

Ἡ ἐπιτροπὴ

Α. Πέπας, Π. Καλαμογδάρτης,
Ἰω. Βέγλας, Χ. Θωμοπούλος Ἰλ. Παπαθαΐος.»

Πρὸς τὴν ἐπὶ τοῦ Ἀσγιστικοῦ τῆς Βουλῆς ἐπιτροπήν.

«Ὑποβάλλω πρὸς ὑμᾶς, Κύριοι! τὸν κατὰ τὴν λήξασαν Β' σύνοδον τῆς ἐνεστώσης βουλευτικῆς περιόδου ἀπολογισμὸν τῆς διαχειρίσεώς μου, τὴν ὁποίαν ἡ Σ. Βουλὴ μ' ἐνεπιστεύθη διὰ τῆς ἐκλογῆς μου εἰς τὸ ταμεῖον αὐτῆς.

Ὁ ἀπολογισμὸς οὗτος συνωδευμένος ἀφ' ὅλα τὰ δικαιολογητικὰ πρὸς ἐπεξεργασίαν ἔγγραφα, κατὰ τὸ ἄρθρ. 107 τοῦ κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς, περιλαμβάνει ἑνδεκα μῆνας, ἀρχόμενος ἀπὸ πρώτης Νοεμβρίου 1851, καὶ ὀφείλω διὰ τοῦτο νὰ προτάξω τὴν παρατήρησιν, ὅτι δὲν ρθάνει μέχρι τέλους τῆς συνόδου, καθ' ὅσον, ὡς καὶ ὑμεῖς οἴδατε, πρὶν ἢ ἐνεργηθῶσιν αἱ πληρωμαὶ τοῦ τελευταίου Ὀκτωβρίου μηνὸς διωρίσθη ὡς ἐκ τῆς λήξεως τῆς συνόδου παρὰ τοῦ Κυρίου προέδρου προσωρινή τις ἐπιτροπή, ἐπιφορτισθεῖσα τὴν ἐξόρλησιν ὅλων τῶν δαπανῶν τοῦ Ὀκτωβρίου.

Μολονότι δὲ εἰς τὸν ὑποβαλλόμενον ἀπολογισμὸν φαίνονται κατ' ἀκρίβειαν τά τε προϋπολογισθέντα καὶ δαπανηθέντα, δὲν ἐνόμισα ὅμως περιττὸν νὰ ἐπιφέρω τὰς ἀκολούθους ἀναπτύξεις·

Α'. Προϋπελογίσθησαν κατὰ τὴν 12 Δεκεμβρίου 1851 ἐπὶ 9 μῆνας διὰ βουλευτικὰς ἀποζημιώσεις καὶ ἔξοδα ἐν γένει. δρ. 261,083:28

Β'. Κατὰ τὸν Αὔγουστον 1852 συμπληρωτικῶς διὰ τρεῖς μῆνας, ὡς καὶ δι' ἀποφάσεων τῆς Βουλῆς. δρ. 99,045

360,128:28.

Ἀπέναντι αὐτῶν ἐλήφθησαν μέχρι τέλους Νοεμβρίου παρὰ τοῦ κεντρικοῦ ταμείου δι' ἐνταλμάτων τοῦ Ὑπουργείου. δρ. 311,000,

(Πρακτ. Βουλῆς, Σύνοδος Γ'. Περίοδος Γ'. Τόμ. Α'.) 52.

ἦστε ἔμειναν διαθέσιμα ποσὰ διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ Ὀκτωβρίου δρ. 49,128:28.

Ἔλαβον καὶ παρὰ τοῦ προκατόχου μου εἰς ἀντίτιμα ἀντὶ μετρητῶν δρ. 8,036:40

τὸ ὅλον » 319,036:40.

Ἀπέναντι δὲ αὐτῶν ἐδαπανήθησαν μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου ἐπὶ τοῦ κεφαλ. Α΄. ἤτοι ἀποζημιώσεις βουλευτῶν 274,317:71,

ἐξ ὧν δραχμαὶ 2782:66 ἐδόθησαν εἰς καθυστερουμένας ἀποζημιώσεις τῆς Α΄. συνόδου, κατὰ τὸ ὑπ' ἀριθ. 51 ἔνταλμα τοῦ Προέδρου.

Β΄. Προσωπικὸν Γραφείου . .	25284:	
Γ΄. Ὑλικὸν κλπ.	12388:62	
Δ΄. Ἐπισκευαί	1965:41	
Ε΄. Ἔκτακτοι δαπάναι . . .	2882:34	
		316838:08.
		2198:32.

ὥστε παρουσιάζεται ὑπόλοιπον δρ. . . . . Ἀλλὰ ταῦτα συμψηφίζονται μὲ τὰ ἀκολούθως πληρωτέα καὶ παραδοθέντα ἀντίτιμα.

Α΄. Εἰς ἀποδείξεις παρακατατεθείσας παρὰ τοῦ προκατόχου μου ἀντὶ μετρητῶν καὶ μὴ συμψηφισθείσας, παραδιδομένας δὲ εἰς τὸν διάδοχον δρ.	495
Β΄. Εἰς προκαταβολὰς ἀπέναντι τοῦ Ὀκτωβρίου, κατὰ τὸ πρωτόκολλον τῆς παραδόσεως εἰς τὴν προσωρινὴν ἐπιτροπὴν . . . . . δρ.	650
Γ΄. Εἰς μεταφορὰν τῶν χρημάτων ἀπὸ τὸ κεντρικὸν ταμεῖον εἰς τὸ τῆς Βουλῆς διὰ τῶν κλητήρων, πληρονομένων ὡς καὶ κατὰ τὴν παρελθοῦσαν σύνοδον. . . . . δρ.	40
Δ΄. Εἰς δύω ἐντάλματα τῆς παρελθούσης συνόδου, τὸ μὲν ἐκ δρ. 400, τὸ δὲ ἐκ δρ. 40 ἑνὸς κλητῆρος, μὴ πληρωθέντα ἐγκαίρως . . . . δρ	440:
	1625:
Μετρητὰ παραδοθησόμενα εἰς τὸν διάδοχον.	113:32
δρ.	1738:32.
Μένει ἤδη πρὸς ἐξίσωσιν τὸ ποσὸν δραχμῶν .	460
δρ.	2198:32.

Ἀλλὰ τοιοῦτον δυστυχῶς παρουσιάσθη ἔλλειμμα εἰς τὸ ταμεῖον, καὶ ἀπόκειται εἰς ὑμᾶς, Κύριοι, νὰ κρίνητε ἂν ὄχι πιθανῶς, ἀλλὰ συνήθως, ὅτι δὲν ἦτον ἐπόμενον νὰ παρουσιασθῇ τοιοῦτον ἔλλειμμα εἰς διαχείρισιν τοσαύτης ποσότητος, καὶ εἰς Ταμεῖον, τὸ ὁποῖον δὲν ἠδύνατο, ὡς γνωρίζετε, νὰ ἔχῃ οὐδὲ τὴν ἀπαιτουμένην ἡσυχίαν περὶ τὴν ὑπηρεσίαν· ὥστε μ' ὅλην τὴν ὁποίαν κατέβαλον προσοχὴν δὲν ἐστάθη δυνατὸν ν' ἀποφύγω τὸ γενικὸν σχεδὸν ἀποτέλεσμα τῶν διαχειριζομένων χρήματα.

Ὀφείλω πρὸς τούτοις νὰ σημειώσω, ὅτι εἰς τὰ ἔξοδα τοῦ Β΄. κεφαλ., ἤτοι τοῦ προσωπικοῦ γραφείου, συμπεριλαμβάνεται καὶ μικρά τις ποσότης, πληρωθεῖσα εἰς τὸν βοηθὸν τοῦ ταμείου πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ἐξ 100 δραχ. ἀντιμισθίας του, τὴν ὁποίαν ἐδικαιοῦτο νὰ λάβῃ κατὰ τὰ περὶ τούτου προαποφασισθέντα.

Μία ἐπὶ τέλους λείπεται παρατήρησις, ὅτι ἐκτὸς τῶν 311,000 δραχ., ληφθεισῶν παρὰ τοῦ κεντρικοῦ ταμείου, ἔλαβον περὶ τὰ τέλη τῆς συνόδου ἔτι δραχ. 5000· ἀλλ' ἐπειδὴ αὗται ἐδαπανήθησαν εἰς προκαταβολὰς τοῦ Ὀκτωβρίου, κατὰ τὰ παραδοθέντα εἰς τὴν προσωρινὴν ἐπιτροπὴν ἀντίτιμα, περιωρίσθην νὰ σημειώσω εἰς τὸν ἀπολογισμὸν μόνον τὰ περιπλέον προκαταβληθέντα ἀπέναντι τοῦ Ὀκτωβρίου, ἤτοι δρ. 650, διὰ νὰ φαίνωνται οὕτως ἀκριβῶς τὰ μέχρι τέλους τοῦ Σεπτεμβρίου παρ' ἐμοῦ ληφθέντα.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 20 Νοεμβρίου 1852.

Ὁ πρώην Ταμίας τῆς Βουλῆς.
ΙΩ. ΕΥΓΕΝΙΔΗΣ. »

Απολογισμὸς τῆς χρηματικῆς διαχειρίσεως τοῦ ταμείου τῆς Βουλῆς Ἰω. Εὐγενίδ

Προϋπολογισθέντα.

Κεφάλαιον	Ἄρθρον	Διοικήσεις κονδυλίων.	Ποσὰ κατ' ἄρθρον Δραχ.	Λ.	Ποσὰ κατὰ κεφάλαιον Δραχ.	Λ.	Δαπάναι ἐπὶ τῶν ἐντάλμ. καὶ τῶν πρακτ. Δραχ.	Λ.
Α		Βουλευτικὸν σῶμα.						
		Ἀποζημιώσεις βουλευτῶν	315000		315000		319036	
Β.		Προσωπικὸν γραφείου.					28185*	
	1	Μισθοὶ βιβλιοφύλακος καὶ πρωτοκολλίστου	4800					
	2	Ὁμοίως δύω συντακτῶν	4800					
	3	Ὁμοίως βοηθητικοῦ προσωπικοῦ . . .	8100					
	4	Ὁμοίως ἑνὸς εὐταξίου	1200					
	5	Ὁμοίως ἑνὸς ἑτέρου	720					
	6	Ὁμοίως κλητήρων	7200		26820			
Γ.		Ὑλικὰ κλπ.						
	1	Προμήθεια γραφικῆς ὕλης	4080					
	2	Συνδρομὴ ἐγχωρίων καὶ ξένων ἐφημερίδων	3000					
	3	Ἀγορὰ βιβλ. καὶ περιοδικῶν συγγραμμάτων	3200					
	4	Δεικτικὰ πρακτικῶν τῆς Βουλῆς, ἐφημερίδων καὶ βιβλίων	4952					
	5	Τυπογραφικὸς χάρτης διὰ τὰ πρακτικά, νομοσχέδια, ἐκθέσεις κλπ.	3000					
	6	Προμήθεια ἐλαίου διὰ τοὺς φανοὺς τοῦ βουλευτηρίου	300					
	7	Ὁμοίως καυσοξύλων καὶ ἀνθράκων . . .	400					
	8	Ἀγορὰ θερμάστρας σιδηρᾶς διὰ τὴν αἴθουσαν	220					
	9	Ὁμοίως μιᾶς καρέκλας βιβλιοθήκης διὰ τὸ ἀναγνωστήριον	110					
	10	Ἀγορὰ 3 διωδεκάδων καθηκλῶν καὶ καλυμμάτων τῶν τραπεζῶν	330		13502			
Δ.		Ἐπισκευαί.						
	1	Ἐπισκευαὶ βουλευτηρίου	1883	28	1883	28		
Ε.		Ἔκτακτοι δαπάναι.						
	1	Ἔκτακτοι δαπάναι τοῦ προέδρου	2000					
	2	Ἔκτακτα ἔξοδα τελετῶν, ἐπισκευαὶ θερμαστρῶν καὶ ὡρολογίων	923		2923			
					360218	28	347221	

* Τὰ ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς ληφθέντα παρὰ τοῦ Κεντρικοῦ ταμείου.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 20 Αὐγούστου 1853.

Ἡ ἐπὶ τοῦ Λογιστικοῦ τῆς Βουλῆς ἐπιτροπὴ τῆς Β'. Συνόδου τῆς Γ'. Περιόδου

Ἰω. Βάχλας, Α. Πίκας,
Π. Παπαδαῖος, Π. Καλημογδάρτης.

ἀρχομένης ἀπὸ ἀ. Νοεμβρίου 1851 μέχρι τέλους Ὀκτωβρίου 1852.

Δαπανηθέντα.

Κεφάλαιον	Ἄρθρον	Διοικήσεις κονδυλίων.	Ποσὸν κατ' ἄρθρον Δραχ.	Λ.	Ποσὸν κατὰ κεφάλαιον Δραχ.	Λ.	Παρατ.
Α.		Βουλευτικὸν σῶμα.					
		Ἀποζημιώσεις βουλευτῶν	300725	71	300725	71	(α)
Β.		Προσωπικὸν γραφείου.					
	1	Μισθοὶ βιβλιοφύλακος καὶ πρωτοκολλίστου	4600	(β)			
	2	Ὁμοίως δύω συντακτῶν	4800				
	3	Ὁμοίως βοηθητικοῦ προσωπικοῦ . . .	8173				
	4	Ὁμοίως δύω εὐταξίων	1760		27094		
Γ.	6	Ὁμοίως δύω κλητήρων	7459				
	1	Ὑλικὰ κλπ.	990				
	2	Προμήθεια γραφικῆς ὕλης	2766	83			
	3	Συνδρομὴ ἐγχωρίων καὶ ξένων ἐφημερίδων	2545	75			
	4	Ἀγορὰ βιβλίων καὶ περιοδικῶν συγγραμμάτων	1865	50			
	5	Δεικτικὰ πρακτικῶν, ἐφημερίδων καὶ ἄλλων βιβλίων τῆς Βουλῆς	2986				
	6	Τυπογραφικὸς χάρτης διὰ πρακτικά, νομοσχέδια, ἐκθέσεις κλπ.	300				
	7	Προμήθεια ἐλαίου διὰ τοὺς φανοὺς τῆς Βουλῆς	400				
	8	Ἀγορὰ καυσοξύλων καὶ ἀνθράκων . . .	220				
	9	Ἀγορὰ θερμάστρας σιδηρᾶς διὰ τὴν αἴθουσαν	110				
	10	Ἀγορὰ μιᾶς καρέκλας βιβλιοθήκης διὰ τὸ ἀναγνωστήριον	291	55	12478	62	
Δ.		Ἀγορὰ καθηκλῶν, καλυμμάτων τῶν τραπεζῶν κλπ.	1965	41	1965	41	
Ε.	1	Ἐπισκευαί.	2000				
	2	Ἐπισκευαὶ βουλευτηρίου	882	34	2882	34	
		Ἔκτακτοι δαπάναι.					
		Ἔκτακτα ἔξοδα τελετῶν, ἐπισκευαὶ θερμαστρῶν, ὡρολογίων κλπ.	935				
		Εἰς ἀποδείξεις ἐξόδων καὶ εἰς ἐξόφλ. δύω ἐντελμάτων ὑπ' ἀριθ. 81 καὶ 87	113	32	1048	32	
		Ὅσαι ἐδόθησαν τῷ διαδόχῳ ταμίᾳ . . .	Δραχ.		346194	40	1027(γ)

(α) Καθυστεροῦνται δραχ. 7915 εἰς διαφόρους βουλευτάς.

(β) Τοῦ Κ. Γ. Τερτσέτη ἡ μισθοδοσία διὰ τὸν Ὀκτώβριον μῆνα ἔμεινεν ἀπλήρωτος.

(γ) Ἔλλειμμα τοῦ ταμείου, ἐξ ὧν 40 δι' ἔξοδα μεταφορᾶς χρημάτων καὶ 327 δοθεῖσα ὑπὸ τῆς τριμελοῦς ἐπιτροπῆς εἰς τὸ προεδρεῖον τῆς Γ'. Συνόδου, διὰ νὰ πληρωθῶσιν εἰς βουλευτάς, κατὰ τὴν σημείωσίν της.

Λαβών τις μετὰ ταῦτα τὸν λόγον ἐξέθηκεν, ὅτι πρό τινος χρόνου εἷς τῶν συναδέλφων του, ὁ Κ. Π. Χ. Πέτρου, συκοφαντηθεὶς ἐπὶ κακουργήματι, ἐζητήσατο ἐπιμόνως τὴν περὶ εἰσαγωγῆς αὐτοῦ εἰς δίκην ἄδειαν τοῦ Σώματος. Ἤδη δὲ μετὰ χαρᾶς ἀναγγέλλει εἰς τὴν Βουλήν, ὅτι τὸ ἐν Λαμίᾳ δικαστήριον τῶν πλημμελειοδικῶν ἐξέδοτο πρὸ πολλοῦ βούλευμα, κηρύξαν αὐτὸν ἀθῷον τῆς ἀποδοθείσης κατηγορίας, τὸ ὁποῖον ὅμως ἀνέκοψεν ὁ ἐκεῖσε εἰσαγγελεύς. Ἀλλὰ τὸ ἐφετεῖον ἀπορρίψαν τὴν γενομένην ἀνακοπὴν, ἐπεκύρωσε τὴν ἀπόφασιν τοῦ δικαστηρίου· διὸ ἐξαιτεῖται νὰ παρακατατεθῇ αὕτη εἰς τὰ ἀρχεῖα τοῦ γραφείου.

Τῆς δὲ Βουλῆς συμφωνούσης, παρετήρησεν ὁ πρόεδρος, ὅτι ἐκλείσθη χθὲς ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ περὶ βραβεύσεως τῶν τριῶν ἀνωτέρων καὶ τινων ἄλλων ὑπαλλήλων ζητήματος, ἐφ' οὗ ἐρέθησαν ἴσως ἀρκετά· προκειμένου δὲ ν' ἀποφανθῇ ἡ Βουλὴ ἐπὶ τῶν δύω προταθεισῶν γνωμῶν, παρετηρήθη, ὅτι δὲν ὑπελείπετο πλήρης, ἐφ' ᾧ διελύθη ἡ συνεδρίασις. Ἐρωτᾷ λοιπὸν, ἐὰν ἐπιθυμῇ νὰ προχωρήσῃ σήμερον εἰς τὴν λύσιν τοῦ ζητήματος. Τῆς δὲ Βουλῆς συναινεσάσης, ἠρώτησεν ὁ πρόεδρος, ἐὰν δέχηται νὰ παραπεμφθῇ εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ λογιστικοῦ ἐπιτροπὴν ἡ ὑπὸ τοῦ βουλευτοῦ Μεσσήνης γενομένη πρότασις, κατὰ τὴν ἑτέραν τῶν γνωμῶν τούτων, ἡ δὲ Βουλὴ δὲν παρεδέχθη τὴν γνώμην μὴ ἀναστᾶσα.

Ἀκολούθως προκειμένου νὰ ἐρωτηθῇ, ἐὰν παραδέχηται τὴν προταθεῖσαν ὑπὲρ τῶν δύω συντακτῶν βράβευσιν, ὑπὲρ τοῦ πρωτοκολλίστου, τοῦ εὐταξίου καὶ τινων ἄλλων ὑπαλλήλων, ἐζήτησάν τινες νὰ συνταχθῇ ὑπὸ τοῦ προεδρείου κατάλογος, περιλαμβάνων τὰ πρόσωπα ταῦτα, καὶ νὰ παρουσιασθῇ εἰς τὴν Βουλὴν ἵν' ἀποφασίσῃ. Οὕτω δὲ γενομένης δεκτῆς τῆς ἀνωτέρω γνώμης, ἐπρότεινεν ἕτερος νὰ συνδράμῃ ἡ Βουλὴ τὴν ἐκδιδομένην Γαλλιστὶ ἑρμηρίδα « ὁ Θεατὴς τῆς Ἀνατολῆς, » ἀντικείμενον ἔχουσαν σπουδαῖον καὶ τὴν Ἑλλάδα ἐνδιαφέρον ζήτημα, νὰ φωτίζῃ δηλαδὴ τὴν Εὐρώπην ἐπὶ τῶν πραγμάτων τῆς Ἀνατολῆς, ἐν ἀγνοίᾳ αὐτῶν εὑρισκομένην.

Ἐπέφερεν ἄλλος, ὅτι ἡ τελευταία τοῦ ἀγορεύσαντος παρατήρησις ἀρκεῖ νὰ πείσῃ τὴν Βουλὴν εἰς τὸ νὰ συνδράμῃ τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος σύγγραμμα, διότι ἀληθὲς δυστύχημα διὰ τὴν Ἑλλάδα εἶναι νὰ θεωρῇ ἡ Εὐρώπη τοὺς μὲν Τούρκους προοδεύοντας καὶ ἐπιδεκτικοὺς ἐξευγενισμοῦ, ἡμᾶς δὲ ἀναξίους ἴσως ὑπάρξεως.

Ἐπειδὴ δὲ εἰς τοιούτους συλλογισμοὺς προέρχεται οὐχὶ βεβαίως ἐξ ἄλλου, εἰμὴ ἐκ τῶν ἐσφαλμένων πληροφοριῶν, ἃς περὶ Ἀνατολῆς καὶ Ἑλλάδος ἔχει, καὶ ἐπειδὴ τὸ προκείμενον περιοδικὸν σύγγραμμα σκοπὸν προτίθεται νὰ καταδείξῃ εἰς τὴν Εὐρώπην τὴν ἀπάτην, εἰς ἣν διατελεῖ· πρέπει νὰ χορηγήσωμεν τὴν συνδρομὴν ἡμῶν, διότι προστατεύει τὴν ὕπαρξίν μας, ἀντιπροσωπεύει τὰ αἰσθήματα καὶ τὰς πεποιθήσεις ὅλων ἡμῶν, τὰ αἰσθήματα καὶ τὰς πεποιθήσεις ὁλοκλήρου τοῦ ἔθνους· Ἐπειδὴ λοιπὸν αἱ ἀρχαί, τὰς ὁποίας ἐκφράζει τὸ σύγγραμμα τοῦτο εἶναι ἀρχαὶ ἡμῶν αὐτῶν καὶ τοῦ ἔθνους, πρέπει νὰ τὸ υἱοθετήσωμεν, ἑνόσῳ ἀκολουθεῖ ἐμπνεόμενος ὁ συντάκτης ὑπὸ τῶν αὐτῶν ἰδεῶν. Ἅμα δ' ἐξέλθῃ τοῦ κύκλου τούτου, ἐννοεῖ ὅτι τὸ νομοθετικὸν σῶμα δὲν συμμερίζεται οὐδεμίαν τῶν ἰδεῶν του, αἵτινες θέλουσιν ἀνάγεσθαι εἰς τοὺς συντάκτας τοῦ συγγράμματος. Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν χρηματικὴν συνδρομὴν, ἀναγνωρίζει μὲν ὅτι πρέπει ν' ἀποφασισθῇ μία τις ποσότης, ἀλλὰ δὲν συνιστᾷ ταύτην ὡς ἀποζημίωσιν, ἀλλ' ὡς δεῖγμα ὅτι ἡ Βουλὴ ἀσπάζεται τὰς ἰδέας τοῦ συγγραφέως.

Ὑποστηρίζων λοιπὸν τὴν πρότασιν τοῦ ἀγορεύσαντος, προσέτιθησιν, ὅτι ἡ Βουλὴ ὀφείλει μάλιστα νὰ συντρέχῃ πᾶν σύγγραμμα, τεῖνον εἰς τὸ νὰ φωτίσῃ τὴν Εὐρώπην, ὅτι ἡ Ἑλλὰς καὶ προώδευσε γιγαντιαίως ἀπὸ τῆς ἀπελευθερώσεώς της, καὶ ἐξευγενισμοῦ ἐπιδεκτικὴ εἶναι καὶ τὰς ἐλευθερίας αὐτῆς καὶ τὸ θρήσκευμά της περὶ πολλοῦ ποιεῖται.

Ὑποστηριξάντων τινῶν τὴν πρότασιν, ἐγένετο ὑπὸ τοῦ ἑτέρου τῶν ἀντιπροέδρων, ἑνὸς τῶν γραμματέων καὶ τῶν ψηφοφόρου τῶν ἀντιπροέδρων, ἐνὸς τῶν γραμματέων καὶ τῶν ψηφοφόρων ἡ διὰ τῶν ἀρχαιοτέρων Ἡμμ. Ἀντίπα καὶ Χ. Οἰκονομίδου

Ι. Εὐγενίδης	Α. Δημητρίου	Γ. Νικολάου
Σ. Μήτσας	Χ. Θεοχαρόπουλος	Κ. Πονηρόπουλος
Α. Βιλαέτης	Γρ. Κορριωτάκης	Π. Καμπάνης
Σ. Στεφανόπουλος	Β. Νικολαΐδης	Α. Πέπας
Γρηγ. Βαλλιάνος	Α. Κονδάκης	Β. Σκαλτσοδήμος
Δ. Εὐμολπίδης	Κ. Ἀξελός	Π. Ζάνος
Π. Πατρινός	Α. Παπατσώρης	Χ. Δημάθας
Ἀνάρ. Χ. Ἀναργύρου	Π. Χ. Πέτρου	Στ. Μαυροδήμος
Κ. Τσουκαλᾶς	Χ. Κικίδης.	Θ. Πετρινός.
Γ. Ἀποστολίδης.		

Δ.

Κ. Σκουρλέτης	Ν. Πανουριᾶς	Εὐς. Οἰκονομόπουλος
Κ. Δημπερόπουλος	Γ. Περωτῆς	Α. Ἐμπειρίκος
Ἠλ. Παπαδαῖος	Ι. Δημιανός	Δ. Δημητρακόπουλος
Α. Παπ. Ἀθανασίου	Γ. Γιολδάσης	Α. Ῥοϊλός
Γ. Παπασπυρόπουλος	Μ. Σισίνης	Σ. Κοπανίτσας
Γρ. Πατριαρχέας	Χ. Ἀντωνόπουλος	Π. Βάρδογλης
Χ. Χριστόπουλος	Α. Ἴσκος	Δημ. Σκυλοδήμος
Γ. Λογιωτατίδης	Ι. Βάχλας	Σκ. Βλάχος
Γ. Τσόκρης	Ν. Μπούκουρας	Κ. Δαμπρινόπουλος
Γ. Σκοῦφος	Π. Καλποδῖνος	Ζ. Ζαραφόπουλος
Δ. Ζῶτος	Ἐμμ. Καραμάνος	Δ. Πετροπουλάκης
Θ. Ζαΐμης	Ἐμμ. Μελετόπουλος	Γ. Ῥάλλης
Κ. Νταγρῆς	Α. Κουμουνδοῦρος	Α. Δεβλόπουλος
Α. Π. Ἰωάννου	Γ. Κάνδυας	Θ. Γρίβας
Ἐμ. Ἀντίπας	Γ. Μαδεμοχωρίτης	Κ. Δαρειώτης
Γ. Πανοπιρτόπουλος	Ἀντ. Γεωργαντᾶς	Ν. Χ. Ἀναργύρου
Ν. Ματθαίου	Ν. Σισμάνης	Ι. Γεωργάρας
Α. Κορριωτάκης	Ἐμ. Μοδινός	Δ. Πικουλάκης
Π. Λαζαρής.	Κ. Μανίτας.	Χρ. Οἰκονομίδης.

Ζ.

Ν. Μαγκούλης	Π. Δελιγιάννης	Α. Μάμουκας
Ζ. Μαραγκός	Κ. Βλάμης	Ι. Κριεζῆς
Δ. Σακελλαριάδης	Π. Τσαννατάκης	Α. Γιουρδῆς
Π. Καλαμογδάρτης	Νικόλ. Πιτράκος	Κ. Δυοβουνιώτης
Τ. Μαυρομμάτης	Δ. Δρόσος	Δ. Μητσάκης
Α. Αὐγερινός	Δ. Πολυχρονόπουλος.	Ι. Σαγρέδος.
Ν. Δελιγιάννης.		

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 1. Μ. Μ.

Ὁ πρόεδρος
ΕΥΣΤΡ. Μ. ΠΑΡΙΣΙΟΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Τ Γ. Μαυρομμάτης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΠΖ'.

Τῆς 17 Σεπτεμβρίου 1853.

Συνελθόντων περὶ τὴν ἑνδεκάτην τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἐν πρώτοις ἐρωτηθέντα τὰ τμήματα ἀνήγγειλαν, κατὰ τὴν ἀλφαβητικὴν αὐτῶν τάξιν, ἐκτὸς τοῦ γ'. καὶ ς'. μὴ συμπληρωθέντων, ὅτι ἐξελέξαντο προέδρους μὲν τοὺς Εὐστ. Παρίσην, Δ. Κονδάκην, Α. Κορριωτάκην, Ν. Μπούκουραν καὶ Ἰω. Κριεζήν· γραμματεῖς δὲ, τοὺς Α. Παπαδημητριάδην, Χ. Κικίδην, Ν. Ματθαίου, Ἰω. Βάχλαν καὶ Τ. Μαυρομμάτην. Εἰσηγητὰς δ' ἐπὶ μὲν τοῦ περὶ πιστώσεως ἐκ 400,000 δραχμῶν πρὸς ἀντικατάστασιν ὅπλων νομοσχεδίου, τοὺς Α. Βιλαέτην, Γ. Βελλῆν, Κ. Νταγρέν, Ν. Σισμάνην καὶ Ν. Δελιγιάννην· ἐπὶ δὲ τοῦ περὶ ἑτέρας πιστώσεως ἐκ δραχμῶν 50,000 πρὸς συμπλήρωσιν τῶν στρατιωτικῶν συντάξεων, τοὺς Α. Παπαδημητριάδην, Χ. Θεοχαρόπουλον, Κ. Δημπερόπουλον, Γ. Μαδεμοχωρίτην καὶ Π. Καλαμογδάρτην· τέλος δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ περὶ πιστώσεως ἐκ 17,761 δραχμῶν πρὸς διατροφὴν τῶν ἐν ταῖς φυλακαῖς καταδίκων, τοὺς Γ. Ἀποστολίδην, Χ. Κικίδην, Κ. Σκουρλέτην, Π. Κολποδῖνον καὶ Δ. Μητσάκην.

Ἐγένετο μετὰ ταῦτα ὑπὸ τοῦ ἑτέρου τῶν ἀντιπροέδρων, ἑνὸς τῶν γραμματέων καὶ τῶν ψηφολεκτῶν Μ. Χουρμούζη καὶ Χ. Θεοχαροπούλου κλήρωσις συγχαρητηρίου ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ ἑορτῇ τοῦ ὀνόματος τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως· ἔλαχον δὲ οἱ Σ. Καπετανάκης, Ν. Πανουριᾶς, Ἐμμ. Ἀντίπας, Γ. Γουλιμῆς, Δ. Πικουλάκης, Σ. Κοπανίτσας, Κ. Πονηρόπουλος, Χ. Κικίδης, Π. Λαζαρὴς καὶ Δ. Χρυσανθόπουλος.

Παρελθὼν ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, ἀνέγνω ἔκθεσίν τε καὶ νομοσχέδιον περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δραχμῶν 72,403 ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου τῆς χρήσεως 1852, ἔχει δ' οὕτω·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

Κύριοι!

« Κατὰ διαταγὴν τοῦ Βασιλέως, ὑποβάλλω εἰς τὴν ἐπιψήφισιν

σας τὸ ἐπισυναπτόμενον νομοσχέδιον περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐκ δραχμῶν 72,403: 78, ἐπὶ τῶν ἐξόδων τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου τῆς χρήσεως 1852.

Μολονότι ὁ προσηρτημένος εἰς τὸ νομοσχέδιον πίναξ καὶ τὰ ἐξηγητικὰ φύλλα ἀρκούντως ἐξηγοῦσι τὰ καθέκαστα τῆς αἰτουμένης ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως, μολαταῦτα ἔκρινα ἀναγκαῖον νὰ ἐκθέσω καὶ ἐνταῦθα τοὺς λόγους, οἵτινες προεκάλεσαν τὴν ἀνάγκην τῆς προσθήκης τοῦ προκειμένου ἐξόδου.

Τὰ ἔξοδα ταῦτα περισπρέφονται κυρίως εἰς ὑπερβάσεις τινάς, αἱ ὁποῖαι ἐκ τῆς φύσεώς των δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ὑπολογισθῶσιν ἐπακριβῶς εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ προϋπολογισμοῦ.

Τὰ ποσοστὰ τῶν δήμων ἐπὶ τῶν εἰσπράξεων τῶν φόρων ἐπὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων καὶ οἰκοδομῶν, τὰ δικαιώματα καὶ αἱ πόρισθεῖαι χαρτοσήμου καὶ τὰ ἔξοδα τῆς εἰσπράξεως τῶν φόρων καὶ τῆς καλλιεργείας τῶν δημοσίων νομισμάτων εἶναι δαπάναι ὑποκείμεναι εἰς αὐξομειώσεις αὐθαιρέτους, καὶ μ' ὅλον τοῦτο πρέπει νὰ παρατηρηθῇ, ὅτι ὅλη αὐτὴ ἡ περιπλέον δαπάνη ἐγένετο ἢ ἐκ τῆς αὐξήσεως τῶν ἐσόδων ἢ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ περιποιηθῇ εἰς τὸ δημόσιον μεγαλειτέρα ὠφέλεια· ὡς π. χ. αἱ τῶν ποσοστῶν τῶν δήμων ἐπὶ τοῦ φόρου τῶν ἐπιτηδευμάτων καὶ οἰκοδομῶν προῆλθον ἐκ τῆς αὐξήσεως τῶν εἰσπράξεων τούτων· αἱ τῶν δικαιωμάτων καὶ προμηθειῶν χαρτοσήμου ἐκ τῆς αὐξήσεως τῆς καταναλώσεως τοῦ χαρτοσήμου, καὶ αἱ τῶν ἐξόδων τῶν δεκάτων ἐκ τοῦ ὅτι μὴ ἐκποιουμένων ἐν τῷ τόπῳ τῆς παραγωγῆς εἰς ὠφελίμους τιμὰς τῶν καρπῶν, ἐγένοντο διάφοροι μετακομίσεις αὐτῶν εἰς ἄλλας ἐπαρχίας, καὶ ἰδίως εἰς Πειραιᾶ, καὶ ἐντεῦθεν ἔλαβε τὸ δημόσιον καθαρὸν κέρδος δραχ. 22,045: 60, διότι, ὡς ἐξάγεται ἀπὸ τὴν συναπτομένην σημείωσιν, ἐδαπανήθησαν μὲν ἐπὶ κοιλῶν 38,256 δραχ. 17,339 : 85, προέκυψεν ὅμως ὠφέλεια ἐκ δραχ. 39,385:45.

Τοιαῦται μετακομίσεις καρπῶν ἐγένοντο καὶ κατὰ τὰ παρελθόντα ἔτη, ἀλλ' ὄχι εἰς τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν, ὡς ἕπεται·

Κατὰ τὸ ἔτος	1849	ἐδαπανήθησαν δραχ.	5,074:85
»	1850	» »	3,733:71
καὶ »	1851	» »	6,788:91.

Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὰ περιπλέον ἔξοδα διὰ τὴν μετακόμισιν γαιανθράκων ἐκ τοῦ ἀνθρακορυχείου Κύμης, ταῦτα ἐπήγασαν ἐκ τῆς ἀνάγκης, τὴν ὁποίαν ἔλαβον τὰ δημόσια καταστήματα πλειοτέρων παρὰ τὸ σύνηθες γαιανθράκων, καὶ ἐκ τούτου καὶ ἡ

δαπάνη τῆς μεταφορᾶς καὶ τὰ ἔξοδα τῆς εἰσπράξεως ηὐξησαν.

Διὰ νὰ τακτοποιηθῶσιν ὀφθὲν τὰ ἐλλείμματα ταῦτα, καὶ πρὸ πάντων διὰ νὰ πληρωθῶσιν οἱ δικαιοῦχοι πρὸ τῆς κλείσεως τῆς χρήσεως 1852, ἐξαιτοῦμαι τὴν ταχεῖαν ἐπιψήφισιν ὑμῶν ἐπὶ τοῦ ὑποβαλλομένου νομοσχεδίου.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 17 Σεπτεμβρίου 1853.

Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργὸς
Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

ΟΘΩΝ
ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον θέλει ὑποβληθῇ εἰς τὴν Βουλὴν παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, καὶ ὑποστηριχθῇ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 15 Σεπτεμβρίου 1853.

Ο Θ Ω Ν

Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπορασιζόμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1. Χορηγεῖται ἀναπληρωματικὴ πίστωσις ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου τῆς χρήσεως 1852 ἐκ δραχ. 72,403:78, καταλογιζομένη ὡς ἑξῆς.

Εἰς τὴν γενικὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ὑπουργείου δραχ.	133
Εἰς τὰ ἔξοδα τῆς διοικήσεως . . . . . »	71,712:77
Εἰς τὰς διαφόρους πληρωμάς . . . . . »	558:01
Τὸ ὅλον	72 403:78.

Ἄρθρ. 2. Ἡ ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ ἀναπληρωματικὴ πίστωσις θέλει διανεμηθῇ εἰς τὰ διάφορα κεφάλαια καὶ ἄρθρα τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου τῆς χρήσεως 1852, κατὰ τὸν ὧδε προσηρτημένον πίνακα καὶ ἐξηγητικὰ φύλλα.

Ἄρθρ. 3. Τὰ ἔξοδα, δι' ἃ χορηγεῖται ἡ ἀνωτέρω ἀναπληρωματικὴ πίστωσις, θέλουν πληρωθῇ ἐκ τῶν ἐσόδων τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1852.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρά τε τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Ἐξηγητικὸν φύλλον τῆς αἰτουμένης ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως.

Εἰδικοῦ Προϋπ. Κεφ.	Εἰδικοῦ Προϋπ. Ἄρθρ.	Εἶδος δαπάνης	Πίστωσις αἰτουμένη Κατ' ἄρθρ.	Κατὰ κεφάλαιον
10		Γενικὴ ὑπηρεσία.—Ἔξοδα κλεισμένων χρήσεων.		
		Δι' ἀντιμισθίαν τῶν κατὰ τὸ 1851 πραγματογνωμόνων Ναυπλίας	108	
		Διὰ τὰ κατὰ τὸ 1851 ἔξοδα ἀποστολῆς δημοσίων χρημάτων ταμείου Βονίτσης	25	133
			ὁραχ.	133

Ψ 828 Ω

Στοιχ. Γ'.

Εἰδικὸ Β' Προϋπ. Κεφ.	Εἰδικὸ Β' Προϋπ. Ἄρθρ.	Εἶδος Δαπάνης	Αἰτουμένη πίστωσις Κατ' ἄρθρ.	Κατὰ κεφάλαιον
13	1	Φόρος ἐπιτηδευμάτων.		
		Διὰ τὰ παραχωρούμενα εἰς τοὺς δήμους ποσοστὰ πρὸς 17 0/0 ἐπὶ τῶν εἰσπράξεων τοῦ ἐπὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων φόρου.	2500	2500
				2500

Στοιχ. Β'.

Εἰδικοῦ Προϋπ. Κεφ.	Εἰδικοῦ Προϋπ. Ἄρθρ.	Ἐπαρχία	Εἶδος δαπάνης	Πιστώσεις αἰτούμεναι Κατ' ἄρθρον	Κατὰ κεφάλ.
			Ἔξοδα διοικήσεως. Δέκατα.		
11	4	Τριφυλίας	Δι' ἐνοίκιον ἀποθηκῶν ἀπὸ 1 Ἀπριλίου μέχρι 31 Ἰουλίου ε. ε. . . .	482 60	
		»	Διὰ μισθὸν ἀποθηκαρίου ἀπὸ 1 Ἀπριλίου μέχρι 17 Ἰουλίου ε. ε. . . .	303	
		»	Δι' ὁδοιπορικὰ ἔξοδα τοῦ βοηθοῦ τῆς ἐφορείας διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τῶν δεκάτων	44	
		Εὐρυτανίας	Δι' ἐνοίκιον ἀποθηκῶν τοῦ Αὐγούστου ε. ε.	24 50	
			Διὰ μισθὸν ἀποθηκαρίων	24	
		Δωρίδος	Δι' ἐνοίκιον ἀποθηκῶν ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου μέχρι 31 Αὐγούστου ε. ε. . . .	151 20	
		»	Διὰ μισθὸν ἀποθηκαρίων » . . .	58 65	
		Ἀττικῆς Νάξου	Διὰ ναύλον μεταφορᾶς δημητρ. καρπῶν ἀπὸ Ἀτταλάντην εἰς Πειραιᾶ . .	492 24	
		Καλαβρύτων	» ὁμοίως ὁμ. » ἀπὸ Νάξον εἰς Ἄνδρον	324 55	
		Λακεδαίμονος	Δι' ὁδοιπορικὰ ἔξοδα τοῦ βοηθοῦ τῆς ἐφορείας διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τῶν δεκάτων	45 50	
		Ὀλυμπίας	Ὁμοίως ὁμ. ὁμ. ὁμ. . . .	45	
		Καρυθίας	Διὰ μισθὸν ἀποθηκαρίων καὶ ἐνοίκια ἀποθηκῶν ἀπὸ 1 Ἰανουαρ. ἕως 29 Μαΐου	3008 54	
		Ἠλείας	Διὰ μισθὸν ἀποθηκαρίων ἀπὸ 1 Ἀπριλίου μέχρι τῆς ἐκκενώσεώς των . .	1005	
			Δι' ἐνοίκια ἀποθηκῶν ἀπὸ 1 Ἀπριλίου μέχρι τῆς ἐκκενώσεώς των . .	240	
			Δι' ἀντιμισθίαν τοῦ ἐπιθεωρητοῦ τῆς σταφίδος Ι. Σκυβέλη	447 22	6600
			Διὰ τὰ παρουσιασθησόμενα ἔξοδα μέχρι τῆς κλείσεως τῆς χρήσεως . . .		
			Δραχμαὶ ἓξ χιλιάδες ἑξακόσιαι		6600

Ψ 829 Ω

Στοιχ. Δ'.

Ειδικού προϋπολ. Κεφ.	Ειδικού προϋπολ. Άρθρ.	Είδος δαπάνης	Πίστωσις αίτουμένη Κατ' άρθρ.		Πίστωσις αίτουμένη Κατά κεφάλαιον	
		Έξοδα διοικήσεως.—Φόρος οἰκοδομῶν.				
14	2	Διὰ τὰ χαρηγούμενα εἰς τοὺς δήμους ποσοστὰ πρὸς 15 0|0 ἐπὶ τῶν εἰσπράξεων τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκοδομῶν φόρου	2000	—	2000	—
					2000	—

Στοιχ. Ε'.

Ειδικού προϋπολογ. Κεφ.	Ειδικού προϋπολογ. Άρθρ.	Είδος δαπάνης	Πίστωσις αίτουμένη Κατ' άρθρ.		Πίστωσις αίτουμένη Κατά κεφάλαιον	
		Έξοδα διοικήσεως.—Χαρτόσημον.				
16		Δι' ἀγορὰν χάρτου πρὸς ἐκτύπωσιν χαρτοσήμου	768	27		
	4	Διὰ δικαιώματα καὶ προμηθείας χαρτοσήμου, ὅσα ἀπαιτοῦνται ὡς ἔγγιστα πλέον τοῦ ἀρχικοῦ ποσοῦ τῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 240,000	59231	73	60000	
	2	Δραχμαὶ ἑξήκοντα χιλιάδες . . .			60000	

830 Α

Στοιχ. Γ'.

Ειδικού προϋπολογ. Κεφ.	Ειδικού προϋπολογ. Άρθρ.	Είδος δαπάνης	Πίστωσις αίτουμένη Κατ' άρθρ.		Πίστωσις αίτουμένη Κατά κεφάλαιον	
		Έξοδα διοικήσεως.—Μεταλλεῖα καὶ Ὀρυκτά.				
20	4	Δι' ἔξοδα μετακομίσεως γαιανθράκων Κύμης πρὸς χρῆσιν δημοσίων καταστημάτων καθ' ὑπέρβασιν τοῦ ἀρχικοῦ ποσοῦ ἐκ δραχ. 1,227	453	18	612	77
	4	Δι' ἔξοδα ἀπροβλέπτα τοῦ ἀνθρακορυχείου Κύμης καὶ τῶν λοιπῶν ἐν γένει ὑπηρεσιῶν του καθ' ὑπέρβασιν τοῦ ἀρχικοῦ ποσοῦ τῆς πιστώσεως δρ. 550	159	59	612	77
	6	Δραχμαὶ ἑξακόσιαι δώδεκα καὶ λεπτὰ ἑβδομήκοντα ἑπτά . .				

831 Α

Στοιχ. Ζ'.

Ειδικού προϋπολ. Κεφ.	Ειδικού προϋπολ. Άρθρ.	Είδος δαπάνης	Πίστωσις αίτουμένη Κατ' άρθρον		Πίστωσις αίτουμένη Κατά κεφάλαιον	
		Διάφοροι πληρωμαί.—Ἐπιστροφαὶ χρημάτων.				
23		Δι' ἐπιστροφὴν ἀντιτίμου ἀκυρωθείσης προικοκτησίας, πληρωθέντος ἀπὸ τὸν Γ. Γρηγορόπουλον εἰς τὸ ταμεῖον Χαλκίδος	558	01	558	01
					558	01

Παρελθόντες δὲ καὶ οἱ εἰσηγηταὶ α) ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δραχμῶν 17,761:60 πρὸς διατροφὴν τῶν ἐν ταῖς φυλακαῖς καταδίκων, καὶ β) ὁ ἐπὶ τοῦ περὶ ὁμοίας πιστώσεως ἐκ 400,000 δραχμῶν πρὸς ἀντικατάστασιν ὅπλων, ἀνέγνων ἑκάτερος τὰς ἐπὶ τῶν νομοσχεδίων ἐκθέσεις των, ἐχούσας ὡς ἑρεξῆς·

Ἔκθεσις πρὸς τὴν Βουλήν.

« Λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸ νομοσχέδιον περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐκ δραχμῶν 17,761:60 πρὸς διατήρησιν τῶν καταδίκων κατὰ τὸ 1852 ἔτος, καὶ θεωρήσασα ἀποχρώντως ἠτιολογημένην τὴν δαπάνην ταύτην ὑπὸ τῆς συνοδευούσης αὐτὸ ὑπουργικῆς ἐκθέσεως, γνωμοδοτεῖ ὑπὲρ τῆς ἐπιψηφίσεως αὐτοῦ τοῦ νομοσχεδίου ὡς ἔχει. Συγχρόνως δὲ νομίζει ἡ ἐπιτροπή σας καθῆκόν της νὰ συστήσῃ εἰς τὴν μέριμναν τῆς Κυβερνήσεως τὴν ὅσον ἔνεστι κατάλληλον καὶ ταχεῖαν ἐφαρμογὴν τοῦ περὶ σωφρονιστικῶν φυλακῶν ἀπὸ 31 Δεκεμβρίου 1836 (12 Ἰανουαρίου 1837) νόμου, ὑποσχομένου εὐάρεστα ἀποτελέσματα.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 17 Σεπτεμβρίου 1853.

Ἡ ἐπιτροπὴ

Χ. Κικίδης, Γ. Ἀποστολίδης, Π. Κολποδῖνος, Κ. Σκουρλίτης.

Ὁ Εἰσηγητὴς Δ. Μητσάκης.»

Πρὸς τὴν Βουλήν.

« Ἡ εἰσηγητικὴ ἐπιτροπὴ τῆς Βουλῆς λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸ ὑπὸ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ὑποβληθὲν νομοσχέδιον περὶ χορηγήσεως ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν τῆς χρήσεως 1853 ἐκ δρ. 400,000, καὶ ἐκτιμήσασα τοὺς λόγους, οἵτινες προύκάλεσαν τὴν δαπάνην ταύτην, καθ' ὅσον οὐσιωδῶς θέλει ἀναπληρωθῇ αὕτη διὰ τῆς ἐκποιήσεως τοῦ ἀχρήστου ὑλικοῦ, ὃ ὑπάρχει ἐν ταῖς τοῦ στρατοῦ ἀποθήκαις, συνίστησιν εἰς τὴν Βουλὴν τὴν ταχεῖαν ἐπιψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 17 Σεπτεμβρίου 1853.

Ἡ Ἐπιτροπή.

Α. Βλαΐτης, Ν. Σισμάνης, Γ. Κ. Βελῆς, Κ. Νταγρῆς.

Ὁ Εἰσηγητὴς Ν. Δελιγιάννης.»

Μετὰ ταῦτα ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος διέλυσε τὴν συνεδρίασιν ἐν ὥρᾳ μεσημβρίας.

Ὁ προεδρεύσας ἀντιπρόεδρος

Χ. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ.

Οἱ γραμματεῖς

Κ. Νταγρῆς

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΠΗ'.

Τῆς 19 Σεπτεμβρίου 1853.

Συνελθόντων περὶ τὴν ἑνδεκάτην τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προεδρεύσαντος καὶ τῶν γραμματέων.

Παρελθὼν ἐν πρώτοις ὁ εἰσηγητὴς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δρ. 17,761:60 ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργείου τῆς χρήσεως 1852, ἀνέγνω ἔκθεσιν ἐπ' αὐτοῦ, ἔχουσαν οὕτω·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸ νομοσχέδιον περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δραχμῶν 17,761:60 πρὸς διατήρησιν τῶν καταδίκων κατὰ τὸ 1852 ἔτος, καὶ θεωρήσασα ἀποχρώντως ἠτιολογημένην τὴν δαπάνην ταύτην ὑπὸ τῆς συνοδευούσης αὐτὰ ὑπουργικῆς ἐκθέσεως, γνωμοδοτεῖ ὑπὲρ τῆς ἐπιψηφίσεως αὐτοῦ τοῦ νομοσχεδίου ὅπως ἔχει.

Συγχρόνως δὲ νομίζει ἡ ἐπιτροπή Σας καθῆκόν της νὰ συστήσῃ εἰς τὴν μέριμναν τῆς Κυβερνήσεως τὴν ὅσον ἔνεστι κατάλληλον καὶ ταχεῖαν ἐφαρμογὴν τοῦ περὶ σωφρονιστικῶν φυλακῶν ἀπὸ 31 Δεκεμβρίου 1836 (12 Ἰανουαρίου 1837) νόμου, ὑποσχομένου εὐάρεστα ἀποτελέσματα.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 17 Σεπτεμβρίου 1853.

Ἡ ἐπιτροπὴ

Χ. Κικίδης — Π. Κολποδῖνος
Γ. Ἀποστολίδης — Κ. Σκουρλίτης.

Ὁ Εἰσηγητὴς Δ. Μητσάκης.»

Παρετήρησε μετὰ ταῦτα ὁ προεδρεύων, ὅτι ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς ἐρωτᾷ ἐπισήμως τὸ προεδρεῖον, ποῖα εἰσὶ τὰ μέλη τῆς ἀντιπροσωπευούσης τὴν Βουλὴν ἐπιτροπῆς εἰς ἐκτέλεσιν τῆς διαθήκης τοῦ μακαρίτου Στουρνάρη. Ἐπειδὴ λοιπὸν ἀνάγκη νὰ προβῇ τὸ Σῶμα εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν μελῶν, παρακαλεῖ νὰ ὁρίσῃ τὴν ἐπὶ τούτῳ ἡμέραν.

Ὁρισθείσης δὲ ὡς τοιαύτης τῆς προσεχοῦς δευτέρας, ὁ προεδρεύων ἠρώτησε ἀ. ἐὰν τὰ ἐκλεχθησόμενα ἑπτὰ μέλη θέλουν ἔχει μίαν μόνην ψῆφον, ὡς ἀντιπροσωπεύοντα ἕνα τῶν ἐκτελεστῶν τῆς διαθήκης, τὴν Βουλήν, καὶ β'. ἐὰν, διὰ νὰ

ἦναι πλήρης ἡ ἐπιτροπή, ἀπαιτῆται ἡ παρουσία τῆς πλειοψηφίας.

Τῆς δὲ Βουλῆς ἀπορανθείσης καταφατικῶς εἰς ἀμφοτέρας τὰς ἐρωτήσεις, παρετήρησά τις, ὅτι ἡ πλειοψηφία τῆς ἐπιτροπῆς, ἐξ ἑπτὰ συγκειμένης μελῶν, θέλει ἀποτελεῖσθαι ἐκ τεσσάρων. Ἀλλ' ἐρωτῶ τί μέλλει νὰ γίνῃ, ἐὰν ταῦτα διχογνωμήσωσιν ἐπί τινος ζητήματος;

Ἑτέρου δμως παρατηρήσαντος, ὅτι ἡ Βουλὴ ὀφείλει ἐπὶ τοῦ παρόντος νὰ περιορισθῇ εἰς μόνην τὴν ἐκλογὴν τῶν μελῶν, ἀκολούθως δὲ θέλει ἐρυθιάσει τὴν ἐπιτροπὴν μὲ τὰς ἀνηκούσας ὁδηγίας· καὶ ἄλλου προσθέντος, ὅτι ἡ Βουλὴ θέλει φροντίσει ὥστε τὰ ἐκλεχθησόμενα πρόσωπα νὰ ὦναι ἐκ τῶν διαρκῶς ἐν Ἀθήναις διαμενόντων· ἐπέφερεν ὁ προεδρεύων, ὅτι ἡ Βουλὴ ἀνέθηκε τὰ περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐκτελέσεως τῆς διαθήκης εἰς ἐπιτροπήν, ἥτις συνέταξε τὴν ἀνήκουσαν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου ἔκθεσιν καὶ διέγραψεν ἐν αὐτῇ τὰ καθήκοντα τῆς συστηθησομένης ἐπιτροπῆς. Ἐπειδὴ δὲ τὴν ἔκθεσιν ταύτην, ἀναγνωσθεῖσαν, παρεδέχθη τὸ Σῶμα παμψηφεί, δὲν μένει πλέον εἰμὴ ἡ ἐκλογὴ τῶν μελῶν.

Ἀναγγελθέντος, ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ συζήτησις τῶν ὑποβληθέντων περὶ διαφόρων πιστώσεων νομοσχεδίων, ἐφ' ὧν ἀνεγνώσθησαν ἤδη αἱ ἐκθέσεις τῶν ἐπιτροπῶν, προετάχθη ἡ συζήτησις τοῦ περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐκ δραχμῶν **17,761:60** νομοσχεδίου, καὶ γενομένης ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τῶν ψηφολεκτῶν Ν. Μοσχούλα καὶ Κ. Αἰμπεροπούλου, συνήχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παραδέχθη αὐτὴν παμψηφεὶ διὰ ψήφων **73**.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν
ἐπὶ τοῦ ἐξῆς ζητήματος.

« Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. **17761, 60**, ναὶ ἢ ὄχι; »

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δημήτριος Ὀρεινός	Ν.	Κωνστ. Γριβογεώργης	Ν.
Λεωνίδ. Χρυσανθόπουλος		Τατσέλος Μαυρομμάτης	Ν.
Γ. Λογιωτατίδης	Ν.	Δ. Πετροπουλάκης	
Δημήτριος Γιαννούλης	Ν.	Π. Τσαννετάκης	Ν.
Λεωνίδας Ἐμπειρίκος		Γ. Τσόκρης	Ν.
Πέτρος Καμπάνης		Ἀνδρέας Μεταξᾶς	
Δημήτριος Τσόκρης		Γεώργιος Σκοῦρος	Ν.
Ἀνδρέας Δανόπουλος		Δημήτριος Καλλιφρονᾶς	Ν.

Στέφος Βλάχος		Γεώρ. Πανοπιρτόπουλος	
Ἀνδρέας Ἴσμος		Γεώρ. Παπασπυρόπουλος	
Δημήτριος Σκυλοδῆμος		Ἐμ. Καρμιάνος	
Θεόδωρος Γρίβας		Νικόλαος Ματθαίου	
Βασίλειος Σκαλτσοδῆμος		Ἀναγ. Κοντάκης	Ν.
Ἀναγνώστης Παπαθανασίου	Ν.	Σ. Κοπανίτσας	Ν.
Ἐλευθέρ. Καλογερᾶς		Ἀναστ. Κορριωτάκης	Ν.
Ἰωάν. Εὐγενίδης	Ν.	Ἐμ. Μελετόπουλος	Ν.
Ἀνδρέας Πέπας	Ν.	Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς	
Σταμάτιος Μήτσας	Ν.	Παναγιώτης Λαζαρὸς	Ν.
Γεώργιος Βελῆς	Ν.	Στάμος Μαυροδῆμος	
Δημήτριος Ζῶτος	Ν.	Λάμπρ. Εὐμολπίδης	Ν.
Γεώργιος Ἰω. Γιαλδάσης	Ν.	Ἠλίας Δωλιας	
Μιχαὴλ Σισίνης	Ν.	Θεόδωρος Πετρινὸς	Ν.
Ἀλέξανδρος Βιλαέτης		Κωνσταντῖνος Μανέτας	
Στέφαν. Στεφανόπουλος	Ν.	Π. Βάρδογλης	Ν.
Ἀνδρέας Αὐγερινός	Ν.	Δημήτριος Γ. Φιλάρετος	Ν.
Ἰωάννης Κλίμακας		Ἀναγν. Δεδόπουλος	
Ἀναγνώστ. Δημητρίου		Νικόλαος Μπούτουνας	Ν.
Π. Ζάνος		Δημήτριος Σακελλαριάδης	
Χρ. Δεμάθας	Ν.	Γεώργιος Γουλιμῆς	Ν.
Γρηγ. Βαλλιάνος		Ἀλέξ. Κουμουνδουράκης	
Θ. Ζαΐμης	Ν.	Χρῆστος Οἰκονομίδης	Ν.
Χ. Θεοχαρόπουλος	Ν.	Κωνστ. Αἰμπερόπουλος	Ν.
Ν. Πετιμεζᾶς		Ἐμ. Μοδινός	
Ἡλ. Παπαδαῖος	Ν.	Ἰωάννης Προβιλέγιος	Ν.
Γρηγόριος Κορφιωτάκης	Ν.	Δημ. Δημητρακόπουλος	
Γεώργιος Περωτής		Γεώργιος Κάνδυας	Ν.
Κωνσταντῖνος Νταγρές	Ν.	Φραγκίσκος Μαῦρος	Ν.
Ἰωάννης Βάχλας	Ν.	Ἰωάννης Φαρμάκης	Ν.
Ἀναγνώστης Π. Ἰωάννου	Ν.	Α. Παπαδημητριάδης	
Βελ. Νικολαΐδης	Ν.	Ν. Σισμάνης	Ν.
Πέτρος Δελιγιάννης		Κωνστ. Ἄξελός	
Νικόλαος Μπούκουρας	Ν.	Χρῆστ. Στ. Ἀντωνόπουλος	
Λάμπρος Ῥούλιας	Ν.	Γ. Μαδεμοχωρίτης	Ν.
Κωνστ. Λαμπρινόπουλος		Κίμων Χριστοδούλου	
Π. Κολποδίνος	Ν.	Νικόλαος Πιεράκος	Ν.
Ἐμ. Ἀντίπας	Ν.	Γρηγόρ. Πατριαρχέας	Ν.
Νικόλαος Δελιγιάννης		Σταυριανὸς Καπετανάκης	Ν.
Εὐστ. Οἰκονομόπουλος	Ν.	Δημ. Ηικουλάκης	Ν.

Χαράλ. Χριστόπουλος	N.	Εὐστράτιος Παρίσης	
Ζ. Α. Ζαρειφόπουλος		Ἰωάννης Σαγρέδος	
Νικόλ. Μοσχούλας	N.	Δημήτριος Δρόσος	
Γεώργ. Α. Ράλλης		Δημήτρ. Πολυχρονόπουλος	N.
Νάκος Πανουριᾶς		Κ. Πονηρόπουλος	
Παπακωνσταντῖνος Τσαμάλας		Ἀναγνώστ. Παπατσώρης	
Κ. Βλάμης		Γεώργιος Ι. Στάϊκος	N.
Π. Καλαμογδάρτης	N.	Ἀθανάσιος Καστανᾶς	N.
Σιδέρης Πράτσικας		Λ. Κιζάνης	N.
Παν. Πατρινός		Ἰω. Δαμιανός	
Κωνστ. Σκουρλέτης	N.	Λάζαρος Α. Γιουρδᾶς	
Ἀνάργυρος Χ. Ἀναργύρου		Ἰωάννης Γ. Κριεζῆς	N.
Νικόλαος Χ. Ἀναργύρου		Πέτρος Χ. Πέτρου	
Ἀναγνώστ. Τατόπουλος	N.	Κ. Δυοβουνιώτης	
Κωνστ. Δαρειώτης	N.	Μ. Χουρμούζης	N.
Ἰω. Γεωργάρας	N.	Καλ. Τσουκαλᾶς	
Γ. Νικολάου	N.	Δημήτριος Μητσάκης	
Ἀνδρέας Μάμουκας	N.	Γεώργιος Ἀποστολίδης	N.
Ζαννῆς Μαραγκὸς	N.	Χρῆστος Κικίδης	N.
Μιχαὴλ Σολομὸς			

Ἀποδεξαμένης δὲ τῆς Βουλῆς δι' ἀναστάσεως τὸ 1 καὶ μοναδικὸν ἄρθρον, ἐγένετο καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ὑπὸ τῶν ἀνωτέρω ψηφολεκτῶν ἐπιτηρηθεῖσα, ἐξ ἧς συνήχθη κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ προηγηθέντι, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὸ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 73· ἔχει δ' οὕτως·

Ο Θ Ω Ν κτλ.

« Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον μοναδικόν.

Χορηγεῖται ἐπὶ τοῦ Κεφ. Γ'. ἄρθρ. 5 (διατήρησις καταδίκων) τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1852 τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργείου ἀναπληρωματικὴ πίστωσις ἐκ δρ. 17,761:60 πρὸς ἐξόφλησιν τῶν κατὰ τὸ ἀνωτέρω ἔτος γενομένων ἐξόδων διὰ τὴν διατήρησιν τῶν ἐν ταῖς φυλακαῖς τοῦ Κράτους καταδίκων.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς

ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους. »

Προέβη ἔπειτα ἡ Βουλὴ εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ περὶ πιστώσεως ἐκ δραχ. 400,000 πρὸς συμπλήρωσιν ὅπλων νομοσχεδίου, ἐφ' οὗ λαβών τις τὸν λόγον ἐξέθηκεν, ὅτι ἀναγνωρίζων καὶ αὐτὸς τὴν χρησιμότητα τοῦ νομοσχεδίου, προστίθησιν, ὅτι, ἐὰν τὸ ἀντίτιμον τοῦ ἐκποιηθησομένου ἀχρήστου ὑλικοῦ ὑπερβῇ τὰς 400,000, πρέπει νὰ δαπανηθῇ ὁλόκληρον εἰς ἀγορὰν ὅπλων. Ἂν ὅμως δὲν φθάσῃ τὸ ἀνωτέρω ποσὸν, ἡ Βουλὴ δίδει τὴν ἄδειαν νὰ δαπανήσῃ ἡ Κυβέρνησις τὸ πρὸς συμπλήρωσιν αὐτοῦ ἀπαιτούμενον. Πιστεύει δὲ, ὅτι τὸ ὑπουργεῖον διὰ τὴν ἐκποίησιν τοῦ ἀχρήστου ὑλικοῦ θέλει λάβει ὅλα τὰ κατάλληλα μέτρα, εἰδοποιοῦν περὶ τούτου καὶ τοὺς ἐν Εὐρώπῃ προξένους, ἵνα μὴ ὑποστῇ ζημίαν τὸ δημόσιον.

Ἀντεῖπεν ἕτερος, ὅτι περιττὴν νομίζει τὴν τελευταίαν τοῦ ἀγορεύσαντος παρατήρησιν, ἀφοῦ ὑπάρχει νόμος, καθ' ὃν ἐνεργοῦνται αἱ δημοπρασίαι, καὶ πιστεύει, ὅτι ἡ Κυβέρνησις σέβεται ἀποχρώντως τοὺς νόμους. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν πρώτην τοῦ βουλευτοῦ παρατήρησιν, νομίζει, ὅτι ἡ Βουλὴ δὲν δύναται νὰ δώσῃ πλειότερα ἀφ' ὅσα αὐτὴ ἡ Κυβέρνησις ζητεῖ.

Οὕτω δὲ γενομένης ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τῶν ἀνωτέρω ψηφολεκτῶν, συνήχθη κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ πρώτῳ, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὴν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 73.

Ἀναγνωσθὲν μετὰ ταῦτα τὸ 1 ἄρθρον, ἐγένετο δεκτὸν δι' ἀναστάσεως, ἔχον κατὰ τὸ νομοσχέδιον οὕτως·

« Ἄρθρ. 1. Πρὸς συμπλήρωσιν τῶν εἰς τὸν στρατὸν τῆς ξηρᾶς ἀναγκαίων ὅπλων χορηγεῖται ἀναπληρωτικὴ πίστωσις τετρακοσίων χιλιάδων δραχμῶν, καταλογισθησομένη εἰς τὸ κεφάλαιον Γ'. ἄρθρ. 1 τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν τῆς χρήσεως τοῦ 1853. »

Ἐπὶ δὲ τοῦ 2 ἄρθρ. παρετήρησέ τις, ὅτι ἡ προμήθεια τῶν ὅπλων ὄχι μόνον εἶναι ἀφευκτος, ἀλλ' ἀνάγκη νὰ γίνῃ καὶ ὅσον τάχος. Καθ' ἃ ὅμως ὁρίζει τὸ νομοσχέδιον, πιθανὸν νὰ βραδύνῃ ἐπὶ πολὺ ἡ προμήθεια, διότι ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν πώλησιν τοῦ ὑπάρχοντος ἀχρήστου ὑλικοῦ, αὕτη δὲ δύναται νὰ μὴ πραγματοποιηθῇ ταχέως. Προτείνει λοιπὸν νὰ μεταβληθῇ τὸ ἄρθρ. οὕτως, ὥστε νὰ δύναται ἡ Κυβέρνησις νὰ δαπανήσῃ ἐκ τοῦ δημοσίου τὰ πρὸς ἀγορὰν τοῦ ἀναγκαιοῦντος ὑλικοῦ, καὶ μετὰ ταῦτα τὰ ἐκ τῆς ἐκποιήσεως εἰσπραττόμενα νὰ εἰσέρχωνται εἰς τὸ ταμεῖον.

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, ὅτι ἡ ἀρχὴ τοῦ

προαγορεύσαντος διαφέρει τῆς τοῦ νομοσχεδίου, καθ' ὅσον ἐν ταύτῃ δὲν πρόκειται περὶ ἀγορᾶς ὅπλων, ἀλλὰ περὶ μετατροπῆς τοῦ ἀχρήστου ὑλικοῦ εἰς εὔχρηστον τοῦ πολέμου, καὶ ἑπομένως δὲν πρέπει νὰ μεταβληθῇ τὸ νομοσχέδιον.

Ἐπὶ τούτοις ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη τὸ ἄρθρον δι' ἀναστάσεως· ὡς ἐν τῷ νομοσχεδίῳ κεῖται, ἔχον οὕτως.

«Ἄρθρ. 2. Τὸ ἐν ταῖς στρατιωτικαῖς ἀποθήκαις ὑπάρχον ἄχρηστον ὑλικὸν πολέμου θέλει ἐκποιηθῆ, κατὰ λόγον δὲ τοῦ εἰς τὰ ταμεῖα τοῦ Κράτους εἰσαγομένου τιμήματος αὐτοῦ θέλει γίνεσθαι χρῆσις τῆς ἀνωτέρω πιστώσεως.»

Γενομένης δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ψηφολέπτας, συνήχθη κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ προηγηθέντι, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὸ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 73, ἔχον οὕτως·

ΟΘΩΝ κτλ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

«Ἄρθρ. 1. Πρὸς συμπλήρωσιν τῶν εἰς τὸν στρατὸν τῆς ξηρᾶς ἀναγκαίων ὅπλων χορηγεῖται ἀναπληρωτικὴ πίστωσις τετρακοσίων χιλιάδων δραχμῶν, καταλογισθησομένη εἰς τὸ κεφάλαιον Ε΄. ἄρθρ. 1 τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν τῆς χρήσεως τοῦ 1853.

«Ἄρθρ. 2. Τὸ ἐν ταῖς στρατιωτικαῖς ἀποθήκαις ὑπάρχον ἄχρηστον ὑλικὸν πολέμου θέλει ἐκποιηθῆ, κατὰ λόγον δὲ τοῦ εἰς τὰ ταμεῖα τοῦ Κράτους εἰσαγομένου τιμήματος αὐτοῦ θέλει γίνεσθαι χρῆσις τῆς ἀνωτέρω πιστώσεως.

Ὁ παρὼν νόμος κτλ.»

Προτεθείσης τελευταίου καὶ τῆς συζητήσεως τοῦ νομοσχεδίου περὶ πιστώσεως ἐκ δραχ. 50,000 τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου, ἐγένετο ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ὑπὸ τῶν αὐτῶν ἐπιτραπεῖσα ψηφολεπτῶν, ἐξ ἧς συνήχθη κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ ἀνωτέρω, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὴν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 73.

Γενομένου δὲ δεκτοῦ δι' ἀναστάσεως τοῦ 1 καὶ μοναδικοῦ ἄρθρου, ἐπανελήφθη ὑπὸ τοὺς ἀνωτέρω ψηφολέπτας ἡ αὐτὴ καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ψηφοφορία, ἐξ ἧς συνήχθη καθ' ὅμοιον τοῖς προηγηθεῖσι πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη καὶ αὐτὸ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 73, ἔχον οὕτως· ΟΘΩΝ κλπ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον μοναδικόν.

Χορηγεῖται εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον, εἰς βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1853, ἀναπληρωματικὴ πίστωσις δραχμῶν 50,000 ἐπὶ τοῦ Κεφαλ. Γ΄. ἄρθρ. 6, § δ΄. «Συντάξεις τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργείου.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Μετὰ ταῦτα ὁ προεδρεύων ἀνεγνώρισε, ὅτι ἀντικειμένων τῶν ἐπιούσης θέλει εἰσθαι ἡ ἐκλογὴ τῆς ἀνωτέρω ἐπιτροπῆς, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 1 Μ. Μ.

Ὁ προεδρεύσας ἀντιπρόεδρος
Χ. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Π. Κολποδῖνος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΠΘ΄.

Τῆς 21 Σεπτεμβρίου 1853.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προεδρεύοντος καὶ τῶν γραμματέων.

Ἐν πρώτοις ἐρωτηθέντα τὰ τμήματα ἀνήγγειλαν, κατὰ τὴν ἀλφαβητικὴν αὐτῶν τάξιν, ὅτι ἐξελέξαντο, ἐκτὸς τοῦ α΄. καὶ ζ΄. μὴ συμπληρωθέντων, εἰσηγητὰς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 72,403:78 ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου τῆς χρήσεως 1852 τοὺς Χ. Κεκίδην, Α. Κορμιωτάκην, Κ. Σκουλέτην, Ἐμ. Μελετόπουλον καὶ Κ. Δαμιώτην.

Παρελθὼν μετὰ ταῦτα ὁ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐξ 72,403:78 δραχμῶν ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου εἰσηγητὴς, ἀνέγνω ἔκθεσιν ἐπ' αὐτοῦ, ἔχουσαν οὕτω·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Ἡ εἰσηγητικὴ ἐπιτροπὴ λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸ ὑπὸ τοῦ Κ. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ ὑποβληθὲν νομοσχέδιον περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ

τοῦ ὑπουργείου τούτου τῆς χρήσεως 1852 εἰς δραχ. 72,403:78, καὶ ἰδοῦσα ἐκ τῆς ἐκθέσεως τοὺς προκαλοῦντας τὴν πίστωσιν ταύτην λόγους, συνίστησιν εἰς τὴν Βουλὴν τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 21 Σεπτεμβρίου 1853.

Ἡ Ἐπιτροπὴ

Κ. Δαρειώτης — Α. Κορφιωτάκης
Χ. Κικίδης — Ἐμ. Μελετόπουλος »
Κ. Σκουρλέτης

Ἐπίσης δὲ ἀντὶ τοῦ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν ὑπουργοῦ ἀνέγνω εἰς τῶν γραμματέων ἔκθεσίν τε καὶ νομοσχέδιον περὶ προσδιορισμοῦ θέσεως δευτέρου μηχανικοῦ εἰς τὸ πλήρωμα τοῦ ἀτμοκινήτου ὁ Ὄθων. Ἔχουσι δ' οὕτω.

Πρὸς τὴν Βουλήν!

« Κατὰ διαταγὴν τοῦ Βασιλέως, ὑποβάλλω εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τῆς Βουλῆς τὸ συνημμένον νομοσχέδιον, δι' οὗ πρόκειται νὰ προσδιορισθῇ διὰ νόμου καὶ θέσις δευτέρου μηχανικοῦ εἰς τὸ πλήρωμα τοῦ Β. ἀτμοκινήτου ὁ Ὄθων.

Ἡ διεύθυνσις τῆς μηχανῆς τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος Β. πλοίου δὲν δύναται νὰ ἐνεργῆται ὡς δεῖ δι' ἑνὸς καὶ μόνου μηχανικοῦ, ἑπομένως καθίσταται ἀναγκαῖος. Ἀρκεῖ μόνον ἡ ἐξῆς περίστασις, διὰ νὰ καταδείξῃ τὴν ἀνάγκην ταύτην. Ἂν ὁ ὑπάρχων ἐπὶ τοῦ εἰρημένου Β. πλοίου μηχανικὸς ἀσθενήσῃ, δὲν ἔχει ἡ ὑπηρεσία τὸν ἀναπληρώσοντα· ἑπομένως καὶ τὸ Βασ. αὐτὸ πλοῖον ἄνευ μηχανικοῦ δὲν δύναται νὰ ἐνεργήσῃ τὴν ὑπηρεσίαν. Ἔξω τούτων, ὑπάρχει προσέτι καὶ ἡ κατὰ τὸν πλοῦν ἀνάγκη τῆς διευθύνσεως τῆς μηχανῆς.

Ὁ μισθὸς δὲ τοῦ δευτέρου μηχανικοῦ κατὰ μῆνα ὁρίζεται εἰς δραχ. 480 ἄνευ τινὸς ἄλλης ἀποδοχῆς.

Παρακαλῶ λοιπὸν τὴν Βουλὴν νὰ ἐπισπεύσῃ καὶ ψηφίσῃ τὸ προκείμενον νομοσχέδιον.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 21 Σεπτεμβρίου 1853.

Ὁ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν ὑπουργὸς Α. Γ. ΚΡΙΕΖΗΣ.»

ΟΘΩΝ κτλ.

Παραγγέλλεται ὁ Ἡμέτερος ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν ὑπουργὸς νὰ εἰσάξῃ εἰς τὴν Βουλὴν τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον, ὅπως ἔχει, καὶ ὑποστηρίξῃ αὐτὸ κατὰ τὴν συζήτησίν του.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 21 Σεπτεμβρίου 1853.

Ο Θ Ω Ν.

Α. Γ. ΚΡΙΕΖΗΣ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1. Εἰς τὸ πλήρωμα τοῦ Βασιλικοῦ ἀτμοκινήτου ὁ Ὄθων προσδιορίζεται καὶ θέσις Β'. μηχανικοῦ μὲ μισθὸν κατὰ μῆνα δραχμῶν τετρακοσίων ὀγδοήκοντα, ἄνευ τινὸς ἄλλης ἀποδοχῆς.»

Λαβὼν ἀκολούθως τὸν λόγον ἐξέθηκέ τις, ὅτι τρεῖς φοιτηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου φιλόμουσοι, οἱ Κ. Ζαγγογιαννόπουλος, Σ. Γ. Οἰκονομίδης καὶ Ι. Γ. Ἀδαμίδης, μετὰ πολλοῦ μεταφράσαντες πόνου μέρος τοῦ περὶ παθολογίας συγγράμματος τοῦ Γριζόλου, ὑπέβαλον τὸ ἔργον αὐτῶν εἰς τε τὴν Σύγκλητον καὶ τὴν ἰατρικὴν σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου, αἵτινες ἐγκρίναισα τὴν μετάφρασιν, ἀπεφήναντο ὑπὲρ αὐτῆς ἐπισήμως. Ἐπειδὴ δὲ τὸ σύγγραμμα τοῦτο εἶναι ἐκ τῶν ἀναγκαιοτάτων, καὶ θέλει χρησιμεύσει μάλιστα εἰς τοὺς τῆς ἰατρικῆς σχολῆς φοιτητάς, οἵτινες σπουδάζουσιν, ὡς γνωστὸν, τὴν ἐπιστήμην ἢ γράφοντες ἢ διὰ μνήμης τηροῦντες ὅσα παρὰ τῶν καθηγητῶν ἀκούουσι, προτείνει ν' ἀποφασίσῃ ἡ Βουλὴ συνδρομήν τινα γενναίαν ὑπὲρ τῆς μεταφράσεως ταύτης, ἧς τὰ ἀντίτυπα νὰ προσφέρῃ εἰς τοὺς ἔχοντας χρείαν φοιτητάς.

Ἐπέφερεν ἄλλος, ὅτι ἀσπάζεται μὲν καὶ ὑποστηρίζει τὴν πρότασιν, ὡς ἀφορῶσαν τὴν συνδρομὴν ἐπιστημονικοῦ ἔργου, ἀλλ' ἀναλογιζόμενος τὴν οἰκονομικὴν τοῦ ἔθνους κατάστασιν, μετὰ λύπης παρατηρεῖ, ὅτι δυσκόλως θέλει δυνηθῇ τὸ Σῶμα ν' ἀποφασίσῃ τὴν δέουσαν συνδρομήν. Καὶ ἀληθῶς· πῶς εἶναι δυνατὸν, ἐν ᾧ σχεδὸν ὁ Σεπτέμβριος λήγει καὶ καθυστεροῦνται αἱ βουλευτικαὶ ἀποζημιώσεις τοῦ Αὐγούστου, ἐν ᾧ περιπλέον ὑπάρχει ἔτι ἐν τῷ ταμείῳ ἔλλειμμα πεντακισχιλίων δραχμῶν, ὅπερ μέχρι τοῦ νῦν δὲν ἀνεπληρώθη, πῶς εἶναι δυνατὸν ἄνευ πόρων νὰ συνδράμῃ τὸ Σῶμα ἐπ' ἀβεβαίοις; Ἐντεῦθεν βλέπομεν, ὅτι καὶ ἄλλοτε ἡ Βουλὴ ἀπεφάσισε τὴν ἐμψύχωσιν τοιούτων βιβλίων, καὶ ἐξέδωκε μάλιστα τὰ ὑπὲρ τῆς συνδρομῆς αὐτῶν ἐντάλματα, ἀλλὰ δὲν ἐξωφλήθησαν μέχρι τοῦδε διὰ τὴν ἔλλειψιν χρημάτων. Ἄλλως τε πολὺ πραγματικὸν ἀποβαίνει, ἂν θέλουν εὑρεθῇ χρήματα διὰ τὰς βουλευτικὰς ἀποζημιώσεις τοῦ λήγοντος Σεπτεμβρίου. Δι' ὅλα ταῦτα συμπεραίνει, ὅτι δὲν εἶναι πρέπον νὰ συντρέχωμεν διὰ κενῶν λόγων, ἐν πράγματι δὲ νὰ ἐγκαταλείπωμεν τοὺς ἐκδότας τοιούτων συγγραμμάτων. Διὸ προτείνει νὰ ἀναβληθῇ ἡ ἐπὶ τῆς ἀνωτέρω προτάσεως ἀπόφασις τῆς Βουλῆς, ἐωσοῦ ἴδωμεν ἐὰν εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ συνδράμωμεν ἐν ἔργῳ τοὺς εἰρημένους μεταφραστάς.

Μετά τινα εἰπόντα, ὅτι δύναται νὰ συμβιβασθῇ ἡ διαφορά, ἐὰν ἡ Βουλὴ διατάξῃ τὴν ἐν τῷ Β. τυπογραφείῳ ἐκτύπωσιν τοῦ συγγράμματος· ὁ μὲν προτείνας τὴν συνδρομὴν ἀναπτύσσων αὖθις τὴν χρησιμότητα τοῦ βιβλίου, ἀντέκρουσε πάσας ἐναντίας ἰδέας, προσθεὶς τέλος, ὅτι τὸ ταμεῖον δὲν εὑρίσκεται εἰς τοιαύτην ἀνέχειαν, ὥστε νὰ μὴ δυνηθῇ νὰ χορηγήσῃ ἁπλῆν τινα συνδρομήν.

Ἕτερος δέ τις ἀντεῖπεν, ὅτι βεβαίως ἡ Βουλὴ ἔχει τὸ ἐξαιρετικὸν καθῆκον νὰ συντρέχῃ τὴν ἔκδοσιν ἐπωφελῶν συγγραμμάτων, ἀλλὰ δι' αὐτὸ τοῦτο μάλιστα πρέπει νὰ συντρέχῃ αὐτὰ ἐν πράγματι, διότι ἄλλως, ἡ πρᾶξις τῆς Βουλῆς εἶναι αὐτόχρημα εἰρωνεία, καὶ ὅταν ἀποραινώμεθα ἐπ' ἀδυνάτους, ὁ βουλευτικὸς χαρακτὴρ ἐκπίπτει. Μὴ ἀπατῶμεν λοιπὸν ἡμᾶς αὐτούς, μὴ ἐμπαίζωμεν τοὺς περὶ ὧν πρόκειται λογίους, διότι εἶναι καὶ ἄτοπον καὶ ὀδυνηρόν.

Ἐὰν ὑπάρχωσι χρήματα, ἂς δώσωμεν εἰς αὐτοὺς καὶ δισχιλίας δραχ., ἀλλὰ νὰ τὰς δώσωμεν διὰ πραγμάτων, ἢ κἂν, ἂς μὴν ἀποφασίσωμεν τίποτε. Ἀλλ' ἐνταῦθα ἡ Βουλὴ μὴ ἔχουσα περίσσευμά τι ἐν τῷ ἰδίῳ προϋπολογισμῷ, διὰ νὰ συνδράμῃ τοὺς μεταφραστάς, πρέπει νὰ ζητήσῃ νέαν πίστωσιν, αἱ τοιαῦται δὲ ἀνωμαλίαι συμφέρει πλέον νὰ παύσωσιν.

Ἄλλος δέ τις διεσάφησεν ὡς ταμίας τῆς Βουλῆς, ὅτι τὸ δι' ἀγορὰν βιβλίων ποσὸν, τὸ διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Σώματος ἐπιψηφισθὲν, πρὸ πολλοῦ ἐξηντλήθη. Περιπλέον ὅμως ὀφείλει νὰ παρατηρήσῃ, ὅτι ἐν ᾧ διάφοροι ἀποφασίσθησαν συνδρομαὶ ὑπὲρ τῆς ἐκδόσεως διαφόρων βιβλίων, πολλαὶ ἐξ αὐτῶν δὲν ἐπληρώθησαν ἔτι καὶ τὸ ταμεῖον μένει καθυστερούν.

Ἐπὶ τούτοις ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη τὸ ὑπὸ τοῦ προεδρεύοντος θέμα· ἤτοι, νὰ διευθυνθῇ ἡ πρότασις εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ λογιστικοῦ ἐπιτροπὴν, ἵν' ἀπορανθῇ ἂν ὑπάρχῃ περίσσευμα ἐκ τοῦ κεφαλαίου τῶν συνδρομῶν συγγραμμάτων, ἢ ἐξ οἱουδήποτε ἄλλου κεφαλαίου, οὗτινος τὸ ποσὸν δύναται νὰ μεταφερθῇ εἰς ἐκεῖνο· πρὸς δὲ νὰ ἐξετάσῃ καὶ ὁρίσῃ ἡ ἐπιτροπὴ τὸ μέσον, δι' οὗ δύνανται νὰ ἐξομληθῶσιν ὅλα τὰ ἐκδιδόμενα καὶ μένοντα ἐκκρεμῆ ἐντάλματα τοῦ προεδρείου, καθ' ὅσον εἶναι ἄτοπον νὰ διατελῶσι μέχρι τοῦ νῦν ἀνεξόφλητα.

Ὁρισθέντος δὲ ὑπὸ τῆς Βουλῆς νὰ ἀποφασίσῃ ἡ ἐπιτροπὴ καὶ φέρῃ τὴν περὶ τούτου ἔκθεσίν της μέχρι τοῦ προσεχοῦς Σαββάτου· λαβὼν τὸν λόγον ἐξέθηκεν ἄλλος, ὅτι πρὸ δύο μηνῶν ἤδη ἤρξαντο αἱ περὶ ἀποζημιώσεως τῶν βουλευτῶν συζητήσεις καὶ κατὰ συνέπειαν ἡ ἐπιτροπὴ ὑπέβαλε τὴν ἐπὶ τοῦ ἀπολογισμοῦ

τῶν ἐξόδων τῆς Βουλῆς ἔκθεσιν. Καὶ ὅμως ἂν καὶ παρῆλθον ἕκτοτε εἴκοσι περίπου ἡμέραι, ἡ δὲ Βουλὴ ἀπεφάσισε νὰ τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ ἀμέσως ἡ ἔκθεσις, τὸ προεδρεῖον δὲν ἔλαβε δυστυχῶς τὴν ἐλαχίστην μέχρι τοῦ νῦν πρόνοιαν. Διὸ ἐξαιτεῖται νὰ διαταχθῇ ἡ τύπωσις τῆς ἐκθέσεως καὶ εἰς πρώτην συνεδρίασιν νὰ διανεμηθῇ εἰς τοὺς βουλευτάς.

Προσέθηκε δὲ ἄλλος, ὅτι προκειμένου νὰ συζητήσῃ ἡ Βουλὴ τὸν ἴδιον ἀπολογισμόν, ἐννοεῖται ὅτι πρέπει νὰ ὑποβληθῇ οὗτος καὶ μὲ ὅλα τὰ συνοδεύοντα αὐτὸν ἔγγραφα.

Ἐπὶ τούτοις ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὰ ἀνωτέρω περὶ τῆς ἐκθέσεως τοῦ ἀπολογισμοῦ προταθέντα, μεθ' ὃ ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 1 Μ. Μ.

Ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος
Χ. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ.

Οἱ γραμματεῖς
Π. Κολτσόπουλος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΚΓ'.

Τῆς 23 Σεπτεμβρίου 1853.

Συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀναγνωσθὴν ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ τελειώσας πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀναγνωσθέντα τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν ὑπό τε τοῦ προεδρεύοντος καὶ τῶν γραμματέων.

Ἐγένετο ἐν πρώτοις ὑπὸ τοῦ ἑτέρου τῶν ἀντιπροέδρων, ἑνὸς τῶν γραμματέων καὶ τῶν ψηφολεκτῶν Κ. Σκυλίτση καὶ Ν. Μαυρούλα ἡ διὰ τὴν τελετὴν τῆς 25 Σεπτεμβρίου συγγαμετηρίου ἐπιτροπή· ἔλαχον δὲ οἱ Π. Δεληγιάννης, Γ. Ἀποστολίδης, Κ. Δυοβουνιώτης, Ν. Ἀναργύρου, Δ. Πολυχρονόπουλος, Ἀντ. Κιζάνης, Ἐμμ. Μυδινὸς, Θ. Ζαΐμης, Α. Δεύκουλος καὶ Ἐμμ. Καταμάνος.

Ἀνήγγειλαν τὰ τμήματα, ἐκτὸς τοῦ ς'. καὶ ζ'. μὴ συμπληρωθέντων, ὅτι ἐξελέξαντο εἰσηγητὰς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ διορισμοῦ δ'. μηχανικοῦ εἰς τὸ πλήρωμα τοῦ ἀτυχοκινήτου ὁ Ὄθων τοὺς Στέρ. Χ. Στεφανόπουλον, Π. Χ. Πέτρου, Α. Πάπα, Ἐμμ. Ἀντίπαν καὶ Ἰωάννην Βαγλᾶν.

Ἀναγγελθέντος, ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 72403:78 ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου, ἐγένετο ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ ἐκ-

φορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Κ. Σκουρλέτην καὶ Ἐμμ. Ἀντίπαν, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ τὸ ὠδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὴν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 75.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν.

Ἐπὶ τοῦ ἑξῆς ζητήματος.

«Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν ἀρχὴν τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐκ δρ. 72,403·78, ναὶ ἢ ὄχι.»

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ

Μιμήτριος Ὁρεινός	Ν.	Ἀϋσανδρος Βιλαέτης	Ν.
Λεωνίδ. Χρυσανθόπουλος.	Ν.	Στέρ. Στεφανόπουλος	Ν.
Γ. Λογιωτατίδης	Ν.	Ἀνδρέας Αὐγερινός	
Δημήτριος Γιαννούλης	Ν.	Ἰωάννης Κλίμακας	
Λεωνίδας Ἐμπειρίκος		Ἀναγνώστ. Δημητρίου	Ν.
Πέτρος Καμπάνης		Π. Ζάνος	
Δημήτριος Τσόκρης	Ν.	Χρ. Δεμιάθας	Ν.
Ἀνδρέας Δανόπουλος		Γρ. Βαλλιάνος	
Γεώργιος Τσόκρης		Θ. Ζαΐμης	Ν.
Γεώργιος Σκοῦρος	Ν.	Χ. Θεοχαράπουλος	Ν.
Σ. Βλάχος	Ν.	Ν. Πετμεζᾶς	Ν.
Δημήτριος Καλλιφρονᾶς	Ν.	Ἱλ. Παπαδαῖος	Ν.
Ἀνδρέας Ἴσκος		Γρηγόρ. Κορφιωτάκης	Ν.
Δημήτριος Σκυλοδῆμος		Γεώργιος Περωτὴς	
Θεόδωρος Γρίβας		Κωνστ. Νταγρὲς	
Κωνστ. Γριβογεώργης	Ν.	Ἰωάννης Βάχλας	Ν.
Τατσέλος Μαυρομμάτης	Ν.	Ἀναγνώστης Π. Ἰωάννου	Ν.
Δ. Πετροπουλάκης		Βελ. Νικολαΐδης	Ν.
Π. Τσαννετάκης	Ν.	Πέτρος Δελιγιάννης	
Βασίλ. Σκαλτσοδῆμος		Νικόλαος Μπούκουρας	Ν.
Ἀναγνώστ. Παπαθανασίου	Ν.	Ἀφιμπρος Ῥοΐλὸς	Ν.
Ἐλευθέρ. Καλογερᾶς		Κωνστ. Λαμπρινόπουλος	
Ἰωάν. Εὐγενίδης	Ν.	Π. Κολποδῖνος	Ν.
Ἀνδρέας Πέπας		Ἐμ. Ἀντίπας	Ν.
Σταμάτιος Μήτσας	Ν.	Νικόλαος Δελιγιάννης	Ν.
Γεώργιος Βελὴς	Ν.	Εὐστ. Οἰκονομόπουλος	Ν.
Δημήτριος Ζώτος		Γεώρ. Πανοπριφτόπουλος	
Γεώρ. Ἰωάν. Γιαλδάσης	Ν.	Γεώρ. Παπασπυρόπουλος	
Μιχαὴλ Σισίνης	Ν.	Ἐμμαν. Καραμάνος	Ν.

Νικόλαος Ματθαίου		Ζ. Α. Ζαρειφόπουλος	Ν.
Ἀναγν. Κοντάκης	Ν.	Νικόλαος Μοσχούλας	Ν.
Σ. Κοπανίτσας	Ν.	Γεώργιος Α. Ῥάλλης	
Ἀναστ. Κορφιωτάκης		Νάκος Πανουριᾶς	
Ἐμ. Μελετόπουλος	Ν.	Παπᾶ Κώνγας Τσαμάλας.	
Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς	Ν.	Κωνστ. Βλάμης	Ν.
Παναγιώτης Λαζαρὴς		Περικλ. Καλαμογδάρτης.	Ν.
Στάμος Μαυροδῆμος		Σιδέρης Πράτσικας	
Α. Εὐμολπίδης	Ν.	Παν. Πατρινὸς	
Ἠλίας Δωΐλας		Κωνστ. Σκουρλέτης	Ν.
Θεόδωρος Πετρινὸς	Ν.	Ἀνάργυρος Χ. Ἀναργύρου.	
Κωνσαντ. Μανέτας		Νικόλαος Χ. Ἀναργύρου	
Παναγιώτης Βάρβογλης.	Ν.	Ἀναγν. Τατόπουλος	Ν.
Δημήτριος Γ. Φιλάρετος	Ν.	Κωνστ. Δαρτιώτης	Ν.
Ἀναγν. Δεβόπουλος	Ν.	Ἰω. Γεωργάρας	
Νικόλαος Μπούτουνας	Ν.	Γ. Νικολάου	Ν.
Δημήτριος Σακελλαριάδης	Ν.	Ἀνδρέας Μάμουκας	Ν.
Γεώργιος Γουλιμὴς	Ν.	Ζαννὴς Μαραγκὸς	Ν.
Ἀλέξ. Κουμουνδουράκης	Ν.	Μιχαὴλ Σολομὸς	
Χρῆστος Οἰκονομίδης	Ν.	Εὐστράτιος Παρίσης	
Κωνστ. Λιμπερόπουλος		Ἰωάννης Σαγρέδος	
Ἐμ. Μοδινὸς		Δημήτριος Δρόσος	
Ἰωάννης Προβιλέγιος		Δημ. Πολυχρονόπουλος	Ν.
Δημ. Δημητρακόπουλος	Ν.	Κυριάκος Πονηρόπουλος	
Γεώρ. Κάνδυας	Ν.	Ἀναγ. Παπατσώρης	
Φραγκίσκος Μαῦρος		Γεώργιος Ι. Στάϊκος	Ν.
Ἰωάννης Φαρμάκης		Ἀθανάσιος Καστανᾶς	Ν.
Α. Παπαδημητριάδης		Α. Κιζάνης	
Ν. Σισμάνης		Ἰωάννης Δαμιανὸς	
Κωνστ. Ἀξελὸς		Λάζαρος Α. Γιουρδὴς	Ν.
Χρῆστ. Ἀντωνόπουλος		Ἰωάννης Γ. Κριεζὴς	Ν.
Γ. Μαδεμοχωρίτης	Ν.	Πέτρος Χ. Πέτρου	
Κίμων Χριστοδούλου		Κ. Δυοβουνιώτης	
Νικ. Πιεράκος		Μ. Χουρμούζης	Ν.
Γρηγ. Πατριαρχέας	Ν.	Κ. Τσουκαλᾶς	
Σταυρ. Καπετανάκης	Ν.	Δημήτριος Μητσάκης	
Δημ. Πικουλάκης		Γεώργιος Ἀποστολίδης	Ν.
Χαράλ. Χριστόπουλος.	Ν.	Χρῆστος Κικίδης	Ν.

Ἀναγνωσθέντα ἔπειτα τὰ ἄρθρα 1, 2 καὶ 3, μηδεμιᾶς ἐπενε-

χθείσης παρατηρήσεως, ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἕκαστον ἀναστάσεως, ἔχοντα οὕτως·

« Ἄρθρ. 1. Χορηγεῖται ἀναπληρωματικὴ πίστωσις ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου τῆς χρήσεως 1852 ἐκ δραχ. 72,403:78, καταλογιζομένη ὡς ἑξῆς·

Εἰς τὴν γενικὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ὑπουργείου δραχ.		133
Εἰς τὰ ἔξοδα τῆς διοικήσεως	»	71,712:77
Εἰς τὰς διαφόρους πληρωμὰς	»	558:01
Τὸ ὅλον . . .		72,403:78.

Ἄρθρ. 2. Ἡ ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρ. ἀναπληρωματικὴ πίστωσις θέλει διανεμηθῆ εἰς τὰ διάφορα κεφάλαια καὶ ἄρθρα τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου τῆς χρήσεως 1852, κατὰ τὸν ὧδε προσηρτημένον πίνακα καὶ ἐξηγητικὰ φύλλα.

Ἄρθρ. 3. Τὰ ἔξοδα, δι' ἃ χορηγεῖται ἡ ἀνωτέρω ἀναπληρωματικὴ πίστωσις, θέλουν πληρωθῆ ἐκ τῶν εἰσόδων τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1852.»

Γενομένης δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, τῶν ἰδίων ἐπιτηρούντων ψηφολεκτῶν, συνῆχθη κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ προηγηθέντι, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὸ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 75· ἔχει δ' οὕτως·

ΟΘΩΝ κ. τ. λ.

« Ἄρθρ. 1. Χορηγεῖται ἀναπληρωματικὴ πίστωσις ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου τῆς χρήσεως 1852 ἐκ δραχ. 72,403:78, καταλογιζομένη ὡς ἑξῆς·

Εἰς τὴν γενικὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ὑπουργείου δραχ.		133
Εἰς τὰ ἔξοδα τῆς διοικήσεως	»	71,712:77
Εἰς τὰς διαφόρους πληρωμὰς	»	558:01
Τὸ ὅλον .		72,403:78.

Ἄρθρ. 2. Ἡ ἐντῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ ἀναπληρωματικὴ πίστωσις θέλει διανεμηθῆ εἰς τὰ διάφορα κεφάλαια καὶ ἄρθρα τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου τῆς χρήσεως 1852, κατὰ τὸν ὧδε προσηρτημένον πίνακα καὶ ἐξηγητικὰ φύλλα.

Ἄρθρ. 3. Τὰ ἔξοδα, δι' ἃ χορηγεῖται ἡ ἀνωτέρω ἀναπληρωματικὴ πίστωσις, θέλουν πληρωθῆ ἐκ τῶν εἰσόδων τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1852.»

Παρελθὼν ὁ εἰσηγητὴς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ προσθήκης δ'. μηχανικοῦ εἰς τὸ πλήρωμα τοῦ ἀτμοπλοίου ὁ Ὄθων, ἀνέγνω ἔκθεσιν ἐπ' αὐτοῦ, ἔχουσαν οὕτω·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Ἡ εἰσηγητικὴ ἐπιτροπὴ τῶν τμημάτων ἐδόθη τὸ ὑπὸ τοῦ Κυρίου ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν ὑποβληθὲν νομοσχέδιον περὶ προσθήκης δευτέρας θέσεως μηχανικοῦ ἐπὶ τοῦ ἀτμοπλοίου ὁ Ὄθων, καὶ ἐκτιμήσασα τοὺς ἐν τῇ αἰτιολογικῇ ἐκθέσει ἀναφερομένους λόγους, συνίστησι τὴν παραδοχὴν αὐτοῦ εἰς τὴν ὁλομέλειαν τοῦ Σώματος.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 23 Σεπτεμβρίου 1853.

Ἡ Ἐπιτροπὴ

Ἐμμ. Ἀντίπας — Πέτρος Χ. Πέτρου
Σ. Χ. Στεφανόπουλος — Ἰωάννης Βάγλας.»
Α. Πέπας

Προκειμένου τελευταῖον νὰ προβῇ τὸ Σῶμα καὶ εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς διαθήκης τοῦ μακαρίτου Στουρνάρη, ἐζήτησάν τινες ν' ἀναβληθῇ διὰ τὴν αὔριον, ἵνα ὡριμώτερον σκεφθῶσι πρὸς ἐπιτυχῆ ἐκλογὴν τῶν προσώπων. Ἄλλων ὅμως ζητούντων τὴν πρόοδον τῆς ψηφοφορίας, ὁ προεδρεύων ἠρώτησε τὴν Βουλήν, ἂν παραδέχηται τὴν περὶ ἀναβολῆς πρότασιν, αὕτη δ' ἀπέρριψεν αὐτὴν μὴ ἀναστᾶσα. Μετὰ ταῦτα μὴ ὑπολειφθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς διὰ τὴν ἀποχώρησιν τινῶν, ὁ προεδρεύων ἐξαγγείλας ὡς ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης ἀ. τὴν συζήτησιν τοῦ περὶ προσθήκης δ'. μηχανικοῦ νομοσχεδίου καὶ β'. τὴν ἐκλογὴν τῶν μελῶν τῆς ἀνωτέρω ἐπιτροπῆς, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν 1 Μ. Μ.

Ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος

Χ. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ.

Οἱ γραμματεῖς

Π. Κολποδῖνος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΛΑ'.

Τῆς 24 Σεπτεμβρίου 1853.

Συνελθόντων περὶ τὴν ἑνδεκάτην τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἀναγγελθέντος, ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ περὶ διορισμοῦ δευτέρου μηχανικοῦ ἐν τῷ ἀτμοκινήτῳ

ὁ Ὄθων νομοσχεδίου, μηδεμιᾶς ὑπαρχούσης παρατηρήσεως, ἐγένετο ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ, ἐπιτηρούντων τῶν ψηφολεκτῶν Ἰω. Κριεζῆ καὶ Κ. Λιμπεροπούλου, ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ τὸ ᾠδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παριδέχθη τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 72.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἑξῆς ζητήματος.

«Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου περὶ διορισμοῦ Β'. μηχανικοῦ ἐν τῷ ἀτμοπλοίῳ ὁ Ὄθων, ναὶ ἢ ὄχι;»

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δημήτριος Ὀρτινός	Ν.	Γεώργιος Ἰω. Γιολδάσης	
Λεων. Χρυσανθόπουλος	Ν.	Μιχαὴλ Σισίνης	Ν.
Γ. Λογιωτατίδης		Αὐσανδρος Βιλαέτης	
Δημήτριος Γιαννούλης	Ν.	Στέρ. Στερανόπουλος	Ν.
Λεωνίδας Ἐμπειρίκος		Ἀνδρέας Αὐγερινός	Ν.
Πέτρος Καμπάνης		Ἰωάννης Κλίμακας	
Δημήτριος Τσόκρης	Ν.	Ἀναγνώστης Δημητρίου	
Ἀνδρέας Δανόπουλος		Π. Ζάνος	
Γεώργιος Τσάκρης		Χ. Δεμάθας	Ν.
Ἀνδρ. Μεταξᾶς		Γρ. Βαλλιάνος	
Γεώργιος Σκοῦρος	Ν.	Θ. Ζαΐμης	Ν.
Σταῦρος Βλάχος		Χ. Θεοχαρόπουλος	Ν.
Δημήτριος Καλλιφρονᾶς	Ν.	Ν. Πετμεζᾶς	
Ἀνδρέας Ἴσκος		Ἡλ. Παπαδαῖος	Ν.
Δημήτριος Σκυλοδῆμος		Γρηγόριος Κορφιωτάκης	Ν.
Θεόδωρος Γρίβας		Γεώργιος Περωτὴς	
Κωνς. Γριβογεώργης	Ν.	Κωνσταντῖνος Νταγρές	Ν.
Τατσέλος Μαυρομιμάτης	Ν.	Ἰωάννης Βάχλας	Ν.
Δ. Πετροπουλάκης		Ἀναγνώστης Π. Ἰωάννου	Ν.
Π. Τσαννετάκης	Ν.	Βελ. Νικολαΐδης	Ν.
Βασίλ. Σκαλτσοδῆμος		Πέτρος Δελιγιάννης	
Ἀναγνώστης Παπαθανασίου	Ν.	Νικόλαος Μπούκουρας	Ν.
Ἐλευθ. Καλογερᾶς		Ἀμπρος Ῥοΐλὸς	Ν.
Ἰω. Εὐγενίδης	Ν.	Κωνς. Λαμπρινόπουλος	
Ἀνδρέας Πέπας	Ν.	Π. Κολποδῖνος	Ν.
Σταμάτιος Μήτσας	Ν.	Ἐμ. Ἀντίπας	Ν.
Γεώργιος Βελῆς	Ν.	Νικόλαος Δελιγιάννης	
Δημήτριος Ζῶτος	Ν.	Εὐστ. Οἰκονομόπουλος	Ν.

Γεώργιος Πανοπριφτόπουλος	Ν.	Χαράλ. Χριστόπουλος	Ν.
Γ. Παπασπυρόπουλος		Ζ. Α. Ζαρειφόπουλος	
Ἐμμ. Καραμάνος		Νικόλαος Μοσχούλας	Ν.
Νικόλαος Ματθαίου		Γεώργιος Α. Ῥάλλης	
Ἀναγ. Κοντάκης	Ν.	Νάκος Πανουριᾶς	
Σ. Κοπανίτσας		Παπα-κώνστας Τσαμάλας	
Ἀν. Κορφιωτάκης	Ν.	Κ. Βλάμης	Ν.
Ἐμμ. Μελετόπουλος	Ν.	Περικλῆς Καλαμογδάρτης	Ν.
Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς		Σιδέρης Πράτσικας	
Παναγιώτης Λαζαρὴς		Παν. Πατρινός	
Στάμος Μαυροδῆμος		Κ. Σκουρλέτης	Ν.
Ἀμπρος Εὐμολπίδης		Ἀνάργυρος Χ. Ἀναργύρου	
Ἠλίας Δωΐλας	Ν.	Νικόλαος Χ. Ἀναργύρου	Ν.
Θεόδωρος Πετρινός	Ν.	Ἀναγνώστης Τατόπουλος	
Κωνσταντῖνος Μανέτας		Κωνς. Δαρειώτης	Ν.
Π. Βάρβογλης	Ν.	Ἰω. Γεωγάρας	Ν.
Δημήτριος Γ. Φιλάρετος		Γ. Νικολάου	
Ἀναγ. Δεδόπουλος		Ἀνδρέας Μάμουκας	
Νικόλαος Μπούτουνας	Ν.	Ζαννὴς Μαραγκὸς	Ν.
Δημήτριος Σακελλαριάδης	Ν.	Μιχαὴλ Σαλαμός	
Γεώργιος Γουλιμὴς	Ν.	Κύστρατιος Παρίσης	
Ἀλέξανδρος Κουμουνδουράκης		Ἰωάννης Σαγρέδος	
Χρῆστος Οἰκονομίδης	Ν.	Δημήτριος Δρόσος	
Κωνστ. Λιμπερόπουλος	Ν.	Δημήτ. Πολυχρονόπουλος	Ν.
Ἐμ. Μαδινός		Κυριάκος Πονηρόπουλος	
Ἰωάννης Προβελέγιος	Ν.	Ἀναγν. Παπατσώρκης	Ν.
Δημ. Δημητρακόπουλος		Γεώργιος Ι. Στάϊκος	Ν.
Γεώργιος Κάνδυας	Ν.	Ἀθανάσιος Καστανᾶς	Ν.
Φραγκίσκος Μαῦρος	Ν.	Ἀ. Κιζάνης	Ν.
Ἰωάννης Φαρμάκης	Ν.	Ἰωάννης Δαμιανός	
Α. Παπαδημητριάδης		Λάζαρος Α. Γιουρδὴς	
Ν. Σισμάνης	Ν.	Ἰωάννης Γ. Κριεζῆς	Ν.
Κωνς. Ἄξελός		Πέτρος Χ. Πέτρου	
Χρῆστος Στ. Ἀντωνόπουλος		Κωνς. Δυοβουνιώτης	
Γ. Μαδεμοχωρίτης		Μιλ. Χουρμούζης	Ν.
Κίμων Χριστοδούλου		Καλ. Τσουκαλᾶς	Ν.
Νικόλ. Πιεράκος	Ν.	Δημήτριος Μητσάκης	
Γρηγ. Πατριαρχέας	Ν.	Γεώργιος Ἀποστολίδης	Ν.
Σταυρ. Καπετανάκης	Ν.	Χρῆστος Κικίδης	Ν.
Δημ. Πικουλάκης	Ν.		

Ἀναγνωσθὲν ἐπομένως, ἐγένετο δεκτὸν τὸ 1 καὶ μοναδικὸν αὐτοῦ ἄρθρον δι' ἀναστάσεως.

Γενομένης δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν ὁμοίας τῇ ἀνωτέρω ψηφοφορίας, συνήχθη κατὰ πρωτόκολλον ὁμοίαν τῷ προηγηθέντι, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὸ σύνολον αὐτοῦ παμψηφεὶ διὰ ψήφων ἑπτὰς 72. Ἔχει δ' οὕτως·

ΟΘΩΝ κτλ.

« Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1. Εἰς τὸ πλήρωμα τοῦ Βασιλικ. ἀτμοκινήτου ὁ Ὄθων προσδιορίζεται καὶ θέσις δευτέρου μηχανικοῦ μὲ μισθὸν κατὰ μῆνα δραχμῶν τετρακοσίων ὀγδοήκοντα, ἄνευ τινὸς ἄλλης ἀποδοχῆς. »

Ἀκολούθως ἀνεγνώσθησαν αὐθωρεὶ τὰ πρακτικὰ διὰ τὸ κατεπείγον τοῦ νομοσχεδίου, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προεδρεύοντος καὶ τῶν γραμματέων, μεθ' ὃ διελύθη ἡ συνεδρίασις περὶ τὴν μεσημβρίαν.

Ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος
Χ. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Π. Κολποδῖνος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΚΒ'.

Τῆς 7 Ὀκτωβρίου 1853.

Συνελθόντων περὶ τὴν ἑνδεκάτην τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Ἀνεγνώσθη ἔγγραφον τοῦ προέδρου τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου, δι' οὗ ἀγγέλλεται, ὅτι παραιτηθέντος τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ Δ. Χρηστίδου, διεδέχθη αὐτὸν ὁ Κ. Κωνστ. Προβιλέγιος, Γερουσιαστής, ἐπίσης δὲ τὸν ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸν Σ. Μίλιον, ὁ ἀντισυνταγματάρχης Κ. Σκαρλάτος Σοῦτσος.

Λαβὼν μετὰ ταῦτα τὸν λόγον ἐξέθηκεν ὁ ἄρτι διορισθεὶς ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, ὅτι ἀπὸ τοῦ διορισμοῦ του εἰς τὴν θέσιν ταύτην πρώτην φορὰν ἀναβαίνων τὸ βῆμα, χρέος του θεωρεῖ νὰ εἴπῃ πρὸς τὴν Βουλὴν ὀλίγα τινά. Ἐκ προοιμίων λοιπὸν παρατηρεῖ, ὅτι δὲν ἐπεθύμησε ποτὲ θέσιν ὑπουργοῦ, καὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν, διότι, πρὸς ἔπαινον τῆς πατρίδος του τὸ

λέγει, ὑπάρχουσιν αὐτοῦ πολλῷ κάρρονες. Ὑπειδὴ ὅμως φωνὴ ἐρᾷ, ἡ φωνὴ τοῦ Σ. Βασιλέως μας, ἥτις δὲν εἶναι εἰμὴ φωνὴ τῆς πατρίδος, τὸν ἐκάλεσεν εἰς τὴν θέσιν ταύτην, ἠναγκάσθη ἐναντίον τῆς πασχούσης ὑγείας του νὰ ὑπακούσῃ εἰς τὴν πρόσκλησιν. Συναισθανόμενος ὅμως τὸ βάρος, τὸ ὁποῖον ἀναδέχεται, διαβεβαιοῖ τὸ Σῶμα, ὅτι θέλει ἐκπληρώσει τὰ νέα καθήκοντά του δι' ὅσης δύναται ἀκριβείας, ὅτι θέλει καταδιώξει τὴν κατάχρησιν ὅπου καὶ ἂν εὕρῃ αὐτήν, καὶ παραπέμψει εἰς δίκην πάντα τοιοῦτον ὑπάλληλον, οἱουδήποτε χρώματος καὶ ἂν ἦναι. Ἂν ὅμως ὡς ἄνθρωπος καὶ αὐτὸς ὑποπέσῃ εἰς ἀκούσια λάθη, ἀπαιτεῖ τὴν αὐστηροτάτην ἐξέλεγξιν τῶν νομοθετικῶν Σωμάτων.

Μετὰ ταῦτα ἀνέγνω ὁ αὐτὸς ὑπουργὸς α) νομοσχέδιον περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου· β) περὶ καταργήσεως τοῦ τέλους ἐπὶ τῆς εἰσαγωγῆς τῶν σιτηρῶν, καὶ γ) περὶ συνομολογήσεως δανείου πέντε ἑκατομμυρίων δραχμῶν, μετὰ τῶν συνοδευουσῶν αὐτὰ ἐκθέσεων· ἔχουσι δ' οὕτω·

Κύριοι !

« Εἰς τοὺς προϋπολογισμοὺς τῶν ἐξόδων τοῦ ἔτους 1853 ἐσημειώθησαν καὶ ἐπιψηφίσθησαν διὰ τὰς ἀποζημιώσεις τῶν βουλευτικῶν σωμάτων· διὰ τὴν Βουλὴν δραχ. 240,000

Τὴν Γερουσίαν » . . . . 192.000 ».

Αἱ ἀποζημιώσεις αὗται ὑπελογίσθησαν δι' ὀκτὼ μῆνας ἀπὸ τῆς 1 Ἰανουαρ. 1853. Ἐπειδὴ δὲ ἤδη ἀπεδείχθησαν ἀνεπαρκεῖς ἔντεκα τῆς διαρκείας τῆς τελευταίας συνόδου, καθυποβάλλεται εἰς τὴν ἐπιψήφισιν ὑμῶν, κατὰ διαταγὴν τοῦ Βασιλέως, νομοσχέδιον ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 204,000, ἀναγκαίας διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν ἀποζημιώσεων ἀμφοτέρων τῶν βουλευτικῶν σωμάτων μέχρι τῆς λήξεως τῆς συνόδου, καὶ διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν ἀποζημιώσεων τῶν ἰδίων σωμάτων ἐπὶ δύω μῆνας τῆς πρώτης συνόδου τῆς νέας περιόδου, ἤτοι μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου ε. ε.

Ἐπειδὴ δὲ ἕνεκα τῆς ἐλλείψεως πιστώσεως καθυστερεῖ ἡ πληρωμὴ τῶν ἀποζημιώσεων ἀμφοτέρων τῶν σωμάτων διὰ τὸν παρελθόντα μῆνα, κατὰ τὰς ἐκθέσεις τῶν ΚΚ. προέδρων, σᾶς παρακαλῶ νὰ ἐπιταχύνητε τὴν συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισιν τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου. Ἐν Ἀθήναις, τῇ 7 Ὀκτωβρίου 1853.

Ὁ ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν
Κ. ΠΡΟΒΙΛΕΓΙΟΣ. »

ΟΘΩΝ
ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον θέλει ὑποβληθῆ παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ εἰς τὴν Βουλὴν καὶ ὑποστηριχθῆ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 7 Ὀκτωβρίου 1853.

Ο Θ Ω Ν.

Κ. ΠΡΟΒΙΔΕΓΙΟΣ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀποφασίζομεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον μοναδικόν.

Χορηγεῖται ἀναπληρωματικὴ πίστωσις εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ αὐτοῦ τῆς χρήσεως 1853 ἐκ δραχμῶν διακοσίων τεσσάρων χιλιάδων, ἀριθ. 204,000, διὰ τὰς ἀποζημιώσεις τῶν βουλευτικῶν σωμάτων, καταλογιζομένη ὡς ἑξῆς·

Ἐπὶ τοῦ Κεφαλ. Ε. ἄρθρου 1. Βουλὴ .	δραχ.	106,000.
Ἐπὶ τοῦ Κεφαλ. Ε. ἄρθρ. 2. Γερουσία . .	»	98,000
		204,000.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Ὅτε ὑπεβλήθη εἰς τὴν ἐπιψήφισίν σας ὁ περὶ δημητριακῶν καρπῶν τελευταῖος νόμος, εἶχον ἐκτεθῆ οἱ λόγοι καὶ αἱ ἀνάγκαι, αἵτινες ὑπεχρέωσαν τὴν Κυβέρνησιν νὰ προέλθῃ τῇ συνδρομῇ ὑμῶν εἰς μέτρα δυνάμενα νὰ σώσωσι τὸ Κράτος ἐκ τῶν δεινῶν ἐνδεχομένης ἐλλείψεως σίτων.

Καὶ τοι δὲ βεβαιουμένου τοῦ ἐλλείμματος ἐκ τῆς ἠλαττωμένης ἐφετεινῆς ἐσοδείας, ἡ Κυβέρνησις ἤλπιζεν, ὅτι ἤθελεν ἐξοικονομήσει τοῦτο διὰ τῆς ἐγκαίρου προνοίας, ἣν ἔλαβεν, εὐκολυνομένης τῆς εἰσαγωγῆς καὶ συγκεντρώσεως ἱκανοῦ ποσοῦ σίτων, πρὶν ἡ ἐπέλθῃ ἡ ἔλλειψις. Δυστυχῶς ὅμως τὰ ἀλλεπάλληλα ἐξωτερικὰ περιστατικὰ, καὶ ἰδίως αἱ ἐπιβεβαιωθεῖσαι ἀνάγκαι διαφόρων ἐπικρατειῶν καὶ τὰ ληφθέντα ἐφεξῆς παρ

αὐτῶν ἀπαγορευτικὰ μέτρα, κατέστησαν γενικὴν τὴν ζήτησιν τῶν σίτων, ἀναβιβάσαντα σημαντικὰ τὴν τιμὴν αὐτῶν, ὥστε τὰ ὑπέρογκα κέρδη ἀφ' ἑνὸς, καὶ ἀφ' ἑτέρου αἱ εἰδικαὶ εὐκολίαι, τὰς ὁποίας παρέσχον αἱ εἰρημέναι ἐπικράτειαι, ἔκαμον τοὺς ἐμπόρους νὰ προτιμῶσι τὴν ἐκεῖσε μεταφορὰν των μ' ὅλην τὴν πλησίασίν μας μετὰ πολλῶν σιτοφόρων μερῶν καὶ τὴν εὐκολίαν τῶν ταξειδίων.

Ἐπειδὴ δυστυχῶς δὲν ὠφελήθημεν ἕνεκα τῶν εἰρημένων περιστάσεων ὅσον ἔπρεπεν ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ νόμου, διὰ νὰ ἀποφύγωμεν καὶ τὸν κίνδυνον σιτοδείας, καθ' ὅσον μάλιστα εἰς τινα μέρη τοῦ Κράτους, καὶ ἰδίως εἰς τὴν Πρωτεύουσαν, ἡ τιμὴ τοῦ ἄρτου ὑψώθη ἤδη ἐπαισθητῶς, ἐκρίθη ἀναγκαῖον νὰ συνταχθῇ τὸ παρὸν νομοσχέδιον, δι' οὗ ἀφίνεται ἐντελῶς ἐλεύθερα ἡ εἰσαγωγὴ τῶν ξένων σιτηρῶν, καταργουμένου τοῦ τέλους, ὅπερ ὁρίζει τὸ 2 ἄρθρ. τοῦ ἀνωτέρω νόμου, μέχρι τῆς 31 δεκεμ. τοῦ τρέχοντος ἔτους, παρατεινομένης τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου καὶ πέραν τῆς προθεσμίας ταύτης διὰ Β. διατάγματος, ἰσχυουσῶν κατὰ τὰ λοιπὰ τῶν διατάξεων τοῦ εἰρημένου νόμου.

Παρουσιάζοντες ἑπομένως κατὰ διαταγὴν τοῦ Βασιλέως τὸ συνταχθὲν ἐπὶ τούτῳ νομοσχέδιον, ἐξαιτούμεθα τὴν ταχείαν συζήτησίν του, ὡς λίαν κατεπείγοντος.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 7 Ὀκτωβρίου 1853.

Οἱ Ὑπουργοὶ

Ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν
Ι. ΑΜΒΡΟΣΙΑΔΗΣ

Ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν
Κ. ΠΡΟΒΙΔΕΓΙΟΣ.»

ΟΘΩΝ
ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον θέλει εἰσαχθῆ ὅπως ἔχει εἰς τὴν Βουλὴν ὑπὸ τῶν Ἡμετέρων ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν καὶ οἰκονομικῶν ὑπουργῶν, καὶ ὑποστηριχθῆ ὑπ' αὐτῶν κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 6 Ὀκτωβρίου 1853.

ΟΘΩΝ

Ι. ΑΜΒΡΟΣΙΑΔΗΣ Κ. ΠΡΟΒΙΔΕΓΙΟΣ.

Ἄρθρον Μοναδικόν.

«Τὸ διὰ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ΞΑ'. νόμου ἐπιβαλλόμενον τέλος ἐπὶ τῶν πρὸς ἐσωτερικὴν κατανάλωσιν εἰσαγομένων εἰς τὸ Κράτος ξένων δημητριακῶν καρπῶν καταργεῖται, καὶ ἡ εἰσαγωγὴ αὐτῶν μένει ἐλευθέρα τελωνειακοῦ τέλους μέχρι τῆς 31

Δεκεμβρ. ε. ε. Δύναται δὲ διὰ Β. διατάγματος νὰ παραταθῇ ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος νόμου καὶ πέραν τῆς προθεσμίας ταύτης. Κατὰ τὰ λοιπὰ ἰσχύουσιν αἱ διατάξεις τοῦ ἀπὸ 27 Ἰουλίου 1853 νόμου.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους. »

Πρὸς τὴν Βουλήν.

Κύριοι!

«Τὰ ἐπὶ τρία ἔτη καταμαστίσαντα τὸν τόπον μας δεινὰ, γνωστὰ εἰς ἅπαντας, καὶ ἅτινα οὐ μόνον ἠλάττωσαν ἐπαισθητῶς τὰ δικαιώματα τοῦ δημοσίου, ἀλλὰ καὶ τὰ εἰς κυκλοφορίαν χρηματικὰ ποσὰ ἐσμίκρυναν, εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ φέρωσι τὴν Κυβέρνησιν εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ καταφύγῃ εἰς δάνειον, τοῦτο μὲν διὰ νὰ προλάβῃ ἀνάγκας τοῦ Κράτους, τοῦτο δὲ διὰ νὰ τείνῃ χεῖρα ἀρωγὸν ὅπου ἡ χρεία τὸ καλέσῃ, καθ' ὅσον μάλιστα ἐκ τῆς πείρας ὁδηγούμενοι, πρέπει νὰ ἔχωμεν δικαίαν φόβου μὴ ἐκ τῶν διαφόρων δυστυχημάτων, τὸ σημαντικώτερον, ἡ νόσος τῶν σταφυλαμπέλων, ἐνσκύψῃ θρασυτριωτέρα κατὰ τὸ ἐπιὸν ἔτος, καὶ εἰδικῶς εἰς τὰς ἀμπέλους.

Ἐκτὸς τούτων, ἡ περυσινὴ ἀφορία τῶν δημητριακῶν καρπῶν ἐνδέχεται ν' ἀναγκάσῃ τὴν Κυβέρνησιν νὰ προσέλθῃ καὶ εἰς μέτρα προνοητικὰ, τείνοντα νὰ προλάβωσι μίαν ἐπαπειλουμένην εἰς τὸν τόπον σιτοδείαν ὡς ἐκ τῆς ἀφορίας καὶ ἄλλων δυσχερῶν περιστάσεων.

Διὰ τοὺς λόγους τούτους ἡ Κυβέρνησις εὗρεν ἀναγκαῖον νὰ συνταχθῇ νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον κατὰ διαταγὴν τοῦ Βασιλέως λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω εἰς τὴν ἐπιψήφισιν ὑμῶν, δι' οὗ ἐπιτρέπεται εἰς αὐτὴν νὰ συνομολογήσῃ δάνειον μέχρι πέντε ἑκατομμυρίων δραχμῶν, δίδουσα πρὸς ἀσφάλειαν εἴτε ἐνέχυρα εἴτε ὑποθήκας, ἢ καὶ ἀμφότερα, ἂν ἡ χρεία τὸ καλέσῃ.

Τὰ καθέκαστα τοῦ νομοσχεδίου εἶναι σαφῆ, ὡς ἀπορρέοντα ἀπὸ τὴν περὶ τοῦ δανείου ἀρχὴν, καὶ δὲν χρήζουσιν εἰδικωτέρων ἀναπτύξεων, τὰς ὁποίας ἄλλως θέλω δώσει κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου, ἐὰν θεωρηθῶσιν ἀναγκαῖαι.

Ἀποβλέποντες, Κύριοι, εἰς τοὺς ὑπὲρ τοῦ τόπου ἀγαθοεργοὺς σκοποὺς τῆς Κυβερνήσεως, δι' οὓς προκαλεῖται τὸ ὑποβαλλόμενον νομοσχέδιον, πέποιθα, ὅτι θέλετε εὐαρεστηθῆ νὰ σπεύσητε τὴν συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισίν του.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 7 Ὀκτωβρίου 1853.

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν
Κ. ΠΡΟΒΙΔΕΝΤΙΟΣ.

ΟΘΩΝ
ΕΛΕΗ ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ παρὸν νομοσχέδιον θέλει ὑποβληθῆ παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ εἰς τὴν Βουλὴν, καὶ ὑποστηριχθῆ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 6 Ὀκτωβρίου 1853.

ΟΘΩΝ

Κ. ΠΡΟΒΙΔΕΝΤΙΟΣ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1. Ἐπιτρέπεται εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ συνομολογήσῃ δάνειον μέχρι πέντε ἑκατομμυρίων δραχμῶν μὲ τόκον μὴ ὑπερβαίνοντα τὰ 6 τοῖς 0/0 κατ' ἔτος.

Ἄρθρ. 2. Πρὸς ἀσφάλειαν τοῦ δανείου δύνανται νὰ χορηγηθῶσιν ὡς ἐνέχυρον αἱ ἐν τῇ ἐθνικῇ τραπέζῃ χίλιαι μετοχαὶ τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἄλλοι τίτλοι ἐνεργητικῶν τοῦ δημοσίου δικαιωμάτων, καθὼς καὶ νὰ ὑποθηκευθῶσιν ἐθνικὰ κτήματα ἀναλόγου ἀξίας.

Ἐπιτρέπεται ὡσαύτως νὰ προσδιορισθῶσιν αἱ κατ' ἔτος ὑπὸ τοῦ δημοσίου εἰσπραττόμεναι πρόσοδοι τῶν ἀνωτέρω ἢ καὶ ἄλλων ἐθνικῶν κτημάτων, πρὸς ἀπόσβεσιν τῶν τόκων ἢ καὶ τοῦ κεφαλαίου τοῦ δανείου.

Ἄρθρ. 3. Ἡ συνομολόγησις ὁλοκλήρου ἢ μέρους τοῦ κατὰ πάντα προηγούμενα ἄρθρα δανείου ἀπαιτεῖται νὰ στηρίζηται εἰς Βασιλ. διάταγμα, ἐν ᾧ θέλουν διαγράφεσθαι καὶ αἱ βάσεις τῶν ἀμοιβαίων ὑποχρεώσεων τῆς τε Κυβερνήσεως καὶ τῶν δανειστῶν.

Ἄρθρ. 4. Ἐν περιπτώσει κατεπειγούσης ἀνάγκης τῆς δημοσίου ὑπηρεσίας δύναται τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον νὰ ἐνεργῇ δυνάμει εἰδικῶν Β. διαταγμάτων προεξοφλήσεις διαφόρων χρεῶν πρὸς τὸ δημόσιον, ἐπὶ ὑφέσει μὴ ὑπερβαινούσῃ τὰ 6 τοῖς 0|0 κατ' ἔτος· εἰς τὸν ὑπολογισμὸν τῆς ὑφέσεως θέλει γίνεσθαι χρῆσις τῆς ἐσωτερικῆς μεθόδου τῆς ὑφαιρέσεως.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερου-

σίας καὶ παρ' ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Μετὰ ταῦτα τῇ συγκάσει τοῦ ὑπουργοῦ ἡ Βουλὴ παρεδέχθη νὰ συζητηθῶσιν αὐθημερὸν ὡς κατεπείγοντα τὰ ἀνωτέρω νομοσχέδια.

Προτεθέντος οὕτως εἰς συζήτησιν τοῦ περὶ συνομολογήσεως δανείου πέντε ἑκατομμυρίων νομοσχεδίου, ἐγένετο ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ, ἐπιτηρούντων τῶν ψηφολεκτῶν Ν. Πετμεζᾶ καὶ Κ. Σκουρλίτου, ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 99.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἐξῆς ζητήματος.

«Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν ἀρχὴν τοῦ περὶ συνομολογήσεως δανείου 5,000000 δραχ. νομοσχεδίου, ναὶ ἢ ὄχι;»

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δ. Ὀρεινός . . . . . Ν.	Ἀναγνώσ. Παπαθανασίου . Ν.
Ἀεων. Χρυσανθόπουλος . . Ν.	Ἐλευθέρ. Καλογερᾶς . . . Ν.
Γ. Λογιωτατίδης . . . . Ν.	Ἰω. Εὐγενίδης . . . . . Ν.
Δημήτριος Γιαννούλης . . Ν.	Ἀνδρέας Πέπας . . . . . Ν.
Λεωνίδας Ἐμπειρίκος . . .	Σταμάτιος Μήτσας . . . Ν.
Πέτρος Καμπάνης	Γεώργιος Βελὴς . . . . Ν.
Δημήτριος Τσόκρης . . . Ν.	Δημήτριος Ζῶτος . . . . Ν.
Ἀνδρέας Δανόπουλος . . .	Γεώργιος Ἰω. Γιολδάσης . Ν.
Γεώργιος Τσόκρης . . . Ν.	Μιχαὴλ Σισίνης . . . . Ν.
Ἀνδρέας Μεταξᾶς	Λύσανδρος Βιλαέτης . . . Ν.
Γεώργιος Σκοῦρος . . . Ν.	Στέφ. Στεφανόπουλος . . . Ν.
Σταῦρος Βλάχος . . . . Ν.	Ἀνδρέας Λύγερινὸς . . . Ν.
Δημήτριος Καλλιφρονᾶς . Ν.	Ἰωάννης Κλίμακας . . .
Ἀνδρέας Ἴσκος	Α. Δημητρίου . . . . .
Δημήτριος Σκυλοδῆμος . . .	Π. Ζάνος . . . . .
Θεόδωρος Γρίβας	Γρ. Βαλλιάνος . . . . .
Κωνστ. Γριβογεώργης . . Ν.	Χρ. Δεμάδας . . . . . Ν.
Τατσίλος Μαυρομμάτης . Ν.	Θ. Ζαΐμης . . . . . Ν.
Δ. Πετροπουλάκης	Χ. Θεοχαρόπουλος . . . Ν.
Πέτρος Τσαννετάκης . . Ν.	Ν. Πετμεζᾶς . . . . .
Βασίλειος Σκαλτσοδῆμος . .	Ἠλ. Παπαδαῖος . . . . Ν.

Γρηγόριος Κορφιωτάκης . Ν.	Δημ. Δημητρακόπουλος . .
Γεώργιος Περωτὴς . . . Ν.	Γεώργ. Κάνδυας . . . . Ν.
Κωνσταντῖνος Νταγρὲς . . Ν.	Φραγκίσκος Μαῦρος . . . Ν.
Ἰωάννης Βάχλας . . . . Ν.	Ἰωάννης Φαρμάκης . . . Ν.
Ἀναγνώστης Π. Ἰωάννου . . Ν.	Α. Παπαδημητριάδης . . .
Βελισ. Νικολαΐδης . . . Ν.	Ν. Σισμάνης . . . . . Ν.
Πέτρος Δελιγιάννης . . Ν.	Κωνσταντῖνος Ἀξελός . . Ν.
Νικόλαος Μπούκουρας . . Ν.	Χρῆστος Στ. Ἀντωνόπουλος .
Ἀμπρος Ῥοΐλός . . . . Ν.	Γ. Μαδεμοχωρίτης . . . Ν.
Κωνστ. Λαμπρινόπουλος . .	Κίμων Χριστοδούλου . . .
Π. Κολποδῖνος . . . . Ν.	Νικόλ. Πιεράκος . . . . Ν.
Ἐμ. Ἀντίπας . . . . . Ν.	Γρηγ. Πατριαρχέας . . . Ν.
Νικόλαος Δελιγιάννης . . .	Σταυριανὸς Καπετανάκης . Ν.
Εὐστ. Οἰκονομόπουλος . . Ν.	Δημ. Πικουλάκης . . . . Ν.
Γεώργ. Πανοπριστόπουλος . Ν.	Χαρ. Χριστόπουλος . . . Ν.
Γεώργ. Παπασπυρόπουλος . .	Ζ. Α. Ζαρειφόπουλος . . Ν.
Ἐμ. Καραμάνος	Νικόλαος Μοσχούλας . Ν.
Νικόλ. Ματθαίου	Γεώργιος Α. Ῥάλλης . . . Ν.
Ἀναγν. Κοντάκης . . . . Ν.	Νάκος Πανουργιᾶς . . . . .
Σ. Κοπανίτσας . . . . . Ν.	Παπακώνσας Τσαμάλας . .
Ἀν. Κορφιωτάκης . . . . Ν.	Κωνς. Βλάμης . . . . . Ν.
Ἐμ. Μελετόπουλος . . . Ν.	Περικλῆς Καλαμογδάρτης . Ν.
Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς . . Ν.	Κ. Σκουρλέτης . . . . . Ν.
Παναγιώτης Λαζαρής . .	Σιδέρης Πράτσικας . . . Ν.
Στάμος Μαυροδῆμος . . .	Παν. Πατρινός . . . . .
Α. Α. Εὐμολπίδης . . . Ν.	Ἀνάργυρος Χ. Ἀναργύρου . .
Ἠλίας Δωΐλας . . . . . Ν.	Νικόλαος Χ. Ἀναργύρου . Ν.
Θεόδωρος Πετρινός . . . Ν.	Ἀναγνώστης Τατόπουλος . Ν.
Κωνσταν. Μανέτας	Κωνς. Δαρειώτης . . . . Ν.
Παναγιώτης Βάρδογλης . . Ν.	Ἰω. Γεωργάρας . . . . Ν.
Δημήτριος Γ. Φιλάρετος . Ν.	Γ. Νικολάου. . . . . Ν.
Ἀναγ. Δεδόπουλος . . . Ν.	Ἀνδρέας Μάμουκας . . . Ν.
Νικόλαος Μπούτουνας . . Ν.	Ζαννὴς Μαραγκός . . . Ν.
Δημήτριος Σακελλαριάδης . .	Μιχαὴλ Σολομός . . . . Ν.
Γεώργιος Γουλιμὴς . . Ν.	Εὐστράτιος Παρίσης . . . Ν.
Ἀλέξ. Κουμουνδουράκης . Ν.	Ἰωάννης Σαγρέδος . . . .
Χρῆστος Οἰκονομίδης . . .	Δημήτριος Δρόσος . . . . Ν.
Κωνστ. Λιμπερόπουλος . .	Δημήτριος Πολυχρονόπουλος. Ν.
Ἐμ. Μοδινός . . . . . Ν.	Κυριάκος Πονηρόπουλος . Ν.
Ἰω. Προβιλέγιος . . . . Ν.	Ἀναγν. Παπατσώρης . . Ν.

Γεώργιος Ι. Σταΐκος	. . N.	Κ. Δυοβουνιώτης	. . . . N.
Ἀθανάσιος Καστανᾶς	. . N.	Μ. Χουρμούζης	. . . . N.
Ἀ. Κιζάνης	. . . . . N.	Κ. Τσουκαλᾶς	. . . . .
Ἰωάννης Δαμιανός	. . . .	Δημήτριος Μητσάκης	. . N.
Λάζαρος Δ. Γουρδὴς	. . . N.	Γεώργιος Ἀποστολίδης	. . N.
Ἰωάννης Γ. Κριεζὴς	. . . N.	Χρῆστος Κικίδης	. . . . N.
Πέτρος Χ. Πέτρου	. . . N.		

Ἀναγνωσθέντα ἔπειτα ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως ἅπαντα τὰ ἄρθρα τοῦ νομοσχεδίου.

Γενομένης δὲ ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ψηφολέκτας καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου αὐτοῦ ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, συνήχθη κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ προηγηθέντι, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὸ σύνολον αὐτοῦ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 99· ἔχει δ' οὕτως.

Ο Θ Ω Ν κτλ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1. Ἐπιτρέπεται εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ συνομολογήσῃ δάνειον μέχρι πέντε ἑκατομμυρίων δραχμῶν μὲ τόκον μὴ ὑπερβαίνοντα τὰ 6 τοῖς 0|0 κατ' ἔτος.

Ἄρθρ. 2. Πρὸς ἀσφάλειαν τοῦ δανείου δύνανται τὰ χειρογραφῶσαι ὡς ἐνέχυρον αἱ ἐν τῇ ἐθνικῇ τραπέζῃ χίλιαι μετοχαὶ τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἄλλοι τίτλοι ἐνεργητικῶν τοῦ δημοσίου δικαιωμάτων, καθὼς καὶ νὰ ὑποθηκευθῶσιν ἐθνικὰ κτήματα ἀναλόγου ἀξίας.

Ἐπιτρέπεται ὡσαύτως νὰ προσδιορισθῶσιν αἱ κατ' ἔτος ὑπὸ τοῦ δημοσίου εἰσπραττόμεναι πρόσοδοι τῶν ἀνωτέρω ἢ καὶ ἄλλων ἐθνικῶν κτημάτων, πρὸς ἀπόσβεσιν τῶν τόκων ἢ καὶ τοῦ κεφαλαίου τοῦ δανείου.

Ἄρθρ. 3. Ἡ συνομολόγησις ὁλοκλήρου ἢ μέρους τοῦ κατὰ τὰ προηγούμενα ἄρθρα δανείου ἀπαιτεῖται νὰ στηρίζηται εἰς Βασιλικὸν διάταγμα, ἐν ᾧ θέλουν διαγράφεσθαι καὶ αἱ βάσεις τῶν ἀμοιβαίων ὑποχρεώσεων τῆς τε Κυβερνήσεως καὶ τῶν δανειστῶν.

Ἄρθρ. 4. Ἐν περιπτώσει κατεπειγούσης ἀνάγκης τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας δύναται τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον νὰ ἐνεργῇ δυνάμει εἰδικῶν Β. διαταγμάτων προεισφορήσεις διαφόρων χρεῶν πρὸς τὸ δημόσιον, ἐπὶ ὑρίσει μὴ ὑπερβαινούσῃ τὰ 6 τοῖς 0|0 κατ' ἔτος· εἰς τὸν ὑπολογισμὸν τῆς ὑρίσεως θέλει γίνεσθαι χρῆσις τῆς ἐσωτερικῆς μειβάδου τῆς ὑραιρέσεως.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς

ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Προῆλθε ἔπειτα ἡ Βουλὴ εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ καταργήσεως τοῦ ἐπὶ τῆς εἰσαγωγῆς τῶν σιτηρῶν τέλους, ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ ὁποίου, μηδεμιᾶς ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως, ἐγένετο ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, τῶν αὐτῶν ἐπιτηρούντων ψηφολεκτῶν, ἐξ ἧς συνήχθη κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τοῖς προηγηθεῖσιν, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου παμψηφεὶ διὰ ψήφων 99.

Δεκτοῦ δὲ γενομένου ὅι ἀναστάσεως καὶ τοῦ ἑνὸς καὶ μοναδικοῦ ἄρθρου, ἐγένετο καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν, ἐξ ἧς συνήχθη κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον σχεδὸν τῷ ἀνωτέρω, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὸ σύνολον παμψηφεὶ διὰ ψήφων 100. Ἔχει δ' οὕτως·

Ο Θ Ω Ν κτλ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον Μοναδικόν.

Τὸ διὰ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ΞΛ'. νόμου ἐπιβαλλόμενον τέλος ἐπὶ τῶν πρὸς ἐσωτερικὴν κατανάλωσιν εἰσαγομένων εἰς τὸ Κράτος ξέ ων δημητριακῶν καρπῶν καταργεῖται, καὶ ἡ εἰσαγωγὴ αὐτῶν μένει ἐλευθέρα τελωνιακοῦ τέλους μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου ε. ε. Δύναται δὲ διὰ Β. διατάγματος νὰ παραταθῇ ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος νόμου καὶ πέραν τῆς προθεσμίας ταύτης. Κατὰ τὰ λοιπὰ ἰσχύουσιν αἱ διατάξεις τοῦ ἀπὸ 27 Ἰουλίου 1853 νόμου.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Τελευταῖον προὐτέθη ἡ συζήτησις τοῦ περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 204,000 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν νομοσχεδίου. Γενομένης δὲ ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ψηφολέκτας, συνήχθη κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον σχεδὸν τοῖς προηγηθεῖσιν, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν ἀρχὴν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 102.

Ἀναγνωσθὲν ἔπειτα τὸ 1 καὶ μοναδικὸν ἄρθρον αὐτοῦ, ἐγένετο δεκτὸν δι' ἀναστάσεως.

Δι' ὁμοίας δὲ ψηφοφορίας, ὑπὸ τῶν αὐτῶν ἐπιτηρουμένων ψηφολεκτῶν, ἡ Βουλὴ παρεδέχθη καὶ τὸ σύνολον τοῦ νομοσχεδίου παμψηφεὶ διὰ ψήφων ἐπίσης 102, ἔχον οὕτως·

Ο Θ Ω Ν κτλ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀποφασίζομεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον μοναδικόν.

Χορηγεῖται ἀναπληρωματικὴ πίστωσις εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ αὐτοῦ τῆς χρήσεως 1853 ἐκ δραχμῶν διακοσίων τεσσάρων χιλιάδων, ἀριθ. 204,000, διὰ τὰς ἀποζημιώσεις τῶν βουλευτικῶν Σωμάτων, καταλογιζομένη ὡς ἑξῆς·

Ἐπὶ τοῦ Κεφαλ. Ε. ἀρθ. 1 Βουλὴ	δρ. 106,000
Ἐπὶ τοῦ Κεφαλ. Ε. ἀρθ. 2 Γερουσία	» 98,000
	δρ. 204,000·

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Ἀνεγνώσθησαν μετὰ ταῦτα τὰ πρακτικὰ διὰ τὸ κατεπείγον τῶν νομοσχεδίων, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ὁ Πρόεδρος
ΚΥΤ. Μ. ΠΑΡΙΣΗΣ.

Οἱ γραμματεῖς
Π. Κολποδῖνος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΙΓ'.

Τῆς 13 Ὀκτωβρίου 1853.

Συνελθόντων περὶ τὴν ἑνδεκάτην τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Ἀνέγνω ἐν πρώτοις εἰς τῶν γραμματέων ἔκθεσιν τῆς ἐπὶ τοῦ λογιστικοῦ ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ ἀπολογισμοῦ τῆς παρούσης συνόδου μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου, ἔχουσαν οὕτω·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Ἀνοίξαντος τῆς παρούσης συνόδου, ἡ ἐπὶ τοῦ Λογιστικοῦ ἐπιτροπὴ σας ἔσπευσε νὰ ἐπεξεργασθῆ τὴν χρηματικὴν διαχείρισιν τῆς Βουλῆς, ἣν ἐνεπιστεύθη εἰς τὸν συνάδελφόν σας Κ. Γρηγόριον Κορφιωτάκην, καὶ νὰ καταστρώσῃ τὸν ἀπολογισμὸν τῶν γενομένων δαπανῶν, κατὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν λογιστικὴν τάξιν.

Ὡς θέλετε παρατηρήσει, κύριοι βουλευταί, εἰς τὸν ἀπολογισμὸν τοῦτον, τὰ καθ' ὅλην τὴν βουλευτικὴν σύνοδον προϋπολογισθέντα δι' ἀποφάσεων τῆς Βουλῆς ἀναβαίνουσιν εἰς δραχ.

348, 240· τὰ παρὰ τοῦ κεντρικοῦ ταμείου ληφθέντα χρήματα ἐπὶ αἰτήσεσι τοῦ προεδρείου, ἀπέναντι τῶν μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου γενομένων δαπανῶν, εἰς δραχ. 308,416:93· τὰ ἐπὶ τῇ βάσει τακτικῶν χρηματικῶν ἐνταλμάτων τοῦ προεδρείου, κατὰ τὸ ἄρθρον 105 τοῦ κανονισμοῦ ἐκδεδομένων, δαπανηθέντα μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου, τοὐτέστιν ἐπὶ ἕνδεκα μῆνας εἰς δραχ. 310,485:23 καὶ τὰ ἐκ τῶν ἐπιψηφισθεισῶν πιστώσεων μένοντα διαθέσιμα διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς προσεχοῦς ὑπηρεσίας εἰς δραχμὰς 37,754:77.

Ὁ ἀπολογισμὸς οὗτος συνταχθεὶς μεθ' ὅλης τῆς δυνατῆς ἀκριβείας, ὑποβάλλεται εἰς τὴν ἐπικύρωσιν τοῦ σώματος.

Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν διαχείρισιν τῶν τοῦ Ὀκτωβρίου μηνὸς ὑπολειπομένων ἡμερῶν, ἡ ἐπιτροπή σας θέλει φροντίσει νὰ καταστρωθῇ παράρτημα καὶ νὰ ὑποβληθῇ ἐν τῇ λήξει τῆς συνόδου, ἵνα συμπληρωθῇ ὁ ἀπολογισμὸς ὅλης τῆς συνόδου καὶ ὑπάρχῃ πρόδηλος ὁ ἔλεγχος τῆς χρηματικῆς διαχειρίσεως, ἀναγομένης εἰς τὴν τελευταίαν σύνοδον τῆς λαγούσης περιόδου.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 6 Ὀκτωβρίου 1853.

Ἡ ἐπὶ τοῦ Λογιστικοῦ ἐπιτροπή.

Σιδέρης Πράτσικας	Ζ. Ζαρειφόπουλος
Πέτρος Χ. Πέτρου	Κ. Σκουρλέτης
	Ἐμμ. Ἀντίπας.»

Ἀπολογισμὸς τῆς διαχειρίσεως τοῦ ταμίου τῆς Βουλῆς Κ. Γρηγορίου Κόρφιατ

Προϋπ. Κεφάλ.	Προϋπ. Ἄρθρ.	Διαφόρησις κονδυλίων	προϋπολογισθέντα κατ' ἄρθρ. Δραχ.	Α.	προϋπολογισθέντα κατὰ κεφάλ. Δραχ.	Α.	Ληφθέντα παρὰ τοῦ κεντρικοῦ ταμείου
Α'.	1	Βουλευτικαὶ ἀποζημιώσεις	300000		300000		113
Β'.	1	Μισθοδοσία βιβλιοφύλακος καὶ πρωτοκολλίστου	4800				308416
»							
»	2	» Συντακτῶν	6800				
»	3	» Γραφέων	9500				
»	4	» Εὐταξιῶν	2160				
	5	» Κλητήρων	8700		30960		
Γ'.	1	Προμήθεια γραφικῆς ὕλης	1080				
»	2	Συνδρομὴ ἐγχωρίων καὶ ξένων ἐφημερίδων	2500				
»	3	Ἀγορὰ βιβλίων καὶ περιοδικῶν συγγραμμάτων	3900				
»	4	Δετικὰ τῶν πρακτικῶν τῆς Βουλῆς καὶ ἄλλων βιβλίων	1500				
»	5	Τυπογραφικὸς χάρτης διὰ τὰ πρακτικὰ κλπ.	2500				
»	6	Προμήθεια ἐλαίου διὰ τοὺς φανοὺς τοῦ βουλευτηρίου	300				
»	7	» Καυσοξύλων καὶ ἀνθράκων	400		12180		
Δ'.	1	Ἐπισκευαὶ τοῦ βουλευτηρίου κλπ.	700				
»	2	Θερμαστρῶν, προσθήκη ὑέλων κλπ	300		1000		
Ε'.	1	Ἔκτακτοι ἐξοδα τοῦ προέδρου καθ' ὅλην τὴν σύνοδον	2000				
»	2	Ἔκτακτα ἔξοδα, ἤτοι ἀγορὰ καθηκλίων, ἀγώγια ἁμαξῶν, ἐπισκευὴ ὡρολογίων κλπ.	2100		4100		
			Δραχ.		248240	(δ)	308529

(α) Δοθέντα παρὰ τοῦ προκατόχου ταμίου
(δ) Προϋπελογίσθησαν ἐπὶ ἑώδεκα μῆνας.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 6 Ὀκτωβρίου 1853.

ἀπὸ 1 Νοεμβρίου 1852 μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου 1853. Σύνοδος Γ'. Περίοδος Γ'.

Προϋπ. Κεφάλ.	Προϋπ. Ἄρθρ.	Διαφόρησις κονδυλίων.	Προϋπολογισθέντα κατὰ κεφάλ. Δραχ.	Α.	Προϋπολογισθέντα κατ' ἄρθρ. Δραχ.	Α.	Παρατηρήσ.
Α'.	1	Διὰ βουλευτικὰς ἀποζημιώσεις	263845	90	263845	90	Μένουν διαθέσιμα διὰ τὰς προσεχεῖς δαπάνας δρ. 37764:37
Β'.	1	Μισθοδοσία βιβλιοφύλακος καὶ πρωτοκολλίστου	4400				
»	2	» Συντακτῶν καὶ τῶν ὑφ' αὐτῶν	6275				
»	3	» Γραφέων	9545				
»	4	» Εὐταξιῶν	1890				
»	5	» Κλητήρων	8474		30254		
Γ'.	1	Προμήθεια γραφικῆς ὕλης	990				
»	2	Συνδρομὴ ἐγχωρίων καὶ ξένων ἐφημερίδων	2386	62			
»	3	Ἀγορὰ βιβλίων καὶ περιοδικ. συγγραμμάτων	3592	71			
»	4	Δετικὰ τῶν πρακτικῶν τῆς Βουλῆς καὶ ἄλλων βιβλίων	850				
»	5	Τυπογραφικὸς χάρτης διὰ τὰ νομοσχέδια κλπ.	1217				
»	6	Προμήθεια ἐλαίου διὰ τοὺς φανοὺς τοῦ βουλευτηρίου	250				
»	7	» Καυσοξύλων καὶ ἀνθράκων	382	70	10445	93	
Δ'.	1	Ἐπισκευαὶ τοῦ βουλευτηρίου κλπ.	596	90			
»	2	» Θερμαστῶν κλπ.	180		776	90	
Ε'.	1	Ἔκτακτοι δαπάναι τοῦ προέδρου καθ' ὅλην τὴν σύνοδον	2000				
»	2	Δι' ἀγώγια ἁμαξῶν, ἐπιδιορθώσεις καὶ ἀγορὰν καθεδρῶν κλπ.	1969	40	3969	40	(α) Αἱ δαπάναι ἐννοοῦνται ἐπὶ ἑνδεκαμήνας.
			Δραχ.		340485	23	
						(α)	

Ὁ ταμίας τῆς Βουλῆς
Γ. Ν. Κορφιωτάκης.

Ἀνακεφαλαίωσις

Ἡ ἐπὶ τοῦ λογιστικοῦ τῆς Βουλῆς ἐπιτροπὴ	Προϋπολογ.	Ληφθέντα	Δαπανηθέντα	Ὑπολείμματα
	348240	308529	340485:23	4905:30

Δ. Πράτσικας Π. Χ. Πέτρου
Ζ. Ζαριφόπουλος Ἐμ. Ἀντύπας.
Κ. Σκουλέτης

Ἐπὶ τῇ προτάσει τινος ἡ Βουλὴ ἀπεφάσισε νὰ συνταχθῇ παρὰ τοῦ προέδρου καὶ ὑποβληθῇ ὁ κατάλογος τῶν βραβευθησομένων ὑπαλλήλων, ἵνα φέρῃ ἐπ' αὐτοῦ τὴν ἀπόφασίν της.

Ἀκολούθως προκειμένου νὰ συζητηθῇ ὁ ἀπολογισμὸς τῶν ἐξόδων τῆς Βουλῆς τῆς τε παρελθούσης καὶ ληγούσης συνόδου, ἐζήτησάν τινες ν' ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις αὐτῶν ἐπὶ τὴν αὔριον, ὅπως λαβόντες γνῶσιν τῶν δικαιολογητικῶν ἐγγράφων, δώσωσιν ἐν γνώσει τὴν ψῆφόν των.

Τῆς δὲ Βουλῆς συναινεσάσης, ὁ πρόεδρος διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ τὴν μεσημβρίαν.

Ὁ πρόεδρος
ΕΥΣ. Μ. ΠΑΡΙΣΗΣ

Ὁ Γραμματεὺς
Η. Κολοκοτρώνης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΙΔ'.

Τῆς 14 Ὀκτωβρίου 1853.

Συνελθόντων περὶ τὴν ἑνδεκάτην τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἐν πρώτοις ὑπέβαλεν ὁ πρόεδρος, συνεπείᾳ τῆς χθεσινῆς ἀποφάσεως τῆς Βουλῆς, κατάλογον τῶν βραβευθησομένων ὑπαλλήλων τε καὶ κλητήρων τοῦ γραφείου, τὸν ὁποῖον ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παραδέχθη δι' ἀναστάσεως, ἔχοντα οὕτω·

ά.) Εἰς τοὺς δύω συντάκτας καὶ εἰς τὸν πρωτοκολλιστὴν τῆς Βουλῆς ἀνὰ δραχ. 700. ἤτοι . . δραχμὰς		2,100
β'.) Εἰς τὸν γραφέα Δ. Ῥαΐσην . . .	»	400
γ'.) Εἰς τὸν εὐπαξίαν Ἀθ. Χρήστου Δούκα	»	700
δ'.) Εἰς τὸ βοηθητικὸν προσωπικὸν . .	»	1,100
ε.) Εἰς τοὺς κλητῆρας	»	400.

Ηνέῳξε δὲ πρὸς τοῦτο ἐπὶ τοῦ Κεφαλ. Β'. καὶ ἐπὶ τῶν σχετικῶν ἄρθρων τοῦ προϋπολογισμοῦ αὐτῆς πίστωσιν ἐκ δραχ. . . . . 4,700.»

Παρελθὼν ἀκολούθως ὁ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς, ἀνέγνω ἔκθεσίν τε καὶ νομοσχέδιον περὶ συστάσεως πρεσβειῶν, ἔχοντα οὕτως·

Ἔκθεσις πρὸς τὴν Βουλήν.

Συνοδεύουσα τὸ περὶ συστάσεως Πρεσβειῶν δυνάμει Βασιλικοῦ διατάγματος νομοσχέδιον.

Κύριοι!

«Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω κατὰ Βασιλικὴν διαταγὴν εἰς τὴν συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισιν τῆς Βουλῆς σχέδιον νόμου περὶ συστάσεως Πρεσβειῶν, καθ' ἃς περιστάσεις καὶ ὅπου τὰ συμφέροντα τοῦ ἔθνους καταδείξωσιν ἀναγκαίαν τὴν σύστασίν των.

Ἡ σπουδαιότης τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου οὖσα καταφανὴς, καθίστησιν αὐτόχρημα ματαιολογίαν πᾶσαν περὶ αὐτοῦ δικαιολόγησιν.

Ὅλα τὰ ἔθνη ἠσθάνθησαν καὶ ἀναγνώρισαν τὴν ἀνάγκην τῶν παρὰ τοῖς ἄλλοις ἔθνεσι Πρεσβειῶν.

Σήμερον δὲ παρὰ ποτε καθίστανται ἀναγκαῖαι, ὅτε ἡ πρόοδος τῶν φώτων καὶ τὰ καταπληκτικὰ τῶν συγκοινωνιῶν μέσα προσήγγισαν ἢ μᾶλλον συνῆψαν τὰ ἔθνη, συνδέσαντα ἀναποσπάστους πρὸς ἄλληλα σχέσεις.

Ἡ ἀνάγκη ὅμως τῶν Πρεσβειῶν καὶ ἡ ἐξ αὐτῶν ὠφέλεια εἰσὶ παρὰ τοῖς μικροτέροις Κράτεσι τρανώτεραι, καθότι αὐτὰ, μᾶλλον τῶν ἄλλων ἔχουσιν ἀνάγκην συστάσεως καὶ συνδρομῆς, καὶ δὲν δύνανται νὰ ἐπιτύχωσι τούτων, εἰμὴ διὰ τῆς διὰ τῶν καταλλήλων ὀργάνων των καταδείξεως καὶ παραστάσεως τῶν ἀναγκῶν αὐτῶν καὶ τῆς πραγματικῆς καταστάσεώς των.

Συνιστῶν ὑμῖν, Κύριοι, τὸ σπουδαῖον τοῦ νομοσχεδίου τούτου, ἐξαιτοῦμαι τὴν ταχείαν συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισίν του.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 14 Ὀκτωβρ. 1853.

Ὁ ἐπὶ τοῦ Βασιλ. οἴκου καὶ τῶν Ἐξωτερικῶν σχέσεων Γ'πουργὸς
Α. ΠΑΪΚΟΣ.»

ΟΘΩΝ
ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐπιτρέπομεν εἰς τὸν Ἡμέτερον ἐπὶ τοῦ Βασιλ. Οἴκου καὶ τῶν Ἐξωτερικῶν σχέσεων ὑπουργὸν νὰ ὑποβάλῃ εἰς τὴν Βουλὴν τὸ ἐπόμενον νομοσχέδιον περὶ συστάσεως Πρεσβειῶν δυνάμει Βασ. Διατάγματος, ὅπου καὶ ὁσάκις τὰ συμφέροντα τοῦ Κράτους ἀπαιτήσωσι, καὶ ὑποστηρίζῃ αὐτὸ ὡς ἔχει κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 14 Ὀκτωβρίου 1853.

ΟΘΩΝ.

Α. ΠΑΪΚΟΣ.

(Πρακτ. Βουλῆς, Σύνοδος Γ'. Περίοδος Γ'. Τόμ. Α'.) 55.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1.

Ὅπου καὶ ὁσάκις τὰ συμφέροντα τοῦ Κράτους ἀπαιτήσωσι τὴν σύστασιν πρεσβειῶν, δύναται νὰ συστήσωσι δι' ἀναγκαίου Βασιλ. διατάγματος, καὶ νὰ ὁρισθῶσι δι' αὐτοῦ ὁ βαθμὸς καὶ αἱ ἀποδοχαὶ τοῦ πρέσβεως, ὡς καὶ ὁ ἀριθμὸς, ὁ βαθμὸς καὶ ὁ μισθὸς τῶν γραμματέων καὶ ἀκολούθων τῆς πρεσβείας.

Ἐμμίσθως δὲ δὲν δύνανται νὰ διορισθῶσι παρ' ἑκάστῃ πρεσβείᾳ, εἰμὴ ὁ ἀρχηγὸς αὐτῆς καὶ εἷς γραμματεὺς, ἐξαιρουμένης τῆς πρεσβείας τῆς Κωνσταντινουπόλεως, παρ' ᾗ ὑπάρχουν, ἐκτὸς τοῦ γραμματέως, εἰς ἀκόλουθος καὶ εἷς κλητὴρ (καβάσης) ἐμμισθοι ἀμφότεροι.

Ἀντὶ τοῦ ἀκολούθου δύναται νὰ διορισθῇ παρ' αὐτῇ, κατὰ τὰς ἀνάγκας τῆς ὑπηρεσίας, εἷς δεύτερος γραμματεὺς ἔμμισθος.

Ἄρθρ. 2.

Οἱ γραμματεῖς τῶν Πρεσβειῶν ἔχουν βαθμὸν ταμιακτάρχου πρώτης ἢ δευτέρας τάξεως, οἱ δὲ ἀκόλουθοι, βαθμὸν ὑπουργικοῦ ἀκολούθου.

Ἄρθρ. 3.

Οἱ ἄγαμοι ἔμμισθοι γραμματεῖς ἔχουν παρὰ τῷ ἀρχηγῷ αὐτῶν τὴν τράπεζαν καὶ τὴν κατοικίαν. Ὁσάκις δὲ παρά τινι πρεσβείᾳ δὲν ὑπάρχει ἄγαμος ἔμμισθος γραμματεὺς, ἢ ὁ ἀρχηγὸς αὐτῆς δὲν συγκατατίθεται νὰ χορηγῇ παρ' αὐτῷ τὴν τράπεζαν καὶ τὴν κατοικίαν τῷ γραμματεῖ, ἐκπίπτεται ἐκ τῶν ἀποδοχῶν αὐτοῦ διὰ Βασιλ. διατάγματος.

Ἄρθρ. 4.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Ἀπορηναμένης δὲ τῆς Βουλῆς περὶ τῆς ἀμέσου ἐπιψηφίσεως τοῦ νομοσχεδίου διὰ τὸ κατεπείγον αὐτοῦ, ἐγένετο ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ψηφοφορία κατ' ἀναμάστικον κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Ν. Ματθαῖον καὶ Κ. Λιμπερόπουλον, ἐξ ἧς συνῆχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὴν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 77.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἑξῆς ζητήματος.

«Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου περὶ συστάσεως πρεσβειῶν δυνάμει Β. διατάγματος, ναὶ ἢ ὄχι;»

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δημήτριος Ὀρεινός	. . N.	Χρ. Δημάδης	. . . . . N.
Λεωνίδ. Χρυσανθόπουλος	. .	Γρ. Βαλλιάνος	. . . . .
Γ. Λογιωτατίδης	. . . . N.	Θ. Ζαΐμης	. . . . . N.
Δημήτριος Γιαννούλης	. . N.	Χ. Θεοχαρόπουλος	. . . N.
Λεωνίδας Ἐμπειρίκος	. . . .	Ν. Πετμεζᾶς	. . . . . N.
Πέτρος Καμπάνης	. . . .	Πλ. Παπαδᾶκης	. . . . N.
Δημήτριος Τσόκρης	. . .	Γρηγόριος Κορριωτάκης	. N.
Ἀνδρέας Δαγόπουλος	. . .	Γεώργιος Πέρσωτης	. . . .
Γεώργιος Τσόκρης	. . .	Κωνσταντῖνος Νταγκὲς	. . N.
Γεώργιος Σκούρος	. . .	Ἰωάννης Βάχλας	. . . . N.
Σταῦρος Βλάχος	. . . . .	Ἀναγνώστης Π. Ἰωάννου	. N.
Δημήτριος Καλλιφρονᾶς	. N.	Βελ. Νικολαΐδης	. . . . N.
Ἀνδρέας Ἴσκος	. . . . N.	Πέτρος Ἀτλιγιάννης	. . . .
Δημήτριος Σκυλοδῆμος	. . .	Νικόλαος Μπαϋκούρας	. . N.
Θεόδωρος Ῥαλλᾶς	. . . .	Λάμπρος Ῥαλλῆς	. . . . N.
Κων. Γριβογεώργης	. . N.	Κωνστ. Λαμπαινόπουλος	. .
Τατόϊλος Μαυρομμάτης	. N.	Π. Κολοκοτρώνης	. . . . N.
Δ. Πετροπουλάκης	. . . N.	Βρ. Ἀντίπας	. . . . . N.
Π. Τσιννετάκης	. . . .	Νικόλαος Δελιγιάννης	. .
Βασίλειος Σκελετσιώτης	. .	Εὐστ. Οἰκονομόπουλος	. . N.
Ἀναγνώστης Παπαθανασίου	N.	Γεώργιος Πανοπριφτόπουλος	.
Ἐλευθερ. Καλογερᾶς	. . .	Γεώρ. Παπασπυρόπουλος	. .
Ἰω. Εὐγενίδης	. . . . . N.	Ἐμ. Καραμήτος	. . . . .
Ἀνδρέας Πέπας	. . . .	Νικόλ. Ματθαίου	. . . . N.
Σταμάτιος Μήτσας	. . . .	Ἀναγν. Κοντάκης	. . . . N.
Γεώργιος Πελῆς	. . . .	Σ. Κοπανίτσας	. . . . N.
Δημήτριος Ζῶτος	. . . .	Ἀναστ. Κορριωτάκης	. . N.
Γεώργιος Ἰω. Γιαλδάκης	. N.	Ἐμ. Μελετόπουλος	. . . N.
Μιχαὴλ Σιαΐνης	. . . . N.	Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς	. . N.
Ἀλέξανδρος Βιλαΐτης	. . . N.	Παναγιώτης Λαζαρὰς	. . .
Στέφ. Σταφυλόπουλος	. . N.	Σταύρος Μαυροδῆμος	. . .
Ἀνδρέας Λύγερινός	. . . N.	Λάμπρος Κύμπιδης	. . N.
Ἰωάννης Κλίμακας	. . . .	Ἄλκης Δωΐλας	. . . . . N.
Ἀναγνώστης Δημητρίου	. N.	Θεόδωρος Πετρινός	. . . N.
Π. Ζάνος	. . . . .	Κωνσταντῖνος Μανέτας	. .

Παναγιώτης Βάρβογλης	N.	Περικλῆς Καλαμογδάρτης	N.
Δημήτριος Γ. Φιλάρετος		Σιδέρης Πράτσικας	
Ἀναγ. Δεδόπουλος	N.	Παν. Πατρινὸς	
Νικόλαος Μπούτουνας	N.	Κωνστ. Σκουρλέτης	N.
Δημήτριος Σακελλαριάδης	N.	Ἀνάργ. Χ. Ἀναργύρου	
Γεώργιος Γουλιμὴς	N.	Νικόλαος Χ. Ἀναργύρου	N.
Ἀλέξανδρος Κουμουνδουράκης	N.	Ἀναγνώστης Τατόπουλος	N.
Χρῆστος Οἰκονομίδης	N.	Κωνς. Δαρειώτης	N.
Κωνστ. Λιμπερόπουλος	N.	Ἰω. Γεωργάρας	
Ἐμ. Μοδινὸς	N.	Γ. Νικολάου	
Ἰωάννης Προβιλέγιος		Ἀνδρέας Μάμουκας	N.
Δημ. Δημητρακόπουλος		Ζαννὴς Μαραγκός	N.
Γεώργ. Κάνδυας	N.	Μιχαὴλ Σολομός	
Φραγκίσκος Μαῦρος	N.	Εὐστράτιος Παρίσης	N.
Ἰωάννης Φαρμάκης	N.	Ἰωάννης Σαγρέδος	
Α. Παπαδημητριάδης		Δημήτριος Δρόσος	
Ν. Σισμάνης		Δημήτρ. Πολυχρονόπουλος	
Κωνστ. Ἄζελὸς		Κυριάκος Μονηρόπουλος	
Χρῆστ. Στ. Ἀντωνόπουλος		Ἀναγνώς. Παπατσώρης	N.
Γ. Μαδεμοχωρίτης	N.	Γεώργιος Ι. Στάϊκος	N.
Κ. Χριστοδούλου		Ἀθανάσιος Καστανᾶς	
Νικόλ. Πιεράκος	N.	Α. Κιζάννης	N.
Γρηγ. Πατριαρχέας		Ἰωάννης Δαμιανὸς	N.
Σταυριανὸς Καπετανάκης		Λάζαρος Α. Γιουρδὴς	N.
Δημ. Πικουλάκης		Ἰωάννης Γ. Κριεζὴς	N.
Χαραλ. Χριστόπουλος	N.	Πέτρος Χ. Πέτρου	N.
Ζ. Α. Ζαρειφόπουλος		Κ. Δυοβουνιώτης	
Νικόλαος Μασχούλας	N.	Μ. Χουρμούζης	N.
Γεώργιος Α. Ράλλης		Κ. Τσουκαλᾶς	N.
Νάκος Πανουριᾶς	N.	Δημήτριος Μητσάκης	N.
Παπακώνστας Τσαμάλας		Γεώργιος Ἀποστολίδης	N.
Κωνς. Βλάχος		Χρῆστος Κικίδης	N.

Ἀνεγνώσθησαν οὕτω τὰ ἄρθρα 1, 2, 3 καὶ 4 τοῦ νομοσχεδίου, τὰ ὁποῖα, μηδεμιᾶς ὑπαρχούσης παρατηρήσεως, ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως.

Ἐγκριθέντος δὲ καὶ τοῦ τύπου τῆς ἐκτελίσεως, ἐγένετο καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ὁμοίᾳ τῇ ἀνωτέρω ψηφοφορίᾳ ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν, ἐξ ἧς συνήχθη κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ προηγηθέντι, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη καὶ τὸ σύνολον παμψηφεὶ διὰ ψήφων ἑπίσης 77. Ἔχει δ' οὕτως·

ΟΘΩΝ κλπ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1. Ὅπου καὶ ὁσάκις τὰ συμφέροντα τοῦ Κράτους ἀπαιτήσωσι τὴν σύστασιν πρεσβειῶν, δύνανται νὰ συστηθῶσι δυνάμει Β. διατάγματος καὶ ὁριαθῶσι δι' αὐτοῦ ὁ βαθμὸς καὶ αἱ ἀποδοχαὶ τοῦ Πρέσβεως, ὡς καὶ ὁ ἀριθμὸς, ὁ βαθμὸς καὶ ὁ μισθὸς τῶν γραμματέων καὶ ἀκολούθων τῆς πρεσβείας.

Ἐμμίσθως δὲ δὲν δύνανται νὰ διορισθῶσι παρ' ἑκάστῃ πρεσβείᾳ, εἰμὴ ὁ ἀρχηγὸς αὐτῆς καὶ εἷς γραμματεὺς, ἐξαιρουμένης τῆς πρεσβείας τῆς Κωνσταντινουπόλεως, παρ' ᾗ ὑπάρχουν, ἐκτὸς τοῦ γραμματέως, εἷς ἀκόλουθος καὶ εἷς κλητὴρ (καβάσης) ἐμμισθοι ἀμφότεροι.

Ἀντὶ τοῦ ἀκολούθου δύναται νὰ διορισθῇ παρ' αὐτῇ, κατὰ τὰς ἀνάγκας τῆς ὑπηρεσίας, εἷς δεύτερος γραμματεὺς ἐμμισθος.

Ἄρθρ. 2. Οἱ γραμματεῖς τῶν πρεσβειῶν ἔχουν βαθμὸν τμηματάρχου πρώτης ἢ δευτέρας τάξεως, οἱ δὲ ἀκόλουθοι, βαθμὸν ὑπουργικοῦ ἀκολούθου.

Ἄρθρ. 3. Οἱ ἄγαμοι ἐμμισθοι γραμματεῖς ἔχουν παρὰ τῷ ἀρχηγῷ αὐτῶν τὴν τράπεζαν καὶ τὴν κατοικίαν. Ὁσάκις δὲ παρά τινι πρεσβείᾳ δὲν ὑπάρχει ἄγαμος ἐμμισθος γραμματεὺς, ἢ ὁ ἀρχηγὸς αὐτῆς δὲν συγκατατίθεται νὰ χορηγῇ παρ' αὐτῷ τὴν τράπεζαν καὶ τὴν κατοικίαν τῷ γραμματεῖ, ἐκπίπτεται ἐκ τῶν ἀποδοχῶν αὐτοῦ ποσὸν ἀνάλογον προσδιοριζόμενον διὰ Β. διατάγματος.

Ἄρθρ. 4. Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Παρελθὼν ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς, ἀνέγνω νομοσχέδιον περὶ τροποποιήσεως τοῦ καταστατικοῦ τῆς ἐθνικῆς τραπέζης, καὶ ἔκθεσιν ἐπ' αὐτοῦ, ἔχοντα οὕτω·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

Κύριοι!

«Θεωρήσασα κατάλληλον καὶ συμφερώτερον ἡ Κυβέρνησις τὸ νὰ ἔλθῃ μετὰ τῆς ἐθνικῆς τραπέζης κατὰ προτίμησιν εἰς διαπραγματεύσεις καὶ συμφωνίας περὶ τῆς χορηγήσεως τῶν ἀναγκαίων ποσῶν, τὰ ὁποῖα αἱ ἀνάγκαι τοῦ Κράτους ἤθελον ἀπαιτήσει ἀπέναντι τοῦ ἐγκριθέντος δανείου κατὰ τὸν ἀπὸ

ἐκδοθέντα νόμον, ἐσκέφθη καλὸν νὰ προσκαλέσῃ ἐπὶ τούτῳ τὰς ἀναγκαίας παρατηρήσεις αὐτῆς.

Ὑποβληθέντος ἑπομένως τοῦ ζητήματος παρὰ τοῦ διοικητοῦ τῆς Τραπέζης μετὰ τὴν γνωμοδότησιν τοῦ Γενικοῦ Συμβουλίου εἰς τὴν συγκαλεσθεῖσαν συνέλευσιν τῶν μετόχων, παρεσχέθη προθύμως παρ' αὐτῆς ἡ διευκόλυνσις τοῦ δανείου, καθ' ὃ ὠφελουμένης τῆς Τραπέζης ἐκ τῶν τοιούτων πρὸς τὴν Κυβέρνησιν πιστώσεων, ὡς ἐκ τῶν προηγουμένων ἐπιδείχθη. Ἀλλ' ἐπειδὴ παρετηρήθη, ὅτι ὑπάρχουν διατάξεις τινὲς τοῦ ἀπὸ 7 Ἰουλίου 1843 νόμου, κωλύουσαι τὴν πραγματοποίησιν τοῦ δανείου τούτου, ἐπρέπεν νὰ ἐπενεχθῶσιν αἱ ἀνήκουσαι τροποποιήσεις. Προελθόντες ὡς ἐκ τούτου εἰς τὴν κατασκευὴν τοῦ ἀπαιτουμένου νομοσχεδίου, λαμβάνομεν τὴν τιμὴν νὰ σᾶς παρουσιάσωμεν αὐτὸ κατὰ διαταγὴν τοῦ Βασιλέως, ἐπιστρέφοντες τὰς ἐξῆς διασαφήσεις.

1. Κατὰ τὸ ἄρθ. 2 τοῦ εἰρημένου ἀπὸ 7 Ἰουλίου 1843 νόμου, τὸ πρὸς χορήγησιν ἐνυποθήκων δανείων ποσὸν προσδιορίζεται κατ' ἀνώτατον ὅρον εἰς τὰ τρία τέταρτα τοῦ ὁλικοῦ χρηματικοῦ κεφαλαίου τῆς Τραπέζης. Ἐπειδὴ ὅμως τὸ ποσὸν τοῦτο συνεπληρώθη πρὸ πολλοῦ χρόνου, ἡ δὲ Τράπεζα δὲν δύναται κατὰ τὴν εἰρημένην διάταξιν νὰ διαθέσῃ πλέον τούτου, ἀναγκαίων παρίστανται τὸ νὰ ἐπιτραπῇ εἰς αὐτὴν ἡ ὑπέρβασις τοῦ τεθέντος ὅρου, καὶ τοιοῦτον σκοπὸν ἔχει τὸ ἄρθ. 1 τοῦ νομοσχεδίου, δι' οὗ ἐπιτρέπεται εἰς τὴν Τράπεζαν νὰ ὑπερβῇ τὰ τρία τέταρτα τοῦ μετοχικοῦ κεφαλαίου αὐτῆς, ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦ νὰ ὑπάρχῃ ἴσον ποσὸν τῆς ὑπερβάσεως, κατατεθειμένον ἐντόκως εἰς αὐτὴν ὑπὸ μακρᾶς προθεσμίας· καὶ τοῦτο, διὰ νὰ καλύπτηται τὸ δι' ἐνυποθήκων δάνεια ληξιπρόθεσμον ποσὸν ἐξ ὑποσιβῶν μακροπροθέσμων καταθέσεων, διότι ἡ τράπεζα δὲν δύναται νὰ μεταχειρισθῇ πρὸς τοῦτο τὰ ἄλλα κεφάλαιά της, ἅτινα εἶναι προωρισμένα διὰ τὰς προεξοφλήσεις της πρὸς ἐξασφάλισιν καὶ ἄνετον ἐξόφλησιν τῶν τραπεζικῶν γραμματίων καὶ τοῦ ἄλλου εἰς ἐμφάνισιν ἀπαιτητοῦ παθητικοῦ της, ἐγγυήσεις, ἅτινες σήμερον ἀφθόνως μὲν παρέχει, ἀλλ' αἱ ὁποῖαι οὐχ ἧττον εἶσι λυσιτελεῖς εἰς τὸ ἐθνικὸν τοῦτο κατάστημα, διότι δι' αὐτῶν ἐκτήσατο τὴν ἐδραίαν πίστιν καὶ ὑπόληψιν, τὴν ὁποίαν δικαίως σήμερον ἀπολαμβάνει.

2. Αἱ ἐργασίαι τῆς Τραπέζης περιορίζονται εἰς τὰς ἐν τῷ ἄρθ. 1 τοῦ ἀνωτέρω νόμου ἐνδιαλαμβανομένας ἐργασίας· ἀλλ' ἐπειδὴ μετὰ ταῦτα δὲν προβλέπεται καὶ τὸ τοιοῦτον πρὸς τὴν Κυβέρνησιν δάνειον ἐπὶ ἐνεχύρασει τῶν μετοχῶν της, καὶ ἐπειδὴ εὑρέθη αὐτὴ εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ λάβῃ δάνεια παρὰ τῆς Τραπέζης,

ἐπροκαλέσθη πάντοτε εἰδικὴς περὶ τούτου νόμος· διὰ τὸν λόγον αὐτὸν ἐτέθη ἐν τῷ ἄρθ. 2 τοῦ νομοσχεδίου ἡ διάταξις τοῦ, νὰ δύναται ἡ Τράπεζα νὰ δανείζῃ τὸ ἀνῆκόν της εἰς ἐνεχυριάσεις πρὸς μεταχῶν της, λογιζομένων ἀνὰ χιλίας δραχμάς.

Ἐκθέσαντες τοὺς κυριωτέρους λόγους καὶ τὸν σκοπὸν τοῦ εἰρημένου νομοσχεδίου, δὲν ἀμφιβάλλομεν ὅτι ὡς τοιοῦτον θέλει τύχει τῆς πλήρους ἐπιψηφίσεώς σας, ἣν μετὰ τῆς ταχείας αὐτοῦ συζητήσεως, ὡς κατεπείγοντος, ἐπικαλούμεθα παρ' ὑμῶν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 14 Ὀκτωβρίου 1853.

Ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργὸς
ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΜΒΡΟΣΙΑΔΗΣ.

ΟΘΩΝ κ τ λ.

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον θέλει εἰσαχθῇ ὅπως ἔχει εἰς τὴν Βουλὴν ὑπὸ τοῦ ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργοῦ καὶ ὑποστηριχθῇ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 14 Ὀκτωβρίου 1853.

ΟΘΩΝ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΜΒΡΟΣΙΑΔΗΣ.

Ἀφορισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1. Τὰ παρὰ τῆς ἐθνικῆς Τραπέζης χορηγούμενα ἐνυπόθηκα δάνεια δύνανται νὰ ὑπερβαίνωσι τὰ τρία τέταρτα τοῦ μετοχικοῦ κεφαλαίου αὐτῆς, ἐὰν ἔχωσι τὴν ὑπερβάσει ταύτην ποσὸν ὑπάρχη κατατεθειμένον ἐντόκως εἰς τὴν Τράπεζαν ὑπὸ μακρὰν προθεσμίαν.

Ἄρθρ. 2. Ἡ ἐθνικὴ Τράπεζα δύναται νὰ δανείζῃ τὸ ἀνῆκόν της ἐπὶ ἐνεχυριάσει τῶν μετοχῶν αὐτοῦ, ὧν ἑκάστη λογίζεται πρὸς δραχμὰς χιλίας.

Ἄρθρ. 3. Αἱ ἀνταποκρινόμεναι εἰς τὸν παρόντα διατάξεις τοῦ ἀπὸ 7 Ἰουλίου 1843 νόμου ἀκυροῦνται.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἡ δὲ Βουλὴ διορίσασα καὶ τὸ ἀνωτέρω νομοσχέδιον ὡς κατεπείγον, προέβη ἀμέσως εἰς τὴν συζήτησιν αὐτοῦ, ἐπὶ τῆς ἐργῆς τοῦ ἀποίου γενομένης ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τοὺς ψηφολέκτας Γ. Γουλιμῆ καὶ Α. Παπαβασιλείου, συνεχῶς, κατὰ τὰ ἐκ τῶν προταχθέντων τῆς ψηφοφορίας πρωτοκόλλων, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὴν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 76.

Πρωτάκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἕξης ζητήματος.

«Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν ἀρχὴν τοῦ περὶ τροποποιήσεως τοῦ καταστατικοῦ τῆς ἐθνικῆς Τραπέζης νομοσχεδίου, ναὶ ἢ ὄχι;»

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δημήτρ. Ὀρεινός . . . . N.	Π. Ζάνος . . . . .
Λεωνίδ. Χρυσανθόπουλος . N.	Χρ. Δεμάθας . . . . . N.
Γ. Λογιωτατίδης . . . N.	Γρ. Βαλλιάνος . . . . .
Δημήτριος Γιαννούλης . . N.	Θ. Ζαΐμης . . . . . N.
Λεωνίδας Ἐμπειρίκος . . .	Χ. Θεοχαρόπουλος . . . N.
Πέτρος Καμπάνης	Ν. Πετμεζᾶς . . . . .
Δημήτριος Τσόκρης . . .	Ἠλίας Παπαδαῖος . . . .
Ἀνδρέας Δανόπουλος . . .	Γρηγόριος Κορφιωτάκης . . N.
Γεώργ. Τσόκρης . . . . N.	Γεώργιος Περωτής . . . .
Γεώργιος Σκοῦφος . . .	Κωνσταντῖνος Νταγρές . . N.
Σταῦρος Βλάχος	Ἰωάννης Βάχλας . . . . N.
Δημήτριος Καλλιφρονᾶς . . N.	Ἀναγνώστ. Π. Ἰωάννου . . .
Ἀνδρέας Ἴσκος	Βελισ. Νικολαΐδης . . . N.
Δημήτριος Σκυλοδῆμος . . .	Πέτρος Δελιγιάννης . . .
Θεόδωρος Γρίβας	Νικόλαος Μπούκουρας . . N.
Κωνστ. Γριβογεώργης . . N.	Λάμπρος Ῥοΐλός . . . . .
Τ. Μαυρομιμάτης . . . . N.	Κωνστ. Λαμπρινόπουλος . .
Δ. Πετροπουλάκης	Π. Κολποδῖνος . . . . . N.
Π. Τσαννετάκης	Ἐμ. Ἀντίπας . . . . . N.
Βασίλειος Σκαλτσοδῆμος . .	Νικόλαος Δελιγιάννης . .
Ἀναγνώστης Παπαθανασίου. N.	Εὐστ. Οἰκονομόπουλος . . N.
Ἐλευθέριος Καλογερᾶς . . .	Γεώργ. Πανοπριφτόπουλος .
Ἰω. Εὐγενίδης . . . . . N.	Γεώργ. Παπασπυρόπουλος .
Ἀνδρέας Πέπας . . . . N.	Ἐμ. Καραμάνος . . . . .
Σταμάτιος Μήτσας	Νικόλ. Ματθαίου . . . . .
Γ. Βελῆς . . . . . N.	Ἀναγνώστ. Κοντάκης . . N.
Δημήτριος Ζῶτος . . . . N.	Σ. Κοπανίτσας . . . . N.
Γεώργιος Ἰω. Γιολδάσης . .	Ἀναστ. Κορφιωτάκης . . N.
Μιχαὴλ Σισίνης	Ἐμ. Μελετόπουλος . . . N.
Ἀλέξανδρος Βιλαέτης	Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς . .
Στέφ. Στεφανόπουλος . . N.	Παναγιώτης Λαζαρὶς . . .
Ἀνδρέας Λύγερινός . . . N.	Στάμος Μαυροδῆμος . . .
Ἰωάννης Κλίμακας	Λάμπρος Εὐμολπίδης . . .
Α. Δημητρίου . . . . . N.	Ἠλίας Δωΐλας . . . . . N.

Θεόδωρος Πετρινός	Κωνς. Βλάμης . . . . .
Κωνστ. Μανέτας	Περικλῆς Καλαμογδάρτης . N.
Π. Βάρβογλης . . . . . N.	Σιδέρης Πράτσικας . . . N.
Δημήτριος Γ. Φιλάρετος . N.	Παν. Πατρινός . . . . .
Ἀναγν. Δεδόπουλος . . . N.	Κωνστ. Σκουρλέτης . . . N.
Νικόλαος Μπούτουνας . . N.	Ἀνάργυρος Χ. Ἀναργύρου . .
Δημήτριος Σακελλαριάδης . .	Νικόλαος Χ. Ἀναργύρου . . N.
Γεώργιος Γουλιμῆς . . N.	Ἀναγνώστ. Τατόπουλος . N.
Ἀλ. Κουμουνδουράκης . . N.	Κωνσταντ. Δαρειώτης . . N
Χρῆστος Οἰκονομίδης . .	Ἰω. Γεωργάρας . . . . . N.
Κωνστ. Λιμπερόπουλος . N.	Γ. Νικολάου . . . . . N.
Ἐμ. Μοδινός. . . . . N.	Ἀνδρέας Μάμουκας . . . N.
Ἰωάννης Προβιλέγιος . . N.	Ζαννὴς Μαραγκός . . . N.
Δ. Δημητρακόπουλος . . .	Μιχαὴλ Σολομός . . . . .
Γεώργ. Κάνδυας . . . . N.	Εὐστράτιος Παρίσης . . . N.
Φραγκίσκος Μαῦρος . . . N.	Ἰωάννης Σαγρέδος . . . .
Ἰωάννης Φαρμάκης . . . N.	Δημήτριος Δρόσος . . . N.
Α. Παπαδημητριάδης . . .	Δημήτριος Πολυχρονόπουλος N.
Ν. Σισμάνης . . . . . N.	Κυριάκος Πονηρόπουλος . .
Κωνστ. Ἄξελός . . . . N.	Ἀναγν. Παπατσώρης . . N.
Χρῆστος Στ. Ἀντωνόπουλος .	Γεώργ. Ι. Στάϊκος . . . .
Γ. Μαθεμοχωρίτης . . . N.	Ἀθανάσιος Καστανᾶς . . .
Κίμων Χριστοβούλου . . .	Α. Κιζάνης . . . . . N.
Νικόλ. Πιεράκος . . . . N.	Ἰωάννης Δαμιανός . . . N.
Γρηγ. Πατριαρχέας . . . N.	Λάζαρος Α. Γιουρδὴς . . .
Σταυρ. Καπετανάκης . . N.	Ι. Γ. Κριεζῆς . . . . . N.
Δημ. Πικουλάκης	Π. Χ. Πέτρου . . . . . N.
Χαράλ. Χριστόπουλος . . N.	Κ. Δυοβουνιώτης . . . . .
Ζ. Α. Ζαρειφόπουλος . . .	Μ. Χουρμούζης . . . . N.
Νικόλ. Μοσχούλας . . . N.	Κ. Τσουκαλᾶς . . . . . N.
Γεώργιος Α. Ράλλης	Δημήτριος Μητσάκης . . N.
Νάκος Πανουριᾶς . . . N.	Γεώργιος Ἀποστολίδης . .
Παπακώνστας Τσαμάλας . N.	Χρῆστος Κικίδης . . . . N.

Ἀναγνωσθέντα δὲ καὶ τὰ ἄρθρα 1 2 καὶ 3 τοῦ νομοσχεδίου, ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἕκαστον ἀναστάσεως.

Μετὰ ταῦτα γενομένης καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ψηφοφορίας ὁμοίας τῇ ἀνωτέρω, ὑπὸ τῶν αὐτῶν ἐπιτηρηθείσης ψηφολεκτῶν, συνήχθη κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ προηγηθέντι, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὸ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 76. Ἔχει δ' οὕτως·

ΟΘΩΝ κτλ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.»

Ἄρθρ. 1. Τὰ παρὰ τῆς ἐθνικῆς τραπέζης χορηγούμενα ἐνυπόθηκα δάνεια δύναται νὰ ὑπερβῶσι τὰ τρία τέταρτα τοῦ μετοχικοῦ κεφαλαίου αὐτῆς, ἐὰν ἴσον τῇ ὑπερβάσει παύσῃ ποσὸν ὑπάρχῃ καταπεθησόμενον ἐντόκως εἰς τὴν Τράπεζαν ὑπὸ μακρὰν προθεσμίαν.

Ἄρθρ. 2. Ἡ ἐθνικὴ Τράπεζα δύναται νὰ δανείζῃ τὸ Δημόσιον ἐπὶ ἐνεχυριάσει τῶν μετοχῶν αὐτοῦ, ὧν ἑκάστη λογίζεται πρὸς δραχμὰς χιλίας.

Ἄρθρ. 3. Αἱ ἀντιβαίνουσαι εἰς τὸν παρόντα διατάξεις τοῦ ἀπὸ 7 Ἰουλίου 1843 νόμου ἀκυροῦνται.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Μετὰ ταῦτα ἀναγνωσθέντα διὰ τὸ καταπεῖγον τὰ πρακτικὰ ἐνεκρίθησαν καὶ ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ὁ πρόεδρος — ΕΥΣΤ. Μ. ΠΑΠΑΔΗΣ

Οἱ γραμματεῖς — Π. Κολοκοτρώνης

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΙΗ΄.

Τῆς 15 Ὀκτωβρίου 1853.

Συνελθόντων περὶ τὴν ἑνδεκάτην τῶν κυρίων βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Παρελθὼν ὁ ἐπὶ τῶν δημοσίων ἔργων ὑπουργὸς, ἀνέγνω νομοσχέδιον περὶ ἐξορύξεως τοῦ πορθμοῦ τοῦ Εὐρίπου, καὶ ἐκθεσιν ἐπ' αὐτοῦ ἔχοντα οὕτω·

Ἡβῶ κὺμ Βουλῇ.

Κύριοι!

«Ἐκ τῶν σημαντικωτέρων ἔργων, τοῦ ὁποίου τὴν ἐκτέλεσιν ἀπῄτησαν πάντοτε τὰ ἐνώμενα συμφέροντα καὶ αἱ ἀνάγκαι τῆς ναυτιλίας καὶ τοῦ ἐμπορίου μας, καὶ διὰ τὸ ὁποῖον πρὸ ὀλίγου ἐργασίαι καὶ προσπάθειαι κατεβλήθησαν παρὰ τῆς Κυβερνήσεως,

εἶναι ἡ ἐξόρυξις τοῦ πορθμοῦ τοῦ Εὐρίπου. Περὶ τούτου τὸ ὑπουργεῖον, μετὰ τὰς γενομένας τεχνικὰς ἐρεύνας καὶ τὴν σύνταξιν τοῦ ἀπαιτουμένου σχεδίου καὶ προϋπολογισμοῦ, εἶχε προκαλέσει ἐπὶ τῶν προκατόχων μας τὸ ἀπὸ 1 Μαΐου 1846 Β. διάταγμα, δυνάμει τοῦ ὁποίου ἐπετρέπετο εἰς τὸν δῆμον Χαλκίδος νὰ εἰσπράττῃ ἐπὶ 26 ἔτη τὰ ἐν αὐτῷ ὁριζόμενα πορθμεῖα καὶ δίοδια, καὶ δι' αὐτῶν νὰ ἐνεργήσῃ τὴν ἐξόρυξιν τοῦ πορθμοῦ καὶ τὴν κατασκευὴν τῆς ἐπ' αὐτοῦ κινητῆς γεφύρας, συμφώνων μετ' ἐργολάβων ἢ ἑταιριῶν περὶ τῆς παραχωρήσεως εἰς αὐτὰς ὅλων ἢ μέρους τῶν ἀνωτέρω δικαιωμάτων. Βραδύτερον δὲ μὴ ἐνεργηθέντος τινὸς παρὰ τοῦ δήμου ἕνεκα τῆς ἀνεψείας καὶ τῶν ἄλλων μέσων, ἅπερ ἠδύναντο νὰ διαθέσῃ πρὸς ἐκτέλεσιν τοσούτου σημαντικοῦ ἔργου, εἶχον γίνει διαπραγματεύσεις μετὰ τῆς μὴ πραγματοποιηθείσης ἑταιρίας τῶν ἑλληνικῶν ἀτμοπλοίων, αἱ ὁποῖαι ὅμως δὲν παρήγαγον οὐδὲν ἄλλο κανὲν ἀποτέλεσμα, καὶ οὕτω τὸ ἐπωφελὲς τοῦτο ἔργον μένει εἰσέτι ἀνεκτέλεστον, ἡ δὲ ναυτιλία καὶ τὸ ἐμπόριον στεροῦνται τῶν βεβαίων ὠφελειῶν, ἃς ἐκ τούτου θέλουν ἔχει.

Αἱ ὠφέλειαι αὗται εἶναι ἀναντίρρητοι. Καὶ στηριζόμενος μὲν τὰς εἰς πολλὰ εὐλογοφανῆ διδόμενα, δύναται νὰ βεβαιώσῃ ἐνδιαφερομένην εἰς τὰς ἐκτελέσεις τοῦ ἔργου ἅπασαν σχεδὸν τὴν ἐμπορικὴν ναυτιλίαν τῆς μεσογείου ὡς ἐκ τῶν εὐκολιῶν, ἃς ὁ διάπλους θέλει τῇ παρέχει· τὰ δὲ ἔσπανον αὐτῆς καὶ τὰς ἐπιχειρήσεις δύναται νὰ ὑπολογίσῃ γαυβάλων ὑπ' ὄψιν, ὅτι τοὐλάχιστον ἑλληνικὰ μὲν 1500 πλοῖα, ξένα δὲ 6.000 περίπου διαφόρων σημαιῶν διαβαίνουν ἐτησίως διὰ τῶν Δαρδανελλίων, προερχόμενα τὰ μὲν διὰ Κωνσταντινουπόλεως, τὰ δὲ διὰ τὴν Μαύρην θάλασσαν, ἀφ' ὅπου ἐπιστρέφουν τὰ πλεῖστα πάλιν δι' Εὐρώπην. Χωρὶς δὲ ν' ἀκουρεύσωμεν ἢ νὰ παραδεχθῶμεν ἐντελῶς τὴν ἀρκετὰ πιθανολογουμένην ταύτην ἰδέαν, περιοριζόντες μόνον, διὰ νὰ εἴμεθα ἔτι ἀκριβέστεροι εἰς τοὺς ὑπολογισμούς μας, τὰς ἐκ τῆς διευρύξεως τοῦ πορθμοῦ ὠφελείας εἰς μόνα τὰ περιπλέοντα τοὺς κόλπους τῆς Ἐρετρίας, τῆς Ἀταλάντης, τὰς λιμένας τοῦ Βόλου καὶ ἐν γένει τὰ παράλια τῆς ἀνατολικῆς Ἑλλάδος, τῆς Θεσσαλίας καὶ τῆς Μακεδονίας, τὰ ὁποῖα ἀναγκαίως νὰ κάμνουν σήμερον τὸν κύκλον τῆς Εὐβοίας διὰ τοῦ Καφηρέως, χάνουν πολὺ μέρος τοῦ πλεονεκτήματος των, διὰ νὰ φθάσουν εἰς τὸν προορισμόν των, μ' ὄχι μικρὸν κίνδυνον καὶ ζημίας, πάλιν εὑρίσκομεν ὅτι αἱ ὠφέλειαι θέλουν εἶσθαι μεγάλαι· ὥστε καθ' ὁποιανδήποτε ὑποθεσιν καὶ ἂν ἐξετασθῇ τὸ ἔργον, εἶναι ἀναντίρ-

ρήτως ὠφέλιμον, καὶ τούτου ἕνεκα δὲν ἔλλειψεν ἡ Κυβέρνησις νὰ ἔχῃ αὐτὸ πάντοτε ὑπ' ὄψιν.

Ἐὰν δὲ αἱ προσπάθειαι καὶ αἱ εἰδικαὶ ὁροντίδες, ἃς ἐπὶ τούτῳ κατέβαλεν, ὡς εἴρηται, δὲν ἐπέφερον τὸ προσδοκώμενον ἀποτέλεσμα, τοῦτο βεβαίως πρέπει ν' ἀποδοθῇ εἰς τὰς δυσχερείας τῶν πολιτικῶν περιστάσεων καὶ τοὺς ἐκ τούτων περισπασμούς, ἴσως δὲ καὶ εἰς τὴν μὴ εἰσέτι παρ' ἡμῖν ἀνάπτυξιν τοῦ πνεύματος τοῦ συνεταιρισμοῦ, ἐφαρμοζομένου ἰδίως ἐπὶ βιομηχανικῶν, γεωργικῶν τεχνιτῶν καὶ ἄλλων τοιούτων ἐπιχειρήσεων, ἐνασχολουσῶν ἐπὶ τοῦ παρόντος εἰς ἀνώτατον βαθμὸν τὴν ἐσπερίαν Εὐρώπην. Καὶ ὅτι μὲν ἡ περὶ ἧς πρόκειται ἐπιχείρησις εἶναι ἐπωφελὴς, οὐδεὶς ἐκ τῶν μελετησάντων τὰ κατ' αὐτὴν δύναται ν' ἀμφιβάλλῃ. Ἐπειδὴ ὅμως ὁ βαθμὸς τῶν ὠφελειῶν ἐξαρτᾶται ἀπὸ ἀμφιβόλους τινὰς περιστάσεις, ὡς εἶναι π. χ. τὰ τῆς ποιότητος τοῦ πυθμένος τῆς ἀνασκαφησομένης διώρυγος καὶ τὸ ἀβέβαιον ἂν μετὰ τὴν ἄνοιξιν τοῦ πορθμοῦ τὰ εἰς Κωνσταντινούπολιν διευθυνόμενα καὶ ὑπὸ τῶν βορείων ἀνέμων ἀπέναντι τοῦ Καφηρέως ἐμποδιζόμενα ἐμπορικὰ πλοῖα θέλουν ἀπαφασίζει νὰ εἰσπλέωσι τοὺς κόλπους τῆς Εὐβοίας· διὰ ταῦτα οὐδόλως πρέπει νὰ θαυμάζωμεν, ἐὰν δὲν συνέστη μέχρι τοῦδε ἑταιρία πρὸς ἐπιχείρησιν τοῦ ἔργου. Ἐκτὸς δὲ τούτου, ἡ ἐπιχείρησις καθίσταται πολὺ δύσκολος καὶ ἐπιζήμιος ἐνταὐτῷ διὰ τὸ ἔθνος, ἐὰν ἄλλος τις παρὰ τὴν Κυβέρνησιν ἀναλάβῃ αὐτὴν, διότι ἡ Κυβέρνησις ἔχουσα ἤδη εἰς τὴν διάθεσίν της τὰς πρὸς ἀνασκαφὴν τῆς διώρυγος καὶ κάθαρσιν τοῦ λιμένος ἀναγκαιούσας μηχανὰς, ἐργαλεῖα κλπ. δὲν θέλει εἶσθαι ἠναγκασμένη νὰ καταβάλῃ τὸ πρὸς ἀγορὰν αὐτῶν σημαντικὸν κεφάλαιον, τοῦ ὁποίου ὁ τόκος μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τοῦ ἔργου ἐπὶ ματαίῳ θέλει ἐπιβαρύνει κατὰ μέγα μέρος τὴν ἐπιχείρησιν, ἐνῷ πᾶς ἄλλος ἤθελε ταῦτα πάντα καταλογίσει καὶ ζητήσει δι' ἀναλόγων παραχωρήσεων νὰ ἐπιτύχῃ τὴν ἀπόσβεσίν των. Ἐκ τούτου ἕπεται ὅτι ἡ Κυβέρνησις, ἥτις δύναται δι' ἀσυγκρίτως ἐλάσσονος δαπάνης νὰ ἐκτελέσῃ τὸ προκείμενον ἔργον, πρέπει νὰ ἀναδεχθῇ αὐτὸ, τὰ δὲ χρηματικὰ μέσα, δι' ὧν αὕτη θέλει δυνηθῇ νὰ κατορθώσῃ τὸ ἔργον τοῦτο, θεωροῦμεν πρέπον νὰ πορισθῇ ἐκ τῆς αὐτῆς πηγῆς, ἐκ τῆς ὁποίας πορίζονται ὁλονὲν καὶ τὰ πρὸς κατασκευὴν τῶν λιμένων Πειραιῶς, Σύρου, Ἄνδρου, Τήνου, Πατρῶν, Ὀθωνοπόλεως καὶ Κατακώλου.

Μελετήσασα ἑπομένως ἡ Κυβέρνησις καὶ σπουδάσασα τὸ ἔργον διὰ μεταγενεστέρων εἰδικῶν ἐξετάσεων, ἐσχημάτισε τὰς

περὶ τῆς ἐκτελέσεως καὶ τῶν μέσων αὐτῆς πεποιθήσεις της κατὰ τὸ ὑποβαλλόμενον νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον παρουσιάζοντες πρὸς ὑμᾶς κατὰ διαταγὴν τοῦ Βασιλέως, συνοδεύομεν μὲ τὰς ἑξῆς διασαφήσεις.

Ἡ πρὸς κατασκευὴν τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 7 τοῦ νομοσχεδίου ἀναφερομένων ἔργων δαπάνη ὑπελογίσθη ὑπὸ διαφόρων μηχανικῶν ἡμεδαπῶν καὶ ἀλλοδαπῶν εἰς δραχ. 72,100 ἐπὶ τῇ ὑποθέσει, ὅτι τῆς ἐπὶ τοῦ πορθμοῦ γεφύρας τὸ μῆκος, ἤτοι τῆς πλευστῆς αὐτοῦ διώγυος τὸ πλάτος, θέλει εἶσθαι ἐκ πήχεων β. 12.

Ἡ ὑπολογισθεῖσα αὕτη δαπάνη τῶν δραχμῶν 72,100 ὑποδιαιρεῖται ὡς ἑρεξῆς.

1) Εἰς δαπάνην πρὸς κατασκευὴν τῆς κινητῆς γεφύρας, ὑπολογισθεῖσαν ὑπὸ τοῦ ποτε λοχαγοῦ τοῦ ἑλληνικοῦ μηχανικοῦ Δούφτ καὶ τοῦ μηχανικοῦ τῆς Γαλλίας Κ. Jauvage ἐκ . δραχ. 45,000.

2) Πρὸς κατασκευὴν τῆς ἑκατέρωθεν τῶν ἀκροτοίχων τῆς γεφύρας αἰμασίας ὑπελογίσθησαν ὑπὸ τῶν αὐτῶν . . . . . δραχ. 3,000.

3) Εἰς δαπάνην πρὸς καθαρισμὸν τοῦ πορθμοῦ, ὑπολογισθεῖσαν ὑπὸ τοῦ λοχαγοῦ Δούρτ εἰς τὸ ποσὸν τῶν δραχ. 48,500 ἐπὶ τῇ ὑποθέσει, ὅτι ὁ καθαρισμὸς θέλει ἐνεργηθῇ διὰ χειροκινήτου βορβοροφάγου ἀξίας 16,000 δραχ., ἐπὶ τούτῳ προσκτηθησομένης. Ἡ δαπάνη αὕτη περιορίζεται εἰς . . . . . δραχ. 15,000.

63,000,

μόνον, ἐνεργουμένου τοῦ καθαρισμοῦ διὰ τῆς ἀτμοκινήτου βορβοροφάγου.

4) Πρὸς ἐπισκευὴν τῶν ἐπὶ τοῦ νησιδίου ὑχυρωμάτων . . . . . δραχ. 2,500.

Ἄθροισμα	»	65,500.
Ἔξοδα ἐπιτασίας ἀπρόβλεπτα κλ. 10 1|0	»	6,600.
Τὸ ὅλον δραχ.		72,100.

Ἐὰν εἰς τὸ ποσὸν τοῦτο προστεθῇ ἡ πρὸς κατασκευὴν φάρων καὶ σημάτων, δι' ὧν θέλει ἐξασφαλισθῇ ὁ ἐντὸς τῶν κόλπων τῆς Εὐβοίας πλοῦς, ἀπαιτουμένη δαπάνη, ὡς καὶ ἡ ἀναγκαιοῦσα πρὸς καθαρισμὸν τοῦ μεσημβρινοῦ λιμένος τῆς Χαλκίδος, ἰδίως

δὲ κατὰ τὴν εἴσοδον αὐτοῦ ἀπέναντι τοῦ Βουρτζίου, τὸ σύνολον τῆς δαπάνης ἀναβιβάζεται εἰς δραχ. 120,000.

Σημειωτέον ὅτι ὁ ὑπολογισμὸς τῆς ἐπὶ 12 Β. πήχεων πλάτους ἀνοίξεως καὶ γεφυρώσεως τοῦ πορθμοῦ ἐγένετο εἰς ἐποχὴν καθ' ἣν ἡ χρῆσις τῶν ἀτμοπλοίων ἦτο περιωρισμένη.

Ἐπειδὴ δ' ἔκτοτε ἡ χρῆσις αὕτη ἐξετάθη καὶ θέλει ἔτι μᾶλλον ἐκταθῇ, προϊόντος τοῦ χρόνου, καὶ ἐπειδὴ τὸ εἶδος τοῦτο τῶν πλοίων ἀπαιτεῖ εὐρυχωρίαν ἀσυγκρίτως μεγαλειτέραν, ἡ Κυβέρνησις θέλει ἴσως εὑρεθῇ εἰς τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ ἐνεργήσῃ τὴν ἄνοιξιν τοῦ πορθμοῦ ἐπὶ 18 τοὐλάχιστον Β. πήχεων πλάτους, τὸ ὁποῖον ἀπαιτεῖται διὰ νὰ διαπλέωσιν ἀκωλύτως τοὺς κόλπους τῆς Κύβοιας ἀτμόπλοια μέχρις 100 ἱππων δυνάμεως. Ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει, καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι ἀνυπέρβλητα φυσικὰ ὑποβρύχια προσκόμματα δὲν θέλουν ἐμποδίσει τὴν πραγματοποίησιν τῆς προθέσεως ταύτης, ἡ αὔξησις τῆς δαπάνης θέλει καταστήσει ἀναγκαίαν τὴν ἐπὶ τούτῳ παράστασιν τῆς εἰσπράξεως τῶν ἐπιβαλλομένων φόρων· ἀλλὰ καὶ εἰς περίστασιν, καθ' ἣν ἡ ἄνοιξις τοῦ πορθμοῦ θέλειν ἀριστικῶς ἐνεργηθῇ ἐπὶ πλάτους 12 Β. πήχεων, ἡ ζημία θέλει εἶσθαι προσωρινή, διότι βεβαίως μετ' οὐ πολὺ τὰ δι' ἑλκοντος προσχοῦ κινούμενα ἀτμόπλοια θέλουν ἀποκλειστικῶς εἶσθαι εἰς χρῆσιν.

Οἱ πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου προβλεπόμενοι φόροι πρόκειται νὰ ἐπιβληθῶσιν ἐπὶ τῶν ἐπαρχιῶν, αἵτινες ἰδίως θέλουν ἀπολαμβάνει τὰς ἐξ αὐτοῦ ὠφελείας· τοιαῦται δὲ εἶσι κατὰ πρῶτον αἱ ἐπαρχίαι, αἱ ἔχουσαι κέντρον ἐμπορίου εἰσαγωγῆς καὶ ἐξαγωγῆς τὴν Χαλκίδα καὶ κατὰ δεύτερον τὴν Λαμίαν. Οἱ φόροι οὗτοι συνεδυάσθησαν πρὸς τὸ τελωνιακὸν δικαίωμα, εἰς τρόπον ὥστε εἰς ἁπάσας τὰς ἐνδεχομένας περιπτώσεις νὰ ἔχωσι πρὸς αὐτὸ ὡρισμένην ἀριθμητικὴν σχέσιν, ἵνα ἡ εἰσπραξίς των καθίσταται ἀσφαλεστέρα καὶ εὐκολωτέρα.

Ὁ σκοπὸς τῶν λοιπῶν διατάξεων τοῦ νομοσχεδίου σαφῶς ἐξ αὐτῶν καταφαίνεται καὶ περιττὴν θεωροῦμεν πᾶσαν ἄλλην ἐπ' αὐτῶν ἐξήγησιν. Παρατηροῦμεν δὲ μόνον, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰ διὰ τοῦ ἄρθρου 5 ἐπιβαλλόμενα πορθμεῖα, ὅτι ταῦτα εἰσὶν ἀνώτερα τῶν διὰ τοῦ ἀπὸ 1 Μαΐου 1843 Β. διατάγματος ἐπιβληθέντων. Ἡ αὔξησις αὐτῶν ἐγένετο πρῶτον μὲν, διὰ νὰ πορίζεται τὸ δημόσιον τὴν ταχτικὴν δαπάνην πρὸς συντήρησιν ὅλων τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 7 ἀναφερομένων ἔργων, καὶ ὅσων τῶν φάρων καὶ τῆς μηχανῆς τῆς κινητῆς γεφύρας, ἅτινα καὶ ὑλικὸν καὶ προσωπικὸν οὐκ ὀλίγον ἀπαιτοῦσι· καὶ δεύτερον διότι

οἱ πλοίαρχοι τῶν ὑπὸ τὴν ὑπάρχουσαν γέφυραν διαπλεόντων ἤδη ἀτμοπλοϊκῶν πλοίων, ἐξετασθέντες ἐπανειλημμένως, ὡμολόγησαν, ὅτι εὐχαρίστως πληρώνουσι πενταπλάσια καὶ ἐπέκεινα τῶν πληρονομένων ἤδη πορθμείων, ἀρκεῖ νὰ ἀπαλλαχθῶσι τῆς ὑποχρεώσεως τοῦ νὰ καταβιβάζωσι καὶ ἀναβιβάζωσι τοὺς ἱστοὺς τῶν πλοίων των, πρὸς δὲ, καὶ τῆς ἐκ τῆς ἐργασίας ταύτης προκυπτούσης χρονοτριβῆς καὶ βλάβης τοῦ πλοίου. Ἀκριβὴς ὑπολογισμὸς τῆς ἐκ τῶν πορθμείων καὶ διοδίων προσόδου μετὰ τὴν ὁλοσχερῆ τοῦ ἔργου ἀποπεράτωσιν εἶναι δυσκατόρθωτος, διότι οὐδὲν δύναται νὰ ὁρίσῃ ἀπὸ τοὐδάφ τὸν ἀριθμὸν τῶν πλοίων, τὰ ὁποῖα θέλουν διαπλέει τὸν πορθμόν. Λαμβάνοντες ἐν τούτοις ὑπ' ὄψιν μόνον τὸν ἀριθμὸν καὶ τὴν χωρητικότητα τῶν πλοίων τῆς Στυλίδας καὶ τῶν Λιμνῶν, τὰ ὁποῖα ἀφεύκτως θέλουν διαπλέει τὸν πορθμόν, πρὸς δὲ, καὶ τὸ εἰσόδημα τῶν ὑπὸ τοῦ δήμου Χαλκιδέων εἰσπραττομένων ἤδη δικαιωμάτων δυνάμει τοῦ ἀπὸ 1 Μαΐου 1843 Β. διατάγματος, ὑπολογίζομεν εἰς 12 τὸ πολὺ χιλιάδας δραχμῶν τὴν πρόσοδον ταύτην, ἥτις μόλις θέλει ἐπαρκεῖ εἰς τὰ ἔξοδα τῆς συντηρήσεως τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 7 διαλαμβανομένων ἔργων καὶ τῆς μισθοδοσίας τοῦ πρὸς κίνησιν τῆς γεφύρας καὶ ἐπιτήρησιν τῶν φάρων ἀπαιτουμένου προσωπικοῦ.

Περὶ δὲ τῆς ἐκ τῶν φάρων προσόδου, περὶ ἧς διαλαμβάνουσι τὰ ἄρθρ. 1 καὶ 3, ὡς καὶ τῆς ἐκ τῶν πληρονομένων ἤδη πορθμείων καὶ διοδίων δυνάμει τοῦ ἀπὸ 1 Μαΐου 1843 Β. διατάγματος, τὰ ὁποῖα μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ νόμου θέλουν εἰσπράττεσθαι ὑπὲρ τοῦ προκειμένου ἔργου, ταύτην μετ' ἀρκετῆς ἀκριβείας δύναταί τις, ὑπ' ὄψιν λαμβάνων τὰς εἰσπράξεις τῶν τελωνείων Χαλκίδος καὶ Λαμίας, νὰ ὑπολογίσῃ εἰς δραχμὰς 18,000.

Περαίνοντες τὴν ἔκθεσιν ταύτην, προσθέτομεν ὅτι ἡ ἐκτέλεσις τοῦ περὶ οὗ πρόκειται ἔργου, εἰς τὸ ὁποῖον ἐνδιαφέρεται, ὡς εἴπομεν, καὶ ἡ ναυτιλία τῆς Εὐρώπης, ἐκτὸς τῶν εἰρημένων ὑπὲρ τῆς ναυτιλίας ὠφελειῶν, ἐπεκτεινομένων καὶ εἰς τὴν γεωργίαν διὰ τῆς μεταφορᾶς τῶν προϊόντων τῶν πλουσίων ἐπαρχιῶν τοῦ Βασιλείου, θέλομεν οὐ τοῖς ἄλλοις ἀποδείξει, ὅτι ἐφ' ὅσον μᾶς ἐπιτρέπεται ἐκ τῶν λίαν περιωρισμένων χρηματικῶν πόρων δὲν μένομεν ἀπρακτοῦντες ἐν τῷ μέσῳ τῆς γενικῆς ἐν τῷ πολιτισμένῳ κόσμῳ πρὸς ἀνάπτυξιν τῆς γεωργίας, τοῦ ἐμπορίου, τῆς ναυτιλίας κτλ. τάσεως.

Δὲν διστάζομεν ἐπομένως, ὅτι τὸ παρουσιαζόμενον ὑπὲρ

τούτου νομοσχέδιον θέλει, ὡς τοιοῦτον, τύχει τῆς πλήρους παραδοχῆς καὶ ἐπιψηφίσεώς σας, συζητούμενον ὡς κατεπείγον.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 15 Ὀκτωβρίου 1853.

Οἱ Ὑπουργοὶ

Ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν
Ι. ΑΜΒΡΟΣΙΑΔΗΣ

Ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν
Κ. ΠΡΟΒΕΛΕΓΙΟΣ.

Ο Θ Ω Ν κτλ.

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον θέλει εἰσαχθῆ ὡς ἔχει εἰς τὴν Βουλὴν παρὰ τῶν Ὑμετέρων ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν καὶ οἰκονομικῶν ὑπουργῶν καὶ ὑποστηριχθῆ παρ' αὐτῶν κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 14 Ὀκτωβρίου 1853.

ΟΘΩΝ.

Ι. ΑΜΒΡΟΣΙΑΔΗΣ. Κ. ΠΡΟΒΕΛΕΓΙΟΣ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς τῆς καὶ Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1. §. 1. Ἐπὶ τῶν κατὰ τὴν περιφέρειαν τοῦ τελωνείου Χαλκίδος καὶ τῶν εἰς αὐτὸ ὑπαγομένων ὑποτελωνείων, τελωνιακῶν σταθμῶν καὶ φυλακείων εἰσαγομένων καὶ ἐξαγομένων διὰ θαλάσσης ἐμπορευμάτων, ὅσα ὑπόκεινται εἰς τελωνιακὸν δικαίωμα, ἐπιβάλλεται φόρος δέκα τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τοῦ πληρονομένου κατὰ τὸν νόμον τελωνιακοῦ δικαιώματος.

Τῆς διατάξεως ταύτης ἐξαιροῦνται αἱ εἰς τὴν περιφέρειαν αὐτὴν ὑπαγόμεναι νῆσοι.

§ 2. Ἐπιβάλλεται ὡσαύτως φόρος ἓν τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τῆς ἀξίας τῶν ἐκ τῶν ἐντὸς τῆς ἐπικρατείας εἰς τὴν ἀνωτέρω τελωνιακὴν περιφέρειαν εἰσαγομένων ἐμπορευμάτων.

Ὡς βάσις τῆς ἐκτιμήσεως τῆς ἀξίας τῶν ἐν τῷ § 2 ἐμπορευμάτων προσδιορίζεται ἡ ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων τελωνιακῶν ἀρχῶν γινομένη, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ περὶ τελωνείων νόμου.

Ἄρθρον 2. Ἐπὶ τῶν πρὸς ἐμπορείαν εἰσαγομένων, εἴτε διὰ θαλάσσης εἴτε διὰ τῆς ἐπὶ τοῦ πορθμοῦ τοῦ Εὐρίπου γεφύρας, ζώων ὁ φόρος κανονίζεται·

ά. Διὰ τοὺς βόας, ἀγελάδας, ἵππους, ἡμιόνους καὶ καμήλους εἰς πεντήκοντα λεπτὰ κατὰ κεφαλήν.

β'. Διὰ τοὺς χοίρους καὶ ὄνους εἰς δέκα.

γ'. Διὰ τὰ αἰγοπρόβατα εἰς ἕξ.

Ἄρθρ. 3. Οἱ κατὰ τὰ προηγούμενα ἄρθρα φόροι ἐπιβάλλονται κατὰ τὸ ἥμισυ καὶ εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ τελωνείου Λαμίας

Ἄρθρ. 13. Οἱ διὰ τοῦ παρόντος νόμου ἐπιβαλλόμενοι φόροι παύουν μετὰ τὴν ἀπόσβεσιν τοῦ πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 7 ἀναφερομένων ἔργων δαπανηθέντος ποσοῦ καὶ τῶν τόκων τοῦ δανείου, ἐξαιρουμένων τῶν πορθμείων καὶ διοδίων, τῶν ὁποίων ἡ εἰσπραξις θέλει ἐξακολουθεῖ νὰ ἐνεργῆται πρὸς ὄρελος τοῦ δημοσίου ταμείου, ὑπὸ τοῦ ὁποίου θέλει γίνεσθαι καὶ ἡ πρὸς συντήρησιν τῶν ἔργων τούτων καὶ κίνησιν τῆς μηχανῆς τῆς γεφύρας δαπάνη.

Ἄρθρ. 14. Ἅπαντα τὰ ἐν τῷ προαστείῳ Χαλκίδος μήπω διατεθέντα ἐθνικὰ οἰκόπεδα, ἐξαιρουμένων τῶν διὰ δημοσίαν ἢ δημοτικὴν χρῆσιν ἀναγκαιούντων θέλουσιν ἐκποιηθῆ τοῖς μετρητοῖς· τὸ δὲ τίμημα αὐτῶν θέλει χρησιμεύσει πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 7 διαλαμβανομένων ἔργων ἀτόκως ἀποδοθησόμενον.

Ἄρθρ. 15. Διὰ Β. διαταγμάτων θέλουσι κανονισθῆ·

ά.) Ἡ διάρκεια καὶ οἱ ὅροι τῆς ἐνοικιάσεως ἢ τῆς δι' ἐπιστατῶν εἰσπράξεως τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 8 § 2 ἀναφερομένων φόρων.

β'.) Οἱ ὅροι τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 12 συνομολογηθησομένου δανείου καὶ

γ'.) Τὰ καθήκοντα τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 11 συστηθησομένης ἐπιτροπῆς, ὡς καὶ τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 8 διορισθησομένων ἐπιστατῶν.

Ἄρθρ. 16. Τὸ ἀπὸ ά. Μαΐου 1843 Β. διάταγμα περὶ πορθμείων καὶ διοδίων καθ' ὅσον ἀντιβαίνει εἰς τὸν παρόντα νόμον καταργεῖται.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Θεωρηθέντος δὲ τοῦ νομοσχεδίου ὡς κατεπείγοντος, ἡ Βουλὴ προέβη ἀμέσως εἰς τὴν συζήτησιν αὐτοῦ, ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ ὁποίου γενομένης ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Δ. Μητσάκη καὶ Καλ. Τσουκαλᾶ συνήχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὴν παμψηφεὶ διὰ ψήφων. 77.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἐξῆς ζητήματος.

«Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν ἀρχὴν τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἐξορύξεως τοῦ πορθμοῦ τοῦ Εὐρίπου, ναὶ ἢ ὄχι;»

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δημήτριος Ὀρεινός . . . Ν.	Γ. Ἀγιωτατίδης . . . . Ν.
Λεωνίδας Χρυσανθόπουλος . .	Δημήτριος Γιαννούλης . . Ν.

(Πρακτ. Βουλῆς Γ'. Συνόδ. Γ'. Περιόδ. Τόμ. Α.) 56.

Ἀεωνίδας Ἐμπειρίκος		Κωνσταντῖνος Νταγρές	N.
Πέτρος Καμπάνης		Ἰωάννης Βάχλας	N.
Δημήτριος Τσόκρης		Ἀναγνώστης Π. Ἰωάννου	N.
Ἀνδρέας Δανόπουλος		Βελ. Νικολαΐδης	N.
Γεώργιος Τσόκρης	N.	Πέτρος Δελιγιάννης	
Ἀνδρέας Μεταξᾶς		Νικόλ. Μπούκουρας	N.
Γεώργιος Σκοῦφος		Λάμπρος Ῥοΐλος	N.
Σταῦρος Βλάχος		Κωνστ. Λαμπρινόπουλος	
Δ. Καλλιφρονᾶς	N.	Π. Κολποδῖνος	N.
Ἀνδρέας Ἴσκος		Ἐμ. Ἀντίπας	N.
Δημήτριος Σκυλοδῆμος		Νικόλ. Δελιγιάννης	
Θεόδωρος Γρίβας		Εὐστ. Οἰκονομόπουλος	N.
Κωνστ. Γριβογεώργης	N.	Γεώργιος Πανοπριφτόπουλος	
Τατσέλος Μαυρομμάτης	N.	Γεώρ. Παπασπυρόπουλος	
Δ. Πετροπουλάκης		Ἐμμ. Καραμάνος	
Π. Τσαννετάκης		Νικόλ. Ματθαίου	
Βασίλειος Σκαλτσοδῆμος		Ἀναγν. Κοντάκης	N.
Ἀναγνώστης Παπαθανασίου	N.	Σ. Κοπανίτσας	
Ἐλευθέρ. Καλογερᾶς		Ἀν. Κορφιωτάκης	N.
Ἰω. Εὐγενίδης	N.	Ἐμμ. Μελετόπουλος	N.
Ἀνδρέας Πέπας	N.	Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς	N.
Σταμάτιος Μήτσας	N.	Παναγ. Λαζαρής	
Γεώργιος Βελῆς	N.	Στάμος Μαυροδῆμος	N.
Δημήτριος Ζῶτος	N.	Α. Α. Εὐμολπίδης	
Γεώργιος Ἰω. Γιολδάσης	N.	Ἠλίας Δωΐλας	N.
Μιχαὴλ Σισίνης	N.	Θεόδωρος Πετρινός	N.
Αὐσανδρος Βιλαέτης		Κωνσταντῖνος Μανέτας	
Στέφ. Στεφανόπουλος	N.	Π. Βάρδογλης	N.
Ἀνδρέας Αὐγερινός	N.	Δημήτριος Γ. Φιλάρετος	
Ἰωάννης Κλίμακας		Ἀναγ. Δεδόπουλος	N.
Ἀναγνώστης Δημητρίου	N.	Νικόλ. Μπούτουνας	N.
Π. Ζάνος		Δημήτριος Σακελλαριάδης	
Χρ. Δεμάθας	N.	Γεώργιος Γουλιμής	N.
Γρ. Βαλλιάνος		Ἀλέξ. Κουμουνδουράκης	
Θ. Α. Ζαΐμης	N.	Χρῆστος Οἰκονομίδης	N.
Χ. Θεοχαρόπουλος	N.	Κωνστ. Δημπερόπουλος	N.
Ν. Πετμεζᾶς		Ἐμμ. Μοδινός	
Ἠλ. Παπαδαῖος	N.	Ἰω. Προβιλέγιος	N.
Γρηγόριος Κορφιωτάκης	N.	Δημ. Δημητρακόπουλος	
Γεώργιος Περωτής		Γεώργιος Κάνδυας	N.

Φραγκῖσκος Μαῦρος	N.	Κωνστ. Δαρειώτης	N.
Ἰωάννης Φαρμάκης	N.	Ἰωάννης Γεωργάρας	N.
Ἀντ. Παπαδημητριάδης		Γ. Νικολάου	
Ν. Σιομάνης	N.	Ἀνδρέας Μάμουκας	N.
Κωνσταντῖνος Ἀξελός		Ζαννῆς Μαραγκός	N.
Χρῆστος Στ. Ἀντωνόπουλος		Μιχαὴλ Σολομός	
Γ. Μαδεμοχωρίτης		Εὐστράτιος Παρίσης	N.
Κίμων Χριστοδούλου		Ἰωάννης Σαγρέδος	
Νικόλ. Πιεράκος	N.	Δημήτριος Δρόσος	N.
Γρηγ. Πατριαρχέας	N.	Δημήτριος Πολυχρονόπουλος	N.
Σταυρ. Καπετανάκης	N.	Κυριάκος Πονηρόπουλος	
Δημήτριος Νικουλάκης	N.	Ἀναγν. Παπατσώρης	N.
Χαράλ. Χριστόπουλος	N.	Γεώργιος Στάϊκος	
Ζ. Α. Ζαρειφόπουλος		Ἀθανάσιος Καστανᾶς	N.
Νικόλαος Μοσχούλας	N.	Δ. Κιζάνης	N.
Γεώργιος Α. Ῥάλλης		Ἰωάννης Δαμιανός	
Νάκος Πανουριᾶς		Λαζαρος Α. Γιουρδῆς	
Παπᾶ Κώνσας Τσαμάλας		Ἰωάννης Γ. Κριεζῆς	N.
Κωνστ. Βλάμης	N.	Πέτρ. Χ. Πέτρου	
Περικλῆς Καλαμογδάρτης	N.	Κωνστ. Δυοβουνιώτης	
Σιδέρης Πράτσικας		Μ. Χουρμούζης	N.
Παν. Πατρινός		Καλ. Τσουκαλᾶς	N.
Κ. Σκουρλέτης	N.	Δημήτριος Μητσάκης	N.
Ἀνάργυρος Χ. Ἀναργύρου		Γεώργιος Ἀποστολίδης	N.
Νικόλαος Χ. Ἀναργύρου	N.	Χρῆστος Κικίδης	N.
Ἀναγνώστης Τατόπουλος	N.		

Ἀναγνωσθέντα εἶτα τὰ ἄρθ. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15 καὶ 16 ἐγένοντο δεκτὰ ἕκαστον δι' εἰδικῆς ἀναστάσεως.

Ἐγκριθέντος δὲ καὶ τοῦ τύπου τῆς ἐκτελέσεως ἐγένετο καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ἐπιτροφούντων τῶν ψηφολεκτῶν Χ. Κικίδη καὶ Δ. Μητσάκη, ἐξ ἧς συνήχθη κατὰ πρωτόκολλον δημοσίων τῷ ἀνωτέρω, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὸ σύνολον παμψηφεὶ διὰ ψήφων 77, ἔχει δ' ὡς ἀνωτέρω κατεχωρήθη.

Μετὰ ταῦτα λαβών τις τὸν λόγον ἐξεθηκεν, ὅτι ὡς ἀντιπρόσωπος τῆς ἐπαρχίας Χαλκίδος ὀφείλει νὰ ἐκφράσῃ τὴν εὐγνωμοσύνην του εἰς τε τὴν Βουλὴν διὰ τὸ μέγα ἔργον, τὸ ὁποῖον σήμερον ἐπεψήφισεν, εἰς τὰς Α. Α. Μ. Μ. διὰ τὴν πρόνοιαν, ἣν ὑπὲρ τοῦ ἔργου ἔλαβον καὶ εἰς τὸν ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν

διὰ τὸν ζῆλον καὶ τὴν προθυμίαν, ἣν ἔδειξεν εἰς τὴν περαίωσιν τοῦ τόσον σημαντικοῦ καὶ κοινωφελοῦς εἴς τε τὴν ναυτιλίαν καὶ τὸ ἐμπόριον τούτου ἔργου, τὸ ὁποῖον μετὰ πολλῆς κρίσεως διακαιολογεῖ καὶ ἡ τὸ νομοσχέδιον συναδεύουσα ἀξιόλογος τῷ ὄντι ἔκθεσις τοῦ Κ. ὑπουργοῦ· εὔχεται δὲ ἵνα καὶ ἡ Γερουσία ἀπευθύνῃ εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου πρὸς ἔναρξιν τοῦ ἔργου.

Μετὰ τοῦτον ἐπήνεγκεν ὁ Βουλευτὴς Βονίτσης ὅτι δὲν πρότιθεται νὰ ἀπαγγείλῃ τὸ ἐγκώμιον οὔτε τοῦ ὑπουργοῦ, οὔτε τῆς Βουλῆς, διότι τὸ μεγαλήτερον ἐγκώμιον εἶναι ἡ συναίσθησις ἐκπληρώσεως ἑνὸς καθήκοντος, καὶ διότι λόγοι τοιοῦτοι σήμερον, ἂν καὶ ἐξ εἰλικρινείας ἐκφραζόμενοι δύνανται νὰ παρεξηγηθῶσιν· ἀλλὰ μετὰ τὸ μέγα αὐτὸ ἔργον τοῦ Κ. ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργοῦ ὑπενθυμίζει εἰς τὸν ἴδιον καὶ τὴν ἀπὸ τοῦ 1845 παραδεχθεῖσαν ὑπὸ τῆς Βουλῆς πρότασιν περὶ τῶν ὑδάτων Βονίτσης· χωρὶς δὲ ν' ἀρνηθῇ ὅτι καὶ εἰς ἄλλας ἐπαρχίας ὑπάρχουσι τοιαῦται ἀνάγκαι, παρατηρεῖ μόνον ὅτι ἡ προκειμένη καθίσταται σημαντικωτέρα πασῶν, διότι ἐκ τῆς ἐλλείψεως τῶν ὑδάτων οἱ κάτοικοι Βονίτσης πολλὰ ὑφίστανται δεινά.

Παρακαλεῖ λοιπὸν τόν τε Κ. ὑπουργὸν ἵνα λάβῃ ὑπὸ ὥριμον σκέψιν τὴν πραγματοποίησιν μιᾶς ἀποφάσεως τῆς Βουλῆς, καὶ τὸ Σῶμα ἵνα συστήσῃ εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὴν ταχείαν τοῦ ἔργου περαίωσιν.

Τῆς δὲ Βουλῆς ὁμοφώνως παραδεχθείσης νὰ συστηθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν ἡ ἀνωτέρω πρότασις, ἀνεγνώσθησαν διάτε κατεπείγον τοῦ νομοσχεδίου τὰ πρακτικά, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν ὑπό τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος ἀπέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ τὴν μεσημβρίαν.

Ὁ πρόεδρος
Ρ. Μ. ΠΑΡΙΣΗΣ

Οἱ γραμματεῖς
Κ. Ναγρές.
Τ. Γ. Μαυρομμάτης.
Η. Κολποδῖνος

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΚΣ'.

Τῆς 16 Ὀκτωβρίου 1853.

Συνελθόντων περὶ τὴν ἑνδεκάτην τῶν κυρίων Βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ἡ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Παρελθὼν ἐν πρώτοις ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς παρετήρησεν, ὅτι ἐν τῷ 10 ἄρθ. τοῦ χθὲς ἐπιψηφισθέντος νομοσχεδίου περὶ ἐξορύξεως τοῦ Εὐβοϊκοῦ πορθμοῦ, ἀναφέρεται ἡ φράσις « τὰ προερχόμενα ἐκ τῶν ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ ποσά. »

Ἐπειδὴ δὲ περὶ τῶν ποσῶν τούτων γίνεται λόγος ἐν τῷ 8 ἄρθρῳ καὶ οὐχὶ ἐν τῷ 9, ὅπερ εἶναι προηγούμενον τοῦ 10, παρακαλεῖ τὴν Βουλὴν νὰ ἐγκρίνῃ ὥστε νὰ μεταβληθῇ ἡ ἀνωτέρω φράσις εἰς « τὰ προερχόμενα ἐκ τῶν ἐν τῷ 8 ἄρθρῳ ποσά. »

Τῆς δὲ Βουλῆς συναινεσάσης εἰς τὴν διόρθωσιν ταύτην, ἀνεγνώσθη καὶ ἐπεκυρώθη ἀμέσως τὸ μέρος τοῦτο τῶν πρακτικῶν.

Ἐπελήφθη ἔπειτα ἡ Βουλὴ τῆς ἐξελέγξεως τοῦ ἀπολογισμοῦ τῆς παρελθούσης Β'. Συνόδου· μηδεμιᾶς δὲ γενομένης παρατηρήσεως, ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὸν, κατὰ τὴν ἔκθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς δι' ἀνεστάσεως, ἔχοντα οὕτως.

Ἀπολογισμὸς τῆς χρηματικῆς διαχειρίσεως τοῦ ταμείου τῆς Βουλῆς Ἰω. Εὐγενίδου

Προϋπολογισθέντα.

Κεφάλαιον	Ἄρθρον	Διασάφησις κονδυλίων.	Ποσὰ κατ' ἄρθρον Δραχ.	Α.	Ποσὰ κατὰ κεφάλαιον Δραχ.	Α	Ἀριθμὸς τῶν ἀπογρ. ἐφαρμ. εἰς τὰ προϋπ.
Α.		Βουλευτικὸν σῶμα.					
		Ἀποζημιώσεις βουλευτῶν	315000	—	315000		31900[α]
Β.		Προσωπικὸν γραφείου.					2818[α]
	1	Μισθοὶ βιβλιοφύλακος καὶ πρωτοκολλίστου	1800				
	2	Ὁμοίως δύω συντακτῶν	4800				
	3	Ὁμοίως βοηθητικοῦ προσωπικοῦ . . .	8400				
	4	Ὁμοίως ἑνὸς εὐταξίου	1200				
	5	Ὁμοίως ἑνὸς ἑτέρου	720				
	6	Ὁμοίως κλητήρων	7200		26820		
Γ.		Ὑλικὸν κλπ.					
	1	Προμήθεια γραφικῆς ὕλης	1080				
	2	Συνδρομὴ ἐγχωρίων καὶ ξένων ἐφημερίδων	3000				
	3	Ἀγορὰ βιβλ. καὶ περιοδικῶν συγγραμμάτων	3200				
	4	Δετικὰ πρακτικῶν τῆς Βουλῆς, ἐφημερίδων καὶ βιβλίων	1952				
	5	Τυπογραφικὸς χάρτης διὰ τὰ πρακτικά, νομοσχέδια, ἐκθέσεις κλπ.	3000				
	6	Προμήθεια ἐλαίου διὰ τοὺς φανοὺς τοῦ βουλευτηρίου	300				
	7	Ὁμοίως καυσοξύλων καὶ ἀνθράκων . . .	400				
	8	Ἀγορὰ θερμάστρας σιδηρᾶς διὰ τὴν αἴθουσαν	220				
	9	Ὁμοίως μιᾶς καρίνου βιβλιοθήκης διὰ τὸ ἀναγνωστήριον	110				
	10	Ἀγορὰ 3 δωδεκάδων καθεκλῶν καὶ καλυμμάτων τῶν τραπεζῶν	330	—	43502		
Δ.		Ἐπισκευαί.					
	1	Ἐπισκευαὶ βουλευτηρίου	1883	28	1883	28	
Ε.		Ἔκτακτοι δαπάναι.					
	1	Ἔκτακτοι δαπάναι τοῦ προέδρου	2000				
	2	Ἔκτακτα ἔξοδα τελετῶν, ἐπισκευαὶ θερμαστρῶν καὶ ὡρολογίων	923	—	2923		
					360248	28	347221

[α] Τὰ ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς ληφθέντα παρὰ τοῦ Κεντρικοῦ ταμείου.

ἀρχομένης ἀπὸ ἀ. Νοεμβρίου 1851 μέχρι τέλους Ὀκτωβρίου 1852.

Δαπανηθέντα.

Κεφάλαιον	Ἄρθρον	Διασάφησις κονδυλίων	Ποσὸν κατ' ἄρθρον Δραχ.	Α.	Ποσὸν κατὰ κεφάλαιον Δραχ.	Α.	Παρατ.
Α.		Βουλευτικὸν σῶμα.					
	1	Ἀποζημιώσεις βουλευτῶν	300725	71	300725	71	
Β.		Προσωπικὸν γραφείου.					
	1	Μισθοὶ βιβλιοφύλακ καὶ τοῦ πρωτοκολλίστου	4600				
	2	Ὁμοίως δύω συντακτῶν	4800				
	3	Ὁμοίως βοηθητικοῦ προσωπικοῦ . . .	8473				
	4	Ὁμοίως δύω εὐταξιῶν	1760				
	5						
Γ.	6	Ὁμοίως δύω κλητήρων	7459	—	27094		
		Ὑλικὸν κλπ.					
	1	Προμήθεια γραφικῆς ὕλης	990				
	2	Συνδρομὴ ἐγχωρίων καὶ ξένων ἐφημερίδων	2706	83			
	3	Ἀγορὰ βιβλίων καὶ περιοδικῶν συγγραμμάτων	2545	74			
	4	Δετικὰ πρακτικῶν, ἐφημερίδων καὶ ἄλλων βιβλίων τῆς Βουλῆς	1865	50			
	5	Τυπογραφικὸς χάρτης διὰ πρακτικά, νομοσχέδια, ἐκθέσεις κλπ.	2986				
	6	Προμήθεια ἐλαίου διὰ τοὺς φανοὺς τῆς Βουλῆς	300				
	7	Ἀγορὰ καυσοξύλων καὶ ἀνθράκων . . .	400				
	8	Ἀγορὰ θερμάστρας σιδηρᾶς διὰ τὴν αἴθουσαν	220				
	9	Ἀγορὰ μιᾶς καρίνου βιβλιοθήκης διὰ τὸ ἀναγνωστήριον	110				
	10	Ἀγορὰ καθεκλῶν, καλυμμάτων τῶν τραπεζῶν κλπ.	294	35	12478	62	
Δ.		Ἐπισκευαί.					
	1	Ἐπισκευαὶ βουλευτηρίου	1965	44	1965	44	
Ε.		Ἔκτακτοι δαπάναι.					
	1	Ἔκτακτοι δαπάναι τοῦ προέδρου . . .	2000				
	2	Ἔκτακτα ἔξοδα τελετῶν, ἐπισκευαὶ θερμαστρῶν, ὡρολογίων κλπ.	882	34	2882	34	
		Εἰς ἀποδείξεις ἐξόδων καὶ εἰς ἐξόφλ. δύω ἐνταλμάτων ὑπ' ἀριθ. 84 καὶ 87	935				
		Ὅσαι ἐδόθησαν τῷ διαδόχῳ ταμίᾳ . . .	113	32	1048	32	
			Δραχ.		346194	40	1027(α)

(α) Ἐλλείμμα τοῦ ταμείου Ἰω. Εὐγενίδου.

Προβάσης μετὰ ταῦτα τῆς Βουλῆς καὶ εἰς τὴν ἐξέλεγξιν τοῦ ἀπολογισμοῦ τῆς ἐνεστώσης συνόδου, εἰς μὲν παρετήρησεν, ὅτι ἐνῷ ὁ ἀπολογισμὸς οὗτος ἐπεκτείνεται μέχρι τοῦ λήξαντος Σεπτεμβρίου, πολλῶν βουλευτῶν αἱ ἀποζημιώσεις καθυστεροῦνται ἀπὸ τοῦ Ἰουνίου καὶ Ἰουλίου μηνός· διὸ ἐρωτᾷ τὴν Βουλὴν, ἐὰν διὰ τοῦ ἀπολογισμοῦ τούτου ἀποκλείεται τὸ δικαίωμα τῶν ῥηθέντων βουλευτῶν.

Διαβεβαιώσαντος δὲ τοῦ προέδρου τὸ ἐναντίον, καθόσον εἶπε, πᾶν ὅ,τι εἶναι δίκαιον δὲν δύναται νὰ ἀποκλεισθῇ ἐκ τοῦ ἀπολογισμοῦ· ἐξέθηκεν ἄλλος, ὅτι ἂν καὶ δὲν ὁρμᾶται ἀπὸ συμφέρον προσωπικὸν, διότι οὐδ' ἀποζημιώσεις του καθυστεροῦνται, οὐδ' εἰς τὸν περίβολον τοῦτον θέλει ἐπανέλθῃ, προτείνει ὅμως οὐ μόνον νὰ ἐξοφληθῶσιν ἅπασαι αἱ καθυστεροῦσαι ἀποζημιώσεις τῆς νῦν Συνόδου, ἀλλὰ καὶ ὁ κανονισμὸς τῆς Βουλῆς νὰ τροποποιηθῇ οὕτως, ὥστε νὰ συμβαδίζῃ μετὰ τοῦ κανονισμοῦ τῆς Γερουσίας, καὶ νὰ λαμβάνῃ ὁ βουλευτὴς τὴν ἀποζημίωσιν αὐτοῦ, ἐφ' ὅσον καὶ ἂν ἐλλείπῃ ἀδεία τοῦ σώματος· εἶναι δὲ δίκαιον νὰ καθιερωθῇ καὶ διὰ τοῦ ἡμετέρου κανονισμοῦ ἡ ἀρχὴ αὕτη, καθ' ὅσον καὶ ἐν τῇ Γερουσίᾳ ὑπῆρξεν ἀνέκαθεν, καὶ ἐν τῷ κύκλῳ τῆς ὑπαλληλίας, ὑπηρετούσης ἐπὶ μισθῷ καὶ οὐχὶ ἐπὶ ἀποζημιώσει. Προτείνων λοιπὸν νὰ ἐρωτηθῇ ἡ Βουλὴ ἐπὶ τῆς προτάσεώς του, ἐλπίζει ὅτι δὲν θέλει ἔχει τις τὴν κακεντρέχειαν νὰ τῷ ἀποδώσῃ σκοπὸν πλάγιον, ὡς εὑρέθησαν ἄνθρωποι κατηγορήσαντες ἐπὶ καταχρήσει πρόσωπα, κατὰ τοῦ χαρακτῆρος τῶν ὁποίων οὐ μόνον νὰ προσάψωσί τι, ἀλλ' οὐδὲ νὰ παραβληθῶσι πρὸς αὐτοὺς δύνανται.

Ἐπὶ τῇ προσκλήσει τινὸς συνέστησεν ὁ πρόεδρος νὰ σημειωθῇ ἐν τοῖς πρακτικοῖς, ὅτι πολλαὶ ἀποζημιώσεις τοῦ Σεπτεμβρίου, καθυστεροῦσαι εἰσέτι, θέλουσι πληρωθῇ.

Ἀκολούθως δύω τινὲς ἀνεπτύχθησαν ἐν τῇ Βουλῇ γνῶμαι, ὑπὲρ τῆς ἑτέρας τῶν ὁποίων, οἱ μὲν διϊσχυρίσθησαν λέγοντες, ὅτι ἡ ἐξέλεγξις τοῦ ἀνὰ χεῖρας ἀπολογισμοῦ πρέπει ν' ἀναβληθῇ μέχρι τῆς αὔριον, ἵνα συμπεριληφθῶσιν ἐν αὐτῷ καὶ τὰ ἔξοδα τοῦ ἤδη ὑπερμεσοῦντος μηνὸς, καθ' ὅσον ἄτοπον εἶναι νὰ περιορίζηται μέχρι τοῦ λήξαντος Σεπτεμβρίου, ἐνῷ καὶ ἐκ τῆς λέξεως ἀπολογισμὸς καὶ ἐκ τοῦ συντάγματος αὐτοῦ καταφαίνεται, ὅτι πρέπει νὰ περιλαμβάνῃ τὴν διαχείρισιν τῶν ἐξόδων ὁλοκλήρου τοῦ ἔτους. Οἱ δὲ ἀντεῖπον, ὅτι ἐπειδὴ ἀγνοεῖται κατὰ ποίαν ἡμέραν θέλει λήξει ἡ Γ'. Σύνοδος, ἡ ἐπιτροπὴ περιώρισε τὸν ἀπολογισμὸν μέχρι τέλους τοῦ Σεπτεμβρίου, ἀκολούθως δὲ δι' εἰδικοῦ παραρτήματος θέλει σημειώσει καὶ τὰ ἔξοδα τοῦ τρέχοντος μηνός.

τὸ δὲ παράρτημα θέλει προστεθῇ ἐν τοῖς πρακτικοῖς τῆς τελευταίας συνεδριάσεως· ὅτι ὁ ἀπολογισμὸς παρουσιάζων τὴν διαχείρισιν γενομένων ἐξόδων, δὲν δύναται νὰ περιλάβῃ ἐν ἑαυτῷ καὶ μελλούσας δαπάνας, διὸ καθ' ὅλας τὰς μέχρι τοῦδε βουλευτικὰς περιόδους ἐπεκράτησεν ἡ ἀνωτέρω μνησθεῖσα τάξις, καὶ ὅτι ἐπομένως δύναται ν' ἀποφανθῇ σήμερον ἡ Βουλὴ ἐπὶ τοῦ ἀναχείρας ἀπολογισμοῦ, προσεχῶς δὲ νὰ ὑποβληθῇ καὶ ἡ τοῦ Ὀκτωβρίου δαπάνη.

Διαβεβαιώσαντος δ' ἑνὸς τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς, ὅτι ἡ κατάστασις τῶν ἐξόδων τοῦ Ὀκτωβρίου δύναται νὰ ὑποβληθῇ ἐντὸς τῆς αὔριον· ἡ Βουλὴ ἠρωτήθη πρῶτον, ἐὰν παραδέχηται τὴν μέχρι τῆς αὔριον περὶ ἀναβολῆς τοῦ ἀπολογισμοῦ γνώμην, ἵνα ὑποβληθῇ μετ' αὐτοῦ καὶ ἡ κατάστασις τῶν ἐξόδων τοῦ Ὀκτωβρίου· ἀλλὰ μὴ διακριθέντος τοῦ ἀποτελέσματος, ὁ πρόεδρος ἠρώτησε τὴν Βουλὴν ἀντιστρόφως ἐὰν παραδέχηται τὴν ἄμεσον τοῦ προκειμένου ἀπολογισμοῦ ἐξέλεγξιν, μεθ' ὃν θέλει εἰσαχθῇ καὶ ἡ τοῦ Ὀκτωβρίου κατάστασις· ἡ δὲ Βουλὴ δὲν παρεδέχθη τὴν γνώμην ταύτην μὴ ἀναστᾶσα, ἐφ' ᾧ ἀνεβλήθη ἐπὶ τὴν αὔριον ἡ ἐξέλεγξις τοῦ ἀναχείρας ἀπολογισμοῦ, ὅπως ἡ ἐπιτροπὴ φέρῃ καὶ τὴν τοῦ Ὀκτωβρίου κατάστασιν.

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν **1 Μ. Μ.**

Ὁ Πρόεδρος
ΕΥΣΤ. Μ. ΠΑΡΙΣΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Π. Κολποδῖνος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΚΖ'.

Τῆς 19 Ὀκτωβρίου 1853.

Συνελθόντων περὶ τὴν ἑνδεκάτην τῶν κυρίων Βουλευτῶν, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος καὶ εὑρεθείσης πλήρους τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Ἀναγγελθέντος, ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης εἶναι ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ ἀπολογισμοῦ τῆς λῃγούσης Συνόδου καὶ μηδεμιᾶν ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως, ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη αὐτὸς δι' ἀναστάσεως, ἔχοντα οὕτως·

'Απολογισμὸς τῆς διαχειρίσεως τοῦ ταμίου τῆς Βουλῆς Κ. Γρηγορίου Κορφιωτάκη

Προϋπ. Κεφάλ.	Προϋπ. Ἄρθρ.	Διασάφησις κονδυλίων	προϋπολογισθέντα κατ' ἄρθρ. Δραχ.	Λ.	προϋπολογισθέντα κατὰ κεφάλ. Δραχ.	Λ.	Ληφθέντα παρὰ τοῦ κεντρικοῦ ταμείου	
Α'.	1	Βουλευτικαὶ ἀποζημιώσεις	300000	—	300000	—	443	31 (α)
Β'.	1	Μισθοδοσία βιβλιοφύλακος καὶ τοῦ πρωτοκολλίστου	4800				308416	62 (β)
»	2	» Συντακτῶν	6800					
»	3	» Γραφέων	9500					
»	4	» Εὐταξιῶν	2160					
	5	» Κλητήρων	8700		30960			
Γ'.	1	Προμήθεια γραφικῆς ὕλης	1080	—				
»	2	Συνδρομὴ ἐγχωρίων καὶ ξένων ἐφημερίδων	2500					
»	3	Ἀγορὰ βιβλίων καὶ περιοδικῶν συγγραμμάτων	3900					
»	4	Δετικὰ τῶν πρακτικῶν τῆς Βουλῆς καὶ ἄλλων βιβλίων	4500					
»	5	Τυπογραφικὸς χάρτης διὰ τὰ πρακτικὰ κλπ.	2500					
»	6	Προμήθεια ἐλαίου διὰ τοὺς φανοὺς τοῦ βουλευτηρίου	300					
»	7	» Καυσοξύλων καὶ ἀνθράκων	400		12180	—		
Δ'.	1	Ἐπισκευαὶ τοῦ βουλευτηρίου κλπ.	700	—				
»	2	Θερμαστρῶν, προσθήκη βίλων κλπ	300		1000			
Ε'.	1	Ἔκτακτοι δαπάναι τοῦ προέδρου καθ' ὅλην τὴν σύνοδον	2000	—				
»	2	Ἔκτακτα ἔξοδα, ἤγοι ἀγορὰ καθηκλῶν, ἀγώγια ἁμαξῶν, ἐπισκευὴ ὡρολογίων κλπ.	2100		4100			
			Δραχ.	—	248240	(β)	308529	93

(α) Δοθέντα παρὰ τοῦ προκατόχου ταμίου
(β) Προϋπελογίσθησαν ἐπὶ δώδεκα μῆνας.

ἀπὸ 1 Νοεμβρίου 1852 μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου 1853.

Προϋπ. Κεφάλ.	Προϋπ. Ἄρθρ.	Διασάφησις κονδυλίων.	Προϋπολογισθέντα κατὰ κεφάλ. Δραχ.	Λ.	Προϋπολογισθέντα κατ' ἄρθρ. Δραχ.	Λ.	Παρατηρ
Α'.	1	Διὰ βουλευτικὰς ἀποζημιώσεις	265845	90	265845	90	Μένουν θέσιμα τὰς προσ δαπάνα ₰ρ. 3776
Β'.	1	Μισθοδοσία βιβλιοφύλακος καὶ πρωτοκολλίστου	4400				
»	2	» Συντακτῶν καὶ τῶν βοηθῶν αὐτῶν	6275				
»	3	» Γραφέων	9515				
»	4	» Εὐταξιῶν	1890				
»	5	» Κλητήρων	8171		30251		
Γ'.	1	Προμήθεια γραφικῆς ὕλης	990				
»	2	Συνδρομὴ ἐγχωρίων καὶ ξένων ἐφημερίδων	2386	62			
»	3	Ἀγορὰ βιβλίων καὶ περιοδικ. συγγραμμάτων	3592	71			
»	4	Δετικὰ τῶν πρακτικῶν τῆς Βουλῆς καὶ ἄλλων βιβλίων	850				
»	5	Τυπογραφικὸς χάρτης διὰ τὰ νομοσχέδια κλπ.	1217				
»	6	Προμήθεια ἐλαίου διὰ τοὺς φανοὺς τοῦ βουλευτηρίου	250				
»	7	» Καυσοξύλων καὶ ἀνθράκων	382	70	10445	93	
Δ'.	1	Ἐπισκευαὶ τοῦ βουλευτηρίου κλπ.	596	90			
»	2	» Θερμαστῶν κλπ.	180		776	90	
Ε'.	1	Ἔκτακτοι δαπάναι τοῦ προέδρου καθ' ὅλην τὴν σύνοδον	2000				
»	2	Δι' ἀγώγια ἁμαξῶν, ἐπιδιορθώσεις καὶ ἀγορὰν καθεδρῶν κλπ.	1969	40	3969	40	
			Δραχ.		310485	23	(α) Αἱ δ
							(α) ἐπὶ ἓν μῆνας.

Ἀνακεφαλαίωσις

Προϋπολογ.	Ληφθέντα	Δαπανηθέντα	Ὑπόλοιπον.
348240	308529	310485·23	1905·30.

Ἀναγνωσθέντα δὲ τὰ πρακτικὰ καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφασαν ὑπό τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων. Ὁ δὲ πρόεδρος ἀπέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ τὴν μεσημβρίαν.

Ὁ Πρόεδρος

ΕΥΣΤΡ. Μ. ΠΑΡΙΣΗΣ

Οἱ γραμματεῖς
Κ. Νταγρές.
Τ. Γ. Μαυρομμάτης.
Η. Κολποδῖνος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΙΗ'.

Σήμερον τὴν εἰκοστὴν ἑβδόμην Ὀκτωβρίου τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ πεντηκοστοῦ τρίτου ἔτους, συνελθόντων περὶ τὴν ἑνδεκάτην ὥραν π. μ. τῶν Κ.Κ. Βουλευτῶν, ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς ἀνεβὰς τὸ βῆμα ἀνέγνω διάταγμα περὶ τῆς λήξεως τῆς τρίτης Συνόδου τῆς τρίτης Βουλευτικῆς περιόδου, ἔχον οὕτως.

ΟΘΩΝ κ.τ.λ.

« Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὸ ἄρθρ. 30 τοῦ Συντάγματος κηρύττομεν τὴν λῆξιν τῆς τρίτης Συνόδου τῆς τρίτης Βουλευτικῆς περιόδου.

Ὁ Ἡμέτερος πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν θέλει κοινοποιήσει τὸ παρὸν Διάταγμα εἰς τὴν Γερουσίαν, ὁ δ' ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς εἰς τὴν Βουλήν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 27 Ὀκτωβρίου 1853.

ΟΘΩΝ.

Ι. ΑΜΒΡΟΣΙΑΔΗΣ.»

Ὁ δὲ πρόεδρος ἐβεβαίου ὅτι θέλει καταχωρήσει τὸ ῥηθὲν Διάταγμα εἰς τὰ πρακτικά.

Ὁ πρόεδρος

Ε. Μ. ΠΑΡΙΣΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Τ. Γ. Μαυρομμάτης.

Ἀττική.
Ἀνδρέας Μεταξᾶς
Γεώργιος Σκοῦφος
Σταῦρος Βλάχος
Δημήτριος Καλλιφρονᾶς

Ἄργος.
Δημήτριος Τσάκρης
Ἀνδρέας Δανόπουλος
Γεώργιος Τσάκρης

Βάλτος.
Ἀνδρέας Ἴσκος
Δημήτριος Σκυλοδῆμος

Βόνιτσα καὶ Ξηρόμερον.
Θεόδωρος Γρίβας
Κωνστ. Γριβογεώργης
Τατσέλος Μαυρομμάτης

Γύθειον.
Δ. Πετροπουλάκης
Η. Τσαννετάκης

Δωρίς.
Βασίλειος Σκαλτσοδῆμος
Ἀναγν. Παπαθανασίου

Ἐπίδαυρος Λιμηρά.
Ἐλευθέριος Καλογερᾶς
Ἰωάννης Εὐγενίδης

Ἐρμιονίς.
Ἀνδρέας Πέπας
Σταμάτιος Μήτσας

Εὐρυτανεία.
Γεώργιος Βελῆς
Δημήτριος Ζῶτος
Γεώργιος Ἰω. Γιολδάσης

Ηλεία.
Μιχαὴλ Σισίνης
Λύσανδρος Βιλαέτης
Στέφ. Στεφανόπουλος
Ἀνδρέας Λύγερινός

Θῆβαι.
Ἰωάν. Κλίμακας
Ἀναγνώστης Δημητρίου

Θήρα.
Πέτρος Ζάνος
Χρ. Δεμάθας
Γρηγόριος Βαλλιάνος

Καλάβρυτα.
Θ. Α. Ζαΐμη;
Χ. Θεοχαρόπουλος
Ν. Πετμεζᾶς
Ἠλ. Παπαδαῖος

Καλάμαι.
Γρηγόριος Κορφιωτάκης
Γεώργιος Περωτής
Κωνστ. Νταγρές

Καρυστία.
Ἰωάννης Βάχλας
Ἀναγνώστης Π. Ἰωάννου
Βελ. Νικολαΐδης

Καρύταινα.
Πέτρος Δελιγιάννης
Νικόλαος Μπούκουρας
Ἀάμπρος Ῥοΐλός
Κωνστ. Δαμπρινόπουλος

Κέα.
Π. Κολποδῖνος
Ἐμ. Ἀντίπας.

Κορινθία.
Νικόλ. Δελιγιάννης
Εὐστ. Οἰκονομόπουλος
Γεώργ. Πανοπριφτόπουλος
Γεώργ. Παπασπυράπουλος

Κυνουρία.
Ἐμ. Καραμάνος
Νικόλαος Ματθαίου
Ἀναγν. Κοντάκης

Λακεδαίμων.
Σ. Κοπανίτσας
Ἀναστ. Κορφιωτάκης
Παρασ. Ματάλας
Ἐμ. Μελετόπουλος

Λεβαδεία.
Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς
Παναγιώτης Λαζαρής

Λοκρίς.
Στάμος Μαυροδῆμος
Λάμπρος Εὐμολπίδης

Μαντίνεια.
Ἰλίας Δωΐλας
Θεόδωρος Πετρινός
Κωνσταντῖνος Μανέτας
Π. Βάρδογλης

Μεγαρίς.
Δημήτρ. Γ. Φιλάρετος
Ἀναγν. Δεδόπουλος

Μεγαλόπολις.
Νικόλαος Μπούτουνας
Δημήτριος Σακελλαριάδης

Μεσολόγγιον.
Ἀλ. Μαυροκορδάτος
Γεώργ. Γουλιμής

Μεσσήνη.
Ἀλέξ. Κουμουνδουράκης

Χρῆστος Οἰκονομίδης
Κωνστ. Λιμπερόπουλος

Μῆλος.

Ἰωάννης Προβελέγιος
Ἐμ. Μοδινός

Νάξος.

Δημ. Δημητρακόπουλος
Γεώργιος Κάνδιας
Φραγκίσκος Μαῦρος

Ναυπακτία

Ἰωάννης Φαρμάκης
Α. Παπαδημητριάδης
Ν. Σισμάνης

Ναυπλία.

Κωνστ. Ἀξελός
Χρ. Στ. Ἀντωνόπουλος

Ξηροχῶρι.

Γ. Μαδεμοχωρίτης
Κίμων Χριστοδούλου
Ἀναγν. Παπατσώρης

Οἴτυλον.

Νικόλ. Πιεράκος
Γρηγ. Πατριαρχέας
Σταῦρ. Καπετανάκης
Δημ. Πικουλάκης

Ὀλυμπία.

Χαράλ. Χριστόπουλος
Ζ. Α. Ζαρειφόπουλος
Νικόλαος Μοσχούλας

Πανεπιστήμιον.

Γεώργ. Α. Ῥάλλης

Παρνασίς.

Νάκος Πανουριᾶς
Παπα-Κώνστ. Τσαμάλας
Κωνστ. Βλάμης

Πάτραι.

Περικλ. Καλαμογδάρτης
Σιδέρης Πράτσικας
Παν. Πατρινός
Κωνστ. Σκουρλέτης

Πέτσαι.

Ἀνάργυρος Χ. Ἀναργύρου
Νικόλαος Χ. Ἀναργύρου

Πυλία.

Ἀναγνώς. Τατόπουλος
Κωνς. Δαρειώτης

Σκιάθος.

Ἰωάν. Γεωργάρας
Γ. Νικολάου

Σύρος.

Ἀνδρέας Μάμουκας
Ζαννῆς Μαραγκός
Μιχαὴλ Σολομός

Τῆνος.

Εὐστράτ. Παρίσης
Ἰωάννης Σαγρέδος
Δημήτριος Δρόσος

Τριχωνία.

Γεώργιος Ι. Στάϊκος
Ἀθανάσιος Καστανᾶς

Τροιζηνία

Α. Κιζάννης

Τριφυλία.

Δημήτ. Πολυχρονόπουλος
Κυριάκος Πονηρόπουλος
Ἀναγ. Παπατσώρης

Ὕδρα.

Ἰω. Δαμιανός
Λάζαρος Α. Γιουρδῆς
Ἰωάννης Γ. Κριεζῆς

Φθιῶτις.

Π. Χ. Πέτρος
Μῆλτ. Χουρμούζης
Κωνστ. Δυοβουνιώτης
Καλαμάρας Τσουκαλᾶς

Χαλκίς.

Δημήτριος Μητσάκης
Γεώργιος Ἀποστολίδης
Χρῆστος Κικίδης

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΚΑΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΥ ΤΟΜΟΥ.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΞ

ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ Γ'. ΣΥΝΟΔΟΝ ΤΗΣ Γ'. ΠΕΡΙΟΔΟΥ

ΕΜΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΩΝ

ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

Συνεδρίασις Α'. τῆς 31 Ὀκτωβρίου 1852. Σελ.

Ἔναρξις τῆς συνόδου· ἀναγόρευσις προσωρινοῦ προέδρου καὶ γραμματέων· ἀνάγνωσις τοῦ περὶ τῆς ἐνάρξεως τῆς Γ'. Συνόδου Β. διατάγματος 3

Συνεδρίασις Β'. τῆς 4 Νοεμβρίου 1852.

Συζήτησις περὶ προσδιορισμοῦ τῆς ἡμέρας τῆς ἐκλογῆς τοῦ ὁριστικοῦ προέδρου τοῦ σώματος 4

Συνεδρίασις Γ'. τῆς 5 Νοεμβρίου 1852.

Ψηφοφορία πρὸς ἐκλογὴν αὐτοῦ καὶ ματαίωσις τῆς ψηφοφορίας. 5

Συνεδρίασις Δ'. τῆς 6 Νοεμβρίου 1852.

Ἐπαναληπτικὴ ψηφοφορία καὶ ἐκλογὴ τοῦ Κ. Εὐστ. Παρίση ὡς ὁριστικοῦ προέδρου 6

Συνεδρίασις Ε'. τῆς 12 Νοεμβρίου 1852.

Ἀνάγνωσις διαγγέλματος περὶ σχηματισμοῦ τοῦ νέου τῆς Γερουσίας γραφείου· διακοίνωσις πένθους 7

Ἐκλογὴ τοῦ Κ. Χ. Χριστοπούλου ὡς ἀντιπροέδρου· ἐπαναληπτικὴ ψηφοφορία διὰ τὸν ἕτερον τῶν ἀντιπροέδρων καὶ ἀνάδειξις τοῦ Κ. Δ. Ζώτου· ἐκλογὴ τῶν Κ. Ντεγρὲ καὶ Τ. Μαυρομμάτου ὡς γραμματέων 8

Συνεδρίασις Ϛ'. τῆς 13 Νοεμβρίου 1852.

Ἐπαναληπτικὴ ἐκλογὴ τοῦ γ'. γραμματέως τῆς Βουλῆς καὶ ἀνάδειξις τοῦ Π. Καλκοδίνου· ἐπίσης ἐκλογὴ τοῦ ταμίου καὶ ἐφόρου τῆς Βουλῆς 9

Ἐκλογὴ τοῦ ἀρχειοφύλακος αὐτῆς 10

Συνεδρίασις Ζ'. τῆς 14 Νοεμβρίου 1852.

Πρότασις περὶ ἀναγραφῆς τοῦ ὀνόματος τοῦ μακαρίτου Κωνστ. Ἰωαννίδου Ἰπλιξῆ . . . . . κλπ.

Σελ.

Μηνιαία κλήρωσις τῶν τμημάτων 11

Συνεδρίασις Η'. τῆς 20 Νοεμβρίου 1852.

Ἀνακοίνωσις τῶν ἐργασιῶν τῶν τμημάτων 12
Προσδιορισμὸς τῆς ἡμερησίας διατάξεως καὶ ἀγόρευσις περὶ τῆς μελλούσης πορείας τῆς Βουλῆς 13

Συνεδρίασις Θ'. τῆς 22 Νοεμβρίου 1852.

Ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ συντάξεως τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν τῶν ἀξιωματικῶν τῆς φάλαγγος νομοσχεδίου, καὶ τροπολογία ἐπὶ τοῦ 1 ἄρθρου αὐτοῦ 17
Συζήτησις ἐπὶ τῆς τροπολογίας . . . . . αὐτ.
Παραδοχὴ αὐτῆς 27
Παραδοχὴ τοῦ 2 ἄρθρου καὶ ἐπιψήφισις τοῦ συνόλου . . . 28
Πρωτόκολλον ψηφοφορίας ἐπὶ τοῦ συνόλου 29

Συνεδρίασις Ι'. τῆς 24 Νοεμβρίου 1852.

Ἐπιψήφισις τῆς ἀρχῆς τοῦ περὶ συστάσεως ταμείου τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν τῶν ἀξιωματικῶν νομοσχεδίου 31
Πρωτόκολλον ψηφοφορίας ἐπὶ τῆς ἀρχῆς 32
Συζήτησις ἐπὶ τοῦ 1 ἄρθρου 35
Παραδοχὴ αὐτοῦ μέχρι τοῦ 10 37
Συζήτησις ἐπὶ τοῦ 11 38
Παραδοχὴ αὐτοῦ μέχρι τοῦ 13 39
Συζήτησις ἐπὶ τοῦ 14 καὶ παραδοχὴ αὐτοῦ 40
Συζήτησις ἐπὶ τοῦ 16 41

Συνεδρίασις ΙΑ'. τῆς 26 Νοεμβρίου 1852.

Ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου 44
Παραδοχὴ αὐτοῦ καὶ συζήτησις ἐπὶ τοῦ 17 ἄρθρου 47
Ὡσαύτως παραδοχὴ αὐτοῦ μέχρι τοῦ 25 ἄρθρου 49
Τροπολογία τοῦ ὑπουργοῦ ἐπὶ τοῦ 26 ἄρθρου 51

Συνεδρίασις ΙΒ'. τῆς 27 Νοεμβρίου 1852.

Ἀνάγνωσις ἐκθέσεως ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τῆς Βουλῆς . . . . . αὐτ.
Πίναξ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἀπὸ 1 Νοεμβρίου 1852 μέχρι τέλους Ἰουλίου 1853 52
Ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ ἀνωτέρω 26 ἄρθρου . . 53
Ἀπάλειψις αὐτοῦ 54
Παραδοχὴ τῶν λοιπῶν ἄρθρων καὶ ἐπιψήφισις τοῦ συνόλου . 55
Πρωτόκολλον ψηφοφορίας ἐπὶ τοῦ συνόλου 60
Ἐπερώτησις περὶ τῶν ἐν Μενδρεσὲ κρατουμένων 61
Ἐπιψήφισις τῆς ἀρχῆς τοῦ περὶ προδιδασκαλείου τῶν ἀξιωματικῶν τῆς ξηρᾶς νομοσχεδίου, ὡς ὑπὸ τῆς Γερουσίας ἐτροπολογήθη, καὶ συζήτησις τῶν καθ' ἕκαστα 62
Ἐπιψήφισις τοῦ συνόλου 67
Πρωτόκολλον ψηφοφορίας ἐπὶ τοῦ συνόλου 70

Σελ.

Συνεδρίασις ΙΓ'. τῆς 29 Νοεμβρίου 1852.

Αἴτησις προσαγωγῆς σημειώσεως τῶν κατ' εἶδος καθυστερούντων ἀπὸ τοῦ 1833—1850· ἐπιψήφισις τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τῆς Βουλῆς 73
Παραπομπὴ καταλόγου τινὸς ἐκκρεμῶν ἐξόδων τῆς παρελθούσης συνόδου εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ λογιστικοῦ ἐπιτροπήν 74

Συνεδρίασις ΙΔ'. τῆς 1 Δεκεμβρίου 1852.

Πρότασις περὶ ἀναγραφῆς τῶν ὀνομάτων τῶν θανόντων γερουσιαστῶν Γ. Νοταρᾶ καὶ Ν. Πανηρυπούλου· ἐν γένει συζήτησις περὶ τῶν ἐν τῇ Βουλῇ ἀναγεγραμμένων τοιούτων ὀνομάτων . . 75
Συζήτησις ἐπὶ τῆς γενομένης ἐπερωτήσεως περὶ τῶν ἐν ταῖς φυλακαῖς κατακρατουμένων ὑποδίκων, πρὸς δὲ καὶ περί τινων ἄλλων ἀδικημάτων 77
Πέρας τῆς συζητήσεως καὶ εἰσαγωγὴ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν εἰσόδων καὶ ἐξόδων τῆς χρήσεως 1853· ἐπερώτησις περὶ τῆς γενομένης ἀποκληρώσεως τοῦ τριτημορίου τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου Ἐρμιονίδος 90

Συνεδρίασις ΙΕ'. τῆς 4 Δεκεμβρίου 1852.

Πρότασις περὶ ἀναγραφῆς τῶν ὀνομάτων τῶν ἀποβιωσάντων φιλελλήνων Βίπστερ καὶ Κλαϊ συζήτησις ἐπὶ τῆς γενομένης ἐπερωτήσεως περὶ ἀποκληρώσεως τοῦ τριτημορίου τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου Ἐρμιονίδος 93
Πέρας αὐτῆς 104

Συνεδρίασις ΙϚ'. τῆς 5 Δεκεμβρίου 1852.

Συζήτησις ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ περὶ καθυστερούντων νομοσχεδίου . . . . . αὐτ.
Παραδοχὴ αὐτῆς καὶ πρωτόκολλον ψηφοφορίας 114
Συζήτησις ἐπὶ τοῦ 1 ἄρθρου τοῦ νομοσχεδίου 117

Συνεδρίασις ΙΖ'. τῆς 8 Δεκεμβρίου 1852.

Κλήρωσις συγχαρητηρίου ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῶν γενεθλίων τῆς Α. Μ. τῆς Βασιλίσσης· ἐπίσης κλήρωσις τῶν τμημάτων. 121
Ἐξακολούθησις τῆς ἐπὶ τοῦ 1 ἄρθρου συζητήσεως τοῦ περὶ καθυστερούντων νομοσχεδίου 123
α') Ἐπ' αὐτοῦ τροπολογία 134
β') Τροπολογία 135
γ') Τροπολογία 138

Συνεδρίασις ΙΗ'. τῆς 10 Δεκεμβρίου 1852.

Ἀνάγνωσις ἐκθέσεως τῆς ἐπὶ τοῦ λογιστικοῦ τῆς Βουλῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τινων ἐξόδων τῆς παρελθούσης συνόδου· συζήτησις ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς τοῦ βουλευτοῦ Π. Χ. Πέτρου, αἰτουμένου τὴν ἄδειαν τῆς εἰς δίκην εἰσαγωγῆς του· εἰδοποίησις πρὸς τὴν Βουλὴν περὶ τῆς τελεσθησομένης ἑορτῆς τοῦ πολυτεχνείου· χορήγησις ἀδειῶν ἀπουσίας 140

Σελ.

Παραδοχὴ τοῦ 1 ἄρθρου τοῦ περὶ καθυστερούντων νομοσχεδίου, κατὰ τὴν γενομένην ἐπ' αὐτοῦ τροπολογίαν· συζήτησις ἐπὶ τοῦ 2 141
Ἀναβολὴ τῆς ἐπ' αὐτοῦ συζητήσεως καὶ 144
Συζήτησις ἐπὶ τοῦ 3 145
Παραδοχὴ αὐτοῦ καὶ τοῦ 4 147
Συζήτησις ἐπὶ τοῦ 5 ἄρθρου καὶ 148
Παραδοχὴ αὐτοῦ καὶ τῶν λοιπῶν ἄρθρων μέχρι τοῦ 9 . . . 149
Συζήτησις ἐπὶ τοῦ 10 ἄρθρου 151

Συνεδρίασις ΙΘ'. τῆς 11 Δεκεμβρίου 1852.

Ἐπικύρωσις τῶν πρακτικῶν καὶ ἀναβολὴ τῆς συνεδριάσεως . 153

Συνεδρίασις Κ'. τῆς 13 Δεκεμβρίου 1852.

Ἐπανάληψις τῆς ἐπὶ τοῦ 2 ἄρθρου τοῦ περὶ καθυστερούντων νομοσχεδίου ἀναβληθείσης συζητήσεως, καὶ προσαγωγὴ τροπολογίας ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ 154
Συζήτησις ἐπὶ τῆς τροπολογίας 155
Παραδοχὴ αὐτῆς 160
Ἐξακολούθησις τῆς διακοπείσης συζητήσεως ἐπὶ τοῦ 10 ἄρθρου τοῦ αὐτοῦ νομοσχεδίου 161
Παραδοχὴ αὐτοῦ τε καὶ τῶν λοιπῶν ἄρθρων 162
Ἐπιψήφισις τοῦ συνόλου 163
Πρωτόκολλον ψηφοφορίας ἐπὶ τοῦ συνόλου 166

Συνεδρίασις ΚΑ'. τῆς 15 Δεκεμβρίου 1852.

Πρότασις περὶ ταχείας τοῦ ἀπολογισμοῦ διεξαγωγῆς· ἐπιψήφισις τῆς ἀρχῆς τοῦ περὶ ἀποζημιώσεως τῶν τριῶν ναυτικῶν νήσων νομοσχεδίου· πρωτοκόλλων ψηφοφορίας 169
Ἀνάγνωσις ἀναφορᾶς τοῦ ἐξ Ὑδρας Γκίκα Γκιώνη, παρατηρήσεις καὶ διαβεβαίωσις τοῦ προέδρου ἐπ' αὐτῆς 171
Συζήτησις ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου καὶ τῆς ἐπὶ τοῦ 1 ἄρθρου ὑποβληθείσης τροπολογίας 172
Ἀπόρριψις τῆς τροπολογίας καὶ παραδοχὴ τοῦ ἄρθρου κατὰ τὸ νομοσχέδιον 176
Συζήτησις ἐπὶ τοῦ 2 ἄρθρου 177
Παραδοχὴ τῶν ἄρθρων καὶ ἐπιψήφισις τοῦ συνόλου 178

Συνεδρίασις ΚΒ'. τῆς 17 Δεκεμβρίου 1852.

Ἀνάγνωσις ἀναφορᾶς τῶν ἐν Ἀθήναις ραπτῶν εὐρωπαϊκῶν ἐνδυμάτων καὶ παραπομπὴ αὐτῆς εἰς τὴν ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ἐπιτροπήν· ἀνάγνωσις ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐσόδων τῆς χρήσεως 1853, καὶ 180
Ὡσαύτως ἑτέρας ἐκθέσεως ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου 181
Ἐπερώτησις περὶ τῆς ἐκτελέσεως τοῦ ἀφορῶντος ἀπονομὴν γαιῶν εἰς τοὺς Κρῆτας νόμου· συζήτησις ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ παραχωρήσεως κτημάτων εἰς τὸν ἐθνομάρτυρα Μάτεον Ὀστὰ Μπραχό 182

Σελ.

Παραδοχὴ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας 184
Παραδοχὴ τῶν ἄρθρων αὐτοῦ 185
Ἐπιψήφισις τοῦ συνόλου 187

Συνεδρίασις ΚΓ'. τῆς 22 Δεκεμβρίου 1852.

Ἀνάγνωσις ἐκθέσεων τῶν ἐπιτροπῶν 188
α') Ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργείου τῆς χρήσεως 1853 189
β') Τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργείου 191
γ') Τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργείου καὶ 192
δ') Τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργείου 193
Ἐπιψήφισις τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐσόδων τοῦ Κράτους τῆς χρήσεως 1853 194

Συνεδρίασις ΚΔ'. τῆς 23 Δεκεμβρίου 1852.

Ἀνάγνωσις τῆς διαθήκης τοῦ ἀειμνήστου Ν. Στουρνάρη . . 199
Ἀπόφασις τῆς Βουλῆς ἐπὶ τῇ μνήμῃ αὐτοῦ 203
Ἀνάγνωσις ἐκθέσεως τῆς ἐπὶ τοῦ λογιστικοῦ ἐπιτροπῆς περὶ πληρωμῆς ἐξόδων τινῶν τῆς παρελθούσης συνόδου· παραδοχὴ τῆς ἐκθέσεως· παραδοχὴ τῶν ἄρθρων τοῦ περὶ κυρώσεως τῶν ἐσόδων τῆς χρήσεως 1853 νομοσχεδίου καὶ ἐπιψήφισις τοῦ συνόλου αὐτοῦ. 204
Πρωτοκόλλου ψηφοφορίας ἐπὶ τοῦ συνόλου 205
Ἔναρξις τῆς συζητήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου· παραδοχὴ αὐτοῦ κατ' ἄρθρα 207
Πέρας αὐτοῦ 212

Συνεδρίασις ΚΕ'. τῆς 29 Δεκεμβρίου 1852.

Ἀνάγνωσις ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν ὑπουργείου 213
Ἔναρξις τῆς συζητήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργείου 214
Πρωτοκόλλου ψηφοφορίας ἐπὶ τοῦ Α'. Κεφαλαίου 215
Παραδοχὴ τῶν λοιπῶν κεφαλαίων καὶ 217
Πέρας αὐτοῦ 218
Ἔναρξις τῆς συζητήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργείου καὶ . . . . . αὐτ.
Πέρας αὐτοῦ 220
Ἔναρξις τῆς συζητήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργείου καὶ . . . . . αὐτ.
Ἐπιψήφισις αὐτοῦ μέχρι τοῦ Σ'. κεφαλαίου 223

Συνεδρίασις ΚΣΤ'. τῆς 30 Δεκεμβρίου 1852.

Κλήρωσις συγχαρητηρίου ἐπιτροπῆς διὰ τὴν προσεχῆ ἑορτὴν τοῦ νέου ἔτους· παρατηρήσεις περὶ τῆς μεταξὺ διατηρουμένης Μικτῆς ἐπιτροπῆς· πρότασις περὶ προσθήκης τοῦ ἀναγκαίου διὰ τοὺς ἐπαρχιακοὺς Ἰατροὺς ποσοῦ . . . . . αὐτ.
Παραδοχὴ τῆς προτάσεως· ὑπόμνησις τῆς γενομένης ἐπερωτήσεως περὶ παραχωρήσεως γαιῶν εἰς τοὺς Κρῆτας 226

Σελ.

Ἀνάγνωσις ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κτλ. ὑπουργείου 228

Πρότασις περὶ αὐξήσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐπαρχιακῶν ἰατρῶν καὶ διὰ τὰς ἐπαρχίας Ἄργους, Ἐρμιονίδος καὶ Κέας· ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργείου 233

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας ἐπὶ τοῦ Ζ'. κεφαλαίου αὐτοῦ . . . 234

Πέρας αὐτοῦ 237

Συνεδρίασις ΚΖ'. τῆς 8 Ἰανουαρίου 1853.

Ἔναρξις τῆς συζητήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κτλ. ὑπουργείου· πρωτόκολλον ψηφοφορίας ἐπὶ τοῦ Α'. κεφαλαίου 238

Παραδοχὴ τῶν καθ' ἕκαστα μέχρι τοῦ Η'. κεφαλαίου . . . 240

Συζήτησις ἐπὶ τοῦ 1 ἄρθρου τοῦ κεφαλαίου Θ'. (περὶ αὐξήσεως τῶν γυμνασίων) 242

Συνεδρίασις ΚΗ'. τῆς 9 Ἰανουαρίου 1853.

Ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ ἀνωτέρω προϋπολογισμοῦ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου 250

Συνεδρίασις ΚΘ'. τῆς 10 Ἰανουαρίου 1853.

Ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου . . 262

Λύσις αὐτοῦ καὶ πρωτόκολλον ψηφοφορίας 264

Παραδοχὴ τοῦ Θ'. κεφαλαίου τοῦ ἀνωτέρω προϋπολογισμοῦ καὶ πρωτόκολλον ψηφοφορίας 266

Συζήτησις ἐπὶ τοῦ 1 ἄρθρου τοῦ Ι'. κεφαλαίου τοῦ αὐτοῦ προϋπολογισμοῦ· πρότασις περὶ συστάσεως διαφόρων σχολείων . 268

Πρότασις ἐπὶ τοῦ 2 ἄρθρου περὶ πληρωμῆς τῶν ἐνοικίων τοῦ ἐν Πάτραις σχολείου 272

Συνεδρίασις Λ'. τῆς 13 Ἰανουαρίου 1853.

Αἴτησις ἀδείας περὶ τῆς εἰς δίκην εἰσαγωγῆς τοῦ βουλευτοῦ Π. Χ. Πέτρου· συζήτησις ἐπὶ ταύτης καὶ . . . . . αὐτ.

Ἀπόρασις τῆς Βουλῆς· ἀναβολὴ τῆς ἀφορώσης τὴν διαθήκην τοῦ μακαρίτου Ν. Στουρνάρη συζητήσεως· ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κτλ. ὑπουργείου. 273

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας ἐπὶ τοῦ Ι'. κεφαλαίου 275

Ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ αὐτοῦ προϋπολογισμοῦ · 277

Προσθήκη 12,000 δραχμῶν ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ κεφαλ. Ζ'. διὰ κατεπειγούσας ἀνάγκας τοῦ Πανεπιστημίου 279

Ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ αὐτοῦ προϋπολογισμοῦ · 280

Ἐξακολούθησις ἐπὶ τοῦ ΙΔ'. κεφαλαίου περὶ τῆς καταπεσούσης στήλης τοῦ Ὀλυμπιείου 281

Ἐξακολούθησις ἐπὶ τοῦ ΙΣτ'. κεφαλαίου περὶ τῶν ὀφειλομένων διδάκτρων διὰ τὴν θυγατέρα τοῦ συνταγματάρχου Σκαρβέλη . . 286

Πέρας τοῦ ἀνωτέρω προϋπολογισμοῦ καὶ μηνιαία κλήρωσις τῶν ταμιάτων 287

Σελ.

Συνεδρίασις ΛΑ'. τῆς 14 Ἰανουαρίου 1853.

Χορήγησις ἀδειῶν ἀπουσίας 288

Ἀνακοίνωσις τῶν ἀρχαιρεσιῶν τῶν τμημάτων· ἔναρξις τῆς συζητήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργείου καὶ 289

Ἀγόρευσις τοῦ ὑπουργοῦ 290

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας ἐπὶ τοῦ Α'. κεφαλαίου 311

Ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ αὐτοῦ προϋπολογισμοῦ. 313

Συνεδρίασις ΛΒ'. τῆς 15 Ἰανουαρίου 1853.

Αἴτησις ἀδείας περὶ διορθώσεως παρεισδύσαντος λάθους α) ἐν τῷ νομοσχεδίῳ περὶ ἐκτάκτου πιστώσεως διὰ τὰ ἐν Ἀκαρνανίᾳ συμβάντα καὶ β') ἐν τῷ περὶ συμπληρωτικῆς πιστώσεως δι' ὑγειονομικὰ καὶ λοιμοκαθαρτικὰ ἔξοδα· ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ ἀνωτέρω προϋπολογισμοῦ 315

Πρωτοκόλλων ψηφοφορίας 316

Πέρας τῆς συζητήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ 319

Συνεδρίασις ΛΓ'. τῆς 16 Ἰανουαρίου 1853.

Διόρθωσις λάθους τινος τυπογραφικοῦ ἐν τῷ 1 ἄρθρῳ τοῦ Θ'. κεφαλαίου· χορήγησις ἀδείας· ἔναρξις τῆς συζητήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν ὑπουργείου . . . . . αὐτ.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας 320

Ἀπέλειψις τῶν παρὰ τῆς ἐπιτροπῆς γενομένων εἰς τὸν ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν ὑπουργὸν παρατηρήσεων 323

Πέρας τῆς συζητήσεως τοῦ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν προϋπολογισμοῦ καὶ συζήτησις περὶ τῆς ταχίστης ἐπιψηφίσεως τοῦ περὶ ἀπογραφῆς νόμου 325

Συνεδρίασις ΛΔ'. τῆς 19 Ἰανουαρίου 1853.

Ἀνάγνωσις ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ περὶ κυρώσεως τῶν ἐξόδων τοῦ 1853 νομοσχεδίου 330

Χορήγησις ἀδειῶν ἀπουσίας 331

Συνεδρίασις ΛΕ'. τῆς 20 Ἰανουαρίου 1853.

Χορήγησις ἀδειῶν· ἔναρξις τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ κυρώσεως τῶν ἐξόδων τοῦ 1853 νομοσχεδίου . . . . . αὐτ.

Ἐπιψήφισις τοῦ συνόλου αὐτοῦ 333

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας ἐπὶ τοῦ συνόλου 336

Πρότασις περὶ ταχείας ἐπιψηφίσεως τοῦ περὶ ἀπογραφῆς νομοσχεδίου καὶ 337

Διαβεβαίωσις τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργοῦ 338

Συνεδρίασις ΛΣΤ'. τῆς 21 Ἰανουαρίου 1853.

Εἰσαγωγὴ ἐκθέσεως καὶ νομοσχεδίου περὶ ἐγγείου φόρου καὶ τελωνιακοῦ δικαιώματος τῆς ἐξαχθησομένης σταφίδος 339

Ἀπόφανσις τῆς Βουλῆς περὶ τῆς ἀμέσου αὐτοῦ ἐπιψηφίσεως καὶ πρωτόκολλον ψηφοφορίας ἐπὶ τῆς ἀρχῆς 342

Ἐπιψήφισις τοῦ συνόλου 344

Σελ.

Ἄμεσος τῶν πρακτικῶν ἐπικύρωσις καὶ πρότασις περὶ ταχείας εἰσαγωγῆς τοῦ περὶ συντάξεως τῶν ὀρφανῶν καὶ χηρῶν νομοσχεδίου 346

Ἀνάγνωσις ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς περὶ τῆς εἰς δίκην εἰσαγωγῆς τοῦ βουλευτοῦ Π. Χ. Πέτρου 347

Ἐπιψήφισις τῆς ἀρχῆς τοῦ περὶ προσωπικοῦ τοῦ γραφείου τῆς δημοσίας οἰκονομίας νομοσχεδίου· πρωτόκολλον ψηφοφορίας 348

Ἐπιψήφισις τοῦ συνόλου 350

Χορηγήσεις ἀδείας 351

Συνεδρίασις ΑΖ'. τῆς 24 Ἰανουαρίου 1853.

Κλήρωσις συγχαρητηρίου ἐπιτροπῆς διὰ τὴν ἐπέτειον ἑορτὴν τῶν ἀποβατηρίων τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως· παραδοχὴ τῆς ἀρούσης τὴν εἰς δίκην εἰσαγωγὴν τοῦ βουλευτοῦ Π. Χ. Πέτρου ἐκθέσεως· παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς γενομένης πρὸς τοῦτο φανερᾶς ψηφοφορίας 352

Συνεδρίασις ΑΗ'. τῆς 29 Ἰανουαρίου 1853.

Ἐξιστόρησις τῆς γενομένης εἰς τὸν βουλευτὴν Ἰω. Κλίμακαν κατ' οἶκον ἐρεύνης 353

Ἀπόφανσις τῆς Βουλῆς 354

Συνεδρίασις ΑΘ'. τῆς 31 Ἰανουαρίου 1853.

Κλήρωσις συγχαρητηρίου ἐπιτροπῆς διὰ τὴν ἐπέτειον ἑορτὴν τῶν ἀποβατηρίων τῆς Βασιλίσσης 355

Συνεδρίασις Μ'. τῆς 5 Φεβρουαρίου 1853.

Χορήγησις ἀδειῶν· πρότασις νέα περὶ τῆς ταχίστης ἐπιψηφίσεως τοῦ περὶ ἀπογραφῆς νόμου 356

Πρότασις περὶ προσαγωγῆς τῆς περὶ συστάσεως νέας τραπέζης ἐπιστολῆς τοῦ Α. Μαυροκορδάτου 357

Ἀπόφασις ἐπὶ τῆς προτάσεως καὶ εἰσαγωγὴ ἐκθέσεώς τε καὶ νομοσχεδίου περὶ τριμήνου πιστώσεως τοῦ 1853 358

Ἄμεσος ἐπιψήφισις τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ 359

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας 360

Ἐπιψήφισις τοῦ συνόλου 362

Ἐπιψήφισις τῆς ἀρχῆς τοῦ περὶ συμπληρωτικῆς πιστώσεως ἐξ 8,000 δραχμῶν ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργείου τῆς χρήσεως 1853 νομοσχεδίου· ἐπιψήφισις τοῦ συνόλου . . . . . αὐτ.

Συνεδρίασις ΜΑ'. τῆς 7 Φεβρουαρίου 1853.

Ἀνάγνωσις τῶν πρακτικῶν 363

Συνεδρίασις ΜΒ'. τῆς 9 Φεβρουαρίου 1853.

Ἀνάγνωσις Β. διατάγματος περὶ τελέσεως μνημοσύνου ἐπὶ τῇ τελευτῇ τοῦ ἀειμνήστου Ν. Σταυριάρη 364

Συνεδρίασις ΜΓ'. τῆς 25 Φεβρουαρίου 1853.

Κλήρωσις μεγάλης συλλειτουργικῆς πρεσβείας ἐπὶ τῇ τε-

Σελ.

λευτῇ τῆς Α. Β. Ὑψηλότητος τοῦ Μεγάλου Δουκὸς τοῦ Ὀλδεμβούργ, Σεβαστοῦ πατρὸς τῆς Βασιλίσσης ἡμῶν . . . . . αὐτ.

Συνεδρίασις ΜΔ'. τῆς 6 Μαρτίου 1853.

Ἀνακοίνωσις τοῦ διορισμοῦ τοῦ Ἰω. Ἀμβροσιάδου ὡς ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν ἀντὶ τοῦ μέχρι τοῦδε Ρ. Παλαμίδου· εἰσαγωγὴ ἐκθέσεώς τε καὶ νομοσχεδίου περὶ διαθέσεως τῶν ἰχθυοτροφείων τοῦ Κράτους 365

Νέα ὑπόμνησις τοῦ περὶ ἀπογραφῆς νόμου· μηνιαία κλήρωσις τῶν τιμημάτων 367

Συνεδρίασις ΜΕ'. τῆς 13 Μαρτίου 1853.

Ἀνακοίνωσις τῶν ἀρχαιρεσιῶν τῶν τιμημάτων· συζήτησις καὶ παραδοχὴ τῶν ἐπὶ τοῦ περὶ προξενικῶν ἀρχῶν νομοσχεδίου ἐπενεχθεισῶν παρὰ τῆς Γερουσίας τροπολογιῶν 369

Εἰσαγωγὴ κατ' ἐπανάληψιν τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Σουηδίας συνθήκης· ἀνάγνωσις ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ περὶ διαθέσεως τῶν ἰχθυοτροφείων νομοσχεδίου 373

Εἰσαγωγὴ νομοσχεδίου περὶ μεταφορᾶς τῶν συντάξεων εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου· ἄμεσος ἐπιψήφισις τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ καὶ πρωτόκολλον ψηφοφορίας . . . 374

Ἐπιψήφισις τοῦ συνόλου 376

Συνεδρίασις ΜΣ'. τῆς 19 Μαρτίου 1853.

Εἰσαγωγὴ ἐκθέσεώς τε καὶ νομοσχεδίου περὶ ταχυδρομικῆς συμβάσεως μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ τῆς ἑταιρίας Γλασκοῦ 377

Ἀνάγνωσις ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ ἀπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων καὶ εἰσόδων τῆς χρήσεως 1850 383

Ἐπιψήφισις τῆς ἀρχῆς τοῦ περὶ διαθέσεως τῶν ἰχθυοτροφείων τοῦ Κράτους νομοσχεδίου καὶ πρωτόκολλον ψηφοφορίας 386

Τροπολογία ἐπὶ τοῦ 1 ἄρθρου αὐτοῦ· ἐρώτησις περὶ τῆς ἀποφασιστείσης ἐξελίξεως τῶν ἀνηρτημένων ἐν τῇ Βουλῇ ἱστορικῶν ὀνομάτων 388

Συνεδρίασις ΜΖ'. τῆς 24 Μαρτίου 1853.

Κλήρωσις συγχαρητηρίου ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῇ ἐθνικῇ ἑορτῇ τῆς 25 Μαρτίου 389

Συνεδρίασις ΜΗ'. τῆς 27 Μαρτίου 1853.

Συναίνεσις τῆς Βουλῆς περὶ ἀποδόσεως ἐγγράφων τινῶν ἰδιωτικῶν· ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ διαθέσεως τῶν ἰχθυοτροφείων νομοσχεδίου 390

Τροποποίησις τοῦ 1 ἄρθρου 391

Ἐπιψήφισις τοῦ συνόλου 392

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας ἐπὶ τοῦ συνόλου 393

Εἰσαγωγὴ ἐκθέσεώς τε καὶ νομοσχεδίου περὶ κανονισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ 395

Γενικὴ διατίμησις τῆς μισθοδοσίας αὐτῶν 397

Σελ.

Συνεδρίασις ΜΘ'. τῆς 2 Ἀπριλίου 1853.

Ἀνάγνωσις ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς μεταξὺ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς ἑταιρίας Γλασκώβ συνθήκης . . 402
Ὡσαύτως ἐπὶ τοῦ περὶ κανονισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ νομοσχεδίου· χορήγησις ἀδειῶν· πρότασις ὑπὲρ τῆς δαπάνης τῆς Βουλῆς ἐκτυπώσεως τοῦ ἐπαινεθέντος κατὰ τὸν συναγωνισμὸν ποιήματος τοῦ Γ. Τερσέτη 403
Μηνιαία κλήρωσις τῶν τμημάτων 404

Συνεδρίασις Ν'. τῆς 4 Ἀπριλίου 1853.

Εἰσαγωγὴ ἐκθέσεως καὶ σχεδίου ταχυδρομικῆς συνθήκης μεταξὺ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς ἑταιρίας τῶν ἐθνικῶν διαπορθμεύσεων 405
Ἀνάγνωσις ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ τῶν Βασιλείων Σουηδίας καὶ Νορβηγίας ἐμπορικῆς συνθήκης· ἐπιψήφισις τῆς ἀρχῆς τοῦ περὶ κανονισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ νομοσχεδίου 413
Πρωτόκολλον ψηφοφορίας 414
Ἐπιψήφισις τοῦ συνόλου 417
Ἐπιψήφισις τῆς ἀρχῆς τοῦ περὶ ταχυδρομικῆς συνθήκης μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ τῆς ἑταιρίας Γλασκώβ νομοσχεδίου· πρωτόκολλον ψηφοφορίας 418
Ἐπιψήφισις τοῦ συνόλου 420

Συνεδρίασις ΝΑ'. τῆς 8 Ἀπριλίου 1853.

Ἀνάγνωσις ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ περὶ ταχυδρομικῆς συνθήκης μεταξὺ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς ἑταιρίας τῶν ἐθνικῶν διαπορθμεύσεων νομοσχεδίου 421
Ἐπιψήφισις τῆς ἀρχῆς τοῦ περὶ ἐμπορικῆς συνθήκης μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ τῶν Βασιλείων Σουηδίας καὶ Νορβηγίας νομοσχεδίου· πρωτόκολλον ψηφοφορίας 422
Ἐπιψήφισις τοῦ συνόλου· ἐπιψήφισις τῆς ἀρχῆς τοῦ περὶ ταχυδρομικῆς συνθήκης μεταξὺ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς ἑταιρίας τῶν ἐθνικῶν διαπορθμεύσεων νομοσχεδίου· συζήτησις ἐπὶ τοῦ 1 ἄρθρου 424
Ἐπιψήφισις τοῦ συνόλου· πρότασις περὶ π. [illegible]ομῆς τῆς καθυστερούσης συντάξεως τοῦ ἀγωνιστοῦ Σ. Σταυρ[illegible]ου 426

Συνεδρίασις ΝΒ'. τῆς 16 Ἀπριλίου 1853.

Εἰσαγωγὴ ἐκθέσεως καὶ νομοσχεδίου περὶ 6'. τριμήνου πιστώσεως τοῦ 1853 427
Κλήρωσις ἐπιτροπῆς τῆς Βουλῆς διὰ τὴν προσεχῆ ἀποδημίαν τῆς Α. Μ. τῆς Βασιλίσσης· ἄμεσος ἐπιψήφισις τῆς ἀρχῆς τοῦ ἀνωτέρω νομοσχεδίου 428
Πρωτόκολλον ψηφοφορίας ἐπὶ τῆς ἀρχῆς 429
Ἐπιψήφισις τοῦ συνόλου 430
Ἄμεσος ἐπικύρωσις τῶν πρακτικῶν 431

Σελ.

Συνεδρίασις ΝΓ'. τῆς 4 Μαΐου 1853

Εἰσαγωγὴ νομοσχεδίων μετὰ τῶν συνοδευουσῶν αὐτὰ ἐκθέσεων·
α') Περὶ καθυστερούντων χρεῶν, κατὰ τὰς ὑπὸ τῆς Γερουσίας γενομένας μεταβολὰς . . . . . αὐτ.
β') Περὶ τῶν πολυετῶς ἐνοικιασμένων ἐλαιοδένδρων 436
γ') Περὶ φόρου τῶν ζώων διὰ τὸ 1854 καὶ 442
δ') Περὶ φόρου τῶν μελισσίων διὰ τὸ αὐτὸ ἔτος 453
Εἰσαγωγὴ νομοσχεδίων μετὰ τῶν ἐπ' αὐτῶν ἐκθέσεων· α) περὶ προσδιορισμοῦ διδασκαλικῆς θέσεως τῆς ναυτικῆς θεωρίας καὶ · 461
β') Περὶ προσδιορισμοῦ τῆς ναυτικῆς δυνάμεως τοῦ Κράτους. 462
Μηνιαία κλήρωσις τῶν τμημάτων 463

Συνεδρίασις ΝΔ'. τῆς 8 Μαΐου 1853.

Εἰσαγωγὴ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ Κράτους τοῦ 1854· εἰσαγωγὴ ἐκθέσεως καὶ νομοσχεδίου περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς τοῦ 1854 464
Κατάταξις τοῦ νομοσχεδίου 485
Πρότασις περὶ ταχείας ἐκτελέσεως τῆς διαθήκης τοῦ ἀειμνήστου Ν. Στουρνάρη 519

Συνεδρίασις ΝΕ'. τῆς 14 Μαΐου 1853.

Ἀνακοίνωσις τῶν ἀρχαιρεσιῶν τῶν τμημάτων 520
Ἀνάγνωσις ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς διαθήκης τοῦ μακαρίτου Ν. Στουρνάρη 521
Αἴτησις προσθήκης 6500 δραχμῶν ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς Βουλῆς· παραδοχὴ αὐτῆς 522

Συνεδρίασις ΝΣ'. τῆς 18 Μαΐου 1853.

Κλήρωσις συγχαρητηρίου ἐπιτροπῆς διὰ τὴν ἐπέτειον ἑορτὴν τῶν γενεθλίων καὶ τῆς εἰς τὸν Θρόνον ἀναβάσεως τοῦ Βασιλέως. αὐτ.

Συνεδρίασις ΝΖ'. τῆς 26 Μαΐου 1853.

Πρότασις περὶ συνδρομῆς τῆς παρὰ τοῦ βουλευτοῦ Χ. Χριστοπούλου κλπ. ἐκδιδομένης ἐφημερίδος πρὸς διασάφησιν διαφόρων νόμων· συζήτησις ἐπὶ τῆς προτάσεως 523
Ἀναβολὴ αὐτῆς καὶ ἀνάγνωσις ἐκθέσεων· α) ἐπὶ τοῦ περὶ τῶν πολυετῶς ἐνοικιασμένων ἐλαιοδένδρων νομοσχεδίου 524
β') Ἐπὶ τοῦ περὶ καθυστερούντων, ὡς ὑπὸ τῆς Γερουσίας ἐτροποποιήθη 525
γ') Ἐπὶ τοῦ περὶ προσδιορισμοῦ τοῦ φόρου τῶν μελισσίων διὰ τὸ 1854 528
δ') Ἐπὶ τοῦ περὶ προσδιορισμοῦ διδασκαλικῆς θέσεως τῆς ναυτικῆς θεωρίας καὶ ε) ἐπὶ τοῦ περὶ προσδιορισμοῦ τῆς ναυτικῆς δυνάμεως διὰ τὸ 1853 529

Συνεδρίασις ΝΗ'. τῆς 29 Μαΐου 1853.

Ψηφοφορία ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ περὶ προσδιορισμοῦ τῆς ναυτικῆς δυνάμεως νομοσχεδίου καὶ ματαίωσις αὐτῆς 530

Συνεδρίασις ΝΘ'. τῆς 30 Μαΐου 1853.

Ἐπιψήφισις τῆς ἀρχῆς τοῦ ἀνωτέρω νομοσχεδίου καὶ πρωτόκολλον ψηφοφορίας . . . . . αὐτ.

Σελ.

Ἐπιψήφισις τοῦ συνόλου· ἐπιψήφισις τῆς ἀρχῆς τοῦ περὶ προσδιορισμοῦ διδασκαλικῆς θέσεως τῆς ναυτικῆς θεωρίας . . 533
Ἐπιψήφισις τοῦ συνόλου· συζήτησις τῶν ὑπὸ τῆς Γερουσίας ἐπενεχθεισῶν τροπολογιῶν ἐπὶ τοῦ περὶ καθυστερούντων ἐξ ἐνοικιάσεων νομοσχεδίου 534
Παραδοχὴ τοῦ συνόλου ἄνευ ψηφοφορίας 540

Συνεδρίασις Ξ'. τῆς 2 Ἰουνίου 1853.

Ἐπιψήφισις τῆς ἀρχῆς τοῦ περὶ τῶν πολυετῶς ἐνοικιασμένων ἁλιοδινδρων νομοσχεδίου, καὶ πρωτοκόλλου ψηφοφορίας . . . 545
Παραδοχὴ τῶν καθ' ἕκαστα 547
Ἐπιψήφισις τοῦ συνόλου 552
Ἐπιψήφισις τῆς ἀρχῆς τοῦ περὶ φόρου τῶν μελισσίων διὰ τὸ 1854 νομοσχεδίου· παραδοχὴ τῶν καθ' ἕκαστα 557
Ἐπιψήφισις τοῦ συνόλου 562

Συνεδρίασις ΞΑ'. τῆς 3 Ἰουνίου 1853.

Ἐπικύρωσις τῶν πρακτικῶν 566

Συνεδρίασις ΞΒ'. τῆς 10 Ἰουνίου 1853.

Ἀνάγνωσις ἐκθέσεων τῶν ἐπιτροπῶν· α') ἐπὶ τοῦ περὶ προσδιορισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν ζώων φόρου διὰ τὸ 1854 νομοσχεδίου καὶ β') Ἐπὶ τοῦ περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς διὰ τὸ αὐτὸ ἔτος· ἐπερώτησις περὶ διαβιβάσεως ὡρισμένου ξένου ἐν Ἑλλάδι, καὶ ἀπάντησις τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ . 567, 568

Συνεδρίασις ΞΓ'. τῆς 11 Ἰουνίου 1853.

Ἐρώτησις πρὸς τὸν πρόεδρον, ἂν τῷ ὄντι ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ζητῇ νὰ τῷ πέμπηται κατάλογος τῶν μηνιαίων βουλευτικῶν ἀποζημιώσεων 569
Ἀπόφασις τῆς Βουλῆς ἐπὶ τούτου καὶ μηνιαία κλήρωσις τῶν τμημάτων 570

Συνεδρίασις ΞΔ'. τῆς 13 Ἰουνίου 1853.

Ἐπιψήφισις τῆς ἀρχῆς τοῦ περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς διὰ τὸ 1854 νομοσχεδίου· πρωτόκολλον ψηφοφορίας . 572
Παραδοχὴ τῶν καθ' ἕκαστα καὶ ἀναβολὴ τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ 4 ἄρθρου 574

Συνεδρίασις ΞΕ'. τῆς 15 Ἰουνίου 1853.

Ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ αὐτοῦ νομοσχεδίου καὶ παραδοχὴ τοῦ 4 ἄρθρου 575
Συζήτησις ἐπὶ τοῦ 6 ἄρθρου 576
Παραδοχὴ αὐτοῦ 578
Ἐξακολούθησις τῆς αὐτῆς συζητήσεως καὶ παραδοχὴ διαφόρων ἄρθρων μέχρι τοῦ 39 579
Συζήτησις ἐπὶ τοῦ 40 ἄρθρου 593

Συνεδρίασις (γράφ. ΞΣ'.) τῆς 17 Ἰουνίου 1853.

Εἰσαγωγὴ τοῦ λογαριασμοῦ τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως τοῦ

Σελ.

Κράτους διὰ τὸ 1852 κτλ. σύστασις τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ ὑπὲρ τῆς ταχείας ἐξελίξεως τοῦ ἀπολογισμοῦ τοῦ 1850. 597
Ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς διὰ τὸ 1854 νομοσχεδίου· τροπολογία ἐπὶ τοῦ 40 ἄρθρου 598
Ἀπόρριψις τῆς τροπολογίας, παραδοχὴ τοῦ ἄρθρου καὶ ἐξακολούθησις ἐπὶ τῶν λοιπῶν 599
Συζήτησις ἐπὶ τοῦ 46 ἄρθρου 603
Παραδοχὴ αὐτοῦ 605
Συζήτησις ἐπὶ τοῦ 50 ἄρθρου 607
Παραδοχὴ αὐτοῦ 609
Συζήτησις ἐπὶ τοῦ 58 ἄρθρου 612
Παραδοχὴ αὐτοῦ μέχρι τοῦ 63 ἄρθρου 645

Συνεδρίασις ΞΖ'. τῆς 18 Ἰουνίου 1853.

Ἀναβολὴ τῆς ἀναγνώσεως τῶν πρακτικῶν· ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς διὰ τὸ 1854 νομοσχεδίου, καὶ παραδοχὴ διαφόρων ἄρθρων ἀπὸ τοῦ 64. 618
Συζήτησις ἐπὶ τοῦ 77 ἄρθρου 622
Παραδοχὴ αὐτοῦ 624
Συζήτησις ἐπὶ τοῦ 79 ἄρθρου 625
Παραδοχὴ αὐτοῦ καὶ τῶν λοιπῶν πάντων 626

Συνεδρίασις ΞΗ'. τῆς 19 Ἰουνίου 1853.

Προσδιορισμὸς τῆς ὥρας τῶν συνεδριάσεων τῆς Βουλῆς· προσωρινὴ παραχώρησις δύω δωματίων τοῦ βουλευτηρίου πρὸς τοὺς φρουροῦντας στρατιώτας· ἐπιψήφισις τοῦ συνόλου τοῦ περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς διὰ τὸ 1854 νομοσχεδίου . . . 630
Πρωτοκόλλου ψηφοφορίας ἐπὶ τοῦ συνόλου 665
Ἐπιψήφισις τῆς ἀρχῆς τοῦ περὶ φορολογίας τῶν ζώων διὰ τὸ 1854 νομοσχεδίου 666
Ἀναβολὴ τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ συνόλου 675

Συνεδρίασις ΞΘ'. τῆς 23 Ἰουνίου 1853.

Ἀνάγνωσις ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ 1854 676
Ὡσαύτως ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου τῆς χρήσεως 1854 677
Ἐπιψήφισις τοῦ συνόλου τοῦ περὶ φορολογίας τῶν ζώων διὰ τὸ 1854 νομοσχεδίου 678
Πρωτόκολλον ψηφοφορίας ἐπὶ τοῦ συνόλου 685
Συζήτησις τῆς ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς, ἀρχομένης ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 25 περιλήψεως 687

Συνεδρίασις Ο'. τῆς 25 Ἰουνίου 1853.

Ἐξακολούθησις τῆς ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν συζητήσεως καὶ ἀνάπτυξις τῆς ὑπ' ἀριθ. 48 ἀναφορᾶς τοῦ Δ. Παπανικολῆ 693
Ἀπόφασις ἐπ' αὐτῆς κτλ. 698

Σελ.

Συνεδρίασις ΟΑ'. τῆς 1 Ἰουλίου 1853.

Ἀνάγνωσις ἐκθέσεων τῆς ἐπιτροπῆς· α') ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργείου τῆς χρήσεως 1854 699

β') Τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργείου καὶ γ') τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης· αἴτησις τῶν βουλευτῶν Ναυπακτίας περὶ ἀναγραφῆς τοῦ ὀνόματος τοῦ μακαρίτου Καναβοῦ 700

Συζήτησις ἐντεῦθεν καὶ πρότασις διαφόρων ὀνομάτων . . . 701

Κλήρωσις ἐπιτροπῆς πρὸς ὑποδοχὴν τῆς Α. Μ. τῆς Βασιλίσσης, ἐπανερχομένης ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς 703

Συνεδρίασις ΟΒ'. τῆς 2 Ἰουλίου 1853.

Ἔναρξις τῆς συζητήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐσόδων τῆς χρήσεως 1854 . . . . . αὐτ.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας μέχρι τοῦ Ε'. κεφαλαίου 705

Πέρας τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐσόδων· συζήτησις τοῦ ἀφορῶντος αὐτὸν νομοσχεδίου καὶ 708

Ἐπιψήφισις τοῦ συνόλου 709

Συνεδρίασις ΟΓ'. τῆς 4 Ἰουλίου 1853.

Ἀνάγνωσις ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργείου διὰ τὸ 1854 ἔτος . . . . . αὐτ.

Εἰσαγωγὴ ἐκθέσεως καὶ νομοσχεδίου ἐπὶ τοῦ ἀπολογισμοῦ τοῦ 1851· ἀπόφασις τῆς Βουλῆς περὶ ἐκτυπώσεως αὐτοῦ τε καὶ τοῦ λογαριασμοῦ τῆς οἰκονομικῆς τοῦ Κράτους διαχειρίσεως τοῦ 1852· ἀπόφασις περὶ ἀντικαταστάσεως δύω ἀχρήστων τῆς Βουλῆς ὡρολογίων· ἔναρξις τῆς συζητήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου τῆς χρήσεως 1854 . . 711

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας ἐπὶ τοῦ Α'. κεφαλαίου 712

Συνεδρίασις ΟΔ'. τῆς 7 Ἰουλίου 1853.

Ἀνάγνωσις ἐγγράφου τοῦ διοικητοῦ τῆς τραπέζης, ὑποβάλλοντος τὸν γενικὸν ἰσολογισμὸν τῆς ληξάσης ά. ἑξαμηνίας τοῦ 1853· ἐξακολούθησις (ἀπὸ τοῦ Η'. κεφαλαίου) τῆς συζητήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου· πρωτόκολλον ψηφοφορίας 716

Πέρας αὐτοῦ καὶ πρωτόκολλον ψηφοφορίας 720

Ἔναρξις τῆς συζητήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργείου 722

Συνεδρίασις ΟΕ'. τῆς 8 Ἰουλίου 1853.

Ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ ἀνωτέρω προϋπολογισμοῦ καὶ πρωτοκόλλων ψηφοφορίας 723

Πέρας αὐτοῦ 725

Σελ.

Συνεδρίασις ΟΣ'. τῆς 9 Ἰουλίου 1853.

Ἀνάγνωσις ἐκθέσεων τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν προϋπολογισμῶν τῶν ἐξόδων τῶν ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν καὶ Στρατιωτικῶν ὑπουργείων. 726

Ἔναρξις τῆς συζητήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργείου 727

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας 728

Ἐξακολούθησις ἀπὸ τοῦ Η'. κεφαλαίου 729

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας 731

Πέρας αὐτοῦ καὶ ἔναρξις τῆς συζητήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργείου 734

Πέρας αὐτοῦ 737

Συνεδρίασις ΟΖ'. τῆς 10 Ἰουλίου 1853.

Συνδρομὴ 200 σωμάτων τῆς ὑπὸ τοῦ βουλευτοῦ Α. Χρυσανθοπούλου γενομένης ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ μεταφράσεως τῶν κατὰ τόπους ἐθίμων τῆς Ἑλλάδος· ἔναρξις τῆς συζητήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργείου . . . . . αὐτ.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας 738

Πέρας αὐτοῦ· ἔναρξις τῆς συζητήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν ὑπουργείου 741

Πέρας αὐτοῦ 742

Συνεδρίασις ΟΗ'. τῆς 11 Ἰουλίου 1853.

Ἀνάγνωσις ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ περὶ κυρώσεως τῶν ἐξόδων τοῦ 1854 νομοσχεδίου· ἔναρξις τῆς συζητήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργείου 743

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας 744

Πέρας αὐτοῦ· ἔναρξις τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ κυρώσεως τῶν ἐξόδων τοῦ 1854 νομοσχεδίου 748

Συνεδρίασις ΟΘ'. τῆς 14 Ἰουλίου 1853.

Ἐπιψήφισις τοῦ συνόλου τοῦ ἀνωτέρω περὶ κυρώσεως τῶν ἐξόδων νομοσχεδίου 750

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας ἐπὶ τοῦ συνόλου 752

Παραδοχὴ τῶν ἄρθρων τοῦ περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπολογισμοῦ τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ 1850 νομοσχεδίου· ἐπιψήφισις τοῦ συνόλου αὐτοῦ 754

Ἄμεσος ἐπικύρωσις τῶν πρακτικῶν 757

Συνεδρίασις Π'. τῆς 25 Ἰουλίου 1853.

Εἰσαγωγὴ ἐκθέσεως καὶ νομοσχεδίου περὶ προσδιορισμοῦ τῆς δυνάμεως τοῦ στρατοῦ καὶ περὶ στρατολογίας κλπ. τοῦ 1853 . . 758

Συζήτησις ἐπὶ τῆς περὶ ἐκτελέσεως τῆς διαθήκης τοῦ μακαρίτου Ν. Στουρνάρη ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς· ἀπόφασις τοῦ Σώματος ἐπ' αὐτῆς 760

Εἰσαγωγὴ ἐκθέσεως καὶ νομοσχεδίου περὶ ἀπαγορεύσεως τῆς ἐκτὸς τοῦ Κράτους ἐξαγωγῆς δημητριακῶν καρπῶν 761

Ἄμεσος ἐπιψήφισις τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ 765

Σελ.
Πρωτόκολλον ψηφοφορίας ἐπὶ τῆς ἀρχῆς 766
Ἐπιψήφισις τοῦ συνόλου 768
Ἄμεσος τῶν πρακτικῶν ἐπικύρωσις 769

Συνεδρίασις ΠΑ'. τῆς 1 Αὐγούστου 1853.

Ἀνάγνωσις ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ περὶ προσδιορισμοῦ τῆς δυνάμεως τοῦ στρατοῦ κλπ. διὰ τὸ 1853 νομοσχεδίου. αὐτ.
Εἰσαγωγὴ ἐκθέσεως καὶ νομοσχεδίου περὶ ἐγγείου φόρου καὶ τελωνιακοῦ δικαιώματος τῆς σταφίδος τοῦ 1853 770
Ἄμεσος ἐπιψήφισις τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ καὶ πρωτοκόλλων ψηφοφορίας 775
Ἐπιψήφισις τοῦ συνόλου 777
Ἄμεσος τῶν πρακτικῶν ἐπικύρωσις 779

Συνεδρίασις ΠΒ'. τῆς 10 Αὐγούστου 1853.

Ἀγγελία πένθους ἐν τῇ Αὐλῇ· πρόταξις περὶ ἐξοφλήσεως βουλευτικῶν τινων ἀποζημιώσεων καθυστερουσῶν . . . . . αὐτ.
Ἐπιψήφισις τῆς ἀρχῆς τοῦ περὶ προσδιορισμοῦ τῆς δυνάμεως τοῦ στρατοῦ κλ. διὰ τὸ 1853 νομοσχεδίου· πρωτόκολλον ψηφοφορίας ἐπὶ τῆς ἀρχῆς 780
Ἐπιψήφισις τοῦ συνόλου 782

Συνεδρίασις ΠΓ'. τῆς 11 Αὐγούστου 1853.

Εἰσαγωγὴ ἐκθέσεως καὶ νομοσχεδίου περὶ ἐκτάκτου πιστώσεως πρὸς περίθαλψιν τῶν ἐκ τοῦ σεισμοῦ παθόντων Θηβαίων . 783
Ἄμεσος ἐπιψήφισις τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ καὶ πρωτοκόλλου ψηφοφορίας 785
Ἐπιψήφισις τοῦ συνόλου 787
Πρόταξις ὑπὲρ συνδρομῆς τῶν Θηβαίων καὶ ἐκ μέρους ἑκάστου τῶν βουλευτῶν· ἀνακοίνωσις τῆς μεταξὺ Γαλλίας, Ἀγγλίας, Ῥωσσίας, Βαυαρίας καὶ μεταξὺ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως συνθήκης περὶ διαδοχῆς τοῦ Ἑλληνικοῦ Θρόνου, μετὰ τῆς συνοδευούσης αὐτὴν ἐκθέσεως 788

Συνεδρίασις ΠΔ'. τῆς 2 Σεπτεμβρίου 1853.

Ἀνάγνωσις ἐκθέσεως τοῦ προέδρου, ὑποβάλλοντος τὸν λογαριασμὸν τῆς διαχειρίσεως τοῦ ταμείου τῆς Βουλῆς ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς συνόδου μέχρι τέλους Ἰουλίου 792
Ἀπόφανσις τῆς Βουλῆς ὑπὲρ παρατάσεως τῆς ἰσχύος τοῦ ἐγκριθησομένου προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ σώματος μέχρι τῆς λήξεως τῆς συνόδου· δικαιολογία περὶ τῆς ἀναβληθείσης ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς εἰσαγωγῆς τοῦ ἀπολογισμοῦ τῆς παρελθούσης συνόδου καὶ προσδιορισμὸς τῆς ἡμέρας τῆς εἰσαγωγῆς αὐτοῦ· κλήρωσις εὐγχαριστηρίου ἐπιτροπῆς διὰ τὴν ἐθνικὴν ἑορτὴν τῆς Γ'. Σεπτεμβρίου· ὑπεράσπισις τῆς Ἑλλάδος ὑβριζομένης 793

Συνεδρίασις ΠΕ'. τῆς 10 Σεπτεμβρίου 1853.

Πρόταξις βραβεύσεως τῶν δύω συντακτῶν, τοῦ πρωτοκολλίστου καὶ ἄλλων τινων ὑπαλλήλων τῆς Βουλῆς· εἰσαγωγὴ ἐκθέσεων καὶ νομοσχεδίων 868

Σελ.
α) Περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ 400,000 δραχμῶν πρὸς ἀνανέωσιν τῶν ὅπλων τοῦ στρατοῦ 809
β') Ἔκθεσις περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δρ. 17,761. 60 ὑπὲρ τῆς διατηρήσεως τῶν ἐν ταῖς φυλακαῖς καταδίκων καὶ . . 810
γ') Περὶ ὁμοίας πιστώσεως ἐκ 50,000 δραχμῶν διὰ τὴν γενομένην αὔξησιν τῶν στρατιωτικῶν συντάξεων 811
Συζήτησις ἐπὶ τῆς περὶ βραβεύσεως τῶν ἀνωτέρω ὑπαλλήλων τῆς Βουλῆς γενομένης προτάσεως 812

Συνεδρίασις ΠΣ'. τῆς 11 Σεπτεμβρίου 1853.

Ἀνάγνωσις ἐκθέσεως τῆς ἐπὶ τοῦ λογιστικοῦ ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ ἀπολογισμοῦ τῆς Βουλῆς διὰ τὴν παρελθοῦσαν σύνοδον . . 815
Ἔκθεσις τοῦ πρώην ταμίου τῆς Βουλῆς Ἰω. Εὐγενίδου, συνοδεύουσα τὸν ἀνωτέρω ἀπολογισμόν 817
Πίναξ τοῦ ἀπολογισμοῦ 820
Ἀθώωσις τοῦ βουλευτοῦ Π. Χ. Πέτρου καὶ παρακατάθεσις τῆς ἀποφάσεως εἰς τὰ ἀρχεῖα τοῦ γραφείου· πρόταξις περὶ συνδρομῆς τῆς Γαλλιστὶ ἐκδιδομένης ὑπὲρ τῶν Ἑλληνικῶν πραγμάτων ἐφημερίδος « ὁ Θεατὴς τῆς Ἀνατολῆς » 822
Μνημεῖα κλήρωσις τῶν τμημάτων 823

Συνεδρίασις ΠΖ'. τῆς 17 Σεπτεμβρίου 1853.

Ἀνακοίνωσις τῶν ἀρχαιρεσιῶν τῶν τμημάτων· κλήρωσις εὐγχαριστηρίου ἐπιτροπῆς διὰ τὴν ἐπέτειον ἑορτὴν τοῦ ὀνόματος τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως· εἰσαγωγὴ ἐκθέσεως καὶ νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 72,403 ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου 825
Ἐξηγητικὰ φύλλα τῆς αἰτουμένης πιστώσεως 828
Ἀνάγνωσις ἐκθέσεων τῶν ἐπιτροπῶν· α) ἐπὶ τοῦ περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δραχμῶν 17,761:60 πρὸς διατροφὴν τῶν ἐν ταῖς φυλακαῖς καταδίκων νομοσχεδίου, καὶ β') ἐπὶ τοῦ περὶ ὁμοίας πιστώσεως ἐκ 400,000 δραχ. πρὸς ἀντικατάστασιν ὅπλων. 832

Συνεδρίασις ΠΗ'. τῆς 19 Σεπτεμβρίου 1853.

Προσδιορισμὸς τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν θέλουσιν ἐκλεχθῆ τὰ ἀντιπροσωπεύσοντα τὴν Βουλὴν μέλη πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς διαθήκης τοῦ μακαρίτου Ν. Στουρνάρη 833
Διασαφήσεις περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐνεργείας τῶν μελῶν· ἐπιψήφισις τῆς ἀρχῆς τοῦ περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 17,761:60 πρὸς διατροφὴν τῶν καταδίκων νομοσχεδίου· πρωτόκολλον ψηφοφορίας ἐπὶ τῆς ἀρχῆς 834
Ἐπιψήφισις τοῦ συνόλου 836
Πρόταξις ἐπὶ τοῦ περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ 400,000 δραχμῶν πρὸς ἀντικατάστασιν ὅπλων νομοσχεδίου· ἐπιψήφισις τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ 837
Ἐπιψήφισις τοῦ συνόλου· ἐπιψήφισις τῆς ἀρχῆς τοῦ περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ 50,000 δραχμῶν διὰ τὴν αὔξησιν τῶν στρατιωτικῶν συντάξεων νομοσχεδίου· ἐπιψήφισις τοῦ συνόλου . 838

Σελ.

Συνεδρίασις ΠΘ'. τῆς 21 Σεπτεμβρίου 1853.

Ἀνακοίνωσις ἐκλογῆς εἰσηγητῶν· ἀνάγνωσις ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δραχμῶν 72,403:78 ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου 839
Εἰσαγωγὴ ἐκθέσεως καὶ νομοσχεδίου περὶ διορισμοῦ δευτέρου μηχανικοῦ ἐν τῷ ἀτμοκινήτῳ ὁ Ὄθων 840
Πρότασις περὶ συνδρομῆς τῆς μεταφράσεως μέρους τοῦ περὶ παθολογίας συγγράμματος τοῦ Γριζόλου· συζήτησις ἐπὶ τῆς προτάσεως 841
Παραπομπὴ αὐτῆς εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ λογιστικοῦ ἐπιτροπήν. . 843
Πρότασις περὶ ταχείας ἐκτυπώσεως καὶ διανομῆς τῆς ἐπὶ τοῦ ἀπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ σώματος ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς· συναίνεσις τῆς Βουλῆς 843

Συνεδρίασις Η'. τῆς 23 Σεπτεμβρίου 1853.

Κλήρωσις συγχαρητηρίου ἐπιτροπῆς διὰ τὴν ἐπέτειον ἑορτὴν τοῦ ὀνόματος τῆς Βασιλίσσης· ἀνακοίνωσις ἐκλογῆς εἰσηγητῶν . αὐτ.
Ἐπιψήφισις τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 72,403:78 ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου· πρωτόκολλον ψηφοφορίας ἐπὶ τῆς ἀρχῆς 844
Ἐπιψήφισις τοῦ συνόλου· ἀνάγνωσις ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ περὶ προσθήκης δευτέρου μηχανικοῦ ἐν τῷ ἀτμοκινήτῳ ὁ Ὄθων νομοσχεδίου 846
Ἀναβολὴ τῆς πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς διαθήκης τοῦ ἀειμνήστου Ν. Στουρνάρη ἐκλογῆς ἐπιτροπῆς 847

Συνεδρίασις ΗΑ'. τῆς 24 Σεπτεμβρίου 1853.

Ἐπιψήφισις τῆς ἀρχῆς τοῦ περὶ προσθήκης δευτέρου μηχανικοῦ ἐν τῷ ἀτμοκινήτῳ ὁ Ὄθων νομοσχεδίου· πρωτοκόλλων ψηφοφορίας ἐπὶ τῆς ἀρχῆς 848
Ἐπιψήφισις τοῦ συνόλου καὶ ἄμεσος τῶν πρακτικῶν ἐπικύρωσις 850

Συνεδρίασις ΗΒ'. τῆς 7 Ὀκτωβρίου 1853.

Ἀνάγνωσις ἐγγράφου τοῦ προέδρου τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀναγγέλλοντος τὴν ἀντικατάστασιν τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ Δ. Χρηστίδου παρὰ τοῦ γερουσιαστοῦ Κ. Προβελεγίου καὶ τὴν τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν Σ. Μιλίου παρὰ τοῦ ἀντισυνταγματάρχου Σ. Σούτσου· ἀγόρευσις τοῦ ἄρτι διορισθέντος ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν περὶ τῆς μελλούσης πορείας του . . αὐτ.
Εἰσαγωγὴ ἐκθέσεων καὶ νομοσχεδίων· α') περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 204,000 πρὸς ἀποζημίωσιν τῶν βουλευτικῶν σωμάτων 851
β') Περὶ καταργήσεως τοῦ ἐπὶ τῆς εἰσαγωγῆς τῶν σιτηρῶν τέλους καὶ 852
γ') Περὶ συνομολογήσεως δανείου πέντε ἑκατομμυρίων δραχμῶν. 854

Σελ.

Ἄμεσος ἐπιψήφισις τῆς ἀρχῆς τοῦ περὶ συνομολογήσεως δανείου νομοσχεδίου, καὶ πρωτόκολλον ψηφοφορίας 856
Ἐπιψήφισις τοῦ συνόλου 858
Ἄμεσος ἐπιψήφισις τῆς ἀρχῆς τοῦ περὶ καταργήσεως τοῦ τέλους ἐπὶ τῆς εἰσαγωγῆς τῶν σιτηρῶν νομοσχεδίου· ἐπιψήφισις τοῦ συνόλου· ἄμεσος ἐπιψήφισις τῆς ἀρχῆς τοῦ περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ 204,000 δραχμῶν διὰ τὰ βουλευτικὰ σώματα νομοσχεδίου· ἐπιψήφισις τοῦ συνόλου 859
Ἄμεσος ἐπικύρωσις τῶν πρακτικῶν 860

Συνεδρίασις ΗΓ'. τῆς 13 Ὀκτωβρίου 1853.

Ἀνάγνωσις ἐκθέσεως τῆς ἐπὶ τοῦ λογιστικοῦ ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ ἀπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τῆς λιγνούσης συνόδου μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου . . . . . αὐτ.
Πίναξ τοῦ ἀπολογισμοῦ 862

Συνεδρίασις ΗΔ'. τῆς 14 Ὀκτωβρίου 1853.

Παραδοχὴ τοῦ ὑποβληθέντος παρὰ τοῦ προέδρου πρὸς βράβευσιν τῶν ὑπαλλήλων τοῦ σώματος καταλόγου· εἰσαγωγὴ ἐκθέσεως καὶ νομοσχεδίου περὶ συςάσεως πρεσβειῶν δυνάμει Β. διατάγματος. 864
Ἄμεσος τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ ἐπιψήφισις 866
Πρωτόκολλον ψηφοφορίας ἐπὶ τῆς ἀρχῆς . . . . (γράφ.) 867
Ἐπιψήφισις τοῦ συνόλου 868
Εἰσαγωγὴ ἐκθέσεως καὶ νομοσχεδίου περὶ τροποποιήσεως τοῦ καταστατικοῦ τῆς ἐθνικῆς τραπέζης 869
Ἄμεσος ἐπιψήφισις τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ 871
Πρωτόκολλον ψηφοφορίας 872
Ἐπιψήφισις τοῦ συνόλου 873
Ἄμεσος τῶν πρακτικῶν ἐπικύρωσις 874

Συνεδρίασις ΗΕ'. τῆς 15 Ὀκτωβρίου 1853.

Εἰσαγωγὴ ἐκθέσεως καὶ νομοσχεδίου περὶ ἐξορύξεως τοῦ πορθμοῦ τοῦ Εὐρίπου . . . . . αὐτ.
Ἄμεσος ἐπιψήφισις τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ καὶ πρωτοκόλλων ψηφοφορίας 881
Ἐπιψήφισις τοῦ συνόλου 883
Πρότασις περὶ κατασκευῆς διώρυγος ἐν Βονίτσῃ· παραδοχὴ αὐτῆς καὶ ἄμεσος ἐπικύρωσις τῶν πρακτικῶν . . 884

Συνεδρίασις ΗΣ'. τῆς 16 Ὀκτωβρίου 1853.

Διόρθωσις προτάσεως τοῦ ὑπουργοῦ φράσεώς τινος τοῦ ἀνωτέρω ἐπιψηφισθέντος νομοσχεδίου περὶ ἐξορύξεως τοῦ Εὐβοϊκοῦ πορθμοῦ· συναίνεσις τῆς Βουλῆς καὶ ἄμεσος ἐπικύρωσις τοῦ μέρους τούτου τῶν πρακτικῶν· παραδοχὴ τῶν ἐξόδων τοῦ ἀπολογισμοῦ τῆς παρελθούσης Β'. συνόδου 885
Πίναξ τοῦ ἀπολογισμοῦ 886

Συζήτησις ἐπὶ τοῦ ἀπολογισμοῦ τῆς ληγούσης συνόδου . . . 888
Ἀναβολὴ τῆς ἐξελέγξεως αὐτοῦ 889

Συνεδρίασις ΚΖ'. τῆς 19 Ὀκτωβρίου 1853.

Παραδοχὴ τοῦ ἀνωτέρω ἀπολογισμοῦ . . . . . αὐτ.
Πίναξ αὐτοῦ 890
Ἄμεσος ἐπικύρωσις τῶν πρακτικῶν 892

Συνεδρίασις ΚΗ'. τῆς 27 Ὀκτωβρίου 1853.

Ἀνάγνωσις Β. διατάγματος, κηρύσσοντος τὴν λῆξιν τῆς Γ'. Συνόδου, καὶ ὀνομαστικὸς κατάλογος τῶν βουλευτῶν . . . . . αὐτ.

Τ Ε Λ Ο Σ.

